IES DE BETXÍ

CONCRECIÓ CURRICULAR

CURS 25-26

Departament	Pàgina
Matemàtiques	2
Anglès	119
Francés	235
Tecnologia	341
Informàtica	371
Dibuix	1242
Castellà	1329
Física i química	1388
Llatí	1488
Geografia i història	1578
Economia	1678
Biologia i geologia	1826
Música	1907
Orientació	1975
Anglès	2002
Religió	2120
Valencià	2160
Educació física	2322

Institut d'Educació Secundària de Betxí

Proposta pedagògica

2025 / 2026

Departament didàctic: **MATEMÀTIQUES**

Etapa: ESO I BATXILLERAT

Professorat:

Maria Carmen Arnau Julià

Òscar Forner Gumbau

Josefa Hernández Franch

Maria Isabel Roig Marco

José Antonio Sánchez López

Antonio Tormo Vicent

1. Introducció. 7
1.1. Justificació de la proposta pedagògica. 7
1.2. Contextualització 8
1.2.1. Marc legal 8
Definicions 11
1.2.2. Context 12
IES Betxí 12
Composició del departament 13
Reunions de departament 13
2. Concreció curricular matèries 13
2.1. Concreció curricular del nivell 1r ESO 13
2.1.1. Elements curriculars del nivell 1r ESO 13
2.1.2. Competències específiques 13
2.1.3. Criteris d'avaluació 14
2.1.4. Sabers bàsics 17
2.2. Concreció curricular del nivell 2n ESO 19
2.2.1. Elements curriculars del nivell 2n ESO 19
2.2.2. Competències específiques 19
2.2.3. Criteris d'avaluació 20
2.2.4. Sabers bàsics 23
2.3. Concreció curricular del nivell 3r ESO 26
2.3.1. Elements curriculars del nivell 3r ESO 26
2.3.2. Competències específiques 26
2.3.3. Criteris d'avaluació 27
2.3.4. Sabers bàsics 30
2.4. Concreció curricular del nivell 4t ESO Matemàtiques A 33
2.4.1. Elements curriculars del nivell 4t ESO Matemàtiques A 33
2.4.2. Competències específiques 33
2.4.3. Criteris d'avaluació 34
2.4.4. Sabers bàsics 37

2.5. Concreció curricular del nivell 4t ESO Matemàtiques B 40
2.5.1. Elements curriculars del nivell 4t ESO Matemàtiques B 40
2.5.2. Competències específiques 41
2.5.3. Criteris d'avaluació 42
2.5.4. Sabers bàsics 44
2.6. Concreció curricular del nivell 1r Batxillerat Matemàtiques I 48
2.6.1. Elements curriculars del nivell 1r Batxillerat Matemàtiques I 48
2.6.2. Competències específiques 48
2.6.3. Criteris d'avaluació 48
2.6.4. Sabers bàsics 51
2.7. Concreció curricular del nivell 2n Batxillerat Matemàtiques II 54
2.7.1. Elements curriculars del nivell 2n Batxillerat Matemàtiques II 54
2.7.2. Competències específiques 54
2.7.3. Criteris d'avaluació 55
2.7.4. Sabers bàsics 57
2.8. Concreció curricular de 1r Batxillerat Matemàtiques CCSS I 60
2.8.1. Elements curriculars de 1r Batxillerat Matemàtiques CCSS I 60
2.8.2. Competències específiques 60
2.8.3. Criteris d'avaluació 61
2.8.4. Sabers bàsics 63
2.9. Concreció curricular de 2n Batxillerat Matemàtiques CCSS II 65
2.9.1. Elements curriculars de 2n Batxillerat Matemàtiques CCSS II 65
2.9.2. Competències específiques 65
2.9.3. Criteris d'avaluació 66
2.9.4. Sabers bàsics 68
3. Instruments de recollida d'informació 70
3.1. Cursos d'ESO 70
Marc General 70
Marc normatiu i principis d'avaluació 70
Projecte educatiu i recursos 71

Metodologia d'aprenentatge 71
Instruments d'avaluació i tipus d'activitats 71
Particularitats per Curs 72
Matemàtiques 1r ESO 72
Matemàtiques 2n ESO 72
Matemàtiques 3r ESO 72
Matemàtiques A 4t ESO 72
Matemàtiques B 4t ESO 72
3.1. Cursos de Batxillerat 72
4. Criteris de qualificació qualitatius i quantitatius 76
4.1. MATEMÀTIQUES 1r d'ESO 76
4.1.1. Criteris d'avaluació 76
4.1.2. Activitats de reforç i ampliació 77
4.2. MATEMÀTIQUES 2n d'ESO 77
4.2.1. Criteris d'avaluació 77
4.2.2. Activitats de reforç i ampliació 79
4.2.3. Procediments i criteris de recuperació 79
4.3. MATEMÀTIQUES 3r d'ESO 80
4.3.1. Criteris d'avaluació 80
4.3.2. Procediments i criteris de recuperació 81
4.4. MATEMÀTIQUES A 4t d'ESO 82
4.4.1. Criteris d'avaluació 82
4.4.2. Procediments i criteris de recuperació 83
4.5. MATEMÀTIQUES B 4t d'ESO 84
4.5.1. Criteris d'avaluació 84
4.5.2. Procediments i criteris de recuperació 85
4.6. MATEMÀTIQUES I 1r de Batxillerat 86
4.6.1. Criteris d'avaluació 86
4.6.2. Procediments i criteris de recuperació 87
4.7. MATEMÀTIQUES II 2n de Batxillerat 88

4.7.1. Criteris d'avaluació 88
4.7.2. Procediments i criteris de recuperació 89
4.8. MATEMÀTIQUES CCSS I 1r de Batxillerat 90
4.8.1. Criteris d'avaluació 90
4.8.2. Procediments i criteris de recuperació 91
4.9. MATEMÀTIQUES CCSS II 2n de Batxillerat 91
4.9.1. Criteris d'avaluació 91
4.9.2. Procediments i criteris de recuperació 93
5. Metodologia. Orientacions didàctiques 94
5.1. Metodologia general i específica de Matemàtiques 94
5.1.1. Metodologia general 94
5.1.2. Metodologia específica 94
5.2. Activitats i estratègies d'ensenyament-aprenentatge 95
6. Mesures de resposta educativa a la inclusió de l'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu o de l'alumnat que requerisca actuacions per a la compensació de desigualtats (mesures de nivell III i IV) 96
6.1. Cursos d'ESO 96
6.1.1. Mesures comunes a tots els cursos d'ESO de matemàtiques 96
6.1.2. Particularitats per curs 98
1r d'ESO 98
2n d'ESO 98
3r d'ESO 99
4t d'ESO (Matemàtiques A i B) 99
6.2. Cursos de Batxillerat 100
Mesures comunes a tots els cursos de Batxillerat de matemàtiques 100
Particularitats per curs 102
1r Batxillerat - Matemàtiques I 102
2n Batxillerat - Matemàtiques II 103
1r Batxillerat - Matemàtiques Aplicades a les Ciències Socials I 103
2n Batxillerat - Matemàtiques Aplicades a les Ciències Socials II 103

7. Activitats complementàries 105
1. Ruta matemàtica per València 105
2. Copa Cangur per a tots els nivells d'ESO 105
3. Prova Cangur per a 1r i 2n d'ESO 105
4. Prova Cangur per a 3r d'ESO, 4t d'ESO i 1r de Batxillerat 106
5. Olimpíada Matemàtica per a tots els nivells d'ESO 106
6. Prova Canguret per a 1r i 2n d'ESO 106
7. Participació en el Projecte d'Innovació Educativa MAT180 107
Objectius del Departament en el marc del Programa MAT180 107
Comissió de Coordinació del Programa 107
8. Recursos didàctics i d'aula 109
8.1. Rúbrica per l'autoavaluació del docent 109
8.2. Rúbriques per a l'avaluació de treballs digitals 110
8.2.1. Rúbrica avaluativa infografies 110
8.2.2. Rúbrica avaluativa presentacions 111
8.2.3. Rúbrica avaluativa treballs audio i vídeo 112
8.2.4. Rúbrica avaluativa treballs amb excel 113
8.2.5. Rúbrica avaluativa treballs amb word 114
9. Altres mesures 115
9.1. Canvi d'itinerari en Batxillerat 115
De Matemàtiques I a Matemàtiques CCSS II 115
De Matemàtiques CCSS I a Matemàtiques II 115
9.2. Elements transversals. Foment de la lectura 115
Foment de la lectura. Comprensió lectora 116
Expressió oral i escrita 117
Comunicació audiovisual. Tecnologies de la informació i de la comunicació 117
Emprenedoria 117
Educació cívica i constitucional 117

1. Introducció.

1.1. Justificació de la proposta pedagògica.

L'elaboració d'una proposta pedagògica ens permet organitzar i facilitar la pràctica docent, evitar la improvisació i afavorir un ensenyament de qualitat on l'alumnat puga adquirir i desenvolupar coneixements i habilitats. Programar és complex i ha d'estar associat a una reflexió inicial i a plantejar-nos algunes preguntes, per exemple, què sabem? , què volem saber?, per a què? com ho aprendrem? com ho mesurarem, és a dir, com sabrem què hem après?

Es persegueix que l'alumnat, al llarg de la seua vida acadèmica, puga aprofundir en el desenvolupament del pensament matemàtic; concretament en la capacitat d'analitzar i investigar, interpretar i comunicar, amb llenguatge i ulls matemàtics, diversos fenòmens i problemes en distints contextos. Al mateix temps, ha de ser capaç de proporcionar solucions pràctiques i diverses als problemes plantejats. També ha de valorar les possibilitats d'aplicació pràctica del coneixement matemàtic tant per l'enriquiment personal com per a la valoració del seu paper en el progrés de la humanitat.

Entenem que tota programació ha de ser flexible, oberta a canvis i a millora continua, centrada i adaptada en l'alumne i el seu entorn.

En línies generals, la proposta pedagògica ha de complir, com a mínim les següents funcions:

- Facilitar la pràctica docent així com dotar de total transparència al treball del departament.
- Assegurar la coherència entre les intencions educatives del professorat i la posada en pràctica en l'aula.
- Servir com a instrument de planificació, desenvolupament i avaluació del procés d'ensenyament i aprenentatge.
- Oferir el marc de referència més pròxim per a organitzar les mesures d'inclusió per a l'alumnat que ho necessite.
- Proporcionar elements d'anàlisi per a l'avaluació del projecte educatiu, de les concrecions del currículum i de la pròpia pràctica docent.

Pel que fa a la matèria de matemàtiques, la proposta pedagògica es justifica per la importància de les matemàtiques en la societat, així com per la seva funció:

- L'alfabetització matemàtica és una necessitat bàsica per a la consecució d'una ciutadania reflexiva, crítica i participativa. Són un instrument essencial per a

moure's satisfactòriament en contextos personals, acadèmics, socials, científics i laborals. Al mateix temps, permet desenvolupar les habilitats necessàries per a continuar aprenent al llarg de la vida i abordar els reptes del segle XXI des d'una perspectiva global, inclusiva i tolerant.

- Contribueix a l'educació obligatòria mitjançant l'adquisició i el desenvolupament de competències específiques que proporcionen a l'alumnat eines per a comprendre i fer servir el raonament científic en una gran varietat de situacions quotidianes.
- Les competències específiques de l'àrea de matemàtiques contribueixen a l'adquisició de competències clau.
- Serveixen com a punt de partida i reflex en altres àrees, especialment científiques però també d'altres d'àmbit econòmic i social.
- Ajuda en gran mesura a l'adquisició de la competència digital.
- Contribueixen de manera determinant a l'adquisició de la competència personal i d'aprendre a aprendre.

1.2. Contextualització

1.2.1. Marc legal

Les més importants són les que s'enumeren a continuació:

- **Llei orgànica 3/2020, de 29 de desembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació**

Defineix el **currículum** com "el conjunt d'objectius, competències, continguts, mètodes pedagògics i criteris d'avaluació de cadascuna dels ensenyaments regulats en aquesta llei."

Al·lega que les administracions educatives, seran les responsables d'establir el currículum corresponent per al seu àmbit territorial, del qual formaran part els aspectes bàsics abans esmentats.

- **Reial decret 217/2022, de 29 de març, pel qual s'estableix l'ordenació i els ensenyaments mínims de l'Educació Secundària Obligatòria**

Estableix els objectius, fins i principis generals i pedagògics del conjunt de l'etapa.

La concreció en termes competencials d'aquests fins i principis es recull en el Perfil d'eixida de l'alumnat al final de l'ensenyament bàsic, en el qual s'identifiquen les competències clau i el grau de desenvolupament de les mateixes previst al finalitzar l'etapa. D'altra banda, per a cadascuna de les matèries, es fixen les competències específiques previstes per a l'etapa, així com els criteris d'avaluació i els continguts enunciats en forma de sabers bàsics.

- **Reial decret 243/2022, de 5 d'abril, pel qual s'estableix l'ordenació i els ensenyaments mínims del Batxillerat**

Estableix els objectius, fins i principis generals i pedagògics del conjunt de l'etapa.

Els fins i principis que la llei estableix per a l'etapa es concreten en els descriptors operatius del grau d'adquisició de les competències clau previst en finalitzar l'etapa, que es defineixen com a continuació del Perfil d'eixida de l'alumnat al final de l'ensenyament bàsic. D'altra banda, per a cadascuna de les matèries es fixen les competències específiques previstes per a l'etapa, així com els criteris d'avaluació i els continguts enunciats en forma de sabers bàsics per a cada curs.

- **Decret 107/2022, de 5 de agost, del Consell, per el qual s'estableix l'ordenació i el currículum d'Educació Secundària Obligatòria**

La finalitat de l'Educació Secundària consisteix a aconseguir que els alumnes i les alumnes adquirisquen els elements bàsics de la cultura, especialment en els seus aspectes humanístic, artístic, cientificotecnològic i motriu; desenvolupar i consolidar en ells els hàbits d'estudi i de treball, així com hàbits de vida saludables, preparant-los per a la seua incorporació a estudis posteriors i per a la seua inserció laboral; i formar-los per a l'exercici dels seus drets i obligacions de la vida com a ciutadans»

- **Decret 66/2024, de 21 de juny, del Consell, pel qual es modifica el Decret 107/2022, de 5 d'agost, del Consell, i l'Ordre 19/2023, de 29 de juny, de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport i el Decret 108/2022, de 5 d'agost**

- **Decret 108/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'estableixen l'ordenació i el currículum de Batxillerat**

Aquesta llei assenyala entre altres aspectes que «el Batxillerat té com a finalitat proporcionar formació, maduresa intel·lectual i humana, coneixements, habilitats i actituds que permeten desenvolupar funcions socials i incorporar-se a la vida activa amb responsabilitat i competència. Així mateix, aquesta etapa ha de permetre adquirir i assolir les competències indispensables per al futur formatiu i professional i capacitar per a l'accés a l'educació superior»

Altra normativa a tenir en compte:

- Constitució Espanyola de 1978, Article 27
- Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig d'Educació, modificada per la Llei orgànica 3/2020, de 29 de desembre d'Educació

- Reial decret 272/2022, de 12 d'abril, pel qual s'estableix el Marc Espanyol de Qualificacions per a l'Aprenentatge Permanent

Pel que fa a l'avaluació:

- Decret 107/2022, de 5 de agost, del Consell, per el qual s'estableix l'ordenació i el currículum d'Educació Secundària Obligatòria.
- Decret 108/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'estableixen l'ordenació i el currículum de Batxillerat.
- Ordre 32/2011 de 20 de desembre de la Conselleria d'Educació, Formació i Ocupació, per la qual es regula el dret de l'alumnat a l'objectivitat en l'avaluació, i s'estableix el procediment de reclamació de qualificacions obtingudes i de les decisions de promoció, de certificació o d'obtenció del títol acadèmic que corresponga.

Pel que fa a l'organització i funcionament:

- RESOLUCIÓ de 7 de juliol de 2025, de la Secretaria Autonòmica d'Educació, per la qual s'aproven les instruccions per a l'organització i el funcionament dels centres que impartixen Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat durant el curs 2025-2026Decret 252/2019 de regulació de l'organització i el funcionament dels centres públics que imparteixen ensenyaments d'ESO, Batxillerat i FP.
- ORDRE 19/2023, de 29 de juny, de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, per la qual es regulen els procediments derivats del Decret 107/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'estableixen l'ordenació i el currículum d'Educació Secundària Obligatòria, i del Decret 108/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'estableixen l'ordenació i el currículum de Batxillerat, així com l'organització i el funcionament del Batxillerat nocturn i a distància a la Comunitat Valenciana.
- DECRET 66/2024, de 21 de juny, del Consell, pel qual es modifica el Decret 107/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'establix l'ordenació i el currículum d'Educació Secundària Obligatòria, i l'Orde 19/2023, de 29 de juny, de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, per la qual es regulen els procediments derivats del Decret 107/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'establixen l'ordenació i el currículum d'Educació Secundària Obligatòria, i del Decret 108/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'establixen l'ordenació i el currículum de Batxillerat, així com l'organització i el funcionament del Batxillerat nocturn i a distància a la Comunitat Valenciana.

Pel que a l'alumnat amb NESE

- Ordre 20/2019, per la qual es regula l'organització de la resposta educativa per a la inclusió de l'alumnat en els centres docents sostinguts amb fons públics del SEV.

- Resolució de 23 de desembre de 2021, de la directora general d'Inclusió Educativa, per la qual es dicten instruccions per a la detecció i la identificació de les necessitats específiques de suport educatiu i les necessitats de compensació de desigualtats.

Pel que fa a l'orientació i la convivència

- ORDRE 10/2023, de 22 de maig, de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, per la qual es regulen i concreten determinats aspectes de l'organització i el funcionament de l'orientació educativa i professional en el sistema educatiu valencià.
- DECRET 195/2022, de 11 de novembre, del Consell, d'igualtat i convivència en el sistema educatiu valencià.

Aquesta programació respecta en tot moment els principis coeducatius que s'indiquen a continuació:

1. L'eliminació dels prejudicis, estereotips i rols en funció del sexe, construïts segons els patrons socioculturals de conducta assignats a dones i homes, per tal de garantir, per a tot l'alumnat possibilitats de desenvolupament personal integral.
2. La prevenció de la violència contra les dones, mitjançant l'aprenentatge de mètodes no violents per a la resolució de conflictes i de models de convivència basats en el respecte a la igualtat de drets i oportunitats de dones i homes.
3. La promoció dels valors com el respecte, la solidaritat, la tolerància, l'empatia i la responsabilitat, que faciliten la comunicació, el diàleg i la restauració, i que resulten fonamentals a l'hora de conviure. Hauran de regir les relacions entre tots els membres de la comunitat educativa.
4. Els materials didàctics i llibres de text que s'utilitzen hauran de ser coeducatius i faran un ús no sexista del llenguatge i de les imatges per garantir-lo d'una manera transversal.
5. La visibilització dels sabers de les dones al llarg de la història en programacions i materials didàctics per situar-les en el context sociocultural que els correspon i garantir la presència equilibrada i no estereotipada de dones i homes.
6. La capacitació de l'alumnat perquè l'elecció de les opcions acadèmiques i professionals es realitze lliure de condicionaments basats en el gènere.

Definicions

Objectius: Assoliments que s'espera que l'alumnat haja aconseguit en finalitzar l'etapa i la consecució de la qual està vinculada a l'adquisició de les competències clau.

1. **Competències clau:** Acompliments que es consideren imprescindibles perquè l'alumnat puga progressar amb garanties d'èxit en el seu itinerari formatiu, i afrontar els principals reptes i desafiaments globals i locals. Les competències clau són l'adaptació

al sistema educatiu espanyol de les competències clau establides en la Recomanació del Consell de la Unió Europea, de 22 de maig de 2018 relativa a les competències clau per a l'aprenentatge permanent.

2. **Perfil d'eixida (ESO):** Fixa les competències clau que l'alumnat ha d'haver aconseguit i desenvolupat en finalitzar l'educació bàsica. Constitueix el referent últim de l'acompliment competencial, tant en l'avaluació de les diferents etapes i modalitats de la formació bàsica com per al títol de graduat en educació secundària obligatòria. Fonamenta la resta de les decisions curriculars, així com les estratègies i les orientacions metodològiques en la pràctica lectiva.
3. **Competències específiques:** Acompliments que l'alumnat ha de poder desplegar en activitats o en situacions l'abordatge de les quals requereix dels sabers bàsics de cada matèria o àmbit. Constitueixen un element de connexió entre, d'una banda, el perfil d'eixida de l'alumnat, i, d'altra, els sabers bàsics de les matèries o àmbits i els criteris d'avaluació.
4. **Criteris d'avaluació:** referents que indiquen els nivells d'acompliment esperats en l'alumnat en les situacions o activitats d'aprenentatge que requereixen el desplegament de les competències específiques de cada matèria o àmbit en un moment determinat del seu procés d'aprenentatge.
5. **Saber bàsics:** Coneixements, destreses i actituds que constitueixen els continguts propis d'una matèria o un àmbit l'aprenentatge del qual és necessari per a adquirir les competències específiques. L'ordre d'aquests sabers, tal com s'especifiquen en cadascuna de les matèries, no comporta cap seqüenciació d'aprenentatge..
6. **Situacions d'aprenentatge:** Situacions i activitats que impliquen el desplegament per part de l'alumnat d'actuacions associades a les competències específiques i a les competències clau i que contribueixen a la seua adquisició i desenvolupament. La capacitat d'actuació de l'alumnat en enfrontar-se a una situació d'aprenentatge requereix mobilitzar tot tipus de coneixements implicats en les competències específiques, com són els conceptes, els procediments, les actituds i els valors.

1.2.2. Context

IES Betxí

L'Institut d'Educació Secundària (IES) Betxí és un centre de dimensió mitjana-petita situat a la localitat de Betxí, a la comarca de la Plana Baixa. Disposa d'una plantilla d'uns 60 docents i acull aproximadament 450 estudiants. L'oferta educativa abasta des de 1r d'ESO fins a 2n de Batxillerat, amb itineraris en les modalitats científica i humanística. A més, el centre imparteix Cicles Formatius de Grau Mitjà (CFGM) en Sistemes Microinformàtics i Xarxes, així com en Impressió Gràfica (IG). La major part de l'alumnat prové de Betxí, Artana i Eslida.

Quant a les instal·lacions, l'edifici és de construcció relativament recent i s'organitza segons el model d'aula-matèria. El departament de matemàtiques comptarà aquest curs amb 3 aules matèria: l'aula 11, l'aula 12 i l'aula 13. Aquestes tres aules disposen d'ordinador i de projector.

Composició del departament

- Maria Carmen Arnau Julià
- Òscar Forner Gumbau
- Josefa Hernández Franch
- Maria Isabel Roig Marco
- José Antonio Sánchez López
- Antonio Tormo Vicent

Reunions de departament

Les reunions de departament es duran a terme els dilluns de 9:50 a 10:45, quan el cap de departament les convoque.

2. Concreció curricular matèries

2.1. Concreció curricular del nivell 1r ESO

2.1.1. Elements curriculars del nivell 1r ESO

A continuació, es presenten els elements curriculars per al primer curs de l'Educació Secundària Obligatòria (ESO) en l'àrea de matemàtiques, estructurats per competències específiques, criteris d'avaluació i sabers bàsics.

2.1.2. Competències específiques

Competència específica 1: Resoldre problemes relacionats amb situacions diverses de l'àmbit social i en la iniciació als àmbits professional i científic utilitzant estratègies formals, representacions i conceptes que permeten la generalització i abstracció de les solucions.

Competència específica 2: Explorar, formular i generalitzar conjectures i propietats matemàtiques, fent demostracions senzilles i reconeixent i connectant els procediments, els patrons i les estructures abstractes implicats en el raonament.

Competència específica 3: Construir models matemàtics generals utilitzant conceptes i procediments matemàtics funcionals amb la finalitat d'interpretar, analitzar, comparar,

valorar i fer aportacions a l'abordatge de situacions, fenòmens i problemes rellevants en l'àmbit social i en la iniciació als àmbits professional i científic.

Competència específica 4: Implementar algoritmes computacionals organitzant dades, descomponent un problema en parts, reconeixent patrons i emprant llenguatges de programació i altres eines TIC com a suport per a resoldre problemes i afrontar desafiaments de l'àmbit social i d'iniciació als àmbits professional i científic.

Competència específica 5: Manejar amb precisió el simbolisme matemàtic fent transformacions i conversions entre representacions iconicomanipulatives, numèriques, simbolicoalgebraiques, tabulars, funcionals, geomètriques i gràfiques que permeten pensar matemàticament sobre situacions de l'àmbit social i d'iniciació als àmbits professional i científic.

Competència específica 6: Produir, comunicar i interpretar missatges orals i escrits complexos de manera formal, emprant el llenguatge matemàtic, per a comunicar i intercanviar idees generals i arguments sobre característiques, conceptes, procediments i resultats relacionats amb situacions de l'àmbit social i d'iniciació als àmbits professional i científic.

Competència específica 7: Conèixer el valor cultural i històric de les matemàtiques i identificar les seues aportacions en els avanços significatius del coneixement científic i del desenvolupament tecnològic especialment rellevants per a abordar els desafiaments amb els quals s'enfronta actualment la humanitat.

Competència específica 8: Gestionar i regular les emocions, creences i actituds implicades en els processos matemàtics, assumint amb confiança la incertesa, les dificultats i errors que aquests processos comporten, i regulant l'atenció per a aconseguir comprendre els propis processos d'aprenentatge i adaptar-los amb èxit a situacions variades.

2.1.3. Criteris d'avaluació

Competència 1. Resolució de problemes

1.1. Comprendre l'enunciat de problemes de l'àmbit social, interpretar la situació plantejada, organitzar les dades i establir relacions entre estes.

1.2. Estructurar el procés de resolució d'un problema en una o més etapes, i desenvolupar una estratègia que mobilitze les ferramentes i els sabers bàsics necessaris per a obtindre una solució.

1.3. Revisar el procés de resolució per a avaluar la correcció de la solució obtinguda i interpretar-la, i considerar si és adequada per a la situació plantejada pel problema.

1.4. Connectar els problemes resolts amb altres problemes similars, i trobar característiques que permeten reformular o plantejar problemes nous.

Competència 2. Raonament i connexions

2.1. Reconéixer i analitzar patrons o regularitats, i justificar els passos per a construir o desenvolupar conceptes i/o procediments matemàtics.

2.2. Formular i validar conjectures senzilles de manera guiada analitzant regularitats, propietats i relacions.

2.3. Comparar conceptes i procediments matemàtics explorant variants i casos, i modificant condicions.

Competència 3. Modelització

3.1. Analitzar, mesurar i estructurar situacions o fenòmens reals, i identificar els aspectes que poden ser matematitzats per a construir models matemàtics concrets o alguns models generals senzills amb ferramentes algebraiques bàsiques.

3.2. Treballar matemàticament sobre un model concret, o sobre un de general (manipulant expressions algebraiques bàsiques), per a obtindre solucions que permeten descriure, interpretar i traure conclusions sobre una situació real.

3.3. Validar la solució obtinguda a partir d'un model matemàtic, i contrastar-la amb la situació real per a detectar possibles errors o identificar canvis en el model que puguen millorar el resultat.

3.4. Identificar connexions coherents entre les matemàtiques i altres matèries resolent problemes contextualitzats i/o emprant procediments d'experimentació.

Competència 4. Pensament computacional

4.1. Conéixer aspectes bàsics de programes de geometria dinàmica i de càlcul simbòlic.

4.2. Reproduir i dissenyar algoritmes senzills mitjançant ferramentes tecnològiques bàsiques i programació per blocs per a resoldre situacions problemàtiques de l'àmbit social.

4.3. Reconéixer patrons, organitzar dades i descompondre un problema en parts més simples per a abordar-lo amb un algoritme o procés computacional.

4.4. Analitzar i interpretar situacions problemàtiques per mitjà de la modificació d'un algoritme per a simular diferents alternatives o possibilitats.

Competència 5. Representacions

5.1. Expressar contingut matemàtic fent ús de les representacions iconicomanipulatives, numèriques, simbolicoalgebraiques, tabulars, geomètriques i gràfiques.

5.2. Identificar semblances i diferències entre representacions iconicomanipulatives, numèriques, simbolicoalgebraiques, tabulars, geomètriques i gràfiques d'objectes matemàtics.

5.3. Seleccionar el simbolisme adequat per a descriure contingut matemàtic senzill corresponent a situacions de l'àmbit social.

Competència 6. Comunicació

6.1. Identificar llenguatge matemàtic present en situacions de l'àmbit social pròximes a l'alumnat.

6.2. Utilitzar vocabulari matemàtic específic bàsic per a comunicar idees matemàtiques relatives a situacions problemàtiques de l'àmbit social.

6.3. Explicar idees i processos matemàtics utilitzats en la resolució d'un problema, així com dels resultats obtinguts.

6.4. Incorporar llenguatge matemàtic per a reforçar l'argumentació durant una discussió, un debat o un intercanvi d'idees.

Competència 7. Rellevància social, cultural i científica

7.1. Reconéixer contingut matemàtic elemental de caràcter numèric, espacial o geomètric present en situacions rellevants per a l'alumnat.

7.2. Valorar la importància de les matemàtiques en el vessant instrumental com a ferramenta per a afavorir el desenvolupament.

7.3. Reconéixer el potencial de les matemàtiques per a resoldre problemes quotidians de l'entorn de l'alumnat.

Competència 8. Gestió de les emocions i de les actituds

8.1. Reconéixer les emocions pròpies quan s'aborden reptes matemàtics nous amb l'expressió d'una actitud positiva per a enfrontar-se a estos.

8.2. Valorar la capacitat pròpia, participant i contribuint respectuosament en el treball en equip per a construir coneixement matemàtic.

8.3. Valorar l'error com una oportunitat d'aprenentatge, acceptant el bloqueig en la resolució de problemes i assumint la iniciativa de superar-lo, tant en el treball individual com en el d'equip.

2.1.4. Sabers bàsics

Bloc 1: Sentit numèric i càlcul

- Lectura, escriptura, representació, ordenació i comparació de nombres naturals i enters.
- Lectura, escriptura, representació, ordenació i comparació de nombres racionals.
- Justificació dels criteris de divisibilitat.
- Concepte i significat de valor absolut.
- Equivalència entre fraccions i nombres decimals exactes i periòdics. Fracció irreductible.
- Notació científica.
- Potències d'exponent sencer i radicals senzills.
- Situació de nombres racionals (fraccions, decimals) en la recta real.
- Contribució de la humanitat al desenvolupament del sentit numèric, referents femenins. Usos socials i científics dels conjunts numèrics.
- Tècniques cooperatives per a estimular el treball en equip relacionat amb els conjunts numèrics.
- Operacions amb nombres naturals, enters i racionals.
- Factors, múltiples i divisors. Descomposició d'un nombre natural en factors primers. Divisibilitat.
- Prioritat de les operacions. Utilització de les propietats de les operacions.
- Transformació de nombres decimals en fraccions.
- Estimació, càlcul, simplificació i interpretació d'expressions numèriques. Relacions inverses entre les operacions.
- Potències de nombres naturals, enters, racionals.
- Proporcionalitat. Proporcions i percentatges (equivalència, canvi percentual).
- Estratègies de càlcul mental.
- Flexibilitat en l'ús d'estratègies, tècniques o mètodes de resolució de situacions problemàtiques de tipus numèric.
- Perseverança en l'aprenentatge dels aspectes associats al sentit numèric i de les operacions.

Bloc 2: Sentit algebraic

- Traducció d'expressions del llenguatge ordinari a l'algebraic, i viceversa. Regles de formació de patrons i generalització.
- Monomis i binomis. Operacions amb monomis i binomis.

- Equacions de primer i segon grau.
- Equivalència entre expressions algebraiques.
- Sistemes d'equacions lineals amb dos incògnites.
- Contribució de la humanitat al desenvolupament de l'àlgebra i les seues aplicacions, incorporant-hi la perspectiva de gènere. Valoració dels usos socials i científics del sentit algebraic.
- Flexibilitat en l'ús de diverses estratègies, tècniques o mètodes de resolució de situacions problemàtiques susceptibles d'error en la interpretació.
- Autonomia, tolerància a l'error, perseverança en l'aprenentatge d'aspectes associats al sentit algebraic.

Bloc 3: Sentit de la mesura i de l'estimació

- Estimació i anàlisi de mesures utilitzant unitats convencionals.
- Determinació de mesures amb l'elecció d'estratègies i d'instruments adequats.
- Elecció de la unitat de mesura i escala apropiada per a descriure magnituds. Conversió entre unitats de mesura.
- Canvi de ferramentes, tècniques, estratègies o mètodes relacionats amb la mesura i l'estimació de magnituds.
- Perseverança, iniciativa i flexibilitat en la resolució de situacions problemàtiques susceptibles d'errors o dificultats relacionats amb la mesura de magnituds.

Bloc 4: Sentit espacial i geometria

- Figures planes. Elements bàsics de la geometria del pla. Càlcul de longituds i àrees.
- Classificació de les figures planes segons les seues propietats geomètriques.
- Proporcionalitat, semblança. Escales.
- Angles en el sistema sexagesimal.
- Teorema de Pitàgores. Aplicacions.
- Circumferència, cercle, arcs i sectors circulars.
- Reconeixement, descripció i classificació de sòlids: prismes rectes, piràmides, cilindres i cons.
- Programes informàtics de geometria dinàmica. Construcció de figures o llocs geomètris, exploració de propietats.
- Geometria en el context real (art, ciència, enginyeria, vida diària). Contribució de la humanitat al desenvolupament de la geometria i les seues aplicacions, incorporant-hi la perspectiva de gènere.
- Perseverança i flexibilitat en el canvi d'estratègies, representacions o tècniques geomètriques.

Bloc 5: Relacions i funcions

- Variable. Variació i relació entre variables.
- Funcions lineals. Diferents representacions: expressió algebraica, taula de valors i gràfica.
- Programes informàtics de geometria dinàmica i iniciació a les calculadores gràfiques.

- Contribució de la humanitat al desenvolupament de l'anàlisi i de les seues aplicacions, incorporant-hi la perspectiva de gènere. Valoració dels usos socials i científics de l'anàlisi matemàtica.
- Perseverança i flexibilitat en el canvi d'estratègies, tècniques o mètodes associats a les relacions i a les funcions.

Bloc 8: Pensament computacional

- Sistematització de processos matemàtics per mitjà de seqüències d'instruccions.
- Reconeixement de patrons per a generalitzar i automatitzar processos repetitius o d'algoritmes.
- Busca i anàlisi d'estratègies en jocs de lògica o de tauler abstractes, o en problemes sense informació oculta ni presència d'atzar.
- Contribució de la humanitat al desenvolupament del pensament computacional i les seues aplicacions. Importància en el desenvolupament matemàtic. Referents femenins.
- Autonomia, tolerància davant de l'error associat al pensament computacional. Millores a través de l'assaig i error.
- Perseverança i flexibilitat en el canvi d'estratègies, tècniques o algoritmes computacionals.

2.2. Concreció curricular del nivell 2n ESO

2.2.1. Elements curriculars del nivell 2n ESO

A continuació, es presenten els elements curriculars per al segon curs de l'Educació Secundària Obligatòria (ESO) en l'àrea de matemàtiques, estructurats per competències específiques, criteris d'avaluació i sabers bàsics.

2.2.2. Competències específiques

Competència específica 1: Resoldre problemes relacionats amb situacions diverses de l'àmbit social i en la iniciació als àmbits professional i científic utilitzant estratègies formals, representacions i conceptes que permeten la generalització i abstracció de les solucions.

Competència específica 2: Explorar, formular i generalitzar conjectures i propietats matemàtiques, fent demostracions senzilles i reconeixent i connectant els procediments, els patrons i les estructures abstractes implicats en el raonament.

Competència específica 3: Construir models matemàtics generals utilitzant conceptes i procediments matemàtics funcionals amb la finalitat d'interpretar, analitzar, comparar,

valorar i fer aportacions a l'abordatge de situacions, fenòmens i problemes rellevants en l'àmbit social i en la iniciació als àmbits professional i científic.

Competència específica 4: Implementar algoritmes computacionals organitzant dades, descomponent un problema en parts, reconeixent patrons i emprant llenguatges de programació i altres eines TIC com a suport per a resoldre problemes i afrontar desafiaments de l'àmbit social i d'iniciació als àmbits professional i científic.

Competència específica 5: Manejar amb precisió el simbolisme matemàtic fent transformacions i conversions entre representacions iconicomanipulatives, numèriques, simbolicoalgebraiques, tabulars, funcionals, geomètriques i gràfiques que permeten pensar matemàticament sobre situacions de l'àmbit social i d'iniciació als àmbits professional i científic.

Competència específica 6: Produir, comunicar i interpretar missatges orals i escrits complexos de manera formal, emprant el llenguatge matemàtic, per a comunicar i intercanviar idees generals i arguments sobre característiques, conceptes, procediments i resultats relacionats amb situacions de l'àmbit social i d'iniciació als àmbits professional i científic.

Competència específica 7: Conèixer el valor cultural i històric de les matemàtiques i identificar les seues aportacions en els avanços significatius del coneixement científic i del desenvolupament tecnològic especialment rellevants per a abordar els desafiaments amb els quals s'enfronta actualment la humanitat.

Competència específica 8: Gestionar i regular les emocions, creences i actituds implicades en els processos matemàtics, assumint amb confiança la incertesa, les dificultats i errors que aquests processos comporten, i regulant l'atenció per a aconseguir comprendre els propis processos d'aprenentatge i adaptar-los amb èxit a situacions variades.

2.2.3. Criteris d'avaluació

Competència 1. Resolució de problemes

1.1. Comprendre l'enunciat de problemes de l'àmbit social, interpretar la situació plantejada, organitzar les dades i establir relacions entre estes.

1.2. Estructurar el procés de resolució d'un problema en una o més etapes, i desenvolupar una estratègia que mobilitze les ferramentes i els sabers bàsics necessaris per a obtindre una solució.

1.3. Revisar el procés de resolució per a avaluar la correcció de la solució obtinguda i interpretar-la, i considerar si és adequada per a la situació plantejada pel problema.

1.4. Connectar els problemes resolts amb altres problemes similars, i trobar característiques que permeten reformular o plantejar problemes nous.

Competència 2. Raonament i connexions

2.1. Reconéixer i analitzar patrons o regularitats, i justificar els passos per a construir o desenvolupar conceptes i/o procediments matemàtics.

2.2. Formular i validar conjectures senzilles de manera guiada analitzant regularitats, propietats i relacions.

2.3. Comparar conceptes i procediments matemàtics explorant variants i casos, i modificant condicions.

Competència 3. Modelització

3.1. Analitzar, mesurar i estructurar situacions o fenòmens reals, i identificar els aspectes que poden ser matematitzats per a construir models matemàtics concrets o alguns models generals senzills amb ferramentes algebraiques bàsiques.

3.2. Treballar matemàticament sobre un model concret, o sobre un de general (manipulant expressions algebraiques bàsiques), per a obtindre solucions que permeten descriure, interpretar i traure conclusions sobre una situació real.

3.3. Validar la solució obtinguda a partir d'un model matemàtic, i contrastar-la amb la situació real per a detectar possibles errors o identificar canvis en el model que puguen millorar el resultat.

3.4. Identificar connexions coherents entre les matemàtiques i altres matèries resolent problemes contextualitzats i/o emprant procediments d'experimentació.

Competència 4. Pensament computacional

4.1. Conéixer aspectes bàsics de programes de geometria dinàmica i de càlcul simbòlic.

4.2. Reproduir i dissenyar algoritmes senzills mitjançant ferramentes tecnològiques bàsiques i programació per blocs per a resoldre situacions problemàtiques de l'àmbit social.

4.3. Reconéixer patrons, organitzar dades i descompondre un problema en parts més simples per a abordar-lo amb un algoritme o procés computacional.

4.4. Analitzar i interpretar situacions problemàtiques per mitjà de la modificació d'un algoritme per a simular diferents alternatives o possibilitats.

Competència 5. Representacions

5.1. Expressar contingut matemàtic fent ús de les representacions iconicomanipulatives, numèriques, simbolicoalgebraiques, tabulars, geomètriques i gràfiques.

5.2. Identificar semblances i diferències entre representacions iconicomanipulatives, numèriques, simbolicoalgebraiques, tabulars, geomètriques i gràfiques d'objectes matemàtics.

5.3. Seleccionar el simbolisme adequat per a descriure contingut matemàtic senzill corresponent a situacions de l'àmbit social.

Competència 6. Comunicació

6.1. Identificar llenguatge matemàtic present en situacions de l'àmbit social pròximes a l'alumnat.

6.2. Utilitzar vocabulari matemàtic específic bàsic per a comunicar idees matemàtiques relatives a situacions problemàtiques de l'àmbit social.

6.3. Explicar idees i processos matemàtics utilitzats en la resolució d'un problema, així com dels resultats obtinguts.

6.4. Incorporar llenguatge matemàtic per a reforçar l'argumentació durant una discussió, un debat o un intercanvi d'idees.

Competència 7. Rellevància social, cultural i científica

7.1. Reconéixer contingut matemàtic elemental de caràcter numèric, espacial o geomètric present en situacions rellevants per a l'alumnat.

7.2. Valorar la importància de les matemàtiques en el vessant instrumental com a ferramenta per a afavorir el desenvolupament.

7.3. Reconéixer el potencial de les matemàtiques per a resoldre problemes quotidians de l'entorn de l'alumnat.

Competència 8. Gestió de les emocions i de les actituds

8.1. Reconéixer les emocions pròpies quan s'aborden reptes matemàtics nous amb l'expressió d'una actitud positiva per a enfrontar-se a estos.

8.2. Valorar la capacitat pròpia, participant i contribuint respectuosament en el treball en equip per a construir coneixement matemàtic.

8.3. Valorar l'error com una oportunitat d'aprenentatge, acceptant el bloqueig en la resolució de problemes i assumint la iniciativa de superar-lo, tant en el treball individual com en el d'equip.

2.2.4. Sabers bàsics

Bloc 1: Sentit numèric i càlcul

- Lectura, escriptura, representació, ordenació i comparació de nombres naturals i enters.
- Lectura, escriptura, representació, ordenació i comparació de nombres racionals.
- Justificació dels criteris de divisibilitat.
- Concepte i significat de valor absolut.
- Equivalència entre fraccions i nombres decimals exactes i periòdics. Fracció irreductible.
- Notació científica.
- Potències d'exponent sencer i radicals senzills.
- Situació de nombres racionals (fraccions, decimals) en la recta real.
- Contribució de la humanitat al desenvolupament del sentit numèric, referents femenins. Usos socials i científics dels conjunts numèrics.
- Tècniques cooperatives per a estimular el treball en equip relacionat amb els conjunts numèrics.
- Operacions amb nombres naturals, enters i racionals.
- Factors, múltiples i divisors. Descomposició d'un nombre natural en factors primers. Divisibilitat.
- Prioritat de les operacions. Utilització de les propietats de les operacions.
- Transformació de nombres decimals en fraccions.
- Estimació, càlcul, simplificació i interpretació d'expressions numèriques. Relacions inverses entre les operacions.
- Potències de nombres naturals, enters, racionals.
- Proporcionalitat. Proporcions i percentatges (equivalència, canvi percentual).
- Estratègies de càlcul mental.
- Flexibilitat en l'ús d'estratègies, tècniques o mètodes de resolució de situacions problemàtiques de tipus numèric.
- Perseverança en l'aprenentatge dels aspectes associats al sentit numèric i de les operacions.

Bloc 2: Sentit algebraic

- Traducció d'expressions del llenguatge ordinari a l'algebraic, i viceversa. Regles de formació de patrons i generalització.
- Monomis i binomis. Operacions amb monomis i binomis.

- Equacions de primer i segon grau.
- Equivalència entre expressions algebraiques.
- Sistemes d'equacions lineals amb dos incògnites.
- Contribució de la humanitat al desenvolupament de l'àlgebra i les seues aplicacions, incorporant-hi la perspectiva de gènere. Valoració dels usos socials i científics del sentit algebraic.
- Flexibilitat en l'ús de diverses estratègies, tècniques o mètodes de resolució de situacions problemàtiques susceptibles d'error en la interpretació.
- Autonomia, tolerància a l'error, perseverança en l'aprenentatge d'aspectes associats al sentit algebraic.

Bloc 3: Sentit de la mesura i de l'estimació

- Estimació i anàlisi de mesures utilitzant unitats convencionals.
- Determinació de mesures amb l'elecció d'estratègies i d'instruments adequats.
- Elecció de la unitat de mesura i escala apropiada per a descriure magnituds. Conversió entre unitats de mesura.
- Canvi de ferramentes, tècniques, estratègies o mètodes relacionats amb la mesura i l'estimació de magnituds.
- Perseverança, iniciativa i flexibilitat en la resolució de situacions problemàtiques susceptibles d'errors o dificultats relacionats amb la mesura de magnituds.

Bloc 4: Sentit espacial i geometria

- Figures planes. Elements bàsics de la geometria del pla. Càlcul de longituds i àrees.
- Classificació de les figures planes segons les seues propietats geomètriques.
- Proporcionalitat, semblança. Escales.
- Angles en el sistema sexagesimal.
- Teorema de Pitàgores. Aplicacions.
- Circumferència, cercle, arcs i sectors circulars.
- Reconeixement, descripció i classificació de sòlids: prismes rectes, piràmides, cilindres i cons.
- Programes informàtics de geometria dinàmica. Construcció de figures o llocs geomètris, exploració de propietats.
- Geometria en el context real (art, ciència, enginyeria, vida diària). Contribució de la humanitat al desenvolupament de la geometria i les seues aplicacions, incorporant-hi la perspectiva de gènere.
- Perseverança i flexibilitat en el canvi d'estratègies, representacions o tècniques geomètriques.

Bloc 5: Relacions i funcions

- Variable. Variació i relació entre variables.
- Funcions lineals. Diferents representacions: expressió algebraica, taula de valors i gràfica.
- Programes informàtics de geometria dinàmica i iniciació a les calculadores gràfiques.

- Contribució de la humanitat al desenvolupament de l'anàlisi i de les seues aplicacions, incorporant-hi la perspectiva de gènere. Valoració dels usos socials i científics de l'anàlisi matemàtica.
- Perseverança i flexibilitat en el canvi d'estratègies, tècniques o mètodes associats a les relacions i a les funcions.

Bloc 6: Incertesa i probabilitat

- Espai mostral en experiments aleatoris simples: identificació i determinació.
- Càlcul de probabilitats amb la regla de Laplace en situacions d'equiprobabilitat, en experiments simples.
- Assignació de probabilitat mitjançant l'experimentació.
- Succés contrari, succés segur i succés impossible.
- Introducció a les tècniques de recompte.
- Contribució de la humanitat al desenvolupament de la probabilitat i de les seues aplicacions, incorporant-hi la perspectiva de gènere. Utilitat social i científica de la probabilitat.
- Perseverança i flexibilitat en el canvi d'estratègies, tècniques o mètodes probabilístics. Acceptació dels errors d'interpretació.

Bloc 7: Anàlisi de dades i estadística

- Concepte de variable estadística (qualitativa, quantitativa discreta i quantitativa contínua). Característiques i representació.
- Disseny i fases d'un estudi estadístic. Formulació de preguntes. Població, mostra i mostres representatives.
- Recollida, organització, interpretació i comparació de dades en taules de freqüència i gràfiques de diversos tipus, amb TIC i sense.
- Càlcul i interpretació de les principals mesures de centralització (moda, mediana i mitjana) amb suport tecnològic i sense.
- Estudi de la variabilitat de les mostres d'una població.
- Contribució de la humanitat al desenvolupament de l'estadística i de les seues aplicacions, incorporant-hi la perspectiva de gènere. Utilitat social i científica de l'estadística i de la gestió de dades.
- Perseverança i flexibilitat en el canvi d'estratègies, tècniques o mètodes estadístics.

Bloc 8: Pensament computacional

- Sistematització de processos matemàtics per mitjà de seqüències d'instruccions.
- Reconeixement de patrons per a generalitzar i automatitzar processos repetitius o d'algoritmes.
- Busca i anàlisi d'estratègies en jocs de lògica o de tauler abstractes, o en problemes sense informació oculta ni presència d'atzar.
- Contribució de la humanitat al desenvolupament del pensament computacional i les seues aplicacions. Importància en el desenvolupament matemàtic. Referents femenins.

- Autonomia, tolerància davant de l'error associat al pensament computacional. Millores a través de l'assaig i error.
- Perseverança i flexibilitat en el canvi d'estratègies, tècniques o algoritmes computacionals.

2.3. Concreció curricular del nivell 3r ESO

2.3.1. Elements curriculars del nivell 3r ESO

A continuació, es presenten els elements curriculars per al tercer curs de l'Educació Secundària Obligatòria (ESO) en l'àrea de matemàtiques, estructurats per competències específiques, criteris d'avaluació i sabers bàsics.

2.3.2. Competències específiques

Competència específica 1: Resoldre problemes relacionats amb situacions diverses de l'àmbit social i en la iniciació als àmbits professional i científic utilitzant estratègies formals, representacions i conceptes que permeten la generalització i abstracció de les solucions.

Competència específica 2: Explorar, formular i generalitzar conjectures i propietats matemàtiques, fent demostracions senzilles i reconeixent i connectant els procediments, els patrons i les estructures abstractes implicats en el raonament.

Competència específica 3: Construir models matemàtics generals utilitzant conceptes i procediments matemàtics funcionals amb la finalitat d'interpretar, analitzar, comparar, valorar i fer aportacions a l'abordatge de situacions, fenòmens i problemes rellevants en l'àmbit social i en la iniciació als àmbits professional i científic.

Competència específica 4: Implementar algoritmes computacionals organitzant dades, descomponent un problema en parts, reconeixent patrons i emprant llenguatges de programació i altres eines TIC com a suport per a resoldre problemes i afrontar desafiaments de l'àmbit social i d'iniciació als àmbits professional i científic.

Competència específica 5: Manejar amb precisió el simbolisme matemàtic fent transformacions i conversions entre representacions iconicomanipulatives, numèriques, simbolicoalgebraiques, tabulars, funcionals, geomètriques i gràfiques que permeten pensar matemàticament sobre situacions de l'àmbit social i d'iniciació als àmbits professional i científic.

Competència específica 6: Produir, comunicar i interpretar missatges orals i escrits complexos de manera formal, emprant el llenguatge matemàtic, per a comunicar i intercanviar idees generals i arguments sobre característiques, conceptes, procediments i resultats relacionats amb situacions de l'àmbit social i d'iniciació als àmbits professional i científic.

Competència específica 7: Conèixer el valor cultural i històric de les matemàtiques i identificar les seues aportacions en els avanços significatius del coneixement científic i del desenvolupament tecnològic especialment rellevants per a abordar els desafiaments amb els quals s'enfronta actualment la humanitat.

Competència específica 8: Gestionar i regular les emocions, creences i actituds implicades en els processos matemàtics, assumint amb confiança la incertesa, les dificultats i errors que aquests processos comporten, i regulant l'atenció per a aconseguir comprendre els propis processos d'aprenentatge i adaptar-los amb èxit a situacions variades.

2.3.3. Criteris d'avaluació

Competència 1. Resolució de problemes

1.1. Extraure la informació necessària de l'enunciat de problemes de l'àmbit social o d'iniciació a l'àmbit professional i científic, i estructurar el procés de resolució en diferents etapes.

1.2. Resoldre problemes senzills de l'àmbit social o d'iniciació als àmbits professional i científic i mobilitzar de manera adequada i justificada els conceptes i procediments necessaris.

1.3. Comparar la solució obtinguda amb la dels companys i companyes i valorar si fa falta una revisió o rectificació del procés de resolució seguit.

1.4. Generalitzar la resolució d'alguns problemes senzills per a solucionar problemes similars o de més complexos.

Competència 2. Raonament i connexions

2.1. Usar contraexemples per a refutar conjectures de naturalesa matemàtica.

2.2. Validar informalment algunes conjectures sobre propietats o relacions matemàtiques adequades al nivell maduratiu, cognitiu i evolutiu de l'alumnat, a partir de casos particulars.

2.3. Connectar diferents conceptes i procediments matemàtics adequats al nivell maduratiu, cognitiu i evolutiu de l'alumnat, i argumentar el raonament emprat.

Competència 3. Modelització

3.1. Establir connexions entre les matemàtiques i altres disciplines i usar els sabers propis de les matemàtiques i els d'altres disciplines i fer servir procediments d'indagació com la identificació, la mesura i la classificació.

3.2. Seleccionar informació rellevant, identificar conceptes matemàtics, patrons i regularitats en situacions o fenòmens reals i, a partir d'estos, construir models matemàtics concrets i alguns de generals, tot utilitzant ferramentes algebraiques i funcionals bàsiques.

3.3. Analitzar, interpretar i fer prediccions sobre situacions o fenòmens reals a partir del desenvolupament i tractament d'un model matemàtic.

3.4. Comparar i valorar distints models matemàtics, de manera bàsica, que descriguen una situació o fenomen real.

Competència 4. Pensament computacional

4.1. Conéixer aspectes bàsics del full de càlcul i de programes de càlcul simbòlic.

4.2. Reproduir i dissenyar algoritmes senzills amb programació per blocs per a resoldre situacions problemàtiques de l'àmbit social o d'iniciació als àmbits professional i científic.

4.3. Resoldre situacions problemàtiques descomponent i estructurant les seues parts per mitjà d'algoritmes.

4.4. Analitzar situacions d'un cert nivell de complexitat en jocs de lògica o de tauler abstractes: estudiar les alternatives per a prendre la decisió més adequada o determinar l'estratègia guanyadora (si n'hi ha alguna).

4.5. Prendre decisions adequades en situacions de repte, adequades al nivell maduratiu, cognitiu i evolutiu de l'alumnat, amb l'anàlisi lògica i la implementació d'estratègies algorítmiques.

Competència 5. Representacions

5.1. Manejar les representacions iconicomanipulatives, numèriques, simbolicoalgebraiques, tabulars, funcionals, geomètriques i gràfiques d'objectes matemàtics respectant les regles que les regixen.

5.2. Fer conversions, almenys en una direcció, entre les representacions iconicomanipulatives, numèriques, simbolicoalgebraiques, funcionals, tabulars, geomètriques i gràfiques d'objectes matemàtics.

5.3. Seleccionar el simbolisme adequat per a descriure matemàticament situacions corresponents a l'àmbit social.

Competència 6. Comunicació

6.1. Interpretar correctament missatges orals i escrits relatius a l'àmbit social que incloguen informacions amb contingut matemàtic.

6.2. Comunicar idees matemàtiques mentres s'introduïxen aspectes bàsics del llenguatge formal.

6.3. Explicar i donar significat matemàtic a resultats provinents de situacions problemàtiques de l'àmbit social.

6.4. Utilitzar el llenguatge matemàtic per a argumentar i defensar els raonaments propis en situacions d'intercanvi comunicatiu relatives a l'àmbit social.

Competència 7. Rellevància social, cultural i científica

7.1. Reconéixer contingut matemàtic elemental de caràcter numèric, espacial o geomètric present en manifestacions artístiques i culturals.

7.2. Valorar la importància del desenvolupament de les matemàtiques com a[2] ferramenta per a l'avanç social i cultural de la humanitat.

7.3. Valorar les matemàtiques com a vehicle per a la resolució de problemes quotidians de l'àmbit social i cultural.

7.4. Apreciar el caràcter universal de les matemàtiques, per la seua versatilitat, el seu llenguatge propi i la seua funcionalitat.

Competència 8. Gestió de les emocions i de les actituds

8.1. Gestionar les emocions, les actituds i els processos cognitius implicats a l'hora d'enfrontar-se a situacions complexes relacionades amb les matemàtiques.

8.2. Desenvolupar creences favorables cap a les matemàtiques i cap a les capacitats pròpies en el quefer matemàtic, tant de caràcter individual com en el treball col·laboratiu.

8.3. Transformar els errors en oportunitats d'aprenentatge i trobar vies per a evitar el bloqueig en situacions problemàtiques i del treball matemàtic, així com en la gestió del treball en equip.

2.3.4. Sabers bàsics

Bloc 1: Sentit numèric i càlcul

- Lectura, escriptura, representació, ordenació i comparació de nombres racionals.
- Lectura, escriptura, representació, aproximació, ordenació i comparació de nombres irracionals més comuns.
- Concepte i significat de valor absolut.
- Equivalència entre fraccions i nombres decimals exactes i periòdics. Fracció irreductible.
- Concepte de nombre irracional. Aproximació i estimació delimitant l'error comés.
- Notació científica.
- Potències d'exponent fraccionari.
- Representació de nombres reals en la recta real. Intervals.
- Contribució de la humanitat al desenvolupament del sentit numèric, referents femenins. Usos socials i científics dels conjunts numèrics.
- Tècniques cooperatives per a estimular el treball en equip relacionat amb els conjunts numèrics.
- Operacions amb nombres naturals, enters i racionals.
- Operacions amb nombres irracionals.
- Prioritat de les operacions. Utilització de les propietats de les operacions.
- Transformació de nombres decimals en fraccions.
- Estimació, càlcul, simplificació i interpretació d'expressions numèriques. Relacions inverses entre les operacions.
- Potències de nombres naturals, enters, racionals.
- Potències de nombres irracionals.
- Proporcionalitat. Proporcions i percentatges (equivalència, canvi percentual).
- Reducció a la unitat. Augments i reduccions.
- Interés simple.
- Estratègies de càlcul mental.
- Flexibilitat en l'ús d'estratègies, tècniques o mètodes de resolució de situacions problemàtiques de tipus numèric.
- Perseverança en l'aprenentatge dels aspectes associats al sentit numèric i de les operacions.

Bloc 2: Sentit algebraic

- Traducció d'expressions del llenguatge ordinari a l'algebraic, i viceversa. Regles de formació de patrons i generalització.
- Monomis i binomis. Operacions amb monomis i binomis. Identitats notables.
- Polinomis. Suma, resta i producte de polinomis.
- Equacions de primer i segon grau.

- Equivalència entre expressions algebraiques.
- Sistemes d'equacions lineals amb dos incògnites. Interpretació geomètrica.
- Contribució de la humanitat al desenvolupament de l'àlgebra i les seues aplicacions, incorporant-hi la perspectiva de gènere. Valoració dels usos socials i científics del sentit algebraic.
- Flexibilitat en l'ús de diverses estratègies, tècniques o mètodes de resolució de situacions problemàtiques susceptibles d'error en la interpretació.
- Autonomia, tolerància a l'error, perseverança en l'aprenentatge d'aspectes associats al sentit algebraic.

Bloc 3: Sentit de la mesura i de l'estimació

- Estimació i anàlisi de mesures utilitzant unitats convencionals.
- Analitzar la precisió i l'error aproximat en situacions de mesura.
- Elecció de la unitat de mesura i escala apropiada per a descriure magnituds. Conversió entre unitats de mesura.
- Canvi de ferramentes, tècniques, estratègies o mètodes relacionats amb la mesura i l'estimació de magnituds.
- Perseverança, iniciativa i flexibilitat en la resolució de situacions problemàtiques susceptibles d'errors o dificultats relacionats amb la mesura de magnituds.

Bloc 4: Sentit espacial i geometria

- Figures planes. Elements bàsics de la geometria del pla. Càlcul de longituds i àrees.
- Classificació de les figures planes segons les seues propietats geomètriques.
- Proporcionalitat, semblança. Escales.
- Teorema de Tales.
- Angles en el sistema sexagesimal i en radians. Relacions bàsiques entre si.
- Translacions, girs i simetries.
- Teorema de Pitàgores. Aplicacions.
- Elements notables del triangle.
- Circumferència, cercle, arcs i sectors circulars.
- Càlcul de superfícies i volums de sòlids (prismes, piràmides, cilindres i cons).
- Programes informàtics de geometria dinàmica. Construcció de figures o llocs geomètris, exploració de propietats.
- Geometria en el context real (art, ciència, enginyeria, vida diària). Contribució de la humanitat al desenvolupament de la geometria i les seues aplicacions, incorporant-hi la perspectiva de gènere.
- Perseverança i flexibilitat en el canvi d'estratègies, representacions o tècniques geomètriques.

Bloc 5: Relacions i funcions

- Variable. Variació i relació entre variables.
- Funcions lineals. Diferents representacions: expressió algebraica, taula de valors i gràfica.

- Funcions no lineals. Diferents representacions: expressió algebraica, taula de valors i gràfica.
- Identificació de l'equació de la recta. Interpretació del pendent i dels punts de tall amb els eixos.
- Estudi de les propietats d'una funció. Anàlisi i interpretació de funcions no lineals a partir de la seua gràfica.
- Programes informàtics de geometria dinàmica i iniciació a les calculadores gràfiques.
- Contribució de la humanitat al desenvolupament de l'anàlisi i de les seues aplicacions, incorporant-hi la perspectiva de gènere. Valoració dels usos socials i científics de l'anàlisi matemàtica.
- Perseverança i flexibilitat en el canvi d'estratègies, tècniques o mètodes associats a les relacions i a les funcions.

Bloc 6: Incertesa i probabilitat

- Espai mostral en experiments aleatoris simples: identificació i determinació.
- Ús de taules de contingència i diagrames d'arbre per a obtindre l'espai mostral en experiments compostos.
- Càlcul de probabilitats mitjançant la regla de Laplace en experiments compostos.
- Estimació de la probabilitat d'un succés en situacions que no permeten usar la regla de Laplace: experimentació i llei dels grans nombres.
- Successos compatibles i incompatibles.
- Tècniques de recompte: regla de la suma i del producte. Aplicació al càlcul de probabilitats.
- Ús del càlcul de probabilitats en contextos no lúdics: estimació de riscos i presa de decisions.
- Contribució de la humanitat al desenvolupament de la probabilitat i de les seues aplicacions, incorporant-hi la perspectiva de gènere. Utilitat social i científica de la probabilitat.
- Perseverança i flexibilitat en el canvi d'estratègies, tècniques o mètodes probabilístics. Acceptació dels errors d'interpretació.

Bloc 7: Anàlisi de dades i estadística

- Concepte de variable estadística (qualitativa, quantitativa discreta i quantitativa contínua). Característiques i representació.
- Recollida, organització, interpretació i comparació de dades en taules de freqüència, taules de contingència i gràfics, utilitzant els fulls de càlcul.
- Càlcul i interpretació de les principals mesures de centralització (moda, mediana i mitjana) amb suport tecnològic i sense.
- Càlcul i interpretació de les principals mesures de dispersió (rang, desviació mitjana, desviació típica i variància).
- Estudi de la variabilitat de les mostres d'una població.

- Contribució de la humanitat al desenvolupament de l'estadística i de les seues aplicacions, incorporant-hi la perspectiva de gènere. Utilitat social i científica de l'estadística i de la gestió de dades.
- Perseverança i flexibilitat en el canvi d'estratègies, tècniques o mètodes estadístics.

Bloc 8: Pensament computacional

- Identificació i establiment de regularitats, i predicció de termes en seqüències, successions, sèries i processos numèrics.
- Sistematització de processos matemàtics per mitjà de seqüències d'instruccions.
- Reconeixement de patrons per a generalitzar i automatitzar processos repetitius o d'algoritmes.
- Disseny i programació d'algoritmes, entesos com a patrons de resolució de problemes, amb ferramentes TIC o sense.
- Busca i anàlisi d'estratègies en jocs de lògica o de tauler abstractes, o en problemes sense informació oculta ni presència d'atzar.
- Contribució de la humanitat al desenvolupament del pensament computacional i les seues aplicacions. Importància en el desenvolupament matemàtic. Referents femenins.
- Autonomia, tolerància davant de l'error associat al pensament computacional. Millores a través de l'assaig i error.
- Perseverança i flexibilitat en el canvi d'estratègies, tècniques o algoritmes computacionals.

2.4. Concreció curricular del nivell 4t ESO Matemàtiques A

2.4.1. Elements curriculars del nivell 4t ESO Matemàtiques A

A continuació, es presenten els elements curriculars per al quart curs de l'Educació Secundària Obligatòria (ESO) en l'assignatura de Matemàtiques A, estructurats per competències específiques, criteris d'avaluació i sabers bàsics.

2.4.2. Competències específiques

Competència específica 1: Resoldre problemes relacionats amb situacions diverses de l'àmbit social i en la iniciació als àmbits professional i científic utilitzant estratègies formals, representacions i conceptes que permeten la generalització i abstracció de les solucions.

Competència específica 2: Explorar, formular i generalitzar conjectures i propietats matemàtiques, fent demostracions senzilles i reconeixent i connectant els procediments, els patrons i les estructures abstractes implicats en el raonament.

Competència específica 3: Construir models matemàtics generals utilitzant conceptes i procediments matemàtics funcionals amb la finalitat d'interpretar, analitzar, comparar, valorar i fer aportacions a l'abordatge de situacions, fenòmens i problemes rellevants en l'àmbit social i en la iniciació als àmbits professional i científic.

Competència específica 4: Implementar algoritmes computacionals organitzant dades, descomponent un problema en parts, reconeixent patrons i emprant llenguatges de programació i altres eines TIC com a suport per a resoldre problemes i afrontar desafiaments de l'àmbit social i d'iniciació als àmbits professional i científic.

Competència específica 5: Manejar amb precisió el simbolisme matemàtic fent transformacions i conversions entre representacions iconicomanipulatives, numèriques, simbolicoalgebraiques, tabulars, funcionals, geomètriques i gràfiques que permeten pensar matemàticament sobre situacions de l'àmbit social i d'iniciació als àmbits professional i científic.

Competència específica 6: Produir, comunicar i interpretar missatges orals i escrits complexos de manera formal, emprant el llenguatge matemàtic, per a comunicar i intercanviar idees generals i arguments sobre característiques, conceptes, procediments i resultats relacionats amb situacions de l'àmbit social i d'iniciació als àmbits professional i científic.

Competència específica 7: Conèixer el valor cultural i històric de les matemàtiques i identificar les seues aportacions en els avanços significatius del coneixement científic i del desenvolupament tecnològic especialment rellevants per a abordar els desafiaments amb els quals s'enfronta actualment la humanitat.

Competència específica 8: Gestionar i regular les emocions, creences i actituds implicades en els processos matemàtics, assumint amb confiança la incertesa, les dificultats i errors que aquests processos comporten, i regulant l'atenció per a aconseguir comprendre els propis processos d'aprenentatge i adaptar-los amb èxit a situacions variades.

2.4.3. Criteris d'avaluació

Competència 1. Resolució de problemes

1.1. Aplicar diferents estratègies per a resoldre problemes de l'àmbit social o d'iniciació a l'àmbit professional i científic i triar la més adequada segons criteris d'eficiència i/o senzillesa.

1.2. Analitzar críticament els procediments de resolució seguits i aprendre dels errors comesos, a més d'incorporar alternatives plantejades pels companys i companyes i proposar millores.

1.3. Comparar la solució obtinguda amb la solució esperada d'un problema, o amb la trobada en fonts d'informació, i valorar si fa falta una revisió o rectificació del procés de resolució seguit.

1.4. Generalitzar el procés de resolució d'un problema donat i transferir-lo a altres situacions i contextos matemàticament equivalents o de més complexitat.

Competència 2. Raonament i connexions

2.1. Formular conjectures sobre propietats o relacions matemàtiques i reconéixer patrons o desenvolupar una cadena de procediments matemàtics per a explorar si són vàlides.

2.2. Justificar els passos d'una argumentació o procediment matemàtic i generalitzar alguns arguments per a fer demostracions senzilles.

2.3. Comparar i connectar diferents conceptes i procediments matemàtics, i argumentar les equivalències i diferències en el raonament emprat.

Competència 3. Modelització

3.1. Establir connexions bidireccionals entre les matemàtiques i altres disciplines i usar procediments d'indagació com la identificació, la inferència, la mesura i la classificació.

3.2. Construir models matemàtics generals de nivell bàsic, amb ferramentes algebraiques i funcionals, que representen diferents situacions i fenòmens reals, per a interpretar-los, analitzar-los i fer prediccions.

3.3. Comparar i valorar distints models matemàtics que descriguen una situació o fenomen real.

3.4. Construir models matemàtics nous per a descriure fenòmens reals a partir de la transformació d'altres models coneguts, i adaptar la seua estructura a la situació plantejada.

Competència 4. Pensament computacional

4.1. Dissenyar i implementar algoritmes amb el full de càlcul i programes de càlcul simbòlic.

4.2. Reproduir i dissenyar algoritmes mitjançant programació per blocs per a resoldre situacions problemàtiques.

4.3. Resoldre situacions problemàtiques d'una certa complexitat descomponent i estructurant les seues parts per mitjà d'algoritmes i analitzar les diferents opcions que es plantegen.

4.4. Analitzar situacions complexes en jocs de lògica o de tauler abstractes, desenvolupar un mètode sistemàtic i creatiu per a prendre la decisió més adequada o determinar l'estratègia guanyadora (si n'hi ha alguna).

Competència 5. Representacions

5.1. Saber usar amb precisió les representacions iconicomanipulatives, numèriques, simbolicoalgebraiques, tabulars, funcionals, geomètriques i gràfiques d'objectes matemàtics.

5.2. Fer conversions bidireccionals entre les representacions iconicomanipulatives, numèriques, simbolicoalgebraiques, tabulars, funcionals, geomètriques i gràfiques d'objectes matemàtics.

5.3. Seleccionar el simbolisme adequat per a descriure matemàticament situacions corresponents a l'àmbit social i d'iniciació als àmbits professional i científic.

Competència 6. Comunicació

6.1. Comunicar idees matemàtiques utilitzant el llenguatge formal adequat al nivell de la situació madurativa, cognitiva i evolutiva de l'alumnat.

6.2. Explicar i donar significat matemàtic a informació relativa a situacions problemàtiques de l'àmbit social o d'iniciació a àmbits professional i científic.

6.3. Argumentar i debatre sobre situacions rellevants amb claredat i solidesa secundant-se en el llenguatge matemàtic.

Competència 7. Rellevància social, cultural i científica

7.1. Reconéixer el contingut matemàtic de caràcter numèric, espacial, geomètric, algebraic o funcional present en l'art, l'enginyeria i l'organització econòmica i social.

7.2. Valorar la importància del desenvolupament de les matemàtiques com a motor de l'avanç científic i tecnològic, i com a mitjà per a afrontar els desafiaments principals del segle XXI.

7.3. Valorar els aspectes històrics més rellevants de les matemàtiques i la relació que tenen amb la història de la humanitat.

7.4. Reconéixer el caràcter universal de les matemàtiques i la importància clau que tenen en la comprensió de l'univers.

Competència 8. Gestió de les emocions i de les actituds

8.1. Identificar els factors rellevants en la comprensió i l'aprenentatge dels processos d'aprenentatge matemàtics, i prendre l'actitud adequada per a la superació i la millora personal.

8.2. Desenvolupar el pensament crític i creatiu en una varietat de situacions a partir del treball matemàtic, tant individual com en equip.

8.3. Reforçar l'autoestima i millorar l'autoconcepte a través de la resolució de situacions problemàtiques i d'aprenentatge que involucren destreses i procediments matemàtics.

2.4.4. Sabers bàsics

Bloc 1: Sentit numèric i càlcul

- Lectura, escriptura, representació, aproximació, ordenació i comparació de nombres irracionals més comuns.
- Concepte de nombre irracional. Aproximació i estimació delimitant l'error comés.
- Notació científica.
- Potències d'exponent fraccionari.
- Representació de nombres reals en la recta real. Intervals.
- Contribució de la humanitat al desenvolupament del sentit numèric, referents femenins. Usos socials i científics dels conjunts numèrics.
- Tècniques cooperatives per a estimular el treball en equip relacionat amb els conjunts numèrics.
- Operacions amb nombres irracionals.
- Prioritat de les operacions. Utilització de les propietats de les operacions.
- Transformació de nombres decimals en fraccions.
- Estimació, càlcul, simplificació i interpretació d'expressions numèriques. Relacions inverses entre les operacions.
- Potències de nombres irracionals.
- Proporcionalitat. Proporcions i percentatges (equivalència, canvi percentual).
- Reducció a la unitat. Augments i reduccions.
- Interés simple.
- Estratègies de càlcul mental.
- Flexibilitat en l'ús d'estratègies, tècniques o mètodes de resolució de situacions problemàtiques de tipus numèric.

- Perseverança en l'aprenentatge dels aspectes associats al sentit numèric i de les operacions.

Bloc 2: Sentit algebraic

- Traducció d'expressions del llenguatge ordinari a l'algebraic, i viceversa. Regles de formació de patrons i generalització.
- Monomis i binomis. Operacions amb monomis i binomis. Identitats notables.
- Polinomis. Suma, resta i producte de polinomis.
- Valor numèric. Arrels d'un polinomi.
- Equivalència entre expressions algebraiques.
- Inequacions de primer grau. Sistemes d'inequacions lineals amb dos incògnites.
- Sistemes d'equacions lineals amb dos incògnites. Interpretació geomètrica.
- Factorització de polinomis, recerca i representació d'arrels.
- Contribució de la humanitat al desenvolupament de l'àlgebra i les seues aplicacions, incorporant-hi la perspectiva de gènere. Valoració dels usos socials i científics del sentit algebraic.
- Flexibilitat en l'ús de diverses estratègies, tècniques o mètodes de resolució de situacions problemàtiques susceptibles d'error en la interpretació.
- Autonomia, tolerància a l'error, perseverança en l'aprenentatge d'aspectes associats al sentit algebraic.

Bloc 3: Sentit de la mesura i de l'estimació

- Analitzar la precisió i l'error aproximat en situacions de mesura.
- Elecció de la unitat de mesura i escala apropiada per a descriure magnituds. Conversió entre unitats de mesura.
- Canvi de ferramentes, tècniques, estratègies o mètodes relacionats amb la mesura i l'estimació de magnituds.
- Perseverança, iniciativa i flexibilitat en la resolució de situacions problemàtiques susceptibles d'errors o dificultats relacionats amb la mesura de magnituds.

Bloc 4: Sentit espacial i geometria

- Angles en el sistema sexagesimal i en radians. Relacions bàsiques entre si.
- Translacions, girs i simetries.
- Teorema de Pitàgores. Aplicacions.
- Elements notables del triangle.
- Càlcul de superfícies i volums de sòlids (prismes, piràmides, cilindres i cons).
- Esfera. Coordenades geogràfiques i fusos horaris. Longitud i latitud d'un punt. Càlcul de superfície i volum.
- Iniciació a la geometria analítica en el pla. Coordenades. Vectors.
- Equacions de la recta. Paral·lelisme i perpendicularitat. Posicions relatives de la recta en el pla.
- Programes informàtics de geometria dinàmica. Construcció de figures o llocs geomètris, exploració de propietats.

- Relacions mètriques en els triangles i raons trigonomètriques.
- Geometria en el context real (art, ciència, enginyeria, vida diària). Contribució de la humanitat al desenvolupament de la geometria i les seues aplicacions, incorporant-hi la perspectiva de gènere.
- Perseverança i flexibilitat en el canvi d'estratègies, representacions o tècniques geomètriques.

Bloc 5: Relacions i funcions

- Variable. Variació i relació entre variables.
- Funcions lineals. Diferents representacions: expressió algebraica, taula de valors i gràfica.
- Funcions no lineals. Diferents representacions: expressió algebraica, taula de valors i gràfica.
- Estudi de les propietats d'una funció. Anàlisi i interpretació de funcions no lineals a partir de la seua gràfica.
- Programes informàtics de geometria dinàmica i iniciació a les calculadores gràfiques.
- Resolució de problemes i modelització per mitjà de l'estudi de funcions i les seues propietats.
- Contribució de la humanitat al desenvolupament de l'anàlisi i de les seues aplicacions, incorporant-hi la perspectiva de gènere. Valoració dels usos socials i científics de l'anàlisi matemàtica.
- Perseverança i flexibilitat en el canvi d'estratègies, tècniques o mètodes associats a les relacions i a les funcions.

Bloc 6: Incertesa i probabilitat

- Espai mostral en experiments aleatoris simples: identificació i determinació.
- Ús de taules de contingència i diagrames d'arbre per a obtindre l'espai mostral en experiments compostos.
- Càlcul de probabilitats mitjançant la regla de Laplace en experiments compostos.
- Estimació de la probabilitat d'un succés en situacions que no permeten usar la regla de Laplace: experimentació i llei dels grans nombres.
- Successos compatibles i incompatibles.
- Unió i intersecció de successos: concepte i propietats.
- Propietats de la probabilitat.
- Probabilitat condicionada: concepte, càlcul i interpretació. Successos dependents i independents.
- Tècniques de recompte: regla de la suma i del producte. Aplicació al càlcul de probabilitats.
- Contribució de la humanitat al desenvolupament de la probabilitat i de les seues aplicacions, incorporant-hi la perspectiva de gènere. Utilitat social i científica de la probabilitat.
- Perseverança i flexibilitat en el canvi d'estratègies, tècniques o mètodes probabilístics. Acceptació dels errors d'interpretació.

Bloc 7: Anàlisi de dades i estadística

- Concepte de variable estadística (qualitativa, quantitativa discreta i quantitativa contínua). Característiques i representació.
- Recollida, organització, interpretació i comparació de dades en taules de freqüència, taules de contingència i gràfics, utilitzant els fulls de càlcul.
- Càlcul i interpretació de les principals mesures de dispersió (rang, desviació mitjana, desviació típica i variància).
- Contribució de la humanitat al desenvolupament de l'estadística i de les seues aplicacions, incorporant-hi la perspectiva de gènere. Utilitat social i científica de l'estadística i de la gestió de dades.
- Perseverança i flexibilitat en el canvi d'estratègies, tècniques o mètodes estadístics.
- Interpretació de dades i estudis estadístics. Anàlisi i acceptació de l'error.

Bloc 8: Pensament computacional

- Identificació i establiment de regularitats, i predicció de termes en seqüències, successions, sèries i processos numèrics.
- Sistematització de processos matemàtics per mitjà de seqüències d'instruccions.
- Reconeixement de patrons per a generalitzar i automatitzar processos repetitius o d'algoritmes.
- Disseny i programació d'algoritmes, entesos com a patrons de resolució de problemes, amb ferramentes TIC o sense.
- Busca i anàlisi d'estratègies en jocs de lògica o de tauler abstractes, o en problemes sense informació oculta ni presència d'atzar.
- Contribució de la humanitat al desenvolupament del pensament computacional i les seues aplicacions. Importància en el desenvolupament matemàtic. Referents femenins.
- Autonomia, tolerància davant de l'error associat al pensament computacional. Millores a través de l'assaig i error.
- Perseverança i flexibilitat en el canvi d'estratègies, tècniques o algoritmes computacionals.

2.5. Concreció curricular del nivell 4t ESO Matemàtiques B

2.5.1. Elements curriculars del nivell 4t ESO Matemàtiques B

A continuació, es presenten els elements curriculars per al quart curs de l'Educació Secundària Obligatòria (ESO) en l'assignatura de Matemàtiques B, estructurats per competències específiques, criteris d'avaluació i sabers bàsics.

2.5.2. Competències específiques

Competència específica 1: Resoldre problemes relacionats amb situacions diverses de l'àmbit social i en la iniciació als àmbits professional i científic utilitzant estratègies formals, representacions i conceptes que permeten la generalització i abstracció de les solucions.

Competència específica 2: Explorar, formular i generalitzar conjectures i propietats matemàtiques, fent demostracions senzilles i reconeixent i connectant els procediments, els patrons i les estructures abstractes implicats en el raonament.

Competència específica 3: Construir models matemàtics generals utilitzant conceptes i procediments matemàtics funcionals amb la finalitat d'interpretar, analitzar, comparar, valorar i fer aportacions a l'abordatge de situacions, fenòmens i problemes rellevants en l'àmbit social i en la iniciació als àmbits professional i científic.

Competència específica 4: Implementar algoritmes computacionals organitzant dades, descomponent un problema en parts, reconeixent patrons i emprant llenguatges de programació i altres eines TIC com a suport per a resoldre problemes i afrontar desafiaments de l'àmbit social i d'iniciació als àmbits professional i científic.

Competència específica 5: Manejar amb precisió el simbolisme matemàtic fent transformacions i conversions entre representacions iconicomanipulatives, numèriques, simbolicoalgebraiques, tabulars, funcionals, geomètriques i gràfiques que permeten pensar matemàticament sobre situacions de l'àmbit social i d'iniciació als àmbits professional i científic.

Competència específica 6: Produir, comunicar i interpretar missatges orals i escrits complexos de manera formal, emprant el llenguatge matemàtic, per a comunicar i intercanviar idees generals i arguments sobre característiques, conceptes, procediments i resultats relacionats amb situacions de l'àmbit social i d'iniciació als àmbits professional i científic.

Competència específica 7: Conèixer el valor cultural i històric de les matemàtiques i identificar les seues aportacions en els avanços significatius del coneixement científic i del desenvolupament tecnològic especialment rellevants per a abordar els desafiaments amb els quals s'enfronta actualment la humanitat.

Competència específica 8: Gestionar i regular les emocions, creences i actituds implicades en els processos matemàtics, assumint amb confiança la incertesa, les dificultats i errors que aquests processos comporten, i regulant l'atenció per a aconseguir comprendre els propis processos d'aprenentatge i adaptar-los amb èxit a situacions variades.

2.5.3. Criteris d'avaluació

Competència 1. Resolució de problemes

1.1. Aplicar diferents estratègies per a resoldre problemes de l'àmbit social o d'iniciació a l'àmbit professional i científic i triar la més adequada segons criteris d'eficiència i/o senzillesa.

1.2. Analitzar críticament els procediments de resolució seguits i aprendre dels errors comesos, a més d'incorporar alternatives plantejades pels companys i companyes i proposar millores.

1.3. Comparar la solució obtinguda amb la solució esperada d'un problema, o amb la trobada en fonts d'informació, i valorar si fa falta una revisió o rectificació del procés de resolució seguit.

1.4. Generalitzar el procés de resolució d'un problema donat i transferir-lo a altres situacions i contextos matemàticament equivalents o de més complexitat.

Competència 2. Raonament i connexions

2.1. Formular conjectures sobre propietats o relacions matemàtiques i reconéixer patrons o desenvolupar una cadena de procediments matemàtics per a explorar si són vàlides.

2.2. Justificar els passos d'una argumentació o procediment matemàtic i generalitzar alguns arguments per a fer demostracions senzilles.

2.3. Comparar i connectar diferents conceptes i procediments matemàtics, i argumentar les equivalències i diferències en el raonament emprat.

Competència 3. Modelització

3.1. Establir connexions bidireccionals entre les matemàtiques i altres disciplines i usar procediments d'indagació com la identificació, la inferència, la mesura i la classificació.

3.2. Construir models matemàtics generals de nivell bàsic, amb ferramentes algebraiques i funcionals, que representen diferents situacions i fenòmens reals, per a interpretar-los, analitzar-los i fer prediccions.

3.3. Comparar i valorar distints models matemàtics que descriguen una situació o fenomen real.

3.4. Construir models matemàtics nous per a descriure fenòmens reals a partir de la transformació d'altres models coneguts, i adaptar la seua estructura a la situació plantejada.

Competència 4. Pensament computacional

4.1. Dissenyar i implementar algoritmes amb el full de càlcul i programes de càlcul simbòlic.

4.2. Reproduir i dissenyar algoritmes mitjançant programació per blocs per a resoldre situacions problemàtiques.

4.3. Resoldre situacions problemàtiques d'una certa complexitat descomponent i estructurant les seues parts per mitjà d'algoritmes i analitzar les diferents opcions que es plantegen.

4.4. Analitzar situacions complexes en jocs de lògica o de tauler abstractes, desenvolupar un mètode sistemàtic i creatiu per a prendre la decisió més adequada o determinar l'estratègia guanyadora (si n'hi ha alguna).

Competència 5. Representacions

5.1. Saber usar amb precisió les representacions iconicomanipulatives, numèriques, simbolicoalgebraiques, tabulars, funcionals, geomètriques i gràfiques d'objectes matemàtics.

5.2. Fer conversions bidireccionals entre les representacions iconicomanipulatives, numèriques, simbolicoalgebraiques, tabulars, funcionals, geomètriques i gràfiques d'objectes matemàtics.

5.3. Seleccionar el simbolisme adequat per a descriure matemàticament situacions corresponents a l'àmbit social i d'iniciació als àmbits professional i científic.

Competència 6. Comunicació

6.1. Comunicar idees matemàtiques utilitzant el llenguatge formal adequat al nivell de la situació madurativa, cognitiva i evolutiva de l'alumnat.

6.2. Explicar i donar significat matemàtic a informació relativa a situacions problemàtiques de l'àmbit social o d'iniciació a àmbits professional i científic.

6.3. Argumentar i debatre sobre situacions rellevants amb claredat i solidesa secundant-se en el llenguatge matemàtic.

Competència 7. Rellevància social, cultural i científica

7.1. Reconéixer el contingut matemàtic de caràcter numèric, espacial, geomètric, algebraic o funcional present en l'art, l'enginyeria i l'organització econòmica i social.

7.2. Valorar la importància del desenvolupament de les matemàtiques com a motor de l'avanç científic i tecnològic, i com a mitjà per a afrontar els desafiaments principals del segle XXI.

7.3. Valorar els aspectes històrics més rellevants de les matemàtiques i la relació que tenen amb la història de la humanitat.

7.4. Reconéixer el caràcter universal de les matemàtiques i la importància clau que tenen en la comprensió de l'univers.

Competència 8. Gestió de les emocions i de les actituds

8.1. Identificar els factors rellevants en la comprensió i l'aprenentatge dels processos d'aprenentatge matemàtics, i prendre l'actitud adequada per a la superació i la millora personal.

8.2. Desenvolupar el pensament crític i creatiu en una varietat de situacions a partir del treball matemàtic, tant individual com en equip.

8.3. Reforçar l'autoestima i millorar l'autoconcepte a través de la resolució de situacions problemàtiques i d'aprenentatge que involucren destreses i procediments matemàtics.

2.5.4. Sabers bàsics

Bloc 1: Sentit numèric i càlcul

- Concepte de nombre irracional. Aproximació i estimació delimitant l'error comés.
- Notació científica.
- Potències d'exponent fraccionari.
- Representació de nombres reals en la recta real. Intervals.
- Contribució de la humanitat al desenvolupament del sentit numèric, referents femenins. Usos socials i científics dels conjunts numèrics.
- Tècniques cooperatives per a estimular el treball en equip relacionat amb els conjunts numèrics.
- Operacions amb nombres irracionals.
- Prioritat de les operacions. Utilització de les propietats de les operacions.
- Transformació de nombres decimals en fraccions.
- Estimació, càlcul, simplificació i interpretació d'expressions numèriques. Relacions inverses entre les operacions.
- Potències de nombres irracionals.

- Proporcionalitat. Proporcions i percentatges (equivalència, canvi percentual).
- Reducció a la unitat. Augments i reduccions.
- Interés compost.
- Estratègies de càlcul mental.
- Concepte de logaritme d'un nombre.
- Flexibilitat en l'ús d'estratègies, tècniques o mètodes de resolució de situacions problemàtiques de tipus numèric.
- Perseverança en l'aprenentatge dels aspectes associats al sentit numèric i de les operacions.

Bloc 2: Sentit algebraic

- Traducció d'expressions del llenguatge ordinari a l'algebraic, i viceversa. Regles de formació de patrons i generalització.
- Monomis i binomis. Operacions amb monomis i binomis. Identitats notables.
- Polinomis. Suma, resta i producte de polinomis.
- Valor numèric. Arrels d'un polinomi.
- Equivalència entre expressions algebraiques.
- Inequacions de primer grau. Sistemes d'inequacions lineals amb dos incògnites.
- Sistemes d'equacions lineals amb dos incògnites. Interpretació geomètrica.
- Factorització de polinomis, recerca i representació d'arrels.
- Fraccions algebraiques.
- Contribució de la humanitat al desenvolupament de l'àlgebra i les seues aplicacions, incorporant-hi la perspectiva de gènere. Valoració dels usos socials i científics del sentit algebraic.
- Flexibilitat en l'ús de diverses estratègies, tècniques o mètodes de resolució de situacions problemàtiques susceptibles d'error en la interpretació.
- Autonomia, tolerància a l'error, perseverança en l'aprenentatge d'aspectes associats al sentit algebraic.

Bloc 3: Sentit de la mesura i de l'estimació

- Analitzar la precisió i l'error aproximat en situacions de mesura.
- Elecció de la unitat de mesura i escala apropiada per a descriure magnituds. Conversió entre unitats de mesura.
- Perseverança, iniciativa i flexibilitat en la resolució de situacions problemàtiques susceptibles d'errors o dificultats relacionats amb la mesura de magnituds.

Bloc 4: Sentit espacial i geometria

- Angles en el sistema sexagesimal i en radians. Relacions bàsiques entre si.
- Translacions, girs i simetries.
- Teorema de Pitàgores. Aplicacions.
- Elements notables del triangle.
- Esfera. Coordenades geogràfiques i fusos horaris. Longitud i latitud d'un punt. Càlcul de superfície i volum.

- Iniciació a la geometria analítica en el pla. Coordenades. Vectors.
- Equacions de la recta. Paral·lelisme i perpendicularitat. Posicions relatives de la recta en el pla.
- Programes informàtics de geometria dinàmica. Construcció de figures o llocs geomètris, exploració de propietats.
- Relacions mètriques en els triangles i raons trigonomètriques.
- Geometria en el context real (art, ciència, enginyeria, vida diària). Contribució de la humanitat al desenvolupament de la geometria i les seues aplicacions, incorporant-hi la perspectiva de gènere.
- Perseverança i flexibilitat en el canvi d'estratègies, representacions o tècniques geomètriques.

Bloc 5: Relacions i funcions

- Funcions lineals. Diferents representacions: expressió algebraica, taula de valors i gràfica.
- Funcions no lineals. Diferents representacions: expressió algebraica, taula de valors i gràfica.
- Estudi de les propietats d'una funció. Anàlisi i interpretació de funcions no lineals a partir de la seua gràfica.
- Programes informàtics de geometria dinàmica i iniciació a les calculadores gràfiques.
- Resolució de problemes i modelització per mitjà de l'estudi de funcions i les seues propietats.
- Contribució de la humanitat al desenvolupament de l'anàlisi i de les seues aplicacions, incorporant-hi la perspectiva de gènere. Valoració dels usos socials i científics de l'anàlisi matemàtica.
- Perseverança i flexibilitat en el canvi d'estratègies, tècniques o mètodes associats a las relacions i a les funcions.

Bloc 6: Incertesa i probabilitat

- Ús de taules de contingència i diagrames d'arbre per a obtindre l'espai mostral en experiments compostos.
- Càlcul de probabilitats mitjançant la regla de Laplace en experiments compostos.
- Estimació de la probabilitat d'un succés en situacions que no permeten usar la regla de Laplace: experimentació i llei dels grans nombres.
- Successos compatibles i incompatibles.
- Unió i intersecció de successos: concepte i propietats.
- Propietats de la probabilitat.
- Probabilitat condicionada: concepte, càlcul i interpretació. Successos dependents i independents.
- Tècniques de recompte: regla de la suma i del producte. Aplicació al càlcul de probabilitats.
- Introducció a la combinatòria: variacions, permutacions i combinacions. Aplicació al càlcul de probabilitats.

- Ús del càlcul de probabilitats en contextos no lúdics: estimació de riscos i presa de decisions.
- Contribució de la humanitat al desenvolupament de la probabilitat i de les seues aplicacions, incorporant-hi la perspectiva de gènere. Utilitat social i científica de la probabilitat.
- Perseverança i flexibilitat en el canvi d'estratègies, tècniques o mètodes probabilístics. Acceptació dels errors d'interpretació.

Bloc 7: Anàlisi de dades i estadística

- Concepte de variable estadística (qualitativa, quantitativa discreta i quantitativa contínua). Característiques i representació.
- Recollida, organització, interpretació i comparació de dades en taules de freqüència, taules de contingència i gràfics, utilitzant els fulls de càlcul.
- Càlcul i interpretació de les principals mesures de dispersió (rang, desviació mitjana, desviació típica i variància).
- Comparació de mostres d'una o dos variables, a partir de les mesures de centralització i dispersió. Coeficient de variació.
- Diagrames de dispersió. Introducció a la correlació.
- Ús de ferramentes tecnològiques per a fer diversos ajustos per mitjà de la regressió i interpretació d'este ajust. Correlació de variables.
- Comparació de distribucions mitjançant els paràmetres de centralització i dispersió.
- Contribució de la humanitat al desenvolupament de l'estadística i de les seues aplicacions, incorporant-hi la perspectiva de gènere. Utilitat social i científica de l'estadística i de la gestió de dades.
- Perseverança i flexibilitat en el canvi d'estratègies, tècniques o mètodes estadístics.
- Interpretació de dades i estudis estadístics. Anàlisi i acceptació de l'error.

Bloc 8: Pensament computacional

- Identificació i establiment de regularitats, i predicció de termes en seqüències, successions, sèries i processos numèrics.
- Sistematització de processos matemàtics per mitjà de seqüències d'instruccions.
- Reconeixement de patrons per a generalitzar i automatitzar processos repetitius o d'algoritmes.
- Disseny i programació d'algoritmes, entesos com a patrons de resolució de problemes, amb ferramentes TIC o sense.
- Busca i anàlisi d'estratègies en jocs de lògica o de tauler abstractes, o en problemes sense informació oculta ni presència d'atzar.
- Contribució de la humanitat al desenvolupament del pensament computacional i les seues aplicacions. Importància en el desenvolupament matemàtic. Referents femenins.
- Autonomia, tolerància davant de l'error associat al pensament computacional. Millores a través de l'assaig i error.

- Perseverança i flexibilitat en el canvi d'estratègies, tècniques o algoritmes computacionals.

2.6. Concreció curricular del nivell 1r Batxillerat Matemàtiques I

2.6.1. Elements curriculars del nivell 1r Batxillerat Matemàtiques I

A continuació, es presenten els elements curriculars per al primer curs de Batxillerat en l'assignatura de Matemàtiques I, estructurats per competències específiques, criteris d'avaluació i sabers bàsics.

2.6.2. Competències específiques

1. Resoldre problemes relacionats amb situacions dels àmbits científic i tecnològic utilitzant estratègies formals, representacions algebraiques i funcionals que permeten la generalització de conceptes i l'abstracció de les solucions, i comprovar la seua validesa.
2. Investigar, formular i elaborar conjectures i propietats matemàtiques, fent demostracions i simulacions amb suport d'eines tecnològiques, i reconeixent, connectant i integrant els procediments i estructures abstractes implicats en el raonament.
3. Modelitzar situacions reals i fenòmens rellevants dels àmbits científic i tecnològic, investigant i construint connexions amb altres àrees del coneixement, integrant de manera interdisciplinària conceptes i procediments matemàtics i extramatemàtics.
4. Dissenyar, modificar, generalitzar i implementar algorismes computacionals emprant llenguatges de programació o altres eines tecnològiques, per a organitzar dades i modelitzar de manera eficient situacions reals i fenòmens que faciliten la resolució de problemes i afrontar desafiaments dels àmbits científic i tecnològic.
5. Utilitzar amb rigor el simbolisme matemàtic, fent transformacions i conversions entre tota mena de representacions que permeten estructurar els raonaments i processos matemàtics implicats en situacions rellevants dels àmbits científic i tecnològic.
6. Comunicar i intercanviar idees matemàtiques fent servir el suport, la terminologia i el rigor adequats, argumentant amb claredat i de manera estructurada sobre característiques, conceptes, procediments i resultats en els quals les matemàtiques juguen un paper rellevant
7. Valorar la contribució de les matemàtiques a la cultura, identificant i contextualitzant les seues aportacions al llarg de la historia, i reconeixent la seua utilitat i interés per a explorar i interaccionar amb la realitat, i la seua importància en els avan9os significatius del coneixement científic i del desenvolupament tecnològic
8. Gestionar i regular les emocions, creences i actituds implicades en els processos matemàtics, de manera individual i col·lectiva, assumint amb confiança la incertesa, les dificultats i errors que aquests processos comporten, i regulant l'atenció per a perseverar en els processos d'aprenentatge i adaptar-los amb èxit a situacions variades.

2.6.3. Criteris d'avaluació

Competència específica 1

1.1. Extraure i interpretar la informació necessària de l'enunciat de problemes reals i de l'àmbit STEM, estructurant el procés de resolució atenent criteris d'eficàcia i senzillesa.

1.2. Resoldre problemes de l'àmbit STEM, implementant les estratègies formals que siguen necessàries per a la seua resolució, mobilitzant a més de manera adequada i justificada els conceptes, procediments i actituds implicats.

1.3. Revisar, validar o rectificar les solucions o conclusions obtingudes, usant aplicacions de geometria dinàmica, càlcul numèric o simbòlic per a simular els processos de resolució, facilitant la interpretació i validació de resultats.

1.4. Analitzar críticament els procediments de resolució seguits i aprendre dels errors comesos per a millorar i sistematitzar el procés de resolució.

Competència específica 2

2.1. Plantejar preguntes, hipòtesis i conjectures que permeten establir connexions entre situacions de l'àmbit STEM i els conceptes matemàtics abstractes.

2.2. Usar analogies, patrons, contraexemples o altres estratègies per a confirmar o descartar hipòtesis i conjectures sobre conceptes matemàtics.

2.3. Connectar diferents conceptes i procediments matemàtics argumentant el raonament emprat.

2.4. Emprar de manera adequada diferents eines tecnològiques que ajuden a visualitzar i interpretar propietats matemàtiques.

2.5. Generalitzar alguns arguments per a fer demostracions senzilles sobre propietats matemàtiques elementals en contextos de l'àmbit STEM.

Competència específica 3

3.1. Establir connexions entre els sabers bàsics de les matemàtiques i els d'altres matèries de l'àmbit STEM.

3.2. Assumir hipòtesi sobre aspectes desconeguts o no determinats d'una situació real i realitzar simplificacions que permeten estructurar i elaborar un model matemàtic d'aquesta situació.

3.3. Obtindre la solució o resultats a partir del model matemàtic associat a una situació interdisciplinària real, i interpretar els resultats i la seua adequació a aquesta situació.

3.4. Fer prediccions sobre una situació real i inferir propietats rellevants a partir del desenvolupament i tractament del model matemàtic d'aquesta situació.

Competència específica 4

4.1. Tractar, ordenar, classificar i organitzar un conjunt de dades mitjançant sistemes de representació adequats (esquemes, taules, gràfics o altres.) i usant eines TIC o llenguatges de programació quan la grandària de les dades l'exigisca.

4.2. Determinar estratègies per a la resolució de problemes, descomponent i estructurant les seues parts mitjançant algorismes, i analitzant les diferents opcions que es plantegen.

4.3. Crear i editar continguts digitals que faciliten la resolució, visualització i comprensió de problemes, usant quan siga necessari la calculadora i els fulls de càlcul.

Competència específica 5

5.1. Seleccionar i utilitzar el simbolisme apropiat per a descriure matemàticament situacions rellevants de l'àmbit STEM.

5.2. Utilitzar de forma adequada la terminologia conceptual i les formes de representació que resulten necessàries per a formalitzar, amb precisió, els conceptes matemàtics implicats en la geometria del pla, en el càlcul diferencial i en l'estadística.

5.3. Realitzar conversions entre les representacions simbòliques que permeten estructurar els raonaments i processos matemàtics implicats en situacions STEM rellevants.

Competència específica 6

6.1. Interpretar i produir correctament missatges amb i sobre matemàtiques, debatent i intercanviant idees i enriquint el discurs amb les idees dels altres.

6.2. Comunicar idees matemàtiques utilitzant diferents formats de suport visual (taules, gràfics, esquemes, imatges, etc.) per a fer clara la informació transmesa.

6.3. Perfeccionar i ampliar el vocabulari matemàtic en els seus termes formals, desenvolupant formes d'expressió matemàtica precises i rigoroses i dominant els significats i matisos de les idees matemàtiques comunicades.[1]

Competència específica 7

7.1. Identificar el contingut matemàtic present en situacions reals i, en particular, en fenòmens rellevants de l'àmbit científic i tecnològic.

7.2. Reconéixer la importància del desenvolupament de les matemàtiques com a eina per a l'avanç científic i tecnològic al llarg de la història.

7.3. Valorar les matemàtiques com a vehicle per a la resolució de problemes relacionats amb situacions i fenòmens rellevants de l'àmbit científic i tecnològic.

Competència específica 8

8.1. Regular actituds i processos cognitius implicats en enfrontar-se a situacions d'aprenentatge complexes relacionades amb les matemàtiques.

8.2. Mostrar una disposició favorable cap a l'aprenentatge de les matemàtiques i cap a les pròpies capacitats en el treball individual o col·laboratiu.

8.3. Abordar els errors com a oportunitats d'aprenentatge i desenvolupar un ús flexible d'estratègies que permeten superar les dificultats que poden aparéixer en resoldre situacions problemàtiques.

2.6.4. Sabers bàsics

Bloc 1. Sentit numèric i de les operacions

NOMBRES I OPERACIONS

- Nombres reals: representació, comparació i classificació. Notacions per a la comprensió de la realitat STEM: notació científica i logaritmes.
- Operacions amb potències, radicals i logaritmes amb mitjans tecnològics i sense.
- Distàncies, aproximació i errors. Intervals i entorns.
- Nombres complexos. Representació, expressions i operacions elementals.
- Demostracions numèriques senzilles (inducció, deducció...).
- Tècniques i estratègies de resolució de problemes relacionats amb els cossos numèrics i estructures.
- Reconeixement de l'error com a element d'aprenentatge en la selecció o obtenció de solucions numèriques, matricials, etc.
- Desenvolupament històric del sentit numèric. Aplicacions dels conjunts numèrics.

Bloc 2. Sentit algebraic

ÀLGEBRA

- Equacions algebraiques, trigonomètriques, exponencials i logarítmiques. Inequacions polinòmiques i racionals.
- Resolució de problemes mitjançant equacions i inequacions.
- Sistemes d'equacions amb dues incògnites: lineals i no lineals, exponencials i logarítmics senzills.
- Interpretació gràfica de les solucions d'equacions, inequacions i sistemes amb i sense mitjans tecnològics.
- Mètode de Gauss.

- Desenvolupament de l'històric de l'àlgebra i valoració del seu ús en l'avanç de la ciència i la tecnologia.
- Flexibilitat en l'ús de diverses estratègies, tècniques o mètodes de resolució de situacions problemàtiques susceptibles de modelatge algebraic.
- Autonomia, tolerància davant l'error, perseverança en l'aprenentatge d'aspectes associats al sentit algebraic.

Bloc 3. Sentit funcional

FUNCIONS, LÍMITS I CONTINUÏTAT

- Funcions bàsiques: polinòmica, racional i irracional, definides a trams, exponencial, logarítmica, trigonomètrica, periòdica, valor absolut.
- Característiques necessàries per a la construcció gràfica.
- Composició de funcions, funció inversa i translacions.
- Continuïtat i discontinuïtat. Asímptotes i branques.
- Estimació de límits mitjançant taules o gràfiques. Càlcul de límits en un punt i en l'infinit. Indeterminacions. Infinits i infinitèsims.
- Resolució de problemes i modelització mitjançant funcions. Programes informàtics de geometria dinàmica. Calculadores gràfiques.
- Desenvolupament històric de l'anàlisi sobre funcions i les seues aplicacions. Valoració dels usos científics de les funcions.
- Perseverança i flexibilitat en el canvi d'estratègies, tècniques o mètodes associats a les relacions i funcions.

DERIVADES I INTEGRALS

- Derivada d'una funció en un punt. Interpretació geomètrica. Funció derivada.
- Regles i tècniques de derivació. Càlcul de derivades.
- Ús de la derivada en contextos STEM: representació gràfica, estudi del canvi i optimització.

Bloc 4. Sentit espacial i geometria

TRIGONOMETRIA

- Relació fonamental de la trigonometria. Raons trigonomètriques d'un angle qualsevol.
- Raons d'operacions angulars (suma, diferència, doble i meitat).
- Operacions amb raons trigonomètriques (suma i diferència).
- Equacions i identitats trigonomètriques senzilles.
- Resolució de problemes. Teorema del sinus, del cosinus i tangent.
- Perseverança i flexibilitat en el canvi d'estratègies, tècniques o mètodes associats al càlcul i utilització de la geometria.

GEOMETRIA ANALÍTICA

- Vectors lliures en el pla. Operacions geomètriques bàsiques i les seues propietats. Producte escalar, vectorial i mixt.
- Dependència i independència lineal. Bases ortogonals i ortonormals. Sistemes de referència, coordenades d'un vector respecte d'una base.
- Determinació i equacions de la recta. Posicions relatives en el pla.
- Problemes mètrics en el pla: distàncies i angles. Llocs geomètrics.
- Representació d'objectes geomètrics en el pla amb mitjans tecnològics i sense.
- Desenvolupament històric de la geometria analítica i les seues aplicacions. Valoració dels usos en contextos científics.

Bloc 5. Sentit estocàstic

ESTADÍSTICA BIDIMENSIONAL

- Taules de freqüència i de contingència. Paràmetres estadístics d'una distribució bidimensional.
- Distribucions condicionades. Dependència i Independència de variables estadístiques. Representació gràfica.
- Correlació lineal, regressió lineal. Regressió quadràtica: valoració gràfica de la pertinència de l'ajust.
- Resolució de problemes i fiabilitat en les estimacions en contextos científics i tecnològics.
- Presa de decisions: utilització de conclusions derivades del tractament estadístic de dades.
- Use eines tecnològiques adequades (calculadora gràfica, webs o fulls de càlcul) en contextos científics quan es requerisca.
- Desenvolupament històric de l'estadística i les seues aplicacions. Valoració dels usos científics.
- Perseverança i flexibilitat en el canvi d'estratègies, tècniques o mètodes associats al càlcul estadístic.

PROBABILITAT

- Experiments aleatoris i successos. Freqüències i idea intuïtiva de probabilitat. Successos. Dependència i independència de successos.
- Estratègies de recompte per al càlcul de probabilitats. Diagrames d'arbre i taules de contingència. Regla de Laplace.

Bloc 6. Pensament computacional

PENSAMENT COMPUTACIONAL

- Anàlisi i interpretació de successions numèriques: terme general, monotonia, predicció de termes i acotació.
- Estratègies de resolució de problemes. Modelització de fenòmens.

- Demostracions senzilles (mètodes de reducció a l'absurd, inducció completa, raonament deductiu...).
- Calculadora, full de càlcul o programari específic. Presa de decisions: utilització de conclusions derivades del tractament computacional.
- Perseverança, iniciativa i flexibilitat en la resolució de situacions problemàtiques susceptibles d'error o no exempts de dificultats relacionades amb les formes de raonament logicomatemàtic o de l'ús de mitjans tecnològics específics.

2.7. Concreció curricular del nivell 2n Batxillerat Matemàtiques II

2.7.1. Elements curriculars del nivell 2n Batxillerat Matemàtiques II

A continuació, es presenten els elements curriculars per al segon curs de Batxillerat en l'assignatura de Matemàtiques II, estructurats per competències específiques, criteris d'avaluació i sabers bàsics.

2.7.2. Competències específiques

1. Resoldre problemes relacionats amb situacions dels àmbits científic i tecnològic utilitzant estratègies formals, representacions algebraiques i funcionals que permeten la generalització de conceptes i l'abstracció de les solucions, i comprovar la seua validesa.
2. Investigar, formular i elaborar conjectures i propietats matemàtiques, fent demostracions i simulacions amb suport d'eines tecnològiques, i reconeixent, connectant i integrant els procediments i estructures abstractes implicats en el raonament.
3. Modelitzar situacions reals i fenòmens rellevants dels àmbits científic i tecnològic, investigant i construint connexions amb altres àrees del coneixement, integrant de manera interdisciplinària conceptes i procediments matemàtics i extramatemàtics.
4. Dissenyar, modificar, generalitzar i implementar algorismes computacionals emprant llenguatges de programació o altres eines tecnològiques, per a organitzar dades i modelitzar de manera eficient situacions reals i fenòmens que faciliten la resolució de problemes i afrontar desafiaments dels àmbits científic i tecnològic.
5. Utilitzar amb rigor el simbolisme matemàtic, fent transformacions i conversions entre tota mena de representacions que permeten estructurar els raonaments i processos matemàtics implicats en situacions rellevants dels àmbits científic i tecnològic.
6. Comunicar i intercanviar idees matemàtiques fent servir el suport, la terminologia i el rigor adequats, argumentant amb claredat i de manera estructurada sobre característiques, conceptes, procediments i resultats en els quals les matemàtiques juguen un paper rellevant
7. Valorar la contribució de les matemàtiques a la cultura, identificant i contextualitzant les seues aportacions al llarg de la historia, i reconeixent la seua utilitat i interés per a explorar i interaccionar amb la realitat, i la seua importància en els avan9os significatius del coneixement científic i del desenvolupament tecnològic
8. Gestionar i regular les emocions, creences i actituds implicades en els processos matemàtics, de manera individual i col·lectiva, assumint amb confiança la incertesa, les dificultats i errors que aquests processos comporten, i regulant l'atenció per a perseverar en els processos d'aprenentatge i adaptar-los amb èxit a situacions variades.

2.7.3. Criteris d'avaluació

Competència específica 1

1.1. Extraure i interpretar la informació necessària de l'enunciat i procés de resolució de problemes de l'àmbit STEM amb la finalitat de plantejar i resoldre nous problemes relacionats.

1.2. Utilitzar i comparar diverses estratègies formals, o diversos registres de representació, per a resoldre de manera justificada problemes relacionats amb l'àmbit STEM.

1.3. Demostrar la validesa matemàtica de les solucions obtingudes en contextos reals o intramatemàtics, generalitzant el procés a través d'expressions algebraiques o funcionals quan siga possible.

1.4. Transferir processos de resolució de problemes a altres problemes diferents, que impliquen sentits i representacions de diferent naturalesa matemàtica, o a problemes d'altres àrees (física, economia, etc.).

Competència específica 2

2.1. Justificar o demostrar la pertinència de preguntes, conjectures o hipòtesis sobre connexions entre continguts matemàtics abstractes i situacions de l'àmbit STEM.

2.2. Formular conjectures sobre conceptes, propietats o relacions matemàtiques, explorant la seua validesa i justificant adequadament, els passos seguits, l'argumentació o el procediment matemàtic utilitzat.

2.3. Comparar i connectar diferents conceptes i procediments matemàtics, argumentant les equivalències i diferències en el raonament emprat.

2.4. Aplicar eines tecnològiques i digitals per a simular processos i algorismes que faciliten la demostració d'expressions, propietats i teoremes matemàtics.

2.5. Generalitzar i abstraure alguns arguments per a fer demostracions que permeten derivar noves propietats que incloguen contextos intramatemàtics.

Competència específica 3

3.1. Aplicar les connexions entre sabers matemàtics i sabers d'altres matèries de l'àmbit STEM per a formalitzar i quantificar les variables i les relacions funcionals que intervenen en fenòmens susceptibles de ser modelitzades.

3.2. Variar les hipòtesis sobre aspectes desconeguts o no determinats d'una situació real, realitzant diferents simplificacions que permeten estructurar i elaborar diferents models matemàtics d'aquesta situació, i comparar-los entre si.

3.3. Validar i contrastar els resultats obtinguts a partir d'un model matemàtic d'una situació interdisciplinària real, discutint quins aspectes del model poden ser millorats o revisats per a afinar aquests resultats.

3.4. Fer servir estratègies i eines (incloses les digitals) per a simular fenòmens reals de l'àmbit STEM que permeten precisar i contrastar prediccions fetes a partir del model matemàtic del fenomen, elaborant noves prediccions i prenent decisions sobre la seua validesa i les seues limitacions.

Competència específica 4

4.1. Analitzar i interpretar els elements necessaris per a la implementació de l'algorisme de resolució d'un problema o situació rellevant de l'àmbit científic i tecnològic, identificant aspectes rellevants com ara patrons o estructures, i gestionant dades de manera eficient quan siga necessari.

4.2. Comparar l'eficiència de diferents estratègies algorítmiques per a la resolució de problemes, analitzant les diferents opcions plantejades en la seua descomposició, estructuració i seqüenciació.

4.3. Crear i editar continguts digitals dirigits a la simulació, demostració i validació de propietats matemàtiques mitjançant programari específic i seqüenciació de processos en un algorisme.

Competència específica 5

5.1. Usar diverses formes de representació per a descriure matemàticament situacions de l'àmbit STEM, establint conversions per a comparar els procediments emprats en paral·lel.

5.2. Utilitzar amb fluïdesa i rigor la terminologia conceptual i les formes de representació que resulten necessàries per a formalitzar, amb precisió, els conceptes matemàtics implicats en la geometria de l'espai, en el càlcul integral i en la probabilitat.

5.3. Adoptar la representació més adequada per a cada situació realitzant les conversions necessàries entre representacions simbòliques que permeten estructurar els raonaments, seqüències complexes o processos matemàtics implicats en situacions STEM rellevants.

Competència específica 6

6.1. Argumentar emprant idees matemàtiques complexes, enriquint el discurs amb processos, continguts i estratègies de comunicació propis d'altres disciplines, i amb l'ús de fonts d'informació contrastada.

6.2. Utilitzar les eines TIC com a mitjà de comunicació de conceptes i procediments matemàtics que requerisquen un discurs recolzat en elements visuals o dinàmics que permeten no sols visualitzar, sinó simular el contingut.

6.3. Produir i comunicar amb claredat i precisió reflexions complexes que incorporen al discurs matemàtic idees i formes de comunicació pròpies d'altres matèries STEM.

Competència específica 7

7.1. Identificar i reconéixer la importància del contingut matemàtic present en situacions relacionades amb la ciència, l'enginyeria i la tecnologia.[3]

7.2. Valorar i justificar la importància del desenvolupament de les matemàtiques com a motor de l'avanç científic i tecnològic, i com a mitjà per a afrontar els principals desafiaments del segle XXI.[4]

7.3. Valorar i justificar la rellevància de les matemàtiques com a vehicle per a la resolució de problem[5]es d'iniciació a l'àmbit professional relacionat amb les àrees STEM.

Competència específica 8

8.1. Controlar els factors rellevants en la comprensió i aprenentatge dels processos matemàtics i avaluar les diferents opcions per a la presa de decisions durant la resolució de problemes.

8.2. Utilitzar el pensament crític i creatiu en una varietat de situacions a partir del treball matemàtic, individual o col·laboratiu.

8.3. Adaptar de manera efectiva les tècniques i estratègies de resolució segons les característiques dels contextos i les situacions d'aprenentatge, per a evitar el bloqueig.

2.7.4. Sabers bàsics

Bloc 1. Sentit numeric i de les operacions

NOMBRES I OPERACIONS

- Matrius i determinants: classificació, propietats, operacions i aplicacions (grafs i modelització de situacions reals).
- Demostracions numèriques senzilles (inducció, deducció...).

- Tècniques i estratègies de resolució de problemes relacionats amb els cossos numèrics i estructures.
- Reconeixement de l'error com a element d'aprenentatge en la selecció o obtenció de solucions numèriques, matricials, etc.
- Desenvolupament històric del sentit numèric. Aplicacions dels conjunts numèrics.

Bloc 2. Sentit algebraic

ÀLGEBRA

- Resolució de problemes mitjançant equacions i inequacions.
- Interpretació gràfica de les solucions d'equacions, inequacions i sistemes amb i sense mitjans tecnològics.
- Mètode de Gauss.
- Discussió i resolució de sistemes d'equacions lineals. Regla de Cramer.
- Resolució de problemes algebraics mitjançant matrius i determinants.
- Desenvolupament de l'històric de l'àlgebra i valoració del seu ús en l'avanç de la ciència i la tecnologia.
- Flexibilitat en l'ús de diverses estratègies, tècniques o mètodes de resolució de situacions problemàtiques susceptibles de modelatge algebraic.
- Autonomia, tolerància davant l'error, perseverança en l'aprenentatge d'aspectes associats al sentit algebraic.

Bloc 3. Sentit funcional

FUNCIONS, LÍMITS I CONTINUÏTAT

- Funcions bàsiques: polinòmica, racional i irracional, definides a trams, exponencial, logarítmica, trigonomètrica, periòdica, valor absolut.
- Continuïtat i discontinuïtat. Asímptotes i branques.
- Estimació de límits mitjançant taules o gràfiques. Càlcul de límits en un punt i en l'infinit. Indeterminacions. Infinits i infinitèsims.
- Regla de L'Hôpital.
- Teoremes de Bozen i Weierstrass.
- Resolució de problemes i modelització mitjançant funcions. Programes informàtics de geometria dinàmica. Calculadores gràfiques.
- Desenvolupament històric de l'anàlisi sobre funcions i les seues aplicacions. Valoració dels usos científics de les funcions.
- Perseverança i flexibilitat en el canvi d'estratègies, tècniques o mètodes associats a les relacions i funcions.

DERIVADES I INTEGRALS

- Regles i tècniques de derivació. Càlcul de derivades.
- Derivabilitat d'una funció. Teoremes de Rolle i del valor mitjà.

- Ús de la derivada en contextos STEM: representació gràfica, estudi del canvi i optimització.
- Primitiva d'una funció. Integrals immediates i tècniques per al càlcul de primitives (resolució per parts i substitució).
- Integral definida. Propietats. Teorema fonamental del càlcul integral.
- Regla de Barrow. Àrea de superfícies planes i volums de revolució.
- Desenvolupament històric del càlcul d'integrals i derivades, així com de les seues aplicacions.
- Perseverança i flexibilitat en el canvi d'estratègies, tècniques o mètodes associats al càlcul i utilització de la integral i derivada d'una funció.

Bloc 4. Sentit espacial i geometria

TRIGONOMETRIA

- Perseverança i flexibilitat en el canvi d'estratègies, tècniques o mètodes associats al càlcul i utilització de la geometria.

GEOMETRIA ANALÍTICA

- Vectors lliures en el pla. Operacions geomètriques bàsiques i les seues propietats. Producte escalar, vectorial i mixt.
- Dependència i independència lineal. Bases ortogonals i ortonormals. Sistemes de referència, coordenades d'un vector respecte d'una base.
- Representació d'objectes geomètrics en el pla amb mitjans tecnològics i sense.
- Equacions rectes i plans en l'espai. Posicions relatives. Problemes mètrics en l'espai: distàncies, angles, superfícies i volums.
- Desenvolupament històric de la geometria analítica i les seues aplicacions. Valoració dels usos en contextos científics.

Bloc 5. Sentit estocàstic

PROBABILITAT

- Experiments aleatoris i successos. Freqüències i idea intuïtiva de probabilitat. Successos. Dependència i independència de successos.
- Estratègies de recompte per al càlcul de probabilitats. Diagrames d'arbre i taules de contingència. Regla de Laplace.
- Probabilitat condicionada. Teoremes: probabilitat total i Bayes.
- Modelització de fenòmens estocàstics mitjançant distribucions binomial i normal. Utilització d'eines tecnològiques per al càlcul de probabilitats quan siga necessari.
- Desenvolupament històric de la probabilitat i les seues aplicacions. Valoració dels usos científics.
- Perseverança i flexibilitat en el canvi d'estratègies, tècniques o mètodes associats a distribucions i el càlcul de probabilitats.

Bloc 6. Pensament computacional

PENSAMENT COMPUTACIONAL

- Estratègies de resolució de problemes. Modelització de fenòmens.
- Demostracions senzilles (mètodes de reducció a l'absurd, inducció completa, raonament deductiu...).
- Calculadora, full de càlcul o programari específic. Presa de decisions: utilització de conclusions derivades del tractament computacional.
- Perseverança, iniciativa i flexibilitat en la resolució de situacions problemàtiques susceptibles d'error o no exempts de dificultats relacionades amb les formes de raonament logicomatemàtic o de l'ús de mitjans tecnològics específics.

2.8. Concreció curricular de 1r Batxillerat Matemàtiques CCSS I

2.8.1. Elements curriculars de 1r Batxillerat Matemàtiques CCSS I

A continuació, es presenten els elements curriculars per al primer curs de Batxillerat en l'assignatura de Matemàtiques CCSS I, estructurats per competències específiques, criteris d'avaluació i sabers bàsics.

2.8.2. Competències específiques

1. Resoldre problemes directament vinculats amb la vida quotidiana en situacions diverses de l'àmbit social, utilitzant estratègies formals que permeten la generalització i abstracció per a obtindre solucions, i comprovar la seua validesa.
2. Investigar, formular, generalitzar i desenvolupar conjectures i propietats matemàtiques, fent demostracions i simulacions senzilles amb suport d'eines tecnològiques, reconeixent i connectant els procediments implicats en el raonament per a generar una visió matemàtica integrada.
3. Modelitzar situacions reals i fenòmens rellevants de l'àmbit social, investigant, comparant i construint connexions amb altres àrees del coneixement, interrelacionant conceptes i procediments matemàtics.
4. Dissenyar, modificar, generalitzar i implementar algorismes computacionals que faciliten la resolució de problemes i desafiaments de l'àmbit social, usant eines tecnològiques per a organitzar dades i modelitzar de manera eficient situacions i fenòmens reals.
5. Manejar amb precisió el simbolisme matemàtic, fent transformacions i conversions que permeten estructurar els raonaments i processos matemàtics implicats en situacions rellevants de l'àmbit social, i establir les connexions necessàries per a obtindre una visió matemàtica completa.
6. Produir, comunicar i interpretar missatges matemàtics, tant orals com escrits, emprant el suport, la terminologia i el rigor adequats, per a argumentar amb claredat i de manera estructurada sobre característiques, conceptes, procediments i resultats en els quals les matemàtiques juguen un paper rellevant.

7. Conéixer i apreciar el valor cultural, històric i social de les matemàtiques, identificar i contextualitzar les seues aportacions al llarg del temps, i reconéixer la importància en els avanços significatius del coneixement científic i del desenvolupament tecnològic, especialment rellevants per a abordar els desafiaments als quals s'enfronta la humanitat.
8. Gestionar i regular les emocions, creences i actituds implicades en els processos matemàtics, de manera individual i col·lectiva, assumint amb confiança la incertesa, les dificultats i errors que aquests processos comporten, i regulant l'atenció per a perseverar en els processos d'aprenentatge i adaptar-los amb èxit a situacions variades de l'àmbit social.

2.8.3. Criteris d'avaluació

Competència 1

5.1.1 Utilitzar les estratègies de raonament i anàlisis adequades per a plantejar problemes basats en situacions reals rellevants.

5.1.2 Resoldre problemes de l'àmbit de les ciències socials, implementant les estratègies que siguen necessàries per a la seua resolució, mobilitzant a més de manera adequada i justificada els conceptes, procediments i actituds implicats.

5.1.3 Aplicar les eines digitals més adequades per a resoldre problemes i contrastar els resultats obtinguts en contextos quotidians i de les ciències socials.

5.1.4 Seleccionar i organitzar la informació rellevant que permeta resoldre problemes de l'àmbit social atés el criteri d'eficàcia i senzillesa.

Competència 2

5.2.1 Plantejar preguntes, hipòtesis i conjectures que permeten establir connexions entre situacions de l'àmbit de les ciències socials i els conceptes matemàtics.

5.2.2 Usar analogies, patrons, contraexemples o altres estratègies per a confirmar o descartar hipòtesis i conjectures sobre conceptes matemàtics.

5.2.3 Comparar i connectar diferents conceptes i procediments matemàtics, i argumentar les equivalències i diferències en el raonament emprat.

5.2.4 Emprar de manera adequada diferents eines tecnològiques que ajuden a visualitzar i interpretar propietats matemàtiques.

Competència 3

5.3.1 Establir connexions entre els sabers bàsics de les matemàtiques i els d'altres matèries de l'àmbit de les ciències socials.

5.3.2 Assumir hipòtesi sobre aspectes desconeguts o no determinats d'una situació real i realitzar simplificacions que permeten estructurar i elaborar un model matemàtic d'aquesta situació.

5.3.3 Obtindre la solució o resultats a partir del model matemàtic d'una situació interdisciplinària real, i interpretar els resultats i la seua adequació a la situació real.

5.3.4 Realitzar prediccions sobre una situació real i inferir propietats rellevants a partir del desenvolupament i tractament del model matemàtic d'aquesta situació.

Competència 4

5.4.1 Tractar, ordenar, classificar i organitzar un conjunt de dades mitjançant sistemes de representació adequats (esquemes, taules, gràfics o altres), i usar eines TIC o llenguatges de programació quan la grandària de les dades l'exigisca.

5.4.2 Determinar estratègies per a la resolució de problemes, descomponent i estructurant les seues parts mitjançant algorismes.

5.4.3 Crear i editar continguts digitals que faciliten la resolució, visualització i comprensió de problemes, i s'utilitzarà quan siga necessària la calculadora i els fulls de càlcul.

Competència 5

5.5.1 Seleccionar i utilitzar amb correcció el simbolisme adequat per a descriure matemàticament situacions rellevants de l'àmbit de les ciències socials.

5.5.2 Realitzar conversions entre les representacions simbòliques que permeten estructurar els raonaments i processos matemàtics implicats en situacions reals rellevants.

5.5.3 Utilitzar amb fluïdesa i rigor la terminologia conceptual i les formes de representació que resulten necessàries per a formalitzar, amb precisió, els conceptes matemàtics.

Competència 6

5.6.1 Interpretar i produir correctament missatges amb i sobre matemàtiques, i debatre i intercanviar idees i enriquir el discurs amb les idees dels altres.

5.6.2 Utilitzar les eines TIC com a mitjà de comunicació de conceptes i procediments matemàtics que requerisquen un discurs basat en elements visuals o dinàmics que permeten no sols visualitzar, sinó simular el contingut.

5.6.3 Produir i comunicar amb claredat i precisió reflexions complexes que incorporen al discurs matemàtic idees i formes de comunicació pròpies d'altres matèries de l'àmbit de les ciències socials.

Competència 7

5.7.1 Identificar el contingut matemàtic present en situacions reals i, en particular, en fenòmens rellevants de l'àmbit de les ciències socials.

5.7.2 Reconéixer la importància del desenvolupament de les matemàtiques com a eina per a l'avanç social i cultural al llarg de la història.

5.7.3 Organitzar la informació recaptada procedent de contextos socials on la connexió entre les matemàtiques i els avanços en ciències socials queden patents.

Competència 8

5.8.1 Regular actituds i processos cognitius implicats en enfrontar-se a situacions d'aprenentatge complexes relacionades amb les matemàtiques.

5.8.2 Mostrar una disposició favorable cap a l'aprenentatge de les matemàtiques i cap a les pròpies capacitats tant en el treball individual com col·laboratiu.

5.8.3 Abordar els errors com a oportunitats d'aprenentatge i desenvolupar un ús flexible d'estratègies que permeten superar les dificultats que poden aparéixer en resoldre situacions problemàtiques.

2.8.4. Sabers bàsics

Bloc 1. Sentit numèric

- Nombres reals: operacions, ordenació, representació i propietats. Potències, radicals i logaritmes, operacions.
- Educació financera (quotes, taxes, interessos, préstecs...) i resolució de problemes associats.
- Reconeixement de l'error com a element d'aprenentatge en la selecció o obtenció de solucions numèriques.
- Desenvolupament històric del sentit numèric.
- Ús social dels números.

Bloc 2. Sentit funcional

- Funcions i propietats, incloent-hi polinòmiques, exponencials, racionals senzilles, irracionals, logaritmiques, periòdiques i a trossos. Composició de funcions, funció inversa i translacions.

- Continuïtat i discontinuïtat, límits i asímptotes d'una funció. Estudi de la continuïtat.
- Resolució de problemes i modelització mitjançant funcions.
- Taxa de variació mitjana i taxa de variació instantània.
- Derivada d'una funció, propietats i aplicacions a contextos socials.
- Ús de la derivada en contextos de l'àmbit social: representació gràfica de funcions, obtenció de recta tangent i normal a una corba, estudi del canvi o en problemes de modelització i optimització.
- Estudi i representació de funcions (polinòmiques, exponencials, racionals senzilles, irracionals, logaritmiques, periòdiques i a trossos).
- Aplicació de models funcionals relatius a les ciències socials. Progressions.
- Ús de calculadores gràfiques i utilització de programes informàtics de geometria dinàmica.
- Desenvolupament històric de l'anàlisi sobre funcions i les seues aplicacions. Valoració dels usos científics de les funcions.
- Perseverança i flexibilitat en el canvi d'estratègies, tècniques o mètodes associats a les relacions i funcions.

Bloc 3. Sentit algebraic

- Equacions i inequacions. Resolució de problemes.
- Sistemes d'equacions amb tres incògnites.
- Interpretació gràfica de les solucions d'equacions, inequacions i sistemes amb i sense mitjans tecnològics.
- Raonament de problemes relacionats amb aspectes quotidians i la seua resolució mitjançant l'adequada utilització de programes informàtics.
- Desenvolupament històric de l'àlgebra i valoració del seu paper en les ciències socials.
- Flexibilitat en l'ús de diverses estratègies, tècniques o mètodes de resolució de situacions problemàtiques.
- Autonomia, tolerància davant l'error, perseverança en l'aprenentatge d'aspectes associats al sentit algebraic.

Bloc 4. Sentit estocàstic

PROBABILITAT

- Experiments aleatoris i successos. Freqüències i idea intuïtiva de probabilitat.
- Dependència i independència de successos.
- Tècniques de recompte, diagrames d'arbre i taules de contingència.
- Combinatòria. Aplicació de la combinatòria al càlcul de probabilitats.
- Regla de Laplace i probabilitat condicionada.
- Utilització d'eines tecnològiques per al càlcul de probabilitats.
- Desenvolupament històric de la probabilitat i les seues aplicacions. Valoració de resultats probabilistics en contextos de l'àmbit social.
- Perseverança i flexibilitat en el canvi d'estratègies, tècniques o mètodes associats als càlculs estadístics.

INFERÈNCIA ESTADÍSTICA

- Variables estadístiques unidimensionals i bidimensionals, organització de dades i taules estadístiques.
- Variables aleatòries qualitatives i quantitatives. Mesures de centralització i dispersió.
- Paràmetres estadístics d'una distribució bidimensional.
- Distribucions condicionades. Dependència i independència de variables estadístiques.
- Correlació i regressió lineal. Regressió quadràtica.
- Presa de decisions: utilització de conclusions derivades del tractament estadístic de dades.
- Selecció de mostres representatives. Tècniques de mostreig.
- Utilització d'eines tecnològiques per al disseny i desenvolupament d'estudis estadístics relacionats amb les ciències socials.
- Desenvolupament històric de l'estadística i valoració del seu paper en les ciències socials.
- Perseverança i flexibilitat en el canvi d'estratègies, tècniques o mètodes associats als càlculs estadístics.

2.9. Concreció curricular de 2n Batxillerat Matemàtiques CCSS II

2.9.1. Elements curriculars de 2n Batxillerat Matemàtiques CCSS II

A continuació, es presenten els elements curriculars per al primer curs de Batxillerat en l'assignatura de Matemàtiques CCSS II, estructurats per competències específiques, criteris d'avaluació i sabers bàsics.

2.9.2. Competències específiques

9. Resoldre problemes directament vinculats amb la vida quotidiana en situacions diverses de l'àmbit social, utilitzant estratègies formals que permeten la generalització i abstracció per a obtindre solucions, i comprovar la seua validesa.
10. Investigar, formular, generalitzar i desenvolupar conjectures i propietats matemàtiques, fent demostracions i simulacions senzilles amb suport d'eines tecnològiques, reconeixent i connectant els procediments implicats en el raonament per a generar una visió matemàtica integrada.
11. Modelitzar situacions reals i fenòmens rellevants de l'àmbit social, investigant, comparant i construint connexions amb altres àrees del coneixement, interrelacionant conceptes i procediments matemàtics.
12. Dissenyar, modificar, generalitzar i implementar algorismes computacionals que faciliten la resolució de problemes i desafiaments de l'àmbit social, usant eines tecnològiques per a organitzar dades i modelitzar de manera eficient situacions i fenòmens reals.
13. Manejar amb precisió el simbolisme matemàtic, fent transformacions i conversions que permeten estructurar els raonaments i processos matemàtics implicats en situacions

rellevants de l'àmbit social, i establir les connexions necessàries per a obtindre una visió matemàtica completa.

14. Produir, comunicar i interpretar missatges matemàtics, tant orals com escrits, emprant el suport, la terminologia i el rigor adequats, per a argumentar amb claredat i de manera estructurada sobre característiques, conceptes, procediments i resultats en els quals les matemàtiques juguen un paper rellevant.
15. Conéixer i apreciar el valor cultural, històric i social de les matemàtiques, identificar i contextualitzar les seues aportacions al llarg del temps, i reconéixer la importància en els avanços significatius del coneixement científic i del desenvolupament tecnològic, especialment rellevants per a abordar els desafiaments als quals s'enfronta la humanitat.
16. Gestionar i regular les emocions, creences i actituds implicades en els processos matemàtics, de manera individual i col·lectiva, assumint amb confiança la incertesa, les dificultats i errors que aquests processos comporten, i regulant l'atenció per a perseverar en els processos d'aprenentatge i adaptar-los amb èxit a situacions variades de l'àmbit social.

2.9.3. Criteris d'avaluació

Competència 1

5.1.1 Extraure i interpretar la informació necessària de l'enunciat i procés de resolució de problemes de l'àmbit de les ciències socials amb la finalitat de plantejar i resoldre nous problemes relacionats.

5.1.2 Utilitzar i comparar diverses estratègies formals, o diversos registres de representació, per a resoldre de manera justificada problemes relacionats amb l'àmbit de les ciències socials.

5.1.3 Revisar, validar o rectificar les solucions o conclusions obtingudes, usant aplicacions de geometria dinàmica, càlcul numèric o simbòlic per a simular els processos de resolució, i facilitar la interpretació i validació de resultats.

5.1.4 Transferir processos de resolució de problemes a altres problemes diferents que impliquen sentits i representacions de diferent naturalesa matemàtica, o referits a altres àmbits de les ciències socials.

Competència 2

5.2.1 Explorar i justificar la pertinència de preguntes, conjectures o hipòtesis sobre connexions entre continguts matemàtics abstractes i situacions de l'àmbit de les ciències socials.

5.2.2 Formular conjectures sobre conceptes, propietats o relacions matemàtiques, explorar la seua validesa i justificar adequadament, els passos seguits, l'argumentació o el procediment matemàtic utilitzat.

5.2.3 Generalitzar alguns arguments per a fer demostracions senzilles sobre propietats matemàtiques elementals en contextos de l'àmbit de les ciències socials.

5.2.4 Aplicar eines tecnològiques i digitals per a simular processos que faciliten l'exploració i justificació de propietats matemàtiques.

Competència 3

5.3.1 Aplicar les connexions entre sabers matemàtics i sabers d'altres matèries de l'àmbit de les ciències socials per a formalitzar i quantificar les variables i les relacions que intervenen en situacions susceptibles de ser modelitzades.

5.3.2 Fer variar les hipòtesis sobre aspectes desconeguts o no determinats d'una situació real, realitzar diferents simplificacions que permeten estructurar i elaborar diferents models matemàtics d'aquesta situació, i comparar-los entre si.

5.3.3 Validar i contrastar els resultats obtinguts a partir d'un model matemàtic d'una situació interdisciplinària real, i discutir quins aspectes del model poden ser millorats o revisats per a afinar aquests resultats.

5.3.4 Emprar eines TIC per a simular situacions reals de l'àmbit de les ciències que permeten afinar i contrastar prediccions realitzades a partir del model matemàtic de la situació, amb l'elaboració de noves prediccions i prendre decisions sobre la seua validesa i les seues limitacions.

Competència 4

5.4.1 Aplicar correctament algorismes i eines TIC a un gran conjunt de dades per a obtindre resultats, contrastar hipòtesis i realitzar inferències intuïtives.

5.4.2 Comparar diferents estratègies algoritmiques per a la resolució de problemes, analitzant les diferents opcions plantejades en la seua descomposició, estructuració i seqüenciació.

5.4.4 Crear i editar continguts digitals dirigits a la simulació de propietats matemàtiques mitjançant programari de càlcul simbòlic i geometria dinàmica.

Competència 5

5.5.1 Utilitzar diverses formes de representació per a descriure matemàticament situacions de l'àmbit de les ciències socials, i establir conversions per a comparar els procediments emprats en paral·lel.

5.5.2 Adoptar la representació més adequada per a estructurar i justificar els raonaments matemàtics implicats en situacions de l'àmbit de les ciències socials.

5.5.3 Realitzar amb fluïdesa i flexibilitat tractaments d'un mateix contingut matemàtic en diferents registres de representació, i permetre connectar procediments associats a diferents blocs del saber matemàtic.

Competència 6

5.6.1 Argumentar emprant idees i missatges matemàtics complexos, i enriquir el discurs amb processos, continguts i estratègies de comunicació propis d'altres disciplines, i amb l'ús de fonts d'informació contrastada.

5.6.2 Comunicar idees matemàtiques utilitzant diferents formats de suport visual –taules, gràfics, esquemes, imatges o altres– per a fer clara la informació transmesa.

5.6.3 Perfeccionar i ampliar el vocabulari matemàtic, desenvolupant formes d'expressió matemàtica precises i rigoroses i dominant els significats i matisos de les idees matemàtiques comunicades.

Competència 7

5.7.1 Identificar i reconéixer la importància del contingut matemàtic present en situacions relacionades amb la sociologia, l'economia, la logística, les ciències del comportament i altres àrees relacionades amb la planificació, gestió i estudi de les societats humanes.

5.7.2 Valorar i justificar la importància del desenvolupament de les matemàtiques com a mitjà per a afrontar els principals desafiaments del segle XXI.

5.7.3 Valorar les matemàtiques com a vehicle per a la resolució de problemes relacionats amb situacions i fenòmens rellevants de l'àmbit de les ciències socials.

Competència 8

5.8.1 Controlar els factors rellevants en la comprensió i aprenentatge dels processos matemàtics.

5.8.2 Utilitzar el pensament crític i creatiu en una varietat de situacions a partir del treball matemàtic, tant individual com col·laboratiu.

5.8.3 Compartir estratègies durant el treball en equip i adaptar-les segons les característiques dels contextos i les situacions d'aprenentatge, i evitar el bloqueig.

2.9.4. Sabers bàsics

Bloc 1. Sentit numèric

- Nombres reals: operacions, ordenació, representació i propietats. Potències, radicals i logaritmes, operacions.

- Ús i aplicació de matrius (grafs, modelització de situacions reals). Operacions amb matrius.
- Càlcul de determinants fins a grau 3.
- Ús d'eines tecnològiques per a resoldre problemes amb nombres reals o matrius.
- Reconeixement de l'error com a element d'aprenentatge en la selecció o obtenció de solucions numèriques.
- Desenvolupament històric del sentit numèric.

Bloc 2. Sentit funcional

- Funcions i propietats, incloent-hi polinòmiques, exponencials, racionals senzilles, irracionals, logaritmiques, periòdiques i a trossos. Composició de funcions, funció inversa i translacions.
- Resolució de problemes i modelització mitjançant funcions.
- Derivada d'una funció, propietats i aplicacions a contextos socials.
- Ús de la derivada en contextos de l'àmbit social: representació gràfica de funcions, obtenció de recta tangent i normal a una corba, estudi del canvi o en problemes de modelització i optimització.
- Optimització de problemes en contextos reals.
- Estudi i representació de funcions (polinòmiques, exponencials, racionals senzilles, irracionals, logaritmiques, periòdiques i a trossos).
- Integrals: tècniques elementals per al càlcul de primitives.
- Integrals definides. Aplicació de les integrals: càlculs d'àrees. Regla de Barrow.
- Ús de calculadores gràfiques i utilització de programes informàtics de geometria dinàmica.
- Desenvolupament històric de l'anàlisi sobre funcions i les seues aplicacions. Valoració dels usos científics de les funcions.
- Perseverança i flexibilitat en el canvi d'estratègies, tècniques o mètodes associats a les relacions i funcions.

Bloc 3. Sentit algebraic

- Equacions i inequacions. Resolució de problemes.
- Utilització de matrius amb sistemes d'equacions lineals. Mètode de Gauss.
- Interpretació gràfica de les solucions d'equacions, inequacions i sistemes amb i sense mitjans tecnològics.
- Programació lineal bidimensional, regions factibles, determinació i interpretació de solucions òptimes. Utilització d'eines digitals per a la seua resolució.
- Raonament de problemes relacionats amb aspectes quotidians i la seua resolució mitjançant l'adequada utilització de programes informàtics.
- Desenvolupament històric de l'àlgebra i valoració del seu paper en les ciències socials.
- Flexibilitat en l'ús de diverses estratègies, tècniques o mètodes de resolució de situacions problemàtiques.
- Autonomia, tolerància davant l'error, perseverança en l'aprenentatge d'aspectes associats al sentit algebraic.

Bloc 4. Sentit estocàstic

PROBABILITAT

- Dependència i independència de successos.
- Tècniques de recompte, diagrames d'arbre i taules de contingència.
- Combinatòria. Aplicació de la combinatòria al càlcul de probabilitats.
- Regla de Laplace i probabilitat condicionada.
- Teorema de la probabilitat total. Teorema de Bayes.
- Variables aleatòries discretes i contínues. Distribució binomial i normal. Càlcul de probabilitats mitjançant l'aproximació de la binomial per la normal.
- Utilització d'eines tecnològiques per al càlcul de probabilitats.
- Desenvolupament històric de la probabilitat i les seues aplicacions. Valoració de resultats probabilistics en contextos de l'àmbit social.
- Perseverança i flexibilitat en el canvi d'estratègies, tècniques o mètodes associats als càlculs estadístics.

INFERÈNCIA ESTADÍSTICA

- Intervals de confiança a partir d'una distribució normal. Aplicació en la resolució de problemes. Contrast d'hipòtesi.
- Presa de decisions: utilització de conclusions derivades del tractament estadístic de dades.
- Selecció de mostres representatives. Tècniques de mostreig.
- Utilització d'eines tecnològiques per al disseny i desenvolupament d'estudis estadístics relacionats amb les ciències socials.
- Desenvolupament històric de l'estadística i valoració del seu paper en les ciències socials.
- Perseverança i flexibilitat en el canvi d'estratègies, tècniques o mètodes associats als càlculs estadístics.

3. Instruments de recollida d'informació

3.1. Cursos d'ESO

Marc General

Aquest document descriu la metodologia i els instruments d'avaluació per a l'assignatura de Matemàtiques a l'Educació Secundària Obligatòria, seguint un marc comú per a tots els cursos.

Marc normatiu i principis d'avaluació

L'avaluació es regeix per l'**article 15 del Reial decret 217/2022**, que estableix un enfocament d'**avaluació contínua, formativa i integradora**. Els referents últims per a

l'avaluació són la consecució dels objectius de l'etapa i el grau d'assoliment de les competències clau del Perfil d'eixida.

Es preveuen mesures de suport educatiu per a l'alumnat que ho necessite, especialment per a aquell amb necessitats educatives especials. Per a l'alumnat amb adaptacions curriculars, l'avaluació es basarà en els criteris establerts en aquestes adaptacions. A més, es promourà l'ús d'instruments d'avaluació **variats, accessibles i adaptats** per garantir una valoració objectiva.

Projecte educatiu i recursos

Per al desenvolupament de la programació s'utilitza el projecte educatiu **GENIOX de l'editorial Oxford**, que s'ajusta als enfocaments de la LOMLOE. Aquest projecte inclou:

- **Llibre de l'estudiant**: El llibre de text base.
- **Escriptori GENIOX**: Una eina digital amb el llibre digitalitzat i un banc de recursos dissenyats sota els principis de l'educació inclusiva i el Disseny Universal per a l'Aprenentatge (DUA).
- **Escriptori GENIOX del docent**: Una versió per al professorat amb recursos exclusius per a facilitar la pràctica a l'aula, l'atenció a la diversitat i l'avaluació.

Metodologia d'aprenentatge

La metodologia es fonamenta en els següents principis:

- **Motivació**: Atraure l'alumnat amb contextos propers i situacions significatives.
- **Aprenentatge actiu i col·laboratiu**: Fomentar la participació mitjançant l'aplicació de coneixements en contextos reals i l'ús d'estructures d'aprenentatge cooperatiu.
- **Enfocament pràctic**: Donar un pes important a la pràctica d'exercicis i problemes per consolidar coneixements i detectar dificultats.
- **Integració de les TIC**: Incorporar les tecnologies de la informació i la comunicació en el procés d'ensenyament-aprenentatge.

A cada bloc temàtic, es treballarà una **situació d'aprenentatge guiada** en equip, on s'aplicaran els coneixements adquirits i que inclourà processos d'**autoavaluació i coavaluació**.

Instruments d'avaluació i tipus d'activitats

La recollida d'informació es basarà en:

- **Proves objectives escrites**: Realitzades al final de cada unitat, incloent qüestions per justificar respostes i la resolució de problemes.
- **Seguiment del treball diari**: Observació i registre sistemàtic de l'activitat en quaderns i treballs, recolzat per les activitats del llibre de text.
- **Ús de les TIC**: Per exemple, mitjançant la presentació de treballs a través de la plataforma Aules.

- **Rúbriques**: S'utilitzaran rúbriques per a l'avaluació, l'autoavaluació i la coavaluació.

Les activitats dissenyades abastaran diferents nivells de dificultat i tipologies per atendre la diversitat de l'alumnat. Aquestes inclouen:

- **Activitats conceptuals**: Per al maneig de vocabulari específic i la definició precisa de conceptes.
- **Activitats de síntesi**: Orientades a la comprensió i reelaboració dels continguts principals de cada tema.
- **Activitats de raonament i argumentació**: On l'alumnat ha d'elaborar i defensar idees fonamentades, ja sigui de forma escrita o oral.

Particularitats per Curs

Matemàtiques 1r ESO

- **Prova inicial**: A principi de curs es realitzarà una prova escrita per detectar els coneixements previs de l'alumnat.
- **Ús de la calculadora**: No es permetrà l'ús de la calculadora a classe.

Matemàtiques 2n ESO

- **Ús de la calculadora**: No es permet l'ús de la calculadora, excepte en els **temes 6, 9 i 10**, on el professorat podrà autoritzar-la si ho considera convenient.

Matemàtiques 3r ESO

- Se segueixen les directrius del marc general sense especificacions addicionals.

Matemàtiques A 4t ESO

- Se segueixen les directrius del marc general sense especificacions addicionals.

Matemàtiques B 4t ESO

- Se segueixen les directrius del marc general sense especificacions addicionals.

3.1. Cursos de Batxillerat

La metodologia didàctica en el **Batxillerat** ha d'afavorir la capacitat de l'alumnat per a aprendre per si mateix, per a treballar en equip i per a aplicar els mètodes apropiats de comentari i anàlisi de text i de definició conceptual. A més a més, també ha de subratllar la relació dels aspectes teòrics de cada matèria tant amb la vida quotidiana com amb altres matèries.

En Batxillerat, la relativa especialització de les matèries determina que la metodologia didàctica estiga fortament condicionada pel component epistemològic de cada matèria i per les exigències del tipus de coneixement propi de cada una.

A més, la finalitat propedèutica i orientadora de l'etapa exigeix el treball amb metodologies específiques i que aquestes comporten un grau important de rigor científic i de desenvolupament de capacitats intel·lectuals de cert nivell (analítiques, explicatives i interpretatives).

A tall de síntesi, com a principis metodològics de Batxillerat podríem assenyalar:

- **Adaptació** a les característiques de l'alumnat de Batxillerat, oferint activitats diversificades d'acord amb les capacitats intel·lectuals pròpies de l'etapa.
- **Autonomia**: facilitar la capacitat de l'alumnat per a aprendre per si mateix.
- **Activitat**: fomentar la participació de l'alumnat en la dinàmica general de l'aula, combinant estratègies que propicien la individualització amb altres que fomenten la socialització.
- **Motivació**: procurar despertar l'interès de l'alumnat per l'aprenentatge que se li proposa.
- **Integració i interdisciplinarietat**: presentar els continguts amb una estructura clara, plantejant les interrelacions entre els continguts de Filosofia i els d'altres disciplines d'altres àrees.
- **Rigor i desenvolupament** de capacitats intel·lectuals de cert nivell (analítiques, explicatives i interpretatives).
- **Varietat en la metodologia**, ja que l'alumnat aprèn a partir de fórmules molt diverses.

Per al desenvolupament i l'aplicació a l'aula de la programació de Matemàtiques Aplicades a les Ciències Socials de 2n de Batxillerat s'ha triat com a projecte educatiu l'**Operació món de l'editorial Anaya**, que respon als objectius i enfocaments de la LOMLOE i als requisits curriculars d'aquesta matèria.

La manera d'aconseguir aquests objectius s'adequarà, en cada cas, al criteri del professorat, d'acord amb el caràcter propi, amb la concepció de l'ensenyament i amb les característiques de l'alumnat.

Els **instruments de recollida d'informació** es basaran en:

- Proves objectives escrites: qüestions en les quals cal justificar les respostes i la resolució d'exercicis i de problemes.
- S'integraran les TIC, com per exemple la presentació de treballs en **Aules.**

- Tenint en compte els principis d'**avaluació contínua, formativa, reguladora** i **integradora,** el llibre de text ofereix nombroses activitats i seccions que permeten **l'observació, el seguiment i el registre** sistemàtic de l'activitat diària de l'alumnat arreplegada en els seus **quaderns i treballs de classe**.

- Realització d'exercicis apropiats i tan abundants i variats com calga, a fi de consolidar els continguts teòrics, culturals i lèxics treballats en la unitat.
- Serà convenient utilitzar estratègies didàctiques variades, que combinen, de la manera que cada u considere més apropiada, les estratègies expositives, acompanyades d'activitats d'aplicació, i les estratègies d'indagació.
- Les activitats programades han de presentar diversos nivells de dificultat. D'aquesta forma permetran donar resposta a la diversitat de l'alumnat, ja que es poden seleccionar aquelles més conformes amb el seu estil d'aprenentatge i amb els seus interessos.
- **La correcció de les activitats** fomenta la participació de l'alumnat a classe, aclareix dubtes i permet al professorat conèixer, de forma quasi immediata, el grau d'assimilació dels conceptes teòrics, el nivell amb què es manegen els procediments i els hàbits de treball.
- Les tasques sense una solució clara i tancada, en les quals les diferents opcions són igualment possibles i vàlides, per a fer reflexionar l'alumnat sobre la complexitat dels problemes humans i socials, sobre el caràcter relatiu i imperfecte de les solucions aportades per a ells i sobre la naturalesa provisional del coneixement humà.
- L'estudi de casos, fets i situacions concrets com un instrument per a motivar i per a fer més significatiu l'estudi dels fenòmens generals i per a abordar els procediments de causalitat múltiple.
- Els projectes d'investigació, els estudis o els **treballs** que habituen l'alumnat a afrontar i a resoldre problemes amb certa autonomia, a plantejar-se preguntes i a adquirir experiència en la recerca i en la consulta autònoma. A més, li faciliten una experiència valuosa sobre el

treball dels especialistes en la matèria.

- Debat i activitat pregunta-resposta sobre el tema introduït pel professorat, a fi de facilitar una idea precisa sobre d'on es parteix.
- Repàs de les nocions ja vistes anteriorment i considerades necessàries per a la comprensió de la unitat, prenent nota de les llacunes o dificultats detectades.
- Les diferents formes d'agrupament de l'alumnat i la seua distribució a l'aula influeixen, sens dubte, en tot el procés. Entenent el procés educatiu com un desenvolupament comunicatiu, és molt important tindre en compte el **treball en grup**, un recurs que s'aplicarà en funció de les activitats que es realitzaran , ja que considerem que la posada en comú de conceptes i d'idees individuals genera una dinàmica creativa i d'interès en l'alumnat. Plantejament de **projectes** per a les diferents **situacions d'aprenentatge**.
- Utilització de **rúbriques** d'avaluació, autoavaluació i coavaluació en el procés d'ensenyament-aprenentatge.
- Hauran d'estar presents les activitats següents:
    - *Activitats conceptuals*. En aquestes, l'alumnat substituirà de forma progressiva les seues idees prèvies per les desenvolupades a classe. Ha de ser capaç de manejar un vocabulari específic i definir amb precisió i amb claredat els conceptes centrals de cada unitat.
    - *Activitats de síntesi*. Aquest tipus d'activitats estan orientades a la comprensió dels continguts temàtics de les diferents unitats i a la reelaboració dels continguts esmentats. L'alumnat hauria de poder entendre i exposar els principals punts del tema i raonar a partir d'aquests.
    - *Activitats de raonament i d'argumentació*. Suposen una autonomia més gran per part de l'alumnat, ja que ha d'elaborar una idea fonamentada i basada en una sèrie d'arguments. Aquesta activitat es pot realitzar de forma escrita, com una redacció, una presa d'actitud davant d'una tesi, etc., o oralment, en una exposició pública o en un debat.

4. Criteris de qualificació qualitatius i quantitatius

4.1. MATEMÀTIQUES 1r d'ESO

4.1.1. Criteris d'avaluació

La nota màxima serà un 10. Per obtenir la qualificació en l' assignatura es tindrà en compte:

PRIMERA I SEGONA AVALUACIÓ

- 70% de la nota valorarà els coneixements de l'alumnat mitjançant la mitjana aritmètica de totes les proves objectives realitzades en l'avaluació corresponent.
- 30% de la nota valorarà el seu treball mitjançant l'observació del treball diari, l'interès, la motivació front l'assignatura i el respecte front al grup i al professorat.

AVALUACIÓ FINAL

- 70% de la nota valorarà els coneixements de l'alumnat mitjançant la mitjana aritmètica de totes les proves objectives realitzades durant tot el curs.
- 30% de la nota valorarà el seu treball mitjançant l'observació del treball diari, l'interès, la motivació front l'assignatura i el respecte front al grup i al professorat.

Per aprovar l' assignatura **la nota de l' avaluació final haurà de ser igual o superior a 5**.

Si no s'assoleix aquesta nota mínima i es promociona a segon d' ESO, s'haurà de recuperar la matèria.

OBSERVACIONS:

- Es realitzarà una prova objectiva al final de cada unitat.
- Es podran realitzar projectes o activitats on l'alumnat posi en pràctica les destreses en un context real, en aquestes activitats cobrarà gran importància l'evolució de l'alumne i l'adquisició de les competències.
- L'alumne que no hagi pogut realitzar alguna prova objectiva per un motiu justificat, la realitzarà el dia que determini el professor/a abans de l'avaluació.

NORMES EN LES PROVES OBJECTIVES

1. Els exercicis o problemes obtindran la màxima puntuació quan el seu plantejament, desenrotllament i solució siguen correctes.

2. Es valorarà de manera, especialment positiva, l'adequada estructuració de les contestacions atenent als factors següents:
    - La claredat conceptual en l'expressió i precisió.
    - La correcció lògica en els raonaments o càlculs que conduïsquen a l'obtenció de la o de les solucions o la convicció de la seua inexistència.
    - La interpretació de les solucions obtingudes.
    - La coherència i pertinència dels arguments esgrimits.
3. La prova es farà amb **bolígraf blau o negre**, donat cas que el/la professor/a autoritze la utilització d'un altre material. Qualsevol cosa escrita amb llapis o amb un altre color de bolígraf serà considerada com a "resposta incorrecta" i, per tant, no serà valorada ni qualificada.
4. Cadascú portarà el seu material a utilitzar en cada prova: bolígraf, regle, etc. i, no deixarà ni demanarà, cap cosa als companys/es durant la prova.
5. No es pot utilitzar la calculadora en les proves, donat cas que el/la professor/a ho autoritze prèviament, cadascú farà ús de la seua pròpia calculadora sense demanar-la als companys/es i, a més, el/la professor/a no explicarà a ningú res sobre el seu funcionament durant la prova.
6. Quan l'alumne/a acabe la prova i la lliure al professor/a, seurà al seu lloc, fent tasques d'altres assignatures, en silenci i sense molestar a la resta dels companys/es, fins a la finalització de la classe.

4.1.2. Activitats de reforç i ampliació

L'assignatura optativa de Reforç de matemàtiques està dissenyada per a l'alumnat de primer d'ESO que necessite consolidar les bases de la matèria. El professor/a proporcionarà materials de treball personalitzats, tenint en compte el progrés del grup i els coneixements individuals. Aquest enfocament permetrà reforçar els continguts clau del curs, assegurant una millor comprensió i preparació.

4.2. MATEMÀTIQUES 2n d'ESO

4.2.1. Criteris d'avaluació

La nota màxima serà un 10. Per obtenir la qualificació en l' assignatura es tindrà en compte:

PRIMERA I SEGONA AVALUACIÓ

→ 80% de la nota valorarà els coneixements de l'alumnat mitjançant la mitjana aritmètica de totes les proves objectives realitzades en l'avaluació corresponent.

→ 20% de la nota valorarà el seu treball mitjançant l'observació del treball diari, l'interès, la motivació front l'assignatura i el respecte front al grup i al professorat.

AVALUACIÓ FINAL

- 80% de la nota valorarà els coneixements de l'alumnat mitjançant la mitjana aritmètica de totes les proves objectives realitzades durant tot el curs.
- 20% de la nota valorarà el seu treball mitjançant l'observació del treball diari, l'interès, la motivació front l'assignatura i el respecte front al grup i al professorat.

Per aprovar l' assignatura **la nota de l' avaluació final haurà de ser igual o superior a 5**.

Si no s'assoleix aquesta nota mínima i es promociona a segon d' ESO, s'haurà de recuperar la matèria.

OBSERVACIONS:

- Es realitzarà una prova objectiva al final de cada unitat.
- Es podran realitzar projectes o activitats on l'alumnat posi en pràctica les destreses en un context real, en aquestes activitats cobrarà gran importància l'evolució de l'alumne i l'adquisició de les competències.
- L'alumne que no hagi pogut realitzar alguna prova objectiva per un motiu justificat, la realitzarà el dia que determini el professor/a abans de l'avaluació.

NORMES EN LES PROVES OBJECTIVES

1. Els exercicis o problemes obtindran la màxima puntuació quan el seu plantejament, desenrotllament i solució siguen correctes.
2. Es valorarà de manera, especialment positiva, l'adequada estructuració de les contestacions atenent als factors següents:
    - La claredat conceptual en l'expressió i precisió.
    - La correcció lògica en els raonaments o càlculs que conduïsquen a l'obtenció de la o de les solucions o la convicció de la seua inexistència.
    - La interpretació de les solucions obtingudes.
    - La coherència i pertinència dels arguments esgrimits.
3. La prova es farà amb **bolígraf blau o negre**, donat cas que el/la professor/a autoritze la utilització d'un altre material. Qualsevol cosa escrita amb llapis o amb un altre color de bolígraf serà considerada com a "resposta incorrecta" i, per tant, no serà valorada ni qualificada.
4. Cadascú portarà el seu material a utilitzar en cada prova: bolígraf, regle, etc. i, no deixarà ni demanarà, cap cosa als companys/es durant la prova.

5. No es pot utilitzar la calculadora en les proves, donat cas que el/la professor/a ho autoritze prèviament, cadascú farà ús de la seua pròpia calculadora sense demanar-la als companys/es i, a més, el/la professor/a no explicarà a ningú res sobre el seu funcionament durant la prova.
6. Quan l'alumne/a acabe la prova i la lliure al professor/a, seurà al seu lloc, fent tasques d'altres assignatures, en silenci i sense molestar a la resta dels companys/es, fins a la finalització de la classe.

4.2.2. Activitats de reforç i ampliació

L'assignatura optativa de Reforç de matemàtiques està dissenyada per a l'alumnat de segon d'ESO que necessite consolidar les bases de la matèria. El professor/a proporcionarà materials de treball personalitzats, tenint en compte el progrés del grup i els coneixements individuals. Aquest enfocament permetrà reforçar els continguts clau del curs, assegurant una millor comprensió i preparació.

4.2.3. Procediments i criteris de recuperació

En cas que l'alumne/a que està cursant 2n d'ESO, **tinga suspeses les matemàtiques de 1r d'ESO**, les podrà recuperar en el present curs mitjançant els següents itineraris.

Itinerari 1:

L'alumnat d'ESO amb l'avaluació negativa del curs anterior es considerarà que ha recuperat l'assignatura si aprova qualsevol de les **dues proves** que es convocaran al llarg del curs. Hi haurà una primera convocatòria a novembre i l'altra a febrer. En les dues convocatòries, la prova objectiva serà de tot el temari del curs. Si no aproven en novembre, hauran d'anar fent un quadern d'exercicis que hauran de presentar a cada professor/a de **manera obligatòria** abans de presentar-se a la convocatòria de febrer.

Si l'alumne/a aconsegueix superar alguna de les proves escrites de l'itinerari 1, la nota de l'assignatura recuperada **serà la nota obtinguda en aquest examen.**

Itinerari 2:

Donada la continuïtat de l'avaluació, si l'alumnat amb l'avaluació negativa del curs anterior assoleix els continguts del curs actual també tindrà assolits els continguts del curs anterior. Per tant, si no aprova ninguna de les dues proves de l'itinerari 1 i a final de curs aprova l'assignatura del curs actual, també aprovarà la del curs anterior, **sempre que haja realitzat l'itinerari 1 complet, és a dir, s'haja presentat a les dues proves i haja fet el quadern d'exercicis.** Si l'alumne/a recupera el curs anterior mitjançant l'itinerari 2, **la nota del curs recuperat serà un 5.**

4.3. MATEMÀTIQUES 3r d'ESO

4.3.1. Criteris d'avaluació

La nota màxima serà un 10. Per obtenir la qualificació en l' assignatura es tindrà en compte:

PRIMERA I SEGONA AVALUACIÓ

- 80% de la nota valorarà els coneixements de l'alumnat mitjançant la mitjana aritmètica de totes les proves objectives realitzades en l'avaluació corresponent.
- 20% de la nota valorarà el seu treball mitjançant l'observació del treball diari, l'interès, la motivació front l'assignatura i el respecte front al grup i al professorat.

AVALUACIÓ FINAL

- 80% de la nota valorarà els coneixements de l'alumnat mitjançant la mitjana aritmètica de totes les proves objectives realitzades durant tot el curs.
- 20% de la nota valorarà el seu treball mitjançant l'observació del treball diari, l'interès, la motivació front l'assignatura i el respecte front al grup i al professorat.

Per aprovar l' assignatura **la nota de l' avaluació final haurà de ser igual o superior a 5**.

Si no s'assoleix aquesta nota mínima i es promociona a segon d' ESO, s'haurà de recuperar la matèria.

OBSERVACIONS:

- Es realitzarà una prova objectiva al final de cada unitat.
- Es podran realitzar projectes o activitats on l'alumnat posi en pràctica les destreses en un context real, en aquestes activitats cobrarà gran importància l'evolució de l'alumne i l'adquisició de les competències.
- L'alumne que no hagi pogut realitzar alguna prova objectiva per un motiu justificat, la realitzarà el dia que determini el professor/a abans de l'avaluació.

NORMES EN LES PROVES OBJECTIVES

1. Els exercicis o problemes obtindran la màxima puntuació quan el seu plantejament, desenrotllament i solució siguen correctes.
2. Es valorarà de manera, especialment positiva, l'adequada estructuració de les contestacions atenent als factors següents:
    - La claredat conceptual en l'expressió i precisió.

- La correcció lògica en els raonaments o càlculs que conduïsquen a l'obtenció de la o de les solucions o la convicció de la seua inexistència.
- La interpretació de les solucions obtingudes.
- La coherència i pertinència dels arguments esgrimits.

3. La prova es farà amb **bolígraf blau o negre**, donat cas que el/la professor/a autoritze la utilització d'un altre material. Qualsevol cosa escrita amb llapis o amb un altre color de bolígraf serà considerada com a "resposta incorrecta" i, per tant, no serà valorada ni qualificada.
4. Cadascú portarà el seu material a utilitzar en cada prova: bolígraf, regle, etc. i, no deixarà ni demanarà, cap cosa als companys/es durant la prova.
5. Cadascú farà ús de la seua pròpia calculadora sense demanar-la als companys/es i, a més, el/la professor/a no explicarà a ningú res sobre el seu funcionament durant la prova.
6. Quan l'alumne/a acabe la prova i la lliure al professor/a, seurà al seu lloc, fent tasques d'altres assignatures, en silenci i sense molestar a la resta dels companys/es, fins a la finalització de la classe.

4.3.2. Procediments i criteris de recuperació

En cas que l'alumne/a que està cursant 3r d'ESO, **tinga suspeses les matemàtiques de cursos anteriors**, les podrà recuperar en el present curs mitjançant els següents itineraris.

Itinerari 1:

L'alumnat d'ESO amb l'avaluació negativa del curs anterior es considerarà que ha recuperat l'assignatura si aprova qualsevol de les **dues proves** que es convocaran al llarg del curs. Hi haurà una primera convocatòria a novembre i l'altra a febrer. En les dues convocatòries, la prova objectiva serà de tot el temari del curs. Si no aproven en novembre, hauran d'anar fent un quadern d'exercicis que hauran de presentar a cada professor/a de **manera obligatòria** abans de presentar-se a la convocatòria de febrer.

Si l'alumne/a aconsegueix superar alguna de les proves escrites de l'itinerari 1, la nota de l'assignatura recuperada **serà la nota obtinguda en aquest examen.**

Itinerari 2:

Donada la continuïtat de l'avaluació, si l'alumnat amb l'avaluació negativa de cursos anteriors assoleix els continguts del curs actual també tindrà assolits els continguts dels cursos anteriors. Per tant, si no aprova ninguna de les dues proves de l'itinerari 1 i a final de curs aprova l'assignatura del curs actual, també aprovarà les dels cursos anteriors, **sempre que haja realitzat l'itinerari 1 complet, és a dir, s'haja presentat a les dues proves i haja fet el quadern d'exercicis.** Si l'alumne/a recupera el curs anterior mitjançant l'itinerari 2, **la nota del curs recuperat serà un 5.**

4.4. MATEMÀTIQUES A 4t d'ESO

4.4.1. Criteris d'avaluació

La nota màxima serà un 10. Per obtenir la qualificació en l' assignatura es tindrà en compte:

PRIMERA I SEGONA AVALUACIÓ

- 80% de la nota valorarà els coneixements de l'alumnat mitjançant la mitjana aritmètica de totes les proves objectives realitzades en l'avaluació corresponent.
- 20% de la nota valorarà el seu treball mitjançant l'observació del treball diari, l'interès, la motivació front l'assignatura i el respecte front al grup i al professorat.

AVALUACIÓ FINAL

- 80% de la nota valorarà els coneixements de l'alumnat mitjançant la mitjana aritmètica de totes les proves objectives realitzades durant tot el curs.
- 20% de la nota valorarà el seu treball mitjançant l'observació del treball diari, l'interès, la motivació front l'assignatura i el respecte front al grup i al professorat.

Per a aprovar l'assignatura la nota final haurà de ser **igual o superior a 5**. Si no s'aconsegueix aquesta nota mínima l'assignatura estarà suspesa.

Si abans de l'avaluació final l'/la alumne/a no està en condicions d'aprovar**, tindrà dret a una prova escrita prèvia a l'avaluació final**. Sempre que no haja abandonat l'assignatura al llarg del curs. Aquesta prova tindrà com a únic objectiu verificar si l'alumne/a ha assolit els sabers i les competències mínimes indispensables de l'assignatura. Per tant, en tractar-se d'una avaluació de suficiència, la superació d'aquesta prova acreditarà l'assoliment dels objectius mínims i la qualificació final de l'assignatura serà, en qualsevol cas, **d'un 5** (Aprovat). Les qualificacions superiors es reserven per a l'alumnat que ha demostrat un domini més gran i constant al llarg del curs mitjançant l'avaluació contínua.

OBSERVACIONS:

- Es realitzarà una prova objectiva al final de cada unitat.
- Es podran realitzar projectes o activitats on l'alumnat posi en pràctica les destreses en un context real, en aquestes activitats cobrarà gran importància l'evolució de l'alumne i l'adquisició de les competències.

- L'alumne que no hagi pogut realitzar alguna prova objectiva per un motiu justificat, la realitzarà el dia que determini el professor/a abans de l'avaluació.

NORMES EN LES PROVES OBJECTIVES

1. Els exercicis o problemes obtindran la màxima puntuació quan el seu plantejament, desenrotllament i solució siguen correctes.
2. Es valorarà de manera, especialment positiva, l'adequada estructuració de les contestacions atenent als factors següents:
    - La claredat conceptual en l'expressió i precisió.
    - La correcció lògica en els raonaments o càlculs que conduïsquen a l'obtenció de la o de les solucions o la convicció de la seua inexistència.
    - La interpretació de les solucions obtingudes.
    - La coherència i pertinència dels arguments esgrimits.
3. La prova es farà amb **bolígraf blau o negre**, donat cas que el/la professor/a autoritze la utilització d'un altre material. Qualsevol cosa escrita amb llapis o amb un altre color de bolígraf serà considerada com a "resposta incorrecta" i, per tant, no serà valorada ni qualificada.
4. Cadascú portarà el seu material a utilitzar en cada prova: bolígraf, regle, etc. i, no deixarà ni demanarà, cap cosa als companys/es durant la prova.
5. Cadascú farà ús de la seua pròpia calculadora sense demanar-la als companys/es i, a més, el/la professor/a no explicarà a ningú res sobre el seu funcionament durant la prova.
6. Quan l'alumne/a acabe la prova i la lliure al professor/a, seurà al seu lloc, fent tasques d'altres assignatures, en silenci i sense molestar a la resta dels companys/es, fins a la finalització de la classe.

4.4.2. Procediments i criteris de recuperació

En cas que l'alumne/a que està cursant 4t d'ESO, **tinga suspeses les matemàtiques de cursos anteriors**, les podrà recuperar en el present curs mitjançant els següents itineraris.

Itinerari 1:

L'alumnat d'ESO amb l'avaluació negativa del curs anterior es considerarà que ha recuperat l'assignatura si aprova qualsevol de les **dues proves** que es convocaran al llarg del curs. Hi haurà una primera convocatòria a novembre i l'altra a febrer. En les dues convocatòries, la prova objectiva serà de tot el temari del curs. Si no aproven en novembre, hauran d'anar fent un quadern d'exercicis que hauran de presentar a cada professor/a de **manera obligatòria** abans de presentar-se a la convocatòria de febrer.

Si l'alumne/a aconsegueix superar alguna de les proves escrites de l'itinerari 1, la nota de l'assignatura recuperada **serà la nota obtinguda en aquest examen.**

Itinerari 2:

Donada la continuïtat de l'avaluació, si l'alumnat amb l'avaluació negativa de cursos anteriors assoleix els continguts del curs actual també tindrà assolits els continguts dels cursos anteriors. Per tant, si no aprova ninguna de les dues proves de l'itinerari 1 i a final de curs aprova l'assignatura del curs actual, també aprovarà les dels cursos anteriors, **sempre que haja realitzat l'itinerari 1 complet, és a dir, s'haja presentat a les dues proves i haja fet el quadern d'exercicis.** Si l'alumne/a recupera el curs anterior mitjançant l'itinerari 2, **la nota del curs recuperat serà un 5.**

4.5. MATEMÀTIQUES B 4t d'ESO

4.5.1. Criteris d'avaluació

La nota màxima serà un 10. Per obtenir la qualificació en l' assignatura es tindrà en compte:

PRIMERA I SEGONA AVALUACIÓ

- 90% de la nota valorarà els coneixements de l'alumnat mitjançant la mitjana aritmètica de totes les proves objectives realitzades en l'avaluació corresponent.
- 10% de la nota valorarà el seu treball mitjançant l'observació del treball diari, l'interès, la motivació front l'assignatura i el respecte front al grup i al professorat.

AVALUACIÓ FINAL

- 90% de la nota valorarà els coneixements de l'alumnat mitjançant la mitjana aritmètica de totes les proves objectives realitzades durant tot el curs.
- 10% de la nota valorarà el seu treball mitjançant l'observació del treball diari, l'interès, la motivació front l'assignatura i el respecte front al grup i al professorat.

Per a aprovar l'assignatura la nota final haurà de ser **igual o superior a 5**. Si no s'aconsegueix aquesta nota mínima l'assignatura estarà suspesa.

Si abans de l'avaluació final l'/la alumne/a no està en condicions d'aprovar**, tindrà dret a una prova escrita prèvia a l'avaluació final**. Sempre que no haja abandonat l'assignatura al llarg del curs. Aquesta prova tindrà com a únic objectiu verificar si l'alumne/a ha assolit els sabers i les competències mínimes indispensables de l'assignatura. Per tant, en tractar-se d'una avaluació de suficiència, la superació

d'aquesta prova acreditarà l'assoliment dels objectius mínims i la qualificació final de l'assignatura serà, en qualsevol cas, **d'un 5** (Aprovat). Les qualificacions superiors es reserven per a l'alumnat que ha demostrat un domini més gran i constant al llarg del curs mitjançant l'avaluació contínua.

OBSERVACIONS:

- Es realitzarà una prova objectiva al final de cada unitat.
- Es podran realitzar projectes o activitats on l'alumnat posi en pràctica les destreses en un context real, en aquestes activitats cobrarà gran importància l'evolució de l'alumne i l'adquisició de les competències.
- L'alumne que no hagi pogut realitzar alguna prova objectiva per un motiu justificat, la realitzarà el dia que determini el professor/a abans de l'avaluació.

NORMES EN LES PROVES OBJECTIVES

1. Els exercicis o problemes obtindran la màxima puntuació quan el seu plantejament, desenrotllament i solució siguen correctes.
2. Es valorarà de manera, especialment positiva, l'adequada estructuració de les contestacions atenent als factors següents:
    - La claredat conceptual en l'expressió i precisió.
    - La correcció lògica en els raonaments o càlculs que conduïsquen a l'obtenció de la o de les solucions o la convicció de la seua inexistència.
    - La interpretació de les solucions obtingudes.
    - La coherència i pertinència dels arguments esgrimits.
3. La prova es farà amb **bolígraf blau o negre**, donat cas que el/la professor/a autoritze la utilització d'un altre material. Qualsevol cosa escrita amb llapis o amb un altre color de bolígraf serà considerada com a "resposta incorrecta" i, per tant, no serà valorada ni qualificada.
4. Cadascú portarà el seu material a utilitzar en cada prova: bolígraf, regle, etc. i, no deixarà ni demanarà, cap cosa als companys/es durant la prova.
5. Cadascú farà ús de la seua pròpia calculadora sense demanar-la als companys/es i, a més, el/la professor/a no explicarà a ningú res sobre el seu funcionament durant la prova.
6. Quan l'alumne/a acabe la prova i la lliure al professor/a, seurà al seu lloc, fent tasques d'altres assignatures, en silenci i sense molestar a la resta dels companys/es, fins a la finalització de la classe.

4.5.2. Procediments i criteris de recuperació

En cas que l'alumne/a que està cursant 4t d'ESO, **tinga suspeses les matemàtiques de cursos anteriors**, les podrà recuperar en el present curs mitjançant els següents itineraris.

Itinerari 1:

L'alumnat d'ESO amb l'avaluació negativa del curs anterior es considerarà que ha recuperat l'assignatura si aprova qualsevol de les **dues proves** que es convocaran al llarg del curs. Hi haurà una primera convocatòria a novembre i l'altra a febrer. En les dues convocatòries, la prova objectiva serà de tot el temari del curs. Si no aproven en novembre, hauran d'anar fent un quadern d'exercicis que hauran de presentar a cada professor/a de **manera obligatòria** abans de presentar-se a la convocatòria de febrer.

Si l'alumne/a aconsegueix superar alguna de les proves escrites de l'itinerari 1, la nota de l'assignatura recuperada **serà la nota obtinguda en aquest examen.**

Itinerari 2:

Donada la continuïtat de l'avaluació, si l'alumnat amb l'avaluació negativa de cursos anteriors assoleix els continguts del curs actual també tindrà assolits els continguts dels cursos anteriors. Per tant, si no aprova ninguna de les dues proves de l'itinerari 1 i a final de curs aprova l'assignatura del curs actual, també aprovarà les dels cursos anteriors, **sempre que haja realitzat l'itinerari 1 complet, és a dir, s'haja presentat a les dues proves i haja fet el quadern d'exercicis.** Si l'alumne/a recupera el curs anterior mitjançant l'itinerari 2, **la nota del curs recuperat serà un 5.**

4.6. MATEMÀTIQUES I 1r de Batxillerat

4.6.1. Criteris d'avaluació

La nota màxima serà un 10. Per a obtenir la qualificació en l'assignatura es tindrà en compte:

PRIMERA, SEGONA I TERCERA AVALUACIÓ

- 95% de la nota valorarà els coneixements de l'alumnat mitjançant totes les proves objectives i la resolució dels diferents projectes plantejats en l'avaluació corresponent. Es faran, almenys, dues proves objectives per trimestre. Es farà una prova a final de cada trimestre, amb tota la matèria vista en el trimestre, que valdrà el doble que la resta.

- 5% de la nota valorarà el seu treball: observació del treball diari, tant a l'aula com a casa, així com l'interès i motivació front a l'assignatura.

AVALUACIÓ FINAL

→ La **qualificació final** de l'avaluació ordinària de juny s'obtindrà de la següent manera:

$$\text{Qualificació final} = \frac{1}{3} \cdot \text{nota 1a avaluació} + \frac{1}{3} \cdot \text{nota 2a avaluació} + \frac{1}{3} \cdot \text{nota 3a avaluació}$$

Per a aprovar l'assignatura aquesta nota final haurà de ser **igual o superior a 5**. Si no s'aconsegueix aquesta nota mínima l'assignatura a l'avaluació ordinària de juny estarà suspesa.

OBSERVACIONS:

- Es podran realitzar projectes o activitats on l'alumnat pose en pràctica les destreses adquirides en un context real, en aquestes activitats cobrarà gran importància l'evolució de l'alumne i l'adquisició de les competències.
- L'alumnat que no haja pogut realitzar alguna prova objectiva per un motiu justificat, la realitzarà el dia que determine el/la professor/a abans de l'avaluació.

NORMES EN LES PROVES OBJECTIVES

1. Els exercicis o problemes obtindran la màxima puntuació quan el seu plantejament, desenrotllament i solució siguen correctes.
2. Es valorarà de manera, especialment positiva, l'adequada estructuració de les contestacions atenent als factors següents:
    - La claredat conceptual en l'expressió i precisió.
    - La correcció lògica en els raonaments o càlculs que conduïsquen a l'obtenció de la o de les solucions o la convicció de la seua inexistència.
    - La interpretació de les solucions obtingudes.
    - La coherència i pertinència dels arguments esgrimits.
3. La prova es farà amb **bolígraf blau o negre**, donat cas que el/la professor/a autoritze la utilització d'un altre material. Qualsevol cosa escrita amb llapis o amb un altre color de bolígraf serà considerada com a "resposta incorrecta" i, per tant, no serà valorada ni qualificada.
4. Cadascú portarà el seu material a utilitzar en cada prova: bolígraf, regle, etc. i, no deixarà ni demanarà, cap cosa als companys/es durant la prova.
5. Cadascú farà ús de la seua pròpia calculadora sense demanar-la als companys/es i, a més, el/la professor/a no explicarà a ningú res sobre el seu funcionament durant la prova.
6. Quan l'alumne/a acabe la prova i la lliure al professor/a, seurà al seu lloc, fent tasques d'altres assignatures, en silenci i sense molestar a la resta dels companys/es, fins a la finalització de la classe.
7. En les proves objectives, els dos primers errors ortogràfics no es penalitzen; quan es repetisca la mateixa falta d'ortografia, es compta com una sola; a partir de la tercera falta d'ortografia,

hi ha una penalització de 0,1 punts per cada falta. La penalització per errors en la redacció, en la presentació, en la falta de coherència, en la falta de cohesió, en la incorrecció lèxica i en la incorrecció gramatical pot ser, fins a 0,5 punts. En qualsevol cas, les faltes d'ortografia i incorreccions gramaticals tindran una penalització màxima d'un punt.

4.6.2. Procediments i criteris de recuperació

→ Es farà una recuperació per trimestre, obligatòria per a tot l'alumnat que no haja arribat a una qualificació de 5 i voluntària per a la resta. En qualsevol dels dos casos, l'alumnat podrà escollir entre la mitjana de les proves del trimestre o la nota obtinguda en la recuperació.

L'alumnat amb l'assignatura suspesa en **l'avaluació final de juny**, haurà de presentar-se a la prova extraordinària, essent aquesta prova el 100% de la nota final. La prova avaluarà tot el que s'ha treballat al llarg del curs, per tant, la prova serà única.

4.7. MATEMÀTIQUES II 2n de Batxillerat

4.7.1. Criteris d'avaluació

La nota màxima serà un 10. Per a obtenir la qualificació en l'assignatura es tindrà en compte:

PRIMERA, SEGONA I TERCERA AVALUACIÓ

→ 95% de la nota valorarà els coneixements de l'alumnat mitjançant totes les proves objectives i la resolució dels diferents projectes plantejats durant l'avaluació corresponent. Es faran dos proves objectives en cada avaluació.
→ 5% de la nota valorarà el seu treball: observació del treball diari, tant a l'aula com a casa, així com l'interès i motivació front a l'assignatura.

AVALUACIÓ FINAL

→ La **qualificació final** de l'avaluació ordinària de juny s'obtindrà de la següent manera:

$$\text{Qualificació final} = \frac{1}{3} \cdot \text{nota 1a avaluació} + \frac{1}{3} \cdot \text{nota 2a avaluació} + \frac{1}{3} \cdot \text{nota 3a avaluació}$$

Per a aprovar l'assignatura aquesta nota final haurà de ser **igual o superior a 5**. Si no s'aconsegueix aquesta nota mínima l'assignatura a l'avaluació ordinària de juny estarà suspesa.

OBSERVACIONS:

- Es podran realitzar projectes o activitats on l'alumnat pose en pràctica les destreses adquirides en un context real, en aquestes activitats cobrarà gran importància l'evolució de l'alumne i l'adquisició de les competències.

- L'alumnat que no haja pogut realitzar alguna prova objectiva per un motiu justificat, la realitzarà el dia que determine el/la professor/a abans de l'avaluació.

NORMES EN LES PROVES OBJECTIVES

1. Els exercicis o problemes obtindran la màxima puntuació quan el seu plantejament, desenrotllament i solució siguen correctes.
2. Es valorarà de manera, especialment positiva, l'adequada estructuració de les contestacions atenent als factors següents:
    - La claredat conceptual en l'expressió i precisió.
    - La correcció lògica en els raonaments o càlculs que conduïsquen a l'obtenció de la o de les solucions o la convicció de la seua inexistència.
    - La interpretació de les solucions obtingudes.
    - La coherència i pertinència dels arguments esgrimits.
3. La prova es farà amb **bolígraf blau o negre**, donat cas que el/la professor/a autoritze la utilització d'un altre material. Qualsevol cosa escrita amb llapis o amb un altre color de bolígraf serà considerada com a "resposta incorrecta" i, per tant, no serà valorada ni qualificada.
4. Cadascú portarà el seu material a utilitzar en cada prova: bolígraf, regle, etc. i, no deixarà ni demanarà, cap cosa als companys/es durant la prova.
5. Cadascú farà ús de la seua pròpia calculadora sense demanar-la als companys/es i, a més, el/la professor/a no explicarà a ningú res sobre el seu funcionament durant la prova.
6. Quan l'alumne/a acabe la prova i la lliure al professor/a, seurà al seu lloc, fent tasques d'altres assignatures, en silenci i sense molestar a la resta dels companys/es, fins a la finalització de la classe.
7. En les proves objectives, els dos primers errors ortogràfics no es penalitzen; quan es repetisca la mateixa falta d'ortografia, es compta com una sola; a partir de la tercera falta d'ortografia, hi ha una penalització de 0,1 punts per cada falta. La penalització per errors en la redacció, en la presentació, en la falta de coherència, en la falta de cohesió, en la incorrecció lèxica i en la incorrecció gramatical pot ser, fins a 0,5 punts. En qualsevol cas, les faltes d'ortografia i incorreccions gramaticals tindran una penalització màxima d'un punt.

4.7.2. Procediments i criteris de recuperació

RECUPERACIÓ DE L'ASSIGNATURA DE 1r

→ L'alumnat de BATXILLERAT amb l'avaluació negativa del curs anterior es considerarà que ha recuperat l'assignatura si aprova qualsevol de les **dues proves** que es convocaran al llarg del curs, una en novembre i l'altra en febrer i que versaran sobre tots els continguts del curs de 1r de Batxillerat. Si l'alumne/a aconsegueix superar alguna de les proves

escrites de recuperació, la nota de l'assignatura recuperada serà **la nota obtinguda en aquest examen.**

→ Si no aprova en aquestes convocatòries i al final de curs **aprova Matemàtiques II de segon**, també aprovarà les de primer. En aquest últim cas, serà requisit també, haver-se presentat als dos exàmens de recuperació, i la nota de Matemàtiques I **serà un 5**.

RECUPERACIÓ DE L'ASSIGNATURA DE 2n

L'alumnat amb l'assignatura suspesa en l'avaluació final de juny, haurà de presentar-se a la **prova extraordinària**, essent aquesta prova el 100% de la nota final. La prova avaluarà tot el que s'ha treballat al llarg del curs, per tant, la prova serà única.

4.8. MATEMÀTIQUES CCSS I 1r de Batxillerat

4.8.1. Criteris d'avaluació

La nota màxima serà un 10. Per a obtenir la qualificació en l'assignatura es tindrà en compte:

PRIMERA, SEGONA I TERCERA AVALUACIÓ

→ 95% de la nota valorarà els coneixements de l'alumnat mitjançant totes les proves objectives i la resolució dels diferents projectes plantejats durant l'avaluació corresponent. Es faran almenys dues proves objectives per trimestre.

→ 5% de la nota valorarà el seu treball: observació del treball diari, tant a l'aula com a casa, així com l'interès i motivació front a l'assignatura.

AVALUACIÓ FINAL

→ La **qualificació final** de l'avaluació ordinària de juny s'obtindrà de la següent manera:

$$\text{Qualificació final} = \frac{1}{3}\cdot \text{nota 1a avaluació} + \frac{1}{3}\cdot \text{nota 2a avaluació} + \frac{1}{3}\cdot \text{nota 3a avaluació}$$

Per a aprovar l'assignatura aquesta nota final haurà de ser **igual o superior a 5**. Si no s'aconsegueix aquesta nota mínima l'assignatura a l'avaluació ordinària de juny estarà suspesa.

OBSERVACIONS:

- Es podran realitzar projectes o activitats on l'alumnat pose en pràctica les destreses adquirides en un context real, en aquestes activitats cobrarà gran importància l'evolució de l'alumne i l'adquisició de les competències.
- L'alumnat que no haja pogut realitzar alguna prova objectiva per un motiu justificat, la realitzarà el dia que determine el/la professor/a abans de l'avaluació.

NORMES EN LES PROVES OBJECTIVES

1. Els exercicis o problemes obtindran la màxima puntuació quan el seu plantejament, desenrotllament i solució siguen correctes.
2. Es valorarà de manera, especialment positiva, l'adequada estructuració de les contestacions atenent als factors següents:
    - La claredat conceptual en l'expressió i precisió.
    - La correcció lògica en els raonaments o càlculs que conduïsquen a l'obtenció de la o de les solucions o la convicció de la seua inexistència.
    - La interpretació de les solucions obtingudes.
    - La coherència i pertinència dels arguments esgrimits.
3. La prova es farà amb **bolígraf blau o negre**, donat cas que el/la professor/a autoritze la utilització d'un altre material. Qualsevol cosa escrita amb llapis o amb un altre color de bolígraf serà considerada com a "resposta incorrecta" i, per tant, no serà valorada ni qualificada.
4. Cadascú portarà el seu material a utilitzar en cada prova: bolígraf, regle, etc. i, no deixarà ni demanarà, cap cosa als companys/es durant la prova.
5. Cadascú farà ús de la seua pròpia calculadora sense demanar-la als companys/es i, a més, el/la professor/a no explicarà a ningú res sobre el seu funcionament durant la prova.
6. Quan l'alumne/a acabe la prova i la lliure al professor/a, seurà al seu lloc, fent tasques d'altres assignatures, en silenci i sense molestar a la resta dels companys/es, fins a la finalització de la classe.
7. En les proves objectives, els dos primers errors ortogràfics no es penalitzen; quan es repetisca la mateixa falta d'ortografia, es compta com una sola; a partir de la tercera falta d'ortografia, hi ha una penalització de 0,1 punts per cada falta. La penalització per errors en la redacció, en la presentació, en la falta de coherència, en la falta de cohesió, en la incorrecció lèxica i en la incorrecció gramatical pot ser, fins a 0,5 punts. En qualsevol cas, les faltes d'ortografia i incorreccions gramaticals tindran una penalització màxima d'un punt.

4.8.2. Procediments i criteris de recuperació

→ Es farà una recuperació per trimestre, obligatòria per a tot l'alumnat que no haja arribat a una qualificació de 5 i voluntària per a la resta. En qualsevol dels dos casos, l'alumnat podrà escollir entre la mitjana de les proves del trimestre o la nota obtinguda en la recuperació.

→ L'alumnat amb l'assignatura suspesa en l'avaluació final de juny, haurà de presentar-se a la prova extraordinària, essent aquesta prova el 100% de la nota final. La prova avaluarà tot el que s'ha treballat al llarg del curs, per tant, la prova serà única.

4.9. MATEMÀTIQUES CCSS II 2n de Batxillerat

4.9.1. Criteris d'avaluació

La nota màxima serà un 10. Per a obtenir la qualificació en l'assignatura es tindrà en compte:

PRIMERA, SEGONA I TERCERA AVALUACIÓ

→ 95% de la nota valorarà els coneixements de l'alumnat mitjançant totes les proves objectives i la resolució dels diferents projectes plantejats durant l'avaluació corresponent. Al llarg de cada avaluació es faran 1 o 2 proves objectives per cada bloc de continguts (Àlgebra, Anàlisi i Estadística-Probabilitat). Totes les proves objectives tindran el mateix pes en l'avaluació.

→ 5% de la nota valorarà el seu treball: observació del treball diari, tant a l'aula com a casa, així com l'interès i motivació front a l'assignatura.

AVALUACIÓ FINAL

→ La qualificació final de l'avaluació ordinària de juny s'obtindrà **fent la mitjana aritmètica de totes les proves objectives** realitzades durant tot el curs, de la resolució dels projectes plantejats i la valoració corresponent del seu treball.

Per a aprovar l'assignatura aquesta nota final haurà de ser **igual o superior a 5**. Si no s'aconsegueix aquesta nota mínima l'assignatura a l'avaluació ordinària de juny estarà suspesa.

OBSERVACIONS:

- Es podran realitzar projectes o activitats on l'alumnat pose en pràctica les destreses adquirides en un context real, en aquestes activitats cobrarà gran importància l'evolució de l'alumne i l'adquisició de les competències.
- L'alumnat que no haja pogut realitzar alguna prova objectiva per un motiu justificat, la realitzarà el dia que determine el/la professor/a abans de l'avaluació.

NORMES EN LES PROVES OBJECTIVES

1. Els exercicis o problemes obtindran la màxima puntuació quan el seu plantejament, desenrotllament i solució siguen correctes.
2. Es valorarà de manera, especialment positiva, l'adequada estructuració de les contestacions atenent als factors següents:
    - La claredat conceptual en l'expressió i precisió.
    - La correcció lògica en els raonaments o càlculs que conduïsquen a l'obtenció de la o de les solucions o la convicció de la seua inexistència.
    - La interpretació de les solucions obtingudes.

- La coherència i pertinència dels arguments esgrimits.

3. La prova es farà amb **bolígraf blau o negre**, donat cas que el/la professor/a autoritze la utilització d'un altre material. Qualsevol cosa escrita amb llapis o amb un altre color de bolígraf serà considerada com a "resposta incorrecta" i, per tant, no serà valorada ni qualificada.
4. Cadascú portarà el seu material a utilitzar en cada prova: bolígraf, regle, etc. i, no deixarà ni demanarà, cap cosa als companys/es durant la prova.
5. Cadascú farà ús de la seua pròpia calculadora sense demanar-la als companys/es i, a més, el/la professor/a no explicarà a ningú res sobre el seu funcionament durant la prova.
6. Quan l'alumne/a acabe la prova i la lliure al professor/a, seurà al seu lloc, fent tasques d'altres assignatures, en silenci i sense molestar a la resta dels companys/es, fins a la finalització de la classe.
7. En les proves objectives, els dos primers errors ortogràfics no es penalitzen; quan es repetisca la mateixa falta d'ortografia, es compta com una sola; a partir de la tercera falta d'ortografia, hi ha una penalització de 0,1 punts per cada falta. La penalització per errors en la redacció, en la presentació, en la falta de coherència, en la falta de cohesió, en la incorrecció lèxica i en la incorrecció gramatical pot ser, fins a 0,5 punts. En qualsevol cas, les faltes d'ortografia i incorreccions gramaticals tindran una penalització màxima d'un punt.

4.9.2. Procediments i criteris de recuperació

RECUPERACIÓ DE L'ASSIGNATURA DE 1r

→ L'alumnat de BATXILLERAT amb l'avaluació negativa del curs anterior es considerarà que ha recuperat l'assignatura si aprova qualsevol de les dues proves que es convocaran al llarg del curs, una en **novembre** i l'altra en **febrer** i que versaran sobre tots el que s'ha treballat al llarg del curs de 1r de Batxillerat. Si l'/la alumne/a aconsegueix superar alguna d'aquestes proves, la nota de Matemàtiques CCSS I **serà la nota obtinguda en aquesta prova.**

→ **Si no aprova en aquestes convocatòries i a final de curs aprova Matemàtiques ciències socials de segon, també aprovarà les de primer**. En aquest últim cas serà requisit, haver-se presentat als dos exàmens de recuperació. La nota de Matemàtiques CCSS I será en aquest cas, **un 5.**

RECUPERACIÓ DE L'ASSIGNATURA DE 2n

→ Es farà una recuperació de cada prova, obligatòria per a tot l'alumnat que no haja arribat a una qualificació de 5 i voluntària per a la resta. En qualsevol dels dos casos, l'alumnat podrà escollir entre la mitjana de les proves del trimestre o la nota obtinguda en la recuperació.

→ L'alumnat amb l'assignatura suspesa en l'avaluació final de juny, hauran de presentar-se a la prova extraordinària, essent aquesta prova el 100% de la nota. La prova avaluarà tot el que s'ha treballat al llarg del curs, per tant, la prova serà única.

5. Metodologia. Orientacions didàctiques

5.1. Metodologia general i específica de Matemàtiques

5.1.1. Metodologia general

La nostra proposta metodològica es vertebra completament a través de **situacions d'aprenentatge**. Aquestes es conceben com l'instrument principal per aconseguir que l'alumnat no només aprengui matemàtiques, sinó que aprenga a ser competent utilitzant les matemàtiques per comprendre el món i actuar-hi.

Aquesta metodologia es fonamenta en els principis irrenunciables següents:

- **Aprenentatge contextualitzat i amb propòsit:** Les matemàtiques s'aborden a partir de reptes i problemes inserits en contextos rellevants per a l'alumnat. Molts d'aquests contextos estaran directament lligats als **Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS)**, fent que l'aprenentatge matemàtic cobri un sentit de ciutadania global. Per exemple, s'utilitzaran per analitzar dades sobre el canvi climàtic (ODS 13) o per entendre patrons de consum responsable (ODS 12).
- **Desenvolupament integral de les Competències Clau:** Cada situació d'aprenentatge es dissenya explícitament per al desenvolupament integrat de diverses **competències clau**. Tot i que la competència STEM serà central, un problema matemàtic servirà també per desenvolupar:
  - La **competència en comunicació lingüística**, en haver d'argumentar un raonament.
  - La **competència digital**, en utilitzar eines per a la visualització o el càlcul.
  - La **competència personal i social**, en resoldre reptes de manera cooperativa.
  - La **competència ciutadana**, en aplicar les matemàtiques a problemes socials del nostre entorn.
- **Inclusió i atenció a la diversitat:** Les situacions d'aprenentatge seran, per definició, obertes i flexibles, permetent diferents nivells de complexitat i diverses vies de resolució. L'error es tractarà com una part fonamental del procés de raonament matemàtic.
- **Avaluació per a l'aprenentatge:** L'avaluació serà inherent al propi desenvolupament de la situació d'aprenentatge, centrant-se en observar i valorar com l'alumnat mobilitza les diferents competències clau per a resoldre el repte plantejat, sempre amb un enfocament formatiu.

5.1.2. Metodologia específica

L'organització curricular de l'assignatura s'articula exclusivament mitjançant **situacions d'aprenentatge**. Aquestes no són activitats aïllades, sinó experiències completes que integren sabers, metodologies i avaluació amb un fil conductor clar.

Per desplegar aquestes situacions, s'empraran metodologies actives que faciliten l'exploració i la construcció de coneixement matemàtic:

- **Aprenentatge Basat en Problemes i Projectes:** Serà l'enfocament principal. Es plantejaran reptes complexos vinculats als **ODS** que requeriran la mobilització de múltiples **competències clau** per a la seva resolució.
- **Aprenentatge Cooperatiu:** El treball en equip serà constant per resoldre problemes, discutir estratègies i comunicar resultats, desenvolupant així la **competència personal, social i d'aprendre a aprendre**.
- **Aprenentatge manipulatiu i experimental:** Es partirà de l'exploració amb materials físics i digitals per a la descoberta de conceptes, connectant l'experiència concreta amb el llenguatge matemàtic abstracte.

El docent actua com a dissenyador d'aquestes situacions d'aprenentatge, seleccionant contextos significatius (molts d'ells lligats als **ODS**) i guiant l'alumnat en el seu procés de descoberta i desenvolupament competencial.

5.2. Activitats i estratègies d'ensenyament-aprenentatge

Les activitats i estratègies són les peces que, de manera seqüenciada i coherent, conformen una **situació d'aprenentatge**. No s'entenen de manera aïllada, sinó com el camí que l'alumnat recorre per a resoldre el repte inicial i, en fer-ho, desenvolupar les **competències clau**.

1. **Estratègies d'activació (Punt de partida de la situació d'aprenentatge):** Busquen presentar el repte, connectant-lo amb la realitat de l'alumnat i amb un **ODS** rellevant. Per exemple, l'anàlisi d'una factura d'aigua per introduir un problema sobre consum responsable (ODS 6) o la visualització de dades sobre la pèrdua de biodiversitat (ODS 15).
2. **Estratègies de desenvolupament (Nucli de la situació d'aprenentatge):** Són el conjunt de tasques on l'alumnat investiga, experimenta i formalitza els sabers matemàtics necessaris per al repte. Aquí es treballen explícitament les **competències clau**:

   - S'analitzen dades, es fan càlculs i s'apliquen models (competència STEM).
   - Es busca informació i s'utilitzen aplicacions de geometria o estadística (competència digital).

- Es discuteixen i s'argumenten les solucions en equip (competència personal i social i competència en comunicació lingüística).

3. **Estratègies de síntesi i transferència (Tancament de la situació d'aprenentatge):** Culminen amb un producte final on l'alumnat demostra la seva comprensió i el seu nivell competencial. Aquest producte dóna resposta al repte inicial vinculat a l'**ODS**, i pot ser una presentació, un informe amb propostes de millora, una infografia o una maqueta. Aquest és el moment de l'autoavaluació i la reflexió sobre com s'han aplicat les matemàtiques per entendre i proposar solucions a un problema real, consolidant la **competència d'aprendre a aprendre**.

6. Mesures de resposta educativa a la inclusió de l'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu o de l'alumnat que requerisca actuacions per a la compensació de desigualtats (mesures de nivell III i IV)

6.1. Cursos d'ESO

Aquest apartat recull les directrius i mesures educatives per garantir la qualitat i l'equitat en l'assignatura de Matemàtiques a l'Educació Secundària Obligatòria, seguint el marc legal establert per la LOMLOE i el Reial decret 217/2022.

6.1.1. Mesures comunes a tots els cursos d'ESO de matemàtiques

En el seu preàmbul, la LOMLOE estableix la necessitat de donar importància a diversos enfocaments per garantir no sols la qualitat, sinó també l'equitat del sistema educatiu. Aquests enfocaments tenen com a objectiu últim reforçar la capacitat inclusiva del sistema i fer efectiu el dret a l'educació inclusiva.

- **Enfocament de drets de la infància**: Segons el que estableix la Convenció sobre els Drets del Xiquet de Nacions Unides (1989).
- **Enfocament d'igualtat de gènere**: A través de la coeducació, el foment de la igualtat efectiva entre homes i dones, la prevenció de la violència de gènere i el respecte a la diversitat afectivosexual. A l'ESO, s'introdueix l'orientació educativa i professional amb perspectiva inclusiva i no sexista.
- **Enfocament transversal**: Implica la millora contínua i la personalització de l'aprenentatge per garantir l'èxit de tot l'alumnat.

- **Enfocament per al desenvolupament sostenible**: D'acord amb l'Agenda 2030 i la ciutadania mundial, incloent l'educació per a la pau, els drets humans, la comprensió internacional i l'educació intercultural i per a la transició ecològica.
- **Enfocament per al desenvolupament de la competència digital**: Tant a través de continguts específics com des d'una perspectiva transversal, posant l'accent en la bretxa digital de gènere.

El Reial decret 217/2022 estableix que l'ESO s'organitzarà d'acord amb els principis d'educació comuna i atenció a la diversitat. Entre les mesures previstes s'inclouen les adaptacions del currículum, la integració de matèries en àmbits, els agrupaments flexibles, els desdoblaments de grups, l'oferta de matèries optatives, els programes de reforç i les mesures de suport personalitzat.

→ **Estratègies Generals d'Atenció a la Diversitat**

La proposta d'activitats del llibre de text permet atendre la diversitat d'interessos, capacitats i estils d'aprenentatge, i fomenta la integració de l'alumnat. Per a això, s'implementen les següents mesures de manera transversal a tots els cursos.

→ **Reforç i Ampliació**

- **Activitats de reforç**: El professorat disposa d'una bateria d'activitats de reforç per unitat en format imprimible i editable per a poder administrar-ne el lliurament en funció dels criteris que considere adequats i de les necessitats identificades. En el cas del reforç, aquestes necessitats seran típicament les d'aquells alumnes amb més dificultats per a seguir el ritme d'aprenentatge general de l'aula.
- **Activitats d'ampliació**: El professorat disposa d'una bateria d'activitats d'ampliació per unitat en format imprimible i editable per a poder administrar-ne el lliurament en funció dels criteris que considere adequats i de les necessitats identificades. En el cas de l'ampliació, aquestes necessitats seran típicament les d'aquells alumnes les capacitats dels quals, interessos o motivacions siguen majors que les del grup.

→ **Adaptació Curricular**

Per a atendre l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu, el llibre de text ofereix una Adaptació curricular no significativa en format imprimible. Aquesta s'ha dissenyat d'acord amb els criteris següents:

- Adaptació dels textos (lèxic, complexitat i extensió).
- Adaptació de les activitats (nivell de dificultat, procediment cognitiu, modelització, nivell d'execució).
- Adaptació dels sabers bàsics (reducció de les explicacions, exemplificació, models resolts).
- Ajuda d'estudi (recursos per a aclarir, realitzar o analitzar).

L'alumnat amb adaptació curricular significativa (ACIS) i l'alumnat nouvingut, si convé, eixirà dins d'un horari establert de l'aula ordinària a l'aula del Departament d'Orientació per al seu seguiment i tractament, amb la coordinació del professor/a de l'aula ordinària.

6.1.2. Particularitats per curs

1r d'ESO

- **Mesures de reforç per a alumnat repetidor**: El professorat tindrà especial cura en el seguiment i control individualitzat del treball realitzat, tant a casa com a classe, la puntualitat, l'actitud, les faltes d'assistència, el comportament i el respecte a la resta d'alumnat. S'ha d'intentar que s'impliquen i puguen seguir el funcionament normal de les classes. El professor informarà individualment les famílies, amb una periodicitat almenys mensual, del seguiment realitzat. Aquesta informació serà mitjançant telèfon, correu electrònic, web família o notes personals signades.
- **Optativa de reforç**: A l'optativa de reforç de matemàtiques, el material l'anirà facilitant el professor de la matèria, en funció del ritme del grup i dels coneixements acadèmics dels alumnes que el formen. Serà material per a reforçar els continguts de 1r d'ESO.

2n d'ESO

- **Mesures de reforç per a alumnes amb l'assignatura pendent del curs anterior:** Per facilitar la recuperació, el departament de matemàtiques farà el següent:
  - **Itinerari 1:** L'alumnat d'ESO amb l'avaluació negativa del curs anterior es considerarà que ha recuperat l'assignatura si aprova qualsevol de les **dues proves** que es convocaran al llarg del curs. Hi haurà una primera convocatòria a novembre i l'altra a febrer. En les dues convocatòries, la prova objectiva serà de tot el temari del curs. Si no aproven en novembre, hauran d'anar fent un quadern d'exercicis que hauran de presentar a cada professor/a de **manera obligatòria** abans de presentar-se a la convocatòria de febrer. Si l'alumne/a aconsegueix superar alguna de les proves escrites de l'itinerari 1, la nota de l'assignatura recuperada **serà la nota obtinguda en aquest examen.**
  - **Itinerari 2:** Donada la continuïtat de l'avaluació, si l'alumnat amb l'avaluació negativa del curs anterior assoleix els continguts del curs actual també tindrà assolits els continguts del curs anterior. Per tant, si no aprova ninguna de les dues proves de l'itinerari 1 i a final de curs aprova l'assignatura del curs actual, també aprovarà la del curs anterior, **sempre que haja realitzat l'itinerari 1 complet, és a dir, s'haja presentat a les dues proves i haja fet el quadern d'exercicis.** Si l'alumne/a recupera el curs anterior mitjançant l'itinerari 2, **la nota del curs recuperat serà un 5.**

- **Mesures de reforç per a alumnat repetidor o de promoció automàtica**: S'aplicaran les mateixes mesures de seguiment individualitzat i comunicació mensual amb les famílies descrites per a 1r d'ESO.

- **Optativa de reforç**: El material serà facilitat pel professor en funció del ritme i coneixements del grup per reforçar els continguts de 2n d'ESO.

3r d'ESO

- **Mesures de reforç per a l'alumnat amb l'assignatura pendent de cursos anteriors**: Per facilitar la recuperació, el departament de matemàtiques seguirà els mateixos itineraris que a 2n d'ESO, amb la diferència que les proves objectives i el dossier de reforç tractaran sobre els continguts de tots els cursos anteriors amb avaluació negativa. Les condicions són les mateixes:
  - **Itinerari 1:** L'alumnat d'ESO amb l'avaluació negativa del curs anterior es considerarà que ha recuperat l'assignatura si aprova qualsevol de les **dues proves** que es convocaran al llarg del curs. Hi haurà una primera convocatòria a novembre i l'altra a febrer. En les dues convocatòries, la prova objectiva serà de tot el temari del curs. Si no aproven en novembre, hauran d'anar fent un quadern d'exercicis que hauran de presentar a cada professor/a de **manera obligatòria** abans de presentar-se a la convocatòria de febrer. Si l'alumne/a aconsegueix superar alguna de les proves escrites de l'itinerari 1, la nota de l'assignatura recuperada **serà la nota obtinguda en aquest examen.**
  - **Itinerari 2:** Donada la continuïtat de l'avaluació, si l'alumnat amb l'avaluació negativa de cursos anteriors assoleix els continguts del curs actual també tindrà assolits els continguts dels cursos anteriors. Per tant, si no aprova ninguna de les dues proves de l'itinerari 1 i a final de curs aprova l'assignatura del curs actual, també aprovarà les dels cursos anteriors, **sempre que haja realitzat l'itinerari 1 complet, és a dir, s'haja presentat a les dues proves i haja fet el quadern d'exercicis.** Si l'alumne/a recupera el curs anterior mitjançant l'itinerari 2, **la nota del curs recuperat serà un 5.**

- **Mesures de reforç per a alumnat repetidor o de promoció automàtica**: S'aplicaran les mateixes mesures de seguiment individualitzat del treball, l'actitud i l'assistència, així com la comunicació mensual amb les famílies, descrites per a cursos anteriors.

4t d'ESO (Matemàtiques A i B)

- **Mesures de reforç per a l'alumnat amb l'assignatura pendent de cursos anteriors**: Per facilitar la recuperació, el departament de matemàtiques seguirà els mateixos itineraris que a 3r d'ESO, les proves objectives i el dossier de reforç tractaran sobre els

continguts de tots els cursos anteriors amb avaluació negativa. Les condicions són les mateixes:

- **Itinerari 1:** L'alumnat d'ESO amb l'avaluació negativa del curs anterior es considerarà que ha recuperat l'assignatura si aprova qualsevol de les **dues proves** que es convocaran al llarg del curs. Hi haurà una primera convocatòria a novembre i l'altra a febrer. En les dues convocatòries, la prova objectiva serà de tot el temari del curs. Si no aproven en novembre, hauran d'anar fent un quadern d'exercicis que hauran de presentar a cada professor/a de **manera obligatòria** abans de presentar-se a la convocatòria de febrer. Si l'alumne/a aconsegueix superar alguna de les proves escrites de l'itinerari 1, la nota de l'assignatura recuperada **serà la nota obtinguda en aquest examen.**
- **Itinerari 2:** Donada la continuïtat de l'avaluació, si l'alumnat amb l'avaluació negativa de cursos anteriors assoleix els continguts del curs actual també tindrà assolits els continguts dels cursos anteriors. Per tant, si no aprova ninguna de les dues proves de l'itinerari 1 i a final de curs aprova l'assignatura del curs actual, també aprovarà les dels cursos anteriors, **sempre que haja realitzat l'itinerari 1 complet, és a dir, s'haja presentat a les dues proves i haja fet el quadern d'exercicis.** Si l'alumne/a recupera el curs anterior mitjançant l'itinerari 2, **la nota del curs recuperat serà un 5.**

→ **Mesures de reforç per a alumnat repetidor o de promoció automàtica**: S'aplicaran les mateixes mesures de seguiment individualitzat del treball, l'actitud i l'assistència, així com la comunicació mensual amb les famílies, descrites per a cursos anteriors.

→ Si abans de l'avaluació final l'/la alumne/a no està en condicions d'aprovar**, tindrà dret a una prova escrita prèvia a l'avaluació final**. Sempre que no haja abandonat l'assignatura al llarg del curs. La prova inclourà tot el que s'ha treballat al curs i la nota obtinguda en aquesta prova serà **la nota de l'avaluació final**.

6.2. Cursos de Batxillerat

Mesures comunes a tots els cursos de Batxillerat de matemàtiques

A continuació, es detallen les mesures i principis generals aplicables a totes les assignatures de matemàtiques de primer i segon de Batxillerat, tant en la modalitat de Ciències i Tecnologia com en la de Ciències Socials.

1. Correspon a les administracions educatives disposar els mitjans necessaris perquè l'alumnat que requerisca una atenció diferent de l'ordinària puga assolir els objectius establerts per a l'etapa i adquirir les competències corresponents. L'atenció a aquest alumnat es regirà pels principis de normalització i d'inclusió.

2. També s'establiran les mesures més adequades perquè les condicions de realització de les avaluacions s'adapten a les necessitats de l'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu.
3. Les administracions educatives fomentaran l'equitat i la inclusió educativa, la igualtat d'oportunitats i la no-discriminació de l'alumnat amb discapacitat. Per a això s'establiran les mesures de flexibilització i alternatives metodològiques d'accessibilitat i disseny universal que siguen necessàries per a aconseguir que aquest alumnat puga accedir a una educació de qualitat en igualtat d'oportunitats.
4. Igualment, establiran mesures de suport educatiu per a l'alumnat amb dificultats específiques d'aprenentatge. En particular, s'establiran per a aquest alumnat mesures de flexibilització i alternatives metodològiques en l'ensenyament i l'avaluació de la llengua estrangera. Aquestes adaptacions en cap cas es tindran en compte per a minorar les qualificacions obtingudes.
5. L'escolarització de l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals, identificat com a tal en els termes que determinen les administracions educatives, es flexibilitzarà conforme al que es disposa en la normativa vigent.
6. Per tal de reforçar la inclusió, les administracions educatives podran incorporar les llengües de signes espanyoles en tota l'etapa.

En el Batxillerat, una etapa en què les diferències personals en capacitats específiques, motivació i interessos solen estar bastant definides, l'organització de l'ensenyament permet que el mateix alumnat resolga aquesta diversitat mitjançant l'elecció de modalitats i d'optatives. No obstant això, és convenient donar resposta, ja des de les mateixes assignatures, a un fet constatable: la diversitat d'interessos, motivacions, capacitats i estils d'aprenentatge que l'alumnat manifesta.

Cal, per tant, tindre en compte els estils diferents d'aprenentatge de l'alumnat i adoptar les mesures oportunes per a afrontar aquesta diversitat. Hi ha alumnat reflexiu (es deté en l'anàlisi d'un problema) i alumnat impulsiu (respon molt ràpidament); alumnat analític (passa lentament de les parts al tot) i alumnat sintètic (aborda el tema des de la globalitat); uns treballen durant períodes llargs i altres necessiten descansos; alguns necessiten ser reforçats contínuament i altres no; n'hi ha que prefereixen treballar sols i n'hi ha que prefereixen treballar en grup reduït o en gran grup.

Hem d'emprendre, per tant, el tractament de la diversitat en el Batxillerat des de dues vies:

1. L'atenció a la diversitat en la programació dels continguts, presentant-los en dues fases: la informació general i la informació bàsica, que es tractarà mitjançant esquemes, resums, paradigmes, etc.

2. L'atenció a la diversitat en la programació de les activitats. Les activitats constitueixen un instrument excel·lent d'atenció a les diferències individuals de l'alumnat. La varietat i l'abundància d'activitats amb un nivell de dificultat diferent permeten l'adaptació, com hem dit, als diversos interessos, capacitats i motivacions.

Reforç i ampliació

- **Activitats de reforç**: el professorat disposa d'una bateria d'activitats de reforç per unitat en format imprimible i editable per a poder administrar-ne el lliurament en funció dels criteris que considere adequats i de les necessitats identificades. En el cas del reforç, aquestes necessitats seran típicament les d'aquells alumnes amb més dificultats per a seguir el ritme d'aprenentatge general de l'aula.
- **Activitats d'ampliació**: el professorat disposa d'una bateria d'activitats d'ampliació per unitat en format imprimible i editable per a poder administrar-ne el lliurament en funció dels criteris que considere adequats i de les necessitats identificades. En el cas de l'ampliació, aquestes necessitats seran típicament les d'aquells alumnes les capacitats dels quals, interessos o motivacions siguen majors que les del grup.

Adaptació curricular

Per a atendre l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu, el llibre de text ofereix una Adaptació curricular no significativa en format imprimible. L'Adaptació curricular s'ha dissenyat d'acord amb els criteris següents:

- Adaptació dels textos (lèxic, complexitat i extensió).
- Adaptació de les activitats (nivell de dificultat, procediment cognitiu, modelització, nivell d'execució).
- Adaptació dels sabers bàsics (reducció de les explicacions, exemplificació, models resolts).
- Ajuda d'estudi (recursos per a aclarir, realitzar o analitzar).

Particularitats per curs

1r Batxillerat - Matemàtiques I

→ Es farà una recuperació per trimestre, obligatòria per a tot l'alumnat que no haja arribat a una qualificació de 5 i voluntària per a la resta. En qualsevol dels dos casos, l'alumnat podrà escollir entre la mitjana de les proves del trimestre o la nota obtinguda en la recuperació.

L'alumnat amb l'assignatura suspesa en **l'avaluació final de juny**, haurà de presentar-se a la prova extraordinària, essent aquesta prova el 100% de la nota final. La prova avaluarà tot el que s'ha treballat al llarg del curs, per tant, la prova serà única.

2n Batxillerat - Matemàtiques II

RECUPERACIÓ DE L'ASSIGNATURA DE 1r

L'alumnat de BATXILLERAT amb l'avaluació negativa del curs anterior es considerarà que ha recuperat l'assignatura si aprova qualsevol de les **dues proves** que es convocaran al llarg del curs, una en novembre i l'altra en febrer i que versaran sobre tots els continguts del curs de 1r de Batxillerat. Si l'alumne/a aconsegueix superar alguna de les proves escrites de recuperació, la nota de l'assignatura recuperada serà **la nota obtinguda en aquest examen.**

Si no aprova en aquestes convocatòries i al final de curs **aprova Matemàtiques II de segon**, també aprovarà les de primer. En aquest últim cas, serà requisit també, haver-se presentat als dos exàmens de recuperació, i la nota de Matemàtiques I **serà un 5**.

RECUPERACIÓ DE L'ASSIGNATURA DE 2n

L'alumnat amb l'assignatura suspesa en l'avaluació final de juny, haurà de presentar-se a la prova extraordinària, essent aquesta prova el 100% de la nota final. La prova avaluarà tot el que s'ha treballat al llarg del curs, per tant, la prova serà única.

1r Batxillerat - Matemàtiques Aplicades a les Ciències Socials I

Es farà una recuperació per trimestre, obligatòria per a tot l'alumnat que no haja arribat a una qualificació de 5 i voluntària per a la resta. En qualsevol dels dos casos, l'alumnat podrà escollir entre la mitjana de les proves del trimestre o la nota obtinguda en la recuperació.

L'alumnat amb l'assignatura suspesa en l'avaluació final de juny, haurà de presentar-se a la prova extraordinària, essent aquesta prova el 100% de la nota final. La prova avaluarà tot el que s'ha treballat al llarg del curs, per tant, la prova serà única.

2n Batxillerat - Matemàtiques Aplicades a les Ciències Socials II

RECUPERACIÓ DE L'ASSIGNATURA DE 1r

L'alumnat de BATXILLERAT amb l'avaluació negativa del curs anterior es considerarà que ha recuperat l'assignatura si aprova qualsevol de les dues proves que es convocaran al llarg del curs, una en novembre i l'altra en febrer i que versaran sobre tots el que s'ha treballat al llarg del curs de 1r de Batxillerat. Si l'/la alumne/a

aconsegueix superar alguna d'aquestes proves, la nota de Matemàtiques CCSS I serà la nota obtinguda en aquesta prova.

Si no aprova en aquestes convocatòries i a final de curs aprova Matemàtiques ciències socials de segon, també aprovarà les de primer. En aquest últim cas serà requisit, haver-se presentat als dos exàmens de recuperació. La nota de Matemàtiques CCSS I será en aquest cas, un 5.

RECUPERACIÓ DE L'ASSIGNATURA DE 2n

Es farà una recuperació de cada prova, obligatòria per a tot l'alumnat que no haja arribat a una qualificació de 5 i voluntària per a la resta. En qualsevol dels dos casos, l'alumnat podrà escollir entre la mitjana de les proves del trimestre o la nota obtinguda en la recuperació.

L'alumnat amb l'assignatura suspesa en l'avaluació final de juny, hauran de presentar-se a la prova extraordinària, essent aquesta prova el 100% de la nota. La prova avaluarà tot el que s'ha treballat al llarg del curs, per tant, la prova serà única.

7. Activitats complementàries

Aquest curs, el departament de matemàtiques, donat cas que s'organitzen i si és possible, voldríem realitzar les següents activitats complementàries:

1. Ruta matemàtica per València

La Ruta matemàtica per València és una activitat didàctica que es pot fer amb l'alumnat per descobrir les matemàtiques amagades a la ciutat. Aquesta activitat es dissenya com un **itinerari geogràfic**, on els estudiants visiten diferents llocs emblemàtics de València i, a cada parada, han de resoldre problemes matemàtics relacionats amb l'arquitectura, la història o l'urbanisme. Aquesta activitat no només ensenya matemàtiques, sinó que també fomenta el coneixement del **patrimoni cultural** de la ciutat. Aquesta activitat estarà destinada per a alumnat de 4t d'ESO i de 1r de Batxillerat.

- **Justificació:** És una excel·lent manera de trencar amb la monotonia de l'aula i demostrar la **presència de les matemàtiques al món real**. A més, **fomenta el treball en equip**, la **orientació espacial** i la **observació detallada**, mostrant que les matemàtiques són una eina per entendre i apreciar l'entorn.

2. Copa Cangur per a tots els nivells d'ESO

La Copa Cangur és una competició de matemàtiques per equips, especialment pensada per a l'ESO, que serveix com a preparació per a la Prova Cangur. Aquesta competició posa l'accent en el **treball col·laboratiu** i la **resolució de problemes de forma conjunta**. Els problemes que es proposen són de caràcter lúdic i desafiador, dissenyats per estimular el raonament lògic i la creativitat. A diferència d'altres competicions, l'objectiu principal no és només la solució correcta, sinó el **procés de raonament** en equip. La primera fase de la competició serà el **dimecres, 28 de gener de 2026**.

- **Justificació:** Aquesta activitat és molt positiva perquè **desenvolupa el pensament crític** i la capacitat de **treballar en grup** per superar reptes. Fomenta la **comunicació** i el **debat** entre els estudiants, ensenyant-los a acceptar idees diferents i a construir una solució consensuada, habilitats essencials per a la vida acadèmica i professional.

3. Prova Cangur per a 1r i 2n d'ESO

La Prova Cangur per a 1r i 2n d'ESO és un concurs individual de problemes de matemàtiques. Els problemes són de diferents dificultats i se centren en la **lògica**, la **intuïció** i la **creativitat**, més que en els coneixements de temari. L'objectiu no és memoritzar fórmules, sinó aplicar el pensament matemàtic per trobar solucions enginyoses. Aquesta prova és una oportunitat per a l'alumnat de posar a prova les seves habilitats en un entorn competitiu però no amenaçador. Per a l'alumnat de 1r i 2n d'ESO, la prova serà el divendres **27 de març de 2026**, a les 11h a l'IES Betxí.

- **Justificació:** Aquesta prova permet a l'alumnat **mesurar-se amb altres estudiants** de manera no invasiva, fomentant l'**esforç personal**. Ajuda a desenvolupar la **resiliència** i la capacitat de **gestionar el temps**, alhora que estimula el gust per les matemàtiques d'una manera lúdica i desafiadora.

4. Prova Cangur per a 3r d'ESO, 4t d'ESO i 1r de Batxillerat

Aquest concurs és la continuació de la Prova Cangur per a les etapes superiors. Els problemes són més complexos i requereixen un nivell de raonament més avançat, sovint interconnectant conceptes de diferents branques de les matemàtiques. Aquesta prova és una excel·lent eina de **motivació** per a l'alumnat amb aptituds matemàtiques, ja que els permet enfrontar-se a problemes que van més enllà del currículum escolar i descobrir el potencial de les matemàtiques per a la resolució de problemes abstractes. Per als nivells de 3r, 4t i Batxillerat la prova serà el **dijous 26 de març de 2026**, a les 11h a la UJI.

- **Justificació:** Aquesta activitat és fonamental per a l'alumnat de nivells superiors, ja que reforça les **bases del pensament abstracte** i la **resolució de problemes complexes**. És una gran oportunitat per a aquells estudiants que consideren les matemàtiques com a opció de futur, ja que els permet descobrir el seu veritable potencial.

5. Olimpíada Matemàtica per a tots els nivells d'ESO

L'Olimpíada Matemàtica és una de les competicions més prestigioses en el món de les matemàtiques, amb un format de proves que sovint es realitzen en dues etapes: una primera fase a nivell local o regional i una segona a nivell nacional. Els problemes d'aquesta competició són de **certa complexitat** i no es basen directament en el temari, sinó en la **capacitat de raonament, la creativitat i la intuïció matemàtica**. Aquesta activitat exigeix un esforç addicional i pot requerir una preparació específica fora de l'horari lectiu. Les dates seran: **9 de maig de 2026 (Fase provincial), 30 i 31 de maig de 2026 (Fase autonòmica) i finals de Juny de 2026 (Fase nacional)**.

- **Justificació:** Aquesta activitat és una **oportunitat única** per als estudiants amb un talent i interès especial per les matemàtiques. A més de ser un repte intel·lectual, els prepara per a la **demanda acadèmica de nivells superiors**, fomentant la **disciplina**, la **perseverança** i un amor profund per la resolució de problemes.

6. Prova Canguret per a 1r i 2n d'ESO

La Prova Canguret és una versió adaptada de la Prova Cangur, especialment dissenyada per a l'alumnat de 1r i 2n d'ESO. El seu objectiu principal és **introduir els estudiants al món de les competicions de matemàtiques** d'una manera amigable i motivadora. Els problemes són més senzills que els de la prova principal, però conserven l'essència de la Prova Cangur, estimulant el **pensament lògic** i la **resolució creativa**.

- **Justificació:** Aquesta prova és fonamental perquè **elimina la por a les matemàtiques** i a les competicions, proporcionant una **primera experiència**

positiva. Ajuda a construir la **confiança** de l'alumnat i els motiva a continuar explorant el món de les matemàtiques en un entorn divertit i enriquidor.

7. Participació en el Projecte d'Innovació Educativa MAT180

Durant el present curs acadèmic, el Departament de Matemàtiques d'aquest centre participarà en el **Projecte d'Innovació Educativa MAT180**, impulsat per la Conselleria d'Educació de la Generalitat Valenciana. Aquesta iniciativa té com a objectiu principal promoure una transformació en l'ensenyament i l'aprenentatge de les matemàtiques, donant un gir de 180 graus a les metodologies tradicionals per a fomentar un aprenentatge més actiu, significatiu i competencial. L'adhesió a aquest programa representa una aposta decidida del nostre departament per a la millora contínua de la pràctica docent i, en conseqüència, del rendiment i la motivació del nostre alumnat.

Objectius del Departament en el marc del Programa MAT180

La nostra participació en el projecte se centrarà en la consecució dels següents objectius específics:

- **Implementar metodologies actives**: Fomentar l'ús de dinàmiques com l'aprenentatge basat en problemes (ABP), la gamificació i el treball cooperatiu a l'aula de matemàtiques.
- **Incorporar materials manipulatius i recursos tecnològics**: Adquirir i utilitzar nous recursos didàctics que faciliten la comprensió de conceptes abstractes i permeten a l'alumnat visualitzar i experimentar amb les matemàtiques.
- **Potenciar el raonament i la resolució de problemes**: Dissenyar activitats que connecten les matemàtiques amb situacions de la vida quotidiana, promovent el pensament crític i la capacitat de l'alumnat per a resoldre reptes reals.
- **Fomentar vocacions STEM**: Desenvolupar iniciatives que contribuïsquen a reduir la bretxa de gènere i a despertar l'interès per les disciplines científiques i tecnològiques en tot l'alumnat.

Comissió de Coordinació del Programa

Per a garantir el correcte desenvolupament i seguiment del projecte, s'ha constituït una comissió de coordinació formada pels següents membres del departament:

- **Coordinador**: Antonio Tormo
- **Resta de membres**: M. Carmen Arnau, Òscar Forner, Fina Hernández i Maribel Roig

Aquesta comissió serà l'encarregada de planificar les actuacions, gestionar els recursos assignats, coordinar la formació del professorat i avaluar l'impacte de les mesures implementades al llarg del curs.

8. Recursos didàctics i d'aula

8.1. Rúbrica per l'autoavaluació del docent

Autoavaluació del professorat					
Indicadors	Valoració				Propostes de millora
	1	2	3	4	
Planifique els continguts d'acord amb els estàndars d'aprenentatge.					
Planifique els continguts tenint en compte el temps per al seu desenvolupament.					
Realitze una seqüència de continguts de manera eficient per al seu ensenyament.					
Planifique les classes d'acord als temps i continguts.					
Establisc els criteris, procediments, instruments d'avaluació i autoavaluació.					
Planifique activitats i recursos depenent de les necessitats de l'alumnat.					
Organitze les activitats en començar cada unitat.					
Plantege activitats que introduïsquen els nous continguts de la unitat.					
Relacione els nous conceptes amb altres ja coneguts.					
Desenvolupe els continguts i activitats de manera ordenada i comprensible per a l'alumnat.					
Relacione els continguts i activitats amb el interès de l'alumnat.					
Relacione l'aprenentatge amb el seu ús diari o funcional.					
Resolc dubtes i ofereisc tutories a l'alumnat.					
Resumisc les idees fonamentals al final de la unitat.					
Active la participació de l'alumnat.					
Estimule la reflexió sobre els continguts tractats en la unitat.					
Facilite el treball cooperatiu.					
Informe a l'alumnat sobre els avanços i dificultats.					
Intente mantenir una comunicació constant amb els estudiants.					
Utilitze les TIC i promoc el seu ús entre l'alumnat.					

8.2. Rúbriques per a l'avaluació de treballs digitals

8.2.1. Rúbrica avaluativa infografies

	REALITZAT	EN PROCÉS (incomplet)	NO REALITZAT
El títol de la infografia està a dos colors (complementaris o amb tonalitats contrastades) Exemple: blanc-negre.			
Si existeix una imatge, ha d´estar amb bona resolució.			
La imatge s´ha de posar al marge dret, deu recoltzar el text o en cas d´estar en segon plà, com a marca d´aigua i intentant llançar un missatge subliminar.			
El contingut ha de ser clar, contundent i concís amb un disseny atractiu, destacant les idees principals.			
Els títols de seccions, sempre han d´estar destacats.			
Deixar espai suficiente entre textos i posar la informació el més visual posible.			
Citar les fonts d´informació al peu de la infografía. (per no interrompre el fluix visual del tema).			
Alinear el text a la esquerra.			
Signar la infografía amb el teu nom i cognoms.			

8.2.2. Rúbrica avaluativa presentacions

	REALITZAT	EN PROCÉS (incomplet)	NO REALITZAT
El disseny de les diapositives és senzill amb poques ornamentacions.			
La portada inclou tots els elements (Títol, autors, assignatura, curs i docent)			
Utilitza la segona diapositiva per a l'índex o taula de continguts.			
Empra lletra de pal sec (C*alibri, Arial, Verdana*...) i amb contrast amb el fons.			
Utilitza una grandària de lletra adequada: per als títols de 40 punts o superior, i per al cos del text de 24 punts o superior.			
Crea una estructura jeràrquica de continguts, utilitzant títols i subtítols.			
Disposa la informació de forma ordenada. S'ajuda dels pics de la barra de ferramentes.			
Utilitza imatges relacionades amb el tema, amb bona resolució i amb bon contrast de color amb el fons.			
Alinea les imatges al marge esquerre i inclou una breu descripció al peu d'aquestes.			
Evita les animacions i transicions automàtiques.			
En l'última diapositiva cita les fonts d´informació.			

8.2.3. Rúbrica avaluativa treballs audio i vídeo

	REALITZAT	EN PROCÉS (incomplet)	NO REALITZAT
Ha realitzat un guió previ al registrament.			
La qualitat de l'audio és adequada.			
Les imatges del vídeo estan ben definides			
El vídeo té una duració adequada (no més de 5 minuts).			
La gravació amb el mòbil o tableta s'ha fet en horitzontal.			
La il·luminació i el fons on es grava és adequat, de color clar i sense objectes.			
No s'escolten sorolls de fons en la gravació de l'audio o vídeo.			

8.2.4. Rúbrica avaluativa treballs amb excel

	REALITZAT	EN PROCÉS (incomplet)	NO REALITZAT
Les taules estan totes numerades i amb negreta.			
Els títols de les taules estan en Arial, cursiva i interlineat 1,5.			
Cada taula té la seua explicació a sota.			
S'utilitzen vores i colors per enfatitzar les dades.			
Els gràfics estan tots numerats i amb negreta.			
Els títols dels gràfics estan en Arial, cursiva i interlineat 1,5.			
En els gràfics estan incorporats el noms dels eixos.			
Les unitats estan reflectides als eixos entre parèntesi.			

8.2.5. Rúbrica avaluativa treballs amb word

	REALITZAT	EN PROCÉS (incomplet)	NO REALITZAT
La portada conté tots els elements (títol,autors, assignatura, curs i docent)			
A l'índex estan reflectits tots els apartats i subapartats i es compleix el tamany de les lletres.			
En l'índex s'indica la pàgina d'inici de cada apartat i subapartat.			
El cos del treball inclou introducció, cos del treball i conclusió.			
En el format del text es compleixen les instruccions de tamanys i tipus de lletra			
Les fulles estan numerades des de la introducció.			
Es manté l'interlineat 1,5 en tot el treball.			
La bibliografia compleix les instruccions donades.			
En el treballs es cita correctament segons la norma.			

9. Altres mesures

9.1. Canvi d'itinerari en Batxillerat

Aquest apartat estableix les normes clares per a l'alumnat que decideix canviar la modalitat de matemàtiques entre el primer i el segon curs de batxillerat. La finalitat és garantir que els estudiants disposen dels coneixements necessaris per afrontar amb èxit les noves matèries, alhora que se'ls ofereixen opcions per a adaptar-se al seu itinerari acadèmic desitjat.

De Matemàtiques I a Matemàtiques CCSS II

→ **Norma:** L'alumnat que, havent aprovat Matemàtiques I a 1r de batxillerat, vulga cursar Matemàtiques CCSS II a 2n de batxillerat, tindrà l'assignatura Matemàtiques CCSS I de 1r curs automàticament aprovada **amb la qualificació obtinguda en Matemàtiques I**.

Si l'/la alumne/a vol millorar aquesta qualificació, haurà de renunciar a aquesta nota. En conseqüència, l'assignatura de Matemàtiques CCSS I li constarà com a pendent i l'haurà de recuperar seguint els procediments i criteris establerts en l'apartat 4.9.2.

Justificació: Aquesta mesura es justifica pel fet que els continguts de Matemàtiques I són significativament més amplis i profunds que els de Matemàtiques CCSS I. Per tant, es considera que l'estudiant que ha superat amb èxit la primera, ja posseeix els coneixements bàsics necessaris per a la segona, sense la necessitat de repetir-la.

De Matemàtiques CCSS I a Matemàtiques II

→ **Norma:** L'alumnat que, havent cursat **Matemàtiques CCSS I** a 1r de batxillerat, decidisca cursar **Matemàtiques II** a 2n de batxillerat, tindrà l'assignatura **Matemàtiques I** de 1r de batxillerat com a **pendent**. Aquesta situació es manté independentment de si va aprovar o no Matemàtiques CCSS I.

Justificació: Aquesta norma es justifica pel fet que els continguts de Matemàtiques I són essencials i imprescindibles per poder seguir amb garanties el temari de Matemàtiques II. Atesa la diferència curricular significativa entre ambdues matèries, no es pot considerar que els coneixements adquirits a Matemàtiques CCSS I siguen suficients per a aprovar la seua homòloga de l'itinerari de Ciències i Tecnologia. Per tant, l'alumnat haurà de recuperar Matemàtiques I mitjançant el procés establert pel centre per a les matèries pendents.

9.2. Elements transversals. Foment de la lectura

El desenvolupament del foment de la lectura, la comprensió lectora i l'expressió oral i escrita, així com la comunicació audiovisual, les tecnologies de la informació i de la comunicació; l'emprenedoria; i l'educació cívica i constitucional, s'aborden d'una

manera transversal al llarg de tot el curs a l'assignatura de Matemàtiques. D'una manera general, establim les següents línies de treball:

Foment de la lectura. Comprensió lectora

Es posarà a la disposició de l'alumnat una selecció de textos sobre els quals es treballarà la comprensió, el desenvolupament de la qual és crucial a l'hora d'entendre textos de tipus històric, biografies, anècdotes, paradoxes, endevinalles, notícies, articles de premsa, etc., així com enunciats de problemes de tota índole, per a facilitar així la millora de les estratègies de resolució de problemes. Per exemple, s'hi ofertaran com a lectures biografies de dones matemàtiques o lectures basades en la seua obra, per tal de visibilitzar la inclusió de la dona en la tasca científica i animar les alumnes a cursar estudis STEM.

En aquesta línia el departament de matemàtiques proposarem un llibre de lectura anual per als 4 cursos de la E.S.O. que després avaluarem mitjançant una prova escrita.

En aquest curs proposarem els següents:

→ **1r d'ESO**

Títol: Malditas matemáticas (Alicia en el País de los Números)

Autor: Carlo Frabetti

Editorial Alfaguara

→ **2n d'ESO**

Títol: El asesinato del profesor de matemáticas

Autor: Jordi Sierra Fabra

Editorial Anaya

→ **3r d'ESO**

Títol: Aventuras matemáticas. En busca del código secreto

Autor: Constantino Ávila Pardo

Editorial Brief

→ **4t d'ESO**

Títol: Apin Capon Zapun Amanicà

Autors: Pere Roig i Plans, Jordi Font i Agustí

Eumo Editorial

Expressió oral i escrita

Els debats a l'aula i el treball col·laboratiu són, entre d'altres, moments mitjançant els quals els alumnes hauran d'anar consolidant les seues destreses comunicatives. Aquests hauran de comprendre i interpretar les dades que es proporcionen i expressar correctament les conclusions a les quals s'arriba després de l'estudi de les qüestions plantejades.

Comunicació audiovisual. Tecnologies de la informació i de la comunicació

L'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació estarà present en tot moment, ja que la nostra metodologia didàctica incorpora un ús exhaustiu d'aquests recursos, d'una manera molt activa.

Emprenedoria

La societat actual demana persones que sàpiguen treballar en equip. Els centres educatius impulsaran l'ús de metodologies que promoguen el treball en grup i de tècniques cooperatives que fomenten el treball consensuat, la presa de decisions en comú, la valoració i el respecte de les opinions dels altres.

Educació cívica i constitucional

El treball col·laboratiu, un dels pilars del nostre enfocament metodològic, permet fomentar el respecte als altres, practicar la tolerància, la cooperació i la solidaritat, així com la igualtat de tracte i d'oportunitats entre dones i homes. En aquest sentit, promourem el rebuig de la discriminació de les persones per raó de sexe o per qualsevol altra condició o circumstància personal o social.

Institut d'Educació Secundària de Betxí

Proposta pedagògica

2025 / 2026

Departament didàctic : Anglés

Etapa: ESO, Batxillerat i cicles formatius

Ensenyament Anglés i competència comunicativa oral en anglés.

Cursos 1r, 2n, 3r i 4t d'ESO; 1r i 2n de Batxillerat i 1r curs dels cicles formatius de SMX i IG.

Professorat : Sari Bernal, Gemma Cañes, Gerard Catalan, Belén Martí i Maite Planelles.

Data d'aprovació : 30/09/25

1. Introducció. 3
1.1. Justificació de la proposta pedagògica. 3
1.2. Contextualització 5
2. Concreció curricular matèries 6
2.1. Concreció curricular de la matèria Anglés a l'ESO. 6
2.1.1. Elements curriculars d'ESO 6
2.1.2. Competències específiques 6
2.1.3. Criteris d'avaluació 20
2.1.4. Sabers bàsics 25
2.2. Concreció curricular de la matèria Anglès a Batxillerat 33
2.2.1. Elements curriculars d'anglés de Batxillerat 33
2.2.2. Competències específiques 34
2.2.3. Criteris d'avaluació 45
2.2.4. Sabers bàsics 52
2.3 Concreció curricular de la matèria anglés al cicle formatiu de Grau Mitjà de xarxes i sistemes microinformàtics. Mòdul: anglés tècnic 1. 61
2.3.1 Competència general del títol. 61
2.3.2 Competències professionals, personals i socials (CPPS). 61
2.3.3 Objectius generals. 63
2.3.4 Entorn professional. 65
2.3.5 Qualificacions professionals (CP) i unitats de competència (UC). 65
2.3.6 Mòduls formatius per curs i la seua distribució horària. 66
2.3.7. Aspectes metodològics generals. 67
2.3.8 Seqüènciació i temporalització de continguts. 68
2. 4 Concreció curricular de la matèria anglés al 1r curs del cicle formatiu de Grau Mitjà d'impressió gràfica. Anglès tècnic I. 78
2.4.1. Competència general del títol 78
2.4.2 Descripció i contextualització en el marc de l'assignatura. 79
2.4.3. Competències 80
2.4.4 Continguts 82

2.4.5 Metodologia 83
2.4.6 Criteris d'avaluació 85
3. Instruments de recollida d'informació 88
Educació Secundària Obligatòria (ESO) 88
Batxillerat 89
Cicles Formatius 89
4. Criteris de qualificació qualitatius i quantitatius 90
4.1. Objectius 90
4.2. Activitats de reforç i ampliació 104
Educació Secundària Obligatòria (ESO) 105
Batxillerat 106
Cicles Formatius 106
4.3. Procediments i criteris de recuperació 107
5. Metodologia. Orientacions didàctiques 109
5.1. Metodologia general i específica de la matèria. 109
5.2. Activitats i estratègies d'ensenyament-aprenentatge 110
6. Mesures de resposta educativa a la inclusió de l'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu o de l'alumnat que requerisca actuacions per a la compensació de desigualtats (mesures de nivell III i IV) 110
7. Activitats complementàries 113
8. Recursos didàctics i d'aula 113
9. Altres mesures 115

1. Introducció.

1.1. Justificació de la proposta pedagògica.

La comunicació en diverses llengües en la societat actual, caracteritzada per la globalització, el plurilingüisme i la interculturalitat, exigeix una educació i una formació més adaptades a les demandes que aquesta societat requereix per al desenvolupament de persones independents, actius i compromesos amb la realitat

contemporània. En aquest sentit, la llengua estrangera, d'acord amb les directrius marcades pel Consell d'Europa per mitjà del Marc Europeu Comú de Referència per a les Llengües, contribueix al desenvolupament competencial que permetrà a l'alumnat afrontar els reptes del segle XXI com a persones integrades en la societat i professionals del futur, en un món interconnectat, global i canviant, on la internacionalització, la mobilitat i el descobriment d'altres cultures estiguen presents. La matèria de Llengua Estrangera en l'etapa d'Educació Secundària Obligatòria té com a objectiu principal l'adquisició de la competència comunicativa apropiada en la llengua estrangera, de manera que permeta a l'alumnat comprendre, expressar-se, interaccionar i mediar en aquesta llengua amb eficàcia, així com l'enriquiment i l'expansió de la consciència intercultural.

Legislació

* Article 4.5 del Decret 104/2018, de 27 de juliol que desenvolupa els principis d'equitat i inclusió del sistema educatiu valencià.
* Article 14 de l'ordre 20/2019, de 30 d'abril, sobre adequació personalitzada de les programacions didàctiques.
* El Reial decret 217/2022, de 29 de març, estableix l'ordenació de les ensenyances mínimes de l'Educació Secundària Obligatòria (BOE 76, 30.03.2022) i la seua correcció d'errades.

* El Reial decret 243/2022, de 5 d'abril, estableix l'ordenació i les ensenyances mínimes del Batxillerat (BOE 82, 06.04.2022)

* El Decret 107/2022 de 5 d'agost que estableix l'ordenació i currículum de l'ESO. Amb modificacions al Decret 66/2024.
* El Decret 108/2022 de 5 d'agost que regula l'ordenació i el currículum de batxillerat. Amb modificacions al Decret 66/2024.
* IG: RD 1590/2011, 4 de novembre i Decret 36/2017, de 10 de març.
* SMX: RD 1691/2007, 14 de desembre i Ordre de 29 de juliol de 2009.

* DECRET 66/2024, de 21 de juny, del Consell, pel qual es modifica el Decret 107/2022 de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'establix l'ordenació i el currículum d'Educació Secundària Obligatòria, i l'Orde 19/2023, de 29 de juny, de la Conselleria

d'Educació, Cultura i Esport, per la qual es regulen els procediments derivats del Decret 107/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'establixen l'ordenació i el currículum d'Educació Secundària Obligatòria, i del Decret 108/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'establixen l'ordenació i el currículum de Batxillerat, així com l'organització i el funcionament del Batxillerat nocturn i a distància a la Comunitat Valenciana.

1.2. Contextualització

L'Institut d'Educació Secundària (IES) Betxí és un centre educatiu de grandària mitjana-xicoteta, situat a la localitat de Betxí, a la comarca de la Plana Baixa (Castelló). Actualment compta amb una plantilla aproximada de 65 docents i uns 450 alumnes. El centre ofereix ensenyaments des de 1r d'ESO fins a 2n de Batxillerat, amb les modalitats científica i humanística, així com Cicles Formatius de Grau Mitjà en Sistemes Microinformàtics i Xarxes i en Impressió Gràfica.

L'alumnat procedeix principalment de Betxí, Artana i Eslida, la qual cosa aporta al centre una diversitat geogràfica i sociocultural que enriqueix el procés educatiu. Aquesta pluralitat es tradueix en una oportunitat pedagògica per a fomentar el diàleg, la inclusió i el respecte per la diversitat, contribuint a la formació integral de l'alumnat.

Pel que fa a les infraestructures, el centre és de construcció relativament recent i disposa d'aules específiques, gimnàs i laboratoris. Totes les aules estan equipades amb projector, ordinador i connexió a internet, i en els darrers anys s'ha millorat notablement la cobertura Wi-Fi per tal d'afavorir l'ús de les noves tecnologies en l'aprenentatge.

El context rural i l'entorn proper, amb la seua identitat, riquesa cultural i patrimonial, es consideren un recurs valuós per a vincular els aprenentatges amb la realitat quotidiana de l'alumnat, fomentant així l'arrelament, la participació i la valoració del seu entorn més immediat.

2. Concreció curricular matèries

2.1. Concreció curricular de la matèria Anglés a l'ESO.

2.1.1. Elements curriculars d'ESO

L'ensenyament i aprenentatge de l'anglés a l'etapa d'Educació Secundària Obligatòria té com a finalitat principal afavorir el desenvolupament de la competència comunicativa de l'alumnat en una llengua estrangera, d'acord amb el marc europeu de referència i amb les orientacions curriculars establides per la normativa vigent. Aquesta matèria es planteja com una eina fonamental per a la formació integral de l'estudiantat, ja que facilita la seua participació en un món globalitzat, millora les seues oportunitats personals i acadèmiques i fomenta actituds de respecte i valoració de la diversitat lingüística i cultural.

En aquest context, la concreció curricular de l'anglés a l'ESO en el nostre centre estableix els elements clau que guien la seua programació didàctica: competències, objectius, sabers bàsics, criteris d'avaluació i aportació al perfil d'eixida de l'alumnat.

2.1.2. Competències específiques

Competència específica 1: Multilingüisme i interculturalitat

Analitzar i usar els repertoris lingüístics de diverses llengües, reflexionar sobre el funcionament i prendre consciència dels coneixements propis, així com valorar la diversitat lingüística i cultural a partir de la llengua estrangera.

Descripció de la competència 1

L'ús i la reflexió sobre el funcionament del repertori lingüístic estan vinculats a l'enfocament plurilingüe de l'adquisició de llengües, ja que les experiències de l'alumnat sobre les llengües que coneix serveixen per a l'aprenentatge i la millora de les noves, així com per a desenvolupar el seu repertori lingüístic plurilingüe i la seua sensibilització cultural. Precisament el foment de la consciència intercultural afavoreix l'entesa amb els altres i serveix perquè l'alumnat actúe de manera empàtica i

respectuosa en situacions interculturals, de manera que s'evita la distorsió estereotipada i la discriminació cap a allò que és diferent.

Aquesta competència específica parteix de l'enfocament intercultural en el qual el concepte d'intercomprensió lingüística i cultural entre dues o més llengües resulta clau, ja que implica basar-se en la llengua materna per a accedir a una llengua estrangera. En aquest sentit, en el procés d'ensenyament-aprenentatge d'una llengua estrangera, l'alumnat fa comparacions constants entre les estructures del seu repertori lingüístic per mitjà de transferències que contribueixen a l'adquisició de la competència comunicativa. Per tant, s'ha de partir de coneixements previs d'altres llengües per a aprendre'n una de nova, i cal considerar aquests coneixements com a recursos potencials, en lloc de com a obstacles.

En el procés d'aprenentatge de les llengües s'estableix una comparació contínua entre els aspectes culturals de les llengües i s'exploren similituds i diferències que cal evidenciar per a la construcció de la competència plurilingüe i intercultural. L'alumnat no només té un perfil lingüístic propi, sinó també un perfil cultural, i els dos es poden encavalcar en major o menor mesura (per exemple, un alumne o alumna pot ser competent en una llengua i desconéixer la cultura de les comunitats que la parlen i viceversa). Per tant, és convenient la incorporació tant d'aspectes lingüístics com culturals a l'aula de llengües estrangeres per a consolidar aquests perfils.

En Educació Secundària Obligatòria s'espera que l'alumnat aprofundisca en la reflexió sobre les llengües que coneix i establisca les seues pròpies relacions, analitzant semblances i diferències entre la llengua estrangera i les llengües del seu repertori lingüístic, amb la finalitat d'ampliar els coneixements i estratègies comunicatives per a respondre a situacions lingüístiques diverses.

Així mateix, en aquesta etapa s'ha de promoure la valoració crítica i l'adequació a la diversitat, tant lingüística com cultural, per a propiciar que l'alumnat adquirisca estratègies que li permeten establir relacions amb persones d'altres cultures i obrir-se a noves experiències, idees i societats, la qual cosa repercutirà en la seua formació com a ciutadà que ha d'afrontar els desafiaments del segle XXI.

Al final del segon curs de l'ESO, l'alumnat hauria de comparar i contrastar similituds i diferències entre diferents llengües mitjançant la reflexió sobre el seu

funcionament de manera progressivament autònoma, i acceptar la diversitat lingüística i cultural pròpia de països on es parla la llengua estrangera. Al final de l'etapa, hauria de realitzar processos d'autoavaluació i coavaluació de les estratègies més eficaces per a superar les dificultats i progressar en el seu aprenentatge per mitjà del contrast de codis, alhora que hauria d'aplicar estratègies per a explicar i apreciar la diversitat lingüística.

Competència específica 2: Comprensió oral

Interpretar textos orals, breus i senzills, sobre temes predictibles i no predictibles dels àmbits personal, social, educatiu i professional, utilitzant els coneixements adequats sobre els gèneres textuals i les estratègies de comprensió i d'escolta activa.

Descripció de la competència 2

L'alumnat ha de comprendre textos orals i multimodals en llengua estàndard amb una progressiva complexitat entre l'obtenció de la informació literal i específica, fins a arribar a la informació explícita i implícita. El treball de comprensió se centrarà en gèneres textuals específics com: converses, entrevistes, anuncis, biografies, notícies, cançons, poemes, articles d'opinió, podcasts, vídeo, conferències, etc. Molts d'aquests textos, adaptats o autèntics, pertanyen als àmbits de les relacions interpersonals, als mitjans de comunicació social, a l'àmbit educatiu i als textos literaris. És necessari que l'alumnat seleccione, de manera autònoma, les estratègies més adequades de comprensió (reconéixer, anticipar, inferir, retindre, interpretar i seleccionar) i aplique tècniques d'escolta activa (formular preguntes per a connectar amb les idees dels altres, mostrar empatia, no fer judicis de valor).

Així mateix, ha de ser capaç de reconéixer i discriminar els elements lingüístics de textos breus i senzills, i integrar-los en estructures més àmplies de significat per mitjà d'una retroalimentació constant i l'establiment d'hipòtesis que permeten analitzar el context comunicatiu. A més, per a construir el significat global, resulta clau comprendre l'organització de la informació per mitjà de la selecció d'idees principals, la identificació dels detalls rellevants i les idees secundàries.

De manera paral·lela, és essencial l'anticipació i la interpretació de la informació implícita i l'anàlisi de l'explícita, a partir de les quals es fan inferències que

permeten la identificació del sentit del text, la intenció comunicativa subjacent del missatge i, en definitiva, la comprensió del significat global del text. En aquest sentit, l'estratègia de retindre frases i idees durant un període de temps per a interpretar-les posteriorment i mantindre-les en la memòria a llarg termini resultarà bàsica per a completar la comprensió d'una manera eficient.

És important fer èmfasi en la interpretació dels elements gràfics i audiovisuals, així com en la identificació del gènere discursiu i la inferència del significat de paraules i expressions d'ús poc freqüent.

Durant el procés de comprensió és important centrar l'atenció en els sabers lingüístics, paralingüístics (gestos, ritme en el discurs, dicció i entonació), així com extralingüístics (entorn sonor i signes visuals) que permetran optimitzar-ne els diferents nivells. Per a l'èxit d'aquest procés és recomanable que l'alumnat oient adopte una actitud activa, que mostre curiositat, que siga objectiu amb el discurs, així com que comprenga el missatge i la manera de veure les coses des del punt de vista de la persona emissora amb la finalitat de poder interpretar el text escoltat. A més d'aquestes estratègies, la cerca d'informació en textos orals i multimodals, en suports tant analògics com digitals, resulta clau en la consolidació dels processos de comprensió, perquè permet contrastar de manera crítica la fiabilitat de les fonts i validar la informació.

Finalment, la comprensió necessita contextos dialògics, que afavorisquen la construcció d'un saber conjunt, que formen l'alumnat en la identificació i el rebuig de prejudicis i estereotips de qualsevol classe i promoguen l'adquisició de valors per a l'equitat i la igualtat, així com el respecte cap a les diferències etnicoculturals.

Al final del segon curs de l'ESO, l'alumnat hauria de ser capaç d'analitzar el tema principal, les idees secundàries i els detalls rellevants per mitjà dels significats implícits que l'alumnat pot deduir a partir de la informació extralingüística (gestos, sons i imatges presents en el text oral o multimodal). En finalitzar l'etapa, a més d'aplicar les estratègies anteriors, hauria de ser capaç d'emetre valoracions personals de textos orals i multimodals incloent-hi estructures lingüístiques i vocabulari d'ús comú.

Competència específica 3: Comprensió escrita

Interpretar informació explícita i implícita expressada en textos escrits i multimodals breus i senzills que inclouen estructures i vocabulari d'ús freqüent, sobre temes predictibles i no predictibles d'àmbit personal, social, educatiu i professional, mitjançant estratègies que permeten desenvolupar el seu repertori lingüístic.

Descripció de la competència 3

En la comprensió de textos escrits i multimodals, redactats en llengua estàndard, s'ha de localitzar o recuperar la informació específica predictible i no predictible per mitjà d'una interacció constant amb el text que implica fer preguntes i anticipacions per a la comprensió dels significats. Aquesta interacció complexa usa processos cognitius com establir hipòtesis, anticipar i identificar les idees principals i els seus detalls, seleccionar la informació específica i fer les inferències necessàries. Cal tindre present la importància de la transferència lingüística i l'ús de totes les estratègies adquirides en l'aprenentatge de l'L1.

Els nivells que interaccionen per a una òptima comprensió comporten comprendre la idea principal i el sentit general del text, així com un nivell més específic que permeta identificar les idees importants, els detalls i les idees secundàries.

Entre els diferents nivells, es poden enumerar la comprensió literal, que permet extraure dades explícites; la inferencial, que permet interpretar i comprendre informació implícita, i l'analítica, que permet establir comparacions entre idees principals i secundàries amb la finalitat d'establir reflexions o conclusions. L'aprenentatge dels diferents nivells i estratègies s'ha d'adquirir de manera gradual i autònoma en la identificació de lèxic, d'estructures lingüístiques i d'expressions d'ús poc freqüent de textos en format imprés i digital escrits en un registre formal, informal o neutre. Molts d'aquests textos, adaptats o autèntics, pertanyen als àmbits personal, social, educatiu i professional.

L'alumnat ha de reconéixer l'organització textual i distingir els elements discursius i lingüístics que permeten identificar la tipologia textual: relació entre temps verbals i connectors per a un text narratiu o els ordinals-cardinals per a un text instructiu. De manera paral·lela, cal identificar i inferir el significat del lèxic i de les estructures d'ús freqüent i poc freqüent, reconéixer els símbols ortogràfics i de puntuació, i aplicar les regles de descodificació entre so i grafia. Juntament amb això, cal analitzar i interpretar la informació de tipus gràfic (icones, imatges...) i tipogràfic

(títols, subtítols, exclamacions, tipus de lletra...) per a completar la comprensió d'un text en format analògic o digital.

En aquest procés, des del punt de vista plurilingüe, el professorat ha d'ajudar a construir en l'alumnat una actitud crítica cap als aspectes socioculturals i sociolingüístics, així com els aspectes de diversitat cultural que es donen en els textos presents en la realitat de l'aula i en els mitjans de comunicació.

A més, l'adquisició de la comprensió lectora afronta reptes derivats de les noves formes de distribució i interacció amb la informació. En aquest context cal que aprenguen a aplicar estratègies de lectura crítica d'informació durant els processos de cerca, selecció i emmagatzematge d'informació procedent de textos multimodals.

Al final del 2n curs de l'ESO, l'alumnat hauria de ser capaç de comprendre textos escrits i multimodals en què s'identifica la funció comunicativa, el tema principal i les idees secundàries a partir de la informació extralingüística (suports visuals, sons presents en el text multimodal, etc.) i els seus coneixements previs. En acabar l'etapa, a més, hauria de comprendre i inferir expressions idiomàtiques d'ús comú i hauria de ser capaç de comparar la informació amb diferents fonts documentals amb la finalitat de fer la seua pròpia valoració.

Competència específica 4: Expressió oral

Produir textos orals, de manera autònoma i fluïda, aplicant estratègies de planificació, producció i compensació, per a expressar missatges senzills dels àmbits personal, social, educatiu i professional, per mitjà d'estratègies que permeten desenvolupar el seu repertori lingüístic.

Descripció de la competència 4

L'expressió oral implica expressar de manera estructurada i comprensible informacions, coneixements, sentiments i opinions adaptant-se al registre adequat en funció del tipus de text i la situació comunicativa.

Les estratègies de planificació, compensació i correcció que es posen en funcionament en el procés de producció són múltiples, i abasten des de realitzar un esquema previ a la producció, fins a buscar fórmules per a expressar idees utilitzant un repertori lingüístic limitat, amb l'ajuda d'elements verbals i no verbals, fins a l'ús de repeticions i aclariments. La fase de planificació suposa la preparació d'esquemes o

guions que recullen les idees més importants que es vulguen transmetre en cada situació, utilitzant un repertori limitat de frases i expressions, així com d'estructures senzilles, segons les necessitats concretes de les situacions comunicatives.

En la fase de producció oral l'ús de sabers lingüístics, paralingüístics (gestos, ritme en el discurs, dicció i entonació) i extralingüístics (entorn sonor i signes visuals) és necessari per a realitzar una producció comprensible.

Durant la producció oral del missatge es poden utilitzar estratègies de compensació com pot ser l'ús de repeticions, aclariments o autocorreccions, o recórrer a elements lingüístics com ara sinònims o paràfrasis i a elements no lingüístics com gestos, o bé assenyalar objectes, a fi de poder dur a terme l'expressió oral de manera eficaç.

Al final del segon curs de l'ESO, l'alumnat hauria de produir textos orals breus i senzills. En acabar l'etapa, hauria de ser capaç de produir, de manera autònoma, textos de diferents tipologies com ara descripcions, exposicions, narracions i instruccions, entre d'altres, hauria de seleccionar el lèxic apropiat i utilitzar el registre adequat a la situació comunicativa. A més a més, hauria de fer un ús correcte i adequat dels elements morfosintàctics, fonètics i fonològics per tal d'aconseguir una comunicació eficaç, fluida i contextualitzada.

Competència específica 5: Expressió escrita

Produir textos escrits i multimodals comprensibles i estructurats, de manera autònoma, per a expressar missatges senzills de l'àmbit personal, social, educatiu i professional, aplicant estratègies de planificació, textualització i revisió, per mitjà d'estratègies que permeten desenvolupar el seu repertori lingüístic.

Descripció de la competència 5

L'expressió escrita implica posar en pràctica multitud d'operacions cognitives prèvies, simultànies i posteriors a la realització del discurs, com són la planificació, la textualització i la revisió de missatges que tracten de temes quotidians d'interés personal dels àmbits personal, social, educatiu i professional. La planificació ajuda a identificar els elements de la situació comunicativa, com són la finalitat comunicativa, el context, el destinatari, l'estructura i el grau de formalitat que requereix el tipus de text triat.

Es necessita un treball previ per a generar, seleccionar i organitzar idees, i activar els elements lingüístics necessaris per a la posterior producció escrita. És convenient partir de situacions comunicatives experimentades per l'alumnat, ja que en la producció de textos escrits interaccionen coneixements al voltant del tema sobre el qual es vol escriure i sabers lingüístics i discursius que fan referència al text.

La textualització implica la utilització del vocabulari, les expressions i les estructures del repertori lingüístic adquirit que s'adeqüen a la situació comunicativa i al propòsit comunicatiu. El procés d'escriptura suposa també l'organització de les oracions amb connectors per a produir un text cohesionat i també l'ajust del text a les característiques de diferents gèneres textuals.

Finalment, la fase de revisió del text és necessària per a detectar possibles errors, poder esmenar-los i així millorar el resultat final. A més, el tractament de l'error suposa una oportunitat d'aprenentatge que fomenta la capacitat d'aprendre a aprendre.

Al final del segon curs de l'ESO, s'espera que l'alumnat adquirisca les eines necessàries per a produir textos breus i estructurats a partir de models, per mitjà d'oracions simples enllaçades per connectors bàsics. En acabar l'etapa hauria de ser capaç de produir, de manera autònoma, textos escrits i multimodals coherents i cohesionats de diferents gèneres textuals.

Competència específica 6: Interacció oral i escrita

Interaccionar de manera oral, escrita i multimodal per mitjà d'intercanvis senzills d'informació, de manera síncrona i asíncrona, mostrant autonomia i iniciativa, per a respondre a necessitats comunicatives relacionades amb els àmbits personal, social, educatiu i professional, mitjançant estratègies que permeten desenvolupar el seu repertori lingüístic.

Descripció de la competència 6

La interacció abasta la comprensió i l'expressió, així com la construcció d'un discurs conjunt, que utilitzarà els repertoris plurilingües i pluriculturals de l'alumnat. La interacció és molt més que la suma d'aquestes dues competències, ja que s'utilitzen estratègies col·laboratives com ara prendre el torn de paraula, cooperar i demanar aclariments.

Aquesta competència comporta el treball en grup a més de la col·laboració i la predisposició a establir diàleg amb altres usuaris de la llengua. Per tant, l'alumnat ha de ser capaç d'arribar a un enteniment, dur a terme negociacions de manera empàtica, assertiva i respectuosa cap a la diversitat, així com ser correcte en les formes.

En l'Educació Secundària Obligatòria l'alumnat ha d'entendre, seleccionar, analitzar i expressar informació gradualment més elaborada que en l'etapa anterior, sobre temes quotidians i d'interés personal, públic, social, educatiu i professional, en textos orals, escrits i multimodals de diferents gèneres dialogats. Així doncs, de manera autònoma, ha d'interaccionar amb el professorat, amb la resta d'alumnat o amb altres usuaris i usuàries de la llengua estrangera en les funcions interpersonals, col·laboratives i transaccionals que es duguen a terme.

A més, ha d'identificar i saber utilitzar el registre adequat a la situació comunicativa (adequació), organitzar les idees amb claredat (coherència), enllaçar els enunciats en seqüències textuals cohesionades (cohesió) i respectar les normes gramaticals i ortogràfiques (correcció). Tot això, mentre s'incrementa de manera gradual tant la capacitat d'utilitzar les paraules i estructures necessàries en els textos orals, escrits i multimodals, com la consciència de la qualitat i creativitat de l'expressió pròpia.

En la interacció s'ha d'identificar, seleccionar i usar elements com la cortesia lingüística i l'etiqueta digital, els elements verbals i no verbals de la comunicació i expressions tant predictibles com no predictibles. Estratègies com l'ús de la repetició, mantindre un ritme adequat, prendre la paraula, cooperar i demanar aclariments són essencials en aquesta competència. Així mateix, l'escolta activa serà fonamental perquè contribueix a la convivència, a la cooperació, a la tolerància i a la comunicació eficaç.

Al final del segon curs de l'ESO, l'alumnat hauria d'interaccionar en converses simples, sobre temes predictibles, de manera progressivament autònoma, mostrant interés, respecte i empatia pels interlocutors. Al final d'aquesta etapa, l'alumnat hauria d'interaccionar en converses de manera autònoma i espontània, mostrant interés, respecte i empatia pels interlocutors.

Competència específica 7: Mediació oral i escrita

Mediar entre interlocutors aplicant estratègies d'adaptació, simplificació i reformulació del llenguatge per a processar i transmetre informació més elaborada en situacions comunicatives d'àmbit personal, social i professional.

Descripció de la competència 7

La mediació és l'activitat del llenguatge que consisteix a explicar i facilitar la comprensió de missatges o textos orals, escrits i multimodals, utilitzant estratègies com la reformulació, l'adaptació o la simplificació de la llengua, d'acord amb l'objectiu, la situació i els interlocutors o destinataris de la comunicació. L'alumnat actua com a agent social encarregat de crear ponts, d'ajudar a construir i de transvasar significats, de manera que es facilite la comprensió i l'expressió de missatges, i també la transmissió d'informació general i específica de manera autònoma, tant en la pròpia llengua (mediació intralingüística) com entre altres llengües o varietats lingüístiques (mediació interlingüística).

La mediació lingüística tracta desafiaments com la resolució de conflictes de manera dialogada, l'ús de repertoris lingüístics personals entre diferents llengües o la valoració de la diversitat personal i cultural de la llengua estrangera, ja que suposa l'ús d'estratègies i coneixements per a superar barreres lingüístiques i culturals de manera cooperativa, negociar significats i arribar a un enteniment de manera empàtica i creativa.

En Educació Secundària la mediació està orientada a processar i reformular informació i idees de textos orals, escrits i multimodals, sobre assumptes quotidians, d'interés personal i públic, i utilitza tant mitjans convencionals com virtuals i s'ajuda de suport visual. També són estratègies específiques de la mediació la simplificació, l'adaptació i la transformació del llenguatge, recórrer a la llengua materna o a l'ús de gestos, la repetició o els aclariments, i tot això portat a terme de manera autònoma, responsable i constructiva.

La mediació en aquesta etapa inclou activitats com resumir, explicar dades, parafrasejar, prendre notes, interpretar, traduir textos, així com participar en tasques col·laboratives per a facilitar la interacció i l'enteniment pluricultural en entorns cooperatius d'intercanvis d'informació, adaptats al seu nivell, i combinant el seu

repertori lingüístic (L2-L2, L2-L1, L1-L2). En aquest sentit, resulta fonamental conéixer, reflexionar i contrastar tant els elements lingüístics i discursius entre codis (fonètica, gramàtica, sintaxi, vocabulari o tipologia textual), com els extralingüístics (llenguatge corporal, signes visuals, pauses, ritme i entonació), per a la comprensió i la reformulació posterior del missatge.

Al final del segon curs de l'ESO, la mediació s'hauria de fer combinant el repertori lingüístic de l'alumnat i comunicant, descrivint i explicant conceptes a un tercer, per a la qual cosa es pot ajudar de suports analògics o digitals i incorporar elements lingüístics i culturals en textos orals, escrits i multimodals dels àmbits personal, social i educatiu. En acabar l'etapa, l'alumnat hauria de ser capaç de parafrasejar i reformular en l'L2 les comunicacions, descripcions o explicacions, sense haver de recórrer sempre a suports, i incorporar elements lingüístics i culturals dels àmbits personal, social, educatiu i professional.

Connexions de les competències específiques entre si, amb les competències d'altres matèries i amb les competències clau

-Relacions o connexions amb les altres CE de la matèria

Les competències específiques de l'àrea de llengües estrangeres es connecten i es complementen entre si, totes són necessàries perquè la resta es puguen manifestar. Per exemple, per a poder transmetre missatges orals i escrits en el procés de comunicació es necessita la comprensió prèvia. Així mateix, sense comprensió no es pot donar ni la interacció ni la mediació, ja que les dues exigeixen respondre adequadament a una situació comunicativa. A més, la competència multilingüe i intercultural és transversal a totes aquestes, ja que suposa reflexionar sobre l'ús de les llengües per a detectar similituds i diferències, tant lingüístiques com culturals. Per tant, totes estan relacionades en major o menor mesura. Les connexions més destacables entre les diferents competències de l'àrea de Llengua Estrangera són les següents:

La comprensió oral (CE2) i escrita (CE3) són components fonamentals en l'adquisició de la resta de competències específiques, ja que sense una correcta assimilació no és possible expressar, interaccionar, mediar amb altres persones i aplicar coneixements d'àmbit multilingüe i intercultural. D'aquesta manera, el seu

paper resulta clau en l'adquisició de les competències específiques d'expressió oral (CE4) i escrita (CE5), en la mesura que permeten una correcta producció. En aquest sentit, faciliten la identificació de l'objectiu de la situació comunicativa, l'organització textual o la selecció de les idees principals i secundàries, amb la finalitat que l'usuari expresse textos orals i escrits amb coherència i correcció adequats al registre i a les necessitats comunicatives de cada moment.

La competència multilingüe i intercultural (CE1) facilita la comprensió del significat de missatges i textos, així com la detecció de similituds i diferències lingüístiques i culturals per a aplicar els coneixements a diferents contextos formals i informals. Així mateix, aspectes com el ritme, l'entonació o el llenguatge no verbal poden ser comuns o diferir entre les llengües, per la qual cosa el seu coneixement resulta clau per al desenvolupament de la competència d'expressió oral.

Tot acte d'interacció oral i escrita (CE6) requereix processos de comprensió i expressió per a adaptar-se a les necessitats comunicatives del context i poder interaccionar amb la finalitat de resoldre els reptes comunicatius plantejats en cada moment. Juntament amb això, resulta imprescindible identificar els aspectes culturals divergents entre llengües i cultures per a poder establir una comunicació fluida i respectuosa amb els seus usos i costums; aquests aspectes es relacionen amb la competència multilingüe i intercultural (CE1).

A més, la interacció requereix mediar entre interlocutors en moltes ocasions, ja que es construeix un discurs conjunt entre emissor i receptor, per la qual cosa la relació amb la competència específica de mediació oral i escrita (CE7) és evident. Qualsevol activitat de mediació exigeix una contínua comprensió per a poder adaptar i reformular els significats durant la interacció amb la finalitat de facilitar la comunicació. És important tindre en consideració que les activitats d'aquesta competència específica resulten clau, tant per a la reflexió com per a la valoració de la diversitat lingüística i cultural, ja que mediar implica crear ponts per a solucionar problemes d'enteniment, moltes vegades promoguts per diferències, no sols lingüístiques, sinó també culturals entre llengües i cultures diverses, de manera que s'estableix una connexió clara amb la competència multilingüe i intercultural (CE1). Aquestes estratègies són transferibles entre llengües, i poden contribuir al

desenvolupament de la competència mediadora, en què la negociació de significats, arribar a acords i transmetre informació a tercers és fonamental.

-Relacions o connexions amb les CE d'altres matèries de l'etapa

La competència específica de multilingüisme i interculturalitat (CE1) té relació amb la resta de les matèries del currículum, en particular, presenta una estreta correlació amb la resta de les matèries lingüístiques, ja que aquesta competència implica l'anàlisi i contrast entre elements comuns i diferents del repertori lingüístic de l'alumnat. A més, el vessant intercultural es vincula tant a matèries lingüístiques com no lingüístiques, ja que els elements culturals estan presents tant en els àmbits lingüístics i els científics com en els artístics.

Les competències específiques de comprensió oral (CE2) i escrita (CE3) es vinculen a la resta de matèries curriculars i resulten un element fonamental per a l'adquisició de la resta de competències, ja que sense comprensió no hi pot haver aprenentatge. Així mateix, les competències específiques d'expressió oral (CE4) i escrita (CE5) són elements clau tant en les matèries lingüístiques com en les no lingüístiques, ja que la identificació de l'objectiu de la situació comunicativa, l'organització textual i la selecció de les idees principals i secundàries garanteix que l'alumnat s'expresse amb la coherència i la correcció adequades al registre i a les necessitats comunicatives de cada moment.

Pel que fa a les competències d'interacció (CE6) i mediació (CE7), les dues tenen relació amb la resta de les matèries lingüístiques i no lingüístiques. En el cas de la interacció, aquesta competència comporta comprendre, expressar i comunicar-se en diferents situacions comunicatives, en les quals es fomenten estratègies de transmissió de la informació de manera personal, cooperativa i respectuosa, així com les que desenvolupen elements pragmàtics com la cortesia lingüística o l'etiqueta digital.

Quant a la competència específica de mediació, caldria assenyalar que tot acte de mediació exigeix la comprensió prèvia per a poder adaptar, reformular significats, explicar conceptes o crear ponts entre diferents interlocutors. És per això que aquesta competència es relaciona de manera molt estreta amb matèries no lingüístiques que comporten explicar conceptes o traslladar informació en diferents codis, no

necessàriament lingüístics, per exemple: explicar un problema matemàtic, traslladar les dades que hi ha en un gràfic o indicar els passos que s'han de dur a terme en un sistema informàtic.

-Relacions o connexions amb les competències clau d'etapa

	CCL	CP	CMCT	CD	CPSA	CC	CE	CCEC
CE 1 Multilingüisme i interculturalitat	X	X		X	X	X		X
CE 2 Comprensió oral	X	X		X	X	X		X
CE 3 Comprensió escrita	X	X		X	X	X		X
CE 4 Expresió oral	X	X		X	X	X		X
CE 5 Expresió escrita	X	X		X	X	X		X
CE 6 Interacció oral i escrita	X	X	X	X	X	X	X	X
CE 7 Mediació oral i escrita	X	X	X	X	X	X	X	X

Llegenda de les Competències Clau de l'etapa:
CCL: Competència en Comunicació Lingüística
CP: Competència Plurilingüe

CMCT: Competència Matemàtica, Científica i Tecnològica
CD: Competència Digital
CPSAA: Competència Personal, Social i d'Aprendre a Aprendre
CC: Competència Ciutadana
CE: Competència Emprenedora
CCEC: Competència en Consciència i Expressió Culturals

2.1.3. Criteris d'avaluació

Els criteris d'avaluació de la matèria estableixen el nivell de consecució de les competències específiques que s'espera al final del segon curs de l'etapa i al final d'aquesta. En la seua formulació s'inclou l'actuació que l'alumnat ha de dur a terme, els sabers que això implica i la situació o el context en què s'espera que els mobilitze. En el seu anivellament s'han pres com a referència els descriptors del Marc Europeu Comú de Referència per a les Llengües, adaptats a la maduresa i desenvolupament psicoevolutiu propi de l'etapa d'Educació Secundària Obligatòria. Aquests criteris estan basats en les Competències Específiques de la matèria de la següent manera:

CE1 Multilingüisme i interculturalitat

2n ESO (1r cicle)	4t ESO (2n cicle)
1.1. Contrastar les similituds i diferències entre diverses llengües, de manera progressivament autònoma, sobre aspectes bàsics del seu funcionament	1.1. Contrastar i inferir les similituds i diferències entre diferents llengües, de manera autònoma, sobre aspectes bàsics del seu funcionament
1.2. Utilitzar i diferenciar, de manera progressivament autònoma, els coneixements i estratègies que formen el seu repertori lingüístic, amb ajuda d'altres participants i amb suports analògics i digitals.	1.2. Utilitzar i diferenciar, de manera autònoma, els coneixements i les estratègies que formen el seu repertori lingüístic, amb suport d'altres participants i amb suports analògics i digitals.
1.3. Diferenciar i valorar, de manera progressivament autònoma, la diversitat lingüística i cultural pròpia de països on	1.3. Analitzar i valorar, de manera autònoma, la diversitat lingüística i cultural pròpia de països on es parla la

es parla la llengua estrangera com a font d'enriquiment personal i mostrar interés per comprendre elements culturals i lingüístics dels àmbits personal, social i educatiu-	llengua estrangera com a font d'enriquiment personal i mostrar interés per comprendre elements culturals i lingüístics dels àmbits personal, social, educatiu i professional.
1.4. Mostrar respecte per les diferències lingüístiques i culturals de la llengua estrangera, identificar prejudicis i estereotips, i reconéixer la pluralitat lingüística com a font de riquesa cultural.	1.4. Mostrar respecte per les diferències lingüístiques i culturals de les varietats de la llengua estrangera, valorar prejudicis i estereotips, i reconéixer la pluralitat lingüística com a font de riquesa cultural.

CE2 Comprensió Oral

2n ESO (1r cicle)	4t ESO (2n cicle)
2.1. Escoltar de forma activa i interpretar, de manera progressivament autònoma, textos orals i multimodals breus i senzills, sobre temes predictibles i no predictibles, dels àmbits personal, social, educatiu i professional, així com textos literaris adequats al seu nivell.	2.1. Escoltar de forma activa i interpretar, de manera autònoma, textos orals i multimodals, sobre temes predictibles i no predictibles, dels àmbits personal, social, educatiu i professional, així com textos literaris adequats al seu nivell.
2.2. Analitzar la funció comunicativa, el tema principal, les idees secundàries i detalls rellevants de textos orals i multimodals a partir dels significats explícits i implícits presents en la informació de caràcter lingüístic i extralingüístic, per mitjà d'inferències i els seus coneixements previs	2.2. Analitzar i comparar els elements formals i de contingut, els significats explícits i implícits, en textos orals i multimodals, així com la informació lingüística i extralingüística, utilitzant estratègies de comprensió oral adequades al text amb la finalitat de valorar la informació.
2.3. Inferir el significat de vocabulari i l'ús d'estructures freqüents, així com	2.3. Inferir el significat de vocabulari i l'ús d'estructures freqüents i poc

expressions bàsiques d'ús comú dels àmbits personal, social, educatiu i professional.	freqüents, així com expressions idiomàtiques d'ús comú dels àmbits personal, social, educatiu i professional

CE3 Comprensió Escrita

2n ESO (1r cicle)	4t ESO (2n cicle)
3.1. Llegir i interpretar, de manera progressivament autònoma, textos escrits i multimodals breus i senzills, sobre temes predictibles i no predictibles dels àmbits personal, social, educatiu i professional, i triar els que s'adeqüen als seus gustos i interessos.	3.1. Llegir i interpretar, de manera autònoma, textos escrits i multimodals breus i senzills, sobre temes predictibles i no predictibles dels àmbits personal, social, educatiu i professional, i triar aquells que s'adeqüen als seus gustos i interessos.
3.2. Identificar, de manera progressivament autònoma, la funció comunicativa, el tema principal, les idees secundàries de textos escrits i multimodals, així com els seus significats explícits i implícits de caràcter lingüístic i la seua relació amb la informació de caràcter extralingüístic.	3.2. Identificar, de manera autònoma, la funció comunicativa, el tema principal, les idees secundàries de textos escrits i multimodals, així com els seus significats explícits i implícits de caràcter lingüístic i la seua relació amb la informació de caràcter extralingüístic.
3.3. Inferir el significat de vocabulari i l'ús d'estructures freqüents, així com expressions bàsiques d'ús comú dels àmbits personal, social, educatiu i professional en textos escrits i multimodals	3.3. Inferir el significat de vocabulari i l'ús d'estructures freqüents, així com expressions idiomàtiques d'ús comú dels àmbits personal, social, educatiu i professional, en textos escrits i multimodals.
3.4. Localitzar, seleccionar i contrastar la informació en mitjans digitals, de manera progressivament autònoma, de diferents	3.4. Localitzar, seleccionar i contrastar la informació en mitjans digitals, de manera autònoma, de diferents textos multimodals dels àmbits, personal,

textos multimodals dels àmbits, personal, social, educatiu i professional	social, educatiu i professional a partir de la informació de diferents fonts

CE4 Expressió Oral

2n ESO (1r cicle)	4t ESO (2n cicle)
4.1. Produir diferents tipus de textos orals breus, amb una pronunciació, un ritme i una entonació adequats, de manera progressivament autònoma, utilitzant un registre informal i formal, així com un repertori d'expressions, lèxic i estructures d'ús freqüent en situacions dels àmbits personal, social, educatiu i professional	4.1. Produir diferents tipus de textos orals, amb una pronunciació, un ritme i una entonació adequats, de manera autònoma, utilitzant un registre informal i formal, i també seleccionar expressions, lèxic i estructures variades, en situacions dels àmbits personal, social, educatiu i professional.
4.2. Utilitzar estratègies de planificació, producció, compensació i revisió, com l'ús de paraules o frases senzilles de les diferents llengües del seu repertori lingüístic o l'ús del context verbal i no verbal.	4.2. Utilitzar estratègies de planificació, producció, compensació i revisió, de manera autònoma, com l'ús de paràfrasis per a suplir mancances de vocabulari i estructures, l'ús d'elements lèxics aproximats o l'adaptació del missatge a situacions noves.

CE5 Expressió Escrita

2n ESO (1r cicle)	4t ESO (2n cicle)
5.1. Produir textos escrits i multimodals breus, coherents i cohesionats, de manera progressivament autònoma, en suports analògics i digitals, utilitzant tant el registre formal com l'informal segons la tipologia textual i la situació	5.1. Produir textos escrits i multimodals coherents i cohesionats, de manera autònoma, en suports analògics i digitals, utilitzant tant el registre formal com l'informal segons la tipologia textual i la situació comunicativa, sobre temes

comunicativa, sobre temes dels àmbits personal, educatiu, social i professional	dels àmbits personal, educatiu, social i professional.
5.2. Aplicar estratègies de revisió de textos, de manera progressivament autònoma, a partir de models dels textos escrits.	5.2. Aplicar estratègies de revisió de textos, de manera autònoma, i proposar alternatives de resposta.

CE6 Interacció Oral i Escrita

2n ESO (1r cicle)	4t ESO (2n cicle)
6.1. Participar en converses simples, sobre temes predictibles, en contextos analògics i digitals, utilitzant guions com a suport.	6.1. Participar en converses de manera autònoma i espontània, en contextos analògics i digitals
6.2. Utilitzar la cortesia lingüística, l'etiqueta digital, el llenguatge no verbal i estratègies per a indicar que no s'ha entés el missatge i sol·licitar repetició.	6.2. Utilitzar la cortesia lingüística, l'etiqueta digital, el llenguatge no verbal i estratègies per a indicar que no s'ha entés el missatge, per a sol·licitar repetició i mostrar que entén i segueix la conversa.
6.3. Interaccionar mostrant interés, respecte i empatia cap als interlocutors en contextos pluriculturals, quotidians, informals, com donar i demanar la paraula, cooperar i demanar aclariments.	6.3. Interaccionar mostrant interés, respecte i empatia cap als interlocutors en contextos pluriculturals, quotidians, formals i informals, com donar i demanar la paraula, cooperar i demanar aclariments de manera autònoma i espontània

CE7 Mediació Oral i Escrita

2n ESO (1r cicle)	4t ESO (2n cicle)

7.1. Mostrar interés per participar en la solució de problemes d'incomprensió i enteniment, sobre assumptes diversos dels àmbits personal, social i educatiu.	7.1. Mostrar interés per participar en la solució de problemes d'incomprensió i enteniment, sobre assumptes diversos dels àmbits personal, social, educatiu i professional.
7.2. Comprendre, comunicar i descriure textos en diferents suports, o explicar conceptes, de manera oral o escrita, combinant el seu repertori lingüístic (L2-L2, L1-L2, L2-L1), que incloguen vocabulari, expressions i estructures freqüents, de manera progressivament autònoma.	7.2. Comprendre, comunicar, descriure i parafrasejar textos en diferents suports, o explicar conceptes, de manera oral o escrita, combinant el seu repertori lingüístic (L2-L2, L1-L2, L2-L1), que incloguen vocabulari, expressions i estructures freqüents i poc freqüents, de manera autònoma
7.3. Seleccionar i aplicar, de manera progressivament autònoma, estratègies de simplificació i adaptació de la llengua, que faciliten la comprensió i expressió oral i escrita de la informació en diferents llengües (L2-L2, L1-L2, L2-L1), adequades a les situacions comunicatives, amb ajuda puntual de suports analògics o digitals, en funció de les necessitats de cada moment.	7.3. Seleccionar i aplicar, de manera autònoma, estratègies de simplificació, adaptació i reformulació de la llengua, que faciliten la comprensió i expressió oral i escrita de la informació en diferents llengües (L2-L2, L1-L2, L2-L1), adequades a les intencions comunicatives, les característiques contextuals i la tipologia textual, usant recursos i suports analògics o digitals, en funció de les necessitats de cada moment

2.1.4. Sabers bàsics

Els sabers bàsics de la matèria de Llengua Estrangera són compartits pel conjunt de les competències específiques, ja que l'aprenentatge, l'articulació i la mobilització d'aquests sabers són necessaris per a aconseguir tant el

desenvolupament de la competència comunicativa com la consciència plurilingüe i intercultural de l'alumnat.

Per a la selecció dels sabers bàsics s'ha tingut en compte la necessitat d'incorporar continguts que engloben coneixements, destreses i actituds, que servisquen de guia al professorat en el disseny de situacions d'aprenentatge en les quals l'alumnat resolga situacions comunicatives quotidianes típiques del seu entorn, siguen de l'àmbit personal, del social, de l'educatiu o del professional. Així mateix, aquests sabers apareixen de manera recurrent al llarg dels cursos de l'Educació Secundària Obligatòria, de forma més bàsica en el primer curs i gradualment més elaborada i ampliada en els cursos successius, amb la qual cosa es promou l'establiment de connexions i relacions amb els coneixements previs.

L'organització dels sabers s'ha dut a terme atenent la necessitat de relacionar el conjunt de les competències específiques de la matèria amb els coneixements i amb les destreses necessàries per a aplicar-los en diferents situacions comunicatives. La integració dels sabers en les situacions d'ús lingüístic suposa també l'atenció als valors i a les actituds que fomenten la consciència plurilingüe i intercultural de l'alumnat. En canvi, la seua disposició no denota una jerarquia ni suggereix un treball separat dels continguts de cada apartat, sinó al contrari: els diferents sabers bàsics dels diferents blocs s'han de combinar entre si en el disseny de les situacions d'aprenentatge.

Els sabers bàsics de la matèria de Llengua Estrangera es divideixen en tres grans blocs, que s'han de desenvolupar al llarg dels quatre cursos de l'Educació Secundària Obligatòria. El primer bloc, Llengua i ús, integra els sabers pròpiament lingüístics de la llengua estrangera (fonètica i fonologia, ortografia, gramàtica, vocabulari, funcions comunicatives i gèneres textuals); el segon bloc, Estratègies comunicatives, incorpora les destreses i habilitats necessàries per a desenvolupar-se en les situacions comunicatives, així com reflexionar sobre l'ús dels diferents sabers del seu repertori lingüístic i analitzar el procés d'aprenentatge propi; el tercer bloc, Cultura i societat, conjumina els coneixements relatius a aspectes culturals (i transversals) de les cultures i societats vehiculades en la llengua estrangera, i la seua valoració com a oportunitat de creixement i de relació amb els altres.

Bloc 1: Llengua i Ús

Llengua i ús. Transversal a totes les CE	1r cicle (1r i 2n)	2n cicle (3r i 4t)
Funcions comunicatives		
• Funcions comunicatives bàsiques adequades a l'àmbit i al context comunicatiu: salutacions, comiats i presentacions; descripció de persones, objectes i llocs; situar esdeveniments en el temps; situar objectes, persones i llocs en l'espai; petició i intercanvi d'informació sobre qüestions quotidianes; instruccions i ordres; oferir, acceptar i rebutjar ajuda, proposicions o suggeriments; expressar parcialment el gust o l'interés i emocions bàsiques; narració d'esdeveniments passats, descripció de situacions presents, i expressió de successos futurs; expressar l'opinió i la possibilitat. • Funcions comunicatives d'ús comú adequades a l'àmbit i al context comunicatiu: salutacions, comiats i presentacions; descripció i caracterització de persones, objectes, llocs, fenòmens i esdeveniments; situar esdeveniments en el temps; situar objectes, persones i llocs en l'espai; demanar i intercanviar informació sobre qüestions quotidianes; instruccions i ordres; oferir, acceptar i rebutjar ajuda, proposicions o suggeriments; expressar parcialment el gust o l'interés i emocions; narrar esdeveniments passats, descriure situacions presents i expressar successos futurs; expressar l'opinió i la possibilitat; argumentacions senzilles; fer hipòtesis i suposicions; expressar la possibilitat, la incertesa i el dubte; reformular i resumir. • Principis del funcionament de les llengües pel que fa al lèxic,	X	X X

a les regles gramaticals i a les varietats lingüístiques. • Comparació i contrast dels principis del funcionament de les llengües pel que fa al lèxic, a les regles gramaticals i a les varietats lingüístiques. • Unitats lingüístiques d'ús comú i significats associats a aquestes unitats com ara expressió de l'entitat i les seues propietats, quantitat i qualitat, espai i relacions espacials, temps i relacions temporals, afirmació, negació, interrogació i exclamació, i relacions lògiques bàsiques.	X X	X
Models contextuals i gèneres discursius		
• Models contextuals i gèneres discursius d'ús comú en la comprensió, producció i coproducció de textos orals, escrits i multimodals, breus i senzills, literaris i no literaris: característiques i reconeixement del context (participants i situació), expectatives generades pel context; organització i estructuració segons el gènere, la funció textual i l'estructura.	X	X
Expressions i lèxic		
• Lèxic d'ús comú i d'interés per a l'alumnat, relatiu a identificació personal, relacions interpersonals, llocs i entorns pròxims, oci i temps lliure, vida quotidiana, salut i activitat física, habitatge i llar, clima i entorn natural, tecnologies de la informació i la comunicació. • Lèxic d'ús comú i d'interés per a l'alumnat, relatiu a identificació personal, relacions interpersonals, llocs i entorns, oci i temps lliure, salut i activitat física, vida quotidiana, habitatge i llar, clima i entorn natural, tecnologies de la informació i la comunicació, sistema escolar i formació.	X	X

• Expressions i lèxic d'ús comú per a comprendre enunciats sobre la comunicació, la llengua, l'aprenentatge i les eines de comunicació i aprenentatge (metallenguatge). • Expressions i lèxic específic d'ús comú per a intercanviar idees sobre la comunicació, la llengua, l'aprenentatge i les eines de comunicació i aprenentatge (metallenguatge).	X	X
Patrons sonors, accentuals i rítmics		
• Patrons sonors, accentuals, rítmics i d'entonació bàsics i d'ús comú, intencions comunicatives i significats generals associats a aquests patrons.	X	X
Convencions ortogràfiques		
• Convencions ortogràfiques bàsiques i intencions comunicatives i significats associats als formats, patrons i elements gràfics.	X	X
Reflexió sobre la llengua		
• Consciència sobre les similituds formals i diferències de significats entre llengües (préstecs, cognats i falsos amics). • Reflexió sobre similituds formals i diferències de significats (préstecs, cognats, falsos amics, etc.) i la seua aplicació en diferents contextos comunicatius	X	X

Bloc 2: Estratègies comunicatives

Estratègies comunicatives. Transversal a totes les CE	**1r cicle (1r i 2n)**	**2n cicle (3r i 4t)**
Estratègies de comprensió i producció		
• Estratègies d'ús comú per a la planificació, l'execució, el control i la reparació de la comprensió, la producció i la coproducció de textos orals, escrits i multimodals.	X	

• Convencions i estratègies conversacionals d'ús comú, en format síncron o asíncron, per a iniciar, mantindre i acabar la comunicació, prendre i cedir la paraula, demanar i donar aclariments i explicacions, reformular, comparar i contrastar, resumir, col·laborar, debatre		X
Estratègies conversacionals		
• Estratègies i tècniques per a respondre eficaçment a una necessitat comunicativa bàsica i concreta de manera comprensible, malgrat les limitacions derivades del nivell de competència en la llengua estrangera i en les llengües familiars. • Estratègies i tècniques per a respondre eficaçment i amb nivells creixents de fluïdesa, adequació i correcció a una necessitat comunicativa concreta de manera comprensible, malgrat les limitacions derivades del nivell de competència en la llengua estrangera i en les llengües familiars. • Estratègies d'ús comú per a identificar, organitzar, retindre, recuperar i utilitzar creativament unitats lingüístiques (lèxic, morfosintaxi, patrons sonors, etc.) a partir de la comparació de les llengües i varietats que conformen el repertori lingüístic personal.	X X	 X X
Intercanvis interculturals i mediació		
• Interés i iniciativa en la realització d'intercanvis comunicatius per diferents mitjans amb parlants o estudiants de la llengua estrangera. • Estratègies per a resoldre conflictes interculturals en contextos personals, socials i educatius. • Aplicació de les estratègies que permeten resoldre conflictes interculturals en contextos personals, socials, educatius i professionals.	X X	X X

• Coneixements, destreses i actituds que permeten detectar i col·laborar en activitats de mediació en situacions quotidianes senzilles.	X	X
Estratègies d'autoavaluació i coavaluació		
• Autoconfiança. L'error com a instrument de millora i proposta de reparació. • Autoconfiança i iniciativa. L'error com a part integrant del procés d'aprenentatge. • Estratègies i eines d'ús comú d'autoavaluació i coavaluació, analògiques i digitals, individuals i cooperatives.	X X	 X X
Tractament de la informació		
• Recursos per a l'aprenentatge i estratègies bàsiques de cerca d'informació: diccionaris, llibres de consulta, biblioteques, recursos digitals i informàtics. • Identificació de l'autoria de les fonts consultades i els continguts utilitzats. • Respecte a la propietat intel·lectual i als drets d'autor sobre les fonts consultades i continguts utilitzats. • Eines analògiques i digitals d'ús comú per a la comprensió, producció i coproducció oral, escrita i multimodal, i plataformes virtuals d'interacció i col·laboració educativa (aules virtuals, videoconferències i eines digitals col·laboratives) per a l'aprenentatge, la comunicació i el desenvolupament de projectes amb les persones parlants i estudiants de la llengua estrangera	X X X	X X X

Bloc 3: Cultura i Societat

Cultura i societat. Transversal a totes les CE	1r cicle (1r i 2n)	2n cicle (3r i 4t)
Aspectes socioculturals i sociolingüístics		

• Aspectes socioculturals i sociolingüístics d'ús comú relatius a la vida quotidiana, les condicions de vida i les relacions interpersonals; convencions socials bàsiques; llenguatge no verbal, cortesia lingüística i etiqueta digital; cultura, costums i valors propis de països on es parla la llengua estrangera.	X	X
• Valoració crítica de les diferències en la comunicació no verbal entre les diferents llengües i cultures.	X	X
• Reconeixement de la necessitat d'adaptar el repertori comunicatiu propi al context social i cultural en el qual es desenvolupa la comunicació.		X
• Adaptació del repertori comunicatiu propi al context social i cultural en el qual es desenvolupa la comunicació.	X	X
• Estratègies bàsiques per a entendre i apreciar la diversitat lingüística, cultural i artística, atenent valors ecosocials i democràtics.	X	
Diversitat lingüística i intercultural		
• Reconeixement de les diferències i la diversitat plurilingüe i intercultural.	X	
• Respecte i valoració crítica de les diferències i de la diversitat plurilingüe i intercultural.		X
• Diferències entre llengua i societat, varietats lingüístiques, diferents registres (estàndard, informal i formal).		X
• Estereotips d'altres cultures on es parla la llengua estrangera.	X	X
• Estereotips d'altres cultures on es parla la llengua estrangera en contrast amb els propis.	X	
Llengua estrangera com a mitjà de comunicació		
• Patrons culturals d'ús comú propis de la llengua estrangera.		X

• La llengua estrangera com a mitjà de comunicació interpersonal i internacional, com a font d'informació i com a eina per a l'enriquiment personal.	X	
• La llengua estrangera com a mitjà de comunicació interpersonal i internacional, com a font d'informació i com a eina de participació social i d'enriquiment personal.	X	X

2.2. Concreció curricular de la matèria Anglès a Batxillerat

2.2.1. Elements curriculars d'anglés de Batxillerat

La matèria de Llengua Estrangera en l'etapa de Batxillerat contribueix a l'adquisició de diverses competències clau, i de manera directa, de les competències en comunicació lingüística i plurilingüe, el que implica l'ús de diverses llengües de manera apropiada i eficaç per a l'aprenentatge i la comunicació. Les competències específiques de la matèria, relacionades amb els descriptors operatius de les competències clau de l'etapa i els reptes del segle XXI, permeten a l'alumnat comunicar-se en la llengua estrangera i enriquir el seu repertori lingüístic individual, de manera que s'aprofiten les experiències pròpies per a millorar la comunicació tant en les llengües familiars com en les llengües estrangeres.

A més de la competència en comunicació lingüística i plurilingüe, aquesta matèria es relaciona amb la resta de competències clau, com per exemple la competència matemàtica i en ciència, tecnologia i enginyeria, ja que mitjançant la llengua estrangera, s'interpreten i transmeten els elements més rellevants d'investigacions en diversos formats, com ara gràfics o diagrames, i s'aprofita la cultura digital amb ètica i responsabilitat. Així mateix, aquesta matèria contribueix a desenvolupar les competències ciutadana, i personal, social i d'aprendre a aprendre, atés que fomenta la reflexió, la cooperació i l'aprenentatge al llarg de la vida en les competències específiques.

La llengua estrangera permet a l'alumnat actuar millor en els entorns digitals i accedir a les cultures que s'hi vehiculen com a motor de formació i aprenentatge i com a font d'informació i gaudi. Cal emfatitzar la importància que en aquesta matèria tenen les eines digitals per a reforçar l'aprenentatge, l'ensenyament i l'avaluació de llengües.

Per a fer-ho, el desenvolupament del pensament crític, l'alfabetització digital i l'ús adequat, segur, ètic i responsable de la tecnologia suposen un element d'aprenentatge molt rellevant.

En aquest currículum, les dues dimensions bàsiques del plurilingüisme són presents: la dimensió comunicativa i la dimensió intercultural. El plurilingüisme integra no només la dimensió comunicativa, sinó també els aspectes històrics i interculturals que condueixen l'alumnat a conéixer, valorar críticament i respectar la diversitat lingüística i cultural, i que contribueixen al fet que puga exercir una ciutadania independent, activa i compromesa amb una societat democràtica.

D'acord amb aquest enfocament, la matèria de Llengua Estrangera en l'etapa de Batxillerat té com a objectiu principal l'adquisició de la competència comunicativa en la segona llengua estrangera, de manera que permeta a l'alumnat comprendre, expressar-se, interaccionar i mediar en aquesta llengua amb eficàcia, fluïdesa i correcció, així com l'enriquiment i l'expansió de la seua consciència intercultural.

2.2.2. Competències específiques

Competència específica 1: Multilingüisme i interculturalitat

Usar, analitzar i comparar un ampli nombre d'elements dels seus repertoris lingüístics, reflexionar de manera crítica sobre el seu funcionament, explicitar i compartir estratègies i coneixements propis i valorar críticament la diversitat lingüística i cultural a partir de la llengua estrangera.

Descripció de la competència 1

L'ús i la reflexió sobre el funcionament del repertori lingüístic estan vinculats a l'enfocament plurilingüe de l'adquisició de llengües, ja que les experiències pròpies serveixen per l'aprenentatge i la millora de les noves, així com per a desenvolupar el repertori lingüístic plurilingüe i la sensibilització cultural. El foment de la consciència intercultural suposa experimentar la diversitat lingüística, cultural i artística de la societat analitzant-la, valorant-la críticament i beneficiant-se'n.

Aquest competència específica té una relació molt estreta amb les competències clau de comunicació lingüística i plurilingüe, ja que comprén la reflexió i el contrast entre les llengües, la qual cosa repercuteix en el fet que puga suplir mancances per a expressar-se amb fluïdesa, coherència, correcció i adequació en la

llengua estrangera a partir dels coneixements del seu repertori lingüístic. Així mateix, la connexió amb la competència digital és evident perquè localitza, selecciona i contrasts de manera autònoma la informació procedent de diverses fonts i n'analitza la fiabilitat.

En l'etapa de Batxillerat és imprescindible reflexionar sobre el funcionament de les llengües, la comparació sistemàtica entre els repertoris lingüístics i l'anàlisi de les seues semblances i diferències. Tot això amb la finalitat d'establir les bases per a l'aprenentatge d'altres llengües i la millora global de la competència plurilingüe de l'alumnat.

La reflexió crítica i sistemàtica sobre les llengües i el funcionament que tenen implica que l'alumnat entenga les seues relacions i puga aplicar i explicitar es coneixements i les estratègies que li permeten millorar la comunicació. Aquesta reflexió també repercuteix en el desenvolupament de la competència estratègica de l'alumnat, és a dir, en la seua capacitat de servir-se de recursos verbals i no verbals per a afavorir els intercanvis comunicatius, per exemple, per a poder compensar errades derivades de llacunes de coneixement o d'altres condicions que limiten la comunicació.

Així mateix, aquesta reflexió implica utilitzar destreses per a enfrontar-se a la incertesa, desenvolupar el sentit de la iniciativa, la presa de decisions, així com la valoració crítica de la diversitat lingüística i cultural com un element positiu i enriquidor. Per tant, la selecció, la configuració i l'aplicació dels dispositius i les eines, tant analògiques con digitals, per a la construcció de continguts nous sobre el repertori lingüístic propi i la seua avaluació, contribueixen a l'adquisició i la millora de l'aprenentatge d'altres llengües.

A més, la valoració crítica i l'adequació a la diversitat han de permetre a l'alumnat actuar de manera empàtica, respectuosa i responsable en situacions interculturals. La consciència de la diversitat proporciona a l'alumnat la possibilitat de relacionar cultures diferents i afavoreix el desenvolupament d'una sensibilitat artística i cultural, així com la capacitat d'identificar i utilitzar estratègies que li permeten establir relacions amb persones d'altres cultures.

Les situacions interculturals que es poden plantejar en l'ensenyament de la llengua estrangera durant aquesta etapa permeten a l'alumnat obrir-se a noves

experiències, idees, societats i cultures, i mostrar interés cap al que és diferent, relativitzar la seua perspectiva i el sistema de valors culturals propi, i avaluar i rebutjar les conseqüències de les actituds sustentades sobre qualsevol mena de discriminació o el reforç d'estereotips.

Al final del primer curs de Batxillerat l'alumnat hauria d'inferir i contrastar similituds i diferències generals entre llengües i varietats lingüístiques, reconèixer i aplicar estratègies del seu repertori lingüístic i contribuir així a solucionar problemes de comunicació i a apreciar la diversitat lingüística com a font de riquesa cultural. Al final del segon curs de Batxillerat, l'alumnat hauria de valorar de manera crítica aspectes tant generals com específics del funcionament de les llengües, alhora que solucionar problemes de comprensió amb iniciativa i creativitat i aplicar estratègies per a apreciar i defensar la pluralitat lingüística.

Competència específica 2: Comprensió oral.

Identificar, extraure i interpretar les idees principals i les línies argumentals de textos orals sobre temes de rellevància personal o d'interés públic, expressats en llengua estàndard, buscar fonts fiables i utilitzar estratègies d'inferència, comprovació de significats i escolta activa.

Descripció de la competència 2

Al llarg del procés de comprensió l'alumnat ha d'identificar, interpretar i extraure les idees principals i les línies argumentals més destacades, així com valorar de manera crítica el contingut, la intenció, els trets discursius i uns certs matisos, com la ironia o l'ús estètic de la llengua dels textos orals en llengua estàndard.

Així mateix, s'ha de centrar l'atenció en els sabers lingüístics i paralingüístics, com ara el ritme del discurs, la dicció, l'entonació, els gestos o els signes visuals. És convenient que l'oient adopte una actitud activa amb curiositat, que siga objectiu en el discurs i que comprenga el missatge des del punt de vista de l'emissor amb la finalitat de poder interpretar el text escoltat. A més, cal fomentar la capacitat d'identificar de manera crítica prejudicis i estereotips, així com estimular que l'alumnat mostre un interés genuí per conéixer les diferències i semblances culturals entre diverses llengües.

Per tant, és necessari que l'alumnat selecciones, amb autonomia i iniciativa, les estratègies més adequades de comprensió com reconéixer, anticipar, inferir, retindre, interpretar i seleccionar. També ha d'aplicar tècniques d'escolta activa com ara formular preguntes per a connectar amb les idees d'altres persones, mostrar empatia o no fer judicis de valor, entre altres estratègies, amb la finalitat de distingir la intenció i les opinions, tant implícites com explícites, dels textos.

A més, la cerca d'informació en textos orals, tant en suports analògics com digitals, resulta clau en la consolidació dels processos de comprensió perquè permet contrastar de manera crítica la fiabilitat de les fonts, validar i sustentar la informació, així com obtindre conclusions rellevants a partir dels textos. En aquest sentit, la competència digital és fonamental en la localització, la selecció i el contrast d'informació de manera autònoma, per a integrar i transformar el coneixement adoptant un punt de vista creatiu, crític i respectuós amb la propietat intel·lectual.

En l'etapa de Batxillerat, el treball de comprensió oral se centrarà en tipus de textos específics com ara converses, entrevistes, anuncis, biografies, notícies, cançons, articles d'opinió, pòdcasts, vídeos, conferències o textos literaris recitats. Molts d'aquests textos, adaptats o autèntics, pertanyen als àmbits de les relacions interpersonals, els mitjans de comunicació social, l'àmbit educatiu i acadèmic o el literari.

Al final de primer curs de Batxillerat, l'alumnat hauria d'analitzar el tema principal, les idees secundàries, les línies argumentals més destacades i els detalls rellevants i captar els significats implícits que pot deduir a partir de la informació no només lingüística, sinó també extralingüística, com els gestos, els sons i les imatges presents en el text orals Quan acaba el segon curs de Batxillerat, a més d'aplicar les estratègies anteriors, hauria de ser capaç d'emetre valoracions personals crítiques de textos orals.

Competència específica 3: Comprensió escrita

Identificar, extraure i interpretar les idees principals i les línies argumentals bàsiques de textos escrits o multimodals sobre temes de rellevància personal per a l'alumnat o d'interés públic expressats en llengua estàndard, buscar fonts fiables i utilitzar estratègies d'inferència i comprovació de significats.

Descripció de la competència 3

En la comprensió de textos escrits i multimodals, redactats en llengua estàndard, s'ha de localitzar i recuperar la informació general i específica per mitjà d'una interacció constant amb el text que implica fer preguntes i anticipacions per a comprendre els significats. Aquesta interacció complexa utilitza processos cognitius com establir hipòtesis, anticipar, identificar i extraure les idees principals i les línies argumentals més destacades, seleccionar la informació específica i fer les inferències necessàries, així com valorar de manera crítica el contingut, la intenció, els trets discursius i uns certs matisos expressius o estilístics, com la ironia o l'ús estètic de la llengua.

Els nivells que interactuen en un procés de comprensió òptim comporten identificar i interpretar la idea principal i el sentit general del text, així com un nivell més específic que permeta identificar les idees i els arguments important, i els detalls, les idees i els arguments secundaris. A més, s'han d'activar les estratègies més adequades, amb la finalitat de distingir la intenció i les opinions tant implícites com explícites dels textos. Cal tindre present la importància de la transferència lingüística i l'ús de totes les estratègies adquirides en l'aprenentatge de l'L1.

L'alumnat hauria de reconéixer l'organització textual i distingir els elements discursius i lingüístics que permeten identificar la tipologia textual, com la relació entre temps verbals i connectors per a textos narratius, descriptius, argumentatius, d'opinió i informatius. De manera paral·lela, caldria identificar i inferir el significat del lèxic i les estructures gramaticals, reconéixer els símbols ortogràfics i de puntuació i aplicar les regles de descodificació entre so i grafia. Juntament amb això, s'haurien d'analitzar i interpretar les diverses formes de representació de la informació com l'escriptura, la imatge, els gràfics, les taules, els diagrames, el so o els gestos, en format analògic o digital. També s'hauria de processar la informació contextual (elements extralingüístics) i cotextual (elements lingüístics), que permeta comprovar la hipòtesi inicial sobre la intenció i el sentit del text, així com plantejar hipòtesis alternatives.

El professorat hauria d'enfocar aquest procés de comprensió des d'una perspectiva plurilingüe i ajudar en tot moment l'alumnat a desenvolupar una actitud crítica davant dels aspectes socioculturals i sociolingüístics, així com de la diversitat cultural que es mostra, tant en els textos treballats a l'aula com en els mitjans de

comunicació. També es requereixen contextos de comunicació dialògics que estimulen la identificació crítica de prejudicis i estereotips i fomenten l'interés genuí per les diferències i les semblances culturals.

A més, la comprensió lectora s'enfronta a reptes derivats de les noves formes de distribució i interacció amb la informació. La cerca d'informació en textos escrits i multimodals, en suports tant analògics com digitals, resulta clau en la consolidació dels processos de comprensió perquè permet contrastar de manera crítica la fiabilitat de les fonts, validar i sustentar la informació, així com obtindre conclusions rellevants a partir dels textos. En aquest sentit, la competència digital és fonamental en la localització, la selecció i el contrast d'informació de manera autònoma, per a integrar i transformar el coneixement adoptant un punt de vista creatiu, crític i respectuós amb la propietat intel·lectual.

Al final del primer curs de Batxillerat, l'alumnat hauria d'interpretar testos escrits i multimodals en els quals hauria d'identificar la funció comunicativa, el tema principal, les idees secundàries i les línies argumentals bàsiques a partir de la informació, no tan sols lingüística sinó també extralingüística (com ara suports visuals o sons presents en el text multimodal), i també a partir de l'activació dels seus coneixements previs. Quan finalitza el segon curs de Batxillerat, a més, hauria d'interpretar i inferir les diverses línies argumentatives i comparar la informació amb fonts documentals diferents amb la finalitat de fer la seua valoració.

Competència específica 4: Expressió oral.

Produir textos orals, de manera fluïda, autònoma i creativa, aplicant estratègies de planificació, producció i compensació per a expressar conceptes, idees, descripcions, opinions i arguments de manera creativa, adequada i coherent.

Descripció de la competència 4

L'expressió oral implica produir, de manera estructurada i comprensible, conceptes, idees, descripcions, opinions i arguments i adoptar el registre adequat en funció del tipus de text i de la situació comunicativa. En aquesta etapa, l'expressió oral inclou l'exposició de textos de rellevància personal o d'interés públic amb

creativitat, coherència, cohesió i adequació, així com la producció de textos descriptius i narratius orals clars i estructurats, o la participació en debats.

L'expressió oral, en diversos formats i suports, pot incloure l'exposició d'una presentació formal en la qual les idees s'acompanyen d'exemples i detalls pertinents, una descripció clara i detallada, una narració sobre esdeveniments de l'àmbit personal o un debat en el qual s'argumenten idees, seguint una estructura lògica, i s'expliquen els punts a favor i en contra de la perspectiva plantejada.

Per a fer-ho, es poden utilitzar eines analògiques i digitals, així com fer una cerca avançada d'informació en Internet com a font de documentació. A més, cal contrastar de manera crítica la fiabilitat de les fonts, validar i sustentar la informació i obtindre conclusions rellevants. En aquest sentit, la competència digital resulta fonamental en la localització, la selecció i el contrast d'informació de manera autònoma, per a integrar i transformar el coneixement adoptant un punt de vista creatiu, crític i respectuós amb la propietat intel·lectual.

En el format multimodal, la producció inclou l'ús conjunt de diversos recursos per a produir significat (escriptura, imatge, gràfics, taules, diagrames, so o gestos) i la selecció, la configuració i la utilització responsable de dispositius digitals, eines i aplicacions per a comunicar-se, treballar de manera col·laborativa i compartir informació en la xarxa.

Comunicar-se per escrit amb èxit implica tipus de sabers diferents. D'una banda, el coneixement del codi lingüístic, i d'una altra, el de les convencions relacionades amb els diversos tipus de gèneres textuals, sense oblidar les característiques de les eines i els suports que formen part del canal de comunicació utilitzat en cada moment. Les activitats vinculades amb la producció de textos escrits i multimodals acompleixen funcions importants en el camp acadèmic i professional, ja que aprendre a comunicar-se per escrit amb eficàcia i de manera ètica en una llengua estrangera en els àmbits acadèmic i professional resulta de gran importància estratègica per a l'alumnat d'aquesta etapa.

Les estratègies que permeten millorar la producció escrita, tant formal com informal, comprenen en aquesta etapa la planificació, la textualització, la síntesi i la revisió de manera autònoma i sistemàtica, així com l'autoavaluació i coavaluació de les pròpies produccions escrites i les dels companys.

Per això, aquesta competència específica es relaciona tant amb la competència clau en comunicació lingüística com amb la personal, social i d'aprendre a aprendre, ja que els seus processos aprofundeixen en la utilització dels recursos lingüístics propis per a expressar textos escrits i multimodals, així com en la utilització d'estratègies diverses de planificació i revisió, la qual cosa repercuteix en el desenvolupament de l'aprenentatge autònom.

Al final de primer curs de Batxillerat l'alumnat hauria de produir textos correctes, coherents, ben organitzats i adequats al registre, de rellevància personal o d'interés públic coneguts, aplicar estratègies de planificació, producció, textualització i revisió, i valorar de manera crítica la informació continguda en fonts documentals diferents. Al final del segon curs de Batxillerat l'alumnat hauria de produir textos sobre temes de l'àmbit professional i acadèmic i incorporar estratègies d'avaluació de les seues actuacions i de les de tercers. A més, hauria d'analitzar la fiabilitat i la veracitat de les fonts documentals i de la informació que contenen.

Competència específica 6: Interacció oral i escrita.

Interactuar de manera oral, escrita i multimodal, asíncrona i asíncrona, amb autonomia i iniciativa, per a respondre a necessitats comunicatives sobre assumptes de rellevància personal o d'interés públic coneguts per l'alumnat, mitjançant estratègies que permeten desenvolupar el seu repertori lingüístic.

Descripció de la competència 6.

La competència específica d'interacció abasta la comprensió i l'expressió, així com la construcció d'un discurs conjunt, que utilitzarà els repertoris plurilingües i pluriculturals de l'alumnat. La interacció és molt més que la suma de les competències de comprensió i expressió, ja que comprén funcions interpersonals, cooperatives i transaccionals, en les quals s'utilitzen estratègies col·laboratives com respectar el torn de paraula, cooperar i demanar aclariments.

En la interacció s'han d'identificar, seleccionar i usar elements com la cortesia lingüística i l'etiqueta digital, els elements verbals i no verbals de la comunicació i expressions tant predictibles com no predictibles. Estratègies com l'ús de la repetició, mantindre un ritme adequat, prendre la paraula, cooperar i demanar aclariments són essencials en aquesta competència. Així mateix, l'escolta activa serà fonamental

perquè contribueix a la convivència, a la cooperació, a la tolerància i a la comunicació eficaç.

Aquesta competència requereix el treball en grup, a més de la col·laboració i la predisposició a establir un diàleg amb altres usuaris de la llengua. Per tant, l'alumnat hauria de ser capaç d'arribar a un enteniment, dur a terme negociacions de manera empàtica, assertiva i respectuosa cap a la diversitat, així com ser correcte en les formes. És per això que aquesta competència específica té una relació estreta amb la competència clau personal, social i d'aprendre a aprendre, ja que implica la distribució de tasques, recursos i responsabilitats en grup de manera equànime amb la finalitat de contribuir a la consecució d'objectius compartits.

En Batxillerat, l'alumnat hauria de treballar en equip, i per tant, la distribució i l'acceptació de tasques i de responsabilitats de manera equitativa, eficaç, respectuosa i empàtica haurien d'estar orientades a l'assoliment d'uns objectius compartits. Aquest aprenentatge, així com l'aplicació de les normes i els principis que regeixen la cortesia lingüística i l'etiqueta digital, prepara l'alumnat per a l'exercici d'una ciutadania democràtica, responsable, respectuosa, segura i activa.

A més, l'alumnat hauria d'identificar i saber utilitzar el registre adequat a la situació comunicativa (adequació), organitzar les idees amb claredat (coherència), enllaçar els enunciats en seqüències textuals cohesionades (cohesió) i respectar les normes gramaticals i ortogràfiques (correcció). També hauria d'utilitzar les paraules i les estructures precises en els textos orals, escrits i multimodals, i ser conscient de la qualitat i de la creativitat de la pròpia expressió.

Per tant, aquesta competència específica té una relació estreta ab la competència clau de comunicació lingüística, ja que l'alumnat hauria d'expressar-se de manera oral, escrita i multimodal amb fluïdesa, coherència, cohesió i correcció, i participar en interaccions comunicatives de manera cooperativa i respectuosa per a intercanviar coneixement i argumentar les seues opinions. Així mateix, hauria d'expressar i manifestar idees, opinions, sentiments i emocions amb creativitat i esperit crític, i participar de manera activa en els processos de socialització, per la qual cosa es vincula a la competència clau en consciència i expressió culturals.

Al final de primer curs de Batxillerat, l'alumnat hauria d'interactuar en converses sobre temes predictibles i no predictibles, assumptes de l'àmbit personal, social,

professional i acadèmic, amb autonomia i iniciativa, i mostrar interés, respecte i empatia cap als interlocutors. Al final del segon curs de Batxillerat l'alumnat hauria d'interactuar en converses sobre assumptes dels mateixos àmbits amb autonomia, espontaneïtat i creativitat; mostrar interés, respecte i empatia cap als interlocutors, i adequar-se als diversos gèneres dialògics, tant orals com escrits i multimodals.

Competència específica 7: Mediació oral i escrita.

Mediar entre interlocutors, en llengües o varietats lingüístiques diferents, o entre les modalitats o registres d'una mateixa llengua, usant estratègies i coneixements eficaços orientats a explicar conceptes i opinions o a simplificar missatges, així com a transmetre informació de manera eficaç, clara i responsable, i crear una atmosfera positiva que facilite la comunicació.

Descripció de la competència 7

La mediació és l'activitat del llenguatge que consisteix a explicar i facilitar la comprensió de missatges o textos orals, escrits i multimodals, utilitzant estratègies com la reformulació, l'adaptació o la simplificació de la llengua, d'acord amb l'objectiu, la situació i els interlocutors o destinataris de la comunicació.

L'alumnat actua com a agent social encarregat de crear ponts, ajudar a construir i transvasar significats, de manera que es facilite la comprensió i l'expressió de missatges, com també la transmissió d'informació general i específica de manera autònoma, tant en la seua llengua (mediació intralingüística) com entre altres llengües o varietats lingüístiques (mediació interlingüística).

La mediació lingüística tracta desafiaments com la resolució de conflictes de manera dialogada, l'ús de repertoris lingüístics personals entre diferents llengües o la valoració de la diversitat personal i cultural de la llengua estrangera, ja que suposa l'ús d'estratègies i coneixements per a superar barreres lingüístiques i culturals de manera cooperativa, negociar significats i arribar a un enteniment de manera empàtica i creativa. Per aquesta raó, la mediació mostra un estret vincle amb totes les competències clau, especialment amb la personal, social i d'aprendre a aprendre, atés que compara, analitza, avalua i sintetitza dades, informació i idees per a adaptar-les i facilitar la comprensió mútua.

En l'etapa de Batxillerat, la mediació se centra en el rol de la llengua com a eina per a resoldre els reptes que sorgeixen del context comunicatiu, de manera que crea espais i condicions propícies per a la comunicació i l'aprenentatge, fomenta la participació dels altres per a construir i entendre significats nous i transmet informació nova de manera apropiada, responsable i constructiva.

Les activitats vinculades amb la mediació de textos orals, escrita i multimodals compleixen funcions importants en el camp acadèmic i professional, ja que aprendre a comunicar-se amb eficàcia i de manera ètica en una llengua estrangera en els àmbits acadèmic i professional resulta de gran importància estratègica per a l'alumnat d'aquest etapa. Entre aquestes, s'hi inclou el fet d'explicar dades a partir de gràfics o diagrames, parafrasejar, resumir informació de textos orals i escrits, prendre notes, interpretar i traduir textos, així com participar en tasques col·laboratives per a facilitar la interacció i l'enteniment pluricultural en entorns cooperatius d'intercanvi d'informació, adaptats al seu nivell i combinant el seu repertori lingüístic.

Per a fer-ho, es poden emprar tant mitjans convencionals com aplicacions o plataformes virtuals per a traduir, analitzar, interpretar i compartir continguts que, en aquesta etapa, versaran sobre assumptes de rellevància personal per a l'alumnat o d'interés públic. La mediació facilita el desenvolupament del pensament estratègic de l'alumnat, ja que suposa fer una elecció adequada de les destreses i les estratègies més adequades del seu repertori per a aconseguir una comunicació eficaç, però també per a afavorir la participació pròpia i d'altres persones en entorns cooperatius d'intercanvi d'informació.

Al final del primer curs de Batxillerat, l'alumnat hauria de ser capaç de mediar en situacions quotidianes, de manera que hauria d'interpretar i traslladar la informació bàsica de manera oral i escrita, i utilitzar estratègies con traduir, resumir, adaptar, simplificar o reformular la llengua, perquè pot emprar recursos analògics i digitals de suport. Al final del segon curs de Batxillerat, l'alumnat hauria de ser capaç, a més, d'adequar-se a diversos registres o varietats lingüístiques, així com a intencions comunicatives i tipus de textos diferents.

2.2.3. Criteris d'avaluació

Els criteris d'avaluació de la matèria estableixen el nivell de consecució de les competències específiques que s'espera al final de cadascun dels cursos de Batxillerat. En la seua formulació s'inclou l'actuació que l'alumnat ha de dur a terme, els sabers implicats i la situació o context en què s'espera que els mobilitze. En la gradació s'han pres com a referència els descriptors del Marc Europeu Comú de Referència per a les Llengües i el Marc Europeu Comú de Referència de les Llengües: aprenentatge, ensenyament i avaluació (MECR), adaptats a la maduresa i el desenvolupament psicoevolutiu propi de l'etapa de Batxillerat.

Els criteris d'avaluació valoren la consecució de les competències específiques per part de l'alumnat, per la qual cosa s'hi presenten vinculats. En la formulació competencial es plantegen enunciant l'actuació que l'alumnat ha de dur a terme, els sabers que necessita mobilitzar per a fer-ho i el context en el qual es duria a terme. La gradació dels criteris d'avaluació està basada en el MECR, encara que estan adequats a la maduresa i el desenvolupament de l'alumnat de l'etapa de Batxillerat.

***Criteris per a l'avaluació qualitativa i quantitativa i instrument de recollida d'informació.**

- Competència específica 1

1r curs	2n curs
Contrastar les similituds i les diferències entre diferents llengües i varietat lingüístiques de la llengua estrangera, sobre aspectes generals del seu funcionament, de manera crítica.	Contrastar i valorar de manera crítica les similituds i les diferències entre diferents llengües i varietats lingüístiques de la llengua estrangera, de manera crítica, sobre aspectes generals i específics del seu funcionament.
Reconéixer i utilitzar, amb iniciativa i creativitat, els coneixements i les estratègies que constitueixen el seu repertori lingüístic, amb ajuda o sense	Utilitzar i valorar, amb iniciativa, creativitat i de manera crítica, els coneixements i les estratègies que constitueixen el seu repertori lingüístic,

d'altres interlocutors, utilitzant suports analògics i digitals.	sense ajuda d'altres interlocutors, utilitzant suports analògics i digitals.
Analitzar els progressos i les dificultats d'aprenentatge de la llengua estrangera, seleccionar les estratègies més adequades i eficaces per a superar aquestes dificultats i consolidar-les, i fer activitats de planificació del propi aprenentatge, autoavaluació i coavaluació.	Valorar de manera crítica els progressos i les dificultats d'aprenentatge de la llengua estrangera i aplicar les estratègies més adequades i eficaces per a superar aquestes dificultats i consolidar-les, fer activitats de planificació del propi aprenentatge, autoavaluació i coavaluació, i explicitar i compartir aquests processos.
Analitzar de manera crítica la diversitat lingüística, cultural i artística pròpia de països on es parla la llengua estrangera, i solucionar malentesos d'origen sociocultural que dificulten la comunicació.	Valorar de manera crítica la diversitat lingüística, cultural i artística pròpia de països on es parla la llengua estrangera, i solucionar malentesos d'origen sociocultural que dificulten la comunicació.
Actuar de manera respectuosa i empàtica en situacions interculturals, i avaluar i rebutjar qualsevol tipus de discriminació, prejudici i estereotip.	Actuar de manera respectuosa i empàtica en situacions interculturals, i avaluar i rebutjar qualsevol tipus de discriminació, prejudici i estereotip.

- **Competència específica 2: Comprensió oral.**

1r curs	2n curs
Interpretar, amb autonomia i iniciativa, textos informatius, expositius, descriptius, narratius, argumentatius i literaris orals, sobre temes de l'àmbit personal, social, professional i acadèmic, així com textos literaris adequats al seu nivell.	Interpretar i valorar de manera crítica textos informatius, expositiu, descriptius, narratius, argumentatius i literaris orals, sobre temes de l'àmbit personal, social, professional i acadèmic, així com textos literaris adequats al seu nivell.

Extraure la informació rellevant i les línies argumentals més destacades, així com valorar de manera crítica el contingut i la intenció dels textos orals en llengua estàndard.	Extraure la informació rellevant i les línies argumentals més destacades, així com valorar de manera crítica el contingut, la intenció, els trets discursius i certs matisos, com la ironia o l'ús estètic de la llengua, dels textos orals en llengua estàndard.
Seleccionar informació oral, tant en eines analògiques com digitals en la cerca avançada d'informació, valorant de manera crítica la informació continguda en les fonts.	Seleccionar informació oral, tant en eines analògiques com digitals, en la cerca avançada d'informació, analitzar les fonts documentals i valorar de manera crítica la informació que contenen.

- **Competència específica 3: Comprensió escrita.**

1r curs	2n curs
Interpretar, amb autonomia i iniciativa, textos escrits i multimodals informatius, expositius, descriptius, narratius, argumentatius i literaris, sobre assumptes de l'àmbit personal, social, professional i acadèmic.	Interpretar, amb autonomia i iniciativa, textos escrits i multimodals informatius, expositius, descriptius, narratius, argumentatius i literaris, sobre assumptes de l'àmbit personal, social, professional i acadèmic.
Valorar de manera crítica el contingut, la intenció i els trets discursius de textos escrits i multimodals, especialment els textos acadèmics, de mitjans de comunicació i de ficció.	Valorar de manera crítica el contingut, la intenció, els trets discursius i matisos com la ironia o l'ús estètic de la llengua, de textos escrits i multimodals, especialment els textos acadèmics, de mitjans de comunicació i de ficció.

Localitzar, seleccionar i contrastar la informació en mitjans analògics i digitals, amb iniciativa, de diversos textos escrits i multimodals sobre assumptes de l'àmbit personal, social, professional i acadèmic, valorant de manera crítica la informació continguda en les fonts documentals.	Localitzar, seleccionar, contrastar i valorar de manera crítica la informació en mitjans analògics i digitals, amb iniciativa, de diversos textos escrits i multimodals sobre assumptes de l'àmbit personal, social, professional i acadèmic, analitzant les fonts documentals i valorant de manera crítica la informació que contenen.

- **Competència específica 4: Expressió oral.**

1r curs	2n curs
Expressar oralment, amb fluïdesa i correcció, textos clars, coherents ben organitzats, adequats a la situació comunicativa i en diferents registres, sobre assumptes de l'àmbit personal, social, professional i acadèmic, amb la finalitat d'informar, exposar, descriure, narrar i argumentar.	Expressar oralment, amb fluïdesa, facilitat i naturalitat, evitant errors importants, textos clars, coherents, ben organitzats, adequats a la situació comunicativa i en registres diferents, sobre assumptes de l'àmbit personal, social, professional i acadèmic, amb la finalitat d'informar, exposar, descriure, narrar i argumentar.
Utilitzar estratègies de cerca d'informació, planificació, producció, compensació i revisió, amb iniciativa i creativitat, i recursos verbals i no verbals per a expressar les idees de manera eficaç.	Utilitzar estratègies de cerca d'informació, planificació, producció, compensació i revisió, amb iniciativa i creativitat, i recursos verbals i no verbals per a expressar les idees de manera eficaç i per a avaluar les seues produccions o les dels altres interlocutors.
Utilitzar, amb iniciativa i creativitat, recursos diversos en eines analògiques i	Utilitzar, amb iniciativa i creativitat, recursos diversos en eines analògiques i

digitals per a la cerca avançada d'informació, i valorar de manera crítica la informació continguda en les fonts documentals.	digitals per a la cerca avançada d'informació, analitzar les fonts documentals i valorar de manera crítica la informació que contenen.

- **Competència específica 5: Expressió escrita.**

1r curs	2n curs
Produir textos escrits i multimodals, coherents, cohesionats i correctes, ben organitzats, adequats a la situació comunicativa i en diferents registres, sobre assumptes de l'àmbit personal, social, professional i acadèmic, amb la finalitat d'informar, narrar, descriure, opinar i argumentar, encara que continguen algun error que no impedisca la comprensió general del text.	Produir textos escrits i multimodals, coherents, cohesionats i correctes, ben organitzats, adequats a la situació comunicativa i en diferents registres, sobre assumptes de l'àmbit personal, social, professional i acadèmic, amb la finalitat d'informar, narrar, descriure, opinar i argumentar.
Utilitzar estratègies de cerca d'informació, planificació, textualització, síntesi i revisió, amb iniciativa i creativitat, per a expressar les idees contingudes en les textos de manera eficaç.	Utilitzar estratègies de cerca d'informació, planificació, textualització, síntesi i revisió, amb iniciativa i creativitat, per a expressar les idees contingudes en les textos de manera eficaç i per a avaluar les pròpies produccions o les dels altres interlocutors.
Utilitzar, amb iniciativa i creativitat, recursos diversos en eines analògiques i digitals per a la cerca avançada d'informació, i valorar de manera crítica la informació continguda en les fonts documentals.	Utilitzar, amb iniciativa i creativitat, recursos diversos en eines analògiques i digitals per a la cerca avançada d'informació, i analitzant les fonts documentals i valorant de manera crítica la informació que contenen.

- **Competència específica 6: Interacció oral i escrita.**

1r curs	2n curs
Interactuar amb iniciativa en converses amb suficient fluïdesa, precisió i espontaneïtat, usant estratègies de cooperació i emprant recursos analògics i digitals, sobre assumptes de l'àmbit personal, social, professional i acadèmic.	Interactuar amb iniciativa i creativitat en converses amb prou fluïdesa, precisió i espontaneïtat, usant estratègies de cooperació i emprant recursos analògics i digitals, sobre assumptes de l'àmbit personal, social, professional i acadèmic.
Utilitzar estratègies de cooperació, cessió i presa de torns de paraula, així com estratègies per a sol·licitar i formular aclariments i explicacions, col·laborar, debatre i resoldre problemes, i utilitzar la cortesia lingüística, l'etiqueta digital i el llenguatge no verbal amb la finalitat d'arribar a un objectiu comú.	Utilitzar estratègies complexes de cooperació, cessió i presa de torns de paraula, així com estratègies per a sol·licitar i formular aclariments i explicacions, col·laborar, debatre i resoldre problemes, i utilitzar la cortesia lingüística, l'etiqueta digital i el llenguatge no verbal amb la finalitat d'arribar a un objectiu comú.
Mostrar interés, respecte i empatia cap als interlocutors en contextos pluriculturals, quotidians, formals i informals, de manera autònoma.	Mostrar interés, respecte i empatia cap als interlocutors en contextos pluriculturals, quotidians, formals i informals, de manera autònoma i raonada.

- **Competència específica 7: Mediació oral i escrita.**

1r curs	2n curs
Mediar en situacions quotidianes de l'àmbit personal, social, professional o acadèmic, i transmetre la informació essencial.	Mediar en situacions quotidianes de l'àmbit personal, social, professional o acadèmic, transmetre la informació essencial i donar l'opinió i els

	suggeriments sobre possibles solucions o vies d'actuació.
Interpretar, parafrasejar, resumir o traduir textos, conceptes i comunicacions breus combinant el seu repertori lingüístic amb iniciativa i creativitat.	Interpretar, parafrasejar, resumir o traduir textos, conceptes i comunicacions combinant el seu repertori lingüístic i adequant-se a les varietats o als registres de la llengua amb iniciativa i creativitat.
Transmetre oralment la idea general i els punts principals de fragments breus d'informació relativa a temes d'interés general, personal o d'actualitat com ara avisos, prospectes, fullets, correspondència o notícies, sempre que tinguen una estructura clara i utilitzen una varietat estàndard.	Transmetre oralment la idea general, els punts principals i les dades rellevants de fragments breus d'informació relativa a temes d'interés general, personal o d'actualitat com ara avisos, prospectes, fullets, correspondència o notícies, sempre que tinguen una estructura clara i utilitzen una varietat estàndard.
Transmetre per escrit la idea general i els punts principals de fragments breus d'informació relatius a temes d'interés general, personal o d'actualitat com ara instruccions, notícies o correspondència personal, sempre que aquests tinguen una estructura clara i utilitzen una varietat estàndard.	Transmetre per escrit la idea general, els punts principals i les dades rellevants de fragments breus d'informació relatius a temes d'interés general, personal o d'actualitat com ara instruccions, notícies o correspondència personal, sempre que aquests tinguen una estructura clara i utilitzen una varietat estàndard.
Seleccionar i utilitzar estratègies de simplificació, adaptació i reformulació de la llengua, que faciliten la comprensió i l'expressió oral i escrita de la informació en diverses llengües i emprar recursos i	Utilitzar estratègies de simplificació, adaptació i reformulació de la llengua, que faciliten la comprensió i l'expressió oral i escrita de la informació en diverses llengües, adequades a les intencions

suports analògics o digitals, en funció de les necessitats de cada moment.	comunicatives, a les característiques contextuals i als tipus de textos, i emprar recursos i suports analògics o digitals, en funció de les necessitats de cada moment.

2.2.4. Sabers bàsics

La matèria de Llengua Estrangera, en el desenvolupament de les competències específiques de comprensió, expressió, interacció i mediació, fomenta que l'alumnat puga adquirir els elements bàsics de la cultura en els aspectes humanístics, cosa que contribueix al desenvolupament i a la consolidació d'hàbits d'estudi i de treball, com a preparació a la incorporació a estudis posteriors i la inserció laboral. Al mateix temps, promou el desenvolupament de valors com el respecte als drets i les llibertats individuals, la igualtat efectiva, l'esforç i la responsabilitat individuals, així com l'aprenentatge al llarg de la vida amb l'adquisició d'hàbits de treball i coneixements en l'àmbit lingüístic.

Per a l'aprenentatge de la llengua estrangera i el desenvolupament de la seua dimensió comunicativa i intercultural, cal adoptar un enfocament comunicatiu en el qual destaque l'aprenentatge orientat a l'acció, tenint com a referent el Marc Comú Europeu de Referència per a les Llengües: aprenentatge, ensenyament, avaluació (MECR) (volum complementari). Aquest enfocament considera que els usuaris d'una llengua, així com l'alumnat que l'aprén, són agents socials, és a dir, són membres d'una societat que duu a terme una sèrie de tasques, no només relacionades amb la llengua, en un entorn i circumstàncies específics. Per això, metodologies comunicatives com l'aprenentatge basat en tasques o l'enfocament orientat a l'acció resulten apropiades per al desenvolupament competencial del currículum en aquesta matèria, així com l'ús d'altres metodologies eclèctiques que seguisquen un enfocament comunicatiu.

La matèria de Llengua Estrangera presenta una continuïtat en les competències específiques respecte d'Educació Bàsica, ja que suposa una

progressió pel que fa als sabers adquirits al llarg d'aquesta etapa, i implica una ampliació i un aprofundiment de les competències específiques de comprensió, expressió, interacció i mediació, així com l'extensió quant als àmbits de les situacions comunicatives, els gèneres textuals i la utilització de suports digitals en relació amb els treballats en l'etapa anterior. Així mateix, la progressió d'una etapa a l'altra comporta aprofundir en la reflexió sobre el funcionament i el contrast de llengües diferents del seu repertori lingüístic, així com la incorporació de diverses llengües en les activitats de mediació lingüística per al desenvolupament de la seua consciència plurilingüe i pluricultural. De la mateixa manera, el treball amb la resta de matèries de Batxillerat, en què s'involucren aspectes com ara el foment de l'esperit crític i científic o l'emprenedoria social i empresarial, promou que l'alumnat establisca les bases per a la seua orientació educativa i professional posterior. En aquest sentit, el coneixement i l'habilitat de comunicar-se en una o mes llengües estrangeres resulta essencial.

El currículum de la matèria està estructurat a partir de set **competències específiques**: multilingüisme i interculturalitat, comprensió oral, comprensió escrita, expressió oral, expressió escrita, interacció oral i escrita, i mediació oral i escrita. Aquestes competències suposen un aprofundiment i una ampliació respecte de les adquirides al final de l'Educació Bàsica, que seran la base per a aquesta nova etapa i es desenvoluparan a partir dels repertoris i les experiències de l'alumnat. Això implica un desenvolupament superior de les activitats i estratègies comunicatives de comprensió, producció, interacció i mediació, entesa en aquesta etapa com l'activitat orientada a atendre la diversitat i a col·laborar i solucionar problemes d'enteniment. La progressió també comporta una reflexió més crítica i sistemàtica dels repertoris individuals de l'alumnat. També s'espera en aquesta etapa un grau d'aprofundiment més elevat en els sabers necessaris per a gestionar situacions de contacte intercultural, una capacitat superior de pensament crític i de comprensió i adaptació a la diversitat lingüística, artística i cultural. Tot això amb la finalitat última de fomentar la comprensió mútua i de contribuir al desenvolupament d'una cultura compartida.

Per al conjunt de les competències de la matèria de Llengua Estrangers s'estableixen **sabers bàsics** dividits en tres grans blocs: Llengua i Ús, Estratègies comunicatives, i Cultura i societat. El bloc de Llengua i ús inclou el conjunt necessari

de sabers per al desenvolupament d'activitats comunicatives de comprensió, expressió, interacció i mediació; el bloc d'Estratègies comunicatives incorpora les destreses necessàries per a dur a terme els diversos processos implicats en el desenvolupament de les competències en situacions i contextos comunicatius diferents; el bloc de Cultura i societat comprén coneixements relatius a aspectes culturals (i transversals) de les cultures i societats vehiculades en la llengua estrangera. S'espera que l'alumnat siga capaç de posar en funcionament els sabers bàsics de les situacions comunicatives relatives als àmbits següents: personal, social, professional i acadèmic, i a partir de textos sobre temes quotidians, d'actualitat, de rellevància personal o d'interés públic, que incloguen reptes i desafiaments del segle XXI.

D'acord amb l'enfocament orientat a l'acció que planteja el Marc Europeu Comú de Referència per a les Llengües i el Marc europeu Comú de Referència de les Llengües: aprenentatge, ensenyament, avaluació (MECR), el caràcter competencial d'aquest currículum convida al professorat a crear tasques comunicatives interdisciplinàries, contextualitzades, significatives i rellevants, similars a les que l'alumnat es trobarà en la vida real. Per això, cal desenvolupar situacions d'aprenentatge en què es considere l'alumnat com a agent social progressivament autònom i responsable del seu propi procés d'aprenentatge. Això implica tindre en compte els seus repertoris lingüístics, interessos i circumstàncies específiques, amb la finalitat d'establir les bases per a l'aprenentatge al llarg de tota la vida.

Els sabers bàsic de la matèria de Llengua Estrangera són compartits pel conjunt de les competències específiques, ja que l'articulació, la mobilització i l'aprenentatge d'aquestes són necessaris per a aconseguir tant el desenvolupament de la competència comunicativa com la consciència plurilingüe i intercultural de l'alumnat.

Per a seleccionar els sabers basics s'ha tingut en compte la necessita d'incorporar continguts que engloben coneixements, destreses i actituds que servisquen de guia al professorat en el disseny de situacions d'aprenentatge en les quals l'alumnat resolga situacions comunicatives quotidianes típiques de l'entorn, siguen de l'àmbit personal, del social, de l'educatiu o del professional.

L'organització dels sabers s'ha dut a terme atenent la necessitat de relacionar el conjunt de les competències específiques de la matèria amb els coneixements i les destreses necessaris per a aplicar-los en diferents situacions comunicatives. La integració dels sabers en les situacions d'ús lingüístic suposa també l'atenció als valors i a les actituds que fomenten la consciència plurilingüe i intercultural de l'alumnat. En canvi, la seua disposició no denota una jerarquia ni suggereix un treball separat dels continguts de cada apartat, sinó al contrari: els diversos sabers bàsic dels diferents blocs s'han de combinar entre si en el disseny de les situacions d'aprenentatge.

Els sabers bàsic de la matèria de Llengua Estrangers es divideixen en tres grans blocs, que s'han de desenvolupar al llarg dels dos cursos del Batxillerat. El primer bloc, Llengua i ús, integra els sabers pròpiament lingüístics de la llengua estrangera: fonètica i fonologia, ortografia, gramàtica, vocabulari, funcions comunicatives i gèneres textuals.

El segon bloc, Estratègies comunicatives, incorpora les destreses i les habilitats necessàries per a actuar en les situacions comunicatives, així com per a reflexionar sobre l'ús dels diversos sabers del seu repertori lingüístic i analitzar el procés d'aprenentatge propi. Dins d'aquest bloc cal destacar el subgrup de sabers relacionats amb el tractament de la informació, com ara el tractament de dades bibliogràfiques, l'anàlisi de fonts documentals, així com la informació continguda en aquestes. En aquest etapa, els contextos d'ús de la llengua estrangera s'amplien a l'àmbit acadèmic, per la qual cosa aspectes com l'autoria, la propietat intel·lectual i la documentació de les fonts consultades resulten necessaris.

El tercer bloc, Cultura i societat, conjumina els coneixements relatius a aspectes culturals i transversals de les cultures i les societats vehiculades en la llengua estrangera, i la seua valoració com a oportunitat de creixement i de relació amb els altres. També s'atén la diversitat plurilingüe i pluricultural perquè l'alumnat siga capaç de reconéixer, rebutjar i actuar contra estereotips o usos discriminatoris del llenguatge.

Bloc 1: Llengua i ús

Llengua i ús. Transversal a totes les CE	1r curs	2n curs
Funcions comunicatives		
• Funcions comunicatives adequades a l'àmbit i al context comunicatiu: descriure fenòmens i esdeveniments; donar instruccions i consells; narrar esdeveniments passats puntuals i habituals, descriure estats i situacions presents, i expressar successos futurs i de prediccions a curt, mitjà i llarg termini; expressar emocions; expressar l'opinió; expressar argumentacions; reformular, presentar les opinions d'uns altres i resumir.	X	X
Unitats lingüístiques		
• Unitats lingüístiques d'ús comú i significats associats a aquestes unitats, com ara l'expressió de l'entitat i les seues propietats, la quantitat i la qualitat, l'espai i les relacions espacials, el temps i les relacions temporals, l'afirmació, la negació, la interrogació i l'exclamació, i relacions lògiques elementals.	X	X
Models contextuals i gèneres discursius.		
• Models contextuals i gèneres discursius d'ús comú en la comprensió, producció i coproducció de textos orals, escrits i multimodals, breus i senzills, literaris i no literaris: característiques i reconeixement del context (participants i situació), expectatives generades pel context; organització i estructuració segons el gènere, la funció textual i l'estructura.	X	X
Expressions i lèxic		
• Lèxic comú i especialitzat d'interés per a l'alumnat relatiu a temps i espai; estats i esdeveniments; activitats, procediments i processos; relacions personals, socials, acadèmiques i professionals; educació, treball i emprenedoria; llengua i comunicació intercultural; ciència i	X	X

tecnologia; història i cultura; així com estratègies d'enriquiment lèxic (derivació, famílies lèxiques, polisèmia, sinonímia, antonímia). • Expressions i lèxic específic per a reflexionar i compartir la reflexió sobre la comunicació, la llengua, l'aprenentatge i les eines de comunicació i aprenentatge (metallenguatge).	X	X
Patrons sonors, accentuals i rítmics		
• Patrons sonors, accentuals, rítmics i d'entonació, i significats i intencions comunicatives generals associats a aquests patrons. Alfabet fonètic bàsic.	X	X
Convencions ortogràfiques		
• Convencions ortogràfiques bàsiques i significats i intencions comunicatives associades als formats, els patrons i els elements gràfics.	X	X
Reflexió sobre la llengua		
• Comparació sistemàtica entre llengües a partir d'elements de la llengua estrangera i d'altres llengües: origen i parentius.	X	X

Bloc 2: Estratègies comunicatives.

Estratègies comunicatives. Transversal a totes les CE	**1r curs**	**2n curs**
Estratègies de comprensió i producció		
• Estratègies per a la planificació, l'execució, el control i la reparació de la comprensió, la producció i la coproducció de textos orals, escrits i multimodals.	X	X
Estratègies conversacionals		
• Convencions i estratègies conversacionals, en format síncron o asíncron, per a iniciar, mantindre i acabar la comunicació, prendre i cedir la paraula, demanar i donar aclariments i explicacions, reformular, comparar i	X	X

contrastar, resumir i parafrasejar, col·laborar, negociar significats i detectar la ironia. • Estratègies i tècniques per a respondre eficaçment i amb un alt grau d'autonomia, adequació i correcció a una necessitat comunicativa concreta i superar les limitacions derivades del nivell de competència en la llengua estrangera i en les altres llengües del repertori lingüístic propi. • Estratègies per a identificar, organitzar, retindre, recuperar i utilitzar creativament unitats lingüístiques (lèxic, morfosintaxi, patrons sonors) a partir de la comparació de les llengües i varietats que conformen el repertori lingüístic personal.	X X	X X
Intercanvis culturals i mediació		
• Coneixements, destreses i actituds que permeten dur a terme activitats de mediació en situacions quotidianes. • Interés i iniciativa en la realització d'intercanvis comunicatius a través de diversos mitjans amb parlants o estudiants de la llengua estrangera, així com per conéixer informacions culturals dels països on es parla la llengua estrangera. • Aplicació de les estratègies que permeten resoldre conflictes interculturals en contextos personals, socials, educatius i professionals.	X X X	X X X
Estratègies d'autoavaluació i coavaluació		
• Autoconfiança, iniciativa i assertivitat. Estratègies d'autoreparació i autoavaluació com a manera de progressar en l'aprenentatge autònom de la llengua estrangera.	X X	X X

• Estratègies i eines, analògiques i digitals, individuals i cooperatives per a l'autoavaluació, la coavaluació i l'autoreparació.		
Tractament de la informació		
• Recursos per a l'aprenentatge i estratègies de cerca, selecció d'informació i curació de continguts: diccionaris, llibres de consulta, biblioteques, mediateques, etiquetes en la xarxa, recursos digitals i informàtics.	X	X
• Respecte a la propietat intel·lectual i drets d'autor sobre les fonts consultades i els continguts utilitzats: eines per al tractament de dades bibliogràfiques i recursos per a evitar el plagi.	X	X
• Eines analògiques i digitals d'ús comú per a la comprensió, la producció i la coproducció oral, escrita i multimodal, i plataformes virtuals d'interacció, col·laboració i cooperació educativa (aules virtuals, videoconferències, eines digitals col·laboratives) per a l'aprenentatge, la comunicació i el desenvolupament de projectes amb parlants o estudiants de la llengua estrangera.	X	X
• Anàlisi de fonts documentals, valoració de la informació continguda en aquestes i normes que regeixen la propietat intel·lectual.	X	X

Bloc 3: Cultura i societat.

Cultura i societat. Transversal a totes les CE	**1r curs**	**2n curs**
Aspectes socioculturals i sociolingüístics		
• Aspectes socioculturals i sociolingüístics relatius a convencions socials, normes de cortesia i registres; institucions, costums i rituals; valors, normes, creences i actituds; estereotips i tabús; llenguatge no verbal; història, cultura i comunitats; relacions interpersonals i processos	X	X

de globalització en països on es parla la llengua estrangera. • Valoració crítica de les diferències en la comunicació no verbal entre les diferents llengües i cultures. • Adaptació del territori comunicatiu propi al context social i cultural en el qual es desenvolupa la comunicació.	X X	X X
Diversitat lingüística i intercultural		
• Anàlisi de les diferències i la diversitat plurilingüe i intercultural. • Respecte i valoració crítica de les diferències i de la diversitat plurilingüe i intercultural. • Diferències entre llengua i societat, varietats geogràfiques de la llengua estrangera, registres (estàndard, informal, col·loquial). • Estereotips d'altres cultures en què es parla la llengua estrangera en contrast amb els propis. • Estratègies per a entendre i apreciar la diversitat lingüística, cultural i artística, atenent valora ecosocials i democràtics. • Estratègies de detecció, rebuig i actuació davant d'usos discriminatoris del llenguatge verbal i no verbal.	X X X X X	X X X X X
Llengua estrangera com a mitjà de comunicació		
• La llengua estrangera com a mitjà de comunicació i entesa entre pobles, facilitadora de l'accés a altres cultures i altres llengües i com a eina de participació social i d'enriquiment personal. • Patrons culturals propis de la llengua estrangera.	X X	X X

2.3 Concreció curricular de la matèria anglés al cicle formatiu de Grau Mitjà de xarxes i sistemes microinformàtics. Mòdul: anglés tècnic 1.

2.3.1 Competència general del títol.

Introducció al cicle formatiu: El títol de Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes queda identificat pels següents elements:

Denominació: Sistems Microinformàtics i Xarxes

Nivell: Formació Professional de Grau Mitjà

Duració: 2.000 hores.

Familia Professional: Informàtica i Comunicacions.

Referent europeu: CINE-3

- Perfil professional: El perfil professional del títol de Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes queda determinat per la seua competència general, les seues competències professionals, personals i socials, i per la relació de qualificacions i, en el seu cas, unitats de competència del Catàleg Nacional de Qualificacions Professionals incloses en el títol.

-Competència general: La competència general d'aquest títol consisteix a instal·lar, configurar i mantindre sistemes microinformàtics, aïllats o en xarxa, així com xarxes locals en xicotets entorns, assegurant la seua funcionalitat i aplicant els protocols de qualitat, seguretat i respecte al medi ambient establert.

2.3.2 Competències professionals, personals i socials (CPPS).

Les competències professionals, personals i socials d'aquest títol són les que es relacionen a continuació:

a) Determinar la logística associada a les operacions d'instal·lació, configuració i manteniment de sistemes microinformàtics, interpretant la documentació tècnica associada i organitzant els recursos necessaris.

b) Muntar i configurar ordinadors i perifèrics, assegurant el seu funcionament en condicions de qualitat i seguretat.

c) Instal·lar i configurar programari bàsic i d'aplicació, assegurant el seu funcionament en condicions de qualitat i seguretat.

d) Replantejar el cablejat i l'electrònica de xarxes locals en xicotets entorns i la seua connexió amb xarxes d'àrea extensa canalitzant a un nivell superior els supòsits que així ho requerisquen.

e) Instal·lar i configurar xarxes locals cablejades, sense fils o mixtes i la seua connexió a xarxes públiques, assegurant el seu funcionament en condicions de qualitat i seguretat.

f) Instal·lar, configurar i mantindre serveis multiusuari, aplicacions i dispositius compartits en un entorn de xarxa local, ateses les necessitats i requeriments especificats.

g) Realitzar les proves funcionals en sistemes microinformàtics i xarxes locals, localitzant i diagnosticant disfuncions, per a comprovar i ajustar el seu funcionament.

h) Mantindre sistemes microinformàtics i xarxes locals, substituint, actualitzant i ajustant els seus components, per a assegurar el rendiment del sistema en condicions de qualitat i seguretat.

i) Executar procediments establerts de recuperació de dades i aplicacions davant fallades i pèrdues de dades en el sistema, per a garantir la integritat i disponibilitat de la informació.

j) Elaborar documentació tècnica i administrativa del sistema, complint les normes i reglamentació del sector, per al seu manteniment i l'assistència al client.

k) Elaborar pressupostos de sistemes a mesura complint els requeriments del client.

l) Assessorar i assistir al client, canalitzant a un nivell superior els supòsits que el requerisquen, per a trobar solucions adequades a les necessitats d'aquest.

m) Organitzar i desenvolupar el treball assignat mantenint unes relacions professionals adequades a l'entorn de treball.

n) Mantindre un esperit constant d'innovació i actualització en l'àmbit del sector informàtic.

o) Utilitzar els mitjans de consulta disponibles, seleccionant el més adequat en cada cas, per a resoldre en temps raonable dubtes professionals.

p) Aplicar els protocols i normes de seguretat, qualitat i respecte al medi ambient en les intervencions realitzades.

q) Complir amb els objectius de la producció, col·laborant amb l'equip de treball i actuant conforme als principis de responsabilitat i tolerància.

r) Adaptar-se a diferents llocs de treball i noves situacions laborals originats per canvis tecnològics i organitzatius en els processos productius.

s) Resoldre problemes i prendre decisions individuals seguint les normes i procediments establerts definits dins l'àmbit de la seua competència.

t) Exercir els seus drets i complir amb les obligacions derivades de les relacions laborals, d'acord amb el que s'estableix en la legislació vigent.

u) Gestionar la seua carrera professional, analitzant les oportunitats d'ocupació, autoocupació i aprenentatge.

v) Crear i gestionar una petita empresa, realitzant un estudi de viabilitat de productes, planificació de la producció i comercialització.

x) Participar de manera activa en la vida econòmica, social i cultural, amb una actitud crítica i responsable.

2.3.3 Objectius generals.

Els objectius generals d'aquest cicle formatiu són els següents:

a) Organitzar els components físics i lògics que formen un sistema microinformàtic, interpretant la seua documentació tècnica, per a aplicar els mitjans i mètodes adequats a la seua instal·lació, muntatge i manteniment.

b) Identificar, assemblar i connectar components i perifèrics utilitzant les eines adequades, aplicant procediments, normes i protocols de qualitat i seguretat, per a muntar i configurar ordinadors i perifèrics.

c) Reconèixer i executar els procediments d'instal·lació de sistemes operatius i programes d'aplicació, aplicant protocols de qualitat, per a instal·lar i configurar sistemes microinformàtics.

d) Representar la posició dels equips, línies de transmissió i altres elements d'una xarxa local, analitzant la morfologia, condicions i característiques del desplegament, per a replantejar el cablejat i l'electrònica de la xarxa.

e) Situar i fixar equips, línies, canalitzacions i altres elements d'una xarxa local cablejada, sense fil o mixta, aplicant procediments de muntatge i protocols de qualitat i seguretat, per a instal·lar i configurar xarxes locals.

f) Interconnectar equips informàtics, dispositius de xarxa local i de connexió amb xarxes d'àrea extensa, executant els procediments per a instal·lar i configurar xarxes locals.

g) Localitzar i reparar avaries i disfuncions en els components físics i lògics per a mantindre sistemes microinformàtics i xarxes locals.

h) Substituir i ajustar components físics i lògics per a mantindre sistemes microinformàtics i xarxes locals.

i) Interpretar i seleccionar informació per a elaborar documentació tècnica i administrativa.

j) Valorar el cost dels components físics, lògics i la mà d'obra, per a elaborar pressupostos.

k) Reconèixer característiques i possibilitats dels components físics i lògics, per a assessorar i assistir a clients.

l) Detectar i analitzar canvis tecnològics per a triar noves alternatives i mantindre's actualitzat dins del sector.

m) Reconèixer i valorar incidències, determinant les seues causes i descrivint les accions correctores per a resoldre-les.

n) Analitzar i descriure procediments de qualitat, prevenció de riscos laborals i mediambientals, assenyalant les accions a realitzar en els casos definits per a actuar d'acord amb les normes estandarditzades.

o) Valorar les activitats de treball en un procés productiu, identificant la seua aportació al procés global per a aconseguir els objectius de la producció.

p) Identificar i valorar les oportunitats d'aprenentatge i ocupació, analitzant les ofertes i demandes del mercat laboral per a gestionar la seua carrera professional.

q) Reconèixer les oportunitats de negoci, identificant i analitzant demandes del mercat per a crear i gestionar una petita empresa.

r) Reconèixer els seus drets i deures com a agent actiu en la societat, analitzant el marc legal que regula les condicions socials i laborals per a participar com a ciutadà democràtic.

2.3.4 Entorn professional.

Un Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes exerceix la seua activitat principalment en empreses del sector serveis que es dediquen a la comercialització, muntatge i reparació d'equips, xarxes i serveis microinformàtics en general, com a part del suport informàtic de l'organització o en entitats de qualsevol grandària i sector productiu que utilitzen sistemes microinformàtics i xarxes de dades per a la seua gestió.

Els llocs de treball més rellevants que pot ocupar són els següents:

- Tècnic instal·lador-reparador d'equips informàtics.
- Tècnic de suport informàtic.
- Tècnic de xarxes de dades.
- Reparador de perifèrics de sistemes microinformàtics.
- Comercial de microinformàtica.
- Operador de teleassistència.
- Operador de sistemes.

2.3.5 Qualificacions professionals (CP) i unitats de competència (UC).

La superació d'aquest mòdul professional permet l'acreditació de la següent unitat de competència:

UC0955_2 Monitorar els processos de comunicacions de la xarxa local.

UC0956_2 Realitzar els processos de connexió entre xarxes privades i xarxes públiques.

La unitat de competència està inclosa en la qualificació professional IFC299_2 Operació de xarxes departamentals. Aquesta qualificació professional, establida en el

Reial Decret 1201/2007, 14 setembre, pertany a la família d'Informàtica i comunicacions i el seu nivell de qualificació és 2. Les qualificacions professionals de nivell 2 impliquen:

- Competència en un conjunt d'activitats professionals ben determinades amb la capacitat d'utilitzar els instruments i tècniques pròpies, que concerneix principalment un treball d'execució que pot ser autònom en el límit d'aquestes tècniques.
- Requereix coneixements dels fonaments tècnics i científics de la seua activitat i capacitats de comprensió i aplicació del procés.

2.3.6 Mòduls formatius per curs i la seua distribució horària.

Mòdul Professional	**Duració total (hores)**	**1r curs (h/setmana)**	**2 trimestres (h/setmana)**	**1 trimestre (hores)**
Muntatge i manteniment d'equips Xarxes Locals Aplicacions ofimàtiques Sistemes Operatius Monolloc				

Formació i Orientació Laboral **Anglés Tècnic**	64	2	0	0

2.3.7. Aspectes metodològics generals.

Burlington Professional Modules: Computing & Information Technology és un mètode pensat per a cobrir les necessitats de l'alumnat que cursa informàtica dins del marc dels estudis de formació professional, i que ha començat aquesta formació amb un nivell d'anglès corresponent a A2. Aquest mètode és ideal per a l'alumnat que s'està preparant per a treballar en departaments d'administració de maquinari i programari, de sistemes informàtics i d'informació, de microinformàtica, d'aplicacions informàtiques i seguretat informàtica.

Burlington Professional Modules: Computing & Information Technology està compost de Student's Book i Workbook; i tot el material àudio de tots dos components pot trobar-se en el web www.burlingtonbooks.es. Aquest mètode se centra en l'anglès funcional per al seu ús pràctic en les situacions quotidianes que es donen en el lloc de treball, així com en el vocabulari especialitzat relacionat amb les àrees esmentades anteriorment.

En total conté 20 unitats de quatre pàgines cadascuna, en les quals abunden els diàlegs i les activitats per a practicar la comprensió i expressió orals, així com textos per a practicar la comprensió escrita. En els diàlegs es ressalten aquelles paraules que formen part del *Useful Language* de la unitat i després de cadascun hi ha activitats de comprensió. Per tant, permet posar un especial èmfasi en la comunicació. Cadascuna de les 20 unitats del Workbook està formada per dues pàgines que contenen quadres gramaticals esquemàtics i exercicis centrats en la pràctica d'aquesta gramàtica.

El fet que les unitats 19 i 20 se centren en la cerca d'ocupació i en la correcta redacció d'un CV, així com que al final del Student's Book hi haja una *Writing Guide* amb models per a redactar correus electrònics i diferents tipus de cartes i faxos, entre altres classes de textos, fan d'aquest un mètode eminentment pràctic per a l'alumnat. A més, al final del Workbook es podrà trobar una secció que resumeix tots els aspectes gramaticals tractats al llarg de les unitats. També hi trobem exercicis d'expressió oral (*speaking*), comprensió oral (*listening*) en les quals es treballa el vocabulari après i finalment, un apartat de Vocabulary Builder per tal de practicar el vocabulari de manera activa.

Al primer curs s'arriba fins la unitat 12. Com que a partir del 2n curs la matèria és optativa, en cas de fer-se, es treballarien les unitats de la 13 a la 20.

2.3.8 Seqüènciació i temporalització de continguts.

El mètode *Burlington Professional Modules: Computing & Information Technology* té un Student's Book i un Workbook, els quals consten de 20 unitats. Aquestes unitats s'imparteixen de la següent manera:

Unitat	Continguts	Núm. de sessions**	Notes
1r curs cicle. trimestre (55 hores aprox.)*			
Presentació		1*	
UNIT 1: The Digital World / Working in IT	- *Vocabulary Builder:* ordinadors i dispositius, sectors empresarials, nombres cardinals, tecnologia de la informació, llocs de treball - *Grammar: to be, have got*	5	
UNIT 2: Parts of a Computer /	- *Vocabulary Builder:* parts d'un ordinador, adjectius, nombres ordinals, verbs	5	

Assembling a Computer	- *Grammar: Present Simple*, l'imperatiu, *let's*		
Test 1*		1*	
UNIT 3: Hardware: The Keyboard / Hardware: Peripherals	- *Vocabulary Builder:* teclat, signes de puntuació, preposicions i locucions prepositives, perifèrics, comandes - *Grammar: Present Continuous, Present Simple / Present Continuous*	5	
UNIT 4: Ordering Computer Supplies / Recommending Computer Hardware	- *Vocabulary Builder:* comandes, pagaments, adjectius - *Grammar: adjectius* comparatius i superlatius	5	
Test 2*		1*	
UNIT 5: Troubleshooting / Doing Repairs On-site	- *Vocabulary Builder:* problemes informàtics, verbs, llocs de la ciutat, direccions - *Grammar: there is / there are*, articles, quantificadors, *how much / how many*	5	
UNIT 6: IT Helpline / Taking Messages	- *Vocabulary Builder:* cridades telefòniques - *Grammar: to be* en passat, *There was / There were*, *Past Simple: Affirmative*	5	

Test 3*		1*	
UNIT 7 Customer Service / Customer Complaints	- *Vocabulary Builder:* departaments, atenció al client, reclamacions - *Grammar: Past Simple: Negative and Interrogative*	5	
UNIT 8: Scheduling Meetings / Rescheduling Meetings	- *Vocabulary Builder*: reunions, hora - *Grammar:* modales (*can, could, must, should*)	5	
Test 4*		1*	
UNIT 9: Smartphones / Smartphone Apps	- *Vocabulary Builder:* característiques i aplicacions dels telèfons intel·ligents - *Grammar: (not) as ... as, too ... / (not) ... enough, less ... than / the least ... ,* adverbis de manera, adverbis de quantitat	5	
UNIT 10: E-mailing / Searching the Internet	- *Vocabulary Builder:* correu electrònic, cerca en internet - *Grammar: be going to*, *Present Continuous* amb valor de futur, futur amb *will*	5	
Test 5*		1*	
Midterm Test*		1*	

UNIT 11: Business Skills for IT / Software	- *Vocabulary Builder:* habilitats útils en el sector, *software* - *Grammar:* pronoms personals, objecte i possessius, adjectius possessius, primer condicional	5	
UNIT 12: Word Processing / Image Editing	- *Vocabulary Builder:* processador de textos, edició d'imágenes - *Grammar:* pronoms relatius	5	
Test 6*		1*	

UNIT 13: Spreadsheets / Databases	- *Vocabulary Builder:* full de càlcul, gráfics i diagrames, bases de dades - *Grammar: have to / don't have to, don't have to / mustn't*	5	
UNIT 14: Building a Network / Network Equipment	- *Vocabulary Builder:* creació i equipament de xarxes de treball - *Grammar: Past Continuous, Past Simple / Past Continuous*	5	
Test 7*		1*	
UNIT 15: Operating Systems / Installing an Operating System	- *Vocabulary Builder:* sistemes operatius i la seua instal·lació - *Grammar:* Present Perfect Simple	5	
UNIT 16: Video and Sound / Gaming	- *Vocabulary Builder:* vídeo i so, videojocs - *Grammar: Present Perfect Simple / Past Simple, used to*	5	

Test 8*		1*	
UNIT 17: Website Hosting / Cloud Computing	- *Vocabulary Builder:* allotjament web, computació en el núvol - *Grammar: may / might*, repàs dels modals	5	
UNIT 18: Online Safety / Protecting Your Business	- *Vocabulary Builder:* seguretat en internet, ciberseguretat - *Grammar:* passiva del*Present Simple i* el *Past Simple*	5	
Test 9*		1*	
UNIT 19: Applying for a Job / Interviewing	- *Vocabulary Builder:* sol·licitud d'ocupació, adjectius, condicions laborals - *Grammar:* segon condicional, compostos amb *some / any / no*	5	
UNIT 20: Preparing a CV / Writing a CV	- *Vocabulary Builder:* CV, dades personals - *Grammar:* repàs gramatical	5	
Test 10*		1*	
Final Test*		1*	
TOTAL: 193 SESSIONS *(160 hores aprox.)****			

* Opcions oferides amb *Burlington Professional Modules: Computing & Information Technology*. Dependirà de la temporalització que confeccione cada professor/a.

** A tindre en compte que cada sessió dura aprox. 55 min.

*** Dependirà del ritme de treball i de les circumstàncies que puguen produir-se al llarg del curs (vacances, setmana cultural, festes locals, etc.).

A continuació es detallen els objectius a treballar dins de les unitats:

UNIT 1

Objectius

• Comprendre converses relacionades amb la informació en una fira tecnològica, la presentació de persones i la resposta de preguntes sobre una professió informàtica.
• Comprendre textos un anunci d'una fira tecnològica, perfils de professionals de la informàtica i una targeta de visita.
• Emetre missatges orals relacionats amb les presentacions personals i informació sobre professions.
• Elaborar una targeta de visita i escriure un text per a presentar a un nou empleat.
• Aprendre vocabulari relacionat amb ordinadors i dispositius, sectors empresarials, nombres cardinals, tecnologia de la informació i llocs de treball.
• Aprendre i utilitzar correctament els verbs *to be* i to *have got*.
• Aprendre costums i característiques culturals relacionades amb el món informàtic típiques dels països de parla anglesa.

UNIT 2

Objectius

• Comprendre converses sobre la compra d'un ordinador i sobre com instal·lar un programa.
• Comprendre una pàgina web sobre característiques tècniques i comentaris dels compradors, instruccions per a muntar un ordinador i un correu electrònic en el qual es demana un pressupost.
• Emetre missatges orals relacionats amb converses entre un dependent i un client, i entre un client i un operador del servei tècnic.
• Escriure un correu electrònic demanant pressupost.
• Aprendre vocabulari relacionat amb les parts d'un ordinador, adjectius, números ordinals, verbs.
• Aprendre i utilitzar correctament el *Present Simple*, l'imperatiu i *let's*.
• Aprendre costums i característiques culturals relacionades amb el món informàtic típiques dels països de parla anglesa.

UNIT 3

Objectius

• Comprendre converses sobre un problema amb el teclat i sobre la realització d'inventari de perifèrics.

• Comprendre un manual d'un teclat, un inventari sobre perifèrics i un correu electrònic en el qual es donen instruccions de compra.

• Emetre missatges orals entre empleats del departament de tecnologia de la informació i companys d'un altre departament i sobre fer inventari.

• Escriure un correu electrònic en el qual es donen instruccions de compra.

• Aprendre vocabulari relacionat amb el teclat, signes de puntuació, preposicions i locucions prepositives, perifèrics i les comandes.

• Aprendre i utilitzar el *Present Continuous* i aprendre la diferència *Present Simple / Present Continuous.*

• Aprendre costums i característiques culturals relacionades amb el món informàtic típiques dels països de parla anglesa.

UNIT 4

Objectius

• Comprendre converses sobre comandes i sobre la recomanació de maquinari.

• Comprendre un anunci sobre ofertes, la secció d'ordinadors de la pàgina web d'una botiga d'informàtica i un correu electrònic en el qual es respon a la sol·licitud d'un pressupost.

• Emetre missatges orals relacionats amb converses entre un client i proveïdor, i entre un dependent d'una botiga d'informàtica i un client.

• Escriure un correu electrònic en el qual es respon a la sol·licitud d'un pressupost.

• Aprendre vocabulari relacionat amb comandes, pagaments, adjectius.

• Aprendre i utilitzar els adjectius comparatius i superlatius.

• Aprendre costums i característiques culturals relacionades amb el món informàtic típiques dels països de parla anglesa.

UNIT 5

Objectius

• Comprendre converses sobre un problema amb uns altaveus, un problema informàtic i el calendari d'activitats d'un empleat.

• Comprendre un text sobre preguntes freqüents, el pla de treball d'una setmana i un correu electrònic en el qual es proporciona l'adreça per a la visita d'un tècnic.

• Emetre missatges orals relacionats amb converses entre un operador del servei tècnic i un client, i un director i un nou empleat.

• Redactar un correu electrònic confirmant la visita del tècnic i donant-li adreces.

• Aprendre vocabulari relacionat amb problemes informàtics, verbs, llocs de la ciutat, direccions.

• Aprendre i utilitzar correctament *there is / there are*, articles, quantificadors, *how much / how many.*

• Aprendre costums i característiques culturals relacionades amb el món informàtic típiques dels països de parla anglesa.

UNIT 6

Objectius

• Comprendre converses telefòniques sobre problemes informàtics i en les quals es pren nota d'un missatge.

• Comprendre una nota, l'horari de directius i uns missatges de telèfon que els deixen.

• Emetre missatges orals relacionats amb converses telefòniques entre un empleat d'una botiga d'informàtica i un client, entre un assistent i un client, i entre un secretari i un client.

• Aprendre vocabulari relacionat amb les trucades telefòniques.

• Aprendre i utilitzar correctament el verb *to be* en passat, *There was / There were* i el *Past Simple: Affirmative.*

• Aprendre costums i característiques culturals relacionades amb el món informàtic típiques dels països de parla anglesa.

UNIT 7

Objectius

• Comprendre converses amb diferents tipus de sol·licituds i on es presenten queixes.

• Comprendre un correu electrònic amb informació sobre a quin departament passar una cridada, un formulari de reclamació i una carta de reclamació i una altra en la qual es respon a una reclamació.

• Emetre missatges orals relacionats amb l'atenció al client i les queixes.

• Redactar una carta de reclamació i respondre a una carta de reclamació.

• Aprendre vocabulari relacionat amb els departaments, l'atenció al client i les reclamacions.

• Aprendre i utilitzar correctament el *Past Simple: Negative and Interrogative.*

• Aprendre costums i característiques culturals relacionades amb el món informàtic típiques dels països de parla anglesa.

UNIT 8

Objectius

• Comprendre converses en les quals es programen calendaris d'activitats.

• Comprendre textos escrits sobre la programació de reunions i activitats i la declinació d'una invitació a una reunió.

• Emetre missatges orals relacionats amb la programació de calendaris d'activitats.

• Redactar un correu electrònic en el qual es declina una invitació.

• Aprendre vocabulari relacionat amb les reunions i l'hora.

• Aprendre i utilitzar correctament els modals (*can, could, must, should*).

• Aprendre costums i característiques culturals relacionades amb el món informàtic típiques dels països de parla anglesa.

UNIT 9

Objectius

• Comprendre converses sobre les característiques d'un telèfon intel·ligent i sobre problemes amb la configuració d'un telèfon intel·ligent.

• Comprendre textos escrits sobre consells per a comprar un telèfon intel·ligent, aplicacions per a telèfons intel·ligents i descripcions de productes.

• Redactar la descripció d'un producte.

• Emetre missatges orals relacionats amb les característiques d'un telèfon intel·ligent i sobre problemes amb la configuració d'un telèfon intel·ligent.

• Aprendre vocabulari relacionat amb les característiques i aplicacions dels telèfons intel·ligents.
• Aprendre i utilitzar correctament *(not) as ... as, too ... / (not) ... enough, less ... than / the least* ... , els adverbis de manera i els adverbis de quantitat.
• Aprendre costums i característiques culturals relacionades amb el món informàtic típiques dels països de parla anglesa.

UNIT 10

Objectius

• Comprendre converses sobre correus electrònics sospitosos i fer cerques en internet.
• Comprendre textos escrits sobre correus electrònics sospitós i sobre consells per a buscar de manera efectiva en internet.
• Emetre missatges orals relacionats amb correus electrònics sospitosos i cerques en internet.
• Aprendre vocabulari relacionat amb el correu electrònic i la cerca en internet.
• Aprendre i utilitzar correctament *be going to*, el *Present Continuous* amb valor de futur i el futur amb *will*.
• Aprendre costums i característiques culturals relacionades amb el món informàtic típiques dels països de parla anglesa.

UNIT 11

Objectius

• Comprendre converses sobre informació sobre cursos, sobre l'agenda d'una persona i sobre programes informàtics.
• Comprendre un anunci amb informació sobre un curs, una infografia sobre què és un programa informàtic i quin tipus hi ha, i un correu electrònic en el qual es recomana un programa.

• Emetre missatges orals relacionats amb informació sobre cursos i sobre programes informàtics.
• Redactar un correu electrònic en el qual es respon a una petició d'informació.
• Aprendre vocabulari relacionat amb les habilitats útils en el sector informàtic i el programari.
• Aprendre i utilitzar correctament els pronoms personals, objecte i possessius, els adjectius possessius i el primer condicional.
• Aprendre costums i característiques culturals relacionades amb el món informàtic típiques dels països de parla anglesa.

UNIT 12

Objectius

• Comprendre converses sobre com crear una plantilla, sobre fer canvis en un document de Word i sobre fer canvis en un anunci.
• Comprendre una guia de Word per a principiants, comentaris sobre el treball d'un dissenyador gràfic i un correu electrònic sobre una imatge.
• Emetre missatges orals relacionats amb la creació d'una plantilla, fer canvis en un document de Word i discutir uns canvis que fer en un anunci.
• Redactar un correu electrònic sobre canvis per a fer en una imatge.
• Aprendre vocabulari relacionat amb el processador de textos i l'edició d'imatges.
• Aprendre i utilitzar correctament els pronoms relatius.
• Aprendre costums i característiques culturals relacionades amb el món informàtic típiques dels països de parla anglesa.

2. 4 Concreció curricular de la matèria anglés al 1r curs del cicle formatiu de Grau Mitjà d'impressió gràfica. Anglès tècnic I.

2.4.1. Competència general del títol

DISSENY I IMPRESSIÓ GRÀFICA

DENOMINACIÓ: ANGLÈS TÈCNIC

HORES LECTIVES SETMANALS: 2

Assignatura que es mou en els diferents àmbits del disseny i la impressió gràfica. Utilització de l'anglés en els entorns professional i científic. Revisió de la gramàtica anglesa en el seu context d'aplicació amb especial atenció en les estructures i en els processos de formació de paraules característiques d'aquest. Comprensió oral i conversa. Mètodes d'investigació i experimentació propis de la matèria.

2.4.2 Descripció i contextualització en el marc de l'assignatura.

En l'actualitat resulta imprescindible aprendre una llengua estrangera d'aplicació en qualsevol entorn laboral internacional, com és l'anglés. Cada dia s'empra més en quasi totes les àrees del coneixement. És, en l'era de la globalització, la gran llengua internacional. A més de tractar-se de l'eina que permet la comunicació amb persones d'altres països, dins del món globalitzat en què vivim, serveix d'important vehicle de comunicació en diferents camps. En el camp econòmic, la indústria, els negocis, el comerç internacional, tot l'univers productiu s'escriu, es parla i es llig en anglés.

D'altra banda, qualsevol investigador o professional que vulga estar al dia o accedir a llibres especialitzats necessita saber anglés per a estar informat dels ràpids avanços que tenen lloc en la seua àrea de coneixement. I això és així perquè gran part de la bibliografia científica està en anglés.

A més, donada la constant actualització tecnològica en tots els camps, arriben constantment a les empreses nous equips, aparells i instruments les instruccions del quals estan en anglés.

En el pla educacional els alumnes d'aquests estudis treballen amb programes de disseny la interfície del qual està en anglés (3D, per exemple). L'anglés és la llengua de les telecomunicacions (amb el 80% de la informació emmagatzemada electrònicament).

En el terreny dels estudis, és una eina clau per al triomf acadèmic, especialment en unes certes carreres professionals en les quals és requisit exigible per a l'obtenció del títol.

L'objectiu d'aquesta assignatura és, d'una banda, dotar a l'alumnat amb les eines i habilitats bàsiques que li permeten augmentar i perfeccionar la comprensió i producció oral i escrita que li permeten una comunicació fluïda en l'àmbit de treball que exercirà. D'altra banda, facilitar a l'alumnat vocabulari tècnic en context.

El material utilitzat per a aquest cicle formatiu (que aquest curs acadèmic s'utilitzarà sols per a 1r curs del cicle, ja que no hi ha 2n curs) és el llibre *Technical English 1*, de l'editorial Pearson-Longman.

2.4.3. Competències

Les competències relacionades amb aquesta assignatura són:

*Transversals 1, 3, 5, 7, 9, 12 i 13

- Organitzar i planificar el treball de manera eficient i motivadora.
- Solucionar problemes i prendre decisions que responguen als objectius del treball que es realitza.
- Comprendre i utilitzar, almenys una llengua estrangera en l'àmbit del seu desenvolupament personal.
- Utilitzar habilitats comunicatives i la crítica constructiva en el treball en equip.
- Adaptar-se en condicions de competitivitat als canvis socials, culturals i artístics i als avanços que es produeixen en l'àmbit professional i seleccionar els estudis adequats per a la formació contínua.
- Buscar l'excel·lència i la qualitat en la seua activitat professional.

*Generals 2, 7. 8, 11

- Dominar els llenguatges i els recursos expressius de la representació i la comunicació.
- Organitzar i dirigir i coordinar els equips de treball i saber adaptar-se als equips multidisciplinaris.
- Plantejar estratègies d'investigació i innovació per a resoldre expectatives centrades en funcions, necessitats i materials.
- Comunicar idees i projectes als clients, argumentar raonadament, saber avaluar propostes i canalitzar el diàleg.

*Específiques 1, 4, 5, 8, 9, 13, 14

- CONCEPTUALS:

a) Expressar missatges sobre si mateixos amb claredat en anglés (relatius a la seua situació laboral, la seua carrera professional a més d'informació personal rellevant)

b) Expressar les idees d'un projecte en anglés (la finalitat, la causa, el resultat, i el procediment) de manera oral.

c) Comprendre converses generals en un context laboral (informació sobre horaris, organigrames i funcions del personal)

d) Entendre i respondre les preguntes en una entrevista de treball

e) Negociar el significat en anglés (en l'entrevista laboral, en diferents contextos comunicatius)

f) Comprendre textos específics sobre el disseny del producte, les instruccions, la producció industrial, el plantejament d'idees.

g) Dominar un vocabulari general de l'anglés entorn al context laboral, estudiantil, industrial suficient per a una integració gradual en un context de treball en anglés.

h) Adquirir un vocabulari específic sobre materials, procediments del disseny i la fabricació suficient per a: Ser capaç d'explicar un projecte propi. Ser capaç d'expressar opinions, realitzar comparacions sobre productes.

i) Produir textos escrits de rellevància en el món professional (cartes formals, faxos, e-mail, memòries, el seu CV…)

j) Identificar els diferents registres del llenguatge, i usar l'adequat a cada situació laboral.

- ACTITUDINALS

a) Comprendre la necessitat d'usar l'anglés com a vehicle comunicatiu

b) Valorar la importància que suposa saber parlar una llengua estrangera i esforçar-se en millorar aquest coneixement.

c) Investigar recursos web sobre l'anglés que servisquen per a millorar la seua competència.

d) Expressar amb sentit crític el seu parer sobre el desenvolupament de l'assignatura, proposar idees convenientment.

e) Demostrar respecte cap als parlants d'anglés com a llengua estrangera i els seus diferents accents.

f) Valorar la importància que suposa la divulgació de la informació en l'avanç científic.

2.4.4 Continguts

Dins d'aquest cicle s'inclou un bloc general de continguts que resumirem a grans trets. Aquests continguts es desenvoluparan entorn a les següents Unitats Temàtiques que inclouen diferents continguts gramaticals d'aplicació pràctica, de lèxic general i específic del disseny, de pragmàtica (redacció de textos útils en l'entorn laboral), de comprensió auditiva i producció oral. Aquests continguts estaran, com hem esmentat, organitzats entorn a les següents unitats temàtiques, el contingut de les quals es treballarà durant el dos mòduls (I i II):

UNIT 1: CHECK- UP. This unit looks at ways of greeting strangers and introducing oneself in a professional setting. It also provides a quick review of using letters, numbers, dates,times and units of measurement.

UNIT 2: PARTS (1). This unit looks at ways of communicating about the parts (or components) of a tool or device, including using an instruction manual.

UNIT 3: PARTS (2) This unit looks at the parts and components of tools, their functions and locations.

UNIT 4: MOVEMENT. This unit deals with ways of communicating about directional movement, needed in a range of engineering fields and industries including robotics, mechatronics and transportation.

UNIT 5: FLOW. This unit deals with explaining how fluids move (or flow) around a system, and how electrical current moves around a circuit. A fluid can be a liquid (such as water) or a gas (such as air).

UNIT 6: MATERIALS. This unit deals with ways of communicating about materials, their properties and how to test them. This is relevant to a range of industries including chemical engineering, plastics processing, mechanical and automobile engineering, aerospace, building and construction.

UNIT 7: SPECIFICATIONS. This unit deals with ways of specifying dimensions and quantities, relevant to a range of manufacturing and construction projects. Specifications are used when ordering or buying equipment.

UNIT 8: REPORTING. This unit deals with ways of reporting recent incidents, damage and loss (for example in a delivery of goods or equipment), and past events.

UNIT 9 TROUBLESHOOTING. This unit deals with troubleshooting, that is, identifying and solving problems with systems, set-ups or equipment. A user (of equipment) can obtain technical support (or help) by means of operating manuals (or user guides) and telephone hotline services.

UNIT 10: SAFETY. This unit deals with ways of communicating about health and safety at work.

UNIT 11. CAUSE AND EFFECT. This unit deals with the relationship between cause and effect, relevant to a wide range of technologies and industries. Specifically, it looks at causation (where an action or device causes something to happen), permission (where an action or device allows or permits something to happen, and prevention (where an action or device prevents or stops something from happening).

UNIT 12. CHECKING AND CONFIRMING. This unit deals with ways of checking data, confirming and giving feedback on spoken instructions and checking on progress in a project.

2.4.5 Metodologia

La metodologia a aplicar durant el procés d'ensenyament-aprenentatge serà fonamentalment activa i participativa, potenciant la intervenció oral en anglés en classe de l'alumnat i aplicant estratègies motivadores que ajuden i animen a aqueixa participació.

- Principis metodològics:

Considerem que existeixen una sèrie de principis bàsics o directrius metodològiques que són:

ENFOCAMENT HUMANÍSTIC:

1. Comprendre que existeixen diferents tipus d'intel·ligència i per tant diferents tipus d'aprenentatge en el grup d'alumnes i adequar la docència a l'aula així com les

activitats proposades a aquesta realitat; així procurarem treballar els continguts oferint recursos que satisfacen diferents tipus d'intel·ligència.

2. Evitar l'ansietat a l'hora d'usar la llengua anglesa oralment, usant estratègies motivadores que reduïsquen el nivell d'estrés a l'hora de parlar en classe.

3. Fomentar la reflexió lingüística, usant les capacitats gramaticals ja adquirides en l'aprenentatge de llengua materna per a transferir-les a la llengua estrangera en la mesura que siga possible. Així mateix, acostar a l'alumne estratègies deductives i d'anàlisis de contrast entre llengües.

4. Oferir una àmplia gamma d'activitats de repàs, reforç i ampliació, evitant la monotonia que produeix la repetició del mateix tipus d'exercici, canviant quan siga possible d'estil d'activitat, variar l'agrupació en classe (treballs per parelles per grups reduïts , en gran grup, individual…) Evitar el descoratjament i potenciar la motivació, aplicant estratègies que incrementen la motivació intrínseca, oferint reforços positius en les correccions dels exercicis i en les intervencions orals en classe, facilitant alternatives de solució als errors, procurant oferir activitats que quadren amb els interessos del grup d'alumne en la mesura que siga possible.

ENFOCAMENT COMUNICATIU:

1. Afavorir en tot moment la comunicació en la llengua estrangera entre l'alumnat i amb el professorat, creant una rutina de missatges en anglés en classe, oferint un *input* adequat.

2. Potenciar la implicació de l'alumnat en el seu propi procés d'ensenyament-aprenentatge, creant contextos en els quals l'aprenent se senta protagonista d'aquest procés: aportant idees, creant materials que s'usen en classe, prenent decisions sobre els continguts o les activitats que siguen "negociables".

- Metodologia de classe

1. A través dels exercicis del llibre de l'alumne i del *Workbook* proposats pel professorat, l'alumne practicarà les quatre destreses bàsiques: *Listening, Speaking, Reading* i *Writing*.

2. Agrupació per parelles o grups reduïts per a la interacció oral. Assaig previ de les respostes orals en el treball per parelles a fi de reduir l'estrés en la intervenció oral davant el gran grup.

3. Per a l'estudi de la gramàtica i vocabulari específic s'utilitzarà una metodologia comunicativa, deductiva sempre que siga possible. Fomentant en tot moment que l'alumne entenga el funcionament del sistema lingüístic i reflexione sobre aquest, comparant-lo amb la llengua materna i aconseguir així un bon nivell de comunicació. Es farà un especial recalcament en l'aplicació pràctica i la utilitat de l'estructura adquirida /practicada en la vida real i en el futur context laboral de l'alumnat.

4. Així mateix, les activitats proposades en classe fomentaran que l'alumne discrimine determinats sons, les funcions gramaticals i el vocabulari específic per a emprar-los en situacions reals de comunicació.

5. La primera secció de cada classe es dedica a la correcció del "*homework*" així com l repàs dels continguts vistos en l'última sessió, a fi que servisca com a activitat d'escalfament, abans de procedir a l'ampliació de continguts o si escau al reforç d'aquests.

6. Treball autònom de l'alumne/a: Estudi dels continguts teoricopràctics dels diferents temes, elaboració de treballs a casa, tant individuals com en parelles o grups, en els quals es treballen les quatre destreses, així com preparació d'exàmens (escrits i orals).

L'alumne disposa d'un llibre de text del qual pot extraure els continguts de manera autònoma, així mateix com a part de la metodologia es proposa la creació d'un *portfolio* amb la recopilació d'activitats/treballs que l'alumne va creant. La finalitat d'aquest és que l'alumne porte un control de la seua pròpia progressió en anglés, així com facilitar que els treballs pràctics porten un ordre i puguen ser consultats per ells mateixos en tot moment.

2.4.6 Criteris d'avaluació

Els criteris d'avaluació relacionats amb aquesta assignatura són:

*Transversals (1, 2, 4, 6, 7, 8):

- Demostrar capacitat per a organitzar i planificar el treball de manera eficient i motivadora, solucionant problemes i prenent decisions que responguen als objectius del treball que es realitza.
- Demostrar capacitat per a recollir, analitzar i sintetitzar informació significativa i gestionar-la adequadament.
- Demostrar coneixement d'almenys una llengua estrangera en l'àmbit del seu desenvolupament professional.
- Demostrar habilitat comunicativa i crítica constructiva en el treball en equip.
- Demostrar capacitat raonada i crítica d'idees i arguments.
- Demostrar capacitat per a la integració en equips multidisciplinaris i en contextos culturals diversos.
- Demostrar la qualitat i l'excel·lència en la seua activitat professional.

*Generals (2, 5, 11, 20):
- Demostrar domini dels llenguatges i recursos expressius de la representació i la comunicació.
- Demostrar capacitat per a actuar com a mediadors entre la tecnologia i l'art, les idees i els fins, la cultura i el comerç.
- Demostrar capacitat de comunicar idees i projectes als clients, argumentar raonadament, saber avaluar les propostes i canalitzar el diàleg.
- Demostrar capacitat per a comprendre el comportament dels elements que intervenen en el procés comunicatiu, per a dominar els recursos tecnològics de la comunicació i per a valorar la seua influència en els processos i productes del disseny.

*Específics (4, 5, 7):
- Demostrar capacitat per a produir i comunicar la informació adequada relativa a la producció (en una llengua estrangera)
- Demostrar coneixement de recursos tecnològics de la comunicació i les seues aplicacions al disseny del producte (en cas que la interfície d'aqueixos recursos estiga en anglés)

*Didàctics:

CONCEPTUALS:

- Ser capaç d'expressar missatges sobre si mateixos amb claredat en anglés (relatius a la seua situació laboral, la seua carrera professional a més d'informació personal rellevant)
- Ser capaç d'expressar les idees d'un projecte en anglés (la finalitat, la causa, el resultat, i el procediment) de manera oral
- Ser capaç de comprendre converses generals en un context laboral (informació sobre horaris, organigrames i funcions del personal)
- Ser capaç d'entendre i respondre les preguntes en una entrevista de treball.
- Ser capaç de negociar el significat en anglés (en l'entrevista laboral, en diferents contextos comunicatius)
- Ser capaç de comprendre textos específics sobre el disseny del producte, les instruccions, la producció industrial, el plantejament d'idees.
- Demostrar un vocabulari general de l'anglés entorn al context laboral, estudiantil, industrial suficient per a una integració gradual en un context de treball en anglés.
- Demostrar tindre un vocabulari específic sobre materials, procediments del disseny i la fabricació suficient per a: ser capaç d'explicar un projecte propi, ser capaç d'expressar opinions, realitzar comparacions sobre productes.
- Ser capaç de produir textos escrits de rellevància en el món professional (cartes formals, faxos, e-mail, memòries, el seu CV…)
- Identificar els diferents registres del llenguatge, i triar l'adequat a cada situació laboral.

ACTITUDINALS:

- Comprendre la necessitat d'usar l'anglés com a vehicle comunicatiu
- Valorar la importància que suposa saber parlar una llengua estrangera i esforçar-se a millorar aquest coneixement.
- Investigar recursos web sobre l'anglés que servisquen per a millorar la seua competència.
- Expressar amb sentit crític el seu parer sobre el desenvolupament de l'assignatura, proposar idees convenientment.
- Demostrar respecte cap als parlants d'anglés com a llengua estrangera i els seus

diferents accents.

- Valorar la importància que suposa la divulgació de la informació en l'avanç científic.

3. Instruments de recollida d'informació

Els instruments de recollida d'informació que es faran servir per a l'avaluació s'ajustaran a les característiques pròpies de cada etapa educativa i a les competències específiques del currículum corresponent. Es tindrà en compte la diversitat de l'alumnat i la necessitat d'avaluar de manera contínua i formativa els progressos individuals i col·lectius.

Educació Secundària Obligatòria (ESO)

a) Proves escrites o tasques diverses:

Els instruments de recollida d'informació podran incloure proves escrites amb diferents tipus de tasques i exercicis de llengua, ús i competències específiques; exposicions orals, debats o diàlegs; projectes col·laboratius o individuals, tant orals com escrits; així com el seguiment i lectura d'un llibre adaptat i la realització d'una tasca, projecte o prova relacionada amb aquest. Es podran emprar rúbriques d'avaluació per a les tasques escrites i orals, així com qüestionaris d'autoavaluació i coavaluació.

b) Treball personal:

Els instruments de recollida d'informació podran incloure el recull de tasques o activitats realitzades, tant en format digital com escrit; el registre o observació anecdòtica del treball personal de l'alumnat; i el registre o observació anecdòtica del material utilitzat a classe (llibre, workbook, llibreta o altres suports didàctics).

c) Seguiment personal i competencial:

Els instruments de recollida d'informació per al seguiment de la Competència en Consciència i Expressió Culturals, la Competència Ciutadana, la Competència Emprenedora i la Competència Personal, Social i d'Aprendre a Aprendre podran incloure

el registre o observació anecdòtica del comportament diari, el seguiment del compliment de les normes del centre i entrevistes amb l'alumnat, el tutor o tutora, les famílies o altres membres de l'equip docent. També es podran utilitzar rúbriques i qüestionaris d'autoavaluació i coavaluació.

Batxillerat

a) Proves escrites o tasques diverses:
Els instruments de recollida d'informació podran incloure proves escrites amb tasques variades, exercicis de llengua i ús i de competències específiques; exposicions i presentacions orals; projectes col·laboratius o individuals, tant orals com escrits; així com la lectura i anàlisi d'un llibre o text literari amb la corresponent tasca o prova. Es podran utilitzar rúbriques d'avaluació per a les produccions escrites i orals, i qüestionaris d'autoavaluació i coavaluació.

b) Treball personal:
Els instruments de recollida d'informació podran incloure el recull de tasques o activitats realitzades (en format digital o escrit), el registre o observació anecdòtica del treball personal i del material emprat a classe (workbook, llibre, llibreta, etc.).

c) Seguiment personal i competencial:
Els instruments podran incloure el registre o observació anecdòtica del comportament diari, el seguiment del compliment de les normes del centre i entrevistes amb l'alumnat, el tutor o tutora, les famílies o altres docents de l'equip. Es podran emprar rúbriques d'avaluació i qüestionaris d'autoavaluació i coavaluació per a valorar les competències transversals i personals.

Cicles Formatius

a) Proves pràctiques o tasques diverses:
Els instruments de recollida d'informació podran incloure proves pràctiques o escrites relacionades amb els resultats d'aprenentatge del mòdul; activitats aplicades;

exposicions orals; projectes individuals o en equip, tant en format escrit com multimèdia; i altres evidències derivades del procés d'ensenyament-aprenentatge. Es podran utilitzar rúbriques específiques per avaluar les tasques, així com qüestionaris d'autoavaluació i coavaluació.

b) Treball personal i professionalitzador: Els instruments podran incloure el registre o observació anecdòtica del treball realitzat per l'alumnat, tant de manera individual com col·laborativa; el recull de tasques o pràctiques de taller o aula-taller; i l'avaluació del material emprat i del grau d'autonomia i responsabilitat en la seua gestió.

c) Seguiment personal i competencial: Els instruments de recollida d'informació podran incloure el registre o observació anecdòtica del comportament i de les actituds professionals, entrevistes de tutoria, informes de seguiment i rúbriques d'avaluació. També es valoraran les competències transversals com la Competència Personal, Social i d'Aprendre a Aprendre, la Competència Emprenedora i la Competència en Consciència i Expressió Culturals, mitjançant diferents tècniques d'observació i reflexió personal.

Aquest conjunt d'instruments permetrà una avaluació contínua, global i integradora del procés d'aprenentatge, respectant el principi d'inclusió i atenent a la diversitat de ritmes, estils i contextos de l'alumnat.

4. Criteris de qualificació qualitatius i quantitatius

4.1. Objectius

L'avaluació serà continua, formativa i sumativa; això és, es tindran en compte diversos instruments de recollida d'informació i tasques que permeten tindre una visió més completa i triangulada sobre l'alumnat. Aquest departament ha dividit en percentatges cada tipus de tasques per tal d'assegurar un seguiment continuat de l'alumnat:

A) Avaluació trimestral per al 1r i 2n Cicle de l'ESO:

80% per a proves escrites o tasques diverses on s'inclourà la pràctica de la expressió, interacció i mediació oral (que comptarà un 10% dins d'aquest 80%), expressió, interacció i mediació escrita; comprensió oral; comprensió escrita i ús de la llengua. Les avaluacions que continguen una tasca, prova escrita o projecte basat en el llibre de lectura de cada curs, aquestes comptaran un 10% dins del 80% d'aquest apartat. (Competència en Comunicació Lingüística / Competència Plurilingüe)

*Els instruments de recollida d'informació en els quals basarem l'avaluació en aquest punt podran incloure: proves escrites on s'inclouran diverses tasques, exercicis de llengua i ús i de competències específiques; exposicions, activitats orals, diàlegs; projectes col·laboratius o individuals tant orals com escrits; seguiment i lectura d'un llibre adaptat i la realització d'una tasca, projecte o prova basades en aquest. Es podran utilitzar rúbriques d'avaluació per a les tasques escrites o orals, i qüestionaris de coavaluació i autoavaluació.

***N.B.**: Si en les proves escrites l'alumnat no completa la tasca d'expressió escrita, se li penalitzarà llevant-li un 10% de la nota global de la prova escrita.*

10% per al seguiment del treball de l'alumnat, basat en el recull de tasques en format digital o en paper; en registres i observació anecdòtica del treball personal i el seguiment del material de treball utilitzat a classe (llibreta, workbook) (Competència Personal, Social i d'Aprendre a Aprendre / Competència Digital / Competència Emprenedora)

*Els instruments de recollida d'informació en els quals basarem l'avaluació en aquest punt podran incloure: recull de tasques o activitats realitzades, tant en format digital com escrit; registre o observació anecdòtica del treball personal; registre o observació anecdòtica del material utilitzat a classe (workbook, llibre, llibreta)

10% per al seguiment personal de la Competència en Consciència i Expressió culturals, Competència Ciutadana, Competència Emprenedora, Competència Personal, Social i d'Aprendre a Aprendre.

*Els instruments de recollida d'informació en els quals basarem l'avaluació en aquest punt podran incloure: registre o observació anecdòtica del comportament diari i seguiment de l'acompliment de les normes del centre de l'alumnat; entrevistes amb l'alumnat o amb el tutor o tutora, famílies o professorat de l'equip docent del curs. Es podran utilitzar rúbriques d'avaluació i qüestionaris de coavaluació i autoavaluació.

- **Avaluació final per al 1r i 2n Cicle de l'ESO:**

No se realitzaran proves específiques de recuperació en cap dels cursos o nivells. La nota final de juny s'obtindrà calculant la mitjana ponderada (MP) de les tres avaluacions de la manera següent:

Si la 1ª avaluació = a, la 2ª avaluació = b i la 3ª avaluació = c, aleshores tindrem la fórmula: MP= (a*1)+(b*2)+(c*3) / 6

Promocionarà l'alumnat qui, amb aquests càlculs, obtinga una valoració quantitativa de 5 o superior.

N.B: *L'arrodoniment serà amb 0,75 a l'enter següent per a totes les notes a excepció del suficient, que serà a partir del 5 i no s'hi aplicarà aquest arrodoniment.*

D'altra banda, si es detecta que un alumne o alumna està copiant en un examen o exercici, siga de la font la que siga, la puntuació d'aqueixa prova serà de 0.

B) Avaluació trimestral per als grups amb mesures d'adaptació curricular (PDC):

70% per a proves escrites o tasques diverses on s'inclourà la pràctica de la expressió, interacció i mediació oral (que comptarà un 10% dins d'aquest 80%), expressió, interacció i mediació escrita; comprensió oral; comprensió escrita i ús de la llengua. A criteri del professorat, es podrà treballar la competència específica de comprensió escrita mitjançant un llibre de lectura. La pràctica o prova avaluable d'aquest comptarà el percentatge que el professorat considere donades les característiques de l'alumnat. (Competència en Comunicació Lingüística / Competència Plurilingüe)

*Els instruments de recollida d'informació en els quals basarem l'avaluació en aquest punt podran incloure: proves escrites on s'inclouran diverses tasques,

exercicis de llengua i ús i de competències específiques; exposicions, activitats orals, diàlegs; projectes col·laboratius o individuals tant orals com escrits; seguiment i lectura d'un llibre adaptat i la realització d'una tasca, projecte o prova basades en aquest. Es podran utilitzar rúbriques d'avaluació per a les tasques escrites o orals, i qüestionaris de coavaluació i autoavaluació.

20% per al seguiment del treball de l'alumnat, basat en el recull de tasques en format digital o en paper; en registres i observació anecdòtica del treball personal i el seguiment del material de treball utilitzat a classe (llibreta, workbook) (Competència Personal, Social i d'Aprendre a Aprendre / Competència Digital / Competència Emprenedora)

*Els instruments de recollida d'informació en els quals basarem l'avaluació en aquest punt podran incloure: recull de tasques o activitats realitzades, tant en format digital com escrit; registre o observació anecdòtica del treball personal; registre o observació anecdòtica del material utilitzat a classe (workbook, llibre, llibreta)

10% per al seguiment personal de la Competència en Consciència i Expressió culturals, Competència Ciutadana, Competència Emprenedora, Competència Personal, Social i d'Aprendre a Aprendre.

*Els instruments de recollida d'informació en els quals basarem l'avaluació en aquest punt podran incloure: registre o observació anecdòtica del comportament diari i seguiment de l'acompliment de les normes del centre de l'alumnat; entrevistes amb l'alumnat o amb el tutor o tutora, famílies o professorat de l'equip docent del curs. Es podran utilitzar rúbriques d'avaluació i qüestionaris de coavaluació i autoavaluació.

- **Avaluació final per als grups amb mesures d'adaptació curricular (PDC):**

No se realitzaran proves específiques de recuperació en cap dels cursos o nivells. La nota final de juny s'obtindrà calculant la mitjana ponderada (MP) de les tres avaluacions de la manera següent:

Si la 1ª avaluació = a, la 2ª avaluació = b i la 3ª avaluació = c, aleshores tindrem la fòrmula: MP= (a*1)+(b*2)+(c*3) / 6

Promocionarà l'alumnat qui, amb aquests càlculs, obtinga una valoració quantitativa de 5 o superior.

N.B: *L'arrodoniment serà amb 0,75 a l'enter següent per a totes les notes a excepció del suficient, que serà a partir del 5 i no s'hi aplicarà aquest arrodoniment.*

D'altra banda, si es detecta que un alumne o alumna està copiant en un examen o exercici, siga de la font la que siga, la puntuació d'aqueixa prova serà de 0.

C) Optativa: Competència comunicativa oral en llengua estrangera.

Dins aquesta optativa oferida pel nostre departament, es treballarà el currículum de Primera Llengua Estrangera, però donant-li més importància a la vessant oral de la llengua; això és, a l'expressió, comunicació, comprensió i mediació oral.

Aquest curs l'optativa es troba dins dels cursos 3r i 4t de l'ESO amb dues hores de docència setmanals i els recursos que utilitzarem seran propis del professorat i adaptats al treball abans mencionat, i sempre tenint en compte els perfils i necessitats de l'alumnat que cursa l'assignatura.

***Criteris per a l'avaluació qualitativa i quantitativa i instrument de recollida d'informació.**

L'avaluació serà continua, formativa i sumativa; això és, es tindran en compte diversos de recollida d'informació i tasques que permeten tindre una visió més completa i triangulada sobre l'alumnat. Aquest departament ha dividit en percentatges cada tipus de tasques per tal d'assegurar un seguiment continuat de l'alumnat:

- **Avaluació trimestral de l'optativa:**

70% per a proves escrites o tasques diverses on s'inclourà la pràctica de la expressió, interacció i mediació oral; comprensió oral i ús de la llengua. (Competència en Comunicació Lingüística / Competència Plurilingüe)

*Els instruments de recollida d'informació en els quals basarem l'avaluació en aquest punt podran incloure: proves escrites on s'inclouran diverses tasques, exercicis de llengua i ús i de competències específiques; exposicions, activitats orals, diàlegs; projectes col·laboratius o individuals orals. Es podran utilitzar rúbriques d'avaluació per a les tasques i qüestionaris de coavaluació i autoavaluació.

20% per al seguiment del treball de l'alumnat, basat en el recull de tasques en format digital o en paper; en registres i observació anecdòtica del treball personal i el seguiment del material de treball utilitzat a classe (Competència Personal, Social i d'Aprendre a Aprendre / Competència Digital / Competència Emprenedora)

*Els instruments de recollida d'informació en els quals basarem l'avaluació en aquest punt podran incloure: recull de tasques o activitats realitzades, tant en format digital com escrit; registre o observació anecdòtica del treball personal; registre o observació anecdòtica del material utilitzat a classe.

10% per al seguiment personal de la Competència en Consciència i Expressió culturals, Competència Ciutadana, Competència Emprenedora, Competència Personal, Social i d'Aprendre a Aprendre.

*Els instruments de recollida d'informació en els quals basarem l'avaluació en aquest punt podran incloure: registre o observació anecdòtica del comportament diari i seguiment de l'acompliment de les normes del centre de l'alumnat; entrevistes amb l'alumnat o amb el tutor o tutora, famílies o professorat de l'equip docent del curs. Es podran utilitzar rúbriques d'avaluació i qüestionaris de coavaluació i autoavaluació.

- **Avaluació final de l'optativa:**

No se realitzaran proves específiques de recuperació en cap dels cursos o nivells. La nota final de juny s'obtindrà calculant la mitjana ponderada (MP) de les tres avaluacions de la manera següent:

Si la 1ª avaluació = a, la 2ª avaluació = b i la 3ª avaluació = c, aleshores tindrem la fórmula: MP= (a*1)+(b*2)+(c*3) / 6

Promocionarà l'alumnat qui, amb aquests càlculs, obtinga una valoració quantitativa de 5 o superior.

N.B: *L'arrodoniment serà amb 0,75 a l'enter següent per a totes les notes a excepció del suficient, que serà a partir del 5 i no s'hi aplicarà aquest arrodoniment.*

D) Avaluació trimestral per al 1r i 2n curs de Batxillerat:

90% per a proves escrites o tasques diverses on s'inclourà la pràctica de la expressió, interacció i mediació oral (que comptarà un 10% dins d'aquest 90%), expressió, interacció i mediació escrita; comprensió oral; comprensió escrita i ús de la llengua. Les avaluacions que continguen una tasca, prova escrita o projecte basat en el llibre de lectura de cada curs, aquestes comptaran un 10% dins del 90% d'aquest apartat. (Competència en Comunicació Lingüística / Competència Plurilingüe)

*Els instruments de recollida d'informació en els quals basarem l'avaluació en aquest punt podran incloure: proves escrites on s'inclouran diverses tasques, exercicis de llengua i ús i de competències específiques; exposicions, activitats orals, diàlegs; projectes col·laboratius o individuals tant orals com escrits; seguiment i lectura d'un llibre adaptat i la realització d'una tasca, projecte o prova basades en aquest. Es podran utilitzar rúbriques d'avaluació per a les tasques escrites o orals, i qüestionaris de coavaluació i autoavaluació.

N.B.*: Si en les proves escrites l'alumnat no completa la tasca d'expressió escrita, se li penalitzarà llevant-li un 10% de la nota global de la prova escrita.*

5% per al seguiment del treball de l'alumnat, basat en el recull de tasques en format digital o en paper; en registres i observació anecdòtica del treball personal i el seguiment del material de treball utilitzat a classe (llibreta, workbook) (Competència Personal, Social i d'Aprendre a Aprendre / Competència Digital / Competència Emprenedora)

*Els instruments de recollida d'informació en els quals basarem l'avaluació en aquest punt podran incloure: recull de tasques o activitats realitzades, tant en format digital com escrit; registre o observació anecdòtica del treball personal; registre o observació anecdòtica del material utilitzat a classe (workbook, llibre, llibreta)

5% per al seguiment personal de la Competència en Consciència i Expressió culturals, Competència Ciutadana, Competència Emprenedora, Competència Personal, Social i d'Aprendre a Aprendre.

*Els instruments de recollida d'informació en els quals basarem l'avaluació en aquest punt podran incloure: registre o observació anecdòtica del comportament diari i seguiment de l'acompliment de les normes del centre de l'alumnat; entrevistes amb l'alumnat o amb el tutor o tutora, famílies o professorat de l'equip docent del curs. Es podran utilitzar rúbriques d'avaluació i qüestionaris de coavaluació i autoavaluació.

- **Avaluació final per a 1r i 2n curs de Batxillerat:**

No se realitzaran proves específiques de recuperació en cap dels cursos o nivells. La nota final de juny s'obtindrà calculant la mitjana ponderada (MP) de les tres avaluacions de la manera següent:

Si la 1ª avaluació = a, la 2ª avaluació = b i la 3ª avaluació = c, aleshores tindrem la fórmula: MP= (a*1)+(b*2)+(c*3) / 6

Promocionarà l'alumnat qui, amb aquests càlculs, obtinga una valoració quantitativa de 5 o superior.

N.B: *L'arrodoniment serà amb 0,75 a l'enter següent per a totes les notes a excepció del suficient, que serà a partir del 5 i no s'hi aplicarà aquest arrodoniment.*

D'altra banda, si es detecta que un alumne o alumna està copiant en un examen o exercici, siga de la font la que siga, la puntuació d'aqueixa prova serà de 0.

E) Criteris de qualificació Cicle d'SMX

70% per a exàmens, proves o controls. (Competència Lingüística, competència artística i cultural, competència digital)

20% per al treball a l'aula i a casa. (Competència per a aprendre a aprendre, competència artística i cultural, competència digital, competència matemàtica, científica i tecnològica, competència lingüística).

10% per al comportament, interés i actitud demostrats cap al seu procés d'aprenentatge. (Competència social i cívica, competència d'interacció amb el medi físic, competència o sentit d'iniciativa i autonomia personal o emprenedoria, competència lingüística)

Després d'haver exposat els criteris d'avaluació propis del nivell, cal destacar alguns aspectes generals a tindre en compte. En els controls/exàmens/proves es controlaran i qualificaran totes les habilitats comunicatives, metacomunicatives i socials abans esmentades, per tant, podran constar de (segons considere el professorat):

- preguntes de gramàtica i estructures (transformacions, preguntes, repostes per a obtindre preguntes, omplir buits, *cloze test questions*, construcció d'estructures, etc).
- *listening* (escoltar un discurs a partir d'un audio i fer uns exercicis a partir d'ell).
- *writing* (redacció).
- *reading* (llegir un text i fer uns exercicis a partir d'ell).
- control i qualificació d'oralitat (pronunciació, lectura, conversa). En cas de no fer-se una prova específica sobre coneixements orals, es posarà una nota global provinent de l'avaluació informal quotidiana a l'aula (amb el valor a dalt ressenyat).

En el moment de puntuar les diferents parts dels exàmens cada professor/a del Departament (depenent dels cursos que impartisca i de les pròpies consideracions o tècniques d'examen) aplicarà uns mecanismes o altres. També cal dir que el "writing" ("composition", redacció) revestirà una certa importància. Per aquest motiu tot aquell alumne que en l'examen es deixe aquest apartat en blanc o detectem que simplement ho ha redactat amb incoherències per a evitar la penalització, no tan sols no obtindrà la puntuació corresponent en aqueix apartat sinó que se li restarà un 10% de la nota total de l'examen.

Es farà dos exàmens per avaluació en tots els cicles (excepte quan calga utilitzar més controls o proves intermèdies). Els diferents exàmens controlaran la matèria donada fins al moment, per tant podran incloure matèria de les avaluacions precedents (avaluació contínua).

Cada professor/a del Departament té unes marques pròpies de correcció (marques amb X o amb ratlles horitzontals, tics i altres marques). Per tant, a partir

d'aquestes es pot perfectament esbrinar si algun alumne/a ha fet alguna modificació fraudulenta amb la finalitat d'augmentar la nota obtinguda. Per aquesta raó i com que s'han donat casos, es prendran les mesures pertinents. Si així i tot es detecten modificacions d'aquest tipus, l'alumne/a en qüestió incorrerà en una falta greu (RRI del Centre) i la nota de l'examen serà de 0. Es prohibeix terminantment la utilització de "típex" o cinta correctora en els exàmens o proves.

D'altra banda, si es detecta que un alumne o alumna està copiant en un examen o exercici, siga de la font la que siga, la puntuació d'aqueixa prova serà de 0.

La no assistència a una prova / exercici / examen o a una part d'aquest/a haurà de tindre una justificació de pes presentant un document oficial (metge o altres). Si no és així l'alumne/a no tindrà dret al fet que se li faça un examen / prova / exercici individual en data posterior. Si aquesta situació es produeix més d'una vegada (amb connivència o no amb els pares o un d'ells) a més de prendre les mesures oportunes li ho qualificarà amb nota de '0' en l'apartat corresponent a exàmens.

Si un alumne/a no es presenta intencionadament a un examen o prova siga del tipus que siga i, especialment, de recuperació de l'assignatura pendent de cursos anteriors o de juliol (en cas que l'administració mantinga aquests exàmens extraordinaris) la nota que figurarà en el butlletí serà de '0', ja que es considera un NP (No presentat) en tota regla.

Quant a les competències d'aprendre a aprendre es valorarà juntament amb altres competències transversals a les competències lingüístiques mitjançant el treball quotidià a l'aula i a casa. L'alumnat resta obligat a fer totes aquelles tasques que el professorat demane (exercicis del llibre recomanat / o de text, del *workbook*/ *practice book*, redaccions o de qualsevol altra procedència com pot ser la plataforma Aules o Teams). Per tant quan algun alumne/a no el/s tinga fet/s obtindrà una qualificació de '0'. Aquests exercicis es corregiran a l'aula de manera general quotidianament llevat que es tracte d'una tasca encomanada per suport digital. En determinades ocasions el professorat demanarà que se li entreguen aqueixos exercicis o alguns d'ells bé a tots els alumnes del grup/classe, bé a un grup dels mateixos (aleatòriament o no). Altres vegades l'alumnat farà exercicis a l'aula que seran recollits i qualificats. Tot això es farà amb la periodicitat que el professor/a estime convenient per a tindre un nombre de notes que considere suficient en aquest apartat.

Per a calcular la nota d'aquest apartat tindran més valor aquelles tasques més llargues o d'elaboració més complexa, sempre segons la consideració del professorat.

En l'apartat de competències socials i cíviques (relació amb el medi físic, etc.) es valorarà de manera global tant el comportament com la disposició de l'alumnat enfront de l'assignatura i l'interés demostrat.

NB: **La falta d'assistència** continuada d'un alumne/a, sempre que no tinga una justificació de pes (malaltia llarga, per exemple) amb la documentació adequada, serà considerada negativament en aquest últim apartat i en el cas que arribe a més del 15% de classes de l'assignatura, pot conduir a la pèrdua del dret a l'avaluació progressiva i haurà de realitzar-se una prova al final del trimestre amb caràcter global per a superar l'assignatura.

Així mateix, es podrà penalitzar l'alumnat que acumule més de 5 **retards** en l'assignatura amb un part de disciplina per cada 5 retards. A més, si s'ha arribat tard a una classe on ja s'ha proposat una tasca o activitat avaluable per part del professorat, l'alumnat amb retard ja no la podrà efectuar.

També hem d'afegir que es perseguirà especialment **l'ús de mòbils** o aparells digitals amb parts de disciplina, tal i com s'indica en les Normes d'Organització i Funcionament del centre. També es posarà especial èmfasi en què l'alumnat faça un ús adequat dels ordinadors d'aula, resultant en part disciplinari quan es detecte un mal ús d'aquests.

***Sistema d'obtenció de la nota final per al Cicle d'SMX**

L'avaluació serà contínua. No es faran proves específiques de recuperació en cap dels cursos o nivells. La nota final de juny s'obtindrà calculant la mitjana ponderada (MP) de les tres avaluacions de la manera següent:

Si la 1a avaluació = a, la 2a avaluació = b i la 3a avaluació = c, llavors tindrem la fórmula: MP= (a*1)+(b*2)+(c*3) / 6

Promocionarà qui obtinga amb aquests càlculs una nota de 5 o superior. Per als alumnes que no superen el curs al juny d'aquesta manera, hi haurà una prova que tindrà lloc en el moment establit per la màxima autoritat educativa i que seguirà les característiques a dalt esmentades. La nota final del curs (siga aquest en el moment

que siga segons establisca la màxima autoritat competent) serà la que obtinga en aqueixa prova o examen. No es comptabilitzaran altres notes.

Aquell alumne/al fet que no es presente a aquesta prova o examen serà qualificat amb la nota de 0, ja que es considera un NP.

L'arrodoniment serà amb 0,75 a l'enter següent per a totes les notes, a excepció de l'aprovat que serà a partir del 5 i no s'aplicarà aquest arrodoniment.

F) Criteris de qualificació Cicle d'impressió gràfica.

L'avaluació d'aquesta assignatura de caràcter anual serà contínua i sumativa i inclourà els següents instruments per a la seua avaluació: exàmens, treballs en anglés (amb correccions periòdiques), notes de classe (dels exercicis realitzats habitualment, les intervencions orals, el *homework*, i micro-exàmens de vocabulari), proves orals (periòdiques, una prova oral final).

Els continguts que incloguen les diferents proves i/o treballs seran dissenyats segons els criteris didàctics d'avaluació llistats en l'apartat anterior. Atesos els instruments d'avaluació, s'estableixen els següents criteris de qualificació:

Exàmens / Proves escrites: 70%
Treball / Tasques avaluables: 20%
Actitud: 10%

Després d'haver exposat els criteris d'avaluació propis del nivell, cal destacar alguns aspectes generals a tindre en compte. En els controls/exàmens/proves es controlaran i qualificaran totes les habilitats comunicatives, metacomunicatives i socials abans esmentades, per tant, podran constar de (segons considere el professorat):

- preguntes de gramàtica i estructures (transformacions, preguntes, repostes per a obtindre preguntes, omplir buits, *cloze test questions*, construcció d'estructures, etc).
- *listening* (escoltar un discurs a partir d'un audio i fer uns exercicis a partir d'ell).
- *writing* (redacció).
- *reading* (llegir un text i fer uns exercicis a partir d'ell).

- control i qualificació d'oralitat (pronunciació, lectura, conversa). En cas de no fer-se una prova específica sobre coneixements orals, es posarà una nota global provinent de l'avaluació informal quotidiana a l'aula (amb el valor a dalt ressenyat).

En el moment de puntuar les diferents parts dels exàmens cada professor/a del Departament (depenent dels cursos que impartisca i de les pròpies consideracions o tècniques d'examen) aplicarà uns mecanismes o altres. També cal dir que el "writing" ("composition", redacció) revestirà una certa importància. Per aquest motiu tot aquell alumne que en l'examen es deixe aquest apartat en blanc o detectem que simplement ho ha redactat amb incoherències per a evitar la penalització, no tan sols no obtindrà la puntuació corresponent en aqueix apartat sinó que se li restarà un 10% de la nota total de l'examen.

Es farà dos exàmens per avaluació en tots els cicles (excepte quan calga utilitzar més controls o proves intermèdies). Els diferents exàmens controlaran la matèria donada fins al moment, per tant podran incloure matèria de les avaluacions precedents (avaluació contínua).

Cada professor/a del Departament té unes marques pròpies de correcció (marques amb X o amb ratlles horitzontals, tics i altres marques). Per tant, a partir d'aquestes es pot perfectament esbrinar si algun alumne/a ha fet alguna modificació fraudulenta amb la finalitat d'augmentar la nota obtinguda. Per aquesta raó i com que s'han donat casos, es prendran les mesures pertinents. Si així i tot es detecten modificacions d'aquest tipus, l'alumne/a en qüestió incorrerà en una falta greu (RRI del Centre) i la nota de l'examen serà de 0. Es prohibeix terminantment la utilització de "típex" o cinta correctora en els exàmens o proves.

D'altra banda, si es detecta que un alumne o alumna està copiant en un examen o exercici, siga de la font la que siga, la puntuació d'aqueixa prova serà de 0.

La no assistència a una prova / exercici / examen o a una part d'aquest/a haurà de tindre una justificació de pes presentant un document oficial (metge o altres). Si no és així l'alumne/a no tindrà dret al fet que se li faça un examen / prova / exercici individual en data posterior. Si aquesta situació es produeix més d'una vegada (amb connivència o no amb els pares o un d'ells) a més de prendre les mesures oportunes li ho qualificarà amb nota de '0' en l'apartat corresponent a exàmens.

Si un alumne/a no es presenta intencionadament a un examen o prova siga del tipus que siga i, especialment, de recuperació de l'assignatura pendent de cursos anteriors o de juliol (en cas que l'administració mantinga aquests exàmens extraordinaris) la nota que figurarà en el butlletí serà de '0', ja que es considera un NP (No presentat) en tota regla.

Quant a les competències d'aprendre a aprendre es valorarà juntament amb altres competències transversals a les competències lingüístiques mitjançant el treball quotidià a l'aula i a casa. L'alumnat resta obligat a fer totes aquelles tasques que el professorat demane (exercicis del llibre recomanat / o de text, del *workbook i practice book*, redaccions o de qualsevol altra procedència com pot ser la plataforma Aules o Teams). Per tant quan algun alumne/a no el/s tinga fet/s obtindrà una qualificació de '0'. Aquests exercicis es corregiran a l'aula de manera general quotidianament llevat que es tracte d'una tasca encomanada per suport digital. En determinades ocasions el professorat demanarà que se li entreguen aqueixos exercicis o alguns d'ells bé a tots els alumnes del grup/classe, bé a un grup dels mateixos (aleatòriament o no). Altres vegades l'alumnat farà exercicis a l'aula que seran recollits i qualificats. Tot això es farà amb la periodicitat que el professor/a estime convenient per a tindre un nombre de notes que considere suficient en aquest apartat.

Per a calcular la nota d'aquest apartat tindran més valor aquelles tasques més llargues o d'elaboració més complexa, sempre segons la consideració del professorat.

En l'apartat de competències socials i cíviques (relació amb el medi físic, etc.) es valorarà de manera global tant el comportament com la disposició de l'alumnat enfront de l'assignatura i l'interés demostrat.

NB: **La falta d'assistència** continuada d'un alumne/a, sempre que no tinga una justificació de pes (malaltia llarga, per exemple) amb la documentació adequada, serà considerada negativament en aquest últim apartat i en el cas que arribe a més del 15% de classes de l'assignatura, pot conduir a la pèrdua del dret a l'avaluació progressiva i haurà de realitzar-se una prova al final del trimestre amb caràcter global per a superar l'assignatura.

Així mateix, es podrà penalitzar l'alumnat que acumule més de 5 **retards** en l'assignatura amb un part de disciplina per cada 5 retards. A més, si s'ha arribat tard

a una classe on ja s'ha proposat una tasca o activitat avaluable per part del professorat, l'alumnat amb retard ja no la podrà efectuar.

També hem d'afegir que es perseguirà especialment **l'ús de mòbils** o aparells digitals amb parts de disciplina, tal i com s'indica en les Normes d'Organització i Funcionament del centre. També es posarà especial èmfasi en què l'alumnat faça un ús adequat dels ordinadors d'aula, resultant en part disciplinari quan es detecte un mal ús d'aquests.

***Sistema d'obtenció de la nota final per al Cicle d'impressió gràfica.**

L'avaluació serà contínua. No es faran proves específiques de recuperació en cap dels cursos o nivells. La nota final de juny s'obtindrà calculant la mitjana ponderada (MP) de les tres avaluacions de la manera següent:

Si la 1a avaluació = a, la 2a avaluació = b i la 3a avaluació = c, llavors tindrem la fórmula: MP= (a*1)+(b*2)+(c*3) / 6

Promocionarà qui obtinga amb aquests càlculs una nota de 5 o superior. Per als alumnes que no superen el curs al juny d'aquesta manera, hi haurà una prova que tindrà lloc en el moment establit per la màxima autoritat educativa i que seguirà les característiques a dalt esmentades. La nota final del curs (siga aquest en el moment que siga segons establisca la màxima autoritat competent) serà la que obtinga en aqueixa prova o examen. No es comptabilitzaran altres notes.

Aquell alumne/al fet que no es presente a aquesta prova o examen serà qualificat amb la nota de 0, ja que es considera un NP.

L'arrodoniment serà amb 0,75 a l'enter següent per a totes les notes, a excepció de l'aprovat que serà a partir del 5 i no s'aplicarà aquest arrodoniment.

4.2. Activitats de reforç i ampliació

Les activitats de reforç i ampliació tenen com a finalitat garantir que tot l'alumnat puga assolir els objectius i les competències establides en cada etapa educativa, atenent a la diversitat dels ritmes i necessitats d'aprenentatge. Aquestes activitats formen part

del procés ordinari d'ensenyament i aprenentatge i es desenvolupen de manera integrada en la programació didàctica.

A més, el departament manté una coordinació amb el Departament d'Orientació, amb l'objectiu de planificar i aplicar estratègies de suport adaptades a cada cas, i facilitar la resposta educativa més adequada a cada alumne.

També es fomenta la comunicació amb les famílies, especialment en aquells casos en què l'alumnat requerisca un seguiment més específic o personalitzat. Aquesta comunicació pot realitzar-se mitjançant entrevistes presencials, telèfon o l'ús de les plataformes digitals del centre.

Les activitats de reforç i ampliació podran entregar-se en classe o estar disponibles en les plataformes Aules o Teams, segons el criteri i ús de cada docent.

Educació Secundària Obligatòria (ESO)

a) Activitats de reforç:

S'adreçaran a l'alumnat que presente dificultats per assolir els aprenentatges bàsics o els criteris d'avaluació. Podran consistir en:

- Tasques de consolidació dels continguts fonamentals treballats a l'aula.
- Exercicis guiats i seqüenciats per a reforçar les destreses específiques de la matèria (comprensió lectora, expressió escrita, gramàtica, lèxic, etc.).
- Activitats de repàs i recuperació, tant individuals com cooperatives.
- Suport personalitzat durant les sessions de classe o en hores de desdoblament o atenció individualitzada.

b) Activitats d'ampliació:

Adreçades a l'alumnat que haja assolit satisfactòriament els aprenentatges bàsics i puga aprofundir en els continguts o desenvolupar la seua creativitat. Podran incloure:

- Projectes o tasques de recerca i investigació interdisciplinària.
- Activitats d'expressió oral i escrita amb major grau d'autonomia i complexitat.
- Participació en concursos, tallers o activitats complementàries.
- Activitats d'ampliació lingüística o cultural (lectures extres, creació de continguts, exposicions, etc.).

Batxillerat

a) Activitats de reforç:
Adreçades a l'alumnat que necessite consolidar els continguts o competències específiques de la matèria. Podran incloure:

- Revisió de conceptes fonamentals i pràctiques orientades a la millora de les habilitats comunicatives i lingüístiques.
- Exercicis addicionals o adaptats segons el nivell i les necessitats detectades en coordinació amb el Departament d'Orientació.
- Tutoritzacions o sessions de suport per a resoldre dubtes i reforçar la preparació d'exàmens.

b) Activitats d'ampliació:
Orientades a estimular l'autonomia, la iniciativa personal i l'aprofundiment conceptual. Podran incloure:

- Elaboració de treballs de recerca o projectes interdisciplinaris.
- Anàlisi de textos, lectures o documents complementaris.
- Activitats d'ampliació lingüística o d'ús avançat de la llengua en contextos acadèmics.

Cicles Formatius

a) Activitats de reforç:
Destinades a l'alumnat que requerisca reforçar els aprenentatges associats als resultats d'aprenentatge del mòdul professional. Podran incloure:

- Tasques pràctiques addicionals o adaptades per a millorar l'execució tècnica.
- Activitats de repàs conceptual o aplicació de procediments bàsics.
- Tutories individualitzades per a resoldre dificultats específiques o reforçar la competència professional.
- Exercicis de revisió de la documentació tècnica o de la normativa aplicable al sector.

b) Activitats d'ampliació:

Adreçades a l'alumnat que haja assolit amb èxit els resultats d'aprenentatge i vulga aprofundir en àrees concretes o desenvolupar competències professionals avançades. Podran incloure:

- Projectes de millora o innovació dins del mòdul.
- Participació en activitats col·laboratives o interdisciplinàries.
- Elaboració de materials o presentacions relacionades amb situacions professionals reals.
- Propostes de pràctica autònoma o d'investigació aplicada al sector productiu corresponent.

Aquest conjunt d'activitats, dissenyades i revisades en coordinació amb el Departament d'Orientació i la resta de l'equip docent, i amb comunicació periòdica amb les famílies, garanteix una resposta educativa global, inclusiva i ajustada a les necessitats de tot l'alumnat, afavorint tant la superació de dificultats com el desenvolupament del talent i la motivació per l'aprenentatge.

4.3. Procediments i criteris de recuperació

ESO (1r, 2n, 3r, 4t i grups de PDC)

Per a dur a terme un seguiment d'aquests alumnes amb un baix rendiment, se'ls encomanarà a tots treballar un dossier preparat pel departament amb la revisió dels continguts i la pràctica més rellevants de cada curs.

Per a la recuperació de cursos anteriors o pendents s'estableixen els següents mecanismes de recuperació:

- L'alumnat que aprove amb qualificació de 5 o superior (Suficient) la primera avaluació del curs present (posterior al del pendent), recupera el curs anterior.
- L'alumnat que no aprova la primera avaluació del curs present, haurà de presentar-se a la convocatòria de pendents que té lloc al mes de febrer. La seua data serà fixada en coordinació amb la resta d'exàmens extraordinaris d'altres matèries. L'alumnat haurà de presentar el dossier i tindrà un valor d'un

10% de la nota. En cas de no entregar aquest dossier, comptarà sols la nota de la prova escrita. La nota que s'obtinga en aquesta serà la que figurarà en el butlletí.

Per a aquells alumnes que no recuperen d'aquesta manera hi haurà un tercer mecanisme:

- Aprovar el curs present en l'avaluació final.

En cas que l'alumne/a portara pendent més d'un curs haurà d'examinar-se del curs més alt dels quals estiga suspés mitjançant una prova específica que el centre sol programar al febrer. El dossier que ha de fer és el del curs més alt dels quals estiga suspés.

No es farà cap altra prova extraordinària al llarg del curs donat que l'avaluació és contínua.

Optativa: competència comunicativa oral en anglés

Per a la recuperació de cursos anteriors o pendents s'estableixen els següents mecanismes de recuperació:

- L'alumnat haurà de presentar-se a la convocatòria de pendents que té lloc al mes de febrer. La seua data serà fixada en coordinació amb la resta d'exàmens extraordinaris d'altres matèries. La nota que s'obtinga en aquesta serà la que figurarà en el butlletí.

Batxillerat

L'alumnat de 2n amb la matèria suspesa de 1r, haurà de presentar-se a la convocatòria de pendents que té lloc al mes de febrer. La seua data serà fixada en coordinació amb la resta d'exàmens extraordinaris d'altres matèries.

No es farà cap altra prova extraordinària al llarg del curs donat que l'avaluació és contínua.

Cicles formatius de grau mitjà (SMX i IG)

L'alumnat de 2n amb la matèria suspesa de 1r, haurà de presentar-se a l'examen al llarg del 2n o 3r trimestre del 2n curs. La seua data serà fixada pel professor/a de la matèria.

No es farà cap altra prova extraordinària al llarg del curs donat que l'avaluació és contínua.

5. Metodologia. Orientacions didàctiques

5.1. Metodologia general i específica de la matèria.

La metodologia emprada pel departament parteix del principi d'aprenentatge significatiu, on l'alumnat construeix nous coneixements a partir dels seus sabers previs, relacionant-los amb situacions reals i contextualitzades. Es fomenta una participació activa i reflexiva que convertisca l'aula en un espai de construcció conjunta del coneixement, d'interacció i de respecte per la diversitat.

Aquesta metodologia té un enfocament comunicatiu i competencial, que prioritza l'ús real i funcional de la llengua (oral i escrita) com a eina de comunicació, aprenentatge i convivència. L'objectiu és desenvolupar la competència comunicativa de l'alumnat en totes les seues dimensions: lingüística, sociolingüística, discursiva, estratègica i intercultural.

A nivell específic, es pretén fomentar el pensament crític i la capacitat d'anàlisi, ajudant l'alumnat a desenvolupar criteris propis davant la informació i els continguts culturals. Així mateix, s'afavorirà l'obertura de ment cap a altres cultures i llengües, promovent el respecte, la curiositat i la valoració de la diversitat lingüística i cultural com a part essencial de la formació integral.

El treball a l'aula es basarà en metodologies actives que impulsen l'autonomia, la reflexió, la cooperació i l'aprenentatge entre iguals. El professorat actuarà com a guia i facilitador del procés, proporcionant orientacions, recursos i suport personalitzat a cada alumne o alumna, d'acord amb els principis d'inclusió i equitat educativa.

5.2. Activitats i estratègies d'ensenyament-aprenentatge

S'empraran diversitat de recursos i estratègies didàctiques, adaptades als diferents ritmes i estils d'aprenentatge, com ara:

- Treball cooperatiu i aprenentatge basat en projectes.
- Lectura, comprensió i producció de textos.
- Activitats de resolució de problemes i tasques pràctiques.
- Debats, jocs de rol, exposicions orals.
- Dinàmiques de gamificació, que afavoreixen la motivació, la implicació i la superació personal.
- Utilització de les noves tecnologies i de les plataformes digitals institucionals (Aules o Teams) per a desenvolupar competències digitals, promoure l'autonomia i facilitar l'aprenentatge actiu, col·laboratiu i flexible.

6. Mesures de resposta educativa a la inclusió de l'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu o de l'alumnat que requerisca actuacions per a la compensació de desigualtats (mesures de nivell III i IV)

En el centre s'estableixen dos grups amb mesures d'adaptació curricular: 3r PDC i 4t PDC. Es tracta d'alumnat que, per dificultats no atribuïbles a manca d'esforç, no tindria èxit en la consecució del graduat en ESO si cursara un curs convencional.

En l'àrea de primera llengua estrangera, seguirem la filosofia del departament d'oferir un aprenentatge integral i adaptat a les necessitats d'aquest grup. Per això, la programació que se seguirà estarà alleugerida en contingut i es concedirà un pes major a les tasques realitzades tant en classe com a casa. Utilitzarem com a eix els temes dels llibres triats a aquest efecte, però realitzant modificacions i adaptacions de les seues activitats. En la mesura que siga possible, es proposaran projectes per què

els alumnes puguen adquirir un caràcter més autònom en el seu aprenentatge. També es reduiran els mínims exigibles quant a continguts específics de curs.

Quant als ACI dins dels cursos convencionals, es realitzaran en el moment en què es detecte que un alumne/a necessita una adaptació per a facilitar el seu desenvolupament personal i lingüístic. Tal adaptació es pot aplicar tant als mínims exigibles, com a la manera d'avaluació a seguir amb aqueix/a alumne/a en qüestió.

Quant als ACIS es realitzaran sempre que obtinguem el dictamen i informe corresponent elaborat pel departament d'orientació del centre. En coordinació amb aquest departament s'elaborarà el pla individual de seguiment d'aqueix/a alumne/a en qüestió. En el cas que les necessitats desaparegueren i prèvia aprovació pel departament d'orientació, es podria cessar aquest tractament.

Referent al procés d'equitat i inclusió en el sistema educatiu valencià de la matèria es vetlara per incloure les actuacions d'acompanyament i suport personalitzat per a qualsevol alumne o alumna que en un determinat moment les puga necessitar. Procurarem que s'implique emocionalment, reforçar la seua autoestima i el seu sentit de pertinença al centre i al grup. Totes aquestes mesures aniran en coordinació amb l'equip docent i el Pla d'Acció Tutorial. (Nivell 3 pla d'inclusió).

El departament adoptarà les mesures necessàries d'atenció a la diversitat individuals o grupals, orientades a respondre a les necessitats educatives concretes de l'alumnat i a la consecució dels resultats d'aprenentatge vinculats als sabers bàsics. Contemplarem totes les possibilitats oferides per les TIC a l'hora d'interactuar amb l'alumnat, a partir de les plataformes i mitjans oferits per la Conselleria. Així doncs, es fomentarà l'ús de la pàgina web del centre, el correu electrònic, Aules, o altres que es puguen determinar, indicant tant a l'alumnat com les seues famílies quin tipus d'informació estarà disponible en cadascuna d'elles. La realització, presentació i lliurament de les activitats i les proves d'avaluació afavoriran la presencialitat sense perjudici que es puguen utilitzar les TIC per a aquesta finalitat.

Així mateix, com ja hem comentat abans, des del mateix centre ja s'ofereixen adaptacions curriculars grupals (PDC) on, pel perfil de l'alumnat, treballarem els continguts bàsics de cada curs i ens adaptarem a les necessitats del grup.

Batxillerat i cicles:

L'atenció a aquest alumnat s'ha de regir pels principis de normalització i inclusió, amb la finalitat de garantir l'accés, la participació, la permanència i el progrés de tot l'alumnat. Per a aconseguir-ho, s'han d'establir les mesures de flexibilització i les alternatives metodològiques d'accessibilitat i disseny universal de l'aprenentatge (DUA) que siguen necessàries per a aconseguir que aquest alumnat puga accedir a una educació de qualitat en igualtat d'oportunitats.

S'han de fer les adaptacions pertinents i facilitar les mesures i els suports necessaris, d'acord amb la normativa vigent, perquè l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu puga cursar aquests estudis. Així mateix, s'han d'establir les mesures més adequades perquè les condicions de realització de les avaluacions s'adapten a les necessitats d'aquest alumnat.

Totes les mesures educatives per a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu s'han d'ajustar al que disposa la normativa vigent en matèria d'inclusió educativa. Aquesta concreció versa, entre altres, d'acord amb les mesures següents:

a) Per a l'alumnat amb dificultats específiques d'aprenentatge, amb caràcter general, s'han d'establir mesures individualitzades que afavorisquen l'accessibilitat dels continguts curriculars, mesures de flexibilització i alternatives metodològiques en l'ensenyament i avaluació de la llengua estrangera. Aquestes adaptacions en cap cas s'han de tindre en compte per a minorar les qualificacions obtingudes. Igualment, si l'equip educatiu ho considera, es poden establir mesures de reforç pedagògic per a aquest alumnat.

b) Per a l'alumnat amb necessitats educatives especials, es poden establir, entre altres, mesures d'exempció de qualificació i també de flexibilització de la duració de l'etapa.

c) Per a l'alumnat amb altes capacitats es poden establir mesures d'enriquiment curricular i, sempre que l'adopció de la mesura afavorisca el desenvolupament personal i social de l'alumnat, mesures de flexibilitat en la duració de l'etapa.

7. Activitats complementàries

Les activitats complementàries formen part de la programació anual del departament i tenen com a objectiu reforçar els aprenentatges treballats a l'aula mitjançant experiències culturals, comunicatives i vivencials que afavorisquen la motivació, la participació i l'aprenentatge significatiu.

Per al present curs acadèmic, es proposen les següents activitats:

- Assistència a una obra de teatre en anglés per a tot l'alumnat d'ESO. Aquesta activitat permetrà als alumnes posar en pràctica la comprensió oral en contextos reals i gaudir d'una experiència cultural en llengua anglesa. Abans i després de la representació es podran realitzar activitats didàctiques preparatòries i de reflexió per a consolidar el vocabulari, les expressions i els continguts lingüístics treballats.
- Estada d'immersió lingüística d'una setmana a Anglaterra per a l'alumnat de 3r d'ESO.

  Es proposa una experiència d'immersió total en un entorn de parla anglesa, amb l'objectiu de millorar la competència comunicativa, afavorir l'autonomia personal i fomentar l'obertura cultural. L'estada inclourà activitats acadèmiques, culturals i lúdiques, així com la convivència amb famílies, per tal de potenciar l'ús real de la llengua i la sensibilitat intercultural.

Aquest tipus d'activitats contribueixen a ampliar els contextos d'aprenentatge, a reforçar la motivació de l'alumnat i a integrar els valors de cooperació, convivència i respecte entre cultures, fonamentals per a una educació global i competencial.

8. Recursos didàctics i d'aula

En l'etapa d'**ESO** combinarem una varietat de materials segons el perfil de l'alumnat i el criteri de cada docent. A més del llibre de text i el llibre d'activitats que més avall nomenarem, es podran fer ús de materials variats com ara presentacions interactives o digitals, vídeos, àudios, fitxes en paper o interactives, jocs, activitats orals, ús de plataformes online com Aules, Teams, Canva, etc. Tots aquests materials

de suport poden ser objecte d'avaluació dins dels apartats que hem anomenat en el punt de criteris d'avaluació i instruments de recollida d'informació. Els llibres de text que utilitzarem són tots de l'editorial Burlington Books:

- 1r ESO: Network 1 + workbook
- 2n ESO: Network 2 + workbook
- 3r ESO: Network 3 + workbook
- 4t ESO: Network 4 + workbook
- 3r PDC: Teamwork 3 (Basic Practice)
- 4t PDC: Teamwork 4 (Basic Practice)

En aquest curs també hem planificat com a activitat complementària un teatre en anglès al teatre municipal, vist que el curs passat va ser una activitat satisfactòria, dirigida a tot l'ESO.

En l'etapa de **Batxillerat** combinarem una varietat de materials segons el perfil de l'alumnat i el criteri de cada docent. A més del llibre de text i el llibre d'activitats que més avall nomenarem, es podran fer ús de materials variats com presentacions interactives o digitals, vídeos, àudios, fitxes en paper o interactives, jocs, activitats orals, ús de plataformes online com Aules, Teams, Canva, etc. Tots aquests materials de suport poden ser objecte d'avaluació dins dels apartats que hem anomenat en el punt de criteris d'avaluació i instruments de recollida d'informació. Els llibres de text que utilitzarem són tots de l'editorial Burlington Books:

- 1r Batxillerat: Make the Grade 1 + workbook
- 2n Batxilerat: Make the Grade 2 + workbook

Al cicle formatiu de **grau mitjà de xarxes i sistemes microinformàtics** es combinarà una varietat de materials segons el perfil de l'alumnat i el criteri del docent, amb l'objectiu de garantir un aprenentatge actiu i adaptat a les seues necessitats.

El material base serà el llibre Burlington Professional Modules: Computing & Information Technology, un mètode dissenyat per a cobrir les necessitats de l'alumnat de Formació Professional en l'àmbit de la informàtica, amb un nivell d'anglés inicial A2. Aquest manual és especialment adequat per a estudiants que es preparen per a treballar en àrees relacionades amb l'administració de maquinari i programari, sistemes informàtics, microinformàtica, aplicacions informàtiques i seguretat informàtica.

Al cicle formatiu de **grau mitjà d'impressió gràfica,** es combinarà una varietat de materials i recursos d'acord amb el perfil de l'alumnat i el criteri de cada docent, amb la finalitat d'oferir un aprenentatge pràctic, motivador i adaptat a les necessitats del grup.

El material base per al present curs és el llibre Technical English 1, de l'editorial Pearson-Longman, destinat a l'alumnat de 1r curs del Cicle Formatiu de Grau Mitjà d'Impressió Gràfica. Aquest mètode ofereix continguts tècnics i lingüístics adequats per a estudiants que es formen en l'àmbit de la comunicació i la producció gràfica.

L'alumnat treballa en aules equipades amb ordinadors, fet que permet integrar de manera natural l'ús de recursos digitals i interactius, com presentacions, vídeos, jocs, fitxes i activitats pràctiques. També es poden utilitzar plataformes digitals com Aules o Teams per a la realització i el seguiment de tasques i projectes.

A més, des de fa uns cursos aquest departament també s'ha involucrat en l'ús de la plataforma eTwinning i intentarem seguir treballant projectes amb aquesta plataforma de la Unió Europea i fer difusió d'aquestos per a què la facen servir els màxims departaments possibles. L'ús d'aquesta plataforma també va íntimament lligada a la redacció de projectes Erasmus+ que, encara que no és d'ús exclusiu del departament d'anglès, estem immersos en una acreditació Erasmus+ i ens hem prestat com a socis d'un projecte d'associació a xicoteta escala amb un centre d'Itàlia com a organitzador. Fa dos cursos el nostre centre ja va comptar amb un projecte de curt termini que sols comptava amb mobilitats de professorat. L'objectiu de la Comissió Coordinadora Erasmus és obrir les portes del centre a Europa i canviar la visió i la pràctica diària d'ensenyament-aprenentatge a una de més responsable, sostenible i global, amb certs valors que enriquiran el nostre alumnat com a ciutadans europeus.

9. Altres mesures

Com a departament, es promou la formació permanent del professorat com a eina essencial per a la millora contínua de la pràctica docent. El professorat participa en cursos, seminaris, grups de treball i activitats formatives relacionades amb la didàctica, la innovació metodològica, la inclusió educativa i l'ús de les noves tecnologies aplicades a l'aprenentatge de llengües. Aquesta formació constant permet actualitzar els coneixements, incorporar noves estratègies i adaptar-se als canvis del currículum i a les necessitats de l'alumnat.

Així mateix, es fomenta una coordinació entre el professorat que imparteix el mateix nivell o curs, amb reunions periòdiques per a compartir materials, activitats i estratègies d'avaluació. Aquesta coordinació garanteix la coherència pedagògica entre grups, afavoreix la igualtat d'oportunitats per a tot l'alumnat i reforça el treball en equip dins del departament.

El departament també aposta per la col·laboració interdisciplinària amb altres àrees i amb el Departament d'Orientació, especialment en aspectes relacionats amb l'atenció a la diversitat, la inclusió i el desenvolupament de competències transversals.

Finalment, es promou una actitud oberta i reflexiva cap a la innovació educativa, impulsant iniciatives que integren la comunicació, la creativitat i la dimensió cultural de la llengua anglesa. Aquestes mesures tenen com a objectiu final la millora de la qualitat educativa i el desenvolupament professional del conjunt del professorat del departament.

Institut d'Educació Secundària de Betxí

Proposta pedagògica

2025 / 2026

Departament didàctic: FRANCÈS
Etapa: SECUNDÀRIA I BATXILLERAT
Ensenyament: FRANCÈS
Cursos: 1r, 2n i 4t ESO i 1r BATXILLERAT
Professorat: MARIA JOSÉ DOÑATE MARTÍN

Data d'aprovació

GENERALITAT
VALENCIANA
Conselleria d'Educació, Cultura,
Universitat i Ocupació

FPcv
Formació Professional
Comunitat Valenciana

IES de Betxí

Finançat per
la Unió Europea

Fons
Europeus

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/

Unió Europea
Fons Social Europeu
L'FSE inverteix en el teu futur

1. INTRODUCCIÓ

1.1. JUSTIFICACIÓ:

Esta programació es basa en les lleis següents:

■ Article 4.5 del Decret 104/108, de 27 de juliol que desenvolupa els principis d'equitat i inclusió del sistema educatiu valencià,

■ Article 14 de l'ordre 20/2019, de 30 d'abril, sobre adequació personalitzada de les programacions didàctiques.

■ El reial decret 217/2022, de 29 de març, estableix l'ordenació de les ensenyances mínimes de l'Educació Secundària obligatòria (BOE 76, 30.3.3033) i la seua correcció d'errades.

■ Reial decret 243/2022, de 5 d'abril, estableix l'ordenació de les ensenyances mínimes del Batxillerat (BOE 82, 06.04.2022)

■ Decret 107/2022 de 5 d'agost que estableix l'ordenació i el currículum de l'ESO.

■ Decret 108/2022 de 5 d'agost que regula l'ordenació i el currículum del Batxillerat.

■ IG: RD 1590/2011, de 4 de novembre i Decret 36/2017, de 10 de març.

■ SMX: RD 1691/2007, 14 de desembre i Ordre de 29 de juliol de 2009

■ Decret 66/2024, de 21 de juny, del Consell, pel qual es modifica el Decret 107/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'estableix l'ordenació i el currículum d'Educació Secundària i l'Ordre 19/2023, de 29 de juny, de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport , per la qual es regulen els procediments derivats del Decret 107/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'estableixen l'ordenació i el currículum d'ESO i del Decret 108/2022, de 5 d'agost, pel qual s'estableixen l'ordenació i el currículum de Batxillerat, així com l'organització i el funcionament del Batxillerat nocturn i a la distància a la Comunitat Valenciana.

La llengua estrangera, d'acord amb les directrius marcades pel Consell d'Europa a través del Marc europeu comú de referència per a les Llengües, contribuïx al desenrotllament competencial que permetrà a l'alumnat afrontar els reptes del segle XXI com a persones integrades en la societat i professionals del futur, en un món interconnectat, global i canviant, on la internacionalització, la mobilitat i el descobriment d'altres cultures siguen presents. Així, l'objectiu de l'aprenentatge de llengües en l'actualitat no ha de ser el domini d'una, dos o més llengües considerades de forma aïllada, sinó l'enriquiment del repertori lingüístic individual i el desenrotllament del perfil plurilingüe i intercultural compost per diferents nivells de

competència en diferents llengües que van canviant en funció dels interessos i necessitats de cada moment. Esta és precisament la finalitat d'incloure l'aprenentatge d'una segona llengua estrangera en l'etapa de l'Educació Secundària Obligatòria.

1.2. CONTEXTUALITZACIÓ

L'IES Betxí arreplega alumnes de Betxí i de diversos pobles del voltant, com Artana o Eslida pel que disposa d'un servei de transport. L'àrea d'influència de l'IES és catalano-parlant i per tant les escoles i este centre funcionen amb el programa d'ensenyament en Valencià (PEV). Conseqüentment, tots els materials, les comunicacions internes, les comunicacions externes i les activitats es redactaran en valencià. La finalitat fonamental d'esta assignatura és el desenrotllament i la millora de les capacitats d'expressió i de comunicació, perquè està estretament relacionada amb les altres àrees lingüístiques del currículum. De la mateixa manera, es pretén construir una base científica que puga permetre l'estudi i l'assimilació de les estructures de la llengua materna i, així mateix, de l'estudi de llengües estrangeres. Ara bé, de la mateixa manera , es busca el desenrotllament de les capacitats cognitives, discursives i de relació i inserció social de l'alumnat en el seu entorn sociocultural.

Per això, es pot partir de la reflexió sistemàtica dels següents punts:

a) Reflexió sobre les estructures lingüístiques (morfològiques, fonètiques i sintàctiques) que presenta el llatí i la seua influència sobre la pròpia llengua.

b) Descobriment de la relació que existix entre la cultura francesa, en tots els seus àmbits , i els de la societat espanyola.

L'estudi d'esta assignatura relaciona l'àrea de llengua amb altres àrees representatives dels coneixements i sabers humans. Amb el suport de l'ús de la llengua, com a element indispensable per a l'aprenentatge d'altres àrees, es permetrà que l'alumne adquirisca el domini de vocabulari específic i consolide les seues capacitats expressives en els diferents àmbits.

Així, l'observació i l'adquisició dels mecanismes funcionals d'esta segona llengua estrangera permet l'accés per part de l'alumne/a a la llengua estrangera estudiada, i li permet comparar les estructures bàsiques d'esta amb les altres llengües de l'estat espanyol: el valencià i el castellà i promou l'interés per conéixer-les i el respecte cap als seus parlants.

Quant a l'assignatura de francés, s'impartix en els següents cursos d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat com a matèria optativa.

La distribució horària:

- 1r ESO: 2 hores setmanals.
- 2n ESO: 2 hores setmanals.
- 4t ESO: 2 hores setmanals.
- 1r BATXILLERAT: 4 hores setmanals.

Tots els grups estan a càrrec de Maria José Doñate Martín ja que el departament de francès és unipersonal.

2. COMPETÈNCIES CLAU

Les competències clau que s'arrepleguen en el Perfil d'eixida són l'adaptació al sistema educatiu espanyol de les competències clau establides en la citada Recomanació del Consell de la Unió Europea.

Esta adaptació respon a la necessitat de vincular estes competències amb els reptes i reptes del segle XXI, amb els principis i fins del sistema educatiu establerts en la LOE i amb el context escolar, ja que la Recomanació es refereix a l'aprenentatge permanent que ha de produir-se al llarg de tota la vida, mentre que el Perfil remet a un moment precís i limitat del desenrotllament personal, social i formatiu de l'alumnat: l'etapa de l'ensenyament bàsic.

Amb caràcter general, ha d'entendre's que la consecució de les competències i els objectius previstos en la *LOMLOE per a les diferents etapes educatives està vinculada a l'adquisició i al desenvolupament de les competències clau recollides en el Perfil d'eixida, i que són les següents:

- Competència en comunicació lingüística.
- Competència plurilingüe.
- Competència matemàtica i competència en ciència, tecnologia i enginyeria.
-Competència digital.

- Competència personal, social i d'aprendre a aprendre.
- Competència ciutadana.
- Competència emprenedora.
- Competència en consciència i expressió culturals.

La transversalitat és una condició inherent al Perfil d'eixida, en el sentit que tots els aprenentatges contribueixen a la seua consecució. De la mateixa manera, l'adquisició de cadascuna de les competències clau contribueix a l'adquisició de totes les altres. No existeix jerarquia entre elles, ni pot establir-se una correspondència exclusiva amb una única àrea, àmbit o matèria, sinó que totes es concreten en els aprenentatges de les diferents àrees, àmbits o matèries i, al seu torn, s'adquireixen i desenrotllen a partir dels aprenentatges que es produeixen en el conjunt d'estes.

La relació de les competències claus amb les competències especifiques descrites en les propostes pedagògiques són les següents:

	CCL[1]	CP[2]	CMCT[3]	CD[4]	CPSAA[5]	CC[6]	CE[7]	CCEC[8]
CE1: Multilingüisme i interculturalitat	X	X		X	X	X		X
CE2: Comprensió oral	X	X		X	X	X		X
CE3: Comprensió escrita	X	X		X	X	X		X
CE4: Expressió oral.	X	X		X	X	X		X
CE5: Expressió escrita	X	X		X	X	X		X
CE6: Interacció oral i escrita	X	X	X	X	X	X	X	X

[1] CCL: Competència comunicativa i lingüística
[2] CP: Competència plurilingüe
[3] CMCT: Competència matemàtica i en ciència, tecnologia i enginyeria.
[4] CD: Competència digital.
[5] CPSAA: Competència personal, social i d'aprendre a aprendre.
[6] CC: Competència ciutadana.
[7] CE: Competència emprenedora.
[8] CCEC: Competència en consciencia i expressió cultural.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/

CE7: Mediació oral i escrita	X	X	X	X	X	X	X	X

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/

3. PROPOSTA PEDAGÒGICA PER A 1r D'ESO

1. Concreció curricular de la matèria:	PROPOSTA PEDAGÒGICA DE FRANCÉS (SLLE) PER A **1r ESO**
1.1 Elements curriculars del nivell:	Competències específiques Els sabers bàsics Criteris d'avaluació Situacions d'aprenentatge
1.1.1 Competències específiques	CE1: Multilingüisme i interculturalitat. Reconèixer i usar els seus repertoris lingüístics i comparar-ne el funcionament, tot identificant la diversitat lingüística i cultural a partir de la llengua estrangera. CE2: Interpretar la informació de textos orals i multimodals, breus i senzills, de manera guiada, sobre diversos temes predictibles dels àmbits personal, social i educatiu, per mitjà de l'escolta activa i l'aplicació d'estratègies per a la comprensió oral. CE3: Interpretar la informació expressada per mitjà de textos escrits i multimodals breus i senzills, de manera guiada, sobre diferents temes predictibles d'àmbit personal, social i educatiu.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/

	CE4: Produir de manera guiada textos orals i multimodals comprensibles i estructurats, per a expressar missatges breus i senzills dels àmbits personal, social i educatiu, aplicant estratègies de planificació i compensació. CE5: Expressió escrita. Produir, de manera guiada, textos escrits i multimodals, comprensibles i estructurats, per a expressar missatges breus i senzills de l'àmbit personal, social i educatiu, mitjançant l'aplicació d'estratègies de planificació, textualització i revisió. CE6: Interacció oral i escrita. Interaccionar de manera oral, escrita i multimodal per mitjà de textos senzills, breus i guiats, de manera síncrona i asíncrona, per a respondre a necessitats comunicatives relacionades amb l'àmbit personal, social i educatiu. CE7: Mediació oral i escrita. Mediar entre interlocutors utilitzant estratègies d'adaptació i simplificació del llenguatge, per a processar i transmetre informació bàsica i senzilla en situacions comunicatives predictibles d'àmbit personal, social i educatiu.	
	Criteris d'avaluació C.E.1: Multilingüisme i interculturalitat.	*Sabers bàsics* **Bloc 1: Llengua i ús.** **1.1. Funcions comunicatives. Transversal a totes les CE.**

	1.1. Contrastar les similituds i diferències entre diverses llengües i identificar, de manera progressivament autònoma, els aspectes bàsics del seu funcionament. 1.2. Utilitzar i diferenciar, de manera progressivament autònoma, els coneixements i estratègies que formen el seu repertori lingüístic, amb l'ajuda d'altres participants i amb suports analògics i digitals. 1.3. Identificar aspectes socioculturals de la segona llengua estrangera, comparant, amb ajuda ocasional docent, els elements distintius d'aquesta amb els de la seua cultura. 1.4. Mostrar interés i respecte per les diferències lingüístiques i culturals de la segona llengua estrangera, valorant, amb ajuda ocasional docent, prejudicis i estereotips. C.E.2: Comprensió oral. 2.1. Escoltar de manera activa i interpretar, amb la guia ocasional docent, textos orals i multimodals, breus i senzills,	- Funcions comunicatives bàsiques adequades a l'àmbit i al context comunicatiu: salutacions, comiats i presentacions; descripció de persones, objectes i llocs; situar esdeveniments en el temps; petició i intercanvi d'informació sobre qüestions quotidianes; rutines; indicacions i instruccions; expressió de la pertinença i la quantitat. - Unitats lingüístiques bàsiques i significats associats a aquestes unitats, com ara expressió de l'entitat i les seues propietats, quantitat i nombre, l'espai i les relacions espacials, el temps, l'afirmació, la negació, la interrogació i l'exclamació i relacions lògiques elementals. **1.2. Models contextuals i gèneres discursius** **-** Models contextuals i gèneres discursius bàsics en la comprensió, producció i coproducció de textos orals, escrits i multimodals, breus i

	sobre temes predictibles d'àmbit quotidià, d'interés personal, social i educatiu, així com textos literaris adequats al seu nivell. 2.2. Identificar la funció comunicativa, el tema principal i les idees secundàries de textos orals i multimodals a partir dels significats explícits presents en la informació de caràcter lingüístic, i anticipar-ne el significat per mitjà de la informació de caràcter extralingüístic (gestos, entonació, ritme del discurs, dicció, entorn sonor, signes visuals, emotivitat del missatge). 2.3. Interpretar el vocabulari i l'ús d'estructures freqüents, així com aplicar estratègies per a reconéixer vocabulari poc freqüent dels àmbits personal, social i educatiu expressat de manera clara i senzilla. C.E.3: Comprensió escrita. 3.1. Interpretar, amb la guia ocasional docent, textos escrits i multimodals, breus i senzills, sobre temes predictibles d'àmbit personal, social i educatiu pròxim, així com textos literaris	senzills, literaris i no literaris: característiques i reconeixement del context, organització i estructuració segons l'estructura interna. **1.3. Expressions i lèxic** - Lèxic bàsic i d'interés per a l'alumnat, relatiu a identificació personal, relacions interpersonals pròximes, llocs i entorns pròxims, oci i temps lliure i vida quotidiana. -Lèxic i expressions d'ús comú per a comprendre enunciats sobre la comunicació, la llengua, l'aprenentatge i les eines de comunicació i aprenentatge (metallenguatge). **1.4. Patrons sonors, accentuals i rítmics** - Patrons sonors, accentuals, rítmics i d'entonació bàsics, i funcions comunicatives generals associades a aquests patrons.

	adequats al seu nivell i expressats de manera comprensible i clara. 3.2. Identificar la funció comunicativa, el tema principal i les idees secundàries de textos escrits i multimodals, seleccionant i utilitzant, amb la guia ocasional docent, les estratègies de comprensió escrita, a partir dels significats explícits de caràcter lingüístic, i anticipar-ne el significat per mitjà de la informació de caràcter extralingüístic (imatges, icones, disposició de la informació, títols, exclamacions, tipus de lletra) i els seus coneixements previs. 3.3. Interpretar el vocabulari i l'ús d'estructures freqüents, i anticipar el significat del vocabulari poc freqüent de l'àmbit personal, social i educatiu pròxim en textos escrits i multimodals. 3.4. Localitzar i seleccionar informació en mitjans digitals, amb la guia ocasional docent, a partir de diferents tipus de textos multimodals senzills dels àmbits personal, social i educatiu.	**1.5. Convencions ortogràfiques** - Convencions ortogràfiques bàsiques i significats associats als formats i elements gràfics. **1.6. Reflexió sobre la llengua** -Consciència sobre les similituds formals i diferències de significats entre llengües (préstecs, cognats, falsos amics) **Bloc 2. Estratègies comunicatives. Transversal a totes les CE.** **2.1. Estratègies de comprensió i producció** - Estratègies bàsiques per a la comprensió i la producció de textos orals, escrits i multimodals breus, senzills i contextualitzats. **2.2. Estratègies conversacionals**

	C.E.4: Producció oral 4.1. Produir diferents tipus de textos orals i multimodals breus, amb una pronunciació, ritme i entonació adequats, a partir de models, amb la guia ocasional docent, utilitzant un repertori d'expressions, lèxic i estructures bàsiques en situacions dels àmbits personal, social i educatiu. 4.2. Utilitzar estratègies bàsiques, amb la guia ocasional docent, de planificació, producció i compensació, per a produir monòlegs breus. 4.3. Mostrar control sobre un repertori molt limitat d'estructures sintàctiques comunes. 4.4. Pronunciar i entonar els enunciats de manera comprensible, amb la guia ocasional docent, i repetir-los tantes vegades com calga per a fer-los comprensibles. C.E.5: Producció escrita.	- Convencions i estratègies conversacionals bàsiques d'ús comú, en format síncron o asíncron, per a iniciar, mantindre i acabar la comunicació, prendre i cedir la paraula, preguntar i respondre, demanar i donar indicacions, demanar i donar aclariments i explicacions, comparar i contrastar, col·laborar. - Interés i valoració positiva per a establir contactes i comunicar-se a través de diferents mitjans amb parlants o estudiants de la llengua estrangera **2.3. Estratègies de mediació** - Coneixements, destreses i actituds elementals que permeten iniciar-se en activitats de mediació en situacions quotidianes bàsiques. **2.4. Estratègies de transferència entre llengües**

	5.1. Produir textos escrits i multimodals senzills i breus de diversos gèneres textuals, en suports analògics i digitals, sobre temes dels àmbits personal, social i educatiu, amb ajuda ocasional docent, utilitzant lèxic i estructures d'ús freqüent. 5.2. Mostrar control, sobre un repertori molt limitat d'estructures sintàctiques comunes. 5.3. Revisar els textos escrits propis i dels seus companys i companyes, detectar-ne i comentar-ne els errors, amb ajuda docent. C.E. 6: Interacció oral i escrita 6.1. Participar en converses, amb intercanvis d'informació breus i senzills, sobre temes quotidians i de rellevància personal, en contextos analògics i digitals. 6.2 Utilitzar la cortesia lingüística, l'etiqueta digital, la repetició, el ritme pausat o el llenguatge no verbal per a transmetre el missatge.	- Estratègies bàsiques d'ús comú per a identificar, organitzar, retindre, recuperar i utilitzar unitats lingüístiques (lèxic, morfosintaxi, patrons sonors) a partir de la comparació de les llengües i varietats que conformen el repertori lingüístic personal. - Estratègies i tècniques de compensació de les mancances comunicatives per a respondre eficaçment a una necessitat concreta. **2.5. Reflexió sobre l'aprenentatge i tractament de l'error** - Autoconfiança i reflexió sobre l'aprenentatge. L'error com a instrument de millora i proposta d'avaluació. **2.6. Estratègies d'autoavaluació i coavaluació**

	6.3. Interaccionar mostrant empatia i respecte per les diferents necessitats, idees i motivacions dels interlocutors, de manera guiada i en situacions quotidianes, utilitzant estratègies elementals per a saludar, acomiadar-se i presentar-se; expressar missatges; formular i contestar preguntes senzilles, i iniciar i acabar la comunicació. C.E.7: Mediació oral i escrita 7.1. Mostrar interés per participar en la solució de problemes d'enteniment sobre assumptes quotidians dels àmbits personal, social i educatiu. 7.2. Comprendre un missatge breu i senzill i comunicar-ne oralment o per escrit la informació o explicar-ne els conceptes de la segona llengua estrangera a la seua llengua materna o d'aquesta a aquella, incloent-hi vocabulari freqüent, de manera guiada, amb la possibilitat de recórrer a l'ajuda d'altres participants.	- Estratègies i eines bàsiques d'ús comú d'autoavaluació i coavaluació, analògiques i digitals, individuals i cooperatives. **2.7. Eines analògiques i digitals** - Eines analògiques i digitals bàsiques d'ús comú per a la comprensió, la producció i la coproducció oral, escrita i multimodal, i plataformes virtuals d'interacció i col·laboració educativa (aules virtuals, videoconferències, eines digitals col·laboratives) per a l'aprenentatge, la comunicació i el desenvolupament de projectes amb parlants o estudiants de la segona llengua estrangera. - Recursos per a l'aprenentatge i estratègies elementals de cerca guiada d'informació en mitjans analògics i digitals.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/

	7.2. Seleccionar i utilitzar, de manera guiada, estratègies bàsiques que faciliten la comprensió i l'expressió oral i escrita d'informació en diferents llengües (de la segona llengua estrangera a la llengua materna i viceversa), com el llenguatge no verbal i simplificar o adaptar el missatge, usant, amb ajuda, recursos o suports analògics i digitals per a crear ponts en la comunicació.	**Bloc 3: Cultura i societat. Transversal a totes les CE.** **3.1. Aspectes socioculturals i sociolingüístics** - Aspectes socioculturals i sociolingüístics bàsics i habituals relatius als costums, la vida quotidiana i les relacions interpersonals, convencions socials bàsiques d'ús comú, llenguatge no verbal, cortesia lingüística i etiqueta digital, pròpies de països on es parla la segona llengua estrangera. **3.2. Diversitat lingüística i intercultural.** - Estratègies bàsiques d'ús comú per a apreciar la diversitat lingüística, cultural i artística, atenent valors ecosocials i democràtics. - Diferències en la comunicació no verbal entre les diferents llengües i cultures.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/

- Diferències i diversitat plurilingüe i intercultural.
- Estereotips d'altres cultures on es parla la segona llengua estrangera.
- Reconeixement dels diferents contextos socials i culturals en els quals es desenvolupa la comunicació.

3.3. Llengua estrangera com a mitjà de comunicació.

- La segona llengua estrangera com a mitjà de comunicació i relació amb persones d'altres països, com a manera d'accedir a nova informació i com a mitjà per a conéixer cultures i formes de vida diferents.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/

1.1.2 Valoració general del progrés de l'alumnat	*Instruments de recollida d'informació*	*Criteris de qualificació qualitativa i quantitativa*
	• Llibreta de classe. • Resums. • Activitats en classe (audició, interpretació, creació, exercicis, respostes a preguntes, etc.) • Produccions orals i escrites. • Treballs monogràfics. • Memòries d'investigació. • Projectes ***Avaluar les exposicions orals de l'alumnat*** • Posades en comú. • Diàlegs. • Entrevistes.	90% del resultat de cada avaluació s'obtindra de la següent manera: 1. CE1:MULTILINGÜISME I INTERCULTURALITAT. 30% que correspon a la nota d'exàmens de vocabulari i gramàtica de cada unitat. 2. CE 2: COMPRENSIÓ ORAL. 10% que correspon a la nota d'exàmens de registres àudio. Es realitzarà una prova per cada trimestre. 3. CE 3: COMPRENSIÓ ESCRITA. 15% que correspon a la prova de comprensió lectora d'un text senzill, adequat al nivell. Es farà una prova per trimestre i estarà

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/

Realitzar proves específiques

- Objectives.
- Obertes.
- Exposició d'un tema, en grup o individualment.
- Interpretació individual i en grup.
- Activitats d'improvisació i creació, individual i en grup.
- Resolució de exercicis
- Autoavaluació
- Coavaluació

relacionada amb el vocabulari i aspectes estudiats en el trimestre corresponent.

4. CE 4: PRODUCCIÓ ORAL. 10% que correspon a la nota de les proves d'expressió oral. Es farà una per trimestre i també estarà relacionada amb el vocabulari i aspectes estudiats en cada trimestre.

5. CE 5: PRODUCCIÓ ESCRITA. 10% que correspon a la nota de les prova d'expressió escrita. Es farà una per trimestre i estarà relacionada amb el vocabulari i aspectes estudiats en cada trimestre.

6. CE 6: INTERACCIÓ ORAL I ESCRITA. 15% que es correspon a les proves d'interacció oral i escrita que es

realitzaran al llarg de cada trimestre. La iniciativa, el respecte i la empatia per la situació comunicativa seran valorades a cadascú dels interlocutors que participen en la situació.

7. CE 7: MEDIACIÓ ORAL I ESCRITA. 10% es correspon a la nota de proves de mediació oral i escrita de cada trimestre. Es valora també la participació en la solució de problemes escrits u orals mostrant respecte, interès i empatia. Es realitzaran projectes trimestrals com a consolidació dels aprenentatges obtinguts en cada trimestre.

10% restant tindra per finalitat valorar el projecte (1ª i 2ª avaluació) i la lectura (3ª avaluació)

Per a obtindre la nota final del curs caldrà tindre

en compte el següents percentages:

1ª avaluació ⧐ 20% ; **2ª avaluació** ⧐ 30% ; **3ª avaluació** ⧐ 50%

Alumnat amb alguna de les avaluacions suspeses durant el present curs:

No es realitzaran recuperacions de la 1ª ni de la 2ª avaluació. La forma de recuperar l'avaluació anterior serà aprovant la següent, però si l'alumne té dos avaluacions sense aprovar, deurà presentar-se a un examen global, en la 3ª avaluació per a poder superar la matèria.

AVALUACIÓ DE PENDENTS:

2 modalitats:

- En el cas de que l'alumne cursa durant el present curs la matèria de francés, com

		optativa, podrà recuperar el curs anterior, al aprovar la 1ª avaluació del present curs. Si no aprova l'avaluació, la professora li donarà indicacions sobre el treball que tindrà que presentar al mes de febrer del 2025. - Si l'alumne du la matèria de francés pendent i no està matriculat en la matèria durant el present curs, la professora es ficarà en contacte amb l'alumne per a que presente unes activitats, que se li facilitaran des del departament i farà una prova de recuperació.
Mesures de resposta educativa per a la inclusió	*Mesures de resposta educativa per a la inclusió* - Detectar les idees prèvies mitjançant, per exemple, diàlegs a l'aula o debats, que permetran que el docent conega als estudiants i ells a si mateixos. - Repassar les nocions estudiades amb regularitat i resoldre els problemes detectats.	

- Realitzar nombroses i diverses activitats que combinen les resolucions individuals i en xicotet i gran grup, i l'oralitat i l'escrit.
- Utilitzar recursos gràfics, digitals, visionat de pel·lícules, etc.
- Usar el resum de la unitat com una forma d'autoavaluació.

ESTRATÈGIES PER A MILLORAR L'ATENCIÓ EN L'ESO

Proposades metodològiques

• Crear rutines que possibiliten una millor organització de les sessions i que permeten a l'alumnat anticipar el que ve a continuació.

• Estructurar les sessions de manera que resulten dinàmiques i motivadores. Utilitzar diferents formes de presentació del contingut, llibre, fitxes, suport informàtic, investigació en grups, cerca activa en parelles o individualment.

• Reduir el temps dedicat a les explicacions verbals, buscant una major implicació de l'alumnat.

• Explicar prèviament el vocabulari que pot ser nou o desconegut.

• Afavorir la participació.

• Explicar amb detall, de manera individual si és necessari, els procediments de resolució de les activitats o tasques que es plantegen.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/

• Ensenyar i aplicar de manera pràctica tècniques d'estudi en el dia a dia de l'aula: realitzar esquemes, incentivar el subratllat, etc.

Aprendre a aprendre

• Fer que demane ajuda sense anticipar-nos al que necessita.

• Estimular-li perquè cree el seu propi sistema per a recordar els processos més habituals de la vida escolar: preparar la motxilla, fer la tasca, entregar un treball, etc.

• Actuar com a mediador entre l'alumne o alumna i les estratègies i modalitats per a aprendre, assimilar i interioritzar continguts. Possibilitar trobades individuals prèvies i posteriors a la sessió.

• Transmetre coneixements per mitjà de l'associació i les vivències, partint de coneixements previs i acostant els continguts o la seua presentació als interessos de l'alumnat.

• Fomentar la realització d'exercicis pràctics.

Motivació

• Assegurar-se que l'alumne o alumna coneix les característiques del seu trastorn i que comprèn les possibilitats que té i les dificultats que impliquen.

• Descobrir juntament amb l'alumne o alumna els seus potencials, per a ajudar-lo a sentir-se millor i possibilitar el seu desenvolupament personal.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/

• Fomentar la bona conducta i la utilització de l'elogi, buscant i ressaltant l'èxit tant com siga possible.
• Oferir algun tipus d'incentiu que ajude l'alumne o alumna a interessar-se per aconseguir una meta, partint d'una cerca prèvia dels seus interessos.

Ajust curricular

• Adaptar el programa educatiu a les necessitats individuals de cada alumne o alumna.
• Explicar al grup en què consisteix una adaptació curricular, aclarir que no implica reduir el nivell d'exigència.
• Fomentar en el grup el respecte a les diferències entre l'alumnat.

ESTRATÈGIES PER A TREBALLAR LA HIPERACTIVITAT EN L'ESO

Una de les característiques més cridaneres de l'alumnat del subtipus hiperactiu és precisament l'excessiva activitat motora, que sobrepassa els límits normals per a la seua edat i el seu nivell maduratiu. Aquest excés d'activitat motriu es manifesta normalment amb una necessitat de moure's constantment i amb la falta d'autocontrol corporal i emocional.

Quan la conducta hiperactiva és molt exagerada pot resultar incompatible amb l'aprenentatge escolar, arribant a deteriorar les relacions amb les persones de l'entorn: professorat, companys de classe, familiars i amics.

És necessari posar en marxa una sèrie d'estratègies a l'aula amb la finalitat de reconduir d'una forma més ajustada i adaptativa la necessitat de moure's.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/

Unió Europea
Fons Social Europeu
L'FSE inverteix en el teu futur

GENERALITAT VALENCIANA
Conselleria d'Educació, Cultura i Esport

Crear un clima d'aula adequat

• Establir i consensuar normes, límits i conseqüències clares.

• Prioritzar el respecte en totes les relacions socials a l'aula i en el centre, dedicant temps específic a treballar-les.

• Crear llaços d'empatia amb l'alumne o alumna, organitzant activitats que faciliten el coneixement d'un mateix i dels altres, i ajuden a establir relacions interpersonals.

• Permetre-li vàlvules de fuita, per exemple, possibilitar moviments controlats (avisos al conserge, fer fotocòpies...), o fer-li protagonista de l'explicació.

• Separar la persona de l'acte que realitza, ja que moltes vegades no són conscients de les conseqüències de les seues accions. Utilitzar missatges que se centren en l'acció i no en la persona. L'excés de severitat desmotiva als adolescents, augmentant la seua sensació de fracàs.

Previndre l'aparició de conflictes

• Crear un ambient en el qual es fomente la comunicació.

• Preveure protocols d'actuació per a afrontar situacions d'enuig, frustració o fins i tot agressió.

• Mantindre una actitud cap a l'alumne o alumna que afavorisca la confiança interpersonal.

• Evitar criticar-li públicament o posar-li en evidència.

• Ensenyar-li a reflexionar transmetent-li informació de manera constructiva que l'ajude a l'acte-observació.

• Fer-li partícip de les solucions per a corregir la conducta inadequada.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/

Unió Europea
Fons Social Europeu
L'FSE inverteix en el teu futur

GENERALITAT VALENCIANA
Conselleria d'Educació, Cultura i Esport

Exercir la disciplina

• Evitar tant actituds permissives com autoritàries.

• Adoptar una actitud ferma i clara en el compliment de la norma. Aquesta actitud serà sempre respectuosa, oberta i afectiva.

• En els moments posteriors al conflicte, intentar comunicar-se positivament amb l'o l'adolescent, sense enjudiciar ni criticar.

• Resoldre els conflictes juntament amb l'alumne o alumna implicat, utilitzant la negociació, identificant l'origen del problema i plantejant possibles solucions.

• A l'hora de sancionar, emprar les conseqüències lògiques i naturals, per exemple, si assegut al costat de la finestra no deixa de colpejar el cristall fent sorolls molestos, se li col·locarà en un lloc que no accedisca a la finestra.

• Llevar-li temporalment un privilegi a conseqüència d'un comportament inapropiat. Per exemple, si se li permetia jugar amb l'ordinador els últims minuts de classe, prescindir d'això si no ha controlat la seua conducta en aqueix matí.

RESPOSTES EDUCATIVES PER A l'ALUMNAT D'ALTES CAPACITATS

Per a aquest alumnat es pot enriquir, flexibilitzar i/o diferenciar el currículum d'acord amb els seus assoliments, nivell de competència, interessos i motivacions.

Enriquiment curricular

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/

Consisteix en estratègies i tasques que es dissenyen puntualment per a l'alumnat més capaç i que desitja aprofundir i investigar, amb la supervisió del professorat, sobre algun tema d'interés curricular o extracurricular. Aquesta resposta permet que l'alumnat amb Altes Capacitats marque les seues pròpies pautes i ritme de treball a través d'un plantejament individualitzat, la qual cosa fa que tinga un comportament més estimulat, autodirigit i que augmente la seua motivació.

- L'enriquiment curricular pot concretar-se de diferents formes, com ara les següents:

– Adaptacions curriculars d'ampliació en una o diverses àrees: implica preferentment ampliar l'estructura i contingut dels temes amb informació addicional i, a vegades, avançar objectius i continguts de cursos superiors.
– Adaptacions curriculars d'enriquiment: en aquest cas més que la quantitat d'informació addicional es prioritzen les connexions entre les informacions. Indubtablement s'afig informació, però l'èmfasi està en les connexions que s'estableixen entre les informacions que procedeixen de diferents disciplines.
– Enriquiment aleatori: una altra manera d'enriquir el currículum ordinari és planificar temes i activitats que no necessàriament estan tractats en el currículum ordinari del curs però que poden vincular-se a aquest. L'alumnat, a partir de les seues motivacions, triarà aquells que preferisca i els treballarà de manera paral·lela a les classes normals.

– Enriquiment instrumental o entrenament metacognitiu: aquest recurs implica aprendre a gestionar millor els recursos cognitius, especialment les estratègies d'aprenentatge.

Els tipus d'enriquiments ressenyats s'utilitzaran de manera independent, o podran combinar-se dues o més d'ells segons el perfil de necessitats i oportunitats que ofereix el treball en una aula determinada.

Avantatges d'aquesta resposta:
– L'enriquiment és l'opció que es considera més apropiada pels especialistes ja que proporciona a cada alumne o alumna la resposta educativa més adequada.
– Pot ser utilitzada com a complement del currículum ordinari.
– La socialització i integració és més normalitzada en compartir espais i activitats amb companys i companyes de la seua mateixa edat.

Inconvenients d'aquesta resposta:
– Requereix d'una gran diversitat de recursos materials.
– Demanda major flexibilitat horària i d'agrupament.

- Acceleració o flexibilització

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/

Consisteix a integrar a l'alumnat amb Altes Capacitats en cursos superiors en una o diverses àrees, o bé flexibilitzar la seua escolarització, avançant-ho un nivell escolar complet en totes les àrees del currículum. El seguiment de la mesura determinarà o no la seua eficàcia, podent revisar-se quan no assortisca els efectes desitjats.

Avantatges d'aquesta resposta:

– Formació i integració en un grup més d'acord amb les seues capacitats cognitives.

– Un alumnat més estimulat, menys avorrit...

Inconvenients d'aquesta resposta:

– Aquesta resposta no és la més adequada en els primers nivells educatius ja que no s'ha de parlar de sobredotació sinó de precocitat o talent, confirmant-se o no la sobredotació al llarg de l'evolució escolar i personal de l'alumnat.

– Dificultats d'adaptació al nou grup.

– Desigualtat en el desenvolupament emocional i social respecte als seus nous companys i companyes de major edat.

Perfil de l'alumnat:

– Adequada maduresa emocional.

– Molt bones habilitats socials.

– Acceptació voluntària del propi alumnat.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/

Unió Europea
Fons Social Europeu
L'FSE inverteix en el teu futur

GENERALITAT VALENCIANA
Conselleria d'Educació, Cultura i Esport

	• *Agrupaments* Consisteixen a reunir l'alumnat amb Altes Capacitats en aules independents, i atendre'l amb un currículum enriquit i diferenciat. Els alumnes i alumnes poden tindre diferents edats i pertànyer a diversos nivells educatius. L'agrupament pot ser total o parcial, depenent si romanen tot el temps o només períodes. Avantatges d'aquesta resposta: – Agrupant alumnes i alumnes de característiques similars és possible donar una millor resposta educativa a les seues necessitats. – En l'agrupament parcial els beneficis són clars ja que millora el rendiment i la motivació sense afectar el desenvolupament emocional i social. – Oportunitat de relacionar-se amb alumnat de les mateixes característiques. Inconvenients d'aquesta resposta: – L'agrupament total resulta clarament marginador, ja que l'alumnat se socialitza segons regles, nivells de comunicació i d'interacció restringits.
ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES I EXTRAESCOLARS	Les activitats complementàries formen part del procés d'ensenyament-aprenentatge. Un dels pilars bàsics per a la realització de les activitats complementàries és la motivació tant d'alumnes com de professors; aspecte de vital importància per al bon desenvolupament del procés

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/

Tenint en compte que el nombre d'alumnes total en les classes de francès és molt xicotet, estes activitats poden variar depenent de la participació en cadascuna d'elles. A més, pel mateix motiu, ens veiem obligats a realitzar totes les activitats com un grup unificat , en cas contrari no podríem participar, ja que per a qualsevol activitat ens exigeixen un nombre mínim de participants.

DESCRIPCIÓ	DATA	CURSOS IMPLICATS
Cine en v.o./teatre (Segons siga possible, degut al baix nombre d'alumnes en total de francès i si ens quadra el fluix de busos que ixen de Betxi en dirección a Castelló, Vilarreal o València.	Data a confirmar.	Tots el alumnes de francès.
Atelier de crêpes. Elaboració i degustació de crêpes.	Setmana del 2 al 9 de març. En l'hora de classe de cada grup, en l'aula de francès.	Tots el alumnes de francès.
JOURNÉE DE LA FRANCOPHONIE	20 març	Tots els grups

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/

4. PROPOSTA PER A 2n d'ESO.

1. Concreció curricular de la matèria:	PROPOSTA PEDAGÒGICA DE FRANCÉS (SLLE) PER A 2n ESO
1.1 Elements curriculars del nivell:	Competències específiques Els sabers bàsics Criteris d'avaluació Situacions d'aprenentatge
1.1.1 Competències específiques	*Competència específica* CE1: Multilingüisme i interculturalitat. Reconéixer i usar els seus repertoris lingüístics i comparar-ne el funcionament, tot identificant la diversitat lingüística i cultural a partir de la llengua estrangera. CE2: Interpretar la informació de textos orals i multimodals, breus i senzills, de manera guiada, sobre diversos temes predictibles dels àmbits personal, social i educatiu, per mitjà de l'escolta activa i l'aplicació d'estratègies per a la comprensió oral.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/

	CE3: Interpretar la informació expressada per mitjà de textos escrits i multimodals breus i senzills, de manera guiada, sobre diferents temes predictibles d'àmbit personal, social i educatiu. CE4: Produir de manera guiada textos orals i multimodals comprensibles i estructurats, per a expressar missatges breus i senzills dels àmbits personal, social i educatiu, aplicant estratègies de planificació i compensació. CE5: Expressió escrita. Produir, de manera guiada, textos escrits i multimodals, comprensibles i estructurats, per a expressar missatges breus i senzills de l'àmbit personal, social i educatiu, mitjançant l'aplicació d'estratègies de planificació, textualització i revisió. CE6: Interacció oral i escrita. Interaccionar de manera oral, escrita i multimodal per mitjà de textos senzills, breus i guiats, de manera síncrona i asíncrona, per a respondre a necessitats comunicatives relacionades amb l'àmbit personal, social i educatiu. CE7: Mediació oral i escrita. Mediar entre interlocutors utilitzant estratègies d'adaptació i simplificació del llenguatge, per a processar i transmetre informació bàsica i senzilla en situacions comunicatives predictibles d'àmbit personal, social i educatiu.
	Criteris d'avaluació C.E.1: Multilingüisme i interculturalitat.
	Sabers bàsics **Bloc 1: Llengua i ús.**

	1.1. Contrastar les similituds i diferències entre diverses llengües i identificar, de manera progressivament autònoma, els aspectes bàsics del seu funcionament. 1.2. Utilitzar i diferenciar, de manera progressivament autònoma, els coneixements i estratègies que formen el seu repertori lingüístic, amb l'ajuda d'altres participants i amb suports analògics i digitals. 1.3. Identificar aspectes socioculturals de la segona llengua estrangera, comparant, amb ajuda ocasional docent, els elements distintius d'aquesta amb els de la seua cultura. 1.4. Mostrar interés i respecte per les diferències lingüístiques i culturals de la segona llengua estrangera, valorant, amb ajuda ocasional docent, prejudicis i estereotips. C.E.2: Comprensió oral. 2.1. Escoltar de manera activa i interpretar, amb la guia ocasional docent, textos orals i multimodals, breus i senzills,	**1.1. Funcions comunicatives. Transversal a totes les CE.** - Funcions comunicatives bàsiques adequades a l'àmbit i al context comunicatiu: salutacions, comiats i presentacions; descripció de persones, objectes i llocs; situar esdeveniments en el temps; petició i intercanvi d'informació sobre qüestions quotidianes; rutines; indicacions i instruccions; expressió de la pertinença i la quantitat. - Unitats lingüístiques bàsiques i significats associats a aquestes unitats, com ara expressió de l'entitat i les seues propietats, quantitat i nombre, l'espai i les relacions espacials, el temps, l'afirmació, la negació, la interrogació i l'exclamació i relacions lògiques elementals. **1.2. Models contextuals i gèneres discursius**

	sobre temes predictibles d'àmbit quotidià, d'interés personal, social i educatiu, així com textos literaris adequats al seu nivell. 2.2. Identificar la funció comunicativa, el tema principal i les idees secundàries de textos orals i multimodals a partir dels significats explícits presents en la informació de caràcter lingüístic, i anticipar-ne el significat per mitjà de la informació de caràcter extralingüístic (gestos, entonació, ritme del discurs, dicció, entorn sonor, signes visuals, emotivitat del missatge). 2.3. Interpretar el vocabulari i l'ús d'estructures freqüents, així com aplicar estratègies per a reconéixer vocabulari poc freqüent dels àmbits personal, social i educatiu expressat de manera clara i senzilla. C.E.3: Comprensió escrita. 3.1. Interpretar, amb la guia ocasional docent, textos escrits i multimodals, breus i senzills, sobre temes predictibles d'àmbit personal, social i educatiu pròxim, així com textos literaris adequats al seu nivell i expressats de manera comprensible i clara.	- Models contextuals i gèneres discursius bàsics en la comprensió, producció i coproducció de textos orals, escrits i multimodals, breus i senzills, literaris i no literaris: característiques i reconeixement del context, organització i estructuració segons l'estructura interna. **1.3. Expressions i lèxic** - Lèxic bàsic i d'interés per a l'alumnat, relatiu a identificació personal, relacions interpersonals pròximes, llocs i entorns pròxims, oci i temps lliure i vida quotidiana. -Lèxic i expressions d'ús comú per a comprendre enunciats sobre la comunicació, la llengua, l'aprenentatge i les eines de comunicació i aprenentatge (metallenguatge). **1.4. Patrons sonors, accentuals i rítmics**

	3.2. Identificar la funció comunicativa, el tema principal i les idees secundàries de textos escrits i multimodals, seleccionant i utilitzant, amb la guia ocasional docent, les estratègies de comprensió escrita, a partir dels significats explícits de caràcter lingüístic, i anticipar-ne el significat per mitjà de la informació de caràcter extralingüístic (imatges, icones, disposició de la informació, títols, exclamacions, tipus de lletra) i els seus coneixements previs. 3.3. Interpretar el vocabulari i l'ús d'estructures freqüents, i anticipar el significat del vocabulari poc freqüent de l'àmbit personal, social i educatiu pròxim en textos escrits i multimodals. 3.4. Localitzar i seleccionar informació en mitjans digitals, amb la guia ocasional docent, a partir de diferents tipus de textos multimodals senzills dels àmbits personal, social i educatiu. C.E.4: <u>Producció oral</u>	- Patrons sonors, accentuals, rítmics i d'entonació bàsics, i funcions comunicatives generals associades a aquests patrons. **1.5. Convencions ortogràfiques** - Convencions ortogràfiques bàsiques i significats associats als formats i elements gràfics. **1.6. Reflexió sobre la llengua** -Consciència sobre les similituds formals i diferències de significats entre llengües (préstecs, cognats, falsos amics) **Bloc 2. Estratègies comunicatives. Transversal a totes les CE.** **2.1. Estratègies de comprensió i producció**

	4.1. Produir diferents tipus de textos orals i multimodals breus, amb una pronunciació, ritme i entonació adequats, a partir de models, amb la guia ocasional docent, utilitzant un repertori d'expressions, lèxic i estructures bàsiques en situacions dels àmbits personal, social i educatiu. 4.2. Utilitzar estratègies bàsiques, amb la guia ocasional docent, de planificació, producció i compensació, per a produir monòlegs breus. 4.3. Mostrar control sobre un repertori molt limitat d'estructures sintàctiques comunes. 4.4. Pronunciar i entonar els enunciats de manera comprensible, amb la guia ocasional docent, i repetir-los tantes vegades com calga per a fer-los comprensibles. C.E.5: Producció escrita. 5.1. Produir textos escrits i multimodals senzills i breus de diversos gèneres textuals, en suports analògics i digitals, sobre	- Estratègies bàsiques per a la comprensió i la producció de textos orals, escrits i multimodals breus, senzills i contextualitzats. 2.2. **Estratègies conversacionals** - Convencions i estratègies conversacionals bàsiques d'ús comú, en format síncron o asíncron, per a iniciar, mantindre i acabar la comunicació, prendre i cedir la paraula, preguntar i respondre, demanar i donar indicacions, demanar i donar aclariments i explicacions, comparar i contrastar, col·laborar. - Interés i valoració positiva per a establir contactes i comunicar-se a través de diferents mitjans amb parlants o estudiants de la llengua estrangera **2.3. Estratègies de mediació**

	temes dels àmbits personal, social i educatiu, amb ajuda ocasional docent, utilitzant lèxic i estructures d'ús freqüent. 5.2. Mostrar control, sobre un repertori molt limitat d'estructures sintàctiques comunes. 5.3. Revisar els textos escrits propis i dels seus companys i companyes, detectar-ne i comentar-ne els errors, amb ajuda docent. C.E. 6: Interacció oral i escrita 6.1. Participar en converses, amb intercanvis d'informació breus i senzills, sobre temes quotidians i de rellevància personal, en contextos analògics i digitals. 6.2 Utilitzar la cortesia lingüística, l'etiqueta digital, la repetició, el ritme pausat o el llenguatge no verbal per a transmetre el missatge. 6.3. Interaccionar mostrant empatia i respecte per les diferents necessitats, idees i motivacions dels interlocutors, de manera guiada i en situacions quotidianes, utilitzant estratègies	- Coneixements, destreses i actituds elementals que permeten iniciar-se en activitats de mediació en situacions quotidianes bàsiques. **2.4. Estratègies de transferència entre llengües** - Estratègies bàsiques d'ús comú per a identificar, organitzar, retindre, recuperar i utilitzar unitats lingüístiques (lèxic, morfosintaxi, patrons sonors) a partir de la comparació de les llengües i varietats que conformen el repertori lingüístic personal. - Estratègies i tècniques de compensació de les mancances comunicatives per a respondre eficaçment a una necessitat concreta. **2.5. Reflexió sobre l'aprenentatge i tractament de l'error**

	elementals per a saludar, acomiadar-se i presentar-se; expressar missatges; formular i contestar preguntes senzilles, i iniciar i acabar la comunicació. C.E.7: Mediació oral i escrita 7.1. Mostrar interés per participar en la solució de problemes d'enteniment sobre assumptes quotidians dels àmbits personal, social i educatiu. 7.2. Comprendre un missatge breu i senzill i comunicar-ne oralment o per escrit la informació o explicar-ne els conceptes de la segona llengua estrangera a la seua llengua materna o d'aquesta a aquella, incloent-hi vocabulari freqüent, de manera guiada, amb la possibilitat de recórrer a l'ajuda d'altres participants. 7.2. Seleccionar i utilitzar, de manera guiada, estratègies bàsiques que faciliten la comprensió i l'expressió oral i escrita d'informació en diferents llengües (de la segona llengua estrangera a la llengua materna i viceversa), com el llenguatge	- Autoconfiança i reflexió sobre l'aprenentatge. L'error com a instrument de millora i proposta d'avaluació. **2.6. Estratègies d'autoavaluació i coavaluació** - Estratègies i eines bàsiques d'ús comú d'autoavaluació i coavaluació, analògiques i digitals, individuals i cooperatives. **2.7. Eines analògiques i digitals** - Eines analògiques i digitals bàsiques d'ús comú per a la comprensió, la producció i la coproducció oral, escrita i multimodal, i plataformes virtuals d'interacció i col·laboració educativa (aules virtuals, videoconferències, eines digitals col·laboratives) per a l'aprenentatge, la comunicació i el desenvolupament de projectes amb parlants o estudiants de la segona llengua estrangera.

	no verbal i simplificar o adaptar el missatge, usant, amb ajuda, recursos o suports analògics i digitals per a crear ponts en la comunicació.	- Recursos per a l'aprenentatge i estratègies elementals de cerca guiada d'informació en mitjans analògics i digitals. **Bloc 3: Cultura i societat. Transversal a totes les CE.** **3.1. Aspectes socioculturals i sociolingüístics** - Aspectes socioculturals i sociolingüístics bàsics i habituals relatius als costums, la vida quotidiana i les relacions interpersonals, convencions socials bàsiques d'ús comú, llenguatge no verbal, cortesia lingüística i etiqueta digital, pròpies de països on es parla la segona llengua estrangera. **3.2. Diversitat lingüística i intercultural.**

- Estratègies bàsiques d'ús comú per a apreciar la diversitat lingüística, cultural i artística, atenent valors ecosocials i democràtics.
- Diferències en la comunicació no verbal entre les diferents llengües i cultures.
- Diferències i diversitat plurilingüe i intercultural.
- Estereotips d'altres cultures on es parla la segona llengua estrangera.
- Reconeixement dels diferents contextos socials i culturals en els quals es desenvolupa la comunicació.

3.3. Llengua estrangera com a mitjà de comunicación.

- La segona llengua estrangera com a mitjà de comunicació i relació amb persones d'altres països, com a manera d'accedir a nova informació i com a mitjà per a conéixer cultures i

		formes de vida diferents.
1.1.2 Valoració general del progrés de l'alumnat	*Instruments de recollida d'informació* • Llibreta de classe. • Resums. • Activitats en classe (audició, interpretació, creacin, ejercicis, respostes a preguntes, etc.) • Produccions orals i escrites. • Treballs monogràfics. • Memories d'investigació. • Projectes ***Avaluar les exposicions orals de l'alumnat*** • Posades en comú. • Diàlegs.	*Criteris de qualificació qualitativa i quantitativa* 90% del resultat de cada avaluació s'obtindra de la següent manera: .CE1:MULTILINGÜISME I INTERCULTURALITAT. 30% que correspon a la nota d'exàmens de vocabulari i gramàtica de cada unitat. ,CE 2: COMPRENSIÓ ORAL. 10% que correspon a la nota d'exàmens de registres àudio. Es realitzarà una prova per cada trimestre. . CE 3: COMPRENSIÓ ESCRITA. 15% que correspon a la prova de comprensió lectora d'un text senzill, adequat al nivell. Es farà una prova per trimestre i estarà relacionada amb el

- Entrevistes.

Realitzar proves específiques

- Objetives.
- Obertes.
- Exposició d'un tema, en grup o individualment.
- Interpretació individual i en grup.
- Activitats d'improvisació i creació, individual i en grup.
- Resolució de exercicis
- Autoavaluació
- Coavaluació

vocabulari i aspectes estudiats en el trimestre corresponent.

.CE 4: PRODUCCIÓ ORAL. 10% que correspon a la nota de les proves d'expressió oral. Es farà una per trimestre i també estarà relacionada amb el vocabulari i aspectes estudiats en cada trimestre.

.CE 5: PRODUCCIÓ ESCRITA. 10% que correspon a la nota de les prova d'expressió escrita. Es farà una per trimestre i estarà relacionada amb el vocabulari i aspectes estudiats en cada trimestre.

.CE 6: INTERACCIÓ ORAL I ESCRITA. 15% que es correspon a les proves d'interacció oral i escrita que es realitzaran al llarg de cada trimestre. La iniciativa, el respecte i la empatia per la situació comunicativa seran valorades a

cadascú dels interlocutors que participen en la situació.

.CE 7: MEDIACIÓ ORAL I ESCRITA. 10% es correspon a la nota de proves de mediació oral i escrita de cada trimestre. Es valora també la participació en la solució de problemes escrits u orals mostrant respecte, interès i empatia. Es realitzaran projectes trimestrals com a consolidació dels aprenentatges obtinguts en cada trimestre.

10% restant tindra per finalitat valorar el projecte (1ª i 2ª avaluació) i la lectura (3ª avaluació)

Per a obtindre la nota final del curs caldrà tindre en compte el següents percentages:

1ª avaluació ⧐ 20% ; **2ª avaluació** ⧐ 30% ; **3ª avaluació** ⧐ 50%

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/

Unió Europea
Fons Social Europeu
L'FSE inverteix en el teu futur

GENERALITAT VALENCIANA
Conselleria d'Educació, Cultura i Esport

Alumnat amb alguna de les avaluacions suspeses durant el present curs:

No es realitzaran recuperacions de la 1ª ni de la 2ª avaluació. La forma de recuperar l'avaluació anterior serà aprovant la següent, però si l'alumne té dos avaluacions sense aprovar, deurà presentar-se a un examen global, en la 3ª avaluació per a poder superar la matèria.

AVALUACIÓ DE PENDENTS:

2 modalitats:

- En el cas de que l'alumne cursa durant el present curs la matèria de francés, com optativa, podrà recuperar el curs anterior, al aprovar la 1ª avaluació del present curs. Si no aprova l'avaluació, la professora li donarà indicacions sobre el treball que

		tindrà que presentar al mes de febrer del 2025. - Si l'alumne du la matèria de francés pendent i no està matriculat en la matèria durant el present curs, la professora es ficarà en contacte amb l'alumne per a que presente unes activitats, que se li facilitaran des del departament i farà una prova de recuperació.
Mesures de resposta educativa per a la inclusió	*Mesures de resposta educativa per a la inclusión* Proposta de mesures per a donar resposta a la diversitat: - Detectar les idees prèvies mitjançant, per exemple, diàlegs a l'aula o debats, que permetran que el docent conega als estudiants i ells a si mateixos. - Repassar les nocions estudiades amb regularitat i resoldre els problemes detectats. - Realitzar nombroses i diverses activitats que combinen les resolucions individuals i en xicotet i gran grup, i l'oralitat i l'escrit.	

- Utilitzar recursos gràfics, digitals, visionat de pel·lícules, etc.
- Usar el resum de la unitat com una forma d'autoavaluació.

ESTRATÈGIES PER A MILLORAR L'ATENCIÓ EN L'ESO

Proposades metodològiques

• Crear rutines que possibiliten una millor organització de les sessions i que permeten a l'alumnat anticipar el que ve a continuació.

• Estructurar les sessions de manera que resulten dinàmiques i motivadores. Utilitzar diferents formes de presentació del contingut, llibre, fitxes, suport informàtic, investigació en grups, cerca activa en parelles o individualment.

• Reduir el temps dedicat a les explicacions verbals, buscant una major implicació de l'alumnat.

• Explicar prèviament el vocabulari que pot ser nou o desconegut.

• Afavorir la participació.

• Explicar amb detall, de manera individual si és necessari, els procediments de resolució de les activitats o tasques que es plantegen.

• Ensenyar i aplicar de manera pràctica tècniques d'estudi en el dia a dia de l'aula: realitzar esquemes, incentivar el subratllat, etc.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/

Unió Europea
Fons Social Europeu
L'FSE inverteix en el teu futur

GENERALITAT VALENCIANA
Conselleria d'Educació, Cultura i Esport

Aprendre a aprendre

• Fer que demane ajuda sense anticipar-nos al que necessite.

• Estimular-li perquè cree el seu propi sistema per a recordar els processos més habituals de la vida escolar: preparar la motxilla, fer la tasca, entregar un treball, etc.

• Actuar com a mediador entre l'alumne o alumna i les estratègies i modalitats per a aprendre, assimilar i interioritzar continguts. Possibilitar trobades individuals prèvies i posteriors a la sessió.

• Transmetre coneixements per mitjà de l'associació i les vivències, partint de coneixements previs i acostant els continguts o la seua presentació als interessos de l'alumnat.

• Fomentar la realització d'exercicis pràctics.

Motivació

• Assegurar-se que l'alumne o alumna coneix les característiques del seu trastorn i que comprén les possibilitats que té i les dificultats que impliquen.

• Descobrir juntament amb l'alumne o alumna els seus potencials, per a ajudar-lo a sentir-se millor i possibilitar el seu desenvolupament personal.

• Fomentar la bona conducta i la utilització de l'elogi, buscant i ressaltant l'èxit tant com siga possible.

• Oferir algun tipus d'incentiu que ajude l'alumne o alumna a interessar-se per aconseguir una meta, partint d'una cerca prèvia dels seus interessos.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/

Unió Europea
Fons Social Europeu
L'FSE inverteix en el teu futur

GENERALITAT VALENCIANA
Conselleria d'Educació, Cultura i Esport

Ajust curricular

• Adaptar el programa educatiu a les necessitats individuals de cada alumne o alumna.
• Explicar al grup en què consisteix una adaptació curricular, aclarir que no implica reduir el nivell d'exigència.
• Fomentar en el grup el respecte a les diferències entre l'alumnat.

ESTRATÈGIES PER A TREBALLAR LA HIPERACTIVITAT EN L'ESO

Una de les característiques més cridaneres de l'alumnat del subtipus hiperactiu és precisament l'excessiva activitat motora, que sobrepassa els límits normals per a la seua edat i el seu nivell maduratiu. Aquest excés d'activitat motriu es manifesta normalment amb una necessitat de moure's constantment i amb la falta d'autocontrol corporal i emocional.

Quan la conducta hiperactiva és molt exagerada pot resultar incompatible amb l'aprenentatge escolar, arribant a deteriorar les relacions amb les persones de l'entorn: professorat, companys de classe, familiars i amics.

És necessari posar en marxa una sèrie d'estratègies a l'aula amb la finalitat de reconduir d'una forma més ajustada i adaptativa la necessitat de moure's.

Crear un clima d'aula adequat

• Establir i consensuar normes, límits i conseqüències clares.
• Prioritzar el respecte en totes les relacions socials a l'aula i en el centre, dedicant temps específic a treballar-les.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/

• Crear llaços d'empatia amb l'alumne o alumna, organitzant activitats que faciliten el coneixement d'un mateix i dels altres, i ajuden a establir relacions interpersonals.

• Permetre-li vàlvules de fuita, per exemple, possibilitar moviments controlats (avisos al conserge, fer fotocòpies...), o fer-li protagonista de l'explicació.

• Separar la persona de l'acte que realitza, ja que moltes vegades no són conscients de les conseqüències de les seues accions. Utilitzar missatges que se centren en l'acció i no en la persona. L'excés de severitat desmotiva als adolescents, augmentant la seua sensació de fracàs.

Previndre l'aparició de conflictes

• Crear un ambient en el qual es fomente la comunicació.

• Preveure protocols d'actuació per a afrontar situacions d'enuig, frustració o fins i tot agressió.

• Mantindre una actitud cap a l'alumne o alumna que afavorisca la confiança interpersonal.

• Evitar criticar-li públicament o posar-li en evidència.

• Ensenyar-li a reflexionar transmetent-li informació de manera constructiva que l'ajude a l'acte-observació.

• Fer-li partícip de les solucions per a corregir la conducta inadequada.

Exercir la disciplina

• Evitar tant actituds permissives com autoritàries.

• Adoptar una actitud ferma i clara en el compliment de la norma. Aquesta actitud serà sempre respectuosa, oberta i afectiva.

• En els moments posteriors al conflicte, intentar comunicar-se positivament amb l'o l'adolescent, sense enjudiciar ni criticar.

• Resoldre els conflictes juntament amb l'alumne o alumna implicat, utilitzant la negociació, identificant l'origen del problema i plantejant possibles solucions.

• A l'hora de sancionar, emprar les conseqüències lògiques i naturals, per exemple, si assegut al costat de la finestra no deixa de colpejar el cristall fent sorolls molestos, se li col·locarà en un lloc que no accedisca a la finestra.

• Llevar-li temporalment un privilegi a conseqüència d'un comportament inapropiat. Per exemple, si se li permetia jugar amb l'ordinador els últims minuts de classe, prescindir d'això si no ha controlat la seua conducta en aqueix matí.

RESPOSTES EDUCATIVES PER A l'ALUMNAT D'ALTES CAPACITATS

Per a aquest alumnat es pot enriquir, flexibilitzar i/o diferenciar el currículum d'acord amb els seus assoliments, nivell de competència, interessos i motivacions.

Enriquiment curricular

Consisteix en estratègies i tasques que es dissenyen puntualment per a l'alumnat més capaç i que desitja aprofundir i investigar, amb la supervisió del professorat, sobre algun tema d'interés curricular o extracurricular. Aquesta

resposta permet que l'alumnat amb Altes Capacitats marque les seues pròpies pautes i ritme de treball a través d'un plantejament individualitzat, la qual cosa fa que tinga un comportament més estimulat, autodirigit i que augmente la seua motivació.

- L'enriquiment curricular pot concretar-se de diferents formes, com ara les següents:

– Adaptacions curriculars d'ampliació en una o diverses àrees: implica preferentment ampliar l'estructura i contingut dels temes amb informació addicional i, a vegades, avançar objectius i continguts de cursos superiors.

– Adaptacions curriculars d'enriquiment: en aquest cas més que la quantitat d'informació addicional es prioritzen les connexions entre les informacions. Indubtablement s'afig informació, però l'èmfasi està en les connexions que s'estableixen entre les informacions que procedeixen de diferents disciplines.

– Enriquiment aleatori: una altra manera d'enriquir el currículum ordinari és planificar temes i activitats que no necessàriament estan tractats en el currículum ordinari del curs però que poden vincular-se a aquest. L'alumnat, a partir de les seues motivacions, triarà aquells que preferisca i els treballarà de manera paral·lela a les classes normals.
– Enriquiment instrumental o entrenament metacognitiu: aquest recurs implica aprendre a gestionar millor els recursos cognitius, especialment les estratègies d'aprenentatge.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/

Els tipus d'enriquiments ressenyats s'utilitzaran de manera independent, o podran combinar-se dues o més d'ells segons el perfil de necessitats i oportunitats que ofereix el treball en una aula determinada.

Avantatges d'aquesta resposta:
– L'enriquiment és l'opció que es considera més apropiada pels especialistes ja que proporciona a cada alumne o alumna la resposta educativa més adequada.
– Pot ser utilitzada com a complement del currículum ordinari.
– La socialització i integració és més normalitzada en compartir espais i activitats amb companys i companyes de la seua mateixa edat.

Inconvenients d'aquesta resposta:
– Requereix d'una gran diversitat de recursos materials.
– Demanda major flexibilitat horària i d'agrupament.

- Acceleració o flexibilització

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/

Consisteix a integrar a l'alumnat amb Altes Capacitats en cursos superiors en una o diverses àrees, o bé flexibilitzar la seua escolarització, avançant-ho un nivell escolar complet en totes les àrees del currículum. El seguiment de la mesura determinarà o no la seua eficàcia, podent revisar-se quan no assortisca els efectes desitjats.

Avantatges d'aquesta resposta:

– Formació i integració en un grup més d'acord amb les seues capacitats cognitives.

– Un alumnat més estimulat, menys avorrit...

Inconvenients d'aquesta resposta:

– Aquesta resposta no és la més adequada en els primers nivells educatius ja que no s'ha de parlar de sobredotació sinó de precocitat o talent, confirmant-se o no la sobredotació al llarg de l'evolució escolar i personal de l'alumnat.

– Dificultats d'adaptació al nou grup.

– Desigualtat en el desenvolupament emocional i social respecte als seus nous companys i companyes de major edat.

Perfil de l'alumnat:

– Adequada maduresa emocional.

– Molt bones habilitats socials.

– Acceptació voluntària del propi alumnat.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/

- *Agrupaments*

Consisteixen a reunir l'alumnat amb Altes Capacitats en aules independents, i atendre'l amb un currículum enriquit i diferenciat. Els alumnes i alumnes poden tindre diferents edats i pertànyer a diversos nivells educatius. L'agrupament pot ser total o parcial, depenent si romanen tot el temps o només períodes.

Avantatges d'aquesta resposta:

– Agrupant alumnes i alumnes de característiques similars és possible donar una millor resposta educativa a les seues necessitats.

– En l'agrupament parcial els beneficis són clars ja que millora el rendiment i la motivació sense afectar el desenvolupament emocional i social.

– Oportunitat de relacionar-se amb alumnat de les mateixes característiques. Inconvenients d'aquesta resposta:

– L'agrupament total resulta clarament marginador, ja que l'alumnat se socialitza segons regles, nivells de comunicació i d'interacció restringits.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/

ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES I EXTRAESCOLARS

Les activitats complementàries formen part del procés d'ensenyament-aprenentatge. Un dels pilars bàsics per a la realització de les activitats complementàries és la motivació tant d'alumnes com de professors; aspecte de vital importància per al bon desenvolupament del procés

Tenint en compte que el nombre d'alumnes total en les classes de francès és molt xicotet, 18 en total, estes activitats poden variar depenent de la participació en cadascuna d'elles. A més, pel mateix motiu, ens veiem obligats a realitzar totes les activitats com un grup unificat , en cas contrari no podríem participar, ja que per a qualsevol activitat ens exigeixen un nombre mínim de participants.

DESCRIPCIÓ	DATA	CURSOS IMPLICATS
Cine en v.o./teatre (Segons siga possible, degut al baix nombre d'alumnes en total de francès i si ens quadra el fluix de busos que ixen de Betxi en dirección a Castelló, Vilarreal o València.	Data a confirmar.	Tots el alumnes de francès.
Atelier de crêpes. Elaboració i degustació de crêpes.	Setmana del 2 al 9 de març. En l'hora de classe de cada grup, en l'aula de francès.	Tots el alumnes de francès.
JOURNÉE DE LA FRANCOPHONIE	20 març	Tots els grups

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/

5. PROPOSTA PER A 4t d'ESO

1. Concreció curricular de la matèria:	PROPOSTA PEDAGÒGICA DE FRANCÉS (SLLE) PER A 4t ESO
1.1 Elements curriculars del nivell:	Competències específiques Els sabers bàsics Criteris d'avaluació

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/

	Situacions d'aprenentatge
1.1.1 Competències específiques	CE1: Multilingüisme i interculturalitat. Reconéixer i usar els seus repertoris lingüístics i comparar-ne el funcionament, tot identificant la diversitat lingüística i cultural a partir de la llengua estrangera. CE2: Interpretar la informació de textos orals i multimodals, breus i senzills, de manera guiada, sobre diversos temes predictibles dels àmbits personal, social i educatiu, per mitjà de l'escolta activa i l'aplicacióèd'estratègies per a la comprensió oral. CE3: Interpretar la informació expressada per mitjà de textos escrits i multimodals breus i senzills, de manera guiada, sobre diferents temes predictibles d'àmbit personal, social i educatiu. CE4: Produir de manera guiada textos orals i multimodals comprensibles i estructurats, per a expressar missatges breus i senzills dels àmbits personal, social i educatiu, aplicant estratègies de planificació i compensació. CE5: Expressió escrita. Produir, de manera guiada, textos escrits i multimodals, comprensibles i estructurats, per a expresar missatges breus i senzills de l'àmbit personal, social i educatiu, mitjançant l'aplicació d'estratègies de planificació, textualització i revisió. CE6: Interacció oral i escrita. Interaccionar de manera oral, escrita i multimodal per mitjà de textos senzills, breus i

guiats, de manera síncrona i asíncrona, per a respondre a necessitats comunicatives relacionades amb l'àmbit personal, social i educatiu.

CE7: Mediació oral i escrita. Mediar entre interlocutors utilitzant estratègies d'adaptació i simplificació del llenguatge, per a processar i transmetre informació bàsica i senzilla en situacions comunicatives predictibles d'àmbit personal, social i educatiu..

Criteris d'avaluació	Sabers bàsics
CE 1: Compètencia multilingüisme i interculturalitat. 1.1. Comparar les diferències i similituds entre diverses llengües i reflexionar, de manera autònoma, sobre els aspectes bàsics del seu funcionament. 1.2. Utilitzar i diferenciar, de manera autònoma, els coneixements i les estratègies que formen el seu repertori lingüístic, amb l'ajuda d'altres participants i amb suports analògics i digitals.	**Bloc 1: Llengua i ús.** **1.1. Funcions comunicatives. Transversal a totes les CE.** - Funcions comunicatives bàsiques adequades a l'àmbit i al context comunicatiu: salutacions, comiats i presentacions; descripció de persones, objectes i llocs; situar esdeveniments en el temps; situar objectes, persones i llocs en l'espai; petició i intercanvi d'informació sobre qüestions quotidianes; instruccions i ordres; oferir, acceptar

	1.3. Identificar aspectes socioculturals de la segona llengua estrangera, comparant, de manera autònoma, els elements distintius d'aquesta amb els de la seua cultura. 1.4. Comparar la diversitat lingüística i cultural pròpia de països on es parla la segona llengua estrangera mostrant interés per comprendre elements culturals i lingüístics dels àmbits personal, social i educatiu. **CE 2: Expressió oral.** 2.1. Escoltar de forma activa i interpretar, de manera autònoma, textos orals multimodals breus i senzills, sobre temes predictibles i no predictibles, de l'àmbit personal, social i educatiu, així com textos literaris adequats al seu nivell. 2.2. Analitzar la funció comunicativa, el tema principal, les idees secundàries i detalls rellevants de textos orals i multimodals a partir dels significats explícits i implícits presents en la informació de caràcter lingüístic i extralingüístic, per mitjà d'inferències i els seus coneixements previs.	i rebutjar ajuda, proposicions o suggeriments; expressar parcialment el gust o l'interés i emocions bàsiques; narració d'esdeveniments passats, descripció de situacions presents, i expressió de successos futurs; expressar l'opinió i la possibilitat. - Unitats lingüístiques d'ús comú i significats associats a aquestes unitats com ara expressió de l'entitat i les seues propietats, quantitat i qualitat, l'espai i les relacions espacials, el temps i les relacions temporals, l'afirmació, la negació, la interrogació i l'exclamació, i relacions lògiques elementals. - Principis del funcionament de les llengües pel que fa al lèxic, regles gramaticals i varietats lingüístiques. **1.2. Models contextuals i gèneres discursius**

	2.3. Inferir el significat de vocabulari i l'ús d'estructures freqüents, així com expressions bàsiques d'ús comú dels àmbits personal, social i educatiu. **CE 3: Expressió escrita.** 3.1. Interpretar textos escrits i multimodals breus i senzills, sobre temes predictibles i no predictibles dels àmbits personal, social i educatiu, triant aquells que s'adeqüen als seus gustos i interessos. 3.2. Identificar el tema principal, les idees secundàries de textos escrits i multimodals, així com els seus significats explícits i implícits de caràcter lingüístic i la seua relació amb la informació de carácter extralingüístic. 3.3. Interpretar el significat de vocabulari i d'expressions bàsiques d'ús comú de l'àmbit personal, social i educatiu i identificar l'ús d'estructures freqüents, en textos escrits i multimodals.	- Models contextuals i gèneres discursius d'ús comú en la comprensió, producció i coproducció de textos orals, escrits i multimodals, breus i senzills, literaris i no literaris: característiques i reconeixement del context (participants i situació), expectatives generades pel context; organització i estructuració segons elgènere, la funció textual i l'estructura. **1.3. Expressions i lèxic** - Lèxic d'ús comú i d'interés per a l'alumnat, relatiu a identificació personal, relacions interpersonals, llocs i entorns pròxims, oci i temps lliure, vida quotidiana, salut i activitat física, habitatge i llar, clima i entorn natural, tecnologies de la informació i la comunicació. -Lèxic i expressions d'ús comú per a comprendre enunciats sobre la comunicació, la llengua,

	3.4. Localitzar, seleccionar i contrastar la informació en mitjans digitals de diferents textos multimodals de l'àmbit, personal, social i educatiu. **CE 4: Producció oral.** 4.1. Produir i expressar oralment, amb una certa fluïdesa i correcció, textos clars, coherents i ben organitzats, amb una pronunciació, un ritme i una entonació adequats, utilitzant un repertori d'expressions, lèxic i estructures d'ús freqüent en situacions de l'àmbit personal, social i educatiu amb la finalitat d'informar, exposar, descriure, narrar i argumentar. 4.2. Utilitzar estratègies de planificació, producció, compensació i revisió, com l'ús de paraules o frases senzilles de les diferents llengües del seu repertori lingüístic o l'ús del context verbal i no verbal. 4.3. Mostrar un bon control, sobre un repertori limitat d'estructures sintàctiques comunes, i seleccionar els elements	l'aprenentatge i les eines de comunicació i aprenentatge (metallenguatge). **1.5. Patrons sonors, accentuals i rítmics** - Patrons sonors, accentuals, rítmics i d'entonació bàsics, i funcions comunicatives generals associades a aquests patrons. **1.6. Convencions ortogràfiques** - Convencions ortogràfiques bàsiques i significats i intencions comunicatives associats als formats, patrons i elements gràfics. **1.7. Reflexió sobre la llengua** -Consciència sobre les similituds formals i diferències de significats entre llengües (préstecs, cognats, falsos amics)

	adequats de coherència i de cohesió textual per a organitzar el discurs de manera senzilla però eficaç. 4.4. Pronunciar i entonar els enunciats de manera clara i comprensible i repetir-los tantes vegades com calga per a fer-los comprensibles. **CE 5: Producció escrita** 5.1. Produir textos escrits i multimodals breus, coherents i cohesionats en suports analògics i digitals, utilitzant tant el registre formal com l'informal segons la tipologia textual i la situació comunicativa, sobre temes dels àmbits personal, educatiu i social. 5.2. Mostrar un bon control sobre un repertori limitat d'estructures sintàctiques comunes, i seleccionar els elements adequats de coherència i de cohesió textual per a organitzar el text escrit de manera senzilla però eficaç. 5.3. Aplicar estratègies de revisió de textos, de manera autònoma, a partir de models dels textos escrits.	**Bloc 2. Estratègies comunicatives. Transversal a totes les CE.** **2.1. Estratègies de comprensió i producció** - Estratègies d'ús comú per a la planificació, l'execució, el control i la reparació de la comprensió, la producció i la coproducció de textos orals, escrits i multimodals. 2.2. **Estratègies conversacionals** - Interés i iniciativa en la realització d'intercanvis comunicatius per diferents mitjans amb parlants o estudiants de la segona llengua estrangera. - Estratègies i tècniques per a respondre eficaçment a una necessitat comunicativa bàsica i concreta de manera comprensible, malgrat les limitacions derivades del nivell de competència en la segona llengua estrangera i en les llengües familiars.

	CE 6: Interacció oral i escrita 6.1. Participar en converses simples, sobre temes predictibles i de l'àmbit personal, educatiu i social en contextos analògics i digitals, utilitzant guions. 6.2. Utilitzar la cortesia lingüística, l'etiqueta digital, el llenguatge no verbal i estratègies per a indicar que no s'ha entés el missatge i sol·licitar repetició. 6.3. Interaccionar mostrant interés, respecte i empatia cap als interlocutors en contextos pluriculturals, quotidians, informals, com donar i demanar la paraula, cooperar i demanar aclariments. **CE 7: Mediació oral i escrita.** 7.1. Mostrar interés per participar en la solució de problemes d'enteniment sobre assumptes diversos dels àmbits personal, social i educatiu. 7.2. Comprendre, comunicar i descriure textos en diferents	**2.3. Estratègies de mediació** - Estratègies per a resoldre conflictes interculturals en contextos personals, socials i educatius. - Coneixements, destreses i actituds que permeten detectar i col·laborar en activitats de mediació en situacions quotidianes senzilles. **2.4. Estratègies de transferència entre llengües** - Estratègies i tècniques de compensació de les mancances comunicatives per a respondre eficaçment a una necessitat concreta. **2.5. Reflexió sobre l'aprenentatge i tractament de l'error** - Autoconfiança i iniciativa. L'error com a part integrant del procés d'aprenentatge.

	suports, o explicar conceptes, de manera oral o escrita, combinant el seu repertori lingüístic, que incloguen vocabulari, expressions i estructures freqüents. 7.3. Seleccionar i aplicar estratègies de simplificació i adaptació de la llengua, que faciliten la comprensió i expressió oral i escrita de la informació en diferents llengües, adequades a les situacions comunicatives, amb ajuda puntual de suports analògics o digitals, en funció de les necessitats de cada moment.	**2.6. Estratègies d'autoavaluació i coavaluació** - Estratègies i eines bàsiques d'ús comú d'autoavaluació i coavaluació, analògiques i digitals, individuals i cooperatives. **2.7. Eines analògiques i digitals** - Eines analògiques i digitals bàsiques d'ús comú per a la comprensió, la producció i la coproducció oral, escrita i multimodal, i plataformes virtuals d'interacció i col·laboració educativa (aules virtuals, videoconferències, eines digitals col·laboratives) per a l'aprenentatge, la comunicació i el desenvolupament de projectes amb parlants o estudiants de la segona llengua estrangera. - Recursos per a l'aprenentatge i estratègies bàsiques de cerca d'informació: diccionaris, llibres de consulta, biblioteques, recursos digitals i informàtics.

- Identificació de l'autoria de les fonts consultades i els continguts utilitzats.

Bloc 3: Cultura i societat. Transversal a totes les CE.

3.1. Aspectes socioculturals i sociolingüístics

- Aspectes socioculturals i sociolingüístics d'ús comú relatius a la vida quotidiana, les condicions de vida i les relacions interpersonals; convencions socials bàsiques; llenguatge no verbal, cortesia lingüística i etiqueta digital; cultura, costums i valors propis de països on es parla la segona llengua estrangera.

3.2. Diversitat lingüística i intercultural.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/

- Estratègies bàsiques per a entendre i apreciar la diversitat lingüística, cultural i artística, atenent valors ecosocials i democràtics.
• Diferències en la comunicació no verbal entre les diferents llengües i cultures.
• Diferències i diversitat plurilingüe i intercultural.
• Estereotips d'altres cultures on es parla la segona llengua estrangera.
• Reconeixement dels diferents contextos socials i culturals en els quals es desenvolupa la comunicació.

3.3. Llengua estrangera com a mitjà de comunicación.

- La segona llengua estrangera com a mitjà de comunicació interpersonal i internacional, com a font d'informació i com a eina de participació social i d'enriquiment personal.
- Patrons culturals d'ús comú propis de la segona llengua estrangera.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/

1.1.2 Valoració general del progrés de l'alumnat	<u>Instruments de recollida d'informació</u> ***Observació sistemàtica*** • Observación directa del trabajo en el aula, laboratorio o talleres. • Revisión de los cuadernos de clase. • Registro anecdótico personal para cada uno de los alumnos. ***Analitzar les produccions de l'alumnat*** • Llibreta de classe. • Resums.	<u>Criteris de qualificació qualitativa i quantitativa</u> 80% del resultat de cada avaluació s'obtindra de la següent manera: 1. CE1:MULTILINGÜISME I INTERCULTURALITAT. 30% que correspon a la nota d'exàmens de vocabulari i gramàtica de cada unitat. 2. CE 2: COMPRENSIÓ ORAL. 10% que correspon a la nota d'exàmens de registres àudio. Es realitzarà una prova per cada trimestre. 3. CE 3: COMPRENSIÓ ESCRITA. 15% que correspon a la prova de comprensió lectora d'un text senzill, adequat al nivell.

- Activitats en classe (audició, interpretació, creacin, ejercicis, respostes a preguntes, etc.)
- Produccions orals i escrites.
- Treballs monogràfics.
- Memories d'investigació.
- Projectes

Avaluar les exposicions orals de l'alumnat

- Debats
- Posades en comú.
- Diàlegs.
- Entrevistes.

Realitzar proves específiques

- Objetives.
- Obertes.

Es farà una prova per trimestre i estarà relacionada amb el vocabulari i aspectes estudiats en el trimestre corresponent.

4. CE 4: PRODUCCIÓ ORAL. 10% que correspon a la nota de les proves d'expressió oral. Es farà una per trimestre i també estarà relacionada amb el vocabulari i aspectes estudiats en cada trimestre.
5. CE 5: PRODUCCIÓ ESCRITA. 10% que correspon a la nota de les prova d'expressió escrita. Es farà una per trimestre i estarà relacionada amb el vocabulari i aspectes estudiats en cada trimestre.
6. CE 6: INTERACCIÓ ORAL I ESCRITA. 15% que es correspon a les proves

- Exposició d'un tema, en grup o individualment.
- Interpretació individual i en grup.
- Activitats d'improvisació i creació, individual i en grup.
- Resolució de exercicis
- Autoavaluació
- Coavaluació

d'interacció oral i escrita que es realitzaran al llarg de cada trimestre. La iniciativa, el respecte i la empatia per la situació comunicativa seran valorades a cadascú dels interlocutors que participen en la situació.

7. CE 7: MEDIACIÓ ORAL I ESCRITA. 10% es correspon a la nota de proves de mediació oral i escrita de cada trimestre. Es valora també la participació en la solució de problemes escrits u orals mostrant respecte, interès i empatia. Es realitzaran projectes trimestrals com a consolidació dels aprenentatges obtinguts en cada trimestre.

10% Seguiment diari del treball de l'alumnat (treballs, deures, participació en les activitats

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/

proposades en classe, cahier, cuadernde classe, etc...)

10% Lectura (1ª i 2ª avaluació) i Projecte (3ª avaluació)

Per a obtindre la nota final del curs caldrà tindre en compte el següents percentages:

1ª avaluació ⧐ 20% ; **2ª avaluació** ⧐ 30% ; **3ª avaluació** ⧐ 50%

Alumnat amb alguna de les avaluacions suspeses durant el present curs:

No es realitzaran recuperacions de la 1ª ni de la 2ª avaluació. La forma de recuperar l'avaluació anterior serà aprovant la següent, però si l'alumne té dos avaluacions sense aprovar,

deurà presentar-se a un examen global, en la 3ª avaluació per a poder superar la matèria.

AVALUACIÓ DE PENDENTS:

2 modalitats:

- En el cas de que l'alumne cursa durant el present curs la matèria de francés, com optativa, podrà recuperar el curs anterior, al aprovar la 1ª avaluació del present curs. Si no aprova l'avaluació, la professora li donarà indicacions sobre el treball que tindrà que presentar al mes de febrer del 2025.
- Si l'alumne du la matèria de francés pendent i no està matriculat en la matèria durant el present curs, la professora es ficarà en contacte amb l'alumne per a que presente unes activitats, que se li

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/

		facilitaran des del departament i farà una prova de recuperació.
Mesures de resposta educativa per a la inclusió	Els estudiants manifesten una gran diversitat d'interessos, motivacions, capacitats i estils d'aprenentatge. Hi ha estudiants reflexius (es detenen en l'anàlisi d'un problema) i estudiants impulsius (responen molt ràpidament); estudiants analítics (passen lentament de les parts al tot) i estudiants sintètics (aborden el tema des de la globalitat); uns treballen durant períodes llargs i altres necessiten descansos; alguns necessiten un reforç continu i altres no; els cal prefereixen treballar solos i els cal prefereixen treballar en xicotet o gran grup. El disseny del llibre de Francés, que utilitzem, contempla aqueixa diversitat exposant la informació de diferents formes, utilitzant els recursos que s'ofereixen en la xarxa i oferint una gran tipologia d'activitats. A més, es proposen les següents mesures per a donar resposta a la diversitat:	

- Detectar les idees prèvies mitjançant, per exemple, diàlegs a l'aula o debats, que permetran que el docent conega als estudiants i ells a si mateixos.

- Repassar les nocions estudiades amb regularitat i resoldre els problemes detectats.

- Realitzar nombroses i diverses activitats que combinen les resolucions individuals i en xicotet i gran grup, i l'oralitat i l'escrit.

- Utilitzar recursos gràfics, digitals, visionat de pel·lícules, etc.

- Usar el resum de la unitat com una forma d'autoavaluació.

MESURES D'ATENCIÓ A la DIVERSITAT

MESURES GENERALS

. Actuació individualitzada i personalitzada.

. Metodologia activa per a afavorir l'autonomia.

. Proposar activitats que impliquen col·laboració de totes les famílies en activitats del centre per a millorar el coneixement mutu.

. Fomentar les relacions afectives i de respecte mutu.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/

. Potenciar una actitud positiva cap a les diferents manifestacions culturals i lingüístiques.

. Les activitats tindran diferents graus de dificultat, respostes múltiples que afavorisquen el pensament divergent, creatiu i autònom i la possibilitat de poder adaptar-les a les diferents capacitats dels alumnes/as.

. Les Adaptacions Curriculars són instruments bàsics per a la resposta didàctica a la diversitat.

ESTRATÈGIES PER A MILLORAR L'ATENCIÓ EN L'ESO

Proposades metodològiques

• Crear rutines que possibiliten una millor organització de les sessions i que permeten a l'alumnat anticipar el que ve a continuació.

• Estructurar les sessions de manera que resulten dinàmiques i motivadores. Utilitzar diferents formes de presentació del contingut, llibre, fitxes, suport informàtic, investigació en grups, cerca activa en parelles o individualment.

• Reduir el temps dedicat a les explicacions verbals, buscant una major implicació de l'alumnat.

• Explicar prèviament el vocabulari que pot ser nou o desconegut.

• Afavorir la participació.

• Explicar amb detall, de manera individual si és necessari, els procediments de resolució de les activitats o tasques que es plantegen.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/

• Ensenyar i aplicar de manera pràctica tècniques d'estudi en el dia a dia de l'aula: realitzar esquemes, incentivar el subratllat, etc.

Aprendre a aprendre

• Fer que demane ajuda sense anticipar-nos al que necessite.

• Estimular-li perquè cree el seu propi sistema per a recordar els processos més habituals de la vida escolar: preparar la motxilla, fer la tasca, entregar un treball, etc.

• Actuar com a mediador entre l'alumne o alumna i les estratègies i modalitats per a aprendre, assimilar i interioritzar continguts. Possibilitar trobades individuals prèvies i posteriors a la sessió.

• Transmetre coneixements per mitjà de l'associació i les vivències, partint de coneixements previs i acostant els continguts o la seua presentació als interessos de l'alumnat.

• Fomentar la realització d'exercicis pràctics.

Motivació

• Assegurar-se que l'alumne o alumna coneix les característiques del seu trastorn i que comprén les possibilitats que té i les dificultats que impliquen.

• Descobrir juntament amb l'alumne o alumna els seus potencials, per a ajudar-lo a sentir-se millor i possibilitar el seu desenvolupament personal.

• Fomentar la bona conducta i la utilització de l'elogi, buscant i ressaltant l'èxit tant com siga possible.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/

• Oferir algun tipus d'incentiu que ajude l'alumne o alumna a interessar-se per aconseguir una meta, partint d'una cerca prèvia dels seus interessos.

Ajust curricular

• Adaptar el programa educatiu a les necessitats individuals de cada alumne o alumna.
• Explicar al grup en què consisteix una adaptació curricular, aclarir que no implica reduir el nivell d'exigència.
• Fomentar en el grup el respecte a les diferències entre l'alumnat.

ESTRATÈGIES PER A TREBALLAR LA HIPERACTIVITAT EN L'ESO

Una de les característiques més cridaneres de l'alumnat del subtipus hiperactiu és precisament l'excessiva activitat motora, que sobrepassa els límits normals per a la seua edat i el seu nivell maduratiu. Aquest excés d'activitat motriu es manifesta normalment amb una necessitat de moure's constantment i amb la falta d'autocontrol corporal i emocional.

Quan la conducta hiperactiva és molt exagerada pot resultar incompatible amb l'aprenentatge escolar, arribant a deteriorar les relacions amb les persones de l'entorn: professorat, companys de classe, familiars i amics.

És necessari posar en marxa una sèrie d'estratègies a l'aula amb la finalitat de reconduir d'una forma més ajustada i adaptativa la necessitat de moure's.

Crear un clima d'aula adequat

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/

• Establir i consensuar normes, límits i conseqüències clares.
• Prioritzar el respecte en totes les relacions socials a l'aula i en el centre, dedicant temps específic a treballar-les.
• Crear llaços d'empatia amb l'alumne o alumna, organitzant activitats que faciliten el coneixement d'un mateix i dels altres, i ajuden a establir relacions interpersonals.
• Permetre-li vàlvules de fuita, per exemple, possibilitar moviments controlats (avisos al conserge, fer fotocòpies...), o fer-li protagonista de l'explicació.
• Separar la persona de l'acte que realitza, ja que moltes vegades no són conscients de les conseqüències de les seues accions. Utilitzar missatges que se centren en l'acció i no en la persona. L'excés de severitat desmotiva als adolescents, augmentant la seua sensació de fracàs.

<u>Previndre l'aparició de conflictes</u>

• Crear un ambient en el qual es fomente la comunicació.
• Preveure protocols d'actuació per a afrontar situacions d'enuig, frustració o fins i tot agressió.
• Mantindre una actitud cap a l'alumne o alumna que afavorisca la confiança interpersonal.
• Evitar criticar-li públicament o posar-li en evidència.
• Ensenyar-li a reflexionar transmetent-li informació de manera constructiva que l'ajude a l'acte-observació.
• Fer-li partícip de les solucions per a corregir la conducta inadequada.

<u>Exercir la disciplina</u>

• Evitar tant actituds permissives com autoritàries.
• Adoptar una actitud ferma i clara en el compliment de la norma. Aquesta actitud serà sempre respectuosa, oberta i afectiva.
• En els moments posteriors al conflicte, intentar comunicar-se positivament amb l'o l'adolescent, sense enjudiciar ni criticar.
• Resoldre els conflictes juntament amb l'alumne o alumna implicat, utilitzant la negociació, identificant l'origen del problema i plantejant possibles solucions.
• A l'hora de sancionar, emprar les conseqüències lògiques i naturals, per exemple, si assegut al costat de la finestra no deixa de colpejar el cristall fent sorolls molestos, se li col·locarà en un lloc que no accedisca a la finestra.
• Llevar-li temporalment un privilegi a conseqüència d'un comportament inapropiat. Per exemple, si se li permetia jugar amb l'ordinador els últims minuts de classe, prescindir d'això si no ha controlat la seua conducta en aqueix matí.

RESPOSTES EDUCATIVES PER A l'ALUMNAT D'ALTES CAPACITATS

Per a aquest alumnat es pot enriquir, flexibilitzar i/o diferenciar el currículum d'acord amb els seus assoliments, nivell de competència, interessos i motivacions.

Enriquiment curricular

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/

Consisteix en estratègies i tasques que es dissenyen puntualment per a l'alumnat més capaç i que desitja aprofundir i investigar, amb la supervisió del professorat, sobre algun tema d'interés curricular o extracurricular. Aquesta resposta permet que l'alumnat amb Altes Capacitats marque les seues pròpies pautes i ritme de treball a través d'un plantejament individualitzat, la qual cosa fa que tinga un comportament més estimulat, autodirigit i que augmente la seua motivació.

- L'enriquiment curricular pot concretar-se de diferents formes, com ara les següents:

– Adaptacions curriculars d'ampliació en una o diverses àrees: implica preferentment ampliar l'estructura i contingut dels temes amb informació addicional i, a vegades, avançar objectius i continguts de cursos superiors.
– Adaptacions curriculars d'enriquiment: en aquest cas més que la quantitat d'informació addicional es prioritzen les connexions entre les informacions. Indubtablement s'afig informació, però l'èmfasi està en les connexions que s'estableixen entre les informacions que procedeixen de diferents disciplines.
– Enriquiment aleatori: una altra manera d'enriquir el currículum ordinari és planificar temes i activitats que no necessàriament estan tractats en el currículum ordinari del curs però que poden vincular-se a aquest. L'alumnat, a partir de les seues motivacions, triarà aquells que preferisca i els treballarà de manera paral·lela a les classes normals.
– Enriquiment instrumental o entrenament metacognitiu: aquest recurs implica aprendre a gestionar millor els recursos cognitius, especialment les estratègies d'aprenentatge.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/

Els tipus d'enriquiments ressenyats s'utilitzaran de manera independent, o podran combinar-se dues o més d'ells segons el perfil de necessitats i oportunitats que ofereix el treball en una aula determinada.

Avantatges d'aquesta resposta:
– L'enriquiment és l'opció que es considera més apropiada pels especialistes ja que proporciona a cada alumne o alumna la resposta educativa més adequada.
– Pot ser utilitzada com a complement del currículum ordinari.
– La socialització i integració és més normalitzada en compartir espais i activitats amb companys i companyes de la seua mateixa edat.

Inconvenients d'aquesta resposta:
– Requereix d'una gran diversitat de recursos materials.
– Demanda major flexibilitat horària i d'agrupament.

- Acceleració o flexibilització

Consisteix a integrar a l'alumnat amb Altes Capacitats en cursos superiors en una o diverses àrees, o bé flexibilitzar la seua escolarització, avançant-ho un nivell escolar complet en totes les àrees del currículum. El seguiment de la mesura determinarà o no la seua eficàcia, podent revisar-se quan no assortisca els efectes desitjats.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/

Avantatges d'aquesta resposta:

– Formació i integració en un grup més d'acord amb les seues capacitats cognitives.

– Un alumnat més estimulat, menys avorrit...

Inconvenients d'aquesta resposta:

– Aquesta resposta no és la més adequada en els primers nivells educatius ja que no s'ha de parlar de sobredotació sinó de precocitat o talent, confirmant-se o no la sobredotació al llarg de l'evolució escolar i personal de l'alumnat.

– Dificultats d'adaptació al nou grup.

– Desigualtat en el desenvolupament emocional i social respecte als seus nous companys i companyes de major edat.

Perfil de l'alumnat:

– Adequada maduresa emocional.

– Molt bones habilitats socials.

– Acceptació voluntària del propi alumnat.

- *Agrupaments*

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/

Consisteixen a reunir l'alumnat amb Altes Capacitats en aules independents, i atendre'l amb un currículum enriquit i diferenciat. Els alumnes i alumnes poden tindre diferents edats i pertànyer a diversos nivells educatius. L'agrupament pot ser total o parcial, depenent si romanen tot el temps o només períodes.

Avantatges d'aquesta resposta:

– Agrupant alumnes i alumnes de característiques similars és possible donar una millor resposta educativa a les seues necessitats.

– En l'agrupament parcial els beneficis són clars ja que millora el rendiment i la motivació sense afectar el desenvolupament emocional i social.

– Oportunitat de relacionar-se amb alumnat de les mateixes característiques. Inconvenients d'aquesta resposta:

– L'agrupament total resulta clarament *marginador, ja que l'alumnat se socialitza segons regles, nivells de comunicació i d'interacció restringits.

Recuperació de pendents.

- Si l'alumne cursa francés durant el present curs, es considerarà recuperat si supera les proves del present curs. Si no és així, tindrà l'oportunitat de presentar-se a les proves de pendents que es realitzaran el mes de maig.
- Si l'alumnat amb l'assignatura de francés pendent del curs passat, no cursa francés, rebrà a principi de curs un quadernet per a poder recuperar la matèria, a més de presentar-lo, es presentarà a les proves de pendent que es realitzaran el mes de maig.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/

Activitats complementàries i extraescolars

Les activitats complementàries formen part del procés d'ensenyament-aprenentatge. Un dels pilars bàsics per a la realització de les activitats complementàries és la motivació tant d'alumnes com de professors; aspecte de vital importància per al bon desenvolupament del procés

Tenint en compte que el nombre d'alumnes total en les classes de francès és molt xicotet, 18 en total, estes activitats poden variar depenent de la participació en cadascuna d'elles. A més, pel mateix motiu, ens veiem obligats a realitzar totes les activitats com un grup unificat , en cas contrari no podríem participar, ja que per a qualsevol activitat ens exigeixen un nombre mínim de participants.

DESCRIPCIÓ	DATA	CURSOS IMPLICATS
Cine en v.o./teatre (Segons siga possible, degut al baix nombre d'alumnes en total de francès i si ens quadra el fluix de busos que ixen de Betxi en dirección a Castelló, Vilarreal o València.	Data a confirmar.	Tots el alumnes de francès.
Atelier de crêpes. Elaboració i degustació de crêpes.	Setmana del 2 al 9 de març. En l'hora de classe de cada grup, en l'aula de francès.	Tots el alumnes de francès.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/

JOURNÉE DE LA FRANCOPHONIE	20 març	Tots els grups

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/

6. PROPOSTA PER A 1r DE BATXILLERAT

1. Concreció curricular de la matèria:	PROPOSTA PEDAGÒGICA DE FRANCÉS (SLLE) PER A 1r BATX
1.1 Elements curriculars del nivell:	Competències específiques Els sabers bàsics Criteris d'avaluació Situacions d'aprenentatge
1.1.1 Competències específiques	C.E.1: Multilingüisme i interculturalitat. Reconéixer i usar els seus repertoris lingüístics i comparar el seu funcionament mentre s'identifica la diversitat lingüística i cultural a partir de la segona llengua estrangera. C.E.2: Comprensió oral. Interpretar la informació de textos orals i multimodals, breus i senzills sobre diferents temes predictibles i no predictibles dels àmbits personal, social, acadèmic i professional i utilitzar estratègies de comprensió i d'escolta activa. C.E.3: Comprensió escrita. Interpretar la informació explícita i implícita expressada en textos escrits i multimodals breus i senzills que inclouen estructures i vocabulari d'ús freqüent, sobre diferents temes predictibles i no predictibles d'àmbit personal, social, acadèmic i professional.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/

C.E.4: Expressió oral. Produir textos orals, de manera autònoma i fluida, per a expressar missatges senzills dels àmbits personal, social, acadèmic i professional, i aplicar estratègies de planificació, producció i compensació.

C.E.5: Expressió escrita. Produir textos escrits i multimodals comprensibles i estructurats, de manera autònoma, per a expressar missatges senzills dels àmbits personal, social, acadèmic i professional, aplicant estratègies de planificació, textualització i revisió.

C.E.6: Interacció oral i escrita. Interaccionar de manera oral, escrita i multimodal per mitjà d'intercanvis senzills d'informació, de manera síncrona i asíncrona, mostrant autonomia i iniciativa, per a respondre a necessitats comunicatives relacionades amb l'àmbit personal, social, acadèmic i professional.

C.E.7: Mediació oral i escrita. Mediar entre interlocutors aplicant estratègies d'adaptació, simplificació i reformulació del llenguatge per a processar i transmetre informació més elaborada en situacions comunicatives d'àmbit personal, social, acadèmic i professional.

Criteris d'avaluació	Sabers bàsics
C.E. 1: *Multilingüisme i interculturalitat*	**Bloc 1: Llengua i ús.** **1.1. Funcions comunicatives. Transversal a totes les CE.**

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/

	1.1. Comparar les diferències i les similituds entre diferents llengües sobre aspectes bàsics del seu funcionament, de manera autònoma. 1.2. Utilitzar i diferenciar els coneixements i les estratègies que formen el seu repertori lingüístic, amb suport d'altres participants i amb suports analògics i digitals. 1.3. Comparar la diversitat lingüística i cultural pròpia de països on es parla la segona llengua estrangera mostrant interés per comprendre elements culturals i lingüístics dels àmbits personal, social acadèmic i professional 1.4. Analitzar els progressos i les dificultats d'aprenentatge de la segona llengua estrangera, seleccionant les estratègies més adequades per a superar-les, a través de la planificació, l'autoavaluació i la coavaluació de l'aprenentatge propi. 1.5. Actuar de manera respectuosa i empàtica en situacions interculturals, avaluant i rebutjant qualsevol classe de discriminació, prejudici i estereotip.	- Funcions comunicatives bàsiques adequades a l'àmbit i al context comunicatiu: salutacions, comiats i presentacions; descripció de persones, objectes i llocs; situar esdeveniments en el temps; situar objectes, persones i Llocs en l'espai; petició i intercanvi d'informació sobre qüestions quotidianes; instruccions i ordres; oferir, acceptar i rebutjar ajuda, proposicions o suggeriments; expressar parcialment el gust o l'interés i emocions bàsiques; narració d'esdeveniments passats, descripció de situacions presents, i expressió de successos futurs; expressar l'opinió i la possibilitat. - Principis del funcionament de les llengües pel que fa al lèxic, les regles gramaticals i les varietats lingüístiques.

	C.E. 2: *Comprensió oral*. 2.1. Escoltar de manera activa i interpretar textos orals i multimodals breus i senzills, sobre temes predictibles i no predictibles, dels àmbits personal, social, acadèmic i professional, així com textos literaris adequats al seu nivell. 2.2. Analitzar i identificar els elements formals i de contingut, els significats explícits i implícits, en textos orals i multimodals, així com la informació lingüística i extralingüística, utilitzant estratègies de comprensió oral adequades al text amb la finalitat de valorar la informació. 2.3. Inferir el significat de vocabulari i l'ús d'estructures freqüents, així com expressions bàsiques d'ús comú dels àmbits personal, social, acadèmic i professional. C.E. 3: *Comprensió escrita*.	**1.2. Unitats lingüístiques** - Unitats lingüístiques d'ús comú i significats associats a aquestes unitats com ara expressió de l'entitat i les seues propietats, quantitat i qualitat, l'espai i les relacions espacials, el temps i les relacions temporals, l'afirmació, la negació, la interrogació i l'exclamació, i relacions lògiques elementals. **1.3. Models contextuals i gèneres discursius** - Models contextuals i gèneres discursius d'ús comú en la comprensió, la producció i la coproducció de textos orals, escrits i multimodals, breus i senzills, literaris i no literaris: característiques i reconeixement del context (participants i

	3.1. Interpretar textos escrits i multimodals breus i senzills, sobre temes predictibles i no predictibles dels àmbits personal, social, acadèmic i professional, triant els que s'adeqüen als seus gustos i interessos 3.2. Identificar el tema principal, les idees secundàries de textos escrits i multimodals, així com els seus significats explícits i implícits de caràcter lingüístic i la seua relació amb la informació de caràcter extralingüístic. 3.3. Interpretar el significat de vocabulari i expressions bàsiques d'ús comú de l'àmbit personal, social, acadèmic i professional i identificar l'ús d'estructures freqüents, en textos escrits i multimodals. 3.4. Localitzar, seleccionar i contrastar la informació en mitjans analògics i digitals, de manera progressivament autònoma, de diferents textos multimodals dels àmbits, personal, social, acadèmic i professional.	situació), expectatives generades pel context, organització i estructuració segons el gènere, la funció textual i l'estructura. -Lèxic d'ús comú i d'interés per a l'alumnat, relatiu a identificació personal, relacions interpersonals, llocs i entorns pròxims, oci i temps lliure, vida quotidiana, salut i activitat física, habitatge i llar, clima i entorn natural, tecnologies de la informació i la comunicació. -Expressions i lèxic d'ús comú per a comprendre enunciats sobre la comunicació, la llengua, l'aprenentatge i les eines de comunicació i aprenentatge (metallenguatge). **1.4. Patrons sonors, accentuals i ritmics.** - Patrons sonors, accentuals, rítmics i d'entonació bàsics i

	C.E. 4: *Producció oral*. 4.1. Produir i expressar oralment, amb una certa fluïdesa i correcció, textos clars, coherents i ben organitzats, amb una pronunciació, un ritme i una entonació adequats, utilitzant un repertori d'expressions, lèxic i estructures d'ús freqüent en situacions de l'àmbit personal, social i professional amb la finalitat d'informar, exposar, descriure, narrar i argumentar. 4.2. Utilitzar estratègies de planificació, producció, compensació i revisió, com ara l'ús de paraules o frases senzilles de les diferents llengües del seu repertori lingüístic o l'ús del context verbal i no verbal. 4.3. Mostrar un bon control sobre un repertori limitat d'estructures sintàctiques comunes, i seleccionar els elements adequats de coherència i de cohesió textual per a organitzar el discurs de manera senzilla però eficaç.	d'ús comú, i significats i intencions comunicatives generals associats a aquests patrons. Alfabet fonètic bàsic. **1.5. Convencions ortogràfiques.** Convencions ortogràfiques bàsiques i significats i intencions comunicatives associats als formats, patrons i elements gràfics. **1.6. Reflexió sobre la llengua.** -Consciència sobre les similituds formals i les diferències de significats entre llengües (préstecs, cognats, falsos amics).

	4.4. Pronunciar i entonar els enunciats de manera clara i comprensible, amb la guia ocasional del professorat, i repetir-los tantes vegades com calga per a fer-los comprensibles. 4.5. Utilitzar, amb iniciativa i creativitat, diversos recursos en eines analògiques i digitals per a la cerca avançada d'informació, valorant de manera crítica la informació continguda en les fonts documentals. C.E. 5: *Producció escrita*. 5.1. Produir textos escrits i multimodals breus, coherents i cohesionats, en suports analògics i digitals, utilitzant tant el registre formal com l'informal segons la tipologia textual i la situació comunicativa, sobre temes de l'àmbit personal, social, acadèmic i professional, amb la finalitat d'informar, narrar, descriure, opinar i argumentar. 5.2. Mostrar un bon control sobre un repertori limitat d'estructures sintàctiques comunes, i seleccionar els elements	**Bloc 2. Estratègies comunicatives. Transversal a totes les CE.** **2.1. Estratègies de comprensió i producció** - Estratègies d'ús comú per a la planificació, l'execució, el control i la reparació de la comprensió, la producció i la coproducció de textos orals, escrits i multimodals. 2.2. **Estratègies conversacionals** - Estratègies i tècniques per a respondre eficaçment a una necessitat comunicativa bàsica i concreta de manera comprensible, malgrat les limitacions derivades del nivell X de competència en la segona llengua estrangera i en les

	adequats de coherència i de cohesió textual per a organitzar discurs el de manera senzilla però eficaç. 5.3. Aplicar estratègies de revisió de textos, de manera autònoma, a partir de models dels textos escrits. C.E. 6: Interacció oral i escrita. 6.1. Participar en converses simples, sobre temes predictibles i de l'àmbit personal, acadèmic, social i professional, en contextos analògics i digitals, utilitzant guions com a suport. 6.2. Utilitzar estratègies de cooperació, cessió i presa de torns de paraula, usant la cortesia lingüística, l'etiqueta digital, el llenguatge no verbal i estratègies per a indicar que no s'ha entés el missatge i per a sol·licitar-ne la repetició. 6.3. Interaccionar mostrant interés, respecte i empatia cap a les persones interlocutores en contextos pluriculturals, quotidians, informals, com donar i demanar la paraula, cooperar i demanar aclariments.	llengües familiars. -Estratègies d'ús comú per a identificar, organitzar, retindre, recuperar i utilitzar creativament unitats lingüístiques (lèxic, morfosintaxi, patrons sonors) a partir de la comparació de les llengües i les varietats que conformen el repertori lingüístic personal. **2.3. Intercanvis culturals i de mediació** - Interés i iniciativa en la realització d'intercanvis comunicatius per diferents mitjans amb parlants o estudiants de la llengua estrangera. -Estratègies per a resoldre conflictes interculturals en contextos personals, socials i acadèmics. - Coneixements, destreses i actituds que permeten detectar i col·laborar en activitats de mediació en situacions quotidianes senzilles.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/

	C.E. 7: *Mediació oral i escrita*. 7.1. Mostrar interés per participar en la solución de problemes d'incomprensió i enteniment, sobre assumptes diversos dels àmbits personal, social, acadèmic i professional. 7.2. Comprendre, comunicar i descriure textos que incloguen vocabulari, expressions i estructures freqüents, en diferents suports, o explicar conceptes, de manera oral o escrita, combinant el seu repertori lingüístic. 7.3. Resumir, parafrasejar o traduir textos, conceptes i comunicacions, combinant el seu repertori lingüístic amb iniciativa i creativitat. 7.4. Transmetre oralment i per escrit la idea general, els punts principals de fragments breus d'informació relativa a temes d'interés general, personal o d'actualitat, com ara avisos, prospectes, fullets, correspondència o notícies, sempre que tinguen una estructura clara i utilitzen una varietat estàndard	**2.4. Estratègies d'autoavaluació i coavaluació** - Autoconfiança. L'error com a instrument de millora i proposta de subsanació. - Estratègies i eines d'ús comú d'autoavaluació i coavaluació, analògiques i digitals, individuals i cooperatives. **2.5. Tractament de la informació** - Recursos per a l'aprenentatge i estratègies bàsiques de cerca d'informació: diccionaris, llibres de consulta, biblioteques, recursos digitals i informàtics. - Identificació de l'autoria de les fonts consultades i els continguts utilitzats. -Eines analògiques i digitals d'ús comú per a la comprensió, la producció i la coproducció oral,

	7.5. Seleccionar i utilitzar les estratègies de simplificació i d'adaptació de la llengua, que faciliten la comprensió i l'expressió oral i escrita de la informació en diferents llengües, y que siguen adequades a les situacions comunicatives, amb ajuda puntual de suports analògics o digitals, en funció de les necessitats de cada moment.	escrita i multimodal, i plataformes virtuals d'interacció i col·laboració educativa (aules virtuals, videoconferències, eines digitals col·laboratives) per a l'aprenentatge, la comunicació i el desenvolupament de projectes amb parlants o estudiants de la segona llengua estrangera. **Bloc 3: Cultura i societat. Transversal a totes les CE.** **3.1. Aspectes socioculturals i sociolingüístics** - Aspectes socioculturals i sociolingüístics d'ús comú relatius a la vida quotidiana, les condicions de vida i les relacions interpersonals; convencions socials bàsiques; llenguatge no verbal, cortesia lingüística i etiqueta digital; cultura, costums i

valors propis de països on es parla la segona llengua estrangera.

- Reconeixement de la necessitat d'adaptar el repertori comunicatiu propi al context social i cultural en el qual es desenvolupa la comunicació.
- Adaptació del repertori comunicatiu propi al context social i cultural en el qual es desenvolupa la comunicació.
- Estratègies bàsiques per a entendre i apreciar la diversitat lingüística, cultural i artística, atenent valors ecosocials i democràtics.

3.2. Diversitat lingüística i intercultural.

- Reconeixement de les diferències i la diversitat plurilingüe i intercultural.

3.3. Llengua estrangera com a mitjà de comunicación.

		- Patrons culturals d'ús comú propis de la llengua estrangera. - La segona llengua estrangera com a mitjà de comunicació interpersonal i internacional, com a font d'informació i com a eina de participació social i d'enriquiment personal.
1.1.2 Valoració general del progrés de l'alumnat	<u>Instruments de recollida d'informació</u> ***Observació sistemàtica*** • Observació directa del treball en l'aula, en la classe d'informàtica o en els tallers. • Revisió de les activitats diaries. ***Analitzar les produccions de l'alumnat*** • Llibreta de classe. • Resums.	<u>Criteris de qualificació qualitativa i quantitativa</u> L'avaluació serà continua, és a dir, que es tindrà en compte la progressió de l'alumne. En el cas de que siga necessari es realitzarà una recuperació de les dos unitats estudiades a cada trimestre. **Per a traure la nota final de l'avaluació,** es tindran en compte les següents competències, en 90%: CE1: MULTILINGÜISME I INTERCULTURALITAT. 20% que correspon a la

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/

	• Activitats en classe (audició, interpretació, creacin, ejercicis, respostes a preguntes, etc.) • Produccions orals i escrites. • Treballs monogràfics. • Memories d'investigació. • Projectes ***Avaluar les exposicions orals de l'alumnat*** • Debats • Posades en comú. • Diàlegs. • Entrevistes. ***Realitzar proves específiques*** • Objetives. • Obertes.	nota d'examens de vocabulari i gramàtica de cada unitat. CE 2: COMPRENSIÓ ORAL. 10% que correspon a la nota d'examens de registres audio. Es realitzarà una prova per cada trimestre. CE 3: COMPRENSIÓ ESCRITA. 15% que correspon a la prova de comprensió lectora d'un text senzill, adequat al nivell. Es farà una prova per trimestre i estarà relacionada amb el vocabulari i aspectes estudiats en el trimestre corresponent. CE 4: PRODUCCIÓ ORAL. 10% que correspon a la nota de les proves d'expressió oral. Es farà una per trimestre i també estarà relacionada amb el vocabulari i aspectes estudiats en cada trimestre.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/

- Exposició d'un tema, en grup o individualment.
- Interpretació individual i en grup.
- Activitats d'improvisació i creació, individual i en grup.
- Resolució de exercicis
- Autoavaluació
- Coavaluació

CE 5: PRODUCCIÓ ESCRITA. 15% que correspone a la nota de les prova d'expressió escrita. Es farà una per trimestre i estara relacionada amb el vocabulari i aspectes estudiats en cada trimestre.

CE 6: INTERACCIÓ ORAL I ESCRITA. 10% que es correspon a les proves d'interacció oral i escrita que es realitzaran al llarg de cada trimestre. La iniciativa, el respecte i la empatia per la situación comunicativa seran valorades a cadascú dels interlocutors que participen en la situació.

CE 7: MEDIACIÓ ORAL I ESCRITA. 10% es correspon a la nota de proves de mediació oral i escrita de cada trimestre. Es valora també la participació en la solució de problemes escrits u orals mostrant respecte, interès i empatia. Es realitzaran projectes trimestrals com a

		consolidació dels aprenentatges obtinguts en cada trimestre. 10% Projecte/Treball trimestral **Per a traure la nota final del curs,** es valorarà de la següent manera**:** **1ª avaluació** ▻ 30% **2ª avaluació** ▻ 30% **3ª avaluació** ▻ 40%
Mesures de resposta educativa per a la inclusió	Les mesures DUA per a l'atenció a la diversitat es valoraran després de la seua posada en pràctica amb l'alumnat o el grup classe subjecte d'aquestes, valorant l'efectivitat d'aquestes. Aquesta valoració tindrà com a conseqüència el manteniment de les mesures adoptades en cas de valoració positiva o la modificació o ajust de les mesures implementades quan aquestes no hagueren tingut l'efectivitat esperada. Recuperació extraordinària, si es donara el cas.	

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/

Unió Europea
Fons Social Europeu
L'FSE inverteix en el teu futur

GENERALITAT VALENCIANA
Conselleria d'Educació, Cultura i Esport

Activitats complementàries i extraescolars

Les activitats complementàries formen part del procés d'ensenyament-aprenentatge. Un dels pilars bàsics per a la realització de les activitats complementàries és la motivació tant d'alumnes com de professors; aspecte de vital importància per al bon desenvolupament del procés

Tenint en compte que el nombre d'alumnes total en les classes de francès és molt xicotet, 18 en total, estes activitats poden variar depenent de la participació en cadascuna d'elles. A més, pel mateix motiu, ens veiem obligats a realitzar totes les activitats com un grup unificat , en cas contrari no podríem participar, ja que per a qualsevol activitat ens exigeixen un nombre minim de participants

DESCRIPCIÓ	DATA	CURSOS IMPLICATS
Cine en v.o./teatre (Segons siga possible, degut al baix nombre d'alumnes en total de francès i si ens quadra el fluix de busos que ixen de Betxi en dirección a Castelló, Vila-real o València.	Data a confirmar.	Tots el alumnes de francès.
Atelier de crêpes. Elaboració i degustació de crêpes.	Setmana del 2 al 9 de març. En l'hora de classe de cada grup, en l'aula de francès.	Tots el alumnes de francès.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/

JOURNÉE DE LA FRANCOPHONIE	20 març	Tots els grups

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/

Unió Europea
Fons Social Europeu
L'FSE inverteix en el teu futur

GENERALITAT VALENCIANA
Conselleria d'Educació, Cultura i Esport

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/

Unió Europea
Fons Social Europeu
L'FSE inverteix en el teu futur

7. TEMPORITZACIÓ DE LES SITUACIONS D'APRENENTATGE.

1r ESO

1ª AVALUACIÓ	2ª AVALUACIÓ	3ª AVALUACIÓ
Situació d'aprenentatge 0	Situació d'aprenentatge 3	Situació d'aprenentatge 5
Bienvenue!	Des rencontres.	C'est ma famille!
Situació d'aprenentatge 1	Situació d'aprenentatge 4	Situació d'aprenentatge 6
Salut!	Aller et venir.	Â la maison!
Situació d'aprenentatge 2		
C'est la rentrée!		

2n ESO

1ª AVALUACIÓ	2ª AVALUACIÓ	3ª AVALUACIÓ
Situació d'aprenentatge 0	Situació d'aprenentatge 3	Situació d'aprenentatge 5
On recommence!	À table!	Les achats
Situació d'aprenentatge 1	Situació d'aprenentatge 4	Situació d'aprenentatge 6
Ma semaine	On s'amuse!	Voyage, voyage
Situació d'aprenentatge 2		
En ville		

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/

Unió Europea
Fons Social Europeu
L'FSE inverteix en el teu futur

4r ESO

1ª AVALUACIÓ	2ª AVALUACIÓ	3ª AVALUACIÓ
Situació d'aprenentatge 0	Situació d'aprenentatge 3	Situació d'aprenentatge 5
On recommence!	Globe-trotteurs en herbe!	La francophonie
Situació d'aprenentatge 1	Situació d'aprenentatge 4	Situació d'aprenentatge 6
Paris... c'est Paris!	La planète et les hommes	Les sports
Situació d'aprenentatge 2		
Les arts		

1r BATX

1ª AVALUACIÓ	2ª AVALUACIÓ	3ª AVALUACIÓ
Situació d'aprenentatge 1	Situació d'aprenentatge 3	Situació d'aprenentatge 5
Présenter un monument ou un lieu	Affaire sensibles	Scandales?
Situació d'aprenentatge 2	Situació d'aprenentatge 4	Situació d'aprenentatge 6
Au nom de la loi	Junior association	Échanges internationaux

Institut d'Educació Secundària de Betxí

Proposta pedagògica

2025 / 2026

Departament didàctic: Tecnologia

Etapa: ESO i Batxillerat

Ensenyament: Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat

Cursos: 1r, 3r i 4t ESO – 1r i 2n Batxillerat

Professorat:

Alicia Aguilella Vidal

Laura Flores Clemente

Raul Silvestre Serrano

Raul Sol

Data d'aprovació: 14 – 10- 2025

1. Introducció. 3
1.1. Justificació de la proposta pedagògica. 4
1.2. Contextualització 4
2. Concreció curricular matèries 4
2.1. Concreció curricular de la matèria A 4
2.1.1. Elements curriculars de 1r d'ESO 4
2.1.2. Competències específiques 4
2.2. Concreció curricular de la matèria B 4
2.2.1. Elements curriculars de 2n d'ESO 4
2.2.2. Competències específiques 4
2.3. Concreció curricular de la matèria C 4
2.3.1. Elements curriculars de 3r d'ESO 4
2.3.2. Competències específiques 4
2.4. Concreció curricular de la matèria D 4
2.4.1. Elements curriculars de 4t d'ESO 4
2.4.2. Competències específiques 4
2.5. Concreció curricular de la matèria E 4
2.5.1. Elements curriculars de 1r de Batxillerat 4
2.5.2. Competències específiques 4
2.6. Concreció curricular de la matèria F 4
2.6.1. Elements curriculars de 2n de Batxillerat 4
2.6.2. Competències específiques 4
2.7. Concreció curricular de la matèria G 5
2.7.1. Elements curriculars de 2n de Batxillerat 5
2.7.2. Competències específiques 5
3. Instruments de recollida d'informació 5
4. Criteris de qualificació qualitatius i quantitatius 5
4.1. Objectius 5
4.2. Activitats de reforç i ampliació 5
4.3. Procediments i criteris de recuperació 5

5. Metodologia. Orientacions didàctiques 5
5.1. Metodologia general i específica de la matèria. 5
5.2. Activitats i estratègies d'ensenyament-aprenentatge 5
6. Mesures de resposta educativa a la inclusió de l'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu o de l'alumnat que requerisca actuacions per a la compensació de desigualtats (mesures de nivell III i IV) 5
7. Activitats complementàries 5
8. Recursos didàctics i d'aula 5
9. Altres mesures 5

1. Introducció.

1.1. Justificació de la proposta pedagògica.

D'acord la Resolució del 7 de juliol de 2025 que marca les instruccions d'inici de curs, cada departament, coordinat i dirigit pel cap de departament, ha d'elaborar la proposta pedagògica de departament.

Legislació

- Article 4.5 del Decret 104/2018, de 27 de juliol que desenvolupa els principis d'equitat i inclusió del sistema educatiu valencià.
- Article 14 de l'ordre 20/2019, de 30 d'abril, sobre l'adequació personalitzada de les programacions didàctiques.
- Reial Decret 217/2022, de 29 de març, que estableix l'ordenació de les ensenyances mínimes de l'Educació Secundària Obligatòria (BOE 76, 30.03.2022) i la seua correcció d'errades.
- Reial Decret 243/2022, de 5 d'abril, que estableix l'ordenació i les ensenyances mínimes del Batxillerat (BOE 82, 06.04.2022).
- Decret 107/2022, de 5 d'agost, que estableix l'ordenació i currículum de l'ESO.
- Decret 108/2022, de 5 d'agost, que regula l'ordenació i el currículum de Batxillerat.
- DECRET 66/2024, de 21 de juny, del Consell, pel qual es modifica el Decret 107/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'establix l'ordenació i el currículum d'Educació Secundària Obligatòria, i l'Orde 19/2023, de 29 de juny, de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, per la qual es regulen els procediments derivats del Decret 107/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'establixen l'ordenació i el currículum d'Educació Secundària Obligatòria, i del Decret

108/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'establixen l'ordenació i el currículum de Batxillerat, així com l'organització i el funcionament del Batxillerat nocturn i a distància a la Comunitat Valenciana.

1.2. Contextualització

La següent programació correspon al departament de Tecnologia de l'IES de Betxí en el curs 23/24.

Les assignatures que dona el nostre departament s'imparteixen en distintes llengües segons el Programa d'Educació Plurilingüe i intercultural (PEPLI) del centre.

A continuació detallem les assignatures que dona el nostre departament i de les que farem la proposta pedagògica:

Tecnologia i Digitalització I: nivell curricular 1r d'ESO, PEPLI anglès i castellà.

Tecnologia i Digitalització II: nivell curricular 3r d'ESO, PEPLI castellà

Tecnologia: nivell curricular 4t d'ESO. PEPLI valencià.

Tecnologia i Enginyeria I 1r de batxillerat. PEPLI castellà.

Tecnologia i Enginyeria II 2n de batxillerat. PEPLI castellà.

Àmbit pràctic de 3r i 4t d'ESO. PEPLI valencià.

2. Concreció curricular matèries

2.1. Concreció curricular de la matèria Tecnologia i Digitalització I

2.1.1. Elements curriculars de 1r d'ESO

Aquesta assignatura promou una metodologia activa, basada en l'aprenentatge autònom de l'alumnat. A partir del procés de resolució de problemes, basat en desenvolupament de projectes com eix vertebrador de l'assignatura, es plantegen les

situacions d'aprenentatge en les que es pretén assolir les competències específiques de l'assignatura mobilitzant els sabers bàsics d'aquest nivell. Les activitats que es plantegen des de les situacions d'aprenentatge han de partir de les idees i concepcions prèvies de l'alumnat, afavorint la seua implicació en el procés d'ensenyament aprenentatge. Les activitats seran variades, contemplaran l'atenció personalitzada de l'alumnat i atendran a la seua diversitat, proposant-se diferents dificultats, i s'atendrà els principis del DUA en el seu disseny.

S'utilitzaran també entorns virtuals d'aprenentatge que afavoreixen l'adaptació de ritmes distints d'aprenentatge per atendre la diversitat de l'alumnat i també milloren la competència digital de l'alumnat . Aquesta competència també es treballa mitjançant programes específics del continguts treballats (simuladors elèctrics, electrònics, mecànics, etc.) i amb la realització de treballs expositius i memòries tècniques utilitzant les ferramentes digitals que proporciona Conselleria.

La metodologia expositiva serà utilitzada per part del professorat en moments clau, quan l'alumnat necessite una base tècnica i científica imprescindible per construir l'aprenentatge.

En les situacions d'aprenentatge corresponents a aquest primer nivell cursat, l'execució de les diferents fases començarà de manera quasi completament guiada fins a un desenvolupament més autònom a mesura que s'incremente el desenvolupament competencial de l'alumnat. En acabar aquest curs, l'alumnat haurà de ser capaç de dur a terme alguna de les fases de manera més o menys autònoma, sobretot les que requereixen menys capacitat d'abstracció i, per tant, menys maduresa.

2.1.2. Competències específiques

1. Identificar i resoldre problemes tecnològics senzills aplicant el mètode de projectes, propi de l'enginyeria, executant, si és necessari, les seues fases característiques i utilitzant els mitjans tecnològics i digitals més adequats al context.

2. Buscar, obtindre, analitzar i seleccionar informació de manera fiable i segura per a poder gestionar el temps, els coneixements i els recursos disponibles a l'hora d'abordar reptes tecnològics, seguint un pla de treball realista.

3. Configurar, utilitzar i mantindre màquines, eines, aplicacions i sistemes digitals, fent-ne una selecció idònia i un ús segur i adequat en funció de la tasca.

4. Fer un ús responsable i sostenible dels objectes, materials, productes i solucions tecnològiques i digitals que hi ha en el seu entorn, analitzant-ne críticament les implicacions i repercussions ambientals, socials i ètiques.

5. Crear, expressar, comprendre i comunicar idees, opinions i propostes amb un ús correcte dels llenguatges i els mitjans propis de la tecnologia i la digitalització, tant en l'àmbit acadèmic com en el personal i social.

6. Analitzar problemes senzills i plantejar-ne la solució, de manera que s'automatitzen processos amb eines de programació, sistemes de control o robòtica i aplicant el pensament computacional.

7. Utilitzar la tecnologia posant-la al servei del desenvolupament personal i professional, social i comunitari, i proposant solucions creatives als grans desafiaments del món actual.

2.2. Concreció curricular de la matèria Tecnologia i Digitalització II

2.2.1. Elements curriculars de 3r d'ESO

Aquesta assignatura és una continuació de la matèria de Tecnologia i Digitalització I, donada a 1r d'ESO i que tenia en l'optativa de Taller d'Aprofundiment una continuïtat. Com és característica d'aquesta matèria, es promou una metodologia activa, basada en l'aprenentatge autònom de l'alumnat.

A partir del procés de resolució de problemes, basat en desenvolupament de projectes com eix vertebrador de l'assignatura, es plantegen les situacions d'aprenentatge en les que es pretén assolir les competències específiques de l'assignatura mobilitzant els sabers bàsics d'aquest nivell. Les activitats que es plantegen des de les situacions d'aprenentatge han de partir de les idees i concepcions prèvies de l'alumnat, afavorint la seua implicació en el procés d'ensenyament aprenentatge. Les activitats seran variades, contemplaran l'atenció personalitzada de l'alumnat i atendran a la seua diversitat, proposant-se diferents dificultats, i s'atendrà els principis del DUA en el seu disseny.

Convé destacar el caràcter fonamentalment pràctic d'aquesta matèria, en la qual és habitual la resolució de problemes basada en el desenvolupament de projectes, l'anàlisi d'objectes, la implementació de diferents tecnologies (electricitat, mecànica, electrònica, etc.), el disseny, la simulació, la comunicació o la difusió d'idees o solucions. Tot això, contextualitzat al voltant de situacions d'aprenentatge ben dissenyades, proporciona oportunitats àmplies de desenvolupar activitats d'ensenyament i aprenentatge molt significatives per a l'alumnat.

S'utilitzaran també entorns virtuals d'aprenentatge que afavoreixen l'adaptació de ritmes distints d'aprenentatge per atendre la diversitat de l'alumnat i també milloren la competència digital de l'alumnat . Aquesta competència també es treballa mitjançant programes específics del continguts treballats (simuladors elèctrics, electrònics, mecànics, etc.) i amb la realització de treballs expositius i memòries tècniques utilitzant les ferramentes digitals que proporciona Conselleria.

La metodologia expositiva serà utilitzada per part del professorat en moments clau, quan l'alumnat necessite una base tècnica i científica imprescindible per construir l'aprenentatge.

2.2.2. Competències específiques

1. Identificar i resoldre problemes tecnològics senzills aplicant el mètode de projectes, propi de l'enginyeria, executant, si és necessari, les seues fases característiques i utilitzant els mitjans tecnològics i digitals més adequats al context.

2. Buscar, obtindre, analitzar i seleccionar informació de manera fiable i segura per a poder gestionar el temps, els coneixements i els recursos disponibles a l'hora d'abordar reptes tecnològics, seguint un pla de treball realista.

3. Configurar, utilitzar i mantindre màquines, eines, aplicacions i sistemes digitals, fent-ne una selecció idònia i un ús segur i adequat en funció de la tasca.

4. Fer un ús responsable i sostenible dels objectes, materials, productes i solucions tecnològiques i digitals que hi ha en el seu entorn, analitzant-ne críticament les implicacions i repercussions ambientals, socials i ètiques.

5. Crear, expressar, comprendre i comunicar idees, opinions i propostes amb un ús correcte dels llenguatges i els mitjans propis de la tecnologia i la digitalització, tant en l'àmbit acadèmic com en el personal i social.

6. Analitzar problemes senzills i plantejar-ne la solució, de manera que s'automatitzen processos amb eines de programació, sistemes de control o robòtica i aplicant el pensament computacional.

7. Utilitzar la tecnologia posant-la al servei del desenvolupament personal i professional, social i comunitari, i proposant solucions creatives als grans desafiaments del món actual.

2.3. Concreció curricular de la matèria Àmbit Pràctic

2.3.1. Elements curriculars de 3r d'ESO

Els principis metodològics en què basarem la nostra activitat docent són: la motivació, que insereix l'alumnat en el procés d'ensenyança aprenentatge per mitjà d'estratègies que sustenten la metodologia global proposada; la investigació, entesa tant com a principi didàctic que imbuïsca tota la creativitat i marque la manera de treballar, i també com a estratègia didàctica; i el desenrotllament de la creativitat, prioritari en el llenguatge plàstic, visual i audiovisual, ja que tota l'activitat expressiva ho és quan suposa una creació per part de l'individu.

La línia metodològica a seguir parteix del nivell de desenrotllament de l'alumnat, per a construir, a partir d'ací, altres aprenentatges que afavorisquen i milloren el seu rendiment. La metodologia s'adaptarà a les característiques de l'alumnat, atenent la diversitat, i afavorirà la capacitat dels alumnes per a aprendre per si mateixos i per a treballar en equip. Es tindran en compte els diferents ritmes d'aprenentatge, i les agrupacions en l'aula seran variables i flexibles, d'acord amb les activitats que es realitzaran.

Es prioritzarà la comprensió dels sabers bàsics davant l'aprenentatge purament mecànic o memorístic. Es facilitaran les oportunitats perquè l'alumnat puga posar en

pràctica els nous coneixements i així comprovar la utilitat del que han aprés i la manera d'aplicar-ho en altres contextos a la seua vida quotidiana. Es fomentarà la participació de l'alumnat i la reflexió personal sobre el que fa i l'elaboració de conclusions, s'assegurarà una efectiva igualtat i es promourà el progrés en l'aprenentatge.

2.3.2. Competències específiques

CE1: Analitzar de manera crítica i argumentada diferents propostes artístiques, contemporànies i d'altres èpoques, identificant, a través de diferents canals i contextos, referències socioculturals, funcionalitats i elements de contingut del patrimoni i de la cultura visual i audiovisual.

CE 2: Compartir idees i opinions usant la terminologia específica de l'àrea en la comunicació de les experiències d'apreciació i creació artística.

CE3: Comunicar idees, sentiments i emocions, experimentant amb els elements del llenguatge visual i amb diferents tècniques i materials en l'elaboració de pràctiques artístiques i creatives.

CE4: Seleccionar de manera responsable i autònoma recursos digitals aplicats a la percepció, la investigació i la creació en el desenvolupament de propostes i projectes artístics, desenvolupant una identitat i criteri propi en el consum responsable i sostenible d'acord amb la normativa vigent.

CE5: Crear produccions artístiques col·lectives, ateses les diferents fases del procés creatiu i aplicant els coneixements específics adquirits.

2.4. Concreció curricular de la matèria Tecnologia

2.4.1. Elements curriculars de 4t d'ESO

La matèria es planteja en l'últim curs de l'etapa d'ensenyament obligatori des d'una perspectiva competencial i eminentment pràctica, basada en la idea d'aprendre fent. Esta idea consisteix a propiciar un entorn adequat perquè l'alumnat tinga l'oportunitat de dur a terme unes certes tasques mentre explora, descobreix, experimenta, aplica i reflexiona sobre el que fa. La proposta de situacions d'aprenentatge desenvolupades

en un taller o laboratori de fabricació, entès com un espai per a materialitzar els projectes interdisciplinaris amb un enfocament competencial i pràctic, que permeta incorporar tècniques de treball, prototipat ràpid i fabricació offline amb sistemes d'impressió en tres dimensions i altres eines de fabricació digital, afavoreix la implicació de l'alumnat en el seu procés d'aprenentatge i, per tant, este serà més significatiu i durador.

El caràcter interdisciplinari de la matèria contribueix a l'adquisició dels objectius d'etapa i dels descriptors de les diferents competències clau que conformen el Perfil d'eixida de l'alumnat al final de l'ensenyament bàsic. Tots dos elements –els objectius d'etapa i el Perfil d'eixida– orienten les competències específiques de la matèria. Els eixos vertebradors sobre els quals s'assenten aquestes competències específiques són: la naturalesa transversal pròpia de la tecnologia; l'impuls de la col·laboració i el treball en equip; el pensament computacional i les seues implicacions en l'automatització i en la connexió de dispositius a internet; així com el foment d'actituds com la creativitat, la perseverança, la responsabilitat en el desenvolupament tecnològic sostenible o l'emprenedoria incorporant les tecnologies digitals.

En este sentit, resulta convenient tindre present que el desenvolupament de projectes tecnològics suposa una opció molt adequada com a element vertebrador dels sabers bàsics de la matèria «Tecnologia».

Des d'un enfocament didàctic fonamentalment pràctic que afavoreix la implicació, l'alumnat té l'oportunitat d'afrontar reptes, desafiaments o necessitats entorn de situacions d'aprenentatge ben dissenyades, per a les quals el desenvolupament de projectes és una alternativa prioritària. Així, s'explora, s'analitzen objectes i productes, s'investiga, es planifica i es crea. Per a això, s'implementen diferents tecnologies i tècniques de fabricació, el disseny, la simulació, la comunicació o la difusió d'idees o solucions. Finalment, una cosa que ha d'estar present en totes les activitats, es reflexiona sobre el que es fa de manera que es potencien les habilitats i les estratègies metacognitives. L'exigència de connectar diferents coneixements interdisciplinaris, tècniques i processos en la cerca de solucions amb el propòsit de satisfer necessitats o desitjos de les persones fa de la tecnologia una matèria idònia per a afavorir aprenentatges significatius i duradors.

2.4.2. Competències específiques

1. Identificar problemes tecnològics a partir de l'estudi de les necessitats presents en l'entorn pròxim, formular propostes per a abordar-los, i resoldre'ls de manera eficient i innovadora mitjançant processos de treball col·laboratiu i utilitzant estratègies pròpies del mètode de projectes.

2. Fabricar solucions tecnològiques utilitzant els coneixements interdisciplinaris, les tècniques i els recursos disponibles de manera apropiada i segura per a donar una resposta satisfactòria a les necessitats plantejades.

3. Expressar, difondre i interpretar idees, propostes o solucions tecnològiques de manera efectiva, emprant els recursos disponibles i participant en espais d'intercanvi d'informació.

4. Dissenyar i construir sistemes de control programables i robòtics, desenvolupant solucions automatitzades mitjançant la implementació d'algorismes i operadors tecnològics.

5. Aprofitar les possibilitats que ofereixen les eines digitals per a realitzar eficientment tasques tecnològiques, configurant-les i aplicant els coneixements interdisciplinaris adequats.

6. Aprofitar les possibilitats que ofereixen les eines digitals per a realitzar eficientment tasques tecnològiques, configurant-les i aplicant els coneixements interdisciplinaris adequats.

2.5. Concreció curricular de la matèria Àmbit Pràctic

2.5.1. Elements curriculars de 4t d'ESO

Els principis metodològics en què basarem la nostra activitat docent són: la motivació, que insereix l'alumnat en el procés d'ensenyança aprenentatge per mitjà d'estratègies que sustenten la metodologia global proposada; la investigació, entesa tant com a principi didàctic que imbuïsca tota la creativitat i marque la manera de treballar, i també com a estratègia didàctica; i el desenrotllament de la creativitat, prioritari en el llenguatge plàstic, visual i audiovisual, ja que tota l'activitat expressiva ho és quan suposa una creació per part de l'individu.

La línia metodològica a seguir parteix del nivell de desenrotllament de l'alumnat, per a construir, a partir d'ací, altres aprenentatges que afavorisquen i milloren el seu rendiment. La metodologia s'adaptarà a les característiques de l'alumnat, atenent la diversitat, i afavorirà la capacitat dels alumnes per a aprendre per si mateixos i per a treballar en equip. Es tindran en compte els diferents ritmes d'aprenentatge, i les agrupacions en l'aula seran variables i flexibles, d'acord amb les activitats que es realitzaran.

Es prioritzarà la comprensió dels sabers bàsics davant l'aprenentatge purament mecànic o memorístic. Es facilitaran les oportunitats perquè l'alumnat puga posar en pràctica els nous coneixements i així comprovar la utilitat del que han aprés i la manera d'aplicar-ho en altres contextos a la seua vida quotidiana. Es fomentarà la participació de l'alumnat i la reflexió personal sobre el que fa i l'elaboració de conclusions, s'assegurarà una efectiva igualtat i es promourà el progrés en l'aprenentatge.

2.5.2. Competències específiques

CE1: Analitzar de manera crítica i argumentada diferents propostes artístiques, contemporànies i d'altres èpoques, identificant, a través de diferents canals i contextos, referències socioculturals, funcionalitats i elements de contingut del patrimoni i de la cultura visual i audiovisual.

CE 2: Compartir idees i opinions usant la terminologia específica de l'àrea en la comunicació de les experiències d'apreciació i creació artística.

CE3: Comunicar idees, sentiments i emocions, experimentant amb els elements del llenguatge visual i amb diferents tècniques i materials en l'elaboració de pràctiques artístiques i creatives.

CE4: Seleccionar de manera responsable i autònoma recursos digitals aplicats a la percepció, la investigació i la creació en el desenvolupament de propostes i projectes artístics, desenvolupant una identitat i criteri propi en el consum responsable i sostenible d'acord amb la normativa vigent.

CE5: Crear produccions artístiques col·lectives, ateses les diferents fases del procés

creatiu i aplicant els coneixements específics adquirits.

2.6. Concreció curricular de la matèria Tecnologia i Enginyeria I

2.6.1. Elements curriculars de 1r de Batxillerat

En el procés d'ensenyament-aprenentatge juguen un paper important punt els criteris metodològics, que guien la intervenció educativa, com les mesures organitzatives i estructurals que permeten la utilització adequada dels recursos dels quals disposa el centre.

La metodologia didàctica del Batxillerat afavorirà la capacitat de l'alumnat per a aprendre per si mateix, per a treballar en equip i per a aplicar els mètodes d'investigació apropiats.

De la mateixa manera es desenrotllaran activitats que estimulen l'interés i l'hàbit de la lectura, i la capacitat d'expressar-se correctament en públic.

Els mètodes de treball afavoriran la contextualització dels aprenentatges i la participació activa de l'alumnat en la construcció dels mateixos i en l'adquisició de les competències

Per a aconseguir les capacitats i desenrotllar les competències anteriorment exposades, en el procés d'ensenyament i aprenentatge, es tindran en compte les següents recomanacions metodològiques:

- La metodologia de la matèria ha de ser flexible i oberta, amb l'alumnat com a protagonista del seu aprenentatge.

- El professorat ha d'assumir responsabilitats com a dinamitzador d'un procés d'ensenyament-aprenentatge basat en l'autoaprenentatge i adaptat a les condicions, capacitats i necessitats personals de l'alumnat. Ha de motivar a l'alumnat amb exemples pràctics i reals que afavorisquen la seua activitat i protagonisme i que li permeten experimentar, raonar, relacionar i aplicar els seus coneixements per a adoptar decisions conduents a les solucions.

- S'han de procurar aprenentatges significatius i funcionals, de manera que els alumnes i les alumnes relacionen els nous aprenentatges amb els ja adquirits i amb aplicacions pròximes de la vida real, fomentant, d'esta manera, habilitats i estratègies per a aprendre a aprendre, combinant els mètodes expositius amb els d'indagació, realitzant activitats d'anàlisis, aplicació i simulació pràctica dels diferents blocs de

continguts.

 El treball en grup, l'estudi de casos, o l'aprenentatge basat en problemes, proporcionen a l'alumnat l'oportunitat d'adoptar un paper actiu en el seu procés d'aprenentatge, capacitant-li per a aprendre de manera autònoma i també, amb unes altres i d'altres persones, i per tant per a treballar en equip, resoldre problemes i situacions conflictives, aplicar el coneixement en contextos variats, així com per a localitzar recursos.

Han de ser subjectes actius capacitats per a identificar necessitats d'aprenentatge,

investigar, resoldre problemes i, en definitiva, aprendre.

 Les activitats es plantejaran possibilitant la participació individual i el treball en equip

de l'alumnat de manera igualitària, en un ambient de diàleg, debat, tolerància, respecte,

cooperació i de convivència. Es presentaran de manera atractiva i apropiada als objectius i continguts que s'han de desenrotllar, començant amb activitats d'introducció, per a facilitar els coneixements bàsics que proporcionen seguretat a l'alumnat. Quan s'aprecie cert grau de domini, es passarà a treballar activitats d'aprofundiment, d'aplicació i de síntesi. En totes estes activitats s'incidirà en l'anàlisi d'aspectes experimentals relacionats amb instal·lacions, processos, materials, màquines i transformacions quotidianes, per a poder extrapolar-les posteriorment a l'entorn industrial.

La formació de l'alumnat ha de tindre en compte el foment de l'educació en valors i la igualtat efectiva de drets i oportunitats entre homes i dones.

El procés d'ensenyament i aprenentatge comporta necessàriament processos d'anàlisis i reflexió que possibiliten la millora contínua de la pràctica docent, per a respondre a les

necessitats de l'alumnat a cada moment.

Alguns suggeriments per a concretar les metodologies i tasques podrien ser:

 Ensenyament no directiu: el professorat intervé per a ajudar a destacar el problema mentres que són els alumnes i les alumnes els qui han de buscar les solucions.

El paper del professorat és el de facilitador.

 Resolució de problemes: l'ensenyament gira entorn de problemes situats en un context rellevant per a l'alumnat. Això implica que l'alumnat haja de consultar la informació pertinent, disposar de criteris de solució clars i, al mateix temps, permet la valoració dels procediments per a la seua resolució a fi de poder efectuar un seguiment i avaluació de la pròpia acció.

 Projectes: són situacions d'aprenentatge relativament obertes on l'alumnat participa en el disseny d'un pla de treball, ha de tractar la informació pertinent i realitzar una síntesi final que presente el producte pactat. Es pretén ajudar-lo a organitzar el seu pensament afavorint la reflexió, la crítica, l'elaboració d'hipòtesi, i la tasca Investigadora.

 Aprenentatge cooperatiu: es tracta de dissenyar situacions en les quals la interdependència de les persones integrants del grup siga efectiva, necessitant de la cooperació de tot l'equip per a aconseguir els objectius de la tasca.

2.6.2. Competències específiques

CE1. Dissenyar, crear i millorar productes i sistemes tecnològics gestionant projectes d'investigació amb tècniques eficients i una actitud emprenedora.

CE2. Seleccionar materials aplicant criteris tècnics, considerant estudis d'impacte ecosocial i valorant criteris de sostenibilitat per a fabricar productes eficients que donen resposta a problemes plantejats amb un enfocament ètic i responsable.

CE3. Aprofitar i configurar les eines digitals adequades per a resoldre de manera eficient tasques, presentar resultats, i aplicar coneixements interdisciplinaris.

CE4. Resoldre problemes de l'àmbit de l'enginyeria transferint i aplicant sabers interdisciplinaris.

CE5. Dissenyar i crear solucions tecnològiques automatitzades o robòtiques mitjançant el control programat i la regulació automàtica.

CE6. Analitzar sistemes tecnològics dels àmbits de l'enginyeria des del punt de vista de la generació i l'ús de l'energia, avaluar l'impacte ambiental, social i ètic que tenen i aplicar criteris de sostenibilitat, accessibilitat i consum responsable.

2.7. Concreció curricular de la matèria Tecnologia i Enginyeria II

2.7.1. Elements curriculars de 2n de Batxillerat

Els mateixos descrits en 1r de Batxillerat.

2.7.2. Competències específiques

CE1. Dissenyar, crear i millorar productes i sistemes tecnològics gestionant projectes d'investigació amb tècniques eficients i una actitud emprenedora.

CE2. Seleccionar materials aplicant criteris tècnics, considerant estudis d'impacte ecosocial i valorant criteris de sostenibilitat per a fabricar productes eficients que donen resposta a problemes plantejats amb un enfocament ètic i responsable.

CE3. Aprofitar i configurar les eines digitals adequades per a resoldre de manera eficient tasques, presentar resultats, i aplicar coneixements interdisciplinaris.

CE4. Resoldre problemes de l'àmbit de l'enginyeria transferint i aplicant sabers interdisciplinaris.

CE5. Dissenyar i crear solucions tecnològiques automatitzades o robòtiques mitjançant el control programat i la regulació automàtica.

CE6. Analitzar sistemes tecnològics dels àmbits de l'enginyeria des del punt de vista de la generació i l'ús de l'energia, avaluar l'impacte ambiental, social i ètic que tenen i aplicar criteris de sostenibilitat, accessibilitat i consum responsable.

3. Instruments de recollida d'informació

Els instruments de recollida d'informació que serviran per avaluar l'alumnat en les situacions d'aprenentatge plantejades seran variades i dependran de la SA plantejada. Així es plantegen les següents:

- Rúbriques d'avaluació
- Llistats d'acarament
- Guies d'observació
- Quadern de classe
- Exàmens
- Exercicis interactius avaluables realitzats a Aules
- Memòria tècnica del projectes realitzats
- Maquetes dels projectes realitzats.
- Presentacions de treballs.

4. Criteris de qualificació qualitatius i quantitatius

4.1. Objectius

En l'Ordre de 30 de maig de 2023, per la qual es desenvolupa el currículum corresponent a l'etapa d'Educació Secundària Obligatòria, es diu el següent:

"Per a l'avaluació de l'alumnat s'utilitzaran diferents instruments com ara qüestionaris, formularis, presentacions, exposicions orals, edició de documents, proves, escales d'observació, rúbriques o portafolis, entre altres" (punt 4 de l'article 11. Procediments i instruments d'avaluació).

La nota màxima serà un 10. Per a obtindre la qualificació en l'assignatura es tindrà en compte:

PRIMERA, SEGONA I TERCERA AVALUACIÓ

En la nota es valorarà els coneixements de l'alumnat mitjançant els instruments d'avaluació comentats anteriorment, donant major o menor pes al tipus d'instrument segons el saber bàsic treballat. L'alumnat rebrà la informació de la mitjana ponderada de cada avaluació en funció dels instruments d'avaluació utilitzats.

PRIMER ESO I TERCER PDC

- El 50% de la nota correspon a la part més teòrica de l'assignatura (dossier, treballs y proves escrites).
- El 25% de la nota correspon a la part pràctica del taller (projecte).
- El 25% de la nota correspon a la part d'informàtica.

TERCER ESO

- El 60% de la nota correspon a la part més teòrica de l'assignatura (dossier, treballs y proves escrites).
- El 20% de la nota correspon a la part pràctica del taller (projecte).
- El 20% de la nota correspon a la part d'informàtica.

QUART ESO PDC

- El 60% de la nota correspon a la part més teòrica de l'assignatura (dossier, treballs i proves escrites).
- El 40% de la nota correspon a la part pràctica (taller i informàtica).

QUART ESO

- El 70% de la nota correspon a la part més teòrica de l'assignatura (dossier, treballs i proves escrites).
- El 30% de la nota correspon a la part pràctica (taller i informàtica).

PRIMER I SEGON DE BATXILLERAT

- El 90% de la nota valorarà els coneixements de l'alumnat mitjançat totes les provas objectives i la resolució dels diferents projectes plantejats fins la data de la avaluació. Es realitzaran, al menys, dos proves objetives per trimestre.
- El 10% de la nota valorarà el seu treball: observació del treball diari.

AVALUACIÓ FINAL

La qualificació final de l'avaluació ordinària de juny s'obtindrà de la manera següent:

Per a aprovar l'assignatura esta nota final haurà de ser igual o superior a 5. Si no s'aconseguix esta nota mínima, l'assignatura en l'avaluació ordinària de juny estarà suspesa.

Si al llarg del curs, es donara el cas que alguna alumne/a no pot realitzar l'avaluació contínua, s'utilitzarà l'entorn virtual d'aprenentatge (Aules) i el canal en Teams per fer un seguiment de les tasques que puga realitzar l'alumne/a. Si fora necessari fer una avaluació extraordinària per motius justificats (malaltia greu, escolarització irregular per itinerància familiar, etc.) es consultaria a inspecció la justificació d'aquesta mesura.

4.2. Activitats de reforç i ampliació

4.3. Procediments i criteris de recuperació

El nostre departament es planteja fer recuperació de les situacions d'aprenentatge no superades en aquest nivell. L'alumnat que ho necessite podrà rebre mesures de recolzament i orientació al pati, i un secció de recuperació a l'entorn virtual d'aprenentatge (Aules) per poder treballar activitats multinivell i així adquirir les competències no aconseguides. En primer de batxillerat existeix la prova extraordinària a final de curs on també es podrà recuperar la matèria.

L'alumnat amb l'assignatura suspesa en alguna avaluació farà una recuperació al principi de l'avaluació següent. En la tercera avaluació es farà la recuperació dels continguts del tercer trimestre els dies previs a l'avaluació final.

Si un alumne té l'avaluació final suspesa haurà de realitzar una prova extraordinària juntament amb un dossier de recuperació el curs següent. Els continguts (sabers bàsics) de la prova extraordinària seran tots aquells que s'han impartit al llarg del curs.

Per als alumnes amb la matèria **pendent** se contempla donar-los un dossier amb els exercicis típics de cadascun dels blocs del curs anterior que s'hauran de lliurar en gener. El cap de departament revisarà els dossiers entregats i tindrà una reunió personal amb aquests alumnes per donar una valoració dels exercicis fets, i a partir d'estos comentar els aspectes que han de reforçar de cara a realitzar la prova

extraordinària. D'esta manera es pretén que repassen tots els continguts que eixiran en la prova extraordinària prevista per al mes de febrer.

També es podrà recuperar la matèria pendent si s'aprova les dues primeres avaluacions.

5. Metodologia. Orientacions didàctiques

5.1. Metodologia general i específica de la matèria.

En les assignatures Tecnologia i Digitalització I i Tecnologia i Digitalització II (1r i 3r d'ESO):

Aquesta assignatura promou una metodologia activa, basada en l'aprenentatge autònom de l'alumnat. A partir del procés de resolució de problemes, basat en desenvolupament de projectes com eix vertebrador de l'assignatura, es plantegen les situacions d'aprenentatge en les que es pretén assolir les competències específiques de l'assignatura mobilitzant els sabers bàsics d'aquest nivell. Les activitats que es plantegen des de les situacions d'aprenentatge han de partir de les idees i concepcions prèvies de l'alumnat, afavorint la seua implicació en el procés d'ensenyament aprenentatge. Les activitats seran variades, contemplaran l'atenció personalitzada de l'alumnat i atendran a la seua diversitat, proposant-se diferents dificultats, i s'atendrà els principis del DUA en el seu disseny.

S'utilitzaran també entorns virtuals d'aprenentatge que afavoreixen l'adaptació de ritmes distints d'aprenentatge per atendre la diversitat de l'alumnat i també milloren la competència digital de l'alumnat . Aquesta competència també es treballa mitjançant programes específics del continguts treballats (simuladors elèctrics, electrònics, mecànics, etc.) i amb la realització de treballs expositius i memòries tècniques utilitzant les ferramentes digitals que proporciona Conselleria.

La metodologia expositiva serà utilitzada per part del professorat en moments clau, quan l'alumnat necessite una base tècnica i científica imprescindible per construir l'aprenentatge.

En l’assignatura de Tecnologia (4t d’ESO):

La matèria es planteja en l'últim curs de l'etapa d'ensenyament obligatori des d'una perspectiva competencial i eminentment pràctica, basada en la idea d'aprendre fent. Esta idea consisteix a propiciar un entorn adequat perquè l'alumnat tinga l'oportunitat de dur a terme unes certes tasques mentre explora, descobreix, experimenta, aplica i reflexiona sobre el que fa. La proposta de situacions d'aprenentatge desenvolupades en un taller o laboratori de fabricació, entès com un espai per a materialitzar els projectes interdisciplinaris amb un enfocament competencial i pràctic, que permeta incorporar tècniques de treball, prototipat ràpid i fabricació offline amb sistemes d'impressió en tres dimensions i altres eines de fabricació digital, afavoreix la implicació de l'alumnat en el seu procés d'aprenentatge i, per tant, este serà més significatiu i durador.

El caràcter interdisciplinari de la matèria contribueix a l'adquisició dels objectius d'etapa i dels descriptors de les diferents competències clau que conformen el Perfil d'eixida de l'alumnat al final de l'ensenyament bàsic. Tots dos elements –els objectius d'etapa i el Perfil d'eixida– orienten les competències específiques de la matèria. Els eixos vertebradors sobre els quals s'assenten aquestes competències específiques són: la naturalesa transversal pròpia de la tecnologia; l'impuls de la col·laboració i el treball en equip; el pensament computacional i les seues implicacions en l'automatització i en la connexió de dispositius a internet; així com el foment d'actituds com la creativitat, la perseverança, la responsabilitat en el desenvolupament tecnològic sostenible o l'emprenedoria incorporant les tecnologies digitals.

En este sentit, resulta convenient tindre present que el desenvolupament de projectes tecnològics suposa una opció molt adequada com a element vertebrador dels sabers bàsics de la matèria «Tecnologia».

Des d’un enfocament didàctic fonamentalment pràctic que afavoreix la implicació, l’alumnat té l’oportunitat d’afrontar reptes, desafiaments o necessitats entorn de situacions d’aprenentatge ben dissenyades, per a les quals el desenvolupament de projectes és una alternativa prioritària. Així, s’explora, s’analitzen objectes i productes, s’investiga, es planifica i es crea. Per a això, s’implementen diferents tecnologies i tècniques de fabricació, el disseny, la simulació, la comunicació o la difusió d’idees o solucions. Finalment, una cosa que ha d’estar present en totes les activitats, es reflexiona sobre el que es fa de manera que es potencien les habilitats i les estratègies metacognitives. L’exigència de connectar diferents coneixements interdisciplinaris, tècniques i processos en la cerca de solucions amb el propòsit de satisfer necessitats

o desitjos de les persones fa de la tecnologia una matèria idònia per a afavorir aprenentatges significatius i duradors.

5.2. Activitats i estratègies d'ensenyament-aprenentatge

En les assignatures Tecnologia i Digitalització I i Tecnologia i Digitalització II (1r i 3r d'ESO):

A. Agrupaments:

Les activitats que es proposen per l'alumnat podran dur-se a terme de forma individual per parelles i grups de 3-4 persones o tot el grup quan es tracte d'un debat o posada en comú d'algun tema. En les activitats proposades en les situacions d'aprenentatge està especificat com serà l'agrupament per a cada activitat, prioritzant-se sempre en el mètode de resolució de problemes l'aprenentatge cooperatiu i per tant el treball en grup.

B. Espais:

Els espais utilitzats per impartir la matèria són les aules taller (aules 23 i 24 del centre). La utilització d'aquestes aules té una doble missió: facilitar els desdoblaments de les classes i aprofitar els recursos que disposa cada aula (ordinadors, dotació de materials elèctrics i electrònics, robòtica, estris de dibuix, ferramentes, etc.) per dur a terme una metodologia més activa i poder treballar la varietat d'activitats presents en cada situació d'aprenentatge.

C. Recursos:

L'alumnat disposa dels materials elaborats pel professorat del nivell per a cada situació d'aprenentatge treballada. Així mateix a l'espai d'aprenentatge virtual (Aules) que proporciona Conselleria, tenen els apunts dissenyats per a les SA, exercicis interactius amb nivells de dificultat escalonat per atendre al ritme personal

d'aprenentatge de l'alumnat i la seua diversitat i les tasques que es demanaran al llarg del curs inclosos els productes intermedis i finals de les SA programades. L'espai Teams de cada grup amb el seu docent, proporciona un espai de comunicació útil entre alumne/a i professor/a i entre alumnat del mateix grup en el seu procés d'avaluació (autoavaluació, coavaluació y heteroavaluació).

L'espai de taller a les aules de Tecnologia proporciona un espai amb recursos (ferramentes, material fungible variat) per dissenyar i construir el projectes que es plantegen a les situacions d'aprenentatge.

La dotació d'ordinadors en una de les dues aules taller, proporciona el medi físic necessari per treballar la competència digital a l'aula tan present en aquesta assignatura.

En l'assignatura de Tecnologia (4t d'ESO):

A. Agrupaments:

Les activitats que es proposen per l'alumnat podran dur-se a terme de forma individual per parelles i grups de 3-4 persones o tot el grup quan es tracte d'un debat o posada en comú d'algun tema. En les activitats proposades en les situacions d'aprenentatge està especificat com serà l'agrupament per a cada activitat, prioritzant-se sempre en el mètode de resolució de problemes l'aprenentatge cooperatiu i per tant el treball en grup.

B. Espais:

Els espais utilitzats per impartir la matèria són les aules taller (aules 23 i 24 del centre). La utilització d'aquestes aules té com a missió aprofitar els recursos que disposa cada aula (ordinadors, dotació de materials elèctrics i electrònics, robòtica, estris de dibuix, ferramentes, etc.) per dur a terme una metodologia més activa i poder treballar la varietat d'activitats presents en cada situació d'aprenentatge.

C. Recursos:

L'alumnat de Tecnologia disposa dels materials elaborats pel professorat del nivell per a cada situació d'aprenentatge treballada. Així mateix a l'espai d'aprenentatge virtual (Aules) que proporciona Conselleria, tenen els apunts dissenyats per a les SA,

exercicis interactius amb nivells de dificultat escalonat per atendre al ritme personal d'aprenentatge de l'alumnat i la seua diversitat i les tasques que es demanaran al llarg del curs inclosos els productes intermedis i finals de les SA programades. L'espai Teams de cada grup amb el seu docent, proporciona un espai de comunicació útil entre alumne/a i professor/a i entre alumnat del mateix grup en el seu procés d'avaluació (autoavaluació, coavaluació y heteroavaluació).

L'espai de taller a les aules de Tecnologia proporciona un espai amb recursos (ferramentes, material fungible variat, robots, impressores 3D, etc.) per dissenyar i construir el projectes que es plantegen a les situacions d'aprenentatge.

La dotació d'ordinadors en una de les dues aules taller, proporciona el medi físic necessari per treballar la competència digital a l'aula tan present en aquesta assignatura.

6. Mesures de resposta educativa a la inclusió de l'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu o de l'alumnat que requerisca actuacions per a la compensació de desigualtats (mesures de nivell III i IV)

Es plantegen distintes mesures per fer una proposta pedagògica dissenyada per a la inclusió. Les mesures estan incloses en els nivells de resposta educativa que preveu el Decret 104/208, en el que s'estableix el marc normatiu d'inclusió i l'Ordre 20/2019, que regula la organització de la resposta educativa a la inclusió.

Mesures de Nivell I:

S'inclouen en aquest nivell de resposta els desdoblaments que es donen en aquest curs (en tots els 1r d'ESO i 3r ESO A tenen una hora de desdoblament), 3r ESO B I 3r ESO C són grups reduïts ja que en els dos hi ha alumnat de 3r de PDC que dona l'assignatura en el seu grup i que són organitzats des de la direcció del centre.

Mesures de Nivell II:

La programació didàctica d'aquest nivell es personalitza per a cada grup-classe mitjançant les situacions d'aprenentatge plantejades per cada docent en els seus grups.

Mesures de Nivell III:

Diferenciarem distintes mesures:

Com a mesures de caràcter general per al grup classe es tindrà en compte l'adequació personalitzada de la programació d'aula a l'alumnat del grup que requereix una resposta diferenciada (tasques multinivell, DUA, diferents tipus d'avaluació, etc.).

Adequació de de la metodologia i de les estratègies organitzatives amb recolzament ordinari per a alumnat que ve primària amb matèries suspeses i alumnat repetidor.

Si es detectara alumnat d'altes capacitats s'ampliarien els objectius i continguts i es treballaria amb metodologia específica.

Per a l'alumnat recent vingut actuacions d'ensenyament intensiu de les llengües cooficials per davant del treball dels continguts més específics de la matèria (coneixement de vocabulari, incidint en el vocabulari tècnic d'aquesta matèria).

Les mesures grupals per a l'aprenentatge vinculades a programes específics, com els programes de diversificació curricular de 3r i 4t d'ESO.

Mesures de nivell IV:

Es realitzaran adaptacions curriculars significatives a l'alumnat amb NEE que presente un desenvolupament competencial inferior a dos o més cursos. Per a la realització d'aquests es comptarà amb l'assessorament de les orientadores i la mestra especialitzada en pedagogia terapèutica del nostre centre.

7. Activitats complementàries

En 1r d'ESO es farà una eixida per Betxí per tal de reconèixer els distints tipus d'estructures vistos en classe.

En 3r d'ESO es planteja anar a la Ciutat de les Ciències a València per fer tallers d'Electricitat i Robòtica.

En 4t d'ESO, els alumnes d'acadèmiques aniran a l'Universitat Jaume I a fer tallers en el programa "Practica a l'UJI" juntament amb l'alumnat de 1r de Batxiller. Per als alumnes d'aplicades es planteja anar a la Fira de cicles.

8. Recursos didàctics i d'aula

A l'etapa d'ESO l'alumnat de Tecnologia disposa dels materials elaborats pel professorat del nivell per a cada situació d'aprenentatge treballada. Així mateix a l'espai d'aprenentatge virtual (Aules) que proporciona Conselleria, tenen els apunts dissenyats per a les SA, exercicis interactius amb nivells de dificultat escalonat per atendre al ritme personal d'aprenentatge de l'alumnat i la seua diversitat i les tasques

que es demanaran al llarg del curs inclosos els productes intermedis i finals de les SA programades. L'espai Teams de cada grup amb el seu docent, proporciona un espai de comunicació útil entre alumne/a i professor/a i entre alumnat del mateix grup en el seu procés d'avaluació (autoavaluació, coavaluació y heteroavaluació).

L'espai de taller a les aules de Tecnologia proporciona un espai amb recursos (ferramentes, material fungible variat, robots, impressores 3D, etc.) per dissenyar i construir el projectes que es plantegen a les situacions d'aprenentatge.

La dotació d'ordinadors en una de les dues aules taller, proporciona el medi físic necessari per treballar la competència digital a l'aula tan present en aquesta assignatura.

En Batxiller, l'aula 23 disposa de 20 ordinadors. L'ordinador del docent disposa de canó per a les explicacions pertinents. S'utilitzen els simuladors necessaris per treballar els continguts de la matèria.

S'utilitza Aules i Teams, com a entorn virtual d'aprenentatge i l'alumnat ha de pujar a estos entorns les tasques. També es treballaran de forma transversal les aplicacions ofimàtiques (Word, Excel, PowerPoint, etc.) que ens proporciona Conselleria.

S'utilitza el llibre de text de , i Tecnologia i Enginyeria II de l'editorial Donostiarra, a més d'apunts, pàgines web i exercicis proposats pel professorat que imparteix la matèria.

La dotació del taller permetrà realitzar pràctiques i projectes propis de l'assignatura.

9. Altres mesures

El Real Decret 984/2021 aporta com a novetat la necessitat que el docent avalue el procés d'ensenyament i la seua pràctica docent. En concret aquesta actuació deu avaluar:

- Si el procés que hem dissenyat està funcionant i si hi ha algun aspecte a millorar.
- Les nostres actuacions com a docents: la nostra pràctica a l'aula, la metodologia triada, recursos emprats, etc.

Aquesta avaluació es durà a terme:

- Mitjançant la reflexió personal diària
- Avaluació col·legiada del professorat que dona aquest nivell
- Plantilles de registre (en el que es reflecteix aspectes com percentatge d'alumnat amb èxit en les SA proposades, adequació de la metodologia a les característiques de l'alumnat, funcionament dels recursos didàctics i organitzatius emprats, etc.).

Els indicadors d'assoliment del procés d'ensenyament i de la pràctica docent queden reflectits en la graella de l'Annex II que s'ha d'omplir a l'acabar cada situació d'aprenentatge.

Institut d'Educació Secundària de Betxí

Proposta pedagògica

2025 / 2026

Departament didàctic	**Informàtica i Comunicacions**
Etapa	**ESO i Batxillerat**
Ensenyament	**TRDR, IAPR, Digitalització, PXSI i Projecte d'investigació: Creació i realització de documents audiovisuals**
Cursos	**1r, 2n, 3r, 4t d'ESO i 1r i 2n de BAT**
Professorat	**Vicent Forner Roglà**
	Lorena Garcia Arnau
	Augusto Teruel Garcia
	Fernando Vidal Aguilar
Data d'aprovació	**15 d'octubre de 2026**

1 Introducció....4
1.1 Justificació de la proposta pedagògica....4
1.2 Contextualització....6
2 Concreció curricular de la matèria Taller de relacions digitals responsables (TRDR)....7
2.1 Elements curriculars de 1r d'ESO....7
2.1.1 Competències específiques....7
3 Concreció curricular de la matèria Intel·ligència Artificial, Programació i Robòtica (IAPR I)....11
3.1 Elements curriculars de 2n d'ESO....11
3.1.1 Competències específiques....11
4 Concreció curricular de la matèria Intel·ligència Artificial, Programació i Robòtica (IAPR II)....14
4.1 Elements curriculars de 3r d'ESO....14
4.1.1 Competències específiques....14
5 Concreció curricular de la matèria Digitalització (TA)....18
5.1 Elements curriculars de 4t d'ESO....18
5.1.1 Competències específiques....18
6 Concreció curricular de la matèria Programació, Xarxes i Sistemes informàtics (PXSI I)....25
6.1 Elements curriculars de 1r de Batxillerat....25
6.1.1 Competències específiques....25
7 Concreció curricular de la matèria Programació, Xarxes i Sistemes informàtics (PXSI II)....29
7.1 Elements curriculars de 2n de Batxillerat....29
7.1.1 Competències específiques....29
8 Instruments de recollida d'informació....34
9 Criteris de qualificació qualitatius i quantitatius....35
9.1 Objectius....37
9.2 Procediments de recuperació....37
9.3 Activitats de reforç i ampliació....38
10 Metodologia. Orientacions didàctiques....38
10.1 Metodologia general i específica de la matèria....38
10.2 Activitats i estratègies d'ensenyament-aprenentatge....39

11 Mesures de resposta educativa a la inclusió de l'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu o de l'alumnat que requerisca actuacions per a la compensació de desigualtats (mesures de nivell III i IV).....39

12 Activitats complementàries.....40

13 Recursos didàctics i d'aula.....40

14 Altres mesures.....42

1 INTRODUCCIÓ.

1.1 Justificació de la proposta pedagògica.

En l'actualitat vivim una revolució informàtica i de les telecomunicacions permanent: manegem informació i aparells tecnològics que fa uns pocs anys no érem capaços d'imaginar. La forma en la qual vivim i treballem ha canviat profundament i han sorgit un conjunt de noves competències necessàries per a desenvolupar-se i integrar-se en la vida adulta, en una societat hiperconnectada i en un constant i creixent canvi. Els alumnes i alumnes han d'estar preparats per a adaptar-se a un nou mapa de societat en transformació. D'ací la importància de la integració de la competència digital en les diferents àrees de l'ensenyament secundari i la inclusió de l'àrea específica d'Informàtica on fonamentar-la i aprofundir en el seu desenvolupament.

L'àrea d'Informàtica contribueix a la consecució de varis dels objectius de l'etapa de l'ESO. Desenvolupa destreses clau en la utilització de fonts d'informació per a adquirir nous coneixements, consolida hàbits de treball individual i en equip, contribueix a la comprensió i l'expressió en la llengua pròpia, utilitza l'expressió artística a través de mitjans digitals, desenvolupa l'autonomia i la iniciativa personal i prepara per a l'exercici de la ciutadania democràtica.

Els continguts que es desenvolupen per a la consecució dels objectius descrits estan organitzats en blocs que abasten tots els dominis de la competència digital. Respecte als criteris d'avaluació, es presenten processos de descripció i comprensió per a avaluar els continguts conceptuals de l'àrea; processos d'aplicació i d'anàlisi que avaluen la major part dels continguts procedimentals; i finalment, processos d'avaluació i de creació que avaluen la reflexió i creativitat en el desenvolupament de les tasques i projectes. L'organització dels continguts i criteris d'avaluació agrupats per blocs està dissenyada de tal manera que, per a avaluar un mateix bloc de continguts, la complexitat dels processos és creixent al llarg de l'etapa educativa. A més, s'ha inclòs un bloc transversal al final del currículum de cada curs amb la finalitat de contribuir al costat de la resta d'àrees al desenvolupament de la competència en comunicació lingüística, les competències socials i cíviques, la competència d'aprendre a aprendre i la competència del sentit d'iniciativa i esperit emprenedor. Els continguts i els criteris d'aquest bloc poden treballar-se i avaluar-se des de qualsevol dels blocs anteriors.

En l'etapa de Batxillerat l'àrea de les TIC contribueix a la consecució dels objectius d'aquesta etapa. Contribueix a l'ús de les noves tecnologies amb solvència i responsabilitat; contribueix al domini, tant en l'expressió oral com a escrita, de la llengua pròpia; desenvolupa la sensibilitat artística i el criteri estètic i desenvolupa actituds com la creativitat, la iniciativa, la confiança en un mateix i el sentit crític.

El currículum incorpora plantejaments metodològics i didàctics coherents amb el desenvolupament de les competències, l'aprenentatge en contextos reals dels elements transversals i dels continguts de les àrees. Com el RD 116/2014 proposa, i en línia amb la Recomanació 2006/962/EC, del Parlament Europeu i del Consell, de 18 de desembre de 2006, sobre les competències clau per a l'aprenentatge permanent, aquest decret es basa igualment a potenciar l'aprenentatge per competències, integrades en la resta d'elements curriculars per a propiciar una renovació en la pràctica docent i en el procés d'ensenyament i aprenentatge.

Es proposen nous enfocaments en l'aprenentatge i avaluació, que han de suposar un important canvi en les tasques que han de resoldre els/as alumnes/as i en plantejaments metodològics innovadors. La competència es contempla com a coneixement en la pràctica, un coneixement adquirit a través de la participació activa en pràctiques socials que, com a tals, es poden desenvolupar tant en el context educatiu formal, a través del currículum, com en els contextos educatius no formals i informals.

El rol del docent és fonamental, doncs ha de ser capaç de dissenyar tasques o situacions d'aprenentatge que possibiliten la resolució de problemes, l'aplicació dels coneixements apresos i la promoció de la creativitat i el judici crític i reflexiu de l'alumnat, i ser un facilitador, mediador i orientador del procés d'ensenyament i aprenentatge.

L'aprenentatge competencial per la seua pròpia naturalesa convida a la integració metodològica. Es recomana per a seqüenciar la programació dels continguts utilitzar estratègies metodològiques actives com l'aprenentatge basat en projectes o l'aplicació d'unitats didàctiques integrades que permeten treballar continguts d'un o diversos blocs de manera simultània. Sobre els contextos en els quals es poden desenvolupar aquests projectes o tasques trobem: l'ús dels equips informàtics quotidians, la interacció diària en la xarxa, la resolució de problemes tècnics i teòrics, la programació d'aplicacions per al desenvolupament del pensament lògic i computacional, l'elaboració, exposició i publicació de continguts digitals per a un ús personal, professional o escolar i la participació en xarxes socials. Quant als models d'ensenyament, la recomanació és combinar l'ús de varis d'ells: l'ensenyament directe, la inductiva bàsica, la recerca en grup, el joc de rols, la indagació jurisprudencial, l'ús d'organitzadors previs, etcètera.

Respecte a l'avaluació, s'ha d'avaluar tant el procés com el resultat. Els criteris d'avaluació estan redactats com a resultats d'aprenentatge i inclouen processos de diferent complexitat, continguts de diferent tipus i contextos de realització adequats a la naturalesa de l'execució dels aprenentatges que evidencien amb l'objecte de possibilitar la seua observació i avaluació en contextos reals. Aquesta sintaxi permet una millor selecció de procediments, proves i instruments d'avaluació adequats als diferents tipus d'aprenentatge. Perquè l'avaluació siga més objectiva es recomana que es realitze amb una varietat de proves com a diaris d'aprenentatge, portafolis, entrevistes, enquestes, debats i proves objectives (escri-

tes, orals i pràctiques). Com a instruments d'avaluació es recomana la rubrica per al producte final de les tasques o dels projectes, i per a qualsevol activitat que supose una realització complexa; les proves objectives quan es pretenguen avaluar processos de baix nivell com la identificació, la descripció, etc. o, en general, en aquells casos on es vulga diversificar les estratègies d'avaluació; les escales d'observació en els criteris d'avaluació del bloc transversal; les llistes d'acarament per a aquelles activitats que suposen execucions senzilles; i els criteris que no estiguen redactats en termes de processos cognitius (com per exemple adoptar o participar) poden ser avaluats mitjançant l'ocupació d'escales d'actituds.

Els continguts i els criteris d'avaluació s'han seqüenciat de forma progressiva i diferenciada per a facilitar la identificació i avaluació dels aprenentatges bàsics de cada nivell facilitant així l'atenció a la diversitat des de les programacions d'aula i la continuïtat dels aprenentatges entre nivells i etapes. Aquesta progressió diferenciada també permet la programació i avaluació dels aprenentatges de reforç o ampliació i realitzar les adaptacions curriculars per a l'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu facilitant la inclusió.

1.2 Contextualització.

Betxí és un municipi de la comarca de la Plana Baixa, província de Castelló, que té una població de al voltant de 6.000 habitants. Les principals activitats econòmiques de la zona és l'agricultura, la indústria ceràmica i la fabricació de cartons i envasos. Aquestes activitats, que tenen un alt desenvolupament tecnològic, demanden professionals qualificats que siguen capaços d'implantar, mantindre i desenvolupar tecnologies relacionades amb la informàtica.

Actualment, l'oferta formativa de l'IES de Betxí és la següent:

- Educació Secundària Obligatòria. A més, compta amb el Programa de Diversificació Curricular en 3r i 4t d'ESO.
- Batxillerat:
  - Batxillerat de Ciències.
  - Batxillerat d'Humanitats i Ciències Socials.
- Cicles Formatius de Grau Mitjà:
  - Sistemes Microinformàtics i Xarxes, de la família professional Informàtica i Comunicacions.
  - Impressió Gràfica, de la família d'Arts Gràfiques

L'Institut rep, majoritàriament, alumnat de la pròpia localitat de Betxí i de localitats veïnes com Aín, Artana o Eslida.

Les assignatures de Taller de Relacions Digitals Responsables en 1 d'ESO, Intel·ligència Artificial, Programació i Robòtica en 2n i 3r d'ESO, Digitalització en 4t d'ESO i Programació, Xarxes i Sistemes Informàtics en 1r i 2n de Batxillerat són optatives d'oferta obligatòria. L'alumne pot escollir aquestes assignatures tots els cursos o en cursos individuals no necessàriament consecutius. Com a conseqüència, en una mateixa classe conviuen alumnes amb nivells diferents de competència digital. Aquesta diversitat fa que els alumnes amb competència digital menor siguen ajudats més freqüentment pels professors i els companys perquè aconseguisca els objectius de cada curs.

2 CONCRECIÓ CURRICULAR DE LA MATÈRIA TALLER DE RELACIONS DIGITALS RESPONSABLES (TRDR)

2.1 Elements curriculars de 1r d'ESO

2.1.1 Competències específiques

C.E. 1: Utilitzar dispositius digitals d'ús personal en l'entorn domèstic i educatiu de manera saludable, segura i sostenible.

Criteris d'avaluació

1.1. Identificar característiques bàsiques dels dispositius digitals d'ús personal en l'entorn domèstic i educatiu.
1.2. Determinar quin dispositiu i forma d'accés a Internet és el més adequat a les necessitats.
1.3. Connectar dispositius digitals a Internet de manera segura.
1.4. Reconéixer les implicacions de l'ús i consum de tecnologia sobre la salut i el medi ambient.
1.5. Mostrar hàbits bàsics de seguretat per a protegir els dispositius.

Sabers bàsics

Bloc 1: Dispositius digitals i Internet
Ordinador personal, dispositius mòbils i altres dispositius d'ús domèstic i educatiu.

Funcionament bàsic i característiques més importants dels dispositius digitals.
Sistemes operatius comuns i aplicacions.
Xarxes de dispositius. Fonaments i formes d'accés a Internet.
La bretxa digital.
Hàbits bàsics de seguretat per a protegir els dispositius.
Implicacions de l'ús dels dispositius digitals per a la salut, la sostenibilitat i el medi ambient. Obsolescència.

C.E. 2: Buscar i seleccionar críticament informació digital de diferents fonts, interpretar-la, organitzar-la en l'entorn personal d'aprenentatge i crear continguts digitals.

Criteris d'avaluació

2.1. Buscar, seleccionar i interpretar informació d'acord amb les necessitats a partir de diverses fonts amb sentit crític, contrastant-ne la veracitat.
2.2. Reconéixer la importància de les notícies falses en la desinformació de la societat.
2.3. Detectar els discursos d'odi i reconèixer les seues implicacions en el desenvolupament de la societat.
2.4. Identificar i descriure les estratègies subjacents a la difusió i al consum de contingut en línia.
2.5. Organitzar i gestionar l'entorn personal d'aprenentatge mitjançant la integració de recursos digitals.
2.6. Crear, integrar i editar continguts digitals amb sentit estètic de manera creativa i respectant els drets d'autoria.

Sabers bàsics

Bloc 2: Cerca, selecció, organització i creació de continguts digitals
Tipus de cercadors web i les seues eines de filtratge.

Selecció d'informació en mitjans digitals a través de cercadors web tot contrastant-ne la veracitat.
Lectura i interpretació d'informació de mitjans digitals.
Propietat intel·lectual i drets d'autoria.
Detecció de notícies falses, boles i discursos d'odi. Implicacions socials.
Organització de la informació. Operacions bàsiques amb arxius i carpetes.
Personalització de l'entorn de treball.
Creació bàsica de continguts amb eines digitals.
Estètica i llenguatge audiovisual.

C.E. 3: Construir una identitat digital adequada i aplicar estratègies bàsiques per a cuidar-la i protegir-la.

Criteris d'avaluació

3.1. Identificar i valorar diferents maneres de representar la identitat en Internet i la petjada digital que deixen.
3.2. Gestionar adequadament l'autoconcepte i la percepció externa a través de la imatge personal en entorns digitals.
3.3. Reconéixer les implicacions de la publicació de dades personals en la xarxa.
3.4. Adoptar conductes bàsiques que protegisquen la identitat digital i les dades personals.

Sabers bàsics

Bloc 3: Identitat digital
La identitat personal en Internet. Àlies i avatars.
Autoconcepte i percepció externa de la identitat digital.
Referències socioculturals en la construcció de la identitat digital. Persones influents.

Exposició personal en la xarxa. La petjada digital.
Conductes i hàbits per a cuidar la identitat digital.
La privacitat en la xarxa. La protecció de les dades de caràcter personal. Informació i consentiment.

C.E. 4: Mostrar hàbits bàsics que fomenten el benestar en les relacions a través d'entorns digitals.

Criteris d'avaluació

4.1. Analitzar el funcionament de plataformes d'interacció social i joc en xarxa.
4.2. Adoptar conductes bàsiques que fomenten relacions personals respectuoses i enriquidores
4.3. Comprendre i aprofitar els avantatges de les interaccions en entorn digital.
4.4. Identificar i saber reaccionar de manera bàsica davant situacions que representen comportaments abusius o amenaces a través de dispositius digitals tot valorant el benestar personal i col·lectiu.
4.5. Prendre mesures bàsiques de prevenció davant l'ús continuat de dispositius digitals
4.6. Mostrar empatia envers els membres del grup, reconeixent les seues aportacions i establint un diàleg igualitari i inclusiu per a resoldre conflictes i discrepàncies.

Sabers bàsics

Bloc 4: Relacions en entorn digital
Amistat virtual i física.
Entorns digitals d'intercanvi social i jocs en línia.
Estratègies per a una ciberconvivència igualitària, segura i saludable. Etiqueta digital.

Avantatges i beneficis de les interaccions en entorn digital.
Riscos i amenaces de l'ús de dispositius i relacions en xarxa: ciberassetjament i fraus.
Addiccions: tecnoaddicció, nomofòbia i ludopatia en línia.

3 CONCRECIÓ CURRICULAR DE LA MATÈRIA INTEL·LIGÈNCIA ARTIFICIAL, PROGRAMACIÓ I ROBÒTICA (IAPR I)

3.1 Elements curriculars de 2n d'ESO

3.1.1 Competències específiques

C.E. 1: Identificar, investigar i emprar tècniques d'intel·ligència artificial i virtualització de la realitat en l'abordatge i la cerca de solucions a problemes bàsics de la societat valorant els principis ètics i inclusius aplicats.

Criteris d'avaluació

1.1. Identificar els fonaments i el funcionament de les tècniques bàsiques de IA.
1.2. Investigar situacions on s'apliquen tècniques bàsiques de IA.
1.3. Valorar les implicacions ètiques i socials de les tècniques bàsiques de IA.
1.4. Emprar funcions de IA en aplicacions senzilles de forma guiada per a buscar solucions a problemes bàsics.

Sabers bàsics

Bloc 1: Intel·ligència Artificial. CE1 i CE4
L'aprenentatge en sistemes biològics. Decisions i lliure albir.
Sensors, tipologia i aplicacions
Fonaments de la IA. Arbres de decisió. Big data, xarxes neuronals.
Tècniques inicials de IA: sistemes experts, xarxes neuronals i aprenentatge automàtic

Processament automàtic de la informació.
Equitat i inclusió en sistemes de IA. Biaixos en IA
Implicacions socials i ètiques de la intel·ligència artificial.

C.E. 2: Aplicar el pensament computacional en l'anàlisi i resolució de problemes bàsics significatius per a l'alumnat mitjançant el desenvolupament de programari.

Criteris d'avaluació

2.1. Analitzar problemes elementals significatius per a l'alumnat, mitjançant l'abstracció i modelització de la realitat.
2.2. Analitzar i validar aplicacions informàtiques existents.
2.3. Resoldre de forma guiada problemes elementals utilitzant els algorismes i les estructures de dades necessàries.
2.4. Programar aplicacions senzilles de forma guiada per a resoldre problemes elementals.
2.5. Descriure i valorar els drets d'autoria i llicències de drets i explotació.

Sabers bàsics

Bloc 2: Programació. CE2 i CE4
Habilitats del pensament computacional
Interpretació de la realitat mitjançant modelatge de problemes
Abstracció, seqüenciació, algorítmica i la seua representació amb llenguatge natural i diagrames de flux
Estructures de control del flux del programa.
Variables, constants, condicions i operadors
Programació per blocs: composició de les estructures bàsiques i encaix de blocs
Anàlisi i validació de programari
Llicències de programari. El programari lliure i el programari propietari.

Iniciativa, autoconfiança i metacognició en el procés d'aprenentatge del desenvolupament de programari.

C.E. 3: Muntar sistemes robòtics senzills, analitzant les respostes que proporcionen en la seua interacció amb l'entorn i valorant l'eficàcia d'aquestes davant dels reptes plantejats.

Criteris d'avaluació

3.1. Muntar robots senzills seguint una guia, emprant els sensors, actuadors i altres operadors que s'indiquen.
3.2. Connectar, transferir i executar el programa de control seleccionat al robot.
3.3. Seleccionar els mòduls d'entrada i eixida per a tasques de manera autònoma.
3.4. Analitzar i validar el programa de control del robot amb l'entorn.
3.5. Programar instruccions senzilles de forma guiada per a controlar un robot programable.

Sabers bàsics

Bloc 3: Robòtica. CE3 i CE4
Robots: tipus, graus de llibertat i característiques tècniques bàsiques.
Muntatge de robots
Control de sistemes robotitzats
Sensors, actuadors i controladors
Càrrega i execució dels algorismes en robots

C.E. 4: Afrontar reptes tecnològics senzills i proposar solucions mitjançant la programació, la Intel·ligència Artificial i la robòtica, analitzant les possibilitats i valorant críticament les implicacions ètiques i ecosocials.

Criteris d'avaluació

4.1. Participar activament en equips de treball per a desenvolupar solucions digitals i tecnològiques demostrant empatia i respectant els rols assignats i les aportacions de la resta de persones integrants.
4.2. Analitzar críticament les implicacions que la programació i les tecnologies tenen en la transformació de la societat valorant les repercussions ètiques i ecosocials.
4.3. Descriure i valorar l'adequació de les tecnologies, entorns de desenvolupament, dispositius i components per a resoldre els reptes plantejats, analitzant les seues característiques i especificacions.
4.4. Resoldre problemes tècnics senzills sorgits en l'anàlisi, desenvolupament i ús de programari, mòduls d'intel·ligència artificial i robòtica reformulant el procediment utilitzat en cas necessari.

Sabers bàsics

Descrits en els sabers bàsics dels blocs 1, 2 i 3.

4 CONCRECIÓ CURRICULAR DE LA MATÈRIA INTEL·LIGÈNCIA ARTIFICIAL, PROGRAMACIÓ I ROBÒTICA (IAPR II)

4.1 Elements curriculars de 3r d'ESO

4.1.1 Competències específiques

C.E. 1: Identificar, investigar i emprar tècniques d'intel·ligència artificial i virtualització de la realitat en l'abordatge i la cerca de solucions a problemes bàsics de la societat valorant els principis ètics i inclusius aplicats.

Criteris d'avaluació

1.1. Identificar el funcionament de tècniques de IA.
1.2. Investigar situacions on s'apliquen tècniques de IA.
1.3. Valorar criteris ètics aplicats a les funcions de IA.
1.4. Emprar funcions de IA en aplicacions senzilles seguint criteris ètics i inclusius per a buscar solucions a problemes bàsics.

1.5 Emprar tècniques senzilles de virtualització de la realitat.

Sabers bàsics

Bloc 1: Intel·ligència Artificial. CE1 i CE4
Sensors, tipologia i aplicacions
Tècniques inicials de IA: sistemes experts, xarxes neuronals i aprenentatge automàtic
Processament automàtic de la informació.
Equitat i inclusió en sistemes de IA. Biaixos en IA
Implicacions socials i ètiques de la intel·ligència artificial.
Tècniques de virtualització de la realitat

C.E. 2: Aplicar el pensament computacional en l'anàlisi i resolució de problemes bàsics significatius per a l'alumnat mitjançant el desenvolupament de programari.

Criteris d'avaluació

2.1. Analitzar problemes bàsics significatius per a l'alumnat, mitjançant l'ús de les estructures de control més adequades.
2.2. Avaluar i mantindre les aplicacions informàtiques desenvolupades pel mateix alumnat.
2.3. Planificar de manera autònoma la solució de problemes bàsics, utilitzant els algorismes i les estructures de dades més adequades.
2.4. Programar aplicacions senzilles multiplataforma de manera autònoma per a resoldre problemes bàsics.
2.5. Aplicar i respectar els drets d'autoria, llicències de drets i explotació durant la creació de programari.

Sabers bàsics

Bloc 2: Programació. CE2 i CE4

Interpretació de la realitat mitjançant modelatge de problemes
Abstracció, seqüenciació, algorítmica i la seua representació amb llenguatge natural i diagrames de flux
Detecció i reutilització de patrons. Generalització
Sostenibilitat i inclusió com a requisits del disseny del programari
Estructures de control del flux del programa.
Variables, constants, condicions i operadors
Introducció a la programació en llenguatges d'alt nivell. Tipus de llenguatges. Sintaxi i semàntica.
Programació d'aplicacions per a dispositius mòbils.
Avaluació i manteniment de programari
Llicències de programari. El programari lliure i el programari propietari.
Simuladors de targetes controladores.
Iniciativa, autoconfiança i metacognició en el procés d'aprenentatge del desenvolupament de programari.

C.E. 3: Muntar sistemes robòtics senzills, analitzant les respostes que proporcionen en la seua interacció amb l'entorn i valorant l'eficàcia d'aquestes davant dels reptes plantejats.

Criteris d'avaluació

3.1. Muntar robots de major complexitat emprant sensors, actuadors i altres operadors.
3.2. Connectar, transferir i validar l'execució del programa de control seleccionat al robot.
3.3. Resoldre desafiaments modificant un robot muntar robots senzills, que siguen capaços de fer disponible.
3.4. Analitzar i avaluar l'eficàcia de la interacció del robot que permet que interactue amb l'entorn

3.5. Programar instruccions senzilles multiplataforma de manera autònoma per a controlar un robot programable.
3.6. Controlar el robot per part de l'usuari en temps real i de manera remota.

Sabers bàsics

Bloc 3: Robòtica. CE3 i CE4
Muntatge de robots
Control de sistemes robotitzats
Sensors, actuadors i controladors
Càrrega i execució dels algorismes en robots
Sistemes robotitzats en l'experimentació amb prototips dissenyats.

C.E. 4: Afrontar reptes tecnològics senzills i proposar solucions mitjançant la programació, la Intel·ligència Artificial i la robòtica, analitzant les possibilitats i valorant críticament les implicacions ètiques i ecosocials.

Criteris d'avaluació

4.1. Planificar tasques senzilles, crear estructures d'equips de treball, distribuir funcions i responsabilitats de les persones integrants i col·laborar proactivament en el desenvolupament de solucions digitals i tecnològiques.
4.2. Valorar la importància de la Intel·ligència artificial, la programació i la robòtica com a elements disruptors de la transformació social, cultural i científica actuals
4.3. Dissenyar solucions utilitzant la programació, la Intel·ligència Artificial i la robòtica triant l'opció que millor s'adapte als reptes plantejats.
4.4. Gestionar situacions d'incertesa en entorns digitals i tecnològics amb una actitud positiva, i afrontar-les utilitzant el coneixement adquirit i sentint-se competent.
4.5. Aplicar la sostenibilitat i inclusió com a requisits del disseny de soluci-

ons tecnològiques.

Sabers bàsics

Descrits en els sabers bàsics dels blocs 1, 2 i 3.

5 CONCRECIÓ CURRICULAR DE LA MATÈRIA DIGITALITZACIÓ (TA)

5.1 Elements curriculars de 4t d'ESO

5.1.1 Competències específiques

C.E. 1: Dissenyar equips i xarxes de comunicació d'ús personal i domèstic, administrar-los i utilitzar-los de manera segura i sostenible.

Criteris d'avaluació

1.1. Dissenyar ordinadors personals prenent decisions raonades, sobre la base dels seus requeriments, així com la sostenibilitat i el consum responsable.
1.2. Dissenyar xarxes domèstiques aplicant els coneixements i processos associats a sistemes de comunicacions cablejats i sense fil.
1.3. Connectar components de sistemes informàtics i xarxes domèstiques, utilitzant dispositius físics o simuladors.
1.4. Instal·lar, utilitzar i mantindre sistemes operatius i aplicacions, configurant-ne les característiques en funció de les necessitats personals.
1.5. Administrar dispositius mòbils i xarxes domèstiques de manera segura i sostenible, segons l'ús per al qual estan destinats.
1.6. Participar en equips de treball per a dissenyar, administrar i utilitzar equips i xarxes de comunicació, respectant els rols assignats i les aportacions de la resta d'integrants del grup.

Sabers bàsics

Bloc 1: Dispositius digitals, sistemes operatius i de comunicació. CE1 i CE5
Arquitectura d'ordinadors

• La representació digital de la informació. Unitats de mesura. • Disseny d'un ordinador personal. Elements, components físics i les característiques d'aquests. • Criteris de selecció dels components d'un ordinador personal. Muntatge d'ordinadors personals. Simuladors de maquinari. Configuració de components. • Actitud crítica i raonada per a la utilització d'equips informàtics. Consum responsable d'equipament informàtic. Sostenibilitat. • Interacció dels components de l'equip informàtic en el funcionament d'aquests. Prestacions i rendiment. • Dispositius mòbils. Característiques bàsiques.
Sistemes operatius
• Sistemes operatius comuns per a ordinadors personals i dispositius mòbils. • Instal·lació, configuració, actualització i desinstal·lació d'aplicacions.
Sistemes de comunicació i Internet
• Tipus de xarxes d'ordinadors. Xarxes cablejades i sense fil. • Dispositius de xarxa. Internet de les coses. • Instal·lació, configuració i manteniment de xarxes personals i domèstiques. Simulació de xarxes.
Resolució de problemes
• Estratègies per a la prevenció de problemes tècnics. • Eines de monitoratge. • Detecció i solució de problemes en equips informàtics i xarxes.

C.E. 2: Buscar, seleccionar i organitzar la informació en l'entorn personal d'aprenentatge, i utilitzar-la per a la creació, edició, publicació i difusió de continguts digitals.

Criteris d'avaluació

2.1. Buscar i seleccionar informació en funció de les seues necessitats a partir de diverses fonts amb sentit crític, contrastant-ne la veracitat, fent ús de les eines de l'entorn personal d'aprenentatge i seguint les normes bàsiques de seguretat en la xarxa .
2.2. Organitzar i gestionar l'entorn personal d'aprenentatge mitjançant la integració de recursos digitals de manera autònoma.

2.3. Crear, integrar i editar continguts digitals amb sentit estètic de manera individual o col·lectiva, seleccionant les eines més apropiades per a generar un nou coneixement i continguts digitals de manera creativa, i respectant els drets d'autoria.
2.4. Programar aplicacions senzilles multiplataforma de manera creativa, de manera individual o col·lectiva, respectant els drets d'autoria i llicències d'ús.
2.5. Compartir i publicar informació i dades interactuant en espais virtuals de comunicació i plataformes d'aprenentatge col·laboratiu, adaptant-se a diferents audiències amb una actitud participativa i respectuosa.
2.6. Participar en equips de treball per a afavorir l'aprenentatge permanent mitjançant entorns digitals.

Sabers bàsics

Bloc 2: Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. CE2 i CE5
Cerca i selecció d'informació
• Tipus de cercadors web i les seues eines de filtratge. • Selecció d'informació en mitjans digitals a través de cercadors web contrastant-ne la veracitat. • Propietat intel·lectual. Tipus de drets, duració, límits als drets d'autoria i llicències de distribució i explotació.
Organització de l'entorn de treball digital
• Organització de la informació en l'emmagatzematge secundari i en xarxa. • Operacions bàsiques amb arxius i carpetes. • Personalització de l'entorn de treball.
Creació de continguts digitals
• Estètica i llenguatge audiovisual. • Creació de continguts digitals amb eines ofimàtiques, multimèdia i de desenvolupament web. • Drets d'autoria en les aplicacions. Tipus de programari: el programari lliure i el programari de propietat. Llicències de programari. • Gestió i organització del treball en xicotets grups. Rols en el disseny, producció i publicació.
Programació d'aplicacions

• Algoritmes i entorns de desenvolupament de programari. • Desenvolupament d'aplicacions senzilles per a ordinadors personals, dispositius mòbils i web. Aplicacions de realitat virtual, augmentada i mixta. • Intel·ligència artificial en aplicacions informàtiques.
Comunicació i col·laboració en xarxa
• Serveis d'Internet: www, correu electrònic, videoconferència, missatgeria instantània, etc. • Tipus, finalitat i característiques de comunitats virtuals: xarxes socials, entorns virtuals d'aprenentatge, portals web socials, etc. • Eines col·laboratives d'edició de continguts digitals. • Entorns i xarxes personals d'aprenentatge. • Hàbits i conductes per al debat crític sobre coneixements a través del correu electrònic i les xarxes socials. Estratègies per a una ciberconvivència igualitària, segura i saludable. • Implicacions que l'ús dels dispositius digitals té sobre la salut, la sostenibilitat i el medi ambient.
Publicació i difusió responsable en xarxes
• Publicació multimèdia. Publicació web en servidors web i sistemes gestors de continguts. • Blogs i fòrums com a eines de publicació i col·laboració en línia.

C.E. 3: Mostrar hàbits que fomenten el benestar en entorns digitals, aplicant mesures preventives i correctives per a protegir dispositius, dades personals i la pròpia salut.

Criteris d'avaluació

3.1. Dissenyar, utilitzar i mantindre estratègies bàsiques de seguretat en dispositius digitals i xarxes de comunicació, salvaguardant els equips i la informació que contenen.
3.2. Protegir les dades personals i la identitat digital, configurant adequadament les condicions de privacitat de les xarxes socials i espais virtuals de treball.
3.3. Adoptar conductes proactives que protegisquen les persones i fomenten relacions personals respectuoses i enriquidores.
3.4. Identificar i saber reaccionar davant de situacions que representen amenaces a través de dispositius digitals, triant la millor solució entre diverses opci-

ons i valorant el benestar personal i col·lectiu.
3.5. Prendre mesures de prevenció davant dels riscos derivats de l'ús continuat de dispositius digitals.
3.6. Mostrar empatia cap als membres del grup reconeixent les seues aportacions i establint un diàleg igualitari per a resoldre conflictes i discrepàncies.

Sabers bàsics

Bloc 3: Seguretat i benestar digital. CE3 i CE5
Seguretat en l'ús de dispositius i dades
• Ús segur de dispositius i dades. Eines de seguretat. • Mesures preventives i correctives per a fer front a riscos, amenaces i atacs a dispositius. • Gestió de la identitat digital. L'empremta digital. • La privacitat en la xarxa. Configuració en xarxes socials. La protecció de les dades de caràcter personal. Informació i consentiment.
Benestar en entorns digitals
• Mesures per a protegir la salut física. Ergonomia. Mesures per a salvaguardar el benestar personal. • Implicacions de l'ús dels dispositius digitals sobre la salut, la sostenibilitat i el medi ambient. • Protecció contra situacions de violència i de risc en la xarxa. • Actituds per a preservar el benestar digital aplicant les mesures necessàries.

C.E. 4: Exercir una ciutadania digital crítica mitjançant un ús actiu, responsable i ètic dels mitjans digitals, el comerç electrònic i l'administració digital en la societat de la informació.

Criteris d'avaluació

4.1. Fer un ús ètic de les dades i de les eines digitals, aplicant l'etiqueta digital, col·laborant i participant activament en la xarxa.
4.2. Reconéixer les aportacions de les plataformes digitals en les gestions administratives i el comerç electrònic, sent conscient de la bretxa d'accés, ús i aprofitament per a diversos col·lectius.

4.3. Valorar la importància de l'oportunitat, facilitat i llibertat d'expressió que suposen els mitjans digitals i comunitats virtuals per a poder exercir un activisme ètic i responsable.
4.4. Analitzar de manera crítica el missatge transmés en mitjans digitals, tenint-ne en compte l'objectivitat, ideologia, intencionalitat, biaixos i caducitat.
4.5. Analitzar la necessitat i els beneficis globals d'un ús i desenvolupament ecosocialment responsable de les tecnologies digitals, tenint en compte criteris d'accessibilitat, sostenibilitat i impacte.

Sabers bàsics

Bloc 4: Ciutadania digital crítica. CE4 i CE5
Interactivitat en la xarxa
• Estratègies per a una ciberconvivència igualitària, segura i saludable. Etiqueta digital. • La privacitat en la xarxa. La protecció de les dades de caràcter personal. Informació i consentiment.
Educació mediàtica
• Alfabetització mediàtica i llibertat d'expressió. • Hàbits, conductes i estratègies comunicatives per al debat crític a través de la xarxa. • Eines per a detectar notícies falses i enganys.
Gestions administratives
• Ciutadania digital. Serveis públics en línia. Registres digitals. • Sistemes d'identificació en la xarxa. El certificat i la signatura digital. Contrasenyes segures.
Comerç electrònic
• El comerç electrònic. Estàndards d'intercanvi electrònic de dades. • Formes de pagament. Monedes digitals. Criptomonedes. • Estratègies per a detecció de fraus.
Ètica en l'ús de dades i eines digitals
• Implicacions ètiques de les dades massives i la intel·ligència artificial. • Biaixos algorítmics i ideològics.

• Obsolescència programada. • Sobirania tecnològica i digitalització sostenible.
Activisme en línia
• Plataformes d'iniciativa ciutadana. • Activisme digital. Cibervoluntariat. • Comunitats de desenvolupament de maquinari i programari lliure. • Responsabilitat ecosocial de les tecnologies digitals. Criteris d'accessibilitat, sostenibilitat i impacte mediambiental.

C.E. 5: Afrontar els desafiaments informàtics i digitals que la societat de la informació planteja en els àmbits personal, domèstic i educatiu, i formular possibles solucions.

Criteris d'avaluació

5.1. Gestionar situacions d'incertesa en entorns digitals amb una actitud positiva, i afrontar-les utilitzant el coneixement adquirit i sentint-se competent.
5.2. Desenvolupar projectes de digitalització en l'entorn quotidià amb iniciativa, analitzant les situacions des de diferents punts de vista i proposant solucions creatives.
5.3. Assumir proactivament responsabilitats en el marc d'un grup de treball per a abordar desafiaments concrets propis d'una societat digitalitzada i aconseguir metes conjuntes.
5.4. Resoldre problemes tècnics senzills analitzant components i funcions dels dispositius digitals, avaluant les solucions de manera crítica i reformulant el procediment utilitzat en cas necessari.

Sabers bàsics

Descrits en els sabers bàsics dels blocs 1, 2, 3 i 4.

6 CONCRECIÓ CURRICULAR DE LA MATÈRIA PROGRAMACIÓ, XARXES I SISTEMES INFORMÀTICS (PXSI I)

6.1 Elements curriculars de 1r de Batxillerat

6.1.1 Competències específiques

C.E. 1: Analitzar problemes de diferents contextos i tipus i afrontar la seua resolució mitjançant el desenvolupament de programari, aplicant el pensament computacional.

Criteris d'avaluació

1.1. Analitzar problemes de diferents contextos i tipus mitjançant l'abstracció i modelització de la realitat.
1.2. Resoldre problemes de complexitat mitjana, aplicant el pensament computacional de forma guiada.
1.3. Programar de forma guiada aplicacions de complexitat mitjana i validar-les.
1.4. Aplicar i respectar els drets d'autoria, llicències de drets i explotació durant la creació de programari.

Sabers bàsics

Bloc 1: Programació. CE1 i CE5
- Representació de problemes mitjançant el modelatge de la realitat.
- Abstracció, seqüenciació, algorítmica. Detecció i generalització de patrons.
- Sostenibilitat i inclusió com a requisits del disseny del programari.
- Llenguatges de programació. Paradigmes de programació. Objectes i esdeveniments.
- Identificació dels elements d'un programa informàtic. Constants i variables, tipus i estructures de dades, operacions, operadors i conversions, expressions, estructures de control, funcions i procediments.
- Operacions bàsiques amb bases de dades. Consultes, insercions i modificació.

- Fases del cicle de vida d'una aplicació: anàlisi, disseny, codificació, proves, documentació, explotació i manteniment, entre altres.
- Instal·lació i ús d'entorns de desenvolupament. Funcionalitats.
- Eines de depuració i validació de programari.
- Propietat intel·lectual. Tipus de drets, durada, límits als drets d'autoria i llicències de distribució i explotació.
- Importància de la computació en el desenvolupament igualitari de la societat. Biaixos en els algorismes.
- La indústria del desenvolupament del programari. Producció i consum de programari. Biaixos de gènere.

C.E. 2: Dissenyar, instal·lar, configurar i administrar sistemes informàtics en l'entorn personal i de grups de treball reduïts utilitzant-los de manera segura i sostenible.

Criteris d'avaluació

2.1. Utilitzar amb precisió les unitats de mesura i sistemes de representació de la informació.
2.2. Raonar la selecció i interacció de components d'un sistema informàtic en l'entorn personal sobre la base dels requeriments.
2.3. Instal·lar, configurar i administrar sistemes operatius d'ús personal.
2.4. Instal·lar, configurar i administrar aplicacions d'ús personal.

Sabers bàsics

Bloc 2: Sistemes informàtics. CE2 i CE5
- Unitats de mesura. Sistemes de representació digital de la informació.
- Arquitectura i disseny d'un ordinador. Elements, components físics i les seues característiques.
- Criteris de selecció dels components d'un ordinador. Muntatge d'ordinadors. Simuladors de maquinari. Configuració de components.
- Interacció dels components de l'equip informàtic en el seu funcionament. Pres-

tacions i rendiment.
- Sistemes operatius per a ordinadors personals i dispositius mòbils.
- Instal·lació, configuració i administració de sistemes operatius.
- Instal·lació, configuració i administració d'aplicacions.
- Implicacions de l'ús dels dispositius digitals sobre el benestar digital, la salut, la sostenibilitat i el medi ambient.

C.E. 3: Dissenyar, configurar i administrar xarxes informàtiques segures per a grups de treball reduïts.

Criteris d'avaluació

3.1. Identificar els precursors i l'origen de les xarxes de comunicació i les fites més destacades de la seua evolució en el transcurs dels dos últims segles.
3.2. Analitzar el disseny de l'arquitectura d'una xarxa informàtica per a grups de treball reduïts.
3.3. Configurar i connectar de manera segura els elements d'una xarxa informàtica per a grups de treball reduïts.

Sabers bàsics

Bloc 3: Xarxes. CE3 i CE5
- Orígens i evolució de les xarxes. Internet.
- Tipus de xarxes.
- Models i protocols de comunicació.
- Dispositius de xarxa i mitjans de transmissió.
- Adreçament físic i lògic.
- Disseny, instal·lació i configuració de xarxes. Simuladors.
- Seguretat en xarxes cablejades i sense fils. Xifratge i encriptació.

- Configuració bàsica d'encaminadors.
- Eines de monitoratge i gestió de xarxes.

C.E. 4: Aprofitar i utilitzar de manera eficient sistemes d'informació connectats en xarxa per a grups de treball reduïts.

Criteris d'avaluació

4.1 Utilitzar serveis compartits d'emmagatzematge en xarxa entre diferents sistemes operatius en grups de treball reduïts.
4.2 Utilitzar un servidor web local de manera segura, responsable i crítica.
4.3 Valorar la importància de les gestions administratives en xarxa i l'ús del certificat i la signatura digital.
4.4 Configurar i utilitzar en manera bàsica un gestor de continguts.
4.5 Configurar i utilitzar un servidor de bases de dades local i eines de gestió, de manera bàsica.

Sabers bàsics

Bloc 4: Serveis en xarxa. CE4 i CE5
- Espai compartit de disc en una xarxa.
- Ús adequat d'un servidor web.
- Instal·lació i configuració bàsica d'un servidor web.
- Instal·lació i configuració bàsica d'un gestor de continguts.
- Servidors web i sistemes gestors de continguts com a eines de publicació i col·laboració en línia respectuoses.
- Instal·lació i configuració d'un gestor de bases de dades en local.
- Ús i manteniment de bases de dades.
- Certificat i signatura digital.
- Gestió de la identitat digital. L'empremta digital.

- Estratègies per a una ciberconvivència igualitària, segura i saludable. Etiqueta digital.
- La privacitat en la xarxa. La protecció de les dades de caràcter personal. Informació i consentiment.

C.E. 5: Exercir una ciutadania digital crítica, responsable i solidària enfront dels principals reptes d'una societat digitalitzada.

Criteris d'avaluació

5.1. Buscar i seleccionar informació tècnica a partir de diverses fonts amb sentit crític, contrastant la seua veracitat i fent ús de les eines de l'entorn personal d'aprenentatge.
5.2. Participar en grups de treball i utilitzar estratègies comunicatives respectuoses entre iguals en espais virtuals d'aprenentatge col·laboratiu.
5.3. Prendre mesures de prevenció per a realitzar un ús segur i saludable en dispositius digitals, xarxes informàtiques i serveis en xarxa.
5.4. Identificar les aportacions de la Informàtica al llarg de la història, valorar les seues implicacions ètiques i ecosocials per a exercir una ciutadania digital crítica que promoga el desenvolupament d'una societat igualitària.

Sabers bàsics

Descrits en els sabers bàsics dels blocs 1, 2, 3 i 4.

7 CONCRECIÓ CURRICULAR DE LA MATÈRIA PROGRAMACIÓ, XARXES I SISTEMES INFORMÀTICS (PXSI II)

7.1 Elements curriculars de 2n de Batxillerat

7.1.1 Competències específiques

C.E. 1: Analitzar problemes de diferents contextos i tipus i afrontar la seua resolució mitjançant el desenvolupament de programari, aplicant el pensament computacional.

Criteris d'avaluació

1.1. Resoldre problemes de creixent nivell de dificultat mitjançant els algorismes i les estructures de dades i paradigmes més adequats, de manera autònoma.
1.2. Programar de manera autònoma aplicacions de creixent nivell de dificultat.
1.3. Avaluar, optimitzar i mantindre aplicacions informàtiques desenvolupades.

Sabers bàsics

Bloc 1: Programació. CE1 i CE5
- Representació de problemes mitjançant el modelatge de la realitat.
- Abstracció, seqüenciació, algorítmica. Detecció i generalització de patrons.
- Sostenibilitat i inclusió com a requisits del disseny del programari.
- Llenguatges de programació. Paradigmes de programació. Objectes i esdeveniments.
- Llenguatges compilats i interpretats.
- Identificació dels elements d'un programa informàtic. Constants i variables, tipus i estructures de dades, operacions, operadors i conversions, expressions, estructures de control, funcions i procediments.
- Operacions bàsiques amb bases de dades. Consultes, insercions i modificació.
- Instal·lació i ús d'entorns de desenvolupament. Funcionalitats.
- Eines de depuració i validació de programari.
- Optimització i manteniment de programari.
- Documentació tècnica associada al desenvolupament del programari.
- Propietat intel·lectual. Tipus de drets, durada, límits als drets d'autoria i llicències de distribució i explotació.
- Importància de la computació en el desenvolupament igualitari de la societat. Biaixos en els algorismes.
- Implicacions ètiques del Big Data i la Intel·ligència Artificial.

- Comunitats de desenvolupament de programari lliure.

C.E. 2: Dissenyar, instal·lar, configurar i administrar sistemes informàtics en l'entorn personal i de grups de treball reduïts utilitzant-los de manera segura i sostenible.

Criteris d'avaluació

2.1. Raonar el disseny d'un sistema informàtic en l'entorn personal i de grups de treball reduïts i seleccionar els components, valorant la seua eficiència, aplicant mesures de sostenibilitat.
2.2. Instal·lar, configurar i administrar sistemes operatius en grups de treball reduïts.
2.3. Instal·lar, configurar i administrar aplicacions en grups de treball reduïts.
2.4. Identificar incidències en sistemes informàtics en l'entorn personal i de grups de treball reduïts, i proposar solucions raonades de manera crítica.

Sabers bàsics

Bloc 2: Sistemes informàtics. CE2 i CE5
- Arquitectura i disseny d'un ordinador. Elements, components físics i les seues característiques.
- Criteris de selecció dels components d'un ordinador. Muntatge d'ordinadors. Simuladors de maquinari. Configuració de components.
- Interacció dels components de l'equip informàtic en el seu funcionament. Prestacions i rendiment.
- Sistemes operatius per a servidors.
- Instal·lació, configuració i administració de sistemes operatius.
- Sistemes operatius sobre màquines virtuals.
- Instal·lació, configuració i administració d'aplicacions.
- Eines de monitoratge.

- Estratègies per a la prevenció, detecció i solució de problemes en equips informàtics.
- Implicacions de l'ús dels dispositius digitals sobre el benestar digital, la salut, la sostenibilitat i el medi ambient.

C.E. 3: Dissenyar, configurar i administrar xarxes informàtiques segures per a grups de treball reduïts.

Criteris d'avaluació

3.1. Dissenyar xarxes informàtiques per a grups de treball reduïts avaluant les diferents alternatives i seleccionant la més adequada segons el seu propòsit.
3.2. Administrar xarxes informàtiques per a grups de treball reduïts.
3.3 Identificar incidències en xarxes informàtiques per a grups de treball reduïts i proposar solucions raonades de manera crítica.

Sabers bàsics

Bloc 3: Xarxes. CE3 i CE5
- Models i protocols de comunicació.
- Disseny, instal·lació i configuració de xarxes. Simuladors.
- Seguretat en xarxes cablejades i sense fils. Xifratge i encriptació.
- Configuració i administració d'encaminadors.
- Interconnexió de sistemes i Internet de les coses.
- Eines de monitoratge i gestió de xarxes.
- Detecció i solució de problemes en xarxes.
- Estratègies per a la prevenció de problemes tècnics.
- Documentació tècnica del disseny i explotació d'una xarxa.

C.E. 4: Aprofitar i utilitzar de manera eficient sistemes d'informació connectats en xarxa per a grups de treball reduïts.

Criteris d'avaluació

4.1 Configurar el servei d'ús compartit d'emmagatzematge i assignar privilegis d'accés al sistema de fitxers compartit, per a grups de treball reduïts.
4.2 Instal·lar i configurar un servidor web local de manera segura.
4.3 Instal·lar, configurar i afegir complements a un gestor de continguts.
4.4 Instal·lar, configurar i utilitzar un servidor de bases de dades en xarxa i eines de gestió en xarxa.
4.5 Desplegar un servidor de correu electrònic per a grups de treball reduïts.

Sabers bàsics

Bloc 4: Serveis en xarxa. CE4 i CE5
- Espai compartit de disc en una xarxa.
- Instal·lació i configuració bàsica d'un servidor web.
- Personalització servidor web.
- Configuració i instal·lació de complements d'un gestor de continguts.
- Servidors web i sistemes gestors de continguts com a eines de publicació i col·laboració en línia respectuoses.
- Instal·lació i configuració d'un gestor de bases de dades en xarxa.
- Ús i manteniment de bases de dades.
- Servidor de correu electrònic. Protocols d'intercanvi de missatges.
- Certificat i signatura digital.
- Gestió de la identitat digital. L'empremta digital.
- Estratègies per a una ciberconvivència igualitària, segura i saludable. Etiqueta digital.

- La privacitat en la xarxa. La protecció de les dades de caràcter personal. Informació i consentiment.

C.E. 5: Exercir una ciutadania digital crítica, responsable i solidària enfront dels principals reptes d'una societat digitalitzada.

Criteris d'avaluació

5.1. Integrar recursos digitals de manera autònoma i gestionar l'entorn personal d'aprenentatge per a afavorir l'aprenentatge permanent.
5.2. Crear documentació tècnica associada al desenvolupament del programari o a l'ús segur i sostenible dels sistemes informàtics, xarxes i serveis i difondre-la eficientment.
5.3. Gestionar situacions d'incertesa en el disseny i explotació de sistemes, xarxes i serveis i en el desenvolupament del programari, creant estructures de treball col·laboratiu i assumint proactivament responsabilitats.
5.4. Dissenyar, utilitzar i mantindre estratègies de seguretat en dispositius digitals, xarxes d'informàtiques i serveis en xarxa, salvaguardant els equips i la informació que contenen, valorant el benestar personal i col·lectiu.

Sabers bàsics

Descrits en els sabers bàsics dels blocs 1, 2, 3 i 4.

8 INSTRUMENTS DE RECOLLIDA D'INFORMACIÓ

La valoració del progrés de l'alumnat ha de considerar-se com un procés integrador i continu que el professor ha d'utilitzar per a millorar la seua actuació en el procés d'ensenyament-aprenentatge, reforçant els continguts insuficientment adquirits per l'alumnat i realitzant les adaptacions curriculars necessàries. Per a avaluar el procés d'aprenentatge, s'utilitzarà un sistema d'avaluació contínua. A més, en estar situats en l'àmbit d'un sistema docent presencial, l'assistència a classe serà obligatòria.

Com a principals instruments per a arreplegar la informació que permetrà dur a terme l'avaluació de l'alumnat es van a utilitzar:

- L'observació de l'actitud i treball diari de l'alumnat durant la classe. Per a arreplegar aquestes observacions s'utilitzarà l'eina "Quadern virtual del professor".

- Els resultats de treballs i altres activitats d'execució individual i grupal. Durant tot el curs es demanarà de forma contínua a l'alumnat que realitzen activitats que hauran de lliurar al professor. Posteriorment, a més de les observacions directes i sistemàtiques mentre l'alumnat està realitzant aquestes activitats, es tindrà en compte la revisió personal de les pràctiques i activitats de classe. El professor avaluarà: el grau de finalització i perfecció que tenen i la progressió de cadascun de l'alumnat en la comprensió dels continguts. La seua avaluació es realitzarà en l'aula virtual mitjançant rúbriques o altres eines d'avaluació. Cadascuna de les activitats tindrà especificades les competències que es treballen i que grau han aconseguit (no aconseguit, baix, mitjà o alt).
- Proves o exàmens que incloguen preguntes curtes, suposats o problemes per a la resolució dels quals siga necessària la utilització combinada de coneixements i aptituds específics.

Per tant, totes les activitats que es plantegen a l'aula estaran directament relacionades amb els criteris d'avaluació. Serà en la programació d'aula on s'indicaran què criteris d'avaluació es treballen en cadascuna de les unitats didàctiques.

9 CRITERIS DE QUALIFICACIÓ QUALITATIUS I QUANTITATIUS

S'utilitzarà el treball diari així com una sèrie de proves: treballs sobre la unitat o exàmens. Dins de l'apartat de treball diari, es tindran en compte els següents aspectes:

Per a qualificar les activitats proposades a l'aula es van a usar els següents criteris qualitatius:

- A (10)→ Treball perfecte. Tots els exercicis realitzats, amb una participació en classe positiva i col·laborant que l'ambient de la classe siga l'idoni.
- B (9) → Treball quasi perfecte. Hi ha algun detall que no està correcte.
- C (7)→ Treball notable. Ha realitzat la major part dels exercicis. El seu comportament no ha suposat cap problema però no ha participat de manera activa en el transcurs de la classe.
- D (5) → Treball acceptable. Ha realitzat els exercicis mínims. No ha participat en la classe i en ocasions ha interromput l'ordre de la classe.
- E (3) → No ha treballat. No ha realitzat cap exercici. El seu comportament ha influït de manera negativa en el transcurs de la classe.
- F (0) → No ha assistit a classe. No ha realitzat els exercicis ni ha participat.

Per a calcular la nota total d'un bloc es realitzarà una mitjana ponderada de les notes de les activitats.

La qualificació d'aquesta assignatura vindrà determinada per les qualificacions que l'alumnat haja obtingut en els blocs impartits.

Així, la nota global de cada avaluació vindrà constituïda en un 60% del treball diari realitzat per l'alumnat en classe, incloent l'actitud, el portafoli (solament en alguns cursos), el comportament un 10% o 15% i la resta per un projecte o activitat que aglutine els continguts vistos i demostre la destresa desenvolupada per l'alumnat.

En cas que en una avaluació no es fera una activitat final, tota la nota correspondria al treball diari.

Si un alumne o alumna falta a un examen haurà d'aportar un justificant oficial sobre el motiu que li va impedir realitzar l'examen. Si no ho aporta, el professor no li repetirà l'examen.

L'assignatura sobretot avalua la competència digital ja que és el tema principal del seu currículum durant tots els cursos. La competència lingüística s'avaluarà en totes les activitats realitzades fomentant l'ús correcte de la llengua en tot moment.

Per a la competència social i cívica s'usarà el comportament de classe i la nota de les activitats que fomenten aquesta competència.

Es treballarà també la competència aprendre a aprendre ja que és fonamental que els alumnes sàpien desenvolupar-la a causa del caràcter canviant de la Informàtica.

La competència de sentit d'iniciativa i esperit emprenedor es treballarà en els projectes realitzats en l'assignatura.

Perquè la nota d'un bloc (activitats, portafolis o examen) es considere com a apta, és necessari que la qualificació de l'activitat final siga igual o superior a 5. És a dir, si algun bloc no supera el 5 haurà de repetir-se o recuperar-se.

A més, si l'activitat final és escrita, s'avaluarà tant el contingut com la forma, sent molt important l'ortografia i gramàtica emprada.

En el cas de lliurar l'activitat fora de termini, la nota serà com a màxim de 5.

Al seu torn, perquè els diferents blocs realitzats durant una avaluació puguen fer mitjana, és necessari que almenys la nota siga superior o igual a 5. És a dir, aquells blocs amb una nota inferior a 5 hauran de recuperar-se, ja siga mitjançant una prova escrita o mitjançant la repetició de l'activitat d'unitat.

La nota final del curs serà la mitjana aritmètica de les tres avaluacions anteriors:

$$NotaFinal = \frac{Nota\,1\,ªEval + Nota\,2\,ªEval + Nota\,3\,ªEval}{3}$$

En el cas de detectar un còpia o realització il·legal d'algun exercici o examen, comportarà la seua qualificació amb un 0, conjunt a un part per conducta perjudicial.

9.1 Objectius

L'objectiu de l'avaluació inicial és detectar la situació de partida de cada alumne o alumna abans de començar el procés d'ensenyament-aprenentatge i permet adaptar la programació al nivell de coneixements real de l'alumnat.

En el cas de l'avaluació formativa ens proporciona la informació necessària per a detectar desviacions en els objectius plantejats de manera que es puguen reforçar coneixements no aconseguits i es puguen aconseguir els objectius inicials. També serveix per a valorar l'actitud de l'alumnat durant el procés d'ensenyament-aprenentatge.

Finalment, l'objectiu de l'avaluació sumativa és esbrinar si l'alumnat han aconseguit els objectius finals i comprovar si la metodologia ha funcionat correctament o ha de modificar-se per a millorar els resultats en un futur.

9.2 Procediments de recuperació

Abans de la finalització del curs al juny se li oferirà a l'alumnat amb blocs suspesos la possibilitat de realitzar un examen sol d'aquells blocs que tinga pendents o s'haja detectat una realització fraudulenta.

Com s'ha indicat anteriorment, la nota final correspondrà a la nota que l'alumnat traga en l'examen. En cas que l'alumnat demane al professor exercicis de repàs, aquest li facilitarà un dossier que li ajude a preparar-se per a l'examen de recuperació extraordinari.

L'alumnat pendent d'Informàtica hauran de realitzar una prova de l'àrea que comprenga coneixements teòrics i pràctics més importants. Les dates concretes d'aquesta prova es col·locaran en el tauler d'anuncis i també es comunicaran als seus tutors corresponents amb suficient antelació. Serà en el mes de febrer encara que no se sap què dia concret.

A aquest alumnat se li facilitarà un dossier amb exercicis de repàs dels continguts del curs que van suspendre. L'alumnat podrà preguntar tant els dubtes que tinguen en la resolució d'exercicis com altres dubtes que tinguen en l'assignatura.

Els professors es reuniran un mes abans amb l'alumnat suspès per a comprovar com han resolt els exercicis proposats. El 40% de la nota de l'avaluació de pendents correspondrà a la nota del dossier i el 60% restant serà de la nota de l'examen.

Per a aprovar la recuperació s'haurà d'obtenir almenys una puntuació d'un 5. Si l'alumne o alumna traguera almenys 4.5, el professor li pot demanar un treball addicional que en el cas de realitzar correctament, li ajudaria a aprovar l'assignatura.

9.3 Activitats de reforç i ampliació

El fet que l'assignatura siga pràctica permet adaptar més fàcilment l'assignatura a les característiques de l'alumnat tant els que presenten dificultats com els quals són d'altes capacitats.

L'alumnat realitza pràctiques i consulta al professor cadascun dels dubtes que sorgeixen. D'aquesta manera, l'alumnat amb més dificultats tenen una atenció més personalitzada per part del professor.

A més de les explicacions individuals, en cas de detectar alumnes que tenen dificultats amb l'aprenentatge se'ls facilitaren activitats de reforç perquè puguen practicar els procediments ensenyats. També s'adaptarà la metodologia de manera que l'aprenentatge resulte més senzill per a l'alumne.

En cas de detectar alumnes amb altes capacitats se'ls facilitaran activitats d'ampliació que amplien el coneixement de l'eina informàtica estudiada o fins i tot se'ls facilitaren continguts de temes informàtics que els interessen i que no es tracten en classe per a obtenir el màxim rendiment de les seues capacitats i evitar que s'avorrisquen en classe.

10 METODOLOGIA. ORIENTACIONS DIDÀCTIQUES

10.1 Metodologia general i específica de la matèria.

S'utilitza una metodologia activa, de participació constant de l'alumnat. D'aquesta forma, es programen les classes en les quals predomine l'activitat de l'alumnat per sobre de la pròpia activitat del professor. La nostra presència en els grups de treball ha de centrar-se a motivar eficaçment, plantejant qüestions que col·laboren al reforç i adquisició d'hàbits de treball, oferint recursos i solucions.

La forma majoritària d'introduir els continguts consistirà en la realització per part del professor d'una breu explicació a partir de la qual, mitjançant exercicis pràctics l'alumnat anirà adquirint els coneixements.

També s'usarà en alguns casos l'aprenentatge per projectes on a partir d'un problema que l'alumnat ha de resoldre es van desenvolupant els continguts de la matèria. D'aquesta manera, es pretén que l'alumnat comprove que els continguts adquirits són útils en el món real. Finalment, s'usarà les eines de gamificación Classdojo, Classcraft o control gestió manual de punts. Amb aquestes eines es pretén motivar l'interès i el treball de l'alumnat i millorar la disciplina de la classe.

10.2 Activitats i estratègies d'ensenyament-aprenentatge

La majoria d'activitats que es realitzaran seran de tipus pràctic i seran introduïdes per una breu explicació teòrica dels conceptes o procediments necessaris per a completar-les. Les explicacions seran el més visuals possibles sempre fent ús del projector perquè l'alumnat puguen veure com es realitzen els procediments.

Les activitats podran ser individuals o en grups. S'intenta que les activitats estiguen relacionades amb els gustos o interessos dels alumnes i amb situacions que puguen viure en el present o en el futur perquè l'aprenentatge siga més significatiu.

El clima de l'aula és distès i els alumnes tenen total llibertat per a preguntar qualsevol dubte o problema que tinguen al professor. El professor es desplaça a l'ordinador de l'alumne i li resol el seu dubte.

També es fomenta la col·laboració entre estudiants de manera que els companys poden ajudar-se per a resoldre un problema.

Finalment, es fomenta la creativitat de l'alumne quan utilitza les eines informàtiques sobretot aquelles relacionades amb l'aspecte físic (tractament d'imatges, presentacions, etc).

11 MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA A LA INCLUSIÓ DE L'ALUMNAT AMB NECESSITAT ESPECÍFICA DE SUPORT EDUCATIU O DE L'ALUMNAT QUE REQUERISCA ACTUACIONS PER A LA COMPENSACIÓ DE DESIGUALTATS (MESURES DE NIVELL III I IV)

L'Educació Secundaria Obligatòria persegueix dues finalitats fonamentals: oferir una formació bàsica comuna i crear les condicions que possibiliten una educació adequada a les necessitats i característiques específiques de cada alumne i alumna. La qual cosa es tradueix en una ordenació curricular integradora capaç d'oferir les mateixes oportunitats i experiències educatives a tot l'alumnat evitant desigualtats de qualsevol índole.

Les mesures d'atenció a la diversitat que adoptarem estaran orientades a la consecució dels objectius de l'Educació Secundària Obligatòria per part de tot el seu alumnat i suposaran, en cap cas, una discriminació que els impedisca aconseguir aquests objectius i la titulació corresponent.

Després de supervisar el treball de cada alumne i alumna durant les primeres sessions i identificar a l'alumnat que no pot aconseguir els objectius a través dels llits comuns a la resta de la classe, es tractarà que aconseguisquen els objectius mínims de l'assignatura mitjançant una sèrie d'estratègies:

- Adaptar o canviar la metodologia perquè siga més eficaç per a l'alumne.

- Diferents ritmes de treball: alguns alumnes van més ràpids que uns altres. Per tant, es poden adaptar les activitats al ritme de l'alumne seleccionant més o menys activitats o augmentant els temps de lliurament dels treballs o pràctiques.
- Realitzar activitats de reforç que fonamenten l'aprenentatge.
- Es poden aportar materials complementaris per a la consecució dels objectius del curs.
- Disminuir la dificultat de les tasques a realitzar.
- Priorització d'uns continguts i objectius determinats.
- Realitzar adaptacions significatives. Aquestes adaptacions s'han de consensuar amb el departament d'Orientació.

Respecte als alumnes d'altes capacitats es plantejaran treballs de recerca o ampliació dels continguts vistos en classe. Aquests treballs tindran caràcter voluntari i podran ajudar a pujar nota fins a 1 punt.

12 ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

Aquest curs es faran les següents activitats complementàries:

- Per a 2n i 3r d'ESO s'anirà a l'UPV en València en el mes de maig per realitzar un taller d'scratch (2n ESO) i un taller de robòtica amb microbit (3r ESO) proposat per la universitat.
- Per a 1r de Batxillerat s'anirà a l'UJI en Castelló en el mes de gener per realitzar el taller de robòtica proposat per la universitat.
- Per a 2n de Batxillerat s'anirà a l'UJI en Castelló en el mes de gener per realitzar el taller de robòtica proposat per la universitat.

13 RECURSOS DIDÀCTICS I D'AULA

El material didàctic necessari per al seguiment de l'assignatura serà aportat majoritàriament pels professors en forma d'anotacions, exercicis i projectes en format digital. No obstant açò, l'aposta per una metodologia enfocada a la consecució de les competències clau i a l'assoliment dels objectius d'aprenentatge, tot mitjançant una acurada seqüenciació de continguts i d'activitats adaptada a les necessitats dels nostres alumnes, ens porten prefixar unes pautes a seguir pel material didàctic que els professors distribuiran als seus alumnes:

- Llenguatge senzill i directe, ben organitzat i esquemàtic, sense descurar el rigor necessari per a un correcte aprenentatge.

- Aspecte gràfic molt cuidat, amb nombroses fotografies, il·lustracions, esquemes, etc., que faciliten la comprensió.
- Estructura clara i recolzada per l'ús freqüent de la negreta per a destacar el fonamental.
- Gran quantitat d'activitats, que el seu objectiu no siga només reforçar, sinó partir directament de l'activitat per a arribar a la comprensió dels continguts.
- L'abundància i diversitat d'activitats que permeta marcar diferents ritmes de treball d'acord amb el progrés en els aprenentatges dels propis alumnes.
- No s'usaran llibres de text.

Respecte als recursos que es disposen per a realitzar les classes, l'assignatura s'imparteix en dues aules d'Informàtica que tenen el següent equipament:

- 35 computadores amb Lliurex i accés a Internet.
- 2 projectors
- 1 servidor
- 2 pissarres
- 1 impressora
- Un aula virtual on cadascun dels alumnes té un compte creat.
- La suite ofimàtica: LibreOffice
- Microsoft 365 amb Teams i compte en Outlook per a cadascú dels i de les alumnes.
- Reproductors d'àudio i video: vlc.
- Programes lliures de disseny gràfic: gimp, inkscape, Qcad
- Programes lliures de tractament àudio: audacity
- Programes lliures d'edició de vídeo: Openshot o Kdenlive
- Programes de simulació de Sistemes Operatius: Virtualbox
- Programes de creació de pàgines web.
- Eines en línia: Gmail, Trello, Youtube, Flickr.
- Programes de programació: Scratch i App Inventor
- Eines de gamificació: Classdojo i Classcraft o gestió de punts a través de GDocs

Els alumnes disposaran d'un compte en l'aula virtual on s'exposaran els exercicis i on hauran d'enviar-los una vegada resolts. També es pot utilitzar l'aula virtual, per a realitzar exàmens tipus test.

14 ALTRES MESURES

En aquestes propostes pedagògiques es tenen en compte bones pràctiques en l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació, perquè s'utilitzen sota el respecte cap als altres. També s'utilitzaren mesures dirigides a la sensibilització, prevenció i erradicació de qualsevol tipus de violència i discriminació per causa d'intolerància, especialment si es refereix a condicions per diversitat funcional, gènere, orientació i identitat sexual, ètnia o creences religioses.

Institut d'Educació Secundària de Betxí

Programació didàctica

2025/2026

0221 Muntatge i manteniment d'equips

Família Professional d'Informàtica i Comunicacions

1er SMX – Muntatge i manteniment d'equips:Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes

1er curs

Índex

1. Introducció.....5
1.1. Identificació.....5
1.2. Justificació.....5
a) En relació amb el propi document.....5
b) En relació amb la resta de mòduls professionals.....6
c) En relació amb l'entorn professional.....7
d) En relació amb el desenvolupament personal i professional.....8
1.3. Marc normatiu.....8
1.4. Contextualització.....10
a) Entorn socioeconòmic.....10
b) Context escolar.....11
c) Característiques de l'alumnat.....11
d) Infraestructura i recursos educatius.....12
2. introducció al cicle formatiu.....13
2.1. Identificació del títol.....13
2.2. Perfil professional.....13
2.3. Competència general.....14
2.4. Competències professionals, personals i socials (CPPS).....14
2.5. Objectius generals (OG).....15
2.6. Relació de qualificacions i unitats de competència.....17
2.7. Entorn professional.....18
3. Desenvolupament curricular.....19
3.1. Durada, ubicació i distribució horària.....19
3.2. Competències professionals, personals i socials (CPPS).....19
3.3. Qualificacions professionals (CP) i unitats de competència (UC).....19
3.4. Objectius generals (OG).....20
3.5. Resultats d'aprenentatge (RA) i criteris d'avaluació (CA).....21

3.6. Continguts (C).....25
3.7. Relació entre les competències professionals, personals i socials (CPPS) i els objectius generals (OG).....28
3.8. Relació entre els objectius generals (OG) i els resultats d'aprenentatge (RA).....28
3.9. Unitats de treball relacionades (UT) amb els resultats d'aprenentatge (RA) i els continguts (C).....29
3.10. Distribució temporal de les unitats de treball.....29
3.11. Llengua aplicada al mòdul.....30
3.12. Pla per al foment de la lectura.....30
3.13. Formació en empresa.....30
4. Metodologia didàctica.....32
4.1. Principis metodològics.....32
4.2. Estratègies metodològiques.....45
4.3. Activitats.....47
4.4. Recursos generals.....48
4.5. Agrupaments.....48
5. Procediment d'avaluació i de qualificació.....50
5.1. Activitats d'avaluació, instruments d'avaluació i criteris d'avaluació.....50
5.2. Avaluacions.....52
a) Avaluació inicial.....52
b) Avaluacions parcials.....53
c) Avaluació final ordinària.....53
Alumnat que no haja perdut el dret a l'avaluació contínua.....53
Alumnat que haja perdut el dret a l'avaluació contínua.....53
d) Avaluació final extraordinària.....54
Classes de repàs.....54
5.3. Informació a l'alumnat o, si escau, a les famílies del procediment d'avaluació i qualificació.....54
5.4. Pèrdua del dret a l'avaluació contínua.....55
5.5. Procediment i criteris de recuperació.....56
5.6. Criteris de qualificació. Parlar amb vicent forner.....56
a) Càlcul de la qualificació.....56
b) Ponderació dels resultats d'aprenentatge i dels criteris d'avaluació.....58
c) Altres consideracions.....59

6. Mesures de resposta educativa per a la inclusió.....60

7. Elements transversals.....62

8. Activitats complementàries i extraescolars.....63

9. Normes d'organització, funcionament i convivència.....64

9.1. Prevenció de riscos laborals.....64

9.2. Normes d'aules i tallers.....65

a) Aula d'informàtica.....65

b) Taller de xarxes de computadors.....65

c) Taller de muntatge i manteniment d'equips.....65

d) Aula d'emprenedoria.....66

9.3. Normes d'ús d'equipament.....66

a) Equipament informàtic.....66

b) Equipament didàctic.....66

10. Avaluació de la pràctica docent a través d'indicadors d'èxit.....67

10.1. Autoavaluació realitzada pel professorat.....67

10.2. Enquesta de satisfacció de l'alumnat amb l'activitat docent.....72

11. Publicitat de la programació didàctica.....75

12. ANNEXOS.....76

12.1. Annex I: Desenvolupament de les unitats de treball.....76

a) UT1. Components d'un equip microinformàtic.....77

b) UT2. Muntatge d'un equip informàtic.....79

c) UT3. Paràmetres elèctrics.....81

d) UT4. Manteniment informàtic.....83

e) UT5. Instal·lació de programari.....85

f) UT6. Noves tendències.....87

g) UT7. Manteniment de perifèrics.....89

12.2. Annex II: Xarxa Novigi. Ús de metodologies actives en la impartició del mòdul....90

1 INTRODUCCIÓ.

1.1 Identificació.

Centre educatiu	IES Betxí
Curs acadèmic	2025/2026
Modalitat	Presencial
Família professional	Informàtica i Comunicacions
Títol	Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes
Grau	Cicle Formatiu, que correspon al grau D
Nivell	Formació Professional de Grau Mitjà, que correspon al nivell 2
Mòdul professional	0221 Muntatge i manteniment d'equips
Curs	1er curs
Durada	233 hores
Carrega lectiva setmanal	7 hores
Professorat	Ángela Martínez Romero

1.2 Justificació.

1.2.1 En relació amb el propi document.

La programació didàctica, a partir dels elements curriculars propis del mòdul professional i de les característiques de l'alumnat, ha de proporcionar una planificació d'activitats d'ensenyament-aprenentatge que contribuïsquen de manera significativa al desenvolupament de les competències associades al mòdul professional i a la consecució dels objectiu generals.

Ha de ser un document obert, permeable als canvis, que s'adapte de manera eficaç i eficient tant a les necessitat de l'alumnat com a situacions no esperades.

És important que l'alumnat conega aquest document i mantinga una posició crítica respecte al desenvolupament del mateix, especialment en el relacionat a la metodologia i als procediments d'avaluació i qualificació.

1.2.2 En relació amb la resta de mòduls professionals.

Aquesta programació didàctica ha de ser coherent amb les de la resta de mòduls professionals del cicle formatiu, per a assegurar la formació integral de l'alumnat. Aquest procés de coordinació es realitzarà a través de les reunions d'equip docent i de departament didàctic, sent el Projecte Curricular del Cicle Formatiu el document que arreplega els eixos principals d'actuació .

En aquest sentit, el present mòdul professional té una relació directa amb els mòduls professionals següents:

Interdisciplinarietat horitzontal:

- *Sistemes Operatius Monolloc (SOM) : Si bé en el mòdul MME s'estudien les bases del maquinari d'un equip informàtic, en el mòdul de SOM s'estudien les bases del programari. Existeix una estreta relació entre tots dos mòduls, ja que en MME l'alumnat ha de tindre un cert coneixement sobre els sistemes operatius per a poder dur a terme procediments de posada en marxa d'equips, detecció d'errors en l'arrancada, particionat de discos i sistemes amb múltiples sistemes operatius, realització i restauració de còpies de seguretat, etc. De la mateixa manera, han de tindre coneixements de maquinari per a poder dur a terme tasques de selecció i instal·lació del sistema operatiu adequat prenent decisions sobre la base de la compatibilitat amb el component maquinari, adequació del SO segons la capacitat de l'equip i la tasca per a la qual està destinat, etc.*

- *Aplicacions ofimàtiques (AOF): De manera similar al que ocorre amb el mòdul SOM, l'alumnat que cursa el mòdul de AO ha de tindre uns certs coneixements de maquinari per a prendre decisions a l'hora de triar aplicacions adequades sobre la base dels components físics de l'equip i l'ús que se li donarà. A més, en MME s'introdueixen els conceptes de programari base i d'aplicació, els quals connecten tant amb els mòduls AO com SOM.*

- *Xarxes locals: En el mòdul de XL s'estudien els components físics utilitzats en una instal·lació de xarxa local, incloent-hi targetes de xarxa, mòdems, encaminadors, switchos i altres. Tots aquests s'estudien en un cert grau en el mòdul MME, en ser part del maquinari d'un equip informàtic. També es relacionen els continguts referents a les capacitats d'emmagatzematge i unitats per a mesurar taxes de transferència, usades amb freqüència tant en el mòdul XL com en MME.*

Interdisciplinarietat vertical:

- Seguretat Informàtica (SI) : En el mòdul de SI s'estudien tècniques de seguretat passiva que inclouen la realització i restauració de còpies de seguretat, utilització de maquinari adequat per a previndre avaries o la creació de particions específiques a fi de separar dades sensibles. En MME s'introdueixen conceptes

com arrays de discos redundants (RAID) i altres sistemes d'emmagatzematge adequats per a la realització de còpies de seguretat, sistemes d'alimentació ininterrompuda i el particionat de discos. El coneixement d'aquests conceptes ajudarà l'alumnat a cursar amb èxit el mòdul SI de segon curs.

- *Sistemes Operatius en Xarxa (SOX) : De manera similar al que ocorre amb el mòdul SOM de primer curs, és necessari tindre una bona base de coneixements maquinari per a saber seleccionar un sistema operatiu en xarxa adequat a les necessitats existents i al maquinari disponible, assegurant la compatibilitat de tots els elements.*
- *Aplicacions Web (AW) i Serveis en Xarxa (SX) : La relació directa amb aquests dos mòduls de segon no és alta, però cal destacar que per a tots dos és necessari tindre un cert grau de coneixements de maquinari i tècniques de detecció d'errors. En definitiva, el mòdul MME és bàsic per a escometre amb èxit tots els altres mòduls del cicle de contingut tècnic.*

Així mateix, s'ha de parar atenció a les àrees prioritàries o d'especial interés, existents en la Formació Professional: TIC, idiomes, treball en equip i prevenció de riscos laborals. Pel que fa a les TIC, a l'aula s'utilitzen de manera constant, però sempre s'intentarà aprofitar la possibilitat d'exposar a l'alumnat a les noves tecnologies que sorgisquen i resulten interessants. Quant als idiomes, en el mòdul de MME s'utilitzaran habitualment manuals d'usuaris, guies de referències, d'instal·lació ràpida i altres documents en anglés.

També hi haurà activitats en les quals l'alumnat ha de buscar informació o tutorials i hagen de fer-lo en llocs web en anglés si la informació no està disponible en castellà, per la qual cosa la presència dels idiomes a l'aula és constant. El treball en equip està sempre present i es duen a terme multitud d'activitats cooperatives i en les quals s'utilitzen diferents tipus d'agrupaments a fi de promoure la interacció entre l'alumnat. Pel que respecta a la prevenció de riscos laborals, hi ha una unitat didàctica dedicada específicament a aquest tema, i sempre és present durant el desenvolupament del mòdul quan cal manipular maquinari.

1.2.3 En relació amb l'entorn professional.

El desenvolupament d'aquest mòdul professional és fonamental per a la formació de l'alumnat com a Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes perquè, una vegada finalitzats els seus estudis, treballarà, probablement, en empreses del sector del taulell, cartró, taronja o auxiliars, administrant i mantenint sistemes informàtics.

Les línies d'actuació en el procés d'ensenyament-aprenentatge que permeten assolir els objectius del mòdul versaran sobre:

- Tècnic instal·lador-reparador d'equips informàtics.

- Tècnic de suport informàtic.
- Tècnic de xarxes de dades.
- Reparador de perifèrics de sistemes microinformàtics.
- Comercial de microinformàtica.
- Operador de tele-assistència.
- Operador de sistemes.

1.2.4 En relació amb el desenvolupament personal i professional.

Aquest mòdul contribuirà en gran mesura al desenvolupament integral de l'alumnat. En quant al desenvolupament **professional** la resta de mòduls del segon curs del cicle formatiu estan relacionats directament amb ell i per tant li donarà a l'alumnat una visió de conjunt de tot el cicle formatiu i un sentit general dels aprenentatges adquirits. En quant al desenvolupament **personal** mitjançant l'ús de metodologies actives com ara l'aprenentatge col·laboratiu basat en projectes que s'aplicarà en la impartició del mòdul contribuirà a desenvolupar les «soft skills» o destreses suaus de l'alumnat com ara la capacitat de treballar en equip i amb la col·laboració de la resta de companys i companyes, planificant les tasques a fer per a aconseguir la resolució del projecte en el temps estipulat. Així mateix ajudarà a potenciar les habilitats comunicatives, el compromís i la responsabilitat.

1.3 Marc normatiu.

La publicació de la Llei Orgànica 3/2022, de 31 de març, d'ordenació i integració de la Formació Professional, ha suposat un canvi complet del marc normatiu relacionat amb la Formació Professional. Per tant, fins a la publicació i entrada en vigor de tota la normativa relacionada, hem de tenir en compte que ens trobem en un període de transició.

Tenint en compte l'anterior, aquesta programació didàctica s'ha desenvolupat a partir de la següent normativa estatal i autonòmica:

- Ordenació:
  - **LLEI ORGÀNICA 3/2020, de 29 de desembre**, per la qual es modifica la Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació (BOE núm. 340, de 30/12/2020).
  - **LLEI ORGÀNICA 3/2022, de 31 de març**, d'ordenació i integració de la Formació Professional (BOE núm. 78, de 01/04/2022).

- **REIAL DECRET 659/2023, de 18 de juliol**, pel qual es desenvolupa l'ordenació del Sistema de Formació Professional (BOE núm. 174, de 22/07/2023).
- **ORDRE 78/2010, de 27 d'agost**, de la Conselleria d'Educació, per la qual es regulen determinats aspectes de l'ordenació i organització acadèmica dels cicles formatius de Formació Professional del sistema educatiu en l'àmbit territorial de la Comunitat Valenciana (DOGV núm. 6347, de 03/09/2010).
- **DECRET 74/2013, de 14 de juny,** del Consell, per el que es regula la Formació Professional Dual del sistema educatiu en la Comunitat Valenciana.
- **ORDRE 5/2022, de 15 de febrer**, de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, per la qual es regulen determinats aspectes de l'ordenació de la Formació Professional Dual del sistema educatiu a la Comunitat Valenciana.
- **REIAL DECRET 499/2024, de 21 de maig de 2024**, pel que es modifiquen determinats reials decrets per els que s'establixen títols de Formació Professional de grau mitjà i es fixen els seus ensenyaments mínims.
- **RESOLUCIÓ de 17 de juliol de 2025**, de la Secretaria Autonòmica d'Educació i Formació Professional, per la qual es dicten instruccions sobre l'ordenació acadèmica i d'organització de l'activitat docent dels centres de la Comunitat Valenciana que durant el curs 2025-2026 impartisquen Formació Professional de grau D i E (DOGV núm. 10155, de 21/07/202).

– Avaluació:

- **ORDRE 8/2025, de 22 d'abril**, de la Conselleria d'Educació, Cultura, Universitats i Ocupació, per la qual es regula l'avaluació del procés d'ensenyança-aprenentatge en cicles formatius i cursos d'especialització derivats de la Llei orgànica 3/2022, de 31 de març, d'ordenació i integració de la Formació Professional.

– Títol / Currículum:

- **REIAL DECRET 1691/2007, de 14 de desembre**, pel qual s'estableix el títol de **Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes** i es fixen els seus ensenyaments mínims (BOE núm. 15, de 17/01/2007).
- **ORDRE de 29 de juliol 2009**, de la Conselleria d'Educació, per la qual s'estableix per a la Comunitat Valenciana el currículum del cicle formatiu de Grau Mitjà corresponent al títol de **Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes** (DOGV núm. 6094, de 03/09/2009).

- **DECRET 114/2025, de 29 de juliol**, del Consell, pel qual s'estableixen els currículums dels cicles formatius de grau mitjà i de grau superior de Formació Professional, en aplicació de la Llei orgànica 3/2022, de 31 de març, d'ordenació i integració de la Formació Professional.

– Equitat i inclusió:

  - **DECRET 104/2018, de 27 de juliol**, del Consell, pel qual es desenvolupen els principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià (DOGV núm. 8356, de 07/08/2018).
  - **ORDRE 20/2019, de 30 d'abril**, de la Conselleria d'Educació, Recerca, Cultura i Esport, per la qual es regula l'organització de la resposta educativa per a la inclusió de l'alumnat en els centres docents sostinguts amb fons públics del sistema educatiu valencià (DOGV núm. 8540, de 03/05/2019).

1.4 Contextualització.

1.4.1 Entorn socioeconòmic.

Betxí, és un municipi de la comarca de la plana baixa, província de Castelló, Comunitat Valenciana. Amb una població aproximada de 6,000 habitants, aquest poble es troba envoltat de municipis com Nules, Vall d'Uixò, Vila-real, Onda, Borriana i Castelló.

L'economia local està basada en el cultiu de la taronja i en una industria diversificada on podem trobar principalment magatzems de taronja, industria del cartró i industria taulellera, així com industria auxiliar d'aquestes com tallers mecànics i industria dels sector de serveis.

El mercat laboral a Betxí reflecteix la importància de la recol·lecció de taronja i les necessitats específiques de les empreses que la conformen. La creixent digitalització i automatització dels processos productius ha creat una demanda significativa de professionals altament qualificats en diverses àrees, incloses la informàtica i les comunicacions i les arts gràfiques.

A més, la ciberseguretat s'ha convertit en una prioritat, amb la protecció de dades i sistemes crítics en el centre de les estratègies empresarials. Els experts en seguretat informàtica juguen un paper crucial en la prevenció i resposta a possibles amenaces cibernètiques, garantint la integritat i confidencialitat de la informació.

Les perspectives d'ocupació a Betxí i la seua regió són prometedores per als graduats de programes educatius en Informàtica i Comunicacions i Impressió gràfica. Amb la indústria del cartró, els magatzems de taronja i la industria ceràmica molt a prop com a motor econòmic, existeix una demanda constant de professionals qualificats en aquestes àrees, oferint oportunitats de creixement i desenvolupament professional al llarg de les seues carreres. No cal oblidar tampoc, que en les localitats pròximes Nules, Vila-real, Onda,

Borriana, Vall d'Uixó i Castelló també hi ha multitud d'empreses pertanyents al sector informàtic.

1.4.2 Context escolar

L'Institut rep, majoritàriament, alumnat de la pròpia localitat de Betxí i de localitats veïnes (Artana, Eslida i Aín).

Tota l'oferta formativa de l'Institut s'imparteix en horari matutí, entre les 8:00 i les 15:00.

Actualment, l'oferta formativa de l'IES de Betxí és la següent:

- Educació Secundària Obligatòria (13 grups).
- Batxillerat (3 grups).
- Cicles Formatius de Grau Mitjà:
  - Sistemes microinformàtics i xarxes, de la família professional d'Informàtica i Comunicacions.
  - Impressió gràfica, de la família professional d'arts gràfiques.

El CFGM Sistemes microinformàtics i xarxes, té una matrícula al voltant de 19 alumnes/as en el primer curs i de 18 en el segon curs.

Així mateix, el centre té al voltant de 60 professors/as, dos conserges i una persona auxiliar administrativa.

1.4.3 Característiques de l'alumnat.

A l'hora d'analitzar les característiques de l'alumnat de **un cicle formatiu de grau mitjà**, s'ha de tenir en compte que existeixen tres formes principals per a accedir a aquests estudis:

- Estar en possessió del Títol de Graduat en Educació Secundària Obligatòria.
- Estar en possessió d'un Títol de Formació Professional Bàsica.
- Superar una prova d'accés.

Açò implica, necessàriament, que els grups d'alumnat dels cicles formatius de grau mitjà siguen heterogenis, amb grans diferències de nivell curricular.

A partir de l'avaluació inicial, en col·laboració amb el departament d'Orientació, i en coordinació amb el tutor/a del grup, si es detectara alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu; per a cada estudiant es desenvoluparà un programa d'actuació específic en el qual es concretaran les adaptacions necessàries en els processos d'aprenentatge i avaluació, quant a metodologia, ampliació de temps i de recursos.

1.4.4 Infraestructura i recursos educatius.

L'Institut disposa de les següents infraestructures i recursos educatius per a impartir l'el mòdul professional 0221 Muntatge i manteniment d'equips, del CFGM Sistemes microinformàtics i xarxes:

- Aula-Taller (35). On s'imparteix el primer curs del CFGM SMX.
- Aula-Laboratori (32). On s'imparteix el segon curs del CFGM SMX.
- 25 ordinadors amb HDD per impartir el primer curs del CFGM SMX.
- 25 ordinadors amb SSD per impartir el segon curs del CFGM SMX.
- Plataforma d'aprenentatge «AULES».Introducció al cicle formatiu.

2 INTRODUCCIÓ AL CICLE FORMATIU.

2.1 Identificació del títol

El títol de Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes queda identificat pels següents elements:

Denominació:
Sistemes microinformàtics i xarxes
Família Professional:
Informàtica i Comunicacions
Grau:
Cicle Formatiu, que correspon al grau D
Nivell:
Formació Professional de Grau Mitjà, que correspon al nivell 2
Durada:
2.000 hores
Referent en la Classificació Internacional Normalitzada de l'Educació[1]:
Programes-CINE (CINE-P): 3.5.4.

2.2 Perfil professional.

El perfil professional[2] del títol de **Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes** queda determinat per la seua competència general, les seues competències professionals, personals i socials, i per la relació de qualificacions i, si escau, unitats de competència del **Catàleg Nacional de Qualificacions Professionals** incloses en el títol.

1 UNESCO. Institute for Statistics. *International Standard Classification of Education (ISCED).* http://uis.unesco.org/en/topic/international-standard-classification-education-isced
Ministeri d'Educació i Formació Professional. *Classificació Internacional Normalitzada de l'Educació. CINE 2011.* https://www.educacionyfp.gob.es/servicios-al-ciudadano/estadisticas/clasificaciones/cine2011.html

2 RD 1691/2007, de 14 de desembre (art. 3)

2.3 Competència general.

La competència general[3] d'aquest títol consisteix a instal·lar, configurar i mantenir sistemes microinformàtics, aïllats o en xarxa, així com xarxes locals en petits entorns, assegurant la seua funcionalitat i aplicant els protocols de qualitat, seguretat i respecte al medi ambient establits.

2.4 Competències professionals, personals i socials (CPPS).

Les competències professionals, personals i socials[4] d'aquest títol són les que es relacionen a continuació:

a) Determinar la logística associada a les operacions d'instal·lació, configuració i manteniment de sistemes microinformàtics, interpretant la documentació tècnica associada i organitzant els recursos necessaris.

b) Muntar i configurar ordinadors i perifèrics, assegurant el seu funcionament en condicions de qualitat i seguretat.

c) Instal·lar i configurar programari bàsic i d'aplicació, assegurant el seu funcionament en condicions de qualitat i seguretat.

d) Replantejar el cablejat i l'electrònica de xarxes locals en petits entorns i la seua connexió amb xarxes d'àrea extensa canalitzant a un nivell superior els supòsits que així ho requerisquen.

e) Instal·lar i configurar xarxes locals cablejades, sense fils o mixtes i la seua connexió a xarxes públiques, assegurant el seu funcionament en condicions de qualitat i seguretat.

f) Instal·lar, configurar i mantenir serveis multiusuari, aplicacions i dispositius compartits en un entorn de xarxa local, atenent a les necessitats i requeriments especificats.

g) Realitzar les proves funcionals en sistemes microinformàtics i xarxes locals, localitzant i diagnosticant disfuncions, per a comprovar i ajustar el seu funcionament.

h) Mantenir sistemes microinformàtics i xarxes locals, substituint, actualitzant i ajustant els seus components, per a assegurar el rendiment del sistema en condicions de qualitat i seguretat.

i) Executar procediments establits de recuperació de dades i aplicacions davant fallades i pèrdues de dades en el sistema, per a garantir la integritat i disponibilitat de la informació.

3 RD 1691/2007, de 14 de desembre (art. 4)

4 RD 1691/2007, de 14 de desembre (art. 5). En negreta s'indiquen les CPPS que es desenvolupen en aquest mòdul professional.

j) Elaborar documentació tècnica i administrativa del sistema, complint les normes i reglamentació del sector, per al seu manteniment i l'assistència al client.

k) Elaborar pressupostos de sistemes a mesura complint els requeriments del client.

l) Assessorar i assistir al client, canalitzant a un nivell superior els supòsits que ho requerisquen, per a trobar solucions adequades a les necessitats d'aquest.

m) Organitzar i desenvolupar el treball assignat mantenint unes relacions professionals adequades a l'entorn de treball.

n) Mantenir un esperit constant d'innovació i actualització en l'àmbit del sector informàtic.

ñ) Utilitzar els mitjans de consulta disponibles, seleccionant el més adequat en cada cas, per a resoldre en temps raonable suposats no coneguts i dubtes professionals.

o) Aplicar els protocols i normes de seguretat, qualitat i respecte al medi ambient en les intervencions realitzades.

p) Complir amb els objectius de la producció, col·laborant amb l'equip de treball i actuant conforme als principis de responsabilitat i tolerància.

q) Adaptar-se a diferents llocs de treball i noves situacions laborals originats per canvis tecnològics i organitzatius en els processos productius.

r) Resoldre problemes i prendre decisions individuals seguint les normes i procediments establits definits dins de l'àmbit de la seua competència.

s) Exercir els seus drets i complir amb les obligacions derivades de les relacions laborals, d'acord amb l'establit en la legislació vigent.

t) Gestionar la seua carrera professional, analitzant les oportunitats d'ocupació, autoocupació i aprenentatge.

u) Crear i gestionar una petita empresa, realitzant un estudi de viabilitat de productes, planificació de la producció i comercialització.

v) Participar de forma activa en la vida econòmica, social i cultural, amb una actitud crítica i responsable.

2.5 Objectius generals (OG).

Els objectius generals[5] d'aquest cicle formatiu són els següents:

5 RD 1691/2007, de 14 de desembre (art. 9). En negreta s'indiquen els OG que aquest mòdul professional contribueix a aconseguir.

a) Organitzar els components físics i lògics que formen un sistema microinformàtic, interpretant la seua documentació tècnica, per a aplicar els mitjans i mètodes adequats a la seua instal·lació, muntatge i manteniment.

b) Identificar, assemblar i connectar components i perifèrics utilitzant les eines adequades, aplicant procediments, normes i protocols de qualitat i seguretat, per a muntar i configurar ordinadors i perifèrics.

c) Reconèixer i executar els procediments d'instal·lació de sistemes operatius i programes d'aplicació, aplicant protocols de qualitat, per a instal·lar i configurar sistemes microinformàtics.

d) Representar la posició dels equips, línies de transmissió i altres elements d'una xarxa local, analitzant la morfologia, condicions i característiques del desplegament, per a replantejar el cablejat i l'electrònica de la xarxa.

e) Situar i fixar equips, línies, canalitzacions i altres elements d'una xarxa local cablejada, sense fil o mixta, aplicant procediments de muntatge i protocols de qualitat i seguretat, per a instal·lar i configurar xarxes locals.

f) Interconnectar equips informàtics, dispositius de xarxa local i de connexió amb xarxes d'àrea extensa, executant els procediments per a instal·lar i configurar xarxes locals.

g) Localitzar i reparar avaries i disfuncions en els components físics i lògics per a mantenir sistemes microinformàtics i xarxes locals.

h) Substituir i ajustar components físics i lògics per a mantenir sistemes microinformàtics i xarxes locals.

i) Interpretar i seleccionar informació per a elaborar documentació tècnica i administrativa.

j) Valorar el cost dels components físics, lògics i la mà d'obra, per a elaborar pressupostos.

k) Reconèixer característiques i possibilitats dels components físics i lògics, per a assessorar i assistir a clients.

l) Detectar i analitzar canvis tecnològics per a triar noves alternatives i mantenir-se actualitzat dins del sector.

m) Reconèixer i valorar incidències, determinant les seues causes i descrivint les accions correctores per a resoldre-les.

n) Analitzar i descriure procediments de qualitat, prevenció de riscos laborals i mediambientals, assenyalant les accions a realitzar en els casos definits per a actuar d'acord amb les normes estandarditzades.

ñ) Valorar les activitats de treball en un procés productiu, identificant la seua aportació al procés global per a aconseguir els objectius de la producció.

o) Identificar i valorar les oportunitats d'aprenentatge i ocupació, analitzant les ofertes i demandes del mercat laboral per a gestionar la seua carrera professional.

p) Reconèixer les oportunitats de negoci, identificant i analitzant demandes del mercat per a crear i gestionar una petita empresa.

q) Reconèixer els seus drets i deures com a agent actiu en la societat, analitzant el marc legal que regula les condicions socials i laborals per a participar com a ciutadà democràtic.

2.6 Relació de qualificacions i unitats de competència.

El cicle formatiu té associades les següents qualificacions i unitats de competència[6] del Catàleg Nacional de Qualificacions Professionals:

Qualificacions professionals completes:

a) Sistemes microinformàtics IFC078_2 (Reial decret 295/2004, 20 febrer), que comprèn les següents unitats de competència:

UC0219_2: Instal·lar i configurar el programari base en sistemes microinformàtics.

UC0220_2: Instal·lar, configurar i verificar els elements de la xarxa local segons procediments establits.

UC0221_2: Instal·lar, configurar i mantindre paquets informàtics de propòsit general i aplicacions específiques.

UC0222_2: Facilitar a l'usuari la utilització de paquets informàtics de propòsit general i aplicacions específiques.

b) Muntatge i reparació de sistemes microinformàtics IFC298_2 (Reial decret 1201/2007, 14 setembre), que comprèn les següents unitats de competència:

UC0953_2: Muntar equips microinformàtics.

UC0219_2: Instal·lar i configurar el programari base en sistemes microinformàtics.

UC0954_2: Reparar i ampliar equipament microinformàtic.

c) Operació de xarxes departamentals IFC299_2 (Reial decret 1201/2007, 14 setembre), que comprèn les següents unitats de competència:

UC0220_2: Instal·lar, configurar i verificar els elements de la xarxa local segons procediments preestablits.

6 RD 1691/2007, de 14 de desembre (art. 6)

UC0955_2: Monitorar els processos de comunicacions de la xarxa local.

UC0956_2: Realitzar els processos de connexió entre xarxes privades i xarxes públiques.

d) Operació de sistemes informàtics IFC300_2 (Reial decret 1201/2007, 14 setembre), que comprèn les següents unitats de competència:

UC0219_2: Instal·lar i configurar el programari base en sistemes microinformàtics.

UC0957_2: Mantindre i regular el subsistema físic en sistemes informàtics.

UC0958_2: Executar procediments d'administració i manteniment en el programari base i d'aplicació del client.

UC0959_2: Mantindre la seguretat dels subsistemes físics i lògics en sistemes informàtics.

2.7 Entorn professional.

Un Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes exerceix la seua activitat[7] principalment en empreses del sector serveis que es dediquen a la comercialització, muntatge i reparació d'equips, xarxes i serveis microinformàtics en general, com a part del suport informàtic de l'organització o en entitats de qualsevol grandària i sector productiu que utilitzen sistemes microinformàtics i xarxes de dades per a la seua gestió.

Els llocs de treball més rellevants que pot ocupar són els següents:

- Tècnic instal·lador-reparador d'equips informàtics.
- Tècnic de suport informàtic.
- Tècnic de xarxes de dades.
- Reparador de perifèrics de sistemes microinformàtics.
- Comercial de microinformàtica.
- Operador de tele-assistència.
- Operador de sistemes.

7 RD 1691/2007, de 14 de desembre (art. 7)

3 DESENVOLUPAMENT CURRICULAR.

3.1 Durada, ubicació i distribució horària.

El mòdul professional **0221 Muntatge i manteniment d'equips** té una durada de **233 hores** i s'imparteix en **1er curs** del títol de **Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes** amb una **càrrega lectiva setmanal de 7 hores**.

En el curs 2025/2026 la càrrega lectiva setmanal es distribueix de la següent manera:

Dia	Hores
Dilluns	2
Dimarts	3
Dimecres	0
Dijous	2
Divendres	0

3.2 Competències professionals, personals i socials (CPPS).

De les competències professionals, personals i socials establides en el títol, en aquest mòdul es desenvolupen les següents[8]:

A, B, C, H, I, J, K, L, N, M, Ñ, O, P, Q y R

3.3 Qualificacions professionals (CP) i unitats de competència (UC).

La superació d'aquest mòdul professional permet l'acreditació de les següents unitats de competència[9] del Catàleg Nacional de Qualificacions Professionals:

UC0957_2	Mantenir i regular el subsistema físic en sistemes informàtics.
UC0954_2	Reparar i ampliar equipament microinformàtic.
UC0953_2	Muntar equips microinformàtics

Les unitats de competència estan incloses en la qualificació professional *IFC299_2 Operació de xarxes departamentals*. Aquesta qualificació professional, establida en el

8 RD 1691/2007, de 14 de desembre (annex I)
9 RD 1691/2007, de 14 de desembre (annex V B)

Reial decret 1201/2007, 14 de setembre, pertany a la família de *Informàtica i comunicacions* i el seu nivell de qualificació és 2.

Les qualificacions professionals de nivell 2 impliquen:

- Competència en un conjunt d'activitats professionals ben determinades amb la capacitat d'utilitzar els instruments i tècniques pròpies, que concerneix principalment a un treball d'execució que pot ser autònom en el límit d'aquestes tècniques.
- Requereix coneixements dels fonaments tècnics i científics de la seua activitat i capacitats de comprensió i aplicació del procés.

3.4 Objectius generals (OG).

Dels objectius generals establits en el títol, la formació d'aquest mòdul professional contribueix a aconseguir els següents[10]:

a) Organitzar els components físics i lògics que formen un sistema microinformàtic, interpretant la seua documentació tècnica, per a aplicar els mitjans i mètodes adequats a la seua instal·lació, muntatge i manteniment.

b) Identificar, assemblar i connectar components i perifèrics utilitzant les eines adequades, aplicant procediments, normes i protocols de qualitat i seguretat, per a muntar i configurar ordinadors i perifèrics.

c) Reconèixer i executar els procediments d'instal·lació de sistemes operatius i programes d'aplicació, aplicant protocols de qualitat, per a instal·lar i configurar sistemes microinformàtics.

g) Localitzar i reparar avaries i disfuncions en els components físics i lògics per a mantenir sistemes microinformàtics i xarxes locals.

h) Substituir i ajustar components físics i lògics per a mantenir sistemes microinformàtics i xarxes locals.

i) Interpretar i seleccionar informació per a elaborar documentació tècnica i administrativa.

j) Valorar el cost dels components físics, lògics i la mà d'obra, per a elaborar pressupostos.

k) Reconèixer característiques i possibilitats dels components físics i lògics, per a assessorar i assistir a clients.

l) Detectar i analitzar canvis tecnològics per a triar noves alternatives i mantenir-se actualitzat dins del sector.

10 RD 1691/2007, de 14 de desembre (annex I)

m) Reconèixer i valorar incidències, determinant les seues causes i descrivint les accions correctores per a resoldre-les.

3.5 Resultats d'aprenentatge (RA) i criteris d'avaluació (CA).

Aquest mòdul professional té els següents resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació[11], que es classifiquen.

RA 1	**Selecciona els components d'integració d'un equip microinformàtic estàndard, descrivint les seues funcions i comparant prestacions de diferents fabricadores.**
1.a	a) S'han descrit els blocs que componen un equip microinformàtic i les seues funcions.
1.b	b) S'ha reconegut l'arquitectura de busos.
1.c	c) S'han descrit les característiques dels tipus de microprocessadors (freqüència, tensions, potència, sòcols, entre altres).
1.d	d) S'ha descrit la funció dels dissipadors i ventiladors.
1.e	e) S'han descrit les característiques i utilitats més importants de la configuració de la placa base.
1.f	f) S'han avaluat tipus de xassís per a la placa base i la resta de components.
1.g	g) S'han identificat i manipulat els components bàsics (mòduls de memòria, discos fixos i les seues controladores, suports de memòries auxiliars, entre altres).
1.h	h) S'ha analitzat la funció de l'adaptador gràfic i el monitor.
1.i	i) S'han identificat i manipulat diferents adaptadors (gràfics, LAN, mòdems, entre altres).
1.j	j) S'han identificat els elements que acompanyen a un component d'integració (documentació, controladors, cables i utilitats, entre altres).

RA 2	**Assembla un equip microinformàtic, interpretant plans i instruccions del fabricant aplicant tècniques de muntatge.**
	Criteri d'avaluació
2.a	a) S'han seleccionat les eines i útils necessaris per a l'acoblat d'equips microinformàtics.
2.b	b) S'ha interpretat la documentació tècnica de tots els components a acoblar.
2.c	c) S'ha determinat el sistema d'obertura / tanque del xassís i els diferents sistemes de fixació per a acoblar-desencadellar els elements de l'equip.

11 RD 1691/2007, de 14 de desembre (annex I)

2.d	d) S'han acoblat diferents conjunts de placa base, microprocessador i elements de refrigeració en diferents models de xassissos, segons les especificacions donades.
2.e	e) S'han acoblat els mòduls de memòria RAM, els discos fixos, les unitats de lectura / gravació en suports de memòria auxiliar i altres components.
2.f	f) S'han configurat paràmetres bàsics del conjunt accedint a la configuració de la placa base.
2.g	g) S'han executat utilitats de revisió i diagnòstic per a verificar les prestacions del conjunt acoblat.
2.h	h) S'ha realitzat un informe de muntatge.

RA 3	**Mesura paràmetres elèctrics, identificant el tipus de senyal i relacionant-la amb les seues unitats característiques.**
	Criteri d'avaluació
3.a	a) S'ha identificat el tipus de senyal a mesurar amb l'aparell corresponent.
3.b	b) S'ha seleccionat la magnitud, el rang de mesura i s'ha connectat l'aparell segons la magnitud a me-surar.
3.c	c) S'ha relacionat la mesura obtinguda amb els valors típics.
3.d	d) S'han identificat els blocs d'una font d'alimentació (F.A.) per a un ordinador personal.
3.e	e) S'han enumerat les tensions proporcionades per una F.A. típica.
3.f	f) S'han mesurat les tensions en F.A. típiques d'ordinadors personals.
3.g	g) S'han identificat els blocs d'un sistema d'alimentació ininterrompuda.
3.h	h) S'han mesurat els senyals en els punts significatius d'un SAI.

RA 4	**Manté equips informàtics interpretant les recomanacions dels fabricants i relacionant les dis-funcions amb les seues causes.**
	Criteris d'avaluació
4.a	a) S'han reconegut els senyals acústics i/o visuals que avisen de problemes en el maquinari d'un equip.
4.b	b) S'han identificat i solucionat les avaries produïdes per sobrecalfament del microprocessador.
4.c	c) S'han identificat i solucionat avaries típiques d'un equip microinformàtic (mala connexió de components, incompatibilitats, problemes en discos fixos, brutícia, entre altres).
4.d	d) S'han substituït components deteriorats.
4.e	e) S'ha verificat la compatibilitat dels components substituïts.
4.f	f) S'han realitzat actualitzacions i ampliacions de components.

4.g	g) S'han elaborat informes d'avaria (reparació o ampliació).

RA 5	**Instal·la programari en un equip informàtic utilitzant una imatge emmagatzemada en un suport de memòria i justificant el procediment a seguir**
	Criteris d'avaluació
5.a	a) S'ha reconegut la diferència entre una instal·lació estàndard i una preinstal·lació de programari.
5.b	b) S'han identificat i provat les diferents seqüències d'arrancada configurables en la placa base.
5.c	c) S'han inicialitzat equips des de diferents suports de memòria auxiliar.
5.d	d) S'han realitzat imatges d'una preinstal·lació de programari.
5.e	e) S'han restaurat imatges sobre el disc fix des de diferents suports.
5.f	f) S'han descrit les utilitats per a la creació d'imatges de partició/disc.

RA 6	**Reconeix noves tendències en l'assemblatge d'equips microinformàtics descrivint els seus avantatges i adaptant-les a les característiques d'ús dels equips.**
	Criteris d'avaluació
6.a	a) S'han reconegut les noves possibilitats per a donar forma al conjunt xassís-placa base.
6.b	b) S'han descrit les prestacions i característiques d'algunes de les plataformes semiensamblades («barebones») més representatives del moment.
6.c	c) S'han descrit les característiques dels ordinadors d'entreteniment multimèdia (HTPC), els xassissos i components específics empleats en el seu acoblat.
6.d	d) S'han descrit les característiques diferencials avaluat que demanden els equips informàtics emprats en altres camps d'aplicació específics.
6.f	e) S'ha avaluat la presència de la informàtica mòbil com a mercat emergent, amb una alta demanda en equips i dispositius amb característiques específiques: mòbils, PDA, navegadors, entre altres.
6.g	f) S'ha avaluat la presència del «modding» com a corrent alternativa a l'acoblat d'equips microinformàtics.

RA 7	Manté perifèrics, interpretant les recomanacions dels fabricants d'equips i relacionant disfuncions amb les seues causes
	Criteris d'avaluació
7.a	a) S'han identificat i solucionat problemes mecànics en perifèrics d'impressió estàndard.
7.b	b) S'han substituït consumibles en perifèrics d'impressió estàndard.
7.c	c) S'han identificat i solucionat problemes mecànics en perifèrics d'entrada.
7.d	d) S'han associat les característiques i prestacions dels perifèrics de captura d'imatges digitals, fixes i en moviment amb les seues possibles aplicacions.
7.e	e) S'han associat les característiques i prestacions d'altres perifèrics multimèdia amb les seues possibles aplicacions.
7.f	f) S'han reconegut els usos i àmbits d'aplicació d'equips de fotocopiat, impressió digital professional i filmat.
7.g	g) S'han aplicat tècniques de manteniment preventiu als perifèrics.

RA 8	Compleix les normes de prevenció de riscos laborals i de protecció ambiental, identificant els riscos associats, les mesures i equips per a previndre'ls.
	Criteris d'avaluació
8.a	a) S'han identificat els riscos i el nivell de perillositat que suposen la manipulació dels materials, eines, útils, màquines i mitjans de transport.
8.b	b) S'han operat les màquines respectant les normes de seguretat.
8.c	c) S'han identificat les causes més freqüents d'accidents en la manipulació de materials, eines, màquines de tall i conformat, entre altres.
8.d	d) S'han descrit els elements de seguretat (proteccions, alarmes, passos d'emergència, entre altres) de les màquines i els equips de protecció individual (calçat, protecció ocular, indumentària, entre altres) que s'han d'emprar en les diferents operacions de muntatge i manteniment.
8.e	e) S'ha relacionat la manipulació de materials, eines i màquines amb les mesures de seguretat i protecció personal requerits.
8.f	f) S'han identificat les possibles fonts de contaminació de l'entorn ambiental.
8.g	g) S'han classificat els residus generats per a la seua retirada selectiva.
8.h	h) S'ha valorat l'ordre i la neteja d'instal·lacions i equips com a primer factor de prevenció de riscos.

3.6 Continguts (C).

Aquest mòdul professional té els següents continguts[12]:

C 1 Identificació dels blocs funcionals d'un sistema microinformàtic:

– Funcions principals de cada bloc.

– Localització dels blocs funcionals en un ordinador de taula, portàtil, PDA, mòbil, entre altres.

– Microprocessadors, busos i perifèrics interns.

– Tipus de memòria. Característiques i funcions de cada tipus.

– Localització dels distints tipus de memòria d'un ordinador de taula, portàtil, PDA, mòbil, entre altres.

– Targetes controladores i específiques.

– Programari base i d'aplicació.

C 2 Funcionalitat dels components de les plaques base:

– Característiques dels microprocessadors.

– Control de temperatures en un sistema microinformàtic.

– El joc de xips de la placa base.

– Dispositius integrats en una placa.

– La memòria en una placa base.

– El programa de configuració de la placa base.

– Bus extern.

– Connectors E/E.

– Formats de placa base.

– La BIOS.

C 3 Anàlisi del mercat de components d'equips microinformàtics:

– El xassís.

– La memòria RAM.

– Discos fixos i controladores de disc.

– Suports de memòria auxiliar i unitats de lectura/gravació.

– L'adaptador gràfic i el monitor d'un equip microinformàtic.

– Connectivitat LAN i WAN d'un sistema microinformàtic.

12 Ordre de 29 de juliol 2009 (annex I)

– Components OEM i components detall.
– Controladors de dispositius.
– Altres components: IEEE 1394, WiFi 802.11ª/b/g/n, SATA, etc.

C 4 Acoblament d'equips microinformàtics:

– Seqüència de muntatge d'un ordinador.
– Ferramentes i eines.
– Precaucions i advertències de seguretat.
– Instal·lació de la placa base en el xassís
– Acoblament del processador.
– Refrigeració del processador.
– Fixació dels mòduls de memòria RAM.
– Fixació i connexió de les unitats del disc fix.
– Fixació i connexió de les unitats de lectura/gravació en suports de memòria auxiliar.
– Fixació i connexió de la resta d'adaptadors i components.
– Utilitats de revisió i diagnòstic.

C 5 Mesura de paràmetres elèctrics:

– Tipus de senyals.
– Valors tipus.
– Blocs d'una font d'alimentació.
– Sistemes d'alimentació interrompuda.

C 6 Manteniment d'equips microinformàtics:

– Tècniques de manteniment preventiu.
– Detecció d'avaries en un equip microinformàtic.
– Senyals d'avís, lluminoses i acústiques.
– Fallades comunes.
– Ampliacions de maquinari.
– Incompatibilitats.

C 7 Instal·lació de programari:

– Opcions d'arrancada d'un equip.
– Arrancada d'un equip des de suports auxiliars.
– Utilitats per a la creació d'imatges de partició/disc.
– Comprovació i restauració d'imatges.

– Aplicacions de noves tendències en equips informàtics.

C 8 Protecció i seguretat de les dades:

– Sistemes de protecció de dades RAID.

– Sistemes d'emmagatzemament SCSI, SATA, SATA2, SAS, etc.

– Programari de còpies de seguretat i restauració.

– Programari de recuperació de dades.

C 9 Tendències en el mercat informàtic:

– Ús de barebones per al muntatge d'equips.

– L'ordinador multimèdia de sala: HTPC.

– Equips amb demandes específiques: Estacions d'edició de vídeo i CAD-CAM.

– Informàtica portàtil.

– Mòbils.

– Sistemes de posicionament i navegació.

– PDA.

– Blackberry.

– Personalització del PC.

– Tècniques de manteniment preventiu.

– Impressores.

– Perifèrics d'entrada.

– Perifèrics multimèdia.

– Videoprojectors. Fixació i connexió.

– Sistemes d'àudio.

– Perifèrics per a l'adquisició d'imatges fixes i en moviment.

– Perifèrics per a la impressió professional.

C 10 Compliment de les normes de prevenció de riscos laborals i protecció ambiental:

– Identificació de riscos.

– Determinació de les mesures de prevenció de riscos laborals.

– Prevenció de riscos laborals en els processos de muntatge i manteniment.

– Equips de protecció individual.

– Compliment de la normativa de prevenció de riscos laborals.

– Compliment de la normativa de protecció ambiental.

3.7 Relació entre les competències professionals, personals i socials (CPPS) i els objectius generals (OG).

	CPPS														
OG	a	b	c	h	i	j	k	l	m	n	ñ	o	p	q	r
a	x	x	x	x	x	x			x	x	x	x	x	x	x
b	x	x		x					x	x	x	x	x	x	x
c			x						x	x	x	x	x	x	x
g		x	x	x					x	x	x	x	x	x	x
h	x	x	x		x				x	x	x	x	x	x	x
i		x			x	x			x	x	x	x	x	x	x
j	x						x		x	x	x	x	x	x	x
k	x							x	x	x	x	x	x	x	x
l	x								x	x	x	x	x	x	x
m	x								x	x	x	x	x	x	x

3.8 Relació entre els objectius generals (OG) i els resultats d'aprenentatge (RA).

	OG									
RA	a	b	c	g	h	i	j	k	l	m
1	x	x				x	x	x		x
2		x			x	x	x	x		x
3	x	x					x			
4				x	x	x		x		x
5			x			x		x		
6								x	x	
7				x		x	x	x		x
8		x								

3.9 Unitats de treball relacionades (UT) amb els resultats d'aprenentatge (RA) i els continguts (C).

El desenvolupament curricular del mòdul professional s'organitzarà en les següents unitats didàctiques:

Nº	Títol	Durada (h)	RA	C
1	Components d'un equip microinformàtic	43+2	1	1,2,3,8
2	Muntatge d'un equip informàtic	38+4	2	4
3	Instal·lació de programari	20	5	7
4	Manteniment informàtic	44+3	4	6
5	Paràmetres elèctrics	27+3	3	5
6	Manteniment de perifèrics	28	7	9
7	Noves tendències	21	6	9
8	Normes de prevenció (transversal en cada RA)	12	8	10

3.10 Distribució temporal de les unitats de treball.

Les unitats de treball s'impartiran **de manera seqüencial** atenent al següent ordre: UT 1, UT 2, UT 3, UT 4, UT 5, UT 6, UT 7.

Atenent al calendari escolar del curs 2025/2026 i a la càrrega lectiva setmanal, en el present curs escolar el mòdul professional tindrà una durada de **233** hores.

A continuació s'indica l'ajust i distribució temporal de les unitats de treball:

Nº	Títol	Durada curricular (h)	Data inici prevista	Data fi prevista
1	Components d'un equip microinformàtic	43+2	12-09	04-11
2	Muntatge d'un equip informàtic	38+4	06-11	16-12
3	Instal·lació de programari	20	08-01	27-01
4	Manteniment informàtic	44+3	27-01	12-03

5	Paràmetres elèctrics	27+3	16-03	23-04
6	Manteniment de perifèrics	28	23-04	21-05
7	Noves tendències	21	25-05	11-06
	Normes de prevenció (transversal en cada RA)	12		

3.11 Llengua aplicada al mòdul.

D'acord amb la distribució que va realitzar el departament d'Informàtica i Comunicacions per tal d'arribar a uns mínims en la distribució de les llengües, aquest mòdul de Muntatge i manteniment d'equips serà impartit en Valencià. D'aquesta manera, les explicacions, la documentació, les activitats i les proves es realitzaran en la llengua indicada.

3.12 Pla per al foment de la lectura.

El Departament d'Informàtica i Comunicacions no aplicarà el pla per al foment de la lectura que va acordar la comissió de coordinació pedagògica donat el perfil acadèmic de l'alumnat i la dificultat que té per expressar-se correctament sense cometre faltes d'ortografia, no obstant, si que s'estimularà a l'alumnat perquè faça un esforç en els seus hàbits de lectura i en la millora de la seua cal·ligrafia. D'aquesta manera, se'ls recomana la lectura del llibre «1984» de George Orwell

3.13 Formació en empresa

La formació en empresa ofereix al nostre alumnat l'oportunitat de posar en pràctica els coneixements i competències adquirides en el centre educatiu, mitjançant l'estudi dels resultats d'aprenentatge i els criteris d'avaluació en l'entorn real de treball. Aquestes pràctiques formatives es desenvolupen en una empresa, on l'alumnat aplica una part del currículum del mòdul, en un context que permet la seva immersió en el dia a dia laboral del sector. Durant aquesta estada, es duu a terme un procés de coavaluació entre el centre educatiu i l'empresa col·laboradora. Aquesta coavaluació té per objectiu valorar el grau d'assoliment de les competències professionals, personals i socials establertes en el mòdul, així com altres aspectes rellevants per a l'aprenentatge i desenvolupament professional de l'alumnat.

A continuació, es defineixen els Resultats d'aprenentatge i els Criteris d'avaluació que s'avaluaran durant l'estada de formació en empresa:

RA 4	**Manté equips informàtics interpretant les recomanacions dels fabricants i relacionant les dis-funcions amb les seues causes.**
	b) S'han identificat i solucionat les avaries produïdes per sobrecalfament del microprocessador.
	d) S'han substituït components deteriorats.
	f) S'han realitzat actualitzacions i ampliacions de components.

Pel que fa a l'avaluació d'aquests Resultats d'aprenentatge i Criteris d'avaluació, l'empresa no posarà qualificacions, sinó que valorarà si és favorable o no. La qualificació, per tant, la realitzarà el docent tenint en compte el sistema de qualificació especificat en aquesta programació.

4 METODOLOGIA DIDÀCTICA.

4.1 Principis metodològics.

Els principis metodològics en els quals es basarà el procés d'ensenyament-aprenentatge són els següents:

- **Aprenentatge centrat en l'alumne:**

  L'aprenentatge centrat en l'alumne és un principi metodològic que col·loca a l'estudiant en el centre del procés educatiu, reconeixent els seus interessos, necessitats i habilitats com a elements fonamentals per a l'aprenentatge significatiu. En aquest enfocament, el rol del docent és el de facilitador o guia, proporcionant oportunitats perquè l'alumnat explore, descobrisca i construïsca el seu propi coneixement a través d'experiències actives i participatives. Es fomenta l'aprenentatge autònom, la col·laboració entre parells i la reflexió sobre el propi procés d'aprenentatge, permetent a l'alumnat assumir un paper actiu en la construcció del seu propi coneixement i desenvolupament personal.

- **Aprenentatge significatiu:**

  L'aprenentatge significatiu és un principi metodològic que es basa en la idea que els nous coneixements s'adquireixen i retenen de manera més efectiva quan estan relacionats amb l'estructura cognitiva prèvia de l'estudiant i es poden integrar de manera significativa en la seua experiència i context. Is dir, l'aprenentatge significatiu ocorre quan l'alumnat és capaç de relacionar la nova informació amb el que ja sap, comprenent la seua rellevància i aplicabilitat en la seua vida diària o en el seu camp d'estudi.

  En l'aprenentatge significatiu, es fomenta la comprensió profunda, la reflexió crítica i la capacitat de transferir el coneixement a diferents contextos, la qual cosa promou un aprenentatge més durador i aplicable.

  Per a facilitar l'aprenentatge significatiu, s'utilitzaran estratègies com l'activació de coneixements previs, l'ús d'exemples concrets i rellevants, l'aplicació de mètodes d'ensenyament actiu i la promoció de la reflexió i la discussió entre l'alumnat.

- **La motivació de l'alumnat:**

  La motivació de l'alumnat és un principi metodològic fonamental que se centra en l'estímul i foment de l'interès, la curiositat i el compromís de l'alumnat amb el procés d'aprenentatge. La motivació juga un paper crucial en el rendiment acadèmic i en el desenvolupament personal de l'alumnat, ja que influeix en el seu nivell d'esforç, persistència i satisfacció amb l'aprenentatge.

  Existeixen diversos factors que poden influir en la motivació de l'alumnat, entre ells:

- Rellevància:

  L'alumnat està més motivat quan percep que el contingut de l'aprenentatge és rellevant i té aplicabilitat en la seua vida diària o en el seu futur professional. Per tant, és important vincular els conceptes i habilitats ensenyades amb situacions reals i amb els interessos i necessitats individuals de l'alumnat.

- Autonomia:

  Brindar a l'alumnat cert grau d'autonomia i control sobre el seu procés d'aprenentatge pot augmentar la seua motivació intrínseca. Açò pot incloure la possibilitat de triar activitats, establir metes personals i prendre decisions sobre com abordar les tasques assignades.

- Competència:

  L'alumnat se sent més motivat quan experimenta un sentit de competència i assoliment en el seu aprenentatge. Proporcionar retroalimentació constructiva, establir expectatives realistes i oferir oportunitats per a l'èxit poden ajudar a enfortir l'autoeficàcia i la motivació del alumnat.

- Interès:

  Despertar i mantenir l'interès de l'alumnat en el contingut de l'aprenentatge és fonamental per a la seua motivació. Açò pot aconseguir-se utilitzant materials i recursos variats, incorporant activitats interactives i estimulants, i relacionant el contingut amb temes actuals o de rellevància personal per a l'alumnat .

- Suport emocional:

  Crear un ambient de suport emocional i positiu en l'aula pot contribuir significativament a la motivació de l'alumnat. Açò implica mostrar empatia, oferir suport individualitzat, reconèixer i celebrar els assoliments del alumnat, i fomentar un sentit de pertinença i comunitat en el grup.

En incorporar estratègies que promoguen la motivació de l'alumnat en el disseny i la implementació de les activitats d'aprenentatge, el professorat poden ajudar a crear un ambient propici per a l'èxit acadèmic i el desenvolupament integral del alumnat.

– **Enfocament centrat en competències:**

L'enfocament centrat en competències és un principi metodològic que es basa en l'adquisició i desenvolupament d'habilitats pràctiques i transferibles que són rellevants per a l'acompliment reeixit en diversos contextos personals, acadèmics i

professionals. En lloc de centrar-se únicament en la transmissió de coneixements teòrics, aquest enfocament se centra en el desenvolupament d'habilitats i competències que l'alumnat pot aplicar en situacions reals i desafiadores.

Alguns aspectes clau de l'enfocament centrat en competències inclouen:

- Identificació de competències clau:

  Aquest enfocament comença identificant les competències essencials que l'alumnat necessita desenvolupar per a tenir èxit en la seua vida personal i professional. Aquestes competències poden incloure habilitats cognitives, socioemocionals, tècniques i de resolució de problemes, entre unes altres.

- Ensenyament centrat en la pràctica:

  Una vegada que s'han identificat les competències clau, el procés d'ensenyament se centra a proporcionar oportunitats perquè l'alumnat practique i desenvolupe aquestes habilitats en situacions autèntiques. Açò pot incloure activitats pràctiques, projectes basats en problemes o simulacions.

- Avaluació autèntica:

  L'avaluació en l'enfocament centrat en competències es basa en l'observació directa i l'evidència concreta de l'acompliment del alumnat en situacions reals. En lloc de centrar-se únicament en exàmens escrits o proves d'opció múltiple, s'utilitzen avaluacions autèntiques, com a projectes, presentacions, portafolis i avaluacions d'acompliment, per a mesurar el nivell de domini de les competències per part del alumnat.

- Desenvolupament integral:

  Aquest enfocament reconeix que el desenvolupament de competències va més enllà de l'àmbit acadèmic i abasta aspectes socioemocionals, ètics i ciutadans. Per tant, se cerca promoure un desenvolupament integral del alumnat, que incloga no solament habilitats tècniques i professionals, sinó també valors, actituds i habilitats per a la vida.

En adoptar un enfocament centrat en competències, el professorat pot preparar a a l'alumnat per a enfrontar els desafiaments del món real i desenvolupar les habilitats necessàries per a tenir èxit en un entorn cada vegada més complex i canviant. Aquest enfocament promou un aprenentatge més rellevant, significatiu i transferible, que s'alinea amb les necessitats i demandes actuals.

- **Crear un clima de convivència i d'aprenentatge adequat en l'aula:**

  Crear un clima adequat de convivència i aprenentatge en l'aula és fonamental per a promoure un ambient positiu i propici per al desenvolupament integral de l'alumnat.

  Algunes estratègies que poden ajudar a aconseguir aquest objectiu són:

  - Establir normes i expectatives clares:

    Des del principi de l'any escolar, és important establir normes de convivència i expectatives de comportament clares i consensuades amb l'alumnat.

  - Fomentar la participació i la inclusió:

    Promoure la participació activa de tot l'alumnat en les activitats de l'aula i fomentar un ambient inclusiu on cada veu siga valorada i respectada. Açò pot incloure tècniques de participació com l'aprenentatge cooperatiu, la discussió guiada i la col·laboració en projectes.

  - Crear relacions de confiança:

    Establir relacions de confiança i respecte mutu amb l'alumnat és fonamental per a crear un clima de convivència positiu. Açò implica demostrar empatia, escoltar activament les preocupacions de l'alumnat, reconèixer els seus assoliments i brindar suport emocional quan siga necessari.

  - Promoure el treball en equip:

    Fomentar el treball en equip i la col·laboració entre l'alumnat és una excel·lent manera de construir un sentit de comunitat en l'aula i desenvolupar habilitats socials i emocionals importants. Es poden realitzar activitats grupals, projectes col·laboratius i jocs d'equip per a enfortir el sentit de pertinença i la solidaritat entre l'alumnat.

  - Gestionar els conflictes de manera constructiva:

    Els conflictes inevitables en l'aula poden convertir-se en oportunitats d'aprenentatge i creixement si es gestionen de manera constructiva. Proporcionar estratègies per a resoldre conflictes de manera pacífica i justa, fomentar el diàleg obert i promoure la resolució de problemes col·laborativa són aspectes clau de la gestió de conflictes en l'aula.

  - Promoure un clima de reconeixement:

    Reconèixer els assoliments acadèmics, personals i socials de l'alumnat contribueix a enfortir la seua autoestima, motivació i sentit de pertinença.

En implementar aquestes estratègies de manera coherent i contínua, el professorat pot crear un clima de convivència i aprenentatge positiu en l'aula que promoga el benestar de l'alumnat i facilite el seu desenvolupament integral.

- **Desenvolupament integral de l'alumnat:**

  El desenvolupament integral de l'alumnat és un enfocament pedagògic que reconeix la importància d'abordar totes les dimensions de l'ésser humà: intel·lectual, emocional, social i física. Aquest enfocament se centra a promoure el creixement holístic del alumnat, no solament en termes de coneixements acadèmics, sinó també en habilitats socioemocionals, valors ètics, habilitats per a la vida i benestar físic.

  Ací hi ha algunes estratègies clau per a fomentar el desenvolupament integral de l'alumnat:

  - Fomentar el desenvolupament cognitiu:

    Proporcionar oportunitats perquè l'alumnat adquirisca coneixements, desenvolupen habilitats de pensament crític, resolució de problemes i creativitat, i apliquen l'aprenentatge en situacions del món real. Açò pot aconseguir-se a través d'activitats d'aprenentatge pràctiques, projectes de recerca, debats i activitats col·laboratives.

  - Promoure habilitats socioemocionals:

    Ensenyar habilitats com l'empatia, la comunicació efectiva, la gestió emocional, la resolució de conflictes i la presa de decisions ètiques és fonamental per al benestar emocional i social de l'alumnat. Es poden incorporar activitats de desenvolupament socioemocional i dedicar temps a la reflexió i el diàleg sobre temes rellevants.

  - Conrear valors i actituds positives:

    Fomentar valors com el respecte, la responsabilitat, la solidaritat, la tolerància i l'honestedat és essencial per a promoure una cultura escolar positiva i el desenvolupament de ciutadans ètics i compromesos.

  - Recolzar el benestar físic:

    El benestar físic és fonamental per a l'èxit acadèmic i el benestar general de l'alumnat. Promoure hàbits de vida saludables, com una alimentació equilibrada, l'exercici regular i el descans adequat, pot contribuir significativament al benestar físic i mental de l'alumnat.

  - Fomentar el desenvolupament personal i l'autoestima:

Brindar oportunitats perquè l'alumnat explore els seus interessos, passions i fortaleses, i se senta valorat i recolzat en el seu desenvolupament personal. Açò pot incloure activitats extracurriculars, projectes personals, tutories individuals i oportunitats de lideratge.

- **Enfocament lúdic:**

  L'enfocament lúdic és una estratègia pedagògica que utilitza el joc com a eina principal per a l'aprenentatge. Es basa en la idea que el joc és una activitat natural i poderosa que permet a l'alumnat explorar, experimentar, descobrir i aprendre de manera activa i significativa. Aquest enfocament reconeix el valor del joc no solament com una forma d'entreteniment, sinó també com un mig efectiu per a promoure el desenvolupament cognitiu, socioemocional i físic del alumnat.

  Algunes característiques clau de l'enfocament lúdic inclouen:

  - Aprenentatge actiu i experiencial:

    En l'enfocament lúdic, l'alumnat és protagonista del seu propi aprenentatge, participant activament en activitats de joc que li permet experimentar i descobrir conceptes i habilitats de manera pràctica i vivencial.

  - Motivació intrínseca:

    El joc intrínsecament motivador i divertit captura l'interès de l'alumnat i els motiva a participar i comprometre's amb l'aprenentatge. Els jocs proporcionen un context emocionalment segur i positiu que promou la participació i l'experimentació sense por al fracàs.

  - Col·laboració i treball en equip:

    Molts jocs fomenten la col·laboració, la comunicació i el treball en equip, permetent a l'alumnat aprendre a treballar junts, resoldre problemes en conjunt i desenvolupar habilitats socials i emocionals importants.

  - Creativitat i pensament crític:

    El joc estimula la creativitat i el pensament crític en desafiar al alumnat a cercar solucions innovadores, prendre decisions informades i adaptar-se a situacions canviants dins del joc.

  - Aplicabilitat i transferència d'habilitats:

    Els conceptes i habilitats apresos a través del joc solen ser fàcilment transferibles a situacions del món real, la qual cosa fa que l'aprenentatge siga més rellevant i significatiu per a l'alumnat .

En integrar l'enfocament lúdic en l'aula, el professorat pot crear un ambient d'aprenentatge dinàmic, estimulant i divertit que promoga el compromís, l'exploració i el creixement de l'alumnat en totes les àrees del desenvolupament.

- **Ús variat de recursos:**

  L'ús variat de recursos és una estratègia pedagògica que implica la utilització d'una àmplia gamma de materials, eines i tecnologies per a enriquir el procés d'ensenyament i aprenentatge. En diversificar els recursos utilitzats en l'aula, el professorat pot adaptar el seu ensenyament a diferents estils d'aprenentatge, interessos individuals i necessitats específiques de l'alumnat, la qual cosa promou un aprenentatge més complet, significatiu i motivador.

  Alguns exemples de recursos que poden ser utilitzats de manera variada en l'aula inclouen:

  - Textos i materials impresos:

    Llibres de text, revistes, periòdics, fullets informatius, fulles de treball i altres materials impresos poden proporcionar informació addicional, exercicis de pràctica i exemples concrets per a reforçar els conceptes ensenyats en classe.

  - Recursos audiovisuals:

    Vídeos, vídeo-tutorials, documentals, presentacions multimèdia, animacions i podcasts poden utilitzar-se per a introduir nous temes, il·lustrar conceptes abstractes, proporcionar exemples visuals i estimular l'interès del alumnat en el contingut de l'aprenentatge.

  - Tecnologia educativa:

    Eines i aplicacions digitals, plataformes d'aprenentatge en línia, simuladors virtuals i jocs educatius poden aprofitar-se per a oferir experiències d'aprenentatge interactives, personalitzades i adaptatives que permeta a l'alumnat explorar, experimentar i aplicar el coneixement de manera activa.

  - Materials manipulatius:

    Joguets didàctics, models tridimensionals, blocs de construcció, trencaclosques i altres materials manipulatius poden utilitzar-se per a proporcionar experiències pràctiques i tangibles que recolzen l'aprenentatge actiu i la comprensió de conceptes abstractes.

  - Recursos en línia:

    Pàgines web educatives, biblioteques digitals, fòrums de discussió en línia, tutorials en vídeo i recursos interactius en línia poden ser útils per a ampliar

l'accés a la informació, fomentar la col·laboració entre l'alumnat i proporcionar oportunitats d'aprenentatge autodirigit.

En utilitzar una varietat de recursos en l'aula, el professorat pot crear un ambient d'aprenentatge enriquit i estimulant que atenga les diferents necessitats, estils d'aprenentatge i preferències de l'alumnat, promovent així un aprenentatge més inclusiu, significatiu i efectiu.

- **Enfocament globalitzador i interdisciplinari:**

  L'enfocament globalitzador i interdisciplinari és una estratègia pedagògica que cerca integrar diferents àrees del coneixement i connectar-les amb la realitat i el context de l'estudiant. Aquest enfocament reconeix que el món és interconnectat i complex, i que els problemes i desafiaments que enfrontem requereixen solucions que combinen coneixements i habilitats de múltiples disciplines.

  Algunes característiques clau de l'enfocament globalitzador i interdisciplinari inclouen:

  - Integració de continguts:

    En lloc d'ensenyar cada disciplina de manera aïllada, aquest enfocament cerca identificar temes o problemes rellevants que puguen ser abordats des de múltiples perspectives disciplinàries. El professorat cerca oportunitats per a integrar continguts de diferents àrees del coneixement, com a ciències, matemàtiques, humanitats i arts, en activitats i projectes d'aprenentatge coherents i significatius.

  - Connexió amb la vida real:

    L'enfocament globalitzador i interdisciplinari cerca connectar els continguts acadèmics amb la realitat i el context de l'estudiant, identificant problemes del món real i desafiaments socials, ambientals o científics que puguen ser abordats des d'una perspectiva interdisciplinària. Açò permet al alumnat veure la rellevància i aplicabilitat del que estan aprenent en la seua vida diària i en el món que els envolta.

  - Desenvolupament d'habilitats transversals:

    En treballar en projectes interdisciplinaris, l'alumnat té l'oportunitat de desenvolupar una àmplia gamma d'habilitats transversals, com el pensament crític, la resolució de problemes, la comunicació efectiva, el treball en equip i la creativitat.

  - Foment de la reflexió i el pensament crític:

L'enfocament globalitzador i interdisciplinari promou la reflexió sobre les connexions entre diferents àrees del coneixement i la capacitat de pensar de manera crítica sobre problemes complexos des de múltiples perspectives. L'alumnat aprèn a qüestionar suposicions, explorar diferents punts de vista i considerar les implicacions ètiques i socials de les seues accions.

En adoptar un enfocament globalitzador i interdisciplinari en l'aula, el professorat pot fomentar un aprenentatge més profund, significatiu i transferible, preparant a l'alumnat per a enfrontar els desafiaments del món real i contribuir de manera activa i responsable a la societat.

- **L'orientació professional i acadèmica:**

  L'orientació professional i acadèmica és un procés integral que té com a objectiu ajudar a l'alumnat a explorar els seus interessos, habilitats i metes personals i professionals, i a prendre decisions informades sobre la seua educació i el seu futur laboral. Aquesta orientació proporciona suport i orientació al llarg de tot el procés educatiu, des de l'educació primària fins a la transició a l'educació superior i la inserció laboral.

  Algunes característiques clau de l'orientació professional i acadèmica inclouen:

  - Autoconeixement:

    Ajudar a l'alumnat a comprendre els seus interessos, valors, fortaleses i àrees de desenvolupament és fonamental per a prendre decisions educatives i professionals encertades. L'orientació professional i acadèmica inclou activitats d'autoavaluació, exploració d'interessos i habilitats, i reflexió sobre metes personals i professionals.

  - Exploració d'opcions educatives i professionals:

    Proporcionar informació sobre les diferents opcions educatives i professionals disponibles, incloent programes d'estudi, institucions educatives, carreres i oportunitats laborals. L'alumnat pot explorar els seus interessos i opcions a través de visites a universitats, xarrades informatives, fires de carreres i activitats de mentoria.

  - Presa de decisions informades:

    Ajudar a l'alumnat a avaluar les seues opcions i prendre decisions informades sobre la seua educació i carrera futura. Açò implica proporcionar informació sobre requisits d'ingrés, oportunitats de finançament, perspectives laborals i tendències del mercat laboral, així com recolze en la planificació de trajectòries educatives i professionals.

  - Desenvolupament d'habilitats per a l'ocupació:

Preparar a l'alumnat per a l'èxit en el món laboral proporcionant orientació sobre el desenvolupament d'habilitats per a l'ocupació, com a habilitats de comunicació, treball en equip, resolució de problemes, lideratge i gestió del temps. Açò pot incloure tallers de desenvolupament d'habilitats, pràctiques laborals, programes de mentoria i preparació per a entrevistes.

- Recolze en la transició educativa i laboral:

  Brindar suport i orientació durant les transicions educatives i professionals, com la transició de l'educació secundària a l'educació superior, l'elecció d'una carrera, la cerca d'ocupació i l'adaptació a l'entorn laboral. Els serveis d'orientació poden incloure assessorament individualitzat, recursos d'informació, xarxes de contactes i seguiment continu després de la graduació.

L'orientació professional i acadèmica és fonamental per a ajudar a l'alumnat a prendre decisions educatives i professionals que s'alineen amb els seus interessos, habilitats i metes personals, i que els permeten aconseguir el seu màxim potencial en l'àmbit educatiu i laboral.

– **L'avaluació com a part fonamental del procés d'ensenyament-aprenentatge:**

L'avaluació és una part fonamental del procés d'ensenyament-aprenentatge que té com a objectiu mesurar el progrés i l'assoliment del alumnat en relació amb els objectius d'aprenentatge establits. A més de mesurar el rendiment acadèmic, l'avaluació compleix diverses funcions importants en el procés educatiu:

- Retroalimentació per a l'aprenentatge:

  L'avaluació proporciona retroalimentació valuosa a l'alumnat sobre el seu acompliment, ajudant-ho a identificar les seues fortaleses i àrees de millora. Aquesta retroalimentació oportuna i específica els permet realitzar ajustos en el seu aprenentatge i millorar contínuament.

- Guia per a l'ensenyament:

  Els resultats de l'avaluació proporcionen informació al professorat sobre el nivell de comprensió i domini de l'alumnat en relació amb els objectius d'aprenentatge. Açò permet al professorat ajustar el seu ensenyament, identificar àrees que necessiten major èmfasi i adaptar les seues estratègies pedagògiques per a satisfer les necessitats individuals de l'alumnat.

- Promoció de l'aprenentatge autònom:

  En involucrar a l'alumnat en el procés d'avaluació, es fomenta la seua responsabilitat i autoreflexió sobre el seu propi aprenentatge. L'alumnat

aprèn a establir metes, monitorar el seu progrés i prendre mesures per a millorar el seu acompliment acadèmic.

- Mesurament de l'assoliment d'objectius:

  L'avaluació permet determinar si l'alumnat ha aconseguit els objectius d'aprenentatge establits. Açò proporciona informació important sobre l'efectivitat del pla d'estudis i la qualitat de l'ensenyament, i orienta la presa de decisions per a futures millores.

- Avaluació formativa i sumativa:

  L'avaluació pot ser formativa, centrada en el procés d'aprenentatge i dissenyada per a proporcionar retroalimentació contínua i suport per al desenvolupament de l'alumnat, o sumativa, centrada en el resultat final de l'aprenentatge i dissenyada per a mesurar el nivell d'assoliment de l'alumnat en un moment determinat.

Perquè l'avaluació siga efectiva, és important que siga vàlida, confiable, equitativa i transparent.

– **Gradualitat i progressió:**

La gradualitat i la progressió són dos principis fonamentals en el disseny i la implementació d'activitats d'ensenyament i aprenentatge. Aquests principis se centren en la idea que l'aprenentatge és un procés continu que es desenvolupa de manera gradual al llarg del temps, amb la introducció progressiva de conceptes, habilitats i complexitat cognitiva.

- Gradualitat:

  La gradualitat es refereix al principi de dividir el contingut d'aprenentatge en unitats més xicotetes i manejables, que es presenten i es dominen de manera incremental i seqüencial. Açò permet a l'alumnat assimilar i consolidar els conceptes bàsics abans d'avançar cap a nivells de major complexitat. La gradualitat facilita el procés d'aprenentatge en evitar sobrecarregar a l'alumnat amb massa informació o dificultat al mateix temps, i els permet construir una base sòlida de coneixements i habilitats abans d'avançar a nivells més avançats.

- Progressió:

  La progressió es refereix al principi de seqüenciar les activitats d'aprenentatge de manera que hi haja una progressió natural de dificultat i complexitat al llarg del temps. Açò implica dissenyar activitats i tasques que desafien gradualment a l'alumnat a mesura que desenvolupa les seues habilitats i competències. La progressió pot manifestar-se en diferents

formes, com l'augment gradual de la complexitat dels problemes plantejats, l'aprofundiment en els conceptes presentats o l'ampliació de les habilitats aplicades.

- **Context del centre.**

  El context del centre educatiu es refereix a l'entorn més ampli en el qual es troba la institució educativa i que influeix en el seu funcionament, cultura, recursos i relacions amb la comunitat. Aquest context pot incloure factors tant interns com a externs que impacten en l'experiència educativa del alumnat i en l'efectivitat de l'ensenyament i l'aprenentatge.

  Alguns aspectes importants del context del centre educatiu inclouen:

  - Ubicació geogràfica:

    La ubicació física del centre educatiu pot tenir un impacte significatiu en el seu context. Els centres situats en àrees urbanes poden enfrontar desafiaments diferents als situats en àrees rurals, com a accés a recursos, diversitat cultural, infraestructura i seguretat.

  - Demografia estudiantil:

    La composició demogràfica de la població estudiantil, incloent factors com l'origen ètnic, socioeconòmic, lingüístic i cultural, pot influir en les necessitats i experiències de l'alumnat, així com en les pràctiques pedagògiques i de suport necessàries per a satisfer les seues necessitats.

  - Recursos i finançament:

    El context del centre educatiu inclou els recursos disponibles, com el personal docent i de suport, l'equipament, les instal·lacions físiques, el pressupost i els programes de finançament disponibles. Aquests recursos poden variar segons el context socioeconòmic i les polítiques de finançament educatiu.

  - Cultura escolar i clima institucional:

    La cultura escolar es refereix a les normes, valors, creences i pràctiques compartides pels membres de la comunitat escolar, incloent estudiants, personal docent, administratiu i famílies. El clima institucional es refereix a l'ambient emocional i relacional del centre educatiu, que pot afectar el benestar i el rendiment de l'alumnat.

  - Relacions amb la comunitat:

    El centre educatiu interactua amb el seu entorn comunitari, incloent famílies, organitzacions locals, empreses, institucions culturals i governamentals.

Aquestes relacions poden influir en el suport, la col·laboració i els recursos disponibles per al centre educatiu, així com en les oportunitats d'aprenentatge i enriquiment per a l'alumnat .

En comprendre i considerar el context del centre educatiu, el professorat i líders escolars poden prendre decisions informades i dissenyar estratègies pedagògiques i de gestió que responguen a les necessitats i característiques específiques de la comunitat escolar. Açò contribueix a crear un ambient educatiu inclusiu, equitatiu i efectiu que promoga l'èxit acadèmic i el benestar de tot l'alumnat.

A més del context del centre educatiu, és important considerar el context del sector productiu i de l'entorn laboral en dissenyar programes educatius i activitats d'orientació professional. Aquests aspectes afigen una dimensió addicional al procés educatiu en connectar la formació acadèmica amb les necessitats i demandes del món laboral. Alguns aspectes rellevants a considerar són:

- Tendències i demandes del mercat laboral:

  És important comprendre les tendències actuals i les projeccions futures del mercat laboral en termes d'indústries emergents, habilitats demandades i perfils professionals més sol·licitats. Açò pot influir en la selecció d'àrees d'estudi, especialitats i programes de formació oferits pel centre educatiu.

- Col·laboració amb empreses i ocupadors:

  Establir aliances i col·laboracions amb empreses i ocupadors locals i regionals pot proporcionar oportunitats per a la realització de pràctiques laborals, passanties, visites industrials i projectes de col·laboració. Açò permet a l'alumnat adquirir experiència pràctica, desenvolupar habilitats rellevants i establir connexions amb el món laboral.

- Evolució tecnològica i digitalització:

  L'avanç tecnològic i la digitalització estan transformant ràpidament l'entorn laboral, creant noves oportunitats i desafiaments en termes de competències digitals, habilitats tècniques i adaptabilitat. Els programes educatius han d'incorporar el desenvolupament d'habilitats digitals i la familiarització amb tecnologies emergents per a preparar a l'alumnat per al mercat laboral del futur.

- Necessitats de formació i capacitació:

  Identificar les necessitats de formació i capacitació de la força laboral local pot guiar el disseny de programes educatius que siguen rellevants i efectius per a preparar a l'alumnat per a ocupacions disponibles en la regió. Açò pot

implicar la consulta amb empreses i ocupadors per a comprendre els seus requeriments i expectatives en termes d'habilitats i competències laborals.

En considerar el context del sector productiu i de l'entorn laboral, els centres educatius poden dissenyar programes de formació més alineats amb les necessitats del mercat laboral i proporcionar a l'alumnat les habilitats i competències necessàries per a tenir èxit en les seues futures carreres professionals. Açò contribueix a millorar l'ocupació de l'alumnat i a enfortir la connexió entre l'educació i el món laboral.

4.2 Estratègies metodològiques.

Principalment, s'utilitzaran les següents estratègies metodològiques:

- **Estratègies expositives.**

  Les estratègies expositives són tècniques utilitzades pel professorat per a presentar informació de manera clara, organitzada i comprensible al alumnat. Aquestes estratègies se centren en la transmissió efectiva de coneixements, conceptes o procediments mitjançant l'explicació verbal, la demostració visual i altres recursos didàctics.

  Algunes de les estratègies expositives més comunes inclouen:

  - Conferències:

    La conferència és una forma tradicional de presentar informació verbalment a l'alumnat. El professorat explica conceptes, teories o processos de manera sistemàtica i organitzada, utilitzant presentacions, pissarres o recursos audiovisuals per a recolzar l'exposició. És important mantenir l'atenció de l'alumnat a través de la varietat en la presentació i la interacció amb l'audiència.

  - Classes magistrals:

    Similar a les conferències, les classes magistrals són presentacions formals en les quals el docent explica i analitza un tema en profunditat. No obstant açò, les classes magistrals solen ser més dinàmiques i participatives, involucrant a l'alumnat en debats, discussions o activitats interactives per a fomentar una comprensió més profunda del contingut.

  - Demostracions:

    Les demostracions impliquen la presentació pràctica de conceptes o procediments mitjançant exemples concrets o exercicis pràctics. Açò pot incloure la realització d'experiments, la demostració de tècniques

específiques o la resolució de problemes en temps real, la qual cosa ajuda a l'alumnat a visualitzar i comprendre millor el contingut presentat.

- Ús de recursos visuals:

  Els recursos visuals, com a gràfics, diagrames, mapes conceptuals o videos, poden ajudar a complementar l'exposició verbal del professorat i facilitar la comprensió de l'alumnat. Aquests recursos poden utilitzar-se per a il·lustrar conceptes abstractes, mostrar relacions entre idees o proporcionar exemples concrets que reforcen l'aprenentatge.

- Exemplificació:

  L'exemplificació implica l'ús d'exemples específics i rellevants per a il·lustrar conceptes o principis abstractes. Els exemples poden provenir de la vida real, de l'experiència personal del docent o de casos pràctics relacionats amb el contingut del curs, la qual cosa ajuda a l'alumnat a connectar la teoria amb la pràctica i a aplicar els conceptes apresos a situacions concretes.

En utilitzar estratègies expositives de manera efectiva, el professorat pot facilitar el procés d'ensenyament-aprenentatge, proporcionant a l'alumnat una base sòlida de coneixements i habilitats que poden aplicar en diversos contextos.

– **Aprenentatge Cooperatiu:**

L'aprenentatge cooperatiu és una estratègia pedagògica en la qual l'alumnat treballa en grups xicotets per a aconseguir metes d'aprenentatge comuns. A diferència de l'aprenentatge competitiu o individualista, en l'aprenentatge cooperatiu, l'alumnat col·labora entre si per a aconseguir l'èxit acadèmic, compartint recursos, idees i habilitats.

Aquesta estratègia promou la interdependència positiva, on cada membre del grup és responsable de l'aprenentatge propi i del dels altres. Es fomenta la participació equitativa, de manera que tot l'alumnat contribueix al treball en equip i té l'oportunitat d'expressar les seues idees. A més, es promouen habilitats socials com la comunicació efectiva, la resolució de conflictes i el treball en equip.

L'aprenentatge cooperatiu pot implementar-se de diverses formes, com el treball en parelles, grups de discussió, projectes col·laboratius o aprenentatge basat en problemes. L'objectiu principal és crear un ambient de suport mutu on l'alumnat se senta motivat a aprendre conjuntament i es beneficie de les diferents perspectives i experiències del reste.

4.3 Activitats.

En totes les **unitats didàctiques** utilitzarem el següent esquema d'actuació:

- **Introducció.**

  Mitjançant una classe magistral el professor o professora introduirà els continguts bàsics de la unitat didàctica. Les explicacions, que se sustentaran principalment en exemples, utilitzaran recursos variats. Si afavorirà la participació de l'alumnat perquè puga expressar els seus dubtes i opinions.

  Així mateix, si fóra necessari, es realitzarà una demostració de les habilitats o tècniques necessàries associades a la unitat didàctica.

- **Activitat X.**

  Explicació de l'activitat X.

- **Activitat I.**

  Explicació de l'activitat I.

- **Activitats d'ampliació.**

  En totes les unitats didàctiques, es proposaran activitats d'ampliació per a aprofundir en aspectes relacionats amb els resultats d'aprenentatge associats a la unitat didàctica.

- **Activitats de reforç.**

  En cadascuna de les unitats didàctiques, es proposaran activitats de reforç perquè l'alumnat que haja tingut algun tipus de dificultat en el procés d'ensenyament-aprenentatge puga adquirir els resultats d'aprenentatge associats a la unitat didàctica.

Així mateix, les **sessions** del mòdul professional s'estructuraran de la següent manera:

1. El professor o professora realitzarà un breu resum de les activitats realitzades en la sessió anterior.
2. El professor o professora explicarà els objectius de la sessió així com les activitats d'ensenyament-aprenentatge que es van a realitzar.
3. Realització de les activitats proposades: exposició de continguts, demostració d'habilitats o tècniques, realització del projecte o realització de cas d'estudi.
4. Al final de la sessió, el professor o professora realitzarà una síntesi de les activitats realitzades durant la sessió i indicarà què aspectes són essencials per a la pròxima sessió.

4.4 Recursos generals.

En totes les unitats didàctiques s'utilitzaran els següents recursos didàctics:

- Recursos personals:
  - Professorat titular.
- Recursos organitzatius:
  - Aula.
  - Taller.
  - Biblioteca.
- Recursos materials:
  - Equipament:
    - Maquinari:
      - Ordinadors.
      - Servidors.
    - Programari:
      - Entorn de treball: Lliurex
    - Recursos TIC:
      - Centre Digital Col·laboratiu:
        - Plataforma d'aprenentatge Aules.
        - Microsoft Office 365.
        - Microsoft Teams.
    - Documentació:
      - Documentació elaborada pel professorat.
      - Pàgines web.
      - Presentacions.
      - Vídeo-tutorials.

En l'apartat *13.1. Annex I: Desenvolupament de les unitats didàctiques*, per a cada unitat didàctica, s'indica els recursos específics que s'utilitzaran.

4.5 Agrupaments.

S'utilitzaran els següents tipus d'agrupament:

- **Gran grup o grup classe:**

Tots l'alumnat participen com un sol grup, compartint els mateixos objectius, continguts i activitats d'ensenyament-aprenentatge.

S'utilitzarà aquest tipus d'agrupament amb estratègies metodològiques expositives, per a introduir els continguts essencials; o demostratives, per a mostrar les habilitats i tècniques associades a la seqüència didàctica corresponent i també per realitzar el projecte intermodular.

Per tant, aquest tipus d'agrupament s'utilitzarà majoritàriament a l'inici i a la finalització de les unitats didàctiques i per realitzar el projecte intermodular.

- **Treball en equip:**

  L'alumnat s'agruparà en equips de dos o tres persones.

  Aquest tipus d'agrupament s'utilitzarà amb estratègies metodològiques en les quals la col·laboració i la cooperació siga part essencial del procés d'ensenyament-aprenentatge:

  - Aprenentatge Basat en Projectes (ABP).
  - Aprenentatge Cooperatiu.

- **Treball individual:**

  L'alumnat realitza les activitats de manera individual, de forma autònoma o amb l'ajuda del professorat.

  Aquest tipus d'agrupament s'utilitzarà amb estratègies metodològiques en les quals l'alumnat haja d'interioritzar aprenentatges i desenvolupar habilitats bàsiques, en les quals es treballaran essencialment continguts i es realitzaran exercicis o activitats bàsiques.

5 PROCEDIMENT D'AVALUACIÓ I DE QUALIFICACIÓ.

5.1 Activitats d'avaluació, instruments d'avaluació i criteris d'avaluació.

El procediment d'avaluació té les següents finalitats[13]:

- Regular el procés d'aprenentatge competencial de l'alumnat mitjançant l'avaluació objectiva i enfocada a l'obtenció de les competències associades als diferents mòduls professionals, a través de la consecució dels resultats d'aprenentatge d'acord amb els criteris d'avaluació associats per a cadascun d'ells prenent com a referència els objectius, expressats en els resultats d'aprenentatge d'acord amb els criteris d'avaluació associats per a cadascun d'ells.
- Informar dels assoliments de l'alumnat al final d'un procés d'aprenentatge competencial per a la seua certificació.
- Implementar una avaluació contínua, formativa i integradora que ajude a l'alumnat a adquirir autonomia i saber acte regular-se.
- Promoure l'ús generalitzat d'instruments, tècniques i eines o assistents de l'avaluació variats, diversos i adaptats a les diferents situacions d'aprenentatge i metodologies, permetent la valoració objectiva del procés d'avaluació per competències i la qualificació.

L'avaluació tindrà un caràcter continu, formatiu i integrador durant tot el procés d'ensenyament de l'alumnat i estarà enfocada a l'obtenció de les competències associades als diferents mòduls professionals, prenent com a referència els objectius, expressats en els resultats d'aprenentatge, d'acord amb els criteris d'avaluació associats per a cadascun d'ells. A més, serà flexible en temps i recursos adaptant-se als diferents ritmes d'aprenentatge i característiques de l'alumnat.

En tot procés d'avaluació i qualificació podem diferenciar tres elements bàsics: activitats d'avaluació, instruments d'avaluació i instruments de qualificació.

Les **activitats d'avaluació** concreten el procediment que es va a utilitzar per a arreplegar informació del procés d'aprenentatge de l'alumnat. Són productes, evidències o acompliments avaluables, en diferents i variats formats i suports que ens aporten informació concreta susceptible de ser analitzada.

En totes les unitats didàctiques s'utilitzaran un subconjunt de les següents activitats d'avaluació:

- Observació sistemàtica:

13 Nova ordre d'avaluació (art. 3 i seg.)

- Participació, intervenció i aportació en les dinàmica diària de la classe.
- Acompliment de diferents destreses.

– Intervenció amb i entre l'alumnat:
  - Diàlegs, oberts i guiats.
  - Presentacions.
  - Realització d'entrevistes.
  - Participació en assemblees, col·loquis o debats.
  - Participació en jocs de rol.
  - Qüestionaris d'autoavaluació.
  - Qüestionaris de coavaluació.
  - Formalització de contractes d'avaluació o d'aprenentatge.
– Anàlisi de processos, tasques i produccions de l'alumnat:
  - Proves obertes.
  - Proves de correcció objectiva.
  - Exercicis.
  - Pràctiques.
  - Projectes.
  - Estudis de cas.
  - Informes.
  - Treballs.
  - Mapes conceptuals, esquemes, resums o diagrames.
  - Construcció de maquetes o dissenys tècnics.
  - Desenvolupament de demostracions.
  - Proves d'execució tècnica.
  - Presentacions digitals.
  - Exposicions orals.
  - Quadern de treball.

- Portafolis
- Diari d'aprenentatge.
- Enregistrament d'àudio o d'audiovisuals.

Els **instruments d'avaluació** són les eines que, una vegada analitzades les activitats d'avaluació, ens permeten valorar els processos i els resultats d'aprenentatge de l'alumnat.

L'instrument d'avaluació proporciona una estructura que permet la recol·lecció de dades de l'acompliment de l'estudiant d'una manera sistemàtica i consistent.

En totes les unitats didàctiques s'utilitzarà un subconjunt dels següents instruments d'avaluació:

- Llista de control.
- Escala de valors.
- Rúbrica.

Aquests instruments d'avaluació seran **instruments de qualificació** quan s'utilitzen per a assignar una qualificació numèrica a l'acompliment de l'alumnat.

5.2 Avaluacions.

Es realitzaran tres tipus de sessions d'avaluació[14]: inicial, parcial i final.

5.2.1 Avaluació inicial.

Abans de la finalització del primer mes lectiu del curs, es realitzarà una sessió d'avaluació inicial amb els següents propòsits:

- Conèixer les característiques, competències i la formació prèvia de l'alumnat.
- Conèixer l'experiència professional prèvia relacionada amb el perfil professional per a situar-ho i orientar-ho.
- Ajustar les programacions didàctiques a partir de la informació arreplegada en els dos apartats anteriors.

L'avaluació inicial de l'alumnat es realitzarà per tot l'equip docent, sent el tutor o tutora el responsable de coordinar tot el procés.

En l'avaluació inicial no s'emetrà cap qualificació.

14 O d'avaluació (art. 18)

5.2.2 Avaluacions parcials.

En finalitzar cada trimestre, es realitzarà una avaluació parcial, de caràcter informatiu, en les quals s'avaluarà el progrés de l'alumnat en la consecució dels resultats d'aprenentatge i les competències professionals, personals i socials.

En les sessions d'avaluació parcials, s'analitzarà tant la progressió de cada estudiant de manera individual, com a global del grup, amb l'objectiu de prendre decisions que afavorisquen el desenvolupament de les competències.

Així mateix, haurà d'avaluar-se la pràctica docent per a adequar les estratègies metodològiques a les necessitats detectades.

En les sessions d'avaluació parcials s'informarà a cada estudiant mitjançant una qualificació numèrica, entre 1 i 10.

La informació proporcionada a l'alumnat o a les seues famílies en les avaluacions parcials ha de considerar-se com una part del procés d'avaluació contínua amb l'únic objectiu de proporcionar informació de retroalimentació útil per a la millora del procés d'aprenentatge de l'alumnat.

En les avaluacions parcials s'informarà únicament dels resultats d'aprenentatge avaluats i qualificats de manera completa en el trimestre corresponent.

Les qualificacions de les avaluacions parcials no s'utilitzaran en cap cas per al càlcul de la qualificació final del mòdul professional.

5.2.3 Avaluació final ordinària.

L'avaluació final es realitza una vegada finalitzat el període formatiu del mòdul professional, assignant per a cada estudiant una qualificació numèrica, entre 1 i 10.

L'objectiu d'aquesta sessió és comprovar el grau en què l'alumnat ha aconseguit els resultats d'aprenentatge i les competències professionals, personals i socials associades al mòdul professional.

5.2.3.1.1 Alumnat que no haja perdut el dret a l'avaluació contínua.

En l'avaluació final ordinària, per a l'alumnat que no haja perdut el dret a l'avaluació contínua, s'aplicaran els criteris de qualificació establits en l'apartat 5.6 Criteris de qualificació, utilitzant per a açò les qualificacions obtingudes al llarg del curs.

5.2.3.1.2 Alumnat que haja perdut el dret a l'avaluació contínua.

L'alumnat que haja perdut el dret a l'avaluació contínua, abans de l'avaluació final, haurà d'avaluar-se de tots els resultats d'aprenentatge utilitzant, principalment, les següents activitats d'avaluació:

- Prova oberta
- Prova de correcció objectiva

Per al càlcul de la qualificació final del mòdul professional s'aplicaran els criteris de qualificació establits en l'apartat 5.6 Criteris de qualificació, utilitzant per a açò únicament les qualificacions obtingudes en aquestes activitats d'avaluació.

5.2.4 Avaluació final extraordinària.

Hi haurà una convocatòria extraordinària en Juny, versant en aquest cas una prova oberta i un altra de correcció objectiva sobre tots els continguts del mòdul. Serà requisit per a fer aquestes proves presentar les activitats exercicis o projectes proposats pel professorat per a aquesta mateixa data.

En l'avaluació extraordinària l'alumnat haurà d'avaluar-se de tots els resultats d'aprenentatge utilitzant, principalment, les següents activitats d'avaluació:

- Prova oberta
- Prova de correcció objectiva

Per al càlcul de la qualificació final del mòdul professional s'aplicaran els criteris de qualificació establits en l'apartat 5.6 Criteris de qualificació, utilitzant per a açò únicament les qualificacions obtingudes en aquestes activitats d'avaluació.

Excepcionalment, l'alumnat que tinga 3 resultats d'aprenentatge o menys suspesos podrà recuperar únicament els resultats d'aprenentatge suspesos.

5.2.4.1 Classes de repàs

En el tercer trimestre es realitzaran algunes hores (2 o 3) de repàs setmanals. Serviran a l'alumnat per a preparar la prova oberta i la prova de correcció objectiva extraordinària i també per a intentar pujar les qualificacions de les activitats realitzades durant el curs. Es pot oferir també la possibilitat de realitzar un projecte global que supose un percentatge de la qualificació final extraordinària.

5.3 Informació a l'alumnat o, si escau, a les famílies del procediment d'avaluació i qualificació.

El professorat informarà a l'alumnat i a les seues famílies, en el cas d'alumnat menor d'edat, del procediment d'avaluació i qualificació en els següents moments:

- Inici de curs:
  - Elements curriculars del mòduls professionals, especialment, els següents:
    - Competències professionals, personals i socials.

- Objectius generals.
- Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació.
- Continguts.

- Relació entre els diferents elements curriculars.
- Ponderació de cada resultat d'aprenentatge per al càlcul de qualificació final del mòdul professional.
- Per a cada resultat d'aprenentatge, ponderació de cada criteri d'avaluació per al càlcul de la qualificació del resultat d'aprenentatge.
- Per a cada criteri d'avaluació, instruments d'avaluació o evidències que s'aplicaran.

– A l'inici de cada resultat d'aprenentatge:
  - Breu recordatori dels criteris d'avaluació i dels instruments d'avaluació que s'utilitzaran amb els seus percentatges.

– Durant el desenvolupament de cada resultat d'aprenentatge:
  - Retroalimentació a través d'orientacions, correccions i seguiment de les seues produccions per a dur a terme una avaluació formativa i formadora.

– En finalitzar cada resultat d'aprenentatge o cada avaluació parcial:
  - Per a cada resultat d'aprenentatge treballat, qualificació obtinguda i, en cas de ser inferior a 5, informació rellevant per a la seua recuperació (activitats d'avaluació a desenvolupar, instruments d'avaluació i moments en els quals es realitzarà la recuperació).

– En finalitzar la sessió d'avaluació final ordinària:
  - Informe de recuperació dels RA pendents de superació amb indicacions de les activitats necessàries per a recuperar-los, així com la naturalesa i característiques dels instruments d'avaluació que s'utilitzaran en el període de recuperació.

5.4 Pèrdua del dret a l'avaluació contínua.

L'avaluació tindrà un caràcter continu, formatiu i integrador durant tot el procés d'ensenyament de l'alumnat[15].

15 Nova ordre d'avaluació (art. 8)

L'alumnat que supere el 15% d'inassistència de forma injustificada (diferents a motius laborals, malaltia o valoracions pròpies a criteri dels centres o departaments), perdrà el dret a l'avaluació contínua.

El professorat notificarà a l'alumnat quan arribe al 10% d'inassistència injustificada de la possibilitat de pèrdua de l'avaluació contínua.

En el present mòdul professional, que té una durada de **35 hores**, l'alumnat serà informat de la possibilitat de la pèrdua d'avaluació continua quan arribe a les **23 hores** d'inassistència injustificada i perdrà el dret a l'avaluació contínua quan arribe a les **35 hores** d'inassistència injustificada.

5.5 Procediment i criteris de recuperació.

Únicament l'alumnat **que no haja perdut el dret a l'avaluació contínua** podrà acollir-se a aquest pla de recuperació.

El procediment de recuperació serà el següent:

- Si l'alumnat ha suspès **4 o més resultats d'aprenentatge (unitats de treball)**, no ha assolit els objectius del mòdul professional. Així i tot, se li donarà una última oportunitat en forma de prova oberta i prova de correcció objectiva final de tots els resultats d'aprenentatge o unitats formatives desenvolupades durant el curs abans de l'avaluació ordinària on haurà de demostrar que, contràriament al que s'ha vist fins al moment, sí que ha assolit els objectius del curs.
- Si l'alumnat ha suspès **3 o menys resultats d'aprenentatge (unitats de treball)**, se li faran proves obertes i proves de correcció objectiva de recuperació abans de l'avaluació ordinària. Aquestes proves substituiran la qualificació obtinguda en el seu moment per les proves equivalents. La qualificació de les activitats realitzades durant el curs no es recupera i continua vigent per a realitzar la mitjana ponderada. Una vegada realitzades les recuperacions, per a aprovar necessitarà complir les condicions generals.

5.6 Criteris de qualificació.

5.6.1 Càlcul de la qualificació.

La qualificació del mòdul professional s'obté d'un càlcul ponderat de tots els resultats d'aprenentatge que resumeixen totes les qualificacions obtingudes durant el curs. El curs passat aquestes ponderacions van ser: RA-1 – 19%, RA-2 – 19%, RA-3 – 9%, RA-4 – 15%, RA-5 – 10%, RA-6 – 9%, RA-7 – 14% i RA-8 – 5%.

El mòdul professional està dividit en 7 unitats de treball que corresponen a cadascun dels resultats d'aprenentatge i la part corresponent del RA8, tots els RA s'avalúen individualment.

El **RA8** (“Compleix les normes de prevenció de riscos laborals i de protecció ambiental...”) es treballa **transversalment** en totes les UT, adaptant els criteris d’avaluació a la naturalesa de les activitats.
La seva avaluació es realitza de manera **contínua** mitjançant l’observació directa, rúbriques d’actitud i fulls de seguiment de seguretat i bones pràctiques.

El càlcul de la qualificació d'un resultat d'aprenentatge es realitzarà a partir de la mitjana ponderada de les qualificacions dels criteris d'avaluació (CA), atenent al seu nivell de rellevància.

En l'apartat 5.6.2. Ponderació dels resultats d'aprenentatge i dels criteris d'avaluació s'estableix la ponderació de cada criteri d'avaluació.

El càlcul de la qualificació d'un criteri d’avaluació es realitzarà a partir de la mitjana ponderada de les qualificacions de tots els instruments de qualificació (IQ) que computen en aquest criteri d’avaluació. Aquests instruments de qualificació podran ser proves obertes, proves de correcció objectiva i activitats pràctiques. La mitjana ponderada de tots aquests valors dels instruments de qualificació establirà un valor numèric que qualificarà el CA en un valor numèric (entre 0 i 10) i aquesta dada s’usarà més endavant per calcular el grau d’acompliment del RA associat i que també tindrà un valor numèric entre 0 i 10.

Per a comptabilitzar cada RA en el còmput total de la qualificació del mòdul cal tindre un valor mínim d’un 4 de grau d’acompliment en cadascun dels RA. Si és així, el mòdul es supera o aprova si computant tots els RA qualificats es té un grau d’acompliment amb un valor d’un 5 com a mínim.

Si no es supera el mòdul, l’alumnat podrà recuperar o incrementar el valor numèric dels RA que o bé no superen el 4 per poder establir la mitjana ponderada o bé tot i superar el 4 per fer la mitjana ponderada, el seu valor resulta insuficient per poder arribar al 5 del total que s’ha establit com a valor mínim.

Aquesta recuperació dels RA amb els seus CA es realitzarà abans de l’avaluació ordinària amb els instruments d’avaluació o de qualificació més pertinents segons els CA amb menys grau d’acompliment obtingut i que seran els que caldrà que recupere i que es tornaran a qualificar. Aquests IA o IQ podran ser: bé exàmens en forma de prova escrita amb exercicis a desenvolupar i prova objectiva tipus test, bé proves pràctiques on l’alumnat realitzarà un muntatge d’equips, bé ambdues tipus de proves combinades.

Cas de no superar el mòdul en l’avaluació ordinària, l’alumnat haurà de recuperar el mòdul en l’avaluació extraordinària, S’establiran classes de repàs i també un pla de recuperació personalitzat per a l’alumnat on s’incidirà en l’aprenentatge dels CA amb menor grau d’acompliment i en la qualificació dels mateixos amb els IA o IQ més pertinents.

5.6.2 Ponderació dels resultats d'aprenentatge i dels criteris d'avaluació.

RA 1			**RA 2**			**RA 3**			**RA 4**			**RA 5**			**RA 6**			**RA 7**			**RA 8**		
19%			**19%**			**9%**			**15%**			**10%**			**9%**			**14%**			**5%**		
CA	**N**	**%**	**CA**	**N**	**%**	**CA**	**N**	**%**	**CA**	**N**	**%**	**CA**	**N**	**%**	**CA**	**N**	**%**	**CA**	**N**	**%**	**CA**	**N**	**%**
a	3	15	a	2	11	a	2	12	a	2	13	a	2	14	a	1	11	a	2	13	a	3	15
b	2	10	b	2	11	b	2	12	b	2	13	b	2	14	b	2	22	b	2	13	b	3	15
c	2	10	c	2	11	c	2	12	c	3	19	c	2	14	c	2	22	c	2	13	c	3	15
d	2	10	d	2	11	d	2	12	d	2	13	d	3	21	d	1	11	d	2	13	d	2	10
e	3	15	e	3	16	e	2	12	e	2	13	e	3	21	e	2	22	e	2	13	e	2	10
f	1	5	f	3	16	f	2	12	f	3	19	f	2	14	f	1	11	f	3	19	f	2	10
g	3	15	g	3	16	g	3	18	g	2	13							g	3	19	g	2	10
h	2	10	h	2	11	h	2	12													h	3	15
i	1	5																					
J	1	5																					

Taula 1: RA: resultat d'aprenentatge; CA: criteri d'avaluació; N: nivell (1, bàsic; 2, intermedi; 3, avançat); %: pes de cada CA per al càlcul de la qualificació del RA (NA: No Avaluat/Qualificat).

5.6.3 Altres consideracions

Si un alumne o alumna participa en la còpia parcial o completa d'un instrument d'avaluació obtindrà la qualificació de zero en el corresponent instrument de qualificació.

Si un alumne o alumna, sense motiu justificat, lliura fora de termini un instrument d'avaluació obtindrà la qualificació de zero en el corresponent instrument de qualificació.

6 MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ.

El professorat del mòdul professional, haurà de participar de forma activa en dos aspectes en relació a la resposta educativa per a la inclusió[16]:

- La organització de la resposta educativa en els centres docents, en el marc de l'educació inclusiva, amb la finalitat de garantir l'accés, la participació, la permanència i el progrés de tot l'alumnat, com a nucli del dret fonamental a l'educació i des dels principis de qualitat, igualtat d'oportunitats, equitat i accessibilitat universal.
- La detecció de les barreres a la inclusió, la identificació de les necessitats específiques de suport educatiu i les necessitats de compensació de desigualtats, en l'àmbit educatiu i administratiu.

La resposta educativa per a la inclusió en un centre educatiu s'organitza en quatre nivells[17]:

- *Primer nivell de resposta*: es dirigeix a tota la comunitat educativa i a les relacions del centre amb l'entorn sociocomunitari i ho constitueixen les mesures que impliquen els processos de planificació, la gestió general i l'organització dels suports del centre.
- *Segon nivell de resposta*: es dirigeix a tot l'alumnat del grup-classe i ho constitueixen les mesures generals programades per a un grup-classe que impliquen suports ordinaris.
- *Tercer nivell de resposta*: ho constitueixen les mesures dirigides a l'alumnat que requereix una resposta diferenciada, individualment o en grup, que impliquen suports ordinaris addicionals.
- *Quart nivell de resposta:* ho constitueixen les mesures dirigides a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu que requereix una resposta personalitzada i individualitzada de caràcter extraordinari que implique suports especialitzats addicionals.

Així mateix, els centres, en les programes de formació professional, facilitaran itineraris adaptats als diferents ritmes i possibilitats d'aprenentatge de cada alumna i alumne, amb una organització que permeta les adaptacions, la provisió de suports materials o personal d'accés i les mesures flexibles que possibiliten la consecució dels objectius encaminats a l'obtenció total o parcial de la titulació[18].

16 D 104/2018, de 27 de juliol (art. 1)
17 D 104/2018, de 27 de juliol (art. 14)
18 D 104/2018, de 27 de juliol (art. 27)

En compliment de l'indicat anteriorment, en aquesta programació didàctica, dentre del **segon nivell** de resposta educativa per a la inclusió, en totes les unitats didàctiques, es plantejaran activitats específiques de dos tipus:

- *Activitats de reforç*, per a l'alumnat que no ha aconseguit els objectius ni desenvolupat les competències associades a la unitat didàctica.
- *Activitats d'ampliació*, per a l'alumnat que, una vegada aconseguits els objectius i les competències associades a la unitat didàctica, vulga ampliar els seus coneixements i les seues capacitats.

Així mateix, en l'apartat 6*. Elements transversals*, s'inclouran actuacions que fomenten la igualtat, la convivència, la salut i el benestar.

Igualment, dins del **tercer nivell** de resposta educativa per a la inclusió, es realitzaran adequacions personalitzades de la programació didàctica per a l'alumnat que necessite una resposta diferenciada respecte al grup-classe[19]. Aquestes adequacions es realitzaran en coordinació amb el departament d'Orientació.

Finalment, dins del **quart nivell** de resposta educativa per a la inclusió, sota la supervisió i orientació del departament d'Orientació, el professorat treballarà de manera coordinada amb la resta de l'equip docent per a la detecció, seguiment i atenció d'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu que requerisca una resposta personalitzada i individualitzada de caràcter extraordinari que implique suports especialitzats addicionals.

Dins d'aquest quart nivell, la avaluació es durà a terme tenint en compte les adaptacions necessàries en els processos d'aprenentatge i avaluació, quant a metodologia, ampliació de temps i de recursos de les persones amb necessitats específiques de suport educatiu o formatiu, sense que les mateixes puguen minorar les qualificacions. En aquests casos i quan es detecte un progrés no adequat de la persona en formació, des de la tutoria s'efectuarà seguiment i acompanyament per a assegurar els suports individualitzats necessaris. En el cas d'organitzacions curriculars adaptades, els referents seran els mateixos, és a dir els objectius expressats en resultats d'aprenentatge, els criteris d'avaluació i les competències.

19 O 20/2019, de 30 d'abril (art. 14) i Nova ordre d'avaluació (art. 2)

7 ELEMENTS TRANSVERSALS.

“Tot currículum de la formació professional tindrà per objectiu facilitar el desenvolupament formatiu professional de les persones, promovent la seua formació integral, contribuint al desenvolupament de la seua personalitat en totes les seues dimensions, així com a l'enfortiment econòmic del país, del teixit productiu i el seu posicionament en la nova economia, a partir de la qualificació de la població activa i de la satisfacció de les seues necessitats formatives a mesura que es produeixen.

A tal fi haurà d'incorporar continguts culturals, científics, tecnològics i organitzatius, així com continguts vinculats a la digitalització, la defensa de la propietat intel·lectual i industrial, la sostenibilitat, la innovació i recerca aplicada, l'emprenedoria, la versatilitat tecnològica, les habilitats per a la gestió de la carrera professional, les relacions laborals, la prevenció de riscos laborals i mediambientals, la responsabilitat professional, les habilitats interpersonals, els valors cívics, la participació ciutadana i la igualtat efectiva entre homes i dones”[20].

En concret, en el desenvolupament curricular d'aquest mòdul professional, s'incorporaran els següents elements transversals:

- Capacitat per al treball individual.
- Capacitat per al treball en equip.
- Capacitat per a avaluar de manera crítica el treball desenvolupat.
- Capacitat d'aprendre de manera permanent, contínua i autònoma.
- Capacitat per a l'ús de llengües estrangeres, en concret, l'anglès.

20 EL 3/2022, de 31 de març (art. 13.a)

8 ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES I EXTRAESCOLARS.

No es realitzaran activitats complementàries o extraescolars específiques d'aquest mòdul professional, sinó que l'alumnat participarà en les activitats organitzades de manera conjunta per tot el professorat del departament didàctic de la família professional.

9 NORMES D'ORGANITZACIÓ, FUNCIONAMENT I CONVIVÈNCIA.

9.1 Prevenció de riscos laborals.

Pel que fa a la prevenció de riscos laborals, cal considerar que l'àmbit laboral més comú d'aquests tècnics seran les oficines i centres de procés de dades. Alguns dels principals riscos i les mesures de prevenció són:

Riscos	Mesures preventives
Postures incorrectes	- Situar l'alçada de la cadira de manera que, recolzant la mà sobre la taula, l'avantbraç quedi en posició horitzontal - Els peus han de recolzar perfectament a terra - El respatller de la cadira ha de ser recte i gradual en alçada
Il·luminació incorrecta. Fatiga visual	- El tauler de la taula ha de ser de color clar - Les superfícies de treball no han de ser brillants sinó mates - La llum ha d'entrar preferiblement pel costat esquerre - Les lluminàries han de proporcionar un nivell d'il·luminació constant i adequat a la tasca
Caigudes i cops per bolcades de cadires	- No seure només sobre la vora davantera del seient - En sòls lliscants, prestar atenció als desplaçaments involuntaris de la cadira - Regular el seient i respatller d'acord amb la persona que la faci servir
Pantalles de visualització de dades: ● Malestars de cap ● Molèsties oculars ● Dolors d'espatlles, braços...	- La pantalla ha de permetre el gir i inclinacions - Bon contrast entre caràcters i fons - Distància recomanable l'ull a la pantalla: 45-60 cm - Lluminària entre 300-500 lux - Temperatura entre 22-24 º C

Riscos	Mesures preventives
	- Humitat relativa entre 50 i 60% - Soroll: no sobrepassar els 55 db
Ritme de treball: fatiga física i mental	- Realitzar lleugers moviments i exercicis per relaxar la musculatura del coll i esquena - Realitzar pauses curtes de descans - Organització del treball evitant puntes
Descàrrega elèctrica per mal estat de les instal·lacions o els aparells	- Revisió periòdica d'instal·lacions i equips per especialistes - No sobrecarregar endolls - No utilitzar allargadors en mal estat - En cas de dubte o avaria avisar un electricista

9.2 Normes d'aules i tallers.

9.2.1 Aula d'informàtica.

Les normes bàsiques són:

- Ús adequat del maquinari.
- No es pot usar el telèfon mòbil.
- No es pot menjar ni beure.

9.2.2 Taller de xarxes de computadors.

Les normes bàsiques són:

- Ús adequat del maquinari.
- No es pot usar el telèfon mòbil.
- No es pot menjar ni beure.

9.2.3 Taller de muntatge i manteniment d'equips.

Les normes bàsiques són:

- Ús adequat del maquinari.
- No es pot usar el telèfon mòbil.
- No es pot menjar ni beure.

9.2.4 Aula d'emprenedoria.

Les normes bàsiques són:

- Ús adequat del maquinari.
- No es pot usar el telèfon mòbil.
- No es pot menjar ni beure.

9.3 Normes d'ús d'equipament.

9.3.1 Equipament informàtic.

Les normes bàsiques són:

- Tractar l'equipament sense pegar-li colps ni forçar els connectors.
- No es pot pintar ni ratllar l'equipament.

9.3.2 Equipament didàctic.

Les normes bàsiques són:

- Tractar l'equipament sense pegar-li colps.
- No es pot pintar ni ratllar l'equipament.

10 AVALUACIÓ DE LA PRÀCTICA DOCENT A TRAVÉS D'INDICADORS D'ÈXIT.

La avaluació de la pràctica docent té com a objectiu fonamental garantir la qualitat i eficàcia de l'ensenyament, promovent la millora contínua tant del professorat com del procés d'ensenyament-aprenentatge en el seu conjunt.

L'avaluació de la pràctica docent es realitzarà mitjançant dos instruments:

1. Autoavaluació realitzada pel professorat.
2. Enquesta de satisfacció de l'alumnat amb l'activitat docent.

10.1 Autoavaluació realitzada pel professorat.

El professor o professora, trimestralment, mitjançant un procés reflexiu, realitzarà una autoavaluació de la seua pràctica docent a partir de les següents competències i indicadors[21]:

INDICADORS		**Nivell de satisfacció**				
Nº	**Descripció**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
1. Competència per a la planificació i gestió educativa						
a	) Participa activament en l'elaboració de projectes de centre.					
b)	Dissenya per competències la programació d'aula.					
c)	Elabora unitats didàctiques i projectes interdisciplinaris que promoguen el desenvolupament de competències.					
d)	Utilitza materials didàctics que recolzen l'aprenentatge.					
e)	Distribueix de manera equilibrada el temps entre les diverses tasques docents (treball d'aula, preparació de materials, planificació, tasques burocràtiques…).					
2. Competència per a la gestió i implementació del currículum.						
a)	Aplica metodologies que promoguen que l'alumnat siga actiu durant l'aprenentatge.					

21 Martínez-Izaguirre, M., Yániz-Álvarez d'Eulate, C. i Villardón-Gallego, L. (2018). *Autoavaluació i reflexió docent per a la millora de la competència professional del professorat en la societat del coneixement.* XARXA. Revista d'Educació a Distància, 56. http://www.um.es/ead/red/56/martinez_et_al.pdf

INDICADORS		Nivell de satisfacció				
Nº	**Descripció**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
b)	Realitza activitats que promoguen la cooperació entre l'alumnat.					
c)	Adapta les activitats a la diversitat de l'alumnat.					
d)	Planteja activitats amb diferents solucions possibles.					
e)	Dissenya activitats la resolució de les quals requerisca l'ús de les TIC.					
f)	Idea activitats que requerisquen l'ús de recursos en diferents llengües.					
g)	Promou en l'aula un clima de confiança.					
h)	Potencia la participació de l'alumnat en classe.					
i)	Dissenya activitats que desperten en l'alumnat interès per aprendre.					
j)	Dirigeix i dinamitza el treball d'aula.					
k)	Guia a l'alumnat en la realització de tasques d'aprenentatge.					
l)	Vincula l'aprenentatge a situacions reals o realistes simulades.					
m)	Integra a les famílies i altres agents de la comunitat educativa com recolze en les activitats d'aprenentatge.					
n)	Respon a situacions noves o imprevistes.					
3. Competència per a l'avaluació educativa.						
a)	Usa tècniques i instruments d'avaluació que orienten a l'alumnat per al desenvolupament de competències.					
b)	Utilitza l'avaluació per a afavorir l'aprenentatge.					
c)	Avalua el nivell de competències prenent com a referència els resultats d'aprenentatge i els criteris d'avaluació prèviament definits.					
d)	Empra tècniques d'avaluació que permeten avaluar					

INDICADORS		Nivell de satisfacció				
Nº	**Descripció**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
	l'acompliment de l'alumnat.					
e)	Empra tècniques i instruments d'avaluació coherents amb les metodologies d'aprenentatge emprades.					
f)	Ajuda a l'alumnat a reflexionar sobre les tasques realitzades perquè millore el seu aprenentatge.					
g)	Comunica adaptant-se a les persones interessades (alumnat, família, centre educatiu i administració) els resultats de l'avaluació.					
h)	Fomenta en l'alumnat l'autoavaluació i l'avaluació entre companys.					
4. Competència en orientació i tutoria.						
a)	Detecta les necessitats de l'alumnat per a orientar-los individual i en grup de forma eficaç.					
b)	Afavoreix que l'alumne o alumna es conega i desenvolupe un concepte ajustat de si mateix.					
c)	Desenvolupa dinàmiques que fomenten en l'alumnat la confiança en si mateix i el reconeixement dels seus assoliments.					
d)	Promou la coordinació educativa amb les famílies.					
e)	Aplica activitats que afavorisquen entre l'alumnat una actitud positiva cap a la diversitat.					
f)	Ajuda a l'alumnat a conèixer i controlar l'expressió de les seues emocions.					
g)	Aprofita els conflictes del grup i de l'entorn pròxim per a desenvolupar habilitats socials i actituds prosociales.					
h)	Col·labora en activitats que oferisquen un servei a la comunitat per a promoure la participació social de l'alumnat.					
5. Competència per a l'aprenentatge i per a la recerca i la innovació.						

INDICADORS		Nivell de satisfacció				
Nº	**Descripció**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
a)	Modifica l'acció docent a partir de la reflexió sobre el propi acompliment professional.					
b)	Reflexiona sobre el propi exercici professional per a detectar punts forts i àrees de millora.					
c)	Analitza els resultats d'aprenentatge de l'alumnat per a millorar la pròpia docència.					
d)	Està al dia amb els continguts de les disciplines, en metodologies i en recursos didàctics.					
e)	Realitza la formació que li ajude a millorar la docència.					
f)	Està al tant de l'oferta formativa existent per a professorat en actiu.					
g)	Cerca recursos en diferents mitjans (fòrums, revistes…) per a aplicar-los en la tasca docent.					
h)	Participa en projectes pedagògics innovadors.					
i)	Comparteix amb col·legues les pròpies experiències docents.					
j)	Participa en reunions o fòrums sobre innovacions i experiències docents.					
6. Competència ètica i compromís professional.						
a)	Reflexiona sobre les conseqüències que tenen les seues actuacions docents en el desenvolupament de l'alumnat.					
b)	És conscient de la influència de la seua actuació com a docent sobre la realitat social pròxima.					
c)	Garanteix la confidencialitat i el bon ús dels resultats obtinguts per l'alumnat en les avaluacions.					
d)	Té com a referència el marc legal que regeix la seua professió.					
e)	Respecta els aspectes confidencials de la seua professió.					

INDICADORS		Nivell de satisfacció				
Nº	**Descripció**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
f)	Actua com a model de respecte i consideració cap a totes les persones.					
g)	Actua de manera justa, equitativa i respectuosa amb l'alumnat, les famílies i el professorat.					
h)	Evita qualsevol forma de discriminació cap a l'alumnat, les famílies i els companys/as.					
7. Competència per a la coordinació docent i treball en equip en la comunitat educativa.						
a)	Assumeix les finalitats educatives del centre en què treball.					
b)	Treballa amb els membres de l'equip docent en el desenvolupament i avaluació de les competències contemplades en la programació.					
c)	Comparteix amb la resta de l'equip docent normes, pautes de funcionament en l'aula i el centre, així com mètodes d'ensenyament-aprenentatge.					
d)	Avalua les competències bàsiques de l'alumnat compartint tècniques i informació amb altres docents.					
e)	Participa activament en els equips docents als quals pertany.					
f)	Acorda i respecta normes de funcionament entre el professorat i les famílies.					
8. Competència per a la gestió eficaç de les emocions i la creació de climes de confiança.						
a)	Regula i gestiona eficaçment les pròpies emocions en l'aula.					
b)	Dedica temps a la resolució de problemes que sorgisquen en qualsevol situació educativa.					
c)	Es relaciona bé amb els seus companys/as.					
d)	Controla les pròpies emocions en les tasques realitzades					

INDICADORS		Nivell de satisfacció				
Nº	**Descripció**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
	en col·laboració amb altres agents educatius (companys/as, famílies).					
e)	Maneja l'estrès davant situacions quotidianes d'aquesta professió.					
f)	Genera hàbits que promoguen el seu benestar en el treball.					

Nivell de satisfacció: (1) Totalment en desacord; (2) Alguna cosa en desacord; (3) D'acord; (4) Molt d'acord; i (5) Totalment d'acord.

10.2 Enquesta de satisfacció de l'alumnat amb l'activitat docent.

El professorat realitzarà una enquesta de satisfacció de l'alumnat amb l'activitat docent en dos moments: en finalitzar el primer trimestre, per a detectar què aspectes s'han de millorar durant el curs; i en finalitzar el curs escolar, per a realitzar una avaluació completa del procés d'ensenyament-aprenentatge.

En concret, l'alumnat, de manera voluntària, contestarà la següent enquesta:

INDICADORS		Nivell de satisfacció				
Nº	**Descripció**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
1	El professor o professora explica a l'inici del curs escolar la programació didàctica, incidint en l'organització per unitats didàctiques i en els criteris de qualificació.					
2	El professor o professora, a l'inici de cada unitat didàctica, explica les activitats d'ensenyament-aprenentatge que es realitzaran durant la unitat didàctica i informa del procediment d'avaluació i qualificació.					
3	Els materials d'estudi elaborats i recomanats pel professor o professora són útils per a desenvolupar les tasques.					
4	Vostè, com a estudiant, té fàcil accés a les instal·lacions, serveis, recursos materials, equipaments tecnològics.					
5	El volum de treball que implica aquest mòdul professional					

	s'ajusta al previst en la programació didàctica.					
6	Les classes s'ajusten al previst en la programació didàctica del mòdul professional.					
7	El professor o professora aporta documentació de suport (esquemes, gràfics, diagrames, enllaços web, llibres, articles, etc.).					
8	El professor o professora compleix amb l'horari de classes establit per a l'assignatura.					
9	Les diferents tasques que es realitzen faciliten el desenvolupament de competències i l'assoliment dels objectius.					
10	El professor o professora utilitza adequadament els recursos didàctics (ordinador, pissarra, projector, Internet, plataforma Aules, etc.)					
11	El professor o professora resol amb claredat els dubtes i preguntes que formula l'alumnat.					
12	Es realitzen la majoria de les activitats d'aprenentatge previstes en la programació didàctica.					
13	El professor o professora dóna la possibilitat de realitzar consultes i mostra disposició a ajudar al alumnat en l'estudi del mòdul professional.					
14	El professor o professora comprova durant el desenvolupament de les classes el grau de comprensió sobre el mòdul professional.					
15	El professor o professora realitza el seguiment i assessora sobre les activitats a realitzar.					
16	Els instruments d'avaluació i qualificació utilitzats en el mòdul professional s'ajusten als establits en la programació didàctica.					
17	El professor o professora utilitza diferents eines per a avaluar i qualificar l'aprenentatge de l'alumnat.					
18	Els instruments d'avaluació i qualificació s'ajusten a les activitats d'ensenyament-aprenentatge realitzades en					

	classe.					
19	Considera que s'estan aconseguint els objectius programats del mòdul professional.					
20	Considera que el treball realitzat pel professor o professora està contribuint a aconseguir els objectius programats del mòdul professional.					
21	Considera que l'organització del mòdul professional en les unitat didàctiques és l'adequada per a desenvolupar el currículum del mòdul professional.					
22	Considera que la proposta de temporalització que figura en la programació didàctica es correspon amb el treball realitzat per a aconseguir els objectius de l'assignatura.					
23	En general, està satisfet o satisfeta amb la labor docent de professor o professora.					

Nivell de satisfacció: (1) Totalment en desacord; (2) Alguna cosa en desacord; (3) D'acord; (4) Molt d'acord; i (5) Totalment d'acord.

11 PUBLICITAT DE LA PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA.

En la primera sessió del curs, el professorat explicarà els aspectes més rellevants de la programació didàctica:

- Competències professionals, personals i socials.
- Objectius generals.
- Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació.
- Unitats didàctiques.
- Metodologia didàctica.
- Avaluació i qualificació.

La programació didàctica s'enviarà per correu electrònic a l'alumnat i a les seues famílies, en el cas d'alumnat menor d'edat, es publicarà en el curs corresponent de la plataforma Aules i en la pàgina web de l'Institut (https://portal.edu.gva.es/iesbetxi).

12 ANNEXOS.

12.1 Annex I: Desenvolupament de les unitats de treball.

El present mòdul professional s'organitzarà en les següents unitats didàctiques:

UT1	Normes de prevenció
UT2	Paràmetres elèctrics
UT2	Components d’un equip microinformàtic
UT4	Muntatge d’un equip informàtic
UT5	Instal·lació de programari
UT6	Manteniment informàtic
UT7	Manteniment de perifèrics

12.1.1 UT1. Components d'un equip microinformàtic

UT1_*Components d'un equip microinformàtic*

Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació

RA 1 **Selecciona els components d'integració d'un equip microinformàtic estàndard, descrivint les seues funcions i comparant prestacions de diferents fabricadores.**

a) S'han descrit els blocs que componen un equip microinformàtic i les seues funcions.
b) S'ha reconegut l'arquitectura de busos.
c) S'han descrit les característiques dels tipus de microprocessadors (freqüència, tensions, potència, sòcols, entre altres).
d) S'ha descrit la funció dels dissipadors i ventiladors.
e) S'han descrit les característiques i utilitats més importants de la configuració de la placa base.
f) S'han avaluat tipus de xassís per a la placa base i la resta de components.
g) S'han identificat i manipulat els components bàsics (mòduls de memòria, discos fixos i les seues controladores, suports de memòries auxiliars, entre altres).
h) S'ha analitzat la funció de l'adaptador gràfic i el monitor.
i) S'han identificat i manipulat diferents adaptadors (gràfics, LAN, mòdems, entre altres).
j) S'han identificat els elements que acompanyen a un component d'integració (documentació, controladors, cables i utilitats, entre altres).

RA 8 **Compleix les normes de prevenció de riscos laborals i de protecció ambiental, identificant els riscos associats, les mesures i equips per a previndre'ls.**

e) S'ha relacionat la manipulació de materials, eines i màquines amb les mesures de seguretat i protecció personal requerits.
f) S'han identificat les possibles fonts de contaminació de l'entorn ambiental.
g) S'han classificat els residus generats per a la seua retirada selectiva.
h) S'ha valorat l'ordre i la neteja d'instal·lacions i equips com a primer factor de prevenció de riscos.

Continguts

C 1 Identificació dels blocs funcionals d'un sistema microinformàtic

C 2 Funcionalitat dels components de les plaques base

C 3 Anàlisi del mercat de components d'equips microinformàtics

C 8 Protecció i seguretat de les dades

C 10 Compliment de les normes de prevenció de riscos laborals i protecció ambiental

Activitats d'ensenyament-aprenentatge
Es desenvoluparan totes aquelles activitats d'ensenyament-aprenentatge necessàries per garantir que l'alumnat adquirisca les competències professionals, personals i socials associades al mòdul, i aconseguisca els criteris d'avaluació establerts en cada resultat d'aprenentatge. Les activitats programades inclouran tant sessions teòriques com pràctiques, adaptades al ritme i a les necessitats de l'alumnat, amb l'objectiu d'assegurar una progressió adequada en l'assoliment dels resultats d'aprenentatge. Per al procés d'avaluació i qualificació s'utilitzaran **diferents instruments d'avaluació**, com ara rúbriques, fulls de registre d'observació, proves escrites, qüestionaris, treballs aplicats i evidències pràctiques, d'acord amb els criteris d'avaluació definits per cada unitat formativa. D'aquesta manera, es garantirà una avaluació **objectiva, contínua, formativa i integradora**, orientada a la comprovació del grau d'assoliment dels resultats d'aprenentatge i competències professionals corresponents al mòdul.
Recursos didàctics
– Documentació sota llicències d'accés lliure (GNU i Creative Commons). – Guies i anotacions elaborades pel professorat. – Internet
Activitats de reforç
Elaboració d'esquemes i/o resums d'aquelles parts a reforçar, junt en activitats específiques i/o vídeos explicatius del criteri o activitat a assolir.
Activitats d'ampliació
Es programen dues activitats que engloben tot resultat d'aprenentatge amb un nivell de dificultat superior a la resta d'activitats.

12.1.2 UT2. Muntatge d'un equip informàtic

UT2. MUNTATGE D'UN EQUIP INFORMÀTIC

Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació

RA 2 **Assembla un equip microinformàtic, interpretant plans i instruccions del fabricant aplicant tècniques de muntatge.**

a) S'han seleccionat les eines i útils necessaris per a l'acoblat d'equips microinformàtics.
b) S'ha interpretat la documentació tècnica de tots els components a acoblar.
c) S'ha determinat el sistema d'obertura / tanque del xassís i els diferents sistemes de fixació per a acoblar-desencadellar els elements de l'equip.
d) S'han acoblat diferents conjunts de placa base, microprocessador i elements de refrigeració en diferents models de xassissos, segons les especificacions donades.
e) S'han acoblat els mòduls de memòria RAM, els discos fixos, les unitats de lectura / gravació en suports de memòria auxiliar i altres components.
f) S'han configurat paràmetres bàsics del conjunt accedint a la configuració de la placa base.
g) S'han executat utilitats de revisió i diagnòstic per a verificar les prestacions del conjunt acoblat.
h) S'ha realitzat un informe de muntatge.

RA 8 **Compleix les normes de prevenció de riscos laborals i de protecció ambiental, identificant els riscos associats, les mesures i equips per a previndre'ls.**

a) S'han identificat els riscos i el nivell de perillositat que suposen la manipulació dels materials, eines, útils, màquines i mitjans de transport.
b) S'han operat les màquines respectant les normes de seguretat.
c) S'han identificat les causes més freqüents d'accidents en la manipulació de materials, eines, màquines de tall i conformat, entre altres.
d) S'han descrit els elements de seguretat (proteccions, alarmes, passos d'emergència, entre altres) de les màquines i els equips de protecció individual (calçat, protecció ocular, indumentària, entre altres) que s'han d'emprar en les diferents operacions de muntatge i manteniment.
e) S'ha relacionat la manipulació de materials, eines i màquines amb les mesures de seguretat i protecció personal requerits.
h) S'ha valorat l'ordre i la neteja d'instal·lacions i equips com a primer factor de prevenció de riscos.

Continguts

C 4 Acoblament d'equips microinformàtics:
C 10 Compliment de les normes de prevenció de riscos laborals i protecció ambiental

Activitats d'ensenyament aprenentatge

Es desenvoluparan totes aquelles activitats d'ensenyament-aprenentatge necessàries per garantir que l'alumnat adquirisca les competències professionals, personals i socials associades al mòdul, i aconseguisca els criteris d'avaluació establerts en cada resultat d'aprenentatge.

Les activitats programades inclouran tant sessions teòriques com pràctiques, adaptades al ritme i a les necessitats de l'alumnat, amb l'objectiu d'assegurar una progressió adequada en l'assoliment dels resultats d'aprenentatge.

Per al procés d'avaluació i qualificació s'utilitzaran **diferents instruments d'avaluació**, com ara rúbriques, fulls de registre d'observació, proves escrites, qüestionaris, treballs aplicats i evidències pràctiques, d'acord amb els criteris d'avaluació definits per cada unitat formativa.

D'aquesta manera, es garantirà una avaluació **objectiva, contínua, formativa i integradora**, orientada a la comprovació del grau d'assoliment dels resultats d'aprenentatge i competències professionals corresponents al mòdul.Presentació de la unitat didàctica: resultats d'aprenentatge, criteris d'avaluació, continguts, activitats d'ensenyament-aprenentatge, criteris de qualificació i durada programada.

Exposicions orals mitjançant projeccions alternant amb activitats pràctiques.

Realització d'una prova escrita en la qual s'avaluaran tots els criteris d'avaluació del resultat d'aprenentatge.

Recursos didàctics

- Documentació sota llicències d'accés lliure (GNU i Creative Commons).
- Guies i anotacions elaborades pel professorat.
-

Activitats de reforç

Elaboració d'esquemes i/o resums d'aquelles parts a reforçar, junt en activitats específiques i/o vídeos explicatius del criteri o activitat a assolir.

Activitats d'ampliació

Es plantegen dues activitats que engloben tot resultat d'aprenentatge amb un nivell de dificultat superior a la resta d'activitats.

12.1.3 UT3. Paràmetres elèctrics

UT 3. PARÀMETRES ELÈCTRICS

Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació

RA 3 **Mesura paràmetres elèctrics, identificant el tipus de senyal i relacionant-la amb les seues unitats característiques.**

a) S'ha identificat el tipus de senyal a mesurar amb l'aparell corresponent.
b) S'ha seleccionat la magnitud, el rang de mesura i s'ha connectat l'aparell segons la magnitud a me-surar.
c) S'ha relacionat la mesura obtinguda amb els valors típics.
d) S'han identificat els blocs d'una font d'alimentació (F.A.) per a un ordinador personal.
e) S'han enumerat les tensions proporcionades per una F.A. típica.
f) S'han mesurat les tensions en F.A. típiques d'ordinadors personals.
g) S'han identificat els blocs d'un sistema d'alimentació ininterrompuda.
h) S'han mesurat els senyals en els punts significatius d'un SAI.

RA 8 **Compleix les normes de prevenció de riscos laborals i de protecció ambiental, identificant els riscos associats, les mesures i equips per a previndre'ls.**

a) S'han identificat els riscos i el nivell de perillositat que suposen la manipulació dels materials, eines, útils, màquines i mitjans de transport.
d) S'han descrit els elements de seguretat (proteccions, alarmes, passos d'emergència, entre altres) de les màquines i els equips de protecció individual (calçat, protecció ocular, indumentària, entre altres) que s'han d'emprar en les diferents operacions de muntatge i manteniment.
f) S'han identificat les possibles fonts de contaminació de l'entorn ambiental.

Continguts

C 5 Mesura de paràmetres elèctrics

C 10 Compliment de les normes de prevenció de riscos laborals i protecció ambiental

Activitats d'ensenyament aprenentatge

Es desenvoluparan totes aquelles activitats d'ensenyament-aprenentatge necessàries per garantir que l'alumnat adquirisca les competències professionals, personals i socials associades al mòdul, i aconseguisca els criteris d'avaluació establerts en cada resultat d'aprenentatge.

Les activitats programades inclouran tant sessions teòriques com pràctiques, adaptades al ritme i a les necessitats de l'alumnat, amb l'objectiu d'assegurar una progressió adequada en l'assoliment dels resultats d'aprenentatge.

Per al procés d'avaluació i qualificació s'utilitzaran **diferents instruments d'avaluació**, com ara rúbriques, fulls de registre d'observació, proves escrites, qüestionaris, treballs aplicats i evidències pràctiques, d'acord amb els criteris d'avaluació definits per cada unitat formativa.

D'aquesta manera, es garantirà una avaluació **objectiva, contínua, formativa i integradora**, orientada a la comprovació del grau d'assoliment dels resultats d'aprenentatge i competències professionals corresponents al mòdul.Presentació de la unitat didàctica: resultats d'aprenentatge, criteris d'avaluació, continguts, activitats d'ensenyament-aprenentatge, criteris de qualificació i durada programada.

Exposicions orals mitjançant projeccions alternant amb activitats pràctiques.

Realització d'una prova escrita en la qual s'avaluaran tots els criteris d'avaluació del resultat d'aprenentatge.

Recursos didàctics

- Documentació sota llicències d'accés lliure (GNU i Creative Commons).
- Guies i anotacions elaborades pel professorat.

Activitats de reforç

Elaboració d'esquemes i/o resums d'aquelles parts a reforçar, junt en activitats específiques i/o vídeos explicatius del criteri o activitat a assolir.

Activitats d'ampliació

Es plantegen dues activitats que engloben tot resultat d'aprenentatge amb un nivell de dificultat superior a la resta d'activitats.

12.1.4 UT4. Manteniment informàtic

UT 4. MANTENIMENT INFORMÀTIC

Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació

RA 4 **Manté equips informàtics interpretant les recomanacions dels fabricants i relacionant les dis-funcions amb les seues causes.**

a) S'han reconegut els senyals acústics i/o visuals que avisen de problemes en el maquinari d'un equip.
c) S'han identificat i solucionat avaries típiques d'un equip microinformàtic (mala connexió de components, incompatibilitats, problemes en discos fixos, brutícia, entre altres).
e) S'ha verificat la compatibilitat dels components substituïts.
g) S'han elaborat informes d'avaria (reparació o ampliació).

RA 8 **Compleix les normes de prevenció de riscos laborals i de protecció ambiental, identificant els riscos associats, les mesures i equips per a previndre'ls.**

a) S'han identificat els riscos i el nivell de perillositat que suposen la manipulació dels materials, eines, útils, màquines i mitjans de transport.
b) S'han operat les màquines respectant les normes de seguretat.
c) S'han identificat les causes més freqüents d'accidents en la manipulació de materials, eines, màquines de tall i conformat, entre altres.
d) S'han descrit els elements de seguretat (proteccions, alarmes, passos d'emergència, entre altres) de les màquines i els equips de protecció individual (calçat, protecció ocular, indumentària, entre altres) que s'han d'emprar en les diferents operacions de muntatge i manteniment.
e) S'ha relacionat la manipulació de materials, eines i màquines amb les mesures de seguretat i protecció personal requerits.
f) S'han identificat les possibles fonts de contaminació de l'entorn ambiental.
g) S'han classificat els residus generats per a la seua retirada selectiva.
h) S'ha valorat l'ordre i la neteja d'instal·lacions i equips com a primer factor de prevenció de riscos.

Continguts

C 6 Manteniment d’equips microinformàtics

C 10 Compliment de les normes de prevenció de riscos laborals i protecció ambiental

Activitats d'ensenyament aprenentatge

Per al procés d’avaluació i qualificació s’utilitzaran **diferents instruments d’avaluació**, com ara rúbriques, fulls de registre d’observació, proves escrites, qüestionaris, treballs aplicats i evidències pràctiques, d’acord amb els criteris d’avaluació definits per cada

unitat formativa.

D'aquesta manera, es garantirà una avaluació **objectiva, contínua, formativa i integradora**, orientada a la comprovació del grau d'assoliment dels resultats d'aprenentatge i competències professionals corresponents al mòdul.Presentació de la unitat didàctica: resultats d'aprenentatge, criteris d'avaluació, continguts, activitats d'ensenyament-aprenentatge, criteris de qualificació i durada programada.

Exposicions orals mitjançant projeccions alternant amb activitats pràctiques.

Realització d'una prova escrita en la qual s'avaluaran tots els criteris d'avaluació del resultat d'aprenentatge.

Recursos didàctics

- Documentació sota llicències d'accés lliure (GNU i Creative Commons).
- Guies i anotacions elaborades pel professorat.
-

Activitats de reforç

Elaboració d'esquemes i/o resums d'aquelles parts a reforçar, junt en activitats específiques i/o vídeos explicatius del criteri o activitat a assolir.

Activitats d'ampliació

Es plantegen dues activitats que engloben tot resultat d'aprenentatge amb un nivell de dificultat superior a la resta d'activitats.

12.1.5 UT5. Instal·lació de programari

UD 5. INSTAL·LACIÓ DE PROGRAMARI

Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació

RA 5 **Instal·la programari en un equip informàtic utilitzant una imatge emmagatzemada en un suport de memòria i justificant el procediment a seguir**

a) S'ha reconegut la diferència entre una instal·lació estàndard i una preinstal·lació de programari.

c) S'han inicialitzat equips des de diferents suports de memòria auxiliar.

e) S'han restaurat imatges sobre el disc fix des de diferents suports.

Continguts

C 7 Instal·lació de programari

Activitats d'ensenyament aprenentatge

Per al procés d'avaluació i qualificació s'utilitzaran **diferents instruments d'avaluació**, com ara rúbriques, fulls de registre d'observació, proves escrites, qüestionaris, treballs aplicats i evidències pràctiques, d'acord amb els criteris d'avaluació definits per cada unitat formativa.

D'aquesta manera, es garantirà una avaluació **objectiva, contínua, formativa i integradora**, orientada a la comprovació del grau d'assoliment dels resultats d'aprenentatge i competències professionals corresponents al mòdul.Presentació de la unitat didàctica: resultats d'aprenentatge, criteris d'avaluació, continguts, activitats d'ensenyament-aprenentatge, criteris de qualificació i durada programada.

Exposicions orals mitjançant projeccions alternant amb activitats pràctiques.

Realització d'una prova escrita en la qual s'avaluaran tots els criteris d'avaluació del resultat d'aprenentatge.

Recursos didàctics

- Documentació sota llicències d'accés lliure (GNU i Creative Commons).
- Guies i anotacions elaborades pel professorat.

—
Activitats de reforç
Elaboració d’esquemes i/o resums d’aquelles parts a reforçar, junt en activitats específiques i/o vídeos explicatius del criteri o activitat a assolir.
Activitats d'ampliació
Es plantegen dues activitats que engloben tot resultat d’aprenentatge amb un nivell de dificultat superior a la resta d’activitats.

12.1.6 UT6. Noves tendències

UT 6. NOVES TENDÈNCIES

Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació

RA 6 **Reconeix noves tendències en l'assemblatge d'equips microinformàtics descrivint els seus avantatges i adaptant-les a les característiques d'ús dels equips.**

a) S'han reconegut les noves possibilitats per a donar forma al conjunt xassís-placa base.

b) S'han descrit les prestacions i característiques d'algunes de les plataformes semiensamblades («barebones») més representatives del moment.

c) S'han descrit les característiques dels ordinadors d'entreteniment multimèdia (HTPC), els xassissos i components específics empleats en el seu acoblat.

d) S'han descrit les característiques diferencials avaluat que demanden els equips informàtics emprats en altres camps d'aplicació específics.

e) S'ha avaluat la presència de la informàtica mòbil com a mercat emergent, amb una alta demanda en equips i dispositius amb característiques específiques: mòbils, PDA, navegadors, entre altres.

f) S'ha avaluat la presència del «modding» com a corrent alternativa a l'acoblat d'equips microinformàtics.

Continguts

C 9 Tendències en el mercat informàtic:

Activitats d'ensenyament aprenentatge

Per al procés d'avaluació i qualificació s'utilitzaran **diferents instruments d'avaluació**, com ara rúbriques, fulls de registre d'observació, proves escrites, qüestionaris, treballs aplicats i evidències pràctiques, d'acord amb els criteris d'avaluació definits per cada unitat formativa.

D'aquesta manera, es garantirà una avaluació **objectiva, contínua, formativa i integradora**, orientada a la comprovació del grau d'assoliment dels resultats d'aprenentatge i competències professionals corresponents al mòdul.Presentació de la unitat didàctica: resultats d'aprenentatge, criteris d'avaluació, continguts, activitats d'ensenyament-aprenentatge, criteris de qualificació i durada programada.

Exposicions orals mitjançant projeccions alternant amb activitats pràctiques.

Realització d'una prova escrita en la qual s'avaluaran tots els criteris d'avaluació del resultat d'aprenentatge.

Recursos didàctics
– Documentació sota llicències d'accés lliure (GNU i Creative Commons). – Guies i anotacions elaborades pel professorat. –
Activitats de reforç
Elaboració d’esquemes i/o resums d’aquelles parts a reforçar, junt en activitats específiques i/o vídeos explicatius del criteri o activitat a assolir.
Activitats d'ampliació
Es plantegen dues activitats que engloben tot resultat d’aprenentatge amb un nivell de dificultat superior a la resta d’activitats.

12.1.7 UT7. Manteniment de perifèrics

UT 7. MANTENIMENT DE PERIFÈRICS

Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació

RA 7 **Manté perifèrics, interpretant les recomanacions dels fabricants d'equips i relacionant disfuncions amb les seues causes**

d) S'han associat les característiques i prestacions dels perifèrics de captura d'imatges digitals, fixes i en moviment amb les seues possibles aplicacions.

e) S'han associat les característiques i prestacions d'altres perifèrics multimèdia amb les seues possibles aplicacions.

Continguts

C 9 Tendències en el mercat informàtic:

Activitats d'ensenyament aprenentatge

Per al procés d'avaluació i qualificació s'utilitzaran **diferents instruments d'avaluació**, com ara rúbriques, fulls de registre d'observació, proves escrites, qüestionaris, treballs aplicats i evidències pràctiques, d'acord amb els criteris d'avaluació definits per cada unitat formativa.

D'aquesta manera, es garantirà una avaluació **objectiva, contínua, formativa i integradora**, orientada a la comprovació del grau d'assoliment dels resultats d'aprenentatge i competències professionals corresponents al mòdul.Presentació de la unitat didàctica: resultats d'aprenentatge, criteris d'avaluació, continguts, activitats d'ensenyament-aprenentatge, criteris de qualificació i durada programada.

Exposicions orals mitjançant projeccions alternant amb activitats pràctiques.

Realització d'una prova escrita en la qual s'avaluaran tots els criteris d'avaluació del resultat d'aprenentatge.

Recursos didàctics

- Documentació sota llicències d'accés lliure (GNU i Creative Commons).
- Guies i anotacions elaborades pel professorat.

Activitats de reforç
Elaboració d'esquemes i/o resums d'aquelles parts a reforçar, junt en activitats específiques i/o vídeos explicatius del criteri o activitat a assolir.
Activitats d'ampliació
Es plantegen dues activitats que engloben tot resultat d'aprenentatge amb un nivell de dificultat superior a la resta d'activitats.

12.2 Annex II: Xarxa Novigi. Ús de metodologies actives en la impartició del mòdul.

En el present mòdul professional s'usaran metodologies actives com ara ACBP (Aprenentatge col·laboratiu basat en projectes) en la impartició de les distintes unitats formatives de les que consta el mòdul professional de Muntatge i manteniment d'equips. L'alumnat s'agruparà per parelles, o en grups més nombrosos depenent de la naturalesa de la activitat i realitzarà les activitats proposades. En cada unitat formativa es canviaran els agrupaments de manera que l'alumnat no coincidirà amb els mateixos companys o companyes.

Institut d'Educació Secundària de Betxí

Programació didàctica

2025/2026

0222 Sistemes operatius monolloc

Família Professional d'Informàtica i Comunicacions

1er SMX – Sistemes operatius monolloc: Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes

1er curs

1 ÍNDEX

1 Introducció. 5
1.1 Identificació. 5
1.2 Justificació. 5
1.2.1 En relació amb el propi document. 5
1.2.2 En relació amb la resta de mòduls professionals. 6
1.2.3 En relació amb l'entorn professional. 7
1.2.4 En relació amb el desenvolupament personal i professional. 8
1.3 Marc normatiu. 8
1.4 Contextualització. 10
1.4.1 Entorn socioeconòmic. 10
1.4.2 Context escolar 10
1.4.3 Característiques de l'alumnat. 11
1.4.4 Infraestructura i recursos educatius. 11
2 introducció al cicle formatiu. 13
2.1 Identificació del títol 13
2.2 Perfil professional. 13
2.3 Competència general. 14
2.4 Competències professionals, personals i socials (CPPS). 14
2.5 Objectius generals (OG). 15
2.6 Relació de qualificacions i unitats de competència. 17
2.7 Entorn professional. 18
3 Desenvolupament curricular. 19
3.1 Durada, ubicació i distribució horària. 19
3.2 Competències professionals, personals i socials (CPPS). 19
3.3 Qualificacions professionals (CP) i unitats de competència (UC). 19
3.4 Objectius generals (OG). 20
3.5 Resultats d'aprenentatge (RA) i criteris d'avaluació (CA). 21
3.6 Continguts (C). 24
3.7 Relació entre les competències professionals, personals i socials (CPPS) i els objectius generals (OG). 25
3.8 Relació entre els objectius generals (OG) i els resultats d'aprenentatge (RA). 26
3.9 Unitats de treball relacionades (UT) amb els resultats d'aprenentatge (RA) i els continguts (C). 27
3.10 Distribució temporal de les unitats de treball. 27
3.11 Llengua aplicada al mòdul. 27
3.12 Pla per al foment de la lectura. 28
3.13 Formació en empresa 28
4 Metodologia didàctica. 30

4.1 Principis metodològics. 30
4.2 Estratègies metodològiques. 43
4.3 Activitats. 45
4.4 Recursos generals. 46
4.5 Agrupaments. 46
5 Procediment d'avaluació i de qualificació. 48
5.1 Activitats d'avaluació, instruments d'avaluació i criteris d'avaluació. 48
5.2 Avaluacions. 50
5.2.1 Avaluació inicial. 50
5.2.2 Avaluacions parcials. 51
5.2.3 Avaluació final ordinària. 51
5.2.3.1.1 Alumnat que no haja perdut el dret a l'avaluació contínua. 51
5.2.3.1.2 Alumnat que haja perdut el dret a l'avaluació contínua. 51
5.2.4 Avaluació final extraordinària. 52
5.2.4.1 Classes de repàs 52
5.3 Informació a l'alumnat o, si escau, a les famílies del procediment d'avaluació i qualificació. 52
5.4 Pèrdua del dret a l'avaluació contínua. 53
5.5 Procediment i criteris de recuperació. 54
5.6 Criteris de qualificació. 54
5.6.1 Càlcul de la qualificació. 54
5.6.2 Ponderació dels resultats d'aprenentatge i dels criteris d'avaluació. 56
5.6.3 Altres consideracions. 57
6 Mesures de resposta educativa per a la inclusió. 58
7 Elements transversals. 60
8 Activitats complementàries i extraescolars. 61
9 Normes d'organització, funcionament i convivència. 62
9.1 Prevenció de riscos laborals. 62
9.2 Normes d'aules i tallers. 63
9.2.1 Aula d'informàtica. 63
9.2.2 Taller de xarxes de computadors. 63
9.2.3 Taller de muntatge i manteniment d'equips. 63
9.2.4 Aula d'emprenedoria. 64
9.3 Normes d'ús d'equipament. 64
9.3.1 Equipament informàtic. 64
9.3.2 Equipament didàctic. 64
10 Avaluació de la pràctica docent a través d'indicadors d'èxit. 65
10.1 Autoavaluació realitzada pel professorat. 65
10.2 Enquesta de satisfacció de l'alumnat amb l'activitat docent. 70

11 Publicitat de la programació didàctica.....73

12 ANNEXOS. 74

12.1 Annex I: Desenvolupament de les unitats de treball. 74

12.1.1 UT1. Sistemes operatius 75

12.1.2 UT2. Màquines virtuals.....77

12.1.3 UT3. Instal·lació de sistemes operatius.....79

12.1.4 UT4. Configuració de sistemes operatius.....81

12.1.5 UT5. Administració de sistemes operatius.....83

12.2 Annex II: Xarxa Novigi. Ús de metodologies actives en la impartició del mòdul. ...85

2 INTRODUCCIÓ.

2.1 Identificació.

Centre educatiu	IES Betxí
Curs acadèmic	2025/2026
Modalitat	Presencial
Família professional	Informàtica i Comunicacions
Títol	Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes
Grau	Cicle Formatiu, que correspon al grau D
Nivell	Formació Professional de Grau Mitjà, que correspon al nivell 2
Mòdul professional	0222 Sistemes operatius monolloc
Curs	1er curs
Durada	133 hores
Carrega lectiva setmanal	4 hores
Professorat	Ángela Martínez Romero

2.2 Justificació.

2.2.1 En relació amb el propi document.

La programació didàctica, a partir dels elements curriculars propis del mòdul professional i de les característiques de l'alumnat, ha de proporcionar una planificació d'activitats d'ensenyament-aprenentatge que contribuïsquen de manera significativa al desenvolupament de les competències associades al mòdul professional i a la consecució dels objectiu generals.

Ha de ser un document obert, permeable als canvis, que s'adapte de manera eficaç i eficient tant a les necessitat de l'alumnat com a situacions no esperades.

És important que l'alumnat conega aquest document i mantinga una posició crítica respecte al desenvolupament del mateix, especialment en el relacionat a la metodologia i als procediments d'avaluació i qualificació.

2.2.2 En relació amb la resta de mòduls professionals.

Aquesta programació didàctica ha de ser coherent amb les de la resta de mòduls professionals del cicle formatiu, per a assegurar la formació integral de l'alumnat. Aquest

procés de coordinació es realitzarà a través de les reunions d'equip docent i de departament didàctic, sent el Projecte Curricular del Cicle Formatiu el document que arreplega els eixos principals d'actuació .

En aquest sentit, el present mòdul professional té una relació directa amb els mòduls professionals següents:

Interdisciplinarietat horitzontal:

- *Muntatge i manteniment d'equips (MME) :* Abans d'instal·lar un sistema operatiu, cal que l'equip estiga correctament muntat i configurat (BIOS, discs, memòria, perifèrics). El SO depèn directament del maquinari reconegut.

Sinergies i aplicació pràctica conjunta:

- Després del muntatge, l'alumnat instal·la el sistema operatiu.
- Es comprova compatibilitat de drivers i versions.
- Activitats seqüenciades: *muntatge → partició de disc → instal·lació de SO*.

- *Aplicacions ofimàtiques (AOF):* Els sistemes operatius proporcionen l'entorn necessari per a la instal·lació i ús d'aplicacions ofimàtiques.

Sinergies i aplicació pràctica conjunta :

- Els exercicis d'instal·lació d'ofimàtica (Word, Excel, etc.) es realitzen sobre el SO configurat en SOM.
- Gestió d'usuaris, permisos i manteniment d'arxius per a documents

- *Xarxes locals: E*El SO és l'eina per configurar adaptadors de xarxa, protocols i proves de connectivitat. .

Interdisciplinarietat vertical:

- *Seguretat Informàtica (SI) :*OM introdueix aspectes bàsics de seguretat: usuaris, permisos, antivirus, actualitzacions i còpies de seguretat. A SI s'aprofundeix en mecanismes avançats. .

- *Sistemes Operatius en Xarxa (SOX) : D*OM és la base per a entendre els sistemes operatius de xarxa. Es treballen conceptes comuns: gestió d'usuaris, fitxers, permisos i seguretat, però a nivell local.
- *Aplicacions Web (AW):*El SO és l'eina per configurar adaptadors de xarxa, protocols i proves de connectivitat.
- *Serveis en Xarxa (SX) :* Necessita un SO base estable i optimitzat per a entorns de servidors.

Així mateix, s'ha de parar atenció a les àrees prioritàries o d'especial interés, existents en la Formació Professional: TIC, idiomes, treball en equip i prevenció de riscos laborals. Pel que fa a les TIC, a l'aula s'utilitzen de manera constant, però sempre s'intentarà aprofitar la possibilitat d'exposar a l'alumnat a les noves tecnologies que sorgisquen i resulten

interessants. Quant als idiomes, en el mòdul de SOM s'utilitzaran habitualment manuals d'usuaris, guies de referències, d'instal·lació ràpida i altres documents en anglés.

També hi haurà activitats en les quals l'alumnat ha de buscar informació o tutorials i hagen de fer-lo en llocs web en anglés si la informació no està disponible en castellà, per la qual cosa la presència dels idiomes a l'aula és constant. El treball en equip està sempre present i es duen a terme multitud d'activitats cooperatives i en les quals s'utilitzen diferents tipus d'agrupaments a fi de promoure la interacció entre l'alumnat. Pel que respecta a la prevenció de riscos laborals, hi ha una unitat didàctica dedicada específicament a aquest tema, i sempre és present durant el desenvolupament del mòdul quan cal manipular maquinari.

2.2.3 En relació amb l'entorn professional.

El desenvolupament d'aquest mòdul professional és fonamental per a la formació de l'alumnat com a Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes perquè, una vegada finalitzats els seus estudis, treballarà, probablement, en empreses del sector del taulell, cartró, taronja o auxiliars, administrant i mantenint sistemes informàtics.

Les línies d'actuació en el procés d'ensenyament-aprenentatge que permeten assolir els objectius del mòdul versaran sobre:

- Instal·lació i configuració de sistemes operatius.
- Gestió i manteniment del sistema.
- Resolució de problemes i suport tècnic.
- Seguretat i protecció del sistema.
- Virtualització i simulació d'entorns.
- Documentació i suport.

2.2.4 En relació amb el desenvolupament personal i professional.

Aquest mòdul contribuirà en gran mesura al desenvolupament integral de l'alumnat. En quant al desenvolupament **professional** la resta de mòduls del segon curs del cicle formatiu estan relacionats directament amb ell i per tant li donarà a l'alumnat una visió de conjunt de tot el cicle formatiu i un sentit general dels aprenentatges adquirits. En quant al desenvolupament **personal** mitjançant l'ús de metodologies actives com ara l'aprenentatge col·laboratiu basat en projectes que s'aplicarà en la impartició del mòdul contribuirà a desenvolupar les «soft skills» o destreses suaus de l'alumnat com ara la capacitat de treballar en equip i amb la col·laboració de la resta de companys i companyes, planificant les tasques a fer per a aconseguir la resolució del projecte en el temps estipulat. Així mateix ajudarà a potenciar les habilitats comunicatives, el compromís i la responsabilitat.

2.3 Marc normatiu.

La publicació de la Llei Orgànica 3/2022, de 31 de març, d'ordenació i integració de la Formació Professional, ha suposat un canvi complet del marc normatiu relacionat amb la Formació Professional. Per tant, fins a la publicació i entrada en vigor de tota la normativa relacionada, hem de tenir en compte que ens trobem en un període de transició.

Tenint en compte l'anterior, aquesta programació didàctica s'ha desenvolupat a partir de la següent normativa estatal i autonòmica:

- Ordenació:
  - **LLEI ORGÀNICA 3/2020, de 29 de desembre**, per la qual es modifica la Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació (BOE núm. 340, de 30/12/2020).
  - **LLEI ORGÀNICA 3/2022, de 31 de març**, d'ordenació i integració de la Formació Professional (BOE núm. 78, de 01/04/2022).
  - **REIAL DECRET 659/2023, de 18 de juliol**, pel qual es desenvolupa l'ordenació del Sistema de Formació Professional (BOE núm. 174, de 22/07/2023).
  - **ORDRE 78/2010, de 27 d'agost**, de la Conselleria d'Educació, per la qual es regulen determinats aspectes de l'ordenació i organització acadèmica dels cicles formatius de Formació Professional del sistema educatiu en l'àmbit territorial de la Comunitat Valenciana (DOGV núm. 6347, de 03/09/2010).
  - **DECRET 74/2013, de 14 de juny,** del Consell, per el que es regula la Formació Professional Dual del sistema educatiu en la Comunitat Valenciana.
  - **ORDRE 5/2022, de 15 de febrer**, de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, per la qual es regulen determinats aspectes de l'ordenació de la Formació Professional Dual del sistema educatiu a la Comunitat Valenciana.
  - **REIAL DECRET 499/2024, de 21 de maig de 2024**, pel que es modifiquen determinats reials decrets per els que s'establixen títols de Formació Professional de grau mitj**à** i es fixen els seus ensenyaments mínims.
  - **RESOLUCIÓ de 17 de juliol de 2025**, de la Secretaria Autonòmica d'Educació i Formació Professional, per la qual es dicten instruccions sobre l'ordenació acadèmica i d'organització de l'activitat docent dels centres de la Comunitat Valenciana que durant el curs 2025-2026 impartisquen Formació Professional de grau D i E (DOGV núm. 10155, de 21/07/202).
- Avaluació:
  - **ORDRE 8/2025, de 22 d'abril**, de la Conselleria d'Educació, Cultura, Universitats i Ocupació, per la qual es regula l'avaluació del procés d'ensenyança-aprenentatge en cicles formatius i cursos d'especialització derivats de la Llei orgànica 3/2022, de 31 de març, d'ordenació i integració de la Formació Professional.

- Títol / Currículum:
  - **REIAL DECRET 1691/2007, de 14 de desembre**, pel qual s'estableix el títol de **Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes** i es fixen els seus ensenyaments mínims (BOE núm. 15, de 17/01/2007).
  - **ORDRE de 29 de juliol 2009**, de la Conselleria d'Educació, per la qual s'estableix per a la Comunitat Valenciana el currículum del cicle formatiu de Grau Mitjà corresponent al títol de **Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes** (DOGV núm. 6094, de 03/09/2009).
  - **DECRET 114/2025, de 29 de juliol**, del Consell, pel qual s'estableixen els currículums dels cicles formatius de grau mitjà i de grau superior de Formació Professional, en aplicació de la Llei orgànica 3/2022, de 31 de març, d'ordenació i integració de la Formació Professional.
- Equitat i inclusió:
  - **DECRET 104/2018, de 27 de juliol**, del Consell, pel qual es desenvolupen els principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià (DOGV núm. 8356, de 07/08/2018).
  - **ORDRE 20/2019, de 30 d'abril**, de la Conselleria d'Educació, Recerca, Cultura i Esport, per la qual es regula l'organització de la resposta educativa per a la inclusió de l'alumnat en els centres docents sostinguts amb fons públics del sistema educatiu valencià (DOGV núm. 8540, de 03/05/2019).

2.4 Contextualització.

2.4.1 Entorn socioeconòmic.

Betxí, és un municipi de la comarca de la plana baixa, província de Castelló, Comunitat Valenciana. Amb una població aproximada de 6,000 habitants, aquest poble es troba envoltat de municipis com Nules, Vall d'Uixò, Vila-real, Onda, Borriana i Castelló.

L'economia local està basada en el cultiu de la taronja i en una industria diversificada on podem trobar principalment magatzems de taronja, industria del cartró i industria taulellera, així com industria auxiliar d'aquestes com tallers mecànics i industria dels sector de serveis.

El mercat laboral a Betxí reflecteix la importància de la recol·lecció de taronja i les necessitats específiques de les empreses que la conformen. La creixent digitalització i automatització dels processos productius ha creat una demanda significativa de professionals altament qualificats en diverses àrees, incloses la informàtica i les comunicacions i les arts gràfiques.

A més, la ciberseguretat s'ha convertit en una prioritat, amb la protecció de dades i sistemes crítics en el centre de les estratègies empresarials. Els experts en seguretat informàtica juguen un paper crucial en la prevenció i resposta a possibles amenaces cibernètiques, garantint la integritat i confidencialitat de la informació.

Les perspectives d'ocupació a Betxí i la seua regió són prometedores per als graduats de programes educatius en Informàtica i Comunicacions i Impressió gràfica. Amb la indústria del cartró, els magatzems de taronja i la industria ceràmica molt a prop com a motor econòmic, existeix una demanda constant de professionals qualificats en aquestes àrees, oferint oportunitats de creixement i desenvolupament professional al llarg de les seues carreres. No cal oblidar tampoc, que en les localitats pròximes Nules, Vila-real, Onda, Borriana, Vall d'Uixó i Castelló també hi ha multitud d'empreses pertanyents al sector informàtic.

2.4.2 Context escolar

L'Institut rep, majoritàriament, alumnat de la pròpia localitat de Betxí i de localitats veïnes (Artana, Eslida i Aín).

Tota l'oferta formativa de l'Institut s'imparteix en horari matutí, entre les 8:00 i les 15:00.

Actualment, l'oferta formativa de l'IES de Betxí és la següent:

- Educació Secundària Obligatòria (13 grups).
- Batxillerat (3 grups).
- Cicles Formatius de Grau Mitjà:
  - Sistemes microinformàtics i xarxes, de la família professional d'Informàtica i Comunicacions.
  - Impressió gràfica, de la família professional d'arts gràfiques.

El CFGM Sistemes microinformàtics i xarxes, té una matrícula al voltant de 19 alumnes/as en el primer curs i de 18 en el segon curs.

Així mateix, el centre té al voltant de 60 professors/as, dos conserges i una persona auxiliar administrativa.

2.4.3 Característiques de l'alumnat.

A l'hora d'analitzar les característiques de l'alumnat de **un cicle formatiu de grau mitjà**, s'ha de tenir en compte que existeixen tres formes principals per a accedir a aquests estudis:

- Estar en possessió del Títol de Graduat en Educació Secundària Obligatòria.
- Estar en possessió d'un Títol de Formació Professional Bàsica.
- Superar una prova d'accés.

Açò implica, necessàriament, que els grups d'alumnat dels cicles formatius de grau mitjà siguen heterogenis, amb grans diferències de nivell curricular.

A partir de l'avaluació inicial, en col·laboració amb el departament d'Orientació, i en coordinació amb el tutor/a del grup, si es detectara alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu; per a cada estudiant es desenvoluparà un programa d'actuació específic en el qual es concretaran les adaptacions necessàries en els processos d'aprenentatge i avaluació, quant a metodologia, ampliació de temps i de recursos.

2.4.4 Infraestructura i recursos educatius.

L'Institut disposa de les següents infraestructures i recursos educatius per a impartir l'el mòdul professional 0222 Sistemes operatius monolloc, del CFGM Sistemes microinformàtics i xarxes:

- Aula-Taller (35). On s'imparteix el primer curs del CFGM SMX.
- Aula-Laboratori (32). On s'imparteix el segon curs del CFGM SMX.
- 25 ordinadors amb HDD per impartir el primer curs del CFGM SMX.
- 25 ordinadors amb SSD per impartir el segon curs del CFGM SMX.
- Plataforma d'aprenentatge «AULES».Introducció al cicle formatiu.

3 INTRODUCCIÓ AL CICLE FORMATIU.

3.1 Identificació del títol

El títol de Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes queda identificat pels següents elements:

Denominació:
Sistemes microinformàtics i xarxes
Família Professional:
Informàtica i Comunicacions
Grau:
Cicle Formatiu, que correspon al grau D
Nivell:
Formació Professional de Grau Mitjà, que correspon al nivell 2
Durada:
2.000 hores
Referent en la Classificació Internacional Normalitzada de l'Educació[1]:
Programes-CINE (CINE-P): 3.5.4.

3.2 Perfil professional.

El perfil professional[2] del títol de **Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes** queda determinat per la seua competència general, les seues competències professionals, personals i socials, i per la relació de qualificacions i, si escau, unitats de competència del **Catàleg Nacional de Qualificacions Professionals** incloses en el títol.

3.3 Competència general.

La competència general[3] d'aquest títol consisteix a instal·lar, configurar i mantenir sistemes microinformàtics, aïllats o en xarxa, així com xarxes locals en petits entorns, assegurant la

[1] UNESCO. Institute for Statistics. *International Standard Classification of Education (ISCED).* http://uis.unesco.org/en/topic/international-standard-classification-education-isced
Ministeri d'Educació i Formació Professional. *Classificació Internacional Normalitzada de l'Educació. CINE 2011.* https://www.educacionyfp.gob.es/servicios-al-ciudadano/estadisticas/clasificaciones/cine2011.html

[2] RD 1691/2007, de 14 de desembre (art. 3)

[3] RD 1691/2007, de 14 de desembre (art. 4)

seua funcionalitat i aplicant els protocols de qualitat, seguretat i respecte al medi ambient establits.

3.4 Competències professionals, personals i socials (CPPS).

Les competències professionals, personals i socials[4] d'aquest títol són les que es relacionen a continuació:

a) Determinar la logística associada a les operacions d'instal·lació, configuració i manteniment de sistemes microinformàtics, interpretant la documentació tècnica associada i organitzant els recursos necessaris.

b) Muntar i configurar ordinadors i perifèrics, assegurant el seu funcionament en condicions de qualitat i seguretat.

c) Instal·lar i configurar programari bàsic i d'aplicació, assegurant el seu funcionament en condicions de qualitat i seguretat.

d) Replantejar el cablejat i l'electrònica de xarxes locals en petits entorns i la seua connexió amb xarxes d'àrea extensa canalitzant a un nivell superior els supòsits que així ho requerisquen.

e) Instal·lar i configurar xarxes locals cablejades, sense fils o mixtes i la seua connexió a xarxes públiques, assegurant el seu funcionament en condicions de qualitat i seguretat.

f) Instal·lar, configurar i mantenir serveis multiusuari, aplicacions i dispositius compartits en un entorn de xarxa local, atenent a les necessitats i requeriments especificats.

g) Realitzar les proves funcionals en sistemes microinformàtics i xarxes locals, localitzant i diagnosticant disfuncions, per a comprovar i ajustar el seu funcionament.

h) Mantenir sistemes microinformàtics i xarxes locals, substituint, actualitzant i ajustant els seus components, per a assegurar el rendiment del sistema en condicions de qualitat i seguretat.

i) Executar procediments establits de recuperació de dades i aplicacions davant fallades i pèrdues de dades en el sistema, per a garantir la integritat i disponibilitat de la informació.

j) Elaborar documentació tècnica i administrativa del sistema, complint les normes i reglamentació del sector, per al seu manteniment i l'assistència al client.

k) Elaborar pressupostos de sistemes a mesura complint els requeriments del client.

l) Assessorar i assistir al client, canalitzant a un nivell superior els supòsits que ho requerisquen, per a trobar solucions adequades a les necessitats d'aquest.

[4]RD 1691/2007, de 14 de desembre (art. 5). En negreta s'indiquen les CPPS que es desenvolupen en aquest mòdul professional.

m) Organitzar i desenvolupar el treball assignat mantenint unes relacions professionals adequades a l'entorn de treball.

n) Mantenir un esperit constant d'innovació i actualització en l'àmbit del sector informàtic.

ñ) Utilitzar els mitjans de consulta disponibles, seleccionant el més adequat en cada cas, per a resoldre en temps raonable suposats no coneguts i dubtes professionals.

o) Aplicar els protocols i normes de seguretat, qualitat i respecte al medi ambient en les intervencions realitzades.

p) Complir amb els objectius de la producció, col·laborant amb l'equip de treball i actuant conforme als principis de responsabilitat i tolerància.

q) Adaptar-se a diferents llocs de treball i noves situacions laborals originats per canvis tecnològics i organitzatius en els processos productius.

r) Resoldre problemes i prendre decisions individuals seguint les normes i procediments establits definits dins de l'àmbit de la seua competència.

s) Exercir els seus drets i complir amb les obligacions derivades de les relacions laborals, d'acord amb l'establit en la legislació vigent.

t) Gestionar la seua carrera professional, analitzant les oportunitats d'ocupació, autoocupació i aprenentatge.

u) Crear i gestionar una petita empresa, realitzant un estudi de viabilitat de productes, planificació de la producció i comercialització.

v) Participar de forma activa en la vida econòmica, social i cultural, amb una actitud crítica i responsable.

3.5 Objectius generals (OG).

Els objectius generals[5] d'aquest cicle formatiu són els següents:

a) Organitzar els components físics i lògics que formen un sistema microinformàtic, interpretant la seua documentació tècnica, per a aplicar els mitjans i mètodes adequats a la seua instal·lació, muntatge i manteniment.

b) Identificar, assemblar i connectar components i perifèrics utilitzant les eines adequades, aplicant procediments, normes i protocols de qualitat i seguretat, per a muntar i configurar ordinadors i perifèrics.

c) Reconèixer i executar els procediments d'instal·lació de sistemes operatius i programes d'aplicació, aplicant protocols de qualitat, per a instal·lar i configurar sistemes microinformàtics.

[5]RD 1691/2007, de 14 de desembre (art. 9). En negreta s'indiquen els OG que aquest mòdul professional contribueix a aconseguir.

d) Representar la posició dels equips, línies de transmissió i altres elements d'una xarxa local, analitzant la morfologia, condicions i característiques del desplegament, per a replantejar el cablejat i l'electrònica de la xarxa.

e) Situar i fixar equips, línies, canalitzacions i altres elements d'una xarxa local cablejada, sense fil o mixta, aplicant procediments de muntatge i protocols de qualitat i seguretat, per a instal·lar i configurar xarxes locals.

f) Interconnectar equips informàtics, dispositius de xarxa local i de connexió amb xarxes d'àrea extensa, executant els procediments per a instal·lar i configurar xarxes locals.

g) Localitzar i reparar avaries i disfuncions en els components físics i lògics per a mantenir sistemes microinformàtics i xarxes locals.

h) Substituir i ajustar components físics i lògics per a mantenir sistemes microinformàtics i xarxes locals.

i) Interpretar i seleccionar informació per a elaborar documentació tècnica i administrativa.

j) Valorar el cost dels components físics, lògics i la mà d'obra, per a elaborar pressupostos.

k) Reconèixer característiques i possibilitats dels components físics i lògics, per a assessorar i assistir a clients.

l) Detectar i analitzar canvis tecnològics per a triar noves alternatives i mantenir-se actualitzat dins del sector.

m) Reconèixer i valorar incidències, determinant les seues causes i descrivint les accions correctores per a resoldre-les.

n) Analitzar i descriure procediments de qualitat, prevenció de riscos laborals i mediambientals, assenyalant les accions a realitzar en els casos definits per a actuar d'acord amb les normes estandarditzades.

ñ) Valorar les activitats de treball en un procés productiu, identificant la seua aportació al procés global per a aconseguir els objectius de la producció.

o) Identificar i valorar les oportunitats d'aprenentatge i ocupació, analitzant les ofertes i demandes del mercat laboral per a gestionar la seua carrera professional.

p) Reconèixer les oportunitats de negoci, identificant i analitzant demandes del mercat per a crear i gestionar una petita empresa.

q) Reconèixer els seus drets i deures com a agent actiu en la societat, analitzant el marc legal que regula les condicions socials i laborals per a participar com a ciutadà democràtic.

3.6 Relació de qualificacions i unitats de competència.

El cicle formatiu té associades les següents qualificacions i unitats de competència[6] del Catàleg Nacional de Qualificacions Professionals:

[6]RD 1691/2007, de 14 de desembre (art. 6)

Qualificacions professionals completes:

a) Sistemes microinformàtics IFC078_2 (Reial decret 295/2004, 20 febrer), que comprèn les següents unitats de competència:

UC0219_2: Instal·lar i configurar el programari base en sistemes microinformàtics.

UC0220_2: Instal·lar, configurar i verificar els elements de la xarxa local segons procediments establits.

UC0221_2: Instal·lar, configurar i mantindre paquets informàtics de propòsit general i aplicacions específiques.

UC0222_2: Facilitar a l'usuari la utilització de paquets informàtics de propòsit general i aplicacions específiques.

b) Muntatge i reparació de sistemes microinformàtics IFC298_2 (Reial decret 1201/2007, 14 setembre), que comprèn les següents unitats de competència:

UC0953_2: Muntar equips microinformàtics.

UC0219_2: Instal·lar i configurar el programari base en sistemes microinformàtics.

UC0954_2: Reparar i ampliar equipament microinformàtic.

c) Operació de xarxes departamentals IFC299_2 (Reial decret 1201/2007, 14 setembre), que comprèn les següents unitats de competència:

UC0220_2: Instal·lar, configurar i verificar els elements de la xarxa local segons procediments preestablits.

UC0955_2: Monitorar els processos de comunicacions de la xarxa local.

UC0956_2: Realitzar els processos de connexió entre xarxes privades i xarxes públiques.

d) Operació de sistemes informàtics IFC300_2 (Reial decret 1201/2007, 14 setembre), que comprèn les següents unitats de competència:

UC0219_2: Instal·lar i configurar el programari base en sistemes microinformàtics.

UC0957_2: Mantindre i regular el subsistema físic en sistemes informàtics.

UC0958_2: Executar procediments d'administració i manteniment en el programari base i d'aplicació del client.

UC0959_2: Mantindre la seguretat dels subsistemes físics i lògics en sistemes informàtics.

3.7 Entorn professional.

Un Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes exerceix la seua activitat[7] principalment en empreses del sector serveis que es dediquen a la comercialització, muntatge i reparació d'equips, xarxes i serveis microinformàtics en general, com a part del suport informàtic de

[7]RD 1691/2007, de 14 de desembre (art. 7)

l'organització o en entitats de qualsevol grandària i sector productiu que utilitzen sistemes microinformàtics i xarxes de dades per a la seua gestió.

Els llocs de treball més rellevants que pot ocupar són els següents:

- Tècnic instal·lador-reparador d'equips informàtics.
- Tècnic de suport informàtic.
- Tècnic de xarxes de dades.
- Reparador de perifèrics de sistemes microinformàtics.
- Comercial de microinformàtica.
- Operador de tele-assistència.
- Operador de sistemes.

4 DESENVOLUPAMENT CURRICULAR.

4.1 Durada, ubicació i distribució horària.

El mòdul professional **0222 Sistemes operatius monolloc** té una durada de **133 hores** i s'imparteix en **1er curs** del títol de **Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes** amb una **càrrega lectiva setmanal de 4 hores**.

En el curs 2025/2026 la càrrega lectiva setmanal es distribueix de la següent manera:

Dia	Hores
Dilluns	0
Dimarts	0
Dimecres	2
Dijous	0
Divendres	2

4.2 Competències professionals, personals i socials (CPPS).

De les competències professionals, personals i socials establides en el títol, en aquest mòdul es desenvolupen les següents[8]:

a,b,c,g,h,i,j,k,l

4.3 Qualificacions professionals (CP) i unitats de competència (UC).

La superació d'aquest mòdul professional permet l'acreditació de les següents unitats de competència[9] del Catàleg Nacional de Qualificacions Professionals:

UC0219_2	Instal·lar i configurar el programari base en sistemes microinformàtics.
UC0958_2	Executar procediments d'administració i manteniment al programari base i d'aplicació de client.

Les unitats de competència estan incloses en la qualificació professional *IFC299_2 Operació de xarxes departamentals*. Aquesta qualificació professional, establida en el Reial decret 1201/2007, 14 de setembre, pertany a la família de *Informàtica i comunicacions* i el seu nivell de qualificació és 2.

Les qualificacions professionals de nivell 2 impliquen:

[8]RD 1691/2007, de 14 de desembre (annex I)

[9]RD 1691/2007, de 14 de desembre (annex V B)

- Competència en un conjunt d'activitats professionals ben determinades amb la capacitat d'utilitzar els instruments i tècniques pròpies, que concerneix principalment a un treball d'execució que pot ser autònom en el límit d'aquestes tècniques.
- Requereix coneixements dels fonaments tècnics i científics de la seua activitat i capacitats de comprensió i aplicació del procés.

4.4 Objectius generals (OG).

Dels objectius generals establits en el títol, la formació d'aquest mòdul professional contribueix a aconseguir els següents[10]:

a) Organitzar els components físics i lògics que formen un sistema microinformàtic, interpretant la seua documentació tècnica, per a aplicar els mitjans i mètodes adequats a la seua instal·lació, muntatge i manteniment.

b) Identificar, assemblar i connectar components i perifèrics utilitzant les eines adequades, aplicant procediments, normes i protocols de qualitat i seguretat, per a muntar i configurar ordinadors i perifèrics.

c) Reconèixer i executar els procediments d'instal·lació de sistemes operatius i programes d'aplicació, aplicant protocols de qualitat, per a instal·lar i configurar sistemes microinformàtics.

g) Localitzar i reparar avaries i disfuncions en els components físics i lògics per a mantenir sistemes microinformàtics i xarxes locals.

h) Substituir i ajustar components físics i lògics per a mantenir sistemes microinformàtics i xarxes locals.

i) Interpretar i seleccionar informació per a elaborar documentació tècnica i administrativa.

j) Valorar el cost dels components físics, lògics i la mà d'obra, per a elaborar pressupostos.

k) Reconèixer característiques i possibilitats dels components físics i lògics, per a assessorar i assistir a clients.

l) Detectar i analitzar canvis tecnològics per a triar noves alternatives i mantenir-se actualitzat dins del sector.

m) Reconèixer i valorar incidències, determinant les seues causes i descrivint les accions correctores per a resoldre-les.

[10]RD 1691/2007, de 14 de desembre (annex I)

4.5 Resultats d'aprenentatge (RA) i criteris d'avaluació (CA).

Aquest mòdul professional té els següents resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació[11], que es classifiquen.

[11]RD 1691/2007, de 14 de desembre (annex I)

RA 1	Reconeix les característiques dels sistemes d'arxiu, descrivint els seus tipus i aplicacions
Criteris d'avaluació	
1.a)	S'han identificat i descrit els elements funcionals d'un sistema informàtic.
1.b)	S'ha codificat i relacionat la informació en els diferents sistemes de representació.
1.c)	S'han identificat els processos i els seus estats.
1.d)	S'ha descrit l'estructura i organització del sistema d'arxius.
1.e)	S'han distingit els atributs d'un arxiu i un directori.
1.f)	S'han reconegut els permisos d'arxius i directoris.
1.g)	S'ha constatat la utilitat dels sistemes transaccionals i les seues repercussions en seleccionar un sistema d'arxius.

RA 2	**Instal·la sistemes operatius, relacionant les seues característiques amb el maquinari de l'equip i el programari d'aplicació.**
Criteris d'avaluació	
2.a)	S'han analitzant les funcions del sistema operatiu.
2.b)	S'ha descrit l'arquitectura del sistema operatiu.
2.c)	S'ha verificat la idoneïtat del maquinari.
2.d)	S'ha seleccionat el sistema operatiu.
2.e)	S'ha elaborat un pla d'instal·lació.
2.f)	S'han configurat paràmetres bàsics de la instal·lació.
2.g)	S'ha configurat un gestor d'arrancada.
2.h)	S'han descrit les incidències de la instal·lació.
2.i)	S'han respectat les normes d'utilització del programari (llicències).
2.j)	S'ha actualitzat el sistema operatiu.
RA 3	**Fa tasques bàsiques de configuració de sistemes operatius, interpretant requeriments i descrivint els procediments seguits**
Criteris d'avaluació	
3.a)	S'han diferenciat les interfícies d'usuari segons les seues propietats.
3.b)	S'han aplicat preferències en la configuració de l'entorn personal.
3.c)	S'han gestionat els sistemes d'arxius específics.
3.d)	S'han aplicat mètodes per a la recuperació del sistema operatiu.
3.e)	S'ha realitzat la configuració per a l'actualització del sistema operatiu.
3.f)	S'han realitzat operacions d'instal·lació/desinstal·lació d'utilitats.
3.g)	S'han utilitzat els assistents de configuració del sistema (accés a xarxes, dispositius, entre altres).

3.h)	S'han executat operacions per a l'automatització de tasques del sistema.
RA 4	**Realitza operacions bàsiques d'administració de sistemes operatius, interpretant requeriments i optimitzant el sistema per al seu ús**
Criteris d'avaluació	
4.a)	S'han configurat perfils d'usuari i grup.
4.b)	S'han utilitzat eines gràfiques per a descriure l'organització dels arxius del sistema.
4.c)	S'ha actuat sobre els processos de l'usuari en funció de les necessitats puntuals.
4.d)	S'ha actuat sobre els serveis del sistema en funció de les necessitats puntuals.
4.e)	S'han aplicat criteris per a l'optimització de la memòria disponible.
4.f)	S'ha analitzat l'activitat del sistema a partir de les traces generades pel propi sistema.
4.g)	S'ha optimitzat el funcionament dels dispositius d'emmagatzematge.
4.h)	S'han reconegut i configurat els recursos compartibles del sistema.
4.i)	S'ha interpretat la informació de configuració del sistema operatiu.
RA 5	**Crea màquines virtuals identificant el seu camp d'aplicació i instal·lant programari específic**
Criteris d'avaluació	
5.a)	S'ha diferenciat entre màquina real i màquina virtual.
5.b)	S'han establert els avantatges i inconvenients de la utilització de màquines virtuals.
5.c)	S'ha instal·lat el programari lliure i propietari per a la creació de màquines virtuals.
5.d)	S'han creat màquines virtuals a partir de sistemes operatius lliures i propietaris.
5.e)	S'han configurat màquines virtuals.
5.f)	S'ha relacionat la màquina virtual amb el sistema operatiu amfitrió.
5.g)	S'han realitzat proves de rendiment del sistema.

4.6 Continguts (C).

Aquest mòdul professional té els següents continguts[12]:

C 1. Caracterització de sistemes operatius:

a) El sistema informàtic.

b) Software de base d'un sistema informàtic.

c) Concepte de sistema operatiu. Elements i estructura del Sistema Operatiu.

d) Funcions del sistema operatiu. Recursos.

e) Utilització del sistema operatiu: mode ordre, mode gràfic.

f) Processos del sistema operatiu. Estat dels processos. Prioritat.

g) Sistemes operatius actuals.

C 2. Operació de sistemes d'arxius:

a) Sistemes d'arxius, arxiu, directori, atributs, permisos.

b) Operació amb arxius: nom i extensió, comodins, atributs, tipus. Operacions més comunes.

c) Operació amb directoris: nom, atributs, permisos. Operacions més comunes.

d) Selecció d'un sistema d'arxius.

e) Tipus de sistemes d'arxius i les seues característiques.

f) Transaccions. Sistemes transaccionals.

C 3. Instal·lació de sistemes operatius lliures i propietaris:

a) Requisits tècnics del sistema operatiu.

[12]Ordre de 29 de juliol 2009 (annex I)

b) Planificació de la instal·lació: particions, sistema d'arxius.

c) Selecció d'aplicacions bàsiques a instal·lar.

d) Paràmetres bàsics de la instal·lació.

C 4. Realització de tasques bàsiques sobre sistemes operatius lliures i propietaris:

a) Arrencada i parada del sistema. Sessions.

b) Interfícies d'usuari: tipus, propietats i usos.

c) Configuració de les preferències d'escriptori.

d) Estructura de l'arbre de directoris.

e) Compressió/Descompressió.

f) Actualització del sistema operatiu.

C 5. Administració dels sistemes operatius:

a) Gestió de perfils d'usuaris i grups locals. Contrasenyes.

b) Gestió del sistema d'arxius.

c) Gestió dels processos del sistema i d'usuari.

d) Rendiment del sistema. Seguiment de l'activitat del sistema.

e) Activació i desactivació de servicis.

f) Compartició de recursos.

C 6. Configuració de màquines virtuals:

a) Virtualització i màquina virtual: avantatges i inconvenients.

b) Software (propietari i lliure) per a la creació de màquines virtuals: instal·lació.

c) Creació de màquines virtuals per a sistemes operatius propietaris i lliures.

d) Configuració i utilització de màquines virtuals.

4.7 Relació entre les competències professionals, personals i socials (CPPS) i els objectius generals (OG).

Competències professionals, personals i socials (CPPS)	Objectius generals del cicle (OG) relacionats	Comentari / aplicació

CPPS 1: Instal·lar, configurar i mantenir equips i sistemes informàtics	a, b, c, f, g, h	Els OG defineixen accions concretes com muntatge, instal·lació de SO, configuració i manteniment.
CPPS 2: Gestionar xarxes locals i recursos compartits	d, e, f	Els OG inclouen representació de xarxes, cablejat, connexions i configuració de serveis.
CPPS 3: Detectar i resoldre incidències tècniques	g, h, m	El desenvolupament de competències implica diagnòstic, reparació i accions correctores.
CPPS 4: Aplicar mesures de qualitat i seguretat laboral i ambiental	n, k, b	Inclou prevenció de riscos laborals, seguretat informàtica, normativa i protocols de qualitat.
CPPS 5: Comunicació i documentació tècnica	i, h, ñ	Elaboració d'informes, documentació de processos, comunicació clara amb clients i companys.
CPPS 6: Valorar costos, materials i oportunitats del mercat TIC	j, o, p	Inclou pressupostos, oferta i demanda de serveis i components, oportunitats laborals i de negoci.
CPPS 7: Aprenentatge continu i adaptació a noves tecnologies	l, k	Detectar novetats tecnològiques i adaptar-se a les tendències del sector.
CPPS 8: Participació ciutadana i ètica professional	q	Coneixement dels drets i deures, ús responsable de les TIC i participació activa a la societat.
CPPS 9: Treball en equip i integració en processos productius	ñ, b	Cooperació amb companys, contribució al procés global de producció i servei TIC.

4.8 Relació entre els objectius generals (OG) i els resultats d'aprenentatge (RA).

RA	Descripció RA	OG	Raó de la relació
RA1	Reconeix les característiques dels sistemes d'arxiu, descrivint els seus tipus i aplicacions	a, k	Implica entendre i reconèixer components i funcionalitats dels sistemes.
RA2	Instal·la sistemes operatius, relacionant les seues característiques amb el maquinari de l'equip i el programari d'aplicació	a, c	Instal·lació de sistemes operatius i programari aplicatiu vinculada amb la configuració del maquinari.

RA3	Fa tasques bàsiques de configuració de sistemes operatius, interpretant requeriments i descrivint els procediments seguits	c, i	Configuració de sistemes i elaboració de documentació tècnica.
RA4	Realitza operacions bàsiques d'administració de sistemes operatius, interpretant requeriments i optimitzant el sistema per al seu ús	g, h, m	Manteniment, reparació, substitució de components i resolució d'incidències.
RA5	Crea màquines virtuals identificant el seu camp d'aplicació i instal·lant programari específic	c, k, l	Aplicació de programari específic, virtualització i adaptació a noves tecnologies.

4.9 Unitats de treball relacionades (UT) amb els resultats d'aprenentatge (RA) i els continguts (C).

El desenvolupament curricular del mòdul professional s'organitzarà en les següents unitats didàctiques:

Nº	Títol	Durada (h)	RA	C
1	Sistemes operatius	33	RA1	C1,C2
2	Màquines virtuals	25	RA5	C6
3	Instal·lació de sistemes operatius	25	RA2	C3
4	Configuració de sistemes operatius	25	RA3	C4
5	Administració de sistemes operatius	25	RA4	C5

4.10 Distribució temporal de les unitats de treball.

Les unitats de treball s'impartiran **de manera seqüencial** atenent al següent ordre: UT 1, UT 2, UT 3, UT 4, UT 5.

Atenent al calendari escolar del curs 2025/2026 i a la càrrega lectiva setmanal, en el present curs escolar el mòdul professional tindrà una durada de **133** hores.

A continuació s'indica l'ajust i distribució temporal de les unitats de treball:

Nº	Títol	Durada curricular (h)	Data inici prevista	Data fi prevista
1	Sistemes operatius	40	10-09	26-11
2	Màquines virtuals	20	28-11	14-01
3	Instal·lació de sistemes operatius	30	14-01	06-03
4	Configuració de sistemes operatius	25	11-03	29-04
5	Administració de sistemes operatius	18	02-05	10-06

4.11 Llengua aplicada al mòdul.

D'acord amb la distribució que va realitzar el departament d'Informàtica i Comunicacions per tal d'arribar a uns mínims en la distribució de les llengües, aquest mòdul de Sistemes operatius monolloc serà impartit en Valencià. D'aquesta manera, les explicacions, la documentació, les activitats i les proves es realitzaran en la llengua indicada.

4.12 Pla per al foment de la lectura.

El Departament d'Informàtica i Comunicacions no aplicarà el pla per al foment de la lectura que va acordar la comissió de coordinació pedagògica donat el perfil acadèmic de l'alumnat i la dificultat que té per expressar-se correctament sense cometre faltes d'ortografia, no obstant, si que s'estimularà a l'alumnat perquè faça un esforç en els seus hàbits de lectura i en la millora de la seua cal·ligrafia. D'aquesta manera, se'ls recomana la lectura del llibre «Hackers» – Steven Levy

4.13 Formació en empresa

La formació en empresa ofereix al nostre alumnat l'oportunitat de posar en pràctica els coneixements i competències adquirides en el centre educatiu, mitjançant l'estudi dels resultats d'aprenentatge i els criteris d'avaluació en l'entorn real de treball. Aquestes pràctiques formatives es desenvolupen en una empresa, on l'alumnat aplica una part del currículum del mòdul, en un context que permet la seva immersió en el dia a dia laboral del sector. Durant aquesta estada, es duu a terme un procés de coavaluació entre el centre educatiu i l'empresa col·laboradora. Aquesta coavaluació té per objectiu valorar el grau d'assoliment de les competències professionals, personals i socials establertes en el mòdul, així com altres aspectes rellevants per a l'aprenentatge i desenvolupament professional de l'alumnat.

A continuació, es defineixen els Resultats d'aprenentatge i els Criteris d'avaluació que s'avaluaran durant l'estada de formació en empresa:

RA 3	**Fa tasques bàsiques de configuració de sistemes operatius, interpretant requeriments i descrivint els procediments seguits**
Criteris d'avaluació	
3.a)	S'han diferenciat les interfícies d'usuari segons les seues propietats.
3.b)	S'han aplicat preferències en la configuració de l'entorn personal.
3.c)	S'han gestionat els sistemes d'arxius específics.
3.d)	S'han aplicat mètodes per a la recuperació del sistema operatiu.
3.e)	S'ha realitzat la configuració per a l'actualització del sistema operatiu.
3.f)	S'han realitzat operacions d'instal·lació/desinstal·lació d'utilitats.
3.g)	S'han utilitzat els assistents de configuració del sistema (accés a xarxes, dispositius, entre altres).
3.h)	S'han executat operacions per a l'automatització de tasques del sistema.

Pel que fa a l'avaluació d'aquests Resultats d'aprenentatge i Criteris d'avaluació, l'empresa no posarà qualificacions, sinó que valorarà si és favorable o no. La qualificació, per tant, la realitzarà el docent tenint en compte el sistema de qualificació especificat en aquesta programació.

5 METODOLOGIA DIDÀCTICA.

5.1 Principis metodològics.

Els principis metodològics en els quals es basarà el procés d'ensenyament-aprenentatge són els següents:

- **Aprenentatge centrat en l'alumne:**

  L'aprenentatge centrat en l'alumne és un principi metodològic que col·loca a l'estudiant en el centre del procés educatiu, reconeixent els seus interessos, necessitats i habilitats com a elements fonamentals per a l'aprenentatge significatiu. En aquest enfocament, el rol del docent és el de facilitador o guia, proporcionant oportunitats perquè l'alumnat explore, descobrisca i construïsca el seu propi coneixement a través d'experiències actives i participatives. Es fomenta l'aprenentatge autònom, la col·laboració entre parells i la reflexió sobre el propi procés d'aprenentatge, permetent a l'alumnat assumir un paper actiu en la construcció del seu propi coneixement i desenvolupament personal.

- **Aprenentatge significatiu:**

  L'aprenentatge significatiu és un principi metodològic que es basa en la idea que els nous coneixements s'adquireixen i retenen de manera més efectiva quan estan relacionats amb l'estructura cognitiva prèvia de l'estudiant i es poden integrar de manera significativa en la seua experiència i context. Is dir, l'aprenentatge significatiu ocorre quan l'alumnat és capaç de relacionar la nova informació amb el que ja sap, comprenent la seua rellevància i aplicabilitat en la seua vida diària o en el seu camp d'estudi.

  En l'aprenentatge significatiu, es fomenta la comprensió profunda, la reflexió crítica i la capacitat de transferir el coneixement a diferents contextos, la qual cosa promou un aprenentatge més durador i aplicable.

  Per a facilitar l'aprenentatge significatiu, s'utilitzaran estratègies com l'activació de coneixements previs, l'ús d'exemples concrets i rellevants, l'aplicació de mètodes d'ensenyament actiu i la promoció de la reflexió i la discussió entre l'alumnat.

- **La motivació de l'alumnat:**

  La motivació de l'alumnat és un principi metodològic fonamental que se centra en l'estímul i foment de l'interès, la curiositat i el compromís de l'alumnat amb el procés d'aprenentatge. La motivació juga un paper crucial en el rendiment acadèmic i en el desenvolupament personal de l'alumnat, ja que influeix en el seu nivell d'esforç, persistència i satisfacció amb l'aprenentatge.

  Existeixen diversos factors que poden influir en la motivació de l'alumnat, entre ells:

  - Rellevància:

    L'alumnat està més motivat quan percep que el contingut de l'aprenentatge és rellevant i té aplicabilitat en la seua vida diària o en el seu futur professional.

Per tant, és important vincular els conceptes i habilitats ensenyades amb situacions reals i amb els interessos i necessitats individuals de l'alumnat.

- Autonomia:

  Brindar a l'alumnat cert grau d'autonomia i control sobre el seu procés d'aprenentatge pot augmentar la seua motivació intrínseca. Açò pot incloure la possibilitat de triar activitats, establir metes personals i prendre decisions sobre com abordar les tasques assignades.

- Competència:

  L'alumnat se sent més motivat quan experimenta un sentit de competència i assoliment en el seu aprenentatge. Proporcionar retroalimentació constructiva, establir expectatives realistes i oferir oportunitats per a l'èxit poden ajudar a enfortir l'autoeficàcia i la motivació del alumnat.

- Interès:

  Despertar i mantenir l'interès de l'alumnat en el contingut de l'aprenentatge és fonamental per a la seua motivació. Açò pot aconseguir-se utilitzant materials i recursos variats, incorporant activitats interactives i estimulants, i relacionant el contingut amb temes actuals o de rellevància personal per a l'alumnat .

- Suport emocional:

  Crear un ambient de suport emocional i positiu en l'aula pot contribuir significativament a la motivació de l'alumnat. Açò implica mostrar empatia, oferir suport individualitzat, reconèixer i celebrar els assoliments del alumnat, i fomentar un sentit de pertinença i comunitat en el grup.

En incorporar estratègies que promoguen la motivació de l'alumnat en el disseny i la implementació de les activitats d'aprenentatge, el professorat poden ajudar a crear un ambient propici per a l'èxit acadèmic i el desenvolupament integral del alumnat.

- **Enfocament centrat en competències:**

L'enfocament centrat en competències és un principi metodològic que es basa en l'adquisició i desenvolupament d'habilitats pràctiques i transferibles que són rellevants per a l'acompliment reeixit en diversos contextos personals, acadèmics i professionals. En lloc de centrar-se únicament en la transmissió de coneixements teòrics, aquest enfocament se centra en el desenvolupament d'habilitats i competències que l'alumnat pot aplicar en situacions reals i desafiadores.

Alguns aspectes clau de l'enfocament centrat en competències inclouen:

- Identificació de competències clau:

  Aquest enfocament comença identificant les competències essencials que l'alumnat necessita desenvolupar per a tenir èxit en la seua vida personal i

professional. Aquestes competències poden incloure habilitats cognitives, socioemocionals, tècniques i de resolució de problemes, entre unes altres.

- Ensenyament centrat en la pràctica:

  Una vegada que s'han identificat les competències clau, el procés d'ensenyament se centra a proporcionar oportunitats perquè l'alumnat practique i desenvolupe aquestes habilitats en situacions autèntiques. Açò pot incloure activitats pràctiques, projectes basats en problemes o simulacions.

- Avaluació autèntica:

  L'avaluació en l'enfocament centrat en competències es basa en l'observació directa i l'evidència concreta de l'acompliment del alumnat en situacions reals. En lloc de centrar-se únicament en exàmens escrits o proves d'opció múltiple, s'utilitzen avaluacions autèntiques, com a projectes, presentacions, portafolis i avaluacions d'acompliment, per a mesurar el nivell de domini de les competències per part del alumnat.

- Desenvolupament integral:

  Aquest enfocament reconeix que el desenvolupament de competències va més enllà de l'àmbit acadèmic i abasta aspectes socioemocionals, ètics i ciutadans. Per tant, se cerca promoure un desenvolupament integral del alumnat, que incloga no solament habilitats tècniques i professionals, sinó també valors, actituds i habilitats per a la vida.

En adoptar un enfocament centrat en competències, el professorat pot preparar a a l'alumnat per a enfrontar els desafiaments del món real i desenvolupar les habilitats necessàries per a tenir èxit en un entorn cada vegada més complex i canviant. Aquest enfocament promou un aprenentatge més rellevant, significatiu i transferible, que s'alinea amb les necessitats i demandes actuals.

- **Crear un clima de convivència i d'aprenentatge adequat en l'aula:**

  Crear un clima adequat de convivència i aprenentatge en l'aula és fonamental per a promoure un ambient positiu i propici per al desenvolupament integral de l'alumnat.

  Algunes estratègies que poden ajudar a aconseguir aquest objectiu són:

  - Establir normes i expectatives clares:

    Des del principi de l'any escolar, és important establir normes de convivència i expectatives de comportament clares i consensuades amb l'alumnat.

  - Fomentar la participació i la inclusió:

    Promoure la participació activa de tot l'alumnat en les activitats de l'aula i fomentar un ambient inclusiu on cada veu siga valorada i respectada. Açò pot

incloure tècniques de participació com l'aprenentatge cooperatiu, la discussió guiada i la col·laboració en projectes.

- Crear relacions de confiança:

  Establir relacions de confiança i respecte mutu amb l'alumnat és fonamental per a crear un clima de convivència positiu. Açò implica demostrar empatia, escoltar activament les preocupacions de l'alumnat, reconèixer els seus assoliments i brindar suport emocional quan siga necessari.

- Promoure el treball en equip:

  Fomentar el treball en equip i la col·laboració entre l'alumnat és una excel·lent manera de construir un sentit de comunitat en l'aula i desenvolupar habilitats socials i emocionals importants. Es poden realitzar activitats grupals, projectes col·laboratius i jocs d'equip per a enfortir el sentit de pertinença i la solidaritat entre l'alumnat.

- Gestionar els conflictes de manera constructiva:

  Els conflictes inevitables en l'aula poden convertir-se en oportunitats d'aprenentatge i creixement si es gestionen de manera constructiva. Proporcionar estratègies per a resoldre conflictes de manera pacífica i justa, fomentar el diàleg obert i promoure la resolució de problemes col·laborativa són aspectes clau de la gestió de conflictes en l'aula.

- Promoure un clima de reconeixement:

  Reconèixer els assoliments acadèmics, personals i socials de l'alumnat contribueix a enfortir la seua autoestima, motivació i sentit de pertinença.

En implementar aquestes estratègies de manera coherent i contínua, el professorat pot crear un clima de convivència i aprenentatge positiu en l'aula que promoga el benestar de l'alumnat i facilite el seu desenvolupament integral.

- **Desenvolupament integral de l'alumnat:**

El desenvolupament integral de l'alumnat és un enfocament pedagògic que reconeix la importància d'abordar totes les dimensions de l'ésser humà: intel·lectual, emocional, social i física. Aquest enfocament se centra a promoure el creixement holístic del alumnat, no solament en termes de coneixements acadèmics, sinó també en habilitats socioemocionals, valors ètics, habilitats per a la vida i benestar físic.

Ací hi ha algunes estratègies clau per a fomentar el desenvolupament integral de l'alumnat:

- Fomentar el desenvolupament cognitiu:

  Proporcionar oportunitats perquè l'alumnat adquirisca coneixements, desenvolupen habilitats de pensament crític, resolució de problemes i creativitat, i apliquen l'aprenentatge en situacions del món real. Açò pot

aconseguir-se a través d'activitats d'aprenentatge pràctiques, projectes de recerca, debats i activitats col·laboratives.

- Promoure habilitats socioemocionals:

  Ensenyar habilitats com l'empatia, la comunicació efectiva, la gestió emocional, la resolució de conflictes i la presa de decisions ètiques és fonamental per al benestar emocional i social de l'alumnat. Es poden incorporar activitats de desenvolupament socioemocional i dedicar temps a la reflexió i el diàleg sobre temes rellevants.

- Conrear valors i actituds positives:

  Fomentar valors com el respecte, la responsabilitat, la solidaritat, la tolerància i l'honestedat és essencial per a promoure una cultura escolar positiva i el desenvolupament de ciutadans ètics i compromesos.

- Recolzar el benestar físic:

  El benestar físic és fonamental per a l'èxit acadèmic i el benestar general de l'alumnat. Promoure hàbits de vida saludables, com una alimentació equilibrada, l'exercici regular i el descans adequat, pot contribuir significativament al benestar físic i mental de l'alumnat.

- Fomentar el desenvolupament personal i l'autoestima:

  Brindar oportunitats perquè l'alumnat explore els seus interessos, passions i fortaleses, i se senta valorat i recolzat en el seu desenvolupament personal. Açò pot incloure activitats extracurriculars, projectes personals, tutories individuals i oportunitats de lideratge.

- **Enfocament lúdic:**

  L'enfocament lúdic és una estratègia pedagògica que utilitza el joc com a eina principal per a l'aprenentatge. Es basa en la idea que el joc és una activitat natural i poderosa que permet a l'alumnat explorar, experimentar, descobrir i aprendre de manera activa i significativa. Aquest enfocament reconeix el valor del joc no solament com una forma d'entreteniment, sinó també com un mig efectiu per a promoure el desenvolupament cognitiu, socioemocional i físic del alumnat.

  Algunes característiques clau de l'enfocament lúdic inclouen:

  - Aprenentatge actiu i experiencial:

    En l'enfocament lúdic, l'alumnat és protagonista del seu propi aprenentatge, participant activament en activitats de joc que li permet experimentar i descobrir conceptes i habilitats de manera pràctica i vivencial.

  - Motivació intrínseca:

    El joc intrínsecament motivador i divertit captura l'interès de l'alumnat i els motiva a participar i comprometre's amb l'aprenentatge. Els jocs proporcionen

un context emocionalment segur i positiu que promou la participació i l'experimentació sense por al fracàs.

- Col·laboració i treball en equip:

  Molts jocs fomenten la col·laboració, la comunicació i el treball en equip, permetent a l'alumnat aprendre a treballar junts, resoldre problemes en conjunt i desenvolupar habilitats socials i emocionals importants.

- Creativitat i pensament crític:

  El joc estimula la creativitat i el pensament crític en desafiar al alumnat a cercar solucions innovadores, prendre decisions informades i adaptar-se a situacions canviants dins del joc.

- Aplicabilitat i transferència d'habilitats:

  Els conceptes i habilitats apresos a través del joc solen ser fàcilment transferibles a situacions del món real, la qual cosa fa que l'aprenentatge siga més rellevant i significatiu per a l'alumnat .

En integrar l'enfocament lúdic en l'aula, el professorat pot crear un ambient d'aprenentatge dinàmic, estimulant i divertit que promoga el compromís, l'exploració i el creixement de l'alumnat en totes les àrees del desenvolupament.

- **Ús variat de recursos:**

L'ús variat de recursos és una estratègia pedagògica que implica la utilització d'una àmplia gamma de materials, eines i tecnologies per a enriquir el procés d'ensenyament i aprenentatge. En diversificar els recursos utilitzats en l'aula, el professorat pot adaptar el seu ensenyament a diferents estils d'aprenentatge, interessos individuals i necessitats específiques de l'alumnat, la qual cosa promou un aprenentatge més complet, significatiu i motivador.

Alguns exemples de recursos que poden ser utilitzats de manera variada en l'aula inclouen:

- Textos i materials impresos:

  Llibres de text, revistes, periòdics, fullets informatius, fulles de treball i altres materials impresos poden proporcionar informació addicional, exercicis de pràctica i exemples concrets per a reforçar els conceptes ensenyats en classe.

- Recursos audiovisuals:

  Vídeos, vídeo-tutorials, documentals, presentacions multimèdia, animacions i podcasts poden utilitzar-se per a introduir nous temes, il·lustrar conceptes abstractes, proporcionar exemples visuals i estimular l'interès del alumnat en el contingut de l'aprenentatge.

- Tecnologia educativa:

Eines i aplicacions digitals, plataformes d'aprenentatge en línia, simuladors virtuals i jocs educatius poden aprofitar-se per a oferir experiències d'aprenentatge interactives, personalitzades i adaptatives que permeta a l'alumnat explorar, experimentar i aplicar el coneixement de manera activa.

- Materials manipulatius:

  Joguets didàctics, models tridimensionals, blocs de construcció, trencaclosques i altres materials manipulatius poden utilitzar-se per a proporcionar experiències pràctiques i tangibles que recolzen l'aprenentatge actiu i la comprensió de conceptes abstractes.

- Recursos en línia:

  Pàgines web educatives, biblioteques digitals, fòrums de discussió en línia, tutorials en vídeo i recursos interactius en línia poden ser útils per a ampliar l'accés a la informació, fomentar la col·laboració entre l'alumnat i proporcionar oportunitats d'aprenentatge autodirigit.

En utilitzar una varietat de recursos en l'aula, el professorat pot crear un ambient d'aprenentatge enriquit i estimulant que atenga les diferents necessitats, estils d'aprenentatge i preferències de l'alumnat, promovent així un aprenentatge més inclusiu, significatiu i efectiu.

- **Enfocament globalitzador i interdisciplinari:**

  L'enfocament globalitzador i interdisciplinari és una estratègia pedagògica que cerca integrar diferents àrees del coneixement i connectar-les amb la realitat i el context de l'estudiant. Aquest enfocament reconeix que el món és interconnectat i complex, i que els problemes i desafiaments que enfrontem requereixen solucions que combinen coneixements i habilitats de múltiples disciplines.

  Algunes característiques clau de l'enfocament globalitzador i interdisciplinari inclouen:

  - Integració de continguts:

    En lloc d'ensenyar cada disciplina de manera aïllada, aquest enfocament cerca identificar temes o problemes rellevants que puguen ser abordats des de múltiples perspectives disciplinàries. El professorat cerca oportunitats per a integrar continguts de diferents àrees del coneixement, com a ciències, matemàtiques, humanitats i arts, en activitats i projectes d'aprenentatge coherents i significatius.

  - Connexió amb la vida real:

    L'enfocament globalitzador i interdisciplinari cerca connectar els continguts acadèmics amb la realitat i el context de l'estudiant, identificant problemes del món real i desafiaments socials, ambientals o científics que puguen ser abordats des d'una perspectiva interdisciplinària. Açò permet al alumnat veure

la rellevància i aplicabilitat del que estan aprenent en la seua vida diària i en el món que els envolta.

- Desenvolupament d'habilitats transversals:

  En treballar en projectes interdisciplinaris, l'alumnat té l'oportunitat de desenvolupar una àmplia gamma d'habilitats transversals, com el pensament crític, la resolució de problemes, la comunicació efectiva, el treball en equip i la creativitat.

- Foment de la reflexió i el pensament crític:

  L'enfocament globalitzador i interdisciplinari promou la reflexió sobre les connexions entre diferents àrees del coneixement i la capacitat de pensar de manera crítica sobre problemes complexos des de múltiples perspectives. L'alumnat aprèn a qüestionar suposicions, explorar diferents punts de vista i considerar les implicacions ètiques i socials de les seues accions.

En adoptar un enfocament globalitzador i interdisciplinari en l'aula, el professorat pot fomentar un aprenentatge més profund, significatiu i transferible, preparant a l'alumnat per a enfrontar els desafiaments del món real i contribuir de manera activa i responsable a la societat.

- **L'orientació professional i acadèmica:**

L'orientació professional i acadèmica és un procés integral que té com a objectiu ajudar a l'alumnat a explorar els seus interessos, habilitats i metes personals i professionals, i a prendre decisions informades sobre la seua educació i el seu futur laboral. Aquesta orientació proporciona suport i orientació al llarg de tot el procés educatiu, des de l'educació primària fins a la transició a l'educació superior i la inserció laboral.

Algunes característiques clau de l'orientació professional i acadèmica inclouen:

- Autoconeixement:

  Ajudar a l'alumnat a comprendre els seus interessos, valors, fortaleses i àrees de desenvolupament és fonamental per a prendre decisions educatives i professionals encertades. L'orientació professional i acadèmica inclou activitats d'autoavaluació, exploració d'interessos i habilitats, i reflexió sobre metes personals i professionals.

- Exploració d'opcions educatives i professionals:

  Proporcionar informació sobre les diferents opcions educatives i professionals disponibles, incloent programes d'estudi, institucions educatives, carreres i oportunitats laborals. L'alumnat pot explorar els seus interessos i opcions a través de visites a universitats, xarrades informatives, fires de carreres i activitats de mentoria.

- Presa de decisions informades:

Ajudar a l'alumnat a avaluar les seues opcions i prendre decisions informades sobre la seua educació i carrera futura. Açò implica proporcionar informació sobre requisits d'ingrés, oportunitats de finançament, perspectives laborals i tendències del mercat laboral, així com recolze en la planificació de trajectòries educatives i professionals.

- Desenvolupament d'habilitats per a l'ocupació:

  Preparar a l'alumnat per a l'èxit en el món laboral proporcionant orientació sobre el desenvolupament d'habilitats per a l'ocupació, com a habilitats de comunicació, treball en equip, resolució de problemes, lideratge i gestió del temps. Açò pot incloure tallers de desenvolupament d'habilitats, pràctiques laborals, programes de mentoria i preparació per a entrevistes.

- Recolze en la transició educativa i laboral:

  Brindar suport i orientació durant les transicions educatives i professionals, com la transició de l'educació secundària a l'educació superior, l'elecció d'una carrera, la cerca d'ocupació i l'adaptació a l'entorn laboral. Els serveis d'orientació poden incloure assessorament individualitzat, recursos d'informació, xarxes de contactes i seguiment continu després de la graduació.

L'orientació professional i acadèmica és fonamental per a ajudar a l'alumnat a prendre decisions educatives i professionals que s'alineen amb els seus interessos, habilitats i metes personals, i que els permeten aconseguir el seu màxim potencial en l'àmbit educatiu i laboral.

- **L'avaluació com a part fonamental del procés d'ensenyament-aprenentatge:**

  L'avaluació és una part fonamental del procés d'ensenyament-aprenentatge que té com a objectiu mesurar el progrés i l'assoliment del alumnat en relació amb els objectius d'aprenentatge establits. A més de mesurar el rendiment acadèmic, l'avaluació compleix diverses funcions importants en el procés educatiu:

  - Retroalimentació per a l'aprenentatge:

    L'avaluació proporciona retroalimentació valuosa a l'alumnat sobre el seu acompliment, ajudant-ho a identificar les seues fortaleses i àrees de millora. Aquesta retroalimentació oportuna i específica els permet realitzar ajustos en el seu aprenentatge i millorar contínuament.

  - Guia per a l'ensenyament:

    Els resultats de l'avaluació proporcionen informació al professorat sobre el nivell de comprensió i domini de l'alumnat en relació amb els objectius d'aprenentatge. Açò permet al professorat ajustar el seu ensenyament, identificar àrees que necessiten major èmfasi i adaptar les seues estratègies pedagògiques per a satisfer les necessitats individuals de l'alumnat.

  - Promoció de l'aprenentatge autònom:

En involucrar a l'alumnat en el procés d'avaluació, es fomenta la seua responsabilitat i autoreflexió sobre el seu propi aprenentatge. L'alumnat aprèn a establir metes, monitorar el seu progrés i prendre mesures per a millorar el seu acompliment acadèmic.

- Mesurament de l'assoliment d'objectius:

  L'avaluació permet determinar si l'alumnat ha aconseguit els objectius d'aprenentatge establits. Açò proporciona informació important sobre l'efectivitat del pla d'estudis i la qualitat de l'ensenyament, i orienta la presa de decisions per a futures millores.

- Avaluació formativa i sumativa:

  L'avaluació pot ser formativa, centrada en el procés d'aprenentatge i dissenyada per a proporcionar retroalimentació contínua i suport per al desenvolupament de l'alumnat, o sumativa, centrada en el resultat final de l'aprenentatge i dissenyada per a mesurar el nivell d'assoliment de l'alumnat en un moment determinat.

Perquè l'avaluació siga efectiva, és important que siga vàlida, confiable, equitativa i transparent.

- **Gradualitat i progressió:**

La gradualitat i la progressió són dos principis fonamentals en el disseny i la implementació d'activitats d'ensenyament i aprenentatge. Aquests principis se centren en la idea que l'aprenentatge és un procés continu que es desenvolupa de manera gradual al llarg del temps, amb la introducció progressiva de conceptes, habilitats i complexitat cognitiva.

- Gradualitat:

  La gradualitat es refereix al principi de dividir el contingut d'aprenentatge en unitats més xicotetes i manejables, que es presenten i es dominen de manera incremental i seqüencial. Açò permet a l'alumnat assimilar i consolidar els conceptes bàsics abans d'avançar cap a nivells de major complexitat. La gradualitat facilita el procés d'aprenentatge en evitar sobrecarregar a l'alumnat amb massa informació o dificultat al mateix temps, i els permet construir una base sòlida de coneixements i habilitats abans d'avançar a nivells més avançats.

- Progressió:

  La progressió es refereix al principi de seqüenciar les activitats d'aprenentatge de manera que hi haja una progressió natural de dificultat i complexitat al llarg del temps. Açò implica dissenyar activitats i tasques que desafien gradualment a l'alumnat a mesura que desenvolupa les seues habilitats i competències. La progressió pot manifestar-se en diferents formes, com l'augment gradual de

la complexitat dels problemes plantejats, l'aprofundiment en els conceptes presentats o l'ampliació de les habilitats aplicades.

- **Context del centre.**

  El context del centre educatiu es refereix a l'entorn més ampli en el qual es troba la institució educativa i que influeix en el seu funcionament, cultura, recursos i relacions amb la comunitat. Aquest context pot incloure factors tant interns com a externs que impacten en l'experiència educativa del alumnat i en l'efectivitat de l'ensenyament i l'aprenentatge.

  Alguns aspectes importants del context del centre educatiu inclouen:

  - Ubicació geogràfica:

    La ubicació física del centre educatiu pot tenir un impacte significatiu en el seu context. Els centres situats en àrees urbanes poden enfrontar desafiaments diferents als situats en àrees rurals, com a accés a recursos, diversitat cultural, infraestructura i seguretat.

  - Demografia estudiantil:

    La composició demogràfica de la població estudiantil, incloent factors com l'origen ètnic, socioeconòmic, lingüístic i cultural, pot influir en les necessitats i experiències de l'alumnat, així com en les pràctiques pedagògiques i de suport necessàries per a satisfer les seues necessitats.

  - Recursos i finançament:

    El context del centre educatiu inclou els recursos disponibles, com el personal docent i de suport, l'equipament, les instal·lacions físiques, el pressupost i els programes de finançament disponibles. Aquests recursos poden variar segons el context socioeconòmic i les polítiques de finançament educatiu.

  - Cultura escolar i clima institucional:

    La cultura escolar es refereix a les normes, valors, creences i pràctiques compartides pels membres de la comunitat escolar, incloent estudiants, personal docent, administratiu i famílies. El clima institucional es refereix a l'ambient emocional i relacional del centre educatiu, que pot afectar el benestar i el rendiment de l'alumnat.

  - Relacions amb la comunitat:

    El centre educatiu interactua amb el seu entorn comunitari, incloent famílies, organitzacions locals, empreses, institucions culturals i governamentals. Aquestes relacions poden influir en el suport, la col·laboració i els recursos disponibles per al centre educatiu, així com en les oportunitats d'aprenentatge i enriquiment per a l'alumnat .

En comprendre i considerar el context del centre educatiu, el professorat i líders escolars poden prendre decisions informades i dissenyar estratègies pedagògiques i de gestió que responguen a les necessitats i característiques específiques de la comunitat escolar. Açò contribueix a crear un ambient educatiu inclusiu, equitatiu i efectiu que promoga l'èxit acadèmic i el benestar de tot l'alumnat.

A més del context del centre educatiu, és important considerar el context del sector productiu i de l'entorn laboral en dissenyar programes educatius i activitats d'orientació professional. Aquests aspectes afigen una dimensió addicional al procés educatiu en connectar la formació acadèmica amb les necessitats i demandes del món laboral. Alguns aspectes rellevants a considerar són:

- Tendències i demandes del mercat laboral:

  És important comprendre les tendències actuals i les projeccions futures del mercat laboral en termes d'indústries emergents, habilitats demandades i perfils professionals més sol·licitats. Açò pot influir en la selecció d'àrees d'estudi, especialitats i programes de formació oferits pel centre educatiu.

- Col·laboració amb empreses i ocupadors:

  Establir aliances i col·laboracions amb empreses i ocupadors locals i regionals pot proporcionar oportunitats per a la realització de pràctiques laborals, passanties, visites industrials i projectes de col·laboració. Açò permet a l'alumnat adquirir experiència pràctica, desenvolupar habilitats rellevants i establir connexions amb el món laboral.

- Evolució tecnològica i digitalització:

  L'avanç tecnològic i la digitalització estan transformant ràpidament l'entorn laboral, creant noves oportunitats i desafiaments en termes de competències digitals, habilitats tècniques i adaptabilitat. Els programes educatius han d'incorporar el desenvolupament d'habilitats digitals i la familiarització amb tecnologies emergents per a preparar a l'alumnat per al mercat laboral del futur.

- Necessitats de formació i capacitació:

  Identificar les necessitats de formació i capacitació de la força laboral local pot guiar el disseny de programes educatius que siguen rellevants i efectius per a preparar a l'alumnat per a ocupacions disponibles en la regió. Açò pot implicar la consulta amb empreses i ocupadors per a comprendre els seus requeriments i expectatives en termes d'habilitats i competències laborals.

En considerar el context del sector productiu i de l'entorn laboral, els centres educatius poden dissenyar programes de formació més alineats amb les necessitats del mercat laboral i proporcionar a l'alumnat les habilitats i competències necessàries per a tenir èxit en les seues futures carreres professionals. Açò contribueix a millorar l'ocupació de l'alumnat i a enfortir la connexió entre l'educació i el món laboral.

5.2 Estratègies metodològiques.

Principalment, s'utilitzaran les següents estratègies metodològiques:

- **Estratègies expositives.**

  Les estratègies expositives són tècniques utilitzades pel professorat per a presentar informació de manera clara, organitzada i comprensible al alumnat. Aquestes estratègies se centren en la transmissió efectiva de coneixements, conceptes o procediments mitjançant l'explicació verbal, la demostració visual i altres recursos didàctics.

  Algunes de les estratègies expositives més comunes inclouen:

  - Conferències:

    La conferència és una forma tradicional de presentar informació verbalment a l'alumnat. El professorat explica conceptes, teories o processos de manera sistemàtica i organitzada, utilitzant presentacions, pissarres o recursos audiovisuals per a recolzar l'exposició. És important mantenir l'atenció de l'alumnat a través de la varietat en la presentació i la interacció amb l'audiència.

  - Classes magistrals:

    Similar a les conferències, les classes magistrals són presentacions formals en les quals el docent explica i analitza un tema en profunditat. No obstant açò, les classes magistrals solen ser més dinàmiques i participatives, involucrant a l'alumnat en debats, discussions o activitats interactives per a fomentar una comprensió més profunda del contingut.

  - Demostracions:

    Les demostracions impliquen la presentació pràctica de conceptes o procediments mitjançant exemples concrets o exercicis pràctics. Açò pot incloure la realització d'experiments, la demostració de tècniques específiques o la resolució de problemes en temps real, la qual cosa ajuda a l'alumnat a visualitzar i comprendre millor el contingut presentat.

  - Ús de recursos visuals:

    Els recursos visuals, com a gràfics, diagrames, mapes conceptuals o videos, poden ajudar a complementar l'exposició verbal del professorat i facilitar la comprensió de l'alumnat. Aquests recursos poden utilitzar-se per a il·lustrar conceptes abstractes, mostrar relacions entre idees o proporcionar exemples concrets que reforcen l'aprenentatge.

  - Exemplificació:

    L'exemplificació implica l'ús d'exemples específics i rellevants per a il·lustrar conceptes o principis abstractes. Els exemples poden provenir de la vida real, de l'experiència personal del docent o de casos pràctics relacionats amb el

contingut del curs, la qual cosa ajuda a l'alumnat a connectar la teoria amb la pràctica i a aplicar els conceptes apresos a situacions concretes.

En utilitzar estratègies expositives de manera efectiva, el professorat pot facilitar el procés d'ensenyament-aprenentatge, proporcionant a l'alumnat una base sòlida de coneixements i habilitats que poden aplicar en diversos contextos.

- **Aprenentatge Cooperatiu:**

  L'aprenentatge cooperatiu és una estratègia pedagògica en la qual l'alumnat treballa en grups xicotets per a aconseguir metes d'aprenentatge comuns. A diferència de l'aprenentatge competitiu o individualista, en l'aprenentatge cooperatiu, l'alumnat col·labora entre si per a aconseguir l'èxit acadèmic, compartint recursos, idees i habilitats.

  Aquesta estratègia promou la interdependència positiva, on cada membre del grup és responsable de l'aprenentatge propi i del dels altres. Es fomenta la participació equitativa, de manera que tot l'alumnat contribueix al treball en equip i té l'oportunitat d'expressar les seues idees. A més, es promouen habilitats socials com la comunicació efectiva, la resolució de conflictes i el treball en equip.

  L'aprenentatge cooperatiu pot implementar-se de diverses formes, com el treball en parelles, grups de discussió, projectes col·laboratius o aprenentatge basat en problemes. L'objectiu principal és crear un ambient de suport mutu on l'alumnat se senta motivat a aprendre conjuntament i es beneficie de les diferents perspectives i experiències del reste.

5.3 Activitats.

En totes les **unitats didàctiques** utilitzarem el següent esquema d'actuació:

- **Introducció.**

  Mitjançant una classe magistral el professor o professora introduirà els continguts bàsics de la unitat didàctica. Les explicacions, que se sustentaran principalment en exemples, utilitzaran recursos variats. Si afavorirà la participació de l'alumnat perquè puga expressar els seus dubtes i opinions.

  Així mateix, si fóra necessari, es realitzarà una demostració de les habilitats o tècniques necessàries associades a la unitat didàctica.

- **Activitat X.**

  Explicació de l'activitat X.

- **Activitat I.**

  Explicació de l'activitat I.

- **Activitats d'ampliació.**

  En totes les unitats didàctiques, es proposaran activitats d'ampliació per a aprofundir en aspectes relacionats amb els resultats d'aprenentatge associats a la unitat didàctica.

- **Activitats de reforç.**

  En cadascuna de les unitats didàctiques, es proposaran activitats de reforç perquè l'alumnat que haja tingut algun tipus de dificultat en el procés d'ensenyament-aprenentatge puga adquirir els resultats d'aprenentatge associats a la unitat didàctica.

Així mateix, les **sessions** del mòdul professional s'estructuraran de la següent manera:

1. El professor o professora realitzarà un breu resum de les activitats realitzades en la sessió anterior.
2. El professor o professora explicarà els objectius de la sessió així com les activitats d'ensenyament-aprenentatge que es van a realitzar.
3. Realització de les activitats proposades: exposició de continguts, demostració d'habilitats o tècniques, realització del projecte o realització de cas d'estudi.
4. Al final de la sessió, el professor o professora realitzarà una síntesi de les activitats realitzades durant la sessió i indicarà què aspectes són essencials per a la pròxima sessió.

5.4 Recursos generals.

En totes les unitats didàctiques s'utilitzaran els següents recursos didàctics:

- Recursos personals:
  - Professorat titular.
- Recursos organitzatius:
  - Aula.
  - Taller.
  - Biblioteca.
- Recursos materials:
  - Equipament:
    - Maquinari:
      - Ordinadors.
      - Servidors.
    - Programari:
      - Entorn de treball: Lliurex
    - Recursos TIC:
      - Centre Digital Col·laboratiu:
        - Plataforma d'aprenentatge Aules.

- Microsoft Office 365.
- Microsoft Teams.

- Documentació:
  - Documentació elaborada pel professorat.
  - Pàgines web.
  - Presentacions.
  - Vídeo-tutorials.

En l'apartat *13.1. Annex I: Desenvolupament de les unitats didàctiques*, per a cada unitat didàctica, s'indica els recursos específics que s'utilitzaran.

5.5 Agrupaments.

S'utilitzaran els següents tipus d'agrupament:

- **Gran grup o grup classe:**

  Tots l'alumnat participen com un sol grup, compartint els mateixos objectius, continguts i activitats d'ensenyament-aprenentatge.

  S'utilitzarà aquest tipus d'agrupament amb estratègies metodològiques expositives, per a introduir els continguts essencials; o demostratives, per a mostrar les habilitats i tècniques associades a la seqüència didàctica corresponent i també per realitzar el projecte intermodular.

  Per tant, aquest tipus d'agrupament s'utilitzarà majoritàriament a l'inici i a la finalització de les unitats didàctiques i per realitzar el projecte intermodular.

- **Treball en equip:**

  L'alumnat s'agruparà en equips de dos o tres persones.

  Aquest tipus d'agrupament s'utilitzarà amb estratègies metodològiques en les quals la col·laboració i la cooperació siga part essencial del procés d'ensenyament-aprenentatge:

  - Aprenentatge Basat en Projectes (ABP).
  - Aprenentatge Cooperatiu.

- **Treball individual:**

  L'alumnat realitza les activitats de manera individual, de forma autònoma o amb l'ajuda del professorat.

  Aquest tipus d'agrupament s'utilitzarà amb estratègies metodològiques en les quals l'alumnat haja d'interioritzar aprenentatges i desenvolupar habilitats bàsiques, en les quals es treballaran essencialment continguts i es realitzaran exercicis o activitats bàsiques.

6 PROCEDIMENT D'AVALUACIÓ I DE QUALIFICACIÓ.

6.1 Activitats d'avaluació, instruments d'avaluació i criteris d'avaluació.

El procediment d'avaluació té les següents finalitats[13]:

- Regular el procés d'aprenentatge competencial de l'alumnat mitjançant l'avaluació objectiva i enfocada a l'obtenció de les competències associades als diferents mòduls professionals, a través de la consecució dels resultats d'aprenentatge d'acord amb els criteris d'avaluació associats per a cadascun d'ells prenent com a referència els objectius, expressats en els resultats d'aprenentatge d'acord amb els criteris d'avaluació associats per a cadascun d'ells.
- Informar dels assoliments de l'alumnat al final d'un procés d'aprenentatge competencial per a la seua certificació.
- Implementar una avaluació contínua, formativa i integradora que ajude a l'alumnat a adquirir autonomia i saber acte regular-se.
- Promoure l'ús generalitzat d'instruments, tècniques i eines o assistents de l'avaluació variats, diversos i adaptats a les diferents situacions d'aprenentatge i metodologies, permetent la valoració objectiva del procés d'avaluació per competències i la qualificació.

L'avaluació tindrà un caràcter continu, formatiu i integrador durant tot el procés d'ensenyament de l'alumnat i estarà enfocada a l'obtenció de les competències associades als diferents mòduls professionals, prenent com a referència els objectius, expressats en els resultats d'aprenentatge, d'acord amb els criteris d'avaluació associats per a cadascun d'ells. A més, serà flexible en temps i recursos adaptant-se als diferents ritmes d'aprenentatge i característiques de l'alumnat.

En tot procés d'avaluació i qualificació podem diferenciar tres elements bàsics: activitats d'avaluació, instruments d'avaluació i instruments de qualificació.

Les **activitats d'avaluació** concreten el procediment que es va a utilitzar per a arreplegar informació del procés d'aprenentatge de l'alumnat. Són productes, evidències o acompliments avaluables, en diferents i variats formats i suports que ens aporten informació concreta susceptible de ser analitzada.

En totes les unitats didàctiques s'utilitzaran un subconjunt de les següents activitats d'avaluació:

- Observació sistemàtica:
  - Participació, intervenció i aportació en les dinàmica diària de la classe.
  - Acompliment de diferents destreses.

[13]Nova ordre d'avaluació (art. 3 i seg.)

- Intervenció amb i entre l'alumnat:
  - Diàlegs, oberts i guiats.
  - Presentacions.
  - Realització d'entrevistes.
  - Participació en assemblees, col·loquis o debats.
  - Participació en jocs de rol.
  - Qüestionaris d'autoavaluació.
  - Qüestionaris de coavaluació.
  - Formalització de contractes d'avaluació o d'aprenentatge.
- Anàlisi de processos, tasques i produccions de l'alumnat:
  - Proves obertes.
  - Proves de correcció objectiva.
  - Exercicis.
  - Pràctiques.
  - Projectes.
  - Estudis de cas.
  - Informes.
  - Treballs.
  - Mapes conceptuals, esquemes, resums o diagrames.
  - Construcció de maquetes o dissenys tècnics.
  - Desenvolupament de demostracions.
  - Proves d'execució tècnica.
  - Presentacions digitals.
  - Exposicions orals.
  - Quadern de treball.
  - Portafolis
  - Diari d'aprenentatge.
  - Enregistrament d'àudio o d'audiovisuals.

Els **instruments d'avaluació** són les eines que, una vegada analitzades les activitats d'avaluació, ens permeten valorar els processos i els resultats d'aprenentatge de l'alumnat.

L'instrument d'avaluació proporciona una estructura que permet la recol·lecció de dades de l'acompliment de l'estudiant d'una manera sistemàtica i consistent.

En totes les unitats didàctiques s'utilitzarà un subconjunt dels següents instruments d'avaluació:

- Llista de control.
- Escala de valors.
- Rúbrica.

Aquests instruments d'avaluació seran **instruments de qualificació** quan s'utilitzen per a assignar una qualificació numèrica a l'acompliment de l'alumnat.

6.2 Avaluacions.

Es realitzaran tres tipus de sessions d'avaluació[14]: inicial, parcial i final.

6.2.1 Avaluació inicial.

Abans de la finalització del primer mes lectiu del curs, es realitzarà una sessió d'avaluació inicial amb els següents propòsits:

- Conèixer les característiques, competències i la formació prèvia de l'alumnat.
- Conèixer l'experiència professional prèvia relacionada amb el perfil professional per a situar-ho i orientar-ho.
- Ajustar les programacions didàctiques a partir de la informació arreplegada en els dos apartats anteriors.

L'avaluació inicial de l'alumnat es realitzarà per tot l'equip docent, sent el tutor o tutora el responsable de coordinar tot el procés.

En l'avaluació inicial no s'emetrà cap qualificació.

6.2.2 Avaluacions parcials.

En finalitzar cada trimestre, es realitzarà una avaluació parcial, de caràcter informatiu, en les quals s'avaluarà el progrés de l'alumnat en la consecució dels resultats d'aprenentatge i les competències professionals, personals i socials.

En les sessions d'avaluació parcials, s'analitzarà tant la progressió de cada estudiant de manera individual, com a global del grup, amb l'objectiu de prendre decisions que afavorisquen el desenvolupament de les competències.

Així mateix, haurà d'avaluar-se la pràctica docent per a adequar les estratègies metodològiques a les necessitats detectades.

En les sessions d'avaluació parcials s'informarà a cada estudiant mitjançant una qualificació numèrica, entre 1 i 10.

[14] O d'avaluació (art. 18)

La informació proporcionada a l'alumnat o a les seues famílies en les avaluacions parcials ha de considerar-se com una part del procés d'avaluació contínua amb l'únic objectiu de proporcionar informació de retroalimentació útil per a la millora del procés d'aprenentatge de l'alumnat.

En les avaluacions parcials s'informarà únicament dels resultats d'aprenentatge avaluats i qualificats de manera completa en el trimestre corresponent.

Les qualificacions de les avaluacions parcials no s'utilitzaran en cap cas per al càlcul de la qualificació final del mòdul professional.

6.2.3 Avaluació final ordinària.

L'avaluació final es realitza una vegada finalitzat el període formatiu del mòdul professional, assignant per a cada estudiant una qualificació numèrica, entre 1 i 10.

L'objectiu d'aquesta sessió és comprovar el grau en què l'alumnat ha aconseguit els resultats d'aprenentatge i les competències professionals, personals i socials associades al mòdul professional.

6.2.3.1.1 Alumnat que no haja perdut el dret a l'avaluació contínua.

En l'avaluació final ordinària, per a l'alumnat que no haja perdut el dret a l'avaluació contínua, s'aplicaran els criteris de qualificació establits en l'apartat 5.6 Criteris de qualificació, utilitzant per a açò les qualificacions obtingudes al llarg del curs.

6.2.3.1.2 Alumnat que haja perdut el dret a l'avaluació contínua.

L'alumnat que haja perdut el dret a l'avaluació contínua, abans de l'avaluació final, haurà d'avaluar-se de tots els resultats d'aprenentatge utilitzant, principalment, les següents activitats d'avaluació:

- Prova oberta
- Prova de correcció objectiva

Per al càlcul de la qualificació final del mòdul professional s'aplicaran els criteris de qualificació establits en l'apartat 5.6 Criteris de qualificació, utilitzant per a açò únicament les qualificacions obtingudes en aquestes activitats d'avaluació.

6.2.4 Avaluació final extraordinària.

Hi haurà una convocatòria extraordinària en Juny, versant en aquest cas una prova oberta i un altra de correcció objectiva sobre tots els continguts del mòdul. Serà requisit per a fer aquestes proves presentar les activitats exercicis o projectes proposats pel professorat per a aquesta mateixa data.

En l'avaluació extraordinària l'alumnat haurà d'avaluar-se de tots els resultats d'aprenentatge utilitzant, principalment, les següents activitats d'avaluació:

- Prova oberta
- Prova de correcció objectiva

Per al càlcul de la qualificació final del mòdul professional s'aplicaran els criteris de qualificació establits en l'apartat 5.6 Criteris de qualificació, utilitzant per a açò únicament les qualificacions obtingudes en aquestes activitats d'avaluació.

Excepcionalment, l'alumnat que tinga 2 resultats d'aprenentatge o menys suspesos podrà recuperar únicament els resultats d'aprenentatge suspesos.

6.2.4.1 Classes de repàs

En el tercer trimestre es realitzaran algunes hores (2 o 3) de repàs setmanals. Serviran a l'alumnat per a preparar la prova oberta i la prova de correcció objectiva extraordinària i també per a intentar pujar les qualificacions de les activitats realitzades durant el curs. Es pot oferir també la possibilitat de realitzar un projecte global que supose un percentatge de la qualificació final extraordinària.

6.3 Informació a l'alumnat o, si escau, a les famÍlies del procediment d'avaluació i qualificació.

El professorat informarà a l'alumnat i a les seues famílies, en el cas d'alumnat menor d'edat, del procediment d'avaluació i qualificació en els següents moments:

- Inici de curs:
  - Elements curriculars del mòduls professionals, especialment, els següents:
    - Competències professionals, personals i socials.
    - Objectius generals.
    - Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació.
    - Continguts.
  - Relació entre els diferents elements curriculars.
  - Ponderació de cada resultat d'aprenentatge per al càlcul de qualificació final del mòdul professional.
  - Per a cada resultat d'aprenentatge, ponderació de cada criteri d'avaluació per al càlcul de la qualificació del resultat d'aprenentatge.
  - Per a cada criteri d'avaluació, instruments d'avaluació o evidències que s'aplicaran.
- A l'inici de cada resultat d'aprenentatge:
  - Breu recordatori dels criteris d'avaluació i dels instruments d'avaluació que s'utilitzaran amb els seus percentatges.
- Durant el desenvolupament de cada resultat d'aprenentatge:
  - Retroalimentació a través d'orientacions, correccions i seguiment de les seues produccions per a dur a terme una avaluació formativa i formadora.
- En finalitzar cada resultat d'aprenentatge o cada avaluació parcial:

- Per a cada resultat d'aprenentatge treballat, qualificació obtinguda i, en cas de ser inferior a 5, informació rellevant per a la seua recuperació (activitats d'avaluació a desenvolupar, instruments d'avaluació i moments en els quals es realitzarà la recuperació).

- En finalitzar la sessió d'avaluació final ordinària:
  - Informe de recuperació dels RA pendents de superació amb indicacions de les activitats necessàries per a recuperar-los, així com la naturalesa i característiques dels instruments d'avaluació que s'utilitzaran en el període de recuperació.

6.4 Pèrdua del dret a l'avaluació contínua.

L'avaluació tindrà un caràcter continu, formatiu i integrador durant tot el procés d'ensenyament de l'alumnat[15].

L'alumnat que supere el 15% d'inassistència de forma injustificada (diferents a motius laborals, malaltia o valoracions pròpies a criteri dels centres o departaments), perdrà el dret a l'avaluació contínua.

El professorat notificarà a l'alumnat quan arribe al 10% d'inassistència injustificada de la possibilitat de pèrdua de l'avaluació contínua.

En el present mòdul professional, que té una durada de **20 hores**, l'alumnat serà informat de la possibilitat de la pèrdua d'avaluació continua quan arribe a les **13 hores** d'inassistència injustificada i perdrà el dret a l'avaluació contínua quan arribe a les **20 hores** d'inassistència injustificada.

6.5 Procediment i criteris de recuperació.

Únicament l'alumnat **que no haja perdut el dret a l'avaluació contínua** podrà acollir-se a aquest pla de recuperació.

El procediment de recuperació serà el següent:

- Si l'alumnat ha suspès **3 o més resultats d'aprenentatge (unitats de treball)**, no ha assolit els objectius del mòdul professional. Així i tot, se li donarà una última oportunitat en forma de prova oberta i prova de correcció objectiva final de tots els resultats d'aprenentatge o unitats formatives desenvolupades durant el curs abans de l'avaluació ordinària on haurà de demostrar que, contràriament al que s'ha vist fins al moment, sí que ha assolit els objectius del curs.
- Si l'alumnat ha suspès **2 o menys resultats d'aprenentatge (unitats de treball)**, se li faran proves obertes i proves de correcció objectiva de recuperació abans de l'avaluació ordinària. Aquestes proves substituiran la qualificació obtinguda en el seu moment per les proves equivalents. La qualificació de les activitats realitzades durant

[15]Nova ordre d'avaluació (art. 8)

el curs no es recupera i continua vigent per a realitzar la mitjana ponderada. Una vegada realitzades les recuperacions, per a aprovar necessitarà complir les condicions generals.

6.6 Criteris de qualificació.

6.6.1 Càlcul de la qualificació.

La qualificació del mòdul professional s'obté d'un càlcul ponderat de tots els resultats d'aprenentatge que resumeixen totes les qualificacions obtingudes durant el curs. El curs passat aquestes ponderacions van ser: RA-1 – 20%, RA-2 – 20%, RA-3 – 20%, RA-4 – 20%, RA-5 – 20%

El mòdul professional està dividit en 5 unitats de treball que corresponen a cadascun dels resultats d'aprenentatge.

El càlcul de la qualificació d'un resultat d'aprenentatge es realitzarà a partir de la mitjana ponderada de les qualificacions dels criteris d'avaluació (CA), atenent al seu nivell de rellevància.

En l'apartat 5.6.2. Ponderació dels resultats d'aprenentatge i dels criteris d'avaluació s'estableix la ponderació de cada criteri d'avaluació.

El càlcul de la qualificació d'un criteri d'avaluació es realitzarà a partir de la mitjana ponderada de les qualificacions de tots els instruments de qualificació (IQ) que computen en aquest criteri d'avaluació. Aquests instruments de qualificació podran ser proves obertes, proves de correcció objectiva i activitats pràctiques. La mitjana ponderada de tots aquests valors dels instruments de qualificació establirà un valor numèric que qualificarà el CA en un valor numèric (entre 0 i 10) i aquesta dada s'usarà més endavant per calcular el grau d'acompliment del RA associat i que també tindrà un valor numèric entre 0 i 10.

Per a comptabilitzar cada RA en el còmput total de la qualificació del mòdul cal tindre un valor mínim d'un 4 de grau d'acompliment en cadascun dels RA. Si és així, el mòdul es supera o aprova si computant tots els RA qualificats es té un grau d'acompliment amb un valor d'un 5 com a mínim.

Si no es supera el mòdul, l'alumnat podrà recuperar o incrementar el valor numèric dels RA que o bé no superen el 4 per poder establir la mitjana ponderada o bé tot i superar el 4 per fer la mitjana ponderada, el seu valor resulta insuficient per poder arribar al 5 del total que s'ha establit com a valor mínim.

Aquesta recuperació dels RA amb els seus CA es realitzarà abans de l'avaluació ordinària amb els instruments d'avaluació o de qualificació més pertinents segons els CA amb menys grau d'acompliment obtingut i que seran els que caldrà que recupere i que es tornaran a qualificar. Aquests IA o IQ podran ser: bé exàmens en forma de prova escrita amb exercicis a desenvolupar i prova objectiva tipus test, bé proves pràctiques on l'alumnat realitzarà un muntatge d'equips, bé ambdues tipus de proves combinades.

Cas de no superar el mòdul en l'avaluació ordinària, l'alumnat haurà de recuperar el mòdul en l'avaluació extraordinària, S'establiran classes de repàs i també un pla de recuperació personalitzat per a l'alumnat on s'incidirà en l'aprenentatge dels CA amb menor grau d'acompliment i en la qualificació dels mateixos amb els IA o IQ més pertinents.

6.6.2 Ponderació dels resultats d'aprenentatge i dels criteris d'avaluació.

RA 1			RA 2			RA 3			RA 4			RA 5		
20%			20%			20%			20%			20%		
CA	N	%	CA	N	%	CA	N	%	CA	N	%	CA	N	%
a	1	5,88	a	1	4,76	a	3	14,29	a	3	17,65	a	2	11,76
b	3	17,65	b	2	9,52	b	2	9,52	b	1	5,88	b	2	11,76
c	2	11,76	c	2	9,52	c	2	9,52	c	2	11,76	c	2	11,76
d	3	17,65	d	2	9,52	d	3	14,29	d	2	11,76	d	3	17,65
e	3	17,65	e	1	4,76	e	3	14,29	e	2	11,76	e	3	17,65
f	3	17,65	f	3	14,29	f	3	14,29	f	1	5,88	f	3	17,65
g	2	11,76	g	2	9,52	g	3	14,29	h	2	11,76	g	2	11,76
			h	2	9,52	h	2	9,52	i	2	11,76			
			i	3	14,29				j	2	11,76			
			j	3	14,29									

Taula 1: RA: resultat d'aprenentatge; CA: criteri d'avaluació; N: nivell (1, bàsic; 2, intermedi; 3, avançat); %: pes de cada CA per al càlcul de la qualificació del RA (NA: No Avaluat/Qualificat).

6.6.3 Altres consideracions

Si un alumne o alumna participa en la còpia parcial o completa d'un instrument d'avaluació obtindrà la qualificació de zero en el corresponent instrument de qualificació.

Si un alumne o alumna, sense motiu justificat, lliura fora de termini un instrument d'avaluació obtindrà la qualificació de zero en el corresponent instrument de qualificació.

7 MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ.

El professorat del mòdul professional, haurà de participar de forma activa en dos aspectes en relació a la resposta educativa per a la inclusió[16]:

- La organització de la resposta educativa en els centres docents, en el marc de l'educació inclusiva, amb la finalitat de garantir l'accés, la participació, la permanència i el progrés de tot l'alumnat, com a nucli del dret fonamental a l'educació i des dels principis de qualitat, igualtat d'oportunitats, equitat i accessibilitat universal.
- La detecció de les barreres a la inclusió, la identificació de les necessitats específiques de suport educatiu i les necessitats de compensació de desigualtats, en l'àmbit educatiu i administratiu.

La resposta educativa per a la inclusió en un centre educatiu s'organitza en quatre nivells[17]:

- *Primer nivell de resposta*: es dirigeix a tota la comunitat educativa i a les relacions del centre amb l'entorn sociocomunitari i ho constitueixen les mesures que impliquen els processos de planificació, la gestió general i l'organització dels suports del centre.
- *Segon nivell de resposta*: es dirigeix a tot l'alumnat del grup-classe i ho constitueixen les mesures generals programades per a un grup-classe que impliquen suports ordinaris.
- *Tercer nivell de resposta*: ho constitueixen les mesures dirigides a l'alumnat que requereix una resposta diferenciada, individualment o en grup, que impliquen suports ordinaris addicionals.
- *Quart nivell de resposta:* ho constitueixen les mesures dirigides a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu que requereix una resposta personalitzada i individualitzada de caràcter extraordinari que implique suports especialitzats addicionals.

Així mateix, els centres, en les programes de formació professional, facilitaran itineraris adaptats als diferents ritmes i possibilitats d'aprenentatge de cada alumna i alumne, amb una organització que permeta les adaptacions, la provisió de suports materials o personal d'accés i les mesures flexibles que possibiliten la consecució dels objectius encaminats a l'obtenció total o parcial de la titulació[18].

En compliment de l'indicat anteriorment, en aquesta programació didàctica, dentre del **segon nivell** de resposta educativa per a la inclusió, en totes les unitats didàctiques, es plantejaran activitats específiques de dos tipus:

[16]D 104/2018, de 27 de juliol (art. 1)

[17]D 104/2018, de 27 de juliol (art. 14)

[18]D 104/2018, de 27 de juliol (art. 27)

- *Activitats de reforç*, per a l'alumnat que no ha aconseguit els objectius ni desenvolupat les competències associades a la unitat didàctica.
- *Activitats d'ampliació*, per a l'alumnat que, una vegada aconseguits els objectius i les competències associades a la unitat didàctica, vulga ampliar els seus coneixements i les seues capacitats.

Així mateix, en l'apartat 6*. Elements transversals*, s'inclouran actuacions que fomenten la igualtat, la convivència, la salut i el benestar.

Igualment, dins del **tercer nivell** de resposta educativa per a la inclusió, es realitzaran adequacions personalitzades de la programació didàctica per a l'alumnat que necessite una resposta diferenciada respecte al grup-classe[19]. Aquestes adequacions es realitzaran en coordinació amb el departament d'Orientació.

Finalment, dins del **quart nivell** de resposta educativa per a la inclusió, sota la supervisió i orientació del departament d'Orientació, el professorat treballarà de manera coordinada amb la resta de l'equip docent per a la detecció, seguiment i atenció d'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu que requerisca una resposta personalitzada i individualitzada de caràcter extraordinari que implique suports especialitzats addicionals.

Dins d'aquest quart nivell, la avaluació es durà a terme tenint en compte les adaptacions necessàries en els processos d'aprenentatge i avaluació, quant a metodologia, ampliació de temps i de recursos de les persones amb necessitats específiques de suport educatiu o formatiu, sense que les mateixes puguen minorar les qualificacions. En aquests casos i quan es detecte un progrés no adequat de la persona en formació, des de la tutoria s'efectuarà seguiment i acompanyament per a assegurar els suports individualitzats necessaris. En el cas d'organitzacions curriculars adaptades, els referents seran els mateixos, és a dir els objectius expressats en resultats d'aprenentatge, els criteris d'avaluació i les competències.

[19]O 20/2019, de 30 d'abril (art. 14) i Nova ordre d'avaluació (art. 2)

8 ELEMENTS TRANSVERSALS.

“Tot currículum de la formació professional tindrà per objectiu facilitar el desenvolupament formatiu professional de les persones, promovent la seua formació integral, contribuint al desenvolupament de la seua personalitat en totes les seues dimensions, així com a l'enfortiment econòmic del país, del teixit productiu i el seu posicionament en la nova economia, a partir de la qualificació de la població activa i de la satisfacció de les seues necessitats formatives a mesura que es produeixen.

A tal fi haurà d'incorporar continguts culturals, científics, tecnològics i organitzatius, així com continguts vinculats a la digitalització, la defensa de la propietat intel·lectual i industrial, la sostenibilitat, la innovació i recerca aplicada, l'emprenedoria, la versatilitat tecnològica, les habilitats per a la gestió de la carrera professional, les relacions laborals, la prevenció de riscos laborals i mediambientals, la responsabilitat professional, les habilitats interpersonals, els valors cívics, la participació ciutadana i la igualtat efectiva entre homes i dones”[20].

En concret, en el desenvolupament curricular d'aquest mòdul professional, s'incorporaran els següents elements transversals:

- Capacitat per al treball individual.
- Capacitat per al treball en equip.
- Capacitat per a avaluar de manera crítica el treball desenvolupat.
- Capacitat d'aprendre de manera permanent, contínua i autònoma.
- Capacitat per a l'ús de llengües estrangeres, en concret, l'anglès.

[20]EL 3/2022, de 31 de març (art. 13.a)

9 ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES I EXTRAESCOLARS.

No es realitzaran activitats complementàries o extraescolars específiques d'aquest mòdul professional, sinó que l'alumnat participarà en les activitats organitzades de manera conjunta per tot el professorat del departament didàctic de la família professional.

10 NORMES D'ORGANITZACIÓ, FUNCIONAMENT I CONVIVÈNCIA.

10.1 Prevenció de riscos laborals.

Pel que fa a la prevenció de riscos laborals, cal considerar que l'àmbit laboral més comú d'aquests tècnics seran les oficines i centres de procés de dades. Alguns dels principals riscos i les mesures de prevenció són:

Riscos	Mesures preventives
Postures incorrectes	- Situar l'alçada de la cadira de manera que, recolzant la mà sobre la taula, l'avantbraç quedi en posició horitzontal - Els peus han de recolzar perfectament a terra - El respatller de la cadira ha de ser recte i gradual en alçada
Il·luminació incorrecta. Fatiga visual	- El tauler de la taula ha de ser de color clar - Les superfícies de treball no han de ser brillants sinó mates - La llum ha d'entrar preferiblement pel costat esquerre - Les lluminàries han de proporcionar un nivell d'il·luminació constant i adequat a la tasca
Caigudes i cops per bolcades de cadires	- No seure només sobre la vora davantera del seient - En sòls lliscants, prestar atenció als desplaçaments involuntaris de la cadira - Regular el seient i respatller d'acord amb la persona que la faci servir
Pantalles de visualització de dades: ● Malestars de cap ● Molèsties oculars ● Dolors d'espatlles, braços...	- La pantalla ha de permetre el gir i inclinacions - Bon contrast entre caràcters i fons - Distància recomanable l'ull a la pantalla: 45-60 cm - Lluminària entre 300-500 lux - Temperatura entre 22-24 º C - Humitat relativa entre 50 i 60% - Soroll: no sobrepassar els 55 db

Riscos	Mesures preventives
Ritme de treball: fatiga física i mental	- Realitzar lleugers moviments i exercicis per relaxar la musculatura del coll i esquena - Realitzar pauses curtes de descans - Organització del treball evitant puntes
Descàrrega elèctrica per mal estat de les instal·lacions o els aparells	- Revisió periòdica d'instal·lacions i equips per especialistes - No sobrecarregar endolls - No utilitzar allargadors en mal estat - En cas de dubte o avaria avisar un electricista

10.2 Normes d'aules i tallers.

10.2.1 Aula d'informàtica.

Les normes bàsiques són:

- Ús adequat del maquinari.
- No es pot usar el telèfon mòbil.
- No es pot menjar ni beure.

10.2.2 Taller de xarxes de computadors.

Les normes bàsiques són:

- Ús adequat del maquinari.
- No es pot usar el telèfon mòbil.
- No es pot menjar ni beure.

10.2.3 Taller de muntatge i manteniment d'equips.

Les normes bàsiques són:

- Ús adequat del maquinari.
- No es pot usar el telèfon mòbil.
- No es pot menjar ni beure.

10.2.4 Aula d'emprenedoria.

Les normes bàsiques són:

- Ús adequat del maquinari.
- No es pot usar el telèfon mòbil.
- No es pot menjar ni beure.

10.3 Normes d'ús d'equipament.

10.3.1 Equipament informàtic.

Les normes bàsiques són:

- Tractar l'equipament sense pegar-li colps ni forçar els connectors.
- No es pot pintar ni ratllar l'equipament.

10.3.2 Equipament didàctic.

Les normes bàsiques són:

- Tractar l'equipament sense pegar-li colps.
- No es pot pintar ni ratllar l'equipament.

11 AVALUACIÓ DE LA PRÀCTICA DOCENT A TRAVÉS D'INDICADORS D'ÈXIT.

La avaluació de la pràctica docent té com a objectiu fonamental garantir la qualitat i eficàcia de l'ensenyament, promovent la millora contínua tant del professorat com del procés d'ensenyament-aprenentatge en el seu conjunt.

L'avaluació de la pràctica docent es realitzarà mitjançant dos instruments:

1. Autoavaluació realitzada pel professorat.
2. Enquesta de satisfacció de l'alumnat amb l'activitat docent.

11.1 Autoavaluació realitzada pel professorat.

El professor o professora, trimestralment, mitjançant un procés reflexiu, realitzarà una autoavaluació de la seua pràctica docent a partir de les següents competències i indicadors[21]:

INDICADORS		**Nivell de satisfacció**				
Nº	**Descripció**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
1. Competència per a la planificació i gestió educativa						
a	) Participa activament en l'elaboració de projectes de centre.					
b)	Dissenya per competències la programació d'aula.					
c)	Elabora unitats didàctiques i projectes interdisciplinaris que promoguen el desenvolupament de competències.					
d)	Utilitza materials didàctics que recolzen l'aprenentatge.					
e)	Distribueix de manera equilibrada el temps entre les diverses tasques docents (treball d'aula, preparació de materials, planificació, tasques burocràtiques…).					
2. Competència per a la gestió i implementació del currículum.						
a)	Aplica metodologies que promoguen que l'alumnat siga actiu durant l'aprenentatge.					

[21]Martínez-Izaguirre, M., Yániz-Álvarez d'Eulate, C. i Villardón-Gallego, L. (2018). *Autoavaluació i reflexió docent per a la millora de la competència professional del professorat en la societat del coneixement.* XARXA. Revista d'Educació a Distància, 56. http://www.um.es/ead/red/56/martinez_et_al.pdf

INDICADORS		Nivell de satisfacció				
Nº	**Descripció**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
b)	Realitza activitats que promoguen la cooperació entre l'alumnat.					
c)	Adapta les activitats a la diversitat de l'alumnat.					
d)	Planteja activitats amb diferents solucions possibles.					
e)	Dissenya activitats la resolució de les quals requerisca l'ús de les TIC.					
f)	Idea activitats que requerisquen l'ús de recursos en diferents llengües.					
g)	Promou en l'aula un clima de confiança.					
h)	Potencia la participació de l'alumnat en classe.					
i)	Dissenya activitats que desperten en l'alumnat interès per aprendre.					
j)	Dirigeix i dinamitza el treball d'aula.					
k)	Guia a l'alumnat en la realització de tasques d'aprenentatge.					
l)	Vincula l'aprenentatge a situacions reals o realistes simulades.					
m)	Integra a les famílies i altres agents de la comunitat educativa com recolze en les activitats d'aprenentatge.					
n)	Respon a situacions noves o imprevistes.					
3. Competència per a l'avaluació educativa.						
a)	Usa tècniques i instruments d'avaluació que orienten a l'alumnat per al desenvolupament de competències.					
b)	Utilitza l'avaluació per a afavorir l'aprenentatge.					
c)	Avalua el nivell de competències prenent com a referència els resultats d'aprenentatge i els criteris d'avaluació prèviament definits.					

INDICADORS		Nivell de satisfacció				
Nº	**Descripció**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
d)	Empra tècniques d'avaluació que permeten avaluar l'acompliment de l'alumnat.					
e)	Empra tècniques i instruments d'avaluació coherents amb les metodologies d'aprenentatge emprades.					
f)	Ajuda a l'alumnat a reflexionar sobre les tasques realitzades perquè millore el seu aprenentatge.					
g)	Comunica adaptant-se a les persones interessades (alumnat, família, centre educatiu i administració) els resultats de l'avaluació.					
h)	Fomenta en l'alumnat l'autoavaluació i l'avaluació entre companys.					
4. Competència en orientació i tutoria.						
a)	Detecta les necessitats de l'alumnat per a orientar-los individual i en grup de forma eficaç.					
b)	Afavoreix que l'alumne o alumna es conega i desenvolupe un concepte ajustat de si mateix.					
c)	Desenvolupa dinàmiques que fomenten en l'alumnat la confiança en si mateix i el reconeixement dels seus assoliments.					
d)	Promou la coordinació educativa amb les famílies.					
e)	Aplica activitats que afavorisquen entre l'alumnat una actitud positiva cap a la diversitat.					
f)	Ajuda a l'alumnat a conèixer i controlar l'expressió de les seues emocions.					
g)	Aprofita els conflictes del grup i de l'entorn pròxim per a desenvolupar habilitats socials i actituds prosociales.					
h)	Col·labora en activitats que oferisquen un servei a la comunitat per a promoure la participació social de l'alumnat.					

INDICADORS		Nivell de satisfacció				
Nº	**Descripció**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
5. Competència per a l'aprenentatge i per a la recerca i la innovació.						
a)	Modifica l'acció docent a partir de la reflexió sobre el propi acompliment professional.					
b)	Reflexiona sobre el propi exercici professional per a detectar punts forts i àrees de millora.					
c)	Analitza els resultats d'aprenentatge de l'alumnat per a millorar la pròpia docència.					
d)	Està al dia amb els continguts de les disciplines, en metodologies i en recursos didàctics.					
e)	Realitza la formació que li ajude a millorar la docència.					
f)	Està al tant de l'oferta formativa existent per a professorat en actiu.					
g)	Cerca recursos en diferents mitjans (fòrums, revistes…) per a aplicar-los en la tasca docent.					
h)	Participa en projectes pedagògics innovadors.					
i)	Comparteix amb col·legues les pròpies experiències docents.					
j)	Participa en reunions o fòrums sobre innovacions i experiències docents.					
6. Competència ètica i compromís professional.						
a)	Reflexiona sobre les conseqüències que tenen les seues actuacions docents en el desenvolupament de l'alumnat.					
b)	És conscient de la influència de la seua actuació com a docent sobre la realitat social pròxima.					
c)	Garanteix la confidencialitat i el bon ús dels resultats obtinguts per l'alumnat en les avaluacions.					
d)	Té com a referència el marc legal que regeix la seua professió.					

INDICADORS		Nivell de satisfacció				
Nº	**Descripció**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
e)	Respecta els aspectes confidencials de la seua professió.					
f)	Actua com a model de respecte i consideració cap a totes les persones.					
g)	Actua de manera justa, equitativa i respectuosa amb l'alumnat, les famílies i el professorat.					
h)	Evita qualsevol forma de discriminació cap a l'alumnat, les famílies i els companys/as.					
7. Competència per a la coordinació docent i treball en equip en la comunitat educativa.						
a)	Assumeix les finalitats educatives del centre en què treball.					
b)	Treballa amb els membres de l'equip docent en el desenvolupament i avaluació de les competències contemplades en la programació.					
c)	Comparteix amb la resta de l'equip docent normes, pautes de funcionament en l'aula i el centre, així com mètodes d'ensenyament-aprenentatge.					
d)	Avalua les competències bàsiques de l'alumnat compartint tècniques i informació amb altres docents.					
e)	Participa activament en els equips docents als quals pertany.					
f)	Acorda i respecta normes de funcionament entre el professorat i les famílies.					
8. Competència per a la gestió eficaç de les emocions i la creació de climes de confiança.						
a)	Regula i gestiona eficaçment les pròpies emocions en l'aula.					

INDICADORS		Nivell de satisfacció				
Nº	**Descripció**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
b)	Dedica temps a la resolució de problemes que sorgisquen en qualsevol situació educativa.					
c)	Es relaciona bé amb els seus companys/as.					
d)	Controla les pròpies emocions en les tasques realitzades en col·laboració amb altres agents educatius (companys/as, famílies).					
e)	Maneja l'estrès davant situacions quotidianes d'aquesta professió.					
f)	Genera hàbits que promoguen el seu benestar en el treball.					

Nivell de satisfacció: (1) Totalment en desacord; (2) Alguna cosa en desacord; (3) D'acord; (4) Molt d'acord; i (5) Totalment d'acord.

11.2 Enquesta de satisfacció de l'alumnat amb l'activitat docent.

El professorat realitzarà una enquesta de satisfacció de l'alumnat amb l'activitat docent en dos moments: en finalitzar el primer trimestre, per a detectar què aspectes s'han de millorar durant el curs; i en finalitzar el curs escolar, per a realitzar una avaluació completa del procés d'ensenyament-aprenentatge.

En concret, l'alumnat, de manera voluntària, contestarà la següent enquesta:

INDICADORS		Nivell de satisfacció				
Nº	**Descripció**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
1	El professor o professora explica a l'inici del curs escolar la programació didàctica, incidint en l'organització per unitats didàctiques i en els criteris de qualificació.					
2	El professor o professora, a l'inici de cada unitat didàctica, explica les activitats d'ensenyament-aprenentatge que es realitzaran durant la unitat didàctica i informa del procediment d'avaluació i qualificació.					
3	Els materials d'estudi elaborats i recomanats pel professor o professora són útils per a desenvolupar les tasques.					

4	Vostè, com a estudiant, té fàcil accés a les instal·lacions, serveis, recursos materials, equipaments tecnològics.					
5	El volum de treball que implica aquest mòdul professional s'ajusta al previst en la programació didàctica.					
6	Les classes s'ajusten al previst en la programació didàctica del mòdul professional.					
7	El professor o professora aporta documentació de suport (esquemes, gràfics, diagrames, enllaços web, llibres, articles, etc.).					
8	El professor o professora compleix amb l'horari de classes establit per a l'assignatura.					
9	Les diferents tasques que es realitzen faciliten el desenvolupament de competències i l'assoliment dels objectius.					
10	El professor o professora utilitza adequadament els recursos didàctics (ordinador, pissarra, projector, Internet, plataforma Aules, etc.)					
11	El professor o professora resol amb claredat els dubtes i preguntes que formula l'alumnat.					
12	Es realitzen la majoria de les activitats d'aprenentatge previstes en la programació didàctica.					
13	El professor o professora dóna la possibilitat de realitzar consultes i mostra disposició a ajudar al alumnat en l'estudi del mòdul professional.					
14	El professor o professora comprova durant el desenvolupament de les classes el grau de comprensió sobre el mòdul professional.					
15	El professor o professora realitza el seguiment i assessora sobre les activitats a realitzar.					
16	Els instruments d'avaluació i qualificació utilitzats en el mòdul professional s'ajusten als establits en la programació didàctica.					

17	El professor o professora utilitza diferents eines per a avaluar i qualificar l'aprenentatge de l'alumnat.					
18	Els instruments d'avaluació i qualificació s'ajusten a les activitats d'ensenyament-aprenentatge realitzades en classe.					
19	Considera que s'estan aconseguint els objectius programats del mòdul professional.					
20	Considera que el treball realitzat pel professor o professora està contribuint a aconseguir els objectius programats del mòdul professional.					
21	Considera que l'organització del mòdul professional en les unitat didàctiques és l'adequada per a desenvolupar el currículum del mòdul professional.					
22	Considera que la proposta de temporalització que figura en la programació didàctica es correspon amb el treball realitzat per a aconseguir els objectius de l'assignatura.					
23	En general, està satisfet o satisfeta amb la labor docent de professor o professora.					

Nivell de satisfacció: (1) Totalment en desacord; (2) Alguna cosa en desacord; (3) D'acord; (4) Molt d'acord; i (5) Totalment d'acord.

12 PUBLICITAT DE LA PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA.

En la primera sessió del curs, el professorat explicarà els aspectes més rellevants de la programació didàctica:

- Competències professionals, personals i socials.
- Objectius generals.
- Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació.
- Unitats didàctiques.
- Metodologia didàctica.
- Avaluació i qualificació.

La programació didàctica s'enviarà per correu electrònic a l'alumnat i a les seues famílies, en el cas d'alumnat menor d'edat, es publicarà en el curs corresponent de la plataforma Aules i en la pàgina web de l'Institut (https://portal.edu.gva.es/iesbetxi).

13 ANNEXOS.

13.1 Annex I: Desenvolupament de les unitats de treball.

El present mòdul professional s'organitzarà en les següents unitats didàctiques:

UT1	Sistemes operatius
UT2	Màquines virtuals
UT3	Instal·lació de sistemes operatius
UT4	Configuració de sistemes operatius
UT5	Administració de sistemes operatius

13.1.1 UT1. Sistemes operatius

UT1_*Sistemes operatius*

Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació

RA 1	**Reconeix les característiques dels sistemes d'arxiu, descrivint els seus tipus i aplicacions**
Criteris d'avaluació	
1.a)	S'han identificat i descrit els elements funcionals d'un sistema informàtic.
1.b)	S'ha codificat i relacionat la informació en els diferents sistemes de representació.
1.c)	S'han identificat els processos i els seus estats.
1.d)	S'ha descrit l'estructura i organització del sistema d'arxius.
1.e)	S'han distingit els atributs d'un arxiu i un directori.
1.f)	S'han reconegut els permisos d'arxius i directoris.
1.g)	S'ha constatat la utilitat dels sistemes transaccionals i les seues repercussions en seleccionar un sistema d'arxius.

Continguts

C 1. Caracterització de sistemes operatius:

a) El sistema informàtic.

b) Software de base d'un sistema informàtic.

c) Concepte de sistema operatiu. Elements i estructura del Sistema Operatiu.

d) Funcions del sistema operatiu. Recursos.

e) Utilització del sistema operatiu: mode ordre, mode gràfic.

f) Processos del sistema operatiu. Estat dels processos. Prioritat.

g) Sistemes operatius actuals.

C 2. Operació de sistemes d'arxius:

a) Sistemes d'arxius, arxiu, directori, atributs, permisos.

b) Operació amb arxius: nom i extensió, comodins, atributs, tipus. Operacions més comunes.

c) Operació amb directoris: nom, atributs, permisos. Operacions més comunes.

d) Selecció d'un sistema d'arxius.

e) Tipus de sistemes d'arxius i les seues característiques.

f) Transaccions. Sistemes transaccionals.

Activitats d'ensenyament-aprenentatge

desenvoluparan totes aquelles activitats d'ensenyament-aprenentatge necessàries per garantir que l'alumnat adquirisca les competències professionals, personals i socials associades al mòdul, i aconseguisca els criteris d'avaluació establerts en cada resultat d'aprenentatge.

Les activitats programades inclouran tant sessions teòriques com pràctiques, adaptades al ritme i a les necessitats de l'alumnat, amb l'objectiu d'assegurar una progressió adequada en l'assoliment dels resultats d'aprenentatge.

Per al procés d'avaluació i qualificació s'utilitzaran **diferents instruments d'avaluació**, com ara rúbriques, fulls de registre d'observació, proves escrites, qüestionaris, treballs aplicats i evidències pràctiques, d'acord amb els criteris d'avaluació definits per cada unitat formativa.

D'aquesta manera, es garantirà una avaluació **objectiva, contínua, formativa i integradora**, orientada a la comprovació del grau d'assoliment dels resultats d'aprenentatge i competències professionals corresponents al mòdul.

Recursos didàctics

- Documentació sota llicències d'accés lliure (GNU i Creative Commons).
- Guies i anotacions elaborades pel professorat.
- Internet

Activitats de reforç

Elaboració d'esquemes i/o resums d'aquelles parts a reforçar, junt en activitats específiques i/o vídeos explicatius del criteri o activitat a assolir.

Activitats d'ampliació

Es programen dues activitats que engloben tot resultat d'aprenentatge amb un nivell de dificultat superior a la resta d'activitats.

13.1.2 UT2. Màquines virtuals

UT2. MÀQUINES VIRTUALS

Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació

RA 5	Crea màquines virtuals identificant el seu camp d'aplicació i instal·lant programari específic
Criteris d'avaluació	
5.a)	S'ha diferenciat entre màquina real i màquina virtual.
5.b)	S'han establert els avantatges i inconvenients de la utilització de màquines virtuals.
5.c)	S'ha instal·lat el programari lliure i propietari per a la creació de màquines virtuals.
5.d)	S'han creat màquines virtuals a partir de sistemes operatius lliures i propietaris.
5.e)	S'han configurat màquines virtuals.
5.f)	S'ha relacionat la màquina virtual amb el sistema operatiu amfitrió.
5.g)	S'han realitzat proves de rendiment del sistema.

Continguts

C 6. Configuració de màquines virtuals:

a) Virtualització i màquina virtual: avantatges i inconvenients.

b) Software (propietari i lliure) per a la creació de màquines virtuals: instal·lació.

c) Creació de màquines virtuals per a sistemes operatius propietaris i lliures.

d) Configuració i utilització de màquines virtuals.

Activitats d'ensenyament aprenentatge

desenvoluparan totes aquelles activitats d'ensenyament-aprenentatge necessàries per garantir que l'alumnat adquirisca les competències professionals, personals i socials

associades al mòdul, i aconseguisca els criteris d'avaluació establerts en cada resultat d'aprenentatge.

Les activitats programades inclouran tant sessions teòriques com pràctiques, adaptades al ritme i a les necessitats de l'alumnat, amb l'objectiu d'assegurar una progressió adequada en l'assoliment dels resultats d'aprenentatge.

Per al procés d'avaluació i qualificació s'utilitzaran **diferents instruments d'avaluació**, com ara rúbriques, fulls de registre d'observació, proves escrites, qüestionaris, treballs aplicats i evidències pràctiques, d'acord amb els criteris d'avaluació definits per cada unitat formativa.

D'aquesta manera, es garantirà una avaluació **objectiva, contínua, formativa i integradora**, orientada a la comprovació del grau d'assoliment dels resultats d'aprenentatge i competències professionals corresponents al mòdul.Presentació de la unitat didàctica: resultats d'aprenentatge, criteris d'avaluació, continguts, activitats d'ensenyament-aprenentatge, criteris de qualificació i durada programada.

Exposicions orals mitjançant projeccions alternant amb activitats pràctiques.

Realització d'una prova escrita en la qual s'avaluaran tots els criteris d'avaluació del resultat d'aprenentatge.

Recursos didàctics

- Documentació sota llicències d'accés lliure (GNU i Creative Commons).
- Guies i anotacions elaborades pel professorat.
-

Activitats de reforç

Elaboració d'esquemes i/o resums d'aquelles parts a reforçar, junt en activitats específiques i/o vídeos explicatius del criteri o activitat a assolir.

Activitats d'ampliació

Es plantegen dues activitats que engloben tot resultat d'aprenentatge amb un nivell de dificultat superior a la resta d'activitats.

13.1.3 UT3. Instal·lació de sistemes operatius

UT 3. INSTAL·LACIÓ DE SISTEMES OPERATIUS

Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació

RA 2	**Instal·la sistemes operatius, relacionant les seues característiques amb el maquinari de l'equip i el programari d'aplicació.**
Criteris d'avaluació	
2.a)	S'han analitzant les funcions del sistema operatiu.
2.b)	S'ha descrit l'arquitectura del sistema operatiu.
2.c)	S'ha verificat la idoneïtat del maquinari.
2.d)	S'ha seleccionat el sistema operatiu.
2.e)	S'ha elaborat un pla d'instal·lació.
2.f)	S'han configurat paràmetres bàsics de la instal·lació.
2.g)	S'ha configurat un gestor d'arrancada.
2.h)	S'han descrit les incidències de la instal·lació.
2.i)	S'han respectat les normes d'utilització del programari (llicències).
2.j)	S'ha actualitzat el sistema operatiu.

Continguts

C 3. Instal·lació de sistemes operatius lliures i propietaris:

a) Requisits tècnics del sistema operatiu.

b) Planificació de la instal·lació: particions, sistema d'arxius.

c) Selecció d'aplicacions bàsiques a instal·lar.

d) Paràmetres bàsics de la instal·lació.

Activitats d'ensenyament aprenentatge

desenvoluparan totes aquelles activitats d'ensenyament-aprenentatge necessàries per garantir que l'alumnat adquirisca les competències professionals, personals i socials associades al mòdul, i aconseguisca els criteris d'avaluació establerts en cada resultat d'aprenentatge.

Les activitats programades inclouran tant sessions teòriques com pràctiques, adaptades al ritme i a les necessitats de l'alumnat, amb l'objectiu d'assegurar una progressió adequada en l'assoliment dels resultats d'aprenentatge.

Per al procés d'avaluació i qualificació s'utilitzaran **diferents instruments d'avaluació**, com ara rúbriques, fulls de registre d'observació, proves escrites, qüestionaris, treballs aplicats i evidències pràctiques, d'acord amb els criteris d'avaluació definits per cada unitat formativa.

D'aquesta manera, es garantirà una avaluació **objectiva, contínua, formativa i integradora**, orientada a la comprovació del grau d'assoliment dels resultats d'aprenentatge i competències professionals corresponents al mòdul.Presentació de la unitat didàctica: resultats d'aprenentatge, criteris d'avaluació, continguts, activitats d'ensenyament-aprenentatge, criteris de qualificació i durada programada.

Exposicions orals mitjançant projeccions alternant amb activitats pràctiques.

Realització d'una prova escrita en la qual s'avaluaran tots els criteris d'avaluació del resultat d'aprenentatge.

Recursos didàctics

- Documentació sota llicències d'accés lliure (GNU i Creative Commons).
- Guies i anotacions elaborades pel professorat.

Activitats de reforç

Elaboració d'esquemes i/o resums d'aquelles parts a reforçar, junt en activitats específiques i/o vídeos explicatius del criteri o activitat a assolir.

Activitats d'ampliació

Es plantegen dues activitats que engloben tot resultat d'aprenentatge amb un nivell de dificultat superior a la resta d'activitats.

13.1.4 UT4. Configuració de sistemes operatius

UT 4. CONFIGURACIÓ DE SISTEMES OPERATIUS

Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació

RA 3	**Fa tasques bàsiques de configuració de sistemes operatius, interpretant requeriments i descrivint els procediments seguits**
Criteris d'avaluació	
3.a)	S'han diferenciat les interfícies d'usuari segons les seues propietats.

3.b)	S'han aplicat preferències en la configuració de l'entorn personal.
3.c)	S'han gestionat els sistemes d'arxius específics.
3.d)	S'han aplicat mètodes per a la recuperació del sistema operatiu.
3.e)	S'ha realitzat la configuració per a l'actualització del sistema operatiu.
3.f)	S'han realitzat operacions d'instal·lació/desinstal·lació d'utilitats.
3.g)	S'han utilitzat els assistents de configuració del sistema (accés a xarxes, dispositius, entre altres).
3.h)	S'han executat operacions per a l'automatització de tasques del sistema.

Continguts

C 4. Realització de tasques bàsiques sobre sistemes operatius lliures i propietaris:

a) Arrencada i parada del sistema. Sessions.

b) Interfícies d'usuari: tipus, propietats i usos.

c) Configuració de les preferències d'escriptori.

d) Estructura de l'arbre de directoris.

e) Compressió/Descompressió.

f) Actualització del sistema operatiu.

Activitats d'ensenyament aprenentatge

Per al procés d'avaluació i qualificació s'utilitzaran **diferents instruments d'avaluació**, com ara rúbriques, fulls de registre d'observació, proves escrites, qüestionaris, treballs aplicats i evidències pràctiques, d'acord amb els criteris d'avaluació definits per cada unitat formativa.

D'aquesta manera, es garantirà una avaluació **objectiva, contínua, formativa i integradora**, orientada a la comprovació del grau d'assoliment dels resultats d'aprenentatge i competències professionals corresponents al mòdul.Presentació de la

unitat didàctica: resultats d'aprenentatge, criteris d'avaluació, continguts, activitats d'ensenyament-aprenentatge, criteris de qualificació i durada programada.

Exposicions orals mitjançant projeccions alternant amb activitats pràctiques.

Realització d'una prova escrita en la qual s'avaluaran tots els criteris d'avaluació del resultat d'aprenentatge.

Recursos didàctics

- Documentació sota llicències d'accés lliure (GNU i Creative Commons).
- Guies i anotacions elaborades pel professorat.
-

Activitats de reforç

Elaboració d'esquemes i/o resums d'aquelles parts a reforçar, junt en activitats específiques i/o vídeos explicatius del criteri o activitat a assolir.

Activitats d'ampliació

Es plantegen dues activitats que engloben tot resultat d'aprenentatge amb un nivell de dificultat superior a la resta d'activitats.

13.1.5 UT5. Administració de sistemes operatius

UD 5. ADMINISTRACIÓ DE SISTEMES OPERATIUS

Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació

RA 4	**Realitza operacions bàsiques d'administració de sistemes operatius, interpretant requeriments i optimitzant el sistema per al seu ús**
Criteris d'avaluació	
4.a)	S'han configurat perfils d'usuari i grup.
4.b)	S'han utilitzat eines gràfiques per a descriure l'organització dels arxius del sistema.
4.c)	S'ha actuat sobre els processos de l'usuari en funció de les necessitats puntuals.
4.d)	S'ha actuat sobre els serveis del sistema en funció de les necessitats puntuals.

4.e)	S'han aplicat criteris per a l'optimització de la memòria disponible.
4.f)	S'ha analitzat l'activitat del sistema a partir de les traces generades pel propi sistema.
4.g)	S'ha optimitzat el funcionament dels dispositius d'emmagatzematge.
4.h)	S'han reconegut i configurat els recursos compartibles del sistema.
4.i)	S'ha interpretat la informació de configuració del sistema operatiu.

Continguts

C 5. Administració dels sistemes operatius:

a) Gestió de perfils d'usuaris i grups locals. Contrasenyes.

b) Gestió del sistema d'arxius.

c) Gestió dels processos del sistema i d'usuari.

d) Rendiment del sistema. Seguiment de l'activitat del sistema.

e) Activació i desactivació de servicis.

f) Compartició de recursos.

Activitats d'ensenyament aprenentatge

Per al procés d'avaluació i qualificació s'utilitzaran **diferents instruments d'avaluació**, com ara rúbriques, fulls de registre d'observació, proves escrites, qüestionaris, treballs aplicats i evidències pràctiques, d'acord amb els criteris d'avaluació definits per cada unitat formativa.

D'aquesta manera, es garantirà una avaluació **objectiva, contínua, formativa i integradora**, orientada a la comprovació del grau d'assoliment dels resultats d'aprenentatge i competències professionals corresponents al mòdul.Presentació de la unitat didàctica: resultats d'aprenentatge, criteris d'avaluació, continguts, activitats d'ensenyament-aprenentatge, criteris de qualificació i durada programada.

Exposicions orals mitjançant projeccions alternant amb activitats pràctiques.

Realització d'una prova escrita en la qual s'avaluaran tots els criteris d'avaluació del resultat d'aprenentatge.

Recursos didàctics

- Documentació sota llicències d'accés lliure (GNU i Creative Commons).
- Guies i anotacions elaborades pel professorat.
-

Activitats de reforç

Elaboració d'esquemes i/o resums d'aquelles parts a reforçar, junt en activitats específiques i/o vídeos explicatius del criteri o activitat a assolir.

Activitats d'ampliació

Es plantegen dues activitats que engloben tot resultat d'aprenentatge amb un nivell de dificultat superior a la resta d'activitats.

13.2 Annex II: Xarxa Novigi. Ús de metodologies actives en la impartició del mòdul.

En el present mòdul professional s'usaran metodologies actives com ara ACBP (Aprenentatge col·laboratiu basat en projectes) en la impartició de les distintes unitats formatives de les que consta el mòdul professional de Muntatge i manteniment d'equips. L'alumnat s'agruparà per parelles, o en grups més nombrosos depenent de la naturalesa de la activitat i realitzarà les activitats proposades. En cada unitat formativa es canviaran els agrupaments de manera que l'alumnat no coincidirà amb els mateixos companys o companyes.

Institut d'Educació Secundària de Betxí

Programació didàctica

2025/2026

0223 Aplicacions ofimàtiques

Família Professional d'Informàtica i Comunicacions

1er SMX – Aplicacions ofimàtiques:Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes

1er curs

Índex

1 Introducció..... 5
1.1 Identificació..... 5
1.2 Justificació..... 5
1.2.1 En relació amb el propi document..... 5
1.2.2 En relació amb la resta de mòduls professionals..... 6
Sistemes Operatius Monolloc i en Xarxa..... 6
Seguretat Informàtica..... 6
Serveis de Xarxa..... 6
Aplicacions Web..... 7
Empresa i Iniciativa Emprenedora..... 7
1.2.3 En relació amb l'entorn professional..... 7
1.2.4 En relació amb el desenvolupament personal i professional..... 8
1.3 Marc normatiu..... 8
1.4 Contextualització..... 10
1.4.1 Entorn socioeconòmic..... 10
1.4.2 Context escolar..... 10
1.4.3 Característiques de l'alumnat..... 11
1.4.4 Infraestructura i recursos educatius..... 11
1.5 Identificació del títol..... 12
1.6 Perfil professional..... 12
1.7 Competència general..... 12
1.8 Competències professionals, personals i socials (CPPS)..... 13
1.9 Objectius generals (OG)..... 14
1.10 Relació de qualificacions i unitats de competència..... 16
1.11 Entorn professional..... 17
2 Desenvolupament curricular..... 18
2.1 Durada, ubicació i distribució horària..... 18
2.2 Competències professionals, personals i socials (CPPS)..... 18

2.3 Qualificacions professionals (CP) i unitats de competència (UC).....18
2.4 Objectius generals (OG).....19
2.5 Resultats d'aprenentatge (RA) i criteris d'avaluació (CA).....19
2.6 Continguts (C).....22
2.7 Relació entre les competències professionals, personals i socials (CPPS) i els objectius generals (OG).....25
2.8 Relació entre els objectius generals (OG) i els resultats d'aprenentatge (RA).....26
2.9 Unitats didàctiques relacionades (UD) amb els resultats d'aprenentatge (RA) i els continguts (C).....26
2.10 Llengua amb la que s'imparteix el mòdul.....27
2.11 Pla per al foment de la lectura.....27
2.12 Formació en empresa.....27

3 Metodologia didàctica.....28
3.1 Principis metodològics.....28
3.2 Estratègies metodològiques.....41
3.3 Activitats.....43
3.4 Recursos generals.....44
3.5 Agrupaments.....45

4 Procediment d'avaluació i de qualificació.....46
4.1 Activitats d'avaluació, instruments d'avaluació i criteris d'avaluació.....46
4.2 Avaluacions.....48
4.2.1 Avaluació inicial.....48
4.2.2 Avaluacions parcials.....49
4.2.3 Avaluació final ordinària.....49
4.2.3.1.1 Alumnat que no haja perdut el dret a l'avaluació contínua.....49
4.2.3.1.2 Alumnat que haja perdut el dret a l'avaluació contínua.....49
4.2.4 Avaluació final extraordinària.....50
4.3 Informació a l'alumnat o, si escau, a les famílies del procediment d'avaluació i qualificació.....50
4.4 Pèrdua del dret a l'avaluació contínua.....51
4.5 Procediment i criteris de recuperació.....52
4.6 Criteris de qualificació.....52
4.6.1 Càlcul de la qualificació.....52
4.6.2 Altres consideracions.....54

5 Mesures de resposta educativa per a la inclusió.....55

6 Elements transversals.....57

7 Activitats complementàries i extraescolars.....58

8 Normes d'organització, funcionament i convivència.....59

8.1 Prevenció de riscos laborals.....59

8.2 Normes d'aules i tallers.....60

8.2.1 Aula d'informàtica.....60

8.2.2 Taller de xarxes de computadors.....60

8.2.3 Taller de muntatge i manteniment d'equips.....60

8.2.4 Aula d'emprenedoria.....61

8.3 Normes d'ús d'equipament.....61

8.3.1 Equipament informàtic.....61

8.3.2 Equipament didàctic.....61

9 Avaluació de la pràctica docent a través d'indicadors d'èxit.....62

9.1 Autoavaluació realitzada pel professorat.....62

9.2 Enquesta de satisfacció de l'alumnat amb l'activitat docent.....67

10 Publicitat de la programació didàctica.....70

11 ANNEXOS.....71

11.1 Annex I: Desenvolupament de les unitats didàctiques.....71

11.1.1 UD 1: Gestió de correu i agenda electrònica.....72

11.1.2 UD 2. Instal·lació d'aplicacions ofimàtiques.....74

11.1.3 UD 3. Processadors de textos.....76

11.1.4 UD 4. Presentacions multimèdia.....79

11.1.5 UD 5. Fulls de càlcul.....81

11.1.6 UD 6. Manipulació d'imatges.....84

11.1.7 UD 7. *Bases de dades*.....86

11.1.8 UD 8. Tècniques de suport.....87

11.1.9 UD 9. Manipulació de vídeo.....89

1 INTRODUCCIÓ.

1.1 Identificació.

Centre educatiu	IES Betxí
Curs acadèmic	2025/2026
Modalitat	Presencial
Família professional	Informàtica i Comunicacions
Títol	Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes
Grau	Cicle Formatiu, que correspon al grau D
Nivell	Formació Professional de Grau Mitjà, que correspon al nivell 2
Mòdul professional	0223 Aplicacions ofimàtiques
Curs	1er curs
Durada	233 hores
Carrega lectiva setmanal	7 hores
Professorat	Vicente Doñate Puertas

1.2 Justificació.

1.2.1 En relació amb el propi document.

La programació didàctica, a partir dels elements curriculars propis del mòdul professional i de les característiques de l'alumnat, ha de proporcionar una planificació d'activitats d'ensenyament-aprenentatge que contribuïsquen de manera significativa al desenvolupament de les competències associades al mòdul professional i a la consecució dels objectiu generals.

Ha de ser un document obert, permeable als canvis, que s'adapte de manera eficaç i eficient tant a les necessitat de l'alumnat com a situacions no esperades.

És important que l'alumnat conega aquest document i mantinga una posició crítica respecte al desenvolupament del mateix, especialment en el relacionat a la metodologia i als procediments d'avaluació i qualificació.

1.2.2 En relació amb la resta de mòduls professionals.

Aquesta programació didàctica ha de ser coherent amb les de la resta de mòduls professionals del cicle formatiu, per a assegurar la formació integral de l'alumnat. Aquest procés de coordinació es realitzarà a través de les reunions d'equip docent i de departament didàctic, sent el Projecte Curricular del Cicle Formatiu el document que arreplega els eixos principals d'actuació .

En aquest sentit, el present mòdul professional té una relació directa amb els mòduls professionals següents:

Muntatge i Manteniment d'Equips

- **Aplicacions Ofimàtiques** facilita la gestió de documentació tècnica, com ara manuals, guies de manteniment o informes de diagnòstic d'errors. Les eines ofimàtiques es fan servir per elaborar llistats de components, planificar reparacions o documentar canvis en el maquinari.

Sistemes Operatius Monolloc i en Xarxa

- Els coneixements d'ofimàtica són necessaris per gestionar documents administratius, realitzar configuracions o actualitzacions en un entorn de treball de xarxa, documentar passos en la configuració de sistemes, així com generar informes de rendiment o d'errors.

Seguretat Informàtica

- Les aplicacions ofimàtiques també ajuden a crear i gestionar documentació relacionada amb la seguretat (informes de vulnerabilitats, protocols d'actuació, etc.). A més, eines com els fulls de càlcul poden ser útils per analitzar dades relacionades amb la seguretat, com ara registres de sistemes.

Serveis de Xarxa

- Aquest mòdul implica la configuració i gestió de servidors i serveis de xarxa. Aquí, el programari ofimàtic es pot utilitzar per elaborar plans d'implementació, documentació tècnica de configuració o informes de rendiment de la xarxa. També pot ser útil per gestionar bases de dades senzilles amb eines com Access o fulls de càlcul per al seguiment de dispositius connectats a la xarxa.

Aplicacions Web

- Tot i que en aquest mòdul s'aprèn a desenvolupar aplicacions web, les eines ofimàtiques són útils per organitzar el projecte de desenvolupament, documentar requisits funcionals, fer el seguiment del projecte i presentar resultats. Així mateix, la creació de formularis interactius o bases de dades a petita escala pot integrar-se amb altres eines ofimàtiques.

Empresa i Iniciativa Emprenedora

- Les habilitats ofimàtiques es fan servir per fer anàlisis financeres bàsiques, crear plans d'empresa, gestionar pressupostos o presentar informes i memòries. És fonamental per estructurar i comunicar idees en documents empresarials, així com per gestionar projectes de negoci.

Així mateix, s'ha de parar atenció a les àrees prioritàries o d'especial interés, existents en la Formació Professional: TIC, idiomes, treball en equip i prevenció de riscos laborals. Pel que fa a les TIC, a l'aula s'utilitzen de manera constant, però sempre s'intentarà aprofitar la possibilitat d'exposar a l'alumnat a les noves tecnologies que sorgisquen i resulten interessants. Quant als idiomes, en el mòdul de AOF s'utilitzaran habitualment manuals d'usuaris, guies de referències, d'instal·lació ràpida i altres documents en anglés.

També hi haurà activitats en les quals l'alumnat ha de buscar informació o tutorials i hagen de fer-lo en llocs web en anglés si la informació no està disponible en castellà, per la qual cosa la presència dels idiomes a l'aula és constant. El treball en equip està sempre present i es duen a terme multitud d'activitats cooperatives i en les quals s'utilitzen diferents tipus d'agrupaments a fi de promoure la interacció entre l'alumnat.

1.2.3 En relació amb l'entorn professional.

El desenvolupament d'aquest mòdul professional és fonamental per a la formació de l'alumnat com a Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes perquè, una vegada finalitzats els seus estudis, treballarà, probablement, en empreses del sector del taulell, cartró, taronja o auxiliars, administrant i mantenint sistemes informàtics.

Les línies d'actuació en el procés d'ensenyament-aprenentatge que permeten assolir els objectius del mòdul versaran sobre:

- Tècnic instal·lador-reparador d'equips informàtics.
- Tècnic de suport informàtic.
- Tècnic de xarxes de dades.

- Reparador de perifèrics de sistemes microinformàtics.
- Comercial de microinformàtica.
- Operador de tele-assistència.
- Operador de sistemes.

1.2.4 En relació amb el desenvolupament personal i professional.

Aquest mòdul contribuirà en gran mesura al desenvolupament integral de l'alumnat. En quant al desenvolupament **professional** la resta de mòduls del segon curs del cicle formatiu estan relacionats directament amb ell i per tant li donarà a l'alumnat una visió de conjunt de tot el cicle formatiu i un sentit general dels aprenentatges adquirits. En quant al desenvolupament **personal** mitjançant l'ús de metodologies actives com ara l'aprenentatge col·laboratiu basat en projectes que s'aplicarà en la impartició del mòdul contribuirà a desenvolupar les «soft skills» o destreses suaus de l'alumnat com ara la capacitat de treballar en equip i amb la col·laboració de la resta de companys i companyes, planificant les tasques a fer per a aconseguir la resolució del projecte en el temps estipulat. Així mateix ajudarà a potenciar les habilitats comunicatives, el compromís i la responsabilitat.

1.3 Marc normatiu.

La publicació de la Llei Orgànica 3/2022, de 31 de març, d'ordenació i integració de la Formació Professional, ha suposat un canvi complet del marc normatiu relacionat amb la Formació Professional. Per tant, fins a la publicació i entrada en vigor de tota la normativa relacionada, hem de tenir en compte que ens trobem en un període de transició.

Tenint en compte l'anterior, aquesta programació didàctica s'ha desenvolupat a partir de la següent normativa estatal i autonòmica:

- Ordenació:
  - **LLEI ORGÀNICA 3/2020, de 29 de desembre**, per la qual es modifica la Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació (BOE núm. 340, de 30/12/2020).
  - **LLEI ORGÀNICA 3/2022, de 31 de març**, d'ordenació i integració de la Formació Professional (BOE núm. 78, de 01/04/2022).
  - **REIAL DECRET 659/2023, de 18 de juliol**, pel qual es desenvolupa l'ordenació del Sistema de Formació Professional (BOE núm. 174, de 22/07/2023).

- **ORDRE 78/2010, de 27 d'agost**, de la Conselleria d'Educació, per la qual es regulen determinats aspectes de l'ordenació i organització acadèmica dels cicles formatius de Formació Professional del sistema educatiu en l'àmbit territorial de la Comunitat Valenciana (DOGV núm. 6347, de 03/09/2010).
- **RESOLUCIÓ de 8 d'agost de 2024**, de la Secretaria Autonòmica d'Educació i Formació Professional, per la qual es dicten instruccions sobre l'ordenació acadèmica i d'organització de l'activitat docent dels centres de la Comunitat Valenciana que durant el curs 2024-2025 impartisquen Formació Professional de grau C, D i E (DOGV núm. 9638, de 13/07/2023).

– Avaluació:

- Projecte d'Ordre de la Conselleria d'Educació, Universitats i Ocupació, per la qual es regula l'avaluació de l'alumnat de cicles formatius i cursos d'especialització de Formació Professional derivats de la Llei Orgànica 3/2022, de 31 de març, d'ordenació i integració de la Formació Professional, a l'empara del Reial decret 659/2023. (Enllaç: https://gvaparticipa.gva.es/legislation/processes/119/debate)

– Títol / Currículum:

- **REIAL DECRET 1691/2007, de 14 de desembre**, pel qual s'estableix el títol de **Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes** i es fixen els seus ensenyaments mínims (BOE núm. 15, de 17/01/2007).
- **ORDRE de 29 de juliol 2009**, de la Conselleria d'Educació, per la qual s'estableix per a la Comunitat Valenciana el currículum del cicle formatiu de Grau Mitjà corresponent al títol de **Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes** (DOGV núm. 6094, de 03/09/2009).
- Projecte d'Ordre de la Conselleria d'Educació, Universitats i Ocupació, per la qual es desenvolupen i concreten determinats aspectes dels currículums dels cicles de grau mitjà i de grau superior, en aplicació del Reial decret 659/2023, de 18 de juliol, pel qual es desenvolupa l'ordenació del Sistema de Formació Professional.

– Equitat i inclusió:

- DECRET 104/2018, de 27 de juliol, del Consell, pel qual es desenvolupen els principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià (DOGV núm. 8356, de 07/08/2018).
- ORDRE 20/2019, de 30 d'abril, de la Conselleria d'Educació, Recerca, Cultura i Esport, per la qual es regula l'organització de la resposta educativa

per a la inclusió de l'alumnat en els centres docents sostinguts amb fons públics del sistema educatiu valencià (DOGV núm. 8540, de 03/05/2019).

1.4 Contextualització.

1.4.1 Entorn socioeconòmic.

Betxí, és un municipi de la comarca de la plana baixa, província de Castelló, Comunitat Valenciana. Amb una població aproximada de 6,000 habitants, aquest poble es troba envoltat de municipis com Nules, Vall d'Uixò, Vila-real, Onda, Borriana i Castelló.

L'economia local està basada en el cultiu de la taronja i en una industria diversificada on podem trobar principalment magatzems de taronja, industria del cartró i industria taulellera, així com industria auxiliar d'aquestes com tallers mecànics i industria dels sector de serveis.

El mercat laboral a Betxí reflecteix la importància de la recol·lecció de taronja i les necessitats específiques de les empreses que la conformen. La creixent digitalització i automatització dels processos productius ha creat una demanda significativa de professionals altament qualificats en diverses àrees, incloses la informàtica i les comunicacions i les arts gràfiques.

A més, la ciberseguretat s'ha convertit en una prioritat, amb la protecció de dades i sistemes crítics en el centre de les estratègies empresarials. Els experts en seguretat informàtica juguen un paper crucial en la prevenció i resposta a possibles amenaces cibernètiques, garantint la integritat i confidencialitat de la informació.

Les perspectives d'ocupació a Betxí i la seua regió són prometedores per als graduats de programes educatius en Informàtica i Comunicacions i Impressió gràfica. Amb la indústria del cartró, els magatzems de taronja i la industria ceràmica molt a prop com a motor econòmic, existeix una demanda constant de professionals qualificats en aquestes àrees, oferint oportunitats de creixement i desenvolupament professional al llarg de les seues carreres. No cal oblidar tampoc, que en les localitats pròximes Nules, Vila-real, Onda, Borriana, Vall d'Uixó i Castelló també hi ha multitud d'empreses pertanyents al sector informàtic.

1.4.2 Context escolar

L'Institut rep, majoritàriament, alumnat de la pròpia localitat de Betxí i de localitats veïnes (Artana, Eslida i Aín).

Tota l'oferta formativa de l'Institut s'imparteix en horari matutí, entre les 8:00 i les 15:00.

Actualment, l'oferta formativa de l'IES de Betxí és la següent:

- Educació Secundària Obligatòria (13 grups).

- Batxillerat (3 grups).
- Cicles Formatius de Grau Mitjà:
    - Sistemes microinformàtics i xarxes, de la família professional d'Informàtica i Comunicacions.
    - Impressió gràfica, de la família professional d'arts gràfiques.

El CFGM Sistemes microinformàtics i xarxes, té una matrícula al voltant de 20 alumnes/as en el primer curs i de 7 en el segon curs.

Així mateix, el centre té al voltant de 60 professors/as, dos conserges i una persona auxiliar administrativa.

1.4.3 Característiques de l'alumnat.

A l'hora d'analitzar les característiques de l'alumnat de **un cicle formatiu de grau mitjà**, s'ha de tenir en compte que existeixen tres formes principals per a accedir a aquests estudis:

- Estar en possessió del Títol de Graduat en Educació Secundària Obligatòria.
- Estar en possessió d'un Títol de Formació Professional Bàsica.
- Superar una prova d'accés.

Açò implica, necessàriament, que els grups d'alumnat dels cicles formatius de grau mitjà siguen heterogenis, amb grans diferències de nivell curricular.

A partir de l'avaluació inicial, en col·laboració amb el departament d'Orientació, i en coordinació amb el tutor/a del grup, si es detectara alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu; per a cada estudiant es desenvoluparà un programa d'actuació específic en el qual es concretaran les adaptacions necessàries en els processos d'aprenentatge i avaluació, quant a metodologia, ampliació de temps i de recursos.

1.4.4 Infraestructura i recursos educatius.

L'Institut disposa de les següents infraestructures i recursos educatius per a impartir l'el mòdul professional 0223 Aplicacions ofimàtiques, del CFGM Sistemes microinformàtics i xarxes:

- Aula-Taller (35). On s'imparteix el primer curs del CFGM SMX.
- Aula-Laboratori (32). On s'imparteix el segon curs del CFGM SMX.
- 25 ordinadors amb HDD per impartir el primer curs del CFGM SMX.
- 25 ordinadors amb SSD per impartir el segon curs del CFGM SMX.

- Plataforma d'aprenentatge «AULES».Introducció al cicle formatiu.

1.5 Identificació del títol.

El títol de Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes queda identificat pels següents elements:

Denominació:
Sistemes microinformàtics i xarxes
Família Professional:
Informàtica i Comunicacions
Grau:
Cicle Formatiu, que correspon al grau D
Nivell:
Formació Professional de Grau Mitjà, que correspon al nivell 2
Durada:
2.000 hores
Referent en la Classificació Internacional Normalitzada de l'Educació[1]:
Programes-CINE (CINE-P): 3.5.4.

1.6 Perfil professional.

El perfil professional[2] del títol de **Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes** queda determinat per la seua competència general, les seues competències professionals, personals i socials, i per la relació de qualificacions i, si escau, unitats de competència del **Catàleg Nacional de Qualificacions Professionals** incloses en el títol.

1.7 Competència general.

La competència general[3] d'aquest títol consisteix a instal·lar, configurar i mantenir sistemes microinformàtics, aïllats o en xarxa, així com xarxes locals en petits entorns,

1 UNESCO. Institute for Statistics. *International Standard Classification of Education (ISCED).* http://uis.unesco.org/en/topic/international-standard-classification-education-isced
Ministeri d'Educació i Formació Professional. *Classificació Internacional Normalitzada de l'Educació. CINE 2011.* https://www.educacionyfp.gob.es/servicios-al-ciudadano/estadisticas/clasificaciones/cine2011.html

2 RD 1691/2007, de 14 de desembre (art. 3)

3 RD 1691/2007, de 14 de desembre (art. 4)

assegurant la seua funcionalitat i aplicant els protocols de qualitat, seguretat i respecte al medi ambient establits.

1.8 Competències professionals, personals i socials (CPPS).

Les competències professionals, personals i socials[4] d'aquest títol són les que es relacionen a continuació:

a) Determinar la logística associada a les operacions d'instal·lació, configuració i manteniment de sistemes microinformàtics, interpretant la documentació tècnica associada i organitzant els recursos necessaris.

b) Muntar i configurar ordinadors i perifèrics, assegurant el seu funcionament en condicions de qualitat i seguretat.

c) Instal·lar i configurar programari bàsic i d'aplicació, assegurant el seu funcionament en condicions de qualitat i seguretat.

d) Replantejar el cablejat i l'electrònica de xarxes locals en xicotets entorns i la seua connexió amb xarxes d'àrea extensa canalitzant a un nivell superior els supòsits que així ho requerisquen.

e) Instal·lar i configurar xarxes locals cablejades, sense fils o mixtes i la seua connexió a xarxes públiques, assegurant el seu funcionament en condicions de qualitat i seguretat.

f) Instal·lar, configurar i mantindre serveis multiusuari, aplicacions i dispositius compartits en un entorn de xarxa local, ateses les necessitats i requeriments especificats.

g) Realitzar les proves funcionals en sistemes microinformàtics i xarxes locals, localitzant i diagnosticant disfuncions, per a comprovar i ajustar el seu funcionament.

h) Mantindre sistemes microinformàtics i xarxes locals, substituint, actualitzant i ajustant els seus components, per a assegurar el rendiment del sistema en condicions de qualitat i seguretat.

i) Executar procediments establits de recuperació de dades i aplicacions davant fallades i pèrdues de dades en el sistema, per a garantir la integritat i disponibilitat de la informació.

j) Elaborar documentació tècnica i administrativa del sistema, complint les normes i reglamentació del sector, per al seu manteniment i l'assistència al client.

k) Elaborar pressupostos de sistemes a mesura complint els requeriments del client.

l) Assessorar i assistir al client, canalitzant a un nivell superior els supòsits que el requerisquen, per a trobar solucions adequades a les necessitats d'aquest.

4 RD 1691/2007, de 14 de desembre (art. 5). En negreta s'indiquen les CPPS que es desenvolupen en aquest mòdul professional.

m) Organitzar i desenvolupar el treball assignat mantenint unes relacions professionals adequades a l'entorn de treball.

n) Mantindre un esperit constant d'innovació i actualització en l'àmbit del sector informàtic.

o) Utilitzar els mitjans de consulta disponibles, seleccionant el més adequat en cada cas, per a resoldre en temps raonable suposats no coneguts i dubtes professionals.

p) Aplicar els protocols i normes de seguretat, qualitat i respecte al medi ambient en les intervencions realitzades.

q) Complir amb els objectius de la producció, col·laborant amb l'equip de treball i actuant conforme als principis de responsabilitat i tolerància.

r) Adaptar-se a diferents llocs de treball i noves situacions laborals originats per canvis tecnològics i organitzatius en els processos productius.

s) Resoldre problemes i prendre decisions individuals seguint les normes i procediments establits definits dins de l'àmbit de la seua competència.

t) Exercir els seus drets i complir amb les obligacions derivades de les relacions laborals, d'acord amb el que s'estableix en la legislació vigent.

u) Gestionar la seua carrera professional, analitzant les oportunitats d'ocupació, autoocupació i aprenentatge.

v) Crear i gestionar una petita empresa, realitzant un estudi de viabilitat de productes, planificació de la producció i comercialització.

w) Participar de forma activa en la vida econòmica, social i cultural, amb una actitud crítica i responsable

1.9 Objectius generals (OG).

Els objectius generals[5] d'aquest cicle formatiu són els següents:

a) Organitzar els components físics i lògics que formen un sistema microinformàtic, interpretant la seua documentació tècnica, per a aplicar els mitjans i mètodes adequats a la seua instal·lació, muntatge i manteniment.

5 RD 1691/2007, de 14 de desembre (art. 9). En negreta s'indiquen els OG que aquest mòdul professional contribueix a aconseguir.

b) Identificar, assemblar i connectar components i perifèrics utilitzant les eines adequades, aplicant procediments, normes i protocols de qualitat i seguretat, per a muntar i configurar ordinadors i perifèrics.

c) Reconèixer i executar els procediments d'instal·lació de sistemes operatius i programes d'aplicació, aplicant protocols de qualitat, per a instal·lar i configurar sistemes microinformàtics.

d) Representar la posició dels equips, línies de transmissió i altres elements d'una xarxa local, analitzant la morfologia, condicions i característiques del desplegament, per a replantejar el cablejat i l'electrònica de la xarxa.

e) Situar i fixar equips, línies, canalitzacions i altres elements d'una xarxa local cablejada, sense fil o mixta, aplicant procediments de muntatge i protocols de qualitat i seguretat, per a instal·lar i configurar xarxes locals.

f) Interconnectar equips informàtics, dispositius de xarxa local i de connexió amb xarxes d'àrea extensa, executant els procediments per a instal·lar i configurar xarxes locals.

g) Localitzar i reparar avaries i disfuncions en els components físics i lògics per a mantenir sistemes microinformàtics i xarxes locals.

h) Substituir i ajustar components físics i lògics per a mantenir sistemes microinformàtics i xarxes locals.

i) Interpretar i seleccionar informació per a elaborar documentació tècnica i administrativa.

j) Valorar el cost dels components físics, lògics i la mà d'obra, per a elaborar pressupostos.

k) Reconèixer característiques i possibilitats dels components físics i lògics, per a assessorar i assistir a clients.

l) Detectar i analitzar canvis tecnològics per a triar noves alternatives i mantenir-se actualitzat dins del sector.

m) Reconèixer i valorar incidències, determinant les seues causes i descrivint les accions correctores per a resoldre-les.

n) Analitzar i descriure procediments de qualitat, prevenció de riscos laborals i mediambientals, assenyalant les accions a realitzar en els casos definits per a actuar d'acord amb les normes estandarditzades.

ñ) Valorar les activitats de treball en un procés productiu, identificant la seua aportació al procés global per a aconseguir els objectius de la producció.

o) Identificar i valorar les oportunitats d'aprenentatge i ocupació, analitzant les ofertes i demandes del mercat laboral per a gestionar la seua carrera professional.

p) Reconèixer les oportunitats de negoci, identificant i analitzant demandes del mercat per a crear i gestionar una petita empresa.

q) Reconèixer els seus drets i deures com a agent actiu en la societat, analitzant el marc legal que regula les condicions socials i laborals per a participar com a ciutadà democràtic.

1.10 Relació de qualificacions i unitats de competència.

El cicle formatiu té associades les següents qualificacions i unitats de competència[6] del Catàleg Nacional de Qualificacions Professionals:

Qualificacions professionals completes:

a) Sistemes microinformàtics IFC078_2 (Reial decret 295/2004, 20 febrer), que comprèn les següents unitats de competència:

UC0219_2: Instal·lar i configurar el programari base en sistemes microinformàtics.

UC0220_2: Instal·lar, configurar i verificar els elements de la xarxa local segons procediments establits.

UC0221_2: Instal·lar, configurar i mantindre paquets informàtics de propòsit general i aplicacions específiques.

UC0222_2: Facilitar a l'usuari la utilització de paquets informàtics de propòsit general i aplicacions específiques.

b) Muntatge i reparació de sistemes microinformàtics IFC298_2 (Reial decret 1201/2007, 14 setembre), que comprèn les següents unitats de competència:

UC0953_2: Muntar equips microinformàtics.

UC0219_2: Instal·lar i configurar el programari base en sistemes microinformàtics.

UC0954_2: Reparar i ampliar equipament microinformàtic.

c) Operació de xarxes departamentals IFC299_2 (Reial decret 1201/2007, 14 setembre), que comprèn les següents unitats de competència:

UC0220_2: Instal·lar, configurar i verificar els elements de la xarxa local segons procediments preestablits.

UC0955_2: Monitorar els processos de comunicacions de la xarxa local.

UC0956_2: Realitzar els processos de connexió entre xarxes privades i xarxes públiques.

6 RD 1691/2007, de 14 de desembre (art. 6)

d) Operació de sistemes informàtics IFC300_2 (Reial decret 1201/2007, 14 setembre), que comprèn les següents unitats de competència:

UC0219_2: Instal·lar i configurar el programari base en sistemes microinformàtics.

UC0957_2: Mantindre i regular el subsistema físic en sistemes informàtics.

UC0958_2: Executar procediments d'administració i manteniment en el programari base i d'aplicació del client.

UC0959_2: Mantindre la seguretat dels subsistemes físics i lògics en sistemes informàtics.

1.11 Entorn professional.

Un Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes exerceix la seua activitat[7] principalment en empreses del sector serveis que es dediquen a la comercialització, muntatge i reparació d'equips, xarxes i serveis microinformàtics en general, com a part del suport informàtic de l'organització o en entitats de qualsevol grandària i sector productiu que utilitzen sistemes microinformàtics i xarxes de dades per a la seua gestió.

Els llocs de treball més rellevants que pot ocupar són els següents:

- Tècnic instal·lador-reparador d'equips informàtics.
- Tècnic de suport informàtic.
- Tècnic de xarxes de dades.
- Reparador de perifèrics de sistemes microinformàtics.
- Comercial de microinformàtica.
- Operador de tele-assistència.
- Operador de sistemes.

7 RD 1691/2007, de 14 de desembre (art. 7)

2 DESENVOLUPAMENT CURRICULAR.

2.1 Durada, ubicació i distribució horària.

El mòdul professional **0223 Aplicacions ofimàtiques** té una durada de **233 hores** i s'imparteix en **1er curs** del títol de **Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes** amb una **càrrega lectiva setmanal de 7 hores**.

En el curs 2025/2026 la càrrega lectiva setmanal es distribueix de la següent manera:

Dia	Hores
Dilluns	2
Dimarts	0
Dimecres	1
Dijous	2
Divendres	2

2.2 Competències professionals, personals i socials (CPPS).

De les competències professionals, personals i socials establides en el títol, en aquest mòdul es desenvolupen les següents[8]:

A,C,F,G,H,J,K,L,M,N,Ñ,P i R

2.3 Qualificacions professionals (CP) i unitats de competència (UC).

La superació d'aquest mòdul professional permet l'acreditació de les següents unitats de competència[9] del Catàleg Nacional de Qualificacions Professionals:

UC0221_2:	Instal·lar, configurar i mantenir paquets informàtics de propòsit general i aplicacions específiques
UC0222_2:	Facilitar a l'usuari la utilització de paquets informàtics de propòsit general i aplicacions específiques

Les unitats de competència estan incloses en la qualificació professional *IFC299_2 Operació de xarxes departamentals*. Aquesta qualificació professional, establida en el

8 RD 1691/2007, de 14 de desembre (annex I)
9 RD 1691/2007, de 14 de desembre (annex V B)

Reial decret 1201/2007, 14 de setembre, pertany a la família de *Informàtica i comunicacions* i el seu nivell de qualificació és 2.

Les qualificacions professionals de nivell 2 impliquen:

- Competència en un conjunt d'activitats professionals ben determinades amb la capacitat d'utilitzar els instruments i tècniques pròpies, que concerneix principalment a un treball d'execució que pot ser autònom en el límit d'aquestes tècniques.
- Requereix coneixements dels fonaments tècnics i científics de la seua activitat i capacitats de comprensió i aplicació del procés.

2.4 Objectius generals (OG).

Dels objectius generals establits en el títol, la formació d'aquest mòdul professional contribueix a aconseguir els següents[10]:

A, C, G, H, I, K, L, M, N

2.5 Resultats d'aprenentatge (RA) i criteris d'avaluació (CA).

Aquest mòdul professional té els següents resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació[11], que es classifiquen.

RA 1. Instal·la i actualitza aplicacions ofimàtiques, interpretant especificacions i descrivint els passos a seguir en el procés.

Criteris d'avaluació:

a) S'han identificat i establit les fases del procés d'instal·lació.

b) S'han respectat les especificacions tècniques del procés d'instal·lació.

c) S'han configurat les aplicacions segons els criteris establits.

d) S'han documentat les incidències.

e) S'han solucionat problemes en la instal·lació o integració amb el sistema informàtic.

f) S'han eliminat i/o afegit components de la instal·lació en l'equip.

g) S'han actualitzat les aplicacions.

h) S'han respectat les llicencies programari.

i) S'han proposat soluciones programari per a entorns d'aplicació.

RA 2. Elabora documents i plantilles, descrivint i aplicant les opcions avançades de processadors de textos.

10 RD 1691/2007, de 14 de desembre (annex I)
11 RD 1691/2007, de 14 de desembre (annex I)

Criteris d'avaluació:

a) S'ha personalitzat les opcions de programari i barra d'eines.

b) S'han dissenyat plantilles.

c) S'han utilitzat aplicacions i perifèrics per a introduir textos i imatges.

d) S'han importat i exportat documents creats amb altres aplicacions i en altres formats.

e) S'han creat i utilitzat macros en la realització de documents.

f) S'han elaborat manuals específics.

RA 3. Elabora documents i plantilles de càlcul, descrivint i aplicant opcions avançades de fulls de càlcul.

Criteris d'avaluació:

a) S'ha personalitzat les opcions de programari i barra d'eines.

b) S'han utilitzat els diversos tipus de dades i referència per a cel·les, rangs, fulles i llibres.

c) S'han aplicat fórmules i funcions.

d) S'han generat i modificat gràfics de diferents tipus.

e) S'han emprat macros per a la realització de documents i plantilles.

f) S'han importat i exportat fulls de càlcul creats amb altres aplicacions i en altres formats.

g) S'ha utilitzat el full de càlcul com a base de dades: formularis, creació de llistes, filtrat, protecció i ordenació de dades.

h) S'han utilitzat aplicacions i perifèrics per a introduir textos, números, codis i imatges.

RA 4. Elabora documents amb bases de dades ofimàtiques descrivint i aplicant operacions de manipulació de dades.

Criteris d'avaluació:

a) S'han identificat els elements de les bases de dades relacionals.

b) S'han creat bases de dades ofimàtiques.

c) S'han utilitzat les taules de la base de dades (inserir, modificar i eliminar registres).

d) S'han utilitzat assistents en la creació de consultes.

e) S'han utilitzat assistents en la creació de formularis.

f) S'han utilitzat assistents en la creació d'informes.

g) S'ha realitzat cerca i filtrat sobre la informació emmagatzemada.

h) S'han creat i utilitzat macros.

RA 5. Manipula imatges digitals analitzant les possibilitats de diferents programes i aplicant tècniques de captura i edició bàsiques.

Criteris d'avaluació:

a) S'han analitzat els diferents formats d'imatges.

b) S'ha realitzat l'adquisició d'imatges amb perifèrics.

c) S'ha treballat amb imatges a diferents resolucions, segons la seua finalitat.

d) S'han emprat eines per a l'edició d'imatge digital.

e) S'han importat i exportat imatges en diversos formats.

RA 6. Manipula seqüències de vídeo analitzant les possibilitats de diferents programes i aplicant tècniques de captura i edició bàsiques.

Criteris d'avaluació:

a) S'han reconegut els elements que componen una seqüència de vídeo.

b) S'han estudiat els tipus de formats i còdecs més emprats.

c) S'han importat i exportat seqüències de vídeo.

d) S'han capturat seqüències de vídeo amb recursos adequats.

e) S'han elaborat vídeo tutorials.

RA 7. Elabora presentacions multimèdia descrivint i aplicant normes bàsiques de composició i disseny.

Criteris d'avaluació:

a) S'han identificat les opcions bàsiques de les aplicacions de presentacions.

b) S'han reconegut els diferents tipus de vista associats a una presentació.

c) S'han aplicat i reconegut les diferents tipografies i normes bàsiques de composició, disseny i utilització del color.

d) S'han dissenyat plantilles de presentacions.

e) S'han creat presentacions.

f) S'han utilitzat perifèrics per a executar presentacions.

RA 8. Realitza operacions de gestió del correu i l'agenda electrònica, relacionant necessitats d'ús amb la seua configuració.

Criteris d'avaluació:

a) S'han descrit els elements que componen un correu electrònic.

b) S'han analitzat les necessitats bàsiques de gestió de correu i agenda electrònica.

c) S'han configurat diferents tipus de comptes de correu electrònic.

d) S'han connectat i sincronitzat agendes de l'equip informàtic amb dispositius mòbils.

e) S'ha operat amb la llibreta d'adreces.

f) S'ha treballat amb totes les opcions de gestió de correu electrònic (etiquetes, filtres, carpetes, entre altres).

g) S'han utilitzat opcions d'agenda electrònica.

RA 9. Aplica tècniques de suport en l'ús d'aplicacions, identificant i resolent incidències.

Criteris d'avaluació:

a) S'han elaborat guies visuals amb els conceptes bàsics d'ús d'una aplicació.

b) S'han identificat problemes relacionats amb l'ús d'aplicacions ofimàtiques.

c) S'han utilitzat manuals d'usuari per a instruir en l'ús d'aplicacions.

d) S'han aplicat tècniques d'assessorament en l'ús d'aplicacions.

e) S'han realitzat informes d'incidències.

f) S'han aplicat els procediments necessaris per a salvaguardar la informació i la seua recuperació.

g) S'han utilitzat els recursos disponibles (documentació tècnica, ajudes en línia, suport tècnic, entre altres) per a solucionar incidències.

h) S'han solucionant les incidències en el temps adequat i amb el nivell de qualitat esperat.

2.6 Continguts (C).

Aquest mòdul professional té els següents continguts[12]:

C1 Instal·lació d'aplicacions:

– Tipus d'aplicacions ofimàtiques i aplicacions corporatives.

– Paquets ofimàtics.

– Tipus de llicències de programari.

– Necessitats dels entorns d'explotació.

– Procediments d'instal·lació i configuració.

– Diagnòstic i resolució de problemes.

C2 Elaboració de documents i plantilles amb processadors de text:

– L'entorn de treball. Personalització.

– Formatació de textos. Paràgrafs. Pàgines i estils.

– Encapçalaments. Peus de pàgina. Notes al peu.

– Esquemes: Vinyetes. Llistes numerades.

12 Ordre de 29 de juliol 2009 (annex I)

– Gràfics. Imatges.
– Índexs i taules.
– Formularis.
– Impressió de documents.
– Combinació de documents.
– Creació i ús de plantilles.
– Importació i exportació de documents.
– Treball en grup: comparar documents, versions de document, verificar canvis, entre altres.
– Disseny i creació de macros.
– Utilització del programari i maquinari per a introduir textos i imatges.
– Elaboració de distints tipus de documents (manuals, informes d'incidències, entre altres).

C3 Elaboració de documents i plantilles per mitjà de fulls de càlcul:

– Entorn de treball. Personalització.
– Conceptes bàsics: llibre, full, cel·la, rang, etc.
– Formatació de cel·les. Estils.
– Manipulació de dades.
– Rangs.
– Impressió de documents.
– Utilització de fórmules i funcions.
– Creació de taules i gràfics dinàmics.
– Dibuixos i imatges.
– Ús de plantilles i assistents.
– Importació i exportació de fulls de càlcul.
– Utilització d'opcions de treball en grup, control de versions, verificació de canvis, entre altres.
– Elaboració de distints tipus de documents (pressupostos, factures, inventaris, entre altres).
– Disseny i creació de macros.

C4 Utilització de bases de dades ofimàtiques:

– Elements de les bases de dades relacionals.

– Organització de bases de dades relacionals.
– Creació de bases de dades.
– Creació i maneig de taules.
– Maneig d'assistents.
– Manipulació de dades: inserció, modificació i esborrament.
– Consultes, formularis i informes.

C5 Manipulació d'imatges:

– Formats i resolució d'imatges.
– Manipulació de seleccions, màscares i capes.
– Utilització del retoc fotogràfic, ajustos d'imatge i de color.
– Aplicació de filtres i efectes.
– Importació i exportació d'imatges.
– Utilització de dispositius per a obtindre imatges.

C6 Manipulació de vídeos:

– Formats de vídeo. Còdecs.
– Manipulació de la línia de temps.
– Selecció d'escenes i transicions
– Introducció de títols i àudio.
– Creació i gravació de vídeos.
– Importació i exportació de vídeos.

C7 Elaboració de presentacions:

– L'entorn de treball. Personalització.
– Impressió de presentacions.
– Gràfics, imatges, dibuixos i organigrames.
– Disseny i edició de diapositives.
– Manipulació de diapositives. Forma de visualització.
– Formatació de diapositives, textos i objectes.
– Aplicació d'efectes d'animació i efectes de transició.
– Aplicació de so i vídeo.
– Importació i exportació de presentacions.
– Utilització de plantilles i assistents. Patrons de diapositives.
– Disseny i creació de macros.

C8 Gestió de correu i agenda electrònica:

– Entorn de treball: configuració i personalització.

– Tipus de comptes de correu.

– Plantilles i firmes corporatives.

– Fòrums de notícies. Configuració, ús i sincronització de missatges.

– La llibreta de direccions: importar, exportar, afegir contactes, crear llistes de distribució, posar la llista a disposició d'altres aplicacions ofimàtiques.

– Gestió de correus: enviar, esborrar, guardar, còpies de seguretat, entre altres.

– Gestió de l'agenda: cites, calendari, avisos, tasques, entre altres.

– Sincronització amb dispositius mòbils.

C9 Aplicació de tècniques de suport:

– Elaboració de guies i manuals d'ús d'aplicacions.

– Formació de l'usuari.

– Resolució d'incidències.

– Aplicacions per a la gestió i el control d'incidències.

2.7 Relació entre les competències professionals, personals i socials (CPPS) i els objectius generals (OG).

	CPPS												
OG	A	C	F	G	H	J	K	L	M	N	Ñ	P	R
A	x			x	x	x			X	x	x	x	x
C	x	x	x	x					x	x		x	x
G	x	x	x	x	x				x	x		x	x
H	x	x	x		x				x	x		x	x
I						x			x		x	x	x
K		x	x	x			x	x	x	x	x	x	x
L		x	x	x					x		x	x	x
M				x	x				x			x	x
N									x			x	x

2.8 Relació entre els objectius generals (OG) i els resultats d'aprenentatge (RA).

	OG								
RA	**A**	**C**	**G**	**H**	**I**	**K**	**L**	**M**	**N**
1	X	X	X	X	X	X	X	X	X
2	X	X			X	X		X	X
3	X	X			X	X		X	X
4	X				X	X			
5	X				X	X			
6	X				X	X			
7	X				X	X			
8	X				X	X		X	

2.9 Unitats didàctiques relacionades (UD) amb els resultats d'aprenentatge (RA) i els continguts (C).

El desenvolupament curricular del mòdul professional s'organitzarà en les següents unitats didàctiques:

Nº	Títol	Durada (h)	RA	C
1	Gestió de correu i agenda electrònica	24	RA8	C8
2	Instal·lació d'aplicacions ofimàtiques	17	RA1	C1
3	Processadors de textos	43	RA2	C2
4	Presentacions multimèdia	14	RA7	C7
5	Fulls de càlcul	40	RA3	C3
6	Manipulació d'imatges	21	RA5	C5
7	Bases de dades	40	RA4	C4
8	Tècniques de suport	14	RA9	C9
9	Manipulació de vídeo	20	RA6	C6

2.10 Llengua amb la que s'imparteix el mòdul.

Aquest mòdul serà impartit en Valencià. D'aquesta manera, les explicacions, la documentació, les activitats i les proves es realitzaran en la llengua indicada.

2.11 Pla per al foment de la lectura.

El Departament d'Informàtica i Comunicacions no aplicarà el pla per al foment de la lectura que va acordar la comissió de coordinació pedagògica donat el perfil acadèmic de l'alumnat i la dificultat que té per expressar-se correctament sense cometre faltes d'ortografia, no obstant, si que s'estimularà a l'alumnat perquè faça un esforç en els seus hàbits de lectura i en la millora de la seua cal·ligrafia. D'aquesta manera, se'ls recomana la lectura del llibre «Un fantasma en el sistema: las aventuras del hacker más buscado del mundo» de Kevin Mitnick .

2.12 Formació en empresa.

La formació en empresa ofereix al nostre alumnat l'oportunitat de posar en pràctica els coneixements i competències adquirides en el centre educatiu, mitjançant l'estudi dels resultats d'aprenentatge i els criteris d'avaluació en l'entorn real de treball. Aquestes pràctiques formatives es desenvolupen en una empresa, on l'alumnat aplica una part del currículum del mòdul, en un context que permet la seva immersió en el dia a dia laboral del sector. Durant aquesta estada, es duu a terme un procés de coavaluació entre el centre educatiu i l'empresa col·laboradora. Aquesta coavaluació té per objectiu valorar el grau d'assoliment de les competències professionals, personals i socials establertes en el mòdul, així com altres aspectes rellevants per a l'aprenentatge i desenvolupament professional de l'alumnat.

A continuació, es defineix el Resultat d'aprenentatge que s'avaluarà durant l'estada de formació en empresa:

RA 4. Elabora documents amb bases de dades ofimàtiques descrivint i aplicant operacions de manipulació de dades.

3 METODOLOGIA DIDÀCTICA.

3.1 Principis metodològics.

Els principis metodològics en els quals es basarà el procés d'ensenyament-aprenentatge són els següents:

- **Aprenentatge centrat en l'alumne:**

  L'aprenentatge centrat en l'alumne és un principi metodològic que col·loca a l'estudiant en el centre del procés educatiu, reconeixent els seus interessos, necessitats i habilitats com a elements fonamentals per a l'aprenentatge significatiu. En aquest enfocament, el rol del docent és el de facilitador o guia, proporcionant oportunitats perquè l'alumnat explore, descobrisca i construïsca el seu propi coneixement a través d'experiències actives i participatives. Es fomenta l'aprenentatge autònom, la col·laboració entre parells i la reflexió sobre el propi procés d'aprenentatge, permetent a l'alumnat assumir un paper actiu en la construcció del seu propi coneixement i desenvolupament personal.

- **Aprenentatge significatiu:**

  L'aprenentatge significatiu és un principi metodològic que es basa en la idea que els nous coneixements s'adquireixen i retenen de manera més efectiva quan estan relacionats amb l'estructura cognitiva prèvia de l'estudiant i es poden integrar de manera significativa en la seua experiència i context. Is dir, l'aprenentatge significatiu ocorre quan l'alumnat és capaç de relacionar la nova informació amb el que ja sap, comprenent la seua rellevància i aplicabilitat en la seua vida diària o en el seu camp d'estudi.

  En l'aprenentatge significatiu, es fomenta la comprensió profunda, la reflexió crítica i la capacitat de transferir el coneixement a diferents contextos, la qual cosa promou un aprenentatge més durador i aplicable.

  Per a facilitar l'aprenentatge significatiu, s'utilitzaran estratègies com l'activació de coneixements previs, l'ús d'exemples concrets i rellevants, l'aplicació de mètodes d'ensenyament actiu i la promoció de la reflexió i la discussió entre l'alumnat.

- **La motivació de l'alumnat:**

  La motivació de l'alumnat és un principi metodològic fonamental que se centra en l'estímul i foment de l'interès, la curiositat i el compromís de l'alumnat amb el procés d'aprenentatge. La motivació juga un paper crucial en el rendiment acadèmic i en el desenvolupament personal de l'alumnat, ja que influeix en el seu nivell d'esforç, persistència i satisfacció amb l'aprenentatge.

  Existeixen diversos factors que poden influir en la motivació de l'alumnat, entre ells:

- Rellevància:

  L'alumnat està més motivat quan percep que el contingut de l'aprenentatge és rellevant i té aplicabilitat en la seua vida diària o en el seu futur professional. Per tant, és important vincular els conceptes i habilitats ensenyades amb situacions reals i amb els interessos i necessitats individuals de l'alumnat.

- Autonomia:

  Brindar a l'alumnat cert grau d'autonomia i control sobre el seu procés d'aprenentatge pot augmentar la seua motivació intrínseca. Açò pot incloure la possibilitat de triar activitats, establir metes personals i prendre decisions sobre com abordar les tasques assignades.

- Competència:

  L'alumnat se sent més motivat quan experimenta un sentit de competència i assoliment en el seu aprenentatge. Proporcionar retroalimentació constructiva, establir expectatives realistes i oferir oportunitats per a l'èxit poden ajudar a enfortir l'autoeficàcia i la motivació del alumnat.

- Interès:

  Despertar i mantenir l'interès de l'alumnat en el contingut de l'aprenentatge és fonamental per a la seua motivació. Açò pot aconseguir-se utilitzant materials i recursos variats, incorporant activitats interactives i estimulants, i relacionant el contingut amb temes actuals o de rellevància personal per a l'alumnat .

- Suport emocional:

  Crear un ambient de suport emocional i positiu en l'aula pot contribuir significativament a la motivació de l'alumnat. Açò implica mostrar empatia, oferir suport individualitzat, reconèixer i celebrar els assoliments del alumnat, i fomentar un sentit de pertinença i comunitat en el grup.

En incorporar estratègies que promoguen la motivació de l'alumnat en el disseny i la implementació de les activitats d'aprenentatge, el professorat poden ajudar a crear un ambient propici per a l'èxit acadèmic i el desenvolupament integral del alumnat.

– **Enfocament centrat en competències:**

L'enfocament centrat en competències és un principi metodològic que es basa en l'adquisició i desenvolupament d'habilitats pràctiques i transferibles que són rellevants per a l'acompliment reeixit en diversos contextos personals, acadèmics i

professionals. En lloc de centrar-se únicament en la transmissió de coneixements teòrics, aquest enfocament se centra en el desenvolupament d'habilitats i competències que l'alumnat pot aplicar en situacions reals i desafiadores.

Alguns aspectes clau de l'enfocament centrat en competències inclouen:

- Identificació de competències clau:

  Aquest enfocament comença identificant les competències essencials que l'alumnat necessita desenvolupar per a tenir èxit en la seua vida personal i professional. Aquestes competències poden incloure habilitats cognitives, socioemocionals, tècniques i de resolució de problemes, entre unes altres.

- Ensenyament centrat en la pràctica:

  Una vegada que s'han identificat les competències clau, el procés d'ensenyament se centra a proporcionar oportunitats perquè l'alumnat practique i desenvolupe aquestes habilitats en situacions autèntiques. Açò pot incloure activitats pràctiques, projectes basats en problemes o simulacions.

- Avaluació autèntica:

  L'avaluació en l'enfocament centrat en competències es basa en l'observació directa i l'evidència concreta de l'acompliment del alumnat en situacions reals. En lloc de centrar-se únicament en exàmens escrits o proves d'opció múltiple, s'utilitzen avaluacions autèntiques, com a projectes, presentacions, portafolis i avaluacions d'acompliment, per a mesurar el nivell de domini de les competències per part del alumnat.

- Desenvolupament integral:

  Aquest enfocament reconeix que el desenvolupament de competències va més enllà de l'àmbit acadèmic i abasta aspectes socioemocionals, ètics i ciutadans. Per tant, se cerca promoure un desenvolupament integral del alumnat, que incloga no solament habilitats tècniques i professionals, sinó també valors, actituds i habilitats per a la vida.

En adoptar un enfocament centrat en competències, el professorat pot preparar a a l'alumnat per a enfrontar els desafiaments del món real i desenvolupar les habilitats necessàries per a tenir èxit en un entorn cada vegada més complex i canviant. Aquest enfocament promou un aprenentatge més rellevant, significatiu i transferible, que s'alinea amb les necessitats i demandes actuals.

- **Crear un clima de convivència i d'aprenentatge adequat en l'aula:**

  Crear un clima adequat de convivència i aprenentatge en l'aula és fonamental per a promoure un ambient positiu i propici per al desenvolupament integral de l'alumnat.

  Algunes estratègies que poden ajudar a aconseguir aquest objectiu són:

  - Establir normes i expectatives clares:

    Des del principi de l'any escolar, és important establir normes de convivència i expectatives de comportament clares i consensuades amb l'alumnat.

  - Fomentar la participació i la inclusió:

    Promoure la participació activa de tot l'alumnat en les activitats de l'aula i fomentar un ambient inclusiu on cada veu siga valorada i respectada. Açò pot incloure tècniques de participació com l'aprenentatge cooperatiu, la discussió guiada i la col·laboració en projectes.

  - Crear relacions de confiança:

    Establir relacions de confiança i respecte mutu amb l'alumnat és fonamental per a crear un clima de convivència positiu. Açò implica demostrar empatia, escoltar activament les preocupacions de l'alumnat, reconèixer els seus assoliments i brindar suport emocional quan siga necessari.

  - Promoure el treball en equip:

    Fomentar el treball en equip i la col·laboració entre l'alumnat és una excel·lent manera de construir un sentit de comunitat en l'aula i desenvolupar habilitats socials i emocionals importants. Es poden realitzar activitats grupals, projectes col·laboratius i jocs d'equip per a enfortir el sentit de pertinença i la solidaritat entre l'alumnat.

  - Gestionar els conflictes de manera constructiva:

    Els conflictes inevitables en l'aula poden convertir-se en oportunitats d'aprenentatge i creixement si es gestionen de manera constructiva. Proporcionar estratègies per a resoldre conflictes de manera pacífica i justa, fomentar el diàleg obert i promoure la resolució de problemes col·laborativa són aspectes clau de la gestió de conflictes en l'aula.

  - Promoure un clima de reconeixement:

    Reconèixer els assoliments acadèmics, personals i socials de l'alumnat contribueix a enfortir la seua autoestima, motivació i sentit de pertinença.

En implementar aquestes estratègies de manera coherent i contínua, el professorat pot crear un clima de convivència i aprenentatge positiu en l'aula que promoga el benestar de l'alumnat i facilite el seu desenvolupament integral.

- **Desenvolupament integral de l'alumnat:**

  El desenvolupament integral de l'alumnat és un enfocament pedagògic que reconeix la importància d'abordar totes les dimensions de l'ésser humà: intel·lectual, emocional, social i física. Aquest enfocament se centra a promoure el creixement holístic del alumnat, no solament en termes de coneixements acadèmics, sinó també en habilitats socioemocionals, valors ètics, habilitats per a la vida i benestar físic.

  Ací hi ha algunes estratègies clau per a fomentar el desenvolupament integral de l'alumnat:

  - Fomentar el desenvolupament cognitiu:

    Proporcionar oportunitats perquè l'alumnat adquirisca coneixements, desenvolupen habilitats de pensament crític, resolució de problemes i creativitat, i apliquen l'aprenentatge en situacions del món real. Açò pot aconseguir-se a través d'activitats d'aprenentatge pràctiques, projectes de recerca, debats i activitats col·laboratives.

  - Promoure habilitats socioemocionals:

    Ensenyar habilitats com l'empatia, la comunicació efectiva, la gestió emocional, la resolució de conflictes i la presa de decisions ètiques és fonamental per al benestar emocional i social de l'alumnat. Es poden incorporar activitats de desenvolupament socioemocional i dedicar temps a la reflexió i el diàleg sobre temes rellevants.

  - Conrear valors i actituds positives:

    Fomentar valors com el respecte, la responsabilitat, la solidaritat, la tolerància i l'honestedat és essencial per a promoure una cultura escolar positiva i el desenvolupament de ciutadans ètics i compromesos.

  - Recolzar el benestar físic:

    El benestar físic és fonamental per a l'èxit acadèmic i el benestar general de l'alumnat. Promoure hàbits de vida saludables, com una alimentació equilibrada, l'exercici regular i el descans adequat, pot contribuir significativament al benestar físic i mental de l'alumnat.

  - Fomentar el desenvolupament personal i l'autoestima:

Brindar oportunitats perquè l'alumnat explore els seus interessos, passions i fortaleses, i se senta valorat i recolzat en el seu desenvolupament personal. Açò pot incloure activitats extracurriculars, projectes personals, tutories individuals i oportunitats de lideratge.

- **Enfocament lúdic:**

L'enfocament lúdic és una estratègia pedagògica que utilitza el joc com a eina principal per a l'aprenentatge. Es basa en la idea que el joc és una activitat natural i poderosa que permet a l'alumnat explorar, experimentar, descobrir i aprendre de manera activa i significativa. Aquest enfocament reconeix el valor del joc no solament com una forma d'entreteniment, sinó també com un mig efectiu per a promoure el desenvolupament cognitiu, socioemocional i físic del alumnat.

Algunes característiques clau de l'enfocament lúdic inclouen:

- Aprenentatge actiu i experiencial:

  En l'enfocament lúdic, l'alumnat és protagonista del seu propi aprenentatge, participant activament en activitats de joc que li permet experimentar i descobrir conceptes i habilitats de manera pràctica i vivencial.

- Motivació intrínseca:

  El joc intrínsecament motivador i divertit captura l'interès de l'alumnat i els motiva a participar i comprometre's amb l'aprenentatge. Els jocs proporcionen un context emocionalment segur i positiu que promou la participació i l'experimentació sense por al fracàs.

- Col·laboració i treball en equip:

  Molts jocs fomenten la col·laboració, la comunicació i el treball en equip, permetent a l'alumnat aprendre a treballar junts, resoldre problemes en conjunt i desenvolupar habilitats socials i emocionals importants.

- Creativitat i pensament crític:

  El joc estimula la creativitat i el pensament crític en desafiar al alumnat a cercar solucions innovadores, prendre decisions informades i adaptar-se a situacions canviants dins del joc.

- Aplicabilitat i transferència d'habilitats:

  Els conceptes i habilitats apresos a través del joc solen ser fàcilment transferibles a situacions del món real, la qual cosa fa que l'aprenentatge siga més rellevant i significatiu per a l'alumnat .

En integrar l'enfocament lúdic en l'aula, el professorat pot crear un ambient d'aprenentatge dinàmic, estimulant i divertit que promoga el compromís, l'exploració i el creixement de l'alumnat en totes les àrees del desenvolupament.

- **Ús variat de recursos:**

  L'ús variat de recursos és una estratègia pedagògica que implica la utilització d'una àmplia gamma de materials, eines i tecnologies per a enriquir el procés d'ensenyament i aprenentatge. En diversificar els recursos utilitzats en l'aula, el professorat pot adaptar el seu ensenyament a diferents estils d'aprenentatge, interessos individuals i necessitats específiques de l'alumnat, la qual cosa promou un aprenentatge més complet, significatiu i motivador.

  Alguns exemples de recursos que poden ser utilitzats de manera variada en l'aula inclouen:

  - Textos i materials impresos:

    Llibres de text, revistes, periòdics, fullets informatius, fulles de treball i altres materials impresos poden proporcionar informació addicional, exercicis de pràctica i exemples concrets per a reforçar els conceptes ensenyats en classe.

  - Recursos audiovisuals:

    Vídeos, vídeo-tutorials, documentals, presentacions multimèdia, animacions i podcasts poden utilitzar-se per a introduir nous temes, il·lustrar conceptes abstractes, proporcionar exemples visuals i estimular l'interès del alumnat en el contingut de l'aprenentatge.

  - Tecnologia educativa:

    Eines i aplicacions digitals, plataformes d'aprenentatge en línia, simuladors virtuals i jocs educatius poden aprofitar-se per a oferir experiències d'aprenentatge interactives, personalitzades i adaptatives que permeta a l'alumnat explorar, experimentar i aplicar el coneixement de manera activa.

  - Materials manipulatius:

    Joguets didàctics, models tridimensionals, blocs de construcció, trencaclosques i altres materials manipulatius poden utilitzar-se per a proporcionar experiències pràctiques i tangibles que recolzen l'aprenentatge actiu i la comprensió de conceptes abstractes.

  - Recursos en línia:

    Pàgines web educatives, biblioteques digitals, fòrums de discussió en línia, tutorials en vídeo i recursos interactius en línia poden ser útils per a ampliar

l'accés a la informació, fomentar la col·laboració entre l'alumnat i proporcionar oportunitats d'aprenentatge autodirigit.

En utilitzar una varietat de recursos en l'aula, el professorat pot crear un ambient d'aprenentatge enriquit i estimulant que atenga les diferents necessitats, estils d'aprenentatge i preferències de l'alumnat, promovent així un aprenentatge més inclusiu, significatiu i efectiu.

- **Enfocament globalitzador i interdisciplinari:**

  L'enfocament globalitzador i interdisciplinari és una estratègia pedagògica que cerca integrar diferents àrees del coneixement i connectar-les amb la realitat i el context de l'estudiant. Aquest enfocament reconeix que el món és interconnectat i complex, i que els problemes i desafiaments que enfrontem requereixen solucions que combinen coneixements i habilitats de múltiples disciplines.

  Algunes característiques clau de l'enfocament globalitzador i interdisciplinari inclouen:

  - Integració de continguts:

    En lloc d'ensenyar cada disciplina de manera aïllada, aquest enfocament cerca identificar temes o problemes rellevants que puguen ser abordats des de múltiples perspectives disciplinàries. El professorat cerca oportunitats per a integrar continguts de diferents àrees del coneixement, com a ciències, matemàtiques, humanitats i arts, en activitats i projectes d'aprenentatge coherents i significatius.

  - Connexió amb la vida real:

    L'enfocament globalitzador i interdisciplinari cerca connectar els continguts acadèmics amb la realitat i el context de l'estudiant, identificant problemes del món real i desafiaments socials, ambientals o científics que puguen ser abordats des d'una perspectiva interdisciplinària. Açò permet al alumnat veure la rellevància i aplicabilitat del que estan aprenent en la seua vida diària i en el món que els envolta.

  - Desenvolupament d'habilitats transversals:

    En treballar en projectes interdisciplinaris, l'alumnat té l'oportunitat de desenvolupar una àmplia gamma d'habilitats transversals, com el pensament crític, la resolució de problemes, la comunicació efectiva, el treball en equip i la creativitat.

  - Foment de la reflexió i el pensament crític:

L'enfocament globalitzador i interdisciplinari promou la reflexió sobre les connexions entre diferents àrees del coneixement i la capacitat de pensar de manera crítica sobre problemes complexos des de múltiples perspectives. L'alumnat aprèn a qüestionar suposicions, explorar diferents punts de vista i considerar les implicacions ètiques i socials de les seues accions.

En adoptar un enfocament globalitzador i interdisciplinari en l'aula, el professorat pot fomentar un aprenentatge més profund, significatiu i transferible, preparant a l'alumnat per a enfrontar els desafiaments del món real i contribuir de manera activa i responsable a la societat.

- **L'orientació professional i acadèmica:**

  L'orientació professional i acadèmica és un procés integral que té com a objectiu ajudar a l'alumnat a explorar els seus interessos, habilitats i metes personals i professionals, i a prendre decisions informades sobre la seua educació i el seu futur laboral. Aquesta orientació proporciona suport i orientació al llarg de tot el procés educatiu, des de l'educació primària fins a la transició a l'educació superior i la inserció laboral.

  Algunes característiques clau de l'orientació professional i acadèmica inclouen:

  - Autoconeixement:

    Ajudar a l'alumnat a comprendre els seus interessos, valors, fortaleses i àrees de desenvolupament és fonamental per a prendre decisions educatives i professionals encertades. L'orientació professional i acadèmica inclou activitats d'autoavaluació, exploració d'interessos i habilitats, i reflexió sobre metes personals i professionals.

  - Exploració d'opcions educatives i professionals:

    Proporcionar informació sobre les diferents opcions educatives i professionals disponibles, incloent programes d'estudi, institucions educatives, carreres i oportunitats laborals. L'alumnat pot explorar els seus interessos i opcions a través de visites a universitats, xarrades informatives, fires de carreres i activitats de mentoria.

  - Presa de decisions informades:

    Ajudar a l'alumnat a avaluar les seues opcions i prendre decisions informades sobre la seua educació i carrera futura. Açò implica proporcionar informació sobre requisits d'ingrés, oportunitats de finançament, perspectives laborals i tendències del mercat laboral, així com recolze en la planificació de trajectòries educatives i professionals.

  - Desenvolupament d'habilitats per a l'ocupació:

Preparar a l'alumnat per a l'èxit en el món laboral proporcionant orientació sobre el desenvolupament d'habilitats per a l'ocupació, com a habilitats de comunicació, treball en equip, resolució de problemes, lideratge i gestió del temps. Açò pot incloure tallers de desenvolupament d'habilitats, pràctiques laborals, programes de mentoria i preparació per a entrevistes.

- Recolze en la transició educativa i laboral:

  Brindar suport i orientació durant les transicions educatives i professionals, com la transició de l'educació secundària a l'educació superior, l'elecció d'una carrera, la cerca d'ocupació i l'adaptació a l'entorn laboral. Els serveis d'orientació poden incloure assessorament individualitzat, recursos d'informació, xarxes de contactes i seguiment continu després de la graduació.

L'orientació professional i acadèmica és fonamental per a ajudar a l'alumnat a prendre decisions educatives i professionals que s'alineen amb els seus interessos, habilitats i metes personals, i que els permeten aconseguir el seu màxim potencial en l'àmbit educatiu i laboral.

– **L'avaluació com a part fonamental del procés d'ensenyament-aprenentatge:**

L'avaluació és una part fonamental del procés d'ensenyament-aprenentatge que té com a objectiu mesurar el progrés i l'assoliment del alumnat en relació amb els objectius d'aprenentatge establits. A més de mesurar el rendiment acadèmic, l'avaluació compleix diverses funcions importants en el procés educatiu:

- Retroalimentació per a l'aprenentatge:

  L'avaluació proporciona retroalimentació valuosa a l'alumnat sobre el seu acompliment, ajudant-ho a identificar les seues fortaleses i àrees de millora. Aquesta retroalimentació oportuna i específica els permet realitzar ajustos en el seu aprenentatge i millorar contínuament.

- Guia per a l'ensenyament:

  Els resultats de l'avaluació proporcionen informació al professorat sobre el nivell de comprensió i domini de l'alumnat en relació amb els objectius d'aprenentatge. Açò permet al professorat ajustar el seu ensenyament, identificar àrees que necessiten major èmfasi i adaptar les seues estratègies pedagògiques per a satisfer les necessitats individuals de l'alumnat.

- Promoció de l'aprenentatge autònom:

  En involucrar a l'alumnat en el procés d'avaluació, es fomenta la seua responsabilitat i autoreflexió sobre el seu propi aprenentatge. L'alumnat

aprèn a establir metes, monitorar el seu progrés i prendre mesures per a millorar el seu acompliment acadèmic.

- Mesurament de l'assoliment d'objectius:

  L'avaluació permet determinar si l'alumnat ha aconseguit els objectius d'aprenentatge establits. Açò proporciona informació important sobre l'efectivitat del pla d'estudis i la qualitat de l'ensenyament, i orienta la presa de decisions per a futures millores.

- Avaluació formativa i sumativa:

  L'avaluació pot ser formativa, centrada en el procés d'aprenentatge i dissenyada per a proporcionar retroalimentació contínua i suport per al desenvolupament de l'alumnat, o sumativa, centrada en el resultat final de l'aprenentatge i dissenyada per a mesurar el nivell d'assoliment de l'alumnat en un moment determinat.

Perquè l'avaluació siga efectiva, és important que siga vàlida, confiable, equitativa i transparent.

– **Gradualitat i progressió:**

La gradualitat i la progressió són dos principis fonamentals en el disseny i la implementació d'activitats d'ensenyament i aprenentatge. Aquests principis se centren en la idea que l'aprenentatge és un procés continu que es desenvolupa de manera gradual al llarg del temps, amb la introducció progressiva de conceptes, habilitats i complexitat cognitiva.

- Gradualitat:

  La gradualitat es refereix al principi de dividir el contingut d'aprenentatge en unitats més xicotetes i manejables, que es presenten i es dominen de manera incremental i seqüencial. Açò permet a l'alumnat assimilar i consolidar els conceptes bàsics abans d'avançar cap a nivells de major complexitat. La gradualitat facilita el procés d'aprenentatge en evitar sobrecarregar a l'alumnat amb massa informació o dificultat al mateix temps, i els permet construir una base sòlida de coneixements i habilitats abans d'avançar a nivells més avançats.

- Progressió:

  La progressió es refereix al principi de seqüenciar les activitats d'aprenentatge de manera que hi haja una progressió natural de dificultat i complexitat al llarg del temps. Açò implica dissenyar activitats i tasques que desafien gradualment a l'alumnat a mesura que desenvolupa les seues habilitats i competències. La progressió pot manifestar-se en diferents

formes, com l'augment gradual de la complexitat dels problemes plantejats, l'aprofundiment en els conceptes presentats o l'ampliació de les habilitats aplicades.

- **Context del centre.**

  El context del centre educatiu es refereix a l'entorn més ampli en el qual es troba la institució educativa i que influeix en el seu funcionament, cultura, recursos i relacions amb la comunitat. Aquest context pot incloure factors tant interns com a externs que impacten en l'experiència educativa del alumnat i en l'efectivitat de l'ensenyament i l'aprenentatge.

  Alguns aspectes importants del context del centre educatiu inclouen:

  - Ubicació geogràfica:

    La ubicació física del centre educatiu pot tenir un impacte significatiu en el seu context. Els centres situats en àrees urbanes poden enfrontar desafiaments diferents als situats en àrees rurals, com a accés a recursos, diversitat cultural, infraestructura i seguretat.

  - Demografia estudiantil:

    La composició demogràfica de la població estudiantil, incloent factors com l'origen ètnic, socioeconòmic, lingüístic i cultural, pot influir en les necessitats i experiències de l'alumnat, així com en les pràctiques pedagògiques i de suport necessàries per a satisfer les seues necessitats.

  - Recursos i finançament:

    El context del centre educatiu inclou els recursos disponibles, com el personal docent i de suport, l'equipament, les instal·lacions físiques, el pressupost i els programes de finançament disponibles. Aquests recursos poden variar segons el context socioeconòmic i les polítiques de finançament educatiu.

  - Cultura escolar i clima institucional:

    La cultura escolar es refereix a les normes, valors, creences i pràctiques compartides pels membres de la comunitat escolar, incloent estudiants, personal docent, administratiu i famílies. El clima institucional es refereix a l'ambient emocional i relacional del centre educatiu, que pot afectar el benestar i el rendiment de l'alumnat.

  - Relacions amb la comunitat:

    El centre educatiu interactua amb el seu entorn comunitari, incloent famílies, organitzacions locals, empreses, institucions culturals i governamentals.

Aquestes relacions poden influir en el suport, la col·laboració i els recursos disponibles per al centre educatiu, així com en les oportunitats d'aprenentatge i enriquiment per a l'alumnat .

En comprendre i considerar el context del centre educatiu, el professorat i líders escolars poden prendre decisions informades i dissenyar estratègies pedagògiques i de gestió que responguen a les necessitats i característiques específiques de la comunitat escolar. Açò contribueix a crear un ambient educatiu inclusiu, equitatiu i efectiu que promoga l'èxit acadèmic i el benestar de tot l'alumnat.

A més del context del centre educatiu, és important considerar el context del sector productiu i de l'entorn laboral en dissenyar programes educatius i activitats d'orientació professional. Aquests aspectes afigen una dimensió addicional al procés educatiu en connectar la formació acadèmica amb les necessitats i demandes del món laboral. Alguns aspectes rellevants a considerar són:

- Tendències i demandes del mercat laboral:

  És important comprendre les tendències actuals i les projeccions futures del mercat laboral en termes d'indústries emergents, habilitats demandades i perfils professionals més sol·licitats. Açò pot influir en la selecció d'àrees d'estudi, especialitats i programes de formació oferits pel centre educatiu.

- Col·laboració amb empreses i ocupadors:

  Establir aliances i col·laboracions amb empreses i ocupadors locals i regionals pot proporcionar oportunitats per a la realització de pràctiques laborals, passanties, visites industrials i projectes de col·laboració. Açò permet a l'alumnat adquirir experiència pràctica, desenvolupar habilitats rellevants i establir connexions amb el món laboral.

- Evolució tecnològica i digitalització:

  L'avanç tecnològic i la digitalització estan transformant ràpidament l'entorn laboral, creant noves oportunitats i desafiaments en termes de competències digitals, habilitats tècniques i adaptabilitat. Els programes educatius han d'incorporar el desenvolupament d'habilitats digitals i la familiarització amb tecnologies emergents per a preparar a l'alumnat per al mercat laboral del futur.

- Necessitats de formació i capacitació:

  Identificar les necessitats de formació i capacitació de la força laboral local pot guiar el disseny de programes educatius que siguen rellevants i efectius per a preparar a l'alumnat per a ocupacions disponibles en la regió. Açò pot

implicar la consulta amb empreses i ocupadors per a comprendre els seus requeriments i expectatives en termes d'habilitats i competències laborals.

En considerar el context del sector productiu i de l'entorn laboral, els centres educatius poden dissenyar programes de formació més alineats amb les necessitats del mercat laboral i proporcionar a l'alumnat les habilitats i competències necessàries per a tenir èxit en les seues futures carreres professionals. Açò contribueix a millorar l'ocupació de l'alumnat i a enfortir la connexió entre l'educació i el món laboral.

3.2 Estratègies metodològiques.

Principalment, s'utilitzaran les següents estratègies metodològiques:

- **Estratègies expositives.**

  Les estratègies expositives són tècniques utilitzades pel professorat per a presentar informació de manera clara, organitzada i comprensible al alumnat. Aquestes estratègies se centren en la transmissió efectiva de coneixements, conceptes o procediments mitjançant l'explicació verbal, la demostració visual i altres recursos didàctics.

  Algunes de les estratègies expositives més comunes inclouen:

  - Conferències:

    La conferència és una forma tradicional de presentar informació verbalment a l'alumnat. El professorat explica conceptes, teories o processos de manera sistemàtica i organitzada, utilitzant presentacions, pissarres o recursos audiovisuals per a recolzar l'exposició. És important mantenir l'atenció de l'alumnat a través de la varietat en la presentació i la interacció amb l'audiència.

  - Classes magistrals:

    Similar a les conferències, les classes magistrals són presentacions formals en les quals el docent explica i analitza un tema en profunditat. No obstant açò, les classes magistrals solen ser més dinàmiques i participatives, involucrant a l'alumnat en debats, discussions o activitats interactives per a fomentar una comprensió més profunda del contingut.

  - Demostracions:

    Les demostracions impliquen la presentació pràctica de conceptes o procediments mitjançant exemples concrets o exercicis pràctics. Açò pot incloure la realització d'experiments, la demostració de tècniques

específiques o la resolució de problemes en temps real, la qual cosa ajuda a l'alumnat a visualitzar i comprendre millor el contingut presentat.

- Ús de recursos visuals:

  Els recursos visuals, com a gràfics, diagrames, mapes conceptuals o videos, poden ajudar a complementar l'exposició verbal del professorat i facilitar la comprensió de l'alumnat. Aquests recursos poden utilitzar-se per a il·lustrar conceptes abstractes, mostrar relacions entre idees o proporcionar exemples concrets que reforcen l'aprenentatge.

- Exemplificació:

  L'exemplificació implica l'ús d'exemples específics i rellevants per a il·lustrar conceptes o principis abstractes. Els exemples poden provenir de la vida real, de l'experiència personal del docent o de casos pràctics relacionats amb el contingut del curs, la qual cosa ajuda a l'alumnat a connectar la teoria amb la pràctica i a aplicar els conceptes apresos a situacions concretes.

En utilitzar estratègies expositives de manera efectiva, el professorat pot facilitar el procés d'ensenyament-aprenentatge, proporcionant a l'alumnat una base sòlida de coneixements i habilitats que poden aplicar en diversos contextos.

– **Aprenentatge Cooperatiu:**

L'aprenentatge cooperatiu és una estratègia pedagògica en la qual l'alumnat treballa en grups xicotets per a aconseguir metes d'aprenentatge comuns. A diferència de l'aprenentatge competitiu o individualista, en l'aprenentatge cooperatiu, l'alumnat col·labora entre si per a aconseguir l'èxit acadèmic, compartint recursos, idees i habilitats.

Aquesta estratègia promou la interdependència positiva, on cada membre del grup és responsable de l'aprenentatge propi i del dels altres. Es fomenta la participació equitativa, de manera que tot l'alumnat contribueix al treball en equip i té l'oportunitat d'expressar les seues idees. A més, es promouen habilitats socials com la comunicació efectiva, la resolució de conflictes i el treball en equip.

L'aprenentatge cooperatiu pot implementar-se de diverses formes, com el treball en parelles, grups de discussió, projectes col·laboratius o aprenentatge basat en problemes. L'objectiu principal és crear un ambient de suport mutu on l'alumnat se senta motivat a aprendre conjuntament i es beneficie de les diferents perspectives i experiències del reste.

3.3 Activitats.

En totes les **unitats didàctiques** utilitzarem el següent esquema d'actuació:

- **Introducció.**

  Mitjançant una classe magistral el professor o professora introduirà els continguts bàsics de la unitat didàctica. Les explicacions, que se sustentaran principalment en exemples, utilitzaran recursos variats. Si afavorirà la participació de l'alumnat perquè puga expressar els seus dubtes i opinions.

  Així mateix, si fóra necessari, es realitzarà una demostració de les habilitats o tècniques necessàries associades a la unitat didàctica.

- **Activitat X.**

  Explicació de l'activitat X.

- **Activitat I.**

  Explicació de l'activitat I.

- **Activitats d'ampliació.**

  En totes les unitats didàctiques, es proposaran activitats d'ampliació per a aprofundir en aspectes relacionats amb els resultats d'aprenentatge associats a la unitat didàctica.

- **Activitats de reforç.**

  En cadascuna de les unitats didàctiques, es proposaran activitats de reforç perquè l'alumnat que haja tingut algun tipus de dificultat en el procés d'ensenyament-aprenentatge puga adquirir els resultats d'aprenentatge associats a la unitat didàctica.

Així mateix, les **sessions** del mòdul professional s'estructuraran de la següent manera:

1. El professor o professora realitzarà un breu resum de les activitats realitzades en la sessió anterior.
2. El professor o professora explicarà els objectius de la sessió així com les activitats d'ensenyament-aprenentatge que es van a realitzar.
3. Realització de les activitats proposades: exposició de continguts, demostració d'habilitats o tècniques, realització del projecte o realització de cas d'estudi.
4. Al final de la sessió, el professor o professora realitzarà una síntesi de les activitats realitzades durant la sessió i indicarà què aspectes són essencials per a la pròxima sessió.

3.4 Recursos generals.

En totes les unitats didàctiques s'utilitzaran els següents recursos didàctics:

- Recursos personals:
  - Professorat titular.
- Recursos organitzatius:
  - Aula.
  - Taller.
  - Biblioteca.
- Recursos materials:
  - Equipament:
    - Maquinari:
      - Ordinadors.
      - Servidors.
    - Programari:
      - Entorn de treball: Lliurex
    - Recursos TIC:
      - Centre Digital Col·laboratiu:
        - Plataforma d'aprenentatge Aules.
        - Microsoft Office 365.
        - Microsoft Teams.
    - Documentació:
      - Documentació elaborada pel professorat.
      - Pàgines web.
      - Presentacions.
      - Vídeo-tutorials.

3.5 Agrupaments.

S'utilitzaran els següents tipus d'agrupament:

- **Gran grup o grup classe:**

  Tots l'alumnat participen com un sol grup, compartint els mateixos objectius, continguts i activitats d'ensenyament-aprenentatge.

  S'utilitzarà aquest tipus d'agrupament amb estratègies metodològiques expositives, per a introduir els continguts essencials; o demostratives, per a mostrar les habilitats i tècniques associades a la seqüència didàctica corresponent.

  Per tant, aquest tipus d'agrupament s'utilitzarà majoritàriament a l'inici i a la finalització de les unitats didàctiques.

- **Treball en equip:**

  L'alumnat s'agruparà en equips de dos o tres persones.

  Aquest tipus d'agrupament s'utilitzarà amb estratègies metodològiques en les quals la col·laboració i la cooperació siga part essencial del procés d'ensenyament-aprenentatge:

  - Aprenentatge Basat en Projectes (ABP).
  - Aprenentatge Cooperatiu.

- **Treball individual:**

  L'alumnat realitza les activitats de manera individual, de forma autònoma o amb l'ajuda del professorat.

  Aquest tipus d'agrupament s'utilitzarà amb estratègies metodològiques en les quals l'alumnat haja d'interioritzar aprenentatges i desenvolupar habilitats bàsiques, en les quals es treballaran essencialment continguts i es realitzaran exercicis o activitats bàsiques.

4 PROCEDIMENT D'AVALUACIÓ I DE QUALIFICACIÓ.

4.1 Activitats d'avaluació, instruments d'avaluació i criteris d'avaluació.

El procediment d'avaluació té les següents finalitats[13]:

- Regular el procés d'aprenentatge competencial de l'alumnat mitjançant l'avaluació objectiva i enfocada a l'obtenció de les competències associades als diferents mòduls professionals, a través de la consecució dels resultats d'aprenentatge d'acord amb els criteris d'avaluació associats per a cadascun d'ells prenent com a referència els objectius, expressats en els resultats d'aprenentatge d'acord amb els criteris d'avaluació associats per a cadascun d'ells.
- Informar dels assoliments de l'alumnat al final d'un procés d'aprenentatge competencial per a la seua certificació.
- Implementar una avaluació contínua, formativa i integradora que ajude a l'alumnat a adquirir autonomia i saber acte regular-se.
- Promoure l'ús generalitzat d'instruments, tècniques i eines o assistents de l'avaluació variats, diversos i adaptats a les diferents situacions d'aprenentatge i metodologies, permetent la valoració objectiva del procés d'avaluació per competències i la qualificació.

L'avaluació tindrà un caràcter continu, formatiu i integrador durant tot el procés d'ensenyament de l'alumnat i estarà enfocada a l'obtenció de les competències associades als diferents mòduls professionals, prenent com a referència els objectius, expressats en els resultats d'aprenentatge, d'acord amb els criteris d'avaluació associats per a cadascun d'ells. A més, serà flexible en temps i recursos adaptant-se als diferents ritmes d'aprenentatge i característiques de l'alumnat.

En tot procés d'avaluació i qualificació podem diferenciar tres elements bàsics: activitats d'avaluació, instruments d'avaluació i instruments de qualificació.

Les **activitats d'avaluació** concreten el procediment que es va a utilitzar per a arreplegar informació del procés d'aprenentatge de l'alumnat. Són productes, evidències o acompliments avaluables, en diferents i variats formats i suports que ens aporten informació concreta susceptible de ser analitzada.

En totes les unitats didàctiques s'utilitzaran un subconjunt de les següents activitats d'avaluació:

- Observació sistemàtica:
    - Participació, intervenció i aportació en les dinàmica diària de la classe.

13 Nova ordre d'avaluació (art. 3 i seg.)

    - Acompliment de diferents destreses.

- Intervenció amb i entre l'alumnat:
    - Diàlegs, oberts i guiats.
    - Presentacions.
    - Realització d'entrevistes.
    - Participació en assemblees, col·loquis o debats.
    - Participació en jocs de rol.
    - Qüestionaris d'autoavaluació.
    - Qüestionaris de coavaluació.
    - Formalització de contractes d'avaluació o d'aprenentatge.
- Anàlisi de processos, tasques i produccions de l'alumnat:
    - Proves obertes.
    - Proves de correcció objectiva.
    - Exercicis.
    - Pràctiques.
    - Projectes.
    - Estudis de cas.
    - Informes.
    - Treballs.
    - Mapes conceptuals, esquemes, resums o diagrames.
    - Construcció de maquetes o dissenys tècnics.
    - Desenvolupament de demostracions.
    - Proves d'execució tècnica.
    - Presentacions digitals.
    - Exposicions orals.
    - Quadern de treball.
    - Portafolis

- Diari d'aprenentatge.
- Enregistrament d'àudio o d'audiovisuals.

Els **instruments d'avaluació** són les eines que, una vegada analitzades les activitats d'avaluació, ens permeten valorar els processos i els resultats d'aprenentatge de l'alumnat.

L'instrument d'avaluació proporciona una estructura que permet la recol·lecció de dades de l'acompliment de l'estudiant d'una manera sistemàtica i consistent.

En totes les unitats didàctiques s'utilitzarà un subconjunt dels següents instruments d'avaluació:

- Llista de control.
- Escala de valors.
- Rúbrica.

Aquests instruments d'avaluació seran **instruments de qualificació** quan s'utilitzen per a assignar una qualificació numèrica a l'acompliment de l'alumnat.

4.2 Avaluacions.

Es realitzaran tres tipus de sessions d'avaluació[14]: inicial, parcial i final.

4.2.1 Avaluació inicial.

Abans de la finalització del primer mes lectiu del curs, es realitzarà una sessió d'avaluació inicial amb els següents propòsits:

- Conèixer les característiques, competències i la formació prèvia de l'alumnat.
- Conèixer l'experiència professional prèvia relacionada amb el perfil professional per a situar-ho i orientar-ho.
- Ajustar les programacions didàctiques a partir de la informació arreplegada en els dos apartats anteriors.

L'avaluació inicial de l'alumnat es realitzarà per tot l'equip docent, sent el tutor o tutora el responsable de coordinar tot el procés.

En l'avaluació inicial no s'emetrà cap qualificació.

14 O d'avaluació (art. 18)

4.2.2 Avaluacions parcials.

En finalitzar cada trimestre, es realitzarà una avaluació parcial, de caràcter informatiu, en les quals s'avaluarà el progrés de l'alumnat en la consecució dels resultats d'aprenentatge i les competències professionals, personals i socials.

En les sessions d'avaluació parcials, s'analitzarà tant la progressió de cada estudiant de manera individual, com a global del grup, amb l'objectiu de prendre decisions que afavorisquen el desenvolupament de les competències.

Així mateix, haurà d'avaluar-se la pràctica docent per a adequar les estratègies metodològiques a les necessitats detectades.

En les sessions d'avaluació parcials s'informarà a cada estudiant mitjançant una qualificació numèrica, entre 1 i 10.

La informació proporcionada a l'alumnat o a les seues famílies en les avaluacions parcials ha de considerar-se com una part del procés d'avaluació contínua amb l'únic objectiu de proporcionar informació de retroalimentació útil per a la millora del procés d'aprenentatge de l'alumnat.

En les avaluacions parcials s'informarà únicament dels resultats d'aprenentatge avaluats i qualificats de manera completa en el trimestre corresponent.

Les qualificacions de les avaluacions parcials no s'utilitzaran en cap cas per al càlcul de la qualificació final del mòdul professional.

4.2.3 Avaluació final ordinària.

L'avaluació final es realitza una vegada finalitzat el període formatiu del mòdul professional, assignant per a cada estudiant una qualificació numèrica, entre 1 i 10.

L'objectiu d'aquesta sessió és comprovar el grau en què l'alumnat ha aconseguit els resultats d'aprenentatge i les competències professionals, personals i socials associades al mòdul professional.

4.2.3.1.1 Alumnat que no haja perdut el dret a l'avaluació contínua.

En l'avaluació final ordinària, per a l'alumnat que no haja perdut el dret a l'avaluació contínua, s'aplicaran els criteris de qualificació establits en l'apartat 4.6 Criteris de qualificació, utilitzant per a açò les qualificacions obtingudes al llarg del curs.

4.2.3.1.2 Alumnat que haja perdut el dret a l'avaluació contínua.

L'alumnat que haja perdut el dret a l'avaluació contínua, abans de l'avaluació final, haurà d'avaluar-se de tots els resultats d'aprenentatge utilitzant, principalment, les següents activitats d'avaluació:

- Prova oberta
- Prova de correcció objectiva

Per al càlcul de la qualificació final del mòdul professional s'aplicaran els criteris de qualificació establits en l'apartat 4.6 Criteris de qualificació, utilitzant per a açò únicament les qualificacions obtingudes en aquestes activitats d'avaluació.

4.2.4 Avaluació final extraordinària.

Hi haurà una convocatòria extraordinària en Juny, versant en aquest cas una prova oberta i un altra de correcció objectiva sobre tots els continguts del mòdul. Serà requisit per a fer aquestes proves presentar les activitats exercicis o projectes proposats pel professorat per a aquesta mateixa data.

En l'avaluació extraordinària l'alumnat haurà d'avaluar-se de tots els resultats d'aprenentatge utilitzant, principalment, les següents activitats d'avaluació:

- Prova oberta
- Prova de correcció objectiva

Per al càlcul de la qualificació final del mòdul professional s'aplicaran els criteris de qualificació establits en l'apartat 4.6 Criteris de qualificació, utilitzant per a açò únicament les qualificacions obtingudes en aquestes activitats d'avaluació.

Excepcionalment, l'alumnat que tinga 2 resultats d'aprenentatge o menys suspesos podrà recuperar únicament els resultats d'aprenentatge suspesos.

4.3 Informació a l'alumnat o, si escau, a les famílies del procediment d'avaluació i qualificació.

El professorat informarà a l'alumnat i a les seues famílies, en el cas d'alumnat menor d'edat, del procediment d'avaluació i qualificació en els següents moments:

- Inici de curs:
  - Elements curriculars del mòduls professionals, especialment, els següents:
    - Competències professionals, personals i socials.
    - Objectius generals.
    - Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació.
    - Continguts.
  - Relació entre els diferents elements curriculars.

- Ponderació de cada resultat d'aprenentatge per al càlcul de qualificació final del mòdul professional.
- Per a cada resultat d'aprenentatge, ponderació de cada criteri d'avaluació per al càlcul de la qualificació del resultat d'aprenentatge.
- Per a cada criteri d'avaluació, instruments d'avaluació o evidències que s'aplicaran.

– A l'inici de cada resultat d'aprenentatge:
  - Breu recordatori dels criteris d'avaluació i dels instruments d'avaluació que s'utilitzaran amb els seus percentatges.

– Durant el desenvolupament de cada resultat d'aprenentatge:
  - Retroalimentació a través d'orientacions, correccions i seguiment de les seues produccions per a dur a terme una avaluació formativa i formadora.

– En finalitzar cada resultat d'aprenentatge o cada avaluació parcial:
  - Per a cada resultat d'aprenentatge treballat, qualificació obtinguda i, en cas de ser inferior a 5, informació rellevant per a la seua recuperació (activitats d'avaluació a desenvolupar, instruments d'avaluació i moments en els quals es realitzarà la recuperació).

– En finalitzar la sessió d'avaluació final ordinària:
  - Informe de recuperació dels RA pendents de superació amb indicacions de les activitats necessàries per a recuperar-los, així com la naturalesa i característiques dels instruments d'avaluació que s'utilitzaran en el període de recuperació.

4.4 Pèrdua del dret a l'avaluació contínua.

L'avaluació tindrà un caràcter continu, formatiu i integrador durant tot el procés d'ensenyament de l'alumnat[15].

L'alumnat que supere el 15% d'inassistència de forma injustificada (diferents a motius laborals, malaltia o valoracions pròpies a criteri dels centres o departaments), perdrà el dret a l'avaluació contínua.

15 Nova ordre d'avaluació (art. 8)

El professorat notificarà a l'alumnat quan arribe al 5% d'inassistència injustificada de la possibilitat de pèrdua de l'avaluació contínua.

En el present mòdul professional, que té una durada de **233 hores**, l'alumnat serà informat de la possibilitat de la pèrdua d'avaluació continua quan arribe a les **12 hores** d'inassistència injustificada i perdrà el dret a l'avaluació contínua quan arribe a les **35 hores** d'inassistència injustificada.

4.5 Procediment i criteris de recuperació.

Únicament l'alumnat **que no haja perdut el dret a l'avaluació contínua** podrà acollir-se a aquest pla de recuperació.

El procediment de recuperació serà el següent:

- Si l'alumnat ha suspès **3 o més resultats d'aprenentatge (unitats formatives)**, no ha assolit els objectius del mòdul professional. Així i tot, se li donarà una última oportunitat en forma de prova oberta i prova de correcció objectiva final de tots els resultats d'aprenentatge o unitats formatives desenvolupades durant el curs abans de l'avaluació ordinària on haurà de demostrar que, contràriament al que s'ha vist fins al moment, sí que ha assolit els objectius del curs.
- Si l'alumnat ha suspès **2 o menys resultats d'aprenentatge (unitats formatives)**, se li faran proves obertes i proves de correcció objectiva de recuperació abans de l'avaluació ordinària. Aquestes proves substituiran la qualificació obtinguda en el seu moment per les proves equivalents. La qualificació de les activitats realitzades durant el curs no es recupera i continua vigent per a realitzar la mitjana ponderada. Una vegada realitzades les recuperacions, per a aprovar necessitarà complir les condicions generals.

4.6 Criteris de qualificació.

4.6.1 Càlcul de la qualificació.

La qualificació del mòdul professional s'obté d'un càlcul ponderat de tots els resultats d'aprenentatge que resumeixen totes les qualificacions obtingudes durant el curs.

Es donarà un percentatge a cada RA per a obtindré la mitjana de l'assignatura:
RA1 (10%) + RA2 (15%) + RA3 (20%) + RA4 (15%) + RA5 (5%) + RA6 (5%) + RA7 (10%) + RA8 (10%) + RA9 (10%) = 100%

En cada trimestre es poden avaluar un o diversos RA, tenint en compte que es pot avaluar parcialment cada RA dintre d'un mateix trimestre.

Cada RA té criteris d'avaluació. La qualificació de cada RA serà la mitjana ponderada de tots els criteris d'avaluació d'eixe mateix RA. Cada criteri d'avaluació té un pes específic dintre del mateix RA.

Consideracions de cada trimestre:

- Per poder fer mitjana dels RA corresponents d'un trimestre, la nota de cada RA ha de ser >= 4.
- Si en finalitzar el trimestre no s'han aprovat tots els RA, es farà una recuperació de tots els RA suspesos (RA < 4) d'eixe trimestre.

Convocatòria ordinària:

- Es farà una recuperació de tots els RA suspesos del curs (RA < 4).
- Per poder fer mitjana dels RA, la nota de cada RA ha de ser >= 4.

Convocatòria extraordinària:

- Es farà una recuperació de tots els RA suspesos del curs (RA < 4).
- Per poder fer mitjana dels RA, la nota de cada RA ha de ser >= 4.

Si no es supera el mòdul, l'alumnat podrà recuperar o incrementar el valor numèric dels RA que o bé no superen el 4 per poder establir la mitjana ponderada o bé tot i superar el 4 per fer la mitjana ponderada, el seu valor resulta insuficient per poder arribar al 5 del total que s'ha establit com a valor mínim.

Aquesta recuperació dels RA amb els seus CA es realitzarà abans de l'avaluació ordinària amb els instruments d'avaluació o de qualificació més pertinents segons els CA amb menys grau d'acompliment obtingut i que seran els que caldrà que recupere i que es tornaran a qualificar. Aquests IA o IQ podran ser: bé exàmens en forma de prova escrita amb exercicis a desenvolupar i prova objectiva tipus test, bé proves pràctiques on l'alumnat instal·la, configura i comprova distints serveis usant màquines virtuals, bé ambdues tipus de proves combinades.

Cas de no superar el mòdul en l'avaluació ordinària, l'alumnat haurà de recuperar el mòdul en l'avaluació extraordinària.

4.6.2 Altres consideracions

Si un alumne o alumna participa en la còpia parcial o completa d'un instrument d'avaluació obtindrà la qualificació de zero en el corresponent instrument de qualificació.

Si un alumne o alumna, sense motiu justificat, lliura fora de termini un instrument d'avaluació obtindrà la qualificació de zero en el corresponent instrument de qualificació.

5 MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ.

El professorat del mòdul professional, haurà de participar de forma activa en dos aspectes en relació a la resposta educativa per a la inclusió[16]:

- La organització de la resposta educativa en els centres docents, en el marc de l'educació inclusiva, amb la finalitat de garantir l'accés, la participació, la permanència i el progrés de tot l'alumnat, com a nucli del dret fonamental a l'educació i des dels principis de qualitat, igualtat d'oportunitats, equitat i accessibilitat universal.
- La detecció de les barreres a la inclusió, la identificació de les necessitats específiques de suport educatiu i les necessitats de compensació de desigualtats, en l'àmbit educatiu i administratiu.

La resposta educativa per a la inclusió en un centre educatiu s'organitza en quatre nivells[17]:

- *Primer nivell de resposta*: es dirigeix a tota la comunitat educativa i a les relacions del centre amb l'entorn sociocomunitari i ho constitueixen les mesures que impliquen els processos de planificació, la gestió general i l'organització dels suports del centre.
- *Segon nivell de resposta*: es dirigeix a tot l'alumnat del grup-classe i ho constitueixen les mesures generals programades per a un grup-classe que impliquen suports ordinaris.
- *Tercer nivell de resposta*: ho constitueixen les mesures dirigides a l'alumnat que requereix una resposta diferenciada, individualment o en grup, que impliquen suports ordinaris addicionals.
- *Quart nivell de resposta:* ho constitueixen les mesures dirigides a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu que requereix una resposta personalitzada i individualitzada de caràcter extraordinari que implique suports especialitzats addicionals.

Així mateix, els centres, en les programes de formació professional, facilitaran itineraris adaptats als diferents ritmes i possibilitats d'aprenentatge de cada alumna i alumne, amb una organització que permeta les adaptacions, la provisió de suports materials o personal d'accés i les mesures flexibles que possibiliten la consecució dels objectius encaminats a l'obtenció total o parcial de la titulació[18].

16 D 104/2018, de 27 de juliol (art. 1)
17 D 104/2018, de 27 de juliol (art. 14)
18 D 104/2018, de 27 de juliol (art. 27)

En compliment de l'indicat anteriorment, en aquesta programació didàctica, dentre del **segon nivell** de resposta educativa per a la inclusió, en totes les unitats didàctiques, es plantejaran activitats específiques de dos tipus:

- *Activitats de reforç*, per a l'alumnat que no ha aconseguit els objectius ni desenvolupat les competències associades a la unitat didàctica.
- *Activitats d'ampliació*, per a l'alumnat que, una vegada aconseguits els objectius i les competències associades a la unitat didàctica, vulga ampliar els seus coneixements i les seues capacitats.

Així mateix, en l'apartat 6*. Elements transversals*, s'inclouran actuacions que fomenten la igualtat, la convivència, la salut i el benestar.

Igualment, dins del **tercer nivell** de resposta educativa per a la inclusió, es realitzaran adequacions personalitzades de la programació didàctica per a l'alumnat que necessite una resposta diferenciada respecte al grup-classe[19]. Aquestes adequacions es realitzaran en coordinació amb el departament d'Orientació.

Finalment, dins del **quart nivell** de resposta educativa per a la inclusió, sota la supervisió i orientació del departament d'Orientació, el professorat treballarà de manera coordinada amb la resta de l'equip docent per a la detecció, seguiment i atenció d'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu que requerisca una resposta personalitzada i individualitzada de caràcter extraordinari que implique suports especialitzats addicionals.

Dins d'aquest quart nivell, la avaluació es durà a terme tenint en compte les adaptacions necessàries en els processos d'aprenentatge i avaluació, quant a metodologia, ampliació de temps i de recursos de les persones amb necessitats específiques de suport educatiu o formatiu, sense que les mateixes puguen minorar les qualificacions. En aquests casos i quan es detecte un progrés no adequat de la persona en formació, des de la tutoria s'efectuarà seguiment i acompanyament per a assegurar els suports individualitzats necessaris. En el cas d'organitzacions curriculars adaptades, els referents seran els mateixos, és a dir els objectius expressats en resultats d'aprenentatge, els criteris d'avaluació i les competències.

19 O 20/2019, de 30 d'abril (art. 14) i Nova ordre d'avaluació (art. 2)

6 ELEMENTS TRANSVERSALS.

“Tot currículum de la formació professional tindrà per objectiu facilitar el desenvolupament formatiu professional de les persones, promovent la seua formació integral, contribuint al desenvolupament de la seua personalitat en totes les seues dimensions, així com a l'enfortiment econòmic del país, del teixit productiu i el seu posicionament en la nova economia, a partir de la qualificació de la població activa i de la satisfacció de les seues necessitats formatives a mesura que es produeixen.

A tal fi haurà d'incorporar continguts culturals, científics, tecnològics i organitzatius, així com continguts vinculats a la digitalització, la defensa de la propietat intel·lectual i industrial, la sostenibilitat, la innovació i recerca aplicada, l'emprenedoria, la versatilitat tecnològica, les habilitats per a la gestió de la carrera professional, les relacions laborals, la prevenció de riscos laborals i mediambientals, la responsabilitat professional, les habilitats interpersonals, els valors cívics, la participació ciutadana i la igualtat efectiva entre homes i dones”[20].

En concret, en el desenvolupament curricular d'aquest mòdul professional, s'incorporaran els següents elements transversals:

- Capacitat per al treball individual.
- Capacitat per al treball en equip.
- Capacitat per a avaluar de manera crítica el treball desenvolupat.
- Capacitat d'aprendre de manera permanent, contínua i autònoma.
- Capacitat per a l'ús de llengües estrangeres, en concret, l'anglès.

20 EL 3/2022, de 31 de març (art. 13.a)

7 ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES I EXTRAESCOLARS.

No es realitzaran activitats complementàries o extraescolars específiques d'aquest mòdul professional, sinó que l'alumnat participarà en les activitats organitzades de manera conjunta per tot el professorat del departament didàctic de la família professional.

8 NORMES D'ORGANITZACIÓ, FUNCIONAMENT I CONVIVÈNCIA.

8.1 Prevenció de riscos laborals.

Pel que fa a la prevenció de riscos laborals, cal considerar que l'àmbit laboral més comú d'aquests tècnics seran les oficines i centres de procés de dades. Alguns dels principals riscos i les mesures de prevenció són:

Riscos	Mesures preventives
Postures incorrectes	- Situar l'alçada de la cadira de manera que, recolzant la mà sobre la taula, l'avantbraç quedi en posició horitzontal - Els peus han de recolzar perfectament a terra - El respatller de la cadira ha de ser recte i gradual en alçada
Il·luminació incorrecta. Fatiga visual	- El tauler de la taula ha de ser de color clar - Les superfícies de treball no han de ser brillants sinó mates - La llum ha d'entrar preferiblement pel costat esquerre - Les lluminàries han de proporcionar un nivell d'il·luminació constant i adequat a la tasca
Caigudes i cops per bolcades de cadires	- No seure només sobre la vora davantera del seient - En sòls lliscants, prestar atenció als desplaçaments involuntaris de la cadira - Regular el seient i respatller d'acord amb la persona que la faci servir
Pantalles de visualització de dades: ● Malestars de cap ● Molèsties oculars ● Dolors d'espatlles, braços...	- La pantalla ha de permetre el gir i inclinacions - Bon contrast entre caràcters i fons - Distància recomanable l'ull a la pantalla: 45-60 cm - Lluminària entre 300-500 lux - Temperatura entre 22-24 º C

Riscos	Mesures preventives
	- Humitat relativa entre 50 i 60% - Soroll: no sobrepassar els 55 db
Ritme de treball: fatiga física i mental	- Realitzar lleugers moviments i exercicis per relaxar la musculatura del coll i esquena - Realitzar pauses curtes de descans - Organització del treball evitant puntes
Descàrrega elèctrica per mal estat de les instal·lacions o els aparells	- Revisió periòdica d'instal·lacions i equips per especialistes - No sobrecarregar endolls - No utilitzar allargadors en mal estat - En cas de dubte o avaria avisar un electricista

8.2 Normes d'aules i tallers.

8.2.1 Aula d'informàtica.

Les normes bàsiques són:

- Ús adequat del maquinari.
- No es pot usar el telèfon mòbil.
- No es pot menjar ni beure.

8.2.2 Taller de xarxes de computadors.

Les normes bàsiques són:

- Ús adequat del maquinari.
- No es pot usar el telèfon mòbil.
- No es pot menjar ni beure.

8.2.3 Taller de muntatge i manteniment d'equips.

Les normes bàsiques són:

- Ús adequat del maquinari.
- No es pot usar el telèfon mòbil.
- No es pot menjar ni beure.

8.2.4 Aula d'emprenedoria.

Les normes bàsiques són:

- Ús adequat del maquinari.
- No es pot usar el telèfon mòbil.
- No es pot menjar ni beure.

8.3 Normes d'ús d'equipament.

8.3.1 Equipament informàtic.

Les normes bàsiques són:

- Tractar l'equipament sense pegar-li colps ni forçar els connectors.
- No es pot pintar ni ratllar l'equipament.

8.3.2 Equipament didàctic.

Les normes bàsiques són:

- Tractar l'equipament sense pegar-li colps.
- No es pot pintar ni ratllar l'equipament.

9 AVALUACIÓ DE LA PRÀCTICA DOCENT A TRAVÉS D'INDICADORS D'ÈXIT.

La avaluació de la pràctica docent té com a objectiu fonamental garantir la qualitat i eficàcia de l'ensenyament, promovent la millora contínua tant del professorat com del procés d'ensenyament-aprenentatge en el seu conjunt.

L'avaluació de la pràctica docent es realitzarà mitjançant dos instruments:

1. Autoavaluació realitzada pel professorat.
2. Enquesta de satisfacció de l'alumnat amb l'activitat docent.

9.1 Autoavaluació realitzada pel professorat.

El professor o professora, trimestralment, mitjançant un procés reflexiu, realitzarà una autoavaluació de la seua pràctica docent a partir de les següents competències i indicadors[21]:

INDICADORS		**Nivell de satisfacció**				
Nº	**Descripció**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
1. Competència per a la planificació i gestió educativa						
a	) Participa activament en l'elaboració de projectes de centre.					
b)	Dissenya per competències la programació d'aula.					
c)	Elabora unitats didàctiques i projectes interdisciplinaris que promoguen el desenvolupament de competències.					
d)	Utilitza materials didàctics que recolzen l'aprenentatge.					
e)	Distribueix de manera equilibrada el temps entre les diverses tasques docents (treball d'aula, preparació de materials, planificació, tasques burocràtiques…).					
2. Competència per a la gestió i implementació del currículum.						
a)	Aplica metodologies que promoguen que l'alumnat siga actiu durant l'aprenentatge.					

21 Martínez-Izaguirre, M., Yániz-Álvarez d'Eulate, C. i Villardón-Gallego, L. (2018). *Autoavaluació i reflexió docent per a la millora de la competència professional del professorat en la societat del coneixement.* XARXA. Revista d'Educació a Distància, 56. http://www.um.es/ead/red/56/martinez_et_al.pdf

INDICADORS		Nivell de satisfacció				
Nº	**Descripció**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
b)	Realitza activitats que promoguen la cooperació entre l'alumnat.					
c)	Adapta les activitats a la diversitat de l'alumnat.					
d)	Planteja activitats amb diferents solucions possibles.					
e)	Dissenya activitats la resolució de les quals requerisca l'ús de les TIC.					
f)	Idea activitats que requerisquen l'ús de recursos en diferents llengües.					
g)	Promou en l'aula un clima de confiança.					
h)	Potencia la participació de l'alumnat en classe.					
i)	Dissenya activitats que desperten en l'alumnat interès per aprendre.					
j)	Dirigeix i dinamitza el treball d'aula.					
k)	Guia a l'alumnat en la realització de tasques d'aprenentatge.					
l)	Vincula l'aprenentatge a situacions reals o realistes simulades.					
m)	Integra a les famílies i altres agents de la comunitat educativa com recolze en les activitats d'aprenentatge.					
n)	Respon a situacions noves o imprevistes.					
3. Competència per a l'avaluació educativa.						
a)	Usa tècniques i instruments d'avaluació que orienten a l'alumnat per al desenvolupament de competències.					
b)	Utilitza l'avaluació per a afavorir l'aprenentatge.					
c)	Avalua el nivell de competències prenent com a referència els resultats d'aprenentatge i els criteris d'avaluació prèviament definits.					
d)	Empra tècniques d'avaluació que permeten avaluar					

INDICADORS		Nivell de satisfacció				
Nº	**Descripció**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
	l'acompliment de l'alumnat.					
e)	Empra tècniques i instruments d'avaluació coherents amb les metodologies d'aprenentatge emprades.					
f)	Ajuda a l'alumnat a reflexionar sobre les tasques realitzades perquè millore el seu aprenentatge.					
g)	Comunica adaptant-se a les persones interessades (alumnat, família, centre educatiu i administració) els resultats de l'avaluació.					
h)	Fomenta en l'alumnat l'autoavaluació i l'avaluació entre companys.					
4. Competència en orientació i tutoria.						
a)	Detecta les necessitats de l'alumnat per a orientar-los individual i en grup de forma eficaç.					
b)	Afavoreix que l'alumne o alumna es conega i desenvolupe un concepte ajustat de si mateix.					
c)	Desenvolupa dinàmiques que fomenten en l'alumnat la confiança en si mateix i el reconeixement dels seus assoliments.					
d)	Promou la coordinació educativa amb les famílies.					
e)	Aplica activitats que afavorisquen entre l'alumnat una actitud positiva cap a la diversitat.					
f)	Ajuda a l'alumnat a conèixer i controlar l'expressió de les seues emocions.					
g)	Aprofita els conflictes del grup i de l'entorn pròxim per a desenvolupar habilitats socials i actituds prosociales.					
h)	Col·labora en activitats que oferisquen un servei a la comunitat per a promoure la participació social de l'alumnat.					
5. Competència per a l'aprenentatge i per a la recerca i la innovació.						

INDICADORS		Nivell de satisfacció				
Nº	**Descripció**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
a)	Modifica l'acció docent a partir de la reflexió sobre el propi acompliment professional.					
b)	Reflexiona sobre el propi exercici professional per a detectar punts forts i àrees de millora.					
c)	Analitza els resultats d'aprenentatge de l'alumnat per a millorar la pròpia docència.					
d)	Està al dia amb els continguts de les disciplines, en metodologies i en recursos didàctics.					
e)	Realitza la formació que li ajude a millorar la docència.					
f)	Està al tant de l'oferta formativa existent per a professorat en actiu.					
g)	Cerca recursos en diferents mitjans (fòrums, revistes…) per a aplicar-los en la tasca docent.					
h)	Participa en projectes pedagògics innovadors.					
i)	Comparteix amb col·legues les pròpies experiències docents.					
j)	Participa en reunions o fòrums sobre innovacions i experiències docents.					
6. Competència ètica i compromís professional.						
a)	Reflexiona sobre les conseqüències que tenen les seues actuacions docents en el desenvolupament de l'alumnat.					
b)	És conscient de la influència de la seua actuació com a docent sobre la realitat social pròxima.					
c)	Garanteix la confidencialitat i el bon ús dels resultats obtinguts per l'alumnat en les avaluacions.					
d)	Té com a referència el marc legal que regeix la seua professió.					
e)	Respecta els aspectes confidencials de la seua professió.					

INDICADORS		Nivell de satisfacció				
Nº	**Descripció**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
f)	Actua com a model de respecte i consideració cap a totes les persones.					
g)	Actua de manera justa, equitativa i respectuosa amb l'alumnat, les famílies i el professorat.					
h)	Evita qualsevol forma de discriminació cap a l'alumnat, les famílies i els companys/as.					
7. Competència per a la coordinació docent i treball en equip en la comunitat educativa.						
a)	Assumeix les finalitats educatives del centre en què treball.					
b)	Treballa amb els membres de l'equip docent en el desenvolupament i avaluació de les competències contemplades en la programació.					
c)	Comparteix amb la resta de l'equip docent normes, pautes de funcionament en l'aula i el centre, així com mètodes d'ensenyament-aprenentatge.					
d)	Avalua les competències bàsiques de l'alumnat compartint tècniques i informació amb altres docents.					
e)	Participa activament en els equips docents als quals pertany.					
f)	Acorda i respecta normes de funcionament entre el professorat i les famílies.					
8. Competència per a la gestió eficaç de les emocions i la creació de climes de confiança.						
a)	Regula i gestiona eficaçment les pròpies emocions en l'aula.					
b)	Dedica temps a la resolució de problemes que sorgisquen en qualsevol situació educativa.					
c)	Es relaciona bé amb els seus companys/as.					
d)	Controla les pròpies emocions en les tasques realitzades					

INDICADORS		Nivell de satisfacció				
Nº	**Descripció**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
	en col·laboració amb altres agents educatius (companys/as, famílies).					
e)	Maneja l'estrès davant situacions quotidianes d'aquesta professió.					
f)	Genera hàbits que promoguen el seu benestar en el treball.					

Nivell de satisfacció: (1) Totalment en desacord; (2) Alguna cosa en desacord; (3) D'acord; (4) Molt d'acord; i (5) Totalment d'acord.

9.2 Enquesta de satisfacció de l'alumnat amb l'activitat docent.

El professorat realitzarà una enquesta de satisfacció de l'alumnat amb l'activitat docent en dos moments: en finalitzar el primer trimestre, per a detectar què aspectes s'han de millorar durant el curs; i en finalitzar el curs escolar, per a realitzar una avaluació completa del procés d'ensenyament-aprenentatge.

En concret, l'alumnat, de manera voluntària, contestarà la següent enquesta:

INDICADORS		Nivell de satisfacció				
Nº	**Descripció**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
1	El professor o professora explica a l'inici del curs escolar la programació didàctica, incidint en l'organització per unitats didàctiques i en els criteris de qualificació.					
2	El professor o professora, a l'inici de cada unitat didàctica, explica les activitats d'ensenyament-aprenentatge que es realitzaran durant la unitat didàctica i informa del procediment d'avaluació i qualificació.					
3	Els materials d'estudi elaborats i recomanats pel professor o professora són útils per a desenvolupar les tasques.					
4	Vostè, com a estudiant, té fàcil accés a les instal·lacions, serveis, recursos materials, equipaments tecnològics.					
5	El volum de treball que implica aquest mòdul professional					

	s'ajusta al previst en la programació didàctica.					
6	Les classes s'ajusten al previst en la programació didàctica del mòdul professional.					
7	El professor o professora aporta documentació de suport (esquemes, gràfics, diagrames, enllaços web, llibres, articles, etc.).					
8	El professor o professora compleix amb l'horari de classes establit per a l'assignatura.					
9	Les diferents tasques que es realitzen faciliten el desenvolupament de competències i l'assoliment dels objectius.					
10	El professor o professora utilitza adequadament els recursos didàctics (ordinador, pissarra, projector, Internet, plataforma Aules, etc.)					
11	El professor o professora resol amb claredat els dubtes i preguntes que formula l'alumnat.					
12	Es realitzen la majoria de les activitats d'aprenentatge previstes en la programació didàctica.					
13	El professor o professora dóna la possibilitat de realitzar consultes i mostra disposició a ajudar al alumnat en l'estudi del mòdul professional.					
14	El professor o professora comprova durant el desenvolupament de les classes el grau de comprensió sobre el mòdul professional.					
15	El professor o professora realitza el seguiment i assessora sobre les activitats a realitzar.					
16	Els instruments d'avaluació i qualificació utilitzats en el mòdul professional s'ajusten als establits en la programació didàctica.					
17	El professor o professora utilitza diferents eines per a avaluar i qualificar l'aprenentatge de l'alumnat.					
18	Els instruments d'avaluació i qualificació s'ajusten a les activitats d'ensenyament-aprenentatge realitzades en					

	classe.					
19	Considera que s'estan aconseguint els objectius programats del mòdul professional.					
20	Considera que el treball realitzat pel professor o professora està contribuint a aconseguir els objectius programats del mòdul professional.					
21	Considera que l'organització del mòdul professional en les unitat didàctiques és l'adequada per a desenvolupar el currículum del mòdul professional.					
22	Considera que la proposta de temporalització que figura en la programació didàctica es correspon amb el treball realitzat per a aconseguir els objectius de l'assignatura.					
23	En general, està satisfet o satisfeta amb la labor docent de professor o professora.					

Nivell de satisfacció: (1) Totalment en desacord; (2) Alguna cosa en desacord; (3) D'acord; (4) Molt d'acord; i (5) Totalment d'acord.

10 PUBLICITAT DE LA PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA.

En la primera sessió del curs, el professorat explicarà els aspectes més rellevants de la programació didàctica:

- Competències professionals, personals i socials.
- Objectius generals.
- Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació.
- Unitats didàctiques.
- Metodologia didàctica.
- Avaluació i qualificació.

La programació didàctica s'enviarà per correu electrònic a l'alumnat i a les seues famílies, en el cas d'alumnat menor d'edat, es publicarà en el curs corresponent de la plataforma Aules i en la pàgina web de l'Institut (https://portal.edu.gva.es/iesbetxi).

11 ANNEXOS.

11.1 Annex I: Desenvolupament de les unitats didàctiques.

El present mòdul professional s'organitzarà en les següents unitats didàctiques:

UD 1	Gestió de correu i agenda electrònica
UD 2	Instal·lació d'aplicacions ofimàtiques
UD 3	Processadors de textos
UD 4	Presentacions multimèdia
UD 5	Fulls de càlcul
UD 6	Manipulació d'imatges
UD 7	Bases de dades
UD 8	Tècniques de suport
UD 9	Manipulació de vídeo

11.1.1 UD *1: Gestió de correu i agenda electrònica*

UD 1. GESTIÓ DE CORREU I AGENDA ELECTRÒNICA
Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació
RA 8. Realitza operacions de gestió del correu i l'agenda electrònica, relacionant necessitats d'ús amb la seua configuració. Criteris d'avaluació: a) S'han descrit els elements que componen un correu electrònic. b) S'han analitzat les necessitats bàsiques de gestió de correu i agenda electrònica. c) S'han configurat diferents tipus de comptes de correu electrònic. d) S'han connectat i sincronitzat agendes de l'equip informàtic amb dispositius mòbils. e) S'ha operat amb la llibreta d'adreces. f) S'ha treballat amb totes les opcions de gestió de correu electrònic (etiquetes, filtres, carpetes, entre altres). g) S'han utilitzat opcions d'agenda electrònica
Continguts
C8 Gestió de correu i agenda electrònica: – Entorn de treball: configuració i personalització. – Tipus de comptes de correu. – Plantilles i firmes corporatives. – Fòrums de notícies. Configuració, ús i sincronització de missatges. – La llibreta de direccions: importar, exportar, afegir contactes, crear llistes de distribució, posar la llista a disposició d'altres aplicacions ofimàtiques. – Gestió de correus: enviar, esborrar, guardar, còpies de seguretat, entre altres. – Gestió de l'agenda: cites, calendari, avisos, tasques, entre altres. – Sincronització amb dispositius mòbils.
Activitats d'ensenyament-aprenentatge
1. Presentació de la unitat didàctica: resultats d'aprenentatge, criteris d'avaluació,

continguts, activitats d'ensenyament-aprenentatge, criteris de qualificació i durada programada.

2. Exposicions orals mitjançant projeccions alternant amb activitats pràctiques.
3. Realització d'una prova escrita en la qual s'avaluaran tots els criteris d'avaluació del resultat d'aprenentatge.

Seqüència d'activitats i relació amb els criteris d'avaluació

Activitat d'avaluació	Criteris d'avaluació	Instrument d'avaluació	Inst. Qualif.
Tasca 1	a,b	Escala de valors	Si
Tasca 2	c	Escala de valors	Si
Tasca 3	d	Escala de valors	Si
Tasca 4	e,f	Escala de valors	Si
Tasca 5	g	Escala de valors	Si
Examen	Tots	Escala de valors	Si

Recursos didàctics

- Documentació sota llicències d'accés lliure (GNU i Creative Commons).
- Guies i anotacions elaborades pel professorat.
- Internet

Activitats de reforç

Elaboració d'esquemes i/o resums d'aquelles parts a reforçar, junt en activitats específiques i/o vídeos explicatius del criteri o activitat a assolir.

Activitats d'ampliació

Es programen dues activitats que engloben tot resultat d'aprenentatge amb un nivell de dificultat superior a la resta d'activitats.

11.1.2 UD 2. Instal·lació d'aplicacions ofimàtiques

UD 2. INSTAL·LACIÓ D'APLICACIONS OFIMÀTIQUES
Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació
RA 1. Instal·la i actualitza aplicacions ofimàtiques, interpretant especificacions i descrivint els passos a seguir en el procés. Criteris d'avaluació: a) S'han identificat i establit les fases del procés d'instal·lació. b) S'han respectat les especificacions tècniques del procés d'instal·lació. c) S'han configurat les aplicacions segons els criteris establits. d) S'han documentat les incidències. e) S'han solucionat problemes en la instal·lació o integració amb el sistema informàtic. f) S'han eliminat i/o afegit components de la instal·lació en l'equip. g) S'han actualitzat les aplicacions. h) S'han respectat les llicencies programari. i) S'han proposat soluciones programari per a entorns d'aplicació.
Continguts
C1 Instal·lació d'aplicacions: – Tipus d'aplicacions ofimàtiques i aplicacions corporatives. – Paquets ofimàtics. – Tipus de llicències de programari. – Necessitats dels entorns d'explotació. – Procediments d'instal·lació i configuració. – Diagnòstic i resolució de problemes.
Activitats d'ensenyament aprenentatge
Presentació de la unitat didàctica: resultats d'aprenentatge, criteris d'avaluació, continguts, activitats d'ensenyament-aprenentatge, criteris de qualificació i durada programada. Exposicions orals mitjançant projeccions alternant amb activitats pràctiques.

Realització d'una prova escrita en la qual s'avaluaran tots els criteris d'avaluació del resultat d'aprenentatge.

Seqüència d'activitats i relació amb els criteris d'avaluació

Activitat d'avaluació	Criteris d'avaluació	Instrument d'avaluació	Inst. Qualif.
Tasca 1	a	Escala de valors	Si
Tasca 2	b	Escala de valors	Si
Tasca 2a	a,b	Escala de valors	Si
Tasca 3	c	Escala de valors	Si
Tasca 4	d	Escala de valors	Si
Tasca 5	e	Escala de valors	Si
Tasca 6	f	Escala de valors	Si
Tasca 7	g	Escala de valors	Si
Tasca 8	h	Escala de valors	Si
Tasca 9	i	Escala de valors	Si
Examen	tots	Escala de valors	Si

Recursos didàctics

- Documentació sota llicències d'accés lliure (GNU i Creative Commons).
- Guies i anotacions elaborades pel professorat.
-

Activitats de reforç

Elaboració d'esquemes i/o resums d'aquelles parts a reforçar, junt en activitats específiques i/o vídeos explicatius del criteri o activitat a assolir.

Activitats d'ampliació

Es plantegen dues activitats que engloben tot resultat d'aprenentatge amb un nivell de dificultat superior a la resta d'activitats.

11.1.3 UD 3. Processadors de textos

UD 3. PROCESSADORS DE TEXTOS
Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació
RA 2. Elabora documents i plantilles, descrivint i aplicant les opcions avançades de processadors de textos. Criteris d'avaluació: a) S'ha personalitzat les opcions de programari i barra d'eines. b) S'han dissenyat plantilles. c) S'han utilitzat aplicacions i perifèrics per a introduir textos i imatges. d) S'han importat i exportat documents creats amb altres aplicacions i en altres formats. e) S'han creat i utilitzat macros en la realització de documents. f) S'han elaborat manuals específics.
Continguts
C2 Elaboració de documents i plantilles amb processadors de text: – L'entorn de treball. Personalització. – Formatació de textos. Paràgrafs. Pàgines i estils. – Encapçalaments. Peus de pàgina. Notes al peu. – Esquemes: Vinyetes. Llistes numerades. – Gràfics. Imatges. – Índexs i taules. – Formularis. – Impressió de documents. – Combinació de documents. – Creació i ús de plantilles. – Importació i exportació de documents. – Treball en grup: comparar documents, versions de document, verificar canvis, entre altres. – Disseny i creació de macros.

– Utilització del programari i maquinari per a introduir textos i imatges.
– Elaboració de distints tipus de documents (manuals, informes d'incidències, entre altres).

Activitats d'ensenyament aprenentatge

Presentació de la unitat didàctica: resultats d'aprenentatge, criteris d'avaluació, continguts, activitats d'ensenyament-aprenentatge, criteris de qualificació i durada programada.

Exposicions orals mitjançant projeccions alternant amb activitats pràctiques.

Realització d'una prova escrita en la qual s'avaluaran tots els criteris d'avaluació del resultat d'aprenentatge.

Seqüència d'activitats i relació amb els criteris d'avaluació

Activitat d'avaluació	Criteris d'avaluació	Instrument d'avaluació	Inst. Qualif.
Tasca 1	a	Escala de valors	Si
Tasca 2	b	Escala de valors	Si
Tasca 3	b	Escala de valors	Si
Tasca 4	b	Escala de valors	Si
Tasca 5	b	Escala de valors	Si
Tasca 6	c	Escala de valors	Si
Tasca 7	c	Escala de valors	Si
Tasca 8	c	Escala de valors	Si
Tasca 9	c	Escala de valors	Si
Tasca 10	d	Escala de valors	Si
Tasca 11	e	Escala de valors	Si
Tasca 12	e	Escala de valors	Si
Tasca 13	f	Escala de valors	Si
Examen	tots	Escala de valors	Si

Recursos didàctics

- Documentació sota llicències d'accés lliure (GNU i Creative Commons).
- Guies i anotacions elaborades pel professorat.

Activitats de reforç

Elaboració d’esquemes i/o resums d’aquelles parts a reforçar, junt en activitats específiques i/o vídeos explicatius del criteri o activitat a assolir.

Activitats d'ampliació

Es plantegen dues activitats que engloben tot resultat d’aprenentatge amb un nivell de dificultat superior a la resta d’activitats.

11.1.4 UD 4. Presentacions multimèdia

UD 4. PRESENTACIONS MULTIMÈDIA
Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació
RA 7. Elabora presentacions multimèdia descrivint i aplicant normes bàsiques de composició i disseny. Criteris d'avaluació: a) S'han identificat les opcions bàsiques de les aplicacions de presentacions. b) S'han reconegut els diferents tipus de vista associats a una presentació. c) S'han aplicat i reconegut les diferents tipografies i normes bàsiques de composició, disseny i utilització del color. d) S'han dissenyat plantilles de presentacions. e) S'han creat presentacions. f) S'han utilitzat perifèrics per a executar presentacions.
Continguts
C7 Elaboració de presentacions: – L'entorn de treball. Personalització. – Impressió de presentacions. – Gràfics, imatges, dibuixos i organigrames. – Disseny i edició de diapositives. – Manipulació de diapositives. Forma de visualització. – Formatació de diapositives, textos i objectes. – Aplicació d'efectes d'animació i efectes de transició. – Aplicació de so i vídeo. – Importació i exportació de presentacions. – Utilització de plantilles i assistents. Patrons de diapositives. – Disseny i creació de macros.
Activitats d'ensenyament aprenentatge

Presentació de la unitat didàctica: resultats d'aprenentatge, criteris d'avaluació, continguts, activitats d'ensenyament-aprenentatge, criteris de qualificació i durada programada.

Exposicions orals mitjançant projeccions alternant amb activitats pràctiques.

Realització d'una prova escrita en la qual s'avaluaran tots els criteris d'avaluació del resultat d'aprenentatge.

Seqüència d'activitats i relació amb els criteris d'avaluació

Activitat d'avaluació	Criteris d'avaluació	Instrument d'avaluació	Inst. Qualif.
Tasca 1	a,b	Escala de valors	Si
Tasca 2	c	Escala de valors	Si
Tasca 3	c	Escala de valors	Si
Tasca 4	d	Escala de valors	Si
Tasca 5	d	Escala de valors	Si
Tasca 6	e,f	Escala de valors	Si
Tasca 7	e,f	Escala de valors	Si
Examen	tots	Escala de valors	Si

Recursos didàctics

- Documentació sota llicències d'accés lliure (GNU i Creative Commons).
- Guies i anotacions elaborades pel professorat.

Activitats de reforç

Elaboració d'esquemes i/o resums d'aquelles parts a reforçar, junt en activitats específiques i/o vídeos explicatius del criteri o activitat a assolir.

Activitats d'ampliació

Es plantegen dues activitats que engloben tot resultat d'aprenentatge amb un nivell de dificultat superior a la resta d'activitats.

11.1.5 UD 5. Fulls de càlcul

UD 5. FULLS DE CÀLCUL
Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació
RA 3. Elabora documents i plantilles de càlcul, descrivint i aplicant opcions avançades de fulls de càlcul. Criteris d'avaluació: a) S'ha personalitzat les opcions de programari i barra d'eines. b) S'han utilitzat els diversos tipus de dades i referència per a cel·les, rangs, fulles i llibres. c) S'han aplicat fórmules i funcions. d) S'han generat i modificat gràfics de diferents tipus. e) S'han emprat macros per a la realització de documents i plantilles. f) S'han importat i exportat fulls de càlcul creats amb altres aplicacions i en altres formats. g) S'ha utilitzat el full de càlcul com a base de dades: formularis, creació de llistes, filtrat, protecció i ordenació de dades. h) S'han utilitzat aplicacions i perifèrics per a introduir textos, números, codis i imatges.
Continguts
C3 Elaboració de documents i plantilles per mitjà de fulls de càlcul: – Entorn de treball. Personalització. – Conceptes bàsics: llibre, full, cel·la, rang, etc. – Formatació de cel·les. Estils. – Manipulació de dades. – Rangs. – Impressió de documents. – Utilització de fórmules i funcions. – Creació de taules i gràfics dinàmics. – Dibuixos i imatges.

– Ús de plantilles i assistents.
– Importació i exportació de fulls de càlcul.
– Utilització d'opcions de treball en grup, control de versions, verificació de canvis, entre altres.
– Elaboració de distints tipus de documents (pressupostos, factures, inventaris, entre altres).
– Disseny i creació de macros.

Activitats d'ensenyament aprenentatge

Presentació de la unitat didàctica: resultats d'aprenentatge, criteris d'avaluació, continguts, activitats d'ensenyament-aprenentatge, criteris de qualificació i durada programada.

Exposicions orals mitjançant projeccions alternant amb activitats pràctiques.

Realització d'una prova escrita en la qual s'avaluaran tots els criteris d'avaluació del resultat d'aprenentatge.

Seqüència d'activitats i relació amb els criteris d'avaluació

Activitat d'avaluació	Criteris d'avaluació	Instrument d'avaluació	Inst. Qualif.
Tasca 1	a	Escala de valors	Si
Tasca 2	b,h	Escala de valors	Si
Tasca 3	b	Escala de valors	Si
Tasca 4	b	Escala de valors	Si
Tasca 5	b	Escala de valors	Si
Tasca 6	b,h	Escala de valors	Si
Tasca 7	c	Escala de valors	Si
Tasca 8	c	Escala de valors	Si
Tasca 9	d	Escala de valors	Si
Tasca 10	e	Escala de valors	Si
Tasca 11	e	Escala de valors	Si

Tasca 12	f	Escala de valors	Si
Tasca 13	g	Escala de valors	Si
Tasca 14	g	Escala de valors	Si
Examen	tots	Escala de valors	Si

Recursos didàctics

- Documentació sota llicències d'accés lliure (GNU i Creative Commons).
- Guies i anotacions elaborades pel professorat.
-

Activitats de reforç

Elaboració d’esquemes i/o resums d’aquelles parts a reforçar, junt en activitats específiques i/o vídeos explicatius del criteri o activitat a assolir.

Activitats d'ampliació

Es plantegen dues activitats que engloben tot resultat d’aprenentatge amb un nivell de dificultat superior a la resta d’activitats.

11.1.6 UD 6. Manipulació d'imatges

UD 6. MANIPULACIÓ D'IMATGES
Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació
RA 5. Manipula imatges digitals analitzant les possibilitats de diferents programes i aplicant tècniques de captura i edició bàsiques. Criteris d'avaluació: a) S'han analitzat els diferents formats d'imatges. b) S'ha realitzat l'adquisició d'imatges amb perifèrics. c) S'ha treballat amb imatges a diferents resolucions, segons la seua finalitat. d) S'han emprat eines per a l'edició d'imatge digital. e) S'han importat i exportat imatges en diversos formats.
Continguts
C5 Manipulació d'imatges: – Formats i resolució d'imatges. – Manipulació de seleccions, màscares i capes. – Utilització del retoc fotogràfic, ajustos d'imatge i de color. – Aplicació de filtres i efectes. – Importació i exportació d'imatges. – Utilització de dispositius per a obtindre imatges.
Activitats d'ensenyament aprenentatge
Presentació de la unitat didàctica: resultats d'aprenentatge, criteris d'avaluació, continguts, activitats d'ensenyament-aprenentatge, criteris de qualificació i durada programada. Exposicions orals mitjançant projeccions alternant amb activitats pràctiques. Realització d'una prova escrita en la qual s'avaluaran tots els criteris d'avaluació del resultat d'aprenentatge.
Seqüència d'activitats i relació amb els criteris d'avaluació

Activitat d'avaluació	Criteris d'avaluació	Instrument d'avaluació	Inst. Qualif.
Tasca 1	a	Escala de valors	Si
Tasca 2	b	Escala de valors	Si
Tasca 3	c	Escala de valors	Si
Tasca 4	c	Escala de valors	Si
Tasca 5	d	Escala de valors	Si
Tasca 6	d,e	Escala de valors	Si
Examen	tots	Escala de valors	Si

Recursos didàctics

- Documentació sota llicències d'accés lliure (GNU i Creative Commons).
- Guies i anotacions elaborades pel professorat.
-

Activitats de reforç

Elaboració d'esquemes i/o resums d'aquelles parts a reforçar, junt en activitats específiques i/o vídeos explicatius del criteri o activitat a assolir.

Activitats d'ampliació

Es plantegen dues activitats que engloben tot resultat d'aprenentatge amb un nivell de dificultat superior a la resta d'activitats.

11.1.7 UD 7. Bases de dades

UD 7. BASES DE DADES
Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació
RA 4. Elabora documents amb bases de dades ofimàtiques descrivint i aplicant operacions de manipulació de dades. Criteris d'avaluació: a) S'han identificat els elements de les bases de dades relacionals. b) S'han creat bases de dades ofimàtiques. c) S'han utilitzat les taules de la base de dades (inserir, modificar i eliminar registres). e) S'han utilitzat assistents en la creació de formularis. h) S'han creat i utilitzat macros.
Continguts
C4 Utilització de bases de dades ofimàtiques: – Elements de les bases de dades relacionals. – Organització de bases de dades relacionals. – Creació de bases de dades. – Creació i maneig de taules. – Maneig d'assistents. – Manipulació de dades: inserció, modificació i esborrament. – Consultes, formularis i informes.
Activitats d'ensenyament aprenentatge
Presentació de la unitat didàctica: resultats d'aprenentatge, criteris d'avaluació, continguts, activitats d'ensenyament-aprenentatge, criteris de qualificació i durada programada. Exposicions orals mitjançant projeccions alternant amb activitats pràctiques. Realització d'una prova escrita en la qual s'avaluaran tots els criteris d'avaluació del resultat d'aprenentatge.
Seqüència d'activitats i relació amb els criteris d'avaluació

Activitat d'avaluació	Criteris d'avaluació	Instrument d'avaluació	Inst. Qualif.
Tasca 1	a	Escala de valors	Si
Tasca 2	b	Escala de valors	Si
Tasca 3	c	Escala de valors	Si
Tasca 4	e	Escala de valors	Si
Tasca 5	h	Escala de valors	Si
Examen	tots	Escala de valors	Si

Recursos didàctics

- Documentació sota llicències d'accés lliure (GNU i Creative Commons).
- Guies i anotacions elaborades pel professorat.

Activitats de reforç

Elaboració d'esquemes i/o resums d'aquelles parts a reforçar, junt en activitats específiques i/o vídeos explicatius del criteri o activitat a assolir.

Activitats d'ampliació

Es plantegen dues activitats que engloben tot resultat d'aprenentatge amb un nivell de dificultat superior a la resta d'activitats.

11.1.8 UD 8. Tècniques de suport

UD 8. TÈCNIQUES DE SUPORT

Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació

RA 9. Aplica tècniques de suport en l'ús d'aplicacions, identificant i resolent incidències.

Criteris d'avaluació:

a) S'han elaborat guies visuals amb els conceptes bàsics d'ús d'una aplicació.

c) S'han utilitzat manuals d'usuari per a instruir en l'ús d'aplicacions.

Continguts

C9 Aplicació de tècniques de suport:

– Elaboració de guies i manuals d'ús d'aplicacions.

– Formació de l'usuari.

– Resolució d'incidències.

– Aplicacions per a la gestió i el control d'incidències.

Activitats d'ensenyament aprenentatge

Presentació de la unitat didàctica: resultats d'aprenentatge, criteris d'avaluació, continguts, activitats d'ensenyament-aprenentatge, criteris de qualificació i durada programada.

Exposicions orals mitjançant projeccions alternant amb activitats pràctiques.

Realització d'una prova escrita en la qual s'avaluaran tots els criteris d'avaluació del resultat d'aprenentatge.

Seqüència d'activitats i relació amb els criteris d'avaluació

Activitat d'avaluació	Criteris d'avaluació	Instrument d'avaluació	Inst. Qualif.
Tasca 1	a	Escala de valors	Si
Tasca 2	c	Escala de valors	Si
Examen	tots	Escala de valors	Si

Recursos didàctics

- Documentació sota llicències d'accés lliure (GNU i Creative Commons).
- Guies i anotacions elaborades pel professorat.
-

Activitats de reforç

Elaboració d'esquemes i/o resums d'aquelles parts a reforçar, junt en activitats específiques i/o vídeos explicatius del criteri o activitat a assolir.

Activitats d'ampliació
Es plantegen dues activitats que engloben tot resultat d'aprenentatge amb un nivell de dificultat superior a la resta d'activitats.

11.1.9 UD 9. Manipulació de vídeo

UD 8. MANIPULACIÓ DE VÍDEO
Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació
RA 6. Manipula seqüències de vídeo analitzant les possibilitats de diferents programes i aplicant tècniques de captura i edició bàsiques. Criteris d'avaluació: a) S'han reconegut els elements que componen una seqüència de vídeo. b) S'han estudiat els tipus de formats i còdecs més emprats. c) S'han importat i exportat seqüències de vídeo. d) S'han capturat seqüències de vídeo amb recursos adequats. e) S'han elaborat vídeo tutorials
Continguts
C6 Manipulació de vídeos: – Formats de vídeo. Còdecs. – Manipulació de la línia de temps. – Selecció d'escenes i transicions – Introducció de títols i àudio. – Creació i gravació de vídeos. – Importació i exportació de vídeos.

Activitats d'ensenyament aprenentatge

Presentació de la unitat didàctica: resultats d'aprenentatge, criteris d'avaluació, continguts, activitats d'ensenyament-aprenentatge, criteris de qualificació i durada programada.

Exposicions orals mitjançant projeccions alternant amb activitats pràctiques.

Realització d'una prova escrita en la qual s'avaluaran tots els criteris d'avaluació del resultat d'aprenentatge.

Seqüència d'activitats i relació amb els criteris d'avaluació

Activitat d'avaluació	Criteris d'avaluació	Instrument d'avaluació	Inst. Qualif.
Tasca 1	a,b,c	Escala de valors	Si
Tasca 2	d,e	Escala de valors	Si

Recursos didàctics

- Documentació sota llicències d'accés lliure (GNU i Creative Commons).
- Guies i anotacions elaborades pel professorat.
-

Activitats de reforç

Elaboració d'esquemes i/o resums d'aquelles parts a reforçar, junt en activitats específiques i/o vídeos explicatius del criteri o activitat a assolir.

Activitats d'ampliació

Es plantegen dues activitats que engloben tot resultat d'aprenentatge amb un nivell de dificultat superior a la resta d'activitats.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964738930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/

Finançat per la Unió Europea

Institut d'Educació Secundària de Betxí

Programació didàctica

2025/2026

0225 IES Betxí

Família Professional d'Informàtica i Comunicacions

2n SMX – Xarxes Locals (SI):Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes

1er curs

Índex

1Introducció.....5
1.1Identificació.....5
1.2Justificació.....5
1.2.1En relació amb el propi document.....5
1.2.2En relació amb la resta de mòduls professionals.....6
1.2.3En relació amb l'entorn professional.....6
1.2.4En relació amb el desenvolupament personal i professional.....6
1.3Marc normatiu.....6
1.4Contextualització.....8
1.4.1Entorn socioeconòmic.....8
1.4.2Context escolar.....9
1.4.3Característiques de l'alumnat.....9
1.4.4Infraestructura i recursos educatius.....10
2Introducció al cicle formatiu.....11
2.1Identificació del títol.....11
2.2Perfil professional.....11
2.3Competència general.....11
2.4Competències professionals, personals i socials (CPPS).....12
2.5Objectius generals (OG).....13
2.6Relació de qualificacions i unitats de competència.....15
2.7Entorn professional.....16
3Desenvolupament curricular.....17
3.1Durada, ubicació i distribució horària.....17
3.2Competències professionals, personals i socials (CPPS).....17
3.3Qualificacions professionals (CP) i unitats de competència (UC).....18
3.4Objectius generals (OG).....18
3.5Continguts (C).....24

3.6Relació entre les competències professionals, personals i socials (CPPS) i els objectius generals (OG).....26
3.7Relació entre els objectius generals (OG) i els resultats d'aprenentatge (RA).....27
3.8Relació dels resultats d'aprenentatge (RA), dels criteris d'avaluació (CA) i dels continguts (C).....27
3.9Unitats didàctiques relacionades (UD) amb els resultats d'aprenentatge (RA) i els continguts (C).....28
3.10Distribució temporal de les unitats didàctiques.....28
3.11Llengua aplicada al mòdul.....29
3.12Formació en empresa.....29

4Metodologia didàctica.....30
4.1Principis metodològics.....30
4.2Estratègies metodològiques.....43
4.3Activitats.....46
4.4Recursos generals.....47
4.5Agrupaments.....48

5Procediment d'avaluació i de qualificació.....50
5.1Activitats d'avaluació, instruments d'avaluació i criteris d'avaluació.....50
5.2Avaluacions.....52
5.2.1Avaluació inicial.....52
5.2.2Avaluacions parcials.....53
5.2.3Avaluació final ordinària.....53
5.2.3.1.1Alumnat que no haja perdut el dret a l'avaluació contínua.....53
5.2.3.1.2Alumnat que haja perdut el dret a l'avaluació contínua.....54
5.2.4Avaluació final extraordinària.....54
5.2.4.1Classes de repàs.....54
5.3Informació a l'alumnat o, si escau, a les famílies del procediment d'avaluació i qualificació.....55
5.4Pèrdua del dret a l'avaluació contínua.....56
5.5Procediment i criteris de recuperació.....56
5.6Criteris de qualificació.....56
5.6.1Càlcul de la qualificació.....56
5.6.2 Ponderació dels resultats d'aprenentatge i dels criteris d'avaluació.....58
5.6.3Altres consideracions.....59
5.7Alumnat que cursa el mòdul professional com a pendent.....59

6Mesures de resposta educativa per a la inclusió.....60

7Elements transversals.....62

8Activitats complementàries i extraescolars.....63

9Normes d'organització, funcionament i convivència.....64

9.1Prevenció de riscos laborals.....64

9.2Normes d'aules i tallers.....65

9.3Normes d'ús d'equipament.....65

9.3.1Equipament informàtic.....65

10Avaluació de la pràctica docent a través d'indicadors d'èxit.....66

10.1Autoavaluació realitzada pel professorat.....66

10.2Enquesta de satisfacció de l'alumnat amb l'activitat docent.....71

11Bibliografia.....74

12Publicitat de la programació didàctica.....75

13ANNEXOS.....76

13.1Annex I: Desenvolupament de les unitats didàctiques.....76

13.1.1UF 1: Fonaments de les xarxes locals.....77

13.1.2UF 2. Disseny e instal·lació de cablejat estructurat.....80

13.1.3UF 3. Interconnexió de dispositius en xarxes locals 83

13.1.4UF 3 Interconnexió de dispositius en xarxes locals 85

13.1.5UF 4.Configuració de xarxes locals.....87

13.1.6UF 5. Diagnòstic i manteniment de xarxes locals.....91

1 INTRODUCCIÓ.

1.1 Identificació.

Centre educatiu	IES Betxí
Curs acadèmic	2025/2026
Modalitat	Presencial
Família professional	Informàtica i Comunicacions
Títol	Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes
Grau	Cicle Formatiu, que correspon al grau D
Nivell	Formació Professional de Grau Mitjà, que correspon al nivell 2
Mòdul professional	0225 Xarxes Locals
Curs	1er curs
Durada	233 hores
Carrega lectiva setmanal	7 hores
Professorat	Lorena García Arnau

1.2 Justificació.

1.2.1 En relació amb el propi document.

La programació didàctica, a partir dels elements curriculars propis del mòdul professional i de les característiques de l'alumnat, ha de proporcionar una planificació d'activitats d'ensenyament-aprenentatge que contribuïsquen de manera significativa al desenvolupament de les competències associades al mòdul professional i a la consecució dels objectiu generals.

Ha de ser un document obert, permeable als canvis, que s'adapte de manera eficaç i eficient tant a les necessitat de l'alumnat com a situacions no esperades.

És important que l'alumnat conega aquest document i mantinga una posició crítica respecte al desenvolupament del mateix, especialment en el relacionat a la metodologia i als procediments d'avaluació i qualificació.

1.2.2 En relació amb la resta de mòduls professionals.

Aquesta programació didàctica ha de ser coherent amb les de la resta de mòduls professionals del cicle formatiu, per a assegurar la formació integral de l'alumnat. Aquest procés de coordinació es realitzarà a través de les reunions d'equip docent i de departament didàctic, sent el Projecte Curricular del Cicle Formatiu el document que arreplega els eixos principals d'actuació .

En este sentit, el present mòdul professional té una relació directa amb els mòduls professionals *0222 Sistemes operatius monolloc*, *0224 Sistemes operatius en xarxa, 0226 Seguretat informàtica* i *0227 Servicis de xarxa*.

1.2.3 En relació amb l'entorn professional.

El desenvolupament d'aquest mòdul professional és fonamental per a la formació de l'alumnat com a Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes perquè, una vegada finalitzats els seus estudis, treballarà, probablement, en xarxes locals d'una certa complexitat, en les quals farà tasques de disseny, implementació, configuració i manteniment tant de la infraestructura física com de la lògica.

1.2.4 En relació amb el desenvolupament personal i professional.

Aquest mòdul contribuirà en gran mesura al desenvolupament integral de l'alumnat. En quant al desenvolupament **professional** la resta de mòduls del segon curs del cicle formatiu estan relacionats directament amb ell i per tant li donarà a l'alumnat una visió de conjunt de tot el cicle formatiu i un sentit general dels aprenentatges adquirits. En quant al desenvolupament **personal** mitjançant l'ús de metodologies actives com ara l'aprenentatge col·laboratiu basat en projectes que s'aplicarà en la impartició del mòdul contribuirà a desenvolupar les «soft skills» o destreses suaus de l'alumnat com ara la capacitat de treballar en equip i amb la col·laboració de la resta de companys i companyes, planificant les tasques a fer per a aconseguir la resolució del projecte en el temps estipulat. Així mateix ajudarà a potenciar les habilitats comunicatives, el compromís i la responsabilitat.

1.3 Marc normatiu.

La publicació de la Llei Orgànica 3/2022, de 31 de març, d'ordenació i integració de la Formació Professional, ha suposat un canvi complet del marc normatiu relacionat amb la Formació Professional. Per tant, fins a la publicació i entrada en vigor de tota la normativa relacionada, hem de tenir en compte que ens trobem en un període de transició.

Tenint en compte l'anterior, aquesta programació didàctica s'ha desenvolupat a partir de la següent normativa estatal i autonòmica:

- Ordenació:

- **LLEI ORGÀNICA 3/2020, de 29 de desembre**, per la qual es modifica la Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació (BOE núm. 340, de 30/12/2020).
- **LLEI ORGÀNICA 3/2022, de 31 de març**, d'ordenació i integració de la Formació Professional (BOE núm. 78, de 01/04/2022).
- **REIAL DECRET 659/2023, de 18 de juliol**, pel qual es desenvolupa l'ordenació del Sistema de Formació Professional (BOE núm. 174, de 22/07/2023).
- **ORDRE 78/2010, de 27 d'agost**, de la Conselleria d'Educació, per la qual es regulen determinats aspectes de l'ordenació i organització acadèmica dels cicles formatius de Formació Professional del sistema educatiu en l'àmbit territorial de la Comunitat Valenciana (DOGV núm. 6347, de 03/09/2010).
- **DECRET 74/2013, de 14 de juny,** del Consell, per el que es regula la Formació Professional Dual del sistema educatiu en la Comunitat Valenciana.
- **ORDRE 5/2022, de 15 de febrer**, de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, per la qual es regulen determinats aspectes de l'ordenació de la Formació Professional Dual del sistema educatiu a la Comunitat Valenciana.
- **REIAL DECRET 499/2024, de 21 de maig de 2024**, pel que es modifiquen determinats reials decrets per els que s'establixen títols de Formació Professional de grau mitjà i es fixen els seus ensenyaments mínims.
- **RESOLUCIÓ de 17 de juliol de 2025**, de la Secretaria Autonòmica d'Educació i Formació Professional, per la qual es dicten instruccions sobre l'ordenació acadèmica i d'organització de l'activitat docent dels centres de la Comunitat Valenciana que durant el curs 2025-2026 impartisquen Formació Professional de grau D i E (DOGV núm. 10155, de 21/07/202).

– Avaluació:

- **ORDRE 8/2025, de 22 d'abril**, de la Conselleria d'Educació, Cultura, Universitats i Ocupació, per la qual es regula l'avaluació del procés d'ensenyança-aprenentatge en cicles formatius i cursos d'especialització derivats de la Llei orgànica 3/2022, de 31 de març, d'ordenació i integració de la Formació Professional.

– Títol / Currículum:

- **REIAL DECRET 1691/2007, de 14 de desembre**, pel qual s'estableix el títol de **Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes** i es fixen els seus ensenyaments mínims (BOE núm. 15, de 17/01/2007).
- **ORDRE de 29 de juliol 2009**, de la Conselleria d'Educació, per la qual s'estableix per a la Comunitat Valenciana el currículum del cicle formatiu de Grau Mitjà corresponent al títol de **Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes** (DOGV núm. 6094, de 03/09/2009).
- **DECRET 114/2025, de 29 de juliol**, del Consell, pel qual s'estableixen els currículums dels cicles formatius de grau mitjà i de grau superior de Formació Professional, en aplicació de la Llei orgànica 3/2022, de 31 de març, d'ordenació i integració de la Formació Professional.

– Equitat i inclusió:

- **DECRET 104/2018, de 27 de juliol,** del Consell, pel qual es desenvolupen els principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià (DOGV núm. 8356, de 07/08/2018).
- **ORDRE 20/2019, de 30 d'abril,** de la Conselleria d'Educació, Recerca, Cultura i Esport, per la qual es regula l'organització de la resposta educativa per a la inclusió de l'alumnat en els centres docents sostinguts amb fons públics del sistema educatiu valencià (DOGV núm. 8540, de 03/05/2019).

1.4 Contextualització.

1.4.1 Entorn socioeconòmic.

Betxí, és un municipi de la comarca de la plana baixa, província de Castelló, Comunitat Valenciana. Amb una població aproximada de 6,000 habitants, aquest poble es troba envoltat de municipis com Nules, Vall d'Uixò, Vila-real, Onda, Borriana i Castelló.

L'economia local està basada en el cultiu de la taronja i en una industria diversificada on podem trobar principalment magatzems de taronja, industria del cartró i industria taulellera, així com industria auxiliar d'aquestes com tallers mecànics i industria dels sector de serveis.

El mercat laboral a Betxí reflecteix la importància de la recol·lecció de taronja i les necessitats específiques de les empreses que la conformen. La creixent digitalització i automatització dels processos productius ha creat una demanda significativa de professionals altament qualificats en diverses àrees, incloses la informàtica i les comunicacions i les arts gràfiques.

A més, la ciberseguretat s'ha convertit en una prioritat, amb la protecció de dades i sistemes crítics en el centre de les estratègies empresarials. Els experts en seguretat

informàtica juguen un paper crucial en la prevenció i resposta a possibles amenaces cibernètiques, garantint la integritat i confidencialitat de la informació.

Les perspectives d'ocupació a Betxí i la seua regió són prometedores per als graduats de programes educatius en Informàtica i Comunicacions i Impressió gràfica. Amb la indústria del cartró, els magatzems de taronja i la industria ceràmica molt a prop com a motor econòmic, existeix una demanda constant de professionals qualificats en aquestes àrees, oferint oportunitats de creixement i desenvolupament professional al llarg de les seues carreres. No cal oblidar tampoc, que en les localitats pròximes Nules, Vila-real, Onda, Borriana, Vall d'Uixó i Castelló també hi ha multitud d'empreses pertanyents al sector informàtic.

1.4.2 Context escolar

L'Institut rep, majoritàriament, alumnat de la pròpia localitat de Betxí i de localitats veïnes (Artana, Eslida i Aín).

Tota l'oferta formativa de l'Institut s'imparteix en horari matutí, entre les 8:00 i les 15:00.

Actualment, l'oferta formativa de l'IES de Betxí és la següent:

- Educació Secundària Obligatòria (13 grups).
- Batxillerat (3 grups).
- Cicles Formatius de Grau Mitjà:
    - Sistemes microinformàtics i xarxes, de la família professional d'Informàtica i Comunicacions.
    - Impressió gràfica, de la família professional d'arts gràfiques.

El CFGM Sistemes microinformàtics i xarxes, té una matrícula al voltant de 19 alumnes/as en el primer curs i de 18 en el segon curs.

Així mateix, el centre té al voltant de 60 professors/as, dos conserges i una persona auxiliar administrativa.

1.4.3 Característiques de l'alumnat.

A l'hora d'analitzar les característiques de l'alumnat de **un cicle formatiu de grau mitjà**, s'ha de tenir en compte que existeixen tres formes principals per a accedir a aquests estudis:

- Estar en possessió del Títol de Graduat en Educació Secundària Obligatòria.
- Estar en possessió d'un Títol de Formació Professional Bàsica.

- Superar una prova d'accés.

Açò implica, necessàriament, que els grups d'alumnat dels cicles formatius de grau mitjà siguen heterogenis, amb grans diferències de nivell curricular.

A partir de l'avaluació inicial, en col·laboració amb el departament d'Orientació, i en coordinació amb el tutor/a del grup, si es detectara alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu; per a cada estudiant es desenvoluparà un programa d'actuació específic en el qual es concretaran les adaptacions necessàries en els processos d'aprenentatge i avaluació, quant a metodologia, ampliació de temps i de recursos.

1.4.4 Infraestructura i recursos educatius.

L'Institut disposa de les següents infraestructures i recursos educatius per a impartir l'el mòdul professional 0225 Xarxes Locals, del CFGM Sistemes microinformàtics i xarxes:

- Aula-Taller (35). On s'imparteix el primer curs del CFGM SMX.
- Aula-Laboratori (32). On s'imparteix el segon curs del CFGM SMX.
- 25 ordinadors amb HDD per impartir el primer curs del CFGM SMX.
- 25 ordinadors amb SSD per impartir el segon curs del CFGM SMX.
- Plataforma d'aprenentatge «AULES».

2 INTRODUCCIÓ AL CICLE FORMATIU.

2.1 Identificació del títol.

El títol de Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes queda identificat pels següents elements:

Denominació:
Sistemes microinformàtics i xarxes
Família Professional:
Informàtica i Comunicacions
Grau:
Cicle Formatiu, que correspon al grau D
Nivell:
Formació Professional de Grau Mitjà, que correspon al nivell 2
Durada:
2.000 hores
Referent en la Classificació Internacional Normalitzada de l'Educació[1]:
Programes-CINE (CINE-P): 3.5.4.

2.2 Perfil professional.

El perfil professional[2] del títol de **Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes** queda determinat per la seua competència general, les seues competències professionals, personals i socials, i per la relació de qualificacions i, si escau, unitats de competència del **Catàleg Nacional de Qualificacions Professionals** incloses en el títol.

2.3 Competència general.

La competència general[3] d'aquest títol consisteix a instal·lar, configurar i mantenir sistemes microinformàtics, aïllats o en xarxa, així com xarxes locals en petits entorns,

1 UNESCO. Institute for Statistics. *International Standard Classification of Education (ISCED).* http://uis.unesco.org/en/topic/international-standard-classification-education-isced
Ministeri d'Educació i Formació Professional. *Classificació Internacional Normalitzada de l'Educació. CINE 2011.* https://www.educacionyfp.gob.es/servicios-al-ciudadano/estadisticas/clasificaciones/cine2011.html

2 RD 1691/2007, de 14 de desembre (art. 3)

3 RD 1691/2007, de 14 de desembre (art. 4)

assegurant la seua funcionalitat i aplicant els protocols de qualitat, seguretat i respecte al medi ambient establits.

2.4 Competències professionals, personals i socials (CPPS).

Les competències professionals, personals i socials[4] d'aquest títol són les que es relacionen a continuació:

a) Determinar la logística associada a les operacions d'instal·lació, configuració i manteniment de sistemes microinformàtics, interpretant la documentació tècnica associada i organitzant els recursos necessaris.

b) Muntar i configurar ordinadors i perifèrics, assegurant el seu funcionament en condicions de qualitat i seguretat.

c) Instal·lar i configurar programari bàsic i d'aplicació, assegurant el seu funcionament en condicions de qualitat i seguretat.

d) Replantejar el cablejat i l'electrònica de xarxes locals en petits entorns i la seua connexió amb xarxes d'àrea extensa canalitzant a un nivell superior els supòsits que així ho requerisquen.

e) Instal·lar i configurar xarxes locals cablejades, sense fils o mixtes i la seua connexió a xarxes públiques, assegurant el seu funcionament en condicions de qualitat i seguretat.

f) Instal·lar, configurar i mantenir serveis multiusuari, aplicacions i dispositius compartits en un entorn de xarxa local, atenent a les necessitats i requeriments especificats.

g) Realitzar les proves funcionals en sistemes microinformàtics i xarxes locals, localitzant i diagnosticant disfuncions, per a comprovar i ajustar el seu funcionament.

h) Mantenir sistemes microinformàtics i xarxes locals, substituint, actualitzant i ajustant els seus components, per a assegurar el rendiment del sistema en condicions de qualitat i seguretat.

i) Executar procediments establits de recuperació de dades i aplicacions davant fallades i pèrdues de dades en el sistema, per a garantir la integritat i disponibilitat de la informació.

j) Elaborar documentació tècnica i administrativa del sistema, complint les normes i reglamentació del sector, per al seu manteniment i l'assistència al client.

k) Elaborar pressupostos de sistemes a mesura complint els requeriments del client.

4 RD 1691/2007, de 14 de desembre (art. 5). En negreta s'indiquen les CPPS que es desenvolupen en aquest mòdul professional.

l) Assessorar i assistir al client, canalitzant a un nivell superior els supòsits que ho requerisquen, per a trobar solucions adequades a les necessitats d'aquest.

m) Organitzar i desenvolupar el treball assignat mantenint unes relacions professionals adequades a l'entorn de treball.

n) Mantenir un esperit constant d'innovació i actualització en l'àmbit del sector informàtic.

ñ) Utilitzar els mitjans de consulta disponibles, seleccionant el més adequat en cada cas, per a resoldre en temps raonable suposats no coneguts i dubtes professionals.

o) Aplicar els protocols i normes de seguretat, qualitat i respecte al medi ambient en les intervencions realitzades.

p) Complir amb els objectius de la producció, col·laborant amb l'equip de treball i actuant conforme als principis de responsabilitat i tolerància.

q) Adaptar-se a diferents llocs de treball i noves situacions laborals originats per canvis tecnològics i organitzatius en els processos productius.

r) Resoldre problemes i prendre decisions individuals seguint les normes i procediments establits definits dins de l'àmbit de la seua competència.

s) Exercir els seus drets i complir amb les obligacions derivades de les relacions laborals, d'acord amb l'establit en la legislació vigent.

t) Gestionar la seua carrera professional, analitzant les oportunitats d'ocupació, autoocupació i aprenentatge.

u) Crear i gestionar una petita empresa, realitzant un estudi de viabilitat de productes, planificació de la producció i comercialització.

v) Participar de forma activa en la vida econòmica, social i cultural, amb una actitud crítica i responsable.

2.5 Objectius generals (OG).

Els objectius generals[5] d'aquest cicle formatiu són els següents:

a) Organitzar els components físics i lògics que formen un sistema microinformàtic, interpretant la seua documentació tècnica, per a aplicar els mitjans i mètodes adequats a la seua instal·lació, muntatge i manteniment.

b) Identificar, assemblar i connectar components i perifèrics utilitzant les eines adequades, aplicant procediments, normes i protocols de qualitat i seguretat, per a muntar i configurar ordinadors i perifèrics.

5 RD 1691/2007, de 14 de desembre (art. 9). En negreta s'indiquen els OG que aquest mòdul professional contribueix a aconseguir.

c) Reconèixer i executar els procediments d'instal·lació de sistemes operatius i programes d'aplicació, aplicant protocols de qualitat, per a instal·lar i configurar sistemes microinformàtics.

d) Representar la posició dels equips, línies de transmissió i altres elements d'una xarxa local, analitzant la morfologia, condicions i característiques del desplegament, per a replantejar el cablejat i l'electrònica de la xarxa.

e) Situar i fixar equips, línies, canalitzacions i altres elements d'una xarxa local cablejada, sense fil o mixta, aplicant procediments de muntatge i protocols de qualitat i seguretat, per a instal·lar i configurar xarxes locals.

f) Interconnectar equips informàtics, dispositius de xarxa local i de connexió amb xarxes d'àrea extensa, executant els procediments per a instal·lar i configurar xarxes locals.

g) Localitzar i reparar avaries i disfuncions en els components físics i lògics per a mantenir sistemes microinformàtics i xarxes locals.

h) Substituir i ajustar components físics i lògics per a mantenir sistemes microinformàtics i xarxes locals.

i) Interpretar i seleccionar informació per a elaborar documentació tècnica i administrativa.

j) Valorar el cost dels components físics, lògics i la mà d'obra, per a elaborar pressupostos.

k) Reconèixer característiques i possibilitats dels components físics i lògics, per a assessorar i assistir a clients.

l) Detectar i analitzar canvis tecnològics per a triar noves alternatives i mantenir-se actualitzat dins del sector.

m) Reconèixer i valorar incidències, determinant les seues causes i descrivint les accions correctores per a resoldre-les.

n) Analitzar i descriure procediments de qualitat, prevenció de riscos laborals i mediambientals, assenyalant les accions a realitzar en els casos definits per a actuar d'acord amb les normes estandarditzades.

ñ) Valorar les activitats de treball en un procés productiu, identificant la seua aportació al procés global per a aconseguir els objectius de la producció.

o) Identificar i valorar les oportunitats d'aprenentatge i ocupació, analitzant les ofertes i demandes del mercat laboral per a gestionar la seua carrera professional.

p) Reconèixer les oportunitats de negoci, identificant i analitzant demandes del mercat per a crear i gestionar una petita empresa.

q) Reconèixer els seus drets i deures com a agent actiu en la societat, analitzant el marc legal que regula les condicions socials i laborals per a participar com a ciutadà democràtic.

2.6 Relació de qualificacions i unitats de competència.

El cicle formatiu té associades les següents qualificacions i unitats de competència[6] del Catàleg Nacional de Qualificacions Professionals:

Qualificacions professionals completes:

a) Sistemes microinformàtics IFC078_2 (Reial decret 295/2004, 20 febrer), que comprèn les següents unitats de competència:

UC0219_2: Instal·lar i configurar el programari base en sistemes microinformàtics.

UC0220_2: Instal·lar, configurar i verificar els elements de la xarxa local segons procediments establits.

UC0221_2: Instal·lar, configurar i mantindre paquets informàtics de propòsit general i aplicacions específiques.

UC0222_2: Facilitar a l'usuari la utilització de paquets informàtics de propòsit general i aplicacions específiques.

b) Muntatge i reparació de sistemes microinformàtics IFC298_2 (Reial decret 1201/2007, 14 setembre), que comprèn les següents unitats de competència:

UC0953_2: Muntar equips microinformàtics.

UC0219_2: Instal·lar i configurar el programari base en sistemes microinformàtics.

UC0954_2: Reparar i ampliar equipament microinformàtic.

c) Operació de xarxes departamentals IFC299_2 (Reial decret 1201/2007, 14 setembre), que comprèn les següents unitats de competència:

UC0220_2: Instal·lar, configurar i verificar els elements de la xarxa local segons procediments preestablits.

UC0955_2: Monitorar els processos de comunicacions de la xarxa local.

UC0956_2: Realitzar els processos de connexió entre xarxes privades i xarxes públiques.

6 RD 1691/2007, de 14 de desembre (art. 6)

d) Operació de sistemes informàtics IFC300_2 (Reial decret 1201/2007, 14 setembre), que comprèn les següents unitats de competència:

UC0219_2: Instal·lar i configurar el programari base en sistemes microinformàtics.

UC0957_2: Mantindre i regular el subsistema físic en sistemes informàtics.

UC0958_2: Executar procediments d'administració i manteniment en el programari base i d'aplicació del client.

UC0959_2: Mantindre la seguretat dels subsistemes físics i lògics en sistemes informàtics.

2.7 Entorn professional.

Un Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes exerceix la seua activitat[7] principalment en empreses del sector serveis que es dediquen a la comercialització, muntatge i reparació d'equips, xarxes i serveis microinformàtics en general, com a part del suport informàtic de l'organització o en entitats de qualsevol grandària i sector productiu que utilitzen sistemes microinformàtics i xarxes de dades per a la seua gestió.

Els llocs de treball més rellevants que pot ocupar són els següents:

- Tècnic instal·lador-reparador d'equips informàtics.
- Tècnic de suport informàtic.
- Tècnic de xarxes de dades.
- Reparador de perifèrics de sistemes microinformàtics.
- Comercial de microinformàtica.
- Operador de tele-assistència.
- Operador de sistemes.

7 RD 1691/2007, de 14 de desembre (art. 7)

3 DESENVOLUPAMENT CURRICULAR.

3.1 Durada, ubicació i distribució horària.

El mòdul professional **0225 Xarxes Locals** té una durada de **233 hores** i s'imparteix en **1er curs** del títol de **Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes** amb una **càrrega lectiva setmanal de 7 hores**.

En el curs 2025/2026 la càrrega lectiva setmanal es distribueix de la següent manera:

Dia	Hores
Dilluns	2
Dimarts	0
Dimecres	2
Dijous	1
Divendres	2

3.2 Competències professionals, personals i socials (CPPS).

De les competències professionals, personals i socials establides en el títol, en aquest mòdul es desenvolupen les següents[8]:

c) Instal·lar i configurar programari bàsic i d'aplicació, assegurant el seu funcionament en condicions de qualitat i seguretat.

e) Instal·lar i configurar xarxes locals cablejades, sense fils o mixtes i la seua connexió a xarxes públiques, assegurant el seu funcionament en condicions de qualitat i seguretat.

f) Instal·lar, configurar i mantindre servicis multiusuari, aplicacions i dispositius compartits en un entorn de xarxa local, ateses les necessitats i requeriments especificats.

g) Realitzar les proves funcionals en sistemes microinformàtics i xarxes locals, localitzant i diagnosticant disfuncions, per a comprovar i ajustar el seu funcionament.

h) Mantindre sistemes microinformàtics i xarxes locals, substituint, actualitzant i ajustant els seus components, per a assegurar el rendiment del sistema en condicions de qualitat i seguretat.

8 RD 1691/2007, de 14 de desembre (annex I)

j) Elaborar documentació tècnica i administrativa del sistema, complint les normes i reglamentació del sector, per al seu manteniment i l'assistència al client.

l) Assessorar i assistir al client, canalitzant a un nivell superior els supòsits que el requerisquen, per a trobar solucions adequades a les necessitats d'este.

3.3 Qualificacions professionals (CP) i unitats de competència (UC).

La superació d'aquest mòdul professional permet l'acreditació de les següents unitats de competència[9] del Catàleg Nacional de Qualificacions Professionals:

UC0220_2	Instal·lar, configurar i verificar els elements de la xarxa local segons procediments establits.
UC0955_2	Monitorar els processos de comunicacions de la xarxa local.

Les unitats de competència estan incloses en la qualificació professional *IFC299_2 Operació de xarxes departamentals*. Aquesta qualificació professional, establida en el Reial decret 1201/2007, 14 de setembre, pertany a la família de *Informàtica i comunicacions* i el seu nivell de qualificació és 2.

Les qualificacions professionals de nivell 2 impliquen:

- Competència en un conjunt d'activitats professionals ben determinades amb la capacitat d'utilitzar els instruments i tècniques pròpies, que concerneix principalment a un treball d'execució que pot ser autònom en el límit d'aquestes tècniques.
- Requereix coneixements dels fonaments tècnics i científics de la seua activitat i capacitats de comprensió i aplicació del procés.

3.4 Objectius generals (OG).

Dels objectius generals establits en el títol, la formació d'aquest mòdul professional contribueix a aconseguir els següents[10]:

a) Organitzar els components físics i lògics que formen un sistema microinformàtic, interpretant la seua documentació tècnica, per a aplicar els mitjans i mètodes adequats a la seua instal·lació, muntatge i manteniment.

9 RD 1691/2007, de 14 de desembre (annex V B)
10 RD 1691/2007, de 14 de desembre (annex I)

b) Identificar, acoblar i connectar components i perifèrics utilitzant les ferramentes adequades, aplicant procediments, normes i protocols de qualitat i seguretat, per a muntar i configurar ordinadors i perifèrics.

d) Representar la posició dels equips, línies de transmissió i altres elements d'una xarxa local, analitzant la morfologia, condicions i característiques del desplegament, per a replantejar el cablejat i l'electrònica de la xarxa.

e) Situar i fixar equips, línies, canalitzacions i altres elements d'una xarxa local cablejada, sense fil o mixta, aplicant procediments de muntatge i protocols de qualitat i seguretat, per a instal·lar i configurar xarxes locals.

f) Interconnectar equips informàtics, dispositius de xarxa local i de connexió amb xarxes d'àrea extensa, executant els procediments per a instal·lar i configurar xarxes locals.

g) Localitzar i reparar avaries i disfuncions en els components físics i lògics per a mantindre sistemes microinformàtics i xarxes locals.

h) Substituir i ajustar components físics i lògics per a mantindre sistemes microinformàtics i xarxes locals.

i) Interpretar i seleccionar informació per a elaborar documentació tècnica i administrativa.

j) Valorar el cost dels components físics, lògics i la mà d'obra, per a elaborar pressupostos.

k) Reconéixer característiques i possibilitats dels components físics i lògics, per a assessorar i assistir a clients.

l) Detectar i analitzar canvis tecnològics per a triar noves alternatives i mantindre's actualitzat dins del sector.

m) Reconéixer i valorar incidències, determinant les seues causes i descrivint les accions correctores per a resoldre-les.

3.5 Resultats d'aprenentatge (RA) i criteris d'avaluació (CA).

Aquest mòdul professional té els següents resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació[11], que es classifiquen, segons la seua rellevància, en bàsics, intermedis i avançats.

RA 1	**Reconeix l'estructura de xarxes locals cablejades analitzant les característiques d'entorns d'aplicació i descrivint la funcionalitat dels seus**

11 RD 1691/2007, de 14 de desembre (annex I)

	components.		
	Criteris d'avaluació		**Nivell**
	1.a)	S'han descrit els principis de funcionament de les xarxes locals.	Bàsic
	1.b)	S'han identificat els diferents tipus de xarxes	Bàsic
	1.c)	S'han descrit els elements de la xarxa local i la seua funció.	Intermedi
	1.d)	S'han identificat i classificat els mitjans de transmissió.	Intermedi
	1.e)	S'ha reconegut el mapa físic de la xarxa loca	Intermedi
	1.f)	S'han utilitzat aplicacions per a representar el mapa físic de la xarxa local.	Avançat
	1.g)	S'han reconegut les diferents topologies de xarxa.	Bàsic
	1.h)	S'han identificat estructures alternatives.	Avançat

RA 2	**Desplega el cablejat d'una xarxa local interpretant especificacions i aplicant tècniques de muntatge.**		
	Criteris d'avaluació		**Nivell**
	2.a)	S'han reconegut els principis funcionals de les xarxes locals.	Bàsic
	2.b)	S'han identificat els diferents tipus de xarxes.	Bàsic
	2.c)	S'han diferenciat els mitjans de transmissió.	Intermedi
	2.d)	S'han reconegut els detalls del cablejat de la instal·lació i el seu desplegament (categoria del cablejat, espais pels quals discorre, suport per a les canalitzacions, entre altres).	Intermedi
	2.e)	S'han seleccionat i muntat les canalitzacions i tubs.	Intermedi
	2.f)	S'han muntat els armaris de comunicacions i els seus accessoris.	Intermedi
	2.g)	S'han muntat i establit connexió les preses d'usuari i	Avançat

		patch panels.	
	2.h)	S'han provat les línies de comunicació entre les preses d'usuari i panells de pegats.	Avançat
	2.i)	S'han etiquetat els cables i preses d'usuari.	Intermedi
	2.j)	S'ha treballat amb la qualitat i seguretat requerides.	Avançat

RA 3	**Interconnecta equips en xarxes locals cablejades descrivint estàndards de cablejat i aplicant tècniques de muntatge de connectors.**	
	Criteris d'avaluació	**Nivell**
	3.a) S'ha interpretat el pla de muntatge lògic de la xarxa.	Intermedi
	3.b) S'han muntat els adaptadors de xarxa en els equips.	Intermedi
	3.c) S'han muntat connectors sobre cables (coure i fibra) de xarxa.	Avançat
	3.d) S'han muntat els equips de commutació en els armaris de comunicacions.	Intermedi
	3.e) S'han connectat els equips de commutació als panells de pegats.	Intermedi
	3.f) S'ha verificat la connectivitat de la instal·lació.	Avançat
	3.g) S'ha treballat amb la qualitat requerida.	Avançat

RA 4	**Instal·la equips en xarxa, descrivint les seues prestacions i aplicant tècniques de muntatge.**	
	Criteris d'avaluació	**Nivell**
	4.a) S'han identificat les característiques funcionals de les xarxes sense fils.	Bàsic
	4.b) S'han identificat els modes de funcionament de les xarxes sense fils.	Intermedi
	4.c) S'han instal·lat adaptadors i punts d'accés sense fil.	Intermedi

	4.d)	S'han configurat els modes de funcionament i els paràmetres bàsics.	Intermedi
	4.e)	S'ha comprovat la connectivitat entre diversos dispositius i adaptadors sense fils.	Avançat
	4.f)	S'ha instal·lat el programari corresponent.	Bàsic
	4.g)	S'han identificat els protocols.	Intermedi
	4.h)	S'han configurat els paràmetres bàsics.	Intermedi
	4.i)	S'han aplicat mecanismes bàsics de seguretat.	Avançat
	4.j)	S'han creat i configurat VLANS.	Avançat

RA 5	**Manté una xarxa local interpretant recomanacions dels fabricants de maquinari o programari i establint la relació entre disfuncions i les seues causes.**		
	Criteris d'avaluació		**Nivell**
	5.a)	S'han identificat incidències i comportaments anòmals.	Intermedi
	5.b)	S'ha identificat si la disfunció és deguda al maquinari o al programari.	Avançat
	5.c)	S'han monitorat els senyals visuals dels dispositius d'interconnexió.	Intermedi
	5.d)	S'han verificat els protocols de comunicacions.	Avançat
	5.e)	S'ha localitzat la causa de la disfunció.	Avançat
	5.f)	S'ha restituït el funcionament substituint equips o elements.	Avançat
	5.g)	S'han solucionat les disfuncions programari (configurant o reinstal·lant).	Avançat
	5.h)	S'ha elaborat un informe d'incidències.	Intermedi

RA 6	Complix les normes de prevenció de riscos laborals i de protecció ambiental, identificant els riscos associats, les mesures i equips per a previndre'ls		
	Criteris d'avaluació		Nivell
	6.a)	S'han identificat els riscos i el nivell de perillositat que suposen la manipulació dels materials, ferramentes, útils, màquines i mitjans de transport.	Bàsic
	6.b)	S'han operat les màquines respectant les normes de seguretat.	Intermedi
	6.c)	S'han identificat les causes més freqüents d'accidents en la manipulació de materials, ferramentes, màquines de tall i conformat, entre altres.	Intermedi
	6.d)	S'han descrit els elements de seguretat (proteccions, alarmes, passos d'emergència, entre altres) de les màquines i els equips de protecció individual (calçat, protecció ocular, indumentària, entre altres) que s'han d'emprar en les operacions de muntatge i manteniment.	Intermedi
	6.e)	S'ha relacionat la manipulació de materials, ferramentes i màquines amb les mesures de seguretat i protecció personal requerits.	Avançat
	6.f)	S'han identificat les possibles fonts de contaminació de l'entorn ambiental.	Bàsic
	6.g)	S'han classificat els residus generats per a la seua retirada selectiva.	Intermedi
	6.h)	'ha valorat l'orde i la neteja d'instal·lacions i equips com a primer factor de prevenció de riscos.	Bàsic

3.6 Continguts (C).

Aquest mòdul professional té els següents continguts[12]:

C 1. Caracterització de Xarxes locals:

a) Característiques. Avantatges i inconvenients.

b) Tipus.

c) Elements de xarxa.

d) Topologies.

e) Arquitectures.

f) Mapa físic i lògic d'una xarxa local.

C 2. Identificació d'elements i espais físics d'una xarxa local:

a) Espais.

b) Quarts de comunicacions.

c) Armaris de comunicacions. Patch panels.

d) Canalitzacions. Tipus. Procediments de muntatge. Elements de sustentació i fixació.

C 3. Mitjans de transmissió (parell trenat, fibra òptica, entre altres):

a) Connectors i preses de xarxa.

b) Ferramentes.

c) Connexió de preses i panells de pegats.

d) Creació de cables.

e) Cablejat estructurat.

f) Recomanacions en la instal·lació del cablejat.

g) Certificació del cablejat. Proves.

h) Seguretat en la instal·lació del cablejat.

12 Ordre de 29 de juliol 2009 (annex I)

C 4. Interconnexió d'equips en xarxes locals:

a) Adaptadors per a xarxa cablejada en equips microinformàtics. Tipus i característiques.

b) Dispositius d'interconnexió de xarxes (commutadors, encaminadors, entre altres).

c) Adaptadors per a xarxes sense fils en equips microinformàtics. Tipus i característiques.

d) Dispositius d'interconnexió de xarxes sense fils (punts d'accés, antenes, entre altres).

e) Recomanacions d'ubicació. Cobertura.

f) Xarxes mixtes.

C 5. Instal·lació / configuració dels equips de xarxa:

a) Adaptadors de xarxa. Tipus i característiques.

b) Procediments d'instal·lació.

c) Controladors de dispositius («drivers» i «packet drivers»).

d) Protocols.

e) TCP/IP. Estructura. Classes IP.

f) Adreces IP. Ipv4. IPv6.

g) Assignació d'adreces IP. Màscares de xarxa. Segmentació de xarxes.

h) Configuració dels adaptadors de xarxa en sistemes operatius lliures i propietaris.

i) Assignació automàtica d'adreces IP.

j) Programari de configuració de dispositius de xarxa.

k) Configuració bàsica dels dispositius d'interconnexió de xarxa cablejada i sense fil.

l) Seguretat bàsica en xarxes cablejades i sense fils.

m) Creació de xarxes virtuals (VLAN).

n) Introducció als recursos compartits (sistemes d'arxius, impressió en xarxa, entre altres).

C 6. Resolució d'incidències d'una xarxa d'àrea local:

a) Estratègies. Paràmetres del rendiment.

b) Senyals físics dels dispositius de xarxa.

c) Incidències físiques i incidències lògiques en xarxes locals.

d) Monitoratge de xarxes cablejades i sense fils.

e) Ferramentes de diagnòstic. Comandos i programes.

f) Documentació d'incidències.

C 7. Compliment de les normes de prevenció de riscos laborals i protecció ambiental:

a) Identificació de riscos.

b) Determinació de les mesures de prevenció de riscos laborals.

c) Prevenció de riscos laborals en els processos de muntatge.

d) Equips de protecció individual.

e) Compliment de la normativa de prevenció de riscos laborals.

f) Compliment de la normativa de protecció ambiental.

3.7 Relació entre les competències professionals, personals i socials (CPPS) i els objectius generals (OG).

	OG											
CPPS	**a**	**b**	**d**	**e**	**f**	**g**	**h**	**i**	**j**	**k**	**l**	**m**
c					X					X		X
e		X	X	X					X	X		
f					X					X		
g						X	X	X				X
h						X	X	X				X
j						X	X	X				X
l	X										X	

3.8 Relació entre els objectius generals (OG) i els resultats d'aprenentatge (RA).

	OG											
RA	**a**	**b**	**d**	**e**	**f**	**g**	**h**	**i**	**j**	**k**	**l**	**m**
1			X							X	X	
2	X	X	X	X	X		X	X		X	X	
3	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	
4	X		X		X		X	X	X	X	X	
5						X		X			X	X
6		X				X	X					

3.9 Relació dels resultats d'aprenentatge (RA), dels criteris d'avaluació (CA) i dels continguts (C)

Àmbit general		**Concreció curricular**		
CPPS	**OG**	**RA**	**CA**	**C**
c	a,b,g,h, k	1,4,5	1a, 1b, 1c, 1d, 1e, 1f, 1g, 4a, 4b, 4c, 4d, 4e, 4f, 4g, 4h, 4i, 4j, 5a, 5b, 5c, 5d, 5f, 5g, 5h, 4f, 4g	C1 C5 C6
e	d,e,f,	2,3, 4	2a, 2b, 2c, 2d, 2e, 2f, 2g, 2h, 2i, 2j, 3a, 3b, 3c, 3d, 3e, 3f, 3g, 4a, 4b, 4c, 4d, 4e, 4f, 4g, 4h, 4i, 4j	C2 C3 C5
f	f,g, h	4,5	4c, 4d, 4f, 4g, 4i, 5a, 5e, 5f, 5g, 5h	C5 C6
g	g,h,a, b, k,m	1,5,6	5a, 5b, 5e, 5g, 5h, 1a, 1b, 1c, 1e, 1f, 1g, 1h,	C6 C1

			6a, 6b, 6c, 6d, 6e, 6f, 6g, 6h	C7
h	g,h	5	5a, 5b, 5e, 5f, 5g, 5h	C6 C5
j	i,j	5,6	5h, 6h	C6 C7
l	K,l	6	6f	C7

3.10 unitats formatives relacionades (UD) amb els resultats d'aprenentatge (RA) i els continguts (C).

El desenvolupament curricular del mòdul professional s'organitzarà en les següents unitats formatives:

Nº	Títol	Durada (h)	RA	C
1	Fonaments de les xarxes locals	35	RA1	C1,C2
2	Disseny e instal·lació de cablejat estructurat	28	RA2	C2,C3,C7
3	Interconnexió de dispositius en xarxes locals	35	RA3	C3, C4,C7
4	Configuració de xarxes	56	RA4	C4,C5,C7
5	Diagnòstic i manteniment de xarxes locales	51	RA5	C6,C5,C7

El RA6 es treballa de manera transversal en la resta de RA i de forma específica en el mòdul de Itinerari personal per a la Ocupabilitat I.

3.11 Distribució temporal de les unitats formatives.

Les unitats formatives s'impartiran de **manera seqüencial**.

Atenent al calendari escolar i a la càrrega lectiva, en el present curs escolar el mòdul professional tindrà una durada de 233 hores i en particular 205 lectives, segons la següent distribució temporal:

Nº	Títol	Durada curricular (h)	Durada en el curs actual (h)	Data inici prevista	Data fi prevista
1	Fonaments de les xarxes locals	35	35	10/09/25	19/10/25
2	Disseny e instal·lació de cablejat	28	28	20/10/25	16/11/25

	estructurat				
3	Interconnexió de dispositius en xarxes locals	32	32	17/11/25	11/12/25
4	Configuració de xarxes	40	40	12/12/25	31/01/25
5	Diagnòstic i manteniment de xarxes locales	36	36	08/03/25	15/06/25

3.12 Llengua aplicada al mòdul

D'acord amb la distribució que va realitzar el departament d'Informàtica i Comunicacions per tal d'arribar a uns mínims en la distribució de les llengües, aquest mòdul de Xarxes Locals serà impartit en Castellà. D'aquesta manera, les explicacions, la documentació, les activitats i les proves es realitzaran en la llengua indicada.

3.13 Formació en empresa

La formació en empresa ofereix al nostre alumnat l'oportunitat de posar en pràctica els coneixements i competències adquirides en el centre educatiu, mitjançant l'estudi dels resultats d'aprenentatge i els criteris d'avaluació en l'entorn real de treball. Aquestes pràctiques formatives es desenvolupen en una empresa, on l'alumnat aplica una part del currículum del mòdul, en un context que permet la seva immersió en el dia a dia laboral del sector. Durant aquesta estada, es duu a terme un procés de coavaluació entre el centre educatiu i l'empresa col·laboradora. Aquesta coavaluació té per objectiu valorar el grau d'assoliment de les competències professionals, personals i socials establertes en el mòdul, així com altres aspectes rellevants per a l'aprenentatge i desenvolupament professional de l'alumnat.

A continuació, es defineixen els Resultats d'aprenentatge i els Criteris d'avaluació que s'avaluaran durant l'estada de formació en empresa:

Resultats d'aprenentatge:

- RA 6 Complix les normes de prevenció de riscos laborals i de protecció ambiental, identificant els riscos associats, les mesures i equips per a previndre'ls

Pel que fa a l'avaluació d'aquests Resultats d'aprenentatge i Criteris d'avaluació, l'empresa no posarà qualificacions, sinó que valorarà si és favorable o no. La qualificació, per tant, la realitzarà el docent tenint en compte el sistema de qualificació especificat en aquesta programació.

4 METODOLOGIA DIDÀCTICA.

4.1 Principis metodològics.

Els principis metodològics en els quals es basarà el procés d'ensenyament-aprenentatge són els següents:

- **Aprenentatge centrat en l'alumne:**

  L'aprenentatge centrat en l'alumne és un principi metodològic que col·loca a l'estudiant en el centre del procés educatiu, reconeixent els seus interessos, necessitats i habilitats com a elements fonamentals per a l'aprenentatge significatiu. En aquest enfocament, el rol del docent és el de facilitador o guia, proporcionant oportunitats perquè l'alumnat explore, descobrisca i construïsca el seu propi coneixement a través d'experiències actives i participatives. Es fomenta l'aprenentatge autònom, la col·laboració entre parells i la reflexió sobre el propi procés d'aprenentatge, permetent a l'alumnat assumir un paper actiu en la construcció del seu propi coneixement i desenvolupament personal.

- **Aprenentatge significatiu:**

  L'aprenentatge significatiu és un principi metodològic que es basa en la idea que els nous coneixements s'adquireixen i retenen de manera més efectiva quan estan relacionats amb l'estructura cognitiva prèvia de l'estudiant i es poden integrar de manera significativa en la seua experiència i context. Is dir, l'aprenentatge significatiu ocorre quan l'alumnat és capaç de relacionar la nova informació amb el que ja sap, comprenent la seua rellevància i aplicabilitat en la seua vida diària o en el seu camp d'estudi.

  En l'aprenentatge significatiu, es fomenta la comprensió profunda, la reflexió crítica i la capacitat de transferir el coneixement a diferents contextos, la qual cosa promou un aprenentatge més durador i aplicable.

  Per a facilitar l'aprenentatge significatiu, s'utilitzaran estratègies com l'activació de coneixements previs, l'ús d'exemples concrets i rellevants, l'aplicació de mètodes d'ensenyament actiu i la promoció de la reflexió i la discussió entre l'alumnat.

- **La motivació de l'alumnat:**

  La motivació de l'alumnat és un principi metodològic fonamental que se centra en l'estímul i foment de l'interès, la curiositat i el compromís de l'alumnat amb el procés d'aprenentatge. La motivació juga un paper crucial en el rendiment acadèmic i en el desenvolupament personal de l'alumnat, ja que influeix en el seu nivell d'esforç, persistència i satisfacció amb l'aprenentatge.

  Existeixen diversos factors que poden influir en la motivació de l'alumnat, entre ells:

- Rellevància:

  L'alumnat està més motivat quan percep que el contingut de l'aprenentatge és rellevant i té aplicabilitat en la seua vida diària o en el seu futur professional. Per tant, és important vincular els conceptes i habilitats ensenyades amb situacions reals i amb els interessos i necessitats individuals de l'alumnat.

- Autonomia:

  Brindar a l'alumnat cert grau d'autonomia i control sobre el seu procés d'aprenentatge pot augmentar la seua motivació intrínseca. Açò pot incloure la possibilitat de triar activitats, establir metes personals i prendre decisions sobre com abordar les tasques assignades.

- Competència:

  L'alumnat se sent més motivat quan experimenta un sentit de competència i assoliment en el seu aprenentatge. Proporcionar retroalimentació constructiva, establir expectatives realistes i oferir oportunitats per a l'èxit poden ajudar a enfortir l'autoeficàcia i la motivació del alumnat.

- Interès:

  Despertar i mantenir l'interès de l'alumnat en el contingut de l'aprenentatge és fonamental per a la seua motivació. Açò pot aconseguir-se utilitzant materials i recursos variats, incorporant activitats interactives i estimulants, i relacionant el contingut amb temes actuals o de rellevància personal per a l'alumnat .

- Suport emocional:

  Crear un ambient de suport emocional i positiu en l'aula pot contribuir significativament a la motivació de l'alumnat. Açò implica mostrar empatia, oferir suport individualitzat, reconèixer i celebrar els assoliments del alumnat, i fomentar un sentit de pertinença i comunitat en el grup.

En incorporar estratègies que promoguen la motivació de l'alumnat en el disseny i la implementació de les activitats d'aprenentatge, el professorat poden ajudar a crear un ambient propici per a l'èxit acadèmic i el desenvolupament integral del alumnat.

– **Enfocament centrat en competències:**

L'enfocament centrat en competències és un principi metodològic que es basa en l'adquisició i desenvolupament d'habilitats pràctiques i transferibles que són rellevants per a l'acompliment reeixit en diversos contextos personals, acadèmics i

professionals. En lloc de centrar-se únicament en la transmissió de coneixements teòrics, aquest enfocament se centra en el desenvolupament d'habilitats i competències que l'alumnat pot aplicar en situacions reals i desafiadores.

Alguns aspectes clau de l'enfocament centrat en competències inclouen:

- Identificació de competències clau:

  Aquest enfocament comença identificant les competències essencials que l'alumnat necessita desenvolupar per a tenir èxit en la seua vida personal i professional. Aquestes competències poden incloure habilitats cognitives, socioemocionals, tècniques i de resolució de problemes, entre unes altres.

- Ensenyament centrat en la pràctica:

  Una vegada que s'han identificat les competències clau, el procés d'ensenyament se centra a proporcionar oportunitats perquè l'alumnat practique i desenvolupe aquestes habilitats en situacions autèntiques. Açò pot incloure activitats pràctiques, projectes basats en problemes o simulacions.

- Avaluació autèntica:

  L'avaluació en l'enfocament centrat en competències es basa en l'observació directa i l'evidència concreta de l'acompliment del alumnat en situacions reals. En lloc de centrar-se únicament en exàmens escrits o proves d'opció múltiple, s'utilitzen avaluacions autèntiques, com a projectes, presentacions, portafolis i avaluacions d'acompliment, per a mesurar el nivell de domini de les competències per part del alumnat.

- Desenvolupament integral:

  Aquest enfocament reconeix que el desenvolupament de competències va més enllà de l'àmbit acadèmic i abasta aspectes socioemocionals, ètics i ciutadans. Per tant, se cerca promoure un desenvolupament integral del alumnat, que incloga no solament habilitats tècniques i professionals, sinó també valors, actituds i habilitats per a la vida.

En adoptar un enfocament centrat en competències, el professorat pot preparar a a l'alumnat per a enfrontar els desafiaments del món real i desenvolupar les habilitats necessàries per a tenir èxit en un entorn cada vegada més complex i canviant. Aquest enfocament promou un aprenentatge més rellevant, significatiu i transferible, que s'alinea amb les necessitats i demandes actuals.

– **Crear un clima de convivència i d'aprenentatge adequat en l'aula:**

Crear un clima adequat de convivència i aprenentatge en l'aula és fonamental per a promoure un ambient positiu i propici per al desenvolupament integral de l'alumnat.

Algunes estratègies que poden ajudar a aconseguir aquest objectiu són:

- Establir normes i expectatives clares:

  Des del principi de l'any escolar, és important establir normes de convivència i expectatives de comportament clares i consensuades amb l'alumnat.

- Fomentar la participació i la inclusió:

  Promoure la participació activa de tot l'alumnat en les activitats de l'aula i fomentar un ambient inclusiu on cada veu siga valorada i respectada. Açò pot incloure tècniques de participació com l'aprenentatge cooperatiu, la discussió guiada i la col·laboració en projectes.

- Crear relacions de confiança:

  Establir relacions de confiança i respecte mutu amb l'alumnat és fonamental per a crear un clima de convivència positiu. Açò implica demostrar empatia, escoltar activament les preocupacions de l'alumnat, reconèixer els seus assoliments i brindar suport emocional quan siga necessari.

- Promoure el treball en equip:

  Fomentar el treball en equip i la col·laboració entre l'alumnat és una excel·lent manera de construir un sentit de comunitat en l'aula i desenvolupar habilitats socials i emocionals importants. Es poden realitzar activitats grupals, projectes col·laboratius i jocs d'equip per a enfortir el sentit de pertinença i la solidaritat entre l'alumnat.

- Gestionar els conflictes de manera constructiva:

  Els conflictes inevitables en l'aula poden convertir-se en oportunitats d'aprenentatge i creixement si es gestionen de manera constructiva. Proporcionar estratègies per a resoldre conflictes de manera pacífica i justa, fomentar el diàleg obert i promoure la resolució de problemes col·laborativa són aspectes clau de la gestió de conflictes en l'aula.

- Promoure un clima de reconeixement:

  Reconèixer els assoliments acadèmics, personals i socials de l'alumnat contribueix a enfortir la seua autoestima, motivació i sentit de pertinença.

En implementar aquestes estratègies de manera coherent i contínua, el professorat pot crear un clima de convivència i aprenentatge positiu en l'aula que promoga el benestar de l'alumnat i facilite el seu desenvolupament integral.

- **Desenvolupament integral de l'alumnat:**

  El desenvolupament integral de l'alumnat és un enfocament pedagògic que reconeix la importància d'abordar totes les dimensions de l'ésser humà: intel·lectual, emocional, social i física. Aquest enfocament se centra a promoure el creixement holístic del alumnat, no solament en termes de coneixements acadèmics, sinó també en habilitats socioemocionals, valors ètics, habilitats per a la vida i benestar físic.

  Ací hi ha algunes estratègies clau per a fomentar el desenvolupament integral de l'alumnat:

  - Fomentar el desenvolupament cognitiu:

    Proporcionar oportunitats perquè l'alumnat adquirisca coneixements, desenvolupen habilitats de pensament crític, resolució de problemes i creativitat, i apliquen l'aprenentatge en situacions del món real. Açò pot aconseguir-se a través d'activitats d'aprenentatge pràctiques, projectes de recerca, debats i activitats col·laboratives.

  - Promoure habilitats socioemocionals:

    Ensenyar habilitats com l'empatia, la comunicació efectiva, la gestió emocional, la resolució de conflictes i la presa de decisions ètiques és fonamental per al benestar emocional i social de l'alumnat. Es poden incorporar activitats de desenvolupament socioemocional i dedicar temps a la reflexió i el diàleg sobre temes rellevants.

  - Conrear valors i actituds positives:

    Fomentar valors com el respecte, la responsabilitat, la solidaritat, la tolerància i l'honestedat és essencial per a promoure una cultura escolar positiva i el desenvolupament de ciutadans ètics i compromesos.

  - Recolzar el benestar físic:

    El benestar físic és fonamental per a l'èxit acadèmic i el benestar general de l'alumnat. Promoure hàbits de vida saludables, com una alimentació equilibrada, l'exercici regular i el descans adequat, pot contribuir significativament al benestar físic i mental de l'alumnat.

  - Fomentar el desenvolupament personal i l'autoestima:

    Brindar oportunitats perquè l'alumnat explore els seus interessos, passions i fortaleses, i se senta valorat i recolzat en el seu desenvolupament personal. Açò pot incloure activitats extracurriculars, projectes personals, tutories individuals i oportunitats de lideratge.

- **Enfocament lúdic:**

  L'enfocament lúdic és una estratègia pedagògica que utilitza el joc com a eina principal per a l'aprenentatge. Es basa en la idea que el joc és una activitat natural i poderosa que permet a l'alumnat explorar, experimentar, descobrir i aprendre de manera activa i significativa. Aquest enfocament reconeix el valor del joc no solament com una forma d'entreteniment, sinó també com un mig efectiu per a promoure el desenvolupament cognitiu, socioemocional i físic del alumnat.

  Algunes característiques clau de l'enfocament lúdic inclouen:

  - Aprenentatge actiu i experiencial:

    En l'enfocament lúdic, l'alumnat és protagonista del seu propi aprenentatge, participant activament en activitats de joc que li permet experimentar i descobrir conceptes i habilitats de manera pràctica i vivencial.

  - Motivació intrínseca:

    El joc intrínsecament motivador i divertit captura l'interès de l'alumnat i els motiva a participar i comprometre's amb l'aprenentatge. Els jocs proporcionen un context emocionalment segur i positiu que promou la participació i l'experimentació sense por al fracàs.

  - Col·laboració i treball en equip:

    Molts jocs fomenten la col·laboració, la comunicació i el treball en equip, permetent a l'alumnat aprendre a treballar junts, resoldre problemes en conjunt i desenvolupar habilitats socials i emocionals importants.

  - Creativitat i pensament crític:

    El joc estimula la creativitat i el pensament crític en desafiar al alumnat a cercar solucions innovadores, prendre decisions informades i adaptar-se a situacions canviants dins del joc.

  - Aplicabilitat i transferència d'habilitats:

    Els conceptes i habilitats apresos a través del joc solen ser fàcilment transferibles a situacions del món real, la qual cosa fa que l'aprenentatge siga més rellevant i significatiu per a l'alumnat .

  En integrar l'enfocament lúdic en l'aula, el professorat pot crear un ambient d'aprenentatge dinàmic, estimulant i divertit que promoga el compromís, l'exploració i el creixement de l'alumnat en totes les àrees del desenvolupament.

- **Ús variat de recursos:**

L'ús variat de recursos és una estratègia pedagògica que implica la utilització d'una àmplia gamma de materials, eines i tecnologies per a enriquir el procés d'ensenyament i aprenentatge. En diversificar els recursos utilitzats en l'aula, el professorat pot adaptar el seu ensenyament a diferents estils d'aprenentatge, interessos individuals i necessitats específiques de l'alumnat, la qual cosa promou un aprenentatge més complet, significatiu i motivador.

Alguns exemples de recursos que poden ser utilitzats de manera variada en l'aula inclouen:

- Recursos audiovisuals:

  Vídeos, vídeo-tutorials, documentals, presentacions multimèdia, animacions i podcasts poden utilitzar-se per a introduir nous temes, il·lustrar conceptes abstractes, proporcionar exemples visuals i estimular l'interès del alumnat en el contingut de l'aprenentatge.

- Tecnologia educativa:

  Eines i aplicacions digitals, plataformes d'aprenentatge en línia, simuladors virtuals i jocs educatius poden aprofitar-se per a oferir experiències d'aprenentatge interactives, personalitzades i adaptatives que permeta a l'alumnat explorar, experimentar i aplicar el coneixement de manera activa.

- Materials manipulatius:

  Joguets didàctics, models tridimensionals, blocs de construcció, trencaclosques i altres materials manipulatius poden utilitzar-se per a proporcionar experiències pràctiques i tangibles que recolzen l'aprenentatge actiu i la comprensió de conceptes abstractes.

- Recursos en línia:

  Pàgines web educatives, biblioteques digitals, fòrums de discussió en línia, tutorials en vídeo i recursos interactius en línia poden ser útils per a ampliar l'accés a la informació, fomentar la col·laboració entre l'alumnat i proporcionar oportunitats d'aprenentatge autodirigit.

En utilitzar una varietat de recursos en l'aula, el professorat pot crear un ambient d'aprenentatge enriquit i estimulant que atenga les diferents necessitats, estils d'aprenentatge i preferències de l'alumnat, promovent així un aprenentatge més inclusiu, significatiu i efectiu.

– **Enfocament globalitzador i interdisciplinari:**

L'enfocament globalitzador i interdisciplinari és una estratègia pedagògica que cerca integrar diferents àrees del coneixement i connectar-les amb la realitat i el

context de l'estudiant. Aquest enfocament reconeix que el món és interconnectat i complex, i que els problemes i desafiaments que enfrontem requereixen solucions que combinen coneixements i habilitats de múltiples disciplines.

Algunes característiques clau de l'enfocament globalitzador i interdisciplinari inclouen:

- Integració de continguts:

  En lloc d'ensenyar cada disciplina de manera aïllada, aquest enfocament cerca identificar temes o problemes rellevants que puguen ser abordats des de múltiples perspectives disciplinàries. El professorat cerca oportunitats per a integrar continguts de diferents àrees del coneixement, com a ciències, matemàtiques, humanitats i arts, en activitats i projectes d'aprenentatge coherents i significatius.

- Connexió amb la vida real:

  L'enfocament globalitzador i interdisciplinari cerca connectar els continguts acadèmics amb la realitat i el context de l'estudiant, identificant problemes del món real i desafiaments socials, ambientals o científics que puguen ser abordats des d'una perspectiva interdisciplinària. Açò permet al alumnat veure la rellevància i aplicabilitat del que estan aprenent en la seua vida diària i en el món que els envolta.

- Desenvolupament d'habilitats transversals:

  En treballar en projectes interdisciplinaris, l'alumnat té l'oportunitat de desenvolupar una àmplia gamma d'habilitats transversals, com el pensament crític, la resolució de problemes, la comunicació efectiva, el treball en equip i la creativitat.

- Foment de la reflexió i el pensament crític:

  L'enfocament globalitzador i interdisciplinari promou la reflexió sobre les connexions entre diferents àrees del coneixement i la capacitat de pensar de manera crítica sobre problemes complexos des de múltiples perspectives. L'alumnat aprèn a qüestionar suposicions, explorar diferents punts de vista i considerar les implicacions ètiques i socials de les seues accions.

En adoptar un enfocament globalitzador i interdisciplinari en l'aula, el professorat pot fomentar un aprenentatge més profund, significatiu i transferible, preparant a l'alumnat per a enfrontar els desafiaments del món real i contribuir de manera activa i responsable a la societat.

– **L'orientació professional i acadèmica:**

L'orientació professional i acadèmica és un procés integral que té com a objectiu ajudar a l'alumnat a explorar els seus interessos, habilitats i metes personals i professionals, i a prendre decisions informades sobre la seua educació i el seu futur laboral. Aquesta orientació proporciona suport i orientació al llarg de tot el procés educatiu, des de l'educació primària fins a la transició a l'educació superior i la inserció laboral.

Algunes característiques clau de l'orientació professional i acadèmica inclouen:

- Autoconeixement:

  Ajudar a l'alumnat a comprendre els seus interessos, valors, fortaleses i àrees de desenvolupament és fonamental per a prendre decisions educatives i professionals encertades. L'orientació professional i acadèmica inclou activitats d'autoavaluació, exploració d'interessos i habilitats, i reflexió sobre metes personals i professionals.

- Exploració d'opcions educatives i professionals:

  Proporcionar informació sobre les diferents opcions educatives i professionals disponibles, incloent programes d'estudi, institucions educatives, carreres i oportunitats laborals. L'alumnat pot explorar els seus interessos i opcions a través de visites a universitats, xarrades informatives, fires de carreres i activitats de mentoria.

- Presa de decisions informades:

  Ajudar a l'alumnat a avaluar les seues opcions i prendre decisions informades sobre la seua educació i carrera futura. Açò implica proporcionar informació sobre requisits d'ingrés, oportunitats de finançament, perspectives laborals i tendències del mercat laboral, així com recolze en la planificació de trajectòries educatives i professionals.

- Desenvolupament d'habilitats per a l'ocupació:

  Preparar a l'alumnat per a l'èxit en el món laboral proporcionant orientació sobre el desenvolupament d'habilitats per a l'ocupació, com a habilitats de comunicació, treball en equip, resolució de problemes, lideratge i gestió del temps. Açò pot incloure tallers de desenvolupament d'habilitats, pràctiques laborals, programes de mentoria i preparació per a entrevistes.

- Recolze en la transició educativa i laboral:

  Brindar suport i orientació durant les transicions educatives i professionals, com la transició de l'educació secundària a l'educació superior, l'elecció d'una carrera, la cerca d'ocupació i l'adaptació a l'entorn laboral. Els serveis

d'orientació poden incloure assessorament individualitzat, recursos d'informació, xarxes de contactes i seguiment continu després de la graduació.

L'orientació professional i acadèmica és fonamental per a ajudar a l'alumnat a prendre decisions educatives i professionals que s'alineen amb els seus interessos, habilitats i metes personals, i que els permeten aconseguir el seu màxim potencial en l'àmbit educatiu i laboral.

- **L'avaluació com a part fonamental del procés d'ensenyament-aprenentatge:**

  L'avaluació és una part fonamental del procés d'ensenyament-aprenentatge que té com a objectiu mesurar el progrés i l'assoliment del alumnat en relació amb els objectius d'aprenentatge establits. A més de mesurar el rendiment acadèmic, l'avaluació compleix diverses funcions importants en el procés educatiu:

  - Retroalimentació per a l'aprenentatge:

    L'avaluació proporciona retroalimentació valuosa a l'alumnat sobre el seu acompliment, ajudant-ho a identificar les seues fortaleses i àrees de millora. Aquesta retroalimentació oportuna i específica els permet realitzar ajustos en el seu aprenentatge i millorar contínuament.

  - Guia per a l'ensenyament:

    Els resultats de l'avaluació proporcionen informació al professorat sobre el nivell de comprensió i domini de l'alumnat en relació amb els objectius d'aprenentatge. Açò permet al professorat ajustar el seu ensenyament, identificar àrees que necessiten major èmfasi i adaptar les seues estratègies pedagògiques per a satisfer les necessitats individuals de l'alumnat.

  - Promoció de l'aprenentatge autònom:

    En involucrar a l'alumnat en el procés d'avaluació, es fomenta la seua responsabilitat i autoreflexió sobre el seu propi aprenentatge. L'alumnat aprèn a establir metes, monitorar el seu progrés i prendre mesures per a millorar el seu acompliment acadèmic.

  - Mesurament de l'assoliment d'objectius:

    L'avaluació permet determinar si l'alumnat ha aconseguit els objectius d'aprenentatge establits. Açò proporciona informació important sobre l'efectivitat del pla d'estudis i la qualitat de l'ensenyament, i orienta la presa de decisions per a futures millores.

  - Avaluació formativa i sumativa:

L'avaluació pot ser formativa, centrada en el procés d'aprenentatge i dissenyada per a proporcionar retroalimentació contínua i suport per al desenvolupament de l'alumnat, o sumativa, centrada en el resultat final de l'aprenentatge i dissenyada per a mesurar el nivell d'assoliment de l'alumnat en un moment determinat.

Perquè l'avaluació siga efectiva, és important que siga vàlida, confiable, equitativa i transparent.

- **Gradualitat i progressió:**

La gradualitat i la progressió són dos principis fonamentals en el disseny i la implementació d'activitats d'ensenyament i aprenentatge. Aquests principis se centren en la idea que l'aprenentatge és un procés continu que es desenvolupa de manera gradual al llarg del temps, amb la introducció progressiva de conceptes, habilitats i complexitat cognitiva.

- Gradualitat:

  La gradualitat es refereix al principi de dividir el contingut d'aprenentatge en unitats més xicotetes i manejables, que es presenten i es dominen de manera incremental i seqüencial. Açò permet a l'alumnat assimilar i consolidar els conceptes bàsics abans d'avançar cap a nivells de major complexitat. La gradualitat facilita el procés d'aprenentatge en evitar sobrecarregar a l'alumnat amb massa informació o dificultat al mateix temps, i els permet construir una base sòlida de coneixements i habilitats abans d'avançar a nivells més avançats.

- Progressió:

  La progressió es refereix al principi de seqüenciar les activitats d'aprenentatge de manera que hi haja una progressió natural de dificultat i complexitat al llarg del temps. Açò implica dissenyar activitats i tasques que desafien gradualment a l'alumnat a mesura que desenvolupa les seues habilitats i competències. La progressió pot manifestar-se en diferents formes, com l'augment gradual de la complexitat dels problemes plantejats, l'aprofundiment en els conceptes presentats o l'ampliació de les habilitats aplicades.

- **Context del centre.**

El context del centre educatiu es refereix a l'entorn més ampli en el qual es troba la institució educativa i que influeix en el seu funcionament, cultura, recursos i relacions amb la comunitat. Aquest context pot incloure factors tant interns com a externs que impacten en l'experiència educativa del alumnat i en l'efectivitat de l'ensenyament i l'aprenentatge.

Alguns aspectes importants del context del centre educatiu inclouen:

- Ubicació geogràfica:

  La ubicació física del centre educatiu pot tenir un impacte significatiu en el seu context. Els centres situats en àrees urbanes poden enfrontar desafiaments diferents als situats en àrees rurals, com a accés a recursos, diversitat cultural, infraestructura i seguretat.

- Demografia estudiantil:

  La composició demogràfica de la població estudiantil, incloent factors com l'origen ètnic, socioeconòmic, lingüístic i cultural, pot influir en les necessitats i experiències de l'alumnat, així com en les pràctiques pedagògiques i de suport necessàries per a satisfer les seues necessitats.

- Recursos i finançament:

  El context del centre educatiu inclou els recursos disponibles, com el personal docent i de suport, l'equipament, les instal·lacions físiques, el pressupost i els programes de finançament disponibles. Aquests recursos poden variar segons el context socioeconòmic i les polítiques de finançament educatiu.

- Cultura escolar i clima institucional:

  La cultura escolar es refereix a les normes, valors, creences i pràctiques compartides pels membres de la comunitat escolar, incloent estudiants, personal docent, administratiu i famílies. El clima institucional es refereix a l'ambient emocional i relacional del centre educatiu, que pot afectar el benestar i el rendiment de l'alumnat.

- Relacions amb la comunitat:

  El centre educatiu interactua amb el seu entorn comunitari, incloent famílies, organitzacions locals, empreses, institucions culturals i governamentals. Aquestes relacions poden influir en el suport, la col·laboració i els recursos disponibles per al centre educatiu, així com en les oportunitats d'aprenentatge i enriquiment per a l'alumnat .

En comprendre i considerar el context del centre educatiu, el professorat i líders escolars poden prendre decisions informades i dissenyar estratègies pedagògiques i de gestió que responguen a les necessitats i característiques específiques de la comunitat escolar. Açò contribueix a crear un ambient educatiu inclusiu, equitatiu i efectiu que promoga l'èxit acadèmic i el benestar de tot l'alumnat.

A més del context del centre educatiu, és important considerar el context del sector productiu i de l'entorn laboral en dissenyar programes educatius i activitats d'orientació professional. Aquests aspectes afigen una dimensió addicional al procés educatiu en connectar la formació acadèmica amb les necessitats i demandes del món laboral. Alguns aspectes rellevants a considerar són:

- Tendències i demandes del mercat laboral:

  És important comprendre les tendències actuals i les projeccions futures del mercat laboral en termes d'indústries emergents, habilitats demandades i perfils professionals més sol·licitats. Açò pot influir en la selecció d'àrees d'estudi, especialitats i programes de formació oferits pel centre educatiu.

- Col·laboració amb empreses i ocupadors:

  Establir aliances i col·laboracions amb empreses i ocupadors locals i regionals pot proporcionar oportunitats per a la realització de pràctiques laborals, passanties, visites industrials i projectes de col·laboració. Açò permet a l'alumnat adquirir experiència pràctica, desenvolupar habilitats rellevants i establir connexions amb el món laboral.

- Evolució tecnològica i digitalització:

  L'avanç tecnològic i la digitalització estan transformant ràpidament l'entorn laboral, creant noves oportunitats i desafiaments en termes de competències digitals, habilitats tècniques i adaptabilitat. Els programes educatius han d'incorporar el desenvolupament d'habilitats digitals i la familiarització amb tecnologies emergents per a preparar a l'alumnat per al mercat laboral del futur.

- Necessitats de formació i capacitació:

  Identificar les necessitats de formació i capacitació de la força laboral local pot guiar el disseny de programes educatius que siguen rellevants i efectius per a preparar a l'alumnat per a ocupacions disponibles en la regió. Açò pot implicar la consulta amb empreses i ocupadors per a comprendre els seus requeriments i expectatives en termes d'habilitats i competències laborals.

En considerar el context del sector productiu i de l'entorn laboral, els centres educatius poden dissenyar programes de formació més alineats amb les necessitats del mercat laboral i proporcionar a l'alumnat les habilitats i competències necessàries per a tenir èxit en les seues futures carreres professionals. Açò contribueix a millorar l'ocupació de l'alumnat i a enfortir la connexió entre l'educació i el món laboral.

4.2 Estratègies metodològiques.

Principalment, s'utilitzaran les següents estratègies metodològiques:

- **Estratègies expositives.**

  Les estratègies expositives són tècniques utilitzades pel professorat per a presentar informació de manera clara, organitzada i comprensible al alumnat. Aquestes estratègies se centren en la transmissió efectiva de coneixements, conceptes o procediments mitjançant l'explicació verbal, la demostració visual i altres recursos didàctics.

  Algunes de les estratègies expositives més comunes inclouen:

  - Conferències:

    La conferència és una forma tradicional de presentar informació verbalment a l'alumnat. El professorat explica conceptes, teories o processos de manera sistemàtica i organitzada, utilitzant presentacions, pissarres o recursos audiovisuals per a recolzar l'exposició. És important mantenir l'atenció de l'alumnat a través de la varietat en la presentació i la interacció amb l'audiència.

  - Classes magistrals:

    Similar a les conferències, les classes magistrals són presentacions formals en les quals el docent explica i analitza un tema en profunditat. No obstant açò, les classes magistrals solen ser més dinàmiques i participatives, involucrant a l'alumnat en debats, discussions o activitats interactives per a fomentar una comprensió més profunda del contingut.

  - Demostracions:

    Les demostracions impliquen la presentació pràctica de conceptes o procediments mitjançant exemples concrets o exercicis pràctics. Açò pot incloure la realització d'experiments, la demostració de tècniques específiques o la resolució de problemes en temps real, la qual cosa ajuda a l'alumnat a visualitzar i comprendre millor el contingut presentat.

  - Ús de recursos visuals:

    Els recursos visuals, com a gràfics, diagrames, mapes conceptuals o videos, poden ajudar a complementar l'exposició verbal del professorat i facilitar la comprensió de l'alumnat. Aquests recursos poden utilitzar-se per a il·lustrar conceptes abstractes, mostrar relacions entre idees o proporcionar exemples concrets que reforcen l'aprenentatge.

- Exemplificació:

  L'exemplificació implica l'ús d'exemples específics i rellevants per a il·lustrar conceptes o principis abstractes. Els exemples poden provenir de la vida real, de l'experiència personal del docent o de casos pràctics relacionats amb el contingut del curs, la qual cosa ajuda a l'alumnat a connectar la teoria amb la pràctica i a aplicar els conceptes apresos a situacions concretes.

En utilitzar estratègies expositives de manera efectiva, el professorat pot facilitar el procés d'ensenyament-aprenentatge, proporcionant a l'alumnat una base sòlida de coneixements i habilitats que poden aplicar en diversos contextos.

– **Flipped Classroom (Aula invertida).**

El model de Flipped Classroom, o aula invertida, és una estratègia metodològica que reverteix la tradicional dinàmica d'ensenyament en l'aula. En aquest enfocament, l'alumnat adquireix el contingut d'aprenentatge fóra de l'aula, generalment a través de recursos com vídeos, lectures o activitats interactives, abans d'assistir a la classe presencial. Una vegada en l'aula, el temps es dedica principalment a l'aplicació activa del coneixement, mitjançant activitats pràctiques, discussions grupals, resolució de problemes o projectes col·laboratius. Açò permet que el professor es convertisca en un facilitador de l'aprenentatge, brindant suport individualitzat, aclarint dubtes i fomentant la participació activa de l'alumnat. El model de Flipped Classroom cerca promoure un aprenentatge més autònom, significatiu i personalitzat, al mateix temps que maximitza el temps d'interacció entre alumnat i professorat durant les classes presencials.

– **Aprenentatge Basat en Projectes (ABP).**

L'Aprenentatge Basat en Projectes (ABP) és una estratègia metodològica que involucra a l'alumnat en la planificació, disseny i execució de projectes significatius i autèntics per a aconseguir objectius d'aprenentatge específics. En lloc de seguir un currículum predeterminat de manera lineal, l'alumnat treballa en projectes que aborden preguntes o problemes complexos, permetent-los explorar temes en profunditat i aplicar conceptes i habilitats de manera pràctica.

L'ABP generalment segueix un procés que inclou les següents etapes:

- Selecció del tema i disseny del projecte:

  L'alumnat tria un tema d'interès i rellevància per a ells, i col·laboren en el disseny d'un projecte que aborde aspectes específics del tema seleccionat. Aquest procés implica la identificació d'objectius d'aprenentatge, la definició de rols i responsabilitats, i la planificació de recursos i activitats.

- Recerca i exploració:

  L'alumnat duu a terme recerques per a obtenir informació rellevant sobre el tema del projecte, utilitzant una varietat de fonts i mètodes de recerca. Aquesta etapa fomenta la curiositat, l'autonomia i el pensament crític, mentre l'alumnat explora diferents perspectives i enfocaments.

- Planificació i desenvolupament:

  L'alumnat dissenya i desenvolupa el projecte, seguint el pla establit i aplicant els coneixements i habilitats adquirits durant la recerca. Aquesta etapa pot incloure la creació de productes tangibles o intangibles, com a informes, presentacions, models, o solucions tecnològiques, depenent de la naturalesa del projecte.

- Implementació i avaluació:

  L'alumnat implementa el seu projecte i avaluen la seua efectivitat en la consecució dels objectius d'aprenentatge establits. Es fomenta la reflexió i la retroalimentació contínua durant tot el procés, permetent a l'alumnat identificar assoliments, desafiaments i àrees de millora.

L'ABP promou un aprenentatge actiu, col·laboratiu i contextualitzat, on l'alumnat assumeix un paper actiu en la construcció del seu propi coneixement. En treballar en projectes significatius i autèntics, l'alumnat desenvolupa habilitats de resolució de problemes, comunicació, treball en equip i pensament crític, preparant-los per a enfrontar desafiaments del món real en el seu futur personal i professional.

– **Aprenentatge Cooperatiu:**

L'aprenentatge cooperatiu és una estratègia pedagògica en la qual l'alumnat treballa en grups xicotets per a aconseguir metes d'aprenentatge comuns. A diferència de l'aprenentatge competitiu o individualista, en l'aprenentatge cooperatiu, l'alumnat col·labora entre si per a aconseguir l'èxit acadèmic, compartint recursos, idees i habilitats.

Aquesta estratègia promou la interdependència positiva, on cada membre del grup és responsable de l'aprenentatge propi i del dels altres. Es fomenta la participació equitativa, de manera que tot l'alumnat contribueix al treball en equip i té l'oportunitat d'expressar les seues idees. A més, es promouen habilitats socials com la comunicació efectiva, la resolució de conflictes i el treball en equip.

L'aprenentatge cooperatiu pot implementar-se de diverses formes, com el treball en parelles, grups de discussió, projectes col·laboratius o aprenentatge basat en problemes. L'objectiu principal és crear un ambient de suport mutu on l'alumnat se

senta motivat a aprendre conjuntament i es beneficie de les diferents perspectives i experiències del reste.

4.3 Activitats.

En totes les **unitats formatives** utilitzarem el següent esquema d'actuació:

- **Introducció.**

  Mitjançant un vídeo o una pluja de idees o brainstorming es procedirà a introduir el tema i motivar l'alumnat. A continuació la professora introduirà els continguts bàsics de la unitat formativa en una classe magistral. Les explicacions, que se sustentaran principalment en exemples, utilitzaran recursos variats. Si afavorirà la participació de l'alumnat perquè puga expressar els seus dubtes i opinions .

  Així mateix, si fóra necessari, es realitzarà una demostració de les habilitats o tècniques necessàries associades a la unitat formativa.

- **Activitats.**

  Es presentaran una sèrie d'activitats pràctiques per tal de treballar els continguts de la unitat

- **Exposicions.**

  Lalumnat prepara part de la teoria, guiada per la professora, i l'exposa a la resta de companys per fomentar l'autoaprenentatge i les explicacions alumne-alumne.

- **Activitats d'ampliació.**

  En totes les unitats formatives, es proposaran activitats d'ampliació per a aprofundir en aspectes relacionats amb els resultats d'aprenentatge associats a la unitat formativa.

- **Activitats de reforç.**

  En cadascuna de les unitats formatives, es proposaran activitats de reforç perquè l'alumnat que haja tingut algun tipus de dificultat en el procés d'ensenyament-aprenentatge puga adquirir els resultats d'aprenentatge associats a la unitat formativa.

Així mateix, les **sessions** del mòdul professional s'estructuraran de la següent manera:

1. La professora realitzarà un breu resum de les activitats realitzades en la sessió anterior.
2. La professora explicarà els objectius de la sessió així com les activitats d'ensenyament-aprenentatge que es van a realitzar.

3. Realització de les activitats proposades: exposició de continguts, demostració d'habilitats o tècniques, realització del projecte o realització de cas d'estudi.
4. Al final de la sessió, el professor o professora realitzarà una síntesi de les activitats realitzades durant la sessió i indicarà què aspectes són essencials per a la pròxima sessió.

4.4 Recursos generals.

En totes les unitats formatives s'utilitzaran els següents recursos didàctics:

- Recursos personals:
  - Professorat titular.
- Recursos organitzatius:
  - Aula.
  - Taller.
  - Biblioteca.
- Recursos materials:
  - Equipament:
    - Maquinari:
      - Ordinadors.
      - Servidor.
      - Projector
      - Material de xarxes:
    - Programari:
      - Entorn de treball: Lliurex
      - Programa de simulació de xarxes: Cisco Packet Tracer
      - Programa de virtualització: Oracle VM VirtualBox
    - Recursos TIC:
      - Centre Digital Col·laboratiu:
        - Plataforma d'aprenentatge AULES.
        - Microsoft Office 365.
    - Documentació:
      - Documentació elaborada pel professorat.

- Cisco Networking Academy
- Institut Obert de Catalunya
- Documentació oficial de les aplicacions i sistemes operatius utilitzats.
- Pàgines web.
- Presentacions.
- Vídeo-tutorials.

En l'apartat *13.1. Annex I: Desenvolupament de les unitats formatives*, per a cada unitat formativa, s'indica els recursos específics que s'utilitzaran.

4.5 Agrupaments.

S'utilitzaran els següents tipus d'agrupament:

- **Gran grup o grup classe:**

  Tots els alumnes i alumnes participen com un sol grup, compartint els mateixos objectius, continguts i activitats d'ensenyament-aprenentatge.

  S'utilitzarà aquest tipus d'agrupament amb estratègies metodològiques expositives, per a introduir els continguts essencials; o demostratives, per a mostrar les habilitats i tècniques associades a la seqüència didàctica corresponent i també per realitzar el projecte intermodular.

  Per tant, aquest tipus d'agrupament s'utilitzarà majoritàriament a l'inici i a la finalització de les unitats formatives i per realitzar el projecte intermodular.

- **Treball en equip:**

  L'alumnat s'agruparà en equips de dos persones.

  Aquest tipus d'agrupament s'utilitzarà amb estratègies metodolòqiques en les quals la col·laboració i la cooperació siga part essencial del procés d'ensenyament-aprenentatge:

  - Aprenentatge Basat en Projectes (ABP).
  - Aprenentatge Cooperatiu.

- **Treball individual:**

  L'alumnat realitza les activitats de manera individual, de forma autònoma o amb l'ajuda del professorat.

Aquest tipus d'agrupament s'utilitzarà amb estratègies metodològiques en les quals l'alumnat haja d'interioritzar aprenentatges i desenvolupar habilitats bàsiques, en les quals es treballaran essencialment continguts i es realitzaran exercicis o activitats bàsiques.

5 PROCEDIMENT D'AVALUACIÓ I DE QUALIFICACIÓ.

5.1 Activitats d'avaluació, instruments d'avaluació i criteris d'avaluació.

El procediment d'avaluació té les següents finalitats[13]:

- Regular el procés d'aprenentatge competencial de l'alumnat mitjançant l'avaluació objectiva i enfocada a l'obtenció de les competències associades als diferents mòduls professionals, a través de la consecució dels resultats d'aprenentatge d'acord amb els criteris d'avaluació associats per a cadascun d'ells prenent com a referència els objectius, expressats en els resultats d'aprenentatge d'acord amb els criteris d'avaluació associats per a cadascun d'ells.
- Informar dels assoliments de l'alumnat al final d'un procés d'aprenentatge competencial per a la seua certificació.
- Implementar una avaluació contínua, formativa i integradora que ajude a l'alumnat a adquirir autonomia i saber acte regular-se.
- Promoure l'ús generalitzat d'instruments, tècniques i eines o assistents de l'avaluació variats, diversos i adaptats a les diferents situacions d'aprenentatge i metodologies, permetent la valoració objectiva del procés d'avaluació per competències i la qualificació.

L'avaluació tindrà un caràcter continu, formatiu i integrador durant tot el procés d'ensenyament de l'alumnat i estarà enfocada a l'obtenció de les competències associades als diferents mòduls professionals, prenent com a referència els objectius, expressats en els resultats d'aprenentatge, d'acord amb els criteris d'avaluació associats per a cadascun d'ells. A més, serà flexible en temps i recursos adaptant-se als diferents ritmes d'aprenentatge i característiques de l'alumnat.

En tot procés d'avaluació i qualificació podem diferenciar tres elements bàsics: activitats d'avaluació, instruments d'avaluació i instruments de qualificació.

Les **activitats d'avaluació** concreten el procediment que es va a utilitzar per a arreplegar informació del procés d'aprenentatge de l'alumnat. Són productes, evidències o acompliments avaluables, en diferents i variats formats i suports que ens aporten informació concreta susceptible de ser analitzada.

En totes les unitats formatives s'utilitzaran un subconjunt de les següents activitats d'avaluació:

- Observació sistemàtica:
    - Participació, intervenció i aportació en les dinàmica diària de la classe.

13 Nova ordre d'avaluació (art. 3 i seg.)

- Acompliment de diferents destreses.

- Intervenció amb i entre l'alumnat:
  - Diàlegs, oberts i guiats.
  - Presentacions.
  - Realització d'entrevistes.
  - Participació en assemblees, col·loquis o debats.
  - Participació en jocs de rol.
  - Qüestionaris d'autoavaluació.
  - Qüestionaris de coavaluació.
  - Formalització de contractes d'avaluació o d'aprenentatge.
- Anàlisi de processos, tasques i produccions de l'alumnat:
  - Proves obertes.
  - Proves de correcció objectiva.
  - Exercicis.
  - Pràctiques.
  - Projectes.
  - Estudis de cas.
  - Informes.
  - Treballs.
  - Mapes conceptuals, esquemes, resums o diagrames.
  - Construcció de maquetes o dissenys tècnics.
  - Desenvolupament de demostracions.
  - Proves d'execució tècnica.
  - Presentacions digitals.
  - Exposicions orals.
  - Quadern de treball.

- Portafolis
- Diari d'aprenentatge.
- Enregistrament d'àudio o d'audiovisuals.

Els **instruments d'avaluació** són les eines que, una vegada analitzades les activitats d'avaluació, ens permeten valorar els processos i els resultats d'aprenentatge de l'alumnat.

L'instrument d'avaluació proporciona una estructura que permet la recol·lecció de dades de l'acompliment de l'estudiant d'una manera sistemàtica i consistent.

En totes les unitats formatives s'utilitzarà un subconjunt dels següents instruments d'avaluació:

- Llista de control.
- Escala de valors.
- Rúbrica.

Aquests instruments d'avaluació seran **instruments de qualificació** quan s'utilitzen per a assignar una qualificació numèrica a l'acompliment de l'alumnat.

5.2 Avaluacions.

Es realitzaran tres tipus de sessions d'avaluació[14]: inicial, parcial i final.

5.2.1 Avaluació inicial.

Abans de la finalització del primer mes lectiu del curs, es realitzarà una sessió d'avaluació inicial amb els següents propòsits:

- Conèixer les característiques, competències i la formació prèvia de l'alumnat.
- Conèixer l'experiència professional prèvia relacionada amb el perfil professional per a situar-ho i orientar-ho.
- Ajustar les programacions didàctiques a partir de la informació arreplegada en els dos apartats anteriors.
- Quant al projecte intermodular, es reajustarà aquest projecte a partir de la informació arreplegada en aquesta avaluació inicial.

L'avaluació inicial de l'alumnat es realitzarà per tot l'equip docent, sent el tutor o tutora el responsable de coordinar tot el procés.

14 O d'avaluació (art. 18)

En l'avaluació inicial no s'emetrà cap qualificació.

5.2.2 Avaluacions parcials.

En finalitzar cada trimestre, es realitzarà una avaluació parcial, de caràcter informatiu, en les quals s'avaluarà el progrés de l'alumnat en la consecució dels resultats d'aprenentatge i les competències professionals, personals i socials.

En les sessions d'avaluació parcials, s'analitzarà tant la progressió de cada estudiant de manera individual, com a global del grup, amb l'objectiu de prendre decisions que afavorisquen el desenvolupament de les competències.

Així mateix, haurà d'avaluar-se la pràctica docent per a adequar les estratègies metodològiques a les necessitats detectades.

En les sessions d'avaluació parcials s'informarà a cada estudiant mitjançant una qualificació numèrica, entre 1 i 10.

La informació proporcionada a l'alumnat o a les seues famílies en les avaluacions parcials ha de considerar-se com una part del procés d'avaluació contínua amb l'únic objectiu de proporcionar informació de retroalimentació útil per a la millora del procés d'aprenentatge de l'alumnat.

En les avaluacions parcials s'informarà únicament dels resultats d'aprenentatge avaluats i qualificats de manera completa en el trimestre corresponent.

Les qualificacions de les avaluacions parcials no s'utilitzaran en cap cas per al càlcul de la qualificació final del mòdul professional.

5.2.3 Avaluació final ordinària.

L'avaluació final es realitza una vegada finalitzat el període formatiu del mòdul professional, assignant per a cada estudiant una qualificació numèrica, entre 1 i 10.

L'objectiu d'aquesta sessió és comprovar el grau en què l'alumnat ha aconseguit els resultats d'aprenentatge i les competències professionals, personals i socials associades al mòdul professional.

5.2.3.1.1 Alumnat que no haja perdut el dret a l'avaluació contínua.

En l'avaluació final ordinària, per a l'alumnat que no haja perdut el dret a l'avaluació contínua, s'aplicaran els criteris de qualificació establits en l'apartat 5.6 Criteris de qualificació, utilitzant per a açò les qualificacions obtingudes al llarg del curs.

5.2.3.1.2 Alumnat que haja perdut el dret a l'avaluació contínua.

L'alumnat que haja perdut el dret a l'avaluació contínua, abans de l'avaluació final, haurà d'avaluar-se de tots els resultats d'aprenentatge utilitzant, principalment, les següents activitats d'avaluació:

- Prova oberta
- Prova de correcció objectiva

Per al càlcul de la qualificació final del mòdul professional s'aplicaran els criteris de qualificació establits en l'apartat 5.6 Criteris de qualificació, utilitzant per a açò únicament les qualificacions obtingudes en aquestes activitats d'avaluació.

5.2.4 Avaluació final extraordinària.

Hi haurà una convocatòria extraordinària en Juny, versant en aquest cas una prova oberta i un altra de correcció objectiva sobre tots els continguts del mòdul. Serà requisit per a fer aquestes proves presentar les activitats exercicis o projectes proposats pel professorat per a aquesta mateixa data.

En l'avaluació extraordinària l'alumnat haurà d'avaluar-se de tots els resultats d'aprenentatge utilitzant, principalment, les següents activitats d'avaluació:

- Prova oberta
- Prova de correcció objectiva

Per al càlcul de la qualificació final del mòdul professional s'aplicaran els criteris de qualificació establits en l'apartat 5.6 Criteris de qualificació, utilitzant per a açò únicament les qualificacions obtingudes en aquestes activitats d'avaluació.

Excepcionalment, l'alumnat que tinga 2 resultats d'aprenentatge o menys suspesos podrà recuperar únicament els resultats d'aprenentatge suspesos.

5.2.4.1 Classes de repàs

En el tercer trimestre es realitzaran algunes hores (per concretar en la resta del departament si es dona el cas) de repàs setmanals. Serviran a l'alumnat per a preparar la prova oberta i la prova de correcció objectiva extraordinària i també per a intentar pujar les qualificacions de les activitats realitzades durant el curs. Es pot oferir també la possibilitat de realitzar un projecte global que supose un percentatge de la qualificació final extraordinària.

5.3 Informació a l'alumnat o, si escau, a les famílies del procediment d'avaluació i qualificació.

El professorat informarà a l'alumnat, del procediment d'avaluació i qualificació en els següents moments:

- Inici de curs:
  - Elements curriculars del mòduls professionals, especialment, els següents:
    - Competències professionals, personals i socials.
    - Objectius generals.
    - Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació.
    - Continguts.
  - Relació entre els diferents elements curriculars.
  - Ponderació de cada resultat d'aprenentatge per al càlcul de qualificació final del mòdul professional.
  - Per a cada resultat d'aprenentatge, ponderació de cada criteri d'avaluació per al càlcul de la qualificació del resultat d'aprenentatge.
  - Per a cada criteri d'avaluació, instruments d'avaluació o evidències que s'aplicaran.
- A l'inici de cada resultat d'aprenentatge:
  - Breu recordatori dels criteris d'avaluació i dels instruments d'avaluació que s'utilitzaran amb els seus percentatges.
- Durant el desenvolupament de cada resultat d'aprenentatge:
  - Retroalimentació a través d'orientacions, correccions i seguiment de les seues produccions per a dur a terme una avaluació formativa i formadora.
- En finalitzar cada resultat d'aprenentatge o cada avaluació parcial:
  - Per a cada resultat d'aprenentatge treballat, qualificació obtinguda i, en cas de ser inferior a 5, informació rellevant per a la seua recuperació (activitats d'avaluació a desenvolupar, instruments d'avaluació i moments en els quals es realitzarà la recuperació).
- En finalitzar la sessió d'avaluació final ordinària:

- Informe de recuperació dels RA pendents de superació amb indicacions de les activitats necessàries per a recuperar-los, així com la naturalesa i característiques dels instruments d'avaluació que s'utilitzaran en el període de recuperació.

5.4 Pèrdua del dret a l'avaluació contínua.

L'avaluació tindrà un caràcter continu, formatiu i integrador durant tot el procés d'ensenyament de l'alumnat[15].

L'alumnat que supere el 15% d'inassistència de forma injustificada (diferents a motius laborals, malaltia o valoracions pròpies a criteri dels centres o departaments), perdrà el dret a l'avaluació contínua.

El professorat notificarà a l'alumnat quan arribe al 10% d'inassistència injustificada de la possibilitat de pèrdua de l'avaluació contínua.

En el present mòdul professional, que té una durada de **233 hores**, l'alumnat serà informat de la possibilitat de la pèrdua d'avaluació continua quan arribe a les **23,3 hores** d'inassistència injustificada i perdrà el dret a l'avaluació contínua quan arribe a les **34,95 hores** d'inassistència injustificada.

5.5 Procediment i criteris de recuperació.

Únicament l'alumnat **que no haja perdut el dret a l'avaluació contínua** podrà acollir-se a aquest pla de recuperació.

Si l'alumnat ha suspès **algun dels resultats d'aprenentatge (unitats formatives)**, se li faran proves obertes i proves de correcció objectiva de recuperació abans de l'avaluació ordinària. Aquestes proves substituiran la qualificació obtinguda en el seu moment per les proves equivalents. Una vegada realitzades les recuperacions, per a aprovar necessitarà complir les condicions generals.

5.6 Criteris de qualificació.

5.6.1 Càlcul de la qualificació.

La qualificació del mòdul professional s'obté d'un càlcul ponderat de tots els resultats d'aprenentatge que resumeixen totes les qualificacions obtingudes durant el curs. Els percentatges seran proporcionals a la dificultat i temps dedicat a cadascun dels RA. No obstant això, en principi el RA1 – 15%, RA2 – 15%, RA3 – 20%, RA4 – 25%, RA5 20%. i el RA6 – 5%.

El mòdul professional està dividit en 5 unitats formatives que corresponen cada unitat en un RA, fins el RA5. La unitat RA6 es treballa de forma transversal en la resta de RA, es

15 Nova ordre d'avaluació (art. 8)

treballa de forma específica en el mòdul Itinerari Personal per a la Ocuapibilitat (IPO) i traslladarem la nota de IPO al nostre mòdul.

El càlcul de la qualificació d'un resultat d'aprenentatge es realitzarà a partir de la mitjana ponderada de les qualificacions dels criteris d'avaluació (CA), atenent al seu nivell de rellevància (bàsic, intermedi o avançat).

El nivell de cada criteri d'avaluació s'estableix en l'apartat 3.5. Resultats d'aprenentatge (RA) i criteris d'avaluació (CA).

En l'apartat 5.6.2. Ponderació dels resultats d'aprenentatge i dels criteris d'avaluació s'estableix la ponderació de cada criteri d'avaluació.

El càlcul de la qualificació d'un criteri d'avaluació es realitzarà a partir de la mitjana ponderada de les qualificacions de tots els instruments de qualificació (IQ) que computen en aquest criteri d'avaluació. Aquests instruments de qualificació podran ser proves obertes, proves de correcció objectiva, activitats pràctiques i activitats realitzades en el projecte interdisciplinar (veure annex IV). Dins de l'avaluació de les activitats pràctiques i les activitats del projecte interdisciplinar es tindran en compte també els components actitudinals. Segons el grau d'acompliment de cada IQ s'estableix un valor numèric entre 0 i 10 (Excel·lent: 9-10 Notable: 6-8 Suficient: 5, Insuficient: 3-4 i Molt deficient: 0-2). La mitjana ponderada de tots aquests valors dels instruments de qualificació establirà un valor numèric que qualificarà el CA en un valor numèric (entre 0 i 10) i aquesta dada s'usarà més endavant per calcular el grau d'acompliment del RA associat i que també tindrà un valor numèric entre 0 i 10.

Per a comptabilitzar cada RA en el còmput total de la qualificació del mòdul cal tindre un valor mínim d'un 4 de grau d'acompliment en cadascun dels RA. Si és així, el mòdul es supera o aprova si computant tots els RA qualificats es té un grau d'acompliment amb un valor d'un 5 com a mínim.

Si no es supera el mòdul, l'alumnat podrà recuperar o incrementar el valor numèric dels RA que o bé no superen el 4 per poder establir la mitjana ponderada o bé tot i superar el 4 per fer la mitjana ponderada, el seu valor resulta insuficient per poder arribar al 5 del total que s'ha establit com a valor mínim.

Aquesta recuperació dels RA amb els seus CA es realitzarà abans de l'avaluació ordinària amb els instruments d'avaluació o de qualificació més pertinents segons els CA amb menys grau d'acompliment obtingut i que seran els que caldrà que recupere i que es tornaran a qualificar. Aquests IA o IQ podran ser: bé exàmens en forma de prova escrita amb exercicis a desenvolupar i prova objectiva tipus test, bé proves pràctiques, bé ambdues tipus de proves combinades.

Si l'alumnat no ha superat el mòdul en l'avaluacio ordinària, te dret a una altra avaluació extraordinària. En este cas s'avaluaran tots els RA del curs. I els instruments d'avaluación seran bé exàmens en forma de prova escrita amb exercicis a desenvolupar i prova

objectiva tipus test, bé proves pràctiques, bé ambdues tipus de proves combinades i serà necessari obtindre un 5 per superar el mòdul.

5.6.2 Ponderació dels resultats d'aprenentatge i dels criteris d'avaluació

RA 1			**RA 2**			**RA 3**			**RA 4**			**RA 5**			**RA 6**		
15%			**15,00%**			**20%**			**25%**			**20%**			**5%**		
CA	**N**	**%**	**CA**	**N**	**%**	**CA**	**N**	**%**	**CA**	**N**	**%**	**CA**	**N**	**%**	**CA**	**N**	**%**
a	B	5	a	B	5	a	I	10	a	B	5	a	I	10	a	B	10
b	B	5	b	B	5	b	I	10	b	A	20	b	I	10	b	I	15
c	I	10	c	I	10	c	A	20	c	B	5	c	I	10	c	I	15
d	I	15	d	I	10	d	I	10	d	I	10	d	A	15	d	B	10
e	I	15	e	I	10	e	I	10	e	I	10	e	A	15	e	A	20
f	A	20	f	I	10	f	A	20	f	I	10	f	A	15	f	B	10
g	I	10	g	A	10	g	A	20	g	A	20	g	A	15	g	B	10
h	A	20	h	A	15				h	A	20	h	I	10	h	B	10
			i	I	10												
			j	A	15												

Taula 1: RA: resultat d'aprenentatge; CA: criteri d'avaluació; N: nivell (B, bàsic; I, intermedi; A, avançat); %: pes de cada CA per al càlcul de la qualificació del RA (NA: No Avaluat/Qualificat).

5.6.3 Altres consideracions

Si un alumne o alumna participa en la còpia parcial o completa d'un instrument d'avaluació obtindrà la qualificació de zero en el corresponent instrument de qualificació.

Si un alumne o alumna, sense motiu justificat, lliura fora de termini un instrument d'avaluació obtindrà la qualificació de zero en el corresponent instrument de qualificació.

5.7 Alumnat que cursa el mòdul professional com a pendent

L'alumnat que curse el mòdul professional com a pendent tindrà les mateixes condicions i oportunitats que l'alumnat que curse el mòdul professional per primera vegada i que ja s'han especificat.

6 MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ.

El professorat del mòdul professional, haurà de participar de forma activa en dos aspectes en relació a la resposta educativa per a la inclusió[16]:

- La organització de la resposta educativa en els centres docents, en el marc de l'educació inclusiva, amb la finalitat de garantir l'accés, la participació, la permanència i el progrés de tot l'alumnat, com a nucli del dret fonamental a l'educació i des dels principis de qualitat, igualtat d'oportunitats, equitat i accessibilitat universal.
- La detecció de les barreres a la inclusió, la identificació de les necessitats específiques de suport educatiu i les necessitats de compensació de desigualtats, en l'àmbit educatiu i administratiu.

La resposta educativa per a la inclusió en un centre educatiu s'organitza en quatre nivells[17]:

- *Primer nivell de resposta*: es dirigeix a tota la comunitat educativa i a les relacions del centre amb l'entorn sociocomunitari i ho constitueixen les mesures que impliquen els processos de planificació, la gestió general i l'organització dels suports del centre.
- *Segon nivell de resposta*: es dirigeix a tot l'alumnat del grup-classe i ho constitueixen les mesures generals programades per a un grup-classe que impliquen suports ordinaris.
- *Tercer nivell de resposta*: ho constitueixen les mesures dirigides a l'alumnat que requereix una resposta diferenciada, individualment o en grup, que impliquen suports ordinaris addicionals.
- *Quart nivell de resposta:* ho constitueixen les mesures dirigides a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu que requereix una resposta personalitzada i individualitzada de caràcter extraordinari que implique suports especialitzats addicionals.

Així mateix, els centres, en les programes de formació professional, facilitaran itineraris adaptats als diferents ritmes i possibilitats d'aprenentatge de cada alumna i alumne, amb una organització que permeta les adaptacions, la provisió de suports materials o personal d'accés i les mesures flexibles que possibiliten la consecució dels objectius encaminats a l'obtenció total o parcial de la titulació[18].

16 D 104/2018, de 27 de juliol (art. 1)
17 D 104/2018, de 27 de juliol (art. 14)
18 D 104/2018, de 27 de juliol (art. 27)

En compliment de l'indicat anteriorment, en aquesta programació didàctica, dentre del **segon nivell** de resposta educativa per a la inclusió, en totes les unitats formatives, es plantejaran activitats específiques de dos tipus:

- *Activitats de reforç*, per a l'alumnat que no ha aconseguit els objectius ni desenvolupat les competències associades a la unitat formativa.
- *Activitats d'ampliació*, per a l'alumnat que, una vegada aconseguits els objectius i les competències associades a la unitat formativa, vulga ampliar els seus coneixements i les seues capacitats.

Així mateix, en l'apartat *7. Elements transversals*, s'inclouran actuacions que fomenten la igualtat, la convivència, la salut i el benestar.

Igualment, dins del **tercer nivell** de resposta educativa per a la inclusió, es realitzaran adequacions personalitzades de la programació didàctica per a l'alumnat que necessite una resposta diferenciada respecte al grup-classe[19]. Aquestes adequacions es realitzaran en coordinació amb el departament d'Orientació.

Finalment, dins del **quart nivell** de resposta educativa per a la inclusió, sota la supervisió i orientació del departament d'Orientació, el professorat treballarà de manera coordinada amb la resta de l'equip docent per a la detecció, seguiment i atenció d'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu que requerisca una resposta personalitzada i individualitzada de caràcter extraordinari que implique suports especialitzats addicionals.

Dins d'aquest quart nivell, la avaluació es durà a terme tenint en compte les adaptacions necessàries en els processos d'aprenentatge i avaluació, quant a metodologia, ampliació de temps i de recursos de les persones amb necessitats específiques de suport educatiu o formatiu, sense que les mateixes puguen minorar les qualificacions. En aquests casos i quan es detecte un progrés no adequat de la persona en formació, des de la tutoria s'efectuarà seguiment i acompanyament per a assegurar els suports individualitzats necessaris. En el cas d'organitzacions curriculars adaptades, els referents seran els mateixos, és a dir els objectius expressats en resultats d'aprenentatge, els criteris d'avaluació i les competències.

19 O 20/2019, de 30 d'abril (art. 14) i Nova ordre d'avaluació (art. 2)

7 ELEMENTS TRANSVERSALS.

“Tot currículum de la formació professional tindrà per objectiu facilitar el desenvolupament formatiu professional de les persones, promovent la seua formació integral, contribuint al desenvolupament de la seua personalitat en totes les seues dimensions, així com a l'enfortiment econòmic del país, del teixit productiu i el seu posicionament en la nova economia, a partir de la qualificació de la població activa i de la satisfacció de les seues necessitats formatives a mesura que es produeixen.

A tal fi haurà d'incorporar continguts culturals, científics, tecnològics i organitzatius, així com continguts vinculats a la digitalització, la defensa de la propietat intel·lectual i industrial, la sostenibilitat, la innovació i recerca aplicada, l'emprenedoria, la versatilitat tecnològica, les habilitats per a la gestió de la carrera professional, les relacions laborals, la prevenció de riscos laborals i mediambientals, la responsabilitat professional, les habilitats interpersonals, els valors cívics, la participació ciutadana i la igualtat efectiva entre homes i dones”[20].

En concret, en el desenvolupament curricular d'aquest mòdul professional, s'incorporaran els següents elements transversals:

- Capacitat per al treball individual.
- Capacitat per al treball en equip.
- Capacitat per a avaluar de manera crítica el treball desenvolupat.
- Capacitat d'aprendre de manera permanent, contínua i autònoma.
- Capacitat per a l'ús de llengües estrangeres, en concret, l'anglès.

20 EL 3/2022, de 31 de març (art. 13.a)

8 ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES I EXTRAESCOLARS.

No es realitzaran activitats complementàries o extraescolars específiques d'aquest mòdul professional, sinó que l'alumnat participarà en les activitats organitzades de manera conjunta per tot el professorat del departament didàctic de la família professional.

9 NORMES D'ORGANITZACIÓ, FUNCIONAMENT I CONVIVÈNCIA.

9.1 Prevenció de riscos laborals.

Pel que fa a la prevenció de riscos laborals, cal considerar que l'àmbit laboral més comú d'aquests tècnics seran les oficines i centres de procés de dades. Alguns dels principals riscos i les mesures de prevenció són:

Riscos	Mesures preventives
Postures incorrectes	- Situar l'alçada de la cadira de manera que, recolzant la mà sobre la taula, l'avantbraç quedi en posició horitzontal - Els peus han de recolzar perfectament a terra - El respatller de la cadira ha de ser recte i gradual en alçada
Il·luminació incorrecta. Fatiga visual	- El tauler de la taula ha de ser de color clar - Les superfícies de treball no han de ser brillants sinó mates - La llum ha d'entrar preferiblement pel costat esquerre - Les lluminàries han de proporcionar un nivell d'il·luminació constant i adequat a la tasca
Caigudes i cops per bolcades de cadires	- No seure només sobre la vora davantera del seient - En sòls lliscants, prestar atenció als desplaçaments involuntaris de la cadira - Regular el seient i respatller d'acord amb la persona que la faci servir
Pantalles de visualització de dades: • Malestars de cap • Molèsties oculars • Dolors d'espatlles, braços...	- La pantalla ha de permetre el gir i inclinacions - Bon contrast entre caràcters i fons - Distància recomanable l'ull a la pantalla: 45-60 cm - Lluminària entre 300-500 lux - Temperatura entre 22-24 º C

Riscos	Mesures preventives
	- Humitat relativa entre 50 i 60% - Soroll: no sobrepassar els 55 db
Ritme de treball: fatiga física i mental	- Realitzar lleugers moviments i exercicis per relaxar la musculatura del coll i esquena - Realitzar pauses curtes de descans - Organització del treball evitant puntes
Descàrrega elèctrica per mal estat de les instal·lacions o els aparells	- Revisió periòdica d'instal·lacions i equips per especialistes - No sobrecarregar endolls - No utilitzar allargadors en mal estat - En cas de dubte o avaria avisar un electricista

9.2 Normes d'aules i tallers.

Les normes bàsiques són:

- Ús adequat del maquinari.
- No es pot usar el telèfon mòbil.
- No es pot menjar ni beure

9.3 Normes d'ús d'equipament.

9.3.1 Equipament informàtic.

Les normes bàsiques són:

- Tractar l'equipament sense pegar-li colps ni forçar els connectors.
- No es pot pintar ni ratllar l'equipament.

10 AVALUACIÓ DE LA PRÀCTICA DOCENT A TRAVÉS D'INDICADORS D'ÈXIT.

La avaluació de la pràctica docent té com a objectiu fonamental garantir la qualitat i eficàcia de l'ensenyament, promovent la millora contínua tant del professorat com del procés d'ensenyament-aprenentatge en el seu conjunt.

L'avaluació de la pràctica docent es realitzarà mitjançant dos instruments:

1. Autoavaluació realitzada pel professorat.
2. Enquesta de satisfacció de l'alumnat amb l'activitat docent.

10.1 Autoavaluació realitzada pel professorat.

El professor o professora, trimestralment, mitjançant un procés reflexiu, realitzarà una autoavaluació de la seua pràctica docent a partir de les següents competències i indicadors[21]:

21 Martínez-Izaguirre, M., Yániz-Álvarez d'Eulate, C. i Villardón-Gallego, L. (2018). *Autoavaluació i reflexió docent per a la millora de la competència professional del professorat en la societat del coneixement.* XARXA. Revista d'Educació a Distància, 56. http://www.um.es/ead/red/56/martinez_et_al.pdf

INDICADORS		Nivell de satisfacció				
Nº	**Descripció**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
1. Competència per a la planificació i gestió educativa						
a	) Participa activament en l'elaboració de projectes de centre.					
b)	Dissenya per competències la programació d'aula.					
c)	Elabora unitats formatives i projectes interdisciplinaris que promoguen el desenvolupament de competències.					
d)	Utilitza materials didàctics que recolzen l'aprenentatge.					
e)	Distribueix de manera equilibrada el temps entre les diverses tasques docents (treball d'aula, preparació de materials, planificació, tasques burocràtiques…).					
2. Competència per a la gestió i implementació del currículum.						
a)	Aplica metodologies que promoguen que l'alumnat siga actiu durant l'aprenentatge.					
b)	Realitza activitats que promoguen la cooperació entre l'alumnat.					
c)	Adapta les activitats a la diversitat de l'alumnat.					
d)	Planteja activitats amb diferents solucions possibles.					
e)	Dissenya activitats la resolució de les quals requerisca l'ús de les TIC.					
f)	Idea activitats que requerisquen l'ús de recursos en diferents llengües.					
g)	Promou en l'aula un clima de confiança.					
h)	Potencia la participació de l'alumnat en classe.					
i)	Dissenya activitats que desperten en l'alumnat interès per aprendre.					
j)	Dirigeix i dinamitza el treball d'aula.					
k)	Guia a l'alumnat en la realització de tasques d'aprenentatge.					

INDICADORS		Nivell de satisfacció				
Nº	**Descripció**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
l)	Vincula l'aprenentatge a situacions reals o realistes simulades.					
m)	Integra a les famílies i altres agents de la comunitat educativa com recolze en les activitats d'aprenentatge.					
n)	Respon a situacions noves o imprevistes.					
3. Competència per a l'avaluació educativa.						
a)	Usa tècniques i instruments d'avaluació que orienten a l'alumnat per al desenvolupament de competències.					
b)	Utilitza l'avaluació per a afavorir l'aprenentatge.					
c)	Avalua el nivell de competències prenent com a referència els resultats d'aprenentatge i els criteris d'avaluació prèviament definits.					
d)	Empra tècniques d'avaluació que permeten avaluar l'acompliment de l'alumnat.					
e)	Empra tècniques i instruments d'avaluació coherents amb les metodologies d'aprenentatge emprades.					
f)	Ajuda a l'alumnat a reflexionar sobre les tasques realitzades perquè millore el seu aprenentatge.					
g)	Comunica adaptant-se a les persones interessades (alumnat, família, centre educatiu i administració) els resultats de l'avaluació.					
h)	Fomenta en l'alumnat l'autoavaluació i l'avaluació entre companys.					
4. Competència en orientació i tutoria.						
a)	Detecta les necessitats de l'alumnat per a orientar-los individual i en grup de forma eficaç.					
b)	Afavoreix que l'alumne o alumna es conega i desenvolupe un concepte ajustat de si mateix.					
c)	Desenvolupa dinàmiques que fomenten en l'alumnat la					

INDICADORS		Nivell de satisfacció				
Nº	**Descripció**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
	confiança en si mateix i el reconeixement dels seus assoliments.					
d)	Promou la coordinació educativa amb les famílies.					
e)	Aplica activitats que afavorisquen entre l'alumnat una actitud positiva cap a la diversitat.					
f)	Ajuda a l'alumnat a conèixer i controlar l'expressió de les seues emocions.					
g)	Aprofita els conflictes del grup i de l'entorn pròxim per a desenvolupar habilitats socials i actituds prosociales.					
h)	Col·labora en activitats que oferisquen un servei a la comunitat per a promoure la participació social de l'alumnat.					
5. Competència per a l'aprenentatge i per a la recerca i la innovació.						
a)	Modifica l'acció docent a partir de la reflexió sobre el propi acompliment professional.					
b)	Reflexiona sobre el propi exercici professional per a detectar punts forts i àrees de millora.					
c)	Analitza els resultats d'aprenentatge de l'alumnat per a millorar la pròpia docència.					
d)	Està al dia amb els continguts de les disciplines, en metodologies i en recursos didàctics.					
e)	Realitza la formació que li ajude a millorar la docència.					
f)	Està al tant de l'oferta formativa existent per a professorat en actiu.					
g)	Cerca recursos en diferents mitjans (fòrums, revistes…) per a aplicar-los en la tasca docent.					
h)	Participa en projectes pedagògics innovadors.					
i)	Comparteix amb col·legues les pròpies experiències docents.					

INDICADORS		Nivell de satisfacció				
Nº	**Descripció**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
j)	Participa en reunions o fòrums sobre innovacions i experiències docents.					
6. Competència ètica i compromís professional.						
a)	Reflexiona sobre les conseqüències que tenen les seues actuacions docents en el desenvolupament de l'alumnat.					
b)	És conscient de la influència de la seua actuació com a docent sobre la realitat social pròxima.					
c)	Garanteix la confidencialitat i el bon ús dels resultats obtinguts per l'alumnat en les avaluacions.					
d)	Té com a referència el marc legal que regeix la seua professió.					
e)	Respecta els aspectes confidencials de la seua professió.					
f)	Actua com a model de respecte i consideració cap a totes les persones.					
g)	Actua de manera justa, equitativa i respectuosa amb l'alumnat, les famílies i el professorat.					
h)	Evita qualsevol forma de discriminació cap a l'alumnat, les famílies i els companys/as.					
7. Competència per a la coordinació docent i treball en equip en la comunitat educativa.						
a)	Assumeix les finalitats educatives del centre en què treball.					
b)	Treballa amb els membres de l'equip docent en el desenvolupament i avaluació de les competències contemplades en la programació.					
c)	Comparteix amb la resta de l'equip docent normes, pautes de funcionament en l'aula i el centre, així com mètodes d'ensenyament-aprenentatge.					
d)	Avalua les competències bàsiques de l'alumnat					

INDICADORS		Nivell de satisfacció				
Nº	**Descripció**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
	compartint tècniques i informació amb altres docents.					
e)	Participa activament en els equips docents als quals pertany.					
f)	Acorda i respecta normes de funcionament entre el professorat i les famílies.					
8. Competència per a la gestió eficaç de les emocions i la creació de climes de confiança.						
a	) Regula i gestiona eficaçment les pròpies emocions en l'aula.					
b)	Dedica temps a la resolució de problemes que sorgisquen en qualsevol situació educativa.					
c)	Es relaciona bé amb els seus companys/as.					
d)	Controla les pròpies emocions en les tasques realitzades en col·laboració amb altres agents educatius (companys/as, famílies).					
e)	Maneja l'estrès davant situacions quotidianes d'aquesta professió.					
f)	Genera hàbits que promoguen el seu benestar en el treball.					

Nivell de satisfacció: (1) Totalment en desacord; (2) Alguna cosa en desacord; (3) D'acord; (4) Molt d'acord; i (5) Totalment d'acord.

10.2 Enquesta de satisfacció de l'alumnat amb l'activitat docent.

El professorat realitzarà una enquesta de satisfacció de l'alumnat amb l'activitat docent en dos moments: en finalitzar el primer trimestre, per a detectar què aspectes s'han de millorar durant el curs; i en finalitzar el curs escolar, per a realitzar una avaluació completa del procés d'ensenyament-aprenentatge.

In concret, l'alumnat, de manera voluntària, contestarà la següent enquesta:

INDICADORS		Nivell de satisfacció				
Nº	**Descripció**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
1	El professor o professora explica a l'inici del curs escolar la programació didàctica, incidint en l'organització per unitats formatives i en els criteris de qualificació.					
2	El professor o professora, a l'inici de cada unitat formativa, explica les activitats d'ensenyament-aprenentatge que es realitzaran durant la unitat formativa i informa del procediment d'avaluació i qualificació.					
3	Els materials d'estudi elaborats i recomanats pel professor o professora són útils per a desenvolupar les tasques.					
4	Vostè, com a estudiant, té fàcil accés a les instal·lacions, serveis, recursos materials, equipaments tecnològics.					
5	El volum de treball que implica aquest mòdul professional s'ajusta al previst en la programació didàctica.					
6	Les classes s'ajusten al previst en la programació didàctica del mòdul professional.					
7	El professor o professora aporta documentació de suport (esquemes, gràfics, diagrames, enllaços web, llibres, articles, etc.).					
8	El professor o professora compleix amb l'horari de classes establit per a l'assignatura.					
9	Les diferents tasques que es realitzen faciliten el desenvolupament de competències i l'assoliment dels objectius.					
10	El professor o professora utilitza adequadament els recursos didàctics (ordinador, pissarra, projector, Internet, plataforma Aules, etc.)					
11	El professor o professora resol amb claredat els dubtes i preguntes que formula l'alumnat.					
12	Es realitzen la majoria de les activitats d'aprenentatge previstes en la programació didàctica.					

13	El professor o professora dóna la possibilitat de realitzar consultes i mostra disposició a ajudar al alumnat en l'estudi del mòdul professional.					
14	El professor o professora comprova durant el desenvolupament de les classes el grau de comprensió sobre el mòdul professional.					
15	El professor o professora realitza el seguiment i assessora sobre les activitats a realitzar.					
16	Els instruments d'avaluació i qualificació utilitzats en el mòdul professional s'ajusten als establits en la programació didàctica.					
17	El professor o professora utilitza diferents eines per a avaluar i qualificar l'aprenentatge de l'alumnat.					
18	Els instruments d'avaluació i qualificació s'ajusten a les activitats d'ensenyament-aprenentatge realitzades en classe.					
19	Considera que s'estan aconseguint els objectius programats del mòdul professional.					
20	Considera que el treball realitzat pel professor o professora està contribuint a aconseguir els objectius programats del mòdul professional.					
21	Considera que l'organització del mòdul professional en les unitat didàctiques és l'adequada per a desenvolupar el currículum del mòdul professional.					
22	Considera que la proposta de temporalització que figura en la programació didàctica es correspon amb el treball realitzat per a aconseguir els objectius de l'assignatura.					
23	En general, està satisfet o satisfeta amb la labor docent de professor o professora.					

Nivell de satisfacció: (1) Totalment en desacord; (2) Alguna cosa en desacord; (3) D'acord; (4) Molt d'acord; i (5) Totalment d'acord.

11 BIBLIOGRAFIA

- Cisco Networking Academy
- Institut Obert de Catalunya (IOC). Inmaculada Salas Díaz
- Planificació i administració de xarxes. Jose Antonio Muñoz Jimenez
- Apunts i butlletins pràctics elaborats pel professor.
- Publicacions periòdiques relacionades amb el món de la informàtica.
- La ingent quantitat d'informació que és accessible via Internet.
- Llibres de consulta. Algunes de les obres recomanables serien:
  - López. G., : *Redes de Área Local,* Paraninfo. 2020.
  - Andrew S. Tanenbaum, David J. Wethera. *Red de Computadoras.* 2012
  - Molina. F.J., : *Redes de Área Local,* Ra-ma. 2009.

12 PUBLICITAT DE LA PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA.

En la primera sessió del curs, el professorat explicarà els aspectes més rellevants de la programació didàctica:

- Competències professionals, personals i socials.
- Objectius generals.
- Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació.
- unitats formatives.
- Metodologia didàctica.
- Avaluació i qualificació.

La programació didàctica es publicarà en AULES es publicarà en el curs corresponent de la plataforma Aules i en la pàgina web de l'Institut (https://portal.edu.gva.es/iesbetxi).

13 ANNEXOS.

13.1 Annex I: Desenvolupament de les unitats formatives.

El present mòdul professional s'organitzarà en les següents unitats formatives:

- UF 1: Fonaments de les xarxes locals
- UF 2: Disseny e instal·lació de cablejat estructurat
- UF 3: Interconnexió de dispositius en xarxes locals
- UF 4: Configuración de xarxes
- UF 5: Diagnòstic i manteniment de xarxes locales

13.1.1 UF 1: Fonaments de les xarxes locals

UF 1. FONAMENTS DE LES XARXES LOCALS
Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació
RA 1. Reconeix l'estructura de xarxes locals analitzant les característiques d'entorns d'aplicació i descrivint la funcionalitat dels seus components.. Criteris d'avaluació: a) S'han descrit els principis de funcionament de les xarxes locals. b) S'han identificat els diferents tipus de xarxes. c) S'han descrit els elements de la xarxa local i la seua funció. d) S'han identificat i classificat els mitjans de transmissió. e) S'ha reconegut el mapa físic de la xarxa local. f) S'han utilitzat aplicacions per a representar el mapa físic de la xarxa local. g) S'han reconegut les diferents topologies de xarxa. h) S'han identificat estructures alternatives.
Continguts
C 1 Caracterització de Xarxes locals a) Característiques. Avantatges i inconvenients. b) Tipus. c) Elements de xarxa. d) Topologies. e) Arquitectures. f) Mapa físic i lògic d'una xarxa local.
Activitats d'ensenyament-aprenentatge
1. Presentació de la unitat formativa: resultats d'aprenentatge, criteris d'avaluació, continguts, activitats d'ensenyament-aprenentatge, criteris de qualificació i durada programada. 2. Activitats relacionades en: a) Definició de xarxa. Avantges i inconvenients.

b) Elements de la xarxa i la seua funció
c) Topología física i topologia física
d) Tipus de xarxes
e) Estàndars i normalització
f) Arquitectura de xarxa. Model OSI i model TCP/IP

3. Realització de proves objectiva i prova oberta
4. Autoavaluació

Seqüència d'activitats i relació amb els criteris d'avaluació

Activitat d'avaluació	Criteris d'avaluació	Instrument d'avaluació	Inst. Qualif.
Tasques	RA1 a-h	Escala de valors	Si
Prova	Tots els del RA1	Escala de valors	Si
Autoavaluació	Tots els del RA1	Escala de valors	Sí

Recursos didàctics

- Guies i anotacions elaborades pel professorat.
- Pàgines web de referència.
- Institut Obert de Catalunya (IOC)
- Planificació i administració de xarxes
- Recursos complementaris:
  - Coneix els tipus de xarxes més importants (segons la seua extensió geogràfica) (IONOS)
  - Topologies Físiques i Lògiques LAN/WAN
  - Senyals Analògics i Senyals Digitals
  - Submarine Cable Map (TeleGeography)
- Paquet d'eines Microsoft 365
- Canva

Activitats de reforç

1. Vídeos de reforç dels nous conceptes
2. Mapa mental o activitats de resum de la teoria

3. Exercicis guiats
Activitats d'ampliació
1. Projecte d'investigació. Determina totes les topologies físiques i lògiques utilitzades en la xarxa de l'Institut.

13.1.2 UF 2. Disseny e instal·lació de cablejat estructurat

UF 2. DISSENY E INSTAL·LACIÓ DE CABLEJAT ESTRUCTURAT
Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació
RA 2: Desplega el cablejat d'una xarxa local interpretant especificacions i aplicant tècniques de muntatge. Criteris d'Avaluació: a) S'han reconegut els principis funcionals de les xarxes locals. b) S'han identificat els diferents tipus de xarxes. d) S'han diferenciat els mitjans de transmissió. e) S'han reconegut els detalls del cablejat de la instal·lació i el seu desplegament (categoria del cablejat, espais pels quals discorre, suport per a les canalitzacions, entre altres). f) S'han seleccionat i muntat les canalitzacions i tubs. g) S'han muntat i establit connexió les preses d'usuari i patch panels h) S'han provat les línies de comunicació entre les preses d'usuari i patch panels i) S'han etiquetat els cables i preses d'usuari. j) S'ha treballat amb la qualitat i seguretat requerides.
Continguts
C 2. Identificació d'elements i espais físics d'una xarxa local: a) Espais. b) Quarts de comunicacions. c) Armaris de comunicacions. Patch panel. d) Canalitzacions. Tipus. Procediments de muntatge. Elements de sustentació i fixació. **C 3. Mitjans de transmissió (parell trenat, fibra òptica, entre altres):** a) Connectors i preses de xarxa. b) Ferramentes.

c) Connexió de preses i patch panel.

d) Creació de cables.

e) Cablejat estructurat.

f) Recomanacions en la instal·lació del cablejat.

g) Certificació del cablejat. Proves.

h) Seguretat en la instal·lació del cablejat.

Activitats d'ensenyament aprenentatge

1. Presentació de la unitat formativa: resultats d'aprenentatge, criteris d'avaluació, continguts, activitats d'ensenyament-aprenentatge, criteris de qualificació i durada programada.
2. Exposar els continguts relacionats en el cablejat de les xarxes locals amb exemples pràctics.
3. Activitats relacionades en:
   a) Elements i espais físics de la xarxa
   b) Mitjans de transmisió.
   c) Creació de cables i connexió de preses.
   d) Cablejat estructurat
4. Joc del Kahoot per repassar del tema. Resolució de dubtes
5. Realització de proves objectiva/prova oberta
6. Autoavaluació

Seqüència d'activitats i relació amb els criteris d'avaluació

Activitat d'avaluació	Criteris d'avaluació	Instrument d'avaluació	Inst. Qualif.
Tasques	RA2 a-j	Escala de valors	Si
Prova	Tots els del RA2	Escala de valors	Si
Autoavaluació	Tots els del RA2	Escala de valors	Sí

Recursos didàctics

- Presentacions i apunts guía elaborades pel professorat.
- Projector
- Ordenadors

- Conjunt de pàgines web de referència
- Cisco Packet Tracer, Microsoft Visio o LucidChart.
- Wireshark
- Vídeos explicatius
- Material d'instal·lació:
    - Ferramentes de pelat y crimpat de xarxes
    - Switch, routers i punt d'accés inlàmbrics (APs)
    - Patch panel i armaris de comunicacions menuts per a simulacions
    - Cable de xarxa
    - Brides, etiquetes i connectors
    - Provador de cables

Activitats de reforç

1. Vídeos de reforç dels nous conceptes
2. Mapa mental de la teoria
3. Exercicis guiats

Activitats d'ampliació

1. Treball d'investigació

13.1.3 UF 3 Interconnexió de dispositius en xarxes locals

UF 3. INTERCONNEXIÓ DE DISPOSITIUS EN XARXES LOCALS

Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació

RA 3 Interconnecta equips en xarxes locals cablejades descrivint estàndards de cablejat i aplicant tècniques de muntatge de connectors.

Criteris d'avaluació

a) S'ha interpretat el pla de muntatge lògic de la xarxa.

b) S'han muntat els adaptadors de xarxa en els equips.

c) S'han muntat connectors sobre cables (coure i fibra) de xarxa.

d) S'han muntat els equips de commutació en els armaris de comunicacions.

e) S'han connectat els equips de commutació als patch panels

f) S'ha verificat la connectivitat de la instal·lació.

g) S'ha treballat amb la qualitat requerida.

Continguts

C 4. Interconnexió d'equips en xarxes locals:

a) Adaptadors per a xarxa cablejada en equips microinformàtics. Tipus i característiques.

b) Dispositius d'interconnexió de xarxes (commutadors, encaminadors, entre altres).

c) Adaptadors per a xarxes sense fils en equips microinformàtics. Tipus i característiques.

d) Dispositius d'interconnexió de xarxes sense fils (punts d'accés, antenes, entre altres).

e) Recomanacions d'ubicació. Cobertura.

f) Xarxes mixtes.

C 5 Instal·lació / configuració dels equips de xarxa:

a) Adaptadors de xarxa. Tipus i característiques.

b) Procediments d'instal·lació.

c) Controladors de dispositius («drivers» i «packet drivers»).

d) Protocols.

e) TCP/IP. Estructura. Classes IP.

f) Adreces IP. Ipv4. IPv6.

g) Assignació d'adreces IP. Màscares de xarxa. Segmentació de xarxes.

h) Configuració dels adaptadors de xarxa en sistemes operatius lliures i propietaris.

i) Assignació automàtica d'adreces IP.

j) Programari de configuració de dispositius de xarxa.

k) Configuració bàsica dels dispositius d'interconnexió de xarxa cablejada i sense fil.

l) Seguretat bàsica en xarxes cablejades i sense fils.

m) Creació de xarxes virtuals (VLAN).

n) Introducció als recursos compartits (sistemes d'arxius, impressió en xarxa, entre altres).

Activitats d'ensenyament aprenentatge

1. Presentació de la unitat formativa: resultats d'aprenentatge, criteris d'avaluació, continguts, activitats d'ensenyament-aprenentatge, criteris de qualificació i durada programada.
2. Explicació de conceptes tòrics
3. Activitats relacionades en:
   a) Elaboració de cablejat, rosetes i patch panel
   b) Fusió de fibra óptica
   c) Adreçament IP. Subnetting.
   d) Mètodes de contrasenya i encriptació
   e) Configuració de desipositius de xarxa
   f) Seguretat bàsica a les xarxes
   g) Creació de VLAN
4. Realització de proves objectiva
5. Autoavaluació

Seqüència d'activitats i relació amb els criteris d'avaluació			
Activitat d'avaluació	Criteris d'avaluació	Instrument d'avaluació	Inst. Qualif.
Tasques	RA3 a-g	Escala de valors	Si
Prova	Tots els del RA3	Escala de valors	Si
Autoavaluació	Tots els del RA3	Escala de valors	Sí

Recursos didàctics

- Guies i anotacions elaborades pel professorat.
- Vídeos explicatius
- Conjunt de pàgines web de referència
- Projector
- Ordenadors
- Cisco Packet Tracer,
- Wireshark
- Material d'instal·lació:
  - Switch, routers i punt d'accés inlàmbrics (APs)
  - Cable de xarxa
  - Guies i anotacions elaborades pel professorat.
- Projector
- Ordenadors
- Conjunt de pàgines web de referència
- Cisco Packet Tracer
- Vídeos explicatius
- IP Addressing and Subnetting Workbook

Activitats de reforç

1. Vídeos de reforç dels nous conceptes
2. Resum de tots els materials i ferramentes de muntatge: imatge, funció, perills asociats

Activitats d'ampliació

1. Simulació d'un muntatge complet en un entorn pràctic.

2. Certificació de cablejat

13.1.4 UF 4.Configuració de xarxes locals

UF 4 CONFIGURACIÓ DE XARXES LOCALS
Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació
RA 4. Instal·la equips en xarxa, descrivint les seues prestacions i aplicant tècniques de muntatge. a) S'han identificat les característiques funcionals de les xarxes sense fils. b) S'han identificat els modes de funcionament de les xarxes sense fils. c) S'han instal·lat adaptadors i punts d'accés sense fil. d) S'han configurat els modes de funcionament i els paràmetres bàsics. e) S'ha comprovat la connectivitat entre diversos dispositius i adaptadors sense fils. f) S'ha instal·lat el programari corresponent. g) S'han identificat els protocols. h) S'han configurat els paràmetres bàsics. i) S'han aplicat mecanismes bàsics de seguretat. j) S'han creat i configurat VLANS.
Continguts
C 4. Interconnexió d'equips en xarxes locals: b) Dispositius d'interconnexió de xarxes (commutadors, encaminadors, entre altres). c) Adaptadors per a xarxes sense fils en equips microinformàtics. Tipus i característiques. d) Dispositius d'interconnexió de xarxes sense fils (punts d'accés, antenes, entre altres). e) Recomanacions d'ubicació. Cobertura. f) Xarxes mixtes.

C 5. Instal·lació / configuració dels equips de xarxa:

a) Adaptadors de xarxa. Tipus i característiques.

b) Procediments d'instal·lació.

c) Controladors de dispositius («drivers» i «packet drivers»).

d) Protocols.

e) TCP/IP. Estructura. Classes IP.

f) Adreces IP. Ipv4. IPv6.

g) Assignació d'adreces IP. Màscares de xarxa. Segmentació de xarxes.

h) Configuració dels adaptadors de xarxa en sistemes operatius lliures i propietaris.

i) Assignació automàtica d'adreces IP.

j) Programari de configuració de dispositius de xarxa.

k) Configuració bàsica dels dispositius d'interconnexió de xarxa cablejada i sense fil.

l) Seguretat bàsica en xarxes cablejades i sense fils.

m) Creació de xarxes virtuals (VLAN).

n) Introducció als recursos compartits (sistemes d'arxius, impressió en xarxa, entre altres).

Activitats d'ensenyament aprenentatge

1. Presentació de la unitat formativa: resultats d'aprenentatge, criteris d'avaluació, continguts, activitats d'ensenyament-aprenentatge, criteris de qualificació i durada programada.
2. Exposició del tema.
3. Activitats relacionades en:
   a) Configuració del router: DNS, DHCP, Firewall
   b) Adaptadors i punts d'accés
   c) VLAN
   d) Xarxes inl·làmbriques
   e) Seguretat en la xarxa

4. Realització de proves objectiva i prova oberta
5. Autoavaluació

Seqüència d'activitats i relació amb els criteris d'avaluació

Activitat d'avaluació	Criteris d'avaluació	Instrument d'avaluació	Inst. Qualif.
Tasques	RA4 a-j	Escala de valors	Si
Prova	Tots els del RA4	Escala de valors	Si
Autoavaluació	Tots els del RA4	Escala de valors	Sí

Recursos didàctics

- Guies i anotacions elaborades pel professorat.
- Conjunt de pàgines web de referència
- Manuals dels dispositius
- Documentació sobre protocols en xarxa i estàndars de seguretat
- Projector
- Ordenadors
- Cisco Packet Tracer,
- Wireshark
- Material d'instal·lació:
  - Switch, routers sense fils i punt d'accés inlàmbrics (Aps)
  - Adaptador sense fils
  - Patch panel i armaris de comunicacions menuts per a simulacions
  - Antenes de diferents tipus
  - Smartphones o tablets
  - Cablejat de xarxa

Activitats de reforç

1. Vídeos de reforç dels nous conceptes
2. Resum de tots els materials i ferramentes de muntatge: imatge, funció, perills asociats

Activitats d'ampliació

1. Projecte d'investigació

13.1.5 UF 5. Diagnòstic i manteniment de xarxes locals

UF 5. DIAGNÒSTIC I MANTENIMENT DE XARXES LOCALS
Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació
RA 5. Manté una xarxa local interpretant recomanacions dels fabricants de maquinari o programari i establint la relació entre disfuncions i les seues causes. Criteris d'Avaluació: a) S'han identificat incidències i comportaments anòmals. b) S'ha identificat si la disfunció és deguda al maquinari o al programari. c) S'han monitorat els senyals visuals dels dispositius d'interconnexió. d) S'han verificat els protocols de comunicacions. e) S'ha localitzat la causa de la disfunció. f) S'ha restituït el funcionament substituint equips o elements. g) S'han solucionat les disfuncions programari (configurant o reinstal·lant). h) S'ha elaborat un informe d'incidències.
Continguts
C 6. Resolució d'incidències d'una xarxa d'àrea local: a) Estratègies. Paràmetres del rendiment. b) Senyals físics dels dispositius de xarxa. c) Incidències físiques i incidències lògiques en xarxes locals. d) Monitoratge de xarxes cablejades i sense fils. e) Ferramentes de diagnòstic. Comandos i programes. f) Documentació d'incidències.
Activitats d'ensenyament aprenentatge
1. Presentació de la unitat formativa: resultats d'aprenentatge, criteris d'avaluació, continguts, activitats d'ensenyament-aprenentatge, criteris de qualificació i durada programada. 2. Introduir els conceptes bàsics de resolución d'incidències 3. Activitats relacionades en: a) Comandaments de diagnostic

b) Protocols de de comunicació
c) Anàlisi de hardware i software
d) Ferramentes de monitorització de tràfic
e) Pla de manteniment preventiu
f) Elaboració d'informes complet sobre la resolució d'incidències

4. Realització d'una prova
5. Autoavaluació

Seqüència d'activitats i relació amb els criteris d'avaluació

Activitat d'avaluació	Criteris d'avaluació	Instrument d'avaluació	Inst. Qualif.
Tasques	RA5 a-h	Escala de valors	Si
Prova	Tots els del RA5	Escala de valors	Si
Autoavaluació	Tots els del RA5	Escala de valors	Sí

Recursos didàctics

- Guies i anotacions elaborades pel professorat.
- Manuals dels fabricants
- Programa de virtualització: Oracle VM VirtualBox.
- Cisco Packet Tracer
- Wireshark
- Nagios, Zabbix
- Paquet Microsoft 365
- Canva
- Configuracions reals:
  - Switches gestionable
  - Routers
  - Punts d'acces inalàmbric (AP)
  - Cables de xarxa
  - Patch panel
  - Targetes de xarxa (NIC)

- Pcs o portàtils, servidor
- Testers, multímetres, crimpadora,

Activitats de reforç

1. Vídeos de reforç.
2. Realitzar un mapa mental de la teoria.
3. Pràctiques guiades

Activitats d'ampliació

1. Projecte d'investigació. Desenvolupar un project final de manteniment i resolució d'incidències en una xarxa

Institut d'Educació Secundària de Betxí

Programació didàctica

2025/2026

0224 Sistemes operatius en xarxa

Família Professional d'Informàtica i Comunicacions

2n SMX – Sistemes operatius en xarxa (SOX):Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes

2n curs

Índex

1 Introducció.....5
1.1 Identificació.....5
1.2 Justificació.....5
1.2.1 En relació amb el propi document.....5
1.2.2 En relació amb la resta de mòduls professionals.....6
1.2.3 En relació amb l'entorn professional.....6
1.2.4 En relació amb el desenvolupament personal i professional.....7
1.3 Marc normatiu.....7
1.4 Contextualització.....8
1.4.1 Entorn socioeconòmic.....8
1.4.2 Context escolar.....9
1.4.3 Característiques de l'alumnat.....10
1.4.4 Infraestructura i recursos educatius.....10
2 Introducció al cicle formatiu.....11
2.1 Identificació del títol.....11
2.2 Perfil professional.....11
2.3 Competència general.....12
2.4 Competències professionals, personals i socials (CPPS).....12
2.5 Objectius generals (OG).....14
2.6 Relació de qualificacions i unitats de competència.....15
2.7 Entorn professional.....16
3 Desenvolupament curricular.....17
3.1 Durada, ubicació i distribució horària.....17
3.2 Competències professionals, personals i socials (CPPS).....17
3.3 Qualificacions professionals (CP) i unitats de competència (UC).....18
3.4 Objectius generals (OG).....19
3.5 Resultats d'aprenentatge (RA) i criteris d'avaluació (CA).....19

3.6 Unitats didàctiques (UD).....23
3.7 Distribució temporal de les unitats didàctiques.....25
3.8 Llengua amb la que s'imparteix el mòdul.....25
3.9 Pla per al foment de la lectura.....25
3.10 Formació en empresa.....26

4 Metodologia didàctica.....27
4.1 Principis metodològics.....27
4.2 Estratègies metodològiques.....40
4.3 Activitats.....43
4.4 Recursos generals.....44
4.5 Agrupaments.....45

5 Procediment d'avaluació i de qualificació.....46
5.1 Activitats d'avaluació, instruments d'avaluació i criteris d'avaluació.....46
5.2 Avaluacions.....48
5.2.1 Avaluació inicial.....48
5.2.2 Avaluacions parcials.....49
5.2.3 Avaluació final ordinària.....49
5.2.3.1.1 Alumnat que no haja perdut el dret a l'avaluació contínua.....49
5.2.3.1.2 Alumnat que haja perdut el dret a l'avaluació contínua.....49
5.2.4 Avaluació final extraordinària.....50
5.3 Informació a l'alumnat o, si escau, a les famílies del procediment d'avaluació i qualificació.....50
5.4 Pèrdua del dret a l'avaluació contínua.....51
5.5 Procediment i criteris de recuperació.....52
5.6 Criteris de qualificació.....52
5.6.1 Càlcul de la qualificació.....52
5.6.2 Altres consideracions.....53
5.7 Alumnat que cursa el mòdul professional com a pendent.....54

6 Mesures de resposta educativa per a la inclusió.....55

7 Elements transversals.....57

8 Activitats complementàries i extraescolars.....58

9 Normes d'organització, funcionament i convivència.....59
9.1 Prevenció de riscos laborals.....59

9.2 Normes d'aules i tallers....60
9.2.1 Aula d'informàtica....60
9.2.2 Taller de xarxes de computadors....60
9.2.3 Taller de muntatge i manteniment d'equips....60
9.2.4 Aula d'emprenedoria....61
9.3 Normes d'ús d'equipament....61
9.3.1 Equipament informàtic....61
9.3.2 Equipament didàctic....61
10 Avaluació de la pràctica docent a través d'indicadors d'èxit....62
10.1 Autoavaluació realitzada pel professorat....62
10.2 Enquesta de satisfacció de l'alumnat amb l'activitat docent....67
11 Bibliografia....70
12 Publicitat de la programació didàctica....71

1 INTRODUCCIÓ.

1.1 Identificació.

Centre educatiu	IES Betxí
Curs acadèmic	2025/2026
Modalitat	Presencial
Família professional	Informàtica i Comunicacions
Títol	Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes
Grau	Cicle Formatiu, que correspon al grau D
Nivell	Formació Professional de Grau Mitjà, que correspon al nivell 2
Mòdul professional	0224 Sistemes operatius en xarxa
Curs	2n curs
Durada	200 hores
Carrega lectiva setmanal	6 hores
Professorat	Vicente Doñate Puertas

1.2 Justificació.

1.2.1 En relació amb el propi document.

La programació didàctica, a partir dels elements curriculars propis del mòdul professional i de les característiques de l'alumnat, ha de proporcionar una planificació d'activitats d'ensenyament-aprenentatge que contribuïsquen de manera significativa al desenvolupament de les competències associades al mòdul professional i a la consecució dels objectiu generals.

Ha de ser un document obert, permeable als canvis, que s'adapte de manera eficaç i eficient tant a les necessitat de l'alumnat com a situacions no esperades.

És important que l'alumnat conega aquest document i mantinga una posició crítica respecte al desenvolupament del mateix, especialment en el relacionat a la metodologia i als procediments d'avaluació i qualificació.

1.2.2 En relació amb la resta de mòduls professionals.

Aquesta programació didàctica ha de ser coherent amb les de la resta de mòduls professionals del cicle formatiu, per a assegurar la formació integral de l'alumnat. Aquest procés de coordinació es realitzarà a través de les reunions d'equip docent i de departament didàctic, sent el Projecte Curricular del Cicle Formatiu el document que arreplega els eixos principals d'actuació .

En aquest sentit, el present mòdul professional té una relació directa amb els mòduls professionals següents:

- **Seguretat Informàtica:** ja que a l'hora d'instal·lar i configurar serveis en xarxa és important tenir en consideració l'àmbit de la seguretat en les xarxes.
- **Serveis en Xarxa:** ja que els serveis en xarxa es recolzen intensivament en els sistemes operatius en xarxa per desenvolupar les seves funcions.
- **Aplicacions Web:** ja que les aplicacions web en sí mateix són serveis en xarxa que funcionen sobre un servidor web, que s'estudia en el mòdul de Serveis en Xarxa.

1.2.3 En relació amb l'entorn professional.

El desenvolupament d'aquest mòdul professional és fonamental per a la formació de l'alumnat com a Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes perquè, una vegada finalitzats els seus estudis, treballarà, probablement, en empreses del sector del taulell, cartró, taronja o auxiliars, administrant i mantenint sistemes informàtics.

Les línies d'actuació en el procés d'ensenyament-aprenentatge que permeten assolir els objectius del mòdul versaran sobre:

- Instal·lació de sistemes operatius en xarxa.
- Configuració de serveis de xarxa.
- Gestió d'usuaris i permisos.
- Administració de recursos compartits.
- Monitorització i manteniment del sistema.
- Seguretat en els sistemes operatius en xarxa.
- Automatització de tasques.
- Virtualització i entorns de núvol.

1.2.4 En relació amb el desenvolupament personal i professional.

Aquest mòdul contribuirà en gran mesura al desenvolupament integral de l'alumnat. En quant al desenvolupament **professional** la resta de mòduls del segon curs del cicle formatiu estan relacionats directament amb ell i per tant li donarà a l'alumnat una visió de conjunt de tot el cicle formatiu i un sentit general dels aprenentatges adquirits. En quant al desenvolupament **personal** mitjançant l'ús de metodologies actives com ara l'aprenentatge col·laboratiu basat en projectes que s'aplicarà en la impartició del mòdul contribuirà a desenvolupar les «soft skills» o destreses suaus de l'alumnat com ara la capacitat de treballar en equip i amb la col·laboració de la resta de companys i companyes, planificant les tasques a fer per a aconseguir la resolució del projecte en el temps estipulat. Així mateix ajudarà a potenciar les habilitats comunicatives, el compromís i la responsabilitat.

1.3 Marc normatiu.

La publicació de la Llei Orgànica 3/2022, de 31 de març, d'ordenació i integració de la Formació Professional, ha suposat un canvi complet del marc normatiu relacionat amb la Formació Professional. Per tant, fins a la publicació i entrada en vigor de tota la normativa relacionada, hem de tenir en compte que ens trobem en un període de transició.

Tenint en compte l'anterior, aquesta programació didàctica s'ha desenvolupat a partir de la següent normativa estatal i autonòmica:

- Ordenació:
  - **LLEI ORGÀNICA 3/2020, de 29 de desembre**, per la qual es modifica la Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació (BOE núm. 340, de 30/12/2020).
  - **LLEI ORGÀNICA 3/2022, de 31 de març**, d'ordenació i integració de la Formació Professional (BOE núm. 78, de 01/04/2022).
  - **REIAL DECRET 659/2023, de 18 de juliol**, pel qual es desenvolupa l'ordenació del Sistema de Formació Professional (BOE núm. 174, de 22/07/2023).
  - **ORDRE 78/2010, de 27 d'agost**, de la Conselleria d'Educació, per la qual es regulen determinats aspectes de l'ordenació i organització acadèmica dels cicles formatius de Formació Professional del sistema educatiu en l'àmbit territorial de la Comunitat Valenciana (DOGV núm. 6347, de 03/09/2010).
  - **RESOLUCIÓ de 8 d'agost de 2024**, de la Secretaria Autonòmica d'Educació i Formació Professional, per la qual es dicten instruccions sobre l'ordenació acadèmica i d'organització de l'activitat docent dels centres de la

Comunitat Valenciana que durant el curs 2024-2025 impartisquen Formació Professional de grau C, D i E (DOGV núm. 9638, de 13/07/2023).

- Avaluació:
  - Projecte d'Ordre de la Conselleria d'Educació, Universitats i Ocupació, per la qual es regula l'avaluació de l'alumnat de cicles formatius i cursos d'especialització de Formació Professional derivats de la Llei Orgànica 3/2022, de 31 de març, d'ordenació i integració de la Formació Professional, a l'empara del Reial decret 659/2023. (Enllaç: https://gvaparticipa.gva.es/legislation/processes/119/debate)
- Títol / Currículum:
  - **REIAL DECRET 1691/2007, de 14 de desembre**, pel qual s'estableix el títol de **Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes** i es fixen els seus ensenyaments mínims (BOE núm. 15, de 17/01/2007).
  - **ORDRE de 29 de juliol 2009**, de la Conselleria d'Educació, per la qual s'estableix per a la Comunitat Valenciana el currículum del cicle formatiu de Grau Mitjà corresponent al títol de **Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes** (DOGV núm. 6094, de 03/09/2009).
  - Projecte d'Ordre de la Conselleria d'Educació, Universitats i Ocupació, per la qual es desenvolupen i concreten determinats aspectes dels currículums dels cicles de grau mitjà i de grau superior, en aplicació del Reial decret 659/2023, de 18 de juliol, pel qual es desenvolupa l'ordenació del Sistema de Formació Professional.
- Equitat i inclusió:
  - DECRET 104/2018, de 27 de juliol, del Consell, pel qual es desenvolupen els principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià (DOGV núm. 8356, de 07/08/2018).
  - ORDRE 20/2019, de 30 d'abril, de la Conselleria d'Educació, Recerca, Cultura i Esport, per la qual es regula l'organització de la resposta educativa per a la inclusió de l'alumnat en els centres docents sostinguts amb fons públics del sistema educatiu valencià (DOGV núm. 8540, de 03/05/2019).

1.4 Contextualització.

1.4.1 Entorn socioeconòmic.

Betxí, és un municipi de la comarca de la plana baixa, província de Castelló, Comunitat Valenciana. Amb una població aproximada de 6,000 habitants, aquest poble es troba envoltat de municipis com Nules, Vall d'Uixò, Vila-real, Onda, Borriana i Castelló.

L'economia local està basada en el cultiu de la taronja i en una industria diversificada on podem trobar principalment magatzems de taronja, industria del cartró i industria taulellera, així com industria auxiliar d'aquestes com tallers mecànics i industria dels sector de serveis.

El mercat laboral a Betxí reflecteix la importància de la recol·lecció de taronja i les necessitats específiques de les empreses que la conformen. La creixent digitalització i automatització dels processos productius ha creat una demanda significativa de professionals altament qualificats en diverses àrees, incloses la informàtica i les comunicacions i les arts gràfiques.

A més, la ciberseguretat s'ha convertit en una prioritat, amb la protecció de dades i sistemes crítics en el centre de les estratègies empresarials. Els experts en seguretat informàtica juguen un paper crucial en la prevenció i resposta a possibles amenaces cibernètiques, garantint la integritat i confidencialitat de la informació.

Les perspectives d'ocupació a Betxí i la seua regió són prometedores per als graduats de programes educatius en Informàtica i Comunicacions i Impressió gràfica. Amb la indústria del cartró, els magatzems de taronja i la industria ceràmica molt a prop com a motor econòmic, existeix una demanda constant de professionals qualificats en aquestes àrees, oferint oportunitats de creixement i desenvolupament professional al llarg de les seues carreres. No cal oblidar tampoc, que en les localitats pròximes Nules, Vila-real, Onda, Borriana, Vall d'Uixó i Castelló també hi ha multitud d'empreses pertanyents al sector informàtic.

1.4.2 Context escolar

L'Institut rep, majoritàriament, alumnat de la pròpia localitat de Betxí i de localitats veïnes (Artana, Eslida i Aín).

Tota l'oferta formativa de l'Institut s'imparteix en horari matutí, entre les 8:00 i les 15:00.

Actualment, l'oferta formativa de l'IES de Betxí és la següent:

- Educació Secundària Obligatòria (13 grups).
- Batxillerat (3 grups).
- Cicles Formatius de Grau Mitjà:
    - Sistemes microinformàtics i xarxes, de la família professional d'Informàtica i Comunicacions.
    - Impressió gràfica, de la família professional d'arts gràfiques.

El CFGM Sistemes microinformàtics i xarxes, té una matrícula al voltant de 19 alumnes/as en el primer curs i de 18 en el segon curs.

Així mateix, el centre té al voltant de 60 professors/as, dos conserges i una persona auxiliar administrativa.

1.4.3 Característiques de l'alumnat.

A l'hora d'analitzar les característiques de l'alumnat de **un cicle formatiu de grau mitjà**, s'ha de tenir en compte que existeixen tres formes principals per a accedir a aquests estudis:

- Estar en possessió del Títol de Graduat en Educació Secundària Obligatòria.
- Estar en possessió d'un Títol de Formació Professional Bàsica.
- Superar una prova d'accés.

Açò implica, necessàriament, que els grups d'alumnat dels cicles formatius de grau mitjà siguen heterogenis, amb grans diferències de nivell curricular.

A partir de l'avaluació inicial, en col·laboració amb el departament d'Orientació, i en coordinació amb el tutor/a del grup, si es detectara alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu; per a cada estudiant es desenvoluparà un programa d'actuació específic en el qual es concretaran les adaptacions necessàries en els processos d'aprenentatge i avaluació, quant a metodologia, ampliació de temps i de recursos.

1.4.4 Infraestructura i recursos educatius.

L'Institut disposa de les següents infraestructures i recursos educatius per a impartir el mòdul professional 0224 Sistemes operatius en xarxa, del CFGM Sistemes microinformàtics i xarxes:

- Aula-Taller (35). On s'imparteix el primer curs del CFGM SMX.
- Aula-Laboratori (32). On s'imparteix el segon curs del CFGM SMX.
- 25 ordinadors amb HDD per impartir el primer curs del CFGM SMX.
- 25 ordinadors amb SSD per impartir el segon curs del CFGM SMX.
- Plataforma d'aprenentatge «AULES».

2 INTRODUCCIÓ AL CICLE FORMATIU.

2.1 Identificació del títol.

El títol de Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes queda identificat pels següents elements:

Denominació:
Sistemes microinformàtics i xarxes
Família Professional:
Informàtica i Comunicacions
Grau:
Cicle Formatiu, que correspon al grau D
Nivell:
Formació Professional de Grau Mitjà, que correspon al nivell 2
Durada:
2.000 hores
Referent en la Classificació Internacional Normalitzada de l'Educació[1]:
Programes-CINE (CINE-P): 3.5.4.

2.2 Perfil professional.

El perfil professional[2] del títol de **Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes** queda determinat per la seua competència general, les seues competències professionals, personals i socials, i per la relació de qualificacions i, si escau, unitats de competència del **Catàleg Nacional de Qualificacions Professionals** incloses en el títol.

1 UNESCO. Institute for Statistics. *International Standard Classification of Education (ISCED).* http://uis.unesco.org/en/topic/international-standard-classification-education-isced
Ministeri d'Educació i Formació Professional. *Classificació Internacional Normalitzada de l'Educació. CINE 2011.* https://www.educacionyfp.gob.es/servicios-al-ciudadano/estadisticas/clasificaciones/cine2011.html

2 RD 1691/2007, de 14 de desembre (art. 3)

2.3 Competència general.

La competència general[3] d'aquest títol consisteix a instal·lar, configurar i mantenir sistemes microinformàtics, aïllats o en xarxa, així com xarxes locals en petits entorns, assegurant la seua funcionalitat i aplicant els protocols de qualitat, seguretat i respecte al medi ambient establits.

2.4 Competències professionals, personals i socials (CPPS).

Les competències professionals, personals i socials[4] d'aquest títol són les que es relacionen a continuació:

a) Determinar la logística associada a les operacions d'instal·lació, configuració i manteniment de sistemes microinformàtics, interpretant la documentació tècnica associada i organitzant els recursos necessaris.

b) Muntar i configurar ordinadors i perifèrics, assegurant el seu funcionament en condicions de qualitat i seguretat.

c) Instal·lar i configurar programari bàsic i d'aplicació, assegurant el seu funcionament en condicions de qualitat i seguretat.

d) Replantejar el cablejat i l'electrònica de xarxes locals en petits entorns i la seua connexió amb xarxes d'àrea extensa canalitzant a un nivell superior els supòsits que així ho requerisquen.

e) Instal·lar i configurar xarxes locals cablejades, sense fils o mixtes i la seua connexió a xarxes públiques, assegurant el seu funcionament en condicions de qualitat i seguretat.

f) Instal·lar, configurar i mantenir serveis multiusuari, aplicacions i dispositius compartits en un entorn de xarxa local, atenent a les necessitats i requeriments especificats.

g) Realitzar les proves funcionals en sistemes microinformàtics i xarxes locals, localitzant i diagnosticant disfuncions, per a comprovar i ajustar el seu funcionament.

h) Mantenir sistemes microinformàtics i xarxes locals, substituint, actualitzant i ajustant els seus components, per a assegurar el rendiment del sistema en condicions de qualitat i seguretat.

3 RD 1691/2007, de 14 de desembre (art. 4)

4 RD 1691/2007, de 14 de desembre (art. 5). En negreta s'indiquen les CPPS que es desenvolupen en aquest mòdul professional.

i) Executar procediments establits de recuperació de dades i aplicacions davant fallades i pèrdues de dades en el sistema, per a garantir la integritat i disponibilitat de la informació.

j) Elaborar documentació tècnica i administrativa del sistema, complint les normes i reglamentació del sector, per al seu manteniment i l'assistència al client.

k) Elaborar pressupostos de sistemes a mesura complint els requeriments del client.

l) Assessorar i assistir al client, canalitzant a un nivell superior els supòsits que ho requerisquen, per a trobar solucions adequades a les necessitats d'aquest.

m) Organitzar i desenvolupar el treball assignat mantenint unes relacions professionals adequades a l'entorn de treball.

n) Mantenir un esperit constant d'innovació i actualització en l'àmbit del sector informàtic.

ñ) Utilitzar els mitjans de consulta disponibles, seleccionant el més adequat en cada cas, per a resoldre en temps raonable suposats no coneguts i dubtes professionals.

o) Aplicar els protocols i normes de seguretat, qualitat i respecte al medi ambient en les intervencions realitzades.

p) Complir amb els objectius de la producció, col·laborant amb l'equip de treball i actuant conforme als principis de responsabilitat i tolerància.

q) Adaptar-se a diferents llocs de treball i noves situacions laborals originats per canvis tecnològics i organitzatius en els processos productius.

r) Resoldre problemes i prendre decisions individuals seguint les normes i procediments establits definits dins de l'àmbit de la seua competència.

s) Exercir els seus drets i complir amb les obligacions derivades de les relacions laborals, d'acord amb l'establit en la legislació vigent.

t) Gestionar la seua carrera professional, analitzant les oportunitats d'ocupació, autoocupació i aprenentatge.

u) Crear i gestionar una petita empresa, realitzant un estudi de viabilitat de productes, planificació de la producció i comercialització.

v) Participar de forma activa en la vida econòmica, social i cultural, amb una actitud crítica i responsable.

2.5 Objectius generals (OG).

Els objectius generals[5] d'aquest cicle formatiu són els següents:

a) Organitzar els components físics i lògics que formen un sistema microinformàtic, interpretant la seua documentació tècnica, per a aplicar els mitjans i mètodes adequats a la seua instal·lació, muntatge i manteniment.

b) Identificar, assemblar i connectar components i perifèrics utilitzant les eines adequades, aplicant procediments, normes i protocols de qualitat i seguretat, per a muntar i configurar ordinadors i perifèrics.

c) Reconèixer i executar els procediments d'instal·lació de sistemes operatius i programes d'aplicació, aplicant protocols de qualitat, per a instal·lar i configurar sistemes microinformàtics.

d) Representar la posició dels equips, línies de transmissió i altres elements d'una xarxa local, analitzant la morfologia, condicions i característiques del desplegament, per a replantejar el cablejat i l'electrònica de la xarxa.

e) Situar i fixar equips, línies, canalitzacions i altres elements d'una xarxa local cablejada, sense fil o mixta, aplicant procediments de muntatge i protocols de qualitat i seguretat, per a instal·lar i configurar xarxes locals.

f) Interconnectar equips informàtics, dispositius de xarxa local i de connexió amb xarxes d'àrea extensa, executant els procediments per a instal·lar i configurar xarxes locals.

g) Localitzar i reparar avaries i disfuncions en els components físics i lògics per a mantenir sistemes microinformàtics i xarxes locals.

h) Substituir i ajustar components físics i lògics per a mantenir sistemes microinformàtics i xarxes locals.

i) Interpretar i seleccionar informació per a elaborar documentació tècnica i administrativa.

j) Valorar el cost dels components físics, lògics i la mà d'obra, per a elaborar pressupostos.

k) Reconèixer característiques i possibilitats dels components físics i lògics, per a assessorar i assistir a clients.

l) Detectar i analitzar canvis tecnològics per a triar noves alternatives i mantenir-se actualitzat dins del sector.

5 RD 1691/2007, de 14 de desembre (art. 9). En negreta s'indiquen els OG que aquest mòdul professional contribueix a aconseguir.

m) Reconèixer i valorar incidències, determinant les seues causes i descrivint les accions correctores per a resoldre-les.

n) Analitzar i descriure procediments de qualitat, prevenció de riscos laborals i mediambientals, assenyalant les accions a realitzar en els casos definits per a actuar d'acord amb les normes estandarditzades.

ñ) Valorar les activitats de treball en un procés productiu, identificant la seua aportació al procés global per a aconseguir els objectius de la producció.

o) Identificar i valorar les oportunitats d'aprenentatge i ocupació, analitzant les ofertes i demandes del mercat laboral per a gestionar la seua carrera professional.

p) Reconèixer les oportunitats de negoci, identificant i analitzant demandes del mercat per a crear i gestionar una petita empresa.

q) Reconèixer els seus drets i deures com a agent actiu en la societat, analitzant el marc legal que regula les condicions socials i laborals per a participar com a ciutadà democràtic.

2.6 Relació de qualificacions i unitats de competència.

El cicle formatiu té associades les següents qualificacions i unitats de competència[6] del Catàleg Nacional de Qualificacions Professionals:

Qualificacions professionals completes:

a) Sistemes microinformàtics IFC078_2 (Reial decret 295/2004, 20 febrer), que comprèn les següents unitats de competència:

UC0219_2: Instal·lar i configurar el programari base en sistemes microinformàtics.

UC0220_2: Instal·lar, configurar i verificar els elements de la xarxa local segons procediments establits.

UC0221_2: Instal·lar, configurar i mantindre paquets informàtics de propòsit general i aplicacions específiques.

UC0222_2: Facilitar a l'usuari la utilització de paquets informàtics de propòsit general i aplicacions específiques.

b) Muntatge i reparació de sistemes microinformàtics IFC298_2 (Reial decret 1201/2007, 14 setembre), que comprèn les següents unitats de competència:

UC0953_2: Muntar equips microinformàtics.

UC0219_2: Instal·lar i configurar el programari base en sistemes microinformàtics.

6 RD 1691/2007, de 14 de desembre (art. 6)

UC0954_2: Reparar i ampliar equipament microinformàtic.

c) Operació de xarxes departamentals IFC299_2 (Reial decret 1201/2007, 14 setembre), que comprèn les següents unitats de competència:

UC0220_2: Instal·lar, configurar i verificar els elements de la xarxa local segons procediments preestablits.

UC0955_2: Monitorar els processos de comunicacions de la xarxa local.

UC0956_2: Realitzar els processos de connexió entre xarxes privades i xarxes públiques.

d) Operació de sistemes informàtics IFC300_2 (Reial decret 1201/2007, 14 setembre), que comprèn les següents unitats de competència:

UC0219_2: Instal·lar i configurar el programari base en sistemes microinformàtics.

UC0957_2: Mantindre i regular el subsistema físic en sistemes informàtics.

UC0958_2: Executar procediments d'administració i manteniment en el programari base i d'aplicació del client.

UC0959_2: Mantindre la seguretat dels subsistemes físics i lògics en sistemes informàtics.

2.7 Entorn professional.

Un Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes exerceix la seua activitat[7] principalment en empreses del sector serveis que es dediquen a la comercialització, muntatge i reparació d'equips, xarxes i serveis microinformàtics en general, com a part del suport informàtic de l'organització o en entitats de qualsevol grandària i sector productiu que utilitzen sistemes microinformàtics i xarxes de dades per a la seua gestió.

Els llocs de treball més rellevants que pot ocupar són els següents:

- Tècnic instal·lador-reparador d'equips informàtics.
- Tècnic de suport informàtic.
- Tècnic de xarxes de dades.
- Reparador de perifèrics de sistemes microinformàtics.
- Comercial de microinformàtica.
- Operador de tele-assistència.
- Operador de sistemes.

7 RD 1691/2007, de 14 de desembre (art. 7)

3 DESENVOLUPAMENT CURRICULAR.

3.1 Durada, ubicació i distribució horària.

El mòdul professional **0224 Sistemes operatius en xarxa** té una durada de **200 hores** i s'imparteix en **2n curs** del títol de **Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes** amb una **càrrega lectiva setmanal de 6 hores**.

En el curs 2025/2026 la càrrega lectiva setmanal es distribueix de la següent manera:

Dia	Hores
Dilluns	0
Dimarts	2
Dimecres	2
Dijous	0
Divendres	2

3.2 Competències professionals, personals i socials (CPPS).

De les competències professionals, personals i socials establides en el títol, en aquest mòdul es desenvolupen les següents[8]:

a) Determinar la logística associada a les operacions d'instal·lació, configuració i manteniment de sistemes microinformàtics, interpretant la documentació tècnica associada i organitzant els recursos necessaris.

d) Replantejar el cablejat i l'electrònica de xarxes locals en petits entorns i la seua connexió amb xarxes d'àrea extensa canalitzant a un nivell superior els supòsits que així ho requerisquen.

e) Instal·lar i configurar xarxes locals cablejades, sense fils o mixtes i la seua connexió a xarxes públiques, assegurant el seu funcionament en condicions de qualitat i seguretat.

f) Instal·lar, configurar i mantenir serveis multiusuari, aplicacions i dispositius compartits en un entorn de xarxa local, atenent a les necessitats i requeriments especificats.

g) Realitzar les proves funcionals en sistemes microinformàtics i xarxes locals, localitzant i diagnosticant disfuncions, per a comprovar i ajustar el seu funcionament.

8 RD 1691/2007, de 14 de desembre (annex I)

j) Elaborar documentació tècnica i administrativa del sistema, complint les normes i reglamentació del sector, per al seu manteniment i l'assistència al client.

m) Organitzar i desenvolupar el treball assignat mantenint unes relacions professionals adequades a l'entorn de treball.

ñ) Utilitzar els mitjans de consulta disponibles, seleccionant el més adequat en cada cas, per a resoldre en temps raonable suposats no coneguts i dubtes professionals.

r) Resoldre problemes i prendre decisions individuals seguint les normes i procediments establits definits dins de l'àmbit de la seua competència.

3.3 Qualificacions professionals (CP) i unitats de competència (UC).

La superació d'aquest mòdul professional permet l'acreditació de les següents unitats de competència[9] del Catàleg Nacional de Qualificacions Professionals:

UC0220_2	Instal·lar, configurar i verificar els elements de la xarxa local segons procediments preestablerts.
UC0995_2	Monitoritzar els processos de comunicacions de la xarxa local.
UC0996_2	Realitzar els processos de connexió entre xarxes privades i xarxes públiques.

Les unitats de competència estan incloses en la qualificació professional *IFC299_2 Operació de xarxes departamentals*. Aquesta qualificació professional, establida en el Reial decret 1201/2007, 14 de setembre, pertany a la família de *Informàtica i comunicacions* i el seu nivell de qualificació és 2.

Les qualificacions professionals de nivell 2 impliquen:

- Competència en un conjunt d'activitats professionals ben determinades amb la capacitat d'utilitzar els instruments i tècniques pròpies, que concerneix principalment a un treball d'execució que pot ser autònom en el límit d'aquestes tècniques.
- Requereix coneixements dels fonaments tècnics i científics de la seua activitat i capacitats de comprensió i aplicació del procés.

9 RD 1691/2007, de 14 de desembre (annex V B)

3.4 Objectius generals (OG).

Dels objectius generals establits en el títol, la formació d'aquest mòdul professional contribueix a aconseguir els següents[10]:

d) Representar la posició dels equips, línies de transmissió i altres elements d'una xarxa local, analitzant la morfologia, condicions i característiques del desplegament, per a replantejar el cablejat i l'electrònica de la xarxa.

f) Interconnectar equips informàtics, dispositius de xarxa local i de connexió amb xarxes d'àrea extensa, executant els procediments per a instal·lar i configurar xarxes locals.

h) Substituir i ajustar components físics i lògics per a mantenir sistemes microinformàtics i xarxes locals.

i) Interpretar i seleccionar informació per a elaborar documentació tècnica i administrativa.

k) Reconèixer característiques i possibilitats dels components físics i lògics, per a assessorar i assistir a clients.

l) Detectar i analitzar canvis tecnològics per a triar noves alternatives i mantenir-se actualitzat dins del sector.

m) Reconèixer i valorar incidències, determinant les seues causes i descrivint les accions correctores per a resoldre-les.

3.5 Resultats d'aprenentatge (RA) i criteris d'avaluació (CA).

Aquest mòdul professional té els següents resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació[11].

RA 1	**Instal·la sistemes operatius en xarxa descrivint les seues característiques i interpretant la documentació tècnica**	
	Criteris d'avaluació	
	1.a)	S'ha realitzat l'estudi de compatibilitat del sistema informàtic.
	1.b)	S'han diferenciat els modes d'instal·lació.
	1.c)	S'ha planificat i realitzat el particionat del disc del servidor.
	1.d)	S'han seleccionat i aplicat els sistemes d'arxius.
	1.e)	S'han seleccionat els components a instal·lar.

10 RD 1691/2007, de 14 de desembre (annex I)
11 RD 1691/2007, de 14 de desembre (annex I)

	1.f)	S'han aplicat procediments per a l'automatització d'instal·lacions.
	1.g)	S'han aplicat preferències en la configuració de l'entorn personal.
	1.h)	S'ha actualitzat el sistema operatiu en xarxa.
	1.i)	S'ha comprovat la connectivitat del servidor amb els equips client.

RA 2	**Gestiona usuaris i grups de sistemes operatius en xarxa, interpretant especificacions i aplicant eines del sistema**	
	Criteris d'avaluació	
	2.a)	S'han configurat i gestionat comptes d'usuari.
	2.b)	S'han configurat i gestionat perfils d'usuari.
	2.c)	S'han configurat i gestionat comptes d'equip.
	2.d)	S'ha distingit el propòsit dels grups, els seus tipus i àmbits.
	2.e)	S'han configurat i gestionat grups.
	2.f)	S'ha gestionat la pertinença d'usuaris a grups.
	2.g)	S'han identificat les característiques d'usuaris i grups predeterminats i especials.
	2.h)	S'han planificat perfils mòbils d'usuaris.
	2.i)	S'han utilitzat eines per a l'administració d'usuaris i grups, incloses en el sistema operatiu en xarxa.

RA 3	Fa tasques de gestió sobre dominis identificant necessitats i aplicant eines d'administració de dominis	
	Criteris d'avaluació	
	3.a)	S'ha identificat la funció del servei de directori, els seus elements i nomenclatura.
	3.b)	S'ha reconegut el concepte de domini i les seues funcions.
	3.c)	S'han establert relacions de confiança entre dominis.
	3.d)	S'ha realitzat la instal·lació del servei de directori.
	3.e)	S'ha realitzat la configuració bàsica del servei de directori.
	3.f)	S'han utilitzat agrupacions d'elements per a la creació de models administratius.
	3.g)	S'ha analitzat l'estructura del servei de directori.
	3.h)	S'han utilitzat eines d'administració de dominis.

RA 4	Gestiona els recursos compartits del sistema, interpretant especificacions i determinant nivells de seguretat	
	Criteris d'avaluació	
	4.a)	S'ha reconegut la diferència entre permís i dret.
	4.b)	S'han identificat els recursos del sistema que es compartiran i en quines condicions.
	4.c)	S'han assignat permisos als recursos del sistema que es compartiran.
	4.d)	S'han compartit impressores en xarxa.
	4.e)	S'ha utilitzat l'entorn gràfic per a compartir recursos.
	4.f)	S'han establert nivells de seguretat per a controlar l'accés del client als recursos compartits en xarxa.
	4.g)	S'ha treballat en grup per a comprovar l'accés als recursos compartits del sistema.

RA 5	Fa tasques de monitoratge i ús del sistema operatiu en xarxa, descrivint les eines utilitzades i identificant les principals incidències	
	Criteris d'avaluació	
	5.a)	S'han descrit les característiques dels programes de monitoratge.
	5.b)	S'han identificat problemes de rendiment en els dispositius d'emmagatzematge.
	5.c)	S'ha observat l'activitat del sistema operatiu en xarxa a partir de les traces generades pel propi sistema.
	5.d)	S'han fet tasques de manteniment del programari instal·lat en el sistema.
	5.e)	S'han executat operacions per a l'automatització de tasques del sistema.
	5.f)	S'ha interpretat la informació de configuració del sistema operatiu en xarxa.

RA 6	Fa tasques d'integració de sistemes operatius lliures i propietaris, descrivint els avantatges de compartir recursos i instal·lant programari específic	
	Criteris d'avaluació	
	6.a)	S'ha identificat la necessitat de compartir recursos en xarxa entre diferents sistemes operatius.
	6.b)	S'ha comprovat la connectivitat de la xarxa en un escenari heterogeni.
	6.c)	S'ha descrit la funcionalitat dels serveis que permeten compartir recursos en xarxa.
	6.d)	S'han instal·lat i configurat serveis per a compartir recursos en xarxa.
	6.e)	S'ha accedit a sistemes d'arxius en xarxa des d'equips amb diferents sistemes operatius.
	6.f)	S'ha accedit a impressores des d'equips amb diferents sistemes operatius.
	6.g)	S'ha treballat en grup.
	6.h)	S'han establert nivells de seguretat per a controlar l'accés de l'usuari als recursos compartits en xarxa.
	6.i)	S'ha comprovat el funcionament dels serveis instal·lats.

3.6 Unitats didàctiques (UD).

El desenvolupament curricular del mòdul professional s'organitzarà en les següents unitats didàctiques:

UD 1: SISTEMES OPERATIUS PROPIETARIS EN XARXA

- Introducció als sistemes operatius en xarxa
- Windows Server
- Particions
- Sistemes de fitxers
- Instal·lació Windows Server
- Supervisió en Windows Server
- Gestió de dominis. Active Directory
- Introducció als dominis
- Relacions de confiança
- Instal·lació d'un controlador de domini en Active Directory
- Usuaris, grups i unitats organitzatives
- Perfils d'usuaris
- Directives de grup
- Activitats

UD 2: SISTEMES OPERATIUS LLIURES EN XARXA

- Introducció als sistemes operatius Linux
- Instal·lació Linux Server
- Administració i supervisió
- Gestió d'arxius
- Gestió d'usuaris i grups
- Instal·lació de paquets i actualització
- Monitorització
- Administració web
- Scripts

- Automatització de tasques
- Gestió de dominis
- Introducció als dominis en Linux
- Instal·lació d'un controlador de domini LDAP
- Gestió LDAP amb interfície gràfica
- Autenticació LDAP
- Perfils mòbils
- Gestió avançada de LDAP
- Activitats

UD.3: COMPARTICIÓ DE RECURSOS I SEGURETAT

- Introducció
- Compartició de carpetes
- Compartir recursos en xarxa i seguretat en sistemes de propietat
- Compartir arxius i carpetes en Windows
- Compartir impressores en Windows
- Compartir recursos en xarxa i seguretat en sistemes de lliures
- Compartir arxius i carpetes amb NFS
- Compartir impressores amb CUPS
- Activitats

UD 4: INTEGRACIÓ DE SISTEMES OPERATIUS

- Introducció
- Compartir recursos en escenaris heterogenis
- Accedir a recursos compartits en Windows des de Linux
- Compartir arxius i carpetes amb SAMBA
- Gestió de dominis en escenaris heterogenis
- Unir un client Linux a un domini Windows
- Samba 4 com a controlador de domini (DC)

- Administrar el directori actiu de Samba 4
- Perfils mòbils en un domini Samba AD
- Zentyal com a controlador de domini
- Activitats

El professorat pot variar, afegir o modificar alguna de les activitats planificades a principi de curs per adequar les classes al nivell, interès, ritme, ...de l'alumnat.

3.7 Distribució temporal de les unitats didàctiques.

La temporalitat proposada per a cada trimestre és:

Unitats	Sessions
UD.1 SISTEMES OPERATIUS PROPIETARIS EN XARXA	50
UD.2 SISTEMES OPERATIUS LLIUREX EN XARXA	50
UD.3 COMPARTICIÓ DE RECURSOS I SEGURETAT	50
UD.4 INTEGRACIÓ DE SISTEMES OPERATIUS	50
Hores totals	**200h.**

Aquesta planificació pot variar per causes externes (com participació en concursos), causes tècniques (pot canviar la temporalitat, el programari, etc.), oportunitats de novetats didàctiques i projectes, etc. o per adaptar les classes als interessos i motivació de l'alumnat. Si els canvis són significatius, les modificacions i la seua justificació quedarà reflectides en les actes del departament.

3.8 Llengua amb la que s'imparteix el mòdul.

Aquest mòdul de Sistemes operatius en xarxa serà impartit en Valencià. D'aquesta manera, les explicacions, la documentació, les activitats i les proves es realitzaran en la llengua indicada.

3.9 Pla per al foment de la lectura.

El Departament d'Informàtica i Comunicacions no aplicarà el pla per al foment de la lectura que va acordar la comissió de coordinació pedagògica donat el perfil acadèmic de l'alumnat i la dificultat que té per expressar-se correctament sense cometre faltes d'ortografia, no obstant, si que s'estimularà a l'alumnat perquè faça un esforç en els seus hàbits de lectura i en la millora de la seua cal·ligrafia.

3.10 Formació en empresa.

La formació en empresa ofereix al nostre alumnat l'oportunitat de posar en pràctica els coneixements i competències adquirides en el centre educatiu, mitjançant l'estudi dels resultats d'aprenentatge i els criteris d'avaluació en l'entorn real de treball. Aquestes pràctiques formatives es desenvolupen en una empresa, on l'alumnat aplica una part del currículum del mòdul, en un context que permet la seva immersió en el dia a dia laboral del sector. Durant aquesta estada, es duu a terme un procés de coavaluació entre el centre educatiu i l'empresa col·laboradora. Aquesta coavaluació té per objectiu valorar el grau d'assoliment de les competències professionals, personals i socials establertes en el mòdul, així com altres aspectes rellevants per a l'aprenentatge i desenvolupament professional de l'alumnat.

A continuació, es defineix el Resultat d'aprenentatge que s'avaluarà durant l'estada de formació en empresa:

RA 3. Gestió de dominis.

4 METODOLOGIA DIDÀCTICA.

4.1 Principis metodològics.

Els principis metodològics en els quals es basarà el procés d'ensenyament-aprenentatge són els següents:

- **Aprenentatge centrat en l'alumne:**

  L'aprenentatge centrat en l'alumne és un principi metodològic que col·loca a l'estudiant en el centre del procés educatiu, reconeixent els seus interessos, necessitats i habilitats com a elements fonamentals per a l'aprenentatge significatiu. En aquest enfocament, el rol del docent és el de facilitador o guia, proporcionant oportunitats perquè l'alumnat explore, descobrisca i construïsca el seu propi coneixement a través d'experiències actives i participatives. Es fomenta l'aprenentatge autònom, la col·laboració entre parells i la reflexió sobre el propi procés d'aprenentatge, permetent a l'alumnat assumir un paper actiu en la construcció del seu propi coneixement i desenvolupament personal.

- **Aprenentatge significatiu:**

  L'aprenentatge significatiu és un principi metodològic que es basa en la idea que els nous coneixements s'adquireixen i retenen de manera més efectiva quan estan relacionats amb l'estructura cognitiva prèvia de l'estudiant i es poden integrar de manera significativa en la seua experiència i context. Is dir, l'aprenentatge significatiu ocorre quan l'alumnat és capaç de relacionar la nova informació amb el que ja sap, comprenent la seua rellevància i aplicabilitat en la seua vida diària o en el seu camp d'estudi.

  En l'aprenentatge significatiu, es fomenta la comprensió profunda, la reflexió crítica i la capacitat de transferir el coneixement a diferents contextos, la qual cosa promou un aprenentatge més durador i aplicable.

  Per a facilitar l'aprenentatge significatiu, s'utilitzaran estratègies com l'activació de coneixements previs, l'ús d'exemples concrets i rellevants, l'aplicació de mètodes d'ensenyament actiu i la promoció de la reflexió i la discussió entre l'alumnat.

- **La motivació de l'alumnat:**

  La motivació de l'alumnat és un principi metodològic fonamental que se centra en l'estímul i foment de l'interès, la curiositat i el compromís de l'alumnat amb el procés d'aprenentatge. La motivació juga un paper crucial en el rendiment acadèmic i en el desenvolupament personal de l'alumnat, ja que influeix en el seu nivell d'esforç, persistència i satisfacció amb l'aprenentatge.

  Existeixen diversos factors que poden influir en la motivació de l'alumnat, entre ells:

- Rellevància:

  L'alumnat està més motivat quan percep que el contingut de l'aprenentatge és rellevant i té aplicabilitat en la seua vida diària o en el seu futur professional. Per tant, és important vincular els conceptes i habilitats ensenyades amb situacions reals i amb els interessos i necessitats individuals de l'alumnat.

- Autonomia:

  Brindar a l'alumnat cert grau d'autonomia i control sobre el seu procés d'aprenentatge pot augmentar la seua motivació intrínseca. Açò pot incloure la possibilitat de triar activitats, establir metes personals i prendre decisions sobre com abordar les tasques assignades.

- Competència:

  L'alumnat se sent més motivat quan experimenta un sentit de competència i assoliment en el seu aprenentatge. Proporcionar retroalimentació constructiva, establir expectatives realistes i oferir oportunitats per a l'èxit poden ajudar a enfortir l'autoeficàcia i la motivació del alumnat.

- Interès:

  Despertar i mantenir l'interès de l'alumnat en el contingut de l'aprenentatge és fonamental per a la seua motivació. Açò pot aconseguir-se utilitzant materials i recursos variats, incorporant activitats interactives i estimulants, i relacionant el contingut amb temes actuals o de rellevància personal per a l'alumnat .

- Suport emocional:

  Crear un ambient de suport emocional i positiu en l'aula pot contribuir significativament a la motivació de l'alumnat. Açò implica mostrar empatia, oferir suport individualitzat, reconèixer i celebrar els assoliments del alumnat, i fomentar un sentit de pertinença i comunitat en el grup.

En incorporar estratègies que promoguen la motivació de l'alumnat en el disseny i la implementació de les activitats d'aprenentatge, el professorat poden ajudar a crear un ambient propici per a l'èxit acadèmic i el desenvolupament integral del alumnat.

– **Enfocament centrat en competències:**

L'enfocament centrat en competències és un principi metodològic que es basa en l'adquisició i desenvolupament d'habilitats pràctiques i transferibles que són rellevants per a l'acompliment reeixit en diversos contextos personals, acadèmics i

professionals. En lloc de centrar-se únicament en la transmissió de coneixements teòrics, aquest enfocament se centra en el desenvolupament d'habilitats i competències que l'alumnat pot aplicar en situacions reals i desafiadores.

Alguns aspectes clau de l'enfocament centrat en competències inclouen:

- Identificació de competències clau:

  Aquest enfocament comença identificant les competències essencials que l'alumnat necessita desenvolupar per a tenir èxit en la seua vida personal i professional. Aquestes competències poden incloure habilitats cognitives, socioemocionals, tècniques i de resolució de problemes, entre unes altres.

- Ensenyament centrat en la pràctica:

  Una vegada que s'han identificat les competències clau, el procés d'ensenyament se centra a proporcionar oportunitats perquè l'alumnat practique i desenvolupe aquestes habilitats en situacions autèntiques. Açò pot incloure activitats pràctiques, projectes basats en problemes o simulacions.

- Avaluació autèntica:

  L'avaluació en l'enfocament centrat en competències es basa en l'observació directa i l'evidència concreta de l'acompliment del alumnat en situacions reals. En lloc de centrar-se únicament en exàmens escrits o proves d'opció múltiple, s'utilitzen avaluacions autèntiques, com a projectes, presentacions, portafolis i avaluacions d'acompliment, per a mesurar el nivell de domini de les competències per part del alumnat.

- Desenvolupament integral:

  Aquest enfocament reconeix que el desenvolupament de competències va més enllà de l'àmbit acadèmic i abasta aspectes socioemocionals, ètics i ciutadans. Per tant, se cerca promoure un desenvolupament integral del alumnat, que incloga no solament habilitats tècniques i professionals, sinó també valors, actituds i habilitats per a la vida.

En adoptar un enfocament centrat en competències, el professorat pot preparar a a l'alumnat per a enfrontar els desafiaments del món real i desenvolupar les habilitats necessàries per a tenir èxit en un entorn cada vegada més complex i canviant. Aquest enfocament promou un aprenentatge més rellevant, significatiu i transferible, que s'alinea amb les necessitats i demandes actuals.

– **Crear un clima de convivència i d'aprenentatge adequat en l'aula:**

Crear un clima adequat de convivència i aprenentatge en l'aula és fonamental per a promoure un ambient positiu i propici per al desenvolupament integral de l'alumnat.

Algunes estratègies que poden ajudar a aconseguir aquest objectiu són:

- Establir normes i expectatives clares:

  Des del principi de l'any escolar, és important establir normes de convivència i expectatives de comportament clares i consensuades amb l'alumnat.

- Fomentar la participació i la inclusió:

  Promoure la participació activa de tot l'alumnat en les activitats de l'aula i fomentar un ambient inclusiu on cada veu siga valorada i respectada. Açò pot incloure tècniques de participació com l'aprenentatge cooperatiu, la discussió guiada i la col·laboració en projectes.

- Crear relacions de confiança:

  Establir relacions de confiança i respecte mutu amb l'alumnat és fonamental per a crear un clima de convivència positiu. Açò implica demostrar empatia, escoltar activament les preocupacions de l'alumnat, reconèixer els seus assoliments i brindar suport emocional quan siga necessari.

- Promoure el treball en equip:

  Fomentar el treball en equip i la col·laboració entre l'alumnat és una excel·lent manera de construir un sentit de comunitat en l'aula i desenvolupar habilitats socials i emocionals importants. Es poden realitzar activitats grupals, projectes col·laboratius i jocs d'equip per a enfortir el sentit de pertinença i la solidaritat entre l'alumnat.

- Gestionar els conflictes de manera constructiva:

  Els conflictes inevitables en l'aula poden convertir-se en oportunitats d'aprenentatge i creixement si es gestionen de manera constructiva. Proporcionar estratègies per a resoldre conflictes de manera pacífica i justa, fomentar el diàleg obert i promoure la resolució de problemes col·laborativa són aspectes clau de la gestió de conflictes en l'aula.

- Promoure un clima de reconeixement:

  Reconèixer els assoliments acadèmics, personals i socials de l'alumnat contribueix a enfortir la seua autoestima, motivació i sentit de pertinença.

En implementar aquestes estratègies de manera coherent i contínua, el professorat pot crear un clima de convivència i aprenentatge positiu en l'aula que promoga el benestar de l'alumnat i facilite el seu desenvolupament integral.

- **Desenvolupament integral de l'alumnat:**

  El desenvolupament integral de l'alumnat és un enfocament pedagògic que reconeix la importància d'abordar totes les dimensions de l'ésser humà: intel·lectual, emocional, social i física. Aquest enfocament se centra a promoure el creixement holístic del alumnat, no solament en termes de coneixements acadèmics, sinó també en habilitats socioemocionals, valors ètics, habilitats per a la vida i benestar físic.

  Ací hi ha algunes estratègies clau per a fomentar el desenvolupament integral de l'alumnat:

  - Fomentar el desenvolupament cognitiu:

    Proporcionar oportunitats perquè l'alumnat adquirisca coneixements, desenvolupen habilitats de pensament crític, resolució de problemes i creativitat, i apliquen l'aprenentatge en situacions del món real. Açò pot aconseguir-se a través d'activitats d'aprenentatge pràctiques, projectes de recerca, debats i activitats col·laboratives.

  - Promoure habilitats socioemocionals:

    Ensenyar habilitats com l'empatia, la comunicació efectiva, la gestió emocional, la resolució de conflictes i la presa de decisions ètiques és fonamental per al benestar emocional i social de l'alumnat. Es poden incorporar activitats de desenvolupament socioemocional i dedicar temps a la reflexió i el diàleg sobre temes rellevants.

  - Conrear valors i actituds positives:

    Fomentar valors com el respecte, la responsabilitat, la solidaritat, la tolerància i l'honestedat és essencial per a promoure una cultura escolar positiva i el desenvolupament de ciutadans ètics i compromesos.

  - Recolzar el benestar físic:

    El benestar físic és fonamental per a l'èxit acadèmic i el benestar general de l'alumnat. Promoure hàbits de vida saludables, com una alimentació equilibrada, l'exercici regular i el descans adequat, pot contribuir significativament al benestar físic i mental de l'alumnat.

  - Fomentar el desenvolupament personal i l'autoestima:

    Brindar oportunitats perquè l'alumnat explore els seus interessos, passions i fortaleses, i se senta valorat i recolzat en el seu desenvolupament personal. Açò pot incloure activitats extracurriculars, projectes personals, tutories individuals i oportunitats de lideratge.

- **Enfocament lúdic:**

  L'enfocament lúdic és una estratègia pedagògica que utilitza el joc com a eina principal per a l'aprenentatge. Es basa en la idea que el joc és una activitat natural i poderosa que permet a l'alumnat explorar, experimentar, descobrir i aprendre de manera activa i significativa. Aquest enfocament reconeix el valor del joc no solament com una forma d'entreteniment, sinó també com un mig efectiu per a promoure el desenvolupament cognitiu, socioemocional i físic del alumnat.

  Algunes característiques clau de l'enfocament lúdic inclouen:

  - Aprenentatge actiu i experiencial:

    En l'enfocament lúdic, l'alumnat és protagonista del seu propi aprenentatge, participant activament en activitats de joc que li permet experimentar i descobrir conceptes i habilitats de manera pràctica i vivencial.

  - Motivació intrínseca:

    El joc intrínsecament motivador i divertit captura l'interès de l'alumnat i els motiva a participar i comprometre's amb l'aprenentatge. Els jocs proporcionen un context emocionalment segur i positiu que promou la participació i l'experimentació sense por al fracàs.

  - Col·laboració i treball en equip:

    Molts jocs fomenten la col·laboració, la comunicació i el treball en equip, permetent a l'alumnat aprendre a treballar junts, resoldre problemes en conjunt i desenvolupar habilitats socials i emocionals importants.

  - Creativitat i pensament crític:

    El joc estimula la creativitat i el pensament crític en desafiar al alumnat a cercar solucions innovadores, prendre decisions informades i adaptar-se a situacions canviants dins del joc.

  - Aplicabilitat i transferència d'habilitats:

    Els conceptes i habilitats apresos a través del joc solen ser fàcilment transferibles a situacions del món real, la qual cosa fa que l'aprenentatge siga més rellevant i significatiu per a l'alumnat .

  En integrar l'enfocament lúdic en l'aula, el professorat pot crear un ambient d'aprenentatge dinàmic, estimulant i divertit que promoga el compromís, l'exploració i el creixement de l'alumnat en totes les àrees del desenvolupament.

- **Ús variat de recursos:**

L'ús variat de recursos és una estratègia pedagògica que implica la utilització d'una àmplia gamma de materials, eines i tecnologies per a enriquir el procés d'ensenyament i aprenentatge. En diversificar els recursos utilitzats en l'aula, el professorat pot adaptar el seu ensenyament a diferents estils d'aprenentatge, interessos individuals i necessitats específiques de l'alumnat, la qual cosa promou un aprenentatge més complet, significatiu i motivador.

Alguns exemples de recursos que poden ser utilitzats de manera variada en l'aula inclouen:

- Textos i materials impresos:

  Llibres de text, revistes, periòdics, fullets informatius, fulles de treball i altres materials impresos poden proporcionar informació addicional, exercicis de pràctica i exemples concrets per a reforçar els conceptes ensenyats en classe.

- Recursos audiovisuals:

  Vídeos, vídeo-tutorials, documentals, presentacions multimèdia, animacions i podcasts poden utilitzar-se per a introduir nous temes, il·lustrar conceptes abstractes, proporcionar exemples visuals i estimular l'interès del alumnat en el contingut de l'aprenentatge.

- Tecnologia educativa:

  Eines i aplicacions digitals, plataformes d'aprenentatge en línia, simuladors virtuals i jocs educatius poden aprofitar-se per a oferir experiències d'aprenentatge interactives, personalitzades i adaptatives que permeta a l'alumnat explorar, experimentar i aplicar el coneixement de manera activa.

- Materials manipulatius:

  Joguets didàctics, models tridimensionals, blocs de construcció, trencaclosques i altres materials manipulatius poden utilitzar-se per a proporcionar experiències pràctiques i tangibles que recolzen l'aprenentatge actiu i la comprensió de conceptes abstractes.

- Recursos en línia:

  Pàgines web educatives, biblioteques digitals, fòrums de discussió en línia, tutorials en vídeo i recursos interactius en línia poden ser útils per a ampliar l'accés a la informació, fomentar la col·laboració entre l'alumnat i proporcionar oportunitats d'aprenentatge autodirigit.

En utilitzar una varietat de recursos en l'aula, el professorat pot crear un ambient d'aprenentatge enriquit i estimulant que atenga les diferents necessitats, estils

d'aprenentatge i preferències de l'alumnat, promovent així un aprenentatge més inclusiu, significatiu i efectiu.

- **Enfocament globalitzador i interdisciplinari:**

  L'enfocament globalitzador i interdisciplinari és una estratègia pedagògica que cerca integrar diferents àrees del coneixement i connectar-les amb la realitat i el context de l'estudiant. Aquest enfocament reconeix que el món és interconnectat i complex, i que els problemes i desafiaments que enfrontem requereixen solucions que combinen coneixements i habilitats de múltiples disciplines.

  Algunes característiques clau de l'enfocament globalitzador i interdisciplinari inclouen:

  - Integració de continguts:

    En lloc d'ensenyar cada disciplina de manera aïllada, aquest enfocament cerca identificar temes o problemes rellevants que puguen ser abordats des de múltiples perspectives disciplinàries. El professorat cerca oportunitats per a integrar continguts de diferents àrees del coneixement, com a ciències, matemàtiques, humanitats i arts, en activitats i projectes d'aprenentatge coherents i significatius.

  - Connexió amb la vida real:

    L'enfocament globalitzador i interdisciplinari cerca connectar els continguts acadèmics amb la realitat i el context de l'estudiant, identificant problemes del món real i desafiaments socials, ambientals o científics que puguen ser abordats des d'una perspectiva interdisciplinària. Açò permet al alumnat veure la rellevància i aplicabilitat del que estan aprenent en la seua vida diària i en el món que els envolta.

  - Desenvolupament d'habilitats transversals:

    En treballar en projectes interdisciplinaris, l'alumnat té l'oportunitat de desenvolupar una àmplia gamma d'habilitats transversals, com el pensament crític, la resolució de problemes, la comunicació efectiva, el treball en equip i la creativitat.

  - Foment de la reflexió i el pensament crític:

    L'enfocament globalitzador i interdisciplinari promou la reflexió sobre les connexions entre diferents àrees del coneixement i la capacitat de pensar de manera crítica sobre problemes complexos des de múltiples perspectives. L'alumnat aprèn a qüestionar suposicions, explorar diferents punts de vista i considerar les implicacions ètiques i socials de les seues accions.

En adoptar un enfocament globalitzador i interdisciplinari en l'aula, el professorat pot fomentar un aprenentatge més profund, significatiu i transferible, preparant a l'alumnat per a enfrontar els desafiaments del món real i contribuir de manera activa i responsable a la societat.

- **L'orientació professional i acadèmica:**

  L'orientació professional i acadèmica és un procés integral que té com a objectiu ajudar a l'alumnat a explorar els seus interessos, habilitats i metes personals i professionals, i a prendre decisions informades sobre la seua educació i el seu futur laboral. Aquesta orientació proporciona suport i orientació al llarg de tot el procés educatiu, des de l'educació primària fins a la transició a l'educació superior i la inserció laboral.

  Algunes característiques clau de l'orientació professional i acadèmica inclouen:

  - Autoconeixement:

    Ajudar a l'alumnat a comprendre els seus interessos, valors, fortaleses i àrees de desenvolupament és fonamental per a prendre decisions educatives i professionals encertades. L'orientació professional i acadèmica inclou activitats d'autoavaluació, exploració d'interessos i habilitats, i reflexió sobre metes personals i professionals.

  - Exploració d'opcions educatives i professionals:

    Proporcionar informació sobre les diferents opcions educatives i professionals disponibles, incloent programes d'estudi, institucions educatives, carreres i oportunitats laborals. L'alumnat pot explorar els seus interessos i opcions a través de visites a universitats, xarrades informatives, fires de carreres i activitats de mentoria.

  - Presa de decisions informades:

    Ajudar a l'alumnat a avaluar les seues opcions i prendre decisions informades sobre la seua educació i carrera futura. Açò implica proporcionar informació sobre requisits d'ingrés, oportunitats de finançament, perspectives laborals i tendències del mercat laboral, així com recolze en la planificació de trajectòries educatives i professionals.

  - Desenvolupament d'habilitats per a l'ocupació:

    Preparar a l'alumnat per a l'èxit en el món laboral proporcionant orientació sobre el desenvolupament d'habilitats per a l'ocupació, com a habilitats de comunicació, treball en equip, resolució de problemes, lideratge i gestió del temps. Açò pot incloure tallers de desenvolupament d'habilitats, pràctiques laborals, programes de mentoria i preparació per a entrevistes.

- Recolze en la transició educativa i laboral:

  Brindar suport i orientació durant les transicions educatives i professionals, com la transició de l'educació secundària a l'educació superior, l'elecció d'una carrera, la cerca d'ocupació i l'adaptació a l'entorn laboral. Els serveis d'orientació poden incloure assessorament individualitzat, recursos d'informació, xarxes de contactes i seguiment continu després de la graduació.

L'orientació professional i acadèmica és fonamental per a ajudar a l'alumnat a prendre decisions educatives i professionals que s'alineen amb els seus interessos, habilitats i metes personals, i que els permeten aconseguir el seu màxim potencial en l'àmbit educatiu i laboral.

– **L'avaluació com a part fonamental del procés d'ensenyament-aprenentatge:**

L'avaluació és una part fonamental del procés d'ensenyament-aprenentatge que té com a objectiu mesurar el progrés i l'assoliment del alumnat en relació amb els objectius d'aprenentatge establits. A més de mesurar el rendiment acadèmic, l'avaluació compleix diverses funcions importants en el procés educatiu:

- Retroalimentació per a l'aprenentatge:

  L'avaluació proporciona retroalimentació valuosa a l'alumnat sobre el seu acompliment, ajudant-ho a identificar les seues fortaleses i àrees de millora. Aquesta retroalimentació oportuna i específica els permet realitzar ajustos en el seu aprenentatge i millorar contínuament.

- Guia per a l'ensenyament:

  Els resultats de l'avaluació proporcionen informació al professorat sobre el nivell de comprensió i domini de l'alumnat en relació amb els objectius d'aprenentatge. Açò permet al professorat ajustar el seu ensenyament, identificar àrees que necessiten major èmfasi i adaptar les seues estratègies pedagògiques per a satisfer les necessitats individuals de l'alumnat.

- Promoció de l'aprenentatge autònom:

  En involucrar a l'alumnat en el procés d'avaluació, es fomenta la seua responsabilitat i autoreflexió sobre el seu propi aprenentatge. L'alumnat aprèn a establir metes, monitorar el seu progrés i prendre mesures per a millorar el seu acompliment acadèmic.

- Mesurament de l'assoliment d'objectius:

  L'avaluació permet determinar si l'alumnat ha aconseguit els objectius d'aprenentatge establits. Açò proporciona informació important sobre

l'efectivitat del pla d'estudis i la qualitat de l'ensenyament, i orienta la presa de decisions per a futures millores.

- Avaluació formativa i sumativa:

  L'avaluació pot ser formativa, centrada en el procés d'aprenentatge i dissenyada per a proporcionar retroalimentació contínua i suport per al desenvolupament de l'alumnat, o sumativa, centrada en el resultat final de l'aprenentatge i dissenyada per a mesurar el nivell d'assoliment de l'alumnat en un moment determinat.

Perquè l'avaluació siga efectiva, és important que siga vàlida, confiable, equitativa i transparent.

- **Gradualitat i progressió:**

  La gradualitat i la progressió són dos principis fonamentals en el disseny i la implementació d'activitats d'ensenyament i aprenentatge. Aquests principis se centren en la idea que l'aprenentatge és un procés continu que es desenvolupa de manera gradual al llarg del temps, amb la introducció progressiva de conceptes, habilitats i complexitat cognitiva.

  - Gradualitat:

    La gradualitat es refereix al principi de dividir el contingut d'aprenentatge en unitats més xicotetes i manejables, que es presenten i es dominen de manera incremental i seqüencial. Açò permet a l'alumnat assimilar i consolidar els conceptes bàsics abans d'avançar cap a nivells de major complexitat. La gradualitat facilita el procés d'aprenentatge en evitar sobrecarregar a l'alumnat amb massa informació o dificultat al mateix temps, i els permet construir una base sòlida de coneixements i habilitats abans d'avançar a nivells més avançats.

  - Progressió:

    La progressió es refereix al principi de seqüenciar les activitats d'aprenentatge de manera que hi haja una progressió natural de dificultat i complexitat al llarg del temps. Açò implica dissenyar activitats i tasques que desafien gradualment a l'alumnat a mesura que desenvolupa les seues habilitats i competències. La progressió pot manifestar-se en diferents formes, com l'augment gradual de la complexitat dels problemes plantejats, l'aprofundiment en els conceptes presentats o l'ampliació de les habilitats aplicades.

- **Context del centre.**

El context del centre educatiu es refereix a l'entorn més ampli en el qual es troba la institució educativa i que influeix en el seu funcionament, cultura, recursos i relacions amb la comunitat. Aquest context pot incloure factors tant interns com a externs que impacten en l'experiència educativa del alumnat i en l'efectivitat de l'ensenyament i l'aprenentatge.

Alguns aspectes importants del context del centre educatiu inclouen:

- Ubicació geogràfica:

  La ubicació física del centre educatiu pot tenir un impacte significatiu en el seu context. Els centres situats en àrees urbanes poden enfrontar desafiaments diferents als situats en àrees rurals, com a accés a recursos, diversitat cultural, infraestructura i seguretat.

- Demografia estudiantil:

  La composició demogràfica de la població estudiantil, incloent factors com l'origen ètnic, socioeconòmic, lingüístic i cultural, pot influir en les necessitats i experiències de l'alumnat, així com en les pràctiques pedagògiques i de suport necessàries per a satisfer les seues necessitats.

- Recursos i finançament:

  El context del centre educatiu inclou els recursos disponibles, com el personal docent i de suport, l'equipament, les instal·lacions físiques, el pressupost i els programes de finançament disponibles. Aquests recursos poden variar segons el context socioeconòmic i les polítiques de finançament educatiu.

- Cultura escolar i clima institucional:

  La cultura escolar es refereix a les normes, valors, creences i pràctiques compartides pels membres de la comunitat escolar, incloent estudiants, personal docent, administratiu i famílies. El clima institucional es refereix a l'ambient emocional i relacional del centre educatiu, que pot afectar el benestar i el rendiment de l'alumnat.

- Relacions amb la comunitat:

  El centre educatiu interactua amb el seu entorn comunitari, incloent famílies, organitzacions locals, empreses, institucions culturals i governamentals. Aquestes relacions poden influir en el suport, la col·laboració i els recursos disponibles per al centre educatiu, així com en les oportunitats d'aprenentatge i enriquiment per a l'alumnat .

En comprendre i considerar el context del centre educatiu, el professorat i líders escolars poden prendre decisions informades i dissenyar estratègies pedagògiques i de gestió que responguen a les necessitats i característiques específiques de la comunitat escolar. Açò contribueix a crear un ambient educatiu inclusiu, equitatiu i efectiu que promoga l'èxit acadèmic i el benestar de tot l'alumnat.

A més del context del centre educatiu, és important considerar el context del sector productiu i de l'entorn laboral en dissenyar programes educatius i activitats d'orientació professional. Aquests aspectes afigen una dimensió addicional al procés educatiu en connectar la formació acadèmica amb les necessitats i demandes del món laboral. Alguns aspectes rellevants a considerar són:

- Tendències i demandes del mercat laboral:

  És important comprendre les tendències actuals i les projeccions futures del mercat laboral en termes d'indústries emergents, habilitats demandades i perfils professionals més sol·licitats. Açò pot influir en la selecció d'àrees d'estudi, especialitats i programes de formació oferits pel centre educatiu.

- Col·laboració amb empreses i ocupadors:

  Establir aliances i col·laboracions amb empreses i ocupadors locals i regionals pot proporcionar oportunitats per a la realització de pràctiques laborals, passanties, visites industrials i projectes de col·laboració. Açò permet a l'alumnat adquirir experiència pràctica, desenvolupar habilitats rellevants i establir connexions amb el món laboral.

- Evolució tecnològica i digitalització:

  L'avanç tecnològic i la digitalització estan transformant ràpidament l'entorn laboral, creant noves oportunitats i desafiaments en termes de competències digitals, habilitats tècniques i adaptabilitat. Els programes educatius han d'incorporar el desenvolupament d'habilitats digitals i la familiarització amb tecnologies emergents per a preparar a l'alumnat per al mercat laboral del futur.

- Necessitats de formació i capacitació:

  Identificar les necessitats de formació i capacitació de la força laboral local pot guiar el disseny de programes educatius que siguen rellevants i efectius per a preparar a l'alumnat per a ocupacions disponibles en la regió. Açò pot implicar la consulta amb empreses i ocupadors per a comprendre els seus requeriments i expectatives en termes d'habilitats i competències laborals.

En considerar el context del sector productiu i de l'entorn laboral, els centres educatius poden dissenyar programes de formació més alineats amb les

necessitats del mercat laboral i proporcionar a l'alumnat les habilitats i competències necessàries per a tenir èxit en les seues futures carreres professionals. Açò contribueix a millorar l'ocupació de l'alumnat i a enfortir la connexió entre l'educació i el món laboral.

4.2 Estratègies metodològiques.

Principalment, s'utilitzaran les següents estratègies metodològiques:

- **Estratègies expositives.**

  Les estratègies expositives són tècniques utilitzades pel professorat per a presentar informació de manera clara, organitzada i comprensible al alumnat. Aquestes estratègies se centren en la transmissió efectiva de coneixements, conceptes o procediments mitjançant l'explicació verbal, la demostració visual i altres recursos didàctics.

  Algunes de les estratègies expositives més comunes inclouen:

  - Conferències:

    La conferència és una forma tradicional de presentar informació verbalment a l'alumnat. El professorat explica conceptes, teories o processos de manera sistemàtica i organitzada, utilitzant presentacions, pissarres o recursos audiovisuals per a recolzar l'exposició. És important mantenir l'atenció de l'alumnat a través de la varietat en la presentació i la interacció amb l'audiència.

  - Classes magistrals:

    Similar a les conferències, les classes magistrals són presentacions formals en les quals el docent explica i analitza un tema en profunditat. No obstant açò, les classes magistrals solen ser més dinàmiques i participatives, involucrant a l'alumnat en debats, discussions o activitats interactives per a fomentar una comprensió més profunda del contingut.

  - Demostracions:

    Les demostracions impliquen la presentació pràctica de conceptes o procediments mitjançant exemples concrets o exercicis pràctics. Açò pot incloure la realització d'experiments, la demostració de tècniques específiques o la resolució de problemes en temps real, la qual cosa ajuda a l'alumnat a visualitzar i comprendre millor el contingut presentat.

  - Ús de recursos visuals:

Els recursos visuals, com a gràfics, diagrames, mapes conceptuals o videos, poden ajudar a complementar l'exposició verbal del professorat i facilitar la comprensió de l'alumnat. Aquests recursos poden utilitzar-se per a il·lustrar conceptes abstractes, mostrar relacions entre idees o proporcionar exemples concrets que reforcen l'aprenentatge.

- Exemplificació:

  L'exemplificació implica l'ús d'exemples específics i rellevants per a il·lustrar conceptes o principis abstractes. Els exemples poden provenir de la vida real, de l'experiència personal del docent o de casos pràctics relacionats amb el contingut del curs, la qual cosa ajuda a l'alumnat a connectar la teoria amb la pràctica i a aplicar els conceptes apresos a situacions concretes.

En utilitzar estratègies expositives de manera efectiva, el professorat pot facilitar el procés d'ensenyament-aprenentatge, proporcionant a l'alumnat una base sòlida de coneixements i habilitats que poden aplicar en diversos contextos.

– **Flipped Classroom (Aula invertida).**

El model de Flipped Classroom, o aula invertida, és una estratègia metodològica que reverteix la tradicional dinàmica d'ensenyament en l'aula. En aquest enfocament, l'alumnat adquireix el contingut d'aprenentatge fóra de l'aula, generalment a través de recursos com vídeos, lectures o activitats interactives, abans d'assistir a la classe presencial. Una vegada en l'aula, el temps es dedica principalment a l'aplicació activa del coneixement, mitjançant activitats pràctiques, discussions grupals, resolució de problemes o projectes col·laboratius. Açò permet que el professor es convertisca en un facilitador de l'aprenentatge, brindant suport individualitzat, aclarint dubtes i fomentant la participació activa de l'alumnat. El model de Flipped Classroom cerca promoure un aprenentatge més autònom, significatiu i personalitzat, al mateix temps que maximitza el temps d'interacció entre alumnat i professorat durant les classes presencials.

– **Aprenentatge Basat en Projectes (ABP).**

L'Aprenentatge Basat en Projectes (ABP) és una estratègia metodològica que involucra a l'alumnat en la planificació, disseny i execució de projectes significatius i autèntics per a aconseguir objectius d'aprenentatge específics. En lloc de seguir un currículum predeterminat de manera lineal, l'alumnat treballa en projectes que aborden preguntes o problemes complexos, permetent-los explorar temes en profunditat i aplicar conceptes i habilitats de manera pràctica.

L'ABP generalment segueix un procés que inclou les següents etapes:

- Selecció del tema i disseny del projecte:

L'alumnat tria un tema d'interès i rellevància per a ells, i col·laboren en el disseny d'un projecte que aborde aspectes específics del tema seleccionat. Aquest procés implica la identificació d'objectius d'aprenentatge, la definició de rols i responsabilitats, i la planificació de recursos i activitats.

- Recerca i exploració:

  L'alumnat duu a terme recerques per a obtenir informació rellevant sobre el tema del projecte, utilitzant una varietat de fonts i mètodes de recerca. Aquesta etapa fomenta la curiositat, l'autonomia i el pensament crític, mentre l'alumnat explora diferents perspectives i enfocaments.

- Planificació i desenvolupament:

  L'alumnat dissenya i desenvolupa el projecte, seguint el pla establit i aplicant els coneixements i habilitats adquirits durant la recerca. Aquesta etapa pot incloure la creació de productes tangibles o intangibles, com a informes, presentacions, models, o solucions tecnològiques, depenent de la naturalesa del projecte.

- Implementació i avaluació:

  L'alumnat implementa el seu projecte i avaluen la seua efectivitat en la consecució dels objectius d'aprenentatge establits. Es fomenta la reflexió i la retroalimentació contínua durant tot el procés, permetent a l'alumnat identificar assoliments, desafiaments i àrees de millora.

L'ABP promou un aprenentatge actiu, col·laboratiu i contextualitzat, on l'alumnat assumeix un paper actiu en la construcció del seu propi coneixement. En treballar en projectes significatius i autèntics, l'alumnat desenvolupa habilitats de resolució de problemes, comunicació, treball en equip i pensament crític, preparant-los per a enfrontar desafiaments del món real en el seu futur personal i professional.

– **Aprenentatge Cooperatiu:**

L'aprenentatge cooperatiu és una estratègia pedagògica en la qual l'alumnat treballa en grups xicotets per a aconseguir metes d'aprenentatge comuns. A diferència de l'aprenentatge competitiu o individualista, en l'aprenentatge cooperatiu, l'alumnat col·labora entre si per a aconseguir l'èxit acadèmic, compartint recursos, idees i habilitats.

Aquesta estratègia promou la interdependència positiva, on cada membre del grup és responsable de l'aprenentatge propi i del dels altres. Es fomenta la participació equitativa, de manera que tot l'alumnat contribueix al treball en equip i té l'oportunitat d'expressar les seues idees. A més, es promouen habilitats socials com la comunicació efectiva, la resolució de conflictes i el treball en equip.

L'aprenentatge cooperatiu pot implementar-se de diverses formes, com el treball en parelles, grups de discussió, projectes col·laboratius o aprenentatge basat en problemes. L'objectiu principal és crear un ambient de suport mutu on l'alumnat se senta motivat a aprendre conjuntament i es beneficie de les diferents perspectives i experiències del reste.

4.3 Activitats.

En totes les **unitats didàctiques** utilitzarem el següent esquema d'actuació:

- **Introducció.**

  Mitjançant una classe magistral el professor o professora introduirà els continguts bàsics de la unitat didàctica. Les explicacions, que se sustentaran principalment en exemples, utilitzaran recursos variats. Si afavorirà la participació de l'alumnat perquè puga expressar els seus dubtes i opinions.

  Així mateix, si fóra necessari, es realitzarà una demostració de les habilitats o tècniques necessàries associades a la unitat didàctica.

- **Activitat X.**

  Explicació de l'activitat X.

- **Activitat I.**

  Explicació de l'activitat I.

- **Activitats d'ampliació.**

  En totes les unitats didàctiques, es proposaran activitats d'ampliació per a aprofundir en aspectes relacionats amb els resultats d'aprenentatge associats a la unitat didàctica.

- **Activitats de reforç.**

  En cadascuna de les unitats didàctiques, es proposaran activitats de reforç perquè l'alumnat que haja tingut algun tipus de dificultat en el procés d'ensenyament-aprenentatge puga adquirir els resultats d'aprenentatge associats a la unitat didàctica.

Així mateix, les **sessions** del mòdul professional s'estructuraran de la següent manera:

1. El professor o professora realitzarà un breu resum de les activitats realitzades en la sessió anterior.
2. El professor o professora explicarà els objectius de la sessió així com les activitats d'ensenyament-aprenentatge que es van a realitzar.

3. Realització de les activitats proposades: exposició de continguts, demostració d'habilitats o tècniques, realització del projecte o realització de cas d'estudi.
4. Al final de la sessió, el professor o professora realitzarà una síntesi de les activitats realitzades durant la sessió i indicarà què aspectes són essencials per a la pròxima sessió.

4.4 Recursos generals.

En totes les unitats didàctiques s'utilitzaran els següents recursos didàctics:

- Recursos personals:
  - Professorat titular.
- Recursos organitzatius:
  - Aula.
  - Taller.
  - Biblioteca.
- Recursos materials:
  - Equipament:
    - Maquinari:
      - Ordinadors.
      - Servidors.
      - Autòmat.
    - Programari:
      - Entorn de treball: Lliurex
      - Eines de simulació i virtualització:
        - Cisco Packet Tracer.
        - Oracle VirtualBox.
    - Recursos TIC:
      - Centre Digital Col·laboratiu:
        - Plataforma d'aprenentatge Aules.
        - Microsoft Office 365.
        - Microsoft Teams.
    - Documentació:
      - Documentació elaborada pel professorat.

- Pàgines web.
- Presentacions.
- Vídeo-tutorials.

4.5 Agrupaments.

S'utilitzaran els següents tipus d'agrupament:

- **Gran grup o grup classe:**

  Tots els alumnes i alumnes participen com un sol grup, compartint els mateixos objectius, continguts i activitats d'ensenyament-aprenentatge.

  S'utilitzarà aquest tipus d'agrupament amb estratègies metodològiques expositives, per a introduir els continguts essencials; o demostratives, per a mostrar les habilitats i tècniques associades a la seqüència didàctica corresponent.

  Per tant, aquest tipus d'agrupament s'utilitzarà majoritàriament a l'inici i a la finalització de les unitats didàctiques.

- **Treball en equip:**

  L'alumnat s'agruparà en equips de dos persones.

  Aquest tipus d'agrupament s'utilitzarà amb estratègies metodolòqiques en les quals la col·laboració i la cooperació siga part essencial del procés d'ensenyament-aprenentatge:

  - Aprenentatge Basat en Projectes (ABP).
  - Aprenentatge Cooperatiu.

- **Treball individual:**

  L'alumnat realitza les activitats de manera individual, de forma autònoma o amb l'ajuda del professorat.

  Aquest tipus d'agrupament s'utilitzarà amb estratègies metodològiques en les quals l'alumnat haja d'interioritzar aprenentatges i desenvolupar habilitats bàsiques, en les quals es treballaran essencialment continguts i es realitzaran exercicis o activitats bàsiques.

5 PROCEDIMENT D'AVALUACIÓ I DE QUALIFICACIÓ.

5.1 Activitats d'avaluació, instruments d'avaluació i criteris d'avaluació.

El procediment d'avaluació té les següents finalitats[12]:

- Regular el procés d'aprenentatge competencial de l'alumnat mitjançant l'avaluació objectiva i enfocada a l'obtenció de les competències associades als diferents mòduls professionals, a través de la consecució dels resultats d'aprenentatge d'acord amb els criteris d'avaluació associats per a cadascun d'ells prenent com a referència els objectius, expressats en els resultats d'aprenentatge d'acord amb els criteris d'avaluació associats per a cadascun d'ells.
- Informar dels assoliments de l'alumnat al final d'un procés d'aprenentatge competencial per a la seua certificació.
- Implementar una avaluació contínua, formativa i integradora que ajude a l'alumnat a adquirir autonomia i saber acte regular-se.
- Promoure l'ús generalitzat d'instruments, tècniques i eines o assistents de l'avaluació variats, diversos i adaptats a les diferents situacions d'aprenentatge i metodologies, permetent la valoració objectiva del procés d'avaluació per competències i la qualificació.

L'avaluació tindrà un caràcter continu, formatiu i integrador durant tot el procés d'ensenyament de l'alumnat i estarà enfocada a l'obtenció de les competències associades als diferents mòduls professionals, prenent com a referència els objectius, expressats en els resultats d'aprenentatge, d'acord amb els criteris d'avaluació associats per a cadascun d'ells. A més, serà flexible en temps i recursos adaptant-se als diferents ritmes d'aprenentatge i característiques de l'alumnat.

En tot procés d'avaluació i qualificació podem diferenciar tres elements bàsics: activitats d'avaluació, instruments d'avaluació i instruments de qualificació.

Les **activitats d'avaluació** concreten el procediment que es va a utilitzar per a arreplegar informació del procés d'aprenentatge de l'alumnat. Són productes, evidències o acompliments avaluables, en diferents i variats formats i suports que ens aporten informació concreta susceptible de ser analitzada.

En totes les unitats didàctiques s'utilitzaran un subconjunt de les següents activitats d'avaluació:

- Observació sistemàtica:
    - Participació, intervenció i aportació en les dinàmica diària de la classe.

12 Nova ordre d'avaluació (art. 3 i seg.)

- Acompliment de diferents destreses.

- Intervenció amb i entre l'alumnat:
  - Diàlegs, oberts i guiats.
  - Presentacions.
  - Realització d'entrevistes.
  - Participació en assemblees, col·loquis o debats.
  - Participació en jocs de rol.
  - Qüestionaris d'autoavaluació.
  - Qüestionaris de coavaluació.
  - Formalització de contractes d'avaluació o d'aprenentatge.
- Anàlisi de processos, tasques i produccions de l'alumnat:
  - Proves obertes.
  - Proves de correcció objectiva.
  - Exercicis.
  - Pràctiques.
  - Projectes.
  - Estudis de cas.
  - Informes.
  - Treballs.
  - Mapes conceptuals, esquemes, resums o diagrames.
  - Construcció de maquetes o dissenys tècnics.
  - Desenvolupament de demostracions.
  - Proves d'execució tècnica.
  - Presentacions digitals.
  - Exposicions orals.
  - Quadern de treball.
  - Portafolis

- Diari d'aprenentatge.
- Enregistrament d'àudio o d'audiovisuals.

Els **instruments d'avaluació** són les eines que, una vegada analitzades les activitats d'avaluació, ens permeten valorar els processos i els resultats d'aprenentatge de l'alumnat.

L'instrument d'avaluació proporciona una estructura que permet la recol·lecció de dades de l'acompliment de l'estudiant d'una manera sistemàtica i consistent.

En totes les unitats didàctiques s'utilitzarà un subconjunt dels següents instruments d'avaluació:

- Llista de control.
- Escala de valors.
- Rúbrica.

Aquests instruments d'avaluació seran **instruments de qualificació** quan s'utilitzen per a assignar una qualificació numèrica a l'acompliment de l'alumnat.

5.2 Avaluacions.

Es realitzaran tres tipus de sessions d'avaluació[13]: inicial, parcial i final.

5.2.1 Avaluació inicial.

Abans de la finalització del primer mes lectiu del curs, es realitzarà una sessió d'avaluació inicial amb els següents propòsits:

- Conèixer les característiques, competències i la formació prèvia de l'alumnat.
- Conèixer l'experiència professional prèvia relacionada amb el perfil professional per a situar-ho i orientar-ho.
- Ajustar les programacions didàctiques a partir de la informació arreplegada en els dos apartats anteriors.

L'avaluació inicial de l'alumnat es realitzarà per tot l'equip docent, sent el tutor o tutora el responsable de coordinar tot el procés.

En l'avaluació inicial no s'emetrà cap qualificació.

13 O d'avaluació (art. 18)

5.2.2 Avaluacions parcials.

En finalitzar cada trimestre, es realitzarà una avaluació parcial, de caràcter informatiu, en les quals s'avaluarà el progrés de l'alumnat en la consecució dels resultats d'aprenentatge i les competències professionals, personals i socials.

En les sessions d'avaluació parcials, s'analitzarà tant la progressió de cada estudiant de manera individual, com a global del grup, amb l'objectiu de prendre decisions que afavorisquen el desenvolupament de les competències.

Així mateix, haurà d'avaluar-se la pràctica docent per a adequar les estratègies metodològiques a les necessitats detectades.

En les sessions d'avaluació parcials s'informarà a cada estudiant mitjançant una qualificació numèrica, entre 1 i 10.

La informació proporcionada a l'alumnat o a les seues famílies en les avaluacions parcials ha de considerar-se com una part del procés d'avaluació contínua amb l'únic objectiu de proporcionar informació de retroalimentació útil per a la millora del procés d'aprenentatge de l'alumnat.

En les avaluacions parcials s'informarà únicament dels resultats d'aprenentatge avaluats i qualificats de manera completa en el trimestre corresponent.

Les qualificacions de les avaluacions parcials no s'utilitzaran en cap cas per al càlcul de la qualificació final del mòdul professional.

5.2.3 Avaluació final ordinària.

L'avaluació final es realitza una vegada finalitzat el període formatiu del mòdul professional, assignant per a cada estudiant una qualificació numèrica, entre 1 i 10.

L'objectiu d'aquesta sessió és comprovar el grau en què l'alumnat ha aconseguit els resultats d'aprenentatge i les competències professionals, personals i socials associades al mòdul professional.

5.2.3.1.1 Alumnat que no haja perdut el dret a l'avaluació contínua.

En l'avaluació final ordinària, per a l'alumnat que no haja perdut el dret a l'avaluació contínua, s'aplicaran els criteris de qualificació establits en l'apartat 5.6 Criteris de qualificació, utilitzant per a açò les qualificacions obtingudes al llarg del curs.

5.2.3.1.2 Alumnat que haja perdut el dret a l'avaluació contínua.

L'alumnat que haja perdut el dret a l'avaluació contínua, abans de l'avaluació final, haurà d'avaluar-se de tots els resultats d'aprenentatge utilitzant, principalment, les següents activitats d'avaluació:

- Prova oberta
- Prova de correcció objectiva

Per al càlcul de la qualificació final del mòdul professional s'aplicaran els criteris de qualificació establits en l'apartat 5.6 Criteris de qualificació, utilitzant per a açò únicament les qualificacions obtingudes en aquestes activitats d'avaluació.

5.2.4 Avaluació final extraordinària.

Hi haurà una convocatòria extraordinària en Juny, versant en aquest cas una prova oberta i un altra de correcció objectiva sobre tots els continguts del mòdul. Serà requisit per a fer aquestes proves presentar les activitats exercicis o projectes proposats pel professorat per a aquesta mateixa data.

En l'avaluació extraordinària l'alumnat haurà d'avaluar-se de tots els resultats d'aprenentatge utilitzant, principalment, les següents activitats d'avaluació:

- Prova oberta
- Prova de correcció objectiva

Per al càlcul de la qualificació final del mòdul professional s'aplicaran els criteris de qualificació establits en l'apartat 5.6 Criteris de qualificació, utilitzant per a açò únicament les qualificacions obtingudes en aquestes activitats d'avaluació.

Excepcionalment, l'alumnat que tinga 2 resultats d'aprenentatge o menys suspesos podrà recuperar únicament els resultats d'aprenentatge suspesos.

5.3 Informació a l'alumnat o, si escau, a les famílies del procediment d'avaluació i qualificació.

El professorat informarà a l'alumnat i a les seues famílies, en el cas d'alumnat menor d'edat, del procediment d'avaluació i qualificació en els següents moments:

- Inici de curs:
  - Elements curriculars del mòduls professionals, especialment, els següents:
    - Competències professionals, personals i socials.
    - Objectius generals.
    - Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació.
    - Continguts.
  - Relació entre els diferents elements curriculars.

- Ponderació de cada resultat d'aprenentatge per al càlcul de qualificació final del mòdul professional.
- Per a cada resultat d'aprenentatge, ponderació de cada criteri d'avaluació per al càlcul de la qualificació del resultat d'aprenentatge.
- Per a cada criteri d'avaluació, instruments d'avaluació o evidències que s'aplicaran.

– A l'inici de cada resultat d'aprenentatge:
  - Breu recordatori dels criteris d'avaluació i dels instruments d'avaluació que s'utilitzaran amb els seus percentatges.

– Durant el desenvolupament de cada resultat d'aprenentatge:
  - Retroalimentació a través d'orientacions, correccions i seguiment de les seues produccions per a dur a terme una avaluació formativa i formadora.

– En finalitzar cada resultat d'aprenentatge o cada avaluació parcial:
  - Per a cada resultat d'aprenentatge treballat, qualificació obtinguda i, en cas de ser inferior a 5, informació rellevant per a la seua recuperació (activitats d'avaluació a desenvolupar, instruments d'avaluació i moments en els quals es realitzarà la recuperació).

– En finalitzar la sessió d'avaluació final ordinària:
  - Informe de recuperació dels RA pendents de superació amb indicacions de les activitats necessàries per a recuperar-los, així com la naturalesa i característiques dels instruments d'avaluació que s'utilitzaran en el període de recuperació.

5.4 Pèrdua del dret a l'avaluació contínua.

L'avaluació tindrà un caràcter continu, formatiu i integrador durant tot el procés d'ensenyament de l'alumnat[14].

L'alumnat que supere el 15% d'inassistència de forma injustificada (diferents a motius laborals, malaltia o valoracions pròpies a criteri dels centres o departaments), perdrà el dret a l'avaluació contínua.

14 Nova ordre d'avaluació (art. 8)

El professorat notificarà a l'alumnat quan arribe al 5% d'inassistència injustificada de la possibilitat de pèrdua de l'avaluació contínua.

En el present mòdul professional, que té una durada de **200 hores**, l'alumnat serà informat de la possibilitat de la pèrdua d'avaluació continua quan arribe a les **10 hores** d'inassistència injustificada i perdrà el dret a l'avaluació contínua quan arribe a les **30 hores** d'inassistència injustificada.

5.5 Procediment i criteris de recuperació.

Únicament l'alumnat **que no haja perdut el dret a l'avaluació contínua** podrà acollir-se a aquest pla de recuperació.

El procediment de recuperació serà el següent:

- Si l'alumnat ha suspès **3 o més resultats d'aprenentatge (unitats formatives)**, no ha assolit els objectius del mòdul professional. Així i tot, se li donarà una última oportunitat en forma de prova oberta i prova de correcció objectiva final de tots els resultats d'aprenentatge o unitats formatives desenvolupades durant el curs abans de l'avaluació ordinària on haurà de demostrar que, contràriament al que s'ha vist fins al moment, sí que ha assolit els objectius del curs.
- Si l'alumnat ha suspès **2 o menys resultats d'aprenentatge (unitats formatives)**, se li faran proves obertes i proves de correcció objectiva de recuperació abans de l'avaluació ordinària. Aquestes proves substituiran la qualificació obtinguda en el seu moment per les proves equivalents. La qualificació de les activitats realitzades durant el curs no es recupera i continua vigent per a realitzar la mitjana ponderada. Una vegada realitzades les recuperacions, per a aprovar necessitarà complir les condicions generals.

5.6 Criteris de qualificació.

5.6.1 Càlcul de la qualificació.

La qualificació del mòdul professional s'obté d'un càlcul ponderat de tots els resultats d'aprenentatge que resumeixen totes les qualificacions obtingudes durant el curs.

Es donarà un percentatge a cada RA per a obtindré la mitjana de l'assignatura: RA1 (15%) + RA2 (20%) + RA3 (25%) + RA4 (15%) + RA5 (10%) + RA6 (15%) = 100%

En cada trimestre es poden avaluar un o diversos RA, tenint en compte que es pot avaluar parcialment cada RA dintre d'un mateix trimestre.

Cada RA té criteris d'avaluació. La qualificació de cada RA serà la mitjana ponderada de tots els criteris d'avaluació d'eixe mateix RA. Cada criteri d'avaluació té un pes específic dintre del mateix RA.

Consideracions de cada trimestre:

- Per poder fer mitjana dels RA corresponents d'un trimestre, la nota de cada RA ha de ser >= 4.
- Si en finalitzar el trimestre no s'han aprovat tots els RA, es farà una recuperació de tots els RA suspesos (RA < 4) d'eixe trimestre.

Convocatòria ordinària:

- Es farà una recuperació de tots els RA suspesos del curs (RA < 4).
- Per poder fer mitjana dels RA, la nota de cada RA ha de ser >= 4.

Convocatòria extraordinària:

- Es farà una recuperació de tots els RA suspesos del curs (RA < 4).
- Per poder fer mitjana dels RA, la nota de cada RA ha de ser >= 4.

Si no es supera el mòdul, l'alumnat podrà recuperar o incrementar el valor numèric dels RA que o bé no superen el 4 per poder establir la mitjana ponderada o bé tot i superar el 4 per fer la mitjana ponderada, el seu valor resulta insuficient per poder arribar al 5 del total que s'ha establit com a valor mínim.

Aquesta recuperació dels RA amb els seus CA es realitzarà abans de l'avaluació ordinària amb els instruments d'avaluació o de qualificació més pertinents segons els CA amb menys grau d'acompliment obtingut i que seran els que caldrà que recupere i que es tornaran a qualificar. Aquests IA o IQ podran ser: bé exàmens en forma de prova escrita amb exercicis a desenvolupar i prova objectiva tipus test, bé proves pràctiques on l'alumnat instal·la, configura i comprova distints serveis usant màquines virtuals, bé ambdues tipus de proves combinades.

Cas de no superar el mòdul en l'avaluació ordinària, l'alumnat haurà de recuperar el mòdul en l'avaluació extraordinària.

5.6.2 Altres consideracions

Si un alumne o alumna participa en la còpia parcial o completa d'un instrument d'avaluació obtindrà la qualificació de zero en el corresponent instrument de qualificació.

Si un alumne o alumna, sense motiu justificat, lliura fora de termini un instrument d'avaluació obtindrà la qualificació de zero en el corresponent instrument de qualificació.

5.7 Alumnat que cursa el mòdul professional com a pendent

L'alumnat que curse el mòdul professional com a pendent tindrà les mateixes condicions i oportunitats que l'alumnat que curse el mòdul professional per primera vegada i que ja s'han especificat.

6 MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ.

El professorat del mòdul professional, haurà de participar de forma activa en dos aspectes en relació a la resposta educativa per a la inclusió[15]:

- La organització de la resposta educativa en els centres docents, en el marc de l'educació inclusiva, amb la finalitat de garantir l'accés, la participació, la permanència i el progrés de tot l'alumnat, com a nucli del dret fonamental a l'educació i des dels principis de qualitat, igualtat d'oportunitats, equitat i accessibilitat universal.
- La detecció de les barreres a la inclusió, la identificació de les necessitats específiques de suport educatiu i les necessitats de compensació de desigualtats, en l'àmbit educatiu i administratiu.

La resposta educativa per a la inclusió en un centre educatiu s'organitza en quatre nivells[16]:

- *Primer nivell de resposta*: es dirigeix a tota la comunitat educativa i a les relacions del centre amb l'entorn sociocomunitari i ho constitueixen les mesures que impliquen els processos de planificació, la gestió general i l'organització dels suports del centre.
- *Segon nivell de resposta*: es dirigeix a tot l'alumnat del grup-classe i ho constitueixen les mesures generals programades per a un grup-classe que impliquen suports ordinaris.
- *Tercer nivell de resposta*: ho constitueixen les mesures dirigides a l'alumnat que requereix una resposta diferenciada, individualment o en grup, que impliquen suports ordinaris addicionals.
- *Quart nivell de resposta:* ho constitueixen les mesures dirigides a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu que requereix una resposta personalitzada i individualitzada de caràcter extraordinari que implique suports especialitzats addicionals.

Així mateix, els centres, en les programes de formació professional, facilitaran itineraris adaptats als diferents ritmes i possibilitats d'aprenentatge de cada alumna i alumne, amb una organització que permeta les adaptacions, la provisió de suports materials o personal d'accés i les mesures flexibles que possibiliten la consecució dels objectius encaminats a l'obtenció total o parcial de la titulació[17].

15 D 104/2018, de 27 de juliol (art. 1)
16 D 104/2018, de 27 de juliol (art. 14)
17 D 104/2018, de 27 de juliol (art. 27)

En compliment de l'indicat anteriorment, en aquesta programació didàctica, dentre del **segon nivell** de resposta educativa per a la inclusió, en totes les unitats didàctiques, es plantejaran activitats específiques de dos tipus:

- *Activitats de reforç*, per a l'alumnat que no ha aconseguit els objectius ni desenvolupat les competències associades a la unitat didàctica.
- *Activitats d'ampliació*, per a l'alumnat que, una vegada aconseguits els objectius i les competències associades a la unitat didàctica, vulga ampliar els seus coneixements i les seues capacitats.

Així mateix, en l'apartat *7. Elements transversals*, s'inclouran actuacions que fomenten la igualtat, la convivència, la salut i el benestar.

Igualment, dins del **tercer nivell** de resposta educativa per a la inclusió, es realitzaran adequacions personalitzades de la programació didàctica per a l'alumnat que necessite una resposta diferenciada respecte al grup-classe[18]. Aquestes adequacions es realitzaran en coordinació amb el departament d'Orientació.

Finalment, dins del **quart nivell** de resposta educativa per a la inclusió, sota la supervisió i orientació del departament d'Orientació, el professorat treballarà de manera coordinada amb la resta de l'equip docent per a la detecció, seguiment i atenció d'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu que requerisca una resposta personalitzada i individualitzada de caràcter extraordinari que implique suports especialitzats addicionals.

Dins d'aquest quart nivell, la avaluació es durà a terme tenint en compte les adaptacions necessàries en els processos d'aprenentatge i avaluació, quant a metodologia, ampliació de temps i de recursos de les persones amb necessitats específiques de suport educatiu o formatiu, sense que les mateixes puguen minorar les qualificacions. En aquests casos i quan es detecte un progrés no adequat de la persona en formació, des de la tutoria s'efectuarà seguiment i acompanyament per a assegurar els suports individualitzats necessaris. En el cas d'organitzacions curriculars adaptades, els referents seran els mateixos, és a dir els objectius expressats en resultats d'aprenentatge, els criteris d'avaluació i les competències.

18 O 20/2019, de 30 d'abril (art. 14) i Nova ordre d'avaluació (art. 2)

7 ELEMENTS TRANSVERSALS.

“Tot currículum de la formació professional tindrà per objectiu facilitar el desenvolupament formatiu professional de les persones, promovent la seua formació integral, contribuint al desenvolupament de la seua personalitat en totes les seues dimensions, així com a l'enfortiment econòmic del país, del teixit productiu i el seu posicionament en la nova economia, a partir de la qualificació de la població activa i de la satisfacció de les seues necessitats formatives a mesura que es produeixen.

A tal fi haurà d'incorporar continguts culturals, científics, tecnològics i organitzatius, així com continguts vinculats a la digitalització, la defensa de la propietat intel·lectual i industrial, la sostenibilitat, la innovació i recerca aplicada, l'emprenedoria, la versatilitat tecnològica, les habilitats per a la gestió de la carrera professional, les relacions laborals, la prevenció de riscos laborals i mediambientals, la responsabilitat professional, les habilitats interpersonals, els valors cívics, la participació ciutadana i la igualtat efectiva entre homes i dones”[19].

En concret, en el desenvolupament curricular d'aquest mòdul professional, s'incorporaran els següents elements transversals:

- Capacitat per al treball individual.
- Capacitat per al treball en equip.
- Capacitat per a avaluar de manera crítica el treball desenvolupat.
- Capacitat d'aprendre de manera permanent, contínua i autònoma.
- Capacitat per a l'ús de llengües estrangeres, en concret, l'anglès.

19 EL 3/2022, de 31 de març (art. 13.a)

8 ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES I EXTRAESCOLARS.

No es realitzaran activitats complementàries o extraescolars específiques d'aquest mòdul professional, sinó que l'alumnat participarà en les activitats organitzades de manera conjunta per tot el professorat del departament didàctic de la família professional.

9 NORMES D'ORGANITZACIÓ, FUNCIONAMENT I CONVIVÈNCIA.

9.1 Prevenció de riscos laborals.

Pel que fa a la prevenció de riscos laborals, cal considerar que l'àmbit laboral més comú d'aquests tècnics seran les oficines i centres de procés de dades. Alguns dels principals riscos i les mesures de prevenció són:

Riscos	Mesures preventives
Postures incorrectes	- Situar l'alçada de la cadira de manera que, recolzant la mà sobre la taula, l'avantbraç quedi en posició horitzontal - Els peus han de recolzar perfectament a terra - El respatller de la cadira ha de ser recte i gradual en alçada
Il·luminació incorrecta. Fatiga visual	- El tauler de la taula ha de ser de color clar - Les superfícies de treball no han de ser brillants sinó mates - La llum ha d'entrar preferiblement pel costat esquerre - Les lluminàries han de proporcionar un nivell d'il·luminació constant i adequat a la tasca
Caigudes i cops per bolcades de cadires	- No seure només sobre la vora davantera del seient - En sòls lliscants, prestar atenció als desplaçaments involuntaris de la cadira - Regular el seient i respatller d'acord amb la persona que la faci servir
Pantalles de visualització de dades: ● Malestars de cap ● Molèsties oculars ● Dolors d'espatlles, braços...	- La pantalla ha de permetre el gir i inclinacions - Bon contrast entre caràcters i fons - Distància recomanable l'ull a la pantalla: 45-60 cm - Lluminària entre 300-500 lux - Temperatura entre 22-24 º C

Riscos	Mesures preventives
	- Humitat relativa entre 50 i 60% - Soroll: no sobrepassar els 55 db
Ritme de treball: fatiga física i mental	- Realitzar lleugers moviments i exercicis per relaxar la musculatura del coll i esquena - Realitzar pauses curtes de descans - Organització del treball evitant puntes
Descàrrega elèctrica per mal estat de les instal·lacions o els aparells	- Revisió periòdica d'instal·lacions i equips per especialistes - No sobrecarregar endolls - No utilitzar allargadors en mal estat - En cas de dubte o avaria avisar un electricista

9.2 Normes d'aules i tallers.

9.2.1 Aula d'informàtica.

Les normes bàsiques són:

- Ús adequat del maquinari.
- No es pot usar el telèfon mòbil.
- No es pot menjar ni beure.

9.2.2 Taller de xarxes de computadors.

Les normes bàsiques són:

- Ús adequat del maquinari.
- No es pot usar el telèfon mòbil.
- No es pot menjar ni beure.

9.2.3 Taller de muntatge i manteniment d'equips.

Les normes bàsiques són:

- Ús adequat del maquinari.
- No es pot usar el telèfon mòbil.
- No es pot menjar ni beure.

9.2.4 Aula d'emprenedoria.

Les normes bàsiques són:

- Ús adequat del maquinari.
- No es pot usar el telèfon mòbil.
- No es pot menjar ni beure.

9.3 Normes d'ús d'equipament.

9.3.1 Equipament informàtic.

Les normes bàsiques són:

- Tractar l'equipament sense pegar-li colps ni forçar els connectors.
- No es pot pintar ni ratllar l'equipament.

9.3.2 Equipament didàctic.

Les normes bàsiques són:

- Tractar l'equipament sense pegar-li colps.
- No es pot pintar ni ratllar l'equipament.

10 AVALUACIÓ DE LA PRÀCTICA DOCENT A TRAVÉS D'INDICADORS D'ÈXIT.

La avaluació de la pràctica docent té com a objectiu fonamental garantir la qualitat i eficàcia de l'ensenyament, promovent la millora contínua tant del professorat com del procés d'ensenyament-aprenentatge en el seu conjunt.

L'avaluació de la pràctica docent es realitzarà mitjançant dos instruments:

1. Autoavaluació realitzada pel professorat.
2. Enquesta de satisfacció de l'alumnat amb l'activitat docent.

10.1 Autoavaluació realitzada pel professorat.

El professor o professora, trimestralment, mitjançant un procés reflexiu, realitzarà una autoavaluació de la seua pràctica docent a partir de les següents competències i indicadors[20]:

INDICADORS		Nivell de satisfacció				
Nº	**Descripció**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
1. Competència per a la planificació i gestió educativa						
a	) Participa activament en l'elaboració de projectes de centre.					
b)	Dissenya per competències la programació d'aula.					
c)	Elabora unitats didàctiques i projectes interdisciplinaris que promoguen el desenvolupament de competències.					
d)	Utilitza materials didàctics que recolzen l'aprenentatge.					
e)	Distribueix de manera equilibrada el temps entre les diverses tasques docents (treball d'aula, preparació de materials, planificació, tasques burocràtiques…).					
2. Competència per a la gestió i implementació del currículum.						
a)	Aplica metodologies que promoguen que l'alumnat siga actiu durant l'aprenentatge.					

20 Martínez-Izaguirre, M., Yániz-Álvarez d'Eulate, C. i Villardón-Gallego, L. (2018). *Autoavaluació i reflexió docent per a la millora de la competència professional del professorat en la societat del coneixement.* XARXA. Revista d'Educació a Distància, 56. http://www.um.es/ead/red/56/martinez_et_al.pdf

INDICADORS		Nivell de satisfacció				
Nº	**Descripció**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
b)	Realitza activitats que promoguen la cooperació entre l'alumnat.					
c)	Adapta les activitats a la diversitat de l'alumnat.					
d)	Planteja activitats amb diferents solucions possibles.					
e)	Dissenya activitats la resolució de les quals requerisca l'ús de les TIC.					
f)	Idea activitats que requerisquen l'ús de recursos en diferents llengües.					
g)	Promou en l'aula un clima de confiança.					
h)	Potencia la participació de l'alumnat en classe.					
i)	Dissenya activitats que desperten en l'alumnat interès per aprendre.					
j)	Dirigeix i dinamitza el treball d'aula.					
k)	Guia a l'alumnat en la realització de tasques d'aprenentatge.					
l)	Vincula l'aprenentatge a situacions reals o realistes simulades.					
m)	Integra a les famílies i altres agents de la comunitat educativa com recolze en les activitats d'aprenentatge.					
n)	Respon a situacions noves o imprevistes.					
3. Competència per a l'avaluació educativa.						
a)	Usa tècniques i instruments d'avaluació que orienten a l'alumnat per al desenvolupament de competències.					
b)	Utilitza l'avaluació per a afavorir l'aprenentatge.					
c)	Avalua el nivell de competències prenent com a referència els resultats d'aprenentatge i els criteris d'avaluació prèviament definits.					
d)	Empra tècniques d'avaluació que permeten avaluar					

INDICADORS		Nivell de satisfacció				
Nº	**Descripció**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
	l'acompliment de l'alumnat.					
e)	Empra tècniques i instruments d'avaluació coherents amb les metodologies d'aprenentatge emprades.					
f)	Ajuda a l'alumnat a reflexionar sobre les tasques realitzades perquè millore el seu aprenentatge.					
g)	Comunica adaptant-se a les persones interessades (alumnat, família, centre educatiu i administració) els resultats de l'avaluació.					
h)	Fomenta en l'alumnat l'autoavaluació i l'avaluació entre companys.					
4. Competència en orientació i tutoria.						
a)	Detecta les necessitats de l'alumnat per a orientar-los individual i en grup de forma eficaç.					
b)	Afavoreix que l'alumne o alumna es conega i desenvolupe un concepte ajustat de si mateix.					
c)	Desenvolupa dinàmiques que fomenten en l'alumnat la confiança en si mateix i el reconeixement dels seus assoliments.					
d)	Promou la coordinació educativa amb les famílies.					
e)	Aplica activitats que afavorisquen entre l'alumnat una actitud positiva cap a la diversitat.					
f)	Ajuda a l'alumnat a conèixer i controlar l'expressió de les seues emocions.					
g)	Aprofita els conflictes del grup i de l'entorn pròxim per a desenvolupar habilitats socials i actituds prosociales.					
h)	Col·labora en activitats que oferisquen un servei a la comunitat per a promoure la participació social de l'alumnat.					
5. Competència per a l'aprenentatge i per a la recerca i la innovació.						

INDICADORS		Nivell de satisfacció				
Nº	**Descripció**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
a)	Modifica l'acció docent a partir de la reflexió sobre el propi acompliment professional.					
b)	Reflexiona sobre el propi exercici professional per a detectar punts forts i àrees de millora.					
c)	Analitza els resultats d'aprenentatge de l'alumnat per a millorar la pròpia docència.					
d)	Està al dia amb els continguts de les disciplines, en metodologies i en recursos didàctics.					
e)	Realitza la formació que li ajude a millorar la docència.					
f)	Està al tant de l'oferta formativa existent per a professorat en actiu.					
g)	Cerca recursos en diferents mitjans (fòrums, revistes…) per a aplicar-los en la tasca docent.					
h)	Participa en projectes pedagògics innovadors.					
i)	Comparteix amb col·legues les pròpies experiències docents.					
j)	Participa en reunions o fòrums sobre innovacions i experiències docents.					
6. Competència ètica i compromís professional.						
a)	Reflexiona sobre les conseqüències que tenen les seues actuacions docents en el desenvolupament de l'alumnat.					
b)	És conscient de la influència de la seua actuació com a docent sobre la realitat social pròxima.					
c)	Garanteix la confidencialitat i el bon ús dels resultats obtinguts per l'alumnat en les avaluacions.					
d)	Té com a referència el marc legal que regeix la seua professió.					
e)	Respecta els aspectes confidencials de la seua professió.					

INDICADORS		Nivell de satisfacció				
Nº	**Descripció**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
f)	Actua com a model de respecte i consideració cap a totes les persones.					
g)	Actua de manera justa, equitativa i respectuosa amb l'alumnat, les famílies i el professorat.					
h)	Evita qualsevol forma de discriminació cap a l'alumnat, les famílies i els companys/as.					
7. Competència per a la coordinació docent i treball en equip en la comunitat educativa.						
a)	Assumeix les finalitats educatives del centre en què treball.					
b)	Treballa amb els membres de l'equip docent en el desenvolupament i avaluació de les competències contemplades en la programació.					
c)	Comparteix amb la resta de l'equip docent normes, pautes de funcionament en l'aula i el centre, així com mètodes d'ensenyament-aprenentatge.					
d)	Avalua les competències bàsiques de l'alumnat compartint tècniques i informació amb altres docents.					
e)	Participa activament en els equips docents als quals pertany.					
f)	Acorda i respecta normes de funcionament entre el professorat i les famílies.					
8. Competència per a la gestió eficaç de les emocions i la creació de climes de confiança.						
a	) Regula i gestiona eficaçment les pròpies emocions en l'aula.					
b)	Dedica temps a la resolució de problemes que sorgisquen en qualsevol situació educativa.					
c)	Es relaciona bé amb els seus companys/as.					
d)	Controla les pròpies emocions en les tasques realitzades					

INDICADORS		Nivell de satisfacció				
Nº	**Descripció**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
	en col·laboració amb altres agents educatius (companys/as, famílies).					
e)	Maneja l'estrès davant situacions quotidianes d'aquesta professió.					
f)	Genera hàbits que promoguen el seu benestar en el treball.					

Nivell de satisfacció: (1) Totalment en desacord; (2) Alguna cosa en desacord; (3) D'acord; (4) Molt d'acord; i (5) Totalment d'acord.

10.2 Enquesta de satisfacció de l'alumnat amb l'activitat docent.

El professorat realitzarà una enquesta de satisfacció de l'alumnat amb l'activitat docent en dos moments: en finalitzar el primer trimestre, per a detectar què aspectes s'han de millorar durant el curs; i en finalitzar el curs escolar, per a realitzar una avaluació completa del procés d'ensenyament-aprenentatge.

En concret, l'alumnat, de manera voluntària, contestarà la següent enquesta:

INDICADORS		Nivell de satisfacció				
Nº	**Descripció**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
1	El professor o professora explica a l'inici del curs escolar la programació didàctica, incidint en l'organització per unitats didàctiques i en els criteris de qualificació.					
2	El professor o professora, a l'inici de cada unitat didàctica, explica les activitats d'ensenyament-aprenentatge que es realitzaran durant la unitat didàctica i informa del procediment d'avaluació i qualificació.					
3	Els materials d'estudi elaborats i recomanats pel professor o professora són útils per a desenvolupar les tasques.					
4	Vostè, com a estudiant, té fàcil accés a les instal·lacions, serveis, recursos materials, equipaments tecnològics.					
5	El volum de treball que implica aquest mòdul professional					

	s'ajusta al previst en la programació didàctica.					
6	Les classes s'ajusten al previst en la programació didàctica del mòdul professional.					
7	El professor o professora aporta documentació de suport (esquemes, gràfics, diagrames, enllaços web, llibres, articles, etc.).					
8	El professor o professora compleix amb l'horari de classes establit per a l'assignatura.					
9	Les diferents tasques que es realitzen faciliten el desenvolupament de competències i l'assoliment dels objectius.					
10	El professor o professora utilitza adequadament els recursos didàctics (ordinador, pissarra, projector, Internet, plataforma Aules, etc.)					
11	El professor o professora resol amb claredat els dubtes i preguntes que formula l'alumnat.					
12	Es realitzen la majoria de les activitats d'aprenentatge previstes en la programació didàctica.					
13	El professor o professora dóna la possibilitat de realitzar consultes i mostra disposició a ajudar al alumnat en l'estudi del mòdul professional.					
14	El professor o professora comprova durant el desenvolupament de les classes el grau de comprensió sobre el mòdul professional.					
15	El professor o professora realitza el seguiment i assessora sobre les activitats a realitzar.					
16	Els instruments d'avaluació i qualificació utilitzats en el mòdul professional s'ajusten als establits en la programació didàctica.					
17	El professor o professora utilitza diferents eines per a avaluar i qualificar l'aprenentatge de l'alumnat.					
18	Els instruments d'avaluació i qualificació s'ajusten a les activitats d'ensenyament-aprenentatge realitzades en					

	classe.					
19	Considera que s'estan aconseguint els objectius programats del mòdul professional.					
20	Considera que el treball realitzat pel professor o professora està contribuint a aconseguir els objectius programats del mòdul professional.					
21	Considera que l'organització del mòdul professional en les unitat didàctiques és l'adequada per a desenvolupar el currículum del mòdul professional.					
22	Considera que la proposta de temporalització que figura en la programació didàctica es correspon amb el treball realitzat per a aconseguir els objectius de l'assignatura.					
23	En general, està satisfet o satisfeta amb la labor docent de professor o professora.					

Nivell de satisfacció: (1) Totalment en desacord; (2) Alguna cosa en desacord; (3) D'acord; (4) Molt d'acord; i (5) Totalment d'acord.

11 BIBLIOGRAFIA

- Pissarra. A l'aula d'informàtica és recomanable que sigui una pissarra blanca veleda, per la sensibilitat dels components electrònics a la pols.
- Projector i pantalla sobre la qual mostrar la sortida de l'ordinador del professor (si no es disposa de pissarra digital interactiva).
- Apunts i butlletins pràctics elaborats pel professor.
- Publicacions periòdiques relacionades amb el món de la informàtica.
- La ingent quantitat d'informació que és accessible via Internet.
- Llibres de consulta. Algunes de les obres recomanables serien:
  - Alegre Ramos, María del Pilar: Sistemas operativos en red. Paraninfo. 2021.

12 PUBLICITAT DE LA PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA.

En la primera sessió del curs, el professorat explicarà els aspectes més rellevants de la programació didàctica:

- Competències professionals, personals i socials.
- Objectius generals.
- Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació.
- Unitats didàctiques.
- Metodologia didàctica.
- Avaluació i qualificació.

La programació didàctica s'enviarà per correu electrònic a l'alumnat i a les seues famílies, en el cas d'alumnat menor d'edat, es publicarà en el curs corresponent de la plataforma Aules i en la pàgina web de l'Institut (https://portal.edu.gva.es/iesbetxi).

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964738930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/

Finançat per la Unió Europea

Institut d'Educació Secundària de Betxí

Programació didàctica

2025/2026

0226 IES Betxí

Família Professional d'Informàtica i Comunicacions

2n SMX – Seguretat Informàtica (SI):Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes

2n curs

Índex

1 Introducció.....5
1.1 Identificació.....5
1.2 Justificació.....5
1.2.1 En relació amb el propi document.....5
1.2.2 En relació amb la resta de mòduls professionals.....6
1.2.3 En relació amb l'entorn professional.....6
1.2.4 En relació amb el desenvolupament personal i professional.....6
1.3 Marc normatiu.....7
1.4 Contextualització.....9
1.4.1 Entorn socioeconòmic.....9
1.4.2 Context escolar.....9
1.4.3 Característiques de l'alumnat.....10
1.4.4 Infraestructura i recursos educatius.....10
2 Introducció al cicle formatiu.....11
2.1 Identificació del títol.....11
2.2 Perfil professional.....11
2.3 Competència general.....11
2.4 Competències professionals, personals i socials (CPPS).....12
2.5 Objectius generals (OG).....13
2.6 Relació de qualificacions i unitats de competència.....15
2.7 Entorn professional.....16
3 Desenvolupament curricular.....17
3.1 Durada, ubicació i distribució horària.....17
3.2 Competències professionals, personals i socials (CPPS).....18
3.3 Qualificacions professionals (CP) i unitats de competència (UC).....18
3.4 Objectius generals (OG).....19
3.5 Resultats d'aprenentatge (RA) i criteris d'avaluació (CA).....20

3.6 Continguts (C).....23
3.7 Relació entre les competències professionals, personals i socials (CPPS) i els objectius generals (OG).....25
3.8 Relació entre els objectius generals (OG) i els resultats d'aprenentatge (RA).....25
3.9 Relació dels resultats d'aprenentatge (RA), dels criteris d'avaluació (CA) i dels continguts (C).....26
3.10 Unitats formatives relacionades (UF) amb els resultats d'aprenentatge (RA) i els continguts (C).....26
3.11 Distribució temporal de les unitats didàctiques.....27
3.12 Llengua aplicada al mòdul.....27
3.13 Pla per al foment de la lectura.....27

4 Metodologia didàctica.....28
4.1 Principis metodològics.....28
4.2 Estratègies metodològiques.....41
4.3 Activitats.....44
4.4 Recursos generals.....45
4.5 Agrupaments.....46

5 Procediment d'avaluació i de qualificació.....48
5.1 Activitats d'avaluació, instruments d'avaluació i criteris d'avaluació.....48
5.2 Avaluacions.....50
5.2.1 Avaluació inicial.....50
5.2.2 Avaluacions parcials.....51
5.2.3 Avaluació final ordinària.....51
5.2.3.1.1 Alumnat que no haja perdut el dret a l'avaluació contínua.....51
5.2.3.1.2 Alumnat que haja perdut el dret a l'avaluació contínua.....51
5.2.4 Avaluació final extraordinària.....52
5.2.4.1 Classes de repàs.....52
5.3 Informació a l'alumnat o, si escau, a les famílies del procediment d'avaluació i qualificació.....52
5.4 Pèrdua del dret a l'avaluació contínua.....53
5.5 Procediment i criteris de recuperació.....54
5.6 Criteris de qualificació.....54
5.6.1 Càlcul de la qualificació.....54
5.6.2 Ponderació dels resultats d'aprenentatge i dels criteris d'avaluació.....56
5.6.3 Altres consideracions.....57

5.7 Alumnat que cursa el mòdul professional com a pendent....57

6 Mesures de resposta educativa per a la inclusió....58

7 Elements transversals....60

8 Activitats complementàries i extraescolars....61

9 Normes d'organització, funcionament i convivència....62

9.1 Prevenció de riscos laborals....62

9.2 Normes d'aules i tallers....63

9.3 Normes d'ús d'equipament....63

9.3.1 Equipament informàtic....63

10 Avaluació de la pràctica docent a través d'indicadors d'èxit....64

10.1 Autoavaluació realitzada pel professorat....64

10.2 Enquesta de satisfacció de l'alumnat amb l'activitat docent....69

11 Bibliografia....72

12 Publicitat de la programació didàctica....73

13 ANNEXOS....74

13.1 Annex I: Desenvolupament de les unitats didàctiques....74

13.1.1 UF 1. Seguretat passiva....75

13.1.2 UF 2. Gestió d'emmagatzematge....78

13.1.3 UF 3. Seguretat Activa....81

13.1.4 UF 4. Privacitat en la Xarxa....84

13.1.5 UF 5. Legislació....87

13.2 Annex II: Xarxa Novigi. Ús de metodologies actives en la impartició del mòdul....90

1 INTRODUCCIÓ.

1.1 Identificació.

Centre educatiu	IES Betxí
Curs acadèmic	2025/2026
Modalitat	Presencial
Família professional	Informàtica i Comunicacions
Títol	Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes
Grau	Cicle Formatiu, que correspon al grau D
Nivell	Formació Professional de Grau Mitjà, que correspon al nivell 2
Mòdul professional	0226 Seguretat Informàtica
Curs	2n curs
Durada	133 hores
Carrega lectiva setmanal	4 hores
Professorat	Lorena García Arnau

1.2 Justificació.

1.2.1 En relació amb el propi document.

La programació didàctica, a partir dels elements curriculars propis del mòdul professional i de les característiques de l'alumnat, ha de proporcionar una planificació d'activitats d'ensenyament-aprenentatge que contribuïsquen de manera significativa al desenvolupament de les competències associades al mòdul professional i a la consecució dels objectiu generals.

Ha de ser un document obert, permeable als canvis, que s'adapte de manera eficaç i eficient tant a les necessitat de l'alumnat com a situacions no esperades.

És important que l'alumnat conega aquest document i mantinga una posició crítica respecte al desenvolupament del mateix, especialment en el relacionat a la metodologia i als procediments d'avaluació i qualificació.

1.2.2 En relació amb la resta de mòduls professionals.

Aquesta programació didàctica ha de ser coherent amb les de la resta de mòduls professionals del cicle formatiu, per a assegurar la formació integral de l'alumnat. Aquest procés de coordinació es realitzarà a través de les reunions d'equip docent i de departament didàctic, sent el Projecte Curricular del Cicle Formatiu el document que arreplega els eixos principals d'actuació .

En aquest sentit, el present mòdul professional té una relació directa amb els mòduls professionals següents:

- **Serveis en Xarxa:** ja que la seguretat informàtica protegeix els serveis en xarxa implementant firewalls i VPN's, assegurant la comunicació entre dispositius i gestionant accessos per evitar intrusions.
- **Sistemes Operatius en Xarxa: j**a que es important assegurar els sistemes operatius en xarxa, gestionat d'actualitzacions de seguretat, permisos d'usuari i realitzant auditories per detectar vulnerabilitats.
- **Aplicacions Web:** la seguretat informàtica protegeix les aplicacions web de amenaces cibernètiques, implementant protocols HTTPS i assegurant el compliment de normatives de protecció de dades per salvaguardar la informació dels usuaris.

1.2.3 En relació amb l'entorn professional.

El desenvolupament d'aquest mòdul professional és fonamental per a la formació de l'alumnat com a Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes perquè, una vegada finalitzats els seus estudis, treballarà, probablement, en empreses del sector del taulell, cartró, taronja o auxiliars, administrant i mantenint sistemes informàtics.

Les línies d'actuació en el procés d'ensenyament-aprenentatge que permeten assolir els objectius del mòdul versaran sobre:

- La protecció d'equips i xarxes informàtiques.
- La protecció de la informació transmesa i emmagatzemada.
- La legislació i normativa vigent en matèria de seguretat.

1.2.4 En relació amb el desenvolupament personal i professional.

Aquest mòdul contribuirà en gran mesura al desenvolupament integral de l'alumnat. En quant al desenvolupament **professional** la resta de mòduls del segon curs del cicle formatiu estan relacionats directament amb ell i per tant li donarà a l'alumnat una visió de conjunt de tot el cicle formatiu i un sentit general dels aprenentatges adquirits. En quant al desenvolupament **personal** mitjançant l'ús de metodologies actives com ara

l'aprenentatge col·laboratiu basat en projectes que s'aplicarà en la impartició del mòdul contribuirà a desenvolupar les «soft skills» o destreses suaus de l'alumnat com ara la capacitat de treballar en equip i amb la col·laboració de la resta de companys i companyes, planificant les tasques a fer per a aconseguir la resolució del projecte en el temps estipulat. Així mateix ajudarà a potenciar les habilitats comunicatives, el compromís i la responsabilitat.

1.3 Marc normatiu.

La publicació de la Llei Orgànica 3/2022, de 31 de març, d'ordenació i integració de la Formació Professional, ha suposat un canvi complet del marc normatiu relacionat amb la Formació Professional. Per tant, fins a la publicació i entrada en vigor de tota la normativa relacionada, hem de tenir en compte que ens trobem en un període de transició.

Tenint en compte l'anterior, aquesta programació didàctica s'ha desenvolupat a partir de la següent normativa estatal i autonòmica:

- Ordenació:
  - **LLEI ORGÀNICA 3/2020, de 29 de desembre**, per la qual es modifica la Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació (BOE núm. 340, de 30/12/2020).
  - **LLEI ORGÀNICA 3/2022, de 31 de març**, d'ordenació i integració de la Formació Professional (BOE núm. 78, de 01/04/2022).
  - **REIAL DECRET 659/2023, de 18 de juliol**, pel qual es desenvolupa l'ordenació del Sistema de Formació Professional (BOE núm. 174, de 22/07/2023).
  - **ORDRE 78/2010, de 27 d'agost**, de la Conselleria d'Educació, per la qual es regulen determinats aspectes de l'ordenació i organització acadèmica dels cicles formatius de Formació Professional del sistema educatiu en l'àmbit territorial de la Comunitat Valenciana (DOGV núm. 6347, de 03/09/2010).
  - **DECRET 74/2013, de 14 de juny,** del Consell, per el que es regula la Formació Professional Dual del sistema educatiu en la Comunitat Valenciana.
  - **ORDRE 5/2022, de 15 de febrer**, de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, per la qual es regulen determinats aspectes de l'ordenació de la Formació Professional Dual del sistema educatiu a la Comunitat Valenciana.
  - **REIAL DECRET 499/2024, de 21 de maig de 2024**, pel que es modifiquen determinats reials decrets per els que s'establixen títols de Formació Professional de grau mitjà i es fixen els seus ensenyaments mínims.

- **RESOLUCIÓ de 17 de juliol de 2025**, de la Secretaria Autonòmica d'Educació i Formació Professional, per la qual es dicten instruccions sobre l'ordenació acadèmica i d'organització de l'activitat docent dels centres de la Comunitat Valenciana que durant el curs 2025-2026 impartisquen Formació Professional de grau D i E (DOGV núm. 10155, de 21/07/202).

– Avaluació:

- **ORDRE 8/2025, de 22 d'abril**, de la Conselleria d'Educació, Cultura, Universitats i Ocupació, per la qual es regula l'avaluació del procés d'ensenyança-aprenentatge en cicles formatius i cursos d'especialització derivats de la Llei orgànica 3/2022, de 31 de març, d'ordenació i integració de la Formació Professional.

– Títol / Currículum:

- **REIAL DECRET 1691/2007, de 14 de desembre**, pel qual s'estableix el títol de **Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes** i es fixen els seus ensenyaments mínims (BOE núm. 15, de 17/01/2007).
- **ORDRE de 29 de juliol 2009**, de la Conselleria d'Educació, per la qual s'estableix per a la Comunitat Valenciana el currículum del cicle formatiu de Grau Mitjà corresponent al títol de **Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes** (DOGV núm. 6094, de 03/09/2009).
- **DECRET 114/2025, de 29 de juliol**, del Consell, pel qual s'establixen els currículums dels cicles formatius de grau mitjà i de grau superior de Formació Professional, en aplicació de la Llei orgànica 3/2022, de 31 de març, d'ordenació i integració de la Formació Professional.

– Equitat i inclusió:

- **DECRET 104/2018, de 27 de juliol**, del Consell, pel qual es desenvolupen els principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià (DOGV núm. 8356, de 07/08/2018).
- **ORDRE 20/2019, de 30 d'abril**, de la Conselleria d'Educació, Recerca, Cultura i Esport, per la qual es regula l'organització de la resposta educativa per a la inclusió de l'alumnat en els centres docents sostinguts amb fons públics del sistema educatiu valencià (DOGV núm. 8540, de 03/05/2019).

1.4 Contextualització.

1.4.1 Entorn socioeconòmic.

Betxí, és un municipi de la comarca de la plana baixa, província de Castelló, Comunitat Valenciana. Amb una població aproximada de 6,000 habitants, aquest poble es troba envoltat de municipis com Nules, Vall d'Uixò, Vila-real, Onda, Borriana i Castelló.

L'economia local està basada en el cultiu de la taronja i en una industria diversificada on podem trobar principalment magatzems de taronja, industria del cartró i industria taulellera, així com industria auxiliar d'aquestes com tallers mecànics i industria dels sector de serveis.

El mercat laboral a Betxí reflecteix la importància de la recol·lecció de taronja i les necessitats específiques de les empreses que la conformen. La creixent digitalització i automatització dels processos productius ha creat una demanda significativa de professionals altament qualificats en diverses àrees, incloses la informàtica i les comunicacions i les arts gràfiques.

A més, la ciberseguretat s'ha convertit en una prioritat, amb la protecció de dades i sistemes crítics en el centre de les estratègies empresarials. Els experts en seguretat informàtica juguen un paper crucial en la prevenció i resposta a possibles amenaces cibernètiques, garantint la integritat i confidencialitat de la informació.

Les perspectives d'ocupació a Betxí i la seua regió són prometedores per als graduats de programes educatius en Informàtica i Comunicacions i Impressió gràfica. Amb la indústria del cartró, els magatzems de taronja i la industria ceràmica molt a prop com a motor econòmic, existeix una demanda constant de professionals qualificats en aquestes àrees, oferint oportunitats de creixement i desenvolupament professional al llarg de les seues carreres. No cal oblidar tampoc, que en les localitats pròximes Nules, Vila-real, Onda, Borriana, Vall d'Uixó i Castelló també hi ha multitud d'empreses pertanyents al sector informàtic.

1.4.2 Context escolar

L'Institut rep, majoritàriament, alumnat de la pròpia localitat de Betxí i de localitats veïnes (Artana, Eslida i Aín).

Tota l'oferta formativa de l'Institut s'imparteix en horari matutí, entre les 8:00 i les 15:00.

Actualment, l'oferta formativa de l'IES de Betxí és la següent:

- Educació Secundària Obligatòria (13 grups).
- Batxillerat (3 grups).
- Cicles Formatius de Grau Mitjà:

- Sistemes microinformàtics i xarxes, de la família professional d'Informàtica i Comunicacions.
- Impressió gràfica, de la família professional d'arts gràfiques.

El CFGM Sistemes microinformàtics i xarxes, té una matrícula de 19 alumnes/as en el primer curs i de 18 en el segon curs.

Així mateix, el centre té al voltant de 60 professors/as, dos conserges i una persona auxiliar administrativa.

1.4.3 Característiques de l'alumnat.

A l'hora d'analitzar les característiques de l'alumnat de **un cicle formatiu de grau mitjà**, s'ha de tenir en compte que existeixen tres formes principals per a accedir a aquests estudis:

- Estar en possessió del Títol de Graduat en Educació Secundària Obligatòria.
- Estar en possessió d'un Títol de Formació Professional Bàsica.
- Superar una prova d'accés.

Açò implica, necessàriament, que els grups d'alumnat dels cicles formatius de grau mitjà siguen heterogenis, amb grans diferències de nivell curricular.

A partir de l'avaluació inicial, en col·laboració amb el departament d'Orientació, i en coordinació amb el tutor/a del grup, si es detectara alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu; per a cada estudiant es desenvoluparà un programa d'actuació específic en el qual es concretaran les adaptacions necessàries en els processos d'aprenentatge i avaluació, quant a metodologia, ampliació de temps i de recursos.

1.4.4 Infraestructura i recursos educatius.

L'Institut disposa de les següents infraestructures i recursos educatius per a impartir l'el mòdul professional 0226 Seguretat Informàtica, del CFGM Sistemes microinformàtics i xarxes:

- Aula-Taller (35). On s'imparteix el primer curs del CFGM SMX.
- Aula-Laboratori (32). On s'imparteix el segon curs del CFGM SMX.
- 25 ordinadors amb HDD per impartir el primer curs del CFGM SMX.
- 25 ordinadors amb SSD per impartir el segon curs del CFGM SMX.
- Plataforma d'aprenentatge «AULES».

2 INTRODUCCIÓ AL CICLE FORMATIU.

2.1 Identificació del títol.

El títol de Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes queda identificat pels següents elements:

Denominació:
Sistemes microinformàtics i xarxes
Família Professional:
Informàtica i Comunicacions
Grau:
Cicle Formatiu, que correspon al grau D
Nivell:
Formació Professional de Grau Mitjà, que correspon al nivell 2
Durada:
2.000 hores
Referent en la Classificació Internacional Normalitzada de l'Educació[1]:
Programes-CINE (CINE-P): 3.5.4.

2.2 Perfil professional.

El perfil professional[2] del títol de **Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes** queda determinat per la seua competència general, les seues competències professionals, personals i socials, i per la relació de qualificacions i, si escau, unitats de competència del **Catàleg Nacional de Qualificacions Professionals** incloses en el títol.

2.3 Competència general.

La competència general[3] d'aquest títol consisteix a instal·lar, configurar i mantenir sistemes microinformàtics, aïllats o en xarxa, així com xarxes locals en petits entorns,

1 UNESCO. Institute for Statistics. *International Standard Classification of Education (ISCED).* http://uis.unesco.org/en/topic/international-standard-classification-education-isced
Ministeri d'Educació i Formació Professional. *Classificació Internacional Normalitzada de l'Educació. CINE 2011.* https://www.educacionyfp.gob.es/servicios-al-ciudadano/estadisticas/clasificaciones/cine2011.html

2 RD 1691/2007, de 14 de desembre (art. 3)

3 RD 1691/2007, de 14 de desembre (art. 4)

assegurant la seua funcionalitat i aplicant els protocols de qualitat, seguretat i respecte al medi ambient establits.

2.4 Competències professionals, personals i socials (CPPS).

Les competències professionals, personals i socials[4] d'aquest títol són les que es relacionen a continuació:

a) Determinar la logística associada a les operacions d'instal·lació, configuració i manteniment de sistemes microinformàtics, interpretant la documentació tècnica associada i organitzant els recursos necessaris.

b) Muntar i configurar ordinadors i perifèrics, assegurant el seu funcionament en condicions de qualitat i seguretat.

c) Instal·lar i configurar programari bàsic i d'aplicació, assegurant el seu funcionament en condicions de qualitat i seguretat.

d) Replantejar el cablejat i l'electrònica de xarxes locals en petits entorns i la seua connexió amb xarxes d'àrea extensa canalitzant a un nivell superior els supòsits que així ho requerisquen.

e) Instal·lar i configurar xarxes locals cablejades, sense fils o mixtes i la seua connexió a xarxes públiques, assegurant el seu funcionament en condicions de qualitat i seguretat.

f) Instal·lar, configurar i mantenir serveis multiusuari, aplicacions i dispositius compartits en un entorn de xarxa local, atenent a les necessitats i requeriments especificats.

g) Realitzar les proves funcionals en sistemes microinformàtics i xarxes locals, localitzant i diagnosticant disfuncions, per a comprovar i ajustar el seu funcionament.

h) Mantenir sistemes microinformàtics i xarxes locals, substituint, actualitzant i ajustant els seus components, per a assegurar el rendiment del sistema en condicions de qualitat i seguretat.

i) Executar procediments establits de recuperació de dades i aplicacions davant fallades i pèrdues de dades en el sistema, per a garantir la integritat i disponibilitat de la informació.

j) Elaborar documentació tècnica i administrativa del sistema, complint les normes i reglamentació del sector, per al seu manteniment i l'assistència al client.

k) Elaborar pressupostos de sistemes a mesura complint els requeriments del client.

4 RD 1691/2007, de 14 de desembre (art. 5). En negreta s'indiquen les CPPS que es desenvolupen en aquest mòdul professional.

l) Assessorar i assistir al client, canalitzant a un nivell superior els supòsits que ho requerisquen, per a trobar solucions adequades a les necessitats d'aquest.

m) Organitzar i desenvolupar el treball assignat mantenint unes relacions professionals adequades a l'entorn de treball.

n) Mantenir un esperit constant d'innovació i actualització en l'àmbit del sector informàtic.

ñ) Utilitzar els mitjans de consulta disponibles, seleccionant el més adequat en cada cas, per a resoldre en temps raonable suposats no coneguts i dubtes professionals.

o) Aplicar els protocols i normes de seguretat, qualitat i respecte al medi ambient en les intervencions realitzades.

p) Complir amb els objectius de la producció, col·laborant amb l'equip de treball i actuant conforme als principis de responsabilitat i tolerància.

q) Adaptar-se a diferents llocs de treball i noves situacions laborals originats per canvis tecnològics i organitzatius en els processos productius.

r) Resoldre problemes i prendre decisions individuals seguint les normes i procediments establits definits dins de l'àmbit de la seua competència.

s) Exercir els seus drets i complir amb les obligacions derivades de les relacions laborals, d'acord amb l'establit en la legislació vigent.

t) Gestionar la seua carrera professional, analitzant les oportunitats d'ocupació, autoocupació i aprenentatge.

u) Crear i gestionar una petita empresa, realitzant un estudi de viabilitat de productes, planificació de la producció i comercialització.

v) Participar de forma activa en la vida econòmica, social i cultural, amb una actitud crítica i responsable.

2.5 Objectius generals (OG).

Els objectius generals[5] d'aquest cicle formatiu són els següents:

a) Organitzar els components físics i lògics que formen un sistema microinformàtic, interpretant la seua documentació tècnica, per a aplicar els mitjans i mètodes adequats a la seua instal·lació, muntatge i manteniment.

5 RD 1691/2007, de 14 de desembre (art. 9). En negreta s'indiquen els OG que aquest mòdul professional contribueix a aconseguir.

b) Identificar, assemblar i connectar components i perifèrics utilitzant les eines adequades, aplicant procediments, normes i protocols de qualitat i seguretat, per a muntar i configurar ordinadors i perifèrics.

c) Reconèixer i executar els procediments d'instal·lació de sistemes operatius i programes d'aplicació, aplicant protocols de qualitat, per a instal·lar i configurar sistemes microinformàtics.

d) Representar la posició dels equips, línies de transmissió i altres elements d'una xarxa local, analitzant la morfologia, condicions i característiques del desplegament, per a replantejar el cablejat i l'electrònica de la xarxa.

e) Situar i fixar equips, línies, canalitzacions i altres elements d'una xarxa local cablejada, sense fil o mixta, aplicant procediments de muntatge i protocols de qualitat i seguretat, per a instal·lar i configurar xarxes locals.

f) Interconnectar equips informàtics, dispositius de xarxa local i de connexió amb xarxes d'àrea extensa, executant els procediments per a instal·lar i configurar xarxes locals.

g) Localitzar i reparar avaries i disfuncions en els components físics i lògics per a mantenir sistemes microinformàtics i xarxes locals.

h) Substituir i ajustar components físics i lògics per a mantenir sistemes microinformàtics i xarxes locals.

i) Interpretar i seleccionar informació per a elaborar documentació tècnica i administrativa.

j) Valorar el cost dels components físics, lògics i la mà d'obra, per a elaborar pressupostos.

k) Reconèixer característiques i possibilitats dels components físics i lògics, per a assessorar i assistir a clients.

l) Detectar i analitzar canvis tecnològics per a triar noves alternatives i mantenir-se actualitzat dins del sector.

m) Reconèixer i valorar incidències, determinant les seues causes i descrivint les accions correctores per a resoldre-les.

n) Analitzar i descriure procediments de qualitat, prevenció de riscos laborals i mediambientals, assenyalant les accions a realitzar en els casos definits per a actuar d'acord amb les normes estandarditzades.

ñ) Valorar les activitats de treball en un procés productiu, identificant la seua aportació al procés global per a aconseguir els objectius de la producció.

o) Identificar i valorar les oportunitats d'aprenentatge i ocupació, analitzant les ofertes i demandes del mercat laboral per a gestionar la seua carrera professional.

p) Reconèixer les oportunitats de negoci, identificant i analitzant demandes del mercat per a crear i gestionar una petita empresa.

q) Reconèixer els seus drets i deures com a agent actiu en la societat, analitzant el marc legal que regula les condicions socials i laborals per a participar com a ciutadà democràtic.

2.6 Relació de qualificacions i unitats de competència.

El cicle formatiu té associades les següents qualificacions i unitats de competència[6] del Catàleg Nacional de Qualificacions Professionals:

Qualificacions professionals completes:

a) Sistemes microinformàtics IFC078_2 (Reial decret 295/2004, 20 febrer), que comprèn les següents unitats de competència:

UC0219_2: Instal·lar i configurar el programari base en sistemes microinformàtics.

UC0220_2: Instal·lar, configurar i verificar els elements de la xarxa local segons procediments establits.

UC0221_2: Instal·lar, configurar i mantindre paquets informàtics de propòsit general i aplicacions específiques.

UC0222_2: Facilitar a l'usuari la utilització de paquets informàtics de propòsit general i aplicacions específiques.

b) Muntatge i reparació de sistemes microinformàtics IFC298_2 (Reial decret 1201/2007, 14 setembre), que comprèn les següents unitats de competència:

UC0953_2: Muntar equips microinformàtics.

UC0219_2: Instal·lar i configurar el programari base en sistemes microinformàtics.

UC0954_2: Reparar i ampliar equipament microinformàtic.

c) Operació de xarxes departamentals IFC299_2 (Reial decret 1201/2007, 14 setembre), que comprèn les següents unitats de competència:

UC0220_2: Instal·lar, configurar i verificar els elements de la xarxa local segons procediments preestablits.

UC0955_2: Monitorar els processos de comunicacions de la xarxa local.

UC0956_2: Realitzar els processos de connexió entre xarxes privades i xarxes públiques.

6 RD 1691/2007, de 14 de desembre (art. 6)

d) Operació de sistemes informàtics IFC300_2 (Reial decret 1201/2007, 14 setembre), que comprèn les següents unitats de competència:

UC0219_2: Instal·lar i configurar el programari base en sistemes microinformàtics.

UC0957_2: Mantindre i regular el subsistema físic en sistemes informàtics.

UC0958_2: Executar procediments d'administració i manteniment en el programari base i d'aplicació del client.

UC0959_2: Mantindre la seguretat dels subsistemes físics i lògics en sistemes informàtics.

2.7 Entorn professional.

Un Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes exerceix la seua activitat[7] principalment en empreses del sector serveis que es dediquen a la comercialització, muntatge i reparació d'equips, xarxes i serveis microinformàtics en general, com a part del suport informàtic de l'organització o en entitats de qualsevol grandària i sector productiu que utilitzen sistemes microinformàtics i xarxes de dades per a la seua gestió.

Els llocs de treball més rellevants que pot ocupar són els següents:

- Tècnic instal·lador-reparador d'equips informàtics.
- Tècnic de suport informàtic.
- Tècnic de xarxes de dades.
- Reparador de perifèrics de sistemes microinformàtics.
- Comercial de microinformàtica.
- Operador de tele-assistència.
- Operador de sistemes.

7 RD 1691/2007, de 14 de desembre (art. 7)

3 DESENVOLUPAMENT CURRICULAR.

3.1 Durada, ubicació i distribució horària.

El mòdul professional **0226 Seguretat Informàtica** té una durada de **133 hores** i s'imparteix en **2n curs** del títol de **Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes** amb una **càrrega lectiva setmanal de 4 hores**.

En el curs 2025/2026 la càrrega lectiva setmanal es distribueix de la següent manera:

Dia	Hores
Dilluns	0
Dimarts	2
Dimecres	
Dijous	2
Divendres	0

3.2 Competències professionals, personals i socials (CPPS).

De les competències professionals, personals i socials establides en el títol, en aquest mòdul es desenvolupen les següents[8]:

g) Realitzar les proves funcionals en sistemes microinformàtics i xarxes locals, localitzant i diagnosticant disfuncions, per a comprovar i ajustar el seu funcionament.

h) Mantenir sistemes microinformàtics i xarxes locals, substituint, actualitzant i ajustant els seus components, per a assegurar el rendiment del sistema en condicions de qualitat i seguretat.

i) Executar procediments establits de recuperació de dades i aplicacions davant fallades i pèrdues de dades en el sistema, per a garantir la integritat i disponibilitat de la informació.

j) Elaborar documentació tècnica i administrativa del sistema, complint les normes i reglamentació del sector, per al seu manteniment i l'assistència al client.

n) Mantenir un esperit constant d'innovació i actualització en l'àmbit del sector informàtic.

ñ) Utilitzar els mitjans de consulta disponibles, seleccionant el més adequat en cada cas, per a resoldre en temps raonable suposats no coneguts i dubtes professionals.

8 RD 1691/2007, de 14 de desembre (annex I)

o) Aplicar els protocols i normes de seguretat, qualitat i respecte al medi ambient en les intervencions realitzades.

p) Complir amb els objectius de la producció, col·laborant amb l'equip de treball i actuant conforme als principis de responsabilitat i tolerància.

q) Adaptar-se a diferents llocs de treball i noves situacions laborals originats per canvis tecnològics i organitzatius en els processos productius.

r) Resoldre problemes i prendre decisions individuals seguint les normes i procediments establits definits dins de l'àmbit de la seua competència.

3.3 Qualificacions professionals (CP) i unitats de competència (UC).

La superació d'aquest mòdul professional permet l'acreditació de les següents unitats de competència[9] del Catàleg Nacional de Qualificacions Professionals:

UC0954_2	Reparar i ampliar equipament informàtic.
UC0957_2	Mantindre i regular el subsistema físic en sistemes informàtics.
UC0958_2	Executar procediments d'administració i manteniment en el programari base i d'aplicació de client.
UC0959_2	Mantindre la seguretat dels subsistemes físics i lògics en sistemes informàtics.

Les unitats de competència estan incloses en la qualificació professional *IFC299_2 Operació de xarxes departamentals*. Aquesta qualificació professional, establida en el Reial decret 1201/2007, 14 de setembre, pertany a la família de *Informàtica i comunicacions* i el seu nivell de qualificació és 2.

Les qualificacions professionals de nivell 2 impliquen:

- Competència en un conjunt d'activitats professionals ben determinades amb la capacitat d'utilitzar els instruments i tècniques pròpies, que concerneix principalment a un treball d'execució que pot ser autònom en el límit d'aquestes tècniques.
- Requereix coneixements dels fonaments tècnics i científics de la seua activitat i capacitats de comprensió i aplicació del procés.

9 RD 1691/2007, de 14 de desembre (annex V B)

3.4 Objectius generals (OG).

Dels objectius generals establits en el títol, la formació d'aquest mòdul professional contribueix a aconseguir els següents[10]:

a) Organitzar els components físics i lògics que formen un sistema microinformàtic, interpretant la seua documentació tècnica, per a aplicar els mitjans i mètodes adequats a la seua instal·lació, muntatge i manteniment.

c) Reconèixer i executar els procediments d'instal·lació de sistemes operatius i programes d'aplicació, aplicant protocols de qualitat, per a instal·lar i configurar sistemes microinformàtics.

d) Representar la posició dels equips, línies de transmissió i altres elements d'una xarxa local, analitzant la morfologia, condicions i característiques del desplegament, per a replantejar el cablejat i l'electrònica de la xarxa.

e) Situar i fixar equips, línies, canalitzacions i altres elements d'una xarxa local cablejada, sense fil o mixta, aplicant procediments de muntatge i protocols de qualitat i seguretat, per a instal·lar i configurar xarxes locals.

g) Localitzar i reparar avaries i disfuncions en els components físics i lògics per a mantenir sistemes microinformàtics i xarxes locals.

k) Reconèixer característiques i possibilitats dels components físics i lògics, per a assessorar i assistir a clients.

l) Detectar i analitzar canvis tecnològics per a triar noves alternatives i mantenir-se actualitzat dins del sector.

m) Reconèixer i valorar incidències, determinant les seues causes i descrivint les accions correctores per a resoldre-les.

3.5 Resultats d'aprenentatge (RA) i criteris d'avaluació (CA).

Aquest mòdul professional té els següents resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació[11], que es classifiquen, segons la seua rellevància, en bàsics, intermedis i avançats.

RA 1	**Aplica mesures de seguretat passiva en sistemes informàtics descrivint característiques d'entorns i relacionant-les amb les seues necessitats.**		
	Criteris d'avaluació		**Nivell**
	1.a)	S'ha valorat la importància de mantindre la informació segura.	Bàsic

10 RD 1691/2007, de 14 de desembre (annex I)
11 RD 1691/2007, de 14 de desembre (annex I)

	1.b)	S'han descrit les diferències entre seguretat física i lògica.	Bàsic
	1.c)	S'han definit les característiques de la ubicació física i condicions ambientals dels equips i servidors.	Bàsic
	1.d)	S'ha identificat la necessitat de protegir físicament els sistemes informàtics.	Bàsic
	1.e)	S'han seleccionat els punts d'aplicació dels sistemes d'alimentació ininterrompuda.	Bàsic
	1.f)	S'han esquematitzat les característiques d'una política de seguretat basada en llistes de control d'accés.	Intermedi
	1.g)	S'ha valorat la importància d'establir una política de contrasenyes.	Bàsic
	1.h)	S'han valorat els avantatges que suposa la utilització de sistemes biomètrics.	Bàsic

RA 2	**Gestiona dispositius d'emmagatzematge descrivint els procediments efectuats i aplicant tècniques per a assegurar la integritat de la informació.**		
	Criteris d'avaluació		**Nivell**
	2.a)	S'ha interpretat la documentació tècnica relativa a la política d'emmagatzematge.	Bàsic
	2.b)	S'han tingut en compte factors inherents a l'emmagatzematge de la informació (rendiment, disponibilitat, accessibilitat, entre altres).	Intermedi
	2.c)	S'han classificat i enumerat els principals mètodes d'emmagatzematge inclosos els sistemes d'emmagatzematge en xarxa.	Bàsic
	2.d)	S'han descrit les tecnologies d'emmagatzematge redundant i distribuït.	Intermedi
	2.e)	S'han seleccionat estratègies per a la realització de còpies de seguretat.	Intermedi
	2.f)	S'ha tingut en compte la freqüència i l'esquema de	Intermedi

		rotació.	
	2.g)	g) S'han realitzat còpies de seguretat amb diferents estratègies.	Avançat
	2.h)	S'han identificat les característiques dels mitjans d'emmagatzematge remots i extraïbles.	Intermedi
	2.i)	S'han utilitzat mitjans d'emmagatzematge remots i extraïbles.	Intermedi
	2.j)	S'han creat i restaurat imatges de suport de sistemes en funcionament.	Intermedi

RA 3	**Aplica mecanismes de seguretat activa descrivint les seues característiques i relacionant-les amb les necessitats d'ús del sistema informàtic**	
	Criteris d'avaluació	**Nivell**
3.a)	S'han seguit plans de contingència per a actuar davant fallades de segureta	Intermedi
3.b)	S'han classificat els principals tipus de programari maliciós.	Bàsic
3.c)	S'han realitzat actualitzacions periòdiques dels sistemes per a corregir possibles vulnerabilitats.	Bàsic
3.d)	S'ha verificat l'origen i l'autenticitat de les aplicacions que s'instal·len en els sistemes.	Intermedi
3.e)	S'han instal·lat, provat i actualitzat aplicacions específiques per a la detecció i eliminació de programari maliciós.	Intermedi
3.f)	S'han aplicat tècniques de recuperació de dades.	Intermedi

RA 4	**Assegura la privacitat de la informació transmesa en xarxes informàtiques descrivint vulnerabilitats i instal·lant programari específic.**

	Criteris d'avaluació		Nivell
	4.a)	S'ha identificat la necessitat d'inventariar i controlar els servicis de xarxa.	Bàsic
	4.b)	S'ha contrastat la incidència de les tècniques d'enginyeria social en els fraus informàtics i robatoris d'informació.	Avançat
	4.c)	S'ha deduït la importància de minimitzar el volum de trafique generat per la publicitat i el correu no desitjat.	Bàsic
	4.d)	S'han aplicat mesures per a evitar la motorització de xarxes cablejades.	Intermedi
	4.e)	S'han classificat i valorat les propietats de seguretat dels protocols usats en xarxes sense fils.	Intermedi
	4.f)	S'han descrit sistemes d'identificació com la firma electrònica, certificat digital, entre altres.	Intermedi
	4.g)	S'han utilitzat sistemes d'identificació com la firma electrònica, certificat digital, entre altres.	Intermedi
	4.h)	h) S'ha instal·lat i configurat un tallafocs en un equip o servidor.	Avançat

RA 5	**Reconeix la legislació i normativa sobre seguretat i protecció de dades analitzant les repercussions**		
	Criteris d'avaluació		**Nivell**
	5.a)	S'ha descrit la legislació sobre protecció de dades de caràcter personal.	Bàsic
	5.b)	S'ha determinat la necessitat de controlar l'accés a la informació personal emmagatzemada.	Intermedi
	5.c)	S'han identificat les figures legals que intervenen en el tractament i manteniment dels fitxers de dades.	Bàsic
	5.d)	S'ha contrastat l'obligació de posar a la disposició de les persones les dades personals que els concerneixen.	Bàsic

5.e)	S'ha descrit la legislació actual sobre els servicis de la societat de la informació i comerç electrònic.	Bàsic
5.f)	S'han contrastat les normes sobre gestió de seguretat de la informació.	Intermedi

3.6 Continguts (C).

Aquest mòdul professional té els següents continguts[12]:

C 1 Aplicació de mesures de seguretat física i ambiental:

a) Ubicació i protecció física dels equips i servidors.

b) Sistemes d'alimentació ininterrompuda.

C 2 Aplicació de mesures de seguretat lògica:

a) Criptografia.

b) Llistes de control d'accés.

c) Política de contrasenyes.

d) Sistemes biomètrics d'identificació.

e) Política d'emmagatzemament.

f) Còpies de seguretat i imatges de suport.

g) Mitjans d'emmagatzemament.

h) Recuperació de dades.

i) Auditories de seguretat.

j) Programari maliciós. Classificació. Ferramentes de protecció i desinfecció.

k) Actualització de sistemes i aplicacions.

l) Manual de seguretat i plans de contingència.

C 3 Aplicació de mesures de seguretat en xarxes:

12 Ordre de 29 de juliol 2009 (annex I)

a) Identificació digital. Firma electrònica i certificat digital.

b) Monitorització del trànsit en xarxes cablejades.

c) Seguretat en els protocols per a les comunicacions sense fil.

d) Riscos potencials dels servicis de xarxa.

e) Fraus informàtics.

f) Publicitat i correu no desitjat.

g) Utilització de tallafocs en un sistema o servidor.

C 4 Compliment de la legislació i de les normes sobre seguretat:

a) Legislació sobre protecció de dades.

b) Legislació sobre els servicis de la societat de la informació i correu electrònic.

c) Normes ISO sobre la gestió de la seguretat de la informació.

3.7 Relació entre les competències professionals, personals i socials (CPPS) i els objectius generals (OG).

	OG							
CPPS	**a**	**c**	**d**	**e**	**g**	**k**	**l**	**m**
g	X	X			X			X
h	X	X		X	X			X
i	X	X			X			X
j	X				X	X		
n			X				X	
ñ	X	X			X		X	X
o	X	X		X	X			X
p					X	X		X
q							X	X
r	X	X	X		X		X	X

3.8 Relació entre els objectius generals (OG) i els resultats d'aprenentatge (RA).

	OG							
RA	**a**	**c**	**d**	**e**	**g**	**k**	**l**	**m**
1	X	X		X	X			X
2	X	X			X	X		X
3	X	X		X	X			X
4	X	X	X	X	X	X	X	X
5					X	X	X	X

3.9 Relació dels resultats d'aprenentatge (RA), dels criteris d'avaluació (CA) i dels continguts (C)

Àmbit general		**Concreció curricular**		
CPPS	**OG**	**RA**	**CA**	**C**
g	a,c,g,m	1,2,3	1.a-1.h, 3.a-3.f,	1,2,3
h	a,c,e,g,m	1,2,3	1.a-1.h, 2.a-2.j, 3.a-3.f	1,2
i	a,c,g,m	2,3	2.e-2.j, 3.a-3.f	2
j	a,g,k	2,5	2.a, 2.e-2.j, 5.a-5.f	2,5
n	l	3,4,5	3.b-3.d, 4.e-4.g, 5.a-5.f.	2,5
ñ	a,c,g,l,m	1,2,3,4	1.a-1.h, 2.a-2.j, 3.a-3.f, 4.a-4.h	1,2,3
o	a,c,e,g,m	1,2,3,4,5	1.a-1.f, 2.a-2.j,3.a-3.f,4.a-4.j, 5.a-5.f	1,2,3,4
p	g,k,m	2,3,5	2.e-2.j, 3.a-3.f, 5.a-5.f	2,4
q	L,m	3,4,5	3.b-3.f, 4.e-4.h, 5.a-5.f	2,3,4
r	a,c,g,l,m	1,3,4	1.a-1h, 3.a-3.f, 4a-4.h	1,2,3

3.10 Unitats formatives relacionades (UF) amb els resultats d'aprenentatge (RA) i els continguts (C).

El desenvolupament curricular del mòdul professional s'organitzarà en les següents unitats formatives:

Nº	Títol	Durada (h)	RA	C
1	Seguretat passiva	18	1	1,2
2	Gestió d'emmagatzematge	20	2	1,2
3	Seguretat activa	40	3	1,2
4	Privacitat en la xarxa	40	4	3
5	Legislació	17	5	4

3.11 Distribució temporal de les unitats formatives.

Les unitats formatives s'impartiran de **manera seqüencial**.

Atenent al calendari escolar i a la càrrega lectiva, en el present curs escolar el mòdul professional tindrà una durada de **82** hores lectives, segons la següent distribució temporal:

Nº	Títol	Durada curricular (h)	Durada en el curs actual (h)	Data inici prevista	Data fi prevista
1	Seguretat passiva	18	16	10-09	16-10
2	Gestió d'emmagatzematge	20	18	21-10	18-11
3	Seguretat activa	40	24	20-11	15-01
4	Privacitat en la xarxa	40	20	20-01	19-02
5	Legislació	17	4	24-02	26-02

3.12 Llengua aplicada al mòdul

D'acord amb la distribució que va realitzar el departament d'Informàtica i Comunicacions per tal d'arribar a uns mínims en la distribució de les llengües, aquest mòdul de Seguretat Informàtica serà impartit en Castellà. D'aquesta manera, les explicacions, la documentació, les activitats i les proves es realitzaran en la llengua indicada.

3.13 Pla per al foment de la lectura.

El Departament d'Informàtica i Comunicacions no aplicarà el pla per al foment de la lectura que va acordar la comissió de coordinació pedagògica donat el perfil acadèmic de l'alumnat i la dificultat que té per expressar-se correctament sense cometre faltes d'ortografia, no obstant, si que s'estimularà a l'alumnat perquè faça un esforç en els seus hàbits de lectura i en la millora de la seua cal·ligrafia.

4 METODOLOGIA DIDÀCTICA.

4.1 Principis metodològics.

Els principis metodològics en els quals es basarà el procés d'ensenyament-aprenentatge són els següents:

- **Aprenentatge centrat en l'alumne:**

  L'aprenentatge centrat en l'alumne és un principi metodològic que col·loca a l'estudiant en el centre del procés educatiu, reconeixent els seus interessos, necessitats i habilitats com a elements fonamentals per a l'aprenentatge significatiu. En aquest enfocament, el rol del docent és el de facilitador o guia, proporcionant oportunitats perquè l'alumnat explore, descobrisca i construïsca el seu propi coneixement a través d'experiències actives i participatives. Es fomenta l'aprenentatge autònom, la col·laboració entre parells i la reflexió sobre el propi procés d'aprenentatge, permetent a l'alumnat assumir un paper actiu en la construcció del seu propi coneixement i desenvolupament personal.

- **Aprenentatge significatiu:**

  L'aprenentatge significatiu és un principi metodològic que es basa en la idea que els nous coneixements s'adquireixen i retenen de manera més efectiva quan estan relacionats amb l'estructura cognitiva prèvia de l'estudiant i es poden integrar de manera significativa en la seua experiència i context. Is dir, l'aprenentatge significatiu ocorre quan l'alumnat és capaç de relacionar la nova informació amb el que ja sap, comprenent la seua rellevància i aplicabilitat en la seua vida diària o en el seu camp d'estudi.

  En l'aprenentatge significatiu, es fomenta la comprensió profunda, la reflexió crítica i la capacitat de transferir el coneixement a diferents contextos, la qual cosa promou un aprenentatge més durador i aplicable.

  Per a facilitar l'aprenentatge significatiu, s'utilitzaran estratègies com l'activació de coneixements previs, l'ús d'exemples concrets i rellevants, l'aplicació de mètodes d'ensenyament actiu i la promoció de la reflexió i la discussió entre l'alumnat.

- **La motivació de l'alumnat:**

  La motivació de l'alumnat és un principi metodològic fonamental que se centra en l'estímul i foment de l'interès, la curiositat i el compromís de l'alumnat amb el procés d'aprenentatge. La motivació juga un paper crucial en el rendiment acadèmic i en el desenvolupament personal de l'alumnat, ja que influeix en el seu nivell d'esforç, persistència i satisfacció amb l'aprenentatge.

  Existeixen diversos factors que poden influir en la motivació de l'alumnat, entre ells:

- Rellevància:

  L'alumnat està més motivat quan percep que el contingut de l'aprenentatge és rellevant i té aplicabilitat en la seua vida diària o en el seu futur professional. Per tant, és important vincular els conceptes i habilitats ensenyades amb situacions reals i amb els interessos i necessitats individuals de l'alumnat.

- Autonomia:

  Brindar a l'alumnat cert grau d'autonomia i control sobre el seu procés d'aprenentatge pot augmentar la seua motivació intrínseca. Açò pot incloure la possibilitat de triar activitats, establir metes personals i prendre decisions sobre com abordar les tasques assignades.

- Competència:

  L'alumnat se sent més motivat quan experimenta un sentit de competència i assoliment en el seu aprenentatge. Proporcionar retroalimentació constructiva, establir expectatives realistes i oferir oportunitats per a l'èxit poden ajudar a enfortir l'autoeficàcia i la motivació del alumnat.

- Interès:

  Despertar i mantenir l'interès de l'alumnat en el contingut de l'aprenentatge és fonamental per a la seua motivació. Açò pot aconseguir-se utilitzant materials i recursos variats, incorporant activitats interactives i estimulants, i relacionant el contingut amb temes actuals o de rellevància personal per a l'alumnat .

- Suport emocional:

  Crear un ambient de suport emocional i positiu en l'aula pot contribuir significativament a la motivació de l'alumnat. Açò implica mostrar empatia, oferir suport individualitzat, reconèixer i celebrar els assoliments del alumnat, i fomentar un sentit de pertinença i comunitat en el grup.

En incorporar estratègies que promoguen la motivació de l'alumnat en el disseny i la implementació de les activitats d'aprenentatge, el professorat poden ajudar a crear un ambient propici per a l'èxit acadèmic i el desenvolupament integral del alumnat.

– **Enfocament centrat en competències:**

L'enfocament centrat en competències és un principi metodològic que es basa en l'adquisició i desenvolupament d'habilitats pràctiques i transferibles que són rellevants per a l'acompliment reeixit en diversos contextos personals, acadèmics i

professionals. En lloc de centrar-se únicament en la transmissió de coneixements teòrics, aquest enfocament se centra en el desenvolupament d'habilitats i competències que l'alumnat pot aplicar en situacions reals i desafiadores.

Alguns aspectes clau de l'enfocament centrat en competències inclouen:

- Identificació de competències clau:

  Aquest enfocament comença identificant les competències essencials que l'alumnat necessita desenvolupar per a tenir èxit en la seua vida personal i professional. Aquestes competències poden incloure habilitats cognitives, socioemocionals, tècniques i de resolució de problemes, entre unes altres.

- Ensenyament centrat en la pràctica:

  Una vegada que s'han identificat les competències clau, el procés d'ensenyament se centra a proporcionar oportunitats perquè l'alumnat practique i desenvolupe aquestes habilitats en situacions autèntiques. Açò pot incloure activitats pràctiques, projectes basats en problemes o simulacions.

- Avaluació autèntica:

  L'avaluació en l'enfocament centrat en competències es basa en l'observació directa i l'evidència concreta de l'acompliment del alumnat en situacions reals. En lloc de centrar-se únicament en exàmens escrits o proves d'opció múltiple, s'utilitzen avaluacions autèntiques, com a projectes, presentacions, portafolis i avaluacions d'acompliment, per a mesurar el nivell de domini de les competències per part del alumnat.

- Desenvolupament integral:

  Aquest enfocament reconeix que el desenvolupament de competències va més enllà de l'àmbit acadèmic i abasta aspectes socioemocionals, ètics i ciutadans. Per tant, se cerca promoure un desenvolupament integral del alumnat, que incloga no solament habilitats tècniques i professionals, sinó també valors, actituds i habilitats per a la vida.

En adoptar un enfocament centrat en competències, el professorat pot preparar a a l'alumnat per a enfrontar els desafiaments del món real i desenvolupar les habilitats necessàries per a tenir èxit en un entorn cada vegada més complex i canviant. Aquest enfocament promou un aprenentatge més rellevant, significatiu i transferible, que s'alinea amb les necessitats i demandes actuals.

– **Crear un clima de convivència i d'aprenentatge adequat en l'aula:**

Crear un clima adequat de convivència i aprenentatge en l'aula és fonamental per a promoure un ambient positiu i propici per al desenvolupament integral de l'alumnat.

Algunes estratègies que poden ajudar a aconseguir aquest objectiu són:

- Establir normes i expectatives clares:

  Des del principi de l'any escolar, és important establir normes de convivència i expectatives de comportament clares i consensuades amb l'alumnat.

- Fomentar la participació i la inclusió:

  Promoure la participació activa de tot l'alumnat en les activitats de l'aula i fomentar un ambient inclusiu on cada veu siga valorada i respectada. Açò pot incloure tècniques de participació com l'aprenentatge cooperatiu, la discussió guiada i la col·laboració en projectes.

- Crear relacions de confiança:

  Establir relacions de confiança i respecte mutu amb l'alumnat és fonamental per a crear un clima de convivència positiu. Açò implica demostrar empatia, escoltar activament les preocupacions de l'alumnat, reconèixer els seus assoliments i brindar suport emocional quan siga necessari.

- Promoure el treball en equip:

  Fomentar el treball en equip i la col·laboració entre l'alumnat és una excel·lent manera de construir un sentit de comunitat en l'aula i desenvolupar habilitats socials i emocionals importants. Es poden realitzar activitats grupals, projectes col·laboratius i jocs d'equip per a enfortir el sentit de pertinença i la solidaritat entre l'alumnat.

- Gestionar els conflictes de manera constructiva:

  Els conflictes inevitables en l'aula poden convertir-se en oportunitats d'aprenentatge i creixement si es gestionen de manera constructiva. Proporcionar estratègies per a resoldre conflictes de manera pacífica i justa, fomentar el diàleg obert i promoure la resolució de problemes col·laborativa són aspectes clau de la gestió de conflictes en l'aula.

- Promoure un clima de reconeixement:

  Reconèixer els assoliments acadèmics, personals i socials de l'alumnat contribueix a enfortir la seua autoestima, motivació i sentit de pertinença.

En implementar aquestes estratègies de manera coherent i contínua, el professorat pot crear un clima de convivència i aprenentatge positiu en l'aula que promoga el benestar de l'alumnat i facilite el seu desenvolupament integral.

- **Desenvolupament integral de l'alumnat:**

  El desenvolupament integral de l'alumnat és un enfocament pedagògic que reconeix la importància d'abordar totes les dimensions de l'ésser humà: intel·lectual, emocional, social i física. Aquest enfocament se centra a promoure el creixement holístic del alumnat, no solament en termes de coneixements acadèmics, sinó també en habilitats socioemocionals, valors ètics, habilitats per a la vida i benestar físic.

  Ací hi ha algunes estratègies clau per a fomentar el desenvolupament integral de l'alumnat:

  - Fomentar el desenvolupament cognitiu:

    Proporcionar oportunitats perquè l'alumnat adquirisca coneixements, desenvolupen habilitats de pensament crític, resolució de problemes i creativitat, i apliquen l'aprenentatge en situacions del món real. Açò pot aconseguir-se a través d'activitats d'aprenentatge pràctiques, projectes de recerca, debats i activitats col·laboratives.

  - Promoure habilitats socioemocionals:

    Ensenyar habilitats com l'empatia, la comunicació efectiva, la gestió emocional, la resolució de conflictes i la presa de decisions ètiques és fonamental per al benestar emocional i social de l'alumnat. Es poden incorporar activitats de desenvolupament socioemocional i dedicar temps a la reflexió i el diàleg sobre temes rellevants.

  - Conrear valors i actituds positives:

    Fomentar valors com el respecte, la responsabilitat, la solidaritat, la tolerància i l'honestedat és essencial per a promoure una cultura escolar positiva i el desenvolupament de ciutadans ètics i compromesos.

  - Recolzar el benestar físic:

    El benestar físic és fonamental per a l'èxit acadèmic i el benestar general de l'alumnat. Promoure hàbits de vida saludables, com una alimentació equilibrada, l'exercici regular i el descans adequat, pot contribuir significativament al benestar físic i mental de l'alumnat.

  - Fomentar el desenvolupament personal i l'autoestima:

    Brindar oportunitats perquè l'alumnat explore els seus interessos, passions i fortaleses, i se senta valorat i recolzat en el seu desenvolupament personal. Açò pot incloure activitats extracurriculars, projectes personals, tutories individuals i oportunitats de lideratge.

- **Enfocament lúdic:**

  L'enfocament lúdic és una estratègia pedagògica que utilitza el joc com a eina principal per a l'aprenentatge. Es basa en la idea que el joc és una activitat natural i poderosa que permet a l'alumnat explorar, experimentar, descobrir i aprendre de manera activa i significativa. Aquest enfocament reconeix el valor del joc no solament com una forma d'entreteniment, sinó també com un mig efectiu per a promoure el desenvolupament cognitiu, socioemocional i físic del alumnat.

  Algunes característiques clau de l'enfocament lúdic inclouen:

  - Aprenentatge actiu i experiencial:

    En l'enfocament lúdic, l'alumnat és protagonista del seu propi aprenentatge, participant activament en activitats de joc que li permet experimentar i descobrir conceptes i habilitats de manera pràctica i vivencial.

  - Motivació intrínseca:

    El joc intrínsecament motivador i divertit captura l'interès de l'alumnat i els motiva a participar i comprometre's amb l'aprenentatge. Els jocs proporcionen un context emocionalment segur i positiu que promou la participació i l'experimentació sense por al fracàs.

  - Col·laboració i treball en equip:

    Molts jocs fomenten la col·laboració, la comunicació i el treball en equip, permetent a l'alumnat aprendre a treballar junts, resoldre problemes en conjunt i desenvolupar habilitats socials i emocionals importants.

  - Creativitat i pensament crític:

    El joc estimula la creativitat i el pensament crític en desafiar al alumnat a cercar solucions innovadores, prendre decisions informades i adaptar-se a situacions canviants dins del joc.

  - Aplicabilitat i transferència d'habilitats:

    Els conceptes i habilitats apresos a través del joc solen ser fàcilment transferibles a situacions del món real, la qual cosa fa que l'aprenentatge siga més rellevant i significatiu per a l'alumnat .

  En integrar l'enfocament lúdic en l'aula, el professorat pot crear un ambient d'aprenentatge dinàmic, estimulant i divertit que promoga el compromís, l'exploració i el creixement de l'alumnat en totes les àrees del desenvolupament.

- **Ús variat de recursos:**

L'ús variat de recursos és una estratègia pedagògica que implica la utilització d'una àmplia gamma de materials, eines i tecnologies per a enriquir el procés d'ensenyament i aprenentatge. En diversificar els recursos utilitzats en l'aula, el professorat pot adaptar el seu ensenyament a diferents estils d'aprenentatge, interessos individuals i necessitats específiques de l'alumnat, la qual cosa promou un aprenentatge més complet, significatiu i motivador.

Alguns exemples de recursos que poden ser utilitzats de manera variada en l'aula inclouen:

- Recursos audiovisuals:

  Vídeos, vídeo-tutorials, documentals, presentacions multimèdia, animacions i podcasts poden utilitzar-se per a introduir nous temes, il·lustrar conceptes abstractes, proporcionar exemples visuals i estimular l'interès del alumnat en el contingut de l'aprenentatge.

- Tecnologia educativa:

  Eines i aplicacions digitals, plataformes d'aprenentatge en línia, simuladors virtuals i jocs educatius poden aprofitar-se per a oferir experiències d'aprenentatge interactives, personalitzades i adaptatives que permeta a l'alumnat explorar, experimentar i aplicar el coneixement de manera activa.

- Materials manipulatius:

  Joguets didàctics, models tridimensionals, blocs de construcció, trencaclosques i altres materials manipulatius poden utilitzar-se per a proporcionar experiències pràctiques i tangibles que recolzen l'aprenentatge actiu i la comprensió de conceptes abstractes.

- Recursos en línia:

  Pàgines web educatives, biblioteques digitals, fòrums de discussió en línia, tutorials en vídeo i recursos interactius en línia poden ser útils per a ampliar l'accés a la informació, fomentar la col·laboració entre l'alumnat i proporcionar oportunitats d'aprenentatge autodirigit.

En utilitzar una varietat de recursos en l'aula, el professorat pot crear un ambient d'aprenentatge enriquit i estimulant que atenga les diferents necessitats, estils d'aprenentatge i preferències de l'alumnat, promovent així un aprenentatge més inclusiu, significatiu i efectiu.

– **Enfocament globalitzador i interdisciplinari:**

L'enfocament globalitzador i interdisciplinari és una estratègia pedagògica que cerca integrar diferents àrees del coneixement i connectar-les amb la realitat i el

context de l'estudiant. Aquest enfocament reconeix que el món és interconnectat i complex, i que els problemes i desafiaments que enfrontem requereixen solucions que combinen coneixements i habilitats de múltiples disciplines.

Algunes característiques clau de l'enfocament globalitzador i interdisciplinari inclouen:

- Integració de continguts:

  En lloc d'ensenyar cada disciplina de manera aïllada, aquest enfocament cerca identificar temes o problemes rellevants que puguen ser abordats des de múltiples perspectives disciplinàries. El professorat cerca oportunitats per a integrar continguts de diferents àrees del coneixement, com a ciències, matemàtiques, humanitats i arts, en activitats i projectes d'aprenentatge coherents i significatius.

- Connexió amb la vida real:

  L'enfocament globalitzador i interdisciplinari cerca connectar els continguts acadèmics amb la realitat i el context de l'estudiant, identificant problemes del món real i desafiaments socials, ambientals o científics que puguen ser abordats des d'una perspectiva interdisciplinària. Açò permet al alumnat veure la rellevància i aplicabilitat del que estan aprenent en la seua vida diària i en el món que els envolta.

- Desenvolupament d'habilitats transversals:

  En treballar en projectes interdisciplinaris, l'alumnat té l'oportunitat de desenvolupar una àmplia gamma d'habilitats transversals, com el pensament crític, la resolució de problemes, la comunicació efectiva, el treball en equip i la creativitat.

- Foment de la reflexió i el pensament crític:

  L'enfocament globalitzador i interdisciplinari promou la reflexió sobre les connexions entre diferents àrees del coneixement i la capacitat de pensar de manera crítica sobre problemes complexos des de múltiples perspectives. L'alumnat aprèn a qüestionar suposicions, explorar diferents punts de vista i considerar les implicacions ètiques i socials de les seues accions.

En adoptar un enfocament globalitzador i interdisciplinari en l'aula, el professorat pot fomentar un aprenentatge més profund, significatiu i transferible, preparant a l'alumnat per a enfrontar els desafiaments del món real i contribuir de manera activa i responsable a la societat.

– **L'orientació professional i acadèmica:**

L'orientació professional i acadèmica és un procés integral que té com a objectiu ajudar a l'alumnat a explorar els seus interessos, habilitats i metes personals i professionals, i a prendre decisions informades sobre la seua educació i el seu futur laboral. Aquesta orientació proporciona suport i orientació al llarg de tot el procés educatiu, des de l'educació primària fins a la transició a l'educació superior i la inserció laboral.

Algunes característiques clau de l'orientació professional i acadèmica inclouen:

- Autoconeixement:

  Ajudar a l'alumnat a comprendre els seus interessos, valors, fortaleses i àrees de desenvolupament és fonamental per a prendre decisions educatives i professionals encertades. L'orientació professional i acadèmica inclou activitats d'autoavaluació, exploració d'interessos i habilitats, i reflexió sobre metes personals i professionals.

- Exploració d'opcions educatives i professionals:

  Proporcionar informació sobre les diferents opcions educatives i professionals disponibles, incloent programes d'estudi, institucions educatives, carreres i oportunitats laborals. L'alumnat pot explorar els seus interessos i opcions a través de visites a universitats, xarrades informatives, fires de carreres i activitats de mentoria.

- Presa de decisions informades:

  Ajudar a l'alumnat a avaluar les seues opcions i prendre decisions informades sobre la seua educació i carrera futura. Açò implica proporcionar informació sobre requisits d'ingrés, oportunitats de finançament, perspectives laborals i tendències del mercat laboral, així com recolze en la planificació de trajectòries educatives i professionals.

- Desenvolupament d'habilitats per a l'ocupació:

  Preparar a l'alumnat per a l'èxit en el món laboral proporcionant orientació sobre el desenvolupament d'habilitats per a l'ocupació, com a habilitats de comunicació, treball en equip, resolució de problemes, lideratge i gestió del temps. Açò pot incloure tallers de desenvolupament d'habilitats, pràctiques laborals, programes de mentoria i preparació per a entrevistes.

- Recolze en la transició educativa i laboral:

  Brindar suport i orientació durant les transicions educatives i professionals, com la transició de l'educació secundària a l'educació superior, l'elecció d'una carrera, la cerca d'ocupació i l'adaptació a l'entorn laboral. Els serveis

d'orientació poden incloure assessorament individualitzat, recursos d'informació, xarxes de contactes i seguiment continu després de la graduació.

L'orientació professional i acadèmica és fonamental per a ajudar a l'alumnat a prendre decisions educatives i professionals que s'alineen amb els seus interessos, habilitats i metes personals, i que els permeten aconseguir el seu màxim potencial en l'àmbit educatiu i laboral.

- **L'avaluació com a part fonamental del procés d'ensenyament-aprenentatge:**

  L'avaluació és una part fonamental del procés d'ensenyament-aprenentatge que té com a objectiu mesurar el progrés i l'assoliment del alumnat en relació amb els objectius d'aprenentatge establits. A més de mesurar el rendiment acadèmic, l'avaluació compleix diverses funcions importants en el procés educatiu:

  - Retroalimentació per a l'aprenentatge:

    L'avaluació proporciona retroalimentació valuosa a l'alumnat sobre el seu acompliment, ajudant-ho a identificar les seues fortaleses i àrees de millora. Aquesta retroalimentació oportuna i específica els permet realitzar ajustos en el seu aprenentatge i millorar contínuament.

  - Guia per a l'ensenyament:

    Els resultats de l'avaluació proporcionen informació al professorat sobre el nivell de comprensió i domini de l'alumnat en relació amb els objectius d'aprenentatge. Açò permet al professorat ajustar el seu ensenyament, identificar àrees que necessiten major èmfasi i adaptar les seues estratègies pedagògiques per a satisfer les necessitats individuals de l'alumnat.

  - Promoció de l'aprenentatge autònom:

    En involucrar a l'alumnat en el procés d'avaluació, es fomenta la seua responsabilitat i autoreflexió sobre el seu propi aprenentatge. L'alumnat aprèn a establir metes, monitorar el seu progrés i prendre mesures per a millorar el seu acompliment acadèmic.

  - Mesurament de l'assoliment d'objectius:

    L'avaluació permet determinar si l'alumnat ha aconseguit els objectius d'aprenentatge establits. Açò proporciona informació important sobre l'efectivitat del pla d'estudis i la qualitat de l'ensenyament, i orienta la presa de decisions per a futures millores.

  - Avaluació formativa i sumativa:

L'avaluació pot ser formativa, centrada en el procés d'aprenentatge i dissenyada per a proporcionar retroalimentació contínua i suport per al desenvolupament de l'alumnat, o sumativa, centrada en el resultat final de l'aprenentatge i dissenyada per a mesurar el nivell d'assoliment de l'alumnat en un moment determinat.

Perquè l'avaluació siga efectiva, és important que siga vàlida, confiable, equitativa i transparent.

- **Gradualitat i progressió:**

La gradualitat i la progressió són dos principis fonamentals en el disseny i la implementació d'activitats d'ensenyament i aprenentatge. Aquests principis se centren en la idea que l'aprenentatge és un procés continu que es desenvolupa de manera gradual al llarg del temps, amb la introducció progressiva de conceptes, habilitats i complexitat cognitiva.

- Gradualitat:

  La gradualitat es refereix al principi de dividir el contingut d'aprenentatge en unitats més xicotetes i manejables, que es presenten i es dominen de manera incremental i seqüencial. Açò permet a l'alumnat assimilar i consolidar els conceptes bàsics abans d'avançar cap a nivells de major complexitat. La gradualitat facilita el procés d'aprenentatge en evitar sobrecarregar a l'alumnat amb massa informació o dificultat al mateix temps, i els permet construir una base sòlida de coneixements i habilitats abans d'avançar a nivells més avançats.

- Progressió:

  La progressió es refereix al principi de seqüenciar les activitats d'aprenentatge de manera que hi haja una progressió natural de dificultat i complexitat al llarg del temps. Açò implica dissenyar activitats i tasques que desafien gradualment a l'alumnat a mesura que desenvolupa les seues habilitats i competències. La progressió pot manifestar-se en diferents formes, com l'augment gradual de la complexitat dels problemes plantejats, l'aprofundiment en els conceptes presentats o l'ampliació de les habilitats aplicades.

- **Context del centre.**

El context del centre educatiu es refereix a l'entorn més ampli en el qual es troba la institució educativa i que influeix en el seu funcionament, cultura, recursos i relacions amb la comunitat. Aquest context pot incloure factors tant interns com a externs que impacten en l'experiència educativa del alumnat i en l'efectivitat de l'ensenyament i l'aprenentatge.

Alguns aspectes importants del context del centre educatiu inclouen:

- Ubicació geogràfica:

  La ubicació física del centre educatiu pot tenir un impacte significatiu en el seu context. Els centres situats en àrees urbanes poden enfrontar desafiaments diferents als situats en àrees rurals, com a accés a recursos, diversitat cultural, infraestructura i seguretat.

- Demografia estudiantil:

  La composició demogràfica de la població estudiantil, incloent factors com l'origen ètnic, socioeconòmic, lingüístic i cultural, pot influir en les necessitats i experiències de l'alumnat, així com en les pràctiques pedagògiques i de suport necessàries per a satisfer les seues necessitats.

- Recursos i finançament:

  El context del centre educatiu inclou els recursos disponibles, com el personal docent i de suport, l'equipament, les instal·lacions físiques, el pressupost i els programes de finançament disponibles. Aquests recursos poden variar segons el context socioeconòmic i les polítiques de finançament educatiu.

- Cultura escolar i clima institucional:

  La cultura escolar es refereix a les normes, valors, creences i pràctiques compartides pels membres de la comunitat escolar, incloent estudiants, personal docent, administratiu i famílies. El clima institucional es refereix a l'ambient emocional i relacional del centre educatiu, que pot afectar el benestar i el rendiment de l'alumnat.

- Relacions amb la comunitat:

  El centre educatiu interactua amb el seu entorn comunitari, incloent famílies, organitzacions locals, empreses, institucions culturals i governamentals. Aquestes relacions poden influir en el suport, la col·laboració i els recursos disponibles per al centre educatiu, així com en les oportunitats d'aprenentatge i enriquiment per a l'alumnat .

En comprendre i considerar el context del centre educatiu, el professorat i líders escolars poden prendre decisions informades i dissenyar estratègies pedagògiques i de gestió que responguen a les necessitats i característiques específiques de la comunitat escolar. Açò contribueix a crear un ambient educatiu inclusiu, equitatiu i efectiu que promoga l'èxit acadèmic i el benestar de tot l'alumnat.

A més del context del centre educatiu, és important considerar el context del sector productiu i de l'entorn laboral en dissenyar programes educatius i activitats d'orientació professional. Aquests aspectes afigen una dimensió addicional al procés educatiu en connectar la formació acadèmica amb les necessitats i demandes del món laboral. Alguns aspectes rellevants a considerar són:

- Tendències i demandes del mercat laboral:

  És important comprendre les tendències actuals i les projeccions futures del mercat laboral en termes d'indústries emergents, habilitats demandades i perfils professionals més sol·licitats. Açò pot influir en la selecció d'àrees d'estudi, especialitats i programes de formació oferits pel centre educatiu.

- Col·laboració amb empreses i ocupadors:

  Establir aliances i col·laboracions amb empreses i ocupadors locals i regionals pot proporcionar oportunitats per a la realització de pràctiques laborals, passanties, visites industrials i projectes de col·laboració. Açò permet a l'alumnat adquirir experiència pràctica, desenvolupar habilitats rellevants i establir connexions amb el món laboral.

- Evolució tecnològica i digitalització:

  L'avanç tecnològic i la digitalització estan transformant ràpidament l'entorn laboral, creant noves oportunitats i desafiaments en termes de competències digitals, habilitats tècniques i adaptabilitat. Els programes educatius han d'incorporar el desenvolupament d'habilitats digitals i la familiarització amb tecnologies emergents per a preparar a l'alumnat per al mercat laboral del futur.

- Necessitats de formació i capacitació:

  Identificar les necessitats de formació i capacitació de la força laboral local pot guiar el disseny de programes educatius que siguen rellevants i efectius per a preparar a l'alumnat per a ocupacions disponibles en la regió. Açò pot implicar la consulta amb empreses i ocupadors per a comprendre els seus requeriments i expectatives en termes d'habilitats i competències laborals.

En considerar el context del sector productiu i de l'entorn laboral, els centres educatius poden dissenyar programes de formació més alineats amb les necessitats del mercat laboral i proporcionar a l'alumnat les habilitats i competències necessàries per a tenir èxit en les seues futures carreres professionals. Açò contribueix a millorar l'ocupació de l'alumnat i a enfortir la connexió entre l'educació i el món laboral.

4.2 Estratègies metodològiques.

Principalment, s'utilitzaran les següents estratègies metodològiques:

- **Estratègies expositives.**

  Les estratègies expositives són tècniques utilitzades pel professorat per a presentar informació de manera clara, organitzada i comprensible al alumnat. Aquestes estratègies se centren en la transmissió efectiva de coneixements, conceptes o procediments mitjançant l'explicació verbal, la demostració visual i altres recursos didàctics.

  Algunes de les estratègies expositives més comunes inclouen:

  - Conferències:

    La conferència és una forma tradicional de presentar informació verbalment a l'alumnat. El professorat explica conceptes, teories o processos de manera sistemàtica i organitzada, utilitzant presentacions, pissarres o recursos audiovisuals per a recolzar l'exposició. És important mantenir l'atenció de l'alumnat a través de la varietat en la presentació i la interacció amb l'audiència.

  - Classes magistrals:

    Similar a les conferències, les classes magistrals són presentacions formals en les quals el docent explica i analitza un tema en profunditat. No obstant açò, les classes magistrals solen ser més dinàmiques i participatives, involucrant a l'alumnat en debats, discussions o activitats interactives per a fomentar una comprensió més profunda del contingut.

  - Demostracions:

    Les demostracions impliquen la presentació pràctica de conceptes o procediments mitjançant exemples concrets o exercicis pràctics. Açò pot incloure la realització d'experiments, la demostració de tècniques específiques o la resolució de problemes en temps real, la qual cosa ajuda a l'alumnat a visualitzar i comprendre millor el contingut presentat.

  - Ús de recursos visuals:

    Els recursos visuals, com a gràfics, diagrames, mapes conceptuals o videos, poden ajudar a complementar l'exposició verbal del professorat i facilitar la comprensió de l'alumnat. Aquests recursos poden utilitzar-se per a il·lustrar conceptes abstractes, mostrar relacions entre idees o proporcionar exemples concrets que reforcen l'aprenentatge.

- Exemplificació:

  L'exemplificació implica l'ús d'exemples específics i rellevants per a il·lustrar conceptes o principis abstractes. Els exemples poden provenir de la vida real, de l'experiència personal del docent o de casos pràctics relacionats amb el contingut del curs, la qual cosa ajuda a l'alumnat a connectar la teoria amb la pràctica i a aplicar els conceptes apresos a situacions concretes.

En utilitzar estratègies expositives de manera efectiva, el professorat pot facilitar el procés d'ensenyament-aprenentatge, proporcionant a l'alumnat una base sòlida de coneixements i habilitats que poden aplicar en diversos contextos.

– **Flipped Classroom (Aula invertida).**

El model de Flipped Classroom, o aula invertida, és una estratègia metodològica que reverteix la tradicional dinàmica d'ensenyament en l'aula. En aquest enfocament, l'alumnat adquireix el contingut d'aprenentatge fóra de l'aula, generalment a través de recursos com vídeos, lectures o activitats interactives, abans d'assistir a la classe presencial. Una vegada en l'aula, el temps es dedica principalment a l'aplicació activa del coneixement, mitjançant activitats pràctiques, discussions grupals, resolució de problemes o projectes col·laboratius. Açò permet que el professor es convertisca en un facilitador de l'aprenentatge, brindant suport individualitzat, aclarint dubtes i fomentant la participació activa de l'alumnat. El model de Flipped Classroom cerca promoure un aprenentatge més autònom, significatiu i personalitzat, al mateix temps que maximitza el temps d'interacció entre alumnat i professorat durant les classes presencials.

– **Aprenentatge Basat en Projectes (ABP).**

L'Aprenentatge Basat en Projectes (ABP) és una estratègia metodològica que involucra a l'alumnat en la planificació, disseny i execució de projectes significatius i autèntics per a aconseguir objectius d'aprenentatge específics. En lloc de seguir un currículum predeterminat de manera lineal, l'alumnat treballa en projectes que aborden preguntes o problemes complexos, permetent-los explorar temes en profunditat i aplicar conceptes i habilitats de manera pràctica.

L'ABP generalment segueix un procés que inclou les següents etapes:

- Selecció del tema i disseny del projecte:

  L'alumnat tria un tema d'interès i rellevància per a ells, i col·laboren en el disseny d'un projecte que aborde aspectes específics del tema seleccionat. Aquest procés implica la identificació d'objectius d'aprenentatge, la definició de rols i responsabilitats, i la planificació de recursos i activitats.

- Recerca i exploració:

  L'alumnat duu a terme recerques per a obtenir informació rellevant sobre el tema del projecte, utilitzant una varietat de fonts i mètodes de recerca. Aquesta etapa fomenta la curiositat, l'autonomia i el pensament crític, mentre l'alumnat explora diferents perspectives i enfocaments.

- Planificació i desenvolupament:

  L'alumnat dissenya i desenvolupa el projecte, seguint el pla establit i aplicant els coneixements i habilitats adquirits durant la recerca. Aquesta etapa pot incloure la creació de productes tangibles o intangibles, com a informes, presentacions, models, o solucions tecnològiques, depenent de la naturalesa del projecte.

- Implementació i avaluació:

  L'alumnat implementa el seu projecte i avaluen la seua efectivitat en la consecució dels objectius d'aprenentatge establits. Es fomenta la reflexió i la retroalimentació contínua durant tot el procés, permetent a l'alumnat identificar assoliments, desafiaments i àrees de millora.

L'ABP promou un aprenentatge actiu, col·laboratiu i contextualitzat, on l'alumnat assumeix un paper actiu en la construcció del seu propi coneixement. En treballar en projectes significatius i autèntics, l'alumnat desenvolupa habilitats de resolució de problemes, comunicació, treball en equip i pensament crític, preparant-los per a enfrontar desafiaments del món real en el seu futur personal i professional.

– **Aprenentatge Cooperatiu:**

L'aprenentatge cooperatiu és una estratègia pedagògica en la qual l'alumnat treballa en grups xicotets per a aconseguir metes d'aprenentatge comuns. A diferència de l'aprenentatge competitiu o individualista, en l'aprenentatge cooperatiu, l'alumnat col·labora entre si per a aconseguir l'èxit acadèmic, compartint recursos, idees i habilitats.

Aquesta estratègia promou la interdependència positiva, on cada membre del grup és responsable de l'aprenentatge propi i del dels altres. Es fomenta la participació equitativa, de manera que tot l'alumnat contribueix al treball en equip i té l'oportunitat d'expressar les seues idees. A més, es promouen habilitats socials com la comunicació efectiva, la resolució de conflictes i el treball en equip.

L'aprenentatge cooperatiu pot implementar-se de diverses formes, com el treball en parelles, grups de discussió, projectes col·laboratius o aprenentatge basat en problemes. L'objectiu principal és crear un ambient de suport mutu on l'alumnat se

senta motivat a aprendre conjuntament i es beneficie de les diferents perspectives i experiències del reste.

4.3 Activitats.

En totes les **unitats formatives** utilitzarem el següent esquema d'actuació:

- **Introducció.**

  Mitjançant un vídeo o una pluja de idees o brainstorming es procedirà a introduir el tema i motivar l'alumnat. A continuació la professora introduirà els continguts bàsics de la unitat formativa en una classe magistral. Les explicacions, que se sustentaran principalment en exemples, utilitzaran recursos variats. Si afavorirà la participació de l'alumnat perquè puga expressar els seus dubtes i opinions .

  Així mateix, si fóra necessari, es realitzarà una demostració de les habilitats o tècniques necessàries associades a la unitat formativa.

- **Activitats.**

  Es presentaran una sèrie d'activitats pràctiques per tal de treballar els continguts de la unitat

- **Exposicions.**

  En algunes unitat els alumnes preparen la teoria i l'exposen a la resta de companys per fomentar l'autoaprenentatge i les explicacions alumne-alumne.

- **Activitats d'ampliació.**

  En totes les unitats formatives, es proposaran activitats d'ampliació per a aprofundir en aspectes relacionats amb els resultats d'aprenentatge associats a la unitat formativa.

- **Activitats de reforç.**

  En cadascuna de les unitats formatives, es proposaran activitats de reforç perquè l'alumnat que haja tingut algun tipus de dificultat en el procés d'ensenyament-aprenentatge puga adquirir els resultats d'aprenentatge associats a la unitat formativa.

Així mateix, les **sessions** del mòdul professional s'estructuraran de la següent manera:

1. La professora realitzarà un breu resum de les activitats realitzades en la sessió anterior.
2. La professora explicarà els objectius de la sessió així com les activitats d'ensenyament-aprenentatge que es van a realitzar.

3. Realització de les activitats proposades: exposició de continguts, demostració d'habilitats o tècniques, realització del projecte o realització de cas d'estudi.
4. Al final de la sessió, el professor o professora realitzarà una síntesi de les activitats realitzades durant la sessió i indicarà què aspectes són essencials per a la pròxima sessió.

4.4 Recursos generals.

En totes les unitats formatives s'utilitzaran els següents recursos didàctics:

- Recursos personals:
  - Professorat titular.
- Recursos organitzatius:
  - Aula.
  - Taller.
  - Biblioteca.
- Recursos materials:
  - Equipament:
    - Maquinari:
      - Ordinadors.
      - Servidor.
      - Projector
    - Programari:
      - Entorn de treball: Lliurex
    - Recursos TIC:
      - Centre Digital Col·laboratiu:
        - Plataforma d'aprenentatge AULES.
        - Microsoft Office 365.
    - Documentació:
      - Documentació elaborada pel professorat.
      - Pàgines web.
      - Presentacions.
      - Vídeo-tutorials.

En l'apartat *13.1. Annex I: Desenvolupament de les unitats formatives*, per a cada unitat formativa, s'indica els recursos específics que s'utilitzaran.

4.5 Agrupaments.

S'utilitzaran els següents tipus d'agrupament:

- **Gran grup o grup classe:**

  Tots els alumnes i alumnes participen com un sol grup, compartint els mateixos objectius, continguts i activitats d'ensenyament-aprenentatge.

  S'utilitzarà aquest tipus d'agrupament amb estratègies metodològiques expositives, per a introduir els continguts essencials; o demostratives, per a mostrar les habilitats i tècniques associades a la seqüència didàctica corresponent i també per realitzar el projecte intermodular.

  Per tant, aquest tipus d'agrupament s'utilitzarà majoritàriament a l'inici i a la finalització de les unitats formatives i per realitzar el projecte intermodular.

- **Treball en equip:**

  L'alumnat s'agruparà en equips de dos persones.

  Aquest tipus d'agrupament s'utilitzarà amb estratègies metodolòqiques en les quals la col·laboració i la cooperació siga part essencial del procés d'ensenyament-aprenentatge:

  - Aprenentatge Basat en Projectes (ABP).
  - Aprenentatge Cooperatiu.

- **Treball individual:**

  L'alumnat realitza les activitats de manera individual, de forma autònoma o amb l'ajuda del professorat.

  Aquest tipus d'agrupament s'utilitzarà amb estratègies metodològiques en les quals l'alumnat haja d'interioritzar aprenentatges i desenvolupar habilitats bàsiques, en les quals es treballaran essencialment continguts i es realitzaran exercicis o activitats bàsiques.

5 PROCEDIMENT D'AVALUACIÓ I DE QUALIFICACIÓ.

5.1 Activitats d'avaluació, instruments d'avaluació i criteris d'avaluació.

El procediment d'avaluació té les següents finalitats[13]:

- Regular el procés d'aprenentatge competencial de l'alumnat mitjançant l'avaluació objectiva i enfocada a l'obtenció de les competències associades als diferents mòduls professionals, a través de la consecució dels resultats d'aprenentatge d'acord amb els criteris d'avaluació associats per a cadascun d'ells prenent com a referència els objectius, expressats en els resultats d'aprenentatge d'acord amb els criteris d'avaluació associats per a cadascun d'ells.
- Informar dels assoliments de l'alumnat al final d'un procés d'aprenentatge competencial per a la seua certificació.
- Implementar una avaluació contínua, formativa i integradora que ajude a l'alumnat a adquirir autonomia i saber acte regular-se.
- Promoure l'ús generalitzat d'instruments, tècniques i eines o assistents de l'avaluació variats, diversos i adaptats a les diferents situacions d'aprenentatge i metodologies, permetent la valoració objectiva del procés d'avaluació per competències i la qualificació.

L'avaluació tindrà un caràcter continu, formatiu i integrador durant tot el procés d'ensenyament de l'alumnat i estarà enfocada a l'obtenció de les competències associades als diferents mòduls professionals, prenent com a referència els objectius, expressats en els resultats d'aprenentatge, d'acord amb els criteris d'avaluació associats per a cadascun d'ells. A més, serà flexible en temps i recursos adaptant-se als diferents ritmes d'aprenentatge i característiques de l'alumnat.

En tot procés d'avaluació i qualificació podem diferenciar tres elements bàsics: activitats d'avaluació, instruments d'avaluació i instruments de qualificació.

Les **activitats d'avaluació** concreten el procediment que es va a utilitzar per a arreplegar informació del procés d'aprenentatge de l'alumnat. Són productes, evidències o acompliments avaluables, en diferents i variats formats i suports que ens aporten informació concreta susceptible de ser analitzada.

En totes les unitats formatives s'utilitzaran un subconjunt de les següents activitats d'avaluació:

- Observació sistemàtica:
    - Participació, intervenció i aportació en les dinàmica diària de la classe.

13 Nova ordre d'avaluació (art. 3 i seg.)

- Acompliment de diferents destreses.

- Intervenció amb i entre l'alumnat:
  - Diàlegs, oberts i guiats.
  - Presentacions.
  - Realització d'entrevistes.
  - Participació en assemblees, col·loquis o debats.
  - Participació en jocs de rol.
  - Qüestionaris d'autoavaluació.
  - Qüestionaris de coavaluació.
  - Formalització de contractes d'avaluació o d'aprenentatge.
- Anàlisi de processos, tasques i produccions de l'alumnat:
  - Proves obertes.
  - Proves de correcció objectiva.
  - Exercicis.
  - Pràctiques.
  - Projectes.
  - Estudis de cas.
  - Informes.
  - Treballs.
  - Mapes conceptuals, esquemes, resums o diagrames.
  - Construcció de maquetes o dissenys tècnics.
  - Desenvolupament de demostracions.
  - Proves d'execució tècnica.
  - Presentacions digitals.
  - Exposicions orals.
  - Quadern de treball.

- Portafolis
- Diari d'aprenentatge.
- Enregistrament d'àudio o d'audiovisuals.

Els **instruments d'avaluació** són les eines que, una vegada analitzades les activitats d'avaluació, ens permeten valorar els processos i els resultats d'aprenentatge de l'alumnat.

L'instrument d'avaluació proporciona una estructura que permet la recol·lecció de dades de l'acompliment de l'estudiant d'una manera sistemàtica i consistent.

En totes les unitats formatives s'utilitzarà un subconjunt dels següents instruments d'avaluació:

- Llista de control.
- Escala de valors.
- Rúbrica.

Aquests instruments d'avaluació seran **instruments de qualificació** quan s'utilitzen per a assignar una qualificació numèrica a l'acompliment de l'alumnat.

5.2 Avaluacions.

Es realitzaran tres tipus de sessions d'avaluació[14]: inicial, parcial i final.

5.2.1 Avaluació inicial.

Abans de la finalització del primer mes lectiu del curs, es realitzarà una sessió d'avaluació inicial amb els següents propòsits:

- Conèixer les característiques, competències i la formació prèvia de l'alumnat.
- Conèixer l'experiència professional prèvia relacionada amb el perfil professional per a situar-ho i orientar-ho.
- Ajustar les programacions didàctiques a partir de la informació arreplegada en els dos apartats anteriors.

L'avaluació inicial de l'alumnat es realitzarà per tot l'equip docent, sent el tutor o tutora el responsable de coordinar tot el procés.

En l'avaluació inicial no s'emetrà cap qualificació.

14 O d'avaluació (art. 18)

5.2.2 Avaluacions parcials.

En finalitzar cada trimestre, es realitzarà una avaluació parcial, de caràcter informatiu, en les quals s'avaluarà el progrés de l'alumnat en la consecució dels resultats d'aprenentatge i les competències professionals, personals i socials.

En les sessions d'avaluació parcials, s'analitzarà tant la progressió de cada estudiant de manera individual, com a global del grup, amb l'objectiu de prendre decisions que afavorisquen el desenvolupament de les competències.

Així mateix, haurà d'avaluar-se la pràctica docent per a adequar les estratègies metodològiques a les necessitats detectades.

En les sessions d'avaluació parcials s'informarà a cada estudiant mitjançant una qualificació numèrica, entre 1 i 10.

La informació proporcionada a l'alumnat o a les seues famílies en les avaluacions parcials ha de considerar-se com una part del procés d'avaluació contínua amb l'únic objectiu de proporcionar informació de retroalimentació útil per a la millora del procés d'aprenentatge de l'alumnat.

En les avaluacions parcials s'informarà únicament dels resultats d'aprenentatge avaluats i qualificats de manera completa en el trimestre corresponent.

Les qualificacions de les avaluacions parcials no s'utilitzaran en cap cas per al càlcul de la qualificació final del mòdul professional.

5.2.3 Avaluació final ordinària.

L'avaluació final es realitza una vegada finalitzat el període formatiu del mòdul professional, assignant per a cada estudiant una qualificació numèrica, entre 1 i 10.

L'objectiu d'aquesta sessió és comprovar el grau en què l'alumnat ha aconseguit els resultats d'aprenentatge i les competències professionals, personals i socials associades al mòdul professional.

5.2.3.1.1 Alumnat que no haja perdut el dret a l'avaluació contínua.

En l'avaluació final ordinària, per a l'alumnat que no haja perdut el dret a l'avaluació contínua, s'aplicaran els criteris de qualificació establits en l'apartat 5.6 Criteris de qualificació, utilitzant per a açò les qualificacions obtingudes al llarg del curs.

5.2.3.1.2 Alumnat que haja perdut el dret a l'avaluació contínua.

L'alumnat que haja perdut el dret a l'avaluació contínua, abans de l'avaluació final, haurà d'avaluar-se de tots els resultats d'aprenentatge utilitzant, principalment, les següents activitats d'avaluació:

- Prova oberta

- Prova de correcció objectiva

Per al càlcul de la qualificació final del mòdul professional s'aplicaran els criteris de qualificació establits en l'apartat 5.6 Criteris de qualificació, utilitzant per a açò únicament les qualificacions obtingudes en aquestes activitats d'avaluació.

5.2.4 Avaluació final extraordinària.

Hi haurà una convocatòria extraordinària en Juny, versant en aquest cas una prova oberta i un altra de correcció objectiva sobre tots els continguts del mòdul. Serà requisit per a fer aquestes proves presentar les activitats exercicis o projectes proposats pel professorat per a aquesta mateixa data.

En l'avaluació extraordinària l'alumnat haurà d'avaluar-se de tots els resultats d'aprenentatge utilitzant, principalment, les següents activitats d'avaluació:

- Prova oberta
- Prova de correcció objectiva

Per al càlcul de la qualificació final del mòdul professional s'aplicaran els criteris de qualificació establits en l'apartat 5.6 Criteris de qualificació, utilitzant per a açò únicament les qualificacions obtingudes en aquestes activitats d'avaluació.

Excepcionalment, l'alumnat que tinga 2 resultats d'aprenentatge o menys suspesos podrà recuperar únicament els resultats d'aprenentatge suspesos.

5.2.4.1 Classes de repàs

En el tercer trimestre es realitzaran algunes hores (per concretar en la resta del departament si es dona el cas) de repàs setmanals. Serviran a l'alumnat per a preparar la prova oberta i la prova de correcció objectiva extraordinària i també per a intentar pujar les qualificacions de les activitats realitzades durant el curs. Es pot oferir també la possibilitat de realitzar un projecte global que supose un percentatge de la qualificació final extraordinària.

5.3 Informació a l'alumnat o, si escau, a les famílies del procediment d'avaluació i qualificació.

El professorat informarà a l'alumnat i a les seues famílies, en el cas d'alumnat menor d'edat, del procediment d'avaluació i qualificació en els següents moments:

- Inici de curs:
    - Elements curriculars del mòduls professionals, especialment, els següents:
        - Competències professionals, personals i socials.

        - Objectius generals.
        - Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació.
        - Continguts.
    - Relació entre els diferents elements curriculars.
    - Ponderació de cada resultat d'aprenentatge per al càlcul de qualificació final del mòdul professional.
    - Per a cada resultat d'aprenentatge, ponderació de cada criteri d'avaluació per al càlcul de la qualificació del resultat d'aprenentatge.
    - Per a cada criteri d'avaluació, instruments d'avaluació o evidències que s'aplicaran.
- A l'inici de cada resultat d'aprenentatge:
    - Breu recordatori dels criteris d'avaluació i dels instruments d'avaluació que s'utilitzaran amb els seus percentatges.
- Durant el desenvolupament de cada resultat d'aprenentatge:
    - Retroalimentació a través d'orientacions, correccions i seguiment de les seues produccions per a dur a terme una avaluació formativa i formadora.
- En finalitzar cada resultat d'aprenentatge o cada avaluació parcial:
    - Per a cada resultat d'aprenentatge treballat, qualificació obtinguda i, en cas de ser inferior a 5, informació rellevant per a la seua recuperació (activitats d'avaluació a desenvolupar, instruments d'avaluació i moments en els quals es realitzarà la recuperació).
- En finalitzar la sessió d'avaluació final ordinària:
    - Informe de recuperació dels RA pendents de superació amb indicacions de les activitats necessàries per a recuperar-los, així com la naturalesa i característiques dels instruments d'avaluació que s'utilitzaran en el període de recuperació.

5.4 Pèrdua del dret a l'avaluació contínua.

L'avaluació tindrà un caràcter continu, formatiu i integrador durant tot el procés d'ensenyament de l'alumnat[15].

15 Nova ordre d'avaluació (art. 8)

L'alumnat que supere el 15% d'inassistència de forma injustificada (diferents a motius laborals, malaltia o valoracions pròpies a criteri dels centres o departaments), perdrà el dret a l'avaluació contínua.

El professorat notificarà a l'alumnat quan arribe al 10% d'inassistència injustificada de la possibilitat de pèrdua de l'avaluació contínua.

En el present mòdul professional, que té una durada de **133 hores**, l'alumnat serà informat de la possibilitat de la pèrdua d'avaluació continua quan arribe a les **13,3 hores** d'inassistència injustificada i perdrà el dret a l'avaluació contínua quan arribe a les **19,95 hores** d'inassistència injustificada.

5.5 Procediment i criteris de recuperació.

Únicament l'alumnat **que no haja perdut el dret a l'avaluació contínua** podrà acollir-se a aquest pla de recuperació.

Si l'alumnat ha suspès **algun dels resultats d'aprenentatge (unitats formatives)**, se li faran proves obertes i proves de correcció objectiva de recuperació abans de l'avaluació ordinària. Aquestes proves substituiran la qualificació obtinguda en el seu moment per les proves equivalents. Una vegada realitzades les recuperacions, per a aprovar necessitarà complir les condicions generals.

5.6 Criteris de qualificació.

5.6.1 Càlcul de la qualificació.

La qualificació del mòdul professional s'obté d'un càlcul ponderat de tots els resultats d'aprenentatge que resumeixen totes les qualificacions obtingudes durant el curs. Els percentatges seran proporcionals a la dificultat i temps dedicat a cadascun dels RA. No obstant això, en principi el RA1 – 15%, RA2 – 20%, RA3 – 30%, RA4 – 30% y RA5 5%.

El mòdul professional està dividit en 5 unitats formatives relacionades directament en cadascun dels RA del mòdul formatiu.

El càlcul de la qualificació d'un resultat d'aprenentatge es realitzarà a partir de la mitjana ponderada de les qualificacions dels criteris d'avaluació (CA), atenent al seu nivell de rellevància (bàsic, intermedi o avançat).

El nivell de cada criteri d'avaluació s'estableix en l'apartat 3.5. Resultats d'aprenentatge (RA) i criteris d'avaluació (CA).

En l'apartat 5.6.2. Ponderació dels resultats d'aprenentatge i dels criteris d'avaluació s'estableix la ponderació de cada criteri d'avaluació.

El càlcul de la qualificació d'un criteri d'avaluació es realitzarà a partir de la mitjana ponderada de les qualificacions de tots els instruments de qualificació (IQ) que computen

en aquest criteri d'avaluació. Aquests instruments de qualificació podran ser proves obertes, proves de correcció objectiva, activitats pràctiques i activitats realitzades en el projecte interdisciplinar (veure annex IV). Dins de l'avaluació de les activitats pràctiques i les activitats del projecte interdisciplinar es tindran en compte també els components actitudinals. Segons el grau d'acompliment de cada IQ s'estableix un valor numèric entre 0 i 10 (Excel·lent: 9-10 Notable: 6-8 Suficient: 5, Insuficient: 3-4 i Molt deficient: 0-2). La mitjana ponderada de tots aquests valors dels instruments de qualificació establirà un valor numèric que qualificarà el CA en un valor numèric (entre 0 i 10) i aquesta dada s'usarà més endavant per calcular el grau d'acompliment del RA associat i que també tindrà un valor numèric entre 0 i 10.

Per a comptabilitzar cada RA en el còmput total de la qualificació del mòdul cal tindre un valor mínim d'un 4 de grau d'acompliment en cadascun dels RA. Si és així, el mòdul es supera o aprova si computant tots els RA qualificats es té un grau d'acompliment amb un valor d'un 5 com a mínim.

Si no es supera el mòdul, l'alumnat podrà recuperar o incrementar el valor numèric dels RA que o bé no superen el 4 per poder establir la mitjana ponderada o bé tot i superar el 4 per fer la mitjana ponderada, el seu valor resulta insuficient per poder arribar al 5 del total que s'ha establit com a valor mínim.

Aquesta recuperació dels RA amb els seus CA es realitzarà abans de l'avaluació ordinària amb els instruments d'avaluació o de qualificació més pertinents segons els CA amb menys grau d'acompliment obtingut i que seran els que caldrà que recupere i que es tornaran a qualificar. Aquests IA o IQ podran ser: bé exàmens en forma de prova escrita amb exercicis a desenvolupar i prova objectiva tipus test, bé proves pràctiques, bé ambdues tipus de proves combinades.

Si l'alumnat no ha superat el mòdul en l'avaluacio ordinària, te dret a una altra avaluació extraordinària. En este cas s'avaluaran tots els RA del curs. I els instruments d'avaluación seran bé exàmens en forma de prova escrita amb exercicis a desenvolupar i prova objectiva tipus test, bé proves pràctiques, bé ambdues tipus de proves combinades i serà necessari obtindre un 5 per superar el mòdul.

5.6.2 Ponderació dels resultats d'aprenentatge i dels criteris d'avaluació

RA 1			**RA 2**			**RA 3**			**RA 4**			**RA 5**		
15 %			**20 %**			**30%**			**30%**			**5%**		
CA	**N**	**%**	**CA**	**N**	**%**	**CA**	**N**	**%**	**CA**	**N**	**%**	**CA**	**N**	**%**
a	B	10	a	B	5	a	I	20	a	B	5	a	B	15
b	B	10	b	I	10	b	B	10	b	A	20	b	I	20
c	B	10	c	B	10	c	B	10	c	B	5	c	B	15
d	B	10	d	I	10	d	I	20	d	I	10	d	B	15
e	B	15	e	I	10	e	I	20	e	I	10	e	B	15
f	I	20	f	I	10	f	I	20	f	I	10	f	I	20
g	B	15	g	A	20				g	A	20			
h	B	10	h	B	5				h	A	20			
			i	I	10									
			j	I	10									

Taula 1: RA: resultat d'aprenentatge; CA: criteri d'avaluació; N: nivell (B, bàsic; I, intermedi; A, avançat); %: pes de cada CA per al càlcul de la qualificació del RA (NA: No Avaluat/Qualificat).

5.6.3 Altres consideracions

Si un alumne o alumna participa en la còpia parcial o completa d'un instrument d'avaluació obtindrà la qualificació de zero en el corresponent instrument de qualificació.

Si un alumne o alumna, sense motiu justificat, lliura fora de termini un instrument d'avaluació obtindrà la qualificació de zero en el corresponent instrument de qualificació.

5.7 Alumnat que cursa el mòdul professional com a pendent

L'alumnat que curse el mòdul professional com a pendent tindrà les mateixes condicions i oportunitats que l'alumnat que curse el mòdul professional per primera vegada i que ja s'han especificat.

6 MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ.

El professorat del mòdul professional, haurà de participar de forma activa en dos aspectes en relació a la resposta educativa per a la inclusió[16]:

- La organització de la resposta educativa en els centres docents, en el marc de l'educació inclusiva, amb la finalitat de garantir l'accés, la participació, la permanència i el progrés de tot l'alumnat, com a nucli del dret fonamental a l'educació i des dels principis de qualitat, igualtat d'oportunitats, equitat i accessibilitat universal.
- La detecció de les barreres a la inclusió, la identificació de les necessitats específiques de suport educatiu i les necessitats de compensació de desigualtats, en l'àmbit educatiu i administratiu.

La resposta educativa per a la inclusió en un centre educatiu s'organitza en quatre nivells[17]:

- *Primer nivell de resposta*: es dirigeix a tota la comunitat educativa i a les relacions del centre amb l'entorn sociocomunitari i ho constitueixen les mesures que impliquen els processos de planificació, la gestió general i l'organització dels suports del centre.
- *Segon nivell de resposta*: es dirigeix a tot l'alumnat del grup-classe i ho constitueixen les mesures generals programades per a un grup-classe que impliquen suports ordinaris.
- *Tercer nivell de resposta*: ho constitueixen les mesures dirigides a l'alumnat que requereix una resposta diferenciada, individualment o en grup, que impliquen suports ordinaris addicionals.
- *Quart nivell de resposta:* ho constitueixen les mesures dirigides a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu que requereix una resposta personalitzada i individualitzada de caràcter extraordinari que implique suports especialitzats addicionals.

Així mateix, els centres, en les programes de formació professional, facilitaran itineraris adaptats als diferents ritmes i possibilitats d'aprenentatge de cada alumna i alumne, amb una organització que permeta les adaptacions, la provisió de suports materials o personal d'accés i les mesures flexibles que possibiliten la consecució dels objectius encaminats a l'obtenció total o parcial de la titulació[18].

16 D 104/2018, de 27 de juliol (art. 1)
17 D 104/2018, de 27 de juliol (art. 14)
18 D 104/2018, de 27 de juliol (art. 27)

En compliment de l'indicat anteriorment, en aquesta programació didàctica, dentre del **segon nivell** de resposta educativa per a la inclusió, en totes les unitats formatives, es plantejaran activitats específiques de dos tipus:

- *Activitats de reforç*, per a l'alumnat que no ha aconseguit els objectius ni desenvolupat les competències associades a la unitat formativa.
- *Activitats d'ampliació*, per a l'alumnat que, una vegada aconseguits els objectius i les competències associades a la unitat formativa, vulga ampliar els seus coneixements i les seues capacitats.

Així mateix, en l'apartat *7. Elements transversals*, s'inclouran actuacions que fomenten la igualtat, la convivència, la salut i el benestar.

Igualment, dins del **tercer nivell** de resposta educativa per a la inclusió, es realitzaran adequacions personalitzades de la programació didàctica per a l'alumnat que necessite una resposta diferenciada respecte al grup-classe[19]. Aquestes adequacions es realitzaran en coordinació amb el departament d'Orientació.

Finalment, dins del **quart nivell** de resposta educativa per a la inclusió, sota la supervisió i orientació del departament d'Orientació, el professorat treballarà de manera coordinada amb la resta de l'equip docent per a la detecció, seguiment i atenció d'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu que requerisca una resposta personalitzada i individualitzada de caràcter extraordinari que implique suports especialitzats addicionals.

Dins d'aquest quart nivell, la avaluació es durà a terme tenint en compte les adaptacions necessàries en els processos d'aprenentatge i avaluació, quant a metodologia, ampliació de temps i de recursos de les persones amb necessitats específiques de suport educatiu o formatiu, sense que les mateixes puguen minorar les qualificacions. En aquests casos i quan es detecte un progrés no adequat de la persona en formació, des de la tutoria s'efectuarà seguiment i acompanyament per a assegurar els suports individualitzats necessaris. En el cas d'organitzacions curriculars adaptades, els referents seran els mateixos, és a dir els objectius expressats en resultats d'aprenentatge, els criteris d'avaluació i les competències.

19 O 20/2019, de 30 d'abril (art. 14) i Nova ordre d'avaluació (art. 2)

7 ELEMENTS TRANSVERSALS.

“Tot currículum de la formació professional tindrà per objectiu facilitar el desenvolupament formatiu professional de les persones, promovent la seua formació integral, contribuint al desenvolupament de la seua personalitat en totes les seues dimensions, així com a l'enfortiment econòmic del país, del teixit productiu i el seu posicionament en la nova economia, a partir de la qualificació de la població activa i de la satisfacció de les seues necessitats formatives a mesura que es produeixen.

A tal fi haurà d'incorporar continguts culturals, científics, tecnològics i organitzatius, així com continguts vinculats a la digitalització, la defensa de la propietat intel·lectual i industrial, la sostenibilitat, la innovació i recerca aplicada, l'emprenedoria, la versatilitat tecnològica, les habilitats per a la gestió de la carrera professional, les relacions laborals, la prevenció de riscos laborals i mediambientals, la responsabilitat professional, les habilitats interpersonals, els valors cívics, la participació ciutadana i la igualtat efectiva entre homes i dones”[20].

En concret, en el desenvolupament curricular d'aquest mòdul professional, s'incorporaran els següents elements transversals:

- Capacitat per al treball individual.
- Capacitat per al treball en equip.
- Capacitat per a avaluar de manera crítica el treball desenvolupat.
- Capacitat d'aprendre de manera permanent, contínua i autònoma.
- Capacitat per a l'ús de llengües estrangeres, en concret, l'anglès.

20 EL 3/2022, de 31 de març (art. 13.a)

8 ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES I EXTRAESCOLARS.

No es realitzaran activitats complementàries o extraescolars específiques d'aquest mòdul professional, sinó que l'alumnat participarà en les activitats organitzades de manera conjunta per tot el professorat del departament didàctic de la família professional.

9 NORMES D'ORGANITZACIÓ, FUNCIONAMENT I CONVIVÈNCIA.

9.1 Prevenció de riscos laborals.

Pel que fa a la prevenció de riscos laborals, cal considerar que l'àmbit laboral més comú d'aquests tècnics seran les oficines i centres de procés de dades. Alguns dels principals riscos i les mesures de prevenció són:

Riscos	Mesures preventives
Postures incorrectes	- Situar l'alçada de la cadira de manera que, recolzant la mà sobre la taula, l'avantbraç quedi en posició horitzontal - Els peus han de recolzar perfectament a terra - El respatller de la cadira ha de ser recte i gradual en alçada
Il·luminació incorrecta. Fatiga visual	- El tauler de la taula ha de ser de color clar - Les superfícies de treball no han de ser brillants sinó mates - La llum ha d'entrar preferiblement pel costat esquerre - Les lluminàries han de proporcionar un nivell d'il·luminació constant i adequat a la tasca
Caigudes i cops per bolcades de cadires	- No seure només sobre la vora davantera del seient - En sòls lliscants, prestar atenció als desplaçaments involuntaris de la cadira - Regular el seient i respatller d'acord amb la persona que la faci servir
Pantalles de visualització de dades: ● Malestars de cap ● Molèsties oculars ● Dolors d'espatlles, braços...	- La pantalla ha de permetre el gir i inclinacions - Bon contrast entre caràcters i fons - Distància recomanable l'ull a la pantalla: 45-60 cm - Lluminària entre 300-500 lux - Temperatura entre 22-24 º C

Riscos	Mesures preventives
	- Humitat relativa entre 50 i 60% - Soroll: no sobrepassar els 55 db
Ritme de treball: fatiga física i mental	- Realitzar lleugers moviments i exercicis per relaxar la musculatura del coll i esquena - Realitzar pauses curtes de descans - Organització del treball evitant puntes
Descàrrega elèctrica per mal estat de les instal·lacions o els aparells	- Revisió periòdica d'instal·lacions i equips per especialistes - No sobrecarregar endolls - No utilitzar allargadors en mal estat - En cas de dubte o avaria avisar un electricista

9.2 Normes d'aules i tallers.

Les normes bàsiques són:

- Ús adequat del maquinari.
- No es pot usar el telèfon mòbil.
- No es pot menjar ni beure

9.3 Normes d'ús d'equipament.

9.3.1 Equipament informàtic.

Les normes bàsiques són:

- Tractar l'equipament sense pegar-li colps ni forçar els connectors.
- No es pot pintar ni ratllar l'equipament.

10 AVALUACIÓ DE LA PRÀCTICA DOCENT A TRAVÉS D'INDICADORS D'ÈXIT.

La avaluació de la pràctica docent té com a objectiu fonamental garantir la qualitat i eficàcia de l'ensenyament, promovent la millora contínua tant del professorat com del procés d'ensenyament-aprenentatge en el seu conjunt.

L'avaluació de la pràctica docent es realitzarà mitjançant dos instruments:

1. Autoavaluació realitzada pel professorat.
2. Enquesta de satisfacció de l'alumnat amb l'activitat docent.

10.1 Autoavaluació realitzada pel professorat.

El professor o professora, trimestralment, mitjançant un procés reflexiu, realitzarà una autoavaluació de la seua pràctica docent a partir de les següents competències i indicadors[21]:

21 Martínez-Izaguirre, M., Yániz-Álvarez d'Eulate, C. i Villardón-Gallego, L. (2018). *Autoavaluació i reflexió docent per a la millora de la competència professional del professorat en la societat del coneixement.* XARXA. Revista d'Educació a Distància, 56. http://www.um.es/ead/red/56/martinez_et_al.pdf

INDICADORS		Nivell de satisfacció				
Nº	**Descripció**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
1. Competència per a la planificació i gestió educativa						
a	) Participa activament en l'elaboració de projectes de centre.					
b)	Dissenya per competències la programació d'aula.					
c)	Elabora unitats formativa i projectes interdisciplinaris que promoguen el desenvolupament de competències.					
d)	Utilitza materials didàctics que recolzen l'aprenentatge.					
e)	Distribueix de manera equilibrada el temps entre les diverses tasques docents (treball d'aula, preparació de materials, planificació, tasques burocràtiques…).					
2. Competència per a la gestió i implementació del currículum.						
a)	Aplica metodologies que promoguen que l'alumnat siga actiu durant l'aprenentatge.					
b)	Realitza activitats que promoguen la cooperació entre l'alumnat.					
c)	Adapta les activitats a la diversitat de l'alumnat.					
d)	Planteja activitats amb diferents solucions possibles.					
e)	Dissenya activitats la resolució de les quals requerisca l'ús de les TIC.					
f)	Idea activitats que requerisquen l'ús de recursos en diferents llengües.					
g)	Promou en l'aula un clima de confiança.					
h)	Potencia la participació de l'alumnat en classe.					
i)	Dissenya activitats que desperten en l'alumnat interès per aprendre.					
j)	Dirigeix i dinamitza el treball d'aula.					
k)	Guia a l'alumnat en la realització de tasques d'aprenentatge.					

INDICADORS		Nivell de satisfacció				
Nº	**Descripció**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
l)	Vincula l'aprenentatge a situacions reals o realistes simulades.					
m)	Integra a les famílies i altres agents de la comunitat educativa com recolze en les activitats d'aprenentatge.					
n)	Respon a situacions noves o imprevistes.					
3. Competència per a l'avaluació educativa.						
a)	Usa tècniques i instruments d'avaluació que orienten a l'alumnat per al desenvolupament de competències.					
b)	Utilitza l'avaluació per a afavorir l'aprenentatge.					
c)	Avalua el nivell de competències prenent com a referència els resultats d'aprenentatge i els criteris d'avaluació prèviament definits.					
d)	Empra tècniques d'avaluació que permeten avaluar l'acompliment de l'alumnat.					
e)	Empra tècniques i instruments d'avaluació coherents amb les metodologies d'aprenentatge emprades.					
f)	Ajuda a l'alumnat a reflexionar sobre les tasques realitzades perquè millore el seu aprenentatge.					
g)	Comunica adaptant-se a les persones interessades (alumnat, família, centre educatiu i administració) els resultats de l'avaluació.					
h)	Fomenta en l'alumnat l'autoavaluació i l'avaluació entre companys.					
4. Competència en orientació i tutoria.						
a)	Detecta les necessitats de l'alumnat per a orientar-los individual i en grup de forma eficaç.					
b)	Afavoreix que l'alumne o alumna es conega i desenvolupe un concepte ajustat de si mateix.					
c)	Desenvolupa dinàmiques que fomenten en l'alumnat la					

INDICADORS		Nivell de satisfacció				
Nº	**Descripció**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
	confiança en si mateix i el reconeixement dels seus assoliments.					
d)	Promou la coordinació educativa amb les famílies.					
e)	Aplica activitats que afavorisquen entre l'alumnat una actitud positiva cap a la diversitat.					
f)	Ajuda a l'alumnat a conèixer i controlar l'expressió de les seues emocions.					
g)	Aprofita els conflictes del grup i de l'entorn pròxim per a desenvolupar habilitats socials i actituds prosociales.					
h)	Col·labora en activitats que oferisquen un servei a la comunitat per a promoure la participació social de l'alumnat.					
5. Competència per a l'aprenentatge i per a la recerca i la innovació.						
a)	Modifica l'acció docent a partir de la reflexió sobre el propi acompliment professional.					
b)	Reflexiona sobre el propi exercici professional per a detectar punts forts i àrees de millora.					
c)	Analitza els resultats d'aprenentatge de l'alumnat per a millorar la pròpia docència.					
d)	Està al dia amb els continguts de les disciplines, en metodologies i en recursos didàctics.					
e)	Realitza la formació que li ajude a millorar la docència.					
f)	Està al tant de l'oferta formativa existent per a professorat en actiu.					
g)	Cerca recursos en diferents mitjans (fòrums, revistes…) per a aplicar-los en la tasca docent.					
h)	Participa en projectes pedagògics innovadors.					
i)	Comparteix amb col·legues les pròpies experiències docents.					

INDICADORS		Nivell de satisfacció				
Nº	**Descripció**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
j)	Participa en reunions o fòrums sobre innovacions i experiències docents.					
6. Competència ètica i compromís professional.						
a)	Reflexiona sobre les conseqüències que tenen les seues actuacions docents en el desenvolupament de l'alumnat.					
b)	És conscient de la influència de la seua actuació com a docent sobre la realitat social pròxima.					
c)	Garanteix la confidencialitat i el bon ús dels resultats obtinguts per l'alumnat en les avaluacions.					
d)	Té com a referència el marc legal que regeix la seua professió.					
e)	Respecta els aspectes confidencials de la seua professió.					
f)	Actua com a model de respecte i consideració cap a totes les persones.					
g)	Actua de manera justa, equitativa i respectuosa amb l'alumnat, les famílies i el professorat.					
h)	Evita qualsevol forma de discriminació cap a l'alumnat, les famílies i els companys/as.					
7. Competència per a la coordinació docent i treball en equip en la comunitat educativa.						
a)	Assumeix les finalitats educatives del centre en què treball.					
b)	Treballa amb els membres de l'equip docent en el desenvolupament i avaluació de les competències contemplades en la programació.					
c)	Comparteix amb la resta de l'equip docent normes, pautes de funcionament en l'aula i el centre, així com mètodes d'ensenyament-aprenentatge.					
d)	Avalua les competències bàsiques de l'alumnat					

INDICADORS		Nivell de satisfacció				
Nº	**Descripció**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
	compartint tècniques i informació amb altres docents.					
e)	Participa activament en els equips docents als quals pertany.					
f)	Acorda i respecta normes de funcionament entre el professorat i les famílies.					
8. Competència per a la gestió eficaç de les emocions i la creació de climes de confiança.						
a	) Regula i gestiona eficaçment les pròpies emocions en l'aula.					
b)	Dedica temps a la resolució de problemes que sorgisquen en qualsevol situació educativa.					
c)	Es relaciona bé amb els seus companys/as.					
d)	Controla les pròpies emocions en les tasques realitzades en col·laboració amb altres agents educatius (companys/as, famílies).					
e)	Maneja l'estrès davant situacions quotidianes d'aquesta professió.					
f)	Genera hàbits que promoguen el seu benestar en el treball.					

Nivell de satisfacció: (1) Totalment en desacord; (2) Alguna cosa en desacord; (3) D'acord; (4) Molt d'acord; i (5) Totalment d'acord.

10.2 Enquesta de satisfacció de l'alumnat amb l'activitat docent.

El professorat realitzarà una enquesta de satisfacció de l'alumnat amb l'activitat docent en dos moments: en finalitzar el primer trimestre, per a detectar què aspectes s'han de millorar durant el curs; i en finalitzar el curs escolar, per a realitzar una avaluació completa del procés d'ensenyament-aprenentatge.

In concret, l'alumnat, de manera voluntària, contestarà la següent enquesta:

INDICADORS		Nivell de satisfacció				
Nº	**Descripció**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
1	El professor o professora explica a l'inici del curs escolar la programació didàctica, incidint en l'organització per unitats formatives i en els criteris de qualificació.					
2	El professor o professora, a l'inici de cada unitat formativa, explica les activitats d'ensenyament-aprenentatge que es realitzaran durant la unitat formativa i informa del procediment d'avaluació i qualificació.					
3	Els materials d'estudi elaborats i recomanats pel professor o professora són útils per a desenvolupar les tasques.					
4	Vostè, com a estudiant, té fàcil accés a les instal·lacions, serveis, recursos materials, equipaments tecnològics.					
5	El volum de treball que implica aquest mòdul professional s'ajusta al previst en la programació didàctica.					
6	Les classes s'ajusten al previst en la programació didàctica del mòdul professional.					
7	El professor o professora aporta documentació de suport (esquemes, gràfics, diagrames, enllaços web, llibres, articles, etc.).					
8	El professor o professora compleix amb l'horari de classes establit per a l'assignatura.					
9	Les diferents tasques que es realitzen faciliten el desenvolupament de competències i l'assoliment dels objectius.					
10	El professor o professora utilitza adequadament els recursos didàctics (ordinador, pissarra, projector, Internet, plataforma Aules, etc.)					
11	El professor o professora resol amb claredat els dubtes i preguntes que formula l'alumnat.					
12	Es realitzen la majoria de les activitats d'aprenentatge previstes en la programació didàctica.					

13	El professor o professora dóna la possibilitat de realitzar consultes i mostra disposició a ajudar al alumnat en l'estudi del mòdul professional.					
14	El professor o professora comprova durant el desenvolupament de les classes el grau de comprensió sobre el mòdul professional.					
15	El professor o professora realitza el seguiment i assessora sobre les activitats a realitzar.					
16	Els instruments d'avaluació i qualificació utilitzats en el mòdul professional s'ajusten als establits en la programació didàctica.					
17	El professor o professora utilitza diferents eines per a avaluar i qualificar l'aprenentatge de l'alumnat.					
18	Els instruments d'avaluació i qualificació s'ajusten a les activitats d'ensenyament-aprenentatge realitzades en classe.					
19	Considera que s'estan aconseguint els objectius programats del mòdul professional.					
20	Considera que el treball realitzat pel professor o professora està contribuint a aconseguir els objectius programats del mòdul professional.					
21	Considera que l'organització del mòdul professional en les unitat didàctiques és l'adequada per a desenvolupar el currículum del mòdul professional.					
22	Considera que la proposta de temporalització que figura en la programació didàctica es correspon amb el treball realitzat per a aconseguir els objectius de l'assignatura.					
23	En general, està satisfet o satisfeta amb la labor docent de professor o professora.					

Nivell de satisfacció: (1) Totalment en desacord; (2) Alguna cosa en desacord; (3) D'acord; (4) Molt d'acord; i (5) Totalment d'acord.

11 BIBLIOGRAFIA

- El llibre José Fabián Roa Buendía titulat "Seguridad informática" de l'editorial Mc Graw Hill. Ed 2013. [ISBN: 978-84-481-8569-5].
- Pissarra. A l'aula d'informàtica és recomanable que sigui una pissarra blanca veleda, per la sensibilitat dels components electrònics a la pols.
- Projector i pantalla sobre la qual mostrar la sortida de l'ordinador del professor (si no es disposa de pissarra digital interactiva).
- Apunts i butlletins pràctics elaborats pel professor.
- Publicacions periòdiques relacionades amb el món de la informàtica.
- La ingent quantitat d'informació que és accessible via Internet.
- Llibres de consulta. Algunes de les obres recomanables serien:
  - Postigo, A.: *Seguridad informàtica.* Paraninfo. 2020.
  - VV.AA : *Seguridad Informática*. Macmillan. 2013.
- Pàgines web de referència:
  - INCIBE. https://www.incibe.es/
  - Institut Obert de Catalunya. Formació Professional. Seguretat Informàtica, m06 https://ioc.xtec.cat/materials/FP/Recursos/fp_smx_m06_/web/fp_smx_m06_htmlindex/index.html
  - "Manual de Seguridad Informática y Redes" de Cisco Networking Academy . Cisco Networking Academy

12 PUBLICITAT DE LA PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA.

En la primera sessió del curs, el professorat explicarà els aspectes més rellevants de la programació didàctica:

- Competències professionals, personals i socials.
- Objectius generals.
- Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació.
- unitats formatives.
- Metodologia didàctica.
- Avaluació i qualificació.

La programació didàctica es publicarà en AULES es publicarà en el curs corresponent de la plataforma Aules i en la pàgina web de l'Institut (https://portal.edu.gva.es/iesbetxi).

13 ANNEXOS.

13.1 Annex I: Desenvolupament de les unitats formatives.

El present mòdul professional s'organitzarà en les següents unitats formatives:

- UF 1: Seguretat passiva
- UF 2: Gestió d'emmagatzematge
- UF 3: Seguretat activa
- UF 4: Privacitat en la xarxa
- UF 5: Legislació

13.1.1 UF 1. Seguretat passiva

UF 1. SEGURETAT PASSIVA
Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació
RA 1. Instal·la serveis de configuració dinàmica, descrivint les seues característiques i aplicacions. Criteris d'avaluació: a) S'ha reconegut el funcionament dels mecanismes automatitzats de configuració dels paràmetres de xarxa. b) S'han identificat els avantatges que proporcionen. c) S'han il·lustrat els procediments i pautes que intervenen en una sol·licitud de configuració dels paràmetres de xarxa. d) S'ha instal·lat un servei de configuració dinàmica dels paràmetres de xarxa. e) S'ha preparat el servei per a assignar la configuració bàsica als sistemes d'una xarxa local. f) S'han realitzat assignacions dinàmiques i estàtiques. g) S'han integrat en el servei opcions addicionals de configuració. h) S'ha verificant la correcta assignació dels paràmetres.
Continguts
C 1 Aplicació de mesures de seguretat física i ambiental: a) Ubicació i protecció física dels equips i servidors. b) Sistemes d'alimentació ininterrompuda. **C 2 Aplicació de mesures de seguretat lògica:** b) Llistes de control d'accés. c) Política de contrasenyes. d) Sistemes biomètrics d'identificació. k) Actualització de sistemes i aplicacions.
Activitats d'ensenyament aprenentatge
1. Qüestionari inicial per valorar els coneixements de l'alumnat.

1. Presentació de la unitat formativa: resultats d'aprenentatge, criteris d'avaluació, continguts, activitats d'ensenyament-aprenentatge, criteris de qualificació i durada programada.
2. Exposició, per parelles,sobre la importància de la seguretat informàtica qüestionari final.
3. Debat sobre la seguretat passiva i activa. Diferències i exemples.
4. Explicació de la seguretat passiva
5. Activitats relacionades en:
   a) Passwords i sistemes de control d'accés
   b) Sistemes biomètrics
   c) Lista de control d'accès
   d) CPD
   e) SAI
   f) Polítiques de seguretat
   g) Actualitazció de sistemes operatius i aplicacions.
6. Realització de proves objectiva i prova oberta
7. Autoavaluació

Seqüència d'activitats i relació amb els criteris d'avaluació

Activitat d'avaluació	Criteris d'avaluació	Instrument d'avaluació	Inst. Qualif.
Tasques	RA1 a-h	Escala de valors	Si
Prova	Tots els del RA1	Escala de valors	Si
Autoavaluació	Tots els del RA1	Escala de valors	Sí

Recursos didàctics

- Presentacions i apunts-guia elaborats pel professorat.
- Conjunt de pàgines web de referència
- Simulador SAI
- Sistema Linux.
- Vídeos explicatius

Activitats de reforç

1. Vídeos de reforç dels nous conceptes

2. Mapa mental de la teoria
3. Exercicis guiats

Activitats d'ampliació

1. Tasca. Refrigeració líquida del CPD
2. Treball d'investigació

13.1.2 UF 2. Gestió d'emmagatzematge

UF 2. GESTIÓ D'EMMAGATZEMATGE
Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació
RA 2. Gestiona dispositius d'emmagatzematge descrivint els procediments efectuats i aplicant tècniques per a assegurar la integritat de la informació. Criteris d'avaluació: a) S'ha interpretat la documentació tècnica relativa a la política d'emmagatzematge. b) S'han tingut en compte factors inherents a l'emmagatzematge de la informació (rendiment, disponibilitat, accessibilitat, entre d'altres). c) S'han classificat i enumerat els mètodes d'emmagatzematge principals, inclosos els sistemes d'emmagatzematge en xarxa. d) S'han descrit les tecnologies d'emmagatzematge redundant i distribuït. e) S'han seleccionat estratègies per fer còpies de seguretat. f) S'ha tingut en compte la freqüència i l'esquema de rotació. g) S'han fet còpies de seguretat amb diferents estratègies. h) S'han identificat les característiques dels mitjans d'emmagatzematge remots i extraïbles. i) S'han fet servir mitjans d'emmagatzematge remots i extraïbles. j) S'han creat i restaurat imatges de suport de sistemes en funcionament.
Continguts
C 2 Aplicació de mesures de seguretat lògica: e) Política d'emmagatzemament f) Còpies de seguretat i imatges de suport g) Mitjans d'emmagatzematge h) Recuperació de dades i) Auditories de seguretat j) Manual de seguretat i plans de contingència

Activitats d'ensenyament aprenentatge

1. Presentació de la unitat formativa: resultats d'aprenentatge, criteris d'avaluació, continguts, activitats d'ensenyament-aprenentatge, criteris de qualificació i durada programada.
2. Explicació dels conceptes teòric sobre la gestió i politques d'enmagatzematge
3. Realització de tasques relacionades en:
   a) Dispsitius d'enmagatzematge: medis, ubicació, mètodes..
   b) Tecnologies d'enmmagatzematge redundat i distribuit: RAID,
   c) Còpies de seguretat
   d) Mitjans remots i extraïbles i la image del sitema
   e) Recuperació de dades
4. Realització de proves objectiva i prova oberta
5. Autoavaluació

Seqüència d'activitats i relació amb els criteris d'avaluació

Activitat d'avaluació	Criteris d'avaluació	Instrument d'avaluació	Inst. Qualif.
Tasques	RA2 a-j	Escala de valors	Si
Prova	Tots els del RA2	Escala de valors	Si
Autoavaluació	Tots els del RA2	Escala de valors	Sí

Recursos didàctics

- Guies i anotacions elaborades pel professorat.
- Pàgina web Institut Obert de Catalunya
- Pàgina web INCIBE (Instituto Nacional de Ciberseguridad de España)
- Software de recuperación. Clonezilla
- Programa de virtualització: Oracle VM VirtualBox.
- NextCloud i Onedrive. Servidor d'enmagatzematge

Activitats de reforç

1. Vídeos de reforç dels nous conceptes
2. Mapa mental de la teoria
3. Exercicis guiats

Activitats d'ampliació
1. Treball d'investigació sobre altres mètodes de còpies de seguretat 2. Configuración avanzada de RAID 3. Práctica avanzada con LVM (Logical Volume Manager)

13.1.3 UF 3. Seguretat Activa

UF 3. SEGURETAT ACTIVA
Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació
RA 3. Aplica mecanismes de seguretat activa descrivint les seues característiques i relacionant-les amb les necessitats d'ús del sistema informàtic Criteris d'avaluació: a) S'han seguit plans de contingència per a actuar davant fallades de segureta b) S'han classificat els principals tipus de programari maliciós. c) S'han realitzat actualitzacions periòdiques dels sistemes per a corregir possibles vulnerabilitats. d) S'ha verificat l'origen i l'autenticitat de les aplicacions que s'instal·len en els sistemes. e) S'han instal·lat, provat i actualitzat aplicacions específiques per a la detecció i eliminació de programari maliciós. f) S'han aplicat tècniques de recuperació de dades.
Continguts
C 2 Aplicació de mesures de seguretat lògica: a) Criptografia. i) Auditories de seguretat. j) Programari maliciós. Classificació. Ferramentes de protecció i desinfecció. k) Actualització de sistemes i aplicacions. l) Manual de seguretat i plans de contingència.
Activitats d'ensenyament aprenentatge
1. Presentació de la unitat formativa: resultats d'aprenentatge, criteris d'avaluació, continguts, activitats d'ensenyament-aprenentatge, criteris de qualificació i durada programada. 2. Introducció a la seguretat lògica i el software maliciós.: autenticació, autorització i xifrat. Clasificació i ferramentes de protecció. 3. Realització de tasques relacionades en: a) Software maliciós.

b) Actualització del sistema
c) Firewall
d) Auditoria de seguretat
e) Sistemes de detecció del sistema i detecció d'amenaces
f) Pla de Contingència

4. Realització de proves objectiva i prova oberta
5. Autoavaluació

Seqüència d'activitats i relació amb els criteris d'avaluació

Activitat d'avaluació	Criteris d'avaluació	Instrument d'avaluació	Inst. Qualif.
Tasques	RA3a-f	Escala de valors	Si
Prova	Tots els del RA3	Escala de valors	Si
Autoavaluació	Tots els del RA3	Escala de valors	Sí

Recursos didàctics

- Guies i anotacions elaborades pel professorat.
- "Guía del Administrador de Seguridad" d'INCIBE (Instituto Nacional de Ciberseguridad de España)
- Seguretat en Xarxes de la UOC (Universitat Oberta de Catalunya)
- "Manual de Seguridad Informática y Redes" de Cisco Networking Academy
- Programa de virtualització: Oracle VM VirtualBox.
- Ferramentes de seguretat lògica: ClamAV, chkrootkit, rkhunter,ufw, lynis
- Kali Linux. Metasploit

Activitats de reforç

1. Realitzar un quadre comparatiu de diferentes tipos de software malicios.
2. Vídeos de reforç.
3. Realitzar un mapa mental de la teoria.
4. Exercicis guiats.

Activitats d'ampliació

1. Treball d'investigació

2. Realització d'un pla de contingencia front a fallos de seguretat

13.1.4 UF 4. Privacitat en la Xarxa

UF 4. PRIVACITAT EN LA XARXA
Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació
RA 4. Assegura la privacitat de la informació transmesa en xarxes informàtiques descrivint vulnerabilitats i instal·lant programari específic Criteris d'avaluació: a) S'ha identificat la necessitat d'inventariar i controlar els serveis en xarxa b) S'ha contrastat la incidència de les tècniques d'enginyeria social en els fraus informàtics i robatoris d'informació c) S'ha deduït la importància de minimitzar el volum de trafique generat per la publicitat i el correu no desitjat d) S'han aplicat mesures per a evitar la motorització de xarxes cablejades. e) S'han classificat i valorat les propietats de seguretat dels protocols usats en xarxes sense fils. f) S'han descrit sistemes d'identificació com la firma electrònica, certificat digital, entre altres g) S'han utilitzat sistemes d'identificació com la firma electrònica, certificat digital, entre altres h) S'ha instal·lat i configurat un tallafocs en un equip o servidor.
Continguts
C 2 Aplicació de mesures de seguretat lògica: a) Criptografia C 3 Aplicació de mesures de seguretat en xarxes: a) Identificació digital. Firma electrònica i certificat digital b) Monitorització del trànsit en xarxes cablejades.
Activitats d'ensenyament aprenentatge
1. Presentació de la unitat formativa: resultats d'aprenentatge, criteris d'avaluació, continguts, activitats d'ensenyament-aprenentatge, criteris de qualificació i durada programada. 2. Realització de tasques relacionades en:

a) Anàl·lisi i monitorització de la xarxa (nmap i netstat).
b) Mesures protectores
c) VLANs
d) Protocols de seguretat Wi-Fi
e) Critografia i aplicacions (certificat digital, firma electrònica...)
f) Firewall

3. Realització de proves objectiva i prova oberta
4. Autoavaluació

Seqüència d'activitats i relació amb els criteris d'avaluació

Activitat d'avaluació	Criteris d'avaluació	Instrument d'avaluació	Inst. Qualif.
Tasques	RA4a-h	Escala de valors	Si
Prova	Tots els del RA4	Escala de valors	Si
Autoavaluació	Tots els del RA4	Escala de valors	Sí

Recursos didàctics

- Guies i anotacions elaborades pel professorat.
- Programa de virtualització: Oracle VM VirtualBox.
- Equips en S.O Lliurex
- Software de criptografia
- Software d'anàl·lisi de xarxa (nmap)
- Software per filtrar spam (SpamAssassin)
- Software de firewall (ufw, iptables)
- Punt d'accés per generar una Wi-Fi
- Cisco Packet Tracer
- Wireshark
- Paquet Microsoft 365
- Canva

Activitats de reforç

1. Vídeos de reforç.

2. Realitzar un mapa mental de la teoria.
3. Exercicis guiats.

Activitats d'ampliació

1. Implmentació VLAN en simulador com Cisco Packet Tracer
2. Auditoría de xarxa: Instal·lació i configuració de ferramentes d'anàl·lisi de vulnerabilitats com Wireshark
3. Configurar políticas de seguridad avanzadas para bloquear ataques

13.1.5 UF 5. Legislació

UF 5. LEGISLACIÓ
Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació
RA 5. Reconeix la legislació i normativa sobre seguretat i protecció de dades analitzant les repercussions Criteris d'avaluació: a) S'ha descrit la legislació sobre protecció de dades de caràcter personal. b) S'ha determinat la necessitat de controlar l'accés a la informació personal emmagatzemada. c) S'han identificat les figures legals que intervenen en el tractament i manteniment dels fitxers de dades. d) S'ha contrastat l'obligació de posar a la disposició de les persones les dades personals que els concerneixen. e) S'ha descrit la legislació actual sobre els servicis de la societat de la informació i comerç electrònic. f) S'han contrastat les normes sobre gestió de seguretat de la informació
Continguts
C 4 Compliment de la legislació i de les normes sobre seguretat: a) Legislació sobre protecció de dades. b) Legislació sobre els servicis de la societat de la informació i correu electrònic. c) Normes ISO sobre la gestió de la seguretat de la informació
Activitats d'ensenyament aprenentatge
1. Presentació de la unitat formativa: resultats d'aprenentatge, criteris d'avaluació, continguts, activitats d'ensenyament-aprenentatge, criteris de qualificació i durada programada. 2. Introduir la legislació sobre la protecció de dades LOPD i RGPD: principis, drets, sancions, rols. 3. Realització de tasques relacionades en la legislació com podrien ser:

a) Elaboració d'un mapa mental en les idees principals sobre l'apartat anterior
b) Anàl·lisi de casos reals: violacions de protecció de dades detallant incompliment de norativa i les sancions
c) Debat guiat sobre les persones que intervenen en el tractametn de les dades.
d) Simulació de d'usuari solicitant accés, rectificació o supresió de dades personals a una organització ficticia. Un grup actúa com empresa i l'altre com a usuari
e) Informe sobre l'impacte de la legislació en l'enviament de comunicacions comercials
f) Estudi i anàl·lisi d'un manual simplificat d'una empresa ficticia certificad amb ISO 27001

4. Qüestionari d'avaluació
5. Autoavaluació.

Seqüència d'activitats i relació amb els criteris d'avaluació

Activitat d'avaluació	Criteris d'avaluació	Instrument d'avaluació	Inst. Qualif.
Tasques	RA5a-f	Escala de valors	Si
Prova	Tots els del RA5	Escala de valors	Si
Autoavaluació	Tots els del RA5	Escala de valors	Sí

Recursos didàctics

- Guies i anotacions elaborades pel professorat.
- Normativa de referència:
  - Llei Orgànica de Protecció de Dades i Garantia de Drets Digitals (LOPDDD)
  - Reglament General de Protecció de Dades (RGPD)
  - Llei de Serveis de la Societat de la informació i del Comerç Electrònic (LSSI-CE)
  - Reglament general de protecció de dades del Parlament Europeu (RGPD)
- Exemples de política de privacitat
- Informes de l' Agencia Espanyola de Protección de Datos (AEPD).
- Manual de bones pràctiques sobre la norma ISO/IEC 27001, exemples de polítiques de seguretat.
- Articles en línea sobre l'impacte de la normativ en empresa

– Eines Microsoft 365
Activitats de reforç
1. Vídeos de reforç. 2. Realitzar un resum de la teoria. 3. Preguntes curtes i directes
Activitats d'ampliació
1. Realització d'una auditoria d'acompliment de les normatives legals en un entorn real

13.2 Annex II: Xarxa Novigi. Ús de metodologies actives en la impartició del mòdul.

En el present mòdul professional s'usaran metodologies actives com ara ACBP (Aprenentatge col·laboratiu basat en projectes) en la impartició de les distintes unitats formatives de les que consta el mòdul professional Seguretat Informàtica. L'alumnat s'agruparà per parelles i realitzarà les activitats proposades. En cada unitat formativa es canviaran els agrupaments de manera que l'alumnat no coincidirà amb el mateix company o companya amb el que ja ha format parella.

Institut d'Educació Secundària de Betxí

Programació didàctica

2025/2026

0227 Serveis en xarxa

Família Professional d’Informàtica i Comunicacions

2n SMX – Serveis en xarxa (SXA):Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes

2n curs

Índex

1 Introducció.....5
1.1 Identificació.....5
1.2 Justificació.....5
1.2.1 En relació amb el propi document.....5
1.2.2 En relació amb la resta de mòduls professionals.....6
1.2.3 En relació amb l'entorn professional.....6
1.2.4 En relació amb el desenvolupament personal i professional.....7
1.3 Marc normatiu.....7
1.4 Contextualització.....9
1.4.1 Entorn socioeconòmic.....9
1.4.2 Context escolar.....9
1.4.3 Característiques de l'alumnat.....10
1.4.4 Infraestructura i recursos educatius.....10
2 Introducció al cicle formatiu.....11
2.1 Identificació del títol.....11
2.2 Perfil professional.....11
2.3 Competència general.....12
2.4 Competències professionals i per a l’ocupabilitat (CPO).....12
2.5 Objectius generals (OG).....14
2.6 Relació de qualificacions i unitats de competència.....15
2.7 Entorn professional.....16
3 Desenvolupament curricular.....17
3.1 Durada, ubicació i distribució horària.....17
3.2 Competències professionals i per a l’ocupabilitat (CPO).....17
3.3 Qualificacions professionals (CP) i unitats de competència (UC).....18
3.4 Objectius generals (OG).....18
3.5 Resultats d'aprenentatge (RA) i criteris d'avaluació (CA).....19

3.6 Continguts (C).....24
3.7 Relació entre les competències professionals i per a l'ocupabilitat (CPO) i els objectius generals (OG).....26
3.8 Relació entre els objectius generals (OG) i els resultats d'aprenentatge (RA).....27
3.9 Relació dels resultats d'aprenentatge (RA), dels criteris d'avaluació (CA) i dels continguts (C).....28
3.10 Unitats didàctiques relacionades (UD) amb els resultats d'aprenentatge (RA) i els continguts (C).....30
3.11 Distribució temporal de les unitats didàctiques.....30
3.12 Llengua amb la que s'imparteix el mòdul.....31
3.13 Pla per al foment de la lectura.....31
3.14 Formació en empresa.....31
4 Metodologia didàctica.....32
4.1 Principis metodològics.....32
4.2 Estratègies metodològiques.....45
4.3 Activitats.....48
4.4 Recursos generals.....49
4.5 Agrupaments.....50
5 Procediment d'avaluació i de qualificació.....51
5.1 Activitats d'avaluació, instruments d'avaluació i criteris d'avaluació.....51
5.2 Avaluacions.....53
5.2.1 Avaluació inicial.....53
5.2.2 Avaluacions parcials.....54
5.2.3 Avaluació final ordinària.....54
5.2.3.1.1 Alumnat que no haja perdut el dret a l'avaluació contínua.....54
5.2.3.1.2 Alumnat que haja perdut el dret a l'avaluació contínua.....54
5.2.4 Avaluació final extraordinària.....55
5.3 Informació a l'alumnat o, si escau, a les famílies del procediment d'avaluació i qualificació.....55
5.4 Pèrdua del dret a l'avaluació contínua.....56
5.5 Procediment i criteris de recuperació.....57
5.6 Criteris de qualificació.....57
5.6.1 Càlcul de la qualificació.....57
5.6.2 Ponderació dels resultats d'aprenentatge i dels criteris d'avaluació.....59
5.6.3 Altres consideracions.....60

5.7 Alumnat que cursa el mòdul professional com a pendent....60

6 Mesures de resposta educativa per a la inclusió....61

7 Elements transversals....63

8 Activitats complementàries i extraescolars....64

9 Normes d'organització, funcionament i convivència....65

9.1 Prevenció de riscos laborals....65

9.2 Normes d'aules i tallers....66

9.2.1 Aula d'informàtica....66

9.2.2 Taller de xarxes de computadors....66

9.2.3 Taller de muntatge i manteniment d'equips....66

9.2.4 Aula d'emprenedoria....67

9.3 Normes d'ús d'equipament....67

9.3.1 Equipament informàtic....67

9.3.2 Equipament didàctic....67

10 Avaluació de la pràctica docent a través d'indicadors d'èxit....68

10.1 Autoavaluació realitzada pel professorat....68

10.2 Enquesta de satisfacció de l'alumnat amb l'activitat docent....73

11 Bibliografia....76

12 Publicitat de la programació didàctica....77

13 ANNEXOS....78

13.1 Annex I: Desenvolupament de les unitats didàctiques....78

13.1.1 UD 1: Interconnexió de xarxes privades amb xarxes públiques....79

13.1.2 UD 2. Servei de configuració dinàmica d'equips (DHCP)....82

13.1.3 UD 3. Servei de resolució de noms de domini (DNS)....85

13.1.4 UD 4. Serveis d'accés remot....88

13.1.5 UD 5. Servei de transferència de fitxers....91

13.1.6 UD 6. Servei web....94

13.1.7 UD 7. Servei de correu electrò*nic*....98

13.1.8 UD 8. Desplegament de xarxes sense fils....101

13.2 Annex II: Xarxa Novigi. Ús de metodologies actives en la impartició del mòdul...104

1 INTRODUCCIÓ.

1.1 Identificació.

Centre educatiu	IES Betxí
Curs acadèmic	2025/2026
Modalitat	Presencial
Família professional	Informàtica i Comunicacions
Títol	Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes
Grau	Cicle Formatiu, que correspon al grau D
Nivell	Formació Professional de Grau Mitjà, que correspon al nivell 2
Mòdul professional	0227 Serveis en xarxa
Curs	2n curs
Durada	233 hores
Carrega lectiva setmanal	7 hores
Professorat	Fernando Vidal Aguilar

1.2 Justificació.

1.2.1 En relació amb el propi document.

La programació didàctica, a partir dels elements curriculars propis del mòdul professional i de les característiques de l'alumnat, ha de proporcionar una planificació d'activitats d'ensenyament-aprenentatge que contribuïsquen de manera significativa al desenvolupament de les competències associades al mòdul professional i a la consecució dels objectiu generals.

Ha de ser un document obert, permeable als canvis, que s'adapte de manera eficaç i eficient tant a les necessitat de l'alumnat com a situacions no esperades.

És important que l'alumnat conega aquest document i mantinga una posició crítica respecte al desenvolupament del mateix, especialment en el relacionat a la metodologia i als procediments d'avaluació i qualificació.

1.2.2 En relació amb la resta de mòduls professionals.

Aquesta programació didàctica ha de ser coherent amb les de la resta de mòduls professionals del cicle formatiu, per a assegurar la formació integral de l'alumnat. Aquest procés de coordinació es realitzarà a través de les reunions d'equip docent i de departament didàctic, sent el Projecte Curricular del Cicle Formatiu el document que arreplega els eixos principals d'actuació .

En aquest sentit, el present mòdul professional té una relació directa amb els mòduls professionals següents:

- **Seguretat Informàtica:** ja que a l'hora d'instal·lar i configurar serveis en xarxa és important tenir en consideració l'àmbit de la seguretat en les xarxes.
- **Sistemes Operatius en Xarxa:** ja que els serveis en xarxa es recolzen intensivament en els sistemes operatius en xarxa per desenvolupar les seves funcions.
- **Aplicacions Web:** ja que les aplicacions web en sí mateix són serveis en xarxa que funcionen sobre un servidor web, que s'estudia en el mòdul de Serveis en Xarxa.

1.2.3 En relació amb l'entorn professional.

El desenvolupament d'aquest mòdul professional és fonamental per a la formació de l'alumnat com a Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes perquè, una vegada finalitzats els seus estudis, treballarà, probablement, en empreses del sector del taulell, cartró, taronja o auxiliars, administrant i mantenint sistemes informàtics.

Les línies d'actuació en el procés d'ensenyament-aprenentatge que permeten assolir els objectius del mòdul versaran sobre:

- La configuració automàtica dels paràmetres de xarxa.
- La implantació de serveis de resolució de noms.
- La implantació de serveis de transferència de fitxers.
- La implantació de serveis de correu electrònic.
- La implantació de serveis web.
- La implantació de serveis d'accés remot.
- El desplegament de xarxes sense fils.
- La connexió de xarxes locals a xarxes públiques.

1.2.4 En relació amb el desenvolupament personal i professional.

Aquest mòdul contribuirà en gran mesura al desenvolupament integral de l'alumnat. En quant al desenvolupament **professional** la resta de mòduls del segon curs del cicle formatiu estan relacionats directament amb ell i per tant li donarà a l'alumnat una visió de conjunt de tot el cicle formatiu i un sentit general dels aprenentatges adquirits. En quant al desenvolupament **personal** mitjançant l'ús de metodologies actives com ara l'aprenentatge col·laboratiu basat en projectes que s'aplicarà en la impartició del mòdul contribuirà a desenvolupar les «soft skills» o destreses suaus de l'alumnat com ara la capacitat de treballar en equip i amb la col·laboració de la resta de companys i companyes, planificant les tasques a fer per a aconseguir la resolució del projecte en el temps estipulat. Així mateix ajudarà a potenciar les habilitats comunicatives, el compromís i la responsabilitat.

1.3 Marc normatiu.

Aquesta programació didàctica s'ha desenvolupat a partir de la següent normativa estatal i autonòmica:

- Ordenació:
  - **LLEI ORGÀNICA 3/2020, de 29 de desembre**, per la qual es modifica la Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació (BOE núm. 340, de 30/12/2020).
  - **LLEI ORGÀNICA 3/2022, de 31 de març**, d'ordenació i integració de la Formació Professional (BOE núm. 78, de 01/04/2022).
  - **REIAL DECRET 659/2023, de 18 de juliol**, pel qual es desenvolupa l'ordenació del Sistema de Formació Professional (BOE núm. 174, de 22/07/2023).
  - **ORDRE 78/2010, de 27 d'agost**, de la Conselleria d'Educació, per la qual es regulen determinats aspectes de l'ordenació i organització acadèmica dels cicles formatius de Formació Professional del sistema educatiu en l'àmbit territorial de la Comunitat Valenciana (DOGV núm. 6347, de 03/09/2010).
  - **DECRET 74/2013, de 14 de juny,** del Consell, per el que es regula la Formació Professional Dual del sistema educatiu en la Comunitat Valenciana.
  - **ORDRE 5/2022, de 15 de febrer**, de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, per la qual es regulen determinats aspectes de l'ordenació de la Formació Professional Dual del sistema educatiu a la Comunitat Valenciana.

- **REIAL DECRET 499/2024, de 21 de maig de 2024**, pel que es modifiquen determinats reials decrets per els que s'establixen títols de Formació Professional de grau mitjà i es fixen els seus ensenyaments mínims.
- **RESOLUCIÓ de 17 de juliol de 2025**, de la Secretaria Autonòmica d'Educació i Formació Professional, per la qual es dicten instruccions sobre l'ordenació acadèmica i d'organització de l'activitat docent dels centres de la Comunitat Valenciana que durant el curs 2025-2026 impartisquen Formació Professional de grau D i E (DOGV núm. 10155, de 21/07/202).

– Avaluació:

- **ORDRE 8/2025, de 22 d'abril**, de la Conselleria d'Educació, Cultura, Universitats i Ocupació, per la qual es regula l'avaluació del procés d'ensenyança-aprenentatge en cicles formatius i cursos d'especialització derivats de la Llei orgànica 3/2022, de 31 de març, d'ordenació i integració de la Formació Professional.

– Títol / Currículum:

- **REIAL DECRET 1691/2007, de 14 de desembre**, pel qual s'estableix el títol de **Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes** i es fixen els seus ensenyaments mínims (BOE núm. 15, de 17/01/2007).
- **ORDRE de 29 de juliol 2009**, de la Conselleria d'Educació, per la qual s'estableix per a la Comunitat Valenciana el currículum del cicle formatiu de Grau Mitjà corresponent al títol de **Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes** (DOGV núm. 6094, de 03/09/2009).
- **DECRET 114/2025, de 29 de juliol**, del Consell, pel qual s'establixen els currículums dels cicles formatius de grau mitjà i de grau superior de Formació Professional, en aplicació de la Llei orgànica 3/2022, de 31 de març, d'ordenació i integració de la Formació Professional.

– Equitat i inclusió:

- **DECRET 104/2018, de 27 de juliol**, del Consell, pel qual es desenvolupen els principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià (DOGV núm. 8356, de 07/08/2018).
- **ORDRE 20/2019, de 30 d'abril**, de la Conselleria d'Educació, Recerca, Cultura i Esport, per la qual es regula l'organització de la resposta educativa per a la inclusió de l'alumnat en els centres docents sostinguts amb fons públics del sistema educatiu valencià (DOGV núm. 8540, de 03/05/2019).

1.4 Contextualització.

1.4.1 Entorn socioeconòmic.

Betxí, és un municipi de la comarca de la plana baixa, província de Castelló, Comunitat Valenciana. Amb una població aproximada de 6,000 habitants, aquest poble es troba envoltat de municipis com Nules, Vall d'Uixò, Vila-real, Onda, Borriana i Castelló.

L'economia local està basada en el cultiu de la taronja i en una industria diversificada on podem trobar principalment magatzems de taronja, industria del cartró i industria taulellera, així com industria auxiliar d'aquestes com tallers mecànics i industria dels sector de serveis.

El mercat laboral a Betxí reflecteix la importància de la recol·lecció de taronja i les necessitats específiques de les empreses que la conformen. La creixent digitalització i automatització dels processos productius ha creat una demanda significativa de professionals altament qualificats en diverses àrees, incloses la informàtica i les comunicacions i les arts gràfiques.

A més, la ciberseguretat s'ha convertit en una prioritat, amb la protecció de dades i sistemes crítics en el centre de les estratègies empresarials. Els experts en seguretat informàtica juguen un paper crucial en la prevenció i resposta a possibles amenaces cibernètiques, garantint la integritat i confidencialitat de la informació.

Les perspectives d'ocupació a Betxí i la seua regió són prometedores per als graduats de programes educatius en Informàtica i Comunicacions i Impressió gràfica. Amb la indústria del cartró, els magatzems de taronja i la industria ceràmica molt a prop com a motor econòmic, existeix una demanda constant de professionals qualificats en aquestes àrees, oferint oportunitats de creixement i desenvolupament professional al llarg de les seues carreres. No cal oblidar tampoc, que en les localitats pròximes Nules, Vila-real, Onda, Borriana, Vall d'Uixó i Castelló també hi ha multitud d'empreses pertanyents al sector informàtic.

1.4.2 Context escolar

L'Institut rep, majoritàriament, alumnat de la pròpia localitat de Betxí i de localitats veïnes (Artana, Eslida i Aín).

Tota l'oferta formativa de l'Institut s'imparteix en horari matutí, entre les 8:00 i les 15:00.

Actualment, l'oferta formativa de l'IES de Betxí és la següent:

- Educació Secundària Obligatòria (13 grups).
- Batxillerat (3 grups).
- Cicles Formatius de Grau Mitjà:

- Sistemes microinformàtics i xarxes, de la família professional d'Informàtica i Comunicacions.
- Impressió gràfica, de la família professional d'arts gràfiques.

El CFGM Sistemes microinformàtics i xarxes, té una matrícula al voltant de 20 alumnes/as en el primer curs i de 15 en el segon curs.

Així mateix, el centre té al voltant de 60 professors/as, dos conserges i una persona auxiliar administrativa.

1.4.3 Característiques de l'alumnat.

A l'hora d'analitzar les característiques de l'alumnat de **un cicle formatiu de grau mitjà**, s'ha de tenir en compte que existeixen tres formes principals per a accedir a aquests estudis:

- Estar en possessió del Títol de Graduat en Educació Secundària Obligatòria.
- Estar en possessió d'un Títol de Formació Professional Bàsica.
- Superar una prova d'accés.

Açò implica, necessàriament, que els grups d'alumnat dels cicles formatius de grau mitjà siguen heterogenis, amb grans diferències de nivell curricular.

A partir de l'avaluació inicial, en col·laboració amb el departament d'Orientació, i en coordinació amb el tutor/a del grup, si es detectara alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu; per a cada estudiant es desenvoluparà un programa d'actuació específic en el qual es concretaran les adaptacions necessàries en els processos d'aprenentatge i avaluació, quant a metodologia, ampliació de temps i de recursos.

1.4.4 Infraestructura i recursos educatius.

L'Institut disposa de les següents infraestructures i recursos educatius per a impartir l'el mòdul professional 0227 Serveis en xarxa, del CFGM Sistemes microinformàtics i xarxes:

- Aula-Taller (35). On s’imparteix el primer curs del CFGM SMX.
- Aula-Laboratori (32). On s’imparteix el segon curs del CFGM SMX.
- 25 ordinadors amb SSD per impartir el primer curs del CFGM SMX.
- 25 ordinadors amb SSD per impartir el segon curs del CFGM SMX.
- Plataforma d’aprenentatge «AULES».

2 INTRODUCCIÓ AL CICLE FORMATIU.

2.1 Identificació del títol.

El títol de Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes queda identificat pels següents elements:

Denominació:
Sistemes microinformàtics i xarxes
Família Professional:
Informàtica i Comunicacions
Grau:
Cicle Formatiu, que correspon al grau D
Nivell:
Formació Professional de Grau Mitjà, que correspon al nivell 2
Durada:
2.000 hores
Referent en la Classificació Internacional Normalitzada de l'Educació[1]:
Programes-CINE (CINE-P): 3.5.4.

2.2 Perfil professional.

El perfil professional[2] del títol de **Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes** queda determinat per la seua competència general, les seues competències professionals i per a l'ocupabilitat, i per la relació de qualificacions i, si escau, unitats de competència del **Catàleg Nacional de Qualificacions Professionals** incloses en el títol.

1 UNESCO. Institute for Statistics. *International Standard Classification of Education (ISCED).* http://uis.unesco.org/en/topic/international-standard-classification-education-isced
Ministeri d'Educació i Formació Professional. *Classificació Internacional Normalitzada de l'Educació. CINE 2011.* https://www.educacionyfp.gob.es/servicios-al-ciudadano/estadisticas/clasificaciones/cine2011.html

2 RD 1691/2007, de 14 de desembre (art. 3)

2.3 Competència general.

La competència general[3] d'aquest títol consisteix a instal·lar, configurar i mantenir sistemes microinformàtics, aïllats o en xarxa, així com xarxes locals en petits entorns, assegurant la seua funcionalitat i aplicant els protocols de qualitat, seguretat i respecte al medi ambient establits.

2.4 Competències professionals i per a l'ocupabilitat (CPO).

Les competències professionals i per a l'ocupabilitat[4] d'aquest títol són les que es relacionen a continuació:

a) Determinar la logística associada a les operacions d'instal·lació, configuració i manteniment de sistemes microinformàtics, interpretant la documentació tècnica associada i organitzant els recursos necessaris.

b) Muntar i configurar ordinadors i perifèrics, assegurant el seu funcionament en condicions de qualitat i seguretat.

c) Instal·lar i configurar programari bàsic i d'aplicació, assegurant el seu funcionament en condicions de qualitat i seguretat.

d) Replantejar el cablejat i l'electrònica de xarxes locals en petits entorns i la seua connexió amb xarxes d'àrea extensa canalitzant a un nivell superior els supòsits que així ho requerisquen.

e) Instal·lar i configurar xarxes locals cablejades, sense fils o mixtes i la seua connexió a xarxes públiques, assegurant el seu funcionament en condicions de qualitat i seguretat.

f) Instal·lar, configurar i mantenir serveis multiusuari, aplicacions i dispositius compartits en un entorn de xarxa local, atenent a les necessitats i requeriments especificats.

g) Realitzar les proves funcionals en sistemes microinformàtics i xarxes locals, localitzant i diagnosticant disfuncions, per a comprovar i ajustar el seu funcionament.

h) Mantenir sistemes microinformàtics i xarxes locals, substituint, actualitzant i ajustant els seus components, per a assegurar el rendiment del sistema en condicions de qualitat i seguretat.

3 RD 1691/2007, de 14 de desembre (art. 4)
4 RD 1691/2007, de 14 de desembre (art. 5). En negreta s'indiquen les CPO que es desenvolupen en aquest mòdul professional.

i) Executar procediments establits de recuperació de dades i aplicacions davant fallades i pèrdues de dades en el sistema, per a garantir la integritat i disponibilitat de la informació.

j) Elaborar documentació tècnica i administrativa del sistema, complint les normes i reglamentació del sector, per al seu manteniment i l'assistència al client.

k) Elaborar pressupostos de sistemes a mesura complint els requeriments del client.

l) Assessorar i assistir al client, canalitzant a un nivell superior els supòsits que ho requerisquen, per a trobar solucions adequades a les necessitats d'aquest.

m) Organitzar i desenvolupar el treball assignat mantenint unes relacions professionals adequades a l'entorn de treball.

n) Mantenir un esperit constant d'innovació i actualització en l'àmbit del sector informàtic.

ñ) Utilitzar els mitjans de consulta disponibles, seleccionant el més adequat en cada cas, per a resoldre en temps raonable suposats no coneguts i dubtes professionals.

o) Aplicar els protocols i normes de seguretat, qualitat i respecte al medi ambient en les intervencions realitzades.

p) Complir amb els objectius de la producció, col·laborant amb l'equip de treball i actuant conforme als principis de responsabilitat i tolerància.

q) Adaptar-se a diferents llocs de treball i noves situacions laborals originats per canvis tecnològics i organitzatius en els processos productius.

r) Resoldre problemes i prendre decisions individuals seguint les normes i procediments establits definits dins de l'àmbit de la seua competència.

s) Exercir els seus drets i complir amb les obligacions derivades de les relacions laborals, d'acord amb l'establit en la legislació vigent.

t) Gestionar la seua carrera professional, analitzant les oportunitats d'ocupació, autoocupació i aprenentatge.

u) Crear i gestionar una petita empresa, realitzant un estudi de viabilitat de productes, planificació de la producció i comercialització.

v) Participar de forma activa en la vida econòmica, social i cultural, amb una actitud crítica i responsable.

2.5 Objectius generals (OG).

Els objectius generals[5] d'aquest cicle formatiu són els següents:

a) Organitzar els components físics i lògics que formen un sistema microinformàtic, interpretant la seua documentació tècnica, per a aplicar els mitjans i mètodes adequats a la seua instal·lació, muntatge i manteniment.

b) Identificar, assemblar i connectar components i perifèrics utilitzant les eines adequades, aplicant procediments, normes i protocols de qualitat i seguretat, per a muntar i configurar ordinadors i perifèrics.

c) Reconèixer i executar els procediments d'instal·lació de sistemes operatius i programes d'aplicació, aplicant protocols de qualitat, per a instal·lar i configurar sistemes microinformàtics.

d) Representar la posició dels equips, línies de transmissió i altres elements d'una xarxa local, analitzant la morfologia, condicions i característiques del desplegament, per a replantejar el cablejat i l'electrònica de la xarxa.

e) Situar i fixar equips, línies, canalitzacions i altres elements d'una xarxa local cablejada, sense fil o mixta, aplicant procediments de muntatge i protocols de qualitat i seguretat, per a instal·lar i configurar xarxes locals.

f) Interconnectar equips informàtics, dispositius de xarxa local i de connexió amb xarxes d'àrea extensa, executant els procediments per a instal·lar i configurar xarxes locals.

g) Localitzar i reparar avaries i disfuncions en els components físics i lògics per a mantenir sistemes microinformàtics i xarxes locals.

h) Substituir i ajustar components físics i lògics per a mantenir sistemes microinformàtics i xarxes locals.

i) Interpretar i seleccionar informació per a elaborar documentació tècnica i administrativa.

j) Valorar el cost dels components físics, lògics i la mà d'obra, per a elaborar pressupostos.

k) Reconèixer característiques i possibilitats dels components físics i lògics, per a assessorar i assistir a clients.

l) Detectar i analitzar canvis tecnològics per a triar noves alternatives i mantenir-se actualitzat dins del sector.

5 RD 1691/2007, de 14 de desembre (art. 9). En negreta s'indiquen els OG que aquest mòdul professional contribueix a aconseguir.

m) Reconèixer i valorar incidències, determinant les seues causes i descrivint les accions correctores per a resoldre-les.

n) Analitzar i descriure procediments de qualitat, prevenció de riscos laborals i mediambientals, assenyalant les accions a realitzar en els casos definits per a actuar d'acord amb les normes estandarditzades.

ñ) Valorar les activitats de treball en un procés productiu, identificant la seua aportació al procés global per a aconseguir els objectius de la producció.

o) Identificar i valorar les oportunitats d'aprenentatge i ocupació, analitzant les ofertes i demandes del mercat laboral per a gestionar la seua carrera professional.

p) Reconèixer les oportunitats de negoci, identificant i analitzant demandes del mercat per a crear i gestionar una petita empresa.

q) Reconèixer els seus drets i deures com a agent actiu en la societat, analitzant el marc legal que regula les condicions socials i laborals per a participar com a ciutadà democràtic.

2.6 Relació de qualificacions i unitats de competència.

El cicle formatiu té associades les següents qualificacions i unitats de competència[6] del Catàleg Nacional de Qualificacions Professionals:

Qualificacions professionals completes:

a) Sistemes microinformàtics IFC078_2 (Reial decret 295/2004, 20 febrer), que comprèn les següents unitats de competència:

UC0219_2: Instal·lar i configurar el programari base en sistemes microinformàtics.

UC0220_2: Instal·lar, configurar i verificar els elements de la xarxa local segons procediments establits.

UC0221_2: Instal·lar, configurar i mantindre paquets informàtics de propòsit general i aplicacions específiques.

UC0222_2: Facilitar a l'usuari la utilització de paquets informàtics de propòsit general i aplicacions específiques.

b) Muntatge i reparació de sistemes microinformàtics IFC298_2 (Reial decret 1201/2007, 14 setembre), que comprèn les següents unitats de competència:

UC0953_2: Muntar equips microinformàtics.

UC0219_2: Instal·lar i configurar el programari base en sistemes microinformàtics.

6 RD 1691/2007, de 14 de desembre (art. 6)

UC0954_2: Reparar i ampliar equipament microinformàtic.

c) Operació de xarxes departamentals IFC299_2 (Reial decret 1201/2007, 14 setembre), que comprèn les següents unitats de competència:

UC0220_2: Instal·lar, configurar i verificar els elements de la xarxa local segons procediments preestablits.

UC0955_2: Monitorar els processos de comunicacions de la xarxa local.

UC0956_2: Realitzar els processos de connexió entre xarxes privades i xarxes públiques.

d) Operació de sistemes informàtics IFC300_2 (Reial decret 1201/2007, 14 setembre), que comprèn les següents unitats de competència:

UC0219_2: Instal·lar i configurar el programari base en sistemes microinformàtics.

UC0957_2: Mantindre i regular el subsistema físic en sistemes informàtics.

UC0958_2: Executar procediments d'administració i manteniment en el programari base i d'aplicació del client.

UC0959_2: Mantindre la seguretat dels subsistemes físics i lògics en sistemes informàtics.

2.7 Entorn professional.

Un Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes exerceix la seua activitat[7] principalment en empreses del sector serveis que es dediquen a la comercialització, muntatge i reparació d'equips, xarxes i serveis microinformàtics en general, com a part del suport informàtic de l'organització o en entitats de qualsevol grandària i sector productiu que utilitzen sistemes microinformàtics i xarxes de dades per a la seua gestió.

Els llocs de treball més rellevants que pot ocupar són els següents:

- Tècnic instal·lador-reparador d'equips informàtics.
- Tècnic de suport informàtic.
- Tècnic de xarxes de dades.
- Reparador de perifèrics de sistemes microinformàtics.
- Comercial de microinformàtica.
- Operador de tele-assistència.
- Operador de sistemes.

7 RD 1691/2007, de 14 de desembre (art. 7)

3 DESENVOLUPAMENT CURRICULAR.

3.1 Durada, ubicació i distribució horària.

El mòdul professional **0227 Serveis en xarxa** té una durada de **233 hores** i s'imparteix en **2n curs** del títol de **Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes** amb una **càrrega lectiva setmanal de 7 hores**.

En el curs 2025/2026 la càrrega lectiva setmanal es distribueix de la següent manera:

Dia	Hores
Dilluns	2
Dimarts	1
Dimecres	0
Dijous	2
Divendres	2

3.2 Competències professionals i per a l'ocupabilitat (CPO).

De les competències professionals i per a l'ocupabilitat establides en el títol, en aquest mòdul es desenvolupen les següents[8]:

a) Determinar la logística associada a les operacions d'instal·lació, configuració i manteniment de sistemes microinformàtics, interpretant la documentació tècnica associada i organitzant els recursos necessaris.

d) Replantejar el cablejat i l'electrònica de xarxes locals en petits entorns i la seua connexió amb xarxes d'àrea extensa canalitzant a un nivell superior els supòsits que així ho requerisquen.

e) Instal·lar i configurar xarxes locals cablejades, sense fils o mixtes i la seua connexió a xarxes públiques, assegurant el seu funcionament en condicions de qualitat i seguretat.

f) Instal·lar, configurar i mantenir serveis multiusuari, aplicacions i dispositius compartits en un entorn de xarxa local, atenent a les necessitats i requeriments especificats.

g) Realitzar les proves funcionals en sistemes microinformàtics i xarxes locals, localitzant i diagnosticant disfuncions, per a comprovar i ajustar el seu funcionament.

8 RD 1691/2007, de 14 de desembre (annex I)

j) Elaborar documentació tècnica i administrativa del sistema, complint les normes i reglamentació del sector, per al seu manteniment i l'assistència al client.

m) Organitzar i desenvolupar el treball assignat mantenint unes relacions professionals adequades a l'entorn de treball.

ñ) Utilitzar els mitjans de consulta disponibles, seleccionant el més adequat en cada cas, per a resoldre en temps raonable suposats no coneguts i dubtes professionals.

r) Resoldre problemes i prendre decisions individuals seguint les normes i procediments establits definits dins de l'àmbit de la seua competència.

3.3 Qualificacions professionals (CP) i unitats de competència (UC).

La superació d'aquest mòdul professional permet l'acreditació de les següents unitats de competència[9] del Catàleg Nacional de Qualificacions Professionals:

UC0220_2	Instal·lar, configurar i verificar els elements de la xarxa local segons procediments preestablerts.
UC0995_2	Monitoritzar els processos de comunicacions de la xarxa local.
UC0996_2	Realitzar els processos de connexió entre xarxes privades i xarxes públiques.

Les unitats de competència estan incloses en la qualificació professional *IFC299_2 Operació de xarxes departamentals*. Aquesta qualificació professional, establida en el Reial decret 1201/2007, 14 de setembre, pertany a la família de *Informàtica i comunicacions* i el seu nivell de qualificació és 2.

Les qualificacions professionals de nivell 2 impliquen:

- Competència en un conjunt d'activitats professionals ben determinades amb la capacitat d'utilitzar els instru0ments i tècniques pròpies, que concerneix principalment a un treball d'execució que pot ser autònom en el límit d'aquestes tècniques.
- Requereix coneixements dels fonaments tècnics i científics de la seua activitat i capacitats de comprensió i aplicació del procés.

3.4 Objectius generals (OG).

Dels objectius generals establits en el títol, la formació d'aquest mòdul professional contribueix a aconseguir els següents[10]:

9 RD 1691/2007, de 14 de desembre (annex V B)
10 RD 1691/2007, de 14 de desembre (annex I)

d) Representar la posició dels equips, línies de transmissió i altres elements d'una xarxa local, analitzant la morfologia, condicions i característiques del desplegament, per a replantejar el cablejat i l'electrònica de la xarxa.

f) Interconnectar equips informàtics, dispositius de xarxa local i de connexió amb xarxes d'àrea extensa, executant els procediments per a instal·lar i configurar xarxes locals.

h) Substituir i ajustar components físics i lògics per a mantenir sistemes microinformàtics i xarxes locals.

i) Interpretar i seleccionar informació per a elaborar documentació tècnica i administrativa.

k) Reconèixer característiques i possibilitats dels components físics i lògics, per a assessorar i assistir a clients.

l) Detectar i analitzar canvis tecnològics per a triar noves alternatives i mantenir-se actualitzat dins del sector.

m) Reconèixer i valorar incidències, determinant les seues causes i descrivint les accions correctores per a resoldre-les.

3.5 Resultats d'aprenentatge (RA) i criteris d'avaluació (CA).

Aquest mòdul professional té els següents resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació[11], que es classifiquen, segons la seua rellevància, en bàsics, intermedis i avançats.

RA 1	**Instal·la serveis de configuració dinàmica, descrivint les seues característiques i aplicacions**		
	Criteris d'avaluació		**Nivell**
	1.a)	S'ha reconegut el funcionament dels mecanismes automatitzats de configuració dels paràmetres de xarxa.	Bàsic
	1.b)	S'han identificat els avantatges que proporcionen.	Bàsic
	1.c)	S'han il·lustrat els procediments i pautes que intervenen en una sol·licitud de configuració dels paràmetres de xarxa.	Intermedi
	1.d)	S'ha instal·lat un servei de configuració dinàmica dels paràmetres de xarxa.	Intermedi
	1.e)	S'ha preparat el servei per a assignar la configuració bàsica als sistemes d'una xarxa local.	Intermedi

11 RD 1691/2007, de 14 de desembre (annex I)

	1.f)	S'han realitzat assignacions dinàmiques i estàtiques.	Intermedi
	1.g)	S'han integrat en el servei opcions addicionals de configuració.	Avançat
	1.h)	S'ha verificat la correcta assignació dels paràmetres.	Intermedi

0

RA 2	**Instal·la serveis de resolució de noms, descrivint les seues característiques i aplicacions**		
	Criteris d'avaluació		**Nivell**
	2.a)	S'han identificat i descrit escenaris en els quals sorgeix la necessitat d'un servei de resolució de noms.	Bàsic
	2.b)	S'han classificat els principals mecanismes de resolució de noms.	Bàsic
	2.c)	S'ha descrit l'estructura, nomenclatura i funcionalitat dels sistemes de noms jeràrquics.	Intermedi
	2.d)	S'ha instal·lat un servei jeràrquic de resolució de noms.	Intermedi
	2.e)	S'ha preparat el servei per a emmagatzemar les respostes procedents de servidors de xarxes públiques i servir-les als equips de la xarxa local.	Avançat
	2.f)	S'han afegit registres de noms corresponents a una zona nova, amb opcions relatives a servidors de correu i àlies.	Avançat
	2.g)	S'ha treballat en grup per a realitzar transferències de zona entre dues o més servidors.	Avançat
	2.h)	S'ha comprovat el funcionament correcte del servidor.	Intermedi

RA 3	**Instal·la serveis de transferència de fitxers, descrivint les seues característiques i aplicacions**		
	Criteris d'avaluació		**Nivell**
	3.a)	S'ha establit la utilitat i el mode d'operació del servei de	Bàsic

		transferència de fitxers.	
	3.b)	S'ha instal·lat un servei de transferència de fitxers.	Intermedi
	3.c)	S'han creat usuaris i grups per a accés remot al servidor.	Bàsic
	3.d)	S'ha configurat l'accés anònim.	Intermedi
	3.e)	S'han establit límits en els diferents modes d'accés.	Intermedi
	3.f)	S'ha comprovat l'accés al servidor, tant en mode actiu com en mode passiu.	Intermedi
	3.g)	S'han realitzat proves amb clients en línia d'ordres i en mode gràfic.	Intermedi

RA 4	**Gestiona servidors de correu electrònic identificant requeriments d'utilització i aplicant criteris de configuració**		
	Criteris d'avaluació		**Nivell**
	4.a)	S'han descrit els diferents protocols que intervenen en l'enviament i recollida del correu electrònic.	Bàsic
	4.b)	S'ha instal·lat un servidor de correu electrònic.	Intermedi
	4.c)	S'han creat comptes d'usuari i verificat l'accés de les mateixes.	Intermedi
	4.d)	S'han definit àlies per als comptes de correu.	Bàsic
	4.e)	S'han aplicat mètodes per a impedir usos indeguts del servidor de correu electrònic.	Avançat
	4.f)	S'han instal·lat serveis per a permetre la recollida remota del correu existent en les bústies d'usuari.	Intermedi
	4.g)	S'han usat clients de correu electrònic per a enviar i rebre correu.	Bàsic

RA 5	**Gestiona servidors web identificant requeriments d'utilització i aplicant**

	criteris de configuració		
	Criteris d'avaluació		**Nivell**
	5.a)	S'han descrit els fonaments i protocols en els quals es basa el funcionament d'un servidor web.	Bàsic
	5.b)	S'ha instal·lat un servidor web.	Intermedi
	5.c)	S'han creat llocs virtuals.	Avançat
	5.d)	S'han verificat les possibilitats existents per a discriminar el lloc destí del tràfic entrant al servidor.	Avançat
	5.e)	S'ha configurat la seguretat del servidor.	Intermedi
	5.f)	S'ha comprovat l'accés dels usuaris al servidor.	Intermedi
	5.g)	S'ha diferenciat i provat l'execució de codi en el servidor i en el client.	Avançat
	5.h)	S'han instal·lat mòduls sobre el servidor.	Intermedi
	5.i)	S'han establit mecanismes per a assegurar les comunicacions entre el client i el servidor.	Avançat

RA 6	**Gestiona mètodes d'accés remot descrivint les seues característiques i instal·lant els serveis corresponents.**		
	Criteris d'avaluació		**Nivell**
	6.a)	S'han descrit mètodes d'accés i administració remota de sistemes.	Bàsic
	6.b)	S'ha instal·lat un servei d'accés remot en línia d'ordres.	Intermedi
	6.c)	S'ha instal·lat un servei d'accés remot en mode gràfic.	Intermedi
	6.d)	S'ha comprovat el funcionament de tots dos mètodes.	Bàsic
	6.e)	S'han identificat els principals avantatges i deficiències de cadascun.	Intermedi
	6.f)	S'han realitzat proves d'accés remot entre sistemes de diferent naturalesa.	Intermedi

	6.g)	S'han realitzat proves d'administració remota entre sistemes de diferent naturalesa.	Avançat

RA 7	**Desplega xarxes sense fils segures justificant la configuració triada i descrivint els procediments d'implantació**		
	Criteris d'avaluació		**Nivell**
	7.a)	S'ha instal·lat un punt d'accés sense fil dins d'una xarxa local.	Bàsic
	7.b)	S'han reconegut els protocols, modes de funcionament i principals paràmetres de configuració del punt d'accés.	Intermedi
	7.c)	S'ha seleccionat la configuració més idònia sobre diferents escenaris de prova.	Intermedi
	7.d)	S'ha establit un mecanisme adequat de seguretat per a les comunicacions sense fils.	Bàsic
	7.e)	S'han usat diversos tipus de dispositius i adaptadors sense fils per a comprovar la cobertura.	Avançat
	7.f)	S'ha instal·lat un encaminador sense fil amb connexió a xarxa pública i serveis sense fils de xarxa local.	Avançat
	7.g)	S'ha configurat i provat l'encaminador des dels ordinadors de la xarxa local.	Intermedi

RA 8	**Estableix l'accés des de xarxes locals a xarxes públiques identificant possibles escenaris i aplicant programari específic**		
	Criteris d'avaluació		**Nivell**
	8.a)	S'ha instal·lat i configurat el maquinari d'un sistema amb accés a una xarxa privada local i a una xarxa pública.	Intermedi
	8.b)	S'ha instal·lat una aplicació que actue de passarel·la entre la xarxa privada local i la xarxa pública.	Intermedi

	8.c)	S'han reconegut i diferenciat les principals característiques i possibilitats de l'aplicació seleccionada.	Bàsic
	8.d)	S'han configurat els sistemes de la xarxa privada local per a accedir a la xarxa pública a través de la passarel·la.	Bàsic
	8.e)	S'han establit els procediments de control d'accés per a assegurar el tràfic que es transmet a través de la passarel·la.	Intermedi
	8.f)	S'han implementat mecanismes per a accelerar les comunicacions entre la xarxa privada local i la pública.	Avançat
	8.g)	S'han identificat els possibles escenaris d'aplicació d'aquest tipus de mecanismes.	Intermedi
	8.h)	S'ha establit un mecanisme que permeta reexpedir tràfic de xarxa entre dues o més interfícies d'un mateix sistema.	Intermedi
	8.i)	S'ha comprovat l'accés a una xarxa determinada des dels sistemes connectats a una altra xarxa diferent.	Bàsic
	8.j)	S'ha implantat i verificat la configuració per a accedir des d'una xarxa pública a un servei localitzat en una màquina d'una xarxa privada local	Avançat

3.6 Continguts (C).

Aquest mòdul professional té els següents continguts[12]:

C 1 Instal·lació de serveis de configuració dinàmica de sistemes:

a) Adreça IP, màscara de xarxa, porta d'enllaç.

b) Dispositius de xarxa. Encaminadors i segments de xarxa. Difusions.

c) DHCP. Rangs, exclusions, concessions i reserves.

d) Opcions addicionals del protocol.

C 2 Instal·lació de serveis de resolució de noms:

12 Ordre de 29 de juliol 2009 (annex I)

a) Sistemes de noms plans i jeràrquics.

b) Resolutors de noms. Procés de resolució d'un nom de domini.

c) Servidors arrel i dominis de primer nivell i successius.

d) Zones primàries i secundàries. Transferències de zona.

i) Tipus de registres.

C 3 Instal·lació de serveis de transferència de fitxers:

a) Usuaris i grups. Accés anònim.

b) Permisos. Quotes. Límit d'ample de banda.

c) Connexió de dades i connexió de control.

d) Comandos de control, autenticació, gestió i transferència de fitxers.

i) Transferència en manera text i binari.

f) Manera activa i manera passiva.

C 4 Gestió de serveis de correu electrònic:

a) Agents i protocol de transferència de missatges.

b) Comptes de correu, àlies i bústies d'usuari.

c) Reexpedició de correu i correu no desitjat.

d) Protocols i serveis de descàrrega de correu.

C 5 Gestió de servidors web:

a) Servidors virtuals. Nom d'encapçalat de host.

b) Identificació d'un servidor virtual.

c) Accés anònim i autenticat. Mètodes d'autenticació.

d) Execució de codi. Scripts de servidor i de client.

i) Establiment de connexions segures.

C 6 Gestió d'accés remot:

a) Terminals en manera text.

b) Terminals en manera gràfica.

c) Protocols d'accés.

d) Protocols d'administració remota.

C 7 Desplegament de xarxes sense fils:

a) Punts d'accés.

b) Encaminadors sense fils.

c) Estàndards de connexió i velocitats suportades.

d) Identificadors de servei.

i) Seguretat en xarxes sense fils.

f) Connexions punt a punt i en infraestructura.

g) Adreces MAC i filtrat de trànsit.

C 8 Interconnexió de xarxes privades amb xarxes públiques:

a) Passarel·les a nivell d'aplicació. Emmagatzematge en memòria caché.

b) Encaminament de trànsit entre interfícies de xarxa.

c) Tallafocs. Filtrat del tràfic entre xarxes.

d) Reexpedició de ports.

3.7 Relació entre les competències professionals i per a l'ocupabilitat (CPO) i els objectius generals (OG).

	CPO								
OG	**a**	**d**	**e**	**f**	**g**	**j**	**m**	**ñ**	**r**
d		X					X		X
f			X	X			X		X
h				X			X		X
i	X					X	X	X	X
k						X	X		X
l							X	X	X
m					X		X		X

3.8 Relació entre els objectius generals (OG) i els resultats d'aprenentatge (RA).

	OG						
RA	**d**	**f**	**h**	**i**	**k**	**l**	**m**
1				X	X	X	X
2				X	X	X	X
3				X	X	X	X
4				X	X	X	X
5				X	X	X	X
6				X	X	X	X
7	X	X	X	X	X	X	X
8	X	X	X	X	X	X	X

3.9 Relació dels resultats d'aprenentatge (RA), dels criteris d'avaluació (CA) i dels continguts (C).

Àmbit general		Concreció curricular		
CPO	**OG**	**RA**	**CA**	**C**
a	i	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 i 8	1.c, 2.a, 3.a, 4.a, 5.a, 6.a, 6.e, 7.b, 7.c, 8c i 8.g	C1, C2, C3, C4, C5, C6, C7 i C8
d	d	7 i 8	7.c, 8.c i 8.g	C7 i C8
e	f	7 i 8	7.a, 7.d, 7.e, 8.a, 8.b, 8.d, 8.e, 8.f i 8.h	C7 i C8
f	f	7 i 8	7.f, 7.g, 8.i i 8.j	C7 i C8
f	h	7 i 8	7.i i 8.f	C7 i C8
g	m	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 i 8	1.h, 2.h, 3.f, 3.g, 4.c, 5.d, 5.f, 5.g, 6.d, 6.f, 6.g, 7.g, 8.i i 8.j	C1, C2, C3, C4, C5, C6, C7 i C8
j	i	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 i 8	Tots | Cap	C1, C2, C3, C4, C5, C6, C7 i C8
j	k	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 i 8	Tots | Cap	C1, C2, C3, C4, C5, C6, C7 i C8
m	d	7 i 8	7.c, 8.c i 8.g | RA7 i RA8 | Cap	C7 i C8
m	f	7 i 8	7.a, 7.d, 7.e, 8.a, 8.b, 8.d, 8.e, 8.f i 8.h | RA7 i RA8 | Cap	C7 i C8
m	h	7 i 8	7.i i 8.f | RA7 i RA8 | Cap	C7 i C8
m	i	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 i 8	Tots | Cap	C1, C2, C3, C4, C5, C6, C7 i C8

m	k	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 i 8	Tots | Cap	C1, C2, C3, C4, C5, C6, C7 i C8
m	l	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 i 8	Tots | Cap	C1, C2, C3, C4, C5, C6, C7 i C8
m	m	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 i 8	Tots | Cap	C1, C2, C3, C4, C5, C6, C7 i C8
ñ	i	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 i 8	Tots | Cap	C1, C2, C3, C4, C5, C6, C7 i C8
ñ	l	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 i 8	Tots | Cap	C1, C2, C3, C4, C5, C6, C7 i C8
r	d	7 i 8	7.c, 8.c i 8.g | RA7 i RA8 | Cap	C7 i C8
r	f	7 i 8	7.a, 7.d, 7.e, 8.a, 8.b, 8.d, 8.e, 8.f i 8.h | RA7 i RA8 | Cap	C7 i C8
r	h	7 i 8	7.i i 8.f | RA7 i RA8 | Cap	C7 i C8
r	i	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 i 8	Tots | Cap	C1, C2, C3, C4, C5, C6, C7 i C8
r	k	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 i 8	Tots | Cap	C1, C2, C3, C4, C5, C6, C7 i C8
r	l	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 i 8	Tots | Cap	C1, C2, C3, C4, C5, C6, C7 i C8
r	m	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 i 8	Tots | Cap	C1, C2, C3, C4, C5, C6, C7 i C8

3.10 Unitats didàctiques relacionades (UD) amb els resultats d'aprenentatge (RA) i els continguts (C).

El desenvolupament curricular del mòdul professional s'organitzarà en les següents unitats didàctiques:

Nº	Títol	Durada (h)	RA	C
1	Interconnexió de xarxes privades amb xarxes públiques	16	8	8
2	Servei de configuració dinàmica d'equips (DHCP)	16	1	1
3	Servei de resolució de noms de domini (DNS)	40	2	2
4	Serveis d'accés remot (SSH)	36	6	6
5	Servei de transferència de fitxers (FTP)	24	3	3
6	Servei web (HTTP)	20	5	5
7	Servei de correu electrònic	14	4	4
8	Desplegament de xarxes sense fils	0	7	7

3.11 Distribució temporal de les unitats didàctiques.

Les unitats didàctiques s'impartiran **de manera seqüencial** atenent al següent ordre: UD 1, UD 2, UD 3, UD 4, UD 5, UD 6, UD 7, UD 8.

Atenent al calendari escolar del curs 2025/2026 i a la càrrega lectiva setmanal, en el present curs escolar el mòdul professional tindrà una durada de **233** hores.

A continuació s'indica l'ajust i distribució temporal de les unitats didàctiques:

Nº	Títol	Durada curricular (h)	Durada en el curs actual (h)	Data inici prevista	Data fi prevista
1	Interconnexió de xarxes privades amb xarxes públiques	16	16	10-09	01-10
2	Servei de configuració dinàmica d'equips (DHCP)	16	16	02-10	17-10
3	Servei de resolució de noms de domini (DNS)	40	40	18-10	15-11

4	Serveis d'accés remot (SSH)	36	36	19-11	20-12
5	Servei de transferència de fitxers (FTP)	24	24	07-01	28-01
6	Servei web (HTTP)	20	20	29-01	12-02
7	Servei de correu electrònic	14	14	13-02	27-02
8	Desplegament de xarxes sense fils	10	0	28-02	28-02

3.12 Llengua amb la que s'imparteix el mòdul.

Aquest mòdul de Serveis en xarxa serà impartit en Valencià. D'aquesta manera, les explicacions, la documentació, les activitats i les proves es realitzaran en la llengua indicada.

3.13 Pla per al foment de la lectura.

El Departament d'Informàtica i Comunicacions no aplicarà el pla per al foment de la lectura que va acordar la comissió de coordinació pedagògica donat el perfil acadèmic de l'alumnat i la dificultat que té per expressar-se correctament sense cometre faltes d'ortografia, no obstant, si que s'estimularà a l'alumnat perquè faça un esforç en els seus hàbits de lectura i en la millora de la seua cal·ligrafia.

3.14 Formació en empresa.

La formació en empresa ofereix al nostre alumnat l'oportunitat de posar en pràctica els coneixements i competències adquirides en el centre educatiu, mitjançant l'estudi dels resultats d'aprenentatge i els criteris d'avaluació en l'entorn real de treball. Aquestes pràctiques formatives es desenvolupen en una empresa, on l'alumnat aplica una part del currículum del mòdul, en un context que permet la seva immersió en el dia a dia laboral del sector. Durant aquesta estada, es duu a terme un procés de coavaluació entre el centre educatiu i l'empresa col·laboradora. Aquesta coavaluació té per objectiu valorar el grau d'assoliment de les competències professionals, personals i socials establertes en el mòdul, així com altres aspectes rellevants per a l'aprenentatge i desenvolupament professional de l'alumnat.

A continuació, es defineix el Resultat d'aprenentatge que s'avaluarà durant l'estada de formació en empresa:

RA 8 - Estableix l'accés des de xarxes locals a xarxes públiques identificant possibles escenaris i aplicant programari específic.

4 METODOLOGIA DIDÀCTICA.

4.1 Principis metodològics.

Els principis metodològics en els quals es basarà el procés d'ensenyament-aprenentatge són els següents:

- **Aprenentatge centrat en l'alumne:**

  L'aprenentatge centrat en l'alumne és un principi metodològic que col·loca a l'estudiant en el centre del procés educatiu, reconeixent els seus interessos, necessitats i habilitats com a elements fonamentals per a l'aprenentatge significatiu. En aquest enfocament, el rol del docent és el de facilitador o guia, proporcionant oportunitats perquè l'alumnat explore, descobrisca i construïsca el seu propi coneixement a través d'experiències actives0 i participatives. Es fomenta l'aprenentatge autònom, la col·laboració entre parells i la reflexió sobre el propi procés d'aprenentatge, permetent a l'alumnat assumir un paper actiu en la construcció del seu propi coneixement i desenvolupament personal.

- **Aprenentatge significatiu:**

  L'aprenentatge significatiu és un principi metodològic que es basa en la idea que els nous coneixements s'adquireixen i retenen de manera més efectiva quan estan relacionats amb l'estructura cognitiva prèvia de l'estudiant i es poden integrar de manera significativa en la seua experiència i context. Is dir, l'aprenentatge significatiu ocorre quan l'alumnat és capaç de relacionar la nova informació amb el que ja sap, comprenent la seua rellevància i aplicabilitat en la seua vida diària o en el seu camp d'estudi.

  En l'aprenentatge significatiu, es fomenta la comprensió profunda, la reflexió crítica i la capacitat de transferir el coneixement a diferents contextos, la qual cosa promou un aprenentatge més durador i aplicable.

  Per a facilitar l'aprenentatge significatiu, s'utilitzaran estratègies com l'activació de coneixements previs, l'ús d'exemples concrets i rellevants, l'aplicació de mètodes d'ensenyament actiu i la promoció de la reflexió i la discussió entre l'alumnat.

- **La motivació de l'alumnat:**

  La motivació de l'alumnat és un principi metodològic fonamental que se centra en l'estímul i foment de l'interès, la curiositat i el compromís de l'alumnat amb el procés d'aprenentatge. La motivació juga un paper crucial en el rendiment acadèmic i en el desenvolupament personal de l'alumnat, ja que influeix en el seu nivell d'esforç, persistència i satisfacció amb l'aprenentatge.

  Existeixen diversos factors que poden influir en la motivació de l'alumnat, entre ells:

- Rellevància:

  L'alumnat està més motivat quan percep que el contingut de l'aprenentatge és rellevant i té aplicabilitat en la seua vida diària o en el seu futur professional. Per tant, és important vincular els conceptes i habilitats ensenyades amb situacions reals i amb els interessos i necessitats individuals de l'alumnat.

- Autonomia:

  Brindar a l'alumnat cert grau d'autonomia i control sobre el seu procés d'aprenentatge pot augmentar la seua motivació intrínseca. Açò pot incloure la possibilitat de triar activitats, establir metes personals i prendre decisions sobre com abordar les tasques assignades.

- Competència:

  L'alumnat se sent més motivat quan experimenta un sentit de competència i assoliment en el seu aprenentatge. Proporcionar retroalimentació constructiva, establir expectatives realistes i oferir oportunitats per a l'èxit poden ajudar a enfortir l'autoeficàcia i la motivació del alumnat.

- Interès:

  Despertar i mantenir l'interès de l'alumnat en el contingut de l'aprenentatge és fonamental per a la seua motivació. Açò pot aconseguir-se utilitzant materials i recursos variats, incorporant activitats interactives i estimulants, i relacionant el contingut amb temes actuals o de rellevància personal per a l'alumnat .

- Suport emocional:

  Crear un ambient de suport emocional i positiu en l'aula pot contribuir significativament a la motivació de l'alumnat. Açò implica mostrar empatia, oferir suport individualitzat, reconèixer i celebrar els assoliments del alumnat, i fomentar un sentit de pertinença i comunitat en el grup.

En incorporar estratègies que promoguen la motivació de l'alumnat en el disseny i la implementació de les activitats d'aprenentatge, el professorat poden ajudar a crear un ambient propici per a l'èxit acadèmic i el desenvolupament integral del alumnat.

– **Enfocament centrat en competències:**

L'enfocament centrat en competències és un principi metodològic que es basa en l'adquisició i desenvolupament d'habilitats pràctiques i transferibles que són rellevants per a l'acompliment reeixit en diversos contextos personals, acadèmics i

professionals. En lloc de centrar-se únicament en la transmissió de coneixements teòrics, aquest enfocament se centra en el desenvolupament d'habilitats i competències que l'alumnat pot aplicar en situacions reals i desafiadores.

Alguns aspectes clau de l'enfocament centrat en competències inclouen:

- Identificació de competències clau:

  Aquest enfocament comença identificant les competències essencials que l'alumnat necessita desenvolupar per a tenir èxit en la seua vida personal i professional. Aquestes competències poden incloure habilitats cognitives, socioemocionals, tècniques i de resolució de problemes, entre unes altres.

- Ensenyament centrat en la pràctica:

  Una vegada que s'han identificat les competències clau, el procés d'ensenyament se centra a proporcionar oportunitats perquè l'alumnat practique i desenvolupe aquestes habilitats en situacions autèntiques. Açò pot incloure activitats pràctiques, projectes basats en problemes o simulacions.

- Avaluació autèntica:

  L'avaluació en l'enfocament centrat en competències es basa en l'observació directa i l'evidència concreta de l'acompliment del alumnat en situacions reals. En lloc de centrar-se únicament en exàmens escrits o proves d'opció múltiple, s'utilitzen avaluacions autèntiques, com0 a projectes, presentacions, portafolis i avaluacions d'acompliment, per a mesurar el nivell de domini de les competències per part del alumnat.

- Desenvolupament integral:

  Aquest enfocament reconeix que el desenvolupament de competències va més enllà de l'àmbit acadèmic i abasta aspectes socioemocionals, ètics i ciutadans. Per tant, se cerca promoure un desenvolupament integral del alumnat, que incloga no solament habilitats tècniques i professionals, sinó també valors, actituds i habilitats per a la vida.

En adoptar un enfocament centrat en competències, el professorat pot preparar a a l'alumnat per a enfrontar els desafiaments del món real i desenvolupar les habilitats necessàries per a tenir èxit en un entorn cada vegada més complex i canviant. Aquest enfocament promou un aprenentatge més rellevant, significatiu i transferible, que s'alinea amb les necessitats i demandes actuals.

– **Crear un clima de convivència i d'aprenentatge adequat en l'aula:**

Crear un clima adequat de convivència i aprenentatge en l'aula és fonamental per a promoure un ambient positiu i propici per al desenvolupament integral de l'alumnat.

Algunes estratègies que poden ajudar a aconseguir aquest objectiu són:

- Establir normes i expectatives clares:

  Des del principi de l'any escolar, és important establir normes de convivència i expectatives de comportament clares i consensuades amb l'alumnat.

- Fomentar la participació i la inclusió:

  Promoure la participació activa de tot l'alumnat en les activitats de l'aula i fomentar un ambient inclusiu on cada veu siga valorada i respectada. Açò pot incloure tècniques de participació com l'aprenentatge cooperatiu, la discussió guiada i la col·laboració en projectes.0

- Crear relacions de confiança:

  Establir relacions de confiança i respecte mutu amb l'alumnat és fonamental per a crear un clima de convivència positiu. Açò implica demostrar empatia, escoltar activament les preocupacions de l'alumnat, reconèixer els seus assoliments i brindar suport emocional quan siga necessari.

- Promoure el treball en equip:

  Fomentar el treball en equip i la col·laboració entre l'alumnat és una excel·lent manera de construir un sentit de comunitat en l'aula i desenvolupar habilitats socials i emocionals im0portants. Es poden realitzar activitats grupals, projectes col·laboratius i jocs d'equip per a enfortir el sentit de pertinença i la solidaritat entre l'alumnat.

- Gestionar els conflictes de manera constructiva:

  Els conflictes inevitables en l'aula poden convertir-se en oportunitats d'aprenentatge i creixement si es gestionen de manera constructiva. Proporcionar estratègies per a resoldre conflictes de manera pacífica i justa, fomentar el diàleg obert i promoure la resolució de problemes col·laborativa són aspectes clau de la gestió de conflictes en l'aula.

- Promoure un clima de reconeixement:

  Reconèixer els assoliments acadèmics, personals i socials de l'alumnat contribueix a enfortir la seua autoestima, motivació i sentit de pertinença.

En implementar aquestes estratègies de manera coherent i contínua, el professorat pot crear un clima de convivència i aprenentatge positiu en l'aula que promoga el benestar de l'alumnat i facilite el seu desenvolupament integral.

- **Desenvolupament integral de l'alumnat:**

  El desenvolupament integral de l'alumnat és un enfocament pedagògic que reconeix la importància d'abordar totes les dimensions de l'ésser humà: intel·lectual, emocional, social i física. Aquest enfocament se centra a promoure el creixement holístic del alumnat, no solament en termes de coneixements acadèmics, sinó també en habilitats socioemocionals, valors ètics, habilitats per a la vida i benestar físic.

  Ací hi ha algunes estratègies clau per a fomentar el desenvolupament integral de l'alumnat:

  - Fomentar el desenvolupament cognitiu:

    Proporcionar oportunitats perquè l'alumnat adquirisca coneixements, desenvolupen habilitats de pensament crític, resolució de problemes i creativitat, i apliquen l'aprenentatge en situacions del món real. Açò pot aconseguir-se a través d'activitats d'aprenentatge pràctiques, projectes de recerca, debats i activitats col·laboratives.

  - Promoure habilitats socioemocionals:

    Ensenyar habilitats com l'empatia, la comunicació efectiva, la gestió emocional, la resolució de conflictes i la presa de decisions ètiques és fonamental per al benestar emocional i social de l'alumnat. Es poden incorporar activitats de desenvolupament socioemocional i dedicar temps a la reflexió i el diàleg sobre temes rellevants.

  - Conrear valors i actituds positives:

    Fomentar valors com el respecte, la responsabilitat, la solidaritat, la tolerància i l'honestedat és essencial per a promoure una cultura escolar positiva i el desenvolupament de ciutadans ètics i compromesos.

  - Recolzar el benestar físic:

    El benestar físic és fonamental per a l'èxit acadèmic i el benestar general de l'alumnat. Promoure hàbits de vida saludables, com una alimentació equilibrada, l'exercici regular i el descans adequat, pot contribuir significativament al benestar físic i mental de l'alumnat.

  - Fomentar el desenvolupament personal i l'autoestima:

    Brindar oportunitats perquè l'alumnat explore els seus interessos, passions i fortaleses, i se senta valorat i recolzat en el seu desenvolupament personal. Açò pot incloure activitats extracurriculars, projectes personals, tutories individuals i oportunitats de lideratge.

- **Enfocament lúdic:**

  L'enfocament lúdic és una estratègia pedagògica que utilitza el joc com a eina principal per a l'aprenentatge. Es basa en la idea que el joc és una activitat natural i poderosa que permet a l'alumnat explorar, experimentar, descobrir i aprendre de manera activa i significativa. Aquest enfocament reconeix el valor del joc no solament com una forma d'entreteniment, sinó també com un mig efectiu per a promoure el desenvolupament cognitiu, socioemocional i físic del alumnat.

  Algunes característiques clau de l'enfocament lúdic inclouen:

  - Aprenentatge actiu i experiencial:

    En l'enfocament lúdic, l'alumnat és protagonista del seu propi aprenentatge, participant activament en activitats de joc que li permet experimentar i descobrir conceptes i habilitats de manera pràctica i vivencial.

  - Motivació intrínseca:

    El joc intrínsecament motivador i divertit captura l'interès de l'alumnat i els motiva a participar i comprometre's amb l'aprenentatge. Els jocs proporcionen un context emocionalment segur i positiu que promou la participació i l'experimentació sense por al fracàs.

  - Col·laboració i treball en equip:

    Molts jocs fomenten la col·laboració, la comunicació i el treball en equip, permetent a l'alumnat aprendre a treballar junts, resoldre problemes en conjunt i desenvolupar habilitats socials i emocionals importants.

  - Creativitat i pensament crític:

    El joc estimula la creativitat i el pensament crític en desafiar al alumnat a cercar solucions innovadores, prendre decisions informades i adaptar-se a situacions canviants dins del joc.

  - Aplicabilitat i transferència d'habilitats:

    Els conceptes i habilitats apresos a través del joc solen ser fàcilment transferibles a situacions del món real, la qual cosa fa que l'aprenentatge siga més rellevant i significatiu per a l'alumnat .

  En integrar l'enfocament lúdic en l'aula, el professorat pot crear un ambient d'aprenentatge dinàmic, estimulant i divertit que promoga el compromís, l'exploració i el creixement de l'alumnat en totes les àrees del desenvolupament.

- **Ús variat de recursos:**

L'ús variat de recursos és una estratègia pedagògica que implica la utilització d'una àmplia gamma de materials, eines i tecnologies per a enriquir el procés d'ensenyament i aprenentatge. En diversificar els recursos utilitzats en l'aula, el professorat pot adaptar el seu ensenyament a diferents estils d'aprenentatge, interessos individuals i necessitats específiques de l'alumnat, la qual cosa promou un aprenentatge més complet, significatiu i motivador.

Alguns exemples de recursos que poden ser utilitzats de manera variada en l'aula inclouen:

- Textos i materials impresos:

  Llibres de text, revistes, periòdics, fullets informatius, fulles de treball i altres materials impresos poden proporcionar informació addicional, exercicis de pràctica i exemples concrets per a reforçar els conceptes ensenyats en classe.

- Recursos audiovisuals:

  Vídeos, vídeo-tutorials, documentals, presentacions multimèdia, animacions i podcasts poden utilitzar-se per a introduir nous temes, il·lustrar conceptes abstractes, proporcionar exemples visuals i estimular l'interès del alumnat en el contingut de l'aprenentatge.

- Tecnologia educativa:

  Eines i aplicacions digitals, plataformes d'aprenentatge en línia, simuladors virtuals i jocs educatius poden aprofitar-se per a oferir experiències d'aprenentatge interactives, personalitzades i adaptatives que permeta a l'alumnat explorar, experimentar i aplicar el coneixement de manera activa.

- Materials manipulatius:

  Joguets didàctics, models tridimensionals, blocs de construcció, trencaclosques i altres materials manipulatius poden utilitzar-se per a proporcionar experiències pràctiques i tangibles que recolzen l'aprenentatge actiu i la comprensió de conceptes abstractes.

- Recursos en línia:

  Pàgines web educatives, biblioteques digitals, fòrums de discussió en línia, tutorials en vídeo i recursos interactius en línia poden ser útils per a ampliar l'accés a la informació, fomentar la col·laboració entre l'alumnat i proporcionar oportunitats d'aprenentatge autodirigit.

En utilitzar una varietat de recursos en l'aula, el professorat pot crear un ambient d'aprenentatge enriquit i estimulant que atenga les diferents necessitats, estils

d'aprenentatge i preferències de l'alumnat, promovent així un aprenentatge més inclusiu, significatiu i efectiu.

- **Enfocament globalitzador i interdisciplinari:**

  L'enfocament globalitzador i interdisciplinari és una estratègia pedagògica que cerca integrar diferents àrees del coneixement i connectar-les amb la realitat i el context de l'estudiant. Aquest enfocament reconeix que el món és interconnectat i complex, i que els problemes i desafiaments que enfrontem requereixen solucions que combinen coneixements i habilitats de múltiples disciplines.

  Algunes característiques clau de l'enfocament globalitzador i interdisciplinari inclouen:

  - Integració de continguts:

    En lloc d'ensenyar cada disciplina de manera aïllada, aquest enfocament cerca identificar temes o problemes rellevants que puguen ser abordats des de múltiples perspectives disciplinàries. El professorat cerca oportunitats per a integrar continguts de diferents àrees del coneixement, com a ciències, matemàtiques, humanitats i arts, en activitats i projectes d'aprenentatge coherents i significatius.

  - Connexió amb la vida real:

    L'enfocament globalitzador i interdisciplinari cerca connectar els continguts acadèmics amb la realitat i el context de l'estudiant, identificant problemes del món real i desafiaments socials, ambientals o científics que puguen ser abordats des d'una perspectiva interdisciplinària. Açò permet al alumnat veure la rellevància i aplicabilitat del que estan aprenent en la seua vida diària i en el món que els envolta.

  - Desenvolupament d'habilitats transversals:

    En treballar en projectes interdisciplinaris, l'alumnat té l'oportunitat de desenvolupar una àmplia gamma d'habilitats transversals, com el pensament crític, la resolució de problemes, la comunicació efectiva, el treball en equip i la creativitat.

  - Foment de la reflexió i el pensament crític:

    L'enfocament globalitzador i interdisciplinari promou la reflexió sobre les connexions entre diferents àrees del coneixement i la capacitat de pensar de manera crítica sobre problemes complexos des de múltiples perspectives. L'alumnat aprèn a qüestionar suposicions, explorar diferents punts de vista i considerar les implicacions ètiques i socials de les seues accions.

En adoptar un enfocament globalitzador i interdisciplinari en l'aula, el professorat pot fomentar un aprenentatge més profund, significatiu i transferible, preparant a l'alumnat per a enfrontar els desafiaments del món real i contribuir de manera activa i responsable a la societat.

- **L'orientació professional i acadèmica:**

  L'orientació professional i acadèmica és un procés integral que té com a objectiu ajudar a l'alumnat a explorar els seus interessos, habilitats i metes personals i professionals, i a prendre decisions informades sobre la seua educació i el seu futur laboral. Aquesta orientació proporciona suport i orientació al llarg de tot el procés educatiu, des de l'educació primària fins a la transició a l'educació superior i la inserció laboral.

  Algunes característiques clau de l'orientació professional i acadèmica inclouen:

  - Autoconeixement:

    Ajudar a l'alumnat a comprendre els seus interessos, valors, fortaleses i àrees de desenvolupament és fonamental per a prendre decisions educatives i professionals encertades. L'orientació professional i acadèmica inclou activitats d'autoavaluació, exploració d'interessos i habilitats, i reflexió sobre metes personals i professionals.

  - Exploració d'opcions educatives i professionals:

    Proporcionar informació sobre les diferents opcions educatives i professionals disponibles, incloent programes d'estudi, institucions educatives, carreres i oportunitats laborals. L'alumnat pot explorar els seus interessos i opcions a través de visites a universitats, xarrades informatives, fires de carreres i activitats de mentoria.

  - Presa de decisions informades:

    Ajudar a l'alumnat a avaluar les seues opcions i prendre decisions informades sobre la seua educació i carrera futura. Açò implica proporcionar informació sobre requisits d'ingrés, oportunitats de finançament, perspectives laborals i tendències del mercat laboral, així com recolze en la planificació de trajectòries educatives i professionals.

  - Desenvolupament d'habilitats per a l'ocupació:

    Preparar a l'alumnat per a l'èxit en el món laboral proporcionant orientació sobre el desenvolupament d'habilitats per a l'ocupació, com a habilitats de comunicació, treball en equip, resolució de problemes, lideratge i gestió del temps. Açò pot incloure tallers de desenvolupament d'habilitats, pràctiques laborals, programes de mentoria i preparació per a entrevistes.

- Recolze en la transició educativa i laboral:

  Brindar suport i orientació durant les transicions educatives i professionals, com la transició de l'educació secundària a l'educació superior, l'elecció d'una carrera, la cerca d'ocupació i l'adaptació a l'entorn laboral. Els serveis d'orientació poden incloure assessorament individualitzat, recursos d'informació, xarxes de contactes i seguiment continu després de la graduació.

L'orientació professional i acadèmica és fonamental per a ajudar a l'alumnat a prendre decisions educatives i professionals que s'alineen amb els seus interessos, habilitats i metes personals, i que els permeten aconseguir el seu màxim potencial en l'àmbit educatiu i laboral.

– **L'avaluació com a part fonamental del procés d'ensenyament-aprenentatge:**

L'avaluació és una part fonamental del procés d'ensenyament-aprenentatge que té com a objectiu mesurar el progrés i l'assoliment del alumnat en relació amb els objectius d'aprenentatge establits. A més de mesurar el rendiment acadèmic, l'avaluació compleix diverses funcions importants en el procés educatiu:

- Retroalimentació per a l'aprenentatge:

  L'avaluació proporciona retroalimentació valuosa a l'alumnat sobre el seu acompliment, ajudant-ho a identificar les seues fortaleses i àrees de millora. Aquesta retroalimentació oportuna i específica els permet realitzar ajustos en el seu aprenentatge i millorar contínuament.

- Guia per a l'ensenyament:

  Els resultats de l'avaluació proporcionen informació al professorat sobre el nivell de comprensió i domini de l'alumnat en relació amb els objectius d'aprenentatge. Açò permet al professorat ajustar el seu ensenyament, identificar àrees que necessiten major èmfasi i adaptar les seues estratègies pedagògiques per a satisfer les necessitats individuals de l'alumnat.

- Promoció de l'aprenentatge autònom:

  En involucrar a l'alumnat en el procés d'avaluació, es fomenta la seua responsabilitat i autoreflexió sobre el seu propi aprenentatge. L'alumnat aprèn a establir metes, monitorar el seu progrés i prendre mesures per a millorar el seu acompliment acadèmic.

- Mesurament de l'assoliment d'objectius:

  L'avaluació permet determinar si l'alumnat ha aconseguit els objectius d'aprenentatge establits. Açò proporciona informació important sobre

l'efectivitat del pla d'estudis i la qualitat de l'ensenyament, i orienta la presa de decisions per a futures millores.

- Avaluació formativa i sumativa:

  L'avaluació pot ser formativa, centrada en el procés d'aprenentatge i dissenyada per a proporcionar retroalimentació contínua i suport per al desenvolupament de l'alumnat, o sumativa, centrada en el resultat final de l'aprenentatge i dissenyada per a mesurar el nivell d'assoliment de l'alumnat en un moment determinat.

Perquè l'avaluació siga efectiva, és important que siga vàlida, confiable, equitativa i transparent.

- **Gradualitat i progressió:**

  La gradualitat i la progressió són dos principis fonamentals en el disseny i la implementació d'activitats d'ensenyament i aprenentatge. Aquests principis se centren en la idea que l'aprenentatge és un procés continu que es desenvolupa de manera gradual al llarg del temps, amb la introducció progressiva de conceptes, habilitats i complexitat cognitiva.

  - Gradualitat:

    La gradualitat es refereix al principi de dividir el contingut d'aprenentatge en unitats més xicotetes i manejables, que es presenten i es dominen de manera incremental i seqüencial. Açò permet a l'alumnat assimilar i consolidar els conceptes bàsics abans d'avançar cap a nivells de major complexitat. La gradualitat facilita el procés d'aprenentatge en evitar sobrecarregar a l'alumnat amb massa informació o dificultat al mateix temps, i els permet construir una base sòlida de coneixements i habilitats abans d'avançar a nivells més avançats.

  - Progressió:

    La progressió es refereix al principi de seqüenciar les activitats d'aprenentatge de manera que hi haja una progressió natural de dificultat i complexitat al llarg del temps. Açò implica dissenyar activitats i tasques que desafien gradualment a l'alumnat a mesura que desenvolupa les seues habilitats i competències. La progressió pot manifestar-se en diferents formes, com l'augment gradual de la complexitat dels problemes plantejats, l'aprofundiment en els conceptes presentats o l'ampliació de les habilitats aplicades.

- **Context del centre.**

El context del centre educatiu es refereix a l'entorn més ampli en el qual es troba la institució educativa i que influeix en el seu funcionament, cultura, recursos i relacions amb la comunitat. Aquest context pot incloure factors tant interns com a externs que impacten en l'experiència educativa del alumnat i en l'efectivitat de l'ensenyament i l'aprenentatge.

Alguns aspectes importants del context del centre educatiu inclouen:

- Ubicació geogràfica:

  La ubicació física del centre educatiu pot tenir un impacte significatiu en el seu context. Els centres situats en àrees urbanes poden enfrontar desafiaments diferents als situats en àrees rurals, com a accés a recursos, diversitat cultural, infraestructura i seguretat.

- Demografia estudiantil:

  La composició demogràfica de la població estudiantil, incloent factors com l'origen ètnic, socioeconòmic, lingüístic i cultural, pot influir en les necessitats i experiències de l'alumnat, així com en les pràctiques pedagògiques i de suport necessàries per a satisfer les seues necessitats.

- Recursos i finançament:

  El context del centre educatiu inclou els recursos disponibles, com el personal docent i de suport, l'equipament, les instal·lacions físiques, el pressupost i els programes de finançament disponibles. Aquests recursos poden variar segons el context socioeconòmic i les polítiques de finançament educatiu.

- Cultura escolar i clima institucional:

  La cultura escolar es refereix a les normes, valors, creences i pràctiques compartides pels membres de la comunitat escolar, incloent estudiants, personal docent, administratiu i famílies. El clima institucional es refereix a l'ambient emocional i relacional del centre educatiu, que pot afectar el benestar i el rendiment de l'alumnat.

- Relacions amb la comunitat:

  El centre educatiu interactua amb el seu entorn comunitari, incloent famílies, organitzacions locals, empreses, institucions culturals i governamentals. Aquestes relacions poden influir en el suport, la col·laboració i els recursos disponibles per al centre educatiu, així com en les oportunitats d'aprenentatge i enriquiment per a l'alumnat .

En comprendre i considerar el context del centre educatiu, el professorat i líders escolars poden prendre decisions informades i dissenyar estratègies pedagògiques i de gestió que responguen a les necessitats i característiques específiques de la comunitat escolar. Açò contribueix a crear un ambient educatiu inclusiu, equitatiu i efectiu que promoga l'èxit acadèmic i el benestar de tot l'alumnat.

A més del context del centre educatiu, és important considerar el context del sector productiu i de l'entorn laboral en dissenyar programes educatius i activitats d'orientació professional. Aquests aspectes afigen una dimensió addicional al procés educatiu en connectar la formació acadèmica amb les necessitats i demandes del món laboral. Alguns aspectes rellevants a considerar són:

- Tendències i demandes del mercat laboral:

  És important comprendre les tendències actuals i les projeccions futures del mercat laboral en termes d'indústries emergents, habilitats demandades i perfils professionals més sol·licitats. Açò pot influir en la selecció d'àrees d'estudi, especialitats i programes de formació oferits pel centre educatiu.

- Col·laboració amb empreses i ocupadors:

  Establir aliances i col·laboracions amb empreses i ocupadors locals i regionals pot proporcionar oportunitats per a la realització de pràctiques laborals, passanties, visites industrials i projectes de col·laboració. Açò permet a l'alumnat adquirir experiència pràctica, desenvolupar habilitats rellevants i establir connexions amb el món laboral.

- Evolució tecnològica i digitalització:

  L'avanç tecnològic i la digitalització estan transformant ràpidament l'entorn laboral, creant noves oportunitats i desafiaments en termes de competències digitals, habilitats tècniques i adaptabilitat. Els programes educatius han d'incorporar el desenvolupament d'habilitats digitals i la familiarització amb tecnologies emergents per a preparar a l'alumnat per al mercat laboral del futur.

- Necessitats de formació i capacitació:

  Identificar les necessitats de formació i capacitació de la força laboral local pot guiar el disseny de programes educatius que siguen rellevants i efectius per a preparar a l'alumnat per a ocupacions disponibles en la regió. Açò pot implicar la consulta amb empreses i ocupadors per a comprendre els seus requeriments i expectatives en termes d'habilitats i competències laborals.

En considerar el context del sector productiu i de l'entorn laboral, els centres educatius poden dissenyar programes de formació més alineats amb les

necessitats del mercat laboral i proporcionar a l'alumnat les habilitats i competències necessàries per a tenir èxit en les seues futures carreres professionals. Açò contribueix a millorar l'ocupació de l'alumnat i a enfortir la connexió entre l'educació i el món laboral.

4.2 Estratègies metodològiques.

Principalment, s'utilitzaran les següents estratègies metodològiques:

- **Estratègies expositives.**

  Les estratègies expositives són tècniques utilitzades pel professorat per a presentar informació de manera clara, organitzada i comprensible al alumnat. Aquestes estratègies se centren en la transmissió efectiva de coneixements, conceptes o procediments mitjançant l'explicació verbal, la demostració visual i altres recursos didàctics.

  Algunes de les estratègies expositives més comunes inclouen:

  - Conferències:

    La conferència és una forma tradicional de presentar informació verbalment a l'alumnat. El professorat explica conceptes, teories o processos de manera sistemàtica i organitzada, utilitzant presentacions, pissarres o recursos audiovisuals per a recolzar l'exposició. És important mantenir l'atenció de l'alumnat a través de la varietat en la presentació i la interacció amb l'audiència.

  - Classes magistrals:

    Similar a les conferències, les classes magistrals són presentacions formals en les quals el docent explica i analitza un tema en profunditat. No obstant açò, les classes magistrals solen ser més dinàmiques i participatives, involucrant a l'alumnat en debats, discussions o activitats interactives per a fomentar una comprensió més profunda del contingut.

  - Demostracions:

    Les demostracions impliquen la presentació pràctica de conceptes o procediments mitjançant exemples concrets o exercicis pràctics. Açò pot incloure la realització d'experiments, la demostració de tècniques específiques o la resolució de problemes en temps real, la qual cosa ajuda a l'alumnat a visualitzar i comprendre millor el contingut presentat.

  - Ús de recursos visuals:

Els recursos visuals, com a gràfics, diagrames, mapes conceptuals o videos, poden ajudar a complementar l'exposició verbal del professorat i facilitar la comprensió de l'alumnat. Aquests recursos poden utilitzar-se per a il·lustrar conceptes abstractes, mostrar relacions entre idees o proporcionar exemples concrets que reforcen l'aprenentatge.

- Exemplificació:

  L'exemplificació implica l'ús d'exemples específics i rellevants per a il·lustrar conceptes o principis abstractes. Els exemples poden provenir de la vida real, de l'experiència personal del docent o de casos pràctics relacionats amb el contingut del curs, la qual cosa ajuda a l'alumnat a connectar la teoria amb la pràctica i a aplicar els conceptes apresos a situacions concretes.

En utilitzar estratègies expositives de manera efectiva, el professorat pot facilitar el procés d'ensenyament-aprenentatge, proporcionant a l'alumnat una base sòlida de coneixements i habilitats que poden aplicar en diversos contextos.

– **Flipped Classroom (Aula invertida).**

El model de Flipped Classroom, o aula invertida, és una estratègia metodològica que reverteix la tradicional dinàmica d'ensenyament en l'aula. En aquest enfocament, l'alumnat adquireix el contingut d'aprenentatge fóra de l'aula, generalment a través de recursos com vídeos, lectures o activitats interactives, abans d'assistir a la classe presencial. Una vegada en l'aula, el temps es dedica principalment a l'aplicació activa del coneixement, mitjançant activitats pràctiques, discussions grupals, resolució de problemes o projectes col·laboratius. Açò permet que el professor es convertisca en un facilitador de l'aprenentatge, brindant suport individualitzat, aclarint dubtes i fomentant la participació activa de l'alumnat. El model de Flipped Classroom cerca promoure un aprenentatge més autònom, significatiu i personalitzat, al mateix temps que maximitza el temps d'interacció entre alumnat i professorat durant les classes presencials.

– **Aprenentatge Basat en Projectes (ABP).**

L'Aprenentatge Basat en Projectes (ABP) és una estratègia metodològica que involucra a l'alumnat en la planificació, disseny i execució de projectes significatius i autèntics per a aconseguir objectius d'aprenentatge específics. En lloc de seguir un currículum predeterminat de manera lineal, l'alumnat treballa en projectes que aborden preguntes o problemes complexos, permetent-los explorar temes en profunditat i aplicar conceptes i habilitats de manera pràctica.

L'ABP generalment segueix un procés que inclou les següents etapes:

- Selecció del tema i disseny del projecte:

L'alumnat tria un tema d'interès i rellevància per a ells, i col·laboren en el disseny d'un projecte que aborde aspectes específics del tema seleccionat. Aquest procés implica la identificació d'objectius d'aprenentatge, la definició de rols i responsabilitats, i la planificació de recursos i activitats.

- Recerca i exploració:

  L'alumnat duu a terme recerques per a obtenir informació rellevant sobre el tema del projecte, utilitzant una varietat de fonts i mètodes de recerca. Aquesta etapa fomenta la curiositat, l'autonomia i el pensament crític, mentre l'alumnat explora diferents perspectives i enfocaments.

- Planificació i desenvolupament:

  L'alumnat dissenya i desenvolupa el projecte, seguint el pla establit i aplicant els coneixements i habilitats adquirits durant la recerca. Aquesta etapa pot incloure la creació de productes tangibles o intangibles, com a informes, presentacions, models, o solucions tecnològiques, depenent de la naturalesa del projecte.

- Implementació i avaluació:

  L'alumnat implementa el seu projecte i avaluen la seua efectivitat en la consecució dels objectius d'aprenentatge establits. Es fomenta la reflexió i la retroalimentació contínua durant tot el procés, permetent a l'alumnat identificar assoliments, desafiaments i àrees de millora.

L'ABP promou un aprenentatge actiu, col·laboratiu i contextualitzat, on l'alumnat assumeix un paper actiu en la construcció del seu propi coneixement. En treballar en projectes significatius i autèntics, l'alumnat desenvolupa habilitats de resolució de problemes, comunicació, treball en equip i pensament crític, preparant-los per a enfrontar desafiaments del món real en el seu futur personal i professional.

– **Aprenentatge Cooperatiu:**

L'aprenentatge cooperatiu és una estratègia pedagògica en la qual l'alumnat treballa en grups xicotets per a aconseguir metes d'aprenentatge comuns. A diferència de l'aprenentatge competitiu o individualista, en l'aprenentatge cooperatiu, l'alumnat col·labora entre si per a aconseguir l'èxit acadèmic, compartint recursos, idees i habilitats.

Aquesta estratègia promou la interdependència positiva, on cada membre del grup és responsable de l'aprenentatge propi i del dels altres. Es fomenta la participació equitativa, de manera que tot l'alumnat contribueix al treball en equip i té l'oportunitat d'expressar les seues idees. A més, es promouen habilitats socials com la comunicació efectiva, la resolució de conflictes i el treball en equip.

L'aprenentatge cooperatiu pot implementar-se de diverses formes, com el treball en parelles, grups de discussió, projectes col·laboratius o aprenentatge basat en problemes. L'objectiu principal és crear un ambient de suport mutu on l'alumnat se senta motivat a aprendre conjuntament i es beneficie de les diferents perspectives i experiències del reste.

4.3 Activitats.

En totes les **unitats didàctiques** utilitzarem el següent esquema d'actuació:

- **Introducció.**

  Mitjançant una classe magistral el professor o professora introduirà els continguts bàsics de la unitat didàctica. Les explicacions, que se sustentaran principalment en exemples, utilitzaran recursos variats. Si afavorirà la participació de l'alumnat perquè puga expressar els seus dubtes i opinions.

  Així mateix, si fóra necessari, es realitzarà una demostració de les habilitats o tècniques necessàries associades a la unitat didàctica.

- **Activitat X.**

  Explicació de l'activitat X.

- **Activitat I.**

  Explicació de l'activitat I.

- **Activitats d'ampliació.**

  En totes les unitats didàctiques, es proposaran activitats d'ampliació per a aprofundir en aspectes relacionats amb els resultats d'aprenentatge associats a la unitat didàctica.

- **Activitats de reforç.**

  En cadascuna de les unitats didàctiques, es proposaran activitats de reforç perquè l'alumnat que haja tingut algun tipus de dificultat en el procés d'ensenyament-aprenentatge puga adquirir els resultats d'aprenentatge associats a la unitat didàctica.

Així mateix, les **sessions** del mòdul professional s'estructuraran de la següent manera:

1. El professor o professora realitzarà un breu resum de les activitats realitzades en la sessió anterior.
2. El professor o professora explicarà els objectius de la sessió així com les activitats d'ensenyament-aprenentatge que es van a realitzar.

3. Realització de les activitats proposades: exposició de continguts, demostració d'habilitats o tècniques, realització del projecte o realització de cas d'estudi.
4. Al final de la sessió, el professor o professora realitzarà una síntesi de les activitats realitzades durant la sessió i indicarà què aspectes són essencials per a la pròxima sessió.

4.4 Recursos generals.

En totes les unitats didàctiques s'utilitzaran els següents recursos didàctics:

- Recursos personals:
  - Professorat titular.
- Recursos organitzatius:
  - Aula.
  - Taller.
  - Biblioteca.
- Recursos materials:
  - Equipament:
    - Maquinari:
      - Ordinadors.
      - Servidors.
      - Autòmat.
    - Programari:
      - Entorn de treball: Lliurex
      - Eines de simulació i virtualització:
        - GNS3
        - Oracle VirtualBox.
    - Recursos TIC:
      - Centre Digital Col·laboratiu:
        - Plataforma d'aprenentatge Aules.
        - Microsoft Office 365.
        - Microsoft Teams.
    - Documentació:
      - Documentació elaborada pel professorat.

- Pàgines web.
- Presentacions.
- Vídeo-tutorials.

En l'apartat *13.1. Annex I: Desenvolupament de les unitats didàctiques*, per a cada unitat didàctica, s'indica els recursos específics que s'utilitzaran.

4.5 Agrupaments.

S'utilitzaran els següents tipus d'agrupament:

- **Gran grup o grup classe:**

  Tots els alumnes i alumnes participen com un sol grup, compartint els mateixos objectius, continguts i activitats d'ensenyament-aprenentatge.

  S'utilitzarà aquest tipus d'agrupament amb estratègies metodològiques expositives, per a introduir els continguts essencials; o demostratives, per a mostrar les habilitats i tècniques associades a la seqüència didàctica corresponent i també per realitzar el projecte intermodular.

  Per tant, aquest tipus d'agrupament s'utilitzarà majoritàriament a l'inici i a la finalització de les unitats didàctiques i per realitzar el projecte intermodular.

- **Treball en equip:**

  L'alumnat s'agruparà en equips de dos persones.

  Aquest tipus d'agrupament s'utilitzarà amb estratègies metodolòqiques en les quals la col·laboració i la cooperació siga part essencial del procés d'ensenyament-aprenentatge:

  - Aprenentatge Basat en Projectes (ABP).
  - Aprenentatge Cooperatiu.

- **Treball individual:**

  L'alumnat realitza les activitats de manera individual, de forma autònoma o amb l'ajuda del professorat.

  Aquest tipus d'agrupament s'utilitzarà amb estratègies metodològiques en les quals l'alumnat haja d'interioritzar aprenentatges i desenvolupar habilitats bàsiques, en les quals es treballaran essencialment continguts i es realitzaran exercicis o activitats bàsiques.

5 PROCEDIMENT D'AVALUACIÓ I DE QUALIFICACIÓ.

5.1 Activitats d'avaluació, instruments d'avaluació i criteris d'avaluació.

El procediment d'avaluació té les següents finalitats[13]:

- Regular el procés d'aprenentatge competencial de l'alumnat mitjançant l'avaluació objectiva i enfocada a l'obtenció de les competències associades als diferents mòduls professionals, a través de la consecució dels resultats d'aprenentatge d'acord amb els criteris d'avaluació associats per a cadascun d'ells prenent com a referència els objectius, expressats en els resultats d'aprenentatge d'acord amb els criteris d'avaluació associats per a cadascun d'ells.
- Informar dels assoliments de l'alumnat al final d'un procés d'aprenentatge competencial per a la seua certificació.
- Implementar una avaluació contínua, formativa i integradora que ajude a l'alumnat a adquirir autonomia i saber acte regular-se.
- Promoure l'ús generalitzat d'instruments, tècniques i eines o assistents de l'avaluació variats, diversos i adaptats a les diferents situacions d'aprenentatge i metodologies, permetent la valoració objectiva del procés d'avaluació per competències i la qualificació.

L'avaluació tindrà un caràcter continu, formatiu i integrador durant tot el procés d'ensenyament de l'alumnat i estarà enfocada a l'obtenció de les competències associades als diferents mòduls professionals, prenent com a referència els objectius, expressats en els resultats d'aprenentatge, d'acord amb els criteris d'avaluació associats per a cadascun d'ells. A més, serà flexible en temps i recursos adaptant-se als diferents ritmes d'aprenentatge i característiques de l'alumnat.

En tot procés d'avaluació i qualificació podem diferenciar tres elements bàsics: activitats d'avaluació, instruments d'avaluació i instruments de qualificació.

Les **activitats d'avaluació** concreten el procediment que es va a utilitzar per a arreplegar informació del procés d'aprenentatge de l'alumnat. Són productes, evidències o acompliments avaluables, en diferents i variats formats i suports que ens aporten informació concreta susceptible de ser analitzada.

En totes les unitats didàctiques s'utilitzaran un subconjunt de les següents activitats d'avaluació:

- Observació sistemàtica:
    - Participació, intervenció i aportació en les dinàmica diària de la classe.

13 Nova ordre d'avaluació (art. 3 i seg.)

- Acompliment de diferents destreses.

- Intervenció amb i entre l'alumnat:
  - Diàlegs, oberts i guiats.
  - Presentacions.
  - Realització d'entrevistes.
  - Participació en assemblees, col·loquis o debats.
  - Participació en jocs de rol.
  - Qüestionaris d'autoavaluació.
  - Qüestionaris de coavaluació.
  - Formalització de contractes d'avaluació o d'aprenentatge.
- Anàlisi de processos, tasques i produccions de l'alumnat:
  - Proves obertes.
  - Proves de correcció objectiva.
  - Exercicis.
  - Pràctiques.
  - Projectes.
  - Estudis de cas.
  - Informes.
  - Treballs.
  - Mapes conceptuals, esquemes, resums o diagrames.
  - Construcció de maquetes o dissenys tècnics.
  - Desenvolupament de demostracions.
  - Proves d'execució tècnica.
  - Presentacions digitals.
  - Exposicions orals.
  - Quadern de treball.
  - Portafolis

- Diari d'aprenentatge.
- Enregistrament d'àudio o d'audiovisuals.

Els **instruments d'avaluació** són les eines que, una vegada analitzades les activitats d'avaluació, ens permeten valorar els processos i els resultats d'aprenentatge de l'alumnat.

L'instrument d'avaluació proporciona una estructura que permet la recol·lecció de dades de l'acompliment de l'estudiant d'una manera sistemàtica i consistent.

En totes les unitats didàctiques s'utilitzarà un subconjunt dels següents instruments d'avaluació:

- Llista de control.
- Escala de valors.
- Rúbrica.

Aquests instruments d'avaluació seran **instruments de qualificació** quan s'utilitzen per a assignar una qualificació numèrica a l'acompliment de l'alumnat.

5.2 Avaluacions.

Es realitzaran tres tipus de sessions d'avaluació[14]: inicial, parcial i final.

5.2.1 Avaluació inicial.

Abans de la finalització del primer mes lectiu del curs, es realitzarà una sessió d'avaluació inicial amb els següents propòsits:

- Conèixer les característiques, competències i la formació prèvia de l'alumnat.
- Conèixer l'experiència professional prèvia relacionada amb el perfil professional per a situar-ho i orientar-ho.
- Ajustar les programacions didàctiques a partir de la informació arreplegada en els dos apartats anteriors.
- Quant al projecte intermodular, es reajustarà aquest projecte a partir de la informació arreplegada en aquesta avaluació inicial.

L'avaluació inicial de l'alumnat es realitzarà per tot l'equip docent, sent el tutor o tutora el responsable de coordinar tot el procés.

En l'avaluació inicial no s'emetrà cap qualificació.

14 O d'avaluació (art. 18)

5.2.2 Avaluacions parcials.

En finalitzar cada trimestre, es realitzarà una avaluació parcial, de caràcter informatiu, en les quals s'avaluarà el progrés de l'alumnat en la consecució dels resultats d'aprenentatge i les competències professionals, personals i socials.

En les sessions d'avaluació parcials, s'analitzarà tant la progressió de cada estudiant de manera individual, com a global del grup, amb l'objectiu de prendre decisions que afavorisquen el desenvolupament de les competències.

Així mateix, haurà d'avaluar-se la pràctica docent per a adequar les estratègies metodològiques a les necessitats detectades.

En les sessions d'avaluació parcials s'informarà a cada estudiant mitjançant una qualificació numèrica, entre 1 i 10.

La informació proporcionada a l'alumnat o a les seues famílies en les avaluacions parcials ha de considerar-se com una part del procés d'avaluació contínua amb l'únic objectiu de proporcionar informació de retroalimentació útil per a la millora del procés d'aprenentatge de l'alumnat.

En les avaluacions parcials s'informarà únicament dels resultats d'aprenentatge avaluats i qualificats de manera completa en el trimestre corresponent.

Les qualificacions de les avaluacions parcials no s'utilitzaran en cap cas per al càlcul de la qualificació final del mòdul professional.

5.2.3 Avaluació final ordinària.

L'avaluació final es realitza una vegada finalitzat el període formatiu del mòdul professional, assignant per a cada estudiant una qualificació numèrica, entre 1 i 10.

L'objectiu d'aquesta sessió és comprovar el grau en què l'alumnat ha aconseguit els resultats d'aprenentatge i les competències professionals, personals i socials associades al mòdul professional.

5.2.3.1.1 Alumnat que no haja perdut el dret a l'avaluació contínua.

En l'avaluació final ordinària, per a l'alumnat que no haja perdut el dret a l'avaluació contínua, s'aplicaran els criteris de qualificació establits en l'apartat 5.6 Criteris de qualificació, utilitzant per a açò les qualificacions obtingudes al llarg del curs.

5.2.3.1.2 Alumnat que haja perdut el dret a l'avaluació contínua.

L'alumnat que haja perdut el dret a l'avaluació contínua, abans de l'avaluació final, haurà d'avaluar-se de tots els resultats d'aprenentatge utilitzant, principalment, les següents activitats d'avaluació:

- Prova oberta

- Prova de correcció objectiva

Per al càlcul de la qualificació final del mòdul professional s'aplicaran els criteris de qualificació establits en l'apartat 5.6 Criteris de qualificació, utilitzant per a açò únicament les qualificacions obtingudes en aquestes activitats d'avaluació.

5.2.4 Avaluació final extraordinària.

Hi haurà una convocatòria extraordinària en Juny, versant en aquest cas una prova oberta i un altra de correcció objectiva sobre tots els continguts del mòdul. Serà requisit per a fer aquestes proves presentar les activitats, exercicis o projectes proposats pel professorat per a aquesta mateixa data.

En l'avaluació extraordinària l'alumnat haurà d'avaluar-se de tots els resultats d'aprenentatge utilitzant, principalment, les següents activitats d'avaluació:

- Prova oberta
- Prova de correcció objectiva

Per al càlcul de la qualificació final del mòdul professional s'aplicaran els criteris de qualificació establits en l'apartat 5.6 Criteris de qualificació, utilitzant per a açò únicament les qualificacions obtingudes en aquestes activitats d'avaluació.

Excepcionalment, l'alumnat que tinga 2 resultats d'aprenentatge o menys suspesos podrà recuperar únicament els resultats d'aprenentatge suspesos.

5.3 Informació a l'alumnat o, si escau, a les famílies del procediment d'avaluació i qualificació.

El professorat informarà a l'alumnat i a les seues famílies, en el cas d'alumnat menor d'edat, del procediment d'avaluació i qualificació en els següents moments:

- Inici de curs:
  - Elements curriculars del mòduls professionals, especialment, els següents:
    - Competències professionals, personals i socials.
    - Objectius generals.
    - Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació.
    - Continguts.
  - Relació entre els diferents elements curriculars.
  - Ponderació de cada resultat d'aprenentatge per al càlcul de qualificació final del mòdul professional.

- Per a cada resultat d'aprenentatge, ponderació de cada criteri d'avaluació per al càlcul de la qualificació del resultat d'aprenentatge.
- Per a cada criteri d'avaluació, instruments d'avaluació o evidències que s'aplicaran.

– A l'inici de cada resultat d'aprenentatge:

- Breu recordatori dels criteris d'avaluació i dels instruments d'avaluació que s'utilitzaran amb els seus percentatges.

– Durant el desenvolupament de cada resultat d'aprenentatge:

- Retroalimentació a través d'orientacions, correccions i seguiment de les seues produccions per a dur a terme una avaluació formativa i formadora.

– En finalitzar cada resultat d'aprenentatge o cada avaluació parcial:

- Per a cada resultat d'aprenentatge treballat, qualificació obtinguda i, en cas de ser inferior a 5, informació rellevant per a la seua recuperació (activitats d'avaluació a desenvolupar, instruments d'avaluació i moments en els quals es realitzarà la recuperació).

– En finalitzar la sessió d'avaluació final ordinària:

- Informe de recuperació dels RA pendents de superació amb indicacions de les activitats necessàries per a recuperar-los, així com la naturalesa i característiques dels instruments d'avaluació que s'utilitzaran en el període de recuperació.

5.4 Pèrdua del dret a l'avaluació contínua.

L'avaluació tindrà un caràcter continu, formatiu i integrador durant tot el procés d'ensenyament de l'alumnat[15].

L'alumnat que supere el 15% d'inassistència de forma injustificada (diferents a motius laborals, malaltia o valoracions pròpies a criteri dels centres o departaments), perdrà el dret a l'avaluació contínua.

El professorat notificarà a l'alumnat quan arribe al 10% d'inassistència injustificada de la possibilitat de pèrdua de l'avaluació contínua.

En el present mòdul professional, que té una durada de **233 hores**, l'alumnat serà informat de la possibilitat de la pèrdua d'avaluació continua quan arribe a les **24 hores** d'inassistència injustificada i perdrà el dret a l'avaluació contínua quan arribe a les **35 hores** d'inassistència injustificada.

15 Nova ordre d'avaluació (art. 8)

5.5 Procediment i criteris de recuperació.

Únicament l'alumnat **que no haja perdut el dret a l'avaluació contínua** podrà acollir-se a aquest pla de recuperació.

El procediment de recuperació serà el següent:

- Si l'alumnat ha suspès **3 o més resultats d'aprenentatge (unitats formatives)**, no ha assolit els objectius del mòdul professional. Així i tot, se li donarà una última oportunitat en forma de prova oberta i prova de correcció objectiva final de tots els resultats d'aprenentatge o unitats formatives desenvolupades durant el curs abans de l'avaluació ordinària on haurà de demostrar que, contràriament al que s'ha vist fins al moment, sí que ha assolit els objectius del curs.
- Si l'alumnat ha suspès **2 o menys resultats d'aprenentatge (unitats formatives)**, se li faran proves obertes i proves de correcció objectiva de recuperació abans de l'avaluació ordinària. Aquestes proves substituiran la qualificació obtinguda en el seu moment per les proves equivalents. La qualificació de les activitats realitzades durant el curs no es recupera i continua vigent per a realitzar la mitjana ponderada. Una vegada realitzades les recuperacions, per a aprovar necessitarà complir les condicions generals.

5.6 Criteris de qualificació.

5.6.1 Càlcul de la qualificació.

La qualificació del mòdul professional s'obté d'un càlcul ponderat de tots els resultats d'aprenentatge que resumeixen totes les qualificacions obtingudes durant el curs. El curs passat aquestes ponderacions van ser: RA-1 – 15%, RA-2 – 20%, RA-3 – 15%, RA-4 – 10%, RA-5 – 15%, RA-6 – 15%, RA-7 – 0% i RA-8 – 10%.

El mòdul professional està dividit en 8 unitats formatives que corresponen a cadascun dels resultats d'aprenentatge i que s'avaluen individualment.

El càlcul de la qualificació d'un resultat d'aprenentatge es realitzarà a partir de la mitjana ponderada de les qualificacions dels criteris d'avaluació (CA), atenent al seu nivell de rellevància (bàsic, intermedi o avançat).

El nivell de cada criteri d'avaluació s'estableix en l'apartat 3.5. Resultats d'aprenentatge (RA) i criteris d'avaluació (CA).

En l'apartat 5.6.2. Ponderació dels resultats d'aprenentatge i dels criteris d'avaluació s'estableix la ponderació de cada criteri d'avaluació.

El càlcul de la qualificació d'un criteri d'avaluació es realitzarà a partir de la mitjana ponderada de les qualificacions de tots els instruments de qualificació (IQ) que computen en aquest criteri d'avaluació. Aquests instruments de qualificació podran ser proves

obertes, proves de correcció objectiva, activitats pràctiques i activitats realitzades en el mòdul projecte intermodular. Dins de l'avaluació de les activitats pràctiques i les activitats del projecte intermodular es tindran en compte també els components actitudinals. Segons el grau d'acompliment de cada IQ s'estableix un valor numèric entre 0 i 4 (Excel·lent: 4, Notable: 3, Suficient: 2, Insuficient: 1 i Molt deficient: 0). La mitjana ponderada de tots aquests valors dels instruments de qualificació establirà un valor numèric que qualificarà el CA en un valor numèric (entre 0 i 10) i aquesta dada s'usarà més endavant per calcular el grau d'acompliment del RA associat i que també tindrà un valor numèric entre 0 i 10.

Per a comptabilitzar cada RA en el còmput total de la qualificació del mòdul cal tindre un valor mínim d'un 5 de grau d'acompliment en cadascun dels RA i excepcionalment com a màxim només 2 RA podran tindre una valor inferior a 5 i superior a 4. Si és així, el mòdul es supera o aprova si computant tots els RA qualificats es té un grau d'acompliment amb un valor d'un 5 com a mínim.

Si no es supera el mòdul, l'alumnat podrà recuperar o incrementar el valor numèric dels RA que o bé no superen el 4 per poder establir la mitjana ponderada o bé tot i superar el 4 per fer la mitjana ponderada, el seu valor resulta insuficient per poder arribar al 5 del total que s'ha establit com a valor mínim.

Aquesta recuperació dels RA amb els seus CA es realitzarà abans de l'avaluació ordinària amb els instruments d'avaluació o de qualificació més pertinents segons els CA amb menys grau d'acompliment obtingut i que seran els que caldrà que recupere i que es tornaran a qualificar. Aquests IA o IQ podran ser: bé exàmens en forma de prova escrita amb exercicis a desenvolupar i prova objectiva tipus test, bé proves pràctiques on l'alumnat instal·la, configura i comprova distints serveis usant màquines virtuals, bé ambdues tipus de proves combinades.

Cas de no superar el mòdul en l'avaluació ordinària, l'alumnat haurà de recuperar el mòdul durant el tercer trimestre, és a dir, en l'avaluació extraordinària. Aquesta recuperació es farà amb els IA o IQ més pertinents i que podran ser: bé exàmens en forma de prova escrita amb exercicis a desenvolupar i prova objectiva tipus test, bé proves pràctiques on l'alumnat instal·la, configura i comprova distints serveis usant màquines virtuals, bé ambdues tipus de proves combinades.

5.6.2 Ponderació dels resultats d'aprenentatge i dels criteris d'avaluació.

RA 1			**RA 2**			**RA 3**			**RA 4**			**RA 5**			**RA 6**			**RA 7**			**RA 8**		
15 %			**20 %**			**15 %**			**10%**			**15 %**			**15 %**			**0 %**			**10 %**		
CA	**N**	**%**	**CA**	**N**	**%**	**CA**	**N**	**%**	**CA**	**N**	**%**	**CA**	**N**	**%**	**CA**	**N**	**%**	**CA**	**N**	**%**	**CA**	**N**	**%**
a	B	10	a	B	5	a	B	30	a	B		a	B	25	a	B	20	a	B		a	I	40
b	B	5	b	B	10	b	I	15	b	I		b	I	15	b	I	15	b	I		b	I	10
c	I	15	c	I	10	c	B	15	c	I		c	A	20	c	I	15	c	I		c	B	15
d	I	30	d	I	25	d	I	15	d	B		d	A	5	d	B	20	d	B		d	B	15
e	I	10	e	A	10	e	I	5	e	A		e	I	10	e	I	10	e	A		e	I	NA
f	I	10	f	A	15	f	I	10	f	I		f	I	8	f	I	10	f	A		f	A	NA
g	A	10	g	A	15	g	I	10	g	B		g	A	2	g	A	10	g	I		g	I	NA
h	I	10	h	I	10							h	I	8							h	I	10
												i	A	7							i	B	10
																					j	A	NA

Taula 1: RA: resultat d'aprenentatge; CA: criteri d'avaluació; N: nivell (B, bàsic; I, intermedi; A, avançat); %: pes de cada CA per al càlcul de la qualificació del RA (NA: No Avaluat/Qualificat).

5.6.3 Altres consideracions

Si un alumne o alumna participa en la còpia parcial o completa d'un instrument d'avaluació obtindrà la qualificació de zero en el corresponent instrument de qualificació.

Si un alumne o alumna, sense motiu justificat, lliura fora de termini un instrument d'avaluació obtindrà la qualificació de zero en el corresponent instrument de qualificació.

5.7 Alumnat que cursa el mòdul professional com a pendent

L'alumnat que curse el mòdul professional com a pendent tindrà les mateixes condicions i oportunitats que l'alumnat que curse el mòdul professional per primera vegada i que ja s'han especificat.

6 MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ.

El professorat del mòdul professional, haurà de participar de forma activa en dos aspectes en relació a la resposta educativa per a la inclusió[16]:

- La organització de la resposta educativa en els centres docents, en el marc de l'educació inclusiva, amb la finalitat de garantir l'accés, la participació, la permanència i el progrés de tot l'alumnat, com a nucli del dret fonamental a l'educació i des dels principis de qualitat, igualtat d'oportunitats, equitat i accessibilitat universal.
- La detecció de les barreres a la inclusió, la identificació de les necessitats específiques de suport educatiu i les necessitats de compensació de desigualtats, en l'àmbit educatiu i administratiu.

La resposta educativa per a la inclusió en un centre educatiu s'organitza en quatre nivells[17]:

- *Primer nivell de resposta*: es dirigeix a tota la comunitat educativa i a les relacions del centre amb l'entorn sociocomunitari i ho constitueixen les mesures que impliquen els processos de planificació, la gestió general i l'organització dels suports del centre.
- *Segon nivell de resposta*: es dirigeix a tot l'alumnat del grup-classe i ho constitueixen les mesures generals programades per a un grup-classe que impliquen suports ordinaris.
- *Tercer nivell de resposta*: ho constitueixen les mesures dirigides a l'alumnat que requereix una resposta diferenciada, individualment o en grup, que impliquen suports ordinaris addicionals.
- *Quart nivell de resposta:* ho constitueixen les mesures dirigides a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu que requereix una resposta personalitzada i individualitzada de caràcter extraordinari que implique suports especialitzats addicionals.

Així mateix, els centres, en les programes de formació professional, facilitaran itineraris adaptats als diferents ritmes i possibilitats d'aprenentatge de cada alumna i alumne, amb una organització que permeta les adaptacions, la provisió de suports materials o personal d'accés i les mesures flexibles que possibiliten la consecució dels objectius encaminats a l'obtenció total o parcial de la titulació[18].

16 D 104/2018, de 27 de juliol (art. 1)
17 D 104/2018, de 27 de juliol (art. 14)
18 D 104/2018, de 27 de juliol (art. 27)

En compliment de l'indicat anteriorment, en aquesta programació didàctica, dentre del **segon nivell** de resposta educativa per a la inclusió, en totes les unitats didàctiques, es plantejaran activitats específiques de dos tipus:

- *Activitats de reforç*, per a l'alumnat que no ha aconseguit els objectius ni desenvolupat les competències associades a la unitat didàctica.
- *Activitats d'ampliació*, per a l'alumnat que, una vegada aconseguits els objectius i les competències associades a la unitat didàctica, vulga ampliar els seus coneixements i les seues capacitats.

Així mateix, en l'apartat *7. Elements transversals*, s'inclouran actuacions que fomenten la igualtat, la convivència, la salut i el benestar.

Igualment, dins del **tercer nivell** de resposta educativa per a la inclusió, es realitzaran adequacions personalitzades de la programació didàctica per a l'alumnat que necessite una resposta diferenciada respecte al grup-classe[19]. Aquestes adequacions es realitzaran en coordinació amb el departament d'Orientació.

Finalment, dins del **quart nivell** de resposta educativa per a la inclusió, sota la supervisió i orientació del departament d'Orientació, el professorat treballarà de manera coordinada amb la resta de l'equip docent per a la detecció, seguiment i atenció d'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu que requerisca una resposta personalitzada i individualitzada de caràcter extraordinari que implique suports especialitzats addicionals.

Dins d'aquest quart nivell, la avaluació es durà a terme tenint en compte les adaptacions necessàries en els processos d'aprenentatge i avaluació, quant a metodologia, ampliació de temps i de recursos de les persones amb necessitats específiques de suport educatiu o formatiu, sense que les mateixes puguen minorar les qualificacions. En aquests casos i quan es detecte un progrés no adequat de la persona en formació, des de la tutoria s'efectuarà seguiment i acompanyament per a assegurar els suports individualitzats necessaris. En el cas d'organitzacions curriculars adaptades, els referents seran els mateixos, és a dir els objectius expressats en resultats d'aprenentatge, els criteris d'avaluació i les competències.

19 O 20/2019, de 30 d'abril (art. 14) i Nova ordre d'avaluació (art. 2)

7 ELEMENTS TRANSVERSALS.

“Tot currículum de la formació professional tindrà per objectiu facilitar el desenvolupament formatiu professional de les persones, promovent la seua formació integral, contribuint al desenvolupament de la seua personalitat en totes les seues dimensions, així com a l'enfortiment econòmic del país, del teixit productiu i el seu posicionament en la nova economia, a partir de la qualificació de la població activa i de la satisfacció de les seues necessitats formatives a mesura que es produeixen.

A tal fi haurà d'incorporar continguts culturals, científics, tecnològics i organitzatius, així com continguts vinculats a la digitalització, la defensa de la propietat intel·lectual i industrial, la sostenibilitat, la innovació i recerca aplicada, l'emprenedoria, la versatilitat tecnològica, les habilitats per a la gestió de la carrera professional, les relacions laborals, la prevenció de riscos laborals i mediambientals, la responsabilitat professional, les habilitats interpersonals, els valors cívics, la participació ciutadana i la igualtat efectiva entre homes i dones”[20].

En concret, en el desenvolupament curricular d'aquest mòdul professional, s'incorporaran els següents elements transversals:

- Capacitat per al treball individual.
- Capacitat per al treball en equip.
- Capacitat per a avaluar de manera crítica el treball desenvolupat.
- Capacitat d'aprendre de manera permanent, contínua i autònoma.
- Capacitat per a l'ús de llengües estrangeres, en concret, l'anglès.

20 EL 3/2022, de 31 de març (art. 13.a)

8 ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES I EXTRAESCOLARS.

No es realitzaran activitats complementàries o extraescolars específiques d'aquest mòdul professional, sinó que l'alumnat participarà en les activitats organitzades de manera conjunta per tot el professorat del departament didàctic de la família professional.

9 NORMES D'ORGANITZACIÓ, FUNCIONAMENT I CONVIVÈNCIA.

9.1 Prevenció de riscos laborals.

Pel que fa a la prevenció de riscos laborals, cal considerar que l'àmbit laboral més comú d'aquests tècnics seran les oficines i centres de procés de dades. Alguns dels principals riscos i les mesures de prevenció són:

Riscos	Mesures preventives
Postures incorrectes	- Situar l'alçada de la cadira de manera que, recolzant la mà sobre la taula, l'avantbraç quedi en posició horitzontal - Els peus han de recolzar perfectament a terra - El respatller de la cadira ha de ser recte i gradual en alçada
Il·luminació incorrecta. Fatiga visual	- El tauler de la taula ha de ser de color clar - Les superfícies de treball no han de ser brillants sinó mates - La llum ha d'entrar preferiblement pel costat esquerre - Les lluminàries han de proporcionar un nivell d'il·luminació constant i adequat a la tasca
Caigudes i cops per bolcades de cadires	- No seure només sobre la vora davantera del seient - En sòls lliscants, prestar atenció als desplaçaments involuntaris de la cadira - Regular el seient i respatller d'acord amb la persona que la faci servir
Pantalles de visualització de dades: ● Malestars de cap ● Molèsties oculars ● Dolors d'espatlles, braços...	- La pantalla ha de permetre el gir i inclinacions - Bon contrast entre caràcters i fons - Distància recomanable l'ull a la pantalla: 45-60 cm - Lluminària entre 300-500 lux - Temperatura entre 22-24 º C

Riscos	Mesures preventives
	- Humitat relativa entre 50 i 60% - Soroll: no sobrepassar els 55 db
Ritme de treball: fatiga física i mental	- Realitzar lleugers moviments i exercicis per relaxar la musculatura del coll i esquena - Realitzar pauses curtes de descans - Organització del treball evitant puntes
Descàrrega elèctrica per mal estat de les instal·lacions o els aparells	- Revisió periòdica d'instal·lacions i equips per especialistes - No sobrecarregar endolls - No utilitzar allargadors en mal estat - En cas de dubte o avaria avisar un electricista

9.2 Normes d'aules i tallers.

9.2.1 Aula d'informàtica.

Les normes bàsiques són:

- Ús adequat del maquinari.
- No es pot usar el telèfon mòbil.
- No es pot menjar ni beure.

9.2.2 Taller de xarxes de computadors.

Les normes bàsiques són:

- Ús adequat del maquinari.
- No es pot usar el telèfon mòbil.
- No es pot menjar ni beure.

9.2.3 Taller de muntatge i manteniment d'equips.

Les normes bàsiques són:

- Ús adequat del maquinari.
- No es pot usar el telèfon mòbil.
- No es pot menjar ni beure.

9.2.4 Aula d'emprenedoria.

Les normes bàsiques són:

- Ús adequat del maquinari.
- No es pot usar el telèfon mòbil.
- No es pot menjar ni beure.

9.3 Normes d'ús d'equipament.

9.3.1 Equipament informàtic.

Les normes bàsiques són:

- Tractar l'equipament sense pegar-li colps ni forçar els connectors.
- No es pot pintar ni ratllar l'equipament.

9.3.2 Equipament didàctic.

Les normes bàsiques són:

- Tractar l'equipament sense pegar-li colps.
- No es pot pintar ni ratllar l'equipament.

10 AVALUACIÓ DE LA PRÀCTICA DOCENT A TRAVÉS D'INDICADORS D'ÈXIT.

La avaluació de la pràctica docent té com a objectiu fonamental garantir la qualitat i eficàcia de l'ensenyament, promovent la millora contínua tant del professorat com del procés d'ensenyament-aprenentatge en el seu conjunt.

L'avaluació de la pràctica docent es realitzarà mitjançant dos instruments:

1. Autoavaluació realitzada pel professorat.
2. Enquesta de satisfacció de l'alumnat amb l'activitat docent.

10.1 Autoavaluació realitzada pel professorat.

El professor o professora, trimestralment, mitjançant un procés reflexiu, realitzarà una autoavaluació de la seua pràctica docent a partir de les següents competències i indicadors[21]:

INDICADORS		**Nivell de satisfacció**				
Nº	**Descripció**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
1. Competència per a la planificació i gestió educativa						
a	) Participa activament en l'elaboració de projectes de centre.					
b)	Dissenya per competències la programació d'aula.					
c)	Elabora unitats didàctiques i projectes interdisciplinaris que promoguen el desenvolupament de competències.					
d)	Utilitza materials didàctics que recolzen l'aprenentatge.					
e)	Distribueix de manera equilibrada el temps entre les diverses tasques docents (treball d'aula, preparació de materials, planificació, tasques burocràtiques…).					
2. Competència per a la gestió i implementació del currículum.						
a)	Aplica metodologies que promoguen que l'alumnat siga actiu durant l'aprenentatge.					

21 Martínez-Izaguirre, M., Yániz-Álvarez d'Eulate, C. i Villardón-Gallego, L. (2018). *Autoavaluació i reflexió docent per a la millora de la competència professional del professorat en la societat del coneixement.* XARXA. Revista d'Educació a Distància, 56. http://www.um.es/ead/red/56/martinez_et_al.pdf

INDICADORS		Nivell de satisfacció				
Nº	**Descripció**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
b)	Realitza activitats que promoguen la cooperació entre l'alumnat.					
c)	Adapta les activitats a la diversitat de l'alumnat.					
d)	Planteja activitats amb diferents solucions possibles.					
e)	Dissenya activitats la resolució de les quals requerisca l'ús de les TIC.					
f)	Idea activitats que requerisquen l'ús de recursos en diferents llengües.					
g)	Promou en l'aula un clima de confiança.					
h)	Potencia la participació de l'alumnat en classe.					
i)	Dissenya activitats que desperten en l'alumnat interès per aprendre.					
j)	Dirigeix i dinamitza el treball d'aula.					
k)	Guia a l'alumnat en la realització de tasques d'aprenentatge.					
l)	Vincula l'aprenentatge a situacions reals o realistes simulades.					
m)	Integra a les famílies i altres agents de la comunitat educativa com recolze en les activitats d'aprenentatge.					
n)	Respon a situacions noves o imprevistes.					
3. Competència per a l'avaluació educativa.						
a)	Usa tècniques i instruments d'avaluació que orienten a l'alumnat per al desenvolupament de competències.					
b)	Utilitza l'avaluació per a afavorir l'aprenentatge.					
c)	Avalua el nivell de competències prenent com a referència els resultats d'aprenentatge i els criteris d'avaluació prèviament definits.					
d)	Empra tècniques d'avaluació que permeten avaluar					

INDICADORS		Nivell de satisfacció				
Nº	**Descripció**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
	l'acompliment de l'alumnat.					
e)	Empra tècniques i instruments d'avaluació coherents amb les metodologies d'aprenentatge emprades.					
f)	Ajuda a l'alumnat a reflexionar sobre les tasques realitzades perquè millore el seu aprenentatge.					
g)	Comunica adaptant-se a les persones interessades (alumnat, família, centre educatiu i administració) els resultats de l'avaluació.					
h)	Fomenta en l'alumnat l'autoavaluació i l'avaluació entre companys.					
4. Competència en orientació i tutoria.						
a)	Detecta les necessitats de l'alumnat per a orientar-los individual i en grup de forma eficaç.					
b)	Afavoreix que l'alumne o alumna es conega i desenvolupe un concepte ajustat de si mateix.					
c)	Desenvolupa dinàmiques que fomenten en l'alumnat la confiança en si mateix i el reconeixement dels seus assoliments.					
d)	Promou la coordinació educativa amb les famílies.					
e)	Aplica activitats que afavorisquen entre l'alumnat una actitud positiva cap a la diversitat.					
f)	Ajuda a l'alumnat a conèixer i controlar l'expressió de les seues emocions.					
g)	Aprofita els conflictes del grup i de l'entorn pròxim per a desenvolupar habilitats socials i actituds prosociales.					
h)	Col·labora en activitats que oferisquen un servei a la comunitat per a promoure la participació social de l'alumnat.					
5. Competència per a l'aprenentatge i per a la recerca i la innovació.						

INDICADORS		Nivell de satisfacció				
Nº	**Descripció**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
a)	Modifica l'acció docent a partir de la reflexió sobre el propi acompliment professional.					
b)	Reflexiona sobre el propi exercici professional per a detectar punts forts i àrees de millora.					
c)	Analitza els resultats d'aprenentatge de l'alumnat per a millorar la pròpia docència.					
d)	Està al dia amb els continguts de les disciplines, en metodologies i en recursos didàctics.					
e)	Realitza la formació que li ajude a millorar la docència.					
f)	Està al tant de l'oferta formativa existent per a professorat en actiu.					
g)	Cerca recursos en diferents mitjans (fòrums, revistes…) per a aplicar-los en la tasca docent.					
h)	Participa en projectes pedagògics innovadors.					
i)	Comparteix amb col·legues les pròpies experiències docents.					
j)	Participa en reunions o fòrums sobre innovacions i experiències docents.					
6. Competència ètica i compromís professional.						
a)	Reflexiona sobre les conseqüències que tenen les seues actuacions docents en el desenvolupament de l'alumnat.					
b)	És conscient de la influència de la seua actuació com a docent sobre la realitat social pròxima.					
c)	Garanteix la confidencialitat i el bon ús dels resultats obtinguts per l'alumnat en les avaluacions.					
d)	Té com a referència el marc legal que regeix la seua professió.					
e)	Respecta els aspectes confidencials de la seua professió.					

INDICADORS		Nivell de satisfacció				
Nº	**Descripció**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
f)	Actua com a model de respecte i consideració cap a totes les persones.					
g)	Actua de manera justa, equitativa i respectuosa amb l'alumnat, les famílies i el professorat.					
h)	Evita qualsevol forma de discriminació cap a l'alumnat, les famílies i els companys/as.					
7. Competència per a la coordinació docent i treball en equip en la comunitat educativa.						
a)	Assumeix les finalitats educatives del centre en què treball.					
b)	Treballa amb els membres de l'equip docent en el desenvolupament i avaluació de les competències contemplades en la programació.					
c)	Comparteix amb la resta de l'equip docent normes, pautes de funcionament en l'aula i el centre, així com mètodes d'ensenyament-aprenentatge.					
d)	Avalua les competències bàsiques de l'alumnat compartint tècniques i informació amb altres docents.					
e)	Participa activament en els equips docents als quals pertany.					
f)	Acorda i respecta normes de funcionament entre el professorat i les famílies.					
8. Competència per a la gestió eficaç de les emocions i la creació de climes de confiança.						
a	) Regula i gestiona eficaçment les pròpies emocions en l'aula.					
b)	Dedica temps a la resolució de problemes que sorgisquen en qualsevol situació educativa.					
c)	Es relaciona bé amb els seus companys/as.					
d)	Controla les pròpies emocions en les tasques realitzades					

INDICADORS		Nivell de satisfacció				
Nº	**Descripció**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
	en col·laboració amb altres agents educatius (companys/as, famílies).					
e)	Maneja l'estrès davant situacions quotidianes d'aquesta professió.					
f)	Genera hàbits que promoguen el seu benestar en el treball.					

Nivell de satisfacció: (1) Totalment en desacord; (2) Alguna cosa en desacord; (3) D'acord; (4) Molt d'acord; i (5) Totalment d'acord.

10.2 Enquesta de satisfacció de l'alumnat amb l'activitat docent.

El professorat realitzarà una enquesta de satisfacció de l'alumnat amb l'activitat docent en dos moments: en finalitzar el primer trimestre, per a detectar què aspectes s'han de millorar durant el curs; i en finalitzar el curs escolar, per a realitzar una avaluació completa del procés d'ensenyament-aprenentatge.

In concret, l'alumnat, de manera voluntària, contestarà la següent enquesta:

INDICADORS		Nivell de satisfacció				
Nº	**Descripció**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
1	El professor o professora explica a l'inici del curs escolar la programació didàctica, incidint en l'organització per unitats didàctiques i en els criteris de qualificació.					
2	El professor o professora, a l'inici de cada unitat didàctica, explica les activitats d'ensenyament-aprenentatge que es realitzaran durant la unitat didàctica i informa del procediment d'avaluació i qualificació.					
3	Els materials d'estudi elaborats i recomanats pel professor o professora són útils per a desenvolupar les tasques.					
4	Vostè, com a estudiant, té fàcil accés a les instal·lacions, serveis, recursos materials, equipaments tecnològics.					
5	El volum de treball que implica aquest mòdul professional					

	s'ajusta al previst en la programació didàctica.					
6	Les classes s'ajusten al previst en la programació didàctica del mòdul professional.					
7	El professor o professora aporta documentació de suport (esquemes, gràfics, diagrames, enllaços web, llibres, articles, etc.).					
8	El professor o professora compleix amb l'horari de classes establit per a l'assignatura.					
9	Les diferents tasques que es realitzen faciliten el desenvolupament de competències i l'assoliment dels objectius.					
10	El professor o professora utilitza adequadament els recursos didàctics (ordinador, pissarra, projector, Internet, plataforma Aules, etc.)					
11	El professor o professora resol amb claredat els dubtes i preguntes que formula l'alumnat.					
12	Es realitzen la majoria de les activitats d'aprenentatge previstes en la programació didàctica.					
13	El professor o professora dóna la possibilitat de realitzar consultes i mostra disposició a ajudar al alumnat en l'estudi del mòdul professional.					
14	El professor o professora comprova durant el desenvolupament de les classes el grau de comprensió sobre el mòdul professional.					
15	El professor o professora realitza el seguiment i assessora sobre les activitats a realitzar.					
16	Els instruments d'avaluació i qualificació utilitzats en el mòdul professional s'ajusten als establits en la programació didàctica.					
17	El professor o professora utilitza diferents eines per a avaluar i qualificar l'aprenentatge de l'alumnat.					
18	Els instruments d'avaluació i qualificació s'ajusten a les activitats d'ensenyament-aprenentatge realitzades en classe.					

19	Considera que s'estan aconseguint els objectius programats del mòdul professional.					
20	Considera que el treball realitzat pel professor o professora està contribuint a aconseguir els objectius programats del mòdul professional.					
21	Considera que l'organització del mòdul professional en les unitat didàctiques és l'adequada per a desenvolupar el currículum del mòdul professional.					
22	Considera que la proposta de temporalització que figura en la programació didàctica es correspon amb el treball realitzat per a aconseguir els objectius de l'assignatura.					
23	En general, està satisfet o satisfeta amb la labor docent de professor o professora.					

Nivell de satisfacció: (1) Totalment en desacord; (2) Alguna cosa en desacord; (3) D'acord; (4) Molt d'acord; i (5) Totalment d'acord.

11 BIBLIOGRAFIA

- El llibre d'Elvira Mifsud Talón i Raül V. Lerma-Blasco titulat "Servicios en red" de l'editorial Mc Graw Hill. Ed 2013. [ISBN: 978-84-481-8386-8], que serà el que s'utilitzarà majoritàriament a classe, i que l'alumnat pot adquirir o se'ls passarà en format pdf.
- Pissarra. A l'aula d'informàtica és recomanable que sigui una pissarra blanca veleda, per la sensibilitat dels components electrònics a la pols.
- Projector i pantalla sobre la qual mostrar la sortida de l'ordinador del professor (si no es disposa de pissarra digital interactiva).
- Apunts i butlletins pràctics elaborats pel professor.
- Publicacions periòdiques relacionades amb el món de la informàtica.
- La ingent quantitat d'informació que és accessible via Internet.
- Llibres de consulta. Algunes de les obres recomanables serien:
  - Lerma-Blasco, Raül V.; Mifsud, E.: Servicios en red. McGraw-Hill. 2010.
  - Molina, F.J: *Redes locales*. Ra-ma. 2009.
  - Romero, M.C. et al.: *Redes locales*. Paraninfo. 2010.
  - Cabrera, J.L. i Gonzalez, L.: *Redes locales*. Ra-ma. 2005.
  - Andreu, J.: *Servicios en red*. Editex. 2010
  - Sivianes, F. et al.: *Servicios en red*. Paraninfo. 2010.
  - Molina, F.J. i Polo, E.: *Servicios en red*. Ra-ma. 2010.

12 PUBLICITAT DE LA PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA.

En la primera sessió del curs, el professorat explicarà els aspectes més rellevants de la programació didàctica:

- Competències professionals i per a l'ocupabilitat.
- Objectius generals.
- Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació.
- Unitats didàctiques.
- Metodologia didàctica.
- Avaluació i qualificació.

La programació didàctica s'enviarà per correu electrònic a l'alumnat i a les seues famílies, en el cas d'alumnat menor d'edat, es publicarà en el curs corresponent de la plataforma Aules i en la pàgina web de l'Institut (https://portal.edu.gva.es/iesbetxi).

13 ANNEXOS.

13.1 Annex I: Desenvolupament de les unitats didàctiques.

El present mòdul professional s'organitzarà en les següents unitats didàctiques:

- UD 1: Interconnexió de xarxes privades amb xarxes públiques
- UD 2: Servei de configuració dinàmica d'equips (DHCP)
- UD 3: Servei de resolució de noms de domini (DNS)
- UD 4: Serveis d'accés remot
- UD 5: Servei de transferència de fitxers
- UD 6: Servei web
- UD 7: Servei de correu electrònic
- UD 8: Desplegament de xarxes sense fils

*13.1.1 **UD** 1: Interconnexió de xarxes privades amb xarxes públiques.*

UD 1. INTERCONNEXIÓ DE XARXES PRIVADES AMB XARXES PÚBLIQUES
Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació
RA 8. Estableix l'accés des de xarxes locals a xarxes públiques identificant possibles escenaris i aplicant programari específic. Criteris d'avaluació: a) S'ha instal·lat i configurat el maquinari d'un sistema amb accés a una xarxa privada local i a una xarxa pública. b) S'ha instal·lat una aplicació que actue de passarel·la entre la xarxa privada local i la xarxa pública. c) S'han reconegut i diferenciat les principals característiques i possibilitats de l'aplicació seleccionada. d) S'han configurat els sistemes de la xarxa privada local per a accedir a la xarxa pública a través de la passarel·la. e) S'han establit els procediments de control d'accés per a assegurar el tràfic que es transmet a través de la passarel·la. f) S'han implementat mecanismes per a accelerar les comunicacions entre la xarxa privada local i la pública. g) S'han identificat els possibles escenaris d'aplicació d'aquest tipus de mecanismes. h) S'ha establit un mecanisme que permeta reexpedir tràfic de xarxa entre dues o més interfícies d'un mateix sistema. i) S'ha comprovat l'accés a una xarxa determinada des dels sistemes connectats a una altra xarxa diferent. j) S'ha implantat i verificat la configuració per a accedir des d'una xarxa pública a un servei localitzat en una màquina d'una xarxa privada local
Continguts
C 8 Interconnexió de xarxes privades amb xarxes públiques: a) Passarel·les a nivell d'aplicació. Emmagatzematge en memòria caché. b) Encaminament de tràfic entre interfícies de xarxa.

c) Tallafocs. Filtrat del tràfic entre xarxes.

d) Reexpedició de ports.

Activitats d'ensenyament-aprenentatge

1. Presentació de la unitat didàctica: resultats d'aprenentatge, criteris d'avaluació, continguts, activitats d'ensenyament-aprenentatge, criteris de qualificació i durada programada.
2. Configuració avançada del programa Oracle VM VirtualBox per a simular estructures de xarxa complexes.
3. Instal·lació i configuració de sistemes operatius Linux sense entorn gràfic.
4. Instal·lació i configuració de sistemes operatius Linux amb entorn gràfic.
5. Configuració d'interfícies de xarxa en Linux, tant en mode text, utilitzant el terminal, com en mode gràfica.
6. Explicació dels conceptes teòrics de la interconnexió de xarxes privades amb xarxes públiques.
7. Implementació del diagrama de xarxa inicial, realitzant la instal·lació i configuració de xarxa bàsica dels servidors en sistemes Linux i Windows
8. Instal·lació i configuració bàsica dels clients amb sistemes Linux i Windows.
9. Instal·lació i configuració del servei de proxy caché en la xarxa d'usuaris.

Seqüència d'activitats i relació amb els criteris d'avaluació

Activitat d'avaluació	Criteris d'avaluació	Instrument d'avaluació	Inst. Qualif.
Activitat 1.1	RA-8: a, g	Escala de valors	Si
Activitat 1.2	RA-8: a, b, c, d, e, h, i	Escala de valors	Si
Prova pràctica	Tots els del RA-8	Escala de valors	Si
Prova C. Objectiva	Tots els del RA-8	Escala de valors	Si
Prova oberta	Tots els del RA-8	Escala de valors	Si

Recursos didàctics

- Documentació sota llicències d'accés lliure (GNU i Creative Commons).
- Guies i anotacions elaborades pel professorat.
- Sistemes operatius:
  - Ubuntu Server.

- Windows Server
- Linux Mint.
- Windows 10 professional
- Ubuntu desktop.

– Programa de virtualització: Oracle VM VirtualBox

Activitats de reforç

1. Implementació d'un diagrama de xarxa més senzill, utilitzant un únic router-firewall per a implementar la xarxa DMZ en lloc d'utilitzar dos. Servei de resolució de noms de domini (DNS)

Activitats d'ampliació

1. Utilitzar dues xarxes diferents per a l'accés als servidors de la xarxa DMZ:
   a) Una xarxa per a l'accés a els serveis que ofereixen els servidors.
   b) Una xarxa per a l'administració d'aquests servidors per part dels administradors i administradores de xarxa.

13.1.2 UD 2. Servei de configuració dinàmica d'equips (DHCP).

UD 2. SERVEI DE CONFIGURACIÓ DINÀMICA D'EQUIPS (DHCP)
Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació
RA 1. Instal·la serveis de configuració dinàmica, descrivint les seues característiques i aplicacions. Criteris d'avaluació: a) S'ha reconegut el funcionament dels mecanismes automatitzats de configuració dels paràmetres de xarxa. b) S'han identificat els avantatges que proporcionen. c) S'han il·lustrat els procediments i pautes que intervenen en una sol·licitud de configuració dels paràmetres de xarxa. d) S'ha instal·lat un servei de configuració dinàmica dels paràmetres de xarxa. e) S'ha preparat el servei per a assignar la configuració bàsica als sistemes d'una xarxa local. f) S'han realitzat assignacions dinàmiques i estàtiques. g) S'han integrat en el servei opcions addicionals de configuració. h) S'ha verificant la correcta assignació dels paràmetres.
Continguts
C 1 Instal·lació de serveis de configuració dinàmica de sistemes: a) Adreça IP, màscara de xarxa, porta d'enllaç. b) Dispositius de xarxa. Encaminadors i segments de xarxa. Difusions. c) DHCP. Rangs, exclusions, concessions i reserves. d) Opcions addicionals del protocol.
Activitats d'ensenyament aprenentatge
1. Presentació de la unitat didàctica: resultats d'aprenentatge, criteris d'avaluació, continguts, activitats d'ensenyament-aprenentatge, criteris de qualificació i durada programada. 2. Explicació dels conceptes teòrics del servei de configuració dinàmica d'equips, prenent com a referència les normes i estàndards corresponents. S'utilitzarà el

programa Wireshark per a exemplificar el funcionament del protocol DHCP.

3. Demostració de la instal·lació i configuració d'un servidor DHCP autoritari en Linux.
4. Configuració de clients Linux i Microsoft Windows per a l'obtenir de manera dinàmica la configuració de xarxa.
5. Realització d'una pràctica d'instal·lació i configuració d'un servidor DHCP en Linux.
6. Cerca d'informació sobre la instal·lació i configuració de servidors DHCP en Microsoft Windows Server.
7. Realització d'una pràctica d'instal·lació i configuració d'un servidor DHCP en Microsoft Windows Server.
8. Realització d'una prova pràctica.

Seqüència d'activitats i relació amb els criteris d'avaluació

Activitat d'avaluació	Criteris d'avaluació	Instrument d'avaluació	Inst. Qualif.
Activitat 2.1	RA-1: a, b, c	Escala de valors	Si
Activitat 2.2	RA-1: d, e, f, g, h	Escala de valors	Si
Activitat 2.3	RA-1: d, e, f, g, h	Escala de valors	Si
Prova C. Objectiva	Tots els del RA-1	Escala de valors	Si
Prova oberta	Tots els del RA-1	Escala de valors	Si

Recursos didàctics

- Documentació sota llicències d'accés lliure (GNU i Creative Commons).
- Guies i anotacions elaborades pel professorat.
- Programa Wireshark.
- Sistemes operatius:
  - Ubuntu Server.
  - Microsoft Windows Server.
  - Linux Mint.
  - Ubuntu desktop
  - Windows 10 Professional
- Programa de virtualització: Oracle VM VirtualBox.

Activitats de reforç

1. Realització d'una pràctica d'instal·lació i configuració de servidor DHCP en un servidor que estiga connectat a un únic segment de xarxa.

Activitats d'ampliació

1. Realització d'una pràctica d'instal·lació i configuració de DHCP Relay Agent.
2. Realització d'una pràctica d'instal·lació i configuració avançada d'un servidor DHCP:
   a) Assignació de diferents paràmetres de xarxa a clients d'una mateixa xarxa.
   b) Denegació de servei a un client concret.
   c) Classificació de clients segons el nom dels equips.

13.1.3 UD 3. Servei de resolució de noms de domini (DNS).

UD 3. SERVEI DE RESOLUCIÓ DE NOMS DE DOMINI (DNS)
Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació
RA 2. Instal·la serveis de resolució de noms, descrivint les seues característiques i aplicacions. Criteris d'avaluació: a) S'han identificat i descrit escenaris en els quals sorgeix la necessitat d'un servei de resolució de noms. b) S'han classificat els principals mecanismes de resolució de noms. c) S'ha descrit l'estructura, nomenclatura i funcionalitat dels sistemes de noms jeràrquics. d) S'ha instal·lat un servei jeràrquic de resolució de noms. e) S'ha preparat el servei per a emmagatzemar les respostes procedents de servidors de xarxes públiques i servir-les als equips de la xarxa local. f) S'han afegit registres de noms corresponents a una zona nova, amb opcions relatives a servidors de correu i àlies. g) S'ha treballat en grup per a realitzar transferències de zona entre dues o més servidors. h) S'ha comprovat el funcionament correcte del servidor.
Continguts
C 2 Instal·lació de serveis de resolució de noms: a) Sistemes de noms plans i jeràrquics. b) Resolutores de noms. Procés de resolució d'un nom de domini. c) Servidors arrel i dominis de primer nivell i successius. d) Zones primàries i secundàries. Transferències de zona. e) Tipus de registres.
Activitats d'ensenyament aprenentatge
1. Presentació de la unitat didàctica: resultats d'aprenentatge, criteris d'avaluació, continguts, activitats d'ensenyament-aprenentatge, criteris de qualificació i durada

programada.

2. Explicació dels conceptes teòrics del servei de resolució de noms, prenent com a referència les normes i estàndards corresponents.
3. Configuració de clients Linux i Microsoft Windows per a la consulta d'un determinat servidor DNS.
4. Execució de comandos per a la consulta de servidors DNS.
5. Demostració de la instal·lació i configuració d'un servidor DNS caché en Linux.
6. Realització d'una pràctica d'instal·lació i configuració d'un servidor DNS caché en Linux.
7. Demostració de la instal·lació i configuració d'un servidor DNS primari en Linux.
8. Realització d'una pràctica d'instal·lació i configuració d'un servidor DNS primari en Linux.
9. Demostració de la instal·lació i configuració d'un servidor DNS secundari en Linux
10. Realització d'una pràctica d'instal·lació i configuració d'un servidor DNS secundari en Linux.
11. Cerca d'informació sobre la instal·lació i configuració de servidors DNS primaris i secundaris en Microsoft Windows Server.
12. Realització d'una pràctica d'instal·lació i configuració de servidors DNS primaris i secundaris en Microsoft Windows Server.
13. Realització d'una prova pràctica.

Seqüència d’activitats i relació amb els criteris d’avaluació

Activitat d’avaluació	Criteris d’avaluació	Instrument d’avaluació	Inst. Qualif.
Activitat 3.1	RA-2: a	Escala de valors	Si
Activitat 3.2	RA-2: b, c	Escala de valors	Si
Activitat 3.3	RA-2: b, c	Escala de valors	Si
Activitat 3.4	RA-2: e	Escala de valors	Si
Activitat 3.5	RA-2: d, f, g, h	Escala de valors	Si
Activitat 3.6	RA-2: d, f, h	Escala de valors	Si
Prova C. Objectiva	Tots els del RA-2	Escala de valors	Si
Prova oberta	Tots els del RA-2	Escala de valors	Si

Recursos didàctics

– Documentació sota llicències d'accés lliure (GNU i Creative Commons). – Guies i anotacions elaborades pel professorat. – Sistemes operatius: ▪ Ubuntu Server. ▪ Windows Server ▪ Linux Mint. ▪ Windows 10 professional ▪ Ubuntu desktop. – Programa de virtualització: Oracle VM VirtualBox
Activitats de reforç
1. Realització d'una pràctica d'instal·lació i configuració de servidor DNS primaris i secundaris en Linux amb una sola zona de resolució directa i una sola zona de resolució inversa.
Activitats d'ampliació
1. Realització d'una pràctica d'instal·lació i configuració d'un servidor DNS mestre utilitzant vistes.

13.1.4 UD 4. Serveis d'accés remot.

UD 4. SERVEIS D'ACCÉS REMOT
Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació
RA 6. Gestiona mètodes d'accés remot descrivint les seues característiques i instal·lant els serveis corresponents. Criteris d'avaluació: a) S'han descrit mètodes d'accés i administració remota de sistemes. b) S'ha instal·lat un servei d'accés remot en línia d'ordres. c) S'ha instal·lat un servei d'accés remot en mode gràfic. d) S'ha comprovat el funcionament de tots dos mètodes. e) S'han identificat els principals avantatges i deficiències de cadascun. f) S'han realitzat proves d'accés remot entre sistemes de diferent naturalesa. g) S'han realitzat proves d'administració remota entre sistemes de diferent naturalesa.
Continguts
C 6 Gestió d'accés remot: a) Terminals en manera text. b) Terminals en manera gràfica. c) Protocols d'accés. d) Protocols d'administració remota.
Activitats d'ensenyament aprenentatge
1. Presentació de la unitat didàctica: resultats d'aprenentatge, criteris d'avaluació, continguts, activitats d'ensenyament-aprenentatge, criteris de qualificació i durada programada. 2. Explicació dels conceptes teòrics del us serveis d'accés remot prenent com a referència les normes i estàndards corresponents. Es descriuran els diferents mètodes d'accés, identificant avantatges i inconvenients i indicant en quins casos són adequats cadascun d'ells. 3. Demostració de la instal·lació i configuració d'un servidor SSH per a l'accés remot en

línia d’ordres. Es configuraran, almenys, els següents paràmetres:

a) Interfície de connexió.

b) Port de connexió.

c) Accés restringit d'usuaris, tenint en compte tant l'adreça de xarxa com el nom d'usuari.

d) Mètodes d'autenticació:

1. Usuari i contrasenya.
2. Basada en claus.

4. Demostració de l'accés a un servidor SSH des d'un client Linux, utilitzant tant la línia d’ordres com aplicacions en mode gràfic:

a) Gestors de fitxers:

1. Nautilus.
2. Dolphin.
3. Krusader.

b) Clients dedicats:

1. FileZilla.
2. gFTP.

5. Demostració de l'accés a un servidor SSH des d'un client Microsoft Windows, utilitzant aplicacions en mode gràfic:

a) Bitvise.

b) PuTTY.

6. Realització d'una pràctica d'instal·lació i configuració d'un servidor SSH en Linux, al que s'accedirà des de clients Linux i Microsoft Windows, utilitzant tant la línia d’ordres com aplicacions en mode gràfic.

7. Explicació dels conceptes teòrics de l’ús de serveis d'administració remota d'equips prenent com a referència les normes i estàndards corresponents. Es descriuran els diferents mètodes d'administració, identificant avantatges i inconvenients i indicant en quins casos són adequats cadascun d'ells.

8. Demostració d'administració remota d'equips utilitzant les següents aplicacions:

a) Chrome Remote Desktop.

b) TeamViewer.

c) VNC.

9. Realització d'una pràctica d'administració remota d'equips.
10. Realització d'una prova pràctica.

Seqüència d'activitats i relació amb els criteris d'avaluació

Activitat d'avaluació	Criteris d'avaluació	Instrument d'avaluació	Inst. Qualif.
Activitat 4.1	RA-6: a	Escala de valors	Si
Activitat 4.2	RA-6: e	Escala de valors	Si
Activitat 4.3	RA-6: b, d, e	Escala de valors	Si
Activitat 4.4	RA-6: c, d, e	Escala de valors	Si
Activitat 4.5	RA-6: f, g	Escala de valors	Si
Prova C. Objectiva	Tots els del RA-6	Escala de valors	Si
Prova oberta	Tots els del RA-6	Escala de valors	Si

Recursos didàctics

- Documentació sota llicències d'accés lliure (GNU i Creative Commons).
- Guies i anotacions elaborades pel professorat.
- Sistemes operatius:
  - Ubuntu Server.
  - Windows Server
  - Linux Mint.
  - Windows 10 professional
  - Ubuntu desktop.
- Programa de virtualització: Oracle VM VirtualBox.
- Aplicacions per a l'accés i l'administració remota d'equips, tant amb llicència lliure com privativa.

Activitats de reforç

1. Realització d'una pràctica guiada d'instal·lació i configuració d'un servidor SSH.

Activitats d'ampliació

1. Realització d'una pràctica d'accés remot mitjançant un túnel SSH invers.

13.1.5 UD 5. Servei de transferència de fitxers.

UD 5. SERVEI DE TRANSFERÈNCIA DE FITXERS
Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació
RA 3. Instal·la serveis de transferència de fitxers, descrivint les seues característiques i aplicacions. Criteris d'avaluació: a) S'ha establit la utilitat i mode d'operació del servei de transferència de fitxers. b) S'ha instal·lat un servei de transferència de fitxers. c) S'han creat usuaris i grups per a accés remot al servidor. d) S'ha configurat l'accés anònim. e) S'han establit límits en les diferents modes d'accés. f) S'ha comprovat l'accés al servidor, tant en mode actiu com en mode passiu. g) S'han realitzat proves amb clients en línia d'ordres i en mode gràfic.
Continguts
C 3 Instal·lació de serveis de transferència de fitxers: a) Usuaris i grups. Accés anònim. b) Permisos. Quotes. Límit d'ample de banda. c) Connexió de dades i connexió de control. d) Comandos de control, autenticació, gestió i transferència de fitxers. e) Transferència en mode text i binari. f) Mode actiu i mode passiu.
Activitats d'ensenyament aprenentatge
1. Presentació de la unitat didàctica: resultats d'aprenentatge, criteris d'avaluació, continguts, activitats d'ensenyament-aprenentatge, criteris de qualificació i durada programada. 2. Explicació dels conceptes teòrics dels serveis de transferència de fitxers (FTP) prenent com a referència les normes i estàndards corresponent. 3. Demostració de la instal·lació i configuració d'un servidor FTP en Linux. Es

configuraran, almenys, els següents paràmetres:

a) Control d'accés:
    1. Usuaris anònims.
    2. Usuaris i grups locals.
b) Permisos.
c) Quotes.
d) Accés segur utilitzant xifrat de dades: SFTP i FTPS.

4. Demostració de l'accés a un servidor FTP des d'un client Linux, utilitzant tant la línia d'ordres com aplicacions en mode gràfic:
    a) Gestors de fitxers:
        1. Nautilus.
        2. Dolphin.
        3. Krusader.
    b) Clients dedicats:
        1. FileZilla.
        2. gFTP.
5. Demostració de l'accés a un servidor FTP des d'un client Microsoft Windows, utilitzant aplicacions en mode gràfic:
    a) FileZilla.
    b) Bitvise.
6. Demostració de la transferència de fitxers en Linux per línia d'ordres utilitzant les aplicacions scp i rsync.
7. Realització d'una pràctica d'instal·lació i configuració d'un servidor FTP en Linux.
8. Realització d'una pràctica d'instal·lació i configuració d'un servidor FTP en Microsoft Windows.
9. Realització d'una pràctica de transferència de fitxers en Linux per línia d'ordres utilitzant les aplicacions scp i rsync.
10. Realització d'una prova pràctica.

Seqüència d'activitats i relació amb els criteris d'avaluació

Activitat d'avaluació	Criteris d'avaluació	Instrument d'avaluació	Inst. Qualif.
Activitat 5.1	RA-3: a	Escala de valors	Si

Activitat 5.2	RA-3: a, f, g	Escala de valors	Si
Activitat 5.3	RA-3: f, g	Escala de valors	Si
Activitat 5.4	RA-3: b, c, d	Escala de valors	Si
Activitat 5.5	RA-3: e	Escala de valors	Si
Prova C. Objectiva	Tots els del RA-3	Escala de valors	Si
Prova oberta	Tots els del RA-3	Escala de valors	Si

Recursos didàctics

- Documentació sota llicències d'accés lliure (GNU i Creative Commons).
- Guies i anotacions elaborades pel professorat.
- Sistemes operatius:
  - Ubuntu Server.
  - Windows Server
  - Linux Mint.
  - Windows 10 professional
  - Ubuntu desktop.
- Programa de virtualització: Oracle VM VirtualBox.
- Aplicacions per a la transferència de fitxers (servidors i clients) tant amb llicència lliure com privativa.

Activitats de reforç

1. Realització d'una pràctica guiada d'instal·lació i configuració d'un servidor FTP en Linux.

Activitats d'ampliació

1. Realització d'una pràctica de disseny i implementació d'un sistema senzill de còpies de seguretat distribuït en Linux utilitzant l'aplicació rsync i el servei de planificació de tasques (crontab).
2. Realització d'una pràctica d'instal·lació i configuració d'un servidor FTP amb usuaris virtuals.

13.1.6 UD 6. Servei web.

UD 6. SERVEI WEB
Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació
RA 5. Gestiona servidors web identificant requeriments d'utilització i aplicant criteris de configuració. Criteris d'avaluació: a) S'han descrit els fonaments i protocols en els quals es basa el funcionament d'un servidor web. b) S'ha instal·lat un servidor web. c) S'han creat llocs virtuals. d) S'han verificat les possibilitats existents per a discriminar el lloc destí del tràfic entrant al servidor. e) S'ha configurat la seguretat del servidor. f) S'ha comprovant l'accés dels usuaris al servidor. g) S'ha diferenciat i provat l'execució de codi en el servidor i en el client. h) S'han instal·lat mòduls sobre el servidor. i) S'han establit mecanismes per a assegurar les comunicacions entre el client i el servidor.
Continguts
C 5 Gestió de servidors web: a) Servidors virtuals. Nom d'encapçalat de host. b) Identificació d'un servidor virtual. c) Accés anònim i autenticat. Mètodes d'autenticació. d) Execució de codi. Scripts de servidor i de client. e) Establiment de connexions segures.
Activitats d'ensenyament aprenentatge
1. Presentació de la unitat didàctica: resultats d'aprenentatge, criteris d'avaluació, continguts, activitats d'ensenyament-aprenentatge, criteris de qualificació i durada

programada.

2. Explicació dels conceptes teòrics del protocol HTTP prenent com a referència les normes i estàndards corresponent.
3. Demostració d'accés a un servidor web utilitzant navegadors web, identificant i configurant les característiques principals.
4. Demostració de la instal·lació i configuració d'un servidor web en Linux utilitzant Apache:
   a) Configuració bàsica:
      1. Temps de connexió.
      2. Connexions persistents.
      3. Fitxers d'accés.
      4. Directoris.
      5. Personalització de resposta d'error.
      6. Ports.
   b) Instal·lació, gestió i configuració de mòduls.
   c) Configuració de llocs virtuals per nom, per adreça IP i per port, establint, almenys, les següents característiques:
      1. Adreça IP.
      2. Port.
      3. Nom del lloc virtual.
      4. Àlies del lloc virtual.
      5. Accés als fitxers del lloc virtual: configuració de directoris i establiment de permisos als fitxers locals.
      6. Fitxers log d'accés i d'error.
      7. Control d'accés:
         1. Accés anònim.
         2. Accés autenticat:
            1. Mètodes d'autenticació.
            2. Restricció per usuari i per grup.
            3. Orígens de dades:
               1. Usuaris i grups locals.
               2. Fitxers d'usuaris i grups.

8. Alies.
9. Connexions segures (HTTPS), utilitzant tant les claus generades durant la instal·lació del servidor com les generades posteriorment.

d) Execució de codi: scripts de servidor i de client.

5. Realització d'una pràctica d'instal·lació i configuració d'un servidor web.
6. Realització d'una prova pràctica.

Seqüència d'activitats i relació amb els criteris d'avaluació

Activitat d'avaluació	Criteris d'avaluació	Instrument d'avaluació	Inst. Qualif.
Activitat 6.1	RA-5: a, b	Escala de valors	Si
Activitat 6.2	RA-5: c, d, e, f	Escala de valors	Si
Activitat 6.3	RA-5: g, h, i	Escala de valors	Si
Prova C. Objectiva	Tots els del RA-5	Escala de valors	Si
Prova oberta	Tots els del RA-5	Escala de valors	Si

Recursos didàctics

- Documentació sota llicències d'accés lliure (GNU i Creative Commons).
- Guies i anotacions elaborades pel professorat.
- Sistemes operatius:
  - Ubuntu Server.
  - Windows Server
  - Linux Mint.
  - Windows 10 professional
  - Ubuntu desktop.
- Servidor web Apache.
- Navegadors web:
  - Mozilla Firefox.
  - Google Chrome.
- Programa de virtualització: Oracle VM VirtualBox.

Activitats de reforç

1. Realització d'una pràctica guiada d'instal·lació i configuració d'un servidor web.

Activitats d'ampliació
1. Realització d'una pràctica d'instal·lació i configuració d'Awstats, aplicació que permet l'elaboració d'informes d'anàlisi web a partir dels fitxers log dels llocs virtuals. 2. Realització d'una pràctica sobre la reescriptura d'URL utilitzant el mòdul mod_rewrite. 3. Realització d'una pràctica de control d'accés utilitzant una base de dades per a emmagatzemar la informació d'usuaris i grups.

13.1.7 UD 7. Servei de correu electrònic.

UD 7. SERVEI DE CORREU ELECTRÒNIC
Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació
RA 4. Gestiona servidors de correu electrònic identificant requeriments d'utilització i aplicant criteris de configuració. Criteris d'avaluació: a) S'han descrit els diferents protocols que intervenen en l'enviament i recollida del correu electrònic. b) S'ha instal·lat un servidor de correu electrònic. c) S'han creat comptes d'usuari i verificat l'accés de les mateixes. d) S'han definit àlies per als comptes de correu. e) S'han aplicat mètodes per a impedir usos indeguts del servidor de correu electrònic. f) S'han instal·lat serveis per a permetre la recollida remota del correu existent en les bústies d'usuari. g) S'han usat clients de correu electrònic per a enviar i rebre correu.
Continguts
C 4 Gestió de serveis de correu electrònic: a) Agents i protocol de transferència de missatges. b) Comptes de correu, àlies i bústies d'usuari. c) Reexpedició de correu i correu no desitjat. d) Protocols i serveis de descàrrega de correu.
Activitats d'ensenyament aprenentatge
1. Presentació de la unitat didàctica: resultats d'aprenentatge, criteris d'avaluació, continguts, activitats d'ensenyament-aprenentatge, criteris de qualificació i durada programada. 2. Explicació dels conceptes teòrics del servei Web, concretant el funcionament dels protocols per a la descàrrega (POP i IMAP) i l'enviament (SMTP) de correus electrònics, prenent com a referència les normes i estàndards corresponents.

3. Demostració de la configuració d'un client de correu electrònic per a l'accés a un servidor de correu electrònic.
4. Demostració de la instal·lació i configuració en Microsoft Windows d'un servidor de correu electrònic utilitzant l'aplicació hMailServer:
   a) Comptes de correu.
   b) Àlies.
   c) Bústies.
   d) Reexpedició de correu.
   e) Correu no desitjat.
   f) Protocols per a l'enviament i la descàrrega de correus electrònics.
   g) Configuració del xifrat de dades (SSL).
5. Realització d'una pràctica d'instal·lació i configuració d'un servidor de correu electrònic.
6. Realització d'una prova pràctica.

Seqüència d'activitats i relació amb els criteris d'avaluació

Activitat d'avaluació	Criteris d'avaluació	Instrument d'avaluació	Inst. Qualif.
Activitat 7.1	RA-4: a	Escala de valors	Si
Activitat 7.2	RA-4: e	Escala de valors	Si
Activitat 7.3	RA-4: b, d, e	Escala de valors	Si
Activitat 7.4	RA-4: c, d, e	Escala de valors	Si
Activitat 7.5	RA-4: f, g	Escala de valors	Si
Prova C. objectiva	Tots els del RA-4	Escala de valors	Si
Prova oberta	Tots els del RA-4	Escala de valors	Si

Recursos didàctics

- Documentació sota llicències d'accés lliure (GNU i Creative Commons).
- Guies i anotacions elaborades pel professorat.
- Sistemes operatius:
  - Ubuntu Server.
  - Windows Server

- Linux Mint.
- Windows 10 professional
- Ubuntu desktop.

– Servidor de correu electrònic: hMailServer.
– Client de correu electrònic: Mozilla Thunderbird.
– Programa de virtualització: Oracle VM VirtualBox.

Activitats de reforç

1. Realització d'una pràctica guiada d'instal·lació i configuració d'un servidor de correu electrònic.

Activitats d'ampliació

1. Realització d'una pràctica d'instal·lació i configuració en Linux d'un servidor de correu electrònic utilitzant les aplicacions Postfix i Dovecot.

13.1.8 UD 8. Desplegament de xarxes sense fils.

UD 8. DESPLEGAMENT DE XARXES SENSE FILS
Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació
RA 7. Desplega xarxes sense fils segures justificant la configuració triada i descrivint els procediments d'implantació. Criteris d'avaluació: a) S'ha instal·lat un punt d'accés sense fil dins d'una xarxa local. b) S'han reconegut els protocols, modes de funcionament i principals paràmetres de configuració del punt d'accés. c) S'ha seleccionat la configuració més idònia sobre diferents escenaris de prova. d) S'ha establit un mecanisme adequat de seguretat per a les comunicacions sense fils. e) S'han usat diversos tipus de dispositius i adaptadors sense fils per a comprovar la cobertura. f) S'ha instal·lat un encaminador sense fil amb connexió a xarxa pública i serveis sense fils de xarxa local. g) S'ha configurat i provat l'encaminador des dels ordinadors de la xarxa local.
Continguts
C 7 Desplegament de xarxes sense fils: a) Punts d'accés. b) Encaminadores sense fils. c) Estàndards de connexió i velocitats suportades. d) Identificadors de servei. e) Seguretat en xarxes sense fils. f) Connexions punt a punt i en infraestructura. g) Adreces MAC i filtrat de tràfic.
Activitats d'ensenyament aprenentatge
1. Presentació de la unitat didàctica: resultats d'aprenentatge, criteris d'avaluació,

continguts, activitats d'ensenyament-aprenentatge, criteris de qualificació i durada programada.

2. Explicació dels conceptes teòrics sobre xarxes sense fils, concretant protocols, modes de funcionament i principals paràmetres de configuració, prenent com a referència les normes i estàndards corresponents.
3. Identificació dels equips de xarxa necessaris per al desplegament de xarxes sense fils.
4. Descripció de diferents escenaris per a la instal·lació d'una xarxa sense fil, identificant els seus particulars i determinant els paràmetres de configuració més adequats.
5. Demostració de la instal·lació i configuració d'un encaminador sense fil que proporcione accés sense fil a la xarxa local utilitzant el programa de simulació de xarxes Cisco Packet Tracer.
6. Demostració d'instal·lació i configuració d'un encaminador sense fil amb connexió a la xarxa pública utilitzant el programa de simulació de xarxes Cisco Packet Tracer.
7. Demostració de configuració de diferents dispositius clients per a l'accés a una xarxa sense fil utilitzant el programa de simulació de xarxes Cisco Packet Tracer.
8. Demostració d'un desplegament complet d'una xarxa sense fil connectant un encaminador sense fil en la xarxa local de l'aula.
9. Realització d'una pràctica d'instal·lació i configuració d'una xarxa sense fil en una xarxa local, configurant diferents dispositius clients.
10. Realització d'una prova pràctica.

Seqüència d'activitats i relació amb els criteris d'avaluació

Activitat d'avaluació	Criteris d'avaluació	Instrument d'avaluació	Inst. Qualif.
Activitat 8.1	RA-7: b	Escala de valors	Si
Activitat 8.2	RA-7: a, c, d, g	Escala de valors	Si
Activitat 8.3	RA-7: a, d, g	Escala de valors	Si
Activitat 8.4	RA-7: e, f	Escala de valors	Si
Prova C. Objectiva	Tots els del RA-7	Escala de valors	Si
Prova oberta	Tots els del RA-7	Escala de valors	Si

Recursos didàctics

- Documentació sota llicències d'accés lliure (GNU i Creative Commons).
- Guies i anotacions elaborades pel professorat.

- Sistemes operatius:
  - Ubuntu Server.
  - Windows Server
  - Linux Mint.
  - Windows 10 professional
  - Ubuntu desktop.
- Programa Cisco Packet Tracer.
- Programa de virtualització: Oracle VM VirtualBox.
- Dispositius sense fils:
  - Encaminador sense fil.
  - Ordinador amb una targeta sense fil.

Activitats de reforç

1. Realització d'una pràctica guiada d'instal·lació i configuració d'una xarxa sense fil en una xarxa local, configurant diferents dispositius clients.

Activitats d'ampliació

1. Realització d'una pràctica de disseny i implementació d'una xarxa sense fil amb roaming.

13.2 Annex II: Xarxa Novigi. Ús de metodologies actives en la impartició del mòdul.

En el present mòdul professional s'usaran metodologies actives com ara ACBP (Aprenentatge col·laboratiu basat en projectes) en la impartició de les distintes unitats formatives de les que consta el mòdul professional Serveis en xarxa. L'alumnat s'agruparà per parelles i realitzarà les activitats proposades. En cada unitat formativa es canviaran els agrupaments de manera que l'alumnat no coincidirà amb el mateix company o companya amb el que ja ha format parella.

Institut d'Educació Secundària - IES Betxí

Institut d'Educació Secundària - IES Betxí
2025/2026

0228 Aplicacions Web

Família Professional de Informàtica i Comunicacions
Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes
2n curs

1Introducció. 4
1.1Identificació. 4
1.2Justificació. 4
1.2.1En relació amb el propi document. 4
1.2.2En relació amb la resta de mòduls professionals. 5
1.2.3En relació amb l'entorn professional. 5
1.2.4En relació amb el desenvolupament personal i professional. 5
1.3Marc normatiu. 5
1.4Contextualització. 7
1.4.1. Entorn socioeconòmic. 7
1.4.2. Context escolar 8
1.4.3. Característiques de l'alumnat. 8
1.4.4. Infraestructura i recursos educatius. 8
2Introducció al cicle formatiu. 10
2.1Identificació del títol. 10
2.2Perfil professional. 10
2.3Competència general. 11
2.4Competències professionals, personals i socials (CPPS). 11
2.5Objectius generals(OG) 13
2.6Relació de qualificacions i unitats de competència. 14
2.7Entorn professional. 15
3Desenvolupament curricular. 17
3.1Duració, ubicació i distribució horària. 17
3.2Competències professionals, personals i socials (CPPS). 17
3.3Qualificacions professionals (QP) i unitats de competència (UC). 17
3.4Objectius generals (OG) 18
3.5Resultats d'aprenentatge (RA) i criteris d'avaluació (CE) 18
3.6Continguts (C). 20
3.7Relació entre les competències professionals, personals i socials (CPPS) i els objectius generals(OG). 22
3.8Relació entre els objectius generals (OG) i els resultats d'aprenentatge (RA). 23
3.9Relació dels resultats d'aprenentatge (RA), dels criteris d'avaluació (CE) i dels continguts (C). 23
3.10Unitats didàctiques relacionades (UD) amb els resultats d'aprenentatge (RA) i els continguts (C). 24

3.11Distribució temporal de les unitats didàctiques. 24
3.12Pla per al foment de la lectura. 25
4Metodologia didàctica. 26
4.1Principis metodològics. 26
4.2Estratègies metodològiques. 26
4.3Activitats. 26
4.4Recursos generals. 27
4.5Agrupaments. 27
5Procediment d'avaluació i de qualificació. 28
5.1Tipus i moments d'avaluació. 28
5.2Instruments d'avaluació. 29
5.3Instruments de qualificació. 29
5.4Criteris de qualificació. 29
5.4.1Criteris de qualificació. 29
5.4.2Avaluacions. 30
5.4.2.1Avaluació inicial. 30
5.4.2.2Avaluacions informatives. 30
5.4.2.3Avaluació final ordinària. 30
5.4.2.3.1Alumnat que no haja perdut el dret a l'avaluació contínua. 30
5.4.2.3.2Alumnat que haja perdut el dret a l'avaluació contínua. 30
5.4.2.3.3Procediment de recuperació. 31
5.4.2.4Avaluació final extraordinària. 31
5.4.3Altres consideracions. 32
5.5Pèrdua del dret a l'avaluació contínua. 32
6Desenvolupament de les unitats didàctiques. 33
7Mesures de resposta educativa per a la inclusió. 44
8Elements transversals. 46
9Activitats complementàries i extraescolars. 49
10Avaluació de la pràctica docent a través d'indicadors d'èxit. 50
10.1Autoavaluació realitzada pel professor o professora. 50
10.2Enquesta de satisfacció de l'alumnat amb l'activitat docent. 55
11Programa d'Educació Plurilingüe i Intercultural (PEPLI). 58

1 INTRODUCCIÓ.

1.1 Identificació.

Centre educatiu	IES Betxí
Curs acadèmic	2025/2026
Modalitat	Presencial
Família professional	Informàtica i Comunicacions
Títol	Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes
Grau	Cicle Formatiu, corresponent al grau D
Nivell	Formació Professional de Grau Mitjà, corresponent al nivell 2
Mòdul professional	0228 Aplicacions Web
Curs	2n curs
Duració	100 hores
Càrrega lectiva setmanal	3h hores
Professorat	Augusto Teruel Garcia

1.2 Justificació.

1.2.1 En relació amb el propi document.

La programació didàctica, a partir dels elements curriculars propis del mòdul professional i de les característiques de l'alumnat, ha de proporcionar una planificació d'activitats d'ensenyament-aprenentatge que contribuïsquen de manera significativa al desenvolupament de les competències associades al mòdul professional i a la consecució dels objectius generals.

Ha de ser un document obert, permeable als canvis, que s'adapte de manera eficaç i eficient tant a les necessitat de l'alumnat com a situacions no esperades.

És important que l'alumnat conega aquest document i mantinga una posició crítica respecte al desenvolupament d'aquest, especialment en el relacionat als procediments d'avaluació i qualificació.

1.2.2 En relació amb la resta de mòduls professionals.

Aquesta programació didàctica ha de ser coherent amb les de la resta de mòduls professionals del cicle formatiu, per a assegurar la formació integral de l'alumnat. Aquest procés de coordinació es realitzarà a través de les reunions d'equip docent i de departament didàctic, sent el Projecte Curricular del Cicle Formatiu el document que recollirà els eixos principals de coordinació.

En aquest sentit, el present mòdul professional té una relació directa amb els mòduls professionals:

- Servicis en xarxa: donat que s'utilitzen els servidors web on funcionen les aplicacions web que es treballen al llarg del curs

1.2.3 En relació amb l'entorn professional.

El desenvolupament d'aquest mòdul professional és fonamental per a la formació de l'alumnat com Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes perquè, una vegada finalitzats els seus estudis, treballarà, probablement, de tècnic de sistemes però en molts casos es demana coneixements o de programació web o d'instal·lació d'aplicacions web.

1.2.4 En relació amb el desenvolupament personal i professional.

Aquest mòdul contribuirà en gran mesura al desenvolupament integral de l'alumnat. En quant al desenvolupament **professional** la resta de mòduls del segon curs del cicle formatiu estan relacionats directament amb ell i per tant li donarà a l'alumnat una visió de conjunt de tot el cicle formatiu i un sentit general dels aprenentatges adquirits. En quant al desenvolupament **personal** mitjançant l'ús de metodologies actives com ara l'aprenentatge col·laboratiu basat en projectes que s'aplicarà en la impartició del mòdul contribuirà a desenvolupar les «soft skills» o destreses suaus de l'alumnat com ara la capacitat de treballar en equip i amb la col·laboració de la resta de companys i companyes, planificant les tasques a fer per a aconseguir la resolució del projecte en el temps estipulat. Així mateix ajudarà a potenciar les habilitats comunicatives, el compromís i la responsabilitat.

1.3 Marc normatiu.

Aquesta programació didàctica s'ha desenvolupat a partir de la següent normativa estatal i autonòmica:

Ordenació:

LLEI ORGÀNICA 3/2020, de 29 de desembre, per la qual es modifica la Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació (BOE núm. 340, de 30/12/2020).

LLEI ORGÀNICA 3/2022, de 31 de març, d'ordenació i integració de la Formació Professional (BOE núm. 78, de 01/04/2022).

REIAL DECRET 659/2023, de 18 de juliol, pel qual es desenvolupa l'ordenació del Sistema de Formació Professional (BOE núm. 174, de 22/07/2023).

ORDRE 78/2010, de 27 d'agost, de la Conselleria d'Educació, per la qual es regulen determinats aspectes de l'ordenació i organització acadèmica dels cicles formatius de Formació Professional del sistema educatiu en l'àmbit territorial de la Comunitat Valenciana (DOGV núm. 6347, de 03/09/2010).

DECRET 74/2013, de 14 de juny, del Consell, per el que es regula la Formació Professional Dual del sistema educatiu en la Comunitat Valenciana.

ORDRE 5/2022, de 15 de febrer, de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, per la qual es regulen determinats aspectes de l'ordenació de la Formació Professional Dual del sistema educatiu a la Comunitat Valenciana.

REIAL DECRET 499/2024, de 21 de maig de 2024, pel que es modifiquen determinats reials decrets per els que s'establixen títols de Formació Professional de grau mitj**à** i es fixen els seus ensenyaments mínims.

RESOLUCIÓ de 17 de juliol de 2025, de la Secretaria Autonòmica d'Educació i Formació Professional, per la qual es dicten instruccions sobre l'ordenació acadèmica i d'organització de l'activitat docent dels centres de la Comunitat Valenciana que durant el curs 2025-2026 impartisquen Formació Professional de grau D i E (DOGV núm. 10155, de 21/07/202).

Avaluació:

ORDRE 8/2025, de 22 d'abril, de la Conselleria d'Educació, Cultura, Universitats i Ocupació, per la qual es regula l'avaluació del procés d'ensenyança-aprenentatge en cicles formatius i cursos d'especialització derivats de la Llei orgànica 3/2022, de 31 de març, d'ordenació i integració de la Formació Professional.

Títol / Currículum:

REIAL DECRET 1691/2007, de 14 de desembre, pel qual s'estableix el títol de **Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes** i es fixen els seus ensenyaments mínims (BOE núm. 15, de 17/01/2007).

ORDRE de 29 de juliol 2009, de la Conselleria d'Educació, per la qual s'estableix per a la Comunitat Valenciana el currículum del cicle formatiu de Grau Mitjà corresponent al títol de **Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes** (DOGV núm. 6094, de 03/09/2009).

DECRET 114/2025, de 29 de juliol, del Consell, pel qual s'establixen els currículums dels cicles formatius de grau mitjà i de grau superior de Formació

Professional, en aplicació de la Llei orgànica 3/2022, de 31 de març, d'ordenació i integració de la Formació Professional.

Equitat i inclusió:

DECRET 104/2018, de 27 de juliol, del Consell, pel qual es desenvolupen els principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià (DOGV núm. 8356, de 07/08/2018).

ORDRE 20/2019, de 30 d'abril, de la Conselleria d'Educació, Recerca, Cultura i Esport, per la qual es regula l'organització de la resposta educativa per a la inclusió de l'alumnat en els centres docents sostinguts amb fons públics del sistema educatiu valencià (DOGV núm. 8540, de 03/05/2019).

1.4 Contextualització.

1.4.1 1.4.1. Entorn socioeconòmic.

Betxí, és un municipi de la comarca de la plana baixa, província de Castelló, Comunitat Valenciana. Amb una població aproximada de 6,000 habitants, aquest poble es troba envoltat de municipis com Nules, Vall d'Uixò, Vila-real, Onda, Borriana i Castelló.

L'economia local està basada en el cultiu de la taronja i en una industria diversificada on podem trobar principalment magatzems de taronja, industria del cartró i industria taulellera, així com industria auxiliar d'aquestes com tallers mecànics i industria dels sector de serveis.

El mercat laboral a Betxí reflecteix la importància de la recol·lecció de taronja i les necessitats específiques de les empreses que la conformen. La creixent digitalització i automatització dels processos productius ha creat una demanda significativa de professionals altament qualificats en diverses àrees, incloses la informàtica i les comunicacions i les arts gràfiques.

A més, la ciberseguretat s'ha convertit en una prioritat, amb la protecció de dades i sistemes crítics en el centre de les estratègies empresarials. Els experts en seguretat informàtica juguen un paper crucial en la prevenció i resposta a possibles amenaces cibernètiques, garantint la integritat i confidencialitat de la informació.

Les perspectives d'ocupació a Betxí i la seua regió són prometedores per als graduats de programes educatius en Informàtica i Comunicacions i Impressió gràfica. Amb la indústria del cartró, els magatzems de taronja i la industria ceràmica molt a prop com a motor econòmic, existeix una demanda constant de professionals qualificats en aquestes àrees, oferint oportunitats de creixement i desenvolupament professional al llarg de les seues carreres. No cal oblidar tampoc, que en les localitats pròximes Nules, Vila-real, Onda, Borriana, Vall d'Uixó i Castelló també hi ha multitud d'empreses pertanyents al sector informàtic.

1.4.2 1.4.2. Context escolar

L'Institut rep, majoritàriament, alumnat de la pròpia localitat de Betxí i de localitats veïnes (Artana, Eslida i Aín).

Tota l'oferta formativa de l'Institut s'imparteix en horari matutí, entre les 8:00 i les 15:00.

Actualment, l'oferta formativa de l'IES de Betxí és la següent:

Educació Secundària Obligatòria (13 grups).

Batxillerat (3 grups).

Cicles Formatius de Grau Mitjà:

Sistemes microinformàtics i xarxes, de la família professional d'Informàtica i Comunicacions.

Impressió gràfica, de la família professional d'arts gràfiques.

El CFGM Sistemes microinformàtics i xarxes, té una matrícula al voltant de 20 alumnes/as en el primer curs i de 15 en el segon curs.

Així mateix, el centre té al voltant de 60 professors/as, dos conserges i una persona auxiliar administrativa.

1.4.3 1.4.3. Característiques de l'alumnat.

A l'hora d'analitzar les característiques de l'alumnat de **un cicle formatiu de grau mitjà**, s'ha de tenir en compte que existeixen tres formes principals per a accedir a aquests estudis:

Estar en possessió del Títol de Graduat en Educació Secundària Obligatòria.

Estar en possessió d'un Títol de Formació Professional Bàsica.

Superar una prova d'accés.

Açò implica, necessàriament, que els grups d'alumnat dels cicles formatius de grau mitjà siguen heterogenis, amb grans diferències de nivell curricular.

A partir de l'avaluació inicial, en col·laboració amb el departament d'Orientació, i en coordinació amb el tutor/a del grup, si es detectara alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu; per a cada estudiant es desenvoluparà un programa d'actuació específic en el qual es concretaran les adaptacions necessàries en els processos d'aprenentatge i avaluació, quant a metodologia, ampliació de temps i de recursos.

1.4.4 1.4.4. Infraestructura i recursos educatius.

L'Institut disposa de les següents infraestructures i recursos educatius per a impartir l'el mòdul professional 0227 Serveis en xarxa, del CFGM Sistemes microinformàtics i xarxes:

Aula-Taller (35). On s'imparteix el primer curs del CFGM SMX.

Aula-Laboratori (32). On s'imparteix el segon curs del CFGM SMX.

25 ordinadors amb HDD per impartir el primer curs del CFGM SMX.

25 ordinadors amb SSD per impartir el segon curs del CFGM SMX.

Plataforma d'aprenentatge «AULES».

2 INTRODUCCIÓ AL CICLE FORMATIU.

2.1 Identificació del títol.

El títol de Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes queda identificat per els següents elements:

Denominació:
Sistemes microinformàtics i xarxes
Família Professional:
Informàtica i Comunicacions
Grau:
Cicle Formatiu, corresponent al grau D
Nivell:
Formació Professional de Grau Mitjà, corresponent al nivell 2
Duració:
2.000 hores
Referent en la Classificació Internacional Normalitzada de l'Educació[1]:
Programes-CINE (CINE-P): 3.5.4.

2.2 Perfil professional.

El perfil professional[2] del títol de **Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes** queda determinat per la seua competència general, les seues competències professionals, personals i socials, i per la relació de qualificacions i, si és el cas, unitats de competència del **Catàleg Nacional de Qualificacions Professionals** incloses en el títol.

[1] UNESCO. Institute for Statistics. *International Standard Classification of Education (ISCED).* http://uis.unesco.org/en/topic/international-standard-classification-education-isced
Ministerio de Educación y Formación Profesional. *Clasificación Internacional Normalizada de la Educación. CINE 2011.* https://www.educacionyfp.gob.es/servicios-al-ciudadano/estadisticas/clasificaciones/cine2011.html

[2] RD 1691/2007, de 14 de desembre (art. 3)

2.3 Competència general.

La competència general [3] d'aquest títol consisteix a instal·lar, configurar i mantindre sistemes microinformàtics, aïllats o en xarxa, així com xarxes locals en xicotets entorns, assegurant la seua funcionalitat i aplicant els protocols de qualitat, seguretat i respecte al medi ambient establits.

2.4 Competències professionals, personals i socials (CPPS).

Les competències professionals, personals i socials[4] d'aquest títol són les que es relacionen a continuació:

a) Determinar la logística associada a les operacions d'instal·lació, configuració i manteniment de sistemes microinformàtics, interpretant la documentació tècnica associada i organitzant els recursos necessaris.

b) Muntar i configurar ordinadors i perifèrics, assegurant el seu funcionament en condicions de qualitat i seguretat.

c) Instal·lar i configurar programari bàsic i d'aplicació, assegurant el seu funcionament en condicions de qualitat i seguretat.

d) Replantejar el cablejat i l'electrònica de xarxes locals en xicotets entorns i la seua connexió amb xarxes d'àrea extensa canalitzant a un nivell superior els supòsits que així ho requerisquen.

e) Instal·lar i configurar xarxes locals cablejades, sense fils o mixtes i la seua connexió a xarxes públiques, assegurant el seu funcionament en condicions de qualitat i seguretat.

f) Instal·lar, configurar i mantindre serveis multiusuari, aplicacions i dispositius compartits en un entorn de xarxa local, ateses les necessitats i requeriments especificats.

g) Realitzar les proves funcionals en sistemes microinformàtics i xarxes locals, localitzant i diagnosticant disfuncions, per a comprovar i ajustar el seu funcionament.

h) Mantindre sistemes microinformàtics i xarxes locals, substituint, actualitzant i ajustant els seus components, per a assegurar el rendiment del sistema en condicions de qualitat i seguretat.

i) Executar procediments establits de recuperació de dades i aplicacions davant fallades i pèrdues de dades en el sistema, per a garantir la integritat i disponibilitat de la informació.

[3] RD 1691/2007, de 14 de desembre (art. 4)

[4] RD 1691/2007, de 14 de desembre (art. 5). En negreta s'indiquen les CPPS que es desenvolupen en aquest mòdul professional.

j) Elaborar documentació tècnica i administrativa del sistema, complint les normes i reglamentació del sector, per al seu manteniment i l'assistència al client.

k) Elaborar pressupostos de sistemes a mesura complint els requeriments del client.

l) Assessorar i assistir al client, canalitzant a un nivell superior els supòsits que el requerisquen, per a trobar solucions adequades a les necessitats d'aquest.

m) Organitzar i desenvolupar el treball assignat mantenint unes relacions professionals adequades a l'entorn de treball.

n) Mantindre un esperit constant d'innovació i actualització en l'àmbit del sector informàtic.

ñ) Utilitzar els mitjans de consulta disponibles, seleccionant el més adequat en cada cas, per a resoldre en temps raonable suposats no coneguts i dubtes professionals.

o) Aplicar els protocols i normes de seguretat, qualitat i respecte al medi ambient en les intervencions realitzades.

p) Complir amb els objectius de la producció, col·laborant amb l'equip de treball i actuant conforme als principis de responsabilitat i tolerància.

q) Adaptar-se a diferents llocs de treball i noves situacions laborals originats per canvis tecnològics i organitzatius en els processos productius.

r) Resoldre problemes i prendre decisions individuals seguint les normes i procediments establits definits dins de l'àmbit de la seua competència.

s) Exercir els seus drets i complir amb les obligacions derivades de les relacions laborals, d'acord amb el que s'estableix en la legislació vigent.

t) Gestionar la seua carrera professional, analitzant les oportunitats d'ocupació, autoocupació i aprenentatge.

o) Crear i gestionar una petita empresa, realitzant un estudi de viabilitat de productes, planificació de la producció i comercialització.

v) Participar de manera activa en la vida econòmica, social i cultural, amb una actitud crítica i responsable.

2.5 Objectius generals(OG).

Els objectius generals[5] d'aquest cicle formatiu són els següents:

a) Organitzar els components físics i lògics que formen un sistema microinformàtic, interpretant la seua documentació tècnica, per a aplicar els mitjans i mètodes adequats a la seua instal·lació, muntatge i manteniment.

b) Identificar, acoblar i connectar components i perifèrics utilitzant les eines adequades, aplicant procediments, normes i protocols de qualitat i seguretat, per a muntar i configurar ordinadors i perifèrics.

c) Reconéixer i executar els procediments d'instal·lació de sistemes operatius i programes d'aplicació, aplicant protocols de qualitat, per a instal·lar i configurar sistemes microinformàtics.

d) Representar la posició dels equips, línies de transmissió i altres elements d'una xarxa local, analitzant la morfologia, condicions i característiques del desplegament, per a replantejar el cablejat i l'electrònica de la xarxa.

e) Situar i fixar equips, línies, canalitzacions i altres elements d'una xarxa local cablejada, sense fil o mixta, aplicant procediments de muntatge i protocols de qualitat i seguretat, per a instal·lar i configurar xarxes locals.

f) Interconnectar equips informàtics, dispositius de xarxa local i de connexió amb xarxes d'àrea extensa, executant els procediments per a instal·lar i configurar xarxes locals.

g) Localitzar i reparar avaries i disfuncions en els components físics i lògics per a mantindre sistemes microinformàtics i xarxes locals.

h) Substituir i ajustar components físics i lògics per a mantindre sistemes microinformàtics i xarxes locals.

i) Interpretar i seleccionar informació per a elaborar documentació tècnica i administrativa.

j) Valorar el cost dels components físics, lògics i la mà d'obra, per a elaborar pressupostos.

k) Reconéixer característiques i possibilitats dels components físics i lògics, per a assessorar i assistir a clients.

l) Detectar i analitzar canvis tecnològics per a triar noves alternatives i mantindre's actualitzat dins del sector.

[5]RD 1691/2007, de 14 de desembre (art. 6). En negreta s'indiquen els OG que aquest mòdul professional constribueix a aconseguir.

m) Reconéixer i valorar incidències, determinant les seues causes i descrivint les accions correctores per a resoldre-les.

n) Analitzar i descriure procediments de qualitat, prevenció de riscos laborals i mediambientals, assenyalant les accions a realitzar en els casos definits per a actuar d'acord amb les normes estandarditzades.

ñ) Valorar les activitats de treball en un procés productiu, identificant la seua aportació al procés global per a aconseguir els objectius de la producció.

o) Identificar i valorar les oportunitats d'aprenentatge i ocupació, analitzant les ofertes i demandes del mercat laboral per a gestionar la seua carrera professional.

p) Reconéixer les oportunitats de negoci, identificant i analitzant demandes del mercat per a crear i gestionar una petita empresa.

q) Reconéixer els seus drets i deures com a agent actiu en la societat, analitzant el marc legal que regula les condicions socials i laborals per a participar com a ciutadà democràtic.

2.6 Relació de qualificacions i unitats de competència.

El cicle formatiu té associades les següents qualificacions i unitats de competència[6] del Catàleg Nacional de Qualificacions Professionals:

- **Qualificacions professionals completes:**
  - **IFC078_2 Sistemes microinformàtics** (Reial Decret 295/2004, 20 febrer):

    Unitats de competència:

    - UC0219_2: Instal·lar i configurar el programari base en sistemes microinformàtics.
    - UC0220_2: Instal·lar, configurar i verificar els elements de la xarxa local segons procediments establits.
    - UC0221_2: Instal·lar, configurar i mantindre paquets informàtics de propòsit general i aplicacions específiques.
    - UC0222_2: Facilitar a l'usuari la utilització de paquets informàtics de propòsit general i aplicacions específiques.
  - **IFC298_2 Muntatge i reparació de sistemes microinformàtics** (Reial Decret 1201/2007, 14 setembre):

    Unitats de competència:

    - UC0953_2: Muntar equips microinformàtics.

[6]RD 1691/2007, de 14 de desembre (art. 6).

- UC0219_2: Instal·lar i configurar el programari base en sistemes microinformàtics.
- UC0954_2: Reparar i ampliar equipament microinformàtic.

- **IFC299_2 Operació de xarxes departamentals** (Reial Decret 1201/2007, 14 setembre):

  Unitats de competència:

  - UC0220_2: Instal·lar, configurar i verificar els elements de la xarxa local segons procediments preestablits.
  - UC0955_2: Monitorar els processos de comunicacions de la xarxa local. UC0956_2: Realitzar els processos de connexió entre xarxes privades i xarxes públiques.

- **IFC300_2 Operació de sistemes informàtics** (Reial Decret 1201/2007, 14 setembre):

  Unitats de competència:

  - UC0219_2: Instal·lar i configurar el programari base en sistemes microinformàtics.
  - UC0957_2: Mantindre i regular el subsistema físic en sistemes informàtics.
  - UC0958_2: Executar procediments d'administració i manteniment en el programari base i d'aplicació del client.
  - UC0959_2: Mantindre la seguretat dels subsistemes físics i lògics en sistemes informàtics.

2.7 Entorn professional.

Un Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes exerceix la seua activitat[7] principalment en empreses del sector serveis que es dediquen a la comercialització, muntatge i reparació d'equips, xarxes i serveis microinformàtics en general, com a part del suport informàtic de l'organització o en entitats de qualsevol grandària i sector productiu que utilitzen sistemes microinformàtics i xarxes de dades per a la seua gestió.

Els llocs de treball més rellevants que pot ocupar són els següents:

- Tècnic instal·lador-reparador d'equips informàtics.
- Tècnic de suport informàtic.
- Tècnic de xarxes de dades.

[7]RD 1691/2007, de 14 de desembre (art. 7)

- Reparador de perifèrics de sistemes microinformàtics.
- Comercial de microinformàtica.
- Operador de tele-assistència.
- Operador de sistemes.

3 DESENVOLUPAMENT CURRICULAR.

3.1 Duració, ubicació i distribució horària.

El mòdul professional 0228 Aplicacions Web té una duració de **100 hores** i s'imparteix en el **2n curs** del títol de **Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes** amb una **càrrega lectiva setmanal de 3h hores**.

3.2 Competències professionals, personals i socials (CPPS).

De les competències professionals, personals i socials establides en el títol, en aquest mòdul es desenvolupen les següents[8]:

a), c), e), f), g), h), i), j), k), l), m), n), ñ), q) i r)

3.3 Qualificacions professionals (QP) i unitats de competència (UC).

La superació d'aquest mòdul professional permet l'acreditació de les següents unitats de competència[9] del Catàleg Nacional de Qualificacions Professionals:

UC0221_2	Instal·lar, configurar i mantenir paquets informàtics de propòsit general i aplicacions específiques
UC0222_2	Facilitar a l'usuari la utilització de paquets informàtics de propòsit genera i aplicacions específiques

Les unitats de competència estan incloses en la qualificació professional IFC299_2 Operació de xarxes departamentals. Aquesta qualificació professional, establida en el Reial decret 1201/2007, 14 setembre, pertany a la família d'Informàtica i comunicacions i el seu nivell de qualificació és 2.

Les qualificacions professionals de nivell 2 impliquen:

- Competència en un conjunt d'activitats professionals ben determinades amb la capacitat d'utilitzar els instruments i tècniques pròpies, que concerneix principalment a un treball d'execució que pot ser autònom en el límit d'aquestes tècniques.
- Requereix coneixements dels fonaments tècnics i científics de la seua activitat i capacitats de comprensió i aplicació del procés.

[8]RD 1691/2007, de 14 de desembre (anexo I)
[9]RD 1691/2007, de 14 de desembre (anexo V B)

3.4 Objectius generals (OG).

Dels objectius generals establits en el títol, la formació d'aquest mòdul professional contribueix a aconseguir els següents[10]:

a), c), i), k), l) y m)

3.5 Resultats d'aprenentatge (RA) i criteris d'avaluació (CE).

Aquest mòdul professional té els següents resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació[11]:

RA 1. Instal·la gestors de continguts, identificant les seues aplicacions i configurant-los segons requeriments

Criteris d'avaluació:

a) S'han identificat els requeriments necessaris per instal·lar gestors de continguts

b) S'han gestionat usuaris amb rols diferents

c) S'ha personalitzat la interfície del gestor de continguts

d) S'han realitzat proves de funcionament

e) S'han fet tasques d'actualització del gestor de continguts, especialment les de seguretat.

f) S'han instal·lat i configurat els mòduls i menús necessaris.

g) S'han activat i configurat els mecanismes de seguretat proporcionats pel propi gestor de continguts.

h) S'han habilitat fòrums i establert regles d'accés.

i) S'han realitzat proves de funcionament.

j) S'han realitzat còpies de seguretat dels continguts del gestor

RA 2. Instal·la sistemes de gestió d'aprenentatge a distància, descrivint l'estructura del lloc i la jerarquia de directoris generada.

Criteris d'avaluació:

a) S'ha reconegut l'estructura del lloc i la jerarquia de directoris generada.

b) S'han realitzat modificacions en l'estètica o aspecte del lloc.

[10]RD 1691/2007, de 14 de desembre (annex I)
[11]RD 1691/2007, de 14 de desembre (annex I)

c) S'han manipulat i generat perfils personalitzats.

d) S'ha comprovat la funcionalitat de les comunicacions mitjançant fòrums, consultes, entre altres.

e) S'han importat i exportat continguts en diferents formats.

f) S'han realitzat còpies de seguretat i restauracions.

g) S'han realitzat informes d'accés i utilització del lloc.

h) S'ha comprovat la seguretat del lloc

RA 3. Instal·la serveis de gestió d'arxius web, identificant les seues aplicacions i verificant la seua integritat.

Criteris d'avaluació:

a) S'ha establert la utilitat d'un servei de gestió d'arxius web.

b) S'han descrit diferents aplicacions de gestió d'arxius web.

c) S'ha instal·lat i adaptat una eina de gestió d'arxius web.

d) S'han creat i classificat comptes d'usuari en funció dels seus permisos.

e) S'han gestionat arxius i directoris.

f) S'han utilitzat arxius d'informació addicional.

g) S'han aplicat criteris d'indexació sobre els arxius i directoris.

h) S'ha comprovat la seguretat del gestor d'arxius.

RA 4. Instal·la aplicacions d'ofimàtica web, descrivint les seues característiques i entorns d'ús

Criteris d'avaluació:

a) S'ha establert la utilitat de les aplicacions d'ofimàtica web.

b) S'han descrit diferents aplicacions d'ofimàtica web (processador de textos, full de càlcul, entre altres).

c) S'han instal·lat aplicacions d'ofimàtica web.

d) S'han gestionat els comptes d'usuari.

e) S'han aplicat criteris de seguretat en l'accés dels usuaris.

f) S'han reconegut les prestacions específiques de cadascuna de les aplicacions instal·lades.

g) S'han utilitzat les aplicacions de manera col·laborativa.

RA 5. Instal·la aplicacions web d'escriptori, descrivint les seues característiques i entorns d'ús.

Criteris d'avaluació:

a) S'han descrit diferents aplicacions web d'escriptori.

b) S'han instal·lat aplicacions per a proveir d'accés web al servei de correu electrònic.

c) S'han configurat les aplicacions per a integrar-les amb un servidor de correu.

d) S'han gestionat els comptes d'usuari.

e) S'ha verificat l'accés al correu electrònic.

f) S'han instal·lat aplicacions de calendari web.

g) S'han reconegut les prestacions específiques de les aplicacions instal·lades (cites, tasques, entre altres).

3.6 Continguts (C).

Aquest mòdul professional té els següents continguts[12]:

Instal·lació de gestors de continguts:

a. Instal·lació en sistemes operatius lliures i propietaris.

b. Creació d'usuaris i grups d'usuaris.

c. Utilització de la interfície gràfica. Personalització de l'entorn.

d. Funcionalitats proporcionades pel gestor de continguts.

e. Sindicació.

f. Funcionament dels gestors de continguts.

g. Actualitzacions del gestor de continguts.

h. Configuració de mòduls i menús.

Instal·lació de sistemes de gestió d'aprenentatge a distància:

a. Elements lògics: comunicació, materials i activitats.

b. Instal·lació en sistemes operatius lliures i propietaris.

[12]O de 29 de juliol de 2009 (anexo I)

c. Maneres de registre. Interfície gràfica associada.

d. Personalització de l'entorn. Navegació i edició.

e. Creació de cursos seguint especificacions.

f. Gestió d'usuaris i grups.

g. Activació de funcionalitats.

Instal·lació de serveis de gestió d'arxius web:

a. Instal·lació.

b. Navegació i operacions bàsiques.

c. Administració del gestor. Usuaris i permisos. Tipus d'usuari.

d. Creació de recursos compartits.

Instal·lació d'aplicacions d'ofimàtica web:

a. Instal·lació.

b. Utilització de les aplicacions instal·lades.

c. Gestió d'usuaris i permisos associats.

d. Comprovació de la seguretat.

Instal·lació d'aplicacions web d'escriptori:

a. Aplicacions de correu web.

b. Instal·lació.

c. Gestió d'usuaris.

d. Orientacions pedagògiques.

3.7 Relació entre les competències professionals, personals i socials (CPPS) i els objectius generals(OG).

	OG					
CPPS	**a**	**c**	**i**	**k**	**l**	**m**
a	x		x	x		
c	x	x		x		
e	x			x		
f	x	x	x	x	x	x
g			x		x	x
h			x		x	x
i						x
j		x	x			
k		x	x		x	
l			x		x	x
m						
n					x	
ñ			x		x	x
q					x	
r			x		x	x

3.8 Relació entre els objectius generals (OG) i els resultats d'aprenentatge (RA).

A continuació s'indica la relació entre els resultats d'aprenentatge i els objectius generals desenvolupats en aquest mòdul professional:

	OG				
RA	**a**	**c**	**i**	**k**	**l**
1	x	x	x		
2	x	x	x		
3	x	x	x		
4				x	x
5	x	x	x	x	x

3.9 Relació dels resultats d'aprenentatge (RA), dels criteris d'avaluació (CE) i dels continguts (C).

A continuació s'indica la relació entre els resultats d'aprenentatge i els continguts d'aquest mòdul professional:

	C				
RA	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
1	x				
2		x			
3			x		
4				x	
5					x

3.10 Unitats didàctiques relacionades (UD) amb els resultats d'aprenentatge (RA) i els continguts (C).

El desenvolupament curricular del mòdul professional s'organitzarà en les següents unitats didàctiques:

Nº	Títol	Duració (h)	RA	C
1	Sistema de gestió de continguts: Wordpress on cloud	10	1	1
2	Sistema d'informació en la xarxa: Mediawiki	9	2	2
3	Sistema d'aprenentatge online: Moodle	9	2	2
4	Sistema de gestió de fitxers en el núvol: Nextcloud	18	3, 4	3, 4
5	Desenvolupament web	20	5	5

3.11 Distribució temporal de les unitats didàctiques.

Les unitats didàctiques s'impartiran de manera seqüencial atès el següent ordre: UD 1, UD 2, UD 3, UD 4 i UD 5.

Atès el calendari escolar del curs 2025/2026 i a la càrrega lectiva setmanal, en el present curs escolar el mòdul professional tindrà una duració de **66** hores.

A continuació s'indica l'ajust i distribució temporal de les unitats didàctiques:

3.12 Pla per al foment de la lectura.

La Comissió de Coordinació Pedagògica, dins del Pla per al foment de la lectura del centre, va acordar descomptar fins a 2 punts per errors ortogràfics en la qualificació dels instruments d'avaluació en els quals es realitze algun tipus de redacció.

El Departament d'Informàtica i Comunicacions va concretar de la manera següent l'acord indicat anteriorment:

1. Es descomptarà un màxim d'1 punt per errors ortogràfics en la qualificació dels instruments d'avaluació en els quals es realitzen qualsevol tipus de redacció.
2. Cada error ortogràfic es penalitzarà seguint els següents criteris:
    1. Error d'accentuació: -0,05 punts.
    2. Qualsevol altra falta d'ortografia: 0,1 punts.

4 METODOLOGIA DIDÀCTICA.

4.1 Principis metodològics.

En el procés d'ensenyament-aprenentatge s'utilitzaran metodologies actives en les quals l'alumnat serà l'actor principal i el professorat desenvoluparà un rol secundari, sent qui inicia, orienta i facilita tot el procés.

4.2 Estratègies metodològiques.

Principalment, s'utilitzarà l'estratègia metodològica d'Aprenentatge Basat en Reptes, a més d'aprenentatge basat en projectes i aprenentatge col·laboratiu.

Amb aquesta metodologia es pretén aplicar diferents reptes per a cada unitat. L'alumnat disposarà del material necessari per portar a terme els reptes i hauran d'aplicar la recerca d'informació, presa de decisions i el sistema de prova i errada per anar superant els reptes de cada unitat. Els reptes per norma són acumulatius, és a dir, que es pot passar al següent repte quan el primer està acabat, i així successivament.

En aquest mòdul s'utilitza aquesta metodologia donat que el món de la informàtica i del treball com a tècnic de sistemes comportarà la recerca d'informació i la pressa de decisions, per tant, es pretén que l'alumnat vaja acostumant-se en aquesta metodologia de treball.

Així mateix, de manera complementària, s'utilitzaran estratègies metodològiques expositives, per a introduir els continguts essencials; i demostratives, per a mostrar les habilitats i tècniques bàsiques necessàries per a desenvolupar les competències associades al mòdul professional.

4.3 Activitats.

Per a les unitats didàctiques es realitzaran les activitats següents:

- Preconfiguració d'un servidor amb els components necessaris per a la instal·lació de l'aplicació web.
- Instal·lació de l'aplicació web al servidor
- Configuració de l'aplicació web per al seu ús
- Utilització de l'aplicació web
- Redacció de la documentació necessària per a la instal·lació, configuració i utilització de l'aplicació web.
- **Activitats d'ampliació:** En totes les unitats didàctiques, es proposaran activitats d'ampliació per a aprofundir en aspectes relacionats amb els resultats d'aprenentatge associats a la unitat didàctica.
- **Activitats de reforç:** En cadascuna de les unitats didàctiques, es proposaran activitats de reforç perquè l'alumnat que haja tingut algun tipus de dificultat en el

procés d'ensenyament-aprenentatge puga adquirir els resultats d'aprenentatge associats a la unitat didàctica.

Així mateix, les **sessions** del mòdul professional s'estructuraran de la manera següent:

1. El professor o professora realitzarà un breu resum de les activitats realitzades en la sessió anterior.
2. El professor o professora explicarà els objectius de la sessió així com les activitats d'ensenyament-aprenentatge que es realitzaran.
3. Realització de les activitats proposades: exposició de continguts, demostració d'habilitats o tècniques, realització del projecte o realització de casos d'estudi.
4. Al final de la sessió, el professor o professora realitzarà una síntesi de les activitats realitzades durant la sessió i indicarà quins aspectes són essencials per a la pròxima sessió.

4.4 Recursos generals.

En totes les unitats didàctiques s'utilitzaran els següents recursos didàctics:

- Entorn de treball:
  - Sistema operatiu: Lliurex.
- Documentació:
  - Web: vicentf.webprofes.com
- Centre Digital Col·laboratiu:
  - Plataforma d'aprenentatge Aules.
  - Microsoft Office 365.
  - Microsoft Teams.

En l'apartat 6. Desenvolupament de les unitats didàctiques, per a cada unitat didàctica, s'indica els recursos específics que s'utilitzaran.

4.5 Agrupaments.

En el desenvolupament de les unitats no es realitzaran agrupaments llevat de la UD5 en la qual l'alumnat confeccionarà un web. En aquesta, s'agruparan de manera heterogènia en 2 membres per grup.

5 PROCEDIMENT D'AVALUACIÓ I DE QUALIFICACIÓ.

5.1 Tipus i moments d'avaluació.

Es realitzaran tres tipus d'avaluació segons el moment en el qual es realitzen:

- Avaluació inicial o diagnòstica.

  Al principi del curs escolar, es realitzarà una avaluació inicial en la qual tindrà per objecte "conèixer les característiques i la formació prèvia de cada alumne i alumna, així com les seues capacitats i en la qual el tutor o la tutora del grup informa l'equip docent sobre les característiques generals de l'alumnat i sobre les circumstàncies específiques acadèmiques i, si és el cas, personals que incidisquen en el procés d'aprenentatge de l'alumnat del grup"[13].

  No obstant això, a pesar que el responsable de la realització de l'avaluació inicial del grup és el tutor o la tutora d'aquest, dins de l'àmbit d'actuació del professorat, es realitzarà una avaluació inicial específica d'aquest mòdul professional centrada en els següents aspectes:

  - Equipament i recursos disponibles per al desenvolupament del mòdul professional.
  - Nivell de coneixements i habilitats de l'alumnat.

  L'avaluació inicial del mòdul professional consistirà en la realització de qüestionaris, exercicis i pràctiques.

  Aquesta avaluació inicial, juntament amb la informació que proporcione el tutor del grup, ha de ser la base per a programar les activitats d'ensenyament-aprenentatge que es duran a terme durant el curs.

- Avaluació contínua.

  L'avaluació contínua es realitzarà durant el procés d'ensenyament-aprenentatge i permet obtindre informació tant del grup com de cadascun dels alumnes i alumnes.

  La informació obtinguda permet al professorat adequar les estratègies metodològiques a les necessitats detectades.

- Avaluació final.

  L'avaluació final es realitzarà al final del procés d'ensenyament-aprenentatge i permet determinar el nivell d'adquisició dels resultats d'aprenentatge del cicle formatiu per part de l'alumnat.

[13] O 79/2010, de 27 d'agost (art. 4.a)

5.2 Instruments d'avaluació.

Els instruments d'avaluació són les eines o els mètodes utilitzats per a recopilar informació sobre l'acompliment de l'alumnat.

En totes les unitats didàctiques s'utilitzaran un subconjunt dels següents instruments d'avaluació:

- Observació a l'aula.
- Intercanvis orals amb l'alumnat.
- Presentacions.
- Reptes resolts.

5.3 Instruments de qualificació.

Un instrument de qualificació, d'altra banda, és una eina específica utilitzada per a assignar una puntuació o qualificació numèrica a l'evidència recopilada a través d'un instrument d'avaluació.

En totes les unitats didàctiques s'utilitzaran un subconjunt dels següents instruments de qualificació:

- Llistes de control.
- Escales de valors.
- Rúbriques.

5.4 Criteris de qualificació.

5.4.1 Criteris de qualificació.

La qualificació del mòdul professional es calcularà a partir dels següents criteris:

1. El mòdul professional es considerarà superat quan s'obtinga una qualificació igual o superior a 5 punts sobre 10.
2. El càlcul de la qualificació del mòdul professional es realitzarà a partir de la mitjana ponderada de les qualificacions dels resultats d'aprenentatge.
3. Un resultat d'aprenentatge es considerarà superat quan s'obtinga una qualificació igual o superior a 4 punts sobre 10.
4. El càlcul de la qualificació d'un resultat d'aprenentatge es realitzarà a partir de la mitjana ponderada de les qualificacions dels criteris d'avaluació.
5. La qualificació dels criteris d'avaluació es calcularà a partir de la mitjana ponderada d'indicadors d'assoliment establits en els instruments de qualificació.

6. La qualificació del mòdul professional, tant en les avaluacions informatives com en les finals, s'expressarà amb valors numèrics d'1 a 10, sense decimals. Per a això s'aplicarà el següent:
    a) Si la qualificació és major o igual que 5, s'arrodonirà a l'enter més pròxim.
    b) Si la qualificació és menor que 5, es truncarà a l'enter inferior més pròxim. Si l'enter inferior més pròxim és un 0, la qualificació final serà un 1.

5.4.2 Avaluacions.

5.4.2.1 Avaluació inicial.

L'objectiu principal de l'avaluació inicial és obtindre informació rellevant, tant del grup com de l'alumnat de manera individual, per a adoptar mesures que afavorisquen el desenvolupament del mòdul professional.

En l'avaluació inicial no s'emetrà cap qualificació.

5.4.2.2 Avaluacions informatives.

En la primera avaluació informativa, el mes de desembre, la qualificació es calcularà mitjançant la suma aritmètica de les qualificacions dels resultats d'aprenentatge treballats en la primera avaluació.

En la segona avaluació informativa, el mes de març, la qualificació es calcularà mitjançant la suma aritmètica de les qualificacions dels resultats d'aprenentatge treballats en la segona avaluació.

5.4.2.3 Avaluació final ordinària.

5.4.2.3.1 Alumnat que no haja perdut el dret a l'avaluació contínua.

En l'avaluació final ordinària, per a l'alumnat que no haja perdut el dret a l'avaluació contínua, s'aplicaran els criteris de qualificació establits en l'apartat 5.4.1, utilitzant per a això les qualificacions obtingudes al llarg del curs.

5.4.2.3.2 Alumnat que haja perdut el dret a l'avaluació contínua.

L'alumnat que haja perdut el dret a l'avaluació contínua, després de la unitat didàctica 8 i abans de l'avaluació final, haurà d'avaluar-se de tots els resultats d'aprenentatge mitjançant la realització d'una prova final que constarà d'un o diversos estudis de cas. En aquesta prova l'alumnat obtindrà una qualificació independent per a cada resultat d'aprenentatge.

Per al càlcul de la qualificació final del mòdul professional s'aplicaran els criteris de qualificació establits en l'apartat **5.4.1 Criteris de qualificació,** utilitzant per a això únicament les qualificacions obtingudes en aquesta prova final.

5.4.2.3.3 Procediment de recuperació.

Únicament l'**alumnat que no haja perdut el dret a l'avaluació contínua** podrà acollir-se a aquest pla de recuperacions.

El procediment de recuperació tindrà dues parts diferenciades:

1. **Recuperació al llarg del curs.**

   Durant el curs es podrà anar recuperant tasques des de l'inici amb la qual cosa l'alumnat que tarde més en assolir els coneixements no serà penalitzat.

2. **Recuperació final.**

   Després del procés de recuperació explicat en el punt 1. Recuperació durant el curs, i abans de l'avaluació final ordinària, l'alumnat podrà recuperar els resultats d'aprenentatge no superats durant el curs.

   L'alumnat haurà de realitzar una prova que constarà d'un o de diversos estudis de cas.

Durant el curs, en les sessions presencials del mòdul professional, el professorat farà un **seguiment de l'alumnat** que haja de recuperar un o diversos resultats d'aprenentatge.

El seguiment consistirà en:

- Realització d'activitats d'ensenyament-aprenentatge que afavorisquen el desenvolupament del resultat d'aprenentatge suspès.
- Resolució de dubtes.

5.4.2.4 Avaluació final extraordinària.

En l'avaluació extraordinària l'alumnat haurà d'avaluar-se de tots els resultats d'aprenentatge utilitzant, principalment, els següents instruments d'avaluació:

- Prova oberta, que constarà d'un o diversos estudis de cas.
- Prova de correcció objectiva.

En aquesta prova l'alumnat obtindrà una qualificació independent per a cada resultat d'aprenentatge.

Per al càlcul de la qualificació final del mòdul professional s'aplicaran els criteris de qualificació establits en l'apartat 5.4.1 Criteris de qualificació, utilitzant per a això únicament les qualificacions obtingudes en aquesta prova final.

Durant el tercer trimestre, el professorat farà un seguiment de l'alumnat que no haja superat el mòdul professional en l'avaluació ordinària i que, per tant, hagen de presentar-se a l'avaluació extraordinària.

Aquest seguiment consistirà en:

- Realització d'activitats d'ensenyament-aprenentatge que afavorisquen el desenvolupament de tots els resultats d'aprenentatge.
- Resolució de dubtes.

5.4.3 Altres consideracions.

Si un alumne o alumna participa en la còpia parcial o completa d'un instrument d'avaluació obtindrà la qualificació de zero en el corresponent instrument de qualificació.

Si un alumne o alumna, sense motiu justificat, lliurament fora de termini un instrument d'avaluació obtindrà la qualificació de zero en el corresponent instrument de qualificació.

5.5 Pèrdua del dret a l'avaluació contínua.

Els aprenentatges de l'alumnat seran avaluats de manera contínua[14].

Per a això, en règim presencial, serà necessària l'assistència almenys al 85% de les classes i activitats previstes en cada mòdul.

L'incompliment d'aquest requisit suposarà la pèrdua del dret a l'avaluació contínua en el mòdul on no s'haja aconseguit l'assistència mínima.

El professorat notificarà a l'alumnat quan arribe al 10% d'inassistència injustificada de la possibilitat de pèrdua de l'avaluació contínua.

En el present mòdul professional, que té una duració de 100 hores, l'alumnat haurà d'assistir, almenys, a 85 hores. L'alumnat serà informat de la possibilitat de la pèrdua d'avaluació continua quan arribe a les **10 hores** d'inassistència injustificada i perdrà el dret a l'avaluació contínua quan arribe a les **15 hores** d'inassistència injustificada.

[14] O 79/2010, de 27 d'agost (art. 2.3)

6 DESENVOLUPAMENT DE LES UNITATS DIDÀCTIQUES.

UD 1. Sistema de gestió de continguts: Wordpress on cloud
Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació
1. Instal·la gestors de continguts, identificant les seues aplicacions i configurant-los segons requeriments a) S'han identificat els requeriments necessaris per instal·lar gestors de continguts b) S'han gestionat usuaris amb rols diferents c) S'ha personalitzat la interfície del gestor de continguts d) S'han realitzat proves de funcionament e) S'han fet tasques d'actualització del gestor de continguts, especialment les de seguretat. f) S'han instal·lat i configurat els mòduls i menús necessaris. g) S'han activat i configurat els mecanismes de seguretat proporcionats pel propi gestor de continguts. h) S'han habilitat fòrums i establert regles d'accés. i) S'han realitzat proves de funcionament. j) S'han realitzat còpies de seguretat dels continguts del gestor
Continguts
Instal·lació de gestors de continguts b. Creació d'usuaris i grups d'usuaris. c. Utilització de la interfície gràfica. Personalització de l'entorn. d. Funcionalitats proporcionades pel gestor de continguts. e. Sindicació. f. Funcionament dels gestors de continguts. g. Actualitzacions del gestor de continguts. h. Configuració de mòduls i menús.
Instruments d'avaluació

- Observacions a l'aula.
- Intercanvis orals amb l'alumnat.
- Pràctiques.
- Projecte.

Instruments de qualificació

- Llistes de control.
- Escales de valors.
- Rúbriques.

Activitats d'ensenyament aprenentatge

Es realitzaren pràctiques que inclouran al seu torn continguts teòrics

1. Analitzar com apareixen les aplicacions web al mercat
2. Catalogar diferents serveis que s'utilitzen diàriament a la xarxa i en quins grups d'aplicacions web formen part
3. Descriure les diferències que hi ha entre utilitzar un servidor al núvol i en local
4. Explicació de l'arquitectura necessària per a les aplicacions web i els llenguatges de programació utilitzats
5. Instal·lació de Wordpress en un hosting (incloent la descripció de hostings, com funcionen, i com es configuren)
6. Creació del blog personal que utilitzaran al llarg del curs
7. Personalització del blog canviant els temes
8. Creació de pàgines, entrades i fitxers multimèdia
9. Configuració de menús

Recursos didàctics

- Documentació elaborada pel professorat
- Hosting online: infinityfree

UD 2. Sistema d'informació en la xarxa: Mediawiki
Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació
2. Instal·la sistemes de gestió d'aprenentatge a distància, descrivint l'estructura del lloc i la jerarquia de directoris generada a) S'ha reconegut l'estructura del lloc i la jerarquia de directoris generada. b) S'han realitzat modificacions en l'estètica o aspecte del lloc. c) S'han manipulat i generat perfils personalitzats. e) S'han importat i exportat continguts en diferents formats.
Continguts
Instal·lació de sistemes de gestió d'aprenentatge a distància a. Elements lògics: comunicació, materials i activitats. b. Instal·lació en sistemes operatius lliures i propietaris. c. Maneres de registre. Interfície gràfica associada. d. Personalització de l'entorn. Navegació i edició. f. Gestió d'usuaris i grups. g. Activació de funcionalitats.
Instruments d'avaluació
– Observacions a l'aula. – Intercanvis orals amb l'alumnat. – Pràctiques. – Projecte.
Instruments de qualificació
– Llistes de control. – Escales de valors. – Rúbriques.
Activitats d'ensenyament aprenentatge

Es realitzaren pràctiques que inclouran al seu torn continguts teòrics

1. Aprendre sobre el software lliure de creacions de wikis i per a què serveix
2. Descàrrega del programa i ubicació en el directori pertinent
3. Donar els permisos pertinents a la carpeta
4. Instal·lació de la base de dades
5. Configuració de la base de dades
6. Procés d'instal·lació
7. Detecció de les carpetes i els fitxers de configuració de Mediawiki
8. Personalització de la mediawiki
9. Controlar la navegació
10. Gestió d'usuaris
11. Configuració de les pàgines
12. Gestió d'extensions
13. Comandos de terminal de linux
14. Examen pràctic de control de fitxers de la instal·lació de Mediawiki i de comandos

Recursos didàctics

- Documentació elaborada pel professorat
- Programa per virtualitzar màquines: Virtual Box
- Sistemes operatius: Ubuntu server (sense interfície gràfica)

UD 3. Sistema d'aprenentatge online: Moodle
Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació
2. Instal·la sistemes de gestió d'aprenentatge a distància, descrivint l'estructura del lloc i la jerarquia de directoris generada a) S'ha reconegut l'estructura del lloc i la jerarquia de directoris generada. b) S'han realitzat modificacions en l'estètica o aspecte del lloc. c) S'han manipulat i generat perfils personalitzats. d) S'ha comprovat la funcionalitat de les comunicacions mitjançant fòrums, consultes, entre altres. e) S'han importat i exportat continguts en diferents formats. f) S'han realitzat còpies de seguretat i restauracions. g) S'han realitzat informes d'accés i utilització del lloc. h) S'ha comprovat la seguretat del lloc
Continguts
Instal·lació de sistemes de gestió d'aprenentatge a distància a. Elements lògics: comunicació, materials i activitats. b. Instal·lació en sistemes operatius lliures i propietaris. c. Maneres de registre. Interfície gràfica associada. d. Personalització de l'entorn. Navegació i edició. e. Creació de cursos seguint especificacions. f. Gestió d'usuaris i grups. g. Activació de funcionalitats.
Instruments d'avaluació
– Observacions a l'aula. – Intercanvis orals amb l'alumnat. – Pràctiques. – Projecte.
Instruments de qualificació

- Llistes de control.
- Escales de valors.
- Rúbriques.

Activitats d'ensenyament aprenentatge

Es realitzaren pràctiques que inclouran al seu torn continguts teòrics

1. Aprendre sobre el software lliure d'entorns d'aprenentatge
2. Descàrrega del programa i ubicació en el directori pertinent
3. Donar els permisos pertinents a la carpeta
4. Instal·lació de la base de dades
5. Configuració de la base de dades
6. Procés d'instal·lació
7. Creació de cursos
8. Creació d'usuaris
9. Matriculació
10. Personalització i activació de funcionalitat
11. Comandos de terminal de linux

Recursos didàctics

- Documentació elaborada pel professorat
- Programa per virtualitzar màquines: Virtual Box
- Sistemes operatius: Ubuntu server (sense interfície gràfica)

UD 4. Sistema de gestió de fitxers en el núvol: Nextcloud
Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació
3. Instal·la serveis de gestió d'arxius web, identificant les seues aplicacions i verificant la seua integritat. a) S'ha establert la utilitat d'un servei de gestió d'arxius web. b) S'han descrit diferents aplicacions de gestió d'arxius web. c) S'ha instal·lat i adaptat una eina de gestió d'arxius web. d) S'han creat i classificat comptes d'usuari en funció dels seus permisos. e) S'han gestionat arxius i directoris. f) S'han utilitzat arxius d'informació addicional. g) S'han aplicat criteris d'indexació sobre els arxius i directoris. h) S'ha comprovat la seguretat del gestor d'arxius. 4. Instal·la aplicacions d'ofimàtica web, descrivint les seues característiques i entorns d'ús a) S'ha establert la utilitat de les aplicacions d'ofimàtica web. b) S'han descrit diferents aplicacions d'ofimàtica web (processador de textos, full de càlcul, entre altres). c) S'han instal·lat aplicacions d'ofimàtica web. d) S'han gestionat els comptes d'usuari. e) S'han aplicat criteris de seguretat en l'accés dels usuaris. f) S'han reconegut les prestacions específiques de cadascuna de les aplicacions instal·lades. g) S'han utilitzat les aplicacions de manera col·laborativa.
Continguts

Instal·lació de serveis de gestió d'arxius web

a. Instal·lació.
b. Navegació i operacions bàsiques.
c. Administració del gestor. Usuaris i permisos. Tipus d'usuari.
d. Creació de recursos compartits.

Instal·lació d'aplicacions d'ofimàtica web:

a. Instal·lació.
b. Utilització de les aplicacions instal·lades.
c. Gestió d'usuaris i permisos associats.
d. Comprovació de la seguretat.

Instruments d'avaluació

- Observacions a l'aula.
- Intercanvis orals amb l'alumnat.
- Pràctiques.
- Projecte.

Instruments de qualificació

- Llistes de control.
- Escales de valors.
- Rúbriques.

Activitats d'ensenyament aprenentatge

Es realitzaren pràctiques que inclouran al seu torn continguts teòrics

1. Aprendre sobre el software lliure de gestió de fitxers i ofimàtica al web
2. Descàrrega del programa i ubicació en el directori pertinent
3. Donar els permisos pertinents a la carpeta
4. Instal·lació de la base de dades
5. Configuració de la base de dades
6. Procés d'instal·lació
7. Configuració d'usuaris
8. Configuració del correu electrònic
9. Configuració del calendari
10. Personalització del lloc web
11. Instal·lació de paquets ofimàtics online
12. Utilització dels paquets ofimàtics online
13. Comandos de terminal de linux

Recursos didàctics

- Documentació elaborada pel professorat
- Programa per virtualitzar màquines: Virtual Box
- Sistemes operatius: Ubuntu server (sense interfície gràfica)

UD 5. Desenvolupament web
Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació
5. Instal·la aplicacions web d'escriptori, descrivint les seues característiques i entorns d'ús a) S'han descrit diferents aplicacions web d'escriptori. b) S'han instal·lat aplicacions per a proveir d'accés web al servei de correu electrònic. c) S'han configurat les aplicacions per a integrar-les amb un servidor de correu. d) S'han gestionat els comptes d'usuari. e) S'ha verificat l'accés al correu electrònic. f) S'han instal·lat aplicacions de calendari web. g) S'han reconegut les prestacions específiques de les aplicacions instal·lades (cites, tasques, entre altres).
Continguts
Instal·lació d'aplicacions web d'escriptori a. Aplicacions de correu web. b. Instal·lació. c. Gestió d'usuaris. d. Orientacions pedagògiques.
Instruments d'avaluació
– Observacions a l'aula. – Intercanvis orals amb l'alumnat. – Pràctiques. – Projecte.
Instruments de qualificació
– Llistes de control. – Escales de valors. – Rúbriques.
Activitats d'ensenyament aprenentatge

3. Pràctiques per conèixer els elements bàsics d'HTML i CSS
4. Pràctiques per conèixer els elements bàsics de PHP
5. Variables
6. Estructures de control
7. Estructures de repetició
8. Manipulació de llistes
9. Recollir dades de les bases de dades

Recursos didàctics

- Documentació elaborada pel professorat
- Sistemes operatius: Lliurex

7 MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ.

El professorat del mòdul professional, haurà de participar de manera activa en dos aspectes en relació a la resposta educativa per a la inclusió[15]:

- L'organització de la resposta educativa en els centres docents, en el marc de l'educació inclusiva, amb la finalitat de garantir l'accés, la participació, la permanència i el progrés de tot l'alumnat, com a nucli del dret fonamental a l'educació i des dels principis de qualitat, igualtat d'oportunitats, equitat i accessibilitat universal.
- La detecció de les barreres a la inclusió, la identificació de les necessitats específiques de suport educatiu i les necessitats de compensació de desigualtats, en l'àmbit educatiu i administratiu.

La resposta educativa per a la inclusió en un centre educatiu s'organitza en quatre nivells[16]:

- Primer nivell de resposta: es dirigeix a tota la comunitat educativa i a les relacions del centre amb l'entorn sociocomunitari i el constitueixen les mesures que impliquen els processos de planificació, la gestió general i l'organització dels suports del centre.
- Segon nivell de resposta: es dirigeix a tot l'alumnat del grup-classe i el constitueixen les mesures generals programades per a un grup-classe que impliquen suports ordinaris.
- Tercer nivell de resposta: ho constitueixen les mesures dirigides a l'alumnat que requereix una resposta diferenciada, individualment o en grup, que impliquen suports ordinaris addicionals.
- Quart nivell de resposta: ho constitueixen les mesures dirigides a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu que requereix una resposta personalitzada i individualitzada de caràcter extraordinari que implique suports especialitzats addicionals.

Així mateix, els centres, en les programes de formació professional, facilitaran itineraris adaptats als diferents ritmes i possibilitats d'aprenentatge de cada alumna i alumne, amb una organització que permeta les adaptacions, la provisió de suports materials o personal d'accés i les mesures flexibilitzadores que possibiliten la consecució dels objectius encaminats a l'obtenció total o parcial de la titulació[17].

En compliment de l'indicat anteriorment, en aquesta programació didàctica, dins del **segon nivell** de resposta educativa per a la inclusió, en totes les unitats didàctiques, es plantejaran activitats específiques de dos tipus:

[15]D 104/2018, de 27 de juliol (art. 1)
[16]D 104/2018, de 27 de juliol (art. 14)
[17]D 104/2018, de 27 de juliol (art. 27)

- Activitats de reforç, per a l'alumnat que no ha aconseguit els objectius ni desenvolupat les competències associades a la unitat didàctica.
- Activitats d'ampliació, per a l'alumnat que, una vegada aconseguits els objectius i les competències associades a la unitat didàctica, vulga ampliar els seus coneixements i les seues capacitats.

Així mateix, en l'apartat 8. Elements transversals, s'inclouran actuacions que fomenten la igualtat, la convivència, la salut i el benestar.

Igualment, dins del **tercer nivell** de resposta educativa per a la inclusió, es realitzaran adequacions personalitzades de la programació didàctica per a l'alumnat que necessite una resposta diferenciada respecte al grup-classe[18]. Aquestes adequacions es realitzaran en coordinació amb el departament d'Orientació.

Finalment, dins del **quart nivell** de resposta educativa per a la inclusió, sota la supervisió i orientació del departament d'Orientació, el professorat treballarà de manera coordinada amb la resta de l'equip docent per a la detecció, seguiment i atenció d'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu que requerisca una resposta personalitzada i individualitzada de caràcter extraordinari que implique suports especialitzats addicionals.

[18]O 20/2019, de 30 d'abril (art. 14)

8 ELEMENTS TRANSVERSALS.

“Tot currículum de la formació professional tindrà per objectiu facilitar el desenvolupament formatiu professional de les persones, promovent la seua formació integral, contribuint al desenvolupament de la seua personalitat en totes les seues dimensions, així com a l'enfortiment econòmic del país, del teixit productiu i el seu posicionament en la nova economia, a partir de la qualificació de la població activa i de la satisfacció de les seues necessitats formatives a mesura que es produeixen.

A tal fi haurà d'incorporar continguts culturals, científics, tecnològics i organitzatius, així com continguts vinculats a la digitalització, la defensa de la propietat intel·lectual i industrial, la sostenibilitat, la innovació i investigació aplicada, l'emprenedoria, la versatilitat tecnològica, les habilitats per a la gestió de la carrera professional, les relacions laborals, la prevenció de riscos laborals i mediambientals, la responsabilitat professional, les habilitats interpersonals, els valors cívics, la participació ciutadana i la igualtat efectiva entre homes i dones”[19].

En concret, en el desenvolupament curricular d'aquest mòdul professional, s'incorporaran els següents elements transversals:

- **La versatilitat tecnològica.**

  Hem d'entendre la versatilitat tecnològica com la capacitat d'un treballador o treballadora per a utilitzar i adaptar-se eficaçment a diverses tecnologies i eines en el seu entorn laboral.

  Perquè l'alumnat desenvolupe aquesta capacitat es programaran activitats d'aprenentatge que utilitzen les següents eines i tècniques:

  - *Plataformes per l’aprenentatge*, como són Moodle i Microsoft Teams.
  - *Sistemes operatius*, tant lliures com privatius, com són Debian, Ubuntu, Microsoft Windows o Android.
  - *Ferramentes ofimàtiques*, tant online com fora de línia, com són LibreOffice i Microsoft Office 365.
  - *Cercadors d'Internet*, per a la cerca autònoma d'informació rellevant per al desenvolupament del seu treball.
  - *Consulta de materials didàctics proporcionats pel professorat*, allotjats en plataformes accessibles a través d'Internet i que tindran formats variats.

- **Les relacions laborals.**

[19] LO 3/2022, de 31 de març (art. 13.a)

S'utilitzarà l'*Aprenentatge Cooperatiu* per a promoure la millora de les relacions laborals a l'entorn de treball.

Aquesta estratègia metodològica fomenta la comunicació, desenvolupa habilitats de treball en equip, millora l'empatia, promou la resolució constructiva de conflictes, afavoreix un entorn de suport i augmenta la motivació.

- **La responsabilitat professional.**

  "Aquesta competència fa referència a les concepcions ètiques i deontològiques, i a les relacionades amb la integritat intel·lectual. Suposa interioritzar que la pràctica professional ha d'estar basada en sòlids principis ètics, en el compromís i en la responsabilitat. Implica aplicar d'una manera autònoma i conseqüent els elements essencials de la professió, incloent-hi els principis ètics, el marc legal i el codi deontològic que regula la seua pràctica. Així mateix, la integritat professional comporta el compromís amb els estàndards de qualitat en el treball, demostrant honestedat científica, i valorant la responsabilitat individual i col·lectiva en la consecució d'un futur sostenible"[20].

  "L'objectiu que persegueix la formació en aquesta competència és que l'alumnat sàpiga el que èticament és o no correcte en l'exercici de la seua professió, però, sobretot, que sàpiga comportar-se èticament com a professional i com a ciutadana i ciutadà"[21].

  Es promourà el desenvolupament de la competència d'ètica i responsabilitat professional situant a l'alumnat en contextos que simulen entorns professionals reals, utilitzant com a estratègies metodològiques principals l'*Aprenentatge Cooperatiu i el Mètode del cas*.

- **Las habilitats interpersonals.**

  Les habilitats interpersonals són les capacitats d'una persona per a comunicar-se, relacionar-se i interactuar amb altres persones de manera efectiva, tant en l'àmbit personal com professional.

  Exemples d'habilitats interpersonals són la comunicació efectiva, l'empatia, l'escolta activa, la comunicació no verbal, la resolució de conflictes, el treball en equip, les habilitats de negociació, la presa de decisions i la capacitat d'adaptació.

[20] Universidad del País Vasco. *Competencias transversales*. https://www.ehu.eus/es/web/enplegua/competencias-transversales / https://www.ehu.eus/es/web/enplegua/competencias-transversales/listado

[21] Martínez Martín, M., Buxarrais Estrada, M. R., & Esteban Bara, F. (2002). La universidad como espacio de aprendizaje ético. *Revista Iberoamericana De Educación, 29*, 17-43. https://doi.org/10.35362/rie290949

El mercat laboral demanda, cada vegada més, aquest tipus d'habilitats. Per tant, una formació orientada al treball com és la formació professional ha de promoure la seua millora.

La manera més efectiva de desenvolupar les habilitats interpersonals de l'alumnat és enfrontant-lo a contextos d'aprenentatge que simulen situacions del món laboral, en els quals la interacció personal siga un aspecte fonamental. Per a això, en aquest mòdul professional, s'utilitzaran com a estratègies metodològiques l'*Aprenentatge Cooperatiu, l'Aprenentatge basat en projectes i el Mètode del cas*.

- **La igualtat efectiva entre homes i dones.**

  En el desenvolupament d'aquest mòdul professional es promourà la igualtat efectiva entre homes i dones a través de l'*Aprenentatge Cooperatiu*.

  Aquesta estratègia metodològica intenta facilitar que totes les persones tinguen les mateixes oportunitats de participació, creant situacions d'aprenentatge en les quals el repartiment de rols és equitatiu entre els homes i les dones.

9 ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES I EXTRAESCOLARS.

No es realitzaran activitats complementàries o extraescolars.

10 AVALUACIÓ DE LA PRÀCTICA DOCENT A TRAVÉS D'INDICADORS D'ÈXIT.

L'avaluació de la pràctica docent es realitzarà mitjançant dos instruments:

1. Autoavaluació realitzada pel professor o professora.
2. Enquesta de satisfacció de l'alumnat amb l'activitat docent.

10.1 Autoavaluació realitzada pel professor o professora.

El professor o professora, trimestralment, mitjançant un procés reflexiu, realitzarà una autoavaluació de la seua pràctica docent a partir de les següents competències i indicadors[22]:

INDICADORS		Nivell de satisfacció				
Nº	**Descripció**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
1. Competència per a la planificació i gestió educativa						
a)	Participa activament en l'elaboració de projectes de centre.					
b)	Dissenya per competències la programació d'aula.					
c)	Elabora unitats didàctiques i projectes interdisciplinaris que promoguen el desenvolupament de competències.					
d)	Utilitza materials didàctics que donen suport a l'aprenentatge.					
e)	Distribueix de manera equilibrada el temps entre les diverses tasques docents (treball d'aula, preparació de materials, planificació, tasques burocràtiques…).					
2. Competència per a la gestió i implementació del currículum.						
a)	Aplica metodologies que promoguen que l'alumnat siga actiu durant l'aprenentatge.					
b)	Realitza activitats que promoguen la cooperació entre l'alumnat.					

[22]Martínez-Izaguirre, M., Yániz-Álvarez de Eulate, C. y Villardón-Gallego, L. (2018). *Autoevaluación y reflexión docente para la mejora de la competencia profesional del profesorado en la sociedad del conocimiento.* RED. Revista de Educación a Distancia, 56. http://www.um.es/ead/red/56/martinez_et_al.pdf

INDICADORS		Nivell de satisfacció				
Nº	**Descripció**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
c)	Adapta les activitats a la diversitat de l'alumnat.					
d)	Planteja activitats amb diferents solucions possibles.					
e)	Dissenya activitats la resolució de les quals requerisca l'ús de les TIC.					
f)	Idea activitats que requerisquen l'ús de recursos en diferents llengües.					
g)	Promou a l'aula un clima de confiança.					
h)	Potència la participació de l'alumnat en classe.					
i)	Dissenya activitats que desperten en l'alumnat interés per aprendre.					
j)	Dirigeix i dinamitza el treball d'aula.					
k)	Guia a l'alumnat en la realització de tasques d'aprenentatge.					
l)	Vincula l'aprenentatge a situacions reals o realistes simulades.					
m)	Integra a les famílies i altres agents de la comunitat educativa com a suport en les activitats d'aprenentatge.					
n)	Respon a situacions noves o imprevistes.					
3. Competència per a l'avaluació educativa.						
a)	Usa tècniques i instruments d'avaluació que orienten a l'alumnat per al desenvolupament de competències.					
b)	Utilitza l'avaluació per a afavorir l'aprenentatge.					
c)	Avalua el nivell de competències prenent com a referència els resultats d'aprenentatge i els criteris d'avaluació prèviament definits.					

INDICADORS		Nivell de satisfacció				
Nº	**Descripció**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
d)	Empra tècniques d'avaluació que permeten avaluar l'acompliment dels estudiants.					
e)	Empra tècniques i instruments d'avaluació coherents amb les metodologies d'aprenentatge emprades.					
f)	Ajuda a l'alumnat a reflexionar sobre les tasques realitzades perquè millore el seu aprenentatge.					
g)	Comunica adaptant-se a les persones interessades (alumnat, família, centre educatiu i administració) els resultats de l'avaluació.					
h)	Fomenta en l'alumnat l'autoavaluació i l'avaluació entre companys.					
4. Competència en orientació i tutoria.						
a)	Detecta les necessitats de l'alumnat per a orientar-los individual i grupal de manera eficaç.					
b)	Afavoreix que l'alumne o alumna es conega i desenvolupe un concepte ajustat de si mateix.					
c)	Desenvolupa dinàmiques que fomenten en l'alumnat la confiança en si mateix i el reconeixement dels seus assoliments.					
d)	Promou la coordinació educativa amb les famílies.					
e)	Aplica activitats que afavorisquen entre l'alumnat una actitud positiva cap a la diversitat.					
f)	Ajuda a l'alumnat a conéixer i controlar l'expressió de les seues emocions.					
g)	Aprofita els conflictes del grup i de l'entorn pròxim per a desenvolupar habilitats socials i actituds prosocials.					

INDICADORS		Nivell de satisfacció				
Nº	**Descripció**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
h)	Col·labora en activitats que oferisquen un servei a la comunitat per a promoure la participació social de l'alumnat.					
5. Competència per a l'aprenentatge i per a la investigació i la innovació.						
a)	Modifica l'acció docent a partir de la reflexió sobre el propi acompliment professional.					
b)	Reflexiona sobre el propi exercici professional per a detectar punts forts i àrees de millora.					
c)	Analitza els resultats d'aprenentatge de l'alumnat per a millorar la pròpia docència.					
d)	Està al dia amb els continguts de les disciplines, en metodologies i en recursos didàctics.					
e)	Realitza la formació que l'ajude a millorar la docència.					
f)	Està al corrent de l'oferta formativa existent per a professorat en actiu.					
g)	Busca recursos en diferents mitjans (fòrums, revistes…) per a aplicar-los en la tasca docent.					
h)	Participa en projectes pedagògics innovadors.					
i)	Comparteix amb col·legues les pròpies experiències docents.					
j)	Participa en reunions o fòrums sobre innovacions i experiències docents.					
6. Competència ètica i compromís professional.						
a)	Reflexiona sobre les conseqüències que tenen les seues actuacions docents en el desenvolupament de l'alumnat.					

INDICADORS		Nivell de satisfacció				
Nº	**Descripció**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
b)	És conscient de la influència de la seua actuació com a docent sobre la realitat social pròxima.					
c)	Garanteix la confidencialitat i el bon ús dels resultats obtinguts per l'alumnat en les avaluacions.					
d)	Té com a referència el marc legal que regeix la seua professió.					
e)	Respecta els aspectes confidencials de la seua professió.					
f)	Actua com a model de respecte i consideració cap a totes les persones.					
g)	Actua de manera justa, equitativa i respectuosa amb l'alumnat, les famílies i el professorat.					
h)	Evita qualsevol forma de discriminació cap a l'alumnat, les famílies i els companys/as.					
7.Competència per a la coordinació docent i treball en equip en la comunitat educativa.						
a)	Assumeix les finalitats educatives del centre en que treball.					
b)	Treballa amb els membres de l'equip docent en el desenvolupament i avaluació de les competències contemplades en la programació.					
c)	Avalua les competències bàsiques de l'alumnat compartint tècniques i informació amb altres docents.					
d)	Avalua les competències bàsiques de l'alumnat compartint tècniques i informació amb altres docents.					
e)	Participa activament en els equips docents als quals pertany.					

INDICADORS		Nivell de satisfacció				
Nº	**Descripció**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
f)	Acorda i respecta normes de funcionament entre el professorat i les famílies.					
8. Competència per a la gestió eficaç de les emocions i la creació de climes de confiança.						
a)	Regula i gestiona eficaçment les pròpies emocions a l'aula.					
b)	Dedica temps a la resolució de problemes que sorgisquen en qualsevol situació educativa.					
c)	Es relaciona bé amb els seus companys/as.					
d)	Controla les pròpies emocions en les tasques realitzades en col·laboració amb altres agents educatius (companys/as, famílies).					
e)	Maneja l'estrés davant situacions quotidianes d'aquesta professió.					
f)	Genera hàbits que promoguen el seu benestar en el treball.					

Nivell de satisfacció: (1) Totalment en desacord; (2) Alguna cosa en desacord; (3) D'acord; (4) Molt d'acord; i (5) Totalment d'acord.

10.2 Enquesta de satisfacció de l'alumnat amb l'activitat docent.

El professorat realitzarà una enquesta de satisfacció de l'alumnat amb l'activitat docent en dos moments: en finalitzar el primer trimestre, per a detectar quins aspectes s'han de millorar durant el curs; i en finalitzar el curs escolar, per a realitzar una avaluació completa del procés d'ensenyament-aprenentatge.

En concret, l'alumnat, de manera voluntària, contestarà la següent enquesta:

INDICADORS		Nivell de satisfacció				
Nº	**Descripció**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**

1	El professor o professora explica a l'inici del curs escolar la programació didàctica, incidint en l'organització per unitats didàctiques i en els criteris de qualificació.					
2	El professor o professora, a l'inici de cada unitat didàctica, explica les activitats d'ensenyament-aprenentatge que es realitzaran durant la unitat didàctica i informa del procediment d'avaluació i qualificació.					
3	Els materials d'estudi elaborats i recomanats pel professor o professora són útils per a desenvolupar les tasques.					
4	Vosté, com a estudiant, té fàcil accés a les instal·lacions, serveis, recursos materials, equipaments tecnològics.					
5	El volum de treball que implica aquest mòdul professional s'ajusta al que es preveu en la programació didàctica.					
6	Les classes s'ajusten al que es preveu en la programació didàctica del mòdul professional.					
7	El professor o professora aporta documentació de suport (esquemes, gràfics, diagrames, enllaços web, llibres, articles, etc.).					
8	El professor o professora compleix amb l'horari de classes establit per a l'assignatura.					
9	Les diferents tasques que es realitzen faciliten el desenvolupament de competències i l'assoliment dels objectius.					
10	El professor o professora utilitza adequadament els recursos didàctics (ordenador, pissarra, projector, Internet, plataforma Aules, etc.)					
11	El professor o professora resol amb claredat els dubtes i preguntes que formula l'alumnat.					
12	Es realitzen la majoria de les activitats d'aprenentatge previstes en la programació didàctica.					

13	El professor o professora dona la possibilitat de realitzar consultes i mostra disposició a ajudar a l'alumnat en l'estudi del mòdul professional.					
14	El professor o professora comprova durant el desenvolupament de les classes el grau de comprensió sobre el mòdul professional.					
15	El professor o professora realitza el seguiment i assessora sobre les activitats a realitzar.					
16	Els instruments d'avaluació i qualificació utilitzats en el mòdul professional s'ajusten als establits en la programació didàctica.					
17	El professor o professora utilitza diferents eines per a avaluar i qualificar l'aprenentatge de l'alumnat.					
18	Els instruments d'avaluació i qualificació s'ajusten a les activitats d'ensenyament-aprenentatge realitzades en classe.					
19	Considera que s'estan aconseguint els objectius programats del mòdul professional.					
20	Considera que el treball realitzat pel professor o professora està contribuint a aconseguir els objectius programats del mòdul professional.					
21	Considera que l'organització del mòdul professional en les unitat didàctiques és l'adequada per a desenvolupar el currículum del mòdul professional.					
22	Considera que la proposta de temporalització que figura en la programació didàctica es correspon amb el treball realitzat per a aconseguir els objectius de l'assignatura.					
23	En general, està satisfet o satisfeta amb la labor docent de professor o professora.					

Nivell de satisfacció: (1) Totalment en desacord; (2) Alguna cosa en desacord; (3) D'acord; (4) Molt d'acord; i (5) Totalment d'acord.

11 PROGRAMA D'EDUCACIÓ PLURILINGÜE I INTERCULTURAL (PEPLI).

D'acord amb el que s'estableix en el Programa d'Educació Plurilingüe i Intercultural (PEPLI) del centre, el present mòdul professional serà impartit en Anglès en el 100% de les hores.

Publicitat de la programació didàctica.

En la primera sessió del curs, el professor o professora explicarà els aspectes més rellevants de la programació didàctica:

- Competències professionals, personals i socials.
- Objectius generals.
- Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació.
- Unitats didàctiques.
- Metodologia didàctica.
- Avaluació i qualificació.

La programació didàctica es publicarà en el web del centre.

Institut d'Educació Secundària - IES Betxí

Institut d'Educació Secundària - IES Betxí
2025/2026

CVOPM190 Introducció a la programació

Família Professional de Informàtica i Comunicacions
Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes
2n curs

Índex de continguts

Introducció....4
Identificació....4
Justificació....4
Marc normatiu....5
Contextualització....7
Introducció al cicle formatiu....10
Identificació del títol....10
Perfil professional....10
Competència general....11
Competències professionals, personals i socials (CPPS)....11
Objectius generals(OG)....13
Relació de qualificacions i unitats de competència....14
Entorn professional....15
Desenvolupament curricular....17
Duració, ubicació i distribució horària....17
Competències professionals, personals i socials (CPPS)....17
Qualificacions professionals (QP) i unitats de competència (UC)....17
Objectius generals (OG)....17
Resultats d'aprenentatge (RA) i criteris d'avaluació (CE)....17
Continguts (C)....20
Relació entre les competències professionals, personals i socials (CPPS) i els objectius generals(OG)....21
Relació entre els objectius generals (OG) i els resultats d'aprenentatge (RA)....21
Relació dels resultats d'aprenentatge (RA), dels criteris d'avaluació (CE) i dels continguts (C)....21
Unitats didàctiques relacionades (UD) amb els resultats d'aprenentatge (RA) i els continguts (C)....22

Distribució temporal de les unitats didàctiques.....22
Resultats d'aprenentatge que es treballen a la Formació en Empresa.....22
Metodologia didàctica.....23
Principis metodològics.....23
Estratègies metodològiques.....23
Activitats.....23
Recursos generals.....24
Agrupaments.....24
Procediment d'avaluació i de qualificació.....25
Tipus i moments d'avaluació.....25
Instruments d'avaluació.....26
Instruments de qualificació.....26
Criteris de qualificació.....26
Pèrdua del dret a l'avaluació contínua.....29
Desenvolupament de les unitats didàctiques.....31
Mesures de resposta educativa per a la inclusió.....46
Elements transversals.....48
Activitats complementàries i extraescolars.....51
Avaluació de la pràctica docent a través d'indicadors d'èxit.....52
Autoavaluació realitzada pel professor o professora.....52
Enquesta de satisfacció de l'alumnat amb l'activitat docent.....57
Llengua impartició del mòdul.....61
Publicitat de la programació didàctica.....62

1 INTRODUCCIÓ.

1.1 Identificació.

Centre educatiu	IES Betxí
Curs acadèmic	2025/2026
Modalitat	Presencial
Família professional	Informàtica i Comunicacions
Títol	Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes
Grau	Cicle Formatiu, corresponent al grau D
Nivell	Formació Professional de Grau Mitjà, corresponent al nivell 2
Mòdul professional	CVOPM190 Introducció a la programació
Curs	2n curs
Duració	100 hores
Càrrega lectiva setmanal	3h hores
Professorat	Vicent Forner Roglà

1.2 Justificació.

1.2.1 En relació amb el propi document.

La programació didàctica, a partir dels elements curriculars propis del mòdul professional i de les característiques de l'alumnat, ha de proporcionar una planificació d'activitats d'ensenyament-aprenentatge que contribuïsquen de manera significativa al desenvolupament de les competències associades al mòdul professional i a la consecució dels objectius generals.

Ha de ser un document obert, permeable als canvis, que s'adapte de manera eficaç i eficient tant a les necessitat de l'alumnat com a situacions no esperades.

És important que l'alumnat conega aquest document i mantinga una posició crítica respecte al desenvolupament d'aquest, especialment en el relacionat als procediments d'avaluació i qualificació.

1.2.2 En relació amb la resta de mòduls professionals.

Aquesta programació didàctica ha de ser coherent amb les de la resta de mòduls professionals del cicle formatiu, per a assegurar la formació integral de l'alumnat. Aquest procés de coordinació es realitzarà a través de les reunions d'equip docent i de departament didàctic, sent el Projecte Curricular del Cicle Formatiu el document que recollirà els eixos principals de coordinació.

1.2.3 En relació amb l'entorn professional.

El desenvolupament d'aquest mòdul professional és fonamental per a la formació de l'alumnat com Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes perquè, una vegada finalitzats els seus estudis, treballarà, probablement, de tècnic de sistemes però en molts casos es demana coneixements o de programació o d'aplicacions web.

1.2.4 En relació amb el desenvolupament personal i professional.

Aquest mòdul contribuirà en gran mesura al desenvolupament integral de l'alumnat. En quant al desenvolupament **professional** la resta de mòduls del segon curs del cicle formatiu estan relacionats directament amb ell i per tant li donarà a l'alumnat una visió de conjunt de tot el cicle formatiu i un sentit general dels aprenentatges adquirits. En quant al desenvolupament **personal** mitjançant l'ús de metodologies actives com ara l'aprenentatge col·laboratiu basat en projectes que s'aplicarà en la impartició del mòdul contribuirà a desenvolupar les «soft skills» o destreses suaus de l'alumnat com ara la capacitat de treballar en equip i amb la col·laboració de la resta de companys i companyes, planificant les tasques a fer per a aconseguir la resolució del projecte en el temps estipulat. Així mateix ajudarà a potenciar les habilitats comunicatives, el compromís i la responsabilitat.

1.3 Marc normatiu.

Aquesta programació didàctica s'ha desenvolupat a partir de la següent normativa estatal i autonòmica:

Ordenació:

LLEI ORGÀNICA 3/2020, de 29 de desembre, per la qual es modifica la Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació (BOE núm. 340, de 30/12/2020).

LLEI ORGÀNICA 3/2022, de 31 de març, d'ordenació i integració de la Formació Professional (BOE núm. 78, de 01/04/2022).

REIAL DECRET 659/2023, de 18 de juliol, pel qual es desenvolupa l'ordenació del Sistema de Formació Professional (BOE núm. 174, de 22/07/2023).

ORDRE 78/2010, de 27 d'agost, de la Conselleria d'Educació, per la qual es regulen determinats aspectes de l'ordenació i organització acadèmica dels cicles formatius de Formació Professional del sistema educatiu en l'àmbit territorial de la Comunitat Valenciana (DOGV núm. 6347, de 03/09/2010).

DECRET 74/2013, de 14 de juny, del Consell, per el que es regula la Formació Professional Dual del sistema educatiu en la Comunitat Valenciana.

ORDRE 5/2022, de 15 de febrer, de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, per la qual es regulen determinats aspectes de l'ordenació de la Formació Professional Dual del sistema educatiu a la Comunitat Valenciana.

REIAL DECRET 499/2024, de 21 de maig de 2024, pel que es modifiquen determinats reials decrets per els que s'establixen títols de Formació Professional de grau mitj**à** i es fixen els seus ensenyaments mínims.

RESOLUCIÓ de 17 de juliol de 2025, de la Secretaria Autonòmica d'Educació i Formació Professional, per la qual es dicten instruccions sobre l'ordenació acadèmica i d'organització de l'activitat docent dels centres de la Comunitat Valenciana que durant el curs 2025-2026 impartisquen Formació Professional de grau D i E (DOGV núm. 10155, de 21/07/202).

Avaluació:

ORDRE 8/2025, de 22 d'abril, de la Conselleria d'Educació, Cultura, Universitats i Ocupació, per la qual es regula l'avaluació del procés d'ensenyança-aprenentatge en cicles formatius i cursos d'especialització derivats de la Llei orgànica 3/2022, de 31 de març, d'ordenació i integració de la Formació Professional.

Títol / Currículum:

REIAL DECRET 1691/2007, de 14 de desembre, pel qual s'estableix el títol de **Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes** i es fixen els seus ensenyaments mínims (BOE núm. 15, de 17/01/2007).

ORDRE de 29 de juliol 2009, de la Conselleria d'Educació, per la qual s'estableix per a la Comunitat Valenciana el currículum del cicle formatiu de

Grau Mitjà corresponent al títol de **Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes** (DOGV núm. 6094, de 03/09/2009).

DECRET 114/2025, de 29 de juliol, del Consell, pel qual s'estableixen els currículums dels cicles formatius de grau mitjà i de grau superior de Formació Professional, en aplicació de la Llei orgànica 3/2022, de 31 de març, d'ordenació i integració de la Formació Professional.

Equitat i inclusió:

DECRET 104/2018, de 27 de juliol, del Consell, pel qual es desenvolupen els principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià (DOGV núm. 8356, de 07/08/2018).

ORDRE 20/2019, de 30 d'abril, de la Conselleria d'Educació, Recerca, Cultura i Esport, per la qual es regula l'organització de la resposta educativa per a la inclusió de l'alumnat en els centres docents sostinguts amb fons públics del sistema educatiu valencià (DOGV núm. 8540, de 03/05/2019).

1.4 Contextualització.

1.4.1 1.4.1. Entorn socioeconòmic.

Betxí, és un municipi de la comarca de la plana baixa, província de Castelló, Comunitat Valenciana. Amb una població aproximada de 6,000 habitants, aquest poble es troba envoltat de municipis com Nules, Vall d'Uixò, Vila-real, Onda, Borriana i Castelló.

L'economia local està basada en el cultiu de la taronja i en una industria diversificada on podem trobar principalment magatzems de taronja, industria del cartró i industria taulellera, així com industria auxiliar d'aquestes com tallers mecànics i industria dels sector de serveis.

El mercat laboral a Betxí reflecteix la importància de la recol·lecció de taronja i les necessitats específiques de les empreses que la conformen. La creixent digitalització i automatització dels processos productius ha creat una demanda significativa de professionals altament qualificats en diverses àrees, incloses la informàtica i les comunicacions i les arts gràfiques.

A més, la ciberseguretat s'ha convertit en una prioritat, amb la protecció de dades i sistemes crítics en el centre de les estratègies empresarials. Els experts en seguretat informàtica juguen un paper crucial en la prevenció i resposta a possibles amenaces cibernètiques, garantint la integritat i confidencialitat de la informació.

Les perspectives d'ocupació a Betxí i la seua regió són prometedores per als graduats de programes educatius en Informàtica i Comunicacions i Impressió gràfica. Amb la indústria del cartró, els magatzems de taronja i la industria ceràmica molt a prop com a motor econòmic, existeix una demanda constant de professionals qualificats en aquestes àrees, oferint oportunitats de creixement i desenvolupament professional al llarg de les seues carreres. No cal oblidar tampoc, que en les localitats pròximes Nules, Vila-real, Onda, Borriana, Vall d'Uixó i Castelló també hi ha multitud d'empreses pertanyents al sector informàtic.

1.4.2 1.4.2. Context escolar

L'Institut rep, majoritàriament, alumnat de la pròpia localitat de Betxí i de localitats veïnes (Artana, Eslida i Aín).

Tota l'oferta formativa de l'Institut s'imparteix en horari matutí, entre les 8:00 i les 15:00.

Actualment, l'oferta formativa de l'IES de Betxí és la següent:

Educació Secundària Obligatòria (13 grups).

Batxillerat (3 grups).

Cicles Formatius de Grau Mitjà:

Sistemes microinformàtics i xarxes, de la família professional d'Informàtica i Comunicacions.

Impressió gràfica, de la família professional d'arts gràfiques.

El CFGM Sistemes microinformàtics i xarxes, té una matrícula al voltant de 19 alumnes/as en el primer curs i de 18 en el segon curs.

Així mateix, el centre té al voltant de 60 professors/as, dos conserges i una persona auxiliar administrativa.

1.4.3 1.4.3. Característiques de l'alumnat.

A l'hora d'analitzar les característiques de l'alumnat de **un cicle formatiu de grau mitjà**, s'ha de tenir en compte que existeixen tres formes principals per a accedir a aquests estudis:

Estar en possessió del Títol de Graduat en Educació Secundària Obligatòria.

Estar en possessió d'un Títol de Formació Professional Bàsica.

Superar una prova d'accés.

Açò implica, necessàriament, que els grups d'alumnat dels cicles formatius de grau mitjà siguen heterogenis, amb grans diferències de nivell curricular.

A partir de l'avaluació inicial, en col·laboració amb el departament d'Orientació, i en coordinació amb el tutor/a del grup, si es detectara alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu; per a cada estudiant es desenvoluparà un programa d'actuació específic en el qual es concretaran les adaptacions necessàries en els processos d'aprenentatge i avaluació, quant a metodologia, ampliació de temps i de recursos.

1.4.4 1.4.4. Infraestructura i recursos educatius.

L'Institut disposa de les següents infraestructures i recursos educatius per a impartir l'el mòdul professional CVOPM190 Introducció a la programació, del CFGM Sistemes microinformàtics i xarxes:

Aula-Taller (35). On s'imparteix el primer curs del CFGM SMX.

Aula-Laboratori (32). On s'imparteix el segon curs del CFGM SMX.

25 ordinadors amb HDD per impartir el primer curs del CFGM SMX.

25 ordinadors amb SSD per impartir el segon curs del CFGM SMX.

Plataforma d'aprenentatge «AULES».

2 INTRODUCCIÓ AL CICLE FORMATIU.

2.1 Identificació del títol.

El títol de Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes queda identificat per els següents elements:

Denominació:
Sistemes microinformàtics i xarxes
Família Professional:
Informàtica i Comunicacions
Grau:
Cicle Formatiu, corresponent al grau D
Nivell:
Formació Professional de Grau Mitjà, corresponent al nivell 2
Duració:
2.000 horas
Referent en la Classificació Internacional Normalitzada de l'Educació[1]:
Programes-CINE (CINE-P): 3.5.4.

2.2 Perfil professional.

El perfil professional[2] del títol de **Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes** queda determinat per la seua competència general, les seues competències professionals, personals i socials, i per la relació de qualificacions i, si és el cas, unitats de competència del **Catàleg Nacional de Qualificacions Professionals** incloses en el títol.

1 UNESCO. Institute for Statistics. *International Standard Classification of Education (ISCED).* http://uis.unesco.org/en/topic/international-standard-classification-education-isced
Ministerio de Educación y Formación Profesional. *Clasificación Internacional Normalizada de la Educación. CINE 2011.* https://www.educacionyfp.gob.es/servicios-al-ciudadano/estadisticas/clasificaciones/cine2011.html

2 RD 1691/2007, de 14 de desembre (art. 3)

2.3 Competència general.

La competència general[3] d'aquest títol consisteix a instal·lar, configurar i mantindre sistemes microinformàtics, aïllats o en xarxa, així com xarxes locals en xicotets entorns, assegurant la seua funcionalitat i aplicant els protocols de qualitat, seguretat i respecte al medi ambient establits.

2.4 Competències professionals, personals i socials (CPPS).

Les competències professionals, personals i socials[4] d'aquest títol són les que es relacionen a continuació:

a) Determinar la logística associada a les operacions d'instal·lació, configuració i manteniment de sistemes microinformàtics, interpretant la documentació tècnica associada i organitzant els recursos necessaris.

b) Muntar i configurar ordinadors i perifèrics, assegurant el seu funcionament en condicions de qualitat i seguretat.

c) Instal·lar i configurar programari bàsic i d'aplicació, assegurant el seu funcionament en condicions de qualitat i seguretat.

d) Replantejar el cablejat i l'electrònica de xarxes locals en xicotets entorns i la seua connexió amb xarxes d'àrea extensa canalitzant a un nivell superior els supòsits que així ho requerisquen.

e) Instal·lar i configurar xarxes locals cablejades, sense fils o mixtes i la seua connexió a xarxes públiques, assegurant el seu funcionament en condicions de qualitat i seguretat.

f) Instal·lar, configurar i mantindre serveis multiusuari, aplicacions i dispositius compartits en un entorn de xarxa local, ateses les necessitats i requeriments especificats.

g) Realitzar les proves funcionals en sistemes microinformàtics i xarxes locals, localitzant i diagnosticant disfuncions, per a comprovar i ajustar el seu funcionament.

h) Mantindre sistemes microinformàtics i xarxes locals, substituint, actualitzant i ajustant els seus components, per a assegurar el rendiment del sistema en condicions de qualitat i seguretat.

3 RD 1691/2007, de 14 de desembre (art. 4)

4 RD 1691/2007, de 14 de desembre (art. 5). En negreta s'indiquen les CPPS que es desenvolupen en aquest mòdul professional.

i) Executar procediments establits de recuperació de dades i aplicacions davant fallades i pèrdues de dades en el sistema, per a garantir la integritat i disponibilitat de la informació.

j) Elaborar documentació tècnica i administrativa del sistema, complint les normes i reglamentació del sector, per al seu manteniment i l'assistència al client.

k) Elaborar pressupostos de sistemes a mesura complint els requeriments del client.

l) Assessorar i assistir al client, canalitzant a un nivell superior els supòsits que el requerisquen, per a trobar solucions adequades a les necessitats d'aquest.

m) Organitzar i desenvolupar el treball assignat mantenint unes relacions professionals adequades a l'entorn de treball.

n) Mantindre un esperit constant d'innovació i actualització en l'àmbit del sector informàtic.

ñ) Utilitzar els mitjans de consulta disponibles, seleccionant el més adequat en cada cas, per a resoldre en temps raonable suposats no coneguts i dubtes professionals.

o) Aplicar els protocols i normes de seguretat, qualitat i respecte al medi ambient en les intervencions realitzades.

p) Complir amb els objectius de la producció, col·laborant amb l'equip de treball i actuant conforme als principis de responsabilitat i tolerància.

q) Adaptar-se a diferents llocs de treball i noves situacions laborals originats per canvis tecnològics i organitzatius en els processos productius.

r) Resoldre problemes i prendre decisions individuals seguint les normes i procediments establits definits dins de l'àmbit de la seua competència.

s) Exercir els seus drets i complir amb les obligacions derivades de les relacions laborals, d'acord amb el que s'estableix en la legislació vigent.

t) Gestionar la seua carrera professional, analitzant les oportunitats d'ocupació, autoocupació i aprenentatge.

o) Crear i gestionar una petita empresa, realitzant un estudi de viabilitat de productes, planificació de la producció i comercialització.

v) Participar de manera activa en la vida econòmica, social i cultural, amb una actitud crítica i responsable.

2.5 Objectius generals(OG).

Els objectius generals[5] d'aquest cicle formatiu són els següents:

a) Organitzar els components físics i lògics que formen un sistema microinformàtic, interpretant la seua documentació tècnica, per a aplicar els mitjans i mètodes adequats a la seua instal·lació, muntatge i manteniment.

b) Identificar, acoblar i connectar components i perifèrics utilitzant les eines adequades, aplicant procediments, normes i protocols de qualitat i seguretat, per a muntar i configurar ordinadors i perifèrics.

c) Reconéixer i executar els procediments d'instal·lació de sistemes operatius i programes d'aplicació, aplicant protocols de qualitat, per a instal·lar i configurar sistemes microinformàtics.

d) Representar la posició dels equips, línies de transmissió i altres elements d'una xarxa local, analitzant la morfologia, condicions i característiques del desplegament, per a replantejar el cablejat i l'electrònica de la xarxa.

e) Situar i fixar equips, línies, canalitzacions i altres elements d'una xarxa local cablejada, sense fil o mixta, aplicant procediments de muntatge i protocols de qualitat i seguretat, per a instal·lar i configurar xarxes locals.

f) Interconnectar equips informàtics, dispositius de xarxa local i de connexió amb xarxes d'àrea extensa, executant els procediments per a instal·lar i configurar xarxes locals.

g) Localitzar i reparar avaries i disfuncions en els components físics i lògics per a mantindre sistemes microinformàtics i xarxes locals.

h) Substituir i ajustar components físics i lògics per a mantindre sistemes microinformàtics i xarxes locals.

i) Interpretar i seleccionar informació per a elaborar documentació tècnica i administrativa.

j) Valorar el cost dels components físics, lògics i la mà d'obra, per a elaborar pressupostos.

5 RD 1691/2007, de 14 de desembre (art. 6). En negreta s'indiquen els OG que aquest mòdul professional constribueix a aconseguir.

k) Reconéixer característiques i possibilitats dels components físics i lògics, per a assessorar i assistir a clients.

l) Detectar i analitzar canvis tecnològics per a triar noves alternatives i mantindre's actualitzat dins del sector.

m) Reconéixer i valorar incidències, determinant les seues causes i descrivint les accions correctores per a resoldre-les.

n) Analitzar i descriure procediments de qualitat, prevenció de riscos laborals i mediambientals, assenyalant les accions a realitzar en els casos definits per a actuar d'acord amb les normes estandarditzades.

ñ) Valorar les activitats de treball en un procés productiu, identificant la seua aportació al procés global per a aconseguir els objectius de la producció.

o) Identificar i valorar les oportunitats d'aprenentatge i ocupació, analitzant les ofertes i demandes del mercat laboral per a gestionar la seua carrera professional.

p) Reconéixer les oportunitats de negoci, identificant i analitzant demandes del mercat per a crear i gestionar una petita empresa.

q) Reconéixer els seus drets i deures com a agent actiu en la societat, analitzant el marc legal que regula les condicions socials i laborals per a participar com a ciutadà democràtic.

2.6 Relació de qualificacions i unitats de competència.

El cicle formatiu té associades les següents qualificacions i unitats de competència[6] del Catàleg Nacional de Qualificacions Professionals:

- **Qualificacions professionals completes:**
  - **IFC078_2 Sistemes microinformàtics** (Reial Decret 295/2004, 20 febrer):

    Unitats de competència:

    - UC0219_2: Instal·lar i configurar el programari base en sistemes microinformàtics.
    - UC0220_2: Instal·lar, configurar i verificar els elements de la xarxa local segons procediments establits.
    - UC0221_2: Instal·lar, configurar i mantindre paquets informàtics de propòsit general i aplicacions específiques.

6 RD 1691/2007, de 14 de desembre (art. 6).

- UC0222_2: Facilitar a l'usuari la utilització de paquets informàtics de propòsit general i aplicacions específiques.

- **IFC298_2 Muntatge i reparació de sistemes microinformàtics** (Reial Decret 1201/2007, 14 setembre):

  Unitats de competència:

  - UC0953_2: Muntar equips microinformàtics.
  - UC0219_2: Instal·lar i configurar el programari base en sistemes microinformàtics.
  - UC0954_2: Reparar i ampliar equipament microinformàtic.

- **IFC299_2 Operació de xarxes departamentals** (Reial Decret 1201/2007, 14 setembre):

  Unitats de competència:

  - UC0220_2: Instal·lar, configurar i verificar els elements de la xarxa local segons procediments preestablits.
  - UC0955_2: Monitorar els processos de comunicacions de la xarxa local. UC0956_2: Realitzar els processos de connexió entre xarxes privades i xarxes públiques.

- **IFC300_2 Operació de sistemes informàtics** (Reial Decret 1201/2007, 14 setembre):

  Unitats de competència:

  - UC0219_2: Instal·lar i configurar el programari base en sistemes microinformàtics.
  - UC0957_2: Mantindre i regular el subsistema físic en sistemes informàtics.
  - UC0958_2: Executar procediments d'administració i manteniment en el programari base i d'aplicació del client.
  - UC0959_2: Mantindre la seguretat dels subsistemes físics i lògics en sistemes informàtics.

2.7 Entorn professional.

Un Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes exerceix la seua activitat[7] principalment en empreses del sector serveis que es dediquen a la comercialització, muntatge i reparació d'equips, xarxes i serveis microinformàtics en general, com a part del suport informàtic de l'organització o en entitats de qualsevol grandària i sector productiu que utilitzen sistemes microinformàtics i xarxes de dades per a la seua gestió.

Els llocs de treball més rellevants que pot ocupar són els següents:

- Tècnic instal·lador-reparador d'equips informàtics.
- Tècnic de suport informàtic.
- Tècnic de xarxes de dades.
- Reparador de perifèrics de sistemes microinformàtics.
- Comercial de microinformàtica.
- Operador de tele-assistència.
- Operador de sistemes.

7 RD 1691/2007, de 14 de desembre (art. 7)

3 DESENVOLUPAMENT CURRICULAR.

3.1 Duració, ubicació i distribució horària.

El mòdul professional CVOPM190 Introducció a la programació té una duració de **100 hores** i s'imparteix en el **2n curs** del títol de **Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes** amb una **càrrega lectiva setmanal de 3h hores**.

3.2 Competències professionals, personals i socials (CPPS).

Com que és un mòdul optatiu, tot i que es treballen algunes competències professionals i socials, no té assignades unes específicament.

3.3 Qualificacions professionals (QP) i unitats de competència (UC).

Pel que fa a les qualificacions professionals i unitats de competència ocorre el mateix que amb les competències professionals, personals i socials. És a dir, no té ninguna qualificació professional ni unitats de competència assignades.

3.4 Objectius generals (OG).

Al ser un mòdul optatiu tampoc té objectius generals assignats

3.5 Resultats d'aprenentatge (RA) i criteris d'avaluació (CE).

Aquest mòdul professional té els següents resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació[8]:

RA1. Reconeix l'estructura d'un programa informàtic, i identificat i relacionat els elements propis del llenguatge de programació utilitzat.

a) S'han identificat els blocs que componen l'estructura d'un programa informàtic.

b) S'han creat projectes de desenrotllament d'aplicacions.

c) S'han utilitzat entorns integrats de desenrotllament.

d) S'han identificat els diferents tipus de variables i la utilitat específica de cada un.

e) S'ha modificat el codi d'un programa per a crear i utilitzar variables.

f) S'han creat i utilitzat constants i literals.

g) S'han classificat, reconegut i utilitzat en expressions els operadors del llenguatge.

h) S'ha comprovat el funcionament de les conversions de tipus explícites i implícites

8 RD 1691/2007, de 14 de desembre (annex I)

i) S'han introduït comentaris en el codi.

RA2. Escriu i prova programes senzills, reconeix i aplica els fonaments de la programació orientada a objectes.

a) S'han identificat els fonaments de la programació orientada a objectes.

b) S'han escrit programes simples.

c) S'han instanciat objectes a partir de classes predefinides.

d) S'han utilitzat mètodes i propietats dels objectes.

e) S'han escrit crides a mètodes estàtics.

f) S'han utilitzat paràmetres en la crida a mètodes.

g) S'han incorporat i utilitzat llibreries d'objectes.

h) S'han utilitzat constructors.

i) S'ha utilitzat l'entorn integrat de desenrotllament en la creació i la compilació de programes simples.

RA3. Escriu i depura codi, analitzant i utilitzant les estructures de control del llenguatge.

a) S'ha escrit i provat codi que faça ús d'estructures de selecció.

b) S'han utilitzat estructures de repetició.

c) S'han reconegut les possibilitats de les sentències de salt.

d) S'ha escrit codi utilitzant control d'excepcions.

e) S'han creat programes executables utilitzant diferents estructures de control.

f) S'han provat i depurat els programes.

g) S'ha comentat i documentat el codi.

h) S'han creat excepcions.

i) S'han utilitzat assercions per a la detecció i la correcció d'errors durant la fase de desenrotllament.

RA4. Desenrotlla programes organitzats en classes analitzant i aplicant els principis de la programació orientada a objectes.

a) S'han reconegut la sintaxi, l'estructura i els components típics d'una classe.

b) S'han definit classes.

c) S'han definit propietats i mètodes.

d) S'han creat constructors.

e) S'han desenrotllat programes que instancien i utilitzen objectes de les classes creades anteriorment.

f) S'han utilitzat mecanismes per a controlar la visibilitat de les classes i dels seus membres.

g) S'han definit i utilitzat classes heretades.

h) S'han creat i utilitzat mètodes estàtics.

i) S'han creat i utilitzat conjunts i llibreries de classes.

RA5. Realitza operacions d'entrada i eixida d'informació, utilitzant procediments específics del llenguatge i llibreries de classes.

a) S'ha utilitzat la consola per a realitzar operacions d'entrada i eixida d'informació.

b) S'han aplicat formats en la visualització de la informació.

c) S'han reconegut les possibilitats d'entrada/eixida del llenguatge i les llibreries associades.

d) S'han utilitzat fitxers per a emmagatzemar i recuperar informació.

e) S'han creat programes que utilitzen diversos mètodes d'accés al contingut dels fitxers

f) S'han utilitzat les ferramentes de l'entorn de desenrotllament per a crear interfícies

gràfiques d'usuari simples.

g) S'han programat controladors d'esdeveniments.

h) S'han escrit programes que utilitzen interfícies gràfiques per a l'entrada i l'eixida d'informació.

RA6. Escriu programes que manipulen informació, seleccionant i utilitzant tipus avançats de dades.

a) S'han escrit programes que utilitzen matrius (arrays).

b) S'han reconegut les llibreries de classes relacionades amb tipus de dades avançades.

c) S'han utilitzat llistes per a emmagatzemar i processar informació.

d) S'han utilitzat iteradors per a recórrer els elements de les llistes.

e) S'han reconegut les característiques i els avantatges de cada una de les col·leccions de dades disponibles.

f) S'han creat classes i mètodes genèrics.

g) S'han utilitzat expressions regulars en la busca de patrons en cadenes de text.

h) S'han identificat les classes relacionades amb el tractament de documents escrits en diferents llenguatges d'intercanvi de dades.

i) S'han realitzat programes que realitzen manipulacions sobre documents escrits en diferents llenguatges d'intercanvi de dades.

j) S'han utilitzat operacions agregades per al maneig d'informació emmagatzemada en col·leccions.

3.6 Continguts (C).

Aquest mòdul professional té els següents continguts[9]:

- Identificació dels elements d'un programa informàtic:

- Estructura i blocs fonamentals. Variables. Tipus de dades. Literals. Constants. Operadors i expressions. Conversions de tipus. Comentaris.

- Utilització d'objectes:

- Característiques dels objectes. Instanciació d'objectes. Utilització de mètodes. Paràmetres. Utilització de propietats. Utilització de mètodes estàtics. Constructors. Destrucció d'objectes i alliberament de memòria.

- Ús d'estructures de control:

- Estructures de selecció. Estructures de repetició. Estructures de salt. Control d'excepcions. Assercions. Prova, depuració i documentació de l'aplicació.

- Desenrotllament de classes:

- Concepte de classe. Estructura i membres d'una classe. Visibilitat. Creació de propietats. Creació de mètodes. Creació de constructors. Utilització de classes i objectes. Utilització de classes heretades.

9 O de 29 de juliol de 2009 (anexo I)

- Lectura i escriptura d'informació:

- Fluxos. Tipus: bytes i caràcters. Classes relacionades. Fitxers de dades. Registres. Obertura i tancament de fitxers. Modes d'accés. Escriptura i lectura d'informació en fitxers. Utilització dels sistemes de fitxers. Creació i eliminació de fitxers i directoris. Entrada des de teclat. Eixida a pantalla. Formats de visualització. Interfícies gràfiques. Concepte d'esdeveniment. Creació de controladors d'esdeveniments.

- Aplicació de les estructures d'emmagatzematge:

- Estructures estàtiques i dinàmiques. Creació de matrius (arrays). Matrius (arrays) multidimensionals. Genericitat. Cadenes de caràcters. Expressions regulars. Col·leccions: Llistes, conjunts i diccionaris. Operacions agregades: filtració, reducció i recol·lecció.

3.7 Relació entre les competències professionals, personals i socials (CPPS) i els objectius generals(OG).

No existeix un quadre de relacions entre CPPS i OG perquè aquest mòdul no té assignades.

3.8 Relació entre els objectius generals (OG) i els resultats d'aprenentatge (RA).

D'igual manera, no existeix un quadre de relacinos atès que no hi ha OG assignats a aquest mòdul.

3.9 Relació dels resultats d'aprenentatge (RA), dels criteris d'avaluació (CE) i dels continguts (C).

No hi ha quadre de relació perquè els continguts no estan per apartats. Tot i això s'especificarà en les unitats formatives el que es treballarà en cadascuna.

Unitats didàctiques relacionades (UD) amb els resultats d'aprenentatge (RA) i els continguts (C).

El desenvolupament curricular del mòdul professional s'organitzarà en les següents unitats didàctiques:

Nº	Títol	Duració (h)	RA	C
1	L'escriptori del programador: conceptes fonamentals	20	1, 5	-
2	Controla el flux del teu programa	20	3	-
3	Estructures d'emmagatzematge	20	6	-
4	Els objectes del món real dins dels programes	20	2, 4	-
5	Interactuant amb les dades i les excepcions	20	3, 5, 6	-

3.10 Distribució temporal de les unitats didàctiques.

Les unitats didàctiques s'impartiran de manera seqüencial atès el següent ordre: UD 1, UD 2, UD 3, UD 4 i UD 5.

Atès el calendari escolar del curs 2025/2026 i a la càrrega lectiva setmanal, en el present curs escolar el mòdul professional tindrà una duració de **100** hores.

3.11 Resultats d'aprenentatge que es treballen a la Formació en Empresa

Com que s'ha de confeccionar el Pla d'Empresa de l'alumnat per a la Formació en Empresa es requereix que cada mòdul indique quin Resultat d'Aprenentatge es va a estudiar i practicar a l'empresa assignada. En aquest cas, al mòdul optatiu d'Introducció a la Programació el mòdul que s'impartirà conjuntament a l'empresa serà:

- RA3. Escriu i depura codi, analitzant i utilitzant les estructures de control del llenguatge.

4 METODOLOGIA DIDÀCTICA.

4.1 Principis metodològics.

En el procés d'ensenyament-aprenentatge s'utilitzaran metodologies actives en les quals l'alumnat serà l'actor principal i el professorat desenvoluparà un rol secundari, sent qui inicia, orienta i facilita tot el procés.

4.2 Estratègies metodològiques.

Principalment, s'utilitzarà l'estratègia metodològica d'Aprenentatge Basat en Reptes, a més d'aprenentatge basat en projectes i aprenentatge col·laboratiu.

Amb aquesta metodologia es pretén aplicar diferents reptes per a cada unitat. L'alumnat disposarà del material necessari per portar a terme els reptes i hauran d'aplicar la recerca d'informació, presa de decisions i el sistema de prova i errada per anar superant els reptes de cada unitat. Els reptes per norma són acumulatius, és a dir, que es pot passar al següent repte quan el primer està acabat, i així successivament.

En aquest mòdul s'utilitza aquesta metodologia donat que el món de la informàtica i del treball com a tècnic de sistemes comportarà la recerca d'informació i la pressa de decisions, per tant, es pretén que l'alumnat vaja acostumant-se en aquesta metodologia de treball.

Així mateix, de manera complementària, s'utilitzaran estratègies metodològiques expositives, per a introduir els continguts essencials; i demostratives, per a mostrar les habilitats i tècniques bàsiques necessàries per a desenvolupar les competències associades al mòdul professional.

4.3 Activitats.

Per a les unitats didàctiques es realitzaran les activitats següents:

- **Activitats d'ampliació:** En totes les unitats didàctiques, es proposaran activitats d'ampliació per a aprofundir en aspectes relacionats amb els resultats d'aprenentatge associats a la unitat didàctica.
- **Activitats de reforç:** En cadascuna de les unitats didàctiques, es proposaran activitats de reforç perquè l'alumnat que haja tingut algun tipus de dificultat en el procés d'ensenyament-aprenentatge puga adquirir els resultats d'aprenentatge associats a la unitat didàctica.

Així mateix, les **sessions** del mòdul professional s'estructuraran de la manera següent:

1. El professor o professora realitzarà un breu resum de les activitats realitzades en la sessió anterior.
2. El professor o professora explicarà els objectius de la sessió així com les activitats d'ensenyament-aprenentatge que es realitzaran.
3. Realització de les activitats proposades: exposició de continguts, demostració d'habilitats o tècniques, realització del projecte o realització de casos d'estudi.
4. Al final de la sessió, el professor o professora realitzarà una síntesi de les activitats realitzades durant la sessió i indicarà quins aspectes són essencials per a la pròxima sessió.

4.4 Recursos generals.

En totes les unitats didàctiques s'utilitzaran els següents recursos didàctics:

- Entorn de treball:
  - Sistema operatiu: Lliurex.
- Documentació:
  - Web: vicentf.webprofes.com
- Centre Digital Col·laboratiu:
  - Plataforma d'aprenentatge Aules.
  - Microsoft Office 365.
  - Microsoft Teams.
- Altres:
  - Visual Studio Code
  - Navegador web: chrome

En l'apartat 6. Desenvolupament de les unitats didàctiques, per a cada unitat didàctica, s'indica els recursos específics que s'utilitzaran.

4.5 Agrupaments.

En el desenvolupament de les unitats no es realitzaran agrupaments llevat de la UD5 en la qual l'alumnat confeccionarà un web. En aquesta, s'agruparan de manera heterogènia en 2 membres per grup.

5 PROCEDIMENT D'AVALUACIÓ I DE QUALIFICACIÓ.

5.1 Tipus i moments d'avaluació.

Es realitzaran tres tipus d'avaluació segons el moment en el qual es realitzen:

- Avaluació inicial o diagnòstica.

  Al principi del curs escolar, es realitzarà una avaluació inicial en la qual tindrà per objecte "conèixer les característiques i la formació prèvia de cada alumne i alumna, així com les seues capacitats i en la qual el tutor o la tutora del grup informa l'equip docent sobre les característiques generals de l'alumnat i sobre les circumstàncies específiques acadèmiques i, si és el cas, personals que incidisquen en el procés d'aprenentatge de l'alumnat del grup"[10].

  No obstant això, a pesar que el responsable de la realització de l'avaluació inicial del grup és el tutor o la tutora d'aquest, dins de l'àmbit d'actuació del professorat, es realitzarà una avaluació inicial específica d'aquest mòdul professional centrada en els següents aspectes:

  - Equipament i recursos disponibles per al desenvolupament del mòdul professional.
  - Nivell de coneixements i habilitats de l'alumnat.

  L'avaluació inicial del mòdul professional consistirà en la realització de qüestionaris, exercicis i pràctiques.

  Aquesta avaluació inicial, juntament amb la informació que proporcione el tutor del grup, ha de ser la base per a programar les activitats d'ensenyament-aprenentatge que es duran a terme durant el curs.

- Avaluació contínua.

  L'avaluació contínua es realitzarà durant el procés d'ensenyament-aprenentatge i permet obtindre informació tant del grup com de cadascun dels alumnes i alumnes.

  La informació obtinguda permet al professorat adequar les estratègies metodològiques a les necessitats detectades.

- Avaluació final.

10 O 79/2010, de 27 d'agost (art. 4.a)

L'avaluació final es realitzarà al final del procés d'ensenyament-aprenentatge i permet determinar el nivell d'adquisició dels resultats d'aprenentatge del cicle formatiu per part de l'alumnat.

5.2 Instruments d'avaluació.

Els instruments d'avaluació són les eines o els mètodes utilitzats per a recopilar informació sobre l'acompliment de l'alumnat.

En totes les unitats didàctiques s'utilitzaran un subconjunt dels següents instruments d'avaluació:

- Observació a l'aula.
- Intercanvis orals amb l'alumnat.
- Presentacions.
- Reptes resolts de finals d'UF.

5.3 Instruments de qualificació.

Un instrument de qualificació, d'altra banda, és una eina específica utilitzada per a assignar una puntuació o qualificació numèrica a l'evidència recopilada a través d'un instrument d'avaluació.

En totes les unitats didàctiques s'utilitzaran un subconjunt dels següents instruments de qualificació:

- Llistes de control.
- Escales de valors.
- Rúbriques.

5.4 Criteris de qualificació.

5.4.1 Criteris de qualificació.

La qualificació del mòdul professional es calcularà a partir dels següents criteris:

1. El mòdul professional es considerarà superat quan s'obtinga una qualificació igual o superior a 5 punts sobre 10.
2. El càlcul de la qualificació del mòdul professional es realitzarà a partir de la mitjana ponderada de les qualificacions dels resultats d'aprenentatge.

3. Un resultat d'aprenentatge es considerarà superat quan s'obtinga una qualificació igual o superior a 4 punts sobre 10.
4. El càlcul de la qualificació d'un resultat d'aprenentatge es realitzarà a partir de la mitjana ponderada de les qualificacions dels criteris d'avaluació.
5. La qualificació dels criteris d'avaluació es calcularà a partir de la mitjana ponderada d'indicadors d'assoliment establits en els instruments de qualificació.
6. La qualificació del mòdul professional, tant en les avaluacions informatives com en les finals, s'expressarà amb valors numèrics d'1 a 10, sense decimals. Per a això s'aplicarà el següent:
    a) Si la qualificació és major o igual que 5, s'arrodonirà a l'enter més pròxim.
    b) Si la qualificació és menor que 5, es truncarà a l'enter inferior més pròxim. Si l'enter inferior més pròxim és un 0, la qualificació final serà un 1.

5.4.2 Avaluacions.

5.4.2.1 Avaluació inicial.

L'objectiu principal de l'avaluació inicial és obtindre informació rellevant, tant del grup com de l'alumnat de manera individual, per a adoptar mesures que afavorisquen el desenvolupament del mòdul professional.

En l'avaluació inicial no s'emetrà cap qualificació.

5.4.2.2 Avaluacions informatives.

En la primera avaluació informativa, el mes de desembre, la qualificació es calcularà mitjançant la suma aritmètica de les qualificacions dels resultats d'aprenentatge treballats en la primera avaluació.

En la segona avaluació informativa, el mes de març, la qualificació es calcularà mitjançant la suma aritmètica de les qualificacions dels resultats d'aprenentatge treballats en la segona avaluació.

5.4.2.3 Avaluació final ordinària.

5.4.2.3.1 Alumnat que no haja perdut el dret a l'avaluació contínua.

En l'avaluació final ordinària, per a l'alumnat que no haja perdut el dret a l'avaluació contínua, s'aplicaran els criteris de qualificació establits en l'apartat 5.4.1, utilitzant per a això les qualificacions obtingudes al llarg del curs.

5.4.2.3.2 Alumnat que haja perdut el dret a l'avaluació contínua.

L'alumnat que haja perdut el dret a l'avaluació contínua, després de la unitat didàctica 8 i abans de l'avaluació final, haurà d'avaluar-se de tots els resultats d'aprenentatge mitjançant la realització d'una prova final que constarà d'un o diversos estudis de cas. En aquesta prova l'alumnat obtindrà una qualificació independent per a cada resultat d'aprenentatge.

Per al càlcul de la qualificació final del mòdul professional s'aplicaran els criteris de qualificació establits en l'apartat **5.4.1 Criteris de qualificació,** utilitzant per a això únicament les qualificacions obtingudes en aquesta prova final.

5.4.2.3.3 Procediment de recuperació.

Únicament l'**alumnat que no haja perdut el dret a l'avaluació contínua** podrà acollir-se a aquest pla de recuperacions.

El procediment de recuperació tindrà dues parts diferenciades:

1. **Recuperació al llarg del curs.**

   Durant el curs es podrà anar recuperant tasques des de l'inici amb la qual cosa l'alumnat que tarde més en assolir els coneixements no serà penalitzat.

2. **Recuperació final.**

   Després del procés de recuperació explicat en el punt 1. Recuperació durant el curs, i abans de l'avaluació final ordinària, l'alumnat podrà recuperar els resultats d'aprenentatge no superats durant el curs.

   L'alumnat haurà de realitzar una prova que constarà d'un o de diversos estudis de cas.

Durant el curs, en les sessions presencials del mòdul professional, el professorat farà un **seguiment de l'alumnat** que haja de recuperar un o diversos resultats d'aprenentatge.

El seguiment consistirà en:

- Realització d'activitats d'ensenyament-aprenentatge que afavorisquen el desenvolupament del resultat d'aprenentatge suspès.
- Resolució de dubtes.

5.4.2.4 Avaluació final extraordinària.

En l'avaluació extraordinària l'alumnat haurà d'avaluar-se de tots els resultats d'aprenentatge utilitzant, principalment, els següents instruments d'avaluació:

- Prova oberta, que constarà d'un o diversos estudis de cas.
- Prova de correcció objectiva.

En aquesta prova l'alumnat obtindrà una qualificació independent per a cada resultat d'aprenentatge.

Per al càlcul de la qualificació final del mòdul professional s'aplicaran els criteris de qualificació establits en l'apartat 5.4.1 Criteris de qualificació, utilitzant per a això únicament les qualificacions obtingudes en aquesta prova final.

Durant el tercer trimestre, el professorat farà un seguiment de l'alumnat que no haja superat el mòdul professional en l'avaluació ordinària i que, per tant, hagen de presentar-se a l'avaluació extraordinària.

Aquest seguiment consistirà en:

- Realització d'activitats d'ensenyament-aprenentatge que afavorisquen el desenvolupament de tots els resultats d'aprenentatge.
- Resolució de dubtes.

5.4.3 Altres consideracions.

Si un alumne o alumna participa en la còpia parcial o completa d'un instrument d'avaluació obtindrà la qualificació de zero en el corresponent instrument de qualificació.

Si un alumne o alumna, sense motiu justificat, lliurament fora de termini un instrument d'avaluació obtindrà la qualificació de zero en el corresponent instrument de qualificació.

5.5 Pèrdua del dret a l'avaluació contínua.

Els aprenentatges de l'alumnat seran avaluats de manera contínua[11].

Per a això, en règim presencial, serà necessària l'assistència almenys al 85% de les classes i activitats previstes en cada mòdul.

L'incompliment d'aquest requisit suposarà la pèrdua del dret a l'avaluació contínua en el mòdul on no s'haja aconseguit l'assistència mínima.

El professorat notificarà a l'alumnat quan arribe al 10% d'inassistència injustificada de la possibilitat de pèrdua de l'avaluació contínua.

11 O 79/2010, de 27 d'agost (art. 2.3)

En el present mòdul professional, que té una duració de 100 hores, l'alumnat haurà d'assistir, almenys, a 85 hores. L'alumnat serà informat de la possibilitat de la pèrdua d'avaluació continua quan arribe a les **10 hores** d'inassistència injustificada i perdrà el dret a l'avaluació contínua quan arribe a les **15 hores** d'inassistència injustificada.

DESENVOLUPAMENT DE LES UNITATS DIDÀCTIQUES.

UD 1. L'escriptori del programador: conceptes fonamentals
Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació

• RA1: Reconeix l'estructura d'un programa informàtic, i identifica i relaciona els elements propis del llenguatge de programació utilitzat.
  • CA 1a: S'han identificat els blocs que componen l'estructura d'un programa informàtic.
  • CA 1b: S'han creat projectes de desenvolupament d'aplicacions.
  • CA 1c: S'han utilitzat entorns integrats de desenvolupament.
  • CA 1d: S'han identificat els diferents tipus de variables i la utilitat específica de cadascun.
  • CA 1e: S'ha modificat el codi d'un programa per a crear i utilitzar variables.
  • CA 1f: S'han creat i utilitzat constants i literals.
  • CA 1g: S'han classificat, reconegut i utilitzat en expressions els operadors del llenguatge.
  • CA 1h: S'ha comprovat el funcionament de les conversions de tipus explícites i implícites.
  • CA 1i: S'han introduït comentaris en el codi.
• RA5: Realitza operacions d'entrada i eixida d'informació, utilitzant procediments específics del llenguatge i llibreries de classes.
  • CA 5b: S'han aplicat formats en la visualització de la informació.
  • CA 5g: S'han programat controladors d'esdeveniments.
  • CA 5h: S'han escrit programes que utilitzen interfícies gràfiques per a l'entrada i eixida d'informació.

Continguts
• Identificació dels elements d'un programa informàtic: • Estructura i blocs fonamentals, variables, tipus de dades, literals,

constants, operadors i expressions, conversions de tipus, comentaris.

- Lectura i escriptura d'informació:
    - Entrada des de teclat, eixida a pantalla, formats de visualització, interfícies gràfiques, concepte d'esdeveniment, creació de controladors d'esdeveniments.

Instruments d'avaluació

- Observacions a l'aula.
- Intercanvis orals amb l'alumnat.
- Pràctiques.
- Projecte.

Instruments de qualificació

- Llistes de control.
- Escales de valors.
- Rúbriques.

Activitats d'ensenyament aprenentatge

Tasca 1: El meu primer projecte de programació

- Instal·lació aprofitant Visual Studio Code i extensió Live Server.
- Creació de la carpeta i arxius bàsics (index.html, scripts.js).
- Escriure primer codi HTML i JavaScript.
- Comprovació amb Live Server i consola.

Exercici 1: La meva presentació web

- Crear carpeta i arxius (index.html, scripts.js).
- Mostrar nom per consola.

Tasca 2: Variables i tipus de dades

- Creació de variables amb diferents tipus.
- Mostrar continguts per consola.

Exercicis 1-3:

- Perfil, càlcul de la pizza, preu d'un producte.

Tasca 3: Operadors i expressions

- Operacions matemàtiques bàsiques amb variables.
- Conversió de tipus.

Exercicis 1-2:

- Càlculs de notes.
- Conversió de text a nombre.

Tasca 4: Comentaris

- Afegir comentaris per documentar codi.

Tasca 5: Lectura d'Input i Modificació de Text

- Crear pàgina amb input i botó.
- Mostrar text llegit al títol amb JavaScript.

Exercici 1: Canvi de nom

- Aplicació per canviar el títol segons entrada.

Tasca 6: Modificació d'Estils

- Modificar estils CSS mitjançant JavaScript.

Exercicis 1-2:

- Canviar color de fons amb botons.
- Botó amb canvis d'estil dinàmics.

Tasca Final UF1: La meua primera calculadora web

- Crear projecte que permeti sumar, restar, multiplicar i dividir dos nombres amb botons.
- Visualitzar resultats i canviar color de fons segons operació.

Recursos didàctics

- Documentació elaborada pel professorat

UD 2. Controla el flux del teu programa
Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació

• RA3: Escriu i depura codi, analitzant i utilitzant les estructures de control del llenguatge.
  • CA3a: Sha escrit i provat codi que fa ús d'estructures de selecció.
  • CA3b: S'han utilitzat estructures de repetició.
  • CA3c: S'han reconegut les possibilitats de les sentències de salt.
  • CA3d: Sha escrit codi utilitzant control d'excepcions.
  • CA3e: S'han creat programes executables utilitzant diferents estructures de control.
  • CA3f: S'han provat i depurat els programes.
  • CA3g: Sha comentat i documentat el codi.
  • CA3h: S'han creat excepcions.
  • CA3i: S'han utilitzat assercions per a la detecció i correcció d'errors durant la fase de desenvolupament.

Continguts

• Ús d'estructures de control:
  • Estructures de selecció (if, if...else).
  • Estructures de repetició (for, while).
  • Estructures de salt (break, continue).
  • Control d'excepcions.
  • Assercions.
  • Prova, depuració i documentació de l'aplicació.

Instruments d'avaluació

- Observacions a l'aula.
- Intercanvis orals amb l'alumnat.
- Pràctiques.
- Projecte.

Instruments de qualificació

- Llistes de control.
- Escales de valors.
- Rúbriques.

Activitats d'ensenyament aprenentatge

Tasca 1: La meva primera decisió

- Escribir programes amb estructures if i if...else.
- Exercici 1: La nota de l'examen (condicions amb if).
- Exercici 2: L'entrada al cinema (condicions múltiples).
- Exercici 3: Semàfor de colors (condicions amb text).
- Exercici 4: L'any de traspàs.
- Exercici 5: Formulari de contacte (validació de camps buits).

Tasca 2: Fes-ho moltes vegades

- Introducció als bucles for i while.
- Exercici 1: Deu voltes al parc (bucle for).
- Exercici 2: La llista de la compra (recorrer arrays).
- Exercici 3: Comptar fins a 100 (bucle while).
- Exercici 4: La contrasenya secreta (bucle while amb condicions).
- Exercici 5: Suma de nombres (bucle for amb condicions).
- Exercici 6: Taules de multiplicar.
- Exercici 7: Compte enrere.

- Exercici 8: Joc d'endevinar el nombre.

Tasca 3: Salta i depura

- Aprendre a usar les sentències de salt break i continue.
- Usar depuradors (breakpoints) per seguir el codi pas a pas.
- Exercici 1: La cerca del nombre 7 en una llista.
- Exercici 2: Mostrar nombres parells.
- Exercici 3: Depura la teva taula de multiplicar.
- Exercici 4: Taules de multiplicar amb exclusions.
- Exercici 5: La cerca de lletres.
- Exercici 6: Depura el càlcul d'una mitjana.

Tasca 4: Organitza el teu codi amb Funcions

- Introducció a la creació i ús de funcions amb i sense paràmetres.
- Exercici 1: El meu perfil de presentació (funció amb paràmetres).
- Exercici 2: Calculadora de l'IVA (funció amb valors de retorn).
- Exercici 3: Dibuixa un triangle (funció amb bucle).
- Exercici 4: Càlcul de notes amb funció.

Tasca Final RA3: Qui és el teu superheroi?

- Desenvolupar un programa interactiu amb estructures de selecció i repetició.
- Permetre múltiplos intents per endevinar paraules clau.
- Ús de missatges d'èxit o ajuda segons el resultat.

Recursos didàctics

- Documentació elaborada pel professorat

UD 3. Estructures d'emmagatzematge
Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació

• RA6: Escriu programes que manipulen informació, seleccionant i utilitzant tipus avançats de dades.
  • CA6a: S'han escrit programes que utilitzen matrius (arrays).
  • CA6c: S'han utilitzat llistes per a emmagatzemar i processar informació.
  • CA6d: S'han utilitzat iteradors per a recórrer els elements de les llistes.
  • CA6e: S'han reconegut característiques i avantatges de les col·leccions data disponibles.
  • CA6f: S'han creat classes i mètodes genèrics.
  • CA6g: S'han utilitzat expressions regulars en cerques de patrons en cadenes de text.
  • CA6h: S'han identificat les classes relacionades amb tractament de documents en diferents llenguatges d'intercanvi de dades.
  • CA6i: S'han realitzat manipulacions sobre documents en diferents llenguatges d'intercanvi.
  • CA6j: S'han utilitzat operacions agregades per a la gestió d'informació emmagatzemada en col·leccions.

Continguts

• Aplicació de les estructures d'emmagatzematge:
  • Estructures estàtiques i dinàmiques, creació de matrius (arrays), matrius multidimensionals.
  • Genericitat.
  • Cadenes de caràcters.
  • Expressions regulars.
  • Col·leccions: llistes, conjunts i diccionaris.
  • Operacions agregades: filtració, reducció i recol·lecció.

Instruments d'avaluació
– Observacions a l'aula. – Intercanvis orals amb l'alumnat. – Pràctiques. – Projecte.
Instruments de qualificació
– Llistes de control. – Escales de valors. – Rúbriques.
Activitats d'ensenyament aprenentatge
Tasca 1: Arrays • Introducció al concepte d'array. • Declaració i accés als elements. • Modificació i recorregut d'arrays amb bucles. • Exercici 1: Crear una llista de tasques i manipular-la. • Exercici 2: Sumar notes d'un array. **Tasca 2: Accions sobre llistes i iteradors** • Ús de mètodes com push, pop, shift, unshift. • Recòrrer llistes amb iteradors for...of. • Exercici 3: Gestió d'un inventari amb afegir i eliminar elements. • Exercici 4: Recorregut i salutació a una llista de noms. **Tasca 3: Col·leccions i les seves operacions** • Introducció a conjunts (Set) i diccionaris (Objectes o Map). • Operacions bàsiques: afegir, eliminar, comprovar existència. • Exercici 1: Gestió d'una llista de visitants sense duplicats.

- Exercici 2: Gestió dinàmica del perfil d'un usuari.
- Tasca Final: Desenvolupar un gestor de col·lecció de llibres interactiu amb arrays, sets i objectes.

Recursos didàctics

- Documentació elaborada pel professorat

UD 4. Els objectes del món real dins dels programes

Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació

- RA2: Escriu i prova programes senzills, reconeixent i aplicant els fonaments de la programació orientada a objectes.
  - CA2a: S'han identificat els fonaments de la programació orientada a objectes.
  - CA2b: S'han escrit programes simples.
  - CA2c: S'han instanciat objectes a partir de classes predefinides.
  - CA2d: S'han utilitzat mètodes i propietats dels objectes.
  - CA2e: S'han escrit crides a mètodes estàtics.
  - CA2f: S'han utilitzat paràmetres en la crida a mètodes.
  - CA2g: S'han incorporat i utilitzat llibreries d'objectes.
  - CA2h: S'han utilitzat constructors.
  - CA2i: S'ha utilitzat l'entorn integrat de desenvolupament en la creació i compilació de programes simples.
- RA4: Desenvolupa programes organitzats en classes analitzant i aplicant els principis de la programació orientada a objectes.
  - CA4a: S'ha reconegut la sintaxi, estructura i components típics d'una classe.
  - CA4b: S'han definit classes.
  - CA4c: S'han definit propietats i mètodes.

- CA4d: S'han creat constructors.
- CA4e: S'han desenvolupat programes que instancien i utilitzen objectes de les classes creades anteriorment.
- CA4f: S'han utilitzat mecanismes per a controlar la visibilitat de les classes i dels seus membres.
- CA4g: S'han definit i utilitzat classes heretades.
- CA4h: S'han creat i utilitzat mètodes estàtics.
- CA4i: S'han creat i utilitzat conjunts i llibreries de classes.

Continguts

- Utilització d'objectes:
  - Característiques dels objectes, instanciació d'objectes, utilització de mètodes, paràmetres, utilització de propietats, utilització de mètodes estàtics, constructors, destrucció d'objectes i alliberament de memòria.
- Desenvolupament de classes:
  - Concepte de classe, estructura i membres d'una classe, visibilitat, creació de propietats, creació de mètodes, creació de constructors, utilització de classes i objectes, utilització de classes heretades.

Instruments d'avaluació

- Observacions a l'aula.
- Intercanvis orals amb l'alumnat.
- Pràctiques.
- Projecte.

Instruments de qualificació

- Llistes de control.
- Escales de valors.
- Rúbriques.

Activitats d'ensenyament aprenentatge

Tasca 1: Els meus primers Objectes

- Instanciació i ús d'objectes de la classe Date per obtenir la data i hora actual.
- Ús de mètodes estàtics de l'objecte Math, com random i round.
- Ús de propietats i mètodes de l'objecte String i Array.
- Exercici 1: El meu rellotge digital - mostrar l'hora actual en un paràgraf.
- Exercici 2: El dau màgic - simular el llançament d'un dau de 6 cares.
- Exercici 3: Anàlisi de text - manipulació de cadenes de text.
- Exercici 4: Llista de tasques interactiva - gestió d'una llista dinamica d'activitats.

Tasca 2: Dissenya les teues pròpies Classes

- Creació d'una classe Cotxe amb propietats i mètodes.
- Creació d'objectes amb noves instàncies de classes.
- Exercici 1: El meu perfil d'alumne - crear una classe Alumne amb propietats i mètodes.
- Exercici 2: La calculadora de la classe - programa amb una classe Calculadora i els seus mètodes.
- Exercici 3: Gestió d'empleats - crear classe Empleat amb propietats, constructor i mètodes.
- Exercici 4: El meu videojoc de rol - definició d'una classe Personatge amb mètodes d'atac.

Tasca 3: Herència i Programació Avançada

- Introducció al concepte d'herència entre classes.
- Creació de classes que hereten d'una altra i sobrescriptura de mètodes.
- Ús de mètodes estàtics en classes personalitzades.
- Exercici 1: La figura geomètrica - definició de classes amb herència.
- Exercici 2: Conversor de divises avançat - ús de mètodes estàtics.
- Exercici 3: Validador de contrasenyes - implementació d'un mètode estàtic per a validar seguretat.

- Tasca Final: La meua botiga virtual – desenvolupament d'una aplicació completa gestionant productes, vendes i usuaris amb classes i herències.

Recursos didàctics

- Documentació elaborada pel professorat

UD 5. Interactuant amb les dades i les excepcions

Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació

- RA3. Escriu i depura codi, analitzant i utilitzant les estructures de control del llenguatge.
  - CA3d: Sha escrit codi utilitzant control d'excepcions.
  - CA3h: Shan creat excepcions.
  - CA3i: Shan utilitzat assercions per a la detecció i correcció d'errors durant la fase de desenvolupament.
- RA5. Realitza operacions d'entrada i eixida d'informació, utilitzant procediments específics del llenguatge i llibreries de classes.
  - CA5b: Shan aplicat formats en la visualització de la informació.
  - CA5c: Shan reconegut les possibilitats d'entrada i eixida del llenguatge i les llibreries associades.
  - CA5d: Shan utilitzat fitxers per a emmagatzemar i recuperar informació.
  - CA5e: Shan creat programes que utilitzen diversos mètodes d'accés al contingut dels fitxers.
  - CA5f: Shan utilitzat les eines de l'entorn de desenvolupament per a crear interfícies gràfiques d'usuari simples.
  - CA5g: Shan programat controladors d'esdeveniments.
  - CA5h: Shan escrit programes que utilitzen interfícies gràfiques per a l'entrada i eixida d'informació.

- RA6. Escriu programes que manipulen informació, seleccionant i utilitzant tipus avançats de dades.
    - CA6j: Shan utilitzat operacions agregades per al maneig d'informació emmagatzemada en col·leccions.

Continguts

- Lectura i escriptura d'informació:
    - Fluxos, tipus bytes i caràcters, classes relacionades.
    - Fitxers de dades, registres, obertura i tancament de fitxers.
    - Modes d'accés, escriptura i lectura d'informació en fitxers.
    - Utilització dels sistemes de fitxers.
    - Creació i eliminació de fitxers i directoris.
    - Entrada des de teclat, eixida a pantalla, formats de visualització.
    - Interfícies gràfiques, concepte d'esdeveniment, creació de controladors d'esdeveniments.
- Gestió de dades:
    - Emmagatzematge local (localStorage).
    - Peticions a un servidor JSON (fetch API).
    - Gestió d'errors i manipulació avançada de dades.
- Control d'excepcions i assercions.
- Operacions agregades: filtració, reducció i recol·lecció.

Instruments d'avaluació

- Observacions a l'aula.
- Intercanvis orals amb l'alumnat.
- Pràctiques.
- Projecte.

Instruments de qualificació
– Llistes de control. – Escales de valors. – Rúbriques.
Activitats d'ensenyament aprenentatge
Tasca 1: Gestió de dades locals amb localStorage • Introducció a localStorage. • Guardar i recuperar dades simples i objectes convertint-los amb JSON.stringify i JSON.parse. • Exercici 1: Formulari per guardar preferències d'usuari. • Exercici 2: Desenvolupament d'una llista de tasques to-do que persisteix les dades. **Tasca 2: Peticions a un servidor JSON** • Ús del fetch API per fer peticions GET, POST, PUT/PATCH i DELETE. • Exercici 1: Configuració d'un servidor JSON local amb fitxer db.json amb llista de llibres. • Exercici 2: Creació d'una pàgina web per mostrar llibres i formulari per afegir-ne de nous. • Exercici 3: Modificació i eliminació de llibres mitjançant peticions HTTP. **Tasca 3: Gestió d'errors i manipulació avançada de dades** • Control d'excepcions amb try...catch. • Ús de console.assert per a assercions. • Operacions agregades (filter, map, reduce). • Exercici 1: Afegir control d'excepcions a exercicis anteriors. • Exercici 2: Filtrar i processar llista de llibres amb operacions agregades. **Tasca Final: Gestor de Contactes CRUD** • Desenvolupament d'una aplicació completa de gestió d'una agenda de contactes.

- Visualització, creació, actualització i esborrat de contactes interactuant amb servidor JSON.
- Ús de formularis HTML i programació d'interfície gràfica i controladors d'esdeveniments.

Recursos didàctics

- Documentació elaborada pel professorat

6 MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ.

El professorat del mòdul professional, haurà de participar de manera activa en dos aspectes en relació a la resposta educativa per a la inclusió[12]:

- L'organització de la resposta educativa en els centres docents, en el marc de l'educació inclusiva, amb la finalitat de garantir l'accés, la participació, la permanència i el progrés de tot l'alumnat, com a nucli del dret fonamental a l'educació i des dels principis de qualitat, igualtat d'oportunitats, equitat i accessibilitat universal.
- La detecció de les barreres a la inclusió, la identificació de les necessitats específiques de suport educatiu i les necessitats de compensació de desigualtats, en l'àmbit educatiu i administratiu.

La resposta educativa per a la inclusió en un centre educatiu s'organitza en quatre nivells[13]:

- Primer nivell de resposta: es dirigeix a tota la comunitat educativa i a les relacions del centre amb l'entorn sociocomunitari i el constitueixen les mesures que impliquen els processos de planificació, la gestió general i l'organització dels suports del centre.
- Segon nivell de resposta: es dirigeix a tot l'alumnat del grup-classe i el constitueixen les mesures generals programades per a un grup-classe que impliquen suports ordinaris.
- Tercer nivell de resposta: ho constitueixen les mesures dirigides a l'alumnat que requereix una resposta diferenciada, individualment o en grup, que impliquen suports ordinaris addicionals.
- Quart nivell de resposta: ho constitueixen les mesures dirigides a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu que requereix una resposta personalitzada i individualitzada de caràcter extraordinari que implique suports especialitzats addicionals.

Així mateix, els centres, en les programes de formació professional, facilitaran itineraris adaptats als diferents ritmes i possibilitats d'aprenentatge de cada alumna i alumne, amb una organització que permeta les adaptacions, la provisió de suports materials o personal d'accés i les mesures flexibilitzadores que possibiliten la consecució dels objectius encaminats a l'obtenció total o parcial de la titulació[14].

12 D 104/2018, de 27 de juliol (art. 1)
13 D 104/2018, de 27 de juliol (art. 14)
14 D 104/2018, de 27 de juliol (art. 27)

En compliment de l'indicat anteriorment, en aquesta programació didàctica, dins del **segon nivell** de resposta educativa per a la inclusió, en totes les unitats didàctiques, es plantejaran activitats específiques de dos tipus:

- Activitats de reforç, per a l'alumnat que no ha aconseguit els objectius ni desenvolupat les competències associades a la unitat didàctica.
- Activitats d'ampliació, per a l'alumnat que, una vegada aconseguits els objectius i les competències associades a la unitat didàctica, vulga ampliar els seus coneixements i les seues capacitats.

Així mateix, en l'apartat 8. Elements transversals, s'inclouran actuacions que fomenten la igualtat, la convivència, la salut i el benestar.

Igualment, dins del **tercer nivell** de resposta educativa per a la inclusió, es realitzaran adequacions personalitzades de la programació didàctica per a l'alumnat que necessite una resposta diferenciada respecte al grup-classe[15]. Aquestes adequacions es realitzaran en coordinació amb el departament d'Orientació.

Finalment, dins del **quart nivell** de resposta educativa per a la inclusió, sota la supervisió i orientació del departament d'Orientació, el professorat treballarà de manera coordinada amb la resta de l'equip docent per a la detecció, seguiment i atenció d'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu que requerisca una resposta personalitzada i individualitzada de caràcter extraordinari que implique suports especialitzats addicionals.

15 O 20/2019, de 30 d'abril (art. 14)

7 ELEMENTS TRANSVERSALS.

“Tot currículum de la formació professional tindrà per objectiu facilitar el desenvolupament formatiu professional de les persones, promovent la seua formació integral, contribuint al desenvolupament de la seua personalitat en totes les seues dimensions, així com a l'enfortiment econòmic del país, del teixit productiu i el seu posicionament en la nova economia, a partir de la qualificació de la població activa i de la satisfacció de les seues necessitats formatives a mesura que es produeixen.

A tal fi haurà d'incorporar continguts culturals, científics, tecnològics i organitzatius, així com continguts vinculats a la digitalització, la defensa de la propietat intel·lectual i industrial, la sostenibilitat, la innovació i investigació aplicada, l'emprenedoria, la versatilitat tecnològica, les habilitats per a la gestió de la carrera professional, les relacions laborals, la prevenció de riscos laborals i mediambientals, la responsabilitat professional, les habilitats interpersonals, els valors cívics, la participació ciutadana i la igualtat efectiva entre homes i dones”[16].

En concret, en el desenvolupament curricular d'aquest mòdul professional, s'incorporaran els següents elements transversals:

- **La versatilitat tecnològica.**

  Hem d'entendre la versatilitat tecnològica com la capacitat d'un treballador o treballadora per a utilitzar i adaptar-se eficaçment a diverses tecnologies i eines en el seu entorn laboral.

  Perquè l'alumnat desenvolupe aquesta capacitat es programaran activitats d'aprenentatge que utilitzen les següents eines i tècniques:

  - *Plataformes per l’aprenentatge*, como són Moodle i Microsoft Teams.
  - *Sistemes operatius*, tant lliures com privatius, com són Debian, Ubuntu, Microsoft Windows o Android.
  - *Ferramentes ofimàtiques*, tant online com fora de línia, com són LibreOffice i Microsoft Office 365.
  - *Cercadors d'Internet*, per a la cerca autònoma d'informació rellevant per al desenvolupament del seu treball.
  - *Consulta de materials didàctics proporcionats pel professorat*, allotjats en plataformes accessibles a través d'Internet i que tindran formats variats.

- **Les relacions laborals.**

16 LO 3/2022, de 31 de març (art. 13.a)

S'utilitzarà l'*Aprenentatge Cooperatiu* per a promoure la millora de les relacions laborals a l'entorn de treball.

Aquesta estratègia metodològica fomenta la comunicació, desenvolupa habilitats de treball en equip, millora l'empatia, promou la resolució constructiva de conflictes, afavoreix un entorn de suport i augmenta la motivació.

- **La responsabilitat professional.**

  "Aquesta competència fa referència a les concepcions ètiques i deontològiques, i a les relacionades amb la integritat intel·lectual. Suposa interioritzar que la pràctica professional ha d'estar basada en sòlids principis ètics, en el compromís i en la responsabilitat. Implica aplicar d'una manera autònoma i conseqüent els elements essencials de la professió, incloent-hi els principis ètics, el marc legal i el codi deontològic que regula la seua pràctica. Així mateix, la integritat professional comporta el compromís amb els estàndards de qualitat en el treball, demostrant honestedat científica, i valorant la responsabilitat individual i col·lectiva en la consecució d'un futur sostenible"[17].

  "L'objectiu que persegueix la formació en aquesta competència és que l'alumnat sàpiga el que èticament és o no correcte en l'exercici de la seua professió, però, sobretot, que sàpiga comportar-se èticament com a professional i com a ciutadana i ciutadà"[18].

  Es promourà el desenvolupament de la competència d'ètica i responsabilitat professional situant a l'alumnat en contextos que simulen entorns professionals reals, utilitzant com a estratègies metodològiques principals l'*Aprenentatge Cooperatiu i el Mètode del cas*.

- **Las habilitats interpersonals.**

  Les habilitats interpersonals són les capacitats d'una persona per a comunicar-se, relacionar-se i interactuar amb altres persones de manera efectiva, tant en l'àmbit personal com professional.

  Exemples d'habilitats interpersonals són la comunicació efectiva, l'empatia, l'escolta activa, la comunicació no verbal, la resolució de conflictes, el treball en equip, les habilitats de negociació, la presa de decisions i la capacitat d'adaptació.

17 Universidad del País Vasco. *Competencias transversales*. https://www.ehu.eus/es/web/enplegua/competencias-transversales / https://www.ehu.eus/es/web/enplegua/competencias-transversales/listado

18 Martínez Martín, M., Buxarrais Estrada, M. R., & Esteban Bara, F. (2002). La universidad como espacio de aprendizaje ético. *Revista Iberoamericana De Educación*, *29*, 17-43. https://doi.org/10.35362/rie290949

El mercat laboral demanda, cada vegada més, aquest tipus d'habilitats. Per tant, una formació orientada al treball com és la formació professional ha de promoure la seua millora.

La manera més efectiva de desenvolupar les habilitats interpersonals de l'alumnat és enfrontant-lo a contextos d'aprenentatge que simulen situacions del món laboral, en els quals la interacció personal siga un aspecte fonamental. Per a això, en aquest mòdul professional, s'utilitzaran com a estratègies metodològiques l'*Aprenentatge Cooperatiu, l'Aprenentatge basat en projectes i el Mètode del cas*.

- **La igualtat efectiva entre homes i dones.**

  En el desenvolupament d'aquest mòdul professional es promourà la igualtat efectiva entre homes i dones a través de l'*Aprenentatge Cooperatiu*.

  Aquesta estratègia metodològica intenta facilitar que totes les persones tinguen les mateixes oportunitats de participació, creant situacions d'aprenentatge en les quals el repartiment de rols és equitatiu entre els homes i les dones.

8 ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES I EXTRAESCOLARS.

No es realitzaran activitats complementàries o extraescolars.

9 AVALUACIÓ DE LA PRÀCTICA DOCENT A TRAVÉS D'INDICADORS D'ÈXIT.

L'avaluació de la pràctica docent es realitzarà mitjançant dos instruments:

1. Autoavaluació realitzada pel professor o professora.
2. Enquesta de satisfacció de l'alumnat amb l'activitat docent.

9.1 Autoavaluació realitzada pel professor o professora.

El professor o professora, trimestralment, mitjançant un procés reflexiu, realitzarà una autoavaluació de la seua pràctica docent a partir de les següents competències i indicadors[19]:

INDICADORS		**Nivell de satisfacció**				
Nº	**Descripció**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
1. Competència per a la planificació i gestió educativa						
a)	Participa activament en l'elaboració de projectes de centre.					
b)	Dissenya per competències la programació d'aula.					
c)	Elabora unitats didàctiques i projectes interdisciplinaris que promoguen el desenvolupament de competències.					
d)	Utilitza materials didàctics que donen suport a l'aprenentatge.					
e)	Distribueix de manera equilibrada el temps entre les diverses tasques docents (treball d'aula, preparació de materials, planificació, tasques burocràtiques…).					
2. Competència per a la gestió i implementació del currículum.						
a)	Aplica metodologies que promoguen que l'alumnat siga actiu durant l'aprenentatge.					

19 Martínez-Izaguirre, M., Yániz-Álvarez de Eulate, C. y Villardón-Gallego, L. (2018). *Autoevaluación y reflexión docente para la mejora de la competencia profesional del profesorado en la sociedad del conocimiento*. RED. Revista de Educación a Distancia, 56. http://www.um.es/ead/red/56/martinez_et_al.pdf

INDICADORS		Nivell de satisfacció				
Nº	**Descripció**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
b)	Realitza activitats que promoguen la cooperació entre l'alumnat.					
c)	Adapta les activitats a la diversitat de l'alumnat.					
d)	Planteja activitats amb diferents solucions possibles.					
e)	Dissenya activitats la resolució de les quals requerisca l'ús de les TIC.					
f)	Idea activitats que requerisquen l'ús de recursos en diferents llengües.					
g)	Promou a l'aula un clima de confiança.					
h)	Potència la participació de l'alumnat en classe.					
i)	Dissenya activitats que desperten en l'alumnat interés per aprendre.					
j)	Dirigeix i dinamitza el treball d'aula.					
k)	Guia a l'alumnat en la realització de tasques d'aprenentatge.					
l)	Vincula l'aprenentatge a situacions reals o realistes simulades.					
m)	Integra a les famílies i altres agents de la comunitat educativa com a suport en les activitats d'aprenentatge.					
n)	Respon a situacions noves o imprevistes.					
3. Competència per a l'avaluació educativa.						
a)	Usa tècniques i instruments d'avaluació que orienten a l'alumnat per al desenvolupament de competències.					
b)	Utilitza l'avaluació per a afavorir l'aprenentatge.					

INDICADORS		Nivell de satisfacció				
Nº	**Descripció**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
c)	Avalua el nivell de competències prenent com a referència els resultats d'aprenentatge i els criteris d'avaluació prèviament definits.					
d)	Empra tècniques d'avaluació que permeten avaluar l'acompliment dels estudiants.					
e)	Empra tècniques i instruments d'avaluació coherents amb les metodologies d'aprenentatge emprades.					
f)	Ajuda a l'alumnat a reflexionar sobre les tasques realitzades perquè millore el seu aprenentatge.					
g)	Comunica adaptant-se a les persones interessades (alumnat, família, centre educatiu i administració) els resultats de l'avaluació.					
h)	Fomenta en l'alumnat l'autoavaluació i l'avaluació entre companys.					
4. Competència en orientació i tutoria.						
a)	Detecta les necessitats de l'alumnat per a orientar-los individual i grupal de manera eficaç.					
b)	Afavoreix que l'alumne o alumna es conega i desenvolupe un concepte ajustat de si mateix.					
c)	Desenvolupa dinàmiques que fomenten en l'alumnat la confiança en si mateix i el reconeixement dels seus assoliments.					
d)	Promou la coordinació educativa amb les famílies.					
e)	Aplica activitats que afavorisquen entre l'alumnat una actitud positiva cap a la diversitat.					
f)	Ajuda a l'alumnat a conéixer i controlar l'expressió de les seues emocions.					

INDICADORS		Nivell de satisfacció				
Nº	**Descripció**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
g)	Aprofita els conflictes del grup i de l'entorn pròxim per a desenvolupar habilitats socials i actituds prosocials.					
h)	Col·labora en activitats que oferisquen un servei a la comunitat per a promoure la participació social de l'alumnat.					
5. Competència per a l'aprenentatge i per a la investigació i la innovació.						
a)	Modifica l'acció docent a partir de la reflexió sobre el propi acompliment professional.					
b)	Reflexiona sobre el propi exercici professional per a detectar punts forts i àrees de millora.					
c)	Analitza els resultats d'aprenentatge de l'alumnat per a millorar la pròpia docència.					
d)	Està al dia amb els continguts de les disciplines, en metodologies i en recursos didàctics.					
e)	Realitza la formació que l'ajude a millorar la docència.					
f)	Està al corrent de l'oferta formativa existent per a professorat en actiu.					
g)	Busca recursos en diferents mitjans (fòrums, revistes…) per a aplicar-los en la tasca docent.					
h)	Participa en projectes pedagògics innovadors.					
i)	Comparteix amb col·legues les pròpies experiències docents.					
j)	Participa en reunions o fòrums sobre innovacions i experiències docents.					
6. Competència ètica i compromís professional.						

INDICADORS		Nivell de satisfacció				
Nº	**Descripció**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
a)	Reflexiona sobre les conseqüències que tenen les seues actuacions docents en el desenvolupament de l'alumnat.					
b)	És conscient de la influència de la seua actuació com a docent sobre la realitat social pròxima.					
c)	Garanteix la confidencialitat i el bon ús dels resultats obtinguts per l'alumnat en les avaluacions.					
d)	Té com a referència el marc legal que regeix la seua professió.					
e)	Respecta els aspectes confidencials de la seua professió.					
f)	Actua com a model de respecte i consideració cap a totes les persones.					
g)	Actua de manera justa, equitativa i respectuosa amb l'alumnat, les famílies i el professorat.					
h)	Evita qualsevol forma de discriminació cap a l'alumnat, les famílies i els companys/as.					
7.Competència per a la coordinació docent i treball en equip en la comunitat educativa.						
a)	Assumeix les finalitats educatives del centre en que treball.					
b)	Treballa amb els membres de l'equip docent en el desenvolupament i avaluació de les competències contemplades en la programació.					
c)	Avalua les competències bàsiques de l'alumnat compartint tècniques i informació amb altres docents.					
d)	Avalua les competències bàsiques de l'alumnat compartint tècniques i informació amb altres docents.					

INDICADORS		Nivell de satisfacció				
Nº	**Descripció**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
e)	Participa activament en els equips docents als quals pertany.					
f)	Acorda i respecta normes de funcionament entre el professorat i les famílies.					
8. Competència per a la gestió eficaç de les emocions i la creació de climes de confiança.						
a)	Regula i gestiona eficaçment les pròpies emocions a l'aula.					
b)	Dedica temps a la resolució de problemes que sorgisquen en qualsevol situació educativa.					
c)	Es relaciona bé amb els seus companys/as.					
d)	Controla les pròpies emocions en les tasques realitzades en col·laboració amb altres agents educatius (companys/as, famílies).					
e)	Maneja l'estrés davant situacions quotidianes d'aquesta professió.					
f)	Genera hàbits que promoguen el seu benestar en el treball.					

Nivell de satisfacció: (1) Totalment en desacord; (2) Alguna cosa en desacord; (3) D'acord; (4) Molt d'acord; i (5) Totalment d'acord.

9.2 Enquesta de satisfacció de l'alumnat amb l'activitat docent.

El professorat realitzarà una enquesta de satisfacció de l'alumnat amb l'activitat docent en dos moments: en finalitzar el primer trimestre, per a detectar quins aspectes s'han de millorar durant el curs; i en finalitzar el curs escolar, per a realitzar una avaluació completa del procés d'ensenyament-aprenentatge.

En concret, l'alumnat, de manera voluntària, contestarà la següent enquesta:

INDICADORS	Nivell de satisfacció

Nº	Descripció	1	2	3	4	5
1	El professor o professora explica a l'inici del curs escolar la programació didàctica, incidint en l'organització per unitats didàctiques i en els criteris de qualificació.					
2	El professor o professora, a l'inici de cada unitat didàctica, explica les activitats d'ensenyament-aprenentatge que es realitzaran durant la unitat didàctica i informa del procediment d'avaluació i qualificació.					
3	Els materials d'estudi elaborats i recomanats pel professor o professora són útils per a desenvolupar les tasques.					
4	Vosté, com a estudiant, té fàcil accés a les instal·lacions, serveis, recursos materials, equipaments tecnològics.					
5	El volum de treball que implica aquest mòdul professional s'ajusta al que es preveu en la programació didàctica.					
6	Les classes s'ajusten al que es preveu en la programació didàctica del mòdul professional.					
7	El professor o professora aporta documentació de suport (esquemes, gràfics, diagrames, enllaços web, llibres, articles, etc.).					
8	El professor o professora compleix amb l'horari de classes establit per a l'assignatura.					
9	Les diferents tasques que es realitzen faciliten el desenvolupament de competències i l'assoliment dels objectius.					
10	El professor o professora utilitza adequadament els recursos didàctics (ordenador, pissarra, projector, Internet, plataforma Aules, etc.)					
11	El professor o professora resol amb claredat els dubtes i preguntes que formula l'alumnat.					

12	Es realitzen la majoria de les activitats d'aprenentatge previstes en la programació didàctica.					
13	El professor o professora dona la possibilitat de realitzar consultes i mostra disposició a ajudar a l'alumnat en l'estudi del mòdul professional.					
14	El professor o professora comprova durant el desenvolupament de les classes el grau de comprensió sobre el mòdul professional.					
15	El professor o professora realitza el seguiment i assessora sobre les activitats a realitzar.					
16	Els instruments d'avaluació i qualificació utilitzats en el mòdul professional s'ajusten als establits en la programació didàctica.					
17	El professor o professora utilitza diferents eines per a avaluar i qualificar l'aprenentatge de l'alumnat.					
18	Els instruments d'avaluació i qualificació s'ajusten a les activitats d'ensenyament-aprenentatge realitzades en classe.					
19	Considera que s'estan aconseguint els objectius programats del mòdul professional.					
20	Considera que el treball realitzat pel professor o professora està contribuint a aconseguir els objectius programats del mòdul professional.					
21	Considera que l'organització del mòdul professional en les unitat didàctiques és l'adequada per a desenvolupar el currículum del mòdul professional.					
22	Considera que la proposta de temporalització que figura en la programació didàctica es correspon amb el treball realitzat per a aconseguir els objectius de l'assignatura.					
23	En general, està satisfet o satisfeta amb la labor docent de professor o professora.					

Nivell de satisfacció: (1) Totalment en desacord; (2) Alguna cosa en desacord; (3) D'acord; (4) Molt d'acord; i (5) Totalment d'acord.

10 LLENGUA IMPARTICIÓ DEL MÒDUL

El present mòdul professional serà impartit en Anglès en la mesura que es puga amb l'alumnat, tot i això, s'estipula que s'intentarà aplicar al 80% de les hores.

11 PUBLICITAT DE LA PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA.

En la primera sessió del curs, el professor o professora explicarà els aspectes més rellevants de la programació didàctica:

- Competències professionals, personals i socials.
- Objectius generals.
- Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació.
- Unitats didàctiques.
- Metodologia didàctica.
- Avaluació i qualificació.

La programació didàctica es publicarà en el web del centre.

Institut d'Educació Secundària de Betxí

Programació didàctica

2025/2026

1664190 Digitalització aplicada al sistema productiu

Família Professional d'Informàtica i Comunicacions

2n SMX – Digitalització aplicada al sistema productiu (DASP):Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes

2n curs

Índex

1 Introducció.....5
1.1 Identificació.....5
1.2 Justificació.....5
1.2.1 En relació amb el propi document.....5
1.2.2 En relació amb la resta de mòduls professionals.....6
1.2.3 En relació amb l'entorn professional.....6
1.2.4 En relació amb el desenvolupament personal i professional.....7
1.3 Marc normatiu.....7
1.4 Contextualització.....9
1.4.1 Entorn socioeconòmic.....9
1.4.2 Context escolar.....10
1.4.3 Característiques de l'alumnat.....10
1.4.4 Infraestructura i recursos educatius.....11
2 Introducció al cicle formatiu.....12
2.1 Identificació del títol.....12
2.2 Perfil professional.....12
2.3 Competència general.....13
2.4 Competències professionals i per a l'ocupabilitat (CPO).....13
2.5 Objectius generals (OG).....14
2.6 Relació de qualificacions i unitats de competència.....16
2.7 Entorn professional.....17
3 Desenvolupament curricular.....18
3.1 Durada, ubicació i distribució horària.....18
3.2 Competències professionals i per a l'ocupabilitat (CPO).....18
3.3 Objectius generals (OG).....19
3.4 Resultats d'aprenentatge (RA) i criteris d'avaluació (CA).....20
3.5 Continguts (C).....22

3.6 Relació entre les competències professionals i per a l'ocupabilitat (CPO) i els objectius generals (OG).....24
3.7 Relació entre els objectius generals (OG) i els resultats d'aprenentatge (RA).....24
3.8 Relació dels resultats d'aprenentatge (RA), dels criteris d'avaluació (CA) i dels continguts (C).....25
3.9 Unitats didàctiques relacionades (UD) amb els resultats d'aprenentatge (RA) i els continguts (C).....26
3.10 Distribució temporal de les unitats de treball.....26
3.11 Llengua aplicada al mòdul.....27
3.12 Pla per al foment de la lectura.....27
3.13 Formació en empresa.....27
4 Metodologia didàctica.....29
4.1 Principis metodològics.....29
4.2 Estratègies metodològiques.....42
4.3 Activitats.....45
4.4 Recursos generals.....46
4.5 Agrupaments.....47
5 Procediment d'avaluació i de qualificació.....48
5.1 Activitats d'avaluació, instruments d'avaluació i criteris d'avaluació.....48
5.2 Avaluacions.....50
5.2.1 Avaluació inicial.....50
5.2.2 Avaluacions parcials.....51
5.2.3 Avaluació final ordinària.....51
5.2.3.1.1 Alumnat que no haja perdut el dret a l'avaluació contínua.....51
5.2.3.1.2 Alumnat que haja perdut el dret a l'avaluació contínua.....51
5.2.4 Avaluació final extraordinària.....52
5.2.4.1 Classes de repàs.....52
5.3 Informació a l'alumnat o, si escau, a les famílies del procediment d'avaluació i qualificació.....52
5.4 Pèrdua del dret a l'avaluació contínua.....53
5.5 Procediment i criteris de recuperació.....54
5.6 Criteris de qualificació.....54
5.6.1 Càlcul de la qualificació.....54
5.6.2 Ponderació dels resultats d'aprenentatge i dels criteris d'avaluació.....57
5.6.3 Altres consideracions.....58

5.7 Alumnat que cursa el mòdul professional com a pendent....58
6 Mesures de resposta educativa per a la inclusió....59
7 Elements transversals....61
8 Activitats complementàries i extraescolars....62
9 Normes d'organització, funcionament i convivència....63
9.1 Prevenció de riscos laborals....63
9.2 Normes d'aules i tallers....64
9.2.1 Aula d'informàtica....64
9.2.2 Taller de xarxes de computadors....64
9.2.3 Taller de muntatge i manteniment d'equips....64
9.2.4 Aula d'emprenedoria....65
9.3 Normes d'ús d'equipament....65
9.3.1 Equipament informàtic....65
9.3.2 Equipament didàctic....65
10 Avaluació de la pràctica docent a través d'indicadors d'èxit....66
10.1 Autoavaluació realitzada pel professorat....66
10.2 Enquesta de satisfacció de l'alumnat amb l'activitat docent....71
11 Publicitat de la programació didàctica....74
12 ANNEXOS....75
12.1 Annex I: Desenvolupament de les unitats de treball....75
12.1.1 UT 1: Economia lineal i economia circular....76
12.1.2 UT 2. La quarta revolució industrial....78
12.1.3 UT 3. Sistemes basats en el núvol....80
12.1.4 UT 4. Tecnologies habilitadores....82
12.1.5 UT 5 Sistemes de producció de serveis digitalitzats....84
12.1.6 UT 6. Plans de transformació cap a la digitalització....86
12.2 Annex II: Xarxa Novigi. Ús de metodologies actives en la impartició del mòdul....88

1 INTRODUCCIÓ.

1.1 Identificació.

Centre educatiu	IES Betxí
Curs acadèmic	2025/2026
Modalitat	Presencial
Família professional	Informàtica i Comunicacions
Títol	Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes
Grau	Cicle Formatiu, que correspon al grau D
Nivell	Formació Professional de Grau Mitjà, que correspon al nivell 2
Mòdul professional	1664190 Digitalització aplicada al sistema productiu
Curs	2n curs
Durada	34 hores
Carrega lectiva setmanal	1 hores
Professorat	Ángela Martínez Romero

1.2 Justificació.

1.2.1 En relació amb el propi document.

La programació didàctica, a partir dels elements curriculars propis del mòdul professional i de les característiques de l'alumnat, ha de proporcionar una planificació d'activitats d'ensenyament-aprenentatge que contribuïsquen de manera significativa al desenvolupament de les competències associades al mòdul professional i a la consecució dels objectiu generals.

Ha de ser un document obert, permeable als canvis, que s'adapte de manera eficaç i eficient tant a les necessitat de l'alumnat com a situacions no esperades.

És important que l'alumnat conega aquest document i mantinga una posició crítica respecte al desenvolupament del mateix, especialment en el relacionat a la metodologia i als procediments d'avaluació i qualificació.

1.2.2 En relació amb la resta de mòduls professionals.

Aquesta programació didàctica ha de ser coherent amb les de la resta de mòduls professionals del cicle formatiu, per a assegurar la formació integral de l'alumnat. Aquest procés de coordinació es realitzarà a través de les reunions d'equip docent i de departament didàctic, sent el Projecte Curricular del Cicle Formatiu el document que arreplega els eixos principals d'actuació .

En aquest sentit, el present mòdul professional té una relació directa amb els mòduls professionals següents:

Mòdul professional	Relació amb Digitalització aplicada al sistema productiu
Muntatge i manteniment d'equips	Selecció i manteniment d'equip per a entorns digitalitzats tenint en compte la vida útil i l'eficiència energètica.
Sistemes operatius monoposició	Instal·lacions i configuracions que optimitzen recursos i allarguen la vida del maquinari.
Aplicacions ofimàtiques	Digitalització de processos administratius per reduir paper i desplaçaments; millora d'eficiència operativa.
Sistemes operatius en xarxa	Consolidació de serveis i actualitzacions centralitzades per reduir hardware redundant i consum.
Xarxes locals	Disseny de xarxes eficients i integració d'IoT/sensors per monitoritzar processos productius i consum.
Seguretat informàtica	Protegir dades i assegurar el cicle de vida del dispositiu (esborrat segur abans de reciclar/reutilitzar).
Serveis en xarxa	Triar arquitectures (local/cloud/edge) amb criteri d'eficiència energètica i disponibilitat.
Aplicacions web	Desenvolupament i desplegament eficients (menor consum servidor, menor latència) per a processos productius digitals.
Sostenibilitat	Gestió ambiental aplicada a TI: eficiència energètica, e-waste, economia circular, certificacions i bones pràctiques.

1.2.3 En relació amb l'entorn professional.

El desenvolupament d'aquest mòdul professional és fonamental per a la formació de l'alumnat com a Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes perquè, una vegada finalitzats els seus estudis, treballarà, probablement, en empreses del sector del taulell, cartró, taronja o auxiliars, administrant i mantenint sistemes informàtics.

Les línies d'actuació en el procés d'ensenyament-aprenentatge que permeten assolir els objectius del mòdul versaran sobre:

- La configuració automàtica dels paràmetres de xarxa.

- La implantació de serveis de resolució de noms.
- La implantació de serveis de transferència de fitxers.
- La implantació de serveis de correu electrònic.
- La implantació de serveis web.
- La implantació de serveis d'accés remot.
- El desplegament de xarxes sense fils.
- La connexió de xarxes locals a xarxes públiques.

1.2.4 En relació amb el desenvolupament personal i professional.

Aquest mòdul contribuirà en gran mesura al desenvolupament integral de l'alumnat. En quant al desenvolupament **professional** la resta de mòduls del segon curs del cicle formatiu estan relacionats directament amb ell i per tant li donarà a l'alumnat una visió de conjunt de tot el cicle formatiu i un sentit general dels aprenentatges adquirits. En quant al desenvolupament **personal** mitjançant l'ús de metodologies actives com ara l'aprenentatge col·laboratiu basat en projectes que s'aplicarà en la impartició del mòdul contribuirà a desenvolupar les «soft skills» o destreses suaus de l'alumnat com ara la capacitat de treballar en equip i amb la col·laboració de la resta de companys i companyes, planificant les tasques a fer per a aconseguir la resolució del projecte en el temps estipulat. Així mateix ajudarà a potenciar les habilitats comunicatives, el compromís i la responsabilitat.

1.3 Marc normatiu.

Aquesta programació didàctica s'ha desenvolupat a partir de la següent normativa estatal i autonòmica:

- Ordenació:
  - **LLEI ORGÀNICA 3/2020, de 29 de desembre**, per la qual es modifica la Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació (BOE núm. 340, de 30/12/2020).
  - **LLEI ORGÀNICA 3/2022, de 31 de març**, d'ordenació i integració de la Formació Professional (BOE núm. 78, de 01/04/2022).
  - **REIAL DECRET 659/2023, de 18 de juliol**, pel qual es desenvolupa l'ordenació del Sistema de Formació Professional (BOE núm. 174, de 22/07/2023).

- **ORDRE 78/2010, de 27 d'agost**, de la Conselleria d'Educació, per la qual es regulen determinats aspectes de l'ordenació i organització acadèmica dels cicles formatius de Formació Professional del sistema educatiu en l'àmbit territorial de la Comunitat Valenciana (DOGV núm. 6347, de 03/09/2010).
- **DECRET 74/2013, de 14 de juny,** del Consell, per el que es regula la Formació Professional Dual del sistema educatiu en la Comunitat Valenciana.
- **ORDRE 5/2022, de 15 de febrer**, de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, per la qual es regulen determinats aspectes de l'ordenació de la Formació Professional Dual del sistema educatiu a la Comunitat Valenciana.
- **REIAL DECRET 499/2024, de 21 de maig de 2024**, pel que es modifiquen determinats reials decrets per els que s'establixen títols de Formació Professional de grau mitjà i es fixen els seus ensenyaments mínims.
- **RESOLUCIÓ de 17 de juliol de 2025**, de la Secretaria Autonòmica d'Educació i Formació Professional, per la qual es dicten instruccions sobre l'ordenació acadèmica i d'organització de l'activitat docent dels centres de la Comunitat Valenciana que durant el curs 2025-2026 impartisquen Formació Professional de grau D i E (DOGV núm. 10155, de 21/07/202).

– Avaluació:

- **ORDRE 8/2025, de 22 d'abril**, de la Conselleria d'Educació, Cultura, Universitats i Ocupació, per la qual es regula l'avaluació del procés d'ensenyança-aprenentatge en cicles formatius i cursos d'especialització derivats de la Llei orgànica 3/2022, de 31 de març, d'ordenació i integració de la Formació Professional.

– Títol / Currículum:

- **REIAL DECRET 1691/2007, de 14 de desembre**, pel qual s'estableix el títol de **Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes** i es fixen els seus ensenyaments mínims (BOE núm. 15, de 17/01/2007).
- **ORDRE de 29 de juliol 2009**, de la Conselleria d'Educació, per la qual s'estableix per a la Comunitat Valenciana el currículum del cicle formatiu de Grau Mitjà corresponent al títol de **Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes** (DOGV núm. 6094, de 03/09/2009).
- **DECRET 114/2025, de 29 de juliol**, del Consell, pel qual s'establixen els currículums dels cicles formatius de grau mitjà i de grau superior de Formació Professional, en aplicació de la Llei orgànica 3/2022, de 31 de març, d'ordenació i integració de la Formació Professional.

- Equitat i inclusió:
  - **DECRET 104/2018, de 27 de juliol**, del Consell, pel qual es desenvolupen els principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià (DOGV núm. 8356, de 07/08/2018).
  - **ORDRE 20/2019, de 30 d'abril**, de la Conselleria d'Educació, Recerca, Cultura i Esport, per la qual es regula l'organització de la resposta educativa per a la inclusió de l'alumnat en els centres docents sostinguts amb fons públics del sistema educatiu valencià (DOGV núm. 8540, de 03/05/2019).

1.4 Contextualització.

1.4.1 Entorn socioeconòmic.

Betxí, és un municipi de la comarca de la plana baixa, província de Castelló, Comunitat Valenciana. Amb una població aproximada de 6,000 habitants, aquest poble es troba envoltat de municipis com Nules, Vall d'Uixò, Vila-real, Onda, Borriana i Castelló.

L'economia local està basada en el cultiu de la taronja i en una industria diversificada on podem trobar principalment magatzems de taronja, industria del cartró i industria taulellera, així com industria auxiliar d'aquestes com tallers mecànics i industria dels sector de serveis.

El mercat laboral a Betxí reflecteix la importància de la recol·lecció de taronja i les necessitats específiques de les empreses que la conformen. La creixent digitalització i automatització dels processos productius ha creat una demanda significativa de professionals altament qualificats en diverses àrees, incloses la informàtica i les comunicacions i les arts gràfiques.

A més, la ciberseguretat s'ha convertit en una prioritat, amb la protecció de dades i sistemes crítics en el centre de les estratègies empresarials. Els experts en seguretat informàtica juguen un paper crucial en la prevenció i resposta a possibles amenaces cibernètiques, garantint la integritat i confidencialitat de la informació.

Les perspectives d'ocupació a Betxí i la seua regió són prometedores per als graduats de programes educatius en Informàtica i Comunicacions i Impressió gràfica. Amb la indústria del cartró, els magatzems de taronja i la industria ceràmica molt a prop com a motor econòmic, existeix una demanda constant de professionals qualificats en aquestes àrees, oferint oportunitats de creixement i desenvolupament professional al llarg de les seues carreres. No cal oblidar tampoc, que en les localitats pròximes Nules, Vila-real, Onda, Borriana, Vall d'Uixó i Castelló també hi ha multitud d'empreses pertanyents al sector informàtic.

1.4.2 Context escolar

L'Institut rep, majoritàriament, alumnat de la pròpia localitat de Betxí i de localitats veïnes (Artana, Eslida i Aín).

Tota l'oferta formativa de l'Institut s'imparteix en horari matutí, entre les 8:00 i les 15:00.

Actualment, l'oferta formativa de l'IES de Betxí és la següent:

- Educació Secundària Obligatòria (13 grups).
- Batxillerat (3 grups).
- Cicles Formatius de Grau Mitjà:
    - Sistemes microinformàtics i xarxes, de la família professional d'Informàtica i Comunicacions.
    - Impressió gràfica, de la família professional d'arts gràfiques.

El CFGM Sistemes microinformàtics i xarxes, té una matrícula al voltant de 20 alumnes/as en el primer curs i de 15 en el segon curs.

Així mateix, el centre té al voltant de 60 professors/as, dos conserges i una persona auxiliar administrativa.

1.4.3 Característiques de l'alumnat.

A l'hora d'analitzar les característiques de l'alumnat de **un cicle formatiu de grau mitjà**, s'ha de tenir en compte que existeixen tres formes principals per a accedir a aquests estudis:

- Estar en possessió del Títol de Graduat en Educació Secundària Obligatòria.
- Estar en possessió d'un Títol de Formació Professional Bàsica.
- Superar una prova d'accés.

Açò implica, necessàriament, que els grups d'alumnat dels cicles formatius de grau mitjà siguen heterogenis, amb grans diferències de nivell curricular.

A partir de l'avaluació inicial, en col·laboració amb el departament d'Orientació, i en coordinació amb el tutor/a del grup, si es detectara alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu; per a cada estudiant es desenvoluparà un programa d'actuació específic en el qual es concretaran les adaptacions necessàries en els processos d'aprenentatge i avaluació, quant a metodologia, ampliació de temps i de recursos.

1.4.4 Infraestructura i recursos educatius.

L'Institut disposa de les següents infraestructures i recursos educatius per a impartir l'el mòdul professional 1664190 Digitalització aplicada al sistema productiu, del CFGM Sistemes microinformàtics i xarxes:

- Aula-Taller (35). On s'imparteix el primer curs del CFGM SMX.
- Aula-Laboratori (32). On s'imparteix el segon curs del CFGM SMX.
- 25 ordinadors amb HDD per impartir el primer curs del CFGM SMX.
- 25 ordinadors amb SSD per impartir el segon curs del CFGM SMX.
- Plataforma d'aprenentatge «AULES».

2 INTRODUCCIÓ AL CICLE FORMATIU.

2.1 Identificació del títol.

El títol de Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes queda identificat pels següents elements:

Denominació:
Sistemes microinformàtics i xarxes
Família Professional:
Informàtica i Comunicacions
Grau:
Cicle Formatiu, que correspon al grau D
Nivell:
Formació Professional de Grau Mitjà, que correspon al nivell 2
Durada:
2.000 hores
Referent en la Classificació Internacional Normalitzada de l'Educació[1]:
Programes-CINE (CINE-P): 3.5.4.

2.2 Perfil professional.

El perfil professional[2] del títol de **Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes** queda determinat per la seua competència general, les seues competències professionals i per a l'ocupabilitat, i per la relació de qualificacions i, si escau, unitats de competència del **Catàleg Nacional de Qualificacions Professionals** incloses en el títol.

1 UNESCO. Institute for Statistics. *International Standard Classification of Education (ISCED).* http://uis.unesco.org/en/topic/international-standard-classification-education-isced
Ministeri d'Educació i Formació Professional. *Classificació Internacional Normalitzada de l'Educació. CINE 2011.* https://www.educacionyfp.gob.es/servicios-al-ciudadano/estadisticas/clasificaciones/cine2011.html

2 RD 1691/2007, de 14 de desembre (art. 3)

2.3 Competència general.

La competència general[3] d'aquest títol consisteix a instal·lar, configurar i mantenir sistemes microinformàtics, aïllats o en xarxa, així com xarxes locals en petits entorns, assegurant la seua funcionalitat i aplicant els protocols de qualitat, seguretat i respecte al medi ambient establits.

2.4 Competències professionals i per a l'ocupabilitat (CPO).

Les competències professionals i per a l'ocupabilitat[4] d'aquest títol són les que es relacionen a continuació:

a) Determinar la logística associada a les operacions d'instal·lació, configuració i manteniment de sistemes microinformàtics, interpretant la documentació tècnica associada i organitzant els recursos necessaris.

b) Muntar i configurar ordinadors i perifèrics, assegurant el seu funcionament en condicions de qualitat i seguretat.

c) Instal·lar i configurar programari bàsic i d'aplicació, assegurant el seu funcionament en condicions de qualitat i seguretat.

d) Replantejar el cablejat i l'electrònica de xarxes locals en petits entorns i la seua connexió amb xarxes d'àrea extensa canalitzant a un nivell superior els supòsits que així ho requerisquen.

e) Instal·lar i configurar xarxes locals cablejades, sense fils o mixtes i la seua connexió a xarxes públiques, assegurant el seu funcionament en condicions de qualitat i seguretat.

f) Instal·lar, configurar i mantenir serveis multiusuari, aplicacions i dispositius compartits en un entorn de xarxa local, atenent a les necessitats i requeriments especificats.

g) Realitzar les proves funcionals en sistemes microinformàtics i xarxes locals, localitzant i diagnosticant disfuncions, per a comprovar i ajustar el seu funcionament.

h) Mantenir sistemes microinformàtics i xarxes locals, substituint, actualitzant i ajustant els seus components, per a assegurar el rendiment del sistema en condicions de qualitat i seguretat.

i) Executar procediments establits de recuperació de dades i aplicacions davant fallades i pèrdues de dades en el sistema, per a garantir la integritat i disponibilitat de la informació.

3 RD 1691/2007, de 14 de desembre (art. 4)

4 RD 1691/2007, de 14 de desembre (art. 5). En negreta s'indiquen les CPO que es desenvolupen en aquest mòdul professional.

j) Elaborar documentació tècnica i administrativa del sistema, complint les normes i reglamentació del sector, per al seu manteniment i l'assistència al client.

k) Elaborar pressupostos de sistemes a mesura complint els requeriments del client.

l) Assessorar i assistir al client, canalitzant a un nivell superior els supòsits que ho requerisquen, per a trobar solucions adequades a les necessitats d'aquest.

m) Organitzar i desenvolupar el treball assignat mantenint unes relacions professionals adequades a l'entorn de treball.

n) Mantenir un esperit constant d'innovació i actualització en l'àmbit del sector informàtic.

ñ) Utilitzar els mitjans de consulta disponibles, seleccionant el més adequat en cada cas, per a resoldre en temps raonable suposats no coneguts i dubtes professionals.

o) Aplicar els protocols i normes de seguretat, qualitat i respecte al medi ambient en les intervencions realitzades.

p) Complir amb els objectius de la producció, col·laborant amb l'equip de treball i actuant conforme als principis de responsabilitat i tolerància.

q) Adaptar-se a diferents llocs de treball i noves situacions laborals originats per canvis tecnològics i organitzatius en els processos productius.

r) Resoldre problemes i prendre decisions individuals seguint les normes i procediments establits definits dins de l'àmbit de la seua competència.

s) Exercir els seus drets i complir amb les obligacions derivades de les relacions laborals, d'acord amb l'establit en la legislació vigent.

t) Gestionar la seua carrera professional, analitzant les oportunitats d'ocupació, autoocupació i aprenentatge.

u) Crear i gestionar una petita empresa, realitzant un estudi de viabilitat de productes, planificació de la producció i comercialització.

v) Participar de forma activa en la vida econòmica, social i cultural, amb una actitud crítica i responsable.

2.5 Objectius generals (OG).

Els objectius generals[5] d'aquest cicle formatiu són els següents:

a) Organitzar els components físics i lògics que formen un sistema microinformàtic, interpretant la seua documentació tècnica, per a aplicar els mitjans i mètodes adequats a la seua instal·lació, muntatge i manteniment.

5 RD 1691/2007, de 14 de desembre (art. 9). En negreta s'indiquen els OG que aquest mòdul professional contribueix a aconseguir.

b) Identificar, assemblar i connectar components i perifèrics utilitzant les eines adequades, aplicant procediments, normes i protocols de qualitat i seguretat, per a muntar i configurar ordinadors i perifèrics.

c) Reconèixer i executar els procediments d'instal·lació de sistemes operatius i programes d'aplicació, aplicant protocols de qualitat, per a instal·lar i configurar sistemes microinformàtics.

d) Representar la posició dels equips, línies de transmissió i altres elements d'una xarxa local, analitzant la morfologia, condicions i característiques del desplegament, per a replantejar el cablejat i l'electrònica de la xarxa.

e) Situar i fixar equips, línies, canalitzacions i altres elements d'una xarxa local cablejada, sense fil o mixta, aplicant procediments de muntatge i protocols de qualitat i seguretat, per a instal·lar i configurar xarxes locals.

f) Interconnectar equips informàtics, dispositius de xarxa local i de connexió amb xarxes d'àrea extensa, executant els procediments per a instal·lar i configurar xarxes locals.

g) Localitzar i reparar avaries i disfuncions en els components físics i lògics per a mantenir sistemes microinformàtics i xarxes locals.

h) Substituir i ajustar components físics i lògics per a mantenir sistemes microinformàtics i xarxes locals.

i) Interpretar i seleccionar informació per a elaborar documentació tècnica i administrativa.

j) Valorar el cost dels components físics, lògics i la mà d'obra, per a elaborar pressupostos.

k) Reconèixer característiques i possibilitats dels components físics i lògics, per a assessorar i assistir a clients.

l) Detectar i analitzar canvis tecnològics per a triar noves alternatives i mantenir-se actualitzat dins del sector.

m) Reconèixer i valorar incidències, determinant les seues causes i descrivint les accions correctores per a resoldre-les.

n) Analitzar i descriure procediments de qualitat, prevenció de riscos laborals i mediambientals, assenyalant les accions a realitzar en els casos definits per a actuar d'acord amb les normes estandarditzades.

ñ) Valorar les activitats de treball en un procés productiu, identificant la seua aportació al procés global per a aconseguir els objectius de la producció.

o) Identificar i valorar les oportunitats d'aprenentatge i ocupació, analitzant les ofertes i demandes del mercat laboral per a gestionar la seua carrera professional.

p) Reconèixer les oportunitats de negoci, identificant i analitzant demandes del mercat per a crear i gestionar una petita empresa.

q) Reconèixer els seus drets i deures com a agent actiu en la societat, analitzant el marc legal que regula les condicions socials i laborals per a participar com a ciutadà democràtic.

2.6 Relació de qualificacions i unitats de competència.

El cicle formatiu té associades les següents qualificacions i unitats de competència[6] del Catàleg Nacional de Qualificacions Professionals:

Qualificacions professionals completes:

a) Sistemes microinformàtics IFC078_2 (Reial decret 295/2004, 20 febrer), que comprèn les següents unitats de competència:

UC0219_2: Instal·lar i configurar el programari base en sistemes microinformàtics.

UC0220_2: Instal·lar, configurar i verificar els elements de la xarxa local segons procediments establits.

UC0221_2: Instal·lar, configurar i mantindre paquets informàtics de propòsit general i aplicacions específiques.

UC0222_2: Facilitar a l'usuari la utilització de paquets informàtics de propòsit general i aplicacions específiques.

b) Muntatge i reparació de sistemes microinformàtics IFC298_2 (Reial decret 1201/2007, 14 setembre), que comprèn les següents unitats de competència:

UC0953_2: Muntar equips microinformàtics.

UC0219_2: Instal·lar i configurar el programari base en sistemes microinformàtics.

UC0954_2: Reparar i ampliar equipament microinformàtic.

c) Operació de xarxes departamentals IFC299_2 (Reial decret 1201/2007, 14 setembre), que comprèn les següents unitats de competència:

UC0220_2: Instal·lar, configurar i verificar els elements de la xarxa local segons procediments preestablits.

UC0955_2: Monitorar els processos de comunicacions de la xarxa local.

UC0956_2: Realitzar els processos de connexió entre xarxes privades i xarxes públiques.

6 RD 1691/2007, de 14 de desembre (art. 6)

d) Operació de sistemes informàtics IFC300_2 (Reial decret 1201/2007, 14 setembre), que comprèn les següents unitats de competència:

UC0219_2: Instal·lar i configurar el programari base en sistemes microinformàtics.

UC0957_2: Mantindre i regular el subsistema físic en sistemes informàtics.

UC0958_2: Executar procediments d'administració i manteniment en el programari base i d'aplicació del client.

UC0959_2: Mantindre la seguretat dels subsistemes físics i lògics en sistemes informàtics.

2.7 Entorn professional.

Un Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes exerceix la seua activitat[7] principalment en empreses del sector serveis que es dediquen a la comercialització, muntatge i reparació d'equips, xarxes i serveis microinformàtics en general, com a part del suport informàtic de l'organització o en entitats de qualsevol grandària i sector productiu que utilitzen sistemes microinformàtics i xarxes de dades per a la seua gestió.

Els llocs de treball més rellevants que pot ocupar són els següents:

- Tècnic instal·lador-reparador d'equips informàtics.
- Tècnic de suport informàtic.
- Tècnic de xarxes de dades.
- Reparador de perifèrics de sistemes microinformàtics.
- Comercial de microinformàtica.
- Operador de tele-assistència.
- Operador de sistemes.

7 RD 1691/2007, de 14 de desembre (art. 7)

3 DESENVOLUPAMENT CURRICULAR.

3.1 Durada, ubicació i distribució horària.

El mòdul professional **1664190 Digitalització aplicada al sistema productiu** té una durada de **34 hores** i s'imparteix en **2n curs** del títol de **Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes** amb una **càrrega lectiva setmanal de 1 hores**.

En el curs 2025/2026 la càrrega lectiva setmanal es distribueix de la següent manera:

Dia	Hores
Dilluns	1
Dimarts	0
Dimecres	0
Dijous	0
Divendres	0

3.2 Competències professionals i per a l'ocupabilitat (CPO).

De les competències professionals i per a l'ocupabilitat establides en el títol, en aquest mòdul es desenvolupen les següents[8]:

Codi CPO	Competència professional / ocupabilitat	Relació amb el mòdul de Digitalització aplicada al sistema productiu
a)	Determinar la logística associada a les operacions d'instal·lació, configuració i manteniment de sistemes microinformàtics.	S'aplica quan s'analitzen processos productius digitalitzats i la planificació eficient dels recursos TIC.
c)	Instal·lar i configurar programari bàsic i d'aplicació.	El mòdul aborda eines digitals de gestió, control i automatització que milloren la productivitat.
f)	Instal·lar, configurar i mantenir serveis multiusuari, aplicacions i dispositius compartits en xarxa local.	Relacionat amb l'ús d'eines col·laboratives, núvol i serveis digitals empresarials.
i)	Executar procediments establits de recuperació de dades i aplicacions davant fallades i pèrdues de dades.	Es treballa la importància de la *ciberseguretat*, còpies de seguretat i integritat de dades en entorns digitalitzats.
j)	Elaborar documentació tècnica i administrativa del	S'inclou la documentació digital dels processos

8 RD 1691/2007, de 14 de desembre (annex I)

Codi CPO	Competència professional / ocupabilitat	Relació amb el mòdul de Digitalització aplicada al sistema productiu
	sistema.	productius, informes d'anàlisi i diagnòstic de la digitalització.
l)	Assessorar i assistir al client per trobar solucions adequades a les seues necessitats.	L'alumnat aprèn a proposar solucions digitals sostenibles i eficients per a empreses o clients.
m)	Organitzar i desenvolupar el treball assignat mantenint relacions professionals adequades.	El treball col·laboratiu i digitalitzat requereix comunicació eficaç i ús d'eines compartides.
n)	Mantenir un esperit constant d'innovació i actualització.	Fonamental: el mòdul fomenta l'adaptació als canvis tecnològics i a la transformació digital del sector.
ñ)	Utilitzar els mitjans de consulta disponibles per resoldre dubtes professionals.	Implica cercar i aplicar solucions digitals actuals (IA, plataformes, documentació tècnica).
o)	Aplicar protocols i normes de seguretat, qualitat i respecte al medi ambient.	Es vincula amb la *digitalització sostenible*: eficiència energètica, minimització de residus electrònics, ciberseguretat.
p)	Complir objectius de producció, col·laborant amb l'equip de treball.	La digitalització implica treball en equip, comunicació digital i gestió col·laborativa de projectes.
q)	Adaptar-se a diferents llocs de treball i noves situacions laborals originats per canvis tecnològics.	És una de les claus del mòdul: l'adaptació als canvis derivats de la transformació digital.
r)	Resoldre problemes i prendre decisions individuals seguint normes i procediments establerts.	El mòdul promou la capacitat d'anàlisi i resolució de problemes digitals i productius.
t)	Gestionar la seua carrera professional, analitzant oportunitats d'ocupació i aprenentatge.	Es treballa la relació entre competències digitals i ocupabilitat (professions emergents, digital skills).
u)	Crear i gestionar una petita empresa, realitzant un estudi de viabilitat.	La digitalització és clau en la creació d'empreses i en l'optimització dels processos productius.
v)	Participar activament en la vida econòmica, social i cultural amb actitud crítica i responsable.	Es promou l'ús ètic i responsable de la tecnologia en la societat digital.

3.3 Objectius generals (OG).

Dels objectius generals establits en el títol, la formació d'aquest mòdul professional contribueix a aconseguir els següents[9]:

9 RD 1691/2007, de 14 de desembre (annex I)

a, c, i, k, l, n, ñ, o, p i q

Entendre **com la tecnologia transforma els processos productius**.

- Desenvolupar **competències digitals, sostenibles i innovadores**.
- Analitzar i aplicar **noves eines digitals** en la gestió, comunicació i producció.
- Conèixer **oportunitats d'ocupació i emprenedoria digital**.
- Fomentar una actitud **ètica, responsable i respectuosa amb el medi ambient** en l'ús de la tecnologia.

3.4 Resultats d'aprenentatge (RA) i criteris d'avaluació (CA).

Aquest mòdul professional té els següents resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació[10], que es classifiquen, segons la seua rellevància, en bàsics, intermedis i avançats.

RA1	**Estableix les diferències entre l'Economia Lineal (EL) i l'Economia Circular (EC), identificant els avantatges de l'EC en relació amb el medi ambient i el desenvolupament sostenible**
a	S'han identificat les etapes «típiques» dels models basats en EL i models basats en EC.
b	S' ha analitzat cada etapa dels models EL i EC i la seva repercussió en el medi ambient.
c	S' ha valorat la importància del reciclatge en els models econòmics.
d	S' han identificat processos reals basats en EL.
e	S' han identificat processos reals basats en EC.
f	S'han comparat els models anteriors en relació amb el seu impacte mediambiental i els ODS (Objectius de Desenvolupament Sostenible).

RA2	**Caracteritza els principals aspectes de la 4a Revolució Industrial indicant els canvis i els avantatges que es produeixen tant des del punt de vista dels clients com de les empreses.**
a	S'han relacionat els sistemes ciber físics amb l'evolució industrial.
b	S' ha analitzat el canvi produït en els sistemes automatitzats.
c	S'ha descrit la combinació de la part física de les indústries amb el programari, IoT (Internet de les coses), comunicacions, entre d'altres.
d	S' ha descrit la interrelació entre el món físic i el virtual.
f	S' ha relacionat la migració a entorns 4.0 amb la millora dels resultats de les empreses.
g	S'han identificat els avantatges per a clients i empreses.

10 RD 1691/2007, de 14 de desembre (annex I)

RA3	**Identifica l'estructura dels sistemes basats en cloud/núvol descrivint la seva tipologia i camp d' aplicació**
a	S'han identificat els diferents nivells de la cloud/núvol.
b	S'han identificat les principals funcions de la cloud/núvol (processament de dades, intercanvi d'informació, execució d'aplicacions, entre d'altres).
c	S'ha descrit el concepte d'edge computing i la seva relació amb la cloud/núvol.
d	S' han definit els conceptes de fog i mist i les seves zones d' aplicació en el conjunt.
f	S'han identificat els avantatges que proporciona la utilització de la cloud/núvol en els sistemes connectats.

RA4	**Compara els sistemes de producció/prestació de serveis digitalitzats amb els sistemes clàssics identificant les millores introduïdes.**
a	S'han identificat les tecnologies habilitadores (THD) actuals que defineixen un sistema digitalitzat.
b	S'han descrit les característiques i aplicacions de l'IoT, IA (Intel·ligència Artificial), Big Data, tecnologia 5G, la robòtica col·laborativa, Blockchain, Ciberseguretat, fabricació additiva, realitat virtual, bessons digitals, entre d'altres.
c	S' ha descrit la contribució de les THD a la millora de la productivitat i l' eficiència dels sistemes productius o de prestació de serveis.
d	S' ha relacionat l' alineació entre les unitats funcionals de les empreses que conformen el sistema i l' objectiu del mateix.
e	S'ha relacionat la implantació de les tecnologies habilitadores (sensòrica, tractament de dades, automatització i comunicacions, entre d'altres) amb la reducció de costos i la millora de la competitivitat.
f	S' han relacionat les tecnologies disruptives amb aplicacions concretes en els sectors productius.
g	S' han definit els sistemes d' emmagatzematge de dades no convencionals i l' accés als mateixos des de cada unitat.
h	S' han descrit les millores produïdes en el sistema i en cadascuna de les seves etapes.

RA5	**Elabora un pla de transformació d' una empresa clàssica del sector en el qual s' emmarca el títol, basada en una EL, al concepte 4.0, determinant els canvis a introduir en les principals fases del sistema i indicant com afectaria els recursos humans.**

a	S' ha definit a nivell de blocs el diagrama de funcionament de l' empresa clàssica.
b	S' han identificat les etapes susceptibles de ser digitalitzades.
c	S' han definit les tecnologies implicades en cadascuna de les etapes.
d	S' ha establert la connexió de les etapes digitalitzades amb la resta del sistema.
e	S'ha elaborat un diagrama de blocs del sistema digitalitzat.
f	S' ha elaborat un informe de viabilitat i de les millores introduïdes.
g	S' ha analitzat la millora en la producció i gestió de residus, entre d' altres.
h	S' ha elaborat un document amb la seqüència del pla de transformació i recursos emprats.

3.5 Continguts (C).

Aquest mòdul professional té els següents continguts[11]:

C1 Economia lineal i circular:

Economia Lineal: definició i elements que la caracteritzen. Exemples propis del cicle formatiu.

Economia Circular: definició i etapes que la componen. Exemples d' aplicació en el cicle formatiu.

Avantatges dels models de producció de l' EC sobre l' EL. Millora de la sostenibilitat del sistema productiu.

Comparativa dels models en relació amb el seu impacte mediambiental i els objectius de desenvolupament sostenible.

C2 Quarta revolució Industrial:

La 4 revolució industrial: aspectes clau que la defineixen.

Sistemes ciberfísics. Relació amb la quarta revolució industrial.

Sistemes automatitzats. Elements característics

L' automatització com a estratègia clau per a les empreses.

11 Ordre de 29 de juliol 2009 (annex I)

De l' entorn físic al virtual: avantatges per al sistema productiu.

La migració digital a les empreses: tecnologies clau. Beneficis per a clients i empreses.

C3 Cloud i sistemes connectats:

Definició de núvol/cloud. Principals funcions del núvol/clou.

Possibilitats del treball al núvol/cloud.

Altres sistemes d' emmagatzematge i processament: Edge computing, Fog i Mist. Relació amb el núvol/cloud.

Avantatges per al sistema productiu de l'ús del núvol/cloud i dels sistemes connectats.

C4 Característiques dels sistemes de producció:

Principals tecnologies habilitadores: IoT, IA (Intel·ligència Artificial), Big Data, tecnologia 5G, la robòtica col·laborativa, *Blockchain*, Ciberseguretat, fabricació additiva, realitat virtual, bessons digitals: concepte i característiques de cadascuna d'elles.

Avantatges de la incorporació de les THD en el sistema productiu. Productivitat i sostenibilitat: interrelacions

Eficiència en el sistema productiu mitjançant l' aplicació de tecnologia al mateix: reducció costos i millora productivitat relacionats amb la sensòrica, tractament de dades, automatització i comunicacions, entre d' altres

- Sistemes digitalitzats reals. Exemples. Sistemes d' emmagatzematge de dades no convencionals.

C5 Plans de transformació digital empresa:

El pla de transformació digital d' una empresa basada en l' EL del sector al qual pertany el cicle. Etapes per a la posada en marxa. Àrees de l' empresa.

Identificació dels processos susceptibles de digitalització. Anàlisi i selecció de les THD més adequades.

Anàlisi de la viabilitat de la transformació digital: costos i beneficis de la seva posada en marxa a l' empresa.

Requeriments de recursos materials i humans per a l' aplicació del pla de transformació digital.

Elaboració d' un diagrama temporal amb les fases i etapes per a la posada en marxa del pla.

3.6 Relació entre les competències professionals i per a l'ocupabilitat (CPO) i els objectius generals (OG).

CPO / OG	a	c	i	k	l	m	n	ñ	o	p	q
a	X	X									
c		X									
f		X		X							
i							X				
j			X								
l				X							
m						X		X			
n					X						
ñ					X						
o							X				
p								X			
q					X						
r						X					
t									X		
u										X	
v											X

3.7 Relació entre els objectius generals (OG) i els resultats d'aprenentatge (RA).

OG	RA1	RA2	RA3	RA4	RA5
a		X	X		
c		X	X	X	
i			X	X	
k	X	X			X
l					X
n				X	X
ñ			X	X	X
o					X
p					X
q			X	X	

3.8 Relació dels resultats d'aprenentatge (RA), dels criteris d'avaluació (CA) i dels continguts (C).

Àmbit general	CPO	OG	RA	CA	C
Sostenibilitat / Economia circular	a	i	RA1	a, b, c, d, e, f	C_EC1, C_EC2, C_EC3
Sostenibilitat / Economia circular	d	d	RA1	a, b, d, e	C_EC1, C_EC2
Transformació digital i Industria 4.0	e	f	RA2	a, b, c, d, e, f	C_4R1, C_4R2
Transformació digital i Industria 4.0	f	f	RA2	a, b, c, d, e, f	C_4R1, C_4R2
Digitalització de processos	f	h	RA3	a, b, c, d, e	C_Cloud1, C_Cloud2
Innovació i millora de processos	g	m	RA4	a, b, c, d, e, f, g, h	C_TH, C_IoT, C_BigData, C_5G, C_Robòtica, C_Blockchain
Planificació i transformació empresarial	j	i	RA5	a, b, c, d, e, f, g, h	C_Plan1, C_Plan2, C_Plan3
Assessoria i suport a clients	j	k	RA5	a, b, c, d, e, f, g, h	C_Plan1, C_Plan2, C_Plan3
Millora de processos i innovació	m	d,f,h	RA4, RA5	RA4: a, b, c, d, e, f, g, h; RA5: a, b, c, d, e, f, g, h	C_TH, C_Cloud1, C_Plan1, C_Plan2

C_EC1, C_EC2, C_EC3 → Continguts sobre Economia Lineal i Circular.

- **C_4R1, C_4R2** → Continguts sobre 4.ª Revolució Industrial i seus sistemes ciberfísics.
- **C_Cloud1, C_Cloud2** → Continguts sobre Cloud/Núvol, Edge, Fog i Mist.
- **C_TH, C_IoT, C_BigData, C_5G, C_Robòtica, C_Blockchain** → Tecnologies habilitadores i disruptives.
- **C_Plan1, C_Plan2, C_Plan3** → Continguts sobre plan de transformació d'una empresa i aplicació de tecnologia 4.0.

3.9 Unitats didàctiques relacionades (UD) amb els resultats d'aprenentatge (RA) i els continguts (C).

El desenvolupament curricular del mòdul professional s'organitzarà en les següents unitats didàctiques:

Nº	Títol	Durada (h)	RA	C
1	Economia lineal i Economia circular	5	RA1	C1
2	La quarta revolució industrial	3	RA2	C2
3	Sistemes basats en el núvol	6	RA3	C3
4	Tecnologies habilitadores	7	RA4	C4
5	Sistemes de producció de serveis digitalitzats	7	RA4	C4
6	Plans de transformació cap a la digitalització	6	RA5	C5

3.10 Distribució temporal de les unitats de treball.

Les unitats didàctiques s'impartiran **de manera seqüencial** atenent al següent ordre: UT 1, UT 2, UT 3, UT 4, UT 5 i UT6.

Atenent al calendari escolar del curs 2025/2026 i a la càrrega lectiva setmanal, en el present curs escolar el mòdul professional tindrà una durada de **34** hores.

A continuació s'indica l'ajust i distribució temporal de les unitats didàctiques:

Nº	Títol	Durada curricular (h)	Data inici prevista	Data fi prevista
1	Economia lineal i Economia circular	5	08-09	13-10
2	La quarta revolució industrial	3	20-10	03-11
3	Sistemes basats en el núvol	6	10-11	15-12
4	Tecnologies habilitadores	7	22-12	26-01
5	Sistemes de producció de serveis digitalitzats	7	02-02	09-02
6	Plans de transformació cap a la digitalització	6	16-02	09-03

3.11 Llengua aplicada al mòdul.

D'acord amb la distribució que va realitzar el departament d'Informàtica i Comunicacions per tal d'arribar a uns mínims en la distribució de les llengües, aquest mòdul de Digitalització aplicada al sistema productiu serà impartit en Castellà. D'aquesta manera, les explicacions, la documentació, les activitats i les proves es realitzaran en la llengua indicada.

3.12 Pla per al foment de la lectura.

El Departament d'Informàtica i Comunicacions no aplicarà el pla per al foment de la lectura que va acordar la comissió de coordinació pedagògica donat el perfil acadèmic de l'alumnat i la dificultat que té per expressar-se correctament sense cometre faltes d'ortografia, no obstant, si que s'estimularà a l'alumnat perquè faça un esforç en els seus hàbits de lectura i en la millora de la seua cal·ligrafia.

3.13 Formació en empresa

La formació en empresa ofereix al nostre alumnat l'oportunitat de posar en pràctica els coneixements i competències adquirides en el centre educatiu, mitjançant l'estudi dels resultats d'aprenentatge i els criteris d'avaluació en l'entorn real de treball. Aquestes pràctiques formatives es desenvolupen en una empresa, on l'alumnat aplica una part del currículum del mòdul, en un context que permet la seva immersió en el dia a dia laboral del sector. Durant aquesta estada, es duu a terme un procés de coavaluació entre el centre educatiu i l'empresa col·laboradora. Aquesta coavaluació té per objectiu valorar el grau d'assoliment de les competències professionals, personals i socials establertes en el mòdul, així com altres aspectes rellevants per a l'aprenentatge i desenvolupament professional de l'alumnat.

A continuació, es defineixen els Resultats d'aprenentatge i els Criteris d'avaluació que s'avaluaran durant l'estada de formació en empresa:

RA4	**Compara els sistemes de producció/prestació de serveis digitalitzats amb els sistemes clàssics identificant les millores introduïdes.**
a	S'han identificat les tecnologies habilitadores (THD) actuals que defineixen un sistema digitalitzat.
b	S'han descrit les característiques i aplicacions de l'IoT, IA (Intel·ligència Artificial), Big Data, tecnologia 5G, la robòtica col·laborativa, Blockchain, Ciberseguretat, fabricació additiva, realitat virtual, bessons digitals, entre d'altres.
c	S' ha descrit la contribució de les THD a la millora de la productivitat i l'

	eficiència dels sistemes productius o de prestació de serveis.
d	S' ha relacionat l' alineació entre les unitats funcionals de les empreses que conformen el sistema i l' objectiu del mateix.
e	S'ha relacionat la implantació de les tecnologies habilitadores (sensòrica, tractament de dades, automatització i comunicacions, entre d'altres) amb la reducció de costos i la millora de la competitivitat.
f	S' han relacionat les tecnologies disruptives amb aplicacions concretes en els sectors productius.
g	S' han definit els sistemes d' emmagatzematge de dades no convencionals i l' accés als mateixos des de cada unitat.
h	S' han descrit les millores produïdes en el sistema i en cadascuna de les seves etapes.

4 METODOLOGIA DIDÀCTICA.

4.1 Principis metodològics.

Els principis metodològics en els quals es basarà el procés d'ensenyament-aprenentatge són els següents:

- **Aprenentatge centrat en l'alumne:**

  L'aprenentatge centrat en l'alumne és un principi metodològic que col·loca a l'estudiant en el centre del procés educatiu, reconeixent els seus interessos, necessitats i habilitats com a elements fonamentals per a l'aprenentatge significatiu. En aquest enfocament, el rol del docent és el de facilitador o guia, proporcionant oportunitats perquè l'alumnat explore, descobrisca i construïsca el seu propi coneixement a través d'experiències actives0 i participatives. Es fomenta l'aprenentatge autònom, la col·laboració entre parells i la reflexió sobre el propi procés d'aprenentatge, permetent a l'alumnat assumir un paper actiu en la construcció del seu propi coneixement i desenvolupament personal.

- **Aprenentatge significatiu:**

  L'aprenentatge significatiu és un principi metodològic que es basa en la idea que els nous coneixements s'adquireixen i retenen de manera més efectiva quan estan relacionats amb l'estructura cognitiva prèvia de l'estudiant i es poden integrar de manera significativa en la seua experiència i context. Is dir, l'aprenentatge significatiu ocorre quan l'alumnat és capaç de relacionar la nova informació amb el que ja sap, comprenent la seua rellevància i aplicabilitat en la seua vida diària o en el seu camp d'estudi.

  En l'aprenentatge significatiu, es fomenta la comprensió profunda, la reflexió crítica i la capacitat de transferir el coneixement a diferents contextos, la qual cosa promou un aprenentatge més durador i aplicable.

  Per a facilitar l'aprenentatge significatiu, s'utilitzaran estratègies com l'activació de coneixements previs, l'ús d'exemples concrets i rellevants, l'aplicació de mètodes d'ensenyament actiu i la promoció de la reflexió i la discussió entre l'alumnat.

- **La motivació de l'alumnat:**

  La motivació de l'alumnat és un principi metodològic fonamental que se centra en l'estímul i foment de l'interès, la curiositat i el compromís de l'alumnat amb el procés d'aprenentatge. La motivació juga un paper crucial en el rendiment acadèmic i en el desenvolupament personal de l'alumnat, ja que influeix en el seu nivell d'esforç, persistència i satisfacció amb l'aprenentatge.

  Existeixen diversos factors que poden influir en la motivació de l'alumnat, entre ells:

- Rellevància:

  L'alumnat està més motivat quan percep que el contingut de l'aprenentatge és rellevant i té aplicabilitat en la seua vida diària o en el seu futur professional. Per tant, és important vincular els conceptes i habilitats ensenyades amb situacions reals i amb els interessos i necessitats individuals de l'alumnat.

- Autonomia:

  Brindar a l'alumnat cert grau d'autonomia i control sobre el seu procés d'aprenentatge pot augmentar la seua motivació intrínseca. Açò pot incloure la possibilitat de triar activitats, establir metes personals i prendre decisions sobre com abordar les tasques assignades.

- Competència:

  L'alumnat se sent més motivat quan experimenta un sentit de competència i assoliment en el seu aprenentatge. Proporcionar retroalimentació constructiva, establir expectatives realistes i oferir oportunitats per a l'èxit poden ajudar a enfortir l'autoeficàcia i la motivació del alumnat.

- Interès:

  Despertar i mantenir l'interès de l'alumnat en el contingut de l'aprenentatge és fonamental per a la seua motivació. Açò pot aconseguir-se utilitzant materials i recursos variats, incorporant activitats interactives i estimulants, i relacionant el contingut amb temes actuals o de rellevància personal per a l'alumnat .

- Suport emocional:

  Crear un ambient de suport emocional i positiu en l'aula pot contribuir significativament a la motivació de l'alumnat. Açò implica mostrar empatia, oferir suport individualitzat, reconèixer i celebrar els assoliments del alumnat, i fomentar un sentit de pertinença i comunitat en el grup.

En incorporar estratègies que promoguen la motivació de l'alumnat en el disseny i la implementació de les activitats d'aprenentatge, el professorat poden ajudar a crear un ambient propici per a l'èxit acadèmic i el desenvolupament integral del alumnat.

– **Enfocament centrat en competències:**

L'enfocament centrat en competències és un principi metodològic que es basa en l'adquisició i desenvolupament d'habilitats pràctiques i transferibles que són rellevants per a l'acompliment reeixit en diversos contextos personals, acadèmics i

professionals. En lloc de centrar-se únicament en la transmissió de coneixements teòrics, aquest enfocament se centra en el desenvolupament d'habilitats i competències que l'alumnat pot aplicar en situacions reals i desafiadores.

Alguns aspectes clau de l'enfocament centrat en competències inclouen:

- Identificació de competències clau:

  Aquest enfocament comença identificant les competències essencials que l'alumnat necessita desenvolupar per a tenir èxit en la seua vida personal i professional. Aquestes competències poden incloure habilitats cognitives, socioemocionals, tècniques i de resolució de problemes, entre unes altres.

- Ensenyament centrat en la pràctica:

  Una vegada que s'han identificat les competències clau, el procés d'ensenyament se centra a proporcionar oportunitats perquè l'alumnat practique i desenvolupe aquestes habilitats en situacions autèntiques. Açò pot incloure activitats pràctiques, projectes basats en problemes o simulacions.

- Avaluació autèntica:

  L'avaluació en l'enfocament centrat en competències es basa en l'observació directa i l'evidència concreta de l'acompliment del alumnat en situacions reals. En lloc de centrar-se únicament en exàmens escrits o proves d'opció múltiple, s'utilitzen avaluacions autèntiques, com0 a projectes, presentacions, portafolis i avaluacions d'acompliment, per a mesurar el nivell de domini de les competències per part del alumnat.

- Desenvolupament integral:

  Aquest enfocament reconeix que el desenvolupament de competències va més enllà de l'àmbit acadèmic i abasta aspectes socioemocionals, ètics i ciutadans. Per tant, se cerca promoure un desenvolupament integral del alumnat, que incloga no solament habilitats tècniques i professionals, sinó també valors, actituds i habilitats per a la vida.

En adoptar un enfocament centrat en competències, el professorat pot preparar a a l'alumnat per a enfrontar els desafiaments del món real i desenvolupar les habilitats necessàries per a tenir èxit en un entorn cada vegada més complex i canviant. Aquest enfocament promou un aprenentatge més rellevant, significatiu i transferible, que s'alinea amb les necessitats i demandes actuals.

– **Crear un clima de convivència i d'aprenentatge adequat en l'aula:**

Crear un clima adequat de convivència i aprenentatge en l'aula és fonamental per a promoure un ambient positiu i propici per al desenvolupament integral de l'alumnat.

Algunes estratègies que poden ajudar a aconseguir aquest objectiu són:

- Establir normes i expectatives clares:

  Des del principi de l'any escolar, és important establir normes de convivència i expectatives de comportament clares i consensuades amb l'alumnat.

- Fomentar la participació i la inclusió:

  Promoure la participació activa de tot l'alumnat en les activitats de l'aula i fomentar un ambient inclusiu on cada veu siga valorada i respectada. Açò pot incloure tècniques de participació com l'aprenentatge cooperatiu, la discussió guiada i la col·laboració en projectes.0

- Crear relacions de confiança:

  Establir relacions de confiança i respecte mutu amb l'alumnat és fonamental per a crear un clima de convivència positiu. Açò implica demostrar empatia, escoltar activament les preocupacions de l'alumnat, reconèixer els seus assoliments i brindar suport emocional quan siga necessari.

- Promoure el treball en equip:

  Fomentar el treball en equip i la col·laboració entre l'alumnat és una excel·lent manera de construir un sentit de comunitat en l'aula i desenvolupar habilitats socials i emocionals im0portants. Es poden realitzar activitats grupals, projectes col·laboratius i jocs d'equip per a enfortir el sentit de pertinença i la solidaritat entre l'alumnat.

- Gestionar els conflictes de manera constructiva:

  Els conflictes inevitables en l'aula poden convertir-se en oportunitats d'aprenentatge i creixement si es gestionen de manera constructiva. Proporcionar estratègies per a resoldre conflictes de manera pacífica i justa, fomentar el diàleg obert i promoure la resolució de problemes col·laborativa són aspectes clau de la gestió de conflictes en l'aula.

- Promoure un clima de reconeixement:

  Reconèixer els assoliments acadèmics, personals i socials de l'alumnat contribueix a enfortir la seua autoestima, motivació i sentit de pertinença.

En implementar aquestes estratègies de manera coherent i contínua, el professorat pot crear un clima de convivència i aprenentatge positiu en l'aula que promoga el benestar de l'alumnat i facilite el seu desenvolupament integral.

- **Desenvolupament integral de l'alumnat:**

  El desenvolupament integral de l'alumnat és un enfocament pedagògic que reconeix la importància d'abordar totes les dimensions de l'ésser humà: intel·lectual, emocional, social i física. Aquest enfocament se centra a promoure el creixement holístic del alumnat, no solament en termes de coneixements acadèmics, sinó també en habilitats socioemocionals, valors ètics, habilitats per a la vida i benestar físic.

  Ací hi ha algunes estratègies clau per a fomentar el desenvolupament integral de l'alumnat:

  - Fomentar el desenvolupament cognitiu:

    Proporcionar oportunitats perquè l'alumnat adquirisca coneixements, desenvolupen habilitats de pensament crític, resolució de problemes i creativitat, i apliquen l'aprenentatge en situacions del món real. Açò pot aconseguir-se a través d'activitats d'aprenentatge pràctiques, projectes de recerca, debats i activitats col·laboratives.

  - Promoure habilitats socioemocionals:

    Ensenyar habilitats com l'empatia, la comunicació efectiva, la gestió emocional, la resolució de conflictes i la presa de decisions ètiques és fonamental per al benestar emocional i social de l'alumnat. Es poden incorporar activitats de desenvolupament socioemocional i dedicar temps a la reflexió i el diàleg sobre temes rellevants.

  - Conrear valors i actituds positives:

    Fomentar valors com el respecte, la responsabilitat, la solidaritat, la tolerància i l'honestedat és essencial per a promoure una cultura escolar positiva i el desenvolupament de ciutadans ètics i compromesos.

  - Recolzar el benestar físic:

    El benestar físic és fonamental per a l'èxit acadèmic i el benestar general de l'alumnat. Promoure hàbits de vida saludables, com una alimentació equilibrada, l'exercici regular i el descans adequat, pot contribuir significativament al benestar físic i mental de l'alumnat.

  - Fomentar el desenvolupament personal i l'autoestima:

    Brindar oportunitats perquè l'alumnat explore els seus interessos, passions i fortaleses, i se senta valorat i recolzat en el seu desenvolupament personal. Açò pot incloure activitats extracurriculars, projectes personals, tutories individuals i oportunitats de lideratge.

- **Enfocament lúdic:**

  L'enfocament lúdic és una estratègia pedagògica que utilitza el joc com a eina principal per a l'aprenentatge. Es basa en la idea que el joc és una activitat natural i poderosa que permet a l'alumnat explorar, experimentar, descobrir i aprendre de manera activa i significativa. Aquest enfocament reconeix el valor del joc no solament com una forma d'entreteniment, sinó també com un mig efectiu per a promoure el desenvolupament cognitiu, socioemocional i físic del alumnat.

  Algunes característiques clau de l'enfocament lúdic inclouen:

  - Aprenentatge actiu i experiencial:

    En l'enfocament lúdic, l'alumnat és protagonista del seu propi aprenentatge, participant activament en activitats de joc que li permet experimentar i descobrir conceptes i habilitats de manera pràctica i vivencial.

  - Motivació intrínseca:

    El joc intrínsecament motivador i divertit captura l'interès de l'alumnat i els motiva a participar i comprometre's amb l'aprenentatge. Els jocs proporcionen un context emocionalment segur i positiu que promou la participació i l'experimentació sense por al fracàs.

  - Col·laboració i treball en equip:

    Molts jocs fomenten la col·laboració, la comunicació i el treball en equip, permetent a l'alumnat aprendre a treballar junts, resoldre problemes en conjunt i desenvolupar habilitats socials i emocionals importants.

  - Creativitat i pensament crític:

    El joc estimula la creativitat i el pensament crític en desafiar al alumnat a cercar solucions innovadores, prendre decisions informades i adaptar-se a situacions canviants dins del joc.

  - Aplicabilitat i transferència d'habilitats:

    Els conceptes i habilitats apresos a través del joc solen ser fàcilment transferibles a situacions del món real, la qual cosa fa que l'aprenentatge siga més rellevant i significatiu per a l'alumnat .

  En integrar l'enfocament lúdic en l'aula, el professorat pot crear un ambient d'aprenentatge dinàmic, estimulant i divertit que promoga el compromís, l'exploració i el creixement de l'alumnat en totes les àrees del desenvolupament.

- **Ús variat de recursos:**

L'ús variat de recursos és una estratègia pedagògica que implica la utilització d'una àmplia gamma de materials, eines i tecnologies per a enriquir el procés d'ensenyament i aprenentatge. En diversificar els recursos utilitzats en l'aula, el professorat pot adaptar el seu ensenyament a diferents estils d'aprenentatge, interessos individuals i necessitats específiques de l'alumnat, la qual cosa promou un aprenentatge més complet, significatiu i motivador.

Alguns exemples de recursos que poden ser utilitzats de manera variada en l'aula inclouen:

- Textos i materials impresos:

  Llibres de text, revistes, periòdics, fullets informatius, fulles de treball i altres materials impresos poden proporcionar informació addicional, exercicis de pràctica i exemples concrets per a reforçar els conceptes ensenyats en classe.

- Recursos audiovisuals:

  Vídeos, vídeo-tutorials, documentals, presentacions multimèdia, animacions i podcasts poden utilitzar-se per a introduir nous temes, il·lustrar conceptes abstractes, proporcionar exemples visuals i estimular l'interès del alumnat en el contingut de l'aprenentatge.

- Tecnologia educativa:

  Eines i aplicacions digitals, plataformes d'aprenentatge en línia, simuladors virtuals i jocs educatius poden aprofitar-se per a oferir experiències d'aprenentatge interactives, personalitzades i adaptatives que permeta a l'alumnat explorar, experimentar i aplicar el coneixement de manera activa.

- Materials manipulatius:

  Joguets didàctics, models tridimensionals, blocs de construcció, trencaclosques i altres materials manipulatius poden utilitzar-se per a proporcionar experiències pràctiques i tangibles que recolzen l'aprenentatge actiu i la comprensió de conceptes abstractes.

- Recursos en línia:

  Pàgines web educatives, biblioteques digitals, fòrums de discussió en línia, tutorials en vídeo i recursos interactius en línia poden ser útils per a ampliar l'accés a la informació, fomentar la col·laboració entre l'alumnat i proporcionar oportunitats d'aprenentatge autodirigit.

En utilitzar una varietat de recursos en l'aula, el professorat pot crear un ambient d'aprenentatge enriquit i estimulant que atenga les diferents necessitats, estils

d'aprenentatge i preferències de l'alumnat, promovent així un aprenentatge més inclusiu, significatiu i efectiu.

- **Enfocament globalitzador i interdisciplinari:**

  L'enfocament globalitzador i interdisciplinari és una estratègia pedagògica que cerca integrar diferents àrees del coneixement i connectar-les amb la realitat i el context de l'estudiant. Aquest enfocament reconeix que el món és interconnectat i complex, i que els problemes i desafiaments que enfrontem requereixen solucions que combinen coneixements i habilitats de múltiples disciplines.

  Algunes característiques clau de l'enfocament globalitzador i interdisciplinari inclouen:

  - Integració de continguts:

    En lloc d'ensenyar cada disciplina de manera aïllada, aquest enfocament cerca identificar temes o problemes rellevants que puguen ser abordats des de múltiples perspectives disciplinàries. El professorat cerca oportunitats per a integrar continguts de diferents àrees del coneixement, com a ciències, matemàtiques, humanitats i arts, en activitats i projectes d'aprenentatge coherents i significatius.

  - Connexió amb la vida real:

    L'enfocament globalitzador i interdisciplinari cerca connectar els continguts acadèmics amb la realitat i el context de l'estudiant, identificant problemes del món real i desafiaments socials, ambientals o científics que puguen ser abordats des d'una perspectiva interdisciplinària. Açò permet al alumnat veure la rellevància i aplicabilitat del que estan aprenent en la seua vida diària i en el món que els envolta.

  - Desenvolupament d'habilitats transversals:

    En treballar en projectes interdisciplinaris, l'alumnat té l'oportunitat de desenvolupar una àmplia gamma d'habilitats transversals, com el pensament crític, la resolució de problemes, la comunicació efectiva, el treball en equip i la creativitat.

  - Foment de la reflexió i el pensament crític:

    L'enfocament globalitzador i interdisciplinari promou la reflexió sobre les connexions entre diferents àrees del coneixement i la capacitat de pensar de manera crítica sobre problemes complexos des de múltiples perspectives. L'alumnat aprèn a qüestionar suposicions, explorar diferents punts de vista i considerar les implicacions ètiques i socials de les seues accions.

En adoptar un enfocament globalitzador i interdisciplinari en l'aula, el professorat pot fomentar un aprenentatge més profund, significatiu i transferible, preparant a l'alumnat per a enfrontar els desafiaments del món real i contribuir de manera activa i responsable a la societat.

- **L'orientació professional i acadèmica:**

  L'orientació professional i acadèmica és un procés integral que té com a objectiu ajudar a l'alumnat a explorar els seus interessos, habilitats i metes personals i professionals, i a prendre decisions informades sobre la seua educació i el seu futur laboral. Aquesta orientació proporciona suport i orientació al llarg de tot el procés educatiu, des de l'educació primària fins a la transició a l'educació superior i la inserció laboral.

  Algunes característiques clau de l'orientació professional i acadèmica inclouen:

  - Autoconeixement:

    Ajudar a l'alumnat a comprendre els seus interessos, valors, fortaleses i àrees de desenvolupament és fonamental per a prendre decisions educatives i professionals encertades. L'orientació professional i acadèmica inclou activitats d'autoavaluació, exploració d'interessos i habilitats, i reflexió sobre metes personals i professionals.

  - Exploració d'opcions educatives i professionals:

    Proporcionar informació sobre les diferents opcions educatives i professionals disponibles, incloent programes d'estudi, institucions educatives, carreres i oportunitats laborals. L'alumnat pot explorar els seus interessos i opcions a través de visites a universitats, xarrades informatives, fires de carreres i activitats de mentoria.

  - Presa de decisions informades:

    Ajudar a l'alumnat a avaluar les seues opcions i prendre decisions informades sobre la seua educació i carrera futura. Açò implica proporcionar informació sobre requisits d'ingrés, oportunitats de finançament, perspectives laborals i tendències del mercat laboral, així com recolze en la planificació de trajectòries educatives i professionals.

  - Desenvolupament d'habilitats per a l'ocupació:

    Preparar a l'alumnat per a l'èxit en el món laboral proporcionant orientació sobre el desenvolupament d'habilitats per a l'ocupació, com a habilitats de comunicació, treball en equip, resolució de problemes, lideratge i gestió del temps. Açò pot incloure tallers de desenvolupament d'habilitats, pràctiques laborals, programes de mentoria i preparació per a entrevistes.

- Recolze en la transició educativa i laboral:

  Brindar suport i orientació durant les transicions educatives i professionals, com la transició de l'educació secundària a l'educació superior, l'elecció d'una carrera, la cerca d'ocupació i l'adaptació a l'entorn laboral. Els serveis d'orientació poden incloure assessorament individualitzat, recursos d'informació, xarxes de contactes i seguiment continu després de la graduació.

L'orientació professional i acadèmica és fonamental per a ajudar a l'alumnat a prendre decisions educatives i professionals que s'alineen amb els seus interessos, habilitats i metes personals, i que els permeten aconseguir el seu màxim potencial en l'àmbit educatiu i laboral.

– **L'avaluació com a part fonamental del procés d'ensenyament-aprenentatge:**

L'avaluació és una part fonamental del procés d'ensenyament-aprenentatge que té com a objectiu mesurar el progrés i l'assoliment del alumnat en relació amb els objectius d'aprenentatge establits. A més de mesurar el rendiment acadèmic, l'avaluació compleix diverses funcions importants en el procés educatiu:

- Retroalimentació per a l'aprenentatge:

  L'avaluació proporciona retroalimentació valuosa a l'alumnat sobre el seu acompliment, ajudant-ho a identificar les seues fortaleses i àrees de millora. Aquesta retroalimentació oportuna i específica els permet realitzar ajustos en el seu aprenentatge i millorar contínuament.

- Guia per a l'ensenyament:

  Els resultats de l'avaluació proporcionen informació al professorat sobre el nivell de comprensió i domini de l'alumnat en relació amb els objectius d'aprenentatge. Açò permet al professorat ajustar el seu ensenyament, identificar àrees que necessiten major èmfasi i adaptar les seues estratègies pedagògiques per a satisfer les necessitats individuals de l'alumnat.

- Promoció de l'aprenentatge autònom:

  En involucrar a l'alumnat en el procés d'avaluació, es fomenta la seua responsabilitat i autoreflexió sobre el seu propi aprenentatge. L'alumnat aprèn a establir metes, monitorar el seu progrés i prendre mesures per a millorar el seu acompliment acadèmic.

- Mesurament de l'assoliment d'objectius:

  L'avaluació permet determinar si l'alumnat ha aconseguit els objectius d'aprenentatge establits. Açò proporciona informació important sobre

l'efectivitat del pla d'estudis i la qualitat de l'ensenyament, i orienta la presa de decisions per a futures millores.

- Avaluació formativa i sumativa:

  L'avaluació pot ser formativa, centrada en el procés d'aprenentatge i dissenyada per a proporcionar retroalimentació contínua i suport per al desenvolupament de l'alumnat, o sumativa, centrada en el resultat final de l'aprenentatge i dissenyada per a mesurar el nivell d'assoliment de l'alumnat en un moment determinat.

Perquè l'avaluació siga efectiva, és important que siga vàlida, confiable, equitativa i transparent.

- **Gradualitat i progressió:**

  La gradualitat i la progressió són dos principis fonamentals en el disseny i la implementació d'activitats d'ensenyament i aprenentatge. Aquests principis se centren en la idea que l'aprenentatge és un procés continu que es desenvolupa de manera gradual al llarg del temps, amb la introducció progressiva de conceptes, habilitats i complexitat cognitiva.

  - Gradualitat:

    La gradualitat es refereix al principi de dividir el contingut d'aprenentatge en unitats més xicotetes i manejables, que es presenten i es dominen de manera incremental i seqüencial. Açò permet a l'alumnat assimilar i consolidar els conceptes bàsics abans d'avançar cap a nivells de major complexitat. La gradualitat facilita el procés d'aprenentatge en evitar sobrecarregar a l'alumnat amb massa informació o dificultat al mateix temps, i els permet construir una base sòlida de coneixements i habilitats abans d'avançar a nivells més avançats.

  - Progressió:

    La progressió es refereix al principi de seqüenciar les activitats d'aprenentatge de manera que hi haja una progressió natural de dificultat i complexitat al llarg del temps. Açò implica dissenyar activitats i tasques que desafien gradualment a l'alumnat a mesura que desenvolupa les seues habilitats i competències. La progressió pot manifestar-se en diferents formes, com l'augment gradual de la complexitat dels problemes plantejats, l'aprofundiment en els conceptes presentats o l'ampliació de les habilitats aplicades.

- **Context del centre.**

El context del centre educatiu es refereix a l'entorn més ampli en el qual es troba la institució educativa i que influeix en el seu funcionament, cultura, recursos i relacions amb la comunitat. Aquest context pot incloure factors tant interns com a externs que impacten en l'experiència educativa del alumnat i en l'efectivitat de l'ensenyament i l'aprenentatge.

Alguns aspectes importants del context del centre educatiu inclouen:

- Ubicació geogràfica:

  La ubicació física del centre educatiu pot tenir un impacte significatiu en el seu context. Els centres situats en àrees urbanes poden enfrontar desafiaments diferents als situats en àrees rurals, com a accés a recursos, diversitat cultural, infraestructura i seguretat.

- Demografia estudiantil:

  La composició demogràfica de la població estudiantil, incloent factors com l'origen ètnic, socioeconòmic, lingüístic i cultural, pot influir en les necessitats i experiències de l'alumnat, així com en les pràctiques pedagògiques i de suport necessàries per a satisfer les seues necessitats.

- Recursos i finançament:

  El context del centre educatiu inclou els recursos disponibles, com el personal docent i de suport, l'equipament, les instal·lacions físiques, el pressupost i els programes de finançament disponibles. Aquests recursos poden variar segons el context socioeconòmic i les polítiques de finançament educatiu.

- Cultura escolar i clima institucional:

  La cultura escolar es refereix a les normes, valors, creences i pràctiques compartides pels membres de la comunitat escolar, incloent estudiants, personal docent, administratiu i famílies. El clima institucional es refereix a l'ambient emocional i relacional del centre educatiu, que pot afectar el benestar i el rendiment de l'alumnat.

- Relacions amb la comunitat:

  El centre educatiu interactua amb el seu entorn comunitari, incloent famílies, organitzacions locals, empreses, institucions culturals i governamentals. Aquestes relacions poden influir en el suport, la col·laboració i els recursos disponibles per al centre educatiu, així com en les oportunitats d'aprenentatge i enriquiment per a l'alumnat .

En comprendre i considerar el context del centre educatiu, el professorat i líders escolars poden prendre decisions informades i dissenyar estratègies pedagògiques i de gestió que responguen a les necessitats i característiques específiques de la comunitat escolar. Açò contribueix a crear un ambient educatiu inclusiu, equitatiu i efectiu que promoga l'èxit acadèmic i el benestar de tot l'alumnat.

A més del context del centre educatiu, és important considerar el context del sector productiu i de l'entorn laboral en dissenyar programes educatius i activitats d'orientació professional. Aquests aspectes afigen una dimensió addicional al procés educatiu en connectar la formació acadèmica amb les necessitats i demandes del món laboral. Alguns aspectes rellevants a considerar són:

- Tendències i demandes del mercat laboral:

  És important comprendre les tendències actuals i les projeccions futures del mercat laboral en termes d'indústries emergents, habilitats demandades i perfils professionals més sol·licitats. Açò pot influir en la selecció d'àrees d'estudi, especialitats i programes de formació oferits pel centre educatiu.

- Col·laboració amb empreses i ocupadors:

  Establir aliances i col·laboracions amb empreses i ocupadors locals i regionals pot proporcionar oportunitats per a la realització de pràctiques laborals, passanties, visites industrials i projectes de col·laboració. Açò permet a l'alumnat adquirir experiència pràctica, desenvolupar habilitats rellevants i establir connexions amb el món laboral.

- Evolució tecnològica i digitalització:

  L'avanç tecnològic i la digitalització estan transformant ràpidament l'entorn laboral, creant noves oportunitats i desafiaments en termes de competències digitals, habilitats tècniques i adaptabilitat. Els programes educatius han d'incorporar el desenvolupament d'habilitats digitals i la familiarització amb tecnologies emergents per a preparar a l'alumnat per al mercat laboral del futur.

- Necessitats de formació i capacitació:

  Identificar les necessitats de formació i capacitació de la força laboral local pot guiar el disseny de programes educatius que siguen rellevants i efectius per a preparar a l'alumnat per a ocupacions disponibles en la regió. Açò pot implicar la consulta amb empreses i ocupadors per a comprendre els seus requeriments i expectatives en termes d'habilitats i competències laborals.

En considerar el context del sector productiu i de l'entorn laboral, els centres educatius poden dissenyar programes de formació més alineats amb les

necessitats del mercat laboral i proporcionar a l'alumnat les habilitats i competències necessàries per a tenir èxit en les seues futures carreres professionals. Açò contribueix a millorar l'ocupació de l'alumnat i a enfortir la connexió entre l'educació i el món laboral.

4.2 Estratègies metodològiques.

Principalment, s'utilitzaran les següents estratègies metodològiques:

- **Estratègies expositives.**

  Les estratègies expositives són tècniques utilitzades pel professorat per a presentar informació de manera clara, organitzada i comprensible al alumnat. Aquestes estratègies se centren en la transmissió efectiva de coneixements, conceptes o procediments mitjançant l'explicació verbal, la demostració visual i altres recursos didàctics.

  Algunes de les estratègies expositives més comunes inclouen:

  - Conferències:

    La conferència és una forma tradicional de presentar informació verbalment a l'alumnat. El professorat explica conceptes, teories o processos de manera sistemàtica i organitzada, utilitzant presentacions, pissarres o recursos audiovisuals per a recolzar l'exposició. És important mantenir l'atenció de l'alumnat a través de la varietat en la presentació i la interacció amb l'audiència.

  - Classes magistrals:

    Similar a les conferències, les classes magistrals són presentacions formals en les quals el docent explica i analitza un tema en profunditat. No obstant açò, les classes magistrals solen ser més dinàmiques i participatives, involucrant a l'alumnat en debats, discussions o activitats interactives per a fomentar una comprensió més profunda del contingut.

  - Demostracions:

    Les demostracions impliquen la presentació pràctica de conceptes o procediments mitjançant exemples concrets o exercicis pràctics. Açò pot incloure la realització d'experiments, la demostració de tècniques específiques o la resolució de problemes en temps real, la qual cosa ajuda a l'alumnat a visualitzar i comprendre millor el contingut presentat.

  - Ús de recursos visuals:

Els recursos visuals, com a gràfics, diagrames, mapes conceptuals o videos, poden ajudar a complementar l'exposició verbal del professorat i facilitar la comprensió de l'alumnat. Aquests recursos poden utilitzar-se per a il·lustrar conceptes abstractes, mostrar relacions entre idees o proporcionar exemples concrets que reforcen l'aprenentatge.

- Exemplificació:

  L'exemplificació implica l'ús d'exemples específics i rellevants per a il·lustrar conceptes o principis abstractes. Els exemples poden provenir de la vida real, de l'experiència personal del docent o de casos pràctics relacionats amb el contingut del curs, la qual cosa ajuda a l'alumnat a connectar la teoria amb la pràctica i a aplicar els conceptes apresos a situacions concretes.

En utilitzar estratègies expositives de manera efectiva, el professorat pot facilitar el procés d'ensenyament-aprenentatge, proporcionant a l'alumnat una base sòlida de coneixements i habilitats que poden aplicar en diversos contextos.

– **Flipped Classroom (Aula invertida).**

El model de Flipped Classroom, o aula invertida, és una estratègia metodològica que reverteix la tradicional dinàmica d'ensenyament en l'aula. En aquest enfocament, l'alumnat adquireix el contingut d'aprenentatge fóra de l'aula, generalment a través de recursos com vídeos, lectures o activitats interactives, abans d'assistir a la classe presencial. Una vegada en l'aula, el temps es dedica principalment a l'aplicació activa del coneixement, mitjançant activitats pràctiques, discussions grupals, resolució de problemes o projectes col·laboratius. Açò permet que el professor es convertisca en un facilitador de l'aprenentatge, brindant suport individualitzat, aclarint dubtes i fomentant la participació activa de l'alumnat. El model de Flipped Classroom cerca promoure un aprenentatge més autònom, significatiu i personalitzat, al mateix temps que maximitza el temps d'interacció entre alumnat i professorat durant les classes presencials.

– **Aprenentatge Basat en Projectes (ABP).**

L'Aprenentatge Basat en Projectes (ABP) és una estratègia metodològica que involucra a l'alumnat en la planificació, disseny i execució de projectes significatius i autèntics per a aconseguir objectius d'aprenentatge específics. En lloc de seguir un currículum predeterminat de manera lineal, l'alumnat treballa en projectes que aborden preguntes o problemes complexos, permetent-los explorar temes en profunditat i aplicar conceptes i habilitats de manera pràctica.

L'ABP generalment segueix un procés que inclou les següents etapes:

- Selecció del tema i disseny del projecte:

L'alumnat tria un tema d'interès i rellevància per a ells, i col·laboren en el disseny d'un projecte que aborde aspectes específics del tema seleccionat. Aquest procés implica la identificació d'objectius d'aprenentatge, la definició de rols i responsabilitats, i la planificació de recursos i activitats.

- Recerca i exploració:

  L'alumnat duu a terme recerques per a obtenir informació rellevant sobre el tema del projecte, utilitzant una varietat de fonts i mètodes de recerca. Aquesta etapa fomenta la curiositat, l'autonomia i el pensament crític, mentre l'alumnat explora diferents perspectives i enfocaments.

- Planificació i desenvolupament:

  L'alumnat dissenya i desenvolupa el projecte, seguint el pla establit i aplicant els coneixements i habilitats adquirits durant la recerca. Aquesta etapa pot incloure la creació de productes tangibles o intangibles, com a informes, presentacions, models, o solucions tecnològiques, depenent de la naturalesa del projecte.

- Implementació i avaluació:

  L'alumnat implementa el seu projecte i avaluen la seua efectivitat en la consecució dels objectius d'aprenentatge establits. Es fomenta la reflexió i la retroalimentació contínua durant tot el procés, permetent a l'alumnat identificar assoliments, desafiaments i àrees de millora.

L'ABP promou un aprenentatge actiu, col·laboratiu i contextualitzat, on l'alumnat assumeix un paper actiu en la construcció del seu propi coneixement. En treballar en projectes significatius i autèntics, l'alumnat desenvolupa habilitats de resolució de problemes, comunicació, treball en equip i pensament crític, preparant-los per a enfrontar desafiaments del món real en el seu futur personal i professional.

– **Aprenentatge Cooperatiu:**

L'aprenentatge cooperatiu és una estratègia pedagògica en la qual l'alumnat treballa en grups xicotets per a aconseguir metes d'aprenentatge comuns. A diferència de l'aprenentatge competitiu o individualista, en l'aprenentatge cooperatiu, l'alumnat col·labora entre si per a aconseguir l'èxit acadèmic, compartint recursos, idees i habilitats.

Aquesta estratègia promou la interdependència positiva, on cada membre del grup és responsable de l'aprenentatge propi i del dels altres. Es fomenta la participació equitativa, de manera que tot l'alumnat contribueix al treball en equip i té l'oportunitat d'expressar les seues idees. A més, es promouen habilitats socials com la comunicació efectiva, la resolució de conflictes i el treball en equip.

L'aprenentatge cooperatiu pot implementar-se de diverses formes, com el treball en parelles, grups de discussió, projectes col·laboratius o aprenentatge basat en problemes. L'objectiu principal és crear un ambient de suport mutu on l'alumnat se senta motivat a aprendre conjuntament i es beneficie de les diferents perspectives i experiències del reste.

4.3 Activitats.

En totes les **unitats didàctiques** utilitzarem el següent esquema d'actuació:

- **Introducció.**

  Mitjançant una classe magistral el professor o professora introduirà els continguts bàsics de la unitat didàctica. Les explicacions, que se sustentaran principalment en exemples, utilitzaran recursos variats. Si afavorirà la participació de l'alumnat perquè puga expressar els seus dubtes i opinions.

  Així mateix, si fóra necessari, es realitzarà una demostració de les habilitats o tècniques necessàries associades a la unitat didàctica.

- **Activitat X.**

  Explicació de l'activitat X.

- **Activitat I.**

  Explicació de l'activitat I.

- **Activitats d'ampliació.**

  En totes les unitats didàctiques, es proposaran activitats d'ampliació per a aprofundir en aspectes relacionats amb els resultats d'aprenentatge associats a la unitat didàctica.

- **Activitats de reforç.**

  En cadascuna de les unitats didàctiques, es proposaran activitats de reforç perquè l'alumnat que haja tingut algun tipus de dificultat en el procés d'ensenyament-aprenentatge puga adquirir els resultats d'aprenentatge associats a la unitat didàctica.

Així mateix, les **sessions** del mòdul professional s'estructuraran de la següent manera:

1. El professor o professora realitzarà un breu resum de les activitats realitzades en la sessió anterior.
2. El professor o professora explicarà els objectius de la sessió així com les activitats d'ensenyament-aprenentatge que es van a realitzar.

3. Realització de les activitats proposades: exposició de continguts, demostració d'habilitats o tècniques, realització del projecte o realització de cas d'estudi.
4. Al final de la sessió, el professor o professora realitzarà una síntesi de les activitats realitzades durant la sessió i indicarà què aspectes són essencials per a la pròxima sessió.

4.4 Recursos generals.

En totes les unitats didàctiques s'utilitzaran els següents recursos didàctics:

- Recursos personals:
  - Professorat titular.
- Recursos organitzatius:
  - Aula.
  - Taller.
  - Biblioteca.
- Recursos materials:
  - Equipament:
    - Maquinari:
      - Ordinadors.
      - Servidors.
      - Autòmat.
    - Programari:
      - Entorn de treball: Lliurex
      - Eines de simulació i virtualització:
        - Cisco Packet Tracer.
        - Oracle VirtualBox.
    - Recursos TIC:
      - Centre Digital Col·laboratiu:
        - Plataforma d'aprenentatge Aules.
        - Microsoft Office 365.
        - Microsoft Teams.
    - Documentació:
      - Documentació elaborada pel professorat.

- Pàgines web.
- Presentacions.
- Vídeo-tutorials.

En l'apartat *13.1. Annex I: Desenvolupament de les unitats didàctiques*, per a cada unitat didàctica, s'indica els recursos específics que s'utilitzaran.

4.5 Agrupaments.

S'utilitzaran els següents tipus d'agrupament:

- **Gran grup o grup classe:**

  Tots els alumnes i alumnes participen com un sol grup, compartint els mateixos objectius, continguts i activitats d'ensenyament-aprenentatge.

  S'utilitzarà aquest tipus d'agrupament amb estratègies metodològiques expositives, per a introduir els continguts essencials; o demostratives, per a mostrar les habilitats i tècniques associades a la seqüència didàctica corresponent i també per realitzar el projecte intermodular.

  Per tant, aquest tipus d'agrupament s'utilitzarà majoritàriament a l'inici i a la finalització de les unitats didàctiques i per realitzar el projecte intermodular.

- **Treball en equip:**

  L'alumnat s'agruparà en equips de dos persones.

  Aquest tipus d'agrupament s'utilitzarà amb estratègies metodològiques en les quals la col·laboració i la cooperació siga part essencial del procés d'ensenyament-aprenentatge:

  - Aprenentatge Basat en Projectes (ABP).
  - Aprenentatge Cooperatiu.

- **Treball individual:**

  L'alumnat realitza les activitats de manera individual, de forma autònoma o amb l'ajuda del professorat.

  Aquest tipus d'agrupament s'utilitzarà amb estratègies metodològiques en les quals l'alumnat haja d'interioritzar aprenentatges i desenvolupar habilitats bàsiques, en les quals es treballaran essencialment continguts i es realitzaran exercicis o activitats bàsiques.

5 PROCEDIMENT D'AVALUACIÓ I DE QUALIFICACIÓ.

5.1 Activitats d'avaluació, instruments d'avaluació i criteris d'avaluació.

El procediment d'avaluació té les següents finalitats[12]:

- Regular el procés d'aprenentatge competencial de l'alumnat mitjançant l'avaluació objectiva i enfocada a l'obtenció de les competències associades als diferents mòduls professionals, a través de la consecució dels resultats d'aprenentatge d'acord amb els criteris d'avaluació associats per a cadascun d'ells prenent com a referència els objectius, expressats en els resultats d'aprenentatge d'acord amb els criteris d'avaluació associats per a cadascun d'ells.
- Informar dels assoliments de l'alumnat al final d'un procés d'aprenentatge competencial per a la seua certificació.
- Implementar una avaluació contínua, formativa i integradora que ajude a l'alumnat a adquirir autonomia i saber acte regular-se.
- Promoure l'ús generalitzat d'instruments, tècniques i eines o assistents de l'avaluació variats, diversos i adaptats a les diferents situacions d'aprenentatge i metodologies, permetent la valoració objectiva del procés d'avaluació per competències i la qualificació.

L'avaluació tindrà un caràcter continu, formatiu i integrador durant tot el procés d'ensenyament de l'alumnat i estarà enfocada a l'obtenció de les competències associades als diferents mòduls professionals, prenent com a referència els objectius, expressats en els resultats d'aprenentatge, d'acord amb els criteris d'avaluació associats per a cadascun d'ells. A més, serà flexible en temps i recursos adaptant-se als diferents ritmes d'aprenentatge i característiques de l'alumnat.

En tot procés d'avaluació i qualificació podem diferenciar tres elements bàsics: activitats d'avaluació, instruments d'avaluació i instruments de qualificació.

Les **activitats d'avaluació** concreten el procediment que es va a utilitzar per a arreplegar informació del procés d'aprenentatge de l'alumnat. Són productes, evidències o acompliments avaluables, en diferents i variats formats i suports que ens aporten informació concreta susceptible de ser analitzada.

En totes les unitats didàctiques s'utilitzaran un subconjunt de les següents activitats d'avaluació:

- Observació sistemàtica:
    - Participació, intervenció i aportació en les dinàmica diària de la classe.

12 Nova ordre d'avaluació (art. 3 i seg.)

- Acompliment de diferents destreses.

- Intervenció amb i entre l'alumnat:
  - Diàlegs, oberts i guiats.
  - Presentacions.
  - Realització d'entrevistes.
  - Participació en assemblees, col·loquis o debats.
  - Participació en jocs de rol.
  - Qüestionaris d'autoavaluació.
  - Qüestionaris de coavaluació.
  - Formalització de contractes d'avaluació o d'aprenentatge.
- Anàlisi de processos, tasques i produccions de l'alumnat:
  - Proves obertes.
  - Proves de correcció objectiva.
  - Exercicis.
  - Pràctiques.
  - Projectes.
  - Estudis de cas.
  - Informes.
  - Treballs.
  - Mapes conceptuals, esquemes, resums o diagrames.
  - Construcció de maquetes o dissenys tècnics.
  - Desenvolupament de demostracions.
  - Proves d'execució tècnica.
  - Presentacions digitals.
  - Exposicions orals.
  - Quadern de treball.
  - Portafolis

- Diari d'aprenentatge.
- Enregistrament d'àudio o d'audiovisuals.

Els **instruments d'avaluació** són les eines que, una vegada analitzades les activitats d'avaluació, ens permeten valorar els processos i els resultats d'aprenentatge de l'alumnat.

L'instrument d'avaluació proporciona una estructura que permet la recol·lecció de dades de l'acompliment de l'estudiant d'una manera sistemàtica i consistent.

En totes les unitats didàctiques s'utilitzarà un subconjunt dels següents instruments d'avaluació:

- Llista de control.
- Escala de valors.
- Rúbrica.

Aquests instruments d'avaluació seran **instruments de qualificació** quan s'utilitzen per a assignar una qualificació numèrica a l'acompliment de l'alumnat.

5.2 Avaluacions.

Es realitzaran tres tipus de sessions d'avaluació[13]: inicial, parcial i final.

5.2.1 Avaluació inicial.

Abans de la finalització del primer mes lectiu del curs, es realitzarà una sessió d'avaluació inicial amb els següents propòsits:

- Conèixer les característiques, competències i la formació prèvia de l'alumnat.
- Conèixer l'experiència professional prèvia relacionada amb el perfil professional per a situar-ho i orientar-ho.
- Ajustar les programacions didàctiques a partir de la informació arreplegada en els dos apartats anteriors.
- Quant al projecte intermodular, es reajustarà aquest projecte a partir de la informació arreplegada en aquesta avaluació inicial.

L'avaluació inicial de l'alumnat es realitzarà per tot l'equip docent, sent el tutor o tutora el responsable de coordinar tot el procés.

En l'avaluació inicial no s'emetrà cap qualificació.

13 O d'avaluació (art. 18)

5.2.2 Avaluacions parcials.

En finalitzar cada trimestre, es realitzarà una avaluació parcial, de caràcter informatiu, en les quals s'avaluarà el progrés de l'alumnat en la consecució dels resultats d'aprenentatge i les competències professionals, personals i socials.

En les sessions d'avaluació parcials, s'analitzarà tant la progressió de cada estudiant de manera individual, com a global del grup, amb l'objectiu de prendre decisions que afavorisquen el desenvolupament de les competències.

Així mateix, haurà d'avaluar-se la pràctica docent per a adequar les estratègies metodològiques a les necessitats detectades.

En les sessions d'avaluació parcials s'informarà a cada estudiant mitjançant una qualificació numèrica, entre 1 i 10.

La informació proporcionada a l'alumnat o a les seues famílies en les avaluacions parcials ha de considerar-se com una part del procés d'avaluació contínua amb l'únic objectiu de proporcionar informació de retroalimentació útil per a la millora del procés d'aprenentatge de l'alumnat.

En les avaluacions parcials s'informarà únicament dels resultats d'aprenentatge avaluats i qualificats de manera completa en el trimestre corresponent.

Les qualificacions de les avaluacions parcials no s'utilitzaran en cap cas per al càlcul de la qualificació final del mòdul professional.

5.2.3 Avaluació final ordinària.

L'avaluació final es realitza una vegada finalitzat el període formatiu del mòdul professional, assignant per a cada estudiant una qualificació numèrica, entre 1 i 10.

L'objectiu d'aquesta sessió és comprovar el grau en què l'alumnat ha aconseguit els resultats d'aprenentatge i les competències professionals, personals i socials associades al mòdul professional.

5.2.3.1.1 Alumnat que no haja perdut el dret a l'avaluació contínua.

En l'avaluació final ordinària, per a l'alumnat que no haja perdut el dret a l'avaluació contínua, s'aplicaran els criteris de qualificació establits en l'apartat 5.6 Criteris de qualificació, utilitzant per a açò les qualificacions obtingudes al llarg del curs.

5.2.3.1.2 Alumnat que haja perdut el dret a l'avaluació contínua.

L'alumnat que haja perdut el dret a l'avaluació contínua, abans de l'avaluació final, haurà d'avaluar-se de tots els resultats d'aprenentatge utilitzant, principalment, les següents activitats d'avaluació:

- Prova oberta
- Prova de correcció objectiva

Per al càlcul de la qualificació final del mòdul professional s'aplicaran els criteris de qualificació establits en l'apartat 5.6 Criteris de qualificació, utilitzant per a açò únicament les qualificacions obtingudes en aquestes activitats d'avaluació.

5.2.4 Avaluació final extraordinària.

Hi haurà una convocatòria extraordinària en Juny, versant en aquest cas una prova oberta i un altra de correcció objectiva sobre tots els continguts del mòdul. Serà requisit per a fer aquestes proves presentar les activitats, exercicis o projectes proposats pel professorat per a aquesta mateixa data.

En l'avaluació extraordinària l'alumnat haurà d'avaluar-se de tots els resultats d'aprenentatge utilitzant, principalment, les següents activitats d'avaluació:

- Prova oberta
- Prova de correcció objectiva

Per al càlcul de la qualificació final del mòdul professional s'aplicaran els criteris de qualificació establits en l'apartat 5.6 Criteris de qualificació, utilitzant per a açò únicament les qualificacions obtingudes en aquestes activitats d'avaluació.

Excepcionalment, l'alumnat que tinga 2 resultats d'aprenentatge o menys suspesos podrà recuperar únicament els resultats d'aprenentatge suspesos.

5.2.4.1 Classes de repàs

En el tercer trimestre es realitzaran algunes hores (2 o 3) de repàs setmanals. Serviran a l'alumnat per a preparar la prova oberta i la prova de correcció objectiva extraordinària i també per a intentar pujar les qualificacions de les activitats realitzades durant el curs. Es pot oferir també la possibilitat de realitzar un projecte global que supose un percentatge de la qualificació final extraordinària.

5.3 Informació a l'alumnat o, si escau, a les famílies del procediment d'avaluació i qualificació.

El professorat informarà a l'alumnat i a les seues famílies, en el cas d'alumnat menor d'edat, del procediment d'avaluació i qualificació en els següents moments:

- Inici de curs:
  - Elements curriculars del mòduls professionals, especialment, els següents:
    - Competències professionals, personals i socials.

        - Objectius generals.
        - Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació.
        - Continguts.
    - Relació entre els diferents elements curriculars.
    - Ponderació de cada resultat d'aprenentatge per al càlcul de qualificació final del mòdul professional.
    - Per a cada resultat d'aprenentatge, ponderació de cada criteri d'avaluació per al càlcul de la qualificació del resultat d'aprenentatge.
    - Per a cada criteri d'avaluació, instruments d'avaluació o evidències que s'aplicaran.
- A l'inici de cada resultat d'aprenentatge:
    - Breu recordatori dels criteris d'avaluació i dels instruments d'avaluació que s'utilitzaran amb els seus percentatges.
- Durant el desenvolupament de cada resultat d'aprenentatge:
    - Retroalimentació a través d'orientacions, correccions i seguiment de les seues produccions per a dur a terme una avaluació formativa i formadora.
- En finalitzar cada resultat d'aprenentatge o cada avaluació parcial:
    - Per a cada resultat d'aprenentatge treballat, qualificació obtinguda i, en cas de ser inferior a 5, informació rellevant per a la seua recuperació (activitats d'avaluació a desenvolupar, instruments d'avaluació i moments en els quals es realitzarà la recuperació).
- En finalitzar la sessió d'avaluació final ordinària:
    - Informe de recuperació dels RA pendents de superació amb indicacions de les activitats necessàries per a recuperar-los, així com la naturalesa i característiques dels instruments d'avaluació que s'utilitzaran en el període de recuperació.

5.4 Pèrdua del dret a l'avaluació contínua.

L'avaluació tindrà un caràcter continu, formatiu i integrador durant tot el procés d'ensenyament de l'alumnat[14].

14 Nova ordre d'avaluació (art. 8)

L'alumnat que supere el 15% d'inassistència de forma injustificada (diferents a motius laborals, malaltia o valoracions pròpies a criteri dels centres o departaments), perdrà el dret a l'avaluació contínua.

El professorat notificarà a l'alumnat quan arribe al 10% d'inassistència injustificada de la possibilitat de pèrdua de l'avaluació contínua.

En el present mòdul professional, que té una durada de **34 hores**, l'alumnat serà informat de la possibilitat de la pèrdua d'avaluació continua quan arribe a les **3 hores** d'inassistència injustificada i perdrà el dret a l'avaluació contínua quan arribe a les **5 hores** d'inassistència injustificada.

5.5 Procediment i criteris de recuperació.

Únicament l'alumnat **que no haja perdut el dret a l'avaluació contínua** podrà acollir-se a aquest pla de recuperació.

El procediment de recuperació serà el següent:

- Si l'alumnat ha suspès **3 o més resultats d'aprenentatge**, no ha assolit els objectius del mòdul professional. Així i tot, se li donarà una última oportunitat en forma de prova oberta i prova de correcció objectiva final de tots els resultats d'aprenentatge o unitats formatives desenvolupades durant el curs abans de l'avaluació ordinària on haurà de demostrar que, contràriament al que s'ha vist fins al moment, sí que ha assolit els objectius del curs.
- Si l'alumnat ha suspès **2 o menys resultats d'aprenentatge (unitats formatives)**, se li faran proves obertes i proves de correcció objectiva de recuperació abans de l'avaluació ordinària. Aquestes proves substituiran la qualificació obtinguda en el seu moment per les proves equivalents. La qualificació de les activitats realitzades durant el curs no es recupera i continua vigent per a realitzar la mitjana ponderada. Una vegada realitzades les recuperacions, per a aprovar necessitarà complir les condicions generals.

5.6 Criteris de qualificació.

5.6.1 Càlcul de la qualificació.

La qualificació del mòdul professional s'obté d'un càlcul ponderat de tots els resultats d'aprenentatge que resumeixen totes les qualificacions obtingudes durant el curs. El curs passat aquestes ponderacions van ser: RA-1 – 20%, RA-2 – 20%, RA-3 – 20%, RA-4 – 20%, RA-5 – 20%.

El mòdul professional està dividit en 6 unitats de treball que corresponen a cadascun dels resultats d'aprenentatge, menys les unitats 5 i 6 que corresponen al RA5 i que s'avaluen individualment.

El càlcul de la qualificació d'un resultat d'aprenentatge es realitzarà a partir de la mitjana ponderada de les qualificacions dels criteris d'avaluació (CA), atenent al seu nivell de rellevància (bàsic, intermedi o avançat).

El nivell de cada criteri d'avaluació s'estableix en l'apartat 3.5. Resultats d'aprenentatge (RA) i criteris d'avaluació (CA).

En l'apartat 5.6.2. Ponderació dels resultats d'aprenentatge i dels criteris d'avaluació s'estableix la ponderació de cada criteri d'avaluació.

El càlcul de la qualificació d'un criteri d'avaluació es realitzarà a partir de la mitjana ponderada de les qualificacions de tots els instruments de qualificació (IQ) que computen en aquest criteri d'avaluació. Aquests instruments de qualificació podran ser proves obertes, proves de correcció objectiva, activitats pràctiques i activitats realitzades en el projecte interdisciplinar (veure annex IV). Dins de l'avaluació de les activitats pràctiques i les activitats del projecte interdisciplinar es tindran en compte també els components actitudinals. Segons el grau d'acompliment de cada IQ s'estableix un valor numèric entre 0 i 4 (Excel·lent: 4, Notable: 3, Suficient: 2, Insuficient: 1 i Molt deficient: 0). La mitjana ponderada de tots aquests valors dels instruments de qualificació establirà un valor numèric que qualificarà el CA en un valor numèric (entre 0 i 10) i aquesta dada s'usarà més endavant per calcular el grau d'acompliment del RA associat i que també tindrà un valor numèric entre 0 i 10.

Per a comptabilitzar cada RA en el còmput total de la qualificació del mòdul cal tindre un valor mínim d'un 5 de grau d'acompliment en cadascun dels RA i excepcionalment com a màxim només 2 RA podran tindre una valor inferior a 5 i superior a 4. Si és així, el mòdul es supera o aprova si computant tots els RA qualificats es té un grau d'acompliment amb un valor d'un 5 com a mínim.

Si no es supera el mòdul, l'alumnat podrà recuperar o incrementar el valor numèric dels RA que o bé no superen el 4 per poder establir la mitjana ponderada o bé tot i superar el 4 per fer la mitjana ponderada, el seu valor resulta insuficient per poder arribar al 5 del total que s'ha establit com a valor mínim.

Aquesta recuperació dels RA amb els seus CA es realitzarà abans de l'avaluació ordinària amb els instruments d'avaluació o de qualificació més pertinents segons els CA amb menys grau d'acompliment obtingut i que seran els que caldrà que recupere i que es tornaran a qualificar. Aquests IA o IQ podran ser: bé exàmens en forma de prova escrita amb exercicis a desenvolupar i prova objectiva tipus test, bé proves pràctiques on l'alumnat instal·la, configura i comprova distints serveis usant màquines virtuals, bé ambdues tipus de proves combinades.

Cas de no superar el mòdul en l'avaluació ordinària, l'alumnat haurà de recuperar el mòdul durant el tercer trimestre, és a dir, en l'avaluació extraordinària, Durant el tercer trimestre s'establiran classes de repàs i també un pla de recuperació personalitzat per a

l'alumnat on s'incidirà en l'aprenentatge dels CA amb menor grau d'acompliment i en la qualificació dels mateixos amb els IA o IQ més pertinents.

Cas d'alumnat que no puga assistir a les classes de repàs o no puga seguir a distància el pla de recuperació personalitzat per estar realitzant la FCT o per qualsevol altre motiu justificat, se li qualificaran a final de curs els CA amb menor grau d'acompliment amb els IA o IQ més pertinents que podran ser: bé exàmens en forma de prova escrita amb exercicis a desenvolupar i prova objectiva tipus test, bé proves pràctiques on l'alumnat instal·la, configura i comprova distints serveis usant màquines virtuals, bé ambdues tipus de proves combinades.

5.6.2 Ponderació dels resultats d'aprenentatge i dels criteris d'avaluació.

RA 1			RA 2			RA 3			RA 4			RA 5		
20%			20%			20%			20%			20%		
CA	N	%	CA	N	%	CA	N	%	CA	N	%	CA	N	%
a	1	8,33	a	2	14,29	a	3	23,077	a	1	8,33	a	2	11,76
b	2	16,67	b	2	14,29	b	3	23,077	b	2	16,67	b	3	17,65
c	3	25,00	c	3	21,43	c	2	15,385	c	2	16,67	c	3	17,65
d	2	16,67	d	2	14,29	d	2	15,385	d	1	8,33	d	2	11,76
e	2	16,67	e	3	21,43	e	3	23,077	e	2	16,67	e	1	5,88
f	2	16,67	f	2	14,29				f	1	8,33	f	2	11,76
									g	3	25,00	g	2	11,76
												h	2	11,76

Taula 1: RA: resultat d'aprenentatge; CA: criteri d'avaluació; N: nivell (1, bàsic; 2, intermedi; 3, avançat); %: pes de cada CA per al càlcul de la qualificació del RA (NA: No Avaluat/Qualificat).

5.6.3 Altres consideracions

Si un alumne o alumna participa en la còpia parcial o completa d'un instrument d'avaluació obtindrà la qualificació de zero en el corresponent instrument de qualificació.

Si un alumne o alumna, sense motiu justificat, lliura fora de termini un instrument d'avaluació obtindrà la qualificació de zero en el corresponent instrument de qualificació.

5.7 Alumnat que cursa el mòdul professional com a pendent

L'alumnat que curse el mòdul professional com a pendent tindrà les mateixes condicions i oportunitats que l'alumnat que curse el mòdul professional per primera vegada i que ja s'han especificat.

6 MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ.

El professorat del mòdul professional, haurà de participar de forma activa en dos aspectes en relació a la resposta educativa per a la inclusió[15]:

- La organització de la resposta educativa en els centres docents, en el marc de l'educació inclusiva, amb la finalitat de garantir l'accés, la participació, la permanència i el progrés de tot l'alumnat, com a nucli del dret fonamental a l'educació i des dels principis de qualitat, igualtat d'oportunitats, equitat i accessibilitat universal.
- La detecció de les barreres a la inclusió, la identificació de les necessitats específiques de suport educatiu i les necessitats de compensació de desigualtats, en l'àmbit educatiu i administratiu.

La resposta educativa per a la inclusió en un centre educatiu s'organitza en quatre nivells[16]:

- *Primer nivell de resposta*: es dirigeix a tota la comunitat educativa i a les relacions del centre amb l'entorn sociocomunitari i ho constitueixen les mesures que impliquen els processos de planificació, la gestió general i l'organització dels suports del centre.
- *Segon nivell de resposta*: es dirigeix a tot l'alumnat del grup-classe i ho constitueixen les mesures generals programades per a un grup-classe que impliquen suports ordinaris.
- *Tercer nivell de resposta*: ho constitueixen les mesures dirigides a l'alumnat que requereix una resposta diferenciada, individualment o en grup, que impliquen suports ordinaris addicionals.
- *Quart nivell de resposta:* ho constitueixen les mesures dirigides a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu que requereix una resposta personalitzada i individualitzada de caràcter extraordinari que implique suports especialitzats addicionals.

Així mateix, els centres, en les programes de formació professional, facilitaran itineraris adaptats als diferents ritmes i possibilitats d'aprenentatge de cada alumna i alumne, amb una organització que permeta les adaptacions, la provisió de suports materials o personal d'accés i les mesures flexibles que possibiliten la consecució dels objectius encaminats a l'obtenció total o parcial de la titulació[17].

15 D 104/2018, de 27 de juliol (art. 1)
16 D 104/2018, de 27 de juliol (art. 14)
17 D 104/2018, de 27 de juliol (art. 27)

En compliment de l'indicat anteriorment, en aquesta programació didàctica, dentre del **segon nivell** de resposta educativa per a la inclusió, en totes les unitats didàctiques, es plantejaran activitats específiques de dos tipus:

- *Activitats de reforç*, per a l'alumnat que no ha aconseguit els objectius ni desenvolupat les competències associades a la unitat didàctica.
- *Activitats d'ampliació*, per a l'alumnat que, una vegada aconseguits els objectius i les competències associades a la unitat didàctica, vulga ampliar els seus coneixements i les seues capacitats.

Així mateix, en l'apartat *7. Elements transversals*, s'inclouran actuacions que fomenten la igualtat, la convivència, la salut i el benestar.

Igualment, dins del **tercer nivell** de resposta educativa per a la inclusió, es realitzaran adequacions personalitzades de la programació didàctica per a l'alumnat que necessite una resposta diferenciada respecte al grup-classe[18]. Aquestes adequacions es realitzaran en coordinació amb el departament d'Orientació.

Finalment, dins del **quart nivell** de resposta educativa per a la inclusió, sota la supervisió i orientació del departament d'Orientació, el professorat treballarà de manera coordinada amb la resta de l'equip docent per a la detecció, seguiment i atenció d'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu que requerisca una resposta personalitzada i individualitzada de caràcter extraordinari que implique suports especialitzats addicionals.

Dins d'aquest quart nivell, la avaluació es durà a terme tenint en compte les adaptacions necessàries en els processos d'aprenentatge i avaluació, quant a metodologia, ampliació de temps i de recursos de les persones amb necessitats específiques de suport educatiu o formatiu, sense que les mateixes puguen minorar les qualificacions. En aquests casos i quan es detecte un progrés no adequat de la persona en formació, des de la tutoria s'efectuarà seguiment i acompanyament per a assegurar els suports individualitzats necessaris. En el cas d'organitzacions curriculars adaptades, els referents seran els mateixos, és a dir els objectius expressats en resultats d'aprenentatge, els criteris d'avaluació i les competències.

18 O 20/2019, de 30 d'abril (art. 14) i Nova ordre d'avaluació (art. 2)

7 ELEMENTS TRANSVERSALS.

“Tot currículum de la formació professional tindrà per objectiu facilitar el desenvolupament formatiu professional de les persones, promovent la seua formació integral, contribuint al desenvolupament de la seua personalitat en totes les seues dimensions, així com a l'enfortiment econòmic del país, del teixit productiu i el seu posicionament en la nova economia, a partir de la qualificació de la població activa i de la satisfacció de les seues necessitats formatives a mesura que es produeixen.

A tal fi haurà d'incorporar continguts culturals, científics, tecnològics i organitzatius, així com continguts vinculats a la digitalització, la defensa de la propietat intel·lectual i industrial, la sostenibilitat, la innovació i recerca aplicada, l'emprenedoria, la versatilitat tecnològica, les habilitats per a la gestió de la carrera professional, les relacions laborals, la prevenció de riscos laborals i mediambientals, la responsabilitat professional, les habilitats interpersonals, els valors cívics, la participació ciutadana i la igualtat efectiva entre homes i dones”[19].

En concret, en el desenvolupament curricular d'aquest mòdul professional, s'incorporaran els següents elements transversals:

- Capacitat per al treball individual.
- Capacitat per al treball en equip.
- Capacitat per a avaluar de manera crítica el treball desenvolupat.
- Capacitat d'aprendre de manera permanent, contínua i autònoma.
- Capacitat per a l'ús de llengües estrangeres, en concret, l'anglès.

19 EL 3/2022, de 31 de març (art. 13.a)

8 ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES I EXTRAESCOLARS.

No es realitzaran activitats complementàries o extraescolars específiques d'aquest mòdul professional, sinó que l'alumnat participarà en les activitats organitzades de manera conjunta per tot el professorat del departament didàctic de la família professional.

9 NORMES D'ORGANITZACIÓ, FUNCIONAMENT I CONVIVÈNCIA.

9.1 Prevenció de riscos laborals.

Pel que fa a la prevenció de riscos laborals, cal considerar que l'àmbit laboral més comú d'aquests tècnics seran les oficines i centres de procés de dades. Alguns dels principals riscos i les mesures de prevenció són:

Riscos	Mesures preventives
Postures incorrectes	- Situar l'alçada de la cadira de manera que, recolzant la mà sobre la taula, l'avantbraç quedi en posició horitzontal - Els peus han de recolzar perfectament a terra - El respatller de la cadira ha de ser recte i gradual en alçada
Il·luminació incorrecta. Fatiga visual	- El tauler de la taula ha de ser de color clar - Les superfícies de treball no han de ser brillants sinó mates - La llum ha d'entrar preferiblement pel costat esquerre - Les lluminàries han de proporcionar un nivell d'il·luminació constant i adequat a la tasca
Caigudes i cops per bolcades de cadires	- No seure només sobre la vora davantera del seient - En sòls lliscants, prestar atenció als desplaçaments involuntaris de la cadira - Regular el seient i respatller d'acord amb la persona que la faci servir
Pantalles de visualització de dades: ● Malestars de cap ● Molèsties oculars ● Dolors d'espatlles, braços...	- La pantalla ha de permetre el gir i inclinacions - Bon contrast entre caràcters i fons - Distància recomanable l'ull a la pantalla: 45-60 cm - Lluminària entre 300-500 lux - Temperatura entre 22-24 º C

Riscos	Mesures preventives
	- Humitat relativa entre 50 i 60% - Soroll: no sobrepassar els 55 db
Ritme de treball: fatiga física i mental	- Realitzar lleugers moviments i exercicis per relaxar la musculatura del coll i esquena - Realitzar pauses curtes de descans - Organització del treball evitant puntes
Descàrrega elèctrica per mal estat de les instal·lacions o els aparells	- Revisió periòdica d'instal·lacions i equips per especialistes - No sobrecarregar endolls - No utilitzar allargadors en mal estat - En cas de dubte o avaria avisar un electricista

9.2 Normes d'aules i tallers.

9.2.1 Aula d'informàtica.

Les normes bàsiques són:

- Ús adequat del maquinari.
- No es pot usar el telèfon mòbil.
- No es pot menjar ni beure.

9.2.2 Taller de xarxes de computadors.

Les normes bàsiques són:

- Ús adequat del maquinari.
- No es pot usar el telèfon mòbil.
- No es pot menjar ni beure.

9.2.3 Taller de muntatge i manteniment d'equips.

Les normes bàsiques són:

- Ús adequat del maquinari.
- No es pot usar el telèfon mòbil.
- No es pot menjar ni beure.

9.2.4 Aula d'emprenedoria.

Les normes bàsiques són:

- Ús adequat del maquinari.
- No es pot usar el telèfon mòbil.
- No es pot menjar ni beure.

9.3 Normes d'ús d'equipament.

9.3.1 Equipament informàtic.

Les normes bàsiques són:

- Tractar l'equipament sense pegar-li colps ni forçar els connectors.
- No es pot pintar ni ratllar l'equipament.

9.3.2 Equipament didàctic.

Les normes bàsiques són:

- Tractar l'equipament sense pegar-li colps.
- No es pot pintar ni ratllar l'equipament.

10 AVALUACIÓ DE LA PRÀCTICA DOCENT A TRAVÉS D'INDICADORS D'ÈXIT.

La avaluació de la pràctica docent té com a objectiu fonamental garantir la qualitat i eficàcia de l'ensenyament, promovent la millora contínua tant del professorat com del procés d'ensenyament-aprenentatge en el seu conjunt.

L'avaluació de la pràctica docent es realitzarà mitjançant dos instruments:

1. Autoavaluació realitzada pel professorat.
2. Enquesta de satisfacció de l'alumnat amb l'activitat docent.

10.1 Autoavaluació realitzada pel professorat.

El professor o professora, trimestralment, mitjançant un procés reflexiu, realitzarà una autoavaluació de la seua pràctica docent a partir de les següents competències i indicadors[20]:

INDICADORS		Nivell de satisfacció				
Nº	**Descripció**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
1. Competència per a la planificació i gestió educativa						
a	) Participa activament en l'elaboració de projectes de centre.					
b)	Dissenya per competències la programació d'aula.					
c)	Elabora unitats didàctiques i projectes interdisciplinaris que promoguen el desenvolupament de competències.					
d)	Utilitza materials didàctics que recolzen l'aprenentatge.					
e)	Distribueix de manera equilibrada el temps entre les diverses tasques docents (treball d'aula, preparació de materials, planificació, tasques burocràtiques…).					
2. Competència per a la gestió i implementació del currículum.						
a)	Aplica metodologies que promoguen que l'alumnat siga actiu durant l'aprenentatge.					

20 Martínez-Izaguirre, M., Yániz-Álvarez d'Eulate, C. i Villardón-Gallego, L. (2018). *Autoavaluació i reflexió docent per a la millora de la competència professional del professorat en la societat del coneixement.* XARXA. Revista d'Educació a Distància, 56. http://www.um.es/ead/red/56/martinez_et_al.pdf

INDICADORS		Nivell de satisfacció				
Nº	**Descripció**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
b)	Realitza activitats que promoguen la cooperació entre l'alumnat.					
c)	Adapta les activitats a la diversitat de l'alumnat.					
d)	Planteja activitats amb diferents solucions possibles.					
e)	Dissenya activitats la resolució de les quals requerisca l'ús de les TIC.					
f)	Idea activitats que requerisquen l'ús de recursos en diferents llengües.					
g)	Promou en l'aula un clima de confiança.					
h)	Potencia la participació de l'alumnat en classe.					
i)	Dissenya activitats que desperten en l'alumnat interès per aprendre.					
j)	Dirigeix i dinamitza el treball d'aula.					
k)	Guia a l'alumnat en la realització de tasques d'aprenentatge.					
l)	Vincula l'aprenentatge a situacions reals o realistes simulades.					
m)	Integra a les famílies i altres agents de la comunitat educativa com recolze en les activitats d'aprenentatge.					
n)	Respon a situacions noves o imprevistes.					
3. Competència per a l'avaluació educativa.						
a)	Usa tècniques i instruments d'avaluació que orienten a l'alumnat per al desenvolupament de competències.					
b)	Utilitza l'avaluació per a afavorir l'aprenentatge.					
c)	Avalua el nivell de competències prenent com a referència els resultats d'aprenentatge i els criteris d'avaluació prèviament definits.					
d)	Empra tècniques d'avaluació que permeten avaluar					

INDICADORS		Nivell de satisfacció				
Nº	**Descripció**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
	l'acompliment de l'alumnat.					
e)	Empra tècniques i instruments d'avaluació coherents amb les metodologies d'aprenentatge emprades.					
f)	Ajuda a l'alumnat a reflexionar sobre les tasques realitzades perquè millore el seu aprenentatge.					
g)	Comunica adaptant-se a les persones interessades (alumnat, família, centre educatiu i administració) els resultats de l'avaluació.					
h)	Fomenta en l'alumnat l'autoavaluació i l'avaluació entre companys.					
4. Competència en orientació i tutoria.						
a)	Detecta les necessitats de l'alumnat per a orientar-los individual i en grup de forma eficaç.					
b)	Afavoreix que l'alumne o alumna es conega i desenvolupe un concepte ajustat de si mateix.					
c)	Desenvolupa dinàmiques que fomenten en l'alumnat la confiança en si mateix i el reconeixement dels seus assoliments.					
d)	Promou la coordinació educativa amb les famílies.					
e)	Aplica activitats que afavorisquen entre l'alumnat una actitud positiva cap a la diversitat.					
f)	Ajuda a l'alumnat a conèixer i controlar l'expressió de les seues emocions.					
g)	Aprofita els conflictes del grup i de l'entorn pròxim per a desenvolupar habilitats socials i actituds prosociales.					
h)	Col·labora en activitats que oferisquen un servei a la comunitat per a promoure la participació social de l'alumnat.					
5. Competència per a l'aprenentatge i per a la recerca i la innovació.						

INDICADORS		Nivell de satisfacció				
Nº	**Descripció**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
a)	Modifica l'acció docent a partir de la reflexió sobre el propi acompliment professional.					
b)	Reflexiona sobre el propi exercici professional per a detectar punts forts i àrees de millora.					
c)	Analitza els resultats d'aprenentatge de l'alumnat per a millorar la pròpia docència.					
d)	Està al dia amb els continguts de les disciplines, en metodologies i en recursos didàctics.					
e)	Realitza la formació que li ajude a millorar la docència.					
f)	Està al tant de l'oferta formativa existent per a professorat en actiu.					
g)	Cerca recursos en diferents mitjans (fòrums, revistes…) per a aplicar-los en la tasca docent.					
h)	Participa en projectes pedagògics innovadors.					
i)	Comparteix amb col·legues les pròpies experiències docents.					
j)	Participa en reunions o fòrums sobre innovacions i experiències docents.					
6. Competència ètica i compromís professional.						
a)	Reflexiona sobre les conseqüències que tenen les seues actuacions docents en el desenvolupament de l'alumnat.					
b)	És conscient de la influència de la seua actuació com a docent sobre la realitat social pròxima.					
c)	Garanteix la confidencialitat i el bon ús dels resultats obtinguts per l'alumnat en les avaluacions.					
d)	Té com a referència el marc legal que regeix la seua professió.					
e)	Respecta els aspectes confidencials de la seua professió.					

INDICADORS		Nivell de satisfacció				
Nº	**Descripció**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
f)	Actua com a model de respecte i consideració cap a totes les persones.					
g)	Actua de manera justa, equitativa i respectuosa amb l'alumnat, les famílies i el professorat.					
h)	Evita qualsevol forma de discriminació cap a l'alumnat, les famílies i els companys/as.					
7. Competència per a la coordinació docent i treball en equip en la comunitat educativa.						
a)	Assumeix les finalitats educatives del centre en què treball.					
b)	Treballa amb els membres de l'equip docent en el desenvolupament i avaluació de les competències contemplades en la programació.					
c)	Comparteix amb la resta de l'equip docent normes, pautes de funcionament en l'aula i el centre, així com mètodes d'ensenyament-aprenentatge.					
d)	Avalua les competències bàsiques de l'alumnat compartint tècniques i informació amb altres docents.					
e)	Participa activament en els equips docents als quals pertany.					
f)	Acorda i respecta normes de funcionament entre el professorat i les famílies.					
8. Competència per a la gestió eficaç de les emocions i la creació de climes de confiança.						
a	) Regula i gestiona eficaçment les pròpies emocions en l'aula.					
b)	Dedica temps a la resolució de problemes que sorgisquen en qualsevol situació educativa.					
c)	Es relaciona bé amb els seus companys/as.					
d)	Controla les pròpies emocions en les tasques realitzades					

INDICADORS		Nivell de satisfacció				
Nº	**Descripció**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
	en col·laboració amb altres agents educatius (companys/as, famílies).					
e)	Maneja l'estrès davant situacions quotidianes d'aquesta professió.					
f)	Genera hàbits que promoguen el seu benestar en el treball.					

Nivell de satisfacció: (1) Totalment en desacord; (2) Alguna cosa en desacord; (3) D'acord; (4) Molt d'acord; i (5) Totalment d'acord.

10.2 Enquesta de satisfacció de l'alumnat amb l'activitat docent.

El professorat realitzarà una enquesta de satisfacció de l'alumnat amb l'activitat docent en dos moments: en finalitzar el primer trimestre, per a detectar què aspectes s'han de millorar durant el curs; i en finalitzar el curs escolar, per a realitzar una avaluació completa del procés d'ensenyament-aprenentatge.

In concret, l'alumnat, de manera voluntària, contestarà la següent enquesta:

INDICADORS		Nivell de satisfacció				
Nº	**Descripció**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
1	El professor o professora explica a l'inici del curs escolar la programació didàctica, incidint en l'organització per unitats didàctiques i en els criteris de qualificació.					
2	El professor o professora, a l'inici de cada unitat didàctica, explica les activitats d'ensenyament-aprenentatge que es realitzaran durant la unitat didàctica i informa del procediment d'avaluació i qualificació.					
3	Els materials d'estudi elaborats i recomanats pel professor o professora són útils per a desenvolupar les tasques.					
4	Vostè, com a estudiant, té fàcil accés a les instal·lacions, serveis, recursos materials, equipaments tecnològics.					
5	El volum de treball que implica aquest mòdul professional					

	s'ajusta al previst en la programació didàctica.					
6	Les classes s'ajusten al previst en la programació didàctica del mòdul professional.					
7	El professor o professora aporta documentació de suport (esquemes, gràfics, diagrames, enllaços web, llibres, articles, etc.).					
8	El professor o professora compleix amb l'horari de classes establit per a l'assignatura.					
9	Les diferents tasques que es realitzen faciliten el desenvolupament de competències i l'assoliment dels objectius.					
10	El professor o professora utilitza adequadament els recursos didàctics (ordinador, pissarra, projector, Internet, plataforma Aules, etc.)					
11	El professor o professora resol amb claredat els dubtes i preguntes que formula l'alumnat.					
12	Es realitzen la majoria de les activitats d'aprenentatge previstes en la programació didàctica.					
13	El professor o professora dóna la possibilitat de realitzar consultes i mostra disposició a ajudar al alumnat en l'estudi del mòdul professional.					
14	El professor o professora comprova durant el desenvolupament de les classes el grau de comprensió sobre el mòdul professional.					
15	El professor o professora realitza el seguiment i assessora sobre les activitats a realitzar.					
16	Els instruments d'avaluació i qualificació utilitzats en el mòdul professional s'ajusten als establits en la programació didàctica.					
17	El professor o professora utilitza diferents eines per a avaluar i qualificar l'aprenentatge de l'alumnat.					
18	Els instruments d'avaluació i qualificació s'ajusten a les activitats d'ensenyament-aprenentatge realitzades en					

	classe.					
19	Considera que s'estan aconseguint els objectius programats del mòdul professional.					
20	Considera que el treball realitzat pel professor o professora està contribuint a aconseguir els objectius programats del mòdul professional.					
21	Considera que l'organització del mòdul professional en les unitat didàctiques és l'adequada per a desenvolupar el currículum del mòdul professional.					
22	Considera que la proposta de temporalització que figura en la programació didàctica es correspon amb el treball realitzat per a aconseguir els objectius de l'assignatura.					
23	En general, està satisfet o satisfeta amb la labor docent de professor o professora.					

Nivell de satisfacció: (1) Totalment en desacord; (2) Alguna cosa en desacord; (3) D'acord; (4) Molt d'acord; i (5) Totalment d'acord.

11 PUBLICITAT DE LA PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA.

En la primera sessió del curs, el professorat explicarà els aspectes més rellevants de la programació didàctica:

- Competències professionals i per a l'ocupabilitat.
- Objectius generals.
- Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació.
- Unitats didàctiques.
- Metodologia didàctica.
- Avaluació i qualificació.

La programació didàctica s'enviarà per correu electrònic a l'alumnat i a les seues famílies, en el cas d'alumnat menor d'edat, es publicarà en el curs corresponent de la plataforma Aules i en la pàgina web de l'Institut (https://portal.edu.gva.es/iesbetxi).

12 ANNEXOS.

12.1 Annex I: Desenvolupament de les unitats de treball.

El present mòdul professional s'organitzarà en les següents unitats de treball:

- UT 1: Economia lineal i circular
- UT 2: La quarta revolució industrial
- UT 3: Sistemes basats en el núvol
- UT 4: Tecnologies habilitadores
- UT 5: Sistemes de producció de serveis digitalitzats
- UT 6: Plans de transformació cap a la digitalització

12.1.1 UT 1: Economia lineal i economia circular.

UT 1. ECONOMIA LINEAL I ECONOMIA CIRCULAR
Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació
RA1 Estableix les diferències entre l'Economia Lineal (EL) i l'Economia Circular (EC), identificant els avantatges de l'EC en relació amb el medi ambient i el desenvolupament sostenible a S'han identificat les etapes «típiques» dels models basats en EL i models basats en EC. b S' ha analitzat cada etapa dels models EL i EC i la seva repercussió en el medi ambient. c S' ha valorat la importància del reciclatge en els models econòmics. d S' han identificat processos reals basats en EL. e S' han identificat processos reals basats en EC. f S'han comparat els models anteriors en relació amb el seu impacte mediambiental i els ODS (Objectius de Desenvolupament Sostenible).
Continguts
C1 Economia lineal i circular: Economia Lineal: definició i elements que la caracteritzen. Exemples propis del cicle formatiu. producció de l' EC sobre lió i etapes que la componen. Exemples d' aplicació en el cicle formatiu.' EL. Millora de la sostenibilitat del sistema productiu. Comparativa dels models en relació amb el seu impacte mediambiental i els objectius de desenvolupament sostenible.
Activitats d'ensenyament-aprenentatge
Per al procés d'avaluació i qualificació s'utilitzaran **diferents instruments d'avaluació**, com ara rúbriques, fulls de registre d'observació, proves escrites, qüestionaris, treballs aplicats i evidències pràctiques, d'acord amb els criteris d'avaluació definits per cada

unitat formativa.

D'aquesta manera, es garantirà una avaluació **objectiva, contínua, formativa i integradora**, orientada a la comprovació del grau d'assoliment dels resultats d'aprenentatge i competències professionals corresponents al mòdul.Presentació de la unitat didàctica: resultats d'aprenentatge, criteris d'avaluació, continguts, activitats d'ensenyament-aprenentatge, criteris de qualificació i durada programada.

Exposicions orals mitjançant projeccions alternant amb activitats pràctiques.

Realització d'una prova escrita en la qual s'avaluaran tots els criteris d'avaluació del resultat d'aprenentatge.

Recursos didàctics

- Documentació sota llicències d'accés lliure (GNU i Creative Commons).
- Guies i anotacions elaborades pel professorat.
- Internet

Activitats de reforç i ampliació

Elaboració d'esquemes i/o resums d'aquelles parts a reforçar, junt en activitats específiques i/o vídeos explicatius del criteri o activitat a assolir.

Es plantegen dues activitats que engloben tot resultat d'aprenentatge amb un nivell de dificultat superior a la resta d'activitats.

12.1.2 UT 2. La quarta revolució industrial.

UT 2. LA QUARTA REVOLUCIÓ INDUSTRIAL	
Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació	
RA2	Caracteritza els principals aspectes de la 4a Revolució Industrial indicant els canvis i els avantatges que es produeixen tant des del punt de vista dels clients com de les empreses.
a	S'han relacionat els sistemes ciber físics amb l'evolució industrial.
b	S' ha analitzat el canvi produït en els sistemes automatitzats.
c	S'ha descrit la combinació de la part física de les indústries amb el programari, IoT (Internet de les coses), comunicacions, entre d'altres.
d	S' ha descrit la interrelació entre el món físic i el virtual.
f	S' ha relacionat la migració a entorns 4.0 amb la millora dels resultats de les empreses.
g	S'han identificat els avantatges per a clients i empreses.
Continguts	
C2 Quarta revolució Industrial: La 4 revolució industrial: aspectes clau que la defineixen. Sistemes ciberfísics. Relació amb la quarta revolució industrial. Sistemes automatitzats. Elements característics L' automatització com a estratègia clau per a les empreses. De l' entorn físic al virtual: avantatges per al sistema productiu. La migració digital a les empreses: tecnologies clau. Beneficis per a clients i empreses.	
Activitats d'ensenyament-aprenentatge	
Per al procés d'avaluació i qualificació s'utilitzaran **diferents instruments d'avaluació**, com ara rúbriques, fulls de registre d'observació, proves escrites, qüestionaris, treballs aplicats i evidències pràctiques, d'acord amb els criteris d'avaluació definits per cada unitat formativa.	

D'aquesta manera, es garantirà una avaluació **objectiva, contínua, formativa i integradora**, orientada a la comprovació del grau d'assoliment dels resultats d'aprenentatge i competències professionals corresponents al mòdul.Presentació de la unitat didàctica: resultats d'aprenentatge, criteris d'avaluació, continguts, activitats d'ensenyament-aprenentatge, criteris de qualificació i durada programada.

Exposicions orals mitjançant projeccions alternant amb activitats pràctiques.

Realització d'una prova escrita en la qual s'avaluaran tots els criteris d'avaluació del resultat d'aprenentatge.

Recursos didàctics

- Documentació sota llicències d'accés lliure (GNU i Creative Commons).
- Guies i anotacions elaborades pel professorat.
- Internet

Activitats de reforç i ampliació

Elaboració d'esquemes i/o resums d'aquelles parts a reforçar, junt en activitats específiques i/o vídeos explicatius del criteri o activitat a assolir.

Es plantegen dues activitats que engloben tot resultat d'aprenentatge amb un nivell de dificultat superior a la resta d'activitats.

12.1.3 UT 3. Sistemes basats en el núvol.

UT 3. SISTEMES BASATS EN EL NÚVOL.
Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació
RA3 Identifica l'estructura dels sistemes basats en cloud/núvol descrivint la seva tipologia i camp d' aplicació a S'han identificat els diferents nivells de la cloud/núvol. b S'han identificat les principals funcions de la cloud/núvol (processament de dades, intercanvi d'informació, execució d'aplicacions, entre d'altres). c S'ha descrit el concepte d'edge computing i la seva relació amb la cloud/núvol. d S' han definit els conceptes de fog i mist i les seves zones d' aplicació en el conjunt. f S'han identificat els avantatges que proporciona la utilització de la cloud/núvol en els sistemes connectats.
Continguts
C3 Cloud i sistemes connectats: Definició de núvol/cloud. Principals funcions del núvol/clou. Possibilitats del treball al núvol/cloud. Altres sistemes d' emmagatzematge i processament: Edge computing, Fog i Mist. Relació amb el núvol/cloud. Avantatges per al sistema productiu de l'ús del núvol/cloud i dels sistemes connectats.
Activitats d'ensenyament-aprenentatge
Per al procés d'avaluació i qualificació s'utilitzaran **diferents instruments d'avaluació**, com ara rúbriques, fulls de registre d'observació, proves escrites, qüestionaris, treballs aplicats i evidències pràctiques, d'acord amb els criteris d'avaluació definits per cada unitat formativa. D'aquesta manera, es garantirà una avaluació **objectiva, contínua, formativa i integradora**, orientada a la comprovació del grau d'assoliment dels resultats

d'aprenentatge i competències professionals corresponents al mòdul.Presentació de la unitat didàctica: resultats d'aprenentatge, criteris d'avaluació, continguts, activitats d'ensenyament-aprenentatge, criteris de qualificació i durada programada.

Exposicions orals mitjançant projeccions alternant amb activitats pràctiques.

Realització d'una prova escrita en la qual s'avaluaran tots els criteris d'avaluació del resultat d'aprenentatge.

Recursos didàctics

- Documentació sota llicències d'accés lliure (GNU i Creative Commons).
- Guies i anotacions elaborades pel professorat.
- Internet

Activitats de reforç i ampliació

Elaboració d'esquemes i/o resums d'aquelles parts a reforçar, junt en activitats específiques i/o vídeos explicatius del criteri o activitat a assolir.

Es plantegen dues activitats que engloben tot resultat d'aprenentatge amb un nivell de dificultat superior a la resta d'activitats.

12.1.4 UT 4. Tecnologies habilitadores

UT 4 TECNOLOGIES HABILITADORES.
Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació
RA4 Compara els sistemes de producció/prestació de serveis digitalitzats amb els sistemes clàssics identificant les millores introduïdes. a S'han identificat les tecnologies habilitadores (THD) actuals que defineixen un sistema digitalitzat. b S'han descrit les característiques i aplicacions de l'IoT, IA (Intel·ligència Artificial), Big Data, tecnologia 5G, la robòtica col·laborativa, Blockchain, Ciberseguretat, fabricació additiva, realitat virtual, bessons digitals, entre d'altres. c S' ha descrit la contribució de les THD a la millora de la productivitat i l' eficiència dels sistemes productius o de prestació de serveis.
Continguts
C4 Característiques dels sistemes de producció: Principals tecnologies habilitadores: IoT, IA (Intel·ligència Artificial), Big Data, tecnologia 5G, la robòtica col·laborativa, *Blockchain*, Ciberseguretat, fabricació additiva, realitat virtual, bessons digitals: concepte i característiques de cadascuna d'elles. Avantatges de la incorporació de les THD en el sistema productiu. Productivitat i sostenibilitat: interrelacions
Activitats d'ensenyament-aprenentatge
Per al procés d'avaluació i qualificació s'utilitzaran **diferents instruments d'avaluació**, com ara rúbriques, fulls de registre d'observació, proves escrites, qüestionaris, treballs aplicats i evidències pràctiques, d'acord amb els criteris d'avaluació definits per cada unitat formativa. D'aquesta manera, es garantirà una avaluació **objectiva, contínua, formativa i integradora**, orientada a la comprovació del grau d'assoliment dels resultats d'aprenentatge i competències professionals corresponents al mòdul.Presentació de la unitat didàctica: resultats d'aprenentatge, criteris d'avaluació, continguts, activitats d'ensenyament-aprenentatge, criteris de qualificació i durada programada. Exposicions orals mitjançant projeccions alternant amb activitats pràctiques.

Realització d'una prova escrita en la qual s'avaluaran tots els criteris d'avaluació del resultat d'aprenentatge.

Recursos didàctics

- Documentació sota llicències d'accés lliure (GNU i Creative Commons).
- Guies i anotacions elaborades pel professorat.
- Internet

Activitats de reforç i ampliació

Elaboració d'esquemes i/o resums d'aquelles parts a reforçar, junt en activitats específiques i/o vídeos explicatius del criteri o activitat a assolir.

Es plantegen dues activitats que engloben tot resultat d'aprenentatge amb un nivell de dificultat superior a la resta d'activitats.

12.1.5 UT 5 Sistemes de producció de serveis digitalitzats.

UT 5. SISTEMES DE PRODUCCIÓ DE SERVEIS DIGITALITZATS.
Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació
RA4 Compara els sistemes de producció/prestació de serveis digitalitzats amb els sistemes clàssics identificant les millores introduïdes. d S' ha relacionat l' alineació entre les unitats funcionals de les empreses que conformen el sistema i l' objectiu del mateix. e S'ha relacionat la implantació de les tecnologies habilitadores (sensòrica, tractament de dades, automatització i comunicacions, entre d'altres) amb la reducció de costos i la millora de la competitivitat. f S' han relacionat les tecnologies disruptives amb aplicacions concretes en els sectors productius. g S' han definit els sistemes d' emmagatzematge de dades no convencionals i l' accés als mateixos des de cada unitat. h S' han descrit les millores produïdes en el sistema i en cadascuna de les seves etapes.
Continguts
C4 Característiques dels sistemes de producció: Eficiència en el sistema productiu mitjançant l' aplicació de tecnologia al mateix: reducció costos i millora productivitat relacionats amb la sensòrica, tractament de dades, automatització i comunicacions, entre d' altres Sistemes digitalitzats reals. Exemples. Sistemes d' emmagatzematge de dades no convencionals.
Activitats d'ensenyament-aprenentatge
Per al procés d'avaluació i qualificació s'utilitzaran **diferents instruments d'avaluació**, com ara rúbriques, fulls de registre d'observació, proves escrites, qüestionaris, treballs aplicats i evidències pràctiques, d'acord amb els criteris d'avaluació definits per cada

unitat formativa.

D'aquesta manera, es garantirà una avaluació **objectiva, contínua, formativa i integradora**, orientada a la comprovació del grau d'assoliment dels resultats d'aprenentatge i competències professionals corresponents al mòdul.Presentació de la unitat didàctica: resultats d'aprenentatge, criteris d'avaluació, continguts, activitats d'ensenyament-aprenentatge, criteris de qualificació i durada programada.

Exposicions orals mitjançant projeccions alternant amb activitats pràctiques.

Realització d'una prova escrita en la qual s'avaluaran tots els criteris d'avaluació del resultat d'aprenentatge.

Recursos didàctics

- Documentació sota llicències d'accés lliure (GNU i Creative Commons).
- Guies i anotacions elaborades pel professorat.
- Internet

Activitats de reforç i ampliació

Elaboració d'esquemes i/o resums d'aquelles parts a reforçar, junt en activitats específiques i/o vídeos explicatius del criteri o activitat a assolir.

Es plantegen dues activitats que engloben tot resultat d'aprenentatge amb un nivell de dificultat superior a la resta d'activitats.

12.1.6 UT 6. Plans de transformació cap a la digitalització

UT 6. PLANS DE TRANSFORMACIÓ CAP A LA DIGITALITZACIÓ
Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació
RA5 Elabora un pla de transformació d' una empresa clàssica del sector en el qual s' emmarca el títol, basada en una EL, al concepte 4.0, determinant els canvis a introduir en les principals fases del sistema i indicant com afectaria els recursos humans. a S' ha definit a nivell de blocs el diagrama de funcionament de l' empresa clàssica. b S' han identificat les etapes susceptibles de ser digitalitzades. c S' han definit les tecnologies implicades en cadascuna de les etapes. d S' ha establert la connexió de les etapes digitalitzades amb la resta del sistema. e S'ha elaborat un diagrama de blocs del sistema digitalitzat. f S' ha elaborat un informe de viabilitat i de les millores introduïdes. g S' ha analitzat la millora en la producció i gestió de residus, entre d' altres. h S' ha elaborat un document amb la seqüència del pla de transformació i recursos emprats.
Continguts
C5 Plans de transformació digital empresa: El pla de transformació digital d' una empresa basada en l' EL del sector al qual pertany el cicle. Etapes per a la posada en marxa. Àrees de l' empresa. Identificació dels processos susceptibles de digitalització. Anàlisi i selecció de les THD més adequades. Anàlisi de la viabilitat de la transformació digital: costos i beneficis de la seva posada en marxa a l' empresa. Requeriments de recursos materials i humans per a l' aplicació del pla de transformació digital. Elaboració d' un diagrama temporal amb les fases i etapes per a la posada en marxa del pla.

Activitats d'ensenyament-aprenentatge

Per al procés d'avaluació i qualificació s'utilitzaran **diferents instruments d'avaluació**, com ara rúbriques, fulls de registre d'observació, proves escrites, qüestionaris, treballs aplicats i evidències pràctiques, d'acord amb els criteris d'avaluació definits per cada unitat formativa.

D'aquesta manera, es garantirà una avaluació **objectiva, contínua, formativa i integradora**, orientada a la comprovació del grau d'assoliment dels resultats d'aprenentatge i competències professionals corresponents al mòdul.Presentació de la unitat didàctica: resultats d'aprenentatge, criteris d'avaluació, continguts, activitats d'ensenyament-aprenentatge, criteris de qualificació i durada programada.

Exposicions orals mitjançant projeccions alternant amb activitats pràctiques.

Realització d'una prova escrita en la qual s'avaluaran tots els criteris d'avaluació del resultat d'aprenentatge.

Recursos didàctics

- Documentació sota llicències d'accés lliure (GNU i Creative Commons).
- Guies i anotacions elaborades pel professorat.
- Internet

Activitats de reforç i ampliació

Elaboració d'esquemes i/o resums d'aquelles parts a reforçar, junt en activitats específiques i/o vídeos explicatius del criteri o activitat a assolir.

Es plantegen dues activitats que engloben tot resultat d'aprenentatge amb un nivell de dificultat superior a la resta d'activitats.

12.2 Annex II: Xarxa Novigi. Ús de metodologies actives en la impartició del mòdul.

En el present mòdul professional s'usaran metodologies actives com ara ACBP (Aprenentatge col·laboratiu basat en projectes) en la impartició de les distintes unitats de treball de les que consta el mòdul professional. L'alumnat s'agruparà per parelles o en grups i realitzarà les activitats proposades. En cada unitat de treball es canviaran els agrupaments de manera que l'alumnat no coincidirà amb el mateix company o companya amb el que ja ha format grup.

Institut d'Educació Secundària de Betxí

Proposta pedagògica

2025 / 2026

Departament didàctic	DIBUIX
Etapa	ESO i BATXILLERAT
Ensenyament	EDUCACIÓ PLÀSTICA, EXPRESSIÓ ARTÍSTICA i DIBUIX TÈCNIC
Cursos	2n, 3r i 4t ESO 1r i 2n BATXILLERAT
Professorat	GEMMA NINOT ALAGARDA
	MIGUEL ÁNGEL ROS PALANCA
Data d'aprovació	15 d'octubre de 2025

1. Introducció. 3
1.1. Justificació de la proposta pedagògica. 3
1.2. Contextualització 4
2. Concreció curricular matèries 9
2.1. Concreció curricular de la matèria 2n i 3r ESO (Educació Plàstica) 9
2.1.1. Elements curriculars de 2n i 3r d'ESO 9
2.1.2. Competències específiques 12
2.1.3. Criteris d'avaluació 20
2.1.4. Sabers bàsics 25
2.2. Concreció curricular de la matèria de 4t d'ESO (Expressió Artística) 33
2.2.1. Elements curriculars de 4t d'ESO 34
2.2.2. Competències específiques 36
2.2.3. Criteris d'avaluació 40
2.2.4. Sabers bàsics 44
2.3. Concreció curricular de la matèria 1r i 2n de BATXILLERAT (Dibuix Tècnic) 47
2.3.1. Elements curriculars de 1r i 2n de BATXILLERAT. 48
2.3.2. Competències específiques 50
2.3.3. Criteris d'avaluació 56
2.3.4. Sabers bàsics 59
3. Instruments de recollida d'informació 64
4. Criteris de qualificació qualitatius i quantitatius 65
4.1. Objectius 65
4.2. Activitats de reforç i ampliació 69
4.3. Procediments i criteris de recuperació 69
5. Metodologia. Orientacions didàctiques 71
5.1. Metodologia general i específica de la matèria. 71
5.2. Activitats i estratègies d'ensenyament-aprenentatge 77
6. Mesures de resposta educativa a la inclusió de l'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu o de l'alumnat que requerisca actuacions per a la compensació de desigualtats (mesures de nivell III i IV) 80

7. Activitats complementàries 82
8. Recursos didàctics i d'aula 83
9. Altres mesures 85

1. Introducció.

1.1. Justificació de la proposta pedagògica.

El present document fa referència a la programació de les diferents matèries que ofereix el departament de dibuix, tant en l'Educació Secundària com al Batxillerat. Aquesta proposta pedagògica ha de servir al docent per poder planificar i dirigir l'aprenentatge de l'alumnat en cada curs específic. Es plantejarà doncs allò que volem aconseguir (competències específiques, sabers bàsics i objectius); els coneixements, procediments i conductes sobre els que es treballarà (continguts); les estratègies, mètodes, activitats, instruments i mitjans que ajudaran a aconseguir-ho (metodologia); i finalment, la forma amb la que contrastarem que aquell procés que hem dissenyat serveix per a aconseguir allò que volem (avaluació).

Tot el que es planteja a nivell d'aquesta proposta es concretarà posteriorment de forma individualitzada per cadascun dels membres del professorat a la programació d'aula de cadascun dels nivells corresponents on es treballaran i es desenrotllaran les situacions d'aprenentatge.

En el desenvolupament d'aquesta proposta pedagògica es tindran en compte les característiques de l'alumnat, l'entorn, els interessos, les capacitats, etc. I donat que les característiques dels alumnes no són uniformes, la programació contempla diferents mesures d'atenció a la diversitat que ajuden, a qui ho necessita, a aconseguir els objectius i competències específiques de la matèria.

Legislació

- Article 4.5 del Decret 104/2018, de 27 de juliol que desenvolupa els principis d'equitat i inclusió del sistema educatiu valencià.
- Article 14 de l'ordre 20/2019, de 30 d'abril, sobre l'adequació personalitzada de les programacions didàctiques.

- Reial Decret 217/2022, de 29 de març, que estableix l'ordenació de les ensenyances mínimes de l'Educació Secundària Obligatòria (BOE 76, 30.03.2022) i la seua correcció d'errades.
- Reial Decret 243/2022, de 5 d'abril, que estableix l'ordenació i les ensenyances mínimes del Batxillerat (BOE 82, 06.04.2022).
- Decret 107/2022, de 5 d'agost, que estableix l'ordenació i currículum de l'ESO.
- Decret 108/2022, de 5 d'agost, que regula l'ordenació i el currículum de Batxillerat.
- DECRET 66/2024, de 21 de juny, del Consell, pel qual es modifica el Decret 107/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'establix l'ordenació i el currículum d'Educació Secundària Obligatòria, i l'Orde 19/2023, de 29 de juny, de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, per la qual es regulen els procediments derivats del Decret 107/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'establixen l'ordenació i el currículum d'Educació Secundària Obligatòria, i del Decret 108/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'establixen l'ordenació i el currículum de Batxillerat, així com l'organització i el funcionament del Batxillerat nocturn i a distància a la Comunitat Valenciana.

1.2. Contextualització

L'Educació plàstica i visual es fa imprescindible en l'Educació Secundària a partir de la necessitat de l'alumnat de desenrotllar les capacitats d'expressió, anàlisi, crítica, apreciació i creació d'imatges.

Aquest desenrotllament es converteix en més necessari a mesura que augmenta la seua relació amb tot l'entorn social i cultural que l'envolta, un entorn sobresaturat d'informació visual, fins al punt de ser característic de la nostra època.

Aquesta matèria ha experimentat durant els últims decennis uns canvis espectaculars, no tant en la quantitat de nous continguts, com en l'evolució de noves tècniques i nous mitjans, a través dels quals es desenrotlla. L'accés al món

de les imatges, les seues possibilitats de manipulació a través de mitjans informàtics cada dia més globalitzats, la facilitat en la creació de noves formes, la popularització de nous instruments per a la creació artística, com són l'ordinador, la fotografia digital, la càmera de vídeo, etc., fa que tant els objectius i els continguts, com també la metodologia de treball, siguen susceptibles de canvis continus.

És indispensable prendre consciència de la necessitat de treballar a partir de l'entorn de l'alumnat, el món quotidià d'imatges que li proporciona la naturalesa i l'activitat i creació humanes a través de la pintura, la publicitat, l'arquitectura, el disseny gràfic i industrial, l'escultura... com també les imatges visuals, cada vegada més presents (transmeses pels distints mitjans: Internet, cine, vídeo, fotografia i, evidentment, televisió. La referència bàsica sobre la qual treballar ha de ser que el nostre alumnat assimile tot aquest entorn amb una actitud reflexiva i crítica, i que siga capaç, a partir d'ací, d'elaborar noves propostes de treball, de crear i d'experimentar.

Com qualsevol altre llenguatge, el llenguatge plàstic i visual necessita dos nivells interrelacionats de comunicació: saber veure per a comprendre i saber fer per a expressar-se, amb la finalitat de comunicar-se, produir i crear, conèixer millor la realitat i a un mateix per a transformar-la i transformar-se. En definitiva, per a humanitzar la realitat i al mateix ser humà com a eix central d'aquesta.

En un primer nivell ens permetrà saber veure per a comprendre, açò implica la necessitat d'educar en la percepció, suposa ser capaç d'avaluar la informació visual que es rep basant-se en una comprensió estètica que permeta arribar a conclusions personals d'acceptació o rebuig, segons la pròpia escala de valors i, a més, poder emocionar-se a través de la immediatesa de la percepció sensorial per a analitzar després la realitat, tant natural com social, de manera objectiva, raonada i crítica. Adquirir aquests coneixements ha de servir perquè es creen mecanismes analítics que serveixen de filtre a tot allò que abans era assimilat de manera irreflexiva i inconscient.

En un segon nivell, permetrà afavorir la seua sensibilitat estètica i gaudir de tot allò que li ofereix l'entorn visual i plàstic. L'objectiu per al nostre alumnat és la capacitat de gaudir de tot això, ja que ens permetrà poder estimular-lo a l'adquisició de conceptes senzills o d'altres de més complexos. Al mateix temps, la plàstica ha d'incidir en la formació de codis ètics, que preparen l'alumnat com a futurs ciutadans i ciutadanes en l'ús correcte en la comunicació audiovisual.

Saber fer per a expressar-se necessita el saber anterior i pretén que l'alumnat desenrotlle una actitud d'indagació, producció i creació.

Han de ser capaços de realitzar representacions objectives i subjectives per mitjà d'uns coneixements imprescindibles, tant conceptuals com procedimentals, que els permeten expressar-se i desenrotllar el propi potencial creatiu.

Totes aquestes consideracions generals han de relacionar-se, en la mesura que siga possible, amb el patrimoni cultural i artístic de la Comunitat Valenciana i de l'Estat espanyol, amb les manifestacions de l'art popular i de l'artesania pròpies del nostre poble.

Durant l'Educació Primària, aquesta matèria s'ha treballat de forma intuïtiva i ha donat resposta a propòsits de caire explorador com ara aprendre a veure, descobrir l'entorn o expressar-se personalment.

Enllaçant amb aquest nivell, i d'una forma progressiva, en l'Educació Secundària Obligatòria es consideren fonamentals dos tipus d'accions: les que instrumentalitzen els continguts de la matèria com a llenguatge i atenen a situacions específiques de comunicació i expressió, i aquelles altres accions que dinamitzen una part del coneixement, i desenrotllen aptituds creatives, enginy, imaginació, intuïció, actituds de reflexió i d'autonomia. Resumint, l'Educació plàstica i visual, tractarà de desenrotllar unes capacitats bàsiques: observació, atenció retentiva, memòria visual, i d'adquirir coneixements fonamentals dels llenguatges visuals: punt, línia, pla, textura, composició, color, traçats geomètrics fonamentals i tècniques instrumentals.

El llenguatge visual, més universal que el verbal, és actualment crucial com a mitjà de comunicació en la nostra cultura de la imatge.

Els nous sistemes de comunicació multi-dimensional requereixen una imaginació visual que fa imprescindible aprendre aquest llenguatge. Aquest coneixement ha de permetre assimilar l'entorn visual i plàstic amb una actitud crítica i reflexiva. L'accés amb profunditat a la realitat i la capacitat de distanciament crític respecte d'aquesta possibilitaran, en últim terme, interpretar i elaborar missatges de caire subjectiu i objectiu, per a distingir la realitat del que és mediàtic. L'apreciació i el gaudir dels valors estètics del patrimoni natural i cultural podran aconseguir-se des del desenrotllament ètic d'aptituds creatives, enginy, imaginació, intuïció i actituds de reflexió i autonomia.

La percepció visual i la creació d'imatges, la lectura de formes i imatges i la producció d'obres de creació, saber veure per a comprendre i saber fer per a expressar-se són les dos línies que configuren la nostra matèria. Saber veure implica dos processos: la percepció visual immediata i la comprensió conceptual o interiorització del que es percep.

Mentre que saber fer implica igualment altres dos processos: la representació i l'expressió, els quals necessiten la instrumentació, la lectura, l'anàlisi, la interpretació i l'elaboració d'imatges.

Aquests processos permeten sistematitzar els continguts de la matèria. Segons els tres eixos que interrelacionen: la sintaxi dels llenguatges visuals i plàstics; l'exploració, l'anàlisi i l'apreciació de l'entorn visual i plàstic i la utilització i l'anàlisi de tècniques i procediments expressius.

La sintaxi dels llenguatges visuals i plàstics fa referència bàsicament al coneixement dels elements del codi visual. Convé començar per l'estudi i la comprensió dels elements que configuren el llenguatge visual i plàstic per a arribar després a articular-lo en distintes composicions amb una finalitat expressiva o descriptiva, i a l'anàlisi estructural dels distints missatges visuals transmesos per diferents mitjans d'expressió i de comunicació.

Quant a l'exploració, anàlisi i apreciació de l'entorn visual i plàstic, convé partir de determinats aspectes de l'entorn natural i cultural de l'alumnat.

L'artesania i la imatge personal han de ser punt de partida per a millorar gradualment la pròpia percepció de la realitat fins a arribar a una anàlisi i apreciació, de caràcter més general, dels valors emotius i funcionals de les imatges i les formes.

La utilització i l'anàlisi de tècniques i procediments expressius comencen amb l'experimentació manual amb materials, que s'uneixen a procediments d'anàlisi de les distintes tècniques i els distints materials de l'expressió plàstica i visual.

Els continguts es presenten conjuntament en conceptes, procediments i actituds, valors i normes. No obstant això, pel fet de ser una matèria procedimental, el desenrotllament i l'aprenentatge dels conceptes s'ha de dur a terme per mitjà dels procediments (instrumentació i tècniques) i dels aspectes actitudinals.

El currículum és continu al llarg de l'etapa, de tal manera que en cada curs s'han de revisar continguts del curs anterior, i s'ha d'establir al mateix temps una escala gradual de complexitat. En el segon curs de l'ESO, s'inicia el procés de sensibilització cap al contingut plàstic i l'acostament al significat dels missatges visuals. Es tracta que l'alumna i l'alumne comencen a diferenciar i reconèixer els elements bàsics del codi visual i adquirisca certes habilitats en l'ús dels distints mitjans expressius o destreses del llenguatge plàstic. Durant el tercer curs, l'alumnat ha de progressar en els coneixements sobre la percepció, analitzar el seu entorn natural i cultural i sintetitzar els elements constitutius, en un procés creatiu personal. En el quart curs, les alumnes i els alumnes han d'aprofundir en els continguts dels cursos anteriors i valorar el significat estètic i cultural de les distintes manifestacions plàstiques de l'entorn.

Finalment, el desenrotllament dels continguts de la matèria, en les seues dos línies de saber veure per a comprendre i de saber fer per a expressar-se, no té com a objectiu final la formació d'artistes, ni una formació acadèmica molt especialitzada, que és l'objectiu d'estudis posteriors, però sí que ha de contribuir al desenrotllament d'aquelles capacitats de les alumnes i els alumnes que els permeten una formació professional de base dins del camp de l'expressió plàstica,

i en tot el seu ventall de possibilitats: publicitat, còmic, televisió, cine, fotografia, disseny, dibuix, pintura, escultura i arquitectura.

D'altra banda, els criteris d'avaluació estableixen els tipus i el grau d'aprenentatge que s'espera que haja aconseguit respecte a les capacitats expressades pels objectius generals d'aquesta matèria.

Aquests criteris són, per tant, un instrument per a l'avaluació formativa, perquè ofereixen al professorat indicadors de l'evolució en els successius nivells d'aprenentatge del seu alumnat, amb la conseqüent possibilitat d'aplicar mecanismes correctors sobre les insuficiències advertides.

Al mateix temps, constitueixen una pauta orientadora d'avaluació de tipus general, així com una referència bàsica per a concretar en les programacions didàctiques.

Amb tot, aquests criteris són un referent fonamental de tot el procés interactiu d'ensenyança i aprenentatge. A través d'aquestes ferramentes es valora la utilitat de tots els elements que incideixen en el mencionat procés.

Per tot això, s'indica la conveniència de preveure una primera fase de diagnòstic que tendisca a identificar la situació inicial de l'alumnat en relació amb les capacitats que es pretenen desenrotllar. A partir d'aquest punt inicial, es procedeix a estudiar i interpretar totes aquelles altres dades i informacions que permeten entendre i valorar l'evolució experimentada en els esquemes de coneixement d'aquest alumnat, d'una manera contínua i diferenciada.

2. Concreció curricular matèries

2.1. Concreció curricular de la matèria 2n i 3r ESO (Educació Plàstica)

2.1.1. Elements curriculars de 2n i 3r d'ESO

L'Educació Plàstica, Visual i Audiovisual engloba els sabers de diferents llenguatges que proporcionen a l'alumnat l'oportunitat d'expressar idees,

emocions i sentiments a través de creacions artístiques que constitueixen un dels trets fonamentals de la cultura i del desenvolupament de la humanitat.

El llenguatge plàstic ens permet modelar i transformar elements a través de l'experimentació, creant propostes artístiques noves i desenvolupant la capacitat d'expressió de l'ésser humà.

Vivim immersos en un món envoltat d'imatges. El llenguatge visual i audiovisual posseeix una gran rellevància social i mai abans s'havia mostrat tan necessària una educació completa que contribueisca a l'alfabetització visual. Aquesta formació proporcionarà a l'alumnat els recursos i eines necessaris per a identificar els codis propis del llenguatge i, així, poder detectar estereotips, prejudicis, convencionalismes i missatges que atempten contra la diversitat personal i cultural.

Aquestes eines pròpies dels llenguatges plàstic, visual i audiovisual permetran a l'alumnat comunicar-se i expressar amb criteri les seues idees i emocions, desenvolupant la seua pròpia identitat i contribuint a les relacions intrapersonals i interpersonals. A més, vincularà al seu coneixement la consciència del patrimoni cultural i artístic.

Aquesta aportació donarà a l'alumnat l'oportunitat de conéixer nombrosos referents artístics i establir vincles entre diferents llenguatges i disciplines artístiques que enriquiran la seua percepció i les seues pròpies creacions. A més, contribuiran al seu desenvolupament competencial, afavorint l'eliminació de barreres socials i desenvolupant una actitud crítica amb les possibilitats transformadores d'un mateix i de la societat.

Aquesta matèria ha sigut vertebrada tenint en consideració l'etapa anterior de primària, amb la pretensió de crear una construcció significativa i progressiva dels sabers, tenint en compte el desenvolupament cognitiu de l'alumnat.

Els criteris d'avaluació formulats són derivats de les competències específiques que segueixen una estructura escalonada adequada a l'etapa d'escolarització i la seua maduració, amb vinculació amb els descriptors del perfil d'eixida. A més,

edifica un pilar bàsic per a abordar sabers futurs relacionats amb la resta de les matèries i l'àmbit artístic i expressiu.

La matèria d'Educació Plàstica, Visual i Audiovisual, a través del seu llenguatge universal i transversal, facilita l'assoliment i desenvolupament dels objectius generals d'etapa, ja que promou una actitud oberta i col·laborativa, i una contínua acció que impulsa la construcció d'una cultura artística sostenible, igualitària i integradora. Les Competències Específiques, que s'articulen a partir de la Competència Clau Consciència i expressions culturals, abasten sabers contextualitzats que incrementen la consciència de l'alumnat, habilitats que desperten els seus talents i interessos, i actituds positives que es promouen a través de la pràctica artística.

Els sabers essencials es vertebren en dos blocs subdividits en dos subblocs cadascun:

El bloc 1, Percepció i Anàlisi, fomenta l'experiència perceptiva a través de l'estudi i anàlisi de l'alfabetització visual i audiovisual, i l'exploració del patrimoni cultural i artístic de les diferents èpoques històriques i contextos inclosa la contemporaneïtat artística, aportant coneixements necessaris per al desenvolupament integral de l'alumnat. Aquest primer bloc té dos subblocs diferenciats: Exploració i interpretació de l'entorn, que fa referència al contacte amb el context cultural i artístic, i Alfabetització visual i audiovisual, en el qual s'aborden els continguts necessaris per a analitzar i apreciar aquest entorn.

El bloc 2, Experimentació i creació, fomenta l'experiència creativa. Aquest bloc també es divideix en dos subblocs: L'experiència artística a través de processos de producció artística, experimentant amb diverses tècniques, procediments, materials i contextos, i l'experiència social, que fomenta la participació i interacció social en projectes artístics col·lectius.

Aquesta organització respon a un model competencial per a un desenvolupament personal integral de l'alumnat que impulse el seu creixement i maduració i fomente una actitud oberta a l'aprenentatge que l'acompanye al llarg de la seua vida acadèmica, així com en altres parcel·les socials i quotidianes. El caràcter pràctic i

divers de la matèria li confereix una aptitud didàctica per a treballar temes transversals que dotarà l'alumnat de capacitats que contribuïsquen a enfrontar-se, de manera individual o col·lectiva, als reptes del segle XXI.

En les diferents propostes de projectes artístics que es generen a l'aula se seleccionaran els sabers indispensables per a adquirir les competències específiques.

Els criteris d'avaluació com a element curricular prescriptiu garanteixen que tot l'alumnat siga avaluat amb els mateixos paràmetres, garantint la igualtat i l'equitat en aquest procés. Aquests estan redactats en manera competencial per a afavorir l'avaluació en aquests termes i proporcionen indicadors del grau de consecució i adquisició de les competències en els diferents cursos en què s'imparteix l'assignatura.

L'Educació Plàstica, Visual i Audiovisual fomentarà la creació de situacions d'aprenentatge que faciliten trobades entre l'alumnat i el seu context de creació i expressió artística, l'objectiu de la qual serà l'estimulació de la seua identitat artística, i que afavoriran la seua autoestima i el seu creixement personal, impulsant l'atreviment a mirar, indagar i descobrir. Aquestes situacions d'aprenentatge seran el mitjà perfecte per a desenvolupar projectes innovadors, interdisciplinaris i internivell on es conjuguen coneixements propis d'altres matèries i es facilite, des d'una perspectiva inclusiva, l'accés, la participació i l'aprenentatge de l'alumnat. Aquestes situacions es desenvoluparan en contextos on la gestió de l'error forme part del procés d'ensenyament-aprenentatge i on, a més, es desafiarà l'alumnat a situacions dissenyades perquè siguen resoltes en termes de sostenibilitat, contribuint així a una formació global i a una educació mediambiental i responsable de l'alumnat.

2.1.2. Competències específiques

Competència específica 1

Analitzar de manera crítica i argumentada diferents propostes artístiques, contemporànies i d'altres èpoques, identificant, a través de diferents canals i contextos, referències socioculturals, funcionalitats i elements de contingut del patrimoni i de la cultura visual i audiovisual.

Descripció de la competència 1.

Per a garantir l'accés a la cultura de l'alumnat de secundària, es planteja aquesta competència com a mitjà d'interacció de l'alumnat amb el patrimoni artístic i la cultura visual i audiovisual.

El treball amb referents contemporanis permet explorar missatges propis d'aquest segle, pròxims a les inquietuds i pensaments del present, afavorint la seua connexió amb elements propis d'altres contextos temporals i geogràfics, des d'una posició de respecte a la diversitat.

Suposa, a més, entendre i interpretar les imatges com a portadores de significats culturals, a través dels quals es generen identitats individuals i col·lectives. Implica activar estratègies per a reconstruir el significat de les imatges a partir del seu context, formulant hipòtesis sobre la intenció comunicativa que subjau en aquestes i els valors als quals contribueixen. Aquests processos d'anàlisis i argumentació requereixen posicionaments crítics respecte als prejudicis i estereotips, des del respecte a la diversitat personal i cultural.

La identificació de les referències socioculturals i elements de contingut de la cultura visual i audiovisual i del patrimoni local i global proporcionarà a l'alumnat la possibilitat de relacionar els elements propis de la cultura local amb els d'altres cultures per a desenvolupar una sensibilitat artística i cultural des del respecte a la diversitat. Aquesta competència permet no només conéixer i valorar el patrimoni local a partir del context en el qual aquest s'ha desenvolupat, sinó també obrir-se a altres societats i cultures, mostrant interés cap a aquestes.

Els diferents canals i contextos són els mitjans i espais que l'alumnat utilitzarà per a accedir a la cultura visual i audiovisual i el patrimoni historicoartístic tant local com global. S'entén com a canals els recursos físics utilitzats per a l'observació de

les propostes a través de diferents mitjans i formats. Els contextos s'entenen com els espais d'experiència i de reconeixement de l'entorn que poden ser contextos físics com l'aula, museus o bé virtuals.

2n curs

En finalitzar aquest curs l'alumnat haurà indagat sobre diverses propostes artístiques amb l'objectiu d'extraure informació a través de diferents canals. Això li permetrà desenvolupar un criteri propi que li proporcione les eines i recursos necessaris per al gaudi i apreciació dels elements del patrimoni cultural, inclosa la contemporaneïtat artística. Aquest coneixement possibilitarà l'enriquiment de les seues pròpies propostes creatives.

3r curs

En finalitzar el tercer curs l'alumnat sabria identificar i seleccionar els elements particulars de les diferents manifestacions artístiques de caràcter local o global desenvolupades en diferents contextos geogràfics i històrics. Per a això ha de saber distingir la informació extreta dels diferents canals i poder així argumentar el seu propi discurs i desenvolupar la seua identitat personal.

Competència específica 2.

Compartir idees i opinions usant la terminologia específica de l'àrea en la comunicació de les experiències d'apreciació i creació artística.

Descripció de la competència 2.

La integració dels sabers parteix d'una construcció adequada del llenguatge, és a dir, per a poder constituir un saber necessitem recursos lingüístics per a la descripció, l'anàlisi, l'expressió o la formulació d'idees entre altres. Per tant, és imprescindible que l'alumnat conega la terminologia específica de l'àrea per a poder acostar-se i aprofundir en la cultura visual i audiovisual i del patrimoni artístic.

La creació artística va més enllà del desenvolupament material d'una obra, ja que la fase de creació implica necessàriament l'argumentació a l'hora del desenvolupament d'una idea i la reflexió i l'anàlisi al llarg de tot el procés creatiu. És en l'expressió de les experiències d'apreciació i creació on l'alumnat tindrà l'oportunitat de posar en marxa aquesta sèrie d'accions que permeten desenvolupar el pensament propi, crític i divergent. Això últim resulta una condició indispensable perquè els aprenentatges vinculats a les arts es conceben com a generadors de coneixement i no solament com a impulsors de destreses.

Es tracta, doncs, que l'alumnat utilitze de manera conscient i adequada el llenguatge específic de l'àrea a l'hora d'explicar conceptes, plantejar reflexions o manifestar opinions sobre el procés creatiu i de tots els elements que el configuren.

2n curs

En finalitzar aquest curs l'alumnat hauria adquirit un vocabulari específic de l'àrea que li permetrà expressar-se de manera apropiada en un procés de comunicació oral i escrita que al seu torn li permetrà valorar l'experiència d'apreciació dels diferents referents artístics. Així mateix, disposaria dels recursos necessaris per a contrastar i establir diàlegs respectuosos amb la diversitat creativa.

3r curs

En aquest nivell l'alumnat hauria de fer ús del llenguatge específic de l'àrea amb destresa, de manera que puga valorar i emetre arguments amb esperit crític que li permetrà comunicar-se en els processos de treball, afavorint així el discurs i el debat de manera lògica davant qualsevol experiència d'apreciació i creació.

<u>Competència específica 3.</u>

Comunicar idees, sentiments i emocions, experimentant amb els elements del llenguatge visual i amb diferents tècniques i materials en l'elaboració de pràctiques artístiques i creatives.

Descripció de la competència 3.

La creació i la posterior transmissió de missatges i idees referides a temàtiques d'interés públic o de rellevància personal implica el reflex conscient o inconscient d'aspectes emocionals i una percepció pròpia davant de l'entorn i les situacions viscudes. L'acte mateix de comunicar porta implícits una intencionalitat com és convertir un producte d'elaboració en objecte de valoració i crítica per part d'un públic receptor.

Es considera que la finalitat última de la competència específica descrita ha de ser que una idea o projecte creatiu es materialitze en productes concrets amb un objectiu clar com és el comunicatiu.

La producció artística en tots els seus vessants implica l'ús i experimentació amb materials i eines pròpies de l'àrea o matèria, que són múltiples i variats. L'elaboració de propostes a partir de l'experimentació amb diversitat de formats, inclosos els propis de la contemporaneïtat, permet explorar discursos relacionats amb temàtiques actuals i aspectes propis de la societat del segle XXI.

El llenguatge visual és el codi emprat per a l'elaboració, transformació i anàlisi d'obres plàstiques i creatives. Es consideren elements bàsics configuratius i expressius, amb capacitat comunicativa el punt, la línia, la textura i el color tant en produccions bidimensionals com tridimensionals, ja que la capacitat comunicativa aglutina ambdues.

Amb l'ús de la imaginació i del pensament, divergent o convergent, i una intencionalitat clara, es crea una base per al desenvolupament d'estratègies d'interacció, participació i col·laboració. En cada nivell educatiu es reforcen aspectes concrets que incideixen en el coneixement d'una identitat personal pròpia i, per extensió, en l'exploració del món que ens envolta. Es creix compartint propostes creatives i enumerant els passos seguits en la cerca de solucions originals que permeten integrar millor l'aprés i aplicar-lo posteriorment en l'enfrontament a nous reptes. S'avança incidint en el domini de les tècniques i de l'ús dels recursos disponibles, en l'elaboració de projectes, i en la comprensió i el

respecte de diferents propostes i plantejaments, harmonitzant-les si és possible amb les pròpies.

2n curs

En aquest nivell l'alumnat disposaria de les eines necessàries per a contribuir al desenvolupament de propostes artístiques, a través de l'experimentació amb les diverses tècniques i materials, incloses les pròpies de la contemporaneïtat, que al seu torn li proporcionaran indicadors per a la posterior lectura de les citades produccions artístiques. Al llarg del curs el mateix alumnat serà cada vegada més exigent tant en el procés de comunicació, expressió, elaboració i creació com en el resultat de les seues pròpies produccions creatives.

3r curs

En aquest nivell l'alumnat hauria consolidat hàbits que li generaran seguretat i confiança en si mateix, potenciant la seua autonomia a l'hora de seleccionar una tècnica o una altra i la seua correcta utilització, així com l'ús adequat i responsable dels materials, en funció de la seua pròpia identitat i discurs a través dels diferents mitjans de l'obra artística creada.

Competència específica 4.

Seleccionar de manera responsable i autònoma recursos digitals aplicats a la percepció, la investigació i la creació en el desenvolupament de propostes i projectes artístics, desenvolupant una identitat i criteri propi en el consum responsable i sostenible d'acord amb la normativa vigent.

Descripció de la competència específica 4.

La importància d'adquirir una competència digital en l'àrea de l'Educació Plàstica, Visual i Audiovisual resideix en la creixent vinculació, quasi permanent, de les tecnologies amb la vida de l'alumnat, la qual cosa implica que aquestes adquirisquen un protagonisme rellevant tant en l'educació formal com informal.

L'ús de les TIC en educació es concreta en el marc de referència del Marc de la Competència Digital docent i la competència digital del professorat (DigCompEdu) i s'aborda tant des de l'alfabetització (saber identificar, localitzar, recuperar, emmagatzemar, organitzar i analitzar la informació digital, avaluant la seua finalitat i rellevància) com en la comunicació a l'hora d'elaborar productes i produccions creatives.

Els entorns virtuals d'aprenentatge, les eines TIC, les comunitats i xarxes per a la difusió de les produccions, requereixen un acostament respectuós, crític i d'acord amb la normativa vigent de llicències d'ús, drets d'autoria, protecció de dades i propietat intel·lectual. La construcció d'una identitat digital respectuosa i sostenible implica, a més de prendre decisions sobre el correcte ús de les eines, desenvolupar una personalitat íntegra que evite la discriminació en les xarxes i fomente un ús contrastat i inclusiu d'aquestes.

2n curs

En aquest nivell el desenvolupament de la competència digital es fonamenta a indagar els recursos existents, coneixent i seleccionant els més adequats tant en la part d'accés a propostes culturals i artístiques, i la investigació com en la creació de produccions individuals i col·lectives. El coneixement de la normativa vigent que implica la construcció de la identitat digital s'aplicarà als bons usos dels recursos tecnològics.

3r curs

En aquest nivell, l'alumnat hauria adquirit major coneixement respecte als entorns virtuals d'aprenentatge, realitzant seleccions argumentades de fonts i usos de recursos TIC sobre la base de les seues necessitats, tant en la investigació com en la producció de propostes creatives. A més, hauria consolidat la seua identitat digital sent capaç de realitzar un consum conscient, responsable i sostenible d'acord amb la normativa vigent.

Competència específica 5.

Crear produccions artístiques col·lectives, ateses les diferents fases del procés creatiu i aplicant els coneixements específics adquirits.

Descripció de la competència 5.

La producció visual i audiovisual en diferents suports o mitjans comporta una planificació prèvia. Les estratègies utilitzades per a desenvolupar projectes artístics col·lectius es recolzen en una adequada planificació de les fases del treball, distribució equitativa de tasques i assumpció de rols entre l'alumnat participant en el projecte, orientat tot això a l'assoliment d'objectius compartits.

La reflexió continuada durant el procés és de summa importància, així com la comunicació i el respecte per les aportacions de les diferents persones que intervenen en aquest. Aquesta competència específica és fonamental per a l'aprenentatge, perquè inclou estratègies de cooperació i socialització entre altres.

2n curs

En finalitzar aquest curs l'alumnat hauria adquirit recursos i desenvolupat habilitats socials mitjançant el procés col·lectiu de creació de produccions artístiques a través de la relació dels coneixements específics adquirits anteriorment i durant el procés creatiu. A més, disposaria de les eines que li permeten explicar les diferents fases del procés a la comunitat educativa, argumentant i proposant millores tant de la seua aportació com de la d'altres participants. L'alumnat hauria desenvolupat una actitud crítica en relació a l'ús adequat dels materials atenent a principis de sostenibilitat.

3r curs

En aquest nivell l'alumnat hauria consolidat els coneixements específics adquirits durant la creació de produccions artístiques col·lectives. Aquestes experiències artístiques permetran a l'alumnat aplicar amb seguretat aquests coneixements per a desenvolupar les seues pròpies idees i comunicar-les a través de mitjans gràfics o textuals a la resta de la comunitat. Per aquesta via es contribueix així als objectius

del projecte col·lectiu que atendran els principis de sostenibilitat, sent una prioritat el consum responsable i la gestió dels residus materials generats.

2.1.3. Criteris d'avaluació

Competència específica 1.

Analitzar de manera crítica i argumentada diferents propostes artístiques, contemporànies i d'altres èpoques, identificant, a través de diferents canals i contextos, referències socioculturals, funcionalitats i elements de contingut del patrimoni i de la cultura visual i audiovisual.

2n ESO	3r ESO
C1.1 Buscar informació, a través de diferents canals i contextos, sobre propostes artístiques diverses desenvolupant el criteri propi a partir de la seua anàlisi.	C1.1 Investigar sobre diferents propostes artístiques, a través de diferents canals, contextualitzant-les i tenint en compte les seues funcionalitats.
C1.2 Examinar propostes artístiques de l'entorn patrimonial i de la cultura visual i audiovisual, a través de recursos i agents culturals de l'entorn, trobant elements de contingut essencials.	C1.2 Identificar elements de contingut essencials i funcionalitats en l'apreciació i anàlisi de referents artístics, a través de recursos i agents culturals de l'entorn, incloent canals i mitjans tecnològics.

C1.3 Identificar els missatges de diferents creacions artístiques classificant els elements que intervenen en la comunicació.	C1.3 Interpretar els missatges de diferents creacions artístiques, identificant els elements que intervenen en la comunicació i extraient conclusions per a la seua aplicació en propostes creatives pròpies.
C1.4 Apreciar la diversitat de propostes en manifestacions culturals i artístiques de diferents contextos geogràfics o històrics.	C1.4 Valorar amb respecte i sentit crític les manifestacions culturals i artístiques en entorns diversos, desenvolupant el criteri propi i argumentant en la construcció de l'opinió personal.
C1.5 Relacionar els referents i elements de la contemporaneïtat artística amb els desafiaments i reptes del present, apreciant la seua aportació a la transformació social.	C1.5 Identificar els desafiaments del present a través del treball i missatges de la creació contemporània, valorant la seua contribució a la societat actual i adoptant un posicionament raonat, crític i constructiu.

Competència específica 2.

Compartir idees i opinions usant la terminologia específica de l'àrea en la comunicació de l'experiència d'apreciació i creació artística.

2n ESO	3r ESO

C2.1 Emprar vocabulari específic de l'àrea de manera correcta per a valorar l'experiència d'apreciació de diferents referents artístics.	C2.1 Valorar de manera argumentada diferents obres i imatges, en l'experiència d'apreciació, utilitzant el vocabulari específic de l'àrea.
C2.2 Incorporar terminologia específica de l'àrea en el procés de comunicació oral i escrita de l'experiència de creació.	C2.2 Comunicar, de manera oral i escrita, l'experiència de creació elaborant un discurs coherent que descriga els processos de treball utilitzant terminologia pròpia de l'àrea
C2.3 Compartir informació extreta de diverses fonts de forma contrastada i establir discursos i debats amb assertivitat.	C2.3 Argumentar amb criteri i respecte en diferents moments de discurs i debat vinculats a l'experiència d'apreciació i creació.

Competència específica 3.

Comunicar idees, sentiments i emocions, experimentant amb els elements del llenguatge visual i amb diferents tècniques i materials en l'elaboració de pràctiques artístiques i creatives.

2n ESO	3r ESO

C3.1 Experimentar amb diversitat de tècniques i materials adequant-se als objectius plantejats en cadascuna de les propostes, incloent possibilitats no convencionals.	C3.1 Seleccionar les tècniques més adequades en funció de l'objectiu plantejat en cada proposta creativa, incloent materials no convencionals.
C3.2 Emprar les possibilitats comunicatives i expressives dels formats i materials de la contemporaneïtat artística en l'elaboració de propostes creatives.	C3.2 Seleccionar diferents formats i materials propis de les manifestacions artístiques contemporànies amb finalitat comunicativa en l'elaboració de propostes creatives.
C3.3 Idear propostes artístiques en les quals les tècniques i materials seleccionats estiguen al servei del missatge que es pretén transmetre.	C3.3 Crear propostes artístiques, relacionant les potencialitats expressives dels diferents elements que les conformen amb la finalitat comunicativa que es pretén transmetre.
C3.4 Demostrar hàbits de constància i autoexigència tant en el procés com en el resultat final.	C3.4 Consolidar hàbits de constància i autoexigència tant en el procés com en el resultat final
C3.5 Incorporar els referents i elements de la contemporaneïtat artística com a estímul en propostes creatives pròpies.	C3.5 Emprar els referents i elements de la contemporaneïtat artística seleccionant els més adequats a la finalitat comunicativa.

Competència específica 4.

Seleccionar de manera responsable i autònoma recursos digitals aplicats a la percepció, la investigació i la creació en el desenvolupament de propostes i

projectes artístics, desenvolupant una identitat i criteri propi en un consum responsable i sostenible d'acord amb la normativa vigent.

2n ESO	3r ESO
C4.1 Buscar informació i recursos aplicats a les arts plàstiques, visuals i audiovisuals, en diferents entorns digitals.	C4.1 Seleccionar informació i recursos aplicats a les arts plàstiques, visuals i audiovisuals, en diferents entorns digitals.
C4.2. Provar diferents recursos digitals en la percepció, experimentació i creació de les diferents propostes i produccions.	C4.2. Emprar diferents recursos digitals per a la percepció, experimentació i creació, seleccionant els més adequats per als objectius de les diferents propostes i produccions.
C4.3 Conéixer la normativa vigent de protecció de dades i autoria, aplicant-la de manera responsable en la creació i difusió de continguts.	C4.3 Aplicar bones conductes per a un consum digital responsable i sostenible, respectant les llicències d'ús i les normes vigents de protecció de dades i autoria.

Competència específica 5.

Crear produccions artístiques col·lectives, ateses les diferents fases del procés creatiu i aplicant els coneixements específics adquirits.

2n ESO	3r ESO

C5.1 Participar activament en la planificació de produccions artístiques multidisciplinàries, adequant les decisions i tenint en compte la perspectiva inclusiva.	C5.1 Dissenyar produccions artístiques multidisciplinàries, planificant les fases del procés de treball, adequant les decisions adoptades als objectius del projecte, tenint en compte la perspectiva inclusiva.
C5.2 Crear produccions artístiques col·lectives experimentant amb diferents possibilitats expressives i comunicatives, explorant les connexions amb altres matèries.	C5.2 Analitzar l'objectiu comunicatiu de les propostes artístiques col·lectives, experimentant amb diferents tècniques, materials i formats i establint connexions amb coneixements d'altres matèries.
C5.3 Assumir diferents rols en el procés de planificació, creació i difusió de la producció artística col·lectiva, amb actitud respectuosa i inclusiva.	C5.3 Relacionar els rols assumits durant el procés de planificació, creació i difusió de la producció artística col·lectiva, amb els diferents àmbits d'aplicació professional.
C5.4 Explicar a la comunitat els processos de treball de manera textual, gràfica i/o audiovisual, aportant valoracions crítiques sobre el procés i resultat.	C5.4 Reflexionar sobre els processos de treball, utilitzant registres textuals, gràfics i/o audiovisuals, avaluant cada fase, proposant millores i exposant les conclusions a la comunitat.
C5.5 Difondre les produccions artístiques col·lectives realitzades utilitzant diferents mitjans i canals.	C5.5 Planificar la promoció de les produccions artístiques col·lectives realitzades, explorant i avaluant diferents vies de difusió.

2.1.4. Sabers bàsics

Introducció.

La matèria d'Educació Plàstica, Visual i Audiovisual abasta multitud de sabers de diferents llenguatges com ara dibuix tècnic i artístic, pintura, escultura, còmic, il·lustració, publicitat, fotografia, cinema, disseny, decoració, multimèdia, arquitectura, enginyeries, entre altres. Això implica que al seu torn la creació artística desenvolupe nombroses capacitats, competències i destreses segons es treballe l'un o l'altre dels llenguatges esmentats.

Les produccions artístiques creades a l'aula se sustentaran sobre una base de sabers teòrics i pràctics fonamentals per al bagatge de l'alumnat i a més contribuiran a la identificació i anàlisi del patrimoni històric artístic.

Els sabers teòrics es consolidaran amb el desenvolupament pràctic a través de les diferents tècniques artístiques emprades. La destresa en la tècnica i el desenvolupament d'habilitats en aquestes és essencial per a enfortir la intencionalitat comunicativa en les obres o produccions, i, a més, per a la transformació artística d'una cosa en una altra. La tècnica contribuirà a la generació de propostes artístiques originals i amb qualitat estètica.

Amb l'objectiu principal que s'aconseguisca assolir les competències específiques de la matèria s'ha desenvolupat un ventall de sabers essencials, continguts mínims que l'alumnat ha d'adquirir en finalitzar l'etapa. Per part seua, el professorat podrà ampliar-los amb la finalitat de donar resposta a les necessitats educatives particulars del seu alumnat.

Com ja s'ha exposat, aquesta matèria gaudeix de la dualitat de treballar amb multitud de continguts teòrics d'una banda, però té una condició especial de taller per una altra en tractar-se d'una matèria pràctica, per la qual cosa els sabers bàsics s'han desenvolupat en dos blocs diferenciats. Aquesta classificació respon a la intenció de diversificar d'una banda el bloc conformat de sabers relacionats amb l'observació, la mirada i l'anàlisi, que configuraran una aportació fonamental per a l'alumnat quant al seu desenvolupament personal, i, d'altra banda, la part més pràctica i d'experimentació del procés creatiu que aportarà a l'alumnat les destreses i habilitats necessàries per a comunicar-se a través de la pràctica artística.

Els sabers bàsics estan formulats com els continguts mínims que l'alumnat ha de consolidar en finalitzar l'etapa. Com la matèria d'Educació plàstica Visual i Audiovisual serà present en dos cursos, s'ha reflectit de manera orientativa la gradació entre aquests, realitzant una proposta dels sabers que, amb una consecució lògica, s'aconsella introduir en el primer curs per a assegurar l'adquisició del conjunt de sabers en concloure l'etapa.

Bloc 1. Percepció i anàlisi.

B.1.1. Exploració i interpretació de l'entorn CE1, CE2, CE4	2n ESO	3r ESO
G1. Patrimoni artístic i cultura visual contemporània		
Manifestacions culturals i artístiques al llarg de la història, pertanyents al patrimoni i a la cultura visual i audiovisual en entorns físics i virtuals:		
Patrimoni cultural tangible. Moble: pintura, escultura, artesania, material audiovisual. Immoble: monuments artístics, llocs històrics, conjunts arquitectònics.	x	x
Patrimoni cultural intangible. Formes d'expressió: manifestacions plàstiques i visuals.	x	x
Elements del llenguatge visual i audiovisual en les manifestacions culturals i artístiques		
Els elements del llenguatge visual en manifestacions culturals i artístiques de diferents èpoques i estils.	x	x
Els elements del llenguatge audiovisual i les seues possibilitats expressives i comunicatives en imatges fixes i en moviment.	x	x

Aspectes semiològics i contextuals de les manifestacions artístiques.		x
Contemporaneïtat artística		
Característiques i qualitats expressives i comunicatives dels formats, suports i materials de les pràctiques artístiques contemporànies.	x	x
La creació artística com a procés d'investigació: connexió amb altres àrees de coneixement.		x
G2. Actituds		
Atenció i respecte en l'exploració de manifestacions artístiques plàstiques, visuals i audiovisuals en entorns físics i virtuals.	x	x
Participació i sentit crític en l'exploració de manifestacions artístiques plàstiques, visuals i audiovisuals en entorns físics i virtuals.		x
G3. Entorns digitals		
Entorns virtuals d'aprenentatge (EVA) referents a les arts visuals i audiovisuals. Normativa vigent en relació a la protecció de dades, autoria i llicències d'ús.	x	x
G4. Utilització de la terminologia específica per a l'expressió de l'experiència d'apreciació		

Per a l'expressió de les idees, emocions i experiències derivades de l'exploració de propostes culturals i artístiques, i la seua descripció formal.	x	x
Per a l'anàlisi i argumentació d'opinions sobre propostes artístiques visuals i audiovisuals.		x

B1.2. Alfabetització visual i audiovisual CE1, CE2	2n ESO	3r ESO
G1. Percepció visual		
Organització del camp visual. Lleis de la percepció visual: semblança, figura-fons, proximitat, simetria, continuïtat, direcció comuna, simplicitat, igualtat i tancament.	x	
Aspectes que intervenen en coneixements previs i emocions.	x	
G2. Comunicació visual i audiovisual		
El procés comunicatiu: emissor, receptor, missatge, codi, canal, referent i context. El missatge visual i audiovisual.	x	
Funcions intencionalitats exhortativa, expressiva.	x	x
Lectura, anàlisi i interpretació d'imatges fixes i en moviment. Aspectes formals i conceptuals. Valor denotatiu i connotatiu.	x	x

La imatge en el món actual: estereotips, prejudicis i convencionalismes.	x	
La imatge en el món actual: realitat i ficció. La veracitat del missatge. Xarxes socials.		x.
G3. Elements configuradors del llenguatge visual i audiovisual		
Elements morfològics: punt, línia, pla, forma, color i textura.	x	x
Elements dinàmics: ritme, tensió, moviment. Interacció del llenguatge visual amb altres llenguatges.		x
Elements escalars: format, dimensió, proporció i escala. Relació entre realitat i representació.		x
Sintaxi de la imatge. Esquemes compositius.		x
Elements visuals i sonors del llenguatge audiovisual. Elements sintàctics.	x	
Elements semàntics del llenguatge audiovisual.		x

Bloc 2. Experimentació i creació.

B2.1. L'experiència artística: tècniques i materials d'expressió graficoplàstica i de creació visual i audiovisual. Àmbits d'aplicació. CE1, CE3, CE4	2n ESO	3r ESO

G1. Expressió graficoplàstica		
Tècniques seques i humides. Tècniques mixtes i experimentals. Materials, suports i procediments. Formats bidimensionals i tridimensionals.	x	x
Qualitats emotives i expressives dels mitjans graficoplàstics. Possibilitats comunicatives.	x	x
Àmbits d'aplicació i perfils professionals. Pintura, dibuix, escultura, il·lustració, còmic, arts decoratives, publicitat. Pràctiques artístiques contemporànies i produccions multidisciplinàries.	x	x
G2. Dibuix geomètric		
Geometria plana: traçats geomètrics bàsics. Instruments de dibuix tècnic.	x	x
Introducció als sistemes de representació: sistema dièdric, axonomètric i perspectiva cònica.		x
Àmbits d'aplicació i perfils professionals. Disseny i arquitectura.	x	x
G3. Creació audiovisual		
Producció audiovisual. Preproducció, producció i postproducció.		x
Àmbits d'aplicació i perfils professionals. Fotografia i cinema. Videocreació i formats multidisciplinaris.	x	x

G4. Terminologia específica de l'àrea		
Vocabulari relatiu a processos d'experimentació, creació, difusió i avaluació de produccions creatives.	x	x
G3. Entorns digitals		
Entorns virtuals d'aprenentatge (EVA) referents a les arts visuals i audiovisuals. Normativa vigent en relació a la protecció de dades, autoria i llicències d'ús.	x	x
G5. Aplicacions digitals		
Ús de les TIC i experimentació en entorns virtuals d'aprenentatge aplicats a l'expressió graficoplàstica.	x	x
Ús de les TIC i experimentació en entorns virtuals d'aprenentatge aplicats al dibuix geomètric.		x
Ús de les TIC i experimentació en entorns virtuals d'aprenentatge aplicats a la creació audiovisual.		x

B2.2. L'experiència artística individual i col·lectiva: processos de treball CE3, CE4, CE5	2n ESO	3r ESO
G1. Les fases del procés creatiu		
Generació d'idees: creativitat en l'elaboració d'idees i en la presa de decisions.	x	x

Investigació: cerca i anàlisi de referents.		x
Creació: disseny i producció de la proposta. Distribució de tasques: rols en el desenvolupament d'un projecte artístic col·lectiu. Funcions i comeses.	x	x
Avaluació: resultats en relació als objectius inicials del projecte. Anàlisi i propostes de millora.		x
Documentació gràfica de processos. Portafolis d'evidències del procés creatiu. Estratègies de pensament visual.	x	x
G2. Actituds		
Esforç, força de voluntat. Capacitat de concentració. Resiliència, superació d'obstacles i fracassos.	x	x
Respecte per la diversitat d'idees i produccions. Utilització d'un vocabulari inclusiu bàsic.	x	x
Tenacitat i constància en la realització i consecució de les diferents tasques.	x	x
Consens, respecte i empatia amb les aportacions de les companyes i	x	x
companys en el procés de treball col·lectiu.		
Cooperació i responsabilitat en la part individual per a contribuir a un objectiu comú i a la cohesió del grup.	x	x
Cura d'espais i materials de treball. Sostenibilitat i gestió de residus.	x	x

2.2. Concreció curricular de la matèria de 4t d'ESO (Expressió Artística)

2.2.1. Elements curriculars de 4t d'ESO

Expressar-se artísticament implica utilitzar mitjans i procediments artístics per a representar i comunicar idees, sentiments o emocions. Aquests mitjans són múltiples i variats, i es configuren en llenguatges que tenen codis propis. En l'assignatura Expressió Artística s'incidirà en el llenguatge plàstic, visual i audiovisual, però integrant al seu torn altres llenguatges de creació en processos que dissolguen els límits disciplinaris.

L'expressió artística requereix conèixer els elements que configuren el llenguatge plàstic, visual i audiovisual per a poder generar processos complexos que posen en relació forma i contingut. La creació espontània té un valor pedagògic inqüestionable, però en el context de l'educació formal es fa indispensable evidenciar uns aprenentatges lligats a l'adquisició d'unes competències i uns sabers bàsics. D'aquesta manera, expressar-se artísticament implica no només l'ús i l'experimentació amb mitjans i procediments artístics, sinó que aquest ús estiga supeditat a una intencionalitat que vaja guiant el procés creatiu.

En una societat en què les imatges juguen un paper determinant a l'hora de configurar el nostre imaginari, és fonamental desenvolupar processos formatius al llarg de tots els nivells educatius que posen el focus en l'alfabetització visual. Tindre recursos per a pensar críticament el món que ens envolta implica activar processos que conjuguen la dimensió cognitiva, procedimental i actitudinal. Es tracta, en definitiva, no només de fer artísticament, sinó de pensar artísticament. Les pràctiques artístiques com a formes de pensament es converteixen així en el context educatiu en artefactes per a pensar.

Aquesta matèria ha de proporcionar a l'alumnat, per tant, recursos i eines per a identificar els codis propis del llenguatge i, també, per a poder analitzar i detectar estereotips, prejudicis, convencionalismes i missatges que atempten contra la diversitat personal i cultural.

Així mateix, dins del procés creador i expressiu, tota producció artística adquireix sentit quan és exposada, apreciada, analitzada i compartida amb un públic. D'ací la importància d'organitzar activitats en què l'alumnat es convertisca en espectador no només de les produccions alienes, sinó també de les pròpies.

Això contribuirà a la seua formació integral i al desenvolupament de la humilitat, l'assertivitat, l'empatia, la maduresa emocional, personal i acadèmica, l'autoconfiança i la socialització; en definitiva, al desenvolupament de la intel·ligència emocional, que li permetrà preparar-se per a aprendre dels errors i per a reconèixer tant les emocions pròpies com les d'altres persones.

Aquesta matèria suposa la continuïtat de l'assignatura Educació Plàstica, Visual i Audiovisual, amb la intenció d'aprofundir, fonamentalment, en aspectes procedimentals, però sense perdre de vista la triple dimensió. Encara que el treball d'anàlisi de l'entorn artístic és fonamental en tot procés creatiu, aquesta matèria incideix especialment en la pràctica artística, és a dir, a oferir a l'alumnat tècniques, materials i procediments que li permeten enriquir la seua experiència de creació.

La matèria d'Expressió Artística, per la seua transversalitat, facilita l'assoliment i el desenvolupament dels objectius generals d'etapa, ja que promou una actitud oberta i col·laborativa, i una acció contínua que impulsa la construcció d'una cultura artística sostenible, igualitària i integradora.

Es desenvolupen a continuació cinc competències específiques articulades al voltant dels quatre components de la competència clau consciència i expressió culturals i a la resta de les competències clau del currículum. Per a aquest fi també s'han seleccionat uns sabers bàsics agrupats en tres blocs diferenciats:

- 1. Analitzar
- 2. Representar
- 3. Compartir

i els respectius subblocs i grups de sabers; unes situacions d'aprenentatge que afavoreixen l'adquisició i el desenvolupament de les competències específiques, i

uns criteris d'avaluació que integren al seu torn coneixements, destreses i actituds.

2.2.2. Competències específiques

Competència específica 1

Representar idees, sentiments i emocions en propostes creatives, seleccionant tècniques, materials i mitjans artístics adequats a la finalitat comunicativa.

Descripció de la competència 1

La matèria Expressió Artística es fonamenta en els processos d'elaboració de propostes creatives que comuniquen tant sentiments i emocions com idees que transmeten intencions preestablides, és a dir, diferencia entre l'autoexpressió i la intencionalitat comunicativa. Per a aconseguir-ho, l'alumnat necessitarà comptar amb un repertori creixent de recursos expressius, derivat de l'experimentació amb multiplicitat de tècniques, mitjans, suports i llenguatges, tant graficoplàstics com digitals, audiovisuals, multimodals i altres formats propis de la contemporaneïtat. Aprendre a comunicar idees, sentiments i emocions implica travessar un procés d'abstracció que permeta establir connexions significatives entre forma i contingut. Tota comunicació implica una voluntat per transmetre un missatge que ha de ser descodificat pel receptor. En aquest sentit és fonamental aprofundir en el coneixement tant dels elements que configuren el codi visual (forma, color, llum, composició) com dels canals de transmissió de missatges visuals (mitjans a través dels quals percebem les imatges). Així mateix la selecció de tècniques i materials es farà també tenint en compte criteris que reforcen el significat que volem atorgar a les diferents propostes. Per a estimular la creativitat es partirà de l'experimentació i de la cerca de relacions amb els elements formals i comunicatius de propostes creatives alienes. D'això es derivarà la reflexió que conduïsca a la presa de decisions, justificant i argumentant la selecció dels mitjans més adequats a la finalitat expressiva de les produccions i projectes propis.

Competència específica 2

Analitzar la dimensió ètica, estètica i comunicativa de les propostes creatives pròpies establint relacions amb referents artístics i culturals diversos des d'una perspectiva inclusiva.

Descripció de la competència 2

L'acostament a referents artístics diversos és necessari no només com a element indispensable per a adquirir un bagatge cultural cada vegada més ric, sinó com a estímul per a les creacions pròpies.

Desenvolupar el criteri estètic a través de l'anàlisi de propostes alienes implica enriquir la mirada personal, així com aprendre a valorar la multiplicitat, la diversitat i la complexitat del teixit cultural i artístic.

La dimensió ètica implica la integració d'una categoria axiològica que permeta establir valoracions i interpretacions d'acord amb criteris d'inclusivitat, per tal de poder detectar i qüestionar aquelles representacions que fomenten estereotips, prejudicis o discriminacions de qualsevol ordre.

La creativitat es nodreix de la capacitat d'establir relacions entre elements diversos, i per a això, l'alumnat hauria de ser capaç d'identificar els aspectes configuratius propis de les obres en la seua dimensió comunicativa, comprenent les raons de la producció artística per a contrastar-les amb la pròpia intencionalitat creativa i utilitzar-los en la seua potencial expressió.

En l'acostament als referents serà fonamental el context i comprendre la dimensió ètica que necessàriament subjau a qualsevol producció creativa, fet que propiciarà en l'alumnat no només una actitud reflexiva i crítica en la seua mirada personal cap a propostes creatives, sinó el seu compromís cap a una producció artística pròpia compromesa amb el present i els seus reptes, amb la inclusivitat i la sostenibilitat, amb les temàtiques de rellevància social i la intenció d'aportar artísticament amb produccions lliures de prejudicis i estereotips.

Competència específica 3

Emprendre processos de creació artística que promoguen la transversalitat de la cultura i les arts, la seua connexió amb multiplicitat de sabers i la seua relació amb els reptes del segle XXI.

Descripció de la competència 3

Aquesta matèria suposa una oportunitat per a explorar les possibilitats transversals de les arts, pel seu caràcter experimental i analític, que convida a connectar diferents disciplines, siga des d'una perspectiva temàtica, de recursos i processos, com a detonant o com a hibridació de sabers.

Fins i tot partint del contingut propi de les assignatures artístiques, que es recullen de les etapes anteriors amb Educació Plàstica, Visual i Audiovisual, és indubtable que en les produccions creatives, especialment les contemporànies, les fronteres entre disciplines es desdibuixen i s'interconnecten multiplicitat de sabers, fet que genera sinergies entre especialitats.

Els processos de creació artística es transformen així en processos d'investigació que impliquen l'experimentació amb estratègies metodològiques diverses i posen en relació coneixements que d'una altra manera romanen compartimentats en disciplines aïllades.

Aquesta mirada aperturista afavoreix incorporar temàtiques de rellevància social que afecten totes les disciplines, l'alumnat i a la societat, promovent la connexió amb el seu entorn i els reptes que suposa i valorant les possibilitats de les pràctiques artístiques per a representar o donar resposta a aquests reptes.

Competència específica 4

Compartir les produccions artístiques pròpies a través de diferents canals i contextos, justificant la selecció d'idees, tècniques, eines i processos, tenint en compte les característiques del públic destinatari i promovent la participació en la vida cultural de l'entorn.

Descripció de la competència 4

Si partim que tota producció artística adquireix sentit quan és exposada, apreciada, analitzada i compartida amb un públic, resulta indispensable planificar aquesta difusió.

Per a això és important l'actitud inclusiva, adequant els mitjans i canals de difusió al perfil del públic destinatari de la producció artística. En aquest sentit l'anàlisi del context és fonamental per a poder generar propostes que donen resposta a necessitats concretes i tinguen en compte les característiques personals i socials de l'entorn.

En la fase d'exposició es farà necessari justificar les produccions pròpies, individuals i col·lectives, sobre la base dels criteris que s'han seguit, argumentant les decisions preses des de les tres dimensions estructurals: ètica, estètica i comunicativa. Aquesta justificació aportarà a l'alumnat la capacitat d'argumentar, amb assertivitat, humilitat, empatia i autoconfiança, desenvolupant una actitud oberta per a rebre les opinions alienes, aprendre dels seus errors i plantejar propostes de millora sobre les seues produccions.

Competència específica 5

Valorar la contribució de la pràctica artística al desenvolupament social, cultural i econòmic, i a la construcció de la identitat individual i col·lectiva, identificant els seus múltiples llenguatges i àmbits d'aplicació.

Descripció de la competència 5

Donada la importància de la cultura visual i audiovisual en l'imaginari actual de la societat, és indispensable l'alfabetització visual de l'alumnat perquè puga fer un ús conscient tant com a usuari com en el seu paper de productor artístic. Per a això és imprescindible dotar-li de recursos per a aproximar-se críticament al món que l'envolta, relacionant la seua pròpia individualitat amb el seu context. Haurà de conèixer la diversitat de llenguatges i àmbits d'aplicació de les pràctiques

artístiques, relacionant-los amb el seu entorn i les seues necessitats comunicatives.

A més, serà important comprendre que, més enllà de la funció estètica i expressiva de les manifestacions artístiques existeix una dimensió econòmica, professional i social que confereix a les arts un paper fonamental en la comprensió i interpretació de la complexitat del present i els seus reptes.

En aquest nivell educatiu, aquesta matèria hauria d'oferir a l'alumnat una possible eixida professional, i poder valorar els diferents àmbits d'aplicació professional de les arts i les disciplines creatives com a possibilitat laboral.

2.2.3. Criteris d'avaluació

A continuació es detallen el criteris d'avaluació per competències específiques:

Competència específica 1.

Representar idees, sentiments i emocions en propostes creatives, seleccionant tècniques, materials i mitjans artístics adequats a la finalitat comunicativa.

C1.1 Seleccionar les tècniques i els materials més adequats a la finalitat comunicativa en els processos de creació artística utilitzant de manera deliberada les possibilitats expressives dels elements del llenguatge visual i audiovisual.
C1.2 Justificar l'adequació de les tècniques i els materials utilitzats al missatge que es desitja comunicar.
C1.3 Utilitzar diversitat de tècniques i materials, incloent-hi els mitjans digitals, en la representació d'idees, emocions i sentiments, prenent en consideració el criteri de sostenibilitat.

C1.4 Valorar la consecució dels processos de treball i la qualitat dels acabats com a part indispensable del procés de creació fomentant l'autoexigència i l'autocrítica.

Competència específica 2.

Analitzar la dimensió ètica, estètica i comunicativa de les propostes creatives pròpies establint relacions amb referents artístics i culturals diversos des d'una perspectiva inclusiva.

C2.1 Relacionar les produccions artístiques pròpies amb altres referents artístics classificant i establint connexions entre els seus elements temàtics i formals.
C2.2 Argumentar, de manera raonada i respectuosa, els criteris formals i conceptuals de les pròpies creacions utilitzant la terminologia específica de l'àrea.
C2.3 UtIntegrar la perspectiva de gènere, multicultural, inclusiva i sostenible en les pròpies creacions i valorar la dimensió ètica com a part inherent a la producció artística.

Competència específica 3.

Emprendre processos de creació artística que promoguen la transversalitat de la cultura i les arts, la seua connexió amb multiplicitat de sabers i la seua relació amb els reptes del segle XXI.

C3.1 Incorporar continguts propis de diferents disciplines en els processos de creació artística establint connexions entre multiplicitat de sabers
C3.2 Integrar temàtiques de rellevància social, personal i ètica en les creacions pròpies vinculant les pròpies produccions creatives amb els reptes del present.
C3.3 Dissenyar cadascuna de les fases del procés creatiu de manera coherent a la seua intenció comunicativa, detectar les necessitats de l'entorn i optimitzar els recursos disponibles.
C3.4 Participar en processos col·lectius de creació artística, implicant-se en les diferents fases de treball i assumint al mateix temps de manera proactiva els diferents rols i tasques assignats.

Competència específica 4.

Compartir les produccions artístiques pròpies a través de diferents canals i contextos, justificant la selecció d'idees, tècniques, eines i processos, i promovent la participació en la vida cultural de l'entorn.

C4.1 Planificar la difusió de les diferents produccions artístiques, seleccionant els canals més adequats per a exposar-les segons les característiques del projecte i implicant la comunitat educativa.

C4.2 Utilitzar la normativa vigent en l'ús de recursos TIC i entorns virtuals per a difondre els projectes, promovent una identitat digital respectuosa.
C4.3 Avaluar el producte final, justificant les decisions preses en el procés de treball i rebent amb obertura les opinions alienes i les propostes de millora.
C4.4 Promoure la participació en la vida cultural difonent les produccions artístiques pròpies i establint relacions amb centres de producció cultural de l'entorn.

Competència específica 5.

Valorar la contribució de la pràctica artística al desenvolupament social, cultural i econòmic, i a la construcció de la identitat individual i col·lectiva, identificant els seus múltiples llenguatges i àmbits d'aplicació.

C5.1 Identificar els principals sectors professionals de les arts integrant la seua contribució a la societat, la cultura i l'economia.
C5.2 Argumentar la importància de la diversitat i la sostenibilitat cultural en el desenvolupament de la identitat individual i col·lectiva.

C5.3
Valorar la diversitat de llenguatges d'expressió artística, participant de l'experiència d'apreciació i creació en processos creatius individuals i col·lectius.

2.2.4. Sabers bàsics

Els sabers bàsics de la matèria Expressió Artística, necessaris per a adquirir les diferents competències específiques, s'estructuren a partir de tres blocs de continguts conceptuals, procedimentals i actitudinals.

El Bloc 1, «Anàlisi», s'articula entorn de les tres dimensions d'anàlisi de les manifestacions artístiques que permeten aprofundir en la relació entre forma i contingut, i fer conscients processos de creació que d'una altra manera no podrien evidenciar-se: la dimensió estètica, la dimensió ètica i la dimensió comunicativa. La dimensió estètica (subbloc 1.1) recull els continguts necessaris per a desenvolupar la sensibilitat i la capacitat de l'alumnat per a relacionar-se amb si mateix i amb el món. Es concreta en els elements formals que conformen el codi del llenguatge plàstic, visual i audiovisual, així com aspectes relacionats amb estils i corrents artístics sorgits a partir del segle XX i la cultura visual i audiovisual contemporània. La dimensió ètica (subbloc 1.2) agrupa els sabers que requereix l'adquisició de principis i valors d'acord amb els reptes i els desafiaments del món contemporani, la importància del respecte a la diversitat cultural i al dret a la participació en la vida cultural. Finalment, la dimensió comunicativa (subbloc 1.3) reuneix els coneixements relatius a la intencionalitat i les funcions dels diferents llenguatges artístics i a la lectura crítica d'imatges, així com als diferents àmbits d'aplicació de les arts.

El Bloc 2, «Representació», té un caràcter eminentment pràctic i s'estructura entorn de tres subblocs relatius als elements indispensables per al desenvolupament de produccions creatives que preveuen tant producte final com procés creatiu, i tant aspectes formals com aspectes conceptuals. Les tècniques

i els procediments de creació artística (subbloc 2.1) es refereixen tant a l'àmbit de la creació graficoplàstica com a la creació audiovisual, als llenguatges de la contemporaneïtat artística i a les aplicacions digitals. Els processos de treball (subbloc 2.2) preveuen la planificació i l'organització del procés creatiu per fases i a través de diferents estratègies metodològiques. Finalment, els eixos temàtics (subbloc 2.3) ofereixen a l'alumnat la capacitat per a relacionar les seues pròpies creacions amb els reptes del segle XXI, així com entendre i integrar la transversalitat i la dimensió social de les arts.

El Bloc 3, «Comunicació i difusió» presenta els mitjans gràfics, així com visuals i audiovisuals a través dels quals es pot compartir el producte creatiu (subbloc 3.1). D'altra banda, inclou les estratègies comunicatives (subbloc 3.2) que integren la terminologia específica de l'àrea i proporcionarà a l'alumnat recursos per a argumentar i justificar les seues idees entorn de les manifestacions artístiques, tant pròpies com alienes. Finalment, Espais culturals i artístics (subbloc 3.3), es refereix a la identificació d'aquests diferents espais i a les connexions que cal establir amb l'entorn i amb les possibilitats que aquest ofereix. Es recull així mateix el dret a la participació en la vida cultural i la idea de democratització cultural.

BLOC 1. ANÀLISI CE1, CE2, CE5
SB 1.1. DIMENSIÓ ESTÈTICA
◆ Elements formals: llenguatge visual i audiovisual. Elements morfològics (punt, línia, pla, color, textura, llum), dinàmics (moviment, ritme, tensió) i escalars (dimensió, format, escala i proporció). ◆ Estils i corrents artístics a partir del segle XX. Avantguardes artístiques. Propostes interdisciplinàries. ◆ Cultura visual i audiovisual contemporània. La imatge en el món contemporani. Publicitat i contrapublicitat. Disseny disruptiu. Fotografia i identitat.

SB 1.2. DIMENSIÓ ÈTICA
◆ Elements ètics en la representació. Perspectiva de gènere, multiculturalitat, sostenibilitat, diversitat estètica. ◆ Respecte cap a la diversitat cultural. ◆ Els reptes del segle XXI i la seua presència en l'art. ◆ Dret a la participació en la vida cultural.
SB 1.3. DIMENSIÓ COMUNICATIVA
◆ Elements comunicatius i expressius de la imatge. La comunicació visual. ◆ Finalitat i intencionalitat de les imatges. Funció de les imatges: expressiva, estètica, exhortativa, etc. ◆ Lectura crítica de les imatges. Veritat i postveritat. ◆ Àmbits d'aplicació. Professions i estudis vinculats a la producció cultural i artística. Publicitat Disseny gràfic, de producte, de moda, d'interiors i escenografia. ◆ Llenguatges artístics. Interaccions entre disciplines. ◆ La dimensió social de l'art.

BLOC 2. REPRESENTACIÓ CE1, CE3
SB 2.1. TÈCNIQUES I MATERIALS DE CREACIÓ ARTÍSTICA
◆ Tècniques i procediments de representació artística. Tècniques graficoplàstiques. Mitjans visuals i audiovisuals. Animació. Videoart. Aplicacions digitals. Llenguatges de creació contemporània. Pràctiques artístiques multidisciplinàries. El gest i l'instrument. ◆ Materials de creació artística. Sostenibilitat. Qualitats i possibilitats comunicatives. Possibilitats del context. Relació entre material i significat. L'art del reciclatge. Prevenció i gestió responsable de residus.
SB 2.2. PROCESSOS DE TREBALL
◆ Organització del procés creatiu. ◆ Criteris de planificació de projectes. Fases de treball i estratègies metodològiques. Estratègies de gestió del treball en equip.

BLOC 3. COMUNICACIÓ I DIFUSIÓ CE4
SB 3.1. MITJANS GRÀFICS, DIGITALS I AUDIOVISUALS
◆ Mitjans i canals de registre i difusió digitals. Normativa d'ús vigent. Drets d'autoria. ◆ Relatoria gràfica. Mètodes de registre, difusió i avaluació gràfics i audiovisuals.
SB 3.2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES
◆ Terminologia específica de l'àrea. ◆ Estratègies per a l'argumentació i la justificació de criteris. ◆ Assertivitat, capacitat d'escolta i llenguatge inclusiu.
SB 3.3. ESPAIS CULTURALS I ARTÍSTICS
◆ Museus i centres de producció cultural i artística. ◆ Teatres, cinemes i auditoris. ◆ Espais no convencionals. ◆ Plataformes digitals.

2.3. Concreció curricular de la matèria 1r i 2n de BATXILLERAT (Dibuix Tècnic)

2.3.1. Elements curriculars de 1r i 2n de BATXILLERAT.

El dibuix tècnic és un mitjà d'expressió primordial en el desenvolupament de processos d'investigació científica, de projectes tecnològics i de creació d'un producte industrial o artístic.

Formalitza o visualitza el que s'està dissenyant o descobrint, proporcionant des d'una primera concreció de possibles solucions fins a l'última fase del desenvolupament, en què es presenten els resultats en plànols normalitzats, que garanteixen una interpretació objectiva i precisa.

És un llenguatge indispensable per a totes aquelles persones que es relacionen tècnicament a qualsevol nivell i vulguen convertir el seu treball en una activitat creadora. Contribueix eficaçment a comunicar idees en qualsevol moment del seu desenvolupament; en fase inicial és un bon instrument per a desenvolupar, mitjançant la confrontació d'opinions, treballs d'investigació o propostes de dissenys. Aquesta funció de comunicació que caracteritza el dibuix tècnic afavoreix les fases de creació i la posterior difusió informativa de l'objecte dissenyat.

La matèria potencia la visió espacial de l'alumnat mitjançant la representació tridimensional sobre el pla, la resolució de problemes gràfics i els projectes grupals i individuals, on la creativitat, el pensament crític, el respecte i l'empatia conflueixen en objectius comuns. El caràcter integrador i multidisciplinari de l'assignatura comporta una metodologia activa i participativa, d'aprenentatge per descobriment, d'experimentació sobre la base de resolució de problemes pràctics, o mitjançant la participació en projectes interdisciplinaris, i contribueix tant al desenvolupament de les competències clau corresponents com a l'adquisició dels objectius d'etapa. S'aborden també reptes del segle XXI de forma integrada durant els dos anys de Batxillerat, com el compromís ciutadà en l'àmbit local i global, la confiança en el coneixement com a motor del desenvolupament, l'aprofitament crític, ètic i responsable de la cultura digital, el consum responsable i la valoració de la diversitat personal i cultural.

Dins de les competències clau, trobem diverses connexions amb la competència matemàtica, en ciència, tecnologia i enginyeria, en perfecta consonància amb els referents arquitectònics, industrials o d'un altre àmbit artístic i tècnic que evidencia l'estreta relació que hi ha entre el dibuix tècnic i les matemàtiques.

La competència en consciència i expressió culturals es reflecteix en els dissenys analitzats, des de la seua varietat estilística, de procedència i constructiva. Aquesta competència permet no sols conéixer i valorar el patrimoni local a partir del context en què aquest s'ha desenvolupat, sinó també obrir-se a altres societats i cultures, mostrant interés cap a aquestes.

La competència digital es desenvolupa tant en l'estudi d'obres d'arquitectura, enginyeria o altres elements creatius com en l'experimentació amb les eines bàsiques de programes de disseny, comparant-les amb l'instrumental tradicional de dibuix tècnic.

L'Educació Plàstica, Visual i Audiovisual de Secundària Obligatòria proveeix l'alumnat dels fonaments geomètrics i la visió espacial inicial de sistemes de representació, conceptes aquests que donen base i continuïtat a un estudi més avançat en aquest nivell. De la mateixa manera, l'aprenentatge col·laboratiu de projectes interdisciplinaris plàstics serveix de vehicle per a posteriors tasques similars en aquesta etapa.

La transversalitat dels aprenentatges s'evidencia en altres matèries del Batxillerat d'Arts, com ara Disseny, on els sistemes de representació i les formes geomètriques són necessaris per a la concepció i desenvolupament de producte. El Dibuix Tècnic Aplicat a les Arts Plàstiques i al Disseny es configura en blocs de contingut similars però enfocats a la disciplina pràctica del disseny. Amb Fonaments de l'Art s'aprofundeix en la presència de la geometria en els diferents moviments artístics i èpoques històriques. Dibuix Artístic empra conceptes matemàtics bàsics en composició i s'endinsa també en les eines digitals de disseny vectorial.

La matèria Dibuix Tècnic I i II desplega un conjunt de competències específiques que busquen que l'alumnat siga capaç d'apreciar i analitzar obres d'arquitectura, disseny i enginyeria des del punt de vista de les seues estructures i elements tècnics; de resoldre problemes graficomatemàtics aplicant raonaments inductius, deductius i lògics que posen en pràctica els fonaments de la geometria plana; de desenvolupar la visió espacial per a recrear la realitat tridimensional per mitjà del sistema de representació més apropiat a la finalitat de la comunicació gràfica; de formalitzar dissenys i presentar projectes tècnics col·laboratius seguint la normativa a aplicar i d'investigar i experimentar amb programes específics de disseny assistit per ordinador (CAD).

Els programes i les aplicacions CAD ofereixen grans possibilitats, des d'una precisió i rapidesa més grans, fins a la millora de la creativitat i la visió espacial mitjançant models 3D. D'altra banda, aquestes eines ajuden a diversificar les tècniques a emprar i agilitar el ritme de les activitats, complementant els traçats en suports tradicionals. Tot això permetrà incorporar interaccions i dinamisme en les construccions tradicionals que no són possibles amb mitjans convencionals, i mostrar moviments, girs, canvis de pla i, en definitiva, una representació més precisa dels cossos geomètrics i les seues propietats en l'espai.

Al llarg dels dos cursos de Batxillerat els sabers adquireixen un grau de dificultat i aprofundiment progressiu, i l'alumnat s'inicia, en el primer curs, en el coneixement de conceptes importants a l'hora d'establir processos i raonaments aplicables a la resolució de problemes o que són suport d'altres posteriors, per a gradualment, en el segon curs, anar adquirint un coneixement més ampli sobre aquesta disciplina.

Els criteris d'avaluació, desglossats i establits per a cada curs, són l'element curricular que avalua el nivell de consecució de les competències específiques, i es formulen amb una evident orientació competencial mitjançant la mobilització de sabers bàsics, tant relatius a conceptes com a destreses i actituds, com ara l'autonomia i l'autoaprenentatge, el rigor en els raonaments, la claredat i la precisió en els traçats.

2.3.2. Competències específiques

Competència específica 1

Analitzar la relació entre les matemàtiques i el dibuix geomètric en elements arquitectònics, d'enginyeria o d'altres àmbits artístics al llarg de la història i atenent la diversitat cultural.

Descripció de la competència 1

El dibuix tècnic es troba present en obres d'arquitectura, enginyeria i creacions artístiques de tots els temps. Suposa una eina bàsica tant per a la seua concepció i producció com també per a la seua expressió artística. L'anàlisi i estudi

fonamental de les estructures i elements geomètrics d'obres del passat i present, des del respecte a la diversitat personal i cultural, contribueix al procés d'apreciació i disseny d'objectes i espais que posseïsquen rigor tècnic i sensibilitat expressiva.

Aquesta anàlisi implica el coneixement previ de construccions geomètriques fonamentals on subjauen operacions matemàtiques, al costat de polígons, corbes, tangències i els principals sistemes de representació espacial, i la indagació en la seua aplicació en diferents èpoques històriques. D'altra banda, es classifiquen els principals instruments de dibuix tècnic i les seues possibilitats, així com la seua correspondència en aplicacions CAD, des d'un posicionament crític, ètic i responsable de la cultura digital.

La vinculació del dibuix amb les matemàtiques en els variats elements geomètrics analitzats permet connectar amb la competència matemàtica i en ciència, tecnologia i enginyeria (STEM).

Quan finalitza el primer curs l'alumnat hauria d'haver analitzat diverses obres arquitectòniques, d'enginyeria o un altre tipus de dissenys creatius, amb l'objectiu de comprovar la presència de construccions geomètriques en el seu disseny, i hauria d'haver-ne representat algunes emprant el material de dibuix adequat.

En el segon curs l'alumnat hauria d'identificar formes geomètriques en peces industrials d'una certa complexitat, i recrear-ne algunes, així com seleccionar l'instrumental de dibuix tècnic més adequat, comparant-lo amb les possibilitats de programari de disseny assistit per ordinador.

Competència específica 2

Resoldre gràficament operacions matemàtiques, relacions, construccions i transformacions, utilitzant fonaments de geometria mètrica a través de raonaments inductius, deductius i lògics.

Descripció de la competència 2

Aquesta competència aborda l'estudi de la geometria plana aplicada al dibuix arquitectònic i d'enginyeria a través de conceptes, propietats, relacions i construccions fonamentals. Proporciona eines per a la resolució de problemes matemàtics de manera gràfica, aplicant mètodes inductius i deductius amb rigor i valorant aspectes com la precisió, la claredat i el treball ben fet.

La gradual dificultat dels traçats bàsics en la geometria mètrica resulta fonamental per a anar avançant en construccions cada vegada més complexes de figures planes, fins a arribar a transformacions lligades al concepte de projecció espacial.

També aquesta competència afavoreix el perfil competencial STEM de l'alumnat, des de la confiança en el coneixement com a motor del desenvolupament i la seua aplicació en solucions pràctiques.

Quan conclou el primer curs l'alumnat hauria de classificar i reproduir les principals construccions bàsiques de dibuix tècnic, relacions geomètriques de polígons i dissenys de peces amb tangències, igual que altres corbes tècniques, valorant la netedat i la cura en la presentació dels seus dibuixos o traçats digitals.

En el segon curs, l'alumnat hauria de manejar amb destresa traçats geomètrics més complexos, transformacions avançant en el concepte de projecció, amb l'objectiu de projectar els seus propis dibuixos amb prou claredat i exactitud, guanyant en autonomia i desenvolupant la seua identitat personal.

Competència específica 3

Representar la realitat tridimensional sobre la superfície del pla mitjançant els diferents sistemes de representació, valorant la importància del dibuix en arquitectura, enginyeria, disseny i altres àmbits artístics.

Descripció de la competència 3

Els sistemes de representació de la geometria descriptiva són necessaris en tots els processos constructius, ja que qualsevol procés projectual requereix el coneixement dels mètodes que permeten determinar, a partir de la seua

representació, les seues vertaderes magnituds, formes i relacions espacials entre aquestes.

Dominar els diferents sistemes de representació a través de la conversió de les tres dimensions de l'espai en les dues del pla que ofereix múltiples possibilitats de representació per a tot projecte gràfic, valorant les àrees d'aplicació més habituals. El programari digital de recreació 3D és de gran ajuda per a entendre el dibuix de sòlids polièdrics o de revolució i mètodes gràfics com el gir o abatiment. El treball amb els sistemes gràfics de representació condueix a solucions creatives i col·lectives, reflexionant sobre el resultat obtingut.

Aquesta competència específica es vincula amb la competència matemàtica i en ciència, tecnologia i enginyeria per la seua contribució a la resolució de construccions d'ordre lògic en la recreació espacial. La competència digital té la seua cabuda en l'ús de les TIC i programes de disseny pel fet que indaga en els principis bàsics de cada sistema, així com en l'estudi de posicions característiques de sòlids.

Quan finalitza el primer curs l'alumnat hauria d'haver esquematitzat els principals sistemes de representació de l'espai i els seus principals camps d'acció, i hauria d'haver estudiat les seues possibilitats descriptives i d'obtenció de vertaderes magnituds a partir d'elements bàsics o figures planes.

En el segon curs, l'alumnat hauria d'experimentar amb la representació de sòlids, valorant la interrelació entre sistemes de representació gràfica i el seu caràcter de reversibilitat.

Competència específica 4

Documentar gràficament projectes arquitectònics i d'enginyeria, aplicant les normes UNO i ISO de manera apropiada i valorant la importància del croquis en la fase inicial d'un projecte.

Descripció de la competència 4

La normalització i delineació de peces industrials suposen la principal aplicació del sistema dièdric de representació, en què el croquis exerceix un paper essencial en la projecció inicial. Per tant, l'alumnat ha de conèixer una sèrie de convencions i normes per a dibuix tècnic que estableixen el codi fiable i inequívoc que connecta projectista, fabricant i usuari d'un determinat disseny.

La documentació gràfica de producte comprén la fase d'esbós o croquis, les vistes mínimes necessàries per a interpretar-la i l'acotació de mesures, i anirà des del dibuix de peces individuals manejant diferents escales fins a conjunts mecànics més complexos.

Aquesta competència específica connecta amb l'emprenedora mitjançant el procés de creació d'idees, prototips i solucions amb sentit crític i ètic, aplicant coneixements tècnics i reflexionant al llarg de tota l'experiència, considerant-la una oportunitat d'aprendre. La competència matemàtica es fomenta en l'alumnat amb l'ús d'escales gràfiques en els plànols de peces industrials, convencionalisme indispensable per a tot projecte gràfic d'objecte real.

Quan acaba el primer curs l'alumnat hauria de documentar tècnicament sòlids senzills, aplicant la normativa vigent UNO i ISO i valorant la correcta llegibilitat i funcionalitat de línies normalitzades, acotació, escales, vistes i simbologia.

En el segon curs, l'alumnat hauria de desenvolupar projectes normalitzats de peces i plànols de taller, combinant disseny, ecologia i sostenibilitat, amb sentit crític i reflexionant sobre la idoneïtat de les propostes i treballant en equip.

<u>Competència específica 5</u>

Participar en projectes col·lectius de creació digital d'objectes i espais en dues i tres dimensions mitjançant l'ús de programes específics CAD, valorant les aportacions de tots els membres de l'equip.

Descripció de la competència 5

La conversió digital de les eines de disseny en la societat actual condueix al seu obligat estudi en projectes d'enginyeria i arquitectura. Les solucions gràfiques basades en la precisió, la claredat i la rapidesa dels sistemes CAD exigeixen la recreació espacial i les construccions en pla. Aquesta competència suposa una iniciació a l'ús i aprofitament de les eines digitals de disseny assistit per ordinador, tant en dibuix vectorial de dues dimensions dins de l'àmbit de la geometria mètrica, com en tres dimensions connectant amb la representativa.

Aquesta alfabetització digital requereix una anàlisi crítica i desglossar tota la seua potencialitat, avaluant riscos i actuant en coherència. Aquesta competència també està lligada a la competència personal, social i d'aprendre a aprendre, en la qual formar part d'un projecte col·lectiu implica desenvolupar empatia i generositat des d'una perspectiva àmplia i diversa, conjuminant esforços per a un aprofitament comú.

Quan conclou el primer curs l'alumnat hauria de realitzar dissenys 2D i 3D mitjançant les eines bàsiques de programes CAD, familiaritzant-se amb l'entorn de treball digital i valorant la seua eficàcia, exactitud i possibilitats projectuals.

Després del segon curs, l'alumnat hauria d'elaborar dissenys digitals a partir de formes primitives amb vista a presentacions de projectes en grup, en què la planificació del treball col·laboratiu vertebra el sentit del producte final.

2.3.3. Criteris d'avaluació

Competència específica 1

Analitzar la relació entre les matemàtiques i el dibuix geomètric en elements arquitectònics, d'enginyeria o d'altres àmbits artístics al llarg de la història i atenent la diversitat cultural.

1r Curs	2n Curs

C1.1 Relacionar les matemàtiques i el dibuix geomètric, valorant la seua importància en diferents camps com l'arquitectura, l'enginyeria o altres àmbits artístics al llarg de la història.	C1.1 Analitzar l'evolució de les estructures geomètriques i dels elements tècnics en l'arquitectura i enginyeria contemporànies, valorant la influència del progrés tecnològic i de les tècniques digitals de representació i modelatge.
C1.2 Identificar estructures geomètriques bàsiques a partir de referents arquitectònics del nostre patrimoni monumental.	C1.2 Identificar i recrear construccions geomètriques en peces industrials del nostre entorn, valorant l'aplicació pràctica del dibuix tècnic.
C1.3 Manejar correctament els principals instruments de dibuix tècnic, distingint la seua funció i terminologia específica.	C1.3 Comparar instruments, material i terminologia de dibuix tècnic amb eines de programari digital de disseny.
C1.4 Comparar la presència del dibuix geomètric en diferents cultures i relacionar-lo amb el context social, des d'una perspectiva de gènere entre altres.	

Competència específica 2

Resoldre gràficament operacions matemàtiques, relacions, construccions i transformacions, aplicant fonaments de geometria mètrica a través de raonaments inductius, deductius i lògics.

1r Curs	2n Curs
C2.1 Solucionar gràficament càlculs matemàtics i transformacions bàsiques aplicant conceptes i propietats de la geometria plana.	C2.1 Resoldre figures planes aplicant transformacions geomètriques i valorant la seua utilitat en els sistemes de representació.
C2.2 Traçar gràficament construccions poligonals basant-se en les seues propietats i mostrant interés per la precisió, claredat i netedat.	C2.2 Construir polígons amb equivalència d'àrees, aplicant proporcionalitat i valorant la claredat i netedat dels dibuixos.

C2.3 Resoldre amb precisió exercicis de tangències mitjançant tècniques gràfiques i digitals.	C2.3 Resoldre tangències aplicant els conceptes de potència i inversió, valorant la precisió del traçat gràfic i digital.
C2.4 Construir corbes tècniques lligades al concepte de tangència amb precisió en els diferents enllaços.	C2.4 Traçar corbes còniques i les seues rectes tangents aplicant propietats i mètodes de construcció amb eines digitals i sense.

Competència específica 3

Representar la realitat tridimensional sobre la superfície del pla mitjançant els diferents sistemes de representació, considerant la importància del dibuix en arquitectura, enginyeria, disseny i altres àmbits artístics.

1r Curs	2n Curs
C3.1 Representar elements bàsics en l'espai mitjançant sistema dièdric, determinant la seua relació de pertinença, posició i distància.	C3.1 Resoldre problemes geomètrics mitjançant abatiments, girs i canvis de pla, i obtindre vertaderes magnituds.
C3.2 Solucionar problemes d'intersecció, paral·lelisme, perpendicularitat i distàncies en sistema dièdric.	C3.2 Representar cossos geomètrics i de revolució aplicant els fonaments del sistema dièdric, així com seccions planes.
C3.3 Definir elements i figures planes en sistema axonomètric i cònic, valorant la seua importància com a mètodes de representació espacial.	C3.3 Recrear la realitat tridimensional mitjançant la representació de sòlids en perspectives axonomètriques i còniques, utilitzant els coneixements específics d'aquests sistemes de representació.
C3.4 Representar i interpretar elements bàsics en el sistema acotat fent ús dels seus fonaments.	C3.4 Desenvolupar projectes gràfics senzills d'arquitectura o topografia mitjançant el sistema acotat.
C3.5 Valorar el rigor gràfic de les representacions i les aplicacions digitals basades en sistemes de representació.	C3.5 Valorar el rigor gràfic de les representacions i la recreació digital de sòlids.

Competència específica 4

Documentar gràficament projectes arquitectònics i d'enginyeria, aplicant les normes UNO i ISO de manera apropiada i valorant la importància del croquis en la fase inicial d'un projecte.

1r Curs	2n Curs
C4.1 Documentar gràficament objectes senzills mitjançant les seues vistes acotades aplicant la normativa UNO i ISO en la utilització de sintaxis, escales i formats, valorant la importància d'usar un llenguatge tècnic comú.	C4.1 Elaborar la documentació gràfica apropiada per a projectes de diferents camps, formalitzant i definint dissenys tècnics de realització i plànols de conjunt, segons la normativa UNO i ISO.
C4.2 Utilitzar el croquis i l'esbós com a elements de reflexió en l'aproximació i la indagació d'alternatives i solucions als processos de treball.	C4.2 Emprar croquis per a l'estudi de talls, seccions i ruptures en el disseny de peces industrials.
C4.3 Apreciar la netedat i claredat dels traçats, respectant les vistes mínimes necessàries.	C4.3 Valorar la netedat, claredat i resolució de la delineació normalitzada.

Competència específica 5

Participar en projectes col·lectius de creació digital d'objectes i espais en dues i tres dimensions mitjançant l'ús de programes específics CAD, valorant les aportacions de tots els membres de l'equip.

1r Curs	2n Curs
C5.1 Crear figures planes mitjançant programes informàtics de dibuix vectorial usant les eines que aporten i les tècniques associades.	C5.1 Representar objectes i construccions mitjançant aplicacions CAD, valorant les possibilitats que aquestes eines aporten al dibuix i al treball col·laboratiu.
C5.2 Representar digitalment sòlids tridimensionals mitjançant eines digitals 3D bàsiques.	C5.2 Recrear virtualment peces en tres dimensions aplicant operacions algebraiques entre primitives per a la presentació de projectes en grup.

C5.3 Dissenyar peces buscant la netedat i claredat de formes, utilitzant les eines CAD més adequades.	C5.3 Dissenyar digitalment conjunts mecànics cuidant la presentació, la claredat i la simplicitat del producte final, així com la documentació tècnica necessària.

2.3.4. Sabers bàsics

Introducció

Els sabers bàsics recullen aquells continguts que són imprescindibles per a adquirir les competències específiques i s'organitzen entorn de dos blocs interrelacionats. Com la matèria està present en els dos cursos del Batxillerat, s'ha dissenyat la corresponent gradació segons la seua progressiva dificultat.

Cada bloc es divideix en subblocs i aquests, al seu torn, en grups temàtics.

En el bloc "Geometria mètrica" es presenten els sabers relacionats amb la resolució de problemes sobre el pla, des d'una perspectiva històrica i en els diferents contextos en els quals està present: arquitectura, enginyeria i arts plàstiques. També es planteja la relació del dibuix tècnic i les matemàtiques i l'ús de la terminologia pròpia d'aquest àmbit disciplinari.

En el bloc "Geometria projectiva i normalització. Sistemes AD" es recullen els sabers necessaris per a representar gràficament la realitat espacial, expressar amb precisió les solucions a un problema constructiu o interpretar-les per a la seua execució. Així, s'hi inclouen els diferents sistemes de representació, les normes UNO i ISO, i els sistemes CAD.

Blocs

Bloc 1. Geometria mètrica

B.1.1. Desenvolupament històric del dibuix tècnic CE1, CE2, CE3, CE5	1r CURS	2n CURS
G1. Breu recorregut històric		

Tales, Pitàgores, Euclides, Hipàtia d'Alexandria	x	
La geometria en l'arquitectura i l'enginyeria des de la Revolució Industrial. Els avanços en el desenvolupament tecnològic i en les tècniques digitals aplicades a la construcció de noves formes		x
Camps d'acció i aplicacions: dibuix arquitectònic, mecànic, elèctric i electrònic, geològic, urbanístic, etc.	x	x
G2. Elements del dibuix tècnic en les formes de l'arquitectura, l'enginyeria i altres àmbits artístics		
Elements geomètrics en conjunts arquitectònics de diferents èpoques i estils	x	
Geometria en les arts plàstiques	x	
Formes geomètriques en peces industrials	x	x
G3. Instrumental de dibuix tècnic. Terminologia		
Instrumental tradicional. Principals eines i usos	x	
Programari de disseny assistit per ordinador. Comparativa amb eines tradicionals		x
Terminologia específica de la matèria	x	x
G4. Actituds		
Respecte i interés per referents arquitectònics històrics i altres obres plàstiques	x	x
Identificació de construccions de dibuix tècnic en peces industrials		x
B.1.2. Construccions geomètriques CE1, CE2, CE5	1r CURS	2n CURS

G1. Llocs geomètrics		
Operacions bàsiques amb segments i angles	x	
Arc capaç. Aplicacions dels llocs geomètrics a les construccions fonamentals	x	x
Potència d'un punt respecte a una circumferència. Eix radical i centre radical		x
G2. Transformacions geomètriques		
Isomètriques i isogonals: translació, gir, simetria i homotècia	x	
Projectives: homologia i afinitat. Inversió		x
G3. Polígons		
Triangles, quadrilàters i polígons regulars. Propietats i mètodes de construcció.	x	x
Equivalència entre polígons		x
G4. Tangències i corbes		
Tangències bàsiques. Traçat amb eines digitals i sense	x	x
Tangències mitjançant potència i inversió		x
Corbes tècniques. Ovals i ovoides. Espirals	x	
Corbes còniques: el·lipse, hipèrbola i paràbola. Rectes tangents. Traçat amb eines digitals i sense.		x
G5. Actituds		
Rigor en els raonaments i precisió, claredat i netedat	x	x

Resolució de tangències i corbes amb programari digital	x	x

Bloc 2. Geometria projectiva i normalització. Sistemes CAD

B.2.1. Sistemes de representació CE1, CE2, CE3, CE5	1r CURS	2n CURS
G1. Sistema dièdric		
Punt, recta i pla. Tipologia. Alfabet i pertinences	x	x
Interseccions. Paral·lelisme, perpendicularitat i distàncies	x	x
Abatiments, girs i canvis de pla. Vertaderes magnituds. Figures contingudes en plans		x
Poliedres: tetraedre, hexaedre i octaedre		x
Superfícies radiades: piràmides i prismes. Seccions		x
Cossos de revolució rectes: cons i cilindres		x
G2. Sistema axonomètric ortogonal i oblic		
Perspectives isomètrica i cavallera. Eixos i coeficients de reducció.	x	x
Elements bàsics: punt, recta i pla	x	
Representació de figures i sòlids senzills	x	
Representació de sòlids amb corbes		x
G3. Sistema acotat		
Fonaments i elements bàsics	x	
Resolució de problemes de cobertes senzilles Representació de perfils o seccions de terreny a partir de les seues corbes de nivell		x
G4. Sistema cònic		

Fonaments i elements del sistema. Perspectiva frontal i obliqua. Representació de figures planes	x	
Representació de sòlids i formes tridimensionals a partir de les seues vistes dièdriques.		x
G5. Aplicacions digitals		
Ús de les TIC i experimentació en entorns virtuals d'aprenentatge aplicats als sistemes de representació	x	x
Representacions físiques i virtuals de poliedres platònics		x
B.2.2. Normalització i documentació gràfica de projectes CE2, CE3, CE4, CE5	1r CURS	2n CURS
G1. Normalització		
Escales gràfiques. Construcció i ús	x	x
Concepte de normalització. Les normes fonamentals UNO i ISO. Aplicacions de la normalització: simbologia industrial i arquitectònica	x	x
Elecció de vistes necessàries. Línies normalitzades. Acotació	x	x
Representació de cossos i peces industrials senzilles	x	
Croquis i plànols de taller. Talls, seccions i ruptures		x
G2. Projectes de col·laboració		
Disseny, ecologia i sostenibilitat	x	
Elaboració de la documentació gràfica d'un projecte d'enginyeria o arquitectònic senzill		x
Plans de muntatge senzills. Elaboració i interpretació		x
G3. Sistemes CAD		
Aplicacions vectorials 2D-3D. Eines i taulers bàsics	x	

Fonaments de disseny de peces en tres dimensions	x	
Modelatge de caixa. Operacions bàsiques amb primitives		x
Aplicacions de treball en grup per a conformar peces complexes a partir d'altres més senzilles		x
G4. Actituds		
Respecte i empatia amb les aportacions de les companyes i companys en el procés de treball col·lectiu	x	x
Cooperació i responsabilitat en la part individual per a contribuir a un objectiu comú i a la cohesió del grup	x	x
Cura d'espais i materials de treball. Sostenibilitat	x	x

3. Instruments de recollida d'informació

Es valoraràn al departament de dibuix en les seues corresponents assignatures els següents aspectes com a istruments per recollir informació del procés d'ensenyament i d'aprenentatge:

Realització dels treballs en grup.

Realització dels treballs individuals

Supervisió de quadern didàctic.

Valoració de l'actitud i participació a classe.

Observació sistemàtica de la utilització del material i dels instruments en l'elaboració dels treballs.

Qualitat en la presentació dels treballs.

Proves de les diferents propostes.

Produccions gràfiques dels alumnes.

Assistència i puntualitat a classe.

4. Criteris de qualificació qualitatius i quantitatius

4.1. Objectius

ESO

L'objectiu principal és que l'alumnat tinga al llarg del curs una serie de projectes on es puguen treballar, avaluar i qualificar les competències específiques corresponets. Cadascun dels projectes així com cadascuna de les activitats incloses en aquests serà puntuat de 0 a 10, tenint en compte les competències específiques que en cadascun es treballe. Es traurà la mitja ponderada del conjunt a partir de les competències específiques avaluades en els projectes, activitats i propostes proposades.

El professorat realitzarà totes les proves necessàries per a poder comprovar que l'alumnat ha assolit els sabers bàsics proposats.

Si algun alumne no es poguera presentar a alguna de les proves o entregar alguna de les propostes pràctiques serà necessari presentar un justificant mèdic o una recepta de la medicació prescrita pel metge en un termini breu de temps, explicant el motiu de dita falta, perquè se li repetira dita prova o se li permeta entregar els treballs. En tot cas serà el professorat el que decidisca el moment més indicat per a la realització de la mateixa, de manera que segons les circumstàncies podria donar-se el cas de que la repetició de la prova fora després de l'avaluació. En el cas que no es presentara cap justificant mèdic, el professorat no estarà mai obligat a repetir cap prova ni a admetre cap treball.

Es tindran molt en compte els terminis de presentació de treballs, havent de ser respectats per l'alumnat. Es tindrà en compte les dates d'entrega, penalitzant el retard. Si l'alumne no entrega a la data prevista, podrà entregar (amb penalització de 0,5 punts) la següent classe lectiva, o (amb penalització d'1 punt) a la següent.

Com a última opció els alumnes podran presentar els treballs, suspesos o no presentats, a la fi del trimestre. En aquests casos la nota màxima del treball serà de 5 punts.

Les faltes d'assistència i els retards de caràcter no justificat tindran la seua repercussió en l'apartat de la competència bàsica pertinent, l'alumne ha de presentar interès per la matèria. Tant al 1r cicle com al 2n cicle de l'ESO no es contempla la pèrdua del dret a l'avaluació continua. Cada incidència, com pot ser la impuntualitat, la manca de material, les faltes d'assistència, faltes de respecte etc... seran motiu de penalització a la nota.

Nota d'avaluació:

S'obtindrà de la mitjana ponderada de les qualificacions obtingudes dels projectes pertinents, obtenint aquesta qualificació de la valoració per competències. Sempre es contempla l'aprovat amb una nota igual o superior a 5.

Nota final:

Per obtindre la nota final es farà la mitja aritmètica dels tres trimestres.

En la nota final es tindrà en compte el desenvolupament i el progrés de l'alumne al llarg del curs.

El departament aplicarà **l'arrodoniment de notes**, tant en els cursos d´ESO com en Batxillerat, que consisteix a:

-Arrodonir la nota a la superior si passa de 0.75 a les avaluacions 1a, 2a i 3a.

-Arrodonir la nota a la superior si passa de 0.5 a l'avaluació final.

Cal tindre en compte que aquest arrodoniment es farà atenent que aprovat és obtindre una nota superior a 4,9 punts (sense cap arrodoniment).

Els alumnes que no hagen presentat alguna proposta de treball no arrodoniran la nota a la immediatament superior, en aquests casos s'arrodonirà a la nota inferior.

BATXILLERAT

L'alumnat d'este curs utilitzarà els llibres de teoria i pràctica de Donostiarra, tal com s'ha dit anteriorment. El professorat serà el que explicarà i analitzarà cada una

de les unitats didàctiques. També farà una proposta d'exercicis així com de làmines que ajuden a consolidar cada tema.

Cada alumne/a tindrà una carpeta on arxivar els diferents exercicis, làmines i ampliacions d'algun tema, tenint-ho tot ordenat i classificat.

Cada làmina serà puntuada de 0 a 10, realitzant diverses durant cada trimestre. Es traurà la mitjana ponderada del conjunt.

Les que se suspenguen per mala presentació, una incorrecta solució del plantejament de l'exercici, etc, es donarà una segona possibilitat d'entrega d'este exercici, repetint-se en la major brevetat de temps possible.

Durant el trimestre es realitzaran diverses proves traient d'elles la mitjana ponderada.

Serà necessari presentar cada làmina exigida a cada alumne, així com la realització de totes les proves.

La valoració dels exercicis així com de les proves es farà atenent-se a les competències específiques que corresponga. A l'apartat dels sabers bàsics es pot veure les competències que més impacte tenen a cadascú d'ells.

Si algun alumne no es poguera presentar a alguna de les proves, seria necessari presentar el corresponent justificant en un termini breu de temps, explicant el motiu de dita falta, perquè se li repetira dita prova. En tot cas serà el professorat qui decidisca el moment més indicat per a la realització de la mateixa, de manera que segons les circumstàncies podria donar-se el cas de que la repetició de la prova fora després de l'avaluació. En el cas que no es presentara cap tipus de justificant, el professorat no estarà mai obligat a repetir ninguna prova.

Es tindran molt en compte els terminis de presentació de treballs, havent de ser respectats per l'alumnat. **Es tindrà en compte les dates d'entrega, penalitzant el retard.** Si l'alumne no entrega a la data prevista, podrà entregar (amb penalització de 0,5 punts) la següent classe lectiva, o (amb penalització d'1 punt) a la següent.

Com a última opció els alumnes podran presentar els treballs, suspesos o no presentats, a la fi del trimestre. En aquests casos la nota màxima del treball serà de 5 punts.

Les faltes d'assistència i els retards de caràcter no justificat tindran la seua repercussió en l'apartat de la competència específica pertinent, l'alumne ha de presentar interès per la matèria. Cada incidència, com pot ser la impuntualitat, la manca de material, les faltes d'assistència, faltes de respecte etc... seran motiu de penalització a la nota.

Quant a la pèrdua del dret d'avaluació continua, des del departament s'estableix que amb el 15% de faltes no justificades un alumne/a perd el dret a una avaluació continua. En aquests casos l'alumnat es presentarà a la prova final, a la fi de curs. L'examen avaluarà tots els sabers bàsics d'aquest nivell.

Nota de l'avaluació:

S'obtindrà de la suma de les qualificacions obtingudes durant el trimestre. Cada nota ja contemplarà el seu pes en les diferents competències específiques i per tant totes les competències estaran avaluades en els exercicis o proves.

L'avaluació de l'alumnat és continua i la nota que apareixerà en el butlletí de notes serà la que tinga en eixe moment l'alumne en el trimestre.

Nota final:

Per a obtindre la nota final de cada un dels alumnes es realitzarà la mitjana ponderada de les avaluacions segons els pes estipulat per a cada una d'elles per part del professorat.

En la nota final es tindrà en compte el desenrotllament i progrés de l'alumne al llarg del curs.

El departament aplicarà **el redondeig de notes**, tant en els cursos d´ESO com en Batxillerat, que consisteix a:

-Arrodonir la nota a la superior si passa de 0.75 a les avaluacions 1a, 2a i 3a.

-Arrodonir la nota a la superior si passa de 0.5 a l'avaluació final.

Cal tindre en compte que aquest arrodoniment es farà atenent que aprovat és obtindre una nota superior a 4,9 punts(sense cap arrodoniment).

Els alumnes que no hagen presentat alguna proposta de treball no arrodoniran la nota a la immediatament superior, en aquests casos s'arrodonirà a la nota inferior.

4.2. Activitats de reforç i ampliació

Una de les finalitats de l'avaluació és detectar els diferents ritmes d'aprenentatge dels alumnes. Així, ja en l'Article 7 del RD1105/2014 s'establia que "se arbitrarán métodos que tengan en cuenta los diferentes ritmos de aprendizaje del alumnado, favorezcan la capacidad de aprender por sí mismos i promuevan el trabajo en equipo", aspectes que es tenen en compte en el nostre departament per afavorir l'aprenentatge de tot l'alumnat i al mateix temps la inclusió de tots els estudiants perquè tothom puga seguir les classes segons els diferents ritmes d'aprenentatge. S'utilitzaran els agrupaments d'alumnes més avantatjats amb uns altres que van més endarrerits. Quan les activitats les explica un alumne a un company, l'alumne que explica comprèn encara millor els continguts, en haver de fer l'esforç d'explicar-los, i el company rep una ajuda directa d'algú que s'ajusta més al seu nivell de comprensió. A més, dins del catàleg d'activitats desenvolupades per a cada unitat didàctica, es plantejaran activitats de reforç, que incideixen en els continguts bàsics, i activitats d'ampliació, per a aquells alumnes en condicions d'aprofundir en eixa unitat didàctica. Aquesta mesura no sols adapta el nivell de dificultat de cada tasca a l'alumnat sinó que a més permet que tothom vaja a un mateix ritme per tasca. Addicionalment, es pot facilitar l'accés a pàgines web en les quals la presentació dels continguts es recolza en recursos multimèdia

4.3. Procediments i criteris de recuperació

ESO

En aquest apartat es tractarà la recuperació des de dos punts de vista segons els casos corresponents.

- D'una banda s'exposaran els criteris de recuperació de l'assignatura per a tot aquell alumnat que estiga suspes al llarg del present curs i tinga l'opció de aprovar tot allò que no haja anat aprovant en qualsevol dels tres trimestres.
- D'una altra banda, també s'exposaran els criteris de recuperació de l'assignatura per a tot aquell alumnat que la porte pendent de cursos anteriors.

Recuperació de l'assignatura al present curs:

Quan l'alumne/a no haja arribat al nivell mínim exigit podrà entregar cap a la fi de l'avaluació (únicament en la data fixada pel professorat) aquells projectes que no ha superat. Açò li permetrà poder aprovar el trimestre i inclús pujar la nota.

Recuperació de l'assignatura pendent de cursos anteriors:

Els alumnes que tinguen aquesta assignatura pendent deuran fer una prova pràctica que es realitzarà entre el 2 i 13 de Febrer de 2026. La prova tindrà dues parts, la resolució a casa dels projectes pràctics que el departament determine, i unes qüestions teòric-pràctiques referent als projectes elaborats. Els projectes hauran d'entregar-se el dia i hora de l'examen, i no en un altre moment.

La nota final serà l'obtinguda a la prova (projectes i examen), que es qualificarà de 0 a 10

S'avisarà als alumnes que tinguen aquesta assignatura pendent de les dates de recuperació. Segons el decret 38/2017 del 4 d'octubre, el departament proposa els projectes pràctics com a programa de reforç. A l'alumnat se li informarà de com contactar amb el departament de dibuix per poder dur a terme un seguiment de la recuperació i per si tenen alguna qüestió que solucionar, ja que el professorat del departament els poden ajudar.

El treball elaborat pel departament per a aquest programa de reforç comptarà un **40% de la nota, l'altre 60% serà de l'examen**. L'alumne que obtinga com a mínim una nota de 5 apareixerà com apte.

BATXILLERAT

En aquest apartat es tractarà la recuperació, a l'igual que a l'ESO des de dos punts de vista segons els casos corresponents.

- D'una banda s'exposaran els criteris de recuperació de l'assignatura per a tot aquell alumnat que estiga suspes al llarg del trimestre.
- D'una altra banda, també s'exposaran els criteris de recuperació de l'assignatura per a tot aquell alumnat que haja de presentar-se a la convocatòria extraordinària.

Recuperació de l'assignatura per trimestre:

Pel que fa a la recuperació de les proves suspeses o no presentades, hi haurà una segona possibilitat de recuperar el trimestre. Per a traure la mitjana ponderada de les proves realitzades durant una avaluació, és necessari tindre en totes elles una nota mínima d'un 3.5. Si no fóra així serà necessària la presentació a l'examen de recuperació, com a mínim en les proves realitzades on no s'arribe al 3.5, ja que es considera que la matèria exigida no està totalment apresa.

Recuperació de l'assignatura en la convocatòria extraordinària:

L'alumnat que no haja superat els continguts mínims durant el curs deurà presentar-se a una prova, en el dia i l'hora estipulats pel centre. Esta prova consistirà en l'execució d'un examen teòric, relacionat amb els temes estudiats i analitzats durant el curs.

La nota final serà l'obtinguda a la prova (examen), que es qualificarà de 0 a 10

S'avisarà l'alumnat que tinga aquesta assignatura pendent de les dates de recuperació. També se'ls informarà de com contactar amb el departament de dibuix per si tenen alguna qüestió que solucionar, ja que el professorat del departament els poden ajudar.

L'alumne/a que obtinga com a mínim una nota de 5 apareixerà com apte.

Es contarà com nota de curs l'obtinguda a esta prova a la convocatòria extraordinària.

5. Metodologia. Orientacions didàctiques

5.1. Metodologia general i específica de la matèria.

EDUCACIÓ PLÀSTICA

Els principis metodològics en què basarem la nostra activitat docent són: la motivació, que insereix l'alumnat en el procés d'ensenyança aprenentatge competencial i significatiu per mitjà d'estratègies que sustenten la metodologia global proposada; la investigació, entesa tant com a principi didàctic que imbuïsca tota la creativitat i marque la manera de treballar, i també com a estratègia didàctica; i el desenrotllament de la creativitat, prioritari en el llenguatge plàstic, visual i audiovisual, ja que tota l'activitat expressiva ho és quan suposa una creació per part de l'individu.

La línia metodològica a seguir parteix del nivell de desenrotllament de l'alumnat, per a construir, a partir d'ací, altres aprenentatges que afavorisquen i milloren el seu rendiment. La metodologia s'adaptarà a les característiques de l'alumnat, atenent la diversitat, i afavorirà la capacitat dels alumnes per a aprendre per si mateixos i per a treballar en equip. Es tindran en compte els diferents ritmes d'aprenentatge, i les agrupacions en l'aula seran variables i flexibles, d'acord amb les activitats que es realitzaran.

Es prioritzarà la comprensió dels sabers bàsics davant l'aprenentatge purament mecànic o memorístic. Es facilitaran les oportunitats perquè l'alumnat puga posar en pràctica els nous coneixements i així comprovar la utilitat del que han aprés i la manera d'aplicar-ho en altres contextos a la seua vida quotidiana. Es fomentarà la participació de l'alumnat i la reflexió personal sobre el que fa i l'elaboració de conclusions, s'assegurarà una efectiva igualtat i es promourà el progrés en l'aprenentatge.

a) Metodologia general i específica. Recursos didàctics i organitzatius.

Davant els continus canvis en el contingut de la matèria que ens ocupa, la diversitat de l'alumnat que arriba a les aules la principal mecànica de procedir a

l'aula serà el treball diari continu. Es pretendrà que l'assignatura l'alumnat la porte al dia amb les situacions d'aprenentatge proposades.

El plantejament comença per un treball que s'oferirà a l'alumnat per projectes, tant d'investigació com d'aplicació pràctica. Ja des de cursos anteriors l'alumnat no utilitza llibre de text, cosa que afavoreix la flexibilitat i adequació a de les propostes a cada persona com a individu amb unes característiques, capacitats i mancances. Es pretén desenvolupar en els alumnes i les alumnes les seves capacitats d'observació, imaginació i expressió plàstic visuals, preparant-los per comprendre i transmetre imatges del seu entorn natural com a part de la seva formació integral.

El disseny del curs respon a aquest principi general. Tant els sabers bàsics com les propostes i verificacions volen ser instruments que ajuden en l'aprenentatge, l'aprofitament del temps i l'organització del treball a l'aula. Els projectes, d'execució oberta a les possibilitats i actituds de cada alumne/a, s'acompanyaran de pràctiques que no pretenen ser exhaustives i permeten plantejar els diferents enfocaments que puga donar l'alumnat a la proposta de la professora.

A més a més es plantejaran les activitats i projectes pràctics en equip (si trobem una possibilitat de treball sense l'incompliment de la normativa) sobre anàlisi i estudi dels elements de l'entorn, cosa que ha de generar debats a l'aula.

Des del punt de vista metodològic, el pla curricular es fonamenta en els principis següents:

-L'adequació dels sabers bàsics i els mitjans per assolir-los.

-L'enfocament de les propostes o projectes de manera que proporcionen un aprenentatge actiu, atès que promouen la construcció de conceptes.

-L'orientació significativa de l'aprenentatge, partint d'organitzadors que ajuden en l'anàlisi dels nous coneixements, com també proposant elements motivadors.

-El plantejament d'activitats col·lectives i en petits grups, per contrastar l'elaboració i crear actituds de col·laboració. En aquest aspecte es podran

treballar i fomentar les competències relacionades amb el treball grupal i en equip incentivant la tolerància i la cooperació.
El plantejament per projectes té com a element fonamental l'absència de llibre de text, afavorint així la flexibilitat i adequació dels projectes a les inquietuds i els interessos de l'alumnat.

La dificultat fonamental amb la que ens trobem és en la impossibilitat de disposar d'un material d'aula permanent, cosa que inevitablement fa que els oblits de material a classe siguen continus, amb això la pèrdua de temps lectiu i el trencament del ritme i clima de treball a l'aula. Els materials a l'aula son de gran importància i d'una presència absolutament necessària, i aquest curs ha de ser responsabilitat de l'alumnat.
Com la matèria treballa directament relacionada amb el món de les imatges és absolutament necessari l'ús de material informàtic a l'aula. L'ordinador i el canó de projecció a l'aula és un material del que no es pot prescindir, el seu ús és continu i permet mostrar a tot l'alumnat la diversitat de les imatges que necessiten a cada moment.
Cada vegada més els continguts vénen relacionats amb el tractament de les imatges amb programari de retoc fotogràfic i de treball de producció de vídeo i d'altres processos amb mitjans audiovisuals. A l'aula es disposa de una dotació de 5 ordinadors per a cada grup. D'aquesta manera es pot treballar de forma grupal per fer la recerca d'informació o consultar qualsevol contingut a la web. A més, tenim al nostre abast la possibilitat de disposar fent la corresponent reserva un carro d'ordinadors portàtils i tauletes per a tot l'alumnat del grup. D'esta manera es pot treballar de forma individual qualsevol contingut utilitzant les eines tecnològiques que tenim al nostre abast. En aquest sentit també s'intentarà treballar tots els continguts amb les habilitats i destreses manuals pertinents juntament amb la plataforma AULES, cosa que ens permetrà penjar els plantejaments de projectes i activitats, oferint a l'alumnat totes les propostes i

informacions necessàries, i a més, fer les entregues de les seues produccions per aquesta via.

L'absència de llibre de text ha permès a les famílies estalviar-se un material que sol ser una despesa important, açò no vol dir que els alumnes no han de dur cap tipus de material, sinó que s'ha intentat descarregar eixa quantitat econòmica i poder així disposar de més varietat de material d'aula com diversos tipus de pintures, suports, eines i estris de dibuix i d'altres materials que s'utilitzaran a les classes. En aquest sentit la col·laboració de les famílies serà important per poder dur a terme els projectes tal i com els plantegem, com una via d'experimentació que permeta disposar d'un gran ventall de possibilitats.

b) Metodologia online mitjançant recursos TIC.

En cas de voler fer una consulta del temari que s'està impartint per part del professorat es poden consultar en qualsevol moment ja que tota aquesta informació es penjarà a la plataforma AULES. Aquesta mateixa serà la via d'entrega dels treballs encomanats.

D'aquesta manera, l'alumnat tindrà al seu abast tota la informació necessària per poder fer el seguiment de l'assignatura i, ja que no disposem de llibre de text, la podrà consular en qualsevol moment.

Es reforçarà, si és necessari, amb vídeos, enllaços i material addicional tot els continguts que s'expliquen a l'aula.

També es podran realitzar preguntes o consultes a traves del correu *@edu.gva.es*. Es contestaran a aquests correus en les hores lectives del professorat.

Al mateix temps, enguany ja es podrà també utilitzar com a via de contacte i comunicació amb l'alumnat l'aplicació Teams.

En conclusió, junt amb la metodologia tradicional es proposarà l'ús de les noves tecnologies per fer més efectiu el procés d'ensenyament i aprenentatge per a tot l'alumnat i que puga fer un seguiment més interactiu.

DIBUIX TÈCNIC

Abans d'iniciar cada unitat, s'exposarà a l'alumnat quins són els objectius que es pretenen aconseguir així com els sabers bàsics que haurem de treballar. Després, basarem el treball de classe en les següents pautes metodològiques:

1-Exposició per part del professorat, de cada un dels diferents temes i aspectes relacionats amb les situacions d'aprenentatge.

2-Activitats d'aplicació, comprovació i creació relacionats amb els continguts exposats.

3-Correcció i comentari de les activitats per a millorar els resultats.

4-Realització d'alguna làmina on es repassen els continguts i es reforce la destresa del traçat.

5-Participació constant de l'alumnat, de manera activa dins i fora de classe.

6-Utilització del material audiovisual per a reforçar els continguts de l'assignatura.

7-Treball en l'aula, tant a nivell individual com en xicotets grups, d'alguna de les activitats o propostes fetes en classe.

La metodologia utilitzada està orientada a afavorir la capacitat de l'estudiant per a aprendre per ell mateix, treballar en equip, aplicar mètodes apropiats d'investigació i relacionar els aspectes teòrics de la matèria amb les seues aplicacions pràctiques.

Instruments, materials i tècniques

Els llibres que s'utilitzaran en classe i que s'exigix a l'alumnat són els que s'especifiquen a continuació:

Per a 1r de Batxillerat:

- DibujoTécnico. 1º Bachillerato. Ed. Donostiarra.
- Cuaderno de prácticas. 1º Bachillerato. Ed Donostiarra.

Per a 2n de Batxillerat:

- DibujoTécnico. 2º Bachillerato. Ed. Donostiarra
- Cuaderno de prácticas. 2º Bachillerato. Ed Donostiarra

El nucli de“Instruments, materials i tècniques” s'anirà desenrotllant al llarg del curs, és a dir, els seus continguts s'han d'anar veient al mateix temps que la resta dels altres nuclis de continguts, i de forma progressiva anar introduint els materials, instruments i tècniques, en funció del contingut objecte d'estudi. Si s'està treballant per exemple, les rectes perpendiculars i paral·leles s'hauran d'utilitzar l'escaire, cartabó, compàs, regle, paper i llapis per a la seua construcció, açò ha d'implicar, a més el seu coneixement, valoració i conservació.

El material fonamental i el seu us. Llapis, plantilles, regles, compassos i estilògrafs.

Coneixement i utilització dels suports. Papers Vegetals i acetats. Cartolines especials.

Tècniques d'esborrament i restauració. Eliminació d'errors.

Aplicacions de les noves tecnologies al dibuix tècnic.

Qualitat en l'acabat i en la presentació de tot el treball i ocupació correcta, atenció i conservació de tot el material que s'utilitza en el Dibuix Tècnic.

La plataforma AULES ens permetrà penjar recursos i/o plantejament d'activitats, oferint a l'alumnat totes les propostes i informacions necessàries, i a més, fer les entregues de les seues produccions per aquesta via si es considera pertinent.

5.2. Activitats i estratègies d'ensenyament-aprenentatge

En els cursos de ESO el plantejament de treball per projectes vol ser una manera nova i diferent d’actuació a l’aula. Perd protagonisme el professorat per a traslladar a l’alumnat el procés de planificació i elaboració dels seus projectes, permetent un enfocament més lliure i d’acord als interessos de l’alumnat.

Sempre ha estat la motivació de l’alumnat una qüestió bàsica en aquesta matèria, i així es continua contemplant en activitats de caràcter complementari que s’oferiran als alumnes, bé a nivell de centre per a actuacions puntuals Pau, Nadal, Sant Jordi..., a nivell d’aula o tutoria i fins i tot de caràcter voluntari.

Les produccions plàstiques esdevenen una activitat fonamentalment lúdica en què la'lumnat se submergeix amb totes les seves vivències i emocions. El més important durant el procés artístic és l'expressió lliure i no la creació de grans obres mestres. En un principi no hi ha cànons, ni idees preconcebudes. Tot és impuls, no hi ha consciència del valor estètic.

L'alumnat va donant significat emocional a cada línia, a cada traç, a cada producció. Observen la realitat, imaginen, associen, donen significat i tot això es converteix en imatges mentals que més tard ajudaran a elaborar les produccions gràfiques.

L'alumnat experimenta amb diversos materials, els toca, els arruga, els modela, i en aquesta interacció amb els elements es va desenvolupant la seva psicomotricitat fina. Les activitats plàstiques són alhora un element molt útil per potenciar certes habilitats com l'observació, la percepció, la concentració, i l'orientació espacial.

Les estratègies del procés d'ensenyament aprenentatge adoptades es fonamenten en les teories de "L'Escola Activa", que trenca amb els sistemes tradicionals centrats en l'activitat del professorat, posant l'accent en la importància de l'activitat de l'alumnat. També s'han tingut en compte les teories cognitives que centren l'interés en el desenvolupament de la intel·ligència, la creativitat i el pensament reflexiu i crític. A continuació enumerem aquestes estratègies:

1. Activitat. La metodologia a seguir serà eminentment activa, donat el caràcter fonamentalment pràctic de la matèria. Promovent una intensa activitat per part de l'alumnat, s'ajuda a aquests a aconseguir la seguretat de conèixer els processos a seguir i les metes a aconseguir.

2. Aprenentatge significatiu. Identificar els esquemes de coneixement que l'alumnat posseeix i actuar en conseqüència. A partir de les capacitats que ha aconseguit en el transcurs de les experiències prèvies, intentar que la nova informació arribe establint un "nou equilibri" en els seus esquemes de coneixement, buscant "la distància òptima" entre el qual ja coneix i el que ha de

conèixer. Perquè es produïsca aquest aprenentatge significatiu, l'alumnat ha d'estar motivat, per a relacionar el que ja sap amb el que ha d'aprendre.

3. Adaptació progressiva. Els continguts es dissenyen partint dels procediments i conceptes més simples per a arribar als de major complexitat, de manera que es vagen afermant els aprenentatges significatius. La teoria s'introdueix a mesura que va sent necessària per al desenvolupament de les pràctiques. Aquesta adaptació progressiva permet la diversificació, l'adquisició d'habilitats en funció de les capacitats i els ritmes d'aprenentatge;

4. Individualització. Els continguts s'adapten a les necessitats dels estudiants, tenint en compte l'atenció a la diversitat de capacitats i ritmes d'aprenentatge.

5. Globalització. Tots els coneixements, habilitats i destreses es desenvolupen des de la globalitat, així l'alumne té referències generals i la possibilitat de relacionar uns continguts amb uns altres.

6. Principi de realitat. Perquè l'aprenentatge siga significatiu, les activitats plantejades es dissenyen a partir de problemàtiques reals, pròximes a l'experiència de l'alumnat i el seu entorn pròxim. Aquest aspecte és imprescindible per a donar una impressió clara i pròxima dels continguts d'aprenentatge, així com per a aconseguir la motivació i actitud favorable que puga evitar l'abandó i el desinterés per aprendre conceptes nous.

7. Creativitat. Cerca de noves solucions, crítiques amb les habituals, que fomenten el pensament divergent, l'originalitat, la inventiva i la imaginació.

8. Socialització. Consolidació d'un clima de relacions, en el qual predominen l'acceptació, la capacitació, la confiança i el respecte mutu.

9. La interdisciplinarietat. Es tracta de preparar els continguts curriculars de les diferents àrees i matèries, per a aprofitar al màxim les coincidències, semblances i relacions. El caràcter instrumental del dibuix tècnic permet treballar de manera interdisciplinària continguts comuns com la geometria amb altres matèries relacionades amb l'àmbit artístic, tecnològic, físic i matemàtic.

D'una altra banda, en el cas propi de l'assignatura de Dibuix Tècnic, per fer més comprensible la complexitat i l'abstracció de la matèria, convé que les activitats d'ensenyament i aprenentatge integrin els aspectes conceptuals, procedimentals i actitudinals, i també que la reflexió oral i escrita ajudin a evidenciar com han estat els processos d'aprenentatge. Com a pràctica motivadora, cal destacar la importància dels projectes efectuats, proposats pel professorat o l'alumnat com a garantia d'assoliment dels coneixements. Aquest aprenentatge ben tutoritzat i compartit a l'aula, contribueix a fer un pas més enllà en la solució d'exercicis, tant individualment com col·lectiva, i permet el flux d'idees, de propostes, de descobertes, i la pràctica reflexiva unida a la capacitat de comunicar oralment i per escrit, i concretar gràficament dissenys i solucions constructives.

L'aprenentatge del dibuix tècnic pot preveure aquest vessant, no sols com a finalitat culminadora, sinó de manera integrada i complementària que ajudi paral·lelament a relacionar tant els coneixements adquirits com aquests amb l'entorn més immediat i la realitat en general.

6. Mesures de resposta educativa a la inclusió de l'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu o de l'alumnat que requerisca actuacions per a la compensació de desigualtats (mesures de nivell III i IV)

Cada alumne i alumna posseïx una sèrie de peculiaritats que el diferencia de la resta dels companys, per tant no tots ells aprendran al mateix ritme, ni tindran els mateixos coneixements, motivacions o interessos. Cal detectar el nivell de competències inicial de l'alumnat per a canalitzar el procés d'aprenentatge. Les mesures d'atenció a la diversitat en aquesta etapa estaran orientades a respondre a necessitats educatives concretes i a la consecució de les competències específiques de l'Educació Secundària Obligatòria

En l'atenció a la diversitat convé intensificar la relació de les activitats plàstic visuals amb altres àrees, ja que l'aprenentatge a través de les imatges pot ser molt adequat per a molts.

A l'hora d'avaluar s'hauran de tenir en compte els aspectes següents:

-Delimitació dels sabers bàsics a avaluar.

-Tipus i manera de recollida d'informació.

-Forma de generar criteris i judicis.

-Decisions al voltant de valorar la diversitat de capacitats de l'alumnat que integren el grup i que, per una raó o per una altra, ofereix la realitat de l'aula.

Amb la finalitat que tot l'alumnat puga participar en les activitats del seu grup classe i assolir els sabers bàsics i competències específiques, el professorat adequa les programacions didàctiques als diferents ritmes, estils i capacitats d'aprenentatge. Aquesta adequació personalitzada de les propostes didàctiques, mesura curricular ordinària de nivell II, considerant la totalitat de l'alumnat del grup classe, i la de nivell III, la mesura que té en compte l'alumnat del grup que requereix una resposta diferenciada. Amb aquestes consideracions es tracta, en definitiva, de reduir els desajustos que es produeixen en la formació dels adolescents i de fer més positiva i eficaç l'acció del professorat en l'exercici de la seva professió.

Al mateix temps es desenvoluparan activitats de reforç i ampliació dissenyades per a assegurar els aprenentatges bàsics.

També es consideren les adequacions necessàries que donen resposta a l'alumnat que requereix mesures curriculars extraordinàries, com les adaptacions curriculars individuals significatives (ACIS) i les adequacions curriculars d'ampliació o enriquiment. Els alumnes amb necessitats educatives especials que necessiten d'una adaptació curricular tindran com a directriu la de l'aprenentatge significatiu, es a dir, es rebaixarà el nivell dels sabers bàsics, adaptant-se a cada alumne i buscant la màxima efectivitat. Aquestes adaptacions es faran durant el primer trimestre amb la col·laboració del departament d'orientació. Per a

l'alumnat que es trobe més interessat i dotat per a l'educació plàstica i visual, noves alternatives estimulant diferents vies de treball.

Aquestes adequacions s'han de realitzar en totes les etapes educatives i comporten la planificació de les unitats didàctiques i les activitats curriculars en diferents nivells d'amplitud, la utilització de diverses metodologies, formes de representació i d'expressió, activitats i instruments d'avaluació. A més, han d'estimular la motivació i la implicació de l'alumnat i promoure la interacció, la col·laboració i la cooperació entre iguals.

Els equips docents, coordinats per la tutora o el tutor del grup, amb la col·laboració del personal especialitzat de suport i l'assessorament, si escau, del servei especialitzat d'orientació, han de realitzar aquestes adequacions, prenent com a referència les situacions d'aprenentatge i les activitats programades per a tot el grup classe.

Els criteris, instruments i tècniques per a l'avaluació dels aprenentatges de l'alumnat que ha requerit adequacions personalitzades de les programacions didàctiques s'han de realitzar en relació i coherència amb el tipus d'adaptació realitzada. En qualsevol cas, s'ha d'assegurar l'assoliment de les competències específiques de l'etapa, d'acord amb els criteris d'avaluació, per a obtindre la titulació o la competència professional del títol corresponent.

7. Activitats complementàries

El Departament planteja fer alguna eixida al llarg de la jornada lectiva.

A continuació es detallen les propostes que es podrien plantejar:

- 3r ESO. Es planteja la possibilitat de fer una eixida al poble de Fanzara. Aquesta estaria enfocada per a practicar la pintura mural i en la qual l'alumnat podria participar en els taller que en la pròpia localitat s'organitzen.

- 2n BATXILLERAT. Es planteja, com en anys anterios, una visita a l'UJI en la jornada de portes obertes per informar-los de les diferents opcions i estudis superiors per a quan acaban a l'Institut.

També cap la possibilitat de planificar activitats complementàries de treball al Centre, oferint tallers o dinàmiques en un espai controlat del mateix en dies assenyalats, com ara, l'últim dia abans de les vacances de Nadal, Dia de la Pau, Dia del Llibre...

Totes les activitats complementàries del departament es planifiquen seguint criteris pedagògics coherents amb els objectius curriculars i es dissenyen per atendre la diversitat de l'alumnat, assegurant la participació inclusiva de tot l'estudiant independentment de les seves característiques individuals.

8. Recursos didàctics i d'aula

L'activitat del professorat és una mediació entre la cultura, representada en el currículum i l'alumnat. Els elements que ens serveixen d'ajuda en aquesta tasca de mediació cultural són els recursos didàctics. Així doncs, els recursos didàctics són tots aquells mitjans (materials, humans i organitzatius) que el professor pot utilitzar per a planificar i desenvolupar les activitats d'ensenyament i aprenentatge. Com més senzill siga un recurs, millor. Si es manegen recursos senzills, sol ser més fàcil introduir en ells millores graduals i progressives per a aconseguir adaptar-los a les necessitats dels alumnes.

Recursos materials

Són tot tipus de materials i aparells que serveixen per a planificar, desenvolupar i avaluar el currículum. Per aquesta raó parlem de materials curriculars, que es defineixen com a suports didàctics que faciliten el procés d'ensenyament i aprenentatge.

Els principals materials que utilitzarem seran dels següents tipus:

-Els materials impresos: llibres de consulta, diccionaris de terminologia específica i, sobretot, les làmines d'activitats desenvolupades pel professor.

-Els instruments de dibuix, l'ús del qual s'ha de potenciar, manejant-los amb soltesa, rapidesa i precisió.

-Material de suport per a fer més comprensibles i motivadores les activitats, a través de materials tangibles com: maquetes, plastilina, cartolines, jocs de construcció per a crear i representar peces tridimensionals, etc.

- Els materials audiovisuals: distingirem els aparells pròpiament dits (projector de diapositives i transparències) del material de pas (làmines, pàgines web, etc.) El principal avantatge d'aquests materials és la seua força per a facilitar la comprensió dels continguts per part dels alumnes.

- Els materials informàtics: programes de disseny assistit i d'edició d'imatges. Els materials tradicionals de dibuix tècnic han d'integrar-se amb els recursos que ofereixen les tecnologies de la informació i la comunicació, potenciant l'aprenentatge de programes de dibuix en 2D i 3D.

Recursos tecnològics i digitals

La integració de les tecnologies de la informació i la comunicació és fonamental en l'ensenyament. Per a la qual cosa es compta amb els ordinadors del departament, així com tauletes per a fer el treball de recerca i investigació necessari. A més es disposen de carros per poder dotar a tot l'alumnat de l'eina digital necessària. Aquests recursos digitals s'integren de manera natural en el desenvolupament de les situacions d'aprenentatge, permetent a l'alumnat familiaritzar-se amb les

Recursos organitzatius.

En aquest apartat es pot valorar els tres conceptes diferents que comprenen:

Tipus d'AGRUPAMENT de l'alumnat utilitzats:

1. Gran grup: la informació es presenta a tot el grup de classe i es proposa a tots els alumnes les activitats comunes.

2. Treball individual: els alumnes realitzen individualment les activitats, cadascun al seu propi ritme o amb adaptacions individuals del programa;

3. Treball per parelles o grups més reduïts: per a atendre els diferents ritmes d'aprenentatge, es proposen agrupaments d'alumnes avantatjats amb uns altres que van més endarrerits. Quan les activitats les explica un alumne a un altre company, "l'explicador" comprén encara millor els continguts, i el company més endarrerit rep una ajuda directa d'algú que s'ajusta més al seu nivell de comprensió.

ESPAIS en els quals es desenvolupa l'activitat:

1. Aula de classe: es tracta d'una aula específica per a l'assignatura, amb mobiliari adaptat a la pràctica del dibuix artístic i tècnic, i l'alumnat agrupat de la manera que es considere més convenient.

2. Aula informàtica: dotada d'equips informàtics, amb programes de disseny i presentació, així com accés a internet. Tot i que en el cas del departament de dibuix es pot prescindir d'aquests espai ja que el fet de tenir els carros d'ordinadors portàtils i tauletes fa que es puga desenvolupar els projectes a la mateixa aula de dibuix.

3. Biblioteca d'aula; amb llibres de consulta i de suport a les activitats d'aprenentatge.

9. Altres mesures

En aquesta proposta pedagògica, donades les característiques pràctiques de les assignatures d'Educació Plàstica i Visual així com la de Dibuix Tècnic en les que hi ha molta interrelació personal entre l'alumnat a l'aula, utilitzaren mesures dirigides a la sensibilització, prevenció i erradicació de qualsevol tipus de violència i discriminació per causa d'intolerància, especialment si es refereix a condicions per diversitat funcional, gènere, orientació i identitat sexual, ètnia o creences religioses.

Així mateix també es consideraran per millorar el procés d'ensenyament i aprenentatge els aspectes i mesures següents:

9.1. Avaluació de la pràctica docent

El Departament de Dibuix considera l'avaluació de la pràctica docent com un element fonamental per a la millora contínua de la qualitat educativa i l'adequació de les estratègies metodològiques als objectius d'aprenentatge establerts. Aquesta avaluació es desenvolupa de manera sistemàtica amb la finalitat d'identificar fortaleses i àrees de millora en el procés d'ensenyament-aprenentatge.

L'avaluació es realitza de forma periòdica i continua, cada docent realitza una autoavaluació de la seua pràctica en diferents moments del curs, així com un seguiment trimestral de la implementació de la proposta pedagògica. Les reunions setmanals del departament constitueixen un espai d'intercanvi d'experiències i proposta de millores col·lectives.

9.2. Formació permanent del professorat

Els membres del departament participen activament en la formació permanent a través del Pla Anual de Formació (PAF) del centre. D'aquesta manera açò ens permet al professorat mantenir actualitzades les competències digitals, referent al currículum i de la pròpia assignatura.

Aquesta formació contínua es considera essencial per a la implementació eficaç dels principis pedagògics de la LOMLOE, especialment pel que fa al desenvolupament de situacions d'aprenentatge competencial i l'ús de metodologies actives en l'ensenyament..

9.3. Coordinació i millora contínua

El departament es manté amb una esteta col·laboració de forma permanent coordinant-nos amb l'objectiu d'una millora continua que garanteix l'evolució positiva de la pràctica docent del departament.

Institut d'Educació Secundària de Betxí

Proposta pedagògica

2025 / 2026

LENGUA CASTELLANA Y LITERATURA

Etapa ESO/ BACHILLERATO

Profesorado ÁNGEL SAIZ , ENCARNA ZAZURCA, MARÍA ROSELLÓ, RAQUEL PLANELLES, ADRIANA GARCÍA

1. Introducción.

1.1. Justificación de la propuesta pedagògica.

1.2. Contextualización

2. Concreción curricular materias

2.1. Concreción curricular de la materia Lengua castellana y literatura para 1º y 2º ESO

2.2. Concreción curricular de la materia Lengua castellana y literatura para 3º y 4º ESO

2.3. Concreción curricular del ámbito sociolingüístico de 3º PDC

2.4. Concreción curricular de la materia Lengua Castellana y Literatura de 1º de Bachillerato

2.5. Concreción curricular de la materia Lengua Castellana y Literatura de 2º de Bachillerato

3. Instrumentos de recogida de la información

4. Criterios de calificación cualitativos y cuantitativos

4.1. Objetivos

4.2. Actividades de refuerzo y ampliación

4.3. Procedimientos y criterios de recuperación

5. Metodología. Orientaciones didácticas

5.1. Metodologia general y específica de la materia.

5.2. Actividades y estrategias de enseñanza-aprendizaje

6. Medidas de respuesta educativa a la inclusión del alumnado con necesidades específicas de refuerzo o de alumnado que necesite actuaciones para la compensación de desigualdades (medidas de nivel III y IV)

7. Actividades complementarias

8. Recursos didácticos y de aula

9. Otras medidas

1. Introducción.

1.1. Justificación de la propuesta pedagógica.

La propuesta pedagógica del Departamento de Lengua Castellana y Literatura se fundamenta en la necesidad de desarrollar en el alumnado las competencias comunicativas, lingüísticas y literarias que les permitan desenvolverse de manera eficaz en los distintos contextos sociales, académicos y profesionales.

El enfoque metodológico se basa en el desarrollo de las competencias clave, especialmente la competencia en comunicación lingüística, el aprendizaje activo y significativo, y la integración de las tecnologías de la información y la comunicación (TIC) como herramientas de apoyo al proceso de enseñanza-aprendizaje. Asimismo, se promueve la lectura como vehículo de conocimiento, disfrute y reflexión, y la escritura como medio de expresión personal y construcción del pensamiento.

La propuesta contempla la diversidad del alumnado, fomentando la inclusión educativa y la atención a las distintas capacidades, estilos de aprendizaje e intereses. Se apuesta por una enseñanza que combine el rigor académico con la creatividad, el trabajo colaborativo y el pensamiento crítico, favoreciendo así el desarrollo integral del estudiante.

Además, se considera esencial el estudio de la literatura como patrimonio cultural y como medio para comprender la evolución del pensamiento y los valores de nuestra sociedad.

En definitiva, esta propuesta pedagógica busca consolidar una enseñanza de la lengua y la literatura que sea significativa, motivadora y transformadora, en consonancia con los principios del currículo vigente y los retos del siglo XXI.

1.2. Contextualización

El Instituto de Educación Secundaria de Betxí se sitúa en una localidad de la comarca de la Plana Baixa, en la provincia de Castellón, y acoge alumnado procedente no solo del propio municipio, sino también de localidades cercanas como Artana y Eslida. Esta diversidad geográfica y sociocultural enriquece el contexto educativo, aportando distintas realidades, experiencias y formas de entender el mundo que se convierten en una oportunidad pedagógica para fomentar el diálogo, la inclusión y el respeto por la pluralidad.

La propuesta pedagógica se adapta a las características del alumnado del centro, que presenta una variedad de perfiles, intereses y necesidades educativas. Se tiene en cuenta la realidad sociolingüística de la zona, donde conviven el castellano y el

valenciano, y se promueve una enseñanza que favorezca la comprensión intercultural, el respeto por la diversidad lingüística y el uso adecuado del lenguaje como herramienta de construcción social.

Además, se considera el contexto rural como un espacio con identidad propia, con una riqueza cultural y patrimonial que puede ser integrada en las actividades didácticas, fomentando el arraigo, la valoración del entorno y el desarrollo de proyectos que vinculen el aprendizaje con la realidad local.

Esta propuesta pedagógica se enmarca dentro de El Real Decreto 217/2022, de 29 de marzo, por el que se establecen la ordenación y las enseñanzas mínimas de la Educación Secundaria Obligatoria, aprobado por el Ministerio de Educación y Formación Profesional (MEYFP), y publicado en BOE 76, de 30 de marzo, enmarcado en la Ley Orgánica 3/2020, de 29 de diciembre (LOMLOE), publicada en BOE 340, de 30 de diciembre, por la que se modifica la Ley Orgánica 2/2006, de 3 de mayo, de Educación.

El DECRETO107/2022, de 5 de agosto, del Consell, por el que se establece la ordenación y el currículo de Educación Secundaria Obligatoria [2022/7573) en la Comunidad Valenciana, publicado el 11 de agosto de 2022 en Diari oficial de la Generalitat Valenciana, así lo hace para todas las materias, y en concreto para la de Lengua castellana y Literatura.

El Real Decreto 243/2022, de 5 de abril, por el que se establecen la ordenación y las enseñanzas mínimas del Bachillerato, aprobado por el Ministerio de Educación y Formación Profesional (MEYFP), y publicado en BOE 82, de 6 de abril, está enmarcado en la Ley Orgánica 3/2020, de 29 de diciembre (LOMLOE), publicada en BOE 340, de 30 de diciembre, por la que se modifica la Ley Orgánica 2/2006, de 3 de mayo, de Educación.

El Decreto108/2022, de 5 de agosto, del Consell, por el que se establecen la ordenación y el currículo de Bachillerato en la Comunidad Autónoma Valenciana, publicado en Diari Oficial de la Generalitat Valenciana de 12 de agosto, así lo hace para todas las materias, y en concreto para la de Lengua castellana y Literatura.

2. Concreción curricular materias

2.1. Concreción curricular de la materia Lengua castellana y literatura para 1º y 2º de ESO

COMPETENCIAS ESPECÍFICAS

1.Multilingüismo e interculturalidad. Describir y apreciar la diversidad lingüística de la Comunidad Valenciana, de España y del mundo, a través del reconocimiento de las lenguas del alumnado y de la realidad multilingüe e intercultural del entorno, analizando las características, el origen y el desarrollo sociohistórico de las dos lenguas oficiales y de las principales variedades lingüísticas,y combatiendo los prejuicios lingüísticos.

COMPETENCIAS CLAVE

CCL1, CCL5, CP2, CP3, CC1, CC2, CCEC1, CCEC3

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

1.1. Identificar y valorar las lenguas de España y del mundo, y las variedades lingüísticas de las dos lenguas oficiales de la Comunidad Valenciana, identificando nociones básicas de las lenguas, y contrastando algunas características en discursos orales, escritos y multimodales.

1.2. Mostrar interés por el uso del valenciano en las diferentes situaciones comunicativas del ámbito personal, social y educativo, y valorar su importancia como lengua propia del territorio.

1.3. Mostrar interés y respeto por las variedades lingüísticas, contrastando algunas de sus características en diferentes contextos de uso e identificando expresiones de uso habitual y menos habitual.

1.4. Identificar prejuicios y estereotipos lingüísticos a partir de la observación de la diversidad lingüística del entorno, con una actitud de respeto y valoración de la riqueza cultural, lingüística y dialectal.

1.5. Reflexionar y ejemplificar, con cierta autonomía, aspectos del funcionamiento de las lenguas, a partir de la observación, comparación entre ellas y manipulación de palabras, oraciones y textos de distintas como también de la formulación de hipótesis y las lenguas, haciendo uso del metalenguaje. busca de ejemplos, haciendo uso del metalenguaje específico y consultando diccionarios, manuales y gramáticas.

2.**Comprensión oral y multimodal.** Comprender, interpretar y valorar, de manera autónoma, textos orales y multimodales propios de los ámbitos personal, social, educativo y profesional, a través de la escucha activa, aplicando estrategias de comprensión oral, reflexionando sobre el contenido y la forma, y evaluando su calidad y fiabilidad.

CCL2, CP2, STEM1, CD2, CD3, CPSAA4, CC3

2.1. Escuchar de forma activa, interpretar y valorar, con progresiva autonomía, textos orales y multimodales de géneros, tipologías y registros diferentes, propios del ámbito personal, social y educativo, reflexionando sobre el contenido y la forma, y evaluando su calidad, fiabilidad y la idoneidad del canal utilizado.

2.2. Interpretar el sentido global y las ideas principales y secundarias de textos orales y multimodales de conocimientos ajustados a diferentes ámbitos del conocimiento.

2.3. Extraer e interpretar información (explícita e implícita) de los textos orales y multimodales, de los elementos no verbales, valorar el propósito del texto y la intención del emisor.

3.**Comprensión escrita y multimodal.** Comprender, interpretar y valorar, de manera autónoma, textos

CCL2, CCL3, CCL5, CP2, STEM4, CD1, CPSAA4, CC3

3.1. Leer, interpretar y valorar, con progresiva autonomía, textos escritos y multimodales de géneros, tipologías y registros diferentes propios del ámbito personal, social y educativo, a través del análisis de los textos escritos y multimodales propios de los ámbitos personal, social, educativo y profesional, a través de la lectura de textos, aplicando estrategias de comprensión escrita, reflexionando sobre el contenido y la forma, y evaluando su calidad y fiabilidad. elementos formales y de contenido propios del nivel educativo, y evaluando su calidad, fiabilidad y la idoneidad del canal utilizado, así como la eficacia de los procedimientos comunicativos empleados.

3.2. Aplicar, con progresiva autonomía, todo tipo de estrategias para comprender el sentido global y la información específica, distinguir las ideas principales de las secundarias, obtener información literal, interpretar información explícita e implícita, valorar el propósito de diferentes textos y la intención del emisor.

3.3. Identificar las tipologías textuales y los géneros discursivos, reconocer la estructura y algunas de las características lingüísticas específicas de cada tipo de texto.

3.4. Localizar, seleccionar y contrastar información procedente de diferentes fuentes, evaluando su fiabilidad y pertenencia, en diferentes textos multimodales en medios digitales, con progresiva autonomía, del ámbito personal, social y educativo.

3.5. Aplicar, con progresiva autonomía, todo tipo de estrategias para la busca, selección, gestión y edición de la información, en diferentes textos multimodales, para ampliar conocimientos de manera responsable, contrastar la información de fuentes

de carácter general, atendiendo el contexto y la intención comunicativa y utilizarla citando las fuentes.

4.Expresión oral. Producir mensajes orales con coherencia, cohesión y adecuación, fluidez y corrección, a través de diferentes soportes y situaciones de comunicación del ámbito familiar, social, educativo o profesional.

CCL1, CCL3, CCL5, CP2, STEM1, CD2, CD3, CC2, CE1

4.1.Producir, con progresiva autonomía, discursos orales sobre diferentes ámbitos del conocimiento, ajustados a la situación comunicativa y a los géneros discursivos del ámbito personal, social y educativo, con adecuación y coherencia, haciendo uso de conectores, aportando su propio punto de vista.

4.2.Producir discursos orales con una pronunciación correcta y una entonación adecuada, utilizando los elementos prosódicos y los recursos no verbales adecuados que refuercen el discurso, utilizando diferentes soportes audiovisuales.

4.3.Realizar producciones orales con un registro estándar, un lenguaje no discriminatorio y un vocabulario preciso y ajustado a la norma, mostrando un buen dominio lingüístico y morfosintáctico, reflexionando sobre la lengua y su uso.

4.4.Seleccionar y contrastar información procedente de diferentes fuentes, de manera progresivamente autónoma, sobre temas del ámbito personal, social y educativo, evaluando su fiabilidad, y compartir oralmente los resultados adoptando un punto de vista personal y respetuoso con la propiedad intelectual.

5. Expresión escrita y multimodal. Producir textos escritos y multimodales coherentes, cohesionados, adecuados y correctos empleando estrategias de planificación, textualización, revisión y edición.

CCL1, CCL3, CCL5, STEM1, CD2, CD3, CPSAA5, CC2.

5.1.Producir, con progresiva autonomía, textos escritos y multimodales de géneros discursivos del ámbito personal, social y educativo que respondan a la situación comunicativa con adecuación, coherencia, cohesión y corrección utilizando elementos de cohesión variados.

5.2.Utilizar un lenguaje no discriminatorio detectando, de manera progresivamente autónoma, los posibles usos manipuladores de la lengua durante el proceso de composición escrita.

5.3.Utilizar, durante el proceso de escritura, de forma reflexiva y con ayuda puntual del profesorado e incorporando progresivamente metalenguaje, los conocimientos lingüísticos, textuales y discursivos necesarios en la situación de aprendizaje.

5.4.Planificar, textualizar, revisar y editar, con progresiva autonomía, durante el proceso de escritura mediante estrategias gradualmente complejas.

6. Interacción oral, escrita y multimodal. Interactuar de manera oral, escrita y multimodal, de forma progresivamente autónoma, a través de textos de complejidad creciente de los ámbitos personal, social, educativo y profesional, utilizando un lenguaje no discriminatorio y estrategias básicas de comprensión, expresión y resolución dialogada de conflictos, de forma síncrona y asíncrona.

CCL1, CCL5, CP3, CD3, CPSAA3, CC1, CC2, CC3

6.1.Interactuar oralmente, con progresiva autonomía, sobre conocimientos ajustados a la situación comunicativa del ámbito personal, social y educativo, a través de diferentes soportes, aplicando la escucha activa y utilizando un vocabulario preciso y no discriminatorio, la cortesía lingüística, la etiqueta digital y aquellos recursos no verbales que faciliten la construcción de un discurso consensuado.

6.2.Identificar y rechazar, con ayuda puntual, los usos discriminatorios y manipuladores de la lengua a partir de la reflexión y el análisis de los elementos verbales y no verbales utilizados en el discurso.

6.3.Utilizar, con ayuda puntual, estrategias para la gestión dialogada de conflictos en el ámbito personal, educativo y social.

6.4.Interactuar en textos escritos y multimodales de manera asíncrona y síncrona con progresiva autonomía; mostrando empatía y respeto por las diferentes necesidades, ideas y motivaciones de los interlocutores, utilizando estrategias para expresar mensajes cohesionados, coherentes y adecuados con un vocabulario preciso y no discriminatorio.

7. Mediación oral, escrita y multimodal. Mediar entre interlocutores aplicando estrategias de adaptación, simplificación y reformulación del lenguaje para procesar y transmitir información más elaborada, en situaciones comunicativas de ámbito personal, social, educativo y profesional.

7.1.Mostrar interés por participar en la solución de problemas de comprensión recíproca entre hablantes de lenguas o variedades lingüísticas diferentes, sobre asuntos diversos del ámbito personal, social y educativo.

7.2.Comprender, comunicar y describir textos de complejidad media en diferentes soportes, o explicar conceptos, de forma oral o escrita, combinando su repertorio lingüístico (L1-L1, L1-L2, L2-L1).

7.3.Seleccionar y aplicar, de forma progresivamente autónoma, estrategias de simplificación y adaptación de la lengua, que faciliten la comprensión y expresión oral y escrita de la información en distintas lenguas de su repertorio lingüístico (L1-L1, L1-L2, L2 L1).

8. Lectura autónoma. Leer obras y textos de carácter diverso y de complejidad progresiva, seleccionados con autonomía, reflexionando sobre el perfil lector que se va configurando.

CCL1, CCL4, CD3, CPSAA1, CCEC1, CCEC2, CCEC3

8.1.Leer obras diversas y textos escritos y multimodales del ámbito personal, social y educativo, seleccionando con progresiva autonomía aquellos que mejor se ajustan en cada momento vital a sus gustos, intereses y necesidades personales.

8.2.Dejar constancia del propio itinerario lector y de las experiencias lectoras.

8.3.Compartir las experiencias de lectura, en apoyos diversos, participando en comunidades lectoras en el ámbito educativo y social, y relacionando el sentido de la obra con la propia experiencia biográfica y lectora.

9. Competencia literaria. Leer y producir textos literarios, contextualizados en la cultura y la sociedad, como fuente de placer y de conocimiento.

CCL1, CCL2, CP2, STEM1, STEM2, CPSAA5

9.1. Leer y escuchar fragmentos literarios y obras completas, con progresiva autonomía y en contextos socioculturales próximos, teniendo en cuenta los intereses del alumno

9.2. Interpretar la información relevante de los textos literarios, de las obras completas, y aportar conclusiones de manera reflexiva.

9.3. Establecer, de manera guiada, vínculos entre los textos leídos y otros textos escritos, orales o multimodales, o bien con otras manifestaciones artísticas en función de temas, tópicos, estructuras, lenguaje y valores éticos o estéticos, mostrando, además implicación y respuesta personal del lector en la lectura

9.4. Expresar opinión sobre textos y obras literarias, utilizando algunos recursos retóricos y el metalenguaje literario, con apoyo puntual del profesorado

9.5. Crear textos literarios sencillos de los géneros básicos, (cuentos, dramatizaciones, poemas, canciones), aplicando los recursos literarios básicos adecuados, con progresiva autonomía.

9.6. Participar en manifestaciones literarias, recitales y representaciones teatrales partiendo de modelos.

SABERES BÁSICOS

BLOQUE 1. LENGUA Y USO

Las lenguas y sus hablantes

- Biografía lingüística personal. Diversidad lingüística del entorno.

- Plurilingüismo, las familias lingüísticas y las lenguas del mundo.

- Las lenguas de España.

- Desarrollo sociohistórico de las lenguas de España.

- Reflexión interlingüística

- Estrategias de identificación de prejuicios y estereotipos lingüísticos y exploración de formas de evitarlos.

- Lenguaje no discriminatorio y respetuoso con las diferencias.

- Expresiones idiomáticas de la lengua.

BLOQUE 2. ESTRATEGIAS COMUNICATIVAS

Sub-bloque 2.1. Saberes comunes

- Estrategias para adaptar el discurso a la situación comunicativa: grado de formalidad y carácter público o privado; distancia social entre los interlocutores; propósitos comunicativos e interpretación de intenciones; canal de comunicación y elementos no verbales de la comunicación

- Tipologías textuales y géneros discursivos.

- Propiedades textuales: coherencia, cohesión y adecuación.

- Estrategias de detección y uso de un lenguaje verbal e icónico no discriminatorio.

- Estrategias de reflexión sobre el proceso de aprendizaje, autoevaluación y autocorrección.

Sub-bloque 2.2. Alfabetización informacional: transversal a todas las competencias específicas

- Redes sociales y medios de comunicación. Etiqueta digital. Riesgos de desinformación, manipulación y vulneración de la privacidad en la red.

- Hábitos y conductas para la comunicación segura en entornos virtuales.

- Análisis de la imagen y elementos paratextuales de los textos icónico-verbales y multimodales.

- Usos de la escritura para la organización del pensamiento: notas, esquemas, mapas conceptuales, resúmenes, etc.

- Estrategias de búsqueda en fuentes documentales diversas y con distintos soportes y formatos con criterios de fiabilidad, calidad y pertinencia.

- Estrategias de uso y tratamiento de fuentes documentales diversas.

- Uso de modelos para analizar, valorar, reorganizar y sintetizar la información en esquemas propios.

- Comunicación y difusión creativa y respetuosa con la propiedad intelectual.

- Utilización de la biblioteca y de los recursos digitales.

- Herramientas digitales para el trabajo colaborativo y la comunicación.

Sub-bloque 2.3. Reflexión sobre la lengua

- La implicación del emisor en los textos.

- Adecuación del registro a la situación de comunicación.

- Cohesión: Conectores textuales temporales, explicativos, de orden y de contraste, distributivos, causa, consecuencia, condición e hipótesis.

- Cohesión: Mecanismos de referencia interna gramaticales (sustituciones pronominales) y léxicos (nominalizaciones e hiperónimos de significado abstracto, sinónimos, repeticiones y elipsis).

- Uso coherente de las formas verbales en los textos.

- Correlación temporal en la coordinación y subordinación de oraciones.

- Corrección lingüística y revisión ortográfica y gramatical de los textos.

- Uso de diccionarios, manuales de consulta y de correctores en soporte analógico o digital.

- Los signos de puntuación como mecanismo organizador del texto escrito. Su relación con el significado.

- Observación, comparación y manipulación de estructuras lingüísticas.

- Estrategias para el contraste y la transferencia entre las lenguas.

- Diferencias e intersecciones entre lengua oral y lengua escrita en situaciones comunicativas.

- La lengua como sistema y sus unidades básicas.

- Formas gramaticales y funciones sintácticas.

- Relación entre los esquemas semántico y sintáctico de la oración simple. Observación y transformación de enunciados y uso de la terminología sintáctica.

- Procedimientos léxicos (afijos) y sintácticos para el cambio de categoría gramatical.

- Procedimientos de adquisición y formación de palabras: los cambios en su significado.

Sub-bloque 2.4. Comunicación e interacción oral G1: Comprensión oral

- Estrategias de comprensión oral: sentido global del texto y relación entre sus partes, selección y retención de la información relevante.

- Valoración de la forma y el contenido del texto. G2: Expresión oral

- Discursos orales en situaciones comunicativas de carácter formal.

- Adecuación a la audiencia y al tiempo de exposición.

- Planificación, producción y revisión de textos orales y multimodales.

- Rasgos discursivos y lingüísticos de la oralidad formal.

- Estrategias de expresión oral: interpretación y uso de elementos de la comunicación no verbal. G3: Interacción oral

- Estrategias de escucha activa, asertividad y resolución dialogada de los conflictos, teniendo en cuenta la perspectiva de género.

- Interacciones orales en situaciones comunicativas de carácter formal e informal.

- Estrategias de cortesía lingüística y cooperación conversacional.

Sub-bloque 2.5. Comprensión escrita

- Estrategias de comprensión antes de la lectura: conocimientos previos, objetivos de lectura, hipótesis a través de información paratextual, tipología, género y estructura del texto.

- Estrategias de comprensión durante la lectura: coherencia interna del texto, inferencias, sentidos figurados y significados no explícitos.

- Estrategias de comprensión después de la lectura: tema, tesis, idea principal, argumentos, intención del autor y organización del contenido.

- Valoración de la forma y el contenido del texto.

Sub-bloque 2.6. Expresión escrita y multimodal

- Estrategias del proceso de escritura y multimodal: planificación, textualización, revisión y corrección.

- Aplicación de las normas ortográficas y gramaticales. Propiedad léxica.

- Presentación cuidada de las producciones escritas.

- Elementos gráficos y paratextuales.

- Interacciones escritas en situaciones comunicativas de carácter formal e informal.

BLOQUE 3. LECTURA Y LITERATURA

Sub-bloque 3.1. Hábito lector

- Identidad lectora: selección de obras variadas y lectura autónoma, conciencia y verbalización de los propios gustos.

- Identidad lectora: valoración crítica de los textos y sobre la propia práctica de lectura.

- Expresión de la experiencia lectora y de diferentes formas de apropiación y recreación de los textos leídos.

- Uso de la biblioteca escolar y pública. Circuito literario y lector. Participación en actos culturales.

- Estrategias para la recomendación de las lecturas.

Sub-bloque 3.2. Literatura

- Obras relevantes de la literatura juvenil contemporánea y del patrimonio literario universal, inscritas en itinerarios temáticos o de género, que incluyan la presencia de autoras y autores.

- Estrategias de construcción compartida de la interpretación de las obras. Conversaciones literarias.

- Lectura y comprensión de textos literarios: estructura, aspectos formales, recursos estilísticos y retóricos.

- Estrategias de utilización de información sociohistórica, cultural y artística básica para construir la interpretación de las obras literarias.

- Relación y comparación de los textos leídos con otros textos y manifestaciones artísticas y culturales, y con las nuevas formas de ficción en función de temas, tópicos, estructuras y lenguajes.

- Estrategias, modelos y pautas para la expresión de la interpretación y la valoración personal de obras y fragmentos literarios. Lectura con perspectiva de género.

- Lectura expresiva, dramatización y recitación de los textos atendiendo a los procesos de comprensión, apropiación y oralización implicados.

- Planificación y creación de textos a partir de la apropiación de las convenciones del lenguaje literario y en referencia a modelos dados (imitación, transformación, continuación)

2.2. Concreción curricular de la materia Lengua castellana y literatura para 3º y 4º de ESO

COMPETENCIAS ESPECÍFICAS

1.Multilingüismo e interculturalidad. Describir y apreciar la diversidad lingüística de la Comunidad Valenciana, de España y del mundo, a través del reconocimiento de las lenguas del alumnado y de la realidad multilingüe e intercultural del entorno, analizando las características, el origen y el desarrollo sociohistórico de las dos lenguas oficiales y de las principales variedades lingüísticas, y combatiendo los prejuicios lingüísticos.

COMPETENCIAS CLAVE

CCL, CP, DC, CPSAA, CC, CE, CCEC

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

1.1. Identificar y valorar las lenguas de España y del mundo, y las variedades lingüísticas de las dos lenguas oficiales de la Comunidad Valenciana a partir de la explicación de su origen y de su desarrollo sociohistórico, contrastando aspectos lingüísticos y discursivos, así como los rasgos de las diferentes variedades, en manifestaciones orales, escritas y multimodales.

1.2. Mostrar interés por el uso del valenciano en las diferentes situaciones comunicativas del ámbito personal, social, educativo y profesional, y valorar su importancia como lengua propia del territorio.

1.3.Mostrar interés y respeto por las diversas variedades lingüísticas, identificando y contrastando sus características principales, y diferenciándolas otras variedades en diferentes contextos de uso.

1.4. Identificar y cuestionar prejuicios y estereotipos lingüísticos a partir del análisis de la diversidad lingüística del entorno, de las lenguas en contacto, y de los derechos lingüísticos individuales y colectivos, con una actitud de respeto y valoración de la riqueza cultural, lingüística y dialectal.

1.5. Formular generalizaciones, con progresiva autonomía, sobre aspectos del funcionamiento de las lenguas, a partir de la manipulación, la comparación y la transformación de enunciados, palabras, oraciones y textos de distintas como también de la formulación de hipótesis y las lenguas, haciendo uso del metalenguaje. busca de ejemplos, haciendo uso del metalenguaje específico y consultando diccionarios, manuales y gramáticas.

2.Comprensión oral y multimodal. Comprender, interpretar y valorar, de manera autónoma, textos orales y multimodales propios de los ámbitos personal, social, educativo y profesional, a través de la escucha activa, aplicando estrategias de comprensión oral, reflexionando sobre el contenido y la forma, y evaluando su calidad y fiabilidad.

CCL, CP, CD, CPSAA, CC

2.1. Escuchar de forma activa, interpretar y valorar, de manera autónoma, textos orales y multimodales de géneros, tipologías y registros diferentes, propios del ámbito personal, social, educativo y profesional, reflexionando sobre el contenido y la forma, y evaluando su calidad, fiabilidad e idoneidad del canal utilizado.

2.2. Interpretar el sentido global y las ideas principales y secundarias de textos orales y multimodales de conocimientos complejos y ajustados a la situación comunicativa.

2.3. Extraer e interpretar información (explícita e implícita) de los textos orales y multimodales, de los elementos no verbales y de los elementos prosódicos, identificar incongruencias entre texto y elementos no verbales, valorar de manera crítica y razonada los contenidos, el propósito del texto y la intención del emisor.

3.Comprensión escrita y multimodal. Comprender, interpretar y valorar, de manera autónoma, textos escritos y multimodales propios de los ámbitos personal, social, educativo y profesional, a través de la lectura de textos, aplicando estrategias de comprensión escrita, reflexionando sobre el contenido y la forma, y evaluando su calidad y fiabilidad.

CCL, CP, CD, CPSAA, CC

3.1. Leer, interpretar y valorar, de manera autónoma, textos escritos y multimodales de géneros, tipologías y registros diferentes propios del ámbito personal, social, educativo y profesional, reflexionando sobre el contenido y la forma, y evaluando su calidad, fiabilidad y la idoneidad del canal utilizado, así como la eficacia de los procedimientos comunicativos empleados.

3.2.Aplicar, de manera autónoma, todo tipo de estrategias para comprender el sentido global y la información específica, distinguir las ideas principales de las secundarias, obtener información literal, interpretar información explícita e implícita y valorar de manera razonada y crítica los contenidos, el propósito de diferentes textos y la intención del emisor.

3.3. Identificar las tipologías textuales y los géneros discursivos, reconocer la estructura compleja y el formato de los textos y las características lingüísticas específicas de cada tipo de texto.

3.4. Localizar, seleccionar y contrastar información procedente de diferentes fuentes, evaluando su fiabilidad y pertenencia en función de los objetivos de lectura y evitando los riesgos de manipulación y desinformación, en diferentes textos multimodales en medios digitales, de manera autónoma, del ámbito personal, social, educativo y profesional.

3.5.Aplicar, de manera autónoma, todo tipo de estrategias para la busca, selección, gestión y edición de la información, en diferentes textos multimodales, para ampliar conocimientos de manera responsable, contrastar y valorar la información de fuentes diversas, atendiendo el contexto y la intención comunicativa y utilizarla citando las fuentes y respetando los principios de propiedad intelectual.

4.Expresión oral. Producir mensajes orales con coherencia, cohesión y adecuación, fluidez y corrección, a través de diferentes soportes y situaciones de comunicación del ámbito familiar, social, educativo o profesional

CCL, CP, CD, CPSAA, CC

4.1. Producir, con autonomía, discursos orales extensos sobre conocimientos complejos ajustados a la situación comunicativa y a los géneros discursivos del ámbito personal, social, educativo y profesional, con adecuación, coherencia y cohesión, manifestando una conciencia crítica hacia el tema.

4.2. Producir discursos orales con fluidez, una buena pronunciación y entonación, utilizando de manera eficaz los elementos prosódicos, los recursos no verbales y diferentes soportes audiovisuales que refuercen las ideas expresadas y capten la atención del receptor.

4.3. Realizar producciones orales con un registro formal, un lenguaje no discriminatorio y un vocabulario rico y ajustado a la norma, haciendo uso de expresiones idiomáticas, con un dominio óptimo de la morfosintaxis, reflexionando sobre la lengua, su uso y el propósito comunicativo.

4.4.Seleccionar y contrastar información procedente de diferentes fuentes, de manera autónoma, sobre temas de interés académico, personal o social, calibrando su fiabilidad y pertinencia, reelaborarla y comunicarla de manera creativa adoptando un punto de vista crítico respetando los principios de propiedad intelectual.

5. Expresión escrita y multimodal. Producir textos escritos y multimodales coherentes, cohesionados, adecuados y correctos empleando estrategias de planificación, textualización, revisión y edición.

CCL, CP, CD, CPSAA, CC

5.1. Producir, de manera autónoma, textos escritos y multimodales complejos de géneros discursivos del ámbito personal, social, educativo y profesional que respondan a la situación comunicativa con adecuación, coherencia, cohesión y corrección.

5.2. Utilizar un lenguaje no discriminatorio detectando, de forma autónoma, los usos manipuladores de la lengua durante el proceso de composición escrita.

5.3. Utilizar, durante el proceso de escritura, de forma reflexiva, autónoma y utilizando metalenguaje, los conocimientos lingüísticos textuales y discursivos necesarios en la situación de aprendizaje.

5.4.Planificar, textualizar, revisar y editar, de manera autónoma, durante el proceso de escritura, utilizando las estrategias necesarias de manera precisa.

6. Interacción oral, escrita y multimodal. Interactuar de manera oral, escrita y multimodal, de forma progresivamente autónoma, a través de textos de complejidad creciente de los ámbitos personal, social, educativo y profesional, utilizando un lenguaje no discriminatorio y estrategias básicas de comprensión, expresión y resolución dialogada de conflictos, de forma síncrona y asíncrona.

CCL, CP, CD, CPSAA, CC, CE

6.1. Interactuar oralmente, con autonomía, sobre conocimientos complejos ajustados a la situación comunicativa del ámbito personal, social, educativo y profesional, a través de diferentes soportes, utilizando un vocabulario rico y correcto y no discriminatorio e implicándose activa y reflexivamente con una actitud dialogante y de escucha para la construcción de un discurso común consensuado.

6.2. Identificar y rechazar, de forma autónoma, los usos discriminatorios y manipuladores de la lengua a partir de la reflexión y el análisis de los elementos verbales y no verbales utilizados en el discurso.

6.3. Utilizar estrategias, de manera autónoma, para la gestión dialogada de conflictos en el ámbito personal, educativo y social. 6.4. Interactuar en textos escritos y multimodales complejos de manera asíncrona y síncrona, con autonomía; mostrando empatía y respeto por las diferentes necesidades, ideas y motivaciones de los interlocutores, con adecuación, coherencia, cohesión, corrección y vocabulario rico y no discriminatorio.

7. Mediación oral, escrita y multimodal. Mediar entre interlocutores aplicando estrategias de adaptación, simplificación y reformulación del lenguaje para procesar y transmitir información más elaborada, en situaciones comunicativas de ámbito personal, social, educativo y profesional.

CCL, CP, CD, CPSAA, CC, CE

7.1. Mostrar interés por participar en la solución de problemas de comprensión recíproca entre hablantes de lenguas o variedades lingüísticas diferentes, sobre asuntos diversos del ámbito personal, social, educativo y profesional.

7.2. Comprender, comunicar, describir y parafrasear textos de una cierta complejidad en diferentes soportes, o explicar conceptos, de forma oral o escrita, combinando su repertorio lingüístico (L1-L1, L1-L2, L2-L1).

7.3. Seleccionar y aplicar, de forma autónoma, estrategias de simplificación, adaptación y reformulación de la lengua, que faciliten la comprensión y expresión oral y escrita de la información en distintas lenguas de su repertorio lingüístico (L1-L1, L1-L2, L2 L1)

8. Lectura autónoma. Leer obras y textos de carácter diverso y de complejidad progresiva, seleccionados con autonomía, reflexionando sobre el perfil lector que se va configurando.

CCL, CP, CD, CPSAA, CC, CE, CCEC

8.1. Leer obras diversas y textos escritos y multimodales del ámbito personal, social, educativo y profesional, seleccionando de manera autónoma aquellos que mejor se ajustan en cada momento vital a sus gustos, intereses y necesidades personales.

8.2. Dejar constancia del propio itinerario lector y cultural, explicando los criterios de selección de las lecturas, las formas de acceso a la cultura literaria y las experiencias lectoras.

8.3. Compartir las experiencias de lectura, en diferentes soportes, participando en comunidades lectoras en el ámbito educativo y social, y relacionando el sentido de la obra con la propia experiencia biográfica, lectora y cultural.

9. Competencia literaria. Leer y producir textos literarios, contextualizados en la cultura y la sociedad, como fuente de placer y de conocimiento.

CCL, CP, CD, CPSAA, CC, CE, CCEC

9.1. Leer y escuchar fragmentos literarios y obras completas, de manera autónoma, teniendo en cuenta los intereses del alumno.

9.2. Interpretar la información relevante de las obras literarias, de manera autónoma, y aportar conclusiones con reflexión y visión crítica.

9.3. Establecer, de manera progresivamente autónoma, vínculos entre los textos leídos y otros textos escritos, orales o multimodales, o bien con otras manifestaciones artísticas en función de temas, tópicos, estructuras, lenguaje y valores éticos o estéticos, mostrando, además implicación y respuesta personal del lector en la lectura.

9.4. Expresar opinión sobre textos y obras literarias, utilizando los recursos retóricos fundamentales, el metalenguaje y las características de los géneros, de manera autónoma.

9.5. Crear textos literarios (relatos breves, dramatizaciones, poemas, canciones) aplicando los recursos literarios adecuados a cada género, de manera autónoma.

9.6. Organizar y participar en manifestaciones literarias, recitales y representaciones teatrales.

SABERES BÁSICOS

BLOQUE 1. LENGUA Y USO

Las lenguas y sus hablantes

- Biografía lingüística personal. Diversidad lingüística del entorno.

- Plurilingüismo, las familias lingüísticas y las lenguas del mundo.

- Variación lingüística.

- Desarrollo sociohistórico de las lenguas de España.

- Aproximación a las lenguas de signos.

- Reflexión interlingüística

- Estrategias de exploración y cuestionamiento de prejuicios y estereotipos lingüísticos. Fenómenos del contacto entre lenguas.

- Derechos lingüísticos y su expresión en leyes y declaraciones institucionales.

- Expresiones idiomáticas de la lengua.

BLOQUE 2. ESTRATEGIAS COMUNICATIVAS

Sub-bloque 2.1. Saberes comunes

- Estrategias para adaptar el discurso a la situación comunicativa: grado de formalidad y carácter público o privado; distancia social entre los interlocutores; propósitos comunicativos e interpretación de intenciones; canal de comunicación y elementos no verbales de la comunicación.

- Tipologías textuales y géneros discursivos.

- Propiedades textuales: coherencia, cohesión y adecuación.

- Estrategias de detección y uso de un lenguaje verbal e icónico no discriminatorio.

- Estrategias de reflexión sobre el proceso de aprendizaje, autoevaluación y autocorrección.

- Estrategias de gestión de las emociones en la comunicación.

Sub-bloque 2.2. Alfabetización informacional: transversal a todas las competencias específicas

- Redes sociales y medios de comunicación. Etiqueta digital. Riesgos de desinformación, manipulación y vulneración de la privacidad en la red.

- Hábitos y conductas para la comunicación segura en entornos virtuales.

- Análisis de la imagen y elementos paratextuales de los textos icónico-verbales y multimodales.

- Usos de la escritura para la organización del pensamiento: notas, esquemas, mapas conceptuales, resúmenes, etc.

- Estrategias de búsqueda en fuentes documentales diversas y con distintos soportes y formatos con criterios de fiabilidad, calidad y pertinencia.

- Estrategias de uso y tratamiento de fuentes documentales diversas.

- Uso de modelos para analizar, valorar, reorganizar y sintetizar la información en esquemas propios.

- Comunicación y difusión creativa y respetuosa con la propiedad intelectual.

- Utilización de la biblioteca y de los recursos digitales.

- Herramientas digitales para el trabajo colaborativo y la comunicación

Sub-bloque 2.3. Reflexión sobre la lengua

- La implicación del emisor en los textos.

- La expresión de la subjetividad en textos.

- Adecuación del registro a la situación de comunicación.

- Cohesión: Conectores textuales temporales, explicativos, de orden y de contraste, distributivos, causa, consecuencia, condición e hipótesis.

- Cohesión: Mecanismos de referencia interna gramaticales (sustituciones pronominales) y léxicos (nominalizaciones e hiperónimos de significado abstracto, sinónimos, repeticiones y elipsis).

- Uso coherente de las formas verbales en los textos.

- Correlación temporal en la coordinación y subordinación de oraciones.

- Corrección lingüística y revisión ortográfica y gramatical de los textos.

- Uso de diccionarios, manuales de consulta y de correctores en soporte analógico o digital.

- Los signos de puntuación como mecanismo organizador del texto escrito. Su relación con el significado.

- Observación, comparación y manipulación de estructuras lingüísticas.

- Estrategias para el contraste y la transferencia entre las lenguas.

- Diferencias e intersecciones entre lengua oral y lengua escrita en situaciones comunicativas.

- La lengua como sistema y sus unidades básicas.

- Formas gramaticales y funciones sintácticas.

- Relación entre los esquemas semántico y sintáctico de la oración simple. Observación y transformación de enunciados y uso de la terminología sintáctica.

- Procedimientos léxicos (afijos) y sintácticos para el cambio de categoría gramatical.

- Procedimientos de adquisición y formación de palabras: los cambios en significado

Sub-bloque 2.4.Comunicación e interacción oral G1: Comprensión oral

- Estrategias de comprensión oral: sentido global del texto y relación entre sus partes, selección y retención de la información relevante.

- Valoración de la forma y el contenido del texto. G2: Expresión oral

- Discursos orales en situaciones comunicativas de carácter formal.

- Rasgos discursivos y lingüísticos de la oralidad formal. Deliberación oral argumentada.

- Adecuación a la audiencia y al tiempo de exposición.

- Planificación, producción y revisión de textos orales y multimodales.

- Rasgos discursivos y lingüísticos de la oralidad formal.

- Estrategias de expresión oral: interpretación y uso de elementos de la comunicación no verbal G3: Interacción oral

- Estrategias de escucha activa, asertividad y resolución dialogada de los conflictos, teniendo en cuenta la perspectiva de género.

- Interacciones orales en situaciones comunicativas de carácter formal e informal.

- Estrategias de cortesía lingüística y cooperación conversacional.

Sub-bloque 2.5. Comprensión escrita

- Estrategias de comprensión antes de la lectura: conocimientos previos, objetivos de lectura, hipótesis a través de información paratextual, tipología, género y estructura del texto.

- Estrategias de comprensión durante la lectura: coherencia interna del texto, inferencias, sentidos figurados y significados no explícitos.

- Estrategias de comprensión después de la lectura: tema, tesis, idea principal, argumentos, intención del autor y organización del contenido.

- Valoración de la forma y el contenido del texto.

Sub-bloque 2.6. Expresión escrita y multimodal

- Estrategias del proceso de escritura y multimodal: planificación, textualización, revisión y corrección.

- Aplicación de las normas ortográficas y gramaticales. Propiedad léxica.

- Presentación cuidada de las producciones escritas.

- Elementos gráficos y paratextuales.

- Interacciones escritas en situaciones comunicativas de carácter formal e informal.

BLOQUE 3. LECTURA Y LITERATURA

Sub-bloque 3.1. Hábito lector

- Identidad lectora: selección de obras variadas y lectura autónoma, conciencia y verbalización de los propios gustos.

- Identidad lectora: valoración crítica de los textos y sobre la propia práctica de lectura.

- Expresión de la experiencia lectora y de diferentes formas de apropiación y recreación de los textos leídos.

- Uso de la biblioteca escolar y pública. Circuito literario y lector. Participación en actos culturales.

- Estrategias para la recomendación de las lecturas.

Sub-bloque 3.2. Literatura

- Obras relevantes del patrimonio literario nacional y universal y de la literatura actual inscritas en itinerarios temáticos o de género, que incluyan la presencia de autoras y autores.

- Estrategias de construcción compartida de la interpretación de las obras. Conversaciones literarias.

- Lectura y comprensión de textos literarios: estructura, aspectos formales, recursos estilísticos y retóricos.

- Estrategias de utilización de información sociohistórica, cultural y artística básica para construir la interpretación de las obras literarias.

- Relación y comparación de los textos leídos con otros textos, orales, escritos o multimodales, y manifestaciones artísticas y culturales, y con las nuevas formas de ficción en función de temas, tópicos, estructuras y lenguajes. Elementos de continuidad y ruptura.

- Estrategias para interpretar obras y fragmentos literarios atendiendo a los valores culturales, éticos y estéticos presentes en los textos. Lectura con perspectiva de género.

- Lectura expresiva, dramatización y recitación de los textos atendiendo a los procesos de comprensión, apropiación y oralización implicados.

- Planificación y creación de textos a partir de la apropiación de las convenciones del lenguaje literario y en referencia a modelos dados (imitación, transformación, continuación)

2.3. Concreción curricular del ámbito sociolingüístico de 3º PDC

Competencias específicas 1

1.1. Identificar Y cuestionar los prejuicios Y estereotipos lingüísticos adoptando una actitud de respeto Y valoración de la riqueza cultural , lingüística Y dialectal a partir del análisis de la diversidad lingüística en el entorno social próximo Y de la exploración Y reflexión alrededor de los fenómenos de contacto entre las lenguas Y de la indagación de los derechos lingüísticos individuales Y colectivos.

1.2. Reconocer y valorar las lenguas de España y las variedades dialectales del español y el valenciano , en especial atención a la de su territorio , a partir de la explicación de sus orígenes , desarrollo histórico y sociolingüístico , contrastando aspectos lingüísticos y discursivos de las distintas lenguas , así como los disparos de

los dialectos del español y el valenciano , diferenciando las características sociales y de registro en las manifestaciones orales , escritos multimodales.

COMPETENCIA ESPECÍFICA 2 . COMPRENSIÓN ORAL Y MULTIMODAL

2.1. Construir discursos claros , detallados, estructurados , comprensibles , coherentes Y adecuados a la situación comunicativa sobre asuntos cotidiano , de relevancia personal o de interés público próximo a su experiencia , con el fin de describir , narrar , argumentar E informar , en diferentes apoyos ,utilizando recursos propios de la lengua de signos , así como a estrategias control , compensación Y cooperación.

2.2.Comprender el sentido global , la estructura , la información más relevante en función de las necesidades comunicativas y la intención del emisor en textos orales y multimodales de cierta complejidad en diferentes ámbitos , analizando la interacción entre los diferentes códigos.

COMPETENCIA ESPECÍFICA 3.

3.1. Realizar exposiciones Y argumentaciones orales de cierta extensión Y complejidad con diferente grado de planificación sobre temas de interés personal , social , educativo Y profesional ajustándose a las convenciones propias de los varios géneros discursivos , con fluidez , coherencia , cohesión Y el registro adecuado en diferentes apoyos , utilizando de manera eficaz recursos, verbales Y no verbales.

3.2. Participar de manera activa y adecuada en interacciones orales informales , en el trabajo en equipo y en situaciones orales formales de carácter digital, con actitudes de escucha activa y estrategias de cooperación conversacional y cortesía lingüística.

COMPETENCIA ESPECÍFICA 4.

4.1. Valorar críticamente el contenido y la forma de textos de cierta complejidad evaluando la calidad y la fiabilidad , así como la eficacia de los procedimientos lingüísticos empleados.

4.2. Comprender e interpretar el sentido global , la estructura , la información más relevante y la intención del emisor de textos *escritos y multimodales de cierta complejidad que respondan a diferentes propósitos de lectura realizando inferencias necesarias.

COMPETENCIA ESPECÍFICA 5.

5.1. Planificar la redacción de textos *escritos y multimodales de cierta extensión atendiendo a la situación comunicativa, el destinatario , el propósito y el canal ; redactar borrador y revisarlos

COMPETENCIA ESPECÍFICA 6.

6.1. Localizar , seleccionar y contrastar información de manera progresivamente autónoma procedente de diferentes fuentes , calibrando su fiabilidad y su importancia en función de los objetivos de lectura ; organizarla e integrarla en esquemas propios , reelaborarla y comunicarla de manera creativa adoptando un punto de vista crítico respetando los principios de la propiedad intelectual.

6.2. Elaborar trabajos de investigación de manera progresivamente autónoma en diferentes apoyos sobre varios temas de interés académico, personal o social a partir de la información seleccionada.

6.3. Adoptar hábitos de uso críticos , seguro , sostenible y saludable de las tecnologías digitales en relación en la investigación Y la comunicación de la información.

COMPETENCIA ESPECÍFICA 7.

7.1. Leer de manera autónoma textos seleccionados en función de *los propios gustos,

intereses y necesidades, dejar constancia del progreso del propio itinerario lector y cultural explicando los criterios de selección de las *lecturas, las formas de acceso a la cultura literaria l la experiencia de lectura.

7.2. Compartir la experiencia de lectura en soportes diversos relacionando el sentido de la obra con la propia *experiencia biográfica, lectora y cultural.

COMPETENCIA ESPECÍFICA 8.

8.1. Explicar y argumentar la interpretación de las *oras leídas a partir del análisis de las relaciones internas de sus elementos constitutivos con el sentido de la obra, de las relaciones externas del texto con su contexto sociohistórico atendiendo a la configuración y evolución de los géneros Y subgéneros literarios.

8.2.Explicar y argumentar la interpretación de las obras leídas a partir del análisis de las relaciones internas de sus elementos constitutivos con el sentido de la obra y de las relaciones externas del texto con su contexto sociohistórico , atendiendo a la configuración y evolución de los géneros literarios.

8.3. Crear textos personales o colectivos con intención literaria y conciencia de estilo , con distintos apoyos y con la ayuda otros lenguajes artísticos y audiovisuales s, a partir de la lectura de obras o fragmentos significativos en que se emplean las convenciones formales de los varios géneros y estilos literarios.

COMPETENCIA ESPECÍFICA 9 .

9.1. Explicar y argumentar la interrelación entre el propósito comunicativo y las elecciones lingüísticas del emisor , así como sus efectos en el receptor , utilizando el conocimiento explícito de la lengua y el metalenguaje específico.

9.2. Revisar los textos propios de manera progresivamente autónoma y hacer propuestas de mejora argumentando los cambios a partir de la reflexión con el metalenguaje específico , e identificar y subsanar algunos problemas de comprensión lectora utilizando los conocimientos explícitos sobre la lengua y su uso.

9.3. Formar generalizaciones sobre algunos aspectos del funcionamiento de la lengua a partir de la manipulación , comparación y transformación de enunciados , así como de la formulación de hipótesis y la investigación de contraejemplos , utilizando el metalenguaje específico y consultante de manera progresivamente autónoma diccionarios, manuales y gramáticas.

COMPETENCIA ESPECÍFICA 10.

10.1. Identificar y eliminar los usos discriminatorios de la lengua , los abusos de poder

mediante de la palabra y los usos manipuladores del lenguaje a partir de la reflexión y

el análisis de los elementos lingüísticos textuales y discursivos utilizados , así como de los elementos de la comunicación no verbales.

10.2. Utilizar estrategias para la resolución dialogada de los conflictos Y la investigación de acuerdos , tanto en el ámbito personal como en el educativo Y social.

COMPETENCIA ESPECÍFICA 11.

11.1 . Elaborar contenidos propios en distintos formatos ,por medio de aplicaciones y estrategias de recogida y representación de los datos más complejos , utilizando y contrastando críticamente fuentes fiables , tanto analógicas como digitales , relacionando con hechos , acontecimientos y procesos de los siglos XVIII y XIX, identificando la desinformación y la manipulación.

11.2. Establecer conexiones y relaciones entre los conocimientos e informaciones adquiridos elaborando síntesis interpretativas y explicativas , mediante informes , estudios o dosieres informativos , que reflejan un dominio y consolidación de los contenidos tratados.

11.3. Transferir adecuadamente la información y el conocimiento por medio de narraciones , pósteres , presentaciones , exposiciones orales , mediante audiovisuales y otros productos.

COMPETENCIA ESPECÍFICA 12.

12.1. Generar productos originales y creativos mediante la reelaboración de conocimientos previos mediante herramientas de investigación que permiten explicar problemas presentes y pasados de la humanidad a diferentes escalas temporales y espaciales locales y globales, utilizando conceptos , situaciones y datos relevantes.
12.2. Producir y expresar juicios y argumentos personales y críticos de forma abierta y respetuosa , evidenciando la propia identidad y enriqueciendo el patrimonio común en el contexto del mundo actual , sus retos y sus conflictos desde una perspectiva sistémica y global.

COMPETENCIA *ESPECÍFICA13.

13.1. Conocer el Objetivos del Desarrollo Sostenible , realizando propuestas que contribuyan a conseguirlos , aplicando métodos y proyectos de investigación e incidiendo en el uso de mapas y otras representaciones gráficas así como de medios accesibles de interpretación de imágenes.

13.2. Situar Y localizar sobre mapas los principales elementos del entorno geográficos , desde una dimensión local *y regional hasta una escala europea Y mundial. *y *localizar sobre *mapas *los *principales *elementos del *entorno *geográfico, *desde una *dimensión local *y regional, *hasta una escala europea *y mundial.

13.3. Aplicar métodos y desarrollar proyectos de investigación incidiendo en el uso de la tecnología digital , que implico el manejo y utilización de dispositivos , aplicaciones informáticas y plataformas digitales en la tarea de la investigación histórica , geográfica y artística.

13.4. Entender y afrontar , desde un enfoque ecosocial , problemas y desafíos pasados , actuales o futuros de las sociedades contemporáneas teniendo en cuenta sus relaciones de interdependencia y ecodependencia.

13.5. Elaborar , utilizar e interpretar secuencias cronológicas complejas donde identificar , comparar y relacionar hechos y procesos de diferente tipo (económicos , políticos , culturales) en diferentes periodos y lugares históricos (simultaneidad , duración , causalidad) , empleando termas y conceptos específicos del ámbito de la Historia y la Geografía.

13.6. Elaborar líneas del tiempo sobre hechos , procesos y periodos relacionados con los siglos XVIII y XIX , en los cuales se pone de manifiesto la importancia del dominio de la secuencia cronológica para entender la evolución social , política , económico y cultural de la humanidad.

13. 7. Analizar procesos de cambio histórico y comparar casos de la historia y la geografía por medio el uso de fuentes de información diversas , teniendo en cuenta las transformaciones de corta y larga duración , las continuidades y el mantenimiento en diferentes periodos y lugares.

COMPETENCIA ESPECÍFICA 14.

14.1. Identificar los elementos del entorno Y comprender su funcionamiento como un sistema complejo mediante el análisis multicausal de las relaciones naturales Y humanas, presentes Y pasadas, valorando el grado de conservación Y equilibrio dinámico.

COMPETENCIA ESPECÍFICA 15.

15.1. Conocer , valorar y practicar responsabilidades , derechos y deberes y actuar para favorecer su desarrollo y afirmación intermediando el conocimiento de nuestro ordenamiento jurídico y constitucional , de la comprensión y puesta en valor de nuestra memoria democrática *y aspectos fundamentales que la conforman , de la contribución de los individuos y la defensa de nuestros valores constitucionales.

15.2. Reconocer movimientos y causas que generan una conciencia solidaria ,que promuevan la cohesión social , y trabajan para eliminar la desigualdad , especialmente la motivada por razón de género , y para el desarrollo de la ciudadanía , mediante la movilización de conocimientos y estrategias de participación , trabajo en equipo , mediación y resolución de conflictos.

2.4. Concreción curricular de la materia Taller de Refuerzo de 3º ESO

1. Fundamentación

El Taller de refuerzo de Lengua castellana tiene como finalidad ofrecer soporte complementario al alumnado que presenta dificultades en la adquisición de las competencias lingüísticas (comprensión lectora, expresión escrita, manejo de estructuras gramaticales) que son imprescindibles para su éxito académico y personal. Este taller se enmarca dentro de las medidas de atención a la diversidad y refuerzo

establecidas en la normativa de la ESO, y como instrumento para prevenir el fracaso escolar y favorecer la equidad en el aprendizaje.

2. Objetivos específicos del taller

Los objetivos del taller deben orientarse a reforzar los componentes del idioma que más dificultades presentan, siempre conectados con las competencias lingüísticas. Algunos posibles objetivos son:

1. Mejorar la fluidez y comprensión lectora mediante la lectura guiada e interpretativa de distintos tipos de textos (narrativos, descriptivos, argumentativos, expositivos, multimodales).
2. Desarrollar estrategias de lectura (prelectura, anticipación, inferencia, resumen, comparación, control metacognitivo) que permitan al alumnado abordar textos más complejos con autonomía.
3. Fortalecer la conciencia metalingüística: reflexión sobre uso del vocabulario, conectores, mecanismos de cohesión, estructura textual, variedad léxica, estilo, corrección gramatical.
4. Mejorar la expresión escrita: planificación, redacción, revisión y corrección de textos coherentes, cohesionados y adecuados al destinatario y finalidad.
5. Consolidar aspectos de ortografía y puntuación: normas básicas, autocorrección, análisis de errores frecuentes, uso de herramientas (diccionarios, correctores).
6. Fomentar la capacidad de autoevaluación y coevaluación: que el alumnado identifique sus errores, busque alternativas de mejora y revise sus producciones con criterios claros.
7. Favorecer el hábito lector y el gusto por la lectura como vía de mejora lingüística, mediante actividades motivadoras (club de lectura, debates, escritura creativa).
8. Potenciar la confianza del estudiante en su capacidad comunicativa y su autonomía para enfrentarse a tareas de lengua en las materias escolares.

Estos objetivos se pueden priorizar en función de las necesidades reales del grupo.

3. Competencias específicas y elementos curriculares seleccionados

3.1 Competencias del currículo que se refuerzan

El taller se alinea con las competencias del currículo de Lengua castellana y Literatura establecidas en el Decreto 107/2022 (y el Real Decreto 217/2022 correspondiente), incidiendo especialmente en:

- Comunicación lingüística: comprensión e interpretación de mensajes orales y escritos, expresión oral y escrita.
- Competencia digital: uso responsable de herramientas digitales para buscar, procesar, contrastar y presentar información.
- Competencia social y sentido de la iniciativa: participación en intercambios lingüísticos, debate, cooperación en tareas escritas o proyectos.
- Competencia aprendizaje a aprender: el alumno planifica, controla y revisa su propio proceso lingüístico, estableciendo metas personales.
- Sentido ético, valores democráticos e igualdad: mediante análisis de discursos, lectura crítica de medios y reflexión ética del lenguaje.

Además, en el Decreto 66/2024 se afirma que la comprensión lectora, expresión oral y escrita, comunicación audiovisual y competencia digital deben trabajarse en todas las materias, por lo que el taller contribuye a esa transversalidad. GVA Participa+1

3.2 Selección y priorización de contenidos del currículo de Lengua castellana

Para no dispersarse, el taller debe centrarse en contenidos que:

- Tengan más incidencia en el éxito escolar (lecturas obligatorias de la materia, producción de textos académicos, análisis morfosintáctico).
- Hayan sido detectados como débiles en evaluaciones previas o diagnósticos del grupo.
- Sean susceptibles de reforzarse mediante ejercicios progresivos y retroalimentación personalizada.

2.5. Concreción curricular de la materia Lengua Castellana y Literatura de 1º de Bachillerato

COMPETENCIAS ESPECÍFICAS

1. Competencia multilingüe e intercultural. Analizar y explicar la diversidad lingüística y los fenómenos de contacto de lenguas del mundo a partir del conocimiento de la realidad plurilingüe e intercultural de la Comunitat Valenciana, de España y de Europa y de la riqueza dialectal de las dos lenguas oficiales.

DESCRIPTORES OPERATI VOS

CCL1, CCL5, CP2, CP3, CC1, CC2, CCEC1

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

1.1. Analizar y categorizar la diversidad lingüística de España y del mundo, y de las dos lenguas oficiales de la Comunitat Valenciana, usando nociones de sociolingüística.
1.2. Valorar la importancia del conocimiento y uso del valenciano como lengua propia del territorio y hacer un uso efectivo en las diferentes situaciones comunicativas del ámbito personal, social y educativo.

1.3. Mostrar interés y respeto por las variedades lingüísticas, contrastando sus características principales en diferentes contextos de uso e identificando expresiones de uso habitual y menos habitual.

1.4. Identificar y cuestionar prejuicios y estereotipos lingüísticos a partir de la observación de la diversidad lingüística del entorno, con una actitud de respeto y valoración de la riqueza intercultural, plurilingüe y de la diversidad dialectal.

2.Comunicación ética. Comunicarse oralmente y por escrito y participar en intercambios comunicativos cono empatía y respeto hacia los participantes, detectando usos no éticos del lenguaje, y utilizando las dos lenguas oficiales de manera no discriminatoria ni ofensiva, para resolver conflictos y facilitar el trabajo cooperativo, en los ámbitos personal, social, académico y profesional.

CPSAA4, CPSAA6, CE7, CC1, CC3, CE3, CE4, CE5, CE6, CE7, CE8, CE 10, CE11, CCEC.

2.1. Identificar y rechazar, de manera autónoma y reflexiva, los usos discriminatorios y manipuladores de la lengua a partir de la reflexión.

2.2. Utilizar un lenguaje no discriminatorio, no manipulativo, veraz, honesto, no agresivo y ético en los diferentes procesos de producción discursiva, de interacción y de mediación, en los ámbitos personal,educativo,social y profesional y el análisis de los elementos verbales y no verbales utilizados en el discurso

2.3. Utilizar estrategias para la gestión dialogada de conflictos y la organización de tareas cooperativas en los ámbitos personal, educativo, social y profesional

3. Competencia en comprensión oral y multimodal. Comprender, interpretar y valorar textos orales y multimodales, con especial atención a los textos académicos y de los medios de comunicación, aplicando estrategias variadas de comprensión oral, reflexionando sobre el contenido y la forma, y evaluando su calidad y fiabilidad.

CCL2, CP2, STEM1, CD2, CD3, CPSAA4, CC3.

3.1. Escuchar, interpretar y valorar, de manera pautada, textos orales y multimodales complejos de distintos ámbitos, reflexionando sobre el contenido y la forma, y evaluando su calidad, su fiabilidad y la idoneidad del canal utilizado.

3.2. Aplicar estrategias variadas para interpretar el sentido global, la estructura y la información relevante de textos orales y multimodales complejos analizando la interacción entre los distintos códigos.

4. Competencia en comprensión escrita y multimodal. Comprender, interpretar y valorar textos escritos y multimodales, con especial atención a textos académicos y de los medios de comunicación, aplicando estrategias variadas de comprensión escrita, reflexionando sobre el contenido y la forma, y evaluando su calidad y fiabilidad.

CCL2, CCL3, CCL5, CP2, STEM4, CD1, CPSAA4, CC3.

4.1. Leer, interpretar y valorar, de manera pautada, textos escritos y multimodales complejos, con atención preferente a textos académicos y de los medios de comunicación, evaluando su calidad, fiabilidad y la idoneidad del canal utilizado.

4.2. Aplicar estrategias en textos complejos para identificar el sentido global y la información relevante, la estructura y la intención del emisor, realizando las inferencias oportunas y con diferentes propósitos de lectura.

4.3. Valorar, de manera guiada, la forma y el contenido de los textos, la intención del emisor y la eficacia de los procedimientos comunicativos empleados

5.Competencia en expresión oral. Producir textos orales y multimodales, con atención preferente a textos de carácter académico, utilizando el lenguaje verbal y no verbal con rigor, fluidez, coherencia, cohesión y adecuación empleando estrategias variadas de planificación, producción, ensayo y revisión.

CCL1, CCL3, CCL5, CP2, STEM1, CD2, CD3, CC2.

5.1. Producir discursos orales formales, de manera pautada, en diferentes soportes con rigor, coherencia, cohesión y adecuación atendiendo a las convenciones propias de los diferentes géneros discursivos.

5.2. Planificar, ensayar y evaluar, con guía docente, discursos orales formales sobre temas de interés científico y cultural y de relevancia académica y social asegurando su adecuación a la situación comunicativa.

5.3.Utilizar durante su discurso oral, de manera eficaz, los elementos prosódicos, recursos verbales y no verbales para captar y mantener la atención del receptor.

5.4. Realizar producciones orales formales, estructuradas y apoyadas por los recursos audiovisuales pertinentes, con fluidez y utilizando un lenguaje rico, no discriminatorio y la terminología propia del tema.

6. Competencia en expresión escrita y multimodal. Producir textos escritos y multi modales, con especial atención a los géneros académicos, coherentes, cohesionados, adecuados y correctos empleando estrategias variadas de planificación, textualización, revisión y edición.

CCL1, CCL3, CCL5, STEM1, CD2, CD3, CPSAA5, CC2.

6.1. Producir, de manera pautada, textos académicos escritos y multimodales que respondan a la situación comunicativa con adecuación, coherencia, cohesión y corrección sobre temas curriculares o de interés social y cultural.

6.2. Utilizar conocimientos y estrategias, de forma puntualmente guiada, para enriquecer los textos, atendiendo a aspectos discursivos, lingüísticos de estilo, con precisión léxica, incluyendo la terminología específica correspondiente, y la corrección ortográfica y gramatical.

6.3. Planificar, textualizar, revisar y editar de manera recursiva durante el proceso de escritura, utilizando estrategias y recursos de consulta.

7. Competencia en interacción oral, escrita y multimodal Interactuar de manera oral, escrita y multimodal, mediante textos complejos de todos los ámbitos, especialmente académicos y de los medios de comunicación, seleccionando y

contrastando la fiabilidad de estos, usando un punto de vista crítico y personal con un lenguaje no discriminatorio y respetuoso.

CCL1, CCL5, CP3, CD3, CPSAA3.1, CC1, CC2, CC3.

7.1. Interactuar oralmente, de manera fluida y mediante varios soportes, en contextos del ámbito personal, social, profesional y académico, usando, con corrección, un lenguaje rico, no discriminatorio y respetuoso.

7.2. Implicarse activamente con actitud dialogante y de escucha activa, con un discurso bien fundamentado.

7.3. Interactuar mediante textos escritos y multimodales de contextos del ámbito personal, social, profesional y académico, haciéndolo con coherencia, cohesión, adecuación y corrección.

7.4. Demostrar empatía y respeto por las necesidades, ideas y motivaciones de otros interlocutores, añadiendo argumentaciones con capacidad crítica

8. Competencia en mediación oral, escrita y multimodal. Mediar entre interlocutores, en distintas lenguas o variedades, o entre las modalidades y registros de una misma lengua, haciendo uso de estrategias y conocimientos eficaces orientados a explicar conceptos y opiniones o a simplificar mensajes.

CCL1, CCL5, CP3, CD3, CPSAA 3.1, CC1, CC2, CC3.

8.1. Mediar en situaciones cotidianas del ámbito personal, social, profesional y académico comprendiendo los diferentes puntos de vista, resumiendo la información esencial, y sugiriendo posibles vías de actuación para resolver la situación.

8.2. Interpretar, parafrasear, resumir o traducir textos, conceptos y situaciones no complejas, combinando el repertorio lingüístico propio (L2-L2, L2-L1, L1-L2), con iniciativa y creatividad.

8.3. Transmitir oralmente la idea, los puntos principales de situaciones comunicativas sencillas relativas a temas de interés general, personal o de actualidad, con estructura clara y en una variedad estándar.

8.4. Transmitir por escrito la idea, los puntos principales de situaciones comunicativas sencillas relativas a temas de interés general, personal o de actualidad con estructura clara y en una variedad estándar.

8.5. Seleccionar y utilizar estrategias de simplificación, adaptación y reformulación de la lengua con el fin de que faciliten la comprensión, expresión oral y escrita de

situaciones comunicativas en las diferentes lenguas (L2-L2, L2 L1 Y L1-L2), haciéndolo con recursos y apoyos analógicos y/o digitales.

9. Gestión de la información. Buscar, seleccionar, reelaborar y comunicar información procedente de diferentes fuentes de manera pertinente, creativa y ética, utilizando diferentes códigos y canales, en los ámbitos personal, social, académico y profesional.

CCL3, CD1, CD2, CD3, CD4, CPSAA 4, CC2, CE3.

9.1.Localizar,seleccionar,interpretar y contrastar críticamente información procedente de diferentes fuentes evaluando la fiabilidad y detectando la intención comunicativa y los posibles sesgos mediáticos o informacionales.

9.2. Reelaborar de manera pertinente, creativa y ética, la información previamente localizada en diferentes fuentes, seleccionada, interpretada y contrastada; conectarla con experiencias y conocimientos previos; y organizarla con adecuación, coherencia y cohesión.

9.3. Comunicar la información previamente localizada, seleccionada, interpretada, contrastada y reelaborada, de manera argumentada, ética y creativa, usando diferentes códigos y adaptando el canal (oral, escrito o multimodal) al contexto.

10.Lectura autónoma. Seleccionar y leer de manera autónoma y crítica obras relevantes de la literatura contemporánea, o de diferentes campos del saber, como fuente de placer y de conocimiento, compartiendo la experiencia lectora, y configurando un itinerario lector a partir de la selección autónoma de lecturas.

CCL1, CCL5, CP3, CD3, CPSAA 3.1, CC1, CC2, CC3.

10.1. Leer obras y textos de temáticas, géneros y funciones diferentes y en formatos multimodales, analógicos y digitales seleccionando con autonomía y criterios propios aquellos que mejor se ajusten en cada momento vital a sus gustos, intereses y necesidades personales.

10.2. Dejar constancia del propio itinerario lector y cultural con justificación de los criterios de selección de las lecturas, las formas de acceso y la interpretación de los contextos socioculturales literarios y las experiencias lectoras particulares acumuladas.

10.3. Compartir, con acompañamiento docente, las experiencias de lectura en soportes diversos y utilizando el metalenguaje literario adecuado, relacionando las obras leídas con la propia experiencia biográfica, lectora y cultural, y con otros tipos de experiencias artísticas y culturales.

11. Competencia literaria. Leer, interpretar y valorar críticamente obras literarias de autoras y de autores en lengua catalana y castellana, analizarlas dentro de su contexto sociohistórico, vincularlas a varias disciplinas artísticas y culturales y crear textos con finalidad literaria

CCL1, CCL4, CC1, CCEC1 , CCEC2 , CCEC3 .1, CCEC3 .2, CCEC4

11.1. Leer, analizar e interpretar obras literarias, a través del análisis de los elementos internos y externos, de su relación con la significación y el contexto sociohistórico, haciendo uso de un metalenguaje apropiado.

11.2. Expresar conclusiones y valoraciones críticas sobre las obras desde la Edad Media hasta el siglo XIX, sus componentes literarios, las características estilísticas y la relación contextual con periodos estéticos, a través de la búsqueda de información en fuentes documentales fiables y diversas.

11.3. Producir textos con intención literaria, en soportes orales, escritos, multimodales, individual y colectivamente partiendo de la identificación de los géneros y de los tópicos literarios, y tomando modelos de autores y de autoras relevantes.

12.Reflexión y conciencia lingüísticas. Reflexionar sobre las formas lingüísticas y los usos discursivos, de dos o más lenguas, para comunicarse oralmente y por escrito, de un modo ético y eficaz, en contextos personales, sociales, académicos y profesionales.

CCL1, CCL2, CP2, STEM1 , STEM2 , CPSAA 5.

12.1.Reflexionar de manera guiada,y utilizando el metalenguaje adecuado, sobre las formas lingüísticas presentes en discursos orales, escritos y multimodales en contextos personales, sociales, académicos y profesionales, para comprenderlos y para producirlos.

12.2. Reflexionar de manera guiada, y utilizando el metalenguaje adecuado, sobre los usos discursivos presentes en discursos orales, escritos y multimodales en contextos personales, sociales, académicos y profesionales, para comprenderlos y para producirlos.

12.3. Formular generalizaciones e hipótesis, de manera guiada, sobre aspectos del funcionamiento integrado de varias lenguas, para el control de la competencia plurilingüe, a partir de la manipulación, la comparación y la transformación de enunciados utilizando diversos recursos de apoyo.

2.6. Concreción curricular de la materia Lengua Castellana y Literatura de 2º de Bachillerato

COMPETENCIAS ESPECÍFICAS

1. Explicar y apreciar la diversidad lingüística del mundo a partir del conocimiento de la realidad plurilingüe y pluricultural de España y la riqueza dialectal del español, así como de la reflexión sobre los fenómenos del contacto entre lenguas, para favorecer la reflexión interlingüística, para refutar los estereotipos y prejuicios lingüísticos y para valorar esta diversidad como fuente de patrimonio cultural.

CCL1, CCL5, CP2, CP3, CC1, CC2, CCEC1

1.1.Reconocer y valorar las lenguas de España y las variedades dialectales del español, con especial atención a la del propio territorio, contrastando de manera explícita y con el metalenguaje apropiado aspectos lingüísticos y discursivos de las lenguas y los dialectos en manifestaciones orales, escritas y multimodales, diferenciando los rasgos de lengua que responden a la diversidad dialectal de los que se corresponden con sociolectos o registros.

1.2.Cuestionar y refutar prejuicios y estereotipos lingüísticos adoptando una actitud de respeto y valoración de la riqueza cultural, lingüística y dialectal, atendiendo a la diversidad de normas cultas y estándares que se dan en una misma lengua, así como analizando y valorando la relevancia actual de los medios de comunicación y las redes sociales en los procesos de normalización lingüística

2. Comprender e interpretar textos orales y multimodales, con especial atención a los textos académicos y de los medios de comunicación, recogiendo el sentido general y la información más relevante, identificando el punto de vista y la intención del emisor y valorando su fiabilidad, su forma y su contenido, para construir conocimiento, para formarse opinión y para ensanchar las posibilidades de disfrute y ocio.

CCL2, CP2, STEM1, CD2, CD3, CC3

2.1. Identificar el sentido global, la estructura, la información relevante en función de las necesidades comunicativas y la intención del emisor en textos orales y multimodales especializados propios de diferentes ámbitos analizando la interacción entre los diferentes códigos.

2.2. Valorar la forma y el contenido de textos orales y multimodales especializados evaluando su calidad, fiabilidad e idoneidad del canal utilizado, así como la eficacia de los procedimientos comunicativos empleados.

3. Producir textos orales y multimodales, con atención preferente a textos de carácter académico, con rigor, fluidez, coherencia, cohesión y el registro adecuado, atendiendo a las convenciones propias de los diferentes géneros discursivos, y participar en interacciones orales con actitud cooperativa y respetuosa, tanto para construir conocimiento y establecer vínculos personales, como para intervenir de manera activa e informada en diferentes contextos sociales.

CCL1, CCL3, CCL5, CP2, STEM1, CD2, CD3, CC2

3.1. Realizar exposiciones y argumentaciones orales formales extensas en las que se recojan diferentes puntos de vista, con diferente grado de planificación sobre temas de interés científico y cultural y de relevancia académica y social ajustándose a las convenciones propias de cada género discursivo y hacerlo con fluidez, rigor, coherencia, cohesión y el registro adecuado en diferentes soportes, utilizando de manera eficaz recursos verbales y no verbales.

3.2. Participar de manera activa y adecuada en interacciones orales (formales e informales) y en el trabajo en equipo con actitudes de escucha activa y estrategias de cooperación conversacional y cortesía lingüística.

4. Comprender, interpretar y valorar textos escritos, con sentido crítico y diferentes propósitos de lectura, con especial atención a textos académicos y de los medios de comunicación, reconociendo el sentido global y las ideas principales y secundarias, integrando la información explícita y realizando las inferencias necesarias, identificando la intención del emisor, reflexionando sobre el contenido y la forma y evaluando su calidad y fiabilidad, para dar respuesta a necesidades e intereses comunicativos diversos y para construir conocimiento.

CCL2, CCL3, CCL5, CP2, STEM4, CD1, CPSAA4, CC3

4.1. Identificar el sentido global, la estructura, la información relevante y la intención del emisor de textos escritos y multimodales especializados, con especial atención a textos académicos y de los medios de comunicación, realizando las inferencias necesarias y con diferentes propósitos de lectura.

4.2. Valorar críticamente el contenido y la forma de textos especializados evaluando su calidad y fiabilidad, así como la eficacia de los procedimientos lingüísticos empleados.

5. Producir textos escritos y multimodales coherentes, cohesionados, adecuados y correctos, con especial atención a los géneros discursivos del ámbito académico, para construir conocimiento y dar respuesta de manera informada, eficaz y creativa a demandas comunicativas concretas.

CCL1, CCL3, CCL5, STEM1, CD2, CD3, CPSAA5, CC2

5.1. Elaborar textos académicos coherentes, cohesionados y con el registro adecuado en torno a temas curriculares o de interés social y cultural, precedidos de un proceso de planificación que atienda a la situación comunicativa, destinatario, propósito y canal, y de redacción y revisión de borradores entre iguales o utilizando otros instrumentos de consulta.

5.2. Incorporar procedimientos para enriquecer los textos, atendiendo a aspectos discursivos, lingüísticos y de estilo, con precisión léxica y corrección ortográfica y gramatical.

7. Seleccionar y leer de manera autónoma obras relevantes de la literatura contemporánea como fuente de placer y conocimiento, configurando un itinerario lector que se enriquezca progresivamente en cuanto a diversidad, complejidad y calidad de las obras, y compartir experiencias lectoras para construir la propia identidad lectora y disfrutar de la dimensión social de la lectura.

CCL1, CCL4, CD3, CPSAA1.1, CCEC2, CCEC3.1, CCEC3.2

7.1. Elegir y leer de manera autónoma obras relevantes que se relacionen con las propuestas de lectura guiada, incluyendo ensayo literario y obras actuales que establezcan conexiones con la tradición, y dejar constancia del progreso del propio itinerario lector y cultural mediante la explicación argumentada de los criterios de selección de las lecturas, las formas de acceso a la cultura literaria y de la experiencia de lectura.

7.2. Compartir la experiencia lectora utilizando un metalenguaje específico y elaborar una interpretación personal estableciendo vínculos argumentados con otras obras y otras experiencias artísticas y culturales.

8. Leer, interpretar y valorar obras relevantes de la literatura española e hispanoamericana, utilizando un metalenguaje específico y movilizando la experiencia biográfica y los conocimientos literarios y culturales para establecer vínculos entre textos diversos, para conformar un mapa cultural, para ensanchar las posibilidades de disfrute de la literatura y para crear textos de intención literaria.

CCL1, CCL4, CC1, CCEC1, CCEC2, CCEC3.1, CCEC3.2, CCEC4

8.1. Explicar y argumentar la interpretación de las obras leídas a partir del análisis de las relaciones internas de sus elementos constitutivos con el sentido de la obra y de las relaciones externas del texto con su contexto sociohistórico y con la tradición literaria,

utilizando un metalenguaje específico e incorporando juicios de valor vinculados a la apreciación estética de las obras.

8.2. Desarrollar proyectos de investigación que se concreten en una exposición oral, un ensayo o una presentación multimodal, estableciendo vínculos argumentados entre las obras de la literatura española o hispánica del último cuarto del siglo XIX y de los siglos XX y XXI objeto de lectura guiada y otros textos y manifestaciones artísticas de ayer y de hoy, en función de temas, tópicos, estructuras, lenguaje, recursos expresivos y valores éticos y estéticos, y explicitando la implicación y la respuesta personal del lector.

9. Consolidar y profundizar en el conocimiento explícito y sistemático sobre la estructura de la lengua y sus usos, y reflexionar de manera autónoma sobre las elecciones lingüísticas y discursivas, con la terminología adecuada, para desarrollar la conciencia lingüística, para aumentar el repertorio comunicativo y para mejorar las destrezas tanto de producción oral y escrita como de comprensión e interpretación crítica.

CCL1, CCL2, CP2, STEM1, STEM2, CPSAA5

9.1. Revisar los propios textos y hacer propuestas de mejora argumentando los cambios a partir de la reflexión metalingüística e interlingüística y con un metalenguaje específico, e identificar y subsanar problemas de comprensión lectora utilizando los conocimientos explícitos sobre la lengua y su uso.

9.2. Explicar y argumentar la interrelación entre el propósito comunicativo y las elecciones lingüísticas del emisor, así como sus efectos en el receptor, utilizando el conocimiento explícito de la lengua y un metalenguaje específico.

9.3. Elaborar y presentar los resultados de pequeños proyectos de investigación sobre aspectos relevantes del funcionamiento de la lengua, formulando hipótesis y estableciendo generalizaciones, utilizando los conceptos y la terminología lingüística adecuada y consultando de manera autónoma diccionarios, manuales y gramáticas.

10. Poner las prácticas comunicativas al servicio de la convivencia democrática, la resolución dialogada de los conflictos y la igualdad de derechos de todas las personas, utilizando un lenguaje no discriminatorio y desterrando los abusos de poder a través de la palabra, para favorecer un uso no solo eficaz sino también ético y democrático del lenguaje.

CCL1, CCL5, CP3, CD3, CPSAA3.1, CC1, CC2, CC3

10.1. Identificar y desterrar los usos discriminatorios de la lengua, los abusos de poder a través de la palabra y los usos manipuladores del lenguaje a partir de la reflexión y el análisis de los elementos lingüísticos, textuales y discursivos utilizados, así como de los elementos no verbales que rigen la comunicación entre las personas.

10.2. Utilizar estrategias para la resolución dialogada de los conflictos y la búsqueda de consensos tanto en el ámbito personal como educativo y social.

2.7. Saberes básicos etapa Bachillerato

Saberes básicos

Bloque 1. Lengua y uso

Subbloque 1.1. Las lenguas y los hablantes CE1, CE4, CE5, CE6, CE7, CE8	1r curso	2 curso
Situación actual de las lenguas al mundo. Desarrollo sociohistòrico y situación actual del catalàn, del español y del resto de les lenguas de España.	x	
Variedades geogràficas del catalàn y del español	x	x
Sociolectos y registros. Caracterización lingüística y de uso. El estándar.		x
Perjuicios y estereotipos lingüísticos. Actitudes lingüísticas y asertividad.	x	x
Fenòmenos de contacto de lenguas: bilingüismo, plurilingüismo. Diglosia. Derechos lingüísticos. Normalización lingüística. Sostenibilidad lingüística.	x	

Bloc 2. Estratègias comunicativas

Subbloque 2.1. Saberes comunes: CE1, CE2, CE3, CE4, CE5, CE6, CE7, CE8, CE12	1r curs	2n curs
Estratègias de control metacognitivo de la competència plurilingüe (habilidades cognitivolingüísticas)	x	x
Estratègias para adaptar el discurso a la situación comunicativa: grado de formalidad y caràcter público o privado; distància social entre los interlocutores; propòsitos comunicativlos e interpretación de intenciones; canal de comunicación y elementos no verbales de la comunicación; gèneros discursivos del ámbito social y educativo	x	x
Estratègies de detección y uso de un lenguaje verbal e icònico no discriminatorio	x	x

Subbloque 2.2 alfabetización informacional: Transversal a todas les CE	1r curs	2n curs
Medios de comunicación en papel y digitales. Las redes sociales.	x	x
Riesgos de desinformación, manipulación y vulneración de la privacidad a la red	x	x
Notícias falsas y desinformación. La postverdad o mentira emotiva.	x	x
Hàbitos y conductas para la comunicación segura en entornos virtuales. Etiqueta digital. Identidad digital personal.	x	x
Comunicación y difusión creativa y respetuosa con la propiedad intelectual.	x	x
Fuentes de información de tipo acadèmico.	x	x
Fuentes documentales del entorno: bibliotecas y archivos locales y comarcales.	x	x
Herramientas digitales para la gestión de contenidos, el trabajo colaborativo y la comunicación. Tipo de buscadores y su funcionamiento: índices o directorios, motores de búsqueda.	x	x

Subbloque 2.3 Reflexión sobre la lengua: transversal a todas las ce	1r curso	2n curs
La expresión de la subjetividad y objetividad en textos.	x	x
Adecuación del registro a la situación de comunicación.	x	x
Cohesión: conectores, marcadores discursivos y otros procedimentos lexicosemànticos y gramaticales.	x	x
Corrección lingüística y revisión ortofográfica y gramatical de los textos.	x	x
Uso de fuentes terminològicas, manuales de consulta y de correctores, en soporte analògico o digital.	x	x
Formas gramaticales y funciones sintàcticas	x	x

Subbloque 2.4. COMUNICACIÓN E INTERACCIÓN ORAL	1r curs	2n curs
G1. Comprensión oral: CE3, CE7, CE8		
Estrategias de comprensión oral: sentido global del texto y relación entre sus partes, selección y retención de la información relevante.		x
Valoración de la forma y el contenido del texto.	x	x
G2. Expresión oral: CE5, CE7, CE8		

Planificación, ensayo, producción y revisión de textos orales y multimodales.	x	x
Características discursivas y lingüísticas de la oralidad formal	x	x
Estrategias de expresión oral: interpretación y uso de elementos de la comunicación no verbal.	x	x
G3. Interacción oral: CE7, CE8		
Interacciones orales en situaciones comunicativas de caracter formal e informal.	x	x
Estrategias de cortesía lingüística y cooperación conversacional	x	x

Subloque 2.5 Comprensión escrita: CE4, CE7, CE8	1r curs	2n curs
Estrategias de lectura profunda o interpretativa y crítica de textos literarios y no literarios en entornos digitales y analógicos.	x	x
Valoración de la forma y del contenido del texto	x	x

Subloque 2.6 Expresión escrita y multimodal: CE6, CE7, CE8	1r curs	2n curs
Estrategias del proceso de expresión escrita y multimodal: planificación, textualización, revisión y corrección/edición.	x	x

3.3. Bloque 3. Lectura y literatura

Subloque 3.1 Lectura autónoma: CE10	1r curs	2n curs
Selección de obras relevantes, incluyendo el ensayo general y el literario y las formas actuales de producción y consumo cultural con ayuda de recomendaciones especializadas.	x	x
Funcionamiento de los circuitos literarios y personas lectoras en contextos presenciales y virtuales. Utilización autónoma de todo tipo de bibliotecas.	x	x
Gustos lectores personales: guía y fundamentos.	x	x
Experiencia personal, lectora y cultural y vínculos entre la obra leída y aspectos de la actualidad, y otras manifestaciones literarias o artístiques.	x	x
Recomendación de lecturas en soportes variados y teniendo presentes aspectos temáticos, formales e intertextuales.	x	x

Subloque 3.2. Lectura guiada de textos literarios: CE11	1r curs	2n curs
Lectura guiada de obras relevantes de la literatura catalana i española, desde la edad media hasta el siglo XIX.	x	

Lectura guiada de obres relevantes de la literatura catalana i española, des del siglo XIX hasta la actualidad.		x
Los géneros, los tópicos y los itinerarios temáticos de las obras literarias y sus características.	x	x
Información biográfica de las autoras y de los autores de la tradición literaria, vinculada a las obres y al contexto.	x	x
Estrategias de interpretación de las obres literarias desde el contexto sociohistórico y cultural en el que están inscritas.	x	x
Elementos internos y externos de las obras, análisis y relación con el sentido.	x	x
Relación de las obras con otras disciplinas artísticas, a partir de los temas, tópicos y lenguajes.	x	x
Planificación i producción de textos literarios con intención literaria, con las estructuras y componentes de este tipo de textos con modelos de referencia.	x	x
Interpretación argumentada de los valores culturales, estéticos y de género de textos y obras. Lectura con con perspectiva de género.	x	x
Manifestaciones artísticas que representen contenidos o recreaciones de obras literarias.	x	x
Lectura expresiva, dramatización y recitado de textos literarios	x	x
Temes, géneros y subgéneros, metalenguaje específico, estructura y estilo, en la comunicación de la experiencia lectora	x	x

3. Instrumentos de recogida de información

Para garantizar una evaluación continua, formativa e integradora, se emplearán diversos instrumentos que permitan recoger información relevante sobre el proceso de aprendizaje del alumnado. Estos instrumentos se seleccionan en función de los objetivos de cada situación de aprendizaje y permiten valorar tanto el progreso individual como el desarrollo competencial. Entre ellos se incluyen:

- **Interpelación directa en el aula**, mediante la realización de encuestas, cuestionarios y puestas en común que favorecen la reflexión del alumnado sobre su propio aprendizaje y permiten detectar intereses, dificultades y avances.
- **Observación sistemática**, centrada en la participación activa en clase, la realización de tareas propuestas y el seguimiento del cuaderno de trabajo, como evidencia del compromiso y la organización del alumnado.

- **Lecturas individuales y compartidas**, que permiten valorar la comprensión lectora, la capacidad de análisis y la expresión de la experiencia literaria.
- **Pruebas objetivas específicas**, tanto orales como escritas, que evalúan conocimientos lingüísticos, comprensión de textos y habilidades de expresión.
- **Rúbricas de evaluación**, aplicadas a producciones escritas, exposiciones orales y trabajos de investigación, que permiten valorar de forma clara y transparente los distintos niveles de desempeño.
- **Elaboración de resúmenes y esquemas**, como técnica de estudio y herramienta para valorar la capacidad de síntesis, organización de ideas y comprensión de contenidos.
- **Trabajos optativos de investigación y profundización**, que permiten al alumnado explorar temas de interés personal, desarrollar autonomía y aplicar conocimientos en contextos significativos.
- **Exposiciones orales**, individuales o en grupo, que favorecen el desarrollo de la competencia comunicativa, la planificación discursiva y la expresión oral en público.

Estos instrumentos se complementan entre sí y permiten una evaluación rica y variada, ajustada a las características del alumnado y a los principios de equidad e inclusión.

4. Criterios de calificación cualitativos y cuantitativos

4.1. Objetivos

En el artículo 15 del Real Decreto 217/2022, de 29 de marzo, se fijan para la evaluación en la etapa de Educación Secundaria Obligatoria los principios de evaluación continua, formativa e integradora de los diferentes aprendizajes establecidos para la etapa. Los referentes últimos para la evaluación del proceso de aprendizaje desde todas las materias y ámbitos deben ser la consecución de los objetivos establecidos para la etapa y el grado de consecución de las competencias clave establecidas en el Perfil de salida del alumnado al término de la Enseñanza Básica.

En el proceso de evaluación continua, se contempla el establecimiento de medidas de apoyo educativo en los casos en los que el progreso de un alumno o una alumna no sea el adecuado y, especialmente, en el alumnado con necesidades educativas especiales. En el apartado 7 del citado artículo se prevé que, para el caso del alumnado con adaptaciones curriculares, la evaluación se realizará tomando como referencia los criterios de evaluación establecidos en las mismas.

En la Educación Secundaria Obligatoria, el carácter integrador de la evaluación no impide que el profesorado pueda realizar la evaluación diferenciada de cada materia o ámbito teniendo en cuenta sus criterios de evaluación, incluidos los fijados en los programas de diversificación curricular.

Para la evaluación en esta etapa (ESO) se promoverá el uso de instrumentos de evaluación variados, diversos, accesibles y adaptados a las distintas situaciones de aprendizaje que permitan la valoración objetiva y que garanticen que los procesos de evaluación se adaptan a las necesidades del alumnado con necesidad específica de apoyo educativo.

En Bachillerato, al ser una etapa postobligatoria, la evaluación y la calificación atenderán a criterios estrictamente objetivos, sin distinciones entre las aptitudes y puntos de partida diversos del alumnado; al contrario que la metodología o la atención específica que cada estudiante pueda necesitar, por supuesto, y sin perjuicio de lo que especifique el Depto. de Orientación. La evaluación también será continua.

Los CRITERIOS DE CALIFICACIÓN en la ESO:

En la etapa de ESO, la NOTA MEDIA de cada evaluación se hallará ponderando los siguientes **INSTRUMENTOS DE EVALUACIÓN**:

INSTRUMENTOS DE EVALUACIÓN	PORCENTAJE DE LA CALIFICACIÓN DEL TRIMESTRE
Observación directa en clase del trabajo y la actitud. Actividades en clase o en casa. Trabajos monográficos escritos o exposiciones.	20%
ACTIVIDADES, TRABAJOS O PRUEBAS, ESCRITAS U ORALES, BASADAS EN LAS LECTURAS RECOMENDADAS	20%
PRUEBAS ESCRITAS COMPETENCIALES . Se pueden desglosar en porcentajes variables (según las competencias evaluadas), en: - Pruebas escritas competenciales individuales sin material de apoyo. o Evaluación de situaciones de aprendizaje - Pruebas competenciales con material de apoyo, individuales o grupales.	60%

Las calificaciones numéricas se redondearán al entero superior cuando el valor decimal sea igual o superior a 0,75.

La obtención de la calificación final del curso ponderará el rendimiento del alumno de la siguiente manera:

PRIMERA EVALUACIÓN 25% de la nota final

SEGUNDA EVALUACIÓN 35% de la nota final

TERCERA EVALUACIÓN 40% de la nota final

Se prevé la posibilidad de ofrecer una lectura optativa por cada trimestre; el valor de estas lecturas optativas se establece en un punto suplementario (es decir, al margen de los 10 puntos que se entienden para la calificación normal del trimestre). Esta lectura optativa solamente subirá la calificación del trimestre en el caso de que se cumplan todos estos supuestos:

- La nota de prueba que evalúe la lectura sea igual o superior a 5 (aprobado)

- La nota media de los restantes instrumentos de evaluación sea igual o superior a 5 (aprobado)

CRITERIOS DE CALIFICACIÓN EN BACHILLERATO

En la etapa de BACHILLERATO, la NOTA MEDIA de cada evaluación se hallará ponderando los siguientes INSTRUMENTOS DE EVALUACIÓN (que se corresponden con las competencias específicas y clave, y estas con los criterios de evaluación de la materia):

INSTRUMENTOS DE EVALUACIÓN	PORCENTAJE DE LA CALIFICACIÓN DEL TRIMESTRE
Observación directa en clase del trabajo y la actitud. Actividades en clase o en casa. Trabajos monográficos escritos o exposiciones.	10%
ACTIVIDADES, TRABAJOS O PRUEBAS, ESCRITAS U ORALES, BASADAS EN LAS LECTURAS RECOMENDADAS	20%
PRUEBAS ESCRITAS COMPETENCIALES . Se pueden desglosar en porcentajes variables (según las competencias evaluadas), en:	70%

- Pruebas escritas competenciales individuales sin material de apoyo. -Evaluación de situaciones de aprendizaje o pruebas competenciales con material de apoyo, individuales o grupales.	

Las calificaciones numéricas se redondearán al entero superior cuando el valor decimal sea igual o superior a 0,75.

CRITERIOS PARA LA PENALIZACIÓN ORTOGRÁFICA Y DE EXPRESIÓN ESCRITA EN ESO Y BACHILLERATO

Estos criterios son válidos para todas las asignaturas del Departamento. Son aplicables en cualquier tipo de producción escrita evaluable que entregue el alumnado.

Para la ESO: 0'1 por falta. Dos acentos contabilizarán como una falta. En caso de fallos de ortografía no arbitraria (es decir, cuando el error ortográfico suponga una pronunciación incorrecta de la palabra) o faltas excesivamente reiteradas, la penalización será de 0'2. Máximo de un punto por examen/trabajo/entrega.

Para Bachillerato: 0'25 por falta; dos acentos, una falta. Máximo de dos puntos por examen/trabajo/entrega.

Se entiende en los tres casos que no se debe penalizar más de una vez por una misma falta repetida, a no ser que la repetición sea claramente excesiva. En el Departamento de Lengua Castellana ampliamos el concepto de lo que se entiende por corrección en una prueba o trabajo escritos, que abarcará no solamente las faltas de ortografía, sino también aquellas que se observen en una producción escrita contra las propiedades de adecuación, coherencia y cohesión. El profesor, a su criterio, podrá quitar hasta un 20% del valor de cada pregunta si esta presenta alguna incoherencia, redacción con anacolutos, falta de cohesión generalizada, puntuación especialmente deficiente o uso de un registro vulgar de manera injustificada, penalización añadida a lo que se califique según otros criterios. Asimismo, la **caligrafía del alumno** también podrá ser sancionada con hasta un punto menos en la nota general de la prueba. Si la letra del alumno es ilegible más allá de lo razonable, el profesor podrá rechazar el examen y exigir su repetición con una caligrafía aceptable.

4.2. Actividades de refuerzo y ampliación

Se establece un sistema de control e información individualizada para el alumnado que tenga la asignatura pendiente de Lengua Castellana, para el repetidor o para aquel que haya promocionado de manera automática sin superar los objetivos del curso anterior.

Este seguimiento será responsabilidad del profesor correspondiente del curso presente, y consistirá en informar, con una periodicidad, al menos, TRIMESTRAL, a los padres o tutores legales del alumno. La información se podrá producir por uno o varios de los siguientes cauces: teléfono, correo electrónico, sistema ITACA (con los ítems dispuestos a tal efecto), o notas personales firmadas por los padres. El seguimiento, como mínimo, constará de los siguientes puntos:

- Calificaciones obtenidas por cualquier instrumento de evaluación.

-Comportamiento en clase y actitud hacia la materia.

-Trabajo en casa, puntualidad y esmero en las entregas, trabajos, ejercicios de clase,etc

-Observaciones pedagógicas sobre su ritmo de aprendizaje (aptitudes)

4.3. Procedimientos y criterios de recuperación

La recuperación de la materia se plantea como un proceso gradual que permite al alumnado superar los aprendizajes no adquiridos durante el curso, mediante diferentes vías adaptadas a cada etapa educativa.

En Educación Secundaria Obligatoria (ESO):

- El alumnado podrá **recuperar la materia** de cursos anteriores si **aprueba la primera y la segunda evaluación** del curso actual, siempre que haya alcanzado los objetivos mínimos establecidos.
- Se realizará una **prueba de recuperación en el mes de febrero**, dirigida a aquel alumnado que no haya superado la asignatura de Lengua castellana de cursos anteriores.

- En caso de no superar la materia en las evaluaciones ordinarias, el alumnado tendrá la posibilidad de **recuperarla en mayo/junio mediante una prueba global**, que abarcará los contenidos y competencias de todo el curso.
- La **calificación máxima** que se podrá obtener en esta prueba global será de **5**, dado su carácter compensatorio.

En Bachillerato:

- El alumnado que no haya superado la materia durante el curso tendrá derecho a realizar una **prueba extraordinaria en el mes de junio**, conforme a la normativa vigente. Esta prueba evaluará los contenidos y competencias esenciales del curso, y su calificación se incorporará al expediente académico como parte del proceso de evaluación final.

En ambos casos, se ofrecerá al alumnado **orientación, materiales de apoyo y actividades complementarias** que faciliten la preparación de las pruebas de recuperación, fomentando la autonomía y la responsabilidad en el proceso de aprendizaje.

5. Metodología. Orientaciones didácticas

La metodología aplicada en la enseñanza de la Lengua Castellana y Literatura se fundamenta en un enfoque competencial, comunicativo e inclusivo, que promueve el desarrollo integral del alumnado. Se parte de la idea de que el lenguaje es una herramienta esencial para el aprendizaje, la construcción del pensamiento y la interacción social, por lo que se prioriza el uso funcional del mismo en contextos reales y significativos.

Se apuesta por una enseñanza activa, participativa y reflexiva, que favorezca la autonomía del alumnado, el trabajo cooperativo y el pensamiento crítico. La planificación de las situaciones de aprendizaje se realiza teniendo en cuenta la diversidad del alumnado, sus intereses, ritmos y estilos de aprendizaje, así como la necesidad de fomentar la motivación y el gusto por la lectura y la escritura.

5.1. Metodologia general y específica de la materia.

La metodología general del Departamento se basa en los siguientes principios:

- **Aprendizaje significativo**, conectando los contenidos con la experiencia y el entorno del alumnado.

- **Enfoque comunicativo**, que prioriza el uso del lenguaje en contextos reales y funcionales.
- **Trabajo por competencias**, integrando saberes lingüísticos, literarios y socioculturales.
- **Inclusión educativa**, adaptando las actividades y recursos a las necesidades individuales.
- **Uso de las TIC**, como herramienta de apoyo, creación y evaluación.

En cuanto a la metodología específica de la materia, se aplican estrategias que permiten trabajar los distintos bloques de contenidos:

- Para la **comprensión lectora**, se emplean técnicas de lectura guiada, lectura compartida, análisis textual y debates.
- Para la **producción escrita**, se fomenta la escritura planificada, la revisión de textos, el uso de modelos y la escritura creativa.
- En la **expresión oral**, se promueven exposiciones, debates, dramatizaciones y presentaciones.
- En el **estudio de la lengua**, se trabaja desde la reflexión sobre el uso, con actividades inductivas, análisis de errores y aplicación práctica.
- En la **educación literaria**, se combinan la lectura de obras completas con fragmentos significativos, el análisis de géneros y la contextualización histórica y cultural.

5.2. Actividades y estrategias de enseñanza-aprendizaje

Las actividades se diseñan para fomentar el aprendizaje activo, la participación y la reflexión. Algunas de las estrategias más utilizadas son:

- **Lectura y análisis de textos** literarios, periodísticos, publicitarios, científicos, etc.
- **Producción de textos** de distintos géneros y registros: narrativos, descriptivos, argumentativos, expositivos.
- **Debates y tertulias literarias**, que favorecen la expresión oral y el pensamiento crítico.
- **Proyectos de investigación**, individuales o grupales, sobre temas lingüísticos o literarios.
- **Talleres de escritura creativa**, que estimulan la imaginación y el uso expresivo del lenguaje.
- **Uso de recursos digitales**, como blogs, podcasts, presentaciones interactivas, vídeos explicativos.

- **Actividades de gamificación**, como concursos, retos lingüísticos o juegos de vocabulario.
- **Trabajo cooperativo**, mediante agrupamientos flexibles y tareas compartidas.
- **Autoevaluación y coevaluación**, para fomentar la reflexión sobre el propio aprendizaje.

Estas estrategias permiten atender a la diversidad del alumnado, desarrollar las competencias clave y fomentar una actitud positiva hacia el aprendizaje de la lengua y la literatura.

6. Medidas de respuesta educativa a la inclusión del alumnado con necesidades específicas de refuerzo o de alumnado que necesite actuaciones para la compensación de desigualdades (medidas de nivel III y IV)

A través del **Plan de Acción Tutorial**, se incide en aspectos fundamentales como la **resolución de conflictos** (programa TEI y Plan de Mediación), una **educación afectivo-sexual adecuada** que respete todas las opciones y evite cualquier forma de **discriminación, acoso, violencia de género o ciberacoso**.

Se fomenta la **participación activa de las familias** en la prevención y elaboración de protocolos ante situaciones de riesgo o emergencia sanitaria.

Mediante acciones de **sensibilización e información**, se busca formar un alumnado activo e implicado en cuestiones como:

- La **prevención de la violencia** (Día de la Paz),
- La **mediación intercultural** (Día de los Derechos Humanos),
- El **respeto al medio ambiente**,
- La **igualdad de género** (Día de la Mujer).

Las medidas para atender las **necesidades educativas específicas del alumnado** dentro del aula se contemplan desde tres planos:

1. **En la programación y en la metodología**, teniendo en cuenta que el ritmo de aprendizaje y el rendimiento del alumnado son diversos. Las actividades propuestas son comunes para todo el alumnado, pero se presentan como **tareas abiertas**, que permiten una amplia variedad de respuestas y soluciones. Esto facilita que cada estudiante encuentre su forma de aprender, valorando sus habilidades cognitivas y productivas.

2. **Uso de materiales de refuerzo o ampliación** (fichas, programas informáticos, materiales audiovisuales, etc.), así como la selección de actividades que se ajusten a sus conocimientos y habilidades, permitiendo tratar la diversidad en función de los objetivos didácticos.
3. Se trabaja especialmente en los **niveles III y IV de apoyo al alumnado con NESE**, según el nuevo decreto de educación inclusiva:

Nivel III de respuesta:

Estas medidas están recogidas en el **Proyecto Educativo de Centro (PEC)** y en el **Plan de Actuación para la Mejora (PAM)**. Se dirigen al alumnado que requiere una respuesta diferenciada, individual o grupal, con apoyos ordinarios adicionales. Las propuestas incluyen:

- Actividades de refuerzo para alumnado con dificultades, adaptando los trabajos individuales (deberes, actividades en clase, cuaderno o lecturas) según sus necesidades. Por ejemplo, si un alumno presenta problemas graves de ortografía, se enfatizan los aspectos más básicos de la normativa, mientras que los contenidos de ampliación se reservan para quienes muestran facilidad en ese ámbito.
- Actividades de ampliación para alumnado con capacidades o intereses superiores, que pueden incluir un tratamiento más profundo de los contenidos o la incorporación de nuevos conceptos.
- Actividades de refuerzo para alumnado de incorporación tardía al sistema educativo (como alumnado extranjero o recién llegado), abordando los mismos contenidos pero contextualizados de forma distinta y con niveles de dificultad adaptados.

Nivel IV de respuesta:

Estas medidas están dirigidas al alumnado con **Necesidades Específicas de Apoyo Educativo (NESE)** que requiere una respuesta personalizada y extraordinaria, con apoyos especializados adicionales. Las propuestas incluyen:

- Evaluación sociopsicopedagógica realizada por el **Departamento de Orientación**, para detectar sus necesidades y nivel curricular, y elaborar una **Adaptación Curricular Significativa (ACIS)**.
- Las adaptaciones curriculares y programas individualizados se elaboran conjuntamente entre el profesorado y el Departamento de Orientación.
- Se promueve el trabajo en **agrupamientos flexibles**, así como situaciones de **aprendizaje cooperativo e interactivo**, donde el alumnado aprende entre

iguales y se tutoriza mutuamente. El grupo heterogéneo favorece la solidaridad entre estudiantes con características diversas y el aprendizaje compartido.

7. Actividades complementarias

Las actividades complementarias constituyen una parte esencial del proceso educativo, ya que permiten ampliar, enriquecer y contextualizar los aprendizajes adquiridos en el aula. Desde el Departamento de Lengua Castellana y Literatura se promueve la participación activa del alumnado en propuestas que fomentan el interés por la lectura, la escritura, la comunicación oral y el conocimiento del patrimonio lingüístico y literario.

Estas actividades se diseñan teniendo en cuenta los objetivos curriculares, la edad del alumnado, sus intereses y las posibilidades del entorno, y se desarrollan tanto dentro como fuera del centro educativo. Entre las más destacadas se incluyen:

- **Encuentros con autores/as**, que permiten al alumnado dialogar con escritores/as contemporáneos y conocer el proceso creativo de primera mano.
- **Participación en concursos literarios**, tanto internos como externos, que estimulan la creatividad y la expresión escrita.
- **Celebración de efemérides literarias y culturales**, como el Día del Libro, el Día de la Poesía, el Día de la Mujer Escritora o el Día de la Lengua Española.

Estas actividades complementarias contribuyen a desarrollar las competencias clave del alumnado, a reforzar los contenidos curriculares y a fomentar una actitud positiva hacia el aprendizaje de la lengua y la literatura.

8. Recursos didácticos y de aula

El Departamento de Lengua Castellana y Literatura dispone de una amplia variedad de recursos didácticos y materiales de aula que permiten desarrollar las competencias específicas de la materia, fomentar la motivación del alumnado y atender a la diversidad del grupo-clase. Estos recursos se organizan en diferentes categorías:

1. Recursos materiales

- **Libros de texto y cuadernos de trabajo** adaptados al nivel educativo y al currículo vigente.

- **Lecturas obligatorias y recomendadas**, tanto clásicas como contemporáneas, en distintos formatos (papel y digital).
- **Diccionarios, gramáticas y manuales de consulta** para el trabajo autónomo del alumnado.
- **Materiales audiovisuales** (películas, documentales, vídeos educativos) que complementan el tratamiento de contenidos literarios, lingüísticos y socioculturales.
- **Recursos TIC**: ordenadores, proyectores, pizarras digitales y acceso a plataformas educativas (como AULES, eTwinning, Genially, Kahoot, etc.) que permiten el trabajo interactivo y colaborativo.

2. Recursos digitales y en línea

- Plataformas de lectura digital y bibliotecas virtuales.
- Aplicaciones para la creación de contenidos (Canva, Padlet, Book Creator).
- Herramientas de evaluación y gamificación (Quizziz, Socrative, Edpuzzle).
- Blogs y páginas web especializadas en lengua y literatura.

3. Recursos del aula

- **Cuaderno del alumnado**, como herramienta de seguimiento, reflexión y recopilación de aprendizajes.
- **Murales, esquemas y mapas conceptuales** elaborados en clase.
- **Paneles de vocabulario, normas ortográficas y estructuras textuales** visibles en el aula.
- Biblioteca del centro con libros de préstamo y materiales de consulta.

4. Recursos humanos y organizativos

- Coordinación con el **Departamento de Orientación** para la atención a la diversidad.
- Colaboración con otros departamentos en proyectos interdisciplinares.
- Participación en actividades complementarias y extraescolares: concursos literarios, visitas a bibliotecas, encuentros con autores, teatro, etc.

9. Otras medidas

El Plan Lector del Departamento de Lengua Castellana y Literatura tiene como objetivo principal fomentar el hábito lector, el gusto por la lectura y el desarrollo de la

competencia lectora en el alumnado, entendida como la capacidad para comprender, interpretar, valorar y disfrutar textos de diversa índole.

Este plan se articula como una herramienta transversal que complementa el currículo oficial y se integra en las programaciones didácticas de cada curso, adaptándose a las características, intereses y niveles del alumnado.

Objetivos del Plan Lector

- Promover el placer por la lectura como fuente de conocimiento, entretenimiento y desarrollo personal.
- Mejorar la comprensión lectora y la capacidad crítica del alumnado.
- Ampliar el vocabulario y favorecer la expresión oral y escrita.
- Conocer y valorar obras representativas de la literatura universal, española y valenciana.
- Desarrollar la autonomía lectora y el pensamiento reflexivo.
- Fomentar la lectura compartida, el diálogo literario y la participación en actividades relacionadas con el mundo del libro.

Estructura y desarrollo

El Plan Lector se organiza en torno a las siguientes líneas de actuación:

- **Lecturas obligatorias**: selección de obras adecuadas a cada nivel educativo, trabajadas en el aula mediante actividades de comprensión, análisis, debate y producción escrita.
- **Lecturas voluntarias**: recomendación de títulos diversos que permitan al alumnado elegir según sus intereses, con posibilidad de realizar reseñas, presentaciones o exposiciones orales.
- **Tertulias literarias**: espacios de diálogo y reflexión sobre las lecturas realizadas, fomentando la expresión oral y el respeto por la diversidad de opiniones.
- **Biblioteca del centro**: espacio físico destinado al préstamo y consulta de libros, revistas y materiales literarios.
- **Participación en campañas y efemérides**: Día del Libro, Día de la Poesía, Día de la Mujer Escritora, entre otros.
- **Colaboración con la biblioteca del centro**: dinamización de actividades, exposiciones temáticas, concursos y encuentros con autores/as.
- **Uso de recursos digitales**: plataformas de lectura, audiolibros, blogs literarios y herramientas TIC para la creación de contenidos relacionados con las lecturas.

Evaluación del Plan Lector

La evaluación del Plan Lector se realizará de forma continua, teniendo en cuenta:

- La participación activa del alumnado en las actividades propuestas.
- La calidad de las producciones escritas y orales derivadas de las lecturas.
- La evolución en la competencia lectora y en la actitud hacia la lectura.
- La implicación en actividades complementarias y voluntarias.

Institut d'Educació Secundària de Betxí

Proposta pedagògica

2025 / 2026

Departament didàctic: Física i Química

Etapa: ESO i Batxillerat

Ensenyament: Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat

Cursos: 2n, 3r i 4t ESO – 1r i 2n Batxillerat

Professorat

Ernest Arnau Marco

Blanca Pagés Artola

Ana Fuster Costa

Data d'aprovació: 30 – 9 - 2025

1. Introducció. 4
1.1. Justificació de la proposta pedagògica. 4
1.2. Contextualització 5
2. Concreció curricular matèries 6
2.1. Concreció curricular de la matèria 2n i 3r Física i Química 6
2.1.1. Elements curriculars de 2n d'ESO i 3r d'ESO 6
2.1.2. Competències específiques 2n i 3r ESO 6
2.1.3. Criteris d'avaluació 2n i 3r d'ESO 7
2.1.4. Sabers bàsics 2n i 3r d'ESO 17
2.2. Concreció curricular de la matèria 4t d'ESO 27
2.2.1. Elements curriculars de 4t d'ESO 27
2.2.2. Competències específiques de 4t d'ESO 27
2.2.2. Criteris d'avaluació de 4t d'ESO 29
2.2.3. Sabers bàsics de 4t d'ESO 33
2.3. Concreció curricular de la matèria Àmbit Científic Tècnic 38
2.3.1. Elements curriculars de 4t d'ESO 38
2.3.2. Competències específiques 39
2.3.3. Criteris d'avaluació 41
2.3.4. Sabers bàsics 46
2.4. Concreció curricular de la matèria 1r Batxillerat 57
2.4.1. Elements curriculars de 1r Batxillerat 57
2.4.2. Competències específiques de 1r Batxillerat 58
2.4.2. Criteris d'avaluació de 1r Batxillerat 59
2.4.3. Sabers bàsics de 1r Batxillerat 60
2.4. Concreció curricular de la matèria 2n Batxillerat 63
2.4.1. Elements curriculars de 2n Batxillerat 63
2.4.2. Competències específiques de 2n Batxillerat 64
Física 64
Química 65
2.4.2. Criteris d'avaluació de 2n Batxillerat 65
Física 65

Química 67
2.4.3. Sabers bàsics de 2n Batxillerat 69
Física 69
Química 72
3. Instruments de recollida d'informació 76
4. Criteris de qualificació qualitatius i quantitatius 77
4.1. Objectius 77
4.2. Activitats de reforç i ampliació 82
4.3. Procediments i criteris de recuperació 85
5. Metodologia. Orientacions didàctiques 86
5.1. Metodologia general i específica de la matèria. 86
5.2. Activitats i estratègies d'ensenyament-aprenentatge 88
6. Mesures de resposta educativa a la inclusió de l'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu o de l'alumnat que requerisca actuacions per a la compensació de desigualtats (mesures de nivell III i IV) 93
6.1 Mesures educatives per a la inclusió 93
6.2 Mesures d'actuació específiques per a l'alumnat repetidor 94
7. Activitats complementàries 95
7.1 Activitats de centre 95
7.2 Eixides educatives 96
7.3 Criteris d'organització i desenvolupament 96
8. Recursos didàctics i d'aula 97
8.1 Laboratoris del departament 97
8.2 Recursos digitals i tecnològics 97
8.3 Materials curriculars específics 98
9. Altres mesures 99
9.1. Avaluació de la pràctica docent 99
9.2. Formació permanent del professorat 99
9.3. Coordinació i millora contínua 100

1. Introducció.

1.1. Justificació de la proposta pedagògica.

Aquesta proposta pedagògica està dissenyada per a concretar els elements fonamentals del currículum que guiaran l'acció educativa en les matèries associades al Departament de Física i Química. El document detalla els criteris d'avaluació, els quals estan estretament vinculats amb les competències específiques de la matèria i amb els coneixements fonamentals requerits per a l'assoliment d'aquestes competències. A més, s'inclouen diversos instruments per a la recollida d'informació, així com criteris per a la qualificació qualitativa i quantitativa dels estudiants. També es preveuen mesures de resposta educativa orientades a la inclusió.

Cal destacar que els membres del Departament de Física i Química han col·laborat activament en l'elaboració d'aquest document.

Legislació

- Article 4.5 del Decret 104/2018, de 27 de juliol que desenvolupa els principis d'equitat i inclusió del sistema educatiu valencià.

- Article 14 de l'ordre 20/2019, de 30 d'abril, sobre l'adequació personalitzada de les programacions didàctiques.

- Reial Decret 217/2022, de 29 de març, que estableix l'ordenació de les ensenyances mínimes de l'Educació Secundària Obligatòria (BOE 76, 30.03.2022) i la seua correcció d'errades.

- Reial Decret 243/2022, de 5 d'abril, que estableix l'ordenació i les ensenyances mínimes del Batxillerat (BOE 82, 06.04.2022).

- Decret 107/2022, de 5 d'agost, que estableix l'ordenació i currículum de l'ESO.

- Decret 108/2022, de 5 d'agost, que regula l'ordenació i el currículum de Batxillerat.

- DECRET 66/2024, de 21 de juny, del Consell, pel qual es modifica el Decret 107/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'establix l'ordenació i el currículum d'Educació

Secundària Obligatòria, i l'Orde 19/2023, de 29 de juny, de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, per la qual es regulen els procediments derivats del Decret 107/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'establixen l'ordenació i el currículum d'Educació Secundària Obligatòria, i del Decret 108/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'establixen l'ordenació i el currículum de Batxillerat, així com l'organització i el funcionament del Batxillerat nocturn i a distància a la Comunitat Valenciana.

1.2. Contextualització

L'Institut d'Educació Secundària (IES) Betxí és un centre educatiu de grandària mitjà-xicoteta, ubicat en la localitat de Betxí, dins de la comarca de la Plana Baixa. El centre compta amb una plantilla d'uns 65 docents i aproximadament 450 alumnes. Les etapes educatives que s'ofereixen van des de 1r d'ESO fins a 2n de Batxillerat, amb opcions en les modalitats científica i humanística. També s'ofereixen els Cicles Formatius de Grau Mitjà (CFGM) en Sistemes Microinformàtics i Xarxes, així com en Impressió Gràfica (IG). L'alumnat procedeix principalment de les poblacions de Betxí, Artana i Eslida.

En termes d'infraestructures, el centre és de construcció relativament recent i està equipat amb laboratoris. Segueix un model d'aula-matèria i totes les aules estan dotades de monitor de televisió o projector, ordinador i accés a internet. Actualment, s'ha millorat la connexió Wi-Fi del centre.

El Departament de Física i Química disposa de dos laboratoris específics: un dedicat a la física i un altre a la química.

Components del departament

Les persones que componen el departament són:

Ernest Arnau Marco

Blanca Pagés Artola

Ana Fuster Costa

2. Concreció curricular matèries

2.1. Concreció curricular de la matèria 2n i 3r Física i Química

2.1.1. Elements curriculars de 2n d'ESO i 3r d'ESO

L'assignatura de Física i Química a 2n i 3r d'ESO contribueix a la formació integral de l'alumnat, desenvolupant el pensament crític i la capacitat d'actuar de manera reflexiva davant els desafiaments actuals. Es fomenta el treball en equip i l'ús d'eines digitals, millorant les competències digital i lingüística. Els continguts s'estructuren en quatre blocs: mètode científic, matèria i els seus canvis, energia, i interaccions. Es prioritza la profunditat sobre l'amplitud, distribuint els sabers de manera asimètrica entre els dos cursos. A 2n curs, es tracten principalment els aspectes macroscòpics de la matèria i s'inicia l'estudi de les interaccions. A 3r curs, s'aborda el tractament microscòpic de la matèria i els sabers relacionats amb l'energia. L'avaluació es basa en criteris que mesuren el desenvolupament de les competències, treballant-se mitjançant situacions d'aprenentatge connectades amb la realitat.

2.1.2. Competències específiques 2n i 3r ESO

- Competència específica 1 - Resoldre problemes científics abordables en l'àmbit escolar a partir de treballs d'investigació de caràcter experimental.

- Competència específica 2 - Analitzar i resoldre situacions problemàtiques de l'àmbit de la física i la química utilitzant la lògica científica i alternant les estratègies del treball individual amb el treball en equip.

- Competència específica 3 - Utilitzar el coneixement científic com a instrument del pensament crític, interpretant i comunicant missatges científics, desenvolupant argumentacions i accedint a fonts fiables, per a distingir la informació contrastada de les faules i opinions.

- Competència específica 4 - Justificar la validesa del model científic com a producte dinàmic que es va revisant i reconstruint sotala influència del context social i històric, atenent la importància de la ciència en l'avanç de les societats, així com els riscos d'un ús inadequat o interessat dels coneixements i les seues limitacions.

- Competència específica 5 - Analitzar alguns fenòmens naturals i predir el seu comportament utilitzant models de la física i la química per a poder identificar-los, caracteritzar-los i explicar altres fenòmens nous.

- Competència específica 6 - Utilitzar adequadament el llenguatge científic propi de la física i la química en la interpretació i transmissió d'informació.

- Competència específica 7 - Interpretar correctament la informació presentada en diferents formats de representació gràfica i simbòlica utilitzats habitualment en la física i la química.

- Competència específica 8 - Distingir les diferents manifestacions de l'energia i identificar-ne les formes de transmissió i la seua conservació i dissipació en contextos pròxims.

- Competència específica 9 - Identificar i caracteritzar les substàncies a partir de les seues propietats físiques per a relacionar els materials del nostre entorn amb l'ús que se'n fa.

- Competència específica 10 - Caracteritzar els canvis químics com a transformació d'unes substàncies en altres de diferents i reconéixer la importància de les transformacions químiques en activitats i processos quotidians.

- Competència específica 11 - Identificar les interaccions com a causa de les transformacions que tenen lloc en el nostre entorn físicper a poder intervindre en aquest modificant les condicions que ens permeten una millora en les nostres condicions de vida.

2.1.3. Criteris d'avaluació 2n i 3r d'ESO

- Competència 1

CE1 - Criteris d'avaluació per a 2n d'ESO:

Analitzar i resoldre problemes associats a la mesura de sòlids irregulars.

Esbrinar, mitjançant dissenys experimentals, la influència de factors com la temperatura o la concentració en la velocitat de les reaccions químiques.

Fer investigacions per a esbrinar les relacions entre la pressió, el volum i la temperatura dels gasos.

Investigar la substància que correspon a un determinat sòlid problema.

Dur a terme estudis experimentals sobre diferents tipus de reaccions.

Comprovar que es compleix la llei de conservació de la massa en experiències de caràcter pràctic.

Dur a terme experiències en les quals es produïsquen reaccions químiques de diferents tipus (descomposició, precipitació, síntesi, combustió, neutralització), identificant reactius i productes per les seues diferents propietats característiques, i, en el cas de les reaccions àcid-base, utilitzant l'escala de pH per a identificar el caràcter àcid o bàsic de les substàncies implicades.

Dur a terme una investigació sobre la mesura de la resistència d'un component en un circuit.

Dur a terme experiències senzilles de preparació de dissolucions, i descriure el procediment seguit i el material utilitzat, així com determinar-ne la concentració.

Resoldre situacions problemàtiques relacionades amb el moviment dels cossos en situacions quotidianes.

CE1 - Criteris d'avaluació per a 3r d'ESO:

Esbrinar, mitjançant dissenys experimentals, com mesurar la massa i el volum ocupats per un gas que s'ha després en reaccions químiques.

Fer investigacions per a esbrinar les relacions entre la pressió, el volum i la temperatura dels gasos.

Investigar el metall de què està feta una peça problema.

Dur a terme estudis experimentals de caràcter quantitatiu sobre reaccions d'interés especial.

Utilitzar adequadament aparells de mesura de la intensitat i la diferència de potencial entre dos punts d'un circuit.

Dur a terme una investigació sobre la mesura de la resistència d'un component en un circuit.

Comprovar que es compleix la llei de conservació de la massa en experiències de caràcter pràctic que incloguen substàncies en estat gasós.

- Competència 2

CE1 - Criteris d'avaluació per a 2n d'ESO:

Analitzar els enunciats de les situacions plantejades i descriure la situació a la qual es pretén donar resposta, identificant les variables que hi intervenen.

Triar, en resoldre un determinat problema, el tipus d'estratègia més adequada, i justificar-ne adequadament l'elecció.

Buscar i seleccionar la informació necessària per a la resolució de la situació en problemes suficientment delimitats.

Expressar, utilitzant el llenguatge matemàtic adequat al seu nivell, el procediment que s'ha seguit en la resolució d'un problema.

Comprovar i interpretar les solucions trobades.

Participar en equips de treball per a resoldre els problemes plantejats assumint diversos rols amb eficàcia i responsabilitat.

CE1 - Criteris d'avaluació per a 3r d'ESO:

Analitzar els enunciats de les situacions plantejades i descriure la situació a la qual es pretén donar resposta, identificant les variables que hi intervenen.

Triar, en resoldre un determinat problema, el tipus d'estratègia més adequada, i justificar-ne adequadament l'elecció.

Buscar i seleccionar la informació necessària per a la resolució de la situació en problemes amb alguns graus d'obertura.

Expressar, utilitzant el llenguatge matemàtic adequat al seu nivell, el procediment que s'ha seguit en la resolució d'un problema.

Comprovar i interpretar les solucions trobades.

Participar en equips de treball per a resoldre els problemes plantejats, donar suport a companys i companyes, demostrant empatia i reconeixent les seues aportacions, i utilitzar el diàleg igualitari per a resoldre conflictes i discrepàncies.

- Competència 3

CE3 - Criteris d'avaluació per a 2n d'ESO:

Buscar i seleccionar informació a partir d'unaestratègia de filtrat i de forma contrastada en mitjansdigitals, i identificar les fonts de les quals procedeix.

Exposar les idees d'una manera clara iordenada, utilitzant un llenguatge precís i adequat.

CE3 - Criteris d'avaluació per a 3r d'ESO:

Identificar algunes de les fal·làcies més utilitzades en els discursos pseudocientífics.

Identificar els elements representatius d'un text científic argumentatiu.

Elaborar seqüències argumentatives consistents, coherents i congruents, utilitzant els connectors lògics adequats.

- Competència 4

CE4 - Criteris d'avaluació per a 2n d'ESO:

Aportar exemples d'utilització del coneixement científic i relacionar-los amb les conseqüències que han tingut per a l'ésser humà i eldesenvolupament de la societat.

Explicar la necessitat de sistematitzar d'una manera o d'una altra la nomenclatura química i la formulació de les substàncies.

Explicar el paper de les institucions científiques del segle XIX en el desenvolupament de les ciències fisicoquímiques. Analitzar la quantitat dedones presents i explicar-ne les causes.

Descriure les dificultats per a establir una classificació dels elements químics i explicar la classificació de Mendeleiev, la seua originalitat i les seues limitacions.

CE4 - Criteris d'avaluació per a 3r d'ESO:

Analitzar les polèmiques relatives a les lleisde combinació en la química.

Descriure les conseqüències de laintroducció de noves tècniques en la descomposició de compostos i anàlisi de substàncies per al desenvolupament de la ciència química.

Descriure les implicacions de la incorporaciógeneralitzada de l'energia elèctrica a la nostra societat.

- Competència 5

CE5 - Criteris d'avaluació per a 2n d'ESO:

Utilitzar el model cineticocorpuscular per a explicar els estats de la matèria i els seus canvis, aixícom la variació de la densitat en els canvis d'estat.

Utilitzar el model del canvi químic per a explicar la transformació d'unes substàncies en unesaltres de diferents propietats.

Utilitzar el model d'interacció per explicar elscanvis en la velocitat dels cossos o les seues deformacions.

CE5 - Criteris d'avaluació per a 3r d'ESO:

Utilitzar el model d'energia per a explicar elseu paper en les transformacions que tenen lloc enel nostre entorn.

Utilitzar el model de Dalton per a explicar les lleis ponderals.

Utilitzar el model de càrrega i interacció elèctrica per a explicar els fenòmens

d'atracció/repulsió elèctriques.

- Competència 6

CE6 - Criteris d'avaluació per a 2n d'ESO:

Reconéixer la terminologia conceptual pròpia de l'àrea i utilitzar-la correctament en activitats orals i escrites.

Llegir textos d'extensió breu en formats diversos propis de l'àrea utilitzant les estratègies de comprensió lectora per a obtindre informació i aplicar-la en la reflexió sobre el contingut.

Escriure textos descriptius i explicatius propis de l'àrea en diversos formats i suports, cuidant els seus aspectes formals, aplicant les normes de correcció ortogràfica i gramatical, per a transmetre de manera organitzada els seus coneixements amb un llenguatge no discriminatori.

Expressar oralment textos prèviament planificats, propis de l'àrea, en exposicions de curta duració, per a transmetre de manera organitzada els seus coneixements amb un llenguatge no discriminatori.

CE6 - Criteris d'avaluació per a 3r d'ESO:

Reconéixer la terminologia conceptual pròpia de l'àrea i utilitzar-la correctament en activitats orals i escrites en formats digitals.

Llegir textos, tant argumentatius com expositius, en formats diversos propis de l'àrea, utilitzant les estratègies de comprensió lectora per a obtindre informació i aplicar-la en la reflexió sobre el contingut.

Escriure textos argumentatius propis de l'àrea en diversos formats i suports, cuidant els seus aspectes formals, aplicant les normes de correcció ortogràfica i gramatical, per a transmetre de manera organitzada els seus coneixements amb un llenguatge no discriminatori.

Expressar oralment textos prèviament planificats, propis de l'àrea, per a transmetre de manera organitzada els seus coneixements amb un llenguatge no discriminatori.

- Competència 7

CE7 - Criteris d'avaluació per a 2n d'ESO:

Reconéixer la importància de normalització del sistema d'unitats i utilitzar adequadament les mesures del sistema internacional.

Fer canvis d'unitats de massa, longitud, superfície i volum.

Construir taules de parelles de valors massa-volum de substàncies sòlides i líquides. Construir els gràfics representatius. Predir i interpretar representacions V = f (T); P = f (V); P = f (T).

Reconéixer el significat de fórmula química emprant símbols químics. Distingir entre l'ús de fórmules químiques quan s'utilitzen per a representar molècules i quan s'utilitzen per a representar estructures cristal·lines o polimèriques.

Interpretar les corbes de solubilitat dediferents substàncies.

Construir i interpretar gràfics espai-temps i velocitat-temps en casos d'acceleració constant.

CE7 - Criteris d'avaluació per a 3r d'ESO:

Elaborar i interpretar gràfics i models senzills sobre les relacions pressió-volum-temperatura dels gasos.

Diferenciar una mescla i una substància pura mitjançant representacions segons el model de partícula.

Utilitzar els símbols químics per a representar una reacció química i explicar el que significa una equació química ajustada. Reconéixer el significat submicroscòpic de les relacions que hi ha entre els coeficients que acompanyen cada fórmula química.

Utilitzar esquemes/dibuixos en els quals s'indique la distribució de càrregues per a explicarels fenòmens d'atracció/repulsió elèctriques.

- Competència 8

CE8 - Criteris d'avaluació per a 2n d'ESO:

La llei sols contempla aquesta competència per a 3r d'ESO

CE8 - Criteris d'avaluació per a 3r d'ESO:

Identificar els diferents tipus d'energia posats de manifest en fenòmens quotidians i en experiències senzilles dutes a terme en el laboratori.

Identificar la calor com un procés de transferència d'energia entre els cossos a diferent temperatura i descriure casos reals en els quals es posa de manifest.

Justificar la transformació d'energia en els sistemes aplicant el principi de conservació de l'energia i valorant la limitació que el fenomen de la degradació de l'energia suposa per a l'optimització dels processos d'obtenció d'energia.

Relacionar els conceptes d'energia, calor i temperatura, en termes de la teoria cineticocorpuscular, i descriure els mecanismes pels quals es transfereix l'energia tèrmica en diferents situacions quotidianes.

Raonar avantatges i inconvenients de les diferents fonts energètiques. Enumerar mesures que contribueixen a l'estalvi col·lectiu o individual d'energia. Explicar per què l'energia no pot reutilitzar-se sense límits.

Explicar el fenomen físic del corrent elèctric i interpretar el significat de les magnituds: intensitat de corrent, diferència de potencial i resistència, així com les relacions entre aquestes.

Quantificar l'energia i analitzar el consum energètic utilitzant les dades subministrades pels electrodomèstics.

Calcular l'energia necessària per a mantindre's un dia complet, així com la dieta alimentosa corresponent a aquesta energia, a partir de taules de la despesa calòrica corresponent a diverses activitats corporals i del valor energètic de diferents aliments.

Reconéixer la importància i les repercussions per a la societat i el medi ambient de les diferents fonts d'energia renovables i no renovables.

- Competència 9

CE9 - Criteris d'avaluació per a 2n d'ESO:

Utilitzar les propietats característiques de les substàncies per a proposar mètodes de separació de mescles, i descriure el material de laboratori adequat.

Classificar materials per les seues propietats, relacionant les propietats dels materials del nostre entorn amb l'ús que se'n fa.

Comparar les densitats de diferents substàncies (sòlids, líquids i gasos).

Distingir entre sistemes materials d'ús quotidià per a classificar-los en substàncies pures i mescles, i diferenciar-los entre els seus diferents tipus.

CE9 - Criteris d'avaluació per a 3r d'ESO:

Diferenciar el dissolvent del solut enanalitzar la composició de mescles homogènies d'interés especial. Efectuar correctament càlculs numèrics senzills sobre la seua composició.
Predir la variació que experimentarà la densitat d'un gas en variar la temperatura (canvis de T o de P).
- Competència 10

CE10 - Criteris d'avaluació per a 2n d'ESO:

Reconéixer situacions de la vida quotidiana en les quals es produeixen reaccions químiques i predir com la influència d'uns certs factors pot servirper a controlar aquests processos, alentint-los o accelerant-los per a solucionar problemes que afecten la nostra qualitat de vida.

Descriure reaccions d'interés industrial i elsusos dels productes obtinguts, així com les reaccions de combustió, per a justificar la seuaimportància en la producció d'energia elèctrica ialtres reaccions d'importància biològica o industrial.

CE10 - Criteris d'avaluació per a 3r d'ESO:

Utilitzar els símbols químics per a representar una reacció química com a alternativaa la simbologia emprada per Dalton.

Explicar el significat d'una equació química ajustada, interpretant el significat submicroscòpic de les relacions que hi ha entre elscoeficients que acompanyen cada fórmulaquímica.

Aplicar les lleis de Lavoisier i de Proust enel càlcul de masses en reaccions químiques senzilles aplicades a processos que ocorren en lavida quotidiana.

Justificar l'elaboració del model atòmic deDalton a partir de les lleis de les reaccions químiques.

- Competència 11

CE11 - Criteris d'avaluació per a 2n d'ESO:

Reconèixer les diferents forces que apareixen a lanatura i els diferents fenòmens associats a elles.

Relacionar les forces amb els efectes que produeixen i comprovar aquesta relació experimentalment, registrant-ne els resultats en taules i representacions gràfiques.

CE11 - Criteris d'avaluació per a 3r d'ESO:

Descriure els tipus de càrregues elèctriques, el paper que tenen en la constitució de la matèria i les característiques de les forces que es manifesten entre si.

Interpretar fenòmens elèctrics mitjançant el model de càrrega elèctrica, i valorar la importància de l'electricitat en la vida quotidiana.

Reconéixer les diferents forces que hi ha en la naturalesa i els diferents fenòmens associats a aquestes.

Justificar qualitativament fenòmens magnètics i valorar la contribució del magnetisme en el desenvolupament tecnològic.

Comparar els diferents tipus d'imants, analitzar-ne el comportament i deduir, mitjançant experiències, les característiques de les forces magnètiques posades de manifest, així com la seua relació amb el corrent elèctric.

2.1.4. Sabers bàsics 2n i 3r d'ESO

2n d'ESO

- Bloc 1: Metodologia de la ciència

- Contribució de les grans científiques i científics en el desenvolupament de les ciències físiques i químiques.
- Estratègies d'utilització d'eines digitals per a la cerca de la informació, la col·laboració i la comunicació de processos, resultats i idees en diferents formats (infografia, presentació, pòster, informe, gràfic...).
- Llenguatge científic i vocabulari específic de la matèria d'estudi en la comprensió d'informacions i dades, la comunicació de les pròpies idees, ladiscussió raonada i l'argumentació sobre problemes de caràcter científic.
- Procediments experimentals en laboratori: control de variables, presa (erroren la mesura) i representació de les dades (taules i gràfics), anàlisi i interpretació d'aquestes.
- Pautes del treball científic en la planificació i execució d'un projecte d'investigació en equip: identificació de preguntes i plantejament de problemes que puguen respondre's, formulació d'hipòtesis, contrastació i posada a prova mitjançant l'experimentació, i comunicació de resultats.
- Instruments, eines i tècniques pròpies del laboratori de Física i Química. Normes de seguretat en el laboratori. Resulta imprescindible conéixer-les per a accedir al laboratori amb seguretat (primer cicle), però també reforçar-les en cada curs.

Bloc 2: El món material i els seus canvis

La matèria i la seua mesura

- Magnituds físiques. Diversitat d'unitats, significats i ocupació. Necessitat de normalització: Sistema Internacional. Canvis d'unitats: massa, longitud, superfície

i volum.

- Mesura de volums de líquids: provetes, pipetes i buretes.
- Volum ocupat per sòlids regulars i irregulars. Mètode geomètric i per desplaçament d'aigua o un altre líquid.
- Polisèmia de volum. Distinció de volum ocupat, capacitat i volum de material.
- Relació entre la massa i el volum en sòlids i líquids. Mètode experimental. Definició de densitat. Caracterització de substàncies.
- Densitat d'un gas en condicions ambientals.
- Densitats de les substàncies en els seus diferents estats d'agregació.

Estats de la matèria

- Llenguatge acadèmic relacionat amb la matèria. Ús dels conceptes: inherent,propi, constant, deformable, adaptable, rigidesa, viscositat i fluid.
- Concepte macroscòpic de sòlid i de líquid. Limitacions i crítica raonada de les propietats tradicionals assignades a aquests dos estats. Ús inadequat de rigidesa com a propietat específica dels sòlids i de capacitat de fluir i d'adaptar-se a la forma del recipient com a propietats singulars dels líquids. Cerca de definicions alternatives que superen les limitacions observades.
- Estat gasós. Propietats. Massa, volum i densitat.
- Canvis d'estat: significat del sufix *-ció* en els canvis d'estat. Diferències entre ebullició i evaporació. Canvis d'estat i conservació de la massa. Gràfics de calfament i refredament.
- Densitat, temperatura de fusió i temperatura d'ebullició com a propietats característiques de les substàncies.
- Model cineticocorpuscular: polisèmia de model. Diferències entre els significats en l'àmbit quotidià i el científic. Distinció entre model científic i el comportament macroscòpic de la matèria que pretén explicar i predir.
- Model cineticocorpuscular per a explicar els estats de la matèria i els seus canvis. Limitacions del model.

- Estudi qualitatiu referit a la intensitat de les forces d'interacció entre partículesa partir de la comparació dels valors de temperatures de fusió i d'ebullició dediferents substàncies.

Classificació de la matèria: mescles i substàncies pures

- Concepte de mescla.
- Classificació de las mescles: homogènies i heterogènies. Classificació de dissolucions: sòlid en sòlid; gas en líquid; líquid en líquid; sòlid en líquid; gasen gas.
- Polisèmia de la paraula pur. Contextualització en l'àmbit científic.
- Caracterització de substàncies pures. Propietats característiques. Identificació de substàncies pures: variació de les temperatures de fusió i ebullició amb la temperatura. Gràfiques T = f (temps).
- Mètodes de separació de mescles: fonament de cada procés i aplicació
- experimental.
- Classificació de substàncies pures: simples i compostes.
- Substàncies pures simples d'interés especial: hidrogen, nitrogen i oxigen. Propietats.
- Importància d'altres substàncies simples: heli, carboni, ferro, silici i alumini. Fonts, obtenció i aplicacions.
- Substàncies pures compostes d'interés especial: aigua i amoníac.
- Aproximació al concepte de reacció química des del punt de vista macroscòpic: formació de substàncies compostes (compostos) a partir de substàncies simples i descomposició de substàncies compostes en substàncies simples. Propietats característiques.
- Importància d'algunes substàncies compostes:
- L'aigua: propietats singulars i aplicacions. L'aigua en el nostre planeta.
- Aigua potable i aigua contaminada.
- L'amoníac: breu ressenya històrica com a matèria primera de compostos
- nitrogenats. Importància industrial.
- El diòxid de carboni: importància per als éssers vius i perills per al nostre planeta.

- La sal comuna: importància històrica, obtenció, usos i perills per a la salut.
- L'aspirina: història de la seua síntesi, aplicacions com a medicament i precaucions.
- Representació submicroscòpica d'una mescla i d'una substància pura. Limitacions del model de representació.
- Concentració d'una dissolució. Aproximació inicial qualitativa al concepte de concentració. Formes per a variar la concentració d'una dissolució. Relació massa de solut/massa de dissolució. Càlculs relacionats.
- Solubilitat de sals en aigua. Concepte de dissolució saturada. Variació de la solubilitat amb la temperatura. Interpretació de les corbes de solubilitat de diferents substàncies. Prediccions de solubilitat amb la temperatura i càlculs relacionats.

Classificació de substàncies simples i importància

- Substàncies simples conegudes des de l'Antiguitat.
- Tècniques de descomposició de compostos i d'anàlisi de substàncies apareguts en el segle XIX. Increment singular i significatiu de noves substàncies simples. Necessitat d'establir una classificació per al seu estudi.
- Noves substàncies simples descobertes per espanyols. Context de descobriment i disputes sobre prioritats i noms.
- Criteris sobre el nom de les diferents substàncies elementals: noms de cossos celestes, topònims, noms de científics, mitologia i propietats específiques. Alguns casos significatius (exemples: Mt, Sg, He, V, Ga, Ge, Ag, Tl).
- Concepte d'element químic associat a la idea d'àtom i intent de caracterització mitjançant la massa atòmica. Primer Congrés de Química a Karlsruhe.
- Primeres classificacions fetes per D. Mendeleiev. Criteri de classificació i característiques de les taules creades: periodicitat, files i columnes. Prediccions. Limitacions
- Metalls, no metalls i semimetalls. Propietats i aplicacions. Comparació dels significats de metall en la vida diària i en el context químic.
- Abundància d'elements químics en l'univers i en la Terra.

- Abundància d'elements químics en el cos humà. Importància biològica. Calci, ferro, sodi, potassi i iode: aliments que ho aporten i problemes de dèficit.
- Formes al·lotròpiques del carboni. Aplicacions.
- Famílies d'elements en la taula periòdica actual.

Reaccions químiques

- Aproximació experimental al concepte de reacció química des del punt de vista macroscòpic: processos en els quals a partir d'una o més substàncies se n'obté una altra o unes altres, amb diferents propietats característiques a la (o les) de partida: formació de substàncies insolubles a partir d'altres solubles en aigua o formació de gasos (que es poden caracteritzar com l'hidrogen, l'oxigen o el diòxid de carboni), que solen anar acompanyats de canvis energètics (variació de la temperatura, emissió de llum o producció deso).
- Aproximació experimental a reaccions de descomposició; reaccions de precipitació; reaccions de formació. Les reaccions químiques a la vida quotidiana.
- Conservació de la massa en les reaccions químiques.
- Reaccions ràpides i lentes. Estudi experimental dels factors de què depèn la velocitat d'una reacció química: estat físic, concentració, temperatura, catalitzador.
- Formació de diòxid de carboni i de vapor d'aigua en processos de combustió d'hidrocarburs. Caracterització de les dues substàncies.
- Oxidació del ferro i d'altres metalls.
- Descomposició d'aliments i com disminuir la velocitat del procés.
- Àcids i bases a la vida diària. Classificació experimental de substàncies de lavida diària: mesura qualitativa del pH. Reaccions de neutralització al laboratori. Ús d'indicadors.

Bloc 3: Energia

Per la complexitat conceptual que té, l'energia s'introdueix en el tercer curs, quan es converteix en elnucli principal al voltant del qual s'estructuren els sabers.

Bloc 4: Interaccions

Moviment i interaccions

- Necessitat d'un sistema de referència per a l'estudi del moviment. Aproximació inicial qualitativa al concepte de rapidesa.
- Rapidesa instantània i rapidesa mitjana.
- Interpretació i construcció de gràfics espai-temps. Aplicació a casos concrets
- amb rapidesa constant.
- Diferència entre rapidesa i velocitat: aproximació inicial amb exemples alcaràcter vectorial.
- Necessitat de mesurar com de ràpid es canvia la velocitat. Factors de què depèni definició de la nova magnitud.
- Interpretació i construcció de gràfics velocitat-temps en casos d'acceleració constant. Comparació de diferents mòbils.
- Estimació qualitativa de l'espai recorregut d'un mòbil que accelera, a idèntics intervals de temps. Diferències amb el cas en què la velocitat és constant.
- L'acceleració a la vida diària: cotxe de fórmula 1; frenada en un semàfor; distància de seguretat entre vehicles.
- La caiguda lliure. Comparació experimental del temps de caiguda de diferents mòbils des d'una mateixa alçada.
- Les forces com a interacció. Exemples de la vida diària.
- Efectes duna força: deformacions. Mesura de forces.
- Efectes d'una força: acceleració (intent de superació de l'associació força-velocitat). Relació entre la força exercida i l'acceleració experimentada: estudi gràfic. Significat del pendent de la recta.
- Mitigació dels efectes duna força: elements de seguretat.
- Introducció a les forces de tipus elèctric i magnètic.

3r d'ESO

- Bloc 1: Metodologia de la ciència

- Contribució de les grans científiques i científics en el desenvolupament de les ciències físiques i químiques.
- Estratègies d'utilització d'eines digitals per a la cerca de la informació, la col·laboració i la comunicació de processos, resultats i idees en diferents formats (infografia, presentació, pòster, informe, gràfic...).
- Llenguatge científic i vocabulari específic de la matèria d'estudi en la comprensió d'informacions i dades, la comunicació de les pròpies idees, ladiscussió raonada i l'argumentació sobre problemes de caràcter científic.
- Procediments experimentals en laboratori: control de variables, presa (erroren la mesura) i representació de les dades (taules i gràfics), anàlisi i interpretació d'aquestes.
- Pautes del treball científic en la planificació i execució d'un projecte d'investigació en equip: identificació de preguntes i plantejament de problemes que puguen respondre's, formulació d'hipòtesis, contrastació i posada a prova mitjançant l'experimentació, i comunicació de resultats.
- Instruments, eines i tècniques pròpies del laboratori de Física i Química. Normes de seguretat en el laboratori. Resulta imprescindible conéixer-les per a accedir al laboratori amb seguretat (primer cicle), però també reforçar-les en cada curs.

Bloc 2: El món material i els seus canvis

La matèria i la seua mesura

- Magnituds físiques. Diversitat d'unitats, significats i ocupació. Necessitat de normalització: Sistema Internacional. Canvis d'unitats: massa, longitud, superfície i volum.
- Mesura de volums de líquids: provetes, pipetes i buretes.
- Volum ocupat per sòlids regulars i irregulars. Mètode geomètric i per desplaçament d'aigua o un altre líquid.
- Polisèmia de volum. Distinció de volum ocupat, capacitat i volum de material.

- Relació entre la massa i el volum en sòlids i líquids. Mètode experimental. Definició de densitat. Caracterització de substàncies.
- Densitat d'un gas en condicions ambientals.
- Densitats de les substàncies en els seus diferents estats d'agregació.

Propietats dels gasos: explicació segons el model cinètico-corpuscular

- Concepte de gas en la vida quotidiana. Llenguatge acadèmic relacionat ambles substàncies en estat gasós: gas, expansió, compressió i difusió.
- Variables macroscòpiques que defineixen l'estat d'una certa massa de gas: pressió, volum i temperatura. Descripció i relació entre aquestes.
- Variació de la densitat amb el volum (canvis de pressió o de temperatura-escales centígrada i Kelvin). Anàlisi i construcció de gràfiques.
- Canvis d'estat: diferència entre condensació i liqüefacció.
- Propietats dels gasos. Explicació segons el model cineticocorpuscular. Diferenciació entre el model i la realitat que pretén explicar: idea de buit i assumpció inadequada de propietats macroscòpiques (color, etc.) a lespartícules. Predicció de l'evolució de sistemes. Simulacions.
- Composició i propietats de l'atmosfera. Contaminació atmosfèrica.

Model atòmic de Dalton per a diferenciar mescles i substàncies pures (simples i compostes) i explicar la reacció química.

- Classificació de la matèria. Diferències entre mescla i substància composta (compost). Aplicació del model de partícula per a diferenciar una mescla i una substància pura. Representació mitjançant el model de partícula.
- Necessitat d'ampliar el model de partícula per a diferenciar una substància simple d'una substància composta.
- La reacció química: concepte macroscòpic de reacció química.
- Conservació de la massa en les reaccions químiques en les quals participen substàncies gasoses.
- Llei de les proporcions constants: formació de compostos a partir de substàncies

simples (així com el procés invers de descomposició d'un compost en substància simple).

- Descobriment múltiple de l'oxigen i la unificació conceptual de Lavoisier en l'explicació de diferents processos químics.
- L'hidrogen com a font alternativa d'energia.
- Model de Dalton per a explicar les lleis ponderals. Conceptes d'àtom i element químic. Distinció entre substància simple i substància composta. Concepte submicroscòpic de reacció química: explicació de la llei de conservació de la massa. Explicació de la llei de les proporcions constants.
- Significat de fórmula química emprant símbols químics. Utilització dels símbols químics per a representar una reacció química com a alternativa a la simbologia emprada per Dalton. Explicació del que significa una equació química ajustada. Significat submicroscòpic de les relacions que hi ha entre els coeficients que acompanyen cada fórmula química.

Bloc 3: L'energia

L'energia

- L'energia i la seua relació amb el canvi.
- Transformacions i conservació de l'energia.
- Maneres de transferència de l'energia: transferència d'energia en forma de treball. El corrent elèctric: concepte d'intensitat de corrent i idea qualitativa de diferència de potencial. Moviment espontani de càrregues. Condició perquè hi haja corrent elèctric constant.
- Circuits elèctrics i els seus components. Llei d'Ohm. Mesura de la resistència d'un component del circuit.
- Resistència elèctrica de materials i aplicacions. Variació de la resistència elèctrica amb la temperatura. Superconductors.
- Associació de resistències. Mesura de la intensitat i la diferència de potencial
- entre dos punts d'un circuit.
- Llei de Joule. Degradació de l'energia.

- Potència elèctrica. Càrrega de bateries. Potència contractada en habitatges i significat.
- Aplicació a altres fenòmens quotidians. Significat de 'consum' d'energia.
- Formes (físiques i químiques) de producció de corrent elèctric.
- El problema del preu de l'energia elèctrica: maneres d'abaratir-ne la producció.
- Estudi qualitatiu de fenòmens electromagnètics.
- Maneres de transferència d'energia: transferència en forma de calor.
- Diferència de temperatura entre sistemes i equilibri tèrmic.
- Estudi de la relació de la transferència de calor amb la variació de
- temperatura, la massa i el tipus de substància.
- Identificació experimental del metall de què està feta una peça metàl·lica.
- Estudi de processos exotèrmics i endotèrmics. Aplicacions.
- Relació de la transferència de calor amb els canvis d'estat.
- Propagació de la calor (conducció, convecció i radiació). Materials aïllants i conductors. Model cinètic. Fenòmens de la vida quotidiana. Propietats singulars de l'aigua.
- Rendiment de màquines. Dissipació de l'energia.
- Ús racional de l'energia: consum responsable. Fonts d'energia renovables i no renovables.

Bloc 4: Interaccions

Interacció elèctrica i magnètica

- Concepte d'interacció.
- Tipus d'interaccions.
- La interacció elèctrica.
- Fenòmens electroestàtics: fenòmens d'atracció/repulsió.
- Model explicatiu. Cossos neutres: significat i explicació. Introducció de la noció de càrrega elèctrica. Procés de càrrega elèctrica (positiva i negativa). Utilitat del

concepte mitjançant l'explicació dels fenòmens d'atracció/repulsió observats mitjançant esquemes/dibuixos en què s'indique la distribució de càrregues. Descripció qualitativa utilitzant un registre científic adequat.

- Les forces com a interacció entre càrregues elèctriques. Mesura de lainteracció entre càrregues. Llei de Coulomb
- Interacció magnètica.

2.2. Concreció curricular de la matèria 4t d'ESO

2.2.1. Elements curriculars de 4t d'ESO

L'assignatura de Física i Química a 4t d'ESO constitueix una peça fonamental en la formació científica integral de l'alumnat, consolidant el pensament crític i la capacitat d'anàlisi rigorosa davant els fenòmens del món natural. Es promou el desenvolupament de la competència investigadora i l'ús avançat d'eines digitals, enfortint significativament les competències científica i lingüística. Els continguts s'organitzen en quatre blocs estructurants: la metodologia científica, el món material i els seus canvis, les interaccions i l'energia i la seua transferència. Es prioritza la profunditat conceptual sobre l'extensió temàtica, integrant els sabers de manera coherent per facilitar la transició cap a estudis postobligatoris.

A 4t curs s'aborden els models atòmics històrics i el sistema periòdic, s'introdueix la química del carboni i els càlculs estequiomètrics, es desenvolupa la dinàmica newtoniana, els fluids i l'energia. L'avaluació es fonamenta en onze competències específiques que mesuren el desenvolupament integral de les capacitats científiques, treballant-se mitjançant situacions d'aprenentatge contextualitzades que connecten la ciència amb la realitat quotidiana i els reptes socials actuals.

2.2.2. Competències específiques de 4t d'ESO

- Competència específica 1 Resoldre problemes científics abordables en l'àmbit escolar a partir de treballs d'investigació de caràcter experimental.

- Competència específica 2 Analitzar i resoldre situacions problemàtiques de l'àmbit de la física i la química utilitzant la lògica científica i alternant les estratègies del treball individual amb el treball en equip.

- Competència específica 3 Utilitzar el coneixement científic com a instrument del pensament crític, interpretant i comunicant missatges científics, desenvolupant argumentacions i accedint a fonts fiables, per a distingir la informació contrastada de les faules i opinions.

- Competència específica 4Justificar la validesa del model científic com a producte dinàmic que es va revisant i reconstruint sotala influència del context social i històric, atenent la importància de la ciència en l'avanç de les societats, així com els riscos d'un ús inadequat o interessat dels coneixements i les seues limitacions.

- Competència específica 5 Analitzar alguns fenòmens naturals i predir el seu comportament utilitzant models de la física i la química per a poder identificar-los, caracteritzar-los i explicar altres fenòmens nous.

- Competència específica 6. Utilitzar adequadament el llenguatge científic propi de la física i la química en la interpretació i transmissió d'informació.

- Competència específica 7. Interpretar correctament la informació presentada en diferents formats de representació gràfica i simbòlica utilitzats habitualment en la física i la química.

- Competència específica 8. Distingir les diferents manifestacions de l'energia i identificar-ne les formes de transmissió i la seua conservació i dissipació en contextos pròxims.

- Competència específica 9. Identificar i caracteritzar les substàncies a partir de les seues propietats físiques per a relacionar els materials del nostre entorn amb l'ús que se'n fa.

- Competència específica 10. Caracteritzar els canvis químics com a transformació d'unes substàncies en altres de diferents i reconéixer la importància de les

transformacions químiques en activitats i processos quotidians.

- Competència específica 11. Identificar les interaccions com a causa de les transformacions que tenen lloc en el nostre entorn físic per a poder intervindre en aquest modificant les condicions que ens permeten una millora en les nostres condicions de vida.

2.2.2. Criteris d'avaluació de 4t d'ESO

- Criteris Competència específica 1

- Investigar si una substància és simple o composta a partir de les reaccions de descomposició o síntesi a què dona lloc. Investigar experimentalment el comportament de substàncies orgàniques.
- Realitzar en el laboratori síntesi de polímers.
- Realitzar dissenys experimentals per al càlcul de la velocitat i l'acceleració d'un mòbil.
- Realitzar dissenys experimentals per a l'estudi de la caiguda de greus.
- Investigar experimentalment processos ondulatoris com la reflexió i refracció de la llum.
- Realitzar investigacions sobre l'equilibri dels cossos rígids basant-se en la noció de centre de gravetat.
- Construir dispositius de transformació energètica, com motors o piles.

- Criteris Competència específica 2

- Analitzar els enunciats de les situacions plantejades i descriure la situació a la qual es pretén donar resposta, identificant les variables que hi intervenen així com el seu caràcter escalar o vectorial.
- Triar, a l'hora de resoldre un determinat problema, el tipus d'estratègia més adequada, justificant-ne adequadament l'elecció.
- Buscar i seleccionar la informació necessària per a la resolució de la situació en problemes amb alguns graus d'obertura.

- Expressar, utilitzant el llenguatge matemàtic adequat al seu nivell, el procediment que s'ha seguit en la resolució d'un problema.
- Comprovar i interpretar les solucions trobades.
- Participar en equips de treball per a resoldre els problemes plantejats, donar suport a companys i companyes demostrant empatia i reconeixent les seues aportacions i utilitzar el diàleg igualitari per a resoldre conflictes i discrepàncies.

- Criteris Competència específica 3

- Aportar arguments consistents, coherents i congruents per a defensar una postura davant del plantejament de determinades controvèrsies científiques.
- Aportar raons a favor i en contra d'una conclusió determinada.
- Explicitar els criteris pels quals unes teories ofereixen una millor interpretació que unes altres davant d'un fenomen determinat.
- Utilitzar estratègies de filtratge per a seleccionar informació en mitjans digitals, identificant les fonts de les quals procedeix i aportant raons per a descartar les fonts no fiables.

- Criteris Competència específica 4

- Descriure les causes per les quals es produeix en el segle XX un moment propici per al desenvolupament dels models atòmics.
- Descriure el desenvolupament i la importància de les societats científiques i el seu reconeixement social.
- Descriure el paper dels i les científiques en els conflictes bèl·lics, establint com afecten aquests al desenvolupament de la ciència i discutint postures ètiques.

- Criteris Competència específica 5

- Utilitzar el model atòmic de Thomson per a explicar els fenòmens d'electrització i la formació d'ions.
- Utilitzar el model atòmic de Rutherford per a explicar l'existència d'isòtops i alguns fenòmens radioactius.

- Utilitzar el model d'interacció física per a explicar les forces i els canvis en el moviment.
- Utilitzar el model d'energia per a explicar alguns fenòmens ondulatoris.

- Criteris Competència específica 6

- Reconéixer la terminologia conceptual pròpia de l'àrea i utilitzar-la correctament en activitats orals i escrites.
- Llegir textos, tant argumentatius com expositius, en formats diversos propis de l'àrea utilitzant les estratègies de comprensió lectora per a obtindre informació i aplicar-la en la reflexió sobre el contingut.
- Escriure textos argumentatius propis de l'àrea en diversos formats i suports, cuidant els seus aspectes formals, aplicant les normes de correcció ortogràfica i gramatical, per a transmetre de forma organitzada els seus coneixements amb un llenguatge no discriminatori.

- Criteris Competència específica 7

- Representar gràficament les forces que actuen sobre un cos en una dimensió.
- Relacionar les magnituds de velocitat, acceleració i força amb una expressió matemàtica i aplicar correctament les principals equacions.
- Distingir clarament entre les unitats de velocitat i acceleració, així com entre magnituds lineals i angulars.
- Utilitzar un sistema de referència per a representar els elements del moviment mitjançant vectors, justificant la relativitat del moviment i classificant els moviments per les seues característiques.
- Emprar les representacions gràfiques de posició i velocitat en funció del temps per a deduir la velocitat mitjana i instantània i justificar si un moviment és accelerat o no.
- Emprar les representacions gràfiques d'espai i velocitat en funció del temps per a deduir la velocitat mitjana i instantània i justificar si un moviment és accelerat o no.

- Representar mitjançant equacions les transformacions de la matèria de manera consistent amb el principi de conservació de la matèria.
- Escriure fórmules senzilles dels compostos de carboni.

- Criteris Competència específica 8

- Diferenciar entre treball mecànic i treball fisiològic. Explicar que el treball consisteix en la transmissió d'energia d'un cos a un altre mitjançant una força que desplaça el seu punt d'aplicació. Identificar la potència amb la rapidesa amb què es fa un treball i explicar la importància d'aquesta magnitud en la indústria i la tecnologia.
- Relacionar la variació d'energia mecànica que ha tingut lloc en un procés amb el treball amb què s'ha realitzat. Aplicar de manera correcta el principi de conservació de l'energia en l'àmbit de la mecànica.
- Explicar les característiques fonamentals dels moviments ondulatoris. Identificar fets reals en els quals es manifeste un moviment ondulatori.
- Relacionar la formació d'una ona amb la propagació de la pertorbació que l'origina.
- Indicar les característiques que han de tindre els sons per a ser audibles. Descriure la naturalesa de l'emissió sonora.

- Criteris Competència específica 9

- Justificar la gran quantitat de compostos orgànics existents, així com la formació de macromolècules i la seua importància en els éssers vius.
- Descriure algunes de les principals substàncies químiques aplicades en diversos àmbits de la societat: agrícola, alimentari, construcció i industrial.
- Explicar les característiques bàsiques de compostos químics d'interés social: petroli i derivats, i fàrmacs. Explicar els perills de l'ús inadequat dels medicaments.
- Explicar les característiques bàsiques dels processos radioactius, la seua perillositat i les seues aplicacions.

- Criteris Competència específica 10

- Explicar els processos d'oxidació i combustió, i analitzar la seua incidència en el medi ambient.
- Explicar les característiques dels àcids i de les bases i realitzar experiències de neutralització.
- Utilitzar la noció de quantitat de substància per a realitzar càlculs en reaccions químiques.

- Criteris Competència específica 11

- Utilitzar les nocions bàsiques de l'estàtica de fluids per a descriure les seues aplicacions.
- Explicar com actuen els fluids sobre els cossos que hi suren o estan submergits aplicant el principi d'Arquímedes.
- Identificar les forces que actuen sobre un cos, generen acceleracions o no.

2.2.3. Sabers bàsics de 4t d'ESO

Sabers bàsics

- Bloc 1: Metodologia de la ciència

- Formulació de preguntes, hipòtesis i conjectures científiques.
- Col·laboració i comunicació de processos, resultats o idees en diferents formats (presentació, gràfica, vídeo, pòster, informe...) seleccionant l'eina més adequada.
- Reconeixement i utilització de fonts veraces d'informació científica.
- Disseny de xicotetes investigacions justificant-ne el desenvolupament sobre la base del mètode científic per a obtindre resultats objectius i fiables en un experiment.
- Utilització d'eines, instruments i espais (laboratori, aules, entorn...) de manera adequada i precisa.
- Diferenciació entre correlació i causalitat.

- Paper de les grans científiques i científics en el desenvolupament de les ciències fisicoquímiques.
- Teories i models científics en el seu context històric: el coneixement científic com un procés en continu canvi i perfeccionament.
- Cerca i selecció d'informació de caràcter científic mitjançant eines digitals i altres fonts.
- Interpretació d'informació de caràcter científic i la seua utilització per a formar-se una opinió pròpia, expressar-se amb precisió i prendre decisions sobre problemes científics abordables en l'àmbit escolar.

- Bloc 2: El món material i els seus canvis

Models atòmics, Sistema Periòdic i Enllaç Químic

- La visió contínua versus la visió discontínua de la matèria. Argumentacions per a sostindre cada una de les dos visions.
- La hipòtesi atòmica per a explicar la diversitat de les substàncies: introducció al concepte d'element químic.
- De l'àtom de Dalton als diferents models atòmics:
- Discussió del significat de model.
- Model de Dalton. Explicació de les lleis ponderals. Concepte d'element químic
- La naturalesa elèctrica de la matèria i el model atòmic de Thomson.
- Les experiències de Thomson. Antecedents. Controvèrsia sobre la naturalesa (ona o partícula) dels raigs catòdics. Interpretació de Thomson: descobriment de l'electró.
- Limitacions del model de Dalton. El model de Thomson.
- El descobriment de la radioactivitat. Experiència de Geiger i Marsden.
- Controvèrsia Thomson-Rutherford: limitacions del model de Thomson. Model atòmic de Rutherford. Revisió del concepte d'element químic. Predicció existència del neutró. Isòtops. Cations i anions.
- Limitacions del model de Rutherford.

- El sistema periòdic actual. Criteri d'ordenació i periodicitat. Famílies i electrons de València. Aproximació inicial a la formació de cations i anions dels diferents elements químics.
- Unions entre àtoms. Criteri electrònic.
- Explicació inicial de la formació de compostos iònics: principi d'electroneutralitat.
- Formació de molècules simples entre no metalls: enllaç covalent. Estructures de Lewis.
- Formulació i nomenclatura de compostos binaris iònics i covalents. Noms tradicionals i criteri IUPAC.

La Reacció Química

- Concepte macroscòpic de reacció química. Explicació submicroscòpica d'un procés químic: model elemental per a les reaccions químiques.
- Significat de l'ajust de les equacions químiques. Interpretació de les relacions/proporcions que indica una equació química.
- Reversibilitat d'algunes reaccions químiques.
- Càlculs massa-massa en les reaccions químiques.
- Necessitat del concepte de quantitat de substància: la seua utilitat en la interpretació de les reaccions químiques.
- Unitat de quantitat de substància: mol.
- Massa atòmica, massa molecular i massa molar.
- Estudi experimental dels canvis d'energia en les reaccions químiques.
- Reaccions exotèrmiques.
- Reaccions endotèrmiques.

Iniciació a la Química del Carboni

- Primeres idees en l'explicació de l'existència de substàncies orgàniques. El carboni com a component essencial dels éssers vius.
- El carboni i la gran quantitat de compostos orgànics. Característiques dels compostos de carboni.

- Descripció dels compostos orgànics més senzills: hidrocarburs i la seua importància com a recursos energètics. Alcohols. Àcids orgànics.
- Nomenclatura i formulació de compostos orgànics senzills (pocs àtoms de carboni i només una cadena lateral), amb un sol grup funcional. Criteri IUPAC.
- Polímers sintètics.
- Fabricació i reciclatge de materials plàstics.
- Macromolècules: importància en la constitució dels éssers vius.
- Valoració del paper de la química en la comprensió de l'origen i desenvolupament de la vida.

- Bloc 3: Les interaccions

El moviment i les forces

- Estudi dels elements que descriuen el moviment: posició, trajectòria, desplaçament, espai recorregut.
- Relativitat del moviment. Necessitat d'establir un sistema de referència.
- Representació gràfica de moviments en una dimensió. Gràfics lineals.
- Representació gràfica posició-temps.
- Aplicació a situacions problemàtiques: representació de situacions d'encontre.
- Rapidesa dels canvis en la posició.
- Definició de velocitat.
- Investigació de la velocitat de translació de mòbils.
- Representacions gràfiques. Construcció i interpretació de gràfics posició-temps.
- Estudi del moviment rectilini uniforme.
- Rapidesa dels canvis en la velocitat: el concepte d'acceleració. Moviment uniformement accelerat.
- Representacions gràfiques posició-temps i velocitat-temps aplicades a la vida diària.
- Estudi del moviment rectilini uniformement accelerat. La caiguda lliure.
- La força com a causa del canvi: relació entre la força i les deformacions.

- Investigació de la relació entre força i deformació d'un ressort: llei de Hooke.
- La força com a interacció.
- Forces i equilibri. Representació de les forces que actuen sobre un cos.
- Concepte de centre de gravetat. Aplicacions.
- Relació entre la força i els canvis en el moviment: investigació de la relació força-acceleració.
- Principis de la dinàmica.
- Tipus de forces en la naturalesa: forces elèctriques i magnètiques. Estudi qualitatiu.
- Tipus de forces en la naturalesa: força d'atracció gravitatòria.
- Síntesi de Newton. La llei de la gravitació universal i la culminació de la primera de les revolucions científiques.
- Distinció massa-pes.
- Investigació de caiguda de greus. Independència de la massa.
- Tractament qualitatiu de la força de fregament.

Forces en els Fluids

- Concepte de fluid.
- Fluids compressibles i incompressibles.
- Concepte de pressió.
- Pressions en els líquids: principi fonamental de la hidrostàtica.
- Pressions en els gasos.
- La pressió atmosfèrica.
- Principi de Pascal i la multiplicació de la força: premsa hidràulica. Aplicacions.
- El principi d'Arquímedes. La força d'empenyiment. Flotació d'objectes en líquid i aire.

- Bloc 4: L'energia i la seua transferència

- Revisió i record dels mecanismes de transmissió d'energia.

- Transferència d'energia en forma de treball. Potència. El treball i l'energia mecànica: energia cinètica i energia potencial. Conservació de l'energia mecànica en la caiguda lliure.
- Altres mecanismes de transmissió d'energia: ones mecàniques i radiació.
- Producció i propietats d'ones mecàniques. Estudi del so com a ona mecànica. Energia transmesa pel so. Velocitat de propagació del so. Contaminació acústica. Aplicacions en la vida diària: ultrasons, ecografies, sonar.
- Estudi de la llum com a exemple de radiació. Reflexió i refracció de la llum. Introducció a l'espectre d'ones electromagnètiques. Aplicacions en la vida diària: radiació ultraviolada, microones, ones de ràdio i televisió.

2.3. Concreció curricular de la matèria Àmbit Científic Tècnic

2.3.1. Elements curriculars de 4t d'ESO

Els alumnes del programa de diversificació curricular presenten importants carències d'aprenentatge, baixa autoestima i escassa motivació. El procés d'ensenyament ha de ser eminentment pràctic i funcional, connectant els continguts amb el món real per despertar l'interès de l'alumnat. És necessari millorar la seua autoestima mitjançant activitats graduades i el suport constant del professor. La metodologia seguirà el model constructivista, establint connexions entre nous coneixements i experiències prèvies a través de la interacció entre professor i alumne.

Aquest àmbit científic contribueix a assolir les competències per a l'aprenentatge permanent i conté la formació perquè l'alumnat siga conscient tant de la seua pròpia persona com del medi que l'envolta i els continguts d'aquest àmbit contribueixen a consolidar i aplicar hàbits saludables en tots els aspectes de la seua vida quotidiana. Igualment se'ls forma perquè utilitzen el llenguatge operacional de les matemàtiques en la resolució de problemes de distinta índole, aplicats a qualsevol situació, ja siga en la seua vida quotidiana com en la seua vida laboral, aplicar els principis de la física i química per a treballar de manera autònoma i construir el seu propi aprenentatge que

els permeta obtindre resultats reals generats per ells mateixos, desenvolupar hàbits de vida saludable, posar en marxa iniciatives que permeten un desenvolupament sostenible i gràcies als continguts treballats en biologia i geologia, a més, la seua cultura digital els permetrà ser competents digitalment per als reptes que ofereix la societat actual gràcies a l'àrea de tecnologia.

L'estratègia d'aprenentatge per a l'ensenyament d'aquest àmbit s'enfoca als conceptes principals de les matèries que inclouen l'àmbit, així com al seu caràcter interdisciplinar, que proporciona a l'alumne una major motivació i capacitat per a contextualitzar els mateixos. Els alumnes han de comprendre en tot moment la relació existent entre el que està estudiant, el seu entorn més immediat i els seus interessos personals presents i futurs.

2.3.2. Competències específiques

1. Reconèixer els motius pels quals ocorren els principals fenòmens naturals, i ser capaç d'explicar-los en termes de les lleis i teories científiques adequades, utilitzant amb propietat el llenguatge matemàtic i científic, i posant en valor la contribució de la ciència en la cultura i el desenvolupament de la societat.
2. Interpretar i modelitzar en termes científics problemes i situacions de la vida quotidiana, aplicant diferents estratègies, formes de raonament, eines matemàtiques, tecnològiques i el pensament computacional, per a trobar solucions als mateixos, analitzant críticament la seua validesa i el seu significat.
3. Utilitzar els mètodes científics realitzant indagacions i participant activament en projectes individuals o en equip, destinats a desenvolupar els raonaments propis del pensament científic i a millorar les destreses en l'ús de les metodologies científiques.
4. Analitzar els efectes de determinades accions quotidianes sobre la salut, el medi natural i social, basant-se en fonaments científics, per a valorar la importància dels

hàbits que milloren la salut individual i col·lectiva, eviten o minimitzen els impactes mediambientals negatius i són compatibles amb un desenvolupament sostenible.

5. Interpretar i transmetre d'una manera adequada informació i dades científiques, contrastant prèviament la seua veracitat, utilitzant correctament el llenguatge verbal i el vocabulari científic i matemàtic necessari, amb la finalitat d'adquirir i consolidar coneixements relatius a l'entorn natural i social.
6. Identificar les ciències i les matemàtiques implicades en contextos diversos, interrelacionant conceptes i procediments per a aplicar-los correctament en situacions de la vida quotidiana.
7. Analitzar, després de la resolució d'un problema, les solucions obtingudes usant diferents tècniques i eines, avaluant críticament la seua validesa i significat, a fi de verificar la seua idoneïtat des del context plantejat, així com la seua repercussió global.
8. Desenvolupar destreses socials per a treballar de forma col·laborativa en equips diversos amb rols assignats que permeten potenciar el creixement entre iguals, valorant la importància de trencar els rols de gènere en la investigació científica i en les activitats grupals en general, per a l'emprenedoria personal i laboral.
9. Identificar i proposar problemes tecnològics amb iniciativa i creativitat, estudiant les necessitats del seu entorn pròxim i aplicant estratègies i processos col·laboratius i iteratius relatius a projectes, per a idear i planificar solucions de manera eficient, accessible, sostenible i innovadora.
10. Aplicar de forma apropiada i segura distintes tècniques i coneixements interdisciplinaris, utilitzant procediments i recursos tecnològics i analitzant el cicle de vida de productes, per a fabricar solucions tecnològiques accessibles i sostenibles que donen resposta a necessitats plantejades.
11. Expressar, comunicar i difondre idees, propostes o solucions tecnològiques en diferents fòrums de manera efectiva, usant un llenguatge inclusiu i no sexista, emprant els recursos disponibles i aplicant els elements i tècniques necessàries, per a intercanviar la informació de manera responsable i fomentar el treball en equip.

12. Desenvolupar solucions automatitzades a problemes plantejats, aplicant els coneixements necessaris i incorporant tecnologies emergents, per a dissenyar i construir sistemes de control programables i robòtics.
13. Aprofitar i emprar de manera responsable les possibilitats de les eines digitals, adaptant-les a les seues necessitats, configurant-les i aplicant coneixements interdisciplinaris, per a la resolució de tasques d'una manera més eficient.
14. Analitzar processos tecnològics, tenint en compte el seu impacte en la societat i l'entorn i aplicant criteris de sostenibilitat i accessibilitat, per a fer un ús ètic i ecosocialment responsable de la tecnologia.
15. Identificar i resoldre problemes tècnics senzills, connectar i configurar dispositius a xarxes domèstiques, aplicant els coneixements de maquinari i sistemes operatius, per a gestionar les eines i instal·lacions informàtiques i de comunicació d'ús quotidià.
16. Configurar l'entorn personal d'aprenentatge, interactuant i aprofitant els recursos de l'àmbit digital, per a optimitzar i gestionar l'aprenentatge permanent.
17. Desenvolupar hàbits que fomenten el benestar digital, aplicant mesures preventives i correctores, per a protegir dispositius, dades personals i la pròpia salut.
18. Exercir una ciutadania digital crítica, coneixent les possibles accions que realitzar en la xarxa, i identificant les seues repercussions, per a fer un ús actiu, responsable i ètic de la tecnologia.

2.3.3. Criteris d'avaluació

1.1. Justificar la contribució de la ciència a la societat, i la labor dels homes i dones dedicats al seu desenvolupament, entenent la investigació com una labor col·lectiva en constant evolució fruit de la interacció entre la ciència, la tecnologia, la societat i el medi ambient.

1.2. Plantejar hipòtesi senzilles a partir d'observacions directes o indirectes recopilades per distints mitjans.

1.3. Planificar mètodes i procediments experimentals senzills de diversa índole per a refutar o no les seues hipòtesi.

1.4. Interpretar enunciats de problemes matemàtics senzills organitzant les dades donades i establint les relacions bàsiques i directes entre elles.

2.1. Aplicar els coneixements científics en la resolució de problemes de situacions de la vida quotidiana.

2.2. Emprar eines tecnològiques adequades en la representació, la resolució de problemes i la comprovació de les solucions.

3.1. Elaborar informes d'assajos en els quals s'inclou el procediment seguit, els resultats obtinguts i les conclusions finals.

4.1. Relacionar, emprant fonaments científics, la preservació de la biodiversitat, la conservació del medi ambient i la protecció dels éssers vius amb el desenvolupament sostenible i la qualitat de vida.

4.2. Identificar les reaccions químiques principals i descriure els components principals i la intervenció de l'energia en les mateixes.

4.3. Conèixer els fenòmens de contaminació i els principals causants, valorant les mesures que promouen evitar-los.

4.4. Reconèixer i valorar el paper de l'aigua en l'existència i supervivència de la vida en el planeta, valorant les mesures d'estalvi en el seu consum.

4.5. Analitzar les implicacions positives d'un desenvolupament sostenible, analitzant el seu impacte en l'economia i la societat.

4.6. Relacionar l'estructura atòmica d'un element amb la seua posició en la taula periòdica, amb les seues propietats fisicoquímiques i amb el tipus d'enllaç que forma en combinar-se amb altres elements.

4.7. Valorar el paper de les mutacions en la diversitat genètica, comprenent la relació entre mutació i evolució.

4.8. Comprendre la rellevància de l'energia en la societat actual i identificar i desenvolupar hàbits de consum responsables.

5.1. Emprar i citar de forma adequada fonts fiables, seleccionant la informació científica rellevant en la consulta i creació de continguts per a la millora de l'aprenentatge propi i col·lectiu.

5.2. Utilitzar instruments adequats per a mesurar angles, longituds, àrees i volums, seleccionant els més adequats en cada cas.

5.3. Identificar i representar gràficament la funció quadràtica i la funció exponencial aplicant mètodes senzills de representació.

5.4. Extraure la informació de gràfiques que representen els distints tipus de funcions associades a situacions reals.

5.5. Elaborar i interpretar taules i gràfics estadístics.

5.6. Discriminar els moviments quotidians en funció de la seua trajectòria i la seua celeritat.

5.7. Realitzar càlculs senzills de velocitats, espais recorreguts i temps en moviments amb acceleració constant.

5.8. Descriure la relació causa efecte en distintes situacions per a trobar la relació entre forces i moviment.

6.1. Utilitzar correctament les identitats notables en les operacions amb polinomis.

6.2. Obtindre valors a partir d'una expressió algebraica.

6.3. Resoldre equacions de primer i segon grau senzilles de manera algebraica i gràfica.

7.1. Comprovar la correcció de les solucions corresponents a un problema, així com la seua coherència en el context plantejat.

7.2. Conèixer i aplicar les eines digitals bàsiques per a obtindre i comprovar la correcció matemàtica de les solucions obtingudes en la resolució d'un problema.

8.1. Emprendre, de forma guiada i d'acord amb la metodologia adequada, projectes científics col·laboratius orientats a la millora i a la creació de valor en la societat.

8.2. Treballar en equip per a assolir solucions consensuades als problemes, qüestions i exercicis científics plantejats.

9.1. Idear i planificar solucions tecnològiques emprenedores que generen un valor per a la comunitat a partir de l'observació i l'anàlisi de l'entorn més pròxim, estudiant les seues necessitats, requisits i possibilitats de millora.

10.1. Fabricar productes i solucions tecnològiques, aplicant eines de disseny assistit, tècniques d'elaboració manual, mecànica i digital i utilitzant els materials i recursos mecànics, elèctrics, electrònics i digitals adequats.

11.1. Intercanviar informació i fomentar el treball en equip de manera assertiva, emprant les eines digitals adequades junt amb el vocabulari tècnic, símbols i esquemes de sistemes tecnològics apropiats.

12.1. Dissenyar, construir, controlar o simular sistemes automàtics programables que siguen capaços de realitzar tasques de forma autònoma, aplicant coneixements de mecànica, electrònica, pneumàtica i components dels sistemes de control, així com altres coneixements interdisciplinaris.

13.1. Resoldre tasques propostes de manera eficient, mitjançant l'ús i configuració de diferents aplicacions i eines digitals, aplicant coneixements interdisciplinaris amb autonomia.

14.1. Analitzar els beneficis que, en la cura de l'entorn, aporten l'arquitectura bioclimàtica i l'ecotransport, valorant la contribució de les tecnologies al desenvolupament sostenible.

15.1. Identificar els components d'un PC.

15.2. Diferenciar maquinari de programari.

15.3. Identificar diferents tipus de topologies.

16.1. Cercar, seleccionar i arxivar informació en funció de les seues necessitats fent ús de les eines de l'entorn personal d'aprenentatge amb sentit crític i seguint normes bàsiques de seguretat en la xarxa.

16.2. Crear, programar, integrar i reelaborar continguts digitals de forma individual o col·lectiva, seleccionant les eines més apropiades per a generar nou coneixement i continguts digitals de manera creativa, respectant els drets d'autor i llicències d'ús.

17.1. Protegir les dades personals i la petjada digital generada en internet, configurant les condicions de privacitat de les xarxes socials i espais virtuals de treball.

17.2. Identificar amenaces en la xarxa i trobar possibles solucions.

18.2. Potenciar una actitud positiva i la creació d'un pensament crític davant les diferents accions que es poden realitzar en una societat digitalitzada com en la que vivim.

2.3.4. Sabers bàsics

A. Projecte i destreses científiques

— Disseny senzill del treball experimental i emprenedoria de projectes d'investigació: estratègies en la resolució de problemes mitjançant l'ús de l'experimentació i el tractament de l'error mitjançant la indagació, la deducció, la cerca d'evidències i el raonament lògic-matemàtic, fent inferències vàlides de les observacions i obtenint conclusions que vagen més enllà de les condicions experimentals per a aplicar-les a nous escenaris.

• Ús correcte del llenguatge científic i matemàtic: maneig adequat de distints sistemes d'unitats i els seus símbols.

— Ús de diversos recursos d'aprenentatge científic, com ara el laboratori o els entorns virtuals, utilitzant de forma correcta els materials, substàncies i eines tecnològiques, i atenent a les normes d'ús de cada espai, assegurant i protegint així la salut pròpia i comunitària, la seguretat en xarxes i el respecte cap al medi ambient.

• Desenvolupament integral d'un projecte d'investigació senzill, que abaste des dels estadis inicials corresponents al disseny i justificació del mateix fins a l'anàlisi crítica dels resultats obtinguts.

• Utilització correcta del material de laboratori i dels instruments de mesura pertinents.

• Aplicació responsable de les normes de seguretat en el laboratori.

— Estratègies d'interpretació i producció d'informació científica en diferents formats i a partir de diferents mitjans: desenvolupament del criteri propi basat en el que el pensament científic aporta a la millora de la societat per a fer-la més justa, equitativa i igualitària.

B. Nombres i operacions

— Resolució de situacions i problemes de la vida quotidiana en què siga convenient l'ús d'estratègies útils per a realitzar recomptes sistemàtics (diagrama d'arbre, tècniques de combinatòria, etc.).

— Expressió correcta de quantitats mitjançant l'ús de distints tipus de nombres reals. Realització d'estimacions en contextos diversos, fitant correctament l'error comés.

— Aprofundiment en la resolució d'operacions combinades cada vegada més complexes que continguen nombres enters, decimals i racionals, aplicant correctament la prioritat de les operacions involucrades.

— Estudi de les propietats dels nombres irracionals. Aplicació de les mateixes a càlculs senzills.

— Identificació de nombres irracionals rellevants, com ara el nombre pi o la proporció àuria.

C. Mesura i geometria

— Aplicació dels mètodes per a una correcta representació dels nombres irracionals sobre la recta real.

— Estudi del significat dels diferents tipus d'intervals (oberts, tancats o mixtos). Representació dels mateixos sobre la recta real, així com d'intervals formats per la unió o intersecció d'un parell d'ells.

D. Geometria en el pla i l'espai

— Modelització d'elements geomètrics de la vida quotidiana amb eines tecnològiques com ara programes de geometria dinàmica, realitat augmentada, etc.

— Consolidació d'estratègies per a descompondre correctament cossos i figures geomètriques diverses i poder obtindre així les seues àrees i volums. Aplicació a la resolució de problemes geomètrics variats.

E. Àlgebra

— Resolució de problemes de la vida quotidiana que requerisquen de l'ús d'equacions de primer i segon grau amb una incògnita. Avaluació crítica de les solucions obtingudes.

— Aplicació dels mètodes estudiats per a la resolució de sistemes d'equacions lineals. Aplicació a la resolució de problemes en contextos reals.

— Introducció a la resolució de sistemes d'equacions no lineals senzills.

— Operacions combinades amb polinomis: suma, resta, multiplicació i divisió.

— Factorització de polinomis de segon grau complets resolent l'equació associada. Aplicar el procediment en sentit invers, construint equacions a través de la multiplicació de binomis que responguen a situacions concretes i permeten a l'alumnat desenvolupar enunciats una vegada conegudes les solucions del problema.

— Anàlisi de les propietats i aplicació dels mètodes per a representar gràficament funcions lineals i quadràtiques.

— Representar sobre el pla cartesià funcions definides a trossos formades, bé per una funció lineal i una constant, bé per dues funcions lineals. Introducció del concepte de continuïtat.

— Construcció comparativa de les taules de valors corresponents a una funció lineal i a una funció exponencial, diferència del creixement en ambdós casos. Aplicació en exemples de la vida quotidiana i modelització mitjançant creixements exponencials.

— Ús de les tecnologies de la informació per a l'anàlisi conceptual i reconeixement de propietats de les funcions, així com per a la seua representació.

F. Estadística

— Càlcul de les mesures de centralització corresponents a una distribució unidimensional (variable contínua) donada. Estudi del concepte de marca de classe:

• Mitjana.

— Obtenció de les corresponents mesures de dispersió i posició:

• Rang o recorregut, desviació típica, variància, moda, mediana i quartils.

— Gràfics estadístics: representació mitjançant diferents tecnologies (calculadora, full de càlcul, aplicacions...) i elecció del més adequat segons el context.

— Probabilitat: càlcul, aplicant la regla de Laplace i tècniques de recompte, a experiments simples i compostos senzills (mitjançant diagrames d'arbre, taules...).

— Utilització de la probabilitat per a prendre decisions fonamentades en diferents contextos. Reconeixement i valoració de les matemàtiques per a interpretar, descriure i predir situacions incertes.

G. Actituds i aprenentatge

— Estratègies tant de foment de la curiositat, la iniciativa i la perseverança com de la flexibilitat cognitiva en l'aprenentatge de les matemàtiques: obertura a canvis d'estratègia i transformació de l'error en oportunitat d'aprenentatge.

— Desenvolupar actituds inclusives i d'acceptació de la diversitat present en l'aula, utilitzant aquesta com un exponent més de la diversitat social.

H. Genètica i evolució

— Funció biològica de la mitosi, la meiosi i les seues fases.

— Destreses d'observació de les distintes fases de la mitosi al microscopi.

— Model simplificat de l'estructura de l'ADN i de l'ARN i relació amb la seua funció i síntesi.

— Estratègies d'extracció d'ADN d'una cèl·lula eucariota.

— Estudi senzill de les etapes de l'expressió gènica i de les característiques del codi genètic.

— Relació entre les mutacions, la replicació de l'ADN, el càncer, l'evolució i la biodiversitat.

— Fenotip i genotip: definició i diferències.

— Anàlisi del procés evolutiu d'una o més característiques concretes d'una espècie determinada a la llum de la teoria neodarwinista i d'altres teories amb rellevància històrica (lamarckisme i darwinisme).

— L'evolució humana i el procés d'hominització.

I. Geologia

— Anàlisi de l'estructura i dinàmica de la geosfera. Mètodes d'estudi.

• Determinar les capes que conformen l'interior del planeta en funció de la seua composició i de la seua mecànica, i reconèixer les discontinuïtats i zones de transició.

— Estudi dels efectes globals de la dinàmica de la geosfera des de la perspectiva de la tectònica de plaques.

• Teoria de la tectònica de plaques i tipus de marges de plaques litosfèriques.

• Relació de la distribució de l'activitat sísmica i volcànica amb la dinàmica de l'interior de la Terra.

— Processos geològics externs i interns: diferències i relació amb els riscos naturals. Mesures de prevenció i mapes de riscos.

— Interpretació de talls geològics senzills.

J. El planeta Terra

— Descripció de l'origen de l'univers i dels components del sistema solar.

— Hipòtesi sobre l'origen de la vida en la Terra.

— Discussió sobre les principals investigacions en el camp de l'astrobiologia.

— Ecologia i sostenibilitat. Impacte en l'economia i en la societat.

— Estudi de les funcions de l'atmosfera i la hidrosfera i la seua importància per als éssers vius.

• Anàlisi dels principals contaminants mediambientals i la seua relació amb els problemes causats.

• Valoració de les accions que afavoreixen la conservació del medi ambient.

K. La matèria

— Sistemes materials: resolució de problemes i situacions d'aprenentatge diverses sobre les dissolucions i els gasos, entre altres sistemes materials significatius.

• Lleis dels gasos.

• Dissolucions.

— Models atòmics: desenvolupament històric dels principals models atòmics clàssics i descripció de les partícules subatòmiques, establint la seua relació amb els avanços de la física i la química.

— Estructura electrònica dels àtoms: configuració electrònica d'un àtom i la seua relació amb la posició del mateix en la taula periòdica i amb les seues propietats fisicoquímiques.

— Compostos químics: la seua formació, propietats físiques i químiques i valoració de la seua utilitat i importància en altres camps com l'enginyeria o l'esport.

• L'enllaç químic: iònic, covalent i metàl·lic.

• Compostos químics d'especial interés.

— Quantificació de la quantitat de matèria: càlcul del nombre de mols de sistemes materials de diferent naturalesa, manejant amb soltura les diferents formes de mesura i expressió de la mateixa en l'entorn científic.

• Massa atòmica i molecular.

• Concepte de mol. Constant d'Avogadro.

• Concentració molar d'una dissolució.

— Nomenclatura inorgànica: denominació de substàncies simples, ions i compostos químics binaris i ternaris mitjançant les normes de la IUPAC.

— Introducció a la nomenclatura dels compostos orgànics: denominació de compostos orgànics monofuncionals a partir de les normes de la IUPAC com a base per a entendre la gran varietat de compostos de l'entorn basats en el carboni.

• Compostos orgànics d'interés industrial i biològic.

L. El canvi

— Reaccions químiques: ajust de reaccions químiques i realització de prediccions qualitatives i quantitatives basades en l'estequiometria, relacionant-les amb processos fisicoquímics de la indústria, el medi ambient i la societat.

• Ajust de reaccions químiques.

• Càlculs estequiomètrics senzills.

• Reaccions químiques d'especial interés.

— Descripció qualitativa de reaccions químiques d'interés: reaccions de combustió, neutralització i processos electroquímics senzills, valorant les implicacions que tenen en la tecnologia, la societat o el medi ambient.

— Factors que influeixen en la velocitat de les reaccions químiques.

M. La interacció

— Predicció i comprovació, utilitzant l'experimentació i el raonament matemàtic, de les principals magnituds, equacions i gràfiques que descriuen el moviment d'un cos, relacionant-ho amb situacions quotidianes i amb la millora de la qualitat de vida.

• Moviment rectilini i uniforme.

• Moviment rectilini uniformement accelerat.

— La força com a agent de canvis en els cossos: principi fonamental de la Física que s'aplica a altres camps com el disseny, l'esport o l'enginyeria.

— Caràcter vectorial de les forces: ús de l'àlgebra vectorial bàsica per a la realització gràfica d'operacions amb forces i la seua aplicació a la resolució de problemes relacionats amb sistemes sotmesos a conjunts de forces.

— Principals forces de l'entorn quotidià: reconeixement del pes, la normal, el fregament, la tensió o l'empenta, i el seu ús en l'explicació de fenòmens físics en distints escenaris.

— Llei de Hooke.

— Llei de la gravitació universal: atracció entre els cossos que componen l'univers.

— Fenòmens elèctrics i magnètics: experiments senzills que evidencien la relació amb les forces de la naturalesa.

— Forces i pressió en els fluids: efectes de les forces i la pressió sobre els líquids i els gasos, estudiant els principis fonamentals que les descriuen.

N. L'energia

— L'energia: formulació i comprovació d'hipòtesi sobre les distintes formes i aplicacions de l'energia, a partir de les seues propietats i del principi de conservació, com a base per a l'experimentació i la resolució de problemes relacionats amb l'energia mecànica en situacions quotidianes.

• Energia cinètica i energia potencial.

• Energia mecànica. Conservació de l'energia mecànica.

— Transferències d'energia: el treball i la calor com a formes de transferència d'energia entre sistemes relacionats amb les forces o la diferència de temperatura.

— La llum i el so com a ones que transfereixen energia. Aplicacions.

• Concepte d'ona. Característiques i propietats.

• Utilització de l'energia del Sol com a font d'energia neta i renovable.

— L'energia en el nostre món: estimació de l'energia consumida en la vida quotidiana mitjançant la cerca d'informació contrastada, l'experimentació i el raonament científic,

comprenent la importància de l'energia en la societat, la seua producció i el seu ús responsable.

O. Procés de resolució de problemes.

• Estratègies i tècniques.

• Productes i materials.

• Fabricació.

• Difusió.

P. Operadors tecnològics.

• Electrònica analògica. Components bàsics, simbologia, anàlisi i muntatge físic i simulat de circuits elementals.

• Electrònica digital bàsica.

• Pneumàtica i hidràulica bàsica.

• Elements mecànics, electrònics i pneumàtics aplicats a la robòtica. Muntatge físic o simulat.

Q. Pensament computacional, programació i robòtica.

• Robòtica. Disseny, construcció i control de robots senzills de manera física o simulada.

R. Tecnologia sostenible

• Arquitectura bioclimàtica i sostenible. Estalvi energètic en edificis.

• Transport i sostenibilitat.

S. Dispositius digitals, sistemes operatius i de comunicació.

• Arquitectura d'ordinadors: elements, muntatge, configuració i resolució de problemes.

• Sistemes operatius: instal·lació i configuració d'usuari.

• Sistemes de comunicació i internet: dispositius de xarxa i funcionament. Procediment de configuració d'una xarxa domèstica i connexió de dispositius.

• Dispositius connectats (IoT + Wearables): configuració i connexió de dispositius.

T. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge.

• Cerca, selecció i arxiu d'informació.

• Edició i creació de continguts: aplicacions de productivitat, desenvolupament d'aplicacions senzilles per a dispositius mòbils i web, realitat virtual, augmentada i mixta.

• Comunicació i col·laboració en xarxa.

• Publicació i difusió responsable en xarxes.

U. Seguretat i benestar digital.

• Seguretat de dispositius: mesures preventives i correctores per a fer front a riscos, amenaces i atacs a dispositius.

• Seguretat i protecció de dades: identitat, reputació digital, privacitat i petjada digital. Mesures preventives en la configuració de xarxes socials i la gestió d'identitats virtuals.

• Seguretat en la salut física i mental. Riscos i amenaces al benestar personal. Opcions de resposta i pràctiques d'ús saludable. Situacions de violència i de risc en la xarxa (ciberassetjament, sextorsió, accés a continguts inadequats, dependència tecnològica, etc.).

V. Ciutadania digital crítica.

• Interactivitat en la xarxa: llibertat d'expressió, etiqueta digital, propietat intel·lectual i llicències d'ús.

• Educació mediàtica: periodisme digital, blogosfera, estratègies comunicatives i ús crític de la xarxa. Eines per a detectar notícies falses i fraus.

• Gestions administratives: servicis públics en línia, registres digitals i certificats oficials.

• Comerç electrònic: factures digitals, formes de pagament i criptomonedes.

• Ètica en l'ús de dades i eines digitals: intel·ligència artificial.

• Activisme en línia: plataformes d'iniciativa ciutadana, cibervoluntariat i comunitats de maquinari i programari lliures.

2.4. Concreció curricular de la matèria 1r Batxillerat

2.4.1. Elements curriculars de 1r Batxillerat

El Batxillerat presenta reptes significatius per als estudiants, incloent-hi una formació científica més profunda. La Física i Química en aquesta etapa amplia els coneixements adquirits a l'ESO, preparant els alumnes per a futures carreres científiques i tècniques. La matèria té un enfocament que connecta amb altres ciències i les matemàtiques, buscant desenvolupar competències específiques d'alt nivell i aprofundir en coneixements, destreses i actituds científiques. El currículum s'estructura al voltant de cinc competències específiques que aborden els mètodes i procediments de la física i la química, incloent-hi la creació de coneixement científic, habilitats comunicatives i l'aplicació dels coneixements a qüestions ambientals i de salut. Els sabers bàsics s'organitzen en set blocs temàtics que cobreixen des de les propietats de la matèria fins a l'energia i el calor. L'objectiu final és formar ciutadans crítics i responsables amb una sòlida base científica.

L'enfocament que es pretén atorgar a la matèria de Física i Química en tot l'ensenyament secundari i en el Batxillerat prepara als i les alumnes de manera que puguen establir connexions significatives amb les altres ciències i les matemàtiques per a comprendre i millorar el nostre entorn. El currículum d'aquesta matèria no només pretén contribuir a l'adquisició i el desenvolupament d'unes competències específiques de nivell més alt i a aprofundir en l'adquisició de coneixements, destreses i actituds de la ciència, sinó que aspira també, a més, a encaminar l'alumnat en la configuració tant de la seua dimensió personal com a futur ciutadà crític i responsable com del seu futur perfil professional. Per a fer-ho, el currículum de Física i Química de 1r de Batxillerat es dissenya partint de les competències específiques de la matèria com a eix vertebrador de la resta dels elements curriculars.

2.4.2. Competències específiques de 1r Batxillerat

- Competència 1. Justificar la validesa del model científic per mitjà de l'anàlisi de casos representatius de les controvèrsies científiques que van contribuir a consolidar la física i la química i a establir les teories actuals.

- Competència 2. Posar en pràctica els processos i les actituds propis de l'anàlisi sistemàtica i d'indagació científica en els contextos acadèmic, personal i social.

- Competència 3. Manejar amb propietat i soltesa els diferents registres de comunicació de la ciència pel que fa a la formulació i la nomenclatura de compostos químics, l'ús del llenguatge matemàtic, l'ús correcte de les unitats de mesura i la producció i la interpretació d'informació en diferents formats i a partir de fonts diverses.

- Competència 4. Formular argumentacions científiques expressant i organitzant les idees amb rigor, precisió, adequació i coherència.

- Competència 5. Utilitzar de manera autònoma i eficient els recursos tecnològics i els coneixements de Física i Química adquirits per a proposar solucions realistes als

problemes mediambientals i de salut dels éssers humans adoptant estratègies de treball individuals i col·lectives.

2.4.2. Criteris d'avaluació de 1r Batxillerat

- Competència 1

- Valorar el caràcter dialògic de la ciència, com a motor en la construcció del coneixement científic.
- Identificar les diferents posicions i argumentacions presents en una controvèrsia científica.
- Identificar els agents culturals, socials i històrics que intervenen en una controvèrsia científica.

- Competència 2

- Plantejar qüestions investigables sobre processos físics i químics.
- Plantejar hipòtesis dins del marc teòric considerat en la formulació del problema.
- Establir un pla de treball organitzat per a resoldre problemes físics o químics, basat en el mètode de treball científic.
- Dissenyar els processos experimentals necessaris i adequats a l'objectiu perseguit.
- Realitzar una recollida de dades sistemàtica que minimitze l'error associat a la mesura.
- Realitzar el tractament de dades utilitzant les eines de representació adequades.
- Analitzar els resultats obtinguts al llarg del procés experimental per a extraure conclusions que validen o no la hipòtesi inicial.

- Competència 3

- Escriure i anomenar correctament substàncies químiques inorgàniques i orgàniques.

- Interpretar i fer ús del llenguatge matemàtic i simbòlic en la descripció de relacions entre magnituds.
- Contrastar diferents fonts d'informació i elaborar informes en relació amb problemes físics i químics rellevants de la societat, organitzant la informació i citant-ne adequadament la procedència.

- Competència 4

- Destacar les idees essencials d'un text de caràcter científic de manera precisa i clara.
- Aportar raons basades en referents empírics o teòrics per a defensar o refutar una idea.
- Explicar la importància i la rellevància de les proves objectives i vincular- les a un concepte, un principi o una suposició específica.

- Competència 5

- Identificar els problemes mediambientals i de salut que són abordables des de la perspectiva de la física i la química.
- Seleccionar els recursos tecnològics adequats per a abordar problemes mediambientals i de salut relacionats amb la física i la química.
- Dissenyar estratègies col·laboratives d'intervenció en situacions relacionades amb el medi ambient i la salut basades en la física i la química.
- Proposar mesures per a la millora de l'entorn en qüestions mediambientals i de salut basades en els sabers de Física i Química.

2.4.3. Sabers bàsics de 1r Batxillerat

Sabers bàsics

- Bloc 1 – Propietats físiques i químiques de la matèria. Models explicatius.

- Model cinètic. Magnituds que caracteritzen l'estat gasós. Lleis dels gasos ideals.

- Classificació de la matèria. Classificació de Lavoisier de substància simple i compost. Diferències entre compost i mescla i intent d'explicació per mitjà del model cinètic. Limitacions.
- Lleis de Lavoisier i de Proust.
- Model atòmic de Dalton per a explicar les lleis ponderals. Concepte d'element químic. Diferenciació entre substància simple i compost amb el model de Dalton.
- Llei dels volums de combinació de gasos de Gay-Lussac. Explicació d'Avogadro i determinació de fórmules químiques de substàncies simples i de compostos.
- Determinació de pesos atòmics: fórmules químiques de substàncies simples i de compostos segons Dalton i Avogadro. Aportació de Cannizaro.
- Necessitat i utilitat del concepte de quantitat de substància i la seua unitat, el mol. Masses atòmiques relatives, masses moleculars relatives i masses molars. Fórmules empíriques i fórmules moleculars. Concentració molar de dissolució.

- Bloc 2 – Estructura atòmica de la matèria.

- Evolució històrica dels models atòmics de Dalton, Thomson i Rutherford.
- Controvèrsies i limitacions. Idees clau que romanen.
- Partícules subatòmiques. Nombre atòmic (Z) i nombre màssic (A). Isòtops.
- Nova definició d'element químic. Formació de cations i anions.
- Espectres atòmics. Estabilitat de l´àtom d´hidrogen i explicació del seu espectre: Model atòmic de Bohr. Limitacions. Introducció al model mecanoquàntic. Concepte d'orbital. Nombres quàntics.
- Estructura electrònica d'elements químics: ordre creixent d'energia, principi d'exclusió de Pauli i regla de Hund.
- El sistema periòdic dels elements. Evolució històrica i criteris d'ordenació. Prediccions de Mendeleiev. Propietats periòdiques (ràdio atòmic i primera energia d'ionització). Nomenclatura i formulació de compostos inorgànics.

- Bloc 3 - Reaccions químiques

- Primeres aplicacions de les propietats químiques de les substàncies: tradició alquimista, metal·lúrgia e iatroquímica.

- Orígens i evolució de la indústria química.
- Importància actual del coneixement i el control de les reaccions químiques. Problemes mediambientals, matèries primeres i desenvolupament de materials i de fàrmacs.
- La reacció química i la seua representació: l'equació química. Significat.
- Càlculs estequiomètrics. Estudi de casos singulars: reactiu limitant, anàlisi d'una mostra i rendiment d'una reacció.

- Bloc 4 - Química orgànica

- Desenvolupament inicial de la química orgànica: de la teoria de la força vitala la síntesi de compostos de carboni.
- Classificació de les substàncies orgàniques. Grups funcionals.
- Regles de la IUPAC per a formular i nomenar correctament compostos orgànics: hidrocarburs, alcohols, èters, aldehids, cetones, àcids orgànics, èsters, amines i amides.
- Exemples de substàncies orgàniques en la vida diària. El petroli i l'obtencióde combustibles: problemes mediambientals. Importància d'alguns compostos de síntesis: fàrmacs i polímers.
- Principals elements orgànics presents en els éssers vius. Substànciesformades per la combinació: sucres, proteïnes i greixos. Contribució energètica i dieta saludable.

- Bloc 5 – Cinemàtica

- Moviment rectilini uniforme i uniformement accelerat. Aplicació a l'estudi de la caiguda lliure.
- Moviment circular. L'acceleració centrípeta. Aplicació a l'estudi del moviment de satèl·lits.
- Composició de moviments. El tir parabòlic. Estudi i aplicacions en la vida diària.

- Contribució de Galileu al desenvolupament de la cinemàtica. La física del segle XVII i la nova física.

- Bloc 6 – Dinàmica. Lleis de Newton

- Concepte de força com a interacció entre cossos.
- Lleis de Newton. Aplicació a la comprensió i explicació de fenòmens quotidians.
- Resolució de situacions dinàmiques que impliquen l'actuació d'una o diverses forces. Tensió. Forces de fregament.
- Síntesi de Newton: llei de la gravitació universal.

- Bloc 7 – Energia, treball i calor

- Concepte d'energia. Treball i calor. Tipus i formes d'energia. Propietats de l'energia.
- Concepte de treball. Relació amb l'energia cinètica i l'energia potencial. Potència mecànica. Conservació de l'energia.
- Diferència i relació entre calor i temperatura. Calor específica. Mesura de la calor per variació de la temperatura. Calors de fusió i vaporatge.

2.4. Concreció curricular de la matèria 2n Batxillerat

2.4.1. Elements curriculars de 2n Batxillerat

Les assignatures de Física i Química a 2n de Batxillerat representen la culminació de la formació científica preuniversitària, desenvolupant el pensament crític especialitzat i la capacitat d'anàlisi rigorosa davant fenòmens complexos del món natural. Es promou el domini de metodologies científiques avançades i l'ús expert d'eines matemàtiques i digitals, consolidant de manera excel·lent les competències científico-tecnològiques, comunicatives i investigadores. Els continguts de Física s'estructuren en quatre blocs especialitzats: camp gravitatori, electromagnètic, vibracions i ones, i física moderna; mentre que els de Química s'organitzen també en quatre grans àmbits: enllaç químic i

estructura de la matèria, característiques de les reaccions químiques, tipus de reaccions químiques, introducció a la química orgànica. Es prioritza la profunditat conceptual i el rigor matemàtic-experimental sobre l'extensió temàtica, integrant els sabers de manera coherent dins del marc CTEM per facilitar la transició cap a estudis universitaris especialitzats.

A 2n curs s'aborden conceptes de major complexitat com els camps de forces, els fenòmens electromagnètics i ondulatoris, la física relativista i quàntica, així com l'estudi avançat de l'estructura atòmica, la termodinàmica química, els equilibris i la química del carboni. L'avaluació es fonamenta en competències específiques que mesuren el desenvolupament integral de les capacitats científiques avançades, treballant-se mitjançant aprenentatges contextualitzats que connecten la ciència amb les seues aplicacions tecnològiques, industrials i mediambientals en els reptes contemporanis de la societat.

2.4.2. Competències específiques de 2n Batxillerat

Física

- Competència 1. Cercar respostes a problemes en l'àmbit de la Física, seguint un mètode de treball científic i planificat, fent ús d'eines matemàtiques.

- Competència 2. Explicar fenòmens del món físic fent ús dels coneixements de la Física, de manera raonada i rigorosa.

- Competència 3. Comunicar idees sobre qüestions relacionades amb la física, utilitzant els llenguatges associats a la ciència i la tecnologia.

- Competència 4. Justificar el caràcter predictiu de la Física, així com la necessitat de la seua reproductibilitat, mitjançant l'ús de la programació i les matemàtiques.

- Competència 5. Valorar el paper de la Física per les seues aplicacions en diferents àmbits com la sostenibilitat, la tecnologia i la salut, així com les seues implicacions per al desenvolupament de la societat.

- Competència 6. Discutir sobre la naturalesa de la Física, la seua història i evolució, mitjançant l'anàlisi de controvèrsies científiques que han tingut un impacte important en el seu desenvolupament.

Química

- Competència 1. Explicar fenòmens naturals o antròpics mitjançant els fonaments i les tècniques experimentals de la química.

- Competència 2. Aplicar el mètode de treball de la ciència en el tractament de qüestions relacionades amb la química.

- Competència 3. Proposar solucions a problemes rellevants per a la societat i utilitzar els models i les lleis de la química.

- Competència 4. Interpretar els codis i el llenguatge de la química de manera adequada i rigorosa, en la descripció de processos experimentals i teòrics.

- Competència 5. Argumentar sobre els usos de la química i la seua influència en els processos industrials i tecnològics.

2.4.2. Criteris d'avaluació de 2n Batxillerat

Física

- Competència 1

- Utilitzar en la resolució de problemes de Física un mètode que consta d'almenys quatre etapes bàsiques: plantejament, disseny d'un pla d'acció, execució del pla i anàlisi de resultats.
- Identificar el marc teòric del problema plantejat i fer ús en la resta d'etapes dels coneixements corresponents.
- Fer ús de tècniques relacionades amb la generació de coneixement en el camp de la Física al llarg del procés de la resolució d'un problema, com ara utilitzar preguntes d'indagació, fer ús de tècniques argumentatives, elaborar taules, gràfiques i esquemes, o fraccionar-ho en diversos de més simples.

- Realitzar experiments, simulacions o desenvolupaments matemàtics adequats al problema plantejat, per a arribar a la resolució del problema.
- Analitzar el resultat tenint en compte la seua coherència amb el context del problema i el marc teòric utilitzat, així com les seues conseqüències socials i implicacions ètiques.

- Competència 2

- Proporcionar una explicació als fenòmens estudiats basada en els coneixements de la Física adquirits.
- Utilitzar les matemàtiques, amb el rigor i el nivell de desenvolupament adequat, per a explicar els fenòmens físics estudiats.

- Competència 3

- Interpretar correctament els missatges científics en textos i articles sobre els coneixements de Física involucrats.
- Comunicar coneixements i idees sobre Física, utilitzant el llenguatge matemàtic i les TIC, de manera rigorosa i efectiva.
- Participar en debats sobre qüestions científiques secundant-se en opinions fonamentades en el raonament i l'argumentació.

- Competència 4

- Utilitzar els coneixements sobre Física , per a predir l'evolució i els canvis experimentats davant una pertorbació, dels fenòmens físics estudiats.
- Realitzar experimentació per a validar teories en el camp de la Física. Realitzar experiments concrets que servisquen per a validar les teories físiques involucrades.
- Programar simulacions informàtiques fent ús de les equacions matemàtiques associades a les teories de la Física estudiades.

- Competència 5

- Identificar aplicacions basades en les teories de la Física, en diversos àmbits com a sostenibilitat, salut o TIC, així com en altres disciplines.

- Explicar el funcionament de les aplicacions identificades, fent ús dels coneixements de Física.
- Reconéixer i valorar l'impacte de les aplicacions de Física en el desenvolupament econòmic, social i cultural.

- Competència 6

- Distingir entre teoria i els seus components, com són els principis, lleis i models associats, en el camp de la Física.
- Relacionar les creences i pensaments de l'època amb l'evolució històrica de les teories de la Física.
- Identificar idees pseudocientífiques en els mitjans de comunicació actuals utilitzant els coneixements de Física.

Química

- Competència 1

- Aplicar els models de la química per a interpretar fenòmens químics en diferents contextos.
- Justificar els models químics a partir d'evidències experimentals i valorar les seues limitacions.
- Relacionar les propietats i l'estructura de les substàncies i explicar aquesta relació a partir dels models descriptius corresponents.

- Competència 2

- Registrar les dades obtingudes d'experiments químics amb rigor i sistemàticament.
- Formular hipòtesis basades en els models teòrics de la química.
- Utilitzar les tècniques experimentals i les eines informàtiques adequades en l'estudi de qüestions de química.
- Extraure conclusions rigoroses i adequades a la situació analitzada, basades en

els fonaments de la química.

- Competència 3

- Avaluar les solucions a problemes relacionats amb el medi ambient i la salut i utilitzar els models i les lleis de la química.
- Proposar solucions noves basades en la química a problemes rellevants socialment i econòmicament.
- Analitzar les aplicacions de la química com a solució a problemes de diferents àmbits.

- Competència 4

- Utilitzar les formes de representació dels sistemes i els processos químics per a explicar fenòmens químics i abordar la resolució de problemes.
- Emprar les unitats de mesura adequades a les magnituds involucrades en processos químics.
- Interpretar la informació sobre sistemes i processos químics presentada en forma de gràfics, diagrames, fórmules químiques i equacions.
- Reconéixer els codis propis de seguretat en el maneig de productes químics i en el laboratori.

- Competència 5

- Conéixer algunes de les aplicacions de les reaccions redox, com ara la prevenció de la corrosió, la fabricació de piles i l'electròlisi en processos industrials.
- Aplicar el concepte d'equilibri químic per a predir el sentit en el qual evoluciona un sistema químic i justificar la seua importància a través d'algunes aplicacions que té en la vida quotidiana i en els processos industrials.
- Identificar les reaccions que tenen lloc en els processos d'obtenció dels derivats del petroli i reconéixer la seua importància industrial, així com els seus usos i aplicacions.
- Valorar la importància del pH i les solucions reguladores en sistemes com ara la sang, els oceans, l'agricultura i el medi ambient.

2.4.3. Sabers bàsics de 2n Batxillerat

Física

- Bloc 1 – Camp Gravitatori.

- Determinació, a través del càlcul vectorial, del camp gravitatori produït per un sistema de masses. Efecte sobre les variables cinemàtiques i dinàmiques d'objecte immersos en el camp.
- Moment angular d'un objecte en un camp gravitatori: càlcul, relació amb les forces centrals i aplicació de la seua conservació en l'estudi del seu moviment.
- Energia mecànica d'un objecte sotmés a un camp gravitatori: deducció del tipus de moviment que posseeix, càlcul del treball o els balanços energètics existent en desplaçament entre diferents posicions, velocitats i tipus de trajectòries.
- Lleis que es verifiquen en el moviment planetari i extrapolació al moviment de satèl·lits i cossos celestes.

- Bloc 2 – Camp Electromagnètic.

- Camps elèctric i magnètic: tractament vectorial, determinació de les variables cinemàtiques i dinàmiques de càrregues elèctriques lliures en presencia d'aquests camps. Fenòmens naturals i aplicacions tecnològiques en els quals s'aprecien aquests efectes.
- Intensitat del camps elèctric en distribucions de càrregues discretes i contínues: càlcul iinterpretació del flux de camp elèctric.
- Energia d'una distribució de càrregues estàtiques: magnituds que es modifiquen i queromanen constants com el desplaçament de càrregues lliures entre punts de diferent potencial elèctric.
- Camps magnètics generats per fils amb corrent elèctrica en diferents configuracions geomètriques: rectilinis, espires, solenoides o bous. Interacció amb càrregues elèctriques lliures presents al seu entorn.
- Línies de camp elèctric i magnètic produïdes per distribucions de càrrega senzilles,imants i fils amb corrent elèctrica en diferents configuracions

geomètriques.

- Determinació de variables cinemàtiques i dinàmiques de les càrregues en camps elèctrics i magnètics: llei de Lorentz.
- Variació de flux magnètic. Generació de la força electromotriu: funcionament de motors,generadors i transformadors a partir de sistemes on es produeix una variació de flux magnètic.
- El camp magnètic i la seua relació amb el camp elèctric.

- Bloc 3 – Vibracions i ones

Moviments oscil·latoris

- Determinació de les variables cinemàtiques d'un moviment oscil·latori.
- La conservació de l'energia mecànica.
- Anàlisi de gràfiques d'oscil·lació.
- El moviment harmònic simple.

Definició de fenòmens ondulatoris

- Què és un fenomen ondulatori?
- El concepte d'ona mecànica. Tipus d'ones mecàniques.
- Identificació en la natura i aplicacions.
- Què és el so? Tractament del so com a fenomen ondulatori.
- Qualitats de les ones sonores. Atenuació i llindar sonor.
- Contaminació acústica i altres aplicacions.
- Situacions i contextos naturals en els quals es posen de manifest diferents fenòmens ondulatoris. Interferències i difracció. Aplicacions. Canvis en les propietats de les onesen funció del desplaçament d l'emissor i receptor.

La natura de la llum

- La llum lligada a la visió. La cambra fosca.
- La descomposició en colors en un prisma.
- La llum com ona electromagnètica.
- L'experiment de la doble escletxa.

Espectre electromagnètic

- L'espectre visible.
- El descobriment de l'infraroig: L'espectre no visible.
- Característiques d'aquestes ones: freqüència i longitud d'ona.
- Diferències amb les ones mecàniques.
- Esquema de l'espectre electromagnètic, presència en l'entorn tecnològic i escala comparativa.

Óptica Geomètrica

- Índex de refracció.
- Formació d'imatges en mitjans i objectes amb diferents índex de refracció. Sistemes òptics: lents, prismes, espills plans i corbs.
- Aplicacions.

- Bloc 4 – Física relativista, quàntica, nuclear i de partícules

Introducció a la teoria de la Relativitat. Relativitat especial

- Principis fonamentals de la relativitat especial.
- Dilatació del temps i contracció de la longitud.
- Equivalència massa i energia. Energia i massa relativista.
- Implicacions en el canvi de paradigma en la mecànica clàssica.

Caràcter quàntic de l'energia i la matèria.

- Concepte de quàntum: Hipòtesi de Max Plank
- Descripció de l'efecte fotoelèctric en termes de paquets d'energia. El concepte de fotó.
- Hipòtesi de De Broglie.
- Controvèrsies històriques originades per la natura de la matèria i l'energia, derivades de la dualitat ona-corpuscle en la llum.
- El principi d'incertesa formulat sobre la base del temps i l'energia.
- Paper de la física quàntica en aplicacions com el làser, ressonàncies magnètiques o nanotecnologia.

Física de partícules i nuclear.

- La radioactivitat natural i altres processos nuclears.
- Nuclis atòmics i estabilitat d'isòtops.
- Model estàndard de la física de partícules.
- Acceleradors de partícules.
- Classificació de les partícules elementals.
- Interaccions fonamentals com a intercanvi de partícules (bosons).
- Fissió i fusió nuclear.
- Altres aplicacions en els camps de l'enginyeria, la tecnologia i la salut.

Química

Sabers bàsics

- Bloc 1 – Enllaç químic i estructura de la matèria.

Estructura de la matèria. Revisió de conceptes

- Espectres atòmics. Estabilitat i espectre de l'àtom d'hidrogen: model atòmic de Bohr. Limitacions. Introducció al model mecanoquàntic. Concepte d'orbital. Nombres quàntics
- Estructura electrònica d'elements químics: ordre creixent d'energia, principi d'exclusió de Pauli i regla de Hund
- La taula periòdica actual i la relació que té amb l'estructura atòmica. Famílies i electrons de valència. Blocs

Models interpretatius dels diferents tipus de sòlids

- Classificació de substàncies segons les seues propietats físiques: tipus de sòlids
- Models interpretatius: els tipus d'interaccions elèctriques com a criteri d'estabilitat.

Models d'enllaços

- Model iònic. Explicació propietats sòlids iònics

- Model d'enllaç covalent: a) molècules: Model de Lewis. Model de RPECV. Geometria molecular. Polaritat d'enllaços i de molècules. b) Sòlids atòmics: Estructura i propietats
- Model d'enllaç metàl·lic. Explicació de les propietats dels metalls

Enllaç intermolecular

- Propietats dels compostos moleculars
- Forces de Van der Waals i enllaç d'hidrogen. Importància
- Propietats de l'aigua i importància en el sistemes naturals

- Bloc 2. Característiques de les reaccions químiques.

Termoquímica

- Revisió dels conceptes d'energia, calor i treball
- Primer principi de la termodinàmica i principi de conservació de l'energia
- Mesures experimentals de calor i treball
- Entalpia. Processos endotèrmics i exotèrmics. Llei de Hess. Entalpies de formació estàndard
- Equacions termoquímiques. Energia per unitat de massa. Aplicació a l'estudi de combustibles
- Efecte d'hivernacle. Mesures per a limitar-lo

Cinètica química

- Velocitat de reacció. Unitats. Expressió de la velocitat de reacció en funció de la velocitat de reacció de reactius i la formació de productes
- Factors dels quals depén la velocitat de reacció. Explicació segons la teoria de col·lisions
- Energia d'activació i catalitzadors
- Determinació experimental de les equacions de velocitat. Ordre de reacció
- Importància del control de la velocitat amb què es produeixen les reaccions químiques, repercussions per a la indústria, el medi ambient i la salut

Equilibri químic

- Característiques dels processos d'equilibri químic amb participació de substàncies gasoses. Sistemes homogenis i heterogenis
- Les constants experimentals Kc i Kp. Relació entre aquestes. Situacions de no equilibri: el quocient de reacció Q
- Explicació cinètica de l'estat d'equilibri químic
- Pertorbació de sistemes en equilibri químic: predicció de la reacció subsegüent en variar de la concentració d'una de les espècies químiques. Control de variables. Significat del valor del quocient de reacció comparat amb el de la constant d'equilibri.
- Pertorbació de sistemes en equilibri químic: predicció de la reacció subsegüent en variar la temperatura a pressió constant. Significat de la variació de la constant d'equilibri en processos endotèrmics i exotèrmics
- Processos d'equilibri d'importància industrial. Estudis dels factors que augmenten el rendiment del procés.

- Bloc 3. Tipus de reaccions químiques

Àcid base

- Classificació de les substàncies com a àcids i bases atenent les seues propietats
- Models d'àcids i de bases. Limitacions. Reaccions de neutralització
- Àcids i bases fortes i febles. Expressió de les constants Ca i Kb. Autoionització de l'aigua. pH i pOH. Grau de dissociació en dissolucions aquoses
- Reaccions de neutralització. Volumetries àcid-base
- Valoració de la utilització dels àcids i les bases rellevants a escala industrial i de consum, amb especial incidència en el procés de la conservació del medi ambient. Pluja àcida

Redox

- Polisèmia dels termes oxidació i reducció
- Oxidació i reducció en funció del nombre d'oxidació
- Ajust d'equacions químiques redox. Càlculs estequiomètrics

- Piles electroquímiques. Fonament: explicació diferència de potencial. Representació i moviment de càrregues. Mesura de potencials redox i escala d'oxidants i reductors
- Espontaneïtat d'un procés redox. Aplicacions industrials
- Electròlisi. Cubes electrolítiques: parts i processos. Relacions càrrega/quantitat de matèria. Faraday i la Royal Institution
- Aplicació en la fabricació i el funcionament de bateries elèctriques, cel·les electrolítiques i piles de combustible

- Bloc 4 – Introducció a la química orgànica

Propietats

- Abundància de les substàncies orgàniques en la naturalesa. Síntesi de substàncies orgàniques i naixement de la química del carboni
- Representació de molècules orgàniques. Isomeria
- Hidrocarburs i principals funcions oxigenades i nitrogenades
- Propietats físiques

Reactivitat orgànica

- Reactivitat orgànica. Tipus de reaccions en química orgànica. Predicció dels productes de reacció.
- Aplicacions de les reaccions orgàniques.

Polímers

- Monòmers. Procés de formació de polímers
- Propietats dels polímers
- Classificació de polímers: addició i condensació
- Aplicacions, propietats i riscos mediambientals associats

3. Instruments de recollida d'informació

- Instruments

Es valoraran diverses formes d'avaluació, com ara els informes, proves orals i escrites, presentacions en grup o individuals, projectes, treballs d'investigació, participació activa a classe, observació directa, entre altres. A més, es tindran en compte aspectes com la tasca quotidiana, l'actitud, la participació, l'esforç, la puntualitat i el respecte cap als docents i resta d'alumnat, ja que reflecteixen responsabilitat i interès.

Els productes avaluables que es lliuren de manera digital o que requereixin més temps del que es pot dedicar a una classe ordinària (55 minuts) tindran un termini d'entrega superior a 5 dies. Per tant, no es permetrà en cap cas l'entrega d'aquests productes després de la data establerta pel professorat.

- Reavaluació en cas d'absència justificada

En cas que un estudiant no pugui assistir a un prova oral o escrita per una raó justificada, el criteri general serà incorporar els continguts d'aquell examen en el següent examen del grup. L'estudiant haurà de realitzar un únic prova escrita que inclourà tots els continguts pendents. Aquest examen tindrà un pes doble per compensar la no realització de l'examen anterior en la data programada inicialment.

- Absències sense justificació i les seues conseqüències en l'Avaluació

En el supòsit que l'alumnat no complisca amb els diferents productes avaluables sense una justificació documentada i vàlida, se li assignarà una qualificació de zero (0) en el respectiu producte. Es recorda que els productes avaluables no solament inclouen Prova escrita o oral i treballs, sinó també altres elements com l'observació directa, la participació activa i l'actitud en classe. D'aquesta manera, l'assistència regular a les classes és imprescindible per a una avaluació completa i justa.

- Protocol d'actuació en Cas de Fraus Acadèmics

Si es detecta una conducta no ètica per part de l'alumnat durant qualsevol activitat avaluada —inclòs, però no limitat a, copiar, plagiar o utilitzar Intel·ligències Artificials no autoritzades—, la qualificació assignada serà de zero (0). A més, poden aplicar-se mesures disciplinàries addicionals, d'acord amb la normativa interna del centre i la legislació educativa vigent.

El protocol d'actuació específic per als casos en què s'utilitzen mètodes fraudulents com el telèfon mòbil, "xuletes" o altres, durant una prova escrita o test és el següent:

1. Confiscació del dispositiu o material utilitzat de manera fraudulenta.
2. Retirada immediata de l'examen o activitat avaluada.
3. Assignació d'una qualificació de zero (0) per a l'examen o activitat avaluada.

Durant la primera sessió del curs, es proporcionarà a l'alumnat informació detallada sobre els protocols d'avaluació i conducta, incloent les possibles conseqüències disciplinàries. Aquesta informació té com a objectiu preparar els estudiants per a evitar qualsevol situació que puga resultar en accions disciplinàries desfavorables.

4. Criteris de qualificació qualitatius i quantitatius

4.1. Objectius

La qualificació de cada avaluació serà el resultat d'un conjunt d'elements que mesuren tant el coneixement com les habilitats desenvolupades i adquisició de les competències per part de l'alumnat.

La ponderació per a Física i Química de 2n i 3r d'ESO dels diferents elements avaluables, basada en una escala de 0 a 10, és la següent:

- Proves escrites i orals: 70%
- Test sobre els treballs pràctics, activitats i sabers: 10%

- Informes, treballs i Presentacions: 15%. Aquesta categoria inclou també altres instruments de recollida d'informació, com ara portafolis, ressenyes de lectures, debats dirigits, llapis al centre o qualsevol altre format que permeti avaluar la comprensió, aplicació i adquisició de les competències.
- Actitud: 5%. Aquest percentatge avaluarà l'actitud de l'alumnat en classe, inclou, entre altres la participació, l'esforç, el respecte i la puntualitat.
- En 2n i 3r d'ESO: A final del curs es realitzarà una prova escrita global que tindrà el mateix pes que les altres.

La ponderació per al Taller d'aprofundiment dels diferents elements avaluables, basada en una escala de 0 a 10, és la següent:
- Informes de laboratori, treballs pràctics, dossiers...: 70 %
- Proves escrites i orals: 20 %
- Actitud: 10%. Aquest percentatge avaluarà l'actitud de l'alumnat en classe, inclou, entre altres la participació, l'esforç, el respecte i la puntualitat.

La ponderació per a Física i Química de 4t d'ESO dels diferents elements avaluables, basada en una escala de 0 a 10, és la següent:
- Proves escrites i orals: 80%
- Informes, treballs, test sobre els treballs pràctics i activitats setmanals: 15%. Aquesta categoria inclou també altres instruments de recollida d'informació, com ara portafolis, ressenyes de lectures, debats dirigits, llapis al centre o qualsevol altre format que permeti avaluar la comprensió, aplicació i adquisició de les competències.
- Actitud: 5%. Aquest percentatge avaluarà l'actitud de l'alumnat en classe, inclou, entre altres la participació, l'esforç, el respecte i la puntualitat.
- En 4t d'ESO: Després de la 1a y 2a avaluació es farà una prova escrita global que tindrà un pes doble. A final de curs també es realitzarà una prova escrita de tota la matèria amb pes doble. Restaran 0,2 punts per unitats i per vector incorrectes de cada apartat.

La ponderació per a Física i Química de 1r de Batxillerat dels diferents elements avaluables, basada en una escala de 0 a 10, és la següent:

- Proves escrites i orals: 90%
- Test sobre els treballs pràctics, activitats i sabers informes: 10% Aquest percentatge avaluarà l'actitud de l'alumnat en classe, inclou, entre altres la participació, l'esforç, el respecte i la puntualitat. A més, aquesta categoria inclou també altres instruments de recollida d'informació, com ara portafolis, ressenyes de lectures, debats dirigits, llapis al centre o qualsevol altre format que permeti avaluar la comprensió, aplicació i adquisició de les competències.
- En 1r de Batxillerat: Després de la 1a y 2a avaluació es farà una prova escrita global que tindrà un pes doble. A final de curs també es realitzarà una prova escrita de tota la matèria amb pes doble. Restaran 0,2 punts per unitats i per vector incorrectes de cada apartat.

Per a l'ESO i 1r de Batxillerat, s'aplicarà un sistema d'arrodoniment específic que només es realitzarà en la **qualificació final del curs**. L'arrodoniment cap amunt només s'efectuarà quan la part decimal de la nota final siga igual o superior a **0,85**, arrodonint-se al nombre enter següent. En cas contrari, la qualificació es mantindrà com a nombre enter per truncament (eliminant els decimals). Exemples, una qualificació final de 4,85 s'arrodonirà a 5, una qualificació final de 6,90 s'arrodonirà a 7, una qualificació final de 6,84 s'arrodonirà a 6.

Aquest sistema reconeix l'esforç de l'alumnat quan està molt pròxim a assolir la qualificació superior, aplicant-se únicament en la qualificació final que apareixerà en l'expedient acadèmic.

La ponderació per a la física de 2n de Batxillerat dels diferents elements avaluables, serà :

- Proves escrites i orals: 100%

- Característiques específiques de les proves de Física:

- Acumulació de continguts: En cada prova escrita s'inclouran un 20% dels continguts dels exàmens anteriors (equivalent a 2 punts sobre 10), garantint així la consolidació dels aprenentatges previs.
- Proves globals: Després de la primera i segona avaluació es realitzarà una prova escrita global que tindrà un pes doble respecte a les proves ordinàries. A final de curs també es portarà a terme una prova escrita de tota la matèria amb pes doble.
- Penalització per errors formals: Es restaran 0,2 punts per apartat en cas d'errors o omissions en les unitats físiques i en la representació vectorial.

- Sistema de puntuació extra per a la física de 2n de batxillerat (10%):

Amb l'objectiu de facilitar el màxim aprenentatge i oferir oportunitats addicionals de qualificació, s'implementa un sistema de puntuació extra mitjançant tests i treballs complementaris que podran sumar fins a un 10% addicional sobre la nota de les proves escrites. La puntuació extra s'afegirà directament a la nota obtinguda en les proves escrites. La qualificació final serà el **nombre enter resultant sense arrodoniment**, aplicant truncament decimal. Alguns exemples de puntuacions finals sumades serien: una puntuació de 6,5 es qualificarà com a 6; una puntuació de 6,999 es qualificarà com a 6; una puntuació de 8,3 es qualificarà com a 8, una puntuació de 10,3 es qualificarà com a 10.

Aquest sistema implica que s'assoleixi la qualificació superior quan s'arriba exactament al nombre enter següent, donat que ja s'afegeix fins a un punt extra de la qualificació inicial. A més, facilita la comprensió per part de l'alumnat de la puntuació reflectida en el butlletí.

La ponderació per a la química de 2n de Batxillerat dels diferents elements avaluables, serà :

- Proves escrites i orals: 95%

- Actitud: 5%. Aquest percentatge avaluarà l'actitud de l'alumnat en classe, inclou, entre altres la participació, l'esforç, el respecte i la puntualitat.
- Característiques específiques de les proves de Física:

- Acumulació de continguts: En cada prova escrita s'inclouran un 20% dels continguts dels exàmens anteriors (equivalent a 2 punts sobre 10), garantint així la consolidació dels aprenentatges previs.
- Proves globals: Després de la primera i segona avaluació es realitzarà una prova escrita global que tindrà un pes doble respecte a les proves ordinàries. A final de curs també es portarà a terme una prova escrita de tota la matèria amb pes doble.
- Penalització per errors formals: Es restaran 0,2 punts per apartat en cas d'errors o omissions en les unitats físiques i en la representació vectorial.

Per a la determinació de la nota de cada avaluació que figura en l'Informe d'Avaluació, s'aplicarà una mitjana aritmètica amb un màxim de dos decimals. Aquesta mitjana es calcularà incorporant totes les qualificacions obtingudes (independentment de la nota) en els elements avaluables especificats en aquest document, i s'acumularan de manera contínua al llarg del curs acadèmic. Això significa que, per exemple, en la segona avaluació s'inclouran tant les qualificacions de la primera avaluació com les de la segona. Per a la qualificació final del curs, es consideraran tots els elements avaluables realitzats durant l'any acadèmic.

Per a 2n de Batxillerat (química), s'aplicarà un sistema d'arrodoniment específic que només es realitzarà en la **qualificació final del curs**. L'arrodoniment cap amunt només s'efectuarà quan la part decimal de la nota final siga igual o superior a **0,85**, arrodonint-se al nombre enter següent. En cas contrari, la qualificació es mantindrà com a nombre enter per truncament (eliminant els decimals). Exemples, una qualificació final de 4,85 s'arrodonirà a 5, una qualificació final de 6,90 s'arrodonirà a 7, una qualificació final de 6,84 s'arrodonirà a 6.

Sistema de compensació de qualificacions: Atès que no s'estableix una nota mínima per a calcular la mitjana, l'alumnat podrà compensar qualificacions insuficients mitjançant l'obtenció de qualificacions superiors en activitats i proves posteriors. Aquest sistema de compensació contínua permet que l'evolució positiva de l'alumnat es reflecteixi en la qualificació final, fomentant així la millora constant i el progrés acadèmic. D'aquesta manera, una qualificació baixa en una prova inicial no condiciona necessàriament el resultat final, sempre que l'estudiant demostre una progressió adequada en els elements avaluables següents.

Durant la primera sessió del curs, es presentarà a l'alumnat la estructura d'avaluació que es seguirà al llarg de l'any. Aquesta inclou la distribució percentual de les diferents components que conformen la nota final, com ara prova escrita o oral, treballs, actitud i altres. A més, es proporcionaran les possibles dates de les diferents proves escrites. Aquesta informació permetrà als estudiants comprendre què se'ls exigirà i com poden optimitzar el seu rendiment acadèmic.

Nota: es tindrà en compte que els percentatges i indicacions anteriors poden ser subjectes a lleugeres variacions en casos excepcionals, sempre d'acord amb la normativa interna del centre i amb previ avís als estudiants i les seues famílies.

4.2. Activitats de reforç i ampliació

El Departament de Física i Química desenvolupa un enfocament pedagògic integral centrat en la vessant experimental, manipulativa i de connexió amb la vida quotidiana, fomentant un aprenentatge significatiu i pràctic que permeta a l'alumnat comprendre la presència de les ciències en el seu entorn immediat.

Identificació de necessitats específiques:

A l'inici de cada curs acadèmic es realitza una prova inicial basada en els continguts del curs anterior que permet identificar l'alumnat que necessita mesures de reforç educatiu o, per contra, activitats d'ampliació per al seu desenvolupament acadèmic òptim.

Aquesta prova constitueix un dels punts de partida per al disseny de les estratègies d'atenció personalitzada.

Materials didàctics propis:

El departament ha elaborat un dossier específic per a cada nivell educatiu que incorpora una àmplia varietat d'activitats pràctiques, problemes graduats en dificultat i quadres resum conceptuals. Aquests materials han estat dissenyats per atendre la diversitat de ritmes d'aprenentatge de l'alumnat, oferint tant activitats de consolidació com d'aprofundiment dels continguts curriculars.

Activitats complementàries temporalitzades:

S'han desenvolupat activitats extra específiques que permeten reforçar i ampliar els continguts durant els períodes no lectius, especialment durant l'estiu i els canvis de trimestre. Aquestes activitats mantenen la continuïtat de l'aprenentatge i faciliten la transició entre els diferents períodes avaluatius.

Coordinació interdisciplinària:

El departament manté una col·laboració estreta amb el Departament d'Orientació per coordinar les mesures d'atenció a la diversitat, garantint un enfocament integral que considere les característiques individuals de cada estudiant i optimitse les estratègies educatives implementades.

Plataformes digitals i seguiment personalitzat:

La utilització de Microsoft Teams com a plataforma educativa principal permet establir una comunicació fluida i constant entre l'alumnat i el professorat. A través d'aquesta eina digital, es facilita l'accés als materials, la resolució de dubtes i el seguiment individualitzat del progrés acadèmic.

Sistema d'assignació d'activitats:

Mitjançant Teams s'assignen activitats amb temporalitats variades (diàries, setmanals, quinzenals) segons les necessitats específiques de cada estudiant o grup. Cada activitat incorpora rúbriques d'avaluació específiques que permeten una valoració objectiva i transparent del treball realitzat, facilitant tant l'autoavaluació de l'alumnat com el seguiment del professorat.

Recursos materials específics:

El departament compta amb recursos materials diversificats que inclouen simuladors digitals, materials manipulatius per a experiments, instrumental de laboratori adaptat als diferents nivells educatius i altres recursos tecnològics que enriqueixen l'experiència d'aprenentatge i permeten implementar metodologies actives i participatives.

Avaluació i seguiment:

S'estableix un sistema de seguiment continu que permet avaluar l'eficàcia de les mesures implementades mitjançant l'anàlisi dels resultats acadèmics, l'evolució de l'alumnat i el feedback obtingut. Aquest seguiment possibilita els ajustos necessaris per optimitzar les estratègies de reforç i ampliació al llarg del curs acadèmic.

Comunicació amb les famílies:

Es manté una comunicació constant amb les famílies per informar-les sobre les mesures implementades, els progressos observats i les estratègies que poden desenvolupar des de l'àmbit familiar per recolzar l'aprenentatge dels seus fills i filles, establint així una col·laboració educativa integral. A més, les famílies poden veure les diferents activitats i qualificacions per la plataforma Teams.

Aquest sistema integral garanteix una atenció personalitzada que s'adapta als diferents ritmes d'aprenentatge, promovent l'autonomia de l'estudiant i l'excel·lència acadèmica.

4.3. Procediments i criteris de recuperació

Pendents ESO

L'alumnat de 3r i 4t d'ESO que tinga pendent l'assignatura de Física i Química del curs o dels cursos anteriors tindrà la possibilitat de completar i lliurar la segona setmana **de gener** un dossier d'exercicis amb continguts del curs o cursos anteriors. Aquest dossier estarà a disposició de l'alumnat a consergeria o a través de correu electrònic a partir del mes d'octubre. L'entrega del dossier sumarà fins a un punt extra a la nota de l'examen.

Al mes de febrer es realitzarà una única prova escrita que computarà sobre 10. L'alumnat té la possibilitat, durant els esbarjos de la primera setmana de cada mes, de realitzar un seguiment del dossier i els seus coneixements.

Per a obtindré la nota final es sumarà la nota de la prova escrita i la del dossier.

Nota pendent = nota de la prova escrita + nota dossier (màxim 1 punt)

Per a recuperar l'assignatura pendent la nota final de la suma haurà de ser igual o superior a 5.

El professorat del departament estarà a disposició de l'alumnat que tinga dubtes a hores d'esbarjo i durant les hores de Física i Química; sempre i quan ho sol·licite prèviament. A més, el director del departament, Ernest Arnau, facilita el seu correu electrònic per a la resolució de dubtes.

Totes aquestes instruccions es comuniquen a l'alumnat al llarg de les primeres setmanes del curs; l'alumnat posa el seu nom i cognoms a una llista.

Pendents Batxillerat

i. Convocatòria ordinària

L'alumnat de 2n de Batxillerat amb l'assignatura de Física i Química pendent de 1r tindran dues oportunitats, una prova escrita en el mes de Novembre i una altra en el mes de Febrer. Per a recuperar l'assignatura pendent la nota final haurà se ser igual o superior a 5.

ii. Convocatòria extraordinària

L'alumnat de 2n de Batxillerat amb l'assignatura de Física i Química pendent de 1r tindran una prova única de tota la matèria de primer de Batxillerat i que computarà el 100% de la nota. Per a recuperar l'assignatura pendent la nota final haurà se ser igual o superior a 5.

5. Metodologia. Orientacions didàctiques

5.1. Metodologia general i específica de la matèria.

La metodologia del Departament de Física i Química de l'IES Betxí s'alinea amb els principis pedagògics establerts per la LOMLOE, prioritzant un aprenentatge competencial que situe l'alumnat al centre del procés educatiu. Aquesta metodologia està orientada a desenvolupar les competències clau i específiques de la matèria mitjançant un enfocament constructivista que promou l'aprenentatge significatiu.

Els principis fonamentals que guien la nostra pràctica docent són:

Aprenentatge competencial i significatiu: La metodologia està encaminada a aconseguir un aprenentatge significatiu per part de l'alumnat, promovent la seua participació activa en el desenvolupament dels continguts. S'afavoreix la construcció del coneixement a partir de les idees prèvies de l'estudiant, connectant els nous aprenentatges amb els coneixements anteriors i amb situacions de la vida quotidiana.

Metodologia científica: S'habitua l'alumnat a la utilització del mètode científic com a eina fonamental per a la comprensió dels fenòmens naturals. Això implica el desenvolupament d'habilitats d'observació, formulació d'hipòtesis, experimentació, anàlisi de dades i extracció de conclusions.

Diversitat de fonts i recursos: Es promou l'ús de diverses fonts d'informació i recursos didàctics, incloent les tecnologies digitals, per tal d'enriquir el procés d'aprenentatge i desenvolupar la competència digital de l'alumnat.

Interrelació de coneixements: S'afavoreix la capacitat de relacionar els distints coneixements obtinguts, tant dins de la pròpia matèria com amb altres disciplines, promovent un enfocament interdisciplinari.

Metacognició: Es fomenta que l'alumnat conega els seus avanços en el procés d'aprenentatge i puga identificar i superar els preconceptes erronis mitjançant la reflexió sobre el propi aprenentatge.

La matèria de Física i Química presenta característiques específiques que requereixen adaptacions metodològiques particulars:

Integració teoria-pràctica: La metodologia específica de la matèria integra de manera equilibrada els aspectes teòrics i pràctics, utilitzant el laboratori i les experiències pràctiques com a elements fonamentals per a la comprensió dels conceptes científics.

Resolució de problemes: La resolució de problemes constitueix el nucli de la majoria de les activitats junt a la part experimental. Els problemes proposats són oberts, sense resposta immediata, i impliquen l'elaboració d'una investigació científica amb plantejament del problema, emissió d'hipòtesis, desenvolupament d'estratègies de resolució i anàlisi de resultats.

Contextualització: Els continguts es presenten contextualitzats en situacions reals i quotidianes, afavorint la comprensió de les relacions entre Ciència, Tecnologia i Societat, tant en els seus aspectes positius com negatius.

Ús de les TIC: La utilització dels recursos que les noves tecnologies audiovisuals i informàtiques proporcionen constitueix un pilar important de la didàctica de les ciències, especialment per a la simulació de models i la visualització de realitats difícilment observables de forma directa.

La metodologia està orientada al desenvolupament integral de les competències clau establertes per la LOMLOE:

- **Competència en comunicació lingüística (CCL)**: A través de la redacció d'informes, la comunicació de resultats i la interpretació de textos científics.
- **Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia (CMCT)**: Mitjançant la resolució de problemes, l'anàlisi quantitatiu i la comprensió dels principis científics.
- **Competència digital (CD)**: A través de l'ús de simuladors, bases de dades, programari específic i recursos digitals.
- **Competència d'aprendre a aprendre (CAA)**: Promovent l'autorregulació de l'aprenentatge i la metacognició.
- **Competències socials i cíviques (CSC)**: Analitzant l'impacte social de la ciència i la tecnologia.
- **Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor (SIEE)**: Fomentant la creativitat en la resolució de problemes i la presa de decisions.

Tot això ens porta a cinc punts base:

1. Resoldre problemes utilitzant la metodologia científica
2. Raonar seguint els principis del pensament científic
3. Predir el comportament dels sistemes físics i químics aplicant models teòrics
4. Manejar la simbologia científica i les seues representacions
5. Interpretar i comunicar missatges científics amb rigor i precisió

5.2. Activitats i estratègies d'ensenyament-aprenentatge

Cada seqüència didàctica segueix una estructura que garanteix un aprenentatge progressiu i significatiu:

Fase d'activació i diagnòstic inicial

- **Activitats "Què sé", "Què vull saber", "Què he après"**: La unitat s'aborda a partir d'unes preguntes inicials que permeten identificar les idees prèvies de l'alumnat.

Aquestes preguntes estan relacionades amb els coneixements bàsics que es volen consolidar i serveixen com a punt de partida per al nou aprenentatge.

Fase d'aportació d'informació

- **Provisió d'informació base**: Es proporciona informació fonamental que serveix de base per a l'estudi i la indagació posterior. Aquesta informació s'obté a través de material didàctic diversificat: apunts elaborats pel professorat, recursos digitals, fonts d'Internet contrastades...

Fase d'investigació i experimentació

- **Desenvolupament d'investigacions i experiències**: Es plantegen activitats on sorgeixen interrogants que requereixen la utilització de diverses fonts d'informació, la connexió amb coneixements anteriors i l'aplicació del mètode científic. Aquestes activitats es poden realitzar individualment o en grup, adaptant la complexitat a les característiques individuals de l'alumnat i desenvolupant-se en diferents espais: aula ordinària, laboratori o mitjançant sortides de camp.

Fase de comunicació i contrast

- **Posada en comú**: Es realitza una posada en comú de les activitats, experiències o investigacions desenvolupades. Aquesta fase no només serveix per a corregir, sinó també per a analitzar i discutir els diversos resultats i conclusions obtingudes, desenvolupant les competències de comunicació, esperit crític i treball col·laboratiu.

Fase de consolidació

- **Activitats de reforç**: Es resolen activitats i qüestions que serveixen per aclarir dubtes i reforçar i consolidar els continguts treballats. S'inclouen diferents tipus de proves per avaluar l'assoliment dels objectius.

Fase de síntesi i avaluació

- **Elaboració de conclusions**: Es realitzen mapes mentals, resums o informes sobre els continguts tractats, desenvolupant la competència d'aprendre a aprendre.
- **Avaluació del progrés**: Nova contestació a les preguntes inicials per conèixer el nivell d'aprenentatge obtingut i identificar la superació de preconceptes erronis.

Situacions d'aprenentatge

Seguint les directrius de la LOMLOE, el disseny de situacions d'aprenentatge constitueix un element central de la metodologia. Aquestes situacions deriven de contextos vinculats amb els "principals reptes del segle XXI" i integren tots els elements del procés d'ensenyament-aprenentatge competencial.

Característiques de les situacions d'aprenentatge

Les situacions d'aprenentatge en Física i Química compleixen els següents criteris:

Problemàtiques reals i complexes: Es plantegen problemes reals o potencials que corresponen a situacions autèntiques i complexes, permetent desenvolupar múltiples competències de manera integrada.

Flexibilitat i gradació: Són obertes i graduables, amb suficient flexibilitat per adaptar-se als diferents nivells de l'alumnat, controlant el grau d'accessibilitat i profunditat segons les necessitats individuals.

Enfocament crític i reflexiu: Inciten a la reflexió i desenvolupen un enfocament crític respecte als problemes plantejats i les seves possibles solucions.

Interdisciplinarietat: Permeten un tractament interdisciplinari i estableixen connexions amb altres experiències d'aprenentatge dins i fora de l'escola, així com amb diferents temes d'interès relacionats amb els reptes del segle XXI.

Inclusivitat i cooperació: Es poden abordar tant de manera individual com grupal, incorporant un enfocament inclusiu i tècniques de treball cooperatiu i col·laboratiu.

Formats variats: Preveuen formats diversos d'enunciats: verbals amb o sense suport visual, amb incorporació de diferents fonts d'informació, o que exigeixen interpretar taules i gràfics.

Estratègies específiques d'implementació

Mobilització d'estratègies de resolució: Les situacions d'aprenentatge mobilitzen en l'alumnat l'ús d'estratègies i processos destinats a trobar solucions creatives i eficaces.

Desenvolupament de destreses científiques: Promouen el desenvolupament de destreses pròpies de la metodologia científica: emissió d'hipòtesis, recollida i organització de dades, estratègies de representació i anàlisi de resultats.

Comprensió lectora: Estimulen la comprensió lectora mitjançant enunciats de diferent extensió i grau de complexitat adequadament seqüenciats.

Comunicació científica: Impliquen la comunicació de resultats i l'elaboració d'informes utilitzant la terminologia científica adequada, la simbologia pròpia de la física i la química i els sistemes de representació apropiats.

Estratègies didàctiques específiques

Treball pràctic i experimental

Els treballs pràctics i de laboratori s'aborden en el moment en què sorgeixen dins del desenvolupament de la unitat, no al final del tema. Es plantegen preferiblement com a investigació de fenòmens naturals més que com a simple comprovació de teories o lleis ja establertes.

Resolució de problemes

La resolució de problemes constitueix una estratègia central, utilitzant problemes oberts que no disposen d'una resposta immediata i que requereixen l'elaboració d'una investigació científica completa. Els enunciats es refereixen, sempre que és possible, a situacions de la vida quotidiana per afavorir la transferència dels aprenentatges.

Relacions Ciència-Tecnologia-Societat (CTS)

Es desenvolupen activitats específiques que analitzen les relacions entre ciència, tecnologia i societat, reconeixent tant els aspectes positius com els negatius d'aquestes interaccions en la vida quotidiana.

Integració de les TIC

La utilització dels recursos tecnològics és fonamental per:

- Simular models que d'altra manera no podrien ser visualitzats
- Mostrar realitats industrials i efectes químics difícils d'observar directament
- Proporcionar programes d'ensenyament assistit que permeten a l'alumnat tenir control sobre el seu propi aprenentatge
- Augmentar la motivació i l'autonomia en l'aprenentatge

Criteris d'ús de recursos

El Departament de Física i Química estableix els següents criteris específics:

- **Calculadora**: S'utilitzarà segons la situació i les necessitats específiques de l'activitat plantejada sempre tenint en ment la necessitat d'afavorir el càlcul mental i la comprensió dels processos matemàtics.
- **Recursos digitals**: S'utilitzen de manera integrada en el procés d'ensenyament-aprenentatge, sempre amb una finalitat pedagògica clara.
- **Material de laboratori**: S'utilitza seguint estrictes normes de seguretat i amb una planificació prèvia que garanteixi l'eficàcia educativa de l'experiència.

Avaluació formativa integrada

L'avaluació es concep com una eina de retroalimentació contínua que facilita l'ajust dels ritmes, continguts i procediments utilitzats. Es posa èmfasi tant en el procés com en els resultats, utilitzant diverses estratègies avaluatives que proporcionen informació sobre el progrés de l'alumnat i l'eficàcia de les estratègies didàctiques implementades.

6. Mesures de resposta educativa a la inclusió de l'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu o de l'alumnat que requerisca actuacions per a la compensació de desigualtats (mesures de nivell III i IV)

6.1 Mesures educatives per a la inclusió

El professorat implementarà mesures dirigides a la sensibilització, prevenció i erradicació de qualsevol tipus de violència i discriminació per causa d'intolerància, especialment referida a condicions de diversitat funcional, gènere, orientació i identitat sexual, ètnia o creences religioses.

Cal destacar la utilització constant de demostracions experimentals i raonaments a partir dels quals. Aquesta metodologia permet una major comprensió i adaptació al nivell de l'alumnat ja que és el propi aprenent qui planteja el desenvolupament, es troba amb els problemes i crea l'aprenentatge. Així passa a ser una docència més manipulativa, visual i pràctica.

D'acord amb el Departament d'Orientació, es duran a terme les adaptacions curriculars significatives (ACIS) per als alumnes amb necessitats educatives especials.

El departaments de Física i Química romandrà a disposició dels equips educatius corresponents per a la realització de les adaptacions curriculars individualitzades (ACI) d'aquells alumnes als quals s'hagen detectat alguna necessitat educativa especial. Per

altra banda, els Prova escrita o oral, test, informes i altres procediments s'adaptaran a l'alumnat que ho necessite, utilitzant els indicadors d'èxit corresponents.

6.2 Mesures d'actuació específiques per a l'alumnat repetidor

Es considerarà subjecte a aquestes mesures específiques aquell alumnat que es trobe en situació de repetició degut a haver suspès la matèria de Física i Química durant l'any acadèmic anterior.

Per a aquest grup d'alumnes, es desenvoluparà un seguiment més personalitzat en aspectes com:

- Assistència i puntualitat: es farà un seguiment més detallat de l'assistència i la puntualitat de l'alumnat repetidor.
- Deures i Tasques: Es farà un seguiment detallat de la completitud i qualitat dels deures assignats.
- Actitud i Comportament: Es prestarà una atenció especial a l'actitud i al comportament dins de l'aula.
- Presentació de Treballs: Es revisaran amb major detall els treballs presentats per assegurar que compleixen amb els estàndards requerits.
- Resultats en Proves Escrites: Es realitzarà una anàlisi més aprofundida dels resultats obtinguts en les proves.
- Comunicació amb el Tutor: Es mantindrà una comunicació estreta amb el tutor acadèmic, especialment si es detecten problemes que requereixen intervenció.
- Informació a les Famílies i al Departament d'Orientació: Quan es detecte algun problema significatiu, es notificarà de manera immediata tant a les famílies com al departament d'orientació.
- Adaptació dels Continguts: Es considerarà l'ajust dels nivells de complexitat dels continguts en funció de les necessitats d'aprenentatge de l'alumnat.
- Tutorització Específica: Alguns alumnes repetidors podran ser assignats a un tutor específic dins de l'equip docent per a un seguiment més intensiu.

7. Activitats complementàries

El Departament de Física i Química de l'IES Betxí desenvolupa un programa d'activitats complementàries al llarg del curs escolar que té com a finalitat enriquir l'aprenentatge de l'alumnat mitjançant experiències pràctiques i lúdiques que complementen i reforcen els continguts curriculars treballats a l'aula.

Aquestes activitats s'emmarquen dins dels principis pedagògics de la LOMLOE, contribuint al desenvolupament de les competències clau i específiques de la matèria, i promovent un aprenentatge significatiu que connecte els coneixements científics amb aplicacions reals i contexts quotidians. A més, fomenten l'esperit científic, la curiositat per la investigació i la valoració positiva de la ciència com a eina per comprendre i millorar el món que ens envolta.

7.1 Activitats de centre

Durant els períodes lectius anteriors als períodes de Nadal i Setmana Santa, el departament col·labora amb activitats pràctiques i experimentals que permeten a l'alumnat aplicar els coneixements adquirits de manera creativa i motivadora. Entre aquestes activitats es destaquen l'elaboració artesanal de sabó i suavina, que permet treballar conceptes de química orgànica, reaccions de saponificació i processos industrials, connectant la química amb la vida quotidiana i la sostenibilitat ambiental.

La construcció i llançament de coets d'aigua constitueix una altra activitat emblemàtica que integra conceptes de física com la pressió, el principi d'acció i reacció i la dinàmica de fluids. Aquesta activitat permet treballar de manera interdisciplinària amb conceptes del diferents departaments com el de tecnologia, desenvolupant competències d'experimentació.

L'ordenació i manteniment del laboratori s'aprofita com a activitat educativa que permet a l'alumnat familiaritzar-se amb l'instrumental científic, aprendre normes de seguretat i

desenvolupar hàbits de treball rigorós i responsable. Aquesta tasca contribueix també a la sostenibilitat del centre i a la valoració dels recursos materials disponibles.

7.2 Eixides educatives

El departament organitza anualment una eixida a la Universitat Jaume I de Castelló per participar en la Firujiència, una fira de la ciència que constitueix un dels esdeveniments de divulgació científica més importants de la província de Castelló. Aquesta activitat ofereix a l'alumnat l'oportunitat de conèixer de primera mà la universitat i les possibilitats que ofereix.

La participació en aquesta fira permet a l'estudiant ampliar els seus horitzons acadèmics i professionals, conèixer les possibilitats d'estudi i investigació en l'àmbit científic i tecnològic, i desenvolupar actituds positives cap a la ciència i la innovació. A més, es tracta d'una activitat que fomenta la vocació científica i pot orientar l'alumnat en les seves decisions acadèmiques futures.

7.3 Criteris d'organització i desenvolupament

Totes les activitats complementàries del departament es planifiquen seguint criteris pedagògics coherents amb els objectius curriculars i es dissenyen per atendre la diversitat de l'alumnat, assegurant la participació inclusiva de tot l'estudiant independentment de les seves característiques individuals.

Les activitats s'integren en la programació didàctica de manera que complementen i reforcen els continguts treballats a l'aula, servint com a element de motivació i consolidació dels aprenentatges. Per a seleccionar i aplicar les diferents activitats, el departament té present la distribució horària dels diferents grups i les repercussions/implicacions que té la realització de les activitats en les altres matèries.

8. Recursos didàctics i d'aula

El desenvolupament de les competències específiques de Física i Química requereix una àmplia varietat de recursos didàctics que faciliten l'experimentació, la investigació i la comprensió dels fenòmens científics. El Departament de Física i Química de l'IES Betxí disposa d'un conjunt de recursos materials i digitals que permeten implementar una metodologia activa i experimental.

8.1 Laboratoris del departament

Un dels principals recursos didàctics per a l'ensenyament i aprenentatge de la Física i Química és la utilització dels dos laboratoris especialitzats del departament: el laboratori de física i el laboratori de química. Aquests espais constitueixen l'eix vertebrador de l'activitat experimental i permeten a l'alumnat desenvolupar les destreses pròpies del mètode científic.

El laboratori de física està equipat amb material específic per a l'estudi de la mecànica, termodinàmica, òptica, electricitat i magnetisme, incloent equips de mesura precisos, instruments òptics i dispositius per a l'estudi del moviment. Aquest equipament permet realitzar experiències que van des de l'anàlisi del moviment rectilini fins a experiments de física moderna.

El laboratori de química té el material de vidre adequat, balances de precisió, equips de mesura del pH, sistemes de calefacció i els reactius necessaris per a l'experimentació segura.

8.2 Recursos digitals i tecnològics

La integració de les tecnologies de la informació i la comunicació és fonamental en l'ensenyament de les ciències. El departament utilitza de manera sistemàtica simuladors científics, especialment els desenvolupats pel projecte PhET de la Universitat de Colorado, que permeten la visualització i comprensió de fenòmens físics i químics difícils d'observar en condicions normals d'aula o laboratori.

Els ordinadors del departament, equipats amb programari específic per a l'anàlisi de dades, modelització molecular i simulació de circuits, constitueixen una eina essencial per al tractament dels resultats experimentals. Aquests recursos digitals s'integren de manera natural en el desenvolupament de les situacions d'aprenentatge, permetent a l'alumnat familiaritzar-se amb les eines tecnològiques utilitzades en la recerca científica actual.

La plataforma Teams, proporcionada per la Conselleria d'Educació, serveix com a repositori de materials didàctics i espai de comunicació i seguiment de l'aprenentatge de l'alumnat. A través d'aquesta plataforma es gestionen les activitats complementàries, s'ofereixen recursos addicionals d'ampliació i reforç, i es facilita la comunicació entre el professorat i les famílies.

8.3 Materials curriculars específics

S'han elaborat una sèrie de dossiers didàctics per a cadascun dels nivells que s'imparteixen, adaptats als currículums vigents i a les característiques de l'alumnat de cada curs. Aquests materials, dissenyats específicament pel departament, integren continguts teòrics, activitats pràctiques, problemes contextualitzats i propostes d'investigació que segueixen la metodologia establerta per la LOMLOE.

Els dossiers incorporen activitats que connecten els continguts científics amb els reptes del segle XXI, utilitzant contextos reals i promovent el desenvolupament de múltiples competències de manera integrada. Cada dossier inclou activitats de diferent dificultat, propostes de treball cooperatiu, orientacions i recursos complementaris que permeten atendre la diversitat de l'alumnat.

9. Altres mesures

9.1. Avaluació de la pràctica docent

El Departament de Física i Química considera l'avaluació de la pràctica docent com un element fonamental per a la millora contínua de la qualitat educativa i l'adequació de les estratègies metodològiques als objectius d'aprenentatge establerts. Aquesta avaluació es desenvolupa de manera sistemàtica amb la finalitat d'identificar fortaleses i àrees de millora en el procés d'ensenyament-aprenentatge.

L'avaluació es realitza mitjançant diferents mecanismes que garanteixen una perspectiva integral del procés educatiu. La Direcció del Departament verifica la proposta pedagògica al inici de curs, assegurant la coherència amb el currículum vigent. Cada docent realitza una autoavaluació de la seua pràctica en diferents moments del curs, així com un seguiment trimestral de la implementació de la proposta pedagògica. Les reunions setmanals del departament constitueixen un espai d'intercanvi d'experiències i proposta de millores col·lectives.

9.2. Formació permanent del professorat

Els membres del departament participen activament en la formació permanent a través del Pla Anual de Formació (PAF) del centre. En els darrers anys, el departament s'ha implicat de manera significativa participant en cursos de formació, seminaris, projectes d'innovació educativa i grups de treball que han permès mantenir actualitzats els coneixements científics i didàctics del professorat.

Aquesta formació contínua es considera essencial per a la implementació eficaç dels principis pedagògics de la LOMLOE, especialment pel que fa al desenvolupament de situacions d'aprenentatge competencial i l'ús de metodologies actives en l'ensenyament de les ciències.

9.3. Coordinació i millora contínua

El departament promou la coordinació amb altres departaments didàctics per desenvolupar projectes interdisciplinaris i fomenta la implementació de metodologies innovadores que milloren l'eficàcia del procés d'ensenyament-aprenentatge. Les propostes de millora identificades a través dels processos d'avaluació es documenten i es prioritzen per a la seua implementació en cursos posteriors, establint un cicle de millora contínua que garanteix l'evolució positiva de la pràctica docent del departament.

DEPARTAMENT DE LLATÍ

PROPOSTA PEDAGÒGICA
CURS 2025-2026

1- CONCRECIÓ CURRICULAR DE LA MARÈRIA: LLATÍ

1.1- ELEMENTS CURRICULARS DEL NIVELL: 4t ESO

A) JUSTIFICACIÓ (Decret 107/2022 de 5 d'agost)

L'assignatura de Llatí és una matèria opcional per a l'alumnat de 4t curs de E.S.O. i compta sols amb tres hores de dedicació setmanal. Aquesta té com a objectiu primordial la comprensió d'aspectes lingüístics i sociopolítics del món actual partint de la pervivència de la llengua i cultura llatines.

El Llatí en 4t d'ESO suposa per a l'alumnat que acaba la Secundària Obligatòria un contacte directe amb alguns dels elements fonamentals de la nostra societat. Al seu torn, serveix de pont per a aquell alumnat que vaja a cursar estudis de Batxillerat, no sols d'humanitats sinó també d'altres modalitats, perquè conèixer i valorar la importància de la llengua i la cultura llatines en l'actualitat contribueix eficaçment a l'aprenentatge de noves llengües i a l'acostament raonat a arrels de la nostra pròpia realitat cultural.

Aquesta matèria ajuda a l'alumnat a contextualitzar i comprendre el seu present a través del passat partint d'un criteri lingüístic, històric, arqueològic, social, polític i literari, la qual cosa potencia el seu desenvolupament personal i social. Així doncs, l'estudi de la llengua i la cultura llatines acosta a l'alumnat a valors universals del món clàssic i serveix de punt de partida per a fer-ne una anàlisi crítica i constructiva d'alguns aspectes que no tenen cabuda en la societat del segle XXI.

En relacionar el present amb el passat s'incentiva l'esperit crític i una visió global més lliure de prejudicis. Alhora, es fomenta el respecte a la diversitat lingüística i s'activen actituds de compromís de preservació i valoració del patrimoni, material i immaterial, de la civilització llatina des d'una posició sostenible i compromesa.

L'estudi d'aquesta matèria despertarà en l'alumnat la curiositat per ampliar el coneixement en altres àmbits en percebre la vinculació amb els altres sabers estudiats.

La matèria de Llatí millora el coneixement i maneig de les llengües oficials de la Comunitat Valenciana i d'altres llengües estrangeres, i permet la consolidació del repertori lingüístic de l'alumnat a través de la reflexió sobre el funcionament de la llengua llatina i la seua evolució.

El Llatí i la seua estructura gramatical són un instrument privilegiat per al desenvolupament de les capacitats cognitives de l'alumnat, al mateix temps que impulsa la seua facultat de discernir críticament les fonts d'informació, analògiques o digitals, en el procés d'indagació, tant individualment com en equip.

D'altra banda, en aquesta primera aproximació a l'estudi de la llengua llatina, resulta convenient un aprenentatge lingüístic gradual i ajustat al temps de docència, amb eines que promoguen un aprenentatge actiu i lúdic i situen l'alumnat en el centre del seu propi procés d'aprenentatge.

Així doncs, el ritme d'aprenentatge individual de l'alumnat es tindrà present en la matèria de Llatí, tot propiciant la capacitat d'aprendre de manera personalitzada, la qual cosa reforçarà la seua autoestima, autonomia i reflexió, sense deixar de banda el treball col.laboratiu.

El currículum de Llatí de 4t d'ESO presenta cadascuna de les competències específiques amb la descripció corresponent, i hi assenyala seguidament les connexions, també amb les competències d'altres matèries de l'ESO i amb les competències clau.

Les competències específiques estan vertebrades entorn de dos aspectes. El primer té a veure amb la reflexió sobre l'estructura de la llengua llatina (fonaments i tècniques bàsiques de traducció) i el lèxic, així com amb la influència en les llengües del repertori individual de l'alumnat, vinculant-se d'aquesta manera a la millora de a competència lingüística i plurilingüe. El segon fa referència a la reflexió sobre el llegat del món romà en l'actualitat, que uneix el passat amb el present, potenciant una comprensió crítica de la societat del segle XXI.

B) CONTEXTUALITZACIÓ

Pel que fa a la ubicació i característiques de l'àrea d'influència del centre cal dir que aquest s'ubica en un poble de 5 000 habitants, però també arreplega alumnat de pobles pròxims amb menor nombre d'habitants, com són Eslida i Artana.

Pel que fa al nivell social i característiques de l'alumnat cal dir el següent: El nivell social de l'alumnat és de classe mitjana i, a pesar de procedir de pobles de població mitja baixa, compten amb les facilitats que hui en dia molts pobles poden oferir com a biblioteques públiques en els seus respectius pobles.

El perfil laboral de la gran majoria de les famílies de l'alumnat és dedicar-se a l'agricultura, especialment als cítrics, o a la indústria ceràmica o de cartró els pares, i a la feines de la casa o al magatzem de taronges les mares.

La majoria d'ells no ha escollit la matèria pel seu interès cap als estudis humanístics, sinó més bé, per a fugir de les branques científiques, i això a vegades queda reflectit en el seu interès inicial cap a la matèria.

Pel que fa a les característiques de l'alumnat respecte a l'aprenentatge, una vegada realitzada l'avaluació inicial de Llatí, es detecta certa homogeneïtat en el nivell de coneixements previs dels alumnes, però diferències remarcables entre els ritmes d'aprenentatge i adquisició dels coneixements, anant uns més ràpids que altres. Tot i això, l'alumnat que cursa Llatí 4rt d'ESO no presenta o és susceptible de presentar a priori necessitats específiques d'aprenentatge.

1.1.1- COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES.

- **Competència específica 1**. ***Reconèixer i valorar el paper de la cultura i la llengua llatines en els orígens d'Europa, així com la major o menor pervivència i presència en les llengües i cultures dels països que la conformen en l'actualitat.***

Amb aquesta competència específica es pretén que l'alumnat valore de manera crítica i constructiva la contribució de la civilització llatina com a punt de partida de la identitat europea, i que perceba el llegat de la cultura romana com a eix d'unió dels pobles europeus de diferent origen; es promociona així la capacitat de valorar la diversitat cultural com una riquesa heretada del nostre passat clàssic comú i la necessitat de promoure la convivència ciutadana.

Així mateix, afavoreix el desenvolupament de l'esperit i anàlisi crítica, ja que, per a realitzar aquesta reflexió i comparació entre el present i el passat, s'activen estratègies d'aprenentatge que potencien la comunicació i el respecte, a més d'una introspecció que ajuda a discernir aquells aspectes del món romà que beneficien la nostra societat d'aquells que han sigut superats i no tenen cabuda als nostres dies; per això, és convenient no jutjar el passat amb els ulls del present.

Aquesta competència capacita a l'alumnat per a l'elaboració de judicis i opinions personals justificades sobre aspectes socials o polítics, i proporciona arguments per a debatre amb responsabilitat davant les diferències d'una societat globalitzada.

Aquesta competència específica es connecta amb les següents competències clau: CCL,CPSAA, CCEC, CC.

- **Competència específica 2.** ***Identificar els trets bàsics i valorar la importància de la llengua llatina en els idiomes que l'alumnat utilitza i estudia, a través de l'aprenentatge de l'alfabet, l'etimologia, els llatinismes, la composició i la derivació.***

Aquesta competència específica s'intenta que l'alumnat relacione les llengües que utilitza i coneix amb la llengua llatina, per mitjà de l'anàlisi lingüística que les caracteritza. L'estudi etimològic bàsic, la presència de llatinismes en les llengües que coneix i la constatació dels mecanismes de composició i derivació, permeten a l'alumnat entendre la llengua pròpia com una evolució diacrònica de la llengua llatina.

El coneixement de l'origen i evolució de l'alfabet llatí afavoreix la comprensió de la importància d'aquest instrument com a font d'evolució cultural enfront d'altres tipus d'alfabets (sil.làbics, ideogràfics).

L'alumne a través de l'anàlisi del lèxic de les llengües que utilitza, reconeix la base llatina fonamental a partir de la qual construeix el seu discurs, per la qual cosa l'estudi de la llengua d'origen resulta enriquidor per al coneixement de la pròpia llengua. Es constaten, així mateix, expressions directament llatines d'ús habitual i també especialitzat, conegudes com a llatinismes.

Finalment l'estudi morfològic dels procediments de composició i derivació reforça els vincles anteriors i millora la comprensió i ús de les llengües que utilitza l'alumnat.

Aquesta competència específica es connecta amb les següents competències clau: CCL, CMCT,CC, CP, CPSAA.

- **Competència específica 3.*Traduir, comprendre i interpretar textos llatins orals i escrits de dificultat moderada, utilitzant estratègies d'accés al significat.***

A més de les empremptes llatines que l'alumnat pot conèixer en l'estudi d'aspectes relacionats amb història, arqueologia, filosofia i art, el major llegat del món romà és la seua llengua i els seus textos. La llengua llatina és la base de totes les llengües romàniques i d'una bona part d'altres llengües del nostre entorn; la literatura llatina és, juntament amb la grega, el model en el qual s'inspiren moltes de les obres de la literatura occidental.

Partint dels textos, l'alumnat s'iniciarà en el coneixement de la llengua llatina i explorarà tots els elements formals que la constitueixen. S'hi utilitzaran textos originals i adaptats de dificultat gradual als quals l'alumnat s'aproximarà amb diverses estratègies de comprensió:

comparació en paral.lel de les semblances i diferències dels diferents trets lingüístics en les llengües d'ús de l'alumnat.

L'ús de la llengua llatina escrita i oral ajudarà al fet que l'alumnat consolide un coneixement actiu i justificat de la llengua llatina, d'acord amb la línia que defineix el Marc europeu comú de referència per a les llengües (MECR).

Aquesta competència es connecta amb les competències clau: CCL, CPSAA, CP.

- **Competència específica 4.** ***Produir enunciats senzills en llengua llatina, orals i escrits, desenvolupant estratègies d'accés al significat.***

Dins de les estratègies de desenvolupament de les competències lingüístiques del Marc Europeu Comú de Referència per a les llengües es troba la comunicació, finalitat fonamental en l'aprenentatge d'una llengua. L'alumnat utilitzarà així, de manera activa, tots els elements que hi ha anat descobrint a partir de la comprensió i interpretació, la qual cosa suposarà una major consolidació dels coneixements adquirits amb l'ajuda d'imatges, preguntes guiades i guions de conversa.

El desenvolupament d'aquesta competència està relacionat de manera molt estreta amb la interpretació i comprensió dels textos, ja que l'una i l'altra es complementen a l'hora d'aconseguir la finalitat de la comunicació; així s'entendrà la llengua com un sistema viu.

La pràctica comunicativa de la llengua permetrà no sols assolir un major nivell de competència lingüística, sinó també aprofundir en el coneixement de la llengua, la cultura i la civilització romanes, tot contextualitzant adequadament les estratègies d'aprenentatge.

Aquesta competència específica es connecta amb les competències clau: CCL, CPSAA, CP.

- **Competència específica 5.** ***Localitzar i valorar la presència del món clàssic en el patrimoni històric, arqueològic i artístic d'Europa, de la Península Ibèrica i de la Comunitat Valenciana, i contribuir-ne a la conservació i respecte.***

Mitjançant l'adquisició i desenvolupament d'aquesta competència, l'alumnat pren consciència de la importància de la preservació, conservació i respecte del patrimoni romà, tant material com immaterial.

Aquesta competència incentiva el compromís per l'entorn patrimonial i en potencia la participació activa per a la defensa i cura.

Alhora, reconèixer i identificar la contribució material i immaterial de la cultura llatina ajuda a comprendre i relacionar aspectes de la nostra societat que tenen el seu origen en l'època

romana, a més d'entendre el nostre present i prendre'l com a referència per a poder cercar solucions en moments d'adversitat com per exemple: les migracions, els drets humans o els conflictes bèl.lics.

L'alumnat pot accedir a aqueixos elements patrimonials en museus, jaciments arqueològics o excavacions, i també fer ús de les eines digitals actual, perquè en tots dos casos pot dur a terme un exercici d'anàlisi i reflexió per a entendre el seu entorn històric i patrimonial d'una manera crítica i concreta.

Aquesta competència específica es connecta amb les competències clau: CCEC, CE, CD, CC,CPSAA.

En el següent requadre es poden observar les interrelacions entre les competències específiques i les competències clau.

	CCL	CP	CMCT	CD	CPSAA	CC	C
CE1	X			X	X	X	
CE2	X	X	X	X	X	X	
CE3	X	X		X	X		
CE4	X	X		X	X		
CE5				X	X	X	X

RELACIÓ ENTRE SABERS BÀSICS,CRITERIS D'AVALUACIÓ I COMPETÈNCIES

Bloc 1. Aspectes històrics, geogràfics, i polítics del món romà i la seua pervivència.

Història, geografia i política del món romà i pervivència. CE1 i CE5	Criteris avaluació	CC
Principals aspectes geogràfics, històrics i polítics del món romà relacionats amb la comprensió i impuls de la identitat europea. La romanització: Hispània. Personatges històrics importants, homes i dones.	1.1. Identificar els principals esdeveniments polítics, històrics i socials de la civilització llatina en el seu context històric i relacionar-los amb la situació sociopolítica europea actual, establint les semblances i diferències amb ajuda de les fonts clàssiques i actuals.	CCL CPSAA CCEC CC CD

Estratègies i eines per a relacionar el passat i el present a partir dels coneixements adquirits. Tècniques bàsiques de cerca i tractament de la informació històrica i geogràfica mitjançant les TIC.	2.1. Reconèixer elements de la mitologia clàssica com a font d'inspiració de manifestacions literàries i artístiques al llarg de la història. 3.1. Expressar respectuosament opinions argumentades (multimodals, orals o escrites) sobre la importància del llatí i de la multiculturalitat per al desenvolupament de la societat. 4.1. Elaborar i presentar continguts propis en forma d'esquemes, redaccions, taules comparatives o un altre tipus de format, mitjançant l'ús d'estratègies de cerca, la selecció, l'anàlisi crítica i el tractament d'informació de fonts primàries i secundàries. 5.1. Argumentar amb exemples la importància de la tradició romana en les manifestacions culturals posteriors. 5.2. Localitzar i valorar la presència de referents patrimonials arqueològics, arquitectònics i artístics romans en l'entorn més pròxim i en la Península Ibèrica. 5.3. Realitzar activitats orientades al coneixement i estima de les manifestacions culturals i els valors cívics del nostre passat romà. 5.4. Mostrar respecte per les expressions culturals i els valors cívics del nostre passat com a element significatiu de la nostra identitat.	

Bloc 2: Aspectes culturals i patrimonials del món romà i la seua pervivència.

Cultura i patrimoni del món romà i la seua pervivència. CE1 i CE5	Criteris avaluació	CC
Aspectes fonamentals de la vida quotidiana i cultura romanes i el paper de la conformació de la nostra identitat com a societat. Exemples rellevants de la influència de la mitologia clàssica en manifestacions artístiques i literàries al llarg de la història. Principals gèneres literaris, obres, autors i autors llatins: importància i influència en expressions artístiques posteriors.	1.1.Identificar els principals esdeveniments polítics, històrics i socials de la civilització llatina en el seu context històric i relacionar-los amb la situació sociopolítica europea actual, establint les semblances i diferències amb ajuda de les fonts clàssiques i actuals. 1.2.Reconèixer elements de la mitologia clàssica com a font d'inspiració de manifestacions literàries i artístiques al llarg de la història.	CCL CPSAA CCEC CC CD

Elements i personatges més destacats, tant homes com dones, del patrimoni romà en la Península Ibèrica amb especial atenció als de la Comunitat Valenciana. Estratègies de creació pròpia individuals o grupals sobre el llegat de la cultura romana. Habilitats i eines per a relacionar, comentar i interpretar el passat i el present, a partir dels coneixements adquirits i de la pròpia experiència. Posada en valor, compromís de preservació i gaudi del patrimoni arqueològic romà com a bé social i senyal d'identitat.	1.3.Expressar respectuosament opinions argumentades (multimodals, orals o escrites) sobre la importància del llatí i de la multiculturalitat per al desenvolupament de la societat. 1.4.Elaborar i presentar continguts propis en forma d'esquemes, redaccions, taules comparatives o un altre tipus de format, mitjançant l'ús d'estratègies de cerca, la selecció, l'anàlisi crítica i el tractament d'informació de fonts primàries i secundàries. 5.1. Argumentar amb exemples la importància de la tradició romana en les manifestacions culturals posteriors. 5.2. Localitzar i valorar la presència de referents patrimonials arqueològics, arquitectònics i artístics romans en l'entorn més pròxim i en la Península Ibèrica. 5.3. Realitzar activitats orientades al coneixement i estima de les manifestacions culturals i els valors cívics del nostre passat romà. 5.4. Mostrar respecte per les expressions culturals i els valors cívics del nostre passat com a element significatiu de la nostra identitat.	

Bloc 3: Sistema de la llengua llatina. Trets bàsics.

La llengua llatina CE2, CE3 i CE4	Criteris avaluació	CC
Tipus de paraules: variables i invariables. Declinació: conceptes bàsics. Substantius, pronoms i adjectius. Conjugació: conceptes bàsics. El verb llatí. Els casos i els seus usos principals. La concordança i l'ordre de les paraules. L'oració: simples i coordinades. Producció de textos senzills en llengua llatina. Estratègies per a la traducció, comprensió i utilització escrita i oral de frases senzilles en llatí a partir de la comparació de les llengües del repertori lingüístic de l'alumnat. Habilitats per a la lectura comprensiva de textos llatins de dificultat gradual. Acceptació de l'error com a part del procés d'aprenentatge.	2.1.Identificar i valorar la rellevància de l'alfabet llatí en la formació de les llengües romàniques i la influència en les no romàniques. 2.2.Descobrir i sistematitzar la pervivència dels ètims llatins en les llengües romàniques peninsulars, europees i altres llengües del repertori lingüístic de l'alumnat. 2.3.Fer un ús adequat dels llatinismes més comuns en un context adequat. 2.4.Inferir el significat d'alguns tecnicismes tot aplicant els principals fonaments de la derivació i composició amb prefixos llatins. 2.5.Valorar la diversitat lingüística i l'interès per l'adquisició d'altres llengües estrangeres com a mitjà d'enriquiment personal i professional.	CCL CMCT CP CC CPSAA

Recursos analògics i digitals per a l'adquisició de llengües: Portafolis Europeu de les Llengües, imatges, glossaris, diccionaris, etc.	3.1.Llegir i comprendre textos senzills en llatí (orals i escrits) seguint les normes bàsiques de pronunciació, amb ajuda dels coneixements lingüístics de l'alumnat. 3.2.Identificar i analitzar els aspectes gramaticals elementals del llatí en textos de dificultat graduada, comparant-los amb els del repertori lingüístic personal. 3.3.Analitzar la formació i funció de les paraules en l'oració llatina: declinació (substantius, adjectius i pronoms) i conjugació. 3.4.Interpretar i traduir textos llatins adaptats i de dificultat graduada, fent ús de tots els recursos i estratègies apreses. 4.1.Crear frases o textos senzills, escrits i orals, en llatí, utilitzant les estructures i el lèxic apresos. 4.2.aplicar correctament la declinació per a una expressió correcta de la llengua llatina. 4.3.Valorar la importància del llatí com a mitjà de transmissió de cultura i la comunicació escrita i oral.	

Bloc 4: el llatí i el plurilingüisme.

El llatí i el plurilingüisme. Transversal a totes les competències	Criteris avaluació	CC
L'alfabet: origen i pronunciació. Pervivència de l'alfabet en les llengües d'ús de l'alumnat. Reconeixement de formants llatins (lexemes, sufixos i prefixos) en paraules de la llengua d'ensenyament. Etimologia i llatinismes d'us freqüent. Paral.lelisme entre llengües romanç i no romanç. Valoració de la importància del llatí per a la correcta comprensió i expressió escrita, oral i multimodal en les diferents llengües del seu repertori lingüístic individual. Ús de la bibliografia i webgrafia (lexicografia, repertoris, glossaris) en l'estudi i aprenentatge de la llengua llatina com a base en la consolidació d'altres llengües estrangeres.	1.1.Identificar els principals esdeveniments polítics, històrics i socials de la civilització llatina en el seu context històric i relacionar-los amb la situació sociopolítica europea actual, establint les semblances i diferències amb ajuda de les fonts clàssiques i actuals. 1.2.Reconèixer elements de la mitologia clàssica com a font d'inspiració de manifestacions literàries i artístiques al llarg de la història. 1.3.Expressar respectuosament opinions argumentades (multimodals, orals o escrites) sobre la importància del llatí i de la multiculturalitat per al desenvolupament de la societat. 1.4.Elaborar i presentar continguts propis en forma d'esquemes, redaccions, taules comparatives o un altre tipus de format, mitjançant l'ús d'estratègies de cerca, la	CCL CP CMCT CD CPSAA CC CE CCEC

	selecció, l'anàlisi crítica i el tractament d'informació de fonts primàries i secundàries. 2.1.Identificar i valorar la rellevància de l'alfabet llatí en la formació de les llengües romàniques i la influència en les no romàniques. 2.2.Descobrir i sistematitzar la pervivència dels ètims llatins en les llengües romàniques peninsulars, europees i altres llengües del repertori lingüístic de l'alumnat. 2.3.Fer un ús adequat dels llatinismes més comuns en un context adequat. 2.4.Inferir el significat d'alguns tecnicismes tot aplicant els principals fonaments de la derivació i composició amb prefixos llatins. 2.5.Valorar la diversitat lingüística i l'interès per l'adquisició d'altres llengües estrangeres com a mitjà d'enriquiment personal i professional. 3.1.Llegir i comprendre textos senzills en llatí (orals i escrits) seguint les normes bàsiques de pronunciació, amb ajuda dels coneixements lingüístics de l'alumnat. 3.2.Identificar i analitzar els aspectes gramaticals elementals del llatí en textos de dificultat graduada, comparant-los amb els del repertori lingüístic personal. 3.3.Analitzar la formació i funció de les paraules en l'oració llatina: declinació (substantius, adjectius i pronoms) i conjugació. 3.4.Interpretar i traduir textos llatins adaptats i de dificultat graduada, fent ús de tots els recursos i estratègies apreses. 4.1.Crear frases o textos senzills, escrits i orals, en llatí, utilitzant les estructures i el lèxic apresos. 4.2.aplicar correctament la declinació per a una expressió correcta de la llengua llatina. 4.3.Valorar la importància del llatí com a mitjà de transmissió de cultura i la comunicació escrita i oral. 5.1. Argumentar amb exemples la importància de la tradició romana en les manifestacions culturals posteriors. 5.2. Localitzar i valorar la presència de referents patrimonials arqueològics, arquitectònics i artístics romans en l'entorn més pròxim i en la Península Ibèrica.	

	5.3. Realitzar activitats orientades al coneixement i estima de les manifestacions culturals i els valors cívics del nostre passat romà. 5.4. Mostrar respecte per les expressions culturals i els valors cívics del nostre passat com a element significatiu de la nostra identitat.	

1.1.2- VALORACIÓ GENERAL DEL PROGRÉS DE L'ALUMNAT

A) Instruments de recollida d'informació.

Amb la finalitat d'avaluar el grau d'adquisició de les competències utilitzarem diversos instruments d'avaluació:

- **Observació directa**: llista de control on figure l'observació directa i sistemàtica:

-Assistència (CSC) (SIEE)

-Actitud i interés (CSC) (SIEE)

-Hàbits de treball: si acaba a temps les feines, constància en el treball, cura del material (CSC) (SIEE)

-Intercanvis orals: preguntes, interacció a classe, debats (CSC) (SIEE)(CCLI)

- **Quadern de l'alumne:**

En ell es constatarà el treball diari, la realització d'activitats proposades, la correcció de les activitats, les faltes d'ortografia, l'expressió escrita, l'organització i presentació del treball (CCLI) (CAA) (SIEE).

- **Treballs :**

Un altre instrument d'avaluació seran els treballs creatius o d'investigació senzills que els alumnes hauran de realitzar sobre aspectes culturals o mitològics del món clàssic. En ells es valorarà la puntualitat en l'entrega, la presentació, l'ordre en l´exposició, l'expressió escrita i/o oral, el material bibliogràfic o audiovisual utilitzat, utilització crítica de les fonts d'informació, la presentació del treball i la creativitat (SIEE))(CCLI) (CAA) (CEC)(CD) (CSC).

- **Proves objectives escrites individuals per mesurar el grau de consecució dels continguts**

(CCLI) (CAA) (CEC) (CSC)

- **Lectures** (CCLI) (CAA) (CEC) (CSC)

B) Criteris de qualificació qualitativa i quantitativa.

Instruments d'avaluació	Competències	%

Proves objectives escrites individuals (una per *capitulum*) 1.- PRIMERA PART: exercicis de comprensió d'un text proposat per mitjà de senzilles preguntes en llatí, que respondran al nivell adquirit per l'alumne en cada capítol, o bé, de traducció, segons criteri del professor. Es podran, igualment, realitzar qüestions relatives a la morfologia o la sintaxi textual (30 % de la qualificació). 2.- SEGONA PART: qüestió d'etimologia, derivació i composició, o bé de reconeixement de expressions i locucions llatines (10% de la qualificació). 3.- TERCERA PART: qüestió de cultura i civilització romana (vida quotidiana, art, mitologia, etc.) a través de senzilles preguntes o d'un breu esquema on es demostre l'assimilació dels continguts estudiats en classe, així com una capacitat d'expressió escrita necessària per a aconseguir la competència bàsica relativa a la comunicació lingüística (20% de la qualificació).	(CCLI) (CAA) (CEC) (CSC)	60
Treballs i Lectures	(SIEE)) (CCLI) (CAA) (CEC) (CD) (CSC)	30
Observació directa, quadern, actitud	(SIEE) (CCLI) (CAA) (CSC)	10

L'avaluació de l'alumne eixirà de la suma de tots aquests elements avaluatius.

És condició indispensable que l'alumne assistisca amb regularitat a classe i realitze, tant a casa com a l'aula, totes les activitats que es plantegen per part del professor. Si un alumne deixa d'assistir a classe (sense justificació), serà qualificat negativament tant en aquelles activitats què hauria d'haver realitzat (exercicis, treballs) com en l'actitud envers l'assignatura. També es qualificarà negativament aquells alumnes, que havent faltat a un examen, no presenten al professor cap tipus de justificació (justificant mèdic). En eixe

cas seran qualificats amb un 0 en eixa prova i no se'ls farà cap recuperació, ja que l'avaluació és continua.

L'avaluació de l'assignatura és contínua. L'estudi del llatí ha de ser quotidià i progressiu; els alumnes no poden oblidar la matèria explicada, que continuarà apareixent en els nous textos.

Pel que fa a les faltes d'ortografia es seguirà el següent criteri: 0'1 per accent i 0'25 per grafia, fins a un total de 2 punts.

MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ.

Les mesures de resposta educativa per a la inclusió constitueixen totes les actuacions educatives planificades des d'un enfocament sistèmic que tenen per objectiu garantir una educació inclusiva, equitativa i de qualitat per a tot l'alumnat, especialment el qui es troba en situació de més vulnerabilitat i en risc d'exclusió, mitjançant la eliminació de barreres que limiten el seu desenvolupament i, així, donar una resposta personalitzada a les necessitats que té.

Estes mesures s'organitzen en quatre nivells de concreció, caràcter sumatori i progressiu. En aquest apartat de la programació ens centrarem en les mesures de resposta educativa per a la inclusió de l'alumnat amb necessitat específica de recolzament educatiu o amb alumnat que requerisca actuacions per a la compensació de les desigualtats (mesures de nivell III i nivell IV).

MESURES DE NIVELL III

El constitueixen les mesures dirigides a l'alumnat que requereix una resposta diferenciada, individual o en grup, que impliquen suports ordinaris addicionals.

Totes les mesures d'este nivell les planifica, desenvolupa i avalua l'equip educatiu, coordinat per la tutoria, amb l'assessorament del Departament d'Orientació i la col.laboració del professorat especialitzat de recolzament i, en el seu cas, d'altres agents externs, d'acord amb les seues competències.

Són mesures curriculars que tenen com a referència el currículum ordinari i com objectius que l'alumnat destinatari promocione amb garanties a nivells educatius

superiors, obtinga la titulació corresponent als canvis d'etapa i s'incorpore en les millors condicions en el món laboral. A continuació es detallen les mesures:

- **Adaptacions d'accés al currículum que no impliquen matèries singulars, personal especialitzat o mesures organitzatives extraordinàries:**

Les adaptacions d'accés al currículum seran les mesures organitzatives, que adapten temps, mitjans i altres elements (no prescriptius del currículum), planificades per a què l'alumnat NESE puga desenvolupar el currículum ordinari, en igualtat de condicions respecte a la resta de l'alumnat. En el cas d'alumnat amb NEE (discapacitat intel·lectual, sensorial o trastorn de conducta), podran incloure recursos de recolzament, prèvia avaluació psicopedagògica.

En l'actualització i revisió de necessitats de l'alumnat a l'inici de curs, i davant la presència significativa d'alumnat amb diagnòstic de TDAH, dificultats específiques d'aprenentatge i trastorn d'asperger, s'ha elaborat un guió de pautes i mesures per a facilitar l'accés al currículum. Es tracta de mesures que no afecten als elements prescriptius del currículum, sinó a la metodologia. Estes adaptacions metodològiques que formen part del PADIE i que es concreten en les propostes didàctiques són les següents:

- Adaptacions en l'organització:
  - Alumnat situat prop del professorat.
  - Eliminar distraccions visuals o auditives.
  - Explicar amb antelació canvis en horaris i tasques.
  - Controlar la utilització de l'agenda.
- Adaptacions curriculars:

-Presentació de les activitats: utilitzar freases curtes i clares, establir a sovint contacte visual, proporcionar abans de l'explicació una llista de conceptes claus, ressaltar la informació important.

- Fragmentar les tasques molt llargues.

- Proporcionar ajuda d'iguals en la realització de les tasques: ensenyament amb alumne amb intercanvi de rols, grup cooperatiu, grup interactiu, etc.

- Proposar tasques en casa ajustades a les necessitats de l'alumnat.

- A la classe es poden proposar dos o tres tipus de tasques de forma que els deures per a l'alumnat amb dificultats siguen personalitzats.

- Respectar el temps que l'alumne o alumna necessita per a respondre. De vegades tarden més.

- Avaluar en les primeres hores del dia, sempre que siga possible.

- Fragmentar una prova en més sessions, quan siga necessari, ja que la seua atenció sol ser molt curta.

- Destacar a l'enunciat les paraules clau.

- És preferible fer proves curtes i freqüents.

- Treballa, abans de la prova, amb mostres de format.

-Revisió de la prova amb l'alumne després d'haver-la feta.

- En les proves de desenvolupament, donant les preguntes i els fulls de manera gradual.

- Cuidar el format, evitar la lletra acumulada o menuda i usar espais que faciliten la lectura.

- Recordar a l'alumne o alumna que repasse la prova.

- No penalitzar les errades ortogràfiques.

- Buscar el que sap i no les errades.

- **Activitats d'enriquiment curricular per a l'alumnat d'altes capacitats:**

Esta mesura té com a referència el currículum del nivell educatiu que cursa l'alumne/a. Es tracta de plantejar activitats i tasques que suposen posar en funcionament processos de major complexitat:

- Activitats àmplies que tinguen diferents graus de dificultat.
- Activitats diverses per a treballar un mateix contingut.
- Activitats obertes, que permeten diferents possibilitats d'execució i expressió.
- Activitats de lliure elecció per als alumnes. Es tracta de que, en alguns moments l'alumnat puga elegir lliurement fer activitats que responguen als seus interesos.
- Activitats individuals per a l'alumnat amb altes capacitats que tinguen alguna relació amb les activitas que està fent la resta del grup. Són activitats relacionades amb el que està treballant el grup, però que suposen una ampliació. És una estratègia adequada per a treballar continguts amb més aprofundiment o extensió.

- **Mesures de recolzament en contexts externs al centre per a l'alumnat en situacions d'enfermetat, desprotecció, mesures judicials o altres situacions (compensació educativa):**

Les mesures per a la compensació de desigualtats, ocasionades per situacions d'enfermetat, desprotecció, mesures judicials o altres, comporten la selecció de les mesures

educatives més adequades i la necessària col·laboració del centre educatiu amb les institucions de l'entorn i les seues famílies.

En quant a l'alumnat que per prescripció mèdica o per motius persistents de salut, no pot assistir al centre educatiu amb normalitat, es deu organitzar l'atenció educativa adequada que li permeta continuar i retornar als estudis amb normalitat. Es posaran en funcionament les mesures recollides en la normativa d'atenció domiciliària.

- **Pla específic de recolzament per a l'alumnat que promocione amb matèries no superades (PER):**

Per a l'alumnat que roman un any més en el mateix curs, l'equip docent, coordinat per la tutora o tutor, deu elaborar un Pla específic de recolzament que facilite la inclusió socioeducativa, la superació de les barreres i la continuació amb aprofitament dels estudis. El recolzament pedagògic deu fer-se preferentment dins de l'aula ordinària utilitzant estratègies organitzatives que beneficien a tot l'alumnat del grup classe i possibiliten que l'alumnat que el rep participe en les activitats de les unitats didàctiques programades n el seu grup de referència.

Per a esta mesura es posarà en pràctica el protocol establert al centre.

MESURES DEL NIVELL IV

El constitueixen les mesures dirigides a l'alumnat amb necessitats específiques de recolzament educatiu que requereix una resposta personalitzada i individualitzada de caràcter extraordinari que implique recolzaments especialitzats addicionals.

Atenenent al c caràcter extraordinari d'aquest nivell, és preceptiu, en tots els casos, la realització d'una avaluació sòcio-psicopedagògica i l'emissió de l'informe sòcio-psicopedagògic corresponent.

Aquestes mesures les planifica, desenvolupa i avalua l'equip educatiu, coordinat per la tutoria del grup, amb l'assessorament del Departament d'orientació. L'equip educatiu compta amb la col·laboració del professorat especialitzat de recolzament i, en el seu cas, del personal no docent de recolzament i altres agents externs, d'acord amb les seus competències i segons determine l'avaluació sòcio-psicopedagògica preceptiva. Les mesures englobades en aquest nivell de resposta requereixen de suports especialitzats addicionals (PT i AL) i s'especifiquen en el Pla d'Actuació Personalitzat (PAP).

Les mesures extraordinàries d'aquest nivell són:

- **Pla d'Actuació Personalitzat:**

El PAP recull les conclusions de l'avaluació sòcio-psicopedagògica i les orientacions de l'informe sòcio-psicopedagògic per a organitzar, desenvolupar i avaluar la proposta de les

mesures de resposta educativa per a la inclusió de l'alumnat avaluat i la intervenció dels diferents suports, especialitzats o no, que intervenen.

Els tutors i tutores, com a responsables de la coordinació de l'equip educatiu, redactaran el PAP , i en ell es concretarà l'horari del personal especialitzat de recolzament.

El nombre de sessions d'atenció a l'alumnat escolaritzat en l'aula ordinària, es determinarà en funció de la intensitat establerta en l'informe sòcio-psicopedagògic i concretada al pla d'actuació personalitzat.

L'aplicació i desenvolupament del PAP implica una avaluació continua dels resultats i l'eficácia de les mesures que s'estan aplicant. Este seguiment es realitzarà en sessions trimestrals coincidint amb les sessions específiques de l'equip educatiu que intervé complementàries a les sessions ordinàries d'avaluació que es realitzen amb el grup classe de l'alumnat.

El personal especialitzat de recolzament deu col·laborar activament en el procés d'avaluació de l'alumnat, assistint a totes les sessions d'avaluació dels Plans d'Actuació Personalitzats de l'alumnat amb el qui intervenen i a aquelles sessions d'avaluació per a les quals, de forma extraordinària, siga convocat. El document informatiu del progrés de l'alumnat i del resultat de les avaluacions periòdiques que s'entrega a la família o als representants legals de l'alumnat deu ser únic. El tutor o tutora amb la informació aportada trimestralment pel personal especialitzat de recolzament redactarà el document de seguiment del PAP i comunicarà esta informació a la família o als representants legals de l'alumnat en els termes i condicions que cada centre determine.

- **Adaptacions d'accés que requereixen materials singulars i personal especialitzat:**

El personal especialitzat de recolzament deu col·laborar activament en el procés d'avaluació de l'alumnat amb necessitats educatives especials derivades de condicions personals de discapacitat motora, sensorial o psíquica, que l'impedisquen la utilització dels mitjans ordinaris d'accés al sistema educatiu. La dotació d'este material és extraordinària i pot consistir en recursos tècnics i materials, a més a més de personal especialitzat.

PLA LECTOR.

Dins de l'àrea de Llatí les activitats relacionades amb la lectura que treballarem seran, a més de les habituals dins de l'activitat lectiva: lectura de llibre de text, cerca

d'informació procedent de fonts impreses (llibres, periòdics, revistes, etc.) i informàtiques (internet), altres encaminades al foment d'una lectura literària, informativa i pràctica:

- Lectura trimestral optativa d'un llibre o fragments d'un seleccionat pel Departament i adequat a cada nivell. Aquesta lectura anirà acompanyada d'una guia que facilite la realització d'un treball sobre el llibre. Aquesta activitat es realitzarà en tots els nivells.
  - Fragments de les Metamorfosis d'Ovidi, Ed. Vicens Vives.
  - Història de Cupido i Psique, L'ase d'or d'Apul.leu.
  - Una comèdia o una tragèdia, depenent de l'obra programada al teatre de Sagunt, a la qual poden assistir els alumnes.
  - Guárdate de los idus, Lola Gándara. Ed. SM.
- Lectura trimestral d'un llibre adequat a cada nivell.
  - *Ego, Polyphemus*, Andrew Olimpi.
  - *Aulus anser*, Andrew Olimpi.
  - *Familia mala*, Andrew Olimpi.
- Lectura i anàlisi a l'aula d'articles recollits en revistes, periòdics, mitjans audiovisuals, etc. que reflecteixin l'actualitat sobre recerques, descobriments o comentaris sobre l'antiga civilització romana i el seu llegat al món actual.

PROGRAMA REFORÇ ALUMNAT AMB PENDENTS.

Normalment, els alumnes que passen a batxillerat han titulat a 4t d'ESO i, per tant, no porten cap matèria pendent.

1. CONCRECIÓ CURRICULAR DE LA MATÈRIA: LLATÍ

1.1. ELEMENTS CURRICULARS DEL NIVELL: 1r BATXILLERAT

A) JUSTIFICACIÓ. (Decret 108/2022 de 5 d'agost)

L'estudi de la matèria Llatí contempla dues grans vessants: la llengua i la literatura, i la civilització. Pel que fa als continguts de llengua i de literatura cal assenyalar alguns dels plantejaments que han guiat la formulació dels objectius i dels continguts que proposa aquest currículum:

El llatí, com qualsevol altra llengua, és bàsicament una eina de comunicació, per tant, ha de ser tractada com a tal, tot i les mancances evidents que els usuaris ací tenen en els aspectes orals i l'expressió escrita. En aquest sentit, la competència en lectura comprensiva de textos de dificultat adequada, basada en primer terme en el coneixement que l'estudiant té de la llengua pròpia i de les altres que domina, serà l'objectiu principal que caldrà aconseguir.

Secundàriament, les llengües clàssiques, i sobretot el llatí, són bons instruments per estimular la reflexió sobre la llengua pròpia i, per extensió, sobre el funcionament de qualsevol sistema lingüístic, ja que la comprensió d'un text llatí comporta en força ocasions un exercici de traducció més o menys conscient al comparar estructures lingüístiques diferents.

Igualment, l'estudi del llatí serveix per reforçar el coneixement etimològic no sols de la llengua pròpia, sinó també d'altres llengües romàniques i àdhuc no romàniques. L'etimologia justifica la grafia i el significat de les paraules i reforça la base dels coneixements lingüístics i culturals.

Al seu torn, la literatura llatina mereix un tractament singular per dues raons. Primerament, perquè la lectura de les obres més importants dels autors llatins augmenta el cabal cultural de l'alumne de batxillerat de cara a esdevenir un lector adult ben format o, si és el cas, un universitari amb una base imprescindible a l'hora de fer front a estudis d'humanitats o de ciències socials. Segonament, perquè la influència de la literatura llatina en la literatura i l'art occidentals ha estat determinant i, per tant, el seu coneixement contribueix a comprendre molts aspectes del nostre entorn cultural passat i present.

Però aquest currículum no pretén només que els estudiants assoleixin uns continguts de llengua i de la literatura, sinó que estableix les condicions necessàries per tal d'aconseguir un equilibri òptim entre els continguts estrictament lingüístic-literaris i els culturals, i pretén deixar de banda la visió d'aquests dos apartats com compartiments aïllats i sovint oposats. En aquest sentit, pel que fa als continguts de civilització llatina, cal tenir en compte tres raons principals que aconsellen la seva integració inexcusable:

a) La concepció del món antic clàssic com un tot i no com un conjunt de parcel·les deslligades les unes de les altres. Aquesta concepció global ha estat la forma habitual com els intel·lectuals i els investigadors s'han apropat a l'antiguitat clàssica al llarg de tots els segles.

b) La influència que la cultura llatina -i per extensió, la cultura grega, que fou assimilada pels romans- ha tingut i continua tenint en el món occidental. Destaquem-hi, entre altres camps, la literatura clàssica que ha influït constantment al llarg de totes les èpoques; i la mitologia, que forma part del bagatge cultural d'avui, en el teatre, en el cinema, en la iconografia, en la publicitat, etc.
c) El caràcter de multiús que té aquest currículum, en el sentit que pot ser cursat per estudiants amb interessos molt diferents que van des d'acabar la seva primera etapa formativa, fins a cursar cicles formatius o estudis superiors diversos, no estrictament filològics.

La constatació de la pervivència no solament material sinó també espiritual d'alguns aspectes de la civilització romana fins als nostres dies conduirà l'alumnat a reflexionar sobre la propagació, la transformació i la permanència de les cultures, tot i que les persones que n'han estat els artífexs desapareguin. El coneixement del patrimoni rebut, material, cultural i lingüístic, ha de suscitar en l'estudiant l'interès per la seva conservació i ha de desenvolupar-li una actitud cívica de responsabilitat en el seu comportament actual, el qual condiciona no solament el present sinó també el futur de la societat. La consciència de pertinença a un passat, comú amb altres pobles peninsulars i extrapeninsulars, que els estudiants deuen haver intuït en el decurs del seu ensenyament obligatori, cal refermar-la des d'aquesta matèria.

Actualment, pretenem que l'estudi de les humanitats contribueixi, d'una banda, a provocar una reflexió profunda sobre l'ésser humà i, d'una altra, a adoptar una actitud coherent de respecte i estima per les seves diverses manifestacions ètniques, culturals, religioses, lingüístiques, i de lluita contra les desigualtats. L'estudi del passat romà ha de servir també per constatar la secular relació de pobles ben diversos i afavorir un positiu interculturalisme.

Per tot això, és evident que l'estudi de la civilització romana, igualment com el de la llengua, ha de ser present en el currículum del batxillerat.

La matèria es desenvolupa en dos cursos: Llatí I i Llatí II. El primer ofereix un apropament elemental a la llengua llatina i una aproximació a la cultura i a la civilització romanes. El segon esdevé una ampliació i un aprofundiment dels aspectes tractats en el primer curs, amb una insistència especial en els aspectes literaris i de tradició.

B) CONTEXTUALITZACIÓ

Aquest punt ja està tractat amb anterioritat, al nivell de 4t ESO

1.1.1- COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

El currículum de la matèria de Llatí I inclou cinc **competències específiques** que es centren especialment a vincular el present amb el passat i s'estableixen entorn de dos eixos principals: el primer que té com a objectiu situar la lectura, la interpretació i la traducció de textos de diferent tipologia com a punt de partida per a l'aprenentatge no només de la llengua clàssica, sinó també del repertori lingüístic individual de l'alumnat, i al seu torn contribuir a l'accés a la cultura i civilització, activant simultàniament els sabers de caràcter lingüístic i no lingüístic.

El segon eix comporta el desenvolupament de procediments que ajuden a una reflexió raonada, crítica, personal i col.lectiva entorn dels textos i al llegat material i immaterial de la civilització llatina i la seua contribució a la cultura, la societat, la política i la identitat europea.

Aquestes competències clau es relacionen amb les competències específiques següents:

- **Competència específica 1**. ***Analitzar els elements bàsics de la llengua llatina, tot identificant i reflexionant sobre el seu funcionament lingüístic a través de la comparació amb les llengües conegudes per l'alumnat.***

Amb l'adquisició d'esta competència es pretén que l'alumnat entenga de manera progressiva l'estreta vinculació existent entre el funcionament gramatical i sintàctic de les llengües. També que puga assimilar de forma comparada el funcionament del llatí, el concepte de flexió i les seues construccions més característiques, així com aconseguir un coneixement essencial de la fonologia, morfologia, sintaxi i lèxic de la llengua llatina.

D'aquesta manera, l'alumnat aconsegueix activar aquests sabers bàsics de caràcter lingüístic com a eina per a la comprensió i no com a fi, per arribar a entendre la llengua com una entitat viva i no com la suma abstracta de diferents elements com són el vocabulari i la gramàtica.

Per a 1r curs es considera oportú el maneig dels elements bàsics del sistema lingüístic a nivell nominal, pronominal, verbal i oracional. Es pretén que amb aquesta competència a la fi del primer curs l'alumnat valore la importància del llatí com a mitjà de transmissió de cultura,tant oral com escrita.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors operatius: CCL1,CCL2,CP2,STEM2.

- **Competència específica 2.** ***Identificar i valorar els principals elements lèxics llatins, les seues variacions i el seu llegat en les llengües conegudes per l'alumnat, a través de l'aprenentatge de l'etimologia, els llatinismes, la composició i la derivació.***

Aquesta competència ajuda a l'alumnat a ampliar el vocabulari de les llengües que coneix, ja que les relaciona entre sí, en identificar els lexemes, prefixos i sufixos que conformen les paraules, i a analitzar els possibles canvis que s'hagen produït de manera diacrònica a nivell fonètic, morfològic o semàntic. Així, l'alumnat pot identificar i explicar la base etimològica d'una paraula, deduir el significat de neologismes o termes de llenguatge especialitzat, així com crear famílies lèxiques.

Contribueix a millorar la comprensió lectora i l'expressió oral i escrita de l'alumnat en llengües romàniques o no romàniques.

S'impulsa un aprenentatge interconnectat i deductiu, descobrint i valorant el paper de la llengua llatina com a origen de les llengües romàniques i la seua contribució en aquelles que no venen directament del llatí.

Afavoreix el respecte per la diversitat lingüística i promou l'interès per altres cultures per a construir una identitat europea, a més de promoure les competències clau en comunicació lingüística i plurilingüe.

Durant el primer curs es recomana el tractament dels elements més transparents i d'ús més freqüent de la llengua llatina respecte als del repertori de l'alumnat, així com la utilització d'unes normes bàsiques d'evolució fonètica que permeten a l'alumnat torbar les relacions lèxiques.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors: CP2, CP3, STEM1, CPSAA5.

- **Competència específica 3.** ***Argumentar, interpretar, traduir i produir textos llatins, escrits i orals, de dificultat graduada a partir d'estratègies de deducció i inducció, utilitzant el context lingüístic, històric, social i polític.***

La consecució d'aquesta competència permet a l'alumnat la comprensió i expressió oral i escrita en llengua llatina partint de textos de dificultat progressiva i contextualitzats des del punt de vista històric, polític, social i cultural, ja que la lectura de textos llatins implica un context allunyat de l'experiència personal.

És necessari usar eines d'interpretació que col.laboren a desenvolupar l'autonomia de l'alumnat a l'hora de llegir els textos, tan adaptats com originals, fugint de l'excessiu interès per l'anàlisi i desxifrat d'unitats gramaticals en lloc de valorar la comprensió global del text.

La comprensió i interpretació de textos llatins permet a l'alumnat consolidar els coneixements adquirits en altres matèries i relacionar-los, de manera que valore la cultura llatina com a base de la civilització occidental. Al seu torn, ser conscients d'aquesta vinculació impulsa la seua autoestima i li permet l'emissió de judicis de valor argumentats.

Es valora la importància de la cerca de fonts primàries adequades per a obtindré informació, i es descobreix la pervivència i adaptació d'elements lingüístics i culturals del món romà en el nostre present. Així mateix, es potencien les competències clau en comunicació lingüística i plurilingüe, a més de la digital i la ciutadana, en valorar i respectar la diversitat lingüística i cultural de la societat.

En 1r curs l'alumnat hauria d'aconseguir llegir, traduir, comprendre textos senzills i adaptats, que es corresponguen amb els elements gramaticals treballats en la competència específica 1, i comprendre i produir missatges orals en llatí com a manera de reforçar l'aprenentatge lingüístic per mitjà de l'oralitat i reconèixer la importància del llatí com a vehicle de transmissió de cultura i comunicació.

Aquesta competència es connecta amb els següents descriptors: CCL4, CCEC1, CCEC2.

- **Competència específica 4.** ***Identificar i valorar les contribucions de la cultura llatina en l'origen de la ciutadania europea i relacionar críticament el present i el passat.***

Per mitjà d'aquesta competència l'alumnat és capaç de reconèixer i apreciar la importància de les contribucions sociopolítiques que el món romà ha realitzat a la nostra forma de convivència, tant a nivell local i autonòmic, com nacional i europeu.

L'alumnat ha de ser conscient que l'ordenació del nostre sistema polític i legal, les assemblees representatives dels diferents nivells administratius, del local a l'europeu, i la pròpia configuració dels poders legislatiu, executiu i judicial, parteixen en gran manera del món romà.

Tot això contribueix a una adquisició més profunda de la competència clau ciutadana, que ha de permetre a l'alumnat participar plenament en la vida social i cívica com a membres d'una ciutadania responsable. També li obri la possibilitat de prendre consciència dels esdeveniments mundials i el compromís actiu amb la sostenibilitat, i l'assoliment d'una ciutadania mundial amb una reflexió crítica sobre els grans problemes ètics del nostre temps. Mitjançant aquesta competència, es contribueix igualment al desenvolupament de les

competències clau personal, social, i d'aprendre a aprendre, i emprenedora, ja que es treballa la importància de l'herència cultural del passat per a comprendre i reflexionar sobre el nostre present.

Al final del primer curs, l'alumnat ha de ser capaç de reflexionar sobre la influència i llegat de la cultura romana en la civilització occidental i en el seu entorn més pròxim, i presentar continguts en diversos formats.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors: CCL3, CPE3, CD1, CPSAA4, CC1.

- **Competència específica 5.** ***Identificar i valorar el patrimoni històric, arqueològic, artístic i cultural, material i immaterial, de la civilització llatina com a font de saber i d'inspiració de diferents manifestacions culturals.***

Amb aquesta competència es capacita l'alumnat per a reconèixer la presència del patrimoni romà i valorar la seua pervivència, tot analitzant de manera crítica la seua validesa en l'actualitat.

D'aquesta manera, l'objectiu primordial és despertar l'interès i preocupació per la conservació i comprensió d'aquest patrimoni de manera que es puga gaudir del mateix punt en el present com en el futur, utilitzant recursos analògics i digitals.

Per a l'alumnat, tindre contacte directe o virtual amb els elements patrimonials en museus, jaciments arqueològics o viatges culturals els permet fer un exercici d'anàlisi i reflexió que afavoreix la comprensió del seu entorn històric i patrimonial d'una manera més crítica i precisa.

Amb aquesta competència específica es fomenten les competències clau ciutadana i en consciència i expressió culturals, ja que acosta l'alumnat a les restes materials i immaterials del món romà al nostre país, perquè les valore i respecte.

Al final del primer curs s'espera que l'alumnat localitze i valore el patrimoni romà de la península Ibèrica i de la Comunitat Valenciana, per mitjà d'activitats que fomenten el respecte a la cultura i valors d'altres civilitzacions.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors: CCL3, CD3, CC1,CC4,CE1, CCEC1, CCEC2.

RELACIÓ ENTRE SABERS BÀSICS,CRITERIS D'AVALUACIÓ I COMPETÈNCIES

Bloc 1. SISTEMA LLENGUA LLATINA. Curs 1r Batxillerat

ESTRUCTURA LLENGUA LLATINA. CE1 i CE2	**CRITERIS D'AVALUACIÓ**	**CC**
Abecedari, pronunciació i accentuació de la llengua llatina. Tipus de paraules: variables i invariables. Concepte de la llengua flexiva: nominal i pronominal. Conjugació: El verb llatí. Els casos i els seus usos. La concordança i l'ordre de les paraules. L'oració: simples i compostes. Formes nominals del verb.	1.1. Identificar i analitzar els aspectes morfològics elementals del llatí (declinacions i conjugacions) en frases i textos de dificultat graduada. 2.1. Distingir i analitzar els aspectes sintàctics fonamentals del llatí en frases i textos de dificultat graduada. 3.1. Reconèixer i ajustar adequadament els casos de concordança morfològica i sintàctica tenint en compte la seua classificació i el context oracional. 4.1. Identificar els diferents temps verbals llatins tenint en compte la seua classificació i el context oracional. 5.1. Valorar la importància del llatí com a mitjà de transmissió de cultura i la comunicació escrita i oral. 2.1.Fer un ús pertinent dels llatinismes i expressions llatines més comunes en un context adequat. 2.2.Identificar i sistematitzar la presència d'èstims llatins en les llengües romàniques i altres llengües del repertori lingüístic de l'alumnat. 2.3. Deduir el significat etimològic d'un terme d'ús comú, servint-se de la comparació amb altres llengües del seu repertori. 2.4.Explicar la relació del llatí amb les llengües modernes utilitzant els coneixements lingüístics del repertori de l'alumnat.	CCL1 CCL2 CP2 STEM2 CP3 STEM1 CPSAA5
TEXTOS LLATINS I LA SEUA INTERPRETACIÓ, TRADUCCIÓ I PRODUCCIÓ. CE1, CE2, CE3	**CRITERIS D'AVALUACIÓ**	**CC**
Estratègies d'interpretació i traducció, errors freqüents i tècniques per a evitar-los. Estratègies i eines, analògiques i digitals, individuals i cooperatives, per a l'autoavaluació, la coavaluació i l'autoreparació. Acceptació de l'error com a part del procés d'aprenentatge i actitud positiva de superació. Importància de l'evolució lingüística del llatí en les llengües del repertori individual de l'alumnat. Recursos analògics i digitals per a l'adquisició de llengües: Portfolio Europeu de les llengües, imatges, glossaris, diccionaris.	1.1. Identificar i analitzar els aspectes morfològics elementals del llatí (declinacions i conjugacions) en frases i textos de dificultat graduada. 2.1. Distingir i analitzar els aspectes sintàctics fonamentals del llatí en frases i textos de dificultat graduada. 3.1. Reconèixer i ajustar adequadament els casos de concordança morfològica i sintàctica tenint en compte la seua classificació i el context oracional.	CCL1 CCL2 CP2 STEM2 CP3 STEM1 CPSAA5 CCL4 CCEC1 CCEC2

Estratègies, eines i tècniques de retroversió de textos.	4.1. Identificar els diferents temps verbals llatins tenint en compte la seua classificació i el context oracional. 5.1. Valorar la importància del llatí com a mitjà de transmissió de cultura i la comunicació escrita i oral. 2.1.Fer un ús pertinent dels llatinismes i expressions llatines més comunes en un context adequat. 2.2. Identificar i sistematitzar la presència d'ètims llatins en les llengües romàniques i altres llengües del repertori lingüístic de l'alumnat. 2.3. Deduir el significat etimològic d'un terme d'ús comú, servint-se de la comparació amb altres llengües del seu repertori. 2.4. Explicar la relació del llatí amb les llengües modernes utilitzant els coneixements lingüístics del repertori de l'alumnat. 3.1. Aplicar els principals elements del sistema de la llengua llatina per a la seua comprensió i expressió oral i escrita. 3.2. Llegir textos i comprendre missatges orals i escrits de dificultat graduada en llatí. 3.3. Produir frases o textos senzills escrits i orals en llatí, individualment o en grup, utilitzant les estructures i el lèxic apresos. 3.4. Interpretar i traduir frases o textos llatins adaptats i de dificultat graduada, fent ús de tots els recursos i estratègies apreses. 3.5. Valorar la importància del llatí com a mitjà de transmissió de la cultura i la comunicació escrita i oral.	

Bloc 2. EL LLATÍ I EL PLURILINGÜISME.

ÈTIMS, DERIVACIÓ,COMPOSICIÓ I LLATINISMES. CE2	CRITERIS D'AVALUACIÓ	CC
Origen i evolució dels sistemes d'escriptura. L'alfabet llatí. Etapes de l'evolució de la llengua llatina. Anàlisi i comprensió de formants llatins (lexemes, sufixos i prefixos) en paraules de la llengua d'ensenyament i en termes específics de les ciències i la tècnica. Expressions i llatinismes d'ús freqüent, integrades en les llengües modernes i el seu ús en diferents tipus de textos (literaris, periodístics, publicitaris...) Influència del llatí en l'evolució de les llengües d'ensenyament i de la resta de llengües que conformen el repertori lingüístic individual de l'alumnat. Paral.lelisme entre llengües romàniques i no romàniques.	2.1.Fer un ús pertinent dels llatinismes i expressions llatines més comunes en un context adequat. 2.2. Identificar i sistematitzar la presència d'ètims llatins en les llengües romàniques i altres llengües del repertori lingüístic de l'alumnat. 3.2. Deduir el significat etimològic d'un terme d'ús comú, servint-se de la comparació amb altres llengües del seu repertori. 4.2. Explicar la relació del llatí amb les llengües modernes utilitzant els	CP2 CP3 STEM1 CPSAA5

Regles bàsiques en l'evolució fonètica del llatí a la llengua d'ensenyament. Lèxic específic bàsic per a la reflexió sobre la comunicació, la llengua i el seu aprenentatge. Interès per conèixer el significat etimològic de les paraules i la importància de l'ús adequat del vocabulari com a instrument bàsic en la comunicació. Valoració de la importància del llatí per a la correcta comprensió i expressió en les diferents llengües del seu repertori lingüístic individual. Respecte per la diversitat lingüística. Ús de bibliografia i bibliografia web en l'estudi i aprenentatge de la llengua llatina com a base en la consolidació d'altres llengües estrangeres.	coneixements lingüístics del repertori de l'alumnat.	

Bloc 3: LITERATURA LLATINA

GÈNERES LITERARIS I OBRES. CE4 i CE5	CRITERIS D'AVALUACIÓ	CC
La llengua llatina com a principal via de transmissió del món clàssic. Etapes i vies de transmissió de la literatura llatina. Respecte a l'autoria de les fonts d'informació consultades.	4.1. Identificar i debatre sobre els principals esdeveniments polítics, històrics i socials de la civilització llatina i relacionar-los amb la situació sociopolítica europea actual utilitzant fonts clàssiques i actuals. 5.1. Reconèixer la influència de la mitologia clàssica com a font d'inspiració de manifestacions literàries i artístiques. 6.1. Elaborar i presentar continguts propis en diversos formats mitjançant l'ús de cerca d'informació adequada. 7.1. Expressar respectuosament opinions argumentades sobre la importància de la multiculturalitat per al desenvolupament de la societat. 5.1. Explorar la presència del llegat romà en l'entorn i localitzar exemples de la pervivència de l'antiguitat clàssica en la vida quotidiana. 6.1. Valorar la presència de referents patrimonials arqueològics, arquitectònics i artístics romans en l'entorn més pròxim i en la península ibèrica. 7.1. Dissenyar, planificar i realitzar activitats orientades al coneixement i estima de les manifestacions culturals del passat romà. 8.1. Mostrar respecte per les expressions culturals i els valors cívics del nostre passat com un element significatiu de la nostra identitat.	CCL3 CP3 CD1 CPSAA4 CC1 CCL3 CD3 CC1 CC4 CE1 CCEC1 CCEC2

BLOC 4. ROMA I LA SEUA PERVIVÈNCIA.

CULTURA. CE4 i CE5	CRITERIS D'AVALUACIÓ	CC

Principals aspectes geogràfics i etapes històriques del món romà relacionats amb la comprensió de l'evolució d'Europa. El Mare Nostrum com a cruïlla de cultures ahir i hui. Evolució històrica de l'organització social de Roma com a part essencial de la història i cultura de la societat actual. Aspectes fonamentals de la vida quotidiana i cultura romanes en la conformació de la nostra identitat com a societat i anàlisi crítica d'aquests. Respecte per la diversitat cultural. Interès per conèixer l'evolució cultural a través de l'estudi de la civilització llatina. Tècniques bàsiques de cerca i tractament de la informació històrica i geogràfica mitjançant les TIC. Estratègies de creació pròpia, individuals o en grup, d'investigació sobre aspectes de la història i geografia romana fent ús de fonts d'informació fiables i de les noves tecnologies. Estratègies i eines per a relacionar, comentar i interpretar el passat i el present a partir dels coneixements adquirits i de la pròpia experiència.	4.1. Identificar i debatre sobre els principals esdeveniments polítics, històrics i socials de la civilització llatina i relacionar-los amb la situació sociopolítica europea actual utilitzant fonts clàssiques i actuals. 5.1. Reconèixer la influència de la mitologia clàssica com a font d'inspiració de manifestacions literàries i artístiques. 6.1. Elaborar i presentar continguts propis en diversos formats mitjançant l'ús de cerca d'informació adequada. 7.1. Expressar respectuosament opinions argumentades sobre la importància de la multiculturalitat per al desenvolupament de la societat. 5.1 Explorar la presència del llegat romà en l'entorn i localitzar exemples de la pervivència de l'antiguitat clàssica en la vida quotidiana. 6.1 .Valorar la presència de referents patrimonials arqueològics, arquitectònics i artístics romans en l'entorn més pròxim i en la Península Ibèrica. 5.3. Dissenyar, planificar i realitzar activitats orientades al coneixement i estima de les manifestacions culturals del passat romà. 6.3. Mostrar respecte per les expressions culturals i els valors cívics del nostre passat com un element significatiu de la nostra identitat.	CCL3 CP3 CD1 CPSAA4 CC1 CCL3 CD3 CC1 CC4 CE1 CCEC1 CCEC2
LLEGAT. CE4 i CE5	**CRITERIS D'AVALUACIÓ**	**CC**
Relació de Roma amb cultures antigues i la seua aportació a la cultura i al pensament de la societat occidental. La romanització: Hispània i la seua pervivència. Obres públiques i urbanisme: llegat en l'actualitat. El dret romà i la seua importància en el seu sistema jurídic actual. Les institucions polítiques romanes i la seua influència i pervivència en el sistema polític actual. Elements més destacats del patrimoni romà en la península ibèrica amb especial atenció als de la Comunitat Valenciana. Comparació i anàlisi contextualitzada d'aspectes de la societat romana relacionats amb els principals reptes del segle XXI. Posada en valor, compromís de preservació i gaudi del patrimoni arqueològic romà com a bé social i senyal d'identitat.	4.1. Identificar i debatre sobre els principals esdeveniments polítics, històrics i socials de la civilització llatina i relacionar-los amb la situació sociopolítica europea actual utilitzant fonts clàssiques i actuals. 5.1. Reconèixer la influència de la mitologia clàssica com a font d'inspiració de manifestacions literàries i artístiques. 6.1. Elaborar i presentar continguts propis en diversos formats mitjançant l'ús de cerca d'informació adequada. 7.1. Expressar respectuosament opinions argumentades sobre la importància de la multiculturalitat per al desenvolupament de la societat. 5.1. Explorar la presència del llegat romà en l'entorn i localitzar exemples de la	CCL3 CP3 CD1 CPSAA4 CC1 CCL3 CD3 CC1 CC4 CE1 CCEC1 CCEC2

Interès per conèixer l'origen llatí de moltes de les nostres tradicions, costums i manifestacions culturals. Estratègies de creació pròpia individuals o grupals sobre el llegat de la cultura romana, fent ús de fonts d'informació fiables i de les noves tecnologies.	pervivència de l'antiguitat clàssica en la vida quotidiana. 5.2.Valorar la presència de referents patrimonials arqueològics, arquitectònics i artístics romans en l'entorn més pròxim i en la Península Ibèrica. 5.3. Dissenyar, planificar i realitzar activitats orientades al coneixement i estima de les manifestacions culturals del passat romà. 5.4. Mostrar respecte per les expressions culturals i els valors cívics del nostre passat com un element significatiu de la nostra identitat.	

1.1.2- VALORACIÓ GENERAL DEL PROGRÉS DE L'ALUMNAT

A) Instruments de recollida d'informació.

Amb la finalitat d'avaluar el grau d'adquisició de les competències utilitzarem diversos instruments d'avaluació.

- **Observació directa**: llista de control on figure l'observació directa i sistemàtica:

- Assistència
- Actitud i interès
- Hàbits de treball: si acaba a temps les feines, constància en el treball, cura del material
- Intercanvis orals: preguntes, interacció a classe, debats

- **Treballs*:***

Un altre instrument d'avaluació seran els treballs creatius o d'investigació senzills que els alumnes hauran de realitzar sobre aspectes culturals o mitològics del món clàssic . En ells es valorarà la puntualitat en l'entrega, la presentació, l'ordre en l´exposició, l'expressió escrita i/o oral, el material bibliogràfic o audiovisual utilitzat, utilització crítica de les fonts d'informació, la presentació del treball, la creativitat.

- **Proves objectives escrites individuals per mesurar el grau de consecució dels continguts.**

- **Lectures.**

B) Criteris de qualificació qualitativa i quantitativa

Instruments d'avaluació	Competències	%

Proves objectives escrites individuals (dos o més per avaluació) 1.- PRIMERA PART: exercicis de comprensió d'un text proposat per mitjà de senzilles preguntes en llatí, que respondran al nivell adquirit per l'alumne en cada capítol o conjunt de capítols, o bé, de traducció, segons criteri del professor.(30%) 2.- SEGONA PART: qüestió d'etimologia, derivació i composició, o bé de reconeixement de expressions i locucions llatines (10% de la qualificació). 3.- TERCERA PART: qüestió de cultura i civilització romana (vida quotidiana, art, mitologia, etc.) a través de senzilles preguntes o d'un breu esquema on es demostre l'assimilació dels continguts estudiats en classe, així com una capacitat d'expressió escrita necessària per a aconseguir la competència bàsica relativa a la comunicació lingüística (20% de la qualificació).	(CCL) (CP) (CEC)	60
Treballs i Lectures	(CE) (CCL) (CPSAA) (CEC) (CD) (CC)	30
Observació directa, quadern	(CP))(CCL) (CPSAA) (CC)	10

L'avaluació de l'alumne eixirà de la suma de tots aquests elements avaluatius.

És condició indispensable que l'alumne assistisca amb regularitat a classe i realitze, tant a casa com a l'aula, totes les activitats que es plantegen per part del professor. Si un alumne deixa d'assistir a classe (sense justificació), serà qualificat negativament tant en aquelles activitats què hauria d'haver realitzat (exercicis, treballs) com en l'actitud envers l'assignatura. També es qualificarà negativament aquells alumnes, que havent faltat a un examen, no presenten al professor cap tipus de justificació (justificant mèdic). En eixe cas seran qualificats amb un 0 en eixa prova i no se'ls farà cap recuperació, ja que l'avaluació és continua.

Segons el reglament intern del centre, la falta d'assistència a classe de manera reiterada pot provocar la impossibilitat de l'aplicació correcta dels criteris d'avaluació i la pròpia avaluació contínua. L'alumne que es vegi implicat en aquesta situació es sotmetrà a una avaluació extraordinària, a final de curs, convenientment programada, de tota la matèria. A més, hauran de presentar tots els treballs i lectures encomanades al llarg del curs. L'examen tindrà un valor del 80% i els treballs del 20% per al còmput de la nota.

L'avaluació de l'assignatura és contínua. L'estudi del llatí ha de ser quotidià i progressiu; els alumnes no poden oblidar la matèria explicada, que continuarà apareixent en els nous textos.

Pel que fa a les faltes d'ortografia es seguirà el següent criteri: 0'1 per accent i 0'25 per grafia fins a un total de 2 punts.

MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ.

Les mesures de resposta educativa per a la inclusió constitueixen totes les actuacions educatives planificades des d'un enfocament sistèmic que tenen per objectiu garantir una educació inclusiva, equitativa i de qualitat per a tot l'alumnat, especialment el qui es troba en situació de més vulnerabilitat i en risc d'exclusió, mitjançant la eliminació de barreres que limiten el seu desenvolupament i, així, donar una resposta personalitzada a les necessitats que té.

Estes mesures s'organitzen en quatre nivells de concreció, caràcter sumatori i progressiu. En aquest apartat de la programació ens centrarem en les mesures de resposta educativa per a la inclusió de l'alumnat amb necessitat específica de recolzament educatiu o amb alumnat que requerisca actuacions per a la compensació de les desigualtats (mesures de nivell III i nivell IV).

MESURES DE NIVELL III

El constitueixen les mesures dirigides a l'alumnat que requereix una resposta diferenciada, individual o en grup, que impliquen suports ordinaris addicionals.

Totes les mesures d'este nivell les planifica, desenvolupa i avalua l'equip educatiu, coordinat per la tutoria, amb l'assessorament del Departament d'Orientació i la col.laboració del professorat especialitzat de recolzament i, en el seu cas, d'altres agents externs, d'acord amb les seues competències.

Són mesures curriculars que tenen com a referència el currículum ordinari i com objectius que l'alumnat destinatari promocione amb garanties a nivells educatius superiors, obtinga la titulació corresponent als canvis d'etapa i s'incorpore en les millors condicions en el món laboral. A continuació es detallen les mesures:

- Adaptacions d'accés al currículum que no impliquen matèries singulars, personal especialitzat o mesures organitzatives extraordinàries:

Les adaptacions d'accés al currículum seran les mesures organitzatives, que adapten temps, mitjans i altres elements (no prescriptius del currículum), planificades per a què l'alumnat NESE puga desenvolupar el currículum ordinari, en igualtat de condicions respecte a la resta de l'alumnat. En el cas d'alumnat amb NEE (discapacitat intel·lectual, sensorial o trastorn de conducta), podran incloure recursos de recolzament, prèvia avaluació psicopedagògica.

En l'actualització i revisió de necessitats de l'alumnat a l'inici de curs, i davant la presència significativa d'alumnat amb diagnòstic de TDAH, dificultats específiques d'aprenentatge i trastorn d'asperger, s'ha elaborat un guió de pautes i mesures per a facilitar l'accés al currículum. Es tracta de mesures que no afecten als elements prescriptius del currículum, sinó a la metodologia. Estes adaptacions metodològiques que formen part del PADIE i que es concreten en les propostes didàctiques són les següents:

- Adaptacions en l'organització:
  - Alumnat situat prop del professorat.
  - Eliminar distraccions visuals o auditives.

- Explicar amb antelació canvis en horaris i tasques.
- Controlar la utilització de l'agenda.

➢ Adaptacions curriculars:

-Presentació de les activitats: utilitzar freases curtes i clares, establir a sovint contacte visual, proporcionar abans de l'explicació una llista de conceptes claus, ressaltar la informació important.

- Fragmentar les tasques molt llargues.
- Proporcionar ajuda d'iguals en la realització de les tasques: ensenyament amb alumne amb intercanvi de rols, grup cooperatiu, grup interactiu, etc.
- Proposar tasques en casa ajustades a les necessitats de l'alumnat.
- A la classe es poden proposar dos o tres tipus de tasques de forma que els deures per a l'alumnat amb dificultats siguen personalitzats.
- Respectar el temps que l'alumne o alumna necessita per a respondre. De vegades tarden més.
- Avaluar en les primeres hores del dia, sempre que siga possible.
- Fragmentar una prova en més sessions, quan siga necessari, ja que la seua atenció sol ser molt curta.
- Destacar a l'enunciat les paraules clau.
- És preferible fer proves curtes i freqüents.
- Treballa, abans de la prova, amb mostres de format.

-Revisió de la prova amb l'alumne després d'haver-la feta.

- En les proves de desenvolupament, donant les preguntes i els fulls de manera gradual.
- Cuidar el format, evitar la lletra acumulada o menuda i usar espais que faciliten la lectura.
- Recordar a l'alumne o alumna que repasse la prova.
- No penalitzar les errades ortogràfiques.
- Buscar el que sap i no les errades.

- **Activitats d'enriquiment curricular per a l'alumnat d'alrtes capacitats:**

Esta mesura té com a referència el currículum del nivell educatiu que cursa l'alumne/a. Es tracta de plantejar activitats i tasques que suposen posar en funcionament processos de major complexitat:

- Activitats àmplies que tinguen diferents graus de dificultat.
- Activitats diverses per a treballar un mateix contingut.

- Activitats obertes, que permeten diferents possibilitats d'execució i expressió.
- Activitats de lliure elecció per als alumnes. Es tracta de que, en alguns moments l'alumnat puga elegir lliurement fer activitats que responguen als seus interesos.
- Activitats individuals per a l'alumnat amb altes capacitats que tinguen alguna relació amb les activitas que està fent la resta del grup. Són activitats relacionades amb el que està treballant el grup, però que suposen una ampliació. És una estratègia adequada per a treballar continguts amb més aprofundiment o extensió.

- **Mesures de recolzament en contexts externs al centre per a l'alumnat en situacions d'enfermetat, desprotecció, mesures judicials o altres situacions (compensació educativa):**

Les mesures per a la compensació de desigualtats, ocasionades per situacions d'enfermetat, desprotecció, mesures judicials o altres, comporten la selecció de les mesures educatives més adequades i la necessària col·laboració del centre educatiu amb les institucions de l'entorn i les seues famílies.

En quant a l'alumnat que per prescripció mèdica o per motius persistents de salut, no pot assistir al centre educatiu amb normalitat, es deu organitzar l'atenció educativa adequada que li permeta continuar i retornar als estudis amb normalitat. Es posaran en funcionament les mesures recollides en la normativa d'atenció domiciliària.

- **Pla específic de recolzament per a l'alumnat que promocione amb matèries no superades (PER):**

Per a l'alumnat que roman un any més en el mateix curs, l'equip docent, coordinat per la tutora o tutor, deu elaborar un Pla específic de recolzament que facilite la inclusió socioeducativa, la superació de les barreres i la continuació amb aprofitament dels estudis. El recolzament pedagògic deu fer-se preferentment dins de l'aula ordinària utilitzant estratègies organitzatives que beneficien a tot l'alumnat del grup classe i possibiliten que l'alumnat que el rep participe en les activitats de les unitats didàctiques programades n el seu grup de referència.

Per a esta mesura es posarà en pràctica el protocol establert al centre.

MESURES DEL NIVELL IV

El constitueixen les mesures dirigides a l'alumnat amb necessitats específiques de recolzament educatiu que requereix una resposta personalitzada i individualitzada de caràcter extraordinari que implique recolzaments especialitzats addicionals.

Atenenent al c caràcter extraordinari d'aquest nivell, és preceptiu, en tots els casos, la realització d'una avaluació sòcio-psicopedagògica i l'emissió de l'informe sòcio-psicopedagògic corresponent.

Aquestes mesures les planifica, desenvolupa i avalua l'equip educatiu, coordinat per la tutoria del grup, amb l'assessorament del Departament d'orientació. L'equip educatiu compta amb la col·laboració del professorat especialitzat de recolzament i, en el seu cas, del personal no docent de recolzament i altres agents externs, d'acord amb les seus competències i segons determine l'avaluació sòcio-psicopedagògica preceptiva. Les mesures englobades en aquest nivell de resposta requereixen de suports especialitzats addicionals (PT i AL) i s'especifiquen en el Pla d'Actuació Personalitzat (PAP).

Les mesures extraordinàries d'aquest nivell són:

- **Pla d'Actuació Personalitzat:**

El PAP recull les conclusions de l'avaluació sòcio-psicopedagògica i les orientacions de l'informe sòcio-psicopedagògic per a organitzar, desenvolupar i avaluar la proposta de les mesures de resposta educativa per a la inclusió de l'alumnat avaluat i la intervenció dels diferents suports, especialitzats o no, que intervenen.

Els tutors i tutores, com a responsables de la coordinació de l'equip educatiu, redactaran el PAP , i en ell es concretarà l'horari del personal especialitzat de recolzament.

El nombre de sessions d'atenció a l'alumnat escolaritzat en l'aula ordinària, es determinarà en funció de la intensitat establerta en l'informe sòcio-psicopedagògic i concretada al pla d'actuació personalitzat.

L'aplicació i desenvolupament del PAP implica una avaluació continua dels resultats i l'eficácia de les mesures que s'estan aplicant. Este seguiment es realitzarà en sessions trimestrals coincidint amb les sessions específiques de l'equip educatiu que intervé complementàries a les sessions ordinàries d'avaluació que es realitzen amb el grup classe de l'alumnat.

El personal especialitzat de recolzament deu col·laborar activament en el procés d'avaluació de l'alumnat, assistint a totes les sessions d'avaluació dels Plans d'Actuació Personalitzats de l'alumnat amb el qui intervenen i a aquelles sessions d'avaluació per a les quals, de forma extraordinària, siga convocat. El document informatiu del progrés de l'alumnat i del resultat de les avaluacions periòdiques que s'entrega a la família o als representants

legals de l'alumnat deu ser únic. El tutor o tutora amb la informació aportada trimestralment pel personal especialitzat de recolzament redactarà el document de seguiment del PAP i comunicarà esta informació a la família o als representants legals de l'alumnat en els termes i condicions que cada centre determine.

- **Adaptacions d'accés que requereixen materials singulars i personal especialitzat:**

El personal especialitzat de recolzament deu col·laborar activament en el procés d'avaluació de l'alumnat amb necessitats educatives especials derivades de condicions personals de discapacitat motora, sensorial o psíquica, que l'impedisquen la utilització dels mitjans ordinaris d'accés al sistema educatiu. La dotació d'este material és extraordinària i pot consistir en recursos tècnics i materials, a més a més de personal especialitzat.

PLA LECTOR

Dins de l'àrea de Llatí les activitats relacionades amb la lectura que treballarem seran, a més de les habituals dins de l'activitat lectiva: lectura de llibre de text, cerca d'informació procedent de fonts impreses (llibres, periòdics, revistes, etc.) i informàtiques (internet), altres encaminades al foment d'una lectura literària, informativa i pràctica:

- Lectura trimestral d'un llibre o fragments d'un seleccionat pel Departament i adequat a cada nivell. Aquesta lectura anirà acompanyada d'una guia que facilite la realització d'un treball sobre el llibre. Aquesta activitat es realitzarà en tots els nivells.
- Lectura de textos d'autors clàssics traduïts.
- Lectura i anàlisi a l'aula d'articles recollits en revistes, periòdics, mitjans audiovisuals, etc. que reflecteixin l'actualitat sobre recerques, descobriments o comentaris sobre l'antiga civilització romana i el seu llegat al món actual:
  - Les lectures per a Llatí I seran comèdies, tragèdies o fragments seleccionats pel Departament.

PROGRAMA REFORÇ ALUMNAT AMB PENDENTS

En cas que hi haja alumnes amb l'assignatura de llatí pendent, l'alumne podrà recuperar la matèria de la següent manera:

1- Si aprova el primer trimestre, queda aprovada automàticament la matèria, al tractar-se d'una assignatura amb contingut que es repassa durant el primer trimestre.
2- En cas de no aprovar el primer trimestre, l'alumne disposarà d'una prova *ad hoc*, que tindrà lloc al mes de febrer.
3- L'alumne presentarà, durant el primer trimestre, un dossier amb exercicis proposats sobre les unitats treballades en primer curs.

1. CONCRECIÓ CURRICULAR DE LA MATÈRIA: LLATÍ

1.1. ELEMENTS CURRICULARS DEL NIVELL: 2n BATXILLERAT

A) JUSTIFICACIÓ (decret 108/2022 de 5 d'agost)

Correspon a Llatí II la consolidació dels continguts del primer curs i la seva ampliació amb l'estudi de la morfologia irregular, els procediments de subordinació, les construccions sintàctiques pròpies de la llengua llatina, l'evolució del lèxic i el tractament d'aspectes específics del llegat romà, aplicant els procediments d'anàlisis i les tècniques de traducció a textos de major complexitat i distingint en ells les característiques del gènere literari al que pertanyen. Tot això en honor d'una millor comprensió del pensament i de la tradició clàssica i la valoració de la seva continuïtat en la nostra societat, llengua i cultura.

B) CONTEXTUALITZACIÓ

Ja està tractat este punt en l'apartat de 4t d'ESO.

1.1.1- COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

El currículum de la matèria de Llatí II inclou cinc **competències específiques** que es centren especialment a vincular el present amb el passat i s'estableixen entorn de dos eixos principals: el primer que té com a objectiu situar la lectura, la interpretació i la traducció de textos de diferent tipologia com a punt de partida per a l'aprenentatge no només de la llengua clàssica, sinó també del repertori lingüístic individual de l'alumnat, i al seu torn contribuir a l'accés a la cultura i civilització, activant simultàniament els sabers de caràcter lingüístic i no lingüístic.

El segon eix comporta el desenvolupament de procediments que ajuden a una reflexió raonada, crítica, personal i col.lectiva entorn dels textos i al llegat material i immaterial de la civilització llatina i la seua contribució a la cultura, la societat, la política i la identitat europea.

Aquestes competències clau es relacionen amb les competències específiques següents:

- **Competència específica 1**. ***Analitzar els elements bàsics de la llengua llatina, tot identificant i reflexionant sobre el seu funcionament lingüístic a través de la comparació amb les llengües conegudes per l'alumnat.***

Amb l'adquisició d'esta competència es pretén que l'alumnat entenga de manera progressiva l'estreta vinculació existent entre el funcionament gramatical i sintàctic de les llengües. També que puga assimilar de forma comparada el funcionament del llatí, el concepte de flexió i les seues construccions més característiques, així com aconseguir un coneixement essencial de la fonologia, morfologia, sintaxi i lèxic de la llengua llatina.

D'aquesta manera, l'alumnat aconsegueix activar aquests sabers bàsics de caràcter lingüístic com a eina per a la comprensió i no com a fi, per arribar a entendre la llengua com una entitat viva i no com la suma abstracta de diferents elements com són el vocabulari i la gramàtica.

Per a 1r curs es considera oportú el maneig dels elements bàsics del sistema lingüístic a nivell nominal, pronominal, verbal i oracional. Es pretén que amb aquesta competència a la fi del primer curs l'alumnat valore la importància del llatí com a mitjà de transmissió de cultura,tant oral com escrita.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors operatius: CCL1, CCL2, CP2, STEM2.

- **Competència específica 2.** ***Identificar i valorar els principals elements lèxics llatins, les seues variacions i el seu llegat en les llengües conegudes per l'alumnat, a través de l'aprenentatge de l'etimologia, els llatinismes, la composició i la derivació.***

Aquesta competència ajuda a l'alumnat a ampliar el vocabulari de les llengües que coneix, ja que les relaciona entre sí, en identificar els lexemes, prefixos i sufixos que conformen les paraules, i a analitzar els possibles canvis que s'hagen produït de manera diacrònica a nivell fonètic, morfològic o semàntic. Així, l'alumnat pot identificar i explicar la base etimològica d'una paraula, deduir el significat de neologismes o termes de llenguatge especialitzat, així com crear famílies lèxiques.

Contribueix a millorar la comprensió lectora i l'expressió oral i escrita de l'alumnat en llengües romàniques o no romàniques.

S'impulsa un aprenentatge interconnectat i deductiu, descobrint i valorant el paper de la llengua llatina com a origen de les llengües romàniques i la seua contribució en aquelles que no venen directament del llatí.

Afavoreix el respecte per la diversitat lingüística i promou l'interès per altres cultures per a construir una identitat europea, a més de promoure les competències clau en comunicació lingüística i plurilingüe.

Durant el primer curs es recomana el tractament dels elements més transparents i d'ús més freqüent de la llengua llatina respecte als del repertori de l'alumnat, així com la utilització d'unes normes bàsiques d'evolució fonètica que permeten a l'alumnat torbar les relacions lèxiques.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors: CP2, CP3, STEM1, CPSAA5.

- **Competència específica 3.** ***Argumentar, interpretar, traduir i produir textos llatins, escrits i orals, de dificultat graduada a partir d'estratègies de deducció i inducció, utilitzant el context lingüístic, històric, social i polític.***

La consecució d'aquesta competència permet a l'alumnat la comprensió i expressió oral i escrita en llengua llatina partint de textos de dificultat progressiva i contextualitzats des del punt de vista històric, polític, social i cultural, ja que la lectura de textos llatins implica un context allunyat de l'experiència personal.

És necessari usar eines d'interpretació que col.laboren a desenvolupar l'autonomia de l'alumnat a l'hora de llegir els textos, tan adaptats com originals, fugint de l'excessiu interès per l'anàlisi i desxifrat d'unitats gramaticals en lloc de valorar la comprensió global del text.

La comprensió i interpretació de textos llatins permet a l'alumnat consolidar els coneixements adquirits en altres matèries i relacionar-los, de manera que valore la cultura llatina com a base de la civilització occidental. Al seu torn, ser conscients d'aquesta vinculació impulsa la seua autoestima i li permet l'emissió de judicis de valor argumentats.

Es valora la importància de la cerca de fonts primàries adequades per a obtindré informació, i es descobreix la pervivència i adaptació d'elements lingüístics i culturals del món romà en el nostre present. Així mateix, es potencien les competències clau en comunicació lingüística i plurilingüe, a més de la digital i la ciutadana, en valorar i respectar la diversitat lingüística i cultural de la societat.

En 1r curs l'alumnat hauria d'aconseguir llegir, traduir, comprendre textos senzills i adaptats, que es corresponguen amb els elements gramaticals treballats en la competència

específica 1, i comprendre i produir missatges orals en llatí com a manera de reforçar l'aprenentatge lingüístic per mitjà de l'oralitat i reconèixer la importància del llatí com a vehicle de transmissió de cultura i comunicació.

Aquesta competència es connecta amb els següents descriptors: CCL4, CCEC1, CCEC2.

- **Competència específica 4.** ***Identificar i valorar les contribucions de la cultura llatina en l'origen de la ciutadania europea i relacionar críticament el present i el passat.***

Per mitjà d'aquesta competència l'alumnat és capaç de reconèixer i apreciar la importància de les contribucions sociopolítiques que el món romà ha realitzat a la nostra forma de convivència, tant a nivell local i autonòmic, com nacional i europeu.

L'alumnat ha de ser conscient que l'ordenació del nostre sistema polític i legal, les assemblees representatives dels diferents nivells administratius, del local a l'europeu, i la pròpia configuració dels poders legislatiu, executiu i judicial, parteixen en gran manera del món romà.

Tot això contribueix a una adquisició més profunda de la competència clau ciutadana, que ha de permetre a l'alumnat participar plenament en la vida social i cívica com a membres d'una ciutadania responsable. També li obri la possibilitat de prendre consciència dels esdeveniments mundials i el compromís actiu amb la sostenibilitat, i l'assoliment d'una ciutadania mundial amb una reflexió crítica sobre els grans problemes ètics del nostre temps. Mitjançant aquesta competència, es contribueix igualment al desenvolupament de les competències clau personal, social, i d'aprendre a aprendre, i emprenedora, ja que es treballa la importància de l'herència cultural del passat per a comprendre i reflexionar sobre el nostre present.

Al final del primer curs, l'alumnat ha de ser capaç de reflexionar sobre la influència i llegat de la cultura romana en la civilització occidental i en el seu entorn més pròxim, i presentar continguts en diversos formats.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors: CCL3, CPE3, CD1, CPSAA4, CC1.

- **Competència específica 5.** ***Identificar i valorar el patrimoni històric, arqueològic, artístic i cultural, material i immaterial, de la civilització llatina com a font de saber i d'inspiració de diferents manifestacions culturals.***

Amb aquesta competència es capacita l'alumnat per a reconèixer la presència del patrimoni romà i valorar la seua pervivència, tot analitzant de manera crítica la seua validesa en l'actualitat.

D'aquesta manera, l'objectiu primordial és despertar l'interès i preocupació per la conservació i comprensió d'aquest patrimoni de manera que es puga gaudir del mateix punt en el present com en el futur, utilitzant recursos analògics i digitals.

Per a l'alumnat, tindre contacte directe o virtual amb els elements patrimonials en museus, jaciments arqueològics o viatges culturals els permet fer un exercici d'anàlisi i reflexió que afavoreix la comprensió del seu entorn històric i patrimonial d'una manera més crítica i precisa.

Amb aquesta competència específica es fomenten les competències clau ciutadana i en consciència i expressió culturals, ja que acosta l'alumnat a les restes materials i immaterials del món romà al nostre país, perquè les valore i respecte.

Al final del primer curs s'espera que l'alumnat localitze i valore el patrimoni romà de la península Ibèrica i de la Comunitat Valenciana, per mitjà d'activitats que fomenten el respecte a la cultura i valors d'altres civilitzacions.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors: CCL3, CD3, CC1,CC4,CE1, CCEC1, CCEC2.

RELACIÓ ENTRE SABERS BÀSICS,CRITERIS D'AVALUACIÓ I COMPETÈNCIES

Bloc 1. SISTEMA LLENGUA LLATINA. Curs 2n Batxillerat

ESTRUCTURA LLENGUA LLATINA. CE1 i CE2	**CRITERIS D'AVALUACIÓ**	**CC**
Peculiaritats de la declinació llatina. Conjugació: El verb llatí. L'oració: simples i compostes. Formes nominals del verb.	1.1.Identificar i analitzar en profunditat els aspectes morfològics del llatí (excepcions i irregularitats de la declinació i conjugació) en textos clàssics llatins. 1.2.Distingir i analitzar en profunditat els aspectes sintàctics fonamentals del llatí en i textos llatins clàssics. 1.3.Reconèixer i classificar les oracions i les construccions sintàctiques llatines en textos clàssics llatins. 1.4.Utilitzar de manera precisa la formació i funcions de les formes no personals del verb en textos clàssics llatins. 1.5.Valorar la llengua llatina com a mitjà per a l'adquisició d'altres llengües estrangeres ajudant a l'enriquiment personal i professional.	CCL1 CCL2 CP2 STEM2 CP3 STEM1 CPSAA5

	2.1.Conèixer i aplicar les regles d'evolució fonètica del llatí per a deduir l'evolució de les paraules llatines a les llengües cooficials de la Comunitat Valenciana. 2.2.Manejar adequadament els mecanismes de derivació en les llengües conegudes per l'alumnat. 2.3.Inferir el significat d'alguns tecnicismes i neologismes aplicant els principals fonaments de la derivació i composició amb prefixes llatins. 2.4.Adoptar una actitud de respecte cap a la diversitat com a riquesa cultural i lingüística reflexionant sobre els estereotips lingüístics.	
TEXTOS LLATINS I LA SEUA INTERPRETACIÓ, TRADUCCIÓ I PRODUCCIÓ. CE1, CE2, CE3	**CRITERIS D'AVALUACIÓ**	**CC**
Estratègies d'interpretació i traducció, errors freqüents i tècniques per a evitar-los. Recursos estilístics freqüents i la seua relació amb el contingut del text. Estratègies i eines, analògiques i digitals, individuals i cooperatives, per a l'autoavaluació, la coavaluació i l'autoreparació. Acceptació de l'error com a part del procés d'aprenentatge i actitud positiva de superació. Recursos analògics i digitals per a l'adquisició de llengües: Portfolio Europeu de les llengües, imatges, glossaris, diccionaris. Estratègies, eines i tècniques de retroversió de textos.	1.1.Identificar i analitzar en profunditat els aspectes morfològics del llatí (excepcions i irregularitats de la declinació i conjugació) en textos clàssics llatins. 1.2.Distingir i analitzar en profunditat els aspectes sintàctics fonamentals del llatí en i textos llatins clàssics. 1.3.Reconèixer i classificar les oracions i les construccions sintàctiques llatines en textos clàssics llatins. 1.4.Utilitzar de manera precisa la formació i funcions de les formes no personals del verb en textos clàssics llatins. 1.5.Valorar la llengua llatina com a mitjà per a l'adquisició d'altres llengües estrangeres ajudant a l'enriquiment personal i professional. 2.1.Conèixer i aplicar les regles d'evolució fonètica del llatí per a deduir l'evolució de les paraules llatines a les llengües cooficials de la Comunitat Valenciana. 2.2.Manejar adequadament els mecanismes de derivació en les llengües conegudes per l'alumnat. 2.3.Inferir el significat d'alguns tecnicismes i neologismes aplicant els principals fonaments de la derivació i composició amb prefixes llatins. 2.4.Adoptar una actitud de respecte cap a la diversitat com a riquesa cultural i lingüística reflexionant sobre els estereotips lingüístics. 3.1.Aplicar els coneixements sobre elements i construccions morfològiques i sintàctiques regulars i irregulars en la interpretació i traducció de textos clàssics. 3.2.Ajustar el significat dels termes llatins tenint en compte la informació proporcionada en els textos i utilitzant els suports necessaris per a la seua traducció. 3.3.Llegir passatges i textos clàssics posant-los en el context de la literatura llatina. 3.4.Interpretar i traduir textos llatins adaptats o originals de diferents gèneres literaris, apreciant les semblances i coincidències amb altres llengües conegudes.	CCL1 CCL2 CP2 STEM2 CP3 STEM1 CPSAA5 CCL4 CCEC1 CCEC2

	3.5.Reflexionar sobre les pròpies traduccions i proposar i argumentar els canvis a partir de la reflexió lingüística.	

Bloc 2. EL LLATÍ I EL PLURILINGÜISME.

ÈTIMS, DERIVACIÓ,COMPOSICIÓ I LLATINISMES. CE2	CRITERIS D'AVALUACIÓ	CC
Anàlisi i comprensió de formants llatins (lexemes, sufixos i prefixos) en paraules de la llengua d'ensenyament i en termes específics de les ciències i la tècnica. Influència del llatí en l'evolució de les llengües d'ensenyament i de la resta de llengües que conformen el repertori lingüístic individual de l'alumnat. Paral.lelisme entre llengües romàniques i no romàniques. Lèxic específic bàsic per a la reflexió sobre la comunicació, la llengua i el seu aprenentatge. Interès per conèixer el significat etimològic de les paraules i la importància de l'ús adequat del vocabulari com a instrument bàsic en la comunicació. Valoració de la importància del llatí per a la correcta comprensió i expressió en les diferents llengües del seu repertori lingüístic individual. Respecte per la diversitat lingüística. Ús de bibliografia i bibliografia web en l'estudi i aprenentatge de la llengua llatina com a base en la consolidació d'altres llengües estrangeres.	2.1.Conèixer i aplicar les regles d'evolució fonètica del llatí per a deduir l'evolució de les paraules llatines a les llengües cooficials de la Comunitat Valenciana. 2.2.Manejar adequadament els mecanismes de derivació en les llengües conegudes per l'alumnat. 2.3.Inferir el significat d'alguns tecnicismes i neologismes aplicant els principals fonaments de la derivació i composició amb prefixes llatins. 2.4.Adoptar una actitud de respecte cap a la diversitat com a riquesa cultural i lingüística reflexionant sobre els estereotips lingüístics.	CP2 CP3 STEM1 CPSAA5

Bloc 3: LITERATURA LLATINA

GÈNERES LITERARIS I OBRES. CE4 i CE5	CRITERIS D'AVALUACIÓ	CC
Principals gèneres literaris, obres i autors llatins, tant dones com homes: importància i influència en expressions artístiques posteriors. Influència de la literatura llatina en la producció cultural europea. Analogies i diferències entre els gèneres literaris llatins i els de la literatura actual. Interés cap a la literatura i la seua lectura com a font de plaer i de coneixement del món. Respecte a l'autoria de les fonts d'informació consultades.	5.1.Investigar sobre el llegat patrimonial en l'art i la cultura heretat de la civilització llatina. 5.2.Identificar i explicar la importància de la tradició romana com a font d'inspiració en les manifestacions culturals i artístiques posteriors. 5.3.Dissenyar, planificar i realitzar activitats sobre el llegat de la literatura llatina per a percebre la seua presència en la nostra cultura actual. 5.4.Mostrar interès i respecte per la preservació, conservació i restauració del patrimoni romà per a assegurar la seua sostenibilitat i futur.	CCL3 CP3 CD1 CPSAA4 CC1 CCL3 CD3 CC1 CC4 CE1 CCEC1 CCEC2

BLOC 4. ROMA I LA SEUA PERVIVÈNCIA.

CULTURA. CE4 i CE5	CRITERIS D'AVALUACIÓ	CC

Respecte per la diversitat cultural. Interès per conèixer l'evolució cultural a través de l'estudi de la civilització llatina. Tècniques bàsiques de cerca i tractament de la informació històrica i geogràfica mitjançant les TIC. Estratègies de creació pròpia, individuals o en grup, d'investigació sobre aspectes de la història i geografia romana fent ús de fonts d'informació fiables i de les noves tecnologies. Estratègies i eines per a relacionar, comentar i interpretar el passat i el present a partir dels coneixements adquirits i de la pròpia experiència.	4.1.Identificar i reflexionar sobre els elements essencials dels gèneres literaris llatins amb la finalitat de reconèixer les seues estructures bàsiques i contrastar-los amb textos de la literatura actual. 4.2.Revisar la presència d'elements de la mitologia clàssica en la literatura actual. 4.3.Planificar i realitzar senzilles investigacions en formats analògics o digitals sobre les contribucions de la cultura llatina, utilitzant diverses fonts d'informació. 4.4.Argumentar i debatre respectuosament sobre la importància de la cultura llatina per al desenvolupament d'una societat democràtica i global. 5.1.Investigar sobre el llegat patrimonial en l'art i la cultura heretat de la civilització llatina. 5.2.Identificar i explicar la importància de la tradició romana com a font d'inspiració en les manifestacions culturals i artístiques posteriors. 5.3.Dissenyar, planificar i realitzar activitats sobre el llegat de la literatura llatina per a percebre la seua presència en la nostra cultura actual. 5.4.Mostrar interès i respecte per la preservació, conservació i restauració del patrimoni romà per a assegurar la seua sostenibilitat i futur.	CCL3 CP3 CD1 CPSAA4 CC1 CCL3 CD3 CC1 CC4 CE1 CCEC1 CCEC2
LLEGAT. CE4 i CE5	**CRITERIS D'AVALUACIÓ**	**CC**
Exemples rellevants de la influència de la mitologia clàssica en manifestacions artístiques i literàries. Posada en valor, compromís de preservació i gaudi del patrimoni arqueològic romà com a bé social i senyal d'identitat. Interès per conèixer l'origen llatí de moltes de les nostres tradicions, costums i manifestacions culturals. Estratègies de creació pròpia individuals o grupals sobre el llegat de la cultura romana, fent ús de fonts d'informació fiables i de les noves tecnologies.	4.1.Identificar i reflexionar sobre els elements essencials dels gèneres literaris llatins amb la finalitat de reconèixer les seues estructures bàsiques i contrastar-los amb textos de la literatura actual. 4.2.Revisar la presència d'elements de la mitologia clàssica en la literatura actual. 4.3.Planificar i realitzar senzilles investigacions en formats analògics o digitals sobre les contribucions de la cultura llatina, utilitzant diverses fonts d'informació. 4.4.Argumentar i debatre respectuosament sobre la importància de la cultura llatina per al desenvolupament d'una societat democràtica i global. 5.1.Investigar sobre el llegat patrimonial en l'art i la cultura heretat de la civilització llatina. 5.2.Identificar i explicar la importància de la tradició romana com a font d'inspiració en les manifestacions culturals i artístiques posteriors. 5.3Dissenyar, planificar i realitzar activitats sobre el llegat de la literatura llatina per a percebre la seua presència en la nostra cultura actual. 5.4.Mostrar interès i respecte per la preservació, conservació i restauració del patrimoni romà per a assegurar la seua sostenibilitat i futur.	CCL3 CP3 CD1 CPSAA4 CC1 CCL3 CD3 CC1 CC4 CE1 CCEC1 CCEC2

1.1.2- VALORACIÓ GENERAL DEL PROGRÉS DE L'ALUMNAT

A) Instruments de recollida d'informació.

Amb la finalitat d'avaluar el grau d'adquisició de les competències utilitzarem diversos instruments d'avaluació.

- **Observació directa**: llista de control on figure l'observació directa i sistemàtica:

- Assistència
- Actitud i interès
- Hàbits de treball: si acaba a temps les feines, constància en el treball, cura del material
- Intercanvis orals: preguntes, interacció a classe, debats.

- **Treballs:**

Un altre instrument d'avaluació seran els treballs creatius o d'investigació senzills que els alumnes hauran de realitzar sobre aspectes culturals o mitològics del món clàssic . En ells es valorarà la puntualitat en l'entrega, la presentació, l'ordre en l´exposició, l'expressió escrita i/o oral, el material bibliogràfic o audiovisual utilitzat, utilització crítica de les fonts d'informació, la presentació del treball, la creativitat.

- **Proves objectives escrites individuals per mesurar el grau de consecució dels continguts.**
- **Lectures.**

B) Criteris de qualificació qualitativa i quantitativa

Instruments d'avaluació	Competències	%
Proves objectives escrites individuals (dues o tres per avaluació) Seguint el model de selectivitat.	(CCLI), (CAA), (CEC), (CSC)	80
Treballs	(CE) (CCL) (CPSAA) (CEC) (CD) (CC)	20

L'avaluació de l'alumne eixirà de la suma de tots aquests elements avaluatius.

És condició indispensable que l'alumne assistisca amb regularitat a classe i realitze, tant a casa com a l'aula, totes les activitats que es plantegen per part del professor. Si un alumne deixa d'assistir a classe (sense justificació), serà qualificat

negativament tant en aquelles activitats què hauria d'haver realitzat (exercicis, treballs) com en l'actitud envers l'assignatura. També es qualificarà negativament aquells alumnes, que havent faltat a un examen, no presenten al professor cap tipus de justificació (justificant mèdic). En eixe cas seran qualificats amb un 0 en eixa prova i no se'ls farà cap recuperació, ja que l'avaluació és continua.

Segons el reglament intern del centre, la falta d'assistència a classe de manera reiterada pot provocar la impossibilitat de l'aplicació correcta dels criteris d'avaluació i la pròpia avaluació continua. L'alumne que es vegi implicat en aquesta situació es sotmetrà a una avaluació extraordinària, a final de curs, convenientment programada, de tota la matèria. A més, hauran de presentar tots els treballs i lectures encomanades al llarg del curs. L'examen tindrà un valor del 80% i els treballs del 20% per al còmput de la nota.

L'avaluació de l'assignatura és contínua. L'estudi del llatí ha de ser quotidià i progressiu; els alumnes no poden oblidar la matèria explicada, que continuarà apareixent en els nous textos.

Pel que fa a les faltes d'ortografia es seguirà el següent criteri: 0'1 per accent i 0'25 per grafia fins a un total de 2 punts.

Nota final del curs:

Per a obtenir la nota final, s'utilitzaran les notes corresponents a les tres avaluacions i s'aplicarà una mitja ponderada que donarà com a resultat la nota final (aquesta mitjana ponderada s'obté multiplicant la nota de la primera avaluació per 0,2, la de la segona per 0,3 i el de la tercera per 0,5).

L'alumnat que no haja aconseguit arribar als nivells mínims exigibles durant el curs i haja suspès la matèria tindrà la possibilitat de recuperar l'assignatura en la convocatòria extraordinària de juny amb la realització d'una prova escrita. La prova tindrà les mateixes característiques i contingut que la realitzada al darrer examen del curs. Aquesta prova serà l'únic element a la convocatòria extraordinària de juny.

PROGRAMA REFORÇ ALUMNAT AMB PENDENTS

En cas que hi haja alumnes amb l'assignatura de llatí pendent, l'alumne podrà recuperar la matèria de la següent manera:

1- Si aprova el primer trimestre, queda aprovada automàticament la matèria, al tractar-se d'una assignatura amb contingut que es repassa durant el primer trimestre.
2- En cas de no aprovar el primer trimestre, l'alumne disposarà d'una prova *ad hoc*, que tindrà lloc al mes de febrer.
3- L'alumne presentarà, durant el primer trimestre, un dossier amb exercicis proposats sobre les unitats treballades en primer curs.

Proves extraordinàries

L'alumnat que no haja aconseguit arribar als nivells mínims exigibles durant el curs i haja suspès la matèria tindrà la possibilitat de recuperar l'assignatura en la convocatòria de juny, amb la realització d'una prova escrita i l'entrega d'un dossier de textos. Les característiques i valoració de les distintes parts de la prova seran les mateixes que les de les realitzades al llarg del curs.

MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ.

Les mesures de resposta educativa per a la inclusió constitueixen totes les actuacions educatives planificades des d'un enfocament sistèmic que tenen per objectiu garantir una educació inclusiva, equitativa i de qualitat per a tot l'alumnat, especialment el qui es troba en situació de més vulnerabilitat i en risc d'exclusió, mitjançant la eliminació de barreres que limiten el seu desenvolupament i, així, donar una resposta personalitzada a les necessitats que té.

Estes mesures s'organitzen en quatre nivells de concreció, caràcter sumatori i progressiu. En aquest apartat de la programació ens centrarem en les mesures de resposta educativa per a la inclusió de l'alumnat amb necessitat específica de recolzament educatiu o amb alumnat que requerisca actuacions per a la compensació de les desigualtats (mesures de nivell III i nivell IV).

MESURES DE NIVELL III

El constitueixen les mesures dirigides a l'alumnat que requereix una resposta diferenciada, individual o en grup, que impliquen suports ordinaris addicionals.

Totes les mesures d'este nivell les planifica, desenvolupa i avalua l'equip educatiu, coordinat per la tutoria, amb l'assessorament del Departament d'Orientació i la col.laboració del professorat especialitzat de recolzament i, en el seu cas, d'altres agents externs, d'acord amb les seues competències.

Són mesures curriculars que tenen com a referència el currículum ordinari i com objectius que l'alumnat destinatari promocione amb garanties a nivells educatius superiors, obtinga la titulació corresponent als canvis d'etapa i s'incorpore en les millors condicions en el món laboral. A continuació es detallen les mesures:

- **Adaptacions d'accés al currículum que no impliquen matèries singulars, personal especialitzat o mesures organitzatives extraordinàries:**

Les adaptacions d'accés al currículum seran les mesures organitzatives, que adapten temps, mitjans i altres elements (no prescriptius del currículum), planificades per a què l'alumnat NESE puga desenvolupar el currículum ordinari, en igualtat de condicions respecte a la resta de l'alumnat. En el cas d'alumnat amb NEE (discapacitat intel·lectual, sensorial o trastorn de conducta), podran incloure recursos de recolzament, prèvia avaluació psicopedagògica.

En l'actualització i revisió de necessitats de l'alumnat a l'inici de curs, i davant la presència significativa d'alumnat amb diagnòstic de TDAH, dificultats específiques d'aprenentatge i trastorn d'asperger, s'ha elaborat un guió de pautes i mesures per a facilitar l'accés al currículum. Es tracta de mesures que no afecten als elements prescriptius del currículum, sinó a la metodologia. Estes adaptacions metodològiques que formen part del PADIE i que es concreten en les propostes didàctiques són les següents:

- Adaptacions en l'organització:
  - Alumnat situat prop del professorat.
  - Eliminar distraccions visuals o auditives.
  - Explicar amb antelació canvis en horaris i tasques.
  - Controlar la utilització de l'agenda.
- Adaptacions curriculars:

-Presentació de les activitats: utilitzar freases curtes i clares, establir a sovint contacte visual, proporcionar abans de l'explicació una llista de conceptes claus, ressaltar la informació important.

- Fragmentar les tasques molt llargues.

- Proporcionar ajuda d'iguals en la realització de les tasques: ensenyament amb alumne amb intercanvi de rols, grup cooperatiu, grup interactiu, etc.

- Proposar tasques en casa ajustades a les necessitats de l'alumnat.

- A la classe es poden proposar dos o tres tipus de tasques de forma que els deures per a l'alumnat amb dificultats siguen personalitzats.

- Respectar el temps que l'alumne o alumna necessita per a respondre. De vegades tarden més.

- Avaluar en les primeres hores del dia, sempre que siga possible.

- Fragmentar una prova en més sessions, quan siga necessari, ja que la seua atenció sol ser molt curta.

- Destacar a l'enunciat les paraules clau.

- És preferible fer proves curtes i freqüents.

- Treballa, abans de la prova, amb mostres de format.

-Revisió de la prova amb l'alumne després d'haver-la feta.

- En les proves de desenvolupament, donant les preguntes i els fulls de manera gradual.

- Cuidar el format, evitar la lletra acumulada o menuda i usar espais que faciliten la lectura.

- Recordar a l'alumne o alumna que repasse la prova.

- No penalitzar les errades ortogràfiques.

- Buscar el que sap i no les errades.

- **Activitats d'enriquiment curricular per a l'alumnat d'alrtes capacitats:**

Esta mesura té com a referència el currículum del nivell educatiu que cursa l'alumne/a. Es tracta de plantejar activitats i tasques que suposen posar en funcionament processos de major complexitat:

- Activitats àmplies que tinguen diferents graus de dificultat.
- Activitats diverses per a treballar un mateix contingut.
- Activitats obertes, que permeten diferents possibilitats d'execució i expressió.
- Activitats de lliure elecció per als alumnes. Es tracta de que, en alguns moments l'alumnat puga elegir lliurement fer activitats que responguen als seus interesos.
- Activitats individuals per a l'alumnat amb altes capacitats que tinguen alguna relació amb les activitas que està fent la resta del grup. Són activitats relacionades amb el que està treballant el grup, però que suposen una ampliació. És una estratègia adequada per a treballar continguts amb més aprofundiment o extensió.

- **Mesures de recolzament en contexts externs al centre per a l'alumnat en situacions d'enfermetat, desprotecció, mesures judicials o altres situacions (compensació educativa):**

Les mesures per a la compensació de desigualtats, ocasionades per situacions d'enfermetat, desprotecció, mesures judicials o altres, comporten la selecció de les mesures educatives més adequades i la necessària col·laboració del centre educatiu amb les institucions de l'entorn i les seues famílies.

En quant a l'alumnat que per prescripció mèdica o per motius persistents de salut, no pot assistir al centre educatiu amb normalitat, es deu organitzar l'atenció educativa adequada que li permeta continuar i retornar als estudis amb normalitat. Es posaran en funcionament les mesures recollides en la normativa d'atenció domiciliària.

- **Pla específic de recolzament per a l'alumnat que promocione amb matèries no superades (PER):**

Per a l'alumnat que roman un any més en el mateix curs, l'equip docent, coordinat per la tutora o tutor, deu elaborar un Pla específic de recolzament que facilite la inclusió socioeducativa, la superació de les barreres i la continuació amb aprofitament dels estudis. El recolzament pedagògic deu fer-se preferentment dins de l'aula ordinària utilitzant estratègies organitzatives que beneficien a tot l'alumnat del grup classe i possibiliten que l'alumnat que el rep participe en les activitats de les unitats didàctiques programades n el seu grup de referència.

Per a esta mesura es posarà en pràctica el protocol establert al centre.

MESURES DEL NIVELL IV

El constitueixen les mesures dirigides a l'alumnat amb necessitats específiques de recolzament educatiu que requereix una resposta personalitzada i individualitzada de caràcter extraordinari que implique recolzaments especialitzats addicionals.

Atenenent al c caràcter extraordinari d'aquest nivell, és preceptiu, en tots els casos, la realització d'una avaluació sòcio-psicopedagògica i l'emissió de l'informe sòcio-psicopedagògic corresponent.

Aquestes mesures les planifica, desenvolupa i avalua l'equip educatiu, coordinat per la tutoria del grup, amb l'assessorament del Departament d'orientació. L'equip educatiu compta amb la col·laboració del professorat especialitzat de recolzament i, en el seu cas, del personal no docent de recolzament i altres agents externs, d'acord amb les seus competències i segons determine l'avaluació sòcio-psicopedagògica preceptiva. Les mesures englobades en aquest nivell de resposta requereixen de suports especialitzats addicionals (PT i AL) i s'especifiquen en el Pla d'Actuació Personalitzat (PAP).

Les mesures extraordinàries d'aquest nivell són:

- **Pla d'Actuació Personalitzat:**

El PAP recull les conclusions de l'avaluació sòcio-psicopedagògica i les orientacions de l'informe sòcio-psicopedagògic per a organitzar, desenvolupar i avaluar la proposta de les mesures de resposta educativa per a la inclusió de l'alumnat avaluat i la intervenció dels diferents suports, especialitzats o no, que intervenen.

Els tutors i tutores, com a responsables de la coordinació de l'equip educatiu, redactaran el PAP , i en ell es concretarà l'horari del personal especialitzat de recolzament.

El nombre de sessions d'atenció a l'alumnat escolaritzat en l'aula ordinària, es determinarà en funció de la intensitat establerta en l'informe sòcio-psicopedagògic i concretada al pla d'actuació personalitzat.

L'aplicació i desenvolupament del PAP implica una avaluació continua dels resultats i l'eficácia de les mesures que s'estan aplicant. Este seguiment es realitzarà en sessions trimestrals coincidint amb les sessions específiques de l'equip educatiu que intervé complementàries a les sessions ordinàries d'avaluació que es realitzen amb el grup classe de l'alumnat.

El personal especialitzat de recolzament deu col·laborar activament en el procés d'avaluació de l'alumnat, assistint a totes les sessions d'avaluació dels Plans d'Actuació Personalitzats de l'alumnat amb el qui intervenen i a aquelles sessions d'avaluació per a les quals, de forma extraordinària, siga convocat. El document informatiu del progrés de l'alumnat i del resultat de les avaluacions periòdiques que s'entrega a la família o als representants legals de l'alumnat deu ser únic. El tutor o tutora amb la informació aportada trimestralment pel personal especialitzat de recolzament redactarà el document de seguiment del PAP i comunicarà esta informació a la família o als representants legals de l'alumnat en els termes i condicions que cada centre determine.

- **Adaptacions d'accés que requereixen materials singulars i personal especialitzat:**

El personal especialitzat de recolzament deu col·laborar activament en el procés d'avaluació de l'alumnat amb necessitats educatives especials derivades de condicions personals de discapacitat motora, sensorial o psíquica, que l'impedisquen la utilització dels mitjans ordinaris d'accés al sistema educatiu. La dotació d'este material és extraordinària i pot consistir en recursos tècnics i materials, a més a més de personal especialitzat.

PLA LECTOR.

Dins de l'àrea de Llatí les activitats relacionades amb la lectura que treballarem seran, a més de les habituals dins de l'activitat lectiva: lectura de llibre de text, cerca d'informació procedent de fonts impreses (llibres, periòdics, revistes, etc.) i informàtiques (internet), altres encaminades al foment d'una lectura literària, informativa i pràctica:

- Lectura trimestral d'un llibre o fragments d'un seleccionat pel Departament i adequat a cada nivell. Aquesta lectura anirà acompanyada d'una guia que facilite la realització d'un treball sobre el llibre. Aquesta activitat es realitzarà en tots els nivells.
- Lectura de textos d'autors clàssics traduïts.
- Lectura i anàlisi a l'aula d'articles recollits en revistes, periòdics, mitjans audiovisuals, etc. que reflecteixin l'actualitat sobre recerques, descobriments o comentaris sobre l'antiga civilització romana i el seu llegat al món actual:
  - La carta de Penélope a Ulises de *les cartes de les heroïnes,* Ovidi.
  - El cant IV de la *Eneida*, Virgili.
  - *Miles gloriosus,* Plaute.

1. CONCRECIÓ CURRICULAR DE LA MATÈRIA: GREC

1.1. ELEMENTS CURRICULARS DEL NIVELL: 1r BATXILLERAT

A)JUSTIFICACIÓ (Decret 108/2022 de 5 d'agost)

L'assignatura de Grec en l'etapa de Batxillerat té com a finalitat introduir l'alumnat en el coneixement bàsic dels diferents aspectes lingüístics i culturals de llengua i la civilització gregues a fi de permetre-li accedir directament a la riquesa de la tradició

literària i clàssica en què han begut en major o menor mesura les diverses manifestacions culturals occidentals i que han conformat el pensament i la base de la civilització actual.

L'estudi de la llengua grega és propedèutic per a l'aprenentatge d'altres llengües estrangeres, per a augmentar el cabal lèxic amb més riquesa i matisos i el bagatge cultural de l'alumnat, i ajudar-lo a comprendre millor els mecanismes de la llengua pròpia i a reconèixer els referents culturals que conformen la seua tradició, dels quals s'ha proveït tota la cultura occidental.

Així és com esta matèria contribuirà àmpliament a la consecució dels objectius de l'etapa de Batxillerat que estan relacionats amb el domini de les destreses lingüístiques, amb la presa de consciència de les realitats que sustenten i conformen el món en què viu, tant en l'aspecte social com en el polític, artístic, literari, etc., amb la capacitat d'adoptar criteris que l'ajuden en l'anàlisi crítica, i amb les que es relacionen amb l'adquisició de maduresa personal i social i d'autonomia.

L'estudi de l'assignatura s'ha organitzat en blocs de continguts que tenen un caràcter seqüencial i acumulatiu i que, amb lleugers matisos, es repeteixen en els dos cursos. Estos blocs es refereixen tant a qüestions lingüístiques com a temes culturals i/o literaris, facetes inseparables i complementàries per a l'estudi de qualsevol civilització i sense les quals no és possible apreciar la importància del seu llegat, influència i pervivència.

El primer bloc presenta els continguts transversals, comuns a totes les matèries de l'àrea de les llengües i la cultura clàssiques, i serveixen de base metodològica per a abordar la forma de treballar els continguts culturals, aportant contextos d'execució específics, la utilització de les ferramentes TIC, la planificació i organització de projectes i tasques, el treball i aprenentatge en grups cooperatius, etc. que resulten imprescindibles en una ensenyança-aprenentatge competencial.

El segon bloc es presenta com una introducció que emmarca en un context geogràfic i històric tant la civilització com la llengua grega i que resulta determinant en la configuració del caràcter dialectal de la llengua i per a l'estudi de l'evolució i posterior convergència dels dialectes, així com l'evolució fins al grec modern, amb una visió

històrica i global de la llengua grega. S'introdueix l'alfabet, la pràctica oral i escrita i la transcripció a la llengua pròpia.

Els blocs tercer i quart estan dedicats a l'estudi dels aspectes morfològics i sintàctics de la llengua, dos realitats inseparables que conformen i integren juntes l'aspecte gramatical. Es pretén, en ells, iniciar l'alumnat en el concepte de flexió, estudiant l'estructura interna de les paraules i dels seus elements formals que serveixen per a definir la relació que mantenen amb altres dins de l'oració. La sintaxi, al seu torn, s'ocupa d'estudiar les estructures oracionals gregues i els elements que en defineixen les construccions més característiques, introduint progressivament nivells de major complexitat.

El bloc quint es dedica a l'estudi de la civilització grega, a fi d'identificar els fets històrics més importants i els aspectes propis de l'organització política i social i de la identitat cultural. Dins d'esta última, mereix especial atenció l'estudi de la mitologia, la influència de la qual resulta decisiva per a la configuració de l'imaginari literari i artístic occidental, i el d'algunes de les manifestacions religioses més significatives de l'antiguitat grega, entre les quals destaquen, per la repercussió posterior, els jocs esportius dedicats a diferents divinitats, i en especial els celebrats a Olímpia en honor de Zeus, però també les festivitats en honor de Dionís, vinculades a l'origen del teatre.

En l'últim curs, este bloc està dedicat a les distintes manifestacions literàries, aprofitant els coneixements de la llengua ja adquirits per a introduir l'alumnat en l'estudi de l'origen i evolució dels distints gèneres, per mitjà de la lectura de fragments de les obres originals, utilitzant-les com un instrument per a comprendre les claus essencials de la societat en què van veure la llum. No hi ha millor instrument per a l'estudi d'una llengua i de la seua cultura que els textos propis, als quals es dedica un altre dels blocs de continguts previstos en els dos cursos. Es pretén d'esta manera remarcar la necessitat d'estudiar de forma gradual la llengua en el context, i es proposa treballar en l'aula tant la interpretació, i/o traducció, com la creació de textos, facilitant-li a l'alumnat contextos comunicatius per a crear-los i incloure-hi els continguts lingüístics estudiats.

Finalment, es dedica un bloc a l'estudi del lèxic, perquè es considera que resulta imprescindible per a avançar en el coneixement de qualsevol llengua, i que hauria

d'estudiar-se per índex de freqüència. Dins d'este àmbit es presta especial atenció a l'etimologia, no sols perquè serveix per a posar de manifest la pervivència de les arrels gregues en les llengües modernes, sinó, a més, perquè ajuda l'alumnat a adquirir una millor comprensió de la seua llengua, precisant el significat de termes coneguts o descobrint-ne d'altres i incorporant-los al seu vocabulari.

Els criteris d'avaluació estan redactats com resultats d'aprenentatge i inclouen processos de diferent complexitat, continguts de diferent tipus i contextos de realització adequats a la naturalesa de l'execució dels aprenentatges amb l'objecte d'observar-los i avaluar-los en contextos reals i d'obtindre evidències de l'exercici esperat per a cada nivell, de forma progressiva. Conèixer i utilitzar els fonaments morfològics, sintàctics i lèxics de la llengua grega i iniciar-se en la interpretació i traducció de textos de complexitat progressiva.

1.1.2. COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

El currículum de totes dues matèries, Grec I i Grec II, inclou cinc competències específiques amb la descripció corresponent. Aquestes competències s'estableixen al voltant de dos eixos principals: el primer té com a objectiu situar la lectura, la interpretació i la traducció de textos de diferent tipologia com a punt de partida per a l'aprenentatge de les llengües, a més de la civilització , i activar simultàniament els sabers de caràcter lingüístic i no lingüístic.

El segon eix comporta el desenvolupament de procediments que promoguen una reflexió raonada, crítica, personal i col.lectiva al voltant dels textos i el llegat material i immnaterial de la civilització hel.lena i la contribució d'aquesta a la cultura, la societat, la política i la identitat europea.

- **Competència específica 1**. ***Analitzar els elements bàsics de la llengua grega, tot identificant i reflexionant sobre el seu funcionament lingüístic a través de la comparació amb el llatí i amb les llengües conegudes per l'alumnat.***

Amb l'adquisició d'esta competència es pretén que l'alumnat entenga de manera progressiva l'estreta vinculació existent entre el funcionament gramatical i sintàctic de la llengua grega amb la llatina, de manera que mitjançant l'analogia i la comparació entre dues llengües puga comprendre amb més facilitat el funcionament d'aquestes, el concepte de flexió

i les seues construccions més característiques, així com aconseguir un coneixement essencial de la fonologia, morfologia, sintaxi i lèxic de la llengua grega.

D'aquesta manera, l'alumnat aconsegueix activar aquests sabers bàsics de caràcter lingüístic com a eina per a la comprensió i no com a fi, per arribar a entendre la llengua com una entitat viva i no com la suma abstracta de diferents elements com són el vocabulari i la gramàtica.

Amb l'aprofundiment en la comprensió del funcionament gramatical de la llengua grega, l'alumnat aconsegueix una reflexió personal sobre la seua pròpia llengua, aprèn a manejar temes metalingüístics i amplia el repertori lèxic, la qual cosa comporta el desenvolupament de la seua maduresa i autonomia personal, i afavoreix les competències clau en comunicació lingüística i plurilingüe.

Per a 1r curs es considera oportú el maneig dels elements bàsics del sistema lingüístic a nivell nominal, pronominal, verbal i oracional, i comparar-lo amb la llengua llatina. Es pretén que amb aquesta competència a la fi del primer curs l'alumnat valore la importància del llatí com a mitjà de transmissió de cultura, tant oral com escrita.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors operatius: CCL1,CCL2,CP2,STEM2.

- **Competència específica 2.** ***Identificar i valorar els principals elements lèxics grecs, els canvis i el llegat d'aquests en les llengües conegudes per l'alumnat, a través de l'aprenentatge de l'etimologia, els hel.lenismes, els neologismes, la composició i la derivació, tant de vocabulari quotidià com especialitzat.***

Aquesta competència, aplicada des d'un enfocament plurilingüe, ajuda a l'alumnat a ampliar el vocabulari de les llengües que coneix, ja que les relaciona entre sí, en identificar els lexemes, prefixos i sufixos que conformen les paraules, i a analitzar els possibles canvis que s'hagen produït de manera diacrònica a nivell fonètic, morfològic o semàntic.

D'altra banda, contribueix a millorar la comprensió lectora i l'expressió oral i escrita de l'alumnat en llengües romàniques o no romàniques, de manera que pot identificar i explicar la base etimològica d'una paraula, deduir el significat de neologismes o termes de llenguatge especialitzat, així com crear famílies lèxiques.

S'impulsa un aprenentatge interconnectat i deductiu, descobrint i valorant el paper de la llengua grega en la formació de les llengües romàniques i la contribució d'aquestes en aquelles més allunyades per mitjà del vocabulari específic de diversos camps científics i tècnics.

Afavoreix el respecte per la diversitat lingüística i promou l'interès per altres cultures per a construir una identitat europea, a més de promoure les competències clau en comunicació lingüística i plurilingüe.

Al final del primer curs es pretén que l'alumnat aplique les normes bàsiques d'evolució fonètica que permeten trobar les relacions lèxiques del ètims grecs en les llengües del repertori individual.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors: CP2, CP3, STEM1,CPSAA5.

- **Competència específica 3.** ***Argumentar, interpretar, traduir i produir textos grecs, escrits i orals, de dificultat graduada a partir d'estratègies de deducció i inducció, utilitzant el context lingüístic, històric, social i polític.***

L'adquisició d'aquesta competència permet a l'alumnat la comprensió i expressió oral i escrita en llengua grega partint de textos de dificultat progressiva i contextualitzats des del punt de vista històric, polític, social i cultural, ja que la lectura de textos llatins implica un context allunyat de l'experiència personal.

És necessari usar eines d'interpretació que col.laboren a desenvolupar l'autonomia de l'alumnat a l'hora de llegir els textos, tan adaptats com originals, fugint de l'excessiu interès per l'anàlisi i desxifrat d'unitats gramaticals en lloc de valorar la comprensió global del text.

La comprensió i interpretació de textos grecs permet a l'alumnat consolidar els coneixements adquirits en altres matèries i relacionar-los, de manera que valore la cultura hel.lènica com a base de la civilització occidental. Al seu torn, ser conscients d'aquesta vinculació impulsa la seua autoestima i li permet l'emissió de judicis de valor argumentats.

Es valora la importància de la cerca de fonts primàries adequades per a obtindré informació, i es descobreix la pervivència i adaptació d'elements lingüístics i culturals del món he.lénic en el nostre present. Així mateix, es potencien les competències clau en comunicació lingüística i plurilingüe, a més de la digital i la ciutadana, en valorar i respectar la diversitat lingüística i cultural de la societat.

En 1r curs l'alumnat hauria d'aconseguir llegir, traduir, comprendre textos senzills i adaptats, que es corresponguen amb els elements gramaticals treballats en la competència específica 1, i comprendre i produir missatges orals en grec com a manera de reforçar l'aprenentatge lingüístic per mitjà de l'oralitat i reconèixer la importància del grec com a vehicle de transmissió de cultura i comunicació.

Aquesta competència es connecta amb els següents descriptors: CCL4, CCEC1, CCEC2.

- **Competència específica 4.** ***Identificar i valorar les contribucions del món grec en l'origen de la democràcia i de ciutadania europea, i relacionar críticament el present i el passat.***

La matèria de grec no només comporta l'estudi de la llengua, sinó també de la cultura per a poder contextualitzar-la, per la qual cosa amb aquesta competència es pretén que l'alumnat analitze les principals característiques de la civilització grega, les relacione amb la nostra cultura actual i valore la importància de l'herència hel.lènica en la nostra ciutadania democràtica europea.

Aquesta anàlisi ha de promoure en l'alumnat estratègies de reflexió i inferència que potencien el seu desenvolupament personal i judici crític, ja que requereixen una anàlisi valorativa sobre el llegat grec, una investigació argumentada en fonts tant analògiques com digitals, un diàleg respectuós davant aspectes hui en dia ja superats i una valoració aliena al presentisme.

Mitjançant l'estudi de textos grecs, l'alumnat ha de poder percebre la referència constant a la cultura grega i descobrir la immensa aportació d'aquesta a la identitat europea.

Al final del primer curs, l'alumnat ha de ser capaç de reflexionar sobre la influència i llegat de la cultura grega en la civilització occidental i en el seu entorn més pròxim, i presentar continguts en diversos formats. Fomenta el debat respectuós cap a altre cultures i maneres de vida.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors: CCL3, CPE3, CD1, CPSAA4, CC1.

- **Competència específica 5.** ***Identificar i valorar el patrimoni, material i immaterial, de la civilització grega com a font de saber i d'inspiració de diferents manifestacions culturals.***

Amb aquesta competència es capacita l'alumnat per a reconèixer i valorar la presència grega, material i immaterial, com a part de senyes d'identitat europea, mitjà transmissor de coneixement i font d'inspiració d'altres manifestacions culturals al llarg de la història.

D'aquesta manera, l'objectiu primordial és despertar l'interès i preocupació per la conservació i comprensió d'aquest patrimoni de manera que es puga gaudir del mateix punt en el present com en el futur, utilitzant recursos analògics i digitals.

Per a l'alumnat, tindre contacte directe o virtual amb els elements patrimonials en museus, jaciments arqueològics o viatges culturals els permet fer un exercici d'anàlisi i reflexió que afavoreix la comprensió del seu entorn històric i patrimonial d'una manera més crítica i precisa.

D'aquesta manera, l'alumnat adquireix el bagatge necessari per a comprendre les arrels gregues de la nostra manera de ser i de pensar i les pren com a referència per a comprendre millor el món actual.

Al final del primer curs s'espera que l'alumnat identifique i valore la influència del món grec en la península Ibèrica i de la Comunitat Valenciana, per mitjà d'activitats que fomenten el respecte a la cultura i valors d'altres civilitzacions.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors: CCL3, CD3, CC1, CC4,CE1, CCEC1, CCEC2.

RELACIÓ ENTRE SABERS BÀSICS,CRITERIS D'AVALUACIÓ I COMPETÈNCIES

Bloc 1: SISTEMA LLENGUA GREGA

ESTRUCTURA LLENGUA GREGA. CE1 i CE2	CRITERIS D'AVALUACIÓ	CC
Abecedari, pronunciació i accentuació de la llengua grega. Tipus de paraules: variables i invariables. Concepte de la llengua flexiva: nominal i pronominal. Conjugació: el verb grec. Els casos i els usos d'aquests. La concordança i l'ordre de les paraules. L'oració: simples i compostes. Formes nominals del verb.	1.1.Identificar i analitzar els aspectes morfològics elementals del grec (declinacions i conjugacions) en frases i textos de dificultat graduada en textos clàssics grecs. 1.2.Distingir i analitzar els aspectes sintàctics fonamentals del grec en frases i textos de dificultat graduada. 1.3.Reconèixer i ajustar adequadament els casos de concordança morfològica i sintàctica tenint en compte la classificació i el context oracional. 1.4.Identificar els temps verbals grecs més usuals en els textos tenint en compte la classificació i el context oracional. 1.5.Valorar la importància del grec com a mitjà de transmissió de cultura i la comunicació escrita i oral. 2.1. Fer un ús pertinent dels hel.lenismes i els tecnicismes més comuns en un context adequat, utilitzant la transcripció fonètica. 2.2. Identificar i sistematitzar la presència d'ètims grecs en les llengües romàniques i altres llengües del repertori lingüístic de l'alumnat. 2.3. Deduir el significat etimològic d'un terme, servint-se de la comparació amb altres llengües del seu repertori.	CCL1 CCL2 CP2 STEM2 CP3 STEM1 CPSAA5

	2.4. Explicar la relació del grec amb les llengües modernes utilitzant els coneixements lingüístics del repertori de l'alumnat.	
TEXTOS GRECS I LA INTERPRETACIÓ, TRADUCCIÓ I PRODUCCIÓ D'AQUESTS. CE1, CE2 i CE3.	**CRITERIS D'AVALUACIÓ**	**CC**
Estratègies d'interpretació i traducció, errors freqüents i tècniques per a evitar-los. Estratègies i eines, analògiques i digitals, individuals i cooperatives, per a l'autoavaluació, la coavaluació i l'autoreparació. Acceptar l'error com a part del procés d'aprenentatge i actitud positiva de superació. Importància de la influència del grec en les llengües del repertori individual de l'alumnat. Recursos analògics i digitals per a l'adquisició de llengües: Portfolio europeu de les llengües, imatges, glossaris, diccionaris... Estratègies, eines i tècniques de retroversió de textos.	1.1.Identificar i analitzar els aspectes morfològics elementals del grec (declinacions i conjugacions) en frases i textos de dificultat graduada en textos clàssics grecs. 1.2.Distingir i analitzar els aspectes sintàctics fonamentals del grec en frases i textos de dificultat graduada. 1.3.Reconèixer i ajustar adequadament els casos de concordança morfològica i sintàctica tenint en compte la classificació i el context oracional. 1.4.Identificar els temps verbals grecs més usuals en els textos tenint en compte la classificació i el context oracional. 1.5.Valorar la importància del grec com a mitjà de transmissió de cultura i la comunicació escrita i oral. 2.1. Fer un ús pertinent dels hel.lenismes i els tecnicismes més comuns en un context adequat, utilitzant la transcripció fonètica. 2.2. Identificar i sistematitzar la presència d'ètims grecs en les llengües romàniques i altres llengües del repertori lingüístic de l'alumnat. 2.3. Deduir el significat etimològic d'un terme, servint-se de la comparació amb altres llengües del seu repertori. 2.4. Explicar la relació del grec amb les llengües modernes utilitzant els coneixements lingüístics del repertori de l'alumnat. 3.1. Aplicar els principals elements del sistema de la llengua grega per a la comprensió i expressió oral i escrita d'aquesta. 3.2. Llegir textos i comprendre missatges(orals i escrits) de dificultat graduada en grec. 3.3. Produir frases o textos senzills escrits i orals en grec, individualment en grup, utilitzant les estructures i el lèxic apresos. 3.4. Interpretar i traduir frases o textos grecs adaptats i de dificultat graduada, fent ús de tots els recursos i estratègies apreses. 3.5. Valorar la importància del grec com a mitjà de transmissió de cultura i la comunicació escrita i oral.	CCL1 CCL2 CP2 STEM2 CP3 STEM1 CPSAA5 CCL4 CCEC1 CCEC2

Bloc 2: EL GREC I EL PLURILINGÜISME

ÈTIMS, DERIVACIÓ, COMPOSICIÓ I HEL.LENISMES. CE2	CRITERIS D'AVALUACIÓ	CC
Origen i evolució dels sistemes d'escriptura. L'alfabet grec. Regles de transcripció de l'alfabet grec a la llengua d'ensenyament. Formants grecs (lexemes, sufixos i prefixos) en paraules de la llengua d'ensenyament i en termes específics de les ciències i la tècnica. Hel.lenismes i tecnicismes d'ús freqüent, integrats en les llengües modernes i l'ús d'aquests en diferents tipus de textos (literaris, periodístics, publicitaris...) Influència del grec en les llengües d'ensenyament i en la resta de llengües que conformen el repertori lingüístic individual de l'alumnat. Lèxic específic bàsic per a la reflexió sobre la comunicació, la llengua i l'aprenentatge d'aquesta. Interès per conèixer el significat etimològic de les paraules i la importància de l'ús adequat del vocabulari com a instrument bàsic en la comunicació. Valoració de la importància del grec per a la comprensió i expressió correctes en les diferents llengües del seu repertori lingüístic individual. Respecte per la diversitat lingüística. Bibliografia i bibliografia web en l'estudi i aprenentatge de la llengua grega com a base en la consolidació d'altres llengües estrangeres.	2.1. Fer un ús pertinent dels hel.lenismes i els tecnicismes més comuns en un context adequat, utilitzant la transcripció fonètica. 2.2. Identificar i sistematitzar la presència d'èmits grecs en les llengües romàniques i altres llengües del repertori lingüístic de l'alumnat. 2.3. Deduir el significat etimològic d'un terme, servint-se de la comparació amb altres llengües del seu repertori. 2.4. Explicar la relació del grec amb les llengües modernes utilitzant els coneixements lingüístics del repertori de l'alumnat.	CP2 CP3 STEM1 CPSAA5

Bloc 3. LITERATURA GREGA.

GÈNERES LITERARIS I OBRES. CE4 i CE5	CRITERIS D'AVALUACIÓ	CC
La llengua grega com a principal via de transmissió del món clàssic. Respecte a l'autoria de les fonts d'informació consultades.	4.1.Identificar i debatre sobre els principals esdeveniments polítics, històrics i socials de la civilització hel.lena i relacionar-los amb la situació sociopolítica europea actual utilitzant fonts clàssiques i actuals. 4.2. Reconèixer la influència de la mitologia clàssica com a font d'inspiració de manifestacions literàries i artístiques. 4.3. Elaborar i presentar continguts propis en diversos formats mitjançant la recerca d'informació adequada. 4.4. Expressar respectuosament opinions argumentades sobre la importància de la multiculturalitat per al desenvolupament de la societat.	CCL3 CP3 CD1 CPSAA4 CC1 CD3 CC4 CE1 CCEC2

	5.1. Explorar la presència del llegat grec en l'entorn i localitzar exemples de la pervivència de l'antiguitat clàssica en la seua vida quotidiana. 5.2.Valorar la presència de referents patrimonials arqueològics, arquitectònics i artístics grecs a la Comunitat Valenciana i en la Península Ibèrica. 5.3.Dissenyar, planificar i realitzar activitats orientades al coneixement i l'estima de les manifestacions culturals del passat grec. 5.4.Mostrar respecte per les expressions culturals i els valors cívics del nostre passat com un element significatiu de la nostra identitat.	

Bloc 4. GRÈCIA I LA SEUA PERVIVÈNCIA.

GRÈCIA I LA SEUA CULTURA.CE4 i CE5	CRITERIS D'AVALUACIÓ	CC
Principals aspectes geogràfics i etapes històriques del món grec relacionats amb la comprensió de l'evolució d'Europa. El món grec i la mar. Evolució històrica de l'organització social de Grècia com a part essencial de la història i cultura de la societat i anàlisi crítica d'aquests. Respecte per la diversitat cultural. Interès per conèixer l'evolució cultural a través de l'estudi de la civilització grega. Tècniques bàsiques de cerca i tractament de la informació històrica i geogràfica mitjançant les TIC. Estratègies de creació pròpia, individuals o en grup, d'investigació sobre aspectes de la història i geografia grega fent ús de fonts d'informació fiables i de les noves tecnologies. Estratègies i eines (analògiques i digitals) per a relacionar, comentar i interpretar el passat i el present a partir dels coneixements adquirits i de la pròpia experiència.	4.1.Identificar i debatre sobre els principals esdeveniments polítics, històrics i socials de la civilització hel.lena i relacionar-los amb la situació sociopolítica europea actual utilitzant fonts clàssiques i actuals. 4.2. Reconèixer la influència de la mitologia clàssica com a font d'inspiració de manifestacions literàries i artístiques. 4.3. Elaborar i presentar continguts propis en diversos formats mitjançant la recerca d'informació adequada. 4.4. Expressar respectuosament opinions argumentades sobre la importància de la multiculturalitat per al desenvolupament de la societat. 5.1. Explorar la presència del llegat grec en l'entorn i localitzar exemples de la pervivència de l'antiguitat clàssica en la seua vida quotidiana. 5.2.Valorar la presència de referents patrimonials arqueològics, arquitectònics i artístics grecs a la Comunitat Valenciana i en la Península Ibèrica. 5.3.Dissenyar, planificar i realitzar activitats orientades al coneixement i l'estima de les manifestacions culturals del passat grec. 5.4. Mostrar respecte per les expressions culturals i els valors cívics del nostre passat com un element significatiu de la nostra identitat.	CCL3 CP3 CD1 CPSAA4 CC1 CD3 CC4 CE1 CCEC2

1.1.2- VALORACIÓ GENERAL DEL PROGRÉS DE L'ALUMNAT

A) Instruments de recollida d'informació.

Amb la finalitat d'avaluar el grau d'adquisició de les competències utilitzarem diversos instruments d'avaluació.

- **Observació directa**: llista de control on figure l'observació directa i sistemàtica:

- Assistència
- Actitud i interès
- Hàbits de treball: si acaba a temps les feines, constància en el treball, cura del material
- Intercanvis orals: preguntes, interacció a classe, debats

- **Treballs:**

Un altre instrument d'avaluació seran els treballs creatius o d'investigació senzills que els alumnes hauran de realitzar sobre aspectes culturals o mitològics del món clàssic . En ells es valorarà la puntualitat en l'entrega, la presentació, l'ordre en l´exposició, l'expressió escrita i/o oral, el material bibliogràfic o audiovisual utilitzat, utilització crítica de les fonts d'informació, la presentació del treball, la creativitat.

- **Proves objectives escrites individuals per mesurar el grau de consecució dels continguts.**

- **Lectures.**

a) Criteris de qualificació

Instruments d'avaluació	Competències	%
Proves objectives escrites individuals (dos per avaluació) La primera part consistirà en la traducció i en l'anàlisi morfològico-sintàctica d'un text senzill, acord amb el grau de llengua adquirit, sense diccionari, a partir del vocabulari elaborat a classe amb l'ajuda del professor. Aquesta part es valorarà amb 5 punts sobre 10. La segona part consistirà en cinc qüestions que abarcaran els següents aspectes: morfologia, sintaxi, etimologia, transcripció, cultura.	(CCL) (CPSAA) (CEC) (CC)	60

Aquesta part es valorarà amb cinc punts sobre 10.		
Treballs i Lectures	(CCL) (CPSAA) (CEC)(CD) (CC)	30
Observació directa, quadern	(CCL) (CPSAA) (CC)	10

L'avaluació de l'alumne eixirà de la suma de tots aquests elements avaluatius.

És condició indispensable que l'alumne assistisca amb regularitat a classe i realitze, tant a casa com a l'aula, totes les activitats que es plantegen per part del professor. Si un alumne deixa d'assistir a classe (sense justificació), serà qualificat negativament tant en aquelles activitats què hauria d'haver realitzat (exercicis, treballs) com en l'actitud envers l'assignatura. També es qualificarà negativament aquells alumnes, que havent faltat a un examen, no presenten al professor cap tipus de justificació (justificant mèdic). En eixe cas seran qualificats amb un 0 en eixa prova i no se'ls farà cap recuperació, ja que l'avaluació és continua.

Segons el reglament intern del centre, la falta d'assistència a classe de manera reiterada pot provocar la impossibilitat de l'aplicació correcta dels criteris d'avaluació i la pròpia avaluació continua. L'alumne que es vegi implicat en aquesta situació es sotmetrà a una avaluació extraordinària, a final de curs, convenientment programada, de tota la matèria. A més, hauran de presentar tots els treballs i lectures encomanades al llarg del curs. L'examen tindrà un valor del 80% i els treballs del 20% per al còmput de la nota.

L'avaluació de l'assignatura és contínua. L'estudi del grec ha de ser quotidià i progressiu; els alumnes no poden oblidar la matèria explicada, que continuarà apareixent en els nous textos.

Pel que fa a les faltes d'ortografia es seguirà el següent criteri: 0'1 per accent i 0'25 per grafia fins a un total de 2 punts.

Nota final del curs: per a obtenir la nota final, s'utilitzaran les notes corresponents a les tres avaluacions i s'aplicarà una mitja ponderada que donarà com a resultat la nota final (aquesta mitjana ponderada s'obté multiplicant la nota de la primera avaluació per 0,2, la de la segona per 0,3 i el de la tercera per 0,5).

L'alumnat que no haja aconseguit arribar als nivells mínims exigibles durant el curs i haja suspès la matèria tindrà la possibilitat de recuperar l'assignatura en la convocatòria extraordinària de juny amb la realització d'una prova escrita. La prova tindrà les mateixes característiques i contingut que la realitzada al darrer examen del curs. Aquesta prova serà l'únic element a la convocatòria extraordinària de juny.

PROGRAMA REFORÇ ALUMNAT AMB PENDENTS

En cas que hi haja alumnes amb l'assignatura de grec pendent, l'alumne podrà recuperar la matèria de la següent manera:

1- Si aprova el primer trimestre, queda aprovada automàticament la matèria, al tractar-se d'una assignatura amb contingut que es repassa durant el primer trimestre.
2- En cas de no aprovar el primer trimestre, l'alumne disposarà d'una prova ad hoc, que tindrà lloc al mes de febrer.
3- L'alumne presentarà, durant el primer trimestre, un dossier amb exercicis proposats sobre les unitats treballades en primer curs.

Proves extraordinàries

L'alumnat que no haja aconseguit arribar als nivells mínims exigibles durant el curs i haja suspès la matèria tindrà la possibilitat de recuperar l'assignatura en la convocatòria de juny, amb la realització d'una prova escrita i l'entrega d'un dossier de textos. Les característiques i valoració de les distintes parts de la prova seran les mateixes que les de les realitzades al llarg del curs.

MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ.

Les mesures de resposta educativa per a la inclusió constitueixen totes les actuacions educatives planificades des d'un enfocament sistèmic que tenen per objectiu garantir una educació inclusiva, equitativa i de qualitat per a tot l'alumnat, especialment el qui es troba en situació de més vulnerabilitat i en risc d'exclusió, mitjançant la eliminació de barreres que limiten el seu desenvolupament i, així, donar una resposta personalitzada a les necessitats que té.

Estes mesures s'organitzen en quatre nivells de concreció, caràcter sumatori i progressiu. En aquest apartat de la programació ens centrarem en les mesures de resposta educativa per a la inclusió de l'alumnat amb necessitat específica de recolzament educatiu o amb alumnat que requerisca actuacions per a la compensació de les desigualtats (mesures de nivell III i nivell IV).

MESURES DE NIVELL III

El constitueixen les mesures dirigides a l'alumnat que requereix una resposta diferenciada, individual o en grup, que impliquen suports ordinaris addicionals.

Totes les mesures d'este nivell les planifica, desenvolupa i avalua l'equip educatiu, coordinat per la tutoria, amb l'assessorament del Departament d'Orientació i la col.laboració del professorat especialitzat de recolzament i, en el seu cas, d'altres agents externs, d'acord amb les seues competències.

Són mesures curriculars que tenen com a referència el currículum ordinari i com objectius que l'alumnat destinatari promocione amb garanties a nivells educatius superiors, obtinga la titulació corresponent als canvis d'etapa i s'incorpore en les millors condicions en el món laboral. A continuació es detallen les mesures:

- **Adaptacions d'accés al currículum que no impliquen matèries singulars, personal especialitzat o mesures organitzatives extraordinàries:**

Les adaptacions d'accés al currículum seran les mesures organitzatives, que adapten temps, mitjans i altres elements (no prescriptius del currículum), planificades per a què l'alumnat NESE puga desenvolupar el currículum ordinari, en igualtat de condicions respecte a la resta de l'alumnat. En el cas d'alumnat amb NEE (discapacitat intel·lectual, sensorial o trastorn de conducta), podran incloure recursos de recolzament, prèvia avaluació psicopedagògica.

En l'actualització i revisió de necessitats de l'alumnat a l'inici de curs, i davant la presència significativa d'alumnat amb diagnòstic de TDAH, dificultats específiques d'aprenentatge i trastorn d'asperger, s'ha elaborat un guió de pautes i mesures per a facilitar l'accés al currículum. Es tracta de mesures que no afecten als elements prescriptius del currículum, sinó a la metodologia. Estes adaptacions metodològiques que formen part del PADIE i que es concreten en les propostes didàctiques són les següents:

- Adaptacions en l'organització:
  - Alumnat situat prop del professorat.
  - Eliminar distraccions visuals o auditives.
  - Explicar amb antelació canvis en horaris i tasques.
  - Controlar la utilització de l'agenda.
- Adaptacions curriculars:

-Presentació de les activitats: utilitzar freases curtes i clares, establir a sovint contacte visual, proporcionar abans de l'explicació una llista de conceptes claus, ressaltar la informació important.

- Fragmentar les tasques molt llargues.
- Proporcionar ajuda d'iguals en la realització de les tasques: ensenyament amb alumne amb intercanvi de rols, grup cooperatiu, grup interactiu, etc.
- Proposar tasques en casa ajustades a les necessitats de l'alumnat.
- A la classe es poden proposar dos o tres tipus de tasques de forma que els deures per a l'alumnat amb dificultats siguen personalitzats.
- Respectar el temps que l'alumne o alumna necessita per a respondre. De vegades tarden més.
- Avaluar en les primeres hores del dia, sempre que siga possible.
- Fragmentar una prova en més sessions, quan siga necessari, ja que la seua atenció sol ser molt curta.
- Destacar a l'enunciat les paraules clau.
- És preferible fer proves curtes i freqüents.
- Treballa, abans de la prova, amb mostres de format.

-Revisió de la prova amb l'alumne després d'haver-la feta.

- En les proves de desenvolupament, donant les preguntes i els fulls de manera gradual.
- Cuidar el format, evitar la lletra acumulada o menuda i usar espais que faciliten la lectura.

- Recordar a l'alumne o alumna que repasse la prova.
- No penalitzar les errades ortogràfiques.
- Buscar el que sap i no les errades.

- **Activitats d'enriquiment curricular per a l'alumnat d'alrtes capacitats:**

Esta mesura té com a referència el currículum del nivell educatiu que cursa l'alumne/a. Es tracta de plantejar activitats i tasques que suposen posar en funcionament processos de major complexitat:

- Activitats àmplies que tinguen diferents graus de dificultat.
- Activitats diverses per a treballar un mateix contingut.
- Activitats obertes, que permeten diferents possibilitats d'execució i expressió.
- Activitats de lliure elecció per als alumnes. Es tracta de que, en alguns moments l'alumnat puga elegir lliurement fer activitats que responguen als seus interesos.
- Activitats individuals per a l'alumnat amb altes capacitats que tinguen alguna relació amb les activitas que està fent la resta del grup. Són activitats relacionades amb el que està treballant el grup, però que suposen una ampliació. És una estratègia adequada per a treballar continguts amb més aprofundiment o extensió.

- **Mesures de recolzament en contexts externs al centre per a l'alumnat en situacions d'enfermetat, desprotecció, mesures judicials o altres situacions (compensació educativa):**

Les mesures per a la compensació de desigualtats, ocasionades per situacions d'enfermetat, desprotecció, mesures judicials o altres, comporten la selecció de les mesures educatives més adequades i la necessària col·laboració del centre educatiu amb les institucions de l'entorn i les seues famílies.

En quant a l'alumnat que per prescripció mèdica o per motius persistents de salut, no pot assistir al centre educatiu amb normalitat, es deu organitzar l'atenció educativa adequada que li permeta continuar i retornar als estudis amb normalitat. Es posaran en funcionament les mesures recollides en la normativa d'atenció domiciliària.

- **Pla específic de recolzament per a l'alumnat que promocione amb matèries no superades (PER):**

Per a l'alumnat que roman un any més en el mateix curs, l'equip docent, coordinat per la tutora o tutor, deu elaborar un Pla específic de recolzament que facilite la inclusió socioeducativa, la superació de les barreres i la continuació amb aprofitament dels estudis. El

recolzament pedagògic deu fer-se preferentment dins de l'aula ordinària utilitzant estratègies organitzatives que beneficien a tot l'alumnat del grup classe i possibiliten que l'alumnat que el rep participe en les activitats de les unitats didàctiques programades n el seu grup de referència.

Per a esta mesura es posarà en pràctica el protocol establert al centre.

MESURES DEL NIVELL IV

El constitueixen les mesures dirigides a l'alumnat amb necessitats específiques de recolzament educatiu que requereix una resposta personalitzada i individualitzada de caràcter extraordinari que implique recolzaments especialitzats addicionals.

Atenenent al c caràcter extraordinari d'aquest nivell, és preceptiu, en tots els casos, la realització d'una avaluació sòcio-psicopedagògica i l'emissió de l'informe sòcio-psicopedagògic corresponent.

Aquestes mesures les planifica, desenvolupa i avalua l'equip educatiu, coordinat per la tutoria del grup, amb l'assessorament del Departament d'orientació. L'equip educatiu compta amb la col·laboració del professorat especialitzat de recolzament i, en el seu cas, del personal no docent de recolzament i altres agents externs, d'acord amb les seus competències i segons determine l'avaluació sòcio-psicopedagògica preceptiva. Les mesures englobades en aquest nivell de resposta requereixen de suports especialitzats addicionals (PT i AL) i s'especifiquen en el Pla d'Actuació Personalitzat (PAP).

Les mesures extraordinàries d'aquest nivell són:

- **Pla d'Actuació Personalitzat:**

El PAP recull les conclusions de l'avaluació sòcio-psicopedagògica i les orientacions de l'informe sòcio-psicopedagògic per a organitzar, desenvolupar i avaluar la proposta de les mesures de resposta educativa per a la inclusió de l'alumnat avaluat i la intervenció dels diferents suports, especialitzats o no, que intervenen.

Els tutors i tutores, com a responsables de la coordinació de l'equip educatiu, redactaran el PAP , i en ell es concretarà l'horari del personal especialitzat de recolzament.

El nombre de sessions d'atenció a l'alumnat escolaritzat en l'aula ordinària, es determinarà en funció de la intensitat establerta en l'informe sòcio-psicopedagògic i concretada al pla d'actuació personalitzat.

L'aplicació i desenvolupament del PAP implica una avaluació continua dels resultats i l'eficàcia de les mesures que s'estan aplicant. Este seguiment es realitzarà en sessions trimestrals coincidint amb les sessions específiques de l'equip educatiu que intervé

complementàries a les sessions ordinàries d'avaluació que es realitzen amb el grup classe de l'alumnat.

El personal especialitzat de recolzament deu col·laborar activament en el procés d'avaluació de l'alumnat, assistint a totes les sessions d'avaluació dels Plans d'Actuació Personalitzats de l'alumnat amb el qui intervenen i a aquelles sessions d'avaluació per a les quals, de forma extraordinària, siga convocat. El document informatiu del progrés de l'alumnat i del resultat de les avaluacions periòdiques que s'entrega a la família o als representants legals de l'alumnat deu ser únic. El tutor o tutora amb la informació aportada trimestralment pel personal especialitzat de recolzament redactarà el document de seguiment del PAP i comunicarà esta informació a la família o als representants legals de l'alumnat en els termes i condicions que cada centre determine.

- **Adaptacions d'accés que requereixen materials singulars i personal especialitzat:**

El personal especialitzat de recolzament deu col·laborar activament en el procés d'avaluació de l'alumnat amb necessitats educatives especials derivades de condicions personals de discapacitat motora, sensorial o psíquica, que l'impedisquen la utilització dels mitjans ordinaris d'accés al sistema educatiu. La dotació d'este material és extraordinària i pot consistir en recursos tècnics i materials, a més a més de personal especialitzat.

PLA LECTOR.

Dins de l'àrea de Grec les activitats relacionades amb la lectura que treballarem seran, a més de les habituals dins de l'activitat lectiva: lectura de llibre de text, cerca d'informació procedent de fonts impreses (llibres, periòdics, revistes, etc.) i informàtiques (internet), altres encaminades al foment d'una lectura literària, informativa i pràctica:

- Lectura trimestral d'un llibre o fragments d'un seleccionat pel Departament i adequat a cada nivell. Aquesta lectura anirà acompanyada d'una guia que facilite la realització d'un treball sobre el llibre. Aquesta activitat es realitzarà en tots els nivells.
- Lectura de textos d'autors clàssics traduïts.
- Lectura i anàlisi a l'aula d'articles recollits en revistes, periòdics, mitjans audiovisuals, etc. que reflecteixin l'actualitat sobre recerques, descobriments o comentaris sobre l'antiga civilització romana i el seu llegat al món actual.

- Les lectures obligatòries seran tragèdies, comèdies o fragments seleccionats pel Departament.

1. CONCRECIÓ CURRICULAR DE LA MATÈRIA: GREC

1.2. ELEMENTS CURRICULARS DEL NIVELL: 2n BATX

A) JUSTIFICACIÓ (Decret 108/2022 de 5 d'agost)

El Grec és una matèria pròpia de l'itinerari del Batxillerat d'Humanitats i Ciències Socials. El currículum oficial considera l'existència de dos nivells de Grec, un en 1er i un altre en 2on de Batxillerat. La matèria de Grec en el Batxillerat aporta les bases lingüístiques i culturals precises per entendre aspectes essencials del llegat clàssic en la civilització occidental com a resultat d'una llarga tradició que va sorgir de Grècia i Roma: llengua i literatura, institucions i art, organització social i vida quotidiana, etc. L'estudi de la llengua grega en els seus aspectes fonològics, morfològics, sintàctics i lèxics, vinculat al del seu context cultural i històric, té en si mateix un alt valor formatiu per als alumnes que hagin optat per una primera especialització en el camp de les humanitats o les ciències socials, doncs la seva cultura i els seus valors formen part del nostre llegat històric. La coincidència del seu estudi amb el de la llengua llatina, al mateix temps que convida a un tractament coordinat, permet comprendre l'estructura flexiva d'ambdues llengües, tan riques en contingut i tan fecundes en la seva contribució a les llengües modernes.

Correspon al Grec I l'assimilació de continguts bàsics de la llengua grega (morfosintàctics i lèxics) i de la seva cultura. Correspon al Grec II la seva consolidació i ampliació, completant l'estudi de la llengua grega atenent a les seves formes més irregulars i a les construccions sintàctiques més complexes. En Grec II, es partirà dels coneixements elementals de morfosintaxi adquirits en el primer curs i s'aprofundirà en aquestes estructures, introduint majors nivells de complexitat: conjuncions que introdueixen oracions subordinades i temps i maneres verbals necessàries per a la traducció de textos originals, atenent no només al seu vessant lingüístic, sinó també al comentari i interpretació dels textos traduïts. Així mateix, s'introduiran noves aportacions del món grec no vistes en Grec I i es treballaran els gèneres literaris, d'una forma més àmplia, i la influència de la literatura grega en les literatures occidentals.

En tractar-se d'una matèria específica de modalitat els estudiants que la cursen poden presentar-se a les proves d'accés a la universitat per aquesta matèria. Això condiciona la programació de la matèria perquè és necessari ajustar-se als criteris que marca la coordinació de selectivitat.

1.1.2. COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

El currículum de totes dues matèries, Grec I i Grec II, inclou cinc competències específiques amb la descripció corresponent. Aquestes competències s'estableixen al voltant de dos eixos principals: el primer té com a objectiu situar la lectura, la interpretació i la traducció de textos de diferent tipologia com a punt de partida per a l'aprenentatge de les llengües, a més de la civilització, i activar simultàniament els sabers de caràcter lingüístic i no lingüístic.

El segon eix comporta el desenvolupament de procediments que promoguen una reflexió raonada, crítica, personal i col.lectiva al voltant dels textos i el llegat material i immnaterial de la civilització hel.lena i la contribució d'aquesta a la cultura, la societat, la política i la identitat europea.

- **Competència específica 1**. ***Analitzar els elements bàsics de la llengua grega, tot identificant i reflexionant sobre el seu funcionament lingüístic a través de la comparació amb el llatí i amb les llengües conegudes per l'alumnat.***

Amb l'adquisició d'esta competència es pretén que l'alumnat entenga de manera progressiva l'estreta vinculació existent entre el funcionament gramatical i sintàctic de la

llengua grega amb la llatina, de manera que mitjançant l'analogia i la comparació entre dues llengües puga comprendre amb més facilitat el funcionament d'aquestes, el concepte de flexió i les seues construccions més característiques, així com aconseguir un coneixement essencial de la fonologia, morfologia, sintaxi i lèxic de la llengua grega.

D'aquesta manera, l'alumnat aconsegueix activar aquests sabers bàsics de caràcter lingüístic com a eina per a la comprensió i no com a fi, per arribar a entendre la llengua com una entitat viva i no com la suma abstracta de diferents elements com són el vocabulari i la gramàtica.

Amb l'aprofundiment en la comprensió del funcionament gramatical de la llengua grega, l'alumnat aconsegueix una reflexió personal sobre la seua pròpia llengua, aprèn a manejar temes metalingüístics i amplia el repertori lèxic, la qual cosa comporta el desenvolupament de la seua maduresa i autonomia personal, i afavoreix les competències clau en comunicació lingüística i plurilingüe.

Per a 1r curs es considera oportú el maneig dels elements bàsics del sistema lingüístic a nivell nominal, pronominal, verbal i oracional, i comparar-lo amb la llengua llatina. Es pretén que amb aquesta competència a la fi del primer curs l'alumnat valore la importància del llatí com a mitjà de transmissió de cultura, tant oral com escrita.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors operatius: CCL1, CCL2, CP2, STEM2.

- **Competència específica 2.** ***Identificar i valorar els principals elements lèxics grecs, els canvis i el llegat d'aquests en les llengües conegudes per l'alumnat, a través de l'aprenentatge de l'etimologia, els hel.lenismes, els neologismes, la composició i la derivació, tant de vocabulari quotidià com especialitzat.***

Aquesta competència, aplicada des d'un enfocament plurilingüe, ajuda a l'alumnat a ampliar el vocabulari de les llengües que coneix, ja que les relaciona entre sí, en identificar els lexemes, prefixos i sufixos que conformen les paraules, i a analitzar els possibles canvis que s'hagen produït de manera diacrònica a nivell fonètic, morfològic o semàntic.

D'altra banda, contribueix a millorar la comprensió lectora i l'expressió oral i escrita de l'alumnat en llengües romàniques o no romàniques, de manera que pot identificar i explicar la base etimològica d'una paraula, deduir el significat de neologismes o termes de llenguatge especialitzat, així com crear famílies lèxiques.

S'impulsa un aprenentatge interconnectat i deductiu, descobrint i valorant el paper de la llengua grega en la formació de les llengües romàniques i la contribució d'aquestes en

aquelles més allunyades per mitjà del vocabulari específic de diversos camps científics i tècnics.

Afavoreix el respecte per la diversitat lingüística i promou l'interès per altres cultures per a construir una identitat europea, a més de promoure les competències clau en comunicació lingüística i plurilingüe.

Al final del primer curs es pretén que l'alumnat aplique les normes bàsiques d'evolució fonètica que permeten trobar les relacions lèxiques del ètims grecs en les llengües del repertori individual.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors: CP2, CP3, STEM1, CPSAA5.

- **Competència específica 3.** ***Argumentar, interpretar, traduir i produir textos grecs, escrits i orals, de dificultat graduada a partir d'estratègies de deducció i inducció, utilitzant el context lingüístic, històric, social i polític.***

L'adquisició d'aquesta competència permet a l'alumnat la comprensió i expressió oral i escrita en llengua grega partint de textos de dificultat progressiva i contextualitzats des del punt de vista històric, polític, social i cultural, ja que la lectura de textos llatins implica un context allunyat de l'experiència personal.

És necessari usar eines d'interpretació que col.laboren a desenvolupar l'autonomia de l'alumnat a l'hora de llegir els textos, tan adaptats com originals, fugint de l'excessiu interès per l'anàlisi i desxifrat d'unitats gramaticals en lloc de valorar la comprensió global del text.

La comprensió i interpretació de textos grecs permet a l'alumnat consolidar els coneixements adquirits en altres matèries i relacionar-los, de manera que valore la cultura hel.lènica com a base de la civilització occidental. Al seu torn, ser conscients d'aquesta vinculació impulsa la seua autoestima i li permet l'emissió de judicis de valor argumentats.

Es valora la importància de la cerca de fonts primàries adequades per a obtindré informació, i es descobreix la pervivència i adaptació d'elements lingüístics i culturals del món he.lénic en el nostre present. Així mateix, es potencien les competències clau en comunicació lingüística i plurilingüe, a més de la digital i la ciutadana, en valorar i respectar la diversitat lingüística i cultural de la societat.

En 1r curs l'alumnat hauria d'aconseguir llegir, traduir, comprendre textos senzills i adaptats, que es corresponguen amb els elements gramaticals treballats en la competència específica 1, i comprendre i produir missatges orals en grec com a manera de reforçar

l'aprenentatge lingüístic per mitjà de l'oralitat i reconèixer la importància del grec com a vehicle de transmissió de cultura i comunicació.

Aquesta competència es connecta amb els següents descriptors: CCL4, CCEC1, CCEC2.

- **Competència específica 4.** ***Identificar i valorar les contribucions del món grec en l'origen de la democràcia i de ciutadania europea, i relacionar críticament el present i el passat.***

La matèria de grec no només comporta l'estudi de la llengua, sinó també de la cultura per a poder contextualitzar-la, per la qual cosa amb aquesta competència es pretén que l'alumnat analitze les principals característiques de la civilització grega, les relacione amb la nostra cultura actual i valore la importància de l'herència hel.lènica en la nostra ciutadania democràtica europea.

Aquesta anàlisi ha de promoure en l'alumnat estratègies de reflexió i inferència que potencien el seu desenvolupament personal i judici crític, ja que requereixen una anàlisi valorativa sobre el llegat grec, una investigació argumentada en fonts tant analògiques com digitals, un diàleg respectuós davant aspectes hui en dia ja superats i una valoració aliena al presentisme.

Mitjançant l'estudi de textos grecs, l'alumnat ha de poder percebre la referència constant a la cultura grega i descobrir la immensa aportació d'aquesta a la identitat europea.

Al final del primer curs, l'alumnat ha de ser capaç de reflexionar sobre la influència i llegat de la cultura grega en la civilització occidental i en el seu entorn més pròxim, i presentar continguts en diversos formats. Fomenta el debat respectuós cap a altre cultures i maneres de vida.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors: CCL3, CPE3, CD1, CPSAA4, CC1.

- **Competència específica 5.** ***Identificar i valorar el patrimoni, material i immaterial, de la civilització grega com a font de saber i d'inspiració de diferents manifestacions culturals.***

Amb aquesta competència es capacita l'alumnat per a reconèixer i valorar la presència grega, material i immaterial, com a part de senyes d'identitat europea, mitjà transmissor de coneixement i font d'inspiració d'altres manifestacions culturals al llarg de la història.

D'aquesta manera, l'objectiu primordial és despertar l'interès i preocupació per la conservació i comprensió d'aquest patrimoni de manera que es puga gaudir del mateix punt en el present com en el futur, utilitzant recursos analògics i digitals.

Per a l'alumnat, tindre contacte directe o virtual amb els elements patrimonials en museus, jaciments arqueològics o viatges culturals els permet fer un exercici d'anàlisi i reflexió que afavoreix la comprensió del seu entorn històric i patrimonial d'una manera més crítica i precisa.

D'aquesta manera, l'alumnat adquireix el bagatge necessari per a comprendre les arrels gregues de la nostra manera de ser i de pensar i les pren com a referència per a comprendre millor el món actual.

Al final del primer curs s'espera que l'alumnat identifique i valore la influència del món grec en la península Ibèrica i de la Comunitat Valenciana, per mitjà d'activitats que fomenten el respecte a la cultura i valors d'altres civilitzacions.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors: CCL3, CD3.

RELACIÓ ENTRE SABERS BÀSICS,CRITERIS D'AVALUACIÓ I COMPETÈNCIES

Bloc 1: SISTEMA LLENGUA GREGA

ESTRUCTURA LLENGUA GREGA. CE1 i CE2	CRITERIS D'AVALUACIÓ	CC
Peculiaritats de la declinació grega. Conjugació: el verb grec. L'oració: simples i compostes. Formes nominals del verb.	1.1.Identificar i analitzar en profunditat els aspectes morfològics del grec (excepcions i irregularitats de la declinació i conjugació) en textos clàssics grecs. 1.2.Distingir i analitzar en profunditat els aspectes sintàctics del grec en frases i textos clàssics. 1.3.Reconèixer i classificar les oracions i les construccions sintàctiques gregues en textos clàssics hel.lens. 1.4. Utilitzar de manera precisa la formació i funció de les formes personals i no personals del verb grec en textos clàssics. 1.5.Valorar la llengua grega com a mitjà per a la comprensió i coneixement de l'origen de moltes paraules del lèxic de l'alumnat i com a porta d'accés a un vocabulari més específic de naturalesa filosòfica o científica. 2.1. Conéixer i aplicar les regles fonamentals per a deduir l'evolució de les paraules gregues a les llengües cooficials de la Comunitat Valenciana.	CCL1 CCL2 CP2 STEM2 CP3 STEM1 CPSAA5

	2.2. Manejar adequadament els mecanismes de derivació i composició en les llengües conegudes per l'alumnat. 2.3. Inferir el significat d'alguns tecnicismes i neologismes aplicant els principals fonaments de la derivació i composició amb elements grecs. 2.4. Adoptar una actitud de respecte cap a la diversitat com a riquesa cultural i lingüística reflexionant sobre els estereotips lingüístics.	
TEXTOS GRECS I LA INTERPRETACIÓ, TRADUCCIÓ I PRODUCCIÓ D'AQUESTS. CE1, CE2 i CE3.	**CRITERIS D'AVALUACIÓ**	**CC**
Estratègies d'interpretació i traducció, errors freqüents i tècniques per a evitar-los. Recursos estilístics freqüents i la relació d'aquests amb el contingut del text. Estratègies i eines, analògiques i digitals, individuals i cooperatives, per a l'autoavaluació, la coavaluació i l'autoreparació. Acceptar l'error com a part del procés d'aprenentatge i actitud positiva de superació. Recursos analògics i digitals per a l'adquisició de llengües: Portfolio europeu de les llengües, imatges, glossaris, diccionaris... Estratègies, eines i tècniques de retroversió de textos.	. 1.1.Identificar i analitzar en profunditat els aspectes morfològics del grec (excepcions i irregularitats de la declinació i conjugació) en textos clàssics grecs. 1.2.Distingir i analitzar en profunditat els aspectes sintàctics del grec en frases i textos clàssics. 1.3.Reconèixer i classificar les oracions i les construccions sintàctiques gregues en textos clàssics hel.lens. 1.4. Utilitzar de manera precisa la formació i funció de les formes personals i no personals del verb grec en textos clàssics. 1.5.Valorar la llengua grega com a mitjà per a la comprensió i coneixement de l'origen de moltes paraules del lèxic de l'alumnat i com a porta d'accés a un vocabulari més específic de naturalesa filosòfica o científica. 2.1. Conéixer i aplicar les regles fonamentals per a deduir l'evolució de les paraules gregues a les llengües cooficials de la Comunitat Valenciana. 2.2. Manejar adequadament els mecanismes de derivació i composició en les llengües conegudes per l'alumnat. 2.3. Inferir el significat d'alguns tecnicismes i neologismes aplicant els principals fonaments de la derivació i composició amb elements grecs. 2.4. Adoptar una actitud de respecte cap a la diversitat com a riquesa cultural i lingüística reflexionant sobre els estereotips lingüístics. 3.1. Aplicar els coneixements sobre elements i construccions morfològiques i sintàctiques regulars i irregulars en la interpretació i traducció de textos clàssics. 3.2. Ajustar el significat dels termes grecs tenint en compte la informació proporcionada en els textos i utilitzant els suports necessaris per a la seua traducció.	CCL1 CCL2 CP2 STEM2 CP3 STEM1 CPSAA5 CCL4 CCEC1 CCEC2

	3.3. Llegir passatges i textos grecs clàssics i posar-los en el context de la literatura grega. 3.4. Interpretar i traduir textos hel.lens adaptats o originals de diferents gèneres literaris, i apreciar les semblances i coincidències amb altres llengües conegudes. 3.5. Reflexionar sobre les traduccions pròpies proposant i argumentant els canvis a partir de la reflexió lingüística.	

Bloc 2: EL GREC I EL PLURILINGÜISME

ÈTIMS, DERIVACIÓ, COMPOSICIÓ I HEL.LENISMES. CE2	CRITERIS D'AVALUACIÓ	CC
Formants grecs (lexemes, sufixos i prefixos) en paraules de la llengua d'ensenyament i en termes específics de les ciències i la tècnica. Influència del grec en les llengües d'ensenyament i en la resta de llengües que conformen el repertori lingüístic individual de l'alumnat. Lèxic específic bàsic per a la reflexió sobre la comunicació, la llengua i l'aprenentatge d'aquesta. Interès per conèixer el significat etimològic de les paraules i la importància de l'ús adequat del vocabulari com a instrument bàsic en la comunicació. Valoració de la importància del grec per a la comprensió i expressió correctes en les diferents llengües del seu repertori lingüístic individual. Respecte per la diversitat lingüística. Bibliografia i bibliografia web en l'estudi i aprenentatge de la llengua grega com a base en la consolidació d'altres llengües estrangeres.	2.1. Conéixer i aplicar les regles fonamentals per a deduir l'evolució de les paraules gregues a les llengües cooficials de la Comunitat Valenciana. 2.2. Manejar adequadament els mecanismes de derivació i composició en les llengües conegudes per l'alumnat. 2.3. Inferir el significat d'alguns tecnicismes i neologismes aplicant els principals fonaments de la derivació i composició amb elements grecs. 2.4. Adoptar una actitud de respecte cap a la diversitat com a riquesa cultural i lingüística reflexionant sobre els estereotips lingüístics.	CP2 CP3 STEM1 CPSAA5

Bloc 3. LITERATURA GREGA.

GÈNERES LITERARIS I OBRES. CE4 i CE5	CRITERIS D'AVALUACIÓ	CC
Principals gèneres literaris, obres i autores grecs, tant dones com homes: importància i influència en expressions artístiques posteriors. Pervivència dels temes, motius i tradicions de la literatura grega en la producció cultural europea. Analogies i diferències entre els gèneres literaris grecs i els de la literatura actual. Interès cap a la literatura i la lectura d'aquesta com a font de plaer i de coneixement del món. Respecte a l'autoria de les fonts d'informació consultades.	4.1.Identificar i reflexionar sobre els elements essencials dels gèneres literaris grecs amb la finalitat de reconèixer les estructures bàsiques d'aquests i contrastar-los amb textos de la literatura actual. 4.2. Revisar la presència d'elements de la mitologia clàssica en la literatura actual. 4.3. Planificar i realitzar senzilles investigacions en formats analògics o digitals sobre les	CCL3 CP3 CD1 CPSAA4 CC1 CD3 CC4 CE1 CCEC2

	contribucions de la cultura hel.lena, utilitzant diverses fonts d'informació. 4.4. Argumentar i debatre respectuosament sobre la importància de la cultura grega per al desenvolupament d'una societat democràtica i global. 5.1. Investigar sobre el llegat patrimonial en l'art i la cultura heretat de la civilització grega. 5.2. Identificar i explicar la importància de la tradició grega com a font d'inspiració en les manifestacions culturals i artístiques posteriors. 5.3. Dissenyar, planificar i realitzar activitats sobre el llegat de la literatura grega per a percebre'n la presència en la nostra cultura actual.	

Bloc 4. GRÈCIA I LA SEUA PERVIVÈNCIA.

GRÈCIA I LA SEUA CULTURA.CE4 i CE5	CRITERIS D'AVALUACIÓ	CC
Respecte per la diversitat cultural. Interès per conèixer l'evolució cultural a través de l'estudi de la civilització grega. Tècniques bàsiques de cerca i tractament de la informació històrica i geogràfica mitjançant les TIC. Estratègies de creació pròpia, individuals o en grup, d'investigació sobre aspectes de la història i geografia grega fent ús de fonts d'informació fiables i de les noves tecnologies. Estratègies i eines (analògiques i digitals) per a relacionar, comentar i interpretar el passat i el present a partir dels coneixements adquirits i de la pròpia experiència.	4.1.Identificar i reflexionar sobre els elements essencials dels gèneres literaris grecs amb la finalitat de reconèixer les estructures bàsiques d'aquests i contrastar-los amb textos de la literatura actual. 4.2. Revisar la presència d'elements de la mitologia clàssica en la literatura actual. 4.3. Planificar i realitzar senzilles investigacions en formats analògics o digitals sobre les contribucions de la cultura hel.lena, utilitzant diverses fonts d'informació. 4.4. Argumentar i debatre respectuosament sobre la importància de la cultura grega per al desenvolupament d'una societat democràtica i global. 5.1. Investigar sobre el llegat patrimonial en l'art i la cultura heretat de la civilització grega. 5.2. Identificar i explicar la importància de la tradició grega com a font d'inspiració en les manifestacions culturals i artístiques posteriors. 5.3. Dissenyar, planificar i realitzar activitats sobre el llegat de la literatura grega per a percebre'n la presència en la nostra cultura actual.	CCL3 CP3 CD1 CPSAA4 CC1 CD3 CC4 CE1 CCEC2

1.1.2- VALORACIÓ GENERAL DEL PROGRÉS DE L'ALUMNAT

A) Instruments de recollida d'informació.

Amb la finalitat d'avaluar el grau d'adquisició de les competències utilitzarem diversos instruments d'avaluació.

- **Observació directa**: llista de control on figure l'observació directa i sistemàtica:

- Assistència
- Actitud i interès
- Hàbits de treball: si acaba a temps les feines, constància en el treball, cura del material
- Intercanvis orals: preguntes, interacció a classe, debats.

- **Treballs:**

Un altre instrument d'avaluació seran els treballs creatius o d'investigació senzills que els alumnes hauran de realitzar sobre aspectes culturals o mitològics del món clàssic. En ells es valorarà la puntualitat en l'entrega, la presentació, l'ordre en l´exposició, l'expressió escrita i/o oral, el material bibliogràfic o audiovisual utilitzat, utilització crítica de les fonts d'informació, la presentació del treball, la creativitat.

- **Proves objectives escrites individuals per mesurar el grau de consecució dels continguts.**
- **Lectures.**

B) Criteris de qualificació

Instuments d'avalaluació	**Competències**	**%**
Proves objectives (2/3 per avaluació) Característiques i valoració de les proves: Se seguiran les normes fixades per la Universitat: - Traducció d'un text: 5 punts - Morfosintaxi: 2 punts - Etimologia: 1 punt - Tema cultura: 2 punts	**(CCLI) (CAA) (CEC) (CSC)**	80%

Treball	(CE) (CCL) (CPSAA) (CEC) (CD) (CC)	20%

L'avaluació de l'alumne eixirà de la suma de tots aquests elements avaluatius.

És condició indispensable que l'alumne assistisca amb regularitat a classe i realitze, tant a casa com a l'aula, totes les activitats que es plantegen per part del professor. Si un alumne deixa d'assistir a classe (sense justificació), serà qualificat negativament tant en aquelles activitats què hauria d'haver realitzat (exercicis, treballs) com en l'actitud envers l'assignatura. També es qualificarà negativament aquells alumnes, que havent faltat a un examen, no presenten al professor cap tipus de justificació (justificant mèdic). En eixe cas seran qualificats amb un 0 en eixa prova i no se'ls farà cap recuperació, ja que l'avaluació és continua.

Segons el reglament intern del centre, la falta d'assistència a classe de manera reiterada pot provocar la impossibilitat de l'aplicació correcta dels criteris d'avaluació i la pròpia avaluació continua. L'alumne que es vegi implicat en aquesta situació es sotmetrà a una avaluació extraordinària, a final de curs, convenientment programada, de tota la matèria. A més, hauran de presentar tots els treballs i lectures encomanades al llarg del curs. L'examen tindrà un valor del 80% i els treballs del 20% per al còmput de la nota.

L'avaluació de l'assignatura és contínua. L'estudi del grec ha de ser quotidià i progressiu; els alumnes no poden oblidar la matèria explicada, que continuarà apareixent en els nous textos.

Pel que fa a les faltes d'ortografia es seguirà el següent criteri: 0'1 per accent i 0'25 per grafia fins a un total de 2 punts.

Nota final del curs: per a obtenir la nota final, s'utilitzaran les notes corresponents a les tres avaluacions i s'aplicarà una mitja ponderada que donarà com a resultat la nota final (aquesta mitjana ponderada s'obté multiplicant la nota de la primera avaluació per 0,2, la de la segona per 0,3 i el de la tercera per 0,5).

L'alumnat que no haja aconseguit arribar als nivells mínims exigibles durant el curs i haja suspès la matèria tindrà la possibilitat de recuperar l'assignatura en la convocatòria extraordinària de juny amb la realització d'una prova escrita. La prova tindrà les mateixes característiques i contingut que la realitzada al darrer examen del curs. Aquesta prova serà l'únic element a la convocatòria extraordinària de juny.

Proves extraordinàries

L'alumnat que no haja aconseguit arribar als nivells mínims exigibles durant el curs i haja suspès la matèria tindrà la possibilitat de recuperar l'assignatura en la convocatòria de juny, amb la realització d'una prova escrita i d'un dossier de textos. Les característiques i valoració de les distintes parts de la prova seran les mateixes que les de les realitzades al llarg del curs.

RECUPERACIÓ DE PENDENTS

En cas que hi haja alumnes amb l'assignatura de grec pendent, l'alumne podrà recuperar la matèria de la següent manera:

1. Si aprova el primer trimestre, queda aprovada automàticament la matèria, al tractar-se d'una assignatura amb contingut que es repassa durant el primer trimestre.
2. En cas de no aprovar el primer trimestre, l'alumne disposarà d'una prova ad hoc, que tindrà lloc al mes de febrer.

MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ.

Les mesures de resposta educativa per a la inclusió constitueixen totes les actuacions educatives planificades des d'un enfocament sistèmic que tenen per objectiu garantir una educació inclusiva, equitativa i de qualitat per a tot l'alumnat, especialment el qui es troba en situació de més vulnerabilitat i en risc d'exclusió, mitjançant la eliminació de barreres que limiten el seu desenvolupament i, així, donar una resposta personalitzada a les necessitats que té.

Estes mesures s'organitzen en quatre nivells de concreció, caràcter sumatori i progressiu. En aquest apartat de la programació ens centrarem en les mesures de resposta educativa per a la inclusió de l'alumnat amb necessitat específica de recolzament educatiu o amb alumnat que requerisca actuacions per a la compensació de les desigualtats (mesures de nivell III i nivell IV).

MESURES DE NIVELL III

El constitueixen les mesures dirigides a l'alumnat que requereix una resposta diferenciada, individual o en grup, que impliquen suports ordinaris addicionals.

Totes les mesures d'este nivell les planifica, desenvolupa i avalua l'equip educatiu, coordinat per la tutoria, amb l'assessorament del Departament d'Orientació i la col.laboració del professorat especialitzat de recolzament i, en el seu cas, d'altres agents externs, d'acord amb les seues competències.

Són mesures curriculars que tenen com a referència el currículum ordinari i com objectius que l'alumnat destinatari promocione amb garanties a nivells educatius superiors, obtinga la titulació corresponent als canvis d'etapa i s'incorpore en les millors condicions en el món laboral. A continuació es detallen les mesures:

- **Adaptacions d'accés al currículum que no impliquen matèries singulars, personal especialitzat o mesures organitzatives extraordinàries:**

Les adaptacions d'accés al currículum seran les mesures organitzatives, que adapten temps, mitjans i altres elements (no prescriptius del currículum), planificades per a què l'alumnat NESE puga desenvolupar el currículum ordinari, en igualtat de condicions respecte a la resta de l'alumnat. En el cas d'alumnat amb NEE (discapacitat intel·lectual, sensorial o trastorn de conducta), podran incloure recursos de recolzament, prèvia avaluació psicopedagògica.

En l'actualització i revisió de necessitats de l'alumnat a l'inici de curs, i davant la presència significativa d'alumnat amb diagnòstic de TDAH, dificultats específiques d'aprenentatge i trastorn d'asperger, s'ha elaborat un guió de pautes i mesures per a facilitar l'accés al currículum. Es tracta de mesures que no afecten als elements prescriptius del currículum, sinó a la metodologia. Estes adaptacions metodològiques que formen part del PADIE i que es concreten en les propostes didàctiques són les següents:

- Adaptacions en l'organització:
  - Alumnat situat prop del professorat.
  - Eliminar distraccions visuals o auditives.
  - Explicar amb antelació canvis en horaris i tasques.
  - Controlar la utilització de l'agenda.
- Adaptacions curriculars:
  -Presentació de les activitats: utilitzar freases curtes i clares, establir a sovint

contacte visual, proporcionar abans de l'explicació una llista de conceptes claus, ressaltar la informació important.

- Fragmentar les tasques molt llargues.

- Proporcionar ajuda d'iguals en la realització de les tasques: ensenyament amb alumne amb intercanvi de rols, grup cooperatiu, grup interactiu, etc.

- Proposar tasques en casa ajustades a les necessitats de l'alumnat.

- A la classe es poden proposar dos o tres tipus de tasques de forma que els deures per a l'alumnat amb dificultats siguen personalitzats.

- Respectar el temps que l'alumne o alumna necessita per a respondre. De vegades tarden més.

- Avaluar en les primeres hores del dia, sempre que siga possible.

- Fragmentar una prova en més sessions, quan siga necessari, ja que la seua atenció sol ser molt curta.

- Destacar a l'enunciat les paraules clau.

- És preferible fer proves curtes i freqüents.

- Treballa, abans de la prova, amb mostres de format.

-Revisió de la prova amb l'alumne després d'haver-la feta.

- En les proves de desenvolupament, donant les preguntes i els fulls de manera gradual.

- Cuidar el format, evitar la lletra acumulada o menuda i usar espais que faciliten la lectura.

- Recordar a l'alumne o alumna que repasse la prova.

- No penalitzar les errades ortogràfiques.

- Buscar el que sap i no les errades.

- **Activitats d'enriquiment curricular per a l'alumnat d'alrtes capacitats:**

Esta mesura té com a referència el currículum del nivell educatiu que cursa l'alumne/a. Es tracta de plantejar activitats i tasques que suposen posar en funcionament processos de major complexitat:

- Activitats àmplies que tinguen diferents graus de dificultat.
- Activitats diverses per a treballar un mateix contingut.
- Activitats obertes, que permeten diferents possibilitats d'execució i expressió.
- Activitats de lliure elecció per als alumnes. Es tracta de que, en alguns moments l'alumnat puga elegir lliurement fer activitats que responguen als seus interesos.

- Activitats individuals per a l'alumnat amb altes capacitats que tinguen alguna relació amb les activitas que està fent la resta del grup. Són activitats relacionades amb el que està treballant el grup, però que suposen una ampliació. És una estratègia adequada per a treballar continguts amb més aprofundiment o extensió.

- **Mesures de recolzament en contexts externs al centre per a l'alumnat en situacions d'enfermetat, desprotecció, mesures judicials o altres situacions (compensació educativa):**

Les mesures per a la compensació de desigualtats, ocasionades per situacions d'enfermetat, desprotecció, mesures judicials o altres, comporten la selecció de les mesures educatives més adequades i la necessària col·laboració del centre educatiu amb les institucions de l'entorn i les seues famílies.

En quant a l'alumnat que per prescripció mèdica o per motius persistents de salut, no pot assistir al centre educatiu amb normalitat, es deu organitzar l'atenció educativa adequada que li permeta continuar i retornar als estudis amb normalitat. Es posaran en funcionament les mesures recollides en la normativa d'atenció domiciliària.

- **Pla específic de recolzament per a l'alumnat que promocione amb matèries no superades (PER):**

Per a l'alumnat que roman un any més en el mateix curs, l'equip docent, coordinat per la tutora o tutor, deu elaborar un Pla específic de recolzament que facilite la inclusió socioeducativa, la superació de les barreres i la continuació amb aprofitament dels estudis. El recolzament pedagògic deu fer-se preferentment dins de l'aula ordinària utilitzant estratègies organitzatives que beneficien a tot l'alumnat del grup classe i possibiliten que l'alumnat que el rep participe en les activitats de les unitats didàctiques programades n el seu grup de referència.

Per a esta mesura es posarà en pràctica el protocol establert al centre.

MESURES DEL NIVELL IV

El constitueixen les mesures dirigides a l'alumnat amb necessitats específiques de recolzament educatiu que requereix una resposta personalitzada i individualitzada de caràcter extraordinari que implique recolzaments especialitzats addicionals.

Atenenent al c caràcter extraordinari d'aquest nivell, és preceptiu, en tots els casos, la realització d'una avaluació sòcio-psicopedagògica i l'emissió de l'informe sòcio-psicopedagògic corresponent.

Aquestes mesures les planifica, desenvolupa i avalua l'equip educatiu, coordinat per la tutoria del grup, amb l'assessorament del Departament d'orientació. L'equip educatiu compta amb la col·laboració del professorat especialitzat de recolzament i, en el seu cas, del personal no docent de recolzament i altres agents externs, d'acord amb les seus competències i segons determine l'avaluació sòcio-psicopedagògica preceptiva. Les mesures englobades en aquest nivell de resposta requereixen de suports especialitzats addicionals (PT i AL) i s'especifiquen en el Pla d'Actuació Personalitzat (PAP).

Les mesures extraordinàries d'aquest nivell són:

- **Pla d'Actuació Personalitzat:**

El PAP recull les conclusions de l'avaluació sòcio-psicopedagògica i les orientacions de l'informe sòcio-psicopedagògic per a organitzar, desenvolupar i avaluar la proposta de les mesures de resposta educativa per a la inclusió de l'alumnat avaluat i la intervenció dels diferents suports, especialitzats o no, que intervenen.

Els tutors i tutores, com a responsables de la coordinació de l'equip educatiu, redactaran el PAP , i en ell es concretarà l'horari del personal especialitzat de recolzament.

El nombre de sessions d'atenció a l'alumnat escolaritzat en l'aula ordinària, es determinarà en funció de la intensitat establerta en l'informe sòcio-psicopedagògic i concretada al pla d'actuació personalitzat.

L'aplicació i desenvolupament del PAP implica una avaluació continua dels resultats i l'eficàcia de les mesures que s'estan aplicant. Este seguiment es realitzarà en sessions trimestrals coincidint amb les sessions específiques de l'equip educatiu que intervé complementàries a les sessions ordinàries d'avaluació que es realitzen amb el grup classe de l'alumnat.

El personal especialitzat de recolzament deu col·laborar activament en el procés d'avaluació de l'alumnat, assistint a totes les sessions d'avaluació dels Plans d'Actuació Personalitzats de l'alumnat amb el qui intervenen i a aquelles sessions d'avaluació per a les quals, de forma extraordinària, siga convocat. El document informatiu del progrés de l'alumnat i del resultat de les avaluacions periòdiques que s'entrega a la família o als representants legals de l'alumnat deu ser únic. El tutor o tutora amb la informació aportada trimestralment pel personal especialitzat de recolzament redactarà el document de seguiment del PAP i

comunicarà esta informació a la família o als representants legals de l'alumnat en els termes i condicions que cada centre determine.

- **Adaptacions d'accés que requereixen materials singulars i personal especialitzat:**

El personal especialitzat de recolzament deu col·laborar activament en el procés d'avaluació de l'alumnat amb necessitats educatives especials derivades de condicions personals de discapacitat motora, sensorial o psíquica, que l'impedisquen la utilització dels mitjans ordinaris d'accés al sistema educatiu. La dotació d'este material és extraordinària i pot consistir en recursos tècnics i materials, a més a més de personal especialitzat.

PLA LECTOR.

Dins de l'àrea de Grec les activitats relacionades amb la lectura que treballarem seran, a més de les habituals dins de l'activitat lectiva: lectura de llibre de text, cerca d'informació procedent de fonts impreses (llibres, periòdics, revistes, etc.) i informàtiques (internet), altres encaminades al foment d'una lectura literària, informativa i pràctica:

- Lectura trimestral d'un llibre o fragments d'un seleccionat pel Departament i adequat a cada nivell. Aquesta lectura anirà acompanyada d'una guia que facilite la realització d'un treball sobre el llibre. Aquesta activitat es realitzarà en tots els nivells.
- Lectura de textos d'autors clàssics traduïts.
- Lectura i anàlisi a l'aula d'articles recollits en revistes, periòdics, mitjans audiovisuals, etc. que reflecteixin l'actualitat sobre recerques, descobriments o comentaris sobre l'antiga civilització romana i el seu llegat al món actual.

GENERALITAT
VALENCIANA
Conselleria d'Educació, Cultura,
Universitat i Ocupació

FP cv
Formació Professional
Comunitat Valenciana

IES de Betxí

Finançat per
la Unió Europea

Fons
Europeus

Institut d'Educació Secundària de Betxí

Proposta pedagògica

2025 / 2026

Departament d'Història i Geografia

Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat

Història i Geografia

2025-2026

Amparo Salvador, Laura Carbó, Josep Lluís Notari, Beatriz Segarra

10 d'octubre de 2025

1. Introducció. 3
1.1. Justificació de la proposta pedagògica. 3
1.2. Contextualització 4
2. Concreció curricular matèries 4
3. Instruments de recollida d'informació 4
4. Criteris de qualificació qualitatius i quantitatius 5
4.1. Objectius 5
4.2. Activitats de reforç i ampliació 6
4.3. Procediments i criteris de recuperació 6
5. Metodologia. Orientacions didàctiques 7
5.1. Metodologia general i específica de la matèria. 7
5.2. Activitats i estratègies d'ensenyament-aprenentatge 8
6. Mesures de resposta educativa a la inclusió de l'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu o de l'alumnat que requerisca actuacions per a la compensació de desigualtats (mesures de nivell III i IV) 8
7. Activitats complementàries 9
8. Recursos didàctics i d'aula 11
9. Annexos 11

1. INSTRODUCCIÓ

1.1. Justificació de la proposta pedagògica:

La Programació del Departament de Geografia i Història de l'IES BETXÍ es fonamenta en el cos normatiu establert per les diverses administracions educatives. En aquest sentit hem de referir-nos a la següent legislació:

* **Article 4.5 del Decret 104/2018, de 27 de juliol** que desenvolupa els principis d'equitat i inclusió del sistema educatiu valencià.

* **Article 14 de l'ordre 20/2019, de 30 d'abril**, sobre adequació personalitzada de les programacions didàctiques.

+ **El Reial decret 217/2022, de 29 de març**, estableix l'ordenació de les ensenyances mínimes de l'Educació Secundària Obligatòria (BOE 76, 30.03.2022) i la seua correcció d'errades.

* **El Reial decret 243/2022, de 5 d'abril**, estableix l'ordenació i les ensenyances mínimes del Batxillerat (BOE 82, 06.04.2022)

* **El Decret 107/2022 de 5 d'agost** que estableix l'ordenació i currículum de l'ESO. Amb modificacions al Decret 66/2024.

* **El Decret 108/2022 de 5 d'agost** que regula l'ordenació i el currículum de batxillerat. Amb modificacions al Decret 66/2024.

* **DECRET 66/2024, de 21 de juny, del Consell**, pel qual es modifica el Decret 107/2022 de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'establix l'ordenació i el currículum d'Educació Secundària Obligatòria, i l'Orde 19/2023, de 29 de juny, de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, per la qual es regulen els procediments derivats del Decret 107/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'establixen l'ordenació i el currículum d'Educació Secundària Obligatòria, i del Decret 108/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'establixen l'ordenació i el currículum de Batxillerat, així com l'organització i el funcionament del Batxillerat nocturn i a distància a la Comunitat Valenciana.

1.2. Contextualització:

L'IES Betxí es situa a la població de Betxí, a la comarca de la Plana Baixa, província de Castelló. La seua població compta amb 5.850 habitants (segons l'últim cens) i la seua economia es fonamenta en l'exportació de cítrics i la indústria ceràmica i de fabricació de cartró i envasats. A més a més, la seua situació geogràfica, ubicada a prop d'altres poblacions com Artana, Eslida, Aín, Onda, Vila-real, Vilavella, etc., han fomentat l'ús del valencià com a llengua més estesa entre la seua població.

Pel que fa a la situació específica de l'institut, ens trobem davant un centre menut que compta amb vora 400 alumnes de característiques prou uniformes, amb una minoria d'alumnat provinent dels pobles del voltants (Artana, Eslida i Aín) i altres procedents d'altres pobles del voltant així com famílies migrades recentment (de famílies llatinoamericanes, romaneses, magrebines, etc.) amb problemes d'integració amb motiu del desconeixement de la llengua autòctona.

A més dels estudis de secundària i batxillerat, el centre compta amb els Cicles Formatius de Grau Mitjà de *Sistemes Microinformàtics i Xarxes*, així com el de *Disseny d'Arts Gràfiques.*

2. CONCRECIÓ CURRICULAR DE LES MATÈRIES:

Tota la documentació al respecte es troba en les taules annexades al document.

3. INSTRUMENTS DE RECOLLIDA D'INFORMACIÓ

a) Prova escrita per a validar sabers
b) Activitats de treball diari personal a l'aula i a casa (digitals, escrits i/o orals).
c) Participació, disposició del material, puntualitat, respecte als companys/es i professorat.

4. CRITERIS DE QUALIFICACIÓ QUALITATIUS I QUANTITATIUS

4.1. Objectius

L'alumnat haurà de demostrar haver assolit els sabers bàsics de la matèria corresponent mitjançant el domini de les competències específiques indicades en l'apartat anterior.

El mecanisme per a fer-ho serà el següent en el cas de **1r, 2n i 3r d'ESO**:

a) Prova escrita per a validar sabers (70%)
a) Activitats de treball diari personal a l'aula i a casa (digitals, escrits i/o orals). Participació, disposició del material, puntualitat, respecte als companys/es i professorat (20%).
b) Participació, disposició del material, puntualitat, respecte als companys/es i professorat. (10%)

Pel que fa a **4rt d'ESO**:

a) Prova escrita per a validar sabers (80%)
b) Activitats de treball diari personal a l'aula i a casa (digitals, escrits i/o orals). Participació, disposició del material, puntualitat, respecte als companys/es i professorat (20%).

Pel que fa a **1r de Batxillerat**:

a) Prova escrita per a validar sabers (85%)
b) Activitats de treball diari personal a l'aula i a casa (digitals, escrits i/o orals). Participació, disposició del material, puntualitat, respecte als companys/es i professorat (15%).

Pel que fa a **2n de Batxillerat**:

a) Prova escrita per a validar sabers (90%)
b) Activitats de treball diari personal a l'aula i a casa (digitals, escrits i/o orals). Participació, disposició del material, puntualitat, respecte als companys/es i professorat (10%).

Respecte als **criteris de qualificació**, el Departament reparteix entre l'alumnat un full on estan tots ells recollits i el qual ha de ser signat pel mateix alumnat i les seues famílies per tal de justificar que són sabedors dels criteris del Departament. En ell s'informa dels percentatges més amunt comentats i altres aspectes importants com:

1. Les **faltes ortogràfiques** descomptaran de tots els procediments que el professorat considere (exàmens, treballs, llibreta, etc.), fins a **1 punt de la nota.**
    a. Per cada falta ortogràfica no repetida es descomptarà **0,1**.
    b. Per cada accent **0,05.**
    c. Es valorarà, així mateix, l'**expressió de forma adequada, coherent i cohesionada.**
    d. La no identificació (nom i cognoms) de la prova escrita descomptarà com si es tractés d'una falta ortogràfica.
2. L'escriptura dels exàmens, la llibreta, així com dels treballs demanats pel professorat haurà de ser **obligatòriament a bolígraf**. El seu incompliment podrà descomptar de la nota de l'instrument avaluat fins a **1 punt**.
3. Serà imprescindible que cada alumne porte a classe el seu llibre de text, la seua llibreta d'exercicis i els materials que s'indiquen en el seu moment (fotocòpies, colors, etc.).
4. Treballar en classe, corregir els exercicis, participar activament i constructivament en el grup classe, són activitats imprescindibles per a superar l'assignatura.
5. **No hi ha nota mínima exigible a les proves escrites.** Els resultats obtinguts seran els utilitzats per obtindre la nota mitjana en els apartats avaluats corresponents.
6. Es recorda que **no existeixen proves extraordinàries** per recuperar l'assignatura. La nota final de curs serà la mitjana aritmètica de les tres avaluacions (tant les aprovades com les suspeses). En cas de no superar la nota de 5 sobre 10, l'assignatura estarà suspesa.
7. En el cas de Batxillerat l'alumnat sí que podrà presentar-se a les **proves extraordinàries** on s'examinarà únicament d'aquells parcials que tinga

suspesos. La qualificació màxima obtinguda serà d'un 5. Així mateix, en cas de voler **pujar la nota final,** l'alumnat de Batxillerat podrà realitzar un examen de tots els sabers bàsics avaluats durant el curs. En cas de treure una nota inferior a l'obtinguda se li deixarà aquella amb major puntuació.

8. L'**arrodoniment** per a la nota final de cada avaluació s'efectuarà a partir de la unitat més **0,75 centèsimes.**

4.2. Activitats de reforç i ampliació

Cada professora o professor adequarà les activitats de reforç o ampliació atenent a la composició diversa del seu alumnat seguint criteris d'equitat i inclusió, amb recursos adaptats i diversos.

4.3. Procediments i criteris de recuperació

La nova legislació no contempla per a l'ESO cap període extraordinari de recuperacions. És per això que per a aquesta etapa el Departament **no realitza exàmens de recuperació** (sí que es fa per a Batxillerat, tal i com determina la legislació).

En cas de tindre la matèria suspesa, durant el mes de setembre es revisa tot l'alumnat que té **l'assignatura de Geografia i Història pendent**. Cada membre del Departament s'encarregarà de l'alumnat afectat que hi té als seus grups: haurà d'avisar-los i repartir-los els dossiers, així com de controlar que el presenten en temps i forma. En cas d'haver alumnat fora d'aquests grups o altres casos especials, serà la Cap de Departament l'encarregada de portar-ho a terme.

El sistema serà el següent:

a. L'alumne d'ESO realitzarà un dossier amb 20 preguntes sobre el temari que el curs anterior va donar mitjançant el nou currículum.

b. L'alumne haurà de presentar-lo en novembre per a poder comptar amb el percentatge del 30% del total de la nota. En cas contrari de ***NO PRESENTAR-LO EN LES DATES ACORDADES LA NOTA FINAL NOMÉS COMPTARÀ AMB LA DE L'EXAMEN. LA NOTA MÀXIMA SERÀ D'UN 5.***

c. Una vegada corregides les preguntes que l'alumne haja respost (**NO ES CORREGIRAN AQUELLES DEIXADES EN BLANC**), se li posarà una nota que serà com a màxim d'un 3 (hi haurà un descompte de fins a 0'3 punts del dossier per realitzar un màxim de 10 faltes d'ortografia o gramaticals no repetides).

d. Els dossiers s'hauran de realitzar a mà.

e. Les preguntes del dossier seran les que s'utilitzaran per a realitzar l'examen al febrer, que valdrà com a màxim 7 punts (hi haurà un descompte de fins a 0´7 punts a l'examen per realitzar un màxim de 10 faltes d'ortografia o gramaticals no repetides).

f. La suma de la nota del dossier i l'examen serà la nota final. Si aquesta és *igual o superior a 4'75, l'alumne haurà recuperat la matèria pendent amb un màxim de 5 punts.*

g. Data d'entrega dossier: del 17 al 21 de novembre.

h. En el cas de **Batxillerat**, per tal de recuperar l'assignatura d'Història del Món Contemporani, l'alumnat podrà presentar-se a les **proves extraordinàries** (de juny-juliol) on realitzarà només aquells parcials que tinga suspesos. La qualificació màxima obtinguda serà màxim d'un 5.

5. METODOLOGIA I ORIENTACIONS DIDÀCTIQUES

5.1. Metodologia general i específica de la matèria

La metodologia de la matèria de Geografia i Història ha de ser activa, inclusiva i participativa, afavorint que l'alumnat construeixi coneixement de manera significativa a partir de l'anàlisi i la reflexió crítica sobre els fets històrics i els fenòmens geogràfics. Es fomentarà l'ús de fonts diverses (mapes, textos, estadístiques, imatges o documents audiovisuals) per desenvolupar competències d'interpretació i d'argumentació. La docència combinarà explicacions magistrals breus amb metodologies actives com l'aprenentatge basat en projectes, el treball cooperatiu i l'ús de recursos digitals. Es tindrà en compte la diversitat de l'alumnat mitjançant activitats de reforç i ampliació, ajustant els materials i els ritmes d'aprenentatge. Es potenciarà l'adquisició d'habilitats transversals com la comunicació oral i escrita, la

gestió de la informació i el pensament crític. Així mateix, es connectaran els continguts amb la realitat actual i l'entorn pròxim per fer-los més rellevants i propiciar una ciutadania activa i responsable.

5.2. Activitats i estratègies d'ensenyament-aprenentatge

Les activitats d'ensenyament-aprenentatge en Geografia i Història hauran de ser variades, flexibles i orientades al desenvolupament competencial. Es proposaran exercicis individuals i col·lectius que combinen la investigació, l'anàlisi i la síntesi, com l'elaboració de mapes conceptuals, línies del temps o dossiers temàtics. Les estratègies didàctiques prioritzaran el treball cooperatiu, el debat i la resolució de problemes reals, amb metodologies com l'aprenentatge basat en projectes o l'estudi de casos. També es fomentarà l'ús de les TIC i de recursos digitals per cercar, contrastar i presentar informació. Es valorarà l'aprenentatge significatiu a través de la connexió dels continguts amb l'entorn i la realitat actual, potenciant la motivació i l'esperit crític. Alhora, s'oferiran activitats de reforç per a l'alumnat que necessite consolidar aprenentatges i activitats d'ampliació per a aquell que estiga preparat per aprofundir en la matèria.

6. MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA A LA INCLUSIÓ DE L'ALUMANT NESE I ALUMANT AMB NECESSITATS ESPECÍFIQUES DE COMPENSACIÓ (mesures III i IV)

Per a tot aquell alumnat NESE i amb necessitats específiques de compensació, es seguiran les pautes i directrius del Departament d'Orientació.

Les mesures de tipus III (individualitzades) i IV (amb dictamen) s'aplicaran segons les necessitats:

Nivell	Tipus de mesures	Exemples concrets	Agents implicats
III – Específiques	Adaptacions curriculars **individualitzades i significatives (ACIS)**; mesures d'accés al	- Adaptació de continguts prioritzant aprenentatges	Professorat de l'àrea, PT, AL, tutor/a,

Nivell	Tipus de mesures	Exemples concrets	Agents implicats
	currículum; suports especialitzats.	bàsics. - Materials i proves adaptades (temps extra, tipografia, suport gràfic). - Intervenció de PT i AL dins de l'aula ordinària.	orientador/a, família.
IV – Extraordinàries	Adaptacions curriculars **molt significatives**; entorns d'escolarització específics; programes personalitzats.	- Escolarització en aules específiques dins del centre ordinari. - Escolarització en centres d'educació especial. - Programes de formació per a l'autonomia i la inclusió social.	Equip docent, orientador/a, família, serveis externs (sanitaris, socials, educatius).

7. ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

Els objectius a aconseguir amb la realització d'activitats complementàries i extraescolars són:

- Afavorir el desenvolupament personal de l'alumnat i el seu accés al patrimoni cultural, en el marc de l'equitat i la inclusió, com a pilar essencials del sistema educatiu.
- Adaptar-se a les peculiaritats i interessos individuals de l'alumnat.
- Respondre a les exigències d'una societat democràtica, complexa i tecnificada.

- Compensar les desigualtats socials, culturals o per raó de sexe, sense incórrer en el favoritisme, però tenint en compte les diverses capacitats de l'alumnat.
- Preparar la inserció a la vida activa, per al desenvolupament de les responsabilitats socials i professionals pròpies de l'existència adulta.

Es consideren activitats extraescolars en els centres públics d'ensenyament, senyalant alguns aspectes que les caracteritzen:

- Completen la formació mínima que han de rebre tots els ciutadans i ciutadanes.
- Són activitats que no poden formar part de l'horari lectiu, és a dir, de l'horari que comprèn la jornada escolar, inclosos els períodes de descans que s'estableixen entre dos classes consecutives.
- Tenen caràcter voluntari, per tant cap alumne pot ser obligat a assistir a aquestes activitats.
- No formen part del procés d'avaluació individual per on passa l'alumnat per a la superació dels diferents ensenyaments que integren els plans d'estudis, encara que el projecte ha de ser avaluat com a part del pla anual d'actuació del centre educatiu.
- No poden constituir motiu ni mitjà de discriminació alguna per cap membre de la comunitat educativa.
- No poden tenir caràcter lucratiu.
- Han d'incloure's a la programació general anual, una vegada aprovades pel Consell Escolar del centre.

Concretant un poc més, les **activitats extraescolars proposades** per al curs 2025-2026 són les següents.

1º ESO:

- Ruta recollir residus amb EF.

- Valltorta o Vinamargo (març-abril). (Comprovar si es pot o no).

2º ESO:

- Visita a Morella o València (abril-maig)

3º ESO:

- Activitat Noves Sendes i hort Rajolar
- Planta de residus Onda/Algímia (novembre-desembre)

4º ESO:

- Espai d'Art Contemporani (4rt B)
- Museu de la Il·lustració + IVAM.

1º Batxillerat:

- Refugi antiaeri + ruta Castelló Republicana (6 de març).
- Viatge Berlin històric conjuntament amb Departament Filosofia.

2º Batxillerat:

- Refugi antiaeri + ruta Castelló Republicana (6 de març).

8. RECURSOS DIDÀCTICS I D'AULA

Els recursos didàctics i d'aula en la matèria de Geografia i Història han de ser variats, actuals i adaptats a les necessitats de l'alumnat. Es farà ús de **manuals i materials impresos**, però també de **recursos digitals interactius** com mapes en línia, aplicacions educatives o plataformes de treball col·laboratiu.

Els mapes muts, les línies del temps i les infografies ajudaran a la comprensió visual dels continguts. Les fonts històriques primàries (textos, imatges, estadístiques o audiovisuals) es treballaran per desenvolupar la competència crítica i interpretativa.

També s'incorporaran recursos audiovisuals (documentals, notícies, *podcasts*) que connecten els continguts amb la realitat actual. L'aula es concebrà com un espai flexible, amb dinàmiques de treball individual, cooperatiu i per projectes.

Es fomentarà l'ús de la biblioteca del centre i de recursos externs com museus, arxius o visites guiades, que permeten un aprenentatge més vivencial i significatiu.

9. ANNEXOS

GENERALITAT VALENCIANA
Conselleria d'Educació, Cultura i Esport

CENT de FUSTER 1922 - 2022

Proposta pedagògica de departament	Curs acadèmic: 24-25	Departament: Geografia i Història

1	*Concreció curricular de la matèria:*	Història i geografia
1.1	*Elements curriculars del nivell:*	1r d'ESO
1.1.1	*Competències específiques*	

1. *Competència específica núm.(1):*

1. **Competència en comunicació lingüística (CCL)**

La competència en comunicació lingüística suposa interactuar de manera oral, escrita, signada o multimodal de manera coherent i adequada en diferents àmbits i contextos i amb diferents propòsits comunicatius. Implica mobilitzar, de manera conscient, el conjunt de coneixements, destreses i actituds que permeten comprendre, interpretar i valorar críticament missatges orals, escrits, signats o multimodals evitant els riscos de manipulació i desinformació, així com comunicar-se eficaçment amb altres persones de manera cooperativa, creativa, ètica i respectuosa.

La competència en comunicació lingüística constitueix la base per al pensament propi i per a la construcció del coneixement en tots els àmbits del saber. Per això, el seu desenvolupament està vinculat a la reflexió explícita sobre el funcionament de la llengua en els gèneres discursius específics de cada àrea de coneixement, així com als usos de l'oralitat, l'escriptura o la signació per a pensar i per a aprendre. Finalment, fa possible apreciar la dimensió estètica del llenguatge i gaudir de la cultura literària.

2. **Competència plurilingüe (CP)**

La competència plurilingüe implica utilitzar diferents llengües, orals o signades, de manera apropiada i eficaç per a l'aprenentatge i la comunicació. Aquesta competència suposa reconéixer i respectar els perfils lingüístics individuals i aprofitar les experiències pròpies per a desenvolupar estratègies que permeten mediar i fer transferències entre llengües, incloses les clàssiques, i, en el seu cas, mantindre i adquirir destreses en la llengua o llengües familiars i en les llengües oficials. Integra, així mateix, dimensions històriques i interculturals orientades a conéixer, valorar i respectar la diversitat lingüística i cultural de la societat amb l'objectiu de fomentar la convivència democràtica.

3. **Competència matemàtica i competència en ciència, tecnologia i enginyeria (STEM)**

La competència matemàtica i competència en ciència, tecnologia i enginyeria (competència STEM per les seues sigles en anglés) entranya la comprensió del món utilitzant els mètodes científics, el pensament i representació matemàtics, la tecnologia i els mètodes de l'enginyeria per a transformar l'entorn de forma compromesa, responsable i sostenible. La competència matemàtica permet desenvolupar i aplicar la perspectiva i el raonament matemàtics amb la finalitat de resoldre diversos

problemes en diferents contextos.

La competència en ciència comporta la comprensió i explicació de l'entorn natural i social, utilitzant un conjunt de coneixements i metodologies, incloses l'observació i l'experimentació, amb la finalitat de plantejar preguntes i extraure conclusions basades en proves per a poder interpretar i transformar el món natural i el context social.

La competència en tecnologia i enginyeria comprén l'aplicació dels coneixements i metodologies propis de les ciències per a transformar la nostra societat d'acord amb les necessitats o desitjos de les persones en un marc de seguretat, responsabilitat i sostenibilitat.

4. **Competència digital (CD)**

La competència digital implica l'ús segur, saludable, sostenible, crític i responsable de les tecnologies digitals per a l'aprenentatge, per al treball i per a la participació en la societat, així com la interacció amb aquestes. Inclou l'alfabetització en informació i dades, la comunicació i la col·laboració, l'educació mediàtica, la creació de continguts digitals (inclosa la programació), la seguretat (inclòs el benestar digital i les competències relacionades amb la ciberseguretat), assumptes relacionats amb la ciutadania digital, la privacitat, la propietat intel·lectual, la resolució de problemes i el pensament computacional i crític.

5. **Competència personal, social i d'aprendre a aprendre (CPSAA)**

La competència personal, social i d'aprendre a aprendre implica la capacitat de reflexionar sobre un mateix per a autoconéixer-se, acceptar-se i promoure un creixement personal constant; gestionar el temps i la informació eficaçment; col·laborar amb uns altres de manera constructiva; mantindre la resiliència; i gestionar l'aprenentatge al llarg de la vida. Inclou també la capacitat de fer front a la incertesa i a la complexitat; adaptar-se als canvis; aprendre a gestionar els processos metacognitius; identificar conductes contràries a la convivència i desenvolupar estratègies per a abordar-les; contribuir al benestar físic, mental i emocional propi i de les altres persones, dones-atropellant habilitats per a cuidar-se a si mateix i als qui ho envolten a través de la corresponsabilitat; ser capaç de portar una vida orientada al futur; així com expressar empatia i abordar els conflictes en un context integrador i de suport.

6. **Competència ciutadana (CC)**

La competència ciutadana contribueix al fet que alumnes i alumnes puguen exercir una ciutadania responsable i participar plenament en la vida social i cívica, basant-se en la comprensió dels conceptes i les estructures socials, econòmiques, jurídiques i polítiques, així com en el coneixement dels esdeveniments mundials i el compromís actiu amb la sostenibilitat i l'assoliment d'una ciutadania mundial. Inclou l'alfabetització cívica, l'adopció conscient dels valors propis d'una cultura democràtica fundada en el respecte als drets humans, la reflexió crítica sobre els grans problemes ètics del nostre temps i el desenvolupament d'un estil de vida sostenible d'acord amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible plantejats en l'Agenda 2030.

7. **Competència emprenedora (CE)**

La competència emprenedora implica desenvolupar un enfocament vital dirigit a actuar sobre oportunitats i idees, utilitzant els coneixements específics necessaris per a generar resultats de valor per a altres persones. Aporta estratègies que permeten adaptar la mirada per a detectar necessitats i oportunitats; entrenar el pensament per a analitzar i avaluar l'entorn, i crear i replantejar idees utilitzant la imaginació, la creativitat, el pensament estratègic i la reflexió ètica, crítica i constructiva dins dels processos creatius i d'innovació; i despertar la disposició a aprendre, a arriscar i a afrontar la incertesa. Així mateix, implica prendre decisions basades en la informació i el coneixement i col·laborar de manera àgil amb altres persones, amb motivació,

empatia i habilitats de comunicació i de negociació, per a portar les idees plantejades a l'acció mitjançant la planificació i gestió de projectes sostenibles de valor social, cultural i economicofinancer.

8. **Competència en consciència i expressió culturals (CCEC)**

La competència emprenedora implica desenvolupar un enfocament vital dirigit a actuar sobre oportunitats i idees, utilitzant els coneixements específics necessaris per a generar resultats de valor per a altres persones. Aporta estratègies que permeten adaptar la mirada per a detectar necessitats i oportunitats; entrenar el pensament per a analitzar i avaluar l'entorn, i crear i replantejar idees utilitzant la imaginació, la creativitat, el pensament estratègic i la reflexió ètica, crítica i constructiva dins dels processos creatius i d'innovació; i despertar la disposició a aprendre, a arriscar i a afrontar la incertesa. Així mateix, implica prendre decisions basades en la informació i el coneixement i col·laborar de manera àgil amb altres persones, amb motivació, empatia i habilitats de comunicació i de negociació, per a portar les idees plantejades a l'acció mitjançant la planificació i gestió de projectes sostenibles de valor social, cultural i economicofinancer.

Per finalitzar, la transversalitat serà una condició inherent al Perfil d'eixida, així que l'adquisició de cadascuna de les competències clau contribueix a l'adquisició de totes les altres. No existeix jerarquia entre elles i totes es concreten en els aprenentatges de les diferents àrees, àmbits o matèries i, al seu torn, s'adquireixen i desenvolupen a partir dels aprenentatges que es produeixen en el conjunt d'aquestes.

Per a facilitar la tasca del personal docent, la legislació estableix uns **Descriptors operatius** on s'especifica i descriu perfectament les habilitats que l'alumnat ha d'haver adquirit amb l'assoliment de les dites competències, així com la relació amb les diferents **sabers bàsics**. Remetem a la Llei per a la seua consulta.

*****La concreció específica del tractament, desenvolupament i avaluació de les competències clau resta establerta en les programacions d'aula de cada curs***.

Criteris d'avaluació

Criteris d'avaluació CE1. Descriure i contextualitzar en el temps i l'espai els esdeveniments i els processos més rellevants de la història pròpia i universal, identificant referents de l'evolució cap a la societat actual i valorant-ne la diversitat.

1.1. Construir un relat cronològicament ordenat i coherent sobre fets i personatges rellevants del passat i sobre la seua relació amb el present.

1.2. Reconéixer la diferent rellevància atorgada a uns fets històrics sobre uns altres en diferents moments del passat i en el present.

1.3. Manifestar interés i respecte per la diversitat històrica i cultural de les societats humanes.

Criteris d'avaluació CE2. Buscar, identificar i seleccionar la informació referent a fets històrics,

geogràfics i artístics a partir de diferents fonts documentals, i fer un tractament correcte quant a

investigació, classificació, recollida, organització, crítica i respecte.

2.1. Comparar la informació obtinguda amb les seues idees prèvies, i bandejar possibles prejudicis.

2.2. Seleccionar i utilitzar la informació més rellevant per a explicar determinats fets històrics, geogràfics i artístics que continguen diferents fonts documentals.

2.3. Identificar la informació que contenen diferents fonts documentals de fets històrics, geogràfics i artístics.

2.4. Formular i comunicar les seues pròpies conclusions sobre fets històrics, geogràfics i artístics, i representar-les d'una manera textual, gràfica o audiovisual

.

Criteris avaluació CE3. Explicar les nocions bàsiques de canvi i continuïtat en la història emprant una perspectiva causal i contextualitzada, reconéixer en el passat l'origen i l'evolució de les qüestions més rellevants del món actual i expressar judicis i opinions sobre el present i el futur.

3.1. Reconéixer causes i conseqüències respecte dels fets i els processos històrics més rellevants de diferents èpoques.

3.2. Contextualitzar i valorar decisions històricament rellevants preses per persones representatives del passat, tant en el context propi com en altres contextos socials, polítics i culturals.

3.3. Produir opinions i manifestar actituds de tolerància i respecte cap a altres cultures i cosmovisions.

Criteris avaluació CE4. Contrastar les identitats individuals amb les col·lectives, identificant les aportacions decisives en la seua construcció i reconeixent i valorant les actuacions de tolerància i respecte.

4.1. Identificar els elements definitoris més significatius de les identitats individuals i col·lectives del propi entorn.

4.2. Expressar opinions de respecte i tolerància cap a altres identitats, tant individuals com col·lectives.

4.3. Mostrar actituds d'interés i respecte cap a altres identitats, tant individuals com col·lectives.

Criteris d'avaluació CE5. Explicar les interrelacions econòmiques fonamentals entre els elements de l'espai físic i les activitats de les societats humanes, així com la seua repercussió en la sostenibilitat.

5.1. Situar les activitats econòmiques i els recursos naturals més importants en l'espai geogràfic.

5.2. Detectar els problemes territorials i mediambientals més importants, tant a escala global com local, i fer propostes amb criteris de sostenibilitat.

5.3. Identificar i descriure l'impacte sobre el territori de les principals activitats econòmiques, diferenciant entre les que són sostenibles i les que no ho són.

Criteris d'avaluació CE6. Contrastar els principals models d'ocupació territorial d'organització política i econòmica que expliquen la desigualtat entre els éssers humans, tant a escala local com global.

6.1. Identificar i localitzar els principals models d'organització territorial, política i econòmica.

6.2. Distingir les entitats polítiques i les formes d'organització econòmica més importants dins dels principals models d'organització territorial, política i econòmica, i explicar com incideixen en la vida quotidiana dels seus habitants.

6.3. Assenyalar els principals problemes territorials, polítics i econòmics, així com els agents socials que hi intervenen a escala local, regional, estatal i supraestatal.

Criteris d’avaluació CE7. Donar arguments des d’una perspectiva crítica, fonamentada en coneixements històrics i la geografia sobre problemes socials rellevants, assumint valors democràtics i pronunciant-se en la defensa d’aquests.

7.1. Identificar els problemes socials més rellevants de l’actualitat, utilitzant com a guia els Objectius de Desenvolupament Sostenible.

7.2. Establir relacions causals entre les accions humanes i l’origen dels problemes socials més rellevants de l’actualitat.

7.3. Mostrar interés pels problemes socials més rellevants i proposar solucions a aquests fonamentades en sabers geogràfics i històrics.

Criteris d’avaluació CE8. Promoure projectes cooperatius de convivència i participar-hi, prenent com a base la construcció històrica de la Unió Europea, que afavorisquen un entorn més just i solidari mitjançant l’aplicació de valors i procediments democràtics.

8.1. Participar en projectes cooperatius, assumint diversos rols amb responsabilitat i reconeixent les aportacions dels seus iguals.

8.2. Denunciar les situacions injustes i d’exclusió en qualsevol àmbit, prenent com a exemple la història d’Europa.

8.3. Aplicar els principis democràtics i el diàleg per a resoldre els conflictes.

Criteris d’avaluació CE9. Identificar l’origen i reconéixer el valor del patrimoni cultural i natural, especialment dels elements geogràfics, històrics i artístics, tant a escala local com a escala global, i participar en l’elaboració i la difusió de propostes que n’afavorisquen la preservació i la valoració.

9.1. Identificar béns patrimonials històrics, geogràfics i artístics, tant a escala global com local.

9.2. Elaborar treballs de síntesi sobre el patrimoni més pròxim que reconeguen la seua varietat i importància com a element identitari.

Sabers bàsics

SUBBLOC DE MÈTODES I TÈCNIQUES DE GEOGRAFIA

CE2, CE5

Metodologies de treball i vocabulari específic de la geografia.

La representació geogràfica de l’espai terrestre.

Orientació i escales.

Interpretació i elaboració de mapes, imatges i representacions gràfiques.

Tècniques bàsiques de cerca i tractament de la informació

geogràfica mitjançant les TIC.

SUBBLOC DE FONAMENTS DE LA GEOGRAFIA FÍSICA

CE2, CE5, CE9

Principals unitats de relleu i de la xarxa hídrica de la Terra.

Zones climàtiques i paisatges geogràfics de la Terra.

Paisatges geogràfics d'Espanya i de la Comunitat Valenciana.

SUBBLOC DE GEOGRAFIA DEL POBLAMENT I DE LA POBLACIÓ

CE2, CE5, CE6, CE7

Espai urbà i rural en el món actual.

L'espai urbà a Espanya i a la Comunitat Valenciana.

Les grans àrees culturals del planeta. La diversitat cultural dels grups humans. Convivència i interculturalitat en un món globalitzat.

SUBBLOC DE GEOGRAFIA ECONÒMICA

CE2, CE4, CE5, CE6, CE8

L'aprofitament econòmic del medi físic: Els principals recursos naturals del planeta.

Les àrees mundials d'activitat econòmica més importants.

Sostenibilitat i repercussions mediambientals de les activitats econòmiques.

El repartiment desigual de la riquesa mundial. Globalització i dependència. L'índex de desenvolupament humà (IDH).

SUBBLOC DE MÈTODES I TÈCNIQUES D'HISTÒRIA

CE1, CE2

Metodologies de treball i vocabulari específic historiogràfic.

Tècniques d'anàlisi i interpretació historiogràfica.

Ubicació espacial i temporal dels fets històrics.

El còmput actual del temps històric en la historiografia.

Cronologia i periodització.

Tècniques bàsiques de cerca i tractament de la informació

històrica mitjançant les TIC.

SUBBLOC DE PREHISTÒRIA I PRIMERES CIVILITZACIONS

CE1, CE2, CE3, CE4, CE9

Origen de l'ésser humà i procés d'hominització.

Els primers grups humans caçadors-recol·lectors en la Prehistòria.

Les societats prehistòriques productores d'aliments.

El Neolític i l'Edat dels Metalls.

Les primeres civilitzacions agràries.

Condicionants geogràfics i interpretacions històriques.

SUBBLOC D'ANTIGUITAT CLÀSSICA, GRÈCIA I ROMA

CE1, CE2, CE3, CE4, CE9

La Grècia clàssica: la polis.

La democràcia atenesa.L'expansió colonial de Grècia al Mediterrani.

L'extensió de l'hel·lenisme.

Roma, evolució política i factors de la seua expansió pel Mediterrani.

El procés de romanització.

Sorgiment i extensió del cristianisme

SUBBLOC D'EDAT MITJANA (*Aquest subbloc s'imparteix en 2n d'ESO per criteri del Departament*)

CE1, CE2, CE3, CE4, CE9

Crisi i desaparició de l'Imperi Romà.

Els pobles germànics i l'inici de l'Edat Mitjana.

Sorgiment i expansió de l'islam.

El feudalisme a Europa entre els segles XI i XII: política, societat i economia.

El renaixement de les ciutats a Europa entre els segles XIII i X: política, societat i economia.

A l-Àndalus: política, societat i economia.

La vida quotidiana a les ciutats musulmanes.

Els regnes cristians peninsulars durant l'Edat Mitjana: panoràmica general i evolució territorial.

La vida quotidianales ciutats cristianes. El Regne de València.

Les persones invisibilitzades en la història: dones, esclaus i estrangers. Les dones en la prehistòria, la història antiga i medieval.

SUBBLOC DE MÈTODES I TÈNCIQUES DE LA HISTÒRIA DE

L'ART

CE1, CE2, CE3, CE9

Metodologies de treball i vocabulari de la història de l'art.

SUBBLOC DE L'ART DE L'ANTIGUITAT I DE L'EDAT MITJANA

CE1, CE2, CE3, CE4, CE9

L'art en la prehistòria. Art rupestre i megalitisme.

Les principals tipologies arquitectòniques de la civilització egípcia (mastabes, piràmides i temples) i de les civilitzacions mesopotàmiques (zigurat).

Realitzacions més rellevants de l'art grec clàssic i hel·lenístic: l'escultura i el temple grec.

L'art a Roma. La construcció civil romana: temples, teatres,amfiteatres i circs.

L'art romànic: el temple, la pintura i l'escultura.

L'art gòtic: el temple, la pintura i l'escultura.

Aportacions principals de l'art islàmic.

SUBBLOC D'EXERCICI DE LA CIUTADANIA

CE4, CE5, CE6, CE7, CE8

Tècniques bàsiques d'alfabetització informacional en geografia i història..

Valors, drets i deures de la ciutadania democràtica. Diàleg i empatia com a instruments de resolució pacífica de conflictes.

Detecció i rebuig de les situacions socials iniqües i injustes en el món actual i en la història antiga i medieval.

SUBBLOC DE SOSTENIBILITAT

CE5, CE6, CE7, CE9

Actuacions personals de respecte al medi ambient: reutilitzar, reciclar, reduir.

El desafiament de la reducció de les desigualtats socials i econòmiques en el món actual.

SUBBLOC D'IDENTITAT I PATRIMONI

CE4, CE8, CE9

Reconeixement de la identitat cultural pròpia. Convivència i respecte de les diferències culturals i identitàries.

Reconeixement del valor identitari del patrimoni cultural i natural i el compromís amb la seua preservació com a herència irrenunciable de l'ésser humà.

1.1.2 *Valoració general del progrés de l'alumnat*

Instruments de recollida d'informació

1) Prova escrita per a validar sabers
2) Activitats de treball diari personal a l'aula i a casa (digitals, escrits i/o orals).
3) Participació, disposició del material, puntualitat, respecte als companys/es i professorat

Criteris per a la qualificació qualitativa i quantitativa

1) Prova escrita per a validar sabers (70%)
2) Activitats de treball diari personal a l'aula i a casa (digitals, escrits i/o orals). Participació, disposició del material, puntualitat, respecte als companys/es i professorat (20%).
3) Participació, disposició del material, puntualitat, respecte als companys/es i professorat. (10%)

Mesures de resposta educativa per a la inclusió

Al llarg d'aquest curs 2023/24 l'educació tés 100 % presencial i amb una ràtio d'entre 15 i 25 alumnes, aproximadament. Això permetrà atendre millor tot l'alumnat. També enguany es continua amb la figura del tutor/a individual per a poder dur a terme millor les actuacions que compensen aquesta desigualtat.

En aquest sentit, aquesta programació fa seus els principis que inspiren el **Decret 104/2018** que desenvolupen els principis d'equitat i inclusiu al sistema educatiu públic valencià i que explicitem en el seu article 3, sobre els principis generals:

1. L'educació inclusiva parteix de la base que cada alumna i cada alumne té necessitats úniques i la consideració de la diversitat com un valor positiu que millora i enriqueix el procés d'aprenentatge i ensenyament.

2. L'educació inclusiva té com a propòsit donar una resposta educativa que afavorisca el màxim desenvolupament de tot l'alumnat, i elimine totes les formes d'exclusió, desigualtat i vulnerabilitat, tenint en compte un model coeducatiu, dins d'entorns segurs, saludables, sostenibles i democràtics, en què totes les persones siguen valorades per igual.

3. L'educació inclusiva suposa garantir la igualtat d'oportunitats en l'accés, la participació i l'aprenentatge de l'alumnat en contextos comuns i, alhora, possibilita l'aprenentatge al llarg de tota la vida.

4. L'escola inclusiva requereix una anàlisi i reflexió sobre les barreres que generen desigualtats, la planificació de les actuacions de millora, l'aplicació dels canvis de manera eficaç i l'avaluació del seu impacte, des de la perspectiva que el camí cap a la inclusió és un procés de millora continu.

5. El model d'educació inclusiva ha d'estar present en tots els plans, programes i actuacions que els centres desenvolupen en totes les etapes i nivells educatius que impartisquen.

6. L'educació inclusiva ha de posar especial atenció en la prevenció, la detecció i intervenció primerenca de les situacions que generen exclusió, des d'una perspectiva sistèmica i interdisciplinària que pose l'èmfasi en les necessitats i oportunitats de la persona i de l'entorn.

7. L'educació inclusiva comporta la participació de tota la comunitat educativa, fet que contribueix a la cohesió de totes les persones membres i desenvolupa les competències socials i emocionals, l'ajuda mútua i la resolució pacífica de conflictes, que han de ser objecte de treball explícit i sistemàtic.

8. L'educació inclusiva comporta també la col·laboració amb sectors de l'àmbit de la salut, benestar social i serveis de protecció a la infància i l'adolescència.

9. L’escola inclusiva requereix que els espais, serveis, processos, materials i productes puguen ser utilitzats per tot l’alumnat i pe les persones membres de la comunitat educativa sense cap tipus de discriminació i s’hi incorporen les condicions que asseguren l’accessibilitat física, cognitiva, sensorial i emocional.

10. L’educació inclusiva requereix l’aplicació flexible de múltiples recursos –organitzatius, curriculars, materials i personals– per a atendre les situacions en què l’alumnat necessita algun tipus de suport, ja siga de manera transitòria o al llarg de tota l’escolaritat, optant sempre que siga possible per actuacions ordinàries, sense perjudici que determinat alumnat puga requerir també mesures de caràcter més específic.

11. L’orientació educativa és un element substancial en el procés cap a la inclusió, que dóna suport a l’avaluació i a la intervenció educativa, i contribueix a la dinamització pedagògica, a la qualitat i a la innovació.

Ja en el seu article 14, l’esmentat Decret estableix 4 nivells de resposta, que són

GENERALITAT VALENCIANA
Conselleria d'Educació, Cultura i Esport

CENT de FUSTER 1922 - 2022

Proposta pedagògica de departament	Curs acadèmic: 25-26	Departament: Geografia i Història

1	*Concreció curricular de la matèria:*	Història i geografia
1.1	*Elements curriculars del nivell:*	2n d'ESO
1.1.1	*Competències específiques*	

1. *Competència específica núm.(1):*

1. **Competència en comunicació lingüística (CCL)**

La competència en comunicació lingüística suposa interactuar de manera oral, escrita, signada o multimodal de manera coherent i adequada en diferents àmbits i contextos i amb diferents propòsits comunicatius. Implica mobilitzar, de manera conscient, el conjunt de coneixements, destreses i actituds que permeten comprendre, interpretar i valorar críticament missatges orals, escrits, signats o multimodals evitant els riscos de manipulació i desinformació, així com comunicar-se eficaçment amb altres persones de manera cooperativa, creativa, ètica i respectuosa.

La competència en comunicació lingüística constitueix la base per al pensament propi i per a la construcció del coneixement en tots els àmbits del saber. Per això, el seu desenvolupament està vinculat a la reflexió explícita sobre el funcionament de la llengua en els gèneres discursius específics de cada àrea de coneixement, així com als usos de l'oralitat, l'escriptura o la signació per a pensar i per a aprendre. Finalment, fa possible apreciar la dimensió estètica del llenguatge i gaudir de la cultura literària.

2. **Competència plurilingüe (CP)**

La competència plurilingüe implica utilitzar diferents llengües, orals o signades, de manera apropiada i eficaç per a l'aprenentatge i la comunicació. Aquesta competència suposa reconéixer i respectar els perfils lingüístics individuals i aprofitar les experiències pròpies per a desenvolupar estratègies que permeten mediar i fer transferències entre llengües, incloses les clàssiques, i, en el seu cas, mantindre i adquirir destreses en la llengua o llengües familiars i en les llengües oficials. Integra, així mateix, dimensions històriques i interculturals orientades a conéixer, valorar i respectar la diversitat lingüística i cultural de la societat amb l'objectiu de fomentar la convivència democràtica.

3. **Competència matemàtica i competència en ciència, tecnologia i enginyeria (STEM)**

La competència matemàtica i competència en ciència, tecnologia i enginyeria (competència STEM per les seues sigles en anglés) entranya la comprensió del món utilitzant els mètodes científics, el pensament i representació matemàtics, la tecnologia i els mètodes de l'enginyeria per a transformar l'entorn de forma compromesa, responsable i sostenible. La competència matemàtica permet desenvolupar i aplicar la perspectiva i el raonament matemàtics amb la finalitat de resoldre diversos

problemes en diferents contextos.

La competència en ciència comporta la comprensió i explicació de l'entorn natural i social, utilitzant un conjunt de coneixements i metodologies, incloses l'observació i l'experimentació, amb la finalitat de plantejar preguntes i extraure conclusions basades en proves per a poder interpretar i transformar el món natural i el context social.

La competència en tecnologia i enginyeria comprén l'aplicació dels coneixements i metodologies propis de les ciències per a transformar la nostra societat d'acord amb les necessitats o desitjos de les persones en un marc de seguretat, responsabilitat i sostenibilitat.

4. **Competència digital (CD)**

La competència digital implica l'ús segur, saludable, sostenible, crític i responsable de les tecnologies digitals per a l'aprenentatge, per al treball i per a la participació en la societat, així com la interacció amb aquestes. Inclou l'alfabetització en informació i dades, la comunicació i la col·laboració, l'educació mediàtica, la creació de continguts digitals (inclosa la programació), la seguretat (inclòs el benestar digital i les competències relacionades amb la ciberseguretat), assumptes relacionats amb la ciutadania digital, la privacitat, la propietat intel·lectual, la resolució de problemes i el pensament computacional i crític.

5. **Competència personal, social i d'aprendre a aprendre (CPSAA)**

La competència personal, social i d'aprendre a aprendre implica la capacitat de reflexionar sobre un mateix per a autoconéixer-se, acceptar-se i promoure un creixement personal constant; gestionar el temps i la informació eficaçment; col·laborar amb uns altres de manera constructiva; mantindre la resiliència; i gestionar l'aprenentatge al llarg de la vida. Inclou també la capacitat de fer front a la incertesa i a la complexitat; adaptar-se als canvis; aprendre a gestionar els processos metacognitius; identificar conductes contràries a la convivència i desenvolupar estratègies per a abordar-les; contribuir al benestar físic, mental i emocional propi i de les altres persones, dones-atropellant habilitats per a cuidar-se a si mateix i als qui ho envolten a través de la corresponsabilitat; ser capaç de portar una vida orientada al futur; així com expressar empatia i abordar els conflictes en un context integrador i de suport.

6. **Competència ciutadana (CC)**

La competència ciutadana contribueix al fet que alumnes i alumnes puguen exercir una ciutadania responsable i participar plenament en la vida social i cívica, basant-se en la comprensió dels conceptes i les estructures socials, econòmiques, jurídiques i polítiques, així com en el coneixement dels esdeveniments mundials i el compromís actiu amb la sostenibilitat i l'assoliment d'una ciutadania mundial. Inclou l'alfabetització cívica, l'adopció conscient dels valors propis d'una cultura democràtica fundada en el respecte als drets humans, la reflexió crítica sobre els grans problemes ètics del nostre temps i el desenvolupament d'un estil de vida sostenible d'acord amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible plantejats en l'Agenda 2030.

7. **Competència emprenedora (CE)**

La competència emprenedora implica desenvolupar un enfocament vital dirigit a actuar sobre oportunitats i idees, utilitzant els coneixements específics necessaris per a generar resultats de valor per a altres persones. Aporta estratègies que permeten adaptar la mirada per a detectar necessitats i oportunitats; entrenar el pensament per a analitzar i avaluar l'entorn, i crear i replantejar idees utilitzant la imaginació, la creativitat, el pensament estratègic i la reflexió ètica, crítica i constructiva dins dels processos creatius i d'innovació; i despertar la disposició a aprendre, a arriscar i a afrontar la incertesa. Així mateix, implica prendre decisions basades en la informació i el coneixement i col·laborar de manera àgil amb altres persones, amb motivació, empatia i habilitats de comunicació i de negociació, per a portar les idees plantejades a l'acció mitjançant la planificació i gestió de projectes sostenibles de valor social, cultural i economicofinancer.

8. **Competència en consciència i expressió culturals (CCEC)**

La competència emprenedora implica desenvolupar un enfocament vital dirigit a actuar sobre oportunitats i idees, utilitzant els coneixements específics necessaris per a generar resultats de valor per a altres persones. Aporta estratègies que permeten adaptar la mirada per a detectar necessitats i oportunitats; entrenar el pensament per a analitzar i avaluar l'entorn, i crear i replantejar idees utilitzant la imaginació, la creativitat, el pensament estratègic i la reflexió ètica, crítica i constructiva dins dels processos creatius i d'innovació; i despertar la disposició a aprendre, a arriscar i a afrontar la incertesa. Així mateix, implica prendre decisions basades en la informació i el coneixement i col·laborar de manera àgil amb altres persones, amb motivació, empatia i habilitats de comunicació i de negociació, per a portar les idees plantejades a l'acció mitjançant la planificació i gestió de projectes sostenibles de valor social, cultural i economicofinancer.

Per finalitzar, la transversalitat serà una condició inherent al Perfil d'eixida, així que l'adquisició de cadascuna de les competències clau contribueix a l'adquisició de totes les altres. No existeix jerarquia entre elles i totes es concreten en els aprenentatges de les diferents àrees, àmbits o matèries i, al seu torn, s'adquireixen i desenvolupen a partir dels aprenentatges que es produeixen en el conjunt d'aquestes.

Per a facilitar la tasca del personal docent, la legislació estableix uns **Descriptors operatius** on s'especifica i descriu perfectament les habilitats que l'alumnat ha d'haver adquirit amb l'assoliment de les dites competències, així com la relació amb les diferents **sabers bàsics**. Remetem a la Llei per a la seua consulta.

*****La concreció específica del tractament, desenvolupament i avaluació de les competències clau resta establerta en les programacions d'aula de cada curs***.

Criteris d'avaluació

Criteris d'avaluació CE1. Descriure i contextualitzar en el temps i l'espai els esdeveniments i els processos més rellevants de la història pròpia i universal, identificant referents de l'evolució cap a la societat actual i valorant-ne la diversitat.

1.1. Construir un relat cronològicament ordenat i coherent sobre fets i personatges rellevants del passat i sobre la seua relació amb el present.

1.2. Reconéixer la diferent rellevància atorgada a uns fets històrics sobre uns altres en diferents moments del passat i en el present.

1.3. Manifestar interés i respecte per la diversitat històrica i cultural de les societats humanes.

Criteris d'avaluació CE2. Buscar, identificar i seleccionar la informació referent a fets històrics,

geogràfics i artístics a partir de diferents fonts documentals, i fer un tractament correcte quant a

investigació, classificació, recollida, organització, crítica i respecte.

2.1. Comparar la informació obtinguda amb les seues idees prèvies, i bandejar possibles prejudicis.

2.2. Seleccionar i utilitzar la informació més rellevant per a explicar determinats fets històrics, geogràfics i artístics que continguen diferents fonts documentals.

2.3. Identificar la informació que contenen diferents fonts documentals de fets històrics, geogràfics i artístics.

2.4. Formular i comunicar les seues pròpies conclusions sobre fets històrics, geogràfics i artístics, i representar-les d'una manera textual, gràfica o audiovisual

.

Criteris avaluació CE3. Explicar les nocions bàsiques de canvi i continuïtat en la història emprant una perspectiva causal i contextualitzada, reconéixer en el passat l'origen i l'evolució de les qüestions més rellevants del món actual i expressar judicis i opinions sobre el present i el futur.

3.1. Reconéixer causes i conseqüències respecte dels fets i els processos històrics més rellevants de diferents èpoques.

3.2. Contextualitzar i valorar decisions històricament rellevants preses per persones representatives del passat, tant en el context propi com en altres contextos socials, polítics i culturals.

3.3. Produir opinions i manifestar actituds de tolerància i respecte cap a altres cultures i cosmovisions.

Criteris avaluació CE4. Contrastar les identitats individuals amb les col·lectives, identificant les aportacions decisives en la seua construcció i reconeixent i valorant les actuacions de tolerància i respecte.

4.1. Identificar els elements definitoris més significatius de les identitats individuals i col·lectives del propi entorn.

4.2. Expressar opinions de respecte i tolerància cap a altres identitats, tant individuals com col·lectives.

4.3. Mostrar actituds d'interés i respecte cap a altres identitats, tant individuals com col·lectives.

Criteris d'avaluació CE5. Explicar les interrelacions econòmiques fonamentals entre els elements de l'espai físic i les activitats de les societats humanes, així com la seua repercussió en la sostenibilitat.

5.1. Situar les activitats econòmiques i els recursos naturals més importants en l'espai geogràfic.

5.2. Detectar els problemes territorials i mediambientals més importants, tant a escala global com local, i fer propostes amb criteris de sostenibilitat.

5.3. Identificar i descriure l'impacte sobre el territori de les principals activitats econòmiques, diferenciant entre les que són sostenibles i les que no ho són.

Criteris d'avaluació CE6. Contrastar els principals models d'ocupació territorial d'organització política i econòmica que expliquen la desigualtat entre els éssers humans, tant a escala local com global.

6.1. Identificar i localitzar els principals models d'organització territorial, política i econòmica.

6.2. Distingir les entitats polítiques i les formes d'organització econòmica més importants dins dels principals models d'organització territorial, política i econòmica, i explicar com incideixen en la vida quotidiana dels seus habitants.

6.3. Assenyalar els principals problemes territorials, polítics i econòmics, així com els agents socials que hi intervenen a escala local, regional, estatal i supraestatal.

Criteris d'avaluació CE7. Donar arguments des d'una perspectiva crítica, fonamentada en coneixements històrics i la geografia sobre problemes socials rellevants, assumint valors democràtics i pronunciant-se en la defensa d'aquests.

7.1. Identificar els problemes socials més rellevants de l'actualitat, utilitzant com a guia els Objectius de Desenvolupament Sostenible.

7.2. Establir relacions causals entre les accions humanes i l'origen dels problemes socials més rellevants de l'actualitat.

7.3. Mostrar interés pels problemes socials més rellevants i proposar solucions a aquests fonamentades en sabers geogràfics i històrics.

Criteris d'avaluació CE8. Promoure projectes cooperatius de convivència i participar-hi, prenent com a base la construcció històrica de la Unió Europea, que afavorisquen un entorn més just i solidari mitjançant l'aplicació de valors i procediments democràtics.

8.1. Participar en projectes cooperatius, assumint diversos rols amb responsabilitat i reconeixent les aportacions dels seus iguals.

8.2. Denunciar les situacions injustes i d'exclusió en qualsevol àmbit, prenent com a exemple la història d'Europa.

8.3. Aplicar els principis democràtics i el diàleg per a resoldre els conflictes.

Criteris d'avaluació CE9. Identificar l'origen i reconéixer el valor del patrimoni cultural i natural, especialment dels elements geogràfics, històrics i artístics, tant a escala local com a escala global, i participar en l'elaboració i la difusió de propostes que n'afavorisquen la preservació i la valoració.

9.1. Identificar béns patrimonials històrics, geogràfics i artístics, tant a escala global com local.

9.2. Elaborar treballs de síntesi sobre el patrimoni més pròxim que reconeguen la seua varietat i importància com a element identitari.

Sabers bàsics

SUBBLOC DE MÈTODES I TÈCNIQUES DE GEOGRAFIA

CE2, CE5

Metodologies de treball i vocabulari específic de la geografia.

La representació geogràfica de l'espai terrestre.

Orientació i escales.

Interpretació i elaboració de mapes, imatges i representacions gràfiques.

Tècniques bàsiques de cerca i tractament de la informació

geogràfica mitjançant les TIC.

SUBBLOC DE FONAMENTS DE LA GEOGRAFIA FÍSICA

CE2, CE5, CE9

Principals unitats de relleu i de la xarxa hídrica de la Terra.

Zones climàtiques i paisatges geogràfics de la Terra.

Paisatges geogràfics d'Espanya i de la Comunitat Valenciana.

SUBBLOC DE GEOGRAFIA DEL POBLAMENT I DE LA POBLACIÓ

CE2, CE5, CE6, CE7

Espai urbà i rural en el món actual.

L'espai urbà a Espanya i a la Comunitat Valenciana.

Les grans àrees culturals del planeta. La diversitat cultural dels grups humans. Convivència i interculturalitat en un món globalitzat.

SUBBLOC DE GEOGRAFIA ECONÒMICA

CE2, CE4, CE5, CE6, CE8

L'aprofitament econòmic del medi físic: Els principals recursos naturals del planeta.

Les àrees mundials d'activitat econòmica més importants.

Sostenibilitat i repercussions mediambientals de les activitats econòmiques.

El repartiment desigual de la riquesa mundial. Globalització i dependència. L'índex de desenvolupament humà (IDH).

SUBBLOC DE MÈTODES I TÈCNIQUES D'HISTÒRIA

CE1, CE2

Metodologies de treball i vocabulari específic historiogràfic.

Tècniques d'anàlisi i interpretació historiogràfica.

Ubicació espacial i temporal dels fets històrics.

El còmput actual del temps històric en la historiografia.

Cronologia i periodització.

Tècniques bàsiques de cerca i tractament de la informació

històrica mitjançant les TIC.

SUBBLOC DE PREHISTÒRIA I PRIMERES CIVILITZACIONS

CE1, CE2, CE3, CE4, CE9

Origen de l'ésser humà i procés d'hominització.

Els primers grups humans caçadors-recol·lectors en la Prehistòria.

Les societats prehistòriques productores d'aliments.

El Neolític i l'Edat dels Metalls.

Les primeres civilitzacions agràries.

Condicionants geogràfics i interpretacions històriques.

SUBBLOC D'ANTIGUITAT CLÀSSICA, GRÈCIA I ROMA

CE1, CE2, CE3, CE4, CE9

La Grècia clàssica: la polis.

La democràcia atenesa.L'expansió colonial de Grècia al Mediterrani.

L'extensió de l'hel·lenisme.

Roma, evolució política i factors de la seua expansió pel Mediterrani.

El procés de romanització.

Sorgiment i extensió del cristianisme

SUBBLOC D'EDAT MITJANA

CE1, CE2, CE3, CE4, CE9

Crisi i desaparició de l'Imperi Romà.

Els pobles germànics i l'inici de l'Edat Mitjana.

Sorgiment i expansió de l'islam.

El feudalisme a Europa entre els segles XI i XII: política, societat i economia.

El renaixement de les ciutats a Europa entre els segles XIII i X: política, societat i economia.

A l-Àndalus: política, societat i economia.

La vida quotidiana a les ciutats musulmanes.

Els regnes cristians peninsulars durant l'Edat Mitjana: panoràmica general i evolució territorial.

La vida quotidianales ciutats cristianes. El Regne de València.

Les persones invisibilitzades en la història: dones, esclaus i estrangers. Les dones en la prehistòria, la història antiga i medieval.

SUBBLOC DE MÈTODES I TÈNCIQUES DE LA HISTÒRIA DE

L'ART

CE1, CE2, CE3, CE9

Metodologies de treball i vocabulari de la història de l'art.

SUBBLOC DE L'ART DE L'ANTIGUITAT I DE L'EDAT MITJANA

CE1, CE2, CE3, CE4, CE9

L'art en la prehistòria. Art rupestre i megalitisme.

Les principals tipologies arquitectòniques de la civilització egípcia (mastabes, piràmides i temples) i de les civilitzacions mesopotàmiques (zigurat).

Realitzacions més rellevants de l'art grec clàssic i hel·lenístic: l'escultura i el temple grec.

L'art a Roma. La construcció civil romana: temples, teatres,amfiteatres i circs.

L’art romànic: el temple, la pintura i l’escultura.

L’art gòtic: el temple, la pintura i l’escultura.

Aportacions principals de l’art islàmic.

SUBBLOC D’EXERCICI DE LA CIUTADANIA

CE4, CE5, CE6, CE7, CE8

Tècniques bàsiques d’alfabetització informacional en geografia i història..

Valors, drets i deures de la ciutadania democràtica. Diàleg i empatia com a instruments de resolució pacífica de conflictes.

Detecció i rebuig de les situacions socials iniqües i injustes en el món actual i en la història antiga i medieval.

SUBBLOC DE SOSTENIBILITAT

CE5, CE6, CE7, CE9

Actuacions personals de respecte al medi ambient: reutilitzar, reciclar, reduir.

El desafiament de la reducció de les desigualtats socials i econòmiques en el món actual.

SUBBLOC D’IDENTITAT I PATRIMONI

CE4, CE8, CE9

Reconeixement de la identitat cultural pròpia. Convivència i respecte de les diferències culturals i identitàries.

Reconeixement del valor identitari del patrimoni cultural i natural i el compromís amb la seua preservació com a herència irrenunciable de l’ésser humà.

1.1.2 *Valoració general del progrés de l'alumnat*

Instruments de recollida d'informació

1) Prova escrita per a validar sabers
2) Activitats de treball diari personal a l'aula i a casa (digitals, escrits i/o orals).
3) Participació, disposició del material, puntualitat, respecte als companys/es i professorat

Criteris per a la qualificació qualitativa i quantitativa

1) Prova escrita per a validar sabers (70%)
2) Activitats de treball diari personal a l'aula i a casa (digitals, escrits i/o orals). Participació, disposició del material, puntualitat, respecte als companys/es i professorat (20%).
3) Participació, disposició del material, puntualitat, respecte als companys/es i professorat. (10%)

Mesures de resposta educativa per a la inclusió

Al llarg d'aquest curs 2023/24 l'educació tés 100 % presencial i amb una ràtio d'entre 15 i 25 alumnes, aproximadament. Això permetrà atendre millor tot l'alumnat. També enguany es continua amb la figura del tutor/a individual per a poder dur a terme millor les actuacions que compensen aquesta desigualtat.

En aquest sentit, aquesta programació fa seus els principis que inspiren el **Decret 104/2018** que desenvolupen els principis d'equitat i inclusiu al sistema educatiu públic valencià i que explicitem en el seu article 3, sobre els principis generals:

1. L'educació inclusiva parteix de la base que cada alumna i cada alumne té necessitats úniques i la consideració de la diversitat com un valor positiu que millora i enriqueix el procés d'aprenentatge i ensenyament.

2. L'educació inclusiva té com a propòsit donar una resposta educativa que afavorisca el màxim desenvolupament de tot l'alumnat, i elimine totes les formes d'exclusió, desigualtat i vulnerabilitat, tenint en compte un model coeducatiu, dins d'entorns segurs, saludables, sostenibles i democràtics, en què totes les persones siguen valorades per igual.

3. L'educació inclusiva suposa garantir la igualtat d'oportunitats en l'accés, la participació i l'aprenentatge de l'alumnat en contextos comuns i, alhora, possibilita l'aprenentatge al llarg de tota la vida.

4. L'escola inclusiva requereix una anàlisi i reflexió sobre les barreres que generen desigualtats, la planificació de les actuacions de millora, l'aplicació dels canvis de manera eficaç i l'avaluació del seu impacte, des de la perspectiva que el camí cap a la inclusió és un procés de millora continu.

5. El model d'educació inclusiva ha d'estar present en tots els plans, programes i actuacions que els centres desenvolupen en totes les etapes i nivells educatius que impartisquen.

6. L'educació inclusiva ha de posar especial atenció en la prevenció, la detecció i intervenció primerenca de les situacions que generen exclusió, des d'una perspectiva sistèmica i interdisciplinària que pose l'èmfasi en les necessitats i oportunitats de la persona i de l'entorn.

7. L'educació inclusiva comporta la participació de tota la comunitat educativa, fet que contribueix a la cohesió de totes les persones membres i desenvolupa les competències socials i emocionals, l'ajuda mútua i la resolució pacífica de conflictes, que han de ser objecte de treball explícit i sistemàtic.

8. L'educació inclusiva comporta també la col·laboració amb sectors de l'àmbit de la salut, benestar social i serveis de protecció a la infància i l'adolescència.

9. L'escola inclusiva requereix que els espais, serveis, processos, materials i productes puguen ser utilitzats per tot l'alumnat i pe les persones membres de la comunitat educativa sense cap tipus de discriminació i s'hi incorporen les condicions que asseguren l'accessibilitat física, cognitiva, sensorial i emocional.

10. L'educació inclusiva requereix l'aplicació flexible de múltiples recursos –organitzatius, curriculars, materials i personals– per a atendre les situacions en què l'alumnat necessita algun tipus de suport, ja siga de manera transitòria o al llarg de tota l'escolaritat, optant sempre que siga possible per actuacions ordinàries, sense perjudici que determinat alumnat puga requerir també mesures de caràcter més específic.

11. L'orientació educativa és un element substancial en el procés cap a la inclusió, que dóna suport a l'avaluació i a la intervenció educativa, i contribueix a la dinamització pedagògica, a la qualitat i a la innovació.

Ja en el seu article 14, l'esmentat Decret estableix 4 nivells de resposta, que són

GENERALITAT VALENCIANA
Conselleria d'Educació, Cultura i Esport

CENT de FUSTER 1922 - 2022

Proposta pedagògica de departament	Curs acadèmic: 25-26	Departament: Geografia i Història

1	*Concreció curricular de la matèria:*	Història i geografia
1.1	*Elements curriculars del nivell:*	3r d'ESO
1.1.1	*Competències específiques*	

1. *Competència específica núm.(1):*

1. **Competència en comunicació lingüística (CCL)**

La competència en comunicació lingüística suposa interactuar de manera oral, escrita, signada o multimodal de manera coherent i adequada en diferents àmbits i contextos i amb diferents propòsits comunicatius. Implica mobilitzar, de manera conscient, el conjunt de coneixements, destreses i actituds que permeten comprendre, interpretar i valorar críticament missatges orals, escrits, signats o multimodals evitant els riscos de manipulació i desinformació, així com comunicar-se eficaçment amb altres persones de manera cooperativa, creativa, ètica i respectuosa.

La competència en comunicació lingüística constitueix la base per al pensament propi i per a la construcció del coneixement en tots els àmbits del saber. Per això, el seu desenvolupament està vinculat a la reflexió explícita sobre el funcionament de la llengua en els gèneres discursius específics de cada àrea de coneixement, així com als usos de l'oralitat, l'escriptura o la signació per a pensar i per a aprendre. Finalment, fa possible apreciar la dimensió estètica del llenguatge i gaudir de la cultura literària.

2. **Competència plurilingüe (CP)**

La competència plurilingüe implica utilitzar diferents llengües, orals o signades, de manera apropiada i eficaç per a l'aprenentatge i la comunicació. Aquesta competència suposa reconéixer i respectar els perfils lingüístics individuals i aprofitar les experiències pròpies per a desenvolupar estratègies que permeten mediar i fer transferències entre llengües, incloses les clàssiques, i, en el seu cas, mantindre i adquirir destreses en la llengua o llengües familiars i en les llengües oficials. Integra, així mateix, dimensions històriques i interculturals orientades a conéixer, valorar i respectar la diversitat lingüística i cultural de la societat amb l'objectiu de fomentar la convivència democràtica.

3. **Competència matemàtica i competència en ciència, tecnologia i enginyeria (STEM)**

La competència matemàtica i competència en ciència, tecnologia i enginyeria (competència STEM per les seues sigles en anglés) entranya la comprensió del món utilitzant els mètodes científics, el pensament i representació matemàtics, la tecnologia i els mètodes de l'enginyeria per a transformar l'entorn de forma compromesa, responsable i sostenible. La competència matemàtica permet desenvolupar i aplicar la perspectiva i el raonament matemàtics amb la finalitat de resoldre diversos

problemes en diferents contextos.

La competència en ciència comporta la comprensió i explicació de l'entorn natural i social, utilitzant un conjunt de coneixements i metodologies, incloses l'observació i l'experimentació, amb la finalitat de plantejar preguntes i extraure conclusions basades en proves per a poder interpretar i transformar el món natural i el context social.

La competència en tecnologia i enginyeria comprén l'aplicació dels coneixements i metodologies propis de les ciències per a transformar la nostra societat d'acord amb les necessitats o desitjos de les persones en un marc de seguretat, responsabilitat i sostenibilitat.

4. **Competència digital (CD)**

La competència digital implica l'ús segur, saludable, sostenible, crític i responsable de les tecnologies digitals per a l'aprenentatge, per al treball i per a la participació en la societat, així com la interacció amb aquestes. Inclou l'alfabetització en informació i dades, la comunicació i la col·laboració, l'educació mediàtica, la creació de continguts digitals (inclosa la programació), la seguretat (inclòs el benestar digital i les competències relacionades amb la ciberseguretat), assumptes relacionats amb la ciutadania digital, la privacitat, la propietat intel·lectual, la resolució de problemes i el pensament computacional i crític.

5. **Competència personal, social i d'aprendre a aprendre (CPSAA)**

La competència personal, social i d'aprendre a aprendre implica la capacitat de reflexionar sobre un mateix per a autoconéixer-se, acceptar-se i promoure un creixement personal constant; gestionar el temps i la informació eficaçment; col·laborar amb uns altres de manera constructiva; mantindre la resiliència; i gestionar l'aprenentatge al llarg de la vida. Inclou també la capacitat de fer front a la incertesa i a la complexitat; adaptar-se als canvis; aprendre a gestionar els processos metacognitius; identificar conductes contràries a la convivència i desenvolupar estratègies per a abordar-les; contribuir al benestar físic, mental i emocional propi i de les altres persones, dones-atropellant habilitats per a cuidar-se a si mateix i als qui ho envolten a través de la corresponsabilitat; ser capaç de portar una vida orientada al futur; així com expressar empatia i abordar els conflictes en un context integrador i de suport.

6. **Competència ciutadana (CC)**

La competència ciutadana contribueix al fet que alumnes i alumnes puguen exercir una ciutadania responsable i participar plenament en la vida social i cívica, basant-se en la comprensió dels conceptes i les estructures socials, econòmiques, jurídiques i polítiques, així com en el coneixement dels esdeveniments mundials i el compromís actiu amb la sostenibilitat i l'assoliment d'una ciutadania mundial. Inclou l'alfabetització cívica, l'adopció conscient dels valors propis d'una cultura democràtica fundada en el respecte als drets humans, la reflexió crítica sobre els grans problemes ètics del nostre temps i el desenvolupament d'un estil de vida sostenible d'acord amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible plantejats en l'Agenda 2030.

7. **Competència emprenedora (CE)**

La competència emprenedora implica desenvolupar un enfocament vital dirigit a actuar sobre oportunitats i idees, utilitzant els coneixements específics necessaris per a generar resultats de valor per a altres persones. Aporta estratègies que permeten adaptar la mirada per a detectar necessitats i oportunitats; entrenar el pensament per a analitzar i avaluar l'entorn, i crear i replantejar idees utilitzant la imaginació, la creativitat, el pensament estratègic i la reflexió ètica, crítica i constructiva dins dels processos creatius i d'innovació; i despertar la disposició a aprendre, a arriscar i a afrontar la incertesa. Així mateix, implica prendre decisions basades en la informació i el coneixement i col·laborar de manera àgil amb altres persones, amb motivació, empatia i habilitats de comunicació i de negociació, per a portar les idees plantejades a l'acció mitjançant la planificació i gestió de projectes sostenibles de valor social, cultural i economicofinancer.

8. **Competència en consciència i expressió culturals (CCEC)**

La competència emprenedora implica desenvolupar un enfocament vital dirigit a actuar sobre oportunitats i idees, utilitzant els coneixements específics necessaris per a generar resultats de valor per a altres persones. Aporta estratègies que permeten adaptar la mirada per a detectar necessitats i oportunitats; entrenar el pensament per a analitzar i avaluar l'entorn, i crear i replantejar idees utilitzant la imaginació, la creativitat, el pensament estratègic i la reflexió ètica, crítica i constructiva dins dels processos creatius i d'innovació; i despertar la disposició a aprendre, a arriscar i a afrontar la incertesa. Així mateix, implica prendre decisions basades en la informació i el coneixement i col·laborar de manera àgil amb altres persones, amb motivació, empatia i habilitats de comunicació i de negociació, per a portar les idees plantejades a l'acció mitjançant la planificació i gestió de projectes sostenibles de valor social, cultural i economicofinancer.

Per finalitzar, la transversalitat serà una condició inherent al Perfil d'eixida, així que l'adquisició de cadascuna de les competències clau contribueix a l'adquisició de totes les altres. No existeix jerarquia entre elles i totes es concreten en els aprenentatges de les diferents àrees, àmbits o matèries i, al seu torn, s'adquireixen i desenvolupen a partir dels aprenentatges que es produeixen en el conjunt d'aquestes.

Per a facilitar la tasca del personal docent, la legislació estableix uns **Descriptors operatius** on s'especifica i descriu perfectament les habilitats que l'alumnat ha d'haver adquirit amb l'assoliment de les dites competències, així com la relació amb les diferents **sabers bàsics**. Remetem a la Llei per a la seua consulta.

*****La concreció específica del tractament, desenvolupament i avaluació de les competències clau resta establerta en les programacions d'aula de cada curs***.

Criteris d'avaluació

Criteris d'avaluació CE1. Descriure i contextualitzar en el temps i l'espai els esdeveniments i els processos més rellevants de la història pròpia i universal, identificant referents de l'evolució cap a la societat actual i valorant-ne la diversitat.

1.1. Construir un relat o una síntesi, cronològicament ordenada, coherent i emprant la terminologia adequada, sobre fets, processos i personatges rellevants del passat i la seua relació amb el present.

1.2. Aportar possibles motius sobre la diferent rellevància atorgada a uns fets històrics sobre uns altres en diferents moments del passat i en el present.

1.3. Debatre sobre situacions històriques d'intolerància i formular arguments que fomenten la tolerància i el respecte cap a la diversitat històrica i cultural de les societats humanes.

Criteris d'avaluació CE2. Buscar, identificar i seleccionar la informació referent a fets històrics, geogràfics i artístics a partir de diferents fonts documentals, i fer un tractament correcte quant a investigació, classificació, recollida, organització, crítica i respecte.

2.1. Contrastar la informació seleccionada per a comprendre fets històrics, geogràfics i artístics procedent de diferents fonts amb la provinent d'organismes oficials o emissors de prestigi reconegut.

2.2. Identificar i rebutjar prejudicis i estereotips identificant opinions no fonamentades en fets i sabers i comparant-les amb informació obtinguda a partir de fonts fiables.

2.3. Utilitzar la informació que contenen diferents fonts documentals per a explicar fets històrics, geogràfics i artístics relacionant-los amb la seua època.

2.4. Formular i comunicar de manera textual, gràfica o audiovisual conclusions i valoracions pròpies sobre fets històrics, geogràfics i artístics, gràfica o audiovisual. mostrant un domini adequat dels conceptes i la metodologia de treball d'aquest àmbit de coneixement.

Criteris avaluació CE3. Explicar les nocions bàsiques de canvi i continuïtat en la història emprant una perspectiva causal i contextualitzada, reconéixer en el passat l'origen i l'evolució de les qüestions més rellevants del món actual i expressar judicis i opinions sobre el present i el futur.

3.1. Explicar les dinàmiques de canvi i continuïtat en els processos històrics més rellevants de diferents èpoques identificant relacions causals complexes i entre factors de diferent àmbit.

3.2. Contextualitzar i valorar decisions preses per persones del passat i/o de contextos socials, polítics i culturals diferents del propi, i debatre sobre els motius de les seues accions.

3.3. Produir opinions i judicis de valor coherents sobre qüestions socials i polítiques del passat i del present, manifestant actituds de tolerància, respecte i interés cap a altres cultures i cosmovisions.

Criteris avaluació CE4. Contrastar les identitats individuals amb les col·lectives, identificant les aportacions decisives en la seua construcció i reconeixent i valorant les actuacions de tolerància i respecte

4.1. Identificar els elements definitoris de les identitats individuals i col·lectives més significatives del present establint la seua connexió amb fets del passat.

4.2. Argumentar a favor de les actituds tolerants, respectuoses i d'interés cap a altres identitats, tant individuals com col·lectives.

4.3. Promoure i exercir propostes pràctiques de convivència a l'aula i en el propi entorn social.

Criteris d'avaluació CE5. Explicar les interrelacions econòmiques fonamentals entre els

elements de l'espai físic i les activitats de les societats humanes, així com la seua repercussió en la

sostenibilitat.

5.1. Identificar i descriure les interrelacions entre els grups i les societats humanes i el medi ambient que han donat lloc a problemes i conflictes per l'accés als recursos naturals.

5.2. Explicar les causes de problemes i conflictes territorials i mediambientals, diferenciant i relacionant les diferents variables que hi intervenen.

5.3. Plantejar alternatives sostenibles argumentades als problemes i els impactes ocasionats per les activitats humanes.

Criteris d'avaluació CE6. Contrastar els principals models d'ocupació territorial d'organització política i econòmica que expliquen la desigualtat entre els éssers humans, tant a escala local com global.

6.1. Descriure les principals característiques dels diferents models d'organització territorial, política i econòmica.

6.2. Exposar raonadament les desigualtats generades pels models d'organització territorial, política i econòmica i explicar-ne les causes

6.3. Explicar els principals problemes territorials, polítics i econòmics generats per les desigualtats i com afecten la vida quotidiana de les persones.

Criteris d'avaluació CE7. Donar arguments des d'una perspectiva crítica, fonamentada en coneixements històrics i la geografia sobre problemes socials rellevants, assumint valors democràtics i pronunciant-se en la defensa d'aquests.

7.1. Justificar com les accions personals incideixen directament en els problemes socials rellevants.

7.2. Proporcionar arguments propis, fonamentats en la història i en la geografia, sobre els problemes socials més rellevants, reconeixent la incidència que la seua resolució tindrà en la millora les condicions de vida de les persones.

7.3. Proposar solucions per als problemes basades en arguments històrics i geogràfics i que consideren els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS).

Criteris d'avaluació CE8. Promoure projectes cooperatius de convivència i participar-hi, prenent com a base la construcció històrica de la Unió Europea, que afavorisquen un entorn més just i solidari mitjançant l'aplicació de valors i procediments democràtics.

8.1. Participar en projectes cooperatius, assumint diversos rols amb eficàcia i responsabilitat, fent costat a companys i companyes i demostrant empatia.

8.2. Denunciar les situacions injustes i d'exclusió, argumentant a favor del diàleg i la inclusió com a maneres de superar-les.

8.3. Argumentar i aplicar els principis democràtics i el diàleg per a plantejar la resolució dels conflictes, tant en l'àmbit quotidià com a escala global, especialment utilitzant el referent de la construcció històrica de la Unió Europea.

Criteris d'avaluació CE9. Identificar l'origen i reconéixer el valor del patrimoni cultural i natural, especialment dels elements geogràfics, històrics i artístics, tant a escala local com a escala global, i participar en l'elaboració i la difusió de propostes que n'afavorisquen la preservació i la valoració

9.1. Identificar les característiques dels elements patrimonials, i relacionar-les amb estils artístics, època històrica i entorn geogràfic.

9.2. Elaborar i exposar propostes argumentades que contribuïsquen a la preservació del patrimoni i la seua valoració, i que el reconeguen com a bé social

Sabers bàsics

SUBBLOC DE MÈTODES I TÈCNIQUES DE GEOGRAFIA

CE2, CE5

Metodologies de treball i vocabulari específic de la geografia.Identificació i contrast de fonts de la geografia.

Tècniques d'anàlisi i interpretació.La representació geogràfica de l'espai terrestre.

Orientació i escales.

Interpretació i elaboració de mapes, imatges i representacions gràfiquesTècniques bàsiques de cerca i tractament de la informació geogràfica mitjançant les TIC.

SUBBLOC DE GEOGRAFIA DEL POBLAMENT I DE LA

POBLACIÓ

CE2, CE5, CE6, CE7

Distribució de la població mundial.

Àrees de concentració i despoblació.

Creixement poblacional i moviments migratoris.

Estructura per edats de la població.

Règims demogràfics.La població espanyola. Evolució i distribució.

Contrastosregionals.

La població de la Comunitat Valenciana.

SUBBLOC DE GEOGRAFIA POLÍTICA CE2, CE4, CE6, CE8

Geografia política de les societats.

L'estat-nació com a entitat politicoterritorial.

Estructura política de l'Estat espanyol.Integració econòmica, monetària i ciutadana.

L'estat del benestar a Europa i les institucions europees.

Les formes d'organització política. Democràcia davantd'autoritarisme.

SUBBLOC DE GEOGRAFIA ECONÒMICA

CE2, CE4, CE5, CE6, CE8

Els paisatges del sector primari en el món rural.

El sector secundari i l'espai industrial.

Recursos energètics i aprofitament de l'energia.

El sector terciari i l'avanç de la terciarització.

Xarxes de transport i comunicació i espais turístics.Sostenibilitat i repercussions mediambientals de les activitats econòmiques.

Els sistemes econòmics.

Economies de mercat i economies centralitzades.

El repartiment desigual de la riquesa mundial.

Globalització i dependència.

L’índex de desenvolupament humà (IDH).

SUBBLOC DE MÈTODES I TÈCNIQUES D’HISTÒRIA

CE1, CE2

Metodologies de treball i vocabulari específic historiogràfic.

Identificació i contrast de fonts de la Història.

Tècniques d’anàlisi i interpretació historiogràfica.Ubicació espacial i temporal dels fets històrics.

El còmput actual del temps històric en la historiografia.

Cronologia i periodització.

Tècniques bàsiques de cerca i tractament de la informació històrica mitjançant les TIC.

SUBBLOC D’HISTÒRIA MODERNA

CE1, CE2, CE3, CE4, CE9

Renaixement. Humanisme i crisi religiosa.

Reforma i Contrareforma.

L’enfortiment del poder monàrquic a Europa.L’expansió mundial europea.

La colonització d’Amèrica.

La revolució científica.

El segle de les llums: absolutisme monàrquic i Il·lustració.

Crisi de l’Antic Règim.

La Revolució Francesa, altres revolucions liberals i les seues repercussions.

SUBBLOC D’HISTÒRIA CONTEMPORÀNIA

CE1, CE2, CE3, CE4, CE9

Revolució Industrial i industrialització: canvis socioeconòmics a Europa a l'inici del segle XIX.

Liberalisme i nacionalisme.

Revolucions i nous estats nacionals a l'Europa del segle XIX.

La segona Revolució Industrial.

L'imperialisme colonial.

La construcció i la consolidació de l'estat liberal a Espanya.

Societat i economia de l'Espanya del segle XIX.

SUBBLOC D'HISTÒRIA CONTEMPORÀNIA

CE1, CE2, CE3, CE4, CE9

Causes i conseqüències de la Primera Guerra Mundial.

La Revolució Russa.

L'Europa d'entreguerres i la crisi del 29.

Causes i conseqüències de la Segona Guerra Mundial.

L'Holocaust.

SUBBLOC DE MÈTODES I TÈNCIQUES DE LA HISTÒRIA DE

L'ART

CE1, CE2, CE3, CE9

Metodologies de treball i vocabulari de la història de l'art.Identificació i contrast de fonts de la història de l'art.

SUBBLOC DE L'ART DE L'EDAT MODERNA I

CONTEMPORÀNIA

CE1, CE2, CE3, CE4, CE9

L'art renaixentista italià. Característiques principals i obres.

L’art barroc a Europa. Característiques principals i obres més representatives.

Art dels segles XVIII i XIX. Academicisme enfront de Romanticisme.

La ruptura de la tradició artística: l’impressionisme i les avantguardes històriques.

Moviments artístics posteriors a la Segona Guerra Mundial.

SUBBLOC D’EXERCICI DE LA CIUTADANIA

CE4, CE5, CE6, CE7, CE8

Aprofitament crític de les tècniques d’alfabetització informacional en geografia i història.Hàbits democràtics.

Exercici dels drets i els deures de la ciutadania.

Instruments per a la resolució pacífica de conflictes. Defensa i pràctica activa.

SUBBLOC D’EXERCICI DE LA CIUTADANIA

CE4, CE5, CE6, CE7, CE8

Detecció i rebuig de les situacions socials iniqües i injustes en el món actual i en la història moderna i contemporània.

SUBBLOC DE SOSTENIBILITAT

CE5, CE6, CE7, CE9

Hàbits personals de vida i consum per al compromís amb els objectius de Desenvolupament Sostenible.

Les bases de la solidaritat internacional. La cooperació i l’ajuda al desenvolupament.

SUBBLOC D’IDENTITAT I PATRIMONI

CE4, CE8, CE9

La resiliència i la pràctica de la tolerància activa.

Els valors de l’europeisme i la ciutadania europea.

La valoració i el gaudi del patrimoni com a bé social i identitari.

1.1.2 *Valoració general del progrés de l'alumnat*

Instruments de recollida d'informació

1) Prova escrita per a validar sabers
2) Activitats de treball diari personal a l'aula i a casa (digitals, escrits i/o orals).
3) Participació, disposició del material, puntualitat, respecte als companys/es i professorat

Criteris per a la qualificació qualitativa i quantitativa

1) Prova escrita per a validar sabers (70%)
2) Activitats de treball diari personal a l'aula i a casa (digitals, escrits i/o orals). Participació, disposició del material, puntualitat, respecte als companys/es i professorat (20%).
3) Participació, disposició del material, puntualitat, respecte als companys/es i professorat. (10%)

Mesures de resposta educativa per a la inclusió

Al llarg d'aquest curs 2023/24 l'educació tés 100 % presencial i amb una ràtio d'entre 15 i 25 alumnes, aproximadament. Això permetrà atendre millor tot l'alumnat. També enguany es continua amb la figura del tutor/a individual per a poder dur a terme millor les actuacions que compensen aquesta desigualtat.

En aquest sentit, aquesta programació fa seus els principis que inspiren el **Decret 104/2018** que desenvolupen els principis d'equitat i inclusiu al sistema educatiu públic valencià i que explicitem en el seu article 3, sobre els principis generals:

1. L'educació inclusiva parteix de la base que cada alumna i cada alumne té necessitats úniques i la consideració de la diversitat com un valor positiu que millora i enriqueix el procés d'aprenentatge i ensenyament.

2. L'educació inclusiva té com a propòsit donar una resposta educativa que afavorisca el màxim desenvolupament de tot l'alumnat, i elimine totes les formes d'exclusió, desigualtat i vulnerabilitat, tenint en compte un model coeducatiu, dins d'entorns segurs, saludables, sostenibles i democràtics, en què totes les persones siguen valorades per igual.

3. L'educació inclusiva suposa garantir la igualtat d'oportunitats en l'accés, la participació i l'aprenentatge de l'alumnat en contextos comuns i, alhora, possibilita l'aprenentatge al llarg de tota la vida.

4. L'escola inclusiva requereix una anàlisi i reflexió sobre les barreres que generen desigualtats, la planificació de les actuacions de millora, l'aplicació dels canvis de manera eficaç i l'avaluació del seu impacte, des de la perspectiva que el camí cap a la inclusió és un procés de millora continu.

5. El model d'educació inclusiva ha d'estar present en tots els plans, programes i actuacions que els centres desenvolupen en totes les etapes i nivells educatius que impartisquen.

6. L'educació inclusiva ha de posar especial atenció en la prevenció, la detecció i intervenció primerenca de les situacions que generen exclusió, des d'una perspectiva sistèmica i interdisciplinària que pose l'èmfasi en les necessitats i oportunitats de la persona i de l'entorn.

7. L'educació inclusiva comporta la participació de tota la comunitat educativa, fet que contribueix a la cohesió de totes les persones membres i desenvolupa les competències socials i emocionals, l'ajuda mútua i la resolució pacífica de conflictes, que han de ser objecte de treball explícit i sistemàtic.

8. L'educació inclusiva comporta també la col·laboració amb sectors de l'àmbit de la salut, benestar social i serveis de protecció a la infància i l'adolescència.

9. L'escola inclusiva requereix que els espais, serveis, processos, materials i productes puguen ser utilitzats per tot l'alumnat i pe les persones membres de la comunitat educativa sense cap tipus de discriminació i s'hi incorporen les condicions que asseguren l'accessibilitat física, cognitiva, sensorial i emocional.

10. L'educació inclusiva requereix l'aplicació flexible de múltiples recursos –organitzatius, curriculars, materials i personals– per a atendre les situacions en què l'alumnat necessita algun tipus de suport, ja siga de manera transitòria o al llarg de tota l'escolaritat, optant sempre que siga possible per actuacions ordinàries, sense perjudici que determinat alumnat puga requerir també mesures de caràcter més específic.

11. L'orientació educativa és un element substancial en el procés cap a la inclusió, que dóna suport a l'avaluació i a la intervenció educativa, i contribueix a la dinamització pedagògica, a la qualitat i a la innovació.

Ja en el seu article 14, l'esmentat Decret estableix 4 nivells de resposta, que són

Proposta pedagògica de departament	Curs acadèmic: 25-26	Departament: Geografia i Història

1	*Concreció curricular de la matèria:*	Història i geografia
1.1	*Elements curriculars del nivell:*	4t d'ESO
1.1.1	*Competències específiques*	

1. *Competència específica núm.(1):*

1. **Competència en comunicació lingüística (CCL)**

La competència en comunicació lingüística suposa interactuar de manera oral, escrita, signada o multimodal de manera coherent i adequada en diferents àmbits i contextos i amb diferents propòsits comunicatius. Implica mobilitzar, de manera conscient, el conjunt de coneixements, destreses i actituds que permeten comprendre, interpretar i valorar críticament missatges orals, escrits, signats o multimodals evitant els riscos de manipulació i desinformació, així com comunicar-se eficaçment amb altres persones de manera cooperativa, creativa, ètica i respectuosa.

La competència en comunicació lingüística constitueix la base per al pensament propi i per a la construcció del coneixement en tots els àmbits del saber. Per això, el seu desenvolupament està vinculat a la reflexió explícita sobre el funcionament de la llengua en els gèneres discursius específics de cada àrea de coneixement, així com als usos de l'oralitat, l'escriptura o la signació per a pensar i per a aprendre. Finalment, fa possible apreciar la dimensió estètica del llenguatge i gaudir de la cultura literària.

2. **Competència plurilingüe (CP)**

La competència plurilingüe implica utilitzar diferents llengües, orals o signades, de manera apropiada i eficaç per a l'aprenentatge i la comunicació. Aquesta competència suposa reconéixer i respectar els perfils lingüístics individuals i aprofitar les experiències pròpies per a desenvolupar estratègies que permeten mediar i fer transferències entre llengües, incloses les clàssiques, i, en el seu cas, mantindre i adquirir destreses en la llengua o llengües familiars i en les llengües oficials. Integra, així mateix, dimensions històriques i interculturals orientades a conéixer, valorar i respectar la diversitat lingüística i cultural de la societat amb l'objectiu de fomentar la convivència democràtica.

3. **Competència matemàtica i competència en ciència, tecnologia i enginyeria (STEM)**

La competència matemàtica i competència en ciència, tecnologia i enginyeria (competència STEM per les seues sigles en anglés) entranya la comprensió del món utilitzant els mètodes científics, el pensament i representació matemàtics, la tecnologia i els mètodes de l'enginyeria per a transformar l'entorn de forma compromesa, responsable i sostenible. La competència matemàtica permet desenvolupar i aplicar la perspectiva i el raonament matemàtics amb la finalitat de resoldre diversos

problemes en diferents contextos.

La competència en ciència comporta la comprensió i explicació de l'entorn natural i social, utilitzant un conjunt de coneixements i metodologies, incloses l'observació i l'experimentació, amb la finalitat de plantejar preguntes i extraure conclusions basades en proves per a poder interpretar i transformar el món natural i el context social.

La competència en tecnologia i enginyeria comprén l'aplicació dels coneixements i metodologies propis de les ciències per a transformar la nostra societat d'acord amb les necessitats o desitjos de les persones en un marc de seguretat, responsabilitat i sostenibilitat.

4. **Competència digital (CD)**

La competència digital implica l'ús segur, saludable, sostenible, crític i responsable de les tecnologies digitals per a l'aprenentatge, per al treball i per a la participació en la societat, així com la interacció amb aquestes. Inclou l'alfabetització en informació i dades, la comunicació i la col·laboració, l'educació mediàtica, la creació de continguts digitals (inclosa la programació), la seguretat (inclòs el benestar digital i les competències relacionades amb la ciberseguretat), assumptes relacionats amb la ciutadania digital, la privacitat, la propietat intel·lectual, la resolució de problemes i el pensament computacional i crític.

5. **Competència personal, social i d'aprendre a aprendre (CPSAA)**

La competència personal, social i d'aprendre a aprendre implica la capacitat de reflexionar sobre un mateix per a autoconéixer-se, acceptar-se i promoure un creixement personal constant; gestionar el temps i la informació eficaçment; col·laborar amb uns altres de manera constructiva; mantindre la resiliència; i gestionar l'aprenentatge al llarg de la vida. Inclou també la capacitat de fer front a la incertesa i a la complexitat; adaptar-se als canvis; aprendre a gestionar els processos metacognitius; identificar conductes contràries a la convivència i desenvolupar estratègies per a abordar-les; contribuir al benestar físic, mental i emocional propi i de les altres persones, dones-atropellant habilitats per a cuidar-se a si mateix i als qui ho envolten a través de la corresponsabilitat; ser capaç de portar una vida orientada al futur; així com expressar empatia i abordar els conflictes en un context integrador i de suport.

6. **Competència ciutadana (CC)**

La competència ciutadana contribueix al fet que alumnes i alumnes puguen exercir una ciutadania responsable i participar plenament en la vida social i cívica, basant-se en la comprensió dels conceptes i les estructures socials, econòmiques, jurídiques i polítiques, així com en el coneixement dels esdeveniments mundials i el compromís actiu amb la sostenibilitat i l'assoliment d'una ciutadania mundial. Inclou l'alfabetització cívica, l'adopció conscient dels valors propis d'una cultura democràtica fundada en el respecte als drets humans, la reflexió crítica sobre els grans problemes ètics del nostre temps i el desenvolupament d'un estil de vida sostenible d'acord amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible plantejats en l'Agenda 2030.

7. **Competència emprenedora (CE)**

La competència emprenedora implica desenvolupar un enfocament vital dirigit a actuar sobre oportunitats i idees, utilitzant els coneixements específics necessaris per a generar resultats de valor per a altres persones. Aporta estratègies que permeten adaptar la mirada per a detectar necessitats i oportunitats; entrenar el pensament per a analitzar i avaluar l'entorn, i crear i replantejar idees utilitzant la imaginació, la creativitat, el pensament estratègic i la reflexió ètica, crítica i constructiva dins dels processos creatius i d'innovació; i despertar la disposició a aprendre, a arriscar i a afrontar la incertesa. Així mateix, implica prendre decisions basades en la informació i el coneixement i col·laborar de manera àgil amb altres persones, amb motivació, empatia i habilitats de comunicació i de negociació, per a portar les idees plantejades a l'acció mitjançant la planificació i gestió de projectes sostenibles de valor social, cultural i economicofinancer.

8. **Competència en consciència i expressió culturals (CCEC)**

La competència emprenedora implica desenvolupar un enfocament vital dirigit a actuar sobre oportunitats i idees, utilitzant els coneixements específics necessaris per a generar resultats de valor per a altres persones. Aporta estratègies que permeten adaptar la mirada per a detectar necessitats i oportunitats; entrenar el pensament per a analitzar i avaluar l'entorn, i crear i replantejar idees utilitzant la imaginació, la creativitat, el pensament estratègic i la reflexió ètica, crítica i constructiva dins dels processos creatius i d'innovació; i despertar la disposició a aprendre, a arriscar i a afrontar la incertesa. Així mateix, implica prendre decisions basades en la informació i el coneixement i col·laborar de manera àgil amb altres persones, amb motivació, empatia i habilitats de comunicació i de negociació, per a portar les idees plantejades a l'acció mitjançant la planificació i gestió de projectes sostenibles de valor social, cultural i economicofinancer.

Per finalitzar, la transversalitat serà una condició inherent al Perfil d'eixida, així que l'adquisició de cadascuna de les competències clau contribueix a l'adquisició de totes les altres. No existeix jerarquia entre elles i totes es concreten en els aprenentatges de les diferents àrees, àmbits o matèries i, al seu torn, s'adquireixen i desenvolupen a partir dels aprenentatges que es produeixen en el conjunt d'aquestes.

Per a facilitar la tasca del personal docent, la legislació estableix uns **Descriptors operatius** on s'especifica i descriu perfectament les habilitats que l'alumnat ha d'haver adquirit amb l'assoliment de les dites competències, així com la relació amb les diferents **sabers bàsics**. Remetem a la Llei per a la seua consulta.

*****La concreció específica del tractament, desenvolupament i avaluació de les competències clau resta establerta en les programacions d'aula de cada curs***.

Criteris d'avaluació

Criteris d'avaluació CE1. Descriure i contextualitzar en el temps i l'espai els esdeveniments i

els processos més rellevants de la història pròpia i universal, identificant referents de l'evolució cap a

la societat actual i valorant-ne la diversitat.

3.1. Construir un relat o una síntesi,

cronològicament ordenada, coherent i emprant la

terminologia adequada, sobre fets, processos i

personatges rellevants del passat i la seua relació

amb el present.

3.2. Aportar possibles motius sobre la diferent

rellevància atorgada a uns fets històrics sobre

uns altres en diferents moments del passat i en el

present.

3.3. Debatre sobre situacions històriques d'intolerància i formular arguments que fomenten la tolerància i el respecte cap a la diversitat històrica i cultural de les societats humanes.

Criteris d'avaluació CE2. Buscar, identificar i seleccionar la informació referent a fets històrics, geogràfics i artístics a partir de diferents fonts documentals, i fer un tractament correcte quant a investigació, classificació, recollida, organització, crítica i respecte.

2.1. Contrastar la informació seleccionada per a comprendre fets històrics, geogràfics i artístics procedent de diferents fonts amb la provinent d'organismes oficials o emissors de prestigi reconegut.

2.2. Identificar i rebutjar prejudicis i estereotips identificant opinions no fonamentades en fets i sabers i comparant-les amb informació obtinguda a partir de fonts fiables.

2.3. Utilitzar la informació que contenen diferents fonts documentals per a explicar fets històrics, geogràfics i artístics relacionant-los amb la seua època.

2.4. Formular i comunicar de manera textual, gràfica o audiovisual conclusions i valoracions pròpies sobre fets històrics, geogràfics i artístics, gràfica o audiovisual.

mostrant un domini adequat dels conceptes i la metodologia de treball d'aquest àmbit de coneixement.

Criteris avaluació CE3. Explicar les nocions bàsiques de canvi i continuïtat en la història emprant una perspectiva causal i contextualitzada, reconéixer en el passat l'origen i l'evolució de les qüestions més rellevants del món actual i expressar judicis i opinions sobre el present i el futur.

3.1. Explicar les dinàmiques de canvi i continuïtat en els processos històrics més rellevants de diferents èpoques identificant relacions causals complexes i entre factors de diferent àmbit.

3.2. Contextualitzar i valorar decisions preses per persones del passat i/o de contextos socials, polítics i culturals diferents del propi, i debatre sobre els motius de les seues accions.

3.3. Produir opinions i judicis de valor coherents sobre qüestions socials i polítiques del passat i del present, manifestant actituds de tolerància, respecte i interés cap a altres cultures i cosmovisions.

Criteris avaluació CE4. Contrastar les identitats individuals amb les col·lectives, identificant les aportacions decisives en la seua construcció i reconeixent i valorant les actuacions de tolerància i respecte

4.1. Identificar els elements definitoris de les identitats individuals i col·lectives més significatives del present establint la seua connexió amb fets del passat.

4.2. Argumentar a favor de les actituds tolerants, respectuoses i d'interés cap a altres identitats, tant individuals com col·lectives.

4.3. Promoure i exercir propostes pràctiques de convivència a l'aula i en el propi entorn social.

Criteris d'avaluació CE5. Explicar les interrelacions econòmiques fonamentals entre els elements de l'espai físic i les activitats de les societats humanes, així com la seua repercussió en la sostenibilitat.

5.1. Identificar i descriure les interrelacions entre els grups i les societats humanes i el medi ambient que han donat lloc a problemes i conflictes per l'accés als recursos naturals.

5.2. Explicar les causes de problemes i conflictes territorials i mediambientals, diferenciant i relacionant les diferents variables que hi intervenen.

5.3. Plantejar alternatives sostenibles argumentades als problemes i els impactes

ocasionats per les activitats humanes.

Criteris d'avaluació CE6. Contrastar els principals models d'ocupació territorial d'organització política i econòmica que expliquen la desigualtat entre els éssers humans, tant a escala local com global.

6.1. Descriure les principals característiques dels diferents models d'organització territorial, política i econòmica.
6.2. Exposar raonadament les desigualtats generades pels models d'organització territorial, política i econòmica i explicar-ne les causes
6.3. Explicar els principals problemes territorials, polítics i econòmics generats per les desigualtats i com afecten la vida quotidiana de les persones.

Criteris d'avaluació CE7. Donar arguments des d'una perspectiva crítica, fonamentada en coneixements històrics i la geografia sobre problemes socials rellevants, assumint valors democràtics i pronunciant-se en la defensa d'aquests.

7.1. Justificar com les accions personals incideixen directament en els problemes socials rellevants.
7.2. Proporcionar arguments propis, fonamentats en la història i en la geografia, sobre els

problemes socials més rellevants, reconeixent la incidència que la seua resolució tindrà en la millora les condicions de vida de les persones.

7.3. Proposar solucions per als problemes basades en arguments històrics i geogràfics i que consideren els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS).

Criteris d'avaluació CE8. Promoure projectes cooperatius de convivència i participar-hi, prenent com a base la construcció històrica de la Unió Europea, que afavorisquen un entorn més just i solidari mitjançant l'aplicació de valors i procediments democràtics.

8.1. Participar en projectes cooperatius, assumint diversos rols amb eficàcia i responsabilitat, fent costat a companys i companyes i demostrant empatia.

8.2. Denunciar les situacions injustes i d'exclusió, argumentant a favor del diàleg i la inclusió com a maneres de superar-les.

8.3. Argumentar i aplicar els principis democràtics i el diàleg per a plantejar la resolució dels conflictes, tant en l'àmbit quotidià com a escala global, especialment utilitzant el referent de la construcció històrica de la Unió Europea.

Criteris d’avaluació CE9. Identificar l’origen i reconéixer el valor del patrimoni cultural i natural, especialment dels elements geogràfics, històrics i artístics, tant a escala local com a escala global, i participar en l’elaboració i la difusió de propostes que n’afavorisquen la preservació i la valoració

9.1. Identificar les característiques dels elements patrimonials, i relacionar-les amb estils artístics, època històrica i entorn geogràfic.

9.2. Elaborar i exposar propostes argumentades que contribuïsquen a la preservació del patrimoni i la seua valoració, i que el reconeguen com a bé social

Sabers bàsics

SUBBLOC DE MÈTODES I TÈCNIQUES DE GEOGRAFIA

CE2, CE5

Metodologies de treball i vocabulari específic de la geografia.Identificació i contrast de fonts de la geografia. Tècniques d’anàlisi i interpretació.La representació geogràfica de l’espai terrestre. Orientació i escales. Interpretació i elaboració de mapes, imatges i representacions gràfiquesTècniques bàsiques de cerca i tractament de la informació geogràfica mitjançant les TIC.

SUBBLOC DE GEOGRAFIA DEL POBLAMENT I DE LA POBLACIÓ

CE2, CE5, CE6, CE7

Distribució de la població mundial. Àrees de concentració i despoblació.

Creixement poblacional i moviments migratoris. Estructura per edats de la població. Règims demogràfics.La població espanyola. Evolució i distribució. Contrastos regionals. La població de la Comunitat Valenciana.

SUBBLOC DE GEOGRAFIA POLÍTICA CE2, CE4, CE6, CE8

Geografia política de les societats. L'estat-nació com a entitat politicoterritorial. Estructura política de l'Estat espanyol.Integració econòmica, monetària i ciutadana. L'estat del benestar a Europa i les institucions europees. Les formes d'organització política. Democràcia davant d'autoritarisme.

SUBBLOC DE GEOGRAFIA ECONÒMICA

CE2, CE4, CE5, CE6, CE8

Els paisatges del sector primari en el món rural.El sector secundari i l'espai industrial. Recursos energètics i aprofitament de l'energia.El sector terciari i l'avanç de la terciarització. Xarxes de transport i comunicació i espais turístics.Sostenibilitat i repercussions mediambientals de les activitats econòmiques. Els sistemes econòmics. Economies de mercat i economies centralitzades. El repartiment desigual de la riquesa mundial. Globalització i dependència. L'índex de desenvolupament humà (IDH).

SUBBLOC DE MÈTODES I TÈCNIQUES D'HISTÒRIA

CE1, CE2

Metodologies de treball i vocabulari específic historiogràfic. Identificació i contrast de fonts de la Història. Tècniques d'anàlisi i interpretació historiogràfica.Ubicació espacial i temporal dels fets històrics. El còmput actual del temps històric en la historiografia. Cronologia i periodització.Tècniques bàsiques de cerca i tractament de la informació

històrica mitjançant les TIC.

SUBBLOC D'HISTÒRIA MODERNA

CE1, CE2, CE3, CE4, CE9

Renaixement. Humanisme i crisi religiosa. Reforma i
Contrareforma. L'enfortiment del poder monàrquic a Europa.L'expansió mundial europea. La colonització d'Amèrica. La revolució científica. El segle de les llums: absolutisme monàrquic i Il·lustració. Crisi de l'Antic Règim. La Revolució Francesa, altres
revolucions liberals i les seues repercussions.

SUBBLOC D'HISTÒRIA CONTEMPORÀNIA

CE1, CE2, CE3, CE4, CE9

Revolució Industrial i industrialització: canvis socioeconòmics
a Europa a l'inici del segle XIX.Liberalisme i nacionalisme. Revolucions i nous estats
nacionals a l'Europa del segle XIX. La segona Revolució Industrial. L'imperialisme colonial. La construcció i la consolidació de l'estat liberal a Espanya.
Societat i economia de l'Espanya del segle XIX.

SUBBLOC D'HISTÒRIA CONTEMPORÀNIA

CE1, CE2, CE3, CE4, CE9

Causes i conseqüències de la Primera Guerra Mundial. La
Revolució Russa.L'Europa d'entreguerres i la crisi del 29. Causes i
conseqüències de la Segona Guerra Mundial. L'Holocaust.

SUBBLOC DE MÈTODES I TÈNCIQUES DE LA HISTÒRIA DE
L'ART

CE1, CE2, CE3, CE9

Metodologies de treball i vocabulari de la història de l’art.Identificació i contrast de fonts de la història de l’art.

SUBBLOC DE L’ART DE L’EDAT MODERNA I

CONTEMPORÀNIA

CE1, CE2, CE3, CE4, CE9

L’art renaixentista italià. Característiques principals i obresL’art barroc a Europa. Característiques principals i obres més

representatives.Art dels segles XVIII i XIX. Academicisme enfront de

Romanticisme.La ruptura de la tradició artística: l’impressionisme i les

avantguardes històriques. Moviments artístics posteriors a la Segona Guerra Mundial.

SUBBLOC D’EXERCICI DE LA CIUTADANIA

CE4, CE5, CE6, CE7, CE8

Aprofitament crític de les tècniques d’alfabetització

informacional en geografia i història.Hàbits democràtics. Exercici dels drets i els deures de la

ciutadania. Instruments per a la resolució pacífica de

conflictes. Defensa i pràctica activa.

SUBBLOC D’EXERCICI DE LA CIUTADANIA

CE4, CE5, CE6, CE7, CE8

Detecció i rebuig de les situacions socials iniqües i injustes

en el món actual i en la història moderna i contemporània.

SUBBLOC DE SOSTENIBILITAT

CE5, CE6, CE7, CE9

Hàbits personals de vida i consum per al compromís amb els

Objectius de Desenvolupament Sostenible.Les bases de la solidaritat internacional. La cooperació i

l'ajuda al desenvolupament.

SUBBLOC D'IDENTITAT I PATRIMONI

CE4, CE8, CE9

La resiliència i la pràctica de la tolerància activa. Els valors

de l'europeisme i la ciutadania europea.La valoració i el gaudi del patrimoni com a bé social i

identitari.

1.1.2 *Valoració general del progrés de l'alumnat*

Instruments de recollida d'informació

1) Prova escrita per a validar sabers
2) Activitats de treball diari personal a l'aula i a casa (digitals, escrits i/o orals).
3) Participació, disposició del material, puntualitat, respecte als companys/es i professorat

Criteris per a la qualificació qualitativa i quantitativa

1) Prova escrita per a validar sabers (80%)
2) Activitats de treball diari personal a l'aula i a casa (digitals, escrits i/o orals). Participació, disposició del material, puntualitat, respecte als companys/es i professorat (20%).

Mesures de resposta educativa per a la inclusió

Al llarg d'aquest curs 2023/24 l'educació tés 100 % presencial i amb una ràtio d'entre 15 i 25 alumnes, aproximadament. Això permetrà atendre millor tot l'alumnat. També enguany es continua amb la figura del tutor/a individual per a poder dur a terme millor les actuacions que compensen aquesta desigualtat.

En aquest sentit, aquesta programació fa seus els principis que inspiren el **Decret 104/2018** que desenvolupen els principis d'equitat i inclusiu al sistema educatiu públic valencià i que explicitem en el seu article 3, sobre els principis generals:

1. L'educació inclusiva parteix de la base que cada alumna i cada alumne té necessitats úniques i la consideració de la diversitat com un valor positiu que millora i enriqueix el procés d'aprenentatge i ensenyament.

2. L'educació inclusiva té com a propòsit donar una resposta educativa que afavorisca el màxim desenvolupament de tot l'alumnat, i elimine totes les formes d'exclusió, desigualtat i vulnerabilitat, tenint en compte un model coeducatiu, dins d'entorns segurs, saludables, sostenibles i democràtics, en què totes les persones siguen valorades per igual.

3. L'educació inclusiva suposa garantir la igualtat d'oportunitats en l'accés, la participació i l'aprenentatge de l'alumnat en contextos comuns i, alhora, possibilita l'aprenentatge al llarg de tota la vida.

4. L'escola inclusiva requereix una anàlisi i reflexió sobre les barreres que generen desigualtats, la planificació de les actuacions de millora, l'aplicació dels canvis de manera eficaç i l'avaluació del seu impacte, des de la perspectiva que el camí cap a la inclusió és un procés de millora continu.

5. El model d'educació inclusiva ha d'estar present en tots els plans, programes i actuacions que els centres desenvolupen en totes les etapes i nivells educatius que impartisquen.

6. L'educació inclusiva ha de posar especial atenció en la prevenció, la detecció i intervenció primerenca de les situacions que generen exclusió, des d'una perspectiva sistèmica i interdisciplinària que pose l'èmfasi en les necessitats i oportunitats de la persona i de l'entorn.

7. L'educació inclusiva comporta la participació de tota la comunitat educativa, fet que contribueix a la cohesió de totes les persones membres i desenvolupa les competències socials i emocionals, l'ajuda mútua i la resolució pacífica de conflictes, que han de ser objecte de treball explícit i sistemàtic.

8. L'educació inclusiva comporta també la col·laboració amb sectors de l'àmbit de la salut, benestar social i serveis de protecció a la infància i l'adolescència.

9. L'escola inclusiva requereix que els espais, serveis, processos, materials i productes puguen ser utilitzats per tot l'alumnat i pe les persones membres de la comunitat educativa sense cap tipus de discriminació i s'hi incorporen les condicions que asseguren l'accessibilitat física, cognitiva, sensorial i emocional.

10. L'educació inclusiva requereix l'aplicació flexible de múltiples recursos –organitzatius, curriculars, materials i personals– per a atendre les situacions en què l'alumnat necessita algun tipus de suport, ja siga de manera transitòria o al llarg de tota l'escolaritat, optant sempre que siga possible per actuacions ordinàries, sense perjudici que determinat alumnat puga requerir també mesures de caràcter més específic.

11. L'orientació educativa és un element substancial en el procés cap a la inclusió, que dóna suport a l'avaluació i a la intervenció educativa, i contribueix a la dinamització pedagògica, a la qualitat i a la innovació.

Ja en el seu article 14, l'esmentat Decret estableix 4 nivells de resposta, que són

GENERALITAT VALENCIANA
Conselleria d'Educació, Cultura i Esport

CENT de FUSTER 1922 - 2022

Proposta pedagògica de departament	Curs acadèmic: 25-26	Departament: Geografia i Història

1	*Concreció curricular de la matèria:*	Història del món contemporani
1.1	*Elements curriculars del nivell:*	1r Batxillerat
1.1.1	*Competències específiques*	

1. *Competència específica núm.(1):*

Competència específica 1.

Cercar, seleccionar i emprar informació sobre el passat i el present en distints tipus de fonts, avaluant de manera crítica el grau de fiabilitat i interés, i aplicant els mètodes, tècniques i conceptes de la ciència històrica.

Competència específica 2.

Descriure i contextualitzar els fets i processos més importants de la història contemporània, reconeixent-hi l'origen dels trets geopolítics, socials, econòmics i culturals del món actual i explicant-los per mitjà de la causalitat històrica.

Competència específica 3.

Analitzar les principals ideologies, revolucions i canvis polítics de l'època contemporània, així com els diferents règims polítics als quals han donat lloc, avaluant críticament el seu caràcter democràtic o autoritari.

Competència específica 4.

Analitzar l'evolució de les relacions internacionals i els conflictes bèl·lics de l'època contemporània, atenent les causes i conseqüències, i valorant els esforços realitzats per mantindre la pau i fer complir els drets humans.

***Competència específica 5**.*

Identificar i analitzar els canvis demogràfics, econòmics, socials i culturals provocats per l'aplicació de diferents sistemes econòmics al llarg de l'època contemporània, comparant i valorant les conseqüències per a les condicions de vida de les persones.

Competència específica 6.

Identificar i analitzar els canvis i permanències en l'organització social de la població, investigant les aportacions dels diferents grups socials als processos històrics i adoptant una posició crítica enfront de les desigualtats socials i les situacions de discriminació.

***Competència específica 7**.*

Identificar, definir i analitzar en el seu context els principals corrents i manifestacions culturals i artístics de l'època contemporània, valorant l'herència que suposen en si mateixos i reconeixent en aquests plantejaments l'origen de la cultura actual.

Competència específica 8.

Reconéixer i analitzar els reptes més rellevants del món actual, analitzant-ne l'origen, les causes i les implicacions per al present i el futur, tot formant judicis personals informats, crítics i compromesos amb la millora de l'entorn.

Competència específica 9.

Incorporar la perspectiva de gènere en l'estudi de la història del món contemporani, investigant els moviments feministes en el seu context i adoptant una actitud proactiva entorn de

l'assoliment de la igualtat efectiva entre homes i dones.

***La concreció específica del tractament, desenvolupament i avaluació de les competències clau resta establerta en les programacions d'aula de cada curs**.

Criteris d'avaluació

Competència específica 1. Criteris d´avaluació

Cercar, seleccionar i emprar informació sobre el passat i el present en distints tipus de fonts, avaluant de manera crítica el grau de fiabilitat i interés i aplicant els mètodes, tècniques i conceptes de la ciència històrica.

1.1. Emprar les tècniques i els mètodes bàsics de la investigació en història per buscar informació sobre el passat i el present, i avaluar el grau d'interés i veracitat.

1.2. Justificar la veracitat o correcció d'afirmacions sobre fets del passat i del present contingudes en diversos tipus de fonts, d'acord amb criteris científics.

1.3. Elaborar síntesis i formular hipòtesis, individualment i en grup, sobre fets del passat i del present, i verificar-ne la validesa a partir de fonts d'informació fiables.

1.4. Interpretar i elaborar taules, gràfiques i mapes amb informació històrica tant en format analògic com digital.

1.5. Acceptar la diversitat d'interpretacions historiogràfiques i reconéixer la provisionalitat i perfectibilitat del coneixement històric.

Competència específica 2. **Criteris d´avaluació**

Descriure i contextualitzar els fets i processos més importants de la història contemporània, reconeixent-hi l'origen dels trets geopolítics, socials, econòmics i culturals del món actual i explicant-los per mitjà de la causalitat històrica.

2.1. Construir relats o síntesis descriptius i/o explicatius sobre els fets i processos històrics més rellevants de la història del món contemporani.

2.2. Identificar i classificar els tipus de relacions causals més habituals per a l'explicació del passat.

2.3. Explicar les relacions causals que existeixen entre els fets i processos històrics del passat i les problemàtiques polítiques, econòmiques, socials i culturals més rellevants del present.

2.4. Analitzar i comentar críticament fonts històriques primàries i secundàries, així com informació procedent dels mitjans de comunicació.

Competència específica 3. Criteris d'avaluació

Analitzar les principals ideologies, revolucions i canvis polítics de l'època contemporània així com els diferents règims polítics als quals han donat lloc, avaluant-ne críticament el caràcter democràtic o autoritari.

3.1. Explicar l'origen, descriure els trets fonamentals i diferenciar entre si les principals ideologies polítiques de l'època contemporània.

3.2. Identificar, descriure i analitzar els principals processos revolucionaris contemporanis, i explicar-ne la influència sobre canvis històrics i règims polítics en contextos passats i presents.

3.3. Expressar opinions informades i crítiques sobre el grau democràtic o autoritari de propostes i institucions polítiques del món actual, i particularment del entorn propi.

Competència específica 4. Criteris d'avaluació

Analitzar l'evolució de les relacions internacionals i els conflictes bèl·lics de l'època contemporània, atenent a les causes i conseqüències i valorant els esforços realitzats per mantindre la pau i fer complir els drets humans.

4.1. Analitzar les causes, desenvolupament i conseqüències dels principals conflictes bèl·lics en l'època contemporània i reconéixer-ne la importància com a

factors de canvi històric.

4.2. Buscar informació veraç i rellevant sobre conflictes i situacions actuals d'incompliment dels drets humans en el plànol internacional i relacionar-los amb els precedents històrics.

4.3. Emprar tècniques i mètodes propis de la disciplina històrica per a l'anàlisi i explicació de les relacions internacionals i de les causes i conseqüències dels conflictes.

4.4. Identificar i valorar els principals esforços i contribucions de l'època contemporània per al manteniment de la pau internacional i el respecte als drets humans.

Competència específica 5. Criteris d'avaluació

Identificar i analitzar els canvis demogràfics, econòmics, socials i culturals provocats per l'aplicació de diferents sistemes econòmics al llarg de l'època contemporània, comparant-ne i valorant-ne les conseqüències per a les condicions de vida de les persones.

5.1. Identificar i diferenciar l'origen i trets dels diferents models d'organització econòmica i social proposats i aplicats al llarg de l'època contemporània.

5.2. Analitzar i avaluar les repercussions socials, polítiques, culturals i mediambientals de diferents sistemes d'organització econòmica implantats en diversos espais geopolítics contemporanis.

5.3. Realitzar judicis de valor i propostes de millora sobre diferents actuacions del passat o propostes de futur relatives al desenvolupament econòmic i les seues conseqüències socials i mediambientals.

Competència específica 6. Criteris d'avaluació

Examinar els canvis i permanències en l'organització social de la població, investigant les aportacions dels diferents grups socials als processos històrics i adoptant una

posició crítica enfront de les desigualtats socials i les situacions de discriminació.

6.1. Incorporar al propi relat històric la diversitat de grups i moviments socials de la contemporaneïtat i analitzar-ne les característiques i aportacions als processos de canvi històric.

6.2. Identificar les causes, desenvolupament, resolució i conseqüències dels principals conflictes socials de l'època contemporània.

6.3. Avaluar la contribució de diferents moviments i agents socials de l'època contemporània a la millora de les condicions de vida de les persones.

6.4. Reconéixer les desigualtats socials i altres situacions de discriminació de col·lectius en el passat i en el present, tot adoptant una actitud crítica enfront d'elles.

Competència específica 7. Criteris d'avaluació

Identificar, definir i analitzar en el context els principals corrents i manifestacions culturals i artístics de l'època contemporània, valorant l'herència que suposen en si mateixos i reconeixent en els plantejaments l'origen de la cultura actual.

7.1. Identificar i definir els principals corrents culturals i artístics de l'època contemporània, i interpretar el significat de les produccions materials i immaterials més significatives.

7.2. Relacionar les noves formes, tècniques i canals d'expressió i comunicació propis de l'època contemporània amb les circumstàncies històriques i avanços tècnics que les han fet possibles.

7.3. Reconéixer la vinculació i influències existents entre les formes d'expressió cultural desenvolupades en els últims dos segles i els principals corrents artístics i culturals de l'època actual.

7.4. Valorar la importància del patrimoni cultural i artístic contemporani com una

herència de tota la humanitat que cal conéixer, respectar i preservar.

Competència específica 8. Criteris d'avaluació

Reconéixer i analitzar els reptes més rellevants del món actual, analitzant-ne l'origen, les causes i les implicacions per al present i el futur, tot formant judicis personals informats, crítics i compromesos amb la millora de l'entorn.

8.1. Identificar els principals conflictes, reptes i problemes del món actual i buscar informació contrastada i veraç sobre els orígens històrics, l'evolució i els riscos presents i futurs.

8.2. Elaborar i exposar, de manera individual i grupal, treballs de síntesi o projectes que analitzen i valoren els reptes del món actual, a partir d'informació provinent de fonts diverses i contrastades.

8.3. Formar i expressar opinions pròpies, coherents, informades i crítiques, sobre problemes i reptes socials de rellevància local o global.

8.4. Debatre sobre els principals problemes i reptes del present i formular propostes de millora.

Competència específica 9. Criteris d'avaluació

Incorporar la perspectiva de gènere en l'estudi de la història del món contemporani, investigant els moviments feministes en el context i adoptant una actitud proactiva entorn de l'assoliment de la igualtat efectiva entre homes i dones.

9.1. Emprar la perspectiva de gènere en l'estudi de la realitat històrica contemporània, amb la finalitat de reconéixer i analitzar la desigualtat existent entre homes i dones.

9.2. Identificar i incorporar al relat històric les idees i moviments feministes de l'època contemporània, així com les protagonistes principals.

9.3. Mostrar una actitud proactiva envers la igualtat efectiva entre homes i dones,

així com sobre la prevenció de la violència de gènere.

Sabers bàsics

Bloc 1. Pensar històricament

Subbloc. Conceptes, mètodes i tècniques de la ciència històrica

CE1, CE2, CE8

Naturalesa i conceptes de la ciència històrica

• Cerca i contrast d'informació històrica

• Anàlisi i comentari de fonts històriques i historiogràfiques

• Elaboració de taules, gràfiques i mapes amb informació històrica

• La causalitat en història

• L'explicació contextualitzada o per empatia

• Temps històric, canvi i continuïtat

• Expressió d'hipòtesis, explicacions i síntesis històriques

Bloc 2. Societats en el temps

Subbloc. Conflictes i canvis en la primera mitat del segle XX

CE3, CE4, CE5, CE6, CE7, CE9

.La Segona Guerra Mundial i les seues conseqüències

• Noves formes i tendències artístiques del segle XX

Subbloc. El món bipolar

CE3, CE4, CE5, CE6, CE7, CE9

• La política de blocs i la Guerra Freda

• Les noves institucions internacionals

• El bloc capitalista

• El bloc comunista

• El procés de construcció europea

• L’estat del benestar

• La descolonització i els problemes dels nous estats

Subbloc de Món actual

CE3, CE4, CE5, CE6, CE7, CE8, CE9

• La desintegració del bloc soviètic i el nou ordre mundial

• La Unió europea: reptes i oportunitats

• Espais geopolítics i principals conflictes internacionals del món actual

• Democràcia, drets humans i nous moviments socials

• La globalització i els seus desequilibris

• La problemàtica mediambiental

• La societat de la informació

• Noves formes digitals d’expressió i comunicació

Bloc 3. Compromís cívic i ciutadà

Subbloc. Consciència cívica i ciutadana. Transversal a totes les CE

•Compromís amb els principis i normes de la Declaració Universal dels Drets Humans

• Consciència i memòria democràtica

• Valors de l'europeisme i ciutadania global

• Compromís amb l’assoliment dels objectius de desenvolupament sostenible

• Resolució pacífica de conflictes i cultura de la pau

• Respecte de la diferència i exercici de la tolerància activa

• Compromís amb l’assoliment de la igualtat efectiva entre homes i dones.

• Reconeixement i respecte del patrimoni cultural i natural

• Prevenció de la manipulació de la informació i de la desinformació

1.1.2 *Valoració general del progrés de l'alumnat*

Instruments de recollida d'informació

1) Prova escrita per a validar sabers
2) Activitats de treball diari personal a l'aula i a casa (digitals, escrits i/o orals).
3) Participació, disposició del material, puntualitat, respecte als companys/es i professorat

Criteris per a la qualificació qualitativa i quantitativa

1) Prova escrita per a validar sabers (90%)
2) Activitats de treball diari personal a l'aula i a casa (digitals, escrits i/o orals). Participació, disposició del material, puntualitat, respecte als companys/es i professorat (10%).

Mesures de resposta educativa per a la inclusió

Al llarg d'aquest curs 2023/24 l'educació tés 100 % presencial i amb una ràtio d'entre 15 i 25 alumnes, aproximadament. Això permetrà atendre millor tot l'alumnat. També enguany es continua amb la figura del tutor/a individual per a poder dur a terme millor les actuacions que compensen aquesta desigualtat.

En aquest sentit, aquesta programació fa seus els principis que inspiren el **Decret 104/2018** que desenvolupen els principis d'equitat i inclusiu al sistema educatiu públic valencià i que explicitem en el seu article 3, sobre els principis generals:

1. L'educació inclusiva parteix de la base que cada alumna i cada alumne té necessitats úniques i la consideració de la diversitat com un valor positiu que millora i enriqueix el procés d'aprenentatge i ensenyament.

2. L'educació inclusiva té com a propòsit donar una resposta educativa que afavorisca el màxim desenvolupament de tot l'alumnat, i elimine totes les formes d'exclusió, desigualtat i vulnerabilitat, tenint en compte un model coeducatiu, dins d'entorns segurs, saludables, sostenibles i democràtics, en què totes les persones siguen valorades per igual.

3. L'educació inclusiva suposa garantir la igualtat d'oportunitats en l'accés, la participació i l'aprenentatge de l'alumnat en contextos comuns i, alhora, possibilita l'aprenentatge al llarg de tota la vida.

4. L'escola inclusiva requereix una anàlisi i reflexió sobre les barreres que generen desigualtats, la planificació de les actuacions de millora, l'aplicació dels canvis de manera eficaç i l'avaluació del seu impacte, des de la perspectiva que el camí cap a la inclusió és un procés de millora continu.

5. El model d'educació inclusiva ha d'estar present en tots els plans, programes i actuacions que els centres desenvolupen en totes les etapes i nivells educatius que impartisquen.

6. L'educació inclusiva ha de posar especial atenció en la prevenció, la detecció i intervenció primerenca de les situacions que generen exclusió, des d'una perspectiva sistèmica i interdisciplinària que pose l'èmfasi en les necessitats i oportunitats de la persona i de l'entorn.

7. L'educació inclusiva comporta la participació de tota la comunitat educativa, fet que contribueix a la cohesió de totes les persones membres i desenvolupa les competències socials i emocionals, l'ajuda mútua i la resolució pacífica de conflictes, que han de ser objecte de treball explícit i sistemàtic.

8. L'educació inclusiva comporta també la col·laboració amb sectors de l'àmbit de la salut, benestar social i serveis de protecció a la infància i l'adolescència.

9. L’escola inclusiva requereix que els espais, serveis, processos, materials i productes puguen ser utilitzats per tot l’alumnat i pe les persones membres de la comunitat educativa sense cap tipus de discriminació i s’hi incorporen les condicions que asseguren l’accessibilitat física, cognitiva, sensorial i emocional.

10. L’educació inclusiva requereix l’aplicació flexible de múltiples recursos –organitzatius, curriculars, materials i personals– per a atendre les situacions en què l’alumnat necessita algun tipus de suport, ja siga de manera transitòria o al llarg de tota l’escolaritat, optant sempre que siga possible per actuacions ordinàries, sense perjudici que determinat alumnat puga requerir també mesures de caràcter més específic.

11. L’orientació educativa és un element substancial en el procés cap a la inclusió, que dóna suport a l’avaluació i a la intervenció educativa, i contribueix a la dinamització pedagògica, a la qualitat i a la innovació.

Ja en el seu article 14, l’esmentat Decret estableix 4 nivells de resposta, que són

Proposta pedagògica de departament	Curs acadèmic: 25-26	Departament: Geografia i Història

1	*Concreció curricular de la matèria:*	Història d' Espanya
1.1	*Elements curriculars del nivell:*	2n Batxillerat
1.1.1	*Competències específiques*	

1. *Competència específica núm.(1):*

Competència específica 1.

Comparar els distints règims polítics de la història espanyola usant conceptes històrics, explicar els canvis i la continuïtat entre ells identificant-ne les causes i reconèixer l'empremta en el present.

Competència específica 2.

Buscar, identificar i seleccionar la informació referent a esdeveniments i processos històrics a partir de distintes fonts documentals, portant a terme una anàlisi crítica de la informació que proporcionen.

Competència específica 3.

Contrastar les identitats individuals amb les col·lectives, tot reconeixent l'existència d'identitats múltiples en construcció que s'han de respectar i valorar.

Competència específica 4.

Explicar l'evolució de l'economia espanyola, tot reconeixent els progressos assolits i les

limitacions persistents en l'evolució del nivell de vida, les condicions laborals i la cohesió social

al llarg del temps; així com la seua repercussió en la sostenibilitat, sempre prenent en

consideració les desigualtats socials i territorials.

***Competència específica 5**.*

Reconèixer l'origen de la diversitat ideològica de les distintes cultures polítiques en

l'evolució històrica espanyola.

Competència específica 6.

Contextualitzar la posició espanyola en la història del món, tot assenyalant particularitats

i semblances de la seua evolució històrica i tenint en compte els compromisos actuals amb

l'europeisme, la cooperació i la seguretat conjunta.

***Competència específica 7**.*

Incorporar la perspectiva de gènere en l'anàlisi històrica, en adoptar actituds i promoure

actuacions de reivindicació de la igualtat efectiva entre dones i homes.

Competència específica 8.

Reconèixer el valor del patrimoni cultural i històric com a conformador de la memòria

col·lectiva, participant en l'elaboració i difusió de propostes que afavorisquen la seua preservació

i valoració.

adoptant una actitud proactiva

****La concreció específica del tractament, desenvolupament i avaluació de les competències clau resta establerta en les programacions d'aula de cada curs**.*

Criteris d'avaluació

Competència específica 1. Criteris d´avaluació

Comparar els distints règims polítics de la història espanyola usant conceptes

històrics, explicar els canvis i la continuïtat entre aquells identificant-ne les causes, i reconèixer

l'empremta en el present.

5.1.1. Construir una síntesi cronològicament ordenada i coherent,

usant els termes adients sobre fets, processos i personatges

rellevants dels distints règims polítics des de la fi de la monarquia

absoluta fins a l'actualitat.

5.1.2. Elaborar judicis propis sobre la distinta rellevància dels textos

constitucionals dels diferents règims polítics, com a garantia dels

drets i llibertats dels espanyols i les espanyoles.

5.1.3. Aportar possibles motius sobre el canvi, la continuïtat i la

causalitat, així com de la distinta rellevància atorgada a uns fets

històrics sobre altres en diferents moments del passat i en el present

Competència específica 2. **Criteris d´avaluació**

Buscar, identificar i seleccionar la informació referent a esdeveniments i processos

històrics a partir de distintes fonts documentals, tot portant a terme una anàlisi crítica de la

informació que proporcionen.

5.2.1. Identificar la informació sobre el passat i desenvolupar

tècniques de crítica de les fonts històriques, mentre s'hi analitza

l'origen, la fiabilitat i la rellevància.

5.2.2. Utilitzar la informació contesa en diferents fonts documentals

per explicar processos històrics i per entendre la seua transcendència

en el món actual.

5.2.3. Detectar i rebutjar prejudicis o estereotips no fonamentats en

fets i sabers, sinó en opinions que no han estat contrastades ni

obtingudes a partir de fonts veraces

Competència específica 3. Criteris d'avaluació

Contrastar les identitats individuals amb les col·lectives, sempre reconeixent l'existència d'identitats múltiples en construcció que s'han de respectar i valorar.

5.3.1. Analitzar l'origen de les identitats regionals i nacionals que han anat construint-se en la història contemporània espanyola, mentre es reconeix la diversitat d'identitats així com els distints sentiments de pertinença i símbols comuns.

5.3.2. Identificar els principals processos polítics, culturals i administratius que han contribuït a la construcció de la nació espanyola.

5.3.3. Elaborar judicis propis sobre els resultats de les principals accions portades a terme per part de col·lectius socials o de les administracions en el procés de construcció de les identitats nacionals i regionals, entenent que és un procés en contínua estructuració.

Competència específica 4. Criteris d'avaluació

Explicar l'evolució de l'economia espanyola, tot reconeixent els progressos assolits i les limitacions persistents en l'evolució del nivell de vida, les condicions laborals i la cohesió social al llarg del temps, així com la seua repercussió en la sostenibilitat i també prenent en consideració les desigualtats socials i territorials.

5.4.1. Descriure l'evolució econòmica espanyola, tenint en compte la dels països de l'entorn, valorant els seus efectes pel que fa a la desigualtat social, desequilibris territorials i degradació ambiental.

5.4.2. Elaborar judicis propis sobre el procés de modernització

econòmica i social a l'Espanya contemporània, a partir de l'anàlisi de fonts històriques i dels debats historiogràfics existents sobre el desenvolupament.

5.4.3. Contextualitzar els conceptes de progrés i modernització en diferents moments històrics, sempre entenent que són processos de múltiples causes. Identificar les mesures adoptades per l'Estat per assolir el benestar de la població.

Competència específica 5. Criteris d'avaluació

Reconèixer l'origen de la diversitat ideològica de les distintes cultures polítiques en l'evolució històrica espanyola.

5.5.1. Explicar les causes de la conformació de les distintes cultures polítiques, tenint en compte la diversitat de condicions de vida que ha donat lloc a conflictivitats socials al llarg de la història espanyola.

5.5.2. Identificar i contextualitzar les principals cultures polítiques, les formes d'organització i els projectes polítics, mentre s'analitzen les motivacions que han conduït alguns subjectes a portar a terme distintes accions així com les mesures consegüents adoptades per l'Estat.

5.5.3. Generar opinions argumentades i contrastades sobre la funció que han desenvolupat les distintes ideologies en l'estructura social i política de l'Espanya contemporània.

Competència específica 6. Criteris d'avaluació

Contextualitzar la posició espanyola en la història del món, tot assenyalant particularitats i semblances de l'evolució històrica i tenint en compte els compromisos actuals amb l'europeisme, la cooperació i la seguretat conjunta.

5.6.1. Reconèixer el valor geoestratègic d'Espanya en l'evolució històrica contemporània, així com la seua influència en les relacions internacionals.

5.6.2. Identificar els principals compromisos de l'Estat espanyol, tant els derivats de la integració en la Unió Europea com els que pertoquen a un país compromés amb la cooperació, solidaritat i exercici de la ciutadania ètica.

5.6.3. Assenyalar els reptes globals, tot caracteritzant les singularitats i l'evolució del cas espanyol respecte d'altres països europeus i les seues connexions amb processos històrics rellevants, detectant els estereotips que hi són associats.

Competència específica 7. Criteris d'avaluació

Incorporar la perspectiva de gènere en l'anàlisi històrica, promovent actituds de reivindicació de la igualtat efectiva entre dones i homes.

5.7.1. Introduir la perspectiva de gènere en l'observació i anàlisi de la realitat històrica, recuperant figures individuals i col·lectives que hagen contribuït a l'emancipació femenina i a l'equiparació de drets entre ambdós gèneres.

5.7.2. Identificar els mecanismes de dominació que han generat i mantingut la desigualtat entre homes i dones, els rols assignats i els espais d'activitats ocupats tradicionalment per les dones.

5.7.3. Analitzar fonts literàries i artístiques que contribueixen a entendre el rol de les dones en la història espanyola.

Competència específica 8. Criteris d'avaluació

Reconèixer el valor del patrimoni cultural i històric com a conformador de la

memòria col·lectiva, participant en l'elaboració i difusió de propostes que afavorisquen la preservació i valoració.

5.8.1. Identificar les característiques més destacades dels elements patrimonials existents en la història contemporània espanyola.

5.8.2. Realitzar treballs d'investigació històrics i historiogràfics que generen productes relacionats amb la memòria col·lectiva sobre esdeveniments, personatges o elements patrimonials d'interès.

5.8.3. Participar en l'elaboració i difusió de propostes que afavorisquen la preservació i valoració del patrimoni històric, considerat un bé comú que cal protegir.

Sabers bàsics

Bloc 1. Societats en el temps

Transversal a totes les CE

• Situació geoestratègica d'Espanya.

• Context d'Europa occidental, Mediterrània i Atlàntic.

• La crisi de l'Antic Règim.

• La construcció de l'Estat nació espanyol.

• Centralització política i administrativa de l'Estat liberal.

• L'Imperi espanyol i el seu llegat en l'actualitat.

• Estereotips i singularitats de l'evolució espanyola respecte del context internacional.

• Les relacions Església-Estat: laïcisme, confessionalitat i aconfessionalitat.

• El paper del catolicisme en la configuració cultural i política espanyola.

• La secularització de la societat espanyola.

• Moviments anticlericals en la història contemporània espanyola.

• El constitucionalisme en Espanya.

• Estudi comparat dels règims liberals de la contemporaneïtat espanyola.

• Conceptes per estudiar els sistemes polítics.

• Cultures polítiques en l'Espanya contemporània: conflictes i usos del poder.

• Partits polítics, moviments i faccions.

• L'exili. X

• La transició al capitalisme en Espanya.

• Els debats historiogràfics sobre la industrialització del país i sobre la seua dependència de l'exterior.

• El desenvolupament econòmic espanyol: ritmes i evolució.

• Canvis socials i noves formes de sociabilitat en la contemporaneïtat.

• La transformació de la societat estamental en societat de classes.

• Desenvolupament de la ciutadania.

• El treball i les condicions de vida: evolució des de la servitud senyorial, el naixement del proletariat i de les classes mitjanes.

• L'Estat de benestar.

• Contrastos, reciprocitats i dependències entre el món rural i l'urbà.

• Societat agrària, èxode rural i Espanya buidada.

• L'acció del subjecte en la història: associacionisme, moviments socials i sindicals.

• Les polítiques socials de l'Estat.

• La II República i la transformació d'Espanya: reformes estructurals i els seus orígens.

• Reaccions antidemocràtiques contra el reformisme republicà.

• La Guerra Civil.

• El franquisme: conceptes de totalitarisme i autoritarisme.

• Fonaments ideològics del franquisme, relacions internacionals i etapes de la dictadura.

• La repressió i els moviments de protesta.

• La sociabilitat de les dones en la història.

• Protagonistes individuals i col·lectives.

• L'emancipació femenina i els moviments feministes.

Bloc 2. Reptes del món actual

Transversals a totes les CE

. • Memòria democràtica.

• Reparació de les víctimes de la violència.

• Reconeixement d'accions i moviments en favor de la llibertat en la història contemporània espanyola.

• Consciència de fets traumàtics del passat i de no repetició de situacions violentes i doloroses.

• Origen i evolució dels nacionalismes i regionalismes en l'Espanya contemporània.

• Creixement econòmic i sostenibilitat: fonts per a la seua anàlisi.

• L'evolució de l'economia espanyola fins a l'actualitat.

• Desequilibris socials, territorials i ambientals.

• La Transició i la Constitució de 1978.

• Espanya en la Unió Europea: procés d'integració, situació actual, reptes socials, econòmics i polítics.

• Espanya en el món: participació en els organismes internacionals.

• Compromís institucional i ciutadà davant dels Objectius de Desenvolupament Sostenible.

Bloc 3. Compromís cívic i ciutadà

Transversals a totes les CE

• Consciència democràtica: exercici de valors cívics i participació ciutadana.

• Identitats múltiples i sentiments de pertinença en l'Estat espanyol.

• Prevenció de la manipulació de la informació i de la desinformació.

• L'europeisme: actitud participativa davant programes i projectes comunitaris.

• Conservació i difusió del patrimoni: el seu valor identitari, social i cultural.

• La memòria col·lectiva.

• La consciència històrica.

• Presència del coneixement històric en els debats públics.

• Usos públics de la Història.

• Centres d'interpretació i de divulgació històrica.

• Arxius i museus.

1.1.2 *Valoració general del progrés de l'alumnat*

Instruments de recollida d'informació

1) Prova escrita per a validar sabers
2) Treball digital individual i lliure prespecte als sabers que s'estan ensenyant

Criteris per a la qualificació qualitativa i quantitativa

1) Prova escrita per a validar sabers (90%)
2) Treball digital individual i lliure prespecte als sabers que s'estan ensenyant (10%).

Mesures de resposta educativa per a la inclusió

Al llarg d'aquest curs 2023/24 l'educació tés 100 % presencial i amb una ràtio d'entre 15 i 25 alumnes, aproximadament. Això permetrà atendre millor tot l'alumnat. També enguany es continua amb la figura del tutor/a individual per a poder dur a terme millor les actuacions que compensen aquesta desigualtat.

En aquest sentit, aquesta programació fa seus els principis que inspiren el **Decret 104/2018** que desenvolupen els principis d'equitat i inclusiu al sistema educatiu públic valencià i que explicitem en el seu article 3, sobre els principis generals:

1. L'educació inclusiva parteix de la base que cada alumna i cada alumne té necessitats úniques i la consideració de la diversitat com un valor positiu que millora i enriqueix el procés d'aprenentatge i ensenyament.

2. L'educació inclusiva té com a propòsit donar una resposta educativa que afavorisca el màxim desenvolupament de tot l'alumnat, i elimine totes les formes d'exclusió, desigualtat i vulnerabilitat, tenint en compte un model coeducatiu, dins d'entorns segurs, saludables, sostenibles i democràtics, en què totes les persones siguen valorades per igual.

3. L'educació inclusiva suposa garantir la igualtat d'oportunitats en l'accés, la participació i l'aprenentatge de l'alumnat en contextos comuns i, alhora, possibilita l'aprenentatge al llarg de tota la vida.

4. L'escola inclusiva requereix una anàlisi i reflexió sobre les barreres que generen desigualtats, la planificació de les actuacions de millora, l'aplicació dels canvis de manera eficaç i l'avaluació del seu impacte, des de la perspectiva que el camí cap a la inclusió és un procés de millora continu.

5. El model d'educació inclusiva ha d'estar present en tots els plans, programes i actuacions que els centres desenvolupen en totes les etapes i nivells educatius que impartisquen.

6. L'educació inclusiva ha de posar especial atenció en la prevenció, la detecció i intervenció primerenca de les situacions que generen exclusió, des d'una perspectiva sistèmica i interdisciplinària que pose l'èmfasi en les necessitats i oportunitats de la persona i de l'entorn.

7. L'educació inclusiva comporta la participació de tota la comunitat educativa, fet que contribueix a la cohesió de totes les persones membres i desenvolupa les competències socials i emocionals, l'ajuda mútua i la resolució pacífica de conflictes, que han de ser objecte de treball explícit i sistemàtic.

8. L'educació inclusiva comporta també la col·laboració amb sectors de l'àmbit de la salut, benestar social i serveis de protecció a la infància i l'adolescència.

9. L'escola inclusiva requereix que els espais, serveis, processos, materials i productes puguen ser utilitzats per tot l'alumnat i pe les persones membres de la comunitat educativa sense cap tipus de discriminació i s'hi incorporen les condicions que asseguren l'accessibilitat física, cognitiva, sensorial i emocional.

10. L'educació inclusiva requereix l'aplicació flexible de múltiples recursos –organitzatius, curriculars, materials i personals– per a atendre les situacions en què l'alumnat necessita algun tipus de suport, ja siga de manera transitòria o al llarg de tota l'escolaritat, optant sempre que siga possible per actuacions ordinàries, sense perjudici que determinat alumnat puga requerir també mesures de caràcter més específic.

11. L'orientació educativa és un element substancial en el procés cap a la inclusió, que dóna suport a l'avaluació i a la intervenció educativa, i contribueix a la dinamització pedagògica, a la qualitat i a la innovació.

Ja en el seu article 14, l'esmentat Decret estableix 4 nivells de resposta, que són

Proposta pedagògica de departament	Curs acadèmic: 25-26	Departament: Geografia i Història

1	*Concreció curricular de la matèria:*	Geografia
1.1	*Elements curriculars del nivell:*	2n Batxillerat
1.1.1	*Competències específiques*	

1. *Competència específica núm.(1):*

Competència específica 1.

. Analitzar mitjançant mètodes i tècniques geogràfiques les principals repercussions territorials relatives als reptes ecosocials més importants que afronta Espanya i contrastar-los amb els discursos oficials i no oficials que els aborden, identificant patrons i hàbits de consum insostenibles que deterioren l'espai geogràfic, i defensant l'ús social responsable dels recursos.

Competència específica 2.

Explicar l'espai geogràfic com a sistema a partir de l'anàlisi de fonts d'informació visuals, contrastant els paisatges naturals respecte dels humanitzats i argumentant la necessitat de la sostenibilitat com a principi rector de les interaccions entre els grups humans i el medi ambient.

Competència específica 3.

Descriure la diversitat natural d'Espanya i confrontar-la amb el context europeu, a través de les característiques distintives de relleu, clima, hidrografia i biodiversitat.

Competència específica 4.

Localitzar i delimitar l'escala de fenòmens físics i humans de diferent tipus, utilitzant mètodes i tècniques de la Geografia, especialment les tecnologies de la informació geogràfica (TIG), així com de ciències afins, en l'anàlisi de l'espai geogràfic i en propostes d'actuació territorial.

***Competència específica 5**.*

Elaborar i exposar treballs que analitzen les dinàmiques globalitzadores que determinen les relacions socioeconòmiques i culturals mundials i les seues repercussions en el territori, promovent la dignitat humana i el respecte al medi ambient com a forma de compromís d'una ciutadania global.

Competència específica 6.

Explicar els desequilibris territorials d'Espanya i de la seua estructura demogràfica i sociolaboral, amb especial atenció als processos i decisions que els han generats, així com a les principals mesures i polítiques de cooperació i cohesió per a afrontar-los tant a escala nacional com europea.

***Competència específica 7**.*

Participar en l'elaboració de projectes en equip que analitzen i proposen solucions viables a situacions problemàtiques que afecten l'espai geogràfic pròxim, detallant les mesures i accions correctores i planificant la posada en pràctica d'aquests projectes.

.

***La concreció específica del tractament, desenvolupament i avaluació de les competències clau resta establerta en les programacions d'aula de cada curs**.

Criteris d'avaluació

Competència específica 1. Criteris d´avaluació

Analitzar mitjançant mètodes i tècniques geogràfiques les principals repercussions territorials relatives als reptes ecosocials més importants que afronta Espanya, i contrastar-los amb els discursos oficials o no oficials que els aborden, identificant patrons i hàbits de consum insostenibles que deterioren l'espai geogràfic, i defensant l'ús social responsable dels recursos.

5.1.1. Identificar, descriure i analitzar mitjançant mètodes i tècniques de la Geografia les principals repercussions territorials relatives als reptes ecosocials més importants que afronta Espanya.

5.1.2. Contrastar els discursos oficials i no oficials que aborden les principals repercussions territorials relatives a reptes ecosocials més importants que afronta Espanya amb el resultat d'anàlisis geogràfiques.

5.1.3. Identificar patrons i hàbits de consum insostenibles que deterioren de manera significativa l'espai geogràfic espanyol, utilitzant procediments i dades geogràfiques.

5.1.4. Utilitzar arguments en defensa de l'ús social sostenible i responsable dels recursos, basant-se en procediments i dades geogràfiques.

Competència específica 2. **Criteris d´avaluació**

Explicar l'espai geogràfic com a sistema a partir de l'anàlisi de fonts d'informació visuals, contrastant els paisatges naturals respecte dels humanitzats i argumentant la necessitat de la sostenibilitat com a principi ineludible en les interaccions entre els grups humans i el medi ambient.

5.2.1. Descriure i explicar l'espai geogràfic com a sistema format de subsistemes interrelacionats a partir de l'anàlisi de fonts d'informació visuals.

5.2.2. Identificar i comparar paisatges naturals i humanitzats, indicant les

principals diferències existents entre els dos a partir de l'anàlisi de fonts d'informació visuals.

5.2.3. Explicar les repercussions en l'espai geogràfic de l'acció antròpica a partir del contrast entre paisatge humanitzat i paisatge natural.

5.2.4. Argumentar la necessitat de la sostenibilitat com a principi ineludible en les interaccions entre els grups humans i el medi ambient.

Competència específica 3. Criteris d'avaluació

Descriure la diversitat natural d'Espanya i confrontar-la amb el context europeu, a través de les característiques distintives de relleu, clima, hidrografia i biodiversitat.

5.3.1. Localitzar i identificar en mapes les principals regions naturals, geomorfològiques i bioclimàtiques d'Espanya i d'Europa.

5.3.2. Descriure sintèticament la diversitat de les regions naturals d'Espanya a través de les característiques més destacades de relleu, clima, hidrografia i biodiversitat.

5.3.3. Descriure sintèticament la diversitat natural de les principals regions naturals d'Europa a través de les característiques més destacades de relleu, clima, hidrografia i biodiversitat.

5.3.4. Confrontar les característiques de relleu, clima, hidrografia i biodiversitat de les regions naturals d'Espanya amb les del context europeu.

Competència específica 4. Criteris d'avaluació

Localitzar i delimitar l'escala de fenòmens físics i humans de diferent tipus, utilitzant mètodes i tècniques de la Geografia, especialment les tecnologies de la informació geogràfica (TIG), així com de ciències afins, en l'anàlisi de l'espai geogràfic i en propostes d'actuació territorial.

5.4.1. Localitzar fenòmens físics i humans de diferent tipus, utilitzant mètodes i

tècniques de la Geografia, especialment les tecnologies de la informació geogràfica (TIG), i de ciències afins.

5.4.2. Delimitar l'escala de fenòmens físics i humans de diferent tipus, utilitzant mètodes i tècniques de la Geografia, especialment les tecnologies de la informació geogràfica (TIG) i de ciències afins.

5.4.3. Analitzar l'espai utilitzant mètodes i tècniques de la Geografia, especialment les tecnologies de la informació geogràfica (TIG), i de ciències afins.

5.4.4. Realitzar propostes d'actuació territorial a partir d'anàlisi de l'espai realitzat mitjançant mètodes i tècniques de la Geografia, especialment les tecnologies de la informació geogràfica (TIG), i de ciències afins.

Competència específica 5. Criteris d’avaluació

Elaborar i exposar treballs que analitzen les dinàmiques globalitzadores que determinen les relaciones socioecòmiques i culturals mundials i les repercussions d’aquestes en el territori, promovent la dignitat humana i el respecte al medi ambient com a forma de compromís d'una ciutadania global.

5.5.1. Elaborar treballs que analitzen les dinàmiques globalitzadores que determinen les relaciones socioecòmiques i culturals mundials i les repercussions en el territori.

5.5.2. Exposar treballs que analitzen les dinàmiques globalitzadores que determinen les relacions socioecòmiques i culturals mundials i les repercussions en el territori.

5.5.3. Argumentar en favor de la dignitat humana a partir de treballs que analitzen les dinàmiques globalitzadores que determinen les relacions socioecòmiques i culturals mundials i les repercussions en el territori.

5.5.4. Argumentar en favor del respecte al medi ambient a partir de treballs que analitzen les dinàmiques globalitzadores que determinen les relacions socioecòmiques i culturals mundials i les repercussions en el territori.

Competència específica 6. Criteris d'avaluació

Explicar els desequilibris territorials d'Espanya i de la seua estructura demogràfica i sociolaboral, amb especial atenció a la determinació dels processos i decisions que els han generats, així com a les principals mesures i polítiques de cooperació i cohesió que els afronten tant a escala nacional com europea.

5.6.1. Identificar, descriure i explicar els principals desequilibris territorials d'Espanya i de la seua estructura demogràfica i sociolaboral, amb especial atenció a la determinació dels processos i decisions que els han generats.

5.6.2. Identificar, descriure i valorar les principals mesures i polítiques nacionals de cooperació i cohesió que afronten els desequilibris territorials d'Espanya i de la seua estructura demogràfica i sociolaboral.

5.6.3. Identificar, descriure i valorar les principals mesures i polítiques europees de cooperació i cohesió que afronten els desequilibris territorials, amb especial atenció a la repercussió a Espanya.

5.6.4. Identificar i descriure les repercussions de les principals mesures i polítiques de cooperació i cohesió tant nacionals com europees sobre els desequilibris territorials i de l'estructura demogràfica i sociolaboral d'Espanya.

Competència específica 7. Criteris d'avaluació

Participar en l'elaboració de projectes en equip que analitzen i proposen solucions viables a situacions problemàtiques que afecten l'espai geogràfic pròxim, detallant les mesures i accions correctores i planificant-ne la posada en pràctica.

5.7.1. Participar en l'elaboració de projectes en equip que analitzen situacions

problemàtiques que afecten l'espai geogràfic pròxim.

5.7.2. Participar en l'elaboració de projectes en equip que proposen solucions viables a situacions problemàtiques que afecten l'espai geogràfic pròxim.

5.7.3. Dissenyar i planificar el procediment de posada en pràctica de les mesures correctores i possibles solucions a situacions problemàtiques que afecten l'espai geogràfic pròxim.

5.7.4. Exposar de forma argumentada les mesures correctores i les solucions proposades per a abordar situacions problemàtiques que afecten l'espai geogràfic pròxim.

Sabers bàsics

Bloc 1. Mètodes i tècniques de geografia

Transversal a totes les CE

Mètodes i tècniques d'identificació i explicació causal de localitzacions, distribucions espacials de fenòmens i anàlisis de conseqüències.

• Estratègies i tècniques de cerca, obtenció i selecció d'informació rellevant per al coneixement geogràfic: observació directa, fonts cartogràfiques, estadístiques, visuals, bibliogràfiques i procedents de les tecnologies d'informació geogràfica (TIG).

• Interpretació i aplicació de la informació cartogràfica.

• Elaboració i interpretació de gràfiques i taules estadístiques.

Bloc 2. El medi físic a l´estat Espanyol

Subbloc de sabers bàsics. 2.1. Geografia física CE2, CE3, CE4

. • La diversitat geomorfològica d'Espanya. Localització i distribució dels grans conjunts de relleu.

• Diversitat climàtica a Espanya. La xarxa hídrica d'Espanya.

• Caracterització de les grans regions naturals d'Espanya. Sòls i biodiversitat.

Subbloc de sabers bàsics 2.2. Interacció medi ambient-societat CE1, CE2, CE4, CE5

• L'impacte de les activitats humanes sobre els recursos i la biodiversitat. La gestió de l'aigua.

• Prevenció de riscos naturals (incendis, inundacions, espècies invasores).

• El principi de sostenibilitat. Les polítiques mediambientals a Espanya i la Unió Europea.

• Els espais protegits (el patrimoni natural i cultural).

Bloc 3. Estat Espanyol: territori i societat.

Subbloc de sabers bàsics. 3.2. Geografia econòmica CE1, CE4, CE5, CE6, CE7

• Els espais rurals: Identificació dels paisatges agraris.

• Transformacions de les activitats agropecuàries: pràctiques sostenibles i insostenibles. La política agrària comuna en el desenvolupament rural i sostenibilitat.

• Els recursos marins: pesca i aqüicultura. La política pesquera comuna.

• Els espais industrials: transformacions en les activitats industrials i els paisatges: matèries primeres i fonts d'energia.

• El procés d'industrialització espanyol. Les regions industrials espanyoles. Les polítiques de desenvolupament industrial espanyoles i europees.

• Els espais terciaritzats: heterogeneïtat i desigual impacte territorial. La incidència en la vertebració territorial dels transports i les comunicacions.

• Els espais turístics: factors, regions i impacte.

Bloc 4. Estat Espanyol a Europa i el món

Subbloc de sabers bàsics. 4.1. Espanya en un món global CE1, CE4, CE5

• Globalització i diversitat: els processos de mundialització i l'increment de les desigualtats territorials.

• Espanya en el context geopolític mundial i el seu compromís amb els objectius de desenvolupament sostenible.

Subbloc de sabers bàsics. 4.2. Espanya en el context d'Europa CE1, CE4, C5

.Localització d'estats europeus. Contrastos físics i socioeconòmics. Desequilibris

territorials i polítiques de cohesió europees.

• Gestió i ordenació del territori nacional. Polítiques de cohesió i desenvolupament regional.

Bloc 5. Valors cívis i compromís ciutadà

Subbloc de sabers bàsics. Transversal a tots els CE

• Pautes de consum responsable en l'ús dels recursos.

• Mesures de preservació i sostenibilitat del medi ambient.

• La ciutadania global i la relació amb els principis de l'europeisme.

• La importància de les institucions internacionals i la cultura de la pau.

1.1.2 *Valoració general del progrés de l'alumnat*

Instruments de recollida d'informació

1) Prova escrita per a validar sabers
2) Realització a l´aula d´una prova pràctica de geografia

Criteris per a la qualificació qualitativa i quantitativa

1) Prova escrita per a validar sabers (90%)
2) Realització a l´aula d´una prova pràctica de geografia (10%).

Mesures de resposta educativa per a la inclusió

Al llarg d'aquest curs 2023/24 l'educació tés 100 % presencial i amb una ràtio d'entre 15 i 25 alumnes, aproximadament. Això permetrà atendre millor tot l'alumnat. També enguany es continua amb la figura del tutor/a individual per a poder dur a terme millor les actuacions que compensen aquesta desigualtat.

En aquest sentit, aquesta programació fa seus els principis que inspiren el **Decret 104/2018** que desenvolupen els principis d'equitat i inclusiu al sistema educatiu públic valencià i que explicitem en el seu article 3, sobre els principis generals:

1. L'educació inclusiva parteix de la base que cada alumna i cada alumne té necessitats úniques i la consideració de la diversitat com un valor positiu que millora i enriqueix el procés d'aprenentatge i ensenyament.

2. L'educació inclusiva té com a propòsit donar una resposta educativa que afavorisca el màxim desenvolupament de tot l'alumnat, i elimine totes les formes d'exclusió, desigualtat i vulnerabilitat, tenint en compte un model coeducatiu, dins d'entorns segurs, saludables, sostenibles i democràtics, en què totes les persones siguen valorades per igual.

3. L'educació inclusiva suposa garantir la igualtat d'oportunitats en l'accés, la participació i l'aprenentatge de l'alumnat en contextos comuns i, alhora, possibilita l'aprenentatge al llarg de tota la vida.

4. L'escola inclusiva requereix una anàlisi i reflexió sobre les barreres que generen desigualtats, la planificació de les actuacions de millora, l'aplicació dels canvis de manera eficaç i l'avaluació del seu impacte, des de la perspectiva que el camí cap a la inclusió és un procés de millora continu.

5. El model d'educació inclusiva ha d'estar present en tots els plans, programes i actuacions que els centres desenvolupen en totes les etapes i nivells educatius que impartisquen.

6. L'educació inclusiva ha de posar especial atenció en la prevenció, la detecció i intervenció primerenca de les situacions que generen exclusió, des d'una perspectiva sistèmica i interdisciplinària que pose l'èmfasi en les necessitats i oportunitats de la persona i de l'entorn.

7. L'educació inclusiva comporta la participació de tota la comunitat educativa, fet que contribueix a la cohesió de totes les persones membres i desenvolupa les competències socials i emocionals, l'ajuda mútua i la resolució pacífica de conflictes, que han de ser objecte de treball explícit i sistemàtic.

8. L'educació inclusiva comporta també la col·laboració amb sectors de l'àmbit de la salut, benestar social i serveis de protecció a la infància i l'adolescència.

9. L'escola inclusiva requereix que els espais, serveis, processos, materials i productes puguen ser utilitzats per tot l'alumnat i pe les persones membres de la comunitat educativa sense cap tipus de discriminació i s'hi incorporen les condicions que asseguren l'accessibilitat física, cognitiva, sensorial i emocional.

10. L'educació inclusiva requereix l'aplicació flexible de múltiples recursos –organitzatius, curriculars, materials i personals– per a atendre les situacions en què l'alumnat necessita algun tipus de suport, ja siga de manera transitòria o al llarg de tota l'escolaritat, optant sempre que siga possible per actuacions ordinàries, sense perjudici que determinat alumnat puga requerir també mesures de caràcter més específic.

11. L'orientació educativa és un element substancial en el procés cap a la inclusió, que dóna suport a l'avaluació i a la intervenció educativa, i contribueix a la dinamització pedagògica, a la qualitat i a la innovació.

Ja en el seu article 14, l'esmentat Decret estableix 4 nivells de resposta, que són

GENERALITAT VALENCIANA
Conselleria d'Educació, Cultura i Esport

CENT de FUSTER 1922 - 2022

Proposta pedagògica de departament	Curs acadèmic: 25-26	Departament: Geografia i Història

1	*Concreció curricular de la matèria:*	Història de l'Art
1.1	*Elements curriculars del nivell:*	2n Batxillerat
1.1.1	*Competències específiques*	

1. *Competència específica núm.(1):*

Competència específica 1.

Elaborar una definició de l'obra d'art tenint en compte les aportacions realitzades per la historiografia artística.

Competència específica 2.

Identificar les diferents funcions que l'obra d'art ha exercit al llarg del temps, descriure-les i comparar-les realitzant apreciacions personals.

Competència específica 3.

Identificar, caracteritzar i comparar els principals estils artístics que s'han succeït al llarg de la història, i utilitzar-los per a classificar les obres d'art més representatives a diferents escales

Competència específica 4.

Explicar l'obra d'art, interpretant correctament el llenguatge artístic i les característiques

estilístiques, identificant els missatges que transmet i incloent en les explicacions els conceptes

fonamentals, termes i vocabulari propis de la matèria.

***Competència específica 5**.*

Identificar i explicar l'obra de dones creadores dins de la història de l'art, i visibilitzar-ne

les aportacions més importants.

Competència específica 6.

Analitzar el patrimoni artístic i ressaltar la capacitat d'aquest per a conformar identitats

individuals i col·lectives, valorar la seua aportació a la cultura i reconéixer el paper d'aquest com

a element dinamitzador de l'economia.

***Competència específica 7**.*

Utilitzar recursos variats per a extraure informació i elaborar produccions personals

utilitzant eines TIC en les quals s'incloga l'obra d'art como objecte d'estudi.

*****La concreció específica del tractament, desenvolupament i avaluació de les competències clau resta establerta en les programacions d'aula de cada curs***.

Criteris d'avaluació

Competència específica 1. Criteris d´avaluació

Elaborar una definició de l'obra d'art tenint en compte les aportacions realitzades per la historiografia artística.

5.1.1. Reunir informació sobre els canvis produïts en la concepció de l'art en

diferents moments històrics i en diverses cultures.

5.1.2. Comparar les diferents concepcions que sobre l'obra d'art ha aportat la

historiografia artística.

5.1.3. Debatre sobre el concepte d'art utilitzant les aportacions més importants

realitzades per la historiografia artística i incloent-hi una reflexió pròpia.

5.1.4. Elaborar una definició de l'obra d'art que incloga la informació extreta de

fonts historiogràfiques, la reflexió realitzada sobre aquesta i les conclusions a

les quals s'haja arribat després del procés de debat.

5.1.5. Valorar i respectar la diversitat de manifestacions artístiques tant del passat

com del present.

Competència específica 2. **Criteris d´avaluació**

Identificar les diferents funcions que l'obra d'art ha exercit al llarg del temps, descriure- les i comparar-les realitzant apreciacions personals.

5.2.1. Identificar en l'obra d'art un mitjà de comunicació i de gaudi estètic inherent

a la condició humana.

5.2.2. Analitzar una obra d'art significativa identificant i explicant la funció per a la

qual va ser creada.

5.2.3. Relacionar la funció de les obres d'art tant amb les circumstàncies

dominants de l'època en les quals van ser creades com amb la mà creadora

que els va donar la forma.

5.2.4. Assenyalar els diferents papers que en l'actualitat pot tindre l'obra d'art,

ressaltar la diversitat de funcions que exerceix i detectar les polèmiques en

les quals pot veure's immersa

Competència específica 3. Criteris d'avaluació

Identificar, caracteritzar i comparar els principals estils artístics que s'han succeït al llarg

de la història, i utilitzar-los per a classificar les obres d'art més representatives a diferents

escales.

5.3.1. Identificar i descriure els estils més importants de la Història de l'Art.

5.3.2. Situar obres d'art tant locals com globals en els estils artístics que les van

crear i assenyalar-ne els trets estilístics més importants.

5.3.3. Detectar algunes personalitats creadores que van ser capaces d'eixir-se'n de l'esquema estilístic dominant de l'època i valorar l'avanç que va suposar l'obra d'aquestes personalitats .

5.3.4. Manifestar interés i respecte per la diversitat artística de les societats humanes.

Competència específica 4. Criteris d'avaluació

Explicar l'obra d'art interpretant correctament el llenguatge artístic i les característiques estilístiques, identificant els missatges que transmet i incloent en les explicacions els conceptes fonamentals, termes i vocabulari propis de la matèria.

5.4.1. Localitzar els elements formals, tècnics, simbòlics i estilístics que formen part del llenguatge artístic implícit en una obra d'art.

5.4.2. Aplicar un mètode de comentari artístic que permeta interpretar l'obra d'art i identificar tant els elements intrínsecs (materials, formes i símbols) com els extrínsecs (mà creadora, clientela i condicions economicosocials).

5.4.3. Elaborar explicacions d'obres d'art basades en el mètode de comentari artístic establit, utilitzant la terminologia i el vocabulari específic de la matèria i diversos formats tant orals com escrits.

5.4.4. Expressar sentiments propis davant les creacions artístiques, respectant la diversitat de percepcions davant l'obra d'art i superant estereotips i prejudicis

Competència específica 5. Criteris d'avaluació

Identificar i explicar l'obra de dones creadores dins de la Història de l'Art i visibilitzar les aportacions més importants.

5.5.1. Identificar les obres de dones artistes al llarg de la història de l'art.

5.5.2. Realitzar biografies de dones artistes per a ser exposades a través d'escrits

o produccions digitals que incloguen les aportacions i obres més importants.

5.5.3. Analitzar críticament la imatge que s'ha donat de la dona en la història de l'art mitjançant l'anàlisi comparativa d'obres de diferents èpoques en les quals estiga representada la figura femenina.

5.5.4. Mostrar una actitud compatible amb la defensa de la igualtat entre homes i dones a l'hora de treballar amb obres d'art.

Competència específica 6. Criteris d'avaluació

Analitzar el patrimoni artístic, ressaltar la capacitat per a conformar identitats individuals i col·lectives, valorar la seua aportació a la cultura i reconeixent el seu paper com a element dinamitzador de l'economia.

5.6.1. Identificar i analitzar la presència de l'art en la vida quotidiana, assenyalar els vincles amb la realitat social i valorar-ne la utilització com a objecte de consum.

5.6.2. Definir les categories de protecció dels elements artístics més importants que estableix la legislació.

5.6.3. Valorar el patrimoni artístic en l'àmbit local i global, identificar les característiques principals i participar de manera activa en la conservació del més pròxim.

Competència específica 7. Criteris d'avaluació

Utilitzar recursos variats per a extraure informació i elaborar produccions personals, utilitzant eines TIC en les quals s'incloga l'obra d'art com a objecte d'estudi.

5.7.1. Utilitzar fonts d'informació cinematogràfiques, literàries, textuals (historiogràfiques i històriques) tant en format digital com tradicional per a planificar els treballs de recerca.

5.7.2. Buscar, seleccionar i contrastar la informació necessària procedent de

diferents fonts per a poder portar a terme xicotetes investigacions al voltant del fenomen artístic.

5.7.3. Elaborar produccions pròpies tant en format tradicional com en format digital, que expliquen el fenomen artístic, utilitzant la informació seleccionada i mostrant un domini adequat dels conceptes artístics.

5.7.4. Compartir continguts digitals utilitzant eines en línia.

Sabers bàsics

Bloc 1. Ens acostem a l´obra d´art

3.2.1. Estimació de l'obra d'art com a realitat oberta a la interpretació personal.

3.2.2. El concepte d'art, definició i funció de l'obra artística al llarg del temps. El poder de la imatge.

3.2.3. Tipologia d'obres d'art, els materials i les tècniques en l'obra d'art.

3.2.4. Vocabulari específic de la matèria i concepte d'estil.

3.2.5. Mètode per a analitzar i interpretar obres d'art: anàlisi tècnica i formal i anàlisi iconogràfica i estilística.

3.2.6. Ús crític d'Internet per a l'obtenció d'informació sobre fets artístics.

3.2.7. Maneig d'eines TIC per a la gestió de la informació, el treball col·laboratiu i la creació de materials digitals.

Bloc 2. Rituals, figura humana i res publica en els inicis de l'art

3.3.1. La prehistòria: l'art rupestre i moble en les manifestacions magicorituals.

3.3.2. Les civilitzacions fluvials: l'art com a dispositiu de dominació i control.

3.3.3. La civilització grega i l'art al voltant de la figura humana.

3.3.4. L'art romà i la res publica.

Bloc 3. Religió i art: cristianització d'Europa i expansió de l'islam

3.4.1. Establiment de la iconografia cristiana: el primer art cristià i l'imperi bizantí.

3.4.2. L'islam i les cultures musulmanes.

3.4.3. L'art a l'Europa dels pobles preromànics.

3.4.4. La idea de Déu com a jutge sever i llunyà: el romànic.

Bloc 4. Burgesia i ciutats, humanisme i poder

3.5.1. L'acostament a Déu durant l'art gòtic.

3.5.2. L'humanisme i el renaixement.

3.5.3. Visualització del poder en el barroc: monarquia, noblesa, papat i burgesia.

Bloc 5. Academicisme, individualisme i industrialització. La independència de les arts plàstiques

3.6.1. Neoclassicisme i acadèmies, romanticisme i individualitat: els inicis de l'art contemporani a Europa.

3.6.2. El desenvolupament industrial i la influència en l'art de mitjan segle XIX. Nous materials i arquitectura. Arts plàstiques i preocupació social.

3.6.3. Cap a la ruptura de la finestra albertiana: impressionisme, postimpressionisme i primeres avantguardes.

3.6.4. Funcionalisme enfront d'organicisme en els postulats arquitectònics de la primera meitat del segle XX.

3.6.5. L'art després de la Segona Guerra Mundial. Arts plàstiques i segones avantguardes. De l'estil internacional als arquitectes i les arquitectes estrela.

Bloc 6. El món de l´art al segle XXI

3.7.1. La revaloració de formes artístiques no tradicionals: fotografia, cartell, còmic, cinema o animació. La irrupció d'internet en el món de l'art.

3.7.2. Tendències artístiques actuals.

3.7.3. Reconeixement de l'art com a motor econòmic: mercat, consum i col·leccions. L'art com a atractiu turístic.

3.7.4. Valoració del patrimoni: el patrimoni artístic i la seua conservació.

3.7.5. La trobada amb l'obra d'art: museus, exposicions, l'art reproduït en imatge i en paper, espais virtuals i l'art en l'espai públic. El gaudi de l'art com a espectador.

3.7.6. Reflexió sobre el paper de les dones en la Història de l'Art.

3.7.7. Consideració del paper de l'artista en el procés creador.

1.1.2 *Valoració general del progrés de l'alumnat*

Instruments de recollida d'informació

1) Prova escrita per a validar sabers
2) Treball digital individual i lliure prespecte als sabers que s'estan ensenyant
3) Activitats diàries a l'aula i a casa

Criteris per a la qualificació qualitativa i quantitativa

1) Prova escrita per a validar sabers (90%)
2) Activitats de treball diari personal a l'aula i a casa (digitals, escrits i/o orals). Participació, disposició del material, respecte als companys/es i professorat (10%).

Mesures de resposta educativa per a la inclusió

Al llarg d'aquest curs 2025/26 l'educació és 100 % presencial i amb una ràtio d'entre 15 i 25 alumnes, aproximadament. Això permetrà atendre millor tot l'alumnat. També enguany es continua amb la figura del tutor/a individual per a poder dur a terme millor les actuacions que compensen aquesta desigualtat.

En aquest sentit, aquesta programació fa seus els principis que inspiren el **Decret 104/2018** que desenvolupen els principis d'equitat i inclusiu al sistema educatiu públic valencià i que explicitem en el seu article 3, sobre els principis generals:

1. L'educació inclusiva parteix de la base que cada alumna i cada alumne té necessitats úniques i la consideració de la diversitat com un valor positiu que millora i enriqueix el procés d'aprenentatge i ensenyament.

2. L'educació inclusiva té com a propòsit donar una resposta educativa que afavorisca el màxim desenvolupament de tot l'alumnat, i elimine totes les formes d'exclusió, desigualtat i vulnerabilitat, tenint en compte un model coeducatiu, dins d'entorns segurs, saludables, sostenibles i democràtics, en què totes les persones siguen valorades per igual.

3. L'educació inclusiva suposa garantir la igualtat d'oportunitats en l'accés, la participació i l'aprenentatge de l'alumnat en contextos comuns i, alhora, possibilita l'aprenentatge al llarg de tota la vida.

4. L'escola inclusiva requereix una anàlisi i reflexió sobre les barreres que generen desigualtats, la planificació de les actuacions de millora, l'aplicació dels canvis de manera eficaç i l'avaluació del seu impacte, des de la perspectiva que el camí cap a la inclusió és un procés de millora continu.

5. El model d'educació inclusiva ha d'estar present en tots els plans, programes i actuacions que els centres desenvolupen en totes les etapes i nivells educatius que impartisquen.

6. L'educació inclusiva ha de posar especial atenció en la prevenció, la detecció i intervenció primerenca de les situacions que generen exclusió, des d'una perspectiva sistèmica i interdisciplinària que pose l'èmfasi en les necessitats i oportunitats de la persona i de l'entorn.

7. L'educació inclusiva comporta la participació de tota la comunitat educativa, fet que contribueix a la cohesió de totes les persones membres i desenvolupa les competències socials i emocionals, l'ajuda mútua i la resolució pacífica de conflictes, que han de ser objecte de treball explícit i sistemàtic.

8. L'educació inclusiva comporta també la col·laboració amb sectors de l'àmbit de la salut, benestar social i serveis de protecció a la infància i l'adolescència.

9. L’escola inclusiva requereix que els espais, serveis, processos, materials i productes puguen ser utilitzats per tot l’alumnat i pe les persones membres de la comunitat educativa sense cap tipus de discriminació i s’hi incorporen les condicions que asseguren l’accessibilitat física, cognitiva, sensorial i emocional.

10. L’educació inclusiva requereix l’aplicació flexible de múltiples recursos –organitzatius, curriculars, materials i personals– per a atendre les situacions en què l’alumnat necessita algun tipus de suport, ja siga de manera transitòria o al llarg de tota l’escolaritat, optant sempre que siga possible per actuacions ordinàries, sense perjudici que determinat alumnat puga requerir també mesures de caràcter més específic.

11. L’orientació educativa és un element substancial en el procés cap a la inclusió, que dona suport a l’avaluació i a la intervenció educativa, i contribueix a la dinamització pedagògica, a la qualitat i a la innovació.

Ja en el seu article 14, l’esmentat Decret estableix 4 nivells de resposta.

Instituto de Educación Secundaria de Betxí

Propuesta pedagógica

2025 / 2026

Departamento didáctico: **ECONOMÍA**

Etapa: **SECUNDARIA, BACHILLERATO Y CICLOS FORMATIVOS**

Cursos: **4º ESO, 1º BACHILLERATO, 2º BACHILLERATO, 1ºCFGM y 2ºCFGM**

Profesorado: **VICENTE VICENT ALMELA E IVÁN AUSINA ADSUARA**

1. Introducción 4
1.1. Justificación de la propuesta pedagógica. 4
1.2. Contextualización 4
2. Concreción curricular asignaturas 5
2.1. Concreción curricular “Empresa y diseño de modelos de negocio” de 2º de Bachillerato 5
2.1.1. Competencias específicas 5
2.1.2. Criterios de evaluación 6
2.1.3. Saberes básicos 8
2.2. Concreción curricular “Economía” de 1º de Bachillerato 12
2.2.1. Competencias específicas 12
2.2.2. Criterios de evaluación 13
2.2.3. Saberes básicos 16
2.3. Concreción curricular “Economía y emprendimiento” de 4º ESO 23
2.3.1. Competencias específicas 23
2.3.2. Criterios de evaluación 24
2.2.3. Saberes básicos 27
2.4. Concreción curricular “Formación y orientación personal y profesional” 4º ESO 30
2.4.1. Competencias específicas 30
2.4.2. Criterios de evaluación 31
2.4.3. Saberes básicos 33
3. Instrumentos de recogida de información 37
4. Criterios de cualificación cualitativos y cuantitativos 38
4.1. Objetivos 38
4.2. Actividades de refuerzo y ampliación 71
4.3. Procedimientos y criterios de recuperación 71
5. Metodología. Orientaciones didácticas 75
5.1. Metodología general y específica de las asignaturas. 75
5.2. Actividades y estrategias de enseñanza-aprendizaje 76

6. Medidas de respuesta educativa para la inclusión del alumnado con necesidades específicas de apoyo educativo o del alumnado que requiera actuaciones para la compensación de las desigualdades (medidas de nivel III y IV) 78

7. Actividades complementarias 83

8. Recursos didácticos y de aula 84

9. Programación didáctica "Itinerario personal para la empleabilidad I" 1º CFGM "Sistemas Microinformáticos y Redes" e "Impresión Gráfica".....86

10. Programación didáctica "Itinerario personal para la empleabilidad II" 2º CFGM "Sistemas Microinformáticos y Redes" e "Impresión Gráfica".....114

11. Anexos.....146

1. Introducción.

1.1. Justificación de la propuesta pedagógica.

En el arranque inicial, como profesores, debemos ser conscientes del importante papel que tenemos dentro del proceso de enseñanza y aprendizaje. Así pues, cuando decidimos introducirnos en el mundo de la Educación, nos establecemos como objetivo principal que nuestra labor vaya encaminada a despertar el interés del alumno y a formarlo académica y personalmente. El alumnado es la razón de ser de la educación.

Para alcanzar nuestro objetivo haremos uso de la programación, la cual surge de la necesidad de planificar los aprendizajes que se quieren enseñar dentro del aula. La programación debe apasionar, emocionar y responder a las necesidades de nuestro alumnado, así como respetar de igual forma los ritmos individuales y de desarrollo evolutivo de los estudiantes.

Por otro lado, para el docente ha de ser fascinante, puesto que es quien la diseña y la lleva a la práctica. En definitiva, planificar el desarrollo de nuestra actividad se nos presenta como una necesidad fundamental.

1.2. Contextualización

La presente programación se sitúa en Betxí, municipio de la Comunidad Valenciana, concretamente al sur de la provincia de Castellón. La localidad cuenta con un censo demográfico de alrededor de 5.600 habitantes. (INE 2024)

En cuanto a la economía de este municipio, la gran mayoría de la población está ocupada en la agricultura y la cerámica.

El IES fue creado en 1968 y está en constante coordinación con los centros de Primaria, tanto de Betxí como de otros pueblos de la comarca, como Artana, Eslida y Aín ya que estos aportan alumnado para iniciar los estudios de la ESO.

Debido a los pueblos de donde proceden, los alumnos suelen ser valenciano-hablantes. Contamos con un libro de texto que nos servirá de guía el cual está escrito en valenciano, aunque el resto de recursos didácticos están escritos en castellano, así pues, las clases de dicha asignatura se impartirán en las dos lenguas oficiales de la Comunidad Valenciana, castellano y valenciano.

Centrándonos en la situación social del centro, se encuentra en una zona de crecimiento, con viviendas unifamiliares y con un poder adquisitivo medio-alto. Así pues, el entorno físico y social condiciona las características propias del centro.

Las etapas educativas que se reparten dentro de las aulas son; Educación Secundaria Obligatoria, Bachillerato y Formación Profesional.

En cuanto a las instalaciones del centro, éste cuenta con amplias aulas completamente equipadas con recursos tecnológicos, además de tener zonas deportivas, biblioteca, salón de actos, clase de Música, clase de Dibujo, laboratorios de Ciencias, talleres de Tecnología, tres aulas de Informática y un comedor escolar.

El claustro del IES está integrado por 64 profesores y profesoras y un factor clave dentro del contexto educativo en el cual nos movemos es nuestro alumnado, contando actualmente con alrededor de 420 alumnos/as matriculados en total en el centro.

2. Concreción curricular asignaturas

2.1. Concreción curricular de la asignatura “Empresa y diseño de modelos de negocio” de 2º de Bachillerato

2.1.1. Competencias específicas

1. Analizar la actividad empresarial y emprendedora, reconociendo el poder de transformación que ejercen en la sociedad y reflexionando sobre el valor de la

innovación y la digitalización en este proceso, para comprender el papel que desempeñan dentro del funcionamiento global de la economía actual.

2. Investigar el entorno económico y social y su influencia en la actividad empresarial, analizando las interrelaciones empresas-entorno e identificando estrategias viables que partan de los criterios de responsabilidad social corporativa, de la igualdad y la inclusión, para valorar la capacidad de adaptación de las empresas.

3. Reconocer y comprender modelos de negocio actuales comparándolos con otros modelos tradicionales y aplicando estrategias y herramientas que faciliten el diseño creativo para proponer modelos de negocio que aporten valor, permitan satisfacer necesidades y contribuir al bienestar económico y social.

4. Valorar y seleccionar estrategias comunicativas de aplicación al mundo empresarial, utilizando nuevas fórmulas y obteniendo la información que se genera tanto en el ámbito interno como externo de la empresa, para gestionar eficazmente la información necesaria en el proceso de toma de decisiones y su correcta trasmisión.

5. Realizar el análisis previsional del modelo de negocio diseñado, aplicando las herramientas de análisis empresarial necesarias para comprender todo el proceso llevado a cabo y validar la propuesta del modelo de negocio.

2.1.2. Criterios de evaluación

Los criterios de evaluación van dirigidos a comprobar el grado de adquisición de las competencias específicas, esto es, el nivel en el que el alumnado es capaz de movilizar los saberes, conceptuales, procedimentales y relativos a actitudes y valores, en situaciones o actividades del ámbito personal, social y académico con una futura proyección profesional.

Los criterios de evaluación correspondientes a cada competencia específica son los siguientes:

CE 1. Analizar la actividad empresarial y emprendedora, reconociendo el poder de transformación que ejercen en la sociedad y reflexionando sobre el valor de la innovación y la digitalización en este proceso, para comprender el papel que desempeñan dentro del funcionamiento global de la economía actual.
1.1. Comprender la importancia de la actividad empresarial y el emprendimiento dentro de la economía actual, reconociendo el poder de transformación que ejercen en la

sociedad y reflexionando sobre el valor la innovación y la digitalización.
1.2. Analizar el papel de la I+D+I en el desarrollo social y empresarial, identificando nuevas tendencias y tecnologías que tienen un alto impacto en la economía.

CE 2. Investigar el entorno económico y social y su influencia en la actividad empresarial, analizando las interrelaciones empresas-entorno e identificando estrategias viables que partan de los criterios de responsabilidad social corporativa, de la igualdad y la inclusión, para valorar la capacidad de adaptación de las empresas.
2.1. Valorar la capacidad de adaptación ágil, responsable y sostenible de las empresas a los cambios del entorno y a las exigencias del mercado investigando el entorno económico y social y su influencia en la actividad empresarial.
2.2. Conocer los distintos tipos de empresa, sus elementos y funciones, así como las formas jurídicas que adoptan, relacionando con cada una de ellas las responsabilidades legales de sus propietarios y gestores y las exigencias de capital.
2.3. Identificar y analizar las características del entorno en el que la empresa desarrolla su actividad, explicando, a partir de ellas, las distintas estrategias y decisiones adoptadas y las posibles implicaciones sociales y medioambientales de su actividad.

CE 3. Reconocer y comprender modelos de negocio actuales comparándolos con otros modelos tradicionales y aplicando estrategias y herramientas que faciliten el diseño creativo para proponer modelos de negocio que aporten valor, permitan satisfacer necesidades y contribuir al bienestar económico y social.
3.1. Proponer un modelo de negocio o de gestión diferenciado que permita dar respuesta a las necesidades actuales, comparando distintos modelos y utilizando estrategias y herramientas de diseño creativo.
3.2. Analizar las características organizativas y funcionales de la empresa, analizando a partir de ellas, las decisiones de planificación, gestión y optimización de actividades, recursos y asociaciones clave del modelo de negocio.
3.3. Analizar y tomar decisiones sobre los procesos productivos desde la perspectiva de la eficiencia y la productividad, definiendo el soporte necesario para hacer realidad el modelo de negocio.
3.4. Analizar las características del mercado y explicar, de acuerdo con ellas, la propuesta de valor, canales, relaciones con clientes y fuentes de ingresos del modelo de negocio.

CE 4. Valorar y seleccionar estrategias comunicativas de aplicación al mundo empresarial, utilizando nuevas fórmulas y obteniendo la información que se genera tanto en el ámbito interno como externo de la empresa, para gestionar eficazmente la información necesaria en el proceso de toma de decisiones y su correcta trasmisión.
4.1. Gestionar eficazmente la información y facilitar el proceso de toma de decisiones a partir de la información obtenida tanto en el ámbito interno como externo de la empresa y aplicando estrategias y nuevas fórmulas comunicativas.
4.2. Seleccionar estrategias de comunicación aplicadas al mundo empresarial, utilizando nuevas fórmulas comunicativas que faciliten la gestión eficaz de la información y la trasmisión de la misma a otros.

4.3. Exponer el proyecto de modelo de negocio llevado a cabo utilizando las herramientas necesarias que permitan despertar el interés y cautivar a los demás con la propuesta de valor presentada.

CE 5. Realizar el análisis previsional del modelo de negocio diseñado, aplicando las herramientas de análisis empresarial necesarias para comprender todo el proceso llevado a cabo y validar la propuesta del modelo de negocio.
5.1. Validar la propuesta de modelo de negocio diseñado dentro de un contexto determinado, definiéndolo a partir de las tendencias clave del momento, la situación macroeconómica, el mercado y la competencia, comprendiendo todo el proceso llevado a cabo y aplicando técnicas de estudio previsional y herramientas de análisis empresarial.
5.2. Determinar previsionalmente la estructura de ingresos y costes, calculando su beneficio y umbral de rentabilidad, a partir del modelo de negocio planteado.
5.3. Elaborar un plan de negocio básico sobre un escenario simulado concreto, justificando las decisiones tomadas.
5.4. Analizar y explicar la situación económico-financiera, a partir de la información recogida tanto en el balance como en la cuenta de pérdidas y ganancias e indicando las posibles soluciones a los desequilibrios encontrados.

2.1.3. Saberes básicos

La materia de Empresa y Diseño de Modelos de Negocio aporta conceptos y patrones empresariales esenciales para que el alumnado tenga una visión global y concreta del mundo empresarial y de esta forma le permita realizar análisis críticos y fundamentados a partir del estudio de casos sobre la empresa y su entorno, como modelo de negocio. La materia capacita para utilizar herramientas y métodos necesarios para analizar los efectos que provocan en los distintos ámbitos de la vida y aprovechar estos aprendizajes para generar una actitud proactiva y comprometida con la sociedad, alcanzando un mayor grado de bienestar tanto colectivo como individual a partir de ideas innovadoras y responsables con su entorno.

Los saberes básicos que contribuyen a adquirir las competencias específicas se organizan en cuatro bloques:

Bloque 1: EMPRESA Y MODELOS DE NEGOCIO (CE1, CE3 y CE5).

Subbloque 1.1 Idea de negocio y herramientas para innovar

- La persona emprendedora: cualidades y perfiles.

- El proceso de creatividad en los modelos de negocio. Dinámicas de generación de nuevas ideas de modelos de negocio y herramientas para innovar.

- Herramientas de organización y presentación de ideas o proyectos. Capacidad de síntesis.

Comunicación.

- El lienzo de modelo de negocio y de gestión.

- Sensibilidad y valoración del emprendimiento social y sostenible.

- Autonomía y tolerancia ante el error asociado al emprendimiento. Mejoras a través del ensayo-error.

Subbloque 1.2 Empresa e innovación

- Empresa y modelo de negocio.
- La empresa. Clasificación. Marco jurídico que regula la actividad empresarial

Bloque 2: ANÁLISIS DEL ENTORNO Y ESTRATEGIAS EMPRESARIALES (CE1, CE2, CE3, CE4 y CE5).

El segundo bloque de saberes se asocia al análisis del entorno y de las estrategias empresariales. Presenta al alumnado el entorno empresarial desde un punto del análisis del microentorno y macroentorno haciendo hincapié en la importancia de la mujer en el emprendimiento y la inclusión en el entorno empresarial como eslabón destacado en la Responsabilidad Social Corporativa y en el cumplimiento de los Objetivos de Desarrollo Sostenible (ODS). El análisis DAFO, la localización y dimensión de las empresas, dentro de las estrategias empresariales, son otros aspectos a tratar en dicho bloque.

Subbloque 2.1 Análisis del entorno

- Macroentorno del modelo de negocio.
- Microentorno del modelo de negocio: fuerzas competitivas.
- Responsabilidad social corporativa. Mujer y emprendimiento. Inclusión y emprendimiento. - Contribución de la sociedad al desarrollo económico sostenible y ético.

Subbloque 2.2 Estrategias empresariales

- Evaluación previa de modelos de negocio: análisis DAFO.
- Funciones de dirección. Estrategias. Toma de decisiones.
- Localización y dimensión de la empresa.

Bloque 3. ÁREAS FUNCIONALES DE LA EMPRESA (CE3, CE4 y CE5).

El tercer bloque analiza las cuatro áreas funcionales más representativas de las empresas, tales como la función productiva, comercial, de recursos humanos y financiera desde posturas más tradicionales a otras más innovadoras.

Subbloque 3.1 Función productiva

- Proceso productivo. Eficiencia y productividad.
- Desarrollo de producto ágil.
- Estructura de costes: clasificación y cálculo de costes.
- Análisis de ingresos y costes. Umbral de rentabilidad.
- Protección de la idea y del producto y de la marca.

Subbloque 3.2 Función comercial

- Estudio de mercado: Segmento de clientes, competencia y nichos de mercado.
- Ventajas competitivas: la propuesta de valor.
- Canales. Relaciones con clientes. Estrategias de marketing.
- El punto de vista de los clientes: mapa de empatía.

Subbloque 3.3 La gestión de recursos humanos

- Formación y funcionamiento de equipos ágiles. Habilidades que demanda el mercado de trabajo.

- La contratación y las relaciones laborales de la empresa.

- Las políticas de igualdad y de inclusión en la empresa.

Subbloque 3.4 La función financiera

- Estructura económico-financiera.

- Inversión. Valoración y selección de inversiones.

- Recursos financieros. Análisis de fuentes alternativas de financiación interna y externa.

- La información en la empresa: obligaciones contables. Composición y valoración del patrimonio.

- Cuentas anuales e imagen fiel. Elaboración del balance y cuenta de pérdidas y ganancias.

- Análisis e interpretación de la información contable y análisis de los estados financieros.

Bloque 4. ANÁLISI DE LA REALIDAD EMPRESARIAL (CE1, CE3, CE4, y CE5).

Por último, el cuarto bloque se vincula a aquellos saberes centrados en el estudio y simulación de casos del ámbito empresarial para asociarlos a la realidad cercana del alumnado, desde una perspectiva responsable y participativa:

- Nuevas tendencias de modelo de negocio.

- El prototipado del producto: concepto y utilidad.

- La necesidad de validar el modelo de negocio y realizar un plan de negocios básico utilizando herramientas de gestión.

- Tolerancia ante diferentes opiniones y perspectivas relacionadas con las soluciones en los modelos de negocio.

2.2. Concreción curricular de la asignatura “Economía” de 1º de Bachillerato

2.2.1. Competencias específicas

1. Argumentar la importancia de adoptar decisiones responsables en el ámbito económico, analizando su repercusión en los distintos sectores y comparando soluciones alternativas que ofrecen los diferentes sistemas en el marco de los procesos de globalización e integración económica.

2. Identificar y analizar el funcionamiento del mercado, analizar sus fallos e interpretar la repercusión de estos en el entorno y argumentar el papel del Estado para afrontarlos.

3. Identificar y comparar el papel de los diferentes agentes económicos en el flujo circular de la renta, reconociendo y valorando los beneficios y costes que este flujo genera, su impacto en el desarrollo económico y su relación con el bienestar de la sociedad.

4. Analizar el funcionamiento básico del sistema financiero describiendo los efectos sobre la economía real, distinguiendo los factores que intervienen en las decisiones financieras relacionadas con la inversión, el ahorro, los productos financieros y la búsqueda de fuentes de financiación y reconociendo la importancia del comportamiento ético de los distintos participantes en la actividad financiera.

5. Identificar las principales amenazas y oportunidades a las que se enfrenta actualmente la economía, analizando el impacto de la globalización económica, la nueva economía y la revolución digital y proponiendo iniciativas relacionadas con el entorno más cercano que fomenten la equidad, la justicia y la sostenibilidad.

6. Investigar e interpretar hechos, sucesos o acontecimientos concretos de la actualidad económica utilizando herramientas del análisis económico y teniendo en cuenta los factores psicológicos, sociales, cognitivos, emocionales y medioambientales más relevantes que condicionan las decisiones de los agentes económicos.

2.2.2. Criterios de evaluación

Los criterios de evaluación van dirigidos a comprobar el grado de adquisición de las competencias específicas, esto es, el nivel en el que el alumnado es capaz de movilizar los saberes, conceptuales, procedimentales y relativos a actitudes y valores, en situaciones o actividades del ámbito personal, social y académico con una futura proyección profesional.

Los criterios de evaluación correspondientes a cada competencia específica son los siguientes:

CE 1. Argumentar la importancia de adoptar decisiones responsables en el ámbito económico, analizando su repercusión en los distintos sectores y comparando soluciones alternativas que ofrecen los diferentes sistemas en el marco de los procesos de globalización e integración económica.
1.1. Explicar el problema básico de la economía -la escasez- identificando los motivos y comparando, de manera justificada, diferentes estrategias económicas de resolución de este.
1.2. Describir los procesos fundamentales que intervienen en la toma de las decisiones económicas de manera individual y colectiva, analizando el impacto que tienen en la sociedad.
1.3 Comparar las soluciones que distintos sistemas económicos plantean tomando como ejemplo uno de los principales problemas de la economía actual.
1.4 Utilizar correctamente la terminología económica adaptada al nivel educativo en actividades orales y escritas del ámbito personal, académico, social o profesional, en las distintas lenguas del currículo, utilizando un lenguaje no discriminatorio.

CE 2. Identificar y analizar el funcionamiento del mercado, analizar sus fallos e interpretar la repercusión de estos en el entorno y argumentar el papel del Estado para afrontarlos.

2.1. Describir el funcionamiento del mercado y la naturaleza de las transacciones que tienen lugar en él, analizando elementos como la oferta, la demanda, los precios, los tipos de mercado y los agentes implicados y justificando sobre su importancia como fuente de mejora económica y social.
2.2. Calcular, representar e interpretar, las variaciones en cantidades demandadas y ofertadas de bienes y servicios en función de distintas variables, a través del estudio de casos.
2.3. Analizar con espíritu crítico la repercusión de los principales los fallos del mercado y sus consecuencias y plantear alguna propuesta de solución, justificando sus ventajas.
2.4 Describir las funciones del Estado en la economía relacionando su actuación con los fallos del mercado a partir de hechos, sucesos o acontecimientos concretos.

CE 3. Identificar y comparar el papel de los diferentes agentes económicos en el flujo circular de la renta, reconociendo y valorando los beneficios y costes que este flujo genera, su impacto en el desarrollo económico y su relación con el bienestar de la sociedad.
3.1. Justificar cómo se produce el desarrollo económico y el bienestar social evaluando, con sentido crítico, el papel de los distintos agentes económicos y sus relaciones, estableciendo su conexión con hechos relevantes.
3.2. Diferenciar los costes y beneficios que supone para la sociedad los comportamientos en el mercado por parte de los agentes económicos, manifestando actitudes de respeto e interés y debatiendo sobre ello para desarrollarla autonomía y el espíritu crítico.
3.3. Analizar el papel del Estado a través de distintas políticas económicas, reflexionando sobre su impacto económico y social.

CE 4. Analizar el funcionamiento básico del sistema financiero describiendo los efectos sobre la economía real, distinguiendo los factores que intervienen en las decisiones financieras relacionadas con la inversión, el ahorro, los productos financieros y la

búsqueda de fuentes de financiación y reconociendo la importancia del comportamiento ético de los distintos participantes en la actividad financiera.
4.1. Interpretar el funcionamiento básico del sistema financiero analizando sus efectos sobre la economía real a través del estudio de hechos o acontecimientos concretos, reflexionando acerca de los mismos.
4.2. Analizar los elementos que intervienen en las decisiones financieras relacionadas con la inversión, el ahorro, los productos y recursos financieros, apreciando los riesgos actuales relacionados con la desinformación, manipulación y adicción.
4.3. Planificar y gestionar con responsabilidad y autonomía las finanzas personales y adoptar decisiones fundamentadas a partir del conocimiento financiero, con una perspectiva de responsabilidad social y ética que permita actuar como ciudadanía responsable.

CE 5. Identificar las principales amenazas y oportunidades a las que se enfrenta actualmente la economía, analizando el impacto de la globalización económica, la nueva economía y la revolución digital y proponiendo iniciativas relacionadas con el entorno más cercano que fomenten la equidad, la justicia y la sostenibilidad.
5.1. Proponer iniciativas para solucionar algún problema relacionado con los Objetivos de Desarrollo Sostenible, en el ámbito local y global desde una perspectiva crítica y constructiva.
5.2. Evaluar diferentes amenazas y oportunidades de la economía actual, creando y editando contenidos digitales como documentos de texto, presentaciones multimedia y producciones audiovisuales con sentido estético utilizando diferentes aplicaciones.
5.3. Reforzar la autoestima, la creatividad y el sentido de pertenencia, analizando las oportunidades que la globalización ofrece a través de ejemplos concretos del ámbito personal y social.
6. Investigar e interpretar hechos, sucesos o acontecimientos concretos de la actualidad económica utilizando herramientas del análisis económico y teniendo en cuenta los

factores psicológicos, sociales, cognitivos, emocionales y medioambientales más relevantes que condicionan las decisiones de los agentes económicos.
6.1 Investigar e interpretar la actualidad económica a través del estudio de casos, proyectos en equipo o simulaciones, teniendo en cuenta diversos factores y aplicando las herramientas propias del ámbito de la economía.
6.2 Evaluar la estructura del mercado de trabajo y su relación con la educación y formación, analizando de forma especial el desempleo y su evolución, así como las diferentes opciones de políticas para hacerle frente, a partir del estudio de casos y comentarios de texto.
6.3 Analizar la importancia de los indicadores macroeconómicos como medida desarrollo de una economía y la búsqueda de nuevos indicadores alternativos más acordes con el mantenimiento del Estado de Bienestar mediante el estudio de datos objetivos.
6.4 Comparar los nuevos modelos de comercio internacional generados a partir de la revolución tecnológica y digital, evaluando el impacto en los procesos de integración existentes a través de fuentes de información en diferentes idiomas.
6.5 Distinguir las diferentes teorías que explican la inflación y sus efectos sobre los consumidores, las empresas y la economía en general, y analizar los diferentes tipos de política monetaria valorando su impacto económico y social, mediante la interpretación de datos y gráficos.

2.2.3. Saberes básicos

La incertidumbre que rodea a nuestra sociedad ha hecho necesario que la ciudadanía tenga un mayor interés en los asuntos económicos que afectan de manera individual y colectiva a toda la sociedad.

A partir de la comprensión de conceptos básicos, utilizados habitualmente en la economía tales como escasez, costes, productividad, ingresos y gastos públicos, desempleo, agotamiento de recursos naturales, distribución de la renta, etc., el alumnado podrá enfrentarse con mayor conocimiento a problemas y retos económicos

de su día a día. Estos conceptos básicos permitirán que el alumnado se acerque a su propia realidad económica y social y se implique y participe en el desarrollo y progreso de su entorno más cercano, potenciando una ciudadanía capaz de convertirse en motor de cambio.

Los saberes básicos de esta materia se agrupan en cinco bloques que contribuirán al aprendizaje de las seis competencias específicas analizadas previamente. En cada uno de ellos, a su vez, se señalan grupos de saberes cuyo aprendizaje, articulación y movilización son necesarios para la adquisición y desarrollo de competencias tanto específicas como claves.

Bloque 1: LAS DECISIONES ECONÓMICAS (CE1, CE3 y CE6).

La economía estudia las decisiones que toman las personas al enfrentarse con los problemas derivados de la escasez. Cuando se habla de escasez en economía se habla de una percepción de insuficiencia de recursos para satisfacer las necesidades humanas.

En este bloque el alumnado analizará a partir del concepto de economía cómo los agentes económicos toman decisiones relacionadas con la producción, distribución y consumo que vendrán reflejadas en el flujo circular de la renta y dan respuesta a esa escasez objetiva y será capaz de asociar el coste de oportunidad con la toma de decisiones y comprobar que cualquier elección tiene repercusión, positiva o negativa, en función de la decisión tomada. Utilizar el análisis marginal en este bloque como herramienta para determinar el coste/beneficio adicional, es parte fundamental que contribuye a desarrollar mentes más complejas y a articular soluciones creativas y colectivas. A partir de diferentes modelos económicos el alumnado construirá conceptos teóricos y manejará métodos científicos procedentes de la economía asociados a experiencias cotidianas, valorando la necesaria relación entre procesos económicos y la ética.

Subbloque 1.1 Economía y escasez

- La economía, las necesidades, los bienes y la escasez: El coste de oportunidad y la frontera de posibilidades de producción

- Las actividades económicas. Los agentes económicos. Flujo circular de la renta.

Subbloque 1.2 Sistemas económicos

- La organización económica y los sistemas económicos. Valoración y comparación.

Subbloque 1.3 Actividad productiva

- La función de producción: costes, ingresos y beneficios. Horizonte temporal y análisis marginal.

- Eficiencia y productividad.

Subbloque 1.4 Las decisiones en economía y modelos económicos

- Economía del comportamiento. Desviaciones de la racionalidad económica. Economía positiva y economía normativa. Decisiones económicas y éticas.

- Métodos para el análisis de la realidad económica: el método científico, la modelización y el método experimental en Economía.

- Perseverancia, iniciativa y flexibilidad en el análisis de toma de decisiones económicas.

Bloque 2: LA REALIDAD ECONÓMICA. HERRAMIENTAS PARA ENTENDER EL MUNDO CON UNA VISIÓN MICROECONÓMICA (CE2, CE3 y CE6).

En el mundo real existe una variedad de mercados heterogéneos. Se observan conductas muy variadas entre productores de distintos mercados. En algunos, son extremadamente competitivos; en otros, parece que de algún modo coordinan sus acciones para evitar competir entre sí. Para desarrollar principios y hacer predicciones sobre los mercados y cómo se comportarán los oferentes entre sí, se han desarrollado modelos básicos de estructura de mercado.

En este bloque el alumnado va a descubrir los diferentes modelos de mercado que existen en la sociedad, elaborando listados con las características básicas de cada uno de ellos. Del mismo modo, el alumnado estudiará los fallos que se generan en el

mercado, así como apreciarán la necesidad de la intervención del sector público para minimizarlos.

Subbloque 2.1 El mercado

- Intercambio y mercado.

- Funcionamiento del mercado.

- La elasticidad.

Subbloque 2.2 Estructuras de mercado

- La competencia perfecta. La competencia imperfecta.

- Teoría de juegos. El dilema del prisionero.

- Fallos de mercado e intervención del sector público.

- Sensibilidad ante las externalidades que generan desigualdades.

Bloque 3. LA REALIDAD ECONÓMICA. HERRAMIENTAS PARA ENTENDER EL MUNDO CON UNA VISIÓN MACROECONÓMICA. (CE1, CE3, CE5 y CE6).

Para estudiar y entender la política económica hay que tomar en cuenta todos los indicadores o variables que explican el agregado económico. En este bloque el alumnado se adentrará en el estudio de la economía desde una perspectiva macroeconómica analizando el comportamiento agregado de los agentes económicos a través del estudio de la demanda y oferta agregada. Además, se valorarán diferentes indicadores de crecimiento económico que reflejen el progreso, las desigualdades, la creación de puestos de trabajo, y la mejora de los estándares de vida, desde un punto de vista inclusivo y sostenible. Por último, se explicará y demostrará el funcionamiento del comercio internacional y se representarán los efectos en cada uno de los países, interiorizando las distintas perspectivas sobre las relaciones entre ellos.

Subbloque 3.1 Macroeconomía

- La macroeconomía.

- La demanda agregada, la oferta agregada y su funcionamiento.

Subbloque 3.2 Economía laboral

- Economía laboral. El funcionamiento de los mercados de trabajo.

- Tipos de desempleo y sus consecuencias. Políticas de empleo.

- La segmentación y tendencias del mercado de trabajo.

- La brecha salarial: una perspectiva de género.

Subbloque 3.3 Desarrollo económico e indicadores

- Crecimiento económico y desarrollo: los factores del crecimiento.

- La distribución de la renta. Indicadores del desarrollo social. Bienestar y calidad de vida.

- Contribución de la sociedad al desarrollo económico sostenible y ético.

Subbloque 3.4 Comercio internacional y sus efectos

- El comercio internacional y los procesos de integración económica. La Unión Europea.

- Funcionamiento del comercio internacional y sus efectos económico-sociales. Proteccionismo versus libre comercio.

Bloque 4. LAS POLÍTICAS ECONÓMICAS (CE2, CE4, CE5, y CE6).

Las políticas económicas pretenden atender y resolver los problemas económicos que surgen en la sociedad, así como analizar los efectos que generan las propias políticas buscando la mejor alternativa para el bienestar social bajo los principios de justicia, solidaridad y equidad.

El alumnado en este bloque estudiará las distintas políticas económicas, principalmente la fiscal, distributiva y monetaria, demostrando su relación con los objetivos de la macroeconomía como son el crecimiento, empleo y control de la

inflación, y apreciando su repercusión en el Estado del Bienestar. También debe comprender la importancia de contribuir al sistema y entender los problemas relacionados con la economía sumergida que desvirtúa la economía real del país y merma la calidad de los bienes y servicios provistos por el Estado.

Finalmente, descubrirá el papel que juega el dinero en las transacciones, el funcionamiento del sistema financiero y la variedad de alternativas financieras en la actualidad y sus riesgos. Del mismo modo, conocerá y será sensible a la relevancia del euro como moneda única y el papel del Banco Central Europeo como autoridad de la Unión Monetaria:

Subbloque 4.1 El estado y la política económica

- La política económica y sus efectos.

- La intervención del Estado y su justificación.

Subbloque 4.2 Política fiscal

- Política fiscal. El principio de solidaridad y los impuestos.

- El déficit público, la deuda pública y sus efectos.

- El Estado de Bienestar y su financiación.

- La economía sumergida y la pérdida de ingresos del Estado.

- Contribución de la ciudadanía al sostenimiento del Estado del Bienestar.

Subbloque 4.3 Sistema financiero

- El dinero: funcionamiento, tipología y su proceso de creación.

- El sistema financiero: funcionamiento y efectos.

- Planificación y gestión de las decisiones financieras: la inversión, el consumo y el ahorro.

- Funcionamiento de los productos financieros como préstamos, hipotecas, y sus sustitutos. Los seguros.

- Evolución del panorama financiero: la cadena de bloques o blockchain, las criptomonedas y la ciberseguridad.

Subbloque 4.4 Política monetaria

- La política monetaria y la estabilidad de precios.

- Funcionamiento del mercado monetario.

- La inflación: teorías explicativas.

- Efecto de las políticas monetarias sobre la inflación, el crecimiento y el bienestar.

- El euro y la Unión Monetaria.

Bloque 5. LOS RETOS DE LA ECONOMÍA ACTUAL. FORTALEZAS Y DEBILIDADES DE LA ECONOMÍA ESPAÑOLA (CE1, CE3, CE5 y CE6).

El modelo económico actual está provocando considerables cambios a nivel medioambiental, social, laboral y empresarial. El mundo está en permanente cambio y cada día percibimos en mayor medida la sensibilidad del entorno a los cambios económicos que se producen.

En este bloque el alumnado se interesará por cuestiones relevantes relacionadas con la globalización, observando la convergencia económica real entre países y valorando necesidad de reducir las desigualdades. Para ello será necesario el estudio de la nueva economía y el impacto que genera la revolución digital en la empresa, el empleo, la distribución de la renta, los flujos migratorios, las pensiones, la sostenibilidad ambiental y en definitiva en el Estado del Bienestar. Todo ello teniendo presente los retos económicos que la economía española y la Comunidad Valenciana deben afrontar y los Objetivos de Desarrollo Sostenible acordados por las Naciones Unidas.

Subbloque 5.1 Integración económica

- La globalización: factores explicativos, oportunidades y riesgos.

- La convergencia económica entre países y la reducción de las desigualdades.

Subbloque 5.2 Revolución digital

- La revolución digital y la inteligencia artificial: El internet de las cosas. La industria 4.0.

- El impacto de la revolución digital sobre el empleo y la distribución de la renta.

- Visiones alternativas a la economía tradicional: La economía colaborativa.

Subbloque 5.3 Retos del estado del bienestar

- El futuro del estado de bienestar y su relación con la democracia.

- Los flujos migratorios y sus implicaciones socioeconómicas.

Subbloque 5.4 Revolución digital

- La sostenibilidad ambiental, economía ecológica y la economía circular. Teorías sobre el decrecimiento económico.

- Los Objetivos de Desarrollo Sostenible (ODS) y los retos económicos actuales. Tolerancia ante diferentes opiniones y perspectivas relacionadas con las soluciones a los problemas económicos.

2.3. Concreción curricular de la asignatura "Economía y emprendimiento" de 4º ESO

2.3.1. Competencias específicas

1. Diseñar un proyecto personal que genere valor para la sociedad, analizando las fortalezas y debilidades propias y gestionando de forma eficaz las emociones.
2. Utilizar estrategias de conformación de equipos y mostrar habilidades sociales de empatía, respeto y liderazgo en las dinámicas de trabajo en distintos contextos, analizando el valor de cooperar con otras personas.
3. Identificar necesidades de las personas a nivel local y global y proponer soluciones sencillas, innovadoras y sostenibles para satisfacerlas, con sentido ético y solidario,

analizando sus puntos fuertes y débiles y su posible impacto en el entorno económico.

4. Identificar los recursos necesarios en el proceso de desarrollo de la idea o solución creativa propuesta y las posibles fuentes financieras necesarias para la obtención de dichos recursos y aplicarlas a su proyecto emprendedor.

5. Presentar y exponer ideas y soluciones creativas que transmitan mensajes convincentes adecuados al contexto y a los objetivos de cada situación, utilizando estrategias comunicativas eficaces, respetuosas e inclusivas.

6. Analizar aspectos básicos de la economía y las finanzas, valorando críticamente el problema de la escasez de recursos, la necesidad de elegir, así como los principales objetivos de la economía actual, desarrollando ideas que den soluciones eficaces, equitativas y sostenibles.

7. Diseñar y analizar de manera cooperativa y ágil prototipos innovadores y sostenibles, a través de estrategias eficaces de diseño, validando sus resultados de forma ética, crítica y sostenible.

2.3.2. Criterios de evaluación

Los criterios de evaluación van dirigidos a comprobar el grado de adquisición de las competencias específicas, esto es, el nivel en el que el alumnado es capaz de movilizar los saberes, conceptuales, procedimentales y relativos a actitudes y valores, en situaciones o actividades del ámbito personal, social y académico con una futura proyección profesional.

Los criterios de evaluación correspondientes a cada competencia específica son los siguientes:

CE 1. Diseñar un proyecto personal que genere valor para la sociedad, analizando las fortalezas y debilidades propias y gestionando de forma eficaz las emociones.
1.1. Realizar una planificación y organización de las diferentes tareas necesarias para llevar a cabo un proyecto personal, resolviendo posibles dificultades con creatividad y mostrando esfuerzo y tenacidad.
1.2. Utilizar estrategias de análisis razonado de las fortalezas y debilidades personales, comparándolas con las cualidades propias de las personas emprendedoras.

1.3 Gestionar de forma eficaz las emociones y destrezas personales, promoviendo y desarrollando actitudes creativas.
1.4 Analizar los resultados alcanzados con conciencia del esfuerzo personal aplicado y los logros obtenidos, realizando propuestas de mejora sobre el propio trabajo.

CE 2. Utilizar estrategias de conformación de equipos y mostrar habilidades sociales de empatía, respeto y liderazgo en las dinámicas de trabajo en distintos contextos, analizando el valor de cooperar con otras personas.
2.1. Constituir equipos de trabajo basados en principios de equidad, coeducación e igualdad entre hombres y mujeres, utilizando estrategias que faciliten la identificación y optimización de los recursos humanos necesarios que conduzcan a la consecución del reto propuesto.
2.2. Mostrar habilidades sociales, de motivación, liderazgo y de cooperación e innovación ágil en distintos contextos de trabajo en equipo, utilizando diferentes estrategias comunicativas.
2.3. Respetar las aportaciones de los demás en las distintas dinámicas de trabajo y fases del proceso llevado a cabo, asumiendo las decisiones tomadas de forma colectiva.
2.4 Asumir con confianza la incertidumbre, las dificultades y los errores que pueden surgir en sus propios procesos de aprendizaje.

CE 3. Identificar necesidades de las personas a nivel local y global y proponer soluciones sencillas, innovadoras y sostenibles para satisfacerlas, con sentido ético y solidario, analizando sus puntos fuertes y débiles y su posible impacto en el entorno económico.
3.1. Identificar en el entorno más próximo las ideas innovadoras que dan respuesta a necesidades locales y globales, promoviendo el desarrollo sostenible.
3.2. Comprobar que las ideas de negocio propuestas responden de forma innovadora y sostenible a las necesidades detectadas, describiendo sus ventajas e inconvenientes, y analizar el impacto que pueden generar en el entorno económico.
3.3. Aplicar metodologías ágiles que faciliten la superación de retos económicos planteados y la obtención de soluciones a las necesidades detectadas, con sentido ético y solidario.

CE 4. Identificar los recursos necesarios en el proceso de desarrollo de la idea o solución creativa propuesta y las posibles fuentes financieras necesarias para la obtención de dichos recursos y aplicarlas a su proyecto emprendedor.
4.1. Identificar los recursos materiales, inmateriales y digitales necesarios en el proceso de ideación creativa, analizando la perspectiva sostenible.
4.2. Seleccionar algunas fuentes financieras básicas, valorando el horizonte temporal y el riesgo que implican en el proyecto.
4.3. Argumentar la necesidad del control del presupuesto personal como herramienta esencial de la viabilidad del proyecto, reflexionando sobre el riesgo del endeudamiento y sus consecuencias en el proceso de emprendimiento.

CE 5. Presentar y exponer ideas y soluciones creativas que transmitan mensajes convincentes adecuados al contexto y a los objetivos de cada situación, utilizando estrategias comunicativas eficaces, respetuosas e inclusivas.
5.1. Validar las ideas y soluciones presentadas mediante mensajes convincentes y adecuados al contexto y objetivos concretos, utilizando estrategias comunicativas ágiles adaptadas a cada situación comunicativa.
5.2. Presentar y exponer, con claridad y coherencia, las ideas y soluciones creativas, valorando la importancia de mantener una comunicación eficaz y respetuosa a lo largo de todo el proceso llevado a cabo.
5.3. Utilizar correctamente la terminología económica y financiera adaptada al nivel educativo en actividades orales y escritas del ámbito personal, académico, social o profesional, en las distintas lenguas del currículo, utilizando un lenguaje no discriminatorio.
6. Analizar aspectos básicos de la economía y las finanzas, valorando críticamente el problema de la escasez de recursos, la necesidad de elegir, así como los principales objetivos de la economía actual, desarrollando ideas que den soluciones eficaces, equitativas y sostenibles.
6.1 Identificar el problema económico de la escasez de recursos y la necesidad de elegir, tomando conciencia de las consecuencias del mismo en la sociedad.
6.2 Identificar los efectos del desempleo, la desigualdad de la renta, la economía sumergida y la inflación en algunos contextos y situaciones reales, describiendo alguna medida correctora para cada uno de ellos.
6.3 Describir las características de la economía colaborativa, circular y social, valorando el impacto que tienen en diferentes entornos.
6.4 Interpretar algunas actividades económicas de la vida cotidiana desde el punto de vista financiero.
6.5 Distinguir las diferentes teorías que explican la inflación y sus efectos sobre los consumidores, las empresas y la economía en general, y analizar los diferentes tipos de política monetaria valorando su impacto económico y social, mediante la interpretación de datos y gráficos.
7. Diseñar y analizar de manera cooperativa y ágil prototipos innovadores y sostenibles, a través de estrategias eficaces de diseño, validando sus resultados de forma ética, crítica y sostenible.
7.1 Diseñar un prototipo final innovador y sostenible, evaluando de manera crítica y ética su aportación al entorno.
7.2 Analizar de manera crítica el proceso de diseño de los prototipos creados, estableciendo comparaciones entre la efectividad, viabilidad y adecuación lograda en los procesos y los resultados obtenidos.
7.3 Utilizar estrategias eficaces de diseño, seleccionando aquellas que faciliten la ejecución del prototipo final de manera ágil y cooperativa.

2.2.3. Saberes básicos

La materia de Economía y Emprendimiento aporta conceptos económicos y empresariales necesarios para que el alumnado tenga una visión global que le permita realizar análisis críticos y fundamentados a partir del estudio de casos sobre la realidad económica, valorar la importancia de generar ideas y diseñar prototipos para desarrollar un proyecto empresarial y los efectos que éste provoca en los distintos ámbitos de la vida. Además, permite aprovechar estos aprendizajes para generar una actitud proactiva y comprometida con la sociedad y para lograr un mayor bienestar tanto colectivo como individual a partir de ideas innovadoras y responsables con su entorno.

Bloque 1: ECONOMÍA (CE3, CE5, CE6 y CE7).

Este primer bloque se vincula a conocimientos básicos relacionados con el problema de escasez, el funcionamiento del mercado, el entorno macroeconómico y financiero, así como los principales objetivos de la economía actual.

Subbloque 1.1 El problema básico de la economía.

- La importancia de la Economía. Economía Normativa y Positiva. Microeconomía, Macroeconmía.

- El problema económico: la escasez de recursos y la necesidad de elegir.

- El comportamiento de las personas en las decisiones económicas.

- Los agentes económicos y el flujo circular de la renta.

Subbloque 1.2 Funcionamiento del marcado

- El entorno económico-empresarial.
- El funcionamiento de los mercados.
- El mercado y las oportunidades de negocio: análisis del entorno general o macroentorno; estrategias de análisis del entorno específico o microentorno.

Subbloque 1.3 Principales objectivos de la economía actual

- Producción y crecimiento sostenible. Empleo y control de precios. Indicadores

- Sensibilidad ante desigualdades económicas y distribución de la renta. El papel del Estado.

- Estrategias de revisión de los procesos de integración económica y globalización.

- La economía colaborativa. La huella ecológica y la economía circular.

- La economía social y solidaria. Los Objetivos de Desarrollo Sostenible (ODS) y el desarrollo local.

Bloque 2: EMPRENDIMIENTO. (CE1, CE2, CE4 y CE5).

El segundo bloque de saberes se relaciona con el emprendimiento y el conocimiento de las personas emprendedoras e incluye aquellas habilidades y competencias que son características de las personas con iniciativa y sentido emprendedor y de sus finanzas.

Subbloque 2.1 La figura de la persona emprendedora

- El Perfil de la persona emprendedora. Técnicas de diagnóstico de debilidades y fortalezas.
- Creatividad, ideas y soluciones. La innovación ágil.
- Comunicación, motivación y liderazgo. Habilidades sociales.
- Gestión de emociones. Estrategias de gestión de la incertidumbre y toma de decisiones en contextos cambiantes. El error y la validación como oportunidades para aprender.
- Estrategias de exploración del entorno. Búsqueda y gestión de la información.
- Perseverancia, iniciativa y flexibilidad en el análisis de toma de decisiones.

Subbloque 2.2 Finanzas de la persona emprendedora

- El sistema financiero. Control y gestión del dinero. Fuentes y control de ingresos y gastos.
- Recursos financieros a corto y largo plazo y su relación con el bienestar financiero.
- El endeudamiento. Fuentes de financiación y captación de recursos financieros.

- La gestión del riesgo financiero.

Bloque 3. EL PROYECTO EMPRENDEDOR. (CE1, CE2, CE3, CE4, CE5, CE6 y CE7).

El tercer bloque recoge los conocimientos necesarios para realizar un proyecto emprendedor, la importancia de la toma de decisiones, de establecer una visión y misión del proyecto, la organización de la empresa y el diseño de prototipos, así como el valor del trabajo en equipo teniendo siempre presente las novedades que existen en este campo como consecuencia de la revolución tecnológica y digital.

Subbloque 3.1 Decisiones para llevar a cabo un proyecto emprendedor

- La decisión empresarial como fuente de transformación social. Recursos para llevar a cabo un proyecto emprendedor.

- Misión, visión y valores de la empresa o entidad. La empresa y su responsabilidad social.
- Emprendimiento en los sectores productivos desde una perspectiva de género.
- Las funciones y la organización de la empresa. Los equipos en las empresas y organizaciones: estrategias de formación y funcionamiento de equipos de trabajo.

Subbloque 3.2 Plan de realización del proyecto emprendedor

- Planificación, gestión y ejecución de un proyecto emprendedor.

- Métodos de análisis de la competencia.

- El prototipo del proyecto emprendedor: herramientas de desarrollo, presentación, difusión y validación.

- El usuario como consumidor y destinatario final del prototipo. Derechos y obligaciones de los consumidores.

- Derechos sobre el prototipo: la propiedad intelectual e industrial.

2.4. Concreción curricular de la asignatura “Formación y orientación personal y profesional” de 4º ESO

2.4.1. Competencias específicas

En la materia, se integran competencias que proporcionan al alumnado experiencias de aprendizaje sobre sí mismo, conocimiento del entorno y del mundo laboral. Se definen como “desempeños que el alumnado debe poder desplegar en actividades o en situaciones cuyo abordaje requiere de los saberes básicos de cada materia. Las competencias específicas constituyen un elemento de conexión entre, por una parte, las competencias clave, y por otra, los saberes básicos de las materias y los criterios de evaluación. Su desarrollo se producirá mediante las situaciones de aprendizaje contextualizadas en las que cada alumno o alumna tendrá que participar.” Las competencias específicas de la materia, están detalladas en el Decreto 107/2022, de 5 de agosto, del Consell mediante una descripción de lo que se espera que el alumnado ha de adquirir, las actuaciones que el alumnado debería llevar a cabo, el contexto en que lo haría y los saberes que movilizaría para ello. Son las siguientes:

1. Identificar en sí mismo algunos procesos psicológicos básicos implicados en el aprendizaje, la conducta y las emociones, desarrollando procesos de autorregulación que le permitan un aprendizaje a lo largo de la vida

2. Reconocer algunos factores personales y socioculturales que intervienen en la comprensión de sí mismo en relación con los demás y en la adaptación al contexto social y profesional, respetando y valorando la diversidad.

3.-Explorar el entorno identificando las oportunidades de desarrollo personal, académico y profesional, utilizando de forma crítica la información.

4.-Definir metas realistas, ajustadas al conocimiento de sí mismo, utilizando la información relevante para resolver la incertidumbre y adoptar una actitud proactiva en la toma de decisiones personales, académicas y profesionales.

5.- Diseñar un proyecto personal, académico y profesional propio conjugando las necesidades e intereses personales y vocacionales con las oportunidades del entorno y las destrezas necesarias en la toma de decisiones.

2.4.2. Criterios de evaluación

Los criterios de evaluación van dirigidos a comprobar el grado de adquisición de las competencias específicas, esto es, el nivel en el que el alumnado es capaz de movilizar los saberes, conceptuales, procedimentales y relativos a actitudes y valores, en situaciones o actividades del ámbito personal, social y académico con una futura proyección profesional.

Los criterios de evaluación correspondientes a cada competencia específica son los siguientes:

CE 1. Identificar en sí mismo algunos procesos psicológicos básicos implicados en el aprendizaje, la conducta y las emociones, desarrollando procesos de autorregulación que le permitan un aprendizaje a lo largo de la vida
1.1. Reconocer los procesos cognitivos y emocionales básicos y reflexionar sobre el propio aprendizaje.
1.2. Reconocer y gestionar la ansiedad en situaciones de estrés, en los contextos personales, académicos y profesionales, mediante estrategias de control de las emociones.
1.3 Identificar y analizar críticamente las fortalezas, debilidades, metas, intereses y valores personales para aplicarlos en la planificación del proyecto personal, académico y profesional.
1.4 Reconocer situaciones de riesgo y hábitos de vida saludables, investigar de forma rigurosa los medios para mejorar la salud física y mental y utilizar la información adquirida para mejorar los hábitos de la vida cotidiana.

CE 2. Reconocer algunos factores personales y socioculturales que intervienen en la comprensión de sí mismo en relación con los demás y en la adaptación al contexto social y profesional, respetando y valorando la diversidad.
2.1 Analizar las habilidades socioemocionales necesarias para desenvolverse en los contextos interpersonales y profesionales y planificar algunas estrategias para mejorarlas.
2.2 Identificar creencias y valores culturales y sociales que influyen en la construcción de la identidad personal.
2.3 Analizar y argumentar los derechos de las personas valorando la diversidad y planteando acciones frente a las situaciones de violencia y exclusión.

2.4 Participar de manera activa en dinámicas de trabajo grupal y cooperativo contribuyendo a la elaboración de proyectos colaborativos, poniendo en acción habilidades comunicativas y estrategias que permitan llegar a consensos.
2.5 Investigar los sesgos y estereotipos que pueden influir en la construcción de expectativas sobre las posibilidades personales, académicas y profesionales.

CE 3. Explorar el entorno identificando las oportunidades de desarrollo personal, académico y profesional, utilizando de forma crítica la información.
3.1. Buscar, seleccionar y manejar críticamente información de distintas fuentes para tomar decisiones vocacionales de los ámbitos personal, académico y profesional.
3.2. Participar activamente en las visitas a centros de formación y centros de trabajo y analizar la información significativa.
3.3. Explorar los distintos campos profesionales conociendo los requisitos, las vías de acceso, los estudios necesarios y las condiciones laborales.
3.4 Investigar y analizar las características del mercado laboral, los cambios del entorno profesional y productivo y los empleos emergentes, detectando las habilidades que mejor se adaptan a esta nueva realidad.
3.5 Identificar las diferentes opciones de empleo, a partir de las posibilidades de inserción por cuenta ajena y por cuenta propia y explorar las relaciones presentes en cada una de ellas.

CE 4. Definir metas realistas, ajustadas al conocimiento de sí mismo, utilizando la información relevante para resolver la incertidumbre y adoptar una actitud proactiva en la toma de decisiones personales, académicas y profesionales.
4.1 Analizar el contexto social, en relación con la familia, amistades, situación económica y oportunidades académicas y profesionales y valorar los apoyos con los que se cuentan y las dificultades a superar.
4.2 Identificar las cualidades personales y apoyos de entorno con los que afrontar con eficacia nuevos retos y facilitar el proceso de transición a la vida adulta.
4.3 Contrastar y comparar la información recopilada planteando hipótesis, identificando las opciones que mejor se adaptan a nuestros intereses y evaluando su viabilidad.
4.4 Verificar en el proceso de toma de decisiones si los pasos nos conducen a la meta correcta o se requiere realizar ajustes o replantear los objetivos.
4.5 Tomar decisiones a partir de los valores y expectativas propias sin ceder a modas, presión social o conductas de evitación, asumiendo la responsabilidad de las decisiones.

CE 5. Diseñar un proyecto personal, académico y profesional propio conjugando las necesidades e intereses personales y vocacionales con las oportunidades del entorno y las destrezas necesarias en la toma de decisiones.

5.1 Priorizar las necesidades e identificar los intereses personales y vocacionales mediante la exploración de las oportunidades académicas y profesionales que ofrece el entorno mostrando las destrezas necesarias en el proceso de toma de decisiones.
5.2 Explorar el mundo laboral y extraer conclusiones sobre el futuro profesional propio.
5.3 Construir el entorno personal de aprendizaje para el desarrollo personal, académico y profesional a lo largo de la vida.
5.4 Elaborar un proyecto personal, académico y profesional propio, incorporando el autoconocimiento, el conocimiento del entorno académico y profesional y la aproximación al mundo laboral.

2.4.3. Saberes básicos

Los saberes básicos se definen como "conocimientos, destrezas y actitudes que constituyen los contenidos propios de una materia, cuyo aprendizaje es necesario para adquirir las competencias específicas. El orden de estos saberes, tal y como se especifica en cada una de las materias, no conlleva ninguna secuenciación de aprendizaje. De acuerdo con los criterios de la concreción curricular de centro, reconociendo la diversidad en el grupo, el contexto educativo u otros criterios pedagógicos, el equipo educativo puede profundizar en unos más que en otros, además de agruparlos y articularlos".

La selección de saberes básicos responde a aquellos que se consideran necesarios para el desarrollo de las competencias específicas. La organización, por su parte, se corresponde con las distintas fases de la orientación, personal, académica y profesional y está vinculada directamente al plan de orientación académica y profesional que se desarrolla en los centros educativos. Se establecen tres bloques de saberes que son necesarios para la adquisición y desarrollo de las cinco competencias específicas de la materia.

Bloque 1: AUTOCONOCIMIENTO Y RELACIONES INTERPERSONALES(CE5, CE6 y CE7).

El primer bloque se dedica al conocimiento propio, tanto en el conocimiento de los propios procesos de aprendizaje, la regulación emocional y de la conducta y otros aspectos clave para el autoconocimiento, como en la interacción con los demás para

identificar áreas de mejora para el desarrollo personal y social, valorando la cultura, los factores sociales y las habilidades necesarias. Incluye por ello, contenidos relativos al conocimiento y la autorreflexión a través de los procesos cognitivos y biológicos que influyen en la conducta, el aprendizaje y las emociones. También se aborda la exploración de los propios valores, fortalezas y debilidades y las estrategias para identificar momentos de ansiedad y saber potenciar las capacidades propias para afrontar de manera equilibrada las tensiones, desafíos e incertidumbre que se producen a lo largo de la vida. Para ello se tendrá en cuenta la contribución de la psicología, la sociología o la antropología, en sus vertientes más prácticas y aplicadas.

Subbloque 1.1 procesos psicólicos básicos y fundamentos biológicos de la conducta.

- Procesos psicológicos básicos implicados en el aprendizaje.

- Procesos psicológicos básicos implicados en las emociones.

- Fundamentos biológicos de la conducta.

Subbloque 1.2 Conocimiento de uno mismo

- Adolescencia y formación de la identidad.
- Debilidades, metas, intereses y valores.
- Autopercepción, expectativas y autoeficacia.
- Conducta de riesgo, adicciones y hábitos de vida saludables.
- Habilidades para la vida: cognitivas, emocionales y sociales.
- Afrontamiento de la incertidumbre y el estrés.
- Habilidades de organización y gestión.
- Autoconocimiento vocacional.
- Ocio y tiempo libre.
- Autonomía personal.

Subbloque 1.3 Interacción social

- Cultura y desarrollo individual y social.

- Desarrollo personal dentro del grupo. Influencia de la presión del grupo.

- Conciencia social y compromiso con la justicia social.

- Valor de la diversidad.

- Convivencia y resolución pacífica de los conflictos.

- Atribuciones sociales y estereotipos.

- Habilidades para relacionarse y para la comunicación eficaz.

Bloque 2: EXPLORACIÓN DEL ENTORNO PERSONAL, ACADÉMICO Y PROFESIONAL. (CE1, CE2, CE4 y CE5).

El segundo bloque, conocimiento del entorno, reúne los contenidos relacionados con la exploración del entorno personal, académico y profesional, la utilización y gestión de distintas fuentes de información, el análisis de las oportunidades de desarrollo personal y social que ofrece el entorno y el conocimiento de las opciones para la formación y el empleo.

Subbloque 2.1 Fuentes de información para el desarrollo personal, académico y profesional.

- Internet y otras fuentes de información.
- Fiabilidad de las fuentes y actualidad de la información.
- Servicios de orientación en el entorno personal, académico y laboral.
- Mapa de recursos de información y asesoramiento.

Subbloque 2.2 Oportunidades de desarrollo personal y social.

- Oportunidades de participación activa para el compromiso social.
- Opciones para el desarrollo de habilidades y competencias personales y sociales.

Subbloque 2.3 Formación académica y profesional.

- Campos profesionales y formación asociada.
- Ocupaciones profesionales y estilos de vida.
- Bachillerato, Formación Profesional y otras opciones de estudios después de 4º de la ESO.

- Titulaciones, grados, cualificaciones y programas de formación, oferta, acceso, vinculaciones y continuidad académica y profesional.
- Oportunidades académicas en otros países.

Bloque 3. PROCESO DE TOMA DE DECISIONES Y DISEÑO DE UN PROYECTO PERSONAL, ACADÉMICO Y PROFESIONAL. (CE1, CE2, CE3, CE4, CE5, CE6 y CE7).

El tercer bloque recoge los conocimientos necesarios para realizar un proyecto emprendedor, la importancia de la toma de decisiones, de establecer una visión y misión del proyecto, la organización de la empresa y el diseño de prototipos, así como el valor del trabajo en equipo teniendo siempre presente las novedades que existen en este campo como consecuencia de la revolución tecnológica y digital.

Subbloque 3.1 Proceso de toma de decisiones

- Análisis reflexivo, sistemático y metódico para la toma de decisiones.
- Identificación de las mejores opciones y planteamiento de hipótesis y su viabilidad.
- Factores que influyen en las decisiones.
- Asunción de responsabilidades y análisis de los riesgos.
- Verificación de los resultados y detección de errores.

Subbloque 3.2 Toma de decisiones para el desarrollo personal

- Cualidades personales y apoyos del entorno.
- Habilidades para la gestión de la carrera.
- Metas personales
- Planificación de estrategias para mejorar el desarrollo y bienestar personal y social.

Subbloque 3.3 Toma de decisiones académicas y profesionales.

- Descubrimiento de los intereses vocacionales y priorización de las necesidades.

- Oportunidades académicas y profesionales, valorando aquellas que mejor se adaptan a las cualidades e intereses personales.

- Identificación del itinerario formativo y de otras áreas de mejora de las competencias académicas y profesionales.

- Apoyos y recursos con los que se cuentan y dificultades a superar para alcanzar los objetivos.

- Plan de orientación académica y profesional. Establecimiento de una hoja de ruta.

Subbloque 3.4 Aproximación a la incorporación al mundo laboral y aprendizaje a lo largo de la vida.

- Estrategias e instrumentos para la búsqueda activa de empleo.

- Estrategias y recursos básicos para el emprendimiento.

- Entorno personal de aprendizaje para el desarrollo personal, académico y profesional a lo largo de la vida.

- Aproximación al concepto de desarrollo de la carrera profesional.

3. Instrumentos de recogida de información

Una evaluación efectiva requiere la aplicación de una serie de técnicas e instrumentos evaluadores. Cada técnica utilizada en la presente programación se acompaña de una serie de instrumentos de evaluación. Así pues, hacemos uso de:

1. Técnica de observación: posibilita al docente evaluar el proceso de aprendizaje de sus alumnos y alumnas en el momento que se produce. Dentro de esta técnica haremos uso de la lista de control, que es donde registramos el trabajo realizado tanto en el aula como en casa.

2. Pruebas escritas: consistirán en los exámenes tradicionales para evaluar los contenidos estudiados. Se harán pruebas de definición de conceptos en los que se pide

al alumnado que exprese un concepto o que proponga ejemplos que lo ilustren y resolución de ejercicios prácticos y de razonamiento.

3. Pruebas orales: propiciamos situaciones orales para que el alumno exprese y demuestre el aprendizaje adquirido. Algunos de los instrumentos que acompañan esta técnica son exposiciones y debates entre otros.

4. Ejercicios prácticos: se llevarán a cabo en todas las unidades y en diferentes momentos (iniciales, finales...). Se trata de tareas donde el alumno aplica los conocimientos adquiridos. Algunos instrumentos evaluadores serán actividades como simulaciones, análisis de casos, realización de exámenes PAU (en el caso de segundo de bachillerato), etc. Con el fin de crear o reforzar los hábitos de estudio de los alumnos potenciando su esfuerzo, se mandará tareas para casa frecuentemente, que se puntuarán y se preguntará sobre el tema explicado en la sesión anterior (escrito u oral).

5. Tareas en equipo (TE): esencial para impulsar la cooperación entre los miembros del equipo y mejorar su funcionamiento y rendimiento.

6. Rúbricas para la coevaluación: son instrumentos que permiten a los/as estudiantes evaluar su propio trabajo o el trabajo de sus compañeros/as según una serie de criterios previamente establecidos. Permite a los estudiantes desarrollar habilidades de pensamiento crítico y autoconciencia puesto que se ven obligados a reflexionar sobre su proceso de trabajo y los resultados obtenidos.

4. Criterios de cualificación cualitativos y cuantitativos

4.1. Objetivos

Los criterios de cualificación han de ser conocidos por el alumnado, porque de este modo se mejora el proceso de enseñanza- aprendizaje. El alumnado debe saber qué se espera de ellos y ellas y cómo se va a evaluar.

A) EMPRESA Y DISEÑO DE MODELOS DE NEGOCIO (2º BACHILLERATO)

La nota de la primera evaluación se descompone del siguiente modo:

Instrumento de evaluación	Procedimiento de evaluación	Criterio de calificación
Pruebas escritas	Dos pruebas escritas: - Primera prueba del tema 1: 47,5% - Segunda prueba de los temas 2 y 4: 47,5%	95%
Rúbricas	- Realización de actividades y ejercicios PAU, tanto en el aula como en casa. - Observación del trabajo (anotaciones en el cuaderno del profesor).	5%

La nota de la segunda evaluación se descompone del siguiente modo:

Instrumento de evaluación	Procedimiento de evaluación	Criterio de calificación
Pruebas escritas	Dos pruebas escritas: - Primera prueba de los temas 3 y 5: 47,5% - Segunda prueba de los temas 6 y 7: 47,5%	95%
Rúbricas	- Realización de actividades y ejercicios PAU, tanto en el aula como en casa. - Observación del trabajo (anotaciones en el cuaderno del profesor).	5%

La nota de la tercera evaluación se descompone del siguiente modo:

Instrumento de evaluación	Procedimiento de evaluación	Criterio de calificación
	Dos pruebas escritas:	

Pruebas escritas	- Primera prueba del tema 8: 30% - Segunda prueba de los temas 8 y 9: 65%	95%
Rúbricas	- Realización de actividades y ejercicios PAU, tanto en el aula como en casa. - Observación del trabajo (anotaciones en el cuaderno del profesor).	5%

Atendiendo a la evaluación por competencias, los criterios de cualificación serán los siguientes:

La nota de la primera evaluación se descompone del siguiente modo:

Competencia específica	**Criterios de evaluación**	**Calificación**
CE 2. Investigar el entorno económico y social y su influencia en la actividad empresarial, analizando las interrelaciones empresas-entorno e identificando estrategias viables que partan de los criterios de responsabilidad social corporativa, de la igualdad y la inclusión, para valorar la capacidad de	2.1. Valorar la capacidad de adaptación ágil, responsable y sostenible de las empresas a los cambios del entorno y a las exigencias del mercado investigando el entorno económico y social y su influencia en la actividad empresarial.	10%
	2.2. Conocer los distintos tipos de empresa, sus elementos y funciones, así como las formas jurídicas que adoptan, relacionando con cada una de ellas las responsabilidades legales de sus propietarios y gestores y las exigencias de capital.	40%

adaptación de las empresas.	2.3. Identificar y analizar las características del entorno en el que la empresa desarrolla su actividad, explicando, a partir de ellas, las distintas estrategias y decisiones adoptadas y las posibles implicaciones sociales y medioambientales de su actividad.	15%
CE 3. Reconocer y comprender modelos de negocio actuales comparándolos con otros modelos tradicionales y aplicando estrategias y herramientas que faciliten el diseño creativo para proponer modelos de negocio que aporten valor, permitan satisfacer necesidades y contribuir al bienestar económico y social.	3.4. Analizar las características del mercado y explicar, de acuerdo con ellas, la propuesta de valor, canales, relaciones con clientes y fuentes de ingresos del modelo de negocio.	35%

La nota de la segunda evaluación se descompone del siguiente modo:

Competencia específica	**Criterios de evaluación**	**Calificación**

CE 3. Reconocer y comprender modelos de negocio actuales comparándolos con otros modelos tradicionales y aplicando estrategias y herramientas que faciliten el diseño creativo para proponer modelos de negocio que aporten valor, permitan satisfacer necesidades y contribuir al bienestar económico y social.	3.2. Analizar las características organizativas y funcionales de la empresa, analizando a partir de ellas, las decisiones de planificación, gestión y optimización de actividades, recursos y asociaciones clave del modelo de negocio.	25%
	3.3. Analizar y tomar decisiones sobre los procesos productivos desde la perspectiva de la eficiencia y la productividad, definiendo el soporte necesario para hacer realidad el modelo de negocio.	15%
CE 4. Valorar y seleccionar estrategias comunicativas de aplicación al mundo empresarial, utilizando nuevas fórmulas y obteniendo la información que se genera tanto en el ámbito interno como externo de la empresa, para gestionar eficazmente la información necesaria en el proceso de toma de	4.1. Gestionar eficazmente la información y facilitar el proceso de toma de decisiones a partir de la información obtenida tanto en el ámbito interno como externo de la empresa y aplicando estrategias y nuevas fórmulas comunicativas.	10%

decisiones y su correcta trasmisión.		
CE 5. Realizar el análisis previsional del modelo de negocio diseñado, aplicando las herramientas de análisis empresarial necesarias para comprender todo el proceso llevado a cabo y validar la propuesta del modelo de negocio.	5.1. Validar la propuesta de modelo de negocio diseñado dentro de un contexto determinado, definiéndolo a partir de las tendencias clave del momento, la situación macroeconómica, el mercado y la competencia, comprendiendo todo el proceso llevado a cabo y aplicando técnicas de estudio previsional y herramientas de análisis empresarial.	10%
	5.2. Determinar previsionalmente la estructura de ingresos y costes, calculando su beneficio y umbral de rentabilidad, a partir del modelo de negocio planteado.	40%

La nota de la tercera evaluación se descompone del siguiente modo:

Competencia específica	**Criterios de evaluación**	**Calificación**
CE 1. Analizar la actividad empresarial y emprendedora, reconociendo el poder de transformación que ejercen en la sociedad y reflexionando sobre el valor	1.1. Comprender la importancia de la actividad empresarial y el emprendimiento dentro de la economía actual, reconociendo el poder de transformación que ejercen en la sociedad y reflexionando sobre el valor la innovación y la digitalización.	15%

de la innovación y la digitalización en este proceso, para comprender el papel que desempeñan dentro del funcionamiento global de la economía actual.	1.2. Analizar el papel de la I+D+I en el desarrollo social y empresarial, identificando nuevas tendencias y tecnologías que tienen un alto impacto en la economía.	15%
CE 3. Reconocer y comprender modelos de negocio actuales comparándolos con otros modelos tradicionales y aplicando estrategias y herramientas que faciliten el diseño creativo para proponer modelos de negocio que aporten valor, permitan satisfacer necesidades y contribuir al bienestar económico y social.	3.1. Proponer un modelo de negocio o de gestión diferenciado que permita dar respuesta a las necesidades actuales, comparando distintos modelos y utilizando estrategias y herramientas de diseño creativo.	5%
CE 4. Valorar y seleccionar estrategias comunicativas de aplicación al mundo empresarial, utilizando nuevas fórmulas y obteniendo la información	4.2. Seleccionar estrategias de comunicación aplicadas al mundo empresarial, utilizando nuevas fórmulas comunicativas que faciliten la gestión eficaz de la información y la trasmisión de la misma a otros.	5%

que se genera tanto en el ámbito interno como externo de la empresa, para gestionar eficazmente la información necesaria en el proceso de toma de decisiones y su correcta trasmisión.	4.3. Exponer el proyecto de modelo de negocio llevado a cabo utilizando las herramientas necesarias que permitan despertar el interés y cautivar a los demás con la propuesta de valor presentada.	10%
CE 5. Realizar el análisis previsional del modelo de negocio diseñado, aplicando las herramientas de análisis empresarial necesarias para comprender todo el proceso llevado a cabo y validar la propuesta del modelo de negocio.	5.3. Elaborar un plan de negocio básico sobre un escenario simulado concreto, justificando las decisiones tomadas.	15%
	5.4. Analizar y explicar la situación económico-financiera, a partir de la información recogida tanto en el balance como en la cuenta de pérdidas y ganancias e indicando las posibles soluciones a los desequilibrios encontrados.	35%

En este curso se valorará la limpieza, orden y ortografía del examen. Así pues, siguiendo los criterios de calificación establecidos en la EBAU, por cada falta de ortografía se restará 0,1 puntos hasta un máximo de 1 punto por examen, teniendo en cuenta que las dos primeras faltas no penalizarán.

El decimal 7 será el que marque el redondeo (hacia arriba o hacia abajo) de la nota final de cada evaluación, es decir, un 6,69 será un 6 y un 6,7 será un 7.

Si por algún motivo justificado, el alumno o alumna no puede realizar alguna prueba escrita y aporta una justificación, la nueva prueba se realizará dentro de la misma evaluación cuando el profesor lo considere oportuno para el correcto funcionamiento de la clase.

En el caso de que un/a alumno/a tenga 10 faltas de asistencia no justificadas durante un trimestre (RRI Artículo 31 apartado g) punto 1.), teniendo presente que el Bachillerato es un nivel de enseñanza voluntario, el alumnado perderá el derecho a la evaluación continua en dicha evaluación, teniendo que realizar un único examen final de toda la evaluación.

El/la alumno/a que sea pillado copiando durante la realización de alguna de las pruebas la calificación obtenida en dicha prueba será de 0 puntos.

Evaluación final ordinaria:

Evaluación	Ponderación
1º	33%
2º	33%
3º	34%

Los alumnos/as que hayan aprobado dos o todas las evaluaciones, se considerará superada la materia cuando el/la alumno/a obtenga una calificación igual o superior a 5 puntos.

El alumnado que tenga dos evaluaciones suspendidas se considerará que no ha superado la asignatura, independientemente de que la nota ponderada que obtenga sea superior a 5 puntos.

B) ECONOMÍA (1º BACHILLERATO)

La nota de la primera evaluación se descompone del siguiente modo:

Instrumento de evaluación	Procedimiento de evaluación	Criterio de calificación

Pruebas escritas	Dos pruebas escritas: - Primera prueba de los temas 1 y 2: 42,5% - Segunda prueba de los temas 3 y 4: 42,4%	85%
Tareas	- Realización de actividades y ejercicios, tanto en el aula como en casa. - Observación del trabajo (anotaciones en el cuaderno del profesor).	10%
Libro lectura	- Trabajo y respuesta a las preguntas del libro.	5%

La nota de la segunda evaluación se descompone del siguiente modo:

Instrumento de evaluación	**Procedimiento de evaluación**	**Criterio de calificación**
Pruebas escritas	Dos pruebas escritas: - Primera prueba de los temas 5 y 6: 42,5% - Segunda prueba de los temas 7 y 8: 42,5%	85%
Tareas	- Realización de actividades y ejercicios, tanto en el aula como en casa. - Observación del trabajo (anotaciones en el cuaderno del profesor).	10%
Libro lectura	- Trabajo y respuesta a las preguntas del libro.	5%

La nota de la tercera evaluación se descompone del siguiente modo:

Instrumento de evaluación	**Procedimiento de evaluación**	**Criterio de calificación**
Pruebas	Dos pruebas escritas: - Primera prueba del tema 9 y 10: 45%	

escritas	- Segunda prueba de los temas 11 y 12: 35% - Prueba escrita con cinco preguntas sobre el comic del sistema financiero: 5%	85%
Trabajos	- Realización de actividades y ejercicios, tanto en el aula como en casa. - Observación del trabajo (anotaciones en el cuaderno del profesor).	7'5%
Podcast	- Realización en grupo de un podcast sobre desigualdades.	7'5%

Atendiendo a la evaluación por competencias, los criterios de cualificación serán los siguientes:

La nota de la primera evaluación se descompone del siguiente modo:

Competencia específica	**Criterios de evaluación**	**Calificación**
CE 1. Argumentar la importancia de adoptar decisiones responsables en el ámbito económico, analizando su repercusión en los distintos sectores y comparando soluciones alternativas que ofrecen los diferentes sistemas en el marco de los procesos	1.1. Explicar el problema básico de la economía -la escasez- identificando los motivos y comparando, de manera justificada, diferentes estrategias económicas de resolución de este.	5%
	1.2. Describir los procesos fundamentales que intervienen en la toma de las decisiones económicas de manera individual y colectiva, analizando el impacto que tienen en la sociedad.	5%

de globalización e integración económica.	1.3. Comparar las soluciones que distintos sistemas económicos plantean tomando como ejemplo uno de los principales problemas de la economía actual.	15%
	1.4 Utilizar correctamente la terminología económica adaptada al nivel educativo en actividades orales y escritas del ámbito personal, académico, social o profesional, en las distintas lenguas del currículo, utilizando un lenguaje no discriminatorio.	5%
CE 2. Identificar y analizar el funcionamiento del mercado, analizar sus fallos e interpretar la repercusión de estos en el entorno y argumentar el papel del Estado para afrontarlos.	2.1. Describir el funcionamiento del mercado y la naturaleza de las transacciones que tienen lugar en él, analizando elementos como la oferta, la demanda, los precios, los tipos de mercado y los agentes implicados y justificando sobre su importancia como fuente de mejora económica y social.	20%
	2.2. Calcular, representar e interpretar, las variaciones en cantidades demandadas y ofertadas de bienes y servicios en función de distintas variables, a través del estudio de casos.	15%
CE 3. Identificar y comparar el papel de los diferentes agentes económicos en el flujo	3.1. Justificar cómo se produce el desarrollo económico y el bienestar social evaluando, con sentido crítico, el papel de los distintos agentes	10%

circular de la renta, reconociendo y valorando los beneficios y costes	económicos y sus relaciones, estableciendo su conexión con hechos relevantes.	
que este flujo genera, su impacto en el desarrollo económico y su relación con el bienestar de la sociedad.	3.2. Diferenciar los costes y beneficios que supone para la sociedad los comportamientos en el mercado por parte de los agentes económicos, manifestando actitudes de respeto e interés y debatiendo sobre ello para desarrollarla autonomía y el espíritu crítico.	20%
CE 6. Investigar e interpretar hechos, sucesos o acontecimientos concretos de la actualidad económica utilizando herramientas del análisis económico y teniendo en cuenta los factores psicológicos, sociales, cognitivos, emocionales y medioambientales más relevantes que condicionan las decisiones de los agentes económicos.	6.1 Investigar e interpretar la actualidad económica a través del estudio de casos, proyectos en equipo o simulaciones, teniendo en cuenta diversos factores y aplicando las herramientas propias del ámbito de la economía.	5%

La nota de la segunda evaluación se descompone del siguiente modo:

Competencia específica	Criterios de evaluación	Calificación
CE 2. Identificar y analizar el funcionamiento del mercado, analizar sus fallos e interpretar la repercusión de estos en el entorno y argumentar el papel del Estado para afrontarlos.	2.3. Analizar con espíritu crítico la repercusión de los principales los fallos del mercado y sus consecuencias y plantear alguna propuesta de solución, justificando sus ventajas.	20%
	2.4 Describir las funciones del Estado en la economía relacionando su actuación con los fallos del mercado a partir de hechos, sucesos o acontecimientos concretos.	20%
CE 3. Identificar y comparar el papel de los diferentes agentes económicos en el flujo circular de la renta, reconociendo y valorando los beneficios y costes que este flujo genera, su impacto en el desarrollo económico y su relación con el bienestar de la sociedad.	3.3. Analizar el papel del Estado a través de distintas políticas económicas, reflexionando sobre su impacto económico y social.	15%
CE 6. Investigar e interpretar hechos, sucesos o acontecimientos	6.1 Investigar e interpretar la actualidad económica a través del estudio de casos, proyectos en equipo o simulaciones, teniendo en cuenta diversos factores y	5%

concretos de la actualidad económica utilizando herramientas del análisis económico y teniendo en cuenta los factores psicológicos, sociales, cognitivos, emocionales y medioambientales más relevantes que condicionan las decisiones de los agentes económicos.	aplicando las herramientas propias del ámbito de la economía.	
	6.2 Evaluar la estructura del mercado de trabajo y su relación con la educación y formación, analizando de forma especial el desempleo y su evolución, así como las diferentes opciones de políticas para hacerle frente, a partir del estudio de casos y comentarios de texto.	25%
	6.3 Analizar la importancia de los indicadores macroeconómicos como medida desarrollo de una economía y la búsqueda de nuevos indicadores alternativos más acordes con el mantenimiento del Estado de Bienestar mediante el estudio de datos objetivos.	15%

La nota de la tercera evaluación se descompone del siguiente modo:

Competencia específica	**Criterios de evaluación**	**Calificación**

CE 3. Identificar y comparar el papel de los diferentes agentes económicos en el flujo circular de la renta, reconociendo y valorando los beneficios y costes que este flujo genera, su impacto en el desarrollo económico y su relación con el bienestar de la sociedad.	3.3. Analizar el papel del Estado a través de distintas políticas económicas, reflexionando sobre su impacto económico y social.	20%
CE 4. Analizar el funcionamiento básico del sistema financiero describiendo los efectos sobre la economía real, distinguiendo los factores que intervienen en las decisiones financieras relacionadas con la inversión, el ahorro, los productos financieros y la búsqueda de fuentes de financiación y reconociendo la importancia del comportamiento ético de los distintos participantes en la actividad financiera.	4.1. Interpretar el funcionamiento básico del sistema financiero analizando sus efectos sobre la economía real a través del estudio de hechos o acontecimientos concretos, reflexionando acerca de los mismos.	20%
	4.2. Analizar los elementos que intervienen en las decisiones financieras relacionadas con la inversión, el ahorro, los productos y recursos financieros, apreciando los riesgos actuales relacionados con la desinformación, manipulación y adicción.	20%
	4.3. Planificar y gestionar con responsabilidad y autonomía las finanzas personales y adoptar decisiones fundamentadas a partir del	10%

	conocimiento financiero, con una perspectiva de responsabilidad social y ética que permita actuar como ciudadanía responsable.	
CE 5. Identificar las principales amenazas y oportunidades a las que se enfrenta actualmente la economía, analizando el impacto de la globalización económica, la nueva economía y la revolución digital y proponiendo iniciativas relacionadas con el entorno más cercano que fomenten la equidad, la justicia y la sostenibilidad.	5.1. Proponer iniciativas para solucionar algún problema relacionado con los Objetivos de Desarrollo Sostenible, en el ámbito local y global desde una perspectiva crítica y constructiva.	5%
	5.2. Evaluar diferentes amenazas y oportunidades de la economía actual, creando y editando contenidos digitales como documentos de texto, presentaciones multimedia y producciones audiovisuales con sentido estético utilizando diferentes aplicaciones.	5%
	5.3. Reforzar la autoestima, la creatividad y el sentido de pertenencia, analizando las oportunidades que la globalización ofrece a través de ejemplos concretos del ámbito personal y social.	5%
CE 6. Investigar e interpretar hechos, sucesos o acontecimientos concretos de la actualidad económica utilizando	6.1 Investigar e interpretar la actualidad económica a través del estudio de casos, proyectos en equipo o simulaciones, teniendo en cuenta diversos factores y aplicando las	5%

herramientas del análisis económico y teniendo en cuenta los factores psicológicos, sociales, cognitivos, emocionales y medioambientales más relevantes que condicionan las decisiones de los agentes económicos.	herramientas propias del ámbito de la economía.	
	6.4 Comparar los nuevos modelos de comercio internacional generados a partir de la revolución tecnológica y digital, evaluando el impacto en los procesos de integración existentes a través de fuentes de información en diferentes idiomas.	10%

En este curso se valorará la limpieza, orden y ortografía de las diferentes pruebas. Así pues, por cada falta de ortografía se restará 0,05 puntos hasta un máximo de 1 punto por examen.

El decimal 7 será el que marque el redondeo (hacia arriba o hacia abajo) de la nota final de cada evaluación, es decir, un 6,69 será un 6 y un 6,7 será un 7.

Si por algún motivo justificado, el alumno o alumna no puede realizar alguna prueba escrita y aporta una justificación, la nueva prueba se realizará dentro de la misma evaluación cuando el profesor lo considere oportuno para el correcto funcionamiento de la clase.

En el caso de que un/a alumno/a tenga 10 faltas de asistencia no justificadas durante un trimestre (RRI Artículo 31 apartado g) punto 1.), teniendo presente que el Bachillerato es un nivel de enseñanza voluntario, el alumnado perderá el derecho a la evaluación continua en dicha evaluación, teniendo que realizar un único examen final de toda la evaluación.

El/la alumno/a que sea sorprendido copiando durante la realización de alguna de las pruebas la calificación obtenida en dicha prueba será de 0 puntos.

Evaluación final ordinaria:

Evaluación	Ponderación
1º	**33%**
2º	**33%**
3º	**34%**

Los alumnos/as que hayan aprobado dos o todas las evaluaciones, se considerará superada la materia cuando el/la alumno/a obtenga una calificación igual o superior a 5 puntos.

El alumnado que tenga dos evaluaciones suspendidas se considerará que no ha superado la asignatura, independientemente de que la nota ponderada que obtenga sea superior a 5 puntos.

C) ECONOMÍA Y EMPRENDIMIENTO (4º ESO)

La nota de la primera evaluación se descompone del siguiente modo:

Instrumento de evaluación	Procedimiento de evaluación	Criterio de calificación
Pruebas escritas	Tres pruebas escritas: - Primera prueba de las situaciones de aprendizaje 1 y 2: 30% - Segunda prueba de la situación de aprendizaje 3: 20%	70%

	- Tercera prueba de la situación de aprendizaje 5: 20%	
Rúbricas y observación directa	- Realización de actividades y ejercicios, tanto en el aula como en casa. - Observación del trabajo (anotaciones en el cuaderno del profesor). - Participación en clase.	20%
Libro lectura	- Trabajo y respuesta a las preguntas del libro.	10%

La nota de la segunda evaluación se descompone del siguiente modo:

Instrumento de evaluación	**Procedimiento de evaluación**	**Criterio de calificación**
Pruebas escritas	Dos pruebas escritas: - Primera prueba situación de aprendizaje 4: 25% - Segunda prueba situación de aprendizaje 6: 25%	50%
Rúbricas y observación directa	- Realización de actividades y ejercicios, tanto en el aula como en casa. - Observación del trabajo (anotaciones en el cuaderno del profesor).	15%
Libro lectura	- Trabajo y respuesta a las preguntas del libro.	10%
Rúbricas coevaluación	- Elaboración y exposición del proyecto de emprendimiento social (SA7, SA8 y SA9).	25%

La nota de la tercera evaluación se descompone del siguiente modo:

Instrumento de evaluación	**Procedimiento de evaluación**	**Criterio de calificación**

Pruebas escritas	- Sobre los saberes básicos vistos durante la evaluación.	30%
Libro lectura	- Respuesta a las preguntas del libro de lectura.	10%
Rúbricas	- Elaboración y exposición de un plan de empresa. (SA10 y SA11)	50%
One Pager	- Elaboración y presentación de la empresa creada.	10%

Atendiendo a la evaluación por competencias, los criterios de cualificación serán los siguientes:

La nota de la primera evaluación se descompone del siguiente modo:

Competencia específica	**Criterios de evaluación**	**Calificación**
CE 4. Identificar los recursos necesarios en el proceso de desarrollo de la idea o solución creativa propuesta y las posibles fuentes financieras necesarias para la obtención de dichos recursos y aplicarlas a su proyecto emprendedor.	4.1. Identificar los recursos materiales, inmateriales y digitales necesarios en el proceso de ideación creativa, analizando la perspectiva sostenible.	15%
	4.3. Argumentar la necesidad del control del presupuesto personal como herramienta esencial de la viabilidad del proyecto, reflexionando sobre el riesgo del endeudamiento y sus consecuencias en el proceso de emprendimiento.	15%

CE 5. Presentar y exponer ideas y soluciones creativas que transmitan mensajes convincentes adecuados al contexto y a los objetivos de cada situación, utilizando estrategias comunicativas eficaces, respetuosas e inclusivas.	5.3. Utilizar correctamente la terminología económica y financiera adaptada al nivel educativo en actividades orales y escritas del ámbito personal, académico, social o profesional, en las distintas lenguas del currículo, utilizando un lenguaje no discriminatorio.	5%
CE 6. Analizar aspectos básicos de la economía y las finanzas, valorando críticamente el problema de la escasez de recursos, la necesidad de elegir, así como los principales objetivos de la economía actual, desarrollando ideas que den soluciones eficaces, equitativas y sostenibles.	6.1 Identificar el problema económico de la escasez de recursos y la necesidad de elegir, tomando conciencia de las consecuencias del mismo en la sociedad.	15%
	6.2 Identificar los efectos del desempleo, la desigualdad de la renta, la economía sumergida y la inflación en algunos contextos y situaciones reales, describiendo alguna medida correctora para cada uno de ellos.	15%
	6.3 Describir las características de la economía colaborativa, circular y social, valorando el impacto que tienen en diferentes entornos.	5%
	6.4 Interpretar algunas actividades económicas de la vida cotidiana desde el punto de vista financiero.	15%
	6.5 Distinguir las diferentes teorías que explican la inflación y sus efectos sobre los consumidores, las empresas y la economía en general, y analizar los diferentes tipos de política monetaria valorando su impacto	15%

	económico y social, mediante la interpretación de datos y gráficos.	

La nota de la segunda evaluación se descompone del siguiente modo:

Competencia específica	Criterios de evaluación	Calificación
CE 1. Diseñar un proyecto personal que genere valor para la sociedad, analizando las fortalezas y debilidades propias y gestionando de forma eficaz las emociones.	1.1 Realizar una planificación y organización de las diferentes tareas necesarias para llevar a cabo un proyecto personal, resolviendo posibles dificultades con creatividad y mostrando esfuerzo y tenacidad.	10%
	1.2. Utilizar estrategias de análisis razonado de las fortalezas y debilidades personales, comparándolas con las cualidades propias de las personas emprendedoras.	10%
	1.3 Gestionar de forma eficaz las emociones y destrezas personales, promoviendo y desarrollando actitudes creativas.	10%
	1.4 Analizar los resultados alcanzados con conciencia del esfuerzo personal aplicado y los logros obtenidos, realizando propuestas de mejora sobre el propio trabajo.	5%
CE 2. Utilizar estrategias de conformación de equipos y mostrar habilidades sociales de empatía, respeto y	2.1. Constituir equipos de trabajo basados en principios de equidad, coeducación e igualdad entre hombres y mujeres, utilizando estrategias que faciliten la	10%

liderazgo en las dinámicas de trabajo en distintos contextos, analizando el valor de cooperar con otras personas.	identificación y optimización de los recursos humanos necesarios que conduzcan a la consecución del reto propuesto.	
	2.2. Mostrar habilidades sociales, de motivación, liderazgo y de cooperación e innovación ágil en distintos contextos de trabajo en equipo, utilizando diferentes estrategias comunicativas.	10%
	2.3. Respetar las aportaciones de los demás en las distintas dinámicas de trabajo y fases del proceso llevado a cabo, asumiendo las decisiones tomadas de forma colectiva.	10%
	2.4 Asumir con confianza la incertidumbre, las dificultades y los errores que pueden surgir en sus propios procesos de aprendizaje.	10%
CE 4. Identificar los recursos necesarios en el proceso de desarrollo de la idea o solución creativa propuesta y las posibles fuentes financieras necesarias para la obtención de dichos recursos y aplicarlas a su proyecto emprendedor.	4.2. Seleccionar algunas fuentes financieras básicas, valorando el horizonte temporal y el riesgo que implican en el proyecto.	25%

La nota de la tercera evaluación se descompone del siguiente modo:

Competencia específica	**Criterios de evaluación**	**Calificación**

CE 3. Identificar necesidades de las personas a nivel local y global y proponer soluciones sencillas, innovadoras y sostenibles para satisfacerlas, con sentido ético y solidario, analizando sus puntos fuertes y débiles y su posible impacto en el entorno económico.	3.1. Identificar en el entorno más próximo las ideas innovadoras que dan respuesta a necesidades locales y globales, promoviendo el desarrollo sostenible.	5%
	3.2. Comprobar que las ideas de negocio propuestas responden de forma innovadora y sostenible a las necesidades detectadas, describiendo sus ventajas e inconvenientes, y analizar el impacto que pueden generar en el entorno económico.	20%
	3.3. Aplicar metodologías ágiles que faciliten la superación de retos económicos planteados y la obtención de soluciones a las necesidades detectadas, con sentido ético y solidario.	5%
CE 5. Presentar y exponer ideas y soluciones creativas que transmitan mensajes convincentes adecuados al contexto y a los objetivos de cada situación, utilizando estrategias comunicativas eficaces, respetuosas e inclusivas.	5.1. Validar las ideas y soluciones presentadas mediante mensajes convincentes y adecuados al contexto y objetivos concretos, utilizando estrategias comunicativas ágiles adaptadas a cada situación comunicativa.	5%
	5.2. Presentar y exponer, con claridad y coherencia, las ideas y soluciones creativas, valorando la importancia de mantener una comunicación eficaz y respetuosa a lo largo de todo el proceso llevado a cabo.	5%
7. *Diseñar y analizar de manera cooperativa y ágil prototipos innovadores y*	7.1 Diseñar un prototipo final innovador y sostenible, evaluando de manera crítica y ética su aportación al entorno.	20%

sostenibles, a través de estrategias eficaces de diseño, validando sus resultados de forma ética, crítica y sostenible.	7.2 Analizar de manera crítica el proceso de diseño de los prototipos creados, estableciendo comparaciones entre la efectividad, viabilidad y adecuación lograda en los procesos y los resultados obtenidos.	20%
	7.3 Utilizar estrategias eficaces de diseño, seleccionando aquellas que faciliten la ejecución del prototipo final de manera ágil y cooperativa.	20%

En este curso se valorará la limpieza, orden y ortografía del examen. No se restará por faltas de ortografía puntuales, aunque sí que puede restar, como máximo 0,5 puntos, si el examen no se presenta con la debida corrección, con constantes faltas de ortografía o con una evidente falta de expresión escrita que dificulte su comprensión.

El decimal 7 será el que marque el redondeo (hacia arriba o hacia abajo) de la nota final de cada evaluación, es decir, un 6,69 será un 6 y un 6,7 será un 7.

Si por algún motivo justificado, el alumno o alumna no puede realizar alguna prueba escrita y aporta una justificación oficial, la nueva prueba se realizará dentro de la misma evaluación cuando el profesor lo considere oportuno para el correcto funcionamiento de la clase.

El/la alumno/a que sea sorprendido copiando durante la realización de alguna de las pruebas la calificación obtenida en dicha prueba será de 0 puntos.

Evaluación final:

Evaluación	Ponderación
1º	**33%**
2º	**33%**
3º	**34%**

Los alumnos/as que hayan aprobado dos o todas las evaluaciones, se considerará superada la materia cuando el alumno/a obtenga una calificación igual o superior a 5 puntos en la nota ponderada de las tres evaluaciones.

El alumnado que tenga dos evaluaciones suspendidas se considerará que no ha superado la asignatura, independientemente de que la nota ponderada que obtenga sea superior a 5.

D) FORMACIÓN Y ORIENTACIÓN PERSONAL Y PROFESIONAL (4º ESO)

La nota de la primera evaluación se descompone del siguiente modo:

Instrumento de evaluación	**Procedimiento de evaluación**	**Criterio de calificación**
Pruebas escritas	- Al final de la evaluación sobre los saberes básicos vistos durante la evaluación.	30%
Rúbricas y observación directa	- Realización y entrega de actividades y ejercicios, tanto en el aula como en casa. - Observación del trabajo (anotaciones en el cuaderno del profesor). - Trabajos y exposiciones.	50%
Libro lectura	- Respuesta a las preguntas del libro.	10%
Observación directa	- Participación y comportamiento en el aula.	10%

La nota de la segunda evaluación se descompone del siguiente modo:

Instrumento de evaluación	Procedimiento de evaluación	Criterio de calificación
Pruebas escritas	- Al final de la evaluación sobre los saberes básicos vistos durante la evaluación.	30%
Rúbricas y observación directa	- Realización y entrega de actividades y ejercicios, tanto en el aula como en casa. - Observación del trabajo (anotaciones en el cuaderno del profesor). - Trabajos y exposiciones.	50%
Libro lectura	- Respuesta a las preguntas del libro.	10%
Observación directa	- Participación y comportamiento en el aula.	10%

La nota de la tercera evaluación se descompone del siguiente modo:

Instrumento de evaluación	Procedimiento de evaluación	Criterio de calificación
Pruebas escritas	- Al final de la evaluación sobre los saberes básicos vistos durante la evaluación.	30%
Rúbricas	- Elaboración y exposición de un plan de empresa.	40%
Libro lectura	- Respuesta a las preguntas del libro.	10%
Observación	- Participación y comportamiento en el aula.	10%
One Pager	- Elaboración y presentación de la empresa creada.	10%

Atendiendo a la evaluación por competencias, los criterios de cualificación serán los siguientes:

La nota de la primera evaluación se descompone del siguiente modo:

Competencia específica	Criterios de evaluación	Calificación
CE 1. Identificar en sí mismo algunos procesos psicológicos básicos implicados en el aprendizaje, la conducta y las emociones, desarrollando procesos de autorregulación que le permitan un aprendizaje a lo largo de la vida	1.1. Reconocer los procesos cognitivos y emocionales básicos y reflexionar sobre el propio aprendizaje.	10%
	1.2. Reconocer y gestionar la ansiedad en situaciones de estrés, en los contextos personales, académicos y profesionales, mediante estrategias de control de las emociones.	20%
	1.3 Identificar y analizar críticamente las fortalezas, debilidades, metas, intereses y valores personales para aplicarlos en la planificación del proyecto personal, académico y profesional.	10%
	1.4 Reconocer situaciones de riesgo y hábitos de vida saludables, investigar de forma rigurosa los medios para mejorar la salud física y mental y utilizar la información adquirida para mejorar los hábitos de la vida cotidiana.	10%
CE 2. Reconocer algunos factores personales y socioculturales que intervienen en la comprensión de sí mismo en relación con los demás y en la adaptación al contexto social y profesional, respetando y valorando la diversidad.	2.1 Analizar las habilidades socioemocionales necesarias para desenvolverse en los contextos interpersonales y profesionales y planificar algunas estrategias para mejorarlas.	10%
	2.2 Identificar creencias y valores culturales y sociales que influyen en la construcción de la identidad personal.	10%
	2.3 Analizar y argumentar los derechos de las personas valorando la diversidad y	10%

	planteando acciones frente a las situaciones de violencia y exclusión.	
	2.4 Participar de manera activa en dinámicas de trabajo grupal y cooperativo contribuyendo a la elaboración de proyectos colaborativos, poniendo en acción habilidades comunicativas y estrategias que permitan llegar a consensos.	10%
	2.5 Investigar los sesgos y estereotipos que pueden influir en la construcción de expectativas sobre las posibilidades personales, académicas y profesionales.	10%

La nota de la segunda evaluación se descompone del siguiente modo:

Competencia específica	**Criterios de evaluación**	**Calificación**
CE 3. Explorar el entorno identificando las oportunidades de desarrollo personal, académico y profesional, utilizando de forma crítica la información.	3.1. Buscar, seleccionar y manejar críticamente información de distintas fuentes para tomar decisiones vocacionales de los ámbitos personal, académico y profesional.	15%
	3.2. Participar activamente en las visitas a centros de formación y centros de trabajo y analizar la información significativa.	15%
	3.3. Explorar los distintos campos profesionales conociendo los requisitos, las vías de acceso, los estudios necesarios y las condiciones laborales.	15%

	3.4 Investigar y analizar las características del mercado laboral, los cambios del entorno profesional y productivo y los empleos emergentes, detectando las habilidades que mejor se adaptan a esta nueva realidad.	15%
	3.5 Identificar las diferentes opciones de empleo, a partir de las posibilidades de inserción por cuenta ajena y por cuenta propia y explorar las relaciones presentes en cada una de ellas.	15%
CE 4. Definir metas realistas, ajustadas al conocimiento de sí mismo, utilizando la información relevante para resolver la incertidumbre y adoptar una actitud proactiva en la toma de decisiones personales, académicas y profesionales.	4.1 Analizar el contexto social, en relación con la familia, amistades, situación económica y oportunidades académicas y profesionales y valorar los apoyos con los que se cuentan y las dificultades a superar.	5%
	4.2 Identificar las cualidades personales y apoyos de entorno con los que afrontar con eficacia nuevos retos y facilitar el proceso de transición a la vida adulta.	5%
	4.3 Contrastar y comparar la información recopilada planteando hipótesis, identificando las opciones que mejor se adaptan a nuestros intereses y evaluando su viabilidad.	5%
	4.4 Verificar en el proceso de toma de decisiones si los pasos nos conducen a la meta correcta o se requiere realizar ajustes o replantear los objetivos.	5%
	4.5 Tomar decisiones a partir de los valores y expectativas propias sin ceder a modas, presión social o conductas de evitación,	5%

	asumiendo la responsabilidad de las decisiones.	

La nota de la tercera evaluación se descompone del siguiente modo:

Competencia específica	Criterios de evaluación	Calificación
CE 5. Diseñar un proyecto personal, académico y profesional propio conjugando las necesidades e intereses personales y vocacionales con las oportunidades del entorno y las destrezas necesarias en la toma de decisiones.	5.1 Priorizar las necesidades e identificar los intereses personales y vocacionales mediante la exploración de las oportunidades académicas y profesionales que ofrece el entorno mostrando las destrezas necesarias en el proceso de toma de decisiones.	20%
	5.2 Explorar el mundo laboral y extraer conclusiones sobre el futuro profesional propio.	20%
	5.3 Construir el entorno personal de aprendizaje para el desarrollo personal, académico y profesional a lo largo de la vida.	10%
	5.4 Elaborar un proyecto personal, académico y profesional propio, incorporando el autoconocimiento, el conocimiento del entorno académico y profesional y la aproximación al mundo laboral.	50%

En este curso se valorará la limpieza, orden y ortografía del examen. No se restará por faltas de ortografía puntuales, aunque sí que puede restar, como máximo 0,5 puntos, si el examen no se presenta con la debida corrección, con constantes faltas de ortografía o con una evidente falta de expresión escrita que dificulte su comprensión.

El decimal 7 será el que marque el redondeo (hacia arriba o hacia abajo) de la nota final de cada evaluación, es decir, un 6,69 será un 6 y un 6,7 será un 7.

Si por algún motivo justificado, el alumno o alumna no puede realizar alguna prueba escrita y aporta una justificación oficial, la nueva prueba se realizará dentro de la misma evaluación cuando el profesor lo considere oportuno para el correcto funcionamiento de la clase.

En el caso de que un/a alumno/a tenga 10 faltas de asistencia no justificadas durante un trimestre (RRI Artículo 31 apartado g) punto 1.), teniendo presente que el Bachillerato es un nivel de enseñanza voluntario, el alumnado perderá el derecho a la evaluación continua en dicha evaluación, teniendo que realizar un único examen final de toda la evaluación.

Evaluación final:

Evaluación	Ponderación
1º	33%
2º	33%
3º	34%

Los alumnos/as que hayan aprobado dos o todas las evaluaciones, se considerará superada la materia cuando el alumno/a obtenga una calificación igual o superior a 5 puntos en la nota ponderada de las tres evaluaciones.

El alumnado que tenga dos evaluaciones suspendidas se considerará que no ha superado la asignatura, independientemente de que la nota ponderada que obtenga sea superior a 5.

4.2. Actividades de refuerzo y ampliación

Tenemos ante nosotros unas materias que nos proporciona la posibilidad de poner en práctica multitud de actividades. Todas ellas pueden ser clasificadas según su tipología:

- Introducción: presentan los conceptos que posteriormente van a ser desarrollados. Sirven para conocer cuáles son los conocimientos previos de nuestro alumnado sobre el tema a tratar y, por tanto, para saber cuál va a ser el punto de partida en nuestra unidad didáctica.
- Enseñanza-aprendizaje: se proponen al hilo de los saberes básicos estudiados. Por lo general, son actividades de afianzamiento, análisis e interpretación y suelen suponer gran parte de las actividades planteadas.
- Motivación: generamos conflictos cognitivos dentro del aula, planteando o suscitando problemas que deba resolver el alumnado. Activan su curiosidad e interés, ya que presentamos información nueva, sorprendente e incongruente con los conocimientos previos para que el alumnado sienta la necesidad de investigar y aprender.
- Apoyo y refuerzo: permiten a los alumnos/as con dificultades en algunos de los contenidos trabajados alcanzar los objetivos y lograr el aprendizaje, sirviendo también al resto del alumnado para consolidar lo ya aprendido. El alumnado no realiza todas las actividades que disponemos sobre los diferentes saberes básicos. Así pues, los primeros días de clase se informa a todo el alumnado que disponemos de mayor cantidad de actividades y más variadas para aquellos y aquellas que necesiten un mayor trabajo y esfuerzo para poder adquirir las competencias específicas mínimas.
- Evaluación: diseñadas específicamente para evaluar al alumnado la consecución de los objetivos preestablecidos en las situaciones de aprendizaje. Serán objetivas y podrán ser tanto orales como escritas.
- Ampliación: su finalidad es que el alumnado pueda seguir avanzando, explorando nuevos contenidos o aplicando lo aprendido en contextos más complejos o creativos. Disponemos de actividades, podcast, artículos de prensa y libros de lectura para aquel alumnado que quiera seguir indagando e ir más allá de los saberes básicos explicados en clase.

4.3. Procedimientos y criterios de recuperación

A) EMPRESA Y DISEÑO DE MODELOS DE NEGOCIO (2º BACHILLERATO)

La semana después de las vacaciones de Semana Santa habrá una prueba escrita para aquel alumnado que no haya adquirido las competencias específicas mínimas de una o de las dos evaluaciones. Habrá tres modelos de pruebas escritas: una prueba escrita sobre los saberes básicos de la primera evaluación (que realizará el alumnado que no haya superado la primera evaluación), otra prueba escrita sobre los saberes básicos de la segunda evaluación (que realizará el alumnado que no haya superado la segunda evaluación), y una última prueba escrita sobre los saberes básicos tanto de la primera como de la segunda evaluación (que realizará el alumnado que no haya superado ni la primera ni la segunda evaluación).

Los tres modelos de prueba serán valorados con una puntuación máxima de 10 puntos, si el/la alumno/a consigue obtener una nota igual o superior a 5 puntos, independientemente de la nota obtenida en la prueba escrita, la calificación de la/s evaluación/es no superadas pasará a ser de 5 puntos.

Evaluación final extraordinaria:

En la convocatoria extraordinaria el alumnado se examinará de aquellas evaluaciones que no tenga superadas, realizando un examen con una puntuación máxima de 10 puntos. Así pues, la puntuación obtenida en dicho examen será la nota final que tendrá en la o las evaluaciones que tenía suspendidas antes de la prueba extraordinaria. La nota de las evaluaciones aprobadas durante el curso se le mantendrá.

En la evaluación final extraordinaria la primera evaluación seguirá ponderando un 33%, la segunda un 33% y la tercera un 34%, así pues, aprobará la evaluación final extraordinaria el alumnado que obtenga una nota igual o superior a 5 puntos.

B) ECONOMÍA (1º BACHILLERATO)

La semana después de las vacaciones de Semana Santa habrá una prueba escrita para aquel alumnado que no haya adquirido las competencias específicas mínimas de una o de las dos evaluaciones. Habrá tres modelos de pruebas escritas: una prueba escrita

sobre los saberes básicos de la primera evaluación (que realizará el alumnado que no haya superado la primera evaluación), otra prueba escrita sobre los saberes básicos de la segunda evaluación (que realizará el alumnado que no haya superado la segunda evaluación), y una última prueba escrita sobre los saberes básicos tanto de la primera como de la segunda evaluación (que realizará el alumnado que no haya superado ni la primera ni la segunda evaluación).

Los tres modelos de prueba serán valorados con una puntuación máxima de 10 puntos, si el/la alumno/a consigue obtener una nota igual o superior a 5 puntos, independientemente de la nota obtenida en la prueba escrita, la calificación de la/s evaluación/es no superadas pasará a ser de 5 puntos.

Evaluación final extraordinaria:

En la convocatoria extraordinaria el alumnado se examinará de aquellas evaluaciones que no tenga superadas, realizando un examen con una puntuación máxima de 10 puntos. Así pues, la puntuación obtenida en dicho examen será la nota final que tendrá en la o las evaluaciones que tenía suspendidas antes de la prueba extraordinaria. La nota de las evaluaciones aprobadas durante el curso se le mantendrá.

En la evaluación final extraordinaria la primera evaluación seguirá ponderando un 33%, la segunda un 33% y la tercera un 34%, así pues, aprobará la evaluación final extraordinaria el alumnado que obtenga una nota igual o superior a 5 puntos.

C) ECONOMÍA Y EMPRENDIMIENTO (4º ESO)

La semana después de las vacaciones de Semana Santa habrá una prueba escrita para aquel alumnado que no haya adquirido las competencias específicas mínimas de una o de las dos evaluaciones. Habrá tres modelos de pruebas escritas: una prueba escrita sobre los saberes básicos de la primera evaluación (que realizará el alumnado que no haya superado la primera evaluación), otra prueba escrita sobre los saberes básicos de la segunda evaluación (que realizará el alumnado que no haya superado la segunda

evaluación), y una última prueba escrita sobre los saberes básicos tanto de la primera como de la segunda evaluación (que realizará el alumnado que no haya superado ni la primera ni la segunda evaluación).

Los tres modelos de prueba serán valorados con una puntuación máxima de 10 puntos, si el/la alumno/a consigue obtener una nota igual o superior a 5 puntos, independientemente de la nota obtenida en la prueba escrita, la calificación de la/s evaluación/es no superadas pasará o pasarán a ser de 5 puntos.

D) FORMACIÓN Y ORIENTACIÓN PERSONAL Y PROFESIONAL (4º ESO)

La semana después de las vacaciones de Semana Santa habrá una prueba escrita para aquel alumnado que no haya adquirido las competencias específicas mínimas de una o de las dos evaluaciones. Habrá tres modelos de pruebas escritas: una prueba escrita sobre los saberes básicos de la primera evaluación (que realizará el alumnado que no haya superado la primera evaluación), otra prueba escrita sobre los saberes básicos de la segunda evaluación (que realizará el alumnado que no haya superado la segunda evaluación), y una última prueba escrita sobre los saberes básicos tanto de la primera como de la segunda evaluación (que realizará el alumnado que no haya superado ni la primera ni la segunda evaluación).

Los tres modelos de prueba serán valorados con una puntuación máxima de 10 puntos, si el/la alumno/a consigue obtener una nota igual o superior a 5 puntos, independientemente de la nota obtenida en la prueba escrita, la calificación de la/s evaluación/es no superadas pasará o pasarán a ser de 5 puntos.

5. Metodología. Orientaciones didácticas

5.1. Metodología general y específica de las asignaturas.

Los principios pedagógicos deben favorecer la capacidad del alumnado para aprender a aprender, trabajar en equipo y aplicar métodos de investigación apropiados teniendo presente la perspectiva de género y las medidas de atención a la diversidad. Por ello se deben promover situaciones de aprendizaje que estimulen el interés y el hábito por la lectura y la capacidad de expresarse en público, el uso de las nuevas tecnologías de la información, el trabajo cooperativo y el fomento de aspectos relacionados con el interés común, la sostenibilidad o la convivencia democrática, esenciales para que el alumnado sea capaz de responder con eficacia a los retos del siglo XXI.

Basándonos en lo expuesto anteriormente, esta propuesta pedagógica se adecua a los siguientes principios metodológicos considerados fundamentales:

1- APRENDIZAJE FUNCIONAL Y SIGNIFICATIVO

Las dos grandes características del aprendizaje es que sea significativo y funcional.

Por significatividad se entiende que, el estudiante, cuando construya su conocimiento, asigne significados lógicos a los nuevos conocimientos y sepa relacionar los conocimientos nuevos con los previos, de forma lógica y no arbitraria, ampliando así su conocimiento.

La funcionalidad de los aprendizajes está relacionada con la utilización de éstos en situaciones futuras de la vida y del aprendizaje.

2- INCLUSIÓN DE LAS TECNOLOGÍAS DE LA INFORMACIÓN Y LA

COMUNICACIÓN,

Actualmente, nos resulta casi imposible pensar en nuestra sociedad sin la presencia de la tecnología, por tanto, desconectarse en la puerta del instituto no es una opción. Incluir las TIC’s puede transformar nuestra educación, y para ello tendremos en cuenta

diferentes variables como el contexto escolar y socio-cultural en el que estamos inmersos, las variables curriculares y, por supuesto, nuestro alumnado.

El uso de las TIC's despierta el interés y la motivación del estudiante, fomenta la interacción y cooperación, así como el desarrollo de su iniciativa personal.

3- ENSEÑANZA – ENTORNO

Una de las tareas como docente es identificar y analizar las variables que configuran nuestro entorno. Así pues, hay que tener presente el contexto económico que nos rodea y considerarlo como una herramienta didáctica que permita al alumnado aprender de aquello que tiene a su alcance y que tiene presente en su día a día. Nuestro estudio girará en torno a la actividad económica y los diferentes sectores de nuestra zona, destacando la agricultura y la cerámica, consiguiendo de este modo un proceso de enseñanza-aprendizaje íntegro.

4- APRENDIZAJE COOPERATIVO

La base es el trabajo en equipo y tiene como objetivo la construcción de conocimiento y la adquisición de competencias y habilidades sociales. La organización del aula será en grupos mixtos y heterogéneos facilitando que trabajen de forma coordinada y conjunta entre sí.

5.2. Actividades y estrategias de enseñanza-aprendizaje

Además de todo lo expuesto anteriormente, las diferentes estrategias que se combinarán dentro de la materia de Empresa y diseño de modelos de negocio serán:

- Estrategias motivacionales:

La motivación como estrategia de aprendizaje incita al alumnado a tener interés en el proceso educativo y a participar de manera activa en la dinámica de clase. Para alcanzar dicha motivación, el docente no impone una tarea, sino que da la posibilidad a los alumnos y alumnas de elegir entre varios tipos de actividades.

- Estrategias expositivas:

El proceso de enseñanza y aprendizaje se basa en la presentación de los conocimientos elaborados por parte del docente para que los estudiantes puedan asimilarlos. El alumnado tiene un papel pasivo, no necesita descubrir los contenidos sino asimilarlos de forma significativa, mientras que el profesor o la profesora es el/la instructor/a y el/la que les proporciona dichos contenidos.

- Estrategias de investigación e indagación:

Se centra en la búsqueda de soluciones a una situación o problema por parte del alumnado. Fomentan la curiosidad y la investigación entre los y las estudiantes, consiguiendo llegar a una comprensión más profunda del concepto trabajado.

Consta de 4 fases: focalización, exploración, reflexión y aplicación.

- Estrategias sociales:

La socialización y los contenidos deben ir unidos para obtener un aprendizaje significativo de la materia. El factor clave para llevar a cabo este método es el fomento de las habilidades sociales de los y las estudiantes. Algunas de las estrategias que llevaremos a la práctica son:

1) Debates: permiten que el alumnado razone, formule argumentos y tome posición en determinadas controversias. El rol del profesor es el de moderador, asegurándose que el debate fluya de forma correcta y ordenada, incentivando la participación de todos los y las participantes.

2) Resolución de problemas en grupo: técnica que destaca por ayudar a los alumnos a concentrar su atención, fomentar la comunicación y la cooperación.

6. Medidas de respuesta educativa para la inclusión del alumnado con necesidades específicas de apoyo educativo o del alumnado que requiera actuaciones para la compensación de las desigualdades (medidas de nivel III y IV)

En los principios pedagógicos se recoge:

“9. De igual modo, corresponde a las administraciones educativas regular soluciones específicas para la atención de aquellos alumnos y alumnas que manifiesten dificultades especiales de aprendizaje o de integración en la actividad ordinaria de los centros, de los alumnos y alumnas de alta capacidad intelectual y de los alumnos y alumnas con discapacidad.”

La diversidad dentro del aula es un concepto que nos muestra que cada uno/a de nuestros/as alumnos/as es único/a y diferente. Por tanto, la base de nuestro trabajo debe ser el conocimiento de esta pluralidad.

Así pues, bajo una perspectiva docente actual, no puedo formar parte de un modelo educativo tradicional, que se fomente en la uniformidad del sistema y que pretenda catalogar al alumnado como personas semejantes y con resultados homogéneos. Debemos fomentar siempre una enseñanza abierta, donde las diferencias en sí sean vistas como una fuente de riqueza y que su aceptación ayude a dar un sentido a la importancia de la educación.

<u>EMPRESA Y DISEÑO DE MODELOS DE NEGOCIO (2º BAC) Y ECONOMÍA (1º BACH)</u>

En estos dos grupos no contamos con ningún alumno ni alumna que requiera una atención diferente a la ordinaria, pero es necesario nombrar que siempre contamos con alumnado con intereses totalmente diversos, con un rendimiento académico diferente, o unas situaciones personales y sociales muy dispares. Por lo tanto, la atención recibida por mi parte no puede ser en ningún caso igual para todos.

Como docente, para que la clase funcione como una unidad, atenderé de manera personalizada a cada uno de mis alumnos y alumnas, dándoles ayuda, apoyo y sobre todo una respuesta educativa de calidad en las necesidades que tengan, para así contribuir a que se aproximen a su máximo desarrollo personal, académico y social.

ECONOMÍA Y EMPRENDIMIENTO (4º ESO)

En este grupo contamos con un alumnado con discapacidad visual, una alumna con TDAH y una alumna que viene de Reino Unido y sabe hablar muy poco castellano. A continuación, vamos a detallar las medidas que pondremos en práctica para mejorar la comprensión y el aprendizaje de ambos alumnos.

Alumno con discapacidad visual:

- Medidas de nivel II:

- Aplicar pautas de Diseño Universal para el Aprendizaje (DUA), presentando los materiales y la información en diferentes formatos para facilitar la comprensión (soportes visuales, uso de material audiovisual, fuentes específicas, etc.).

- Acompañaremos la información visual con explicaciones verbales.

- Mantendremos el aula ordenada.

- Medidas de nivel III:

- Ubicaremos al alumno a primera fila y con una iluminación natural lateral.

- Utilizaremos contrastes con el material que le proporcionemos (negro sobre blanco). -
- Supervisión individualizada de las tareas.

- Daremos fotocopias de primera impresión.

- Materiales escritos con tipo de letra Verdana o Arial, con tamaño mínimo de 14 puntos, con espaciado mínimo de 1,5 e interlineado doble.

- Facilitar la lectura de libros de texto en formato digital.

- Ampliaremos el tiempo de realización del examen en caso de ser necesario (hasta un 25%).

Alumna con TDAH:

- Medidas de nivel II:

- Aplicar pautas de Diseño Universal para el Aprendizaje (DUA), presentando los materiales y la información en diferentes formatos para facilitar la comprensión (soportes visuales, uso de material audiovisual, fuentes específicas, etc.

- En la medida de lo posible utilizaremos metodologías activas como el aprendizaje cooperativo, el uso de las TIC...

- Mantendremos un ambiente estructurado, evitando contextos caóticos.

- Medidas de nivel III:

- Sentaremos a la alumna a primera fila, delante del profesor y junto a una alumna con muy buen comportamiento y excelentes resultados académicos, para así, evitar cualquiera tipo de distracción.

- Nos aseguraremos personalmente de que entiende las explicaciones y hace uso de la agenda.

- Estaremos en constante contacto con la familia para realizar un seguimiento de su proceso de aprendizaje.

- El día de la realización de las pruebas escritas esta alumna tendrá exámenes con enunciados más cortos y lo más importante estará subrayado, le daremos las hojas de manera escalonada, le dejaremos más tiempo para la realización de la prueba y nos aseguraremos que ha revisado la prueba antes de entregarla.

- Materiales con tipo de letra Verdana o Arial, con tamaño mínimo de 14 puntos, con espaciado mínimo de 1,5 e interlineado doble.

Alumna con integración tardía en el sistema educativo español:

- Medidas de nivel II:

- Los primeros días realizaremos actividades de cohesión de grupo y facilitaremos la ayuda entre iguales.

- Medidas de nivel III:

- Sentaremos a la alumna a primera fila, delante del profesor y junto a una alumna con muy buen comportamiento y dominio de la lengua inglesa para que pueda ayudarla en el día a día y con las diferentes actividades y tareas que realicemos en el aula.

- Adaptaremos las diferentes actividades para favorecer la inclusión plena de la alumna y, si llega a ser necesario, las primeras actividades y apuntes se le proporcionaran en lengua inglesa. Todo de penderá de la rapidez y el ritmo con el que vaya aprendiendo el castellano.

- Se ha acordado con el departamento de orientación que la primera prueba escrita que realice la alumna sea en lengua inglesa, priorizando así el aprendizaje de conocimientos económicos y evitando que el problema del idioma sea un obstáculo.

FORMACIÓN Y ORIENTACIÓN PERSONAL Y PROFESIONAL (4º ESO)

En este grupo contamos con un alumnado con TDAH y otro que viene de Reino Unido y no sabe hablar castellano. A continuación, vamos a detallar las medidas que pondremos en práctica para mejorar la comprensión y el aprendizaje de ambos alumnos.

Alumno con TDAH:

- Medidas de nivel II:

- Aplicar pautas de Diseño Universal para el Aprendizaje (DUA), presentando los materiales y la información en diferentes formatos para facilitar la comprensión (soportes visuales, uso de material audiovisual, fuentes específicas, etc.

- En la medida de lo posible utilizaremos metodologías activas como el aprendizaje cooperativo, el uso de las TIC...

- Mantendremos un ambiente estructurado, evitando contextos caóticos.

- Medidas de nivel III:

- Sentaremos al alumno a primera fila, delante del profesor y junto a una alumna con muy buen comportamiento y excelentes resultados académicos, para así, evitar cualquiera tipo de distracción.

- Nos aseguraremos personalmente de que entiende las explicaciones y hace uso de la agenda.

- Estaremos en constante contacto con la familia para realizar un seguimiento de su proceso de aprendizaje.

- El día de la realización de las pruebas escritas este alumno tendrá exámenes con enunciados más cortos y lo más importante estará subrayado, le daremos las hojas de manera escalonada, le dejaremos más tiempo para la realización de la prueba y nos aseguraremos que ha revisado la prueba antes de entregarla.

- Materiales con tipo de letra Verdana o Arial, con tamaño mínimo de 14 puntos, con espaciado mínimo de 1,5 e interlineado doble.

<u>Alumno con integración tardía en el sistema educativo español:</u>

- Medidas de nivel II:

- Los primeros días realizaremos actividades de cohesión de grupo y facilitaremos la ayuda entre iguales.

- Medidas de nivel III:

- Sentaremos al alumno a primera fila, delante del profesor y junto a un alumno con buen dominio de la lengua inglesa para que pueda ayudarla en el día a día y con las diferentes actividades y tareas que realicemos en el aula.

- Adaptaremos las diferentes actividades para favorecer la inclusión plena del alumno y, si llega a ser necesario, las primeras actividades y apuntes se le proporcionaran en lengua inglesa. Todo de penderá de la rapidez y el ritmo con el que vaya aprendiendo el castellano.

- Se ha acordado con el departamento de orientación que la primera prueba escrita que realice el alumnao sea en lengua inglesa, priorizando así el aprendizaje de conocimientos económicos y evitando que el problema del idioma sea un obstáculo.

7. Actividades complementarias

Hay que tener en cuenta, que estas actividades se desarrollarán siempre que tengamos medios humanos, materiales y económicos suficientes para ello. Como además dependemos de empresas y organizaciones externas, deberemos respetar los aforos y reglas internas que tengan estipuladas, lo que puede implicar que, el Departamento pueda decidir la no realización de la actividad.
Para este curso hay programadas las siguientes actividades complementarias:

<u>2º Bachillerato:</u>

- Visita a la empresa “Packaging Betxí” del Grupo La Plana, el cual se dedica al packaging de cartón ondulado. Así, el alumnado podrá conocer todo el proceso productivo de la empresa más importante de la localidad.

- Visita a la empresa Clasol dedicada al mercado citrícola. La finalidad es que el alumnado conozca todo el proceso, desde el cultivo hasta la venta de la fruta más importante de la comarca; la naranja.

4º ESO:

- Visita a la Feria de la Formación Profesional que se celebra en Castellón en abril.

- Visita a las aulas donde se imparten los ciclos formativos del IES, con charla incluida sobre las salidas profesionales de los ciclos (prevista para el 2º trimestre).

8. Recursos didácticos y de aula

Los materiales estarán adaptados a las características específicas de nuestros alumnos y alumnas. Para trabajar las distintas materias impartidas por el departamento de Economía se hace fundamental proceder a la clasificación de estos materiales en tres grandes grupos:

1. Materiales escritos: son los más convencionales y los más utilizados por parte del docente para dar apoyo a su proceso de enseñanza. Su componente simbólico es el lenguaje escrito.

Se hará uso principalmente de comentarios de textos económicos, fotocopias, exámenes PAU de años anteriores para el alumnado de 2º de bachillerato, y publicaciones diversas de interés socioeconómico que proporcionará el profesor, además de:

a) Libro de texto:

-2º Bachillerato: Empresa i disseny de models de negoci (2023). Josep Alfaro, Montserrat Pina y Clara González. Editorial McGrawHill. ISBN 9788448640705

-1º Bachillerato: Economía (2022). Luis Martínez Sirera. Editorial Compartiendo Conocimiento. ISBN 9788412205282

-4º ESO: Economía y empredimiento: Economía y emprendimiento (2023). Anxo Penalonga Sweers y Abelardo Fernández Bagüés. Editorial McGraw Hill. ISBN 9788448637866

- 4º ESO Formación y orientación personal y profesional: No existe libro de texto, en cada una de las tres evaluaciones el profesor le proporcionará un dossier al alumnado.

b) Libros de lectura:

- 1º Bachillerato: La otra clase de Economía (2020). José Sande. Editorial Compartiendo Conocimiento. ISBN 9788412169836

- 4 ESO Economía y emprendimiento: El libro negro del emprendedor (2007). Fernando Trías de Bes. Editorial Empresa Activa. ISBN 978-8416997886

- 4 ESO Formación y orientación personal y profesional:

- El libro negro del emprendedor (2007). Fernando Trías de Bes. Editorial Empresa Activa. ISBN 978-8416997886
- La buena suerte (2005). Fernando Trías de Bes y Álex Rovira Celma. Editorial Empresa Activa. ISBN 978-8495787552
- La vaca (2012). Camilo Cruz. Editorial FisicalBook. ISBN 978-1931059633

2. Materiales audiovisuales: elementos de naturaleza visual, sonora o la combinación de ambas (fotografías, audios, videos, diapositivas...).

3. Materiales TIC: se hará uso de la aplicación "Teams" y del correo electrónico que proporciona la Conselleria a todo el alumnado y profesorado para hacerles llegar apuntes, material e información de forma digital. También deberán acceder a diferentes páginas web y utilizar Excel, PowerPoint y Word para la realización de algunas actividades.

Además de todo lo expuesto anteriormente, para la exposición de temas y el trabajo de aula será preciso el empleo de pizarra, borrador, tiza blanca y de colores, ordenador y proyector.

9. Programación didáctica “Itinerario Personal para la Empleabilidad I” 1º CFGM “Sistemas Microinformáticos y Redes” e “Impresión Gráfica”.

INDICE

1.- INTRODUCCIÓN

1.1.- Justificación

1.2.- Contextualización

1.3.- Marco Legal

2.- COMPETENCIAS PROFESIONALES, PERSONALES Y SOCIALES

3.- OBJETIVOS DEL MÓDULO DE FORMACIÓN Y ORIENTACIÓN LABORAL

3.1.- Objetivos generales del ciclo

3.2.- Resultados de aprendizaje

4.- CONTENIDOS DEL MÓDULO

4.1.- Contenidos mínimos

4.2.- Elementos transversales

5.- UNIDADES DIDÁCTICAS

5.1.- Organización de las unidades didácticas

5.2.- Distribución temporal de las unidades didácticas.

6.- METODOLOGÍA. ORIENTACIONES DIDÁCTICAS

6.1.- Orientación metodológica

6.2.- Actividades extraescolares y complementarias.

6.3.- Espacios y recursos

7.- CRITERIOS DE EVALUACIÓN

8.- PROCEDIMIENTO E INSTRUMENTOS DE EVALUACIÓN. CRITERIOS DE CALIFICACIÓN

8.1.- Procedimiento de evaluación.

8.2.-.Instrumentos de evaluación y criterios de calificación

8.2.1-. Convocatoria ordinaria

8.2.2-. Convocatoria extraordinaria

8.3.-. Evaluación de la práctica docente

9.- MEDIDAS DE RESPUESTA EDUCATIVA PARA LA INCLUSIÓN DEL ALUMNADO CON NECESIDADES ESPECÍFICA DE APOYO EDUCATIVO O CON ALUMNADO QUE REQUIERA ACTUACIONES PARA LA COMPENSACIÓN DE DESIGUALDADES.

9.1.- Otras adaptaciones.

1. INTRODUCCIÓN

1.1. Justificación

El módulo de Itinerario Personal para la Empleabilidad I (a partir de ahora, IPE I) que se imparte en el primer curso de todos los ciclos formativos (independientemente de que sean de grado medio o de grado superior) es de especial importancia en nuestra sociedad actual, ya que contribuirá a dotar al alumnado de los conocimientos básicos para poder desarrollarse con éxito, tanto en el ámbito personal como profesional, con lo que aprenderán a protegerse de ciertos riesgos: - con los conocimientos y nociones de prevención de riesgos laborales protegerán su integridad física y mental teniendo; - con los conocimiento de derecho laboral se protegerán ante las prácticas incorrectas que pueden redundar en menores cotizaciones, percibir menores salarios de los que debería, detectar fraudes de ley en su contrato. Y por último aprenderá a defenderse en un mercado laboral cada vez más competitivo, sabiendo analizar el sector profesional en el cual se va a desarrollar la carrera profesional.

1.2 Contextualización

El módulo de IPE I en los Ciclos Formativos de Grado Medio de Sistemas Microinformáticos y Redes e Impresión Gráfica, se imparte en el IES de Betxí, en el municipio, de la Comunidad Valenciana del mismo nombre. Betxí está situado al sur de la provincia de Castellón. La localidad cuenta con un censo demográfico de alrededor de 5.600 habitantes. (INE 2021)

En cuanto a la economía de este municipio, la gran mayoría de la población está ocupada en la agricultura y la cerámica.

El IES fue creado en 1968 y está en constante coordinación con los centros de Primaria, tanto de Betxí como de otros pueblos de la comarca, como Artana, Eslida y Aín ya que estos aportan alumnado para iniciar los estudios de la ESO.

Debido a los pueblos de donde proceden, los alumnos suelen ser valenciano-parlantes. Contamos con un libro de texto que nos servirá de guía el cual está escrito en valenciano, aunque puede haber recursos didácticos que estén escritos en castellano, así pues, las

clases de dicha asignatura se impartirá en las dos lenguas oficiales de la Comunidad Valenciana, castellano y valenciano.

Centrándonos en la situación social del centro, se encuentra en una zona de crecimiento, con viviendas unifamiliares y con un poder adquisitivo medio-alto. Así pues, el entorno físico y social condiciona las características propias del centro.

Las etapas educativas que se reparten dentro de las aulas son; Educación Secundaria Obligatoria, Bachillerato y Formación Profesional.

En cuanto a las instalaciones del centro, éste cuenta con amplias aulas completamente equipadas con recursos tecnológicos, además de tener zonas deportivas, biblioteca, salón de actos, clase de Música, clase de Dibujo, laboratorios de Ciencias, talleres de Tecnología, tres aulas de Informática y un comedor escolar.

El claustro del IES está integrado por 61 profesores y profesoras y un factor clave dentro del contexto educativo en el cual nos movemos es nuestro alumnado, contando actualmente con alrededor de 400 alumnos/as matriculados en total en el centro.

Las familias a las que corresponden los ciclos formativos que podemos encontrar en el centro son las de “Tecnologías de la Información” y “Artes Gráficas”.

Por último, los grupos a los cuales destinamos esta programación están formados por 19 estudiantes (de los cuales 4 son chicas y 15 chicos) de 1r curso del Ciclo Formativo de Grado Medio de Sistemas Microinformáticos y Redes, y 10 estudiantes (entre los que se encuentran 4 chicas y 6 chicos) de 1r curso del Ciclo Formativo de Grado Medio de Impresión Gráfica.

1.3 Marco legal

La programación didáctica es un instrumento que nos permite planificar, desarrollar y evaluar los elementos de un currículum elaborados por un equipo docente y que tiene como referente las características de los alumnos y las líneas educativas del PEC.

La legislación sobre la que se basa la programación es la siguiente:

Normativa estatal:

Constitución Española de 1978 (artículo 27).

a) Ley Orgánica 3/2020 (LOMLOE), de 29 de diciembre, por la que se modifica la Ley Orgánica 2/2006 (LOE), de 3 de mayo, de Educación.
b) Ley Orgánica 2/2006 (LOE), de 3 de mayo, de Educación.
c) Ley Orgánica 3/2022 de 31 de Marzo, de ordenación e Integración de la Formación Profesional.
d) Reial decret 659/2023, de 18 de juliol, pel qual es desenvolupa l'ordenació del Sistema de Formació Professional
e) RD 1691/2007, de 14 de diciembre, por el que se establece el título de Técnico en Sistemas Microinformáticos y Redes y se fijan sus enseñanzas mínimas.
f) Real Decreto 1590/2011**,** de 4 de noviembre, por el que se establece el Título de Técnico en Impresión Gráfica y se fijan sus enseñanzas mínimas.
g) Orden EDU/2187/2009, de 3 de julio, por la que se establece el currículo del ciclo formativo de Grado Medio correspondiente al título de Técnico en Sistemas Microinformáticos y Redes.
h) Orden ECD/343/2012, de 15 de febrero, por la que se establece el currículo del ciclo formativo de Grado Medio correspondiente al título de Técnico en Impresión Gráfica.
i) Orden EFP/279/2022, de 4 de abril, por la que se regulan la evaluación y la promoción en la Educación Primaria, así como la evaluación, la promoción y la titulación en la Educación Secundaria Obligatoria, el Bachillerato y la Formación Profesional en el ámbito de gestión del Ministerio de Educación y Formación Profesional.

<u>Normativa autonómica:</u>

Decreto 36/2017, de 10 de marzo, del Consell, por el que se establece el currículo del ciclo formativo de grado medio correspondiente al título de Técnico/a en Impresión Gráfica.

Decreto 104/2018, de 27 de julio del Consell, por el que se desarrollan los principios de equidad y de inclusión en el sistema educativo valenciano.

Decreto 252/2019, de 29 de noviembre, del Consell, de regulación de la organización y el funcionamiento de los centros públicos que imparten enseñanzas de Educación Secundaria Obligatoria, Bachillerato y Formación Profesional, modificado por el DECRETO 72/2021, de 21 de mayo, del Consell, de organización de la orientación educativa y profesional en el sistema educativo valenciano.

Decreto 72/2021, de 21 de mayo, del Consell, de organización de la orientación educativa y profesional en el sistema educativo valenciano.

Orden de 29 de Julio de 2009, de la Conselleria d'Educació, por el que se establece para la Comunidad Valenciana el currículo del ciclo formativo de Grado Medio correspondiente al Título de Técnico de Sistemas Microinformáticos y Redes.

Orden 46/2012, de 12 de julio, por la que se regulen determinados aspectos de la ordenación de la Formación Profesional del sistema educativo en la Comunidad Valenciana.

Orden 18/2016, de 1 de junio, de la Conselleria de Educación, Investigación, Cultura y Deporte, por la que se regula el acceso, la admisión y matrícula a enseñanzas de grado medio y de grado superior de Formación Profesional en la Comunitat Valenciana , modificada por la ORDEN 17/2022, de 25 de marzo, de la Conselleria de Educación, Cultura y Deporte, por la que se regula la oferta parcial de las enseñanzas de los ciclos de Formación Profesional Básica de grado medio y de grado superior en centros educativos públicos y privados de la Comunitat Valenciana.

Orden 20/2019, de 30 de abril, de la Conselleria de Educación, Investigación, Cultura y Deporte, por la cual se regula la organización de la respuesta educativa para la inclusión del alumnado en los centros docentes sostenidos con fondos públicos del sistema educativo valenciano, modificada por la Orden 10/2023, de 22 de mayo, de la Conselleria de Educación, Cultura y Deporte, por la cual se regulan y concretan determinados aspectos de la organización y el funcionamiento de la orientación educativa y profesional en el sistema educativo valenciano.

Orden 17/2022, de 25 de marzo, de la Conselleria de Educación, Cultura y Deporte, por la que se regula la oferta parcial de las enseñanzas de los ciclos de Formación Profesional Básica de grado medio y de grado superior en centros educativos públicos y

privados de la Comunitat Valenciana.

RESOLUCIÓN de 8 de agosto de 2024, de la Secretaría Autonómica de Educación, por la cual se dictan instrucciones sobre ordenación académica y de organización de los centros que imparten Formación Profesional durante el curso 2024-2025 en la Comunidad Valenciana.

RESOLUCIÓN de 5 de junio de 2024, del director general de Centros Docentes, por la que se fija el calendario escolar del curso académico 2024-2025 en la Comunitat Valenciana

Normativa centro:

Proyecto Educativo de Centro (PEC) del IES Betxí

2.- COMPETENCIAS PROFESIONALES, PERSONALES Y SOCIALES

Las competencias profesionales, personales y sociales representan las habilidades que deben adquirir los alumnos a la finalización del ciclo.

En el caso del Ciclo de Grado Medio de Sistemas Microinformáticos y Redes, de acuerdo con el artículo 4 del RD, la competencia general de este título consiste en "*instalar, configurar y mantener sistemas microinformáticos, aislados o en red, así como redes locales en pequeños entornos, asegurando su funcionalidad y aplicando los protocolos de calidad, seguridad y respeto al medio ambiente establecidos*".

En el caso del Ciclo de Grado Medio de Impresión Gráfica, la competencia general, también podemos encontrarla en el artículo 4 del RD de Título y consiste en: *"realizar las actividades de ajustes mecánicos, entonación y registro de la imagen, para la producción de impresos por sistemas convencionales (offset, flexografía y serigrafía) o por medios digitales, controlando y manteniendo las máquinas y equipos auxiliares para obtener la producción con la calidad y en los tiempos establecidos, cumpliendo las normas de prevención de riesgos laborales y de protección ambiental."*

Para cada ciclo se establecen, además, una serie de competencias profesionales y sociales que los alumnos deberán adquirir a lo largo de los cursos. Éstas vienen enumeradas en el artículo 5 de los RD de Título y el módulo de IPE I contribuye a las siguientes:

m) Organizar y desarrollar el trabajo asignado manteniendo unas relaciones profesionales adecuadas en el entorno de trabajo.

n) Mantener un espíritu constante de innovación y actualización en el sector informático.

o) Aplicar protocolos y normas de seguridad, calidad y respeto al medio ambiente en las intervenciones realizadas.

p) Cumplir con los objetivos de la producción, colaborando con el equipo de trabajo y actuando conforme a los principios de responsabilidad y tolerancia.

q) Adaptarse a diferentes puestos de trabajo y nuevas situaciones laborales originados por cambios tecnológicos y organizativos en los procesos productivos.

s) Ejercer sus derechos y cumplir con las obligaciones derivadas de las relaciones laborales, de acuerdo con lo establecido en la legislación vigente.

t) Gestionar su carrera profesional, analizando las oportunidades de empleo, autoempleo y aprendizaje.

v) Participar de forma activa en la vida económica, social y cultural, con una actitud crítica y responsable.

3. OBJETIVOS DEL MÓDULO DE IPE I

Los objetivos pueden definirse como las metas o resultados que los alumnos deberán ir alcanzado de forma progresiva a lo largo del proceso de enseñanza-aprendizaje.

3.1.- Objetivos generales del ciclo

Los objetivos generales, establecidos en el artículo 9 de los RD del Título, a los que favorece el módulo de IPE I son:

l) Detectar y analizar cambios tecnológicos para elegir nuevas alternativas y mantenerse actualizado dentro del sector.

n) Analizar y describir procedimientos de calidad, prevención de riesgos laborales y medioambientales, señalando las acciones a realizar en los casos definidos para actuar de acuerdo con las normas estandarizadas.

ñ) Valorar las actividades de trabajo en un proceso productivo, identificando su

aportación al proceso global para conseguir los objetivos de la producción.

o) Identificar y valorar las oportunidades de aprendizaje y empleo, analizando las ofertas y demandas del mercado laboral para gestionar su carrera profesional.

q) Reconocer sus derechos y deberes como agente activo en la sociedad, analizando el marco legal que regula las condiciones sociales y laborales para participar como ciudadano democrático.

3.2.- Resultados de aprendizaje

Representan los objetivos del módulo IPE I, que deben adquirir los alumnos. Según el Anexo V del RD 659/2023 y son los siguientes:

1. Distingue las características del sector productivo y define los puestos de trabajo relacionándolos con las competencias profesionales expresadas en el título.

2. Adquiere las competencias necesarias para el desempeño de las funciones de nivel básico en Prevención de Riesgos Laborales.

3. Analiza sus condiciones laborales como persona trabajadora por cuenta ajena identificándolas en los principales tipos de cambios y vicisitudes relevantes que se pueden presentar en la relación laboral en la normativa laboral y especialmente en el convenio colectivo del sector.

4. Analiza y evalúa su potencial profesional y sus intereses para guiarse en el proceso de autoorientación y elabora una hoja de ruta para la inserción profesional en base al análisis de las competencias, intereses y destrezas personales.

5. Aplica las estrategias para el aprendizaje autónomo reconociendo su valor profesionalizador, diseñando y optimizando su propio entorno de aprendizaje haciendo uso de las tecnologías digitales como herramientas de aprendizaje autónomo, siendo coherente con su identidad digital y sus propios objetivos profesionales planteados en su plan de desarrollo individual.

4. CONTENIDOS DEL MÓDULO

Los contenidos son el conjunto de conocimientos, habilidades, destrezas y actitudes que contribuyen al logro de los resultados de aprendizaje y la adquisición de las competencias.

4.1.- Contenidos mínimos.

De acuerdo con las Ordenes y Decretos de currículum de los respectivos ciclos se establecen como contenidos mínimos los siguientes:

Bloque 1: Evaluación de Riesgos Profesionales y Planificación de la prevención de riesgos en la empresa:

Valoración de la relación entre trabajo y salud.

Análisis de factores de riesgo.

La evaluación de riesgos en la empresa como elemento básico de la actividad preventiva.

Análisis de riesgos ligados a las condiciones de seguridad.

Análisis de riesgos ligados a las condiciones ambientales.

Análisis de riesgos ligados a las condiciones ergonómicas y psicosociales.

Riesgos específicos en la industria de sistemas microinformáticos y redes.

Determinación de los posibles danos a la salud del trabajador que pueden derivarse de las situaciones de riesgo detectadas

Derechos y deberes en materia de prevención de riesgos laborales.

Gestión de la prevención en la empresa.

Organismos públicos relacionados con la prevención de riesgos laborales. Planificación de la prevención en la empresa.

Planes de emergencia y de evacuación en entornos de trabajo.

Elaboración de un plan de emergencia en una pyme.

Aplicación de medidas de prevención y protección en la empresa:

Determinación de las medidas de prevención y protección individual y colectiva.

Protocolo de actuación ante una situación de emergencia.

Primeros auxilios.

Bloque 2: El derecho del trabajo y de la Seguridad Social:

Contrato de trabajo:

El derecho del trabajo.

Análisis de la relación laboral individual.

Modalidades de contrato de trabajo y medidas de fomento de la contratación.

Derechos y deberes derivados de la relación laboral.

Modificación, suspensión y extinción del contrato de trabajo.

Representación de los trabajadores.

Análisis de un convenio colectivo aplicable al ámbito profesional del técnico en sistemas microinformáticos y redes.

Beneficios para los trabajadores en las nuevas organizaciones: flexibilidad, beneficios sociales entre otros.

Estructura del Sistema de la Seguridad Social.

Determinación de las principales obligaciones de empresarios y trabajadores en materia de Seguridad Social: afiliación, altas, bajas y cotización.

Situaciones protegibles en la protección por desempleo.

Bloque 3: Orientación Laboral

Búsqueda activa de empleo:

Valoración de la importancia de la formación permanente para la trayectoria laboral y profesional del técnico en sistemas microinformáticos y redes.

Análisis de los intereses, aptitudes y motivaciones personales para la carrera profesional.

Identificación de itinerarios formativos relacionados con el técnico en sistemas microinformáticos y redes.

Definición y análisis del sector profesional del título de técnico en sistemas microinformáticos y redes.

Proceso de búsqueda de empleo en pequeñas, medianas y grandes empresas del sector.

Oportunidades de aprendizaje y empleo en Europa.

Técnicas e instrumentos de búsqueda de empleo.

El proceso de toma de decisiones.

Gestión del conflicto y equipos de trabajo:

Valoración de las ventajas e inconvenientes del trabajo

de equipo para la eficacia de la organización.

Equipos en la industria de sistemas microinformáticos y redes según las funciones que desempeñan.

La participación en el equipo de trabajo.

Conflicto: características, fuentes y etapas.

Métodos para la resolución o supresión del conflicto.

4.2.- Elementos Transversales

El artículo 2 de la Ley Orgánica de Educación 2/2006 modificada por la Ley 3/2020 de Mejora de la Calidad Educativa, establece una serie de elementos que deben estar presentes a lo largo del módulo. A lo largo de las unidades didácticas y a través de sus actividades se trabaja:

El fomento de la lectura, la comprensión lectora, la expresión oral y escrita: a través de la lectura de textos (que pueden estar en el libro de texto o fuera de él, artículos de prensa, convenio colectivo aplicable al sector, tipos de contrato, estatuto de trabajadores, fichas técnicas de prevención, notificas, etc...) Así como en el bloque de orientación donde confeccionamos cartas de presentación y currículums vitae.

Uso de recursos audiovisuales: como mapas mentales, infografías, vídeos, etc...

Igualdad de oportunidades: se trata sobre todo en el bloque de laboral donde hablamos de la brecha salarial y los planes de igualdad. Así como también en el bloque de orientación donde vemos la desigualdad en las matrículas de chicas y chicos en familias técnicas y científicas, siendo este ciclo una muestra de ello.

Cuidado del medio ambiente y salud: se trabaja en el bloque de prevención, donde podemos apreciar el impacto que puede tener sobre el medio ambiente en general y sobre el laboral en particular el trabajar con determinadas partículas y producto. Asimismo, en este bloque, tratamos la salud tanto física como mental derivada del

ambiente de trabajo.

Prevención de conflictos: Se trabaja en la unidad relacionada con la participación de los trabajadores, donde vemos contenidos relacionados con la huelga y el cierre patronal, así como también en las unidades relacionadas con el derecho laboral, donde vemos cómo, aquellos conflictos sin resolver, pueden acabar en los tribunales.

TIC: Uso de las tecnologías de la información y de la comunicación, sobre todo al utilizar la plataforma "Aules" como forma de entrega y recepción de tareas.

5.- UNIDADES DIDÁCTICAS

El módulo de IPE I que tiene la consideración de módulo transversal y por lo tanto no contribuye a ninguna unidad de competencia, tiene para este curso, un total de **104** lectivas para el ciclo de impresión Gráfica y **104** para el ciclo de Sistemas Microinformáticos y Redes que se distribuyen semanalmente en 3 sessiones de 55 minutos cada una. Se impartirán los lunes (2 sesiones) y los martes (1 sesión) en ambos ciclos. Dentro del número total de sesiones hay que tener en cuenta que se destinará 1 sesión de introducción al inicio de curso y 4 sesiones de media, para realizar las actividades extraescolares o complementarias. Además, se incluirán dentro de las mismas, las sesiones destinadas a exámenes. Al finalizar el curso también se realizará 1 sesión para comentar los resultados finales del mismo. Asimismo, se destinarán 2 sesiones "libres" para poder hacer frente a situaciones imprevistas, días en los que el alumnado decide hacer huelga, emergencias meteorológicas que impidan dar clase, etc...

5.1.- Organización de las Unidades Didácticas.

Los contenidos del módulo se han distribuido en 11 unidades didácticas.

El título de estas unidades está en valenciano ya que, el libro a utilizar y la lengua en la que se impartirá el módulo será mayoritariamente ésta.

5.2.- Distribución temporal de las Unidades Didácticas.

Las unidades a impartir en el módulo se estructuran en 3 trimestres, quedando distribuidas las unidades de la siguiente manera.

TRIMESTRES	RA
1er Trimestre	
Unitat 1.- Anàlisi del sector professional	RA1
Unitat 2.- Seguretat i salut en el treball	RA2
Unitat 3.- Prevenció de riscos laborals	RA2
Unitat 4.- L'organització i la gestió de la prevenció	RA2
Unitat 5.- L'actuació en cas d'emergència	RA2
2º Trimestre	
Unitat 6.- La relació laboral	RA3
Unitat 7.- El contracte de treball	RA3
Unitat 8.- Salari i Seguretat Social	RA3
3er Trimestre	
Unitat 9.- Modificació, suspensió i extinció del contracte de treball	RA3
Unitat 10.- El projecte professional	RA4
Unitat 11.- L'aprenentatge autònom i la competència digital	RA5

Cabe decir que la secuenciación de las sesiones no se llevará a cabo de forma rígida, sino que, dependiendo del ritmo del grupo clase, será flexible, adaptándose a las

necesidades del alumnado.

6. METODOLOGÍA. ORIENTACIONES DIDÁCTICAS.

6.1.- Orientación metodológica

La metodología será la forma o sistema que empleemos para enseñar al alumno los contenidos del módulo.

Actualmente, podemos optar por muchos sistemas de enseñanza, pero los más utilizados suelen ser: el enfoque clásico y el enfoque constructivista. La diferencia entre ambos enfoques radica en que el profesor pasa a ser un elemento activo en la enseñanza (como sería el enfoque clásico) o a ser un elemento pasivo, en cierta medida, (como en el enfoque constructivista), pasivo en el sentido de que deja que sea el alumno el que guíe su propio aprendizaje. Dependiendo del papel que juegue el profesor, el alumno desempeñará un papel más activo o menos. Normalmente el primer enfoque va destinado a la memorización de conceptos y el segundo a la generación de ideas, interés, motivación, etc...

Para ello, se intentarán combinar actividades de conocimientos previos, para conectar los conocimientos que tienen los alumnos con la adquisición de nuevos. Actividades de aplicación y de consolidación, para afianzar esos nuevos conocimientos. Actividades de refuerzo o de ampliación, para poder hacer frente a la diversidad del alumnado. Por último, actividades de evaluación, donde ellos/as mismos/as podrán comprobar su grado de aprendizaje.

Además, según las **Orientaciones Pedagógicas del Real Decreto de Título,** las líneas de actuación del proceso de enseñanza aprendizaje son las siguientes:

1.- El manejo de las fuentes de información sobre el sistema educativo y laboral, en especial en lo referente al sector informático.

2.- La realización de pruebas de orientación y dinámicas sobre la propia personalidad y el desarrollo de las habilidades sociales.

3.- La preparación y realización de currículos (CVs) y entrevistas de trabajo.

4.- La identificación de la normativa laboral que afecta a los trabajadores del sector,

manejo de los contratos más comúnmente utilizados, lectura comprensiva de los convenios colectivos de aplicación.

5.- La cumplimentación de recibos de salario de diferentes características y otros documentos relacionados.

6.- El análisis de la Ley de Prevención de Riesgos Laborales que le permita la evaluación de los riesgos derivados de las actividades desarrolladas en el sector productivo, y colaborar en la definición de un plan de prevención para la empresa, así como las medidas necesarias que deban adoptarse para su implementación.

De acuerdo con el contenido del módulo, el enfoque constructivista tendrá mayor peso para **fomentar la autonomía de los alumnos**, aunque también se hará uso del enfoque clásico para ciertos contenidos.

6.2.- Actividades extraescolares y complementarias.

Durante el segundo trimestre

- Charla y/o entrevista a una persona emprendedora.

Hay que tener en cuenta, que estas actividades se desarrollarán siempre que tengamos medios humanos, materiales y económicos suficientes para ello. Como además dependemos de empresas y organizaciones externas, deberemos respetar los aforos y reglas internas que tengan estipuladas, lo que puede implicar que, el Departamento pueda decidir que no se realice la actividad.

Posibles opciones:

1. Visitas a empresas relacionadas con el sector:

- LANZADERA VALENCIA. Actividad propuesta para el segundo trimestre.

2. Charlas en el Centro por parte de profesionales en las materias correspondientes:

- ADRIAN ESBRI, CEO E.T.T. LA PLANA.

6.3.- Espacios y recursos.

En cuanto a los espacios, deberemos disponer de un aula, intentado que siempre sea la misma y que permita la disposición de los alumnos, de forma que se pueda interaccionar con ellos fácilmente y que también permita realizar trabajos en grupo.

Según la Orden de currículo, se debe **disponer de un aula polivalente que será de 40m2 si tengo 20 alumnos**. Por la naturaleza de los ciclos formativos contamos ordenadores por defecto.

Los recursos los dividimos en recursos materiales, recursos organizativos y recursos personales:

-**Recursos materiales**:

-Libro de texto: *Itinerari Personal per a l'Ocupabilitat I*. Ed: Editex.

- Fotocopias para realizar actividades;

-Presentaciones para exposición de conceptos, noticias;

-Materiales elaborados con TIC o que requieren su uso (CANVA, enlaces web, AULES, OUTLOOK, WORD, POWERPOINT, aplicaciones como RUBISTAR, CORUBRICS, YOUTUBE). Recursos multimedia o digitales (fotos, vídeos,etc)

- Recursos organizativos: Se van a añadir los recursos con los que cuenta el aula general: ordenadores, pizarra, borrador, tiza, proyector.

Cabe destacar, que para llevar a cabo la metodología del aprendizaje cooperativo las mesas y las sillas se distribuirán para realizar los agrupamientos.

-Recursos personales: Las invitaciones que realizaremos a diferentes expertos en las diferentes materias que configurarán nuestro módulo: charlas y talleres por parte de distintos agentes. Además, necesitaremos recursos de carácter humano que nos ayuden en nuestra tarea como: tutores, psicopedagogos, orientadores, equipo directivo, jefes de departamento.

7.- CRITERIOS DE EVALUACIÓN

En cumplimiento de la legislación que regula la evaluación, la misma, será: -**continua**, puesto que nos facilitará el conocer la evolución continua sobre el proceso de E/A, para lo cual, hay que hacer uso de instrumentos de evaluación suficientes y significativos a lo largo de todo el proceso, con el fin de detectar a aquellos alumnos/as que están teniendo problemas para conseguir los objetivos, y plantear medidas de refuerzo; -

formativa, ya que debe proporcionar la suficiente información (tanto al profesor como al alumno/a) para que se modifique o ratifique el proceso por el que el alumno/a alcanza su propio éxito educativo;**-integradora**, debe estar integrada con la evaluación de los contenidos, es decir, debe dotar de funcionalidad los aprendizajes, aplicando lo aprendido desde un planteamiento integrador.

Asimismo, tendrá especial protagonismo la evaluación inicial: partir de los conocimientos previos que tiene el alumno/a.

Los criterios de evaluación establecidos en el Anexo V del RD 659/2023 son:

Resultados de Aprendizaje	Criterios de Evaluación
1. Distingue las características del sector productivo y define los puestos de trabajo relacionándolos con las competencias profesionales expresadas en el título	a) Se han analizado las principales oportunidades de empleo y de inserción laboral en el sector profesional, identificando las posibilidades de empleo y analizado sus requerimientos actuales para el perfil profesional. b) Se ha comparado los diferentes requerimientos exigidos por el mercado laboral con las exigencias para el trabajo en la función pública relacionados con el sector privado. c) Se ha reflexionado sobre las actitudes y aptitudes requeridas actualmente para la actividad profesional relacionadas con el título, así como las competencias personales y sociales más relevantes para el sector identificando nuestra zona de desarrollo próximo.
2. Adquiere las competencias necesarias para el desempeño de las funciones de nivel básico en Prevención de Riesgos Laborales	a) Se ha valorado la importancia de la cultura preventiva en todos los ámbitos actividades de la empresa u organismo equiparado relacionado las condiciones laborales con la salud de la persona trabajadora identificando y clasificando los factores de riesgo en la actividad y los daños derivados de los mismos, especialmente las situaciones de riesgo

	más habituales en los entornos de trabajo del sector profesional relacionado con el título. b) Se han clasificado y descrito los tipos de daños profesionales, con especial referencia a accidentes de trabajo y enfermedades profesionales, relacionados con el perfil profesional del título. c) Se ha determinado la evaluación de riesgos en la empresa u organismo equiparado y definido las técnicas de prevención y de protección que deben aplicarse para evitar los daños en su origen y minimizar sus consecuencias. d) Se han analizado los protocolos de actuación en caso de emergencia. e) Se han determinado los principales derechos y deberes en materia de prevención de riesgos laborales. f) Se han clasificado las distintas formas de gestión de la prevención en la empresa u organismo equiparado, en función de los distintos criterios establecidos en la normativa sobre prevención de riesgos laborales y determinado las formas de representación de las personas trabajadoras en la empresa u organismo equiparado en materia de prevención de riesgos. g) Se ha valorado la importancia de la existencia de un plan preventivo en la empresa u organismo equiparado que incluya la secuenciación de actuaciones a realizar en caso de emergencia y reflexionado sobre el contenido del mismo. h) Se han determinado los requisitos y condiciones para la vigilancia de la salud de la persona trabajadora y su importancia como medida de prevención. i) Se han identificado las técnicas básicas de primeros auxilios que han de ser aplicadas en el

	lugar del accidente ante distintos tipos de daños y la composición y uso del botiquín.
3. Analiza sus condiciones laborales como persona trabajadora por cuenta ajena identificándolas en los principales tipos de cambios y vicisitudes relevantes que se pueden presentar en la relación laboral en la normativa laboral y especialmente en el convenio colectivo del sector	a) Se han analizado los derechos y obligaciones derivados de la relación laboral, así como las condiciones de trabajo pactadas en un convenio colectivo aplicable al sector profesional relacionado con el título. b) Se han comparado las principales modalidades de contratación, localizando los diferentes modelos en las fuentes oficiales. c) Se han identificado las características definitorias de los nuevos entornos de organización del trabajo y los derechos que conlleva. d) Se han identificado los diferentes componentes del recibo de salario. e) Se han identificado los recursos laborales existentes ante las diferentes vicisitudes que se pueden dar en la relación laboral. f) Se ha valorado el papel de la Seguridad Social como pilar esencial para la mejora de la calidad de vida de los ciudadanos. g) Se han analizado las principales prestaciones derivadas de la suspensión y extinción de la relación laboral.
4. Analiza y evalúa su potencial profesional y sus intereses para guiarse en el proceso de autoorientación y elabora una hoja de ruta para la inserción profesional en base al análisis de las competencias, intereses y destrezas personales	a) Se han evaluado los propios intereses, motivaciones, habilidades y destrezas en el marco de un proceso de autoconocimiento. b) Se han analizado las cualidades y competencias personales afines a la actividad profesional relacionada con el perfil del título. c) Se han determinado las competencias personales y sociales con valor para el empleo. d) Se han señalado las preferencias profesionales, intereses y metas en el marco de un proyecto

	profesional. e) Se ha valorado el concepto de autoestima en el proceso de búsqueda de empleo. f) Se han identificado las fortalezas, debilidades, amenazas y oportunidades propias para la inserción profesional. g) Se han identificado expectativas de futuro para inserción profesional analizando competencias, intereses y destrezas personales. h) Se han valorado hitos importantes en la trayectoria vital con valor profesionalizador. i) Se han identificado los itinerarios formativos profesionales relacionados con el perfil profesional. j) Se han formulado objetivos profesionales y se ha determinado metas personales y profesionales para la mejora de la empleabilidad y las condiciones de inserción laboral. k) Se ha trazado un plan de acción para desarrollar las áreas de mejora y potenciar las fortalezas personales con valor para el empleo.
5. Aplica las estrategias para el aprendizaje autónomo reconociendo su valor profesionalizador, diseñando y optimizando su propio entorno de aprendizaje haciendo uso de las tecnologías digitales como herramientas de aprendizaje autónomo, siendo coherente con su identidad digital y sus propios objetivos profesionales planteados en su plan de desarrollo individual	a) Se ha tomado conciencia de la responsabilidad individual en el desarrollo profesional valorando la actitud de aprendizaje permanente para el desarrollo de propias y nuevas competencias. b) Se ha identificado la empleabilidad como capacidad de adaptación al entorno laboral. c) Se han conocido y utilizado herramientas, fuentes de información, conexiones y actividades para la configuración de un entorno personal de aprendizaje para la empleabilidad. d) Se ha puesto en práctica la competencia digital para configurar un entorno personal de aprendizaje para la empleabilidad. e) Se ha analizado el concepto de identidad digital y

	su impacto en la empleabilidad. f) Se ha justificado el diseño de su entorno de aprendizaje basado en cómo este mejora la empleabilidad. g) Se ha elaborado su plan de desarrollo individual como herramienta para la mejora de la empleabilidad. h) Se han aplicado las herramientas de aprendizaje autónomo para su desarrollo personal y profesional. i) Se ha diseñado el entorno de aprendizaje que permite alcanzar el plan de desarrollo individual.

8.- PROCEDIMIENTO E INSTRUMENTOS DE EVALUACIÓN. CRITERIOS DE CALIFICACIÓN

8.1.- Procedimiento de evaluación.

Varios serán los aspectos a valorar a la hora de evaluar la progresión de los alumnos con respecto al módulo.

La forma en que se llevará a cabo la valoración/evaluación, viene determinada por las fases que se concretan a continuación:

1- **Evaluación inicial,** al inicio de curso, de cada bloque, y cada unidad. Se utilizarán las actividades de conocimientos previos al inicio de las sesiones y de las unidades.

2- **Evaluación formativa y continua,** supone valorar en cada momento el progreso y las dificultades que encuentran los alumnos/as en la adquisición de los aprendizajes. Se tendrá en cuenta la actitud, la participación, la organización del trabajo… utilizando, por ejemplo: hojas de seguimiento, control de presencia, recoger las actividades que realicen para saber si lo han entendido.

3.-**Evaluación final/sumativa:** se trata de recoger, agrupar y cuantificar toda la información disponible con el fin de ser objetivos en el proceso de enseñanza-aprendizaje.

8.2.-Instrumentos de evaluación y criterios de calificación

8.2.1.- Convocatoria ordinaria

Para tener derecho a la evaluación continua se requiere la asistencia regular del alumnado a las clases y a las actividades programadas para cada módulo profesional. **La normativa actual exige, en régimen presencial, la asistencia al menos al 85% de las clases y establece la pérdida del derecho a la evaluación continua en el módulo/s donde el alumnado no logre este porcentaje. Por lo tanto, el alumnado que tenga un porcentaje igual o superior al 15 % de faltas de asistencia sólo tendrá derecho a presentarse a la evaluación final del módulo en que no haya logrado la asistencia mínima.**

8.2.1.a) -Instrumentos de evaluación

1)- PRUEBAS OBJETIVAS INDIVIDUALES ESCRITAS (tipo test, preguntas cortas, de V/F), resolución de casos prácticos: representarán un **70 % de la calificación** de cada evaluación. En caso de haberse realizado varias pruebas, la calificación se obtendrá a través de una media aritmética a partir de las puntuaciones obtenidas.

Las pruebas se realizarán normalmente cada 1 o 2 unidades, en función de la cantidad de contenido que tenga cada una de ellas.. Esta distribución puede variar en función de los contenidos impartidos, perfil del alumnado, etc.

Las unidades 1, 4 y 11 no serán objeto de prueba escrita y esta será sustituida por proyectos y actividades.

Las pruebas escritas no realizadas por causas justificadas se realizarán en las fechas fijadas para la realización de las recuperaciones. Las ausencias se considerarán justificadas si se aporta justificante del organismo oficial pertinente.

2)- PROYECTOS, TRABAJOS, EXPOSICIONES ORALES U ESCRITAS, TRABAJO diario y PARTICIPACIÓN. TAREAS, ACTIVIDADES TEÓRICO-PRÁCTICAS, tanto individuales como grupales realizadas por el alumno/a en clase o en casa. Representará un **30 %** de la calificación de cada evaluación y se valorará lo siguiente:

-Respecto al **20% de la calificación de cada evaluación, se valorarán los** PROYECTOS, TRABAJOS Y EXPOSICIONES mandadas por el profesor y realizadas por el alumnado.

-Con este apartado se intenta fomentar el trabajo de los contenidos vistos en clase, la organización y planificación de las tareas, el aprovechamiento del tiempo concedido para ello.

-Respecto al restante **10% de la calificación de cada evaluación,** se valorará el TRABAJO DIARIO (realización de tareas, actividades teórico-prácticas) y PARTICIPACION Y COLABORACIÓN DEL ALUMNADO EN EL PROCESO DE APRENDIZAJE (valoración diaria de la competencia personal, social y de aprender a aprender mediante la participación activa en las actividades propuestas, la predisposición del alumnado en temas como la puntualidad, el comportamiento en el cumplimiento de las normas y valores que favorezcan un correcto aprendizaje, respetando en sus intervenciones al resto de compañeros del grupo-clase, al profesorado, la utilización adecuada del material).

- 8.2.1. b) Criterios para la **calificación trimestral:**

Una evaluación (trimestre) se considerará superada cuando se obtenga una calificación igual o superior a 5 puntos sobre 10. El resultado de cada instrumento debe calificarse con un mínimo de 3 para que se pueda calcular la nota trimestral.

- 8.2.1. c) **-** Criterios para la calificación final:

Se calculará con el resultado final de la media aritmética de las calificaciones de los tres trimestres superados.

El cálculo de la calificación del módulo profesional se realizará a partir de la **media aritmética** de las calificaciones de las 3 evaluaciones.

Cada trimestre estará superado a partir de 5. El alumnado que no haya superado un trimestre no podrá superar el módulo. Podrá superarse la materia si la calificación final es igual o superior a 5.

El decimal 7 será el que marque el redondeo (hacia arriba o hacia abajo) de la nota final de cada evaluación, es decir, un 6,69 será un 6 y un 6,7 será un 7. En cuanto a una nota que suponga un no apto (por debajo del 5), se realizará el redondeo hacia el número inferior.

-8.2.1.d) Plan de recuperación

-**Trimestres** suspendidos: el alumnado suspendido podrá recuperar algún trimestre mediante la realización de una prueba a final de curso (cada uno se examinará sólo del trimestre que lleve suspendido). La nota máxima de esta recuperación será de 10 puntos. A este examen, también podrán presentarse el alumnado que no haya podido justificar la falta de asistencia a un examen ya que habría obtenido la calificación de "no presentado" y no se puede aprobar un trimestre puesto que se requiere el mínimo de calificación establecido en las pruebas objetivas.

- Final: para aquellos alumnos que hayan decaído en su derecho a la evaluación continua, por no cumplir con los mínimos establecidos de asistencia a clase, se realizará una prueba escrita final de todos los contenidos del curso.

La calificación máxima final podrá ser de hasta 10 puntos.

Podrá superarse el módulo si la calificación final es igual o superior a 5.

8.2.2. Convocatoria extraordinaria

En caso de que un/a alumno/a no apruebe en convocatoria ordinaria, podrá superar el módulo en convocatoria extraordinaria.

Se realizará una prueba escrita final de todos los contenidos del curso. Se superará con la calificación de 5 puntos

La calificación máxima que se podrá obtener es de 10 puntos.

Corrección ortográfica:

En cualquier prueba evaluable escrita se seguirá el siguiente modelo de corrección:

Habrá penalización por faltas de ortografía, gramaticales o de puntuación de 0,05 por cada falta no repetida.

Cuando el alumno/a haya perdido 1 punto, se dejará de perder puntuación.

8.3.- Evaluación de la práctica docente.

Al finalizar el módulo, los alumnos evaluarán la metodología docente del profesor, para saber la opinión del alumnado sobre diversos aspectos como: el desarrollo de las clases, la metodología, los recursos, etc.

El instrumento utilizado será un cuestionario de elaboración propia que los alumnos contestarán anónimamente para determinar si la práctica docente se ha ajustado o no a sus expectativas. También tendrán un apartado donde podrán proponer mejoras al respecto.

9. MEDIDAS DE RESPUESTA EDUCATIVA PARA LA INCLUSIÓN DEL ALUMNADO CON NECESIDAD ESPECÍFICA DE APOYO EDUCATIVO O CON ALUMNADO QUE REQUIERA ACTUACIONES PARA LA COMPENSACIÓN DE LAS DESIGUALDADES

El alumnado con necesidades de apoyo educativo específico **serán aquellos que presentan mayores dificultades que el resto para acceder a los aprendizajes que se determinan en el currículo que le corresponde por su edad**, y necesita, para compensar dichas dificultades, adaptaciones de acceso y/o adaptaciones curriculares en las áreas de aprendizaje, así como aquel alumno/a que presenta inadaptaciones por poseer una capacidad superior a la media y sus capacidades e intereses son distintos a los de sus compañeros.

Según la Ley Orgánica de Educación 2/2006 pueden ser:

Alumnado que presenta dificultades específicas de aprendizaje.

Alumnado con altas capacidades intelectuales.

Alumnado con integración tardía en el sistema educativo español.

Dichas necesidades educativas especiales vienen recogidas en el Decreto 104/2018, de 27 de julio del Consell, por el que se desarrollan los principios de equidad y de inclusión en el sistema educativo valenciano, por la que se regula la atención al alumnado que se encuentra en situación de mayor vulnerabilidad o en riesgo de exclusión. Cuando nos encontremos ante esta situación, y de acuerdo con el artículo 27 de este RD los centros deberán facilitar itinerarios adaptados a los diferentes ritmos y posibilidades de aprendizaje de cada alumna/o deberán llevarse a cabo adaptaciones para evitar la exclusión, siempre teniendo en cuenta el contenido del Plan de Actuación para la Mejora (PAM) del centro educativo o el Plan de Actuación Personalizada (PAP).

También debemos tener en cuenta, la Orden 20/2019, del 30 de Abril, de la Consellería de Educación, Investigación, Cultura y Deporte, **modificada por la Orden 10/2023, de 22 de mayo, de la Conselleria de Educación, Cultura y Deporte**, por la cual se regulan y concretan determinados aspectos de la organización y el funcionamiento de la orientación educativa y profesional en el sistema educativo valenciano. por la cual se regula la organización de la respuesta educativa para la inclusión del alumnado en los centros docentes sostenidos con fondos públicos del sistema educativo valenciano, donde en su artículo 10, establece las medidas para el acceso de aquellas personas con dichas necesidades. Y más concretamente:

a) Artículo 8, donde se define el Plan de Actuación Personalizado (PAP).

b) Artículo 14, en el que se establece que el profesorado ha de adecuar las programaciones didácticas a los diferentes ritmos, estilos y capacidades de aprendizaje. Esta medida, puede ser de nivel II, en el caso de que se actúe sobre el grupo-clase o de nivel III en el caso de que se actúe individualmente. Se deberá contar con al apoyo del departamento de Orientación tomando como referencia las unidades didácticas y las actividades programadas para todo el grupo-clase. Los criterios de evaluación deberán ajustarse a las adaptaciones realizadas.

c) Artículo 23, en el que se fija que, los centros que imparten Formación Profesional deben diseñar itinerarios que se adapten a los diferentes ritmos y circunstancias del alumnado y, de este modo, faciliten la implantación de las diferentes adaptaciones, la inclusión educativa y la inserción sociolaboral.

Ante esta situación, siempre debemos tratar estos casos con el profesorado del ciclo, pudiendo solicitar, la evaluación del alumnado, al departamento de orientación o psicopedagogía del centro. De acuerdo con el asesoramiento de estos departamentos se llevará a cabo la adaptación curricular individual, que deberá establecerse en el Plan de Actuación Personalizado (PAP).

Dentro de la formación profesional específica de grado medio, es difícil que realicemos alguna adaptación curricular individual (ACI) de carácter significativo, por ello lo más probable es que hagamos adaptaciones de acceso, que no supondrán, en ningún caso, la eliminación de resultados de aprendizaje relacionados con la competencia profesional básica característica de cada título.

En cumplimiento de dichos preceptos legales, daré respuestas educativas para la inclusión **en dos vertientes:** de forma general y de forma particular.

-De forma general, y bajo los principios del DUA (Diseño Universal de Aprendizaje) para atender a las distintas necesidades del conjunto del grupo. Para este caso, se adoptarán medidas *de respuestas educativas en acceso, participación y aprendizaje del nivel II tales como:*

-Estimular la motivación y la implicación de todo el alumnado.

-Aplicar medios de representación y de expresión, y, seleccionar y elaborar materiales múltiples y diversos que den respuesta a los diferentes ritmos de aprendizaje, motivaciones, intereses y circunstancias del alumnado.

-Promover la interacción, la colaboración y la cooperación a través de trabajo cooperativo, agrupamientos, tutorización entre iguales.

-Incluir actividades de diversa dificultad y de ampliación y refuerzo para atender al desarrollo competencial del alumnado.

-Coordinación con los profesionales de apoyo a la acción educativa del centro (profesor de PT, Orientador, servicios sociales…) a fin de ofrecer una propuesta curricular que dé

respuesta a las necesidades del alumnado.

-De forma particular, mediante *la aplicación de medidas que den respuesta a las necesidades educativas* de los dos alumnos con TDAH, *tales como:*

- Ubicación en el aula cerca del profesorado, lejos de compañeros que distorsionan y en un lugar tranquilo.
- Buscar compañeros que lo puedan ayudar en momentos puntuales.
- Supervisión individualizada de las tareas.
- Asegurarnos que el alumno/a entiende las explicaciones.
- Utilizar autoinstrucciones para ayudarlo a organizarse.
- Evitar que haga dos cosas al mismo tiempo (ex: atender a la pizarra y copiar un enunciado)
- Reducir la cantidad de texto escrito en cada una de las preguntas, separándolas en caso de ser demasiado largas o simplificando los enunciados.
- Uso de diferentes formatos de evaluación.
- Subrayar palabras clave.
- Incluir pequeños recordatorios, así como recordar que reviso el examen antes de entregarlo

-Coordinación con los profesionales de apoyo a la acción educativa del centro (profesor de PT, de AL, Orientador, servicios sociales).

- En cuanto a la evaluación, se atenderá a dar el apoyo necesario, para asegurar una correcta evaluación de la alumna, dándole flexibilidad en el tiempo para la realización de la misma.

9.1.- Otras adaptaciones

A parte de las adaptaciones que debamos realizar como consecuencia del punto anterior, también hay que tener en cuenta que nos podemos encontrar con alumnos que se incorporen al curso una vez éste ya se haya iniciado. Y, esto puede ser debido a que el período de matriculación de ciclos formativos finaliza después de haberse iniciado el curso, por ello, puede darse la circunstancia de que haya alumnos que comiencen a mitad de una unidad didáctica o incluso habiéndose impartido ya alguna de ellas. En este caso, al alumnado se le facilitará material de apoyo y se les realizará pruebas de

evaluación de las mismas características que al resto, pero con una adaptación temporal ajustada a la fecha de incorporación al módulo. También puede ser que necesiten una atención individualizada con el fin de que alcance, a la mayor brevedad posible, el mismo ritmo que los demás compañeros.

Otra razón que puede justificar la adaptación del módulo de IPE I es en el Ciclo Formativo de Grado Medio de Impresión Gráfica ya que es de modalidad dual. Para esta adaptación y de acuerdo con la legislación, se ajustará el contenido, la temporalización y las pruebas de evaluación, teniendo en cuenta los contenidos mínimos, así como los objetivos y los resultados de aprendizaje.

10. Programación didáctica “Itinerario Personal para la Empleabilidad II” 2º CFGM “Sistemas Microinformáticos y Redes” e “Impresión Gráfica”.

INDICE

1.- INTRODUCCIÓN

1.1.- Justificación

1.2.- Contextualización

1.3.- Marco Legal

2.- COMPETENCIAS PROFESIONALES, PERSONALES Y SOCIALES

3.- OBJETIVOS DEL MÓDULO DE EMPRESA E INICIATIVA EMPRENDEDORA

3.1.- Objetivos generales del ciclo

3.2.- Resultados de aprendizaje

4.- CONTENIDOS DEL MÓDULO

4.1.- Contenidos mínimos

4.2.- Elementos transversales

5.- UNIDADES DIDÁCTICAS

5.1.- Organización de las unidades didácticas

5.2.- Distribución temporal de las unidades didácticas.

6.- METODOLOGÍA. ORIENTACIONES DIDÁCTICAS

6.1.- Orientación metodológica

6.2.- Actividades extraescolares y complementarias

6.3.- Espacios y recursos

7.- CRITERIOS DE EVALUACIÓN

8.- PROCEDIMIENTO E INSTRUMENTOS DE EVALUACIÓN. CRITERIOS DE CALIFICACIÓN

8.1.- Procedimiento de evaluación.

8.2.-Instrumentos de evaluación y criterios de calificación

8.2.1-. Convocatoria ordinaria

8.2.2-. Convocatoria extraordinaria

8.4.-. Evaluación de la práctica docente

9.- MEDIDAS DE RESPUESTA EDUCATIVA PARA LA INCLUSIÓN

9.1.- Otras adaptaciones.

1. INTRODUCCIÓN

1.1 Justificación

El módulo de Empresa e Iniciativa Emprendedora (a partir de aquí E.I.E.), que se imparte en el segundo curso de todos los ciclos formativos (independientemente de que sean de grado medio o de grado superior), es de gran relevancia, ya que su objetivo principal es dotar al alumnado de los conocimientos básicos para emprender un negocio propio (definir una idea, validarla, contextualizarla, analizarla y determinar si va a ser viable) pudiendo así alcanzar capacidades relacionadas con la creatividad y espíritu emprendedor e innovador.

También es de especial importancia, el hecho de que en el módulo se trabajarán habilidades sociales como la comunicación, la resolución de conflictos, la creatividad, el razonamiento o la toma de decisiones, lo que contribuirá a que el alumnado pueda, en un futuro próximo, introducirse con éxito en la actividad económica y empresarial, así como en el mercado laboral. Incluso, favorecerá que el alumnado pueda utilizarlas en las facetas más personales a lo largo de su vida.

1.2 Contextualización

El módulo de EIE se imparte en el Ciclo Formativo de Grado Medio de Sistemas Microinformáticos y Redes y en el de Impresión Gráfica que se imparten en el IES de Betxí, municipio de la Comunidad Valenciana del mismo nombre. Betxí está situado al sur de la provincia de Castellón. La localidad cuenta con un censo demográfico de alrededor de 5.600 habitantes. (INE 2021)

En cuanto a la economía de este municipio, la gran mayoría de la población está ocupada en la agricultura y la cerámica.

El IES fue creado en 1968 y está en constante coordinación con los centros de Primaria, tanto de Betxí como de otros pueblos de la comarca, como Artana, Eslida y Aín ya que estos aportan alumnado para iniciar los estudios de la ESO.

Debido a los pueblos de donde proceden, los alumnos suelen ser valenciano-parlantes. Por lo que, las lenguas utilizadas en el módulo serán las dos, ya que, habrá materiales que, por su origen, estarán escrito en castellano.

Centrándonos en la situación social del centro, se encuentra en una zona de crecimiento, con viviendas unifamiliares y con un poder adquisitivo medio-alto. Así pues, el entorno físico y social condiciona las características propias del centro.

Las etapas educativas que se reparten dentro de las aulas son; Educación Secundaria Obligatoria, Bachillerato y Formación Profesional.

En cuanto a las instalaciones del centro, éste cuenta con amplias aulas completamente equipadas con recursos tecnológicos, además de tener zonas deportivas, biblioteca, salón de actos, clase de Música, clase de Dibujo, laboratorios de Ciencias, talleres de Tecnología, tres aulas de Informática y un comedor escolar.

El claustro del IES está integrado por 61 profesores y profesoras y un factor clave dentro del contexto educativo en el cual nos movemos es nuestro alumnado, contando actualmente con alrededor de 400 alumnos/as matriculados en total en el centro.

Por último, el grupo al que va a destinarse esta programación está formados por 18 estudiantes de 2º de Ciclo Formativo de Grado Medio de Sistemas Microinformáticos y Redes, de los cuales todos son chicos de diferentes niveles académico y

socioeconómicos, así como 5 estudiantes de 2º de CFGM de Impresión Gráfica (4 chicas y 1 chico)

1.3 Marco legal

La programación didáctica es un instrumento que nos permite planificar, desarrollar y evaluar los elementos de un currículum elaborados por un equipo docente y que tiene como referente las características de los alumnos y las líneas educativas del PEC.

Con respecto a este apartado, advierto de que, como consecuencia del desarrollo de la Ley Orgánica 3/2020 que modifica la Ley Orgánica de Educación, la programación se podría modificar a lo largo del curso en el caso de que la legislación de desarrollo nos lo exigiera.

La legislación sobre la que se basa la programación es la siguiente:

Normativa estatal:

- Constitución Española de 1978 (artículo 27).
- Ley Orgánica 3/2020 (LOMLOE), de 29 de diciembre, por la que se modifica la Ley Orgánica 2/2006 (LOE), de 3 de mayo, de Educación.
- Ley Orgánica 2/2006 (LOE), de 3 de mayo, de Educación.
- Ley Orgánica 3/2022 de 31 de Marzo, de ordenación e Integración de la Formación Profesional.
- RD 1691/2007, de 14 de diciembre, por el que se establece el título de Técnico en Sistemas Microinformáticos y Redes y se fijan sus enseñanzas mínimas.
- Orden EDU/2187/2009, de 3 de julio, por la que se establece el currículo del ciclo formativo de Grado Medio correspondiente al título de Técnico en Sistemas Microinformáticos y Redes.

- Orden EFP/279/2022, de 4 de abril, por la que se regulan la evaluación y la promoción en la Educación Primaria, así como la evaluación, la promoción y la titulación en la Educación Secundaria Obligatoria, el Bachillerato y la Formación

Profesional en el ámbito de gestión del Ministerio de Educación y Formación Profesional.

- Reial decret 659/2023, de 18 de juliol, pel qual es desenvolupa l'ordenació del Sistema de Formació Professional

Normativa autonómica:

- Decreto 104/2018, de 27 de julio del Consell, por el que se desarrollan los principios de equidad y de inclusión en el sistema educativo valenciano.
- Decreto 252/2019, de 29 de noviembre, del Consell, de regulación de la organización y el funcionamiento de los centros públicos que imparten enseñanzas de Educación Secundaria Obligatoria, Bachillerato y Formación Profesional, modificado por el DECRETO 72/2021, de 21 de mayo, del Consell, de organización de la orientación educativa y profesional en el sistema educativo valenciano.
- Decreto 72/2021, de 21 de mayo, del Consell, de organización de la orientación educativa y profesional en el sistema educativo valenciano.
- Orden de 29 de Julio de 2009, de la Conselleria d'Educació, por el que se establece para la Comunidad Valenciana el currículo del ciclo formativo de Grado Medio correspondiente al Título de Técnico de Sistemas Microinformáticos y Redes.
- Orden 46/2012, de 12 de julio, por la que se regulen determinados aspectos de la ordenación de la Formación Profesional del sistema educativo en la Comunidad Valenciana.
- Orden 18/2016, de 1 de junio, de la Conselleria de Educación, Investigación, Cultura y Deporte, por la que se regula el acceso, la admisión y matrícula a enseñanzas de grado medio y de grado superior de Formación Profesional en la Comunitat Valenciana , modificada por la ORDEN 17/2022, de 25 de marzo, de la Conselleria de Educación, Cultura y Deporte, por la que se regula la oferta parcial

de las enseñanzas de los ciclos de Formación Profesional Básica de grado medio y de grado superior en centros educativos públicos y privados de la Comunitat Valenciana.

- Orden 20/2019, de 30 de abril, de la Conselleria de Educación, Investigación, Cultura y Deporte, por la cual se regula la organización de la respuesta educativa para la inclusión del alumnado en los centros docentes sostenidos con fondos públicos del sistema educativo valenciano, modificada por la ORDEN 10/2023, de 22 de mayo, de la Conselleria de Educación, Cultura y Deporte, por la cual se regulan y concretan determinados aspectos de la organización y el funcionamiento de la orientación educativa y profesional en el sistema educativo valenciano.
- Orden 17/2022, de 25 de marzo, de la Conselleria de Educación, Cultura y Deporte, por la que se regula la oferta parcial de las enseñanzas de los ciclos de Formación Profesional Básica de grado medio y de grado superior en centros educativos públicos y privados de la Comunitat Valenciana.
- RESOLUCIÓ de 8 d'agost de 2024, de la Secretaria Autonòmica d'Educació, per la qual es dicten instruccions sobre ordenació acadèmica i d'organització dels centres que impartixen Formació Professional durant el curs 2024-2025 a la Comunitat Valenciana.

RESOLUCIÓN de 5 de junio de 2024, del director general de Centros Docentes, por la que se fija el calendario escolar del curso académico 2024-2025 en la Comunitat Valenciana

Normativa centro:

- Proyecto Educativo de Centro (PEC) del IES Betxí

2.- COMPETENCIAS PROFESIONALES, PERSONALES Y SOCIALES

Las competencias profesionales, personales y sociales representan las habilidades que deben adquirir los alumnos a la finalización del ciclo.

De acuerdo con el artículo 4 del RD, la competencia general del título, es la *de "instalar, configurar y mantener sistemas microinformáticos, aislados o en red, así como redes locales en pequeños entornos, asegurando su funcionalidad y aplicando los protocolos de calidad, seguridad y respecto al medio ambiente establecidos"*. En el caso del Ciclo de Grado Medio de Impresión Gráfica, la competencia general, también podemos encontrarla en el artículo 4 del RD de Título y consiste en: *"realizar las actividades de ajustes mecánicos, entonación y registro de la imagen, para la producción de impresos por sistemas convencionales (offset, flexografía y serigrafía) o por medios digitales, controlando y manteniendo las máquinas y equipos auxiliares para obtener la producción con la calidad y en los tiempos establecidos, cumpliendo las normas de prevención de riesgos laborales y de protección ambiental."*

Para cada ciclo se establecen, además, una serie de competencias profesionales y sociales que el alumnado deberá adquirir a lo largo de los cursos. Éstas vienen enumeradas en el artículo 5 de los RD de Título y el módulo de IPE II contribuye a las siguientes:

l) Entrenar en habilidades de comunicación, haciendo uso de sistemas alternativos o aumentativos y motivando a las personas usuarias en la utilización de los mismos.

o) Mantener relaciones fluidas con las personas usuarias y sus familias, miembros del grupo de trabajo y otros profesionales, mostrando habilidades sociales y aportando soluciones a los conflictos que surjan.

p) Adaptarse a las nuevas situaciones laborales, manteniendo actualizados los conocimientos científicos, técnicos y tecnológicos relativos a su entorno profesional, gestionando su formación y los recursos existentes en el aprendizaje a lo largo de la vida y utilizando las tecnologías de la información y la comunicación.

q) Resolver situaciones, problemas o contingencias con iniciativa y autonomía en el ámbito de su competencia, con creatividad, innovación y espíritu de mejora en el trabajo personal y en el de los miembros del equipo.

r) Organizar y coordinar equipos de trabajo con responsabilidad, supervisando el desarrollo del mismo, manteniendo relaciones fluidas y asumiendo el liderazgo, así como aportando soluciones a los conflictos grupales que se presenten.

s) Comunicarse con sus iguales, superiores, clientes y personas bajo su responsabilidad, utilizando vías eficaces de comunicación, transmitiendo la información o conocimientos adecuados y respetando la autonomía y competencia de las personas que intervienen en el ámbito de su trabajo.

u) Supervisar y aplicar procedimientos de gestión de calidad, de accesibilidad universal y de «diseño para todos», en las actividades profesionales incluidas en los procesos de producción o prestación de servicios.

v) Realizar la gestión básica para la creación y funcionamiento de una pequeña empresa y tener iniciativa en su actividad profesional con sentido de la responsabilidad social.

w) Ejercer sus derechos y cumplir con las obligaciones derivadas de su actividad profesional, de acuerdo con lo establecido en la legislación vigente, participando activamente en la vida económica, social y cultural.

3. OBJETIVOS DEL MÓDULO DE IPE II

Los objetivos pueden definirse como las metas o resultados que los alumnos deberán ir alcanzado de forma progresiva a lo largo del proceso de enseñanza-aprendizaje.

3.1.- Objetivos generales del ciclo

Los objetivos generales, establecidos en los artículos 9 del RD del Título, a los que favorece el módulo de IPE II son:

o) Analizar las habilidades sociales requeridas en el entorno profesional, identificando los factores influyentes para mantener relaciones fluidas con las personas implicadas en la intervención y superar los posibles conflictos.

p) Analizar y utilizar los recursos y oportunidades de aprendizaje relacionados con la evolución científica, tecnológica y organizativa del sector y las tecnologías de la información y la comunicación, para mantener el espíritu de actualización y adaptarse a nuevas situaciones laborales y personales.

q) Desarrollar la creatividad y el espíritu de innovación para responder a los retos que se presentan en los procesos y en la organización del trabajo y de la vida personal.

r) Tomar decisiones de forma fundamentada, analizando las variables implicadas, integrando saberes de distinto ámbito y aceptando los riesgos y la posibilidad de equivocación en las mismas, para afrontar y resolver distintas situaciones, problemas o contingencias.

s) Desarrollar técnicas de liderazgo, motivación, supervisión y comunicación en contextos de trabajo en grupo, para facilitar la organización y coordinación de equipos de trabajo.

t) Aplicar estrategias y técnicas de comunicación, adaptándose a los contenidos que se van a transmitir, a la finalidad y a las características de los receptores, para asegurar la eficacia en los procesos de comunicación.

v) Identificar y proponer las acciones profesionales necesarias, para dar respuesta a la accesibilidad universal y al «diseño para todos».

x) Utilizar procedimientos relacionados con la cultura emprendedora, empresarial y de iniciativa profesional, para realizar la gestión básica de una pequeña empresa o emprender un trabajo.

y) Reconocer sus derechos y deberes como agente activo en la sociedad, teniendo en cuenta el marco legal que regula las condiciones sociales y laborales, para participar como ciudadano democrático.

3.2.- Resultados de aprendizaje

Representan los objetivos del módulo de Itinerario personal para la empleabilidad, que deben adquirir los alumnos. Según el Anexo I de los RD de Título son seis y son los siguientes:

1. Planifica y pone en marcha estrategias en los diferentes procesos selectivos de empleo que le permiten mejorar sus posibilidades de inserción laboral.
y su aporte de valor.
2. Aplica estrategias relacionadas con las competencias personales, sociales y emocionales para el empleo en búsqueda de la mejora de su empleabilidad.
3. Pone en práctica las habilidades emprendedoras necesarias para el desarrollo de procesos de innovación e investigación aplicadas que promuevan la modernización del sector productivo hacia un modelo sostenible.
4. Identifica, define y valida ideas de emprendimiento generadoras de nuevas oportunidades a partir de estrategias de análisis del entorno socio productivo utilizando metodologías ágiles para el emprendimiento.
5. Desarrolla un proyecto emprendedor de innovación social y/o tecnológica aplicada en colaboración con el entorno.
6. Analiza la rentabilidad de la propuesta emprendedora valorando inversión, costes y beneficios y diseña una estrategia para la puesta en marcha de la misma teniendo en cuenta obligaciones administrativas, fiscales y contables.

4. CONTENIDOS DEL MÓDULO.

Los contenidos son el conjunto de conocimientos, habilidades, destrezas y actitudes que contribuyen al logro de los resultados de aprendizaje y/o la adquisición de las competencias.

4.1.- Contenidos mínimos.

De acuerdo con las Ordenes y el Decretos de currículum de los respectivos ciclos, mencionados en el apartado de legislación, se establecen como contenidos mínimos los siguientes:

Competencias sociales y personales.

- Comunicación. Las técnicas de comunicación efectiva: la asertividad y la escucha activa.
- Desarrollo de la comunicación oral y escrita. Netiqueta.

- Habilidades sociales avanzadas: manejo de la crítica, manejo del conflicto interpersonal y autocontrol e incremento del autocontrol en situaciones estresantes.
- Competencias básicas para la mejora del trabajo en equipo, con especial atención a la comunicación interna y externa del equipo de trabajo.
- Gestión del tiempo: estrategias básicas.

Elaboración de un itinerario académico y profesional.

- Trabajo en el sector público. Formas de acceso al empleo público y tipos de relaciones con la Administración.
- Trabajar en Europa.
- Proceso de búsqueda de empleo: fuentes y entidades de información para el empleo.
- El proceso de selección de personal: técnicas e instrumentos.

Emprendimiento y las habilidades emprendedoras.

- La digitalización y la transición ecológica como elementos transformadores del modelo económico.
- El ecosistema emprendedor. Entidades de apoyo al emprendedor y a la emprendedora.
- Concepto de innovación y tipos.
- Las habilidades emprendedoras en el Marco Europeo de la Competencia Emprendedora.
- Las habilidades estratégicas y el concepto de pensamiento estratégico.
- El pensamiento creativo. Técnicas y dinámicas creativas.

Identificación, definición y prototipado de ideas de emprendimiento.

- Análisis del entorno general: PESTEL. Indicadores económicos básicos.

- Análisis sectorial o del microentorno. Análisis DAFO
- El proceso de *design thinking*: fases aplicadas a la propuesta emprendedora.
- El valor añadido de la propuesta emprendedora.
- Viabilidad del Modelo de Negocio: ingresos y gastos.
- Prototipado y validación.
- Estrategias de marketing clásicas y digitales.

Estrategia para la puesta en marcha teniendo en cuenta obligaciones administrativas, fiscales y contables.

- La forma jurídica de la empresa: la responsabilidad patrimonial.
- Ventajas e inconvenientes de las formas jurídicas básicas: Empresario individual, Sociedad Limitada, Sociedad Anónima y Cooperativa.
- Constitución y puesta en marcha de una pyme: trámites y requisitos.
- Fuentes de financiación. ventajas e inconvenientes de cada una de ellas.
- El patrimonio de la empresa. Masas patrimoniales.
- Cuentas anuales: el Balance de situación inicial.
- Principales obligaciones fiscales: aspectos básicos.
- Los impuestos y el estado del bienestar. El valor social de la empresa.

ESQUEMA GENERAL Y CONTENIDOS DE PROGRAMACIÓN POR BLOQUES Y UNIDADES DIDÁCTICAS CON SUS RESULTADOS DE APRENDIZAJE

Bloque 1: Estrategias para la búsqueda de empleo. La inserción laboral: itinerario personal y profesional. Competencias sociales y personales. (RA: 1 y 2)

Bloque 2: Habilidades emprendedoras. Iniciativa emprendedora: innovación y sostenibilidad. (RA: 3 y 4)

Bloque 3: Estrategias para la puesta en marcha del modelo de negocio. (RA: 5 y 6)

Bloque 4: El Plan de empresa (transversal, RA: 1, 2, 3, 4, 5 y 6).

BLOQUE 1. ESTRATEGIAS PARA LA BÚSQUEDA DE EMPLEO. LA INSERCIÓN LABORAL: ITINERARIO PERSONAL Y PROFESIONAL. COMPETENCIAS SOCIALES Y PERSONALES Y HABILIDADES EMPRENDEDORAS. (RA: 1 y 2)

UD. 1: ***Competencias personales, sociales y emocionales para la empleabilidad.***

1. Las competencias personales y sociales demandadas por las empresas del sector para la mejor empleabilidad. Motivación y canalización de las emociones. La empatía.
2. Trabajo en equipo. Participación en los objetivos grupales y toma de decisiones.
3. Los "roles" en el equipo de trabajo: el liderazgo.
4. La comunicación: técnicas y recursos de presentación y comunicación: escrita, verbal y no verbal.
5. Estrategias en la gestión del tiempo: eficacia y eficiencia para alcanzar los objetivos individuales y de equipo.
6. Gestión y resolución de conflictos en un equipo de trabajo. Actitud flexible y positiva para la resolución de los conflictos. El autocontrol.

UD. 2: ***Elaboración de un itinerario académico y profesional. Procesos selectivos de empleabilidad***

1. Sector privado y sector público. Formas de acceso al empleo público. El empleo en Europa.
2. Búsqueda de empleo: elaboración de un itinerario académico y profesional. Estrategias en la búsqueda de empleo en función de las tendencias actuales.
3. Tendencias actuales y emergentes en la selección de personal.
4. Técnicas de selección en el sector privado: carta de presentación y motivación, curriculum vitae, entrevista de trabajo.

5. Aptitudes y actitudes para la superación del proceso selectivo.
6. La marca personal y la empleabilidad.

BLOQUE II. EL AUTOEMPLEO.HABILIDADES EMPRENDEDORAS E INICIATIVA EMPRENDEDORA: INNOVACIÓN Y SOSTENIBILIDAD. (RA: 3 y 4)

UD. 3: El autoempleo. El emprendimiento y las habilidades emprendedoras e innovadoras.

1. El emprendedor/a y la empresa. Beneficios sociales de la cultura emprendedora. Ventajas e inconvenientes del emprendimiento.
2. Las habilidades emprendedoras. Factores claves del emprendedor: iniciativa, creatividad y formación.
3. Distintas formas de emprendimiento. El intraemprendimiento.
4. Innovación y sostenibilidad en el emprendimiento para la mejora del ciudadano y de la sociedad. La Agenda 2030.
5. Metodologías para emprender e innovar. El trabajo colaborativo en los procesos de innovación.
6. La competencia digital como fuente de modernización del sector productivo.

UD. 4: *La idea emprendedora como punto de partida de un proyecto empresarial. Identificación, definición y prototipado de ideas de emprendimiento.*

1. Idea de negocio. Puesta en valor de la idea. Análisis de problemas y oportunidades emprendedoras.
2. Segmentación del cliente: técnicas para identificar y elegir al cliente.
3. El proceso de design thinking: fases aplicadas a la propuesta emprendedora.
4. El medio ambiente y la economía circular.
5. Valores éticos y sociales en el emprendimiento. La responsabilidad social corporativa de la empresa.

6. La cultura empresarial y la imagen corporativa. La identidad digital: la huella y la marca digital.

UD. 5: ***El emprendimiento y el mercado. El entorno general y sectorial.***

1. El mercado análisis del entorno general (PESTEL) y sectorial. Análisis DAFO.
2. Ubicación de la empresa.
3. El marketing: estratégico y operativo.
4. Estrategias de marketing clásicas y digitales: producto, precio, promoción, distribución (place) y el cliente.
5. La publicidad del proyecto emprendedor.

BLOQUE III. ESTRATEGIAS PARA LA PUESTA EN MARCHA DEL MODELO DE NEGOCIO: OBLIGACIONES ADMINISTRATIVAS, FISCALES Y CONTABLES. (RA: 5 y 6:)

UD. 6: ***Los recursos humanos, administrativos y fiscales de la empresa.***

1. Organización y funcionamiento de la empresa como instrumento organizador del emprendimiento.
2. Elección de la forma jurídica: Motivos para su elección: ventajas e inconvenientes.
3. Trámites de creación y puesta en marcha (funcionamiento) de la empresa (PYMES).
4. Organización humana: los RRHH y el organigrama de la empresa.
5. Documentos de la empresa: pedido, albarán, factura, medios de pago y recibo.
6. Gestión contable (los libros de contabilidad) y las principales obligaciones fiscales de la empresa.
7. Los impuestos y el estado del bienestar.

UD. 7: ***La viabilidad del proyecto emprendedor: los recursos económicos de la empresa.***

1. El patrimonio de la empresa: activo, pasivo y patrimonio neto. El balance.
2. La viabilidad del modelo de negocio: ingresos, inversión y gastos. Costes fijos (estructurales) y variables.
3. Financiación propia: aportación socios, inversores y autofinanciación.
4. Financiación ajena: préstamo y crédito bancario, leasing, renting, crowdfunding.
5. Las ayudas y subvenciones públicas.

BLOQUE IV: PUESTA EN MARCHA DE LA EMPRESA: EL PLAN DE EMPRESA. (RA: 1,2,3,4,5,6)

UD 8. *El Plan de empresa (transversal).*

1. Concepto: importancia y eficacia.
2. La redacción del plan de empresa.
3. El contenido del plan de empresa.
4. El resumen ejecutivo.
5. Presentación y exposición.

4.2.- Elementos Transversales

El artículo 2 de la Ley Orgánica de Educación 2/2006 modificada por la Ley 3/2020 de Mejora de la Calidad Educativa, establece una serie de elementos que deben estar presentes a lo largo del módulo. A lo largo de las unidades didácticas y a través de sus actividades se trabaja:

a) *El fomento de la lectura, la comprensión lectora, la expresión oral y escrita*: a través de la lectura de los contenidos creados al efecto. Lectura de artículos de prensa, informes del sector, normativa de aplicación, etc...
b) *Uso de recursos audiovisuales:* como mapas mentales, infografías, vídeos, etc...
c) *Igualdad de oportunidades:* se trata en diversas unidades, haciendo referencia, por ejemplo, a las desigualdades que crea las nuevas tecnologías. La

desigualdad entre hombres y mujeres en este sector también se trabaja en la unidad de gestión de recursos humanos.

d) *Cuidado del medio ambiente y salud:* se trabaja a lo largo de casi todas las unidades, sobre todo en lo que respecta a tratamiento de residuos.

e) *Prevención de conflictos:* Se fomenta a lo largo de todo el curso, ya que, al trabajar en equipo, van a tener que aprender a escucharse, a respetar las ideas de los demás y a alcanzar consensos.

f) *TIC:* Uso de las tecnologías de la información y de la comunicación, sobre todo al utilizar la plataforma "Aules" como forma de entrega y recepción de tareas.

5.- UNIDADES DIDÁCTICAS

El módulo de IPE II que tiene la consideración de módulo transversal y por lo tanto no contribuye a ninguna unidad de competencia, tiene para este curso, en ambos CFGM, un total de **64 sesiones** lectivas que se distribuyen semanalmente en 3 sesiones de 55 minutos cada una. Se impartirán los martes, miércoles y viernes. Dentro de las 64 sesiones hay que tener en cuenta que se destinará 1 sesión de introducción al inicio de curso y 2 sesiones de media, para realizar las actividades extraescolares o complementarias. Además, se incluirán dentro de las mismas, las sesiones destinadas a exámenes. Al finalizar el curso también se realizará 1 sesión para comentar los resultados finales del mismo. Asimismo, se destinarán 2 sesiones "libres" para poder hacer frente a situaciones imprevistas, días en los que el alumnado decide hacer huelga, emergencias meteorológicas que impidan dar clase, etc...

5.1.- Organización de las Unidades Didácticas.

Los contenidos del módulo se han distribuido en 8 unidades didácticas, que podemos clasificar dentro de los bloques enumerados en el apartado 4.1.

5.2.- Distribución temporal de las Unidades Didácticas.

Las unidades a impartir en el módulo se estructuran en 3 trimestres, quedando distribuidas las unidades de la siguiente manera.

Evalu-ación	Unidades temáticas/horas	Resultados aprendizaje y Criterios evaluación (Cr.E.)
1ª	Temas: 1, 2 *(20 horas)*	1.RA, (Cr.E: a,b,c,d) 2.RA, (Cr.E: a,b,c,d,e,f,g)
2ª	Temas: 3, 4, 5 *(22 horas)*	3.RA, (Cr.E: a,b,c,d,e,f) 4.RA, (Cr.E.: a,b,c,d,e,f,g,h,i) 5.RA, (Cr.E: (a,b,c,d,f,i)
3ª	Temas, 6, 7,	5.RA, (Cr.E: (e,g,h) 6.RA, (Cr.E: a,b,c,d)
1º, 2º y 3ª	Tema: 8 Proyecto de empresa *(14 horas)*	Transversal: afecta a todos los resultados de aprendizaje
Final	8/68horas	6 RA

Cabe decir que la secuenciación de las sesiones no se llevará a cabo de forma rígida, sino que, dependiendo del ritmo del grupo clase, será flexible, adaptándose a las necesidades del alumnado.

6. METODOLOGÍA. ORIENTACIONES DIDÁCTICAS.

6.1.- Orientación metodológica

La metodología será la forma o sistema que empleemos para enseñar al alumno los contenidos del módulo.

Actualmente, podemos optar por muchos sistemas de enseñanza, pero los más utilizados suelen ser: el enfoque clásico y el enfoque constructivista. La diferencia entre ambos enfoques radica en que el profesor pasa a ser un elemento activo en la enseñanza (como sería el enfoque clásico) o a ser un elemento pasivo, en cierta medida, (como en el enfoque constructivista), pasivo en el sentido de que deja que sea el alumno el que guíe su propio aprendizaje. Dependiendo del papel que juegue el profesor, el

alumno desempeñará un papel más activo o menos. Normalmente el primer enfoque va destinado a la memorización de conceptos y el segundo a la generación de ideas, interés, motivación, etc...

Además, según las **Orientaciones Pedagógicas del Real Decreto de Título,** las líneas de actuación del proceso de enseñanza aprendizaje son las siguientes:

1.- El manejo de las fuentes de información sobre el sistema educativo y laboral, en especial en lo referente al sector informático.

2.- La realización de casos y dinámicas de grupo que permitan comprender y valorar, las actitudes de los emprendedores y ajustar la necesidad de los mismos al sector de la informática, relacionado con los procesos de reparación.

3.- La utilización de programas de gestión administrativa.

4.- La realización de un proyecto de plan de empresa, que incluya todas las facetas de puesta en marcha de un negocio: viabilidad, organización de la producción y los recursos humanos, acción comercial, control administrativo y financiero, así como justificación de su responsabilidad social.

De acuerdo con el contenido del módulo, el enfoque constructivista tendrá mayor peso para **fomentar la autonomía del alumnado**, aunque también se hará uso del enfoque clásico para ciertos contenidos.

6.2.- Actividades complementarias.

Durante el segundo trimestre

- Charla y/o entrevista a una persona emprendedora.

Hay que tener en cuenta, que estas actividades se desarrollarán siempre que tengamos medios humanos, materiales y económicos suficientes para ello. Como además dependemos de empresas y organizaciones externas, deberemos respetar los aforos y reglas internas que tengan estipuladas, lo que puede implicar que, el Departamento pueda decidir que no se realice la actividad.

Posibles opciones:

1. Visitas a empresas relacionadas con el sector:

- LANZADERA VALENCIA. Actividad propuesta para el segundo trimestre.

2. Charlas en el Centro por parte de profesionales en las materias correspondientes:

- ADRIAN ESBRI, CEO E.T.T. LA PLANA.

6.3.- Espacios y recursos.

En cuanto a los espacios, deberemos disponer de un aula, intentado que siempre sea la misma y que permita la disposición del alumnado, de forma que se pueda interaccionar con ellos fácilmente y que también permita realizar trabajos en grupo. Según la Orden de currículo, se debe **disponer de un aula polivalente que será de 40m2 si tengo 20 alumnos**. Por la naturaleza de los ciclos contamos con ordenadores por defecto.

Los recursos los dividimos en recursos materiales, recursos organizativos y recursos personales:

-**Recursos materiales**:

- Libro de texto: *Itinerari Personal per a l'Ocupabilitat II*. Ed: Editex.
- Fotocopias para realizar actividades;

-Presentaciones para exposición de conceptos, noticias;

-Materiales elaborados con TIC o que requieren su uso (CANVA, enlaces web, AULES, OUTLOOK, WORD, POWERPOINT, aplicaciones como RUBISTAR, CORUBRICS, YOUTUBE). Recursos multimedia o digitales (fotos, vídeos,...)

- Recursos organizativos: Se van a añadir los recursos con los que cuenta el aula general: ordenadores, pizarra, borrador, tiza, proyector.

Cabe destacar, que para llevar a cabo la metodología del aprendizaje cooperativo las mesas y las sillas se distribuirán para realizar los agrupamientos.

-Recursos personales: Las invitaciones que realizaremos a diferentes expertos en las diferentes materias que configurarán nuestro módulo: charlas y talleres por parte de distintos agentes. Además, necesitaremos recursos de carácter humano que nos ayuden en nuestra tarea como: tutores, psicopedagogos, orientadores, equipo directivo, jefes de departamento.

7.- CRITERIOS DE EVALUACIÓN

En cumplimiento de la legislación que regula la evaluación, la misma, será: -**continua**, puesto que nos facilitará el conocer la evolución continua sobre el proceso de E/A, para lo cual, hay que hacer uso de instrumentos de evaluación suficientes y significativos a lo largo de todo el proceso, con el fin de detectar a aquellos alumnos/as que están teniendo problemas para conseguir los objetivos, y plantear medidas de refuerzo; **-formativa**, ya que debe proporcionar la suficiente información (tanto al profesor como al alumno/a) para que se modifique o ratifique el proceso por el que el alumno/a alcanza su propio éxito educativo;**-integradora**, debe estar integrada con la evaluación de los contenidos, es decir, debe dotar de funcionalidad los aprendizajes, aplicando lo aprendido desde un planteamiento integrador.

Asimismo, tendrá especial protagonismo la evaluación inicial: partir de los conocimientos previos que tiene el alumno/a.
Los criterios de evaluación establecidos en los RD de Título, en términos de Resultados de Aprendizaje son los siguientes:

Resultados de aprendizaje	Criterios de evaluación (39)
1. Planifica y pone en marcha estrategias en los diferentes procesos selectivos de empleo que le permiten mejorar sus posibilidades de inserción laboral.	a) Se han determinado las técnicas utilizadas actualmente en el sector para el proceso de selección de personal. b) Se han desarrollado estrategias para la búsqueda de empleo relacionadas con las técnicas actuales más utilizadas contextualizadas al sector. c) Se han valorado las actitudes y aptitudes que permiten superar procesos selectivos en el sector privado y en el sector público. d) Se ha construido una marca personal identificando las necesidades del mercado actual, sus habilidades, destrezas y su aporte de valor.
2. Aplica estrategias relacionadas con las competencias personales, sociales y emocionales	a) Se ha valorado la importancia de las competencias personales y sociales en la empleabilidad en el sector de referencia.

para el empleo en búsqueda de la mejora de su empleabilidad.	b) Se ha participado activamente en el establecimiento de los objetivos del equipo y en la toma de decisiones del mismo y asumido la responsabilidad de las acciones y decisiones del grupo, participando activamente en el logro de unos objetivos compartidos cooperando con otras personas y compartiendo el liderazgo. c) Se han incorporado al propio proceso de aprendizaje las técnicas y recursos de presentación y comunicación, tanto orales como escritos, adecuados para una comunicación efectiva y afectiva siendo capaz de adaptarlos a cada situación y circunstancias, valorando las oportunidades y dificultades que ofrece cada una de ellas. d) Se han aplicado técnicas y estrategias para la gestión del tiempo disponible para alcanzar los objetivos tanto individuales como del equipo y programado las actividades necesarias e) Se han aplicado estrategias para canalizar las emociones mostrando una actitud flexible en las relaciones con otras personas. f) Se han desarrollado estrategias para la programación de actividades atendiendo a criterios de organización eficiente y previendo las posibles dificultades. g) Se ha reaccionado de forma flexible y positiva ante conflictos y situaciones nuevas, aprovechando las oportunidades y gestionando las dificultades haciendo uso de estrategias relacionadas con la inteligencia emocional.
3. Pone en práctica las habilidades emprendedoras necesarias para el desarrollo de procesos de innovación e investigación aplicadas que promuevan la modernización del sector	a) Se ha identificado el concepto de innovación y su relación con la construcción de una sociedad más sostenible que mejore en el bienestar de las personas. b) Se han analizado las distintas metodologías para emprender y su importancia para favorecer la innovación y como fuente de creación de empleo y bienestar social. c) Se han aplicado las habilidades emprendedoras necesarias para promover el emprendimiento y el intraemprendimiento.

productivo hacia un modelo sostenible.	d) Se ha puesto en práctica el trabajo colaborativo como requisito para el desarrollo de procesos de innovación. e) Se ha desarrollado la competencia digital necesaria para la mejora de los procesos de innovación e investigación aplicadas que promuevan la modernización del sector productivo. f) Se han incorporado los objetivos de las políticas e iniciativas relacionadas con la sostenibilidad y el medio ambiente a la estrategia empresarial enfocada al desarrollo de un modelo económico y social sostenible.
4. Identifica, define y valida ideas de emprendimiento generadoras de nuevas oportunidades a partir de estrategias de análisis del entorno socio productivo utilizando metodologías ágiles para el emprendimiento.	a) Se han identificado los problemas de las personas destinatarias potenciales del proyecto emprendedor como paso previo a la propuesta de soluciones que se conviertan en oportunidades. b) Se ha puesto en práctica el proceso creativo con el fin de conseguir una idea emprendedora que aporte valor económico, social y/o cultural. c) Se ha diseñado un modelo de negocio y/o gestión derivada de la idea emprendedora. d) Se han incorporado valores éticos y sociales a la idea emprendedora analizando modelos de balance social. e) Se ha analizado la contribución de la Economía Circular y la Economía del Bien Común al desarrollo de un modelo económico y social basado en la equidad, la justicia social y la sostenibilidad. f) Se han analizado los principales componentes del entorno general y específico, y su impacto en la idea emprendedora. g) Se han realizado entrevistas de problema para validar el perfil y el problema de las personas destinatarias de la idea emprendedora. h) Se ha validado la solución mediante la creación de prototipos buscando el encaje problema-solución.

	i) Se ha experimentado con la puesta en práctica de estrategias de marketing para desarrollar destrezas en técnicas de comunicación y venta.
5. Desarrolla un proyecto emprendedor de innovación social y/o tecnológica aplicada en colaboración con el entorno.	a) Se han analizado los conceptos básicos del emprendimiento y la innovación social. b) Se ha reflexionado sobre la necesidad del liderazgo ético y sostenible en las organizaciones. c) Se ha reflexionado sobre la tecnología como base para el cambio del modelo productivo. d) Se han puesto en marcha las estrategias propias del pensamiento de diseño para detectar necesidades sociales y medioambientales. e) Se han analizado los elementos del diseño de modelos de negocio ecosociales y/o de base tecnológica. f) Se han alineado metas de desarrollo sostenible con el diseño de modelos de negocio ecosociales y/o de base tecnológica. g) Se han aplicado las estrategias necesarias para analizar la viabilidad del proyecto emprendedor. h) Se han investigado las opciones financieras socialmente responsables. i) Se han definido los agentes implicados en el proyecto, así como su participación en el mismo.

6. Analiza la rentabilidad de la propuesta emprendedora valorando inversión, costes y beneficios y diseña una estrategia para la puesta en marcha de la misma teniendo en cuenta obligaciones administrativas, fiscales y contables.	a) Se han analizado la inversión, los costes y beneficios y determinado si la propuesta emprendedora es rentable. b) Se han consultado y comparado las diferentes formas jurídicas y asociativas que pueden aplicarse a la propuesta emprendedora y se ha tomado una decisión razonada sobre la más adecuada al supuesto concreto. c) Se han identificado las diferentes obligaciones administrativas, fiscales y contables que se derivan de la propuesta emprendedora. d) Se ha trazado un plan de acción para la puesta en marcha de la propuesta emprendedora.

8.- PROCEDIMIENTO E INSTRUMENTOS DE EVALUACIÓN. CRITERIOS DE CALIFICACIÓN

8.1.- Procedimiento de evaluación.

Varios serán los aspectos a valorar a la hora de evaluar la progresión de los alumnos con respecto al módulo.

La forma en que se llevará a cabo la valoración/evaluación, viene determinada por las fases que se concretan a continuación:

1- **Evaluación inicial,** al inicio de curso, de cada bloque, y cada unidad. Se utilizarán las actividades de conocimientos previos al inicio de las sesiones y de las unidades.

2- **Evaluación formativa y continua,** supone valorar en cada momento el progreso y las dificultades que encuentran los alumnos/as en la adquisición de los aprendizajes. Se tendrá en cuenta la actitud, la participación, la organización del trabajo... utilizando, por ejemplo: hojas de seguimiento, control de presencia, recoger las actividades que realicen para saber si lo han entendido.

3.-**Evaluación final/sumativa:** se trata de recoger, agrupar y cuantificar toda la información disponible con el fin de ser objetivos en el proceso de enseñanza-aprendizaje.

8.2.-Instrumentos de evaluación y criterios de calificación

8.2.1.- Convocatoria ordinaria

Para tener derecho a la evaluación continua se requiere la asistencia regular del alumnado a las clases y a las actividades programadas para cada módulo profesional. **La normativa actual exige, en régimen presencial, la asistencia al menos al 85% de las clases y establece la pérdida del derecho a la evaluación continua en el módulo/s donde el alumnado no logre este porcentaje. Por lo tanto, el alumnado que tenga un porcentaje igual o superior al 15 % de faltas de asistencia sólo tendrá derecho a presentarse a la evaluación final del módulo en que no haya logrado la asistencia mínima**.

8.2.1.a) -Instrumentos de evaluación

1)- PRUEBAS OBJETIVAS INDIVIDUALES ESCRITAS (tipo test, preguntas cortas, de V/F, resolución de casos prácticos): representarán un **50 % de la calificación** de cada evaluación. En caso de haberse realizado varias pruebas, la calificación se obtendrá a través de una media aritmética a partir de las puntuaciones obtenidas.

Las pruebas se realizarán normalmente cada 1 o 2 unidades, en función de la cantidad de contenido que tenga cada una de ellas.

Se podrán realizar las pruebas escritas no realizadas por causas justificadas. Las ausencias, se considerarán justificadas, si se aporta justificante del organismo oficial pertinente.

Las pruebas escritas no realizadas por causas no justificadas se realizarán en las fechas fijadas para la realización de las recuperaciones.

2)- ACTIVIDADES DE AULA, TRABAJOS, TAREAS, CASOS TEÓRICO-PRÁCTICOS, PROYECTOS, EXPOSICIONES ORALES U ESCRITAS, tanto individuales como grupales realizadas por el alumno/a en clase o en casa. Dentro de los proyectos de trabajo, durante el curso se irá elaborando un plan de empresa. Para la elaboración del mismo, se destinarán sesiones en las cuales, el trabajo realizado será valorado como trabajo

de clase.

Este instrumento representará un 5**0%** de la calificación de cada evaluación y se valorará lo siguiente:

-Respecto al **30% de la calificación de cada evaluación, se valorará EL PROYECTO DE EMPRESA**

-Su **entrega** (que deberá hacerse en la forma y tiempo establecidos), será requisito indispensable para superar el módulo. El producto final, deberá ser de elaboración propia, no pudiendo ser copia o plagio de otro (si se comprueba este hecho obtendrá la calificación de 0 puntos). La calificación mínima del proyecto ha de ser de 5 puntos sobre 10.

-Respecto al restante **20% de la calificación de cada evaluación, se valorarán** TRABAJOS, TAREAS, ACTIVIDADES TEÓRICO-PRÁCTICAS, PROYECTOS, EXPOSICIONES ORALES U ESCRITAS mandadas por el profesor y realizadas por el alumnado, así como la PARTICIPACION Y COLABORACIÓN DEL ALUMNADO EN EL PROCESO DE APRENDIZAJE y TRABAJO DIARIO: engloba la actitud del alumno/a ante el aprendizaje (valoración diaria de la competencia personal, social y de aprender a aprender mediante la participación activa en las actividades propuestas, la predisposición del alumnado en temas como la puntualidad, el comportamiento en el cumplimiento de las normas y valores que favorezcan un correcto aprendizaje, respetando en sus intervenciones al resto de compañeros del grupo-clase, al profesorado, la utilización adecuada del material)

Corrección ortográfica:

En cualquier prueba evaluable escrita se seguirá el siguiente modelo de corrección:

Habrá penalización por faltas de ortografía, gramaticales o de puntuación de 0,05 por cada falta no repetida.

Cuando el alumno/a haya perdido 1 punto, se dejará de perder puntuación.

- 8.2.1. b) Criterios para la calificación trimestral:

Una evaluación (trimestre) se considerará superada cuando se obtenga una calificación igual o superior a 5 puntos sobre 10. El resultado de cada instrumento debe calificarse con un mínimo de 3 para que se pueda calcular la nota trimestral.
El decimal 7 será el que marque el redondeo (hacia arriba o hacia abajo) de la nota final de cada evaluación, es decir, un 6,69 será un 6 y un 6,7 será un 7. En cuanto a una nota que suponga un no apto (por debajo del 5), se realizará el redondeo hacia el número inferior.

- 8.2.1. c) - Criterios para la calificación final:

-Se calculará, con el resultado final de la media aritmética de las calificaciones de los dos trimestres superados. Cada trimestre estará superado a partir de 5. El alumnado que no haya superado un trimestre no podrá superar el módulo.

-8.2.1.d) Plan de recuperación

-**Trimestres** suspendidos: el alumnado suspendido podrá recuperar algún trimestre mediante la realización de una prueba a final de curso (cada uno se examinará solo del trimestre que lleve suspendido). La nota máxima de esta recuperación será de 10 puntos. A este examen, también podrán presentarse los que no hayan podido justificar la falta de asistencia a un examen ya que habría obtenido la calificación de "no presentado" y no se puede aprobar un trimestre puesto que se requiere el mínimo de calificación establecido en las pruebas objetivas.
- Final: para aquellos alumnos que hayan decaído en su derecho a la evaluación continua, por no cumplir con los mínimos establecidos de asistencia a clase, se realizará una prueba escrita final de todos los contenidos del curso, valorada con el 50% de la nota final, y, además, será requisito indispensable para recuperar, entregar el plan de empresa, valorado con el 50% de la nota final. El producto final, deberá ser de elaboración propia, no pudiendo ser copia o plagio de otro (si se comprueba este hecho obtendrá la calificación de 0 puntos).
Para hacer la media de las dos notas se tendrá que tener como mínimo un 5, tanto en

la prueba escrita como en el proyecto de empresa.

La calificación máxima final, tras realizar la suma de ambos resultados en su porcentaje respectivo**,** podrá ser de hasta: 10 puntos.

Podrá superarse el módulo si la calificación final es igual o superior a 5.

8.2.2. Convocatoria extraordinaria

En caso de que un/a alumno/a no apruebe en convocatoria ordinaria, podrá superar el módulo en convocatoria extraordinaria.

Se realizará una prueba escrita final de todos los contenidos del curso, valorada con el 60% de la nota final, y, además, será requisito indispensable para recuperar, entregar el plan de empresa, valorado con el 40% de la nota final. El producto final, deberá ser de elaboración propia, no pudiendo ser copia o plagio de otro (si se comprueba este hecho obtendrá la calificación de 0 puntos).

Para sumar las dos notas se tendrá que tener tanto en la prueba final como en el plan de empresa, un mínimo de 5 puntos sobre 10.

La calificación máxima que se podrá obtener es de 10 puntos.

8.4.- Evaluación de la práctica docente.

Al finalizar el módulo, los alumnos evaluarán la metodología docente del profesor, para saber la opinión del alumnado sobre diversos aspectos como: el desarrollo de las clases, la metodología, los recursos, etc.

El instrumento utilizado será un cuestionario de elaboración propia que los alumnos contestarán anónimamente para determinar si la práctica docente se ha ajustado o no a sus expectativas. También tendrán un apartado donde podrán proponer mejoras al respecto.

9. MEDIDAS DE RESPUESTA EDUCATIVA PARA LA INCLUSIÓN DEL ALUMNADO CON NECESIDAD ESPECÍFICA DE APOYO EDUCATIVO O CON ALUMNADO QUE REQUIERA ACTUACIONES PARA LA COMPENSACIÓN DE LAS DESIGUALDADES

El alumnado con necesidades de apoyo educativo específico **serán aquellos que presentan mayores dificultades que el resto para acceder a los aprendizajes que se determinan en el currículo que le corresponde por su edad**, y necesita, para compensar dichas dificultades, adaptaciones de acceso y/o adaptaciones curriculares en las áreas de aprendizaje, así como aquel alumno/a que presenta inadaptaciones por poseer una capacidad superior a la media y sus capacidades e intereses son distintos a los de sus compañeros.

Según la Ley Orgánica de Educación 2/2006 pueden ser:

- Alumnado que presenta dificultades específicas de aprendizaje.
- Alumnado con altas capacidades intelectuales.
- Alumnado con integración tardía en el sistema educativo español.

Dichas necesidades educativas especiales vienen recogidas en el Decreto 104/2018, de 27 de julio del Consell, por el que se desarrollan los principios de equidad y de inclusión en el sistema educativo valenciano, por la que se regula la atención al alumnado que se encuentra en situación de mayor vulnerabilidad o en riesgo de exclusión. Cuando nos encontremos ante esta situación, y de acuerdo con el artículo 27 de este RD los centros deberán facilitar itinerarios adaptados a los diferentes ritmos y posibilidades de aprendizaje de cada alumna/o deberán llevarse a cabo adaptaciones para evitar la exclusión, siempre teniendo en cuenta el contenido del Plan de Actuación para la Mejora (PAM) del centro educativo o el Plan de Actuación Personalizada (PAP).

También debemos tener en cuenta, la Orden 20/2019, del 30 de Abril, de la Consellería de Educación, Investigación, Cultura y Deporte, **modificada por la Orden 10/2023, de 22 de mayo, de la Conselleria de Educación, Cultura y Deporte**, por la cual se regulan y concretan determinados aspectos de la organización y el funcionamiento de la orientación educativa y profesional en el sistema educativo valenciano, por la cual se regula la organización de la respuesta educativa para la inclusión del alumnado en los centros docentes sostenidos con fondos públicos del sistema educativo valenciano, donde en su artículo 10, establece las medidas para el acceso de aquellas personas con dichas necesidades. Y más concretamente:

a) Artículo 8, donde se define el Plan de Actuación Personalizado (PAP).

b) Artículo 14, en el que se establece que el profesorado ha de adecuar las programaciones didácticas a los diferentes ritmos, estilos y capacidades de aprendizaje. Esta medida, puede ser de nivel II, en el caso de que se actúe sobre el grupo-clase o de nivel III en el caso de que se actúe individualmente. Se deberá contar con al apoyo del departamento de Orientación tomando como referencia las unidades didácticas y las actividades programadas para todo el grupo-clase. Los criterios de evaluación deberán ajustarse a las adaptaciones realizadas.

c) Artículo 23, en el que se fija que, los centros que imparten Formación Profesional deben diseñar itinerarios que se adapten a los diferentes ritmos y circunstancias del alumnado y, de este modo, faciliten la implantación de las diferentes adaptaciones, la inclusión educativa y la inserción sociolaboral.

Ante esta situación, siempre debemos tratar estos casos con el profesorado del ciclo, pudiendo solicitar, la evaluación del alumnado, al departamento de orientación o psicopedagogía del centro. De acuerdo con el asesoramiento de estos departamentos se llevará a cabo la adaptación curricular individual, que deberá establecerse en el Plan de Actuación Personalizado (PAP).

Dentro de la formación profesional específica de grado superior, es difícil que realicemos alguna adaptación curricular individual (ACI) de carácter significativo, por ello lo más probable es que hagamos adaptaciones de acceso, que no supondrán, en ningún caso, la eliminación de resultados de aprendizaje relacionados con la competencia profesional básica característica de cada título.

En cumplimiento de dichos preceptos legales, daré respuestas educativas para la inclusión **en dos vertientes:** de forma general y de forma particular.

-De forma general, y bajo los principios del DUA (Diseño Universal de Aprendizaje) para atender a las distintas necesidades del conjunto del grupo. Para este caso, se adoptarán medidas *de respuestas educativas en acceso, participación y aprendizaje del nivel II tales como:*

-Estimular la motivación y la implicación de todo el alumnado.

-Aplicar medios de representación y de expresión, y, seleccionar y elaborar materiales múltiples y diversos que den respuesta a los diferentes ritmos de aprendizaje, motivaciones, intereses y circunstancias del alumnado.

-Promover la interacción, la colaboración y la cooperación a través de trabajo cooperativo, agrupamientos, tutorización entre iguales.

-Incluir actividades de diversa dificultad y de ampliación y refuerzo para atender al desarrollo competencial del alumnado.

-Coordinación con los profesionales de apoyo a la acción educativa del centro (profesor de PT, Orientador, servicios sociales…) a fin de ofrecer una propuesta curricular que dé respuesta a las necesidades del alumnado.

-De forma particular, en caso de haber algún estudiante con necesidades educativas específicas.

9.OTRAS ADAPTACIONES

A parte de las adaptaciones que debamos realizar como consecuencia del punto anterior, también hay que tener en cuenta que nos podemos encontrar con alumnos que se incorporen al curso una vez éste ya se haya iniciado. Y, esto puede ser debido a que el período de matriculación de ciclos formativos finaliza después de haberse iniciado el curso, por ello, puede darse la circunstancia de que haya alumnos que comiencen a mitad de una unidad didáctica o incluso habiéndose impartido ya alguna de ellas. En este caso, al alumnado se le facilitará material de apoyo y se les realizará pruebas de evaluación de las mismas características que al resto. También puede ser que necesiten una atención individualizada con el fin de que alcance, a la mayor brevedad posible, el mismo ritmo que los demás compañeros.

Otra razón que puede justificar la adaptación del módulo de IPE II es en el Ciclo Formativo de Grado Medio de Impresión Gráfica ya que es de modalidad dual. Para esta adaptación y de acuerdo con la legislación, se ajustará el contenido, la temporalización

y las pruebas de evaluación, teniendo en cuenta los contenidos mínimos, así como los objetivos y los resultados de aprendizaje.

11. Anexos.

ANEXO I: PLANTILLAS PARA LA PROGRAMACIÓN DE LAS SITUACIONES DE APRENDIZAJE

SITUACIÓ D'APRENENTATGE						
IDENTIFICACIÓ	TÍTOL					
	ÀREA/MATÈRIA/ÀMBIT		NIVELL		TEMPORITZACIÓ	
	DESCRIPCIÓ I INTENCIONS EDUCATIVES (connexió ODS/Reptes s.XXI)					
	REPTE O PROBLEMA					
	PRODUCTE INTERMEDI/S O PRODUCTE FINAL					
	AVALUACIÓ EN LA SITUACIÓ D'APRENENTATGE					

CONCRECIÓ CURRICULAR	COMPETÈNCIES CLAU	COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES	CRITERIS D'AVALUACIÓ		SABERS BÀSICS
			Codi	Descripció i concreció	
	❑ CCL ❑ CP ❑ STEM / CMCT ❑ CD ❑ CPSAA ❑ CC ❑ CE ❑ CCEC				
				CRITERIOS D'AVALUACIÓ ACIS	

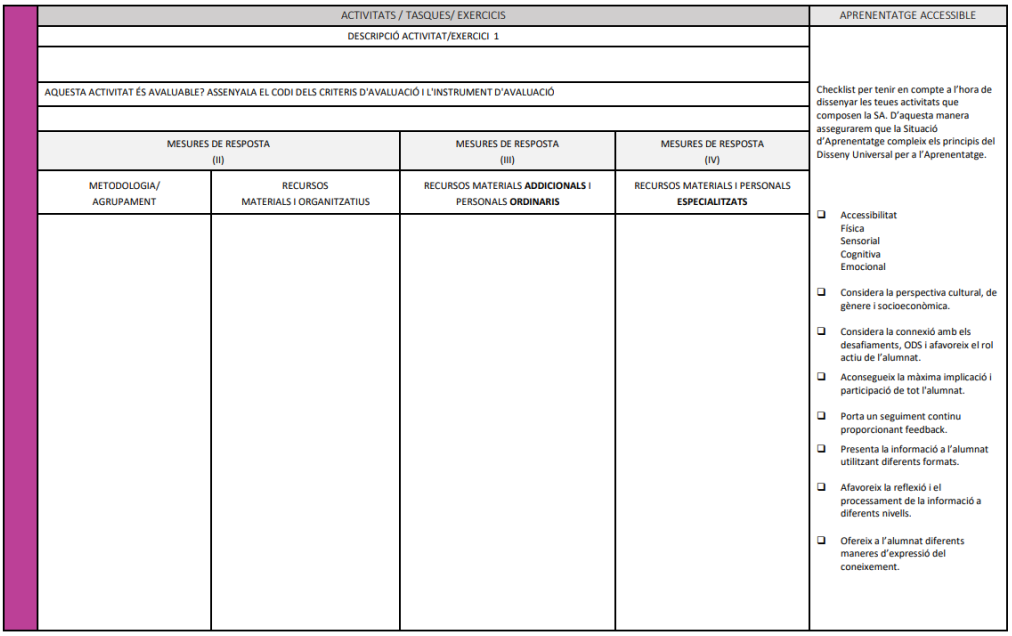

ACTIVITATS / TASQUES/ EXERCICIS				APRENENTATGE ACCESSIBLE
DESCRIPCIÓ ACTIVITAT/EXERCICI 1				
				Checklist per tenir en compte a l'hora de dissenyar les teues activitats que composen la SA. D'aquesta manera assegurarem que la Situació d'Aprenentatge compleix els principis del Disseny Universal per a l'Aprenentatge.
AQUESTA ACTIVITAT ÉS AVALUABLE? ASSENYALA EL CODI DELS CRITERIS D'AVALUACIÓ I L'INSTRUMENT D'AVALUACIÓ				
MESURES DE RESPOSTA (II)		MESURES DE RESPOSTA (III)	MESURES DE RESPOSTA (IV)	
METODOLOGIA/ AGRUPAMENT	RECURSOS MATERIALS I ORGANITZATIUS	RECURSOS MATERIALS **ADDICIONALS** I PERSONALS **ORDINARIS**	RECURSOS MATERIALS I PERSONALS **ESPECIALITZATS**	❑ Accessibilitat Física Sensorial Cognitiva Emocional ❑ Considera la perspectiva cultural, de gènere i socioeconòmica. ❑ Considera la connexió amb els desafiaments, ODS i afavoreix el rol actiu de l'alumnat. ❑ Aconsegueix la màxima implicació i participació de tot l'alumnat. ❑ Porta un seguiment continu proporcionant feedback. ❑ Presenta la informació a l'alumnat utilitzant diferents formats. ❑ Afavoreix la reflexió i el processament de la informació a diferents nivells. ❑ Ofereix a l'alumnat diferents maneres d'expressió del coneixement.

ANEXO II: EVALUACIÓN DEL PROCESO DE ENSEÑANZA Y LA PRÁCTICA DOCENTE

AVALUACIÓ DEL PROCÉS D'ENSENYAMENT		
DOCENT:		
MATÈRIA:	**NIVELL:**	**GRUP:**
SITUACIÓ D'APRENENTATGE (NOMBRE I NOM)		
Resultats de l'avaluació de la matèria:		
Comunique a l'alumnat informació sobre l'avaluació del seu aprenentatge de manera regular.	SI	NO
Comunique a les famílies informació sobre l'avaluació de l'aprenentatge de la seua filla/o de manera regular.	SI	NO
El percentatge d'aprovats de cada trimestre no es desvia més d'un 10% de la mitjana de la resta d'assignatures.	SI	NO
Mètodes didàctics i pedagògics:		
Els mètodes didàctics i pedagògics utilitzats en les diferents situacions d'aprenentatge han sigut variats.	SI	NO
Les metodologies de caràcter actiu han sigut les predominants.	SI	NO
Adequació dels materials i recursos didàctics:		

Els materials i recursos didàctics emprats són variats, no limitant-se al llibre de text.	SI	NO
S'han usat recursos didàctics digitals.	SI	NO
S'han utilitzat notícies i recursos de les editorials per al foment de la lectura.	SI	NO
Eficàcia de les mesures d'atenció a la diversitat i a les diferències individuals:		
La filosofia del DUA ha sigut usada en el disseny de les situacions d'aprenentatge.	SI	NO
Els principis DUA i les pautes DUA han sigut aplicades en el desenvolupament de les situacions d'aprenentatge.	SI	NO
En l'avaluació del procés d'ensenyament s'analitza i reflexiona sobre l'eficàcia de l'atenció a la diversitat.	SI	NO
Utilització d'instruments d'avaluació variats, diversos, accessibles, adaptats:		
Els instruments d'avaluació usats han sigut diversos (no s'ha limitat a l'aplicació de proves escrites).	SI	NO
Els instruments d'avaluació s'adapten a l'avaluació criterial.	SI	NO
Els instruments d'avaluació usats han sigut accessibles i adaptats a les característiques de l'alumnat.	SI	NO

Observacions:

Institut d'Educació Secundària de Betxí

Proposta pedagògica
2025 / 2026

Departament didàctic: Biologia i Geologia

Etapa: Secundària

Ensenyament: Públic

Cursos: 1r, 3r i 4t d'ESO. 1r i 2n de Batxillerat.

Professorat:

Carlos Sánchez Vera.

Mariola Sansano Tomás.

Sofía Gandía Llop.

Data d'aprovació:

1. Introducció. 3
1.1. Justificació de la proposta pedagògica. 4
1.2. Contextualització 4
2. Concreció curricular matèries 4
2.1. Concreció curricular de la matèria A 4
2.1.1. Elements curriculars de X d'ESO 4
2.1.2. Competències específiques 4
2.1.3. Criteris d'avaluació 4
2.1.4. Sabers bàsics 4
2.2. Concreció curricular de la matèria B 4
2.2.1. Elements curriculars de X d'ESO 4
2.2.2. Competències específiques 4
2.2.2. Criteris d'avaluació 4
2.2.3. Sabers bàsics 4
..... 4
3. Instruments de recollida d'informació 4
4. Criteris de qualificació qualitatius i quantitatius 4
4.1. Objectius 4
4.2. Activitats de reforç i ampliació 4
4.3. Procediments i criteris de recuperació 4
5. Metodologia. Orientacions didàctiques 4
5.1. Metodologia general i específica de la matèria. 5
5.2. Activitats i estratègies d'ensenyament-aprenentatge 5
6. Mesures de resposta educativa a la inclusió de l'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu o de l'alumnat que requerisca actuacions per a la compensació de desigualtats (mesures de nivell III i IV) 5
7. Activitats complementàries 5
8. Recursos didàctics i d'aula 5
9. Altres mesures 5

1. Introducció.

1.1. Justificació de la proposta pedagògica.

La proposta pedagògica és un instrument que ha de facilitar la pràctica docent i ha de ser útil per a tots els usuaris (professorat, comissió de coordinació pedagògica, inspecció, alumnat i famílies), especialment per als gestors del procés d'ensenyança-aprenentatge de cada grup d'alumnes (professorat i comissió de coordinació pedagògica).

La programació tindrà, entre altres finalitats, les següents:

- Facilitar la pràctica docent.
- Assegurar la coherència entre les intencions educatives i la pràctica en l'aula.
- Servir com a instrument de planificació, desenvolupament i avaluació del procés d'ensenyança i aprenentatge.
- Oferir el marc de referència més pròxim per a organitzar les mesures d'atenció a la diversitat.
- Proporcionar elements d'anàlisi per a l'avaluació del projecte educatiu, del projecte curricular i de la pròpia pràctica docent.
- Ser un document bàsic per a poder garantir els drets dels usuaris del sistema educatiu.

- Legislació en la que se basen les propostes pedagògiques dels departaments:

* Article 4.5 del Decret 104/2018, de 27 de juliol que desenvolupa els principis d'equitat i inclusió del sistema educatiu valencià.

* Article 14 de l'ordre 20/2019, de 30 d'abril, sobre adequació personalitzada de les programacions didàctiques.

+ El Reial decret 217/2022, de 29 de març, estableix l'ordenació de les ensenyances mínimes de l'Educació Secundària Obligatòria (BOE 76, 30.03.2022) i la seua correcció d'errades.

* El Reial decret 243/2022, de 5 d'abril, estableix l'ordenació i les ensenyances mínimes del Batxillerat (BOE 82, 06.04.2022).

* El Decret 107/2022 de 5 d'agost que estableix l'ordenació i currículum de l'ESO. Amb modificacions al Decret 66/2024.

* El Decret 108/2022 de 5 d'agost que regula l'ordenació i el currículum de batxillerat. Amb modificacions al Decret 66/2024.

* IG: RD 1590/2011, 4 de novembre i Decret 36/2017, de 10 de març

* SMX: RD 1691/2007, 14 de desembre i Ordre de 29 de juliol de 2009.

* DECRET 66/2024, de 21 de juny, del Consell, pel qual es modifica el Decret 107/2022 de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'estableix l'ordenació i el currículum d'Educació Secundària Obligatòria, i l'Orde 19/2023, de 29 de juny, de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, per la qual es regulen els procediments derivats del Decret 107/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'estableixen l'ordenació i el currículum d'Educació Secundària Obligatòria, i del Decret 108/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'estableixen l'ordenació i el currículum de Batxillerat, així com l'organització i el funcionament del Batxillerat nocturn i a distància a la Comunitat Valenciana.

Per a aquest curs 25/26 i d'acord la Resolució del 7 de juliol de 2025 que marca les instruccions d'inici de curs:

- Propostes pedagògiques:

1. Cada departament, coordinat i dirigit pel cap de departament, ha d'elaborar la proposta pedagògica de departament, i ha de reflexionar de manera compartida sobre el sentit de les seues actuacions, la coherència de les propostes que ofereixen a l'alumnat i l'adequació de l'organització i la selecció dels materials.
2. La proposta pedagògica de cada departament, d'acord amb la línia pedagògica acordada i en funció de les característiques de l'alumnat i de l'entorn del centre, ha de concretar els elements del currículum necessaris per a planificar l'acció educativa per a cada matèria. Així mateix, per a la valoració general del progrés de l'alumnat cal incloure els instruments d'arreplega d'informació i els criteris de qualificació qualitativa i quantitativa, alhora que cal preveure les mesures de resposta educativa per a la inclusió. Estos elements han de formar part de la proposta pedagògica corresponent, que s'ha d'arreplegar en la concreció curricular del centre.
3. Les propostes pedagògiques corresponents als cursos d'ESO i de Batxillerat seran objecte de revisió al llarg del curs 2025-2026.

- Programacions d'aula

1. Les programacions d'aula s'elaboraran per a cada curs escolar, per part del professorat, davall la coordinació de la COCOPE a partir de la concreció curricular de centre i les propostes pedagògiques de departament.
2. Les programacions d'aula han de projectar les intencions educatives del professorat en l'organització de les situacions d'aprenentatge i desenrotllament que s'oferiran al grup classe en el context educatiu, d'acord amb les característiques, els interessos i les necessitats col·lectives i individuals de l'alumnat.
3. Elements de les programacions d'aula A partir dels referents d'avaluació que es contemplen en el Decret 107/2022, de 5 d'agost, del Consell i en el Decret 108/2022, de 5 d'agost, del Consell, les programacions d'aula partiran de la proposta pedagògica de departament i haurà d'incloure per a cada matèria o àmbit, almenys, els elements següents:

a) Les situacions d'aprenentatge adaptades a les característiques del grup.

b) Els criteris d'avaluació vinculats a les competències específiques i associats a les situacions d'aprenentatge plantejades.
c) L'organització dels espais d'aprenentatge.
d) La distribució del temps.
e) La selecció i organització dels recursos i materials.
f) Les mesures d'atenció per a la resposta educativa per a la inclusió.
4. Les programacions d'aula corresponents als cursos d'ESO i de Batxillerat seran objecte de revisió al llarg del curs 2025-2026.
5. Les indicacions següents són aplicables per a les programacions d'aula de tots els cursos de l'ESO i el Batxillerat:
a) Les programacions d'aula tindran en compte el que disposen el Decret 104/2018 i l'Orde 20/2019, en relació amb l'adequació personalitzada d'estes programacions, amb la finalitat que tot l'alumnat puga participar en les activitats del seu grup classe i aconseguir els objectius i les competències clau de l'etapa, de manera que es done resposta als diversos ritmes, estils i les capacitats d'aprenentatge.
b) D'acord amb el Decret 72/2021, de 21 de maig, del Consell, d'organització de l'orientació educativa i professional en el Sistema Educatiu valencià (DOGV 9099, 03.06.2021), els equips docents poden comptar amb l'assessorament del personal del departament d'orientació educativa i professional en el procés de personalització de les programacions d'aula a les característiques i necessitats del grup classe, ja que esta és la ferramenta més eficient per a donar la resposta educativa a la diversitat en els nivells II i III i, per tant, per a l'eliminació de les barreres a la inclusió més habituals.
c) L'avaluació de les programacions d'aula la realitzarà el personal docent responsable d'aplicar-les, d'acord amb els criteris adoptats per la COCOPE i en el marc de l'avaluació del PAM.
d) S'han d'incorporar mesures per a difondre les bones pràctiques en l'ús de les tecnologies de la informació i comunicació, així com mesures dirigides a la sensibilització, prevenció i erradicació de qualsevol classe de violència i discriminació.
6. Les programacions d'aula han d'estar a la disposició de tots els membres de la comunitat educativa. El personal especialitzat de suport ha de tindre en compte la programació d'aula per a adequar els programes personalitzats que duguen a terme amb l'alumnat.
7. En l'àmbit de la seua autonomia curricular, pedagògica i organitzativa, es podrà adoptar el model d'agrupació per àmbits, en primer, segon o tercer de l'ESO. En cas que s'opte per este model, l'organització de les matèries per àmbits es regirà pel que disposa l'article 11 del mencionat Decret 107/2022. En este sentit, s'ha de tindre en compte el Decret 66/2024, de 21 de juny, del Consell, pel qual es modifica el Decret 107/2022, de 5 d'agost.

1.2. Contextualització

L'IES de Betxí es troba en el municipi castellonenc del mateix nom. Es crea, com a Centre comarcal, en 1994, i des d'aleshores, rep alumnes de Betxí, Artana, Eslida i Ahín (encara que en els últims anys no han vingut alumnes d'aquest municipi). L'actual edifici s'enceta en el curs 2002/2003 adequant-se a les exigències de les nova llei d'educació, aleshores LOGSE, encetant una nova etapa en el sistema educatiu comarcal. Aquest curs 2024/25 rep 400 alumnes aproximadament, els quals es distribueixen en les següents uniats: En l'ESO hi ha 4 grups de primer, 3 de segon, 3 de 3r (a més d'un grup PDC) i 3 de 4t (a més d'un grup PDC). A més a més hi ha dos grups de primer de batxiller i un grup de segon. També hi ha un cicle formatiu de grau mitja de d'informàtica (1r i 2n curs) i un altre cicle d'arts gràfiques (també 1r i 2n curs). En el nostre centre, l'ensenyament en els valors d'una societat democràtica, lliure, tolerant, plural, etc., continua sent, com fins ara, una de les finalitats prioritàries de l'educació, tal com es posa de manifest en els objectius d'aquesta etapa educativa i en els d'aquesta matèria (i que tenen una manifestació concreta en els continguts transversals que es poden treballar en cada bloc, un dels quals pot ser, per exemple, el fet que l'activitat científica no és patrimoni exclusiu de cap dels sexes). En aquesta Comunitat, aquests valors, es converteixen en eix vertebrador i transversal del currículum els elements característics propis d'ella, de manera que servisquen per a conèixer i comprendre la realitat actual, com la riquesa de patrimoni, especialment en el patrimoni natural i mediambiental. En aquest sentit podem aprofitar la proximitat del nostre Centre al parc natural de la Serra d'Espadà, el qual constitueix un ric patrimoni cultural i natural molt proper als alumnes, expressió d'uns elements que l'alumne ha de conèixer i que poden servir com exemples i models... de molts dels conceptes que es treballen en les matèries impartides pel nostre Departament al temps que conviuen amb altres elements comuns al conjunt de ciutadans de l'estat espanyol, i que en la seua interrelació els enriqueixen.

2. Concreció curricular matèries

Competències clau

Les competències clau són els acompliments que es consideren imprescindibles perquè l'alumnat puga progressar amb garanties d'èxit en el seu itinerari formatiu, i afrontar els principals reptes i desafiaments globals i locals. Apareixen en el perfil d'eixida de l'alumnat al final de l'Ensenyament Bàsic i són l'adaptació al sistema educatiu espanyol de les competències clau establides en la recomanació esmentada del Consell de la Unió Europea. Aquesta adaptació respon a la necessitat de vincular aquestes competències amb els reptes i desafiaments del segle XXI, amb els principis i fins del sistema

educatiu i amb el context escolar, ja que la recomanació es refereix a l'aprenentatge que ha de produir-se al llarg de tota la vida, mentre que el Perfil remet a un moment precís i limitat del desenvolupament personal, social i formatiu: l'etapa de l'Ensenyament Bàsic.

1. Competència en comunicació lingüística (CCL)
2. Competència plurilingüe (CP)
3. Competència matemàtica i competència en ciència, tecnologia i enginyeria (CMCT o STEM, pel nom de les sigles en anglés)
4. Competència digital (CD)
5. Competència personal, social i d'aprendre a aprendre (CPSAA)
6. Competència ciutadana (CC)
7. Competència emprenedora (CE)
8. Competència en consciència i expressió culturals (CCEC)

Competències específiques

A més de les competències clau, la LOMLOE estableix competències específiques en el currículum de cadascuna de les matèries i àmbits del sistema educatiu. La llei defineix les competències específiques com els acompliments que l'alumnat ha de poder desplegar en activitats o en situacions en les quals, per a abordar-les, es necessiten sabers bàsics de cada matèria o àmbit. Les competències específiques constitueixen un element de connexió entre, d'una banda, el Perfil d'eixida de l'alumnat a través dels descriptors operatius, i de l'altra, els sabers bàsics de les matèries o àmbits i els criteris d'avaluació.

2.1. Concreció curricular de la matèria Biologia i Geologia.

Igual que el curs passat, degut al canvi de normativa que es va produir en la comunitat valenciana, els grups de primer i tercer d'ESO tenen la mateixa proposta didàctica i treballaran fonamentalment la diversitat dels éssers vius. Aquesta mesura es justifica pel fet que ha hagut 2 canvis de normativa en 2 anys, i així es garanteix que tot l'alumnat que s'incorpora donarà totes les unitats previstes en el currículum de l'ESO d'aquesta matèria (es canviarà el llibre de 3r el curs vinent).

2.1.1. Elements curriculars de 1r i 3r d'ESO.

2.1.2. Competències específiques

Competència específica 1

Resoldre problemes científics abordables en l'àmbit escolar a partir de treballs d'investigació de caràcter experimental.

Descripció de la competència 1

Les experiències pràctiques dutes a terme en l'àmbit escolar que requereixen un treball experimental impliquen fer operacions destinades a descobrir, comprovar o demostrar determinats fenòmens o principis científics. És per això que darrere de cada disseny d'un experiment hi ha d'haver una finalitat que dirigisca el treball de l'alumne cap a la comprensió de fenòmens o principis que es posen de manifest. Aquestes experiències es converteixen en xicotetes investigacions quan van acompanyades d'un aprenentatge per descobriment l'objectiu del qual és ensenyar ciència fent ciència. Així, mitjançant el disseny d'aquestes xicotetes investigacions, l'alumnat podrà buscar solucions als problemes de tipus científic que se li plantegen. D'aquesta manera s'aconsegueix desenvolupar habilitats per a la investigació i es posen en joc les característiques i els valors del treball científic. Aquest model de pràctiques educatives, basat en la indagació o l'aprenentatge per descobriment, pot oscil·lar entre un model molt guiat i pautat pel docent, en què l'alumnat decideix poc o gens, fins a un altre en què l'alumne no decideix la pregunta investigable però sí l'experiment, o totalment obertes i centrades en l'alumnat, en funció del grau de desenvolupament cognitiu i les habilitats que es requerisquen. Evidentment el grau d'intervenció del professorat dependrà de la mena de contingut treballat i del grau de competència de l'alumnat adquirit en experiències anteriors en aquesta mena de pràctiques indagatòries. Com més gran és l'autonomia de l'alumnat i la seua implicació en el disseny de tots els passos necessaris en la investigació, major és la seua destresa i l'adquisició dels procediments propis de la ciència, fet que coneixem genèricament com a mètode científic: observar fets, formular preguntes investigables, dissenyar experiments, recopilar dades, raonar i revisar les proves obtingudes en vista del que ja es coneix, extraure i comunicar conclusions, discutir els resultats i formular models explicatius. Aquesta competència implica no tan sols l'adquisició d'habilitats instrumentals o treball manipulatiu, sinó també les capacitats de raonament, com l'argumentació i la modelització.

Cal assenyalar que les activitats experimentals poden ser indagatòries o no, ja que no sempre que fem experiments fem ciència i la ciència utilitza altres instruments, al marge de l'experimentació, en el quefer diari. No obstant això, en nombroses ocasions és necessari recórrer a experimentació pràctica de tipus demostratiu per a il·lustrar

exemples o adquirir destreses en el maneig d'instruments científics, sense fer preguntes investigables ni hipòtesis que contrastar, fet que requereix menys maduració de l'alumnat en aquesta destresa. Les diferències de grau en el desenvolupament d'aquesta competència específica es manifesten per mitjà de la diferent complexitat de les investigacions plantejades, tant en el problema que cal abordar com en el plantejament de l'experiment o en la comunicació dels resultats, i en funció dels sabers bàsics associats al nivell. En acabar el primer curs, l'alumnat ha d'haver adquirit les destreses bàsiques implicades en l'ús dels materials i les eines pròpies d'un laboratori, així com ser capaç de dur a terme pràctiques demostratives i xicotetes investigacions guiades en què s'exigeix identificar el problema i les variables que hi intervenen, emetre hipòtesis, fer dissenys experimentals, obtindre resultats i saber comunicar-los. En aquest nivell, els problemes plantejats són més senzills i els resultats es presenten generalment mitjançant informes descriptius i observacions qualitatives (dibuixos i esquemes).

Competència específica 2

Analitzar situacions problemàtiques reals utilitzant la lògica científica i explorant les possibles conseqüències de les solucions proposades per a afrontar-les.

Descripció de la competència 2

Aquesta competència fa referència a l'anàlisi d'un problema o un cas real al qual és necessari donar una solució o adoptar decisions per a poder minimitzar-ne els efectes. Tot això des del punt de vista científic. Així, implica mobilitzar coneixements per a qüestionar la situació, buscar i aprofundir en la informació, recopilar dades i opinions per a analitzar la situació, argumentar les idees i acceptar punts de vista diferents del propi, proposar una intervenció i comunicar les conclusions obtingudes. La seua adquisició i desenvolupament permetrà a l'alumnat fer front a problemes com ara el deteriorament dels aliments, l'aparició dels símptomes d'una malaltia, els efectes d'una gran tempesta, o el canvi climàtic, d'una manera objectiva i informada, així com proposar accions que puguen mitigar-ne els efectes o adaptar-se a les conseqüències: El grau en el desenvolupament d'aquesta competència específica ve de l'adequació de la solució plantejada, la complexitat del problema que cal resoldre, els coneixements que es mobilitzen per a resoldre-la, la proximitat del context en què es desenvolupa i el grau d'abstracció que requereix. En acabar el primer curs, l'alumnat ha de ser capaç de proposar solucions davant de situacions problemàtiques reals, per a resoldre-les o millorar-les, que siguen coherents amb la lògica científica. En acabar el tercer curs, l'alumnat ha de ser capaç de construir explicacions davant de situacions problemàtiques reals que relacionen els fets i els conceptes i indicar-ne les limitacions, així com de proposar solucions creatives i rellevants en què utilitzen coneixements

d'altres matèries, predir els resultats i relacionar-les amb altres situacions amb característiques similars. Les reflexions que aporta la descripció de la competència específica anterior són igualment vàlides per a aquesta, que també és compartida amb la matèria de Física i Química.

Competència específica 3

Utilitzar el coneixement científic com a instrument del pensament crític, interpretant i comunicant missatges científics, desenvolupant argumentacions i accedint a fonts fiables, per a distingir la informació contrastada de les notícies falses i opinions.

Descripció de la competència 3

El desenvolupament del pensament crític entés com a "pensament reflexiu i raonable que orienta la decisió sobre què fer o què creure" és una demanda de la societat actual. Aquest pensament crític es troba fortament vinculat amb la capacitat d'aprendre a aprendre i l'aprenentatge permanent. Per a fer-ho, l'alumnat haurà de ser capaç de distingir les fonts fiables d'aquelles que no ho són. En el món actual, la presència reiterada de rumors basats en fonts poc fiables i en opinions mancades d'una base científica, així com l'avanç de les pseudociències, fa imprescindible el desenvolupament, per part de la ciutadania, d'una competència que li permeta distingir entre informacions contrastades i valoracions sense cap fonament. Desenvolupar aquesta competència implica la capacitat de reunir dades d'una manera que permeta utilitzar-les per a delimitar els problemes i fer-ne una descripció precisa, així com debatre, argumentar i defensar postures, contrastar opinions i redactar informes. Això exigeix aplicar un codi comú, propi de la comunitat científica: l'ús d'un llenguatge precís, d'informació en format numèric i gràfic, de citació de fonts fiables o de revisió per parells abans de ser publicats els resultats. La utilització del llenguatge científic, siga per a llegir textos o per a produir-los, implica el coneixement de les regles d'aquest llenguatge, a més del vocabulari tècnic específic, així com l'adquisició de les destreses pròpies de l'argumentació, com ara el raonament lògic, el qüestionament de les pròpies creences i la contrastació dels fets o hipòtesis. D'altra banda, la comunicació exerceix un paper essencial en la construcció del coneixement científic que es va desenvolupant en la societat. El grau en el desenvolupament d'aquesta competència específica ve donat per la complexitat dels coneixements que implica identificar els trets propis de la ciència en un discurs per a validar-lo segons la seua adequació a les teories i models científics. En acabar el primer curs, l'alumnat ha de ser capaç d'identificar els elements característics del discurs científic i tindre un criteri propi per a distingir la informació fiable de les opinions personals o mancades de fiabilitat, així com d'interpretar textos científics senzills, elaborar informes de les experiències dutes a terme i exposar-los oralment. En finalitzar el tercer curs, l'alumnat ha de ser capaç d'argumentar i defensar una opinió

pròpia al voltant de qüestions investigables utilitzant els elements principals del pensament crític: construir una argumentació a partir d'anàlisis de dades que done base a una opció o en desmentisca una altra. Novament, les reflexions aportades en la descripció de les dues competències anteriors són igualment vàlides per a aquesta, que és també comuna i compartida amb la matèria de Física i Química.

Competència específica 4

Justificar la validesa del model científic com a producte dinàmic que es va revisant i reconstruint sota la influència del context social i històric, atenent la importància de la ciència en l'avanç de les societats, així com els riscos d'un ús inadequat o interessat dels coneixements i les seues limitacions.

Descripció de la competència 4

Aquesta competència al·ludeix al fet que el coneixement és un producte en revisió contínua, amb influències del pensament de l'època. En aquest sentit, les explicacions científiques, que són models vàlids en un entorn social i en un moment donat, pateixen canvis en funció del coneixement existent, de manera que milloren la seua capacitat d'explicar la realitat. La ciència ha d'entendre's i apreciar-se no com un saber acabat, sinó com la descripció més raonable i adequada als coneixements en cada moment històric. Igualment important en aquesta competència és el coneixement de la manera com s'han gestat les idees científiques i les circumstàncies en què s'han produït els descobriments, fet que aporta una perspectiva sobre la ciència que permet comprendre l'avanç en el pensament humà i les circumstàncies que l'envolten, de manera que afavoreix o frena aquest avanç. Certament, la ciència es caracteritza per una revisió contínua de les seues propostes, associada a nous descobriments o al progrés tecnològic que permeten obtindre dades més precises. El coneixement de l'època en què s'han produït els descobriments proporciona una visió més realista de la ciència, com un treball d'equips i en revisió contínua, lluny d'una concepció associada a la genialitat d'individus aïllats del seu entorn. Això és aplicable a totes les teories i els models científics, com ara les teories sobre l'origen de l'Univers, la Terra i el Sistema Solar, els processos geològics generadors del relleu, les teories de l'herència, l'aparició de la vida, la tectònica de plaques, les teories sobre l'evolució o l'aparició i propagació de malalties. El desenvolupament d'aquesta competència comporta una actitud crítica sobre l'abast i les limitacions de la ciència, en la qual, al contrari del que succeeix en les pseudociències o les creences, no hi ha certeses enteses com a veritats absolutes i inqüestionables. Un aspecte rellevant de l'epistemologia de les ciències és el paper jugat per les controvèrsies científiques. La discussió i l'anàlisi de controvèrsies científiques és fonamental per a aconseguir una alfabetització científica adequada, ja que permeten transmetre una imatge de ciència més adequada, mostrant

característiques bàsiques d'aquesta, com la incertesa, el caràcter temptatiu, la subjectivitat, l'existència de múltiples perspectives, el rol del finançament, els interessos polítics i la seua relació amb l'entorn social. El grau en el desenvolupament d'aquesta competència específica depén de la dificultat per a comprendre els models estudiats i els nous descobriments o els avanços en les tècniques que impulsen els avanços de la ciència, així com de les relacions amb altres coneixements d'altres àrees que influeixen en la ciència en un moment històric donat. En el transcurs del primer curs, l'alumnat avançarà en el coneixement de les relacions entre ciència i societat, i en finalitzar el cicle haurà de ser capaç d'aportar exemples d'utilització positiva i negativa del coneixement científic com a mostra del caràcter neutral de la ciència i de la seua utilització en funció d'interessos concrets, en moltes ocasions nobles, però perversos en d'altres. També han de ser capaços d'aportar exemples de canvis patits per les teories científiques amb el temps. En finalitzar el tercer curs, l'alumnat ha de ser capaç de situar en context les teories científiques tenint en compte l'època en què es van plantejar i aportar algunes dades sobre les causes dels avanços que van suposar i la seua relació amb el context històric i social. Han de valorar les explicacions científiques acceptades com la millor explicació possible amb les dades disponibles en un moment donat.

Competència específica 5

Adoptar hàbits de vida saludable basats en el coneixement del funcionament del propi cos, i dels perills de l'ús i l'abús de determinades pràctiques i del consum d'algunes substàncies.

Descripció de la competència 5

L'adquisició d'aquesta competència requereix comprendre el funcionament del cos humà com un sistema en equilibri, en el qual el tot és major que la suma de les parts. Incorpora la comprensió del concepte d'ésser viu i dels seus nivells d'organització i interrelació entre els principals aparells i sistemes funcionals (digestiu, respiratori, excretor, circulatori, locomotor, nerviós, endocrí i reproductor) del cos humà. Requereix que l'alumnat puga valorar la importància de mantindre una alimentació saludable i un exercici físic adequat, ser conscient de la influència sobre la seua salut i actuar de manera responsable.

L'alimentació ha de cobrir les necessitats energètiques i nutritives necessàries en cada període de la vida depenent de les situacions diferencials i personals. Les desigualtats també generen una bretxa nutricional, tant entre les classes més desfavorides com entre els diferents països amb diferents nivells de vida. Els casos de malnutrició i desnutrició estan lligats a problemes socials i econòmics, a més d'estar subjectes a

modes i tendències a les quals els adolescents són molt propensos i que poden acabar desembocant en trastorns greus com l'anorèxia i la bulímia. Els coneixements adquirits també han de permetre adoptar mesures de cura del propi cos per a evitar contraure infeccions, lesions musculars, ser conscients del propi estrés i aconseguir un equilibri emocional. És important destacar els efectes tòxics que provoquen determinades substàncies nocives (drogues i medicaments) en el sistema nerviós, i relacionar-les amb processos degeneratius i alteracions cognitives, així com amb el deteriorament de determinades funcions cerebrals. També l'ús inadequat de les tecnologies digitals de la informació i la comunicació produeix conseqüències negatives sobre la salut, la vida social, familiar, escolar o laboral, que dificulten les relacions socials. En aquest sentit, és particularment important previndre determinades actuacions que interfereixen en el funcionament del centre escolar i que poden afectar greument la convivència, com és el cas del ciberassetjament i altres pràctiques similars. Finalment, conéixer la causa i l'origen de determinades malalties pot ajudar a previndre el consum de substàncies com el tabac i l'alcohol, que creen addiccions i afecten diferents sistemes del cos humà. La competència ha d'estar adquirida en finalitzar el primer curs de secundària, i l'alumnat ha de ser capaç d'adoptar els hàbits saludables i les mesures preventives tenint en compte les alteracions a escala orgànica i cel·lular produïdes pels mals hàbits, el consum de substàncies tòxiques i nocives, o l'alimentació no saludable. En aquest cas, l'objectiu seria evitar que l'alumnat s'iniciara en aquests mals hàbits. Quant al tercer curs, si bé no es treballarà en aquesta matèria, sí que es tractarà en altres, com ara Educació Física, Valors Ètics i Tutoria, en les quals s'abordaran aspectes d'aquesta competència relacionats de nou amb els hàbits de vida saludables i amb les relacions interpersonals, destacant la importància del paper alumnat com a agent actiu de la prevenció d'aquestes pràctiques i de les actituds que atempten contra la dignitat de les persones.

Competència específica 6

Identificar i acceptar la sexualitat personal, i respectar la varietat d'identitats de gènere i d'orientacions sexuals existents, sobre la base del coneixement del cos humà i del propi cos.

Descripció de la competència 6

L'adquisició d'aquesta competència abasta tres àmbits diferents i relacionats entre si: el científic (coneixement del funcionament del propi cos), l'emocional (desenvolupament psicològic i maduració personal), el social i l'axiològic (respecte i acceptació de les diferències individuals). Des de l'àrea de la biologia s'imparteixen els coneixements necessaris per a entendre el funcionament del propi cos, la formació de gàmetes, els canvis corporals, la regulació hormonal, el cicle ovàric i menstrual, el

desenvolupament embrionari i el part, així com els aspectes bàsics de les malalties de transmissió sexual i els mètodes anticonceptius. Però aquest coneixement científic, encara que necessari, no és suficient per al desenvolupament i la maduració personal. Resulta imprescindible abordar les implicacions emocionals de les relacions interpersonals des de l'òptica de la realització personal, diferenciant la sexualitat humana de la reproducció i les relacions sexuals desitjades de les no desitjades. Inclou la capacitat de reconéixer, comprendre i parlar sobre la discriminació i la violència com també saber com i on buscar suport, assessorament i informació fàctica sobre una varietat de qüestions sobre relacions i sexualitat. En l'entorn social l'alumnat interactua amb missatges complexos i sovint contradictoris sobre gènere, relacions i sexualitat que donaran forma a la seua vida quotidiana i futurs imaginats. Aquests missatges provenen de la publicitat, els llibres, la música, les xarxes socials, la televisió i els mitjans de comunicació en general, de membres de la família, els companys i la comunitat. Això genera a vegades l'assumpció de conceptes erronis per part de la infància i la joventut. Sovint aquestes concepcions errònies no són detectades pels adults, fet que porta a una mala interpretació dels comportaments de la joventut. L'alumnat ha de comprendre com es poden formar i mantindre diferents tipus de relacions segures, consensuades, saludables i satisfactòries. Un aspecte fonamental d'aquest aprenentatge és reconéixer i comprendre la diversitat de relacions a tot el món i durant el curs de la vida. L'objectiu no és un altre que acompanyar els adolescents i els joves en el seu procés de creixement, desenvolupament i aprenentatge personals, i empoderar-los per a l'autodeterminació de la identitat pròpia, de manera lliure i sana sense imposicions externes basades en estereotips i prejudicis. L'alumnat ha de desenvolupar una comprensió adequada del sexe (determinat genèticament), el gènere (identitat i expressió personal, independent del sexe amb què es naix) i l'orientació sexual. Això implica conéixer com la biologia, la societat i la cultura modelen el nostre sentit d'identitat i les nostres relacions amb els altres. És fonamental per a aquest aprenentatge reconéixer la diversitat de gènere i identitat sexual, l'expressió, el comportament i la representació, incloent-hi la diversitat LGTBIQ+ i, a més, com la comprensió social i cultural del sexe, el gènere i la sexualitat ha canviat amb el temps i continua evolucionant. Descobrir la identitat sexual pròpia, i diferenciar sexe biològic de gènere i orientació sexual, respectar les diferències individuals, i actuar de manera responsable i assertiva exigeix desenvolupar habilitats de presa de decisions des de la llibertat individual, però mitjançant una reflexió adequada, assumpció dels riscos i mesures preventives adequades. Al final del primer curs, l'alumnat haurà adquirit un coneixement del funcionament del propi cos que li permeta prendre decisions de manera responsable i assertiva en relació amb la seua identitat sexual, i respectar totes les opcions. Considerant l'evolució previsible quant al desenvolupament i la maduresa,

tant física com mental, que es produeix durant l'etapa de secundària, en finalitzar el tercer curs l'alumnat haurà avançat en el control de les emocions i de les relacions personals que s'intensifiquen durant aquest període. A més, haurà de ser capaç d'argumentar al voltant de les qüestions sobre l'adopció de mesures preventives i contrastar informacions i punts de vista alternatius relacionats amb la sexualitat i la reproducció humana, i justificar els seus arguments mitjançant el recurs al coneixement científic adquirit.

Competència específica 7

Actuar amb responsabilitat i participar activament en la conservació de totes les formes de vida i del planeta sobre la base del coneixement dels sistemes biològics i geològics.

Descripció de la competència 7

En finalitzar l'educació bàsica s'espera que l'alumne diferencie els éssers vius de la matèria inerta sobre la base de les propietats que defineixen la vida: les funcions dels éssers vius, la seua composició i organització interna, basada en graus de complexitat creixent, i les relacions entre aquests interpretant els cicles de la matèria i les piràmides tròfiques. És important conéixer els criteris de classificació que determinen les categories taxonòmiques i els principals grups dels éssers vius (els cinc regnes i els grans grups), i destaquen les adaptacions de la vida a les condicions canviants del planeta que han portat els experts a establir els grans grups d'éssers vius. Aquesta visió global de la vida i els ecosistemes ha de facilitar la percepció d'una ecodependència de tots els éssers vius, i d'interdependència amb els cicles geològics, i adquirir hàbits de cura del planeta i les seues formes de vida, així com del sòl fèrtil. L'acció de l'ésser humà sobre el planeta pot percebre's ara des del coneixement de la dinàmica de la Terra. El canvi climàtic, la contaminació, l'esgotament de recursos i la pèrdua de la biodiversitat adquireixen un caràcter més globalitzador a l'hora de relacionar els fenòmens geològics externs amb la vida a la Terra. Aquesta competència ha de facilitar el coneixement basat en l'observació i l'experimentació amb éssers vius per a reconéixer la seua estructura i funcionament. En acabar el primer curs, l'alumnat ha de ser capaç de respondre a qüestions relacionades amb les causes dels fenòmens que es produeixen en el nostre planeta i preveure algunes possibles conseqüències d'aquests a partir de dades obtingudes mitjançant mètodes fiables coneguts, i valorar la importància del paper de la ciència en aquestes previsions. Al final del tercer curs, l'alumnat ha de ser capaç, a més, de proposar solucions per a pal·liar aquestes conseqüències o per a previndre els fenòmens responsables d'aquestes.

Competència específica 8

Utilitzar el coneixement geològic bàsic sobre el funcionament del planeta Terra com a sistema, amb la finalitat d'analitzar el seu impacte sobre les poblacions i proposar i valorar actuacions de previsió i intervenció.

Descripció de la competència 8

Les manifestacions de la dinàmica del planeta han generat, i continuaran fent-ho, situacions inesperades i en moltes ocasions tràgiques per a nombroses poblacions humanes. La comprensió dels processos que originen aquestes manifestacions permetrà que l'alumnat assumisca la necessitat de prendre precaucions i de valorar les actuacions que els éssers humans realitzen en algunes zones especialment sensibles, alhora que proposa actuacions d'intervenció i prevenció i el porta a actuar com a agent de transformació. Tot això facilitarà l'aproximació al concepte de ciència i de les diverses maneres d'aproximar-se al coneixement científic. El coneixement dels models del planeta Terra permet comprendre les causes que originen els fenòmens que observem, tant de tipus destructiu com constructiu, del relleu i que es manifesten de manera puntual i, a vegades catastròfica, o gradualment. En acabar el primer curs, l'alumnat ha de ser capaç de reconéixer que un sistema és més que una agrupació d'elements, identificar les relacions entre els components o els conceptes i les variables rellevants del model teòric que correspon al fenomen estudiat, i comunicar-lo amb la terminologia científica adequada. En acabar el tercer curs, ha de ser capaç d'interpretar els fenòmens o els fets d'una manera més global, i analitzar els canvis que es produeixen quan es modifiquen les condicions o es du a terme una possible intervenció, i predir l'evolució del sistema mitjançant un raonament lògic i uns arguments que utilitzen la terminologia i el llenguatge simbòlic propis de la ciència. També podrà explicar la dinàmica de construcció-destrucció del relleu terrestre i associar-la amb els canvis que observem en el nostre planeta.

Competència específica 9

Analitzar i interpretar les principals fites de la història del planeta Terra i els principals processos evolutius dels sistemes naturals, atenent les magnituds del temps geològic implicades.

Descripció de la competència 9

L'aprenentatge de les nocions temporals i dels successos que s'esdevenen en escales de temps molt diferents permet explicar, situar i interpretar dades del passat que regeixen l'evolució del planeta. Alguns aspectes que succeeixen en escales temporals molt diferents són els que afecten l'origen i evolució geològica de la Terra, els processos geològics externs, el modelatge del relleu, el cicle de les roques o l'evolució de l'univers. D'altra banda, és important associar el pas del temps amb l'aparició de formes de vida

que han anat sobrevivint per selecció natural a les condicions canviants, desenvolupant nombroses estructures corporals i adaptacions característiques, pròpies de cada grup d'éssers vius. Això facilita la comprensió de la magnitud del temps geològic per part de l'alumnat, fet que li permetrà associar-lo amb els processos d'evolució dels éssers vius, així com dels successius episodis catastròfics que van canviar radicalment l'aspecte del planeta i acabaren amb un percentatge important de la biodiversitat, en algun cas de més del 90 %. Altres escales temporals relacionades amb les anteriors són els cicles de la matèria, la dinàmica dels ecosistemes o els processos en equilibri sobre els quals l'actuació de l'ésser humà produeix alteracions (com ara extincions d'éssers vius o canvi climàtic). Les duracions temporals dels cicles vitals minimitzen encara més aquestes escales i completen una visió global del temps i la seua relació amb la naturalesa. Juntament amb la competència anterior, aquesta permetrà adquirir una visió de conjunt del planeta que habitem, la seua dinàmica, la seua història i els fenòmens que han conduït a l'aspecte actual del planeta i la diversitat dels éssers vius, a més de contribuir a la percepció global del món en conjunt. Se suggereix utilitzar eines digitals com ara les línies del temps per a representar processos a escala planetària o cicles de vida d'éssers vius, i d'aplicacions digitals per a estudiar la biodiversitat de la vida. Al final del primer curs, l'alumnat ha de ser capaç d'apreciar la magnitud del temps geològic en comparació amb l'històric, i tots dos amb la duració de la vida d'un individu, i distingir les diferents escales en què ocorren els fenòmens geològics, històrics i personals. En finalitzar el tercer curs, l'alumnat ha de ser capaç d'associar l'origen de la biodiversitat i la necessitat d'una gran quantitat de temps per al seu desenvolupament amb la magnitud del temps geològic i les teories que expliquen el mecanisme principal que ha originat aquesta biodiversitat (selecció natural) i els canvis geològics (tectònica de plaques).

Competència específica 10

Adoptar hàbits de comportament en l'activitat quotidiana responsables amb l'entorn, aplicant criteris científics i evitant o minimitzant l'impacte mediambiental.

Descripció de la competència 10

L'ecoresponsabilitat comença per l'aplicació dels principis de sostenibilitat en l'entorn més pròxim de la persona. La problemàtica generada per l'actuació de l'ésser humà sobre el seu entorn ha aconseguit un nivell tal de gravetat que, partint de xicotets impactes de tipus local, ha arribat a generar una incidència a escala planetària que es manifesta en fenòmens tan globals com l'emergència climàtica que ens amenaça actualment. D'altra banda, inclou la percepció que als problemes globals se'ls pot donar solució prenent les mesures adequades a escala personal i local, com en el cas de la reducció de la capa d'ozó. Mitjançant l'adquisició i el desenvolupament d'aquesta

competència, l'alumnat ha de ser capaç d'adoptar comportaments en la vida diària que demostren el seu compromís amb la conservació de les condicions de vida del planeta i el coneixement de l'impacte que les seues actuacions tenen sobre tot el que l'envolta. La reducció del consum energètic i de recursos com l'aigua potable, la disminució dels residus i de la utilització d'elements que els generaran o, en cas d'haver de recórrer a aquests, la seua reutilització i, en última instància, el reciclatge posterior, han de ser les metes per a una ciutadania responsable. D'altra banda, el consum de productes de proximitat, la reducció del consum de carns i aliments processats, la compra de productes amb menys quantitat d'envasos no retornables i altres comportaments responsables similars, a més dels beneficis associats a les pròpies accions, poden afavorir canvis en els sistemes de producció i, per extensió, en les polítiques de les administracions. En finalitzar el primer curs, l'alumnat ha de ser capaç d'interpretar dades tècniques entorn dels problemes que origina l'acció humana sobre el seu entorn i la seua manifestació més preocupant en el moment present: l'emergència climàtica. També ha de ser capaç de descriure les conseqüències per a les poblacions humanes de processos com la destrucció de biodiversitat, la desertització i, associada a aquesta, la migració climàtica. Quant al consum, l'alumnat ha de ser capaç d'aportar proves respecte de quins hàbits són més saludables i quins generen menys quantitat de residus o generen residus susceptibles de ser reciclats, argumentar sobre la base d'aquestes proves i actuar en conseqüència individualment. En finalitzar el tercer curs, ha de ser capaç d'identificar i analitzar, de manera global i amb coneixements tècnics, els problemes que afecten el nostre planeta generats per l'activitat humana d'una manera directa o indirecta, les seues causes i les possibles actuacions que es puguen emprendre per a mitigar-los o adaptar-s'hi. A més, l'alumnat haurà adquirit hàbits responsables de consum, reduirà així la seua petjada de carboni, amb menys consum energètic i menys generació de residus, i, a més, participarà, activament en la difusió d'aquestes pràctiques en el seu entorn més pròxim i aportant proves entorn de la seua idoneïtat.

Competència específica 11

Proposar solucions realistes basades en el coneixement científic davant de problemes de naturalesa ecosocial a escala local i global, argumentar-ne la idoneïtat i actuar en conseqüència.

Descripció de la competència 11

L'alumnat ha de ser capaç, en acabar aquesta etapa, d'actuar com a agent de transformació, i argumentar les seues propostes de millora i/o d'adaptació a la situació, tant en l'àmbit local com en el global, i d'adreçar-se a les instàncies que puguen dur a terme aquestes transformacions o que puguen facilitar-les. Tot això haurà d'estar basat

en dades objectives aplicant un punt de vista científic, amb capacitat per a fer proves experimentals de comprovació i cerca d'informació contrastada, treballant en equip, aplicant sempre criteris ètics d'igualtat i no discriminació. Per a això, haurà de posseir un coneixement ampli no tan sols dels problemes ambientals i les seues conseqüències sobre la naturalesa, sinó també dels problemes socials que es generen i que impliquen, al mateix temps, la desestabilització de les societats que els pateixen. Per tant, caldrà aplicar un criteri de tipus ecosocial a l'hora d'aprofundir en les causes, la concreció i les solucions als problemes ambientals, ja que no es poden abordar els problemes sense un coneixement profund d'aquests i distingir les opinions personals dels fets contrastats científicament.

En finalitzar el tercer curs, ha de ser capaç d'identificar i analitzar, de manera global i amb coneixements tècnics, els problemes que afecten el nostre planeta generats per l'activitat humana d'una manera directa o indirecta, les seues causes i les possibles actuacions que es puguen emprendre per a mitigar-los o adaptar-s'hi. A més, l'alumnat haurà adquirit hàbits responsables de consum, reduirà així la seua petjada de carboni, amb menys consum energètic i menys generació de residus, i, a més, participarà, activament en la difusió d'aquestes pràctiques en el seu entorn més pròxim i aportant proves entorn de la seua idoneïtat.

2.1.3. Criteris d'avaluació

1. Resoldre problemes científics abordables en l'àmbit escolar a partir de treballs d'investigació de caràcter experimental.

1.1. Fer una interpretació adequada dels fets observats o les dades disponibles per a contrastar hipòtesis i extraure conclusions que li resulten útils en el coneixement del món que l'envolta.

1.2. Elaborar informes de les investigacions que justifiquen correctament les conclusions obtingudes d'acord amb els resultats obtinguts i en el marc dels models o teories.

1.3. Argumentar, debatre i raonar sobre el problema investigat i la validesa de l'experiència proposada.

2. Analitzar situacions problemàtiques reals utilitzant la lògica científica i explorant les possibles conseqüències de les solucions proposades per a afrontar-les.

2.1. Utilitzar correctament els termes més habituals associats als diferents àmbits de la ciència.

2.2. Utilitzar correctament les eines informàtiques necessàries per al seu treball.

2.3. Analitzar críticament la solució proposada a un problema complex en funció dels sabers bàsics que es mobilitzen.

2.4. Triar l'eina informàtica adequada per a presentar els resultats dels seus treballs de manera autònoma.

2.5. Construir explicacions que relacionen els fets i conceptes indicant les seues limitacions i mobilitzant coneixements complexos.

3. Utilitzar el coneixement científic com a instrument del pensament crític, interpretant i comunicant missatges científics, desenvolupant argumentacions i accedint a fonts fiables, per a distingir la informació contrastada de les notícies falses i les opinions.

3.1. Utilitzar l'adequació de les afirmacions o textos als models i els coneixements teòrics com a criteri per a validar les afirmacions i distingir-les de valoracions personals o faltes de rigor, en funció dels sabers bàsics mobilitzats per a validar-los.

3.2. A partir d'observacions de fenòmens o fets, construir una argumentació que done base a una afirmació o que en desmentisca una altra en reptes d'una dificultat ajustada als sabers bàsics del nivell.

3.3. Comunicar-se utilitzant el llenguatge científic per a participar en intercanvis o en debats, interpretant i produint missatges científics, amb un rigor mitjà, adequat als sabers bàsics propis del nivell.

3.4. Desenvolupar una actitud oberta i receptiva cap a la diversitat de coneixements, punts de vista i enfocaments.

3.5. Utilitzar fonts d'informació variada per a construir les seues argumentacions (textos escrits, àudios, gràfiques, infografies, vídeos) amb un grau mitjà de complexitat.

4. Justificar la validesa del model científic com a producte dinàmic que es va revisant i reconstruint sota la influència del context social i històric, atenent la importància de la ciència en l'avanç de les societats, així com els riscos d'un ús inadequat o interessat dels coneixements científics i a les seues limitacions.

4.1. Argumentar el valor el treball de les dones científiques i de les diferents cultures a la ciència.

4.2. Associar les idees científiques actualment descartades amb el context històric en el qual van predominar, justificant els models teòrics en vista dels coneixements disponibles en un moment històric donat i fugint de la crítica fàcil en funció dels coneixements implicats.

4.3. Relacionar els avanços tecnològics amb alguns avanços científics que els van acompanyar o es van associar a aquests en funció dels sabers bàsics implicats.

4.4. Argumentar la validesa de les explicacions i les argumentacions relacionant-les amb les proves obtingudes i els models teòrics en els diferents moments de la ciència, en funció de la dificultat de les argumentacions i els models associats als continguts bàsics

5. Adoptar hàbits de vida saludable basats en el coneixement del funcionament del propi cos i dels perills de l'ús i l'abús de determinades pràctiques i del consum d'algunes substàncies.

5.1. Explicar els fonaments dels mètodes anticonceptius, així com l'efectivitat real d'aquests, sobre la base del coneixement del funcionament del propi cos.

5.2. Justificar les respostes del cos humà a les alteracions produïdes per lesions o induïdes mitjançant malalties o substàncies, des de la perspectiva del model d'ésser viu pluricel·lular d'organització complexa, que respon mitjançant mecanismes de retroalimentació per a mantindre la seua homeòstasi.

5.3. Explicar el concepte d'homeòstasi i la seua relació amb el manteniment de la vida i la prevenció de malalties.

6. Identificar i acceptar la sexualitat personal, i respectar la varietat d'identitats de gènere i d'orientacions sexuals existents, sobre la base del coneixement del cos humà i del propi cos.

6.1. Triar amb total llibertat la seua opció relativa a orientació sexual o gènere entre totes les possibles.

6.2. Argumentar al voltant de les qüestions sobre l'adopció de mesures preventives relacionades amb la pràctica sexual.

7. Actuar amb responsabilitat participant activament en la conservació de totes les formes de vida i del planeta sobre la base del coneixement dels sistemes biològics i geològics.

7.1. Explicar la biodiversitat actual com a resultat d'un procés de selecció natural, segons els esdeveniments explicats actualment per la ciència.

7.2. Manejar claus dicotòmiques per a classificar correctament diferents éssers vius.

7.3. Proposar solucions per a pal·liar les conseqüències de l'activitat humana sobre el planeta o per a previndre els fenòmens responsables d'aquestes.

7.4. Reconéixer el significat del concepte espècie.

7.5. Argumentar sobre la necessitat de conservar totes les formes de vida.

8. Utilitzar el coneixement geològic bàsic sobre el funcionament del planeta Terra com a sistema, amb la finalitat d'analitzar el seu impacte sobre les poblacions i proposar i valorar actuacions de previsió i intervenció.

8.1. Explicar el funcionament de la Terra i saber aplicar aquest coneixement bàsic per a justificar, des d'una visió de conjunt, la distribució de volcans i terratrémols.

8.2. Explicar la dinàmica de construcció-destrucció del relleu terrestre.

8.3. Explicar els riscos naturals i les seues causes, així com la influència de l'activitat humana en la seua intensitat.

8.4. Interpretar els fenòmens o els fets d'una manera global, analitzar els canvis que es produeixen quan es modifiquen les condicions o es fa una intervenció.

8.5. Interpretar els cicles de matèria i els fluxos de l'energia per a valorar la importància en la dinàmica terrestre i per als éssers vius.

8.6. Analitzar l'estructura i la composició dels diferents materials terrestres (minerals roques) i les seues aplicacions principals en l'àmbit de la vida quotidiana.

9. Analitzar i interpretar les fites principals de la història del planeta Terra i els principals processos evolutius dels sistemes naturals, atenent les magnituds del temps geològic implicades en aquests.

9.1. Explicar el paper determinant de la història geològica per a l'evolució dels éssers vius, tant en la seua relació amb les grans extincions com en el procés de canvi gradual de la selecció natural.

9.2. Relacionar i aplicar la perspectiva temporal sobre els profunds canvis que han afectat el nostre planeta en el passat i als organismes que l'han poblat.

9.3. Argumentar i valorar la importància del coneixement dels fenòmens naturals del passat per a entendre el present.

9.4. Justificar la biodiversitat com a resultat del procés de selecció natural.

9.5. Justificar els canvis geològics com a resultats dels processos geològics externs i interns i identificar les causes que els originen (Tectònica de Plaques i agents geològics externs).

10. Adoptar hàbits de comportament en l'activitat quotidiana responsables amb l'entorn, aplicant criteris científics i evitant o minimitzant l'impacte mediambiental.

10.1. Utilitzar el seu coneixement sobre el funcionament dels ecosistemes per a detectar les accions humanes que els alteren.

10.2. Proposar solucions per a pal·liar les diferents formes d'alteració humana dels ecosistemes.

10.3. Descriure les pautes principals per a practicar un consum sostenible i de proximitat, així com les conseqüències ambientals i socials que es deriven de no aplicar-les.

11. Proposar solucions realistes basades en el coneixement científic davant de problemes de naturalesa ecosocial a escala local i global, argumentar-ne la idoneïtat i actuar en conseqüència.

11.1. Proposar i participar en l'adopció de mesures locals i globals de mitigació de la crisi climàtica orientades a evitar que les temperatures continuen incrementant-se.

11.2. Utilitzar les fonts adequades per a documentar-se entorn de causes i possibles solucions als problemes ambientals que els permeten argumentar i defensar les seues propostes.

2.1.4. Sabers bàsics

Bloc 1: METODOLOGIA DE LA CIÈNCIA

- Contribució de les grans científiques i científics en el desenvolupament de les ciències biològiques i geològiques.
- Estratègies d'utilització d'eines digitals per a la cerca de la informació, la col·laboració i la comunicació de processos, resultats i idees en diferents formats (infografia, presentació, pòster, informe, gràfic...)
- Llenguatge científic i vocabulari específic de la matèria d'estudi en la comprensió d'informacions i dades, la comunicació de les idees pròpies, la discussió raonada i l'argumentació sobre problemes de caràcter científic.
- Procediments experimentals en laboratori: control de variables, presa (error en la mesura) i representació de les dades (taules i gràfics), anàlisis i interpretació d'aquests.
- Pautes del treball científic en la planificació i execució d'un projecte d'investigació en equip: identificació de preguntes i plantejament de problemes que puguen respondre's, formulació d'hipòtesis, contrastació i posada a prova a través de l'experimentació, i comunicació de resultats.

- Procediments i mètodes d'observació de fets o fenòmens naturals des del prisma del naturalista inquiet: capacitat d'incorporar les observacions als coneixements adquirits i qüestionament de l'evidència.
- Instruments, eines i tècniques pròpies del laboratori de biologia. Normes de seguretat en el laboratori.

Bloc 2: COS HUMÀ I HÀBITS SALUDABLES

- L'homeòstasi i la seua relació amb el manteniment de la vida
- Les substàncies addictives: el tabac, l'alcohol i altres drogues. Problemes associats.
- Alteracions més freqüents, malalties associades, prevenció d'aquestes i hàbits de vida saludables en relació amb les funcions de nutrició, relació i reproducció.
- La reproducció humana. Anatomia i fisiologia de l'aparat reproductor. El cicle menstrual. Fecundació, embaràs i part. Anàlisi dels diferents mètodes anticonceptius i de les tècniques de reproducció assistida.
- Prevenció de les malalties de transmissió sexual.
- Canvis físics i psíquics en l'adolescència.
- Relacions i sexualitat: drets i igualtat; sexe, gènere i sexualitat; salut i benestar sexual; violència i prevenció d'amenaces de gènere en la societat digital.

Bloc 3: ELS ÉSSERS VIUS

- Teoria cel·lular. En el primer curs, concepte de cèl·lula i teoria cel·lular, i en tercer curs, principals tipus cel·lulars (cèl·lula procariota, eucariota animal i vegetal) i les diferències bàsiques.
- Tipus divisió cel·lular (mitosi i meiosi). Relació amb la reproducció sexual i asexual i els cicles de reproducció dels éssers vius.
- Nivells d'organització dels éssers vius.
- La classificació dels éssers vius: criteris de classificació naturals.
- Nomenclatura binomial: concepte d'espècie
- Sistema de classificació taxonòmica i jeràrquica, categories més importants.
- Dominis i regnes d'éssers vius (en primer, breu descripció; en tercer, aprofundint en les característiques).
- Principals grups d'éssers vius de cada regne: exemples de trets característics de les categories taxonòmiques més rellevants i relació amb les seues adaptacions a les condicions ambientals.
- Cicles biològics i modes de reproducció d'éssers vius (bacteris, fongs, protoctists, plantes i animals senzills).

- Estratègies de reconeixement i estudi d'espècies més comunes dels ecosistemes de l'entorn (guies, claus dicotòmiques, visu, eines digitals...).

Bloc 4: La Terra

- Dinàmica interna dels materials terrestres: manifestacions de l'energia interna. En primer curs, s'estudiaran els terratrèmols i els volcans com a manifestacions de l'energia interna del planeta i, en el tercer curs, s'estudia la seua distribució i les causes (Tectònica de Plaques).
- El temps en geologia: escales i mesura del temps.
- Relacions entre els canvis en la història de la Terra i l'origen i l'evolució de la vida (esdeveniments que marquen les divisions temporals.
- Riscos geològics i canvi climàtic.

Bloc 5: Sostenibilitat

- Corresponsabilitat en la protecció ambiental. La importància de les accions individuals, locals i globals. En el primer curs, s'hauria d'adquirir el coneixement sobre possibles accions, i en el tercer, hauria de poder concretar-se mitjançant estudis tècnics més detallats.
- Medi ambient i salut. Influència dels desequilibris ambientals sobre les malalties i el benestar.
- La desigualtat dins dels països i entre aquests. Relació amb la salut. La bretxa nutricional i el desenvolupament de malalties

2.2. Concreció curricular de la matèria Biologia i Geologia

2.2.1. Elements curriculars de 4t curs d'ESO

2.2.2. Competències específiques

1. Resoldre problemes científics abordables en l'àmbit escolar a partir de treballs d'investigació de caràcter experimental.

2. Analitzar situacions problemàtiques reals utilitzant la lògica científica i explorant les possibles conseqüències de les solucions proposades per a afrontar-les.

3. Utilitzar el coneixement científic com a instrument del pensament crític, interpretant i comunicant missatges científics, desenvolupant argumentacions i accedint a fonts fiables, per a distingir la informació contrastada de les notícies falses i opinions.

4. Justificar la validesa del model científic com a producte dinàmic que es va revisant i reconstruint sota la influència del context social i històric, atenent la importància de la ciència en l'avanç de les societats, així com els riscos d'un ús inadequat o interessat dels coneixements i les seues limitacions.

5. Adoptar hàbits de vida saludable basats en el coneixement del funcionament del propi cos i dels perills de l'ús i l'abús de determinades pràctiques i del consum d'algunes substàncies.

6. Identificar i acceptar la sexualitat personal, i respectar la varietat d'identitats de gènere i d'orientacions sexuals existents, sobre la base del coneixement del cos humà i del propi cos.

7. Actuar amb responsabilitat participant activament en la conservació de totes les formes de vida i del planeta sobre la base del coneixement dels sistemes biològics i geològics.

8. Utilitzar el coneixement geològic bàsic sobre el funcionament del planeta Terra com a sistema, amb la finalitat d'analitzar el seu impacte sobre les poblacions i proposar i valorar actuacions de previsió i intervenció.

9. Analitzar i interpretar les fites principals de la història del planeta Terra i els principals processos evolutius dels sistemes naturals, atenent les magnituds del temps geològic implicades en aquests.

10. Adoptar hàbits de comportament en l'activitat quotidiana responsables amb l'entorn, aplicant criteris científics i evitant o minimitzant l'impacte mediambiental.

11. Proposar solucions realistes basades en el coneixement científic davant de problemes de naturalesa ecosocial a escala local i global, argumentar-ne la idoneïtat i actuar en conseqüència.

2.2.3. Criteris d'avaluació

CE1

• Aplicar, en un treball pràctic, la metodologia pròpia de la ciència per a resoldre les qüestions que se li plantegen en el marc dels models apresos i fent prediccions elaborades.

• Realitzar una interpretació adequada de les dades i extraure conclusions que li resulten d'utilitat en el seu coneixement del món que l'envolta, diferenciant variables dependents i independents.

• Predir el comportament de fenòmens en cas que varien les condicions, aplicant els resultats trobats per a explicar o predir fenòmens similars.

CE2
• Utilitzar correctament els termes tècnics adequats als diferents àmbits de la ciència.
• Incorporar noves eines informàtiques adequades a les seues necessitats de treball.
• Predir com es modificaria la situació observada si canviaren les condicions del problema.
• Aplicar les solucions trobades a un problema en altres contextos o situacions pròximes.

CE3
• Desenvolupar arguments davant d'afirmacions de tipus dogmàtic, distingint la ciència del pensament màgic o de la mitologia sobre la base del coneixement del funcionament de la ciència.
• Contrastar possibles explicacions de fenòmens, justificant la diferent importància de les variables del procés.
• Elaborar documents o productes utilitzant diferents eines de presentació i mostrant diferents solucions a un mateix problema.
• Comunicar-se utilitzant el llenguatge científic per a participar en intercanvis o en debats i per a interpretar o produir missatges científics.
• Desenvolupar una actitud oberta i receptiva cap a la diversitat de coneixements, punts de vista i enfocaments.

CE4
• Justificar la validesa dels models científics en el context històric en què es van desenvolupar (origen de la vida, teoria cel·lular, herència, evolució, tectònica).
• Distingir la controvèrsia científica de la discussió ideològica, destacant la seua importància en l'avanç de la ciència.
• Relacionar els avanços en tecnologia amb els progressos en el coneixement de la naturalesa.
• Relacionar els avanços en el coneixement de la genètica, l'evolució i la dinàmica i composició terrestre amb les millores en la salut i la qualitat de vida humanes.

CE5
• Argumentar amb fonaments científics la importància d'adquirir hàbits de vida saludables.

• Identificar les principals tècniques d'enginyeria genètica i les seues aplicacions per a preservar la salut.
• Justificar l'existència de malalties genètiques sobre la base de les mutacions i reconéixer la importància dels diagnòstics preventius.
• Identificar els possibles riscos naturals i accions humanes sobre el medi ambient que puguen afectar la salut humana.

CE6
• Justificar la presa de decisions en aspectes relacionats amb la sexualitat i hàbits saludables sobre la base del coneixement del funcionament del propi cos.
• Contrastar informacions i punts de vista alternatius relacionats amb la sexualitat i reproducció humanes, mitjançant coneixements científics profunds i complexos.
• Relacionar-se amb la resta de persones de manera lliure i saludable respectant totes les opcions i desitjos.

CE7
• Argumentar adequadament la necessitat de conservació de totes les formes de vida sobre la base del coneixement dels sistemes biològics i geològics.
• Explicar correctament els diferents tipus de cicles biològics que existeixen aportant exemples d'estos.
• Manejar claus dicotòmiques distingint els criteris que mostren parentiu evolutiu entre els grups (naturals) d'aquells que no reflecteixen este parentiu.

CE8
• Explicar els principals fenòmens geològics a partir de la Tectònica de Plaques.
• Analitzar i identificar algunes de les principals interaccions entre la humanitat i el planeta relacionant els riscos naturals que poden afectar-lo, la seua dependència per a l'obtenció dels recursos i la necessitat d'afavorir-ne un ús sostenible.
• Predir l'evolució del sistema mitjançant un raonament lògic i l'argumentació utilitzant la terminologia i el llenguatge simbòlic propi de la ciència.

CE9
• Explicar l'actual biodiversitat com a resultat d'un procés natural a partir d'un origen comú i per mitjà d'acumulació de modificacions sorgides a l'atzar, però amb un major o menor èxit adaptatiu.
• Explicar el paper determinant de la Geologia en el coneixement de l'evolució dels éssers vius per selecció natural.

• Interpretar el present del nostre planeta i la vida que l'habita sobre la base dels profunds canvis que han afectat el nostre planeta en el passat i els organismes que l'han poblat.
• Explicar el procés d'evolució humana i la seua relació amb els canvis geològics i ecològics que van desembocar en la seua particular fisonomia.

CE10
• Explicar les causes de les alteracions del medi ambient i la seua relació amb l'activitat humana.
• Explicar les conseqüències per a les poblacions humanes menys afavorides de fenòmens associats a les activitats humanes, com el canvi climàtic, l'esgotament de recursos, l'acumulació de residus, la contaminació atmosfèrica.
• Relacionar l'explotació de recursos de zones empobrides per part dels països més poderosos amb fenòmens com la migració, la fam o la inestabilitat política i social.
• Proposar solucions per a pal·liar les diferents formes d'alteració humana dels ecosistemes.

CE11
• Explicar els significats dels objectius de desenvolupament sostenible de l'Agenda 2030 de l'ONU i d'algunes de les metes associades a estos.
• Proposar accions a les administracions conduents a la consecució de les metes de l'Agenda 2030.
• Proposar mesures de prevenció i adaptació al canvi climàtic i a tots els problemes de tipus ecosocial per a afavorir la resiliència del seu entorn i a escala global.

2.2.4. Sabers bàsics

A. Projecte científic
• Formulació de preguntes, hipòtesis i conjectures científiques.
• Col·laboració i comunicació de processos, resultats o idees en diferents formats (presentació, gràfica, vídeo, pòster, informe...) seleccionant l'eina més adequada.
• Reconeixement i utilització de fonts veraces d'informació científica.
• Disseny de xicotetes investigacions justificant el desenvolupament d'estes sobre la base del mètode científic per a obtindre resultats objectius i fiables en un experiment.
• Utilització d'eines, instruments i espais (laboratori, aules, entorn...) de manera adequada i precisa.

• Principals models, com ara interpretacions i representacions de fenòmens i fets, que abasten els conceptes i idees per a explicar els fenòmens naturals (model de cèl·lula, ésser viu, evolució, ecosistema...).
• Mètodes d'observació de fenòmens, descripció precisa i anàlisi de resultats.
• Diferenciació entre correlació i causalitat.
• Paper de les grans científiques i científics en el desenvolupament de les ciències biològiques i geològiques.
• Teories i models científics en el seu context històric: el coneixement científic com un procés en continu canvi i perfeccionament.
• Cerca i selecció d'informació de caràcter científic mitjançant eines digitals i altres fonts.
• Interpretació d'informació de caràcter científic i la seua utilització per a formar-se una opinió pròpia, expressar-se amb precisió i prendre decisions sobre problemes científics abordables en l'àmbit escolar.

B. La cèl·lula
• Teoria cel·lular.
• Tipus de cèl·lula i organització cel·lular.
• Estructura i composició de la cèl·lula eucariòtica.
• Anàlisi de les fases del cicle cel·lular.
• Funció biològica de la mitosi, la meiosi i les seues fases.
• Reproducció sexual i asexual.

C. Genètica
• Model simplificat de l'estructura de l'ADN i de l'ARN i relació amb la seua funció i síntesi.
• Dogma central de la biologia molecular. Expressió gènica i característiques del codi genètic i resolució de problemes relacionats amb estes.
• Relació entre les mutacions, la replicació de l'ADN, l'evolució i la biodiversitat.
• Genètica mendeliana: conceptes bàsics, lleis de l'herència i teoria cromosòmica.
• Resolució de problemes senzills de genètica amb un o dos caràcters no lligats.
• Resolució de problemes d'herència del sexe i d'herència de caràcters amb relació de codominància, dominància incompleta, al·lelisme múltiple i lligada al sexe amb un o dos gens.
• Arbres genealògics.
• Genètica humana: cariotip, herència de caràcters continus i discontinus en l'espècie humana i principals alteracions genètiques relacionades amb malalties hereditàries en cromosomes sexuals i no sexuals.

• Malformacions congènites i diagnòstic de malalties genètiques.

D. Origen i evolució de la vida.
• Principals teories sobre l'origen de la vida.
• Proves de l'evolució.
• Teoria de la selecció natural i explicació actual del procés evolutiu sobre la base dels coneixements de la genètica i la biologia molecular.
• Enginyeria genètica: aplicacions de les principals tècniques en l'agricultura, ramaderia, medi ambient i salut. OMG, CRISPR.
• Formació de noves espècies i aparició de l'espècie humana.

E. Ecosistemes
• Factors ambientals i adaptacions dels éssers vius al medi.
• Població, comunitat i ecosistema.
• Matèria i energia en els ecosistemes.
• Cicles biogeoquímics.
• Relacions tròfiques i productivitat dels ecosistemes.
• Sostenibilitat dels recursos del planeta: principals problemes mediambientals i ecosocials (sobreexplotació de recursos, el problema de l'energia, la contaminació, els residus, i la protecció del medi ambient).
• Agenda 2030 i ODS de l'ONU.
• Dinàmica dels ecosistemes.

F. Geologia
• Principals teories que expliquen l'origen i evolució del relleu terrestre.
• Estructura i dinàmica de la geosfera i mètodes d'estudi d'estes.
• Deformacions de les roques: esforços, plecs i falles.
• Explicació dels efectes globals de la dinàmica de la geosfera a través de la Tectònica de Plaques: límits de plaques i fenòmens geològics associats: magmatisme, metamorfisme i processos formadors del relleu.
• Diferenciació entre els processos geològics externs i interns i argumentació sobre la seua relació amb els riscos naturals.
• Interpretació de talls geològics i traçat de la història geològica que reflecteixen aplicant els principis de l'estudi de la història de la Terra (horitzontalitat, superposició, intersecció, successió faunística ...).
• Descripció de l'origen de l'Univers i dels components del Sistema Solar.
• Catastrofisme, actualisme i neocatastrofisme.
• El temps geològic: mètodes de datació absoluta i relativa.

• Grans divisions del temps geològic: principals esdeveniments, eres i períodes. Fauna i flora associada a les condicions del planeta en cada moment de la història geològica. Interrelacions entre la vida i les condicions i canvis geològics.
• Discussió sobre les principals investigacions en el camp de l'astrobiologia.

2.3. Concreció curricular de la matèria Biologia, Geologia i Ciències Ambientals

2.3.1. Elements curriculars de 1r curs de Batxillerat

2.3.2. Competències específiques

Competència específica 1.
Dissenyar, planificar i desenvolupar projectes d'investigació seguint els passos de les diverses metodologies científiques.
Descripció de la competència.
El coneixement científic es construeix a partir d'evidències obtingudes de l'observació objectiva i l'experimentació, i la seua finalitat és explicar el funcionament del món que ens envolta i aportar solucions a problemes del nostre temps.
Els mètodes científics es basen en la formulació de preguntes sobre l'entorn natural o social, el disseny adequat de tècniques per a poder respondre-les, l'execució adequada i precisa d'aquestes tècniques, la interpretació i anàlisi dels resultats, l'obtenció de conclusions i la comunicació.

Competència específica 2.
Explicar fenòmens i resoldre problemes relacionats amb les ciències biològiques, geològiques i mediambientals, utilitzant la lògica científica i analitzant críticament les solucions trobades.
Descripció de la competència.
La resolució de problemes és una part inherent de la ciència bàsica i aplicada. En aquesta competència es pretén que l'alumnat analitze un problema o cas real que és necessari resoldre utilitzant els coneixements adquirits i les maneres d'argumentació i raonament de la ciència. Suposa cercar informació, recopilar dades i analitzar-les, tindre en compte arguments i opinions,
i acceptar diversos punts de vista per a proposar una intervenció o solució i comunicar les conclusions. El seu desenvolupament permetrà fer front o proposar solucions i intervencions a problemes com ara, per exemple, la introducció d'una espècie forana en un nou ecosistema, les conseqüències d'un abocament tòxic en un llac, l'aparició de

bacteris súper resistents als antibiòtics o l'elecció d'un lloc adequat per a plantejar la construcció d'una casa.
A més, la resolució de problemes i la cerca d'explicacions coherents a diferents fenòmens en altres contextos de la vida quotidiana, exigeixen similars destreses i actituds, necessàries per a un desenvolupament personal, professional i social ple.

Competència específica 3.
Localitzar i utilitzar fonts fiables, seleccionant i organitzant la informació, contrastant-ne la veracitat, comunicant missatges científics, argumentant amb precisió i resolent les preguntes plantejades de manera autònoma.
Descripció de la competència.
Obtindre informació rellevant amb la finalitat de resoldre dubtes, adquirir nous coneixements o comprovar la veracitat d'afirmacions o notícies, és una competència essencial per als ciutadans del segle XXI. Així mateix, tota investigació científica comença amb l'acurada recopilació de publicacions rellevants de l'àrea d'estudi.
La major part de les fonts d'informació fiables són accessibles a través d'Internet, per la qual cosa es promourà, a través d'aquesta competència, l'ús de diferents plataformes digitals de cerca i comunicació. No obstant això, la informació veraç conviu amb faules, teories conspiratòries i informacions incompletes o pseudocientífiques. Per això, és de vital importància que l'alumnat desenvolupe un esperit crític, i contraste i avalue la informació obtinguda.

Competència específica 4.
Dissenyar, promoure i executar iniciatives compatibles amb els objectius per al desenvolupament sostenible de les Nacions Unides, basant-se en fonaments científics.
Descripció de la competència.
En l'actualitat, la degradació mediambiental porta a la destrucció dels recursos naturals a un ritme molt superior al de la seua regeneració. Per a frenar l'avanç d'aquestes tendències negatives i evitar les seues conseqüències catastròfiques són necessàries accions individuals i col·lectives de la ciutadania, els estats i les corporacions. Per a això, és imprescindible que es conega el valor ecològic, científic, social i econòmic del món natural, i es comprenga que la degradació mediambiental és sinònim de desigualtat, refugiats climàtics, catàstrofes naturals i altres tipus de crisis humanitàries.

Competència específica 5.
Utilitzar el coneixement geològic sobre el funcionament i composició del planeta Terra com a sistema per a analitzar les causes i conseqüències dels fenòmens geològics, i relacionar- los amb la prevenció de riscos i l'aprofitament dels recursos geològics.

Descripció de la competència.
El coneixement de la composició i estructura de la Terra, tant en el model composicional com en el dinàmic, permet comprendre les causes que originen els fenòmens de tipus destructiu i constructiu del relleu que observem, i que es manifesten gradualment i també, a vegades, de manera puntual i catastròfica.

Competència específica 6.
Utilitzar els elements del registre geològic, relacionar-los amb els grans esdeveniments ocorreguts al llarg de la història de la Terra, i reconéixer la teoria de la selecció natural com la principal teoria explicativa de la biodiversitat actual i de les adaptacions que presenten els éssers vius.
Descripció de la competència.
És important interpretar les empremtes del passat per a entendre el present del nostre planeta. Això requereix comprendre els principis bàsics de la geologia per a la datació relativa, així com els fonaments de la datació absoluta. D'aquesta manera, l'alumnat pot reconstruir la història geològica i situar els diferents esdeveniments en l'escala cronoestratigràfica, i adquirir una visió global dels principals canvis ocorreguts. Els canvis esdevinguts al llarg del temps es deuen a processos geològics que essencialment són els mateixos des de l'origen de la Terra, però que produeixen canvis en escales de temps difícils de comprendre. Per això, se suggereix la utilització d'eines digitals com, per exemple, les línies del temps per a representar processos a escala planetària.

Competència específica 7.
Comprendre i valorar la diversitat biològica a partir de l'anàlisi i interpretació del coneixement biològic sobre la composició, estructura i funcionament dels éssers vius.
Descripció de la competència.
La comprensió dels éssers vius requereix conéixer les característiques que els defineixen i els diferencien de la matèria inerta, la seua composició, l'organització interna i les funcions vitals. Els éssers vius es classifiquen en nivells d'organització de complexitat creixent, en cadascun dels quals apareixen propietats emergents. És important conéixer la composició a nivell elemental i molecular dels éssers vius, i reconéixer la uniformitat en la seua composició, així com l'estructura i funció d'aquests elements. A més, és necessari entendre la cèl·lula com a unitat estructural i funcional dels éssers vius, coneixent els diferents models d'organització cel·lular i l'estructura i funció dels diferents orgànuls cel·lulars. L'estudi d'alguns exemples de teixits i òrgans que caracteritzen els animals i plantes pot abordar-se en relació a aquesta competència, i completar els diferents aparells i sistemes que integren un organisme amb una visió comparada. D'altra banda, les reaccions químiques bàsiques pròpies de

la vida (metabolisme) i els diferents mecanismes fisiològics, permeten comprendre el funcionament dels éssers vius com a sistemes oberts i integrats amb propietats diferencials, com són l'homeòstasi, els diferents graus de complexitat de les formes de vida (nivells d'organització), i les funcions de nutrició, relació i reproducció, respecte de la matèria inerta.

2.3.3. Criteris d'avaluació

CE1
Dissenyar, planificar i desenvolupar projectes d'investigació, seguint els passos de les diverses metodologies científiques.

CE2
Explicar fenòmens i resoldre problemes relacionats amb les ciències biològiques, geològiques i mediambientals, utilitzant la lògica científica i analitzant críticament les solucions trobades.

CE3
Localitzar i utilitzar fonts fiables, contrastant la seua veracitat, comunicant missatges científics, argumentant amb precisió i resolent preguntes plantejades de manera autònoma.
Realitzar experiències pràctiques utilitzant el material i eines del laboratori respectant les normes de seguretat.
Realitzar investigacions, experimentals o no, entorn de fenòmens observables que requerisquen formular preguntes investigables, emetre hipòtesis, interpretar i analitzar els resultats obtinguts, i extraure conclusions raonades i fonamentades.
Analitzar críticament la solució a un problema en el qual intervenen els sabers de la matèria i reformular els procediments utilitzats, si aquesta solució no és viable o sorgeixen noves dades.
Seleccionar i utilitzar les fonts adequades d'informació per a resoldre preguntes relacionades amb les ciències biològiques, geològiques o mediambientals.
Contrastar i justificar la veracitat d'informació relacionada amb la matèria sobre la base del coneixement científic, adoptant una actitud crítica i escèptica cap a informacions sense una base científica.
Seleccionar i interpretar informació, així com comunicar-la, utilitzant diferents formats (textos, vídeos, gràfics, taules, diagrames, esquemes, aplicacions i altres formats digitals).

Avaluar la fiabilitat de les conclusions d'un treball de recerca o divulgació relacionat amb els sabers de la matèria, aplicant les estratègies pròpies del treball científic.
Comunicar informació i dades, argumentant sobre aspectes relacionats amb els sabers de la matèria, considerant els punts forts i febles de diferents postures de forma raonada i amb una actitud oberta, flexible, receptiva i respectuosa davant l'opinió dels altres.

CE4.
Dissenyar, promoure i executar iniciatives compatibles amb els Objectius del Desenvolupament Sostenible de les Nacions Unides, basant-se en fonaments científics.
Explicar la importància del manteniment dels equilibris en els ecosistemes a partir del coneixement de l'estructura i la seua composició, les relacions dels seus components i els fluxos de matèria i energia.
Analitzar les causes i conseqüències de diferents problemes mediambientals des d'una perspectiva local i global, concebent-los com a grans reptes de la humanitat basant-se en dades científiques.
Proposar i posar en pràctica hàbits i iniciatives sostenibles i saludables a nivell individual i col·lectiu, i argumentar sobre els seus efectes positius i la urgència d'adoptar-los, basant-se en informacions contrastades i arguments científics.

CE5.
Utilitzar el coneixement geològic sobre el funcionament i composició del planeta Terra com a sistema per a analitzar les causes i conseqüències dels fenòmens geològics, i relacionar-los amb la prevenció de riscos i l'aprofitament dels recursos geològics.
Analitzar l'estructura i composició de l'atmosfera i de la hidrosfera i explicar el seu paper fonamental en l'existència de vida en la Terra.
Explicar els models geodinàmic i geoquímic de l'estructura de la Terra, a partir dels diferents mètodes del seu estudi.
Mostrar la capacitat de la teoria de la tectònica de plaques per a explicar la dinàmica de la geosfera relacionant els diferents límits de plaques amb els fenòmens geològics associats.
Interpretar el relleu com a resultat de la interacció entre els processos geològics interns i externs.
Analitzar els riscos derivats dels processos geològics interns i externs i relacionar-los amb les activitats humanes i la prevenció de riscos.
Relacionar les propietats dels minerals i roques en funció del seu origen i composició.
Analitzar la importància dels recursos minerals i roques, reconéixer-los com no renovables i associats a problemes socioeconòmics i ambientals en els llocs on es troben els seus jaciments.

CE6.
Utilitzar els elements del registre geològic, relacionar-los amb els grans esdeveniments ocorreguts al llarg de la història de la Terra, i reconéixer la teoria de la selecció natural com la principal teoria explicativa de la biodiversitat actual i de les adaptacions que presenten els éssers vius.
Explicar el relleu actual a partir de la interpretació de dades i proves de la història geològica basada en els principis geològics com l'Actualisme o el Principi de superposició dels estrats.
Relacionar l'evolució dels éssers vius i del planeta Terra argumentant la interdependència de tots dos i l'actuació de la selecció natural.
Justificar les principals adaptacions que presenten els éssers vius per a desenvolupar les seues funcions biològiques en els diferents hàbitats i condicions en les quals es manifesta la vida des d'un punt de vista evolutiu.

CE7.
Comprendre i valorar la diversitat biològica a partir de l'anàlisi i interpretació del coneixement biològic sobre la composició, estructura i funcionament dels éssers vius.
Catalogar els diferents nivells d'organització dels éssers vius, evidenciant els seus diferents graus de complexitat.
Analitzar la composició dels éssers vius, relacionant els diferents components amb les funcions de cadascun.
Explicar, des del punt de vista estructural i funcional, els diferents tipus d'organització cel·lular.
Identificar les diferents funcions que realitzen els éssers vius, diferenciant els processos químics que tenen lloc en els éssers vius com a sistemes oberts.
Justificar els diferents tipus de divisió cel·lular en procariotes i eucariotes, i relacionar-los amb la reproducció sexual i asexual.
Diferenciar les característiques dels grans grups taxonòmics d'éssers vius i aplicar el sistema de nomenclatura binomial.

2.3.4. Sabers bàsics

Bloc A. Treball científic.
Els sabers bàsics associats a aquest bloc han de treballar-se de manera conjunta amb els dels restants blocs. Per a avançar en l'adquisició de les competències relacionades amb les destreses, eines i pensaments propis de la ciència, és necessari situar-los en un context en el qual necessàriament es posen en joc sabers bàsics corresponents als

altres blocs. Correlativament, les situacions d'aprenentatge dels sabers dels altres blocs han de contemplar sabers inclosos en aquest, de manera que faciliten el desenvolupament de les competències específiques CE1, CE2 i CE3. En aquest bloc, a més, tenen una especial rellevància els sabers o continguts de tipus procedimental.
Pautes del treball científic pròpies de la planificació i execució d'un projecte d'investigació en equip: identificació de preguntes i plantejament de problemes que puguen respondre's, formulació d'hipòtesis, contrastació i comunicació de resultats.
Utilització d'eines i de tècniques pròpies de la Biologia, Geologia i les Ciències Ambientals.
Utilització d'eines tecnològiques per a la cerca d'informació, la col·laboració, la interacció amb institucions científiques i la comunicació de processos, resultats o idees en diferents formats (presentació, gràfics, vídeo, pòster, informe...).
Cerca, reconeixement i utilització de fonts veraces d'informació científica.
Disseny, planificació i realització d'experiències científiques de laboratori o de camp per a contrastar hipòtesis.
Ús dels controls propis de les experiències científiques per a obtindre resultats objectius i fiables.
Mètodes per a l'anàlisi de resultats en els procediments experimentals mitjançant l'ús d'un llenguatge propi de les matemàtiques, control de variables, presa i representació de dades, anàlisis i interpretació d'aquests.
Estratègies de comunicació de projectes o resultats utilitzant el vocabulari científic i diferents formats (informes, vídeos, models, gràfics...).
Paper de les científiques i científics en el desenvolupament de les ciències biològiques, geològiques i ambientals.
Anàlisi de l'evolució històrica d'un descobriment científic determinat, entenent la ciència com un procés col·lectiu i interdisciplinari en contínua construcció i revisió.

Bloc B. Ecologia i sostenibilitat.
Aquest bloc té com a objectiu principal que l'alumnat adquirisca coneixements i destreses que li permeten valorar la informació relativa al medi que ens envolta i, a partir d'això, desenvolupar actituds, prendre decisions i actuar en conseqüència.
Ecosistemes: composició, relacions tròfiques i cicles de matèria i fluxos d'energia.
El medi ambient com a motor econòmic i social: importància del desenvolupament sostenible.
Importància de l'avaluació d'impacte ambiental i de la gestió sostenible de recursos i residus. La relació entre la salut mediambiental, humana i d'altres éssers vius: one health (una sola salut).

Concepte d'empremta ecològica. Responsabilitat de l'ésser humà sobre la sostenibilitat.
El canvi climàtic: la seua relació amb el cicle del carboni, causes i conseqüències sobre la salut, l'economia, l'ecologia i la societat. Estratègies i eines per a afrontar-lo: mitigació i adaptació.
El problema dels residus. Els compostos xenobiòtics: els plàstics i els seus efectes sobre la naturalesa i sobre la salut humana i d'altres éssers vius. La prevenció i gestió adequada dels residus.
Iniciatives de tipus local i global per a afrontar els problemes de tipus ecosocial. Els objectius de desenvolupament sostenible com a referent.

Bloc C. Història de la Terra i de la vida.
Aquest bloc té com a focus l'estructura i dinàmica del nostre planeta, així com els esdeveniments que s'hi han produït al llarg de la història, la qual cosa permetrà a l'alumnat la comprensió dels nombrosos fenòmens de tipus més o menys catastròfic que s'observen, així com les condicions en què s'ha originat l'actual diversitat del món viu. Té continuïtat en els blocs D i E.
El temps geològic: magnitud, escala i mètodes de datació.
La història de la Terra: principals esdeveniments geològics.
Mètodes i principis per a l'estudi del registre geològic: reconstrucció de la història geològica d'una zona.
La història de la vida en la Terra: principals canvis en els grans grups d'éssers vius i justificació des de la perspectiva evolutiva.

Bloc D: La dinàmica terrestre
Estructura, dinàmica i funcions de l'atmosfera i la hidrosfera.
Estructura i dinàmica de la geosfera. Model geoquímic i dinàmic. Mètodes d'estudi de la Terra. Interpretació de dades.
Tectònica de plaques. Dinàmica de la geosfera. Límits de placa i fenòmens geològics associats.
Els processos geològics externs: agents causals i conseqüències sobre el relleu
L'edafogènesi: factors i processos formadors del sòl. L'edafodiversitat i importància de la seua conservació.
Relació entre els processos geològics, les activitats humanes i els riscos naturals. Prevenció, predicció i correcció dels riscos naturals.

Bloc E. Composició de la geosfera

Tipus de roques en funció del seu origen i composició a través de l'estudi del cicle geològic.
Aplicació de criteris per a la classificació i identificació de minerals i roques rellevants i de l'entorn.
Importància dels minerals i les roques i dels seus usos quotidians i dels impactes associats a la seua extracció i ús.

Bloc F. Els éssers vius: composició i estructura
Aquest bloc inclou els sabers relatius als éssers vius i els seus nivells d'organització, la qual cosa facilitarà la comprensió del funcionament del nostre organisme i l'assumpció de la unitat estructural bàsica de tots els éssers vius, amb la cèl·lula com a element essencial, i situa novament la nostra espècie com a uns éssers vius més que depenen del seu entorn per a mantindre's en vida.
Característiques i nivells d'organització dels éssers vius.
Composició dels éssers vius. Bioelements i biomolècules. Estructura i funcions biològiques de les biomolècules.
Teoria cel·lular . Models d'organització cel·lular. Teoria endosimbiòtica.
Estructura i funció dels orgànuls cel·lulars.
El cicle cel·lular. Mitosi i meiosi: significat biològic.
Pluricel·lularitat: especialització i diferenciació cel·lular.
Teixits i òrgans en el desenvolupament d'adaptacions.

Bloc G. Fisiologia animal i vegetal
Nutrició autòtrofa i heteròtrofa. Respiració cel·lular i fotosíntesi. Importància biològica.
Anàlisi comparativa d'adaptacions en els sistemes que participen en la funció de nutrició en animals i vegetals.
Anàlisi comparativa d'adaptacions en els sistemes de coordinació i estructures que participen en la funció de relació en animals i vegetals.
Anàlisi comparativa d'adaptacions en la funció de reproducció en animals i vegetals.

Bloc H. Biodiversitat
Biodiversitat. Taxonomia i nomenclatura.
Comparació dels principals grups taxonòmics d'acord amb les seues característiques fonamentals.
Relació fonamentada de les adaptacions de determinades espècies i les característiques dels ecosistemes en els quals es desenvolupen. Reconeixement, a partir de l'observació, d'estructures d'adaptació.
La pèrdua de biodiversitat: causes i conseqüències ambientals i socials.

Bloc I. Els microorganismes i formes acel·lulars
Microbiologia. Classificació dels microorganismes. Formes acel·lulars.
Tècniques d'estudi dels microorganismes.
Importància ecològica dels microorganismes: simbiosi i cicles biogeoquímics.
Els microorganismes com a agents causals de malalties infeccioses. Zoonosis i epidèmies.
El problema de la resistència a antibiòtics.
Biotecnologia. Importància dels microorganismes en processos industrials i en biotecnologia ambiental.

2.4. Concreció curricular de la matèria Biologia.

2.4.1. Elements curriculars de 2n de Batxillerat.

2.4.2. Competències específiques

Competència específica 1.
Explicar fenòmens i resoldre problemes relacionats amb les ciències biològiques, utilitzant metodologies pròpies del treball científic.
Descripció de la competència.
Tant la cerca d'explicacions a fenòmens naturals com la resolució de problemes són una part inherent a la ciència bàsica i aplicada. Aquesta competència específica fa referència a l'ús del raonament, per la qual cosa, per a desenvolupar-la, l'alumnat ha de posar en pràctica els mètodes de treball de la ciència: plantejar problemes, emetre hipòtesis, buscar informació i dissenyar muntatges experimentals que permeten contrastar-les, analitzant els resultats i establint conclusions fonamentades.
A més, l'explicació de fenòmens i la resolució de problemes del camp de la biologia requereixen conéixer conceptes fonamentals, principis, models, lleis i teories de la biologia i aplicar-los per a elaborar explicacions argumentades i raonades que donen resposta als diferents fenòmens observats, i per a realitzar prediccions.

Competència específica 2.
Localitzar i seleccionar informació procedent de diferents fonts, analitzant-la críticament.
Descripció de la competència.

Tota investigació científica comença amb una recopilació de les publicacions del camp que es pretén estudiar. Per a això, cal conéixer i utilitzar fonts fidedignes i buscar en aquestes, seleccionant la informació rellevant per a respondre les qüestions plantejades.
És necessari, per tant, utilitzar el raonament basat en les formes de treball de la ciència i en els coneixements sobre la matèria, i tindre sentit crític per a seleccionar les fonts o institucions adequades, contrastant i garbellant la informació, i quedar-se amb la que resulte rellevant d'acord amb el propòsit plantejat. En aquest sentit, pot ser important facilitar a l'alumnat un conjunt de fonts i institucions fiables a les quals acudir. El pensament crític és probablement una de les destreses més importants per al desenvolupament humà i la base de l'esperit de superació i millora. En l'àmbit científic és essencial, a més, per a la revisió per parells del treball d'investigació, que és el pilar sobre el qual se sustenta el rigor i la veracitat de la ciència. A més, l'anàlisi de les conclusions d'un treball científic en relació amb els resultats observables implica mobilitzar en l'alumnat no sols el pensament crític, sinó també el raonament lògic a través de l'argumentació.

Competència específica 3.
Comunicar informació i dades sobre qüestions de naturalesa biològica, argumentant amb precisió i aplicant diferents formats.
Descripció de la competència.
Dins de la ciència, la comunicació ocupa un important lloc, perquè és imprescindible per a la col·laboració i la difusió del coneixement, contribuint a accelerar considerablement els avanços i descobriments. La comunicació científica cerca, en general, l'intercanvi d'informació rellevant de la forma més eficient i senzilla possible i es recolza, per a això, en diferents formats com ara gràfics, fórmules, textos, informes o models, entre altres. En la comunitat científica també existeixen discussions fonamentades en evidències i raonaments aparentment dispars

Competència específica 4.
Identificar i explicar les característiques dels éssers vius a partir de l'anàlisi dels seus components moleculars i microscòpics, dels mecanismes d'intercanvi de matèria i energia a nivell cel·lular i de la transmissió dels caràcters hereditaris.
Descripció de la competència.
En el segle XIX, la primera síntesi d'una molècula orgànica en el laboratori va permetre connectar la biologia i la química i va marcar un canvi de paradigma científic que es va consolidar posteriorment amb la descripció de l'ADN com a molècula portadora de la informació genètica. Els éssers vius van passar a concebre's com a conjunts de

molècules constituïdes per elements químics presents també en la matèria inerta. Aquests fets van marcar el naixement de la química orgànica, la bioquímica i, posteriorment, la biologia molecular.

Competència específica 5.
Relacionar les característiques dels microorganismes amb la seua participació en diferents processos naturals i industrials i amb l'origen de les malalties infeccioses.
Descripció de la competència.
Els microorganismes inclouen éssers vius de tàxons molt diferents com ara moneres, protoctists i fongs, per la qual cosa les seues característiques són molt diverses. Formes acel·lulars com els virus són també objecte d'estudi de la microbiologia.
El coneixement de les seues diferents característiques estructurals i metabòliques ajuda a comprendre la importància que tenen aquests éssers vius en el manteniment dels ecosistemes, participant en els cicles biogeoquímics. Molts d'ells tenen també, a més, una gran importància en processos industrials alimentaris (fermentacions) o farmacèutics, i també en la millora del medi ambient mitjançant processos de bioremediació. L'alumnat serà capaç de valorar la importància dels microorganismes en el funcionament dels ecosistemes i desenvoluparà una actitud crítica cap a les implicacions socials i ètiques de les aplicacions de la biotecnologia.

Competència específica 6.
Analitzar críticament determinades accions relacionades amb els objectius de desenvolupament sostenible de les Nacions Unides, argumentant sobre la importància d'adoptar hàbits sostenibles.
Descripció de la competència.
Des de la matèria de Biologia de 2n de Batxillerat, es pretén, com en altres, impulsar actituds i hàbits compatibles amb el manteniment i la millora de la salut i amb un model de desenvolupament sostenible. La novetat d'aquesta matèria respecte a etapes anteriors és el seu enfocament molecular i cel·lular. Per aquest motiu, l'estudi de la importància dels ecosistemes i de determinats organismes s'abordarà des del coneixement de les reaccions bioquímiques que realitzen i la seua rellevància a escala planetària. D'aquesta manera es connectarà el món molecular amb el macroscòpic.
Aquesta competència específica, a més, cerca que l'alumnat prenga iniciatives encaminades a analitzar els seus propis hàbits i els dels membres de la comunitat educativa, desenvolupant una actitud crítica davant d'aquests basada en els fonaments de la biologia molecular, la cel·lular i la microbiologia, i que propose, a partir d'aquesta anàlisi, mesures per al canvi positiu cap a una manera de vida més sostenible.

2.4.3. Criteris d'avaluació

CE1.
Dissenyar, planificar i desenvolupar projectes d'investigació seguint els passos de les diverses metodologies científiques.

CE2.
Explicar fenòmens i resoldre problemes relacionats amb les ciències geològiques i mediambientals fent servir la lògica científica i analitzant críticament les solucions trobades.

CE3.
Localitzar i utilitzar de manera autònoma fonts fiables, seleccionant i organitzant la informació, contrastant la seua veracitat, comunicant missatges científics, argumentant amb precisió i resolent preguntes plantejades de manera autònoma.
Realitzar experiències pràctiques fent servir el material i les eines del laboratori respectant les normes de seguretat
Realitzar investigacions, experimentals o no, entorn de fenòmens observables que requerisquen formular preguntes investigables, emetre hipòtesis, interpretar i analitzar els resultats obtinguts i extraure conclusions raonades i fonamentades.
Analitzar críticament la solució a un problema en el qual intervenen els sabers de la matèria i reformular els procediments utilitzats si aquesta solució no és viable o sorgeixen noves dades.
Seleccionar i utilitzar les fonts adequades d'informació per a resoldre preguntes relacionades amb les ciències biològiques.
Contrastar i justificar la veracitat d'informació relacionada amb la matèria sobre la base del coneixement científic, adoptant una actitud crítica i escèptica cap a informacions sense una base científica.
Seleccionar i interpretar informació, així com comunicar-la, fent servir diferents formats (textos, vídeos, gràfics, taules, diagrames, esquemes, aplicacions i altres formats digitals).
Avaluar la fiabilitat de les conclusions d'un treball de recerca o divulgació relacionat amb els sabers de la matèria aplicant les estratègies pròpies del treball científic.

CE4.
Dissenyar, promoure i executar iniciatives compatibles amb els objectius de desenvolupament sostenible de les Nacions Unides a partir de l'anàlisi dels impactes

de determinades accions i de la disponibilitat de recursos, fent servir els coneixements de les ciències geològiques i mediambientals.
Adoptar i promoure l'adopció d'hàbits sostenibles a partir de l'anàlisi dels diferents tipus de recursos geològics i de la biosfera i els seus possibles usos.
Relacionar l'impacte de l'explotació de determinats recursos amb la deterioració mediambiental argumentant sobre la importància del seu consum i aprofitament responsables.
Argumentar entorn de l'origen antropogènic del canvi climàtic i la seua relació amb la major incidència i periodicitat dels fenòmens meteorològics extrems.

CE5.
Explicar fenòmens geològics a partir de la història geològica i identificar possibles riscos associats a aquests, a partir de la recollida i l'anàlisi de dades obtingudes mitjançant observacions de camp i cerques sistemàtiques d'informació.
Deduir i explicar la història geològica d'una àrea determinada identificant i analitzant els seus elements geològics a partir d'informació en diferents formats (fotografies, divisions en tall o mapes geològics).
Realitzar prediccions sobre fenòmens geològics i riscos naturals en una àrea determinada analitzant la influència de diferents factors presents en ella (activitats humanes, climatologia, relleu, vegetació o localització).
Proposar mesures de prevenció i adaptació a riscos naturals derivats de fenòmens geològics externs.

CE6.
Proposar i justificar mesures de prevenció i adaptació als riscos derivats dels fenòmens de l'estructura del planeta i la seua dinàmica interna a partir del coneixement d'aquestes.
Explicar les causes de la concentració de les manifestacions de dinàmica geològica interna en determinades zones del planeta i realitzar prediccions sobre possibles fenòmens catastròfics en el futur.
Associar els processos geològics interns i externs amb la construcció i destrucció del relleu com a elements integrats en un procés cíclic.
Proposar mesures de prevenció i adaptació a riscos naturals derivats de fenòmens geològics interns.

2.4.4. Sabers bàsics

Bloc A. Experimentació en Biologia.

Els sabers inclosos en aquest bloc han de treballar-se conjuntament amb els de la resta de blocs, ja que el seu aprenentatge, mobilització i articulació estan estretament relacionats amb el conjunt de les competències específiques i sabers bàsics de la matèria. Per a avançar en les competències relacionades amb les destreses, eines i pensaments propis de la ciència, cal situar-los en un context determinat que implica necessàriament els sabers bàsics d'altres blocs. Recíprocament, en l'abordatge dels sabers de la resta de blocs, cal tindre presents els diferents elements del treball científic inclosos en aquest, per contribuir d'aquesta manera des de tots ells al desenvolupament de les competències específiques CE1, CE2 i CE3.

Bloc B. Bioelements i biomolècules.
Bioelements i biomolècules: classificació, propietats i funcions.
Característiques, propietats i funcions biològiques de l'aigua i les sals minerals.
Glúcids, lípids, proteïnes i àcids nucleics: característiques i funcions biològiques.
Enzims i coenzims. Vitamines: concepte, funció i classificació.

Bloc C. Biologia cel·lular.
Tècniques d'estudi de la matèria viva. Microscòpia òptica i electrònica. Reconeixement d'estructures cel·lulars.
Teoria cel·lular. Origen i evolució cel·lular. Teoria endosimbiòtica.
Tipus d'organització cel·lular: organització procariota i eucariota, cèl·lules animals i vegetals.
Composició, estructura i funcions de la membrana plasmàtica, el citosol, el citoesquelet i els orgànuls cel·lulars. El nucli interfàsic. Estructura de la cromatina. Els cromosomes: estructura i tipus.
El cicle cel·lular. La mitosi i la meiosi: fases i funció biològica.

Bloc D. Metabolisme.
Concepte de metabolisme, anabolisme i catabolisme.
Classificació dels organismes segons la seua forma de nutrició.
L'ATP. Enzims. Mecanismes d'actuació.
Processos anabòlics i catabòlics. Importància biològica.
Interpretació d'esquemes de rutes metabòliques.

Bloc E. Els microorganismes i formes acel·lulars.
Microbiologia. Classificació dels microorganismes. Formes acel·lulars.
Tècniques d'estudi dels microorganismes.
Importància ecològica dels microorganismes: simbiosi i cicles biogeoquímics.
Els microorganismes com a agents causals de malalties infeccioses.

Biotecnologia. Importància dels microorganismes en processos industrials i en biotecnologia ambiental.

Bloc F. Genètica molecular.
Replicació de l'ADN.
Expressió gènica. Regulació. Importància en la diferenciació cel·lular. Tipus d'ARN. El codi genètic.
Resolució de problemes de síntesi de proteïnes.
Les mutacions: la seua relació amb la replicació de l'ADN, l'evolució, la biodiversitat i el càncer.
Tècniques d'enginyeria genètica i aplicacions. Implicacions socials i ètiques.

Bloc G. Immunologia.
Concepte d'immunitat.
Tipus de resposta immune i característiques.
Comparació dels mecanismes de funcionament de la immunitat artificial i natural, passiva i activa.
Avanços en la prevenció i el tractament de les malalties infeccioses. Importància de les vacunes i de l'ús adequat dels antibiòtics.
Principals patologies del sistema immunitari.
Anàlisi de les fases de les malalties infeccioses.
Fenòmens relacionats amb la immunitat: càncer, trasplantament d'òrgans, SIDA, malalties autoimmunes, immunoteràpia.

2.5. Concreció curricular de la matèria Geologia i Ciències Ambientals

2.5.1. Elements curriculars de 2n curs de Batxillerat

2.5.2. Competències específiques

1.Interpretar i transmetre amb precisió informació i dades extretes de treballs científics per analitzar conceptes, processos, mètodes, experiments o resultats relacionats amb les ciències geològiques i ambientals.

2.Localitzar i utilitzar fonts fiables, identificant, seleccionant i organitzant informació, avaluant-la críticament i contrastant la seva veracitat, per resoldre preguntes

plantejades de forma autònoma i crear continguts relacionats amb les ciències geològiques i ambientals.

3.Analitzar críticament resultats de treballs de recerca o divulgació relacionats amb les ciències geològiques i ambientals comprovant si segueixen correctament els passos dels mètodes científics per avaluar la fiabilitat de les seves conclusions.

4.Plantejar i resoldre problemes, buscant i utilitzant les estratègies adequades, analitzant críticament les solucions i reformulant el procediment si fos necessari, per explicar fenòmens relacionats amb les ciències geològiques i ambientals.

5.Analitzar els impactes de determinades accions sobre el medi ambient o la disponibilitat de recursos a través d' observacions de camp i d' informació en diferents formats i basant-se en fonaments científics per promoure i adoptar estils de vida compatibles amb el desenvolupament sostenible.

6.Identificar i analitzar els elements geològics del relleu a partir d' observacions de camp o d' informació en diferents formats per explicar fenòmens, reconstruir la història geològica, fer prediccions i identificar possibles riscos geològics d' una zona determinada.

2.5.3. Criteris d’avaluació

Els criteris d' avaluació per a aquesta àrea són:

Competència específica 1

1.1. Analitzar críticament conceptes i processos, relacionats amb els sabers de la matèria, seleccionant i interpretant informació en diversos formats com mapes (topogràfics, hidrogràfics, geològics, de vegetació, etc.), talls, models, diagrames de flux o altres.

1.2. Comunicar informacions o opinions raonades relacionades amb els sabers de la matèria, transmetent-les de forma clara i rigorosa i utilitzant el vocabulari i els formats adequats com mapes (topogràfics, hidrogràfics, geològics, de vegetació, etc.), talls, models, diagrames de flux, o altres i responent amb precisió a les qüestions que puguin sorgir durant l'exposició.

1.3. Realitzar discussions científiques sobre aspectes relacionats amb els sabers de la matèria considerant els punts forts i febles de diferents postures de forma raonada i amb actitud receptiva i respectuosa davant l' opinió dels altres.

Competència específica 2

2.1. Plantejar i resoldre qüestions i crear continguts relacionats amb els sabers de la matèria, localitzant i citant fonts de forma adequada; seleccionant, organitzant i analitzant críticament la informació.

2.2. Contrastar i justificar la veracitat d' informació relacionada amb els sabers de la matèria, utilitzant fonts fiables, aportant dades i adoptant una actitud crítica i escèptica cap a informacions sense una base científica com pseudociències, teories conspiratòries, creences infundades, bulos, etc.

Competència específica 3

3.1. Avaluar la fiabilitat de les conclusions d' un treball de recerca o divulgació científica relacionat amb els sabers de la matèria de Geologia i Ciències Ambientals d' acord amb la interpretació dels resultats obtinguts.

3.2. Argumentar, utilitzant exemples concrets, sobre la contribució de la ciència a la societat i la tasca de les persones dedicades a ella destacant el paper de la dona i entenent la recerca com una tasca col·lectiva i interdisciplinària en constant evolució influïda pel context polític i social i pels recursos econòmics.

Competència específica 4

4.1. Explicar fenòmens relacionats amb els sabers de la matèria de Geologia i Ciències Ambientals a través del plantejament i resolució de problemes buscant i utilitzant les estratègies i recursos adequats.

4.2. Analitzar críticament la solució a un problema relacionat amb els sabers de la matèria de Geologia i Ciències Ambientals i reformular els procediments utilitzats o conclusions si aquesta solució no fos viable o davant de noves dades aportades o trobades amb posterioritat.

Competència específica 5

5.1. Promoure i adoptar hàbits sostenibles a partir de l' anàlisi dels diferents tipus de recursos geològics i de la biosfera i els seus possibles usos.

5.2. Relacionar l' impacte de l' explotació de determinats recursos amb el deteriorament mediambiental, argumentant sobre la importància del seu consum i aprofitament responsables.

Competència específica 6

6.1. Deduir i explicar la història geològica d'una àrea determinada, identificant i analitzant els seus elements geològics a partir d'informació en diferents formats (fotografies, talls, mapes geològics, etc.).

6.2. Realitzar prediccions sobre fenòmens geològics i riscos naturals en una àrea determinada, analitzant la influència de diferents factors sobre ells (activitats humanes, climatologia, relleu, vegetació, localització, processos geològics interns, etc.) i proposar accions per prevenir o minimitzar els seus possibles efectes negatius.

2.5.4. Sabers bàsics

Els sabers bàsics per a aquesta àrea són:

A. Experimentació en Geologia i Ciències Ambientals.

–Fonts d'informació geològica i ambiental (mapes, talls, fotografies aèries, textos, posicionament i imatges de satèl·lit, diagrames de flux, etc.): recerca, reconeixement, utilització i interpretació.

–Instruments per al treball geològic i ambiental: utilització en el camp i el laboratori. Noves tecnologies en la recerca geològica i ambiental.

–Estratègies per a la recerca d'informació, col·laboració, comunicació i interacció amb institucions científiques: eines digitals, formats de presentació de processos, resultats i idees (diapositives, gràfics, vídeos, pòsters, informes i altres).

–Eines de representació de la informació geològica i ambiental: columna estratigràfica, tall, mapa, diagrama de flux, etc.

–El patrimoni geològic i mediambiental: valoració de la seva importància i de la conservació de la geodiversitat.

–La tasca científica i les persones dedicades a la ciència: contribució al desenvolupament de la geologia i les ciències ambientals i importància social. El paper de la dona.

–L'evolució històrica del saber científic: l'avanç de la geologia i les ciències ambientals com a tasca col·lectiva, interdisciplinària i en contínua construcció.

B. La tectònica de plaques i geodinàmica interna.

–Geodinàmica interna del planeta: influència sobre el relleu (vulcanisme, sismes, orogènia, moviments continentals, etc.). La teoria de la tectònica de plaques.

–El cicle de Wilson: influència en la disposició dels continents i en els principals episodis orogènics.

–Manifestacions actuals de la geodinàmica interna.

–Les deformacions de les roques: elàstiques, plàstiques i fràgils. Relació amb les forces que actuen sobre elles i amb altres factors.

–Processos geològics interns i riscos naturals associats: relació amb les activitats humanes. Importància de l' ordenació territorial.

C. Processos geològics externs.

–Els processos geològics externs (meteorització, edafogènesi, erosió, transport i sedimentació) i els seus efectes sobre el relleu.

–Les formes de modelatge del relleu: relació amb els agents geològics, el clima i les propietats i disposició relativa de les roques predominants.

–Processos geològics externs i riscos naturals associats: relació amb les activitats humanes. Importància de l' ordenació territorial.

D. Minerals, els components de les roques.

–Concepte de mineral.

–Classificació química dels minerals: relació amb les seves propietats.

–Identificació dels minerals per les seves propietats físiques: eines d'identificació (guies, claus, instruments, recursos tecnològics, etc.).

–Diagrames de fases: condicions de formació i transformació de minerals.

E. Roques ígnies, sedimentàries i metamòrfiques.

–Concepte de roca.

–Classificació de les roques en funció del seu origen (ígnies, sedimentàries i metamòrfiques). Relació del seu origen amb les seves característiques observables.

–Identificació de les roques per les seves característiques: eines d'identificació (guies, claus, instruments, recursos tecnològics, etc.).

–Els magmes: classificació, composició, evolució, roques resultants, tipus d'erupcions volcàniques associades i relleus originats.

–La diagènesi: concepte, tipus de roques sedimentàries resultants segons el material d'origen i l'ambient sedimentari.

–Les roques metamòrfiques: tipus, factors que influeixen en la seva formació i relació entre ells.

–El cicle litològic: formació, destrucció i transformació dels diferents tipus de roques, relació amb la tectònica de plaques i els processos geològics externs.

F. Les capes fluides de la Terra.

–L'atmosfera i la hidrosfera: estructura, dinàmica, funcions, influència sobre el clima terrestre i importància per als éssers vius.

–Contaminació de l'atmosfera i la hidrosfera: definició, tipus, causes i conseqüències.

G. Recursos i la seva gestió sostenible.

–Els recursos geològics i de la biosfera: aplicacions en la vida quotidiana.

–Conceptes de recurs, jaciment i reserva.

–Impacte ambiental i social de l'explotació de diferents recursos (hídrics, paisatgístics, miners, energètics, edàfics, etc.). Importància de la seva extracció, ús i consum responsables d' acord amb la seva taxa de renovació i interès econòmic i a la capacitat d' absorció i gestió sostenible dels seus residus.

–Els recursos hídrics: abundància relativa, explotació, usos i importància del tractament eficaç de les aigües per a la seva gestió sostenible.

–El sòl: característiques, composició, horitzons, textura, estructura, adsorció, rellevància ecològica i productivitat.

–La contaminació, la salinització i la degradació del sòl i les aigües: relació amb algunes activitats humanes (desforestació, agricultura i ramaderia intensives i activitats industrials).

–L'explotació de roques, minerals i recursos energètics de la geosfera: tipus i avaluació del seu impacte ambiental.

–Prevenció i gestió dels residus: importància i objectius (disminució, valorització, transformació i eliminació). El medi ambient com a somriure natural de residus i les seves limitacions.

–Els impactes ambientals i socials de l'explotació de recursos (hídrics, paisatgístics, miners, energètics, edàfics, etc.): mesures preventives, correctores i compensatòries.

2.6. Concreció curricular de les matèries Matemàtiques, Biologia i Geologia, i Física i Química, del Programa de Diversificació curricular (PDC)

2.6.1. Elements curriculars de 3r d'ESO

2.6.2. Competències específiques

Matemàtiques:

1. Interpretar, modelitzar i resoldre problemes de la vida quotidiana i propis de les matemàtiques, aplicant diferents estratègies i formes de raonament, per explorar diferents maneres de procedir i obtenir possibles solucions.
2. Analitzar les solucions d'un problema utilitzant diferents tècniques i eines, avaluant les respostes obtingudes, per verificar la seua validesa i idoneïtat des d'un punt de vista matemàtic i la seua repercussió global.
3. Formular i comprovar conjectures senzilles o plantejar problemes de forma autònoma, reconeixent el valor del raonament i l'argumentació, per generar nou coneixement.
4. Utilitzar els principis del pensament computacional organitzant dades, descomponent en parts, reconeixent patrons, interpretant, modificant i creant algoritmes, per modelitzar situacions i resoldre problemes de forma eficaç.

5. Reconèixer i utilitzar connexions entre els diferents elements matemàtics, interconnectant conceptes i procediments, per desenvolupar una visió de les matemàtiques com un tot integrat.
6. Identificar les matemàtiques implicades en altres matèries i en situacions reals susceptibles de ser abordades en termes matemàtics, interrelacionant conceptes i procediments, per aplicar-los en situacions diverses.
7. Representar, de forma individual i col·lectiva, conceptes, procediments, informació i resultats matemàtics, utilitzant diferents tecnologies, per visualitzar idees i estructurar processos matemàtics.
8. Comunicar de forma individual i col·lectiva conceptes, procediments i arguments matemàtics, utilitzant llenguatge oral, escrit o gràfic, emprant la terminologia matemàtica apropiada, per donar significat i coherència a les idees matemàtiques.
9. Desenvolupar destreses personals, identificant i gestionant emocions, posant en pràctica estratègies d'acceptació de l'error com a part del procés d'aprenentatge i adaptant-se davant situacions d'incertesa, per millorar la perseverança en la consecució d'objectius i el gaudi en l'aprenentatge de les matemàtiques.
10. Desenvolupar destreses socials reconeixent i respectant les emocions i experiències dels altres, participant activament i reflexivament en projectes en equips heterogenis amb rols assignats, per construir una identitat positiva com a estudiant de matemàtiques, fomentar el benestar personal i grupal i crear relacions saludables.

Biologia i Geologia:

1. Interpretar i transmetre informació i dades científiques, argumentant sobre elles i utilitzant diferents formats, per analitzar conceptes i processos de les ciències biològiques i geològiques.
2. Identificar, localitzar i seleccionar informació, contrastant la seua veracitat, organitzant-la i avaluant-la críticament, per resoldre preguntes relacionades amb les ciències biològiques i geològiques.
3. Planificar i desenvolupar projectes d'investigació, seguint els passos de les metodologies científiques i cooperant quan siga necessari, per indagar en aspectes relacionats amb les ciències geològiques i biològiques.
4. Utilitzar el raonament i el pensament computacional, analitzant críticament les respostes i solucions i reformulant el procediment, si fora necessari, per resoldre problemes o donar explicació a processos de la vida quotidiana relacionats amb la biologia i la geologia.
5. Analitzar els efectes de determinades accions sobre el medi ambient i la salut,

basant-se en els fonaments de les ciències biològiques i de la Terra, per promoure i adoptar hàbits que eviten o minimitzen els impactes mediambientals negatius, siguen compatibles amb un desenvolupament sostenible i permeten mantenir i millorar la salut individual i col·lectiva.

6. Analitzar els elements d'un paisatge concret valorant-lo com a patrimoni natural i utilitzant coneixements sobre geologia i ciències de la Terra per explicar la seua història geològica, proposar accions encaminades a la seua protecció i identificar possibles riscos naturals.

Física i Química:

1. Comprendre i relacionar els motius pels quals ocorren els principals fenòmens fisicoquímics de l'entorn, explicant-los en termes de les lleis i teories científiques adequades, per resoldre problemes amb la finalitat d'aplicar-les per millorar la realitat propera i la qualitat de vida humana.
2. Expressar les observacions realitzades per l'alumnat en forma de preguntes, formulant hipòtesis per explicar-les i demostrant aquestes hipòtesis a través de l'experimentació científica, la indagació i la cerca d'evidències, per desenvolupar els raonaments propis del pensament científic i millorar les destreses en l'ús de les metodologies científiques.
3. Manejar amb soltesa les regles i normes bàsiques de la física i la química pel que fa al llenguatge de la IUPAC, al llenguatge matemàtic, a l'ús d'unitats de mesura correctes, a l'ús segur del laboratori i a la interpretació i producció de dades i informació en diferents formats i fonts, per reconèixer el caràcter universal i transversal del llenguatge científic i la necessitat d'una comunicació fiable en investigació i ciència entre diferents països i cultures.
4. Utilitzar de forma crítica, eficient i segura plataformes digitals i recursos variats, tant per al treball individual com en equip, per fomentar la creativitat, el desenvolupament personal i l'aprenentatge individual i social, mitjançant la consulta d'informació, la creació de materials i la comunicació efectiva en els diferents entorns d'aprenentatge.
5. Utilitzar les estratègies pròpies del treball col·laboratiu, potenciant el creixement entre iguals com a base emprenedora d'una comunitat científica crítica, ètica i eficient, per comprendre la importància de la ciència en la millora de la societat, les aplicacions i repercussions dels avanços científics, la preservació de la salut i la conservació sostenible del medi ambient.
6. Comprendre i valorar la ciència com una construcció col·lectiva en continu canvi i evolució, en la qual no només participen les persones dedicades a ella, sinó que també requereix d'una interacció amb la resta de la societat, per

obtenir resultats que repercutisquen en l'avanç tecnològic, econòmic, ambiental i social.

2.6.3. Criteris d'avaluació

Matemàtiques:
1.1 Interpretar problemes matemàtics organitzant les dades, establint les relacions entre ells i comprenent les preguntes formulades.
1.2 Aplicar eines i estratègies apropiades que contribuïsquen a la resolució de problemes.
1.3 Obtenir solucions matemàtiques d'un problema, activant els coneixements i utilitzant les eines tecnològiques necessàries.
2.1 Comprovar la correcció matemàtica de les solucions d'un problema.
2.2 Comprovar la validesa de les solucions d'un problema i la seva coherència en el context plantejat, avaluant l'abast i repercussió d'aquestes des de diferents perspectives (de gènere, de sostenibilitat, de consum responsable, etc.).
3.1 Formular i comprovar conjectures senzilles de forma guiada analitzant patrons, propietats i relacions.
3.2 Plantejar variants d'un problema donat modificant alguna de les seves dades o alguna condició del problema.
3.3 Emprar eines tecnològiques adequades en la investigació i comprovació de conjectures o problemes.
4.1 Reconèixer patrons, organitzar dades i descompondre un problema en parts més simples facilitant la seva interpretació computacional.
4.2 Modelitzar situacions i resoldre problemes de forma eficaç interpretant i modificant algoritmes.
5.1 Reconèixer les relacions entre els coneixements i experiències matemàtiques, formant un tot coherent.
5.2 Realitzar connexions entre diferents processos matemàtics aplicant coneixements i experiències prèvies.
6.1 Reconèixer situacions susceptibles de ser formulades i resoltes mitjançant eines i estratègies matemàtiques, establint connexions entre el món real i les matemàtiques i usant els processos inherents a la investigació: inferir, mesurar, comunicar, classificar i predir.
6.2 Identificar connexions coherents entre les matemàtiques i altres matèries resolent problemes contextualitzats.
6.3 Reconèixer l'aportació de les matemàtiques al progrés de la humanitat i la seva contribució a la superació dels reptes que demanda la societat actual.
7.1 Representar conceptes, procediments, informació i resultats matemàtics de maneres diferents i amb diferents eines, incloses les digitals, visualitzant idees,

estructurant processos matemàtics i valorant la seva utilitat per compartir informació.
7.2 Elaborar representacions matemàtiques que ajuden en la cerca d'estratègies de resolució d'una situació problematitzada.
8.1 Comunicar informació utilitzant el llenguatge matemàtic apropiat, utilitzant diferents mitjans, inclosos els digitals, oralment i per escrit, al descriure, explicar i justificar raonaments, procediments i conclusions.
8.2 Reconèixer i emprar el llenguatge matemàtic present en la vida quotidiana comunicant missatges amb contingut matemàtic amb precisió i rigor.
9.1 Gestionar les emocions pròpies, desenvolupar l'autoconcepte matemàtic com a eina, generant expectatives positives davant nous reptes matemàtics.
9.2 Mostrar una actitud positiva i perseverant, acceptant la crítica raonada en fer front a les diferents situacions d'aprenentatge de les matemàtiques.
10.1 Col·laborar activament i construir relacions treballant amb les matemàtiques en equips heterogenis, respectant diferents opinions, comunicant-se de manera efectiva, pensant de forma crítica i creativa i prenent decisions i realitzant judicis informats.
10.2 Participar en el repartiment de tasques que s'han de desenvolupar en equip, aportant valor, afavorint la inclusió, l'escolta activa, assumint el rol assignat i responsabilitzant-se de la pròpia contribució a l'equip.

Biologia i Geologia
1.1 Analitzar conceptes i processos biològics i geològics interpretant informació en diferents formats (models, gràfics, taules, diagrames, fórmules, esquemes, símbols, pàgines web, etc.), mantenint una actitud crítica i obtenint conclusions fonamentades.
1.2 Facilitar la comprensió i anàlisi d'informació sobre processos biològics i geològics o treballs científics transmetent-la de forma clara i utilitzant la terminologia i els formats adequats (models, gràfics, taules, vídeos, informes, diagrames, fórmules, esquemes, símbols, continguts digitals, etc.).
1.3 Analitzar i explicar fenòmens biològics i geològics representant-los mitjançant models i diagrames, utilitzant, quan siga necessari, els passos del disseny d'enginyeria (identificació del problema, exploració, disseny, creació, avaluació i millora).
2.1 Resoldre qüestions sobre Biologia i Geologia localitzant, seleccionant i organitzant informació de diferents fonts i citant-les correctament.
2.2 Reconèixer la informació sobre temes biològics i geològics amb base científica, distingint-la de pseudociències, rumors, teories conspiratòries i creences infundades i mantenint una actitud escèptica davant d'aquestes.
2.3 Valorar la contribució de la ciència a la societat i la labor de les persones dedicades a ella amb independència de la seua ètnia, sexe o cultura, destacant i reconeixent el paper de les dones científiques i entenent la investigació com una labor col·lectiva i interdisciplinària en constant evolució.

3.1 Plantejar preguntes i hipòtesis i intentar realitzar prediccions sobre fenòmens biològics o geològics que puguen ser respostes o contrastades utilitzant mètodes científics.
3.2 Dissenyar l'experimentació, la presa de dades i l'anàlisi de fenòmens biològics i geològics de manera que permeten respondre a preguntes concretes i contrastar una hipòtesi plantejada.
3.3 Realitzar experiments i prendre dades quantitatives o qualitatives sobre fenòmens biològics i geològics utilitzant els instruments, eines o tècniques adequades amb correcció.
3.4 Interpretar els resultats obtinguts en un projecte d'investigació utilitzant, quan siga necessari, eines matemàtiques i tecnològiques.
3.5 Cooperar dins d'un projecte científic assumint responsablement una funció concreta, utilitzant espais virtuals quan siga necessari, respectant la diversitat i la igualtat de gènere, i afavorint la inclusió.
4.1 Resoldre problemes o donar explicació a processos biològics o geològics utilitzant coneixements, dades i informació proporcionats pel docent, el raonament lògic, el pensament computacional o recursos digitals.
4.2 Analitzar críticament la solució a un problema sobre fenòmens biològics i geològics.
5.1 Relacionar, amb fonaments científics, la preservació de la biodiversitat, la conservació del medi ambient, la protecció dels éssers vius de l'entorn, el desenvolupament sostenible i la qualitat de vida.
5.2 Proposar i adoptar hàbits sostenibles, analitzant d'una manera crítica les activitats pròpies i alienes a partir dels propis raonaments, dels coneixements adquirits i de la informació disponible.
5.3 Proposar i adoptar hàbits saludables, analitzant les accions pròpies i alienes amb actitud crítica i a partir de fonaments fisiològics.
6.1 Valorar la importància del paisatge com a patrimoni natural analitzant la fragilitat dels elements que el componen.
6.2 Interpretar el paisatge analitzant els seus elements i reflexionant sobre l'impacte ambiental i els riscos naturals derivats de determinades accions humanes.
6.3 Reflexionar sobre els riscos naturals mitjançant l'anàlisi dels elements d'un paisatge.

Física i Química
1.1 Identificar, comprendre i explicar els fenòmens fisicoquímics quotidians més rellevants a partir dels principis, teories i lleis científiques adequades, expressant-los, de manera argumentada, utilitzant diversitat de suports i mitjans de comunicació.

1.2 Resoldre els problemes fisicoquímics plantejats utilitzant les lleis i teories científiques adequades, raonant els procediments utilitzats per a trobar les solucions i expressant adequadament els resultats.
1.3 Reconèixer i descriure en l'entorn immediat situacions problemàtiques reals d'índole científica i emprendre iniciatives en les quals la ciència, i en particular la física i la química, poden contribuir a la seua solució, analitzant críticament el seu impacte en la societat.
2.1 Emprar les metodologies pròpies de la ciència en la identificació i descripció de fenòmens a partir de qüestions a les quals es puga donar resposta a través de la indagació, la deducció, el treball experimental i el raonament logicomatemàtic, diferenciant-les d'aquelles pseudocientífiques que no admeten comprovació experimental.
2.2 Seleccionar, d'acord amb la naturalesa de les qüestions que es tracten, la millor manera de comprovar o refutar les hipòtesis formulades, dissenyant estratègies d'indagació i cerca d'evidències que permeten obtindre conclusions i respostes ajustades a la naturalesa de la pregunta formulada.
2.3 Aplicar les lleis i teories científiques conegudes en formular qüestions i hipòtesis, sent coherent amb el coneixement científic existent i dissenyant els procediments experimentals o deductius necessaris per a resoldre-les o comprovar-les.
3.1 Emprar dades en diferents formats per a interpretar i comunicar informació relativa a un procés fisicoquímic concret, relacionant entre si el que cadascun d'ells conté, i extraient en cada cas el més rellevant per a la resolució d'un problema.
3.2 Utilitzar adequadament les regles bàsiques de la física i la química, incloent l'ús d'unitats de mesura, les eines matemàtiques i les regles de nomenclatura, aconseguint una comunicació efectiva amb tota la comunitat científica.
3.3 Posar en pràctica les normes d'ús dels espais específics de la ciència, com el laboratori de física i química, assegurant la salut pròpia i col·lectiva, la conservació sostenible del medi ambient i la cura de les instal·lacions.
4.1 Utilitzar recursos variats, tradicionals i digitals, millorant l'aprenentatge autònom i la interacció amb altres membres de la comunitat educativa, amb respecte cap a docents i estudiants i analitzant críticament les aportacions de cada participant.
4.2 Treballar de forma adequada amb mitjans variats, tradicionals i digitals, en la consulta d'informació i la creació de continguts, seleccionant amb criteri les fonts més fiables i rebutjant les menys adequades i millorant l'aprenentatge propi i col·lectiu.
5.1 Establir interaccions constructives i coeducatives, emprenent activitats de cooperació com a forma de construir un mitjà de treball eficient en la ciència.
5.2 Emprendre, de forma guiada i d'acord a la metodologia adequada, projectes científics que involucren a l'alumnat en la millora de la societat i que creen valor per a l'individu i per a la comunitat.

6.1 Reconèixer i valorar, a través de l'anàlisi històric dels avanços científics aconseguits per homes i dones de ciència, que la ciència és un procés en permanent construcció i que existeixen repercussions mútues de la ciència actual amb la tecnologia, la societat i el medi ambient.
6.2 Detectar en l'entorn les necessitats tecnològiques, ambientals, econòmiques i socials més importants que demanda la societat, entenent la capacitat de la ciència per a donar-los solució sostenible a través de la implicació de tots els ciutadans.

2.6.4. Sabers bàsics

Matemàtiques
A. Sentit numèric.
1. Comptatge.
– Estratègies variades de recompte sistemàtic en situacions de la vida quotidiana.
– Adaptació del comptatge a la grandària dels nombres en problemes de la vida quotidiana.
2. Quantitat.
– Nombres grans i menuts: notació exponencial i científica i ús de la calculadora.
– Realització d'estimacions amb la precisió requerida.
– Nombres enters, fraccionaris, decimals i arrels en l'expressió de quantitats en contextos de la vida quotidiana.
– Diferents formes de representació de nombres enters, fraccionaris i decimals, inclosa la recta numèrica.
– Percentatges majors que 100 i menors que 1: interpretació.
3. Sentit de les operacions.
– Estratègies de càlcul mental amb nombres naturals, fraccions i decimals.
– Operacions amb nombres enters, fraccionaris o decimals en situacions contextualitzades.
– Relacions inverses entre les operacions (addició i subtracció; multiplicació i divisió; elevar al quadrat i extraure l'arrel quadrada):
comprensió i utilització en la simplificació i resolució de problemes.
– Efecte de les operacions aritmètiques amb nombres enters, fraccions i expressions decimals.
– Propietats de les operacions (suma, resta, multiplicació, divisió i potenciació): càlculs de manera eficient amb nombres naturals, enters, fraccionaris i decimals tant mentalment com de forma manual, amb calculadora o full de càlcul.
4. Relacions.
– Factors, múltiples i divisors. Factorització en nombres primers per resoldre problemes: estratègies i eines.

– Comparació i ordenació de fraccions, decimals i percentatges: situació exacta o aproximada en la recta numèrica.
– Selecció de la representació adequada per a una mateixa quantitat en cada situació o problema.
– Patrons i regularitats numèriques.
5. Raonament proporcional.
– Raons i proporcions: comprensió i representació de relacions quantitatives.
– Percentatges: comprensió i resolució de problemes.
– Situacions de proporcionalitat en diferents contextos: anàlisi i desenvolupament de mètodes per a la resolució de problemes (augments i disminucions percentuals, rebaixes i pujades de preus, impostos, escales, canvi de divises, velocitat i temps, etc.).
6. Educació financera.
– Informació numèrica en contextos financers senzills: interpretació.
– Mètodes per a la presa de decisions de consum responsable: relacions qualitat-preu i valor-preu en contextos quotidians.
B. Sentit de la mesura.
1. Magnitud.
– Atributs mesurables dels objectes físics i matemàtics: investigació i relació entre els mateixos.
– Estratègies d'elecció de les unitats i operacions adequades en problemes que impliquen mesura.
2. Mesurament.
– Longituds, àrees i volums en figures planes i tridimensionals: deducció, interpretació i aplicació.
– Representacions planes d'objectes tridimensionals en la visualització i resolució de problemes d'àrees.
– Representacions d'objectes geomètrics amb propietats fixades, com les longituds dels costats o les mesures dels angles.
– La probabilitat com a mesura associada a la incertesa d'experiments aleatoris.
3. Estimació i relacions.
– Formulació de conjectures sobre mesures o relacions entre les mateixes basades en estimacions.
– Estratègies per a la presa de decisió justificada del grau de precisió requerida en situacions de mesura.
C. Sentit espacial.
1. Figures geomètriques de dues i tres dimensions.
– Figures geomètriques planes i tridimensionals: descripció i classificació en funció de les seves propietats o característiques.

– Relacions geomètriques com la congruència, la semblança i la relació pitagòrica en figures planes i tridimensionals: identificació i aplicació.
– Construcció de figures geomètriques amb eines manipulatives i digitals (programes de geometria dinàmica, realitat augmentada...).
2. Localització i sistemes de representació.
– Relacions espacials: localització i descripció mitjançant coordenades geomètriques i altres sistemes de representació.
3. Moviments i transformacions.
– Transformacions elementals com girs, translacions i simetries en situacions diverses utilitzant eines tecnològiques o manipulatives.
4. Visualització, raonament i modelització geomètrica.
– Modelització geomètrica: relacions numèriques i algebraiques en la resolució de problemes.
– Relacions geomètriques en contextos matemàtics i no matemàtics (art, ciència, vida diària...).
D. Sentit algebraic.
1. Patrons.
– Patrons, pautes i regularitats: observació i determinació de la regla de formació en casos senzills.
2. Model matemàtic.
– Modelització de situacions de la vida quotidiana usant representacions matemàtiques i el llenguatge algebraic.
– Estratègies de deducció de conclusions raonables a partir d'un model matemàtic.
3. Variable.
– Variable: comprensió del concepte en les seves diferents naturaleses.
4. Igualtat i desigualtat.
– Relacions lineals i quadràtiques en situacions de la vida quotidiana o matemàticament rellevants: expressió mitjançant àlgebra simbòlica.
– Equivalència d'expressions algebraiques en la resolució de problemes basats en relacions lineals i quadràtiques.
– Estratègies de cerca de solucions en equacions i sistemes lineals i equacions quadràtiques en situacions de la vida quotidiana.
– Equacions: resolució mitjançant l'ús de la tecnologia.
5. Relacions i funcions.
– Relacions quantitatives en situacions de la vida quotidiana i classes de funcions que les modelitzen.
– Relacions lineals i quadràtiques: identificació i comparació de diferents maneres de representació, taules, gràfiques o expressions algebraiques, i les seves propietats a partir d'elles.

– Estratègies de deducció de la informació rellevant d'una funció mitjançant l'ús de diferents representacions simbòliques.
6. Pensament computacional.
– Generalització i transferència de processos de resolució de problemes a altres situacions.
– Estratègies útils en la interpretació i modificació d'algorismes.
– Estratègies de formulació de qüestions susceptibles de ser analitzades mitjançant programes i altres eines.
E. Sentit estocàstic.
1. Organització i anàlisi de dades.
– Estratègies de recollida i organització de dades de situacions de la vida quotidiana que involucren una sola variable. Diferència entre variable i valors individuals.
– Anàlisi i interpretació de taules i gràfics estadístics de variables qualitatives, quantitatives discretes i quantitatives contínues en contextos reals.
– Gràfics estadístics: representació mitjançant diferents tecnologies (calculadora, full de càlcul, aplicacions...) i elecció del més adequat.
– Mesures de localització: interpretació i càlcul amb suport tecnològic en situacions reals.
– Variabilitat: interpretació i càlcul, amb suport tecnològic, de mesures de dispersió en situacions reals.
– Comparació de dos conjunts de dades atenent a les mesures de localització i dispersió.
2. Incertesa.
– Fenòmens deterministes i aleatoris: identificació.
– Experiments simples: planificació, realització i anàlisi de la incertesa associada.
– Assignació de probabilitats mitjançant experimentació, el concepte de freqüència relativa i la regla de Laplace.
3. Inferència.
– Formulació de preguntes adequades que permetin conèixer les característiques d'interès d'una població.
– Dades rellevants per donar resposta a qüestions plantejades en investigacions estadístiques: presentació de la informació procedent d'una mostra mitjançant eines digitals.
– Estratègies de deducció de conclusions a partir d'una mostra amb la finalitat d'emetre judicis i prendre decisions adequades.
F. Sentit socioafectiu.
1. Creences, actituds i emocions.
– Gestió emocional: emocions que intervenen en l'aprenentatge de les matemàtiques. Autoconsciència i autoregulació.

– Estratègies de foment de la curiositat, la iniciativa, la perseverança i la resiliència en l'aprenentatge de les matemàtiques.
– Estratègies de foment de la flexibilitat cognitiva: obertura a canvis d'estratègia i transformació de l'error en oportunitat d'aprenentatge.
2. Treball en equip i presa de decisions.
– Tècniques cooperatives per optimitzar el treball en equip i compartir i construir coneixement matemàtic.
– Conductes empàtiques i estratègies de gestió de conflictes.
3. Inclusió, respecte i diversitat.
– Actituds inclusives i acceptació de la diversitat present a l'aula i en la societat.
– La contribució de les matemàtiques al desenvolupament dels diferents àmbits del coneixement humà des d'una perspectiva de gènere.

Biologia i Geologia
A. Projecte científic.
– Hipòtesis, preguntes i conjectures: plantejament amb perspectiva científica.
– Estratègies per a la cerca d'informació, la col·laboració i la comunicació de processos, resultats o idees científiques: eines digitals i formats d'ús freqüent en ciència (presentació, gràfica, vídeo, pòster, informe, etc.).
– Fonts fidedignes d'informació científica: reconeixement i utilització.
– La resposta a qüestions científiques mitjançant l'experimentació i el treball de camp: utilització dels instruments i espais necessaris (laboratori, aules, entorn, etc.) de forma adequada.
– Modelatge com a mètode de representació i comprensió de processos o elements de la natura.
– Mètodes d'observació i de presa de dades de fenòmens naturals.
– Mètodes d'anàlisi de resultats. Diferenciació entre correlació i causalitat.
– La labor científica i les persones dedicades a la ciència: contribució a les ciències biològiques i geològiques i importància social. El paper de la dona en la ciència.
B. Geologia.
– L'estructura bàsica de la geosfera.
C. La cèl·lula.
– La cèl·lula com a unitat estructural i funcional dels éssers vius.
– La cèl·lula procariota, la cèl·lula eucariota animal i la cèl·lula eucariota vegetal, i les seves parts.
– Observació i comparació de mostres microscòpiques.
D. Éssers vius.
– Els éssers vius: diferenciació i classificació en els principals regnes.
– Els principals grups taxonòmics: observació d'espècies de l'entorn i classificació a

partir de les seves característiques distintives.
– Les espècies de l'entorn: estratègies d'identificació (guies, claus dicotòmiques, eines digitals, visu, etc.).
– Els animals com a éssers que senten: semblances i diferències amb els éssers vius que no senten.
E. Ecologia i sostenibilitat.
– Els ecosistemes de l'entorn, els seus components biòtics i abiòtics i els tipus de relacions intraespecífiques i interespecífiques.
– La importància de la conservació dels ecosistemes, la biodiversitat i la implantació d'un model de desenvolupament sostenible.
– Les funcions de l'atmosfera i la hidrosfera i el seu paper essencial per a la vida a la Terra.
– Les interaccions entre atmosfera, hidrosfera, geosfera i biosfera, el seu paper en l'edafogènesi i en el modelatge del relleu i la seva importància per a la vida. Les funcions del sòl.
– Les causes del canvi climàtic i les seves conseqüències sobre els ecosistemes.
– La importància dels hàbits sostenibles (consum responsable, prevenció i gestió de residus, respecte al medi ambient, etc.).
– La relació entre la salut mediambiental, humana i d'altres éssers vius: one health (una sola salut).
F. Cos humà.
– Importància de la funció de nutrició. Els aparells que participen en ella.
– Anatomia i fisiologia bàsiques dels aparells digestiu, respiratori, circulatori, excretor i reproductor.
– Visió general de la funció de relació: receptors sensorials, centres de coordinació i òrgans efectors.
– Relació entre els principals sistemes i aparells de l'organisme implicats en les funcions de nutrició, relació i reproducció mitjançant l'aplicació de coneixements de fisiologia i anatomia.
G. Hàbits saludables.
– Característiques i elements propis d'una dieta saludable i la seva importància.
– Conceptes de sexe i sexualitat: importància del respecte cap a la llibertat i la diversitat sexual i cap a la igualtat de gènere, dins d'una educació sexual integral com a part d'un desenvolupament harmònic.
– Educació afectivosexual des de la perspectiva de la igualtat entre persones i el respecte a la diversitat sexual. La importància de les pràctiques sexuals responsables. L'assertivitat i l'autocura. La prevenció d'infeccions de transmissió sexual (ITS) i d'embarassos no desitjats. L'ús adequat de mètodes anticonceptius i de mètodes de prevenció d'ITS.

– Les drogues legals i il·legals: els seus efectes perjudicials sobre la salut dels consumidors i de qui està en el seu entorn proper.
– Els hàbits saludables: la seva importància en la conservació de la salut física, mental i social (higiene del son, hàbits posturals, ús responsable de les noves tecnologies, activitat física, autoregulació emocional, cura i corresponsabilitat, etc.).
H. Salut i malaltia
- Concepte de malalties infeccioses i no infeccioses: diferenciació segons la seua etiologia.
- Mesures de prevenció i tractaments de les malalties infeccioses en funció del seu agent causal i la importància de l'ús adequat dels antibiòtics.
- Les barreres de l'organisme enfront dels patògens (mecàniques, estructurals, bioquímiques i biològiques).
- Mecanismes de defensa de l'organisme enfront d'agents patògens (barreres externes i sistema immunitari): el seu paper en la prevenció i superació de malalties infeccioses.
- La importància de la vacunació en la prevenció de malalties i en la millora de la qualitat de vida humana.
- Els trasplantaments i la importància de la donació d'òrgans.

Física i química
A. Les destreses científiques bàsiques
- Metodologies de la investigació científica: identificació i formulació de qüestions, elaboració d'hipòtesis i comprovació experimental d'aquestes.
- Treball experimental i projectes d'investigació: estratègies en la resolució de problemes i en el desenvolupament d'investigacions mitjançant la indagació, la deducció, la cerca d'evidències i el raonament logicomatemàtic, fent inferències vàlides de les observacions i obtenint conclusions.
- Diversos entorns i recursos d'aprenentatge científic com el laboratori o els entorns virtuals: materials, substàncies i eines tecnològiques.
- Normes d'ús de cada espai, assegurant i protegint així la salut pròpia i comunitària, la seguretat en les xarxes i el respecte cap al medi ambient.
- El llenguatge científic: unitats del Sistema Internacional i els seus símbols. Eines matemàtiques bàsiques en diferents escenaris científics i d'aprenentatge.
- Estratègies d'interpretació i producció d'informació científica utilitzant diferents formats i diferents mitjans: desenvolupament del criteri propi basat en el que el pensament científic aporta a la millora de la societat per fer-la més justa, equitativa i igualitària.
- Valoració de la cultura científica i del paper de científics i científiques en els principals fites històriques i actuals de la física i la química en l'avanç i la millora de la societat.
B. La matèria

- Teoria cineticomolecular: aplicació a observacions sobre la matèria explicant les seues propietats, els estats d'agregació, els canvis d'estat i la formació de mescles i dissolucions.
- Experiments relacionats amb els sistemes materials: coneixement i descripció de les seues propietats, la seua composició i la seua classificació.
- Estructura atòmica: desenvolupament històric dels models atòmics, existència, formació i propietats dels isòtops i ordenació dels elements en la taula periòdica.
- Principals compostos químics: la seua formació i les seues propietats físiques i químiques, valoració de les seues aplicacions. Massa atòmica i massa molecular.
- Nomenclatura: participació d'un llenguatge científic comú i universal formulant i nomenant substàncies simples, ions monoatòmics i compostos binaris mitjançant les regles de nomenclatura de la IUPAC.

C. L'energia

- L'energia: formulació de qüestions i hipòtesis sobre l'energia, propietats i manifestacions que la descriguen com la causa de tots els processos de canvi.
- Disseny i comprovació experimental d'hipòtesis relacionades amb l'ús domèstic i industrial de l'energia en les seues diferents formes i les transformacions entre elles.
- Elaboració fonamentada d'hipòtesis sobre el medi ambient i la sostenibilitat a partir de les diferències entre fonts d'energia renovables i no renovables.
- Efectes de la calor sobre la matèria: anàlisi dels efectes i aplicació en situacions quotidianes.
- Naturalesa elèctrica de la matèria: electrització dels cossos, circuits elèctrics i l'obtenció d'energia elèctrica. Conscienciació sobre la necessitat de l'estalvi energètic i la conservació sostenible del medi ambient.

D. La interacció

- Predicció de moviments senzills a partir dels conceptes de la cinemàtica, formulant hipòtesis comprovables sobre valors futurs d'aquestes magnituds, validant-les a través del càlcul numèric, la interpretació de gràfiques o el treball experimental.
- Les forces com a agents de canvi: relació dels efectes de les forces, tant en l'estat de moviment o de repòs d'un cos com produint deformacions en els sistemes sobre els quals actuen.
- Aplicació de les lleis de Newton: observació de situacions quotidianes o de laboratori que permeten entendre com es comporten els sistemes materials davant l'acció de les forces i predir els efectes d'aquestes en situacions quotidianes i de seguretat viària.
- Fenòmens gravitatoris, elèctrics i magnètics: experiments senzills que evidencien la relació amb les forces de la naturalesa.

E. El canvi

- Els sistemes materials: anàlisi dels diferents tipus de canvis que experimenten, relacionant les causes que els produeixen amb les conseqüències que tenen.

- Interpretació macroscòpica i microscòpica de les reaccions químiques: explicació de les relacions de la química amb el medi ambient, la tecnologia i la societat.
- Llei de conservació de la massa i de la llei de les proporcions definides: aplicació d'aquestes lleis com a evidències experimentals que permeten validar el model atòmic-molecular de la matèria.
- Factors que afecten les reaccions químiques: predicció qualitativa de l'evolució de les reaccions, entenent la seua importància en la resolució de problemes actuals per part de la ciència.

3. Instruments de recollida d'informació

Per valorar el progrés de l'aprenentatge de l'alumnat, s'utilitzaran diversos instruments de recollida d'informació entre els següents, depenent de l'etapa i el grup que corresponga:

Observació a classe.
Rubriques.
Exercicis.
Revisió de la llibreta de classe.
Exposició oral d'exercicis i o treballs.
Lectura de descobriments científics.
Pràctiques.
Proves objectives.
Presentació de treballs.
Exposició de treball .
Interés, motivació, esforç, intervenció en les qüestions a classe...

4. Criteris de qualificació qualitatius i quantitatius

Al llarg del curs (dividit en 3 trimestres) s'anirà valorant l'assoliment dels objectius per part de l'alumnat, i s'informarà a les famílies del progrés dels seus fills/es a través del butlletí de notes, a més a més de qualsevulla altra comunicació que el professorat considere oportuna, i, per descomptat, de qualsevulla consulta que vulguen fer les famílies.
Les dues primeres avaluacions, que corresponen als dos primers trimestres, tenen caràcter informatiu. Una volta acabe l'últim trimestre, ja amb la informació de tot el curs recavada de cada alumne/a, es procedirà a calcular la nota final del curs,

reflectida en el butlletí com a Avaluació Final, i que és la que es registrarà en l'expedient acadèmic de l'alumne.
Per a qualificar a l'alumnat d'ESO (amb l'excepció del PDC de 3r) i Batxillerat en les diverses matèries assignarem un percentatge a tota la informació recollida, establida en:
10% Interés, motivació, participació, observació a classe,...
20% Exercicis, rúbriques, llibreta, exposició oral, pràctiques, presentació i exposició de treballs,...
70% Proves objectives, tant orals com escrites.
En el cas de l'alumnat que està admès en el PDC de 3r, els percentatges assignats seran els següents:
10% Interés, motivació, participació, observació a classe,...
30% Exercicis, rúbriques, llibreta, exposició oral, pràctiques, presentació i exposició de treballs,...
60% Proves objectives, tant orals com escrites.
Per a calcular la nota de cada avaluació, l'alumnat ha d'obtindre una nota igual o superior a 3.5 punts (sobre 10) en cadascun dels tres blocs que es valoren. En cas contrari, la qualificació de l'alumne/a serà Insuficient.
La nota final del curs s'obtindrà calculant la mitjana de tots els exàmens realitzats al llarg del curs, la mitjana de les activitats, treballs, etc, entregats al llarg del curs, i la mitjana dels aspectes actitudinals (interés, participació...).

Les notes que apareixeran en el butlletí, si no hi han canvis en la normativa respecte al curs passat, son números sencers de l'1 al 10, i, per tant, el professorat haurà d'arredonir les seues anotacions a aquests números.
En l'arredoniment, per a pujar a una nota superior, el 1r decimal ha de ser igual o superior a 7. En cas contrari, la nota es quedarà com la part sencera del número obtingut al calcular la nota.
Les qualificacions en l'etapa d'ESO que corresponen a les notes són les següents:
Insuficient (I) ---------- 1, 2, 3 i 4
Suficient (S) ---------- 5
Bé (B)---------- 6
Notable (N)----------7 i 8
Excel·lent (EX) ----------9 i 10
Per a Batxillerat, també es pot ficar la qualificació de 0.

4.1. Objectius

D'acord amb el que estableix l'article 7 del Reial decret 217/2022, **l'Educació Secundària Obligatòria** contribuirà a desenvolupar en l'alumnat les capacitats que li permeten:

1. Assumir responsablement els seus deures, conéixer i exercir els seus drets en el respecte als altres, practicar la tolerància, la cooperació i la solidaritat entre les persones i els grups, exercitar-se en el diàleg amb els drets humans com a valors comuns d'una societat plural i preparar-se per a l'exercici de la ciutadania democràtica.
2. Desenvolupar i consolidar hàbits de disciplina, estudi i treball individual i en equip com a condició necessària per a una realització eficaç de les tasques de l'aprenentatge i com a mitjà de desenvolupament personal.
3. Valorar i respectar les diferències de gèneres i la igualtat de drets i oportunitats entre aquests. Rebutjar els estereotips que suposen discriminació entre homes i dones.
4. Enfortir les capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat i en les seues relacions amb els altres, així com rebutjar la violència, els prejudicis de qualsevol mena, els comportaments sexistes, i resoldre pacíficament els conflictes.
5. Desenvolupar destreses bàsiques en la utilització de les fonts d'informació per a adquirir nous coneixements amb sentit crític.
6. Desenvolupar les competències tecnològiques bàsiques i avançar en una reflexió ètica sobre el funcionament i la utilització d'aquestes.
7. Concebre el coneixement científic com un saber integrat, que s'estructura en disciplines diferents, així com conéixer i aplicar els mètodes per a identificar els problemes en els diversos camps del coneixement i de l'experiència.
8. Desenvolupar l'esperit emprenedor i la confiança en si mateix, la participació, el sentit crític, la iniciativa personal i la capacitat per a aprendre a aprendre, planificar, prendre decisions i assumir responsabilitats.
9. Comprendre i expressar amb correcció, oralment i per escrit, en les llengües oficials, el valencià com a llengua pròpia i el castellà com a llengua cooficial, textos i missatges complexos, i iniciar-se en el coneixement, la lectura i l'estudi de la literatura.
10. Comprendre i expressar-se en una o més llengües estrangeres de manera apropiada. Conéixer, valorar i respectar els aspectes bàsics de la cultura i la història pròpies i dels altres, incloent-hi les llengües familiars, així com el

patrimoni artístic i cultural, com a mostra del multilingüisme i de la multiculturalitat del món, que també s'ha de valorar i respectar.

11. Conéixer i acceptar el funcionament del propi cos i el dels altres, respectar les diferències, afermar els hàbits d'atenció i salut corporals i incorporar l'educació física i la pràctica de l'esport per a afavorir el desenvolupament personal i social. Conéixer i valorar la dimensió humana de la sexualitat amb tota la diversitat.
12. Valorar críticament els hàbits socials relacionats amb la salut, el consum, la cura, l'empatia i el respecte cap als éssers vius, especialment els animals, i el medi ambient, i contribuir així a la seua conservació i millora.
13. Apreciar la creació artística i comprendre el llenguatge de les diferents manifestacions artístiques, amb la utilització de mitjans d'expressió i representació diversos.
14. Prendre consciència de les problemàtiques que té plantejades la humanitat i que es concreten en els Objectius de Desenvolupament Sostenible.

D'acord amb el que estableix l'article 7 del Reial decret 243/2022, el **Batxillerat** contribuirà a desenvolupar en l'alumnat les capacitats que li permeten:

1. Exercir la ciutadania democràtica, des d'una perspectiva global, i adquirir una consciència cívica responsable, inspirada pels valors de la Constitució Espanyola, i també pels drets humans, que fomente la corresponsabilitat en la construcció d'una societat justa i equitativa.

2. Consolidar una maduresa personal, afectivosexual i social que li permeta actuar de manera respectuosa, responsable i autònoma i desenvolupar l'esperit crític. Preveure, detectar i resoldre pacíficament els conflictes personals, familiars i socials, i també les possibles situacions de violència.

3. Fomentar la igualtat efectiva de drets i oportunitats de dones i homes, analitzar i valorar críticament les desigualtats existents, així com el reconeixement i ensenyament del paper de les dones en la història, i impulsar la igualtat real i la no-discriminació per raó de naixement, sexe, origen racial o ètnic, discapacitat, edat, malaltia, religió o creences, orientació sexual o identitat de gènere, o qualsevol altra condició o circumstància personal o social.

4. Afermar els hàbits de lectura, estudi i disciplina com a condicions necessàries per a l'aprofitament eficaç de l'aprenentatge, i com a mitjà de desenvolupament personal.

5. Dominar, tant en expressió oral com escrita, el valencià i el castellà.

6. Expressar-se amb fluïdesa i correcció en una o més llengües estrangeres.
7. Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació amb solvència i responsabilitat.
8. Conèixer i valorar críticament les diferents realitats del món contemporani, els seus antecedents històrics i els principals factors de la seua evolució, com a mostra del multilingüisme i de la multiculturalitat. Participar de manera solidària en el desenvolupament i la millora del seu entorn social.
9. Accedir als coneixements científics i tecnològics fonamentals i dominar les habilitats bàsiques pròpies de la modalitat triada.
10. Comprendre els elements i procediments fonamentals de la investigació i dels mètodes científics. Conèixer i valorar de manera crítica la contribució de la ciència i la tecnologia al canvi de les condicions de vida, així com afermar la sensibilitat i el respecte cap al medi ambient.
11. Afermar l'esperit emprenedor amb actituds de creativitat, flexibilitat, iniciativa, treball en equip, confiança en si mateix i sentit crític.
12. Desenvolupar la sensibilitat artística i literària, així com el criteri estètic, com a fonts de formació i enriquiment cultural.
13. Utilitzar l'educació física i l'esport per a afavorir el desenvolupament personal i social. Afermar els hàbits d'activitats fisicoesportives per a afavorir el benestar físic i mental, i també com a mitjà de desenvolupament personal i social.
14. Afermar actituds de respecte i prevenció en l'àmbit de la mobilitat segura i saludable.
15. Fomentar una actitud responsable i compromesa en la lluita contra el canvi climàtic i en la defensa del desenvolupament sostenible.
16. Valorar críticament els hàbits socials relacionats amb la salut, el consum, la cura, l'empatia i el respecte cap als éssers vius, especialment els animals.

4.2. Activitats de reforç i ampliació

Tots els/les alumnes no tenen el mateix ritme d'aprenentatge. Per tal d'atendre a la diversitat de l'alumnat se'ls proporcionarà als alumnes que ho necessiten activitats de reforç o d'ampliació, segons el cas. Les de reforç estan pensades per a alumnes que tinguen més dificultats per assimilar els continguts impartits en classe. Les de

ampliació són adequades per a alumnes que assoleixen les competències específiques amb rapidesa.

4.3. Procediments i criteris de recuperació

A fi de facilitar a l'alumnat la recuperació de les matèries amb avaluació negativa de cursos anteriors es realitzaran dos exàmens, en els que entrarà aproximadament la meitat del temari en cadascú d'aquests.

- El primer examen es realitzarà en el més de novembre.

- El segon examen es realitzarà en el més de febrer.

La data exacta la determinarà l'equip directiu.

Per tal de ajudar a reforçar els continguts del curs i superar l'avaluació negativa, i comptant que ja no disposen del llibre de text (l'han tornat a la Xarxa llibres), el departament elaborarà un material que els/les alumnes replegaran en Consergeria

Els/les alumnes hauran d'entregar el dia de la convocatòria les activitats encomanades de eixes fotocòpies, i fer una prova escrita sobre els continguts seleccionats en eixes mateixes fotocòpies.

La ponderació de cada una de les parts és la següent:

- Prova escrita: 60%

- Activitats encomanades: 40%

En les dues convocatòries d'aquest curs, i només per a l'alumnat que va fer 1r d'ESO el curs passat, es tindran en compte els resultats acadèmics i la informació transmesa pel Departament d'Orientació per decidir quines parts (prova escrita, activitats, o les dues) farà cada alumne/a, però NOMÉS aquest curs. En cas de no superar la matèria, l'alumnat haurà de fer les dues parts (la prova escrita i entregar les activitats) el curs següent.

La nota s'obtindrà calculant la mitjana de les notes dels dos exàmens i la mitjana de les notes de les activitats entregades.

Es seguiran els mateixos criteris de qualificació per determinar la nota de recuperació que en el curs ordinari.

5. Metodologia. Orientacions didàctiques

5.1. Metodologia general i específica de la matèria.

Metodologia general:

En alguns aspectes de l'àrea, sobretot en aquells que pretenen l'ús sistemàtic de processos de mètode científic, el treball en grup col·laboratiu aporta, a més de l'entrenament d'habilitats socials bàsiques i enriquiment personal des de la diversitat, una eina perfecta per a discutir i aprofundir en continguts d'aquest aspecte.

D'altra banda, cada alumne i alumna part d'unes potencialitats que defineixen les seues intel·ligències predominants, enriquir les tasques amb activitats que es desenvolupen des de la teoria de les intel·ligències múltiples facilita que tot l'alumnat puga arribar a comprendre els continguts que pretenem adquirir per al desenvolupament dels objectius d'aprenentatge.

En l'àrea de Biologia i geologia és indispensable la vinculació a contextos reals , així com generar possibilitats d'aplicació dels continguts adquirits. Per a això, les tasques competencials facilita aquest aspecte, que es podria complementar amb projectes d'aplicació dels continguts.

La metodologia que posarem en joc al llarg d'aquest curs s'assenta en els principis següents:

- Motivació: s'ha d'atraure l'alumne mitjançant contextos propers, presentar-li situacions que entenga i li resulten significatives.

- Focus en l'aplicació i utilitat que te la biologia en la vida quotidiana dels alumnes, sense prescindir del rigor que requereix l'assignatura.

- Rellevància de les competències en ciències de la natura.

- Aprenentatge actiu i col·laboratiu: l'adquisició i aplicació de coneixements en situacions i contextos reals és una manera òptima de fomentar la participació i implicació de l'alumnat en el seu propi aprenentatge. Una metodologia activa ha de basar-se en estructures d'aprenentatge cooperatiu, de manera que, a través de la resolució conjunta de les tasques, els membres del grup coneguen les estratègies utilitzades pels seus companys i puguen aplicar-les a situacions similars.

- Pes important de les activitats: l'extensa pràctica d'exercicis i aplicació d'allò que es treballa en l'aula consolida els coneixements adquirits i permet al professor detectar (i solucionar) qualsevol llacuna d'aprenentatge.

- Integració de les TIC en el procés d'ensenyament-aprenentatge.

- Atenció a la diversitat de capacitats i interessos: això implica una metodologia d'ensenyament en la qual la clau és garantir l'avanç segur, l'èxit pas a pas. Evitant llacunes conceptuals, competències insuficientment treballades i, en definitiva, frustracions per no aconseguir cada alumne, dins dels principis d'atenció individualitzada i educació inclusiva, tot allò que és capaç d'assolir. I això implica atendre no sols qui més ajuda necessita sinó també els alumnes amb més capacitat i interés per ampliar coneixements d'aprenentatge inductiu. Per a això es presentarà cada idea, concepte o fet amb una experiència, el més senzilla possible:

• El professor ha de guiar i graduar tot aquest procés, plantejant activitats en les quals és necessari consultar diverses fonts d'informació, dades contraposades, arreplegar informació en l'exterior de l'aula i, a més, ha de fomentar el rigor en l'ús del llenguatge.

• En totes les activitats és convenient reflexionar sobre el realitzat, recopilar el que s'ha après, analitzar l'avanç en relació amb les idees prèvies (punt de partida) i facilitar a l'alumne l'arribada a conclusions raonables.

Metodologia en l'etapa d'ESO:

En concret, en l'àrea de Biologia i Geologia en els cursos de l'etapa d'ESO (1r, 3r i 4t) necessitem entrenar de manera sistemàtica els procediments que conformen la bastida de l'assignatura. Si bé la finalitat de l'àrea és adquirir coneixements essencials que s'inclouen en el currículum bàsic i les estratègies del mètode científic. L'alumnat haurà de desenvolupar actituds conduents a la reflexió i anàlisi sobre els grans avenços científics de l'actualitat, els seus avantatges i les implicacions ètiques que en ocasions es plantegen. Per a això necessitem un cert grau d'entrenament individual i treball reflexiu de procediments bàsics de l'assignatura: la comprensió lectora, l'expressió oral i escrita, l'argumentació en públic i la comunicació audiovisual.

Metodologia en batxillerat.

La metodologia didàctica en el Batxillerat ha d'afavorir la capacitat de l'alumnat per aprendre per si mateix, per treballar en equip i per aplicar els mètodes apropiats d'investigació, i també ha de subratllar la relació dels aspectes teòrics de les matèries amb les aplicacions pràctiques que té.

En el procés d'ensenyament i aprenentatge d'aquesta matèria és molt important la realització d'activitats pràctiques i la utilització d'abundants i variats documents científics, i utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació per buscar, seleccionar, tractar i transmetre informació. D'altra banda, és imprescindible promoure en l'alumnat activitats de raonament i de reflexió sobre les múltiples implicacions socials, econòmiques i polítiques que tenen els avenços científics en biologia, la qual és una disciplina canviant i dinàmica, sotmesa a una revisió contínua.

La Biologia de 2n de Batxillerat contribueix que l'alumnat progressi en totes les competències clau. En aquest curs es tracta d'assolir els nivells de competència que li permetin afrontar estudis superiors o exercir determinades professions amb èxit.

5.2. Activitats i estratègies d'ensenyament-aprenentatge

En relació amb el que s'ha exposat anteriorment, la proposta didàctica de Biologia i Geologia s'ha elaborat d'acord amb els criteris metodològics següents:

- Adaptació a les característiques de l'alumnat de Batxillerat, oferint activitats diversificades d'acord amb les capacitats intel·lectuals pròpies de l'etapa.

- Autonomia: facilitar la capacitat de l'alumnat per aprendre per si mateix.

- Activitat: fomentar la participació de l'alumnat en la dinàmica general de l'aula, combinant estratègies que propiciïn la individualització amb altres que fomentin la socialització.

- Motivació: procurar despertar l'interès de l'alumnat per l'aprenentatge que se li proposa.

- Integració i interdisciplinarietat: presentar els continguts amb una estructura clara, plantejant les interrelacions entre els continguts de la Biologia i Geologia i els d'altres disciplines d'altres àrees.

- Rigor científic i desenvolupament de capacitats intel·lectuals de cert nivell (analítiques, explicatives i interpretatives).

- Funcionalitat: fomentar la projecció pràctica dels continguts i l'aplicació a l'entorn, a fi d'assegurar la funcionalitat dels aprenentatges en dos sentits: el desenvolupament de capacitats per a ulteriors adquisicions i l'aplicació en la vida quotidiana.

- Varietat en la metodologia, ja que l'alumnat aprèn a partir de fórmules molt diverses.

Mesures de resposta educativa a la inclusió de l'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu o de l'alumnat que requerisca. Actuacions per a la compensació de desigualtats (mesures de nivell I i II):

Les mesures d'atenció a la diversitat tendiran a aconseguir els objectius i les competències establides per a l'Educació Secundària Obligatòria i es regiran pels principis de qualitat, equitat i igualtat d'oportunitats, normalització, integració i inclusió escolar, igualtat entre dones i homes, no-discriminació, flexibilitat, accessibilitat i disseny universal i cooperació de la comunitat educativa. En la nostra programació incloem, per a cada unitat, un conjunt d'actuacions educatives dirigides a donar resposta a les diferents capacitats, ritmes i estils d'aprenentatge, motivacions i interessos de l'alumnat. Amb independència de mesures com els agrupaments flexibles, els desdoblaments de grup, el suport en grups ordinaris, l'organització de la matèria de manera flexible i/o l'adaptació d'activitats, metodologia o temporització, en cada unitat incorporem un tractament sistemàtic de l'atenció de la diversitat mitjançant la integració de programes de reforç i ampliació, així com d'adaptació curricular, a més d'altres mesures que permeten atendre les diferències individuals. Concretament:

- Adaptació curricular: cada unitat disposa d'una versió adaptada. L'aspecte és similar al del llibre de l'alumne, perquè qui necessite aquest material no senta que utilitza una cosa radicalment diferent que la resta dels seus iguals. El professor disposa d'aquesta versió adaptada en format imprimible per a poder administrar-ne el lliurament en funció dels criteris que considere adequats i de les necessitats identificades.

- Activitats graduades: més enllà de les activitats específicament dissenyades amb l'objectiu de reforçar o ampliar, totes les activitats del llibre de l'alumne (tant les lligades a la consolidació immediata dels continguts com les activitats finals) estan graduades segons un barem que disposa de tres nivells de dificultat (baixa, mitjana, alta). D'aquesta manera, el professor podrà modular l'assignació d'activitats en funció de les característiques individuals dels alumnes en el grup de classe.

- Ajudes didàctiques: el llibre de l'alumne escollit (de l'editorial Oxford) disposa d'una sèrie de recursos que faciliten la inclusió de tots els alumnes: els recordatoris de conceptes essencials, el resum final de procediments, les etiquetes que marquen amb claredat els passos que cal fer a l'hora d'aproximar-se a una tasca, etc.

- Metodologia inclusiva: com s'ha explicat anteriorment, la nostra metodologia didàctica té com un dels seus eixos principals l'objectiu de no deixar ningú arrere. Això significa introduir a l'aula una dinàmica en la qual l'alumne se senta còmode, compromés amb el seu procés d'aprenentatge, motivat; no despenjat, desinteressat, alié. L'aprenentatge actiu i col·laboratiu pel qual apostem, la connexió amb situacions de la vida quotidiana, així com la integració de les TIC, exerceixen un paper clau a l'hora d'aconseguir-ho. Tenim també la col·laboració del departament d'orientació.

6. Mesures de resposta educativa a la inclusió de l'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu o de l'alumnat que requerisca actuacions per a la compensació de desigualtats (mesures de nivell III i IV).

Les mesures de resposta educativa per a la inclusió constitueixen totes les actuacions educatives planificades des d'un enfocament sistèmic que tenen com a objecte garantir una educació inclusiva, equitativa i de qualitat per a tot l'alumnat, especialment el que es troba en situació de més vulnerabilitat i en risc d'exclusió, mitjançant l'eliminació de les barreres que en limiten el desenvolupament i, d'aquesta manera, donar una resposta personalitzada a les necessitats que té.
A l'alumnat que requereix mesures diferenciades es faran mesures especifiques respecte al currículum ordinari. Es desenvoluparan mesures addicionals. Tot baix la supervisió del Departament d'Orientació (el qual informarà del nivell de les mesures que s'han d'adoptar) i professorat especialitzat de suport. Es donarà resposta a l'alumnat que requereix mesures curriculars extraordinàries, com les adaptacions curriculars individuals significatives (ACIS). Es posarà en marxa una resposta educativa diferenciada, individualment o en grup. S'inclouran activitats de reforç o enriquiment.

7. Activitats complementàries

Les activitats extraescolars es plantegen per a recolzar algunes parts dels continguts del currículum propi del curs, tractant-se, al mateix temps, d'incrementar l'interés dels alumnes per conèixer i respectar el seu entorn natural. Per aquest motiu, abans de l'eixida, els professors faran una introducció a l'aula sobre els aspectes que es

treballaran i les activitats a realitzar durant aquesta, per a que posteriorment els alumnes elaboren una memòria del que han après. Als alumnes que no hagen anat se'ls demanarà un treball alternatiu de recerca d'informació sobre el paratge visitat. El departament de Biologia i Geologia col·laborarà en totes les activitats que programe el centre. Per exemple dia de la pau, dia contra la violència, dia de l'arbre, xarrada d'educació sexual...

Les activitats que es podran realitzar estaran dins de les proposades pel Departament, i són les següents:

- Per a 1r d'ESO:

Visita a l'Espai Natura en el Parc Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca.

- Per a 3r d'ESO:

Visita a l'hort ecològic «L'Horta del Rajolar» en Betxí.

- Per a 4t d'ESO, 1r i 2n de Batxillerat:

Visita al Parc Geològic d'Aliaga.

Visita al Instituto de acuicultura Torre de la Sal (que pertany al CSIC), en Ribera de Cabanes.

La realització de les activitats està condicionada per circumstàncies de diversa índole (per exemple, que el nombre d'alumnes interessats siga molt baix), i el fet d'estar proposades no implica la obligatorietat de realitzar-la per part del Departament.

Si al llarg del curs aquest Departament considerara la realització de qualsevulla altra activitat extraescolar que no estiga entre les proposades anteriorment, només es podria fer després d'informar al Consell Escolar, i que aquest done el seu vistiplau.

8. Recursos didàctics i d'aula

Perquè l'alumnat assolisca els objectius propis de les matèries impartides, dels diversos cursos, i de les etapes educatives, i que puga desenvolupar les competències clau de cada etapa, i les competències específiques de cada matèria, es necessiten recursos materials, digitals i humans que han de ser proporcionats als centres educatius. En les aules es disposa de diversos recursos (no tots a la vegada), com:

- Ordinador amb connexió a Internet.

- Canó projector.

- Altaveus.

- Pantalla gran de televisió.

També es disposa de recursos digitals:

- Aules d'informàtica.

- Plataforma Aules.

El nostre Departament disposa d'un laboratori amb material propi d'aquest espai (microscopis, lupes binoculars, material de dissecció, col·leccions de minerals,...).

A causa de la manca d'espai, a més usar-se per a les tasques pròpies d'aquest lloc, el laboratori també s'està utilitzant per donar classe de diverses assignatures.

Els/les alumnes disposen de llibre de text per a facilitar l'estudi de les matèries, excepte en l'assignatura «Biologia, Geologia i Ciències Ambientals» de 1r de Batxillerat, i en l'assignatura «Geologia i Ciències ambientals» de 2n de Batxillerat, que no utilitzen llibre de text.

Els llibres utilitzats pels alumnes en els diversos cursos són de l'editorial Oxford, llevat de l'assignatura «Ámbito Científico-Tecnológico» del PDC de 3r, en el què el llibre usat és de l'editorial Editex.

9. Altres mesures

Proposta Pedagògica

Curs 2025-2026

Departament de Música

Institut d'Educació Secundària Betxí.

1. CONCRECIÓ CURRICULAR DE LA MATÈRIA.

Aquesta programació s'articula entorn dels criteris preceptius expressats a la normativa vigent, a saber:

- DECRET 66/2024, de 21 de juny, del Consell, pel qual es modifica el Decret 107/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'estableix l'ordenació i el currículum d'Educació Secundària Obligatòria, i l'Orde 19/2023, de 29 de juny, de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, per la qual es regulen els procediments derivats del Decret 107/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'estableixen l'ordenació i el currículum d'Educació Secundària Obligatòria.

- LOMLOE (Llei Orgànica 3/2020, de 29 de desembre, per la qual es modifica la Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació, publicada al BOE de 30 de desembre de 2020).

- Reial Decret 984/2021, de 16 de novembre, pel qual es regula l'avaluació i la promoció a l'Educació Primària, així com l'avaluació, la promoció i la titulació a l'Educació Secundària Obligatòria, el Batxillerat i la Formació Professional (publicada al BOE el 17 de desembre de 2021).

- Reial Decret 217/2022, de 29 de març, pel qual sestableix lordenació i els ensenyaments mínims de l' Educació Secundària Obligatòria.

- Decret 107/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'estableixen l'ordenació i el currículum d'Educació Secundària Obligatòria,

- ORDE 19/2023, de 29 de juny, de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, per la qual es regulen els procediments derivats del Decret 107/2022 i del Decret 108/2022.

Aquesta normativa recull els següents elements del currículum:

a) Objectius: èxits que s'espera que l'alumnat hagi assolit en finalitzar l'etapa i la consecució del qual està vinculada a l'adquisició de les competències clau.

b) Competències clau: exercicis que es consideren imprescindibles perquè lalumnat pugui progressar amb garanties dèxit en el seu itinerari formatiu, i afrontar els principals reptes i desafiaments globals i locals de la ciutadania del segle XXI. Les competències clau apareixen recollides al Perfil de sortida de l'alumnat al final de l'ensenyament bàsic i són l'adaptació al sistema educatiu espanyol de les competències clau establertes a la Recomanació del Consell de la Unió Europea de 22 de maig de 2018 relativa a les competències clau per a laprenentatge permanent.

c) Competències específiques: exercicis que lalumnat ha de poder desplegar en activitats o en situacions en què són requerits els sabers bàsics de cada matèria o àmbit. Les competències específiques constitueixen un element de connexió entre, per una banda, el Perfil de sortida de lalumnat, i per altra, els sabers bàsics de les matèries o àmbits i els criteris davaluació.

d) Criteris d'avaluació: referents que indiquen els nivells d'acompliment esperats a l'alumnat en les situacions o activitats a què es refereixen les competències específiques de cada matèria o àmbit en un moment determinat del procés d'aprenentatge.

e) Sabers bàsics o continguts: coneixements, destreses i actituds propis d'una matèria o àmbit l'aprenentatge dels quals és necessari per adquirir-ne les competències específiques.

f) Situacions d'aprenentatge: experiències d'aprenentatge que impliquen el desplegament per part de l'alumnat d'actuacions associades a les competències clau i competències específiques i que alhora contribueixen a l'adquisició i el seu desenvolupament.

Objectius de l'ESO.

L'Educació Secundària Obligatòria contribuirà a desenvolupar a l'alumnat les capacitats que els permetin:

a. Assumir responsablement els seus deures; conèixer i exercir els seus drets pel que fa a les altres persones; practicar la tolerància, la cooperació i la solidaritat entre les persones i els grups; exercitar-se en el diàleg consolidant els drets humans com a valors comuns d'una societat plural, i preparar-se per a l'exercici de la ciutadania democràtica.

b. Desenvolupar i consolidar hàbits de disciplina, estudi i treball individual i en equip com a condició necessària per a una realització eficaç de les tasques de l'aprenentatge i com a mitjà de desenvolupament personal.

c. Valorar i respectar la diferència de sexes i la igualtat de drets i oportunitats entre ells. Rebutjar els estereotips que comportin discriminació entre homes i dons.

d. Enfortir les seves capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat i en les seves relacions amb les altres persones, i rechazar la violència, els prejudicis de qualsevol mena i els comportaments sexistes, i resoldre pacíficament els conflictes.

e. Desenvolupar destreses bàsiques en la utilització de les fonts d'informació per tal de, amb sentit crític, adquirir nous coneixements. Desenvolupar les competències tecnològiques bàsiques i avançar en una reflexió ètica sobre el seu funcionament i utilització.

f. Concebre el coneixement científic com un saber integrat, que s'estructura en diferents disciplines, així com conèixer i aplicar els mètodes per identificar els problemes en els diversos camps del coneixement i de l'experiència.

g. Desenvolupar l'esperit emprenedor i la confiança en un mateix, la participació, el sentit crític, la iniciativa personal i la capacitat per aprendre a aprendre, planificar, prendre decisions i assumir responsabilitats.

h. Comprendre i expressar amb correcció, oralment i per escrit, a la llengua castellana i, si n'hi hagués, a la llengua cooficial de la comunitat autònoma, textos i missatges complexos, i iniciar-se en el coneixement, la lectura i l' estudi de la literatura.

i. Comprendre i expressar-se en una o més llengües estrangeres de manera adequada.

j. Conèixer, valorar i respectar els aspectes bàsics de la cultura i la història pròpies i de les altres persones, així com el patrimoni artístic i cultural.

k. Conèixer i acceptar el funcionament del propi cos i el dels altres, respectar les diferències, consolidar els hàbits de cura i salut corporals i incorporar l'educació física i la pràctica de l'esport per afavorir el desenvolupament personal i social. Conèixer i valorar la dimensió humana de la sexualitat a tota la seva diversitat. Valorar críticament els hàbits socials relacionats amb la salut, el consum, la cura, l'empatia i el respecte cap als éssers vius, especialment els animals, i el medi ambient, tot contribuint a la seva conservació i millora.

l. Apreciar la creació artística i comprendre el llenguatge de les diferents manifestacions artístiques, utilitzant diversos mitjans d'expressió i representació.

Objectius de la matèria de música.

L'ensenyament de la música en aquesta etapa tindrà els objectius específics següents:

a) Utilitzar la veu, el cos, objectes, instruments i recursos tecnològics per expressar idees i sentiments; enriquir les possibilitats de comunicació pròpies i respectar altres formes diferents d'expressió.

b) Desenvolupar i aplicar diverses habilitats i tècniques que possibilitin la interpretació (vocal, instrumental i de moviment i dansa) i la creació musical, tant individuals com en grup.

c) Escoltar una àmplia varietat d'obres, de diferents estils, gèneres, tendències i cultures musicals, apreciant-ne el valor com a font de coneixement, enriquiment intercultural i plaer personal; interessar-se per ampliar i diversificar les preferències musicals pròpies.

d) Reconèixer les característiques de diferents obres musicals com a exemples de la creació artística i del patrimoni cultural, en especial de la Comunitat Valenciana, essent conscient de les seues intencions i funcions i aplicant la terminologia apropiada per a descriure-les i valorar-les críticament.

e) Utilitzar i gaudir del moviment i la dansa, com a mitjà de representació d'imatges, sensacions i idees, i apreciar-les com a forma d'expressió individual i col·lectiva; dedicar especial atenció a les danses tradicionals de la Comunitat Valenciana.

f) Utilitzar de manera autònoma diverses fonts d'informació –mitjans audiovisuals, Internet, textos, partitures i altres recursos gràfics– per al coneixement i el gaudi de la música.

g) Conèixer i utilitzar diferents mitjans audiovisuals i tecnologies de la informació i la comunicació com a recursos per a la producció musical, valorant-ne la contribució a les diferents activitats musicals i a l'aprenentatge autònom de la música.

h) Participar en l'organització i la realització d'activitats musicals desenvolupades en diferents contextos, amb respecte i disposició per superar estereotips i prejudicis, prenent consciència, com a membre d'un grup, de l'enriquiment que es produeix amb les aportacions dels altres.

i) Comprendre i apreciar les relacions entre el llenguatge musical i altres llenguatges i àmbits de coneixement, així com la funció i el significat de la música en diferents produccions artístiques i audiovisuals i en els mitjans de comunicació.

j) Elaborar judicis i criteris personals, mitjançant una anàlisi crítica dels diferents usos socials de la música, sigui quin sigui el seu origen, aplicant-los amb autonomia i iniciativa a situacions quotidianes i valorant la contribució que la música pot fer a la vida personal ia la de la comunitat.

k) Valorar el silenci i el so com a part integral del medi ambient i de la música, prenent consciència dels problemes creats per la contaminació acústica i les seues conseqüències.

l) Conèixer les diferents manifestacions musicals a través de la història i la seua significació en l'àmbit artística i sociocultural.

m) Comprendre i valorar les relacions entre el llenguatge musical i altres llenguatges i àmbits de coneixement, així com la funció i el significat de la música en diferents produccions artístiques i audiovisuals i en els mitjans de comunicació.

n) Conèixer i apreciar el patrimoni cultural i contribuir activament a conservar-lo i millorar-lo, entendre la diversitat lingüística i cultural com un dret dels pobles i els individus i desenvolupar una actitud d'interès i respecte cap a l'exercici d'aquest dret.

o) Desenvolupar i consolidar hàbits de respecte i disciplina com a condició necessària per al desenvolupament de les activitats musicals.

Competències clau i perfil de sortida.

Les competències clau que es recullen al perfil de sortida són l'adaptació al sistema educatiu espanyol de les competències clau establertes a l'esmentada Recomanació del Consell de la Unió Europea. Aquesta adaptació respon a la necessitat de vincular aquestes competències amb els reptes i desafiaments del segle XXI, amb els principis i fins del sistema educatiu establerts a la Llei i amb el context escolar, ja que la recomanació es refereix a l'aprenentatge permanent que s'ha de produir a durant tota la vida, mentre que el Perfil de sortida remet a un moment precís i limitat del desenvolupament personal, social i formatiu de l'alumnat: l'etapa de l'ensenyament bàsic.

Amb caràcter general, cal entendre que la consecució de les competències i els objectius previstos a la LOMLOE per a les diferents etapes educatives està vinculada a l'adquisició i al desenvolupament de les competències clau recollides en aquest Perfil de sortida, i que són les següents:

- Competència en comunicació lingüística.
- Competència plurilingüe.
- Competència matemàtica i competència en ciència, tecnologia i enginyeria.

- Competència digital.
- Competència personal, social i aprendre a aprendre.
- Competència ciutadana.
- Competència emprenedora.
- Competència en consciència i expressió culturals.

La transversalitat és una condició inherent al perfil de sortida, en el sentit que tots els aprenentatges contribueixen a aconseguir-ho. De la mateixa manera, l'adquisició de cadascuna de les competències clau contribueix a l'adquisició de totes les altres. No hi ha jerarquia entre elles, ni es pot establir una correspondència exclusiva amb una única àrea, àmbit o matèria, sinó que totes es concreten en els aprenentatges de les diferents àrees, àmbits o matèries i, alhora, s'adquireixen i desenvolupen a partir de els aprenentatges que es produeixen en el seu conjunt.

Les competències clau que es recullen en aquest perfil de sortida són:

...

1.1. Elements curriculars de nivell.

MÚSICA 1r d'ESO

1.1.1. Competències específiques

Competència específica 1.

Analitzar propostes musicals, corporals i multidisciplinàries de diferents èpoques i

estils per mitjà de la percepció activa, relacionant els elements estructurals i tècnics, amb sentit crític i valorant la diversitat cultural que representen.

Competència específica 2.

Relacionar els elements, les característiques i les representacions gràfiques del so, els instruments i la veu a partir de l'anàlisi auditiva i visual amb el plantejament de solucions a les agressions acústiques de l'entorn.

Competència específica 3.

Construir propostes musicals basades en la interpretació, la improvisació i

l'experimentació a partir de les possibilitats expressives i comunicatives del so, el cos i els mitjans digitals mitjançant processos individuals i col·lectius.

Competència específica 4.

Crear projectes musicals i interdisciplinaris mitjançant el disseny, la planificació i l'execució experimentant amb diferents rols, desenvolupant la capacitat crítica, amb una valoració tant el procés com el resultat.

Competència específica 5.

Aplicar recursos digitals a l'escolta, la interpretació, la investigació, la creació i la difusió de produccions musicals, adoptant una actitud responsable i d'acord amb la normativa vigent.

Criteris d'avaluació.

Competència específica 1

CE1.1. Identificar els elements estructurals i tècnics de gèneres i estils musicals diferents i multidisciplinaris relacionant-los entre si i valorant-ne la diversitat.

CE1.2. Emetre opinions personals a partir de propostes musicals, corporals i multidisciplinàries, de manera oral o escrita, amb actitud oberta i terminologia adequada.

CE1.3. Reconèixer elements del patrimoni musical de l'entorn de l'alumnat valorant-ne la diversitat.

Competència específica 2.

CE2.1. Reconèixer les qualitats del so, de manera combinada, les característiques i la representació gràfica.

CE2.2. Identificar les veus i els instruments en diferents contextos sonors.

CE2.3. Identificar agressions acústiques de l'entorn i reflexionar sobre possibles solucions.

Competència específica 3.

CE3.1. Interpretar propostes musicals, utilitzant els elements del llenguatge musical i enriquint la identitat pròpia.

CE3.3. Experimentar amb les possibilitats expressives i comunicatives del so i el cos.

CE3.4. Manifestar idees, sentiments i emocions per a afavorir processos comunicatius, d'empatia i respecte.

Competència específica 4.

CE4.3. Utilitzar tècniques d'interpretació musical i corporal, potenciant la manifestació i el control d'emocions.

Competència específica 5.

CE5.1. Emprar recursos digitals i de les TIC per a compartir creacions d'aula a través del web social, desenvolupant una identitat i un criteri propis amb un sentit del consum responsable i sostenible d'acord amb la normativa vigent.

CE5.2 Tractar informació musical en diferents mitjans digitals de manera contrastada, utilitzant recursos, entorns informàtics i serveis en xarxa.

CE5.3. Compartir informació i continguts digitals en projectes musicals col·laboratiu, utilitzant les TIC i aplicant bones conductes per a la prevenció del ciberassetjament.

Sabers bàsics

Bloc 1. Percepció i anàlisi

SB. 1.1. Contextos musicals i culturals (CE1, CE2)

G1. Obres i intèrprets

Mites, estereotips i rols de gènere transmesos a través de la música i la dansa. Professions musicals des d'una perspectiva igualitària.

Compositores i compositors d'estils i èpoques diferents.

Intèrprets i grups de l'actualitat: actuacions en viu i registrades per mitjans audiovisuals.

G2. Patrimoni musical

L'evolució del so i la música en els mitjans audiovisuals i les tecnologies digitals.

G3. Gèneres musicals i escènics

Classificació dels gèneres musicals

G4. Agrupacions vocals i instrumentals

Agrupacions vocals i instrumentals representatives de músiques del món i de la música tradicional.

Agrupacions vocals i instrumentals representatives al llarg dels diferents períodes històrics.

G6. Terminologia i normes de comportament

Terminologia musical. Argumentació oral i escrita.

Pautes d'atenció i comportament en l'audició musical i davant de diferents propostes artístiques. Actitud oberta i valorativa.

SB.1.2. Elements del so i estructura musical (CE1, CE2, CE5)

G1. El procés d'escolta

Elements que intervenen en el procés d'audició. L'oïda.

Escolta activa. Pautes d'atenció, percepció i memorització.

G2. Les qualitats del so

Les qualitats del so: altura, intensitat, duració i timbre. Representacions gràfiques. Unitats de mesura.

Relació entre el silenci, el so i el soroll amb l'entorn. Agressions acústiques i creació d'ambients sonors saludables.

G3. El caràcter

El caràcter musical. La música i les seues sensacions.

G4. El ritme

Pols, tempo i matisos agògics. Classificació dels compassos.

Recursos rítmics i melòdics: síncope, contratemps i valors irregulars.

G5. Melodia i harmonia

La melodia. Identificació de diferents tipus de melodies: lineals, ondulades i trencades.

Escales musicals. Intervals.

L'harmonia: armadures bàsiques i graus tonals. L'acord.

Textures musicals: monodia, polifonia, contrapunt, homofonia i melodia acompanyada.

G7. Recursos digitals i de les TIC relacionats amb la percepció

Aplicacions, webs i programes d'edició de partitures, gravació i edició d'àudio.

Bloc 2. Interpretació, improvisació i creació escènica.

SB. 2.1. Expressió individual i col·lectiva (CE3, CE4)

G1. Interpretació i tècnica vocal

La tècnica vocal: respiració, fonació i impostació. Cura i manteniment de la veu: x hàbits saludables.

Obres vocals a una i diverses veus, a cappella o amb acompanyament instrumental.

Repertori vocal. La memòria musical en la producció vocal.

G2. Interpretació i tècnica instrumental

La tècnica instrumental: respiració, control postural, emissió del so, articulació i x digital.

Obres instrumentals d'interpretació individual i grupal. Repertori instrumental polifònic.

La memòria musical i l'aprenentatge per imitació.

G3. Cura instrumental

La cura i el manteniment dels instruments.

La construcció d'instruments senzills a partir de materials de l'entorn.

G4. Creació i improvisació

Principis bàsics de creació musical en contextos es

La improvisació sobre pautes prèviament establides. L'experimentació, l'exploració sonora i la sono

G5. La notació musical

Elements bàsics de la notació musical i representacions gràfiques no x x convencionals aplicats a la pràctica.

G6. Habilitats motrius

Tècnica corporal.

El cos com a mitjà d'expressió.

Danses del món i tradicionals.

Percussió amb objectes sonors. La percussió corporal.

SB.2.2. Projectes artístics (CE3, CE4, CE5)

G1. Planificació

Fases i criteris de valoració en projectes musicals i interdisciplinaris.

Àmbits artístics i professionals que intervenen en els projectes i/o les seues fases.

Estratègies de cerca, selecció i reelaboració d'informació de qual

G2. Producció artística.

Projectes basats en la veu, els instruments i l'expressió corporal mitjançant l'ús dels elements del llenguatge musical.

G4. Tecnologia per a la producció musical

Recursos digitals i de les TIC aplicats a la interpretació, la creació i la gravació.

Llicències d'ús, autoria i protecció de dades. Plantejaments i hàbits de consum ètics i responsables.

G5. Actitud

Pautes d'atenció i comportament en la participació en les diferents propostes ar

El control de les emocions en la millora de la interpretació en públic.

1.1.2. Valoració general del progrés de l'alumnat.

Instruments de recollida d'informació.

- Avaluació inicial o diagnòstic sobre els preconceptes i la formació que l'alumne posseeix de la matèria, els resultats de la qual es prendran com a punt de partida.
- Progrés en l'adquisició de nous conceptes.
- Comprensió d'allò que s'estudia.
- Progrés en l'aportació d'exemples adequats als coneixements adquirits, com a mostra que han estat assimilats correctament.
- Ús adequat de la informació:
- L'alumne investiga i localitza dades correctament, seguint les indicacions proposades pel professor.
- Té capacitat d'anàlisi i de síntesi.

- Utilitza amb correcció el vocabulari bàsic de l'àrea.
- Memoritza la informació bàsica, fent ús de la memòria comprensiva segons els paràmetres de l'aprenentatge significatiu i funcional.
- Manifesta sentit crític i independència de judici.
- Utilitza amb correcció les tècniques instrumentals:
- Representació de grafies.
- Situació espai-temporal.
- Desenvolupa el seu sentit del ritme natural.
- Desenvolupa la seua capacitat auditiva natural.
- Presenta destresa en l'ús dels instruments musicals.
- Pràctica de la relaxació.
- S'expressa oralment i per escrit amb fluïdesa i correcció.
- Té cura en la presentació dels treballs:
- És ordenat/ada.
- Segueix un esquema de treball.
- Acaba els treballs i activitats.
- Interès pel treball. Responsabilitat.
- Acompleix les normes establertes.
- Té autonomia en el seu treball.
- És respectuós/a i tolerant amb el treball i l'interès dels companys.
- Respecta l'obra d'art i està obert/a als diferents estils i formes.
- Té disposició per al dilectament estètic.
- Té capacitat autocrítica amb el seu treball i el del seu grup.

Criteris de qualificació quantitativa i qualitativa.

PROVA PRÀCTICA D'INTERPRETACIÓ: 40%

REGISTRE D'OBSERVACIÓ DIÀRIA: ……..... 20%

PROVA ESCRITA I AUDICIÓ: 40%

Al final de cada trimestre tindrà lloc una prova pràctica on els alumnes interpretaran amb l'instrument que s'haja treballat en aquest trimestre (flauta, ukelele, instrumental orff, veu) les cançons corresponents a un dels tres nivells proposats en el treball a l'aula, atenent al seu grau de dificultat.

Els professors a eixes altures de trimestre, i amb el registre d'observació diària que duem a terme, som plenament conscients dels factors que han influït en un bon o dolent resultat en esta prova. Sempre pot donar-se el cas d'un alumne que haja seguit correctament la marxa de les classes i haja estudiat, però s'haja pogut posar nerviós en el moment de la interpretació, cas en el qual el professor pot permetre eventualment la repetició d'esta prova, a mode de recuperació.

També al final del trimestre tindrà lloc una prova escrita que inclourà una audició.

No es contempla la possibilitat d'una recuperació durant el trimestre o el trimestre següent.

En aquest punt cal indicar que la **nota de la 2ª avaluació serà la qualificació obtinguda per l'alumnat en eixa avaluació** i no la mitjana entre la 1ª i 2ª.

RECUPERACIÓ DE L'ASSIGNATURA PENDENT.

Els alumnes que tot i haver promocionat al curs següent no hagen aprovat l'assignatura de Música tenen, per als cursos 1r, 2n i 3r d'ESO, o les optatives de creativitat musical 3r eso, arts escèniques de 1er o 4t ESO les tres opcions següents per recuperar-la:

- Aprovar la 1ra avaluació del curs 2025/2026 en 2n, 3r, o Música de 4rt d'ESO. El mateix criteri s'aplica als cursos d'arts escèniques. Exceptuant 4^{t} ESO a l'optativa d'arts escèniques ja que al no haver continuïtat al Batxiller s'hauria de recuperar amb la prova extraordinària de pendent que es celebrarà a febrer.

- Convocatòria de febrer: Prova escrita, per a la qual els alumnes hauran d'estudiar les qüestions bàsiques del curs.

La data de realització de l'examen per als alumnes que porten la matèria pendent de 1r, de 2n, de 3r, de 4rt d'ESO o alguna optativa serà durant el mes de febrer de 2026, data a determinar.

Amb aquest ventall de possibilitats ens dona resposta a l'apartat de la llei que diu que la superació de les matèries pendents es realitzarà a través de l'avaluació contínua i durant aquest procés, en el moment que es considera que l'alumne ha superat la matèria pendent, es farà constar en la sessió d'avaluació immediata, en acta complementària, perquè la qualificació positiva es trasllada a tots els documents d'avaluació.

Per a completar d'alguna forma el **pla per recuperar l'assignatura pendent** cal indicar que durant el mes d'octubre cada professor del departament informarà individualment a cada alumne que tinga als seus cursos i que porten l'assignatura de Música del curs anterior pendent dels temes concrets que han d'estudiar per fer

l'examen teòric de febrer. Així poden planificar amb temps la preparació d'aquest examen.

De tota forma, com que l'objectiu principal és que puguen seguir la marxa el curs present la idea és insistir dia a dia en el treball desenvolupat a les classes i també en la preparació dels exàmens del present curs, ja que aprovant-lo aproven també de rebot el curs que porten pendent.

Mesures de resposta educativa per a la inclusió.

Un dels reptes fonamentals que planteja aquesta etapa al professorat és el de com donar resposta des de la comprensivitat a les necessitats educatives de tot l'alumnat. Les mesures d'atenció a la diversitat han de desenvolupar-se tenint en compte una sèrie de paràmetres:

- Coneixement del nivell inicial de cada alumne en els diversos blocs de contingut del Currículum, sobretot en el coneixement del llenguatge musical i de la pràctica instrumental.
- Adaptació dels continguts de forma individualitzada, mitjançant l'oportuna aplicació metodològica en cada cas, tenint en compte:
- L'interès mostrat per l'alumne.
- Les possibilitats d'assolir els objectius proposats en cada unitat.
- La metodologia participativa, que intentarà crear una pressió col·lectiva per als alumnes més reacis a l'estudi, per estimular el seu aprenentatge.
- Control del ritme del procés d'ensenyament-aprenentatge per aquells que tenen millor capacitat, amb la finalitat de no perjudicar el seu avanç intel·lectual i expressiu, possibilitant el màxim aprofitament de les seues capacitats.
- Determinació de quins són els continguts bàsics a diferència dels complementaris, acompanyant una reflexió sobre la dificultat d'uns i d'altres, amb la finalitat de prevenir problemes d'aprenentatge i establir prioritats.

- Diversificació de les activitats d'aprenentatge quant a dificultat i contemplar distintes modalitats d'aprenentatge.
- Cerca de fórmules assequibles per afavorir la progressiva integració de tot el grup, a nivells actitudinals i conductuals.

Per als alumnes que destaquen, possiblement pel fet de cursar estudis al mateix temps en Conservatori o Escola de Música, se'ls proposaran tasques més avançades i s'aprofitarà el seu domini en determinats instruments per enriquir les activitats d'interpretació en grup; es fomentarà la col·laboració amb els seus companys i fins i tot en els karaokes que hem preparat per acompanyar les cançons que interpretaran en flauta dolça, hem fixat distintes velocitats, algunes ja molt ràpides i que demanen una gran destresa interpretativa que suposa un repte fins i tot per aquests alumnes més avançats. Amb tot açò pensem que aquests alumnes mantindran l'interès per una matèria en la qual en principi dominen els mínims exigibles.

MÚSICA 2n d'ESO.

1.1.1. Competències específiques.

Competència específica 1.

Analitzar produccions musicals a través de l'escolta activa, la identificació d'elements i la reflexió per entendre la seva evolució i funcions dins la cultura.

Competència específica 2.

Expressar-se musicalment a través d'improvisacions vocals o instrumentals tenint en compte les emocions que provoquen i per desenvolupar la creativitat amb una actitud col·laborativa.

Competència específica 3.

Interpretar a través de la veu, els instruments i la dansa per explorar les possibilitats creatives, expressives i emocionals i desenvolupar l'autoestima.

Competència específica 4.

Crear projectes musicals a través de la veu, els instruments i el cos amb el suport de les eines tecnològiques per desenvolupar oportunitats personals, socials i professionals de manera inclusiva.

Criteris d'avaluació.

Competència específica 1 CE1.1.
Identificar els factors històrics, culturals i socials que envolten determinades produccions musicals, comprenent-ne les característiques i funció a través de l'anàlisi d'exemples, amb una actitud oberta i respectuosa.

CE1.2. Identificar les característiques, elements i tècniques de diferents propostes musicals de la nostra cultura i d'altres, a través de diferents suports audiovisuals, evidenciant una actitud d'obertura, interès i respecte.

CE1.3. Expressar l'opinió personal i les emocions experimentades, de manera respectuosa i crítica sobre exemples de músiques estudiades a través de l'audició, la visualització o l'assistència a esdeveniments musicals.

Competència específica 2 CE2.1.
Improvisar lliurement o a partir de pautes guiades, individuals o grupals, utilitzant el cos, la veu o els instruments i desenvolupant la creativitat i l'autoconfiança.

CE2.2. Mostrar habilitats musicals individuals i grupals a través de la interpretació, enfortint l'autoestima i la consciència col·lectiva.

Competència específica 3 CE3.1.
Utilitzar tècniques d'interpretació musical i corporal per al desenvolupament de les destreses musicals, potenciant l'expressió d'emocions i la seguretat en un mateix.
CE3.2.
Mostrar iniciativa en els processos creatius participant com a intèrpret en actuacions i manifestacions musicals i escèniques dins i/o fora del centre.
CE3.3.
Aplicar tècniques d'interpretació musical i de moviment en audicions i concerts a dins i a fora de l'aula, desenvolupant la creativitat i el respecte cap als altres.

Competència específica 4 CE4.1.
Crear composicions bàsiques vocals, instrumentals, coreogràfiques i multidisciplinàries de manera individual i/o col·laborativa, mostrant respecte a les idees, emocions i sentiments del grup.
CE4.2.
Organitzar produccions que utilitzin la veu, el cos, els instruments i/o les eines digitals per al desenvolupament de projectes musicals, amb actitud inclusiva i cohesionadora tenint en compte les oportunitats personals, socials i professionals.

Sabers bàsics.

A. Escolta i percepció musical

- Identificació auditiva, descripció i valoració de les característiques més rellevants i significatives de diversitat d'obres musicals.

- Manifestació de les normes de comportament bàsic, com el respecte i la valoració, en audicions enregistrades o en directe.

- Anàlisi auditiva dels trets estilístics de la música vocal i instrumental d'obres musicals de diferents èpoques i cultures.

- Identificació i discriminació auditiva dels paràmetres del so en diverses obres i manifestacions musicals.

B. Interpretació, improvisació i creació escènica

- Ús de grafies convencionals i no convencionals en la lectura i escriptura musical.

- Interpretació musical individual i col·lectiva a partir de la descodificació dels elements bàsics del llenguatge musical.

- Pràctica dels intervals, escales i acords musicals en interpretacions, improvisacions i creacions individuals i col·lectives.

- Aplicació de les tècniques elementals per a la interpretació: tècniques vocals, instrumentals i corporals, tècniques d'estudi i de gestió d'emocions en la preparació d'obres i la interpretació individual i col·lectiva.

- Improvisació guiada i lliure en interpretacions individuals i col·lectives.

- Ús i adaptació del llenguatge musical a través d'aplicacions tecnològiques en projectes musicals i artístics.

- Composició musical a partir de la veu, el cos, els instruments i/o les eines tecnològiques.

- Creació individual i/o col·lectiva a partir de processos que engloben diferents llenguatges artístics.

C. Contextos i cultures musicals

- Anàlisi de l'evolució de les textures musicals i les formes musicals en obres de diferents períodes històrics.

- Identificació de les característiques estilístiques i socials dels principals gèneres del repertori més rellevant del patrimoni cultural i musical.

- Recerca d'artistes i agrupacions locals, nacionals i d'arreu.

- Desenvolupament del pensament ètic i responsable en relació amb la propietat intel·lectual i cultural.

- Contextualització de les principals agrupacions musicals a partir de les famílies instrumentals i les característiques vocals.

- Desenvolupament de propostes artístiques que reconeguin el valor de les músiques tradicionals, populars i urbanes.

1.1.2. Valoració general del progrés de l'alumnat.

Instruments de recollida d'informació.

- Avaluació inicial o diagnòstic sobre els preconceptes i la formació que l'alumne posseeix de la matèria, els resultats de la qual es prendran com a punt de partida.
- Progrés en l'adquisició de nous conceptes.
- Comprensió d'allò que s'estudia.
- Progrés en l'aportació d'exemples adequats als coneixements adquirits, com a mostra que han estat assimilats correctament.
- Ús adequat de la informació:
- L'alumne investiga i localitza dades correctament, seguint les indicacions proposades pel professor.
- Té capacitat d'anàlisi i de síntesi.
- Utilitza amb correcció el vocabulari bàsic de l'àrea.
- Memoritza la informació bàsica, fent ús de la memòria comprensiva segons els paràmetres de l'aprenentatge significatiu i funcional.
- Manifesta sentit crític i independència de judici.
- Utilitza amb correcció les tècniques instrumentals:
- Representació de grafies.
- Situació espai-temporal.
- Desenvolupa el seu sentit del ritme natural.
- Desenvolupa la seua capacitat auditiva natural.
- Presenta destresa en l'ús dels instruments musicals.
- Pràctica de la relaxació.
- S'expressa oralment i per escrit amb fluïdesa i correcció.
- Té cura en la presentació dels treballs:
- És ordenat/ada.
- Segueix un esquema de treball.

- Acaba els treballs i activitats.
- Interès pel treball. Responsabilitat.
- Acompleix les normes establertes.
- Té autonomia en el seu treball.
- És respectuós/a i tolerant amb el treball i l'interès dels companys.
- Respecta l'obra d'art i està obert/a als diferents estils i formes.
- Té disposició per al dilectament estètic.
- Té capacitat autocrítica amb el seu treball i el del seu grup.

Criteris de qualificació quantitativa i qualitativa.

PROVA PRÀCTICA D'INTERPRETACIÓ: 40%

REGISTRE D'OBSERVACIÓ DIÀRIA: ……..... ... 20%

PROVA ESCRITA I AUDICIÓ: 40%

Al final de cada trimestre tindrà lloc una prova pràctica on els alumnes interpretaran amb l'instrument que s'haja treballat en aquest trimestre (flauta, ukelele, instrumental orff, veu) les cançons corresponents a un dels tres nivells proposats en el treball a l'aula, atenent al seu grau de dificultat.

Els professors a eixes altures de trimestre, i amb el registre d'observació diària que duem a terme, som plenament conscients dels factors que han influït en un bon o dolent resultat en esta prova. Sempre pot donar-se el cas d'un alumne que haja seguit

correctament la marxa de les classes i haja estudiat, però s'haja pogut posar nerviós en el moment de la interpretació, cas en el qual el professor pot permetre eventualment la repetició d'esta prova, a mode de recuperació.

També al final del trimestre tindrà lloc una prova escrita que inclourà una audició.

No es contempla la possibilitat d'una recuperació durant el trimestre o el trimestre següent.

En aquest punt cal indicar que la **nota de la 2ª avaluació serà la qualificació obtinguda per l'alumnat en eixa avaluació** i no la mitjana entre la 1ª i 2ª.

RECUPERACIÓ DE L'ASSIGNATURA PENDENT.

Els alumnes que tot i haver promocionat al curs següent no hagen aprovat l'assignatura de Música tenen, per als cursos 1r, 2n i 3r d'ESO, o les optatives de creativitat musical 3r eso, arts escèniques de 1er o 4t ESO les tres opcions següents per recuperar-la:

- Aprovar la 1ra avaluació del curs 2025/2026 en 2n, 3r, o Música de 4rt d'ESO. El mateix criteri s'aplica als cursos d'arts escèniques. Exceptuant 4^{t} ESO a l'optativa d'arts escèniques ja que al no haver continuïtat al Batxiller s'hauria de recuperar amb la prova extraordinària de pendent que es celebrarà a febrer.

- Convocatòria de febrer: Prova escrita, per a la qual els alumnes hauran d'estudiar les qüestions bàsiques del curs.

La data de realització de l'examen per als alumnes que porten la matèria pendent de 1r, de 2n, de 3r, de 4rt d'ESO o alguna optativa serà durant el mes de febrer de 2026, data a determinar.

Amb aquest ventall de possibilitats ens dona resposta a l'apartat de la llei que diu que la superació de les matèries pendents es realitzarà a través de l'avaluació contínua i durant aquest procés, en el moment que es considera que l'alumne ha superat la matèria pendent, es farà constar en la sessió d'avaluació immediata, en acta complementària, perquè la qualificació positiva es trasllada a tots els documents d'avaluació.

Per a completar d'alguna forma el **pla per recuperar l'assignatura pendent** cal indicar que durant el mes d'octubre cada professor del departament informarà individualment a cada alumne que tinga als seus cursos i que porten l'assignatura de Música del curs anterior pendent dels temes concrets que han d'estudiar per fer l'examen teòric de febrer. Així poden planificar amb temps la preparació d'aquest examen.

De tota forma, com que l'objectiu principal és que puguen seguir la marxa el curs present la idea és insistir dia a dia en el treball desenvolupat a les classes i també en la preparació dels exàmens del present curs, ja que aprovant-lo aproven també de rebot el curs que porten pendent.

Mesures de resposta educativa per a la inclusió.

Un dels reptes fonamentals que planteja aquesta etapa al professorat és el de com donar resposta des de la comprensivitat a les necessitats educatives de tot l'alumnat. Les mesures d'atenció a la diversitat han de desenvolupar-se tenint en compte una sèrie de paràmetres:

- Coneixement del nivell inicial de cada alumne en els diversos blocs de contingut del Currículum, sobretot en el coneixement del llenguatge musical i de la pràctica instrumental.
- Adaptació dels continguts de forma individualitzada, mitjançant l'oportuna aplicació metodològica en cada cas, tenint en compte:
- L'interès mostrat per l'alumne.
- Les possibilitats d'assolir els objectius proposats en cada unitat.
- La metodologia participativa, que intentarà crear una pressió col·lectiva per als alumnes més reacis a l'estudi, per estimular el seu aprenentatge.
- Control del ritme del procés d'ensenyament-aprenentatge per aquells que tenen millor capacitat, amb la finalitat de no perjudicar el seu avanç intel·lectual i expressiu, possibilitant el màxim aprofitament de les seues capacitats.
- Determinació de quins són els continguts bàsics a diferència dels complementaris, acompanyant una reflexió sobre la dificultat d'uns i d'altres, amb la finalitat de prevenir problemes d'aprenentatge i establir prioritats.
- Diversificació de les activitats d'aprenentatge quant a dificultat i contemplar distintes modalitats d'aprenentatge.
- Cerca de fórmules assequibles per afavorir la progressiva integració de tot el grup, a nivells actitudinals i conductuals.

MÚSICA 3er ESO.

1.1.1. Competències específiques.

Competència específica 1.

Analitzar produccions musicals a través de l'escolta activa, la identificació d'elements i la reflexió per entendre la seva evolució i funcions dins la cultura.

Competència específica 2.

Expressar-se musicalment a través d'improvisacions vocals o instrumentals tenint en compte les emocions que provoquen i per desenvolupar la creativitat amb una actitud col·laborativa.

Competència específica 3.

Interpretar a través de la veu, els instruments i la dansa per explorar les possibilitats creatives, expressives i emocionals i desenvolupar l'autoestima.

Competència específica 4.

Crear projectes musicals a través de la veu, els instruments i el cos amb el suport de les eines tecnològiques per desenvolupar oportunitats personals, socials i professionals de manera inclusiva.

Criteris d'avaluació.

Competència específica 1 CE1.1.
Identificar els factors històrics, culturals i socials que envolten determinades produccions musicals, comprenent-ne les característiques i funció a través de l'anàlisi d'exemples, amb una actitud oberta i respectuosa.

CE1.2. Identificar les característiques, elements i tècniques de diferents propostes musicals de la nostra cultura i d'altres, a través de diferents suports audiovisuals, evidenciant una actitud d'obertura, interès i respecte.

CE1.3. Expressar l'opinió personal i les emocions experimentades, de manera respectuosa i crítica sobre exemples de músiques estudiades a través de l'audició, la visualització o l'assistència a esdeveniments musicals.

Competència específica 2 CE2.1.
Improvisar lliurement o a partir de pautes guiades, individuals o grupals, utilitzant el cos, la veu o els instruments i desenvolupant la creativitat i l'autoconfiança.
CE2.2. Mostrar habilitats musicals individuals i grupals a través de la interpretació, enfortint l'autoestima i la consciència col·lectiva.

Competència específica 3 CE3.1.
Utilitzar tècniques d'interpretació musical i corporal per al desenvolupament de les destreses musicals, potenciant l'expressió d'emocions i la seguretat en un mateix.
CE3.2.
Mostrar iniciativa en els processos creatius participant com a intèrpret en actuacions i manifestacions musicals i escèniques dins i/o fora del centre.
CE3.3.
Aplicar tècniques d'interpretació musical i de moviment en audicions i concerts a dins i a fora de l'aula, desenvolupant la creativitat i el respecte cap als altres.

Competència específica 4 CE4.1.
Crear composicions bàsiques vocals, instrumentals, coreogràfiques i multidisciplinàries de manera individual i/o col·laborativa, mostrant respecte a les idees, emocions i sentiments del grup.

CE4.2.

Organitzar produccions que utilitzin la veu, el cos, els instruments i/o les eines digitals per al desenvolupament de projectes musicals, amb actitud inclusiva i cohesionadora tenint en compte les oportunitats personals, socials i professionals.

Sabers bàsics.

Bloc 1. Percepció i anàlisi:

- Evolució de la música i de la dansa occidental. Obres de diferents estils i períodes històrics.
- Compositores i compositors d'estils i èpoques diferents.
- Anàlisi auditiva dels trets estilístics de la música vocal i instrumental d'obres musicals de diferents èpoques i cultures.
- Patrimoni musical de la Comunitat Valenciana. Estils, esdeveniments i manifestacions.
- Funció social de la música.
- Agrupacions vocals i instrumentals representatives al llarg dels diferents períodes històrics.
- Classificació de veus i instruments en obres de diferents períodes històrics.
- Terminologia musical. Argumentació oral i escrita.
- Pautes d'atenció i comportament en l'audició musical i davant de diferents propostes artístiques. Actitud oberta i valorativa.
- Escolta activa. Pautes d'atenció, percepció i memòria.
- Textures musicals dels diferents gèneres i estils en diferents períodes històrics.
- Formes musicals dels diferents gèneres i estils en diferents períodes històrics.
- Aplicacions, webs i programes d'edició de partitures, gravació i edició d'àudio.

Bloc 2. Interpretació i creació

- Obres instrumentals d'interpretació individual i grupal. Repertori instrumental polifònic. La memòria musical i l'aprenentatge per imitació..
- La improvisació i la creació sobre pautes prèviament establides. L'experimentació, l'exploració sonora i la sonorització..
- Elements bàsics de la notació musical i representacions gràfiques no convencionals aplicats a la pràctica.
- El cos com a mitjà d'expressió.
- Danses de diferents èpoques històriques.
- Percussió amb objectes sonors. La percussió corporal.
- Elements integrals d'un projecte: veu, instruments, expressió
- Recursos digitals i de les TIC aplicats a la interpretació, la creació i la gravació. corporal i llenguatge musical.
- Pautes d'atenció i comportament en la participació en les diferents propostes artístiques.

1.1.2. Valoració general del progrés de l'alumnat.

Instruments de recollida d'informació.

- Avaluació inicial o diagnòstic sobre els preconceptes i la formació que l'alumne posseeix de la matèria, els resultats de la qual es prendran com a punt de partida.
- Progrés en l'adquisició de nous conceptes.
- Comprensió d'allò que s'estudia.
- Progrés en l'aportació d'exemples adequats als coneixements adquirits, com a mostra que han estat assimilats correctament.
- Ús adequat de la informació:

- L'alumne investiga i localitza dades correctament, seguint les indicacions proposades pel professor.
- Té capacitat d'anàlisi i de síntesi.
- Utilitza amb correcció el vocabulari bàsic de l'àrea.
- Memoritza la informació bàsica, fent ús de la memòria comprensiva segons els paràmetres de l'aprenentatge significatiu i funcional.
- Manifesta sentit crític i independència de judici.
- Utilitza amb correcció les tècniques instrumentals:
- Representació de grafies.
- Situació espai-temporal.
- Desenvolupa el seu sentit del ritme natural.
- Desenvolupa la seua capacitat auditiva natural.
- Presenta destresa en l'ús dels instruments musicals.
- Pràctica de la relaxació.
- S'expressa oralment i per escrit amb fluïdesa i correcció.
- Té cura en la presentació dels treballs:
- És ordenat/ada.
- Segueix un esquema de treball.
- Acaba els treballs i activitats.
- Interès pel treball. Responsabilitat.
- Acompleix les normes establertes.
- Té autonomia en el seu treball.
- És respectuós/a i tolerant amb el treball i l'interès dels companys.
- Respecta l'obra d'art i està obert/a als diferents estils i formes.
- Té disposició per al dilectament estètic.
- Té capacitat autocrítica amb el seu treball i el del seu grup.

Criteris de qualificació quantitativa i qualitativa.

PROVA PRÀCTICA D'INTERPRETACIÓ: 40%

REGISTRE D'OBSERVACIÓ DIÀRIA: ……..... ... 20%

PROVA ESCRITA I AUDICIÓ: 40%

Al final de cada trimestre tindrà lloc una prova pràctica on els alumnes interpretaran amb l'instrument que s'haja treballat en aquest trimestre (flauta, ukelele, instrumental orff, veu) les cançons corresponents a un dels tres nivells proposats en el treball a l'aula, atenent al seu grau de dificultat.

Els professors a eixes altures de trimestre, i amb el registre d'observació diària que duem a terme, som plenament conscients dels factors que han influït en un bon o dolent resultat en esta prova. Sempre pot donar-se el cas d'un alumne que haja seguit correctament la marxa de les classes i haja estudiat, però s'haja pogut posar nerviós en el moment de la interpretació, cas en el qual el professor pot permetre eventualment la repetició d'esta prova, a mode de recuperació.

També al final del trimestre tindrà lloc una prova escrita que inclourà una audició.

No es contempla la possibilitat d'una recuperació durant el trimestre o el trimestre següent.

En aquest punt cal indicar que la **nota de la 2ª avaluació serà la qualificació obtinguda per l'alumnat en eixa avaluació** i no la mitjana entre la 1ª i 2ª.

RECUPERACIÓ DE L'ASSIGNATURA PENDENT.

Els alumnes que tot i haver promocionat al curs següent no hagen aprovat l'assignatura de Música tenen, per als cursos 1r, 2n i 3r d'ESO, o les optatives de creativitat musical 3r eso, arts escèniques de 1er o 4t ESO les tres opcions següents per recuperar-la:

- Aprovar la 1ra avaluació del curs 2025/2026 en 2n, 3r, o Música de 4rt d'ESO. El mateix criteri s'aplica als cursos d'arts escèniques. Exceptuant 4t ESO a l'optativa d'arts escèniques ja que al no haver continuïtat al Batxiller s'hauria de recuperar amb la prova extraordinària de pendent que es celebrarà a febrer.

- Convocatòria de febrer: Prova escrita, per a la qual els alumnes hauran d'estudiar les qüestions bàsiques del curs.

La data de realització de l'examen per als alumnes que porten la matèria pendent de 1r, de 2n, de 3r, de 4rt d'ESO o alguna optativa serà durant el mes de febrer de 2026, data a determinar.

Amb aquest ventall de possibilitats ens dona resposta a l'apartat de la llei que diu que la superació de les matèries pendents es realitzarà a través de l'avaluació contínua i durant aquest procés, en el moment que es considera que l'alumne ha superat la matèria pendent, es farà constar en la sessió d'avaluació immediata, en acta

complementària, perquè la qualificació positiva es trasllada a tots els documents d'avaluació.

Per a completar d'alguna forma el **pla per recuperar l'assignatura pendent** cal indicar que durant el mes d'octubre cada professor del departament informarà individualment a cada alumne que tinga als seus cursos i que porten l'assignatura de Música del curs anterior pendent dels temes concrets que han d'estudiar per fer l'examen teòric de febrer. Així poden planificar amb temps la preparació d'aquest examen.

De tota forma, com que l'objectiu principal és que puguen seguir la marxa el curs present la idea és insistir dia a dia en el treball desenvolupat a les classes i també en la preparació dels exàmens del present curs, ja que aprovant-lo aproven també de rebot el curs que porten pendent.

Mesures de resposta educativa per a la inclusió.

Un dels reptes fonamentals que planteja aquesta etapa al professorat és el de com donar resposta des de la comprensivitat a les necessitats educatives de tot l'alumnat. Les mesures d'atenció a la diversitat han de desenvolupar-se tenint en compte una sèrie de paràmetres:

- Coneixement del nivell inicial de cada alumne en els diversos blocs de contingut del Currículum, sobretot en el coneixement del llenguatge musical i de la pràctica instrumental.
- Adaptació dels continguts de forma individualitzada, mitjançant l'oportuna aplicació metodològica en cada cas, tenint en compte:
- L'interès mostrat per l'alumne.

- Les possibilitats d'assolir els objectius proposats en cada unitat.
- La metodologia participativa, que intentarà crear una pressió col·lectiva per als alumnes més reacis a l'estudi, per estimular el seu aprenentatge.
- Control del ritme del procés d'ensenyament-aprenentatge per aquells que tenen millor capacitat, amb la finalitat de no perjudicar el seu avanç intel·lectual i expressiu, possibilitant el màxim aprofitament de les seues capacitats.
- Determinació de quins són els continguts bàsics a diferència dels complementaris, acompanyant una reflexió sobre la dificultat d'uns i d'altres, amb la finalitat de prevenir problemes d'aprenentatge i establir prioritats.
- Diversificació de les activitats d'aprenentatge quant a dificultat i contemplar distintes modalitats d'aprenentatge.
- Cerca de fórmules assequibles per afavorir la progressiva integració de tot el grup, a nivells actitudinals i conductuals.

MÚSICA 4t d'ESO

1.1.1. Competències específiques.

Competència específica 1.

Analitzar propostes musicals, corporals i multidisciplinàries de diferents èpoques i estils a través de la percepció activa, relacionant-ne els elements estructurals i tècnics, amb sentit crític i valorant la diversitat cultural que representen.

Competència específica 2.

Relacionar els elements del so, les característiques i les representacions gràfiques, els instruments i la veu a partir de l'anàlisi auditiva i visual, amb el plantejament de solucions a les agressions acústiques de l'entorn.

Competència específica 3.

Construir propostes musicals basades en la interpretació, improvisació i experimentació a partir de les possibilitats expressives i comunicatives del so, el cos i els mitjans digitals mitjançant processos individuals i col·lectius.

Competència específica 4.

Crear projectes musicals i interdisciplinars mitjançant el disseny, planificació i realització dels mateixos, experimentant amb diferents rols, desenvolupant la capacitat crítica, amb una valoració tant del procés com del resultat.

Competència específica 5.

Aplicar recursos digitals a l'escolta, la interpretació, la investigació, la creació i la difusió de produccions musicals, adoptant una actitud responsable i d'acord amb la normativa vigent.

Criteris d'avaluació.

Competència específica 1.

CE1.1. Seleccionar propostes musicals, corporals i multidisciplinàries en diferents contextos a partir de la percepció activa, reconeixent-ne les funcions culturals i socials.

CE1.2. Elaborar judicis crítics sobre les funcions de les propostes musicals, corporals i multidisciplinaris, utilitzant una terminologia adequada i amb actitud oberta i respectuosa.

CE1.3. Apreciar les diferents músiques en el seu context, reconeixent-ne les funcions i la importància en el moment en què es produeixen.

Competència específica 2.

CE2.1. Identificar els elements estructurals i tècnics de les diferents manifestacions musicals, respectant-ne els diferents gustos i valorant la identitat musical individual i del grup.

CE2.2. Expressar, de manera crítica i creativa, opinions sobre les diferents manifestacions artístiques de forma oral i escrita, utilitzant la terminologia adequada.

CE2.3. Aplicar solucions a les agressions acústiques de l'entorn proper mitjançant l'anàlisi, la reflexió i la sensibilització.

Competència específica 3.

CE3.1. Interpretar propostes musicals, utilitzant els elements del so, el cos i els mitjans digitals, afavorint la millora de les habilitats tècniques i personals i enriquint la pròpia identitat i la del grup.

CE3.2. Crear propostes musicals mitjançant improvisacions, afavorir-ne el respecte, l'empatia i la cohesió grupal.

CE3.3. Experimentar amb les possibilitats expressives i comunicatives del so mitjançant la sonorització, seleccionar els recursos necessaris i afavorir l'autoconfiança i l'autoestima.

CE3.4. Expressar idees, sentiments i emocions sobre les propostes realitzades, mostrant respecte davant de les manifestacions realitzades.

Competència específica 4.

CE4.1. Planificar projectes musicals i interdisciplinaris, especificant les diferents fases i valorant les diferents professions que hi intervenen.

CE4.2. Crear projectes musicals i interdisciplinaris, parant atenció tant al procés com al producte i valorar-ne els resultats.

CE4.3. Aplicar els coneixements adquirits en diferents disciplines a la creació de projectes artístics, mostrant interès i iniciativa.

Competència específica 5.

Utilitzar recursos digitals per a l'escolta, la interpretació, la investigació, la sonorització, la creació i la difusió de projectes artístics, així com per a l'edició de so i imatge, de manera crítica i responsable, aplicant la normativa vigent.

CE5.1. Buscar informació i recursos musicals en diferents mitjans digitals de manera contrastada i amb l'anàlisi i la valoració de les diferències.

CE5.2. Utilitzar recursos digitals de manera individual o col·lectiva per a la percepció, la creació, la interpretació, l'enregistrament i/o l'edició musical de les produccions creades.

CE5.3. Practicar un consum digital responsable de recursos i productes musicals, respectant les llicències d'ús i la normativa vigent de protecció de dades i autoria.

Sabers bàsics.

Bloc 1. Percepció i anàlisi

SB. 1.1. Contextos musicals i culturals (CE1, CE2)

G1. Obres i intèrprets

Evolució de la música i de la dansa occidental. Obres de diferents estils i períodes històrics des dels inicis fins a la música actual.

Mites, estereotips i rols de gènere transmesos a través de la música i la dansa. Professions musicals des d'una perspectiva igualitària.

Compositores i compositors d'estils i èpoques diferents.

Intèrprets i grups actuals: actuacions en viu i registrades per mitjans audiovisuals.

G2. Patrimoni musical

Músiques i danses de diverses cultures del món: característiques, funcions i influències en altres estils musicals.

La música tradicional i actualment de la Comunitat Valenciana. Evolució, repertori, danses, estils, esdeveniments i manifestacions.

Música popular urbana i contemporània.

L'evolució del so i la música als mitjans audiovisuals i tecnologies digitals.

La música i la relació amb altres arts i llenguatges. La música al cinema.

G3. Gèneres musicals, escènics i audiovisuals

La música a les arts escèniques i audiovisuals: teatre, dansa, òpera, teatre musical, cinema i videodansa.

L'evolució dels gèneres de la música i la dansa a Espanya.

G4. La veu i els instruments. Agrupacions

Instruments i agrupacions vocals i instrumentals representatives de músiques i danses del món i de la música i la dansa al llarg de la història a Espanya.

Organologia de la música tradicional i actualment de la Comunitat Valenciana.

Instruments i formacions a la música popular urbana i contemporània.

Instruments no convencionals des duna perspectiva de desenvolupament sostenible.

G5. El consum musical

La música als mitjans de comunicació.

El consum actualment: aplicacions, xarxes i plataformes digitals.

La indústria musical. Professions a la indústria i la pràctica musical.

Funcions socials de la música actualment.

Silenci, so, soroll i escolta activa. Sensibilització i actitud crítica davant de les agressions acústiques i el consum musical indiscriminat.

G6. Terminologia i normes de comportament

Terminologia musical. Argumentació oral i escrita.

Pautes d'atenció i comportament a l'audició musical i davant de diferents propostes artístiques. Actitud oberta i valorativa.

SB.1.2. Elements estructurals i tècnics (CE1, CE2, CE5)

G1. Melodia i harmonia

Escales i modes representatius a les músiques del món i a la música popular urbana.

Funció melòdica a la música cinematogràfica i als mitjans de comunicació.

Elements melòdics a la música tradicional i actual de la Comunitat Valenciana.

Tonalitats i modulacions bàsiques.

L'harmonia. Funcions harmòniques. La roda d'acords.

Textures musicals als diferents estils estudiats.

G2. Estructura i forma

Formes musicals utilitzades en els períodes, estils i cultures.

G3. Recursos digitals i de les TIC relacionats amb la percepció

Aplicacions, webs i programes d'edició de partitures, enregistrament i edició d'àudio.

Bloc 2. Interpretació i creació.

SB.2.1. Expressió individual i col·lectiva (CE3, CE4)

G1. Interpretació i tècnica vocal i instrumental

Tècnica i repertori vocal, instrumental i corporal.

Obres representatives de les músiques i danses del món, de la música i dansa històrica a Espanya i de la música tradicional i actual de la Comunitat Valenciana.

Repertori de música popular urbana, música cinematogràfica i als mitjans de comunicació.

Progressions bàsiques d'acords.

G2. Cura instrumental

La cura i el manteniment dels instruments musicals.

La construcció d'instruments no convencionals des duna perspectiva de desenvolupament sostenible.

G3. Creació i improvisació

El text de la cançó: la creació de textos i la musicalització.

Tècniques per a la improvisació guiada i lliure en propostes vocals, instrumentals o multidisciplinàries.

Sonorització d'audiovisuals, imatges i textos.

Pautes de creació musical guiada de melodies senzilles amb acompanyaments bàsics.

G4. La notació musical

Notació musical convencional i representacions gràfiques no convencionals aplicades a la interpretació. G5. El cos com a mitjà d'expressió

Tècnica corporal.

Percussió amb objectes sonors. La percussió corporal.

Pautes per a la creació i improvisació de coreografies.

Danses del món i danses històriques i tradicionals a Espanya.

Balls de música popular, urbana i contemporània.

SB.2.2. Projectes artístics (CE3, CE4, CE5)

G1. Planificació

Fases d´un projecte artístic musical i interdisciplinari.

Àmbits artístics i professionals que intervenen en els projectes i/o les fases.

Estratègies de cerca, selecció i reelaboració d'informació de qualitat.

G2. Producció artística

Projectes basats en la veu, els instruments i l'expressió corporal, utilitzant els elements del llenguatge musical convencional i no convencional.

G3. Arts Escèniques

Elements estructurals i tècnics de les Arts Escèniques.

G4. Tecnologia per a la producció musical

Recursos digitals i de les TIC aplicades a elaborar projectes artístics.

Aplicacions, webs i programes dedició de partitures, enregistrament i edició de so.

Llicències d'ús, autoria i protecció de dades. Plantejaments i hàbits de consum ètics i responsables.

G5. Actitud

Pautes d'atenció i comportament en la participació a les diferents propostes artístiques.

El control de les emocions en la millora de la interpretació pública.

1.1.2. Valoració general del progrés de l'alumnat.

Instruments de recollida d'informació.

- Avaluació inicial o diagnòstic sobre els preconceptes i la formació que l'alumne posseeix de la matèria, els resultats de la qual es prendran com a punt de partida.
- Progrés en l'adquisició de nous conceptes.
- Comprensió d'allò que s'estudia.
- Progrés en l'aportació d'exemples adequats als coneixements adquirits, com a mostra que han estat assimilats correctament.

- Ús adequat de la informació:
- L'alumne investiga i localitza dades correctament, seguint les indicacions proposades pel professor.
- Té capacitat d'anàlisi i de síntesi.
- Utilitza amb correcció el vocabulari bàsic de l'àrea.
- Memoritza la informació bàsica, fent ús de la memòria comprensiva segons els paràmetres de l'aprenentatge significatiu i funcional.
- Manifesta sentit crític i independència de judici.
- Utilitza amb correcció les tècniques instrumentals:
- Representació de grafies.
- Situació espai-temporal.
- Desenvolupa el seu sentit del ritme natural.
- Desenvolupa la seua capacitat auditiva natural.
- Presenta destresa en l'ús dels instruments musicals.
- Pràctica de la relaxació.
- S'expressa oralment i per escrit amb fluïdesa i correcció.
- Té cura en la presentació dels treballs:
- És ordenat/ada.
- Segueix un esquema de treball.
- Acaba els treballs i activitats.
- Interès pel treball. Responsabilitat.
- Acompleix les normes establertes.
- Té autonomia en el seu treball.
- És respectuós/a i tolerant amb el treball i l'interès dels companys.
- Respecta l'obra d'art i està obert/a als diferents estils i formes.
- Té disposició per al dilectament estètic.
- Té capacitat autocrítica amb el seu treball i el del seu grup.

Criteris de qualificació quantitativa i qualitativa.

PROVA PRÀCTICA D'INTERPRETACIÓ: 40%

REGISTRE D'OBSERVACIÓ DIÀRIA: ……..... 20%

PROVA ESCRITA I AUDICIÓ: 40%

Al final de cada trimestre tindrà lloc una prova pràctica on els alumnes interpretaran amb l'instrument que s'haja treballat en aquest trimestre (flauta, ukelele, instrumental orff, veu) les cançons corresponents a un dels tres nivells proposats en el treball a l'aula, atenent al seu grau de dificultat.

Així doncs, la nota podrà baixar en cas que no s'hagen superat les dificultats tècniques i/o interpretatives proposades per a cada nivell.

Els professors a eixes altures de trimestre, i amb el registre d'observació diària que duem a terme, som plenament conscients dels factors que han influït en un bon o dolent resultat en esta prova. Sempre pot donar-se el cas d'un alumne que haja seguit correctament la marxa de les classes i haja estudiat, però s'haja pogut posar nerviós en el moment de la interpretació, cas en el qual el professor pot permetre eventualment la repetició d'esta prova, a mode de recuperació.

També al final del trimestre tindrà lloc una prova escrita que inclourà una audició.

No es contempla la possibilitat d'una recuperació durant el trimestre o el trimestre següent.

En aquest punt cal indicar que la **nota de la 2ª avaluació serà la qualificació obtinguda per l'alumnat en eixa avaluació** i no la mitjana entre la 1ª i 2ª.

RECUPERACIÓ DE L'ASSIGNATURA PENDENT.

Els alumnes que tot i haver promocionat al curs següent no hagen aprovat l'assignatura de Música tenen, per als cursos 1r, 2n i 3r d'ESO, o les optatives de creativitat musical 3r eso, arts escèniques de 1er o 4t ESO les tres opcions següents per recuperar-la:

- Aprovar la 1ra avaluació del curs 2025/2026 en 2n, 3r, o Música de 4rt d'ESO. El mateix criteri s'aplica als cursos d'arts escèniques. Exceptuant 4t ESO a l'optativa d'arts escèniques ja que al no haver continuïtat al Batxiller s'hauria de recuperar amb la prova extraordinària de pendent que es celebrarà a febrer.

- Convocatòria de febrer: Prova escrita, per a la qual els alumnes hauran d'estudiar les qüestions bàsiques del curs.

La data de realització de l'examen per als alumnes que porten la matèria pendent de 1r, de 2n, de 3r, de 4rt d'ESO o alguna optativa serà durant el mes de febrer de 2026, data a determinar.

Amb aquest ventall de possibilitats ens dona resposta a l'apartat de la llei que diu que la superació de les matèries pendents es realitzarà a través de l'avaluació contínua i durant aquest procés, en el moment que es considera que l'alumne ha superat la matèria pendent, es farà constar en la sessió d'avaluació immediata, en acta complementària, perquè la qualificació positiva es trasllada a tots els documents d'avaluació.

Per a completar d'alguna forma el **pla per recuperar l'assignatura pendent** cal indicar que durant el mes d'octubre cada professor del departament informarà individualment a cada alumne que tinga als seus cursos i que porten l'assignatura de Música del curs anterior pendent dels temes concrets que han d'estudiar per fer l'examen teòric de febrer. Així poden planificar amb temps la preparació d'aquest examen.

De tota forma, com que l'objectiu principal és que puguen seguir la marxa el curs present la idea és insistir dia a dia en el treball desenvolupat a les classes i també en la preparació dels exàmens del present curs, ja que aprovant-lo aproven també de rebot el curs que porten pendent.

Laboratori d'arts escèniques a 1r d'ESO.

1.1. Competències específiques.

Competència específica 1

Inventar propostes escèniques breus a partir d'estímuls creatius diversos, aplicant i compartint idees personals, elements, regles i recursos dels diferents llenguatges artístics.

Competència específica 2

Interpretar obres o peces escèniques diverses de creació pròpia o aliena mitjançant els instruments del cos, la veu, el moviment, el temps i l'espai en l'expressió i comunicació d'idees, sentiments i emocions personals i col·lectives.

Competència específica 3

Posar en escena creacions artístiques col·lectives mitjançant l'ús dels diferents llenguatges artístics, cooperant en l'organització de la producció i valorant tant el procés com el resultat final.

Competència específica 4

Apreciar produccions escèniques en el seu context sociocultural a través de diferents canals, aprofitant la pròpia experiència i coneixements per a valorar-ne la diversitat de tradicions, gèneres i estils estètics.

Sabers bàsics

Bloc 1. Creació i interpretació. CE1 i CE2

Subbloc 1.1. Creació

- Estímuls creatius
- Formes tradicionals i contemporànies de presentació escènica
- Consciència de grup: sensibilitat i socialització. Escolta activa i respecte
- Terminologia bàsica
- Creació de personatges
- Esquema dramàtic bàsic
- El cos: gestos i moviments. Salut i seguretat

- Tècniques d'escriptura
- Composició i estructura coreogràfica
- Cultura musical per a la dansa

Subbloc 1.2. Interpretació

- Entrenament corporal: consciència d'esquema corporal, mobilitat i actituds saludables
- Preparació a la interpretació: joc simbòlic, improvisació, dramatització, dinàmiques creatives
- Pautes d'atenció i percepció. Solidaritat i respecte
- Treball textual, musical i audiovisual
- Gest i moviment. Moviments en l'espai individual i grupal
- Veu expressiva
- Control de les emocions i sentiments en l'expressió

Bloc 2. Posada en escena. CE3

- Dramatúrgia, coreografia
- Disseny d'un espectacle senzill. Espai visual. Espai sonor
- Eines digitals multimèdia
- Implicació en projectes col·lectius
- L'experiència davant del públic

- Valoració de processos i resultats

Bloc 3. Percepció i anàlisi. CE4

- Arts escèniques: característiques bàsiques. Origen, evolució i tendències contemporànies
- Patrimoni escènic valencià i d'altres cultures del món
- Elements en la recepció: espais escènics. Públic. Valors i actituds
- Dramatúrgia i personatges. Gest, text, veu, acció dramàtica
- Literatura dramàtica i altres textos
- Coreografies. Cos, moviments. Acció dansada: elements expressius i simbòlics
- Elements visuals i sonors
- Música per a les arts escèniques
- Elements d'altres llenguatges i pràctiques artístiques contemporànies

1.1.2. Valoració general del progrés de l'alumnat.

Instruments de recollida d'informació.

- Avaluació inicial o diagnòstic sobre els preconceptes i la formació que l'alumne posseeix de la matèria, els resultats de la qual es prendran com a punt de partida.
- Progrés en l'adquisició de nous conceptes.
- Comprensió d'allò que s'estudia.
- Progrés en l'aportació d'exemples adequats als coneixements adquirits, com a mostra que han estat assimilats correctament.

- Ús adequat de la informació:
- L'alumne investiga i localitza dades correctament, seguint les indicacions proposades pel professor.
- Té capacitat d'anàlisi i de síntesi.
- Utilitza amb correcció el vocabulari bàsic de l'àrea.
- Memoritza la informació bàsica, fent ús de la memòria comprensiva segons els paràmetres de l'aprenentatge significatiu i funcional.
- Manifesta sentit crític i independència de judici.
- Utilitza amb correcció les tècniques instrumentals:
- Representació de grafies.
- Situació espai-temporal.
- Desenvolupa el seu sentit del ritme natural.
- Desenvolupa la seua capacitat auditiva natural.
- Presenta destresa en l'ús dels instruments musicals.
- Pràctica de la relaxació.
- S'expressa oralment i per escrit amb fluïdesa i correcció.
- Té cura en la presentació dels treballs:
- És ordenat/ada.
- Segueix un esquema de treball.
- Acaba els treballs i activitats.
- Interès pel treball. Responsabilitat.
- Acompleix les normes establertes.
- Té autonomia en el seu treball.
- És respectuós/a i tolerant amb el treball i l'interès dels companys.
- Respecta l'obra d'art i està obert/a als diferents estils i formes.
- Té disposició per al dilectament estètic.
- Té capacitat autocrítica amb el seu treball i el del seu grup.

Criteris de qualificació quantitativa i qualitativa.

PROJECTE I/O INTERPRETACIÓ: 40%

REGISTRE D'OBSERVACIÓ DIÀRIA: ……..... 40%

PROVA ESCRITA: 20%

Al final de cada trimestre tindrà lloc una prova pràctica on els alumnes interpretaran amb l'instrument que s'haja treballat en aquest trimestre (flauta, ukelele, instrumental orff, veu) les cançons corresponents a un dels tres nivells proposats en el treball a l'aula, atenent al seu grau de dificultat.

Cal dir que aquestes puntuacions aniran en funció de la qualitat de la interpretació. Així doncs, la nota podrà baixar en cas que no s'hagen superat les dificultats tècniques i/o interpretatives proposades per a cada nivell.

Els professors a eixes altures de trimestre, i amb el registre d'observació diària que duem a terme, som plenament conscients dels factors que han influït en un bon o dolent resultat en esta prova. Sempre pot donar-se el cas d'un alumne que haja seguit correctament la marxa de les classes i haja estudiat, però s'haja pogut posar nerviós en el moment de la interpretació, cas en el qual el professor pot permetre eventualment la repetició d'esta prova, a mode de recuperació.

També al final del trimestre tindrà lloc una prova escrita que inclourà una audició.

No es contempla la possibilitat d'una recuperació durant el trimestre o el trimestre següent.

En aquest punt cal indicar que la **nota de la 2ª avaluació serà la qualificació obtinguda per l'alumnat en eixa avaluació** i no la mitjana entre la 1ª i 2ª.

Mesures de resposta educativa per a la inclusió.

Un dels reptes fonamentals que planteja aquesta etapa al professorat és el de com donar resposta des de la comprensivitat a les necessitats educatives de tot l'alumnat. Les mesures d'atenció a la diversitat han de desenvolupar-se tenint en compte una sèrie de paràmetres:

- Coneixement del nivell inicial de cada alumne en els diversos blocs de contingut del Currículum, sobretot en el coneixement del llenguatge musical i de la pràctica instrumental.
- Adaptació dels continguts de forma individualitzada, mitjançant l'oportuna aplicació metodològica en cada cas, tenint en compte:
- L'interès mostrat per l'alumne.
- Les possibilitats d'assolir els objectius proposats en cada unitat.
- La metodologia participativa, que intentarà crear una pressió col·lectiva per als alumnes més reacis a l'estudi, per estimular el seu aprenentatge.
- Control del ritme del procés d'ensenyament-aprenentatge per aquells que tenen millor capacitat, amb la finalitat de no perjudicar el seu avanç intel·lectual i expressiu, possibilitant el màxim aprofitament de les seues capacitats.
- Determinació de quins són els continguts bàsics a diferència dels

complementaris, acompanyant una reflexió sobre la dificultat d'uns i d'altres, amb la finalitat de prevenir problemes d'aprenentatge i establir prioritats.

- Diversificació de les activitats d'aprenentatge quant a dificultat i contemplar distintes modalitats d'aprenentatge.
- Cerca de fórmules assequibles per afavorir la progressiva integració de tot el grup, a nivells actitudinals i conductuals.

Arts Escèniques a 4t d'ESO

1.1. Competències bàsiques.

Competència específica 1

Apreciar i argumentar l'aportació de les manifestacions escèniques al patrimoni cultural, participant- hi activament en la recepció a través de diferents canals, valorant la diversitat de tradicions, gèneres i estils estètic

Competència específica 2

Analitzar propostes escèniques des d'un punt de vista estètic, amb actitud crítica, explorant-ne components, l'escriptura, la finalitat comunicativa i les relacions amb l'entorn sociocultural.

Competència específica 3

Planificar i crear produccions escèniques individuals i col·lectives mitjançant l'ús d'elements, tècniques i processos dels diferents llenguatges artístics a partir d'estímuls diversos, donant expressió concreta a idees, sentiments o emocions, valorant tan el procés com el resultat.

Competència específica 4

Interpretar obres o peces escèniques de creació pròpia o aliena mitjançant els instruments expressius i comunicatius del cos, la veu, el moviment, el temps i l'espai, fent-hi ús de la memòria sensorial.

Competència específica 5

Posar en escena projectes artístics d'un repertori divers, cooperant en l'organització dels elements artístics i fases de producció, assumint amb responsabilitat els diferents rols.

Criteris d'avaluació

CE1

Inventar propostes escèniques breus a partir d'estímuls creatius diversos, aplicant i compartint idees personals, elements, regles i recursos dels diferents llenguatges artístics.

- Aplicar idees per a inventar propostes escèniques senzilles a partir d'estímuls diversos, utilitzant pertinentment elements variats del teatre, la dansa i altres llenguatges artístics.

- Participar en el disseny d'un projecte senzill de creació escènica mitjançant un treball col·laboratiu.

- Compartir l'experiència creativa comentant elements rellevants amb respecte per les opinions dels altres.

CE2

Interpretar obres o peces escèniques diverses de creació pròpia o aliena mitjançant els instruments del cos, la veu, el moviment, el temps i l'espai en l'expressió i comunicació d'idees, sentiments i emocions personals i col·lectives.

- Construir, de forma creativa, un personatge dramàtic des de l'expressió física del cos i la tècnica vocal, ajustant-se als trets expressius i comunicatius d'una obra o peça dramàtica.

- Enllaçar moviments expressius en seqüències amb coordinació i cooperació amb els altres.

- Fer un ús correcte de continguts dramàtics i coreogràfics, elements de la tècnica i estils escènics.

- Descriure l'experiència interpretativa compartint les opinions amb respecte pels altres.

CE3

Posar en escena creacions artístiques col·lectives mitjançant l'ús dels diferents llenguatges artístics, cooperant en l'organització de la producció i valorant tant el procés com el resultat final.

- Participar en diferents fases i rols d'una producció escènica senzilla, contribuint a aconseguir un procés creatiu organitzat, col·laboratiu i integrador.

- Representar un projecte senzill respectant les convencions establides, les indicacions de la direcció escènica i la resta de participants.

CE4

Apreciar produccions escèniques en el seu context sociocultural a través de diferents canals, aprofitant l'experiència i els coneixements per a valorar-ne la diversitat de tradicions, gèneres i estils estètics.

- Rebre propostes escèniques diverses, buscant informació complementària a la recepció artística i diferenciant els elements constitutius.

- Comentar una obra escènica o un fragment emprant la terminologia adequada, descrivint significat, valors artístics i context, i valorant l'aportació al patrimoni cultural i la llibertat d'expressió.

- Proposar una interpretació personal d'una peça escènica contrastant amb respecte els propis arguments amb els dels altres.

Sabers bàsics

Bloc 1. Percepció i anàlisi. CE1 I CE2

Subbloc1.1. Percepció

- Origen, evolució, característiques i tipòlogies de les Arts Escèniques. Tendències conte
- Elements comuns i convencions: ritualitat, dramaticitat, teatralitat, performativitat.
- Literatura dramàtica i altres tipologies de textos.
- Patrimoni escènic valencià i universal.
- Elements en la recepció d'un espectacle escènic. Espais escènics i públics. Valors estètics i actituds ètiques de creador i receptor

Subbloc1.2. Anàlisi

- Dramatúrgia: trama, personatges, detonant, acció, conflicte, espai, te
- L'instrument del cos. Tècnica d'expressió: gestos i moviment.
- Elements expressius i simbòlics: personatge, cos, gest, veu, text, caracterització. Acció dramàtica, dansada, o performativa: temps, espai, energia, interrelació, expressió...

- Elements visuals i sonors: escenografia, il·luminació, ambient sonor, vestuari
- Música per a les arts e
- Elements d'altres llenguatges i pràctiques artístiques col·lectives.

Bloc 2. Creació i interpretació. CE3 i CE4

Subbloc2.1. Creació

- Formes contemporànies de presentació escènica: estímuls creatius, tipologies bàsic.
- Consciència de grup: sensibilitat i socialització. Escolta activa i respecte.
- Terminologia de les arts escèniques.
- Mètodes bàsics d'escriptura teatral. Esquema dramàtic: tema, personatge, conflicte, temps, trama.
- Composició i estructura coreogràfica. El cos com a matèria primera: gestos i moviment.
- Cultura musical per a la dansa.

Subbloc 2.1. Interpretació

- Entrenament corporal: consciència d'esquema corporal, mobilitat, tècnica del gest i el moviment, individual i grupal. Actituds saludables envers el cos i la ve
- Elements i tècniques interpretatives actuals. Dramàtiques, cinestèsies i performatives.

- Pautes d'atenció, percepció, escolta activa, concentració, consciència corporal i memòria. Solidaritat i respecte.
- Treball: textual, musical i audiovisual
- Veu expressiva: respiració, dicció, vocalització, articulació, prosòdia, projecció.
- Control de les emocions i sentiments en l'expressió.

Bloc 3. Posada en escena CE5

- Disseny d'un espectacle: equips, fases i àrees de treball.
- Dramatúrgia i coreografia. Direcció escènica. Assaigs: tipologia, finalitat, fases i organització.
- Espai visual i sonor: escenografia física i virtual, recursos plàstics, disseny d'il·luminació, vestuari, caracterització. Música, recursos sonors. Eines digitals multimèdia
- Plantejaments ètics i responsables. Implicació en els projectes col·lectius. Respecte al grup, la salut i la seguretat.
- Valoració de processos i resultats.
- L'experiència davant del públic
- Interacció en xarxes socials.

1.1.2. Valoració general del progrés de l'alumnat.

Instruments de recollida d'informació.

- Avaluació inicial o diagnòstic sobre els preconceptes i la formació que l'alumne posseeix de la matèria, els resultats de la qual es prendran com a punt de partida.
- Progrés en l'adquisició de nous conceptes.
- Comprensió d'allò que s'estudia.
- Progrés en l'aportació d'exemples adequats als coneixements adquirits, com a mostra que han estat assimilats correctament.
- Ús adequat de la informació:
- L'alumne investiga i localitza dades correctament, seguint les indicacions proposades pel professor.

- Té capacitat d'anàlisi i de síntesi.
- Utilitza amb correcció el vocabulari bàsic de l'àrea.
- Memoritza la informació bàsica, fent ús de la memòria comprensiva segons els paràmetres de l'aprenentatge significatiu i funcional.
- Manifesta sentit crític i independència de judici.
- Utilitza amb correcció les tècniques instrumentals:
- Representació de grafies.
- Situació espai-temporal.
- Desenvolupa el seu sentit del ritme natural.
- Desenvolupa la seua capacitat auditiva natural.
- Presenta destresa en l'ús dels instruments musicals.
- Pràctica de la relaxació.
- S'expressa oralment i per escrit amb fluïdesa i correcció.
- Té cura en la presentació dels treballs:
- És ordenat/ada.
- Segueix un esquema de treball.
- Acaba els treballs i activitats.
- Interès pel treball. Responsabilitat.
- Acompleix les normes establertes.
- Té autonomia en el seu treball.
- És respectuós/a i tolerant amb el treball i l'interès dels companys.
- Respecta l'obra d'art i està obert/a als diferents estils i formes.
- Té disposició per al dilectament estètic.
- Té capacitat autocrítica amb el seu treball i el del seu grup.

Criteris de qualificació quantitativa i qualitativa.

PROJECTE I/O INTERPRETACIÓ: 40%

REGISTRE D'OBSERVACIÓ DIÀRIA: ……..... 40%

PROVA ESCRITA: 20%

Al final de cada trimestre tindrà lloc una prova pràctica on els alumnes interpretaran amb l'instrument que s'haja treballat en aquest trimestre (flauta, ukelele, instrumental orff, veu) les cançons corresponents a un dels tres nivells proposats en el treball a l'aula, atenent al seu grau de dificultat.

Cal dir que aquestes puntuacions aniran en funció de la qualitat de la interpretació. Així doncs, la nota podrà baixar en cas que no s'hagen superat les dificultats tècniques i/o interpretatives proposades per a cada nivell.

Els professors a eixes altures de trimestre, i amb el registre d'observació diària que duem a terme, som plenament conscients dels factors que han influït en un bon o dolent resultat en esta prova. Sempre pot donar-se el cas d'un alumne que haja seguit correctament la marxa de les classes i haja estudiat, però s'haja pogut posar nerviós en el moment de la interpretació, cas en el qual el professor pot permetre eventualment la repetició d'esta prova, a mode de recuperació.

També al final del trimestre tindrà lloc una prova escrita que inclourà una audició.

No es contempla la possibilitat d'una recuperació durant el trimestre o el trimestre següent.

En aquest punt cal indicar que la **nota de la 2ª avaluació serà la qualificació obtinguda per l'alumnat en eixa avaluació** i no la mitjana entre la 1ª i 2ª.

RECUPERACIÓ DE L'ASSIGNATURA PENDENT.

Els alumnes que tot i haver promocionat al curs següent no hagen aprovat l'assignatura de Música tenen, per als cursos 1r, 2n i 3r d'ESO, o les optatives de creativitat musical 3r eso, arts escèniques de 1er o 4t ESO les tres opcions següents per recuperar-la:

- Aprovar la 1ra avaluació del curs 2025/2026 en 2n, 3r, o Música de 4rt d'ESO. El mateix criteri s'aplica als cursos d'arts escèniques. Exceptuant 4^{t} ESO a l'optativa d'arts escèniques ja que al no haver continuïtat al Batxiller s'hauria de recuperar amb la prova extraordinària de pendent que es celebrarà a febrer.

- Convocatòria de febrer: Prova escrita, per a la qual els alumnes hauran d'estudiar les qüestions bàsiques del curs.

La data de realització de l'examen per als alumnes que porten la matèria pendent de 1r, de 2n, de 3r, de 4rt d'ESO o alguna optativa serà durant el mes de febrer de 2026, data a determinar.

Amb aquest ventall de possibilitats ens dona resposta a l'apartat de la llei que diu que la superació de les matèries pendents es realitzarà a través de l'avaluació contínua i durant aquest procés, en el moment que es considera que l'alumne ha superat la matèria pendent, es farà constar en la sessió d'avaluació immediata, en acta complementària, perquè la qualificació positiva es trasllada a tots els documents d'avaluació.

Per a completar d'alguna forma el **pla per recuperar l'assignatura pendent** cal indicar que durant el mes d'octubre cada professor del departament informarà individualment a cada alumne que tinga als seus cursos i que porten l'assignatura de Música del curs anterior pendent dels temes concrets que han d'estudiar per fer l'examen teòric de febrer. Així poden planificar amb temps la preparació d'aquest examen.

De tota forma, com que l'objectiu principal és que puguen seguir la marxa el curs present la idea és insistir dia a dia en el treball desenvolupat a les classes i també en la preparació dels exàmens del present curs, ja que aprovant-lo aproven també de rebot el curs que porten pendent.

Mesures de resposta educativa per a la inclusió.

Un dels reptes fonamentals que planteja aquesta etapa al professorat és el de com donar resposta des de la comprensivitat a les necessitats educatives de tot l'alumnat. Les mesures d'atenció a la diversitat han de desenvolupar-se tenint en compte una sèrie de paràmetres:

- Coneixement del nivell inicial de cada alumne en els diversos blocs de contingut del Currículum, sobretot en el coneixement del llenguatge musical i de la pràctica instrumental.
- Adaptació dels continguts de forma individualitzada, mitjançant l'oportuna aplicació metodològica en cada cas, tenint en compte:
- L'interès mostrat per l'alumne.
- Les possibilitats d'assolir els objectius proposats en cada unitat.

- La metodologia participativa, que intentarà crear una pressió col·lectiva per als alumnes més reacis a l'estudi, per estimular el seu aprenentatge.
- Control del ritme del procés d'ensenyament-aprenentatge per aquells que tenen millor capacitat, amb la finalitat de no perjudicar el seu avanç intel·lectual i expressiu, possibilitant el màxim aprofitament de les seues capacitats.
- Determinació de quins són els continguts bàsics a diferència dels complementaris, acompanyant una reflexió sobre la dificultat d'uns i d'altres, amb la finalitat de prevenir problemes d'aprenentatge i establir prioritats.

- Diversificació de les activitats d'aprenentatge quant a dificultat i contemplar distintes modalitats d'aprenentatge.
- Cerca de fórmules assequibles per afavorir la progressiva integració de tot el grup, a nivells actitudinals i conductuals.

Per als alumnes que destaquen, possiblement pel fet de cursar estudis al mateix temps en Conservatori o Escola de Música, se'ls proposaran tasques més avançades i s'aprofitarà el seu domini en determinats instruments per enriquir les activitats d'interpretació en grup; es fomentarà la col·laboració amb els seus companys i fins i tot en els karaokes que hem preparat per acompanyar les cançons que interpretaran en flauta dolça, hem fixat distintes velocitats, algunes ja molt ràpides i que demanen una gran destresa interpretativa que suposa un repte fins i tot per aquests alumnes més avançats. Amb tot açò pensem que aquests alumnes mantindran l'interès per una matèria en la qual en principi dominen els mínims exigibles.

El cas dels alumnes amb dificultats per seguir el ritme normal del curs es tractarà amb estreta col·laboració amb el Departament d'Orientació, després dels informes psicopedagògics i l'anàlisi de l'avaluació inicial. Cal dir, però, que en l'assignatura de

Música, on té un pes molt gran l'apartat procedimental, no és gens habitual que un alumne/a amb dificultats només per entendre conceptes i que mostre interès suspenga, perquè pot suplir fàcilment aquesta carència en l'apartat procedimental i actitudinal. Els suspesos es donen més aviat en aquells alumnes el desinterès dels quals es manifesta en un abandonament de l'assignatura.

Tot i això, donat el cas, es podrien adaptar els exàmens teòrics a aquests alumnes i per als alumnes que presentaren alguna dificultat en l'apartat procedimental, es podria fer algun tipus d'adaptació per demostrar els coneixements adquirits d'una altra forma. També cal dir en aquest apartat que es poden aprofitar algunes hores del pati de la setmana per a reforçar a aquells alumnes que tenen problemes (tant conceptuals com pràctics). Per l'experiència d'altres anys, els resultats han sigut molt satisfactoris.

Signat: Jesús Colomer

Cap del Departament

PLA D'ACTIVITATS DEPARTAMENT D´ORIENTACIÓ

IES DE BETXÍ

CURS 2025/2026

INDEX

1. INTRODUCCIÓ 3
2. JUSTIFICACIÓ 3
3. MARC LEGAL 4
4. CONTEXTUALITZACIÓ I ANÀLISI DE NECESSITATS 7
5. COMPOSICIÓ I FUNCIONS DEPARTAMENT D'ORIENTACIÓ 8
5.1 Temporalització de les reunions del Departament d'Orientació 9
5.2 Funcions de la cap de Departament d'Orientació 11
6. ACTUACIONS DE SUPORT A LES LINIES ESTRATÈGIQUES 15
7. PROGRAMES I ACTUACIONS AMB L'AGRUPACIÓ DE ZONA 22
8. ESTRATÈGIES DE COORDINACIÓ INTERNES I EXTERNES 24
8.1 Coordinació amb el personal del centre 24
8.2 Coordinació amb les famílies 24
8.3 Coordinació comunitària 25
8.4 Coordinació amb l'agrupació de zona 26
9. INDICADORS DEL PROCÉS D'AVALUACIÓ I REFLEXIÓ 26

1. INTRODUCCIÓ

L'activitat orientadora és un procés inherent al procés educatiu i a la pràctica educativa. S'aposta pel concepte d'educació integral, pel qual l'educació ha d'encaminar-se al ple desenvolupament personal i social de l'alumnat però, a més, la normativa actual aposta per una educació inclusiva.

El departament d'orientació es configura com un recurs fonamental per fer efectius els principis de personalització i atenció a la diversitat necessaris en l'escola inclusiva.

En l'actualitat, podem confirmar que el concepte d'orientació no s'entén com un fet aïllat, sinó vinculat al procés educatiu que propicia el desenvolupament integral de la persona (tant personal com social).

Segons el DECRET 72/2021, de 21 de maig, d'organització de l´orientació educativa i professional en el sistema educatiu valencià(DOGV 03/06/2021), l'orientació educativa s´estructura en quatre tipus d'intervenció. El primer tipus d'intervenció correspon a la docència i la tutoria. El segon el constitueixen els Departament D'Orientació a Secundaria. El tercer les agrupacions d'orientació de zona i el quart el conformen les UEO (unitats especialitzades d'orientació).

L'activitat orientadora contribueix a aconseguir una educació integral en la mesura que aporta assessorament i suport en els aspectes més personalitzats de l'educació i fa possible l'atenció a la diversitat de capacitats, interessos i motivacions de l'alumnat, així com l'atenció a l'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu o de compensació educativa.

2. JUSTIFICACIÓ

La present Planificació d'Activitats té per objecte la concreció anual del conjunt d'actuacions referides a l'orientació i atenció a la diversitat del nostre centre. Per a això, ens hem fonamentat en l'experiència acumulada durant anys i en les necessitats detectades en relació amb les línies estratègiques següents:

- Suport al procés d'ensenyament-aprenentatge
- Igualtat, convivència i benestar emocional
- Transició i acollida
- Orientació acadèmica i professional.

Així doncs, aquest document concreta l'organització de citats elements, atesos els preceptes de l'Ordre 10/2023. En la línia assenyalada ens agradaria dir que la present planificació, si bé tracta de prendre en consideració els canvis introduïts per les citades disposicions normatives en matèria d'organització i funcionament de l'orientació en el nostre centre, està elaborada amb la referència del Projecte Educatiu i caldrà anar adequant-la al que s'estableix en el Pla de Centre, una vegada elaborat i aprovat aquest.

3. MARC LEGAL

- Llei ORGÀNICA 2/2006, de 3 de maig, d'Educació, modificada per la Llei Orgànica 3/2020, de 29 de desembre.

- Llei ORGÀNICA 3/2020, de 29 de desembre, que modifica l'anterior (Llei orgànica 2/2006)

- Llei 26/2011, d'1 d'agost, d'adaptació normativa a la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat.

- Llei 6/2022 inclusió social per a les persones amb discapacitat i la seua inclusió social aprovat pel RD 1/2013, per a establir el suport cognitiu.

- Llei 4/2018, de 21 de febrer, per la qual s'estableix el programa plurilingüe i intercultural i es regula l´elaboració del projecte lingüístic de centre.

- Llei 8/2017 de 7 d'abril, de la Generalitat, integral del reconeixement del dret a la identitat i a l'expressió de gènere a la Comunitat Valenciana.

- Llei 9/2018, de 24 d'abril, de la Generalitat, de modificació de la Llei 11/2003, de 10 d'abril, de la Generalitat, sobre l'estatut de les persones amb discapacitat

- DECRET 104/2018, de 27 de juliol, pel qual es desenvolupen els principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià (DOGV07/08/2018)

- DECRET 252/2019, de 29 de Novembre, regula l´organització i el funcionament dels centres públics que imparteixen ensenyaments d'ESO , BACH i FP (DOGV 09/12/2019) va derogar el Decret 234/1997.

- DECRET 72/2021, de 21 de maig, d'organització de l´ orientació educativa i professional en el sistema educatiu valencià(DOGV 03/06/2021)

- RD217/2022, de 29 de març, per el que se estableix la ordenació i els ensenyaments mínims de la ESO.

- ORDRE 46/2011, de 8 de juny, de la Conselleria d'Educació, per la qual es regula la transició des de l'etapa d'Educació Primària a l'Educació Secundària Obligatòria.

- ORDRE 20/2019, de 30 d'abril la qual regula l´organització de la resposta educativa per a la inclusió de l´alumnat als centres públics de la C V (DOGV 03/05/2019)

- ORDRE 23/2021, de 6 de juliol per la que es determinen els criteris de creació de llocs de professorat d'orientació educativa en els equips d'orientació educativa i ordena la creació de les unitats especialitzades d'orientació.

- RESOLUCIÓ conjunta de la Conselleria d'educació i la conselleria de Sanitat d'11 de desembre de 2017 la qual dicta instruccions per a la detecció i l'atenció precoç de l'alumnat que presente un problema de salut mental.

- RESOLUCIÓ de 23 de Desembre de 2021 de la directora d'inclusió educativa, per la que se dicten instruccions per a la detecció e identificació de les NESE i les necessitats de compensació de desigualtats.

- RESOLUCIÓ de 5 de juny de 2018, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, per la qual es dicten instruccions per a actuar en l'acollida de l'alumnat nouvingut, especialment el desplaçat.

- RESOLUCIÓ 2 d'agost de 2021, de la directora general d´inclusió, per la qual s'estableix l´organització i el procés d'intervenció de les unitats especialitzades d'Orientació (UEO) i es concreta el procediment d'activitats dels centres d'educació Especial com a centres de recursos.

- DECRET 107/2022,de 5 de agosto, del consell ,por el que s'estableix l´ordenació i el currículum de la ESO.

- DECRET 66/2024, de 21 de juny, que modifica el Decret 107/2022, de 5 d'agost.

- DECRET 108/2022,de 5 de agost, del consell ,per el que s'estableix l'ordenació i el currículum del Batxillerat.

-ORDRE 19/2023, de 29 de juny, de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, per la qual es regulen els procediments derivats del Decret 107/2022 i el Decret 108/20225, així com l'organització i el funcionament del Batxillerat nocturn i a distància en la CV.

- RD 984/2021, de 16 de novembre, per el que es regula l´ AVALUACIÓ i PROMOCIÓ en EP així com l'avaluació promoció i titulació en ESO batxillerat i FP.

- RESOLUCIÓ 26 de gener de 2022 por la que es modifiquen alguns aspectes relatius a l' organització i el funcionament dels centres que imparteixen EI EP ESO Batxillerat.

- ORDRE 5/2021, de 15 de juliol, per la qual s'aprova el nou full de notificació per a l'atenció socioeducativa infantil i protecció de l'alumnat menor d'edat i s'estableix la coordinació interadministrativa per a la protecció integral de la infància i adolescència.

- ORDRE 19/2023, de 29 de juny, de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, per la qual es regulen els procediments derivats del Decret 107/2022, de 5 d'agost, del Consell pel qual s'estableixen l'ordenació i el currículum d'educació Secundaria Obligatòria, i del

-DECRET 108/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'estableixen l'ordenació i el currículum de Batxillerat, així com l'organització i el funcionament del Batxillerat nocturn i a distància a la Comunitat Valenciana.

- ORDRE 10/2023, DE 22 de maig, de la Conselleria D'educació, Cultura i Esport, per la qual es regulen i concreten determinats aspectes de l'organització i el funcionament de l'orientació educativa i professional en el sistema educatiu valencià.

- DECRET 195/2022, de 11 de novembre, d'igualtat i convivència en el sistema educatiu valencià.

- RESOLUCIÓ de 15 de maig de 2024, de la directora general d'Innovació i Inclusió Educativa que modifica la Resolució conjunta de 4 d'abril de 2023, de la directora general d'Inclusió Educativa i del director general de Centres Docents, per la qual es dicten instruccions per a la provisió i gestió de productes de suport per a l'alumnat amb necessitats educatives especials escolaritzat en centres educatius de titularitat de la Generalitat.

- RESOLUCIÓ de 7 de juliol de 2025, del secretari autonòmic d'Educació, per la qual s'aproven les instruccions per a l'organització i el funcionament dels centres que imparteixen Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat durant el curs 2025-2026

- RESOLUCIÓ de 17 de juliol de 2025, de la Secretaria Autonòmica d'Educació i Formació Professional, per la qual es dicten instruccions sobre l'ordenació acadèmica i d'organització de l'activitat docent dels centres de la Comunitat Valenciana que durant el curs 2025-2026 impartisquen Formació Professional de grau C, D i E.

- RESOLUCIÓ 7 de juliol de 2024 sobre la organització i les funcions de les comissions col·legiades d'orientació professional.

4. CONTEXTUALITZACIÓ I ANÀLISI DE NECESSITATS

El pla d'activitats del Departament d'Orientació s'elabora per a ser aplicat al llarg d'un curs escolar. Durant aquest curs 25-26 el nostre centre compta amb 406 alumnes.

Pel que fa a la distribució d'alumnat per nivells i grups, aquest curs escolar contem amb 4 grups de 1r d'ESO; 3 grups de 2n d'ESO ; 3 grups de 3r d' ESO (més un de PDC1), i 3 grups de 4rt d'ESO (més un de PDC2).

Hi ha 2 grups de primer de Batxillerat i 1 grup de segon de Batxillerat, de les modalitats de Ciències, i Humanitats i Ciències Socials .

Respecte als cicles formatius, tenim un grup de 1r i un grup de 2n de grau mitjà de sistemes microinformàtics i xarxes.

També tenim un grup de 1er i un de 2n d´arts gràfiques.

La majoria dels alumnes del nostre centre procedeixen dels centres d'Educació Infantil i Primària adscrits i de la zona d'influència i comarca: CEIP CERVANTES DUALDE de Betxí, CEIP CARME MARTÍ d'Artana, CEIP FRANCISCO MONDRAGON d'Eslida.

5. COMPOSICIÓ I FUNCIONS DEPARTAMENT D'ORIENTACIÓ

En el present curs escolar el departament d'orientació esta format per:

- Professora especialista en Orientació Educativa: Rosa Mondragón Diaz. Atenció als grups de 1r i 2n d'ESO, 1r de Batxillerat i CFGM.
- Professora especialista en Orientació Educativa : Sara Cotanda Canelles. Atenció als grups de 3r, 4t d'ESO i 2n de Batxillerat, així com també serà la que exercirà les funcions de Cap de departament.
- Professora de Pedagogia Terapèutica: Carmen Pachés Bueno.
- Mestre d'Audició i Llenguatge : Maria Teresa Manzana Segarra que vindrà al centre 3 dies a la setmana :dimecres, dijous i divendres.
- Personal no docent d'atenció educativa:
    - Educadora d'educació especial: Elena Llopis Martínez, a jornada completa. Atenció a dos alumnes de 1r d'ESO i dos alumnes de 2n d'ESO.

- Fisioterapeuta: Sofía Fajardo Suller, adscrita al nostre centre però compartida amb el CEIP adscrit de la localitat i amb el CEIP Miralcamp d'Onda. Atenció a una alumna de 2n d'ESO amb mobilitat reduïda.

A més, esta adscrit funcionalment al D.O el professorat dels àmbits de PDC així com el professor de FOL i la coordinadora d'igualtat i convivència.

-Segons el Decret 72/2021 (Capítol III punt 3) la persona coordinadora d'igualtat i convivència podrà participar, a criteri de la direcció del centre, en les reunions del D.O.

5.1 Temporalització de les reunions del Departament d'Orientació

Basant-nos en la Resolució del 22 de juliol de 2024, acordem fer una reunió de tots els membres del DO a l´inici de curs i a la fi de curs a banda d´aquelles setmanals i necessàries per les necessitats detectades.

-Orientadores i suport especialitzat es reuniran setmanalment en dijous de 12:05 fins a les 13 hores, per realitzar un seguiment del treball i informar de les reunions de COCOPE.

-Es farà una reunió trimestral amb el professorat dels grups de PDC (PDC 1 i PDC 2), a banda d'aquelles necessàries segons demanda.

-Els divendres es faran quinzenalment reunions amb els orientadors/es de zona (orientador dels CEIPS Eslida, Artana, Betxí i IES de Betxí) tal com marca la normativa actual.

-També es faran reunions mensuals d'orientació amb la Direcció Territorial i coordinadora de la UEO.

Segons l'article 45 i 46 del Decret 252/2019, de regulació de l'organització i el funcionament dels centres públics que imparteixen ensenyaments d'Educació Secundària Obligatòria, Batxillerat i Formació Professional i segons els articles 7 i 8 del Decret 72/2021,de 21 de Maig d´organització de l´Orientació Educativa i professional, són **funcions, responsabilitat i competències** del Departament d'Orientació les següents:

a) Assessorar i col·laborar amb els òrgans de govern, de coordinació didàctica i de participació dels centres educatius en l'àmbit de les seues competències en:

1.El procés d'identificació de barreres a la inclusió en el context escolar, familiar i social en cadascun dels nivells de resposta a la inclusió

2.La planificació, desenvolupament i avaluació d'actuacions i programes preventius que contribueixen a eliminar les barreres a la inclusió identificades i afavorir l'accés, la participació i l'aprenentatge de tot l'alumnat del centre

3. La personalització de l'accessibilitat d'entorns i materials didàctics i curriculars i l'organització amb criteris inclusius dels recursos i suports amb l'objectiu d'assegurar l'accés de tot l'alumnat a les experiències educatives comunes.

4. La prevenció i detecció primerenca de dificultats d'aprenentatge i l'organització i seguiment de les mesures curriculars ordinàries i extraordinàries que contribueixen l'assoliment dels aprenentatges i el desenvolupament de les competències clau de tot l'alumnat del centre.

5. La prevenció i detecció primerenca de situacions de desigualtat o desavantatge i l'organització i seguiment de les mesures de resposta que faciliten la participació i el desenvolupament del sentit de pertinença al centre i al grup classe de tot l'alumnat que contribueixen a superar i compensar les situacions i circumstàncies que les produeixen.

b) Formar part de l'equip de transició dels centres educatius i participar en la planificació, desenvolupament i avaluació dels processos de transició entre etapes i modalitats d'escolarització i inserció laboral.

b) Participar en l'àmbit de les seues competències en l'avaluació socio-psicopedagògica d'acord amb la normativa establida a l'efecte i col·laborar amb els equips educatius en l'elaboració, desenvolupament, seguiment i avaluació dels plans d'actuació personalitzats.

c) Donar suport en l'àmbit de les seues competències i d'acord amb la normativa establida a l'efecte a l'alumnat que ho necessite mitjançant un acompanyament que enfortisca el seu ajust personal, el sentit de pertinença al centre i al seu grup classe i les expectatives i possibilitats en l'assoliment dels aprenentatges.

d) Informar en l'àmbit de les seues competències les mares, pares o representants legals de l'alumnat sobre l'organització i els resultats de les mesures de resposta desenvolupades amb les seues filles i fills i orientar i donar suport a la seua col·laboració.

f) Transmetre, d'acord amb la normativa vigent, la informació educativa de l'alumnat entre les diferents estructures de l'orientació educativa i professional, així com d'altres serveis públics de l'Administració local, autonòmica o estatal.

g) Col·laborar en l'organització i desenvolupament d'accions i projectes formatius, de sensibilització i d'innovació o d'investigació dirigides al professorat, les famílies i l'entorn comunitari amb l'objectiu d'implementar la cultura i els valors de l'educació inclusiva en les pràctiques educatives i evitar l'exclusió escolar i social i l'abandonament escolar, en col·laboració amb els centres de formació del professorat i altres entitats autoritzades.

h) Coordinar accions conjuntes i intervencions amb els recursos educatius, culturals, sanitaris i socials externs.

i)Participar en les sessions d´avaluació dels diferents cursos de les etapes corresponents

j) En els centres que imparteixen FP hi ha d´haver una coordinació estreta entre el D.O i el de FOL amb l ´objectiu de planificar les activitats d'assessorament i orientació professional i la transició a l´entorn laboral.

k) Qualsevol altra que l'Administració educativa determine en el seu àmbit de competències.

5.2 Funcions de la cap de Departament d'Orientació

a) Redactar el pla d'activitats del departament i la memòria de final de curs.

b) Dirigir i coordinar les activitats del departament, i vetllar pel seu compliment.

c) Col·laborar en l'elaboració dels projectes curriculars d'etapa.

d) Coordinar l'organització d'espais i instal·lacions assignats al departament, proposar l'adquisició del material i de l'equipament específic assignat al departament i vetllar-ne pel manteniment.

e) Informar l'alumnat i tota la comunitat educativa de les activitats del departament.

f) Convocar i presidir les reunions periòdiques del departament, i les que calgui amb caràcter extraordinari, com també estendre'n acta de cada una.

g) Promoure l'avaluació dels diferents projectes i activitats del departament.

h) Col·laborar en les avaluacions que, sobre el funcionament i les activitats de l'institut, promoguin els òrgans de govern d'aquest o l'Administració educativa.

i) Altres que li puguin ser encomanades per la directora del centre o atribuïdes per la Conselleria d'Educació i Cultura.

En l'acompliment de les funcions al·ludides a l'apartat anterior, la cap del departament comptarà amb la col·laboració dels membres del departament, i podrà delegar les funcions que cregui oportunes en la persona del departament que, en cada cas, consideri més idònia a tal efecte.

El D.O actuarà sota la supervisió de la direcció d´estudis i l´assistència a les reunions del departament serà obligatòria per a tots els membres.

Seguint la ORDRE 20/2019, de 30 d'abril, per la qual es regula l'organització de la resposta educativa per a la inclusió de l'alumnat en els centres docents sostinguts amb fons públics del sistema educatiu valencià, en l'article 42 especifica les **funcions, responsabilitats i competències** dels mestres especialistes en **Pedagogia Terapèutica i Audició i Llenguatge.**

Personal docent especialitzat de suport de Pedagogia terapèutica i d'Audició i llenguatge:

1. Les funcions del personal docent de suport de les especialitats de Pedagogia Terapèutica i d'Audició i Llenguatge són les següents:

a) Assessorar i col·laborar amb els equips docents i els serveis especialitzats d'orientació en la identificació de les barreres a la inclusió en el context escolar,

familiar i social i en la detecció primerenca de les dificultats específiques d'aprenentatge i, si escau, de les situacions de desigualtat i desavantatge.

b) Assessorar i col·laborar amb els equips docents en la planificació i la implementació d'actuacions i programes preventius per al desenvolupament de les competències clau.

c) Assessorar i col·laborar amb la direcció del centre i les persones coordinadores de formació, igualtat i convivència en la planificació i el desenvolupament d'accions formatives i de sensibilització dirigides al claustre, al personal del centre, l'alumnat, les famílies i l'entorn sociocomunitari.

d) Formar part dels equips de transició i participar en la planificació, el desenvolupament i l'avaluació dels processos de transició entre etapes i modalitats d'escolarització.

e) Col·laborar amb els equips docents en la personalització de les programacions didàctiques i en l'accessibilitat dels entorns, materials didàctics i curriculars per a facilitar l'accés, la participació i l'aprenentatge de l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu.

f) Col·laborar amb els equips docents en la planificació, desenvolupament i avaluació de les adaptacions curriculars individuals significatives i els plans d'actuació personalitzats de l'alumnat amb què intervenen.

g) Col·laborar amb l'especialista en Orientació Educativa en el procediment d'avaluació tecnicopedagògica i aportar la informació i els coneixements relatius al seu àmbit de competències.

h) Donar suport personalitzat i individualitzat a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu, d'acord amb els criteris establerts en el Pla d'Actuació Personalitzat (PAP).

i) Elaborar informes de valoració i seguiment de l'alumnat al qual donen suport.

j) Col·laborar amb les tutores i els tutors en les reunions amb les famílies o representants legals, per a informar sobre els objectius de la intervenció, les mesures dutes a terme i el progrés de l'alumnat, i orientar, si escau, sobre els aspectes que cal treballar des de l'àmbit familiar.

k) Participar en els processos de coordinació i intercanvi d'informació amb els agents, institucions i entitats socioeducatives i sanitàries implicats en la resposta educativa de l'alumnat al qual donen suport.

l) Altres funcions que reglamentàriament se'ls assignen.

2. El personal docent especialitzat de suport de Pedagogia Terapèutica, a més de les funcions establides en el punt 1, té la funció de col·laborar amb els equips educatius i els serveis especialitzats d'orientació en el disseny i la implementació de programes de desenvolupament competencial i actuacions preventives de les dificultats d'aprenentatge.

3. El personal docent especialitzat de suport d'Audició i Llenguatge es centra prioritàriament en l'àmbit de la comunicació, el llenguatge i la parla des d'una perspectiva educativa vinculada al currículum. A més de les funcions generals establides en el punt 1, té les funcions d'assessorar el personal docent d'Educació Infantil en el disseny, la implementació i el seguiment dels programes d'estimulació del llenguatge oral dirigits a tot l'alumnat, així com en les mesures d'aprenentatge intensiu i millora de la competència lingüística dirigides a l'alumnat que requereix una resposta personalitzada amb suports no especialitzats.

Amb caràcter general, quan les dificultats de l'alumnat no estan associades a discapacitat o a problemes greus en la comunicació, l'atenció directa del personal especialitzat d'audició i llenguatge no s'ha de prolongar més de tres cursos i es pot substituir per l´ atenció indirecta o el suport puntual.

Respecte a les funcions de la **Educadora d'Educació Especial,** seguint la resolució del 9 de juliol de 2018, trobem les següents:

a) Desenvolupament de las funcions pròpies de l'atenció directa de l'alumnat en l'horari lectiu que corresponga d'acord amb les línies pedagògiques planificades pel centre i pla d'actuació personalitzat de l'alumnat.

b) Elaboració d'informes i documentació referits a l'alumnat i a la gestió pedagògica del centre, organització i manteniment del material educatiu, comunicació amb les famílies de l'alumnat i participació en reunions de coordinació en temps coincident

c) Fer el seguiment de l'alumnat, l'atenció del qual té encomanada, durant el temps del menjador escolar i activitats complementàries en horari escolar, procurant en tot cas la dedicació màxima diària d'1 hora i 15 minuts. Açò no suposa en cap cas que el personal educador compte per a la ràtio, ni faja funcions de monitor de menjador ni de monitor d'activitats complementàries.

d) Temps necessari, si és el cas, pel desplaçament entre els centres que tinga adscrits que computarà com a temps efectiu de treball.

En quant a la **Fisioterapeuta educativa** adscrita al centre, s'encarregarà d'adaptar l'entorn a les necessitats de l'alumna, planificar i portar a terme les sessions individuals corresponents amb ella, incrementar la seua autonomia en la mobilitat i realitzar els informes corresponents.

6. ACTUACIONS DE SUPORT A LES LINIES ESTRATÈGIQUES

La planificació de l'orientació educativa i professional, prevista en els articles 3, 4, 5, 6 i 7 del Decret 10/2023 del 22 de maig, s'organitzarà al voltant de les línies estratègiques següents:

-Suport al procés d'ensenyament-aprenentatge
-Igualtat, convivència i benestar emocional
-Transició i acollida
-Orientació acadèmica i professional

Aquestes línies estratègiques estan **vinculades** als diferents elements que composen els **projectes educatius o els projectes funcionals** dels centres integrats i **la resta dels plans, programes i activitats del centren,** i s'han de **desenvolupar a través d'aquests.** Al seu torn, cada línia estratègica comporta un **conjunt d'actuacions** que **els centres han de seleccionar i prioritzar** d'acord amb les **seues característiques i necessitats**. (Art. 3 de Ordre 10/2023)

Línies estratègiques	Programes i actuacions	Temporalització	Nivell de resposta	Destinataris
a) Suport al procés d'E-A	Identificació de les barreres del centre i de l'aula que limiten l'accés, la participació i l'aprenentatge	Durant tot el curs	1 i 2	Alumnat
	Elaboració de les propostes pedagògiques perquè donen resposta a la diversitat de tot l'alumnat	A l'inici de curs	2	Docents
	Prevenció i detecció primerenca de les dificultats d'aprenentatge	Durant tot el curs, i especialment, en transicions	2	Alumnat
	Processos i instruments d'avaluació inclusiva	Durant tot el curs	1	Docents
	Procés d'avaluació Sociopsicopeda-gògica	Durant tot el curs	4	Alumnat
	Personalització de l'aprenentatge	Durant tot el curs	3 i 4	Alumant
	Organització dels suports del centre	Durant tot el curs	1	Equip directiu
	Organització i col·laboració amb tot l'equip docent	Durant tot el curs	2, 3 i 4	Docents

Línies estratègiques	Programes i actuacions	Temporalització	Nivell de resposta	Destinataris
b) Igualtat, convivència i benestar emocional	Identificació de les barreres que limiten l'accés i la participació de l'alumnat	Durant tot el curs i en moments de decisió	1	Alumnat
	Detecció primerenca de situacions de desavantatge	Durant tot el curs, especialment a l'inici de l'escolarització	1 i 2	Alumnat
	Col·laborar en la identificació de les necessitats de compensació de desigualtats	Durant tot el curs	2 i 3	Alumnat
	Promoció de la igualtat i la convivència positiva	Durant tot el curs	1 i 2	Alumnat
	Creació d'estructures de participació (ex. TEI)	Durant tot el curs	2	Alumnat
	Propostes curriculars i d'acció tutorial relacionades amb l'educació per a la salut, l'educació emocional i l' ús responsable de les TIC	Durant tot el curs	1 i 2	Docents
	Actuacions d'intervenció davant situacions que alteren la convivència	Durant tot el curs	1 i 2	Alumnat
	Mesures i actuacions per a	Durant tot el curs	3	Alumnat

	la compensació de desigualtats			
	Realitzar l'avaluació d'aquell alumnat que presenta trastorns i problemes greus de conducta	Durant tot el curs	4	Alumnat
	Organització dels suports per l'alumnat amb necessitats de compensació de desigualtats	Durant tot el curs	3 i 4	Equip directiu
	Proporcionar ajuda a les famílies en la tramitació d'ajudes a l'estudi	Durant tot el curs	1	Famílies
	Creació de xarxes de cooperació amb l'entorn	Durant tot el curs	1	Entorn
	Organització i col·laboració amb tutors/res en la planificació de l'acció tutorial	Durant tot el curs	2	Docents

Línies estratègiques	Programes i actuacions	Temporalització	Nivell de resposta	Destinataris
c) Transició i Acollida	Identificació de barreres a l'inici de l'etapa	Durant tot el curs i en moments de decisió	1	Alumnat
	Detecció de NESE i necessitats de compensació de desigualtats	Durant tot el curs, especialment a l'inici de l'escolarització	1 i 2	Alumnat
	Realitzar l'avaluació sociopsicopedagògica quan detectem necessitats	Durant tot el curs	2 i 3	Alumnat
	Transvasament de la informació de l'alumnat amb NESE	Durant tot el curs	1 i 2	Alumnat
	Participar en les actuacions educatives en la transició entre centres	Durant tot el curs	2	Alumnat
	Acollida a l'alumnat i les famílies a l'inici de l'etapa d'ESO	Durant tot el curs	1 i 2	Docents
	Acollida al personal de nova incorporació al centre	Durant tot el curs	1 i 2	Alumnat
	Organització i col·laboració amb les persones tutores	Durant tot el curs	3	Alumnat
	Realitzar l'avaluació d'aquell alumnat que presenta trastorns i	Durant tot el curs	4	Alumnat

	problemes greus de conducta			
	Coordinació amb serveis externs	Durant tot el curs	3 i 4	Equip directiu

Línies estratègiques	Programes i actuacions	Temporalització	Nivell de resposta	Destinataris
d) Orientació acadèmica i professional	Identificació de barreres que limiten els processos de presa de decisions	Durant tot el curs i en moments de decisió	1	Alumnat
	Accions orientades a la sensibilització contra la discriminació	Durant tot el curs, especialment a l'inici de l'escolarització	1 i 2	Alumnat
	Detecció de necessitats d'orientació acadèmica i professional	Durant tot el curs	2 i 3	Alumnat
	Col·laboració entre les estructures de coordinació didàctica	Durant tot el curs	1 i 2	Alumnat
	Proposta d'actuacions que contribuïsquen a la prevenció de l'abandó prematur	Durant tot el curs	2	Alumnat
	Proporcionar informació a l'alumnat sobre l'ESO i orientar-los perquè vagin confeccionant, al segon cicle de l'etapa, un itinerari educatiu coherent	A partir de febrer	2	Alumnat

	amb les seves pròpies característiques			
	Tutories d'autoconeixement	A l'inici de curs	2	Alumnat

7. PROGRAMES I ACTUACIONS AMB L'AGRUPACIÓ DE ZONA

Les agrupacions d'orientació de zona estan constituïdes pel conjunt del professorat de l'especialitat d'orientació educativa, i per qui tinga atribuïdes aquestes funcions, que atén els centres de titularitat de la Generalitat adscrits a un mateix institut d'educació secundària obligatòria de titularitat de la Generalitat.

Les agrupacions d'orientació de zona tindran les funcions següents:

a) Promoure plans, programes i actuacions preventives i de desenvolupament, d'aplicació al llarg de totes les etapes, que tinguen com a objectius la inclusió de l'alumnat, l'eliminació de barreres, la prevenció de les dificultats d'aprenentatge, l'optimització dels processos de desenvolupament personal, social, emocional i acadèmic, la igualtat i la convivència, l'orientació acadèmica i professional, la inserció sociolaboral i qualsevol altre que la mateixa agrupació determine, en funció de les necessitats detectades en els centres que la conformen o a proposta de la conselleria competent en matèria d'educació.

b) Planificar i coordinar, en el marc dels plans i processos de transició entre etapes i modalitats d'escolarització, l'orientació educativa i professional, l'acompanyament de tot l'alumnat i de les famílies i el transvasament d'informació de l'alumnat que requereix una resposta educativa personalitzada.

c) Analitzar, de forma conjunta, les valoracions sociopsicopedagògiques que han determinat l'existència de necessitats de caràcter complex i prendre decisions sobre les mesures i els suports més adients per donar-hi resposta,

incloent-hi, si escau, les propostes d'escolarització i els plans d'actuació personalitzats, considerant sempre la participació i l'opinió de les famílies o representants legals.

d) Qualsevol altra que l'Administració educativa determine en el seu àmbit de competències.

Dins de les agrupacions d'orientació de zona, els equips d'orientació educativa i els gabinets psicopedagògics municipals han de realitzar la detecció i la identificació prèvia a l'escolarització de les necessitats específiques de suport educatiu i cooperar amb els consells escolars municipals o les comissions tècniques corresponents en la identificació de les necessitats de compensació de desigualtats, amb la col·laboració, si escau, de les unitats especialitzades d'orientació i dels centres d'educació especial com a centres de recursos.

El personal d'Orientació educativa de l'IES de Betxí pertany a l'Agrupació d'Orientació de Zona número 119, la qual està composta pel personal d'Orientació Educativa dels següents centres:

- IES de Betxí (Betxí)
- CEIP Cervantes-Dualde (Betxí)
- CEIP Carme Martín (Artana)
- CEIP Francisco Mondragón (Eslida)

A principi del curs 25-26 es van establir les següents actuacions per a dur a terme durant el curs escolar:

- Presa de decisions sobre criteris comuns de funcionament de l'agrupació.
- Acompanyament al personal d'orientació, especialment al de nova incorporació.
- Anàlisi i valoració conjunta de casos.
- Assessorament col·laboratiu sobre procediments d'actuació i proves d'avaluació sociopsicopedagògica.
- Treballar una major transició dels col·legis a l'institut.

- Detectar necessitats per poder invertir en la compra de proves d'avaluació.
- Treballar sobre casos d'alumnat amb TEA.

8. ESTRATÈGIES DE COORDINACIÓ INTERNES I EXTERNES

8.1 Coordinació amb el personal del centre

L'essència de la funció assessora, és dur a terme en un marc col·laboratiu amb tots els docents i la nostra actuació s'ha d'entendre, fonamentalment, com un procés per a la millora educativa del centre. També cal remarcar, que actuem com a equips tècnics de la pròpia administració, quan el nostre assessorament ajuda a prendre decisions sobre aspectes educatius. La cultura, funcionament i organització del centre, requereix adequar les nostres estratègies d'assessorament en funció de les necessitats establertes i de les prioritats recollides en el pla d'actuació. D'aquesta manera, el departament d'orientació ens coordinem amb:

- L'equip directiu
- COCOPE
- L'equip docent
- Tutors i tutores (a través de reunions setmanals)

A més, de la coordinació setmanal del propi departament

8.2 Coordinació amb les famílies

Una de les claus d'èxit de les activitats a desenvolupar pel departament d'orientació del centre escolar està en la capacitat de connectar amb les expectatives i necessitats de les famílies de l'alumnat. El contacte directe i de col·laboració estreta amb les famílies, possibilita aconseguir nivells d'informació mútua, de coherència i de complementarietat en la tasca educativa que dona lloc a una millora continua i eficaç dels agents i processos implicats . S'adapta l'horari d'atenció a les famílies, a les situacions personals de cadascuna i la nostra disponibilitat, posant major atenció

a les famílies de l'alumnat que porta un seguiment i treball amb els membres de l'equip d'orientació.

8.3 Coordinació comunitària

Per contribuir al desenvolupament de l'orientació educativa i professional i a la transformació social i comunitària, els centres educatius, especialment a través dels equips directius i dels EOE, han de crear sinergies i treballar conjuntament amb institucions, serveis i agents educatius, sanitaris, socials, d'infància i adolescència, culturals i laborals i amb els sectors productius del seu entorn.

Establirem una coordinació amb:

- Agrupació de zona (AOZ 119)
- CEE com a centre de recursos
- Coordinació territorial de l'orientació (CTO)
- Unitats especialitzades d'orientació (UEO)
- Agents externs i serveis educatius, sanitaris, d'infància i adolescència, culturals i laborals.

Es consideren objectius importants de la coordinació sociocomunitària, entre altres:

-El foment del sentit i la consciència de comunitat,

-La dinamització de les relacions amb les administracions locals, les institucions i els sectors clau de l'entorn,

-La creació de xarxes de suport comunitari,

-La col·laboració en l'anàlisi de necessitats de la comunitat,

-El treball cooperatiu per al disseny, implementació i avaluació de plans, projectes i programes d'acció i desenvolupament **comunitari** i per a la inclusió social i laboral de l'alumnat.

Aquestes coordinacions es duen a terme al llarg del curs mitjançant els canals de comunicació telemàtica, telefònica i presencial.

8.4 Coordinació amb l'agrupació de zona

Amb caràcter general, les agrupacions d'orientació de zona s'han de reunir amb una periodicitat mensual en el lloc o els llocs que la mateixa agrupació determine, sense perjuí que, segons els temes que cal tractar i els projectes que s'estan desenvolupant, puguen reunir-se amb una freqüència major, amb el vistiplau de la direcció dels centres implicats, i combinar l'ús de mitjans telemàtics.

Quan siga necessari, per la naturalesa dels temes a tractar, les coordinacions incorporaran també altres professionals dels equips d'orientació educativa i dels departaments d'orientació educativa i professional que formen part de la mateixa agrupació, així com agents dels àmbits social, sanitari, educatiu i d'altres àmbits que puguen contribuir al desenvolupament de les funcions de l'agrupació.

9. INDICADORS DEL PROCÉS D'AVALUACIÓ I REFLEXIÓ

El seguiment i l'avaluació de les accions previstes i del conjunt dels programes té com a objectiu aconseguir un control efectiu del treball, orientat a la millora continua mitjançant el registre sistemàtic de les diferents actuacions, amb uns indicadors que permeten determinar si s'han complit i en quin grau.
En definitiva, es tracta de potenciar el nostre treball per tal que l'orientació impregne la cultura del centre i contribuïsca al desenvolupament dels objectius plantejats, comptant amb la participació i la implicació de tota la comunitat educativa, recollint les actuacions que estiguen consensuades i siguen considerades com a importants i prioritàries per les persones que han de col·laborar en el seu desenvolupament.
Aquest pla d'activitats serà avaluat de manera contínua i formativa, amb el propòsit d'analitzar el grau de consecució dels objectius proposats i implementar al llarg del curs els canvis que siguen precisos per a aconseguir-los.
En aquest sentit, es planteja una avaluació contínua durant el curs, però també una avaluació final, a través de la memòria per a avaluar la programació del Departament d'Orientació amb l'objectiu d' identificar les actuacions dutes a terme, i

valorar els resultats obtinguts. A més a més, ha de servir com una eina de reflexió on s'arrepleguen propostes de millora, que serviran com a orientació per a l'elaboració de la programació del curs posterior.

Betxí, a 13 d'octubre de 2025

Sara Cotanda Canelles
Orientadora educativa- Cap DO

Rosa Mondragón Diaz
Orientadora educativa

Carmen Pachés Bueno
Mestra Pedagogia terapèutica

Maria Teresa Manzana
Mestra d'audició i llenguatge

Elena Llopis Martínez
Educadora d'educació especial

Sofía Fajardo Suller
Fisioterapeuta

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964738930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/

Finançat per la Unió Europea

PROPOSTA PEDAGÒGICA
DEPARTAMENT D'ANGLÈS
CURS 2024-2025

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964738930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/

Finançat per la Unió Europea

ÍNDEX

CONCRECIÓ CURRICULAR DE LA MATÈRIA: PRIMERA LLENGUA ESTRANGERA (ANGLÈS), EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA.

1. ELEMENTS CURRICULARS DEL NIVELL: EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA

1.1 COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

1.2 SABERS BÀSICS

1.3 SITUACIONS D'APRENENTATGE

1.4 VALORACIÓ GENERAL DEL PROGRÉS DE L'ALUMNAT

***Criteris per a l'avaluació qualitativa i quantitativa i instruments de recollida d'informació.**

1.5 MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ

***Criteris per a l'avaluació qualitativa i quantitativa i instruments de recollida d'informació.**

1.6 OPTATIVA: COMPETÈNCIA COMUNICATIVA ORAL EN LLENGUA ESTRANGERA.

***Criteris per a l'avaluació qualitativa i quantitativa i instruments de recollida d'informació.**

1.7 PROGRAMA DE REFORÇ PER A L'ALUMNAT QUE PROMOCIONA AMB L'ASSIGNATURA PENDENT EN EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA

1.8 PLA DEL FOMENT DE LA LECTURA EN ESO

1.9 MATERIALS, RECURSOS I ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

CONCRECIÓ CURRICULAR DE LA MATÈRIA: LLENGUA ESTRANGERA I i II (1r i 2n DE BATXILLERAT)

2. ELEMENTS CURRICULARS DEL NIVELL: BATXILLERAT

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964738930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/

Finançat per la Unió Europea

2.1 COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

2.2 SABERS BÀSICS

2.3 SITUACIONS D'APRENENTATGE

2.4 VALORACIÓ GENERAL DEL PROGRÉS DE L'ALUMNAT

***Criteris per a l'avaluació qualitativa i quantitativa i instruments de recollida d'informació.**

2.5 MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ

2.6 PROGRAMA DE REFORÇ PER A L'ALUMNAT QUE PROMOCIONA AMB L'ASSIGNATURA PENDENT EN BATXILLERAT

2.7 MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA AL BATXILLERAT

2.8 PLA DEL FOMENT DE LA LECTURA EN BATXILLERAT

2.9 MATERIALS, RECURSOS I ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA CICLE FORMATIU DE GRAU MITJÀ DE XARXES I SISTEMES MICROINFORMÀTICS. MÒDUL: ANGLÈS TÈCNIC 1 i 2.

1. COMPETÈNCIA GENERAL DEL TÍTOL

2. COMPETÈNCIES PROFESSIONALS, PERSONALS I SOCIALS (CPPS)

3. MÒDULS FORMATIUS PER CURS I LA SEUA DISTRIBUCIÓ HORÀRIA

4. ASPECTES METODOLÒGICS GENERALS

5. RESULTATS D'APRENENTATGE I CRITERIS D'AVALUACIÓ, INSTRUMENTS I UNITATS DE TREBALL

6. ACTIVITATS EXTRAESCOLARS O COMPLEMENTÀRIES

PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA CICLE FORMATIU DE GRAU MITJÀ D'IMPRESSIÓ GRÀFICA. MÒDUL ANGLÈS TÈCNIC 1.

1. DADES D'IDENTIFICACIÓ

2. DESCRIPCIÓ I CONTEXTUALITZACIÓ EN EL MARC DE L'ASSIGNATURA.

3. COMPETÈNCIES

4. CONTINGUTS

5. METODOLOGIA

6. CRITERIS D'AVALUACIÓ

7. CRITERIS DE QUALIFICACIÓ

8. CALENDARI, CONTINGUTS I TEMPORALITZACIÓ DEL PROCÉS EDUCATIU TEMPORALITZACIÓ

9. ACTIVITATS EXTRAESCOLARS O COMPLEMENTÀRIES

CONCRECIÓ CURRICULAR DE LA MATÈRIA: PRIMERA LLENGUA ESTRANGERA (ANGLÈS), EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA.

La comunicació en diverses llengües en la societat actual, caracteritzada per la globalització, el plurilingüisme i la interculturalitat, exigeix una educació i una formació més adaptades a les demandes que aquesta societat requereix per al desenvolupament de persones independents, actius i compromesos amb la realitat contemporània. En aquest sentit, la llengua estrangera, d'acord amb les directrius marcades pel Consell d'Europa per mitjà del Marc Europeu Comú de Referència per a les Llengües, contribueix al desenvolupament competencial que permetrà a l'alumnat afrontar els reptes del segle

XXI com a persones integrades en la societat i professionals del futur, en un món interconnectat, global i canviant, on la internacionalització, la mobilitat i el descobriment d'altres cultures estiguen presents. La matèria de Llengua Estrangera en l'etapa d'Educació Secundària Obligatòria té com a objectiu principal l'adquisició de la competència comunicativa apropiada en la llengua estrangera, de manera que permeta a l'alumnat comprendre, expressar-se, interaccionar i mediar en aquesta llengua amb eficàcia, així com l'enriquiment i l'expansió de la consciència intercultural.

En aquest currículum, les dues dimensions bàsiques del plurilingüisme estan presents: la dimensió comunicativa i la dimensió intercultural. És per això que les competències específiques de la matèria es vinculen a les competències clau del perfil d'eixida d'aquesta etapa, així com als reptes del segle XXI. La Llengua Estrangera està directament relacionada amb el desenvolupament de les competències clau de comunicació lingüística i plurilingüe, ja que suposa incorporar mecanismes i estratègies per al processament i la transmissió de la informació, i integrar sabers i coneixements del repertori lingüístic propi com ara la llengua materna, les llengües oficials i les altres llengües estrangeres, per a traslladar-los, així, a l'aprenentatge d'altres llengües i cultures. Així mateix, fomenta el desenvolupament de la resta de competències clau perquè suposa moure's en entorns d'aprenentatge analògics i digitals (competència digital), inferir i deduir informació per a la construcció de significats (competència en ciència, tecnologia, enginyeria i matemàtiques), així com reflexionar sobre el seu propi procés d'aprenentatge (competència personal, social i aprendre a aprendre) i apreciar i valorar l'expressió artística, cultural i literària de manera empàtica i respectuosa (competència en consciència i expressió cultural). Aquesta matèria, per mitjà de les seues competències específiques, contribueix de manera clara al fet que l'alumnat puga afrontar reptes del segle XXI, com són el reconeixement i el respecte per la diversitat lingüística i cultural, la gestió de situacions interculturals de convivència democràtica, la resolució dialogada de conflictes o l'establiment de vincles personals i socials basats en el respecte i la igualtat de drets.

La matèria de Llengua Estrangera, en el desenvolupament de les competències específiques de comprensió, expressió, interacció i mediació, fomenta que l'alumnat puga adquirir els elements bàsics de la cultura en els seus aspectes humanístics, cosa que contribueix al desenvolupament i a la consolidació d'hàbits d'estudi i de treball, com a

preparació per a la incorporació als estudis posteriors i a la inserció laboral. Al mateix temps, promou el desenvolupament de valors com el respecte als drets i a les llibertats individuals, la igualtat efectiva, l'esforç i la responsabilitat individuals, així com l'aprenentatge al llarg de la vida amb l'adquisició d'hàbits de treball i coneixements en l'àmbit lingüístic. Cal emfatitzar la importància que en aquesta matèria tenen les eines digitals per a reforçar l'aprenentatge, l'ensenyament i l'avaluació d'idiomes. Per això, el desenvolupament del pensament crític, l'alfabetització digital i l'ús adequat, segur, ètic i responsable de la tecnologia suposen un element d'aprenentatge molt rellevant en aquesta matèria. Així mateix, les estratègies i els sabers propis d'altres matèries d'aquesta etapa fomenten el desenvolupament d'una actitud responsable cap al medi ambient, el consum, els hàbits de vida saludable, la inclusió o l'acceptació de la incertesa, per la qual cosa el treball conjunt a través d'àmbits o projectes que incorporen dues o més matèries juntament amb la llengua estrangera són fonamentals. Per a l'aprenentatge de la llengua estrangera i el desenvolupament de la seua dimensió comunicativa i intercultural, cal adoptar un enfocament comunicatiu, en el qual destaque l'aprenentatge orientat a l'acció, tenint com a referent el Marc Europeu Comú de Referència per a les Llengües i el Marc Europeu Comú de Referència per a les Llengües: Aprenentatge, ensenyament, avaluació (MECR). Volum complementari: Aquest enfocament considera que els usuaris d'una llengua, així com l'alumnat que l'aprén, són agents socials, és a dir, són membres d'una societat que du a terme una sèrie de tasques, no només relacionades amb la llengua, en unes circumstàncies i un entorn específics. Per això, metodologies comunicatives, com l'aprenentatge basat en tasques o el Tractament Integrat de Llengües (TIL) i el Tractament Integrat de Llengües i Contingut (TILC), resulten apropiades per al desenvolupament competencial del currículum en aquesta matèria, així com l'ús d'altres metodologies eclèctiques que seguisquen un enfocament comunicatiu.

La matèria de Llengua Estrangera presenta una continuïtat en les competències específiques respecte a Educació Primària, ja que suposa una progressió pel que fa als sabers adquirits al llarg d'aquesta etapa, i que es desenvoluparan a partir del repertori lingüístic i de les experiències prèvies de l'alumnat. Per tant, implica una ampliació i un aprofundiment de les competències específiques de comprensió, expressió, interacció i mediació, així com l'extensió pel que fa als àmbits de les situacions comunicatives, dels

gèneres textuals i de la utilització de suports digitals en relació amb els que s'han treballat en Educació Primària. A més, la progressió d'una etapa a l'altra comporta aprofundir en la reflexió del funcionament i el contrast de diferents llengües del seu repertori lingüístic, així com la incorporació de diverses llengües en les activitats de mediació lingüística per al desenvolupament de la seua consciència plurilingüe i pluricultural. De la mateixa manera, el treball amb la resta de les matèries de l'etapa en què s'involucren aspectes com el foment de l'esperit crític i científic o l'emprenedoria social i empresarial, promou que l'alumnat establisca les bases per a l'orientació educativa i professional posterior. En aquest sentit, el coneixement i l'habilitat de comunicar-se en una o més llengües estrangeres resulta essencial.

En primer lloc, cal destacar que tant l'enfocament com l'anivellament i la descripció dels diversos elements del currículum de Llengua Estrangera es basen en el plantejament establit pel Consell d'Europa en el Marc Europeu Comú de Referència per a les Llengües. Aquest marc, així com el volum complementari, que incorpora nous descriptors, sobretot per a la competència específica de mediació lingüística, resulta clau per a determinar el nivell de competència de l'alumnat, així com per a donar suport al seu procés d'aprenentatge adequat a les seues circumstàncies, necessitats i interessos.

El currículum de Llengua Estrangera està estructurat a partir de set **competències específiques**, que constitueixen el punt de partida per a l'aprenentatge de l'idioma. Aquestes competències són: multilingüisme i interculturalitat, comprensió oral, comprensió escrita, expressió oral, expressió escrita, interacció oral i escrita, i mediació oral i escrita. Per a cadascuna es presenta una definició i una breu descripció, en què s'ofereix informació més detallada sobre els seus ingredients –actuacions i capacitats associades, situacions en les quals es desplega i sabers que mobilitza–, així com una breu explicació de les connexions que té amb la resta de competències específiques de la matèria, amb les competències específiques d'altres matèries i amb les competències clau del perfil d'eixida de l'alumnat al final de l'etapa.

Per al conjunt de les competències de la matèria de Llengua Estrangera s'estableixen **sabers bàsics** dividits en tres grans blocs per als cursos de l'Educació Secundària Obligatòria: Llengua i ús, Estratègies comunicatives, i Cultura i societat. El bloc de Llengua i ús abasta el conjunt necessari de sabers per al desenvolupament

d'activitats comunicatives de comprensió, expressió, interacció i mediació; el bloc d'Estratègies comunicatives incorpora les destreses necessàries per a dur a terme els diversos processos implicats en el desenvolupament de les competències en diferents situacions i contextos comunicatius; el bloc de Cultura i societat inclou coneixements relatius a aspectes culturals (i transversals) de les cultures i societats vehiculades en la llengua estrangera. S'espera que l'alumnat siga capaç de posar en funcionament tots els sabers bàsics de les situacions comunicatives associades als àmbits personal, social, educatiu i professional, i a partir de textos sobre temes quotidians, de rellevància personal o d'interés públic pròxims a l'experiència de l'alumnat i que incloguen reptes i desafiaments del segle XXI.

D'acord amb l'enfocament orientat a l'acció que planteja el Marc Europeu Comú de Referència per a les Llengües, el caràcter competencial d'aquest currículum convida el professorat a crear tasques interdisciplinàries, contextualitzades, significatives i rellevants, similars a aquelles en les quals l'alumnat es trobarà en la vida real. Per això, cal desenvolupar **situacions d'aprenentatge** en què es considere l'alumnat com a agent social progressivament autònom, i gradualment responsable del seu procés d'aprenentatge.

Això implica tindre en compte els seus repertoris lingüístics, els interessos i les circumstàncies específiques, amb la finalitat d'establir les bases per a l'aprenentatge al llarg de tota la vida. Les situacions d'aprenentatge en llengua estrangera han de promoure la inclusió de diverses llengües del seu repertori lingüístic per a determinades tasques, per exemple, dins de la competència de mediació lingüística, perquè l'alumnat aprofite els sabers bàsics de les diferents matèries lingüístiques, de manera que es promoga el contrast i la reflexió entre llengües. Així mateix, s'han d'afavorir les situacions d'aprenentatge en què s'incloguen tant matèries lingüístiques com no lingüístiques, seguint, per exemple, la metodologia TIL-TILC per a fomentar el treball en àmbits.

1. ELEMENTS CURRICULARS DEL NIVELL: EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA

1.1 COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

Competència específica 1: Multilingüisme i interculturalitat

Analitzar i usar els repertoris lingüístics de diverses llengües, reflexionar sobre el funcionament i prendre consciència dels coneixements propis, així com valorar la diversitat lingüística i cultural a partir de la llengua estrangera.

Descripció de la competència 1

L'ús i la reflexió sobre el funcionament del repertori lingüístic estan vinculats a l'enfocament plurilingüe de l'adquisició de llengües, ja que les experiències de l'alumnat sobre les llengües que coneix serveixen per a l'aprenentatge i la millora de les noves, així com per a desenvolupar el seu repertori lingüístic plurilingüe i la seua sensibilització cultural. Precisament el foment de la consciència intercultural afavoreix l'entesa amb els altres i serveix perquè l'alumnat actúe de manera empàtica i respectuosa en situacions interculturals, de manera que s'evita la distorsió estereotipada i la discriminació cap a allò que és diferent.

Aquesta competència específica parteix de l'enfocament intercultural en el qual el concepte d'intercomprensió lingüística i cultural entre dues o més llengües resulta clau, ja que implica basar-se en la llengua materna per a accedir a una llengua estrangera. En aquest sentit, en el procés d'ensenyament-aprenentatge d'una llengua estrangera, l'alumnat fa comparacions constants entre les estructures del seu repertori lingüístic per mitjà de transferències que contribueixen a l'adquisició de la competència comunicativa. Per tant, s'ha de partir de coneixements previs d'altres llengües per a aprendre'n una de nova, i cal considerar aquests coneixements com a recursos potencials, en lloc de com a obstacles.

En el procés d'aprenentatge de les llengües s'estableix una comparació contínua entre els aspectes culturals de les llengües i s'exploren similituds i diferències que cal evidenciar per a la construcció de la competència plurilingüe i intercultural. L'alumnat no només té un perfil lingüístic propi, sinó també un perfil cultural, i els dos es poden encavalcar en major o menor mesura (per exemple, un alumne o alumna pot ser competent en una llengua i desconéixer la cultura de les comunitats que la parlen i viceversa). Per tant, és convenient la incorporació tant d'aspectes lingüístics com culturals a l'aula de llengües estrangeres per a consolidar aquests perfils.

En Educació Secundària Obligatòria s'espera que l'alumnat aprofundisca en la reflexió sobre les llengües que coneix i establisca les seues pròpies relacions, analitzant

semblances i diferències entre la llengua estrangera i les llengües del seu repertori lingüístic, amb la finalitat d'ampliar els coneixements i estratègies comunicatives per a respondre a situacions lingüístiques diverses.

Així mateix, en aquesta etapa s'ha de promoure la valoració crítica i l'adequació a la diversitat, tant lingüística com cultural, per a propiciar que l'alumnat adquirisca estratègies que li permeten establir relacions amb persones d'altres cultures i obrir-se a noves experiències, idees i societats, la qual cosa repercutirà en la seua formació com a ciutadà que ha d'afrontar els desafiaments del segle XXI.

Al final del segon curs de l'ESO, l'alumnat hauria de comparar i contrastar similituds i diferències entre diferents llengües mitjançant la reflexió sobre el seu funcionament de manera progressivament autònoma, i acceptar la diversitat lingüística i cultural pròpia de països on es parla la llengua estrangera. Al final de l'etapa, hauria de realitzar processos d'autoavaluació i coavaluació de les estratègies més eficaces per a superar les dificultats i progressar en el seu aprenentatge per mitjà del contrast de codis, alhora que hauria d'aplicar estratègies per a explicar i apreciar la diversitat lingüística.

Competència específica 2: Comprensió oral

Interpretar textos orals, breus i senzills, sobre temes predictibles i no predictibles dels àmbits personal, social, educatiu i professional, utilitzant els coneixements adequats sobre els gèneres textuals i les estratègies de comprensió i d'escolta activa.

Descripció de la competència 2

L'alumnat ha de comprendre textos orals i multimodals en llengua estàndard amb una progressiva complexitat entre l'obtenció de la informació literal i específica, fins a arribar a la informació explícita i implícita. El treball de comprensió se centrarà en gèneres textuals específics com: converses, entrevistes, anuncis, biografies, notícies, cançons, poemes, articles d'opinió, podcasts, vídeo, conferències, etc. Molts d'aquests textos, adaptats o autèntics, pertanyen als àmbits de les relacions interpersonals, als mitjans de comunicació social, a l'àmbit educatiu i als textos literaris. És necessari que l'alumnat seleccione, de manera autònoma, les estratègies més adequades de comprensió (reconéixer, anticipar, inferir, retindre, interpretar i seleccionar) i aplique tècniques

d'escolta activa (formular preguntes per a connectar amb les idees dels altres, mostrar empatia, no fer judicis de valor).

Així mateix, ha de ser capaç de reconéixer i discriminar els elements lingüístics de textos breus i senzills, i integrar-los en estructures més àmplies de significat per mitjà d'una retroalimentació constant i l'establiment d'hipòtesis que permeten analitzar el context comunicatiu. A més, per a construir el significat global, resulta clau comprendre l'organització de la informació per mitjà de la selecció d'idees principals, la identificació dels detalls rellevants i les idees secundàries.

De manera paral·lela, és essencial l'anticipació i la interpretació de la informació implícita i l'anàlisi de l'explícita, a partir de les quals es fan inferències que permeten la identificació del sentit del text, la intenció comunicativa subjacent del missatge i, en definitiva, la comprensió del significat global del text. En aquest sentit, l'estratègia de retindre frases i idees durant un període de temps per a interpretar-les posteriorment i mantindre-les en la memòria a llarg termini resultarà bàsica per a completar la comprensió d'una manera eficient.

És important fer èmfasi en la interpretació dels elements gràfics i audiovisuals, així com en la identificació del gènere discursiu i la inferència del significat de paraules i expressions d'ús poc freqüent.

Durant el procés de comprensió és important centrar l'atenció en els sabers lingüístics, paralingüístics (gestos, ritme en el discurs, dicció i entonació), així com extralingüístics (entorn sonor i signes visuals) que permetran optimitzar-ne els diferents nivells. Per a l'èxit d'aquest procés és recomanable que l'alumnat oient adopte una actitud activa, que mostre curiositat, que siga objectiu amb el discurs, així com que comprenga el missatge i la manera de veure les coses des del punt de vista de la persona emissora amb la finalitat de poder interpretar el text escoltat. A més d'aquestes estratègies, la cerca d'informació en textos orals i multimodals, en suports tant analògics com digitals, resulta clau en la consolidació dels processos de comprensió, perquè permet contrastar de manera crítica la fiabilitat de les fonts i validar la informació.

Finalment, la comprensió necessita contextos dialògics, que afavorisquen la construcció d'un saber conjunt, que formen l'alumnat en la identificació i el rebuig de

prejudicis i estereotips de qualsevol classe i promoguen l'adquisició de valors per a l'equitat i la igualtat, així com el respecte cap a les diferències etnicoculturals.

Al final del segon curs de l'ESO, l'alumnat hauria de ser capaç d'analitzar el tema principal, les idees secundàries i els detalls rellevants per mitjà dels significats implícits que l'alumnat pot deduir a partir de la informació extralingüística (gestos, sons i imatges presents en el text oral o multimodal). En finalitzar l'etapa, a més d'aplicar les estratègies anteriors, hauria de ser capaç d'emetre valoracions personals de textos orals i multimodals incloent-hi estructures lingüístiques i vocabulari d'ús comú.

Competència específica 3: Comprensió escrita

Interpretar informació explícita i implícita expressada en textos escrits i multimodals breus i senzills que inclouen estructures i vocabulari d'ús freqüent, sobre temes predictibles i no predictibles d'àmbit personal, social, educatiu i professional, mitjançant estratègies que permeten desenvolupar el seu repertori lingüístic.

Descripció de la competència 3

En la comprensió de textos escrits i multimodals, redactats en llengua estàndard, s'ha de localitzar o recuperar la informació específica predictible i no predictible per mitjà d'una interacció constant amb el text que implica fer preguntes i anticipacions per a la comprensió dels significats. Aquesta interacció complexa usa processos cognitius com establir hipòtesis, anticipar i identificar les idees principals i els seus detalls, seleccionar la informació específica i fer les inferències necessàries. Cal tindre present la importància de la transferència lingüística i l'ús de totes les estratègies adquirides en l'aprenentatge de l'L1.

Els nivells que interaccionen per a una òptima comprensió comporten comprendre la idea principal i el sentit general del text, així com un nivell més específic que permeta identificar les idees importants, els detalls i les idees secundàries.

Entre els diferents nivells, es poden enumerar la comprensió literal, que permet extraure dades explícites; la inferencial, que permet interpretar i comprendre informació implícita, i l'analítica, que permet establir comparacions entre idees principals i secundàries amb la finalitat d'establir reflexions o conclusions. L'aprenentatge dels diferents nivells i estratègies s'ha d'adquirir de manera gradual i autònoma en la identificació de lèxic, d'estructures lingüístiques i d'expressions d'ús poc freqüent de textos en format imprés i

digital escrits en un registre formal, informal o neutre. Molts d'aquests textos, adaptats o autèntics, pertanyen als àmbits personal, social, educatiu i professional.

L'alumnat ha de reconéixer l'organització textual i distingir els elements discursius i lingüístics que permeten identificar la tipologia textual: relació entre temps verbals i connectors per a un text narratiu o els ordinals-cardinals per a un text instructiu. De manera paral·lela, cal identificar i inferir el significat del lèxic i de les estructures d'ús freqüent i poc freqüent, reconéixer els símbols ortogràfics i de puntuació, i aplicar les regles de descodificació entre so i grafia. Juntament amb això, cal analitzar i interpretar la informació de tipus gràfic (icones, imatges...) i tipogràfic (títols, subtítols, exclamacions, tipus de lletra...) per a completar la comprensió d'un text en format analògic o digital.

En aquest procés, des del punt de vista plurilingüe, el professorat ha d'ajudar a construir en l'alumnat una actitud crítica cap als aspectes socioculturals i sociolingüístics, així com els aspectes de diversitat cultural que es donen en els textos presents en la realitat de l'aula i en els mitjans de comunicació.

A més, l'adquisició de la comprensió lectora afronta reptes derivats de les noves formes de distribució i interacció amb la informació. En aquest context cal que aprenguen a aplicar estratègies de lectura crítica d'informació durant els processos de cerca, selecció i emmagatzematge d'informació procedent de textos multimodals.

Al final del 2n curs de l'ESO, l'alumnat hauria de ser capaç de comprendre textos escrits i multimodals en què s'identifica la funció comunicativa, el tema principal i les idees secundàries a partir de la informació extralingüística (suports visuals, sons presents en el text multimodal, etc.) i els seus coneixements previs. En acabar l'etapa, a més, hauria de comprendre i inferir expressions idiomàtiques d'ús comú i hauria de ser capaç de comparar la informació amb diferents fonts documentals amb la finalitat de fer la seua pròpia valoració.

Competència específica 4: Expressió oral

Produir textos orals, de manera autònoma i fluïda, aplicant estratègies de planificació, producció i compensació, per a expressar missatges senzills dels àmbits personal, social, educatiu i professional, per mitjà d'estratègies que permeten desenvolupar el seu repertori lingüístic.

Descripció de la competència 4

L'expressió oral implica expressar de manera estructurada i comprensible informacions, coneixements, sentiments i opinions adaptant-se al registre adequat en funció del tipus de text i la situació comunicativa.

Les estratègies de planificació, compensació i correcció que es posen en funcionament en el procés de producció són múltiples, i abasten des de realitzar un esquema previ a la producció, fins a buscar fórmules per a expressar idees utilitzant un repertori lingüístic limitat, amb l'ajuda d'elements verbals i no verbals, fins a l'ús de repeticions i aclariments. La fase de planificació suposa la preparació d'esquemes o guions que recullen les idees més importants que es vulguen transmetre en cada situació, utilitzant un repertori limitat de frases i expressions, així com d'estructures senzilles, segons les necessitats concretes de les situacions comunicatives.

En la fase de producció oral l'ús de sabers lingüístics, paralingüístics (gestos, ritme en el discurs, dicció i entonació) i extralingüístics (entorn sonor i signes visuals) és necessari per a realitzar una producció comprensible.

Durant la producció oral del missatge es poden utilitzar estratègies de compensació com pot ser l'ús de repeticions, aclariments o autocorreccions, o recórrer a elements lingüístics com ara sinònims o paràfrasis i a elements no lingüístics com gestos, o bé assenyalar objectes, a fi de poder dur a terme l'expressió oral de manera eficaç.

Al final del segon curs de l'ESO, l'alumnat hauria de produir textos orals breus i senzills. En acabar l'etapa, hauria de ser capaç de produir, de manera autònoma, textos de diferents tipologies com ara descripcions, exposicions, narracions i instruccions, entre d'altres, hauria de seleccionar el lèxic apropiat i utilitzar el registre adequat a la situació comunicativa. A més a més, hauria de fer un ús correcte i adequat dels elements morfosintàctics, fonètics i fonològics per tal d'aconseguir una comunicació eficaç, fluida i contextualitzada.

Competència específica 5: Expressió escrita

Produir textos escrits i multimodals comprensibles i estructurats, de manera autònoma, per a expressar missatges senzills de l'àmbit personal, social, educatiu i professional, aplicant estratègies de planificació, textualització i revisió, per mitjà d'estratègies que permeten desenvolupar el seu repertori lingüístic.

Descripció de la competència 5

L'expressió escrita implica posar en pràctica multitud d'operacions cognitives prèvies, simultànies i posteriors a la realització del discurs, com són la planificació, la textualització i la revisió de missatges que tracten de temes quotidians d'interés personal dels àmbits personal, social, educatiu i professional. La planificació ajuda a identificar els elements de la situació comunicativa, com són la finalitat comunicativa, el context, el destinatari, l'estructura i el grau de formalitat que requereix el tipus de text triat.

Es necessita un treball previ per a generar, seleccionar i organitzar idees, i activar els elements lingüístics necessaris per a la posterior producció escrita. És convenient partir de situacions comunicatives experimentades per l'alumnat, ja que en la producció de textos escrits interaccionen coneixements al voltant del tema sobre el qual es vol escriure i sabers lingüístics i discursius que fan referència al text.

La textualització implica la utilització del vocabulari, les expressions i les estructures del repertori lingüístic adquirit que s'adeqüen a la situació comunicativa i al propòsit comunicatiu. El procés d'escriptura suposa també l'organització de les oracions amb connectors per a produir un text cohesionat i també l'ajust del text a les característiques de diferents gèneres textuals.

Finalment, la fase de revisió del text és necessària per a detectar possibles errors, poder esmenar-los i així millorar el resultat final. A més, el tractament de l'error suposa una oportunitat d'aprenentatge que fomenta la capacitat d'aprendre a aprendre.

Al final del segon curs de l'ESO, s'espera que l'alumnat adquirisca les eines necessàries per a produir textos breus i estructurats a partir de models, per mitjà d'oracions simples enllaçades per connectors bàsics. En acabar l'etapa hauria de ser capaç de produir, de manera autònoma, textos escrits i multimodals coherents i cohesionats de diferents gèneres textuals.

Competència específica 6: Interacció oral i escrita

Interaccionar de manera oral, escrita i multimodal per mitjà d'intercanvis senzills d'informació, de manera síncrona i asíncrona, mostrant autonomia i iniciativa, per a respondre a necessitats comunicatives relacionades amb els àmbits personal, social,

educatiu i professional, mitjançant estratègies que permeten desenvolupar el seu repertori lingüístic.

Descripció de la competència 6

La interacció abasta la comprensió i l'expressió, així com la construcció d'un discurs conjunt, que utilitzarà els repertoris plurilingües i pluriculturals de l'alumnat. La interacció és molt més que la suma d'aquestes dues competències, ja que s'utilitzen estratègies col·laboratives com ara prendre el torn de paraula, cooperar i demanar aclariments.

Aquesta competència comporta el treball en grup a més de la col·laboració i la predisposició a establir diàleg amb altres usuaris de la llengua. Per tant, l'alumnat ha de ser capaç d'arribar a un enteniment, dur a terme negociacions de manera empàtica, assertiva i respectuosa cap a la diversitat, així com ser correcte en les formes.

En l'Educació Secundària Obligatòria l'alumnat ha d'entendre, seleccionar, analitzar i expressar informació gradualment més elaborada que en l'etapa anterior, sobre temes quotidians i d'interés personal, públic, social, educatiu i professional, en textos orals, escrits i multimodals de diferents gèneres dialogats. Així doncs, de manera autònoma, ha d'interaccionar amb el professorat, amb la resta d'alumnat o amb altres usuaris i usuàries de la llengua estrangera en les funcions interpersonals, col·laboratives i transaccionals que es duguen a terme.

A més, ha d'identificar i saber utilitzar el registre adequat a la situació comunicativa (adequació), organitzar les idees amb claredat (coherència), enllaçar els enunciats en seqüències textuals cohesionades (cohesió) i respectar les normes gramaticals i ortogràfiques (correcció). Tot això, mentre s'incrementa de manera gradual tant la capacitat d'utilitzar les paraules i estructures necessàries en els textos orals, escrits i multimodals, com la consciència de la qualitat i creativitat de l'expressió pròpia.

En la interacció s'ha d'identificar, seleccionar i usar elements com la cortesia lingüística i l'etiqueta digital, els elements verbals i no verbals de la comunicació i expressions tant predictibles com no predictibles. Estratègies com l'ús de la repetició, mantindre un ritme adequat, prendre la paraula, cooperar i demanar aclariments són essencials en aquesta competència. Així mateix, l'escolta activa serà fonamental perquè contribueix a la convivència, a la cooperació, a la tolerància i a la comunicació eficaç.

Al final del segon curs de l'ESO, l'alumnat hauria d'interaccionar en converses simples, sobre temes predictibles, de manera progressivament autònoma, mostrant interés, respecte i empatia pels interlocutors. Al final d'aquesta etapa, l'alumnat hauria d'interaccionar en converses de manera autònoma i espontània, mostrant interés, respecte i empatia pels interlocutors.

Competència específica 7: Mediació oral i escrita

Mediar entre interlocutors aplicant estratègies d'adaptació, simplificació i reformulació del llenguatge per a processar i transmetre informació més elaborada en situacions comunicatives d'àmbit personal, social i professional.

Descripció de la competència 7

La mediació és l'activitat del llenguatge que consisteix a explicar i facilitar la comprensió de missatges o textos orals, escrits i multimodals, utilitzant estratègies com la reformulació, l'adaptació o la simplificació de la llengua, d'acord amb l'objectiu, la situació i els interlocutors o destinataris de la comunicació. L'alumnat actua com a agent social encarregat de crear ponts, d'ajudar a construir i de transvasar significats, de manera que es facilite la comprensió i l'expressió de missatges, i també la transmissió d'informació general i específica de manera autònoma, tant en la pròpia llengua (mediació intralingüística) com entre altres llengües o varietats lingüístiques (mediació interlingüística).

La mediació lingüística tracta desafiaments com la resolució de conflictes de manera dialogada, l'ús de repertoris lingüístics personals entre diferents llengües o la valoració de la diversitat personal i cultural de la llengua estrangera, ja que suposa l'ús d'estratègies i coneixements per a superar barreres lingüístiques i culturals de manera cooperativa, negociar significats i arribar a un enteniment de manera empàtica i creativa.

En Educació Secundària la mediació està orientada a processar i reformular informació i idees de textos orals, escrits i multimodals, sobre assumptes quotidians, d'interés personal i públic, i utilitza tant mitjans convencionals com virtuals i s'ajuda de suport visual. També són estratègies específiques de la mediació la simplificació, l'adaptació i la transformació del llenguatge, recórrer a la llengua materna o a l'ús de gestos,

la repetició o els aclariments, i tot això portat a terme de manera autònoma, responsable i constructiva.

La mediació en aquesta etapa inclou activitats com resumir, explicar dades, parafrasejar, prendre notes, interpretar, traduir textos, així com participar en tasques col·laboratives per a facilitar la interacció i l'enteniment pluricultural en entorns cooperatius d'intercanvis d'informació, adaptats al seu nivell, i combinant el seu repertori lingüístic (L2-L2, L2-L1, L1-L2). En aquest sentit, resulta fonamental conéixer, reflexionar i contrastar tant els elements lingüístics i discursius entre codis (fonètica, gramàtica, sintaxi, vocabulari o tipologia textual), com els extralingüístics (llenguatge corporal, signes visuals, pauses, ritme i entonació), per a la comprensió i la reformulació posterior del missatge.

Al final del segon curs de l'ESO, la mediació s'hauria de fer combinant el repertori lingüístic de l'alumnat i comunicant, descrivint i explicant conceptes a un tercer, per a la qual cosa es pot ajudar de suports analògics o digitals i incorporar elements lingüístics i culturals en textos orals, escrits i multimodals dels àmbits personal, social i educatiu. En acabar l'etapa, l'alumnat hauria de ser capaç de parafrasejar i reformular en l'L2 les comunicacions, descripcions o explicacions, sense haver de recórrer sempre a suports, i incorporar elements lingüístics i culturals dels àmbits personal, social, educatiu i professional.

Connexions de les competències específiques entre si, amb les competències d'altres matèries i amb les competències clau

-Relacions o connexions amb les altres CE de la matèria

Les competències específiques de l'àrea de llengües estrangeres es connecten i es complementen entre si, totes són necessàries perquè la resta es puguen manifestar. Per exemple, per a poder transmetre missatges orals i escrits en el procés de comunicació es necessita la comprensió prèvia. Així mateix, sense comprensió no es pot donar ni la interacció ni la mediació, ja que les dues exigeixen respondre adequadament a una situació comunicativa. A més, la competència multilingüe i intercultural és transversal a totes aquestes, ja que suposa reflexionar sobre l'ús de les llengües per a detectar similituds i diferències, tant lingüístiques com culturals. Per tant, totes estan relacionades en major o menor mesura. Les connexions més destacables entre les diferents competències de l'àrea de Llengua Estrangera són les següents:

La comprensió oral (CE2) i escrita (CE3) són components fonamentals en l'adquisició de la resta de competències específiques, ja que sense una correcta assimilació no és possible expressar, interaccionar, mediar amb altres persones i aplicar coneixements d'àmbit multilingüe i intercultural. D'aquesta manera, el seu paper resulta clau en l'adquisició de les competències específiques d'expressió oral (CE4) i escrita (CE5), en la mesura que permeten una correcta producció. En aquest sentit, faciliten la identificació de l'objectiu de la situació comunicativa, l'organització textual o la selecció de les idees principals i secundàries, amb la finalitat que l'usuari expresse textos orals i escrits amb coherència i correcció adequats al registre i a les necessitats comunicatives de cada moment.

La competència multilingüe i intercultural (CE1) facilita la comprensió del significat de missatges i textos, així com la detecció de similituds i diferències lingüístiques i culturals per a aplicar els coneixements a diferents contextos formals i informals. Així mateix, aspectes com el ritme, l'entonació o el llenguatge no verbal poden ser comuns o diferir entre les llengües, per la qual cosa el seu coneixement resulta clau per al desenvolupament de la competència d'expressió oral.

Tot acte d'interacció oral i escrita (CE6) requereix processos de comprensió i expressió per a adaptar-se a les necessitats comunicatives del context i poder interaccionar amb la finalitat de resoldre els reptes comunicatius plantejats en cada moment. Juntament amb això, resulta imprescindible identificar els aspectes culturals divergents entre llengües i cultures per a poder establir una comunicació fluida i respectuosa amb els seus usos i costums; aquests aspectes es relacionen amb la competència multilingüe i intercultural (CE1).

A més, la interacció requereix mediar entre interlocutors en moltes ocasions, ja que es construeix un discurs conjunt entre emissor i receptor, per la qual cosa la relació amb la competència específica de mediació oral i escrita (CE7) és evident. Qualsevol activitat de mediació exigeix una contínua comprensió per a poder adaptar i reformular els significats durant la interacció amb la finalitat de facilitar la comunicació. És important tindre en consideració que les activitats d'aquesta competència específica resulten clau, tant per a la reflexió com per a la valoració de la diversitat lingüística i cultural, ja que mediar implica crear ponts per a solucionar problemes d'enteniment, moltes vegades promoguts per diferències, no sols lingüístiques, sinó també culturals entre llengües i cultures diverses, de

manera que s'estableix una connexió clara amb la competència multilingüe i intercultural (CE1). Aquestes estratègies són transferibles entre llengües, i poden contribuir al desenvolupament de la competència mediadora, en què la negociació de significats, arribar a acords i transmetre informació a tercers és fonamental.

-Relacions o connexions amb les CE d'altres matèries de l'etapa

La competència específica de multilingüisme i interculturalitat (CE1) té relació amb la resta de les matèries del currículum, en particular, presenta una estreta correlació amb la resta de les matèries lingüístiques, ja que aquesta competència implica l'anàlisi i contrast entre elements comuns i diferents del repertori lingüístic de l'alumnat. A més, el vessant intercultural es vincula tant a matèries lingüístiques com no lingüístiques, ja que els elements culturals estan presents tant en els àmbits lingüístics i els científics com en els artístics.

Les competències específiques de comprensió oral (CE2) i escrita (CE3) es vinculen a la resta de matèries curriculars i resulten un element fonamental per a l'adquisició de la resta de competències, ja que sense comprensió no hi pot haver aprenentatge. Així mateix, les competències específiques d'expressió oral (CE4) i escrita (CE5) són elements clau tant en les matèries lingüístiques com en les no lingüístiques, ja que la identificació de l'objectiu de la situació comunicativa, l'organització textual i la selecció de les idees principals i secundàries garanteix que l'alumnat s'expresse amb la coherència i la correcció adequades al registre i a les necessitats comunicatives de cada moment.

Pel que fa a les competències d'interacció (CE6) i mediació (CE7), les dues tenen relació amb la resta de les matèries lingüístiques i no lingüístiques. En el cas de la interacció, aquesta competència comporta comprendre, expressar i comunicar-se en diferents situacions comunicatives, en les quals es fomenten estratègies de transmissió de la informació de manera personal, cooperativa i respectuosa, així com les que desenvolupen elements pragmàtics com la cortesia lingüística o l'etiqueta digital.

Quant a la competència específica de mediació, caldria assenyalar que tot acte de mediació exigeix la comprensió prèvia per a poder adaptar, reformular significats, explicar conceptes o crear ponts entre diferents interlocutors. És per això que aquesta

competència es relaciona de manera molt estreta amb matèries no lingüístiques que comporten explicar conceptes o traslladar informació en diferents codis, no necessàriament lingüístics, per exemple: explicar un problema matemàtic, traslladar les dades que hi ha en un gràfic o indicar els passos que s'han de dur a terme en un sistema informàtic.

-Relacions o connexions amb les competències clau d'etapa

	CCL	CP	CMCT	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
CE 1 Multilingüisme i interculturalitat	X	X		X	X	X		X
CE 2 Comprensió oral	X	X		X	X	X		X
CE 3 Comprensió escrita	X	X		X	X	X		X
CE 4 Expresió oral	X	X		X	X	X		X
CE 5 Expresió escrita	X	X		X	X	X		X
CE 6 Interacció oral i escrita	X	X	X	X	X	X	X	X
CE 7 Mediació oral i escrita	X	X	X	X	X	X	X	X

Llegenda de les Competències Clau de l'etapa:
CCL: Competència en Comunicació Lingüística
CP: Competència Plurilingüe
CMCT: Competència Matemàtica, Científica i Tecnològica
CD: Competència Digital
CPSAA: Competència Personal, Social i d'Aprendre a Aprendre
CC: Competència Ciutadana
CE: Competència Emprenedora
CCEC: Competència en Consciència i Expressió Culturals

1.2 SABERS BÀSICS

Els sabers bàsics de la matèria de Llengua Estrangera són compartits pel conjunt de les competències específiques, ja que l'aprenentatge, l'articulació i la mobilització d'aquests sabers són necessaris per a aconseguir tant el desenvolupament de la competència comunicativa com la consciència plurilingüe i intercultural de l'alumnat.

Per a la selecció dels sabers bàsics s'ha tingut en compte la necessitat d'incorporar continguts que engloben coneixements, destreses i actituds, que servisquen de guia al professorat en el disseny de situacions d'aprenentatge en les quals l'alumnat resolga situacions comunicatives quotidianes típiques del seu entorn, siguen de l'àmbit personal, del social, de l'educatiu o del professional. Així mateix, aquests sabers apareixen de manera recurrent al llarg dels cursos de l'Educació Secundària Obligatòria, de forma més bàsica en el primer curs i gradualment més elaborada i ampliada en els cursos successius, amb la qual cosa es promou l'establiment de connexions i relacions amb els coneixements previs.

L'organització dels sabers s'ha dut a terme atenent la necessitat de relacionar el conjunt de les competències específiques de la matèria amb els coneixements i amb les destreses necessàries per a aplicar-los en diferents situacions comunicatives. La integració dels sabers en les situacions d'ús lingüístic suposa també l'atenció als valors i a les actituds que fomenten la consciència plurilingüe i intercultural de l'alumnat. En canvi, la seua disposició no denota una jerarquia ni suggereix un treball separat dels continguts de cada apartat, sinó al contrari: els diferents sabers bàsics dels diferents blocs s'han de combinar entre si en el disseny de les situacions d'aprenentatge.

Els sabers bàsics de la matèria de Llengua Estrangera es divideixen en tres grans blocs, que s'han de desenvolupar al llarg dels quatre cursos de l'Educació Secundària Obligatòria. El primer bloc, Llengua i ús, integra els sabers pròpiament lingüístics de la llengua estrangera (fonètica i fonologia, ortografia, gramàtica, vocabulari, funcions comunicatives i gèneres textuals); el segon bloc, Estratègies comunicatives, incorpora les destreses i habilitats necessàries per a desenvolupar-se en les situacions comunicatives, així com reflexionar sobre l'ús dels diferents sabers del seu repertori lingüístic i analitzar el procés d'aprenentatge propi; el tercer bloc, Cultura i societat, conjumina els coneixements relatius a aspectes culturals (i transversals) de les cultures i societats vehiculades en la llengua estrangera, i la seua valoració com a oportunitat de creixement i de relació amb els altres.

Bloc 1: Llengua i Ús

Llengua i ús. Transversal a totes les CE	**1r cicle**	**2n cicle**

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964738930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/

Finançat per la Unió Europea

	(1r i 2n)	(3r i 4t)
Funcions comunicatives		
• Funcions comunicatives bàsiques adequades a l'àmbit i al context comunicatiu: salutacions, comiats i presentacions; descripció de persones, objectes i llocs; situar esdeveniments en el temps; situar objectes, persones i llocs en l'espai; petició i intercanvi d'informació sobre qüestions quotidianes; instruccions i ordres; oferir, acceptar i rebutjar ajuda, proposicions o suggeriments; expressar parcialment el gust o l'interés i emocions bàsiques; narració d'esdeveniments passats, descripció de situacions presents, i expressió de successos futurs; expressar l'opinió i la possibilitat.	X	
• Funcions comunicatives d'ús comú adequades a l'àmbit i al context comunicatiu: salutacions, comiats i presentacions; descripció i caracterització de persones, objectes, llocs, fenòmens i esdeveniments; situar esdeveniments en el temps; situar objectes, persones i llocs en l'espai; demanar i intercanviar informació sobre qüestions quotidianes; instruccions i ordres; oferir, acceptar i rebutjar ajuda, proposicions o suggeriments; expressar parcialment el gust o l'interés i emocions; narrar esdeveniments passats, descriure situacions presents i expressar successos futurs; expressar l'opinió i la possibilitat; argumentacions senzilles; fer hipòtesis i suposicions; expressar la possibilitat, la incertesa i el dubte; reformular i resumir.		X
• Principis del funcionament de les llengües pel que fa al lèxic, a les regles gramaticals i a les varietats lingüístiques.		X
• Comparació i contrast dels principis del funcionament de les llengües pel que fa al lèxic, a les regles gramaticals i a les varietats lingüístiques.	X	X

• Unitats lingüístiques d'ús comú i significats associats a aquestes unitats com ara expressió de l'entitat i les seues propietats, quantitat i qualitat, espai i relacions espacials, temps i relacions temporals, afirmació, negació, interrogació i exclamació, i relacions lògiques bàsiques.	X	
Models contextuals i gèneres discursius		
• Models contextuals i gèneres discursius d'ús comú en la comprensió, producció i coproducció de textos orals, escrits i multimodals, breus i senzills, literaris i no literaris: característiques i reconeixement del context (participants i situació), expectatives generades pel context; organització i estructuració segons el gènere, la funció textual i l'estructura.	X	X
Expressions i lèxic		
• Lèxic d'ús comú i d'interés per a l'alumnat, relatiu a identificació personal, relacions interpersonals, llocs i entorns pròxims, oci i temps lliure, vida quotidiana, salut i activitat física, habitatge i llar, clima i entorn natural, tecnologies de la informació i la comunicació.	X	
• Lèxic d'ús comú i d'interés per a l'alumnat, relatiu a identificació personal, relacions interpersonals, llocs i entorns, oci i temps lliure, salut i activitat física, vida quotidiana, habitatge i llar, clima i entorn natural, tecnologies de la informació i la comunicació, sistema escolar i formació.		X
• Expressions i lèxic d'ús comú per a comprendre enunciats sobre la comunicació, la llengua, l'aprenentatge i les eines de comunicació i aprenentatge (metallenguatge).	X	
• Expressions i lèxic específic d'ús comú per a intercanviar idees sobre la comunicació, la llengua, l'aprenentatge i les eines de comunicació i aprenentatge (metallenguatge).		X

Patrons sonors, accentuals i rítmics		
• Patrons sonors, accentuals, rítmics i d'entonació bàsics i d'ús comú, intencions comunicatives i significats generals associats a aquests patrons.	X	X
Convencions ortogràfiques		
• Convencions ortogràfiques bàsiques i intencions comunicatives i significats associats als formats, patrons i elements gràfics.	X	X
Reflexió sobre la llengua		
• Consciència sobre les similituds formals i diferències de significats entre llengües (préstecs, cognats i falsos amics). • Reflexió sobre similituds formals i diferències de significats (préstecs, cognats, falsos amics, etc.) i la seua aplicació en diferents contextos comunicatius	X	X

Bloc 2: Estratègies comunicatives

Estratègies comunicatives. Transversal a totes les CE	**1r cicle (1r i 2n)**	**2n cicle (3r i 4t)**
Estratègies de comprensió i producció		
• Estratègies d'ús comú per a la planificació, l'execució, el control i la reparació de la comprensió, la producció i la coproducció de textos orals, escrits i multimodals. • Convencions i estratègies conversacionals d'ús comú, en format síncron o asíncron, per a iniciar, mantindre i acabar la comunicació, prendre i cedir la paraula, demanar i donar aclariments i explicacions, reformular, comparar i contrastar, resumir, col·laborar, debatre	X	X
Estratègies conversacionals		
• Estratègies i tècniques per a respondre eficaçment a una necessitat comunicativa bàsica i concreta de manera	X	

comprensible, malgrat les limitacions derivades del nivell de competència en la llengua estrangera i en les llengües familiars. • Estratègies i tècniques per a respondre eficaçment i amb nivells creixents de fluïdesa, adequació i correcció a una necessitat comunicativa concreta de manera comprensible, malgrat les limitacions derivades del nivell de competència en la llengua estrangera i en les llengües familiars. • Estratègies d'ús comú per a identificar, organitzar, retindre, recuperar i utilitzar creativament unitats lingüístiques (lèxic, morfosintaxi, patrons sonors, etc.) a partir de la comparació de les llengües i varietats que conformen el repertori lingüístic personal.	X	X X
Intercanvis interculturals i mediació		
• Interés i iniciativa en la realització d'intercanvis comunicatius per diferents mitjans amb parlants o estudiants de la llengua estrangera. • Estratègies per a resoldre conflictes interculturals en contextos personals, socials i educatius. • Aplicació de les estratègies que permeten resoldre conflictes interculturals en contextos personals, socials, educatius i professionals. • Coneixements, destreses i actituds que permeten detectar i col·laborar en activitats de mediació en situacions quotidianes senzilles.	X X X	X X X
Estratègies d'autoavaluació i coavaluació		
• Autoconfiança. L'error com a instrument de millora i proposta de reparació. • Autoconfiança i iniciativa. L'error com a part integrant del procés d'aprenentatge.	X	 X

• Estratègies i eines d'ús comú d'autoavaluació i coavaluació, analògiques i digitals, individuals i cooperatives.	X	X
Tractament de la informació		
• Recursos per a l'aprenentatge i estratègies bàsiques de cerca d'informació: diccionaris, llibres de consulta, biblioteques, recursos digitals i informàtics.	X	X
• Identificació de l'autoria de les fonts consultades i els continguts utilitzats.	X	
• Respecte a la propietat intel·lectual i als drets d'autor sobre les fonts consultades i continguts utilitzats.		X
• Eines analògiques i digitals d'ús comú per a la comprensió, producció i coproducció oral, escrita i multimodal, i plataformes virtuals d'interacció i col·laboració educativa (aules virtuals, videoconferències i eines digitals col·laboratives) per a l'aprenentatge, la comunicació i el desenvolupament de projectes amb les persones parlants i estudiants de la llengua estrangera	X	X

Bloc 3: Cultura i Societat

Cultura i societat. Transversal a totes les CE	**1r cicle (1r i 2n)**	**2n cicle (3r i 4t)**
Aspectes socioculturals i sociolingüístics		
• Aspectes socioculturals i sociolingüístics d'ús comú relatius a la vida quotidiana, les condicions de vida i les relacions interpersonals; convencions socials bàsiques; llenguatge no verbal, cortesia lingüística i etiqueta digital; cultura, costums i valors propis de països on es parla la llengua estrangera.	X	X
• Valoració crítica de les diferències en la comunicació no verbal entre les diferents llengües i cultures.	X	

• Reconeixement de la necessitat d'adaptar el repertori comunicatiu propi al context social i cultural en el qual es desenvolupa la comunicació.		X
• Adaptació del repertori comunicatiu propi al context social i cultural en el qual es desenvolupa la comunicació.	X	X
• Estratègies bàsiques per a entendre i apreciar la diversitat lingüística, cultural i artística, atenent valors ecosocials i democràtics.	X	X
Diversitat lingüística i intercultural		
• Reconeixement de les diferències i la diversitat plurilingüe i intercultural.	X	
• Respecte i valoració crítica de les diferències i de la diversitat plurilingüe i intercultural.		X
• Diferències entre llengua i societat, varietats lingüístiques, diferents registres (estàndard, informal i formal).		X
• Estereotips d'altres cultures on es parla la llengua estrangera.	X	X
• Estereotips d'altres cultures on es parla la llengua estrangera en contrast amb els propis.		
Llengua estrangera com a mitjà de comunicació		
• Patrons culturals d'ús comú propis de la llengua estrangera.		X
• La llengua estrangera com a mitjà de comunicació interpersonal i internacional, com a font d'informació i com a eina per a l'enriquiment personal.	X	
• La llengua estrangera com a mitjà de comunicació interpersonal i internacional, com a font d'informació i com a eina de participació social i d'enriquiment personal.	X	X

1.3 SITUACIONS D'APRENENTATGE

El disseny de contextos d'aprenentatge depén del tercer nivell de concreció curricular, ja que els centres, mitjançant el seu projecte educatiu i els responsables i les

responsables de les àrees i departaments didàctics, són els que han de planificar les situacions d'ensenyament i aprenentatge.

Aquestes situacions han de tindre en compte els usos lingüístics en els diferents entorns físics i virtuals, ja que la llengua estrangera no només s'adquireix dins de l'aula, sinó que les diferents experiències fora d'aquesta complementen el procés d'aprenentatge (per exemple, participació en intercanvis, preparació de certificacions oficials i accés a contingut en llengua original en plataformes digitals). Per tant, cal considerar les diferents esferes de la vida en les quals es projecten les competències clau, i en particular, la competència en comunicació lingüística i plurilingüe.

Així mateix, la concreció curricular de les llengües ha d'anar necessàriament lligada al projecte lingüístic del centre, que marcarà, d'una banda, les situacions d'aprenentatge que requerisquen la integració de diverses llengües del currículum; d'altra banda, indicarà en quina llengua s'imparteixen determinades àrees o matèries per a la planificació de situacions d'aprenentatge interdisciplinàries, que permeten la coordinació d'àrees i matèries lingüístiques amb determinades àrees no lingüístiques.

De manera general, les situacions d'aprenentatge en l'àrea de llengües estrangeres haurien de fomentar-ne l'ús en contextos tan reals com siga possible. A més, els usos lingüístics en aquestes situacions han d'anar acompanyats d'una reflexió sobre les estructures comunicatives implicades, així com les estratègies utilitzades i les actituds associades a aquestes situacions, per a promoure, així, no només la competència comunicativa i la consciència plurilingüe i intercultural, sinó també l'autonomia de l'alumnat en el seu procés d'aprenentatge.

Les situacions d'aprenentatge en la matèria de Llengua Estrangera haurien de presentar les característiques següents:

L'aprenentatge ha de basar-se en l'acció, tenint en compte les situacions comunicatives que es donen en la vida real per al disseny de tasques comunicatives, en què el rol del professorat siga de facilitador i el de l'alumnat un agent social actiu.

Les tasques comunicatives han de basar-se en situacions i contextos reals de l'entorn personal, social, acadèmic i professional que suposen un repte, que integren les diferents competències específiques, i que promoguen l'oralitat, en un entorn

d'aprenentatge significatiu. Les situacions d'aprenentatge, en general, han d'incorporar els elements següents:

• Plantejar situacions relacionades amb l'actualitat.

• Suposar un desafiament o repte, prenent com a referència els desafiaments del segle XXI (exigència).

• Incorporar diferents nivells de dificultat (inclusió) mitjançant la programació multinivell, així com varietat en la seua naturalesa.

• Presentar la possibilitat de personalitzar-les (personalització).

• Tindre un enfocament interdisciplinari, així com plurilingüe i intercultural.

• Incorporar diverses fases que incloguen recepció, interacció, mediació i (co)producció, juntament amb una fase de reflexió final.

• Implicar la cooperació de l'alumnat a través de la mediació de conceptes i/o la comunicació i la negociació de significats.

• Promoure la gestió de les emocions: clima de confiança, empatia, adaptació, resolució de problemes, autoreflexió, autonomia, motivacions i valors.

• Utilitzar formats i eines analògiques i digitals (tant en l'àmbit educatiu com en el personal, el social i el professional).

Per al disseny de les situacions en Llengua Estrangera s'ha d'adoptar un enfocament comunicatiu, per mitjà de metodologies diverses que permeten a l'alumnat aconseguir un cert grau d'autonomia en l'ús de la llengua estrangera com a mitjà de comunicació. En aquest sentit, l'enfocament orientat a l'acció recomanat pel MECR insisteix en la creació de tasques que reproduïsquen situacions autèntiques de la vida real, que tinguen alguna utilitat, que incloguen el component social i en les quals la interacció tinga un paper destacat. Per a fer-ho, l'alumnat ha de ser conscient de la finalitat i la naturalesa de la tasca, el que comporta completar-la segons les tasques lingüístiques i no lingüístiques, i també amb les seues fortaleses i debilitats, és a dir, el seu nivell actual de coneixements, les seues mancances i quins procediments necessita per a poder dur a terme la tasca amb èxit.

1.4 VALORACIÓ GENERAL DEL PROGRÉS DE L'ALUMNAT

Els criteris d'avaluació de la matèria estableixen el nivell de consecució de les competències específiques que s'espera al final del segon curs de l'etapa i al final d'aquesta. En la seua formulació s'inclou l'actuació que l'alumnat ha de dur a terme, els sabers que això implica i la situació o el context en què s'espera que els mobilitze. En el seu anivellament s'han pres com a referència els descriptors del Marc Europeu Comú de Referència per a les Llengües, adaptats a la maduresa i desenvolupament psicoevolutiu propi de l'etapa d'Educació Secundària Obligatòria. Aquestos criteris estan basats en les Competències Específiques de la matèria de la següent manera:

CE1 Multilingüisme i interculturalitat

2n ESO (1r cicle)	4t ESO (2n cicle)
1.1. Contrastar les similituds i diferències entre diverses llengües, de manera progressivament autònoma, sobre aspectes bàsics del seu funcionament	1.1. Contrastar i inferir les similituds i diferències entre diferents llengües, de manera autònoma, sobre aspectes bàsics del seu funcionament
1.2. Utilitzar i diferenciar, de manera progressivament autònoma, els coneixements i estratègies que formen el seu repertori lingüístic, amb ajuda d'altres participants i amb suports analògics i digitals.	1.2. Utilitzar i diferenciar, de manera autònoma, els coneixements i les estratègies que formen el seu repertori lingüístic, amb suport d'altres participants i amb suports analògics i digitals.
1.3. Diferenciar i valorar, de manera progressivament autònoma, la diversitat lingüística i cultural pròpia de països on es parla la llengua estrangera com a font d'enriquiment personal i mostrar interés per comprendre elements culturals i lingüístics dels àmbits personal, social i educatiu	1.3. Analitzar i valorar, de manera autònoma, la diversitat lingüística i cultural pròpia de països on es parla la llengua estrangera com a font d'enriquiment personal i mostrar interés per comprendre elements culturals i lingüístics dels àmbits personal, social, educatiu i professional.
1.4. Mostrar respecte per les diferències	1.4. Mostrar respecte per les diferències

lingüístiques i culturals de la llengua estrangera, identificar prejudicis i estereotips, i reconéixer la pluralitat lingüística com a font de riquesa cultural.	lingüístiques i culturals de les varietats de la llengua estrangera, valorar prejudicis i estereotips, i reconéixer la pluralitat lingüística com a font de riquesa cultural

CE2 Comprensió Oral

2n ESO (1r cicle)	4t ESO (2n cicle)
2.1. Escoltar de forma activa i interpretar, de manera progressivament autònoma, textos orals i multimodals breus i senzills, sobre temes predictibles i no predictibles, dels àmbits personal, social, educatiu i professional, així com textos literaris adequats al seu nivell.	2.1. Escoltar de forma activa i interpretar, de manera autònoma, textos orals i multimodals, sobre temes predictibles i no predictibles, dels àmbits personal, social, educatiu i professional, així com textos literaris adequats al seu nivell.
2.2. Analitzar la funció comunicativa, el tema principal, les idees secundàries i detalls rellevants de textos orals i multimodals a partir dels significats explícits i implícits presents en la informació de caràcter lingüístic i extralingüístic, per mitjà d'inferències i els seus coneixements previs	2.2. Analitzar i comparar els elements formals i de contingut, els significats explícits i implícits, en textos orals i multimodals, així com la informació lingüística i extralingüística, utilitzant estratègies de comprensió oral adequades al text amb la finalitat de valorar la informació.
2.3. Inferir el significat de vocabulari i l'ús d'estructures freqüents, així com expressions bàsiques d'ús comú dels àmbits personal, social, educatiu i professional	2.3. Inferir el significat de vocabulari i l'ús d'estructures freqüents i poc freqüents, així com expressions idiomàtiques d'ús comú dels àmbits personal, social, educatiu i professional

CE3 Comprensió Escrita

2n ESO (1r cicle)	4t ESO (2n cicle)

3.1. Llegir i interpretar, de manera progressivament autònoma, textos escrits i multimodals breus i senzills, sobre temes predictibles i no predictibles dels àmbits personal, social, educatiu i professional, i triar els que s'adeqüen als seus gustos i interessos.	3.1. Llegir i interpretar, de manera autònoma, textos escrits i multimodals breus i senzills, sobre temes predictibles i no predictibles dels àmbits personal, social, educatiu i professional, i triar aquells que s'adeqüen als seus gustos i interessos.
3.2. Identificar, de manera progressivament autònoma, la funció comunicativa, el tema principal, les idees secundàries de textos escrits i multimodals, així com els seus significats explícits i implícits de caràcter lingüístic i la seua relació amb la informació de caràcter extralingüístic.	3.2. Identificar, de manera autònoma, la funció comunicativa, el tema principal, les idees secundàries de textos escrits i multimodals, així com els seus significats explícits i implícits de caràcter lingüístic i la seua relació amb la informació de caràcter extralingüístic.
3.3. Inferir el significat de vocabulari i l'ús d'estructures freqüents, així com expressions bàsiques d'ús comú dels àmbits personal, social, educatiu i professional en textos escrits i multimodals	3.3. Inferir el significat de vocabulari i l'ús d'estructures freqüents, així com expressions idiomàtiques d'ús comú dels àmbits personal, social, educatiu i professional, en textos escrits i multimodals.
3.4. Localitzar, seleccionar i contrastar la informació en mitjans digitals, de manera progressivament autònoma, de diferents textos multimodals dels àmbits, personal, social, educatiu i professional	3.4. Localitzar, seleccionar i contrastar la informació en mitjans digitals, de manera autònoma, de diferents textos multimodals dels àmbits, personal, social, educatiu i professional a partir de la informació de diferents fonts

CE4 Expressió Oral

2n ESO (1r cicle)	4t ESO (2n cicle)

4.1. Produir diferents tipus de textos orals breus, amb una pronunciació, un ritme i una entonació adequats, de manera progressivament autònoma, utilitzant un registre informal i formal, així com un repertori d'expressions, lèxic i estructures d'ús freqüent en situacions dels àmbits personal, social, educatiu i professional	4.1. Produir diferents tipus de textos orals, amb una pronunciació, un ritme i una entonació adequats, de manera autònoma, utilitzant un registre informal i formal, i també seleccionar expressions, lèxic i estructures variades, en situacions dels àmbits personal, social, educatiu i professional.
4.2. Utilitzar estratègies de planificació, producció, compensació i revisió, com l'ús de paraules o frases senzilles de les diferents llengües del seu repertori lingüístic o l'ús del context verbal i no verbal.	4.2. Utilitzar estratègies de planificació, producció, compensació i revisió, de manera autònoma, com l'ús de paràfrasis per a suplir mancances de vocabulari i estructures, l'ús d'elements lèxics aproximats o l'adaptació del missatge a situacions noves.

CE5 Expressió Escrita

2n ESO (1r cicle)	4t ESO (2n cicle)
5.1. Produir textos escrits i multimodals breus, coherents i cohesionats, de manera progressivament autònoma, en suports analògics i digitals, utilitzant tant el registre formal com l'informal segons la tipologia textual i la situació comunicativa, sobre temes dels àmbits personal, educatiu, social i professional	5.1. Produir textos escrits i multimodals coherents i cohesionats, de manera autònoma, en suports analògics i digitals, utilitzant tant el registre formal com l'informal segons la tipologia textual i la situació comunicativa, sobre temes dels àmbits personal, educatiu, social i professional.
5.2. Aplicar estratègies de revisió de textos, de manera progressivament autònoma, a partir de models dels textos escrits.	5.2. Aplicar estratègies de revisió de textos, de manera autònoma, i proposar alternatives de resposta.

CE6 Interacció Oral i Escrita

2n ESO (1r cicle)	4t ESO (2n cicle)
6.1. Participar en converses simples, sobre temes predictibles, en contextos analògics i digitals, utilitzant guions com a suport	6.1. Participar en converses de manera autònoma i espontània, en contextos analògics i digitals
6.2. Utilitzar la cortesia lingüística, l'etiqueta digital, el llenguatge no verbal i estratègies per a indicar que no s'ha entés el missatge i sol·licitar repetició.	6.2. Utilitzar la cortesia lingüística, l'etiqueta digital, el llenguatge no verbal i estratègies per a indicar que no s'ha entés el missatge, per a sol·licitar repetició i mostrar que entén i segueix la conversa.
6.3. Interaccionar mostrant interés, respecte i empatia cap als interlocutors en contextos pluriculturals, quotidians, informals, com donar i demanar la paraula, cooperar i demanar aclariments.	6.3. Interaccionar mostrant interés, respecte i empatia cap als interlocutors en contextos pluriculturals, quotidians, formals i informals, com donar i demanar la paraula, cooperar i demanar aclariments de manera autònoma i espontània

CE7 Mediació Oral i Escrita

2n ESO (1r cicle)	4t ESO (2n cicle)
7.1. Mostrar interés per participar en la solució de problemes d'incomprensió i enteniment, sobre assumptes diversos dels àmbits personal, social i educatiu.	7.1. Mostrar interés per participar en la solució de problemes d'incomprensió i enteniment, sobre assumptes diversos dels àmbits personal, social, educatiu i professional.
7.2. Comprendre, comunicar i descriure textos en diferents suports, o explicar conceptes, de manera oral o escrita, combinant el seu repertori lingüístic (L2-L2, L1-L2, L2-L1), que incloguen vocabulari, expressions i estructures	7.2. Comprendre, comunicar, descriure i parafrasejar textos en diferents suports, o explicar conceptes, de manera oral o escrita, combinant el seu repertori lingüístic (L2-L2, L1-L2, L2-L1), que incloguen vocabulari, expressions i

freqüents, de manera progressivament autònoma.	estructures freqüents i poc freqüents, de manera autònoma
7.3. Seleccionar i aplicar, de manera progressivament autònoma, estratègies de simplificació i adaptació de la llengua, que faciliten la comprensió i expressió oral i escrita de la informació en diferents llengües (L2-L2, L1-L2, L2-L1), adequades a les situacions comunicatives, amb ajuda puntual de suports analògics o digitals, en funció de les necessitats de cada moment.	7.3. Seleccionar i aplicar, de manera autònoma, estratègies de simplificació, adaptació i reformulació de la llengua, que faciliten la comprensió i expressió oral i escrita de la informació en diferents llengües (L2-L2, L1-L2, L2-L1), adequades a les intencions comunicatives, les característiques contextuals i la tipologia textual, usant recursos i suports analògics o digitals, en funció de les necessitats de cada moment

***Criteris per a l'avaluació qualitativa i quantitativa i instruments de recollida d'informació.**

L'avaluació serà continua, formativa i sumativa; això és, es tindran en compte diversos instruments de recollida d'informació i tasques que permeten tindre una visió més completa i triangulada sobre l'alumnat. Aquest departament ha dividit en percentatges cada tipus de tasques per tal d'assegurar un seguiment continuat de l'alumnat:

- **Avaluació trimestral per al 1r i 2n Cicle de l'ESO:**

80% per a proves escrites o tasques diverses on s'inclourà la pràctica de la expressió, interacció i mediació oral (que comptarà un 10% dins d'aquest 80%), expressió, interacció i mediació escrita; comprensió oral; comprensió escrita i ús de la llengua. Les avaluacions que continguen una tasca, prova escrita o projecte basat en el llibre de lectura de cada curs, aquestes comptaran un 10% dins del 80% d'aquest apartat. (Competència en Comunicació Lingüística / Competència Plurilingüe)

*Els instruments de recollida d'informació en els quals basarem l'avaluació en aquest punt podran incloure: proves escrites on s'inclouran diverses tasques, exercicis de llengua i ús i de competències específiques; exposicions, activitats orals, diàlegs;

projectes col·laboratius o individuals tant orals com escrits; seguiment i lectura d'un llibre adaptat i la realització d'una tasca, projecte o prova basades en aquest. Es podran utilitzar rúbriques d'avaluació per a les tasques escrites o orals, i qüestionaris de coavaluació i autoavaluació.

***N.B.**: Si en les proves escrites l'alumnat no completa la tasca d'expressió escrita, se li penalitzarà llevant-li un 10% de la nota global de la prova escrita.*

10% per al seguiment del treball de l'alumnat, basat en el recull de tasques en format digital o en paper; en registres i observació anecdòtica del treball personal i el seguiment del material de treball utilitzat a classe (llibreta, workbook) (Competència Personal, Social i d'Aprendre a Aprendre / Competència Digital / Competència Emprenedora)

*Els instruments de recollida d'informació en els quals basarem l'avaluació en aquest punt podran incloure: recull de tasques o activitats realitzades, tant en format digital com escrit; registre o observació anecdòtica del treball personal; registre o observació anecdòtica del material utilitzat a classe (workbook, llibre, llibreta)

10% per al seguiment personal de la Competència en Consciència i Expressió culturals, Competència Ciutadana, Competència Emprenedora, Competència Personal, Social i d'Aprendre a Aprendre.

*Els instruments de recollida d'informació en els quals basarem l'avaluació en aquest punt podran incloure: registre o observació anecdòtica del comportament diari i seguiment de l'acompliment de les normes del centre de l'alumnat; entrevistes amb l'alumnat o amb el tutor o tutora, famílies o professorat de l'equip docent del curs. Es podran utilitzar rúbriques d'avaluació i qüestionaris de coavaluació i autoavaluació.

- **Avaluació final per al 1r i 2n Cicle de l'ESO:**

No se realitzaran proves específiques de recuperació en cap dels cursos o nivells. La nota final de juny s'obtindrà calculant la mitjana ponderada (MP) de les tres avaluacions de la manera següent:

Si la 1ª avaluació = a, la 2ª avaluació = b i la 3ª avaluació = c, aleshores tindrem la fórmula: MP= (a*1)+(b*2)+(c*3) / 6

Promocionarà l'alumnat qui, amb aquests càlculs, obtinga una valoració quantitativa de 5 o superior.

N.B: *L'arrodoniment serà amb 0,75 a l'enter següent per a totes les notes a excepció del suficient, que serà a partir del 5 i no s'hi aplicarà aquest arrodoniment.*

1.5 MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ

En el centre s'estableixen dos grups amb mesures d'adaptació curricular: 3r PDC i 4t PDC. Es tracta d'alumnat que, per dificultats no atribuïbles a manca d'esforç, no tindria èxit en la consecució del graduat en ESO si cursara un curs convencional.

En l'àrea de primera llengua estrangera, seguirem la filosofia del departament d'oferir un aprenentatge integral i adaptat a les necessitats d'aquest grup. Per això, la programació que se seguirà estarà alleugerida en contingut i es concedirà un pes major a les tasques realitzades tant en classe com a casa. Utilitzarem com a eix els temes dels llibres triats a aquest efecte, però realitzant modificacions i adaptacions de les seues activitats. En la mesura que siga possible, es proposaran projectes per què els alumnes puguen adquirir un caràcter més autònom en el seu aprenentatge. També es reduiran els mínims exigibles quant a continguts específics de curs.

Quant als ACI dins dels cursos convencionals, es realitzaran en el moment en què es detecte que un alumne/a necessita una adaptació per a facilitar el seu desenvolupament personal i lingüístic. Tal adaptació es pot aplicar tant als mínims exigibles, com a la manera d'avaluació a seguir amb aqueix/a alumne/a en qüestió.

Quant als ACIS es realitzaran sempre que obtinguem el dictamen i informe corresponent elaborat pel departament d'orientació del centre. En coordinació amb aquest departament s'elaborarà el pla individual de seguiment d'aqueix/a alumne/a en qüestió. En el cas que les necessitats desaparegueren i prèvia aprovació pel departament d'orientació, es podria cessar aquest tractament.

Referent al procés d'equitat i inclusió en el sistema educatiu valencià de la matèria es vetlara per incloure les actuacions d'acompanyament i suport personalitzat per a

qualsevol alumne o alumna que en un determinat moment les puga necessitar. Procurarem que s'implique emocionalment, reforçar la seua autoestima i el seu sentit de pertinença al centre i al grup. Totes aquestes mesures aniran en coordinació amb l'equip docent i el Pla d'Acció Tutorial. (Nivell 3 pla d'inclusió).

El departament adoptarà les mesures necessàries d'atenció a la diversitat individuals o grupals, orientades a respondre a les necessitats educatives concretes de l'alumnat i a la consecució dels resultats d'aprenentatge vinculats als sabers bàsics. Contemplarem totes les possibilitats oferides per les TIC a l'hora d'interactuar amb l'alumnat, a partir de les plataformes i mitjans oferits per la Conselleria. Així doncs, es fomentarà l'ús de la pàgina web del centre, el correu electrònic, Aules, o altres que es puguen determinar, indicant tant a l'alumnat com les seues famílies quin tipus d'informació estarà disponible en cadascuna d'elles. La realització, presentació i lliurament de les activitats i les proves d'avaluació afavoriran la presencialitat sense perjudici que es puguen utilitzar les TIC per a aquesta finalitat.

Així mateix, com ja hem comentat abans, des del mateix centre ja s'ofereixen adaptacions curriculars grupals (PDC) on, pel perfil de l'alumnat, treballarem els continguts bàsics de cada curs i ens adaptarem a les necessitats del grup. També adaptarem els criteris d'avaluació d'aquests grups de la següent manera:

***Criteris per a l'avaluació qualitativa i quantitativa i instrument de recollida d'informació.**

- **Avaluació trimestral per als grups amb mesures d'adaptació curricular (PDC): 70%** per a proves escrites o tasques diverses on s'inclourà la pràctica de la expressió, interacció i mediació oral (que comptarà un 10% dins d'aquest 80%), expressió, interacció i mediació escrita; comprensió oral; comprensió escrita i ús de la llengua. A criteri del professorat, es podrà treballar la competència específica de comprensió escrita mitjançant un llibre de lectura. La pràctica o prova avaluable d'aquest comptarà el percentatge que el professorat considere donades les característiques de l'alumnat. (Competència en Comunicació Lingüística / Competència Plurilingüe)

*Els instruments de recollida d'informació en els quals basarem l'avaluació en aquest punt podran incloure: proves escrites on s'inclouran diverses tasques, exercicis de

llengua i ús i de competències específiques; exposicions, activitats orals, diàlegs; projectes col·laboratius o individuals tant orals com escrits; seguiment i lectura d'un llibre adaptat i la realització d'una tasca, projecte o prova basades en aquest. Es podran utilitzar rúbriques d'avaluació per a les tasques escrites o orals, i qüestionaris de coavaluació i autoavaluació.

20% per al seguiment del treball de l'alumnat, basat en el recull de tasques en format digital o en paper; en registres i observació anecdòtica del treball personal i el seguiment del material de treball utilitzat a classe (llibreta, workbook) (Competència Personal, Social i d'Aprendre a Aprendre / Competència Digital / Competència Emprenedora)

*Els instruments de recollida d'informació en els quals basarem l'avaluació en aquest punt podran incloure: recull de tasques o activitats realitzades, tant en format digital com escrit; registre o observació anecdòtica del treball personal; registre o observació anecdòtica del material utilitzat a classe (workbook, llibre, llibreta)

10% per al seguiment personal de la Competència en Consciència i Expressió culturals, Competència Ciutadana, Competència Emprenedora, Competència Personal, Social i d'Aprendre a Aprendre.

*Els instruments de recollida d'informació en els quals basarem l'avaluació en aquest punt podran incloure: registre o observació anecdòtica del comportament diari i seguiment de l'acompliment de les normes del centre de l'alumnat; entrevistes amb l'alumnat o amb el tutor o tutora, famílies o professorat de l'equip docent del curs. Es podran utilitzar rúbriques d'avaluació i qüestionaris de coavaluació i autoavaluació.

- **Avaluació final per als grups amb mesures d'adaptació curricular (PDC):**

No se realitzaran proves específiques de recuperació en cap dels cursos o nivells. La nota final de juny s'obtindrà calculant la mitjana ponderada (MP) de les tres avaluacions de la manera següent:

Si la 1ª avaluació = a, la 2ª avaluació = b i la 3ª avaluació = c, aleshores tindrem la fòrmula: MP= (a*1)+(b*2)+(c*3) / 6

Promocionarà l'alumnat qui, amb aquests càlculs, obtinga una valoració quantitativa de 5 o superior.

N.B: *L'arrodoniment serà amb 0,75 a l'enter següent per a totes les notes a excepció del suficient, que serà a partir del 5 i no s'hi aplicarà aquest arrodoniment.*

1.6 OPTATIVA: COMPETÈNCIA COMUNICATIVA ORAL EN LLENGUA ESTRANGERA.

Dins aquesta optativa oferida pel nostre departament, es treballarà el currículum de Primera Llengua Estrangera, però donant-li més importància a la vessant oral de la llengua; això és, a l'expressió, comunicació, comprensió i mediació oral.

Aquest curs l'optativa es troba dins dels cursos 3r i 4t de l'ESO amb dues hores de docència setmanals i els recursos que utilitzarem seran propis del professorat i adaptats al treball abans mencionat, i sempre tenint en compte els perfils i necessitats de l'alumnat que cursa l'assignatura.

***Criteris per a l'avaluació qualitativa i quantitativa i instrument de recollida d'informació.**

L'avaluació serà continua, formativa i sumativa; això és, es tindran en compte diversos instruments de recollida d'informació i tasques que permeten tindre una visió més completa i triangulada sobre l'alumnat. Aquest departament ha dividit en percentatges cada tipus de tasques per tal d'assegurar un seguiment continuat de l'alumnat:

- **Avaluació trimestral de l'optativa:**

70% per a proves escrites o tasques diverses on s'inclourà la pràctica de la expressió, interacció i mediació oral; comprensió oral i ús de la llengua. (Competència en Comunicació Lingüística / Competència Plurilingüe)

*Els instruments de recollida d'informació en els quals basarem l'avaluació en aquest punt podran incloure: proves escrites on s'inclouran diverses tasques, exercicis de llengua i ús i de competències específiques; exposicions, activitats orals, diàlegs;

projectes col·laboratius o individuals orals. Es podran utilitzar rúbriques d'avaluació per a les tasques i qüestionaris de coavaluació i autoavaluació.

20% per al seguiment del treball de l'alumnat, basat en el recull de tasques en format digital o en paper; en registres i observació anecdòtica del treball personal i el seguiment del material de treball utilitzat a classe (Competència Personal, Social i d'Aprendre a Aprendre / Competència Digital / Competència Emprenedora)

*Els instruments de recollida d'informació en els quals basarem l'avaluació en aquest punt podran incloure: recull de tasques o activitats realitzades, tant en format digital com escrit; registre o observació anecdòtica del treball personal; registre o observació anecdòtica del material utilitzat a classe.

10% per al seguiment personal de la Competència en Consciència i Expressió culturals, Competència Ciutadana, Competència Emprenedora, Competència Personal, Social i d'Aprendre a Aprendre.

*Els instruments de recollida d'informació en els quals basarem l'avaluació en aquest punt podran incloure: registre o observació anecdòtica del comportament diari i seguiment de l'acompliment de les normes del centre de l'alumnat; entrevistes amb l'alumnat o amb el tutor o tutora, famílies o professorat de l'equip docent del curs. Es podran utilitzar rúbriques d'avaluació i qüestionaris de coavaluació i autoavaluació.

- **Avaluació final de l'optativa:**

No se realitzaran proves específiques de recuperació en cap dels cursos o nivells. La nota final de juny s'obtindrà calculant la mitjana ponderada (MP) de les tres avaluacions de la manera següent:

Si la 1ª avaluació = a, la 2ª avaluació = b i la 3ª avaluació = c, aleshores tindrem la fórmula: MP= (a*1)+(b*2)+(c*3) / 6

Promocionarà l'alumnat qui, amb aquests càlculs, obtinga una valoració quantitativa de 5 o superior.

N.B: *L'arrodoniment serà amb 0,75 a l'enter següent per a totes les notes a excepció del suficient, que serà a partir del 5 i no s'hi aplicarà aquest arrodoniment.*

1.7 PROGRAMA DE REFORÇ PER A L'ALUMNAT QUE PROMOCIONA AMB L'ASSIGNATURA PENDENT EN EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA

Per a la recuperació de cursos anteriors o pendents s'estableixen els següents mecanismes de recuperació:

a) Aprovant amb qualificació de 5 o superior (Suficient) les dues primeres avaluacions del curs present (posterior al del pendent), ja que aquestes contenen matèria del curs anterior. En el cas que els exàmens de recuperació de les assignatures pendents foren fixats pel centre abans del termini de la segona avaluació, el criteri utilitzat per a recuperar la matèria pendent seria aprovar els exàmens de la primera avaluació o aquells que s'hagueren fet fins a la data de la recuperació oficial de les assignatures pendents. Per a dur a terme un seguiment d'aquests alumnes amb un baix rendiment, se'ls encomanarà treballar un dossier preparat pel departament amb la revisió dels continguts i la pràctica més rellevants de cada curs. Els dossiers hauran d'entregar-se en la data determinada pel professorat i tindran un valor d'un 10% de la nota de l'assignatura pendent. En cas de no entregar aquest dossier, comptarà sols la nota de la prova escrita. Per a aquells alumnes que no recuperen d'aquesta manera hi haurà un segon mecanisme:

b) Aprovant una prova escrita o examen de caràcter extraordinari de la matèria del curs en qüestió quan aquesta prova tinga lloc després de la segona avaluació. La seua data serà fixada en coordinació amb la resta d'exàmens extraordinaris d'altres matèries. La nota que s'obtinga en aquesta serà la que figurarà en el butlletí.

c) Un tercer mecanisme serà aprovar el curs present.

d) En cas que l'alumne/a portara pendent més d'un curs haurà d'examinar-se del curs/cursos més baixos dels quals estiga suspés mitjançant una prova específica que el centre sol programar al novembre o febrer. També haurà de presentar els dossiers pertinents als cursos suspesos.

1.8 PLA DEL FOMENT DE LA LECTURA EN ESO

Per a aquest curs tenim planificades accions departamentals que animen a la lectura de llibres adaptats en la llengua i que puguen resultar interessants per a aprofundir, reforçar o adquirir competències lingüístiques i culturals lligades a la llengua anglesa. Aquestes lectures abastaran els períodes del segon i tercer trimestre del curs i es farà alguna prova o tasca avaluable a partir d'elles, tal i com s'explica en els criteris d'avaluació. El llistat de llibres és el següent, i l'ordre d'ús de cadascun serà segon i tercer trimestre:

1r ESO: Gulliver's Travels / All About Britain

2n ESO: The Mystery of McBallen Castle / All About the USA

3r ESO: A Sherlock Holmes Collection / All About Ireland

4t ESO: Villains! / Great Expectations

1.9 MATERIALS, RECURSOS I ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

En l'etapa d'ESO combinarem una varietat de materials segons el perfil de l'alumnat i el criteri de cada docent. A més del llibre de text i el llibre d'activitats que més avall nomenarem, es podran fer ús de materials variats com ara presentacions interactives o digitals, vídeos, àudios, fitxes en paper o interactives, jocs, activitats orals, ús de plataformes online com Aules, Teams, Canva, etc. Tots aquests materials de suport poden ser objecte d'avaluació dins dels apartats que hem anomenat en el punt de criteris d'avaluació i instruments de recollida d'informació. Els llibres de text que utilitzarem són tots de l'editorial Burlington Books:

- 1r ESO: Network 1 + workbook
- 2n ESO: Network 2 + workbook
- 3r ESO: Network 3 + workbook
- 4t ESO: Network 4 + workbook
- 3r PDC: Teamwork 3 (Basic Practice)
- 4t PDC: Teamwork 4 (Basic Practice)

En aquest curs també hem planificat com a activitat complementària un teatre en anglès al teatre municipal, vist que el curs passat va ser una activitat satisfactòria, dirigida a tot l'ESO.

A més, des de fa uns cursos aquest departament també s'ha involucrat en l'ús de la plataforma eTwinning i intentarem seguir treballant projectes amb aquesta plataforma de la Unió Europea i fer difusió d'aquestos per a què la facen servir els màxims departaments possibles. L'ús d'aquesta plataforma també va íntimament lligada a la redacció de projectes Erasmus+ que, encara que no és d'ús exclusiu del departament d'anglès, estem immersos en una acreditació Erasmus+ i ens hem prestat com a socis d'un projecte d'associació a xicoteta escala amb un centre d'Itàlia com a organitzador. Fa dos cursos el nostre centre ja va comptar amb un projecte de curt termini que sols comptava amb mobilitats de professorat. L'objectiu de la Comissió Coordinadora Erasmus és obrir les portes del centre a Europa i canviar la visió i la pràctica diària d'ensenyament-aprenentatge a una de més responsable, sostenible i global, amb certs valors que enriquiran el nostre alumnat com a ciutadans europeus.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964738930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/

Finançat per la Unió Europea

CONCRECIÓ CURRICULAR DE LA MATÈRIA: LLENGUA ESTRANGERA I i II (1r i 2n DE BATXILLERAT)

La matèria de Llengua Estrangera en l'etapa de Batxillerat contribueix a l'adquisició de diverses competències clau, i de manera directa, de les competències en comunicació lingüística i plurilingüe, el que implica l'ús de diverses llengües de manera apropiada i eficaç per a l'aprenentatge i la comunicació. Les competències específiques de la matèria, relacionades amb els descriptors operatius de les competències clau de l'etapa i els reptes del segle XXI, permeten a l'alumnat comunicar-se en la llengua estrangera i enriquir el seu repertori lingüístic individual, de manera que s'aprofiten les experiències pròpies per a millorar la comunicació tant en les llengües familiars com en les llengües estrangeres.

A més de la competència en comunicació lingüística i plurilingüe, aquesta matèria es relaciona amb la resta de competències clau, com per exemple la competència matemàtica i en ciència, tecnologia i enginyeria, ja que mitjançant la llengua estrangera, s'interpreten i transmeten els elements més rellevants d'investigacions en diversos formats, com ara gràfics o diagrames, i s'aprofita la cultura digital amb ètica i responsabilitat. Així mateix, aquesta matèria contribueix a desenvolupar les competències ciutadana, i personal, social i d'aprendre a aprendre, atés que fomenta la reflexió, la cooperació i l'aprenentatge al llarg de la vida en les competències específiques.

La llengua estrangera permet a l'alumnat actuar millor en els entorns digitals i accedir a les cultures que s'hi vehiculen com a motor de formació i aprenentatge i com a font d'informació i gaudi. Cal emfatitzar la importància que en aquesta matèria tenen les eines digitals per a reforçar l'aprenentatge, l'ensenyament i l'avaluació de llengües. Per a fer-ho, el desenvolupament del pensament crític, l'alfabetització digital i l'ús adequat, segur, ètic i responsable de la tecnologia suposen un element d'aprenentatge molt rellevant.

En aquest currículum, les dues dimensions bàsiques del plurilingüisme són presents: la dimensió comunicativa i la dimensió intercultural. El plurilingüisme integra no només la dimensió comunicativa, sinó també els aspectes històrics i interculturals que condueixen l'alumnat a conéixer, valorar críticament i respectar la diversitat lingüística i

cultural, i que contribueixen al fet que puga exercir una ciutadania independent, activa i compromesa amb una societat democràtica.

D'acord amb aquest enfocament, la matèria de Llengua Estrangera en l'etapa de Batxillerat té com a objectiu principal l'adquisició de la competència comunicativa en la segona llengua estrangera, de manera que permeta a l'alumnat comprendre, expressar-se, interaccionar i mediar en aquesta llengua amb eficàcia, fluïdesa i correcció, així com l'enriquiment i l'expansió de la seua consciència intercultural.

La matèria de Llengua Estrangera, en el desenvolupament de les competències específiques de comprensió, expressió, interacció i mediació, fomenta que l'alumnat puga adquirir els elements bàsics de la cultura en els aspectes humanístics, cosa que contribueix al desenvolupament i a la consolidació d'hàbits d'estudi i de treball, com a preparació a la incorporació a estudis posteriors i la inserció laboral. Al mateix temps, promou el desenvolupament de valors com el respecte als drets i les llibertats individuals, la igualtat efectiva, l'esforç i la responsabilitat individuals, així com l'aprenentatge al llarg de la vida amb l'adquisició d'hàbits de treball i coneixements en l'àmbit lingüístic.

Per a l'aprenentatge de la llengua estrangera i el desenvolupament de la seua dimensió comunicativa i intercultural, cal adoptar un enfocament comunicatiu en el qual destaque l'aprenentatge orientat a l'acció, tenint com a referent el Marc Comú Europeu de Referència per a les Llengües: aprenentatge, ensenyament, avaluació (MECR) (volum complementari). Aquest enfocament considera que els usuaris d'una llengua, així com l'alumnat que l'aprén, són agents socials, és a dir, són membres d'una societat que duu a terme una sèrie de tasques, no només relacionades amb la llengua, en un entorn i circumstàncies específics. Per això, metodologies comunicatives com l'aprenentatge basat en tasques o l'enfocament orientat a l'acció resulten apropiades per al desenvolupament competencial del currículum en aquesta matèria, així com l'ús d'altres metodologies eclèctiques que seguisquen un enfocament comunicatiu.

La matèria de Llengua Estrangera presenta una continuïtat en les competències específiques respecte d'Educació Bàsica, ja que suposa una progressió pel que fa als sabers adquirits al llarg d'aquesta etapa, i implica una ampliació i un aprofundiment de les competències específiques de comprensió, expressió, interacció i mediació, així com l'extensió quant als àmbits de les situacions comunicatives, els gèneres textuals i la

utilització de suports digitals en relació amb els treballats en l'etapa anterior. Així mateix, la progressió d'una etapa a l'altra comporta aprofundir en la reflexió sobre el funcionament i el contrast de llengües diferents del seu repertori lingüístic, així com la incorporació de diverses llengües en les activitats de mediació lingüística per al desenvolupament de la seua consciència plurilingüe i pluricultural. De la mateixa manera, el treball amb la resta de matèries de Batxillerat, en què s'involucren aspectes com ara el foment de l'esperit crític i científic o l'emprenedoria social i empresarial, promou que l'alumnat establisca les bases per a la seua orientació educativa i professional posterior. En aquest sentit, el coneixement i l'habilitat de comunicar-se en una o mes llengües estrangeres resulta essencial.

El currículum de la matèria està estructurat a partir de set **competències específiques**: multilingüisme i interculturalitat, comprensió oral, comprensió escrita, expressió oral, expressió escrita, interacció oral i escrita, i mediació oral i escrita. Aquestes competències suposen un aprofundiment i una ampliació respecte de les adquirides al final de l'Educació Bàsica, que seran la base per a aquesta nova etapa i es desenvoluparan a partir dels repertoris i les experiències de l'alumnat. Això implica un desenvolupament superior de les activitats i estratègies comunicatives de comprensió, producció, interacció i mediació, entesa en aquesta etapa com l'activitat orientada a atendre la diversitat i a col·laborar i solucionar problemes d'enteniment. La progressió també comporta una reflexió més crítica i sistemàtica dels repertoris individuals de l'alumnat. També s'espera en aquesta etapa un grau d'aprofundiment més elevat en els sabers necessaris per a gestionar situacions de contacte intercultural, una capacitat superior de pensament crític i de comprensió i adaptació a la diversitat lingüística, artística i cultural. Tot això amb la finalitat última de fomentar la comprensió mútua i de contribuir al desenvolupament d'una cultura compartida.

Per al conjunt de les competències de la matèria de Llengua Estrangers s'estableixen **sabers bàsics** dividits en tres grans blocs: Llengua i Ús, Estratègies comunicatives, i Cultura i societat. El bloc de Llengua i ús inclou el conjunt necessari de sabers per al desenvolupament d'activitats comunicatives de comprensió, expressió, interacció i mediació; el bloc d'Estratègies comunicatives incorpora les destreses necessàries per a dur a terme els diversos processos implicats en el desenvolupament de

les competències en situacions i contextos comunicatius diferents; el bloc de Cultura i societat comprén coneixements relatius a aspectes culturals (i transversals) de les cultures i societats vehiculades en la llengua estrangera. S'espera que l'alumnat siga capaç de posar en funcionament els sabers bàsics de les situacions comunicatives relatives als àmbits següents: personal, social, professional i acadèmic, i a partir de textos sobre temes quotidians, d'actualitat, de rellevància personal o d'interés públic, que incloguen reptes i desafiaments del segle XXI.

D'acord amb l'enfocament orientat a l'acció que planteja el Marc Europeu Comú de Referència per a les Llengües i el Marc europeu Comú de Referència de les Llengües: aprenentatge, ensenyament, avaluació (MECR), el caràcter competencial d'aquest currículum convida al professorat a crear tasques comunicatives interdisciplinàries, contextualitzades, significatives i rellevants, similars a les que l'alumnat es trobarà en la vida real. Per això, cal desenvolupar situacions d'aprenentatge en què es considere l'alumnat com a agent social progressivament autònom i responsable del seu propi procés d'aprenentatge. Això implica tindre en compte els seus repertoris lingüístics, interessos i circumstàncies específiques, amb la finalitat d'establir les bases per a l'aprenentatge al llarg de tota la vida.

2. ELEMENTS CURRICULARS DEL NIVELL: BATXILLERAT

2.1 COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

Competència específica 1: Multilingüisme i interculturalitat

Usar, analitzar i comparar un ampli nombre d'elements dels seus repertoris lingüístics, reflexionar de manera crítica sobre el seu funcionament, explicitar i compartir estratègies i coneixements propis i valorar críticament la diversitat lingüística i cultural a partir de la llengua estrangera.

Descripció de la competència 1

L'ús i la reflexió sobre el funcionament del repertori lingüístic estan vinculats a l'enfocament plurilingüe de l'adquisició de llengües, ja que les experiències pròpies serveixen per l'aprenentatge i la millora de les noves, així com per a desenvolupar el repertori lingüístic plurilingüe i la sensibilització cultural. El foment de la consciència

intercultural suposa experimentar la diversitat lingüística, cultural i artística de la societat analitzant-la, valorant-la críticament i beneficiant-se'n.

Aquest competència específica té una relació molt estreta amb les competències clau de comunicació lingüística i plurilingüe, ja que comprén la reflexió i el contrast entre les llengües, la qual cosa repercuteix en el fet que puga suplir mancances per a expressar-se amb fluïdesa, coherència, correcció i adequació en la llengua estrangera a partir dels coneixements del seu repertori lingüístic. Així mateix, la connexió amb la competència digital és evident perquè localitza, selecciona i contrasts de manera autònoma la informació procedent de diverses fonts i n'analitza la fiabilitat.

En l'etapa de Batxillerat és imprescindible reflexionar sobre el funcionament de les llengües, la comparació sistemàtica entre els repertoris lingüístics i l'anàlisi de les seues semblances i diferències. Tot això amb la finalitat d'establir les bases per a l'aprenentatge d'altres llengües i la millora global de la competència plurilingüe de l'alumnat.

La reflexió crítica i sistemàtica sobre les llengües i el funcionament que tenen implica que l'alumnat entenga les seues relacions i puga aplicar i explicitar es coneixements i les estratègies que li permeten millorar la comunicació. Aquesta reflexió també repercuteix en el desenvolupament de la competència estratègica de l'alumnat, és a dir, en la seua capacitat de servir-se de recursos verbals i no verbals per a afavorir els intercanvis comunicatius, per exemple, per a poder compensar errades derivades de llacunes de coneixement o d'altres condicions que limiten la comunicació.

Així mateix, aquesta reflexió implica utilitzar destreses per a enfrontar-se a la incertesa, desenvolupar el sentit de la iniciativa, la presa de decisions, així com la valoració crítica de la diversitat lingüística i cultural com un element positiu i enriquidor. Per tant, la selecció, la configuració i l'aplicació dels dispositius i les eines, tant analògiques con digitals, per a la construcció de continguts nous sobre el repertori lingüístic propi i la seua avaluació, contribueixen a l'adquisició i la millora de l'aprenentatge d'altres llengües.

A més, la valoració crítica i l'adequació a la diversitat han de permetre a l'alumnat actuar de manera empàtica, respectuosa i responsable en situacions interculturals. La consciència de la diversitat proporciona a l'alumnat la possibilitat de relacionar cultures diferents i afavoreix el desenvolupament d'una sensibilitat artística i cultural, així com la

capacitat d'identificar i utilitzar estratègies que li permeten establir relacions amb persones d'altres cultures.

Les situacions interculturals que es poden plantejar en l'ensenyament de la llengua estrangera durant aquesta etapa permeten a l'alumnat obrir-se a noves experiències, idees, societats i cultures, i mostrar interés cap al que és diferent, relativitzar la seua perspectiva i el sistema de valors culturals propi, i avaluar i rebutjar les conseqüències de les actituds sustentades sobre qualsevol mena de discriminació o el reforç d'estereotips.

Al final del primer curs de Batxillerat l'alumnat hauria d'inferir i contrastar similituds i diferències generals entre llengües i varietats lingüístiques, reconèixer i aplicar estratègies del seu repertori lingüístic i contribuir així a solucionar problemes de comunicació i a apreciar la diversitat lingüística com a font de riquesa cultural. Al final del segon curs de Batxillerat, l'alumnat hauria de valorar de manera crítica aspectes tant generals com específics del funcionament de les llengües, alhora que solucionar problemes de comprensió amb iniciativa i creativitat i aplicar estratègies per a apreciar i defensar la pluralitat lingüística.

Competència específica 2: Comprensió oral.

Identificar, extraure i interpretar les idees principals i les línies argumentals de textos orals sobre temes de rellevància personal o d'interés públic, expressats en llengua estàndard, buscar fonts fiables i utilitzar estratègies d'inferència, comprovació de significats i escolta activa.

Descripció de la competència 2

Al llarg del procés de comprensió l'alumnat ha d'identificar, interpretar i extraure les idees principals i les línies argumentals més destacades, així com valorar de manera crítica el contingut, la intenció, els trets discursius i uns certs matisos, com la ironia o l'ús estètic de la llengua dels textos orals en llengua estàndard.

Així mateix, s'ha de centrar l'atenció en els sabers lingüístics i paralingüístics, com ara el ritme del discurs, la dicció, l'entonació, els gestos o els signes visuals. És convenient que l'oient adopte una actitud activa amb curiositat, que siga objectiu en el discurs i que comprenga el missatge des del punt de vista de l'emissor amb la finalitat de poder interpretar el text escoltat. A més, cal fomentar la capacitat d'identificar de manera

crítica prejudicis i estereotips, així com estimular que l'alumnat mostre un interés genuí per conéixer les diferències i semblances culturals entre diverses llengües.

Per tant, és necessari que l'alumnat selecciones, amb autonomia i iniciativa, les estratègies més adequades de comprensió com reconéixer, anticipar, inferir, retindre, interpretar i seleccionar. També ha d'aplicar tècniques d'escolta activa com ara formular preguntes per a connectar amb les idees d'altres persones, mostrar empatia o no fer judicis de valor, entre altres estratègies, amb la finalitat de distingir la intenció i les opinions, tant implícites com explícites, dels textos.

A més, la cerca d'informació en textos orals, tant en suports analògics com digitals, resulta clau en la consolidació dels processos de comprensió perquè permet contrastar de manera crítica la fiabilitat de les fonts, validar i sustentar la informació, així com obtindre conclusions rellevants a partir dels textos. En aquest sentit, la competència digital és fonamental en la localització, la selecció i el contrast d'informació de manera autònoma, per a integrar i transformar el coneixement adoptant un punt de vista creatiu, crític i respectuós amb la propietat intel·lectual.

En l'etapa de Batxillerat, el treball de comprensió oral se centrarà en tipus de textos específics com ara converses, entrevistes, anuncis, biografies, notícies, cançons, articles d'opinió, pòdcasts, vídeos, conferències o textos literaris recitats. Molts d'aquests textos, adaptats o autèntics, pertanyen als àmbits de les relacions interpersonals, els mitjans de comunicació social, l'àmbit educatiu i acadèmic o el literari.

Al final de primer curs de Batxillerat, l'alumnat hauria d'analitzar el tema principal, les idees secundàries, les línies argumentals més destacades i els detalls rellevants i captar els significats implícits que pot deduir a partir de la informació no només lingüística, sinó també extralingüística, com els gestos, els sons i les imatges presents en el text orals Quan acaba el segon curs de Batxillerat, a més d'aplicar les estratègies anteriors, hauria de ser capaç d'emetre valoracions personals crítiques de textos orals.

Competència específica 3: Comprensió escrita

Identificar, extraure i interpretar les idees principals i les línies argumentals bàsiques de textos escrits o multimodals sobre temes de rellevància personal per a

l'alumnat o d'interés públic expressats en llengua estàndard, buscar fonts fiables i utilitzar estratègies d'inferència i comprovació de significats.

Descripció de la competència 3

En la comprensió de textos escrits i multimodals, redactats en llengua estàndard, s'ha de localitzar i recuperar la informació general i específica per mitjà d'una interacció constant amb el text que implica fer preguntes i anticipacions per a comprendre els significats. Aquesta interacció complexa utilitza processos cognitius com establir hipòtesis, anticipar, identificar i extraure les idees principals i les línies argumentals més destacades, seleccionar la informació específica i fer les inferències necessàries, així com valorar de manera crítica el contingut, la intenció, els trets discursius i uns certs matisos expressius o estilístics, com la ironia o l'ús estètic de la llengua.

Els nivells que interactuen en un procés de comprensió òptim comporten identificar i interpretar la idea principal i el sentit general del text, així com un nivell més específic que permeta identificar les idees i els arguments important, i els detalls, les idees i els arguments secundaris. A més, s'han d'activar les estratègies més adequades, amb la finalitat de distingir la intenció i les opinions tant implícites com explícites dels textos. Cal tindre present la importància de la transferència lingüística i l'ús de totes les estratègies adquirides en l'aprenentatge de l'L1.

L'alumnat hauria de reconéixer l'organització textual i distingir els elements discursius i lingüístics que permeten identificar la tipologia textual, com la relació entre temps verbals i connectors per a textos narratius, descriptius, argumentatius, d'opinió i informatius. De manera paral·lela, caldria identificar i inferir el significat del lèxic i les estructures gramaticals, reconéixer els símbols ortogràfics i de puntuació i aplicar les regles de descodificació entre so i grafia. Juntament amb això, s'haurien d'analitzar i interpretar les diverses formes de representació de la informació com l'escriptura, la imatge, els gràfics, les taules, els diagrames, el so o els gestos, en format analògic o digital. També s'hauria de processar la informació contextual (elements extralingüístics) i cotextual (elements lingüístics), que permeta comprovar la hipòtesi inicial sobre la intenció i el sentit del text, així com plantejar hipòtesis alternatives.

El professorat hauria d'enfocar aquest procés de comprensió des d'una perspectiva plurilingüe i ajudar en tot moment l'alumnat a desenvolupar una actitud crítica davant dels

aspectes socioculturals i sociolingüístics, així com de la diversitat cultural que es mostra, tant en els textos treballats a l'aula com en els mitjans de comunicació. També es requereixen contextos de comunicació dialògics que estimulen la identificació crítica de prejudicis i estereotips i fomenten l'interés genuí per les diferències i les semblances culturals.

A més, la comprensió lectora s'enfronta a reptes derivats de les noves formes de distribució i interacció amb la informació. La cerca d'informació en textos escrits i multimodals, en suports tant analògics com digitals, resulta clau en la consolidació dels processos de comprensió perquè permet contrastar de manera crítica la fiabilitat de les fonts, validar i sustentar la informació, així com obtindre conclusions rellevants a partir dels textos. En aquest sentit, la competència digital és fonamental en la localització, la selecció i el contrast d'informació de manera autònoma, per a integrar i transformar el coneixement adoptant un punt de vista creatiu, crític i respectuós amb la propietat intel·lectual.

Al final del primer curs de Batxillerat, l'alumnat hauria d'interpretar testos escrits i multimodals en els quals hauria d'identificar la funció comunicativa, el tema principal, les idees secundàries i les línies argumentals bàsiques a partir de la informació, no tan sols lingüística sinó també extralingüística (com ara suports visuals o sons presents en el text multimodal), i també a partir de l'activació dels seus coneixements previs. Quan finalitza el segon curs de Batxillerat, a més, hauria d'interpretar i inferir les diverses línies argumentatives i comparar la informació amb fonts documentals diferents amb la finalitat de fer la seua valoració.

Competència específica 4: Expressió oral.

Produir textos orals, de manera fluïda, autònoma i creativa, aplicant estratègies de planificació, producció i compensació per a expressar conceptes, idees, descripcions, opinions i arguments de manera creativa, adequada i coherent.

Descripció de la competència 4

L'expressió oral implica produir, de manera estructurada i comprensible, conceptes, idees, descripcions, opinions i arguments i adoptar el registre adequat en funció del tipus de text i de la situació comunicativa. En aquesta etapa, l'expressió oral inclou l'exposició

de textos de rellevància personal o d'interés públic amb creativitat, coherència, cohesió i adequació, així com la producció de textos descriptius i narratius orals clars i estructurats, o la participació en debats.

L'expressió oral, en diversos formats i suports, pot incloure l'exposició d'una presentació formal en la qual les idees s'acompanyen d'exemples i detalls pertinents, una descripció clara i detallada, una narració sobre esdeveniments de l'àmbit personal o un debat en el qual s'argumenten idees, seguint una estructura lògica, i s'expliquen els punts a favor i en contra de la perspectiva plantejada.

Per a fer-ho, es poden utilitzar eines analògiques i digitals, així com fer una cerca avançada d'informació en Internet com a font de documentació. A més, cal contrastar de manera crítica la fiabilitat de les fonts, validar i sustentar la informació i obtindre conclusions rellevants. En aquest sentit, la competència digital resulta fonamental en la localització, la selecció i el contrast d'informació de manera autònoma, per a integrar i transformar el coneixement adoptant un punt de vista creatiu, crític i respectuós amb la propietat intel·lectual.

En el format multimodal, la producció inclou l'ús conjunt de diversos recursos per a produir significat (escriptura, imatge, gràfics, taules, diagrames, so o gestos) i la selecció, la configuració i la utilització responsable de dispositius digitals, eines i aplicacions per a comunicar-se, treballar de manera col·laborativa i compartir informació en la xarxa.

Comunicar-se per escrit amb èxit implica tipus de sabers diferents. D'una banda, el coneixement del codi lingüístic, i d'una altra, el de les convencions relacionades amb els diversos tipus de gèneres textuals, sense oblidar les característiques de les eines i els suports que formen part del canal de comunicació utilitzat en cada moment. Les activitats vinculades amb la producció de textos escrits i multimodals acompleixen funcions importants en el camp acadèmic i professional, ja que aprendre a comunicar-se per escrit amb eficàcia i de manera ètica en una llengua estrangera en els àmbits acadèmic i professional resulta de gran importància estratègica per a l'alumnat d'aquesta etapa.

Les estratègies que permeten millorar la producció escrita, tant formal com informal, comprenen en aquesta etapa la planificació, la textualització, la síntesi i la revisió de manera autònoma i sistemàtica, així com l'autoavaluació i coavaluació de les pròpies produccions escrites i les dels companys.

Per això, aquesta competència específica es relaciona tant amb la competència clau en comunicació lingüística com amb la personal, social i d'aprendre a aprendre, ja que els seus processos aprofundeixen en la utilització dels recursos lingüístics propis per a expressar textos escrits i multimodals, així com en la utilització d'estratègies diverses de planificació i revisió, la qual cosa repercuteix en el desenvolupament de l'aprenentatge autònom.

Al final de primer curs de Batxillerat l'alumnat hauria de produir textos correctes, coherents, ben organitzats i adequats al registre, de rellevància personal o d'interés públic coneguts, aplicar estratègies de planificació, producció, textualització i revisió, i valorar de manera crítica la informació continguda en fonts documentals diferents. Al final del segon curs de Batxillerat l'alumnat hauria de produir textos sobre temes de l'àmbit professional i acadèmic i incorporar estratègies d'avaluació de les seues actuacions i de les de tercers. A més, hauria d'analitzar la fiabilitat i la veracitat de les fonts documentals i de la informació que contenen.

Competència específica 6: Interacció oral i escrita.

Interactuar de manera oral, escrita i multimodal, asíncrona i asíncrona, amb autonomia i iniciativa, per a respondre a necessitats comunicatives sobre assumptes de rellevància personal o d'interés públic coneguts per l'alumnat, mitjançant estratègies que permeten desenvolupar el seu repertori lingüístic.

Descripció de la competència 6.

La competència específica d'interacció abasta la comprensió i l'expressió, així com la construcció d'un discurs conjunt, que utilitzarà els repertoris plurilingües i pluriculturals de l'alumnat. La interacció és molt més que la suma de les competències de comprensió i expressió, ja que comprén funcions interpersonals, cooperatives i transaccionals, en les quals s'utilitzen estratègies col·laboratives com respectar el torn de paraula, cooperar i demanar aclariments.

En la interacció s'han d'identificar, seleccionar i usar elements com la cortesia lingüística i l'etiqueta digital, els elements verbals i no verbals de la comunicació i expressions tant predictibles com no predictibles. Estratègies com l'ús de la repetició, mantindre un ritme adequat, prendre la paraula, cooperar i demanar aclariments són

essencials en aquesta competència. Així mateix, l'escolta activa serà fonamental perquè contribueix a la convivència, a la cooperació, a la tolerància i a la comunicació eficaç.

Aquesta competència requereix el treball en grup, a més de la col·laboració i la predisposició a establir un diàleg amb altres usuaris de la llengua. Per tant, l'alumnat hauria de ser capaç d'arribar a un enteniment, dur a terme negociacions de manera empàtica, assertiva i respectuosa cap a la diversitat, així com ser correcte en les formes. És per això que aquesta competència específica té una relació estreta amb la competència clau personal, social i d'aprendre a aprendre, ja que implica la distribució de tasques, recursos i responsabilitats en grup de manera equànime amb la finalitat de contribuir a la consecució d'objectius compartits.

En Batxillerat, l'alumnat hauria de treballar en equip, i per tant, la distribució i l'acceptació de tasques i de responsabilitats de manera equitativa, eficaç, respectuosa i empàtica haurien d'estar orientades a l'assoliment d'uns objectius compartits. Aquest aprenentatge, així com l'aplicació de les normes i els principis que regeixen la cortesia lingüística i l'etiqueta digital, prepara l'alumnat per a l'exercici d'una ciutadania democràtica, responsable, respectuosa, segura i activa.

A més, l'alumnat hauria d'identificar i saber utilitzar el registre adequat a la situació comunicativa (adequació), organitzar les idees amb claredat (coherència), enllaçar els enunciats en seqüències textuals cohesionades (cohesió) i respectar les normes gramaticals i ortogràfiques (correcció). També hauria d'utilitzar les paraules i les estructures precises en els textos orals, escrits i multimodals, i ser conscient de la qualitat i de la creativitat de la pròpia expressió.

Per tant, aquesta competència específica té una relació estreta ab la competència clau de comunicació lingüística, ja que l'alumnat hauria d'expressar-se de manera oral, escrita i multimodal amb fluïdesa, coherència, cohesió i correcció, i participar en interaccions comunicatives de manera cooperativa i respectuosa per a intercanviar coneixement i argumentar les seues opinions. Així mateix, hauria d'expressar i manifestar idees, opinions, sentiments i emocions amb creativitat i esperit crític, i participar de manera activa en els processos de socialització, per la qual cosa es vincula a la competència clau en consciència i expressió culturals.

Al final de primer curs de Batxillerat, l'alumnat hauria d'interactuar en converses sobre temes predictibles i no predictibles, assumptes de l'àmbit personal, social, professional i acadèmic, amb autonomia i iniciativa, i mostrar interés, respecte i empatia cap als interlocutors. Al final del segon curs de Batxillerat l'alumnat hauria d'interactuar en converses sobre assumptes dels mateixos àmbits amb autonomia, espontaneïtat i creativitat; mostrar interés, respecte i empatia cap als interlocutors, i adequar-se als diversos gèneres dialògics, tant orals com escrits i multimodals.

Competència específica 7: Mediació oral i escrita.

Mediar entre interlocutors, en llengües o varietats lingüístiques diferents, o entre les modalitats o registres d'una mateixa llengua, usant estratègies i coneixements eficaços orientats a explicar conceptes i opinions o a simplificar missatges, així com a transmetre informació de manera eficaç, clara i responsable, i crear una atmosfera positiva que facilite la comunicació.

Descripció de la competència 7

La mediació és l'activitat del llenguatge que consisteix a explicar i facilitar la comprensió de missatges o textos orals, escrits i multimodals, utilitzant estratègies com la reformulació, l'adaptació o la simplificació de la llengua, d'acord amb l'objectiu, la situació i els interlocutors o destinataris de la comunicació.

L'alumnat actua com a agent social encarregat de crear ponts, ajudar a construir i transvasar significats, de manera que es facilite la comprensió i l'expressió de missatges, com també la transmissió d'informació general i específica de manera autònoma, tant en la seua llengua (mediació intralingüística) com entre altres llengües o varietats lingüístiques (mediació interlingüística).

La mediació lingüística tracta desafiaments com la resolució de conflictes de manera dialogada, l'ús de repertoris lingüístics personals entre diferents llengües o la valoració de la diversitat personal i cultural de la llengua estrangera, ja que suposa l'ús d'estratègies i coneixements per a superar barreres lingüístiques i culturals de manera cooperativa, negociar significats i arribar a un enteniment de manera empàtica i creativa. Per aquesta raó, la mediació mostra un estret vincle amb totes les competències clau, especialment amb la personal, social i d'aprendre a aprendre, atés que compara, analitza,

avalua i sintetitza dades, informació i idees per a adaptar-les i facilitar la comprensió mútua.

En l'etapa de Batxillerat, la mediació se centra en el rol de la llengua com a eina per a resoldre els reptes que sorgeixen del context comunicatiu, de manera que crea espais i condicions propícies per a la comunicació i l'aprenentatge, fomenta la participació dels altres per a construir i entendre significats nous i transmet informació nova de manera apropiada, responsable i constructiva.

Les activitats vinculades amb la mediació de textos orals, escrita i multimodals compleixen funcions importants en el camp acadèmic i professional, ja que aprendre a comunicar-se amb eficàcia i de manera ètica en una llengua estrangera en els àmbits acadèmic i professional resulta de gran importància estratègica per a l'alumnat d'aquest etapa. Entre aquestes, s'hi inclou el fet d'explicar dades a partir de gràfics o diagrames, parafrasejar, resumir informació de textos orals i escrits, prendre notes, interpretar i traduir textos, així com participar en tasques col·laboratives per a facilitar la interacció i l'enteniment pluricultural en entorns cooperatius d'intercanvi d'informació, adaptats al seu nivell i combinant el seu repertori lingüístic.

Per a fer-ho, es poden emprar tant mitjans convencionals com aplicacions o plataformes virtuals per a traduir, analitzar, interpretar i compartir continguts que, en aquesta etapa, versaran sobre assumptes de rellevància personal per a l'alumnat o d'interés públic. La mediació facilita el desenvolupament del pensament estratègic de l'alumnat, ja que suposa fer una elecció adequada de les destreses i les estratègies més adequades del seu repertori per a aconseguir una comunicació eficaç, però també per a afavorir la participació pròpia i d'altres persones en entorns cooperatius d'intercanvi d'informació.

Al final del primer curs de Batxillerat, l'alumnat hauria de ser capaç de mediar en situacions quotidianes, de manera que hauria d'interpretar i traslladar la informació bàsica de manera oral i escrita, i utilitzar estratègies con traduir, resumir, adaptar, simplificar o reformular la llengua, perquè pot emprar recursos analògics i digitals de suport. Al final del segon curs de Batxillerat, l'alumnat hauria de ser capaç, a més, d'adequar-se a diversos registres o varietats lingüístiques, així com a intencions comunicatives i tipus de textos diferents.

2.2 SABERS BÀSICS

Els sabers bàsic de la matèria de Llengua Estrangera són compartits pel conjunt de les competències específiques, ja que l'articulació, la mobilització i l'aprenentatge d'aquestes són necessaris per a aconseguir tant el desenvolupament de la competència comunicativa com la consciència plurilingüe i intercultural de l'alumnat.

Per a seleccionar els sabers basics s'ha tingut en compte la necessita d'incorporar continguts que engloben coneixements, destreses i actituds que servisquen de guia al professorat en el disseny de situacions d'aprenentatge en les quals l'alumnat resolga situacions comunicatives quotidianes típiques de l'entorn, siguen de l'àmbit personal, del social, de l'educatiu o del professional.

L'organització dels sabers s'ha dut a terme atenent la necessitat de relacionar el conjunt de les competències específiques de la matèria amb els coneixements i les destreses necessaris per a aplicar-los en diferents situacions comunicatives. La integració dels sabers en les situacions d'ús lingüístic suposa també l'atenció als valors i a les actituds que fomenten la consciència plurilingüe i intercultural de l'alumnat. En canvi, la seua disposició no denota una jerarquia ni suggereix un treball separat dels continguts de cada apartat, sinó al contrari: els diversos sabers bàsic dels diferents blocs s'han de combinar entre si en el disseny de les situacions d'aprenentatge.

Els sabers bàsic de la matèria de Llengua Estrangers es divideixen en tres grans blocs, que s'han de desenvolupar al llarg dels dos cursos del Batxillerat. El primer bloc, Llengua i ús, integra els sabers pròpiament lingüístics de la llengua estrangera: fonètica i fonologia, ortografia, gramàtica, vocabulari, funcions comunicatives i gèneres textuals.

El segon bloc, Estratègies comunicatives, incorpora les destreses i les habilitats necessàries per a actuar en les situacions comunicatives, així com per a reflexionar sobre l'ús dels diversos sabers del seu repertori lingüístic i analitzar el procés d'aprenentatge propi. Dins d'aquest bloc cal destacar el subgrup de sabers relacionats amb el tractament de la informació, com ara el tractament de dades bibliogràfiques, l'anàlisi de fonts documentals, així com la informació continguda en aquestes. En aquest etapa, els

contextos d'ús de la llengua estrangera s'amplien a l'àmbit acadèmic, per la qual cosa aspectes com l'autoria, la propietat intel·lectual i la documentació de les fonts consultades resulten necessaris.

El tercer bloc, Cultura i societat, conjumina els coneixements relatius a aspectes culturals i transversals de les cultures i les societats vehiculades en la llengua estrangera, i la seua valoració com a oportunitat de creixement i de relació amb els altres. També s'atén la diversitat plurilingüe i pluricultural perquè l'alumnat siga capaç de reconéixer, rebutjar i actuar contra estereotips o usos discriminatoris del llenguatge.

Bloc 1: Llengua i ús

Llengua i ús. Transversal a totes les CE	**1r curs**	**2n curs**
Funcions comunicatives		
• Funcions comunicatives adequades a l'àmbit i al context comunicatiu: descriure fenòmens i esdeveniments; donar instruccions i consells; narrar esdeveniments passats puntuals i habituals, descriure estats i situacions presents, i expressar successos futurs i de prediccions a curt, mitjà i llarg termini; expressar emocions; expressar l'opinió; expressar argumentacions; reformular, presentar les opinions d'uns altres i resumir.	X	X
Unitats lingüístiques		
• Unitats lingüístiques d'ús comú i significats associats a aquestes unitats, com ara l'expressió de l'entitat i les seues propietats, la quantitat i la qualitat, l'espai i les relacions espacials, el temps i les relacions temporals, l'afirmació, la negació, la interrogació i l'exclamació, i relacions lògiques elementals.	X	X
Models contextuals i gèneres discursius.		
• Models contextuals i gèneres discursius d'ús comú en la comprensió, producció i coproducció de textos orals, escrits i	X	X

multimodals, breus i senzills, literaris i no literaris: característiques i reconeixement del context (participants i situació), expectatives generades pel context; organització i estructuració segons el gènere, la funció textual i l'estructura.		
Expressions i lèxic		
• Lèxic comú i especialitzat d'interés per a l'alumnat relatiu a temps i espai; estats i esdeveniments; activitats, procediments i processos; relacions personals, socials, acadèmiques i professionals; educació, treball i emprenedoria; llengua i comunicació intercultural; ciència i tecnologia; història i cultura; així com estratègies d'enriquiment lèxic (derivació, famílies lèxiques, polisèmia, sinonímia, antonímia). • Expressions i lèxic específic per a reflexionar i compartir la reflexió sobre la comunicació, la llengua, l'aprenentatge i les eines de comunicació i aprenentatge (metallenguatge).	X X	X X
Patrons sonors, accentuals i rítmics		
• Patrons sonors, accentuals, rítmics i d'entonació, i significats i intencions comunicatives generals associats a aquests patrons. Alfabet fonètic bàsic.	X	X
Convencions ortogràfiques		
• Convencions ortogràfiques bàsiques i significats i intencions comunicatives associades als formats, els patrons i els elements gràfics.	X	X
Reflexió sobre la llengua		
• Comparació sistemàtica entre llengües a partir d'elements de la llengua estrangera i d'altres llengües: origen i parentius.	X	X

Bloc 2: Estratègies comunicatives.

Estratègies comunicatives. Transversal a totes les CE	**1r curs**	**2n curs**
Estratègies de comprensió i producció		

• Estratègies per a la planificació, l'execució, el control i la reparació de la comprensió, la producció i la coproducció de textos orals, escrits i multimodals.	X	X
Estratègies conversacionals		
• Convencions i estratègies conversacionals, en format síncron o asíncron, per a iniciar, mantindre i acabar la comunicació, prendre i cedir la paraula, demanar i donar aclariments i explicacions, reformular, comparar i contrastar, resumir i parafrasejar, col·laborar, negociar significats i detectar la ironia. • Estratègies i tècniques per a respondre eficaçment i amb un alt grau d'autonomia, adequació i correcció a una necessitat comunicativa concreta i superar les limitacions derivades del nivell de competència en la llengua estrangera i en les altres llengües del repertori lingüístic propi. • Estratègies per a identificar, organitzar, retindre, recuperar i utilitzar creativament unitats lingüístiques (lèxic, morfosintaxi, patrons sonors) a partir de la comparació de les llengües i varietats que conformen el repertori lingüístic personal.	X X X	X X X
Intercanvis culturals i mediació		
• Coneixements, destreses i actituds que permeten dur a terme activitats de mediació en situacions quotidianes. • Interés i iniciativa en la realització d'intercanvis comunicatius a través de diversos mitjans amb parlants o estudiants de la llengua estrangera, així com per conéixer informacions culturals dels països on es parla la llengua estrangera. • Aplicació de les estratègies que permeten resoldre conflictes interculturals en contextos personals, socials, educatius i professionals.	X X X	X X X
Estratègies d'autoavaluació i coavaluació		

• Autoconfiança, iniciativa i assertivitat. Estratègies d'autoreparació i autoavaluació com a manera de progressar en l'aprenentatge autònom de la llengua estrangera. • Estratègies i eines, analògiques i digitals, individuals i cooperatives per a l'autoavaluació, la coavaluació i l'autoreparació.	X X	X X
Tractament de la informació		
• Recursos per a l'aprenentatge i estratègies de cerca, selecció d'informació i curació de continguts: diccionaris, llibres de consulta, biblioteques, mediateques, etiquetes en la xarxa, recursos digitals i informàtics. • Respecte a la propietat intel·lectual i drets d'autor sobre les fonts consultades i els continguts utilitzats: eines per al tractament de dades bibliogràfiques i recursos per a evitar el plagi. • Eines analògiques i digitals d'ús comú per a la comprensió, la producció i la coproducció oral, escrita i multimodal, i plataformes virtuals d'interacció, col·laboració i cooperació educativa (aules virtuals, videoconferències, eines digitals col·laboratives) per a l'aprenentatge, la comunicació i el desenvolupament de projectes amb parlants o estudiants de la llengua estrangera. • Anàlisi de fonts documentals, valoració de la informació continguda en aquestes i normes que regeixen la propietat intel·lectual.	X X X X	X X X X

Bloc 3: Cultura i societat.

Cultura i societat. Transversal a totes les CE	**1r curs**	**2n curs**
Aspectes socioculturals i sociolingüístics		

• Aspectes socioculturals i sociolingüístics relatius a convencions socials, normes de cortesia i registres; institucions, costums i rituals; valors, normes, creences i actituds; estereotips i tabús; llenguatge no verbal; història, cultura i comunitats; relacions interpersonals i processos de globalització en països on es parla la llengua estrangera.	X	X
• Valoració crítica de les diferències en la comunicació no verbal entre les diferents llengües i cultures.	X	X
• Adaptació del territori comunicatiu propi al context social i cultural en el qual es desenvolupa la comunicació.	X	X
Diversitat lingüística i intercultural		
• Anàlisi de les diferències i la diversitat plurilingüe i intercultural.	X	X
• Respecte i valoració crítica de les diferències i de la diversitat plurilingüe i intercultural.	X	X
• Diferències entre llengua i societat, varietats geogràfiques de la llengua estrangera, registres (estàndard, informal, col·loquial).	X	X
• Estereotips d'altres cultures en què es parla la llengua estrangera en contrast amb els propis.	X	X
• Estratègies per a entendre i apreciar la diversitat lingüística, cultural i artística, atenent valora ecosocials i democràtics.	X	X
• Estratègies de detecció, rebuig i actuació davant d'usos discriminatoris del llenguatge verbal i no verbal.	X	X
Llengua estrangera com a mitjà de comunicació		
• La llengua estrangera com a mitjà de comunicació i entesa entre pobles, facilitadora de l'accés a altres cultures i altres llengües i com a eina de participació social i d'enriquiment personal.	X	X

• Patrons culturals propis de la llengua estrangera.	X	X

2.3 SITUACIONS D'APRENENTATGE

El disseny de contextos d'aprenentatge depén del tercer nivell de concreció curricular, ja que els centres, mitjançant el seu projecte educatiu i el professorat responsable de les matèries i dels departaments didàctics, són els que han de planificar les situacions d'ensenyament i aprenentatge. No obstant això, en aquest apartat es presenten alguns principis i criteris que poden ajudar a dissenyar-los.

Aquestes situacions han de tindre en compte els usos lingüístics en els diversos entorns físics i virtuals, ja que la llengua estrangera no només s'adquireix dins de l'aula, sinó que les experiències diferents fora d'aquesta complementen el procés d'aprenentatge, per exemple, la participació en intercanvis, la preparació de certificacions oficials, l'accés a contingut en llengua original en plataformes digitals entre unes altres. Per tant, és convenient considerar les diverses esferes de la vida en les quals es projecten les competències clau amb les experiències pròpies de l'alumnat, com l'ús responsable dels entorns digitals, les relacions personals i socials, els hàbits de consum, l'esport i la vida saludable o la valoració de la diversitat personal i cultural.

Així mateix, la concreció curricular de les llengües ha d'anar necessàriament lligada al projecte lingüístic de centre, que marcarà, d'una banda, les situacions d'aprenentatge que requerisquen la integració de diverses llengües del currículum; d'altra banda, indicarà en quina llengua s'imparteixen determinades àrees o matèries per a la planificació de situacions d'aprenentatge interdisciplinàries, que permeten la coordinació d'àrees i matèries lingüístiques amb determinades àrees no lingüístiques.

De manera general, les situacions d'aprenentatge en l'àrea de llengües estrangeres haurien de fomentar l'ús d'aquestes en contextos reals com siga possible. A més, els usos lingüístics en aquestes situacions han d'anar acompanyats d'una reflexió sobre les estructures comunicatives implicades, i també sobre les estratègies utilitzades i les actituds associades a aquestes situacions. Tot això per a promoure, no només la competència comunicativa i la consciència plurilingüe i intercultural, sinó també l'autonomia de l'alumnat en el seu procés d'aprenentatge.

Per al disseny de les situacions en Llengua Estrangers s'ha d'adoptar un enfocament comunicatiu per mitjà de metodologies diverses que permeten a l'alumnat assolir un cert grau d'autonomia en l'ús de la llengua estrangers com a mitjà de comunicació. En aquest sentit, l'enfocament orientat a l'acció recomanat pel MECR per a les llengües insisteix en la necessitat de dissenyar tasques que reproduïsquen situacions autèntiques de la vida real, que tinguen alguna utilitat, que incloguen el component social i en les quals la interacció tinga un paper destacat. Per a fer-ho, l'alumne ha de ser conscient de la finalitat i de la naturalesa de la tasca, el que comporta completar-la segons activitats lingüístiques i no lingüístiques, així com les seues fortaleses i debilitats, és a dir, el seu nivell actual de coneixements, les seues mancances i quins procediments necessita per a poder dur a terme la tasca amb èxit.

Per tot això, les situacions d'aprenentatge en la matèria de Llengua Estrangera haurien de presentar les característiques i els elements següents:

a) L'aprenentatge s'ha de basar en l'acció, tenint en compte en el disseny de tasques comunicatives, les situacions d'intercanvi comunicatiu que es donen en la vida real. En aquestes situacions d'aprenentatge el rol del docent hauria de ser el de facilitador i el de l'alumne el d'agent social actiu.

b) Les tasques comunicatives s'han de basar en situacions i contextos reals de l'entorn personal, social, acadèmic i professional que suposen un repte i que integren les diverses competències específiques, de manera que es promoga l'oralitat en un entorn d'aprenentatge significatiu. Per exemple, escoltar un missatge oral o llegir un text escrit pot ser l'inici d'una seqüència didàctica que pose en marxa altres destreses com interaccionar o mediar. Per tant, han d'incorporar diverses fases que incloguen recepció, interacció, mediació i (co)producció, juntament amb una fase de reflexió final.

c) Plantejar situacions relacionades amb l'actualitat sobre assumptes de caràcter personal i públic, mitjançant l'ús de la personalització, perquè resulten significatives i pròximes a les vivències i els coneixements previs de l'alumnat. Convé dissenyar situacions relacionades amb les seues experiències personals i l'entorn social i acadèmic, així com connectar-les amb l'esfera professional.

d) Suposar un desafiament o repte, si prenem com a referència els desafiaments del segle XXI, ja que impliquen un grau d'exigència davant del qual cal plantejar vies de solució.

e) Incorporar diversos nivells de dificultat (inclusió) mitjançant la programació multinivell, així com incorporar varietat en la seua naturalesa. A més, han d'implicar la cooperació i el treball en equip de l'alumnat a través de la interacció i de la mediació de conceptes o la comunicació i la negociació de significats. D'aquesta manera, es promou una educació inclusiva, en la qual s'han d'adaptar les situacions d'aprenentatge a la diversitat de l'alumnat i proporcionar múltiples mitjans de representació i d'expressió de la informació i materials diversos. A més, per a garantir la inclusió, en el moment de planificar les situacions d'aprenentatge s'haurien d'incorporar els principis del Disseny Universal d'Aprenentatge. Per tant, cal preveure que no hi haja barreres que impedisquen l'accessibilitat física, cognitiva, sensorial i emocional del nostre alumnat amb la finalitat d'assegurar la seua participació i aprenentatge.

f) Tindre un enfocament interdisciplinari, així com plurilingüe i intercultural, per a fomentar la reflexió entre llengües i varietats lingüístiques, la diversitat cultural i la comprensió mútua, així com la utilització d'estratègies d'ampliació i enriquiment del repertori lingüístic individual.

g) Utilitzar el llenguatge de manera creativa, mitjançant jocs de paraules, l'ús de la ironia i els diversos registres (col·loquial, informal, estàndard, formal i especialitzat) adaptats al grau de maduresa de l'etapa.

h) Utilitzar formats i eines analògiques i digitals (tant en l'àmbit personal com en el social, professional i acadèmic), així com buscar i contrastar informació i analitzar fonts documentals de manera crítica.

2.4 VALORACIÓ GENERAL DEL PROGRÉS DE L'ALUMNAT

Els criteris d'avaluació de la matèria estableixen el nivell de consecució de les competències específiques que s'espera al final de cadascun dels cursos de Batxillerat. En la seua formulació s'inclou l'actuació que l'alumnat ha de dur a terme, els sabers implicats i la situació o context en què s'espera que els mobilitze. En la gradació s'han pres com a referència els descriptors del Marc Europeu Comú de Referència per a les

Llengües i el Marc Europeu Comú de Referència de les Llengües: aprenentatge, ensenyament i avaluació (MECR), adaptats a la maduresa i el desenvolupament psicoevolutiu propi de l'etapa de Batxillerat.

Els criteris d'avaluació valoren la consecució de les competències específiques per part de l'alumnat, per la qual cosa s'hi presenten vinculats. En la formulació competencial es plantegen enunciant l'actuació que l'alumnat ha de dur a terme, els sabers que necessita mobilitzar per a fer-ho i el context en el qual es duria a terme. La gradació dels criteris d'avaluació està basada en el MECR, encara que estan adequats a la maduresa i el desenvolupament de l'alumnat de l'etapa de Batxillerat.

***Criteris per a l'avaluació qualitativa i quantitativa i instrument de recollida d'informació.**

- Competència específica 1

1r curs	2n curs
Contrastar les similituds i les diferències entre diferents llengües i varietat lingüístiques de la llengua estrangera, sobre aspectes generals del seu funcionament, de manera crítica.	Contrastar i valorar de manera crítica les similituds i les diferències entre diferents llengües i varietats lingüístiques de la llengua estrangera, de manera crítica, sobre aspectes generals i específics del seu funcionament.
Reconéixer i utilitzar, amb iniciativa i creativitat, els coneixements i les estratègies que constitueixen el seu repertori lingüístic, amb ajuda o sense d'altres interlocutors, utilitzant suports analògics i digitals.	Utilitzar i valorar, amb iniciativa, creativitat i de manera crítica, els coneixements i les estratègies que constitueixen el seu repertori lingüístic, sense ajuda d'altres interlocutors, utilitzant suports analògics i digitals.
Analitzar els progressos i les dificultats d'aprenentatge de la llengua estrangera, seleccionar les estratègies més adequades i eficaces per a superar aquestes dificultats	Valorar de manera crítica els progressos i les dificultats d'aprenentatge de la llengua estrangera i aplicar les estratègies més adequades i eficaces per a superar

i consolidar-les, i fer activitats de planificació del propi aprenentatge, autoavaluació i coavaluació.	aquestes dificultats i consolidar-les, fer activitats de planificació del propi aprenentatge, autoavaluació i coavaluació, i explicitar i compartir aquests processos.
Analitzar de manera crítica la diversitat lingüística, cultural i artística pròpia de països on es parla la llengua estrangera, i solucionar malentesos d'origen sociocultural que dificulten la comunicació.	Valorar de manera crítica la diversitat lingüística, cultural i artística pròpia de països on es parla la llengua estrangera, i solucionar malentesos d'origen sociocultural que dificulten la comunicació.
Actuar de manera respectuosa i empàtica en situacions interculturals, i avaluar i rebutjar qualsevol tipus de discriminació, prejudici i estereotip.	Actuar de manera respectuosa i empàtica en situacions interculturals, i avaluar i rebutjar qualsevol tipus de discriminació, prejudici i estereotip.

- **Competència específica 2: Comprensió oral.**

1r curs	2n curs
Interpretar, amb autonomia i iniciativa, textos informatius, expositius, descriptius, narratius, argumentatius i literaris orals, sobre temes de l'àmbit personal, social, professional i acadèmic, així com textos literaris adequats al seu nivell.	Interpretar i valorar de manera crítica textos informatius, expositiu, descriptius, narratius, argumentatius i literaris orals, sobre temes de l'àmbit personal, social, professional i acadèmic, així com textos literaris adequats al seu nivell.
Extraure la informació rellevant i les línies argumentals més destacades, així com valorar de manera crítica el contingut i la intenció dels textos orals en llengua estàndard.	Extraure la informació rellevant i les línies argumentals més destacades, així com valorar de manera crítica el contingut, la intenció, els trets discursius i certs matisos, com la ironia o l'ús estètic de la llengua, dels textos orals en llengua estàndard.
Seleccionar informació oral, tant en eines analògiques com digitals en la cerca	Seleccionar informació oral, tant en eines analògiques com digitals, en la cerca

avançada d'informació, valorant de manera crítica la informació continguda en les fonts.	avançada d'informació, analitzar les fonts documentals i valorar de manera crítica la informació que contenen.

- **Competència específica 3: Comprensió escrita.**

1r curs	2n curs
Interpretar, amb autonomia i iniciativa, textos escrits i multimodals informatius, expositius, descriptius, narratius, argumentatius i literaris, sobre assumptes de l'àmbit personal, social, professional i acadèmic.	Interpretar, amb autonomia i iniciativa, textos escrits i multimodals informatius, expositius, descriptius, narratius, argumentatius i literaris, sobre assumptes de l'àmbit personal, social, professional i acadèmic.
Valorar de manera crítica el contingut, la intenció i els trets discursius de textos escrits i multimodals, especialment els textos acadèmics, de mitjans de comunicació i de ficció.	Valorar de manera crítica el contingut, la intenció, els trets discursius i matisos com la ironia o l'ús estètic de la llengua, de textos escrits i multimodals, especialment els textos acadèmics, de mitjans de comunicació i de ficció.
Localitzar, seleccionar i contrastar la informació en mitjans analògics i digitals, amb iniciativa, de diversos textos escrits i multimodals sobre assumptes de l'àmbit personal, social, professional i acadèmic, valorant de manera crítica la informació continguda en les fonts documentals.	Localitzar, seleccionar, contrastar i valorar de manera crítica la informació en mitjans analògics i digitals, amb iniciativa, de diversos textos escrits i multimodals sobre assumptes de l'àmbit personal, social, professional i acadèmic, analitzant les fonts documentals i valorant de manera crítica la informació que contenen.

- **Competència específica 4: Expressió oral.**

1r curs	2n curs

Expressar oralment, amb fluïdesa i correcció, textos clars, coherents ben organitzats, adequats a la situació comunicativa i en diferents registres, sobre assumptes de l'àmbit personal, social, professional i acadèmic, amb la finalitat d'informar, exposar, descriure, narrar i argumentar.	Expressar oralment, amb fluïdesa, facilitat i naturalitat, evitant errors importants, textos clars, coherents, ben organitzats, adequats a la situació comunicativa i en registres diferents, sobre assumptes de l'àmbit personal, social, professional i acadèmic, amb la finalitat d'informar, exposar, descriure, narrar i argumentar.
Utilitzar estratègies de cerca d'informació, planificació, producció, compensació i revisió, amb iniciativa i creativitat, i recursos verbals i no verbals per a expressar les idees de manera eficaç.	Utilitzar estratègies de cerca d'informació, planificació, producció, compensació i revisió, amb iniciativa i creativitat, i recursos verbals i no verbals per a expressar les idees de manera eficaç i per a avaluar les seues produccions o les dels altres interlocutors.
Utilitzar, amb iniciativa i creativitat, recursos diversos en eines analògiques i digitals per a la cerca avançada d'informació, i valorar de manera crítica la informació continguda en les fonts documentals.	Utilitzar, amb iniciativa i creativitat, recursos diversos en eines analògiques i digitals per a la cerca avançada d'informació, analitzar les fonts documentals i valorar de manera crítica la informació que contenen.

- **Competència específica 5: Expressió escrita.**

1r curs	2n curs
Produir textos escrits i multimodals, coherents, cohesionats i correctes, ben organitzats, adequats a la situació comunicativa i en diferents registres, sobre assumptes de l'àmbit personal, social, professional i acadèmic, amb la finalitat	Produir textos escrits i multimodals, coherents, cohesionats i correctes, ben organitzats, adequats a la situació comunicativa i en diferents registres, sobre assumptes de l'àmbit personal, social, professional i acadèmic, amb la finalitat

d'informar, narrar, descriure, opinar i argumentar, encara que continguen algun error que no impedisca la comprensió general del text.	d'informar, narrar, descriure, opinar i argumentar.
Utilitzar estratègies de cerca d'informació, planificació, textualització, síntesi i revisió, amb iniciativa i creativitat, per a expressar les idees contingudes en les textos de manera eficaç.	Utilitzar estratègies de cerca d'informació, planificació, textualització, síntesi i revisió, amb iniciativa i creativitat, per a expressar les idees contingudes en les textos de manera eficaç i per a avaluar les pròpies produccions o les dels altres interlocutors.
Utilitzar, amb iniciativa i creativitat, recursos diversos en eines analògiques i digitals per a la cerca avançada d'informació, i valorar de manera crítica la informació continguda en les fonts documentals.	Utilitzar, amb iniciativa i creativitat, recursos diversos en eines analògiques i digitals per a la cerca avançada d'informació, i analitzant les fonts documentals i valorant de manera crítica la informació que contenen.

- **Competència específica 6: Interacció oral i escrita.**

1r curs	2n curs
Interactuar amb iniciativa en converses amb suficient fluïdesa, precisió i espontaneïtat, usant estratègies de cooperació i emprant recursos analògics i digitals, sobre assumptes de l'àmbit personal, social, professional i acadèmic.	Interactuar amb iniciativa i creativitat en converses amb prou fluïdesa, precisió i espontaneïtat, usant estratègies de cooperació i emprant recursos analògics i digitals, sobre assumptes de l'àmbit personal, social, professional i acadèmic.
Utilitzar estratègies de cooperació, cessió i presa de torns de paraula, així com estratègies per a sol·licitar i formular aclariments i explicacions, col·laborar, debatre i resoldre problemes, i utilitzar la	Utilitzar estratègies complexes de cooperació, cessió i presa de torns de paraula, així com estratègies per a sol·licitar i formular aclariments i explicacions, col·laborar, debatre i resoldre

cortesia lingüística, l'etiqueta digital i el llenguatge no verbal amb la finalitat d'arribar a un objectiu comú.	problemes, i utilitzar la cortesia lingüística, l'etiqueta digital i el llenguatge no verbal amb la finalitat d'arribar a un objectiu comú.
Mostrar interés, respecte i empatia cap als interlocutors en contextos pluriculturals, quotidians, formals i informals, de manera autònoma.	Mostrar interés, respecte i empatia cap als interlocutors en contextos pluriculturals, quotidians, formals i informals, de manera autònoma i raonada.

- **Competència específica 7: Mediació oral i escrita.**

1r curs	2n curs
Mediar en situacions quotidianes de l'àmbit personal, social, professional o acadèmic, i transmetre la informació essencial.	Mediar en situacions quotidianes de l'àmbit personal, social, professional o acadèmic, transmetre la informació essencial i donar l'opinió i els suggeriments sobre possibles solucions o vies d'actuació.
Interpretar, parafrasejar, resumir o traduir textos, conceptes i comunicacions breus combinant el seu repertori lingüístic amb iniciativa i creativitat.	Interpretar, parafrasejar, resumir o traduir textos, conceptes i comunicacions combinant el seu repertori lingüístic i adequant-se a les varietats o als registres de la llengua amb iniciativa i creativitat.
Transmetre oralment la idea general i els punts principals de fragments breus d'informació relativa a temes d'interés general, personal o d'actualitat com ara avisos, prospectes, fullets, correspondència o notícies, sempre que tinguen una estructura clara i utilitzen una varietat estàndard.	Transmetre oralment la idea general, els punts principals i les dades rellevants de fragments breus d'informació relativa a temes d'interés general, personal o d'actualitat com ara avisos, prospectes, fullets, correspondència o notícies, sempre que tinguen una estructura clara i utilitzen una varietat estàndard.

Transmetre per escrit la idea general i els punts principals de fragments breus d'informació relatius a temes d'interés general, personal o d'actualitat com ara instruccions, notícies o correspondència personal, sempre que aquests tinguen una estructura clara i utilitzen una varietat estàndard.	Transmetre per escrit la idea general, els punts principals i les dades rellevants de fragments breus d'informació relatius a temes d'interés general, personal o d'actualitat com ara instruccions, notícies o correspondència personal, sempre que aquests tinguen una estructura clara i utilitzen una varietat estàndard.
Seleccionar i utilitzar estratègies de simplificació, adaptació i reformulació de la llengua, que faciliten la comprensió i l'expressió oral i escrita de la informació en diverses llengües i emprar recursos i suports analògics o digitals, en funció de les necessitats de cada moment.	Utilitzar estratègies de simplificació, adaptació i reformulació de la llengua, que faciliten la comprensió i l'expressió oral i escrita de la informació en diverses llengües, adequades a les intencions comunicatives, a les característiques contextuals i als tipus de textos, i emprar recursos i suports analògics o digitals, en funció de les necessitats de cada moment.

L'avaluació serà continua, formativa i sumativa; això és, es tindran en compte diversos instruments de recollida d'informació i tasques que permeten tindre una visió més completa i triangulada sobre l'alumnat. Aquest departament ha dividit en percentatges cada tipus de tasques per tal d'assegurar un seguiment continuat de l'alumnat:

- **Avaluació trimestral per al 1r i 2n curs de Batxillerat:**

90% per a proves escrites o tasques diverses on s'inclourà la pràctica de la expressió, interacció i mediació oral (que comptarà un 10% dins d'aquest 90%), expressió, interacció i mediació escrita; comprensió oral; comprensió escrita i ús de la llengua. Les avaluacions que continguen una tasca, prova escrita o projecte basat en el llibre de lectura de cada curs, aquestes comptaran un 10% dins del 90% d'aquest apartat. (Competència en Comunicació Lingüística / Competència Plurilingüe)

*Els instruments de recollida d'informació en els quals basarem l'avaluació en aquest punt podran incloure: proves escrites on s'inclouran diverses tasques, exercicis de llengua i ús i de competències específiques; exposicions, activitats orals, diàlegs; projectes col·laboratius o individuals tant orals com escrits; seguiment i lectura d'un llibre adaptat i la realització d'una tasca, projecte o prova basades en aquest. Es podran utilitzar rúbriques d'avaluació per a les tasques escrites o orals, i qüestionaris de coavaluació i autoavaluació.

***N.B.**: Si en les proves escrites l'alumnat no completa la tasca d'expressió escrita, se li penalitzarà llevant-li un 10% de la nota global de la prova escrita.*

5% per al seguiment del treball de l'alumnat, basat en el recull de tasques en format digital o en paper; en registres i observació anecdòtica del treball personal i el seguiment del material de treball utilitzat a classe (llibreta, workbook) (Competència Personal, Social i d'Aprendre a Aprendre / Competència Digital / Competència Emprenedora)

*Els instruments de recollida d'informació en els quals basarem l'avaluació en aquest punt podran incloure: recull de tasques o activitats realitzades, tant en format digital com escrit; registre o observació anecdòtica del treball personal; registre o observació anecdòtica del material utilitzat a classe (workbook, llibre, llibreta)

5% per al seguiment personal de la Competència en Consciència i Expressió culturals, Competència Ciutadana, Competència Emprenedora, Competència Personal, Social i d'Aprendre a Aprendre.

*Els instruments de recollida d'informació en els quals basarem l'avaluació en aquest punt podran incloure: registre o observació anecdòtica del comportament diari i seguiment de l'acompliment de les normes del centre de l'alumnat; entrevistes amb l'alumnat o amb el tutor o tutora, famílies o professorat de l'equip docent del curs. Es podran utilitzar rúbriques d'avaluació i qüestionaris de coavaluació i autoavaluació.

- **Avaluació final per a 1r i 2n curs de Batxillerat:**

No se realitzaran proves específiques de recuperació en cap dels cursos o nivells. La nota final de juny s'obtindrà calculant la mitjana ponderada (MP) de les tres avaluacions de la manera següent:

Si la 1ª avaluació = a, la 2ª avaluació = b i la 3ª avaluació = c, aleshores tindrem la fórmula: MP= (a*1)+(b*2)+(c*3) / 6

Promocionarà l'alumnat qui, amb aquests càlculs, obtinga una valoració quantitativa de 5 o superior.

N.B: *L'arrodoniment serà amb 0,75 a l'enter següent per a totes les notes a excepció del suficient, que serà a partir del 5 i no s'hi aplicarà aquest arrodoniment.*

2.5 PROGRAMA DE REFORÇ PER A L'ALUMNAT QUE PROMOCIONA AMB L'ASSIGNATURA PENDENT EN BATXILLERAT

Per a la recuperació de cursos anteriors o pendents s'estableixen els següents mecanismes de recuperació:

a) Aprovant amb qualificació de 5 o superior (Suficient) les dues primeres avaluacions del curs present (posterior al del pendent), ja que aquestes contenen matèria del curs anterior. En el cas que els exàmens de recuperació de les assignatures pendents foren fixats pel centre abans del termini de la segona avaluació, el criteri utilitzat per a recuperar la matèria pendent seria aprovar els exàmens de la primera avaluació o aquells que s'hagueren fet fins a la data de la recuperació oficial de les assignatures pendents. Per a dur a terme un seguiment d'aquests alumnes, se'ls encomanarà treballar un dossier preparat pel departament amb els continguts i la pràctica més rellevants de cada curs. Els dossiers hauran d'entregar-se en la data determinada pel professorat i tindran un valor d'un 10% de la nota de l'assignatura pendent. En cas de no entregar aquest dossier, comptarà sols la nota de la prova escrita. Per a aquells alumnes que no recuperen d'aquesta manera hi haurà un segon mecanisme:

b) Aprovant una prova escrita o examen de caràcter extraordinari de la matèria del curs en qüestió quan aquesta prova tinga lloc després de la segona avaluació. La seua data serà fixada en coordinació amb la resta d'exàmens extraordinaris d'altres matèries. La nota que s'obtinga en aquesta serà la que figurarà com a qualificació en el butlletí.

c) Un tercer mecanisme serà aprovar el curs present.

d) En cas que l'alumne/a portara pendent més d'un curs haurà d'examinar-se del curs/cursos més baixos dels quals estiga suspés mitjançant una prova específica que el centre sol programar al novembre o febrer.

Si l'alumnat no aconsegueix superar l'assignatura en qualsevol d'aquestos casos, haurà de presentar-se a les proves extraordinàries al mes de juny establertes per l'autoritat educativa.

2.6 MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA AL BATXILLERAT

L'atenció a aquest alumnat s'ha de regir pels principis de normalització i inclusió, amb la finalitat de garantir l'accés, la participació, la permanència i el progrés de tot l'alumnat. Per a aconseguir-ho, s'han d'establir les mesures de flexibilització i les alternatives metodològiques d'accessibilitat i disseny universal de l'aprenentatge (DUA) que siguen necessàries per a aconseguir que aquest alumnat puga accedir a una educació de qualitat en igualtat d'oportunitats.

S'han de fer les adaptacions pertinents i facilitar les mesures i els suports necessaris, d'acord amb la normativa vigent, perquè l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu puga cursar aquests estudis. Així mateix, s'han d'establir les mesures més adequades perquè les condicions de realització de les avaluacions s'adapten a les necessitats d'aquest alumnat.

Totes les mesures educatives per a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu s'han d'ajustar al que disposa la normativa vigent en matèria d'inclusió educativa. Aquesta concreció versa, entre altres, d'acord amb les mesures següents:

a) Per a l'alumnat amb dificultats específiques d'aprenentatge, amb caràcter general, s'han d'establir mesures individualitzades que afavorisquen l'accessibilitat dels continguts curriculars, mesures de flexibilització i alternatives metodològiques en l'ensenyament i avaluació de la llengua estrangera. Aquestes adaptacions en cap cas s'han de tindre en compte per a minorar les qualificacions obtingudes. Igualment, si l'equip educatiu ho considera, es poden establir mesures de reforç pedagògic per a aquest alumnat.

b) Per a l'alumnat amb necessitats educatives especials, es poden establir, entre altres, mesures d'exempció de qualificació i també de flexibilització de la duració de l'etapa.

c) Per a l'alumnat amb altes capacitats es poden establir mesures d'enriquiment curricular i, sempre que l'adopció de la mesura afavorisca el desenvolupament personal i social de l'alumnat, mesures de flexibilitat en la duració de l'etapa.

2.7 PLA DE FOMENT DE LA LECTURA EN BATXILLERAT

Per a aquest curs tenim planificades accions departamentals que animen a la lectura de llibres adaptats en llengua anglesa i que puguen resultar interessants per a aprofundir, reforçar o adquirir competències lingüístiques i culturals lligades a la llengua anglesa. Aquestes lectures abastaran els períodes del segon i tercer trimestre del primer curs i el segon trimestre en el segon curs de Batxillerat i es farà alguna prova o tasca avaluable a partir d'elles, tal i com s'explica en els criteris d'avaluació. El llistat de llibres és el següent i l'ordre d'ús d'aquestos serà segon i tercer trimestre (sols segon trimestre en el cas de 2n de Batxillerat):

1r Batxillerat: A Foreigner in Britain / The Secret Diary of Adrian Mole

2n Batxillerat: The Growing Pains of Adrian Mole

2.8 MATERIALS, RECURSOS I ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES.

En l'etapa de Batxillerat combinarem una varietat de materials segons el perfil de l'alumnat i el criteri de cada docent. A més del llibre de text i el llibre d'activitats que més avall nomenarem, es podran fer ús de materials variats com presentacions interactives o digitals, vídeos, àudios, fitxes en paper o interactives, jocs, activitats orals, ús de plataformes online com Aules, Teams, Canva, etc. Tots aquests materials de suport poden ser objecte d'avaluació dins dels apartats que hem anomenat en el punt de criteris d'avaluació i instruments de recollida d'informació. Els llibres de text que utilitzarem són tots de l'editorial Burlington Books:

- 1r Batxillerat: Make the Grade 1 + workbook

- 2n Batxilerat: Make the Grade 2 + workbook

A més, des de fa uns cursos aquest departament també s'ha involucrat en l'ús de la plataforma eTwinning i intentarem seguir treballant projectes amb aquesta plataforma de la Unió Europea i fer difusió d'aquestos per a què la facen servir els màxims departaments possibles. L'ús d'aquesta plataforma també va íntimament lligada a la redacció de projectes Erasmus+ que, encara que no és d'ús exclusiu del departament d'anglès, estem immersos en una acreditació Erasmus+ i ens hem prestat com a socis d'un projecte d'associació a xicoteta escala amb un centre d'Itàlia com a organitzador. Fa dos cursos el nostre centre ja va comptar amb un projecte de curt termini que sols comptava amb mobilitats de professorat. L'objectiu de la Comissió Coordinadora Erasmus és obrir les portes del centre a Europa i canviar la visió i la pràctica diària d'ensenyament-aprenentatge a una de més responsable, sostenible i global, amb certs valors que enriquiran el nostre alumnat com a ciutadans europeus.

Aquest curs no s'ha plantejat cap activitat complementària a nivell de departament per a l'etapa de Batxillerat.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964738930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/

Finançat per la Unió Europea

PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA CICLE FORMATIU DE GRAU MITJÀ DE XARXES I SISTEMES MICROINFORMÀTICS. MÒDUL: ANGLÈS TÈCNIC 1 i 2.

1. COMPETÈNCIA GENERAL DEL TÍTOL

-Introducció al cicle formatiu: El títol de Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes queda identificat pels següents elements:

Denominació: Sistems Microinformàtics i Xarxes

Nivell: Formació Professional de Grau Mitjà

Duració: 2.000 hores.

Familia Professional: Informàtica i Comunicacions.

Referent europeu: CINE-3

- Perfil professional: El perfil professional del títol de Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes queda determinat per la seua competència general, les seues competències professionals, personals i socials, i per la relació de qualificacions i, en el seu cas, unitats de competència del Catàleg Nacional de Qualificacions Professionals incloses en el títol.

-Competència general: La competència general d'aquest títol consisteix a instal·lar, configurar i mantindre sistemes microinformàtics, aïllats o en xarxa, així com xarxes locals en xicotets entorns, assegurant la seua funcionalitat i aplicant els protocols de qualitat, seguretat i respecte al medi ambient establert.

2. COMPETÈNCIES PROFESSIONALS, PERSONALS I SOCIALS (CPPS).

Les competències professionals, personals i socials d'aquest títol són les que es relacionen a continuació:

a) Determinar la logística associada a les operacions d'instal·lació, configuració i manteniment de sistemes microinformàtics, interpretant la documentació tècnica associada i organitzant els recursos necessaris.

b) Muntar i configurar ordinadors i perifèrics, assegurant el seu funcionament en condicions de qualitat i seguretat.

c) Instal·lar i configurar programari bàsic i d'aplicació, assegurant el seu funcionament en condicions de qualitat i seguretat.

d) Replantejar el cablejat i l'electrònica de xarxes locals en xicotets entorns i la seua connexió amb xarxes d'àrea extensa canalitzant a un nivell superior els supòsits que així ho requerisquen.

e) Instal·lar i configurar xarxes locals cablejades, sense fils o mixtes i la seua connexió a xarxes públiques, assegurant el seu funcionament en condicions de qualitat i seguretat.

f) Instal·lar, configurar i mantindre serveis multiusuari, aplicacions i dispositius compartits en un entorn de xarxa local, ateses les necessitats i requeriments especificats.

g) Realitzar les proves funcionals en sistemes microinformàtics i xarxes locals, localitzant i diagnosticant disfuncions, per a comprovar i ajustar el seu funcionament.

h) Mantindre sistemes microinformàtics i xarxes locals, substituint, actualitzant i ajustant els seus components, per a assegurar el rendiment del sistema en condicions de qualitat i seguretat.

i) Executar procediments establerts de recuperació de dades i aplicacions davant fallades i pèrdues de dades en el sistema, per a garantir la integritat i disponibilitat de la informació.

j) Elaborar documentació tècnica i administrativa del sistema, complint les normes i reglamentació del sector, per al seu manteniment i l'assistència al client.

k) Elaborar pressupostos de sistemes a mesura complint els requeriments del client.

l) Assessorar i assistir al client, canalitzant a un nivell superior els supòsits que el requerisquen, per a trobar solucions adequades a les necessitats d'aquest.

m) Organitzar i desenvolupar el treball assignat mantenint unes relacions professionals adequades a l'entorn de treball.

n) Mantindre un esperit constant d'innovació i actualització en l'àmbit del sector informàtic.

o) Utilitzar els mitjans de consulta disponibles, seleccionant el més adequat en cada cas, per a resoldre en temps raonable dubtes professionals.

p) Aplicar els protocols i normes de seguretat, qualitat i respecte al medi ambient en les intervencions realitzades.

q) Complir amb els objectius de la producció, col·laborant amb l'equip de treball i actuant conforme als principis de responsabilitat i tolerància.

r) Adaptar-se a diferents llocs de treball i noves situacions laborals originats per canvis tecnològics i organitzatius en els processos productius.

s) Resoldre problemes i prendre decisions individuals seguint les normes i procediments establerts definits dins l'àmbit de la seua competència.

t) Exercir els seus drets i complir amb les obligacions derivades de les relacions laborals, d'acord amb el que s'estableix en la legislació vigent.

u) Gestionar la seua carrera professional, analitzant les oportunitats d'ocupació, autoocupació i aprenentatge.

v) Crear i gestionar una petita empresa, realitzant un estudi de viabilitat de productes, planificació de la producció i comercialització.

x) Participar de manera activa en la vida econòmica, social i cultural, amb una actitud crítica i responsable.

2.1 Objectius generals.

Els objectius generals d'aquest cicle formatiu són els següents:

a) Organitzar els components físics i lògics que formen un sistema microinformàtic, interpretant la seua documentació tècnica, per a aplicar els mitjans i mètodes adequats a la seua instal·lació, muntatge i manteniment.

b) Identificar, assemblar i connectar components i perifèrics utilitzant les eines adequades, aplicant procediments, normes i protocols de qualitat i seguretat, per a muntar i configurar ordinadors i perifèrics.

c) Reconèixer i executar els procediments d'instal·lació de sistemes operatius i programes d'aplicació, aplicant protocols de qualitat, per a instal·lar i configurar sistemes microinformàtics.

d) Representar la posició dels equips, línies de transmissió i altres elements d'una xarxa local, analitzant la morfologia, condicions i característiques del desplegament, per a replantejar el cablejat i l'electrònica de la xarxa.

e) Situar i fixar equips, línies, canalitzacions i altres elements d'una xarxa local cablejada, sense fil o mixta, aplicant procediments de muntatge i protocols de qualitat i seguretat, per a instal·lar i configurar xarxes locals.

f) Interconnectar equips informàtics, dispositius de xarxa local i de connexió amb xarxes d'àrea extensa, executant els procediments per a instal·lar i configurar xarxes locals.

g) Localitzar i reparar avaries i disfuncions en els components físics i lògics per a mantindre sistemes microinformàtics i xarxes locals.

h) Substituir i ajustar components físics i lògics per a mantindre sistemes microinformàtics i xarxes locals.

i) Interpretar i seleccionar informació per a elaborar documentació tècnica i administrativa.

j) Valorar el cost dels components físics, lògics i la mà d'obra, per a elaborar pressupostos.

k) Reconèixer característiques i possibilitats dels components físics i lògics, per a assessorar i assistir a clients.

l) Detectar i analitzar canvis tecnològics per a triar noves alternatives i mantindre's actualitzat dins del sector.

m) Reconèixer i valorar incidències, determinant les seues causes i descrivint les accions correctores per a resoldre-les.

n) Analitzar i descriure procediments de qualitat, prevenció de riscos laborals i mediambientals, assenyalant les accions a realitzar en els casos definits per a actuar d'acord amb les normes estandarditzades.

o) Valorar les activitats de treball en un procés productiu, identificant la seua aportació al procés global per a aconseguir els objectius de la producció.

p) Identificar i valorar les oportunitats d'aprenentatge i ocupació, analitzant les ofertes i demandes del mercat laboral per a gestionar la seua carrera professional.

q) Reconèixer les oportunitats de negoci, identificant i analitzant demandes del mercat per a crear i gestionar una petita empresa.

r) Reconèixer els seus drets i deures com a agent actiu en la societat, analitzant el marc legal que regula les condicions socials i laborals per a participar com a ciutadà democràtic.

2.2 Entorn professional.

Un Tècnic en Sistemes Microinformàtics i Xarxes exerceix la seua activitat principalment en empreses del sector serveis que es dediquen a la comercialització, muntatge i reparació d'equips, xarxes i serveis microinformàtics en general, com a part del suport informàtic de l'organització o en entitats de qualsevol grandària i sector productiu que utilitzen sistemes microinformàtics i xarxes de dades per a la seua gestió.

Els llocs de treball més rellevants que pot ocupar són els següents:

- Tècnic instal·lador-reparador d'equips informàtics.
- Tècnic de suport informàtic.
- Tècnic de xarxes de dades.
- Reparador de perifèrics de sistemes microinformàtics.
- Comercial de microinformàtica.
- Operador de teleassistència.
- Operador de sistemes.

2.3 Qualificacions professionals (CP) i unitats de competència (UC).

La superació d'aquest mòdul professional permet l'acreditació de la següent unitat de competència:

UC0955_2 Monitorar els processos de comunicacions de la xarxa local.
UC0956_2 Realitzar els processos de connexió entre xarxes privades i xarxes públiques.

La unitat de competència està inclosa en la qualificació professional IFC299_2 Operació de xarxes departamentals. Aquesta qualificació professional, establida en el Reial Decret 1201/2007, 14 setembre, pertany a la família d'Informàtica i comunicacions i el seu nivell de qualificació és 2. Les qualificacions professionals de nivell 2 impliquen:

- Competència en un conjunt d'activitats professionals ben determinades amb la capacitat d'utilitzar els instruments i tècniques pròpies, que concerneix principalment un treball d'execució que pot ser autònom en el límit d'aquestes tècniques.
- Requereix coneixements dels fonaments tècnics i científics de la seua activitat i capacitats de comprensió i aplicació del procés.

3. MÒDULS FORMATIUS PER CURS I LA SEUA DISTRIBUCIÓ HORÀRIA

Els mòduls professionals d'aquest cicle formatiu i la seua distribució horària són els següents:

Mòdul Professional	**Duració total (hores)**	**1r curs (h/setmana)**	**2n curs 2 trimestres (h/setmana)**	**1 trimestre (hores)**
Muntatge i manteniment d'equips Xarxes Locals Aplicacions ofimàtiques				

Sistemes Operatius Monolloc Formació i Orientació Laboral **Anglés Tècnic**	64	2	2	42

4. ASPECTES METODOLÒGICS GENERALS

Burlington Professional Modules: Computing & Information Technology és un mètode pensat per a cobrir les necessitats de l'alumnat que cursa informàtica dins del marc dels estudis de formació professional, i que ha començat aquesta formació amb un nivell d'anglès corresponent a A2. Aquest mètode és ideal per a l'alumnat que s'està preparant per a treballar en departaments d'administració de maquinari i programari, de sistemes informàtics i d'informació, de microinformàtica, d'aplicacions informàtiques i seguretat informàtica.

Burlington Professional Modules: Computing & Information Technology està compost de Student's Book i Workbook; i tot el material àudio de tots dos components pot trobar-se en el web www.burlingtonbooks.es. Aquest mètode se centra en l'anglès funcional per al seu ús pràctic en les situacions quotidianes que es donen en el lloc de treball, així com en el vocabulari especialitzat relacionat amb les àrees esmentades anteriorment.

En total conté 20 unitats de quatre pàgines cadascuna, en les quals abunden els diàlegs i les activitats per a practicar la comprensió i expressió orals, així com textos per a practicar la comprensió escrita. En els diàlegs es ressalten aquelles paraules que formen part del *Useful Language* de la unitat i després de cadascun hi ha activitats de comprensió. Per tant, permet posar un especial èmfasi en la comunicació. Cadascuna de les 20 unitats del Workbook està formada per dues pàgines que contenen quadres gramaticals esquemàtics i exercicis centrats en la pràctica d'aquesta gramàtica.

El fet que les unitats 19 i 20 se centren en la cerca d'ocupació i en la correcta redacció d'un CV, així com que al final del Student's Book hi haja una *Writing Guide* amb models per a redactar correus electrònics i diferents tipus de cartes i faxos, entre altres classes de textos, fan d'aquest un mètode eminentment pràctic per a l'alumnat. A més, al final del Workbook es podrà trobar una secció que resumeix tots els aspectes gramaticals tractats al llarg de les unitats. També hi trobem exercicis d'expressió oral (*speaking*), comprensió oral (*listening*) en les quals es treballa el vocabulari après i finalment, un apartat de Vocabulary Builder per tal de practicar el vocabulari de manera activa.

5.SEQÜENCIACIÓ I TEMPORALITZACIÓ DE CONTINGUTS

El mètode *Burlington Professional Modules: Computing & Information Technology* té un Student's Book i un Workbook, els quals consten de 20 unitats. Aquestes unitats s'imparteixen de la següent manera:

Burlington Professional Modules: Computing & Information Technology – Temporalització			
Unitat	**Continguts**	**Núm. de sessions****	**Notes**
1r curso cicle. trimestre *(55 hores aprox.)****			
Presentació		1*	
UNIT 1: The Digital World / Working in IT	- *Vocabulary Builder:* ordinadors i dispositius, sectors empresarials, nombres cardinals, tecnologia de la informació, llocs de treball - *Grammar: to be, have got*	5	

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964738930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/

Finançat per la Unió Europea

UNIT 2: Parts of a Computer / Assembling a Computer	- *Vocabulary Builder:* parts d'un ordinador, adjectius, nombres ordinals, verbs - *Grammar: Present Simple*, l'imperatiu, *let's*	5	
Test 1*		1*	
UNIT 3: Hardware: The Keyboard / Hardware: Peripherals	- *Vocabulary Builder:* teclat, signes de puntuació, preposicions i locucions prepositives, perifèrics, comandes - *Grammar: Present Continuous, Present Simple / Present Continuous*	5	
UNIT 4: Ordering Computer Supplies / Recommending Computer Hardware	- *Vocabulary Builder:* comandes, pagaments, adjectius - *Grammar: adjectius* comparatius i superlatius	5	
Test 2*		1*	
UNIT 5: Troubleshooting / Doing Repairs On-site	- *Vocabulary Builder:* problemes informàtics, verbs, llocs de la ciutat, direccions - *Grammar: there is / there are*, articles, quantificadors, *how much / how many*	5	

UNIT 6: IT Helpline / Taking Messages	- *Vocabulary Builder:* cridades telefòniques - *Grammar: to be* en passat, *There was / There were*, *Past Simple: Affirmative*	5	
Test 3*		1*	
UNIT 7 Customer Service / Customer Complaints	- *Vocabulary Builder:* departaments, atenció al client, reclamacions - *Grammar: Past Simple: Negative and Interrogative*	5	
UNIT 8: Scheduling Meetings / Rescheduling Meetings	- *Vocabulary Builder*: reunions, hora - *Grammar:* modales (*can, could, must, should*)	5	
Test 4*		1*	
UNIT 9: Smartphones / Smartphone Apps	- *Vocabulary Builder:* característiques i aplicacions dels telèfons intel·ligents - *Grammar: (not) as ... as, too ... / (not) ... enough, less ... than / the least ... ,* adverbis de manera, adverbis de quantitat	5	
UNIT 10: E-mailing /	- *Vocabulary Builder:* correu electrònic, cerca en internet	5	

Searching the Internet	- *Grammar: be going to*, *Present Continuous* amb valor de futur, futur amb *will*		
Test 5*		1*	
Midterm Test*		1*	
UNIT 11: Business Skills for IT / Software	- *Vocabulary Builder:* habilitats útils en el sector, *software* - *Grammar:* pronoms personals, objecte i possessius, adjectius possessius, primer condicional	5	
UNIT 12: Word Processing / Image Editing	- *Vocabulary Builder:* processador de textos, edició d'imágenes - *Grammar:* pronoms relatius	5	
Test 6*		1*	
TOTAL: 68 SESSIONS *(68 hores aprox.)*			

Segon curs cicle. *(55 hores aprox.)**

UNIT 13: Spreadsheets / Databases	- *Vocabulary Builder:* full de càlcul, gráfics i diagrames, bases de dades	5	

	- *Grammar: have to / don't have to, don't have to / mustn't*		
UNIT 14: Building a Network / Network Equipment	- *Vocabulary Builder:* creació i equipament de xarxes de treball - *Grammar: Past Continuous, Past Simple / Past Continuous*	5	
Test 7*		1*	
UNIT 15: Operating Systems / Installing an Operating System	- *Vocabulary Builder:* sistemes operatius i la seua instal·lació - *Grammar:* Present Perfect Simple	5	
UNIT 16: Video and Sound / Gaming	- *Vocabulary Builder:* vídeo i so, videojocs - *Grammar: Present Perfect Simple / Past Simple, used to*	5	
Test 8*		1*	
UNIT 17: Website Hosting / Cloud Computing	- *Vocabulary Builder:* allotjament web, computació en el núvol - *Grammar: may / might*, repàs dels modals	5	
UNIT 18: Online Safety /	- *Vocabulary Builder:* seguretat en internet, ciberseguretat	5	

Protecting Your Business	- *Grammar:* passiva del *Present Simple i* el *Past Simple*		
Test 9*		1*	
UNIT 19: Applying for a Job / Interviewing	- *Vocabulary Builder:* sol·licitud d'ocupació, adjectius, condicions laborals - *Grammar:* segon condicional, compostos amb *some / any / no*	5	
UNIT 20: Preparing a CV / Writing a CV	- *Vocabulary Builder:* CV, dades personals - *Grammar:* repàs gramatical	5	
Test 10*		1*	
Final Test*		1*	
TOTAL: 193 SESSIONS *(160 hores aprox.)****			

* Opcions oferides amb *Burlington Professional Modules: Computing & Information Technology*. Dependirà de la temporalització que confeccione cada professor/a.

** A tindre en compte que cada sessió dura aprox. 50 min.

*** Dependirà del ritme de treball i de les circumstàncies que puguen produir-se al llarg del curs (vacances, setmana cultural, festes locals, etc.).

A continuació es detallen els objectius a treballar dins de les unitats:

UNIT 1

Objectius

• Comprendre converses relacionades amb la informació en una fira tecnològica, la presentació de persones i la resposta de preguntes sobre una professió informàtica.

• Comprendre textos un anunci d'una fira tecnològica, perfils de professionals de la informàtica i una targeta de visita.
• Emetre missatges orals relacionats amb les presentacions personals i informació sobre professions.
• Elaborar una targeta de visita i escriure un text per a presentar a un nou empleat.
• Aprendre vocabulari relacionat amb ordinadors i dispositius, sectors empresarials, nombres cardinals, tecnologia de la informació i llocs de treball.
• Aprendre i utilitzar correctament els verbs *to be* i to *have got*.
• Aprendre costums i característiques culturals relacionades amb el món informàtic típiques dels països de parla anglesa.

UNIT 2

Objectius

• Comprendre converses sobre la compra d'un ordinador i sobre com instal·lar un programa.
• Comprendre una pàgina web sobre característiques tècniques i comentaris dels compradors, instruccions per a muntar un ordinador i un correu electrònic en el qual es demana un pressupost.
• Emetre missatges orals relacionats amb converses entre un dependent i un client, i entre un client i un operador del servei tècnic.
• Escriure un correu electrònic demanant pressupost.
• Aprendre vocabulari relacionat amb les parts d'un ordinador, adjectius, números ordinals, verbs.
• Aprendre i utilitzar correctament el *Present Simple*, l'imperatiu i *let's*.
• Aprendre costums i característiques culturals relacionades amb el món informàtic típiques dels països de parla anglesa.

UNIT 3

Objectius

• Comprendre converses sobre un problema amb el teclat i sobre la realització d'inventari de perifèrics.

• Comprendre un manual d'un teclat, un inventari sobre perifèrics i un correu electrònic en el qual es donen instruccions de compra.
• Emetre missatges orals entre empleats del departament de tecnologia de la informació i companys d'un altre departament i sobre fer inventari.
• Escriure un correu electrònic en el qual es donen instruccions de compra.
• Aprendre vocabulari relacionat amb el teclat, signes de puntuació, preposicions i locucions prepositives, perifèrics i les comandes.
• Aprendre i utilitzar el *Present Continuous* i aprendre la diferència *Present Simple / Present Continuous.*
• Aprendre costums i característiques culturals relacionades amb el món informàtic típiques dels països de parla anglesa.

UNIT 4

Objectius

• Comprendre converses sobre comandes i sobre la recomanació de maquinari.
• Comprendre un anunci sobre ofertes, la secció d'ordinadors de la pàgina web d'una botiga d'informàtica i un correu electrònic en el qual es respon a la sol·licitud d'un pressupost.
• Emetre missatges orals relacionats amb converses entre un client i proveïdor, i entre un dependent d'una botiga d'informàtica i un client.
• Escriure un correu electrònic en el qual es respon a la sol·licitud d'un pressupost.
• Aprendre vocabulari relacionat amb comandes, pagaments, adjectius.
• Aprendre i utilitzar els adjectius comparatius i superlatius.
• Aprendre costums i característiques culturals relacionades amb el món informàtic típiques dels països de parla anglesa.

UNIT 5

Objectius

• Comprendre converses sobre un problema amb uns altaveus, un problema informàtic i el calendari d'activitats d'un empleat.

• Comprendre un text sobre preguntes freqüents, el pla de treball d'una setmana i un correu electrònic en el qual es proporciona l'adreça per a la visita d'un tècnic.
• Emetre missatges orals relacionats amb converses entre un operador del servei tècnic i un client, i un director i un nou empleat.
• Redactar un correu electrònic confirmant la visita del tècnic i donant-li adreces.
• Aprendre vocabulari relacionat amb problemes informàtics, verbs, llocs de la ciutat, direccions.
• Aprendre i utilitzar correctament *there is / there are*, articles, quantificadors, *how much / how many.*
• Aprendre costums i característiques culturals relacionades amb el món informàtic típiques dels països de parla anglesa.

UNIT 6

Objectius

• Comprendre converses telefòniques sobre problemes informàtics i en les quals es pren nota d'un missatge.
• Comprendre una nota, l'horari de directius i uns missatges de telèfon que els deixen.
• Emetre missatges orals relacionats amb converses telefòniques entre un empleat d'una botiga d'informàtica i un client, entre un assistent i un client, i entre un secretari i un client.
• Aprendre vocabulari relacionat amb les trucades telefòniques.
• Aprendre i utilitzar correctament el verb *to be* en passat, *There was / There were* i el *Past Simple: Affirmative.*
• Aprendre costums i característiques culturals relacionades amb el món informàtic típiques dels països de parla anglesa.

UNIT 7

Objectius

• Comprendre converses amb diferents tipus de sol·licituds i on es presenten queixes.
• Comprendre un correu electrònic amb informació sobre a quin departament passar una cridada, un formulari de reclamació i una carta de reclamació i una altra en la qual es respon a una reclamació.

• Emetre missatges orals relacionats amb l'atenció al client i les queixes.
• Redactar una carta de reclamació i respondre a una carta de reclamació.
• Aprendre vocabulari relacionat amb els departaments, l'atenció al client i les reclamacions.
• Aprendre i utilitzar correctament el *Past Simple: Negative and Interrogative.*
• Aprendre costums i característiques culturals relacionades amb el món informàtic típiques dels països de parla anglesa.

UNIT 8

Objectius

• Comprendre converses en les quals es programen calendaris d'activitats.
• Comprendre textos escrits sobre la programació de reunions i activitats i la declinació d'una invitació a una reunió.
• Emetre missatges orals relacionats amb la programació de calendaris d'activitats.
• Redactar un correu electrònic en el qual es declina una invitació.
• Aprendre vocabulari relacionat amb les reunions i l'hora.
• Aprendre i utilitzar correctament els modals (*can, could, must, should*).
• Aprendre costums i característiques culturals relacionades amb el món informàtic típiques dels països de parla anglesa.

UNIT 9

Objectius

• Comprendre converses sobre les característiques d'un telèfon intel·ligent i sobre problemes amb la configuració d'un telèfon intel·ligent.
• Comprendre textos escrits sobre consells per a comprar un telèfon intel·ligent, aplicacions per a telèfons intel·ligents i descripcions de productes.
• Redactar la descripció d'un producte.
• Emetre missatges orals relacionats amb les característiques d'un telèfon intel·ligent i sobre problemes amb la configuració d'un telèfon intel·ligent.
• Aprendre vocabulari relacionat amb les característiques i aplicacions dels telèfons intel·ligents.

• Aprendre i utilitzar correctament *(not) as ... as, too ... / (not) ... enough, less ... than / the least* ... , els adverbis de manera i els adverbis de quantitat.
• Aprendre costums i característiques culturals relacionades amb el món informàtic típiques dels països de parla anglesa.

UNIT 10

Objectius

• Comprendre converses sobre correus electrònics sospitosos i fer cerques en internet.
• Comprendre textos escrits sobre correus electrònics sospitós i sobre consells per a buscar de manera efectiva en internet.
• Emetre missatges orals relacionats amb correus electrònics sospitosos i cerques en internet.
• Aprendre vocabulari relacionat amb el correu electrònic i la cerca en internet.
• Aprendre i utilitzar correctament *be going to*, el *Present Continuous* amb valor de futur i el futur amb *will*.
• Aprendre costums i característiques culturals relacionades amb el món informàtic típiques dels països de parla anglesa.

UNIT 11

Objectius

• Comprendre converses sobre informació sobre cursos, sobre l'agenda d'una persona i sobre programes informàtics.
• Comprendre un anunci amb informació sobre un curs, una infografia sobre què és un programa informàtic i quin tipus hi ha, i un correu electrònic en el qual es recomana un programa.
• Emetre missatges orals relacionats amb informació sobre cursos i sobre programes informàtics.
• Redactar un correu electrònic en el qual es respon a una petició d'informació.
• Aprendre vocabulari relacionat amb les habilitats útils en el sector informàtic i el programari.

• Aprendre i utilitzar correctament els pronoms personals, objecte i possessius, els adjectius possessius i el primer condicional.
• Aprendre costums i característiques culturals relacionades amb el món informàtic típiques dels països de parla anglesa.

UNIT 12

Objectius

• Comprendre converses sobre com crear una plantilla, sobre fer canvis en un document de Word i sobre fer canvis en un anunci.
• Comprendre una guia de Word per a principiants, comentaris sobre el treball d'un dissenyador gràfic i un correu electrònic sobre una imatge.
• Emetre missatges orals relacionats amb la creació d'una plantilla, fer canvis en un document de Word i discutir uns canvis que fer en un anunci.
• Redactar un correu electrònic sobre canvis per a fer en una imatge.
• Aprendre vocabulari relacionat amb el processador de textos i l'edició d'imatges.
• Aprendre i utilitzar correctament els pronoms relatius.
• Aprendre costums i característiques culturals relacionades amb el món informàtic típiques dels països de parla anglesa.

SEGON CURS

UNIT 13

a) Objectius

• Comprendre converses sobre l'ús del full de càlcul, sobre les dades d'un gràfic i sobre les dades d'una empresa.
• Comprendre un full de càlcul amb dades sobre la compra d'articles informàtics, la fulla d'una base de dades sobre un client i un correu electrònic en el qual es fixen les característiques per a dissenyar una base de dades.
• Emetre missatges orals relacionats amb l'ús del full de càlcul, les dades d'una empresa i l'actualització d'una base de dades.
• Aprendre vocabulari relacionat amb el full de càlcul, els gràfics i els diagrames, i les bases de dades.

• Aprendre i utilitzar correctament *have to / don't have to / mustn't.*
• Aprendre costums i característiques culturals relacionades amb el món informàtic típiques dels països de parla anglesa.

UNIT 14

Objectius

• Comprendre converses sobre problemes amb la impressora i la xarxa de treball, la instal·lació d'una xarxa de treball i l'equipament necessari per a instal·lar una xarxa de treball.
• Comprendre un tutorial sobre com crear una xicoteta xarxa de treball, un article sobre els requisits necessaris per a crear una xarxa de treball i un correu electrònic en el qual es parla sobre les especificacions d'una xarxa de treball.
• Emetre missatges orals relacionats amb problemes amb la impressora i la xarxa de treball, l'equipament necessari per a instal·lar una xarxa de treball i la topologia per a un xicotet negoci.
• Redactar un correu electrònic sobre les especificacions d'una xarxa de treball.
• Aprendre vocabulari relacionat amb la creació i l'equipament de xarxes de treball.
• Aprendre i utilitzar correctament el *Past Continuous* i comprendre les diferències *Past Simple / Past Continuous.*
• Aprendre costums i característiques culturals relacionades amb el món informàtic típiques dels països de parla anglesa.

UNIT 15

Objectius

• Comprendre converses sobre sistemes operatius i sobre com instal·lar-los.
• Comprendre una pàgina de preguntes freqüents sobre sistemes operatius i un manual d'instruccions per a instal·lar un sistema operatiu.
• Emetre missatges orals relacionats amb els sistemes operatius i com instal·lar-los.
• Aprendre vocabulari relacionat amb els sistemes operatius i la seua instal·lació.
• Aprendre i utilitzar correctament el *Present Perfect Simple.*

• Aprendre costums i característiques culturals relacionades amb el món informàtic típiques dels països de parla anglesa.

UNIT 16

Objectius

• Comprendre converses sobre productes tecnològics, sobre un bolígraf intel·ligent i sobre videojocs.

• Comprendre un anunci sobre dispositius relacionats amb el vídeo i el so, un article sobre videojocs i una crítica d'un videojoc d'ordinador.

• Emetre missatges orals relacionats amb productes tecnològics i videojocs.

• Redactar la crítica d'un videojoc d'ordinador.

• Aprendre vocabulari relacionat amb el vídeo, el so i els videojocs.

• Aprendre i utilitzar correctament *used to* i comprendre les diferències *Present Perfect Simple / Past Simple.*

• Aprendre costums i característiques culturals relacionades amb el món informàtic típiques dels països de parla anglesa.

UNIT 17

Objectius

• Comprendre converses sobre creació de pàgines web, sobre experiències en pàgines web i sobre computació en núvol.

• Comprendre un anunci sobre allotjament web, un article sobre la computació en núvol i un correu electrònic amb especificacions sobre un allotjament web.

• Emetre missatges orals relacionats amb la creació de pàgines web i la computació en núvol.

• Redactar un correu electrònic proporcionant informació sobre les característiques d'un allotjament web.

• Aprendre vocabulari relacionat amb l'allotjament web i la computació en núvol.

• Aprendre i utilitzar correctament *may / might* i repàs dels modals.

• Aprendre costums i característiques culturals relacionades amb el món informàtic típiques dels països de parla anglesa.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964738930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/

Finançat per la Unió Europea

UNIT 18

Objectius

• Comprendre converses sobre seguretat en internet i ciberseguretat.

• Comprendre un article sobre seguretat en internet, un correu electrònic sobre les mesures adoptades després d'un atac cibernètic i un correu electrònic amb una circular sobre ciberseguretat.

• Emetre missatges orals relacionats amb la seguretat en internet i ciberseguretat.

• Redactar una circular sobre ciberseguretat en una empresa.

• Aprendre vocabulari relacionat amb la seguretat en internet i la ciberseguretat.

• Aprendre i utilitzar correctament la passiva del *Present Simple* i del *Past Simple*.

• Aprendre costums i característiques culturals relacionades amb el món informàtic típiques dels països de parla anglesa.

UNIT 19

Objectius

• Comprendre converses centrades en entrevistes de treball i un programa de ràdio on es donen claus per a fer entrevistes.

• Comprendre un anunci de treball, un formulari d'entrevista de treball i un correu electrònic en el qual se sol·licita informació sobre un treball.

• Emetre missatges orals relacionats amb entrevistes de treball.

• Redactar un correu electrònic en el qual se sol·licita informació sobre una ocupació.

• Aprendre vocabulari relacionat amb les sol·licituds d'ocupació, adjectius i condicions laborals.

• Aprendre i utilitzar correctament el segon condicional i els compostos amb *some / any / no.*

• Aprendre costums i característiques culturals relacionades amb el món informàtic típiques dels països de parla anglesa.

UNIT 20

Objectius

• Comprendre missatges orals relacionats amb un CV.
• Comprendre un article amb consells per a escriure un CV, així com una carta de presentació i un CV.
• Escriure un CV i una carta de presentació.
• Aprendre vocabulari relacionat amb la redacció d'un CV i amb les dades personals.
• Repàs de tota la gramàtica vista al llarg de totes les unitats.
• Aprendre costums i característiques culturals relacionades amb el món informàtic típiques dels països de parla anglesa.

5. RESULTATS D'APRENENTATGE I CRITERIS D'AVALUACIÓ, INSTRUMENTS I UNITATS DE TREBALL

A mode de rúbrica per a avaluar els continguts en cada unitat, s'inclou una plantilla que pot utilitzar-se per a cadascuna de les unitats del mètode i ha d'emplenar-se indicant el criteri d'avaluació, l'instrument d'avaluació i l'indicador d'assoliment.

Els continguts s'han agrupat en els cinc blocs (anàlisis de missatges orals, interpretació de missatges escrits, producció de missatges orals, emissió de textos escrits i identificació i interpretació dels elements culturals més significatius dels països de la llengua estrangera (anglesa).

***Criteris de qualificació i recuperació per al Cicle d'SMX**

70% per a exàmens, proves o controls. (Competència Lingüística, competència artística i cultural, competència digital)

20% per al treball a l'aula i a casa. (Competència per a aprendre a aprendre, competència artística i cultural, competència digital, competència matemàtica, científica i tecnològica, competència lingüística).

10% per al comportament, interés i actitud demostrats cap al seu procés d'aprenentatge. (Competència social i cívica, competència d'interacció amb el medi físic, competència o sentit d'iniciativa i autonomia personal o emprenedoria, competència lingüística)

Després d'haver exposat els criteris d'avaluació propis del nivell, cal destacar alguns aspectes generals a tindre en compte. En els controls/exàmens/proves es controlaran i qualificaran totes les habilitats comunicatives, metacomunicatives i socials abans esmentades, per tant, podran constar de (segons considere el professorat):

- preguntes de gramàtica i estructures (transformacions, preguntes, repostes per a obtindre preguntes, omplir buits, *cloze test questions*, construcció d'estructures, etc).
- *listening* (escoltar un discurs a partir d'un CD o DVD o mp3 o mp4 i fer uns exercicis a partir d'ell).
- *writing* (redacció).
- *reading* (llegir un text i fer uns exercicis a partir d'ell).
- control i qualificació d'oralitat (pronunciació, lectura, conversa). En cas de no fer-se una prova específica sobre coneixements orals, es posarà una nota global provinent de l'avaluació informal quotidiana a l'aula (amb el valor a dalt ressenyat).

En el moment de puntuar les diferents parts dels exàmens cada professor/a del Departament (depenent dels cursos que impartisca i de les pròpies consideracions o tècniques d'examen) aplicarà uns mecanismes o altres. També cal dir que el “writing” (“composition”, redacció) revestirà una certa importància. Per aquest motiu tot aquell alumne que en l'examen es deixe aquest apartat en blanc o detectem que simplement ho ha redactat amb incoherències per a evitar la penalització, no tan sols no obtindrà la puntuació corresponent en aqueix apartat sinó que se li restarà un 10% de la nota total de l'examen.

Es farà dos exàmens per avaluació en tots els cicles (excepte quan calga utilitzar més controls o proves intermèdies). Els diferents exàmens controlaran la matèria donada fins al moment, per tant podran incloure matèria de les avaluacions precedents (avaluació contínua).

Cada professor/a del Departament té unes marques pròpies de correcció (marques amb X o amb ratlles horitzontals, tics i altres marques). Per tant, a partir d'aquestes es pot perfectament esbrinar si algun alumne/a ha fet alguna modificació fraudulenta amb la finalitat d'augmentar la nota obtinguda. Per aquesta raó i com que s'han donat casos, es prendran les mesures pertinents. Si així i tot es detecten modificacions d'aquest tipus, l'alumne/a en qüestió incorrerà en una falta greu (RRI del Centre) i la nota de l'examen

serà de 0. Es prohibeix terminantment la utilització de “típex” o cinta correctora en els exàmens o proves.

D'altra banda, si es detecta que un alumne o alumna està copiant en un examen o exercici, siga de la font la que siga, la puntuació d'aqueixa prova serà de 0.

La no assistència a una prova / exercici / examen o a una part d'aquest/a haurà de tindre una justificació de pes presentant un document oficial (metge o altres). Si no és així l'alumne/a no tindrà dret al fet que se li faça un examen / prova / exercici individual en data posterior. Si aquesta situació es produeix més d'una vegada (amb connivència o no amb els pares o un d'ells) a més de prendre les mesures oportunes li ho qualificarà amb nota de ‘0’ en l'apartat corresponent a exàmens.

Si un alumne/a no es presenta intencionadament a un examen o prova siga del tipus que siga i, especialment, de recuperació de l'assignatura pendent de cursos anteriors o de juliol (en cas que l'administració mantinga aquests exàmens extraordinaris) la nota que figurarà en el butlletí serà de ‘0’, ja que es considera un NP (No presentat) en tota regla.

Quant a les competències d'aprendre a aprendre es valorarà juntament amb altres competències transversals a les competències lingüístiques mitjançant el treball quotidià a l'aula i a casa. L'alumnat resta obligat a fer totes aquelles tasques que el professorat demane (exercicis del llibre recomanat / o de text, del *workbook*/ *practice book*, redaccions o de qualsevol altra procedència com pot ser la plataforma Aules). Per tant quan algun alumne/a no el/s tinga fet/s obtindrà una qualificació de ‘0’. Aquests exercicis es corregiran a l'aula de manera general quotidianament llevat que es tracte d'una tasca encomanada per suport digital. En determinades ocasions el professorat demanarà que se li entreguen aqueixos exercicis o alguns d'ells bé a tots els alumnes del grup/classe, bé a un grup dels mateixos (aleatòriament o no). Altres vegades l'alumnat farà exercicis a l'aula que seran recollits i qualificats. Tot això es farà amb la periodicitat que el professor/a estime convenient per a tindre un nombre de notes que considere suficient en aquest apartat. Per a calcular la nota d'aquest apartat tindran més valor aquelles tasques més llargues o d'elaboració més complexa, sempre segons la consideració del professorat.

En l'apartat de competències socials i cíviques (relació amb el medi físic, etc.) es valorarà de manera global tant el comportament com la disposició de l'alumnat enfront de l'assignatura i l'interés demostrat.

NB: **La falta d'assistència** continuada d'un alumne/a, sempre que no tinga una justificació de pes (malaltia llarga, per exemple) amb la documentació adequada, serà considerada negativament en aquest últim apartat i en el cas que arribe a més del 15% de classes de l'assignatura, pot conduir a la pèrdua del dret a l'avaluació progressiva i haurà de realitzar-se una prova al final del trimestre amb caràcter global per a superar l'assignatura.

Així mateix, es podrà penalitzar l'alumnat que acumule més de 5 **retards** en l'assignatura amb un part de disciplina per cada 5 retards. A més, si s'ha arribat tard a una classe on ja s'ha proposat una tasca o activitat avaluable per part del professorat, l'alumnat amb retard ja no la podrà efectuar.

També hem d'afegir que es perseguirà especialment **l'ús de mòbils** o aparells digitals amb parts de disciplina, tal i com s'indica en les Normes d'Organització i Funcionament del centre. També es posarà especial èmfasi en què l'alumnat faça un ús adequat dels ordinadors d'aula, resultant en part disciplinari quan es detecte un mal ús d'aquests.

***Sistema d'obtenció de la nota final per al Cicle d'SMX**

L'avaluació serà contínua. No es faran proves específiques de recuperació en cap dels cursos o nivells. La nota final de juny s'obtindrà calculant la mitjana ponderada (MP) de les tres avaluacions de la manera següent:

Si la 1a avaluació = a, la 2a avaluació = b i la 3a avaluació = c, llavors tindrem la fórmula: MP= (a*1)+(b*2)+(c*3) / 6

Promocionarà qui obtinga amb aquests càlculs una nota de 5 o superior. Per als alumnes que no superen el curs al juny d'aquesta manera, hi haurà una prova que tindrà lloc en el moment establit per la màxima autoritat educativa i que seguirà les característiques a dalt esmentades. La nota final del curs (siga aquest en el moment que

siga segons establisca la màxima autoritat competent) serà la que obtinga en aqueixa prova o examen. No es comptabilitzaran altres notes.

Aquell alumne/al fet que no es presente a aquesta prova o examen serà qualificat amb la nota de 0, ja que es considera un NP.

L'arrodoniment serà amb 0,75 a l'enter següent per a totes les notes, a excepció de l'aprovat que serà a partir del 5 i no s'aplicarà aquest arrodoniment.

6. ACTIVITATS EXTRAESCOLARS O COMPLEMENTÀRIES

El departament d'anglés no té programada cap activitat extraescolar o complementària per a l'alumnat de cicles formatius durant el present curs. Estem oberts a col·laborar amb altres departaments o qualsevol altra activitat de centre que es presente.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964738930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/

Finançat per la Unió Europea

PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA CICLE FORMATIU DE GRAU MITJÀ D'IMPRESSIÓ GRÀFICA. MÒDUL ANGLÈS TÈCNIC I i II.

1. DADES D'IDENTIFICACIÓ

DISSENY I IMPRESSIÓ GRÀFICA

DENOMINACIÓ: ANGLÈS TÈCNIC

HORES LECTIVES SETMANALS: 2

Assignatura que es mou en els diferents àmbits del disseny i la impressió gràfica. Utilització de l'anglés en els entorns professional i científic. Revisió de la gramàtica anglesa en el seu context d'aplicació amb especial atenció en les estructures i en els processos de formació de paraules característiques d'aquest. Comprensió oral i conversa. Mètodes d'investigació i experimentació propis de la matèria.

2. DESCRIPCIÓ I CONTEXTUALITZACIÓ EN EL MARC DE L'ASSIGNATURA.

En l'actualitat resulta imprescindible aprendre una llengua estrangera d'aplicació en qualsevol entorn laboral internacional, com és l'anglés. Cada dia s'empra més en quasi totes les àrees del coneixement. És, en l'era de la globalització, la gran llengua internacional. A més de tractar-se de l'eina que permet la comunicació amb persones d'altres països, dins del món globalitzat en què vivim, serveix d'important vehicle de comunicació en diferents camps. En el camp econòmic, la indústria, els negocis, el comerç internacional, tot l'univers productiu s'escriu, es parla i es llig en anglés.

D'altra banda, qualsevol investigador o professional que vulga estar al dia o accedir a llibres especialitzats necessita saber anglés per a estar informat dels ràpids avanços que tenen lloc en la seua àrea de coneixement. I això és així perquè gran part de la bibliografia científica està en anglés.

A més, donada la constant actualització tecnològica en tots els camps, arriben constantment a les empreses nous equips, aparells i instruments les instruccions del quals estan en anglés.

En el pla educacional els alumnes d'aquests estudis treballen amb programes de disseny la interfície del qual està en anglés (3D, per exemple). L'anglés és la llengua de les telecomunicacions (amb el 80% de la informació emmagatzemada electrònicament).

En el terreny dels estudis, és una eina clau per al triomf acadèmic, especialment en unes certes carreres professionals en les quals és requisit exigible per a l'obtenció del títol.

L'objectiu d'aquesta assignatura és, d'una banda, dotar a l'alumnat amb les eines i habilitats bàsiques que li permeten augmentar i perfeccionar la comprensió i producció oral i escrita que li permeten una comunicació fluïda en l'àmbit de treball que exercirà.

D'altra banda, facilitar a l'alumnat vocabulari tècnic en context.

El material utilitzat per a aquest cicle formatiu (que aquest curs acadèmic s'utilitzarà sols per a 1r curs del cicle, ja que no hi ha 2n curs) és el llibre *Technical English 1*, de l'editorial Pearson-Longman.

3. COMPETÈNCIES

Les competències relacionades amb aquesta assignatura són:

*Transversals 1, 3, 5, 7, 9, 12 i 13

- Organitzar i planificar el treball de manera eficient i motivadora.
- Solucionar problemes i prendre decisions que responguen als objectius del treball que es realitza.
- Comprendre i utilitzar, almenys una llengua estrangera en l'àmbit del seu desenvolupament personal.
- Utilitzar habilitats comunicatives i la crítica constructiva en el treball en equip.
- Adaptar-se en condicions de competitivitat als canvis socials, culturals i artístics i als avanços que es produeixen en l'àmbit professional i seleccionar els estudis adequats per a la formació contínua.
- Buscar l'excel·lència i la qualitat en la seua activitat professional.

*Generals 2, 7. 8, 11

- Dominar els llenguatges i els recursos expressius de la representació i la comunicació.
- Organitzar i dirigir i coordinar els equips de treball i saber adaptar-se als equips multidisciplinaris.
- Plantejar estratègies d'investigació i innovació per a resoldre expectatives centrades en funcions, necessitats i materials.

- Comunicar idees i projectes als clients, argumentar raonadament, saber avaluar propostes i canalitzar el diàleg.

*Específiques 1, 4, 5, 8, 9, 13, 14

- CONCEPTUALS:

a) Expressar missatges sobre si mateixos amb claredat en anglés (relatius a la seua situació laboral, la seua carrera professional a més d'informació personal rellevant)

b) Expressar les idees d'un projecte en anglés (la finalitat, la causa, el resultat, i el procediment) de manera oral.

c) Comprendre converses generals en un context laboral (informació sobre horaris, organigrames i funcions del personal)

d) Entendre i respondre les preguntes en una entrevista de treball

e) Negociar el significat en anglés (en l'entrevista laboral, en diferents contextos comunicatius)

f) Comprendre textos específics sobre el disseny del producte, les instruccions, la producció industrial, el plantejament d'idees.

g) Dominar un vocabulari general de l'anglés entorn al context laboral, estudiantil, industrial suficient per a una integració gradual en un context de treball en anglés.

h) Adquirir un vocabulari específic sobre materials, procediments del disseny i la fabricació suficient per a: Ser capaç d'explicar un projecte propi. Ser capaç d'expressar opinions, realitzar comparacions sobre productes.

i) Produir textos escrits de rellevància en el món professional (cartes formals, faxos, e-mail, memòries, el seu CV…)

j) Identificar els diferents registres del llenguatge, i usar l'adequat a cada situació laboral.

- ACTITUDINALS

a) Comprendre la necessitat d'usar l'anglés com a vehicle comunicatiu

b) Valorar la importància que suposa saber parlar una llengua estrangera i esforçar-se en millorar aquest coneixement.

c) Investigar recursos web sobre l'anglés que servisquen per a millorar la seua competència.

d) Expressar amb sentit crític el seu parer sobre el desenvolupament de l'assignatura, proposar idees convenientment.
e) Demostrar respecte cap als parlants d'anglés com a llengua estrangera i els seus diferents accents.
f) Valorar la importància que suposa la divulgació de la informació en l'avanç científic.

4. CONTINGUTS

Dins d'aquest cicle s'inclou un bloc general de continguts que resumirem a grans trets. Aquests continguts es desenvoluparan entorn a les següents Unitats Temàtiques que inclouen diferents continguts gramaticals d'aplicació pràctica, de lèxic general i específic del disseny, de pragmàtica (redacció de textos útils en l'entorn laboral), de comprensió auditiva i producció oral. Aquests continguts estaran, com hem esmentat, organitzats entorn a les següents unitats temàtiques, el contingut de les quals es treballarà durant el dos mòduls (I i II):

UNIT 1: CHECK- UP. This unit looks at ways of greeting strangers and introducing oneself in a professional setting. It also provides a quick review of using letters, numbers, dates,times and units of measurement.

UNIT 2: PARTS (1). This unit looks at ways of communicating about the parts (or components) of a tool or device, including using an instruction manual.

UNIT 3: PARTS (2) This unit looks at the parts and components of tools, their functions and locations.

UNIT 4: MOVEMENT. This unit deals with ways of communicating about directional movement, needed in a range of engineering fields and industries including robotics, mechatronics and transportation.

UNIT 5: FLOW. This unit deals with explaining how fluids move (or flow) around a system, and how electrical current moves around a circuit. A fluid can be a liquid (such as water) or a gas (such as air).

UNIT 6: MATERIALS. This unit deals with ways of communicating about materials, their properties and how to test them. This is relevant to a range of industries including chemical engineering, plastics processing, mechanical and automobile engineering, aerospace, building and construction.

UNIT 7: SPECIFICATIONS. This unit deals with ways of specifying dimensions and quantities, relevant to a range of manufacturing and construction projects. Specifications are used when ordering or buying equipment.

UNIT 8: REPORTING. This unit deals with ways of reporting recent incidents, damage and loss (for example in a delivery of goods or equipment), and past events.

UNIT 9 TROUBLESHOOTING. This unit deals with troubleshooting, that is, identifying and solving problems with systems, set-ups or equipment. A user (of equipment) can obtain technical support (or help) by means of operating manuals (or user guides) and telephone hotline services.

UNIT 10: SAFETY. This unit deals with ways of communicating about health and safety at work.

UNIT 11. CAUSE AND EFFECT. This unit deals with the relationship between cause and effect, relevant to a wide range of technologies and industries. Specifically, it looks at causation (where an action or device causes something to happen), permission (where an action or device allows or permits something to happen, and prevention (where an action or device prevents or stops something from happening).

UNIT 12. CHECKING AND CONFIRMING. This unit deals with ways of checking data, confirming and giving feedback on spoken instructions and checking on progress in a project.

5. METODOLOGIA

La metodologia a aplicar durant el procés d'ensenyament-aprenentatge serà fonamentalment activa i participativa, potenciant la intervenció oral en anglés en classe de l'alumnat i aplicant estratègies motivadores que ajuden i animen a aqueixa participació.

- Principis metodològics:

Considerem que existeixen una sèrie de principis bàsics o directrius metodològiques que són:

ENFOCAMENT HUMANÍSTIC:

1. Comprendre que existeixen diferents tipus d'intel·ligència i per tant diferents tipus d'aprenentatge en el grup d'alumnes i adequar la docència a l'aula així com les activitats proposades a aquesta realitat; així procurarem treballar els continguts oferint recursos que satisfacen diferents tipus d'intel·ligència.

2. Evitar l'ansietat a l'hora d'usar la llengua anglesa oralment, usant estratègies motivadores que reduïsquen el nivell d'estrés a l'hora de parlar en classe.

3. Fomentar la reflexió lingüística, usant les capacitats gramaticals ja adquirides en l'aprenentatge de llengua materna per a transferir-les a la llengua estrangera en la mesura que siga possible. Així mateix, acostar a l'alumne estratègies deductives i d'anàlisis de contrast entre llengües.

4. Oferir una àmplia gamma d'activitats de repàs, reforç i ampliació, evitant la monotonia que produeix la repetició del mateix tipus d'exercici, canviant quan siga possible d'estil d'activitat, variar l'agrupació en classe (treballs per parelles per grups reduïts , en gran grup, individual…) Evitar el descoratjament i potenciar la motivació, aplicant estratègies que incrementen la motivació intrínseca, oferint reforços positius en les correccions dels exercicis i en les intervencions orals en classe, facilitant alternatives de solució als errors, procurant oferir activitats que quadren amb els interessos del grup d'alumne en la mesura que siga possible.

ENFOCAMENT COMUNICATIU:

1. Afavorir en tot moment la comunicació en la llengua estrangera entre l'alumnat i amb el professorat, creant una rutina de missatges en anglés en classe, oferint un *input* adequat.

2. Potenciar la implicació de l'alumnat en el seu propi procés d'ensenyament-aprenentatge, creant contextos en els quals l'aprenent se senta protagonista d'aquest procés: aportant idees, creant materials que s'usen en classe, prenent decisions sobre els continguts o les activitats que siguen "negociables".

- Metodologia de classe

1. A través dels exercicis del llibre de l'alumne i del *Workbook* proposats pel professorat, l'alumne practicarà les quatre destreses bàsiques: *Listening, Speaking, Reading* i *Writing*.

2. Agrupació per parelles o grups reduïts per a la interacció oral. Assaig previ de les respostes orals en el treball per parelles a fi de reduir l'estrés en la intervenció oral davant el gran grup.

3. Per a l'estudi de la gramàtica i vocabulari específic s'utilitzarà una metodologia comunicativa, deductiva sempre que siga possible. Fomentant en tot moment que l'alumne entenga el funcionament del sistema lingüístic i reflexione sobre aquest, comparant-lo amb la llengua materna i aconseguir així un bon nivell de comunicació. Es farà un especial recalcament en l'aplicació pràctica i la utilitat de l'estructura adquirida /practicada en la vida real i en el futur context laboral de l'alumnat.

4. Així mateix, les activitats proposades en classe fomentaran que l'alumne discrimine determinats sons, les funcions gramaticals i el vocabulari específic per a emprar-los en situacions reals de comunicació.

5. La primera secció de cada classe es dedica a la correcció del "*homework*" així com l repàs dels continguts vistos en l'última sessió, a fi que servisca com a activitat d'escalfament, abans de procedir a l'ampliació de continguts o si escau al reforç d'aquests.

6. Treball autònom de l'alumne/a: Estudi dels continguts teoricopràctics dels diferents temes, elaboració de treballs a casa, tant individuals com en parelles o grups, en els quals es treballen les quatre destreses, així com preparació d'exàmens (escrits i orals).

L'alumne disposa d'un llibre de text del qual pot extraure els continguts de manera autònoma, així mateix com a part de la metodologia es proposa la creació d'un *portfolio* amb la recopilació d'activitats/treballs que l'alumne va creant. La finalitat d'aquest és que l'alumne porte un control de la seua pròpia progressió en anglés, així com facilitar que els treballs pràctics porten un ordre i puguen ser consultats per ells mateixos en tot moment.

6. CRITERIS D'AVALUACIÓ PER AL CILE D'IMPRESSIÓ GRÀFICA

Els criteris d'avaluació relacionats amb aquesta assignatura són:

*Transversals (1, 2, 4, 6, 7, 8):

- Demostrar capacitat per a organitzar i planificar el treball de manera eficient i motivadora, solucionant problemes i prenent decisions que responguen als objectius del treball que es realitza.
- Demostrar capacitat per a recollir, analitzar i sintetitzar informació significativa i gestionar-la adequadament.

- Demostrar coneixement d'almenys una llengua estrangera en l'àmbit del seu desenvolupament professional.
- Demostrar habilitat comunicativa i crítica constructiva en el treball en equip.
- Demostrar capacitat raonada i crítica d'idees i arguments.
- Demostrar capacitat per a la integració en equips multidisciplinaris i en contextos culturals diversos.
- Demostrar la qualitat i l'excel·lència en la seua activitat professional.

*Generals (2, 5, 11, 20):
- Demostrar domini dels llenguatges i recursos expressius de la representació i la comunicació.
- Demostrar capacitat per a actuar com a mediadors entre la tecnologia i l'art, les idees i els fins, la cultura i el comerç.
- Demostrar capacitat de comunicar idees i projectes als clients, argumentar raonadament, saber avaluar les propostes i canalitzar el diàleg.
- Demostrar capacitat per a comprendre el comportament dels elements que intervenen en el procés comunicatiu, per a dominar els recursos tecnològics de la comunicació i per a valorar la seua influència en els processos i productes del disseny.

*Específics (4, 5, 7):
- Demostrar capacitat per a produir i comunicar la informació adequada relativa a la producció (en una llengua estrangera)
- Demostrar coneixement de recursos tecnològics de la comunicació i les seues aplicacions al disseny del producte (en cas que la interfície d'aqueixos recursos estiga en anglés)

*Didàctics:
CONCEPTUALS:
- Ser capaç d'expressar missatges sobre si mateixos amb claredat en anglés (relatius a la seua situació laboral, la seua carrera professional a més d'informació personal rellevant)

- Ser capaç d'expressar les idees d'un projecte en anglés (la finalitat, la causa, el resultat, i el procediment) de manera oral
- Ser capaç de comprendre converses generals en un context laboral (informació sobre horaris, organigrames i funcions del personal)
- Ser capaç d'entendre i respondre les preguntes en una entrevista de treball.
- Ser capaç de negociar el significat en anglés (en l'entrevista laboral, en diferents contextos comunicatius)
- Ser capaç de comprendre textos específics sobre el disseny del producte, les instruccions, la producció industrial, el plantejament d'idees.
- Demostrar un vocabulari general de l'anglés entorn al context laboral, estudiantil, industrial suficient per a una integració gradual en un context de treball en anglés.
- Demostrar tindre un vocabulari específic sobre materials, procediments del disseny i la fabricació suficient per a: ser capaç d'explicar un projecte propi, ser capaç d'expressar opinions, realitzar comparacions sobre productes.
- Ser capaç de produir textos escrits de rellevància en el món professional (cartes formals, faxos, e-mail, memòries, el seu CV…)
- Identificar els diferents registres del llenguatge, i triar l'adequat a cada situació laboral.

ACTITUDINALS:
- Comprendre la necessitat d'usar l'anglés com a vehicle comunicatiu
- Valorar la importància que suposa saber parlar una llengua estrangera i esforçar-se a millorar aquest coneixement.
- Investigar recursos web sobre l'anglés que servisquen per a millorar la seua competència.
- Expressar amb sentit crític el seu parer sobre el desenvolupament de l'assignatura, proposar idees convenientment.
- Demostrar respecte cap als parlants d'anglés com a llengua estrangera i els seus diferents accents.
- Valorar la importància que suposa la divulgació de la informació en l'avanç científic.

7. CRITERIS DE QUALIFICACIÓ PER AL CICLE D'IMPRESSIÓ GRÀFICA

L'avaluació d'aquesta assignatura de caràcter anual serà contínua i sumativa i inclourà els següents instruments per a la seua avaluació: exàmens, treballs en anglés (amb correccions periòdiques), notes de classe (dels exercicis realitzats habitualment, les intervencions orals, el *homework*, i micro-exàmens de vocabulari), proves orals (periòdiques, una prova oral final).

Els continguts que incloguen les diferents proves i/o treballs seran dissenyats segons els criteris didàctics d'avaluació llistats en l'apartat anterior. Atesos els instruments d'avaluació, s'estableixen els següents criteris de qualificació:

Exàmens / Proves escrites: 70%
Treball / Tasques avaluables: 20%
Actitud: 10%

Aquests criteris s'aplicaran sempre que l'alumnat assistisca a classe amb regularitat. En cas contrari, l'alumne haurà d'assistir a un examen escrit final a més de l'examen oral. Els treballs entregats fora de termini podran ser corregits, a fi que l'alumne puga comprovar els seus errors i millorar-los però no qualificats.

Tot l'anterior serà aplicable excepte si l'alumne pot demostrar fefaentment impossibilitat per a fer el treball per causa justificada (per exemple malaltia, causa de força major…) En qualsevol cas, haurà d'informar el professor de la signatura de l'excepcionalitat i justificar-la.

- Criteris de recuperació

Qui no haja superat l'assignatura en la convocatòria de juny hauran de presentar-se a la recuperació posterior. Per a la recuperació de cursos anteriors o pendents s'estableixen els següents mecanismes de recuperació:

a) Aprovant amb qualificació de 5 o superior (Suficient) les dues primeres avaluacions del curs present (posterior al del pendent), ja que aquestes contenen matèria del curs anterior. En el cas que els exàmens de recuperació de les assignatures pendents foren fixats pel centre abans del termini de la segona avaluació, el criteri utilitzat per a recuperar la matèria pendent seria aprovar els exàmens de la primera avaluació o aquells

que s'hagueren fet fins a la data de la recuperació oficial de les assignatures pendents. Per a dur a terme un seguiment d'aquests alumnes amb un baix rendiment, se'ls encomanarà treballar un dossier preparat pel departament amb els continguts i la pràctica més rellevants de cada curs. Els dossiers hauran d'entregar-se en la data determinada pel professorat i tindran un valor d'un 10% de la nota de l'assignatura pendent. En cas de no entregar aquest dossier, comptarà sols la nota de la prova escrita. Per a aquells alumnes que no recuperen d'aquesta manera hi haurà un segon mecanisme:

b) Aprovant una prova escrita o examen de caràcter extraordinari de la matèria del curs en qüestió quan aquesta prova tinga lloc després de la segona avaluació. La seua data serà fixada en coordinació amb la resta d'exàmens extraordinaris d'altres matèries. La nota que s'obtinga en aquesta serà la que figurarà en el butlletí.

c) Un tercer mecanisme serà aprovar el curs present.

d) En cas que l'alumne/a portara pendent més d'un curs haurà d'examinar-se del curs/cursos més baixos dels quals estiga suspés mitjançant una prova específica que el centre sol programar al novembre o febrer.

8. CALENDARI, CONTINGUTS I TEMPORALITZACIÓ DEL PROCÉS EDUCATIU

PRIMER TRIMESTRE

UNITATS 1 –4

SEGON TRIMESTRE

UNITATS 5 – 8

TERCER TRIMESTRE

UNITATS 9 - 12

9. ACTIVITATS EXTRAESCOLARS O COMPLEMENTÀRIES

El departament d'anglés no té programada cap activitat extraescolar o complementària per a l'alumnat de cicles formatius durant el present curs. Estem oberts a col·laborar amb altres departaments o qualsevol altra activitat de centre que es presente.

Institut d'Educació Secundària de Betxí

Proposta pedagògica

2025 / 2026

Departament didàctic RELIGIÓN

Etapa ESO - Batxillerat

Cursos ESO i Batxillerat

Professor ALFONSO FABREGAT ROSAS

Data d’aprovació 8 de octubre de 2025

1. Introducció. 4
1.1. Justificació de la proposta pedagògica. 4
1.2. Contextualització 4
2. Concreció curricular de Religió 6
2.1. Concreció curricular de 1r d'ESO 8
2.1.1. Elements curriculars de 1r d'ESO 8
2.1.2. Competències específiques 8
2.1.3. Criteris d'avaluació 9
2.1.4. Sabers bàsics 9
2.2. Concreció curricular de 2º d'ESO 10
2.2.1. Elements curriculars de 2º d'ESO 10
2.2.2. Competències específiques 10
2.2.3. Criteris d'avaluació 11
2.2.4. Sabers bàsics 12
2.3. Concreció curricular de 3r d'ESO 12
2.3.1. Elements curriculars de 3r d'ESO 12
2.3.2. Competències específiques 13
2.3.3. Criteris d'avaluació 13
2.3.4. Sabers bàsics 14
2.4. Concreció curricular de 4t d'ESO 14
2.4.1. Elements curriculars de 4t d'ESO 14
2.4.2. Competències específiques 15
2.4.3. Criteris d'avaluació 16
2.4.4. Sabers bàsics 16
2.5. Concreció curricular de 1r de Batxillerat 17
2.5.1. Elements curriculars de 1r de Batxillerat 17
2.5.2. Competències específiques 17
2.5.3. Criteris d'avaluació 18
2.5.4. Sabers bàsics 18
2.6. Concreció curricular de 2n de Batxillerat 19

2.6.1. Elements curriculars de 2n de Batxillerat 19
2.6.2. Competències específiques 20
2.6.3. Criteris d'avaluació 20
2.6.4. Sabers bàsics 21
3. Instruments de recollida d'informació 21
4. Criteris de qualificació qualitatius i quantitatius 22
Percentages de qualificació 22
4.1. Objectius 25
4.2. Activitats de reforç i ampliació 25
4.3. Procediments i criteris de recuperació 26
5. Metodologia. Orientacions didàctiques 27
5.1. Metodologia general i específica de la matèria. 27
5.2. Activitats i estratègies d'ensenyament-aprenentatge 29
6. Mesures de resposta educativa a la inclusió de l'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu o de l'alumnat que requerisca actuacions per a la compensació de desigualtats (mesures de nivell III i IV) 31
7. Activitats complementàries 32
8. Recursos didàctics i d'aula 33
9. Altres mesures 34
Annex I. Exemple de rúbriques d'avaluació 38
1. Rúbrica per al comentari de text bíblic 38
2. Rúbrica per al debat a classe 39
3. Rúbrica per al treball en grup/projecte 39
4. Rúbrica per a l'actitud i participació a classe 40

1. Introducció.

1.1. Justificació de la proposta pedagògica.

La matèria de Religió Catòlica s'insereix dins del sistema educatiu com una oportunitat privilegiada per al desenvolupament integral de l'alumnat. La seua justificació es fonamenta en el dret fonamental a la llibertat religiosa i educativa, reconegut tant en la Constitució Espanyola com en els acords internacionals. A més, respon a l'objectiu general de l'educació: formar persones lliures, responsables, capaces de conviure en una societat plural. La proposta pedagògica pretén aportar una visió arrelada en els valors de l'Evangeli, que es tradueixen en dignitat, solidaritat, justícia social i respecte a la diversitat. La seua aplicació contribueix a assolir els objectius generals de l'etapa, especialment en relació amb el desenvolupament moral i cívic, la comprensió crítica del món i l'apreciació del patrimoni cultural i espiritual.

La matèria de Religió Catòlica, d'acord amb la LOMLOE i la normativa autonòmica, contribueix a la formació integral de l'alumnat, afavorint el desenvolupament personal, la convivència democràtica, la sensibilitat espiritual i cultural, i el compromís amb la societat.

1.2. Contextualització

Marc legal aplicable:

Marc estatal:

- Llei Orgànica 3/2020, de 29 de desembre, per la qual es modifica la Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació [LOMLOE]. BOE núm. 340, de 30 de desembre de 2020 [BOE-A-2020-17264]., que regula el sistema educatiu espanyol i estableix les bases de l'ensenyament de la Religió

- Reial Decret 217/2022, de 29 de març, pel qual s'estableixen les ensenyances mínimes de l'ESO.

- Article 4.5 del Decret 104/2018, de 27 de juliol, que desenvolupa els principis d'equitat i inclusió del sistema educatiu valencià.

- Article 14 de l'Orde 20/2019, del 30 d'abril, sobre l'adequació personalitzada de les programacions didàctiques.

- Reial Decret 984/2021, de 16 de novembre, pel qual es regulen l'avaluació i la promoció en l'Educació Primària, així com l'avaluació, la promoció i la titulació en l'Educació Secundària Obligatòria, el Batxillerat i la Formació Professional.

- Reial Decret 217/2022, de 29 de març, pel qual s'estableix l'ordenació i els ensenyaments mínims de l'Educació Secundària Obligatòria. BOE núm. 76, de 30 de març de 2022 [BOE-A-2022-4975].

- Reial Decret 243/2022, de 5 d'abril, pel qual s'estableix l'ordenació i els ensenyaments mínims del Batxillerat. BOE núm. 82, del 6 d'abril de 2022.

- Resolució de 21 de juny de 2022, de la Secretaria d'Estat d'Educació, per la qual es publiquen els currículums dels ensenyaments de religió catòlica corresponents a Educació Infantil, Educació Primària, Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat.

Marc autonòmic valencià:

- Decret 108/2022, de 5 d'agost, del Consell, d'ordenació i currículum de l'ESO a la Comunitat Valenciana.

- Decret 195/2022, d'11 de novembre, del Consell, d'igualtat i convivència en el sistema educatiu valencià.

- Ordre 9/2024, de 25 d'abril, de la Conselleria d'Educació, que desenvolupa el Decret 136/2023 i regula aspectes d'aplicació curricular.

- DECRET 66/2024, de 21 de juny, del Consell, pel qual es modifica el Decret 107/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'estableix l'ordenació i el currículum d'Educació Secundària Obligatòria, i l'Orde 19/2023, de 29 de juny, de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, per la qual es regulen els procediments derivats del Decret 107/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'estableixen l'ordenació i el currículum d'Educació Secundària Obligatòria, i del Decret 108/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'estableixen l'ordenació i el currículum de Batxillerat, així com l'organització i el funcionament del Batxillerat nocturn i a distància en la Comunitat Valenciana.

- Instruccions de la Direcció General de Personal Docent (10 de juny de 2025) sobre criteris de plantilles del professorat de Religió per al curs 2025-2026.

- Resolució de 7 de juliol de 2025, de la Secretaria Autonòmica d'Educació, per la qual s'aproven les instruccions per a l'organització i el funcionament dels centres que imparteixen ESO i Batxillerat durant el curs 2025-2026.

Aquest marc legal garanteix que la proposta pedagògica s'ajuste als requeriments normatius vigents, assegurant coherència amb la legislació estatal i autonòmica.

El centre i el departamet:

L'Institut d'Educació Secundària de Betxí es troba en un entorn sociocultural divers, on conflueixen alumnes amb realitats familiars i experiències molt diferents. Aquesta diversitat suposa una riquesa i alhora un repte, que exigeix metodologies obertes i flexibles.

El context actual, marcat per la digitalització, els desafiaments ètics i la pluralitat cultural, fa necessari que la proposta pedagògica destaque per la seua capacitat d'oferir claus de lectura del present, ajudant l'alumnat a desenvolupar un pensament crític i a assumir responsabilitats en la construcció d'una societat més justa i solidària.

El Departament de Religió és unipersonal, però manté coordinació amb altres departaments i amb l'equip docent de cada nivell per tal de garantir coherència i transversalitat. Imparteix docència en tots els nivells d'ESO i Batxillerat. L'alumnat presenta diversitat d'interessos i perfils, la qual cosa exigeix metodologies flexibles, inclusives i competencials.

2. Concreció curricular de Religió

La concreció curricular de la matèria de Religió estableix els elements fonamentals que orienten l'acció docent en cada curs i etapa educativa. Aquest apartat desenvolupa les competències específiques, els criteris d'avaluació i els sabers bàsics, garantint la coherència amb el marc legal vigent i amb el perfil de sortida de l'alumnat. A més, assegura una seqüència progressiva i adaptada al desenvolupament maduratiu dels estudiants, afavorint un aprenentatge significatiu i competencial.

Per a orientar el procés educatiu al llarg de l'etapa, el R.D. 217/2022 ha establit en l'article 7 els objectius generals de l'Educació Secundària. Així, l'Educació Secundària Obligatòria contribuirà a desenvolupar en l'alumnat les capacitats que li permeten:

a) Assumir responsablement els seus deures, conéixer i exercir els seus drets amb respecte a les altres persones, practicar la tolerància, la cooperació i la solidaritat entre persones i grups, exercitar-se en el diàleg, afermant els drets humans com a valors comuns d'una societat plural i preparar-se per a l'exercici de la ciutadania democràtica.

b) Desenvolupar i consolidar hàbits de disciplina, estudi i treball individual i en equip com a condició necessària per a una realització eficaç de les tasques d'aprenentatge i com a mitjà de desenvolupament personal.

c) Valorar i respectar la diferència de sexes i la igualtat de drets i oportunitats entre ells. Rebutjar els estereotips que suposen discriminació entre homes i dones.

d) Enfortir les seues capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat i en les seues relacions amb les altres persones, així com rebutjar la violència, els prejudicis de qualsevol tipus, els comportaments sexistes i resoldre pacíficament els conflictes.

e) Desenvolupar destreses bàsiques en la utilització de les fonts d'informació per a adquirir nous coneixements amb sentit crític. Desenvolupar les competències tecnològiques bàsiques i avançar en una reflexió ètica sobre el seu funcionament i utilització.

f) Concebre el coneixement científic com un saber integrat, que s'estructura en diferents disciplines, així com conéixer i aplicar els mètodes per a identificar problemes en els diversos camps del coneixement i de l'experiència.

g) Desenvolupar l'esperit emprenedor i la confiança en si mateix, la participació, el sentit crític, la iniciativa personal i la capacitat per a aprendre a aprendre, planificar, prendre decisions i assumir responsabilitats.

h) Comprendre i expressar-se correctament, oralment i per escrit, en la llengua castellana i, si n'hi ha, en la llengua cooficial de la comunitat autònoma, textos i missatges complexos, i iniciar-se en el coneixement, la lectura i l'estudi de la literatura.

i) Comprendre i expressar-se en una o més llengües estrangeres de manera adequada.

j) Conéixer, valorar i respectar els aspectes bàsics de la cultura i de la història pròpies i de les altres persones, així com el patrimoni artístic i cultural.

k) Conéixer i acceptar el funcionament del propi cos i el dels altres, respectar les diferències, afermar els hàbits de cura i salut corporals i incorporar l'educació física i la pràctica de l'esport per a afavorir el desenvolupament personal i social. Conéixer i valorar la dimensió humana de la sexualitat en tota la seua diversitat. Valorar críticament els hàbits socials relacionats amb la salut, el consum, la cura, l'empatia i el respecte cap als éssers vius, especialment els animals, i el medi ambient, contribuint a la seua conservació i millora.

l) Apreciar la creació artística i comprendre el llenguatge de les diferents manifestacions artístiques, utilitzant diversos mitjans d'expressió i representació.

2.1. Concreció curricular de 1r d'ESO

La concreció curricular de 1r d'ESO estableix les bases per a l'ensenyament de la Religió en l'etapa de Secundària. Pretén oferir a l'alumnat una primera aproximació estructurada a la dimensió religiosa, afavorint la descoberta personal i el respecte a la diversitat. Alhora, orienta l'aprenentatge cap al desenvolupament de valors humans i competències bàsiques per a la convivència.

2.1.1. Elements curriculars de 1r d'ESO

Els elements curriculars de 1r d'ESO estableixen el punt de partida per a la formació religiosa en l'etapa de Secundària, oferint a l'alumnat una visió clara i accessible dels fonaments de la fe i la seua relació amb la cultura i la societat. En aquest primer contacte, es busca despertar la curiositat, fomentar la reflexió personal i afavorir una actitud oberta i respectuosa davant la diversitat de creences i valors.

Aquesta etapa introdueix els grans relats bíblics i la figura de Jesús com a referents culturals i espirituals, destacant-ne la seua influència en la història, l'art i el pensament occidental. L'alumnat aprèn a reconéixer símbols, rituals i tradicions cristianes, tot desenvolupant habilitats bàsiques d'interpretació i comprensió. Això els permet construir una base sòlida per a l'aprenentatge posterior.

A més, es posa un èmfasi especial en la dimensió ètica i social del missatge cristià, fomentant valors com la solidaritat, el respecte, la convivència i la dignitat de la persona. Aquests elements curriculars integren coneixements, actituds i valors, contribuint al desenvolupament integral de l'alumnat i a la formació d'una ciutadania crítica i compromesa.

2.1.2. Competències específiques

Competència específica	Descripció
C1	Identificar i expressar la pròpia identitat i dignitat personal a partir del missatge bíblic i del fet religiós.
C2	Reconéixer la dimensió relacional de l'ésser humà i desenvolupar actituds de convivència i respecte.
C3	Analitzar situacions actuals des de la perspectiva dels valors cristians i del bé comú.

C4	Valorar el patrimoni cultural i religiós com a expressió de la identitat col·lectiva.
C5	Reconéixer la interioritat i la recerca de sentit de l'ésser humà.
C6	Comprendre els elements bàsics de la fe cristiana i dialogar amb altres visions del món.

2.1.3. Criteris d'avaluació

Criteri	Descripció
CA1	Participa en debats i activitats amb respecte i capacitat d'argumentació.
CA2	Analitza textos bíblics i culturals identificant-ne el missatge principal.
CA3	Relaciona els valors cristians amb situacions de la vida quotidiana.
CA4	Elabora treballs i exposicions amb rigor i creativitat.
CA5	Mostra actituds de respecte, solidaritat i responsabilitat en la vida acadèmica i social.

2.1.4. Sabers bàsics

Bloc	Sabers bàsics
Bíblia	Coneixement de relats fonamentals de l'Antic i del Nou Testament. Introducció als gèneres bíblics.
Fe cristiana	Elements centrals de la fe: Jesús, l'Església i els sagraments.
Patrimoni	Expressions artístiques i culturals relacionades amb el cristianisme.

Doctrina Social	Principis bàsics: dignitat, solidaritat i bé comú.
Altres tradicions	Coneixement bàsic d'altres religions presents en la societat.
Interioritat	Pràctiques de reflexió i desenvolupament de la interioritat.

2.2. Concreció curricular de 2º d'ESO

La concreció curricular de 2n d'ESO aprofundeix en els continguts i valors introduïts en el primer curs, promovent una comprensió més crítica i personal. Pretén consolidar competències que afavoreixen el diàleg, la reflexió ètica i el creixement integral de l'alumnat.

2.2.1. Elements curriculars de 2º d'ESO

Els elements curriculars de 2n d'ESO aprofundeixen en els coneixements i valors introduïts en el curs anterior, ajudant l'alumnat a avançar cap a una comprensió més madura de la dimensió religiosa i el seu impacte en la societat. En aquesta etapa, es busca consolidar les bases conceptuals, fomentar la reflexió crítica i afavorir la construcció d'una identitat personal oberta al diàleg i al respecte a la diversitat.

L'aprenentatge inclou l'estudi de textos bíblics més complexos, la comprensió dels fonaments de la tradició cristiana i l'anàlisi de la seua influència en la cultura, l'art i la història. L'alumnat comença a reconéixer diferents formes de viure i expressar la fe, i se l'anima a formular preguntes, establir relacions i interpretar els continguts des d'una perspectiva personal i contextualitzada.

A més, es treballa de manera més explícita la dimensió ètica i social del cristianisme, promovent valors com la justícia, la pau, la solidaritat i el respecte mutu. Aquest enfocament integra coneixements, actituds i habilitats, afavorint un aprenentatge significatiu i contribuïnt al desenvolupament d'una consciència crítica i responsable davant els reptes del món actual.

2.2.2. Competències específiques

Competència específica	Descripció
C1	Identificar i expressar la pròpia identitat i dignitat personal a partir del missatge bíblic i del fet religiós.

C2	Reconéixer la dimensió relacional de l'ésser humà i desenvolupar actituds de convivència i respecte.
C3	Analitzar situacions actuals des de la perspectiva dels valors cristians i del bé comú.
C4	Valorar el patrimoni cultural i religiós com a expressió de la identitat col·lectiva.
C5	Reconéixer la interioritat i la recerca de sentit de l'ésser humà.
C6	Comprendre els elements bàsics de la fe cristiana i dialogar amb altres visions del món.

2.2.3. Criteris d'avaluació

Criteri	Descripció
CA1	Participa en debats i activitats amb respecte i capacitat d'argumentació.
CA2	Analitza textos bíblics i culturals identificant-ne el missatge principal.
CA3	Relaciona els valors cristians amb situacions de la vida quotidiana.
CA4	Elabora treballs i exposicions amb rigor i creativitat.
CA5	Mostra actituds de respecte, solidaritat i responsabilitat en la vida acadèmica i social.

2.2.4. Sabers bàsics

Bloc	Sabers bàsics
Bíblia	Coneixement de relats fonamentals de l'Antic i del Nou Testament. Introducció als gèneres bíblics.
Fe cristiana	Elements centrals de la fe: Jesús, l'Església i els sagraments.
Patrimoni	Expressions artístiques i culturals relacionades amb el cristianisme.
Doctrina Social	Principis bàsics: dignitat, solidaritat i bé comú.
Altres tradicions	Coneixement bàsic d'altres religions presents en la societat.
Interioritat	Pràctiques de reflexió i desenvolupament de la interioritat.

2.3. Concreció curricular de 3r d'ESO

La concreció curricular de 3r d'ESO busca enfortir la capacitat de l'alumnat per analitzar la fe i els valors en contextos socials complexos. Afavoreix la formació d'un pensament crític i compromès amb la convivència i la justícia.

2.3.1. Elements curriculars de 3r d'ESO

Els elements curriculars de 3r d'ESO situen l'alumnat davant la necessitat d'aprofundir en la comprensió de la dimensió religiosa i el seu paper en un context social cada vegada més divers i complex. En aquesta etapa, es fomenta una aproximació més crítica i personal als continguts, ajudant els estudiants a analitzar els valors, els símbols i els discursos religiosos des d'una perspectiva reflexiva i oberta al diàleg.

Es treballa especialment la relació entre fe i cultura, examinant com el pensament cristià ha influït i continua influint en la construcció de valors socials, en l'art, en la història i en les formes de convivència. L'alumnat és convidat a desenvolupar capacitats d'anàlisi, comparació i argumentació, que li permeten situar-se activament davant els grans interrogants humans i els reptes del món contemporani.

A més, es posa èmfasi en la dimensió ètica i comunitària, promovent valors com la responsabilitat personal, la solidaritat i el compromís social. A través de metodologies actives, es fomenta la participació, el pensament crític i l'autonomia moral, reforçant així una formació integral que combina coneixement, valors i acció.

2.3.2. Competències específiques

Competència específica	Descripció
C1	Identificar i expressar la pròpia identitat i dignitat personal a partir del missatge bíblic i del fet religiós.
C2	Reconéixer la dimensió relacional de l'ésser humà i desenvolupar actituds de convivència i respecte.
C3	Analitzar situacions actuals des de la perspectiva dels valors cristians i del bé comú.
C4	Valorar el patrimoni cultural i religiós com a expressió de la identitat col·lectiva.
C5	Reconéixer la interioritat i la recerca de sentit de l'ésser humà.
C6	Comprendre els elements bàsics de la fe cristiana i dialogar amb altres visions del món.

2.3.3. Criteris d'avaluació

Criteri	Descripció
CA1	Participa en debats i activitats amb respecte i capacitat d'argumentació.
CA2	Analitza textos bíblics i culturals identificant-ne el missatge principal.
CA3	Relaciona els valors cristians amb situacions de la vida quotidiana.

CA4	Elabora treballs i exposicions amb rigor i creativitat.
CA5	Mostra actituds de respecte, solidaritat i responsabilitat en la vida acadèmica i social.

2.3.4. Sabers bàsics

Bloc	Sabers bàsics
Bíblia	Coneixement de relats fonamentals de l'Antic i del Nou Testament. Introducció als gèneres bíblics.
Fe cristiana	Elements centrals de la fe: Jesús, l'Església i els sagraments.
Patrimoni	Expressions artístiques i culturals relacionades amb el cristianisme.
Doctrina Social	Principis bàsics: dignitat, solidaritat i bé comú.
Altres tradicions	Coneixement bàsic d'altres religions presents en la societat.
Interioritat	Pràctiques de reflexió i desenvolupament de la interioritat.

2.4. Concreció curricular de 4t d'ESO

La concreció curricular de 2n d'ESO desenvolupa de manera progressiva les competències i sabers iniciats en el curs anterior. Pretén aprofundir en la reflexió personal i social, afavorint una mirada crítica i compromesa amb els valors humans i cristians.

2.4.1. Elements curriculars de 4t d'ESO

Els elements curriculars de 4t d'ESO tenen com a finalitat consolidar i aprofundir els aprenentatges adquirits al llarg de l'etapa, oferint a l'alumnat eines per analitzar la realitat des d'una perspectiva ètica, crítica i oberta al diàleg. En aquest nivell, es fomenta

una aproximació més madura a la dimensió religiosa, posant en relleu la seua relació amb la llibertat personal, la responsabilitat i la construcció del propi projecte de vida.

L'aprenentatge se centra en l'anàlisi de valors i principis cristians en diàleg amb els grans reptes socials actuals: la pau, la justícia, la solidaritat, la sostenibilitat i la convivència intercultural. L'alumnat és convidat a reflexionar sobre el sentit de la vida, la transcendència i les diverses respostes humanes davant aquests interrogants, desenvolupant així una mirada crítica i fonamentada.

A més, es treballa la capacitat d'expressar posicionaments personals argumentats i respectuosos, integrant coneixements, actituds i valors. Aquest enfocament permet que l'alumnat adquirisca una major autonomia moral i capacitat de diàleg, elements essencials per a la seua formació com a ciutadans responsables i compromesos amb la societat democràtica i plural en què viuen.

2.4.2. Competències específiques

Competència específica	Descripció
C1	Identificar i expressar la pròpia identitat i dignitat personal a partir del missatge bíblic i del fet religiós.
C2	Reconéixer la dimensió relacional de l'ésser humà i desenvolupar actituds de convivència i respecte.
C3	Analitzar situacions actuals des de la perspectiva dels valors cristians i del bé comú.
C4	Valorar el patrimoni cultural i religiós com a expressió de la identitat col·lectiva.
C5	Reconéixer la interioritat i la recerca de sentit de l'ésser humà.
C6	Comprendre els elements bàsics de la fe cristiana i dialogar amb altres visions del món.

2.4.3. Criteris d'avaluació

Criteri	Descripció
CA1	Participa en debats i activitats amb respecte i capacitat d'argumentació.
CA2	Analitza textos bíblics i culturals identificant-ne el missatge principal.
CA3	Relaciona els valors cristians amb situacions de la vida quotidiana.
CA4	Elabora treballs i exposicions amb rigor i creativitat.
CA5	Mostra actituds de respecte, solidaritat i responsabilitat en la vida acadèmica i social.

2.4.4. Sabers bàsics

Bloc	Sabers bàsics
Bíblia	Coneixement de relats fonamentals de l'Antic i del Nou Testament. Introducció als gèneres bíblics.
Fe cristiana	Elements centrals de la fe: Jesús, l'Església i els sagraments.
Patrimoni	Expressions artístiques i culturals relacionades amb el cristianisme.
Doctrina Social	Principis bàsics: dignitat, solidaritat i bé comú.
Altres tradicions	Coneixement bàsic d'altres religions presents en la societat.
Interioritat	Pràctiques de reflexió i desenvolupament de la interioritat.

2.5. Concreció curricular de 1r de Batxillerat

La concreció curricular de 1r de Batxillerat té com a objectiu aprofundir en la dimensió cultural, ètica i religiosa des d'una perspectiva més reflexiva i crítica. Pretén oferir a l'alumnat eines per comprendre i dialogar amb la realitat des de valors sòlids i raonats.

2.5.1. Elements curriculars de 1r de Batxillerat

Els elements curriculars de 1r de Batxillerat defineixen el marc fonamental sobre el qual s'articula l'ensenyament de la Religió en aquesta etapa postobligatòria. L'objectiu és afavorir una aproximació més madura, raonada i crítica als grans interrogants de la condició humana i a la presència de la fe en la història i la cultura.

En aquest nivell, l'alumnat és convidat a analitzar i comprendre els fonaments del pensament religiós, la seua expressió cultural i el seu diàleg amb la ciència, la filosofia i les diverses visions del món. A més, es fomenta la capacitat d'argumentar, contrastar idees i elaborar posicionaments personals fonamentats, desenvolupant així competències claus per a la convivència democràtica i la responsabilitat social.

També es posa l'accent en el valor dels textos bíblics i de la tradició cristiana com a referents culturals, espirituals i ètics, així com en el reconeixement i respecte de la diversitat religiosa present en la societat actual. Aquest enfocament integra dimensió intel·lectual, ètica i experiencial, contribuint a la formació integral de l'alumnat.

2.5.2. Competències específiques

Competència específica	Descripció
C1	Identificar i expressar la pròpia identitat i dignitat personal a partir del missatge bíblic i del fet religiós.
C2	Reconéixer la dimensió relacional de l'ésser humà i desenvolupar actituds de convivència i respecte.
C3	Analitzar situacions actuals des de la perspectiva dels valors cristians i del bé comú.
C4	Valorar el patrimoni cultural i religiós com a expressió de la identitat col·lectiva.

C5	Reconéixer la interioritat i la recerca de sentit de l'ésser humà.
C6	Comprendre els elements bàsics de la fe cristiana i dialogar amb altres visions del món.

2.5.3. Criteris d'avaluació

Criteri	Descripció
CA1	Participa en debats i activitats amb respecte i capacitat d'argumentació.
CA2	Analitza textos bíblics i culturals identificant-ne el missatge principal.
CA3	Relaciona els valors cristians amb situacions de la vida quotidiana.
CA4	Elabora treballs i exposicions amb rigor i creativitat.
CA5	Mostra actituds de respecte, solidaritat i responsabilitat en la vida acadèmica i social.

2.5.4. Sabers bàsics

Bloc	Sabers bàsics
Bíblia	Coneixement de relats fonamentals de l'Antic i del Nou Testament. Introducció als gèneres bíblics.
Fe cristiana	Elements centrals de la fe: Jesús, l'Església i els sagraments.
Patrimoni	Expressions artístiques i culturals relacionades amb el cristianisme.
Doctrina Social	Principis bàsics: dignitat, solidaritat i bé comú.

Altres tradicions	Coneixement bàsic d'altres religions presents en la societat.
Interioritat	Pràctiques de reflexió i desenvolupament de la interioritat.

2.6. Concreció curricular de 2n de Batxillerat

La concreció curricular de 2n de Batxillerat consolida i aprofundeix els aprenentatges adquirits, orientant-los cap a una reflexió més personal, crítica i compromesa. Pretén oferir a l'alumnat eines per integrar fe, raó i ètica en la construcció d'un projecte vital responsable.

2.6.1. Elements curriculars de 2n de Batxillerat

Els elements curriculars de 2n de Batxillerat defineixen un marc d'aprenentatge orientat a la maduresa intel·lectual, espiritual i ètica de l'alumnat. En aquesta etapa final, la matèria de Religió adquireix un caràcter més reflexiu i analític, situant l'alumne davant dels grans interrogants sobre el sentit de la vida, la llibertat, la transcendència i la responsabilitat social. L'objectiu és promoure una mirada crítica i compromesa amb el món, integrant coneixements, valors i actituds.

Aquest nivell convida a aprofundir en el diàleg entre fe i raó, tot analitzant els grans corrents de pensament i el seu impacte en la cultura i en la societat contemporània. Es treballa la capacitat d'argumentar amb rigor, d'escoltar visions diverses i d'elaborar posicionaments personals fonamentats, en coherència amb els valors de la convivència democràtica i la dignitat humana. Així mateix, es potencia la comprensió de la dimensió ètica de la fe i de la seua incidència en els reptes globals actuals.

A més, es posa èmfasi en la importància del diàleg interreligiós i intercultural, el coneixement dels textos bíblics i de la tradició cristiana, així com en la seua relació amb els drets humans, la pau i la justícia social. Aquest enfocament integra dimensió intel·lectual, experiencial i valors, preparant l'alumnat per afrontar de manera autònoma i crítica els desafiaments del seu futur personal, acadèmic i social.

2.6.2. Competències específiques

Competència específica	Descripció
C1	Identificar i expressar la pròpia identitat i dignitat personal a partir del missatge bíblic i del fet religiós.
C2	Reconéixer la dimensió relacional de l'ésser humà i desenvolupar actituds de convivència i respecte.
C3	Analitzar situacions actuals des de la perspectiva dels valors cristians i del bé comú.
C4	Valorar el patrimoni cultural i religiós com a expressió de la identitat col·lectiva.
C5	Reconéixer la interioritat i la recerca de sentit de l'ésser humà.
C6	Comprendre els elements bàsics de la fe cristiana i dialogar amb altres visions del món.

2.6.3. Criteris d'avaluació

Criteri	Descripció
CA1	Participa en debats i activitats amb respecte i capacitat d'argumentació.
CA2	Analitza textos bíblics i culturals identificant-ne el missatge principal.
CA3	Relaciona els valors cristians amb situacions de la vida quotidiana.
CA4	Elabora treballs i exposicions amb rigor i creativitat.

CA5	Mostra actituds de respecte, solidaritat i responsabilitat en la vida acadèmica i social.

2.6.4. Sabers bàsics

Bloc	Sabers bàsics
Bíblia	Coneixement de relats fonamentals de l'Antic i del Nou Testament. Introducció als gèneres bíblics.
Fe cristiana	Elements centrals de la fe: Jesús, l'Església i els sagraments.
Patrimoni	Expressions artístiques i culturals relacionades amb el cristianisme.
Doctrina Social	Principis bàsics: dignitat, solidaritat i bé comú.
Altres tradicions	Coneixement bàsic d'altres religions presents en la societat.
Interioritat	Pràctiques de reflexió i desenvolupament de la interioritat.

3. Instruments de recollida d'informació

Proves escrites i orals, treballs individuals i en grup, exposicions i presentacions, observació sistemàtica de la participació, rúbriques i autoavaluació:

- Proves escrites individuals: elaboració d'informes, síntesi de continguts, mapes conceptuals, treballs d'investigació, anàlisi d'articles, redaccions, etc.
- Proves escrites grupals: elaboració d'informes, síntesi de continguts, mapes conceptuals, treballs d'investigació, anàlisi d'articles, redaccions, etc.
- Proves escrites d'elaboració de respostes o d'elecció sobre respostes múltiples.
- Realització, exposició i presentació de treballs individuals o grupals en suport paper, informàtic, audiovisual, etc.

- Proves orals individuals.
- Observació del desenvolupament de l'alumne a l'aula.
- Participació en els debats i discussions proposades.

4. Criteris de qualificació qualitatius i quantitatius

Els criteris de qualificació qualitatius i quantitatius estableixen els referents objectius i coherents per a l'avaluació de l'alumnat. Aquests criteris garanteixen la transparència, l'equitat i l'adequada valoració del procés d'aprenentatge. Alhora, permeten combinar l'anàlisi dels resultats amb la valoració del progrés i l'esforç personal.

a) **Treball a classe:** Si l'alumne no supera o iguala el 5 amb la mitjana dels exercicis amb puntuació diària, haurà de recuperar el trimestre amb un examen del contingut corresponent. Si un alumne faltara a un dels exercicis amb puntuació diària, haurà de recuperar-lo amb un altre exercici que el professor li manarà per a fer a casa i així disposar també d'un exercici amb el qual fer la mitjana corresponent a eixa teoria. El professor li explicarà la teoria i qualsevol dubte que tinga.

En cas que, per motius aliens a l'alumne, aquest no puga assistir regularment a classe, haurà de realitzar les activitats que el professor li indique, sempre relacionades amb les que estiguen fent els seus companys dins de l'aula.

b) **Proves d'avaluació:** Consistiran en els exercicis realitzats a classe, els exàmens grupals, comentaris de text, test, etc. En les proves escrites es descomptarà 0,1 per cada falta d'ortografia, però mai més d'un punt de la nota obtinguda.

c) **Observació personal del treball:** El professor durà a terme una observació sistemàtica de cada alumne: assistència, puntualitat, interés, participació, respecte, iniciativa, etc.

Percentages de qualificació

- Proves escrites: 20%
- Treballs i projectes a classe: 30%
- Participació i actitud: 40%
- Altres evidències: 10%

Avaluació dels processos d'aprenentatge i de la pràctica docent

En el Reial Decret 984/2021, de 16 de novembre, pel qual es regulen l'avaluació i la promoció en l'Educació Primària, així com l'avaluació, la promoció i la titulació en l'Educació Secundària Obligatòria, el Batxillerat i la Formació Professional, s'indica que, en totes les etapes, a més d'avaluar l'alumnat, s'ha d'avaluar també el procés d'ensenyament-aprenentatge i la pròpia pràctica docent. Per a satisfer aquest requisit, en la programació didàctica es pot incorporar una rúbrica d'avaluació en la qual s'atenga a:

I. PROGRAMACIÓ	**SÍ**	**NO**
La programació s'ajusta al marc normatiu curricular estatal i autonòmic i al currículum de Religió.		
La programació està adaptada a les característiques del centre, del grup o de l'alumnat.		
La programació vincula aquest curs amb el perfil d'eixida, els descriptors operatius i objectius de cada etapa.		
S'han distribuït els criteris i sabers per a cadascun dels cursos del cicle.		
S'han triat les pedagogies actives que contribuïxen a l'aprenentatge competencial.		
He aconseguit mantindre una relació entre les activitats a desenvolupar en la situació d'aprenentatge i el desenvolupament dels descriptors operatius.		
He tingut en compte la diversitat de l'alumnat pel que fa a capacitats, diferents nivells cognitius, ritmes i estils de treball, habilitats, estils d'aprenentatge...		
He planificat les tasques seguint els principis del DUA.		
He elaborat i compartit amb l'alumnat indicadors d'assoliment de la seqüència.		
II. PLANIFICACIÓ DE LA SITUACIÓ D'APRENENTATGE		
L'estructura de la situació d'aprenentatge inclou tots els elements formals.		
He planificat les situacions d'aprenentatge a partir dels criteris d'avaluació que establix el currículum.		
He utilitzat en cada seqüència aquells sabers que em permetien avançar en l'adquisició de la competència específica corresponent.		
La situació d'aprenentatge ha tingut en compte els descriptors operatius de les competències clau i ha buscat el diàleg curricular amb altres matèries.		
La seqüència té una tasca final amb sentit i és adequada als criteris d'avaluació.		
He aconseguit mantindre una relació entre les activitats a desenvolupar en la situació d'aprenentatge i el desenvolupament dels descriptors operatius.		
He tingut en compte la diversitat de l'alumnat pel que fa a capacitats, diferents nivells cognitius, ritmes i estils de treball, habilitats, estils d'aprenentatge...		
He planificat les tasques seguint els principis del DUA.		
He elaborat i compartit amb l'alumnat indicadors d'assoliment de la seqüència.		

La programació és flexible per a respondre a les circumstàncies de cada curs o grup.		
S'avalua i s'ajusta aquesta programació didàctica.		
III. ANÀLISI DEL DESENVOLUPAMENT DE LA SEQÜÈNCIA		
He intentat vincular els nous coneixements a experiències prèvies dels estudiants i al seu propi context vital.		
He establit relacions entre els seus coneixements previs i els nous coneixements.		
He donat a conéixer els objectius de la situació d'aprenentatge.		
He detallat tots els passos a seguir i la seqüència temporal és detallada, coherent i factible.		
He marcat els terminis tenint en compte el temps de treball disponible.		
He justificat l'adequació del producte final al repte proposat.		
En cada sessió, he donat pautes per al treball de l'alumnat. He proposat als estudiants problemes d'una complexitat adequada a la seua edat.		
He intentat que les activitats s'adapten a contextos i situacions reals (fora de l'aula ordinària); per exemple: realitzant entrevistes, reportatges fotogràfics...		
He intentat fer connexions en alguna activitat de la situació d'aprenentatge amb altres àrees o matèries.		
He incorporat i utilitzat amb normalitat les ferramentes digitals i Internet en les tasques proposades.		
He afavorit processos de reflexió sobre el propi aprenentatge (metacognició) a través d'instruments com el "diari de reflexions".		
Les tasques de la situació d'aprenentatge tenen una estructura cooperativa.		
Els equips estan configurats amb alumnat heterogeni.		
He facilitat la interdependència i la responsabilitat individual dins del treball en xicotet i gran grup.		
He donat freqüents oportunitats per a la interacció i la discussió.		
He potenciat la distribució de tasques utilitzant rols diferents i rotatoris.		
He proporcionat un clima d'aula lliure, motivador i democràtic.		
He utilitzat i proposat a l'alumnat estratègies de resolució de conflictes.		
IV. AVALUACIÓ		
He reflexionat i avaluat la meua tasca docent durant tot el desenvolupament de la situació d'aprenentatge, realitzant modificacions (en les tasques, en els continguts, en la metodologia...) quan ha sigut necessari.		
He fet una revisió de la conveniència dels sabers bàsics utilitzats per a aconseguir el criteri d'avaluació.		
He proporcionat regularment una resposta a cada producció dels estudiants.		
He establit i dut a terme moments d'avaluació, autoavaluació i coavaluació formativa en els quals l'estudiant ha pogut fer canvis a partir del feedback rebut.		
He utilitzat diverses ferramentes d'avaluació al llarg de la tasca (diari de reflexions, portafolis, observació, proves escrites o orals,...).		

He tingut en compte els criteris de qualificació acordats i difosos. Aquests criteris es refereixen no sols als resultats de proves, sinó també a l'assoliment de competències.		

4.1. Objectius

Avaluar l'adquisició de competències específiques i el desenvolupament integral de l'alumnat.

Els objectius de l'avaluació en la matèria de Religió tenen com a finalitat garantir una valoració integral i rigorosa del procés d'aprenentatge de l'alumnat, posant l'èmfasi tant en els **coneixements adquirits** com en el **desenvolupament de competències, actituds i valors**. L'avaluació no es redueix únicament a la comprovació de continguts memorístics, sinó que pretén mesurar la capacitat de comprendre, interpretar, dialogar i aplicar allò après a situacions reals i significatives.

En primer lloc, s'avalua la **comprensió dels continguts bíblics, històrics i culturals** vinculats a la tradició cristiana i al seu diàleg amb altres expressions religioses i culturals. Es tracta que l'alumnat siga capaç d'identificar idees clau, contextualitzar-les i establir relacions amb l'actualitat. A més, es valora la capacitat de reconéixer i respectar la pluralitat religiosa present en la societat i d'expressar opinions fonamentades i respectuoses.

En segon lloc, s'avalua el **desenvolupament de competències comunicatives i de pensament crític**, mitjançant activitats com debats, comentaris de text, projectes, treballs cooperatius i exposicions orals. Es té especialment en compte la capacitat de l'alumnat per argumentar, escoltar, contrastar idees i expressar-se amb coherència i respecte.

Finalment, també es valora la **dimensió actitudinal i ètica**, essencial en aquesta matèria: la participació activa, l'interés per aprendre, el respecte a la diversitat de creences i el compromís amb valors com la dignitat humana, la solidaritat, la convivència i la justícia. D'aquesta manera, l'avaluació es converteix en una eina que reflecteix no sols el nivell de coneixement, sinó també el **creixement personal, social i ètic** de l'alumnat.

4.2. Activitats de reforç i ampliació

Es proposaran treballs addicionals, tutories i activitats de recerca personalitzades. Les activitats de reforç i ampliació tenen com a objectiu atendre la diversitat de ritmes i necessitats de l'alumnat, garantint que tots puguen assolir els objectius d'aprenentatge

i, alhora, oferint oportunitats de desenvolupament més enllà dels mínims establerts. Aquestes activitats s'adapten tant a estudiants que necessiten consolidar coneixements bàsics com a aquells que poden avançar cap a nivells més alts d'aprofundiment i autonomia.

Les **activitats de reforç** inclouen exercicis guiats, lectures adaptades, esquemes conceptuals, activitats de comprensió de textos bíblics, tutories personalitzades i treballs de consolidació. L'objectiu és facilitar la comprensió dels continguts essencials, reforçar les competències clau i donar suport a l'alumnat que presenta dificultats d'aprenentatge puntuals o recurrents. Aquestes intervencions poden desenvolupar-se dins de l'aula ordinària o en espais de suport específics, segons les necessitats detectades.

Les **activitats d'ampliació** estan dirigides a l'alumnat que ja ha assolit els objectius bàsics i pot aprofundir en la reflexió, la recerca i el debat. Inclouen l'elaboració de projectes, lectures complementàries, anàlisi crítica de textos, preparació d'exposicions orals, debats i activitats vinculades als Objectius de Desenvolupament Sostenible i la Doctrina Social de l'Església. Aquestes propostes estimulen la motivació, fomenten l'autonomia i afavoreixen el desenvolupament de competències d'ordre superior.

4.3. Procediments i criteris de recuperació

Els criteris de qualificació qualitatius i quantitatius estableixen els referents que asseguren una avaluació objectiva, coherent i transparent, garantint la igualtat d'oportunitats i el reconeixement del progrés personal de cada alumne. A més de valorar els resultats acadèmics, es té en compte el procés d'aprenentatge, l'esforç, la participació i l'actitud. Aquest enfocament permet obtenir una visió integral del desenvolupament competencial de l'alumnat i afavoreix una avaluació contínua i formativa.

Pel que fa als **procediments i criteris de recuperació**, es garanteix que l'alumnat dispose de diverses oportunitats per assolir els objectius i competències establertes. Es podran programar activitats de reforç, treballs específics, proves escrites o presentacions orals adaptades a cada situació, amb l'objectiu de facilitar la superació dels continguts pendents i assegurar l'adquisició dels aprenentatges essencials.

En coherència amb els acords de centre, l'alumnat que tinga la matèria de Religió pendent del curs anterior podrà aprovar-la automàticament si supera amb avaluació positiva les dues primeres avaluacions del curs actual. D'altra banda, l'alumnat que tinga la matèria pendent de cursos anteriors i ja no curse actualment la matèria haurà

de presentar-se a una prova específica de recuperació al mes de febrer. Per a això, haurà de posar-se en contacte amb el professor o professora de Religió per rebre les orientacions necessàries sobre continguts, materials i format de l'examen.

5. Metodologia. Orientacions didàctiques

La metodologia de la matèria de Religió es fonamenta en un enfocament actiu, participatiu i competencial, que posa l'alumnat al centre del procés d'ensenyament-aprenentatge. L'objectiu principal és afavorir una comprensió profunda i significativa dels continguts, connectant-los amb la realitat personal i social dels estudiants. Per això, es prioritzen estratègies que fomenten la reflexió, el diàleg, l'esperit crític i la construcció compartida del coneixement, garantint que l'aprenentatge no siga únicament conceptual, sinó també actitudinal i vivencial.

Entre les orientacions didàctiques destaquen les metodologies actives com l'aprenentatge basat en projectes, l'aprenentatge cooperatiu, l'estudi de casos, la gamificació i l'ús de recursos audiovisuals i digitals. Aquestes estratègies afavoreixen la implicació de l'alumnat, potencien la seua autonomia i permeten abordar els continguts des de múltiples perspectives. A més, s'integren activitats que faciliten la connexió entre la dimensió religiosa i els grans reptes del món actual —com la convivència, la pau, la justícia social o la sostenibilitat— per donar sentit real i actualitzat a l'aprenentatge.

Finalment, la metodologia incorpora la diversitat de l'aula com a valor educatiu. Es preveuen adaptacions i suports per atendre diferents ritmes i necessitats, utilitzant agrupaments flexibles, activitats graduades i materials diversos. També es promou un clima de respecte i diàleg que permeta a cada alumne expressar-se lliurement, escoltar l'altre i desenvolupar una mirada crítica i oberta. D'aquesta manera, l'ensenyament de la Religió es converteix en una experiència formativa integral que combina coneixement, valors i convivència.

5.1. Metodologia general i específica de la matèria.

La metodologia general i específica de la matèria de Religió parteix d'un enfocament actiu, participatiu i competencial, que situa l'alumnat com a protagonista del seu propi procés d'aprenentatge. L'objectiu principal és promoure una comprensió profunda i significativa dels continguts, vinculant-los amb la realitat personal, cultural i social de l'estudiant. Això implica fomentar la reflexió, el diàleg, el pensament crític i la

construcció compartida del coneixement, de manera que la matèria transcendisca el pla purament informatiu per convertir-se en una experiència formativa integral.

La didàctica de la matèria de Religió Catòlica, plantejada en termes d'un currículum competencial, haurà de promoure el protagonisme de l'alumnat en el seu propi procés d'aprenentatge. Alguns dels passos a seguir en les seqüències d'aprenentatge són:

• Partir de l'experiència concreta de l'alumne i de l'alumna, i de la seua realitat personal, familiar, social i cultural.

• Identificar i formular amb pensament crític els interrogants i qüestions que susciten aquestes situacions.

• Buscar, analitzar i contrastar les experiències i interrogants amb fonts bíbliques, el Magisteri eclesial, el patrimoni artístic i altres referències del diàleg fe-cultura.

• Elaborar respostes personals i socials des de la llibertat individual, amb ple respecte a les idees dels altres, contrastades amb els principis de la doctrina social de l'Església.

• Dialogar amb altres cosmovisions i religions per a la construcció de la vida en societats plurals i democràtiques basades en el bé comú.

• Comunicar amb assertivitat i empatia les idees i creences pròpies utilitzant amb creativitat diversos llenguatges.

• Aplicar aquest procés formatiu en la construcció de la identitat personal i del projecte vital com a preparació per a l'aprenentatge al llarg de tota la vida i per a la transformació social.

Les diverses metodologies actives han de considerar els passos de l'itinerari pedagògic, les competències específiques, els criteris d'avaluació i els sabers bàsics, harmonitzant coherentment amb les necessitats de l'alumnat, els objectius d'etapa i el perfil de eixida.

Aquest enfocament es concreta a través de metodologies actives com l'aprenentatge cooperatiu, l'aprenentatge basat en projectes, l'estudi de casos, la gamificació i l'ús de recursos audiovisuals i digitals. Aquestes estratègies permeten atendre diferents estils i ritmes d'aprenentatge, alhora que afavoreixen la motivació i la implicació de l'alumnat. A més, es posa especial èmfasi en el diàleg entre fe, cultura i societat, per tal que l'alumnat puga comprendre el paper de la dimensió religiosa en el món actual i desenvolupar una mirada crítica, oberta i respectuosa.

La metodologia també s'adapta als diferents nivells educatius per garantir una progressió adequada:

- **1r d'ESO:** es prioritza una metodologia molt visual i vivencial, que desperte la curiositat i facilite la comprensió bàsica dels conceptes. Es treballa a través de dinàmiques de grup, materials gràfics i activitats pràctiques que connecten amb les seues experiències quotidianes.
- **2n d'ESO:** es consoliden les dinàmiques participatives i s'introdueixen activitats que fomenten la reflexió personal i el diàleg. S'utilitzen textos bàsics, activitats cooperatives i situacions reals per ajudar l'alumnat a formular preguntes i elaborar respostes pròpies.
- **3r d'ESO:** s'aprofundeix en la capacitat crítica i analítica. S'incorporen debats, estudis de cas i projectes interdisciplinaris que relacionen la dimensió religiosa amb problemàtiques socials actuals. Es fomenta la capacitat d'argumentar i escoltar activament.
- **4t d'ESO:** es treballa amb més autonomia i profunditat, promovent activitats de síntesi i anàlisi. L'alumnat desenvolupa projectes personals o en grup, amb espais de debat i reflexió sobre valors, responsabilitat i convivència.
- **1r de Batxillerat:** es potencia el diàleg entre fe, raó i cultura. Es treballa a través de lectures crítiques, exposicions orals, treballs d'investigació i debats guiats que fomenten la maduresa intel·lectual i la capacitat de posicionament personal.
- **2n de Batxillerat:** es consoliden les competències adquirides i s'afavoreix un treball més autònom. S'utilitzen metodologies que estimulen la reflexió profunda, el pensament crític i el debat sobre qüestions ètiques, socials i existencials. L'alumnat és convidat a construir un discurs propi i a integrar coneixements, valors i actituds en el seu projecte vital.

En conjunt, aquesta metodologia busca no sols transmetre coneixements, sinó formar persones capaces de pensar, dialogar i actuar des de valors sòlids, amb respecte per la diversitat i compromís amb la societat.

5.2. Activitats i estratègies d'ensenyament-aprenentatge

Les activitats i estratègies d'ensenyament-aprenentatge de la matèria de Religió responen a una concepció activa, significativa i competencial de l'educació. Es tracta de promoure la participació real de l'alumnat i d'afavorir el desenvolupament d'habilitats cognitives, comunicatives i socials. L'objectiu no és únicament transmetre coneixements, sinó generar espais d'experiència, diàleg i reflexió que connecten amb la realitat personal i col·lectiva de l'estudiantat.

A nivell general, es combinen diverses estratègies: treball cooperatiu, debats, anàlisi de textos, estudis de cas, projectes interdisciplinaris, activitats artístiques i creatives, ús de recursos audiovisuals i digitals, i aprenentatge basat en situacions reals. Aquest enfocament diversificat permet adaptar les propostes a diferents ritmes i estils d'aprenentatge, afavorint la inclusió i la motivació.

- **1r d'ESO:** s'utilitzen activitats vivencials, dinàmiques de grup i materials visuals i manipulatius per facilitar la comprensió inicial de conceptes bàsics. Es prioritzen jocs educatius, dramatitzacions senzilles, treballs en equip i activitats creatives per fomentar l'interés i la participació.
- **2n d'ESO:** s'introdueixen estratègies que potencien la reflexió personal i col·lectiva, com ara lectures guiades, anàlisi d'imatges i textos, debats senzills i activitats cooperatives. Es busca que l'alumnat relacione els continguts amb situacions properes a la seua realitat.
- **3r d'ESO:** s'empren estratègies orientades al desenvolupament del pensament crític: debats estructurats, estudis de cas, comentaris de text, role playing i projectes que connecten fe i societat. Es fomenta la capacitat d'expressar idees pròpies i escoltar activament les dels altres.
- **4t d'ESO:** les activitats afavoreixen la síntesi, l'argumentació i la presa de posició personal. Es treballa amb projectes d'investigació, exposicions orals, activitats d'anàlisi de problemàtiques socials i debats sobre valors, fomentant l'autonomia i la responsabilitat.
- **1r de Batxillerat:** es prioritzen estratègies que potencien la reflexió intel·lectual i el diàleg raonat. S'inclouen lectures crítiques, debats formals, treballs d'anàlisi de textos filosòfics i religiosos, exposicions i activitats de recerca que afavoreixen la profunditat conceptual.
- **2n de Batxillerat:** es consoliden estratègies orientades a l'autonomia i al pensament crític avançat. L'alumnat participa en debats complexos, treballs de recerca, presentacions argumentades i activitats d'aplicació pràctica que integren coneixement, valors i reflexió personal.

Aquesta diversitat d'activitats i estratègies permet adaptar la pràctica docent als diferents nivells maduratius i competencials, fomentant un aprenentatge viu, significatiu i orientat a la formació integral de l'alumnat.

6. Mesures de resposta educativa a la inclusió de l'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu o de l'alumnat que requerisca actuacions per a la compensació de desigualtats (mesures de nivell III i IV)

Les mesures de resposta educativa a la inclusió de l'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu o amb necessitats de compensació de desigualtats tenen com a finalitat garantir la igualtat d'oportunitats i l'accés real a l'aprenentatge de tot l'alumnat. Aquestes mesures es basen en els principis d'equitat, personalització i flexibilitat, respectant sempre el dret de cada alumne o alumna a rebre una educació de qualitat en un entorn inclusiu.

En el cas de les **mesures de nivell III**, es contemplen adaptacions curriculars no significatives, suports personals puntuals, materials adaptats i agrupaments flexibles. Aquestes mesures tenen com a objectiu eliminar barreres i facilitar la participació activa de l'alumnat en les activitats ordinàries de l'aula. També s'inclouen estratègies metodològiques diferenciades (ús de materials visuals, suport oral, pautes clares i estructurades, més temps per a tasques o proves, etc.) i l'ús d'eines digitals que afavoreixen la comprensió i expressió.

Per a les **mesures de nivell IV**, es preveuen adaptacions curriculars més específiques i individualitzades, coordinades amb l'equip d'orientació i altres professionals de suport. Aquestes mesures poden implicar modificacions en els objectius, continguts i criteris d'avaluació, així com suports personals i tècnics més intensius. Es busca assegurar que l'alumnat amb majors dificultats puga participar activament en la matèria de Religió, adaptant l'ensenyament al seu ritme i estil d'aprenentatge.

A més, es promou la **coordinació entre el professorat de Religió, l'equip docent i els serveis d'orientació**, per garantir una resposta coherent i ajustada a cada cas. També es fomenta la sensibilització del grup classe per afavorir un clima d'aula respectuós, cooperatiu i inclusiu, on totes les persones siguen valorades i respectades. Aquest enfocament s'alinea amb el principi d'educació inclusiva i contribueix a construir una escola que atén la diversitat com un valor i no com un obstacle.

A partir de l'avaluació i en col·laboració amb el Departament d'Orientació, es procedirà a:

✓ Identificar l'alumnat que necessita un major seguiment o personalització d'estratègies en el seu procés d'aprenentatge. (S'ha de tindre en compte aquell alumnat

amb necessitats educatives, amb altes capacitats i amb necessitats no diagnosticades, però que requerisquen atenció específica per estar en risc, per la seua història familiar, etc.).

✓ Determinar les mesures organitzatives a adoptar. (Planificació de reforços, ubicació d'espais, gestió de temps grupals per afavorir la intervenció individual).

✓ Establir conclusions sobre les mesures curriculars a adoptar, així com sobre els recursos que s'utilitzaran.

✓ Analitzar el model de seguiment que s'emprarà amb cadascun d'ells.

✓ Acotar l'interval de temps i la manera en què s'avaluaran els progressos d'aquests estudiants.

✓ Fixar la manera en què es compartirà la informació sobre cada alumne o alumna amb la resta de docents que intervenen en el seu itinerari d'aprenentatge; especialment, amb el tutor o tutora.

7. Activitats complementàries

Les activitats complementàries en l'àrea de Religió tenen com a objectiu enriquir el procés d'ensenyament-aprenentatge i oferir experiències significatives que connecten els continguts curriculars amb la realitat social, cultural i espiritual de l'alumnat. Aquestes activitats permeten treballar de manera més vivencial els valors i coneixements de la matèria, fomentant la participació activa, la reflexió personal i el compromís amb l'entorn.

En aquest sentit, es programen activitats vinculades a **visites a espais patrimonials, religiosos i culturals** (esglésies, museus, centres socials, monuments històrics o rutes culturals) que ajuden a contextualitzar i comprendre millor la influència de la tradició cristiana i religiosa en la història i en la societat actual. Aquestes experiències permeten a l'alumnat observar, analitzar i establir relacions entre els continguts treballats a l'aula i el seu entorn més pròxim.

També es duen a terme **tallers, xarrades i trobades amb persones o entitats** que treballen valors com la solidaritat, la pau, la justícia social o el diàleg interreligiós. Aquestes propostes permeten fomentar actituds d'empatia, respecte i responsabilitat. A més, es poden incorporar activitats vinculades a campanyes solidàries o iniciatives socials del centre, contribuint així a desenvolupar la dimensió ètica i compromesa de la matèria de Religió.

Finalment, aquestes activitats complementàries poden adaptar-se a cada nivell educatiu: des d'activitats més senzilles i introductòries en 1r i 2n d'ESO (com dinàmiques de descoberta i observació), fins a projectes més reflexius i participatius en 3r, 4t i Batxillerat (com debats, accions solidàries, itineraris culturals o visites guiades). D'aquesta manera, es reforça l'aprenentatge significatiu i s'afavoreix una experiència educativa integral.

8. Recursos didàctics i d'aula

Els recursos didàctics i d'aula en l'àrea de Religió tenen un paper fonamental per facilitar un aprenentatge actiu, significatiu i adaptat a la diversitat de l'alumnat. Aquests recursos no sols serveixen per transmetre coneixements, sinó també per **estimular la reflexió, el diàleg, la creativitat i la participació**. L'objectiu és oferir eines variades que permeten abordar la dimensió religiosa des de perspectives culturals, històriques, socials i ètiques, en coherència amb el caràcter competencial de la matèria.

En primer lloc, s'utilitzen **materials textuals i visuals**, com llibres de text, textos bíblics adaptats, lectures seleccionades, presentacions multimèdia, esquemes conceptuals i mapes visuals que ajuden a estructurar la informació i a fer-la més accessible. També s'integren recursos audiovisuals (vídeos, documentals, fragments de pel·lícules, infografies i podcasts) que permeten contextualitzar els continguts i generar espais de debat i reflexió.

En segon lloc, es prioritza l'ús de **recursos digitals interactius**, com plataformes educatives, aplicacions didàctiques, línies de temps digitals, entorns col·laboratius, qüestionaris en línia i activitats gamificades. Aquests recursos afavoreixen la participació activa, faciliten l'atenció a la diversitat i permeten a l'alumnat desenvolupar competències digitals al mateix temps que treballa els continguts religiosos.

A més, es fan servir **materials manipulatius i expressius**, com murals, maquetes, dinàmiques grupals, dramatitzacions i jocs cooperatius, especialment útils en els primers cursos de l'ESO per fer els aprenentatges més vivencials. En nivells superiors, s'introdueixen textos filosòfics, documents del Magisteri, encícliques, discursos i fonts històriques per treballar la reflexió crítica i el diàleg entre fe i raó.

Finalment, es consideren **espais i recursos de l'entorn** com a part essencial dels recursos didàctics: visites a monuments religiosos i culturals, centres socials, rutes patrimonials i trobades amb entitats que treballen valors humans i socials. Aquests

recursos permeten connectar l'aprenentatge amb la realitat viva de la comunitat i donar un sentit pràctic, cultural i ètic a l'ensenyament de la Religió.

9. Altres mesures

La integració dels temes transversals en la nostra proposta didàctica és una conseqüència de la identitat mateixa de l'ensenyament religiós escolar. No es tracta de matèries afegides, sinó de coneixements, pràctiques i actituds que formen part necessària del desenvolupament de la nostra assignatura.

La Llei Orgànica 8/2013 defineix el currículum com la regulació dels processos d'ensenyament i aprenentatge per a cada ensenyament, basant-se en l'experiència humana i respectant les etapes del desenvolupament.

L'article 121 de la LOMLOE estableix que el projecte educatiu del centre "inclourà un tractament transversal de l'educació en valors, del desenvolupament sostenible, de la igualtat entre dones i homes, de la igualtat de tracte i no-discriminació i de la prevenció de la violència contra les xiquetes i les dones, de l'assetjament i del ciberassetjament escolar, així com la cultura de pau i els drets humans". Per la seua gran utilitat, podem emprar el que defineix la normativa nacional per a l'ESO (art. 6.5 RD 217/2022):

- Comprensió lectora (CL)
- Expressió oral i escrita (EOE)
- Comunicació audiovisual (CA)
- Competència digital (CD)
- Emprenedoria social i empresarial (ESE)
- Foment de l'esperit crític i científic (FECC)
- Educació emocional i en valors (EEV)
- Igualtat de gènere (IG)
- Creativitat (CR)
- Educació per a la salut (ES)
- Formació estètica (FE)
- Educació per a la sostenibilitat i el consum responsable (ESCR)

• Respecte mutu i cooperació entre iguals (RMCI)

En treballar els mateixos descriptors operatius que la resta de matèries, l'assignatura de Religió pot integrar-se com una matèria més dins dels projectes d'interdisciplinarietat i el treball per àmbits. El Departament de Religió té la intenció d'afrontar la problemàtica davant el fet religiós de l'alumnat d'aquestes etapes (ESO i Batxillerat).

El preadolescent s'aproxima a la religió d'una manera més racional que en l'etapa anterior, i això s'ha de tindre en compte per a tractar-lo amb respecte i delicadesa. Aquesta capacitat racionalitzadora es desenvolupa a mesura que s'acosta l'adolescència, cosa que suposa reflexionar sobre la conducta personal i social i potenciar una anàlisi crítica sobre la societat.

Foment de la lectura

Comprensió lectora. Expressió oral i escrita. El punt important amb el qual l'àrea de Religió contribueix al foment de la lectura en el seu alumnat és la lectura, en tots els cursos, de diversos passatges originals, no adaptats, de la Bíblia, de manera més o menys continuada i com a base per a la realització de diverses activitats. De la Bíblia es pot aprofitar en gran manera la gran diversitat de gèneres literaris que conté (història, conte, poesia, epístola, paràbola, etc.) així com la gran riquesa de formes expressives. La lectura d'aquests passatges s'emmarca dins de les activitats obligatòries del curs.

Així mateix, es llegiran articles, narracions i històries adaptades que faciliten a l'alumnat la comprensió del text. Per a millorar l'expressió oral, l'alumnat realitzarà presentacions i debats sobre determinats temes a l'aula.

Eines TIC

S'utilitzen tecnologies de la informació i la comunicació amb freqüència, incloent-hi material audiovisual adaptat. S'empraran ordinadors per a la cerca d'informació i es destacarà el treball a través de l'aula virtual.

Emprenedoria

L'àrea de Religió contribueix, d'una banda, al desenvolupament del sentit d'iniciativa i esperit emprenedor bàsicament mitjançant els següents aspectes, que es treballen en diverses activitats:

- Esprémer els propis recursos i capacitats en la resolució de problemes.
- Afrontar fracassos o expectatives truncades de manera positiva i com a punt de partida per a reconstruir objectius i tasques.

- Oferir propostes de treball i activitats.
- Superar les pors personals i ser capaç de dur a terme tasques d'iniciativa personal.

D'altra banda, contribueix a l'emprenedoria desenvolupant les competències socials i cíviques mitjançant els següents aspectes:

- Relació equilibrada amb la resta de membres de la societat.
- Capacitat de dialogar mitjançant la raó, l'escolta comprensiva i l'empatia.
- Treball en equip mantenint vincles de companyonia i enteniment mutu per a l'assoliment d'objectius comuns.
- Incorporar de manera crítica al bagatge cultural propi les aportacions universals d'altres cultures.
- Responsabilitat en tasques d'abast públic o de cara a altres persones.
- Respecte i cura pels recursos i béns socials d'àmbit urbà o institucional.
- Consciència de la necessitat d'aportar les pròpies capacitats per al progrés moral i el benestar social.
- Planificar, organitzar i dur a terme enquestes.
- Mantindre una actitud de respecte sincer cap als pares i el professorat.

Educació cívica i constitucional

Introduir l'alumnat en el coneixement del tractament que la Constitució i les lleis donen a la qüestió religiosa. A l'ESO es tractarà aquest tema amb la serietat i l'objectivitat que mereix, tal com s'indica en les activitats previstes a aquest efecte.

Les **altres mesures** dins de la programació de Religió tenen com a finalitat complementar les estratègies principals i oferir respostes educatives flexibles i adaptades a la diversitat de l'alumnat. Aquestes mesures permeten actuar de forma preventiva, compensadora i inclusiva, assegurant que tots els estudiants tinguen oportunitats reals per aprendre i participar.

Acompanyament personalitzat

S'estableixen accions que afavoreixen un seguiment individualitzat dels alumnes que presenten dificultats d'aprenentatge, desmotivació o necessitats específiques.

- **Exemples concrets:** tutories individuals quinzenals amb l'alumnat que presenta dificultats per seguir el ritme de la classe; pautes personalitzades per a preparar exàmens; adaptació de les preguntes dels controls a formats més clars i visuals; lliurament esglaonat de tasques en lloc d'un únic projecte final; feedback escrit i oral individualitzat.

Coordinació docent

La col·laboració amb altres docents i serveis d'orientació és essencial per donar una resposta coherent a les necessitats educatives.

- **Exemples concrets:** reunions de coordinació amb el tutor i l'orientador/a per establir mesures comunes; seguiment compartit d'alumnes amb adaptacions curriculars; participació en equips docents per coordinar intervencions metodològiques; elaboració conjunta de materials de suport visual o lingüístic.

Enriquiment educatiu

Es desenvolupen activitats que connecten la matèria de Religió amb experiències reals, culturals i socials que afavoreixen l'aprenentatge significatiu i el desenvolupament de valors.

- **Exemples concrets:** participació en campanyes solidàries del centre (recollida d'aliments, jornades per la pau); creació d'un projecte d'aula vinculat als Objectius de Desenvolupament Sostenible; organització de visites a esglésies, centres socials o rutes patrimonials; participació en setmanes culturals amb exposicions d'art religiós realitzades per l'alumnat.

Flexibilitat organitzativa

Es diversifiquen els espais, els materials i les formes de treball per adaptar la metodologia a les necessitats de cada grup i alumne.

- **Exemples concrets:** ús de la biblioteca per a treballs de recerca; activitats en l'entorn patrimonial local per a contextualitzar continguts; treball per racons o estacions d'aprenentatge en 1r i 2n d'ESO; ús de plataformes digitals per a lliurar tasques i oferir materials de suport; possibilitat de realitzar exposicions orals en format individual o grupal segons les necessitats.

Aquestes mesures concretes contribueixen a fer de l'ensenyament de la Religió una experiència educativa **inclusiva, significativa i oberta a la diversitat real** de l'aula. A

més, reforcen la idea que aprendre no és un procés únic ni homogeni, sinó que pot adaptar-se a les diferents realitats i capacitats de l'alumnat.

Annex I. Exemple de rúbriques d'avaluació.

1. Rúbrica per al comentari de text bíblic

Criteri	1 - Insuficient	2 - Suficient	3 - Notable	4 - Excel·lent
Comprensió	No identifica el sentit del text.	Identifica parcialment el sentit.	Identifica i explica el sentit principal.	Identifica, explica i relaciona amb altres contextos.
Anàlisi	No realitza anàlisi del text.	Fa una anàlisi molt bàsica.	Analitza elements clau amb coherència.	Analitza en profunditat i amb visió crítica.
Aplicació	No relaciona amb la vida actual.	Fa una relació molt superficial.	Relaciona amb situacions quotidianes.	Relaciona amb profunditat i

				aporta exemples.
Expressió personal	No expressa opinió o és molt pobre.	Expressa una opinió bàsica.	Expressa una opinió argumentada.	Expressa una opinió rica, crítica i ben fonamentada.

2. Rúbrica per al debat a classe

Criteri	1 - Insuficient	2 - Suficient	3 - Notable	4 - Excel·lent
Argumentació	No aporta arguments.	Arguments febles o poc clars.	Arguments clars i rellevants.	Arguments sòlids, ben estructurats i originals.
Respecte	Interromp o falta al respecte.	Mostra respecte mínim.	Respecta i escolta els companys.	Respecta, escolta i fomenta el diàleg constructiu.
Participació	No participa.	Participa de manera molt limitada.	Participa amb regularitat i coherència.	Participa de manera activa i enriquidora.
Connexió amb valors	No relaciona amb valors.	Fa relacions molt bàsiques.	Relaciona amb valors cristians i socials.	Integra valors de manera profunda i crítica.

3. Rúbrica per al treball en grup/projecte

Criteri	1 - Insuficient	2 - Suficient	3 - Notable	4 - Excel·lent
Cooperació	No coopera amb el grup.	Coopera mínimament.	Coopera de manera adequada.	Coopera activament i fomenta l'èxit del grup.

Responsabilitat	No compleix amb les tasques.	Compleix parcialment amb les tasques.	Compleix amb les tasques assignades.	Assumeix responsabilitats extra i ajuda als altres.
Creativitat	No aporta idees.	Aporta idees bàsiques.	Aporta idees originals i útils.	Aporta idees innovadores i molt valuoses.
Producte final	El treball és incomplet o incoherent.	El treball és molt bàsic.	El treball és complet i coherent.	El treball és excel·lent, creatiu i ben presentat.

4. Rúbrica per a l'actitud i participació a classe

Criteri	1 - Insuficient	2 - Suficient	3 - Notable	4 - Excel·lent
Interés	Mostra desinterés total.	Mostra interés molt limitat.	Mostra interés adequat i constant.	Mostra gran interés i motivació.
Respecte	Mostra actituds irrespectuoses.	Respecte mínim cap a companys/professorat.	Respectuós i col·laboratiu.	Respectuós i promou la convivència.
Constància	No treballa de forma constant.	Treballa amb constància mínima.	Treballa regularment i amb esforç.	Treballa amb gran constància i esforç continu.
Aportacions	No fa aportacions.	Fa aportacions mínimes.	Fa aportacions adequades.	Fa aportacions valuoses i enriquidores.

Institut d'Educació Secundària de Betxí

Proposta pedagògica

2025 / 2026

Departament didàctic **VALENCIÀ**

Etapa Secundària

Ensenyament **VALENCIÀ**

Cursos: **1r ESO ,2n ESO, 3r ESO , 4t ESO , 1 BATXILLERAT , 2n BATXILLERAT 4t PDC , OPTATIVA TALLER DE REFORÇ**

Professorat : **Elena Esteve , Katia Górriz , Mati Montiel i Susana Peris**

Data d'aprovació : 15 d'octubre de 2025

1. Introducció. 3
1.1. Justificació de la proposta pedagògica. 4
1.2. Contextualització 4
2. Concreció curricular matèries 4
2.1. Concreció curricular de la matèria A 4
2.1.1. Elements curriculars de X d'ESO 4
2.1.2. Competències específiques 4
2.1.3. Criteris d'avaluació 4
2.1.4. Sabers bàsics 4
2.2. Concreció curricular de la matèria B 4
2.2.1. Elements curriculars de X d'ESO 4
2.2.2. Competències específiques 4
2.2.2. Criteris d'avaluació 4
2.2.3. Sabers bàsics 4
..... 4
3. Instruments de recollida d'informació 4
4. Criteris de qualificació qualitatius i quantitatius 4
4.1. Objectius 4
4.2. Activitats de reforç i ampliació 4
4.3. Procediments i criteris de recuperació 4
5. Metodologia. Orientacions didàctiques 4
5.1. Metodologia general i específica de la matèria. 5
5.2. Activitats i estratègies d'ensenyament-aprenentatge 5
6. Mesures de resposta educativa a la inclusió de l'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu o de l'alumnat que requerisca actuacions per a la compensació de desigualtats (mesures de nivell III i IV) 5
7. Activitats complementàries 5
8. Recursos didàctics i d'aula 5
9. Altres mesures 5

1. Introducció.

1.1. Justificació de la proposta pedagògica.

1.2. Contextualització

2. Concreció curricular matèries

2.1. Concreció curricular de Valencià 1r ESO

2.1.1. Elements curriculars de Valencià 1r d'ESO

2.1.2. Competències específiques

2.1.3. Criteris d'avaluació

2.1.4. Sabers bàsics

2.2. Concreció curricular de Valencià 2n ESO

2.2.1. Elements curriculars de X de Valencià 2n d'ESO

2.2.2. Competències específiques

2.2.2. Criteris d'avaluació

2.2.3. Sabers bàsics

2.3. Concreció curricular de Valencià 3r ESO

2.3.1. Elements curriculars de Valencià 3r d'ESO

2.3.2. Competències específiques

2.3.2. Criteris d'avaluació

2.3.3. Sabers bàsics

2.4. Concreció curricular de Valencià 4t ESO

2.4.1. Elements curriculars de Valencià 4t ESO

2.4.2. Competències específiques

2.4.2. Criteris d'avaluació

2.4.3. Sabers bàsics

2.5. Concreció curricular de Valencià 1r Batxillerat

2.5.1. Elements curriculars de Valencià 1r Batxillerat

2.5.2. Competències específiques

2.5.2. Criteris d'avaluació

2.5.3. Sabers bàsics

2.6. Concreció curricular de Valencià 2n Batxillerat

2.6.1. Elements curriculars de Valencià 1r Batxillerat

2.6.2. Competències específiques

2.6.2. Criteris d'avaluació

2.6.3. Sabers bàsics

3. Instruments de recollida d'informació

4. Criteris de qualificació qualitatius i quantitatius

4.1. Objectius

4.2. Activitats de reforç i ampliació

4.3. Procediments i criteris de recuperació

5. Metodologia. Orientacions didàctiques

5.1. Metodologia general i específica de la matèria.

5.2. Activitats i estratègies d'ensenyament-aprenentatge

6. Mesures de resposta educativa a la inclusió de l'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu o de l'alumnat que requerisca actuacions per a la compensació de desigualtats (mesures de nivell III i IV)

7. Activitats complementàries

8. Recursos didàctics i d'aula

9. Altres mesures

10. Annex I Taller de Reforç 1r i 2n d'ESO

11. Annex II Proposta Pedagògica 4t PDC

1. Introducció.

1.1.Justificació de la proposta pedagògica

La Llei orgànica 3/2020, de 29 de desembre, (LOMLOE) per la qual es modifica la Llei orgànica 2/2006, d'Educació (LOE), té com a finalitat adaptar el sistema educatiu als reptes i desafiaments del segle XXI d'acord amb els objectius fixats per la Unió Europea i la UNESCO per a la dècada 2020/2030.

Amb aquesta finalitat, l'article 6 de la llei especifica que l'objectiu del currículum és facilitar el desenvolupament educatiu de l'alumnat, garantint la seua formació integral, contribuint al ple desenvolupament de la seua personalitat i preparant-los per a l'exercici ple dels drets humans, d'una ciutadania activa i democràtica en la societat actual i que, en cap cas, podrà suposar una barrera que genere abandonament escolar o impedisca l'accés al gaudi del dret a l'educació.

Per a l'educació secundària, l'article 22 en concreta la finalitat: «aconseguir que els alumnes i les alumnes adquirisquen els elements bàsics de la cultura, especialment en els seus aspectes humanístic, artístic, científicotecnològic i motriu; desenvolupar i consolidar en ells els hàbits d'estudi i de treball; així com hàbits de vida saludables, preparant-los per a la incorporació als estudis posteriors, per a la inserció laboral i formar-los per a l'exercici dels drets i obligacions de la vida com a ciutadans.»

La LOMLOE, seguint aquest esperit, planteja un nou model educatiu de caràcter molt més competencial que no instruccional, que prioritze la formació continua i la capacitat d'aplicar els coneixements, els sabers, per tal d'afavorir la resiliència i la capacitat d'adaptar-se al canvi, que han de permetre participar activament en la societat i gestionar amb èxit les transicions en el mercat laboral. En aquest sentit, el Reial decret 217/2022, de 29 de març, pel qual s'estableix l'ordenació i els ensenyaments mínims de l'Educació Secundària Obligatòria, al preàmbul, subratlla la necessitat de propiciar l'aprenentatge competencial, autònom, significatiu i reflexiu en totes les matèries, en què les situacions d'aprenentatge han de tindre un paper fonamental.

El Decret 107/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'estableix l'ordenació i el currículum d'Educació Secundària Obligatòria, incideix en la necessitat de dotar l'alumnat d'eines perquè comprenga i respecte els aspectes culturals, històrics, socials, artístics, econòmics, tecnològics i científics del seu entorn més pròxim; desenvolupe aprenentatges significatius que puga aplicar en la seua vida quotidiana; i adquirisca formació relativa als drets i obligacions de la ciutadania, que afavorisca una convivència sense discriminacions per raó de gènere, ètnia, religió, llibertat sexual, entre altres. A més, dona una especial importància a la reflexió i consciència de diferents models de vida, sostenibles i saludables, a l'emergència climàtica i a la salut mental i física.

L'article 7 del Decret concreta els principis que el fonamenten en catorze objectius concrets que l'alumnat haurà d'assolir durant aquesta etapa. Tot i que els objectius estan connectats entre si d'una manera que sovint els fa indestriables els uns dels altres i que han de ser tractats en totes les matèries, pel que fa a la nostra en concret, Valencià: Llengua i Literatura, n'hi ha dos que ens competeixen directament:

h) Comprendre i expressar amb correcció, oralment i per escrit, en les llengües oficials, el valencià, com a llengua pròpia, i el castellà, com a llengua cooficial, textos i missatges complexos, i iniciar-se en el coneixement, la lectura i l'estudi de la literatura.

j) Conéixer, valorar i respectar els aspectes bàsics de la cultura i la història pròpies i dels altres, incloses les llengües familiars, així com el patrimoni artístic i cultural, com a mostra del multilingüisme i de la multiculturalitat del món, que també s'ha de valorar i respectar.

El Decret 108/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'estableixen l'ordenació i el currículum de Batxillerat que desenvolupa el currículum del batxillerat parteix dels següents principis pedagògics, desenvolupats a l'article 6:

El Batxillerat ha de tenir un enfocament competencial de manera que es fonamente en aprenentatges desenvolupats a partir de situacions reals i que capaciten per al seu ús eficaç en contextos diferents d'aquells en que es produeixen.

Les activitats educatives en el batxillerat han d'estar plantejades en el sentit d'afavorir la capacitat de l'alumnat per a aprendre per si mateix i l'assoliment de les competències clau, per aportar gust pel coneixement i pel treball, tant individual com en equip, i per a aplicar els mètodes d'investigació apropiats a les problemàtiques plantejades.

Cal parar atenció a l'orientació educativa, personal i professional de l'alumnat incorporant la perspectiva de gènere, per tal de facilitar-li la presa de decisions sobre el seu futur professional i acadèmic.

En les diferents matèries s'han de desenvolupar activitats que estimulen l'interés i l'hàbit de la lectura i la capacitat d'expressar-se correctament en públic.

En l'organització dels estudis de Batxillerat cal parar atenció a l'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu. A aquest efecte cal establir les alternatives organitzatives i metodològiques i les mesures d'atenció a la diversitat precises per a facilitar l'accés al currículum d'aquest alumnat.

Les mesures organitzatives, metodològiques i curriculars que s'adapten a aquest fi s'han de regir pels principis del disseny universal per a l'aprenentatge (d'ara en avant DUA) i donar resposta a les necessitats específiques de suport educatiu.

La llengua és l'instrument d'adquisició i construcció del coneixement. És per això que l'ús de les llengües oficials, el valencià, com a llengua pròpia, i el castellà, com a llengua cooficial, i les llengües estrangeres com a llengües vehiculars d'ensenyament posa el focus en la importància de les possibilitats comunicatives de totes aquestes a través de metodologies basades en l'aprenentatge integrat de llengües i continguts.

En el procés d'aprenentatge de les llengües estrangeres, les llengües oficials del nostre àmbit autonòmic s'han d'utilitzar només com a suport. En aquest procés cal prioritzar la comprensió, la mediació, l'expressió i la interacció oral en la llengua estrangera, així com la creació de situacions d'aprenentatge que faciliten a l'alumnat la transferibilitat de les competències assolides i l'adquisició d'aprenentatges significatius.

S'ha d'afavorir la flexibilitat en cursar el batxillerat, tant en el règim ordinari com en règim per a adults, a distància i nocturn, tenint en compte en tots els casos els reconeixements i convalidacions establides en la normativa vigent.

L'article 7 del Decret 108/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'estableixen l'ordenació i el currículum de Batxillerat estableix els principis que el fonamenten en setze objectius concrets que l'alumnat haurà d'assolir durant aquesta etapa. Tot i que els objectius estan connectats entre si d'una manera que sovint els fa indestriables els uns dels altres i que han de ser tractats en totes les matèries, pel que fa a la nostra en concret, Valencià: Llengua i Literatura, n'hi ha quatre que ens competeixen directament:

4. Afermar els hàbits de lectura, estudi i disciplina, com a condicions necessàries per a l'eficaç aprofitament de l'aprenentatge, i com a mitjà de desenvolupament personal.

5. Dominar, tant en la seua expressió oral com escrita, el valencià i el castellà.

8. Conéixer i valorar críticament les diferents realitats del món contemporani, els seus antecedents històrics i els principals factors de la seua evolució, com a mostra del

multilingüisme i de la multiculturalitat. Participar de manera solidària en el desenvolupament i millora del seu entorn social.

12. Desenvolupar la sensibilitat artística i literària, així com el criteri estètic, com a fonts de formació i enriquiment cultural.

El segon d'aquests tres objectius, dominar, tant en la seua expressió oral com escrita , el valencià i el castellà, és essencial per aconseguir les finalitats de l'etapa, en tant que és l'eina fonamental per accedir al coneixement de qualsevol àrea.

Pel que fa a les competències claus, l'àrea de Valencià és, juntament amb la de Castellà, la matèria sobre la qual recauen de manera més directa el desenvolupament de la competència en comunicació lingüística (CCL) i, la competència plurilingüe (CP), amb l'anglés i segones llengües estrangeres.

La **legislació** en la qual es basa la proposta del Departament de Valencià és la següent:

- Article 4.1 del Decret 104/2018 ,de 27 de juliol que desenvolupa els principis d'equitat i inclusió del sistema educatiu valencià.
- Article 14 de l'ordre 20/2019 , de 30 d'abril , sobre l'adequació personalitzada de les programacions didàctiques.
- El Reial Decret 217 /2022 , de 29 de març , que estableix l'ordenació de les ensenyances mínimes de l'Educació Secundària Obligatòria (BOE 76, 30.03.2022) i la seua correcció d'errades .
- El Reial Decret 243/2022, de 5 d'abril , que estableix l'ordenació d'ensenyances mínimes del Batxillerat (BOE 82,06.04.2022).
- El Decret 107/2022 de 5 d'agost que estableix l'ordenació i currículum de l'ESO ,amb modificacions al Decret 66/2024.
- El Decret 108/ 2022 de 5 d'agost que regula l'ordenació i el currículum de Batxillerat, amb modificacions al Decret 66/2024.
- IG : RD 1590/2011, de 4 de novembre i el Decret 36/2017 , de 10 de març.
- SMX : RD 1691/2007 , 14 de desembre i Ordre de 29 de juliol de 2009.

- Decret 66/ 2024 , de 21 de juny , del Consell, pel qual es modifica el Decret 107/2022 de 5 d'agost , del Consell , pel qual s'estableix l'ordenació i el currículum d'Educació Secundària Obligatòria , i l'Ordre 19/2023, de 29 de juny de la Conselleria d'Educació , Cultura i Esport ,per la qual es regulen els procediments derivats del Decret 107/2022 , de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'estableixen l'ordenació i el Currículum d'ESO i del Decret 108/2022 , de 5 d'agost , del Consell , pel qual s'estableixen l'ordenació i el currículum de Batxillerat , així com l'organització i el funcionament del Batxillerat nocturn i a distància a la Comunitat Valenciana.

1.2. Contextualització

El centre educatiu IES de Betxí és un centre públic depenent de la Generalitat Valenciana que acull alumnat de Betxí i també dels veïns d'Artana, Eslida i Aín. La població conjunta a la qual dóna servei és d'uns 9000 habitants, 6000 dels quals viuen a Betxí. Artana compta amb una població de 2000, Eslida de 800 i Aín no arriba als 200.

Es troben tots ells situats a la comarca de la Plana Baixa, si bé només Betxí és realment pla i amb una estructura socioeconòmica més semblant als altres de la Plana. Són tot municipis que estan abandonant cada vegada més la seua estructura econòmica basada en l'agricultura i cada vegada té més pes el sector terciari, ja que l'indutrial està passant per una greu crisi, especialment el sector tauleller de Betxí.

Tots els pobles pertanyen a la zona valencianoparlant establida en la Llei d'Ús i Ensenyament del Valencià. I era així quan es va establir la llei i ho és ara també molt majoritàriament. Estem davant d'unes poblacions on tots els sectors socials tenen el valencià com a llengua habitual i d'ús quotidià. Només trobem dos sectors on el valencià no és llengua majoritària: els immigrants espanyols que van vindre ja majors d'edat i l'última onada d'immigració, especialment romanesa i magribí. No obstant tant

els fills d'uns i d'altres són bilingües i molts d'ells trilingües, ja que al castellà i valencià, s'ha de sumar la llengua familiar d'origen.

El sentiment de ser el valencià una llengua útil i apta per a la societat està bastant arrelat en la gent, especialment en la que té més estudis. No s'observen massa sentiments que puguem denominar d'autoodi. Més bé el contrari, és a dir, una voluntat de normalitzar cada vegada més la llengua pròpia i que siga instrument de cultura i de comunicació.

Quant a l'educació primària, volem ressaltar que en les escoles públiqes de les tres poblacions (Aín no té escola) se segueixen els programes lingüístics d'ensenyament en valencià, raó per la qual l'alumnat és majoritàriament valencianoparlant en arribar a l'institut.

Atés que el poble de Betxí i la comarca de La Plana Baixa són fonamentalment valencianoparlants, el Projecte Educatiu de Centre contempla que la llengua vehicular majoritària serà el Valencià d'acord amb la legalitat vigent i el decret de plurilingüisme.

L'IES Betxí imparteix, en horari diürn, estudis d'ESO, Batxillerat, i Cicles formatius de Grau Mitjà. El desglossament per al curs acadèmic 2025/2026 és el següent:

- Educació Secundària Obligatòria
- Programa de Diversificació Curricular
- Batxillerat de Ciències
- Batxillerat Humanístic
- Batxillerat de Ciències Socials

- Formació Professional de Grau Mitjà de Manteniment de Sistemes Informàtics.
- Formació Professional de Grau Mitjà d'Arts Gràfiques

2. Concreció curricular matèries

2.1. Concreció curricular de Valencià 1r ESO

2.1.1. Elements curriculars del nivell

1r ESO Valencià

2.1.2. Competències específiques

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 1. MULTILINGÜÍSME I INTERCULTURALITAT

1.1. Identificar i valorar les llengües d'Espanya i del món, i les varietats lingüístiques de les dues llengües oficials de la Comunitat Valenciana, identificant nocions bàsiques de les llengües i contrastant algunes característiques en discursos orals, escrits i multimodals.
1.2. Mostrar interés per l'ús del valencià en les diferents situacions comunicatives de l'àmbit personal, social i educatiu, i valorar la seua importància com a llengua pròpia del territori.
1.3. Mostrar interés i respecte per les varietats lingüístiques, contrastant algunes de les seues característiques en diferents contextos d'ús i identificant expressions d'ús habitual i menys habitual.

1.4. Identificar prejudicis i estereotips lingüístics a partir de l'observació de la diversitat lingüística de l'entorn, amb una actitud de respecte i valoració de la riquesa cultural, lingüística i dialectal.
1.5. Reflexionar i exemplificar, amb certa autonomia, aspectes del funcionament de les llengües, a partir de l'observació, la comparació entre aquestes i la manipulació de paraules, oracions i textos de distintes llengües, fent ús del metallenguatge.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 2. COMPRENSIÓ ORAL I MULTIMODAL

2.1. Escoltar de manera activa, interpretar i valorar, amb progressiva autonomia, textos orals i multimodals de gèneres, tipologies i registres diferents, propis de l'àmbit personal, social i educatiu, reflexionant sobre el contingut i la forma, i avaluant-ne la qualitat i la fiabilitat, així com la idoneïtat del canal utilitzat.
2.2. Interpretar el sentit global i les idees principals i secundàries de textos orals i multimodals de coneixements ajustats a diferents àmbit
2.3. Extraure i interpretar informació (explícita i implícita) dels textos orals i multimodals, i dels elements no verbals, i valorar el propòsit del text i la intenció de l'emissor.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 3. COMPRENSIÓ ESCRITA I MULTIMODAL

3.1. Llegir, interpretar i valorar, amb progressiva autonomia, textos escrits i multimodals de gèneres, tipologies i registres diferents propis de l'àmbit personal, social i educatiu, per mitjà de l'anàlisi dels elements formals i de contingut propis del nivell educatiu, i avaluant-ne la qualitat i fiabilitat, així com la idoneïtat del canal utilitzat i l'eficàcia dels procediments comunicatius emprats.
3.2. Aplicar, amb progressiva autonomia, tot tipus d'estratègies per a comprendre el sentit global i la informació específica, distingir les idees principals de les secundàries, obtindré

informació literal, interpretar informació explícita i implícita i valorar el propòsit de diferents textos i la intenció de l'emissor.
3.3. Identificar les tipologies textuals i els gèneres discursius, i reconéixer l'estructura i algunes de les característiques lingüístiques específiques de cada tipus de text.
3.4. Localitzar, seleccionar i contrastar informació procedent de diferents fonts, avaluant-ne la fiabilitat i pertinença, en diferents textos multimodals en mitjans digitals, amb progressiva autonomia, de l'àmbit personal, social i educatiu.
3.5. Aplicar, amb progressiva autonomia, tot tipus d'estratègies per a la cerca, selecció, gestió i edició de la informació, en diferents textos multimodals, per a ampliar coneixements de manera responsable, contrastar la informació de fonts de caràcter general, atenent el context i la intenció comunicativa, i utilitzar-la citant-ne les fonts.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 4. EXPRESSIÓ ORAL

4.1. Produir, amb progressiva autonomia, discursos orals sobre diferents àmbits del coneixement, ajustats a la situació comunicativa i als gèneres discursius de l'àmbit personal, social i educatiu, amb adequació i coherència, fent ús de connectors i aportant el seu propi punt de vista.
4.2. Produir discursos orals amb una pronunciació correcta i una entonació adequada, utilitzant els elements prosòdics i els recursos no verbals adequats que reforcen el discurs i utilitzant diferents suports audiovisuals.
4.3. Efectuar produccions orals amb un registre estàndard, un llenguatge no discriminatori i un vocabulari precís i ajustat a la norma, mostrant un bon domini lingüístic i morfosintàctic i reflexionant sobre la llengua i el seu ús.
4.4. Seleccionar i contrastar informació procedent de diferents fonts, de manera progressivament autònoma, sobre temes de l'àmbit personal, social i educatiu, avaluant-

ne la fiabilitat, i compartir oralment els resultats adoptant un punt de vista personal i respectuós amb la propietat intel·lectual.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 5. EXPRESSIÓ ESCRITA I MULTIMODAL

5.1. Produir, amb progressiva autonomia, textos escrits i multimodals de gèneres discursius de l'àmbit personal, social i educatiu que responguen a la situació comunicativa amb adequació, coherència, cohesió i correcció, utilitzant elements de cohesió variats.
5.2. Utilitzar un llenguatge no discriminatori i detectar, de manera progressivament autònoma, els possibles usos manipuladors dela llengua durant el procés de composició escrita.
5.3. Utilitzar, durant el procés d'escriptura, de manera reflexiva i amb ajuda puntual del professorat, i incorporant progressivament metallenguatge, els coneixements lingüístics, textuals i discursius necessaris en la situació d'aprenentatge.
5.4. Planificar, textualitzar, revisar i editar, amb progressiva autonomia, durant el procés d'escriptura, mitjançant estratègies gradualment complexes.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 6. INTERACCIÓ ORAL, ESCRITA I MULTIMODAL

6.1. Interactuar oralment, amb progressiva autonomia, sobre coneixements ajustats a la situació comunicativa de l'àmbit personal, social i educatiu, per mitjà de diferents suports, aplicant l'escolta activa i utilitzant un vocabulari precís i no discriminatori, la cortesia lingüística, l'etiqueta digital i els recursos no verbals que faciliten la construcció d'un discurs consensuat.

6.2. Identificar i rebutjar, amb ajuda puntual, els usos discriminatoris i manipuladors de la llengua, a partir de la reflexió i l'anàlisi dels elements verbals i no verbals utilitzats en el discurs.
6.3. Utilitzar, amb ajuda puntual, estratègies per a la gestió dialogada de conflictes en l'àmbit personal, educatiu i social.
6.4. Interactuar en textos escrits i multimodals de manera asíncrona i síncrona amb progressiva autonomia, mostrant empatia i respecte per les diferents necessitats, idees i motivacions dels interlocutors, utilitzant estratègies per a expressar missatges cohesionats, coherents i adequats amb un vocabulari precís i no discriminatori.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 7. MEDIACIÓ ORAL, ESCRITA I MULTIMODAL

7.1. Mostrar interés per participar en la solució de problemes de comprensió recíproca entre parlants de llengües o varietats lingüístiques diferents, sobre assumptes diversos de l'àmbit personal, social i educatiu.
7.2. Comprendre, comunicar i descriure textos de complexitat mitjana en diferents suports, o explicar conceptes, de manera oral o escrita, combinant el seu repertori lingüístic (L1-L1, L1-L2, L2-L1).
7.3. Seleccionar i aplicar, de manera progressivament autònoma, estratègies de simplificació i adaptació de la llengua, que faciliten la comprensió i expressió oral i escrita de la informació en diferents llengües del seu repertori lingüístic (L1-L1, L1-L2, L2-L1).

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 8. LECTURA AUTÒNOMA

8.1. Llegir obres diverses i textos escrits i multimodals de l'àmbit personal, social i educatiu, seleccionant, amb progressiva autonomia, els que millor s'ajusten en cada moment vital als seus gustos, interessos i necessitats personals.
8.2. Deixar constància del propi itinerari lector i de les experiències lectores.
8.3. Compartir les experiències de lectura, en suports diversos, participant en comunitats lectores en l'àmbit educatiu i social, i relacionant el sentit de l'obra amb la pròpia experiència biogràfica i lectora.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 9. COMPETÈNCIA LITERÀRIA

9.1. Llegir i escoltar fragments literaris i obres completes, amb progressiva autonomia i en contextos socioculturals pròxims, tenint en compte els interessos de l'alumne.
9.2. Interpretar la informació rellevant dels textos literaris, de les obres completes, i aportar conclusions de manera reflexiva.
9.3. Establir, de manera guiada, vincles entre els textos llegits i altres textos escrits, orals o multimodals, o bé amb altres manifestacions artístiques en funció de temes, tòpics, estructures, llenguatge i valors ètics o estètics, mostrant, a més, implicació i resposta personal del lector en la lectura.
9.4. Expressar opinió sobre textos i obres literàries, utilitzant alguns recursos retòrics i el metallenguatge literari, amb suport puntual del professorat.
9.5. Crear textos literaris senzills dels gèneres bàsics (contes, dramatitzacions, poemes, cançons...) aplicant els recursos literaris bàsics adequats, amb progressiva autonomia.
9.6. Participar en manifestacions literàries, recitals i representacions teatrals partint de models.

2.1.3. Criteris d'avaluació

Els **criteris d'avaluació**, juntament amb els sabers bàsics, són la base per al disseny de situacions d'aprenentatge i el procediment i instruments d'avaluació que calen per a avaluar l'adquisició de cada competència específica.

El Decret 107/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'estableix l'ordenació i el currículum d'Educació Secundària Obligatòria, estableix quins són els nivells mínims al final de cadascun dels dos cicles de l'Educació Secundària Obligatòria.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 1. MULTILINGÜÍSME I INTERCULTURALITAT

1r CICLE ESO
Identificar i valorar les llengües d'Espanya i del món, i les varietats lingüístiques de les dues llengües oficials de la Comunitat Valenciana, identificant nocions bàsiques de les llengües i contrastant algunes característiques en discursos orals, escrits i multimodals.
Mostrar interés per l'ús del valencià en les diferents situacions comunicatives de l'àmbit personal, social i educatiu, i valorar la seua importància com a llengua pròpia del territori.
Mostrar interés i respecte per les varietats lingüístiques, contrastant algunes de les seues característiques en diferents contextos d'ús i identificant expressions d'ús habitual i menys habitual.
Identificar prejudicis i estereotips lingüístics a partir de l'observació de la diversitat lingüística de l'entorn, amb una actitud de respecte i valoració de la riquesa cultural, lingüística i dialectal.
Reflexionar i exemplificar, amb certa autonomia, aspectes del funcionament de les llengües, a partir de l'observació, la comparació entre aquestes i la manipulació de paraules, oracions i textos de distintes llengües, fent ús del metallenguatge.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 2. COMPRENSIÓ ORAL I MULTIMODAL

1r CICLE ESO
2.1. Escoltar de manera activa, interpretar i valorar, amb progressiva autonomia, textos orals i multimodals de gèneres, tipologies i registres diferents, propis de l'àmbit personal, social i educatiu, reflexionant sobre el contingut i la forma, i avaluant-ne la qualitat i la fiabilitat, així com la idoneïtat del canal utilitzat.
2.2. Interpretar el sentit global i les idees principals i secundàries de textos orals i multimodals de coneixements ajustats a diferents àmbits del coneixement.
2.3. Extraure i interpretar informació (explícita i implícita) dels textos orals i multimodals, i dels elements no verbals, i valorar el propòsit del text i la intenció de l'emissor.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 3. COMPRENSIÓ ESCRITA I MULTIMODAL

1r CICLE ESO
3.1. Llegir, interpretar i valorar, amb progressiva autonomia, textos escrits i multimodals de gèneres, tipologies i registres diferents propis de l'àmbit personal, social i educatiu, per mitjà de l'anàlisi dels elements formals i de contingut propis del nivell educatiu, i avaluant-ne la qualitat i fiabilitat, així com la idoneïtat del canal utilitzat i l'eficàcia dels procediments comunicatius emprats.
3.2. Aplicar, amb progressiva autonomia, tot tipus d'estratègies per a comprendre el sentit global i la informació específica, distingir les idees principals de les secundàries, obtindré informació literal, interpretar informació explícita i implícita i valorar el propòsit de diferents textos i la intenció de l'emissor.
3.3. Identificar les tipologies textuals i els gèneres discursius, i reconéixer l'estructura i algunes de les característiques lingüístiques específiques de cada tipus de text.

3.4. Localitzar, seleccionar i contrastar informació procedent de diferents fonts, avaluant-ne la fiabilitat i pertinença, en diferents textos multimodals en mitjans digitals, amb progressiva autonomia, de l'àmbit personal, social i educatiu.
3.5. Aplicar, amb progressiva autonomia, tot tipus d'estratègies per a la cerca, selecció, gestió i edició de la informació, en diferents textos multimodals, per a ampliar coneixements de manera responsable, contrastar la informació de fonts de caràcter general, atenent el context i la intenció comunicativa, i utilitzar-la citant-ne les fonts.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 4. EXPRESSIÓ ORAL

1r CICLE ESO
4.1. Produir, amb progressiva autonomia, discursos orals sobre diferents àmbits del coneixement, ajustats a la situació comunicativa i als gèneres discursius de l'àmbit personal, social i educatiu, amb adequació i coherència, fent ús de connectors i aportant el seu propi punt de vista.
4.2. Produir discursos orals amb una pronunciació correcta i una entonació adequada, utilitzant els elements prosòdics i els recursos no verbals adequats que reforcen el discurs i utilitzant diferents suports.
4.3. Efectuar produccions orals amb un registre estàndard, un llenguatge no discriminatori i un vocabulari precís i ajustat a la norma, mostrant un bon domini lingüístic i morfosintàctic i reflexionant sobre la llengua i el seu ús.
4.4. Seleccionar i contrastar informació procedent de diferents fonts, de manera progressivament autònoma, sobre temes de l'àmbit personal, social i educatiu, avaluant-ne la fiabilitat, i compartir oralment els resultats adoptant un punt de vista personal i respectuós amb la propietat intel·lectual.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 5. EXPRESSIÓ ESCRITA I MULTIMODAL

1r CICLE ESO
5.1. Produir, amb progressiva autonomia, textos escrits i multimodals de gèneres discursius de l'àmbit personal, social i educatiu que responguen a la situació comunicativa amb adequació, coherència, cohesió i correcció, utilitzant elements de cohesió variats.
5.2. Utilitzar un llenguatge no discriminatori i detectar, de manera progressivament autònoma, els possibles usos manipuladors dela llengua durant el procés de composició escrita.
5.3. Utilitzar, durant el procés d'escriptura, de manera reflexiva i amb ajuda puntual del professorat, i incorporant progressivament metallenguatge, els coneixements lingüístics, textuals i discursius necessaris en la situació d'aprenentatge.
5.4. Planificar, textualitzar, revisar i editar, amb progressiva autonomia, durant el procés d'escriptura, mitjançant estratègies gradualment complexes.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 6. INTERACCIÓ ORAL, ESCRITA I MULTIMODAL

1r CICLE ESO
6.1. Interactuar oralment, amb progressiva autonomia, sobre coneixements ajustats a la situació comunicativa de l'àmbit personal, social i educatiu, per mitjà de diferents suports,
6.2. Identificar i rebutjar, amb ajuda puntual, els usos discriminatoris i manipuladors de la llengua, a partir de la reflexió i l'anàlisi dels elements verbals i no verbals utilitzats en el discurs.
6.3. Utilitzar, amb ajuda puntual, estratègies per a la gestió dialogada de conflictes en l'àmbit personal, educatiu i social.
6.4. Interactuar en textos escrits i multimodals de manera asíncrona i síncrona amb progressiva autonomia, mostrant empatia i respecte per les diferents necessitats, idees i motivacions dels interlocutors, utilitzant estratègies per a expressar missatges cohesionats, coherents i adequats amb un vocabulari precís i no discriminatori.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 7. MEDIACIÓ ORAL, ESCRITA I MULTIMODAL

1r CICLE ESO
7.1. Mostrar interés per participar en la solució de problemes de comprensió recíproca entre parlants de llengües o varietats lingüístiques diferents, sobre assumptes diversos de l'àmbit personal, social i educatiu.
7.2. Comprendre, comunicar i descriure textos de complexitat mitjana en diferents suports, o explicar conceptes, de manera oral o escrita, combinant el seu repertori lingüístic (L1-L1, L1-L2, L2-L1).
7.3. Seleccionar i aplicar, de manera progressivament autònoma, estratègies de simplificació i adaptació de la llengua, que faciliten la comprensió i expressió oral i escrita de la informació en diferents llengües del seu repertori lingüístic (L1-L1, L1-L2, L2-L1).

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 8. LECTURA AUTÒNOMA

1 CICLE ESO
8.1. Llegir obres diverses i textos escrits i multimodals de l'àmbit personal, social i educatiu, seleccionant, amb progressiva autonomia, els que millor s'ajusten en cada moment vital als seus gustos, interessos i necessitats personals.
8.2. Deixar constància del propi itinerari lector i de les experiències lectores.
8.3. Compartir les experiències de lectura, en suports diversos, participant en comunitats lectores en l'àmbit educatiu i social, i relacionant el sentit de l'obra amb la pròpia experiència biogràfica i lectora.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 9. COMPETÈNCIA LITERÀRIA

1r CICLE ESO

9.1. Llegir i escoltar fragments literaris i obres completes, amb progressiva autonomia i en contextos socioculturals pròxims, tenint en compte els interessos de l'alumne.
9.2. Interpretar la informació rellevant dels textos literaris, de les obres completes, i aportar conclusions de manera reflexiva.
9.3. Establir, de manera guiada, vincles entre els textos llegits i altres textos escrits, orals o multimodals, o bé amb altres manifestacions artístiques en funció de temes, tòpics, estructures, llenguatge i valors ètics o estètics, mostrant, a més, implicació i resposta personal del lector en la lectura.
9.4. Expressar opinió sobre textos i obres literàries, utilitzant alguns recursos retòrics i el metallenguatge literari, amb suport puntual del professorat.
9.5. Crear textos literaris senzills dels gèneres bàsics (contes, dramatitzacions, poemes, cançons...) aplicant els recursos literaris bàsics adequats, amb progressiva autonomia.
9.6. Participar en manifestacions literàries, recitals i representacions teatrals partint de models.

2.2.3. Sabers bàsics

Bloc 1: Llengua i ús
Biografia lingüística personal. Diversitat lingüística de l'entorn.
Plurilingüisme, les famílies lingüístiques i les llengües del món
Les llengües d'Espanya
Desenvolupament sociohistòric de les llengües d'Espanya
Reflexió interlingüística
Estratègies d'identificació de prejudicis i estereotips lingüístics i exploració de maneres d'evitar-los

Llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències
Expressions idiomàtiques de la llengua
Bloc 2: Estratègies comunicatives
2.1 Sabers comuns
Estratègies per a adaptar el discurs a la situació comunicativa: grau de formalitat i caràcter públic o privat; distància social entre els interlocutors; propòsits comunicatius i interpretació d'intencions; canal de Comunicació i elements no verbals de la comunicació.
Tipologies textuals i gèneres discursius
Propietats textuals: coherència, cohesió i adequació
Estratègies de detecció i ús d'un llenguatge verbal i icònic no discriminator
Estratègies de reflexió sobre el procés d'aprenentatge, autoavaluació i autocorrecció
2.2 Alfabetització informacional
Xarxes socials i mitjans de comunicació. Etiqueta digital. Riscos de desinformació, manipulació i vulneració de la privacitat en la xarxa
Hàbits i conductes per a la comunicació segura en entorns virtuals
Anàlisi de la imatge i elements paratextuals dels textos iconicoverbals i multimodals
Usos de l'escriptura per a l'organització del pensament: notes, esquemes, mapes conceptuals, resums, etc.
Estratègies de cerca en fonts documentals diverses i amb diferents suports i formats, amb criteris de fiabilitat, qualitat i pertinència.
Estratègies d'ús i tractament de fonts documentals diverses

Ús de models per a analitzar, valorar, reorganitzar i sintetitzar la informació en esquemes propis.
Comunicació i difusió creativa i respectuosa amb la propietat intel·lectual.
Utilització de la biblioteca i dels recursos digitals.
Eines digitals per al treball col·laboratiu i la comunicació.
2.3 Reflexió sobre la llengua
La implicació de l'emissor en els textos
Adequació del registre a la situació de comunicació
Cohesió: connectors textuals temporals, explicatius, d'ordre i de contrast, distributius, de causa, de conseqüència, de condició i d'hipòtesi.
Cohesió: mecanismes de referència interna gramaticals (substitucions pronominals) i lèxics (nominalitzacions i hiperònims de significat abstracte, sinònims, repeticions i el·lipsis).
Ús coherent de les formes verbals en els textos.
Correlació temporal en la coordinació i subordinació d'oracions
Correcció lingüística i revisió ortogràfica i gramatical dels textos.
Ús de diccionaris, manuals de consulta i correctors en suport analògic o digital
Els signes de puntuació com a mecanisme organitzador del text escrit. La seua relació amb el significat.
Observació, comparació i manipulació d'estructures lingüístiques.
Estratègies per al contrast i la transferència entre les llengües.

Diferències i interseccions entre llengua oral i llengua escrita en situacions comunicatives.
La llengua com a sistema i les seues unitats bàsiques.
Formes gramaticals i funcions sintàctiques.
Relació entre els esquemes semàntic i sintàctic de l'oració simple. Observació i transformació d'enunciats i ús de la terminologia sintàctica.
Procediments lèxics (afixos) i sintàctics per al canvi de categoria gramatical.
Procediments d'adquisició i formació de paraules: els canvis en el seu significat.
Les relacions semàntiques entre paraules i els seus valors en funció del context i el propòsit comunicatiu.
2.4 Comunicació i interacció oral
G1 Comprensió oral
Estratègies de comprensió oral: sentit global del text i relació entre les seues parts, selecció i retenció de la informació rellevant.
Valoració de la forma i el contingut del text.
G2 Expressió oral
Discursos orals en situacions comunicatives de caràcter formal.
Adequació a l'audiència i al temps d'exposició.
Planificació, producció i revisió de textos orals i multimodals.
Trets discursius i lingüístics de l'oralitat formal.
Estratègies d'expressió oral: interpretació i ús d'elements de la comunicació no verbal.
G3 Interacció oral

Estratègies d'escolta activa, assertivitat i resolució dialogada dels conflictes, tenint en compte la perspectiva de gènere
Interaccions orals en situacions comunicatives de caràcter formal i informal
Estratègies de cortesia lingüística i cooperació conversacional
2.5 Comprensió escrita
Estratègies de comprensió abans de la lectura: coneixements previs, objectius de lectura, hipòtesis per mitjà d'informació paratextual, tipologia, gènere i estructura del text.
Estratègies de comprensió durant la lectura: coherència interna del text, inferències, sentits figurats i significats no explícits.
Estratègies de comprensió després de la lectura: tema, tesi, idea principal, arguments, intenció de l'autor i organització del contingut.
Valoració de la forma i el contingut del text.
2.6 Expressió escrita i multimodal
Estratègies del procés d'escriptura i multimodal: planificació, textualització, revisió i correcció.
Aplicació de les normes ortogràfiques i gramaticals. Propietat lèxica.
Presentació cuidada de les produccions escrites
Elements gràfics i paratextuals.
Interaccions escrites en situacions comunicatives de caràcter formal i informal.
Bloc 3 Lectura i literatura
3.1 Hàbit lector

Identitat lectora: selecció d'obres variades i lectura autònoma, consciència i verbalització dels propis gustos.
Identitat lectora: valoració crítica dels textos i sobre la pròpia pràctica de lectura.
Expressió de l'experiència lectora i de diferents formes d'apropiació i recreació dels textos llegits.
Ús de la biblioteca escolar i pública. Circuit literari i lector. Participació en actes culturals.
Estratègies per a la recomanació de les lectures
3.2 Literatura
Obres rellevants de la literatura juvenil contemporània i del patrimoni literari universal, inscrites en itineraris temàtics o de gènere, que incloguen la presència d'autores i autors.
Estratègies de construcció compartida de la interpretació de les obres. Converses literàries
Lectura i comprensió de textos literaris: estructura, aspectes formals, recursos estilístics i retòrics
Estratègies d'utilització d'informació sociohistòrica, cultural i artística bàsica per a construir la interpretació de les obres literàries.
Relació i comparació dels textos llegits amb altres textos i manifestacions artístiques i culturals, i amb les noves formes de ficció en funció de temes, tòpics, estructures i llenguatges.
Estratègies, models i pautes per a l'expressió de la interpretació i valoració personal d'obres i fragments literaris. Lectura amb perspectiva de gènere.
Lectura expressiva, dramatització i recitació dels textos tenint en compte els processos de comprensió, apropiació i oralització implicats.

Planificació i creació de textos a partir de l'apropiació de les convencions del llenguatge literari i en referència a models donats (imitació, transformació, continuació, etc.).

2.2. Concreció curricular de Valencià 2n ESO

2.2.1. Elements curriculars del nivell

2n ESO Valencià

2.2.2. Competències Específiques

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 1. MULTILINGÜÍSME I INTERCULTURALITAT

1.1. Identificar i valorar les llengües d'Espanya i del món, i les varietats lingüístiques de les dues llengües oficials de la Comunitat Valenciana, identificant nocions bàsiques de les llengües i contrastant algunes característiques en discursos orals, escrits i multimodals.
1.2. Mostrar interés per l'ús del valencià en les diferents situacions comunicatives de l'àmbit personal, social i educatiu, i valorar la seua importància com a llengua pròpia del territori.
1.3. Mostrar interés i respecte per les varietats lingüístiques, contrastant algunes de les seues característiques en diferents contextos d'ús i identificant expressions d'ús habitual i menys habitual.
1.4. Identificar prejudicis i estereotips lingüístics a partir de l'observació de la diversitat lingüística de l'entorn, amb una actitud de respecte i valoració de la riquesa cultural, lingüística i dialectal.

1.5. Reflexionar i exemplificar, amb certa autonomia, aspectes del funcionament de les llengües, a partir de l'observació, la comparació entre aquestes i la manipulació de paraules, oracions i textos de distintes llengües, fent ús del metallenguatge.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 2. COMPRENSIÓ ORAL I MULTIMODAL

2.1. Escoltar de manera activa, interpretar i valorar, amb progressiva autonomia, textos orals i multimodals de gèneres, tipologies i registres diferents, propis de l'àmbit personal, social i educatiu, reflexionant sobre el contingut i la forma, i avaluant-ne la qualitat i la fiabilitat, així com la idoneïtat del canal utilitzat.
2.2. Interpretar el sentit global i les idees principals i secundàries de textos orals i multimodals de coneixements ajustats a diferents àmbit
2.3. Extraure i interpretar informació (explícita i implícita) dels textos orals i multimodals, i dels elements no verbals, i valorar el propòsit del text i la intenció de l'emissor.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 3. COMPRENSIÓ ESCRITA I MULTIMODAL

3.1. Llegir, interpretar i valorar, amb progressiva autonomia, textos escrits i multimodals de gèneres, tipologies i registres diferents propis de l'àmbit personal, social i educatiu, per mitjà de l'anàlisi dels elements formals i de contingut propis del nivell educatiu, i avaluant-ne la qualitat i fiabilitat, així com la idoneïtat del canal utilitzat i l'eficàcia dels procediments comunicatius emprats.
3.2. Aplicar, amb progressiva autonomia, tot tipus d'estratègies per a comprendre el sentit global i la informació específica, distingir les idees principals de les secundàries, obtindré informació literal, interpretar informació explícita i implícita i valorar el propòsit de diferents textos i la intenció de l'emissor.

3.3. Identificar les tipologies textuals i els gèneres discursius, i reconéixer l'estructura i algunes de les característiques lingüístiques específiques de cada tipus de text.
3.4. Localitzar, seleccionar i contrastar informació procedent de diferents fonts, avaluant-ne la fiabilitat i pertinença, en diferents textos multimodals en mitjans digitals, amb progressiva autonomia, de l'àmbit personal, social i educatiu.
3.5. Aplicar, amb progressiva autonomia, tot tipus d'estratègies per a la cerca, selecció, gestió i edició de la informació, en diferents textos multimodals, per a ampliar coneixements de manera responsable, contrastar la informació de fonts de caràcter general, atenent el context i la intenció comunicativa, i utilitzar-la citant-ne les fonts.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 4. EXPRESSIÓ ORAL

4.1. Produir, amb progressiva autonomia, discursos orals sobre diferents àmbits del coneixement, ajustats a la situació comunicativa i als gèneres discursius de l'àmbit personal, social i educatiu, amb adequació i coherència, fent ús de connectors i aportant el seu propi punt de vista.
4.2. Produir discursos orals amb una pronunciació correcta i una entonació adequada, utilitzant els elements prosòdics i els recursos no verbals adequats que reforcen el discurs i utilitzant diferents suports audiovisuals.
4.3. Efectuar produccions orals amb un registre estàndard, un llenguatge no discriminatori i un vocabulari precís i ajustat a la norma, mostrant un bon domini lingüístic i morfosintàctic i reflexionant sobre la llengua i el seu ús.
4.4. Seleccionar i contrastar informació procedent de diferents fonts, de manera progressivament autònoma, sobre temes de l'àmbit personal, social i educatiu, avaluant-ne la fiabilitat, i compartir oralment els resultats adoptant un punt de vista personal i respectuós amb la propietat intel·lectual.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 5. EXPRESSIÓ ESCRITA I MULTIMODAL

5.1. Produir, amb progressiva autonomia, textos escrits i multimodals de gèneres discursius de l'àmbit personal, social i educatiu que responguen a la situació comunicativa amb adequació, coherència, cohesió i correcció, utilitzant elements de cohesió variats.
5.2. Utilitzar un llenguatge no discriminatori i detectar, de manera progressivament autònoma, els possibles usos manipuladors dela llengua durant el procés de composició escrita.
5.3. Utilitzar, durant el procés d'escriptura, de manera reflexiva i amb ajuda puntual del professorat, i incorporant progressivament metallenguatge, els coneixements lingüístics, textuals i discursius necessaris en la situació d'aprenentatge.
5.4. Planificar, textualitzar, revisar i editar, amb progressiva autonomia, durant el procés d'escriptura, mitjançant estratègies gradualment complexes.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 6. INTERACCIÓ ORAL, ESCRITA I MULTIMODAL

6.1. Interactuar oralment, amb progressiva autonomia, sobre coneixements ajustats a la situació comunicativa de l'àmbit personal, social i educatiu, per mitjà de diferents suports, aplicant l'escolta activa i utilitzant un vocabulari precís i no discriminatori, la cortesia lingüística, l'etiqueta digital i els recursos no verbals que faciliten la construcció d'un discurs consensuat.
6.2. Identificar i rebutjar, amb ajuda puntual, els usos discriminatoris i manipuladors de la llengua, a partir de la reflexió i l'anàlisi dels elements verbals i no verbals utilitzats en el discurs.
6.3. Utilitzar, amb ajuda puntual, estratègies per a la gestió dialogada de conflictes en l'àmbit personal, educatiu i social.

6.4. Interactuar en textos escrits i multimodals de manera asíncrona i síncrona amb progressiva autonomia, mostrant empatia i respecte per les diferents necessitats, idees i motivacions dels interlocutors, utilitzant estratègies per a expressar missatges cohesionats, coherents i adequats amb un vocabulari precís i no discriminatori.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 7. MEDIACIÓ ORAL, ESCRITA I MULTIMODAL

7.1. Mostrar interés per participar en la solució de problemes de comprensió recíproca entre parlants de llengües o varietats lingüístiques diferents, sobre assumptes diversos de l'àmbit personal, social i educatiu.
7.2. Comprendre, comunicar i descriure textos de complexitat mitjana en diferents suports, o explicar conceptes, de manera oral o escrita, combinant el seu repertori lingüístic (L1-L1, L1-L2, L2-L1).
7.3. Seleccionar i aplicar, de manera progressivament autònoma, estratègies de simplificació i adaptació de la llengua, que faciliten la comprensió i expressió oral i escrita de la informació en diferents llengües del seu repertori lingüístic (L1-L1, L1-L2, L2-L1).

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 8. LECTURA AUTÒNOMA

8.1. Llegir obres diverses i textos escrits i multimodals de l'àmbit personal, social i educatiu, seleccionant, amb progressiva autonomia, els que millor s'ajusten en cada moment vital als seus gustos, interessos i necessitats personals.
8.2. Deixar constància del propi itinerari lector i de les experiències lectores.

8.3. Compartir les experiències de lectura, en suports diversos, participant en comunitats lectores en l'àmbit educatiu i social, i relacionant el sentit de l'obra amb la pròpia experiència biogràfica i lectora.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 9. COMPETÈNCIA LITERÀRIA

9.1. Llegir i escoltar fragments literaris i obres completes, amb progressiva autonomia i en contextos socioculturals pròxims, tenint en compte els interessos de l'alumne.
9.2. Interpretar la informació rellevant dels textos literaris, de les obres completes, i aportar conclusions de manera reflexiva.
9.3. Establir, de manera guiada, vincles entre els textos llegits i altres textos escrits, orals o multimodals, o bé amb altres manifestacions artístiques en funció de temes, tòpics, estructures, llenguatge i valors ètics o estètics, mostrant, a més, implicació i resposta personal del lector en la lectura.
9.4. Expressar opinió sobre textos i obres literàries, utilitzant alguns recursos retòrics i el metallenguatge literari, amb suport puntual del professorat.
9.5. Crear textos literaris senzills dels gèneres bàsics (contes, dramatitzacions, poemes, cançons...) aplicant els recursos literaris bàsics adequats, amb progressiva autonomia.
9.6. Participar en manifestacions literàries, recitals i representacions teatrals partint de models.

2.2.3. Criteris d'Avaluació

Els **criteris d'avaluació**, juntament amb els sabers bàsics, són la base per al disseny de situacions d'apre- nentatge i el procediment i instruments d'avaluació que calen per a avaluar l'adquisició de cada compe- tència específica.

El Decret 107/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'estableix l'ordenació i el currículum d'Educació Secundària Obligatòria, estableix quins són els nivells mínims al final de cadascun dels dos cicles de l'Educació Secundària Obligatòria.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 1. MULTILINGÜÍSME I INTERCULTURALITAT

2n ESO
Identificar i valorar les llengües d'Espanya i del món, i les varietats lingüístiques de les dues llengües oficials de la Comunitat Valenciana, identificant nocions bàsiques de les llengües i contrastant algunes característiques en discursos orals, escrits i multimodals.
Mostrar interés per l'ús del valencià en les diferents situacions comunicatives de l'àmbit personal, social i educatiu, i valorar la seua importància com a llengua pròpia del territori.
Mostrar interés i respecte per les varietats lingüístiques, contrastant algunes de les seues característiques en diferents contextos d'ús i identificant expressions d'ús habitual i menys habitual.
Identificar prejudicis i estereotips lingüístics a partir de l'observació de la diversitat lingüística de l'entorn, amb una actitud de respecte i valoració de la riquesa cultural, lingüística i dialectal.
Reflexionar i exemplificar, amb certa autonomia, aspectes del funcionament de les llengües, a partir de l'observació, la comparació entre aquestes i la manipulació de paraules, oracions i textos de distintes llengües, fent ús del metallenguatge.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 2. COMPRENSIÓ ORAL I MULTIMODAL

2n ESO
2.1. Escoltar de manera activa, interpretar i valorar, amb progressiva autonomia, textos orals i multimodals de gèneres, tipologies i registres diferents, propis de l'àmbit personal, social i educatiu, reflexionant sobre el contingut i la forma, i avaluant-ne la qualitat i la fiabilitat, així com la idoneïtat del canal utilitzat.
2.2. Interpretar el sentit global i les idees principals i secundàries de textos orals i multimodals de coneixements ajustats a diferents àmbits del coneixement.
2.3. Extraure i interpretar informació (explícita i implícita) dels textos orals i multimodals, i dels elements no verbals, i valorar el propòsit del text i la intenció de l'emissor.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 3. COMPRENSIÓ ESCRITA I MULTIMODAL

2n ESO
3.1. Llegir, interpretar i valorar, amb progressiva autonomia, textos escrits i multimodals de gèneres, tipologies i registres diferents propis de l'àmbit personal, social i educatiu, per mitjà de l'anàlisi dels elements formals i de contingut propis del nivell educatiu, i avaluant-ne la qualitat i fiabilitat, així com la idoneïtat del canal utilitzat i l'eficàcia dels procediments comunicatius emprats.
3.2. Aplicar, amb progressiva autonomia, tot tipus d'estratègies per a comprendre el sentit global i la informació específica, distingir les idees principals de les secundàries, obtindré informació literal, interpretar informació explícita i implícita i valorar el propòsit de diferents textos i la intenció de l'emissor.
3.3. Identificar les tipologies textuals i els gèneres discursius, i reconéixer l'estructura i algunes de les característiques lingüístiques específiques de cada tipus de text.
3.4. Localitzar, seleccionar i contrastar informació procedent de diferents fonts, avaluant-ne la fiabilitat i pertinença, en diferents textos multimodals en mitjans digitals, amb progressiva autonomia, de l'àmbit personal, social i educatiu.

3.5. Aplicar, amb progressiva autonomia, tot tipus d'estratègies per a la cerca, selecció, gestió i edició de la informació, en diferents textos multimodals, per a ampliar coneixements de manera responsable, contrastar la informació de fonts de caràcter general, atenent el context i la intenció comunicativa, i utilitzar-la citant-ne les fonts.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 4. EXPRESSIÓ ORAL

2n ESO
4.1. Produir, amb progressiva autonomia, discursos orals sobre diferents àmbits del coneixement, ajustats a la situació comunicativa i als gèneres discursius de l'àmbit personal, social i educatiu, amb adequació i coherència, fent ús de connectors i aportant el seu propi punt de vista.
4.2. Produir discursos orals amb una pronunciació correcta i una entonació adequada, utilitzant els elements prosòdics i els recursos no verbals adequats que reforcen el discurs i utilitzant diferents suports.
4.3. Efectuar produccions orals amb un registre estàndard, un llenguatge no discriminatori i un vocabulari precís i ajustat a la norma, mostrant un bon domini lingüístic i morfosintàctic i reflexionant sobre la llengua i el seu ús.
4.4. Seleccionar i contrastar informació procedent de diferents fonts, de manera progressivament autònoma, sobre temes de l'àmbit personal, social i educatiu, avaluant-ne la fiabilitat, i compartir oralment els resultats adoptant un punt de vista personal i respectuós amb la propietat intel·lectual.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 5. EXPRESSIÓ ESCRITA I MULTIMODAL

2n ESO
5.1. Produir, amb progressiva autonomia, textos escrits i multimodals de gèneres discursius de l'àmbit personal, social i educatiu que responguen a la situació comunicativa amb adequació, coherència, cohesió i correcció, utilitzant elements de cohesió variats.
5.2. Utilitzar un llenguatge no discriminatori i detectar, de manera progressivament autònoma, els possibles usos manipuladors dela llengua durant el procés de composició escrita.
5.3. Utilitzar, durant el procés d'escriptura, de manera reflexiva i amb ajuda puntual del professorat, i incorporant progressivament metallenguatge, els coneixements lingüístics, textuals i discursius necessaris en la situació d'aprenentatge.
5.4. Planificar, textualitzar, revisar i editar, amb progressiva autonomia, durant el procés d'escriptura, mitjançant estratègies gradualment complexes.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 6. INTERACCIÓ ORAL, ESCRITA I MULTIMODAL

2n ESO
6.1. Interactuar oralment, amb progressiva autonomia, sobre coneixements ajustats a la situació comunicativa de l'àmbit personal, social i educatiu, per mitjà de diferents suports,
6.2. Identificar i rebutjar, amb ajuda puntual, els usos discriminatoris i manipuladors de la llengua, a partir de la reflexió i l'anàlisi dels elements verbals i no verbals utilitzats en el discurs.
6.3. Utilitzar, amb ajuda puntual, estratègies per a la gestió dialogada de conflictes en l'àmbit personal, educatiu i social.
6.4. Interactuar en textos escrits i multimodals de manera asíncrona i síncrona amb progressiva autonomia, mostrant empatia i respecte per les diferents necessitats, idees i motivacions dels interlocutors, utilitzant estratègies per a expressar missatges cohesionats, coherents i adequats amb un vocabulari precís i no discriminatori.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 7. MEDIACIÓ ORAL, ESCRITA I MULTIMODAL

2n ESO
7.1. Mostrar interés per participar en la solució de problemes de comprensió recíproca entre parlants de llengües o varietats lingüístiques diferents, sobre assumptes diversos de l'àmbit personal, social i educatiu.
7.2. Comprendre, comunicar i descriure textos de complexitat mitjana en diferents suports, o explicar conceptes, de manera oral o escrita, combinant el seu repertori lingüístic (L1-L1, L1-L2, L2-L1).
7.3. Seleccionar i aplicar, de manera progressivament autònoma, estratègies de simplificació i adaptació de la llengua, que faciliten la comprensió i expressió oral i escrita de la informació en diferents llengües del seu repertori lingüístic (L1-L1, L1-L2, L2-L1).

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 8. LECTURA AUTÒNOMA

2n ESO
8.1. Llegir obres diverses i textos escrits i multimodals de l'àmbit personal, social i educatiu, seleccionant, amb progressiva autonomia, els que millor s'ajusten en cada moment vital als seus gustos, interessos i necessitats personals.
8.2. Deixar constància del propi itinerari lector i de les experiències lectores.
8.3. Compartir les experiències de lectura, en suports diversos, participant en comunitats lectores en l'àmbit educatiu i social, i relacionant el sentit de l'obra amb la pròpia experiència biogràfica i lectora.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 9. COMPETÈNCIA LITERÀRIA

2n ESO

9.1. Llegir i escoltar fragments literaris i obres completes, amb progressiva autonomia i en contextos socioculturals pròxims, tenint en compte els interessos de l'alumne.
9.2. Interpretar la informació rellevant dels textos literaris, de les obres completes, i aportar conclusions de manera reflexiva.
9.3. Establir, de manera guiada, vincles entre els textos llegits i altres textos escrits, orals o multimodals, o bé amb altres manifestacions artístiques en funció de temes, tòpics, estructures, llenguatge i valors ètics o estètics, mostrant, a més, implicació i resposta personal del lector en la lectura.
9.4. Expressar opinió sobre textos i obres literàries, utilitzant alguns recursos retòrics i el metallenguatge literari, amb suport puntual del professorat.
9.5. Crear textos literaris senzills dels gèneres bàsics (contes, dramatitzacions, poemes, cançons...) aplicant els recursos literaris bàsics adequats, amb progressiva autonomia.
9.6. Participar en manifestacions literàries, recitals i representacions teatrals partint de models.

2.2.4. Sabers Bàsics

Sabers bàsics

Bloc 1: Llengua i ús
Biografia lingüística personal. Diversitat lingüística de l'entorn.
Plurilingüisme, les famílies lingüístiques i les llengües del món
Les llengües d'Espanya
Desenvolupament sociohistòric de les llengües d'Espanya
Reflexió interlingüística

Estratègies d'identificació de prejudicis i estereotips lingüístics i exploració de maneres d'evitar-los
Llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències
Expressions idiomàtiques de la llengua
Bloc 2: Estratègies comunicatives
2.1 Sabers comuns
Estratègies per a adaptar el discurs a la situació comunicativa: grau de formalitat i caràcter públic o privat; distància social entre els interlocutors; propòsits comunicatius i interpretació d'intencions; canal de Comunicació i elements no verbals de la comunicació.
Tipologies textuals i gèneres discursius
Propietats textuals: coherència, cohesió i adequació
Estratègies de detecció i ús d'un llenguatge verbal i icònic no discriminator
Estratègies de reflexió sobre el procés d'aprenentatge, autoavaluació i autocorrecció
2.2 Alfabetització informacional
Xarxes socials i mitjans de comunicació. Etiqueta digital. Riscos de desinformació, manipulació i vulneració de la privacitat en la xarxa
Hàbits i conductes per a la comunicació segura en entorns virtuals
Anàlisi de la imatge i elements paratextuals dels textos iconicoverbals i multimodals
Usos de l'escriptura per a l'organització del pensament: notes, esquemes, mapes conceptuals, resums, etc.
Estratègies de cerca en fonts documentals diverses i amb diferents suports i formats, amb criteris de fiabilitat, qualitat i pertinència.

Estratègies d'ús i tractament de fonts documentals diverses
Ús de models per a analitzar, valorar, reorganitzar i sintetitzar la informació en esquemes propis.
Comunicació i difusió creativa i respectuosa amb la propietat intel·lectual.
Utilització de la biblioteca i dels recursos digitals.
Eines digitals per al treball col·laboratiu i la comunicació.
2.3 Reflexió sobre la llengua
La implicació de l'emissor en els textos
Adequació del registre a la situació de comunicació
Cohesió: connectors textuals temporals, explicatius, d'ordre i de contrast, distributius, de causa, de conseqüència, de condició i d'hipòtesi.
Cohesió: mecanismes de referència interna gramaticals (substitucions pronominals) i lèxics (nominalitzacions i hiperònims de significat abstracte, sinònims, repeticions i el·lipsis).
Ús coherent de les formes verbals en els textos.
Correlació temporal en la coordinació i subordinació d'oracions
Correcció lingüística i revisió ortogràfica i gramatical dels textos.
Ús de diccionaris, manuals de consulta i correctors en suport analògic o digital
Els signes de puntuació com a mecanisme organitzador del text escrit. La seua relació amb el significat.
Observació, comparació i manipulació d'estructures lingüístiques.

Estratègies per al contrast i la transferència entre les llengües.
Diferències i interseccions entre llengua oral i llengua escrita en situacions comunicatives.
La llengua com a sistema i les seues unitats bàsiques.
Formes gramaticals i funcions sintàctiques.
Relació entre els esquemes semàntic i sintàctic de l'oració simple. Observació i transformació d'enunciats i ús de la terminologia sintàctica.
Procediments lèxics (afixos) i sintàctics per al canvi de categoria gramatical.
Procediments d'adquisició i formació de paraules: els canvis en el seu significat.
Les relacions semàntiques entre paraules i els seus valors en funció del context i el propòsit comunicatiu.
2.4 Comunicació i interacció oral
G1 Comprensió oral
Estratègies de comprensió oral: sentit global del text i relació entre les seues parts, selecció i retenció de la informació rellevant.
Valoració de la forma i el contingut del text.
G2 Expressió oral
Discursos orals en situacions comunicatives de caràcter formal.
Adequació a l'audiència i al temps d'exposició.
Planificació, producció i revisió de textos orals i multimodals.
Trets discursius i lingüístics de l'oralitat formal.
Estratègies d'expressió oral: interpretació i ús d'elements de la comunicació no verbal.

G3 Interacció oral
Estratègies d'escolta activa, assertivitat i resolució dialogada dels conflictes, tenint en compte la perspectiva de gènere
Interaccions orals en situacions comunicatives de caràcter formal i informal
Estratègies de cortesia lingüística i cooperació conversacional
2.5 Comprensió escrita
Estratègies de comprensió abans de la lectura: coneixements previs, objectius de lectura, hipòtesis per mitjà d'informació paratextual, tipologia, gènere i estructura del text.
Estratègies de comprensió durant la lectura: coherència interna del text, inferències, sentits figurats i significats no explícits.
Estratègies de comprensió després de la lectura: tema, tesi, idea principal, arguments, intenció de l'autor i organització del contingut.
Valoració de la forma i el contingut del text.
2.6 Expressió escrita i multimodal
Estratègies del procés d'escriptura i multimodal: planificació, textualització, revisió i correcció.
Aplicació de les normes ortogràfiques i gramaticals. Propietat lèxica.
Presentació cuidada de les produccions escrites
Elements gràfics i paratextuals.
Interaccions escrites en situacions comunicatives de caràcter formal i informal.
Bloc 3 Lectura i literatura

3.1 Hàbit lector
Identitat lectora: selecció d'obres variades i lectura autònoma, consciència i verbalització dels propis gustos.
Identitat lectora: valoració crítica dels textos i sobre la pròpia pràctica de lectura.
Expressió de l'experiència lectora i de diferents formes d'apropiació i recreació dels textos llegits.
Ús de la biblioteca escolar i pública. Circuit literari i lector. Participació en actes culturals.
Estratègies per a la recomanació de les lectures
3.2 Literatura
Obres rellevants de la literatura juvenil contemporània i del patrimoni literari universal, inscrites en itineraris temàtics o de gènere, que incloguen la presència d'autores i autors.
Estratègies de construcció compartida de la interpretació de les obres. Converses literàries
Lectura i comprensió de textos literaris: estructura, aspectes formals, recursos estilístics i retòrics
Estratègies d'utilització d'informació sociohistòrica, cultural i artística bàsica per a construir la interpretació de les obres literàries.
Relació i comparació dels textos llegits amb altres textos i manifestacions artístiques i culturals, i amb les noves formes de ficció en funció de temes, tòpics, estructures i llenguatges.
Estratègies, models i pautes per a l'expressió de la interpretació i valoració personal d'obres i fragments literaris. Lectura amb perspectiva de gènere.
Lectura expressiva, dramatització i recitació dels textos tenint en compte els processos de comprensió, apropiació i oralització implicats.

Planificació i creació de textos a partir de l'apropiació de les convencions del llenguatge literari i en referència a models donats (imitació, transformació, continuació, etc.).

2.3. Concreció curricular de Valencià 3r ESO

2.3.1. Elements curriculars de Valencià 3r d'ESO

3r ESO VALENCIÀ

2.3.2. Competències específiques

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 1. MULTILINGÜÍSME I INTERCULTURALITAT

1.1. Identificar i valorar les llengües d'Espanya i del món, i les varietats lingüístiques de les dues llengües oficials de la Comunitat Valenciana a partir de l'explicació del seu origen i del seu desenvolupament sociohistòric, contrastant aspectes lingüístics i discursius, així com els trets de les diferents varietats, en manifestacions orals, escrites i multimodals
1.2. Mostrar interés per l'ús del valencià en les diferents situacions comunicatives de l'àmbit personal, social, educatiu i professional, i valorar la seua importància com a llengua pròpia del territori.
1.3. Mostrar interés i respecte per les diverses varietats lingüístiques, identificant i contrastant les seues característiques principals i diferenciant-les d'altres varietats en diferents contextos d'ús.
1.4. Identificar i qüestionar prejudicis i estereotips lingüístics a partir de l'anàlisi de la diversitat lingüística de l'entorn, de les llengües en contacte i dels drets lingüístics individuals i col·lectius, amb una actitud de respecte i valoració de la riquesa cultural, lingüística i dialectal.
1.5. Formular generalitzacions, amb progressiva autonomia, sobre aspectes del funcionament de les llengües, a partir de la manipulació, la comparació i la transformació

d'enunciats, així com també de la formulació d'hipòtesis i la cerca d'exemples, fent ús del metallenguatge específic i consultant diccionaris, manuals i gramàtiques.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 2. COMPRENSIÓ ORAL I MULTIMODAL

2.1. Escoltar de manera activa, interpretar i valorar, de manera autònoma, textos orals i multimodals de gèneres, tipologies i registres diferents, propis de l'àmbit personal, social, educatiu i professional, reflexionant sobre el contingut i la forma, i avaluant-ne la qualitat i fiabilitat, així com la idoneïtat del canal utilitzat.
2.2. Interpretar el sentit global i les idees principals i secundàries de textos orals i multimodals de coneixements complexos i ajustats a la situació comunicativa.
2.3. Extraure i interpretar informació (explícita i implícita) dels textos orals i multimodals, dels elements no verbals i dels elements prosòdics, així com identificar incongruències entre text i elements no verbals, i valorar de manera crítica i raonada els continguts, el propòsit del text i la intenció de l'emissor.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 3. COMPRENSIÓ ESCRITA I MULTIMODAL

3.1. Llegir, interpretar i valorar, de manera autònoma, textos escrits i multimodals de gèneres, tipologies i registres diferents propis de l'àmbit personal, social, educatiu i professional, reflexionant sobre el contingut i la forma, i avaluant-ne la qualitat i fiabilitat, així com la idoneïtat del canal utilitzat i l'eficàcia dels procediments comunicatius emprats.
3.2. Aplicar, de manera autònoma, tot tipus d'estratègies per a comprendre el sentit global i la informació específica, distingir les idees principals de les secundàries, obtindre informació literal, interpretar informació explícita i implícita i valorar de manera raonada i crítica els continguts, el propòsit de diferents textos i la intenció de l'emissor.

3.3. Identificar les tipologies textuals i els gèneres discursius, i reconéixer l'estructura complexa i el format dels textos i les característiques lingüístiques específiques de cada tipus de text.
3.4. Localitzar, seleccionar i contrastar informació procedent de diferents fonts, avaluant-ne la fiabilitat i pertinença en funció dels objectius de lectura i evitant els riscs de manipulació i desinformació, en diferents textos multimodals en mitjans digitals, de manera autònoma, de l'àmbit personal, social, educatiu i professional.
3.5. Aplicar, de manera autònoma, tot tipus d'estratègies per a la cerca, selecció, gestió i edició de la informació, en diferents textos multimodals, per a ampliar coneixements de manera responsable, contrastar i valorar la informació de fonts diverses, atenent el context i la intenció comunicativa, i utilitzar-la citant-ne les fonts i respectant els principis de propietat intel·lectual.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 4. EXPRESSIÓ ORAL

4.1. Produir, amb autonomia, discursos orals extensos sobre coneixements complexos ajustats a la situació comunicativa i als gèneres discursius de l'àmbit personal, social, educatiu i professional, amb adequació, coherència i cohesió, manifestant una consciència crítica cap al tema.
4.2. Produir discursos orals amb fluïdesa, una bona pronunciació i entonació, utilitzant de manera eficaç els elements prosòdics, els recursos no verbals i diferents suports audiovisuals que reforcen les idees expressades i que capten audiovisuals. l'atenció del receptor.
4.3. Efectuar produccions orals amb un registre formal, un llenguatge no discriminatori i un vocabulari ric i ajustat a la norma, fent ús d'expressions idiomàtiques, amb un domini òptim de la morfosintaxi, i reflexionant sobre la llengua, el seu ús i el propòsit comunicatiu.

4.4. Seleccionar i contrastar informació procedent de diferents fonts, de manera autònoma, sobre temes d'interés acadèmic, personal o social, calibrant-ne la fiabilitat i pertinència, i reelaborar-la i comunicar-la de manera creativa adoptant un punt de vista crític i respectant els principis de propietat intel·lectual.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 5. EXPRESSIÓ ESCRITA I MULTIMODAL

5.1. Produir, de manera autònoma, textos escrits i multimodals complexos de gèneres discursius de l'àmbit personal, social, educatiu i professional que responguen a la situació comunicativa amb adequació, coherència, cohesió i correcció.
5.2. Utilitzar un llenguatge no discriminatori i detectar, de manera autònoma, els usos manipuladors de la llengua durant el procés de composició escrita.
5.3. Utilitzar, durant el procés d'escriptura, de manera reflexiva i autònoma, i utilitzant metallenguatge, els coneixements lingüístics textuals i discursius necessaris en la situació d'aprenentatge.
5.4. Planificar, textualitzar, revisar i editar, de manera autònoma, durant el procés d'escriptura, utilitzant les estratègies necessàries de manera precisa.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 6. INTERACCIÓ ORAL, ESCRITA I MULTIMODAL

6.1. Interactuar oralment, amb autonomia, sobre coneixements complexos ajustats a la situació comunicativa de l'àmbit personal, social, educatiu i professional, per mitjà de diferents suports, aplicant l'escolta activa i utilitzant un vocabulari precís i no discriminatori, la cortesia lingüística, l'etiqueta digital i els recursos no verbals que faciliten la construcció d'un discurs consensuat, utilitzant un vocabulari ric, correcte i no discriminatori, i implicant-

se de manera activa i reflexiva amb una actitud dialogant i d'escolta per a la construcció d'un discurs comú consensuat.
6.2. Identificar i rebutjar, de manera autònoma, els usos discriminatoris i manipuladors de la llengua, a partir de la reflexió i l'anàlisi dels elements verbals i no verbals utilitzats en el discurs.
6.3. Utilitzar estratègies, de manera autònoma, per a la gestió dialogada de conflictes en l'àmbit personal, educatiu i social.
6.4. Interactuar en textos escrits i multimodals complexos de manera asíncrona i síncrona amb autonomia, mostrant empatia i respecte per les diferents necessitats, idees i motivacions dels interlocutors, amb adequació, coherència, cohesió, correcció i un vocabulari ric i no discriminatori.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 7. MEDIACIÓ ORAL, ESCRITA I MULTIMODAL

7.1. Mostrar interés per participar en la solució de problemes de comprensió recíproca entre parlants de llengües o varietats lingüístiques diferents, sobre assumptes diversos de l'àmbit personal, social, educatiu i professional.
7.2. Comprendre, comunicar, descriure i parafrasejar textos d'una certa complexitat en diferents suports, o explicar conceptes, de manera oral o escrita, combinant el seu repertori lingüístic (L1-L1, L1-L2, L2-L1).
7.3. Seleccionar i aplicar, de manera autònoma, estratègies de simplificació, adaptació i reformulació de la llengua, que faciliten la comprensió i expressió oral i escrita de la informació en diferents llengües del seu repertori lingüístic (L1-L1, L1-L2, L2-L1).

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 8. LECTURA AUTÒNOMA

8.1. Llegir obres diverses i textos escrits i multimodals de l'àmbit personal, social, educatiu i professional, seleccionant de manera autònoma els que millor s'ajusten en cada moment vital als seus gustos, interessos i necessitats personals.
8.2. Deixar constància del propi itinerari lector i cultural, explicant els criteris de selecció de les lectures, les formes d'accés a la cultura literària i les experiències lectores.
8.3. Compartir les experiències de lectura, en suports diversos, participant en comunitats lectores en l'àmbit educatiu i social, i relacionant el sentit de l'obra amb la pròpia experiència biogràfica, lectora i cultural.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 9. COMPETÈNCIA LITERÀRIA

9.1. Llegir i escoltar fragments literaris i obres completes, de manera autònoma, tenint en compte els interessos de l'alumne.
9.2. Interpretar la informació rellevant de les obres literàries, de manera autònoma, i aportar conclusions amb reflexió i visió crítica.
9.3. Establir, de manera progressivament autònoma, vincles entre els textos llegits i altres textos escrits, orals o multimodals, o bé amb altres manifestacions artístiques en funció de temes, tòpics, estructures, llenguatge i valors ètics o estètics, mostrant, a més, implicació i resposta personal del lector en la lectura.
9.4. Expressar opinió sobre textos i obres literàries, utilitzant els recursos retòrics fonamentals, el metallenguatge i les característiques dels gèneres, de manera autònoma.
9.5. Crear textos literaris (relats breus, dramatitzacions, poemes, cançons...) aplicant els recursos literaris adequats a cada gènere, de manera autònoma.
9.6. Organitzar i participar en manifestacions literàries, recitals i representacions teatrals.

2.3.3. Criteris d'avaluació

Els **criteris d'avaluació**, juntament amb els sabers bàsics, són la base per al disseny de situacions d'aprenentatge i el procediment i instruments d'avaluació que calen per a avaluar l'adquisició de cada competència específica. El Decret 107/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'estableix l'ordenació i el currículum d'Educació Secundària Obligatòria, estableix quins són els nivells mínims al final de cadascun dels dos cicles de l'ESO.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 1. MULTILINGÜÍSME I INTERCULTURALITAT

2n cicle d'ESO
1.1. Identificar i valorar les llengües d'Espanya i del món, i les varietats lingüístiques de les dues llengües oficials de la Comunitat Valenciana a partir de l'explicació del seu origen i del seu desenvolupament sociohistòric, contrastant aspectes lingüístics i discursius, així com els trets de les diferents varietats, en manifestacions orals, escrites i multimodals

1.2. Mostrar interés per l'ús del valencià en les diferents situacions comunicatives de l'àmbit personal, social, educatiu i professional, i valorar la seua importància com a llengua pròpia del territori.

1.3. Mostrar interés i respecte per les diverses varietats lingüístiques, identificant i contrastant les seues característiques principals i diferenciant-les d'altres varietats en diferents contextos d'ús.
1.4. Identificar i qüestionar prejudicis i estereotips lingüístics a partir de l'anàlisi de la diversitat lingüística de l'entorn, de les llengües en contacte i dels drets lingüístics individuals i col·lectius, amb una actitud de respecte i valoració de la riquesa cultural, lingüística i dialectal.
1.5. Formular generalitzacions, amb progressiva autonomia, sobre aspectes del funcionament de les llengües, a partir de la manipulació, la comparació i la transformació d'enunciats, així com també de la formulació d'hipòtesis i la cerca d'exemples, fent ús del metallenguatge específic i consultant diccionaris, manuals i gramàtiques.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 2. COMPRENSIÓ ORAL I MULTIMODAL

2n cicle d'ESO
2.1. Escoltar de manera activa, interpretar i valorar, de manera autònoma, textos orals i multimodals de gèneres, tipologies i registres diferents, propis de l'àmbit personal, social, educatiu i professional, reflexionant sobre el contingut i la forma, i avaluant-ne la qualitat i fiabilitat, així com la idoneïtat del canal utilitzat.
2.2. Interpretar el sentit global i les idees principals i secundàries de textos orals i multimodals de coneixements complexos i ajustats a la situació comunicativa.
2.3. Extraure i interpretar informació (explícita i implícita) dels textos orals i multimodals, dels elements no verbals i dels elements prosòdics, així com identificar incongruències entre text i elements no verbals, i valorar de manera crítica i raonada els continguts, el propòsit del text i la intenció de l'emissor.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 3. COMPRENSIÓ ESCRITA I MULTIMODAL

2n cicle d'ESO
3.1. Llegir, interpretar i valorar, de manera autònoma, textos escrits i multimodals de gèneres, tipologies i registres diferents propis de l'àmbit personal, social, educatiu i professional, reflexionant sobre el contingut i la forma, i avaluant-ne la qualitat i fiabilitat, així com la idoneïtat del canal utilitzat i l'eficàcia dels procediments comunicatius emprats.
3.2. Aplicar, de manera autònoma, tot tipus d'estratègies per a comprendre el sentit global i la informació específica, distingir les idees principals de les secundàries, obtindre informació literal, interpretar informació explícita i implícita i valorar de manera raonada i crítica els continguts, el propòsit de diferents textos i la intenció de l'emissor.
3.3. Identificar les tipologies textuals i els gèneres discursius, i reconéixer l'estructura complexa i el format dels textos i les característiques lingüístiques específiques de cada tipus de text.

3.4. Localitzar, seleccionar i contrastar informació procedent de diferents fonts, avaluant-ne la fiabilitat i pertinença en funció dels objectius de lectura i evitant els riscs de manipulació i desinformació, en diferents textos multimodals en mitjans digitals, de manera autònoma, de l'àmbit personal, social, educatiu i professional.
3.5. Aplicar, de manera autònoma, tot tipus d'estratègies per a la cerca, selecció, gestió i edició de la informació, en diferents textos multimodals, per a ampliar coneixements de manera responsable, contrastar i valorar la informació de fonts

diverses, atenent el context i la intenció comunicativa, i utilitzar-la citant-ne les fonts i respectant els principis de propietat intel·lectual.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 4. EXPRESSIÓ ORAL

2n cicle d'ESO
4.1. Produir, amb autonomia, discursos orals extensos sobre coneixements complexos ajustats a la situació comunicativa i als gèneres discursius de l'àmbit personal, social, educatiu i professional, amb adequació, coherència i cohesió, manifestant una consciència crítica cap al tema.
4.2. Produir discursos orals amb fluïdesa, una bona pronunciació i entonació, utilitzant de manera eficaç els elements prosòdics, els recursos no verbals i diferents suports audiovisuals que reforcen les idees expressades i que capten audiovisuals. l'atenció del receptor.
4.3. Efectuar produccions orals amb un registre formal, un llenguatge no discriminatori i un vocabulari ric i ajustat a la norma, fent ús d'expressions idiomàtiques, amb un domini òptim de la morfosintaxi, i reflexionant sobre la llengua, el seu ús i el propòsit comunicatiu.
4.4. Seleccionar i contrastar informació procedent de diferents fonts, de manera autònoma, sobre temes d'interés acadèmic, personal o social, calibrant-ne la fiabilitat i pertinència, i reelaborar-la i comunicar-la de manera creativa adoptant un punt de vista crític i respectant els principis de propietat intel·lectual.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 5. EXPRESSIÓ ESCRITA I MULTIMODAL

2n cicle d'ESO
5.1. Produir, de manera autònoma, textos escrits i multimodals complexos de gèneres discursius de l'àmbit personal, social, educatiu i professional que responguen a la situació comunicativa amb adequació, coherència, cohesió i correcció.
5.2. Utilitzar un llenguatge no discriminatori i detectar, de manera autònoma, els usos manipuladors de la llengua durant el procés de composició escrita.
5.3. Utilitzar, durant el procés d'escriptura, de manera reflexiva i autònoma, i utilitzant metallenguatge, els coneixements lingüístics textuals i discursius necessaris en la situació d'aprenentatge.
5.4. Planificar, textualitzar, revisar i editar, de manera autònoma, durant el procés d'escriptura, utilitzant les estratègies necessàries de manera precisa.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 6. INTERACCIÓ ORAL, ESCRITA I MULTIMODAL

2n cicle d'ESO
6.1. Interactuar oralment, amb autonomia, sobre coneixements complexos ajustats a la situació comunicativa de l'àmbit personal, social, educatiu i professional, per mitjà de diferents suports, aplicant l'escolta activa i utilitzant un vocabulari precís i no discriminatori, la cortesia lingüística, l'etiqueta digital i els recursos no verbals que faciliten la construcció d'un discurs consensuat, utilitzant un vocabulari ric, correcte i no discriminatori, i implicant-se de manera activa i reflexiva amb una actitud dialogant i d'escolta per a la construcció d'un discurs comú consensuat.

6.2. Identificar i rebutjar, de manera autònoma, els usos discriminatoris i manipuladors de la llengua, a partir de la reflexió i l'anàlisi dels elements verbals i no verbals utilitzats en el discurs.
6.3. Utilitzar estratègies, de manera autònoma, per a la gestió dialogada de conflictes en l'àmbit personal, educatiu i social.
6.4. Interactuar en textos escrits i multimodals complexos de manera asíncrona i síncrona amb autonomia, mostrant empatia i respecte per les diferents necessitats, idees i motivacions dels interlocutors, amb adequació, coherència, cohesió, correcció i un vocabulari ric i no discriminatori.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 7. MEDIACIÓ ORAL, ESCRITA I MULTIMODAL

2n cicle d'ESO
7.1. Mostrar interés per participar en la solució de problemes de comprensió recíproca entre parlants de llengües o varietats lingüístiques diferents, sobre assumptes diversos de l'àmbit personal, social, educatiu i professional.
7.2. Comprendre, comunicar, descriure i parafrasejar textos d'una certa complexitat en diferents suports, o explicar conceptes, de manera oral o escrita, combinant el seu repertori lingüístic (L1-L1, L1-L2, L2-L1).
7.3. Seleccionar i aplicar, de manera autònoma, estratègies de simplificació, adaptació i reformulació de la llengua, que faciliten la comprensió i expressió oral i escrita de la informació en diferents llengües del seu repertori lingüístic (L1-L1, L1-L2, L2-L1).

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 8. LECTURA AUTÒNOMA

2n cicle d'ESO
8.1. Llegir obres diverses i textos escrits i multimodals de l'àmbit personal, social, educatiu i professional, seleccionant de manera autònoma els que millor s'ajusten en cada moment vital als seus gustos, interessos i necessitats personals.
8.2. Deixar constància del propi itinerari lector i cultural, explicant els criteris de selecció de les lectures, les formes d'accés a la cultura literària i les experiències lectores.
8.3. Compartir les experiències de lectura, en suports diversos, participant en comunitats lectores en l'àmbit educatiu i social, i relacionant el sentit de l'obra amb la pròpia experiència biogràfica, lectora i cultural.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 9. COMPETÈNCIA LITERÀRIA

2n cicle d'ESO
9.1. Llegir i escoltar fragments literaris i obres completes, de manera autònoma, tenint en compte els interessos de l'alumne.
9.2. Interpretar la informació rellevant de les obres literàries, de manera autònoma, i aportar conclusions amb reflexió i visió crítica.
9.3. Establir, de manera progressivament autònoma, vincles entre els textos llegits i altres textos escrits, orals o multimodals, o bé amb altres manifestacions artístiques en funció de temes, tòpics, estructures, llenguatge i valors ètics o estètics, mostrant, a més, implicació i resposta personal del lector en la lectura.

9.4. Expressar opinió sobre textos i obres literàries, utilitzant els recursos retòrics fonamentals, el metallenguatge i les característiques dels gèneres, de manera autònoma.
9.5. Crear textos literaris (relats breus, dramatitzacions, poemes, cançons...) aplicant els recursos literaris adequats a cada gènere, de manera autònoma.
9.6. Organitzar i participar en manifestacions literàries, recitals i representacions teatrals.

2.3.4. Sabers bàsics

Bloc 1: Llengua i ús
Biografia lingüística personal. Diversitat lingüística de l'entorn.
Plurilingüisme, les famílies lingüístiques i les llengües del món.
Variació lingüística.
Desenvolupament sociohistòric de les llengües d'Espanya.
Aproximació a les llengües de signes.
Reflexió interlingüística.
Estratègies d'exploració i qüestionament de prejudicis i estereotips lingüístics. Fenòmens del contacte entre llengües.
Drets lingüístics i la seua expressió en lleis i declaracions institucionals.
Expressions idiomàtiques de la llengua.
Bloc 2: Estratègies comunicatives
2.1 Sabers comuns

Estratègies per a adaptar el discurs a la situació comunicativa: grau de formalitat i caràcter públic o privat; distància social entre els interlocutors; propòsits comunicatius i interpretació d'intencions; canal de comunicació i elements no verbals de la comunicació.
Tipologies textuals i gèneres discursius
Gèneres discursius propis de l'àmbit professional: el currículum, la carta de motivació i l'entrevista de treball
Propietats textuals: coherència, cohesió i adequació
Estratègies de detecció i ús d'un llenguatge verbal i icònic no discriminatori
Estratègies de reflexió sobre el procés d'aprenentatge, autoavaluació i autocorrecció
Estratègies de gestió de les emocions en la comunicació
2.2 Alfabetització informacional
Xarxes socials i mitjans de comunicació. Etiqueta digital. Riscos de desinformació, manipulació i vulneració de la privacitat en la xarxa
Hàbits i conductes per a la comunicació segura en entorns virtuals
Anàlisi de la imatge i elements paratextuals dels textos iconicoverbals i multimodals
Usos de l'escriptura per a l'organització del pensament: notes, esquemes, mapes conceptuals, resums, etc.
Estratègies de cerca en fonts documentals diverses i amb diferents suports i formats, amb criteris de fiabilitat, qualitat i pertinència.
Estratègies d'ús i tractament de fonts documentals diverses
Ús de models per a analitzar, valorar, reorganitzar i sintetitzar la informació en esquemes propis.

Comunicació i difusió creativa i respectuosa amb la propietat intel·lectual.
Utilització de la biblioteca i dels recursos digitals.
Eines digitals per al treball col·laboratiu i la comunicació.
2.3 Reflexió sobre la llengua
La implicació de l'emissor en els textos
L'expressió de la subjectivitat en textos
Adequació del registre a la situació de comunicació
Cohesió: connectors textuals temporals, explicatius, d'ordre i de contrast, distributius, de causa, de conseqüència, de condició i d'hipòtesi
Cohesió: mecanismes de referència interna gramaticals (substitucions pronominals) i lèxics (nominalitzacions i hiperònims de significat abstracte, sinònims, repeticions i el·lipsis).
Ús coherent de les formes verbals en els textos.
Correlació temporal en la coordinació i subordinació d'oracions
Correcció lingüística i revisió ortogràfica i gramatical dels textos.
Ús de diccionaris, manuals de consulta i correctors en suport analògic o digital
Els signes de puntuació com a mecanisme organitzador del text escrit. La seua relació amb el significat.
Observació, comparació i manipulació d'estructures lingüístiques.
Estratègies per al contrast i la transferència entre les llengües.
Diferències i interseccions entre llengua oral i llengua escrita en situacions comunicatives.

La llengua com a sistema i les seues unitats bàsiques
Formes gramaticals i funcions sintàctiques.
Relació entre els esquemes semàntic i sintàctic de l'oració simple. Observació i transformació d'enunciats i ús de la terminologia sintàctica.
Procediments lèxics (afixos) i sintàctics per al canvi de categoria gramatical.
Procediments d'adquisició i formació de paraules: els canvis en el seu significat.
Les relacions semàntiques entre paraules i els seus valors en funció del context i el propòsit comunicatiu.
2.4 Comunicació i interacció oral
G1 Comprensió oral
Estratègies de comprensió oral: sentit global del text i relació entre les seues parts, selecció i retenció de la informació rellevant
Valoració de la forma i el contingut del text
G2 Expressió oral
Discursos orals en situacions comunicatives de caràcter formal
Adequació a l'audiència i al temps d'exposició
Planificació, producció i revisió de textos orals i multimodals
Trets discursius i lingüístics de l'oralitat formal
Estratègies d'expressió oral: interpretació i ús d'elements de la comunicació no verbal
G3 Interacció oral

Estratègies d'escolta activa, assertivitat i resolució dialogada dels conflictes, tenint en compte la perspectiva de gènere
Interaccions orals en situacions comunicatives de caràcter formal i informa
Estratègies de cortesia lingüística i cooperació conversacional
2.5 Comprensió escrita
Estratègies de comprensió abans de la lectura: coneixements previs, objectius de lectura, hipòtesis per mitjà d'informació paratextual, tipologia, gènere i estructura del text.
Estratègies de comprensió durant la lectura: coherència interna del text, inferències, sentits figurats i significats no explícits.
Estratègies de comprensió després de la lectura: tema, tesi, idea principal, arguments, intenció de l'autor i organització del contingut.
Valoració de la forma i el contingut del text
2.6 Expressió escrita i multimodal
Estratègies del procés d'escriptura i multimodal: planificació, textualització, revisió i correcció.
Aplicació de les normes ortogràfiques i gramaticals. Propietat lèxica.
Presentació cuidada de les produccions escrites
Elements gràfics i paratextuals.
Interaccions escrites en situacions comunicatives de caràcter formal i informal.
Bloc 3 Lectura i literatura
3.1 Hàbit lector

Identitat lectora: selecció d'obres variades i lectura autònoma, consciència i verbalització dels propis gustos.
Identitat lectora: valoració crítica dels textos i sobre la pròpia pràctica de lectura.
Expressió de l'experiència lectora i de diferents formes d'apropiació i recreació dels textos llegits
Ús de la biblioteca escolar i pública. Circuit literari i lector. Participació en actes culturals.
Estratègies per a la recomanació de les lectures
3.2 Literatura
Obres rellevants del patrimoni literari nacional i universal i de la literatura actual, inscrites en itineraris temàtics o de gènere, que incloguen la presència d'autores i autors.
Estratègies de construcció compartida de la interpretació de les obres. Converses literàries
Lectura i comprensió de textos literaris: estructura, aspectes formals, recursos estilístics i retòrics
Estratègies d'utilització d'informació sociohistòrica, cultural i artística bàsica per a construir la interpretació de les obres literàries.
Relació i comparació dels textos llegits amb altres textos, orals, escrits o multimodals, i manifestacions artístiques i culturals, i amb les noves formes de ficció en funció de temes, tòpics, estructures i llenguatges. Elements de continuïtat i ruptura.
Estratègies per a interpretar obres i fragments literaris tenint en compte els valors culturals, ètics i estètics presents en els textos. Lectura amb perspectiva de gènere.
Lectura expressiva, dramatització i recitació dels textos tenint en compte els processos de comprensió, apropiació i oralització implicats.

Planificació i creació de textos a partir de l'apropiació de les convencions del llenguatge literari i en referència a models donats (imitació, transformació, continuació, etc.).

2.4. Concreció curricular de Valencià 4t ESO

2.4.1. Elements curriculars de VALENCIÀ 4t d'ESO

4t ESO VALENCIÀ

2.4.2. Competències específiques

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 1. MULTILINGÜÍSME I INTERCULTURALITAT

1.1. Identificar i valorar les llengües d'Espanya i del món, i les varietats lingüístiques de les dues llengües oficials de la Comunitat Valenciana a partir de l'explicació del seu origen i del seu desenvolupament sociohistòric, contrastant aspectes lingüístics i discursius, així com els trets de les diferents varietats, en manifestacions orals, escrites i multimodals
1.2. Mostrar interés per l'ús del valencià en les diferents situacions comunicatives de l'àmbit personal, social, educatiu i professional, i valorar la seua importància com a llengua pròpia del territori.
1.3. Mostrar interés i respecte per les diverses varietats lingüístiques, identificant i contrastant les seues característiques principals i diferenciant-les d'altres varietats en diferents contextos d'ús.
1.4. Identificar i qüestionar prejudicis i estereotips lingüístics a partir de l'anàlisi de la diversitat lingüística de l'entorn, de les llengües en contacte i dels drets lingüístics individuals i col·lectius, amb una actitud de respecte i valoració de la riquesa cultural, lingüística i dialectal.
1.5. Formular generalitzacions, amb progressiva autonomia, sobre aspectes del funcionament de les llengües, a partir de la manipulació, la comparació i la transformació

d'enunciats, així com també de la formulació d'hipòtesis i la cerca d'exemples, fent ús del metallenguatge específic i consultant diccionaris, manuals i gramàtiques.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 2. COMPRENSIÓ ORAL I MULTIMODAL

2.1. Escoltar de manera activa, interpretar i valorar, de manera autònoma, textos orals i multimodals de gèneres, tipologies i registres diferents, propis de l'àmbit personal, social, educatiu i professional, reflexionant sobre el contingut i la forma, i avaluant-ne la qualitat i fiabilitat, així com la idoneïtat del canal utilitzat.
2.2. Interpretar el sentit global i les idees principals i secundàries de textos orals i multimodals de coneixements complexos i ajustats a la situació comunicativa.
2.3. Extraure i interpretar informació (explícita i implícita) dels textos orals i multimodals, dels elements no verbals i dels elements prosòdics, així com identificar incongruències entre text i elements no verbals, i valorar de manera crítica i raonada els continguts, el propòsit del text i la intenció de l'emissor.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 3. COMPRENSIÓ ESCRITA I MULTIMODAL

3.1. Llegir, interpretar i valorar, de manera autònoma, textos escrits i multimodals de gèneres, tipologies i registres diferents propis de l'àmbit personal, social, educatiu i professional, reflexionant sobre el contingut i la forma, i avaluant-ne la qualitat i fiabilitat, així com la idoneïtat del canal utilitzat i l'eficàcia dels procediments comunicatius emprats.
3.2. Aplicar, de manera autònoma, tot tipus d'estratègies per a comprendre el sentit global i la informació específica, distingir les idees principals de les secundàries, obtindre informació literal, interpretar informació explícita i implícita i valorar de manera raonada i crítica els continguts, el propòsit de diferents textos i la intenció de l'emissor.

3.3. Identificar les tipologies textuals i els gèneres discursius, i reconéixer l'estructura complexa i el format dels textos i les característiques lingüístiques específiques de cada tipus de text.
3.4. Localitzar, seleccionar i contrastar informació procedent de diferents fonts, avaluant-ne la fiabilitat i pertinença en funció dels objectius de lectura i evitant els riscs de manipulació i desinformació, en diferents textos multimodals en mitjans digitals, de manera autònoma, de l'àmbit personal, social, educatiu i professional.
3.5. Aplicar, de manera autònoma, tot tipus d'estratègies per a la cerca, selecció, gestió i edició de la informació, en diferents textos multimodals, per a ampliar coneixements de manera responsable, contrastar i valorar la informació de fonts diverses, atenent el context i la intenció comunicativa, i utilitzar-la citant-ne les fonts i respectant els principis de propietat intel·lectual.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 4. EXPRESSIÓ ORAL

4.1. Produir, amb autonomia, discursos orals extensos sobre coneixements complexos ajustats a la situació comunicativa i als gèneres discursius de l'àmbit personal, social, educatiu i professional, amb adequació, coherència i cohesió, manifestant una consciència crítica cap al tema.
4.2. Produir discursos orals amb fluïdesa, una bona pronunciació i entonació, utilitzant de manera eficaç els elements prosòdics, els recursos no verbals i diferents suports audiovisuals que reforcen les idees expressades i que capten audiovisuals. l'atenció del receptor.
4.3. Efectuar produccions orals amb un registre formal, un llenguatge no discriminatori i un vocabulari ric i ajustat a la norma, fent ús d'expressions idiomàtiques, amb un domini òptim de la morfosintaxi, i reflexionant sobre la llengua, el seu ús i el propòsit comunicatiu.

4.4. Seleccionar i contrastar informació procedent de diferents fonts, de manera autònoma, sobre temes d'interés acadèmic, personal o social, calibrant-ne la fiabilitat i pertinència, i reelaborar-la i comunicar-la de manera creativa adoptant un punt de vista crític i respectant els principis de propietat intel·lectual.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 5. EXPRESSIÓ ESCRITA I MULTIMODAL

5.1. Produir, de manera autònoma, textos escrits i multimodals complexos de gèneres discursius de l'àmbit personal, social, educatiu i professional que responguen a la situació comunicativa amb adequació, coherència, cohesió i correcció.
5.2. Utilitzar un llenguatge no discriminatori i detectar, de manera autònoma, els usos manipuladors de la llengua durant el procés de composició escrita.
5.3. Utilitzar, durant el procés d'escriptura, de manera reflexiva i autònoma, i utilitzant metallenguatge, els coneixements lingüístics textuals i discursius necessaris en la situació d'aprenentatge.
5.4. Planificar, textualitzar, revisar i editar, de manera autònoma, durant el procés d'escriptura, utilitzant les estratègies necessàries de manera precisa.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 6. INTERACCIÓ ORAL, ESCRITA I MULTIMODAL

6.1. Interactuar oralment, amb autonomia, sobre coneixements complexos ajustats a la situació comunicativa de l'àmbit personal, social, educatiu i professional, per mitjà de diferents suports, aplicant l'escolta activa i utilitzant un vocabulari precís i no discriminatori, la cortesia lingüística, l'etiqueta digital i els recursos no verbals que faciliten la construcció d'un discurs consensuat, utilitzant un vocabulari ric, correcte i no discriminatori, i implicant-

se de manera activa i reflexiva amb una actitud dialogant i d'escolta per a la construcció d'un discurs comú consensuat.
6.2. Identificar i rebutjar, de manera autònoma, els usos discriminatoris i manipuladors de la llengua, a partir de la reflexió i l'anàlisi dels elements verbals i no verbals utilitzats en el discurs.
6.3. Utilitzar estratègies, de manera autònoma, per a la gestió dialogada de conflictes en l'àmbit personal, educatiu i social.
6.4. Interactuar en textos escrits i multimodals complexos de manera asíncrona i síncrona amb autonomia, mostrant empatia i respecte per les diferents necessitats, idees i motivacions dels interlocutors, amb adequació, coherència, cohesió, correcció i un vocabulari ric i no discriminatori.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 7. MEDIACIÓ ORAL, ESCRITA I MULTIMODAL

7.1. Mostrar interés per participar en la solució de problemes de comprensió recíproca entre parlants de llengües o varietats lingüístiques diferents, sobre assumptes diversos de l'àmbit personal, social, educatiu i professional.
7.2. Comprendre, comunicar, descriure i parafrasejar textos d'una certa complexitat en diferents suports, o explicar conceptes, de manera oral o escrita, combinant el seu repertori lingüístic (L1-L1, L1-L2, L2-L1).
7.3. Seleccionar i aplicar, de manera autònoma, estratègies de simplificació, adaptació i reformulació de la llengua, que faciliten la comprensió i expressió oral i escrita de la informació en diferents llengües del seu repertori lingüístic (L1-L1, L1-L2, L2-L1).

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 8. LECTURA AUTÒNOMA

8.1. Llegir obres diverses i textos escrits i multimodals de l'àmbit personal, social, educatiu i professional, seleccionant de manera autònoma els que millor s'ajusten en cada moment vital als seus gustos, interessos i necessitats personals.
8.2. Deixar constància del propi itinerari lector i cultural, explicant els criteris de selecció de les lectures, les formes d'accés a la cultura literària i les experiències lectores.
8.3. Compartir les experiències de lectura, en suports diversos, participant en comunitats lectores en l'àmbit educatiu i social, i relacionant el sentit de l'obra amb la pròpia experiència biogràfica, lectora i cultural.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 9. COMPETÈNCIA LITERÀRIA

9.1. Llegir i escoltar fragments literaris i obres completes, de manera autònoma, tenint en compte els interessos de l'alumne.
9.2. Interpretar la informació rellevant de les obres literàries, de manera autònoma, i aportar conclusions amb reflexió i visió crítica.
9.3. Establir, de manera progressivament autònoma, vincles entre els textos llegits i altres textos escrits, orals o multimodals, o bé amb altres manifestacions artístiques en funció de temes, tòpics, estructures, llenguatge i valors ètics o estètics, mostrant, a més, implicació i resposta personal del lector en la lectura.
9.4. Expressar opinió sobre textos i obres literàries, utilitzant els recursos retòrics fonamentals, el metallenguatge i les característiques dels gèneres, de manera autònoma.
9.5. Crear textos literaris (relats breus, dramatitzacions, poemes, cançons...) aplicant els recursos literaris adequats a cada gènere, de manera autònoma.
9.6. Organitzar i participar en manifestacions literàries, recitals i representacions teatrals.

2.4.3. Criteris d'avaluació

Els **criteris d'avaluació**, juntament amb els sabers bàsics, són la base per al disseny de situacions d'apre- nentatge i el procediment i instruments d'avaluació que calen per a avaluar l'adquisició de cada compe- tència específica.

El Decret 107/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'estableix l'ordenació i el currículum d'Educació Secundària Obligatòria, estableix quins són els nivells mínims al final de cadascun dels dos cicles de l'Educació Secundària Obligatòria.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 1. MULTILINGÜÍSME I INTERCULTURALITAT

2n ESO
Identificar i valorar les llengües d'Espanya i del món, i les varietats lingüístiques de les dues llengües oficials de la Comunitat Valenciana, identificant nocions bàsiques de les llengües i contrastant algunes característiques en discursos orals, escrits i multimodals.
Mostrar interés per l'ús del valencià en les diferents situacions comunicatives de l'àmbit personal, social i educatiu, i valorar la seua importància com a llengua pròpia del territori.
Mostrar interés i respecte per les varietats lingüístiques, contrastant algunes de les seues característiques en diferents contextos d'ús i identificant expressions d'ús habitual i menys habitual.
Identificar prejudicis i estereotips lingüístics a partir de l'observació de la diversitat lingüística de l'entorn, amb una actitud de respecte i valoració de la riquesa cultural, lingüística i dialectal.
Reflexionar i exemplificar, amb certa autonomia, aspectes del funcionament de les llengües, a partir de l'observació, la comparació entre aquestes i la manipulació de paraules, oracions i textos de distintes llengües, fent ús del metallenguatge.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 2. COMPRENSIÓ ORAL I MULTIMODAL

2n ESO
2.1. Escoltar de manera activa, interpretar i valorar, amb progressiva autonomia, textos orals i multimodals de gèneres, tipologies i registres diferents, propis de l'àmbit personal, social i educatiu, reflexionant sobre el contingut i la forma, i avaluant-ne la qualitat i la fiabilitat, així com la idoneïtat del canal utilitzat.
2.2. Interpretar el sentit global i les idees principals i secundàries de textos orals i multimodals de coneixements ajustats a diferents àmbits del coneixement.
2.3. Extraure i interpretar informació (explícita i implícita) dels textos orals i multimodals, i dels elements no verbals, i valorar el propòsit del text i la intenció de l'emissor.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 3. COMPRENSIÓ ESCRITA I MULTIMODAL

2n ESO
3.1. Llegir, interpretar i valorar, amb progressiva autonomia, textos escrits i multimodals de gèneres, tipologies i registres diferents propis de l'àmbit personal, social i educatiu, per mitjà de l'anàlisi dels elements formals i de contingut propis del nivell educatiu, i avaluant-ne la qualitat i fiabilitat, així com la idoneïtat del canal utilitzat i l'eficàcia dels procediments comunicatius emprats.
3.2. Aplicar, amb progressiva autonomia, tot tipus d'estratègies per a comprendre el sentit global i la informació específica, distingir les idees principals de les secundàries, obtindré informació literal, interpretar informació explícita i implícita i valorar el propòsit de diferents textos i la intenció de l'emissor.
3.3. Identificar les tipologies textuals i els gèneres discursius, i reconéixer l'estructura i algunes de les característiques lingüístiques específiques de cada tipus de text.

3.4. Localitzar, seleccionar i contrastar informació procedent de diferents fonts, avaluant-ne la fiabilitat i pertinença, en diferents textos multimodals en mitjans digitals, amb progressiva autonomia, de l'àmbit personal, social i educatiu.
3.5. Aplicar, amb progressiva autonomia, tot tipus d'estratègies per a la cerca, selecció, gestió i edició de la informació, en diferents textos multimodals, per a ampliar coneixements de manera responsable, contrastar la informació de fonts de caràcter general, atenent el context i la intenció comunicativa, i utilitzar-la citant-ne les fonts.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 4. EXPRESSIÓ ORAL

2n ESO
4.1. Produir, amb progressiva autonomia, discursos orals sobre diferents àmbits del coneixement, ajustats a la situació comunicativa i als gèneres discursius de l'àmbit personal, social i educatiu, amb adequació i coherència, fent ús de connectors i aportant el seu propi punt de vista.
4.2. Produir discursos orals amb una pronunciació correcta i una entonació adequada, utilitzant els elements prosòdics i els recursos no verbals adequats que reforcen el discurs i utilitzant diferents suports.
4.3. Efectuar produccions orals amb un registre estàndard, un llenguatge no discriminatori i un vocabulari precís i ajustat a la norma, mostrant un bon domini lingüístic i morfosintàctic i reflexionant sobre la llengua i el seu ús.
4.4. Seleccionar i contrastar informació procedent de diferents fonts, de manera progressivament autònoma, sobre temes de l'àmbit personal, social i educatiu, avaluant-ne la fiabilitat, i compartir oralment els resultats adoptant un punt de vista personal i respectuós amb la propietat intel·lectual.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 5. EXPRESSIÓ ESCRITA I MULTIMODAL

2n ESO
5.1. Produir, amb progressiva autonomia, textos escrits i multimodals de gèneres discursius de l'àmbit personal, social i educatiu que responguen a la situació comunicativa amb adequació, coherència, cohesió i correcció, utilitzant elements de cohesió variats.
5.2. Utilitzar un llenguatge no discriminatori i detectar, de manera progressivament autònoma, els possibles usos manipuladors dela llengua durant el procés de composició escrita.
5.3. Utilitzar, durant el procés d'escriptura, de manera reflexiva i amb ajuda puntual del professorat, i incorporant progressivament metallenguatge, els coneixements lingüístics, textuals i discursius necessaris en la situació d'aprenentatge.
5.4. Planificar, textualitzar, revisar i editar, amb progressiva autonomia, durant el procés d'escriptura, mitjançant estratègies gradualment complexes.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 6. INTERACCIÓ ORAL, ESCRITA I MULTIMODAL

2n ESO
6.1. Interactuar oralment, amb progressiva autonomia, sobre coneixements ajustats a la situació comunicativa de l'àmbit personal, social i educatiu, per mitjà de diferents suports,
6.2. Identificar i rebutjar, amb ajuda puntual, els usos discriminatoris i manipuladors de la llengua, a partir de la reflexió i l'anàlisi dels elements verbals i no verbals utilitzats en el discurs.
6.3. Utilitzar, amb ajuda puntual, estratègies per a la gestió dialogada de conflictes en l'àmbit personal, educatiu i social.
6.4. Interactuar en textos escrits i multimodals de manera asíncrona i síncrona amb progressiva autonomia, mostrant empatia i respecte per les diferents necessitats, idees i motivacions dels interlocutors, utilitzant estratègies per a expressar missatges cohesionats, coherents i adequats amb un vocabulari precís i no discriminatori.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 7. MEDIACIÓ ORAL, ESCRITA I MULTIMODAL

2n ESO
7.1. Mostrar interés per participar en la solució de problemes de comprensió recíproca entre parlants de llengües o varietats lingüístiques diferents, sobre assumptes diversos de l'àmbit personal, social i educatiu.
7.2. Comprendre, comunicar i descriure textos de complexitat mitjana en diferents suports, o explicar conceptes, de manera oral o escrita, combinant el seu repertori lingüístic (L1-L1, L1-L2, L2-L1).
7.3. Seleccionar i aplicar, de manera progressivament autònoma, estratègies de simplificació i adaptació de la llengua, que faciliten la comprensió i expressió oral i escrita de la informació en diferents llengües del seu repertori lingüístic (L1-L1, L1-L2, L2-L1).

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 8. LECTURA AUTÒNOMA

2n ESO
8.1. Llegir obres diverses i textos escrits i multimodals de l'àmbit personal, social i educatiu, seleccionant, amb progressiva autonomia, els que millor s'ajusten en cada moment vital als seus gustos, interessos i necessitats personals.
8.2. Deixar constància del propi itinerari lector i de les experiències lectores.
8.3. Compartir les experiències de lectura, en suports diversos, participant en comunitats lectores en l'àmbit educatiu i social, i relacionant el sentit de l'obra amb la pròpia experiència biogràfica i lectora.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 9. COMPETÈNCIA LITERÀRIA

2n ESO

9.1. Llegir i escoltar fragments literaris i obres completes, amb progressiva autonomia i en contextos socioculturals pròxims, tenint en compte els interessos de l'alumne.
9.2. Interpretar la informació rellevant dels textos literaris, de les obres completes, i aportar conclusions de manera reflexiva.
9.3. Establir, de manera guiada, vincles entre els textos llegits i altres textos escrits, orals o multimodals, o bé amb altres manifestacions artístiques en funció de temes, tòpics, estructures, llenguatge i valors ètics o estètics, mostrant, a més, implicació i resposta personal del lector en la lectura.
9.4. Expressar opinió sobre textos i obres literàries, utilitzant alguns recursos retòrics i el metallenguatge literari, amb suport puntual del professorat.
9.5. Crear textos literaris senzills dels gèneres bàsics (contes, dramatitzacions, poemes, cançons...) aplicant els recursos literaris bàsics adequats, amb progressiva autonomia.
9.6. Participar en manifestacions literàries, recitals i representacions teatrals partint de models.

2.4.4. Sabers bàsics

Bloc 1: Llengua i ús
Biografia lingüística personal. Diversitat lingüística de l'entorn.
Plurilingüisme, les famílies lingüístiques i les llengües del món.
Variació lingüística.
Desenvolupament sociohistòric de les llengües d'Espanya.
Aproximació a les llengües de signes.
Reflexió interlingüística.

Estratègies d'exploració i qüestionament de prejudicis i estereotips lingüístics. Fenòmens del contacte entre llengües.
Drets lingüístics i la seua expressió en lleis i declaracions institucionals.
Expressions idiomàtiques de la llengua.
Bloc 2: Estratègies comunicatives
2.1 Sabers comuns
Estratègies per a adaptar el discurs a la situació comunicativa: grau de formalitat i caràcter públic o privat; distància social entre els interlocutors; propòsits comunicatius i interpretació d'intencions; canal de comunicació i elements no verbals de la comunicació.
Tipologies textuals i gèneres discursius
Gèneres discursius propis de l'àmbit professional: el currículum, la carta de motivació i l'entrevista de treball
Propietats textuals: coherència, cohesió i adequació
Estratègies de detecció i ús d'un llenguatge verbal i icònic no discriminatori
Estratègies de reflexió sobre el procés d'aprenentatge, autoavaluació i autocorrecció
Estratègies de gestió de les emocions en la comunicació
2.2 Alfabetització informacional
Xarxes socials i mitjans de comunicació. Etiqueta digital. Riscos de desinformació, manipulació i vulneració de la privacitat en la xarxa
Hàbits i conductes per a la comunicació segura en entorns virtuals
Anàlisi de la imatge i elements paratextuals dels textos iconicoverbals i multimodals

Usos de l'escriptura per a l'organització del pensament: notes, esquemes, mapes conceptuals, resums, etc.
Estratègies de cerca en fonts documentals diverses i amb diferents suports i formats, amb criteris de fiabilitat, qualitat i pertinència.
Estratègies d'ús i tractament de fonts documentals diverses
Ús de models per a analitzar, valorar, reorganitzar i sintetitzar la informació en esquemes propis.
Comunicació i difusió creativa i respectuosa amb la propietat intel·lectual.
Utilització de la biblioteca i dels recursos digitals.
Eines digitals per al treball col·laboratiu i la comunicació.
2.3 Reflexió sobre la llengua
La implicació de l'emissor en els textos
L'expressió de la subjectivitat en textos
Adequació del registre a la situació de comunicació
Cohesió: connectors textuals temporals, explicatius, d'ordre i de contrast, distributius, de causa, de conseqüència, de condició i d'hipòtesi
Cohesió: mecanismes de referència interna gramaticals (substitucions pronominals) i lèxics (nominalitzacions i hiperònims de significat abstracte, sinònims, repeticions i el·lipsis).
Ús coherent de les formes verbals en els textos.
Correlació temporal en la coordinació i subordinació d'oracions
Correcció lingüística i revisió ortogràfica i gramatical dels textos.

Ús de diccionaris, manuals de consulta i correctors en suport analògic o digital
Els signes de puntuació com a mecanisme organitzador del text escrit. La seua relació amb el significat.
Observació, comparació i manipulació d'estructures lingüístiques.
Estratègies per al contrast i la transferència entre les llengües.
Diferències i interseccions entre llengua oral i llengua escrita en situacions comunicatives.
La llengua com a sistema i les seues unitats bàsiques
Formes gramaticals i funcions sintàctiques.
Relació entre els esquemes semàntic i sintàctic de l'oració simple. Observació i transformació d'enunciats i ús de la terminologia sintàctica.
Procediments lèxics (afixos) i sintàctics per al canvi de categoria gramatical.
Procediments d'adquisició i formació de paraules: els canvis en el seu significat.
Les relacions semàntiques entre paraules i els seus valors en funció del context i el propòsit comunicatiu.
2.4 Comunicació i interacció oral
G1 Comprensió oral
Estratègies de comprensió oral: sentit global del text i relació entre les seues parts, selecció i retenció de la informació rellevant
Valoració de la forma i el contingut del text
G2 Expressió oral
Discursos orals en situacions comunicatives de caràcter formal

Adequació a l'audiència i al temps d'exposició
Planificació, producció i revisió de textos orals i multimodals
Trets discursius i lingüístics de l'oralitat formal
Estratègies d'expressió oral: interpretació i ús d'elements de la comunicació no verbal
G3 Interacció oral
Estratègies d'escolta activa, assertivitat i resolució dialogada dels conflictes, tenint en compte la perspectiva de gènere
Interaccions orals en situacions comunicatives de caràcter formal i informa
Estratègies de cortesia lingüística i cooperació conversacional
2.5 Comprensió escrita
Estratègies de comprensió abans de la lectura: coneixements previs, objectius de lectura, hipòtesis per mitjà d'informació paratextual, tipologia, gènere i estructura del text.
Estratègies de comprensió durant la lectura: coherència interna del text, inferències, sentits figurats i significats no explícits.
Estratègies de comprensió després de la lectura: tema, tesi, idea principal, arguments, intenció de l'autor i organització del contingut.
Valoració de la forma i el contingut del text
2.6 Expressió escrita i multimodal
Estratègies del procés d'escriptura i multimodal: planificació, textualització, revisió i correcció.
Aplicació de les normes ortogràfiques i gramaticals. Propietat lèxica.

Presentació cuidada de les produccions escrites
Elements gràfics i paratextuals.
Interaccions escrites en situacions comunicatives de caràcter formal i informal.
Bloc 3 Lectura i literatura
3.1 Hàbit lector
Identitat lectora: selecció d'obres variades i lectura autònoma, consciència i verbalització dels propis gustos.
Identitat lectora: valoració crítica dels textos i sobre la pròpia pràctica de lectura.
Expressió de l'experiència lectora i de diferents formes d'apropiació i recreació dels textos llegits
Ús de la biblioteca escolar i pública. Circuit literari i lector. Participació en actes culturals.
Estratègies per a la recomanació de les lectures
3.2 Literatura
Obres rellevants del patrimoni literari nacional i universal i de la literatura actual, inscrites en itineraris temàtics o de gènere, que incloguen la presència d'autores i autors.
Estratègies de construcció compartida de la interpretació de les obres. Converses literàries
Lectura i comprensió de textos literaris: estructura, aspectes formals, recursos estilístics i retòrics
Estratègies d'utilització d'informació sociohistòrica, cultural i artística bàsica per a construir la interpretació de les obres literàries.

Relació i comparació dels textos llegits amb altres textos, orals, escrits o multimodals, i manifestacions artístiques i culturals, i amb les noves formes de ficció en funció de temes, tòpics, estructures i llenguatges. Elements de continuïtat i ruptura.
Estratègies per a interpretar obres i fragments literaris tenint en compte els valors culturals, ètics i estètics presents en els textos. Lectura amb perspectiva de gènere.
Lectura expressiva, dramatització i recitació dels textos tenint en compte els processos de comprensió, apropiació i oralització implicats.
Planificació i creació de textos a partir de l'apropiació de les convencions del llenguatge literari i en referència a models donats (imitació, transformació, continuació, etc.).

2.5. Concreció curricular de VALENCIÀ 1r BATXILLERAT

2.5.1. Elements curriculars de VALENCIÀ 1r BATXILLERAT

1r BATXILLERAT

2.5.2. Competències específiques

CE1 Competència multilingüe i intercultural
Analitzar i categoritzar la diversitat lingüística d'Espanya i del món, i de les dues llengües oficials de la Comunitat Valenciana, usant nocions de sociolingüística. Valorar la importància del coneixement i ús del valencià com a llengua pròpia del territori i fer-ne un ús efectiu en les diferents situacions comunicatives de l'àmbit personal, social i educatiu. Mostrar interés i respecte per les varietats lingüístiques, contrastant les seues característiques principals en diferents contextos d'ús i identificant expressions d'ús habitual i menys habitual.

Identificar i qüestionar prejudicis i estereotips lingüístics a partir de l'observació de la diversitat lingüística de l'entorn, amb una actitud de respecte i valoració de la riquesa intercultural, plurilingüe i de diversitat dialectal.
CE 2. Competència de comunicació ètica
Identificar i rebutjar, de manera autònoma i reflexiva, els usos discriminatoris i manipuladors de la llengua, a partir de la reflexió i l' anàlisi dels elements verbals i no verbals utilitzats en el discurs. Fer servir un llenguatge no discriminatori, no manipulatiu, veraç, honest, no agressiu i ètic en els diferents processos de producció discursiva, d'interacció i de mediació, en els àmbits personal, educatiu, social i professional. Fer servir estratègies per a la gestió dialogada de conflictes i l' organització de tasques cooperatives en els àmbits personal, educatiu, social i professional.
CE 3. Competència en comprensió oral
Escoltar, interpretar i valorar, de manera pautada, textos orals i multimodals complexos de diferents àmbits, reflexionant sobre el contingut i la forma, i avaluant la seua qualitat, la seva fiabilitat i la idoneïtat del canal utilitzat. Aplicar estratègies variades per anara interpretar el sentit global, l'estructura i la informació rellevant de textos orals i multimodals complexos analitzant la interacció entre els diferents codis. Extreure i interpretar informació dels textos orals i multimodals complexos, dels elements no verbals i prosòdics, identificar incongruències entre text i elements no verbals, valorar de manera crítica i raonada els continguts, el propòsit del text i la intenció de l' emissor
CE 4. Competència en comprensió escrita i multimodal

Llegir, interpretar i valorar, de manera pautada, textos escrits i multimodals complexos, amb atenció preferent a textos acadèmics i dels mitjans de comunicació, avaluant la seua qualitat, fiabilitat i la idoneïtat del canal utilitzat. Aplicar estratègies en textos complexos per identificar el sentit global i la informació rellevant, l'estructura i la intenció de l'emissor, realitzant les inferències oportunes i amb diferents propòsits de lectura. Valorar, de manera guiada, la forma i el contingut dels textos, la intenció de l' emissor i l' eficàcia dels procediments comunicatius usats.
CE 5. Competència en expressió oral
Produir discursos orals formals, de manera pautada, en diferents suports amb rigor, coherència, cohesió i adequació atenent les convencions pròpies dels diferents gèneres discursius. Planificar, assajar i avaluar, amb guia docent, discursos orals formals sobre temes d' interès científic i cultural i de rellevància acadèmica i social assegurant la seua adequació a la situació comunicativa. Utilitzar durant el seu discurs oral, de manera eficaç, els elements prosòdics, recursos verbals i no verbals per captar i mantenir l'atenció del receptor. Realitzar produccions orals formals, estructurades i recolzades pels recursos audiovisuals pertinents, amb fluïdesa i utilitzant un llenguatge ric, no discriminatori i terminologia pròpia del tema.
CE6. Competència en expressió escrita i multimodal
Produir, de manera pautada, textos acadèmics escrits i multimodals que responguen a la situació comunicativa amb adequació, coherència, cohesió i correcció sobre temes curriculars o d'interés social i cultural.

Utilitzar coneixements i estratègies, de forma puntualment guiada, per enriquir els textos, atenent aspectes discursius, lingüístics i d' estil, amb precisió lèxica, incloent-hi la terminologia específica corresponent, i correcció ortogràfica i gramatical. Planificar, textualitzar, revisar i editar de manera recursiva durant el procés d'escriptura, utilitzant estratègies i recursos de consulta.
CE7. Competència en interacció oral, escrita i multimodal
Interactuar oralment, de manera fluïda imitjançant diversos suports, en contextos de l'àmbit personal, social, professional i acadèmic, fent servir, amb correcció, un llenguatge ric, no discriminatori i respectuós. Implicar-se activament amb actitud dialogant i d'escolta activa, amb un discurs ben fonamentat. Interactuar en textos escrits i multimodals de contextos de l'àmbit personal, social, professional i acadèmic, fent-ho amb coherència, cohesió, adequació i correcció. Demostrar empatia i respecte per les necessitats, idees i motivacions d'altres interlocutors, afegint argumentacions amb capacitat crítica.
CE8. Competència en mediació oral, escrita i multimodal
Mediar en situacions quotidianes de l'àmbit personal, social, professional i acadèmic comprenent els diferents punt de vista, resumint la informació essencial, i suggerint possibles vies d'actuació per a resoldre la situació. Interpretar, parafrasejar, resumir o traduir textos, conceptes i situacions no complexes, combinant el repertori lingüístic propi (L2-L2, L2-L1, L1-L2), amb iniciativa i creativitat. Transmetre oralment la idea, els punts principals de situacions comunicatives senzilles relatives a temes d'interés general, personal o d'actualitat, amb estructura clara i en una varietat estàndard.

Transmetre per escrit la idea, els punts principals de situacions comunicatives senzilles relatives a temes d'interés general, personal o d'actualitat amb estructura clara i en una varietat estàndard. Seleccionar i utilitzar estratègies de simplificació, adaptació i reformulació de la llengua amb la finalitat que faciliten la comprensió, expressió oral i escrita de situacions comunicatives en les diferents llengües (L2-L2, L2- L1 I L1-L2), fent-ho amb recursos i suports analògics i/o digitals.
CE9 Competència de gestió de la informació
Localitzar, seleccionar, interpretar i contrastar críticament informació procedent de diferents fonts avaluant- ne la fiabilitat i detectant-ne la intenció comunicativa i els possibles biaixos mediàtics o informacionals. Reelaborar de manera pertinent, creativa i ètica, la informació prèviament localitzada en diferents fonts, seleccionada, interpretada i contrastada; connectar-la amb experiències i coneixements previs; i organitzar-la amb adequació, coherència i cohesió. Comunicar la informació prèviament localitzada, seleccionada, interpretada, contrastada i reelaborada, de manera argumentada, ètica i creativa, usant diferents codis i adaptant el canal (oral, escrit o multimodal) al context.
CE10. Lectura autònoma
Llegir obres i textos de temàtiques, gèneres i funcions diferents i en formats multimodals, analògics i digitals tot seleccionant amb autonomia i criteris propis aquells que millor s'ajusten en cada moment vital als seus gustos, interessos i necessitats personals. Deixar constància del propi itinerari lector i cultural amb justificació dels criteris de selecció de les lectures, les formes d'accés i la interpretació dels contextos socioculturals literaris i les experiències lectores particulars acumulades.

Compartir, amb acompanyament docent, les experiències de lectura en suports diversos i utilitzant el metallenguatge literari adequat, tot relacionant les obres llegides amb la pròpia experiència biogràfica, lectora i cultural, i amb altres tipus d'experiències artístiques i culturals.
CE11 Competència literària
Llegir, analitzar i interpretar obres literàries, a través de l'anàlisi dels elements interns i externs, de la seua relació amb la significació i el context sociohistòric, fent ús d'un metallenguatge apropiat. Expressar conclusions i valoracions crítiques sobre les obres des de l'Edat mitjana segle XIX, els seus components literaris, les característiques estilístiques i la relació contextual amb períodes estètics, a través de la recerca d'informació en fonts documentals fiables i diverses. Produir textos amb intenció literària, en suports orals, escrits, multimodals, individualment i col·lectiva partint de la identificació dels gèneres i dels tòpics literaris, i prenent models d'autors i d'autores rellevants. Crear, recrear i participar activament en actuacions d'intenció o contingut literari (recitals poètics, representacions teatrals, interpretació de textos musicats, exposicions artístiques, performances), partint de models que relacionen altres arts i fan valer el coneixement literari i el plaer cultural.
CE12. Reflexió i consciència lingüístiques
Reflexionar de manera guiada, i utilitzant el metallenguatge adequat, sobre les formes lingüístiques presents en discursos orals, escrits i multimodals en contextos personals, socials, acadèmics i professionals, per comprendre'ls i per produir-los.

Reflexionar de manera guiada, i utilitzant el metallenguatge adequat, sobre els usos discursius presents en discursos orals, escrits i multimodals en contextos personals, socials, acadèmics i professionals, per comprendre'ls i per produir-los. Formular generalitzacions i hipòtesis, de manera guiada, sobre aspectes del funcionament integrat de diverses llengües per al control de la competència plurilingüe, a partir de la manipulació, la comparació i la transformació d'enunciats fent servir diversos recursos de suport.

2.5.3. Criteris d'avaluació

CE1 Competència multilingüe i intercultural
1.1. Analitzar i categoritzar la diversitat lingüística d'Espanya i del món, i de les dues llengües oficials de la Comunitat Valenciana, usant nocions de Sociolingüística
1.2. Valorar la importància del coneixement i ús del valencià com a llengua pròpia del territori i fer-ne un ús efectiu en les diferents situacions comunicatives de l'àmbit personal, social i educatiu.
1.3. Mostrar interés i respecte per les varietats lingüístiques, contrastant les seues característiques principals en diferents contextos d'ús i identificant expressions d'ús habitual i menys habitual.
1.4. Identificar i qüestionar prejudicis i estereotips lingüístics a partir de l'observació de la diversitat lingüística de l'entorn, amb una actitud de respecte i valoració de la riquesa intercultural, plurilingüe i de diversitat dialectal.

CE Competència de comunicació ètica
2.1 Identificar i rebutjar, de manera autònoma i reflexiva, els usos discriminatoris i manipuladors de la llengua, a partir de la reflexió i l' anàlisi dels elements verbals i no verbals utilitzats en el discurs.

2.2 Fer servir un llenguatge no discriminatori, no manipulatiu, veraç, honest, no agressiu i ètic en els diferents processos de producció discursiva, d'interacció i de mediació, en els àmbits personal, educatiu, social i professional.
2.3 Fer servir estratègies per a la gestió dialogada de conflictes i l' organització de tasques cooperatives en els àmbits personal, educatiu, social i professional.

C3 Competència en comprensió oral
3.1. Escoltar, interpretar i valorar, de manera pautada, textos orals i multimodals complexos de diferents àmbits, reflexionant sobre el contingut i la forma, i avaluant la seua qualitat, la seva fiabilitat i la idoneïtat del canal utilitzat.
3.2. Aplicar estratègies variades per anara interpretar el sentit global, l'estructura i la informació rellevant de textos orals i multimodals complexos analitzant la interacció entre els diferents codis.
3.3. Extreure i interpretar informació dels textos orals i multimodals complexos, dels elements no verbals i prosòdics, identificar incongruències entre text i elements no verbals, valorar de manera crítica i raonada els continguts, el propòsit del text i la intenció de l' emissor

CE 4. Competència en comprensió escrita i multimodal
4.1. Llegir, interpretar i valorar, de manera pautada, textos escrits i multimodals complexos, amb atenció preferent a textos acadèmics i dels mitjans de comunicació, avaluant la seua qualitat, fiabilitat i la idoneïtat del canal utilitzat.
4.2. Aplicar estratègies en textos complexos per identificar el sentit global i la informació rellevant, l'estructura i la intenció de l'emissor, realitzant les inferències oportunes i amb diferents propòsits de lectura.
4.3. Valorar, de manera guiada, la forma i el contingut dels textos, la intenció de l' emissor i l' eficàcia dels procediments comunicatius usats.

CE 5. Competència en expressió oral
5.1. Produir discursos orals formals, de manera pautada, en diferents suports amb rigor, coherència, cohesió i adequació atenent les convencions pròpies dels diferents gèneres discursius.
5.2. Planificar, assajar i avaluar, amb guia docent, discursos orals formals sobre temes d' interès científic i cultural i de rellevància acadèmica i social assegurant la seua adequació a la situació comunicativa.
5.3. Utilitzar durant el seu discurs oral, de manera eficaç, els elements prosòdics, recursos verbals i no verbals per captar i mantenir l'atenció del receptor.
5.4. Realitzar produccions orals formals, estructurades i recolzades pels recursos audiovisuals pertinents, amb fluïdesa i utilitzant un llenguatge ric, no discriminatori i terminologia pròpia del tema.

CE6. Competència en expressió escrita i multimodal
6.1. Produir, de manera pautada, textos acadèmics escrits i multimodals que responguen a la situació comunicativa amb adequació, coherència, cohesió i correcció sobre temes curriculars o d'interés social i cultural.
6.2. Utilitzar coneixements i estratègies, de forma puntualment guiada, per enriquir els textos, atenent aspectes discursius, lingüístics i d' estil, amb precisió lèxica, incloent-hi la terminologia específica corresponent, i correcció ortogràfica i gramatical.
6.3. Planificar, textualitzar, revisar i editar de manera recursiva durant el procés d'escriptura, utilitzant estratègies i recursos de consulta.

CE7. Competència en interacció oral, escrita i multimodal

7.1. Interactuar oralment, de manera fluïda imitjançant diversos suports, en contextos de l'àmbit personal, social, professional i acadèmic, fent servir, amb correcció, un llenguatge ric, no discriminatori i respectuós.
7.2. Implicar-se activament amb actitud dialogant i d'escolta activa, amb un discurs ben fonamentat.
7.3. Interactuar en textos escrits i multimodals de contextos de l'àmbit personal, social, professional i acadèmic, fent-ho amb coherència, cohesió, adequació i correcció.
7.4. Demostrar empatia i respecte per les necessitats, idees i motivacions d'altres interlocutors, afegint argumentacions amb capacitat crítica.

CE 8. Competència en mediació oral escrita i multimodal
8.1. Mediar en situacions quotidianes de l'àmbit personal, social, professional i acadèmic comprenent els diferents punt de vista, resumint la informació essencial, i suggerint possibles vies d'actuació per a resoldre la situació.
8.2. Interpretar, parafrasejar, resumir o traduir textos, conceptes i situacions no complexes, combinant el repertori lingüístic propi (L2-L2, L2-L1, L1-L2), amb iniciativa i creativitat.
8.3. Transmetre oralment la idea, els punts principals de situacions comunicatives senzilles relatives a temes d'interés general, personal o d'actualitat, amb estructura clara i en una varietat estàndard.
8.4. Transmetre per escrit la idea, els punts principals de situacions comunicatives senzilles relatives a temes d'interés general, personal o d'actualitat amb estructura clara i en una varietat estàndard.
8.5. Seleccionar i utilitzar estratègies de simplificació, adaptació i reformulació de la llengua amb la finalitat que faciliten la comprensió, expressió oral i escrita de situacions comunicatives en les diferents llengües (L2-L2, L2- L1 I L1-L2), fent-ho amb recursos i suports analògics i/o digitals.

CE9 Competència de gestió de la informació
9.1. Localitzar, seleccionar, interpretar i contrastar críticament informació procedent de diferents fonts avaluantne la fiabilitat i detectant-ne la intenció comunicativa i els possibles biaixos mediàtics o informacionals.
9.2. Reelaborar de manera pertinent, creativa i ètica, la informació prèviament localitzada en diferents fonts, seleccionada, interpretada i contrastada; connectar-la amb experiències i coneixements previs; i organitzar-la amb adequació, coherència i cohesió.
9.3. Comunicar la informació prèviament localitzada, seleccionada, interpretada, contrastada i reelaborada, de manera argumentada, ètica i creativa, usant diferents codis i adaptant el canal (oral, escrit o multimodal) al context.

CE10. Lectura autònoma
10.1. Llegir obres i textos de temàtiques, gèneres i funcions diferents i en formats multimodals, analògics i digitals tot seleccionant amb autonomia i criteris propis aquells que millor s'ajusten en cada moment vital als seus gustos, interessos i necessitats personals.
10.2. Deixar constància del propi itinerari lector i cultural amb justificació dels criteris de selecció de les lectures, les formes d'accés i la interpretació dels contextos socioculturals literaris i les experiències lectores particulars acumulades.
10.3. Compartir, amb acompanyament docent, les experiències de lectura en suports diversos i utilitzant el metallenguatge literari adequat, tot relacionant les obres llegides amb la pròpia experiència biogràfica, lectora i cultural, i amb altres tipus d'experiències artístiques i culturals.

CE11 Competència literària
11.1. Llegir, analitzar i interpretar obres literàries, a través de l'anàlisi dels elements interns i externs, de la seua relació amb la significació i el context sociohistòric, fent ús d'un metallenguatge apropiat.
11.2. Expressar conclusions i valoracions crítiques sobre les obres des de l'Edat mitjana segle XIX, els seus components literaris, les característiques estilístiques i la relació contextual amb períodes estètics, a través de la recerca d'informació en fonts documentals fiables i diverses.
11.3. Produir textos amb intenció literària, en suports orals, escrits, multimodals, individualment i col·lectiva partint de la identificació dels gèneres i dels tòpics literaris, i prenent models d'autors i d'autores rellevants.
11.4. Crear, recrear i participar activament en actuacions d'intenció o contingut literari (recitals poètics, representacions teatrals, interpretació de textos musicats, exposicions artístiques, performances), partint de models que relacionen altres arts i fan valer el coneixement literari i el plaer cultural.

CE12. Reflexió i consciència lingüístiques
12.1 Reflexionar de manera guiada, i utilitzant el metallenguatge adequat, sobre les formes lingüístiques presents en discursos orals, escrits i multimodals en contextos personals, socials, acadèmics i professionals, per comprendre'ls i per produir-los.
12.2 Reflexionar de manera guiada, i utilitzant el metallenguatge adequat, sobre els usos discursius presents en discursos orals, escrits i multimodals en contextos personals, socials, acadèmics i professionals, per comprendre'ls i per produir-los.
12.3 Formular generalitzacions i hipòtesis, de manera guiada, sobre aspectes del funcionament integrat de diverses llengües per al control de la competència plurilingüe, a partir de la manipulació, la comparació i la transformació d'enunciats fent servir diversos recursos de suport.

2.5.4. Sabers bàsics

Bloc 1. Llengua i ús
Subbloc 1.1. Les llengües i els parlants CE1, CE4, CE5, CE6, CE7, CE8
Situació actual de les llengües al món. Desenvolupament sociohistòric i situació actual del català i de les llengües d'Espanya.
Varietats geogràfiques del català i de l'espanyol.
Prejudicis i estereotips lingüístics. Actituds lingüístiques i assertivitat.
Fenòmens de contacte de llengües: bilingüisme, plurilingüisme. Diglòssia. Drets lingüístics. Normalització lingüística. Sostenibilitat lingüística.
Bloc 2 Estratègies comunicatives
Subbloc 2.1. Sabers comuns: CE1, CE2, CE3, CE4, CE5, CE6, CE7, CE8, CE12
Estratègies de control metacognitiu de la competència plurilingüe (habilitats cognitivolingüístiques)
Estratègies per adaptar el discurs a la situació comunicativa: grau de formalitat i caràcter públic o privat; distància social entre els interlocutors; propòsits comunicatius i interpretació d' intencions; canal de comunicació i elements no verbals de la comunicació; gèneres discursius de l'àmbit social i educatiu
Estratègies de detecció i ús d' un llenguatge verbal i icònic no discriminatori
Subbloc 2.2 Alfabetització informacional: transversal a totes les CE
Mitjans de comunicació en paper i digitals. Les xarxes socials
Riscos de desinformació, manipulació i vulneració de la privacitat a la xarxa.

Hàbits i conductes per a la comunicació segura en entorns virtuals. Etiqueta digital. Identitat digital personal.
Comunicació i difusió creativa i respectuosa amb la propietat intel·lectual.
Fonts d'informació de tipus acadèmic.
Fonts documentals de l'entorn: biblioteques i arxius locals i comarcals.
Eines digitals per a la gestió de continguts, el treball col·laboratiu i la comunicació. Tipus cercadors i el seu funcionament: índexs o directoris, motors de cerca, multicercadors.
Subbloc 2.3 Reflexió sobre la llengua: Transversal a totes les CE
L' expressió de la subjectivitat i objectivitat en textos.
Adequació del registre a la situació de comunicació.
Cohesió: connectors, marcadors discursius i altres procediments lexicosemàntics i gramaticals.
Correcció lingüística i revisió ortotipogràfica i gramatical dels textos.
Ús de fonts terminològiques, manuals de consulta i de correctors, en suport analògic o digital.
Formes gramaticals i funcions sintàctiques.
Subbloc 2.4. Comunicació i interacció oral
G1. Comprensió oral: CE3, CE7, CE8
Valoració de la forma i el contingut del text.
G2. Expressió oral: CE5, CE7, CE8
Planificació, assaig, producció i revisió de textos orals i multimodals.

Trets discursius i lingüístics de l' oralitat formal.
Estratègies d' expressió oral: interpretació i ús d' elements de la comunicació no verbal.
Interaccions orals en situacions comunicatives de caràcter formal i informal. Prendre i cedir la paraula.
Estratègies de cortesia lingüística i cooperació conversacional
Subbloc 2.5 Compressió escrita: CE4, CE7, CE8
Estratègies de lectura profunda o interpretativa i crítica de textos literaris i no literaris en entorns digitals i analògics
Valoració de la forma i del contingut del text.
Subbloc 2.6 Expressió escrita i multimodal: CE6, CE7, CE8
Estratègies del procés d'expressió escrita i multimodal: planificació, textualització, revisió i correcció/edició.
Bloc 3 Lectura i literatura
Subbloc 3.1 Lectura autònoma: CE10
Selecció d'obres rellevants, incloent-hi l'assaig general i el literari i les formes actuals de producció i consum cultural amb l'ajuda de recomanacions especialitzades.
Funcionament dels circuits literaris i lectors en contextos presencials i virtuals. Utilització autònoma de tot tipus de biblioteques.
Gustos lectors personals: guia i fonaments. Diversificació del corpus llegit, atenent els circuïts comercials del llibre i fent la distinció entre literatura canònica i de consum, clàssics i grans vendes.

Experiència personal, lectora i cultural i vincles entre l'obra llegida i aspectes de l'actualitat i altres manifestacions literàries o artístiques.
Recomanació de lectures en suports variats i atenent a aspectes temàtics, formals i intertextuals.
Subbloc 3.2. Lectura guiada de textos literaris: CE11
Lectura guiada d'obres rellevants de la literatura catalana i espanyola, des de l'Edat Mitjana fins al segle XIX.
Els gèneres, els tòpics i els itineraris temàtics de les obres literàries i les seues característiques.
Informació biogràfica de les autores i dels autors de la tradició literària, vinculada a les obres i al context.
Estratègies d'interpretació de les obres literàries des del context sociohistòric i cultural en què estan inscrites.
Elements interns i externs de les obres, l'anàlisi i relació amb el sentit.
Relació de les obres amb altres disciplines artístiques, a partir dels temes tòpics i llenguatges.
Planificació i producció de textos literaris amb intenció literària, amb les estructures i components d'aquest tipus de textos amb models de referència.
Interpretació argumentada dels valors culturals, estètics i de gènere de textos i obres. Lectura amb perspectiva de gènere.
Manifestacions artístiques que representen continguts o recreacions d'obres literàries.
Lectura expressiva, dramatització i recitat de textos literaris

Temes, gèneres i subgèneres, metallenguatge específic, estructura i estil, en la comunicació de l'experiència lectora.

2.1. Concreció curricular de VALENCIÀ 2n BATXILLERAT

2.6.1. Elements curriculars de VALENCIÀ 2n BATXILLERAT

2n BATXILLERAT

2.6.2. Competències específiques

CE1 Competència multilingüe i intercultural
1.1. Analitzar i categoritzar la diversitat lingüística d'Espanya i del món, i de les dues llengües oficials de la Comunitat Valenciana usant nocions de sociolingüística, i contrastant els equilibris i desequilibris en diferents àmbits i discursos orals, escrits i multimodals. 1.2.Valorar la importància del coneixement i l'ús del valencià com a llengua pròpia del territori i fer-ne un ús efectiu i conscient en les diferents situacions comunicatives de l'àmbit personal, social, educatiu i professional. 1.3.Mostrar interés i respecte per les diverses varietats lingüístiques, identificant i contrastant les seues característiques principals, i diferenciant-les d'altres varietats en diferents contextos d'ús. 1.4.Qüestionar prejudicis i estereotips lingüístics i lluitar-ne en contra a partir de l'anàlisi de la diversitat lingüística de l'entorn, de les llengües en contacte, i dels drets lingüístics individuals i col·lectius, amb una actitud de respecte i valoració de la riquesa intercultural, plurilingüe i de diversitat dialecta
CE 2. Competència de comunicació ètica

2.1.Identificar i rebutjar, de manera autònoma, reflexiva i argumentada, els usos discriminatoris i manipuladors de la llengua a partir de la reflexió i l'anàlisi dels elements verbals i no verbals utilitzats en el discurs. 2.2.Fer servir de manera progressivament precisa un llenguatge no discriminatori, no manipulatiu, veraç, honest, no agressiu i ètic en els diferents processos de producció discursiva, d'interacció i de mediació, en els àmbits personal, educatiu, social i professional. 2.3.Fer servir estratègies progressivament complexes per a la gestió dialogada de conflictes i l'organització de tasques cooperatives en els àmbits personal, educatiu, social i professional.
CE 3. Competència en comprensió oral
3.1.Escoltar, interpretar i valorar, de manera pautada, textos orals i multimodals complexos de diferents àmbits, reflexionant sobre el contingut i la forma, i avaluar la seua qualitat, la seva fiabilitat i la idoneïtat del canal utilitzat. 3.2. Aplicar estratègies variades per a interpretar el sentit global, l'estructura i la informació rellevant de textos orals i multimodals complexos i analitzar la interacció entre els diferents codis. 3.3.Extraure i interpretar informació dels textos orals i multimodals complexos, dels elements no verbals i prosòdics, identificar incongruències entre text i elements no verbals, valorar de manera crítica i raonada els continguts, el propòsit del text i la intenció de la persona emissora.
CE 4. Competència en comprensió escrita i multimodal
4.1.Llegir, interpretar i valorar, de manera pautada, textos escrits i multimodals complexos, amb atenció preferent a textos acadèmics i dels mitjans de comunicació, avaluant la seua qualitat, fiabilitat i la idoneïtat del canal utilitzat.

4.2.Aplicar estratègies en textos complexos per identificar el sentit global i la informació rellevant, l'estructura i la intenció de la persona emissora, realitzant les inferències oportunes i amb diferents propòsits de lectura 4.3.Valorar críticament i de manera autònoma la forma i el contingut dels textos, la intenció de l'emissor i l'eficàcia dels procediments comunicatius usats.
CE 5. Competència en expressió oral
5.1.Produir discursos orals formals extensos en diferents suports, en els quals es recullen diferents punts de vista, amb rigor, coherència, cohesió i adequació atenent les convencions pròpies dels diferents gèneres discursius. 5.2. Planificar, assajar i avaluar, de manera autònoma, discursos orals formals sobre temes d'interès científic i cultural i de rellevància acadèmica i social assegurant la seua adequació a la situació comunicativa. 5.3.Utilitzar durant el seu discurs oral, de manera natural i eficaç, els elements prosòdics, recursos variats verbals i no verbals per captar i mantenir l'atenció de la persona receptora. 5.4.Realitzar produccions orals formals, estructurades i amb el suport de recursos audiovisuals pertinents, amb fluïdesa i utilitzant un llenguatge ric, no discriminatori i la terminologia pròpia del tema.
CE6. Competència en expressió escrita i multimodal
6.1.Produir, de manera autònoma, i amb estil propi, textos acadèmics escrits i multimodals que responguen a la situació comunicativa amb adequació, coherència, cohesió i correcció sobre temes curriculars o d'interès social i cultural. 6.2.Utilitzar coneixements i estratègies variades per a enriquir els textos, i atendre els aspectes discursius, lingüístics i d'estil, amb precisió lèxica, incloent-hi la terminologia específica corresponent, i la correcció ortogràfica i gramatical. 6.3.Planificar, textualitzar, revisar i editar, de manera recursiva i autoregulada, durant el procés d'escriptura, utilitzant estratègies variades i recursos de consulta.

CE7. Competència en interacció oral, escrita i multimodal
7.1.Interactuar oralment, de manera fluïda i mitjançant diversos suports, en contextos de l'àmbit personal, social, professional, acadèmic i dels mitjans de comunicació, fent servir, amb correcció i creativitat, un llenguatge ric, no discriminatori i respectuós. 7.2.Implicar-se activament i reflexiva, amb actitud dialogant i d'escolta activa, amb un discurs ben fonamentat. 7.3.Interactuar mitjançant textos escrits i multimodals de contextos més complexos de l'àmbit personal, social, professional i acadèmic, fent-ho amb coherència, cohesió, adequació i correcció. 7.4.Demostrar empatia i respecte per les necessitats, idees i motivacions d'altres interlocutors, afegint argumentacions amb capacitat crítica i creativa.
CE8. Competència en mediació oral, escrita i multimodal
8.1.Mediar en situacions quotidianes de l'àmbit personal, social, professional, acadèmic i dels mitjans de comunicació, resumint la informació essencial, comprenent i argumentant els diferents punt de vista i proposant vies d'actuació per a resoldre la situació. 8.2.Interpretar, parafrasejar, resumir o traduir textos, conceptes i situacions complexes, combinant el repertori lingüístic propi (L2-L2, L2-L1, L1-L2) i adequant-se als registres de la llengua, amb iniciativa i creativitat. 8.3.Transmetre oralment la idea, els punts principals i altres dades rellevants de situacions comunicatives relatives a temes d'interés general, personal o d'actualitat amb estructura clara i en una varietat estàndard. 8.4.Transmetre per escrit la idea, els punts principals i altres dades rellevants de situacions comunicatives relatives a temes d'interés general, personal o d'actualitat, amb estructura clara i en una varietat estàndard. 8.5.Seleccionar i utilitzar estratègies de simplificació, adaptació i reformulació de la llengua amb la finalitat que faciliten la comprensió, expressió oral i escrita de situacions comunicatives en les diferents llengües (L2-L2, L2-L1 I L1-L2), fent-ho amb adequació a

la intenció, al context i a les diferents tipologies textuals, i amb recursos i suports analògics i/o digitals.
CE9 Competència de gestió de la informació
9.1.Localitzar, seleccionar, interpretar i contrastar críticament informació progressivament complexa procedent de diferents fonts avaluant-ne la fiabilitat i detectant-ne la intenció comunicativa i els possibles biaixos mediàtics o informacionals. 9.2.Reelaborar de manera pertinent, creativa i ètica, la informació progressivament complexa prèviament localitzada en diferents fonts, seleccionada, interpretada i contrastada; connectar-la amb experiències i coneixements previs; i organitzar-la amb adequació, coherència i cohesió. 9.3.Comunicar la informació progressivament complexa prèviament localitzada, seleccionada, interpretada, contrastada i reelaborada, de manera argumentada, ètica i creativa, usant diferents codis i adaptant el canal (oral, escrit o multimodal) al context.
CE10. Lectura autònoma
10.1.Llegir obres i textos de temàtiques, gèneres i funcions diferents i en formats multimodals, analògics i digitals tot seleccionant amb autonomia i criteris propis coherents aquells que millor s'ajusten en cada moment vital als seus gustos, interessos i necessitats personals. 10.2Deixar constància del propi itinerari lector i cultural amb justificació argumentada dels criteris de selecció de les lectures, les formes d'accés i la interpretació dels contextos socioculturals literaris i les experiències lectores particulars acumulades. 10.3.Compartir, de manera autònoma, les experiències de lectura en suports diversos i utilitzant el metallenguatge literari adequat, tot relacionant les obres llegides amb la pròpia experiència biogràfica, lectora i cultural, i amb altres tipus d'experiències artístiques i culturals.
CE11 Competència literària

11.1.Llegir, analitzar i interpretar obres literàries, a través de l'anàlisi dels elements interns i externs, de la seua relació amb la significació i el context sociohistòric, fent ús d'un metallenguatge apropiat.

11.2Elaborar un discurs crític, estructurat i acadèmic, des de l'anàlisi dels components literaris i les característiques d'estil, establint relacions entre etapes literàries y entre disciplines artístiques, des del segle XIX fins a l'actualitat, a través del treball d'investigació i de fonts documentals fiables i diverses.

11.3.Produir textos amb intenció literària, en els diversos gèneres, en suports orals, escrits, multimodals, individualment i col·lectiva, partint de la identificació dels gèneres i dels tòpics literaris, i prenent models d'autors i d'autores rellevants i aportant un estil i punt de vista personals.

11.4.Crear, recrear i participar activament en actuacions d'intenció o contingut literari (recitals poètics, representacions teatrals, interpretació de textos musicats, exposicions artístiques, performances), partint de models que relacionen altres arts i fan valer el coneixement literari i el plaer cultural, amb responsabilitat i implicació personal.

CE12. Reflexió i consciència lingüístiques

12.1.Reflexionar de manera guiada, i utilitzant el metallenguatge adequat, sobre les formes lingüístiques presents en discursos orals, escrits i multimodals en contextos personals, socials, acadèmics i professionals, per a comprendre'ls i per a produir-los.

12.2.Reflexionar de manera progressivament autònoma, i utilitzant amb precisió el metallenguatge adequat, sobre els usos discursius presents en discursos orals, escrits i multimodals en contextos personals, socials, acadèmics i professionals, per a comprendre'ls i per a produir-los.

12.3.Formular generalitzacions i hipòtesis, de manera progressivament autònoma, sobre aspectes bàsics del funcionament integrat de diverses llengües, per al control de la competència plurilingüe, a partir de la manipulació, la comparació i la transformació d'enunciats fent servir diversos recursos de suport.

2.6.3. Criteris d'avaluació

Són els que s'indiquen en el Decret 108/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'estableix l'ordenació i el currículum del Batxillerat. Concretament, els de 2n.

CE1. Multilingüisme i interculturalitat
1.1. Analitzar i categoritzar la diversitat lingüística d'Espanya i del món, i de les dues llengües oficials de la Comunitat Valenciana usant nocions de sociolingüística, i contrastant els equilibrisi desequilibris en diferents àmbits i discursos orals, escrits i multimodals.
1.2. Valorar la importància del coneixement i l'ús del valencià com a llengua pròpia del territorii fer-ne un ús efectiu i conscient en les diferents situacions comunicatives de l'àmbit personal,social, educatiu i professional.
1.3. Mostrar interés i respecte per les diverses varietats lingüístiques, identificant i contrastant les seues característiques principals, i diferenciant-les d'altres varietats en diferents contextos d'ús.
1.4. Qüestionar prejudicis i estereotips lingüístics i lluitar-ne en contra a partir de l'anàlisi de la diversitat lingüística de l'entorn, de les llengües en contacte, i dels drets lingüístics individuals i col·lectius, amb una actitud de respecte i valoració de la riquesa intercultural, plurilingüe i de diversitat dialectal.

CE2. Comunicació ètica
2.1 Identificar i rebutjar, de manera autònoma, reflexiva, i argumentada, els usos discriminatoris i manipuladors de la llengua a partir de la reflexió i l' anàlisi dels elements verbals i no verbals utilitzats en el discurs.
2.2 Fer servir de manera progressivament precisa un llenguatge no discriminatori, no manipulatiu,veraç, honest, no agressiu i ètic en els diferents processos de

producció discursiva, d'interacció i de mediació, en els àmbits personal, educatiu, social i professional.
2.3 Fer servir estratègies progressivament complexes per a la gestió dialogada de conflictes i l'organització de tasques cooperatives en els àmbits personal, educatiu, social i professional.

CE3. Comprensió oral
3.1. Escoltar, interpretar i valorar, de manera pautada, textos orals i multimodals complexos de diferents àmbits, reflexionant sobre el contingut i la forma, i avaluant la seua qualitat, la seva fiabilitat i la idoneïtat del canal utilitzat
3.2. Aplicar estratègies variades per anar a interpretar el sentit global, l'estructura i la informació rellevant de textos orals i multimodals complexos analitzant la interacció entre els diferents codis.
3.3. Extreure i interpretar informació dels textos orals i multimodals complexos, dels elements no verbals i prosòdics, identificar incongruències entre text i elements no verbals, valorar de manera crítica i raonada els continguts, el propòsit del text i la intenció de l'emissor.

CE4. Comprensió escrita i multimodal
4.1. Llegir, interpretar i valorar, de manera pautada, textos escrits i multimodals complexos, amb atenció preferent a textos acadèmics i dels mitjans de comunicació.
4.2. Aplicar estratègies en textos complexos per identificar el sentit global i la informació rellevant,l'estructura i la intenció de l'emissor, realitzant les inferències oportunes i amb diferents propòsits de lectura.
4.3. Valorar críticament i de manera autònoma la forma i el contingut dels textos, la intenció de l'emissor i l'eficàcia dels procediments comunicatius usats.

CE5. Expressió oral

5.1. Produir discursos orals formals extensos en diferents suports, en els quals es recullin diferents punts de vista, amb rigor, coherència, cohesió i adequació atenent les convencions pròpies dels diferents gèneres discursius.
5.2. Planificar, assajar i avaluar, de manera autònoma, discursos orals formals sobre temes d'interès científic i cultural i de rellevància acadèmica i social assegurant la seua adequació a la situació comunicativa.
5.3. Utilitzar durant el seu discurs oral, de manera natural i eficaç, els elements prosòdics, recursos variats verbals i no verbals per captar i mantenir l' atenció del receptor.
5.4. Realitzar produccions orals formals, estructurades i recolzades pels recursos audiovisuals pertinents, amb fluïdesa i utilitzant un llenguatge ric, no discriminatori i terminologia pròpia del tema.

CE6. Expressió escrita i multimodal
6.1. Produir, de manera autònoma, i amb estil propi, textos acadèmics escrits i multimodals que responguen a la situació comunicativa amb adequació, coherència, cohesió i correcció sobre temes curriculars o d' interès social i cultural.
6.2. Utilitzar coneixements i estratègies variades per enriquir els textos, atenent aspectes discursius,lingüístics i d'estil, amb precisió lèxica, incloent-hi la terminologia específica corresponent,i correcció ortogràfica i gramatical.
6.3. Planificar, textualitzar, revisar i editar, de manera recursiva i autoregulada, durant el procés d'escriptura, utilitzant estratègies variades i recursos de consulta.

CE7. Interacció oral, escrita i multimodal
7.1. Interactuar oralment, de manera fluïda i mitjançant diversos suports, en contextos de l'àmbit personal, social, professional i acadèmic, fent servir, amb correcció i creativitat, un llenguatge ric, no discriminatori i respectuós.
7.2. Implicar-se activament i reflexiva, amb actitud dialogant i d'escolta activa, amb un discurs ben fonamentat.

7.3. Interactuar en textos escrits i multimodals de contextos de l'àmbit personal, social, professional i acadèmic, fent-ho amb coherència, cohesió, adequació i correcció.
7.4. Demostrar empatia i respecte per les necessitats, idees i motivacions d'altres interlocutors,afegint argumentacions amb capacitat crítica i creativa.

CE8. Mediació oral, escrita i multimodal
8.1. Mediar en situacions quotidianes de l'àmbit personal, social, professional, acadèmic i dels mitjans de comunicació, resumint la informació essencial, comprenent i argumentant els diferents punt de vista i proposant vies d'actuació per a resoldre la situació.
8.2. Interpretar, parafrasejar, resumir o traduir textos, conceptes i situacions complexes, combinant el repertori lingüístic propi (L2-L2, L2-L1, L1-L2) i adequant-se als registres de la llengua, amb iniciativa i creativitat.
8.3. Transmetre oralment la idea, els punts principals i altres dades rellevants de situacions comunicatives relatives a temes d'interés general, personal o d'actualitat amb estructura clara i en una varietat estàndard.
8.4. Transmetre per escrit la idea, els punts principals i altres dades rellevants de situacions comunicatives relatives a temes d'interés general, personal o d'actualitat, amb estructura clara i en una varietat estàndard.
8.5. Seleccionar i utilitzar estratègies de simplificació, adaptació i reformulació de la llengua amb la finalitat que faciliten la comprensió, expressió oral i escrita de situacions comunicatives en les diferents llengües (L2-L2, L2-L1 I L1-L2), fent-ho amb adequació a la intenció, al context i a les diferents tipologies textuals, i amb recursos i suports analògics i/o digitals.

CE9. Gestió de la informació
9.1. Localitzar, seleccionar, interpretar i contrastar críticament informació progressivament complexa procedent de diferents fonts avaluant-ne la fiabilitat i

detectant-ne la intenció comunicativa i els possibles biaixos mediàtics o informacionals.
9.2. Reelaborar de manera pertinent, creativa i ètica, la informació progressivament complexa prèviament localitzada en diferents fonts, seleccionada, interpretada i contrastada; connectarla amb experiències i coneixements previs; i organitzar-la amb adequació, coherència i cohesió.
9.3. Comunicar la informació progressivament complexa prèviament localitzada, seleccionada, interpretada, contrastada i reelaborada, de manera argumentada, ètica i creativa, usant diferents codis i adaptant el canal (oral, escrit o multimodal) al context.

CE10. Lectura autònoma
10.1. Llegir obres i textos de temàtiques, gèneres i funcions diferents i en formats multimodals, analògics i digitals tot seleccionant amb autonomia i criteris propis coherents aquells que millor s'ajusten en cada moment vital als seus gustos, interessos i necessitats personals.
10.2. Deixar constància del propi itinerari lector i cultural amb justificació argumentada dels criteris de selecció de les lectures, les formes d'accés i la interpretació dels contextos socioculturals literaris i les experiències lectores particulars acumulades.
10.3. Compartir, de manera autònoma, les experiències de lectura en suports diversos i utilitzant el metallenguatge literari adequat, tot relacionant les obres llegides amb la pròpia experiència biogràfica, lectora i cultural, i amb altres tipus d'experiències artístiques i culturals.

CE11. Competència literària
11.1. Llegir, analitzar i interpretar obres literàries, a través de l'anàlisi dels elements interns i externs, de la seua relació amb la significació i el context sociohistòric, fent ús d'un metallenguatge apropiat.

11.2. Elaborar un discurs crític, estructurat i acadèmic, des de l'anàlisi dels components literaris i les característiques d'estil, establint relacions entre etapes literàries des del segle XIX fins a l'actualitat, disciplines artístiques, a través del treball d'investigació i de fonts documentals fiables i diverses.
11.3. Produir textos amb intenció literària, en els diversos gèneres, en suports orals, escrits, multimodals, individualment i col·lectiva, partint de la identificació dels gèneres i dels tòpics literaris, i prenent models d'autors i d'autores rellevants i aportant un estil i punt de vista personals.
11.4. Crear, recrear i participar activament en actuacions d'intenció o contingut literari (recitals poètics, representacions teatrals, interpretació de textos musicats, exposicions artístiques, performances), partint de models que relacionen altres arts i fan valer el coneixement literari i el plaer cultural, amb responsabilitat i implicació personal.

CE12. Reflexió i consciència lingüístiques
12.1. Reflexionar de manera guiada, i utilitzant el metallenguatge adequat, sobre les formes lingüístiques presents en discursos orals, escrits i multimodals en contextos personals, socials,acadèmics i professionals, per comprendre'ls i per produir-los.
12.2. Reflexionar de manera progressivament autònoma, i utilitzant amb precisió el metallenguatge adequat, sobre els usos discursius presents en discursos orals, escrits i multimodals en contextos personals, socials, acadèmics i professionals, per comprendre'ls i per produir-los.
12.3. Formular generalitzacions i hipòtesis, de manera progressivament autònoma, sobre aspectes bàsics del funcionament integrat de diverses llengües per al control de la competència plurilingüe, a partir de la manipulació, la comparació i la transformació d'enunciats fent servir diversos recursos de suport.

2.6.4. Sabers bàsics

Bloc 1. Llengua i ús
Subbloc 1.1. Les llengües i els parlants CE1, CE4, CE5, CE6, CE7, CE8
Varietats geogràfiques del català i de l'espanyol.
Sociolectes i registres. Caracterització lingüística i d'ús. L'estàndard.
Prejudicis i estereotips lingüístics. Actituds lingüístiques i assertivitat.
Bloc 2 Estratègies comunicatives
Subbloc 2.1. Sabers comuns: CE1, CE2, CE3, CE4, CE5, CE6, CE7, CE8, CE12
Estratègies de control metacognitiu de la competència plurilingüe (habilitats cognitivolingüístiques)
Estratègies per adaptar el discurs a la situació comunicativa: grau de formalitat i caràcter públic o privat; distància social entre els interlocutors; propòsits comunicatius i interpretació d' intencions; canal de comunicació i elements no verbals de la comunicació; gèneres discursius de l'àmbit social i educatiu
Estratègies de detecció i ús d' un llenguatge verbal i icònic no discriminatori
Subbloc 2.2 Alfabetització informacional: transversal a totes les CE
Mitjans de comunicació en paper i digitals. Les xarxes socials
Riscos de desinformació, manipulació i vulneració de la privacitat a la xarxa.
Biaixos mediàtics. Notícies falses i desinformació. La postveritat o mentida emotiva. *Pescaclics*.
Hàbits i conductes per a la comunicació segura en entorns virtuals. Etiqueta digital. Identitat digital personal.
Comunicació i difusió creativa i respectuosa amb la propietat intel·lectual.

Fonts d'informació de tipus acadèmic.
Fonts documentals de l'entorn: biblioteques i arxius locals i comarcals.
Eines digitals per a la gestió de continguts, el treball col·laboratiu i la comunicació. Tipus cercadors i el seu funcionament: índexs o directoris, motors de cerca, multicercadors.
Subbloc 2.3 Reflexió sobre la llengua: Transversal a totes les CE
L' expressió de la subjectivitat i objectivitat en textos.
Adequació del registre a la situació de comunicació.
Cohesió: connectors, marcadors discursius i altres procediments lexicosemàntics i gramaticals.
Correcció lingüística i revisió ortotipogràfica i gramatical dels textos.
Ús de fonts terminològiques, manuals de consulta i de correctors, en suport analògic o digital.
Formes gramaticals i funcions sintàctiques.
Subbloc 2.4. Comunicació i interacció oral
G1. Comprensió oral: CE3, CE7, CE8
Estratègies de comprensió oral: sentit global del text i relació entre les parts, selecció i retenció de la informació rellevant.
Valoració de la forma i el contingut del text.
G2. Expressió oral: CE5, CE7, CE8
Planificació, assaig, producció i revisió de textos orals i multimodals.
Trets discursius i lingüístics de l' oralitat formal.

Estratègies d' expressió oral: interpretació i ús d' elements de la comunicació no verbal.
G2. Interacció oral: CE7, CE8
Interaccions orals en situacions comunicatives de caràcter formal i informal. Prendre i cedir la paraula.
Estratègies de cortesia lingüística i cooperació conversacional
Subbloc 2.5 Compressió escrita: CE4, CE7, CE8
Estratègies de lectura profunda o interpretativa i crítica de textos literaris i no literaris en entorns digitals i analògics
Valoració de la forma i del contingut del text.
Subbloc 2.6 Expressió escrita i multimodal: CE6, CE7, CE8
Estratègies del procés d'expressió escrita i multimodal: planificació, textualització, revisió i correcció/edició.
Bloc 3 Lectura i literatura
Subbloc 3.1 Lectura autònoma: CE10
Selecció d'obres rellevants, incloent-hi l'assaig general i el literari i les formes actuals de producció i consum cultural amb l'ajuda de recomanacions especialitzades.
Funcionament dels circuits literaris i lectors en contextos presencials i virtuals. Utilització autònoma de tot tipus de biblioteques.
Gustos lectors personals: guia i fonaments. Diversificació del corpus llegit, atenent els circuïts comercials del llibre i fent la distinció entre literatura canònica i de consum, clàssics i grans vendes.

Experiència personal, lectora i cultural i vincles entre l'obra llegida i aspectes de l'actualitat i altres manifestacions literàries o artístiques.
Recomanació de lectures en suports variats i atenent a aspectes temàtics, formals i intertextuals.
Subbloc 3.2. Lectura guiada de textos literaris: CE11
Lectura guiada d'obres rellevants de la literatura catalana i espanyola, des del segle XIX fins a l'actualitat.
Els gèneres, els tòpics i els itineraris temàtics de les obres literàries i les seues característiques.
Informació biogràfica de les autores i dels autors de la tradició literària, vinculada a les obres i al context.
Estratègies d'interpretació de les obres literàries des del context sociohistòric i cultural en què estan inscrites.
Elements interns i externs de les obres, l'anàlisi i relació amb el sentit.
Relació de les obres amb altres disciplines artístiques, a partir dels temes tòpics i llenguatges.
Planificació i producció de textos literaris amb intenció literària, amb les estructures i components d'aquest tipus de textos amb models de referència.
Interpretació argumentada dels valors culturals, estètics i de gènere de textos i obres. Lectura amb perspectiva de gènere.
Manifestacions artístiques que representen continguts o recreacions d'obres literàries.
Lectura expressiva, dramatització i recitat de textos literaris

Temes, gèneres i subgèneres, metallenguatge específic, estructura i estil, en la comunicació de l'experiència lectora.

3.Instruments de recollida d'informació

En aquest sentit, és imprescindible dissenyar uns instruments d'avaluació adequats i variats que faciliten el seguiment per part del professorat, així com la reflexió i l'autoregulació de l'alumnat. Entre els instruments d'avaluació estarien:

- Interpel·lació directa a l'aula: enquestes, qüestionaris i posades en comú.
- Observació sistemàtica a l'aula: intervencions a classe, realització de les tasques i realització i revisió del quadern.
- Lectures.
- Proves objectives específiques (orals i escrites).
- Exposicions orals.
- Rúbriques.
- Dossiers d'aprenentatge.
- L'enregistrament i la revisió de les produccions discursives.
- Elaboració de resums i esquemes.
- Treballs optatius de recerca i aprofundiment.

En tot cas, les situacions d'avaluació hauran de promoure que l'alumnat expresse el seu coneixement utilitzant diferents vies: orals, escrites, gràfiques i audiovisuals.

Finalment, respecte a **l'avaluació sumativa**, s'haurà de tindre sempre en compte l'accessibilitat en la presentació, els temps i els ritmes, i caldrà ajustar-se, en cada cas, a les característiques i necessitats de l'alumnat.

4. Criteris de qualificació qualitatius i quantitatius

4.1. Objectius

LOMLOE proposa una avaluació contínua, formativa, integradora, diferenciada i per competències, que ha de tindre com a objectiu la consecució dels objectius generals de l'etapa i les competències claus previstes al Perfil d'eixida.

L'avaluació continua entén l'avaluació com un procés i no una fita. Fer un seguiment constant del ritme i els avanços de cada alumne i del grup permet intervindre, corregir i millorar el procés de formació, adoptant les mesures de reforç o adaptacions pertinents.

L'avaluació formativa va estretament lligada a l'avaluació contínua. L'observació atenta del procés d'aprenentatge és fonamental per detectar les dificultats i millorar els processos d'aprenentatge i ensenyament. Una de les ferramentes més adequades per desencadenar les habilitats cognitives de l'alumnat és

l'**autoavaluació**. Amb aquesta finalitat, a cada unitat didàctica, el una autoavaluació com a activitats de tancament.

L'avaluació integradora permet anar més enllà de les competències específiques de la matèria. L'avaluació es planteja com a eina transversal, de totes les matèries, i que integra també totes les competències clau.

L'avaluació diferenciada ha de tindre en compte la diversitat i avaluar a partir dels criteris establerts a les adaptacions curriculars. L'enfocament s'ha de centrar en la millora del procés d'aprenentatge segons les característiques individuals.

L'avaluació per competències implica adquirir els sabers bàsics, és a dir, els coneixements, destreses i actituds que de forma conjunta permeten assolir les competències que cal mobilitzar per enfrontar-se i resoldre amb èxit una situació d'aprenentatge.

Respecte a les **situacions d'avaluació**, qualsevol expressió del coneixement de l'alumnat és avaluable, és a dir, les mateixes situacions d'aprenentatge ens aportaran les dades que faciliten un adequat seguiment del procés d'ensenyament-aprenentatge. Per això, el paper de l'avaluació és essencial i haurà d'estar present en tota situació d'aprenentatge, en què destacarà la seua dimensió formativa i formadora i tindrà especial rellevància l'autoavaluació i la coavaluació.

Avaluació Quantitativa. Criteris

La nota de cada avaluació es construirà a partir dels següents criteris i percentatges:

- Activitats avaluables en les proves del temari (lèxic, fonètica, gramàtica, sintaxi i literatura) **60%** .Aquestes proves tindran un valor de **50%** en les avaluacions que incloguen activitats avaluables orals .
- Activitats avaluables de comprensió lectora **10%**
- Activitats avaluables de comprensió i d'expressió escrita **20%**
- Activitats diàries avaluables sobre el contingut del temari **10%**
- Activitats avaluables de comprensió i expressió orals **10%** (1a i 3a avaluació).

L'avaluació serà **contínua i ponderada**. El valor de la primera i la segona avaluació serà d'un **25%** cadascuna, mentre que l'última comptarà un **50%** en l'avaluació final.

Aquests percentatges anteriors seran explicats a l'alumnat a principi de curs. Si per qualsevol motiu en alguna avaluació no s'aplicaren tots els apartats i, per tant, variarà el sistema de qualificació, els canvis serien exposats prèviament.

Els decimals superiors a 0,70 s'arredoniran a l'enter superior si ho considera oportú el docent. Per davall de 5 (i ,per tant ,suspés) només s'arredonirà a partir de 4,7 si el professor/-a considera que l'alumne ha treballat contínuament durant el curs, ha mostrat interés i un comportament respectuós.

Pel que fa a les **lectures opcionals** (que es realitzaran en els cursos de 3r,4t d'ESO, 1r i 2n de Batxillerat durant la 2a. I 3a. Avaluació) , tindran un valor màxim de 0,5 sobre la nota final de l'avaluació i només a partir de 4,5.

L'alumnat que no assistisca (segons el que estableix la normativa), pot perdre el dret a l'avaluació contínua i ordinària. En eixe cas, caldrà que supere unes proves extraordinàries.

Les **errades ortogràfiques** descomptaran:

1r i 2n d'ESO	0,05 a partir de la cinquena fins a 2 punts màxim.
3r i 4t d'ESO Batxillerat	0,1 a partir de la cinquena fins a 2 punts màxim.

La no assistència el dia d'un examen o prova escrita comportarà la realització d'aquesta en un altre dia o el dia assignat a la recuperació (en cas que s'hi faça), si està justificada (per escrit i/o per telèfon) pels pares.

OBSERVACIÓ IMPORTANT: Qualsevol prova d'avaluació podrà considerar-se suspesa– i , en aquest cas, correspondrà la qualificació de 0 punts sobre 10 – si hi ha constància que l'alumne ha copiat, ha permés que altres copiaren del seu treball o ha participat en qualsevol estratègia orientada a millorar els resultats acadè

mics (els seus i /o els del altres) mitjançant procediments deshonestos.

4.2. Activitats de reforç i ampliació

1r i 2n d'ESO

Reforç

- Dictats adaptats per millorar l'ortografia bàsica (accentuació, dièresi, apòstrof, pronoms febles senzills).
- Lectura guiada de textos narratius curts amb preguntes de comprensió literal i inferencial.
- Jocs de vocabulari i lèxic: bingos de paraules, mots encreuats, "memory" de sinònims i antònims.

- Anàlisi de frases senzilles: subjecte, predicat, complements bàsics.

Ampliació

- Redaccions curtes creatives: escriure un final alternatiu d'un conte o una carta imaginària.
- Mini exposicions orals (1-2 minuts) sobre aficions, pel·lícules o temes triats per l'alumnat.
- Creació de còmics o historietes curtes per treballar diàlegs i connectors.
- Introducció a figures literàries bàsiques (comparació, metàfora, personificació).

3r i 4t d'ESO

Reforç

- Reescriptura de textos amb correcció: millora de la coherència i cohesió textual.
- Treball sistemàtic dels pronoms febles amb frases incompletes i transformacions.
- Anàlisi sintàctica progressiva: oracions simples i compostes.
- Comprensió de textos periodístics o expositius amb activitats de localització d'idees principals.

Ampliació

- Debats orals curts sobre temes d'actualitat o d'interés juvenil.
- Creació de podcasts o enregistraments d'entrevistes fictícies.
- Lectura i comentari de fragments literaris (poesia, narrativa o teatre).

- Projectes de recerca lingüística: variants dialectals, lèxic local, frases fetes.

Batxillerat

Reforç

- Comentaris de text dirigits per treballar estructura, idea principal i recursos expressius.
- Repàs sistemàtic de la morfosintaxi (temps verbals, pronoms febles, connectors).
- Reescriptura d'articles d'opinió amb millora de registre i cohesió.
- Anàlisi literària guiada d'autors i obres canòniques.

Ampliació

- Debats i exposicions orals formals amb preparació prèvia i ús de recursos retòrics.
- Producció de textos argumentatius: articles, assajos curts, ressenyes crítiques.
- Projectes interdisciplinaris: investigació sobre la llengua i la cultura valenciana.
- Lectura i comentari crític d'obres literàries completes, amb treball cooperatiu i fòrums de debat.

Activitats transversals per a tots els nivells

- Club de lectura (obres adaptades al nivell).
- Taller de poesia i microrelats.

- Concursos de redacció i ortografia.
- Rutes literàries o lingüístiques per a treballar patrimoni cultural i lèxic local.
- Ús de recursos digitals: fòrums, blogs, gravacions, vídeos, presentacions multimèdia.

4.3. Procediments i criteris de recuperació

En l'**ESO**, per **a recuperar l'assignatura pendent** del curs anterior es tindran en compte dues possibilitats:

1. Caldrà aprovar la 1a avaluació del curs actual .

2. Si l'alumne/-a no aprova la 1a avaluació del curs actual , caldrà que es presente a una prova que es realitzarà durant el mes de febrer. Aquesta prova tindrà un valor de **80%** . A més , si l'alumne/-a presenta el quadern d'activitats complet proposat pel departament , suposarà un **20%** de la nota.

Per a **Batxillerat**, l'alumnat haurà de superar un examen i haurà de treballar un dossier elaborat pel Departament de Valencià amb qüestions de llengua i literatura treballades durant el curs anterior i, a més a més, haurà de tindre aprovada la primera avaluació del curs actual. El Departament de Valencià posarà a disposició dels alumnes la informació amb els objectius i els continguts mínims.

Tots els exàmens de pendents es faran durant el mes de febrer.

L'alumnat que no es presente a les proves extraordinàries, es considerarà suspés.

5. Metodologia. Orientacions didàctiques

5.1. Metodologia general i específica de la matèria.

En l'**ESO** (Educació Secundària Obligatòria), el marc normatiu i pedagògic actual recomana metodologies actives, comunicatives i competencials per a l'ensenyament de les llengües (tant les estrangeres com el valencià i el castellà). A grans trets, es poden destacar:

1. **Enfocament comunicatiu**

   - L'objectiu és que l'alumnat siga capaç d'utilitzar la llengua en contextos reals.

   - Es prioritza la comprensió i l'expressió (oral i escrita) davant la memorització mecànica de regles.

2. **Aprenentatge basat en competències**

   - S'ensenya la llengua com a eina per a resoldre situacions, comprendre textos, expressar idees i interactuar.

   - Es connecta l'aprenentatge lingüístic amb les **competències clau**: comunicació lingüística, competència digital, consciència cultural, etc.

3. **Metodologies actives**

   - **Aprenentatge cooperatiu**: treball en grup per a desenvolupar projectes, debats, dramatitzacions o tasques col·laboratives.

- **Aprenentatge basat en projectes (ABP)**: activitats globalitzades que integren la llengua en contextos reals (preparar un diari, un podcast, una campanya).

- **Gamificació i recursos TIC**: ús de plataformes, jocs de rol, aplicacions interactives per a motivar l'alumnat.

4. **Enfocament per tasques**

   - Activitats que simulen situacions reals (demanar informació, fer una presentació, escriure un article).

   - Es busca un producte final significatiu.

5. **Atenció a la diversitat**

   - Estratègies d'adaptació per a diferents nivells de competència lingüística.

   - Aprenentatge personalitzat, amb suports visuals, rúbriques i itineraris diferenciats.

Metodologia específica per a l'ensenyament del valencià en l'ESO

- **Immersió i ús social real**: fomentar l'ús del valencià en situacions quotidianes dins i fora de l'aula, perquè siga llengua de comunicació habitual.

- **Enfocament sociolingüístic i intercultural**: reflexionar sobre la realitat del valencià com a llengua pròpia i minoritzada, potenciant actituds positives envers el seu ús.

- **Didàctica comparada de llengües**: establir ponts amb el castellà i altres llengües per a treballar transferències, similituds i diferències.

- **Lectura i literatura**: ús de textos literaris i audiovisuals actuals en valencià per a reforçar la competència lectora i l'aproximació cultural.

- **Aprenentatge significatiu**: connectar els continguts amb l'entorn de l'alumnat (festes, tradicions, mitjans de comunicació locals, xarxes socials).

En resum, la metodologia més adequada per a l'ESO —tant per a llengües estrangeres com per al valencià— és la **comunicativa, activa i competencial**, amb un ús real de la llengua, integrant les TIC i posant l'alumnat com a protagonista de l'aprenentatge.

5.2. Activitats i estratègies d'ensenyament-aprenentatge

PER A L' ESO

Algunes estratègies per desenvolupar la competència en valencià (comprensió oral, comprensió escrita, expressió oral, expressió escrita), i també per reforçar la normalització de la llengua a l'aula:

1. **Immersió lingüística parcial i ús funcional del valencià**
   Fomentar que les activitats de l'aula (instruccions, explicacions, interaccions entre alumnes) es facen en valencià, no sols la matèria específica de llengua. Es tracta que l'alumnat s'acostume a usar-lo en contextos realistes i quotidians.

2. **Projectes interdisciplinaris**

   Integrar el valencià en projectes que abracen diverses matèries (història, geografia, ciències, educació artística, tecnologia...) de manera que els alumnes utilitzen la llengua en la recerca, presentació, elaboració d'informes, etc.

3. **Aprenentatge basat en tasques (task-based learning)**

   Proposar tasques comunicatives reals: debats, exposicions, redaccions, dramatitzacions, entrevistes, etc., on l'ús correcte i suficient del valencià siga necessari.

4. **Components orals reforçats**

   Pràctiques regulars d'expressió oral: diàlegs, treballs en parella i en grups petits, gravacions, presentacions, dramatitzacions. També escolta activa amb materials autèntics (àudios, vídeos, podcasts en valencià).

5. **Lectura significativa i variada**

   Incorporar textos literaris valencians, premsa, revistes, blogs, còmics, poesia modern, etc., per acostar l'alumnat a diferents registres, enriquir vocabulari i reforçar la comprensió lectora.

6. **Escriptura amb propòsit autèntic**

   Escriure textos que tinguin un destinatari real (cartes, correus electrònics, missatges, blogs, produccions multimèdia), correccions entre iguals, revisió de vocabulari i estructura.

7. **Atenció a les diferències individuals**

   Adaptar les activitats segons el nivell de llengua de cada alumne: reforç, material complementari, agrupaments flexibles. També actuacions específiques per a alumnes nouvinguts que no parlen castellà o valencià.

8. **Ús de noves tecnologies i multimèdia**

   Aplicacions, plataformes digitals, vídeos, recursos d'Internet en valencià, jocs, xarxes socials o blog de classe. Això potencia motivació i exposició real a la llengua tal com es fa fora de l'aula.

9. **Rúbriques d'autoavaluació i coavaluació**

   Fer que l'alumnat participe avaluant-se a si mateix i als companys respecte a criteris lingüístics (pronunciació, vocabulari, fluïdesa, correcció gramatical, adequació al registre, etc.). Això fa visible l'aprenentatge i ajuda a prendre consciència dels errors i fortaleses.

10. **Tallers de llengua complementaris** Tallers extracurriculars en valencià: teatre, recitació de poesia, clubs de lectura, ràdio escolar en valencià, etc., per reforçar l'ambient de valencià i donar-hi usos culturals.

11. **Feedback constant i correcció pedagògica**

    Correccions que no avortin la fluïdesa però que orienten cap a la bona forma; fer servir estratègies com la correcció implícita (replicant formes correctes), així com moments de correcció explícita, especialment en escriptura.

12. **Seguiment i avaluació adaptada de la competència lingüística**

    Avaluar el domini oral i escrit separadament, amb instruments diversos (tests,

exposicions orals, projectes, produccions escrites, etc.), i fer seguiment longitudinal (curs per curs) per garantir que a finals de l'ESO l'alumnat tinga un domini adequat tant en valencià com en castellà, com exigeix la normativa.

PER A BATXILLERAT

Aprofitar que l'alumnat ja té un nivell més consolidat per desenvolupar estratègies més sofisticades i amb major grau d'autonomia i reflexió. Ací van algunes que poden ser molt útils:

1. **Anàlisi literari i crítica**
    a. Treballar textos literaris complets de la literatura valenciana i d'àmbit literari general (poesia, narració, teatre) amb anàlisis de formes, estil, context històric i social, recursos literaris i influències.
    b. Fomentar l'ús de textos de diverses èpoques i corrents, incloent-ne contemporanis, per reconèixer evolucions estilístiques, llenguatge, etc.
2. **Produccions escrites amb grau elevat de formalitat i exigència**
    a. Redaccions d'assajos argumentatius, comentaris de text, articles d'opinió, exposicions sobre temes culturals, socials, etc.
    b. Ús de text acadèmic-científic: informes, monografies, treballs de recerca (TE-Batxillerat si s'aplica) que exigisquen fonts, citacions, bibliografia, estil formal.
3. **Expressió oral avançada i debat**
    a. Debats acadèmics sobre temes d'actualitat, filosofia, cultura, política lingüística; presentacions públiques amb suport visual; exposicions orals formals.

b. Pràctiques de discurs formal: discursos, exposicions, classes participatives on es valora no només el contingut sinó el registre, la correcció, les estratègies retòriques.

4. Comprensió i ús de registres diversos

a. Exercicis de lectura de textos periodístics, articles d'investigació, assaigs, crítica literària, tractats científics en valencià; comparació de registres formals i informals.

b. Escoltes i visualitzacions de conferències, entrevistes, vídeos universitaris, podcasts culturals en valencià per acostumar-se al registre formal, i també al col·loquial.

5. Treball amb materials autèntics i multimèdia avançats

a. Ús de diaris i revistes valencianes i valencianes de qualitat, canals de TV, podcasts, vídeos de cultura local, institucions, conferències.

b. Creació de continguts multimèdia per part de l'alumnat: vídeos, podcasts, entrevistes, reportatges sobre temes rellevants, etc.

6. Recerca i treballs de recerca (Treball de Síntesi / Projecte Baccalaureat)

a. Incentivar treballs de recerca on l'alumnat esculla un tema, faça recerca bibliogràfica, use fonts múltiples, formule hipòtesis, exposa resultats en valencià, tant oralment com per escrit.

b. Promoure la participació en concursos literaris o científics en valencià, per reforçar l'escriptura i la capacitat crític-reflexiva.

7. Autonomia en l'aprenentatge i metacognició

a. Estratègies d'autoavaluació i revisió: que els alumnes revisen els seus textos, identifiquen errors, milloren la redacció tenint en compte criteris de formalitat, coherència, estil.

b. Diaris o portafolis d'aprenentatge lingüístic: reflexió sobre les pròpies fortaleses i dèbils en valencià, establiment d'objectius lingüístics personals.

8. Comparació lingüística i conscienciació sociolingüística

a. Reflexionar sobre les diferents varietats de la llengua catalana, la normativa, l'ús social del valencià, la coexistència amb el castellà, les polítiques lingüístiques.

b. Analitzar com la llengua es relaciona amb la identitat, cultura i història valencianes, amb la globalització, i els reptes de normalització.

9. Integració transversal del valencià en altres assignatures

a. Col·laboració interdepartamental: fer que en matèries com història, filosofia, ciències socials, etc., s'use valencià per a treballs, exposicions, debats.

b. Projectes interdisciplinares que impliquen exposicions, redaccions o presentacions en valencià perquè el llenguatge científic, històric, filosòfic també es tracte en valencià.

10. Preparació per a la Universitat i les PAU/Proves d'Accés

a. Simulacres de proves d'accés a la universitat amb textos en valencià, tant de comprensió com d'expressió, per acostumar els alumnes al format i nivell d'exigència.

b. Treball de competències lingüístiques que són valorades a la universitat: redacció formal, ortografia, gramàtica normativa, vocabulari especialitzat, claredat i coherència en l'escriptura.

11. Lectura crítica i cultura del llibre

a. Clubs de lectura de literatura valenciana contemporània i clàssica; visites a autors locals, editorials, biblioteques; fomentar llegir novel·la, assaig, poesia.

b. Escriure ressenyes, reflexions, diaris de lectura, entrevistes amb autors, etc.

12. Feedback tècnic i correcció específica en aspectes discursius i lingüístics

a. Correccions a nivell morfosintàctic, de lèxic, d'estil; incloure comentaris de retroacció en treballs, no sols simplement marcar errors.

b. Treball sobre errors comuns: faltes ortogràfiques, ús correcte de la normativa, concordança, registres formals, connectors, cohesió textual.

6. Mesures de resposta educativa a la inclusió de l'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu o de l'alumnat que requerisca actuacions per a la compensació de desigualtats (mesures de nivell III i IV)

Les actuacions del Pla d'Actuació per a la Millora (PAM), vetllen per tal que es faça una resposta educativa adequada amb l'objectiu de facilitar la inclusió de tot aquell alumnat que requereix de mesures específiques de suport educatiu o de compensació de les desigualtats.

En cas de trobar-nos amb alumnat que per malaltia, desprotecció, mesures judicials o qualsevol circumstància temporal es trobara en risc d'exclusió, de la mà de la direcció del centre, la tutoria i els especialistes pedagògics s'establiria una solució temporal. A més, totes aquelles mesures determinades en el Pla d'Atenció a la Diversitat del centre, el Pla d'Acció Tutorial i el Pla d'Igualtat i Convivència concretats dins el Pla d'Actuació per a la Millora seran adaptades a aquesta aula.

Amb tot, en cas de trobar-nos amb algun tipus de necessitat d'**adaptació de caràcter temporal**, com ara alumnes que per lesió no poden escriure amb normalitat o bé que per malaltia no poden acudir al centre docent durant un període que no requerisca d'atenció domiciliària específica, es prendrien les mesures necessàries de temporalització o modalitat en la realització de proves i flexibilitat del material que permeteren a aquests alumnes la igualtat d'oportunitats respecte als altres.

El **quart nivell** de resposta el constitueixen les mesures adreçades a l'alumnat amb necessitats específiques que requereixen d'una resposta personalitzada i individualitzada. En cas de detectar-se alguna necessitat així hauria de realitzar-se una avaluació psicopedagògica amb el seu corresponent informe, però són tasques que haurien de realitzar-se dins el marc de tutoria i l'abast de les quals aniria molt més enllà d'una sola assignatura. La realització de materials singulars davant determinats problemes hauria de fer-se amb la col·laboració del Departament d'Orientació i les recomanacions de l'encarregada de Pedagogia Terapèutica.

Algunes mesures recomanables serien:

a) **Per a l'alumnat amb DEA o TEA**

EXEMPLES MESURES DE NIVELL II (per a tot el grup)

• Aplicar pautes de Disseny Universal per a l'aprenentatge (DUA), presentant el materials i la informació en diferents formats per ajudar a la comprensió (suports visuals, ús de material audiovisual, fons específiques, etc.)

• Emprar metodologies actives com l'aprenentatge cooperatiu, l'ús de les TIC, etc.

• Fer ús de programes de prevenció per a les dificultats de la lectura i escriptura.

• Docència: potenciar el treball de l'alumnat, animar-los a utilitzar l'agenda, supervisar els treballs a classe, deixar espai per a resoldre dubtes, programar activitats multinivell, fomentar activitats de lectura...

EXEMPLES MESURES de NIVELL III (individualitzades)

• Ubicació a l'aula prop del professorat i lluny de companys que distorsionen.

• Assegurar-nos que l'alumne/a fa ús de l'agenda.

• Proporcionar l'ajuda d'algun company en les tasques amb major dificultat.

• Donar alternatives al text escrit: imatge, àudio, gràfic...

• Deixar-li més temps per a finalitzar les tasques.

• Anticipar les lectures en veu alta a l'aula i proporcionar suport en les paraules que puguin plantejar més dificultat. No obligar a llegir en veu alta.

• Potenciar l'autoreflexió sobre les seues habilitats i dificultats amb tutories personalitzades per a guanyar confiança en si mateix.

- Freqüents contactes amb la família per realitzar seguiment del seu procés d'aprenentatge

b) Mesures per a l'alumnat amb TDH

EXEMPLES MESURES DE NIVELL II (per a tot el grup)

• Aplicar pautes de Disseny Universal per a l'aprenentatge (DUA), presentant el materials i la informació en diferents formats per ajudar a la comprensió (suports visuals, ús de material audiovisual, fons específiques, etc.)

• Emprar metodologies actives com l'aprenentatge cooperatiu, l'ús de les TIC, etc.

• Programar activitats multinivell.

• Procurar un ambient estructurat, evitant contextos caòtics.

EXEMPLES MESURES de NIVELL III (individualitzades)

•Ubicació a l'aula prop del professorat, lluny de companys que distorsionen i en un lloc tranquil.

• Taula amb els materials indispensables.

• Permetre, a voltes, eixir fora de classe.

• Buscar companys que el puguen ajudar en moments puntuals.

• Assegurar-nos que l'alumne/a entén les explicacions i fa ús de l'agenda.

• Utilitzar autoinstruccions per ajudar-lo a organitzar-se.

• Utilització de llibretes en lloc de carpeta o fulls solts.

• Pactar individualment amb l'alumnat TDAH com avisar-lo perquè s'adone d'una conducta inadequada.

• Freqüents contactes amb la família per realitzar seguiment del procés d'aprenentatge.

• Reduir la quantitat de text escrit en cada una de les preguntes, separant-les en cas de ser massa llargues , simplificant els enunciats, subratllant les paraules clau...

• Ampliar el temps de realització de l'examen en cas de ser necessari (fins a un 25%).

• Ús de diferents formats d'avaluació.

• Recordar que revise l'examen abans d'entregar-lo.

c) Mesures per a l'alumnat nouvingut

EXEMPLES MESURES DE NIVELL II (per a tot el grup)

• Acollir l'alumnat els primers dies que arriba al centre, per exemple: realitzant activitats de cohesió de grup i desenvolupament d'habilitats socials i comunicatives a les sessions de tutoria.

• Dissenyar activitats que contemplen diferents modalitats sensorials (auditiva, visual, manípulativa..)

Facilitar l'ajuda entre iguals.

EXEMPLES MESURES de NIVELL III (individualitzades)

• Ubicació a l'aula prop del professorat, per poder-los ajudar amb major facilitat.

• Donar una previsió d'activitats que es van a realitzar durant la classe, setmana i/o mes.

• Buscar algun company com a referent per a que els ajude en moments puntuals.

• Adequació de les activitats de classe per afavorir la inclusió plena de l'alumnat nouvingut.

•Proporcionar una tauleta com a mesura d'accés al contingut, així com també per a poder-se comunicar amb major facilitat.

• Prioritzar l'aprenentatge de la llengua i la lectoescriptura en totes les àrees curriculars.

• Assistència als grups de reforç organitzats per a la immersió lingüística.

• Utilitzar reforços no verbals que expressen la comprensió dels seus èxits.

• Contactes amb la família.

7. Activitats complementàries

Quant a activitats complementàries , poden proposar-se al llarg del curs , algunes activitats extraescolars com visites a museus ,institucions públiques , assistència a xarrades literàries o relacionades amb algun tema d'interés , eixides al teatre ,etc sempre que estiguen relacionades amb el tractament de les diferents unitats didàctiques.

ACTIVITAT	CURSOS	DATA APROXIMADA
Obra de teatre *"Nena de ningú"* a càrrec de la companyia L'Horta Teatre (València)	4t ESO	28 de gener de 2026
Obra de teatre *"Tirant lo Blanc"* ,representada per Transeduca (Castelló)	3r ESO 1r Batxillerat	3 de març de 2026

Escape Room ,*El laberinto del Minotauro* (Peníscola)	1r ESO 2n ESO	13 d'abril de 2026
Musical (Madrid)	1r i 2n de Batxillerat	31 de març-1 d'abril

8. Recursos didàctics i d'aula

El Departament de Valencià disposa de diferents recursos com:

- Llibre de text per als diferents nivells d'ESO i 1r de Batxillerat corresponents al projecte ***Via*** , de l'Editorial Andana ; i llibre de text per a 2n de Batxillerat ***Accés*** *de l'*Editorial Bromera.
- Proves inicials de nivell.
- Recursos multimèdia del llibre digital.
- Dossiers addicionals per a tractar alguns temes específics (verbs , literatura ,etc).
- Tauletes i ordinadors portàtils per a treballs de recerca.
- Biblioteca.
- Diccionaris visuals per a nouvinguts .
- Dossiers específics per a recuperar l'assignatura pendent dels diferents cursos.
- *Reforcem*: activitats d'ampliació i reforç del projecte "VIA" de l'Editorial Andana.
- *Avancem*: quadern amb d'activitats adaptades per a la inclusió.
- *Fer via*: manuals de suport per a l'alumnat nouvingut i de reforç .

9. Altres mesures

El Departament de Valencià intenta potenciar entre els estudiants el gust per la lectura. S'intenta proposar lectures que siguen atractives per a ells, adequades a cada nivell, de diversos gèneres i que tracten temes diferents. En tots els cursos es treballa la comprensió lectora i es considera una destresa imprescindible per a poder avançar en el procés d'aprenentatge de la llengua.

LECTURES PER AL CURS 25-26

1 r ESO

1a Avaluació : *Històries de por ,*Angela Sommer- Bodenburg ,Ed. Bromera.

2a Avaluació: *Mal temps per a fantasmes*. Micalet Galàctic, Ed. Bromera.

3a Avaluació: *La volta al món en 80 dies*, Jules Verne, Ed. Bromera Teatre (versió teatral).

2 n ESO

1a Avaluació*: La rosa de paper* ,Gemma Pasqual , Ed. Voramar*.*

2a Avaluació:*Ombres en la foscor ,* Arturo Padilla*.* Ed. Estrella Polar.

3a Avaluació: *En línia ,* Jaume Monzó. Ed. Sembra.

3 r ESO

1a Avaluació*: El triangle rosa* ,Silvestre Vilaplana, Ed. Bromera.

2a Avaluació:*Ací no paga ni Déu!,* de Dario Fo, Ed. Bromera Teatre.

3a Avaluació: *Per què tot em passa a mi?*, de Josep Millo Ed. Bromera.

Optatives:

El cavaller de l'armadura rovellada, de Robert Fisher ,Ed. Laertes.

Sense connexió , de Jaume Monzó*,* Ed. Sembra.

4 t ESO

1a Avaluació: *Amb fil de seda*, Muriel Villanueva, Ed.Sembra.

2a Avaluació: *Més enllà dels murs* , Mercé Climent ,Ed.Sembra .

3a Avaluació: *Joc brut*, Manuel de Pedrolo , Ed. 62.

Optatives:

L'home invisible, Rodolf Sirera, Ed. Andana teatre.

Monopatins (Skaters) **,** Manuel Molina, Ed. Bromera Teatre.

1 r BATXILLERAT

1a Avaluació: *Júlia,* Isabel-Clara Simó, Ed.Bromera.

2a Avaluació: *Tirant lo Blanc*, Joanot Martorell, Ed. Vicens Vives

3a Avaluació: *No hi havia a València...,* de Mercé Climent, Sembra llibres.

Optatives:

L'ocell de foc , d'Emili teixidor Ed. Cruïlla

L'estirp de l'horror, V. Enric Belda , Ed. Bromera.

2 n BATXILLERAT

1a. Avaluació: *La plaça del Diamant* de Mercè Rodoreda ,Ed. Bromera

2a. Avaluació: *Diccionari per a ociosos* , de Joan Fuster , Ed.Educaula 62 (Rústica) Ed.62 (també disponible en PDF).

3a. Avaluació *:*

- *Llibre de meravelles* , de Vicent Andrés Estellés , Editorial 3 i 4 (Tapa Blana) .

- *Bruixa de dol* ,de Maria Mercè Marçal.

- *Mandíbula afilada* ,de Carles Alberola , Ed. Bromera Teatre.

Optatives:

El crèdit, de Jordi Galcera, Ed. La butxaca

La innocent, d'Isabel -Clara Simó ,Ed.Bromera

ANNEX I

TALLERS DE LLENGUA

VALENCIÀ OPTATIVA 1r I 2n d'ESO

1. JUSTIFICACIÓ

Esta matèria optativa es presenta com a matèria de reforç que ha de facilitar

l'adquisició de les competències bàsiques i la consecució dels objectius de l'Educació Secundària Obligatòria. Oferim a l'alumnat de primer i segon curs d'ESO que necessita millorar les seues competències lingüístiques en valencià els tallers de llengua perquè puguen disposar de més recursos per superar les seues mancances lingüístiques. Per això, esta matèria optativa està adreçada a l'alumnat que cursa primer o segon d'aquesta etapa i presenta dificultats en la organització personal del treball i, més concretament, en el desenvolupament de la competència en comunicació lingüística.

Els continguts s'organitzen en dos nivells corresponents, respectivament, al 1r,

i el 2n curs de l'Educació Secundària Obligatòria; no obstant, en esta matèria és

fonamental el tractament individualitzat –sense oblidar la metodologia de la interacció grupal– i l'adequació a les necessitats acadèmiques de cada alumne, per la qual cosa la programació d'aula serà tan flexible com l'alumnat ho requerisca.

2.CRITERIS D'AVALUACIÓ

L'avaluació ha de realitzar-se al començament del procés, al llarg del

procés i al final del trimestre/curs . Tenint sempre ben present que es tracta d'una avaluació contínua.

Es valoraran els següents aspectes:

1. Practicar les normes bàsiques necessàries per a la comunicació oral (respectar el torn d'intervenció, escoltar…)

2. Utilitzar el llenguatge oral i escrit.

3. Identificar algunes de les diferències entre el llenguatge oral i l'escrit segons la situació comunicativa i els interlocutors.

4. Dominar els continguts bàsics de la llengua oral (pronúncia, ritme, entonació,

vocabulari).

5. Respondre correctament qüestions sobre el sentit d'un text oral escoltat i d'un text escrit llegit.

6. Memoritzar i recitar expressivament textos orals.

7. Interessar-se pel contingut de textos orals i escrits de l'entorn quotidià.

8. Interpretar correctament el sentit i el significat global de textos orals i escrits.

9. Practicar les normes bàsiques de l'escriptura en l'elaboració de textos (separació

de síl·labes, ús dels signes d'interrogació, exclamació, del punt…).

10. Verbalitzar ordenadament els passos que s'han de seguir per a la realització d'una tasca.

11. Identificar els canvis en el sentit d'un text en manipular els seus elements.

12. Identificar les diferències bàsiques entre els diversos gèneres literaris.

13. Crear textos dels diferents gèneres.

3. INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ ,DE QUALIFICACIÓ I DE RECUPERACIÓ

L'avaluació de l'aprenentatge dels/les alumnes s'haurà de traduir a un judici de valor quantitatiu. Els instruments de qualificació que s' utilitzaran per a la construcció de la nota seran els següents:

- L'assistència a classe.

- Treball diari a classe (qualitat de la tasca i seguiment de les instruccions).

- La participació i l'interés en la realització de les tasques.

- L'actitud.

La nota de cada avaluació s'obtindrà de les notes aconseguides en els apartats anteriors.

ANNEX II

VALENCIÀ 4t PDC

1. Concreció curricular de l'Àmbit Sociolingüístic 4 t PDC

1.1. Justificació

Aquest programa constitueix una nova mesura que s'aplica amb la finalitat de millorar l'aprenentatge i el rendiment d'alguns alumnes de 2n i 3r d'ESO que han repetit algun curs , que presenten mancances en l'aprenentatge i hagen sigut proposat per l'equip docent.

Necessiten l'aprovació dels pares/mares o tutors legals d'acord amb l'article 24 del Reial Decret 217/2022 del DOGV de 2 d'agost i ha de constar en el seu expedient.

Pel que fa a les característiques d'aquest curs , cal destacar :

- Les matèries troncals s'organitzen en àmbits :Sociolingüístic(Castellà , Valencià i Socials) , Científicomatemàtic i Llengües estrangeres (Anglés) a les quals s'afegiran la resta d'assignatures corresponents al curs 4 t d'ESO .

- Es potenciarà l'acció tutorial així com les activitats pràctiques i es reorganitzaran els continguts .

- L'alumne/-a obtindrà obtindrà **el graduat** si aprova totes les assignatures del ESO o , en cas de suspendre'n alguna , per acord de l'equip docent ,el

qual valorarà el seu esforç i la seua implicació en les diferents matèries al llarg del curs .

1.2. Competències específiques

Competències de l'Àmbit Sociolingüístic

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 1. MULTILINGÜÍSME I INTERCULTURALITAT

1.1. Identifica i qüestionar prejudicis i estereotips lingüístics amb una actitud de respecte i valoració de la riquesa cultura i lingüística a partir de les anàlisis de la diversitat lingüística de l'entorn social i la reflexió envers els fenòmens del contacte entre llengües i la indagació dels drets lingüístics individuals i col·lectius.
1.2.Reconéixer i valorar les llengües d'Espanya i les varietats dialectals . Explicar l'orige , el desenvolupament històric i sociolingüístic,tot contrastant els aspectes lingüístics i discursius en les manifestacions orals , escrites i multimodals.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 2. COMPRENSIÓ ORAL I MULTIMODAL

2.1. Copsar documents clars , detallats , estructurats , comprensibles , coherents i adequats a la situació comunicativa sobre assumptes quotidians , de rellevància personal o interés públic, amb l'objectiu de narrar , argumentar i informar ,en diferents suports utilitzants estratègies de planificació , control i cooperació.
2.2. Comprendre el sentit global , l'estructura i la informació més rellevant d'acord amb les necessitats comunicatives i la intenció de l'emissor en textos orals i multimodals de diferents àmbits .

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 3. COMPRENSIÓ ESCRITA I MULTIMODAL

3.1.Realitzar exposicions i argumentacions orals complexes planificades sobre temes d'interés personal , social , educatiu i professional d'acord amb les convencions pròpies dels diverses gèneres discursius, amb fluïdesa , cohesió i adequació i emprant el registre adequat.
3.2. Participar de manera activa i adequada en interaccions orals informals , en el treball en equip i en situacions orals formals de caràcter dialogat , amb actitud d'escolta activa i estratègies de cooperació conversacional i cortesia lingüística.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 4. EXPRESSIÓ ORAL

4.1. Valorar críticament el contingut i la forma de textos de certa complexitat tot avaluant la qualitat i la fiabilitat , així com també l'eficàciá dels procediments lingüístics emprats.
4.2. Comprendre i interpretar el sentit global , l'estructura , la informació més rellevant i la intenció de l'emissor de textos escrits i multimodals de certa complexitat que respondran a diversos propòsits de lectura .

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 5.EXPRESSIÓ ESCRITA I MULTIMODAL

5.1. Planificar la redacció de textos escrits i multimodalsd'acord amb la situació comunicativa , el destinatari , el propòsita o el canal ; redactar esborranys i revisar-los mitjançant el diàleg entre iguals i eines de consulta per tal de presentar un text coherent i cohesionat amb el registre adequat.

5.2.Incorporar procediments per a enriquir els textos atenent a aspectes discursius , lingüístics i d'estil , amb precisió lèxica i correcció ortogràfica i gramatical.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 6. INTERACCIÓ ORAL , ESCRITA I MULTIMODAL

6.1. Localizar , seleccionar i contrastar informació de manera progressivament autònoma procenent de diverses font tenint en compte la seua fiabilitat , organitzar-la i integrar-la en esquemes propis , i reelaborar-la per a comunicar-la de manera creativa i amb un punt de vista crític.
6.2. Elaborar treballs de recerca de manera progressivament autònoma en diferents suports sobre temes d'interés acadèmic , personal o social a partir de la informació seleccionada.
6.3. Adoptar hàbits d'ús crític , segur , sostenible o saludable de les tecnologies digitals respecte a la recerca i a la comunicació de la informació.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 7. MEDIACIÓ ORAL, ESCRITA I MULTIMODAL

7.1. Mostrar interés per participar en la solució de problemes de comprensió recíproca entre parlants de llengües o varietats lingüístiques diferents, sobre assumptes diversos de l'àmbit personal, social, educatiu i professional.
7.2. Comprendre, comunicar, descriure i parafrasejar textos d'una certa complexitat en diferents suports, o explicar conceptes, de manera oral o escrita, combinant el seu repertori lingüístic.
7.3. Seleccionar i aplicar, de manera autònoma, estratègies de simplificació, adaptació i reformulació de la llengua, que faciliten la comprensió i expressió oral i escrita de la informació en diferents llengües del seu repertori lingüístic.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 8. LECTURA AUTÒNOMA

8.1. Llegir de manera autònoma textos seleccionats d'acord amb els seus gustos , interessos i necessitats i deixar constància del progrés del propi itinerari lector i cultural explicant els crtiteris de selecció de les lectures , les formes d'accés a la cultura literària i l'experiència de lectura.
8.2. Compartir l'experiència de lectura en suports diversos relacionant el sentit de l'obra amb la pròpia experiència biogràfica , lectora i cultural.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 9. COMPETÈNCIA LITERÀRIA

9.1. Explicar i argumentar la interpretació de les obres llegides a partir de l'anàlisi de les relacions internes dels seus elements constitutius amb el sentit de l'obra i de les relacions externes del text amb el seu context sociohistòric .
9.2. Establir de manera progressiva i autònoma vincles entre els textos llegits i altres textos llegits orals , escrits o multimodals i altres manifestacions artístiques i culturals pel que fa a temes , tòpics , estructures , llenguatge i valors ètics i estètitcs.
9.3. Crear textos personals o col·lectius amb intenció literària i consciència d'estil , amb distints suports i amb l'ajuda d'altres llenguatges artístics i audiovisuals , a partir de la lectura d'obres o fragments significatius tot utilitzants les conveccions formals de diversos gèneres i estils literàris.
9.4. Organitzar i participar en manifestacions literàries, recitals i representacions teatrals.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA10 .

10.1. Identificar i desterrar els usos discriminatòris de la llengua , els abusos de poder mitjançant la paraula i els usos manipuladors del llenguatge a partir de la reflexió i l'anàlisi dels elements lingüístics , textuals i discursius utilitzats , així com dels elements no verbals de la comunicació.
10.2. Utilitzar estratègies per la resolució dialogada dels conflictes i la recerca de consensos ,tant en l'àmbit personal com educatiu i social.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 11

11.1. Eleaborar continguts propis en distins formats per mitjà d'aplicacions i estratègies de recollida i representació de dades més complexes , utilitzant i contrastants críticament fonts fiables analògiques i digitals relaciondes amb els esdeveniments i processos dels segles XVIII i XIX.
11.2. Establir connexions i relacions entre els coneixements i informacions adquirits , elaborant síntesis interpretatives i explicatives , mitjançant informes , estudis o dosiers informatius que reflectisquen un dominini i consolidació dels continguts tractats
11.3. Transfeir adequadament la informació i el coneixement per mitjà de narracions , pòsters , presentació , exposicions orals , mitjans audiovisuals ,etc.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 12

12.1. Generar productes originals i creatius mitjançant le reelaboració de coneixements previs amb estratègies d'investigació que permeten explicar problemes actuals i passats de la humanitat a diferents escales temporals i

espacials ,des d'esdeveniments locals a fets globals utilitzant conceptes , situacions i dades rellevant.
12.2. Produir i expressar judicis i arguments personals crítics de forma oberta i respectuosa.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 13

13.1. Conéixer els Objectius de Desenvolupament Sostenible , realitzant propostes que contrubuïsquen als coneixements assolits per mitjà de projectes d'investigació i incidint en l'ús de mapes , altres representacions gràfiques així com la interpretació d'imatges.
13.2. Situar i localitzar sobre mapes els principals elements de l'entorn geogràfic , des d'una dimensió local i regional fins a una escala europea i mundial.
13.3. Aplicar mitjans i desenvolupar projectes d'investigació incidint en l'ús de Tecnologia Digital per a la investigació històrica , geogràfica i artística.
13.4. Entendre i afrontar , des d'un enfocament ecosocials , problemes i desafiaments passats , actuals o futurs de les societats contemporànies.
13.5. Elaborar , utilitzar i interpretar seqüències cronològiques complexes per a identificar , comparar i relacionar fets i processos diversos (econòmics,polítics i culturas) en diferents períodes i llocs històrics (simultaneïtat , duració i causes) ,emprant conceptes i terminologia específica de l'àmbit de la Història i de la Geografia.
13.6. Elaborar línies del temps sobre fets , processos i períodes relacionados amb els segles XVIII i XIX , amb els quals es pose de manifest la importància del

domini de la seqüència cronològica per a poder enterndre l'evolució social , políotica , econòmica i cultural de la humanitat.
13.7. Analitza processos de canvi històric i comparar casos de la història i la geografia per mitjà de l'ús de fonts d'informació diverses atenent a les transformacions de curta i llarga durada , les continuïtats en diferents períodes i llocs.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 14

14.1. Identificar els elements de l'entorn i comprendre els seu funcionament com a sistema complex per mitjà d'una anàlisi multicasual de les seues relacions naturals i humanes , presents i passades .
14.2. Fomentar comportaments i accions que contribuïsquen a la conservació i la millora de l'entorn natural , rural i urbà orientats a assolir un desenvolupament sostenible , defensant l'accés universal , just i equitatiu als recursos del planeta.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 15

15.1. Conéixer , valorar i practicar responsabilitats , deures i drets d'acord amb el nostre ordenament jurídic i la posada en valor de la nostra memòria democràtica contribuint a la defensa dels nostres valors contitucionals.
15.2. Reconéixer moviments i causes que generen una consciència solidària en la societat i treballent per a eliminar la desigualtat , especialment per qüestió de gènere , i p fomenten estratègies de participació , treball en equip , mediació i resolució pacífica de conflictes.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 16.

16.1. Regutjar actitud discriminatòries i reconéixer la riquesa de la diversitat , a partir de la anàlisi de la relació entre els aspectes geogràfics , històrics , ecosocials i culturals que han conformat la societat globalitzada i multicultural actual i del coneixement de l'aportació dels moviments en defensa dels drets de les minòries i en favor de la inclusió i la igualtat ,especialment de les dones i els col·lectius més discriminats.

16.2. Contribuir al benestar individual i col·lectiu per mitjà de l'exposició i pràctica d'iniciatives que promoguen un compromís actiu en els valors comuns , la millora de l'entorn i els servei a la comunitat.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 17

17.1. Reconéixer els trets que conformen la identitat pròpia i dels altre , la riquesa de les identitats múltiples per mitjà de l'anàlisi de fundaments geogràfics , històrics , artístics , ideològics i lingüístics i el reconeixement de les seues expressions culturals.

17.2. Conéixer i contribuir a conservar el patrimoni material i immaterial comú adoptant compromisos i accions orientades a la cohesió i solidaritat territorial de la comunitat política , els valors de l'europeisme i de la Declaració de los Derechos Humanos.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 18

18.1. Adoptar un paper actiu i compromés amb l'entorn, d'acord amb aptituds , aspiracions , interessos i valors propis , a partir de l'anàlisi crític de la realitat econòmica , de la distribució i la gestió del treball i la adopció d'hàbits saludables , sostenibles i respetuosos amb la dignitat humana i altres éssers vius , així com la reflexió ètica dels usos de la tecnologia i la gestió del temps lliure.

18..2. Reconéixer les iniciatives de la societat civil , reflectides en associacions i entitats socials , adoptant actituds de participació i transformació en l'àmbit local i comunitari , especialment en l'àmbit de les relacions intergeneracionals.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 19.

19.1. Interpretar i explicar de forma argumentada la connexió d'Espanya amb els grans processsos històrics des del segle XVIII fins l'actualtat , valorant el que ha suposat per a la seua i evolució i assenyalant les aportacions dels seus habitants al llarg de la història , així com les aportacions de l'Estat i les institucions a la cultura europea i mundial
19.2. Contribuir a la consecució d'un món més segur , just , solidari i sostenible , per mitjà de l'anàlisis dels principals conflictes des del segle XVIII fins l'actualitat.

1.3. Sabers bàsics

Bloc 1. Llengua
Plurilingüisme, les famílies lingüístiques i les llengües del món.
Variació lingüística.
Desenvolupament sociohistòric de les llengües d'Espanya.
Estratègies d'exploració i qüestionament de prejudicis i estereotips lingüístics. Fenòmens del contacte entre llengües.
Drets lingüístics i la seua expressió en lleis i declaracions institucionals.
Bloc 2 . Estratègies comunicatives
Estratègies per a adaptar el discurs a la situació comunicativa: grau de formalitat i caràcter públic o privat; distància social entre els interlocutors; propòsits comunicatius i interpretació d'intencions; canal de comunicació i elements no verbals de comunicació.
Tipologies textuals i gèneres discursius.
Gèneres discursius propis de l'àmbit professional: el currículum, la carta de motivació i l'entrevista de treball.

Propietats textuals: coherència, cohesió i adequació.
Estratègies de detecció i ús d'un llenguatge verbal i icònic no discriminatori.
Estratègies de reflexió sobre el procés d'aprenentatge, autoavaluació i autocorrecció.
2.1. Alfabetització informacional
Hàbits i conductes per a la comunicació segura en entorns virtuals.
Xarxes socials i mitjans de comunicació. Etiqueta digital. Riscos de desinformació, manipulació i vulneració de la privacitat en la xarxa.
Anàlisi de la imatge i elements paratextuals dels textos iconicoverbals i multimodals.
Usos de l'escriptura per a l'organització del pensament: notes, esquemes, mapes conceptuals, resums.
Estratègies de cerca i ús en fonts documentals diverses i amb diferents suports i formats, amb criteris de fiabilitat, qualitat i pertinència.
Utilització de la biblioteca i dels recursos digitals.
Eines digitals per al treball col·laboratiu i la comunicació.
2.2. Reflexió sobre la llengua
Adequació del registre a la situació de comunicació.
Cohesió: connectors textuals temporals, explicatius, d'ordre i de contrast, distributius, de causa, de conseqüència, de condició i d'hipòtesi.
Cohesió: mecanismes de referència interna gramaticals (substitucions pronominals) i lèxics (nominalitzacions i hiperònims de significat abstracte, sinònims, repeticions i el·lipsis).
Ús coherent de les formes verbals en els textos.
Correlaciótemporal en la coordinació i subordinació d'oracions.
Correcció lingüística i revisió ortogràfica i gramatical dels textos.
Ús de diccionaris, manuals de consulta i correctors en suport analògic o digital.
Els signes de puntuació com a mecanisme organitzador del text escrit. La seua relació amb el significat.

Observació, comparació i manipulació d'estructures lingüístiques.
Formes gramaticals i funcions sintàctiques.
Relació entre els esquemes semàntic i sintàctic de l'oració simple. Observació i transformació d'enunciats i ús de la terminologia sintàctica.
Procediments d'adquisició i formació de paraules: els canvis en el seu significat .
2.3. Comunicació i interacció oral
G1: Comprensió oral.
Estratègies de comprensió oral: sentit global del text i relació entre les seues parts, selecció i retenció de la informació rellevant
G2: Expressió oral.
Discursos orals en situacions comunicatives de caràcter formal.
Trets discursius i lingüístics de l'oralitat formal.
Estratègies d'expressió oral: interpretació i ús d'elements de la comunicació no verbal.
G3: Interacció oral
Estratègies de comprensió oral: sentit global del text i relació entre les seues parts, selecció i retenció de la informació rellevant.
Interaccions orals en situacions comunicatives de caràcter formal i informal.
Estratègies de cortesia lingüística i cooperació conversacional.
2.5. Comprensió escrita
Estratègies de comprensió lectora : coneixements previs, objectius de lectura,hipòtesis per mitjà d'informació paratextual, tipologia, gènere i estructura del text. Identificació del tema, tesi, idea principal, arguments, intenció de l'autor i organització delcontingut.
Valoració de la forma i el contingut del text.
2.6. Expressió escrita i multimodal

Estratègies del procés d'escriptura i multimodal: planificació, textualització, revisió i correcció.
Aplicació de les normes ortogràfiques i gramaticals. Propietat lèxica.
Presentació cuidada de les produccions escrites.
Interaccions escrites en situacions comunicatives de caràcter formal i informal.

Sabers bàsics de l'Àrea de Socials

Metodologies de treball i vocabulari específic de la geografia.
Identificació i contrast de fonts de la geografia. Tècniques interpretació.
Tècniques bàsiques de cerca i tractament de la informació geogràfica mitjançant les TIC.
Bloc 2: Història
2.1.Mètodes i tècniques d'Història
Metodologies de treball i vocabulari específic historiogràfic.
Identificació i contrast de fonts de la Història. Tècniques d'anàlisi i interpretació historiogràfica.
Ubicació espacial i temporal dels fets històrics. El còmput actual del temps històric en la historiografia. Cronologia i periodització.
Tècniques bàsiques de cerca i tractament de la informació històrica mitjançant les TIC.
2.2. Història Moderna
La revolució científica. El segle de les llums: absolutisme monàrquic i Il·lustració
Crisi de l'Antic Règim. La Revolució Francesa, altres revolucions liberals i les seues repercussions.
2.3. Història Contemporània

Revolució Industrial i industrialització: canvis socioeconòmics a Europa a l'inici del segleXIX.
Liberalisme i nacionalisme. Revolucions i nous estats nacionals a l'Europa del segle XIX.
La segona Revolució Industrial. L'imperialisme colonial.
La construcció i la consolidació de l'estat liberal a Espanya. Societat i economia de l'Espanya del segle XIX.
La crisi de la Restauració a Espanya, la dictadura i la Segona República.
Causes i conseqüències de la Primera Guerra Mundial. La Revolució Russa.
L'Europa d'entreguerres i la crisi del 29. Causes i conseqüències de la Segona Guerra Mundial. L'Holocaust.
El món després de la Segona Guerra Mundial: la guerra freda i la descolonització d'Àsia i Àfrica.
El procés històric de construcció de la Unió Europea.
La Guerra Civil i la dictadura franquista.
La Transició. L'Espanya de la democràcia. La memòria democràtica.
El moviment feminista: les quatre onades de la lluita per la igualtat de gènere. Dones de la història moderna i contemporània.
El després de la caiguda del mur de Berlín. El segle XXI.
Bloc 3 : Història de l'art
Metodologies de treball i vocabulari de la història de l'art.
Art dels segles XVIII i XIX. Academicisme enfront de Romanticisme.
La ruptura de la tradició artística: l'impressionisme i les avantguardes històriques.
Bloc 4 :Compromís Social i Cívic
4.1. Exercici de la ciutadania

Aprofitament crític de les tècniqu es d'alfabetització informacional en geografia i història.
Hàbits democràtics. Exercici dels drets i els deures de la ciutadania. Instruments per a la resolució pacífica de conflictes. Defensa i pràctica activa.
Detecció i rebuig de les situacions socials iniqües i injustes en el món actual i en la història moderna i contemporània
4.2. Sostenibilitat
Hàbits personals de vida i consum per al compromís amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible.
Les bases de la solidaritat internacional. La cooperació i l'ajuda al desenvolupament.
4.3. Identitat i patrimoni
La resiliència i la pràctica de la tolerància activa. Els valors de l'europeisme i la ciutadania europea.
La valoració i el gaudi del patrimoni com a bé social i identitari.

2.Instruments d'avaluació

Instruments de recollida d'informació:

Interpel·lació directa a l'aula: enquestes, qüestionaris i posades en comú.

Observació sistemàtica a l'aula: intervencions a classe, realització de les tasques i realització i revisió del quadern.

Lectures.

Proves objectives específiques (orals i escrites).

Rúbriques.

Elaboració de resums i esquemes.

Treballs optatius de recerca i aprofundiment.

Exposicions orals.

3.RECURSOS

-Valencià: Quadern *Valencià Llengua i Literatura 4 t ESO* ,Editorial Bromera

-Socials : Llibre Programa de Diversificación Curricular 4 t ESO (Ámbito*4 t Lingüístico y Social II)* , Ed.Bruño

-Castellà :Llibre Programa de Diversificación Curricular 4 t ESO (Ámbito*4 t Lingüístico y Social II)* , Ed.Bruño

-Textos literaris i fotocòpies addicionals lliurades per la professora.

- Quadern elaborat per l'alumne amb les explicacions de classe i els exercicis proposats (Caldrà disposar d'una carpeta amb tres apartats per a les tres assignatures. La portada haurà d'incloure el nom de l'assignatura , el nom de la professora , el curs i el nom i cognoms de l'alumne. Ha d'estar numerat i que hi figure la data)

- Dossiers amb exercicis de reforç o ampliació.

-Tauletes i ordinadors

-Bibilioteca

4. Criteris d'avaluació

La nota de cada avaluació es construirà a partir dels següents criteris i percentatges:

CASTELLÀ	SOCIALS	VALENCIÀ

-Activitats avaluables relacionades amb els contingutsdel temari(comprensióectora, ortografia, gramàtica,literatura) **60%** -Activitats avaluables d'expressió oral o escrites o situacions d'aprenentatge **20%** -Activitats diàries sobre el contingut del temari.**20%**	- Activitats avaluables d'acord amb els continguts del temari **60%** - Situacions d'aprenentatge (diaris que recullen línies del temps amb elsfets històrics relacionats amb el temari,lectura i comprensió de textos , treballs de recerca...)**20%** Activitats diàries i tasques avaluables sobre el contingut del temari. **20%**	-Activitats avaluables relacionades amb els continguts del temari(comprensió lectora,ortografia, gramàtica,literatura ...) **60%** -Activitats avaluable d'expressió oral o escrites o situacions d'aprenentatge **20%** Activitats diàries sobre el contingut del temari.**20%**

Per tal de fomentar l'hàbit lector i el gaudi per la lectura , es llegiran alguns llibres sobre els quals l'alumne haurà de realitzar alguna activitat avaluable .Cada lectura superada pot apujar la nota de cada avaluació fins 0'5 (caldrà obtindre una nota superior a 4'5).

- 1a avaluació : *Les llàgrimes de Shiva* de César Mallorquín. Ed. Edevé(Valencià)
- 2 a avaluació : *Mentira de Care Santos* ,Ed. Edevé(Castellano).
- 3 a avaluació :Una lectura a escollir per l'alumne.

La professora pot canviar o substituir algunes d'aquestes lectures i proposar-ne d'altres més adequades si convé.

- La nota de l'àmbit sociolingüístic serà una única nota que reflectirà la qualificació de les tres matèries que la integren.

- Construcció de la nota : les assignatures de Castellà i Valencià tindran un valor d'un **35%** cadascuna i la de Socials **30%**.

- **Les faltes d'ortografia** descomptaran fins **1 punt** de la nota de cada prova o tasca avaluable.

- Sistema de recuperació : l 'alumnat **amb assignatures pendents** , podrà recuperar-les en la convocatòria que establisca cada departament. En el cas de no recuperar-les es tindrà en compte la trajectòria de l'alumne en aquest curs i l'assoliment de les competències corresponents a aquest nivell.

- L'alumne/-a que acumule diverses faltes d'assistència durant un trimestre , serà penalitzat/-ada amb -10% de la nota de l'avaluació corresponent .

- L'alumnat que no complisca les normes fixades per al PR4 , podrà ser expulsat del programa i passaria a un curs ordinari.

Institut d'Educació Secundària de Betxí

Proposta pedagògica

2025 / 2026

Departament didàctic: Educació Física

Etapa: Secundària i batxillerat

Ensenyament: Obligatori i post-obligatori.

Cursos: 1º ESO, 2º ESO, 3º ESO, 4º ESO, 1º Batxillerat, 2º Batxillerat.

Professorat: Inmaculada Carrascosa Onofre i Laia Cañes Badenes.

Data d'aprovació: 15 d'Octubre de 2025

1. Introducció. 4
1.1. Justificació de la proposta pedagògica. 4
La Legislació en la que es basa la proposta pedagògica és la següent: 4
2. Concreció curricular matèries 7
2.1. Concreció curricular de la matèria d'Educació física 1º d'ESO 16
2.1.1. Elements curriculars 1º ESO 16
2.1.2. Competències específiques 1º ESO 16
2.1.3. Criteris d'avaluació 1º ESO. 17
2.1.4. Sabers bàsics 1º ESO 19
2.2. Concreció curricular de la matèria d'Educació física 2º d'ESO. 22
2.2.1. Elements curriculars 2º d'ESO 22
2.2.2. Competències específiques 2º d'ESO 22
2.2. Concreció curricular de la matèria d'Educació física 3º d'ESO 29
2.2.1. Elements curriculars de 3º d'ESO 29
2.2.2. Competències específiques 3º ESO 29
2.2.2. Criteris d'avaluació 3º ESO 30
2.2.2. Criteris d'avaluació 4º ESO 36
2.2.3. Sabers bàsics 4º ESO 39
2.2. Concreció curricular de la matèria 1º Batxillerat 41
2.2.1. Elements curriculars de 1º Batxillerat 41
2.2.2. Competències específiques 1º Batxillerat 41
2.2.2. Criteris d'avaluació 1º Batxillerat 42
2.2. Concreció curricular de la matèria d'Educació física 2º Batxillerat 48
2.2.1. Elements curriculars de 2º Batxillerat 48
2.2.2. Competències específiques 2º Batxillerat 48
2.2.2. Criteris d'avaluació 2º Batxillerat 48
2.2.3. Sabers bàsics 2º Batxillerat 51
3. Instruments de recollida d'informació 52

4. Criteris de qualificació qualitatius i quantitatius 53
4.1. Objectius 55
4.2. Activitats de reforç i ampliació 55
4.3. Procediments i criteris de recuperació 55
Temporalització de les proves d'avaluació i de recuperació. 56
5. Metodologia. Orientacions didàctiques 57
5.1. Metodologia general i específica de la matèria. 57
5.2. Activitats i estratègies d'ensenyament-aprenentatge. 57
Respecte dels reptes que els demanem als alumnes dels nivells 1º,2º,3º,4º d'ESO i 1º, 2º de batxillerat a realitzar a l'aire lliure, s'acorda que el circuit estiga ubicat al terme municipal de Betxí, lloc on radica el Centre. Evidentment, es valora el caràcter comarcal del Centre i la dificultat que suposarà per a alguns alumnes que viuen a la resta de poblacions. En qualsevol cas, els cassos particulars es valoraran de forma individual (possibles recorreguts a les poblacions que formen part del nostre centre comarcal, és a dir, Artana, Eslida, Aín, Vilavella, Moncofa, la Vall d'uixò...). 58
6. Mesures de resposta educativa a la inclusió de l'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu o de l'alumnat que requerisca actuacions per a la compensació de desigualtats (mesures de nivell III i IV) 59
7. Activitats complementàries 60
8. Recursos didàctics i d'aula 62
9. Annexos 63

1. Introducció.

L'Educació Física té com a finalitat, junt a altres àrees formatives, contribuir al desenvolupament harmònic de totes les possibilitats dels alumnes, en la seua formació general en la vida com a persones i ciutadans.

Aquesta àrea pretén el desenvolupament de la persona per mitjà de l'exercici físic, tant a nivell pràctic com psíquic, tenint en compte el moment evolutiu de l'alumne.

També pretén que els alumnes tinguen un coneixement del seu propi cos i de les formes de mantenir-lo actiu, no sols en aquest període d'escolarització, sinó també en el futur. Es tracta de crear un hàbit d'exercici i de bona salut que el temps els ajudarà a mantindre i millorar, i no sols en els aspectes físics, sinó també en la seua personalitat donant-los una major confiança en ells mateixos i millorant la seua sociabilitat.

L'ensenyament de l'Educació Física en aquests nivells educatius haurà de proporcionar, a més a més, als alumnes la informació necessària per a que puguen exercitar una actitud crítica davant del fenomen sociocultural que avui representen les activitats fisicoesportives en qualsevol dels seus aspectes.

1.1. Justificació de la proposta pedagògica.

La Legislació en la que es basa la proposta pedagògica és la següent:

- Decret 195/2022, d'11 de novembre, del Consell, d'igualtat i convivència en el sistema educatiu valencià.

- Article 4.5 del Decret 104/2018, de 27 de juliol que desenvolupa els principis d'equitat i inclusió del sistema educatiu valencià.
- El Reial decret 217/2022, de 29 de març, estableix l'ordenació de les ensenyances mínimes de l'Educació Secundària Obligatòria (BOE 76, 30.03.2022) i la seua correcció d'errades.
- El Reial decret 243/2022, de 5 d'abril, estableix l'ordenació i les ensenyances mínimes del Batxillerat (BOE 82, 06.04.2022).
- El Decret 107/2022 de 5 d'agost que estableix l'ordenació i currículum de l'ESO.
- Decret 66/2024, de 21 de juny, del Consell, pel qual es modifica el Decret 107/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'estableix l'ordenació i el currículum d'Educació Secundària Obligatòria.
- l'Orde 19/2023, de 29 de juny, de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, per la qual es regulen els procediments derivats del decret 107/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'estableixen l'ordenació i el currículum d'Educació Secundària Obligatòria.
- Decret 108/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'estableixen l'ordenació i el currículum de Batxillerat, així com l'organització i el funcionament del Batxillerat nocturn i a distància a la Comunitat Valenciana.
- Llei Orgànica 3/2020, del 29 de desembre, per la que es modifica la Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació (LOMLOE).
- Ordre 9/2024, de 25 d'abril, de la Conselleria d'Educació, que desenvolupa el Decret 136/2023 i regula aspectes d'aplicació curricular.
- Resolució de 7 de juliol de 2025, de la Secretaria Autonòmica d'Educació, per la qual s'aproven les instruccions per a l'organització i el funcionament dels centres que imparteixen ESO i Batxillerat durant el curs 2025-2026.

Aquest marc legal garanteix que la proposta pedagògica s'ajuste als requeriments normatius vigents, assegurant coherència amb la legislació estatal i autonòmica.

1.2. Contextualització

1.2.1. Dades del Centres

- Nom del centre: IES de Betxí.

- Adreça: Camí de Sant Francesc nº.2

- CP: 12549 Betxí

- Telèfon: 964738930

- Correu electrònic: 12000406@edu.gva.es

1.2.2. Ensenyances que s'imparteixen

Els ensenyaments d'Educació Física impartits en aquest centre són:

1r cicle d'ESO	2n cicle d'ESO	Batxillerat
1r ESO 2n ESO 3r ESO	4º ESO	1º BATXILLERAT 2º BATXILLERAT (optativa)

1.2.3. Característiques de la sessió d'EF

- Durada de les sessions: 55 minuts (40 minuts de temps real).

- Nombre de sessions setmanals: 2 sessions setmanals, 3h en 1er de Batxillerat i 4h en l'assignatura l´optativa de 2n de Batxillerat. (Activitat física i salut per al desenvolupament personal).

- Nombre de sessions anuals: 70 aproximadament en l'ESO, 100 en1º de

Batxillerat i 120h aprox. En 2n de Batxillerat.

1.2.4. Professors de la matèria En el departament d'educació física.

Existeixen dos docents a temps complet, (S´ha reduït la plantilla del professorat. En anys anteriors hem arribat a ser 3 professors o 2 professors a temps complet i un professor a temps parcial de 12 hores).

Aquest curs 2025-2026, com he nomenat anteriorment, serem dues professores, les dues definitives al centre i amb experiència prèvia. La caporalia l'assumeix la professora, Inmaculada Carrascosa Onofre i l'altra professora al departament, és Laia Cañes Badenes.

1.2.5. Instal·lacions del centre.

Instal·lacions cobertes:

Gimnàs cobert, despatx del Departament d'Educació física, 2 vestidors i magatzem de material.

Instal·lacions descobertes:

2 pistes poliesportives (de les quals, només podem utilitzar una d'elles, perquè actualment, s'estan fent obres al centre educatiu).

1.2.6. Material específic d'EF (annex actualitzat curs 25-26).

1.2.7. Les 10 normes del departament d'EF. (annex actualitzat curs 25-26).

1.2.8. Calendari escolar

Inici i final del curs: Del 08/09/25 al 19/06/26 Període de vacances:

✓ Nadal: 23/12/25 a 6/01/26

✓ Pasqua: 02/04/26 a 10/04/26

Reunions de departament: Les reunions del Departament es faran setmanalment el dia assignat per a tal en l'horari (divendres 12,05 h). Les actes s'entregaran el primer dilluns de cada mes i es farà un acta per mes.

2. Concreció curricular matèries

Connexions amb les competències clau

El quadre adjunt assenyala les relacions més significatives entre les cinc competències específiques d'aquesta matèria i les competències clau incloses en el perfil d'eixida de

l'alumnat en finalitzar l'educació bàsica. En tots els casos, aquesta relació opera en les dues direccions.

	CCL	CP	CMCT	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
CE1	X		X	X	X	X	X	
CE2	X	X	X		X	X		X
CE3	X			X	X	X	X	X
CE4			X	X	X	X	X	
CE5		X		X	X		X	

- CCL: Competència en comunicació lingüística
- CP: Competència plurilingüe
- CMCT: Competència matemàtica, ciència i tecnològica
- CD: Competència digital
- CPSAA: Competència personal, social i d'aprendre a aprendre
- CC: Competència ciutadana
- CE: Competència emprenedora
- CCEC: Competència en consciència i expressió cultural

Competència específica 1

Integrar un estil de vida actiu mitjançant la pràctica de l'activitat física i esportiva autoregulada i l'establiment de connexions entre els hàbits de comportament quotidians i el benestar físic i mental.

Descripció de la competència específica 1 Aquesta competència suposa un enfocament cap a un coneixement holístic del concepte de salut connectat amb l'aplicació d'habilitats per a una vida saludable de manera autoregulada.

L'alumnat porta des de l'educació primària aprenent i vivenciant aquells comportaments i actituds que faciliten un estat de vida saludable amb el reforç de l'entorn familiar i social que l'envolta.

Així, en aquesta etapa els criteris i sabers associats a aquesta competència han d'ajudar l'alumnat a desenvolupar les habilitats i els coneixements necessaris per a participar de manera regular i segura en les diferents propostes d'activitat física que poden trobar, dins i fora de l'escola, gaudint de les sensacions intrínseques que això comporta i desenvolupant un esperit crític per a poder establir fites reals respecte a una millora de la forma física i el seu estat de salut.

Es posa l'èmfasi en l'aplicabilitat dels coneixements al voltant d'una vida sana amb la finalitat de transmetre la capacitat de prendre decisions personals i assumir la responsabilitat i compromís envers la seua salut, ara i per a la resta de la seua vida. Mitjançant aquesta competència l'alumnat comprèn el que necessita per a comprometre's amb una vida activa i saludable, i desenvolupa la intenció de viure de manera emocionalment satisfactòria i proactiva.

Aquest concepte multidimensional de la salut és dinàmic i complex i suposa una relació indivisible, tal com manifesta l'OMS, que englobe l'estat físic, mental i social, i es defineix com un dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) i reptes del segle XXI.

Els sabers que es vinculen a aquesta competència són: els components físics i fisiològics amb impacte directe en la salut i benestar i els components relacionats amb l'aparell cardiorespiratori, força i resistència muscular, flexibilitat i composició corporal; l'activitat física, entesa com aquell moviment intencional que suposa una despesa d'energia en una oposició clara als comportaments sedentaris, interactuant amb les persones i l'entorn; tècniques i mètodes que afavoreixen una regulació de l'estat d'ànim i emocional, i el respecte a la diversitat de pensament, físic i de gènere, tan important en l'etapa de l'adolescència.

En conjunt, facilita l'adquisició i comprensió competencial d'hàbits i rutines saludables. Aquesta vida activa està connectada amb el món que ens envolta i la salut dels altres. L'entorn d'aquesta pràctica física ha de ser necessàriament inclusiu per a possibilitar que l'alumnat se senta atret per ella amb la idea d'augmentar al màxim els beneficis i minimitzar els riscos.

De la mateixa manera, el bon ús de la tecnologia ha de ser aliada de tots els enunciats que descriuen aquesta competència, especialment en la lluita contra el sedentarisme i les malalties hipocinètiques ocasionades, en gran mesura, per l'exposició a les pantalles. El jovent ha de sentir-se implicat en un procés creixent de millora, escoltant el seu cos i aprenent estratègies per a adoptar una actitud crítica i a mantenir i millorar la seua salut. Al final dels dos primers cursos de secundària,

l'alumnat hauria de ser capaç de desenvolupar, implementar i avaluar un pla d'acció dissenyat per a millorar els seus hàbits de salut, reconeixent aquelles conductes o hàbits que poden comportar un risc. Al final dels dos últims cursos de secundària, hauria de posar l'èmfasi a consolidar i desenvolupar l'aprenentatge adquirit en els dos primers cursos.

Es podria recolzar en la capacitat de l'alumnat d'aplicar la seua capacitat d'autogestió i la necessària readaptació en funció de les seues característiques físiques, canviants a l'adolescència, els desafiaments de l'entorn i les seues relacions personals, als efectes dels seus comportaments i hàbits d'estil de vida al voltant de la salut i el benestar.

Competència específica 2

Resoldre amb èxit diferents reptes i situacions motrius a través de propostes físiques i esportives específiques aplicant les tècniques, tàctiques i estratègies de joc adients.

Descripció de la competència específica 2 A través d'aquesta competència l'alumnat demostra la seua eficiència i variabilitat motriu seleccionant les habilitats i seqüències de moviments adequades, ajustant i adquirint nous patrons motors i habilitats respecte a les adquirides en l'etapa de primària. Recordem que a primària comptàvem amb una competència específica dedicada al desenvolupament motriu.

Ara en l'etapa de secundària s'han de tindre en compte els canvis propis de l'adolescència; anatòmics, fisiològics i socials que afectaran a les activitats recurrents a aquesta competència. Especialment, aquelles activitats relacionades amb les activitats esportives reglades, jocs pre-esportius i de qualsevol tipus d'adaptació inclusiva d'esport escolar.

L'alumnat serà capaç de demostrar competència en l'aplicació de les tècniques i estratègies de decisió tant a nivell motriu com cognitiu, anticipant-se en diferents contextos de joc, alhora que millora actituds de cooperació, diàleg i treball en equip, amb oposició i sense.

L'aprenentatge de les habilitats motrius i l'aplicació de conceptes implicats com ara comunicació i contra comunicació motriu ajudarà l'alumnat a augmentar la seua seguretat, competència, eficàcia i eficiència en el moviment, el procés del joc i el resultat com inici d'un procés reflexiu.

Tanmateix, l'esport escolar i les competències motrius implicades poden millorar el seu desenvolupament físic, cognitiu i emocional, essent important que el context de pràctica siga inclusiu respecte a les característiques individuals, identitat de gènere i nivell d'habilitat.

En aquest sentit, és fonamental el desenvolupament de valors i sentit crític dels aspectes socials i culturals que envolten de manera intrínseca el fenomen esportiu, com ara els seus valors positius com la bonhomia i els negatius com la xenofòbia o el masclisme, especialment a l'esport de masses.

Aquesta competència en la variabilitat motriu ajuda l'alumnat a desenvolupar la seua capacitat per a participar en activitats fisicoesportives alhora que incrementa el seu nivell de pràctica d'activitat física i millora la seua salut i socialització amb l'entorn i el grup, tan important en aquestes edats. A nivell fisiològic i anatòmic els canvis en les proporcions i somatotips, especialment a l'etapa de l'adolescència, poden generar situacions de rebuig que s'han de treballar mitjançant aquesta competència per aconseguir jocs i esports inclusius que generen i fomente hàbits per a una pràctica esportiva adequada a cada etapa de la vida. Encara més, el treball de les funcions i responsabilitats de rols del context esportiu com ara els d'entrenador i entrenadora, àrbitre o preparadora i preparador físic ens ajudaran a desenvolupar diverses competències, especialment les socials i cíviques, aprendre a aprendre, el sentit d'iniciativa i l'esperit emprenedor, afavorint l'autonomia de l'alumnat.

La maduració i l'experimentació motriu pot ser emprada en l'aplicació d'habilitats en jocs i activitats que impliquen estratègies, tàctiques i tècniques més complexes. En aquest sentit, aquestes habilitats es contextualitzen aplicant la variabilitat metodològica tant al grup classe com de manera individualitzada, per a prendre consciència de com s'utilitzarà dins i a través d'activitats físiques i per ser capaç d'aplicar-les i transferir-les a activitats més generals, fins i tot les possibles transferències a la vida diària, com ara les caigudes als esports de lluita. S'ha de tindre en compte que quan els estudiants estan aprenent o desenvolupant una habilitat, necessiten oportunitats per a practicar-la i rebre retroalimentació especialista i entre iguals durant tot el procés.

Així, el paper de les anomenades ajudes o rols diferenciats són especialment importants en aquesta competència. A mesura que es desenvolupen i treballen per a consolidar les seues habilitats, podran combinar habilitats i aplicar-les a activitats més complexes.

Aquestes habilitats de moviment més elaborades no són el resultat de la maduració física únicament sinó producte de la pràctica i de la capacitat neuromotriu de relacionar amb altres habilitats de moviment dins d'una gran varietat d'activitats físiques. Al final dels dos primers cursos de Secundària, l'alumnat hauria de ser capaç de resoldre diferents situacions i seqüències de moviments relacionades amb els jocs i l'esport mitjançant el bagatge motor adquirit en aquest període.

Durant els dos últims cursos de secundària, l'alumnat hauria de consolidar els aprenentatges adquirits durant els dos primers cursos, a més d'implicar-se activament i col·laborar en l'organització de jocs i activitats fisicoesportives, reforçant el seu paper transmissor de valors com ara el respecte, la tolerància, la no discriminació i la universalitat.

Competència específica 3

Participar en processos de creació de naturalesa artisticoexpressiva mitjançant l'ús del cos, el gest i el moviment com a mitjans d'autoconeixement per a expressar idees i sentiments.

Descripció de la competència específica 3 Aquesta competència pretén explorar les situacions comunicatives que es donen de manera conscient i inconscient amb el cos, el gest i el moviment.

Les connexions entre les seues experiències motrius i el seu benestar emocional mitjançant la vivència corporal conscient, garanteixen un aprenentatge significatiu, durador i profund per les seues connotacions introjectives.

En l'etapa de primària la competència específica que fa referència a la identificació dels aspectes fonamentals sobre la consciència, percepció i control del cos, a través de la resolució de situacions motrius variades, té una continuïtat clara amb aquesta competència a Secundària quant al coneixement del cos i representació d'idees, emocions i valors amb les activitats artisticoexpressives.

Aquest plantejament redefineix la relació del cos i la salut cap a un enfocament que connecta el cos amb l'aprenentatge cognitiu i la comunicació personal. L'experiència creativa articulada des de la corporalitat beneficia el procés d'aprenentatge de l'alumnat, de manera que permet la comprensió de conceptes a través del cos i la possibilitat de comunicar-se i viure l'emoció des del moviment.

Mitjançant el joc dramàtic i teatral, les improvisacions, la pantomima, el clown, les activitats circenses, la dansa creativa, el treball amb màscares i les danses

populars aquesta competència afavoreix la comprensió de les diferents manifestacions culturals i artístiques, les dota de valor i facilita el diàleg intercultural, fet que permet l'adquisició de nous recursos d'expressió, comunicació i inclusivitat.

Des d'aquesta perspectiva, la dansa, el teatre i les arts vives com activitats artisticoexpressives ajuden a desenvolupar la sensibilitat, la creativitat, la imaginació i la comunicació perquè l'individu puga sentir-se, percebre's i manifestar-se mitjançant l'exploració de les complexitats d'aquestes connexions i a reconèixer els sentiments i les emocions. Es contempla el cos com a origen de la identitat personal i la relació amb el món, com a vehicle d'expressió i de comunicació imprescindible per a l'ésser humà.

Enriquir les experiències perceptives i oferir una exploració activa i constructiva del món a través de l'experimentació del moviment permet que l'alumnat desenvolupe moviments motors fins i grossos, que re-ferme la creativitat, l'autoconfiança i l'exploració de diferents formes de comunicació i de relacionar-se que afavoreixen la pròpia salut i el benestar emocional.

Aquesta competència permet influir sobre els sentiments i emocions com a base sobre la qual es pot desenvolupar l'empatia i l'autoconeixement, afavorint el treball emocional i perceptiu, així com les tècniques corporals de comunicació.

Cal promoure situacions i condicions educatives que afavorisquen l'adquisició competencial, fent partícip l'alumnat del disseny de projectes artístics i mostrant la interdisciplinarietat dels sabers per a un assoliment competencial ple. Finalment, es col·labora amb l'adquisició del valor per se de les arts en qualsevol disciplina i així s'amplia el bagatge cultural de l'alumnat amb propostes de l'entorn.

Al final dels dos primers cursos de secundària, l'alumnat hauria de ser capaç d'expressar, amb recursos corporals senzills sense i amb suport musical, comunicant idees, sentiments i emocions. Durant els dos últims cursos de secundària, caldria posar l'èmfasi a consolidar i desenvolupar l'aprenentatge adquirit en els dos primers cursos i participar activament en el disseny de projectes artístics mitjançant la utilització creativa i estètica dels recursos expressius del propi cos, en contextos diferents, comunicant idees, sentiments i emocions.

Competència específica 4

Interaccionar de manera sostenible amb el patrimoni natural i cultural mitjançant activitats físiques i artisticoexpressives.

Descripció de la competència específica 4 Aquesta competència es fonamenta en la capacitat d'interactuar activament amb l'entorn natural i urbà mitjançant les activitats físiques, fent un ús respectuós del medi físic, social i cultural. Es reforça i amplia un dels sabers transversals que l'alumnat ha treballat en l'etapa de Primària com és apreciar i respectar el medi ambient, part integral de l'educació ambiental.

Aquesta competència emfasitza l'aprenentatge d'aspectes com el valor dels espais a l'aire lliure, els beneficis ambientals de la salut, pràctiques com el transport actiu, l'impacte d'usar senders i comprendre els riscos per a la salut associats amb factors ambientals com l'exposició al sol i la contaminació de l'aire.

Mitjançant aquesta competència s'ofereix als estudiants l'oportunitat d'integrar l'ètica ambiental, l'aprenentatge sostenible i una comprensió de la connexió amb la natura amb el reconeixement de la interacció del món natural i la salut emocional. A més, desenvolupa la consciència de l'impacte ambiental de les activitats esportives i recreatives i l'aportació que pot fer l'àrea per la reducció de la petjada de carboni. A mesura que l'alumnat aprèn més sobre el cos i el moviment, a través del desenvolupament d'habilitats personals, a mesura que aprèn a treballar de manera col·laborativa i respectuosa amb la resta i a adquirir la capacitat de pensament sistèmic, a través d'habilitats de pensament creatiu, millora la seua capacitat per a fer connexions amb el seu voltant i la possibilitat de convertir-se en ciutadans ambientalment responsables.

Per a facilitar aquestes connexions, és fonamental que aquests aprenentatges es desenvolupen fora del centre educatiu per a ajudar a l'alumnat a observar, explorar i apreciar el valor de la nostra riquesa natural i topogràfica, especialment amb activitats costaneres i de muntanya, mentre descobreixen els beneficis d'estar actiu a l'aire lliure. Aquesta pràctica inclou els parcs i espais públics adients per a l'ús esportiu i de l'activitat física en general en entorns urbans.

Per altra banda, no deixem de costat la seguretat que s'ha d'extremar especialment en aquests entorns. Així, les habilitats bàsiques d'assistència en primers auxilis, on s'inclou la RCP, són sabers que tot l'alumnat ha de conèixer. Al final dels dos primers cursos de Secundària, l'alumnat hauria de ser capaç de participar en esports, activitats físiques i artisticoexpressives pel seu benestar personal i de tota la comunitat, creant connexions sostenibles amb el seu entorn natural i urbà, a més de conèixer les mesures de seguretat i primers auxilis en funció de l'activitat duta a terme.

Durant els dos últims cursos de secundària, caldria posar l'èmfasi a consolidar i desenvolupar l'aprenentatge adquirit en els dos primers cursos. A més, hauria de

participar de manera activa en la planificació i avaluació d'estratègies per a connectar-se de manera sostenible amb l'entorn natural i urbà que promoguen la seua salut i el benestar comunitari, amb els protocols de seguretat i autoprotecció adients al context i tipus d'activitat proposada.

Competència específica 5

Seleccionar i fer un ús crític i segur de les tecnologies de la informació i la comunicació com a facilitadores de l'activitat física i d'una vida activa i saludable.

Descripció de la competència específica 5 A través d'aquesta competència sobre l'ús creatiu, crític i segur de les tecnologies de la informació i la comunicació, l'alumnat ha de relacionar-les necessàriament amb l'accés a les fonts, el processament de la informació, la cura de continguts i el coneixement dels seus drets i deures digitals, fomentant una alfabetització digital que amplia el concepte de salut a l'actual i el futur món digital.

Aquest plantejament competencial suposa ensenyar habilitats comunicatives que afavorisquen un alumnat autònom, eficaç, responsable, crític i reflexiu que dispose d'habilitats per al maneig de la informació i l'ús de les eines tecnològiques. Mitjançant la mobilització integrada del conjunt de capacitats relacionades amb la tecnologia, la informació i els mitjans de comunicació tradicionals i digitals, així com les xarxes socials, la competència integra sabers, dimensions i habilitats personals, cognitives i ètiques, socials i actitudinals que van més enllà del saber tecnològic o tecnicoinstrumental i capacitant l'estudiant en l'ús creatiu, pràctic i intel·ligent de les tecnologies de l'aprenentatge i el coneixement (TAC).

Aquest aspecte implica l'ensenyament de valors i actituds, coneguts en l'entorn TIC com etiqueta, que permeten l'alumnat adaptar-se als continus canvis produïts per les tecnologies, el seu ús i adaptació als objectius propis i la capacitat d'interacció social mitjançant aquestes eines tecnològiques. Igualment, requereix el desenvolupament d'aspectes relacionats amb la participació, el treball col·laboratiu, l'accés a la informació, el processament i ús per a la comunicació, així com la creació de continguts, la seguretat i la resolució de problemes.

L'ús de la tecnologia en l'Educació Física contribueix a la integració d'elements per a l'intercanvi d'experiències i coneixements, per a l'anàlisi dels comportaments motors, per al control, gestió i organització de la pròpia activitat física i esportiva, entre altres. A partir de l'avaluació i selecció de noves fonts d'informació i d'innovacions tecnològiques, l'alumnat ha de ser capaç de fer una cura de continguts i dels recursos tecnològics disponibles amb la finalitat de resoldre els problemes quotidians d'una manera eficient, utilitzant-los de manera creativa, cooperativa i autònoma. Amb l'aplicació de les TAC al procés d'aprenentatge, l'alumnat ha de ser capaç de prendre decisions de manera autònoma, crítica i creativa, innovant i creant un nou coneixement que siga aplicable i útil, havent d'escollir entre els actuals recursos multimèdia interactius, programes, aplicacions mòbils, realitat virtual (VR), realitat augmentada (AR) i mixta (MR) en animacions i vídeos i altres projectes relacionats amb la nostra àrea.

Al final dels dos primers cursos de Secundària, l'alumnat hauria de ser capaç de conèixer i fer un bon ús de les fonts d'informació, continguts i aplicacions fiables en relació amb l'activitat física, la salut, el medi natural, els esports i altres sabers que es relacionen amb la seua vida quotidiana .

Durant els dos últims cursos de Secundària, l'alumnat hauria d'augmentar i consolidar els aprenentatges adquirits als dos primers cursos, a més de ser capaç de produir i difondre continguts relacionats amb l'activitat física i la salut en diferents formats, fent una tria conscient de quins mitjans són els més adients, sobre criteris d'adequació i respectant la propietat intel·lectual.

2.1. Concreció curricular de la matèria d'Educació física 1º d'ESO

Curs de 1º ESO, nivell 2.

2.1.1. Elements curriculars 1º ESO

2.1.2. Competències específiques 1º ESO

1. COMPETÈNCIA ESPECÍFICA (1): CE 1. Integrar un estil de vida actiu mitjançant la pràctica de l'activitat física i esportiva autoregulada, i

l'establiment de connexions entre els hàbits de comportament quotidians i el benestar físic i mental.

2. COMPETÈNCIA ESPECÍFICA (2): CE 2. Resoldre amb èxit diferents reptes i situacions motrius a través de propostes físiques i esportives específiques aplicant les tècniques, tàctiques i estratègies de joc adequades.
3. COMPETÈNCIA ESPECÍFICA (3): CE 3. Participar en processos de creació de naturalesa artístic - expressiva mitjançant l'ús del cos, el gest i el moviment com a mitjans d'autoconeixement per a expressar idees i sentiments.
4. COMPETÈNCIA ESPECÍFICA (4): CE 4. Interaccionar de manera sostenible amb el patrimoni natural i cultural mitjançant activitats físiques i artístic - expressives.
5. COMPETÈNCIA ESPECÍFICA (5): CE 5. Seleccionar i fer un ús crític i segur de les tecnologies de la informació i la comunicació com a facilitadores de l'activitat física i d'una vida activa i saludable.

2.1.3. Criteris d'avaluació 1º ESO.

CRITERIS D'AVALUACIÓ RELACIONATS AMB LA CE1.

1.1. Utilitzar els recursos del seu entorn relacionats amb l'activitat física, l'alimentació i el benestar personal, aplicant propostes bàsiques de millora de la salut física, mental i social.

1.2. Aplicar els coneixements anatòmic fisiològics adquirits a la creació d'un pla de manteniment i millora de la condició física personal.

1.3. Relacionar l'estil de vida actiu amb els efectes positius.

2.1. Participar activament i col·laborar en jocs i activitats físic- esportives practicant el respecte, la tolerància i el treball en equip.

CRITERIS D'AVALUACIÓ RELACIONATS AMB LA CE2.

2.2 Resoldre amb èxit situacions reals de competició i cooperació senzilles a través de l'aplicació d'habilitats motrius específiques i d'estratègies.

2.3 Reconèixer els aspectes culturals i socials que envolten el fenomen esportiu prenent consciència dels seus valors positius i dels aspectes que generen desigualtat en diferents contextos d'actuació.

CRITERIS D'AVALUACIÓ RELACIONATS AMB LA CE3.

3.1 Crear situacions comunicatives amb el gest, el cos i el moviment corporal, mitjançant models i creativitat.

3.2 Produir moviments creatius amb suport musical, combinant ritmes i segments corporals i mostrant fluïdesa, desinhibició i autoconfiança.

3.3 Crear muntatges artístics col·lectius i participar en ells comunicant idees, sentiments i emocions.

CRITERIS D'AVALUACIÓ RELACIONATS AMB LA CE4.

4.1 Col·laborar en l'organització i disseny d'activitats fisicoesportives inclusives respectuoses amb el medi ambient, tenint en compte el paisatge i la toponímia de l'entorn.

4.2 Conèixer i practicar tècniques i procediments de primers auxilis, així com els protocols de seguretat i d'autoprotecció personal inclosa la RCP.

4.3 Participar en les activitats artístic-expressives de l'entorn natural i urbà, i valorar la diversitat personal i cultural.

4.4 Implementar de manera col·laborativa amb la comunitat educativa mesures relacionades amb la mobilitat, el reciclatge i l'alimentació per a promoure un centre sostenible.

4.5 Reconèixer el valor cultural de la Pilota Valenciana mitjançant la pràctica i els elements socials que envolten este esport.

CRITERIS D'AVALUACIÓ RELACIONATS AMB LA CE5.

5.1 Emprar recursos tecnològics relacionats amb l'activitat, l'esport i la salut, utilitzant diverses fonts d'informació i tecnologia en funció de la seua eficiència per a la resolució de situacions quotidianes.

5.2 Conèixer fonts d'informació i de contingut digital rellevants i fiables, relacionades amb els sabers de la matèria, emprant estratègies d'investigació i organització de la informació.

5.3 Elaborar continguts digitals senzills relacionats amb l'activitat física i la salut, integrant la informació de manera crítica.

2.1.4. Sabers bàsics 1º ESO

Bloc 1. Vida activa i saludable

1.1 Salut física

Grup 1. Característiques de les activitats físiques saludables: conductes per a la millora de la salut física, mental i social.

Grup 2 Indicadors fisiològics bàsics relacionats amb la salut i l'exercici físic: les pulsacions (ppm) i el càlcul de la Zona d'Activitat física Saludable (ZAS).

Grup 3. Coneixement anatòmic, fisiològic i funcional: elements de l'aparell locomotor relacionats amb la motricitat. La trepitjada com a element transcendental en la marxa i la carrera.

Grup 4. Cura del cos: escalfament general:
parts essencials.

1.3 Salut mental

Grup 1. Mètodes de relaxació i estiraments.

Bloc 2. Organització i gestió de l'activitat física

2.1 Mesures preventives i de seguretat: higiene i activitat física.
2.2. Actuacions bàsiques i crítiques davant situacions d'urgència per lesió o accident: protocols d'actuació, RCP.
2.3. Ferramentes digitals per a la gestió de l'activitat física.

Bloc 3. Resolució de problemes en situacions motrius

3.1. Capacitats condicionals: activitats i jocs de resistència aeròbica i flexibilitat.

3.2. Jocs i esports: individu Individuals (escalada, patinatge i atletisme) i col·lectius (bàsquet), d'adversari (Pilota Valenciana i Paladós). Fonaments tècnics esportius.

Bloc 4. Autoregulació emocional i interacció social en situacions motrius.

4.1. Habilitats socials: resolució dialogada i control emocional.

Bloc 5. Manifestacions de la cultura motriu

5.1. Cultura artístic expressiva
5.2. Esport com manifestació cultural

Grup 1. L'esport com a manifestació cultural.

Grup 2. L'esport inclusiu i adaptat Diversitat funcional física, psíquica i sensorial: consum responsable en l'àmbit de l'activitat física i l'esport. Capacitat crítica i seguretat sensorial. Jocs populars del món.

Grup 4. Activitats i arts circenses: el clown i la " pantomima". Jocs malabars.
Grup 5. El ritme i el cos en moviment: percussió corporal, muntatges Grup
Grupo 6. Dansa i balls: danses del món: ºelements inclusius dels balls.

5.3. Cultura motriu tradicional

Grup 2. La Pilota Valenciana: raspall i les seves variants de joc a carrer i en el trinquet. Els valors de la pilota: Bonhomia, equitat i pacte esportiu. Referents esportius. Dona i Pilota.

Bloc 6. Interacció eficient i sostenible amb l es altres persones

6.1. Organització d'activitats inclusives fisicoesportives i d'oci actiu en el medi rural i costaner: mesures de protecció i conservació del medi ambient.

6.2. Els parcs i espais públics com a espais per a la pràctica esportiva i exercici físic: mobilitat sostenible.

CRITERIS DE QUALIFICACIÓ QUALITATIUS I QUANTITATIUS

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 1:

CCL: 10% CMCT: 15% CD: 10%

CPSAA: 40% CC: 5% CE: 20%

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 2:

CCL: 5% CP: 5% CMCT: 10%
CPSAA: 40% CC: 20% CCEC: 20%

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 3:

CCL: 20% CD: 10% CPSAA: 15%
CC: 25% CE: 20%

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 4:

CMCT: 15% CD: 20% CPSAA: 45%

CC: 10% CE: 10%

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 5:

CP: 10% CE: 20% CD: 40%

CPSAA: 30% CCEC: 10%

2.2. Concreció curricular de la matèria d'Educació física 2º d'ESO.

2.2.1. Elements curriculars 2º d'ESO

2.2.2. Competències específiques 2º d'ESO

1. COMPETÈNCIA ESPECÍFICA (1): CE 1 Integrar un estil de vida actiu mitjançant la pràctica de l'activitat física i esportiva autoregulada i l'establiment de connexions entre els hàbits de comportament quotidians i el benestar físic i mental.
2. COMPETÈNCIA ESPECÍFICA (2): CE 2 Resoldre amb èxit diferents reptes i situacions motrius a través de propostes físiques i esportives específiques aplicant les tècniques, tàctiques i estratègies de joc adients.

3. COMPETÈNCIA ESPECÍFICA (3): CE 3 Participar en processos de creació de naturalesa artisticoexpressiva mitjançant l'ús del cos, el gest i el moviment com a mitjans d'autoconeixement per a expressar idees i sentiments.

4. COMPETÈNCIA ESPECÍFICA (4): CE 4 Interaccionar de manera sostenible amb el patrimoni natural i cultural mitjançant activitats físiques i artisticoexpressives.

5. COMPETÈNCIA ESPECÍFICA (5): CE 5 Seleccionar i fer un ús crític i segur de les tecnologies de la informació i la comunicació com a facilitadores de l'activitat física i d'una vida activa i saludable.

6. 2.2.2. Criteris d'avaluació

CRITERIS D'AVALUACIÓ RELACIONATS AMB LA CE1.

1.1. Planificar la pràctica d'activitat física orientada a un estil de vida actiu i saludable.

1.2. Dissenyar un pla de treball de la condició física en relació amb la salut d'acord amb les necessitats individuals.

1.3. Aplicar hàbits saludables (alimentació i hidratació, descans, educació postural, relaxació i higiene).

1.4. Aplicar els protocols d'actuació de prevenció i intervenció en accidents i tècniques de primers auxilis.

1.5. Aplicar els recursos digitals en la planificació de l'activitat física i l'adquisició d'hàbits saludables.

CRITERIS D'AVALUACIÓ RELACIONATS AMB LA CE2.

2.1. Executar habilitats motrius específiques i tècniques en reptes, formes jugades i joc real.

2.2. Resoldre situacions motrius variades en jocs o esports aplicant habilitats tècniques, tàctiques i estratègiques.

2.3. Organitzar esdeveniments o competicions esportives gestionant tots els aspectes essencials per un adequat funcionament.

CRITERIS D'AVALUACIÓ RELACIONATS AMB LA CE3.

3.1. Escenificar produccions artístic-expressives utilitzant diferents tècniques d'expressió corporal.

3.2. Crear composicions individuals o col·lectives amb base musical i sense.

3.3. Elaborar composicions artístiques integrant tècniques de circ.

CRITERIS D'AVALUACIÓ RELACIONATS AMB LA CE4.

4.1. Realitzar activitat física en el medi natural i urbà desenvolupant actuacions per a la seva conservació.

4.2. Organitzar activitats físic-esportives en el medi natural i urbà aplicant normes de seguretat i utilitzant l'equipament, eines i tècniques adequades.

4.3. Gestionar la pròpia activitat física aprofitant les possibilitats del medi natural i urbà.

CRITERIS D'AVALUACIÓ RELACIONATS AMB LA CE5.

5.1. Aplicar els valors positius de l'esport en les activitats físiques i esportives valorant el joc per davant del resultat.

5.2. Aplicar estratègies per a l'autoregulació emocional durant la pràctica d'activitat física i esportiva.

5.3. Utilitzar habilitats socials en la resolució de conflictes fomentant la convivència i la cohesió social.

5.4. Mostrar una actitud crítica davant dels estereotips i les actuacions discriminatòries de la societat en l'àmbit de l'activitat física i l'esport.

2.2.3. Sabers bàsics 2º ESO

Bloc 1: Vida activa i saludable.

-Identificació dels aspectes importants per a la planificació de l'activitat física: parts d'una sessió d'activitat física (fase d'activació, fase d'assoliment d'objectius o part principal, i tornada a la calma), els principis bàsics de l'entrenament (adaptació, continuïtat i progressió), valoració del nivell individual, la freqüència cardíaca com a indicador d'intensitat i recuperació, càrrega d'entrenament (volum i intensitat)...

-Planificació de seqüències senzilles d'activitat física adaptades a la pròpia realitat i objectius personals.

-Desenvolupament i manteniment de la condició física i de la pràctica habitual d'activitat física com una font de salut.

Hàbits saludables

-Importància del valor nutricional dels aliments per mantenir una alimentació i una hidratació saludables.

-Reconeixement de les malalties associades als trastorns alimentaris.

-Pràctica de tècniques de millora de la postura corporal, respiració i relaxació aconseguint el benestar físic i mental.

-Adopció progressiva d'hàbits higiènics i saludables (hores de son, pràctica regular d'activitat física..) que assegurin la qualitat de vida.

-Anàlisi dels efectes que poden suposar els comportaments i hàbits saludables i no saludables en la salut.

-Valoració de l'activitat física com a font de gaudi, d'alliberació de tensions i benestar.

-Identificació de les característiques que ha de tenir la roba, el calçat i el material esportiu per a la bona pràctica d'activitat física.

Primers auxilis i prevenció de lesions

-Apreciació de situacions que poden comportar risc en la pràctica d'activitat física: mesures de seguretat i possibles lesions.

-Actuacions bàsiques dels primers auxilis, tècnica PAS (protegir, ajudar, socórrer), protocol 112 i suport vital bàsic (SVB) en accidents durant la pràctica d'activitats físiques.

BLoc 2: Recursos digitals al servei de la pràctica esportiva

-Reconeixement dels recursos i aplicacions digitals com una eina útil per a la pràctica d'activitat física.

Bloc 3: Resolució de problemes en situacions motrius

Esquema corporal

-Desenvolupament de les capacitats perceptivomotrius per a la millora de la resposta motriu en diferents situacions motrius i esportives.

-Utilització conscient del cos mostrant control i domini corporal en les manifestacions fisicoesportives que es realitzen.

Bloc 4: Habilitats motrius bàsiques i específiques (tècnica, tàctica i estratègia) per a la resolució de situacions motrius

-Consolidació de les diferents habilitats motrius bàsiques associades a l'activitat motriu.

-Execució d'habilitats tècniques associades a diferents esports individuals, d'adversari i col·lectius en joc reduït.

-Posada en pràctica de les habilitats tàctiques comunes dels esports individuals, d'adversari i col·lectius en situacions de joc reduït.

-Assimilació dels principis bàsics de la fase ofensiva i defensiva dels esports d'equip en situacions de joc reduït.

-Planificació d'estratègies prèvies d'atac i defensa en funció de les característiques dels integrants de l'equip en jocs o esports d'equip

-Pràctica de diferents jocs i esports individuals, d'adversari amb contacte i sense contacte i col·lectius respectant el reglament bàsic, les normes i les persones implicades en el joc.

Resolució de reptes i projectes motors

-Esforç per completar reptes individuals i en grup adaptant la pròpia condició física als requeriments de les diferents propostes plantejades.

-Realització de l'acció o de la tasca en situacions cooperatives mitjançant pautes grupals per optimitzar els recursos motrius del grup.

-Resolució de reptes i projectes motors amb originalitat i riquesa creativa de manera individual i en grup.

-Valoració del treball personal durant el procés i del resultat final en la consecució del repte.

-Utilització de materials alternatius en jocs i esports valorant la riquesa motriu de la pràctica fisicoesportiva.

Bloc 5: Activitats motrius lúdiques, culturals i expressives

Jocs i danses populars

-Aportacions dels jocs i danses populars a l'herència cultural pròpia i d'altres cultures.

-Pràctica de jocs i danses tradicionals d'arreu del món valorant l'herència cultural pròpia i d'altres cultures.

Expressió i comunicació corporal

-Ús de tècniques d'expressió i comunicació en diferents contextos.

-Ús de tècniques d'imitació i gestualització per expressar emocions, missatges i situacions quotidianes.

-Valoració i pràctica de les activitats ritmicomusicals com a eina expressiva i comunicativa.

-Creació i representació de composicions individuals i col·lectives amb i sense base musical.

-Influència social de les activitats motrius culturals i artístiques en la societat actual: aspectes positius i negatius.

Bloc 6: Interacció amb l'entorn en el temps de lleure

Consum i conservació responsable dels recursos materials i d'espai

-Autoconstrucció de materials alternatius i complementaris per a la pràctica d'activitat física i esports.

-Pràctica d'activitat física en el medi natural tenint cura i conservant l'espai de pràctica.

Normes i mesures de seguretat

-Realització de desplaçaments i activitats respectant les normes vials.

-Realització d'activitats en el medi natural respectant les normes de seguretat i les mesures de prevenció d'accidents.

-Ús d'eines, equipament i tècniques adequades durant la pràctica d'activitat física al medi natural.

Espais per a la pràctica esportiva en l'entorn proper

-Aprofitament d'espais i recursos urbans (parkour, skate...) i naturals (orientació, plogging, activitats aquàtiques...) per realitzar activitats físiques.

-Valoració de les possibilitats que ofereixen les activitats en el medi natural i l'entorn per practicar activitat física en el temps de lleure.

Valors, autoregulació emocional i interacció social en situacions motrius

Gestió personal i emocional

-Participació activa en tot tipus de situacions motrius essent capaç d'assumir diferents rols.

-Desenvolupament de la consciència, la regulació i l'autonomia emocionals com a capacitat de reconèixer, gestionar i autoregular les emocions (superació, perseverança, estrès, autocontrol en les situacions de contacte...) en contextos fisicoesportius.

Habilitats socials i valors

-Desenvolupament progressiu d'habilitats socials (escolta activa, diàleg, resolució de conflictes, entesa, compromís social) en situacions motrius col·lectives.

-Adopció d'habilitats personals i socials que permetin col·laborar i cooperar en contextos motrius diversos.

-Interiorització de l'esportivitat com a valor per sobre de la consecució de resultats.

Activitat física, gènere i discriminació

-Valoració d'aspectes positius i negatius de l'esport i l'activitat física en l'actualitat: competició vers cooperació, principis d'igualtat i solidaritat, aportació individual envers l'equip.

-Reconeixement de les discriminacions de gènere, ètniques i de la diversitat motriu en la pràctica de l'activitat física i esportiva.

CRITERIS DE QUALIFICACIÓ QUALITATIUS I QUANTITATIUS

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 1:

CCL: 10% CMCT: 15% CD: 10%

CPSAA: 40% CC: 5% CE: 20%

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 2:

CCL: 5% CP: 5% CMCT: 10%

CPSAA: 40% CC: 20% CCEC: 20%

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 3:

CCL: 20% CD: 10% CPSAA: 15%
CC: 25% CE: 20%

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 4:
CMCT: 15% CD: 20% CPSAA: 45%

CC: 10% CE: 10%

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 5:
CP: 10% CE: 20% CD: 40%

CPSAA: 30% CCEC: 10%

2.2. Concreció curricular de la matèria d'Educació física 3º d'ESO

2.2.1. Elements curriculars de 3º d'ESO

2.2.2. Competències específiques 3º ESO

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA (1):CE 1 integrar un estil de vida actiu mitjançant la pràctica de l'activitat física i esportiva autoregulada i l'establiment de connexions entre els hàbits de comportament quotidians i el benestar físic i mental.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA (2): CE 2 Resoldre amb èxit diferents reptes i situacions motrius a través de propostes físiques i esportives específiques aplicant les tècniques, tàctiques i estratègies de joc adequades.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA (3): CE 3 Participar en processos de creació de naturalesa artístic- expressiva mitjançant l'ús del cos, el gest i el moviment com a mitjans d'autoconeixement per a expressar idees i sentiments.

COMPETNECIA ESPECÍFICA (4): CE 4 interaccionar de manera sostenible amb el patrimoni natural i cultural mitjançant activitats físiques i artístic-expressives.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA (5): CE 5 Seleccionar i fer un ús crític i segur de les tecnologies de la informació i la comunicació com a facilitadores de l'activitat física i d'una vida activa i saludable.

2.2.2. Criteris d'avaluació 3º ESO

CRITERIS D'AVALUACIÓ RELACIONATS AMB LA CE1.

1.1 Utilitzar els recursos del seu entorn relacionats amb l'activitat física, l'alimentació i el benestar personal, aplicant propostes bàsiques de millora de la salut física, mental i social.

1.2 Aplicar els coneixements anatòmic-fisiològics adquirits a la creació d'un pla de manteniment i millora de la condició física personal.

1.3 Relacionar l'estil de vida actiu amb els efectes positius sobre la salut i la imatge personal amb les activitats físic- esportives, identificant les conductes de risc.

2.1 Participar activament i col·laborar en jocs i activitats físic- esportives practicant el respecte, la tolerància i el treball en equip.

CRITERIS D'AVALUACIÓ RELACIONATS AMB LA CE2.

2.2 Resoldre amb èxit situacions reals de competició i cooperació senzilles a través de l'aplicació d'habilitats motrius específiques i d'estratègies.

2.3 Reconèixer els aspectes culturals i socials que envolten el fenomen esportiu prenent consciència dels seus valors positius i dels aspectes que generen desigualtat en diferents contextos d'actuació.

CRITERIS D'AVALUACIÓ RELACIONATS AMB LA CE3.

3.1 Crear situacions comunicatives amb el gest, el cos i el moviment corporal, mitjançant models i creativitat.

3.2 Produir moviments creatius amb suport musical, combinant ritmes i segments corporals i mostrant fluïdesa, desinhibició i autoconfiança.

3.3 Crear muntatges artístics col·lectius i participar en ells comunicant idees, sentiments i emocions.

CRITERIS D'AVALUACIÓ RELACIONATS AMB LA CE4.

4.1 Col·laborar en l'organització i disseny d'activitats fisicoesportives inclusives respectuoses amb el medi ambient, tenint en compte el paisatge i la toponímia de l'entorn.

4.2 Conèixer i practicar tècniques i procediments de primers auxilis, així com els protocols de seguretat i d'autoprotecció personal inclosa la RCP.

4.3 Participar en les activitats artístic-expressives de l'entorn natural i urbà, i valorar la diversitat personal i cultural.

4.4 Implementar de manera col·laborativa amb la comunitat educativa mesures relacionades amb la mobilitat, el reciclatge i l'alimentació per a promoure un centre sostenible.

4.5 Reconèixer el valor cultural de la Pilota Valenciana mitjançant la pràctica i els elements socials que envolten este esport.

CRITERIS D'AVALUACIÓ RELACIONATS AMB LA CE5.

5.1 Emprar recursos tecnològics relacionats amb l'activitat, l'esport i la salut, utilitzant

diverses fonts d'informació i tecnologia en funció de la seua eficiència per a la resolució de situacions quotidianes

5.2 Conèixer fonts d'informació i de contingut digital rellevants i fiables, relacionades amb els sabers de la matèria, emprant estratègies d'investigació i organització de la informació.

5.3 Elaborar de manera col.laborativa continguts digitals senzills relacionats amb l'activitat física i la salut, integrant la informació de manera crítica.

2.2.3. Sabers bàsics 3º ESO

Bloc 1: Vida activa i saludable

Salut física: control de resultats i variables fisiològiques bàsiques a conseqüència de l'exercici físic. Autoregulació i planificació de l'entrenament. Alimentació saludable i anàlisi crítica de la publicitat (dietes no saludables, fraudulentes o sense base científica. Aliments no saludables i similars). Educació postural: moviments, postures i estiraments davant dolors musculars. Pautes per a tractar el dolor muscular d'origen retardat. Ergonomia en activitats quotidianes (enfront de pantalles, ordinador, taula de treball i similars). Cura del cos: calfament específic autònom. Pràctiques perilloses, mites i falses creences entorn del cos i a l'activitat física.

Salut social: Suplementació i dopatge en l'esport. Riscos i condicionants ètics.

Salut mental: exigències i pressions de la competició. Tipologies corporals predominants en la societat i anàlisi crítica de la seua presència en els mitjans de comunicació. Efectes negatius dels models estètics predominants i trastorns vinculats al culte insà al cos (*vigorexia, anorèxia, bulímia i altres). Creació d'una identitat corporal definida i consolidada allunyada d'estereotips sexistes.

Bloc 2: Organització i gestió de l'activitat física

Elecció de la pràctica física: gestió i enfocament dels diferents usos i finalitats de l'activitat física i de l'esport en funció del context, activitat i companys i companyes de realització. Preparació de la pràctica motriu: manteniment i reparació de material esportiu. Reflexió crítica sobre la importància de les mesures i pautes d'higiene en contextos de pràctica d'activitat física. Planificació i autoregulació de projectes motors: establiment de mecanismes per a registrar i controlar les aportacions realitzades pels integrants del grup al llarg d'un projecte. Ferramentes digitals per a la gestió de l'activitat física. Prevenció d'accidents en les pràctiques motrius. Gestió del risc propi i del risc dels altres. Mesures col·lectives de seguretat. Actuacions davant accidents. Reanimació mitjançant desfibril·lador automàtic (DEA) o semiautomàtic (DESA). Protocol RCP (reanimació cardiopulmonar). Tècniques específiques i indicis d'accidents cardiovasculars (maniobra de Heimlich, senyals de *ictus i similars).

Bloc 3: Resolució de problemes en situacions motrius

Presa de decisions: busca d'adaptacions motrius per a resoldre eficientment tasques d'una certa complexitat en situacions motrius individuals. Coordinació de les accions motrius per a la resolució de l'acció/tasca en situacions cooperatives. Busca de l'acció més òptima en funció de l'acció i ubicació del rival, així com del lloc en el qual es trobe el mòbil o resultat en situacions motrius de persecució i d'interacció amb un mòbil. Organització anticipada dels moviments i accions individuals en funció de les característiques del contrari en situacions d'oposició de contacte. Delimitació d'estratègies prèvies d'atac i defensa en funció de les característiques dels integrants de l'equip i de l'equip rival en situacions motrius de col·laboració-oposició de persecució i d'interacció amb un mòbil.

Capacitats perceptiu-motrius en context de pràctica: integració de l'esquema corporal; presa de decisions prèvies a la realització d'una activitat motriu sobre els mecanismes coordinatius, espacials i temporals per a resoldre-la adequadament.

Capacitats condicionals: desenrotllament de les capacitats físiques bàsiques. Planificació per al desenrotllament de les capacitats físiques bàsiques: força i resistència. Sistemes d'entrenament.

Habilitats motrius específiques associades a la tècnica en activitats fisicoesportives: aprofundiment, identificació i correcció d'errors comuns.

Creativitat motriu: creació de reptes i situacions-problema amb resolució possible a través dels recursos disponibles.

Barreres arquitectòniques i obstacles de l'entorn que impedisquen o dificulten l'activitat física autònoma i saludable en l'espai públic i viari.

Bloc 4: Autoregulació emocional i interacció social en situacions motrius

Autoregulació emocional: control d'estats d'ànim i estratègies de gestió del fracàs en situacions motrius. Habilitats volitives i capacitat de superació.

Habilitats socials: estratègies de negociació i mediació en contextos motrius.

Respecte a les regles: joc net en els diferents nivells d'esport i activitat física.

Identificació i rebuig de conductes contràries a la convivència en situacions motrius (comportaments violents, discriminació per qüestions de gènere, competència motriu, actituds xenòfobes, racistes, LGTBIfóbicas o sexistes). Assertivitat.

Bloc 5: Manifestacions de la cultura motriu

Aportacions de la cultura motriu a l'herència cultural. Els esports com a senya d'identitat cultural. Usos comunicatius de la corporalitat: tècniques específiques d'expressió corporal. Pràctica d'activitats rítmic-musicals amb caràcter artístic-expressiu. Organització d'espectacles i esdeveniments artístic-expressius. Esport i perspectiva de gènere: història de l'esport des de la perspectiva de gènere. Igualtat en l'accés a l'esport (diferències segons gènere, país, cultura i altres). Estereotips de competència motriu percebuda segons el gènere, l'edat o qualsevol altra característica. Exemples de referents que mostren la diversitat en l'esport. Influència de l'esport en la cultura actual: esport i interessos polítics i econòmics.

Bloc 6: Interacció eficient i sostenible amb l'entorn

Normes d'ús: respecte a les normes viàries en els desplaçaments actius quotidians per a una mobilitat segura, saludable i sostenible. La pràctica de la bicicleta com mig de transport habitual. Nous espais i pràctiques esportives urbanes (crossfit, gimnasos urbans, circuits de calistenia o similars). Anàlisi i gestió del risc propi i dels altres en les pràctiques fisicoesportives en el medi natural i urbà. Mesures col·lectives de seguretat. Consum responsable: ús sostenible i manteniment de recursos urbans i naturals per a la pràctica d'activitat física. Disseny i organització d'activitats físiques en el medi natural i urbà. Cura de l'entorn, com a servici a la comunitat, durant la pràctica d'activitat física en entorns naturals i urbans.

CRITERIS DE QUALIFICACIÓ QUALITATIUS I QUANTITATIUS

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 1:

CCL: 10% CMCT: 15% CD: 10%

CPSAA: 40% CC: 5% CE: 20%

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 2:

CCL: 5% CP: 5% CMCT: 10%

CPSAA: 40% CC: 20% CCEC: 20%

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 3:

CCL: 20% CD:10% CPSAA: 15%

CC: 25% CE: 20% CCEC: 10%

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 4:

MCT: 15% CD: 20% CPSAA: 45%

CC: 10% CE: 10%

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 5:

CP: 10% CE: 20%

CD: 40% CPSAA: 30%

2.2. Concreció curricular de la matèria d'Educació física 4º ESO

2.2.2. Competències específiques 4º ESO

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA (1): CE 1 integrar un estil de vida actiu mitjançant la pràctica de l'activitat física i esportiva autoregulada i l'establiment de connexions entre els hàbits de comportament quotidians i el benestar físic i mental.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA (2): CE 2 Resoldre amb èxit diferents reptes i situacions motrius a través de propostes físiques i esportives específiques aplicant les tècniques, tàctiques i estratègies de joc adequades.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA (3): CE 3 Participar en processos de creació de naturalesa artístic-expressiva mitjançant l'ús del cos, el gest i el moviment com a mitjans d'autoconeixement per a expressar idees i sentiments.

COMPETNECIA ESPECÍFICA (4): CE 4 interaccionar de manera sostenible amb el patrimoni natural i cultural mitjançant activitats físiques i artístic-expressives.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA (5): CE 5 Seleccionar i fer un ús crític i segur de les tecnologies de la informació i la comunicació com a facilitadores de l'activitat física i d'una vida activa i saludable.

2.2.2. Criteris d'avaluació 4º ESO

CRITERIS D'AVALUACIÓ RELACIONATS AMB LA CE1.

1.1 Seleccionar i utilitzar diferents recursos de l'entorn relacionats amb l'activitat física, l'alimentació i el benestar personal posant-los al servici de la salut física, mental i social.

1.2 Dissenyar un pla específic de millora de la condició física aplicant mètodes i sistemes de desenrotllament físic adaptats a les característiques individuals i de l'entorn.

1.3 Adoptar un estil de vida actiu amb els seus efectes positius sobre la salut, la imatge personal i les activitats físic- esportives, identificant les conductes de risc i aplicant diferents tècniques per a compensar les tensions pròpies de la vida quotidiana.

CRITERIS D'AVALUACIÓ RELACIONATS AMB LA CE2.

2.1 Participar activament i col·laborar en l'organització de jocs i activitats físic-esportives afavorint el respecte, la tolerància i el treball en equip.

2.2 Resoldre amb èxit diferents situacions reals de competició i cooperació a través de l'aplicació d'habilitats motrius específiques i d'estratègies, per mitjà del foment de l'autogestió de la pràctica de l'activitat física i esportiva.

2.3 Valorar críticament els aspectes culturals i socials que envolten el fenomen esportiu prenent consciència dels seus valors positius i dels aspectes que generen desigualtat en diferents contextos d'actuació.

CRITERIS D'AVALUACIÓ RELACIONATS AMB LA CE3.

3.1 Explorar i generar situacions comunicatives amb el gest, el cos i el moviment corporal.

3.2 Ampliar la qualitat i experiència quant a la creativitat relacionada amb el moviment, especialment amb suport musical combinant ritmes i segment corporals i mostrant fluïdesa, desinhibició i autoconfiança.

3.3 Dissenyar projectes artístics multidisciplinaris i participar en ells com a mitjà de comunicar idees, sentiments i emocions.

CRITERIS D'AVALUACIÓ RELACIONATS AMB LA CE4.

4.1 Participar de manera activa en l'organització i disseny d'activitats físic- esportives inclusives respectuoses amb el medi ambient, tenint en compte el paisatge i la toponímia de l'entorn.

4.2 Millorar mitjançant la pràctica i la relació amb entitats de l'entorn, les tècniques i procediments de primers auxilis, així com els protocols de seguretat i d'autoprotecció personal, inclosa la RCP.

4.3 Descobrir i participar activament en les activitats expressives de l'entorn natural rural, de la nostra costa i urbà, i valorar la diversitat personal i cultural.

4.4 Implementar de manera col·laborat iva amb la comunitat educativa propostes per a promoure un entorn sostenible, relacionant este fet directament amb la matèria d'Educació Física, mitjançant la mobilitat, el reciclatge i l'alimentació.

4.5 Valorar la Pilota valenciana com a bé d'interès immaterial d'especial protecció, mitjançant la pràctica de les seues diferents modalitats.

CRITERIS D'AVALUACIÓ RELACIONATS AMB LA CE5.

5.1 Triar en funció de la seua idoneïtat els recursos tecnològics relacionats amb l'activitat, l'esport i la salut, avaluant les fonts d'informació i innovació.

5.2 Diferenciar les fonts d'informació i de contingut digital rellevants i fiables relacionades amb els sabers de la matèria, actualitzant les estratègies d'investigació i organització de la informació i la manera d'interacció, n'etiqueta

5.3 Produir continguts relacionats amb l'activitat física i la salut en diferents formats digitals, integrant la informació de manera crítica i participant conjuntament en els escenaris de comunicació i aprenentatge.

2.2.3. Sabers bàsics 4º ESO

Bloc 1. Vida activa i saludable

1.1 Salut física

Grup 1. Característiques de les activitats físiques saludables: freqüència, intensitat, durada, tipus, progressió i varietat (FITT-PV). La postura corporal i l'ergonomia aplicada en la vida diària,

l'activitat física i l'esport.

Grup 2 Indicadors fisiològics bàsics relacionats amb la salut i l'exercici físic: Síndrome general d'adaptació, llindar aeròbic i anaeròbic, sobre entrenament i dolor muscular d'aparició tardana (DOMS). Mètodes

d'entrenament i noves tendències en fitness. Programació autònoma de l'exercici.

Grup 3 Coneixement anatòmic, fisiològic i funcional: coneixement anatòmic, fisiològic i funcional dels sistemes corporals relacionats amb el moviment, l'activitat física i la

salut. Grup 4. Cura del cos: Escalfament específic autònom, l'alimentació com a factor decisiu en la salut personal, elements i la dieta personalitzada.

1.2 Salut social: Efectes negatius i conductes de prevenció del consum de tabac, alcohol, altres i la ludopatia associada a l'esport.

1.3 Salut mental

Grup 1. Tècniques de relaxació i estiraments

Grup 2. Efectes negatius i trastorns vinculats al cos: estats de desenvolupament, prevenció i detecció dels trastorns de la conducta alimentària (TCA) i de malalties.

Bloc 2. Organització i gestió de l'activitat física

2.1 Mesures preventives i de seguretat: higiene i activitat física

2.2. Actuacions bàsiques i crítiques davant situacions d'urgència per lesió o accident: Protocols d'actuació (PAS/RICE), dispositius DEA, ús de les TIC i RCP.

2.3. Ferramentes digitals per a la gestió de l'activitat física.

Reconeixement i gestió del bon ús de la tecnologia relacionada amb el moviment, l'activitat física, l'esport i la salut, en diferents entorns d'aprenentatge digital: planificació, control i anàlisi.

Creació i curació de continguts Aplicacions, recursos web i dispositius específics: seguiment i control del esforç. Gestió pràctica d'activitat física.

Bloc 3. Resolució de problemes en situacions motrius

3.1. Capacitats condicionals: activitats i jocs de resistència aeròbica, força general i flexibilitat. Exercicis específics d e resistència, tonificació i flexibilitat (ROM)

3.2. Jocs i esports: Individuals (natació) i col·lectius (voleibol i Rugbi Tag), d'adversari (Pilota Valenciana i Pales divertides). Fonaments tècnics i tàctics.

Grup 2. La Pilota Valenciana: raspall i les seves variants de joc a carrer i en el trinquet.

Bloc 4. Autoregulació emocional i interacció social en situacions motrius

4.1. Habilitats socials: estratègies de resolució de conflictes: autonomia emocional

4.2. Gestió emocional: el estrès.

4.3 Gestió emocional: l'estrès

Bloc 5. Manifestacions de la cultura motriu

5.1. Cultura artístic-expressiu.

Grup 1:Tècniques expressives relacionades amb la dansa, teatre i les arts vives.

Grup 2: Muntatges i intervencions artístiques individuals i col·lectives.

Grup 3: La recreació dramàtica.

Grup 4. Activitats i arts circenses.

Grup 5. El ritme i el cos en moviment.

Grup 6. Dansa i balls.

5.2. Esport com a manifestació cultural: consum responsable en l'àmbit de l'activitat física i l'esport: capacitat crítica i seguretat

personal.

Grup 2. L'esport inclusiu i adaptat: Diversitat funcional física, psíquica i sensorial. Esdeveniments esportius. Pràctica i conscienciació.

5.3. Cultura motriu tradicional. La pilota valenciana.

Bloc 6. Interacció eficient i sostenible amb les altres persones.

6.1. Organització d'activitats inclusives fisicoesportives i d'oci actiu en el medi rural i costaner: mesures de protecció i conservació del medi ambient. Projectes de sostenibilitat de millora de l'entorn.

6.3. Riquesa natural i topogràfica. La riquesa natural i topogràfica de la Comunitat Valenciana. Adequació de l'espai, tècniques d'acampada i supervivència.

6.4. Les TIC des de les activitats en el medi natural: Les TIC en les activitats en el medi natural (GPS, pulsòmetre, tracks, etc.). Creació de continguts.

2.2. Concreció curricular de la matèria 1º Batxillerat

2.2.1. Elements curriculars de 1º Batxillerat

2.2.2. Competències específiques 1º Batxillerat

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 1: CE 1 Implementar i valorar un programa d'activitat física i esportiva saludable, adequat a les característiques personals i dirigit al benestar

físic, mental i social.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 2: CE 2 Planificar i promoure situacions fisicoesportives aplicant els elements tècnics, tàctics i reglamentaris adequats.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 3: CE 3 Analitzar i promoure projectes de naturalesa artístic-expressiva amb l'ús del cos i el moviment com a elements comunicatius de la cultura motriu.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 4: CE 4 Dissenyar, adoptar i valorar actuacions que fomenten estils de vida saludables i sostenibles amb seguretat i responsabilitat dirigits a transformar i millorar l'entorn natural i urbà.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 5: CE 5 Explorar i planificar actuacions i projectes futurs en els àmbits personal, laboral i acadèmic relacionats amb l'activitat física, l'esport i l'oci actiu, mitjançant experiències viscudes i l'ús de les noves tecnologies.

2.2.2. Criteris d'avaluació 1º Batxillerat

CRITERIS D'AVALUACIÓ RELACIONATS AMB LA CE1.

1.1 Aplicar de manera autònoma un programa d'activitat física adequat al nivell de condició física i a les necessitats i interessos propis i valorar els components que contribueixen al benestar físic, mental i social.

1.2 Difondre propostes d'intervenció d'activitats físiques i hàbits saludables, dins i fora del centre.

1.3 Identificar i valorar els components d'un estil de vida saludable en l'àmbit educatiu i l'àmbit sociofamiliar, discriminant les conductes de risc per a la salut física, mental i social

CRITERIS D'AVALUACIÓ RELACIONATS AMB LA CE2.

2.1 Afrontar situacions motrius en diferents contextos, adaptant els elements tècnics, tàctics i reglamentaris a les condicions canviants de l'activitat, i utilitzant les habilitats socials per a la resolució de conflictes.

2.2 Organitzar i adaptar esdeveniments recreatius i esportius aplicant polítiques sostenibles de gestió i ús de materials i instal·lacions.

2.3. Promoure situacions d'activitat física i esportiva en diferents contextos atesos els elements inherents de justícia social com la participació i la igualtat d'oportunitats.

CRITERIS D'AVALUACIÓ RELACIONATS AMB LA CE3.

3.1. Desenrotllar i valorar propostes artisticoexpressives mostrant un domini dels elements corporals i escènics des d'una perspectiva de gènere i inclusiva.

3.2. Organitzar i practicar diverses activitats motrius adoptant un comportament personal i social respectuós i responsable, mostrant actituds d'empatia i inclusió davant la diversitat i autoregulant les emocions.

3.3. Organitzar partides i participar en la difusió de les diferents modalitats de Pilota Valenciana com a bé d'interès cultural.

CRITERIS D'AVALUACIÓ RELACIONATS AMB LA CE4.

4.1. Practicar i avaluar activitats fisicoesportives inclusives en el medi natural i urbà dissenyades amb eco responsabilitat i fomentar els estils de vida sostenibles.

4.2. Promoure actuacions saludables i sostenibles per a la protecció, conservació i millora de l'entorn natural i urbà, establint relacions amb entitats relacionades amb l'educació ambiental i amb la sostenibilitat i avaluant l'impacte en la comunitat.

4.3. Analitzar, practicar i aplicar protocols de seguretat i tècniques de primers auxilis i supervivència en contextos naturals i urbans per a controlar els riscos intrínsecs de les activitats respecte als equipaments, a l'entorn i a l'actuació i interacció dels participants.

CRITERIS D'AVALUACIÓ RELACIONATS AMB LA CE5.

5.1. Elaborar una proposta en l'àmbit del centre o col·laborar amb entitats de l'entorn relacionades amb l'activitat física i amb la salut, l'esport, les activitats artisticoexpressives o la natura, analitzant les possibilitats de l'entorn més pròxim i tenint en compte la sostenibilitat.

5.2 Participar en la creació i en la difusió de continguts relacionats amb escenaris de pràctica activa saludable utilitzant les tecnologies digitals.

5.3. Cooperar en experiències informatives d'eixides acadèmiques i laborals relacionades amb l'activitat física, l'esport i l'oci actiu.

2.2.3. Sabers bàsics 1º Batxillerat

BLOQUE 1. VIDA ACTIVA Y SALUDABLE

Subbloc 1.1. Salut Física

Grup 1. Característiques de les activitats físiques saludables Mètodes d'avaluació i autoavaluació de les capacitats físiques i coordinatives per a la millora personal i l'accés laboral. Actituds, hàbits posturals i ergonomia. Programes d'activitat física (FITT-PV). Sistemes d'entrenament. Tecnologies facilitadores de l'avaluació i de l'anàlisi fisiològica de l'exercici físic.

Grup 2. Cura del cos

- Mites i falses creences de l'activitat física, l'esport, la nutrició i altres continguts relacionats amb la cura del cos en altres àmbits.
- Mètodes i tècniques de recuperació de lesions i l'esforç.

Subbloc 1.2. Salut social Actuacions de prevenció del consum de tabac, alcohol, altres drogues i la ludopatia associada a l'esport. Diversitat, perspectiva de gènere i inclusivitat en el món de l'esport, l'activitat física i l'oci actiu. Ajudes ergo gèniques legals i dopatge.

Subbloque 1.3. Salut mental

Grup 1. Mètodes i tècniques de relaxació i meditació

- Mètodes de relaxació i estiraments.
- Tècniques de meditació.
- Hàbits de descans.

Valoració de l'activitat física i l'esport com a components resolutius d'estats depressius.

Grupo 2. Us i abús de la tecnologia.

Autogestió del temps d'ús de la tecnologia per la millora de la salut.

Hàbits de correcció en relació amb la n'etiqueta aplicada a l'activitat física i a l'esport.

BLOC 2. ORGANITZACIÓ I GESTIÓ DE L'ACTIVITAT FÍSICA I L'ESPORT

Subbloc 2.1. Mesures preventives i de seguretat

Protocols, normes de seguretat i tècniques per a la prevenció i actuació en una situació d'emergència en les nostres pràctiques i en la vida quotidiana.

Política crítica i sostenible sobre la gestió de materials i espais per a la pràctica física i esportiva.

Subbloc 2.2. Ferramentes digitals per a la gestió de l'activitat física

Actitud proactiva respecte a l'ús de la tecnologia relacionada amb el moviment, l'activitat física, l'esport i la salut, en diferents entorns d'aprenentatge digital:

planificació, control i anàlisi. Creació i cura de continguts.

Eixides professionals relacionades amb l'Educació Física.

Subbloc 2.3. Jocs i deportes Jocs i esports individuals, col·lectius i d'adversari. Jocs i esports inclusius. Organització i assistència a esdeveniments o jornades esportives, tornejos i competicions esportives.

Normativa i reglament esportiu.

Rols esportius: àrbitre/a, organitzador/a, entrenador/a, practicant, espectador/a i altres.

Valors esportius olímpics.

Activitats i dinàmiques d'animació sociocultural.

BLOC 3. MANIFESTACIONS DE LA COMUNICACIÓ I DE LA CULTURA MOTRIU

Subbloc 3.1. Gestió emocional i habilitats comunicatives.

Grup 1. Gestió emocional

Control i gestió d'emocions. El diàleg i la mediació.

Tècniques corporals de regulació física i emocional.

Grup 2. Habilitats comunicatives

Habilitats comunicatives: escolta activa, negociació, assertivitat i comunicació

efectiva.

Gestió de grups: estil de lideratge, organització i dinamització de grups.

Subbloc 3.2. Elements comunicatius i cultura artístic-expressiva

Elements comunicatius, cultura i contracultura.

Muntatges i intervencions artístic-expressives.

Arts escèniques.

Activitats i arts circenses.

El ritme i el cos en moviment. Dansa i ball.

Expressió corporal i les seues aplicacions.

Subbloc 3.3. Cultura motriu tradicional Contribucions de l'esport a la inclusió. La Pilota Valenciana com a bé d'interès cultural. Pilota com a esport professional. Intervencions en el desenrotllament esportiu local.

BLOC 4. INTERACCIÓ EFICIENT I SOSTENIBLE AMB L'ENTORN

Subbloc 4.1. Iniciatives i activitats saludables i sostenibles en l'entorn

Evidència científica dels beneficis de la pràctica física i esportiva en el medi natural.

Mesures per a reduir la petjada de carboni en activitats a l'aire lliure.

Transport actiu, segur i sostenible.

Oportunitats de l'entorn per a l'oci actiu, segur i sostenible. Promoció i usos creatius.

Prevenció de riscos en la pràctica fisicoesportiva en entorns naturals i urbans.

Protocols d'emergència, primers auxilis i supervivència.

Propostes de millora de la salut i la sostenibilitat amb impacte en la comunitat i en

l'entorn.

Riquesa natural i topogràfica de l'entorn.

Subbloc 4.2. Alimentació saludable i sostenible Consum responsable: perspectiva crítica i alternatives saludables i sostenibles. Hàbits nutricionals saludables i sostenibles. Nutrició esportiva.

Subbloc 4.3. Tecnologia i medi natural

Tecnologia i aplicacions facilitadores de la pràctica física i esportiva en el medi natural, urbà i en el temps d'oci.

CRITERIS DE QUALIFICACIÓ QUALITATIUS I QUANTITATIUS

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 1:

CCL:10% CPSAA: 40% CD: 10%

CMCT:10% CCEC:10%

CC: 10% CE: 10%

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 2:

CCL:10% CPSAA: 45%

CMCT:10% CCEC:10%

CC: 15% CP: 10%

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 3:

CCL:10% CPSAA: 10%

CC: 10% CE: 10%

CD: 10% CCEC:50%

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 4:

CMCT:20% CPSAA: 40%

CC: 10% CE: 20%

CD: 10%

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 5:

CMCT:40% CPSAA: 10% CP: 5%

CC: 10% CE: 10% CCEC:5%

CD: 10% CCL:10%

2.2. Concreció curricular de la matèria d'Educació física 2º Batxillerat

2.2.1. Elements curriculars de 2º Batxillerat

2.2.2. Competències específiques 2º Batxillerat

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA (1): CE 1 Implementar i valorar un programa d'activitat física i esportiva saludable, adequat a les característiques personals i dirigit al benestar físic, mental i social.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA (2): CE 2 Planificar i promoure situacions fisicoesportives aplicant els elements tècnics, tàctics i reglamentaris adequats.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA (3): CE 3 Analitzar i promoure projectes de naturalesa artístic-expressiva amb l'ús del cos i el moviment com a elements comunicatius de la cultura motriu.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA (4): CE 4 Dissenyar, adoptar i valorar actuacions que fomenten estils de vida saludables i sostenibles amb seguretat i ecorresponsabilitat dirigits a transformar i millorar l'entorn natural i urbà.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA (5): CE 5 Explorar i planificar actuacions i projectes futurs en els àmbits personal, laboral i acadèmic relacionats amb l'activitat física, l'esport i l'oci actiu, mitjançant experiències viscudes i l'ús de les noves tecnologies.

2.2.2. Criteris d’avaluació 2º Batxillerat

CRITERIS D'AVALUACIÓ RELACIONATS AMB LA CE1.

1.1 Aplicar de manera autònoma un programa d'activitat física adequat al nivell de condició física i a les necessitats i interessos propis i valorar els components que contribueixen al benestar físic, mental i social.

1.2 Difondre propostes d'intervenció d'activitats físiques i hàbits saludables, dins i fora del centre.

1.3 Identificar i valorar els components d'un estil de vida saludable en l'àmbit educatiu i l'àmbit sociofamiliar, discriminant les conductes de risc per a la salut física, mental i social.

CRITERIS D'AVALUACIÓ RELACIONATS AMB LA CE2.

2.1 Afrontar situacions motrius en diferents contextos, adaptant els elements tècnics, tàctics i reglamentaris a les condicions canviants de l'activitat, i utilitzant les habilitats socials per a la resolució de conflictes.

2.2 Organitzar i adaptar esdeveniments recreatius i esportius aplicant polítiques sostenibles de gestió i ús de materials i instal·lacions.

2.3. Promoure situacions d'activitat física i esportiva en diferents contextos atesos els elements inherents de justícia social com la participació i la igualtat d'oportunitats.

CRITERIS D'AVALUACIÓ RELACIONATS AMB LA CE3.

3.1. Desenrotllar i valorar propostes artisticoexpressives mostrant un domini dels elements corporals i escènics des d'una perspectiva de gènere i inclusiva.

3.2. Organitzar i practicar diverses activitats motrius adoptant un comportament personal i social respectuós i responsable, mostrant actituds d'empatia i inclusió davant la diversitat i autoregulant les emocions.

3.3. Organitzar partides i participar en la difusió de les diferents modalitats de Pilota Valenciana com a bé d'interès cultural.

CRITERIS D'AVALUACIÓ RELACIONATS AMB LA CE4.

4.1. Practicar i avaluar activitats fisicoesportives inclusives en el medi natural i urbà dissenyades amb eco responsabilitat i fomentar els estils de vida sostenibles.

4.2. Promoure actuacions saludables i sostenibles per a la protecció, conservació i millora de l'entorn natural i urbà, establint relacions amb entitats relacionades amb l'educació ambiental i amb la sostenibilitat i avaluant l'impacte en la comunitat.

4.3. Analitzar, practicar i aplicar protocols de seguretat i tècniques de primers auxilis i supervivència en contextos naturals i urbans per a controlar els riscos intrínsecs de les activitats respecte als equipaments, a l'entorn i a l'actuació i interacció dels participants.

CRITERIS D'AVALUACIÓ RELACIONATS AMB LA CE5.

5.1. Elaborar una proposta en l'àmbit del centre o col·laborar amb entitats de l'entorn relacionades amb l'activitat física i amb la salut, l'esport, les activitats artisticoexpressives o la natura, analitzant les possibilitats de l'entorn més pròxim i tenint en compte la sostenibilitat.

5.2 Participar en la creació i en la difusió de continguts relacionats amb escenaris de pràctica activa saludable utilitzant les tecnologies digitals.

5.3. Cooperar en experiències informatives d'eixides acadèmiques i laborals relacionades amb l'activitat física, l'esport i l'oci actiu.

2.2.3. Sabers bàsics 2º Batxillerat

Bloc 1: Vida activa i saludable

Els components físics i fisiològics amb impacte directe en la salut i benestar i els components relacionats amb

l'aparell cardiorespiratori, força i resistència muscular, flexibilitat i composició corporal; l'activitat física, entesa com aquell moviment intencional que suposa una despesa d'energia en una oposició clara als comportaments sedentaris, interactuant amb les persones i l'entorn; tècniques i mètodes que afavoreixen una regulació de l'estat d'ànim i emocional, i el respecte a la diversitat de pensament, físic i de gènere, tan important en l'etapa de l'adolescència. En conjunt, facilita l'adquisició i comprensió competencial d'hàbits i rutines saludables.

Bloc 2: Organització i gestió de l´activitat física i l´esport.
Subbloc 2.1. Mesures preventives i de seguretat.

Subbloc 2.2. Ferramentes digitals per a la gestió de l'activitat física.

Subbloc 2.3. Jocs i esports.

Bloc 3: Manifestacions de la comunicació i de la cultura motriu.
Subbloc 3.1. Gestió emocional i habilitats comunicatives.

Subbloc 3.2. Elements comunicatius i cultura artístic-expressiva.

Subbloc3.3. Cultura motriu tradicional.

Bloc 4: Interacció eficient i sostenible amb l´entorn.
Subbloc 4.1. Iniciatives i activitats saludables i sostenibles en l'entorn.
Subbloc 4.2. Alimentació saludable i sostenible.
Subbloc 4.3. Tecnologia i medi natural.

CRITERIS DE QUALIFICACIÓ QUALITATIUS I QUANTITATIUS

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 1:
CMCT:20% CPSAA: 40%
CC: 10% CE: 10% CD: 10% CCL:10%

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 2:

CMCT:20% CPSAA: 40%

CC: 10% CE: 10% CD: 10% CCL:10%

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 3:

CCEC:50% CPSAA: 30%

CC: 5% CP: 5% CCL:10%

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 4:

CMCT:10% CPSAA: 30%

CC: 40% CD : 10% CE :10%

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 5:

CMCT:10% CPSAA: 20% CCL: 5%

CC: 10% CCEC: 5%

CP: 5% CD : 35% CE :10%

3. Instruments de recollida d'informació

La nota final es considera el final del procés, per tant, serà la nota resultant de l'última avaluació. (33% de nota cada trimestre).

La recollida d'informació serà arrel del registre diari de la professora, registre anecdòtic, escales de classificació, registre de notes dels packs d'activitats del llibre digital (plataforma weeras) dels forms (exàmens teòrics), treballs/exposicions i reptes exposats en TEAMS

En cas de que l'alumnat estiga lesionat, intentarem adaptar en la mesura del possible totes les activitats físiques a les necessitats d'u mateix, però si l'alumnat no pot fer absolutament cap exercici pràctic per prescripció mèdica, mitjançant un informe del especialista, tot el contingut pràctic s'adaptarà a teòric.

Tot l'alumnat, que estiga lesionat al llarg del curs, ja siga de forma esporàdica, a curt, mig o llarg termini, haurà d'assistir a classe obligatòriament.

L'alumnat **lesionat de forma esporàdica** haurà de fer el seguiment escrit de les sessions, fitxes físiques o interactives (liveworkshite) i presentar-les al professor en finalitzar la sessió per a que la revise i puntue.

En altres casos es podran facilitar articles d'opinió per a que es treballen i es facen comentaris del text. També el professor podrà incloure'ls dins de la sessió d'alguna manera que puguen participar formant part del grup i participar així dels continguts proposats en eixa sessió. (per exemple assumint el rol d'entrenador, funcions d'arbitratge, ajudant de material...).

Tots l'alumnat **lesionat a curt termini,** a més haurà d'elaborar una activitat d'ampliació i el professor por triar-ne entre fer dirigir un escalfament, una part principal o una tornada a la calma de la sessió. O també realitzar algun treball teòric relacionat amb els continguts.

Tot l'alumnat **lesionat a llarg termini,** a més haurà de realitzar un treball de recerca teòric relacionat amb els continguts que s'estan impartint i que podrà ser exposat davant els seus companys que se comptabilitzarà com a part pràctica.

4. Criteris de qualificació qualitatius i quantitatius

TEORIA (20%)		PRÀCTICA (50%)		COMPORTAMENT (30%)	
CCL	10%	CPSAA	40%	CC	15%
CMCT	5%	CCEC	10%	CE	10%
CD	5%			CP	5%

- **CCCL**: Competència en comunicació lingüística.
  - Part teòrica (exàmens, Pack d'activitats de weeras, exposicions...)
  - CCL1,CCL2,CCL3,CCL4,CCL5.

- **CP:** Competència plurilingüe.

- Competència adquirida pel projecte PEPLI
- CP1,CP2,CP3.

- **CMCT**: Competència matemàtica, ciència i tecnològica.
  - Utilització de càlculs propis de la matèria, junt amb les seues formules respectives.
  - STEM1, STEM2, STEM3, STEM4, STEM5.

- **CD**: Competència digital.
  - Utilització d'aplicacions per als reptes proposats.
  - CD1,CD2,CD3,CD4,CD5.

- **CPSAA**: Competència personal, social i d'aprendre a aprendre.
  - Part comportament de l'assignatura.
  - CPSAA1,CPSAA2,CPSAA3,CPSAA4,CPSAA5.

- **CC**: Competència ciutadana.
  - Respecte cap al professora i als companys. A més de tindre uns valors com a ciutadà durant les possibles activitats complementaries.
  - CC1,CC2,CC3.

- **CE**: Competència emprenedora.
  - Tindre iniciativa i implicació en el grup.
  - CE1,CE2,CE3.

- **CCEC**: Competència en consciència i expressió cultural.
  - Treball de la tolerància i inclusió, respectant les normes de convivència i regles del joc.
  - CCEC1,CCEC2,CCEC3,CCEC4,CCEC5.

4.1. Objectius

Obtenir la mitjana aprovada amb un mínim de 5 a cada avaluació i que la mitjana final siga 5 o superior.

Realitzar el 75% de les classes pràctiques. (l'alumnat, que tinga moltes faltes sense justificar, pot suspendre la assignatura).

Presentar informe o justificant mèdic, si no pot fer les sessions pràctiques, per a que se li puga adaptar el contingut.

4.2. Activitats de reforç i ampliació

El departament farà un seguiment exhaustiu de l'alumnat per garantir, que tots assolisquen les competències específiques de la matèria.

Mitjançant el procés d'aprenentatge i els resultats de les primeres proves, podrem detectar si l'alumnat necessita activitats de reforç i ampliació. Disposem de fitxes interactives, fitxes físiques, pràctiques i teòriques a banda dels reptes/desafiaments relacionats amb la pràctica d'activitat física, alimentació, vida activa, cultura, foment a la lectura, junt amb la utilització de les TIC i metodologies actives i emergents.

En el cas de l'alumnat que necessite recuperar l'assignatura, farem un seguiment individual i personalitzat en base a les necessitats de cada cas en particular.

4.3. Procediments i criteris de recuperació

En cas de no obtenir els requisits mínims per aprovar l'assignatura, l'alumne quedarà amb l'assignatura pendent.

L'alumne, podrà recuperar la matèria pendent del curs anterior, si en la primera avaluació del curs actual trau més de **6 sobre 10.** En aquest cas, no faria falta examinar-se a la convocatòria de pendents de febrer.

Si no fora el cas, i haguera d'examinar-se a la convocatòria de pendents, hauria de fer un examen teòric de tots els sabers bàsics i S.A. treballades durant eixe curs escolar i les proves pràctiques pertinents aprovades pel departament d'educació física.

En el cas de tindre **l'assignatura pendent de dos cursos acadèmics,** l'assignatura, del curs més antic, podrà aprovar-la, superant el trimestre del curs actual amb un mínim de 6 sobre 10 punts. L'altre curs, ha de recuperar-lo, examinant-se en la convocatòria de pendents de febrer.

Per exemple, un alumne es troba actualment en 4º d'ESO, i porta pendent l'assignatura de 2º d'ESO i de 3º d'ESO. Doncs, si aprova el 1r trimestre de 4º d'ESO amb un mínim de 6 sobre 10, li quedaria aprovada l'assignatura de 2º d'ESO. Mentre que l'assignatura de 3º d'ESO, l'haurà de recuperar en la convocatòria de pendents del mes de febrer.

Temporalització de les proves d'avaluació i de recuperació.

Les proves d'avaluació seguiran un procés distint en funció de l'apartat a què facen referència:

- Respecte a l'apartat de caràcter comportament al, es seguirà un control diari quedant tota la informació recollida en el quadern de la professora. (cada dia que tenen alguna conducta contraria a les normes de convivència o no porten el material/indumentària adequat, se'ls penalitza en un negatiu, -0,2 punts de nota.
- Respecte a l'apartat de caràcter teòric, s'establiran exàmens escrits per a tots els cursos, preferentment cap al final de trimestre, a més a més es faran preguntes orals referides als continguts de la situació d'aprenentatge.

Aquests exàmens, al igual que els treballs i els pack d'activitats del llibre digital de Weeras, es fixaran amb prou antelació, i no es recollirà res, fora de termini.

- Finalment i fent referència a l'apartat de caràcter pràctic, seguirà dos processos distints**.** Un primer que fa referència a les proves pràctiques, tests o circuits d'habilitat propis de cada avaluació, que s'ubicaran al principi uns, i altres cap al final del trimestre. I un segon, que l'alumne no ha d'oblidar,

és l'observació diària en les sessions, en les que el professor tindrà en compte la participació activa i l'esforç.

Les dates de les avaluacions són les següents:

- Avaluació inicial: 30 de setembre i 1-2 d'octubre.
- 1ª avaluació: 16-17-18 de desembre
- 2ª avaluació: 24-25-26 de març / 4 de març (2n Bat.)
- 3ª avaluació: 12-15-16-17 de juny (ESO+1r Bat). 14 maig (2n Bat) .
- Avaluació extraordinària batxillerat: 15 de juny per a 2n de batxillerat.

  25 de juny per a 1º de batxillerat.

5. Metodologia. Orientacions didàctiques

5.1. Metodologia general i específica de la matèria.

5.2. Activitats i estratègies d'ensenyament-aprenentatge.

La metodologia d'ensenyança utilitzada és basa en una combinació de metodologies, estratègies i estils d'aprenentatge de reproducció junt amb les de descobriment. A més a més, s'inclouen les metodologies actives, emergents, productives, interactives i convergents les quals són multi competencials que sustentant-se en la col·laboració, la participació, el treball en equip i fomentant l'autonomia, busquen desenvolupar totes les competències de l'alumne, preparant-lo per a situacions de la vida real. Així com l'aprenentatge servei.

En conseqüència, en aquesta proposta pedagògica es porten a terme algunes, que a continuació s'exposen de major a menor manifestació.

- Moviment espontani. No considerant determinats automatismes com a resposta motriu única i vàlida per a tots.

- Coneixement a partir de l'experiència procurant que tota informació s'inicie a partir de la pròpia acció i s'hi relacione amb l'experiència motriu.

Per als infants i joves d'entre 5 i 17 anys, l'activitat física consisteix en jocs, esport, desplaçaments, activitats recreatives, educació física o exercicis programats, en el context de la família, l'escola o les activitats comunitàries.

Al menys 60 minuts d'activitat física diària de caràcter moderada a vigorosa i 3 dies a la setmana d'activitats vigoroses que reforcen músculs i ossos-

Es per tot això que degut al poc temps d'activitat física dins de l'horari escolar, el departament considera adequat proposar uns reptes als alumnes per tal d'incrementar la seua activitat física setmanal.

Respecte dels reptes que els demanem als alumnes dels nivells 1º,2º,3º,4º d'ESO i 1º, 2º de batxillerat a realitzar a l'aire lliure, s'acorda que el circuit estiga ubicat al terme municipal de Betxí, lloc on radica el Centre. Evidentment, es valora el caràcter comarcal del Centre i la dificultat que suposarà per a alguns alumnes que viuen a la resta de poblacions. En qualsevol cas, els cassos particulars es valoraran de forma individual (possibles recorreguts a les poblacions que formen part del nostre centre comarcal, és a dir, Artana, Eslida, Aín, Vilavella, Moncofa, la Vall d'uixò...).

Així, es proposa com a repte alternatiu al circuit de xicotet recorregut per a cada avaluació la possibilitat de realitzar una activitat en circuit urbà prèviament establerta pel departament. La prova consistirà en acumular al llarg del trimestre de 20 a 60 kilòmetres d'activitat, en funció del nivell educatiu en el que es troben els alumnes, sense concreció de ritme ni fraccions mínimes d'activitat. No obstant, segueix vigent la proposta de realitzar el sender de xicotet recorregut proposats per a cada curs.

Dins dels criteris de qualificació, del 50% de la nota deguda a la pràctica, un punt (1,5p 1º batxillerat) s'obtindrà per realitzar correctament el

repte. Queda establert que el circuit urbà és l'alternativa obligatòria a la realització del recorregut de muntanya que tindrà caràcter voluntari.

- 1º ESO: 20 km / Xicotet recorregut (sender local).
- 2ºESO: 30km/ xicotet recorregut (sender local).
- 3º ESO: 40 km / Xicotet recorregut (sender local).
- 4º ESO/BATXILLERAT: 50 km / Xicotet recorregut (sender local).

6. Mesures de resposta educativa a la inclusió de l'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu o de l'alumnat que requerisca actuacions per a la compensació de desigualtats (mesures de nivell III i IV)

Proporcionar a l'alumnat una resposta educativa adequada i de qualitat és essencial per a que li permeta desenvolupar-se de manera integral.

Els objectius principals son aquests:

- Adaptar aquesta resposta educativa a l'alumnat amb necessitats educatives.
- Planificar respostes educatives diversificades a nivell d'organització, procediments, metodologia i avaluació tot adaptant-les a les necessitats de cada alumne/a.
- Organitzar els recursos personals i materials del departament amb la finalitat de facilitar una resposta educativa adequada a tot l'alumnat, especialment al qui presenta necessitats educatives.
- Propiciar la participació en totes les activitats a tot l'alumnat.
- Acollir i facilitar la incorporació de l'alumnat nouvingut.

A hores d'ara, en el centre, tenim alumnat DEA, TEA, TDAH, TDH, TND, alumnat nouvingut i una alumna amb mobilitat reduïda (síndrome de Rett).

En el departament d'Educació física, treballem per la inclusió, per tant, totes les activitats son accessibles per tot l'alumnat. Tal i com he comentat anteriorment, les metodologies actives, en grups de multinivell funcionen molt bé a nivell pràctic.

Utilitzarem les imatges (pictogrames) per mantindre l'atenció de l'alumnat, portar les rutines ben estructurades, intentar mantindre un clima i ambient de classe adequat i que no siga caòtic, tindre molta cura amb els sorolls i fomentar les habilitats socials.

Per altra banda i al que respecta a la part més teòrica de l'assignatura, en la ESO, l'alumnat, disposa de tot el trimestre per fer el pack d'activitats interactiu (llibre weeras) al seu ritme i a poc a poc. A més a més, els exàmens teòrics son forms (format digital) adaptat a tot l'alumnat.

Això sí, tindrem un contacte freqüent en les famílies, per tal de saber com està funcionant el procés d'aprenentatge de l'alumnat en qüestió.

En quant a l'avaluació:

- Deixar més temps per realitzar la prova (fins a un 25%).
- Destacar la informació rellevant dels enunciats. Subratllar paraules clau.
- Incloure xicotets recordatoris, així com recordar que revise l'examen abans d'entregar-lo.
- Ús de suports visuals.
- Atenció més personalitzada durant l'examen.
- Opció de realitzar l'examen en un aula diferent.

7. Activitats complementàries

CURS	ACTIVITATS	1º AVAL	2º AVAL	3º AVAL

1º ESO	Pilota a l'Escola		X	X
	Dia de l'Esport		X	
	Eixida V Jump (Castelló)		X	
	Cross UJI		X	
	Cursa "Save the Children"	X		
CURS	**ACTIVITATS**	**1º AVAL**	**2º T AVAL**	**3º T AVAL**
2º ESO	Pilota a l'escola		X	X
	Setmana blanca		X	
	Cross UJI		X	
	Dia de l'esport		X	
	Xarrada primers Auxilis		X	
	Cursa "Save the children"	X		
	Campionat autonòmic d'Orientació.		X	
CURS	**ACTIVITATS**	**1º AVAL**	**2º T AVAL**	**3º T AVAL**
3º ESO	Pilota a l'escola		X	X
	Cross UJI		X	
	Cursa "Save the children"	X		
	Palpa Roca		X	
	Natació			X
CURS	**ACTIVITATS**	**1º AVAL**	**2º T AVAL**	**3º T AVAL**
4º ESO	Pilota a l'escola		X	X
	"Cursa save the children"	X		
	Xarrada primers auxilis		X	
	Cross UJI		X	
	Eixida de senderisme	X		
	Natació			X
CURS	**ACTIVITATS**	**1º AVAL**	**2º T AVAL**	**3º T AVAL**
1º BATX	Cursa "Save the children"	X		
	Eixida de senderisme	X		
	Cross UJI		X	
	Activitats nàutiques			X
CURS	**ACTIVITATS**	**1º AVAL**	**2º T AVAL**	**3º T AVAL**
2º BATX	Cursa "Save the children"	X		

	Cross UJI		X	
	Eixida senderisme	X		
	Activitats nàutiques			X
	Cursa Pics Betxí	X		
	Cursa 5 km (Solidària)		X	

8. Recursos didàctics i d'aula

Els recursos didàctics i d'aula son els següents:

- Llibre digital (Weeras).
- Apunts de l'assignatura per a batxillerat.
- Reptes (desafiaments trimestrals) TEAMS.
- Material funcional i polivalent del departament per poder desenvolupar les sessions.

9. Annexos

INVENTARI MATERIAL EF CURS 25-26
NORMES DEL DEPARTAMENT D'EF